

THESAURUS LINGVAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900—. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option ‘include bookmarks’ (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary.**

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*TM (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs* CC BY-NC-ND license (explanation [here](#)). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

THE SAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

AVXILIANBVS ET ALIIS ET CVRATORIBVS FVNDATIONIS
ROCKEFELLERIANAE

VOLVMEN V
PARS PRIOR

D

MDCCCCIX—MDCCCCXXXIV
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

*dogma, -tis n. gr. δόγμα, quod saepius in codd. extat. de
 scriptione: GRAMM. suppl. 292, 22 -a per g (ut plerumque codd.);
 sed legitur c: CIC. ac. 2, 106 B PRISCILL. tract. 1, 1 p. 3 SCHOL. Hor.
 epist. 1, 2, 55 V AMBR. Isaac 3, 9 V HIER. in Ier. 3, 65, 3 ed. Reiter V
 RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 35 C v AVG. c. epist. fund 3 P COD. Theod.
 16, 5, 19 VE 16, 5, 43 VE 16, 6, 4, 2 E 16, 6, 5 E OROS. hist. 7, 33, 19 R^a
 SEDVL. epist. Maced. p. 9, 10 P op. pasch. 1, 1 p. 176 G al.; in titulis -c
 non legitur nisi INSCR. christ. Rossi II p. 295, 9, 1. daugma: CAS-
 SIOD. compl. in apoc. 13, 42. de genere et declinatione: affer-
 tur inter neutra vel declinatur ut neutra in a: PROB. app. gramm.
 IV 195, 20 GRAMM. suppl. 44, 23 adn. 108, 20; sed legitur acc.
 fem. -am: LABER. mim. 18. librarii errore, ut videtur, AVR. Fronto
 p. 254, 11 N. quod . . . orator . . . -am (-a[m]) Hauler, cui lectio de-
 betur) tulerit. -tis abl. plur.: FRONTO p. 144, 15 N. -tis gen. gene-
 ris femin.: LVCIF. non conv. 12 p. 26 reg. apost. 11 p. 62 Athan. 2,
 2, 30. -a nom. plur. neutr.: CARM. epigr. 2100, 18. aliis locis inde
 a CIC. semper ut neutrum in a declinatur. quasi masc. (per con-
 structionem q. d. ad sensum): v. p. 1815, 19. de notione: GLOSS. v.
 Thes. gloss. s. v. (hic eas proponere dissuasit W. M. Lindsay ut me-
 diaevales). cf. BEDA gramm. VII 271, 1 -ta graece, latine decreta.
 [schedarum nostrarum exempla suis copiis liberalissime auxit J. H.
 Baxter, professor collegii S. Mariae, quod est Sancti Andreae in
 Scotia.]

I doctrina, opinio virorum doctorum, imprimis de rebus
 ad rerum naturam pertinentibus: A philosophorum et phy-
 sicorum vel eorum qui philosophos sectantur. cf. CIC. ac. 2, 27 sapien-
 tia decreta philosophi vocant δόγματα (2, 29). SEN. epist. 95, 60 super-
 vacua esse decreta sapientiae, id est -ta (ibid. 10 v. l. 69). APVL. Plat. 1, 4
 quae . . . consulta, quae -ta (sic codd., δόγματα edd.) graece licet dici,
 ad utilitatem hominum . . . extulerit Plato. ISID. orig. 8, 2, 1 -a a pu-
 tando philosophi nominaverunt id est 'hoc puto esse bonum', 'hoc
 puto esse verum'. CIC. ac. 2, 106 omnia meminit Siron Epicuri -ta.
 2, 133 scelus . . . dicebas esse Luculle -a prodere; contineo igitur me,
 ne incognito assentiar, quod mihi tecum est -a commune. fin. 2, 105
 ut proverbium nonnulla veriora sint quam vestra (sc. Epicureorum)
 -ta. LABER. mim. 18 Pythagoream -am doctus. MART. 1, 8, 2 Thra-
 seae consummatique Catonis (i. Stoicorum) -ta . . . sequeris. IVV. 13,
 121 qui nec cynicos nec stoica -ta legit. FRONTO p. 144, 15 N. sa-
 pientes viros interdum nonnulla in usu habere debere, quae -is im-
 probent. TERT. anim. 33 hoc -a, quod animae humanae pro vita et
 meritis genera animalium sortiantur. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 96/97
 Stoicorum -a reprehendit. 2, 3, 187 -a . . . Stoicorum quoddam πρᾶ-
 γματιόν, quo contine[n]tur eqs. epist. 2, 1, 51 quod secundum Pytha-
 gorae -a anima Homeri in suum (i. Ennii) corpus venisset. LACT.
 inst. 3, 6, 14. 7, 12, 5 Lucretius oblitus quid assereret et quod -a de-
 fenderet. 7, 12, 30 Epicurei -is argumenta Pythagorae repugnant.
 CHALC. comm. 51 est . . . Pythagoricum -a, similia nonnisi a similibus
 suis comprehendit. 217 si, cum initia et quasi quaedam fundamenta
 -is imbecilla et minus idonea iacta sint, totum eorum -a nutet. 231
 sinceræ fidei esse -a Platonis. 246. 286. 295 AVSON. 216, 5 SERV.
 Aen. 1, 257 al. additamenta notabilia: genet. subi.: Catonis
 (MART. 1, 8, 1). Epicuri (CIC. ac. 2, 106 SIDON. epist. 1, 6, 5; cf.
 SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 101 Epicureorum). Peripateticorum (MART. CAP.
 8, 853). philosophorum (RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 287 B. in num.
 20, 3 p. 191 B. AVG. civ. 8, 5 p. 326 D.). physicorum (PRVD. c. Symm.
 2, 203). Platonis (CHALC. comm. 231 SERV. Aen. 6, 703; cf. Platon-
 icorum: SCHOL. Cic. Bob. p. 128, 17 St.). Plotini (SIDON. epist. 3, 6, 2).
 Pythagorae (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 51 CHALC. comm. 295 CARM.
 epigr. 434, 5). Socratis (CLAUD. MAM. epist. 2 p. 204 PAVL. PELL. 73[?]).
 Stoicorum (PORPH. Hor. sat. 1, 3, 96/97. 2, 3, 18 CHALC. comm. 295
 SERV. Aen. 1, 257 SCHOL. Hor. sat. 1, 3, 96 SCHOL. Cic. Bob. p. 128, 17 St.;
 cf. AMBR. Abr. 2, 7, 37 Stoici philosophi) attributum pro genet.:
 Aristotelicum (CHALC. comm. 286). Atticum (SEDVL. op. pasch. 1, 1
 p. 177). Epicureum (LACT. inst. 7, 12, 30). gentile (SEDVL. op. pasch.
 1, 29 p. 194). Platonium (CHALC. comm. 246. 295 AVSON. 216, 5
 HIER. c. loh. 17 AVG. civ. 10, 30 p. 451. 13, 19 p. 582 D. bis). Pythago-
 reum (LABER. mim. 18; cf. Pythagoricum: CHALC. comm. 51. 295 AMBR.
 Abr. 2, 10, 70). Stoicum (IVV. 13, 121).

B aliorum virorum doctorum: SEN. epist. 95, 10 nulla ars
 contemplativa sine decretis suis est, quae Graeci vocant -ta, nobis
 vel decreta licet appellare vel scita vel placita. ANTH. 159, 2
 discipulum medicus quidam suscepit . . . traderet ut iuveni -a saluti-
 ferum (AVSON. 216, 5 medicae . . . artis -a. CAEL. AVR. acut. 1, 14, 105
 Asclepiadis -a. 1, 14, 115 chron. 2, 1, 55. CASS. FEL. praef. ut ex
 graecis logicae sectae auctoribus omnium causarum -ta . . . conscri-
 berem. 1 p. 3 Hippocrates . . . -um princeps. MARCELL. med. carm. 7
 hoc liber iste tenet diverso e -e sumptum cf. HIER. adv. Pelag. 1, 21
 medicina in tria dividitur, δόγμα, μέθοδος, ἐμπειρία cf. p. 1817,
 56). FVLG. myth. praef. p. 9, 4 variis -um imbutamentis . . . Graecorum
 praestruens corda. p. 9, 20 musicum . . . receptare -a penatibus. p. 10, 13.
 15, 9. MART. CAP. 2, 125 (de Philologia) quae potuisti scandere caelum
 sacraque castis -ta ferre. 2, 142 quod . . . non animae simulacrum
 Syri cuiusdam -e verberarit Philologia immortalis facta. EVSTATH.
 Bas. hex. 9, 1 p. 956^D scriptores cosmographiae . . . alter alterius -ta

rescindendo. CASSIOD. var. 1, 13, 2 virum litterati -is opinione ful-
 gentem. 3, 52, 7 agri mensuram auctor Heron metricus redegit ad
 -a conscriptum. 9, 7, 1 quod posteriores priscorum -bus eruditi opinio-
 nis gratia delectentur augeri.

II doctrina ad res sacras pertinet: A generatim Chri-
 stianorum, Iudaeorum, paganorum, al. opiniones de rebus di-
 vinis: LACT. inst. 3, 30, 3 omnis sapientia hominis in hoc uno
 est, ut deum cognoscat et colat: hoc nostrum -a, haec sententia
 est. mort. pers. 2, 2 instruxit Christus discipulos ad praedicationem
 -is ac doctrinae suae. MAR. VICTORIN. homous. 1 pagani . . . et ele-
 menta et cibos suos deos esse dixerunt, Iudaei . . . Christum negant
 . . .; nostrum igitur -a est adprobandum, quod docuit veritatem et
 correxit errorem. AMBR. in psalm 118 serm. 6, 24, 2 ut Christus Iu-
 daeorum corporalia et saxosa -ta transiliret. Cain et Ab. 1, 1, 4
 adiciens . . . deus bonum animae -a Abel abstulit improbum -a Cain
 (sequitur: deus adiciendo ecclesiae suae fidem piae plebis abstulit
 perfidiam populi praevaricantis eqs.). HIER. chron. a. Abr. 2051 Pi-
 lato de <Christo et> Christianorum -e ad Tiberium referente. 2170
 Crescens Iustino nostri -is philosopho . . . persecutionem suscitavit.
 2210 Clemens . . . et Pantaenus . . . in disputatione -is nostri disertis-
 simi habentur. 2388. vir. ill. 20 Aristides . . . volumen nostri -is con-
 tinens rationem . . . Hadriano principi dedit (24). 31 qui ecclesia-
 stica -ta scripserunt. 51 Arabianus . . . edidit quaedam opuscula ad
 Christianum -a pertinentia. GENNAD. vir. ill. 15 Commodianus ma-
 gis illorum (paganorum) destruere potuit -ta quam nostra firmare
 HIER. in Is. 19, 11—13 p. 205 non invenientibus consilium Aegypti
 vatibus, quomodo -a opprimant Christianum. 16, 11 p. 275 cum . . .
 intellexerit Moab frustra se in his, quae prius putabat excelsa, -bus
 laborasse. in Philem. 22 apostolus praedicaturus crucifixum et in-
 audita -ta delaturus. adv. Iovin. 1, 42 Buddam principem -is eorum.
 epist. 21, 8, 2 Babylonii -um superbas confinxerunt. 21, 13, 6 si quid
 in eis (philosophis) utile repperimus, ad nostrum -a convertimus. RV-
 FIN. hist. 3, 26, 4 magi spernunt ecclesiastica -ta vel de immortali-
 tate animae vel de resurrectione mortuorum. 4, 26, 9 nec quisquam
 principum nisi Nero solus et Domitianus . . . adversati sunt -i nostro.
 PRVD. cath. 7, 197 consecrate tu, Christe, magister -is. apoth. 711 ho-
 mines Christum audientes largo contenti -e vesci. perist. 2, 93 (ad
 martyrem) -a vestrum est . . . 'suum quibusque reddito'. 6, 40. 8, 8.
 10, 406. 583. 13, 32 c. Symm. 1 praef. 4 SIDON. epist. 9, 9, 15. SEDVL. op.
 pasch. 2, 17 p. 226 acidi -is Pharisaeorum virus. 5, 17 p. 287 Christiani
 -is . . . sacramenta sortiri. ALC. AVIT. epist. 8 diu -ta tenebrarum et
 mysteriorum orientalium . . . barbarorum corda secluserant. ENNOD.
 epist. 9, 33, 3. CASSIOD. compl. in apoc. 13, 42 gentiles Christianum
 -a promptissima mente receperunt. 16, 1. MART. BRAC. in bas. 1 euan-
 gelicum bis seni -a senatus (i. apostolorum).

additamenta: attributa: Christianum (HIER. vir. ill. 24.
 51 in Is. 19, 11—13 PRVD. perist. 10, 406 SEDVL. op. pasch. 5, 17
 p. 287 SIDON. epist. 9, 9, 15 CASSIOD. in psalm. 28 praef. 30, 27 compl.
 in apoc. 13, 42. 16, 1). corporalia et saxosa (AMBR. in psalm. 118
 serm. 6, 24, 2). ecclesiasticum (HIER. vir. ill. 31 RVFIN. hist. 3,
 26, 4 SEDVL. epist. 1 p. 9). euangelicum (MART. BRAC. in bas. 1
 CARM. cod. Petav. 22, 1 GREG. TVR. Andr. praef.). nostrum (LACT.
 inst. 3, 30, 3 MAR. VICTORIN. homous. 1 Ps. AMBR. trin. 15 HIER. vir.
 ill. 20 chron. a. Abr. 2170 p. 285, 14 F. 2210 p. 293, 3. 2388 p. 328, 14
 epist. 21, 13, 6. 47, 1. 49, 1 RVFIN. hist. 4, 26, 9 PRVD. perist. 13, 32 al.).
 novellum (PRVD. perist. 10, 583). sui (ecclesiae) (CASSIOD. in psalm. 5
 concl.). genetivo: Christianorum (HIER. chron. a. Abr. 2051 p. 258,
 25 F.). Christi (RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 111. 3 p. 230 B.) cf. sponsi
 i. Christi (RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 96. 111 B.). ecclesiae (GREG. TVR.
 vit. patr. 19 praef.). gentilium (HIER. in Ioh. 17) gentium (HIER. hom.
 Orig. in Ier. 2, 11 p. 299 B.). Iudaeorum (AMBR. in psalm. 118 serm.
 6, 24, 2).

B speciatim Christianorum singulorum et vere catholico-
 rum et haeticorum (opponuntur inter se vera fides et error): cf.
 AVG. quæst. euang. 1, 11 -ta . . . sunt placita sectarum, id est, quod
 placuit singulis sectis. IREN. 2, 30, 2 per propria ipsorum (gnostico-
 rum) -ta arguentes nos eos. VICTORIN. POETOV. rec. Hier. 13, 16. 17 -a
 haeticorum in ecclesiis introducit. 20, 6 qui . . . vitiis et -bus
 haeticorum irretitus est. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 16 exter-
 minandum . . . -a est ex iis, quae non sunt, esse sive prodisse Iesum.
 31 -a vestrum de spiritu sancto blasphemia plenum. adv. Arrium
 1, 9 non est . . . Arrii -a, quod maior est pater dignitate potentia
 claritate eqs. 1, 10. 28 (bis) 44. HIL. in psalm. 63, 11 haec doctri-
 nae nostrae spicula . . . stultas disputationes et ridicula de deo -ta
 vulnerant. 118 caph 6 p. 454 qui . . . haeretica et perversa -ta prae-
 dicant. PRISCILL. tract. 1, 3 quis . . . est, qui . . . haeticorum -ta
 stulta non damnet . . . ? 1, 27 haeticorum -ta omnia divinatorum testi-
 moniorum apud nos luce dissolvimus. 1, 36 si . . . Iesum deum negat
 . . . -um sacrilegia persuadit (sic). 1, 40 damnatis haeresibus et -bus
 (2, 45). FILASTR. 33, 3 Gnostici dicunt . . . -a ponentes ista: 'ante . . .
 erant solum (solem A) tenebrae eqs.'. AMBR. in psalm. 118 serm. 4, 25, 1
 non potest hoc dicere, qui errat in -e, non potest Arrianus dicere, non
 potest Sabellianus, non Manicheus. fid. 18, 119 patres sacrilega -ta ideo
 suis inserenda putavere decretis, ut Arrii perfidia ipsa se proderet.
 [Bannier]

AMBROSIAST. in Rom. 10, 11 dum . . . examen coeperit fieri omnium rerum in die iudicii et omnia falsa commenta vel -ta in confusionem deduci. HIER. chron. a. Abr. 2381 homousio anomoeoque relecto medium inter haec homoeusion Macedonianum -a vindicaverunt. vir. ill. 9 Ebionitarum -a . . . qui asserunt Christum ante Mariam non fuisse. 41 falsi huius -is, id est novae prophetiae (53), ab omni mundo insaniam reprobari. 126 Ambrosius . . . scripsit . . . volumen multorum versuum de -bus. in Is. 1, 31 quae omnia de contrariis quoque -bus accipere possumus. in Am. 2, 5 p. 307 qui sub nomine Christi venerantur idola et prava sibi -ta confingentes portant tabernaculum regis diaboli sui. in Tit. 3, 10/11 quod haeresis perversum -a habeat. c. loh. 19 de gentiliis fabulis -a contextum. epist. 21, 3, 3 *Tertullianus*, quia iuxta insanas feminas suas id -is defendebat, quo Christianos nollet recipi paenitentes, frustra argumentatus est publicanos Iudaeos non fuisse. 33, 5 Roma ipsa contra hunc (*Origenem*) cogit senatum non propter -um novitatem, non propter heresim . . . sed quia *eqs* 41, 3, 1 Sabellii -a sectantes trinitatem in unius personae angustias cogunt. in Ier. 2, 86, 5 quidquid de idolis diximus, ad omnia -ta, quae sunt contraria veritati, referri potest. et ipsi (*quasi antecesserint* 'auctores perversorum -um', cf. *Reiter, Berl. phil. Woch.* 39, 1919, p. 691) enim ingentia pollicentur et *eqs*. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 6, 4 qui tantas perversitates et tam mala -ta contra fidem adinvenit. HIER. epist. 57, 2, 1 arguens *Epiphanius Iohannem* . . . in quibusdam -bus. 57, 7, 4 *pedisequo Christi* curae fuit non verba et syllabas aucupari, sed sententias -um ponere. 61, 1, 3 omnia contra ecclesiae -ta publica voce condemnatio. praef. Vulg. Salom. *ecclesia* haec duo volumina legat . . . non ad auctoritatem ecclesiasticorum -um confirmandam. RVFIN. Adamant. praef. p. 1 *per assertiones Adamantius* haereticos ad -um veritatem convertit. 2, 22 Megethium et Marcum et ceteros istiusmodi -is sectatores. 3, 1. PRVD. apoth. 552 sunt qui Iudaico cognatum -a furori instituunt. perist. 11, 23 *Hippolytum* senem perversi -is olim munere ditatum catholicae fidei. *al. nota tit. libr.* GENNAD. de ecclesiasticis -bus (cf. p. 1814, 50) et *opposita -i*: RVFIN. Orig. princ. 1, 7, 1 haec . . . per consequentiae magis intellectum quam definito -e pertractata atque discussa de rationabilibus naturis. 1, 8, 4 haec non sint . . . -ta, sed discussionis gratia dicta sint. 2, 8, 4 a nobis . . . non putentur velut -ta esse prolata, sed tractandi more ac requirendi discussa.

nota etiam fere i. q. haeresis, secta: COD. Theod. 16, 5, 8 nulum Eunomianorum atque Arrianorum vel ex -e Aëti in civitate vel agris fabricandarum ecclesiarum copiam habere *ibid.* quae (*loca*) sacrilegi huius -is vel sedem receperint vel ministros.

additamenta: *genet. subi.*: Angelliorum (GREG. M. epist. 3, 59). Apollinaris (AMBR. epist. 14, 4 LEO M. epist. 124, 2 COD. Iust. 1, 7, 6 GREG. M. epist. 9, 147 p. 145). A(r)rii (MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 9 *al.*). Artemonis (HIER. vir. ill. 71). Ebionitarum (HIER. vir. ill. 9). ecclesiae (*v. supra* l. 26). Eutychetis (COD. Iust. 1, 5, 8, 1. 12. 1, 7, 6). haereticorum (VICTORIN. POETOV. rec. Hier. 13, 16. 17. 20, 6 Ps. HIL. hymn. 2, 83 PRISCILL. tract. praef. p. 3. 1, 3 p. 5. 1, 27 p. 23. 5, 83 HIER. in Is. 16, 9—10 p. 237 AVG. serm. ed. Mai 42, 2 GREG. M. epist. 4, 14). Manichaei, Manichaeorum (HIER. epist. 49, 2, 5 tract. in psalm. 132 p. 250 FAVST. REL. grat. 1, 5 p. 21). Marcionis (HIER. epist. 49, 2, 5). Montani (HIER. vir. ill. 53). Nestorii (LEO M. epist. 54). Origenis (HIER. in psalm. 78 p. 67 EPIPHAN. Hier. epist. 51, 3, 4. 51, 6, 2 HIER. epist. 61, 1, 2). sanctorum *vel* priscorum . . . patrum (LEO M. epist. 26, 1 CARM. epigr. 795, 9). Pelagii (FAVST. REL. epist. 1 p. 162). Photinianorum (HIER. chron. a. Abr. 2392 p. 330, 8 F.). Sabellii (HIER. epist. 41, 3, 1).

attributum a nomine derivatum: A(r)rianum (EPIST. pontif. 223 [a. 262/3] HIL. coll. antiar. BIV 2 LVCIF. Athan. 1, 43. 2, 2. 30 HIER. chron. a. Abr. 2353 p. 316 F. epist. 7, 6, 2 OROS. hist. 7, 28, 25. 7, 31, 6. 7, 33, 19 ALC. AVIT. hom. 20 p. 133 CASSIOD. in psalm. 2, 7). Caelestinianum (CONST. Sirmond. 6 p. 912, 15). Eutychianum (ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 15). Iudaicum (HIER. chron. a. Abr. 2392 p. 330, 8 F.). Macedonianum (HIER. chron. a. Abr. 2380 p. 325, 24 F.). Nestorianum (GENNAD. vir. ill. 53 MARCELL. chron. II p. 73, 416, 11). Pelagianum (CONST. Sirmond. 6 p. 912, 15 PROSP. c. coll. 16, 1). Photinianum (MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 10).

attributum veram doctrinam significans: apostolicum (GREG. M. app. epist. 3, 3 p. 453). caeleste (VINCENT. LER. 4, 6. 21, 26). catholicum (AVG. c. mend. 3, 4 COD. Theod. 16, 6, 4, 2 CASSIAN. conl. 10, 5. 3 SEDVL. op. pasch. 2, 8 p. 208. 2, 13 p. 213. 5, 24 p. 293 VICT. VIT. prol. 2 FVLG. RVSP. ad Thras. 3, 1 PETR. Fulg. Rusp. epist. 16, 1, 1). certum (RVFIN. Orig. in gen. 3, 2). definitum (RVFIN. Orig. princ. 1, 7, 1). divinum (HIER. epist. 98, 3 VINCENT. LER. 22, 27 VICT. TONN. chron. II p. 197, 7 *al.*). ecclesiasticum (HIER. praef. Vulg. Salom. epist. 49, 15, 1 GENNAD. tit. libr. RVFIN. Adamant. praef. p. 1 CONC. Turon. a. 567 p. 135, 17. *nota* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 181 B. ecclesiastica -ta, quae in Christi ecclesia praedicantur). excelsum (HIER. in Ier. 3, 65, 3. 3, 81, 8 ed. Reiter). immobile (RVFIN. Orig. in gen. 3, 2 p. 39 B. Greg. Naz. orat. 6, 4, 2). manifestum (RVFIN. Orig. princ. 1, 6, 1). orthodoxum (EPIST. pontif. 372 Migne 50, 461^a). paternum (GREG. M. app. epist. 3, 3 p. 453). probabilem (CASSIOD. inst. div. 23). rectum (EPIST. pontif. 573 Thiel Simpl. 3, 3 FVLG. RVSP. rem. pecc. 1, 6 CASSIOD. Didym. in I loh. p. 50, 20. 72, 7 in psalm. 43, 14 INSCR. christ. Rossi II p. 140, 30, 9). salutiferum

(CASSIOD. in psalm. 81 concl.). sanctum (RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 93 B. CASSIOD. in psalm. 8, 4). sanissimum (RVFIN. Adamant. 3, 1 [*bis*]). speciosum (INSCR. christ. Rossi II p. 244, 3, 5). sublime (HIER. tract. in Marc. p. 349, 15). verum (DRAC. laud. dei 3, 226 CASSIOD. in psalm. 61, 2 CARM. epigr. 706, 9). *attributum errorem significans*: abominanda (COD. Iust. 1, 7, 6). acidum (SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 226). alienorum ab ecclesia *vel* a fide (HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 3 p. 194 B. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 96 B.) commenticia (HIER. hom. Orig. in Ezech. 7 p. 391 B.). contraria sibi met, veritati gratiae dei (IREN. 2, 27, 1 HIER. in Is. 2, 9 p. 37. 5, 20 p. 82 AVG. epist. 188, 2). damnabile (OROS. apol. 5, 3). diabolicum (LEO M. epist. 83, 1). dirum relatu (PRVD. apoth. 2). erraticum (ORIG. in Matth. 17, 32). exitiabile (OROS. hist. 7, 28, 23. 25). facinorosum (COD. Iust. 1, 5, 8, 8). falsum (HIER. vir. ill. 41 AVG. civ. 19, 19 p. 387 D. epist. 191, 2 c. mend. 11, 25). ferale (CASSIOD. in psalm. 13, 11). funestum (PAVL. PETRIC. Mart. 1, 238 COD. Iust. 1, 5, 8, 1. 12). haereticum (HIL. in psalm. 118 caph 6 p. 454 AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 20, 1 AVG. pecc. orig. 23, 27 Ps. AVG. serm. 30, 1 COD. Theod. 16, 1, 2, 1 COD. Iust. 1, 1, 1, 1 CASSIAN. conl. 14, 11, 15). impium (HIER. hom. Orig. in Ezech. 2, 5 p. 346 B. RVFIN. Orig. princ. 3, 3, 4 LEO M. serm. 91, 2 epist. 123, 2). inauditum (HIER. in Philem. 22). malum (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 6, 4). miserum (OROS. hist. 7, 28, 25). mortiferum (AVG. civ. 18, 51 p. 335 D.). nebulosum (PRVD. apoth. 952). nefandum (LEO M. serm. 34, 4). nefarium (EPIST. pontif. 625 [Gelas. 4] 2). novellum, novicium, novum (AMBR. epist. 14, 2 OROS. apol. 24, 4 VINCENT. LER. 4, 6. 10, 15. 18, 24 PETR. Fulg. Rusp. epist. 16, 27 COD. Theod. 16, 5, 43 COD. Iust. 1, 9, 12, 1). perniciosum (GAUDENT. serm. 18 AVG. epist. 191, 1). perversum (HIL. in psalm. 118 caph 6 p. 454 HIER. in Ezech. 16, 32 p. 174 in Tit. 3, 10/11 tract. in Luc p. 384, 3 epist. 57, 4, 2. 98, 19 in Ier. 1, 25. 72. 2, 32. 3, 13 ed. Reiter RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 43 p. 35 PRVD. perist. 11, 23 AVG. epist. 40, 9 c. mend. 11, 25 COD. Theod. 16, 6, 5 *al.*). pestiferum, pestilens (AVG. civ. 18, 51 p. 335 D. COD. Theod. 16, 5, 58, 3 FAVST. REL. grat. 1, 5 p. 21 CASSIOD. in psalm. 1, 1). pravum, pessimum (HIER. in Ier. 6, 29, 7 ed. Reiter in Am. 2, 5 p. 307 OROS. apol. 1, 3 LEO M. epist. 84, 3 PAVL. PELL. 472 ALC. AVIT. epist. 45 p. 76 FVLG. RVSP. epist. 15, 1 *al.*). sacrilegum (COD. Theod. 16, 5, 8). scaevum (COD. Theod. 16, 5, 19). serpentinum (MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 44). taetrum (AMBR. fid. 1, 6, 46). venenatum, venenosum (RVFIN. hist. 2, 13, 5 Orig. in cant. 1 p. 96 B. CASSIOD. inst. div. 9). viperinum (PRVD. apoth. praef. 2, 3). *genet. epexegeticus* (cf. p. 1817, 39 *sqq.*): *in malam partem*: erroris (SVLP. SEV. chron. 2, 37, 6). falsitatum (HIER. in Is. 2, 18 p. 42 PROSP. in psalm. 134, 15 LEO M. epist. 87). haeresum (FVLG. RVSP. fid. 1). mundi huius (HIER. in Naum 2, 8—9 p. 556). periurii (RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 3). falsae scientiae (RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 185 et 219). tenebrarum et mysteriorum (ALC. AVIT. epist. 8 p. 40). *in bonam partem*: apostolicae fidei (INSCR. christ. Rossi II p. 208, 34, 9). deitatis (EVSTATH. Bas. hex 6, 2). ecclesiae catholicae (FVLG. RVSP. rem. pecc. 1, 17). incorruptionis (RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 1). catholicae fidei *vel* religionis (COD. Theod. 16, 10, 13 pr. ENNOD. opusc. 3, 63). sapientiae (RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 185 B.). veritatis (HIER. epist. 96, 16, 4 EVSTATH. Bas. hex 9, 6). *praepos.*: MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 31 de spiritu sancto. HIL. in psalm. 63, 11 de deo. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 36 de incorruptione animae. HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 11 p. 299 B. de idolis. *nota enuntiatio*: HIER. hom. Orig. in Ier. 3, 4 p. 314 B. quia stellae . . . faciunt homines luxuriosos *eqs*.

C fere i. q. doctrina caelestis hominibus scriptura sacra vel a deo ipso data, interdum fere i. q. verbum dei vel scriptura sacra: AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 31 non mediocre . . . -a quod ait: 'vox sanguinis *eqs*'. fid. 76, 9 non secundum litteram interpretanda legis spiritalis -ta. in psalm. 1, 16 quid sibi . . . vult quod maluit dicere: 'non abiit . . . ?' vide -a. 118 serm. 4, 5, 2 si habeat *turris David* in se verbi -ta. *ibid.* 6, 9, 1 quasi super montes altissima -ta videtur ascendere *explanatio*. HIER. in Gal. 6, 5 p. 523 docemur . . . novum -a quod latitat. RVFIN. Adamant. 1, 4 creatoris legem in decretis et -bus evacuavit Christus (cf. VVLG. Eph. 2, 15). PRVD. psych. 625 quaerite luciferum (*i. salutiferum*) caelesti -e pastum (INSCR. christ. Rossi II p. 295, 9, 1. cf. VINCENT. LER. 4, 6 pro caelesti -e humanae superstitiones introducuntur. 21, 26 quasi non caeleste -a sit, quod semel revelatum esse sufficiat, sed terrena institutio). PRVD. c. Symm. 1, 34 *pauci* diadema sortiti aetheriae coluerunt -a sophiae. SEDVL. op. pasch. 1, 1 p. 176 inter beati -is choros Daviticae modulationis cantus exercens. DRAC. laud. dei 3, 226 Petrus . . . veri -is index. ALC. AVIT. carm. 6, 85 respice quantas virginibus florens iam nostrum stemma coronas miserit in caelum, sancto quas -e mater Severiana levans et te coniungier optat. CARM. cod. Petav. 9, 13 *Pantagatus* ingenti -e fulsit. GREG. TVR. virt. Iul. 47 stante . . . populo et lectionum -ta auscultante. ARATOR act. 1, 693 *Mosem* -ta produnt . . . cum domino . . . locutum. 2, 515 *Paulus et Aquila* pollebant . . . -e legis. 2, 594 *discipulos* -ta plures baptizasse canunt. ad Parth. 94 *Firminus* pascere . . . populum -is ore potest. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 251^B sanctarum scripturarum ac divini -is . . . notitiam. CARM. epigr. 1381, 3 *episcopus* -e consilio sensu probitate vigore

... cliens. 199. 429, 13. christ. Rossi II p. 257, 2, 4 *Petrus* digessit -a per orbem. CARM. epigr. 796 -ta philosophorum more... praecellebas. 1368 paries functi *Ennodii* -ta nunc loquitur. 2100 ieiunae... plebis lamenta resultant, cum soliti pastus -ta sancta docent (ta-cent?). *ibid.* 9. 18.

III doctrina cuiuslibet rei: A scientia, ars, artificium, dictum: MART. 9, 47, 8 (per ironiam) tu, qui sectarum causas et pondera nosti, dic mihi, percidi, Pannyeche, -a quod est? FRONTO p. 253, 21 N neque deterrebor isto tuo -e (sc. *sententiis approbatis minus amantibus magis opitulandum*... esse). p. 254, 11 quod de Lai ista orator saeculi huius -a[m] tulerit (*legit Hauler*). VVLG. lob 13, 4 ad omnipotentem loquar... vos ostendens fabricatores mendacii et cultores perversorum -um. HIER. in Naum 2, 9 p. 557 ut -ta sua omni sensuum verborumque flore componerent. MAR. VICTOR aleth. 1, 38 *factum mundum* quisque... vero convictus -e credit. ENNOD. epist. 7, 22, 3 dona nostra institutio est: sume pro -e quod iocamur (opusc. 6, 13 cum pusillis... iocamur inter ipsa -ta). opusc. 3, 50 hoc sibi vivendi pragmaticum vel disciplinae -a aggressus est servavit implevit episcopus. carm. 1, 6 praef. 6 dulcibus severa miscendo amare vitae -ta (INSCR. christ. Rossi II p. 126, 4, 3 delegi -ta vitae militiaeque). INSCR. christ. Rossi II p. 91, 56, 3 non annis maturus erat, sed -e morum.

B fere i. q. decretum, consultum, voluntas, lex: VVLG. Esth. 4, 3 ad quae (loca) crudele regis -a pervenerat. act. 16, 4 *Paulus et Timotheus* tradebant eis custodire -ta, quae erant decreta ab apostolis et senioribus. RVFIN. Orig. princ. 1, 1, 7 divina -ta... sentire atque intellegere. Greg. Naz. orat. 6, 4, 2 hoc est -a dei antiquum et immobile, quo pronuntiatum est tenebras esse latibulum eius. ALC. AVIT. epist. 87 habes quoddam speculum -is exequendi. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 61 *nos utimur* senatu eiusque -bus. CYPR. GALL. num. 150 Cherubinos inter dat -ta legis *deus*. 227 aetherii custodem -is arcam.

syn.: ad IA: opinio (AVG. civ. 18, 41 p. 317 D.). ad IIA: commentum (AMBROSIAS. in Rom. 10, 11), doctrina (LACT. mort. pers. 2, 2), sententia (LACT. inst. 3, 30, 3). ad IIB: doctrina (PRISCILL. tract. 2, 45), error (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 3, 4), firmitas (RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 219 B.), haereses, instituta (PRISCILL. tract. 1, 40. 2, 45), sensus, sententia (RVFIN. Orig. princ. 3, 3, 2 VINCENT. LER. 23, 28), syngramma (HESYCH. in lev. 14, 33-47); cf. PRISCILL. tract. 1, 36 p. 30 -um sacrilegia. HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 7 p. 297 B. venenum... -tum (*bis*. CASSIOD. in psalm. 1, 1 venena). epist. 7, 6, 2 -is virus. 33, 5 -um novitatem. 57, 7, 4 sententias -um. 62, 2, 2 -um pravitatem (hom. Orig. in Ezech. 9, 1 p. 408 B.). 64, 1, 4 -um veritatem (tract. in psalm. 132 p. 250. 251 HIER. epist. 98, 2 RVFIN. Adamant. prol. al.). RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 96 B. vinum -tum. 3 p. 173 stabilitas. 3 p. 181 asperitatem. COD. Theod. 16, 1, 2, 1 -is infamiam. CASSIAN. conl. 10, 3, 1 -is opinione. LEO M. serm. 16, 4 perversitas -is. 34, 4 -is commentum. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 238 -is error. CASSIOD. in psalm. 2, 7 perfidia.

deriv.: dogmaticus, dogmatismus, dogmatistes, dogmatizo. **dogmaticus**, -a, -um a dogma. [cf. *δογματικός*. Th.] GLOSS. -a consolativa ('consultiva?' Goetz); propria consulta, consultum. **adiectivum et substantivum:** 1 ad dogma, i. disciplinam, doctrinam virorum doctorum pertinens: AVSON. 364, 16 placidis schola consona disciplinis -as agit placido certamine lites. AVG. anim. 4, 6, 7 cur... nulla intrinsecus nostra viscera noverimus, non medicos empiricos nec anatomicos nec -os nec methodicos... scire (cf. p. 1813, 78). Ps. SORAN. quaest. med. 51 si logica medicina est, quae et -a condicio dicitur. CAEL. AVR. chron. 4, 1, 5 quod est aestimabile atque ut ita dixerim -um. 2 ad dogma Christianorum pertinens: RVFIN. patr. 1, 6 a moralibus ad mystica et -a eam (animam) transferentes. 2 praef. 2 ut benedictiones historiae locum servant, prophetia vero mysticum ac -um (cf. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 78 B. praemissis... his quibus purificatur anima per actus et mores... competenter ad -a venit et ad mystica). hom. Orig. in num. 23, 6 B. sermo. apol. adv. Hier. 1, 22 p. 559^c lege ea quae interpretatus sum, vide si quid in his -um invenies. 2, 1 p. 583^d superiore... libello -as... obiectiones... retorsimus. APRING. in apoc. 20, 9/10 mundus regnat in haereticis, -is et paganis. 22, 18/19 -orum et haereticorum error. CASSIOD. inst. div. 32 scripturarum instrumenta -a. var. 1, 10, 2 prudentia vestra lectionibus erudita -is scelestam falsitatem a consortio veritatis eiciat. in psalm. 54, 14 cibos. **adv. dogmaticē.** **de philosophia:** IREN. 2, 33, 2 *Plato* ostensionem... nullam faciens, -e autem respondens, quoniam introeunt animae in hanc vitam... potantur oblivione. **de religione Christiana:** FACUND. defens. 10, 6 hoc... quia non -e dictum est, sed certative in sermone ad Gelianum, non potuerunt conspiciere, qui. RVSTIC. c. aceph. p. 1176^c quae ad synodos aut a synodis -e et publice et definitive de his quae in quaestionem veniunt conscribuntur.

dogmatismus, -i m. a dogma. [cf. *dogmatizare*. Th.] fere i. q. dogma ad res sacras pertinens: RVSTIC. c. aceph. p. 1167^d taciturnitatem praehonorare -o.

dogmatistes, -ae m. [a dogma, cf. *dogmatizare*. Th.] i. q. dogmata proponens, perquirens: HIER. epist. 49, 14, 2 cum interpre-

magis apostoli fuerim quam -es (84, 2, 2 RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 26 p. 605^b). MAR. MERC. Nest. serm. 2 ut sapientes e recentioribus -is asserunt. AVELL. p. 194, 15 tamquam -as pessimos existentes.

dogmatizo, -āvi, -ātum, -āre [*δογματίζω*. Th.] fere i. q. docere, censere cf. *infra* l. 12 et BEDA gramm. VII 271, 2 decerno sive censeo (GLOSS. V 567, 43). **abs., c. obiecto et acc. c. inf.:** 1 de viris doctis, poetis: IREN. 2, 14, 2 Homerus... poeta Oceanum deorum genesin et matrem Thetin (*immo Tethyn*) -vit. *ibid.* Anaxagoras -vit facta animalia decidentibus e caelo in terram seminibus. 2 de Christo et Christianis: saepe fere i. q. pro dogmate affirmare (cf. IREN. 2, 32, 1 *Christus* non utique dixisset -ans, id est docens): IREN. 5, 1, 2 vani... qui a Valentino sunt, hoc -antes. FILASTR. 88, 2 contraria scripturis canonicis sentiunt atque -ant paulatim. AVG. c. Faust. 11, 1 p. 314 secundum quod ad Corinthios scribit apostolus -are nos. 16, 6 p. 445 haec atque alia multa Moysi contraria Iesum -are nemo qui nesciat. in euang. Ioh. 47, 9 *Apolinaristae* ausi sunt -are, quod Christus non sit nisi verbum et caro. c. mend. 2, 2 ad occultandam... veritatem -are mendacium (11, 25 ad occultandam religionem religiosos debere mentiri. 21, 41). epist. 36, 29 sacra sollemnitate statuta. 175, 6 humanam... sufficere posse naturam. 187, 29 cogitationes... carnales. c. Iul. op. impert. 2, 162 haec sentientes et -antes Christianos catholicos vos dicere audetis? Ps. AVG. serm. 81, 1 *Eutyches* unam... in Christo -are praesumit operationem. MAXENT. fid. 16 p. 6, 28 VINCENT. LER. 12, 17 CONC. Ephes. a. 431 ed Schw. vol. IV p. 187, 7 EPIST. pontif. 670 Thiel Gelas tract. 3, 22 AVELL. p. 212, 3 PROSP. chron. 1 p. 426, 635, 3 (PRAEDEST. 1, 23) PRAEDEST. 1, 47 CASSIOD. hist. 2, 8, 12 Didym. in I Ioh. 5, 20/1 p. 83, 15.

syn.: affirmare (AVG. epist. 175, 6), sapere (CASSIOD. Didym. in I Ioh. 5, 20/1 p. 83), sentire (l. 13. 22). **Bannier.**

dolabella, -ae f. [a dolabra diminutive. Th.] GLOSS. II 577, 26 securicula. COLVM. 4, 24, 4 circa crus vitis -ā demovenda (*an dim?*) terra est. 4, 24, 5 -ā... expurgare, quicquid emortuum est. Dolabella, Dolabellianus v. *Onomast.*

dolabellum diminutivum GLOSS. V 287, 54. **praecedat:** dolabrum est dolaturia.

dolābra, -ae f. [a dolare. Th.] **etymologia:** ISID. orig. 19, 19, 11 -a, quod habeat duo labra. **de formis:** in GLOSS. leguntur dolobra, dolubra, delebra. dolabrum, -i n.: ITALA psalm. 73, 6 (Veron., Aug. in h. l.). GLOSS. **de significatione:** GLOSS. ascia, bipennis, dolatoria, securis. *ἀξίω τεκτονική vel πελεκητοῖς, πέλεκυς, ὄρνξ.* cf. *Blümner, Technol. II 206 sqq.; Röm. Privataltert. p. 566; Mau, PW. V 1274 sq.; Daremberg et Saglio, Dictionnaire des ant. gr. et rom. II 328 sq. [francog. or. dolavra. M.-L.]*

instrumentum: 1 militum ad varios usus adhibitum (cf. *Jacobi, Saalburg-Jahrbuch IV 1913, I [1921] 85 sq.*): a ad murum, vallum subruendum: LIV. 9, 37, 8 -ae calonibus dividuntur ad vallum prouendum fossasque implendas. 21, 11, 8 Afros cum -is ad subruendum ab imo murum mittit (CVRT. 9, 5, 19 -is perfringere murum. TAC. ann. 3, 46 miles correptis securibus et -is, ut si murum perrumperet, caedere tegmina et corpora). 28, 3, 13 securibus -isque caedebantur et refringebantur portae. TAC. hist. 3, 20 num secures -asque et cetera expugnandis urbibus secum attulissent. AMM. 20, 11, 21. VEG. mil. 2, 25 legio habet... -as, secures, ascias, serras, quibus materies ac pali dedolantur atque serrantur. b ad alios usus: CVRT. 5, 6, 5 -is... vasa caedebant (cf. FLOR. epit. 4, 10, 10 cum argentum... -is concideretur). 5, 6, 14 rex -a glaciem perfringens. 8, 4, 11 -is... silvas sternere. Ps. FRONTIN. strat. 4, 7, 2 Domitius Corbulo -a [id est operibus] hostem vincendum esse dicebat. Iuv. 8, 248 si lentus pigra muniret castra -a. ITALA psalm. 73, 6 (Veron., Aug. in h. l.) securibus conciderunt ianuas...; in -o et fractorio deiecerunt eam (*ἐν πέλει καὶ λαξευτηρίῳ*). VVLG. in securi et ascia. cf. etiam s. bipennis vol. II p. 2001, 72. 75). 2 praefecti vigillum: PAVL. dig. 1, 15, 3, 3 praefectum vigillum per totam noctem vigilare debere et coerrare calciatum cum hamis et -is, ut curam adhibeant omnes inquilinos admonere, ne... incendii casus oriatur. 3 agri-

colarum: GLOSS. instrumenta rusticana, quos dicimus rastros. COLVM. 2, 2, 28 -a... bubulcus utatur et praefractas stirpes summasque radices... refodiat. arb. 10, 2 sarmenta arida et vetera... acuta -a abradito. TAC. hist. 3, 27 ex proximis agris ligones, -as et alii falces scalasque convectant. PALLAD. 1, 42, 1 instrumenta ruri necessaria paremus... bidentes, -as eqs. 2, 1 -a terram... aperire. 2, 3, 2 glebae... -is dissipandae sunt. 3, 21, 2. 4 opificum lapidarium: GLOSS. IV 230, 18 securis vel ascia lapidaria. al.

5 lanionum: PAVL. dig. 33, 7, 18 pr. cum de lanionis instrumento quaeritur, ... trutinas, cultros, -as instrumento relinquimus. 6 immolantium: FEST. p. 330 scenam genus <fuisse ferri> manifestum est, sed [f]ut[u]rum securis an -a sit, ambigitur. quam Cincius in libro, qui est [ei] de verbis priscis, -am ait esse pontificiam (p. 318 scena... -a pontificalis). cf. PAVL. FEST. p. 336 secespitam alii securim, alii -am aeneam, alii cultellum esse putant. 7 ad usus singulares adhibitum: SEN. nat. 3, 17, 1 fabulam dicas, non cum retibus aliquem nec cum hamis, sed cum -a ire piscatum. PALLAD. 6, 7, 4 testiculi deciduntur ignitis securibus

[Luckenbacher]

vel -is. SCHOL. Hor. gloss. I sat. 2, 4, 83 palma pro scopis posuit, scopis lutulentis vel -is.

deriv.: dolabrarius, dolabratus.

dolābrārius, -i m. is qui ad incendia extinguenda dolabram adhibet; cf. Hirschfeld, Sitzb. d. Wiener Akad. 107 p. 246 sq; Kornemann, PW. VI 1914; Ruggiero, Diz. epigr. II p. 1929; aliter Marquardt-Mau, Privatleben p. 715; Blümner, Technol. II 206. IV 363; Röm. Privataltert. p. 597, 14; Daremberg-Saglio, Dictionnaire des ant. gr. et rom. II 329. CORP. V 5446 centuria centonar(iorum) dolabr(iorum) scalar(i)or(um). 908 dolabr(ius) col(legii) fab(rum). XIII 11313 (Augustae Treverorum) <colleg(ium) fabr(um) do>labr(ior(um)). huc pertinere videtur: CORP. XIII 7723 Min(erva)e dolabrarii (rasur.) <c>lassis Au(gustae) <G>er(manicae) p(iae) f(ide)lis) D(omitianae).

dolābrātus, -a, -um [a dolabra. Th.]. PALLAD. 1, 42, 3 (inter instrumenta agrestibus paranda) secures simplices vel -as. cf. Blümner, Technol. II 201 ann. 4.

dolābrum, -i n. v. dolabra.

dolāmen, -inis n. [a dolare. Th.]. GLOSS. dolumen (cf. Schuchardt, Vokal. d. Vulgärl. I p. 169): velabrum (sic codd., dolabrum vel dolabramen Loewe, glossae nominum p. 110, dolabra Scaliger). i. q. actio dolandi: APVL. flor. 1 p. 5 Oud. truncus -e effigiatus.

dolātē v. 1. dolo.

dolāticius, -a, -um [a dolare. Th.]. i. q. dolando perfectus: LIB. pontif. p. 53, 4 fastigium (fastidium al.)... ex argento dolaticium (dolatico al. codd.). cf. ἀργυροκοπέιν.

dolātillis, -e [a dolare, dolatus. Th.]. abl. sing. -e: VEN. FORT. carm. 7, 18, 21. i. q. dolatus: GROM. p. 362, 18 L. scutanei sunt termini, hoc est -es. VEN. FORT. carm. 7, 18, 21 pagina vel redeat perscripta -e chartā. comp.: indolatilis.

dolātio, -ōnis f. a dolare. i. q. fabricatio dolando perfecta: HERM. Pal. sim. 9, 2, 2 petra... portam excisam habens, cuius -o (ἐκκόλαψις) nuper facta mihi videbatur. HIER. epist. 78, 34, 1 tricesima secunda mansio transfertur in 'ligna viri' sive '-es hominis', quod significantius graece dicitur ξυλακισμοὶ ἀνδρός. pertinet ad VVLG. num. 33, 35 Asiongeber. cf. Wutz, Onom. sacra p. 139.

dolātor, -ōris m. a dolare. is qui dolat: GLOSS. πελεκητής.

dolātōrius, -a, -um [a dolator, dolare. Th.]. i. q. ad dolandum pertinet: EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881^B ars -a (gr. τεκτονική sc. τέχνη). subst. n. **dolātōrium**, -i. i. q. dolabra: GLOSS. ascia latine, aetsa (= adesa?) saxonice. HIER. epist. 106, 86, 3 λαξευτήριον... pro quo Latinus 'asciam' vertit, nos genus ferramenti interpretamur, quo lapides dolantur. denique ex Hebraeo (Vulg. psalm. 73, 6 in securi et ascia deiecerunt eam ianuam) vertentes ita diximus: 'et nunc sculpturas eius pariter bipinne et -is deraserunt'; λαξευτήριον ergo -um dici potest. cf. ITALIA psalm. 73, 6 (Cas.) portam in securi, ascia et -o conciderunt. dubium, huc pertineat an ad sequens: VEG. mil. 3, 6 p. 79, 12 praecedere (vg., -cidere codd.) cum securibus ac -is (-turiis Pal. 909) milites. subst. f. **dolātōria**, -ae (cf. p. 1818, 40). i. q. dolabra: GLOSS. V 287, 53 dolabrum est -tura. cf. 409, 21 (Corp. Christ. D 346) -tura braadlastaecus (recte bradlast aex). 366, 5 -turae braedlastestu aesc. [francog. vet. doleoire. M.-L.]

dolātūra v. dolatorius.

dolātus, -ūs m. a dolare. i. q. actio dolandi: PRVD. psych. 835 cava per solidum multoque forata -u gemma.

?herbam **dolavento** Ps. THEOD. PRISC. add. p. 302, 23.

dolba v. dolva. **dolearius** v. doli-.

Lackenbacher.

dolēns, **dolenter** v. doleo.

dolentia, -ae f. [a dolens, cf. indolentia. Th.]. GELL. 19, 7, 10 Laevius (carm. frg. 9) posuit... -am pro dolore. CORP. V 1686, 11 (christ.) parentis (sic) ex -ae (sic) posuerunt filiae inopiae.

***doleo**, -uī, -itūrus (-itum cf. l. 71), -ēre [cf. c. dolor. orig. inc., fortasse cf. c. gr. δηλεῖσθαι, lett. dēlīt 'cruciare, tribulare' et c. dolare (q. v.). v. Prellwitz, Bezenbergers Beitr. z. Kunde d. idg. Spr. 21, 162. Th.]. inter 'verba neutralia': PS. ASPER gramm. suppl. 50, 23. PRISC. gramm. II 560, 7 inter neutra secundae coniugationis deficientia supinis: -o -itūrus. doleor: sensu activo: dub. CORP. II 3304 (= CARM. epigr. 1556) inutile mere<...> -o r lacrimo pi<...> VI 26680 (= CARM. epigr. 1173, 3) quis non exempli -eatur mortis acerbae? 15454, 12 quisq(uis) leger(it)... necesse est -eatur. 23176, 9 de qua nihil aliud -itus est nisi mortem. V suppl. ital. 1305 (= CARM. epigr. 1539, 5) noli -eri, mater, aetati meae. cf. GLOSS. IV 254, 5 lapit cruciat sollicitat -iter (i. -etur, cf. V 505, 33. 553, 48). sensu passivo: -eri: STAT. silv. 2, 6, 97 CLAVD. DON. Aen. 7, 550 VVLG. Zach. 12, 10 PS. AVG. quaest. test. I 114, 23 GREG. M. moral. praef. 10. -etur: HIL. in psalm. 65, 22 CLAVD. DON. Aen. 1, 465 al. DRAC. laud. dei 2, 172. -entur: CLAVD. DON. Aen. 2, 90 p. 158, 30. 10, 490 p. 355, 4. -eretur: CLAVD. DON. Aen. 11, 55 p. 415, 8. cf. CORP. VI 36202 (= CARM. epigr. 1545, 3) <fletu m>ortis -eor (i. crucior? lugeor? sc. mortua) Primi mihi caro. -urus: HOR. epod. 15, 11 sat. 1, 2, 112. 1, 10, 89 VERG. Aen. 11, 732 PROP. 1, 15, 27. 4, 11, 79 Ov. met. 9, 257 LIV. 39, 43, 5 PHAEDR. 3, 10, 16 SEN. dial. 11, 18, 6. 12, 9, 2. 12, 18, 5 PLIN. nat. 25, 167 CLAVD. DON. Aen. 1, 360 p. 79, 31 al. AVG. civ. 21, 5 p. 497, 4 D. CYPR. GALL. iud. 435 VEN. FORT.

carm. 4, 26, 6 CARM. epigr. 1768, 3. terminationes: part.: nom. -es: CORP. IX 1236. 1287 [X 3409 nom. propr., ut vid.]. cf. etiam l. 11. II 5910 (= CARM. epigr. 829). III 8837. -is: v. l. 12. abl. -enti: CELS. 2, 8, 1 p. 44, 24 D. SCRIB. LARG. 186 206? 265? APVL. met. 9, 23 DRAC. Romul. 8, 606. gen. -entum: SEN. Phaedr. 1109 Tro. 1009 TAC. ann. 4, 12 DRAC. Orest. 589 CARM. de resurr. 330. quarta coniugatio: -io: CORP. XI 932. -iens: CORP. VI 16483 (= CARM. epigr. 604). XII 2863 (perit; dollens leg. Séguier). III 10237. INSCR. christ. Diehl 4174 pater et mater -iens. adde CORP. V suppl. ital. 349 (= INSCR. christ. Diehl 4179) doveis domina (doliens prop. Diehl). -ies (i. -iens): CORP. VI 29947. V 1697 (in inscr. mutila). XIII 3908. -is (i. -iens?): CORP. V 1732 dolis ficet (i. dolens fecit). 6271^a ocsor (uxor) ... -is. INSCR. christ. Diehl 4177 amicus -is. -in<s>: CORP. V 8610. -ientes: INSCR. christ. Rossi Roma sotterr. III 227 tab. 30/31, 23. -ientis (nom. plur.): CORP. V suppl. ital. 341. 351. mixta coniugatio: -eunt: CORP. V 1706. III 10347 (= CARM. epigr. 820). dolēns, -tis pro adi.: v. p. 1830, 4. GLOSS. πονῶ, ἄλγῶ (PAVL. FEST. p. 3). cf. III 367, 69 dolat εἰσπαθε (-et εἰσπαθεῖ? Goetz). NON. p. 240 v. s. ardeo vol. I p. 482, 44 definitio: SERV. Aen. 6, 733 v. infra l. 54. de structuris: ARVS. gramm. VII 464, 6 -et illa re, Verg. Aen. I (669, v. p. 1823, 83) '...', -et illam rem, Sall. Catil. (40, 2, v. p. 1825, 19) '...', -o vicem tuam, id est per te -o, † de domo et rep. vitam lugeo. -et illa pars mihi, Ter. (Phor.) (1053 v. p. 1821, 72) '...'. PRISC. gramm. III 268, 8 v. p. 1821, 34. 281, 1 -o 'illam rem' et 'illa re'. 307, 5 ἐλαττοῦμαι τοῦτοισι καὶ ταῦτα Atticum est, quomodo etiam apud nos inveniuntur '-o' et 'gaudeo', 'laetor' 'his' et 'hacc'. DON. Ter. Ad. 272 v. p. 1828, 14. verbum inde a PLAVTO et ENN. traditum toti latinitati commune est. [val. durea, it. dolere, francog. vet. douloir, hisp. doler. M.-L.] [corrupte: AETNA 116 VAL. FL. 4, 175. loco mutilo: FRONTO p. 236, 7 N.]

I generatim de quovis sensu aspero tam corporis quam animi:

non -ere et sim. de ἀπαθεία: CIC. fin. 1, 9 summa voluptas est, ut Epicuro placet, nihil -ere. 1, 55 quanta voluptas sit non -ere. 2, 8 finem illi (Hieronymo Rhodio) videri nihil -ere. 2, 9 aliud... esse censet gaudere, aliud non -ere. ibid. aliam... vim voluptatis esse, aliam nihil -endi. 2, 10 illam non -endi voluptatem. 2, 11. 16 voluptatem nihil -entis. 2, 18 hoc (i. τὸ) non -ere. 2, 19 al. 2, 28 iste non -endi status (2, 32). 2, 31 al. 2, 38 voluptatis non -endive. 4, 72. 5, 19 al. 5, 73 positum est a nostris (Academicis) in iis esse rebus, quae secundum naturam essent, non -ere. 5, 84. 94. Tusc. 3, 12 istuc nihil -ere (verba Crantoris. cf. Ps. Plut. consol. ad Apoll. 3 p. 102 D τὸ... ἀνώδυνον τοῦτο. CIC. ibid. indolentia, i. q. ap. Ps. Plut. l. l. p. 102 C ἀπάθεια. cf. AVG. civ. 14, 9 p. 23, 16 D. omnino non -ere). dolere: CIC. fin. 2, 94 turpe putandum est non dico -ere — nam id quidem interdum est necesse —, sed saxum illud Lemnium clamore Philocteteo funestare. 4, 52 dicunt illi (Stoici) asperum esse -ere, molestum, odiosum, contra naturam, difficile toleratu, sed... non esse... malum. 5, 94. ac. 2, 21 qui -eat (opp. qui in voluptate sit). 2, 135. Tusc. 1, 79 nihil esse, quod -eat, quin id aegrum esse quoque possit... ibid. -ere... animos. 2, 29. 35 aliud est laborare, aliud -ere (cf. sub dolor p. 1837, 56). 2, 42. 3, 26 al. 3, 47 cum in natura tria sint, unum gaudere, alterum -ere, tertium nec gaudere nec -ere. off. 3, 105. VERG. Aen. 6, 733 hinc homines metuunt cupiuntque, -ent gaudentque (SERV. -ere et timere duae opiniones malae sunt sec. Varronem aliosque philosophos. cf. HOR. epist. 1, 6, 12 gaudeat an -eat, cupiat metuatne, quid ad rem). HOR. sat. 1, 1, 75 quis humana sibi -eat natura negatis (cf. Epicur. sent. sel. 23 τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσαι μὴ ἐπ' ἄλγῳ ἐπανάγουσιν, ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν. sim. 30). sim. 1, 2, 112 (v. p. 1824, 84). carm. 3, 1, 41 v. p. 1830, 10. Ov. met. 11, 425 tantumque -bo, non etiam metuam, curaeque timore carebunt. 13, 330. Pont. 1, 1, 76 qui... -et, citius quam dolor ipse cadet. nota SEN. dial. 12, 9, 2 pro eo... numquam -ere (i. lugere) desinere, qui numquam -urus est (sc. mortuus). epist. 13, 10 al. 71, 29 et treme[bi]t sapiens et -bit et expallescet. 91, 18 al. 98, 8 plus -et quam necesse est, qui ante -et quam necesse est. ITALIA Is. 53, 4 (Aug. civ. 18, 29 p. 295, 7 D. Tycon. p. 2, 5 Iunil. 2, 22. cf. Comm. apol. 339) peccata nostra portat et pro nobis -et (περὶ ἡμῶν ὀδυνᾷται. VVLG. languores nostros... tulit et dolores nostros... portavit). TERT. anim. 7 -et apud inferos anima cuiusdam et punitur in flamma et cruciatur in lingua (adv. Marc. 4, 34 p. 536, 12). 43 p. 372, 21 anima laborat ludit, -et gaudet eqs. 58 p. 394, 28. ieiun. 13 p. 292, 21 -ere cum -entibus et ita demum congaudere gaudentibus (cf. VVLG. Rom. 12, 15 flere cum flentibus). patient. 8 p. 14, 9. HIL. in psalm. 65, 22 in requie beatæ resurrectionis non -etur, non fletur eqs. FILASTR. 92, 1 haeresis quae dicit divinitatem -uisse, cum caro pateretur in cruce. 92, 2 divinitatem... aut -uisse aut flevisse aut ingemuisse. AVSON. 153, 68 non animo -eam, non corpore. AMM. 26, 10, 10. AVG. civ. 19, 12 p. 375, 30 D. sqq. al. 21, 3 p. 490, 8 animae... est -ere, non corporis, etiam quando ei -endi causa existit a corpore (v. quae seq.). ibid. p. 490 20 corpus... nec exanime -et nec animatum sine anima -et in psalm. 87, 3. CYPR. laps. 17 p. 249, 19 dominus peccata nostra portavit... pro nobis -uit. II de dolore corporis (i. de sensu aspero ex laesione corporis orto. -ere hic illic prope accedit ad significationem aegrotandi):

[Hey]

A *subi. personae* (saepius de puerperis): 1 *generatim* (de morbo v. *infra* l. 8. 25 al.): PLAVT. Aul. 410 totus -o atque oppido perii (Stich. 749). Cist. 60 v. p. 1822, 50. Pseud. 1320 heu heu heu :: desine :: -o :: ni -res tu, ego -rem. CIC. part. 50 quod multi ... mori ... maluerint ... quam -ere in tormentis. *ibid.* consuetudine -endi. Tusc. 2, 35 cum varices secabantur C. Mario, -bat. 2, 56. CATVLL. 34, 13 Lucina -entibus Iuno dicta puerperis. Ov. epist. 19, 125 maceror interdum, quod sim tibi causa -endi (i. morbi). met. 9, 305 -entem *Alcmenen puerperam*. trist. 1, 3, 75. CELS. 2, 8, 28 p. 49, 6 D. articulis (-li al.) ... qui (cui al.) sic -ent, ut. SEN. epist. 85, 29. Herc. O. 753 maeret, -et *Hercules ex Nessi veneno*. STAT. Theb. 11, 544 *Eteocles vulneratus* -ens nondum, sed ... territus. AVR. Fronto p. 79, 13 N. -o (i. *maereo*), quod interim -es (cf. p. 1820, 63. 1822, 15 sq.). p. 90, 15. 92, 18 (cf. FRONTO p. 92, 13 N. vexatus sum ... dolore). p. 231, 3. APVL. met. 5, 28 *Cupido* vulnere lucernae -ens. TERT. scorp. 6 p. 157, 1 al. SER. SAMM. 715 frondes commandere prodest, qui -et. PASS. Perp. 15, 5 cum ... laborans -ret *parturiens* (καμῶσα ἤλγει). TREB. trig. tyr. 8, 5. FILASTR. 69, 4 ut *Christus* et -ere posset corpore et emori. AVIEN. Arat. 466 -enti *Andromedae*, sc. *vinctae*. VVLG. prov. 23, 35 verberaverunt me, sed non -ui. Sirach 48, 21 -uerunt quasi parturientes mulieres (ὠδὶ-νῆσαν. Mich. 4, 10 -e et satage ... quasi parturiens). Is. 13, 8 al. AVG. civ. 21, 2 p. 488, 23 D. -ere in ignibus. 22, 8 p. 576, 6. CARM. epigr. 1474, 2 te, lapis, obstetor, leviter super ossa residas, ne nostro -eat conditus officio (sim. CORP. II 1580 al.). CORP. IV 4977 Quintio hic futuit ceventes et vidit qui -uit. X 7988 bixit annis LV, -uit dies XIII (i. *aegrotavit*, cf. INSCR. Rossi I 8 ἐνόησεν ἡμ. εἰς). nota: PACIAN. sim. carn. p. 146, 12 inter ipsa tormenta crucis nos instruit *Christus*, dum sibi -et (sc. *conquerens a deo suo se desertum esse*). translate de *herbis* (affligi): PLIN. nat. 17, 16 hiemes noxiae silvestribus ... , quae magis ... -ent urgente umbra. 17, 214 diu -ent talia ... ulcera *arborum*. cf. AVG. civ. 12, 1 p. 513, 12 D. lapis ... -ere nullo modo potest. sic etiam de *inanimis personatis*: VRAN. epist. 8 -uit terra (in morte *Paulini*. cf. 4 cellula eius terrae motu concussa est). accedit *accusativus membri dolentis* (abl. v. *supra* l. 10): PRISC. gramm. III 268, 8 dicimus '-o pedem'. SCRIB. LARG. 170 latus -entibus. FRONTO p. 5, 17 N. (*legit Hauler*) neque -o iam quicquam neque aegre fero. p. 182, 18 graviter oculos -ui (VOPISC. Car. 12. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 42, 2 p. 35, 11 qui oculos -ent [*Migne gr.* 35, 452* διεφθάρκνενος]. GLOSS. II 390, 57 ὀφθαλμῶν oculos -o. cf. CARM. epigr. 2178, 4 *pater lumen* ... -et). AVR. Fronto p. 81, 25 N. -uisse te inguina. p. 231, 14 animum. APVL. met. 1, 18 ingulum istum -ui. HIL. op. hist. frg. 15, 4 me epistulae, quod manus -rem, subscribere non potuisse. CHIRON 205 ventrem -ere (219 al.). 272 circa omnes caput -entes. 368 al. 580 armora ab itinere. AMBR. in Luc. 6, 46. HIER. epist. 52, 11, 4 Timotheo -enti stomachum (adv. Iovin. 2, 15 p. 350). VVLG. III reg. 15, 23 al. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 42, 2 p. 35, 12 aures. 6, 1, 3 p. 194, 3 ventrem (*Migne gr.* 35, 965^b ἀλγῆ). in psalm. 36 hom. 2, 1 AVG. civ. 22, 8 p. 571, 29 D. al. SVLP. SEV. Mart. 19, 3 MARCELL. med. 1, 6 et saepius. SORAN. p. 58, 18 THEOD. PRISC. phys. 4 p. 252, 7 CAEL. AVR. acut. 2, 24, 138 LIB. gener. chron. I p. 122, 273 pedes -uit (CHRON. Alex. *ibid.* 270 podalgicus factus est). VITAE patr. 3, 26 p. 754^c al. SCHOL. Iuv. 5, 32 v. vol. IV p. 949, 79. / sim. ANON. med. ed. Piechotta 138 firmus erit... nec a stomachum (sic) -bit (*ibid.* renes -bit et sim.). 2 *speciatim de dolore nimii laboris comite et sic de labore ipso* (cf. VVLG. num. 11, 2 -entium pro labore): ITALA psalm. 126, 1 (Cas.) nisi dominus aedificaverit domum, frustra -nerunt aedificantes in eo (ἐκποίησεν. VVLG. laboraverunt). VVLG. Sirach 11, 11 est homo laborans et festinans et -ens (κοπιῶν καὶ πορῶν καὶ σπεύδων). DIDASC. apost. 19, 8 bonam spem gerentes, efficaces, in opere -entes. ITIN. Alex. 41 v. p. 1825, 59.

B *subi. corporis partes sim. (dolorem vel sentire vel excitare)*. accedit *saepe dativus personae dolentis*: PLAVT. Amph. 408 misero nunc <mihi> malae -ent. 1059 caput -et neque audio nec oculis prospicio satis (cf. s. caput vol. III p. 389, 45. adde MARCELL. med. 1, 62 de sole [PLIN. med. 1, 1 p. 11, 10 a sole]. PLIN. VAL. 5, 2 tit. de epate. 5, 3 de vino). Aul. 691 uterum -et. Bacch. 1173 non metuo, ne quid mihi -eat quod ferias. Cist. 67 mihi cordolium est. :: quid? id unde est tibi cor? ... :: si quid est, quod -eat, -et; si autem non est, tamen hoc hic -et (Most. 149 cor -et, cum scio, ut ... sum. Ov. epist. 6, 76. cf. l. 80). Curc. 236 (238) renes -ent, pulmones distrahuntur, cruciatur iecur ... hirae omnes -ent. Men. 882 lumbi sedendo, oculi spectando -ent (Most. 891. TER. Phorm. 1053 viro. CAEL. Cic. epist. 8, 14, 1 Ov. am. 3, 3, 14. al. HIER. epist. 21, 42 -entibus oculis. Otto, Sprichw. n. 1275). Merc. 388 nescio qui animus mihi -et (CIC. Tusc. 1, 79 PVBLIL. A 27 SEN. dial. 11, 18, 7 LVCAN. 7, 190. APVL. met. 9, 23 -enti... animo. CYPR. laps 32 p. 261, 6 -entis ac lamentantis animi... maestitiam. epist. 31, 1 -entis animi maeroribus). *translatio iocosa* Truc. 633 mihi... condoluit caput. :: quid mihi futurum est, cui duae ancillae -ent, quibus te donavi. LVCIL. 1185 num -et *viti-ligo*? CATO agr. 157, 7 si lienes turgent et si cor -et et si iecur aut pulmones aut praecordia. 157, 10. VARRO rust. 1, 2, 27 cum homini pedes -ere coepissent (LVCR. 3, 110 SEN. epist. 53, 6. al.). CIC. fin. 5, 47 si aut aegrum corpus est aut -et aut caret viribus (cf. p. 1822, 3. 8. 25). Tusc. 2, 44. LVCR. 3, 110 *syn.* in dolore esse. HOR. epist. 1, 2, 53

auriculas ... collecta sorde -entis. Ov. am. 1, 2, 4 lassa ... versati corporis ossa -ent (sim. trist. 4, 3, 26). epist. 8, 58 pectora ... ignibus usta -ent. 19, 4 quod (sc. *corpus tuum*) meus est ulla parte -ere dolor. trist. 5, 2, 10 vulnera ... -ent (cf. *infra* l. 15). CELS. praef. 1, 25 p. 5, 6 D. cum dolor intus incidit, scire, quid -eat. 1, 7 si ... intestinum -ere consuevit. 1, 9, 1 si cui ... -ere nervi solent. 2, 1, 19 p. 30, 34 D. verrucarum ... genera -entia (sic *partic. saepius ut adi.* 2, 4, 3 p. 34, 9 D. al. 2, 15, 2 p. 61, 1 corpus -ens). 2, 3, 2 p. 32, 33 D. al. (saepe). 4, 21, 1 p. 147, 18 D. qua -et intestinum. SEN. dial. 11, 20, 1 manum saepius ad id referre, quod -eat. epist. 71, 27 irrationalis *pars sapientis* mordetur, uritur, -et. COLVM. 6, 7, 1. 6, 30, 6 SCRIB. LARG. 2. 6 al. PETRON. 132, 13. PLIN. nat. 11, 233 *mammae* asinis a fetu. 20, 181 qua -eat *brachium*. 22, 160 al. 30, 23 vermes ... infusi ... auriculae, cuius a parte -eant *dentes*. sim. saepius. MART. 1, 13, 3 (4) 'vulnus, quod feci, non -et', inquit *Arria*, 'sed quod tu facies, hoc mihi, Paete, -et' (cf. PLIN. epist. 3 16, 6 [l. 41]. 13. *de lusu significationis* cf. AVR. Fronto p. 79, 13 N. p. 1821, 12). 3, 71, 1 mentula ... puero, tibi ... culus. 11, 40, 6. [12, 89, 2 v. p. 1827, 81.] AVR. Fronto p. 81, 11 N. VLP. dig. 21, 1, 12, 4 GELL. 4, 13, 1. SER. SAMM. 170 *vermes* tepidos infunde -enti *auri*. 228 piper ... inde -enti *denti*. 715. 748 LIII *rubr.* CHIRON 25 quibus venter facile -et (453 p. 144, 11 si hoc eis venter -eat). 385 tali vehementer. CLAVD. DON. Aen. 12, 45 p. 557, 7. HIER. epist. 24, 4, 3 ut non -ret stomachus, non ... cruciatur. VVLG. Iob 14, 22 caro (AVG. civ. 14, 15 p. 36, 27 D. al.). AVG. civ. 21, 3 p. 490, 14 corpora ... -entia (NICET. symb. 12). epist. 73, 4 tumor capitis -et. serm. 17, 3, 3 quando aliquid pungitur et -et. ANON. med. ed. Piechotta 123 al. MISC. Tir. p. 52, 1 CAEL. AVR. chron. 5, 1, 23 GREG. TVR. glor. conf. 67. ROMVL. fab. Aesop. 89, 2 quae maxime partes ei -rent. TAB. devot. (Fox, Americ. Journ. of Phil. 33, 1 [1912] suppl.) 1, 27 ni (i. *ne*) dicere possit Plotius, quid <sibi dole>at. 1, 31 n<i> possit sentire (-que *tab.*) quit sibi -eat. sim. 2, 26 et saepe. CELS. 7, 25, 1^c p. 305, 21 D. non ita -et (sc. *deducere cutem*). *part.* -ens (cf. p. 1821, 74. 76. *supra* l. 1. 7 sq. 25): PLAC. med. 2, 7 loca mulierum -entia. CASS. FEL. 21 p. 34, 11 loco -enti cucurbitam supervertes (cf. p. 34, 8 patienti loco. sim. saepius). 44 p. 110, 1 sanguisugae -enti loco appositae. cf. Ov. met. 10, 510 constitit ad ramos mitis *Lucina* -entes (i. *parturientes*).

C *subiecto rei supplendo*: PLAVT. Pseud. 155 leno servos verberans: quid nunc? -etne? em sic datur. PVBLIL. Q 6 qui cum -et blanditur. PLIN. nat. 25, 166 suco ab altera nare, quam -eat, infuso. PLIN. epist. 3, 16, 6 Paete, non -et (v. *supra* l. 15). CHIRON 984 ubique ei -uerit, sanguinem emitte. CORP. VI 9258 non fui et so (i. *sum*), non ero, non mihi -et. de dolore animi v. p. 1828, 39.

D *pro subiecto est enuntiatio*: v. s. III B 3 p. 1828, 18.

III *de dolore animi* (-o animum: v. p. 1821, 41. animus -et: v. p. 1821, 74): A *subi. personae*: 1 *intransitive* (dolorem sentire vel certe manifestare [cf. l. 74. p. 1823, 1. 10. 34]): a *de quovis damno, casu, maxime de morte alicuius* (lugere, maerere): PLAVT. Capt. 928 satis iam -ui ex animo et cura me satis (satis me A) et lacrimis maceravi. Cist. 60 male mihi est, male maceror; -o ab animo, doleo ab oculis, -o ab aegritudine (cf. 61 in maerorem rapi). AEM. PAVL. or. frg. Val. Max. 5, 10, 2 vos potius meo casu -eatis quam ego vestro ingemescerem. RHET. Her. 2, 31, 50 illorum nos sollicitudine, non nostris incommodis -ere. CIC. Sull. 31 difficile est ... tacere, cum -eas (*ibid.* lugere). Mil. 19 minus -endum fuit re (i. *caede Milonis*) non perfecta. Phil. 9, 5 tanto rei p. vulnere. 12, 25 minus -endum (sc. *morte Treboni*), quod ... non caverit. 13, 22 cognita morte ... non plus gavisus sum quam -ui (morte: Brut. 3). Brut. 4 nostro incommodo. 188 audiens multitudo gaudet -et, ridet plorat, favet odit. 331 in te intuens, Brute, -o, cuius in adulescentiam ... incurrit misera fortuna (*ibid.* hic me dolor tangit). orat. 131 ut ... iudex ... speret metuatur, laetetur -eat. fin. 1, 67 laetamur amicorum laetitia ... et ... -emus angoribus. nota Tusc. 1, 30 nemo ... maeret suo incommodo; -ent fortasse et anguntur. 1, 90. 3, 64 (*ibid.* in luctu esse). 5, 60 eo facto sic -uit, nihil ut tulerit gravius in vita. Att. 2, 19, 1 ne irasci possum quidem ... , tantum -o (sim. opp. irasci: 11, 24, 1). 6, 6, 2 de Hortensio te ... scio -ere, equidem excrucior. 9, 12, 4 nunc -o, nunc torqueor. 12, 40, 2 ne -eam? ... ne iaceam? (cf. 12, 23, 2). 15, 26, 1 -et dubitans, utrum ... an. 16, 4, 1 *syn.* est conturbatus. epist. 4, 6, 1. ad Brut. 1, 9, 2 opp. carere omni sensu doloris. CAEL. Cic. epist. 8, 2, 1 al. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 1 al. CATVLL. 8, 14 tu -bis, cum rogaberis nulla. CAES. Gall. 1, 14, 5 Hor. sat. 1, 10, 89 epist. 1, 14, 7 (*ibid.* maerentis). nota ars 95 tragicus plerumque -et (i. *dolorem manifestat*) sermone pedestri. sim. 102 si vis me flere, -endum est primum ipsi tibi. PROP. 4, 11, 79 si quid -urus eris (sc. *de coniuge amissa*). Ov. am. 1, 3, 18 te ... -ente mori. 2, 6, 12 tu ... , turtur amice, -e (*morte psittaci*). met. 1, 360 quo consolante -res? 2, 399 al. 10, 133 (cf. 135 lugeat. 142). Pont. 1, 2, 124 al. trist. 5, 5, 64 MANIL. 2, 28. SEN. contr. exc. 5, 2 nemo quicquam facile credit, quo credito -endum sit. SEN. dial. 1, 4, 5 si te ipse consolatus esses, si te ipse -ere vetuisses. 6, 3, 2 (*ibid.* dolorem suum posuit). 6, 3, 4 al. 12, 18, 5 qui negent -urum esse sapientem (*supra*: ne ... maereas). epist. 63, 1 (opp. moleste fero). Med. 1006 qua -es (i. *per natum tuum*), ferrum exigam. LVCAN. 8, 329 omnis virtutis stimulis et

[Hey]

nobilitate -endi praecessit. VAL. FL. 5, 95. *nota* STAT. Theb. 3, 707 ut timeam -amque, rogo (*i. peto aliquid, unde -bo*). 5, 632 -endo (*sc. de mortuo*). 12, 571. MART. 1, 33, 4 ille -et vere, qui sine teste -et (*cf. 1, 33, 3 luget*). 5, 48, 6 *al.* QVINT. inst. 2, 4, 10 *nimia emendationis severitate pueri* et desperant et -ent et oderunt. 6 pr. 13 nemo nisi sua culpa diu -et. 9, 1, 23 in dicendo irasci, -ere, misereri, timere, confidere, contemnere non sunt figurae. 9, 2, 26 irasci nos et gaudere et timere et admirari et -ere et indignari et optare... fingimus. *cf.* 11, 3, 58. 61. IVV. 3, 102 *adulatorum natio* flet... nec -et. 5, 157. *nota*: PLIN. epist. 4, 14, 3 his (*hendecasyllabis*) iocamur..., amamus, -emus, querimus, irascimur *eqs.* (*sim. de poeta*: 9, 22, 2). 4, 21, 2 *syn.* afficior dolore (*ibid.* angor). CALP. decl. 11 -ere integre non potest, qui urgetur irasci. *nota* VERVS Fronto p. 130, 22 N. quamquam mihi... numquam... rescripsisses, -bam hercules, sed... non suscensebam. GELL. 19, 12, 10 isti apathiae sectatores... dum nihil cupiunt, nihil -ent, nihil irascuntur. APVL. flor. 16 p. 66 iam dixisse rebus humanis valere et plaudere, suis vero familiaribus -ere et plangere. met. 4, 34 tunc -ere, tunc flere, tunc me... peremptam lugere debuistis. ITALIA psalm. 68, 21 (Cas.) expectavi -entem mecum (*συλλυπούμενον*. VVLG. qui simul contristaretur). Zach. 12, 10 (Aug. civ. 20, 30 p. 482, 25 D.) plangent... planctum... et -bunt dolore quasi super unigenitum (*ὁδυνήθησονται ὁδύνην ὡς ἐπὶ πρωτοτόκῳ*. VVLG. -bunt super eum, ut -eri solet in morte primogeniti). TERT. pudic. 22 p. 273, 14. CYP. laps. 4 p. 239, 21 -o vobiscum (*supra* l. 10 maestitia... contristat). zel. 7 p. 423, -o suspiratur... et ingemescitur et -etur. PANEG. 9 (12), 7, 1 iam... non insulto, sed -o. PASS. Perp. 7, 1 (*ἡλγησα*). 9, 3 (*ἐπένθουν*). ARNOB. nat. 6, 2 p. 215, 13 eos..., quos tangat affectio, pati, -ere (-ore *cod.*), deminui. EVTR. 7, 22 ut omnes tamquam in propria -uerint orbitate (*ἦν... ἴδιον ἐκάστον τὸ πάθος*). OPTAT. 7, 1 p. 159, 15. QVEROL. p. 14, 6 pater ipse nihil reliquit. ::... exequias inanes tibi contigisse luges. irascaris ergo, non -es. CLAVD. DON. Aen. 12, 605 p. 623, 2 -ere et luctibus gravius commoveri. AMBR. obit. Valent. 79 p. 1383^A -o in te (*sc. defuncto*). HIER. epist. 45, 2, 1 -bant labiis, corde gaudebant. 45, 6, 1 haec... flens -ensque conscripsi. VVLG. sap. 14, 15 acerbo... luctu -ens pater (*πένθει τρυχόμενος*). SIRACH 30, 10 non corrideas illi, ne -as (*συνόδυνήθης*). EZECH. 9, 4 virorum gementium et -entium super... abominationibus. Zach. 12, 10 v. *supra* l. 20. Luc. 2, 48 -entes quaerebamus te (*ὁδυνώμενοι*). act. 20, 38 -entes... in verbo quod dixerat (*ὁδυνώμενοι*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 2, 3 p. 169, 1 si... graviter fert et -et armentarius, cum... vitulus abscessit (*Migne gr. 35, 1229^b εἰ... τοσοῦτον ὁδύσεται*). AVG. epist. 147, 42 exclamavi -ens in illa... epistula et dixi. COMM. instr. 2, 32, 3 lex... ait animo, non pompa -ere (*cf. tit. filios non lugendos*). ROMVL. fab. Aesop. 34, 7 evasit perdix. -ens vulpis ait *eqs.* SIDON. epist. 1, 6, 4 cum eos... videris -ens antecessisse. *in titulis sepulchralibus*: CARM. epigr. 146 noli -ere, mater, faciendum fuit (147. 1536, 3 *saepius*). 154 -ens et maerens... fecit monumentum (CORP. IX 1236 -e(n)s pat(er)... f(ecit). 1287 pater -e(n)s fecit. *cf.* V 1697. suppl. ital. 341 parentis -ientis... ficierunt. *sim.* 351. XII 709. 2863. 3847. XIII 3908. III 7331 -entes fecerunt (*πονοῦντες ἐποίησαν*). 8837. II 5910 INSCR. Rossi Roma sotterranea III 227 tab. 30/31, 23 CARM. epigr. 214, 2. CORP. VIII 21705 pater -entisim(us) [*sic*]. CARM. epigr. 215, 3 sic nunquam -eas atque triste suspires, quantum doloris titulus iste testatur. 1768, 3... frater -urus in aevum... 1335, 14 mater quem plangat nescit, stat stupefacta -ens. 1997, 4 ingemuere omnes, Dryades -vere puellae. CARM. epigr. 152 ex quo nihil umquam -uit nise cum is non fuit. CORP. VI 15454, 12 v. p. 1819, 70. *plura huiusmodi invenies* INSCR. christ. Diehl 4172-4180. 4186. *speciatim in amore (cruciar)*: COM. pall. inc. 19 amare nolo nec -ere. VERG. Aen. 4, 393 lenire -entem *Didonem*. 4, 434 *Dido*: dum mea me... doceat fortuna -ere (SERV. adversa perferre). LYDIA 42 v. p. 1830, 9. HOR. carm. 1, 33, 1 Albi, ne -eas plus nimio memor... Glycerae. TIB. 1, 8, 73 v. p. 1830, 13. 2, 3, 73 exclusura -entes ianua. PROP. 1, 15, 13 quamvis numquam posthaec visura (*Vlixen profectum*), -bat Calypso. 3, 8, 10 v. p. 1824, 3. 3, 8, 23 aut in amore -ere volo aut audire -entem *puellam*. 3, 23, 17 quaecumque -ens reperit non stulta puella. OV. am. 2, 7, 4 eligis e multis, unde -ere (*i. propter quam aemula fieri*) velis. ars 1, 365 cum paelice laesa -bit. 1, 658. epist. 18, 117 moriar... -endo. 3, 448 *al.* trist. 2, 292 *al.*

b de iniuria (irasci, indignari, aegre ferre, invidere): GLOSS. -ens: aegre ferens (*Verg. Aen. 1, 9*), indignans. TER. Haut. 934 ah nescis, quam -eam (*cf.* 920 prae iracundia non sum apud me). CIC. Verr. 4, 6 qui sociorum iniuriis... -eat. 6, 123 plus, quam satis est, -o tanta calamitate. Cael. 21 laesi -ent, irati efferuntur, pugnant lacessiti. 54 quod (*sc. facinus*) per ignotos actum cum comperisset, -ret (*opp. neglegeret. ibid. facinus... severe acciperet*). Planc. 25 nemo mea restitutione laetatus est, nemo iniuria -uit. de orat. 2, 189 ut -eat is qui audit, ut oderit, ut *eqs.* 2, 191 hominem totiens irasci, totiens -ere, totiens omni motu animi concitari. 2, 196. parad. 34 ut sapiens nihil faciat invitatus, nihil -ens, nihil coactus. fin. 2, 54 -ere alterius improbo facto. VERG. ecl. 3, 12 quae... cum vidisti puero donata, -bas. Aen. 1, 669 nostro (*Veneris*) -isti saepe dolore (*ob Iunonis odia*). 11, 732 o numquam -uri (SERV. id est stulti: stul-

tus est enim, quisquis iniuria non movetur). HOR. sat. 2, 1, 67 num... *Laelius et Scipio* offensi... laeso -vere Metello. 2, 1, 150 -vere cruento dente lacessiti. PROP. 3, 8, 10 sine amore gravi femina nulla -et. OV. am. 2, 2, 50 vir -uit. rem. 310 -e tantum: sponte disertus eris. 773 quid (*i. cur*), Menelae, -es? 791 quo... rivale -bas (*cf.* 793 odio remanente). epist. 5, 101 *Menelaus* externo laesus amore -et. met. 3, 334. trist. 2, 292 paelicibus. LIV. 40, 15, 1 ad id, quod -es, quod invidia urit, reverteris. RVT. LVP. 1, 8 (*de varietate verborum*) -ui..., ubi... vidi vagari; aegre tuli, quod...; commovit me, quod. VELL. 2, 130, 4 -ere, indignari, erubescere (*ibid. aegritudinem*). PHAEDR. 5, 10, 6. SEN. dial. 5, 40, 1 *syn.* indignor. Herc. O. 446 ut laesa es, -e. COLVM. 1, 8, 18. VAL. FL. 7, 161 *Medea* conversa... in iram et furias -et ac (- dolet, ah! - *Langen et Schenkl*) me... reliquit. STAT. Ach. 1, 91 nec inulta -bis (1, 90 queri). MART. 4, 27, 6 ut -eat *lividus*. QVINT. inst. 6, 2, 27 an ille -bit, qui audiet me (*oratore*)... non -entem? 9, 4, 143 -ere et irasci. decl. 368 p. 403, 15 solent -ere raptae. 374 p. 414, 8 *filium* -entem iratumque scripsisse. PLIN. epist. 8, 6, 17 (*ibid. indignatio*). GELL. 6 (7), 3, 18 pro salute sociorum graviter et libere indignanti simul ac -enti. APVL. met. 7, 1 -enti... atque indignanti similis. TERT. patient. 5 p. 7, 2 *sq. al.* TREB. Gall. 9, 8 populus factum tristius... tulit, milites vero ita -uerunt, ut. IVST. 2, 10, 10 ut nec victor insultaverit nec victus -uerit. OPTAT. 1, 16 p. 19, 1 irascenti et -enti *Lucillae*. AVSON. 218, 3 Helenes raptum punisse -entem *Agamemnonem*. 325, 97. CLAVD. DON. Aen. 2, 595 p. 228, 29 -es, irascaris, furis. 7, 425 p. 63, 29 *iniuriae* indignitate. HIER. epist. 11, 2 (*ibid. laesus et irascens*). VVLG. I Macc. 2, 24 et vidit... et -uit (*ἐγλήσσε*) et... accensus est furor eius. act. 4, 2 v. p. 1827, 49. 16, 18 -ens... Paulus... dixit (*διαπονήσεις*). CLAVD. 21, 235 nec -uit contempta *Alamannia*. ROMVL. fab. Aesop. 18, 4. DRAC. laud. dei 3, 38 -et captator spe *deceptus*. Orest. 589 Danaum... -entum (*sc. de nece Agamemnonis*). GREG. M. moral. praef. 10 de eorum verbis minus... -eri poterat. CORP. VI 29947 -ie(n)s (*sc. mortuus, cuius ossa inquietantur?*) comparabit sibi, quod... noceberis. *nota*: PS. MATTH. evang. 29 iam multi -entes contra te sunt et propter te habent nos odio. 30, 1 magister... quidam... factus est -ens et coepit indiscipline... loqui.

c de alterius rebus adversis (misereri, compati): CIC. Brut. 331 v. p. 1822, 60. VERG. georg. 2, 499 neque... -uit miserans inopem (*cf.* SERV. qui inopis non misereatur). TERT. Scap. 1 p. 540 -emus de ignorantia vestra et miseremur erroris humani. PASS. Perp. 6, 5 -ui pro senecta eius misera (*cf. gr. ἐλεήσασα*). VVLG. iud. 10, 16 deus -uit super miseriis eorum. SIRACH 13, 6 non -bit super te (*ὁ πονήσει*). CLAVD. carm. min. 8, 6 forsitan et ipsa -et *Venus crudelitate Cupidinis*. AVG. civ. 22, 8 p. 580, 9 D. stupentibus qui aderant atque aliis paventibus, aliis -entibus (*sc. iuvene prostrato*). *nota* EVAGR. sent. virg. (Rev. Bénéd. 28) p. 150, 76 qui -et super livescentes oculos (*ἡ οἰκτελοῦσα πελιδνωμένους τοὺς ὀφθαλμούς. rec. alt. Migne 20, 1188^A quae miseretur viventibus oculis*). *sim. de effectu tragoe-diarum*: AVG. conf. 3, 2, 2 non... ad subveniendum provocatur auditor, sed tantum ad -endum invitatur et auctori... amplius favet, cum amplius -et (*cf. quae sequuntur*). -ere *alicui et alicuius v. infra* l. 61. 78.

d de male vel perperam facto (paenitentiam agere): PHAEDR. 4, 19, 1 qui fert malis auxilium, post tempus -et. CYP. laps. 35 p. 262, 12 paenitentes ac -entes peccata vestra perspicite. epist. 30, 8 *al.* VVLG. iud. 21, 15 universus... Israel... -uit et egit paenitentiam. Zach. 11, 5 occidebant *pecora* et non -bant (*i. μετrepέλοντο, ut LXX*). AVG. civ. 1, 19 p. 32, 25 D. *Lucretia* quod adulterio consensisset ita -uit, ut morte putaret expiandum. conf. 1, 4, 4 amas nec aestuas..., paenitet te et non -es, irascaris et tranquillus es.

iuncturae ad 1 (alias v. infra p. 1828, 46): -ere *alicui personae vel rei* (*cf.* BEDA gramm. VII 271, 6), *maxime de misericordia vel de paenitentia*: LVCIF. Athan. 2, 32 p. 204, 26 tibi nos -ere est testis deus. reg. apost. 10 p. 59, 7 -o tibi, imperator. *nota* 8 p. 55, 17 -e tibi nobiscum et mitte lacrimas pro te. non parc. 34 p. 280, 23 -e tibi, quod... canis factus sis. PACIAN. sim. carn. p. 146, 12 v. p. 1821, 26. SVLP. Sev. Mart. 5, 5 numquam se tam fuisse securum...: sed (*se al.*) magis illi -ere, qui... esset indignus. COMM. apol. 908 qui nesciant ulli (*an gen.? cf. Cucco, Didaskaleion 2 [1913], 343*) -ere (-ore *cod.*). GREG. M. dial. 2, 8 p. 148^c *Benedictus* illi magis quam sibi -uit. AVELL. p. 20, 16 -entes (*i. paenitentes*) suis impletatibus (p. 24, 18). p. 21, 20 suae perfidiae. RVRIC. epist. 2, 39 p. 423, 24 casui vestro (*cf.* 2, 3 p. 374, 7 -o... <et> tam acerbo casui... compatiatur, nisi mavis: -o... casui... <et>... compatiatur). CARM. epigr. 148 noli -ere, mater, factui meo. 1539, 5 noli -eri (*sic*), mater, aetati meae (INSCR. christ. Rossi I p. 140, 315 [*saec. IV ex.*] quis non -uit etati tuae). CORP. VIII 5001 scriptor casui -et (7271 pater dol(ens) casui). *alicuius (misereri)*: COMM. instr. 2, 20, 2 nec me super-tollo, sed -o vestri, qui. apol. 908 v. *supra* l. 68. CARM. epigr. 1173, 3 quis non exempli -eatur (*fere i. q. misereatur, cf. Büch. in adnot.*) mortis acerbae? 1567, 9 ne -eas mei (*vix dat., cf. Büch. in adnot.*), quod praecessi. *pro subi. sunt res personatae*: NEP. frg. 18 interitu eius utrum res p. an historia magis -eat. HOR. sat. 1, 1, 75 v. p. 1820, 57. 1, 2, 112 natura... quid latura sibi, quid sit -ura ne-
[Hey]

gatum (PORPH. <quid...> sustineri non possit). CLAUD. 8, 253 *cupido* nunc gaudet nunc maesta -et. *carm.* min. 25, 80 -uit Fortuna minorem se confessa viro. STAT. silv. 4, 3, 102 v. p. 1826, 75. VVLG. Ezech. 30, 16 quasi parturiens -bit Pelusium. Hab. 3, 10 viderunt te et -uerunt montes (ITALA Aug. civ. 18, 32 p. 301, 20 D. populi. *laol*). *sim.* MART. 1, 58, 3 hoc -et et queritur... mea mentula secum. CLAUD. 26, 206 festae -eant ne tristibus aures. *de affectibus bestiarum* (cf. OV. met. 11, 345): VAL. FL. 4, 49 illa (*halcyone*) -ens vocem dedit. STAT. Theb. 10, 291 v. p. 1826, 78. *in fabula ROMVL. fab. Aesop.* 1, 4 (rec. W.) *pullus* reperit margaritam... et cum -ret (*i. miseretur*), sic ait *egs.* CLAUD. DON. Aen. 8, 215 v. p. 1826, 78. *hinc singulariter de voce avis quasi -entis*: ROMVL. fab. Aesop. 74, 10 grunire accepit columba, -et semper titus.

2 *transitive*: a cum *simpl. obiecto rei*: PLAUT. Stich. 34 an id -es..., quia illi suum officium non colunt? Trin. 288. haec ego -o, haec sunt quae me excruciant. AFRAN. com. 408 v. p. 1827, 73. CIC. Flacc. 57 non... omnia, quae -emus, eadem queri iure possumus. Sest. 145 meum casum luctumque -uerunt (Vatin. 31 Att. 11, 6, 5 MAT. Cic. epist. 11, 28, 5 SALL. Catil. 40, 2 al. Iug. 14, 22 -endum casum tuum. CALP. decl. 14. APVL. met. 7, 3 casus... quovis (*dat.*)... -endus atque miserandus. IVST. 18, 3, 1 casus... -endi. PASS. Perp. 5, 6 -bam casum patris [*περὶ τῆς διαθήσεως ἡλγουν*]). Phil. 9, 12 ut nemo... fili mortem magis -uerit quam ille maeret patris (SEN. epist. 74, 30 PLIN. epist. 1, 12, 12 [morte al.] SPART. Hel. 6, 7 VOPISC. Car. 8, 7 IVST. 12, 6, 15 [morte al.] 32, 3, 2. AMM. 17, 13, 10 non tam mortem, quam nostrorum laetitiam. AVG. civ. 3, 13 p. 111, 27 D. al. CORP. VI 5767 al. cf. l. 58. p. 1826, 5). CIC. Phil. 12, 25 quis... non luget mortem Treboni? quis non -et interitum talis... viri? 13, 22 quid se gavisum, quid -uisse dicat. Brut. 23 istuc. 157. fin. 1, 59 nihil -endum esse animo, quod sit a dolore corporis seiunctum. Tusc. 3, 78. Att. 2, 20, 3 cum omnes ea quae sunt acta improbant, querantur, -eant. 12, 14, 3 epist. 1, 9, 10. 6, 2, 2 nihil. 12, 23, 1 neque... quae tu... moderate fers... non sunt -enda (*opp. ulciscenda*). 14, 16. ad Q. fr. 3, 1, 17 quantum. CAEL. Cic. epist. 8, 12, 4 iniurias (*ibid. ulcisci*). SALL. Iug. 110, 3 quod ceteri -ere solent. VERG. Aen. 1, 9 quid... -ens regina deum... virum... impulerit. *nota* AETNA 21 quis *poeta* non... -uit (*i. cum dolore enarravit*) mendacia puppis? ELEG. in Maecen. 16 (*ex coni.*) OV. am. 2, 5, 59 hoc (*ibid. queror*). 2, 15, 18 ne signem scripta -enda mihi. rem. 226 ut valeas, multa -enda feres. 391 vivam modo, plura -bis, *Livor edax*. 694 quid. epist. 5, 8 quae venit indigno poena -enda venit. met. 7, 720 al. *nota* trist. 1, 2, 37 nil aliud quam me -et exule coniunx. 4, 3, 35 tua damna -e (STAT. silv. 5, 5, 47). 5, 1, 26 v. p. 1829, 84. 5, 4, 11 quid Priamus -eat... Hectore rapto quidve Philoctetes... gemat. 5, 4, 14 tristiciae causa -enda. EPIST. Sapph. 102. 120. SEN. contr. 7, 1, 12 idem timuimus, idem -uimus, idem fleuimus. VELL. 2, 130, 4 v. p. 1830, 1. SEN. dial. 6, 24, 4. 11, 18, 6 quidquid matri -endum fuit. *ibid.* nihil amplius -urae domus piammentum. epist. 91, 3 quod *quis* etiam miratus est, -uit. 120, 6. PLIN. nat. 37, 3 hoc unum (*sc. anulum*) *Polyrates*. STAT. Theb. 2, 270 furta. 3, 209 bellorum extrema (SCHOL. timemus, *frustra*). 12, 126 -et... queriturque labores. MART. 1, 58, 3 PLIN. epist. 8, 17, 6 SVET. Aug. 69, 1. CALP. decl. 10 ne *mater* mariti -eat caecitatem. VERVS Fronto p. 130, 16 N. aliud -ere, aliud loqui. APVL. met. 4, 23. PS. APVL. Ascl. 25 deorum ab hominibus -enda secessio. MIN. FEL. 31, 8 quod -etis, ... diligimus. TERR. adv. Marc. 2, 25 p. 370, 5 increpandi et -endi exitus (*i. peccati Adam*). patient. 7 p. 12, 1 non de nostro amissum -entes. CYPR. epist. 17, 1 ruinas fratrum. ANTH. 409, 16 ista. 441, 2 de me -eant nil nisi morte mea. cf. l. 42 et p. 1826, 3. 5. *nota* ITIN. Alex. 41 verberatur. quod cum acius..., sed ingenue -uisset Hermolaus (*„passus esset“ Kluge*). PANEG. 10 (4), 13, 1 nihil... gravius, nihil miserius -isti. 11 (3), 27, 5 condicionem humanam. CAPITOL. Ver. 5, 6 fatum (DRAC. Orest. 596 fata. cf. p. 1826, 4). LAMPR. Alex. 52, 1 IVST. 1, 8, 9 al. OPTAT. 2, 15 p. 50, 11. 2, 24 p. 61, 12. 3, 2 p. 69, 20 hanc rem... deus -et et flet. 3, 4 p. 84, 11 quod duo... passi fuerant, universi -uerunt. AVSON. 279, 3 AMM. 27, 9, 4. CLAUD. DON. Aen. 7, 760 -uerunt... exitum tuum loca *egs.* (VERG. Aen. 7, 760 te... flevere lacus). FVLG. aet. mund. p. 145, 3 lassatos in agro cursus non -uit fratris *Iacob* (*i. non miseritus est*). HIER. epist. 39, 1, 2 magis amissam virginitatem quam mariti... interitum. 39, 7, 2 vestri sortem -o. 51, 2, 5 al. CLAUD. 22, 321 annum *Stilichonis consulis* iam secuta sequatur posteritas nec iam -eat defensa vetustas. AVG. civ. 1, 10 p. 18, 14 D. tantum -uerunt, quantum se doloribus inseruerant. 1, 24 p. 39, 7 non ex civibus -endam, sed ex hostibus laudandam victoriam. 7, 18 p. 296, 33 vanitatem. 7, 23 p. 301, 19 al. conf. 3, 2, 2 homo vult -ere luctuosa et tragica in *theatris*. in lob p. 540, 6 condicionem suam (*ibid. luget*). op. monach. 22, 26 quod... in malis viris -emus et plangimus. c. Secundin. 22 sterilitatem Sarae. ROMVL. fab. Aesop. 75, 5 innocentiam. CHROMAT. beat. 3 LEO M. epist. 49. SALV. gub. 1, 9 nobis -enda est... afflictio. PROSP. resp. ad Gall. 1, 7 quod -endum est. DRAC. satisf. 304 peccata (*ibid. paeniteat*). laud. dei 2, 304 primordia mundi... -uere nefas. 2, 543 tartarus... augmenta. 3, 606 al. ENNOD. epist. 2, 1, 11 p. 41, 1 magna (4, 16, 2 p. 110, 19 al.). VEN. FORT. *carm.* 6, 5, 228 v. p. 1826, 35. 10, 12^d, 7 GREG. M. epist. 2, 33. PASS. Thecl. 27 -ens iniustum iudi-

cium (*Ca*, de iniusto i. *Ob et c*). CARM. epigr. 145 noli -ere, mater, eventum meum (*sim. CORP. VI 6932 al.*). 152 v. p. 1823, 57. 161. CORP. VI 8827 de quo n<il> umquam -uit nisi quo<d> *egs.* CARM. epigr. 610, 1 -eas ne fata suprema. 618, 1. CORP. XIII 2087 de qua nemo... umquam -uit nisi mortem. INSCR. christ. Rossi II p. 81, 15, 10 animum tam multa -entem. *adi. pro adv.* CARM. epigr. 734, 8 miserabile dulci germano divulsa -ens... soror. *singulariter*: AMBR. obit. Theod. 35 dolorem meum intimo viscere -ui. obit. Valent. 79 p. 1383^a meum de te plus -bas dolorem. Noe 1, 2 non -emus dolorem gravem. AVG. conf. 9, 12, 31 alio dolore -bam dolorem meum et duplici tristitia macerabar. cf. VERG. Aen. 1, 669 (p. 1829, 17). *aliter*: vicem *alicuius* -ere: CIC. Verr. 2, 113 et saepe. cf. p. 1820, 22 et 1827, 45. GLOSS.² II Philox. DO 31 -o vicem tui et vicem tuam *συμπαύω σοι* (CHAR. gramm. p. 382, 1. 385, 23 B.).

b c. *simpl. obiecto personae* (*lugere de aliquo, misereri alicuius, sim. cf. etiam sub cβ*): OV. trist. 1, 2, 37 v. p. 1825, 42. SEN. Ag. 579 utrumne -eam laeter an reducem virum? LVCAN. 8, 628 auctorem... -e fati. STAT. silv. 2, 6, 97 eximius... animi meritisque -eri. TAC. ann. 2, 82 populus quasi rursum ereptum *Germanicum* acius -uit. CYPR. mort. 21 p. 310, 15 nostros (*sc. mortuos*) quasi perditos lugemus et -emus. epist. 49, 2 p. 611, 4 al. ANTH. 51, 1 IVST. 42, 4, 13. DON. Ter. Hec. 401 ut non condemnanda sit, sed -enda *puella*. OPTAT. 1, 2 p. 4, 10 occisas innocentium animas *deus*. 2, 26 p. 66, 10 has plebes. CLAUD. DON. Aen. 1, 485 p. 97, 20. HIER. epist. 39, 3, 1 -emus quemquam mortuum (*infra*: indignamur aliquem exire de corpore *et*: lugeatur mortuus). AVG. civ. 3, 11 p. 109, 5 D. Camillam Diana -uit... et Pallantem... Hercules fleuit. 3, 14 p. 113, 24 al. conf. 3, 2, 3 miserum. doctr. christ. 4, 28, 61 cuius... deformis est animus, magis -endus est, quam. in psalm. 98, 12 peccantem (*ibid. pro illo*). PS. AVG. quaest. test. I 114, 23 si... innocens fuerit, timeri... non potest, sed -eri. DRAC. laud. dei 2, 172 tali sub clade -etur, qui fuit ante metus (*sc. Aegyptiorum exercitus mari Rubro necatus*). FVLG. RVSP. rem. pecc. 1, 13 p. 538^b nec istos... tristic -ret nec illos humiliatus -ret *Paulus* (II Cor. 12, 21, ubi: lugeam multos). VEN. FORT. *carm.* 6, 5, 228 placide coluit, quod modo triste -et (*sc. matrem. cf. CARM. epigr. 1336, 4 quorum [parentum] sensus... quod -et [i. filiam] intus amat*). CARM. epigr. 213, 3 pietate mira praeditum -ens fratrem (*cf. 213, 4 quem fleuit... turba*). 775, 4. 820, 1 quem flentes -eunt... parente(s). 2122, 1 amissum, m<ate>r, Trophimum si<n>e fine -eto. CORP. VI 18659 tres uxores h<abui> eas quidem -ui, sed non sunt qua<lis> *egs.*. CORP. VI 36202 (= CARM. epigr. 1545) 3 v. p. 1819, 79. *pro subi. res personatae*: PROP. 1, 16, 24 me mediae noctes, me sidera plena iacentem frigidaque eoo me -et aura gelu; tu... numquam miserata.

c cum acc. c. inf.: a pleno: CIC. Cluent. 198 quam -o abesse... Volusienum. har. resp. 41 ut -rent boni non illa... ornamenta ad meliorem mentem... esse conversa. Sest. 131 ut summa in laetitia illud -rem, civitatem... oppressam fuisse. Cael. 59 Planc. 79. Marcell. 2 -bam... et vehementer angebar virum... non in eadem esse fortuna. 14. 23 Phil. 1, 15. 2, 17. 37 -bam, -bam... rem p... esse perituram. 2, 73. 7, 1 de orat. 2, 209. 3, 226 Brut. 157 al. leg. 3, 36 ac. 2, 135 Tusc. 2, 60. 4, 17 al. Att. 3, 15, 2 ut... id ipsum -eam me... non habere. 4, 18, 2 al. epist. 2, 1, 1 al. *nota* 2, 1, 2 te afuisse... -ui, quod carui *egs.* LVCR. 3, 887 CAES. Gall. 5, 54, 5 al. TIB. 2, 3, 23. OV. ars 2, 125 quotiens illum (*Vlixem*) -uit properare Calypso. met. 2, 352. 3, 260 al. fast. 5, 232 al. SEN. contr. 2, 2, 10 SEN. benef. 7, 23, 3 dial. 6, 18, 8 al. Herc. f. 383 OCTAVIA 362 (*ibid. furit*). LVCAN. 2, 660 al. 9, 1053 (*ibid. quereris*) VAL. FL. 5, 525 SIL. 7, 538. 8, 338 STAT. Theb. 2, 612 al. MART. 6, 59, 1 PIIN. epist. 3, 21, 6 al. FRONTO p. 166, 17 N. APVL. apol. 96 al. MIN. FEL. 16, 5 aegre se ferre, stomachari, indignari, -ere illiteratos... de rebus caelestibus disputare. TERT. nat. 1, 1 p. 59, 11. CYPR. epist. 69, 10 p. 759, 2 illud mirandum est, immo indignandum potius et -endum, christianos... assistere. PORPH. Hor. *carm.* 3, 4, 73 SPART. Hadr. 24, 6 CAPITOL. Maximin. 11, 4 GALLICAN. Avid. 8, 1 LAMPR. Heliog. 9, 3 al. OPTAT. 6, 3 p. 147, 17 al. DAMAS. epigr. 10, 13 CLAUD. DON. Aen. 4, 265 p. 388, 29 al. VEG. mil. 1, 4 p. 9, 3 HYG. astr. 2, 34 p. 73, 20 HIER. epist. 3, 2, 3 al. CLAUD. rapt. Pros. 2, 342 AVG. civ. 3, 11 p. 109, 1 D. al. 8, 24 p. 359, 24 -et venturum esse tempus. c. Pelag. 1, 10, 18 gest. Pelag. 65 p. 120, 4 COMM. instr. 1, 22, 1 NOVELL. Theod. 20, 3 (= COD. Iust. 7, 41, 3, 1) a. 440. LEO M. serm. 27, 4 quod fieri... multum tabescimus et -emus. DRAC. laud. dei 3, 43 al. GREG. M. moral. 3, 1. BAVDON. 4 rex se -ens gravi damno (*sic*) pati. CARM. epigr. 1402, 2 da lacrimas et me sic peperisse -e. 1411, 12 curia... privatum eloquio se -et esse tuo. *subi. res personatae*: PROP. 2, 10, 14 Euphrates... Crassos se tenuisse -et. STAT. silv. 4, 3, 102 illic Appia se -et relinqui. SEDVL. *carm.* pasch. 2, 17 vita... nihil esse diu... -ret (op. pasch. 2, 1 nihil esse diuturnum... ingemeret). *bestia*: STAT. Theb. 10, 291 *tigris* -et... defecisse famem. CLAUD. DON. Aen. 8, 215 p. 146, 4 boves... se... recessuros. β *omisso verbo substantivo* (*sim. p. 1825, 67 sq. al.*): CIC. Deiot. 3 afflictam regiam condicionem -bam. Phil. 2, 55 -etis tris exercitus... interfectos. 10, 15 qui id factum -bant. Brut. 1. epist. 5, 2, 1 rem p. a me conservatam. 7, 25, 1 ad Q. fr. 2, 15, 1 CAES. Gall. 3, 2, 5 al. PROP. 2, 28, 9 sibi collatam *puellam* -uit Venus. OV. met. 10, 390. 12, 590 Pont. 4, 6, 49 al. LIV. [Hcy]

8, 31, 3 qua mente pugnatum -eat. MANIL. 2, 169 *Gemini et Pisces* nihil exterius mirantur in ipsis amissumve -ent. SEN. dial. 4, 29, 2. 6, 10, 5 mortuum tibi filium. LVCAN. 2, 275 praelata suis... diversa... castra. VAL. FL. 4, 238 SIL. 2, 210. STAT. silv. 3, 1, 48 monstra... exanimata. 3, 5, 32 saevum ingratumque... Iovem. MART. 4, 48, 2 PLIN. epist. 6, 6, 7 SVET. Aug. 16, 3 al. FRONTO p. 219, 12 N. ARGVM. Plaut. Most. 10 TERT. anim. 23 p. 336, 10 al. PANEG. 12 (2), 13, 3. CAPITOL. Aur. 26, 13 Cassium extinctum. LACT. inst. 1, 15, 30 amissum regem. IVST. 9, 7, 2 repudium et praelatam sibi Cleopatram. 11, 1, 4 al. AVR. VICT. Caes. 6, 2 AMM. 28, 1, 32 CLAUD. DON. Aen. 4, 210 p. 381, 27 al. HIER. epist. 39, 6, 2 filiam... interfectam. 49, 14, 1 al. CLAUD. carm. min. 22, 17 Darium... peremptum. AVG. civ. 3, 14 p. 113, 27 D. al. serm. ed. Mai 76, 1 CYPR. GALL. gen. 241. nota DRAC. laud. dei 3, 726 quicquid vota precantur aut amissa -ent. ENNOD. epist. 1, 12, 2 p. 22, 8 FVLG. RVSP. serm. 6, 1 VEN. FORT. carm. 9, 1, 67. GREG. M. moral. praef. 11 carnem... mortuam. CORP. VI 25184. *γ om.* verbo: CIC. Att. 12, 6, 4 Atticam tamdiu (sc. febri laborare, v. Boot ad h. l.) -o. sim., ut vid., 14, 8, 1 -o L. Crassi nepotem.

a cum simpl. inf.: HOR. carm. 4, 4, 62 vinci -entem... in Herculeum (STAT. Ach. 1, 16 -et altera laurus vinci). OV. trist. 3, 12, 49 Pont. 1, 3, 67. PRIAP. 71, 2 dulcia poma quid -eam perdere. SVET. Tib. 7, 3 Agrippinam... abegisse... -uit. PS. AVR. VICT. epit. 11, 9 scortum vocari -bat Antonius. TERT. apol. 37, 3 ut... divinitas... -at pati eqs. DAMAS. epigr. 10, 13 -ui... consortia perdere. HIER. epist. 49, 15, 7 PAVLA Hier. epist. 46, 8, 2 CLAUD. 28, 427 rapt. Pros. 3, 112 ROMVL. fab. Aesop. 27, 5 PAVL. PELL. 152 VEN. FORT. carm. 4, 25, 12. 4, 26, 136 al. sim., nisi part. pro attrib. HOR. carm. 3, 4, 73 iniecta monstris Terra -et suis maeretque partus... missos ad Orcum. CARM. epigr. 890 moenia quisque (ue, i. -quis) -et nova condere successor, inulto maneat lividus hospitio.

e cum enuntiatis per quod sim.: quod (exempla non per scripta sunt indicativi): CIC. Brut. 2 -bam..., quod... consortem... amiseram. 5 si id -emus, quod... non licet. 8 hoc -remus, quod. Tusc. 3, 60 -endum esse..., quod... incidissemus. CATVLL. 21, 10 ipsum id -o, quod esurire... discet. 78^b, 1. CAES. civ. 1, 9, 2 -uisse se, quod... extorqueretur. OV. met. 5, 24 quod sit servata, -bis? 8, 45. SEN. dial. 7, 15, 6 -ere quod... aliquid... incidit. LVCAN. 6, 303 MART. 8, 62, 2. CALP. decl. 49 -et quod... occiderim. APVL. met. 6, 25. TERT. spect. 19 -ere, quod homo... tam nocens factus est (opp. laetari). HERM. Pal. sim. 6, 3, 1 -bam pro eis, quod... cruciarentur (ἐλπομένην ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι... ἐβασανίζοντο). PORPH. Hor. epist. 1, 20, 4 -es..., quod... recitem (cf. HOR. ostendi gemis). PANEG. 10 (4), 34, 4 ut non tam... -rent, quod... tulerant, quam quod... fruerentur. CAPITOL. Pert. 2, 9 (coni.) LAMPR. Heliog. 31, 8 (coni.). IVST. 28, 4, 4 suam vicem omnes -bant, quod non... cecidissent. LVCIF. non parc. 34 v. p. 1824, 65. CLAUD. DON. Aen. 3, 710 p. 352, 10 al. 7, 290 p. 47, 23 -o quod... veniant. AMBR. exc. Sat. 1, 3. obit. Valent. 79 p. 1383^a audio vos -ere quod non acceperit sacramenta. HIER. epist. 39, 1, 1 al. VVLG. act. 4, 2 Sadducaei -entes, quod doceant populum (διανοούμενοι διὰ τό). AVG. civ. 8, 26 p. 363, 21 D. hoc..., quod succederent. 18, 51 p. 336, 30 SVLP. SEV. epist. 2, 15 PRAEDEST. 1, 53 p. 606^b (coni.) SALV. gub. 1, 8 (coni.) VEN. FORT. carm. 10, 12^a, 7. CORP. VI 20153 de quo nihil -ui nisi quod mortuus (sic) est. HIER. epist. 23, 1, 2 non quod futuri incerta esses, -bas, sed quo triste funeri obsequium non dedisses. quia: PLAVT. Stich. 34 (v. p. 1825, 14). LVCC. Cic. epist. 5, 14, 2 sin... tristitia te tradidisti, -o, quia -es. PLAVT. Most. 149 cor -et, cum scio. sim. saepius. HIER. epist. 52, 6, 1 -o, cur meruerimus hanc legem. CARM. epigr. 466 -bis, quam immature... sim mortis adeptus. CIC. Planc. 1 -bam... et acerbe ferebam, si huius salus... esset infestior. Tusc. 4, 44 -ere..., si quando... victus esset. SEN. epist. 71, 15 quare indigni aut -eam, si... praecedo? MIN. FEL. 16, 6 nihil... indignandum vel -endum, si... sentiat. cf. TAC. hist. 1, 29. AVG. epist. 55, 35 hoc nimis -o, quam multa... minus curantur.

B subi. res dolorem efficientes (saepae accedente dativo personae dolentis vel quod eam circumscribit): 1 pron., subst.: PLAVT. Amph. 922 ego illud (s, illum codd.) scio quam -uerit cordi meo. CIST. 110 ne quid, quod illi -eat, dixeris. 495 si quid tibi -bit, scies qua -eat gratia. Merc. 369 numquid tibi -et? : nescio quid meo animos aegre. MIL. 1325. 1343. TRUC. 633 v. p. 1821, 78. TER. Eun. 93 hoc tibi -ret. 449 iam... te amat, iam... illi facile fit quod -eat (cf. 445 quod eam mordeat). AD. 451. 733 si non ipsa re tibi istuc -et. AFRAN. com. 408 dummodo -eat aliquid (an acc.?), -eat quidlibet. TRAG. inc. 21 Hecuba, hoc -et pudet piget. CIC. de orat. 1, 230 nemo ingemuit..., nihil cuiquam -uit, nemo est questus. epist. 4, 4, 2 tu, quid -eat, scribere audes. VERG. catal. 13, 17 quid palluisti, femina? an ioci -ent? PROP. 2, 18, 4 si quid -uit..., -ere nega. OV. met. 10, 393 ut sibi committat, quidquid -et. PHAEDR. 3, 10, 16 quod sentiebat maxime -urum amanti. PETRON. frg. 14 aliquid factum est, quod legi -et. MART. 1, 13, 4 v. p. 1822, 14. nota 12, 89, 2 quod lana caput alligas, Charine, non aures tibi, sed -ent capilli (sc. quia desunt). IVV. 11, 190 quidquid -et. DON. Ter. Ad. 244 iniuria lenoni (BACHAR. repar. laps. 13 regi). AVG. c. Secundin. 22 quod mihi -uerit sterilitas Sarae (SECVNDIN. epist. p. 896, 22). PASS.

Perp. 6, 5 -uit mihi casus patris. CYPR. GALL. iud. 435 vota... multum -ura parenti. COMM. apol. 597 cui (misero) plus -et intus. VEN. FORT. carm. 4, 26, 6 cur placitura nobis facis, sors, quae -ura rapis? GREG. M. moral. 10, 32 leve fit... omne quod foris -et. 5 CARM. epigr. 163 mors mea quod -uit, posuit... titulum (sim 985, 2). CORP. VI 9141, 5 de qua -uit nihil nisi mors eius (cf. 15126, 4 de quo nihil -ui [-uit?] nisi mors [mortem?]). -or aliqua re? v. p. 1819, 79.

2 acc. c. inf.: PLAVT. Gem. len. frg. 1 -et huic puello sese venum ducier. ENN. scaen. 61 v. infra l. 24. PACVV. trag. 44 -et pigetque... me conatum hoc... itiner. TER. Eun. 430 -et dictum (sc. hoc esse) imprudenti adolescenti (DON. deest mihi, ut sit: -et mihi. SCHOL. perperam: paenitet). AD. 272 hoc mihi -et nos paene sero scisse (DON. τὸ ἀττινισμὸς 'mihi -et' pro '-o'). 682 me hoc delictum admisisse... id mihi vehementer -et. PELAG. in II Cor. 7 p. 790^c ENNOD. epist. 9, 13, 1 p. 238, 16. EVG. TOLET. carm. 27, 10 sic vixisse placet, sic abiisse -et.

3 enuntiatum (per quia, quod, si, cum al. recepi etiam locos ad dolorem corporalem spectantes): PLAVT. Capt. 152 huic (ventri) illud -et, quia nunc remissus est edendi exercitus. Epid. 147 mihi -et, cum ego vapulo. Men. 439 mihi -bit..., si quid ego stulte fecero. POEN. 150 si feriri video te, extemplo -et. : mihi... : immo mihi. TRUC. 768 si stimulos pugnis caedis, manibus plus -et. ENN. scaen. 61 optumam progeniem Priamo peperisti extra me; hoc dolet; men obesse..., me obstare. CAECIL. com. 241 si egebis, tibi -bit. TER. Phorm. 162 aliis quia deest... aegrest; tibi quia superest -et. TYRPIL. com. 27. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 6 -et mihi, quod... stomacharis. CATVLL. 63, 73 iam -et, quod egi, iam... paenitet. SEN. dial. 3, 12, 2 caesus est pater: exsequar, quia oportet, non quia -et. nat. 4, 13, 3 nobis -et, quod... non possumus. AG. 162 pudet -etque... lustrale... peperit caput. LVCAN. 6, 303 -et heu semperque -bit, quod. PANEG. 7 (6), 4, 5 -et, quod... excessit..., sed... non credimus. IVL. VAL. 1, 16 p. 26, 26 -bat... altiusque... vim carpebat, quod... fierent. LVCIF. non parc. 4 p. 216, 11 -ere nobis sacerdotibus... pro te, propterea quod... hauseris. AVSON. 272, 4 aeternum, quae nocuere, -ent. PS. AVG. quaest. test. I 112, 3 -ere sibi quia peccavit (ibid. cui non -et). HIST. Apoll. 20 tibi non -et, quod. CORP. VI 25595. CARM. epigr. 1337, 4 mihi plus misero, quod decet, inde -et.

4 subi. subintellegendo: CIC. Mur. 42 cui placet, obliviscitur, cui -et, meminit. SEN. benef. 4, 36, 1 ut -eat tibi. DIFF. gramm. suppl. 280, 21 miseremur, cum... et -et nobis de alicuius casu et subvenimus (ISID. diff. app. 42 DIFF. ed. Beck p. 70, 15). CORP. IV 2258^a. III 8835. nota zeugma: ACC. trag. 471 -et (doet codd.) pudetque Graium me et vero piget. sim. TRAG. inc. 21, v. p. 1827, 74. cf. etiam supra l. 10. SALL. Iug. 84, 1 v. p. 1830, 41.

iuncturae: de modo (gradu, tempore) -endi: acriter: v. p. 1826, 19 et 1825, 60. aequanimitate: GREG. M. moral. praef. 11. aequae: CIC. epist. 4, 6, 1 CIC. fil. epist. 16, 21, 7 SVET. Nero 4, 1. aliquatenus: SEN. epist. 116, 4. aliquid: PROP. 2, 5, 15 (4, 11, 79 quid. OV. rem. 493?). aliter: OV. trist. 5, 2, 10. amare: OPTAT. 7, 3 p. 172, 5. amplius: CALP. decl. 30 AVG. conf. 3, 2, 2. carnaliter: AVG. in Iob p. 540, 6. clam: OV. rem. 694 EPICED. Drusi 184. diu: SEN. epist. 78, 7 SCRIB. LARG. 10 PLIN. nat. 17, 214 QVINT. inst. 6 pr. 13. facile: CHIRON 25. flebiliter: IVST. 42, 4, 13. graviter: CIC. Att. 12, 20, 1 CAES. Gall. 1, 14, 5 al. OV. met. 3, 334 QVINT. inst. 11, 1, 64 et saepius. impatienter: PLIN. epist. 9, 22, 2 IVST. 32, 3, 2 al. impendio: AMM. 14, 5, 4. impudenter: AVG. civ. 8, 23 p. 357, 3 D. ingenuae: v. p. 1825, 60. insolabiliter: HOR. epist. 1, 14, 7. integre: CALP. decl. 11. ita: CIC. Att. 3, 15, 2. 12, 23, 2 CELS. 7, 25, 1^c p. 305, 21 D. non ita. TREB. Gall. 9, 8. iuste: OCTAVIA 580 COLVM. 1, 8, 18. laudabiliter: AVG. civ. 3, 14 p. 113, 27 D. leviter: CIC. Att. 11, 6, 1 OV. met. 10, 133 al. CELS. 4, 5, 1 p. 126, 8 D. libere: SVET. Aug. 69, 1 GELL. 6 (7), 3, 18. longum: STAT. Theb. 2, 270. magis, maxime: CIC. Lael. 47 Att. 3, 15, 2 al. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 5 OV. met. 1, 757 al. PHAEDR. 3, 10, 16 SEN. epist. 91, 3. et saepe. mediocriter: POLLIO Cic. epist. 10, 33, 4. minus, minime: CIC. Mil. 19 Phil. 12, 25 Att. 4, 6, 1 MART. 12, 34, 11 al. mirifice: CIC. Att. 2, 19, 1. ?misere: PANEG. 10 (4), 13, 1 (v. p. 1825, 61). moderate: SEN. epist. 66, 29. modice: CIC. ad Brut. 1, 9, 2. multum: HOR. epod. 15, 11 AVG. civ. 7, 5 p. 281, 2 D. al. nihil: OV. trist. 4, 10, 84. nimis: PLIN. epist. 8, 6, 17 AVG. epist. 55, 35 VVLG. Zach. 9, 5 al. nimium: OV. rem. 791. palam: EPICED. Drusi 184. parce: MART. 8, 36, 6. parum: LIV. 29, 21, 10 SEN. epist. 116, 7 PLIN. epist. 8, 6, 17. patienter: SEN. epist. 28, 18. paululum: CARM. epigr. 214, 2. pie: SEN. dial. 11, 18, 8. plus: PLAVT. Truc. 768 CIC. Verr. 6, 123 SEN. dial. 6, 3, 2 al. HYG. astr. 2, 34 p. 73, 20. saepius. praecipue: CIC. epist. 6, 2, 2. principaliter: SEN. dial. 12, 17, 4. privatim, publice: AMM. 27, 9, 4. quam: CIC. Cluent. 198 Att. 16, 4, 1. quid: v. supra l. 49. quomodo: CAEL. Cic. epist. 8, 3, 1. satis: PLAVT. Capt. 928. sic: OV. epist. 5, 75 al. CELS. 2, 8, 28 p. 49, 6 D. SEN. Thy. 1098. valde: CIC. Att. 12, 1, 2 SEN. epist. 78, 7 HIER. epist. 51, 6, 3 VVLG. ind. 21, 15. vehementer: TER. Ad. 682 CIC. ad Brut. 1, 15, 5 CYPR. epist. 54, 2 CAPITOL. Aur. 28, 7 CHIRON 385. vere: MART. 1, 33, 4. MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 suo arbitrio. HOR. ars 95 sermone pedestri. 432 ex animo (aliter PLAVT. Capt. 928 et APVL. met. 3, 11, v. p. 1829, 43). OV. met.

12, 582 mente . . . patria. CELS. 2, 8, 21 p. 47, 22 D. cum febre (*ex con.*). SEN. epist. 78, 13 ad opinionem. SIL. 2, 210 furiosa mente. QVINT. decl. 326 p. 283, 8 indignatione. MART. 1, 58, 3 secum (*v. p. 1825, 6*). PLIN. epist. 4, 14, 3 *hendecasyllabis*. 4, 21, 1 supra modum. COMM. instr. 2, 32, 3 animo . . . pompa. AMBR. obit. Theod. 35 intimo viscere (*v. p. 1826, 6*). ITALIA Zach. 12, 10 (Aug. civ. 20, 30 p. 482, 26 D.) dolore (*v. p. 1823, 21*). AVG. conf. 9, 12, 31 *v. p. 1826, 10*. HIER. epist. 45, 2, 1 labiis . . . corde. VVLG. sap. 14, 15 acerbo . . . luctu. Ier. 5, 22 a facie dei. CARM. epigr. 596, 3 lacrimis fletuque. 653, 3 tota mente. magna: *v. p. 1825, 83*. *de causa -endi sim.*: aliqua re (*multa iam dedi supra*): AEM. PAVL. or. frg. Val. Max. 5, 10, 2 meo casu. RHET. Her. 2, 31, 50 CIC. Verr. 4, 6 al. fin. 1, 55 animo . . . corpore (*cf. Madvig ad h. l.*). 1, 59 (*an animo dat.?*). 1, 67 *v. p. 1822, 62*. 2, 54 *v. p. 1823, 81*. Tusc. 3, 21 rebus alicuius adversis. *ibid.* secundis. Lael. 90 delicto (AMM. 22, 10, 3). Brut. 3 morte (SEN. Herc. O. 1209 PLIN. epist. 1, 12, 12? [*cf. p. 1825, 24 et 25*]). epist. 5, 8, 2 laude aliena. 13, 5, 2 PVBLIL. A 25 NEP. frg. 18. VERG. Aen. 1, 669 nostro . . . dolore (*cf. SERV.*). HOR. epod. 15, 11 mea . . . virtute. sat. 2, 1, 67 *v. p. 1824, 1*. PROP. 1, 15, 27 nostro periculo. OV. rem. 791 *v. p. 1824, 5*. met. 6, 130. 9, 257 Hercule . . . deo. 10, 684. 11, 68 al. fast. 6, 43 raptu Ganymede Iuno (trist. 1, 2, 37 *v. p. 1825, 42*). 2, 292 *v. p. 1824, 7*). LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 31 orbitate. Liv. 5, 11, 3 clade accepta. 29, 21, 1 iniuriis (40, 10, 5 SEN. dial. 2, 19, 1 al. PHAEDR. 4, 25, 17). 39, 43, 5 VAL. MAX. 5, 10, 2 CELS. 2, 8, 28 p. 49, 6 D. *v. p. 1821, 9*. PHAEDR. app. 14, 31 coniuge amissa. SEN. Med. 978 Oed. 260 al. VAL. FL. 6, 502 QVINT. inst. 11, 1, 58 APVL. met. 5, 28 *v. p. 1821, 14*. TERT. patient. 8 p. 14, 10 CYPR. Demetr. 18 p. 364, 4 ANTH. 441, 2 *v. p. 1825, 58*. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 140 PANEG. 10(4), 33, 6 AMM. 22, 10, 3. HIER. epist. 40, 1, 1 alienis . . . vulneribus. 143, 2. CLAVD. 26, 206 *v. p. 1825, 6*. AVG. civ. 19, 13 p. 378, 17 D. al. IORD. Get. 163 casu (*fort. acc.*). VEN. FORT. carm. 7, 1, 16 quo. CARM. epigr. 1202, 1 obitu. ab aliqua re: PLAVT. Cist. 60 *v. p. 1822, 50*. PLIN. nat. 11, 233 *v. p. 1822, 12*. 24, 15 a sole (*an i. q. 'post s.?'?*). 28, 73 ab ictu. CHIRON 580 *v. p. 1821, 44*. *cf. etiam p. 1821, 53*. *de aliquo, aliqua re*: CIC. Att. 6, 6, 2 *v. p. 1822, 67*. 7, 3, 8. 12, 1, 2. 12, 14, 4. 13, 46, 4. 15, 2, 4. 16, 4, 1 HOR. epist. 1, 14, 7. OV. ars 2, 448 de quo laesa puella -et. met. 7, 831 al. HERM. vulg. sim. 9, 32 p. 158, 9 -es de vestimento tuo (Pal. tristis efficeris. *gr. περί ἱματίου λυπεῖται*). TERT. pudic. 8 p. 235, 9 Scap. 1 p. 540 Ö. SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 18 St. CLAVD. DON. Aen. 2, 365 p. 197, 19 AVG. nat. bon. 20 p. 863, 20. PLIN. VAL. 5, 2 et 3 *v. p. 1821, 65*. MARCELL. med. 1, 62 (*v. p. 1821, 64*) CHROMAT. beat. 5 GREG. M. moral. praef. 10 CORP. VI 8827. 20153. 20450. XIII 2087. al. ex aliquo, aliqua re: PLAVT. Capt. 928 ex animo (APVL. met. 3, 11). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 3 CAES. Gall. 1, 14, 5 VELL. 2, 130, 4 SEN. dial. 6, 24, 4 al. CYPR. epist. 13, 1 FIRM. math. 5, 3, 26 CARM. epigr. 152. 161 CORP. I² 2139. VI 9438. XI 932. unde: OV. am. 2, 7, 4 inde: *v. p. 1828, 38*. ob aliquid: POLLIO or. frg. Prisc. gramm. II 383, 15. propter: CIC. Tusc. 3, 74 QVINT. inst. 9, 4, 143 CLAVD. DON. Aen. 11, 145 p. 428, 24. alicuius rei, personae causa: CIC. epist. 16, 11, 1 CARM. epigr. 653, 2. super: aliquo, aliqua re: AMBROSIAST. in Gal. 3, 2 HIER. in Ier. 1, 83, 2 bis VVLG. iud. 10, 16 II reg. 1, 26 al. SALON. in eccles. p. 996^c EPIST. Austras 4. aliquem, aliquid: VVLG. Ion. 4, 10 al. Ps. AVG. quaest. test. I 102, 8 EVAGR. sent. virg. p. 150, 76 (*v. p. 1824, 45*). in: aliqua re: CIC. epist. 6, 2, 2 ad Q. fr. 3, 1, 17 ad Brut. 1, 9, 2 MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 CYPR. epist. 21, 2 AVG. civ. 14, 9 p. 20, 18 D. al. aliquo: AMBR. obit. Valent. 79 (*v. p. 1823, 33*). pro aliqua re, aliquo (*cf. C. F. W. Müller, Akk. p. 125*): SALL. lug. 39, 1 SEN. dial. 11, 19, 2. 12, 9, 2 CORP. IV 2258^a GELL. 6 (7), 3, 18 HERM. vulg. et Pal. sim. 6, 3, 1. CYPR. epist. 17, 1 VVLG. num. 11, 1 pro labore. CLAVD. 15, 428 AVG. c. Iul. 1, 1, 1 al. DOCTR. apost. 5, 3 (*v. p. 1830, 29*) COMM. instr. 1, 1, 7 SALV. gub. 1, 8 DRAC. Orest. 730 PASS. Perp. 6, 5. 9, 3. acc. limit. *v. p. 1821, 34*. sub aliqua re: *v. p. 1826, 31*. contra aliquem: *v. p. 1824, 34*. part.: CIC. Att. 15, 26, 1 -et dubitans, utrum. VERG. georg. 2, 499 miserans inopem. HIER. epist. 51, 6, 3. HOR. carm. 3, 4, 73 *v. p. 1827, 27*. CYPR. unit. eccl. 20 p. 228, 6 quae . . . videntes ingemiscimus et -emus.

dolendi: causa: CIC. carm. frg. 42, 3 esset -i causa (Eurip. frg. 818, 3 N. *εὐχὸς σπαράζειν ἢν ἄν*). OV. epist. 19, 125 *v. p. 1821, 7*. met. 11, 345 SEN. dial. 12, 4, 3 AVG. civ. 13, 2 p. 558, 9 D. consuetudo: *v. p. 1821, 5*. decor: SEN. epist. 99, 21. disciplina: SEN. dial. 12, 15, 5. finis: SEN. epist. 63, 12 al. finis: STAT. silv. 5, 5, 61. libido: SEN. dial. 12, 4, 1. modestia: SEN. dial. 6, 3, 4. modus: SEN. dial. 5, 40, 1 PLIN. epist. 8, 17, 6. nobilitas: LVCAN. 8, 329 (*cf. p. 1822, 84*). status: *v. p. 1820, 38*. tempus: SIDON. epist. 8, 11, 2. voluptas: CIC. fin. 2, 10 (*v. p. 1820, 36*) PLIN. epist. 8, 16, 5.

dolendus, -a, -um quasi adi. (*tristis, miser, calamitosus; cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 430, 6 B. -endum [ibid. miserandum sim.]. CLAVD. DON. Aen. 12, 260 miseri, hoc est -i*): *passim, v. supra, maxime p. 1825, 14 sqq.* adde: AVG. civ. 8, 21 p. 351, 27 D. 19, 6 p. 364, 18. 19, 7 p. 367, 8 epist. 148, 4 SVLP. SEV. Mart. 17, 1. 27, 3 dial. 3, 16, 2 FAVST. REL. grat. 1, 9 p. 28, 13 CASSIOD. in psalm. 101 (div.) var. 3, 2, 1 al. CARM. epigr. 1010 triste sepulchro epulum mensamque -a(m). -enda, -orum pro subst.: OV. trist. 5, 1, 26 si . . . requirit, unde -a canam:

multa -a tuli (rem. 226. CARM. epigr. 1169, 3 -a . . . canitis). VELL. 2, 130, 4 -a . . . retulimus: veniendum ad erubescenda est. CLAVD. DON. Aen. 1, 460 p. 93, 17 -a protulit. 1, 665 p. 132, 28 al.

*ex part. adi. subst. dolens, -tis. comp. v. l. 43. 45. superl. v. p. 1823, 53. abl. -i: v. p. 1820, 3. gen. plur. -um: v. p. 1820, 5. tristis, luctuosus, iratus, miser, sim. exempla adiectivi v. p. 1822, 33 sqq. 1824, 34 al. subst. masc., fem.: CIC. nat. deor. 2, 145 oculi iratum propitium, laetantem -em, fortem ignavum eqs. . . cognoscunt. fin. 2, 16 bis. 2, 28. LYDIA 42 Luna, dolor nosti quid sit: misere -is (i. amatoris). HOR. carm. 3, 1, 41 -em nec Phrygius lapis nec purpurarum . . . delenit usus (PORPH. dolorem corporis animique). ars 432 conducti . . . in funere . . . faciunt prope plura -bus ex animo. TIB. 1, 8, 73 lacrimas . . . -is. 2, 3, 73 (*v. p. 1823, 64*). PROP. 3, 8, 23. 3, 10, 7 aspiciam nullos . . . -es. OV. rem. 510 signa -is (fast. 4, 586). met. 15, 549 Pont. 1, 3, 85. SEN. Phaedr. 1109 -um sedulus . . . labor. Tro. 1009 dulce maerenti populus -um. OCTAVIA 51 animum -is (sc. Octaviae). CVRT. 10, 9, 9 -is . . . speciem ostentare. STAT. silv. 2 pr. 12 carmen . . . a confuso scriptum et -i datum. 2, 1, 153 consolatur . . . -em. 5, 1, 6. 5, 3, 71 Theb. 3, 703. 6, 70 -es fama iuvat. 12, 217 QVINT. inst. 11, 3, 61. TAC. ann. 4, 12 habitum ac voces -um. PLIN. epist. 9, 13, 15 querellas -ium. ANTH. 83, 144 negat (reg. cod.) ira -i consilium. ITALIA psalm. 68, 21 (Cas.) *v. p. 1823, 19*. TERT. ieiun. 13 *v. p. 1820, 72*. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 1 orat. 29 p. 199, 13 CYPR. ad Don. 5 p. 7, 13? (*v. app. crit.*). epist. 55, 19 -ere cum -entibus et cum flentibus flere (*cf. VVLG. Rom. 12, 15*). 55, 29 al. 57, 2 p. 651, 20 -entium paenitentia. 68, 1 p. 744, 10 PANEG. 12 (2), 2, 3. 12 (2), 28, 2 CLAVD. DON. Aen. 1, 385 p. 85, 1 animum -is. 1, 460 p. 94, 2 al. 4, 675 p. 418, 17 dictio . . . -is (Didonis). HIER. epist. 11, 2. VVLG. psalm. 68, 30 sum pauper et -s (πτωχὸς καὶ ἄλγῶν). Sirach 9, 20 -ium arma (*gr. [9, 13] aliter*). DOCTR. apost. 5, 3 non -es pro -e (πονοῦντες . . . καταπονούντων). AVG. civ. 18, 51 p. 337, 22 D. serm. 49, 6, 6 ab irato . . . , a -ente, a succensente. SVLP. SEV. epist. 2, 5. BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 9 in fletibus luctus ipsos modulantur -es. CARM. de resurr. 330 ululatus . . . -um (sc. in tartaro). BENED. reg. 4 -em consolari. ISID. orig. 7, 6, 42 Iob in Latinum vertitur -s. 7, 8, 18 Iona interpretatur . . . -s. CARM. epigr. 1823, 12 me . . . cito fecisti -em. Ps. MATTH. euang. 29 et 30 *v. p. 1824, 34*. AVG. civ. 13, 11 p. 570, 14 D. qui in dolore sunt, dicuntur utique -es. subst. neutr.: CIC. fin. 2, 21 nec haberent ulla ex parte aliquid aut -s aut aegrum, id est autem malum (Epicur. sent. select. X p. 73, 18 Us. καὶ οὐθ' ἀμώθεν οὐτε τὸ ἄλγῶν οὐτε τὸ λυπούμενον ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κακόν). *cf. SALL. lug. 84, 1 dictitare . . . alia . . . magnifica pro se et illis -ia*. HIER. in Ier. 6, 26 p. 889 nihil . . . -ius quam unum . . . perdere filium. *dub. an adv.*: OV. met. 4, 246 nil illo (sc. corpore nymphae enectae) fertur Sol . . . vidisse -ius.*

*adv. dolenter. comp. v. l. 52. 78 bis. 81 (cf. l. 43. 44). i. q. cum dolore, dolentis ritu, dolorem movens. GLOSS. Porph. Hor. epod. 5, 101 ad ἐνπαιδῶς: -r. de corpore infra l. 81, ceteroqui de animo. CIC. dom. 98 (loco corrupto) haec omnia subire . . . atque ita <pati vel sim. add. edd.>, ut (cum et sim. codd.) -r <fer>as et sis non tam sapiens quam eqs. (-r assis Peterson sec. part. codd.). Sest. 14 de isdem rebus esse arbitror si non subtilius disputandum, at certe -ius deplorandum. 123 histrio cum ita -r ageret causam meam, ut vox eius . . . lacrimis impediretur. Vatin. 10 cum mihi . . . responderis aut ita impudenter, ut . . . , aut ita -r, ut. Phil. 8, 22 -r hoc dicam potius quam contumeliose: deserti . . . sumus (de orat. 2, 211 casus humanarum miseriarum graviter accipiuntur, cum dicuntur -r. PLIN. epist. 4, 11, 2 in praefatione dixit -r et graviter . . .). orat. 131 miseratione ita -r uti solemus, ut puerum infantem in manibus perorantes tenuerimus, ut eqs. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 6 quicquid . . . scribo, -r . . . magis quam inimice facio. VAL. MAX. 3, 5, 2 -r . . . homines ferebant pecuniam . . . dissici (*cf. CIC. dom. 98 supra l. 49*). PLIN. epist. 1, 5, 4 haec me . . . -r tulisse. AMM. 29, 5, 55. GLOSS. δεινὸς παθῶ. PLIN. epist. 9, 9, 1 Quintiani morte tam -r afficeris, ut. CYPR. laps. 28 p. 257, 23 hoc (i. cogitationem facinoris) . . . -r et simpliciter confitentes. 30 p. 259, 21 ingemisceres -r. 31 p. 260, 15. epist. 3, 1 graviter et -r commoti (65, 1). 55, 6 p. 627, 23 rogaretur -r . . . clementia. 56, 2 p. 649, 11 iugiter et -r (57, 3 p. 652, 14). 62, 3 p. 699, 30 -r examinans. AMM. 22, 5, 5 -r . . . exclamasse. 31, 5, 7 hoc . . . -r accepto (AMBR. lac. 2, 7, 32 invitus et -r scaenam . . . exactae ultionis acceptit). SERV. auct. Aen. 9, 214 ad 'matri miserae': an -r . . . 'miserae' (sc. dicit), quae in consilio filii periclitatur? SCHOL. Hor. carm. 4, 6, 17 ad 'heu nefas': -r exclamat poeta Achillem . . . potuisse (DIONYS. EXIG. epist. ad Eugipp. cum propheta -r exclamat). PRVD. perist. 2, 26 fletum -r fundere. AVG. serm. 294, 21, 20 habete (i. habitate?) cum illis amice fraterne placide amanter -r (i. misericorditer). AVELL. p. 6, 22 quanto . . . fraudulentius agunt, tanto et perniciosius grassantur et -ius aestuat veritas. p. 11, 13 -ius ingemiscere. p. 572, 5 litteris . . . est . . . infidelium . . . furor -r expositus (ἡ . . . μανία λυπηρῶς δῆλη γέγονεν). CAEL. AVR. chron. 5, 1, 6 ut . . . psoadici difficilium ac -ius subrigant. CLAVD. MAM. epist. p. 199, 1 illud etiamnum -r faxo tacitum (i. tacebo?), quod libellos . . . nullo umquam impertivisti rescripto? APON. 1 p. 15 propheta -r admiratur tam grandes . . . copias esse. HIST. Apoll. rec. A 28 omnes casus*

suos eis -r exposuit. CORP. VIII 21800 (a. 359) filius -r domum Romula(m) fecit (sim. 21803. 21807).

synonyma (cf. SYN. Cic. Char. gramm. p. 422, 24 B. dolenter: aegre. acerbe. indigne. moleste. graviter. iniquo animo), *adiuncta* (addam locos supra non allatos): aegre est alicui, aegre ferre, angere (CIC. Tusc. 3, 21. 25. 83 Lael. 59 LVCC. Cic. epist. 5, 14, 2 SEN. Thy. 1104), ardere (NON. p. 240), commoveri, contristari (CYPR. epist. 11, 4 SALON. in eccles. p. 996^c), cruciari, flere (OPTAT. 7, 3 p. 172, 6 al.), gemere (CLAUD. DON. Aen. 12, 885 al. AVG. op. monach. 33, 41), impatienter ferre (TERT. patient. 5 p. 7, 2 al.), indignari, indigne ferre (SEN. dial. 7, 15, 6 AMM. 28, 1, 32), ingemiscere (CIC. Vatin. 31 VAL. MAX. 5, 10, 2), invidere (CIC. Lael. 59), irasci (SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 28 St.), laborare (cf. p. 1820, 51. 1821, 57 sq.), lugere (CIC. Tusc. 3, 83 LVCC. 3, 887 SEN. dial. 12, 3, 5 HIER. epist. 39, 1, 1), macerari (CAES. carm. in Ter. 6), maerere (CIC. Tusc. 3, 83 TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 1), male est alicui, moleste ferre (CIC. epist. 9, 2, 2 PANEG. 12 [2], 13, 8), pati (TERT. orat. 29 p. 199, 13), plangere (HIER. in Ier. 1, 83, 2), plorare (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 9), queri (MART. 6, 59, 1 VIR. ill. 66, 10), stomachari, torqueri (SEN. dial. 9, 2, 7), tristitia se tradere, vapulare (STILO Fest. p. 372). *alia nonnulla invenies* CIC. Tusc. 3, 83. *opposita*: delectari (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 9), exultare (TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 1 GALLICAN. Avid. 8, 1 HIER. epist. 20, 5, 1), favere (VEN. FORT. carm. 4, 26, 136. 10, 6, 24), gaudere (TER. Phorm. 1051 CIC. fin. 2, 41 al. v. sub gaudeo), gratulari (OPTAT. 6, 3 p. 147, 17), iucunditatem capere (TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 1), laetari (CIC. fin. 2, 16 Lael. 47 epist. 2, 1, 2 SALL. lug. 14, 22 al. OV. met. 8, 44 APVL. apol. 14 Socr. 13 p. 147 VIR. ill. 66, 10 AMM. 25, 3, 15 et saepius), ridere (HIER. epist. 51, 5, 1), valere, vigere.

deriv.: dolentia, dolesco, dolito. cf. dolidus. dolentulus? (v. Onomast.).

compos.: circum-, con-, de-, perdoleo. con-, in-, perdolesco.

ad -ens: indolens. subdolens.

dolēscō, -ere a dolere. GLOSS. II 254, 24 ἀχθόμεναι doles(c)o. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 6 musculi tactu tentati -unt. cf. indolesco.

dōleum, -eus v. 1. dolium. [Hey.]

**dōliāris*, -e a 1. dolium. 1 *proprie*: quod in dolio inest: VLP. dig. 18, 6, 1, 4 -e vinum. 2 *translate*: a de rebus: de lateribus tegulisque in officina, in qua dolia fiunt, effectis; cf. Dressel, Corp. XV p. 1 sqq., imprimis p. 4 et 8. α *accedit ad subst.* opus vel solum ponitur, ex. gr.: CORP. XV 2 op(us) d(oliare) ex s(enatus) c(onsulto). 9 op(us) dol(iare) ex pr(aedis) Aiacia(nis). 10 ex pr(aedis) Aiagianis op(us) dol(iare) ex off(icina) Cal(petani?) Primit(ivi). 46 opus -e ex praedis Aug(usti) n(ostri) a Publicio Consorte (INSCR. Müller-Bees, Inscr. d. jüd. Katakombe am Monteverde 93 opus -<e> <e>x praedis Aug(usti) n(ostri) C. Comini Sa(b)iniani). 123 op(us) d(oliare) d(e) f(iglinis) D(omitiae) L(ucillae) f(ecit) Aug(ustalis?) L. Munati Crescentis. 129 Tert(ius) D(omitiae) L(ucillae) ex f(iglinis) Can(inianis) op(us) dol(iare) f(ecit) et passim. VIII 10475, 3. 22. 23. IX 6078, 8. 9. 78. X 8043, 8—15. 17. 25. 8331, 1. XIV 4089, 2. 3. 17. 28. 4090, 16. 18. 20. 22 (XV 856 operis dolia Cosmus errore scriptum pro opus dolia(re) Cosmi). *inde doliare solum positum*, ex. gr.: CORP. XV 258 Aprilis Agathobuli Domiti Tull(i) d(e) L(icinianis) dol(iare). 314 imp(eratoris) Cae(saris) Tra(iani) Aug(usti) ex figli(nis) Marc(ionis) dolia(re) C. Calpetani Favoris. 833 Terti A. Aristi Menandri doleare. 1088 dol(iare) de pr(aedis) Dom(itia) Luc(illae) Vlp(ius) Anicetian(us) f(ecit) et passim. 1958 ex doliar(i) Iuni (cf. Dressel l. c. p. 7 adn. 3). X 8043, 16. 30. *nota*: CORP. XIV 4089, 14 opus doliarem (XV 759. 2177). *inde doliarem solum positum*: CORP. XV 831. 1257. 1258. 1638. *nota*: CORP. XV 376^a L. Bruttidius Augustalis f(ecit) opus doliariae cf. 908 C. Calpetani Restituti doliariae. *ad opus figlinum*: CORP. XV 279 op(us) fig(linum) dol(iare) (738. 746. 1047. 1500). β *ad alia subst.*: CORP. XV 236^a fundi Furiani Preciliorum doliaris figl(ina) (236^b). 646 teg(ula) doli(aris) (647—649). 650^a tegl(a) scipedale doli(aris). 650^b tegl(a) scipedal(alis) doli(aris). 651^a tegl(a) bipedal(is) doli(aris). 651^b <te>cl(a) bipedalis doliaris. 362 bipedale doli(re). 170 tessera doli(aris). b *de hominibus: qui dolio similis est*: PLAVT. Pseud. 659 apud anum illam -em, claudam, crassam. cf. DON. Ter. Andr. 770.

dōliārius, -a, -um a 1. dolium. *quod ad dolia pertinet*: CORP. XV 1390 ex off(icina) dolearia Maioris. *inde subst. m. dōliārius*, -i. GLOSS. III 309, 13 (dulearius cod.) πιθοπλάστης. *subst. n. dōliārium*, -i. i. q. locus, ubi dolia sunt: GAIUS dig. 18, 1, 35, 7 si ex doleario pars vini venierit.

dolichodromos, -i m. [*δολιχόδρομος, cf. δόλιχος, δολιχοδρόμος. Th.]. Hyg. fab. 273 p. 147, 16 vicerunt Zetes ... -o, Calais ... diaulo.

dolichos, -i m. [δόλιχος. Th.]. *nomen herbae ex genere fabarum, ut videtur* (cf. Olek, PW. III 623, 21 sqq.): PLIN. nat. 16, 244 quaedam ... cum suam sedem non habeant, in aliena vivunt, sicut viscum ... item circa Tempe Thessalica, quae polypodion vocatur et quae -os ac serpyllum.

dolidus, -a, -um [cf. c. dolere, dolor. Th.]. *quod dolorem excitat*: CAEL. AVR. acut. 3, 3, 11 omnis ... motus -us est tumore oppressis (cf. chron. 3, 4, 66 plantae cavum, quod tumore -um ... fiet). acut. 3, 6, 67 vestigiorum -us sensus. chron. 5, 10, 99 -a cibi perceptio.

dōliolum, -i n. [a 1. dolium diminutive. Th.]. *formae*: doleolum: MARCELL. med. 17, 52. 20, 92. duleolum: THEOD. PRISC. phys. p. 257, 10. GLOSS. βίλιον, βίλος. VARRO ling. 5, 157 Doliola (v. Onomast.) ... a -is sub terra (cf. LIV. 5, 40, 8 PAVL. FEST. p. 69). COLVM. 12, 44, 3 uvas cum ... legerunt. -a nova sine pice in sole siccant (DIOSC. 5, 40 ipsas ubas ... mittunt in -is). ITALIA Ier. 19, 1 (Wirc.) compara -um factum fictilem (βίλιον πεπλασμένον ὀστράκινον. VVLG. lagunculam figuli testeam). 10 conteres -um (cf. HIER. in Ier. 19, 1 p. 973 -um testum). VEG. mulom. 3, 13, 3 herbas in pyxidem vel vitreum -um condis (MARCELL. med. 8, 75 recondes in -o vitreo [20, 92. 29, 46 condes]. 9, 58 reponuntur ... in -o vitreo [17, 52. 20, 88 in -o vitreo signato. 36, 73 THEOD. PRISC. phys. p. 257, 10 CASS. FEL. 76 p. 184, 9 MISC. Tir p. 49, 1. cf. DIOSC. 5, 112 reponis in -o plumbeo]. ANON. med. ed. Piechotta 174 mittes eum scorpionem in -um vitreum [APIC. 1, 13 lasar in spatiosum -um vitreum mittis. cf. supra l. 6]. MACR. Sat. 7, 14, 1). CHIRON 857 colliges in -o. DIOSC. 3, 41 coronae ex sampsucho factae -is ... supponuntur. *translate de calycibus florum*: PLIN. nat. 11, 32 ibi optimus liquor melleus semper, ubi optimorum -is florum conditur. cf. 38 et adn. crit.

dolito, -āre [a dolere. Th.]. i. q. dolere: CATO agr. 157, 7 brassica omnia sana faciet [et] intro quae -bunt (syn. ibid. dolere) dolutus, -a, -um v. 1. dolo.

*1. *dōlium*, -i n. [fortasse cf. c. slavon. doly (gen. dolyve) 'dolium' et c. dolare; cf. Lidén, Stud. zur altind. u. vergleich. Sprachgeschichte p. 80. Th.] *formae*: e pro i: CATO agr. 23, 3 bis VARRO rust. 1, 13, 6. 1, 61 (oleis codd.). 3, 15, 2 AETNA 267 VITR. 5, 5, 8. 7, 12, 1 FRONTIN. strat. 3, 14, 2 MENOL. Colot. et Vall. Sept. (Corp. I² p. 281) al. cf. PORPH. Hor. epod. 3, 3 'alium' dicendum, ut 'solium, -um', non ut vulgo 'aleum'. CHAR. gramm. I 70, 27 dolium, alium ... sic enim dici debent, non, ut alii <qui videri volunt> disertis dicunt, aleum per e et doleum (BEDA gramm. VII 263, 31. 270, 6). dulum: GLOSS. III 572, 47. duleum: GLOSS. III 326, 29. doleus: NIPS. grom. p. 296, 18 doleos (fort. 9. 14). ITIN. Anton. Plac. rec. A 39 doleos (Rhenaug., doleas Sangall.). GLOSS. III 357, 58 dolei (dulci, corr. Goetz) πίθοι. cf. PROB. app. gramm. IV 198, 2 (Heraeus, Archiv 11 [1900] 309; Baehrens, App. Probi p. 40 sq.) doleus (doleum in doleus correctum videtur) non dolium. *gen. sing.*: CHAR. gramm. I 71, 3 in genetivo debet geminari, ut huius pallii scrinii dolii. AVG. gramm. V 499, 11. GLOSS. πίθος (cf. PLIN. nat. 3, 82 Pithecusa non a simiarum multitudine ... sed a figlinis -orum). -a hydr(i)ae, vasa. legitur inde a PLAVTO. ex con.: CATO agr. 154 VARRO rust. 1, 61 CIC. Pis. 67. *loci corr.*: PLAVT. Truc. 39 FEST. p. 253. *de re cf.* Mau, PW. V 1284 sqq.; Marquardt-Mau, Privatleben d. Römer 646 sq.; Darenberg-Saglio, Dictionnaire des ant. gr. et rom. II 332 sq.; Ruggiero, Diz. epigr. II p. 1936; Blümner, Röm. Privatalter. p. 148 sq. al. [it. doglio, francog. vet. douil. M.-L.]

vas ad res condendas destinatum: de nomine v. vol. III p. 183, 56 sqq. *de fabricatione*: PAVL. dig. 8, 3, 6 pr. ut -a fiant in figlinis (cf. supra l. 41). *nota proverbium*: RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 47, 2 in -o discere artem figuli, hoc est in periculo animarum doctrinam discere pietatis (cf. Plat. Gorg. p. 514e τὸ λεγόμενον ... ἐν τῷ πίθῳ τὴν κεραιὴν ἐπιχειρεῖν μανθάνειν). *de materia*: plerumque fictile: VITR. 5, 5, 8 COLVM. 12, 56, 3 IAVOL. dig. 33, 7, 26. GLOSS. Werth. Gallée 338 (v. p. 1833, 7). vitreum: COLVM. 12, 56, 3 MARCELL. med. 18, 2 ITIN. Anton. Plac. rec. A 46 GLOSS. Werth. Gallée 338 (v. p. 1833, 8). plumbeum: IAVOL. dig. 33, 7, 26. lapideum: GLOSS. Werth. Gallée 338 (v. p. 1833, 8). aeneum: GREG. TVR. glor. mart. 80.

de forma: COLVM. 12, 4, 5 vasa ... fieri oportet patenti ore et usque ad imum aequalia nec in modum -orum formata. PLIN. nat. 14, 134 figuras doliurum referre: ventriosa ac patula minus utilia. cf. CASSIOD. var. 2, 39, 2 fontem vidimus in formam -i (dolei pars codd.) concavis hiatibus aestuantem. cum -iis comparatur figura cometarum quarundam seu specierum caelestium (cf. Gilbert, Die meteor. Theor. d. gr. Altert. p. 598 sq. 656, 1. 657 adn.): MANIL. 1, 842 cometa tumidis exaequat -a flammis procere distenta uteros. SEN. nat. 1, 14, 1 sunt pithiae, cum magnitudo vasti rotundique ignis -o similis vel fertur vel uno loco flagrat. PLIN. nat. 2, 90 pitheus -orum cernitur figura in concavo fumidae lucis. *de partibus*: labra: CATO agr. capit. 116 agr. 26. 107, 1. 2 COLVM. 12, 30, 2. operculum: CATO agr. 11, 2 VARRO rust. 1, 22, 4. 3, 15, 2 LIV. 38, 7, 11. 12 COLVM. 12, 44, 2 PLIN. nat. 14, 135. cf. CATO agr. 10, 4 opercula -is seriis priva. adde: CATO agr. 104, 2 operculum in -um imposito. 112, 3 ubi impleveris -um, operculo operito (113, 1 testam posito in -o et operito. PALLAD. 4, 10, 10. cf. operimentum: PLIN. nat. 2, 137 v. p. 1833, 35). COLVM. 12, 30, 1 ab eo tempore, quo primum -a operculaveris. latera: CATO agr. 152 scopis virgeis latera -is intrinsecus usque bene perfricato, ne faex in lateribus adhaerescat. VARRO rust. 3, 15, 2. fundus: CATO agr. 162, 1 HOR. carm. 3, 11, 27 LIV. 38, 7, 11 NIPS. grom. p. 296, 10. uterus: v. supra l. 66 COLVM. 12, 4, 5. os: LIV. 38, 3, 11. COLVM. 12, 6, 1 -um quam patentissimi oris. fauces: COLVM. 12, 30, 2. *de magnitudine*: CATO agr. 11, 1 -a ubi quinque vindemiae esse possint culleum DCCC (VARRO rust. 1, 22, 4 -a cum operculis culleorum octingentorum. VITR. 6, 6, 3 -a cullearia. COLVM. 12, 18, 7 sesquiculleariis -is). CATO agr. 69, 2

in -um quinquagenarium (112, 13. cf. 105, 1 quadragenarium). PLIN. nat. 9, 93 caput *polypii*, -i magnitudine, amphorarum quindecim capax (LIC. RVF. dig. 5, 1, 38 vini amphoras ex illo -o. PAVL. dig. 31, 8, 2 si quis legaverit ex illo -o amphoras decem. PALLAD. 11, 14, 10). PALLAD. 10, 11, 1 -um ducentorum congiarum. GLOSS. Werth. Gallée 338 doleum vas fictile ducentis decimatis II siclos capere potest. *ibid.* doleta (sic) vascula sunt magna lapidea et vitrea alia capientes modica CC, alia C, aliaque diversae magnitudinis sunt. *nota*: NIPS. grom. p. 296, 9 dolei dicere pedes quadratos (14). 17 calcaria... si non aequaliter instructa est in -i effigiem, metieris eam quomodo et doleos.

1 *generaliter*: CATO agr. 2, 3 -a lavari, picari (112, 3 in -a lauta et pura et sicca. COLVM. 11, 2, 70 -a partim picata, partim defricata et diligenter lota... et recte siccata. cf. CATO agr. 23, 1 -a quae opus sunt picentur [25. 69, 2 COLVM. 12, 18, 5. 44, 2. 56, 3 PLIN. nat. 14, 134. 15, 62 SVET. Claud. 16, 4 VLP. dig. 19, 2, 19, 2 PALLAD. 10, 11, 1 MENOL. Colot. et Vall. Sept. [Corp. I² p. 281]. cf. COLVM. 12, 18, 6 ut omnes -i partes pice linantur. PLIN. nat. 16, 53 *pice* -is dumtaxat vasisque ceteris utilis]). CATO agr. 39, 1 -a plumbo vincito vel materie querneae tivrissica (cf. Goetz, ed. praef. p. XII) alligato. *ibid.* medicamentum in -um. 39, 2 eo -a sarcito (PLIN. nat. 18, 236 -a quassa sarcire). 135, 1 *emas* Romae -a, labra. VARRO ling. 5, 137 falces sirpiculae vocatae ab sirpando, id est ab alligando; sic sirpata -a quassa, cum alligata his, dicta (-a quassa: v. l. 21. APVL. met. 9, 7 -um nimis vetustum est et multifariam rimis hiantibus quassum. PAVL. dig. 19, 1, 27 si fundo -a accessura dixisset, non quassa, sed integra dare debet [LABEO dig. 19, 1, 54, 1]. cf. VLP. dig. 19, 2, 19, 1 -a vitiosa) VARRO Men. 92 tit. -um aut seria (cf. Otto, *Sprichwörter* p. 119. TER. Haut. 460 CATO agr. 162, 1 LIV. 24, 10, 8 COLVM. 12, 18, 5. 28, 3. 39, 1. 52, 14. 17 IVLIAN. dig. 50, 16, 206). VARRO Men. 114 -a atque apothecas... obbas... calices (cf. PAVL. dig. 33, 7, 13 -a vasa ancones calices trullae). 165. 263 cellae claves claustra carnaria -a. PLIN. nat. 2, 137 *fulmine* -a exhauriuntur intactis operimentis. APVL. met. 9, 6 -um, quod... vacuum frustra locum detinet. *ibid.* descendit in -um... soliditatem eius probaturus. 9, 7 *ter*. VLP. dig. 18, 6, 1 si nondum sunt degustata, signata tamen ab emptore vasa vel -a (18, 6, 1, 2). PAVL. dig. 18, 1, 40, 5 -a... peculiararia. ARNOB. nat. 2, 23 vannus -um cupa (PALLAD. 1, 6, 2 -orum cuparumque factores. AVG. quæst. hept. 4, 32 de massa, de lacu, de -o, de cupa). IVVENC. 3, 714. AMM. 20, 11, 10 -a desuper cadebant. CORP. VI 33219 <? perit prae>capitatus -o. *in imagine*: AMM. 16, 5, 8 si... verum est... Cyrum, alios... valuisse memoria... epotis quibusdam remediis, ... credendum est hunc... totum memoriae -um, si usquam reperiri potuit, exhausisse.

2 *speciatim*: a *vas ad res liquidas condendas destinatum*: a *mustum vinumque*: *accedit vox musti*: CATO agr. 23, 3 in doleo musti (PALLAD. 3, 25, 26). 23, 4 mustum circumcidaneum suo cuique -o dividito. 104, 1 musti Q. X in -um indito. VARRO rust. 1, 13, 6 ubi conditum novum vinum, orcae in Hispania fervore musti ruptae neque non dolea in Italia (SEN. epist. 83, 16). 1, 65 mustum conditur in -um, ut habeamus vinum, non promendum dum fervet (SCRIB. LARG. 111 musti... in -o ferventis. AVR. Fronto p. 67, 23 N.). AETNA 267 tumeant ut dolea musto (cf. PROP. 3, 17, 17 dummodo purpureo spument [Itali, numen *codd.*] mihi -a musto. COLVM. 10, 432 ut multo completa Falerno exundent pingui spumantia -a musto). TIB. 2, 5, 86 oblitus et musto feriet pede rusticus uvas, -a dum magni deficientque lacus. IVV. 9, 58 quis plura linit victuro -a musto? *deest vox musti (vel vini)*: CIC. Pis. 67 bibitur usque eo, dum de -o (solio *codd.*, corr. A. Augustinus) ministretur. Brut. 288 num... si is *vinum Falernum* potare velit, de -o sibi hauriendum putet? minime; sed quandam sequatur aetatem. OV. fast. 5, 270 nebulae -a summa tegunt. CORP. IV 5519 (*in amphora*; a. 63 p. Chr.) dol(ium) I. dif(fusum) est id(ibus) lu(niis vel -liis) L. Verginio C. Regulo cos. (COLVM. 12, 28, 3 omne vinum cum condieris, nolito statim diffundere, sed sinito in -is liquescere: postea cum de -is aut de seriis diffundere voles *eqs.* APVL. met. 9, 34 vinum, quod olim diffusum fuerat, in omnibus -is... rebullire. PROC. dig. 33, 6, 15 *vinum* in -a... coicimus, scilicet ut ex his postea... in amphoras et cados diffundamus. *huc pertinere videntur*: CORP. IV 5572 xv k(alendis) Ian(uariis) de Arriano (sc. *fundo*) dol(io?) xv. 5573. 5577). *in imagine*: SEN. epist. 36, 3 Ariston aiebat malle se adulescentem tristem quam hilarem et amabilem turbac. vinum enim bonum fieri, quod recens durum et asperum visum est; non pati aetatem, quod in -o placuit. FILASTR. 146 de -o inventos libros. *accedit vox vini sim.* (cf. SCAEV. dig. 32, 93, 4 vasa vinaria, id est cuppae et -a [cf. PROC. dig. 33, 6, 15 si -a in vasis vinariis non sunt]. NON. p. 545, 8 -a, vasa grandia, quibus vinum reconditur): PLAVT. Cist. 542 ei promisi -um vini dari (PLIN. nat. 19, 135 APVL. met. 1, 9. cf. MANIL. 5, 679 turba thynnorum lacus et Bacchi -a complet). CATO agr. capit. 157 lex vino in -is (148, 1). 10, 4 -a... vinaria x (39, 1 VLP. dig. 19, 2, 19, 2 FIRM. math. 8, 10, 7). agr. 23, 2 siccum *vinum*... in -a dividito. 26 -a cum vino. 113, 1 de lacu quam primum vinum in -a indito. 154 ut in culleum de -o vinum (*Pontedera*, decovinum *codd.* PA) salire possit. VARRO ling. 5, 177 <in> -um aut culleum vinum addunt rustici. rust. 1, 13, 7

cum fructus... vinarius quaerat ad -a aera frigidiorum. HOR. epod. 2, 47 (*nota hypallagen*) horna dulci vina promens -o. SEN. nat. 2, 31, 1 epist. 118, 15 PLIN. nat. 14, 89. 15, 63 vina habentibus -is. 35, 159 -is ad vina excogitatis. POMPON. dig. 33, 6, 8 vinum, quod in -is esset. GAIUS dig. 18, 6, 16 MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 4 SCAEV. dig. 33, 7, 27, 3. PALLAD. 4, 10, 33 in -o vini pleno. *in imagine*: CASSIOD. in psalm. 70, 23 psalmos vasa esse veritatis quasi spiritualia -a vinum domini incorrupto sapore servantia. *deest vox vini*: TER. Haut. 460 relevi -a omnia (PALLAD. 11, 14, 5 superlines -um et sexta vel septima die aperies [PAVL. dig. 47, 2, 21 qui -um aperuit]). COLVM. 12, 18, 6 -o in terram demisso (PLIN. nat. 14, 134. cf. 133 mitiores plagae *vinum* -is condunt infodiuntque terrae tota [LABEO dig. 19, 1, 54, 1]. SCAEV. dig. 32, 93, 4 -a quae in cella defixa sunt. VLP. dig. 7, 1, 15, 6 doleis... etsi defossa sint, uti prohibendum [33, 7, 8, 1 PAVL. dig. 18, 1, 76 CAPITOL. Pius 3, 5 MACR. Sat. 7, 12, 15]. 33, 6, 3, 1 -a depressa in cella vinaria). COLVM. 12, 21, 3 purgamus -um. IVV. 6, 431 *domina* sic, tamquam alta in -a longus deciderit serpens, bibit (cf. SCHOL.). PALLAD. 11, 14, 14 -um... canna... agitabis (15). 16 linimentum... -i. *nota*: SEN. epist. 83, 24 (*facete*) cum omnes viceris virtute magnifica (sc. *bibendi*) et nemo vini tam capax fuerit, vinceris a -o (sc. *quod etiam plus capit*). *aliter*: CLAUD. carm. min. 50, 12 tuam vincant -a fusa sitim. *β oleum*: CATO agr. 10, 4 -a olearia C (13, 2. 69, 1 -a olearia nova sic inbuilt [PLIN. nat. 15, 33]. VARRO rust. 1, 13, 7 HIER. adv. Iovin. 1, 26 p. 280 Vall. *Iohannes* missus in ferventis olei -um). CATO agr. 66, 2 oleum in labrum primum indito, inde in alterum -um indito. 67, 2 cotidie oleo locum commutet, donec in -um pervenerit. COLVM. 12, 52, 14 -a... et seriae, in quibus oleum reponitur. 15. 16. *γ amurcam*: CATO agr. 10, 4 -a... amurcaria x. VARRO rust. 1, 61 amurcam periti agricolae tam in doleis (*Victorius*, oleis *codd.*) condunt quam oleum aut vinum. COLVM. 12, 52, 5 lacus vel -a praeparata sub tecto habere oportebit, quae seorsum recipiant sui cuiusque generis amurcam. *δ aquam*: RVFIN. hist. mon. 30 p. 456^c -um sibi esse necessarium, ubi aquam... congregaret. *huc pertinet*: PLAVT. Cas. 122 quando ad villam veneris, dabitur tibi amphora una et una semita, fons unus, unum ahenum et octo -a. GREG. Tvr. glor. mart. 80 accendebatur... focus ille sub doleo. *nota Danaidum dolium pertusum*: HOR. carm. 3, 11, 27 inane lymphae -um fundo pereuntis imo. TIB. 1, 3, 80 Danaï proles... in cava Lethaeas -a portat aquas. PROP. 2, 1, 67 -a virgineis idem ille repleverit urnis. PHAEDR. app. 5, 11 urnis scelestae Danaides portant aquas pertusa nec complere possunt -a HYG. fab. 168 p. 31, 22 *Danaides* dicuntur apud inferos in -um pertusum aquam ingerere. *inde proverbialiter*: PLAVT. Pseud. 369 in pertusum ingerimus dicta -um (cf. Otto, *Sprichwörter* p. 98). *aliter* PAVL. FEST. p. 243 pertusum -um cum dicitur, ventrem significat. *ε urinam*: LVOR. 4, 1026 puri saepe lacum propter... ac -a curta... credunt se extollere vestem. *ζ muriam*: COLVM. 12, 6, 1 muriam duram sic facito: -um quam patentissimi oris locato in ea parte villae, quae plurimum solis accipit. id -um aqua caelesti repleto. *η loram*: VARRO rust. 1, 54, 3 expressi acinorum folliculi in -a coiciuntur eoque aqua additur: ea vocatur lora. frg. Non. p. 551. *θ passum*: COLVM. 12, 39, 1 acina decerpere et in -um aut in seriam conicere, eodem mustum... subicere. 12, 39, 3. *ι vas ad res solidas condendas vel destinatum vel adhibitum*: *α frumentum*: CATO agr. 10, 4 -a... frumentaria xx (11, 1). IVLIAN. dig. 50, 16, 206 -a... et serias tamdiu vasa vinaria esse, quamdiu vinum haberent. cum sine vino esse desinerent, in eo numero non esse, quoniam ad alium usum transferri possent, veluti si frumentum in his addatur. *β far*: LIV. 23, 19, 8 farre... cum complura -a *Gracchus* complexset, nuntium ad magistratum Casilinum misit, ut exciperent -a. 23, 19, 9. 11 FRONTIN. strat. 3, 14, 2. *γ fructus* (cf. PAVL. sent. 3, 6, 37 conservandorum fructuum causa comparata instrumento cedunt, velut -a, cupae [VLP. dig. 33, 7, 8, 1]. cf. VARRO rust. 1, 37, 4 omnis fere fructus quinto... gradu pervenit ad perfectum ac videt in villa -um ac modium, unde sexto prodit ad usum... quinto condendum, sexto promendum): CATO agr. 143, 3 *uxor* habeat pira et uvas in -is et mala strutea (VARRO rust. 1, 54, 2 *uva* lecta deferitur in forum vinarium, unde in -um inane veniat; electa in secretam corbulam, unde... in -a plena vinaciorum contrudatur. COLVM. 12, 44, 2 de uvis viriditatem conservantibus [12, 44, 3 dum -um alternis furfuribus et uvis compleant]. 12, 45, 2 de uvis *ollaribus* [12, 45, 3. PLIN. nat. 14, 16 *uvae* ollis fictilibus et insuper -is inclusae. cf. 15, 65 singulis malis pirisque singula vasa fictilia assignant et operculo [*Dalecampius*, -a *codd.*] eorum picato [*Dal.*, -a *codd.*] -o iterum includunt]. PLIN. nat. 15, 62 uvas... in -o picato recenti suspendi. cf. 15, 61 *sorva* in -is, ut uvas, ... suspendi]. DIOSC. 5, 4 de uba qui... in doleis serbantur). CATO agr. 143, 3 mala Scantiana in -is... condita habeat (*affert* PLIN. nat. 15, 50. VARRO rust. 1, 59, 3 mala punica *manere*... in -o harenae. *affert* PLIN. nat. 15, 60. COLVM. 12, 46, 4 de malis granatis. 12, 47, 1 de malis cydoneis. PALLAD. 4, 10, 10). COLVM. 12, 17, 1 *ficus* in -um vel in amphoras conditur ad acetum comparandum. 12, 56, 3 *rapum* in -o picato fictili vel in vitreo composito. PLIN. nat. 13, 106 bacas... -is condi. 14, 17 addit... acinis eandem quam in -is amphorisve... firmitatem auste-

[Lackenbacher]

ritas picis. adde: CATO agr. 10,4 -a quo vinacios condant x (11,1. 25 vinacios conculcato in -a picata. 54,1). *δ pernam* (non condendam, sed saliendam): CATO agr. 162,1. *ε manna*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 39 doleos exinde plenos. AMBR. epist. 4,4 -um aureum habens manna (i. pyxidem, in qua est eucharistia).

c vas ad animantes condendos adhibitum: α homines: de Diogene: SEN. epist. 90,14 se complicit in -o et in eo cubitavit. IVV. 14,308 -a nudi non ardent cynici (cf. SCHOL. id est Diogenae. in -o dormiebat). TERT. pall. 4 quodsi... Diogenes de -o latraret. AVSON. 248,3 Diogenes, cui pera penus, cui -a sedes, ad manes abiit? (cf. Anth. Pal. 7,64 *δς πίθον ὄκει*). *de aliis*: APVL. met. 9,6 hominem -o, quod erat in angulo semiobrutum, sed alias vacuum, ... abscondit. adde: ITIN. Anton. Plac. rec. A 46 caput sancti Iohannis baptistae, qui est missus in doleo vitreo, quem etiam infra doleum oculis nostris vidimus.

β bestias: VARRO rust. 3,12,2 -a, ubi habeant conclusos glires (3,15,2 glires saginantur in -is, quae etiam in villis habent multi, quae figuli faciunt multo aliter atque alia, quod in lateribus eorum semitas faciunt et cavum, ubi cibum constituent. in hoc -um addunt glandem. *ibid.* cum <opere>ulum impositum est in doleis. PLIN. nat. 8,224 glis semiferum... animal, cui vivaria in -is idem qui apris instituit). PLIN. nat. 28,30 Euagon... a consilibus Romae in -um serpentium coniectus.

δ vas ad varios usus destinatum: SALL. hist. frg. 4,30 -a cum (quae Lindemann, quoque Keil) sub trabes locata vitibus aut tergis (virgis *cod. Gud.*) vinciebant (PLIN. nat. 8,16 ratibus, quas -orum consertis ordinibus imposuerat Metellus. FRONTIN. strat. 1,7,1 Metellus iunxit -a constravitque tabulatis. FLOR. epit. 3,20,13 cum -a conexas virgultis rapidissimo freto frustra experirentur). LIV. 38,7,11 -um a fundo pertusum... et ferream fistulam operculumque -i ferreum... fecerunt. hoc tenui pluma completum -um ore in cuniculum verso posuerunt (cf. Polyb. 21,28,12 *πίθον προθυμένους... τρυπήσαι τὸν πυθμένα εἰς*). VITR. 5,5,8 architecti in theatris fictilibus doleis ita sonantibus electis hac ratiocinatione compositis perfecterunt utilissimos effectus (SEN. nat. 6,19,2 cum in -o cantantis [cantat quis Madvig, cantant Diels] vox illa [illabitur Haase, ululat Gereke] per totum cum quadam discussione percurrit ac resonat. cf. PLIN. nat. 11,270 vox devoratur -is... inanibus). VITR. 7,12,1 ad cerussam comparandam doleis sarmenta collocantes aceto suffuso supra sarmenta collocant plumbeas massas, deinde ea operculis obturant. FLOR. epit. 1,13,11 pontifices et flamines, quidquid religiosissimi in templis erat, ... in doleis defossa terra recondunt (cf. s. v. doliolum). IAVOL. dig. 33,7,26 -a fictilia, item plumbea, quibus terra aggesta est, et in his viridaria posita. PORPH. Hor. carm. 1,3,29sq. per Pandoram patefacto -o erupisse omnium pestium genera (cf. Hesiod. Op. 94 *πίθον μέγα πῶμ' ἀφελούσα*. 97. 98).

ιuncturae selectae: addere in -um: VARRO ling. 5,177 rust. 3,15,2. in -o: IULIAN. dig. 50,16,206. condere -o: COLVM. 12,40 PLIN. nat. 13,106. 14,133. in -o: VARRO rust. 1,61. in -um: v. vol. IV p. 149,33. indere in -um: CATO agr. 23,3. 66,2. 104,1. 113,1. conculcare in -um: CATO agr. 25. conicere in -um: VARRO rust. 1,54,3 frg. Non. p. 551 COLVM. 12,39,1. 3. 44,2 PROC. dig. 33,6,15. contrudere in -um: VARRO rust. 1,54,2. dividere in -um: CATO agr. 23,2. -o: CATO agr. 23,4. includere -o: PLIN. nat. 15,65. infundere in -um: CATO agr. 105,1. 2 bis. 112,1. 3. transfundere in -um: CATO agr. 112,2 bis. mergere -o: PALLAD. 3,25,26. immergere -o: PALLAD. 11,14,3. ponere in -o: CATO agr. 113,1. componere in -o: COLVM. 12,56,6. reponere in -o: COLVM. 12,52,14. -um linere: COLVM. 12,45,3 IVV. 9,58. oblinere: CATO agr. 26. 105,2. 110. superlinere: PALLAD. 11,14,5.

synonyma: cadus: PLIN. nat. 15,33. calpar: VARRO frg. Non. p. 547 Non. p. 546,28 GLOSS. V 653,43. cupa: v. p. 1833,37. lagona: SEN. epist. 118,15. seria: v. p. 1833,27. vasa: PLIN. nat. 16,53.

deriv.: doliolum. doliaris. doliarius.

2. dolium, -ī n. [a cor-dolium tractum. Th.]. c. gaudium conferri iussit M. Leumann, Lat. Laut. u. Formenlehre (1926) 210, c. lugium (COMM. instr. 1,29,18) Heraeus in plagulis. i. q. dolor: CORP. V 1729 (= INSCR. christ. Diehl 4185) doliu(m) fecit parentibus.

1. dolo, -āvi, -ātum, -āre [cf. esse videtur c. hibern. delb 'forma', dolbid 'format', 'fingit', gr. *δαιδάλλειν*, *δαίδαλον*, fortasse c. ind. dalati 'dirumpitur'; cf. Lidén, Stud. zur altind. u. vergleich. Sprachgeschichte p. 80sq. et v. quae dicta sunt s. vv. 1. dolium, doleo. Th.]. *de coniugatione*: VARRO ling. 9,108. *part. perf.*: dolitus (c. politus conferri iussit Leumann in plagulis): NON. p. 99,15 doli-tum, quod dolatum usu dicitur (cf. GLOSS. V 640,41), quod est percaesum vel abrasum vel effossum. Varro Agathone (= Men. 7 v. p. 1836,49). GROM. p. 306,24. 342,1. *de significatione*: GLOSS. II Philox. DO 28 -at *πελεκᾶ καὶ τίπτει*. -o *πελεκῶ* (DOSITH. gramm. VII 436,13 = 77,8 T., dolo codd.). cf. NON. p. 99,15 v. supra l. 74sq. DON. Ter. Eun. 515 dolo a -ando (Wessner, dolendo vel ledendo codd.) dictus, id est a laedendo (Wessner, dolando codd.) et imminuendo. HIER. nom. hebr. p. 18,18 Fasga abscisus vel -atus (p. 22,16). epist. 78,40,4 in vertice... montis Phasga, qui interpretatur '-atus', quod nihil habeat informe et rude, sed artificis sit politus manu. [val. durā, it. dolare, francog. vet. doler, hisp. dolar. M.-L.]

1 proprie: a i. q. ascia, similibus instrumentis tractare: materiem, lignum: CATO agr. 14,3 (v. app. crit.) materiem... succidet, -bit, secabit facietque conductor (31,2 ulmeam, pineam, nuceam... materiem... caveto... per rorem trahas aut -es [= PLIN. nat. 16,193]. 37,4 [= PLIN. nat. 16,194] LVCR. 5,1267 VITR. 7,2,2 COLVM. 11,2,13 LEX Sal. 27,17). PRIAP. 10,4 lignum rude vilicus -vit (IVV. 12,57 de nave. DON. Ter. Eun. 515 -are dicuntur fabri lignum, id est ascia caedere. AVG. gen. c. Manich. 1,8,13 lignum caedere atque tractare -ando, asciano, planando. in psalm. 30 enarr. 2 serm. 2,6. in epist. Ioh. 8,10 serm. 336,1 et 337,2 v. l. 28. 29. cf. CET. FAV. 20 p. 303,10 calcem... de ascia quasi lignum -bis. PALLAD. 1,14. in metoph.: AVG. serm. 337,4 tamquam ligna... conquadramini, -amini). arborem: CIC. div. 2,86 quis robur illud cecidit, -vit, inscripsit (cf. ac. 2,101 non... est sapiens e saxo sculptus aut e robore -atus v. Hom. Od. 19,163 *οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἔσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης*). VITR. 2,10,1 arbores excisae et -atae. PLIN. nat. 16,23 *ίτεα latifolia* -ata. AVIEN. orb. terr. 1190 tectis si quis -at impiger ornos. VVLG. III reg. 7,12 de -ata cedro. Ezech. 27,6 quercus... -verunt in remos. CARM. c. pag. 48 cum sibi forte pirum fossor de rure -asset.

arboris partes: CATO agr. 45,1 taleas oleagineas cum -bis aut secabis (= PLIN. nat. 17,125). PROP. 4,2,59 stipes acernus eram, properanti falce -atus (AMM. 31,22). COLVM. 10,31 truncum... -atum arboris antiquae numen venerare Priapi. ARNOB. nat. 5,28 ramum validissimum -at, runcinat, levigat et humani speciem fabricatur in penis. lapidem sim. (subest hic illic notio poliendi): GROM. p. 342,1 lapis non dolitus (HERM. Pal. sim. 9,4,5 *λελατομημένοι*). vis. 3,5,3 *λατομουμένους*. HIER. epist. 106,86,3 VVLG. III reg. 5,18. 6,7. AVG. serm. 336,1 ligna et lapides... inter manus fabrorum et opificum -antur, collineantur, complanantur [337,2]. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1,198 ara ex lapidibus non -atis [*τηγῶν*], sed collectis atque iacentibus. OP. imperf. in Matth. 40 p. 857 aedificatores nodosos lapides... ferro -ant. *ibid.* non -ati lapides lapidibus non cohaerent. PASS. coron. 4 -antes coeperunt artifices... incidere lapidem). CYPR. Gall. exod. 1283 caute -ata consimiles tabulas divina ad iura reformat. cf. VVLG. deut. 10,1 -a tibi duas tabulas lapideas (10,3). v. etiam gemmas infra l. 51sq.

b i. q. dolando perficere: instrumenta: CATO agr. 37,3 ridicas et palos... -ato (COLVM. 11,2,90. FEST. p. 356 palum -atum in acumen). COLVM. 8,3,7 perticae -antur in quadrum. 8,11,4. GAIVS dig. 50,16,235 tigna. AMM. 23,4,4 -antur axes duo quernei vel ilicei. *figuras*: PRIAP. 63,10 me... manus sine arte rusticae -verunt. MART. 6,49,1 non sum de fragili -atus ulmo. MIN. FEL. 23,11 deus... ligneus... caeditur, -atur, runcinatur. ARNOB. nat. 6,14 simulacra serris, furfuraculis, asciis secta, -ata, effossa (HESYCH. in lev. 1,5 p. 797^A neque... secta neque -ata ab hominis manu est Christi caro). PASS. coron. 5 ut deum Asclepium... -retis ex lapide. *terminos*: GROM. p. 305,13 terminus si in quadrum -atus fuerit. p. 306,24. TRACT. de agr. insp. grom. p. 281,19 termini de omni parte -ati: nam si superior pars tantum -ata est et inferior subtus impolita derelicta, *eqs.* *alia*: VARRO Men. 7 (iamb. sen.) caelatus... scyphus | caelo dolitus (pol- Bücheler, Kl. Schr. I 334). OP. imperf. in Matth. 7 p. 674 gemmas pretiosas et non -atas. APON. 1 p. 20 vasa -ata. ISID. orig. 5,24,2 in -atis tabulis.

2 translate: PLAVT. Mil. 938 dolum -amus (cf. C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Acc. p. 14). CIC. de orat. 2,54 Coelius non perpolivit illud opus, sed... -vit. *fere i. q. verberare*: HOR. sat. 1,5,23 caput lumbosque saligno fuste -at. PETRON. 135,4 sincipitis vetustissima particula mille plagis -ata. VVLG. Os. 6,5 -vi in prophetis (i. per prophetas), occidi eos. cf. HIER. in Os. 2,6 p. 63. *sensu obsceno* (cf. dedolare): POMPON. Atell. 82 -asti uxorem. MART. 7,67,3 undenas -at (Gruter, dolet β, vorat γ) in die puellas. adde: PRIAP. 46,9 ut -em... cunni vermiculos scaturientis.

adv. dolātē: GLOSS. I Ansil. CE 611/12 c(a)esim quasi limate aut -e.

derivata: dolamen, dolatio, dolatus, dolator, dolatilis, dolabra. compos.: circum-, de-, e-, perdolare, indolatus.

2. dolo, -ōnis m. [*δόλων*. Th.]. *nom.* dolon: SERV. Aen. 7,664 *pars codd.* 1 VARRO frg. Serv. Aen. 7,664 -o est... ingens contus cum ferro brevissimo (SCHOL. Veron. Verg. Aen. 7,665 -o dicitur gladius acutissimi et tenuissimi ferri). DON. Ter. Eun. 515 -es tela quaedam bellica). VERG. Aen. 7,664 pila manu saevosque gerunt in bella -es. SIL. 3,250 tereti dextris in pugnam armata -e. PROB. Verg. georg. 2,167/9 Volsci 'veruti' ideo dicuntur, quod -bus in proelio soliti sint uti. *translate de muscae aculeo*: PHAEDR. 3,6,3 (loquitur musca) vide, ne -e (Pithoeus, dolose vel dolosa codd.) collum compungam tibi. 2 SERV. Aen. 7,664 -o est... flagellum, intra cuius virgam latet pugio (cf. ALF. dig. 9,2,52,1 flagello..., in quo -o [corr. P, dolor ceteri] inerat, verberare tabernarium coeperat)... -es autem a fallendo dicti sunt, quod decipiant ferro, cum speciem praeferant ligni (ISID. orig. 18,9,4 GLOSS. V 551,34). cf. GLOSS. Corp. D 351 -es tela [arma] absconsa, hunspan (anglosax.). SVET. Claud. 13,1 equestris ordinis duo in publico cum -e ac venatorio cultro praestolantes. Dom. 17,1 -em (Ferrarius, dolum codd.) interiecit. AMM. 30,1,21 expedito -e assurgens. fortasse huc pertinet: VLP. dig. 9,1,1,7 equus -e (coni. Gothofredus, dolore codd., quod firmatur Basil. ἀπό [Lackenbacher])

πόνον eorumque scholiis ὑπὸ πόνον) concitatus. 3 FEST. p. 340 <supparum ap>pellant -em <velum minus in navi> (ISID orig. 19, 3, 3 dolon [dolum cod.] minimum velum et ad proram defixum. GLOSS. V 614, 20. cf. III 513, 38). LIV. 36, 44, 3 -bus erectis altum petere intendit. 36, 45, 1 sublati -bus (37, 30, 7). cf. gr. πόνονος ἐπαιρεῖν. Lackenbacher.

*dolor, -ōris m. [cf. c. dolere. Th.]. fingitur etymologia (a dominabilis vel domabilis et horror): CASSIOD. in psalm. 7, 17 v. sub dominabilis. de genere: GRAMM. suppl. 114, 29 inter masculina: hic -r. fem.: CARM. epigr. 474, 6 (saec. II ex.) -em... nefandam. GREG. TVR. Franc. 2, 3 p. 64, 28 ablata (pars cod.) -e. Mart. 3, 32 (unus cod.) ablata omni -e. dub. 3, 10 discessit -r a tibia, quae... feminam fatigaverat. BAYDON. 11 -es... in se transtulit, usque dum eas (eis al.) mederi potuisset (ibid. bis mascul.). GLOSS. III 600, 34. neutr.: CORP. VI 27458 tale -r experisci, quod... experti sumus. 34576 (= CARM. epigr. 2220) -em hoc solum tulit. X 2496 (= CARM. epigr. 613), 5 qui -r abs te... relictum est ('um pro us indulsit iste metro'. Büch. ad l.). 4787 cuius -em accepit aliut nullum nisi. orthographia, prosodia, declinatio: CORP. XIII 2478 (= INSCR. christ. Diehl 1076), 8 dolore. item 2484 (= INSCR. christ. Diehl 4827), 8 (saec. VII). IX 648, 7 dolorem. VERG. Aen. 12, 422 dolor (ante caesuram sequente vocali; cum similibus composuit F. Vollmer, Zur Gesch. d. lat. Hexam., S.-B. Bayr. Ak. d. W. 1917, 3 p. 9). CARM. epigr. 682, 3 dolorem. CARM. epigr. 613, 3 dolorem pro abl. sing. dolus, -i (declinatione nata fortasse ex gen. plur. utique communi, sed cf. Meyer-Lübke, Grundriß d. rom. Philol. I² 486; F. Brender, Rückläuf. Ableitg. i. Lat. p. 40 [val. dor, it. duolo, francog. deuil, hisp. duelo. M.-L.]): AVG. in euang. Ioh. 7, 18 multi fratres imperitiores latinitatis loquuntur sic, ut dicant 'dolos illum torquet' pro eo quod est '-r' (v. quae praecedunt). confusionem declinationum testantur etiam grammaticorum differentiae, quae v. infra l. 66. cf. GLOSS. II 54, 37 (= GLOSS. II Philox. DO 24. 24^a) -s δόλος, ἄλγος, ἄλγος. COMM. instr. 1, 26, 19 in futuro tibi spes est sine -o vivendi. 2, 32, 1 filiorum casus licet et -um cordis relinquat. dub. PELAGON. 224 utilissimum est -o (-ori Ihm; cf. adnot. p. 168) et tumori. AMBR. epist. 31, 11 novacula non satis acuta, ne faciat -um, ... inanes sensus recidas. GREG. TVR. Franc. 5, 35 sit unus -us (-um C¹) nostris pariter ac eorum amicis. 6, 23^a magnum -um hic intulit infans. ANON. Vales. 15, 92 ne -o generi (Boethii, sc. interfecti) aliquid adversus regnum eius tractaret Symmachus. CORP. III 1903, 3 cum -um tantum haberent de Valerio. ibid. 8 dunc -um haberit (v. adnot. ed.). V 1638, 3 (christ.) titulum -o pleni fecerunt. X 1760 non debuit filius senectae meae (patris) -um relinquere. 4510 (christ, a. 563) quius rememoratio -um parentibus demisit (sim. INSCR. christ. Silvagni 947 filiis... demisisti -um). dub. 2074 hic iacet libertus dulcis sine dol(o) suo (v. adnot. ed.). XI 3054 in hoc -o. XII 2033 (saec. IV/V, fort. christ.) scribimus non grandem gloriam, sed -um filiorum. 2093 (a. 573, christ.)...bus -um quae vixit eqs. (supple velut: <reliquit omni>)bus [vel <parenti>bus] -um). XIV 3896 (a. 400) posuerunt petulum (i. tit.) contra vo. tu(m) et -o suo. dolum n. EXPOS. mundi 12 p. 107 inter eos... neque rixa neque... neque -um (-or rec altera, -us Mai) vel aliquit mali est. dolium, -i: v. p. 1835, 64. significationes: GLOSS. πόνος, ἄλγος, ἄλγος, ὠδίν (-es ὠδίνες), ὀδύνη (cf. HIER. in Ier. 8, 18 p. 903). tristitia, molestia, premens angor. definitiones: CIC. fin. 1, 37 omne quo offendimur -r est. Tusc. 2, 35 -r est... motus asper in corpore alienus a sensibus (opp. labor. ad h. l. cf. Pohlenz, Hermes 44, 1909, 26 sq.). 4, 18 -r aegritudo crucians (cf. Stoic. vet. frgg. III 412 p. 100, 1 Arn. εἶναι... ὀδύνην λύπην ἐπιπονόν. opp. angor, luctus, maeror, aerumna al.). LVCR. 2, 963 -r est, ubi materialia corpora vi quadam per viscera viva per artus sollicitata suis trepidant in sedibus intus (opp. voluptas). AVG. lib. arb. 3, 23, 69 quid est... aliud -r, nisi quidam sensus divisionis et corruptionis impatiens. gen. ad litt. 7, 19 p. 216, 6 cum anima afflictiones corporis moleste sentit, actionem suam, qua illi regendo adest, turbato eius temperamento impediri offenditur, et haec offensio -r vocatur. in differentiis doli et -is: PROB. app. gramm. IV 201, 23 -em... corporis inquietudinem esse demonstrat. ISID. diff. 1, 142 -r est corporis incommoditas sive molestia. 1, 173 -r... corporis inquietudo. DIFF. ed. Beck p. 53, 37 incommodum corporis. -r inter 'permutationes' enumeratur: CIC. de orat. 1, 53. 2, 178. inter 'perturbationes': CIC. orat. 118 top. 74 AVG. civ. 14, 8 p. 16, 16 D. vocabulum floruit per totam latinitatem. [val. duroare, it. dolore, francog. douleur, hisp. dolor. M.-L.] locis corruptis vel corepte: CIC. dom. 137 CELS. 6, 15, 3 p. 252, 28 D. SEN. Herc. O. 1792 FRONTO p. 198, 16 N. ITALIA I reg. 26, 19 (Lucif. Athan. 1, 15 p. 93, 17) COMM. apol. 908. -r in codicum scriptura saepius alternat c. labor (ut TER. Andr. 720 RHET. Her. 4, 25, 35 HOR. epod. 17, 64 OV. met. 9, 289 al.), c. furor (VERG. Aen. 10, 397 [v. p. 1841, 55], c. pudor (MART. 1, 106, 9. 10, 98, 11). obscura significatione: ITALIA Ier. 4, 14 (Ps. Aug. spec. 23 p. 400, 15) cogitationes -um tuorum (διαλογισμοὶ πόνων. VVLG. cogitationes noxiae). dub. CIC. Att. 10, 10, 3. DRAC. Romul. 7, 42 (v. Vollmer in l.).

I generaliter de passione tam corporis quam animi ex quavis causa orta: TER. Andr. 268 quid agit Glycerium? ::... laborat e -e

atque... misera sollicitast (DON. duplicem laborem Glycerii esse dicit: unum partitudo, alterum curae et sollicitudinis... nuptiarum). ACC. trag. 674. CIC. Catil. 4, 12 qui non -e et cruciatu nocentis servi suum -em cruciatumque lenierit (Tusc. 5, 14 al.). Phil. 10, 20 laborem -emque fugiunt (fin. 1, 32 labore et -e. 1, 33 ac. 1, 23 al. de differentia inter labor et -r: CIC. Tusc. 2, 35 [cf. etiam p. 1840, 29]). de orat. 1, 67 orat. 118. fin. 1, 33 -es et... molestias (1, 57). 1, 38 non placuit Epicuro medium esse quidquam inter -em et voluptatem (Epic. frg. 420 Us. πόνον καὶ ἡδονῆς... μέσον). 2, 21 si... efficientia voluptatum liberarent eos (luxoriosos) deorum et mortis et -is metu (translatio sent. X Epicuri [p. 73, 13 Usener], ubi: εἰ... ἔλυσ τοὺς φόβους τῆς διανοίας τοὺς τε περὶ μετρώρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνων). off. 1, 71. LVCR. 2, 649 divom natura privata -e omni. SEN. benef. 4, 2, 4 labori ac -i familiarior, virilibus incommodis. dial. 7, 4, 4 voluptates -esque, incertissima dominia impotentissimae. epist. 66, 20 vexatio et -r et quicquid aliud incommodi est. MIN. FEL. 37, 1 al. ITALIA num. 23, 21 (Ps. Aug. spec. 2 p. 300, 15) non erit labor in Iacob neque videbitur -r in Israel (μόχθος... πόνος. VVLG. idolum... simulacrum). deut. 28, 60 (Lugd.) convertet super te omnem -em Aegypti (πᾶσαν τὴν ὀδύνην Αἰγύπτου τὴν πονηρίαν. VVLG. afflictiones). prov. 6, 32 (Tert. pudic. 18 p. 259, 8) moechus... -es et dehonestationes sustinet (ὀδύνας... ἀτιμίας. VVLG. turpitudinem et ignominiam). Is. 35, 10 (Tert. resurr. 58 p. 118, 12) aufugit... -r et maeror et gemitus (ὀδύνη... λύπη... στεναγμός. VVLG. -r et gemitus). 53, 4. 59, 4 (Cypr. testim. 2, 4) parturiunt -em et pariunt facinus (πόνον... ἀνομίαν. VVLG. laborem... iniquitatem). Ezech. 12, 18 (Weing.) panem... cum -e manducabis (μετ' ὀδύνης. VVLG. in conturbatione). AVSON. 310, 4 demens -em videt infeliciam. VVLG. Iob 21, 17 -es dividet furoris sui (cf. GREG. M. moral. 15, 49, 55 in h. l.). psalm. 10, 7 sub lingua eius labor et -r (κόπος καὶ πόνος). 10, 14 laborem et -em consideras (πόνον [κόπον cod. Alex.] καὶ θυμόν). 89, 10 amplius octoginta annorum... labor et -r (κόπος καὶ πόνος. sic et Sirach 14, 15). prov. 14, 13 risus -e miscebitur et extrema gaudii luctus occupat. Matth. 24, 8 initia... -um (ὀδύνων. ORIG. in Matth. 18, 37 p. 1651^c in h. l.: insurrectiones... et fames eqs. ... initia... esse dicuntur peiorum calamitatum, quas dominus appellavit -es). apoc. 21, 4 et mors ultra non erit neque luctus neque clamor neque -r (πόνος) erit ultra. AVG. civ. 13, 2 p. 558, 19 D. sensus hominis in damnatione... nec voluptate suavis nec quiete salubris, sed -e poenalis. 13, 19 p. 583, 20 ut... nec eorum beatitudini aliquid -is et infelicitatis possit accidere. 14, 10 p. 27, 11 laboris, -is, mortis. 20, 17 p. 445, 11 vitam... habentem lacrimas et -es. nat. bon. 20 p. 863, 12 -r... sive in animo sit sive in corpore, nec ipse potest esse nisi in naturis bonis (v. q. seq.). serm. 362, 20, 23 significari -em nomine ignis. PHYSIOGN 11 p. 19, 6 aegritudines et -r et iracundia... nonnulla signa... permiscet.

II passio corporis (i. nata ex laesione corporis animantium per morbum, vulnera, tormenta sim): A generatim (transit hic illic ad significationem ipsam morbi, ut l. 80. p. 1839, 3. 4): sing.: PLAVT. Truc. 519 quique mihi (quique mihi cod.; vimque mihi Büch.) magni -is (morbum? v. Leo in adnot., ni gen. part. absol.) per voluptatem tuam condidisti in corpus. PACVV. trag. 267 ulceris. TER. Hec. 356 ACC. trag. 605 CATO agr. 157, 3 ad fil. frg. 4 RHET. Her. 2, 7, 10 quater. 3, 3, 5 al. VARRO Men. 425 CIC. Cluent. 184. Sull. 78 tormenta gubernat -r. har. resp. 39 vulnere ac -e corporis cruciari et consumi. Mil. 57 Deiot. 3 part. 50. 112 damnationis -r (opp. facinoris voluptas). leg. 2, 43 -e corporis (opp. luctu animi. fin. 1, 59 Tusc. 2, 16. 61. 3, 1 al. epist. 7, 1, 1 al. PVBLIL D 21 passim. cf. p. 1839, 6 sqq. 21. 26 al.). fin. 4, 31 sibi cum capitali adversario, -e, depugnandum in eculeo. Tusc. 2, 44 v. p. 1850, 69. 2, 65 -em morbi. PVBLIL S 23 sine -e est vulnus, quod. LVCR. 2, 18 nil aliud sibi naturam latrare, nisi ut qui corpore seiunctus -r absit, mente fruatur iucundo sensu. 3, 111. 252 nec... huc (ad ossa) -r... potest penetrare. 4, 306 al. VERG. georg. 3, 457 ima -r balantum lapsus ad ossa. Aen. 11, 645. 12, 411 Venus indigno nati concussa -e (i. vulnerere). PROP. 2, 1, 57 (syn. morbus). OV. met. 3, 68 draco vulneratus -e ferox. SEN. contr. 9, 6, 20 -e tormentorum stupefacta noverca. VAL. MAX. 3, 2, 7 al. CELS. 1 pr. 41 p. 7, 23 D. 1, 1, 4 quem corporis neque languor neque -r sequitur. 1, 3, 20 al. SEN. dial. 5, 5, 8 al. epist. 30, 14 (ibid. cruciatus). 66, 45 ut corpus sine -e sit, animus sine perturbatione. 68, 7 pedes -r repetit. Tro. 579 al. Herc. O. 1466 Deianira occidit dextra sua, tuo (Herculis) -e. CVRT. 3, 11, 11 equi... -e efferati. LVCAN. 9, 739 al. PLIN. nat. 2, 231 et passim. SIL. 6, 254 serpens vulneratus novus... -i. QVINT. inst. 5, 4, 2 (ibid. cruciatus item TAC. ann. 15, 63). PLIN. paneg. 52, 4 sanguis -rque. FRONTO p. 71, 21 N. -em constricti vinculi. VLP. dig. 47, 10, 15, 41 tormenta et corporis -em. 50, 13, 1, 3 al. 47, 10, 5, 1 (ex Ofilio) 'verberare' est cum -e (sc. caesi) caedere, 'pulsare' sine -e. APVL. met. 8, 23. CYPR. idol. 15 p. 31, 11 -r tormentorum, crucis, qui veritatis testis est. laps. 13 ter. MOYS. Cypr. epist. 31, 3 p. 559, 19 dilaniati corporis. SER. SAMM. 100 et saepe (accedens interdum ad significationem 'morbi', ut 100 non semper praesens -r est sanabilis: ergo cura magis prodest venturis obvia morbis. 769/770. cf. Baur, quaestt. Samm. p. 63). PAL-LAD. 6, 7, 4 AVR. VICT. Caes. 38, 7. FILASTR. 92, 7 naturalis passio et [Hay]

-r. AMM. 14, 8, 3. 19, 12, 14 quartanae vel -is alterius. nota HIER. epist. 1, 3, 2 cum ... sulcatis lateribus -r quaereret veritatem (sc. torquendo. *ibid.* cruciatus). VVLG. II par. 16, 12 aegrotavit ... -e pedum. CLAUD. 18, 36 ne qua per occultum lateat iactura -em (*i. vitium, morbum*). AVG. civ. 14, 7 p. 16, 7 D. v. p. 1841, 4. 21, 3 p. 490, 7 -r qui dicitur corporis magis ad animam pertinet. de 'corporis -e' AVG. saepius agit, sc. quid sit vel quomodo conexus cum animi -e, ut gen. ad litt. 3, 16 p. 82, 17. 7, 19 p. 216, 6. nat. bon. 20 p. 863, 18 in corpore -em facit sensus resistens corpori potentiori (*antecedit*: in animo ... -em facit voluntas resistens potestati maiori). in psalm. 43, 6 -r ... animae 'tristitia' dicitur, molestia vero, quae fit in corpore, '-r' dici potest, 'tristitia' non potest. sed ex -e corporis plerumque anima contristatur (*cf. p. 1841, 4*). vera relig. 12, 23 quid est ... -r qui dicitur corporis nisi corruptio repentina salutis eius rei quam male utendo anima corruptioni obnoxiauit. *cf. etiam infra l. 28*. CORP. VII 1316 melinu(m) ad omnem -em. plur.: PLAVT. Persa 313 ubi qui mala tangit manu vomitam, -es cooruntur. CATO agr. 157, 4 or. frg. 9 CIC. carm. frg. 19, 6. 33, 32 -um anxiferi torquent vertices (*ex Soph. Trach. 1088; sed verba non congruunt*). NEP. Att. 21, 3 Ov. met. 8, 517 LIV. 21, 2, 6. 24, 5, 13 inter -es gemitusque. 40, 24, 6. FEST. p. 375 corporis. CELS. 1 pr. 23 p. 4, 33 D. 1, 9, 5 -bus ..., qui sunt sine ulceribus (*cf. Hippocr. aphor. 5, 25 ἀλγῆματα ἀνεργῆς*). 5, 26, 10 punctiones -esque usque ad iugulum. SEN. dial. 4, 14, 2 ictus -esque *athletarum*. 12, 2, 5. epist. 78, 8 maximi -es consistunt in macerrimis corporis partibus. PLIN. nat. 11, 202 et saepe. GELL. 1, 2, 5 cruciatibus ... -busque corporis. 12, 5, 2 APVL. apol. 69. VVLG. act. 2, 24 solutis -bus inferni (τὰς ὀδύνas τοῦ θανάτου). AVG. civ. 14, 15 p. 37, 6 D. -es ... qui dicuntur carnis, animae sunt in carne et ex carne. 21, 3 p. 490, 26 corpora ... futura sunt in -bus inferni. conf. 10, 31, 43 fames et sitis -es sunt, urunt et sicut febris necant. serm. 278, 4, 4 -es sectionis pati. HIPPOCR. progn. 24 cui ... coeperint quintani -es (ἀρξάνται πεμπταῖοι πορεύσθαι). CORP. V 2117, 7 nimiae infirmitatis -bus. saepe in signaculis oculariorum, ut CORP. XIII 10021, 60 chlor(on) ad -es ex o(vo). *ibid.* 85^a et ^c dioxus ad diathes(is) et dol(ores). CARM. epigr. 97, 6 vexatus ... corpo(ris dol)oribus. B *speciatim de parturiente*: plur.: PLAVT. Amph. 879 Alcumena pariat sine -bus. 1092 ubi utero exorti -es. Cist. 141. Stich. 165 uteri -es (*iocose de fame*). TRUC. 460 alienos -es (*i. alienum partum*) mihi suppositi. 807 TER. Ad. 289 486 Hec. 349 AFRAN. com. 338. 346 -um partionis. PROP. 4, 1, 99 cum Cinarae traheret Lucina -es. Ov. met. 10, 506 GELL. 12, 1, 5. ITALIA gen. 3, 16 (Hier. epist. 22, 18, 3. *cf. TERT. adv. Marc. 2, 11 p. 350, 12 HIER. epist. 22, 21, 6*) in -bus et anxietatibus paries, mulier (*ἐν λύπαις*. VVLG. v. *infra l. 49*). AMBR. vid. 13, 81 laboribus et -bus in generatione ... addicitur nupta. VVLG. psalm. 47, 7 al. PASS. Perp. 15, 5 (ὀδύνες). sing.: PLAVT. Amph. 1100 sine dolore peperit. TER. Andr. 268 v. p. 1837, 84. VARRO AT. carm. frg. 3 partus ... -e. Ov. met. 9, 675 minimo (nimis M) ut relevare -e. 9, 704. STAT. Theb. 3, 158 nullo ... ululata -e ... Lucina. PRISCILL. tract. 7, 116 p. 85, 1 -e partus. VVLG. gen. 3, 16 in -e paries filios. 35, 18 I Thess. 5, 3 (ὀδύν) Ps. AVG. quaest. test. I 127, 30.

*iuncturae ad II: accedit genitivus: 1 membri dolentis (dedi iuncturas frequentiores vel utcumque insignes. plurima eiusmodi invenies ap. CELS. med. -r (-es) corporis v. p. 1838, 57 al. sim. carnis: TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 324, 23 AVG. civ. 14, 15 p. 37, 6 D. [v. supra l. 28]. al.): LVCIL. 1277 capitis -es (LVCR. 6, 784 al. HOR. sat. 2, 3, 29 Ov. am. 1, 8, 73 al. CELS. 1, 3, 25 al. passim. nota: PLIN. nat. 14, 70 -e ... capitum. TERT. pudic. 13 p. 245, 8 per -em, ut aiunt, auriculae vel capitis. DIOSC. 5, 1 [κεφαλαλγία]. GLOSS. κεφαλαλγία, κεφαλαργία, κεφαλαργική). CATO agr. 125 ad alvum crudam et ad lateris -em (CIC. de orat. 3, 6. HOR. sat. 1, 9, 32 laterum. 2, 3, 29 CELS. 1, 9, 6 al. 2, 1, 15 laterum. saepius. GLOSS. περιπλευμονία, πλευρονίς). CIC. Brut. 130 -es pedum (epist. 6, 19, 2 CELS. 5, 18, 34). 217 -em artuum. fin. 5, 94 oculorum (SEN. epist. 78, 9 CYPR. mort. 8 p. 301, 25. aliter v. p. 1841, 27). Att. 1, 5, 8 articulorum (CELS. 2, 1, 12 al.). PAVL. FEST. p. 6 membrorum. p. 8 faucium. CELS. 1, 2, 2 praecordiorum. 1, 5, 2 arteriae. 2, 1, 7 auricularum. 2, 1, 8 lienis. *bid.* coxae. 2, 1, 10 pectoris. 2, 1, 21 pulmonis. 2, 7, 26 auris (GLOSS. auris -r ὠταλγία). 4, 2, 1 dentium (GLOSS. ὀδοντοπονία, τετραδοντολογία. *cf. GLOSS. I p. 52 et supra p. 540, 19*). 4, 27, 1^e vesicae. SEN. epist. 78, 9 vertebrarum ... nervorumque. nat. 6, 2, 5 unguiculi. CVRT. 7, 7, 5 cervicis. COLVM. 6, 6, 3 intestinorum. SCRIB. LARG. 79. 109 PLIN. epist. 1, 12, 4 eqs. uteri: *cf. supra l. 38*. 2 ipsius passionis: CIC. fin. 5, 94 podagrae -bus (Tusc. 2, 45 al. PLIN. nat. 22, 120). epist. 5, 12, 5 vulneris (SEN. dial. 9, 8, 2 al. VVLG. psalm. 68, 27 -em vulnerum [ἀλγος]). LIV. perioch. 55 p. 67, 19 calculi. PLIN. nat. 27, 130 lassitudinum -es. 34, 59 ulceris. SIL. 9, 384 mortis (STAT. Theb. 10, 317. aliter TERT. patient. 9 p. 14, 22). APVL. met. 4, 3 plagarum CYPR. Demetr. 24 p. 369, 17 poenae. FIRM. math. 4, 15, 2 vitiorum. GREG. M. moral. 3, 34 passionis. partionis, partus v. supra l. 40, 47. sim. CHIRON 206 -r lumbricorum et vermium et tiniolarum. adde: CELS. 2, 6, 6 p. 36 D. -es ... circa coxas et inferiores partes orti (2, 7, 9 p. 40 D. al.). *cf. etiam p. 1844, 43 sqq.**

III *passio animi (absque laesione corporali. accedit saepe*

*gen. rei, de qua quis dolet, ut l. 10. 11. 13. 17 al., vel personae, ut l. 40. 45. 47. iunct. animi -r sim.: v. p. 1842, 70. -r de: v. l. 33. p. 1841, 9): A orta ex damno, iactura, rebus adversis sive propriis sive alienis (syn. luctus, maeror, tristitia sim.): PLAVT. Trin. 224 multum in cogitando -em indipiscor (225 me coquo et macero et defetigo). TRUC. 456 corde capio -em, ... ne ... ACC. trag. 90. CIC. Verr. I 21 animi -em voltu tegere et taciturnitate celare. Cluent. 12 filii -r, ... filiae maeror (Mur. 89 Balb. 61 Pis. 89 al. Phil. 11, 1 Tusc. 4, 63. Att. 12, 28, 2 maerorem minui: -em nec potui nec ... vellem. Ps. QVINT. decl. 10, 9. *cf. etiam p. 1854, 51*). Cluent. 168 -em commorationis necessariae. Catil. 2, 20 illorum temporum. 4, 1 ut omnis acerbitates, omnis -es cruciatusque perferrem. Sull. 90 cum maximo cruciatu ac -e. p. red. in sen. 23 -em profectionis meae. Sest. 32 ne hunc ... -em veste significarent. 49 -e luctuque (63 Balb. 61. Pis. 17 luctum ac -em suum vestis mutatione declarandum). Vatin. 19 -em gemitumque. prov. 10 publicanorum miseriis ac -e. Pis. 89 decessionis. Scaur. 9 paelicatus. Lig. 32 horum ... maestitiam et -em. nota 33 si fraterne, si pie, si cum -e faciunt. Phil. 2, 118 -r populi Romani. 14, 16 -em ferre non potuit -is mei. part. 91 quarum rerum (*ignominiae, infamiae, cet.*) -r. fin. 1, 35. Tusc. 3, 23 -is huius (*i. aegritudinis*). Cato 73 Solon negat velle suam mortem -e amicorum et lamentis vacare (*cf. Sol. carm. frg. 21, 2 B. φίλοις ποιήσαιμι θανάτων ἄλγος καὶ στοναχάς*). Att. 3, 11, 2 ut ego tuum amorem et -em desidero, quem ita affectum mea aerumna arbitror, ut te ipsum consolari nemo possit. 3, 13, 2. 4, 15, 1 illam in meo -e συμπαθείαν. 8, 3, 4 ordinum ... -r (*opp. privatorum*). 10, 16, 1 in maximis horum temporum -bus. 11, 7, 6 prae fletu et -e. 11, 11, 2 rerum. 11, 15, 2 peccati. nota 11, 22, 2 vix sustineo gravitatem huius caeli, qui mihi laborem affert in dolore. epist. 4, 6, 2 omnis curas -esque deponere. 5, 16, 1 cum longius a summi luctus acerbitate meus abesset dolor (*ibid.* in tuo maerore). 6, 12, 3 angoris et -is tui levandi causa. 12, 1, 1 servitutis. 14, 9 accessit -r et de Dolabellae valetudine et de Tulliae. ad Q. fr. 1, 2, 7 bis. BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 17, 5 insectari -es nostros. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 qui tuo -e maerent. CATVLL. 96, 2 (*cf. 96, 3 desiderio*). PVBLIL. S 17 secundus est a matre nutricis -r. VERG. georg. 3, 102 v. p. 1842, 65. Aen. 6, 31. 383 (*ibid.* curae). 10, 862 Lausique -um (-em al.) ultor eris mecum HOR. epist. 1, 1, 34. 1, 17, 57 Ov. am. 1, 14, 14 al. ars 1, 240 tum (*inter vina*) -r et curae rugaeque frontis abito. met. 6, 280 pascere ... nostro ... -e ... satiaque meo tua pectora luctu. 7, 688 -e coniugis amissae. lb. 613 -e necis patriae. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 63 (*ibid.* maeror). EPICED. Drusi 77 (78 luctus. *item* 87. 88). LIV. 2, 6, 1 incensus Tarquinius non -e solum tantae ad irritum cadentis spei, sed etiam odio iraque. 2, 48, 6 -r ... cladis. 7, 21, 3 faenoris ingravescens. 8, 13, 2. SEN. contr. 10, 1, 6 crudeliter interempti patris. VAL. MAX. 4, 8, 1. 7, 1, 1 luctus et -es deorum quoque pectoribus ... assignari. 8, 1 amb. 1 necatorum liberorum. 9, 12 ext. 3. SEN. dial. 6, 1, 7 fit infelicis animi prava voluptas -r. 9, 13, 3 destitutae cupiditatis -em. 12, 18, 2 mortuum irritum -e lugebis. epist. 99, 14 non est -r iste, sed morsus (*sc. mors filii*). PHAEDR. 851 luctus et lacrimae et -r (*ibid.* lamentatio). OCTAVIA 176 -r ira maeror miseriae luctus dabunt vires. CVRT. 4, 10, 26 Dareus multiplici -is expectatione commotus. 10, 5, 8 (*ibid.* luctus et maeror. *cf. 10, 5, 20*). LVCAN. 1, 258 gemitu sic quisque latenti, non ausus timuisse palam: vox nulla -i (*prope i. q. timori*) credita. 2, 21. 27 (*opp. metus*). PETRON. 111, 8 (*ibid.* lugentem). PLIN. nat. 35, 145 in lenocinio commendationis (*sc. artificii*) -r est manus artificis, cum id ageret, extinctae. 37, 19 acyphi fracti membra ... in -em ... saeculi invidiamque Fortunae ... servari. STAT. Theb. 12, 23 -r luctusque. QVINT. decl. 321 p. 258, 15 -r fratris amissi. Ivv. 11, 52 ille -r solus patriam fugientibus, illa maestitiam. TAC. Agr. 45 (*syn. volnus*). Germ. 27 (*syn. tristitia*). ann. 3, 1 (*syn. maeror*). 3, 6 convenisse recenti -i luctum et ex maerore solacia. 6, 49. 16, 22 luctibus et -bus principis (*opp. prosperas ... res*). ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579) 17. PLIN. epist. 8, 5, 2 carendi -r. SVET. vita Ter. 5 ex -e ac taedio amissarum sarcinarum. CALP. decl. 35 orbitatis. FRONTO p. 168, 17 N. discidii. p. 219, 6. MARCIAN. dig. 48, 21, 3, 5 filii amissi. GELL. 6, 5, 8 de Polo histrione, dum Sophoclis Electram agit, urnam filii amissi manibus tenente: cum agi fabula videretur, -r actus est. MIN. FEL. 23, 1. TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 566, 3 inter -em praesentis destitutionis. nat. 2, 7 p. 108, 1 libidinis frustratae. 2, 14 p. 126, 8. VICTORIN. Macc. 267 laeta dolet tacite mater pressoque -e laetitia luctusque suos in gaudia vertit. SOL. 1, 49 orbitatis -r. CYPR. epist. 36, 3 p. 575, 10 agant ... paenitentiam, ut probent lapsus sui -em. 55, 23 p. 641, 10 paenitentiae -e (*ibid.* 20 delictorum). 55, 29 al. FIRM. err. 6, 4 al. 7, 9 -es et luctus hominum ... consecrantes. math. 3, 6, 25 tristitiae -e. 6, 34, 9 infortuniorum -r. 5, 2, 12 sollicitudinis. Ivst. 12, 1, 5. HIL. in psalm. 119, 8 damni anxietas aut pecuniae -r. trin. 6, 49 -r obediendi. OPTAT. 3, 2 p. 68, 22 gesta sunt omnia in -e dei amare plorantis. ITALIA III reg. 22, 27 (Lucif. reg. apost. 8 p. 54, 31) manducet panem -is (ἀλγῆως. VVLG. tribulationis). AVSON. 24, 3 al. 168, 3 -r atque cruces. DICT 4, 8 apud Troiam ... non iam -r in casu Memnonis, sed metus ... incesserat. 6, 10 -e ... fraternae mortis. AMM. 28, 1, 4 hos -es (*sc. Atheniensium de Mileto capta*) scaenici [*Hay*]*

adnumerasse fabulis *Phrynichum*. CLAVD. DON. Aen. 2, 745 perditae uxoris -r. 11, 350 p. 466, 33 -em funerum. HIER. epist. 14, 1, 1 al. VVLG. Sirach 26, 8 -r cordis et luctus mulier zelotypa (*ἄλγος καὶ πένθος*). AVG. civ. 10, 5 p. 408, 28 D. cor. . . humiliatum -e paenitendi. 14, 7 p. 16, 6 *tristitia*, quam Cicero magis aegritudinem appellat, -em autem Vergilius, ubi ait (*Aen.* 6, 733): 'dolent gaudetque'. sed ideo malui tristitiam dicere, quia aegritudo et -r (p. 16, 7) usitatus in corporibus dicitur (*cf. p. 1839, 11 sqq.*). 14, 9 p. 22, 7 -em cordis de Israelitis habentem. *ibid.* p. 22, 9 nec solum -em, verum etiam luctum suum denuntiantem. 19, 13 p. 378, 22 -r amissi boni. 22, 8 p. 569, 3 (*ibid.* maeror et planctus). conf. 3, 2, 2. 3. nat. bon. 20 p. 863, 17 v. p. 1839, 8. serm. 22, 6, 6 (*syn.* poenitudo). 124, 2, 2 sunt . . . duo tortores animae . . . cruciatum alternantes. horum . . . nomina sunt timor et -r. 351, 1, 1 comes paenitentiae -r est. serm. ed. Mai 2, 1 contra Phariseos loqui . . . non studio, sed -e, non odii praeiudicio, sed veritatis instinctu. 97, 3 urbem -is (*sc. Niniven, incolis paenitentiam agentibus*). SVLP. SEV. dial. 1, 22, 4 al. COMM. instr. 2, 32, 14. 15. SIDON. epist. 1, 7, 12 usque ad inimicorum -em (*i. misericordiam*) devenustatus. DRAC. Romul. 7, 99 v. p. 1842, 68. CORP. VI 9810 cum quo vixit . . . sine ullo -e nisi diem mortis eius. X 4787. II 1222. CARM. epigr. 613, 1. 3. 5. 1388, 10 sit sine fine -r (*sim.* 1400, 4. 1401, 4). INSCR. christ. Diehl 4355 queius dulcitus . . . in eternu -e (*sic*) parentibus dedit. Notiz. degli scavi 1919 p. 304, 28 in qua (*coniuge*) repertus nihil est nisi -em mortis. *plura ap. Büch. ad Carm. epigr. 162.*

B orta ex iniuria (*saepe prope i. q. ira, indignatio*): PLAVT. Asin. 831 numquidnam tibi molestum est, gnate mi, si haec . . . mecum accubat. : pietas, pater, oculis -em prohibet (*cf. 832 ne aegre patiar*). TRAG. inc. 68 ignominiae . . . -e victim *Aiacem*. LVCL. 215 omnibus unus -r (*turpi*) re captus labosque (*v. Marx ad h. l. et Cichorius, Untersuchungen p. 273 sqq.*). ACC. trag. 13 si . . . meus (*te*) maestaret -r (*cf. Ribbeck, Röm. Trag. p. 351*). RHET. Her. 4, 15, 22 exclamatio . . . conficit significationem -is aut indignationis alicuius. CIC. S. Rosc. 129 quae . . . indigna . . . videntur . . . ea . . . ex animi mei sensu ac -e pronuntio. 143 -r meus et istorum iniuria (*app. iniuria*: CIC. div. in Caec. 64 Verr. II 3, 74. 103 Mil. 35. *aliter* dom. 86. *plura v. infra. cf. l. 41*). Caecin. 35 -em imminutae libertatis. Verr. II 1, 69 al. II 1, 94 cum -e et querimonia. II 2, 92 (*ibid.* iracundia. *cf. Sest. 4 prov. 2 har. resp. 3 Phil. 8, 19 de orat. 2, 178. part. 32 -es iracundias metus eqs. Att. 2, 21, 4. 10, 4, 6. app. ira v. l. 44*). Flacc. 55 -em querellasque (74. *cf. Sest. 3 Scaur. 40 Planc. 51*). Phil. 8, 19 sine odio omnia, nihil sine -e. 14, 13 iniuria -r (*part. 112 Att. 9, 9. 1 SALL. Catil. 28, 4 Liv. 1, 40, 4. VAL. MAX. 5, 4, 1 acceptae iniuriae. QVINT. decl. 329 p. 295, 1 al. TAC. ann. 12, 8. 20 CYP. patient. 21 p. 412, 15 COD. Theod. 8, 14, 1 a. 367*). de orat. 1, 53 in hominum mentibus vel ad iram aut ad odium aut ad -em incitandis (*Att. 2, 19, 5 ardet -e et ira. cf. l. 52. 53. 62. 63. 67 al.*). ad Q. fr. 1, 1, 38 moderari . . . animo . . . cum sis iratus aut . . . tenere . . . motum animi et -em. CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2 -is atque indignitatis causa (*v. infra l. 69*). CAES. Gall. 1, 20, 5 uti et rei p. iniuriam et suum -em eius . . . precibus condonet. civ. 1, 4, 2 -r repulsae (*Ov. met. 3, 395 VAL. MAX. 9, 3, 2 SIL. 11, 112*). 3, 21, 4 ignominia et -e permotus. HIRT. Gall. 8, 44, 3 indignitate et -e (*et -e om. β*) vinculorum. BELL. Afr. 85, 6 ira et -e incensi. SALL. Iug. 20, 4. VERG. Aen. 1, 25 nec . . . causae irarum saevique -es exciderant animo. 7, 291. 9, 65. 10, 397 Arcadas . . . tuentis facta *Pallantis* . . . mixtus -r (*furor R*) et pudor armatus in hostis (*SERV. haec interpretatur sec. 10, 870, ubi: mixtoque insania luctu. auct.: alii . . . alicuius studii ardorem et promptam gloriae cupiditatem dictum volunt, ut Graeci πόρον appellant. Lucilius in quinto [125, v. supra l. 28] eqs. sim. 11, 732*). HOR. epod. 15, 16 si certus intrarit -r (*offensae? cf. Vollmer, Lesungen u. Deutungen II 4*). PORPH. (*si*) indignationem concepero. epist. 1, 2, 60 qui non moderabitur irae, infectum volet esse, -r quod suaserit et mens (*cf. 1, 2, 61 odio*). PROP. 1, 18, 13 (*ibid.* ira et furor). 2, 16, 32 Ov. ars 1, 688. met. 1, 736 numquam tibi, *Iuno*, causa -is haec (*Io*) erit (*cf. Friedländer ad Iuv. 10, 315*). 6, 671 *Tereus* -e suo poenaeque cupidine velox. 9, 151 (*ibid.* iniuria). 12, 537 -em praeriti Alcidae. Ib. 86 peragunt partes ira -rque suas. 133 (*cf. 134 odium*). Pont. 2, 3, 63. 3, 73 LIV. 3, 50, 10. 21, 44, 4 stimulat animos -r iniuria indignitas. 34, 7, 5 universis -r et indignatio est (41, 10, 2 VELL. 2, 61, 1 QVINT. decl. 280 p. 153, 3. *cf. l. 74. 79. p. 1842, 2*). VAL. MAX. 6, 1, 13. SEN. clem. 1, 7, 3 -r . . . eorum ab iniuria venit. dial. 3, 3, 3 al. 3, 11, 5 -em ultionemque seposuit. 5, 2, 6 al. epist. 13, 7. 24, 16 Herc. f. 28. 99. Herc. O. 284 iratae -r nuptae. 451 Med. 139 et saepe (*syn.* ira, odium). LVCAN. 4, 692 al. PLIN. nat. 7, 146 indignationis -i. VAL. FL. 2, 165 -r iraque (8, 264. *cf. 290 STAT. Theb. 2, 319*). 2, 373. 3, 230 numquamne -r virtute subibit? 3, 384. 5, 432. SIL. 1, 690 ira mixtus -r. 2, 382 HOMER. 354 (*ibid.* ira) STAT. Theb. 10, 907 al. PS. QVINT. decl. 5, 15 cum aliena cogitationibus, nostra -e tractentur. 10, 9 nec pelicis quidem -e compellitur mulier. 11, 4 (*ibid.* indignatio). 11, 8 non est . . . quod vos a gravitate iustitiae -r ultionis (*i. -r qui me ad ulciscendum instigat*) abducatur. 19, 3 MART. 6, 64, 30 v. p. 1842, 67. Iuv. 10, 315. TAC. hist. 2, 86 -em iramque Bedriacensis pugnae (4, 44 -e iraque. ann. 1, 41 recens -e et ira. 2, 19. 82 -r ira). 2, 51 luctu ac -e militum. ann. 2, 71 iustus mihi -r . . . adversus deos

esset. 3, 70 sane lentus in suo -e esset *Caesar*: rei p. iniurias ne largiretur. PLIN. epist. 6, 33, 10 indignationi, . . . irae, . . . -i. SVET. Vesp. 8, 2 ignominiae -e. FRONTO p. 168, 6 N. -r iracundiae coniunctus. GAIUS dig. 40, 12, 2 ad -em nostrum iniuriamque nostram. VLP. dig. 29, 5, 3, 3 al. 48, 5, 2; 8 propensiore ira et maiore -e *mariti ob coniugis adulterium*. PAVL. coll. Mos. 4, 11 al. TERT. spect. 15 p. 16, 24 (*ex Ephes. 4, 30. 31*) spiritum sanctum . . . non furore, non bile, non ira, non -e inquietare. COD. Iust. 9, 9, 15, 1 (*a. 242*) maritali -e (*i. ira in uxorem*) percussus (*cf. 9, 9, 4, 1*). CYP. epist. 4, 3 p. 475, 8 per zeli -em (*ibid.* indignatur, irascitur). AVIEN. Arat. 1208 (*cf. 1206 ira furorque*). orb. terr. 205 pectus canduit ira, paelicis et tanto divam -r extulit igni. PRISCILL. tract. 2, 48 p. 39, 22 exandescit eius -r, . . . debaccans toto orbe . . . furor. AMM. 14, 2, 17 iram pugnantium concitat et -em. 14, 11, 23 al. CLAVD. DON. Aen. 5, 785 p. 517, 15 furoris . . . non -is; sine ratione quippe irasci furere est, ceterum -r illic esse potest, ubi fuerit iusta commotio. FAV. EVL. p. 8, 9 quattuor animi perturbationes Stoici posuerunt: metum, -em, cupiditatem, laetitiam. MAXIMIN. c. Ambr. 126 CLAVD. 18, 374 (*ibid.* ira). 5, 280. AVG. epist. 153, 10 accusatorius -r et iudiciarius rigor. SVLP. SEV. chron. 1, 13, 4 al. 2, 21, 3 ira et -e. nota COD. Iust. 9, 13, 1, 3° si parentes filiae raptae patientiam praebuerint ac -em (*fere i. q. ultionem*) remiserint. GREG. M. moral. 10, 30 servatus . . . contra proximum -r. PASS. Rogat. 3 praeses -e commotus (*infra: praefectus furore accensus*). 6 -e . . . impulsus. *huic maxime usui annectendus videtur de affectu oratoris (πάθος), sim.: CIC. Sest. 60 M. Cato . . . voce ipsa ac -e pugnavit. de orat. 2, 73 actio . . . plena animi, plena spiritus, plena -is. 2, 188 tanta vis animi, tantus impetus, tantus -r. 2, 196. 197. 3, 96 ut oratio sensus, ut -is habeat quantum opus sit. Brut. 93 Galbam vis . . . animi et naturalis quidam -r dicentem incendebat. 158. 278 orat. 130. 209 actionis -em. 210 opp. dignitas. SEN. contr. 4 pr. 6 quam magna . . . pars esset ingenii -r. RVT. LVP. 2, 18 ne magis confidentia quam -e excitati videamur. MACR. Sat. 5, 13, 17 Homerus narrationi πάθος miscuit et -e narrandi invidiam crudelitatis aequavit. MART. CAP. 5, 504 miseratione commoventur auditores, cum calamitates alicuius magno -e tractamus. *cf. VERG. Aen. 1, 384 querentem passa Venus medio sic interfata -e est (cf. SERV. in h. l.). sim. in actione histrionis, ut CIC. Sest. 120 bis. de orat. 2, 193. cf. TERT. apol. 9, 16 spectatores ridentes incesti -em (Oedipodis).**

C orta ex amore (*desiderium, ardor, cura, languor, sim.*): CATVLL. 2, 7 solacium . . . -is (*puellae, cf. 2, 5 desiderio. 2, 8 ardor*). LVCL. 4, 1067 servare sibi curam certumque -em. CIRIS 183 quo vocat ire -r. LYDIA 30 v. *infra l. 66. 42*. HOR. sat. 1, 2, 109 -es atque aestus curasque gravis e pectore tolli (*pellis al.*). TIB. 1, 2, 1 novos compesce -es (*cf. 1, 2, 4 infelix . . . amor*). 1, 5, 38 (*ibid.* curas depellere). 2, 5, 110 cum iuvat ipse -r (*ibid.* iaceo . . . saucius . . . faveo morbo). LYGD. 2, 29 -r . . . et cura Neaerae. PROP. 1, 7, 7 al. (*plur. 1, 10, 13 al.*). nota 2, 15, 35 possim nostros alio transferre -es (*calores post Beroald. Enk, quem v. ad 1, 10, 13. sed cf. Löfstedt, Spätlat. Stud. p. 47*). 3, 20, 27 quicumque esse solent in amore -es. Ov. ars 1, 736 curaque et, in magno qui fit amore, -r. 2, 519 litore quot conchae, tot sunt in amore -es. met. 7, 733 coniugem -r ipse decebat (*cf. 7, 731 desiderio calebatur*). SIDON. carm. 11, 64 dulci . . . veneno tactus votivum suspirat corde -em. HIST. Apoll. 1 (rec. A) pater filiae amore captus cum luctatur cum furore, pugnat cum -e, vincitur amore. VITAE patr. 6, 3, 11 p. 1009^d (*ex VVLG. Iob 15, 35 al., cf. Saloni in h. l. p. 378*). de persona CARM. epigr. 586 hic iacet ambigua pietas -r et pudor . . . Sofronius (*cf. Löfstedt l. l. p. 46*). [AVSON. 135, 10 tibi . . . bella moventi paruit indulgens et sine voce -r (*pudor Peiper, alii alia, sententia admodum obscura; -r tutantur Löfstedt l. l. p. 46 et G. Friedrich, Catull. comm. p. 89*)] *sim.* CATVLL. 50, 17 ex quo perspiceres meum -em (*i. desiderium amici*). CIC. ad Q. fr. 2, 13, 1° Att. 12, 31, 2 servio cupiditati et -i meo. NEP. Att. 4, 5 desiderii futuri -em. VAL. FL. 2, 609 ut patrii rediere -es (*i. patriae desiderium*). 7, 8.

D in bestiis: VERG. georg. 3, 102 quis cuique equo -r victo, quae gloria palmae. LYDIA 30 vaccula non . . . frustra te (*taure*) patitur . . . mugire -em. MART. 6, 64, 30 si -r et bilis, si iusta coegerit ira ursum. DRAC. Romul. 7, 99 avis silet intus habens captiva -em. *cf. AVG. lib. arb. 3, 23, 69.*

iuncturae ad III: -r animi: GLOSS. *πονοψυχία, συμπάθεια*. CIC. S. Rosc. 129 v. p. 1841, 33. Verr. I 21 v. p. 1840, 7. [II 2, 84 pars *codd.*] Cluent. 16. 168. 196° Catil. 4, 8 animi atque corporis (*fin. 1, 41*). Mur. 86 Sull. 92 dom. 25. 98 -es (*plur. fin. 1, 43 Tusc. 2, 43 al.*). p. red. in sen. 30 Sest. 63 al. har. resp. 44 animi [*et*] virilis. Phil. 2, 40 animi quidam -r. 8, 17 al. fin. 1, 55 animi . . . voluptates et -es. 2, 107. 108 Tusc. 2, 50. 61 Lael. 48 Att. 8, 3, 5. 15, 9, 2 epist. 13, 77, 3 PVBLIL. D 21 BELL. Afr. 46, 1 Ov. met. 10, 75 fast. 6, 356 VAL. MAX. 9, 10 ext. 2 (*opp. corporis*). SEN. dial. 3, 6, 1 corporis animique. CVRT. 6, 9, 1 QVINT. decl. 316 p. 245, 19 PLIN. epist. 5, 16, 11. paneg. 76, 3 opp. corporis horror. SVET. Claud. 5, 1 PAVL. coll. Mos. 4, 11 APVL. met. 4, 24, PORPH. Hor. carm. 3, 1, 41 corporis animique. 3, 14, 25. CYP. epist. 4, 2 p. 474, 14. 13, 5 p. 507, 21 cum summo animi nostri gemitu et -e. 17, 1 al. LACT. inst. 6, 15, 11 aegritudinem . . . id est maestitiam -emque animi. FIRM. math. 4, 19, 5 al. DICT. 2, 15. CLAVD. DON. Aen. 1, 35 animi [*Hey*]

...-es et gemitus. 1,485 *al.* VVLG. II Macc. 3,16 (τὴν κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν). AVG. civ. 14,15 p. 37,14 D. animi -r, quae tristitia nuncupatur (*cf. p. 1839, 11*). 21,9 p. 508,25 *al.* vera relig. 12,23 quid est -r qui dicitur animi, nisi carere... rebus, quibus fruebatur aut frui se posse speraverat? animorum: CIC. Flacc. 74. animae: VVLG. Sirach 30,12 AVG. in psalm. 43,6. 87,3 *de tristitia*. cordis (*i. animi*): GRAMM. suppl. 171,21. ITALA (Tert. adv. Marc. 4,14 p. 461,20) et VVLG. Is. 65,14 clamabitis prae -e cordis (*opp.* exultabunt in iocunditate [VVLG. laudabunt prae exultatione cordis]. διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας). VVLG. gen. 6,6 tactus -e cordis. Sirach 26,8 v. p. 1841,3. II Macc. 3,17 (τὸ κατὰ καρδίαν ἐνεστὸς ἄλλος). AVG. civ. 14,9 p. 22,7 D. *al.* COMM. instr. 2,32,1 v. p. 1837,33. mentis: CLAUD. DON. Aen. 12,55 PAVL. NOL. carm. 15,213. pectoris: AVG. c. acad. 1,1,3.

IV *passio herbarum et inanimorum (de bestiis v. sub II et III D)*: PLIN. nat. 17,225 arboribus undique primo -r (*sc. cum irrumpit vis morbi*), mox et macies..., postremo tabes morsque. PACIAN. sim. carn. p. 108,19 ne oliva alienis ramis... ad societatem... admissis minore -e videtur. AETNA 404 simulac ferro quae-ras, respondet lapis et ictu scintillat -r.

V *metonymiae sim.*: A *de rebus*: fere *i. q. nuntius de dolore*: CIC. epist. 15,21,2 cum ad te -es mei perferrentur. Ov. met. 13,181 ut -r unius Menelai Danaos pervenit ad omnes. TAC. hist. 3,36 de Caecina affertur mixtus gaudio -r. ann. 4,68 Sabinus...-es suos ad Latiam quasi ad fidissimum deferre. *sim.* VERG. Aen. 1,384 (*v. p. 1842,36*). *res, quae dolorem facit, causa doloris*: VERG. Aen. 12,146 disce tuum..., luctum, -em. PROP. 1,22,6 mihi praecipue pulvis Etrusca -r. ITALA prov. 24,2 (Lucif. non conv. 6 p. 14,30) falsa... meditatatur cor... et -es (πόνους, sed VVLG. fraudes) labia eorum loquuntur. PRVD. perist. 5,262 totum cubile spiculis armant -es anxii (*i. testae in cubili martyris stratae*). CLAUD. rapt. Pros. 3,381 Faunorum Dryadumque -r (*sc. cupressus caesae*). SVLP. SEV. epist. 2,19. *signum doloris*: LVCAN. 2,39 laniate comas neve hunc differte -em (*i. planctum*). *sim.* QVINT. decl. 291 p. 161,3. *cf.* STAT. silv. 5,3,244. *locus dolens*: PLIN. nat. 23,72 lacrima arboris... dentium -es illinendos (23,78. 29,127). 28,101 nervis hyaenae... suffiendos nervorum -es. 28,181 hoc osse scarifari -em. 28,192 cervicium -es butyro... perficentur. *tamquam res corporalis*: DIRAE 64 fluminibus tu nostros trade -es. VAL. FL. 2,143 nostros... unda -es obruat.

B *pro personis*: *pro ea cui dolor est*: PVBLIL. Q 59 quis miserum sciret, verba nisi haberet -r. Ov. met. 6,574 grande -is ingenium est. LVCAN. 2,42 his se stimulis -r ipse lacessit. SIL. 6,563 ululante -e. STAT. silv. 2,7,134. *sim.* 5,3,244 Pharios... -es... colunt (*de cultu Isidis et Osiridis*). Theb. 5,698. 10,907 MART. 1,42,2 FLOR. epit. 4,7,4 CARM. poet. min. III 36,8 CYPB. epist. 59,12 cum... nec tam -r... debeat quam pudor loqui. laps. 16 p. 249,12 sileat. PANEG. 10(4),13,1 CARM. epigr. 1602,1 (*v. p. 1845,83*) COD. Theod. 9,17,5 a. 363. *pro ea quae dolorem affert*: VERG. Aen. 10,507 o -r atque decus magnum redire parenti! (*sc. Pallas*). SIL. 13,384 *al.* v. p. 243,22 sqq.). Ov. epist. 11,111 nate, -r matris (met. 13,494 nata, -r ultime matris). 13,104 tu mihi luce -r, tu mihi nocte venis. met. 10,198. VAL. FL. 2,143 v. supra l. 39. STAT. Theb. 6,276. 8,195 MART. 6,52,2 cura -rque. 7,96,1. 14,173 culpa -rque. VVLG. prov. 17,25. Sirach 26,8 v. p. 1841,3. CLAUD. rapt. Pros. 2,37 PAVL. NOL. carm. 31,592 DRAC. laud. dei 3,599 Romul. 10,424 CORP. VI 32874 (*a. 454*). CARM. epigr. 586 v. p. 1842,57. 2000 Hilaritas, -r... luctusque parentum. *aliter* PLAVT. Truc. 460 (*v. p. 1839,38*).

Dolor personatus (Waser, PW. V 1291): SEN. Herc. f. 693 Oed. 652. 1060 SIL. 2,550 STAT. Theb. 2,288. HYG. fab. geneal. p. 9,12 ex Aethere et Terra: -r, Dolus, Ira. CIC. fin. 4,31 v. p. 1838,59. GELL. 12,5,3 congregientes compugnantesque philosophum et -em. *cf. etiam p. 1846,8*.

VI *variae de -e sententiae*: VARRO Men. 177 nec -em ἀδίαφορον esse (*cf. GELL. 12,5,4*). CIC. carm. frg. 41,1 mortalis nemo est, quem non attingit -r (*ex Eurip. Hypsip. frg. 757 N. ἔφν μὲν οὐδέ τις ὄντις οὐ ποιεῖ βροτῶν*). CIC. fin. 1,29 Epicurus voluptatem summum bonum esse vult summumque malum -em. 2,63 *al.* Tusc. 2,14. 15 (*sententia Aristippi*) *al.* cf. 2,60. 3,49. 5,26. 31. 73 off. 1,5 *al.* Pis. 65 -r... est malum, ut tu disputas. SEN. epist. 81,31. 99,27. CIC. fin. 1,40 quod... -r in longinquitate levis, in gravitate brevis solum esse. 2,22 -is medicamenta illa Epicurea... proment: 'si gravis, brevis; si longus, levis'. 2,93. 94. 95 Tusc. 2,44. 3,38. 5,88 SEN. epist. 30,14. 94,7. *cf.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4,5,6 nullus -r est, quem non longinquitas temporis minuat ac molliat. SEN. dial. 6,8,1. CIC. Tusc. 5,76 -r esse videtur acerum virtutis adversarius. *alia ap.* PVBLIL. C 12 D 7. 21. 23 E 1 H 9 L 3 P 8. 14 *al.* LVCAN. 3,472 SEN. Med. 155 Tro. 545. 786. 904. 1013. 1066 Ps. SEN. mon. 12 GELL. 12,5,4. 7. Ps. CATO dist. 4,40 -r est medicina -is.

iuncturae: verbales: nom. (*cf. etiam sub abl. p. 1849, 57 sqq.*): -r: abest: CIC. fin. 2,64 *al.* PROP. 2,5,10 Ov. trist. 4,3,62. *al.* abit: Ov. ars 1,240 SEN. Herc. O. 1417 *al.* PLIN. nat. 30,26 SER. SAMM. 413. absconditur: CIC. dom. 25 absconsus. FIRM. math. 3,4,19 *al.* accedit: CIC. Att. 1,16,9 *al.* SCRIB. LARG. 162 *al.* LACT.

inst. 6,17,11 visceribus. accendit se: SEN. Med. 671 (*cf. p. 1846,15*). accidit: VVLG. gen. 24,26 AVG. civ. 5,20 p. 231,18 D. *al.* accrescit: NEP. Att. 21,4. acquiescit: PLIN. epist. 4,21,4. adest: CIC. fin. 2,64 *al.* Ov. Pont. 1,10,5. *al.* afficit aliquem: CLAUD. 5,69. affigitur animo: STAT. Theb. 2,192. affligit: FRONTO p. 167,20 N. HIER. epist. 22,31,4 *al.* angit: CIC. Att. 4,18,2 (*c. acc. c. inf.*) SALL. rep. 2,3,5 CVRT. 5,3,21 STAT. Theb. 5,326 SER. SAMM. 351 *al.* CLAUD. DON. Aen. 9,470 *al.* AVG. civ. 14,9 p. 24,8 D. apparet: SEN. dial. 12,5,5. apprehendit: PANEG. 12(2),19,1 animos. VVLG. Ier. 6,24 *al.* ardet: VERG. Aen. 9,65. OCTAVIA 543 ardens. arripit: PACVV. trag. 258 CIC. fin. 2,93 LVCAN. 6,659. attenuat corpus: Ov. ars 1,736. attingit: CIC. carm. frg. 41 (*ex Eurip. frg. 757 N., v. p. 1843,65*) fin. 3,16 Ov. fast. 3,201. auge-scit: SEN. Med. 671. augmentum capit: VVLG. II Macc. 9,11. auge-tur: LVCAN. 8,82 AVR. Fronto p. 92,19 N. *cf. p. 1846,29*. cadit: CIC. fin. 1,41 in aliquem (SEN. Thy. 1066 in cassum. AVG. civ. 19,4 p. 357,8 D.). Ov. Pont. 1,1,76 SEN. Herc. O. 1686. calescit: STAT. Theb. 3,383. cedit: CIC. Tusc. 2,31 VAL. MAX. 4,1,15 SEN. Thy. 596 Herc. O. 913 STAT. Theb. 2,192 AMM. 25,3,16 COMM. apol. 801. ces-sat: SEN. epist. 99,16 *al.* Ps. QVINT. decl. 6,16 VEG. mulom. 1,43,1 VVLG. II Macc. 9,18 HIPPOCR. progn. 14. colligitur: FIRM. math. 4,19,5 intrinsecus. commovet: SVLP. RVF. Cic. epist. 4,5,2. *al.* com-prehendit: VVLG. Mich. 4,9. compungit: SVLP. SEV. dial. 1,2,5. conficit aliquem: SEN. nat. 6,2,5. conquiescit: AVG. civ. 22,8 p. 576,6 D. CAEL. AVR. chron. 5,1,6. 5,4,75. consenescit: CLAUD. DON. Aen. 5,49 p. 431,23 *al.* consequitur: LVCIL. 1277? CIC. fin. 1,32 *al.* LVCAN. 4,866 rem. consistit: SEN. epist. 78,8 SCRIB. LARG. 90. constituitur: CAEL. AVR. acut. 2,16,100. contingit: CARM. epigr. 823,2 *al.* con-trahit ora alicuius: Ov. Pont. 3,1,134. cooritur: PLAVT. Persa 313. *al.* (*v. vol. IV p. 895,78*). crescit: CIC. fin. 2,88 *al.* v. vol. IV p. 1181,36. cruciat: PROP. 2,25,40. decedit: CELS. 4,8,2 p. 131,3 (-cid- cod.) FRONTO p. 81,3 N. decrescit: PVBLIL. D 7. demittitur: LIV. 8,5,11 altius. deprehendit: QVINT. inst. 6,2,36. desaevit: SER. SAMM. 473. descendit: CELS. 5,26,11 ad inguina. desinit: CELS. 2,6,6 *al.* SEN. dial. 6,6,2 *al.* SCRIB. LARG. 11 *al.* PLIN. nat. 20,224. diffunditur: FRONTO p. 92,13 N. per umerum etc. (*cf. p. 1846,66*). discedit: GREG. TVR. Mart. 3,10. durat: VAL. FL. 3,384 STAT. silv. 3,3,39. edit aliquem: VERG. Aen. 12,801. effert: CIC. har. resp. 17. effervescit: SEN. dial. 6,8,1. effluit: SEN. contr. 10,1,6 per lacrimas. effundit: SCHOL. Cic. Bob. p. 82,14 St. emergit: CIC. Att. 9,6,5. erigitur: CVRT. 9,3,1. errat: SEN. Herc. O. 252 formas... per omnes: querit, implorat, gemit. LVCAN. 2,21. erumpit: LIV. 7,18,9 SEN. dial. 4,33,4 QVINT. decl. 247 p. 14,2 Ps. QVINT. decl. 3,9. *al.* est: alicubi: CIC. Tusc. 1,82 in corpore. Att. 8,3,5. Ov. met. 13,508 in cursu (Pont. 4,11,18). CELS. 2,7,4 p. 39 *al.* SEN. epist. 30,14 in... ex-tremo anhelitu. Ag. 128 in vultu. PLIN. nat. 21,155 si lateris -r sit. CLAUD. 26,378 in... ore. AVG. civ. 21,3 p. 489,11 D. COMM. apol. 146 EVGRAPH. Ter. Andr. 481. CLAUD. DON. Aen. 1,220 apud eum. COD. Theod. 9,17,5 (*a. 363*) in funeribus. alicunde: CIC. ad Q. fr. 1,2,7 is -r est, quod... vincunt (1,3,9). CELS. 2,8,18 ex vento. LIV. 4,17,8 *al.* SEN. epist. 74,34. PLIN. nat. 29,86 a morsu. alicui: PROP. 3,20,27 LIV. 34,7,5 CELS. 2,7,7 p. 40 *al.* VAL. FL. 1,291. 8,264 AMM. 30,1,22 VVLG. Sirach 30,12. Rom. 9,2 cordi. ab-solute: LVCAN. 5,1061 CELS. 2,2,3 *al.* SCRIB. LARG. 56 LVCAN. 4,286. 9,739 PLIN. nat. 27,130. 28,234 VAL. FL. 1,327 OPTAT. 4,9 p. 116,8 (*cf. ibid. p. 116,6*) VVLG. apoc. 21,4. c. inf.: Ov. epist. 15,233 -r est meus illa videre. 19,4 DRAC. Romul. 5,279 GREG. TVR. Franc. 4,50. evanescit: Ov. Ib. 41 (133). exaestuat: Ov. trist. 5,1,63. ex-agitat: AVG. in euang. Ioh. 36,4. exanimat: APVL. flor. 16 p. 68. ex-ardescit: CIC. ad Q. fr. 2,3,2 VERG. Aen. 5,172 *al.* excedit: SEN. dial. 11,1,3 modum. HIPPOCR. progn. 21. excidit: VERG. Aen. 1,25 animo. SEN. Herc. O. 1446. excruciat: CELS. 4,2,3. exedit animum: STAT. Theb. 2,319. exit: STAT. silv. 5,1,248. exolescit: TAC. ann. 6,25. exoritur: PLAVT. Amph. 1092 (*v. p. 1839,37*) CELS. 4,30 VAL. FL. 2,393. *al.* extenditur: SEN. epist. 94,7. extinguitur: Ov. met. 8,522. *cf. p. 1847,9*. exundat: SEN. epist. 99,21 Oed. 924. exuperat: LVCAN. 6,1277. exurgit: SEN. Med. 49. fatigat: CELS. 2,1,23 GREG. TVR. Mart. 3,10. ARATOR act. 1,62 corda. ferit animum: CLAUD. DON. Aen. 5,49 p. 431,30. fervet: SEN. Phoen. 352. fit: CELS. 4,21,1 p. 147,11 COLVM. 8,8,12 QVINT. inst. 10,3,14. *al.* flectitur: SEN. Tro. 904. frangitur: FIRM. math. 6,34,9 AVG. epist. 153,10. frendit: SEN. Herc. f. 693 (*de Dolor personato*). fugit: VERG. Aen. 12,421 SEN. Thy. 1003 QVINT. inst. 11,1,53 VVLG. Is. 35,10 *al.* furiat: SIL. 13,279 vulgum. furit: VERG. georg. 3,457 SER. SAMM. 399. genera-tur: AVG. c. Iul. op. imperf. 6,26. gravat mentem: SEN. Phaedr. 857. haeret: CIC. Phil. 2,64 infixus animo. AVSON. 244,7 CLAUD. 5,280. hebetescit: SCRIB. LARG. 56. imminet: SEN. epist. 24,15 *al.* rem. fort. 9,1 PLIN. nat. 28,68 AVG. in psalm. 87,3. impellit: *cf.* SEN. Herc. O. 1403. impendet: CIC. fin. 1,40 *al.* incandescit: BOETH. cons. 1,5,33. incedit: CAES. civ. 3,74,2 alicui. DICT. 4,8. 5,13. incidit: CELS. 1 pr. 25 p. 5,6 D. incipit: CELS. 4,21,1 PLIN. nat. 26,94 HIP-POCR. progn. 24. incitat: LIV. 28,29,1. increscit: Ov. met. 9,704 CELS. 1,9,1 SEN. Med. 951. incubat: SEN. Phaedr. 99. incumbit: FRONTO p. 81,22 N. a dorso. incurrit: CIC. fin. 1,62 SEN. dial. 4,28,4. incursat: CIC. Att. 12,41,2. infestat: CELS. 1,3,20 praecordia. Co-

LVM. 7, 10, 8. influit menti: EPICED. Drusi 395. infunditur sensibus: CVLEX 387. inhaeret: SEN. dial. 12, 5, 3. inquietat: SEN. epist. 96, 2. insidet: CIC. Verr. II 3, 95 PLIN. epist. 1, 12, 6 APVL. met. 7, 17. insidiatur: SEN. dial. 12, 8, 1. insat: CIC. Tusc. 3, 71. instimulat: VAL. FL. 2, 133. insurgit: SEN. dial. 6, 8, 1. intenditur: CELS. 4, 15, 1. intercedit: AVR. Fronto p. 91, 28 N. intercurrit: CIC. Tusc. 2, 36. intermittitur: SEN. epist. 78, 12 (cf. p. 1847, 45). interquiescit: SEN. epist. 78, 9 (v. app. crit.). intervenit: CIC. Tusc. 3, 38 VEG. mulom. 1, 43, 1. intrat (cf. SEN. dial. 12, 18, 1): HOR. epod. 15, 16 SEN. dial. 11, 17, 5. invadit: TER. Hec. 356 LVCR. 6, 659 SEN. epist. 98, 14 FRONTO p. 184, 14 N. PASS. Perp. 15, 5. inveterascit: CELS. 4, 30 SCRIB. LARG. 5. se invenit (i. sui conscius fit): EPIST. Sapph. 113. irrepit animo: SEN. dial. 12, 8, 1. irrui: VVLG. I reg. 4, 19 al. AVG. serm. 349, 2, 3. labitur: VERG. georg. 3, 457 v. p. 1833, 64. lacessit: SER. SAMM. 193. languescit: CIC. Tusc. 2, 31 OV. met. 8, 522. languet: SEN. Herc. O. 308. manet: CIC. fin. 2, 93 al. CELS. 2, 7, 6 al. minitatur: GELL. 1, 2, 5. movet corda: STAT. Theb. 5, 60. nascitur: CIC. fin. 1, 55 CELS. 1 pr. 23 p. 4, 33 D. obmutescit: CIC. Tusc. 2, 50. oboritur: PLAVT. Stich. 165 APVL. apol. 69. obvenit: TERT. resurr. 58 p. 118, 19. occipit: TER. Ad. 289. offendit sensum: SEN. epist. 124, 2. opprimit aliquem: VVLG. Iob 16, 8. oritur: CIC. fin. 2, 59 CELS. 2, 1, 8 al. PLIN. nat. 23, 6 HIL. ad Const. 1, 8. VVLG. Iob 5, 6 de humo. penetrat: LVCR. 3, 252 FRONTO p. 5, 15 N. AVG. conf. 4, 8, 13. percutit: CIC. Brut. 305. perit: PVBLIL. B 38 SEN. dial. 6, 6, 2. permanet: COLVM. 6, 6, 4 SCRIB. LARG. 3 al. PLIN. nat. 28, 137 VEG. mulom. 4, 4, 3. pervagatur membra: PLIN. epist. 1, 12, 6. pervellit: CIC. Tusc. 2, 46. pervenit: OV. met. 13, 181 (v. p. 1843, 22). CELS. 2, 8, 36 ad cervicem. al. SEN. dial. 9, 13, 3 al. QVINT. decl. 344 p. 358, 24 FRONTO p. 134, 24 N. cf. p. 1852, 35. praecedit: CELS. 2, 7, 10 p. 40, 17. premit: CIC. Tusc. 3, 71 SEN. epist. 98, 17. procedit: CELS. 2, 8, 40 p. 51, 2 sursum. SEN. Herc. O. 248 in vultus. profunditur: SIL. 6, 395 -e profuso. progreditur: CIC. Tusc. 3, 54. prorumpit: PS. QVINT. decl. 8, 16. quatit vitalia: SVLP. Sev. dial. 1, 16, 2. quiescit: CELS. 4, 20, 3 al. AVR. Fronto p. 90, 26 N. VVLG. Iob 16, 7. recedit: VVLG. Iob 16, 7. se reclinat: SEN. dial. 11, 2, 5. reconditur: CIC. dom. 25 reconditus. recrudescit: CVRT. 7, 1, 7. redit: OV. epist. 13, 29 CELS. 7, 27, 8 VAL. FL. 2, 609. redundat: CIC. Mil. 103. remanet: CELS. 4, 2, 5 al. remittit: TER. Hec. 349 CIC. Brut. 130 CELS. 4, 31, 2 se. AVR. FRONTO p. 81, 5 N. al. remittitur: SEN. epist. 78, 12. cf. p. 1848, 23. renititur: CAEL. AVR. chron. 5, 1, 6 repetit: SCRIB. LARG. 56 al. residit: PLIN. epist. 8, 1, 3. revertitur: CELS. 2, 8, 36 in caput. 4, 31, 9 al. SEN. epist. 78, 12 SIL. 9, 258. ridet: CARM. poet. min. III 36, 8. rumpit frenos: STAT. silv. 2, 6, 13. saevit: PROP. 2, 8, 36 SEN. dial. 11, 1, 2 PETRON. 17, 8 AVG. civ. 1, 27 p. 42, 24 D. sedatur: COLVM. 6, 7, 1. cf. p. 1848, 32. sequitur: CIC. Tusc. 2, 28 CELS. 1, 1, 4 al. COLVM. 6, 6, 3. solvitur: CELS. 2, 8, 15 al. SEN. dial. 1, 6, 6. cf. p. 1848, 42. stimulat (cf. SEN. epist. 70, 25): LIV. 1, 40, 4 al. CVRT. 6, 5, 19 SIL. 6, 256 al. DRAC. Orest. 563. strangulat: OV. trist. 5, 1, 63. subest: CELS. 2, 7, 11 p. 40, 24. 2, 15, 2 p. 60, 35. subit corda: OV. ars 3, 374 STAT. Theb. 9, 713. subsequitur: CELS. 7, 30, 3 B. substat: CELS. 2, 7, 25 p. 42, 19. succedit: CIC. fin. 1, 56 AVG. conf. 4, 8, 13. supervenit: VVLG. I Thess. 5, 3. surgit: SEN. Thy. 944 VAL. FL. 2, 165. tangit aliquem: CIC. Brut. 331 VERG. Aen. 9, 137 OV. Pont. 2, 3, 63. cf. p. 1852, 35. temptat: LVCR. 3, 147 QVINT. decl. 338 p. 336, 15 animos. tendit: CELS. 2, 8, 39 ad scapulas. tenet: VVLG. Is. 13, 8 cor. Ier. 49, 24 urbem. tollit se: CHIRON 235. torquet: CIC. Tusc. 5, 117 SEN. epist. 92, 25. traicitur: HOR. sat. 2, 3, 29 in cor capitis -r. transfigit: GREG. M. moral. 3, 54 corda. transit: LIV. 2, 48, 6 CELS. 2, 7, 22 al. tumultuatur: SEN. dial. 11, 3, 2. turbat: CELS. 2, 7, 26 mentem. SIL. 9, 388. venit: CIC. nat. deor. 3, 36 ad aliquem. OV. epist. 9, 120 ad sensus. 18, 107 al. EPICED. Drusi 399 in . . . pectora. CELS. 3, 2, 2 al. saepius. vexat: FRONTO p. 99, 15 N. VVLG. psalm. 106, 39. ululat: v. p. 1843, 43. undat: SIL. 8, 288 corde. urguet: CIC. Tusc. 2, 67 CELS. 3, 2, 1 al. SCRIB. LARG. 53 CLAVD. DON. Aen. 4, 30 p. 359, 1. urit: OV. met. 4, 278 SER. SAMM. 970 AVG. civ. 19, 13 p. 377, 25 D. al. addo exempla, ubi -r aliquid -gere, effigere dicitur, quod non ad propriam eius vim et naturam pertinet (ut CIC. S. Rosc. 143 hac oratione me uti res p. et -r meus et istorum iniuria coegit): ACC. trag. 13 CIC. Sull. 35. 78 prov. 1 al. Phil. 2, 118 fin. 2, 94. nota: Tusc. 2, 60 cum . . . fortis esse didicisset, a -e dedoctus est. 5, 76 Att. 2, 18, 2. 3, 7, 3 al. 11, 6, 1 meus -r . . . socium sibi adiungit -em tuum. 12, 14, 3 PVBLIL. E 1 J 38 CAES. civ. 1, 4, 2 VERG. Aen. 4, 679. 5, 5. 6, 31. 8, 500 HOR. sat. 1, 9, 32 TIB. 1, 5, 38 LYGD. 2, 6. 13 PANEG. in Mess. 182 OV. am. 2, 5, 33. 3, 11, 7 al. met. 3, 469 al. EPICED. Drusi 77 al. SEN. contr. 2, 3, 9 al. VAL. MAX. 2, 2, 5 CELS. 2, 1, 15. 2, 7, 25 al. SEN. benef. 2, 5, 2 dial. 2, 12, 3 al. epist. 82, 4 Herc. f. 28. 99 OCTAVIA 52 al. CVRT. 7, 7, 5 al. LVCAN. 2, 299 PETRON. 17, 8 PLIN. nat. 21, 156 VAL. FL. 3, 694. 739 SIL. 2, 140 al. STAT. Theb. 2, 634 al. MART. 10, 98, 11 QVINT. inst. 1, 2, 24 al. decl. 270 p. 107, 5 al. IVV. 10, 315 TAC. ann. 12, 20 al. PLIN. epist. 3, 9, 3 al. SVET. Otho 5, 1 FLOR. epit. 4, 2, 9 SER. SAMM. 590 CYPR. epist. 58, 8 AMM. 23, 4, 3. 25, 3, 16 VVLG. psalm. 17, 5 CLAVD. 15, 201. 28, 266 carm. min. 22, 6 al. AVG. c. acad. 1, 1, 3 serm. 283, 1, 1 DRAC. Romul. 2, 71. 9, 161. cf. CARM. epigr. 1602, 1 patris pietas et -r . . . filio dulcissimo. voc.: a -r: PROP. 1, 20, 32 CALP. ecl. 3, 59. 4, 44 STAT. Theb.

7, 515. o -r: VAL. FL. 4, 30 SIL. 8, 674 STAT. Ach. 1, 42 CARM. epigr. 565, 1. 1403, 11 al. CORP. V 6535. heu -r: PVBLIL. H 9 SIL. 5, 190. 10, 222 al. STAT. Theb. 11, 616 al. cf. GRAMM. suppl. 171, 14. pro -r: STAT. Theb. 1, 77 PANEG. 10(4), 12, 2 CYPR. ad Don. 7 p. 9, 12 laps. 10 OPTAT. 7, 4 p. 175, 26. AVIEN. Arat. 332 pro pudor atque -r. AVSON. 232, 4 HIER. epist. 15, 3, 1 al. CLAVD. 3, 55 al. OROS. hist. 1, 16, 1 SIDON. epist. 3, 12, 1 SEDVL. carm. pasch. 2, 9 (op. pasch. 2, 1) CASSIOD. inst. div. 32 p. 1148^B GRAMM. suppl. 218, 3. 266, 4 pro -r dolentis est. in alloquio tamquam persona: CIC. Tusc. 2, 61 nihil agis, -r. SEN. Ag. 649 quid . . . -r infelix, . . . dedere paras? Herc. O. 295. 308 al. saepe. LVCAN. 8, 634. 9, 70. acc.: -em (-es): abdere: SEN. dial. 12, 5, 5. abicere: CIC. Att. 11, 21, 1 al. abolere: TAC. hist. 4, 44. abscondere: TAC. ann. 13, 16. al. absorbere: AMBR. exc. Sat. 2, 8. abstergere: CIC. ad Q. fr. 2, 8, 3. abstrudere: CLAVD. DON. Aen. 1, 205 p. 48, 26. accendere: SEN. dial. 11, 1, 2 TAC. ann. 15, 1 (cf. p. 1844, 1). accipere: CIC. Verr. II 4, 135 dom. 97 al. nota: Phil. 1, 14 magnum accipio -em homines . . . Pisonem . . . non secutos (sim. Att. 6, 1, 6). LVCR. 6, 657. et saepius. adhibere: CIC. epist. 4, 6, 1. adimere: HOR. sat. 2, 3, 288. adipisci: CIC. fin. 1, 32. admittere in animum: SEN. epist. 99, 26. admove: CYPR. idol. 15 p. 31, 11. afferre: CIC. Rab. perd. 14 Catil. 1, 25 al. CAEL. Cic. epist. 8, 12, 3. saepius. aggravare: CVRT. 8, 10, 29. allevare: HEGES. 2, 9 l. 47. amare: CIC. fin. 1, 32. amplexari: SEN. dial. 6, 1, 5. amplificare: PACVV. trag. 267 CIC. nat. deor. 3, 34. aperire: VAL. FL. 3, 371. appetere: CIC. Tusc. 2, 14 SEN. dial. 8, 7, 3. arcere: PLIN. nat. 28, 37. armare: CLAVD. carm. min. 30, 155. aspernari: CIC. fin. 1, 30 al. assequi? SEN. dial. 6, 1, 8. assumere: QVINT. inst. 6, 2, 34. avertere: VERG. Aen. 4, 547. auferre: CATO agr. 157, 4 de medicamento. LYGD. 6, 3 GREG. Tyr. Franc. 2, 3 p. 64, 28 al. augere: CIC. Brut. 266 al. NEP. Att. 21, 6 CELS. 2, 6, 8 SEN. epist. 13, 5. cf. p. 1844, 13 sq. calcare: LACT. inst. 6, 17, 26. capere: PLAVT. Truc. 456 corde . . . , ne TER. Andr. 720? (laborem al.) LVCIL. 215 Cic. Cael. 33. Brut. 1 animo (BRVT. [?]) Cic. ad Brut. 1, 16, 1). Att. 11, 21, 1 al. CAES. Gall. 1, 20, 2 NEP. Att. 21, 3 VAL. MAX. 1, 5, 6 LVCAN. 5, 759 QVINT. inst. 6 pr. 8 decl. 335 p. 319, 5. saepius. castigare: CIC. Tusc. 2, 50 LVCAN. 8, 71. cavere: SEN. epist. 78, 12 PLIN. nat. 28, 56 al. celare: CIC. Verr. I 21. ciere: SCRIB. LARG. 194. circumscribere: SEN. dial. 11, 4, 1. claudere: QVINT. decl. 290 p. 159, 6. coercere: VAL. MAX. 5, 10, 3. cogere: SEN. contr. exc. 8, 6 intra praecordia. cohibere: PLIN. nat. 23, 157. colligere: PAUL. FEST p. 6 ex con. colluere: PLIN. nat. 24, 41. commovere: CIC. Verr. II 4, 47. compescere: TIB. 1, 2, 1 SEN. dial. 7, 25, 3 SIL. 2, 144 PS. QVINT. decl. 11, 4. complecti: LVCAN. 9, 111. comprimere: LIV. 9, 38, 14 COD. Theod. 9, 24, 1 a. 320 (syn. patientiam praeberere). concipere: CIC. nat. deor. 3, 91 (opp. immittere) VVLG. Iob 15, 35 psalm. 7, 15 (πόνον. ITALIA Aug. in h. l. laborem. sic etiam VVLG. Is. 59, 4. cf. VITAE patr. 6, 3, 11 p. 1009^d). concire: OV. trist. 2, 388 SIL. 11, 112. concitare: CELS. 2, 7, 34 AMM. 14, 2, 17. condere: SIL. 10, 618. condonare: CAES. Gall. 1, 20, 5 precibus. confovere: HIER. epist. 60, 5, 2. consecrari: CIC. fin. 1, 32. consequi: AVG. c. Faust. 26, 3. consolari: CIC. p. red. in sen. 23 al. consumere: SEN. dial. 6, 8, 1. contemnere: CIC. fin. 2, 57 al. PROP. 1, 13, 9 SEN. dial. 1, 6, 6 al. FIRM. math. 1, 2, 6 RVT. NAM. 1, 120. continere: CIC. Sest. 88 al. LIV. 40, 3, 5 SEN. apocol. 10, 1 al. contrahere: CELS. 4, 2, 3. convertere: PLIN. nat. 20, 181. corrigere: PLIN. nat. 31, 66. creare: CELS. 2, 8, 39 APVL. met. 5, 5 MACR. sat. 7, 4, 25. cumulare: CLAVD. DON. Aen. 1, 240. custodire: SEN. epist. 63, 3. dare: CIC. Cluent. 200 Att. 7, 13^a, 1 HOR. sat. 2, 3, 288 MART. 12, 63, 9 FLOB. epit. 2, 6, 42. FIRM. math. 5, 3, 31 de sidere. VVLG. prov. 10, 10 DRAC. laud. dei 1, 375 CORP. VI 22804 CARM. epigr. Engström 83. declarare: CIC. Sest. 51 al. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 1. declinare: CIC. fin. 5, 17. delenire: PHAEDR. 3 pr. 44. demere: LVCR. 2, 21. demittere: v. p. 1837, 44 et 1844, 31. depellere: CIC. fin. 1, 33 al. (v. p. 566, 35). deponere: CIC. Tusc. 3, 66 al. (v. p. 578, 76). depretiare: TERT. apol. 45, 6. deridere: SEN. epist. 63, 13 al. despicere: CIC. Tusc. 2, 64. detrahare: CIC. fin. 1, 37 al. devitare: CIC. Tusc. 2, 62. devorare: TERT. resurr. 54 p. 112, 24 al. (v. p. 876, 2 sqq.). differre: LVCAN. 2, 39 (v. p. 1843, 33). al. diffundere: OV. met. 9, 142 flendo. cf. p. 1844, 34. digerere: PS. AVG. de Rustic. 1. dimittere: SEN. dial. 12, 5, 3. discere: VEN. FORT. carm. 6, 5, 63 (cf. VERG. Aen. 12, 146). discutere: CELS. 4, 2, 5 al. COLVM. 6, 12, 5 PLIN. nat. 20, 135 al. PANEG. 8 (5), 9, 6 PELAGON. 50. disponere: PS. QVINT. decl. 12, 1. dissimulare: CVRT. 4, 6, 19 CYPR. laps. 15 p. 248, 4 HIER. epist. 60, 13, 3 al. dissolvere: PLIN. nat. 24, 62. dividere: SEN. dial. 12, 12, 2 PS. QVINT. decl. 19, 3. dolere: v. p. 1826, 7 sqq. domare: STAT. silv. 2, 1, 14. ducere: SIL. 8, 212 ulterius . . . aegrescente cura. duplicare: PLIN. nat. 7, 190. edere: LVCAN. 7, 43? v. Housman ad l. efficere: CIC. Att. 12, 18, 1 CASS. FEL. 32. effugere: CIC. fin. 1, 36 al. CARM. epigr. 474, 6. effundere: LVCAN. 9, 146 in lacrimas (IVST. 1, 8, 9). cf. CLAVD. DON. Aen. 10, 15. egerere: OV. trist. 4, 3, 38. elidere: SEN. epist. 66, 20. eliminare: PELAGON. 54. emendare: PLIN. nat. 20, 129 al. emoderari: OV. rem. 120. enervare: SEN. dial. 6, 8, 1. eripere: CIC. Att. 9, 6, 5 CORP. VI 22804. evacua: SACR. Greg. 77, 5. evadere: SER. SAMM. 788. evincere: SEN. dial. 12, 17, 1. evitare: CIC. fin. 5, 20. excipere: CIC. fin. 1, 33 al. excire: CLAVD. DON. Aen. 11, 710. excitare: CIC. Planc. 45 al. CELS. 1, 9, 6 al. SCRIB. LARG. 189. excludere: PORPH. [Hey]

Hor. carm. 3, 1, 41. excutere: SEN. Herc. O. 1417. exercere: Ov. met. 12, 534 AVSON. 325, 14. exhaustire: CIC. epist. 5, 16, 4 STAT. Theb. 8, 216. exigere: SER. SAMM. 722. exonerare: PETRON. 132, 3. expellere: SEN. contr. 2 pr. 2 SEN. epist. 99, 26 SIL. 6, 86. experisci: CORP. II 2102^b al. expiare: HIRT. Gall. 8, 48, 8. explere: Ov. trist. 4, 3, 38. exprimere: SEN. epist. 89, 19 *de tactu*. CYPB. laps. 4 p. 239, 15 *de lacrimis, verbis*. exsaturare: STAT. Theb. 6, 83. exsequi: LIV. 5, 11, 5 VLP. dig. 29, 5, 3, 3. extendere: SEN. clem. 1, 25, 2. extenuare: CIC. Tusc. 3, 54. extimescere: CIC. Tusc. 5, 76. extinguere: PVBLIL. L 18 EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 959^A. cf. p. 1844, 64. exuere: STAT. silv. 2, 7, 40. exulcerare: PLIN. epist. 1, 12, 1 al. facere: CATO or. frg. 9 CIC. Att. 11, 8, 2 LVCR. 4, 1079, 6, 784 Ov. epist. 11, 47 met. 4, 419 CELS. 2, 3, 6 PLIN. nat. 13, 16 al. 23, 13 capiti. QVINT. inst. 5, 10, 2 CLAUD. carm. min. 22, 49 AVG. civ. 18, 51 p. 337, 4 D. al. fallere: Ov. trist. 5, 7, 39. fateri: SVET. Nero 39. ferre: i. q. *tolerare, habere*: CIC. Vatin. 20 Phil. 3, 28 al. CAES. Gall. 7, 77, 5 al. CVLEX 378 LYGD. 2, 3 Ov. met. 11, 328 SEN. dial. 3, 11, 7 al. LVCAN. 5, 776 VAL. FL. 1, 766 QVINT. inst. 7, 3, 34 CORP. VI 34576 (= CARM. epigr. 2220). al. i. q. *afferre*: VERG. Aen. 6, 464 TAC. ann. 2, 84. prae se ferre: CIC. off. 2, 79. cf. Planc. 34. fingere: CIC. de orat. 2, 189 *et saepius*. finire: CIC. fin. 1, 49 VERG. Aen. 12, 880 HOR. sat. 2, 3, 263 Ov. met. 6, 272 al. CELS. 2, 7, 33 al. CVRT. 9, 8, 27 PERS. 5, 161 PLIN. nat. 24, 30. al. flere: Ov. met. 4, 426. formidare: VAL. FL. 5, 432. fovere: CIC. Att. 12, 18, 1 SEN. Herc. O. 352. frangere: CIC. Phil. 12, 21 SEN. dial. 6, 1, 8 Herc. O. 913. frenare: SEN. Herc. O. 277 SIL. 8, 288. fugare: CLAUD. DON. Aen. 12, 420 p. 603, 27 SVLP. Sev. Mart. 6, 6. fugere: CIC. Phil. 10, 30 al. SEN. rem. fort. 9, 2 AVG. civ. 19, 14 p. 379, 28 D. al. gaudere: CAEL. Cic. epist. 8, 14, 1 (*loco corrupto*). geminare: Ov. am. 2, 10, 11. gignere: LVCR. 4, 306. habere: CIC. Mur. 89 Phil. 8, 18 Att. 1, 5, 8. 11, 23, 3 CELS. 1, 5, 2 al. SCRIB. LARG. 38 al. PETRON. 132, 14 quicquid -is. QVINT. inst. 2, 17, 39 decl. 279 p. 138, 18 FIRM. math. 5, 1, 35 al. CHIRON 453 CLAUD. rapt. Pros. 3, 299 DRAC. Romul. 7, 99 CORP. III 1903. VI 7566. haurire: CIC. Sest. 63 SIL. 6, 86. horrere: CIC. Tusc. 5, 85 SEN. epist. 85, 41. illinere: v. p. 1843, 36. imminuere: CIC. Tusc. 2, 57 PLIN. nat. 20, 53. impedire: TAC. ann. 11, 35. impellere: SEN. Herc. O. 1686. impertire *alicui*: CIC. Verr. 3, 84 al. implere: TAC. ann. 1, 22. imponere animo: FIRM. math. 6, 37, 4. imprimere: SEN. dial. 12, 2, 2. inciere: SER. SAMM. 399. incitare: CVRT. 8, 6, 25. includere: Ov. trist. 5, 1, 63. incutere: APVL. met. 3, 13 TERT. apol. 4, 6 CLAUD. DON. Aen. 1, 465 al. indicare: NEP. Att. 4, 5 COLVM. 6, 30, 5. indignari: STAT. Theb. 6, 179. indipisci: PLAVT. Trin. 224 (v. p. 1840, 4). inferre: VAL. MAX. 9, 3 pr. SCRIB. LARG. 183 PLIN. nat. 23, 147 al. *saepius*. infigere: CIC. Phil. 2, 64. ingerere: AVG. epist. 102, 24 al. GREG. TVR. Franc. 4, 50. inhibere: PLIN. nat. 20, 16 al. SER. SAMM. 261. inicere: CLAUD. DON. Aen. 11, 60. intermittere: QVINT. inst. 11, 1, 56 (cf. p. 1845, 6). inurere: CIC. Verr. II 1, 113 al. irritare: CELS. 2, 1, 9 SEN. dial. 11, 1, 2. irumpere: AVSON. 170, 1. iugulare mero: MART. 1, 106, 9. lassare: SEN. Herc. O. 1413 lassatus malis -r. lenire: CIC. Catil. 4, 12 Phil. 9, 13 HOR. epist. 1, 1, 34 CELS. 4, 19, 2 al. PLIN. nat. 20, 30 al. SIL. 17, 471. al. levare (cf. CIC. Tusc. 5, 121): CIC. fin. 2, 93 al. CELS. 2, 7, 14 al. SEN. dial. 6, 16, 8 al. COLVM. 6, 33, 2 SCRIB. LARG. 53 al. PLIN. nat. 20, 152 al. *saepius*. luere: VAL. FL. 5, 546. mederi: v. p. 1848, 84sq. mentiri: Ov. am. 2, 19, 11. merere: SER. SAMM. 707. mergere: SEN. Oed. 924. STAT. silv. 5, 1, 201 in corde. metiri: CLAUD. DON. Aen. 8, 455 p. 565, 22. metuere: CIC. fin. 2, 21, 92 Tusc. 4, 64, 5, 15. minuere: CIC. Phil. 9, 13 al. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 Ov. am. 1, 7, 63 CELS. 3, 10, 2 PLIN. nat. 24, 108 al. miserari: VERG. Aen. 4, 693 PROP. 1, 16, 25 STAT. Theb. 3, 679 CLAUD. carm. min. 53, 2. mitigare: CIC. Caecin. 35 al. CVRT. 6, 6, 17 PLIN. nat. 20, 115 al. QVINT. inst. 6, 1, 28 SER. SAMM. cap. XIII al. *saepe*. moderari: CIC. Att. 12, 10. mollire: SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 PLIN. nat. 28, 247. morari: BELL. Alex. 55, 2. movere: Ov. met. 5, 401 al. CELS. 2, 1, 11 al. CVRT. 4, 6, 19 LVCAN. 8, 150 STAT. Theb. 9, 824 CLAUD. 21, 379. *aliter* STAT. Ach. 1, 397. mugire (*de tauro*): LYDIA 30. mulcere: PLIN. nat. 22, 107 al. SIL. 13, 396 STAT. silv. 5, 5, 39 SER. SAMM. 770. multiplicare: FRONTO p. 253, 15 N. mutare gaudio: PLIN. epist. 8, 10, 3. necare: PVBLIL. P 14. negligere: CIC. fin. 2, 93 Tusc. 2, 44 CYPB. epist. 62, 2. obducere: VERG. Aen. 10, 64 obductum verbis... -em (AVSON. 168, 9 senio). obruere: CIC. Tusc. 2, 66. obtinere: SEN. dial. 11, 16, 5 VVLG. exod. 15, 14. occultare: CIC. Phil. 12, 21. omittere: CIC. fin. 1, 56. onerare: CVRT. 4, 8, 10. operari: AVG. nat. et grat. 26, 30. opprimere: CIC. Tusc. 2, 33 SEN. epist. 66, 20 GELL. 12, 5, 9. ostendere: LIV. 4, 54, 2. 33, 1, 7 SEN. epist. 63, 2. al. pacare: CLAUD. carm. min. 26, 100. parere: CLAUD. DON. Aen. 7, 530. pascere: SEN. Herc. O. 448 patefacere: VAL. MAX. 1, 5, 6. pati: CIC. Verr. II 5, 112 fin. 3, 42 al. LYDIA 38 VAL. MAX. 9, 3 pr. SEN. dial. 4, 14, 2 al. OCTAVIA 201 SCRIB. LARG. 130 VAL. FL. 1, 792 QVINT. inst. 5, 10, 70 IVV. 13, 229 *saepe*. pellere: PLAVT. Most. 716 VERG. Aen. 6, 383 SEN. Herc. f. 1321 PLIN. nat. 20, 117 al. SER. SAMM. 413 al. CLAUD. carm. min. 22, 49. cf. CLAUD. DON. Aen. 6, 220. pensare: VAL. MAX. 9, 10 pr. percipere: CIC. rep. 1, 7 al. perferrere: CIC. Cluent. 168 Catil. 4, 1 al. LVCR. 3, 990 VERG. Aen. 4, 419 al. Ov. met. 12, 537 LIV. 8, 4, 8 SEN. dial. 12, 17, 1 al. *saepius*. perficere: v. p. 1843, 38 permulcere: PANEG. 10 (4), 33, 6. perpeti: CIC. fin. 1, 48 al.

PHAEDR. app. 14, 4 SEN. epist. 24, 14 PLIN. nat. 23, 58 *saepius*. persanare: SCRIB. LARG. 221² PLIN. nat. 23, 6. persentire: AVSON. 363, 20 fracta... mente. persequi: CIC. Cael. 71 Sest. 39 VLP. dig. 48, 2, 7, 2 PAVL. coll. Mos. 4, 11. placare: SOL. 2, 39. plangere: SEN. Herc. f. 1121 VVLG. Iob 10, 20. ponere: CIC. Tusc. 3, 66 Ov. met. 3, 471 SEN. dial. 6, 3, 2 TAC. Germ. 27. *aliter* VVLG. psalm. 12, 2. portare: VVLG. Is. 53, 4. praebere: LVCR. 4, 716. praecipere: SEN. epist. 13, 5. praestare: SEN. dial. 12, 5, 1 LVCAN. 7, 681 HERM. vulg. mand. 11 (*παρέχει*). al. premere: LVCR. 3, 663² VERG. Aen. 1, 209 VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 OCTAVIA 214 CVRT. 8, 1, 38 SIL. 9, 384 STAT. Theb. 9, 546 al. QVINT. decl. 290 p. 159, 7. al. prodere: FIRM. math. 1, 7, 35. producere: CIC. Tusc. 5, 117. proferre: PROP. 1, 18, 13 PLIN. paneg. 53, 6 TAC. hist. 3, 37. profiteri: EPICED. Drusi 87 SEN. dial. 5, 13, 6 IVST. 8, 5, 11. prohibere: PLAVT. Asin. 831 (v. p. 1841, 25) PLIN. nat. 20, 58 al. proicere: SEN. dial. 12, 5, 5. punire: CIC. de orat. 1, 220. purgare: PLIN. nat. 22, 125. recidere: QVINT. decl. 316 p. 245, 19. recusare: CIC. Tusc. 5, 13. reddere: LIV. 9, 21, 6 SEN. dial. 4, 32, 1. reducere: QVINT. inst. 11, 1, 54. redulcerare: APVL. met. 5, 11. reficere: PLIN. nat. 28, 197 (196). reformidare: CIC. Tusc. 5, 85 SEN. epist. 75, 14. refricare: CIC. de orat. 2, 199 al. regere: SIL. 2, 382. regerere: SEN. dial. 4, 32, 1. <re>laxare: PVBLIL. P 46. relinquere: CAES. Gall. 5, 52, 6 SEN. epist. 63, 12 CORP. V 2117, 7. remediare: SCRIB. LARG. 11 al. remittere: BELL. Alex. 55, 4 COD. Iust. 9, 13, 1, 3° (v. p. 1842, 21). cf. p. 1845, 39. renovare: VERG. Aen. 2, 3 SEN. epist. 49, 1 CVRT. 3, 12, 7 HIER. epist. 60, 1, 2 al. repellere: CIC. fin. 1, 30 al. reperiri: v. p. 1841, 24. reponere: SEN. dial. 3, 3, 3 (*ex Aristotele, cf. anim. 403^a, 30 ἀντίλο πῆσας*). <re>scindere: CIC. Att. 3, 15, 2. retinere: TAC. hist. 2, 86 CLAUD. DON. Aen. 1, 205 p. 48, 26. retractare: SEN. epist. 78, 14. revocare: CLAUD. DON. Aen. 1, 25 p. 15, 6. ridere: SIL. 1, 179 AVSON. 310, 4. sanare: CIC. epist. 5, 16, 1 PROP. 2, 1, 57 PLIN. nat. 20, 9 al. satiare: SEN. Tro. 762 APVL. met. 8, 8. saturare: v. p. 1850, 13. scari-fare: v. p. 1843, 37. scindere? v. rescindere. sedare: CIC. Tusc. 2, 50 COLVM. 6, 17, 8 SCRIB. LARG. 53 al. PLIN. nat. 20, 69 al. *saepe*. cf. p. 1845, 44. seiungere: LVCR. 2, 18 corpore seiunctus. seminare: VVLG. Iob 4, 8. sentire: CIC. ac. 2, 76 al. LVCR. 3, 646 TIB. 2, 4, 7 CELS. 6, 7, 1st SEN. epist. 78, 17 al. PETRON. 94, 14 PLIN. nat. 11, 277 al. STAT. Theb. 3, 335 (*sed cf. app. crit.*). al. sepelire: CIC. Tusc. 2, 32 PROP. 1, 17, 19. seponere: SEN. dial. 3, 11, 5. sequi: SEN. epist. 63, 2. servare: LVCR. 4, 1067 LVCAN. 2, 40 GREG. M. moral. 10, 30 al. simulare: CIC. Flacc. 93 LVCAN. 9, 1063 al. APVL. met. 8, 6 MIN. FEL. 37, 12. sociare: APVL. met. 8, 6. solari: Ov. fast. 1, 365 STAT. Theb. 2, 353 CLAUD. rapt. Pros. 2, 276. solve: VVLG. act. 2, 24. cf. p. 1845, 45. sopire: CYPB. epist. 15 p. 685, 9 FIRM. math. 5, 3, 37 AVSON. 168, 9 CORP. VIII 23245, 6. sperare: VERG. Aen. 4, 419. subigere: SEN. epist. 74, 20. subire: CIC. Tusc. 2, 14 SEN. epist. 124, 2. submovere: CELS. 2, 8, 18 SEN. epist. 99, 27. suffire: v. p. 1843, 37. sumere: SEN. dial. 8, 7, 3. superare: Ov. met. 8, 517 LIV. 21, 2, 6 SIL. 1, 179 SER. SAMM. 450. al. susci-pere: CIC. dom. 98 Sest. 4 Vatin. 19 al. LVCR. 3, 460 TAC. ann. 15, 63. al. suscitare: AVR. Fronto p. 92, 19 N. suspendere: PS. QVINT. decl. 19, 3. suspirare: SIDON. carm. 11, 64. sustentare: CIC. Pis. 89 VVLG. II Macc. 7, 36 CARM. epigr. 474, 5. sustinere: CIC. ad Q. fr. 1, 3, 5 al. CELS. 5, 26, 36^c PLIN. epist. 1, 12, 8 PAVL. dig. 21, 1, 43, 4. al. tegere: CIC. Verr. 1, 21 LIV. 33, 1, 7 CLAUD. DON. Aen. 10, 64 p. 301, 2 al. tem-perare: EDICT. imp. Pii Papin. dig. 48, 5, 39, 8 VVLG. gen. 24, 26. cf. p. 1849, 16. tenere: CIC. Att. 12, 38, 2 ad Q. fr. 1, 1, 38 (v. p. 1841, 46) SEN. dial. 6, 1, 5 LVCAN. 3, 607. testari: Ov. met. 2, 486 LVCAN. 3, 357 TAC. ann. 3, 2. timere: RHET. Her. 3, 5, 9 CIC. fin. 1, 40 al. STAT. silv. 3, 4, 72. tolerare: CIC. Tusc. lib. II *inscribitur* 'de tole-rando -e' (div. 2, 2). Tusc. 5, 74 Ov. met. 9, 289 SEN. dial. 2, 8, 3 CLAUD. DON. Aen. 12, 390 AVG. in psalm. 102, 5 al. tollere: CIC. Tusc. 2, 30 HOR. sat. 1, 2, 109 (pell- al.) CELS. 8, 10, 1st al. SEN. dial. 3, 2, 5 SCRIB. LARG. 11 al. PLIN. nat. 20, 15 al. *saepius*. trahere: v. p. 1839, 40. adde: CLAUD. DON. Aen. 7, 115 ex alto. transfundere: QVINT. inst. 11, 1, 54. variare: SEN. clem. 1, 25, 2. versare corde: STAT. Theb. 1, 250. vincere: CIC. Phil. 14, 4 NEP. reg. 1, 4 LIV. 40, 12, 2 SEN. dial. 6, 14, 3 al. *saepius*. vindicare: PHAEDR. 3, 10, 28. vitare: RHET. Her. 2, 2, 3 SEN. epist. 66, 19. ulcisci (cf. VERG. Aen. 10, 862 c. *app. crit.* v. *etiam* STAT. Ach. 1, 397): CIC. carm. frg. 19, 6 Sest. 46 al. BELL. Afr. 87, 4 LIV. 4, 54, 2 al. VAL. MAX. 2, 10, 2. vulgare: VERG. Aen. 10, 64 verbis. CARM. c. pag. 56.
dat.: -i (-bus) adesce: SEN. dial. 6, 7, 2 al. auxiliari: PLIN. nat. 28, 102. cavere: LYGD. 6, 43 (car- al.). cedere: CIC. Tusc. 3, 71 al. SEN. contr. 4 pr. 6 SEN. epist. 51, 8. al. se committere: SEN. dial. 12, 6, 2. consuescere: PLIN. epist. 8, 23, 8. dare *aliquid*: CIC. Phil. 12, 19 veniam. SEN. dial. 9, 15, 6 tantum. epist. 98, 16 operam. STAT. silv. 2, 6, 93 terga. PLIN. epist. 3, 16, 5 se. 6, 33, 10 vela. CONST. Sirmund. 16 ultionem. finem facere: SEN. Phaedr. 670. favere: Ov. am. 2, 5, 11. im-perare: PLIN. epist. 8, 19, 2. se impertire: SEN. dial. 12, 7, 3. incu-bare: SEN. dial. 6, 1, 1 (*ibid.* haerere). incumbere: Ov. trist. 4, 3, 21. indulgere: NEP. reg. 1, 4 VERG. Aen. 2, 776 EPICED. Drusi 417 VAL. MAX. 2, 6, 7 PS. SEN. extr. voc. 201 SIL. 12, 99 PLIN. epist. 5, 21, 6. se inserere: VVLG. I Tim. 6, 10. intabescere: SEN. dial. 12, 5, 2. me-deri (cf. STAT. silv. 5, 1, 16 AMM. 14, 8, 3): CIC. Tusc. 3, 74 SEN. dial. 12, 18, 9 COLVM. 6, 38, 4 PLIN. nat. 20, 4 al. AMM. 28, 4, 34 al. (c. acc. [Hay])

BAVDON. 11). libertatem quaerere: SEN. dial. 11, 19, 3. modum imponere: PLIN. epist. 9, 13, 16. obsistere: CIC. Tusc. 2, 28 al. SEN. epist. 78, 12. obtemperare: CIC. Manil. 56. obviam ire: SEN. dial. 6, 1, 1. occurrere: CELS. 5, 25, 3^a al. SEN. dial. 11, 1, 2 al. operam dare: v. p. 1848, 75. parcere: APVL. met. 7, 19. parere: CIC. prov. 2 Att. 2, 21, 4. prodesse: CELS. 1, 9, 5 SCRIB. LARG. 264 PLIN. nat. 20, 19 al. (23, 152²). proprium esse: PLIN. nat. 24, 136. pugnare: STAT. Theb. 3, 88. remedium, -o esse: PVBLIL. C 12 PLIN. nat. 23, 82, 29, 112. al. frenos remittere: PLIN. epist. 5, 21, 6. resistere: CIC. Tusc. 2, 58 al. SEN. epist. 98, 18 FRONTO p. 232, 13 N. PLIN. nat. 28, 101 PLIN. epist. 1, 22, 7 al. satisfacere: PLIN. epist. 3, 10, 1. servire: CIC. div. in Caec. 64 Sest. 14 al. PROP. 1, 7, 7. silentium imperare: SEN. contr. exc. 3, 8. subiacere: AVG. civ. 19, 28 p. 404, 16 D. subvenire: PLIN. nat. 26, 28. succumbere: CIC. fin. 1, 49 al. VAL. MAX. 5, 10 ext. 2 CVRT. 10, 5, 24 LACT. inst. 6, 18, 24. succurrere: PROP. 2, 16, 13. suffigere stimulos: SEN. Phoen. 207. summittere colla: SIL. 6, 414. temperare: TAC. ann. 15, 63. cf. p. 1848, 53 sqq. terga dare: v. p. 1848, 76. se (animum) tradere: SEN. dial. 5, 6, 1. 6, 2, 2 epist. 99, 27. vires exhibere: SEN. contr. exc. 3, 1. nota iuncturam -i esse (alicui. de rebus): CIC. dom. 81 har. resp. 38. 43 Planc. 34 Att. 2, 19, 2. 6, 9, 2. 11, 10, 1 epist. 6, 10, 1 al. CATVLL. 96, 5 (opp. gaudet) CAES. Gall. 5, 29, 3 BELL. Alex. 15, 4 Ov. am. 3, 9, 57 met. 1, 246 al. LIV. 26, 37, 3 CELS. 7, 12, 3^a SEN. epist. 91, 13 PLIN. nat. 28, 48 GELL. 9, 2, 9. CYPR. ad Don. 8 p. 9, 16 -i et pudori. CLAUD. DON. Aen. 2, 10 p. 148, 12 SIDON. epist. 4, 22, 4. -i (-bus) i. q. ad -em sedandum vel tollendum aliquid facere: sic PLIN. nat.: imponere: 20, 11. 101 al. inlinere: 20, 38 al. infundere: 20, 167 al. instillare: 20, 190 al. decoquere: 22, 122. adalligare: 29, 114. bibere: 30, 53 (liberius ibid.: laudare). -i (-bus): aptus: PLIN. nat. 13, 67. 23, 140. contrarius: PLIN. nat. 28, 130. efficax: PLIN. nat. 24, 130. salutaris: PLIN. nat. 20, 98 al. utilis: PLIN. nat. 22, 69 (cf. 144) al. impar: SVET. Tib. 23. abl. (instr., separ., qualit.): verbo activo: -e (-bus): afficere: CIC. Att. 11, 9, 2 al. PAVL. FEST. p. 118 al. cf. infra l. 60. affigere: VVLG. Iob 6, 10 al. ardere: CIC. Verr. II 2, 92 Scaur. 9 al. PS. AVR. VICT. epit. 14, 9. carere: CIC. fin. 1, 38 al. SEN. epist. 66, 45 PLIN. nat. 23, 58 al. commovere: CLAUD. DON. Aen. 4, 295 p. 394, 16. conficere: VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 PLIN. epist. 7, 19, 3 al. cf. infra l. 68. confundere: PLIN. epist. 5, 5, 1. cruciare: CIC. Tusc. 1, 111 CELS. 7, 7, 4² AVG. civ. 18, 51. cf. infra l. 72. deficere: QVINT. inst. 11, 3, 173. discruciare: FIRM. math. 5, 6, 2. dolere: VERG. Aen. 1, 669 ITALIA Zach. 12, 10 (Aug. civ. 20, 30 p. 482, 26. δόλυνν. VVLG. dolebunt... ut doleri solet). esse: CIC. epist. 6, 4, 4 quanto fuerim -e. Att. 4, 6, 2. exardescere: CIC. ad Brut. 2, 23 CAES. Gall. 5, 4, 4 QVINT. decl. 352 p. 383, 15. exundare: AMM. 19, 8, 1. fraudare: PS. QVINT. decl. 6, 7 p. 117, 8. frui: cf. CIC. fin. 2, 88 SEN. dial. 5, 5, 5. furere: Ov. met. 12, 478 SIL. 7, 146. incendere: BELL. Alex. 29, 3. cf. infra l. 82. infestare: PLIN. nat. 9, 54. insanire: CLAUD. DON. Aen. 2, 745. laborare: COLVM. 12, 53, 3 SVET. vita Verg. p. 56. lacerare: VELL. 2, 130, 4 animum. cf. infra l. 84. liberare: CIC. epist. 6, 1, 1 animum. CVRT. 9, 5, 26 SCRIB. LARG. praef. p. 1, 13 PLIN. nat. 30, 24. lugere: SEN. epist. 12, 18, 2. maerere: SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 tuo -e maerent. PLIN. nat. 11, 64 APVL. met. 5, 28. mori: LVCAN. 9, 108. percellere: AMM. 25, 8, 13. AVG. epist. 151, 3 cor. cf. p. 1850, 6. periclitari: PLIN. nat. 20, 165. tabescere: TER. Ad. 602 CIC. Att. 2, 21, 4 LYDIA 22. torpescere: Ov. epist. 10, 44. torquere: PLIN. nat. 29, 87. cf. p. 1850, 19. vacare: CIC. fin. 1, 57 al. Tusc. 2, 15. al. Ov. Ib. 115 CELS. 1, 9, 5. vexare: DRAC. Orest. 501. cf. p. 1850, 21. verbo passivo (subi. persona. cf. p. 1843, 80 sqq.): -e (-bus): absumi: VAL. MAX. 9, 12 ext. 3. accendi: VERG. Aen. 11, 709 VAL. MAX. 9, 3, 2. accipi: FRONTO p. 81, 21 N. affici: CIC. Verr. II 4, 83 al. passim. afflicti: GELL. 12, 5, 2. affligi: CLAUD. DON. Aen. 6, 720 p. 602, 9 VITAE patr. 6, 3, 11 p. 1010^a. agi: CLAUD. DON. Aen. 6, 380 OROS. hist. 4, 12, 10. angi: CIC. Cluent. 13 epist. 4, 3, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 22, 6. al. arripi: FRONTO p. 78, 20 N. al. astringi: Ov. ars 1, 367. commoveri: CIC. div. in Caec. 64 Verr. II 2, 10 al. (v. vol. III p. 1946, 48) compelli: PS. QVINT. decl. 10, 9 p. 196, 19 BACHIA. repar. laps. 23. conciri: SIL. 11, 112. concitari: CIC. Verr. II 5, 163 Scaur. 9 BELL. Afr. 84, 1. concuti: VERG. Aen. 12, 411 CLAUD. DON. Aen. 11, 480. confici: LVCIL. 639 CIC. Mur. 86 al. (cf. vol. IV p. 202, 39—69) CATVLL. 65, 1² v. infra l. 74. conflictari: CELS. 2, 7, 3 al. consumi: CIC. har. resp. 39. conter: AVG. civ. 10, 5 p. 408, 28 D. contristari: LEO M. epist. 168, 1. corrip: SCRIB. LARG. 99 al. PLIN. epist. 1, 12, 4. al. cruciari: CIC. fin. 2, 14 al. FIRM. math. 8, 19, 8 CYPR. laps. 24 HIER. epist. 18^a, 16, 2. al. debilitari: CIC. fin. 2, 95 al. defici (defectus): CATVLL. 65, 1 (conf. G). differri: TER. Ad. 486 (cf. DON.). dirumpi: CIC. Att. 7, 12, 3. distineri, divelli: CIC. Planc. 79. efferari (de equis): CVRT. 3, 11, 11. efferri: CIC. har. resp. 3. evinci: VERG. Aen. 4, 474 TAC. ann. 12, 68. exagitari: SEN. dial. 1, 2, 6. excitari: CIC. Phil. 8, 21 al. RVT. LVP. 2, 18. excruciar: CIC. fin. 2, 14 SVET. Claud. 44, 3 AVG. civ. 2, 23 p. 85, 25 D. fatigari: APVL. met. 4, 24 FIRM. math. 5, 1, 11 al. figi: VERG. Aen. 7, 291. frangi: CIC. Tusc. 2, 20 al. impelli: FEST. p. 194 VAL. MAX. 8, 1 amb. 2. al. implicari: FIRM. math. 4, 19, 5. incendi: BELL. Afr. 46, 1 al. NEP. Lys. 3, 1 LIV. 2, 6, 1. instingi: APVL. met. 8, 22. irritari: Ov. met. 2, 805. lacerari: CIC. ac. 2, 23 MIN. FEL. 12, 3.

laedi: Ov. epist. 11, 30. laniari: SER. SAMM. 361 FIRM. math. 8, 19, 8. lassari: CLAUD. DON. Aen. 10, 835. lazari: STAT. Theb. 5, 606. levare: VITR. 8, 3, 6 PLIN. nat. 22, 34 SVET. Aug. 80. liberari: CIC. Marcell. 34 fin. 5, 93 SCRIB. LARG. 19 PLIN. nat. 20, 32. macerari: PASS. Perp. 6. molestari: AVG. civ. 19, 14 p. 380, 6 D. moveri: CIC. fin. 5, 29 al. opprimi: CIC. Tusc. 5, 23 al. pasci: Ov. met. 6, 280. percelli: AMM. 16, 12, 3 al. perciri: SEN. Phaedr. 1156 AMM. 14, 11, 23 al. percuti: VAL. FL. 7, 475 FLOR. Verg. p. 184, 21 (ibid. consternari). CYPR. epist. 36, 1 CLAUD. DON. Aen. 12, 675. perforari: VVLG. Iob 30, 17. perfundi: GLOSS. V 661, 39. permoveri: CIC. Att. 10, 4, 6 CAES. civ. 3, 21, 4 BELL. Alex. 54, 1 SALL. Iug. 20, 4 SVLP. SEV. chron. 1, 13, 4 al. perturbari: CIC. epist. 14, 12. premi: CIC. Tusc. 2, 16 al. CELS. 2, 8, 35. privari: CIC. fin. 1, 37 LVCR. 3, 905 al. repleti: VVLG. Iob 7, 4 al. saturari: v. l. 25. stimulari: CVRT. 6, 5, 19 HIL. in psalm. 52, 11 VVLG. deut. 19, 6. succendi: AMM. 24, 4, 20 SVLP. SEV. chron. 2, 21, 3. superari: PANEG. 9 (12), 13, 3 CYPR. epist. 36, 2 p. 574, 5. suspendi: AMM. 20, 4, 13. tangi: ex con. PROP. 3, 7, 68. Ov. met. 7, 688 VVLG. gen. 6, 6. temptari: LVCR. 2, 967 PLIN. nat. 28, 199. teneri: VVLG. deut. 2, 25. terreri: CIC. Tusc. 5, 30. torqueri: CIC. fin. 1, 43 FIRM. math. 4, 15, 2 VVLG. Iob 9, 27. tristari: FIRM. math. 2, 20, 7. turbari: VERG. Aen. 12, 599 mentem turbata -e. vexari: SEN. dial. 2, 5, 2 SCRIB. LARG. 104 FRONTO p. 71, 27 N. al. vinci: TRAG. inc. 68 PHAEDR. 1, 8, 5 al. urgeri: CELS. 5, 26, 13 SCRIB. LARG. 182 QVINT. decl. 329 p. 295, 1. uri: Ov. fast. 3, 489 AVG. civ. 21, 9 p. 508, 25 D. acc. q. d. graec. pro abl.: VERG. Aen. 5, 608 antiquum saturata -em. c. adiect.: -e: amens: Ov. trist. 1, 3, 91 CVRT. 4, 10, 29. anxius: CVRT. 9, 10, 17. fervens: AMM. 25, 3, 10. mentem furatus: SIL. 6, 514. saucius: APVL. met. 9, 41. c. praep.: in -e esse: LVCR. 3, 111 (ibid. dolere) SCRIB. LARG. 11 ITALIA Is. 53, 4 (Aug. civ. 18, 29 p. 295, 7 D.) AVG. civ. 13, 11 p. 570, 13 D. al. sub -e esse: SEN. Phoen. 189. a -e: abhorre: CIC. fin. 3, 62. abiungi, alienari: GELL. 12, 5, 8. transducere: CLAUD. DON. Aen. 2, 780 p. 255, 13. laetificari: VVLG. Ier. 31, 13. immunis: PLIN. nat. 32, 37. tutus: SCRIB. LARG. 122. ad -em: bene facere: SCRIB. LARG. 1 al. efficaciter prodesse: SCRIB. LARG. 4. efficacem esse: PLIN. nat. 24, 152 al. facere: SCRIB. LARG. 26 al. prodesse: SCRIB. LARG. 39 al. PLIN. nat. 20, 46. contra -em: auxiliari: PLIN. nat. 21, 132. cum -e: congregi: CYPR. epist. 37, 1 p. 577, 4. luctari: MOYS. Cypr. epist. 31, 7 p. 563, 18. sine -bus (-e) passim, ut PLAVT. Amph. 879 (v. p. 1839, 36). GLOSS. III 580, 27 anodino (= ἀνώδινο) i. sine -e. epitheta: -r dicitur: de qualitate: absconsus: v. p. 1843, 83. accusatorius: AVG. epist. 153, 10. acer: CIC. Att. 4, 6, 2 al. LVCR. 4, 716 al. (v. vol. I p. 360, 66 sqq.). acerbis: CIC. Verr. II 2, 163 al. CVLEX 244² (-ans V) CELS. 2, 7, 7 APVL. flor. 16 p. 68. al. (cf. vol. I p. 370, 52 sqq.). acutus: CELS. 2, 7, 17 al. (v. vol. I p. 466, 78 sq., adde HIPPOCR. progn. 22 CAEL. AVR. acut. 2, 16, 100). aeger: LVCR. 3, 905 STAT. silv. 2, 1, 14 CARM. epigr. Engström 357, 9. aeternus: CIC. Att. 11, 15, 2 LVCR. 3, 990 STAT. Theb. 8, 195 TAC. ann. 15, 63 AVG. civ. 19, 28 p. 404, 16 D. altus: VERG. Aen. 1, 209 (in hypallage. GLOSS. IV 15, 8 altum -em: infixum. 485, 9). CLAUD. DON. Aen. 7, 290. annosus: SER. SAMM. 182. antiquus: VERG. Aen. 5, 608. anxius: PRVD. perist. 5, 262. apertus: CIC. Att. 8, 3, 4. argutus: PROP. 1, 18, 26. asper: CIC. fin. 1, 33 al. (v. vol. II p. 812, 8) assiduus: CATVLL. 65, 1 CELS. 2, 8, 35 FIRM. math. 3, 6, 25 al. assuetus: SEN. Thy. 255. ater: SIL. 2, 550. avidus: SEN. Tro. 762. brevis (cf. p. 1843, 71): CIC. fin. 1, 40 al. CELS. 4, 2, 3 SEN. epist. 24, 14. 78, 7. caecus: PLIN. nat. 29, 38 al. PS. QVINT. decl. 19, 10 CYPR. zel. 9 p. 425, 1. certus: LVCR. 4, 1067 HOR. epod. 15, 16 VLP. dig. 50, 13, 1, 3 CLAUD. rapt. Pros. 3, 299. communis (i. solitus): CIC. Cluent. 13 al. (v. vol. III p. 1973, 38). concretus: Ov. Pont. 2, 11, 10. coniunctus: CIC. Sest. 4 officio. conscius: PS. QVINT. decl. 8, 16. consolabilis: CIC. epist. 4, 3, 2. contentus: SEN. Herc. O. 295 poena. continuus: CELS. 2, 4, 2 al. SEN. epist. 92, 15 al. VVLG. Rom. 9, 2. al. HIPPOCR. progn. 21. contumax: SEN. dial. 6, 8, 1. creber: CELS. 3, 21, 9 COLVM. 6, 30, 9 CLAUD. carm. min. 53, 2 RVFIN. hist. 1, 8, 9 (συνηχὲς ἀλγηδόνος) FIRM. math. 6, 36, 4. crudelis: LYDIA 38. crudus: STAT. Theb. 3, 335 (sed cf. app. crit.) AVSON. 118, 10. cruentus: LVCAN. 3, 742 STAT. Theb. 12, 23. deformis: LVCAN. 8, 82. difficilis percussu: CIC. fin. 4, 72. dirus: ex con. STAT. silv. 2, 1, 28 VVLG. II Macc. 9, 5. diutinus: SCRIB. LARG. 79 al. diuturnus: CIC. Tusc. 2, 44 -r diuturnus habet laetitiae plus quam molestiae (cf. Epicur. sent. IV p. 72 Vs. αἰ... πολυχρόνιοι τῶν ἀρρωστίων). AVG. civ. 21, 11 p. 512, 26 D. al. dubius: SEN. Med. 554. durus: CIC. carm. frg. 19, 6 fin. 1, 43 LVCR. 3, 460 VERG. Aen. 5, 5 cf. 9, 65 SEN. dial. 6, 1, 8 MART. 1, 106, 9 CLAUD. DON. Aen. 2, 740 p. 248, 11 al. VVLG. II Macc. 6, 30. effrenatus: GELL. 12, 5, 3. effrenis? PANEG. 10 (4), 24, 4 de equis. evidens: CLAUD. DON. Aen. 7, 815 p. 110, 23. exiguus: SEN. rem. fort. 9, 1. extremus: SEN. dial. 5, 19, 3 VAL. FL. 7, 475. falsus: SEN. dial. 3, 2, 5 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 58. feralis: CAEL. AVR. chron. 5, 2, 27. ferox: [LIV. 3, 39, 7 cod. D.] cf. SEN. dial. 11, 17, 1. fervidus: CAEL. AVR. chron. 5, 1, 2. ferus: Ov. ars 2, 490 al. festus: STAT. silv. 2, 7, 134. fictus: CIC. de orat. 2, 189 Ov. ars 3, 677 al. flagrans: IVV. 13, 12. fortis: LIV. 3, 39, 7 (v. app. crit.) HIPPOCR. progn. 21. frendens: SEN. Herc. f. 693. fructuosus: AVG. in psalm. 53, 3 al. funestus: DRAC. Orest. 501. furiosus: SEN. Med. 139. furtivus: STAT. Theb. 12, 392 PANEG. 12 (2), 25, 2. grandis: CORP. IX 648. [Hey]

gratus alicui: SEN. dial. 12, 5, 1. gravis: CIC. Verr. 6, 119 Rab. perd. 14 Planc. 46 fin. 1, 40 al. PUBLIL. D21 VAL. MAX. 4, 6, 4 CELS. 3, 2, 1 al. saepe (SEN. dial. 8, 7, 3 vertit *Epicuri ἀλγυδόνος χαλεπωτέρους*, frg. 442 Vs.). hebes: CIC. Att. 8, 3, 4. honestus: SEN. dial. 12, 9, 1. humanus: CIC. Att. 12, 10 PROP. 1, 16, 2. 5 al. VAL. MAX. 2, 6, 7. cf. p. 1852, 39. ignavus: PLIN. nat. 11, 64. igneus: CAEL. AVR. chron. 2, 14, 91. immensus: SEN. Phoen. 352 FIRM. math. 3, 4, 19 SVLP. SEV. dial. 1, 16, 2 CLAUD. DON. Aen. 2, 640. immitis: OCTAVIA 52. immodicus: LVCAN. 8, 71 SVLP. SEV. Mart. 19, 4. immutabilis: CAEL. AVR. acut. 2, 18, 106 impatiens: HIL. trin. 6, 19 SVLP. SEV. epist. 2, 6. impetibilis: CIC. fin. 2, 57. impius: HIL. trin. 7, 25. incautus: CLAUD. carm. min. 22, 6 CLAUD. DON. Aen. 2, 95 p. 160, 3. incertus: SEN. Phaedr. 366. incitatus: SEN. epist. 78, 9. inconsultus: COD. Iust. 9, 9, 4, 1 (*imp. Alex.*) PANEG. 10 (4), 13, 1. incredibilis: CIC. Cluent. 200 al. indignus: VERG. Aen. 12, 411 (*cf. SERV. ad h. l.*). indulgens: AVSON. 135, 10. inexper- tus: DON. Ter. Ad. 486. infandus: VERG. Aen. 2, 3. infelix: OV. trist. 4, 9, 8 SEN. Ag. 649. infinitus: SEN. dial. 11, 16, 1 SCRIB. LARG. 190 al. FIRM. math. 5, 1, 11. infixus: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. inflexibilis: PLIN. nat. 28, 192. infructuosus: AVG. in psalm. 53, 3. ingens: VERG. Aen. 5, 172 HOR. sat. 2, 3, 288 CELS. 2, 7, 9 al. CHIRON 235 CLAUD. DON. Aen. 2, 55. ingenuus: CIC. Phil. 10, 18 SEN. benef. 2, 5, 2. in- gratus: SEN. epist. 99, 4. iniustus: QVINT. inst. 11, 1, 68. inopinus: STAT. Theb. 1, 249. insanabilis: SEN. epist. 92, 26 QVINT. inst. 6 pr. 5 PLIN. epist. 1, 12, 2 VVLG. Ier. 30, 15. insanus: VERG. Aen. 2, 776 SER. SAMM. 399 al. insignis: LIV. 9, 38, 14. insperatus: CLAUD. DON. Aen. 9, 475. insustentabilis: CAEL. AVR. acut. 2, 16, 100. interapedina- tus: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. interior: PLIN. nat. 20, 153 PS. QVINT. decl. 8, 16 CORP. V 5343. internus: AMM. 28, 4, 34 VVLG. II Macc. 3, 16. CLAUD. DON. Aen. 1, 225 animi. SVLP. SEV. chron. 2, 22, 6. intestinus: SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 2. intolerabilis: CIC. ac. 2, 23 al. CELS. 2, 10, 6 al. SCRIB. LARG. 11 APVL. met. 9, 27 VEG. mulom. 1, 44, 1. al. in- tolerandus: CIC. Verr. II 5, 119 PLIN. nat. 8, 29. inveteratus: CIC. Tusc. 3, 35 SEN. epist. 63, 13. inultus: OV. met. 4, 426. inusitatus: AMM. 26, 3, 2. irritus: SEN. dial. 12, 18, 2. iugis: CYPR. epist. 43, 4 p. 593, 5 CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. iustus: CIC. Flacc. 55 Lig. 31 al. VERG. Aen. 8, 501 OV. epist. 12, 133 al. LIV. 5, 4, 12 VAL. MAX. 8, 1 amb. 2 SIL. 6, 490 TAC. ann. 2, 71 al. saepius. latens: FIRM. math. 3, 2, 9 al. lenis: EPICED. Drusi 395. lentus: CELS. 3, 2, 1. levis (*cf. p. 1843, 70*): RHET. Her. 3, 5, 9 al. SEN. epist. 73, 13 Med. 155. saepe. liber: CVRT. 6, 2, 4 PS. QVINT. decl. 11, 1 TAC. ann. 2, 34 PRISCILL. tract. 10, 134 p. 98, 5 AVG. civ. 3, 13 p. 111, 31 D. longinquus: CIC. fin. 2, 94. lon- gus (*cf. p. 1843, 72*): CIC. Phil. 11, 8 fin. 2, 88 CAES. Gall. 5, 52, 6 VERG. Aen. 4, 693 OV. met. 14, 716 CELS. 2, 8, 36 al. STAT. silv. 2, 7, 40 al. TAC. ann. 16, 10 CARM. epigr. 707, 1. al. luctificus: SEN. Phaedr. 994. maestus: OV. trist. 4, 3, 28 LIV. 3, 48, 8 SIL. 5, 599. magnus: PLAVT. Truc. 519 PACVV. trag. 258 VARRO AT. carm. frg. 3 CIC. Verr. 4, 74 al. (*saepe*) CAEL. Cic. epist. 8, 12, 3 CAES. Gall. 1, 2, 4 al. pas- sim. malignus: SEN. Tro. 1013. malus: SEN. Tro. 583 MART. 6, 70, 9 VVLG. Bar. 2, 25. maturus: AVSON. 170, 1. medicinalis: AVG. in psalm. 57, 20 *de paenitentia* (*opp. poenalis*). 102, 5 al. mediocris: CIC. Verr. II 4, 132 al. CELS. 7, 26, 5^f al. saepius. memor: PANEG. in Mess. 189 AVIEN. Arat. 1208 AVSON. 325, 14. meritis: STAT. Ach. 1, 397 al. minor: v. parvus. mirus: CIC. Verr. II 4, 135. miser: CIC. fin. 2, 88 PUBLIL. H 9² SEN. Herc. O. 308 STAT. silv. 5, 5, 34 APVL. met. 7, 27. mitis: CIC. Tusc. 2, 53 STAT. Theb. 9, 713. mobilis: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. modicus: CELS. 5, 28, 5 al. FRONTO p. 92, 5 N. VVLG. II Macc. 7, 36. molestus: CIC. Tusc. 2, 61. mollis: OV. epist. 9, 120. morti- ferus: CELS. 4, 2, 3. multiplex: CLAUD. DON. Aen. 2, 360 p. 196, 24. multus (*sing.*): PLAVT. Trin. 224 HOR. sat. 1, 2, 39 VAL. FL. 3, 694 QVINT. decl. 272 p. 114, 26. mutabilis: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. mutus: PUBLIL. P 8 STAT. Theb. 11, 632. mutus: CVRT. 4, 10, 21² MART. 12, 63, 9 QVINT. decl. 355 p. 386, 28. naturalis: CIC. Brut. 93 (*v. p. 1842, 29*) LAUD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 63 FIRM. math. 2, 20, 7. necessarius: SEN. contr. 10, 1, 6. nefandus (-a): CARM. epigr. 474, 6 (*v. p. 1837, 11*). nescius: APVL. met. 8, 13. nimius: CIC. Planc. 51 SEN. Herc. O. 1403. al. novus (*i. inauditus*): CLAUD. 18, 164. occul- tus: PROP. 1, 18, 3 OV. met. 2, 805 SER. SAMM. 970 CLAUD. 18, 36. odiosus: CIC. Tusc. 2, 67. officiosus: CIC. Tusc. 3, 70. (*parvus*) mi- nor, minimus: CIC. Verr. II 4, 140 Catil. 2, 21 al. fin. 1, 49 ad Q. fr. 1, 3, 10 OV. met. 9, 675 Pont. 4, 7, 40 CELS. 5, 28, 9 SEN. dial. 8, 7, 3 AVG. civ. 14, 9 p. 25, 26 D. SVLP. SEV. dial. 3, 18, 5. patibilis: CIC. Tusc. 4, 51. pa- tiens: AMBR. exc. Sat. 2, 11 CLAUD. DON. Aen. 11, 375. perniciosus: CELS. 2, 8, 36 CLAUD. DON. Aen. 10, 890 AVG. ord. 2, 18, 48. perpetuus: CIC. dom. 145 SEN. dial. 6, 4, 1 SCRIB. LARG. 107 FIRM. math. 3, 2, 9 al. VVLG. Ier. 15, 18. pertinax: SEN. Herc. O. 1854. pius: CIC. Sest. 4 de orat. 2, 201 HIER. epist. 39, 6, 3 AVG. civ. 19, 15 p. 382, 6 D. plenus: CYPR. epist. 34, 1 p. 569, 6. poenalis: AVG. in psalm. 57, 20 (*cf. supra l. 50*). 114, 5. potens: *cf. SEN. dial. 11, 2, 1. potior*: CLAUD. DON. Aen. 2, 765 p. 251, 27. praecipuus: CIC. epist. 4, 3, 1 CELS. 8, 20, 3. praesagus: PANEG. 3 (11), 10, 3. productus: CIC. Tusc. 3, 38. propior: LIV. 7, 21, 3 VAL. FL. 1, 548. pulcher: SVLPICIA 69. pulsuosus: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. quantus: PLAVT. Truc. 456 CIC. Verr. II 2, 163 Rab. Post. 45 al. PROP. 1, 1, 38. saepius. querulus: OV. trist. 3, 8, 32 al. rabidus: SEN. Oed. 1060 STAT. Theb. 6, 83. recens: LIV. 2, 48, 6 al. CELS. 4, 13, 2 SEN.

epist. 63, 13 CVRT. 10, 5, 21. saepius. reconditus: v. p. 1845, 35. re- currens: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91 iisdem locis. religiosus: MAXIMIN. c. Ambr. 126. repentinus: CLAUD. DON. Aen. 9, 475. residuus: SCRIB. LARG. 121. saevus: PACVV. trag. 267 VERG. Aen. 1, 25 al. (*cf. SERV. Aen. 1, 25*) OV. ars 2, 235 SEN. Herc. f. 28 Herc. O. 1282 LVCAN. 9, 111 SIL. 13, 234 SER. SAMM. 161 VVLG. sap. 19, 15. salutaris: AVG. in psalm. 114, 5. sanabilis: SER. SAMM. 100 CELS. 2, 8, 15. secretus: SEN. Med. 151. segnis: OCTAVIA 675. sempiternus: CIC. p. red. in sen. 34. simplex: SEN. dial. 6, 22, 3 CAEL. AVR. acut. 2, 16, 100. so- cius: STAT. Theb. 3, 679 al. solitus: OV. Pont. 4, 10, 69. sollicitus: OV. ars 3, 374. stimulosus: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. subitaneus: SER. SAMM. cap. XLVII. subitus: VERG. Aen. 12, 599 OV. ars 3, 702 epist. 11, 47 al. CELS. 2, 8, 25 PLIN. nat. 29, 55 al. SIL. 12, 99 MART. 10, 41, 3 SER. SAMM. 882. al. summus: RHET. Her. 2, 7, 10 CIC. dom. 98 al. SEN. epist. 78, 7 al. LVCAN. 8, 82 PLIN. nat. 11, 218 CARM. poet. min. III 36, 8. al. superstes: SEN. dial. 6, 1, 5. supervacuus: SEN. epist. 99, 4 PETRON. 111, 8. suppuratus: CVRT. 7, 1, 7. tacitus: OV. fast. 1, 356 al. LIV. 40, 3, 5. taeter: SER. SAMM. 361. tantus: CIC. Verr. 4, 74 al. passim. tener: STAT. Theb. 2, 353. tolerabilis: CIC. fin. 1, 49 al. CELS. 4, 26, 1 SEN. epist. 78, 7 al. tristis: SER. SAMM. 450 al. PRVD. perist. 5, 160. validus: BAYDON. 11. vanus: SEN. dial. 10, 3, 3. vastus: SEN. epist. 78, 10 Herc. O. 351 SCRIB. LARG. 182. vehemens: CELS. 2, 7, 8 al. PLIN. nat. 24, 62 FRONTO p. 184, 14 N. VVLG. Iob 2, 13 CAEL. AVR. acut. 3, 6, 67 al. GREG. M. moral. 3, 54. verendus: LVCAN. 7, 681. verus: HOR. epist. 1, 17, 57 MART. 6, 63, 7 al. CYPR. laps. 29 COD. Iust. 9, 9, 29 pr. (*a. 326*). vetus: CIC. Phil. 1, 30 SEN. contr. 4 pr. 6 (*ibid. obliteratus*) CELS. 4, 13, 1 COLVM. 6, 12, 5 SCRIB. LARG. 11 al. PLIN. nat. 20, 238. vetustus: CELS. 4, 2, 8 al. violentus: APVL. flor. 16 p. 68. virilis: CIC. Att. 11, 23, 3. vivus: STAT. silv. 5, 5, 39. ulti- mus: STAT. Theb. 11, 322. aliter OV. met. 13, 494. votivus: SIDON. carm. 11, 64. utilis: TERT. scorp. 5 p. 154, 19. *de loco (mem- bro)*: corporalis: AVG. serm. 349, 2, 3. corporeus: AVG. civ. 21, 3 tit. (*cf. etiam vol. IV p. 996, 19*). ischidiacus: PLIN. nat. 26, 42 BOETH. mus. 1, 1 p. 185, 21. lateralis: LVCIL. 1314. medullaris: APVL. met. 7, 17. ad iugulum perveniens, brachium tangens: CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91. *de personis dolentibus vel dolendis*: domesticus: CIC. Verr. 4, 63 Phil. 5, 51 al. MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 2. erilis: *ex con.* VARRO Men. 257. femineus: OV. met. 9, 151 SEN. Herc. O. 1674. fraternus: CLAUD. DON. Aen. 12, 155. humanus: SVLP. SEV. epist. 2, 12. *cf. p. 1851, 4*. maritalis: COD. Iust. 9, 9, 15, 1 (*a. 242*). maternus: PROP. 3, 7, 68 SEN. dial. 11, 15, 1 FIRM. err. 7, 1. muliebris: CIC. Cluent. 13 Scaur. 9 LIV. 3, 48, 8 CLAUD. DON. Aen. 3, 310 p. 309, 8 (*? v. app. crit.*). municipalis (-ium?): CIC. Att. 7, 11, 4. paternus: CLAUD. DON. Aen. 10, 790. patrius: OV. met. 11, 328² LIV. 3, 48, 4 VAL. FL. 2, 609. 5, 432 PLIN. epist. 1, 12, 4 AVSON. Mos. 302. priva- tus: CIC. har. resp. 49 LIV. 2, 56, 2 al. VAL. MAX. 5, 10, 1 SIL. 5, 157 AMBR. exc. Sat. 1, 1. proprius: CIC. Phil. 8, 18. al. publicus: LIV. 5, 11, 5 SEN. dial. 3, 11, 7 al. PLIN. nat. 36, 119 PS. QVINT. decl. 12, 12 al. FLOR. epit. 4, 7, 4. virgineus: OV. met. 5, 401. virilis: v. supra l. 29. *nom. propr.*: Mygdonius, Pharius (*i. Cybeles de Attide, Isidis de Osiride*): STAT. silv. 5, 3, 244. Romanus: CLAUD. 18, 374. -r *de aliquo, aliqua re*: CIC. epist. 14, 9 CORP. VI 34576 AVG. civ. 14, 9 p. 22, 7. TAC. hist. 3, 36 v. p. 1843, 24. adversus aliquem: TAC. ann. 2, 71 ENNOD. opusc. 3, 67 p. 347, 24. contra aliquem: GREG. M. moral. 10, 30. in aliquem: HIL. in psalm. 13, 2. pro lege: ARA- TOR act. 1, 62. -r *alicuius rei* (*i. de aliqua re*): v. sub III A et B. *cf. etiam p. 1838, 56. 76. 80. 1839, 40. adde* CIC. Phil. 8, 18 proprios dolores suarum rerum omnes habebant. *alicuius perso- nae*: VERG. Aen. 12, 411² (*sed cf. p. 1838, 65*) LYGD. 2, 29 (*v. p. 1842, 47*). *nota acc. c. inf. pro epitheto*: SVLP. SEV. dial. 1, 2, 5 me -r iste compugit, . . . nos sapientis . . . viri amicitia destitutos esse. *cf. etiam* CIC. Phil. 1, 14 et Att. 6, 1, 6 (*p. 1846, 17 sq.*). -is (-um): accessio: SEN. epist. 66, 47. acerbitas: GELL. 12, 5, 4 FIRM. math. 3, 2, 15 al. *cf. CLAUD. DON. Aen. 11, 172 p. 431, 21 al.* aculeus: PANEG. 10 (4), 12, 2 AVG. civ. 5, 20 p. 231, 22 D. acumen: ARNOB. nat. 3, 10 p. 118, 24. admonitio: PLIN. nat. 25, 88. aestima- tio: QVINT. decl. 368 p. 404, 28. aestus: FIRM. math. 3, 4, 19 (*v. app. crit.*). affectus: CLAUD. DON. Aen. 10, 20. allevatio: CIC. fin. 1, 40. ambitio: SEN. epist. 63, 2. amotio: CIC. fin. 1, 37 al. ars: SEN. Tro. 583 MART. 7, 39, 8. asperitas: CIC. leg. 1, 31 fin. 5, 94 CLAUD. DON. Aen. 1, 195 p. 46, 8 al. asseratio: TERT. patient. 9 p. 14, 16. augmen- tum: CLAUD. DON. Aen. 6, 220 al. auxilium: CIC. Tusc. 3, 35. bre- vitas: CIC. Tusc. 5, 88. celeritas: CIC. fin. 1, 40. clades: CLAUD. DON. Aen. 12, 925. cogitatio: ITALIA Ier. 4, 14 (Ps. Aug. spec. 23 p. 400, 15. *νόσος*). compendium: CYPR. Demetr. 12 p. 360, 10. con- cussio: TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 4. confessio: SEN. dial. 5, 5, 8. conquestio: SEN. epist. 78, 14. consolatio: CIC. epist. 4, 13, 1. con- suetudo: CELS. 4, 31, 2. contemptio: CIC. rep. 5, 9 al. contemptus: VAL. MAX. 3, 3 ext. 6 SEN. dial. 70, 18 QVINT. inst. 12, 2, 30. continua- tio: FIRM. math. 6, 11, 8 al. corona: CYPR. patient. 10 p. 404, 22. corpora (*ἄστροι*): LVCAN. 2, 467. cruciatus: CIC. fin. 4, 31 Att. 11, 11, 1 FIRM. math. 5, 6, 1. crux: ARNOB. nat. 1, 17 al. cumulus (*cf. CYPR. epist. 14, 1*): CLAUD. DON. Aen. 7, 295 p. 48, 17 al. cura: CIC. epist. 5, 16, 5. depulsio: CIC. fin. 5, 17. detractio (*τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις* *Epi- [Heu]*)

curi, cf. GELL. 2, 6, 12 [*Epic. sent. III Vs.*]: CIC. off. 3, 118 GELL. 2, 6, 12. 2, 9, 3. dies: QVINT. decl. 256 p. 48, 6. dignitas: PS. QVINT. decl. 10, 9 p. 196, 24 (cf. etiam Reitzenstein, *Stud. z. Quint. gr. Dekl.*). distractio: VARRO ling. 7, 60. diuturnitas: CIC. fin. 1, 40. documentum: TAC. ann. 2, 34 AMM. 15, 8, 15. dolor: v. p. 1840, 19. eruptio: SEN. contr. exc. 8, 6. experimentum: AVG. civ. 14, 10 p. 27, 11 D. exsolutio: SEN. dial. 6, 19, 5. exsultantia: GELL. 12, 5, 9. faces: CIC. Tusc. 2, 61 al. fastidium: CLAUD. DON. Aen. 3, 35 p. 360, 13. fel: DRAC. Orest. 616. fides: COD. Theod. 9, 1, 9 (a. 367). finis (cf. PROP. 1, 16, 21): RHET. Her. 2, 7, 10 CIC. Att. 3, 7, 2 al. SEN. dial. 6, 19, 5 CVRT. 6, 11, 21. flagellum: AVG. conf. 5, 8. flamma: CLAUD. DON. Aen. 2, 770 p. 252, 8. fomentum: CIC. Tusc. 2, 59. fortuna: STAT. Theb. 12, 86. frons: LVCAN. 9, 1063. fuga: CIC. fin. 1, 33. furor: CLAUD. DON. Aen. 2, 775. gemitus: AVG. civ. 14, 26 p. 54, 13 D. ictus: SEN. epist. 99, 18. ignis: TYCON. 3 p. 22, 9 AVG. fid. et op. 16, 27 (= quaest. Dulc. 1, 8). illecebrae: HIER. epist. 39, 6, 3. imitamentum: TAC. ann. 3, 5. immanitas: CLAUD. DON. Aen. 4, 670 p. 417, 15 al. immoderatio: AMBR. exc. Sat. 2, 11. impatientia: PAPIN. dig. 29, 1, 34 pr. et al. Icti. TERT. patient. 9 p. 14, 23. al. impedimentum: SEN. dial. 11, 17, 2. impetus: CELS. 2, 14, 8 SEN. dial. 3, 1, 1 (v. app. crit.) Phoen. 348 IMPP. ANTONIN. et COMM. Papin. dig. 48, 5, 39, 8 AVG. serm. 349, 2, 3. impotentia: VAL. MAX. 9, 3, 3. incommodum: FIRM. math. 4, 9, 9 al. incrementum: ORIG. in Matth. 18, 37 p. 1651^c. indicatura: PLIN. nat. 29, 21. indicium: CIC. dom. 103. indignitas: CLAUD. DON. Aen. 7, 575. ingenium: v. p. 1843, 42. initium: VVLG. Matth. 24, 8 Marc. 13, 8. insania: CLAUD. DON. Aen. 2, 740 p. 248, 11. insignia: VAL. MAX. 1, 1, 15. instinctus: STAT. Theb. 5, 104 AVG. civ. 3, 13 p. 111, 11 D. instrumentum (cf. LVCAN. 9, 70): SEN. epist. 14, 6. intentio: SEN. epist. 78, 7. iracundia: CAES. civ. 3, 8, 3. iter: CYPR. epist. 55, 29. labor: CLAUD. DON. Aen. 2, 775 p. 254, 1. lancea: PETR. CHRYS. serm. 83 p. 434^a. latibulum: CIC. Att. 12, 13, 2. lectus: VVLG. psalm. 40, 4 NICET. vigil. 2 p. 58, 4. lenimentum: FIRM. err. 18, 6. levamentum: PLIN. epist. 8, 19, 1. levatio: CIC. Att. 12, 23, 2. levitas: CIC. Tusc. 5, 88. lex: PS. QVINT. decl. 11, 8 SYMPH. 212. libertas: PS. QVINT. decl. 18, 2. longinquitas: CIC. Tusc. 5, 88. macula: GREG. M. moral. 10, 30. magnitudo: CIC. fin. 1, 40 al. CELS. 7, 4, 2^b SEN. dial. 11, 1, 3 CVRT. 10, 5, 8 PLIN. nat. 25, 24 AMM. 27, 2, 8. materia: OV. Pont. 1, 10, 23. medicamentum: CIC. fin. 2, 22. medicina: CIC. ac. 1, 11 PS. CATO dist. 4, 40. metus: CIC. fin. 2, 21 al. SEN. epist. 123, 15 al. QVINT. inst. 12, 1, 28 al. AVG. divers. quaest. 36, 1. modus (cf. HIER. epist. 39, 5, 2): SEN. Thy. 255 HIER. epist. 57, 13, 1. monumentum: CIC. dom. 100 VERG. Aen. 12, 945 MART. 1, 88, 7 CLAUD. 26, 615. morsus: CIC. Tusc. 2, 53 al. CLAUD. DON. Aen. 7, 290. multitudo: VVLG. I reg. 1, 16 al. natura: SEN. epist. 94, 7. negotium: SVLP. SEV. dial. 3, 18, 1. nisus: SIL. 5, 325. novatio: CLAUD. DON. Aen. 12, 945. numen: QVINT. inst. 6 pr. 10. oblivio: CIC. epist. 5, 15, 4. opinio: CIC. Tusc. 3, 70 SEN. dial. 2, 5, 2. ostentatio: SEN. epist. 99, 15 PETRON. 17, 2 PLIN. epist. 4, 2, 4. panis: ITALIA (Lucif. reg. apost. 8 p. 54, 31) et VVLG. III reg. 22, 27 (cf. HIER. epist. 34, 1, 3 sq.). al. passio: CHIRON 210 SVLP. SEV. epist. 2, 12. patientia: CIC. Tusc. 2, 65 SEN. dial. 9, 8, 1 al. MIN. FEL. 37, 5. perfugium: CIC. Att. 12, 13, 2. periculum: CIC. Cluent. 10. perpersio: RHET. Her. 4, 25, 35 CIC. fin. 1, 49 al. SEN. epist. 66, 47. poena: CIC. Att. 1, 16, 7 al. PROP. 1, 14, 18. pondus: GREG. M. moral. 3, 41 CLAUD. DON. Aen. 1, 245 p. 57, 8. primitiae: VAL. FL. 3, 516. principium: OV. met. 7, 796. privatio: CIC. fin. 1, 37 al. professio: QVINT. decl. 246 p. 6, 16. punctiuncula: SEN. dial. 7, 15, 4. rabies: SIL. 5, 157. recordatio: CIC. epist. 5, 12, 4 AMM. 21, 13, 12. refrenatio: SEN. dial. 5, 15, 3. relaxatio: CIC. fin. 2, 95. remedium (cf. PLIN. nat. 23, 82. 28, 122 PELAGON. 115 CLAUD. DON. Aen. 7, 495): CIC. Tusc. 2, 45 PVBLIL. L 3 CELS. 4, 13, 2 SEN. dial. 11, 17, 2 AMM. 19, 12, 14. remissio: SCRIB. LARG. 99. requies: OV. ars 2, 490. sacrum: STAT. Theb. 12, 392. saevitia: CLAUD. DON. Aen. 6, 465 p. 565, 26 AVG. serm. 349, 2, 3. sanitas: VLP. dig. 50, 13, 1, 3. satietas: PLIN. epist. 8, 5, 3. sensus: CIC. Verr. II 5, 118. 123 Cluent. 171 prov. 2 al. CELS. 2, 3, 1 al. SEN. dial. 2, 16, 2 al. GELL. 12, 5, 8. al. significatio: RHET. Her. 4, 15, 22. signum: CIC. de orat. 2, 190 OV. epist. 18, 107 al. CLAUD. DON. Aen. 2, 285 p. 186, 15 CLAUD. rapt. Pros. 2, 122. simulatio: VAL. MAX. 4, 6 ext. 3. solacium: CATVLL. 2, 7. solacium (cf. SEN. benef. 4, 18, 3 STAT. Theb. 1, 621 PLIN. epist. 8, 16, 1): CIC. Tusc. 2, 59 SEN. dial. 12, 3, 5 al. CVRT. 4, 10, 21 QVINT. decl. 303 p. 195, 4 PLIN. epist. 2, 7, 3. saepius. species: CIC. Tusc. 2, 54 TAC. Agr. 43. stimulus: CIC. Tusc. 2, 66 APVL. met. 8, 7. studium: HIER. epist. 39, 3, 5. susceptio: CIC. ac. 1, 23. tactus: CIC. ac. 2, 20. taedium: SEN. epist. 98, 18. telum: ARNOB. nat. 3, 10 p. 118, 24. tempus: CIC. Sest. 52. nota CIRIS 336. QVINT. decl. 292 p. 163, 20. terminus: CORP. VIII 23231. terror: CIC. Tusc. 2, 14. timor: CIC. leg. 1, 60 al. SEN. epist. 121, 7 al. tolerantia: QVINT. inst. 2, 20, 10 TERT. apol. 50, 14 AVG. pat. 4, 3. toleratio: CIC. fin. 2, 94. tormentum: CIC. fin. 2, 92 OV. met. 14, 716 FIRM. math. 5, 1, 11 HIER. epist. 39, 2, 2 AVG. civ. 18, 49 p. 333, 9 D. BOETH. mus. 1, 1 p. 185, 21. tractus: VAL. MAX. 9, 2 ext. 1. turbo: VAL. FL. 6, 279. vacatio: SEN. epist. 92, 11. vacuitas: CIC. fin. 1, 39 al. (passim). velum (in imagine): PLIN. epist. 4, 20, 2. cf. 6, 33, 10. venia: CALP. decl. 23 p. 21, 10. verbum: DRAC. Orest. 461. vertex: v. p. 1839, 18 sq. vindicta: PAPIN. dig.

48, 5, 38 (37) CYPR. patient. 21 p. 412, 20. violentia: GELL. 12, 5, 3 CLAUD. DON. Aen. 11, 415. vis (cf. LVCAN. 3, 742): CIC. Verr. II 1, 81 part. 117 al. VAL. MAX. 3, 2, 12 SEN. dial. 11, 15, 1 al. TAC. ann. 4, 45 AVR. Fronto p. 82, 4 N. CYPR. mort. 10 p. 302, 16 al. AVSON. 438, 2. saepe. vires: SIL. 2, 123. vitatio: CIC. part. 92 al. vitium: FIRM. math. 4, 10, 4. vox: CIC. Flacc. 6 Planc. 34 PAVL. FEST. p. 6 LVCAN. 5, 494 CALP. decl. 42 PANEG. 6 (7), 9, 1. usus: AMBR. paenit. 2, 10, 92. vulnus: FLOR. Verg. p. 184, 16 AMBR. exc. Sat. 1, 40. *personae*: -is (-um): adiutor: SEN. dial. 5, 39, 3. auctor: CIC. Flacc. 53. comes: SEN. dial. 5, 39, 3 STAT. silv. 2, 1, 28. dominus: CIC. fin. 1, 49. filius (= hebr. Benoni): v. vol. II p. 1907, 73. furia: OV. met. 6, 595. index: PANEG. 8 (5), 9, 6 CLAUD. DON. Aen. 12, 55. iudex: PS. QVINT. decl. 3, 11. nuntius: SVLP. SEV. epist. 2, 19. nuntia (lacrima): CLAUD. DON. Aen. 12, 55. punitor: CIC. Mil. 35. quaestor: CIC. p. red. in sen. 35 cum Plancius fuerit quaestor (consors Peterson) non imperii, sed -is mei (i. me curaverit non ut imperatorem, sed ut dolentem). socia: PLIN. nat. 35, 138 APVL. met. 5, 17. socius: STAT. silv. 2, 1, 28 TAC. ann. 1, 62. testis: CIC. Flacc. 40 OCTAVIA 76 STAT. Theb. 12, 347. AVG. serm. 351, 1, 1 de lacrima (item CLAUD. DON. Aen. 12, 55). victor: VAL. MAX. 3, 3 ext. 3 SEN. dial. 12, 15, 3. vir: VVLG. Is. 53, 3. ultor: VERG. Aen. 10, 863 (sed cf. app. crit.). grex -um: PRVD. ham. 603 de viperis. urbs: v. p. 1841, 16. amans (vertit gr. φιλό-πovος): CIC. Tusc. 2, 35 (ibid. studiosus). avidus: STAT. silv. 5, 5, 56. expers: OV. met. 4, 419 FRONTO p. 183, 2 N. exsors: PRVD. perist. 5, 160. impatiens: APVL. met. 4, 20 COD. Iust. 6, 22, 2 (a. 290) AMM. 23, 3, 6 CLAUD. DON. Aen. 4, 215 p. 382, 25. impotens: VAL. MAX. 4, 6, 2. particeps: CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 1. vacuus: STAT. Theb. 12, 38² (v. app. crit.). vetus: SIL. 11, 26. a -e: aberratio: CIC. Att. 12, 38, 3. ad -em: remedium: SCRIB. LARG. 53. adversus -em: pugna: GELL. 12, 5, 2. *adnominatioes sim.*: componitur -r cum: damnum: LIV. 26, 37, 3 PHAEDR. 1, 28, 10 SEN. dial. 1, 2, 6 al. decus: VERG. Aen. 10, 507. al. (cf. vol. V p. 243, 22). desiderium: CIC. ad Q. fr. 2, 13, 1 al. PLIN. epist. 5, 16, 6. detrimentum: VAL. MAX. 1, 6, 9 AVG. quaest. Dulc. 1, 8. cf. etiam VEN. FORT. carm. 6, 5, 63. dolus: PLAVT. Most. 716 (in lusu verborum) ALC. AVIT. carm. 2, 32. color: TERT. scorp. 1 p. 144, 4. labor: PLAVT. Pseud. 686 TER. Andr. 831 VVLG. psalm. 10, 7 al. AVG. civ. 20, 13 p. 437, 30 D. al. pudor: CVRT. 9, 10, 17. timor: AVG. civ. 3, 13 p. 111, 31 D. al. *synonyma (iuxta posita)*: aegritudo: CIC. Tusc. 4, 18 FRONTO p. 86, 1 N. GELL. 9, 2, 9 ARNOB. nat. 1, 18. aerumna: v. p. 1840, 24. adde VVLG. eccles. 2, 23. afflictio: v. p. 1838, 21. angor: v. p. 1840, 31. calamitas: v. p. 1838, 36. carnificina: CATO or. frg. 9. conflictatio: CYPR. mort. 10 p. 302, 11. cruciatus: SISENNA frg. inc. 1 RHET. Her. 2, 7, 10 CIC. Catil. 4, 12 al. (v. p. 1838, 3). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2. saepius, cf. p. 1838, 70. 74 sq. 1839, 3. 26. 1840, 12 sq. adde AVG. civ. 21, 1 p. 487, 16 D. in euang. Ioh. 36, 4 OROS. hist. 4, 12, 10 CORP. VIII 23245, 7. crux: v. p. 1840, 82. cura: v. p. 1840, 29. 37. 39. 1842, 44 sqq. indignatio: v. s. III B. infelicitas: v. p. 1838, 41. ira, iracundia: v. s. III B et D. labor: PLAVT. Pseud. 686 TER. Andr. 831 LVCIL. 215. saepe (v. etiam p. 1838, 5 sqq. 1839, 44. 1840, 29. 1841, 29). luctus: passim. v. p. 1838, 34. 37. 57. 1840, 14. 30. 42 al. 1843, 57. acre malum: LVCR. 3, 252. maeror: v. p. 1838, 24. 1840, 8. 31. 42 al. adde: SIL. 2, 550 AMBR. exc. Sat. 1, 1. maestitia: v. p. 1840, 17. miseria: TER. Ad. 602. molestia: CIC. fin. 1, 37 al. odium: v. s. III B. passio: v. p. 1838, 84. adde CYPR. patient. 10 p. 404, 22. querella: AVR. Fronto p. 91, 28 N. sollicitudo: CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2. tormentum: RHET. Her. 2, 7, 10 SEN. dial. 5, 42, 2. tristitia: AVG. civ. 14, 7 p. 16, 6 D. vexatio: SEN. epist. 66, 20. alia habes CIC. Tusc. 4, 18 (cf. p. 1837, 57). *nota vocabulum inter varia mala allatum*: ACC. trag. 349 maeror anxietudo error -r. CATO or. frg. 9. RHET. Her. 2, 2, 3 inimicitias, infamiam, -em, supplicium (inter 'incommoda'). CIC. Q. Rosc. 24 ex... cuiusque damno, -e, incommodo, calamitate, iniuria. dom. 103 Marcell. 34 leg. 1, 55 fin. 1, 24. 3, 51. 4, 20. 72 Tusc. 4, 16 off. 2, 38 al. SEN. dial. 2, 6, 3. 2, 8, 3. 2, 10, 4 epist. 24, 15. 51, 8. 59, 8 al. 82, 10 'inter indifferentia' (82, 14 al.). 123, 13 rem. fort. 16, 9 Herc. f. 693 Oed. 652 al. QVINT. inst. 12, 1, 28 FIRM. math. 2, 4, 5 AVG. civ. 2, 23 p. 85, 25 D. 18, 49 p. 333, 9. 22, 22 p. 603, 28 in psalm. 125, 10. 138, 15 ALC. AVIT. carm. 2, 32. inter mala corporis: CELS. 1, 3, 25. 5, 28, 11 al. *opposita*: felicitas: cf. CARM. epigr. 682. gaudium: PVBLIL. B 38 J 38 LVCR. 5, 1061 LIV. 3, 72, 3 al. PHAEDR. 4, 17, 10 SEN. dial. 7, 25, 3 al. PLIN. epist. 8, 10, 3 al. SVET. Aug. 66, 4 FIRM. math. 2, 28, 2 CLAUD. 26, 208 VVLG. prov. 14, 13 (v. p. 1838, 33) AVG. civ. 14, 9 p. 25, 13 D. gratulatio: PANEG. 10 (4), 33, 6. laetitia: CIC. rep. 1, 7 fin. 2, 97 Tusc. 2, 44. 4, 66 CAES. Gall. 5, 52, 6 LIV. 4, 17, 8 al. VAL. MAX. 9, 12, 2 SEN. epist. 59, 14 QVINT. inst. 11, 3, 75 GRAMM. suppl. 61, 16 al. HYG. astr. 2, 33 p. 72, 12 AVG. civ. 6, 10 p. 268, 21 D. saepius. solacium: SEN. dial. 12, 12, 1. suavitas: VINDIC. med. 23. voluptas (cf. SEN. dial. 6, 1, 7): PLAVT. Truc. 519 CIC. Catil. 1, 25 Pis. 42 de orat. 1, 226 al. leg. 1, 31. 39 fin. 1, 23 al. (passim) Tusc. 2, 52 al. (passim) epist. 15, 21, 1 LVCR. 2, 967 al. BELL. Alex. 56, 2 HOR. sat. 1, 2, 39 al. OV. ars 1, 750 SEN. dial. 5, 5, 5 al. PLIN. epist. 8, 5, 2 FRONTO p. 71, 20 N. GELL. 9, 5, 4 al. APVL. Socr. 12 p. 146 AMBR. off. 2, 4, 12 AVG. civ. 1, 27 p. 42, 24 D. al. (cf. p. 1838, 39) conf. 3, 2, 2 in euang. Ioh. 15, 21 al. *deriv.*: dolorifer, dolorosus, indolorius, -ia (f. et n. pl.).

dolōrifer, -a, -um a dolor et ferre. *qui dolorem affert.* NOVELL. Iust. 140 pr. hoc quod valde -um et triste consistit (ἀλῶν ἐπὶ δυνον καὶ ἄλλως ἐνιάρων).

dolōrōsus, -a, -um a dolor. *doloris plenus.* [corrupte CHIRON 337 caput -um (deorsum Büch. coll. VEG. mulom. 2, 100) portabit. VEG. mulom. 3, 22, 1 de locis -is emissum sanguinem. sic cod. A saec. XIV et ed. pr.; de locis dolentibus rell.] THEOD. PRISC. log. 95 -os singultus (dolor hos BVGel, et dolor his r; in b plane corrupta). CAEL. AVR. chron. 4, 5, 81 ventris extantia . . . resistens atque -a.

1. **dolōsē** v. sub dolosus p. 1856, 56.

2. **dolōsē** a 2. dolus. i. q. dolenter. in inscr. mutila CORP. XII 1939 cuius suprema . . . composui -e < . . .

dolōsitās, -ātis f. a dolosus. i. q. actio dolosa, fraus, animus dolosus. AVG. in psalm. 49, 26 -s est fraus quaedam in verbis aliud promendi, aliud sentiendi. ITALA psalm. 49, 19 (Veron., Aug. in psalm. 49, 26) *lingua amplexa* -est (amplexatur Aug.) -em (dolōteta. Vulg. concinnabat dolos. cf. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 25). 54, 24 (Veron., Hil. in psalm. 54, 19, Aug. in psalm. 54, 26) viri sanguinum et -is (dolōteta. VVLG. dolosi). 72, 18 (Veron., Aug. in psalm. 72, 24) propter -em (dolōteta. VVLG. dolos). PS. HIER. epist. 6, 6 p. 84^d nec -e damnatur Iacob (cf. supra: locum fratris fraudulentem invadit). 6, 7 tertiae illius -is . . . victor dominus (de tentatione Christi). VVLG. Sirach 37, 3 cooperire aridam malitia et -e illius sc. amici (καλῶσαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι). AVG. in psalm. 49, 26 lingua tua admisit -em, . . . perpetravit -em. c. adv. leg. 2, 12, 42 contraria testimonia proferuntur versipelli -e. virg. 51, 52 arguebat nomine vulpium astutam -em. PETR. CHRYS. serm. 152 p. 604^d (= AVG. serm. ed. Mai 109, 1) fremit -s Herodiana se deceptam. CASSIAN. conl. 23, 12, 4 (= Ps. AVG. serm. 103, 4) *emptor versutus* peculium dei unius fraudis -e pervasit. SCHOL. Ter. p. 113, 16 (ad Argum. Haut. 9) 'technis' fraude et -e (DE). CASSIOD. in psalm. 34, 23 ludaeorum nefanda -s. GREG. TVR. Franc. 7, 14 p. 298, 25 cuius -s ubique dispergitur (opp. fides). 8, 1 p. 326, 19 -em haereticorum. 8, 2 p. 327, 22 periurasti . . . mittens indicolos -e plenus (i. -os? sic al.). 9, 6 p. 361, 21 detecta -e eius. p. 361, 24 multos decepit -e. vit. patr. 5, 3 p. 679, 18 de illius (diaboli) -e pavescere. in psalm. p. 877, 1 propter -em iniquorum.

dolōsus, -a, -um [a 1. dolus. Th.]. *dolosissimus v. infra l. 75.* ISID. orig. 10, 76 -us, insidiosus vel malignus ab eo, quod deludat. diff. 1, 174 -us est, qui occulta machinatione grassatur. DON. Gloss. V 227, 22 -us est qui imprudenti obest. GLOSS.² II Philox. DO 27 *dolios* (I Ansil. DO 63 *dolius*: -us Graece). III Abol. DO 3 *callidus*, [in]-sensatus, malitiosus, insidiosus, versutus, fraudulentus (cf. AVG. in psalm. 72, 24), malignus. i. q. *doli plenus, deceptor, fallax.* praeter aliquot locos Vulgatae et Augustini proposui omnes.

1 de personis: PLAVT. Epid. 372 -am fidicinam . . . quae . . . simulet, quae . . . docte ludificetur. MIL. 198 quem dolum -o contra conservo parem. HOR. sat. 2, 5, 70 mulier . . . -a libertusve. carm. 1, 35, 28 v. p. 1856, 53. 3, 27, 26 v. p. 1856, 12. OV. met. 14, 92 fraudem et periuria . . . Cercopum . . . gentisque admissa -ae. STAT. Ach. 1, 874 -am . . . Thetin (ut quae Achillem occultaverit). ITALA II Cor. 11, 13 (Ps. Cypr. singul. cler. 23, cf. Tert. adv. Marc. 5, 12 p. 617, 19) pseudo-apostoli sunt operarii -i (VVLG. subdoli. ἐργάται δόλιοι. cf. CYPR. epist. 75, 25 p. 827, 6). IVVENC. 3, 133 Pharisaei scribaeque . . . -i. sim. 3, 221. 241. CLAVD. DON. Aen. 2, 40 p. 152, 32 hominum . . . genus versutum, -um, callidum (Danai). 2, 105 (syn. fallax). ANON. de mach. bell. 6 -a barbaries (i. barbari). HIER. in Ezech. 22, 9 p. 254 'viri detractores' (sic VVLG.), sive iuxta Symmachum et Theodotionem '-i' (λησταί), quod in Hebraeo dicitur Rachil. VVLG. psalm. 6, 7 virum sanguinum et -um (δόλιον. 54, 24 [dolōteta. 42, 1 ab homine iniquo et -o (ἀδίκον καὶ δόλιον). prov. 14, 5 profert . . . mendacium -us testis. 14, 15 filio -o. AVG. serm. 4, 22, 23. VEREC. in cant. 1, 5 spiritus ad seducendum callidi, ad suggerendum -i. MVTIAN. Chrysost. hom. 13, 3 deus non est subdolos neque -us. NICET. spir. 17 discipulus. CARM. epigr. 95 libertae . . . venenariae et perfidae -ae duri pectoris. PAPYR. Marini 89 (a. 587) per . . . quamlibet -am ficticiamque personam. de vino in imagine: PLAVT. Pseud. 1251 hoc vitium vino est: pedes captat primum, luctator -us est. pro subst. dolosus, -i: HOR. sat. 2, 5, 3 iamne -o (-os Φ; cf. Hom. v. 293 δόλων ἄτε) non satis est Ithacam revehi. OV. epist. 19, 31 sit fraus huic facto nomen, dicarque -us, si tamen est, quod ames, velle tenere dolus. VLP. dig. 4, 3, 1 adversus varios et -os, qui aliis offuerunt calliditate quadam. VVLG. psalm. 108, 2 os -i (δόλιον). Sirach 11, 31 insidiae -i (δόλιον). 11, 34 ab uno -o atgetur sanguis (gr. non respondet). 27, 28 v. p. 1856, 39. Mal. 1, 14 maledictus -us. RVFIN. epist. Clement. 14 hypocritae . . . et -i. Clement. 3, 46 o nefandissime omnium et -issime! AVG. serm. 100, 1 -um et insidiosum. ibid. -us et elatus. ibid. quomodo sequitur -us simplicitatem. in euang. Ioh. 116, 5 non respondit, non sicut reus sive -us, sed sicut . . . simplex atque innocens. lib. arb. 2, 2, 5. PHYSIOGN. 16 -um et iracundum. GREG. TVR. Andr. 25 de uxore homicidae: -o (de dolose, de -o, a -o, -a) e codd. concipiens dolores . . . sustines. FACVND. defens. 12, 1 p. 830^b ignorantes discernimus a -is. DON. Ter. Ad. 413 sedulo, sine dolo, id est instanter: quia negligentes servi -i dicuntur.

2 de corporis partibus et animo (cf. etiam sub 5): CLEM.

ad Cor. 15 labia -a (VVLG. psalm. 11, 3 [δόλια]. 11, 4 al. ORIG. in I reg. § 14). VVLG. psalm. 51, 6 dilexisti . . . verba praecipitationis, lingua -a (PSALT. Rom. in lingua -a. γλώσσαν δόλιαν. VVLG. psalm. 108, 3 al. AVG. serm. 216, 6, 6). SCHOL. Hor. ars 437 animi latentes sub vulpe, id est -i animi. VVLG. prov. 13, 13 animae -ae errant in peccatis. COD. Iust. 8, 36, 5, 1 -am mentem.

3 de bestiis: PHAEDR. 1, 13, 11 -a vulpes (NEMES. cyn. 52 RVFIN. patr. 4, 2 EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 [δολερών]). 2, 4, 17 feles -a. app. 24, 6 scio (cornix) . . . cui -a blandiar. nota CHIRON 753 equi -i (Hippiatr. 53, 5 πονηροί). EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 -us (δολερών) et zelotypus est perdix venatoribus ad praedam capiendam malitiose (κακούργως) suam operam praestans. de Iove: HOR. carm. 3, 27, 26 Europe niveum -o credidit tauro latus.

4 de variis rebus corporalibus: PLAVT. Pseud. 1251 v. p. 1855, 66. HOR. carm. 2, 1, 8 ignes suppositos cineri -o. SEN. Tro. 857 nocens saxis Ithace -is (sc. propter Vlixem). PERS. prol. 12 -i spes . . . nummi ('quia eius splendor poetas facit, qui facultate poetica destituti sunt' Jahn). STAT. silv. 1, 5, 20 fonte -o Salmacis (cf. Ov. met. 4, 285). SER. SAMM. 45 nigrum crinem fuce simulare -o. LVX. carm. poet. min. IV 445, 5 -i (sc. piscibus) gurgitis. HIER. in Mich. 6, 10 sqq. p. 509 adversus . . . mensuras -as. VVLG. prov. 11, 1 statera -a (20, 23 Os. 12, 7 al. AVG. serm. ed. Mai 105, 2 CASSIAN. conl. 21, 22, 6). Os. 7, 16 arcus (i. τόξον) -us. Mich. 6, 11 sacculi pondera -a (HIER. in h. l. p. 511 sacculo fraudulento).

5 de incorporalibus (cf. etiam p. 1855, 84 sqq.): LVCIL. 1097 e(s)t illud (sc. mulieris ingenium, sec. Marx) . . . mite malum blandum atque -um. CIC. Rab. Post. 4 Ptolomaeus -is consiliis, ut dixit Sibylla, sensit Postumus, Romam venit (VAL. CEM. hom. 5, 5 ENNOD. opusc. 4, 25 p. 389, 13). OV. met. 15, 473 laqueosque artesque -as venatorum (cf. 474 fallite. MART. 5, 18, 6 -as munerum et malas artes. 8, 59, 13 arte -a [8, 59, 12 fallax]. 14, 210 stupor . . . fingitur arte -a. COD. Iust. 5, 18, 6, 1 [ca. a. 290] mariti). PAVL. FEST. p. 311 sutelae: -ae astutiae. STAT. Theb. 10, 699 insidiis et fraude -a. silv. 1, 2, 242 victa sopore -o . . . Ilia (cf. Vollmer ad h. l.). 2, 7, 124 thiasis procax -is Polla tamquam Laodamia (cf. HYG. fab. 104 sub simulatione sacrorum). SOL. 32, 30 astu -o. SCHEM. dian. 45 inopinatus exitus et omnino -us. IVVENC. 2, 586 dictis . . . -is. CLAVD. DON. Aen. 2, 400 consiliorum -a . . . inventio (4, 165). AMM. 28, 1, 7 per -as fallacias. VVLG. Sirach 22, 27 plaga -a (δόλια. 27, 28 plaga -a -i dividet vulnera [πληγή δόλια διελεῖ τραύματα]). PELAG. in Col. 3, 15 p. 467 S. sermone -o. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 237, 8 B. -a . . . sophismata. p. 239, 7 maligna virtus et -a. PS. RVFIN. in psalm. 9, 16 -a cogitatio. CLAVD. 22, 136 -is illecebris Luxuriae. AVG. serm. 13, 4, 4 complexione -a et fraudulenta. ZACCH. 1, 36 vis -a. 1, 38 a . . . daemonum fraudibus vel -a vel falsa est divinatio. PS. AVG. serm. cod. Guelf. ed. Morin app. 1 p. 168, 58 -ae pacis falsitate. PETR. CHRYS. serm. 71 p. 403^a tentatio humanam ignorantiam -os educit in lapsus. SIDON. carm. 5, 271 -as blanditias. POMER. 2, 7 tit. occultatio -a. ENNOD. opusc. 1, 61 p. 277, 23 -i blandimenta commenti. epist. 4, 28, 1 p. 118, 3 pro -is inimicorum . . . insidiis (CASSIOD. in psalm. 90, 3 venantium). COD. Iust. 2, 18, 24, 2 -a assimulatione. VEN. FORT. vita Leob. 10, 32 -um . . . morsum.

syntactica: c. inf.: HOR. carm. 1, 35, 28 diffugiunt . . . amici, ferre iugum pariter -i (fere i. q. dolose recusantes). in aliquem: TYCON. 3 p. 28, 31 in proximum -us. ad aliquid: v. p. 1855, 62.

adv. dolōsē. GRAMM. suppl. p. 55, 14 inter adverbia in e ex-euntia. dolosius: v. infra l. 76. 80. i. q. per dolum. GLOSS.² I Ansil. DO 59 *dolios*. PLAVT. Pseud. 959 ingredi in viam -e: ego (dolos ego et B, dolos et ego et CD) hic in insidiis ero. Truc. 461 rem . . . -e aggredi. LVCIL. 1232 pugnare -e. CIC. off. 3, 61 cum dicitur 'inter bonos bene agier', quicquam agi -e aut malitiose potest? (PAVL. FEST. p. 133 'manticulari' . . . pro -e quid agendo. HIER. epist. 36, 6, 1. VVLG. psalm. 5, 11 linguis suis -e agebant [ἐδολιούσαν. 13, 3 Rom 3, 13]. 35, 3 -e egit [ἐδόλωσεν]. aliter PS. AVG. quaest. test. I 109, 14 melius . . . aperte non recipere scripturas quam -e agere contra illas). FLOR. epit. 1, 1, 12 Tarpeia -e (non dolo sed puella codd.; -e puella Jahn; cf. Liv. 1, 11, 9 fraude) pretium rei, quae gerebant in sinistris, petiverat. VLP. dig. 4, 4, 3, 1 adversarii quasi -e versati (4, 8, 31 in hac lite. 5, 3, 25 in hereditate. 42, 5, 31, 2 COD. Iust. 6, 23, 29, 7. 7, 32, 12 pr. circa aliquem neglegenter vel -e. INST. Iust. 4, 12, 1). 10, 4, 9, 2 si . . . -e fecerit (11, 6, 3 pr. 44, 4, 2, 5). VIR. ill. 2, 6 anulis et armillis -e repromissis. AMM. 17, 13, 3 -e (Corn., Petsch., dolos codd.) parabant et ferrum et preces. DON. Ter. Andr. 417 -e locuturus. SERV. Aen. 11, 531 'insidere' est -e aliquem expectare. PS. ASCON. Verr. II 1, 97 p. 245, 28 St. cupidius accusavit . . . et -ius. HIER. adv. Rufin. 2, 18 commatice -eque translata. PSALT. Rom. 34, 20 -e cogitabant (δόλους διελογίζοντο. VVLG. dolos cogitabant). AVG. in psalm. 14, 3 si . . . -e ostendat viam, sciens in ea esse latrones. 119, 4 -e laudares (ROMVL. fab. Aesop. 14 pr. qui -e laudatur [r. v., verbis subdolis r. g]). c. Cresc. 3, 48, 53 intentionem -ius eludendam. epist. 97, 2 factum sive -e iactant sive libenter putant. serm. 361, 15, 15 serpentis astuta perniciēs -e praedicat, quem vituperare non audet. PS. AVG. quaest. test. I 102, 23 tu, Novatiane, -e hoc profiteris. OROS. hist. 5, 15, 2 rebus . . . -e . . . gestis. EPIST. pontif. [Hey]

937 (Conc. IV 2 p. 167, 18) 162 -e ... libris ... astruere. MAR. AVENT. chron. II p. 234, 500, 1 Godegeselo hoc -e ... machinante. HYD. chron. II p. 22, 97 -e ... venerat. p. 33, 229 Conimbricam -e ingressi. ENNOD. opusc. 3 p. 372, 6 -e ... beneficium praestitit. CASSIOD. in psalm. 89, 9 aranea ... retia -e contextit. IORD. Get. 154 ad ... civitatem ... -e accedens. NOVELL. Iust. 36, 4 alienas ... substantias -e accipere. Hey. *dolsa*, -ae f. inc. orig. MISC. Tir. p. 65, 17 alii (nom. alium) -as novem, love barba -as similes. cf. Meyer-Lübke, *Roman. etym. Wb.* s. v. *dolsa* 'Schote'.

dolva (dolba, dulba), -ae f. [vox gallica esse potest, cf. hibern. *dolbid* 'format, fingit', hibern. *delb* cambr. *delw* 'forma, figura'. Th.]. de etymologia cf. etiam Bücheler, *Archiv* 2 (1885) 119 adn. i. q. *eruca*: EVCHER. instr. 2 p. 158, 6 (in capitulo de bestiis vel reptantibus) *eruca*, quam vulgo -am vocant (inde GLOSS. V 194, 40 *eruca*, quam vulgo *dulam* vocant). cf. Loewe, *Prodr.* p. 418; Meyer-Lübke, *Roman. etym. Wb.* s. v. *dolva*. [francog. *douve*. M.-L.] D.

dolum v. *dolus* (l. 28).

*1. *dolus*, -i m. [= osc. *dolom* (mallo) 'dolum (malum)', gr. *dólos*, fortasse cf. c. theodisc. *zala* 'ratio, enumeratio, numerus, narratio', anglosax. *talū* 'narratio, series' vel c. *dolare*. Th.]. [luc. duolo. M.-L.]. DON. Ter. Eun. 515 -us a laedendo dicitur, id est a dolando, id est minuendo, nam et *dólos* Graece laesio dicitur (cf. etiam p. 1860, 14). ISID. orig. 5, 26, 7 -us est mentis calliditas, ab eo quod deludat. aliud enim agit et aliud simulat. Petronius (frg. 14) aliter existimat dicens: 'quid est, iudices, -us? nimirum, ubi aliquid factum est, quod legi dolet'. FILASTR. 109, 7 v. p. 1858, 51.

dulus? v. p. 1863, 60. 61. gen. masc.: DVB. NOM. gramm. V 577, 31. n. *dolum*, -ī: ITALA psalm. 31, 2 (Clem. ad Cor. 50) nec est in ore eius -um (-us m²). dub.: EXPOS. mundi 12 p. 107, v. p. 1837, 50. IORD. Get. 66 quod -um ... reminiscens. Rom. 330 -um, quod conceperat, peperit. dolor (PROB. app. gramm. IV 201, 23 v. infra l. 71): ITALA psalm. 23, 4 (Veron.) nec iuravit in dolore (*ἐπὶ δόλῳ*. VVLG. dolo). dub.: ITALA prov. 24, 2 (Lucif. non conv. 6 p. 14, 30), v. s. dolor p. 1843, 28. pluralis usitatissimus praeter gen. dolorum (STAT. Theb. 5, 118 PHYSIOGN. 31). gen. sing. *dolūs*: ITALA (cod. d) act. 13, 10 o plene omnino -us et falsi (*παντός δόλου καὶ ῥαδιουργίας*). de significatione (cf. Kleinfeller, *PW* V 1292): de ancipiti vocabuli vi: PAVL. FEST. p. 69 -i vocabulum nunc tantum in malis utimur, apud antiquos autem etiam in bonis rebus utebatur (sic). unde adhuc dicimus sine -o malo, nimirum quia solebat dici et bonus.

GELL. 12, 9, 1 'dolus' inter vocabula media et communia enumeratur. VLP. dig. 4, 3, 1, 3 veteres -um etiam bonum dicebant et pro solertia hoc nomen accipiebant, maxime si adversus hostem latronemve quis machinatur. definitiones (cf. Pernice, *Labeo II* 101 sqq. *Mitteis*, *Privatrecht* p. 318): CIC. top. 40 si -us malus est, cum aliud agitur, aliud simulatur, enumerare licet, quibus id modis fiat. nat. deor. 3, 74 quem (sc. -um malum) -um ... Aquilius tum teneri putat, cum aliud sit simulatum, aliud actum. sim. off. 3, 60. 61 -us ... malus in simulatione, ut ait Aquilius, continetur. 3, 64 si ... et simulatio et dissimulatio -us malus est, perpaucae res sunt, in quibus non -us malus iste versetur. VLP. dig. 2, 14, 7, 9 -us malus fit calliditate et fallacia; et ut ait Pedius, -o malo pactum fit, quotiens circumscribendi alterius causa aliud agitur et aliud agi simulatur. 4, 3, 1, 2 -um malum Servius ... ita definiit machinationem quandam alterius decipiendi causa, cum aliud simulatur et aliud agitur. Labeo autem posse et sine simulatione id agi, ut quis circumveniat: posse et sine dolo malo aliud agi, aliud simulari, sicuti faciunt, qui per eiusmodi dissimulationem deserviant et tuerentur vel sua vel aliena: itaque ipse sic definiit -um malum esse omnem calliditatem fallaciam machinationem ad circumveniendum fallendum decipiendum alterum adhibitam. Labeonis definitio vera est. v. quae sequuntur. PAVL. sent. 1, 8, 1 -us malus est, cum aliud agitur, aliud simulatur. sim. CLAUD. DON. Aen. 2, 196. 5, 342. RVFIN. Orig. in Rom. 3, 3 -us est, cum aliud quis lingua loquitur et aliud volutat in corde. PS. RVFIN. in psalm. 49, 19 -us ... est fraus quaedam in verbis, quando aliud promittitur, aliud sentitur. AVG. in euang. Ioh. 7, 18 -us est, cum aliud agitur et aliud fingitur. infra: -us fraus est, simulatio est eqs. similia: serm. 4, 22, 23. 16, 3, 4 (v. p. 1858, 47). 134, 4. 353, 1, 1 in psalm. 5, 8. 14, 3 (v. p. 1859, 77). PS. PRIMAS. in Rom. p. 421^a -us est occulta malitia blandis sermonibus adornata (ISID. diff. 1, 142) ISID. orig. 5, 26, 7 v. supra l. 23.

PROB. app. gramm. IV 201, 23 *dolum* tergiversationem significat (opp. dolor. item ISID. diff. 1, 173. adde: CIC. Tull. 29 si vi deieci M. Claudium, -o malo deieci; in vi enim -us malus inest (cf. 34). FLORENT. dig. 18, 1, 43, 2 -um malum ... qui non tantum in eo est, qui fallendi causa obscure loquitur, sed etiam qui insidiosae obscure dissimulat. VLP. dig. 17, 1, 44 -us est, si quis nolit persequi quod persequi potest aut si quis nolit quod exegerit solvere (cf. app. crit.). cf. 47, 8, 2, 2. 8. DIFF. ed. Beck p. 58, 33 v. p. 1864, 31. RHET. Her. 3, 2, 3 v. p. 1858, 22. PAVL. dig. 48, 8, 7 v. p. 1858, 79. singulariter AVG. serm. 4, 22, 23 -us in proprietate fraus, in figura (i. interpretatione spirituali; v. quae praecedunt) ipsa figura. GLOSS. *dólos*, fraus, error, fallacia. -o: malitia. [abusive i. q. dolor: v. p. 1837, 24 sqq.] brevitur per D in iunctura d(olus) m(alus), d(olo) m(alo): LEX Bant. (Corp. I 2^a n. 582) 8 et saepe in legibus (cf. p. 1862, 65 sqq. 83. 1863, 6. 11. 26 al. 43 al.). ISID. orig. 1, 23, 1

NOT. laterc. gramm. IV 338, 42. v. etiam p. 1862, 66. vox usitata per totam latinitatem (loci praeter NAEV. PLAVT. qui videntur antiquissimi: 'LEX reg.' v. p. 1861, 17. LEX XII tab. v. p. 1862, 41. LEX luci Spolet. v. l. 73 LEX Sil. v. p. 1862, 83 IVS IVR. Cato agr. 144, 2. 145, 2 v. p. 1863, 1. 2 IVS IVR. milit. v. p. 1863, 2); usque ad CIC. locos attuli omnes. exempla iuncturae *dolus* malus separavi a reliqua materia (v. p. 1862, 38). [corrupte: VLP. dig. 43, 4, 1, 2 NEMES. cyn. 98. loco mutilo COMM. apol. 1050. dub.: COD. Iust. 5, 53, 2 (a. 212) -o (del. Momms.) circumveniendi pupilli gratia.]

I proprie (strictiore sensu i. q. artificium decipiendi, latiore i. q. consilium migrandi leges moresve, vel in universum i. q. voluntas nocendi; cf. Mommsen, *Röm. Strafrecht* p. 86):

A de hominibus (loci selecti, cf. sub iuncturis): 1 generatim: NAEV. trag. 34 dic quo pacto eum potiti: pugna(n) an -is? PLAVT. Amph. 367 compositis mendaciis advenisti ... consutis -is. Bacch. 643 callidum senem callidis -is compuli et perpuli. Capt. 222 -i non -i sunt, nisi astu colas. 523 nec confidentiae usquam hospitium est nec deverticulum -is (cf. 520 subdolis mendaciis, 521 sycophantiis ... fucis, 522 perfidiis). Mil. 192 domi -os, ... delenifica facta, ... fallacias habet. 198 v. p. 1855, 46. 783 cui facietiarum cor pectusque (corpusque cod.) sit plenum et -i. 1154. Most. 716 quo -o a me dolorem procul pellerem (cf. 715 senem ducere). TER. Andr. 160. RHET. Her. 3, 2, 3 tuta pars utilitatis tribuitur in vim et -um.

ibid. -us consumitur in pecunia, pollicitatione, dissimulatione, maturatione, mentatione eqs. 4, 53, 66 -is malitiosa Carthago. SALL. rep. 2, 8, 6 quous (nobilitatis) si -um caveris. VERG. georg. 4, 346 curam ... inanem Volcani Martisque -os et dulcia furta (cf. SERV. ad h. l.). Aen. 2, 252 nox involvens ... Myrmidonum ... -os. 8, 393 Venus laeta -is (i. *δόλοφρονέουσα*. CLAUD. rapt. Pros. 2, 11 -o gaudens ... it Venus. cf. VAL. FL. 1, 485. STAT. Theb. 5, 118 laetus ... -orum. sim. TAC. hist. 2, 25 -i prudens). CVLEX 326 firma -is Ithaci virtus. PROP. 3, 11, 33 noxia Alexandria, -is aptissima tellus. 3, 23, 18 garrula cum blandis ducitur hora -is (iocis, notis con.).

Ov. epist. 19, 32 v. p. 1855, 70. CELS. 3, 18, 4 is -us insanientis est (sc. loqui prudenter). SEN. Ag. 47 scelera ... -us, caedes, cruor (Phoen. 296 illis ... avidis cruoris, imperi, armorum, -i. OCTAVIA 143). Herc. O. 721 hic ipse fraudes esse praemonuit -us. Phaedr. 828 instruitur omni fraude feminea -us. LVCAN. 4, 737 Libycas metuat fraudes infectaque semper Punica bella -is. SIL. 1, 188 armata -is mens Hannibalis (DRAC. Orest. 162 quae sexus armata -is sub fraude latenti incipit effari). 5, 38 nec Poenum liquere -i. STAT. Ach. 1, 847 qui callida dona Graiorumque -os variumque ignoret Vlixem. TAC. hist. 5, 12 proelia, -us, incendia. ann. 2, 5 Germanicum ... -o simul et casibus obiectaret. APVL. apol. 81 omnes isti (sc. *Palamedes*, *Sisyphus*, *Eurybates*, *Phrynonidas*) ... et si qui praeterea fuerunt -o memorandi.

TER. adv. Marc. 2, 19 p. 361, 12 (ex psalm. 33, 14) compescere ... labia, ne loquantur -um (*δόλον*. VVLG. labia tua non loquantur -um. VVLG. Iob 13, 7 al. AVG. serm. 16, 3, 4 quid ... aliud est loqui -um, nisi aliud labiis promere, cum aliud claudatur in pectore). CYPR. epist. 49, 1 p. 608, 17 -o hominis callidi et veteratoris. 49, 3 p. 612, 15 schismatici ... et haeretici. FIRM. math. 8, 17, 4 sagaces, callidi, variis instructi -is. FILASTR. 109, 7 ipsud nomen 'idoli' species -i (cf. ISID. orig. 8, 11, 14). AVSON. 210, 13 *Staphylis* seni procul ira -usque (dolorque *Peiper*; cf. app. crit.). VEG. mil. 1, 1 Afrorum -is atque divitiis semper impares fuimus. MAXIMIN. c. Ambr. 121 versuto ac -i pleno ... suggestu (PHYSIOGN. 22 hominem -is et audacia plenum. 24 -i [-is *Foerster* p. CXCI] plenos ... mores). PRVD. cath. 4, 19 si quid vitii dolive nasci inter viscera hominis ... sensit deus, ... refugit. VVLG. Marc. 7, 22 avaritiae, nequitiae, -us, impudicitiae (*πλεονεξία* ... *δόλος*, *ἀσέλγεια*). Luc. 20, 23 considerans ... -um illorum (*τὴν πανουργίαν*). AVG. civ. 16, 37 p. 184, 7 D. in ... percipienda benedictione -us hominis sine -o (sc. *Iacob*, gen. cap. 27. *ibid.* fictio non mentientis). PHYSIOGN. 27 -is et ... malignitati ... studentes (31 -orum et malignitatis signa). 52 -is assuetam mentem. 71 invigilantem -is hominem multis. CASSIAN. conl. 22, 6, 4 inimici (i. *diaboli*) -us. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 10, 31 *Pelagii* (haeretici) -os. SEDVL. carm. pasch. 2, 240 abolere -i monumenta vetusti atque novum gestare hominem (op. pasch. 2, 17 p. 221, 17 carnalis ponamus nequitiam vetustatis). ALC. AVIT. epist. 52 p. 81, 22 linguarum mordacium -is sibilantibus blandimenta venenaque machinantibus ... non credite. carm. 2, 32 inter diversa mala: dolor atque -us. PALLAD. hist. mon. I 36 p. 321^d ut ... in peccatum alicuius turpitudinis ruat aut daemonum -is in laqueos praecipitetur erroris (cf. gr. p. 138, 9 *περιπεσεῖν πταίσμασιν αἰσχρόνῃς ἢ πλάνῃς* [*πλάνῃ* al., *πλάναις*?] *δαίμόνων*). nota: LEX luci Spolet. (Corp. I^a n. 366) 19 sine -o cedre (sic) <1>icetod lucum (i. sic, ut caedenti *dolus* non imputetur). de Ictorum usu v. Pernice, *Labeo II* 60 sqq. Jörs, *Röm. Privatrecht* (1927) p. 119 sqq. nota haec: GAIVS dig. 50, 17, 55 nullus videtur -o facere, qui suo iure utitur. VLP. dig. 2, 13, 8 pr. culpam ... -o proximam (cf. 11, 1, 11, 11. v. infra l. 80 et p. 1864, 5) 19, 1, 13, 14 -o fecit nec -us purgatur. PAVL. dig. 48, 8, 7 in lege Cornelia -us pro facto accipitur. neque in hac lege culpa lata pro -o accipitur. sent. 5, 4, 2 furiosus itemque infans affectu -i et captu contumeliae carent.

2 specialia: de hominibus bestias decipientibus (HOR. epod. 2, 34 v. p. 1859, 32): Ov. hal. 26 -os saltu deludit piscis (cf. 11). ANTH. 471, 11 hos (sc. *venandi*, *piscandi*) ... novere -os mea ... rura. AVSON [Hey]

Mos. 250 *hamos ignara* -i postquam vaga turba natantum (*piscium*)... invasit. PRVD. cath. 3, 42 v. *infra* l. 40. cum *ger. rei*, per quam *dolus fit*: CATVLL. 23, 10 -os veneni. VERG. Aen. 11, 523 armorum. SIL. 15, 610 cunctandi. ARNOB. nat. 4, 28 in furtorum -is (*dotis cod.*). SYMM. orat. 2, 17 -us circumcisi tergoris (*sc. in Carthagine condenda*). CLAVD. DON. Aen. 2, 400 insidiarum. de *haeresi* HIER. chron. a. Abr. 2376 Ariminensis perfidiae -os damnat. ZACCH. 1, 27 quibus circumscribendi... -us est et fallendi... subtilitas. GREG. M. moral. 3, 50 *ecclesiae* sub blandimentorum specie -os deceptionis parant *haeretici*. sim. Ps. APVL. Ascl. 16 malitiae fraudes -os vitiaque. nota i. q. *simulatio dolosa*: ADDIT. Prosp. chron. I p. 486 Gisiricus... Carthaginem -o pacis invadit (CASSIOD. chron. II p. 156, 1233).

B de bestiis: LVCR. 3, 742 violentia... leonum seminum sequitur, volpes -us (*sim.* 5, 863. *item de vulpe*: APVL. Socr. prol. p. 109 [v. p. 1860, 22]. SYMPH. 116 sum versuta -is, arguto callida sensu. 5, 858 aut -us aut virtus aut... mobilitas animalium. OV. met. 15, 120 boves, animal sine fraude -isque. PLIN. nat. 8, 51 leones -is carent et suspicione. MART. 3, 18, 7 de *morsu viperae latentis*. SOL. 27, 28 de *cerastis*. CLAVD. carm. min. 49, 8 naturam iuvat... -is *torpedo*. EVSTAT. Bas. hex. 7, 3 p. 939^a imbecillibus etiam animalibus subesse -os et insidias (*gr.* p. 153^a ἐν ἀσθενεί ὥρῳ πολὺ τὸ πανουργοῦν καὶ ἐπιβουλοῦν).

C de rebus: LVCR. 2, 557 infidi maris insidias virisque -umque... vitare. VERG. ecl. 5, 61 nec lupus insidias pecori nec retia cervis... -um meditantur (HOR. epod. 2, 34 v. *infra* l. 33). Aen. 5, 590 fertur Labyrinthus... ancipitem... mille viis habuisse -um. 6, 29 Daedalus... -os tecti ambagesque resolvit. HIL. in psalm. 51, 8 (*ad psalm.* 51, 4) *novacula* si... vulneret *faciem*, -um fecit, quippe cum praeparata ad ornatum ministerium suum praebuerit ad vulnus (*cf. infra*: lingua... iniquitatem cogitans -um fecit). VVLG. Iob 15, 35 uterus eius (*hypocritae*) praeparat -os.

II metonymice: -us, i. q. *res dolo serviens, doli causa facta*: VERG. Aen. 2, 264 -i (*i. equi Troiani*) fabricator Epeos. HOR. epod. 2, 34 tendit retia, turdis edacibus -os. SEN. Tro. 213 Achilles exuit matris -os falsasque vestes. LVCAN. 8, 382 illita tela -is (ADNOT. sagittas... inficiunt de venenis). *dub.* HERM. Pal. sim. 6, 2, 6 in... locum... spinosum -isque repletum (*τριβόλωδῃ. sequitur*: de spinis tribulisque... se explicare. HERM. vulg. tribulisque confertum). PRVD. psych. 270 eques... -um (*i. foveam cf.* 269)... incidit. *de personis dolosis* PLIN. paneg. 49, 1 -um secum et insidias et ultorem scelerum deum inclusit. PRVD. cath. 3, 42 callidus inlaqueat volucres... pedicis -us.

III Dolus personatus (Waser, PW. V 1292, 18 sq.): *deus fallaciae*: CIC. nat. deor. 3, 44 Aetheris et Dei fratres..., qui a genealogis antiquis sic nominantur, Amor, -us, Metus eqs. (HYG. fab. geneal. p. 9, 12 ex Aethere et Terra: Dolor, -us, Ira). PHAEDR. app. 4, 5 Prometheus commendat officinam fallaci -o, in disciplinam nuper quem receperat. 4, 12. PLIN. nat. 35, 138 Aristophontis tabula, in qua sunt Priamus, Helena, Credulitas, Vlixes, Deiphobus, -us. VAL. FL. 2, 206 accelerat Pavor... et -us et Rabies eqs. plur.: SEN. Herc. O. 611 cum... patuere fores, intrant Fraudes cautique -i.

titulus comoediae: VARRO ling. 7, 107 Naevius in -o 'caperata fronte' (*cf. Ribbeck com.* 2 p. 388; Meister, Lat.-griech. Eigennamen I 79, 5).

iuncturae (*cf.* p. 1862, 58): *dolus*: abest: VENVL. dig. 46, 7, 19 pr. EPIST. donat. Iren. (Corp. X 10247) 19 de ea re -um abesse afuturumque esse a te eqs. abest: SIL. 12, 505. adest: HOMER. 970. apparet: CASSIAN. conl. 22, 6, 4. errat: SEN. Thy. 473. est in aliquo, aliqua re: SALL. Iug. 46, 8 SEN. Med. 882 ITALIA (Clem. ad Cor. 50) et VVLG. psalm. 31, 2 PSALT. Rom. 138, 4 (λόγος ἄδικος. VVLG. sermo). VVLG. prov. 12, 20 Ioh. 1, 47. *cf.* Dan. 14, 17 non est apud te -us. intercedit: VLP. dig. 45, 1, 36. exoritur: CLAVD. DON. Aen. 1, 675 p. 134, 30. intervenit: IVLIAN. dig. 14, 4, 8. latet: STAT. Theb. 2, 516 IVST. 1, 5, 10 FAVST. REL. grat. 1, 1 p. 10, 31. obtinet: CLAVD. DON. Aen. 2, 55. occidit: PLAVT. Truc. 456. patet: LVCAN. 4, 746 VAL. FL. 1, 64 CLAVD. DON. Aen. 4, 125. proficit: CLAVD. DON. Aen. 8, 390 p. 173, 3. saevit: SIL. 7, 269. subest: NEP. Them. 4, 5 nihil -i. LIV. 44, 7, 3 FLOR. epit. 1, 13, 14 IVST. 1, 9, 10 al. EVSTAT. Bas. hex. 7, 3 p. 939^a v. *supra* l. 19. successu caret: OV. epist. 1, 18. valet: PROP. 3, 7, 42. venit in iudicium: POMPON. dig. 10, 2, 45, 1. efficit aliquid: SALL. Iug. 53, 6 SEN. Phaedr. 476. 696 TAC. ann. 1, 3, 4, 3. IAVOL. dig. 50, 17, 198 nocet (NERAT. dig. 44, 4, 11 pr.). CLAVD. DON. Aen. 4, 300. 8, 450 al. AVG. serm. 353, 1, 1 -us duplicat cor, adulatio... linguam. ENNOD. dict. 17, 4 p. 474, 15. dolum, -os: abicere: APVL. met. 4, 5. addere: LEX Sil. (Fest. p. 246). adhibere: POMPON. dig. 24, 3, 18, 1 PAVL. sent. 1, 8, 2 VEG. mil. 4, 19. admittere: NERAT. dig. 44, 4, 11, 1 POMPON. dig. 10, 2, 45, 1 et al. ICTI. admovere? AVIAN. fab. 27, 6. aestimare: VLP. dig. 36, 4, 5, 13. affectare: COD. Theod. 16, 5, 6 (= Iust. 1, 1, 2, 2 a. 381). agredi: PLAVT. Truc. 458. agere: VVLG. psalm. 14, 3 (δολοῦν. AVG. in h. l. lingua agit -us, cum aliud ore profertur, aliud pectore tegitur). DRAC. laud. dei 2, 782. aperire: STAT. Ach. 1, 586. arguere: VLP. dig. 19, 5, 15. audere: PLAVT. Truc. 458 (*ex coni.*). capere (*i. capacem esse*): PAVL. dig. 40, 12, 15. castigare: VERG. Aen. 6, 567 de Rhadamantho. cavere: SALL. or. Macri 21 rep. 2, 8, 6 MART. CAP. 9, 918. cogitare: VVLG. psalm. 34, 20 I Macc. 16, 13. colere: PLAVT. Capt. 222 (v. p. 1858, 15). comminisci: PLAVT. Pseud. 1205 docte. Truc. 85. com-

mittere: VLP. dig. 4, 3, 9, 4^a CASSIAN. conl. 17, 12, 2 (*ibid.* mendacium) COD. Theod. 2, 15, 1 (a. 319 = Iust. 2, 20, 8). commoliri: CAECIL. com. 207 -um ad eum aut machinam. comparare: LIV. 23, 35, 2 VERS. metr. Bass. gramm. VI 265, 17. componere: SALL. Iug. 111, 4 TAC. hist. 1, 7 ann. 11, 10 AVR. VICT. Caes. 40, 22. EVTR. 10, 3, 2 -o composito (*Paeon. πλατόμενος*). concinnare: VVLG. psalm. 49, 19 (περιέπλεκε δολιότητα). concipere: PHYSIOGN. 37 IORD. Rom. 330. confingere: PLAVT. Capt. 35. 47. consuere: PLAVT. Amph. 367 (v. p. 1858, 14) Pseud. 540. debellare: CARM. epigr. 1374, 8 (a. 532) simplicitate. debere: VLP. dig. 50, 8, 8 opp. latam negligentiam. deducere: PAVL. dig. 6, 1, 27, 3 in speciali in rem actione. deludere: OV. hal. 26. deponere: VVLG. I Petr. 2, 1. deprehendere: VLP. dig. 27, 9, 9 contra... auctoritatem. AMBR. off. 3, 10, 66 EVCHER. pass. Acaun. 7. detegere: SEN. Thy. 318 PAVL. sent. 2, 30, 1. discingere: SIL. 7, 153 ratione. dolare: PLAVT. Mil. 938 (v. p. 1836, 53). enuntiare: EVTR. 10, 3, 2 (*cf. Paeon.*). evacuare: CYPR. epist. 49, 3 p. 612, 15. evitare: CLAVD. 21, 306. excludere: CLAVD. DON. Aen. 4, 105 dolis. excogitare: VEG. mil. 4, 26. exuere (*cf.* p. 1859, 34): SIL. 7, 744. facere: POMPON. dig. 24, 3, 18, 1 VLP. dig. 3, 5, 3, 8 al. ITALIA Is. 53, 9 (Aug. civ. 18, 29 p. 295, 20 D.) VVLG. psalm. 51, 4 (HIL. in psalm. 51, 8 v. p. 1859, 26). 104, 25 (δολιούσθαι). Ier. 6, 13 al. EVGRAPH. Ter. Andr. 211 COD. Iust. 7, 72, 10, 3 NOVELL. Iust. app. 7, 21. frangere: VERG. georg. 4, 400. iacere: APVL. Socr. prol. p. 109 eo (*in cacumen arboris*)... quia lapidem nequibat, -um iecit. inferre: COD. Iust. 2, 4, 34 (a. 294). instituere: *cf.* PLAVT. Mil. 774. instruere: SEN. Phaedr. 828 v. p. 1858, 36. intelligere: TAC. ann. 2, 65 al. intendere: CVRT. 7, 5, 21. 8, 13, 17. interponere: COD. Iust. 5, 12, 1, 2 (a. 201). invenire: PLAVT. Asin. 312 nunc audacia usust nobis inventa et -is. SIL. 12, 302. aliter VVLG. I Petr. 2, 22 nec inventus est -us in ore eius. loqui: v. p. 1858, 46. machinari: HIER. epist. 58, 6, 4. meditari: PLAVT. Pseud. 941 docte. VERG. ecl. 5, 61 v. p. 1859, 23. VVLG. psalm. 37, 13 (δολιότητας... ἐμυλίστησαν). moliri: VAL. FL. 5, 248. movere: VAL. FL. 5, 291. STAT. Theb. 12, 183 arte. nectere: LIV. 1, 5, 7 regi. 27, 28, 4 SEN. Phoen. 119 Tro. 927 SIL. 3, 234 (*ibid.* docilis fallendi). nosse: CARM. epigr. 1363, 6 (a. 503). operari: TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 7. parare: PLAVT. Mil. 198 Pseud. 580 SALL. Catil. 28, 2 LVCAN. 10, 520 TAC. ann. 6, 3 al. AMM. 17, 13, 3 GREG. M. moral. 3, 50. parere: IORD. Rom. 330. praecavere: PHAEDR. app. 16, 3. praeparare: VVLG. Iob 15, 35 v. p. 1859, 29. praesentire: VERG. Aen. 4, 296 (CLAVD. DON. ad h. l. persentire). praestare: POMPON. dig. 3, 5, 11 et culpam et -um. *sim.* 24, 3, 18, 1 al. GAIUS dig. 13, 6, 18 pr. (*opp.* culpam) 18, 6, 2, 1 (*opp.* diligentiam) VLP. dig. 3, 5, 3, 9. 4, 9, 2, 1 (*ibid.* culpam) al. PAVL. dig. 2, 14, 27, 3 al. MOD. coll. Mos. 10, 2, 1 HERMOG. dig. 21, 2, 74, 3 COD. Iust. 5, 14, 11, 4. praestringere: CAECIL. com. 208 (*ibid.* praestrigias). praetendere: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 430, 27 B. (*ibid.* syn. insidiari etc.). procudere: PLAVT. Pseud. 614 (*ibid.* haec mihi incus est) prodere: IVST. 2, 10, 14 (*subi.* cera). proferre: PLAVT. Cas. 687 (*cf.* 688 ludere aliquem). quaerere: SALL. Iug. 70, 1. remove: CLAVD. DON. Aen. 4, 675 p. 418, 31. reperire (*i. excogitare, invenire*): TAC. ann. 13, 16. reperire (*i. deprehendere*): VERG. Aen. 4, 128 (*cf.* SERV.). resolvere: SIL. 12, 740. retere: STAT. Ach. 1, 886. scrutari: VAL. MAX. 7, 4, 5. servare: CARM. epigr. 108, 6. struere: SEN. Herc. O. 1468 TAC. ann. 4, 68 APVL. met. 5, 11 contra sororem. AMM. 30, 1, 18 SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 6 B. (*cum synonymis huius iuncturae*). tendere: PHAEDR. 1, 23, 2 ANON. Vales. 14, 86 RVFIN. hist. 4, 16, 1 EVGRAPH. Ter. Haut. 512 in Menedemum. tenere: BENED. reg. 4 p. 13, 15 in corde. tollere: VERG. Aen. 12, 26. tractare: VVLG. prov. 26, 24 in corde. versare: VERG. Aen. 2, 62 (v. app. crit. et SERV. ad h. l.). 4, 563 in pectore. 11, 704 SEN. Ag. 632 PHYSIOGN. 41. vincere: SEN. Tro. 569 HOMER. 251. vitare: LVCR. 2, 557 Ps. APVL. Ascl. 16. volutare: VAL. FL. 2, 567. 7, 92. dolo, -is (*dat.*): conivere: COD. Theod. 2, 14, 1 (a. 400) scientes. extendere laqueos: ALC. AVIT. carm. 6, 530. occurrere: CLAVD. 28, 237. succumbere: ALC. AVIT. carm. 2, 379. ad -um: FLOR. epit. 1, 18, 14 se conferre. in -um: PLAVT. Mil. 357 insistere. *cf. etiam* p. 1861, 81. dolo it aliquid (-is v. p. 1861, 19): PLAVT. Capt. 653 me... ceperunt (NEP. Dat. 10, 1 OV. epist. 2, 74 LIV. 10, 4, 10 [*opp.* armis vinci]. 35, 35, 1 SEN. Med. 260 CLAVD. DON. Aen. 7, 10 VVLG. II Cor. 12, 16). nota Men. 228 maior, non dicam -o (*i. aperte*. Trin. 90 haud dicam -o. 480 non tibi dicam -o. TER Ad. 375 ne dicam -o). Most. 716 v. p. 1858, 20. CATO or. inc. frg. 10, 1. ACC. trag. 535 clepsisse ignem. LEX Corn. Paul. dig. 48, 10, 14, 2. CIC. off. 1, 34 deceptus (PHAEDR. 1, 31, 6 CLAVD. DON. Aen. 5, 345 p. 462, 4. VEG. mil. 3, 3 p. 70, 20 ne... -o atque periuriis decipiatur... simplicitas). SALL. Iug. 36, 3 al. 113, 1 -o an vere (SPART. Sept. Sev. 5, 8). NEP. reg. 3, 4 al. VERG. Aen. 1, 684 faciem... falle (LYGD. 6, 12). 2, 34. 4, 95. 5, 342. 11, 712. CIRIS 362 conficta... mendacia. HOR. sat. 1, 6, 90 PROP. 2, 9, 6 OV. am. 3, 9, 30 epist. 1, 40. trist. 5, 12, 65 casu... -ove. hal. 11 LIV. 1, 53, 4. 2, 6, 1. 6, 24, 1 al. 24, 25, 4 clam et -o (*opp.* palam atque aperte). SEN. Ag. 1009 Herc. O. 438 al. epist. 4, 8 qui domesticis insidiis perierunt, aut aperta vi aut -o. PLIN. nat. 33, 145 VAL. FL. 1, 695. STAT. Theb. 3, 358 nocte -oque. 10, 259 IVV. 13, 146. TAC. hist. 2, 9. 42 seu -o seu forte. 3, 78 al. ann. 2, 88. 4, 45. 6, 33. 11, 19 al. 15, 38 forte an -o. SVET. Tib. 65, 1. Nero 35, 2 loco corrupto. gramm. 9 FLOR. epit. 1, 6, 2 al. GRAN. LIC.

[Hoy]

p. 30, 2 ARGVM. Plaut. Pseud. 9 EDICT. praet. Vlp. dig. 11, 5, 1 pr. 2
43, 3, 1, 7 -o desiit possidere. LABEO dig. 19, 1, 51, 1 IAVOL. dig. 38,
5, 12 al. PROC. dig. 23, 3, 67 NERAT. dig. 44, 4, 11 pr. CELS. dig. 27, 8, 7
si -o fecerunt..., ut. (PAVL. dig. 50, 17, 173, 3). IULIAN. dig. 2, 10, 3, 2 al.
POMPON. dig. 17, 2, 59, 1 -o nostro. 18, 1, 18, 1 vel errore vel -o. 24,
3, 18, 1. 26, 7, 61 culpa vel -o. 34, 3, 7, 6 -o vel ex fraude. AFRIC.
dig. 16, 3, 16 al. GAIUS dig. 9, 2, 32 pr. culpa et non -o. inst. 3, 211
-o aut culpa. 4, 119 VLP. dig. 1, 15, 5 (opp. neglegenter). 19, 1, 13, 14
PAVL. dig. 9, 4, 12 al. TERT. nat. 2, 9 CAPITOL. Ver. 10, 1 FIRM. err.
6, 2. CYPR. epist. 49, 1 p. 608, 17 circumventi (IVST. 27, 1, 7 AVR. VICT.
Caes. 16, 5. 32, 5). AVR. VICT. Caes. 35, 4 al. VIR. ill. 73, 5 -o an scelere.
Ps. AVR. VICT. epit. 1, 27 al. EVTR. 9, 20 AMM. 16, 10, 19 VVLG. I Macc.
11, 1 (δολω) al. AVG. civ. 3, 13 p. 111, 3 D. al. COMM. apol. 175 SVLP. Sev.
chron. 1, 10, 2 al. CASSIAN. conl. 16, 18, 2. EVGRAPH. Ter. Andr. 840 -o et
fraude ista componere. COD. Iust. 7, 32, 12 pr. CASSIOD. Didym. in Iloh.
3, 9—10 p. 60, 25 plenus omni -o. dolo sciens (cf. l. 42. p. 1863, 23):
LEX reg. Fest. p. 221 si qui hominem liberum -o sciens morti duit. cf.
VLP. dig. 29, 5, 3, 22 sciens, non tamen -o. v. etiam p. 1860, 62. dolo
carere: v. vol. III 449, 65. dolis fit aliquid: NAEV. trag. 34 v.
p. 1858, 13. PLAVT. Asin. 546 (loco mutilo). Bacch. 643 v. p. 1858, 14. 952.
965. 1096 attondit. Capt. 642 me... ductavit (755). Epid. 88. 375. Mil.
147 glaucumam ob oculos obiciemus. 1157 Persa 480 Poen. 1110 Pseud.
902. 927. 932. Rud. 1236 decipiuntur (ARGVM. Plaut. Amph. 5 al.
PANEG. 10 [4], 11, 4). TER. Andr. 493 aperte fallere (cf. EVGRAPH.
in h. l.). 509 hoc... Davi factum consilio aut -is. 558. 583 delu-
deres. Eun. 386 ludatur. QVADRIG. hist. 41 SALL. Catil. 11, 2. 14, 5
capiebantur (Iug. 14, 11 VERG. Aen. 1, 673. 2, 196 Ov. epist. 20, 122
ars 2, 562. 3, 176 SEN. Thy. 286 CLAVD. 28, 383). Iug. 6, 3. 22, 4 in-
sidiari. 23, 1 per vim aut -is. 25, 9 aut vi aut -is. 56, 1 HOR. epist.
2, 2, 15 Ov. met. 9, 740 SEN. Herc. O. 1352 Trg. 752 OCTAVIA 151
VAL. FL. 3, 491. 6, 263 SIL. 5, 97. 7, 337. 9, 276 arte -isque. 10, 189 al.
STAT. Ach. 1, 527. 2, 67 FLOR. epit. 1, 12, 8. APVL. met. 7, 20 me...
petivit. IVST. 2, 8, 5 AMM. 20, 11, 2 HIER. epist. 49, 13, 2 CLAVD. rapt.
Pros. 1, 223 AVG. in euang. loh. 5, 12 SVLP. Sev. chron. 1, 44, 1 MAR-
CELL. chron. II p. 97, 511 circumventus. p. 103, 532 DRAC. laud. dei
2, 513 MEROB. poet. 89. PALLAD. hist. mon. I 36 p. 321^D v. p. 1858,
70. per dolum: PLAVT. Bacch. 1070 Pseud. 705^a Achar. frg. 1
ENN. scaen. 252 POMPON. Atell. 148. CIC. Verr. II 5, 31 per -um atque
insidias (CAES. Gall. 4, 13, 1). BELL. Afr. 73, 2. SALL. Iug. 11, 8 ca-
peretur (LIV. 24, 3, 8). epist. Mithr. 6 HOR. carm. 1, 10, 10 LIV. 2,
3, 1. PAVL. FEST. p. 107 deceptisti. TAC. hist. 3, 45 ann. 2, 3 ARGVM.
Plaut. Aul. 13. MARCELL. dig. 5, 1, 75 si per -um sciens falso ali-
quid allegavit (cf. supra l. 16 sq.). SCAEV. dig. 26, 7, 57 pr. per -um vel
culpam. PAPIN. dig. 29, 6, 3 non per vim nec -um. VLP. dig. 15, 1,
9, 4 al. PAVL. sent. 1, 7, 2 FIRM. math. 8, 26, 15 IVST. 2, 8, 6 al. VIR.
ill. 6, 10 CLAVD. DON. Aen. 1, 350 p. 76, 27 al. HYG. fab. 7 p. 41, 1 al.
AVG. in psalm. 104, 28 COD. Iust. 4, 34, 11, 3 al. per dolos:
PLAVT. Pseud. 527 per doctos -os (versu spurio 485). Ov. met. 7, 726
per mille -os. AMM. 15, 5, 6 circumveniri... per factiones et -os.
27, 8, 9. propter dolum: IULIAN. dig. 2, 10, 3, 1 et saepe apud
ICTOS. propter dolos: VVLG. psalm. 72, 18 (διὰ τὰς δολιότητας).
Sirach 10, 8 (LXX non respondet). ob dolum: POMPON. dig. 18,
1, 66, 1 VENVL. dig. 46, 7, 19, 2. ex causa doli: VLP. dig. 13,
6, 3, 5 PAVL. dig. 15, 1, 26. ex dolo: COD. Iust. 2, 41, 2. in
dolo: TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361, 26 (ex psalm. 23, 4) et non iura-
bit ad proximum suum in -o (ITALA l. l. [Veron.] v. p. 1857, 31.
PSALT. Rom. et VVLG. psalm. nec iuravit in -o proximo suo). ITALA
deut. 27, 24 (Lugd.) qui percutit proximum in -o (δολω. VVLG. clam).
VVLG. gen. 34, 13 responderunt... in -o. II reg. 3, 27. Iob 31, 5
festinavit in -o pes meus. Ier. 9, 6 al. I Thess. 2, 3 (ἐν δόλω).
cum dolo: ITALA gen. 27, 35 (Ambr. Iac. 2, 3, 10) veniens (μετὰ δό-
λου. VVLG. fraudulenter). ANON. Vales. 15, 93 VVLG. I Macc. 7, 27
(μετὰ δόλου. 7, 30). 13, 17 (δολω). sub dolo: GREG. Tvr. Franc.
2, 42 p. 105, 6 aereum deauratum sub -o (subdole C¹) factum.
sine dolo: LEX luci Spolet. (Corp. I² n. 366) I 9 v. p. 1858, 73.
NER. Ages. 2, 4. EDICT. praet. Vlp. dig. 4, 6, 1, 1 sine -o ipsius. 42, 5,
9, 2 IAVOL. dig. 18, 6, 17. POMPON. dig. 30, 26, 1 sine -o et culpa.
ITALA gen. 25, 17 (Aug. civ. 16, 37 p. 184, 4 D. quaest. hept. 1, 74)
Iacob homo sine -o (ἀπλαστός, VVLG. simplex). VVLG. I Petr. 2, 2
rationabile sine -o lac (τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα. cf. GLOSS. III 251, 14
ἄδολος sine -o). DON. et EVGRAPH. Ter. Ad. 251 COD. Iust. 4, 34, 12 al.
cf. etiam p. 1863, 42 et sub sedulo. absque dolo: VVLG. I Macc. 8, 28
(ὁ μετὰ δόλου). de dolo: c. verb.: agere: GAIUS dig. 4, 4, 27, 4 et al.
ICTI. cavere: GAIUS dig. 6, 1, 18 et al. ICTI. condemnare: MOD. coll.
Mos. 10, 2, 1. excipere: NERAT. dig. 44, 4, 11 pr. cf. VLP. dig. 44, 4, 16.
quaerere: VLP. dig. 4, 3, 1, 8. replicare: COD. Iust. 8, 35, 6 (a. 293). teneri:
PAPIN. dig. 23, 3, 69, 8 al. transigere: ibid. 2, 4, 4 (a. 226). c. subst.:
actio: NERAT. dig. 16, 3, 18 in heredem de -o mortui actio est.
IULIAN. dig. 14, 4, 8. 37, 15, 2 pr. de -o aut iniuriarum. POMPON. dig.
19, 5, 16, 1 VLP. dig. 11, 6, 5 pr. al. cf. VLP. dig. 27, 6, 9, 1 concipi-
tur actio in -um (PAVL. dig. 16, 1, 30 pr. competit). cautio: POMPON.
dig. 45, 1, 5 pr. transactio: COD. Iust. 2, 4, 22 (a. 293). doli: dam-
nare: SIL. 13, 879. actio: PAPIN. dig. 46, 3, 95, 1 COD. Theod. 2,
15, 1 (a. 319 = Iust. 2, 20, 8) AMBR. off. 3, 10, 66. aestimatio: VLP.

dig. 5, 1, 64 pr. clausula: CELS. dig. 5, 3, 45 et saepe apud ICTOS (cf.
vol. III p. 1326, 18 sqq.). duplicitas: IVNIL. 1, 20 (opp. simplex homo).
exceptio: NERAT. Paul. dig. 24, 3, 17, 2 et al. ICTI. fabrica: ENNOD. opusc.
2, 35 p. 298, 13. inventio: CLAVD. DON. Aen. 8, 215. meditatio: SALV.
gub. 4, 69 (ibid. tritura mendacii). praestatio: VLP. dig. 50, 17, 152, 3.
subreptio: RVFIN. symb. 2 symbola... dux suis militibus tradit,
ne qua -i (-o al.) subreptio fiat. temptamentum: CLAVD. DON. Aen.
9, 150. tenebrae: GREG. M. moral. 4, 15 (de diabolo). artifex: PHY-
SIOGN. 75. auctor: TAC. ann. 13, 47 VLP. dig. 13, 4, 9, 2. PRVD. cath. 3, 126
de colubro. capax: IULIAN. Vlp. dig. 44, 4, 4, 26 al. VLP. dig. 14, 4, 3, 2.
al. fabricator: VERG. Aen. 2, 264 Epeos. machinator: TAC. ann. 1, 10.
ministra: VAL. FL. 2, 123. prudens: AMM. 30, 1, 5. epitheta:
-us: altus: CLAVD. DON. Aen. 11, 350 p. 465, 27. anceps: VERG. Aen.
5, 590 v. p. 1859, 24. assiduus: TIB. 1, 9, 54. blandus: PROP. 3, 23, 18
(v. p. 1858, 32) OCTAVIA 158. bonus (cf. Mommsen, Strafr. p. 86 not. 4):
PAVL. FEST. p. 69 v. p. 1857, 38. VLP. dig. 4, 3, 1, 3 v. p. 1857, 53.
DON. Ter. Eun. 515 v. infra l. 39. AMER. Iac. 2, 3, 10 (ad gen. 27, 35)
bonus... -us, ubi irreprehensibilis est rapina. callidus: PLAVT.
Bacch. 643 v. p. 1858, 14 SEN. Oed. 668. cautus: v. p. 1859, 49.
deterior: NOVELL. Iust. 112, 3, 2. doctus: PLAVT. Bacch. 1096 Mil.
147. 248 Persa 480 al. dulcis: cf. STAT. Ach. 1, 938. fallax: v.
p. 1859, 45. femineus: SEN. Ag. 116 STAT. Ach. 1, 527. fraudulentus:
AVG. civ. 16, 37 p. 183, 30 D. illicitus: STAT. Ach. 2, 67. implexus:
SEN. Oed. 101. inanis: VERG. georg. 4, 400 Protei. Inous: Ov. ars
3, 176. irritus: PHAEDR. 1, 23, 2. latens: STAT. Theb. 10, 243.
malus: v. infra l. 38 (peior: APVL. met. 7, 20). nocturnus: PROP.
2, 9, 6 (Penelopae. Ov. am. 3, 9, 30). 4, 7, 16 amantis (ibid. furta). Ov.
epist. 1, 42 Vlixis in Rheto. occultus: TIB. 1, 9, 24 AMM. 27, 8, 9.
opertus: VAL. FL. 5, 248. peior: v. supra l. 26. placidus: AVIAN. fab.
26, 8 de verbis pellacibus. praeteritus: VLP. dig. 5, 3, 13, 2 al. PAVL.
dig. 6, 1, 27, 3 al. residuus: COD. Iust. 2, 3, 5 (a. 213). scelestus:
APVL. met. 5, 11. sibilans: ALC. AVIT. epist. 52 p. 81, 22 v. p. 1858, 68.
subterraneus: FLOR. epit. 1, 12, 8 (ibid. cuniculus). tacitus: VAL. FL.
1, 64 SIL. 15, 327 MART. 3, 91, 6. tantus: SALL. Iug. 46, 8 SEN. Herc.
O. 1353. tectus: TIB. 3, 6, 12. Troianus (sc. Graecorum): PLAVT. Pseud.
1244. turpis: CIRIS 362. Tyrius: SIL. 7, 269. vetustus: SEDVL. carm.
pasch. 2, 240 v. p. 1858, 65. virgineus (i. Pythiae): LVCAN. 5, 141.
iunctura sollemnis *dolos malus. tantum numero singulari.
definitiones v. s. dolus p. 1857, 37 sq. 44 sqq. DON. Ter. Eun. 515 ad -o malo
haec fiones omnia: quod... addidit 'malo', aut ἀρχαῖος est, quia sic in
duodecim tabulis a veteribus scriptum est, aut ἐπίθετον -i est per-
petuum, aut διαστολή est, quia est et bonus, quo a medentibus falli
aegros, non tamen decipi Lucretius poeta testatur (4, 11 sqq.). GLOSS.
III 136, 9 -us malus δόλος πονηρός. Mommsen, Strafr. p. 86 not. 4.
PLAVT. Rud. 1381 ni -o malo instipulatus sis. TER. Eun. 515 v.
infra l. 84. CIC. Tull. passim (7 sqq.). top. 66 illi (iuriconsulti) -um
malum, illi fidem bonam, illi aequum bonum al... tradiderunt. VABRO
ling. 10, 51. PETRON. frg. 14. TAB. cer. Pomp. (Corp. IV suppl.) 155, 23
loco mutilo. POMPON. dig. 13, 1, 16 non... ultra culpam et... non
ultra -um malum teneatur. PAVL. dig. 48, 10, 22 pr. impubes falsi cri-
mine vix possit teneri, cum -us malus in eam aetatem non cadit (cf.
VLP. dig. 47, 2, 23 pr. 47, 10, 3, 1). 50, 167, 1 qui iussu iudicis aliquid
facit, non videtur -o malo facere. DIG. 4, 3 agit 'de dolo malo'.
iuncturae: dolus malus: abest: CAVTIO Phaonis (Corp. X
444) 19 huic rei -um malum afuturum. EPIST. donat. Artemid. (Corp. VI
10241) 27 -umque malum huic rei abesse afuturumque. LEX colleg.
salut. Dian. et Antin (Corp. XIV 2112) 1, 33 abesto. LABEO dig. 19,
2, 60, 7 -um malum et culpam meam abesse. PROC. dig. 18, 1, 68 pr.
ibid. culpa. 18, 1, 68, 1. POMPON. dig. 24, 3, 18, 1 si circa interitum
rei dotalis -us malus et culpa mariti absit. VENVL. dig. 46, 7, 19, 1
si huius rei -us malus non aberit. PAPIN. dig. 45, 1, 121 pr. (ex cau-
tione) -um... malum huic rei... abesse afuturumque esse. VLP. dig.
7, 9, 5 pr. AMBR. off. 3, 10, 66 nonne formulae sunt, -um malum ab-
esse. CORP. VI 8862 ab iis omnibus -us malus abesto. 10219 h(uc)
m(onimento) d(olus) m(alus) a(besto). 22915 huic mon(umento) do-
l(us) mal(us) abesto (sim. 34643). 34104 munimentus herede non se-
quitur. -us malus abesto. 34731 h(is) r(eliquiis?) d. m. abesto.
34913, 10 h. m. d. m. abes (sim. INSCR. christ. Notiz. degli scavi 1906
p. 250). 35438 huic <1>oco -us malus abesto. loco mutilo EPIST.
donat. Syntroph. (Corp. VI 10239) 18. NOT. Tir. 39, 63. dub. CORP. I²
1398 M. D. M. A., quod Mommsen explicat: monumento -us malus
abesto (obloquitur Pauli, Ital. Studien I p. 71). est apud aliquem:
CORP. XIII 905 (saec. VII). fit: MAR. VICTORIN. defin. p. 29, 12.
venit in iudicium: POMPON. dig. 6, 1, 51 (ibid. culpa). dolum
malum: adhibere: PETRON. 101, 3 consilio (dat.). VLP. dig. 47, 8,
2, 18. aestimare: PROC. dig. 18, 1, 68, 2 POMPON. dig. 19, 1, 5, 8. 9.
debere: VLP. dig. 42, 5, 9, 5 (ibid. culpam). facere: PAVL. dig. 3, 5,
18, 3 al. pati: VLP. dig. 4, 3, 1, 7. praestare: IAVOL. dig. 24, 3, 66 pr.
-um malum et culpam. POMPON. dig. 18, 6, 18 non culpam, sed -um
malum. 19, 1, 6, 4. 24, 3, 9 (opp. culpam). AFRIC. dig. 30, 108, 12 (opp.
culpam). al. tenere (de iudice): CIC. nat. deor. 3, 74 v. p. 1857, 46. vin-
dicare (de iudice): CIC. off. 3, 61 legibus. dolo malo fit ali-
quid: LEX Sil. (Fest. p. 246) si... d. m. pondera... minora... faxit.
PLAVT. Rud. 1381 v. supra l. 45. TER. Eun. 515 (cf. supra l. 39). CATO
[Hey]

agr. 144, 2 iu<ra>nto... sese oleam non subripuisse... suo -o malo (145, 2). Ivs. Ivr. milit. Gell. 16, 4, 2 bis. LEX Corn. (coll. Mos. 1, 3, 1). RHET. Her. 2, 14, 21 (*loco corrupto*). LEX Tarent. (Corp. I² n. 590) 1, 4. CIC. Tull. 7 in formula recuperatorum. 12. 26 sqq. (*passim*) top. 40. off. 3, 92 quae nec vi nec -o malo, ut praetores solent, facta sint. Att. 1, 1, 3. LEX Iul. munic. (Corp. I² n. 593) 117 neque d(olo) m(al)o fecit..., quo magis (*talita saepius*; cf. l. 13. 14. 17. adde NERAT. dig. 5, 3, 57 GAIVS inst. 2, 215 COD. Iust. 4, 21, 21, 2) LEX vic. Furf. (Corp. I² n. 756) 12 LIV. 42, 21, 4 (*rogatio*) VAL. MAX. 8, 6, 4 (*lex*). LACT. mort. pers. 29, 3 circumveniret. COD. Iust. 2, 3, 29, 1. 6, 49, 7, 1^b al. PROB. litt. sing. gramm. IV 274 d(olo) m(al)o f(raudis)v(e) c(ausa). LEX inc. (Frontin. aq. 97). LEX Iul. Pap. (dig. 24, 3, 64, 7) si -o malo aliquid factum sit, quominus. EDICT. praet. Vlp. dig. 2, 14, 7, 7. 16, 3, 1, 1 al. 43, 30, 1 pr. si... -o... malo tuo factum est, quominus. PROC. dig. 18, 1, 68, 2. CELS. dig. 27, 8, 7 sin culpa... eorum neque -o malo factum est. IULIAN. dig. 2, 10, 3, 4 -o malo Sempronii factum fuerit, ne... veniat. 6, 1, 52 possidere desiit. POM-PON. dig. 19, 1, 6, 8 al. 46, 1, 2 aut -o malo aut culpa. AFRIC. dig. 21, 2, 46, 2 GAIVS inst. 3, 197 al. PAPIN. dig. 17, 2, 51 pr. per fallaciam et -o malo. VLP. coll. Mos. 1, 3, 1 al. PAVL. dig. 17, 2, 3, 3 -o malo aut fraudandi causa. MARCIAN. dig. 48, 10, 1 pr. (*ex lege Cornelia*). MOD. dig. 48, 10, 32, 1 si... -o... malo fraudem fecerit. 48, 4, 16 app. sponte. sciens dolo malo (*cf. Mommsen, Strafr. p. 86: dolo sciens v. p. 1861, 16*): LEX luci Spolet. (Corp. I² n. 366) II 4 sei quis scies violasit -o malo. LEX Bant. (Corp. I² n. 582) 8 <sei>... non fecerit sciens d(olo) m(al)o. 18 sese adversum h(anc) l(egem) facturum scientem d(olo) m(al)o. LEX repetund. (Corp. I² n. 583) 10. 21. 61 sciens dolo m(al)o. LEX Fab. Marcian. dig. 48, 15, 3 pr. (*cf. CALL. dig. 48, 15, 6, 2*) LEX Mamili. (grom. p. 264, 16. 265, 1). LEX Iul. munic. (Corp. I² n. 593) 107 sc(iens) d(olo) m(al)o (*ibid.* 129 al.). LEX Verson. (Corp. I² n. 594) 81, 23. 125, 23 s(c)iens d. m. 125, 24 sc. d. m. (132, 20 al.). LEX Tudert. (Corp. XI 4632) 5 LEX Iul. Pap. dig. 23, 2, 44 pr (*ibid.* -o malo sciens) LEX Iul. de adult. dig. 48, 5, 13 LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 5 LEX Quinctia (Frontin. aq. 129). S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 16 scientes -o malo. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 34. 2, 6 Malac. (Corp. II 1964) 2, 20. 3, 2 EDICT. praet. Vlp. dig. 21, 1, 1, 1 VLP. dig. 29, 5, 3, 12. 18 (*ex S. C. Silianiano?*). 48, 10, 9, 3 (*ex lege Cornelia testamentaria*; cf. coll. Mos. 8, 7, 1 PAVL. sent. 4, 7, 2. 5, 25, 1. 5, 10) 48, 11, 13, 1 (*ex lege Iulia peculatus*) MARCIAN. dig. 48, 4, 3 (*ex lege Iulia maiestatis*) INST. Iust. 4, 18, 7 (*ex lege Cornelia de falsis*). ob dolum malum: POM-PON. dig. 44, 7, 12. 26, 9, 1 ob -um malum vel culpam. sine dolo malo: LEX Tarent. (Corp. I² n. 590) 25 rationem... reddito... sine d(olo) m(al)o. cf. 29 Cic. Tull. 32 al. or. frg. B 28. LEX Iul. munic. (Corp. I² n. 593) 41. 156 s(i)ne d(olo) m(al)o. LEX Rubr. (Corp. I² n. 592) 1, 45 s. d. m. LEX Verson. (Corp. I² n. 594) 76, 28 al. LEX Quinctia (Frontin. aq. 129) EDICT. imp. Aug. de aq. Venaf. (Corp. X 4842) 25 LIV. 1, 24, 7 (*formula Fetialium*). 38, 11, 2 et 5 (*pax Aetolorum*). 43, 15, 8 (*iusiurandum*). PAVL. FEST. p. 69 v. p. 1857, 38. LEX Malac. (Corp. II 1964) 3, 37 al. CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 33 LEX colleg. salut. Dian et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 28 EDICT. praet. Vlp. dig. 4, 6, 1, 1. 11, 8, 1, 5. LABEO dig. 14, 2, 10, 1 sine -o malo et culpa eius (POM-PON. dig. 13, 1, 16. 18, 4, 3. cf. l. 57). 19, 2, 28, 2 LAVOL. dig. 19, 2, 19 NERAT. dig. 19, 1, 31, 2 IULIAN. dig. 13, 1, 14 pr. POM-PON. dig. 16, 3, 12, 1 al. AFRIC. dig. 10, 3, 9 sine -o malo et frustratione. 19, 5, 24 35, 1, 32 (*opp. per aliquem errorem*). GAIVS inst. 3, 197. 211 qui sine culpa et -o malo casu quodam damnum committit. VLP. dig. 4, 2, 14, 5 al. CORP. VI 34002 s. d. m. dub. LEX Sil. (Fest. p. 246) ex ponderibus publicis... uti coaequetur (-atur cod.) se -o m(al)o (*sedulom cod.*). LEX agr. (Corp. I² 585) 39 <quod... iondicatum e>rit, se (*i. sine*) dulo malo (*sedulomn aes, sedulo m(ora) n(ulla) Huschke*) utei... <solvat>. de dolo malo: c. verb.: EDICT. praet. Iulian. dig. 3, 2, 1 qui furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum, de -o malo et fraude... damnatus... erit (VLP. dig. 3, 2, 4, 5). AFRIC. dig. 30, 110 agi. c. subst.: CIC. Flacc. 74 adductus est in indicium... de -o malo et de fraude (nat. deor. 3, 74 everriculum malitiarum omnium, iudicium de -o malo, quod C. Aquilius... protulit. LEX Iul. munic. (Corp. I² n. 593) 111 iudicio fiduciae, pro socio... iniuriarum deve d(olo) m(al)o condemnatus est. PROC. dig. 4, 3, 31). MARCELL. dig. 4, 1, 7, 1 de -o malo actio competit. doli mali: actio: PAVL. dig. 44, 7, 35 pr. clausula: VENVL. dig. 46, 7, 19, 2 exceptio: LABEO dig. 8, 3, 13 pr. 17, 1, 52. 32, 29, 3 al. et saepius apud Ictos. nota: GAIVS inst. 3, 179 qui... agat -i mali aut pacti conventi exceptione. 4, 116^a. Dig. 44, 4 tit. de -i mali et metus exceptione (*nota VLP dig 44, 4, 2, 5*). INST. Iust. 4, 6, 30. 4, 13, 1 al. replicatio: COD. Iust. 3, 1, 2 (a. 210). capax: VLP. dig. 16, 3, 1, 15 al.

synonyma: argutiae: FRG. Vat. 35. ars: VERG. Aen. 2, 152 -is instructus et arte Pelasga. TIB. 1, 4, 82. SIL. 9, 276 v. p. 1861, 31. artes nocendi: CLAVD. 3, 97. artificium: BELL. Afr. 73, 2. astus: PLAVT. Capt. 222 v. p. 1858, 15 VERG. Aen. 11, 704 SEN. Phaedr. 153 Tro. 613. 752 VAL. FL. 5, 222 7, 337 744 SVET. Tib. 65, 1 astutia: PLAVT. Asin. 546 Epid. 375 SALL. Catil. 26, 1 Ps. ASCON. Verr. p. 205, 16 St. cf. VVLG. II Cor. 12, 16. calliditas: SALL. Iug. 107, 3 VLP. dig. 2, 14, 7, 9 (v. p. 1857, 50). 11, 3, 3 pr. 40, 12, 12, 3. callidum consilium:

VLP. dig. 6, 2, 7, 11. circumscriptio: COD. Iust. 7, 72, 10, 3 GREG. M. epist. app. 1 p. 438, 19. consilium: TER. Andr. 509 v. p. 1861, 25. nota RHET. Her. 3, 4, 3 quod in docendo rei... magnificandae causa -um appellabimus, id in dicendo honestius consilium appellabimus. VERG. Aen. 11, 704 LIV. 1, 11, 6. culpa: v. supra et vol. IV p. 1301, 65. 66 sqq. 1302, 3 sqq. 18 sqq. (*de iunctura q. e. culpa et -us ap. Ictos v. A. Berger, Krit. Vierteljahrsschr. f. Gesetzg. u. Rechtsw. 50 [1912] 423. de ratione quae intercedit inter dolus et culpa lata v. Lenel, Zeitschr. d. Savigny-Stiftung 38 [1917] 263 sqq.; nota: VLP. dig. 36, 4, 5, 15 -um accipere debemus et culpam latam. de vocabulorum q. s. -us et culpa diverso usu apud diversorum temporum Ictos v. Mitteis, Röm. Privat-recht p. 315 sqq.; Sohm-Mitteis-Wenger, Institutionen 17 S. 379 sqq. et not. 6, ubi plures auctores habes allegatos*). fabrica: PLAVT. Mil. 147. fallacia: PLAVT. Capt. 47. 222 Mil. 192 (*ibid.* animus falsiloquus et sim.) Pseud. 672. 705^a CAECIL. com. 208 SALL. Catil. 11, 2 VAL. MAX. 7, 4 ext. 2 PHAEDR. 1, 31, 6 VLP. dig. 2, 14, 7, 9 v. p. 1857, 50 AMM. 20, 11, 2 VVLG. Sirach 1, 40 act. 13, 10 AVG. civ. 5, 12 p. 214, 26 D. al. (*ex Sall. Catil. 11, 2*) MARCELL. chron. II p. 97, 511. cf. SEN. Herc. O. 966. falsitas: ORIG. in I reg. 1, 7 p. 13, 2 B. fraus (*Mommsen, Mitteis l. c. p. 321. Lenel, Edict. 114, 12*): PLAVT. Pseud. 705^a CIC. Flacc. 74 v. p. 1863, 65 dom. 36 CAES. civ. 2, 14, 1 VERG. Aen. 11, 523 Ov. met. 1, 130. 15, 120 v. p. 1859, 16 LIV. 1, 53, 4. 22, 23, 4 SEN. Ag. 632 al. cf. p. 1858, 36. 37 LVCAN. 4, 737 v. p. 1858, 37 SIL. 7, 153 TAC. hist. 4, 24. LABEO Vlp. dig. 2, 14, 7, 10 inest... -o et fraus. 27, 9, 9 al. PAVL. dig. 17, 2, 3, 3 APVL. met. 4, 5 ARNOB. nat. 2, 43 CLAVD. DON. Aen. 2, 200 p. 175, 26 al. AMBR. off. 3, 10, 66 Ps. RVFIN. in psalm. 49, 19 v. p. 1857, 64 CLAVD. 3, 99 AVG. in euang. Ioh. 7, 18 v. p. 1857, 66/7 serm. 4, 22, 23 v. p. 1857, 80 CASSIAN. conl. 16, 18, 2 ALC. AVIT. carm. 2, 71 EVGRAPH. Ter. Andr. 211 al. DRAC. Orest. 162 v. p. 1858, 39 COD. Iust. 4, 34, 11, 3 al. ISID. diff. 1, 143 v. infra l. 41. DIFF. ed. Beck p. 53, 37 -us fraudem significat (*opp. dolor*). p. 58, 33 de differentia inter fraus et insidiae et -us, ubi: -i tacite petunt, et: -us consilio nocet. PROB. litt. sing. gramm. IV 274 v. p. 1863, 11. cf. AVG. civ. 20, 8 p. 424, 19 D. SALV. gub. 7, 64. fucus: PLAVT. Capt. 521 v. p. 1858, 17. insidiae: CIC. Verr. II 5, 31 v. p. 1861, 38. LVCR. 2, 557 v. p. 1859, 22 CAES. Gall. 1, 13, 6. 4, 13, 1 (*cf. p. 1861, 39*) BELL. Afr. 73, 2 Ov. met. 1, 130 MANIL. 5, 648 VAL. MAX. 7, 4 ext. 2 STAT. Theb. 2, 498 (501) TAC. ann. 11, 19. 13, 47 PLIN. paneg. 49, 1 v. p. 1859, 39 FLOR. epit. 3, 10, 8 ARNOB. nat. 2, 43 EVTR. 10, 3, 2 Ps. HIL. libell. 10 AMM. 23, 5, 21 RVFIN. hist. 4, 16, 1 PHYSIOGN. 41. EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 939^a v. p. 1859, 19. ISID. diff. 1, 143 -us animo fit, insidiae loco... fraus circa fidem mutuum (iniuria al.). DIFF. ed. Beck p. 58, 33 v. supra l. 31. machina: CAECIL. com. 207 v. p. 1860, 2. machinatio: VLP. dig. 45, 1, 36 COD. Iust. 3, 10, 3 al. malignitas: CASSIOD. Didym. in Iud. 4—5 p. 88, 20. malitia: SALL. rep. 2, 6, 4 VLP. dig. 44, 4, 26 CYPR. epist. 49, 1 p. 608, 17. al. mendacium: PLAVT. Amph. 367 v. p. 1858, 14 Capt. 520 v. p. 1858, 17 Pseud. 927. 932 ORIG. in I reg. 1, 7 p. 13, 2 B. perfidia: PLAVT. Capt. 522 v. p. 1858, 15 Pseud. 580 CASSIOD. inst. div. 11. praestrigiae: CAECIL. com. 208 v. p. 1860, 44. praevaricatio: CYPR. epist. 49, 3 p. 612, 15. scelus: VERG. Aen. 8, 206. simulatio: AVG. in euang. Ioh. 7, 18 v. p. 1857, 66. sycophantia: PLAVT. Asin. 546 Capt. 521 v. p. 1858, 17 Pseud. 527 [485]. 672. techina: PLAVT. Capt. 642. versutia: PHYSIOGN. 33. cf. 79. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 33 B. insidiae. doli. fraudes. in-lecebrae. plagae. retia. casses. cassiunculi. captio. decipula. laquei. indago. investigatio. p. 430, 16 insidiae. doli. fraus. astutia. calliditas. captio. tergiversatio. opposita: affectus verus: CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 2—3. arma: SEN. Ag. 87 STAT. Theb. 3, 341 FLOR. epit. 1, 18, 14 CLAVD. 21, 275. 28, 383. bonae artes: SALL. Catil. 11, 2 audacia? cf. PLAVT. Asin. 312 p. 1860, 27. credulitas: PLIN. nat. 35, 138 v. p. 1859, 46. culpa (culpa lata): v. supra l. 10. ferrum: SEN. Herc. O. 438 AMM. 17, 13, 3. fides: CAES. civ. 2, 14, 1 SALL. rep. 2, 6, 4 PETRON. 89, 22. bona fides (*opp. fere dolus malus*): CIC. top. 66 v. p. 1862, 46. off. 3, 61 PROC. dig. 18, 1, 68 pr. IULIAN. dig. 30, 84, 5 POM-PON. dig. 19, 1, 6, 9 GAIVS inst. 2, 78 cf. VLP. dig. 24, 3, 21. PAVL. dig. 17, 2, 3, 3 fides bona contraria est fraudi et -o. 42, 8, 9. COD. Iust. 4, 44, 5 (a. 293) contrarium esse -um bonae fidei. vera fides: PETRON. 101, 3. imprudentia: PAVL. dig. 2, 2, 2. pugna: NAEV. trag. 34 v. p. 1858, 13. rusticitas: VLP. dig. 2, 1, 7, 4. simplicitas: AMBR. off. 3, 10, 66 HIER. epist. 58, 6, 4 ALC. AVIT. carm. 2, 99 CARM. epigr. 1874, 8 v. p. 1860, 9. veritas: AMBR. off. 3, 10, 66 BENED. reg. 4 p. 13, 17. violentia: LVCR. 3, 742 v. p. 1859, 13 CLAVD. DON. Aen. 7, 455. virtus: CAES. Gall. 1, 13, 6 BELL. Afr. 73, 2 VERG. Aen. 2, 390 CVLEX 326 v. p. 1858, 30 LIV. 42, 47, 8 FLOR. epit. 1, 3, 4. 3, 3, 15 AMM. 17, 5, 6 CLAVD. DON. Aen. 11, 635. vis: RHET. Her. 3, 2, 3 v. p. 1858, 22. CIC. off. 3, 92 v. p. 1863, 5. SALL. Iug. 23, 1 v. p. 1861, 29. 25, 9 v. p. 1861, 29. LIV. 25, 22, 14. 35, 35, 1. 39, 8, 8 -o... per vim. 42, 11, 8 SEN. epist. 4, 8 v. p. 1860, 80. TAC. ann. 4, 3. 6, 33. 12, 44 IVST. 27, 1, 7 HIER. epist. 49, 13, 2 CLAVD. 28, 383 AVG. civ. 20, 8 p. 424, 19 D. SVLP. Sev. chron. 2, 38, 1 GREG. M. epist. app. 1 p. 438, 19. cf. COD. Theod. 15, 14, 9 (a. 395). aliter CIC. Tull. 29 et 34 v. p. 1857, 72 (*adde VLP. dig. 47, 8, 2, 8*). deriv: dolosus. compos: sedulo (-us), subdolos.

2. dolus v. sub dolor.

Hey.

dōma, -tis *n.*, *gr.* δῶμα. *de prosodia*: BEDA gramm. VII 235, 28 'domus' brevem 'do' habet, 'doma', id est tectum, longam. [*francog.* dōme, *hisp.* dombo. *M.-L.*] *i. tectum* (cf. GRAMM. suppl. 216, 9 -a graece tectum latine. HIER. epist. 106, 63, 1 δῶμα in orientalibus provinciis id ipsum dicitur quod apud nos 'tectum'; in Palaestina enim et Aegypto, ubi vel scripti sunt divini libri vel interpretati, non habent in tectis culmina, sed δῶματα, quae Romae vel solaria vel Maeniana vocant, id est plana tecta, quae transversis trabibus sustentantur *eqs.* nom. hebr. p. 8, 11 Magog quod δῶμα id est tectum. p. 15, 27. 34, 16. 51, 24. 80, 19. 27 APRING. in apoc. 20, 7. GLOSS. L III Abstr. DO 7 -ta moenia [Maenia<na>] Warren, cf. l. 8] vel superiores domos. Corp. D 352 -is: huses [anglosax.]. 350 etc. -bus solariis. tectis): VVLG. II reg. 5, 8 qui . . . tetigisset -um fistulas. II Esdr. 8, 16 unusquisque in -e suo et in atriis suis. prov. 21, 9 sedere in angulo -is (ὠκυδρόν. cf. 25, 24). Ier. 19, 13 domus, in quarum -bus (— sive 'tectis' — HIER. in Ier. 4, 17, 1 p. 236, 21) sacrificaverunt (32, 29). HIER. tract. in psalm. I p. 101, 6/7. in Is. 15, 3 sqq. p. 267 super tecta ac -ta (in Ier. 4, 17, 2 p. 237, 7 in Matth. 24, 16 p. 195). 29, 1 sqq. p. 388 -um excelsa conscendit. 37, 26 sqq. p. 464 herbis . . . -um (tectorum VVLG. Is. 37, 27). reg. Pachom. 87 nec in cella nec in -bus, in quibus vitandorum aestuum causa nocte requiescunt. epist. 145, 1 *syn.* tecto. CASSIAN. conl. 6, 17, 2 (VVLG. prov. 27, 15 domo). *tropice*: HIER. epist. 58, 11, 2 ascendente cum Ioab tecta Sion canere in -bus, quod in cubiculis cognovisses. EPIST. pontif. Thiel Symm. 12, 4 in ecclesiarum -bus . . . *fidei confessionem* praedicamus. APRING. in apoc. 20, 7 de eodem -e et fastigio elevationis eius.

syn.: tectum. fastigium. *opp.*: cubiculum.

domābilis, -e *adi.* a domare. *qui domari potest*: HOR. carm. 4, 14, 41 Cantaber non ante -is (cf. 3, 8, 22 sera domitus catena). OV. met. 9, 253 aeternum est a me Iove quod traxit Hercules . . . nullaque -e flamma. AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 6 -em dico . . . carnem, sed expugnatoribus, non laudatoribus eius (*opp.* indomabilem). CASSIOD. in psalm. 7, 17 dolor . . . dictus est quasi -is (dominabilis pars codd., v. p. 1877, 74) horror. *compos.*: indomabilis.

1. domātor, -ōris *m.* nec unde derivatum sit (a domus?, cf. curator *sim.*, an a domare?, v. domitor p. 1942, 19 sqq.) nec quid significet, constat (*vix* nom. propr., v. Onomast. vol. III 210, 71). CORP. IV 5380, 5 domato<ri> pisciculum II. 5380, 17 v idus vinum domatori X. cf. etiam p. 1948, 54 sq.

2. domātor v. s. domitor p. 1942, 19.

domefactus (-i- l. 44), -a, -um [cf. c. domare et c. mansuefactus. Th.]. PETRON. 99, 2 ubi aratro -a tellus nitet. BVC. Eins. 2, 30 tar-doque puer domifactus aratro *eqs.*

domesticatim [a domesticus. Th.]. SVET. Iul. 26, 2 ea quae ad epulum pertinerent, quamvis macellaris ablocata, etiam -m (GLOSS. in cod. Memm.: i. de rebus propriis) apparabat. *fort. i. q. per ipsius vel servos vel libertos (oppositos redemptoribus, cf. p. 1868, 10) et ipsius supellectile* (cf. p. 1866, 17).

domesticatio: proprietas GLOSS. II 577, 31.

domesticatus, -ūs *m.* [a domesticus. Th.]. *i. q. dignitas domesticorum* (cf. p. 1872, 50 sqq.): NOVELL. Theod. 21, 2 qui de gradibus supra dictis ad indebitum -us accedit officium. CASSIOD. var. 10, 11, 3 primiceriatus, qui et -us nominatur (10, 12, 2). GREG. Tvr. Franc. 2, 8 p. 71, 17 a -u (-o C¹ saec. IX) exorsus militiam.

domesticē v. domesticus p. 1873, 21 sqq.

domesticitās, -tis *f.* a domesticus. *versio ex graeco in pravum modum accurata i. q. familiaritas, propinquitas*: IREN. 3, 18, 7 oportuerat . . . mediatorem dei et hominum per suam ad utrosque -em (διὰ τῆς ἰδίης πρὸς ἐκείνους οικειότητος) in amicitiam . . . utrosque reducere.

***domesticus**, -a, -um *adi.* (-us, -ī subst.). [a domus derivatum esse videtur ad exemplum adiectivi *rovesticus, rusticus; cf. Meyer-Lübke, Archiv f. lat. Lex 8, 316 Th.] *de formatione v. quae scripsi Indog. Forsch. 38 (1920), 176 sqq. de etymol. cf. p. 1872, 2 pro superl. maxime -us*: Q. CIC. pet. 17. nimium -us: OV. met. 6, 686. scribitur doml-: CORP. XIII 8024. domesat-: CORP. VI 32944. domesticus CORP. XIII 3682 (litteris fere saec. V in.). *abbreviatur dom.* (domm = domesticorum: CORP. II 2699 a. 539), domest., domestic. *graece* δωμέστικος (v. p. 1872, 1 sqq. 1873, 53). GLOSS. L II Philox. DO 46 οικεός, οικιακός. ALAV. DO 13 cliens vel proximus. cf. etiam s. v. familiaris vol. VI p. 246, 73. 75. NOT. Tir 47, 59. *legitur inde a RHET. Her., CIC., VARRONE, frequentant CIC. (232tes) VAL. MAX. al., deest VITR. MELAE al., in versibus legitur heroicis*: HOR. bis, OV. 8tes, MART. bis, IVV. quater, DRAC. semel (semper in quinto pede praeter HOR. sat. 1, 6, 128), in iambis: PHAEDR. 3 prol. 11. [*it. domestico, francog. vet. domesche. M.-L.*] *v. etiam Onomast.*

I generatim: A ad domum (aedificium) vel sedem, habitationem pertinens: 1 quae ad domum vel domus habitationem pertinent, quae domi sunt, fiunt, aluntur *sim* (res vel animalia; aliter p. 1866, 27): RHET. Her. 4, 22, 31 -os parietes (CIC. Catil. 2, 1 Phil. 12, 24 [Deiot. 5 addit pars codd.] nat. deor. 3, 80 VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 CYPR. ad Donat. 10 p. 11, 13 SVLP. Sev. Mart. pr. 1 COD. Iust. 5, 5, 3, 3 a. 319 COD. Theod. 14, 9, 3 pr. [a. 425 = COD. Iust. 11, 19, 1, 1] al.; cf. SYNON.

CIC. p. 422, 19 B. domus: sedes, penates . . . , parietes -i). VARRO rust. 3, 7, 2 quod *genus columbarum* cibo -o contentum intra limina ianuae solet pasci. 3, 17, 6 aqua -a meos . . . alo asinos (cf. MART. 6, 47, 1 Nympha, mei Stellae quae fonte -a puro laberis). CIC. Mur. 50 in contione -a. Pis. 64 celebritatem -am, operam forensem. Phil. 3, 30 mercatum. Att. 7, 12, 6 ut scribis, -is te finibus tenes. VAL. MAX. 3, 2 ext. 6 in -o lectulo moriens. SEN. dial. 9, 1, 5 -a et vilis vestis, *opp.* ex arcula prolata (SVET. Aug. 73 ab sorore . . . confecta. Vit. 3, 1. CYPR. Fort. praef. 3 p. 318, 19 in -a tua atque in propria veste [*tropice*]. LAMPR. Alex. 42, 4 *opp.* forenses [AMM. 31, 2, 5]. cf. CIC. fin. 2, 77 etiam, ut vestitum, sic sententiam habeas aliam -am aliam forensem?). COLVM. 12 pr. 7 intra -os penates se recipientibus (cf. PLIN. paneg. 68, 7 aris focusque [AVG. civ. 4, 11 p. 160, 19 D.]. FIRM. err. 14, 3 Vesta ignis est -us. cf. VAL. MAX. 2, 6, 7 sacrificio [COD. Theod. 16, 10, 1 a. 320/1]. 2, 6, 8 sacris). TAC. ann. 15, 39 scaenam. SVET. Claud. 44, 2 convivio (*opp.* epulanti in arce cum sacerdotibus). POMPON. dig. 33, 10, 1 supellex est -um patris familiae instrumentum (cf. HIER. epist. 22, 28, 5 -ae supellectilis). APVL. met. 9, 17 lanificio (cf. PELAG. in I Tim. 5 p. 884^a occupationis). apol. 57 nidorem (antea fumum domus suae). MARCIAN. dig. 48, 19, 11, 1 furta (cf. *ibid.* -a furta vocantur quae servi dominis vel liberti patronis vel mercennarii apud quos degunt subripiunt). PORPH. Hor. carm. 2, 16, 13/4 vasculo -o salis. PANEG. 12 (2), 21, 3 umbram. AVSON. 326, 3 cantilenae. HEGES. 2, 1, 1 domicilium (v. p. 1874, 61). CORP. X 4660 ab foro ad portam -am. *adde*: IVV. 10, 95 castra -a Seiani. IVST. 12, 4, 3 imaginem quandam larum ac -ae sedis in castris. ENNOD. opusc. 3, 84 p. 352, 11 nox -a de ramis in speciem domus contextis. *nota adi. pro adv.*: HOR. sat. 1, 6, 128 pransus . . . -us (*i. domi agens*) otior. *de studiis, laboribus domi factis*: CIC. de orat. 1, 157 ex hac -a exercitatione et umbratili (*opp.* aciem forensem. SEN. contr. 1 pr. 12 *opp.* verae actionis. 3 pr. 1). Brut. 91 labor (*opp.* forensem). 272 aut a forensi dictione aut a commentatione -a. orat. 143 tempus (*opp.* forense). 148 inclusae et (*sic* A, i. et om. L) -ae litterae (*opp.* forensibus). TAC. dial. 34 disciplina (cf. et p. 1868, 57). *de animalibus domi versantibus vel mansuefactis* (cf. PELAGON. 1 -is pecoribus, id est domitis et freno assuetis. v. etiam p. 1870, 56): PAVL. FEST. p. 33 scrofa (cf. MARCELL. med. 34, 6 et 52 apri vel suis -i [-i om. PLIN. med. hic exscriptus]. ANTHIM. 9 porco [ORIBAS. syn. 4, 14 p. 15]). CELS. 1, 6, 2 animalibus (2, 18, 9 p. 90, 28 *opp.* ferum. 2, 24, 1. SEN. epist. 85, 8 *syn.* mite. SVLP. Sev. dial. 1, 13, 8 LEX Burg. lib. const. 46, 1). 2, 18, 7 p. 90, 8 M. quadrupedes. COLVM. 8, 14, 3 genus varium anserum quod a ferro mitigatum -um factum est (PALLAD. 1, 30, 1). 8, 15, 1 avibus (HIL. in Matth. 7, 10. 24, 11 in psalm. 123, 9. AVG. gen. ad litt. 9, 14 p. 286, 6 *opp.* libere volitantes. ORIBAS. syn. 4, 14 p. 15). 9, 1, 5 pecudum silvestrium . . . -arum (10 pr. 1. 12, 52, 1 *opp.* feris). MART. 12, 31, 5 anguilla. OPTAT. 7, 1 p. 166, 29 -ae bestiolae hoc est mures. MARCELL. med. 15, 34 pullus hirundinis silvestris vel . . . ripariolae . . . , etiam -ae (quae in domibus nidificat PLIN. med. 1, 17 p. 31, 16). CAEL. AVR. chron. 1, 1, 15 gallinarum (EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 p. 949^a. 8, 7 p. 953^b gal-lus). ANTHIM. 29 columbis (*opp.* agrestes). *nota*: CIC. Tusc. 1, 108 canes (*i. privatos, opp.* publicos; cf. p. 1869, 59). COLVM. 7, 12, 7 custodibus (*sc. canibus, opp.* pastoralibus; *i. custodibus aedificiorum*). *adde*: VARRO ling. 9, 56 olim columbae non erant in eo usu (COLVM. 6, 29, 4) -o quo nunc *eqs.* CELS. 2, 21 caro (2, 22, 1 ORIBAS. syn. 4, 12). COLVM. 7, 4, 5 sedulam curam foris . . . , maiorem -am postulat ovis Graeca. AVG. civ. 3, 23 p. 135, 17 D. animalia . . . subito efferata et -ae lenitatis oblita. *item de arboribus, hortensibus* (cf. et p. 1888, 14): PLIN. med. 1, 12 mororum (ANTHIM. 86 *opp.* silvatica). VEG. mil. 4, 34 pinu -a sive silvestri. AMBR. hex. 3, 13, 55 -am et fructiferam ficum (*opp.* agrestem ficulneam. EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 918^a caprifici). MARCELL. med. 30, 15 cucurbitae (30, 21 *opp.* silvaticae. 30, 23 *opp.* silvestris. 36, 5). ANTHIM. 54 asparagi (*opp.* agrestes). ORIBAS. eup. 2, 1 A 35 astafis himeros quam Latini uvam -am dicunt (*opp.* silvestres). 2, 1 D 1 pastinacae. *adde*: SCRIB. LARG. 39 oleo (cf. 40 communi. 118) HIER. tract. in euang. Marc ed. Morin p. 323, 19 mel (*opp.* silvestre). COD. Theod. 13, 1, 12 (a. 384) fructus -os suis possessionibus innatos. PS. APVL. herb. 33, 4 et 44, 3 S.-H. pane (cf. GLOSS. οικιακός -us. οικιακός -um). APIC. 7, 300 dulcia -a: palmulas vel dactylos *eqs.* GLOSS. III 214, 21 οικιακός -o de vino. *nota*: RVRIC. epist. 1, 5 p. 357, 26 ramusculo, quem ex amaritudine in -um saporem vertendum . . . suscepas. **2 ad patriam vel cives pertinens, i. q. patrius, civilis, intestinus** (pro gen. subi., rarius obi. i. q. in cives, cf. p. 1867, 10. 53 61): a personae (dros v. p. 1868, 21 sqq.): CIC. Font. 4 alienigenis quam -is testibus (32 HIER. chron. a. Abr. 1496, 2). Mur. 90 nolite a sacris patriis Iunonis . . . -um et suum consulem (*sc. ex Lannuvio*) . . . avellere. Catil. 3, 14 multitudine -orum hostium (3, 22. 28 Flacc. 95 Sull. 32. red. in sen. 19 *syn.* intestino. Phil. 14, 10 [id est qui intra moenia hostes sunt *add. gloss.*] ad Brut. 1, 10, 1 *opp.* externis [CVRT. 6, 8. 9 VAL. MAX. 5, 7, 2]. TAC. hist. 1, 27 ARNOB. nat. 7, 40 al.). VAL. MAX. 1, 6, 3 interpretes. 3, 7, 4 nuntii. CVRT. 4, 6, 31 militi (*opp.* devictarum gentium). POMP. TROG. Iust. 38, 5, 4 regum -orum interitu (38, 7, 2 *opp.* peregrina imperia. cf. ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] I 8 successoribus, *opp.* alieni, externi [advenae TAC. ann. 11, 24]. cf. *infra* p. 1867, 65). *adde*: VELL. 2, 24, 4 repulsoque [Hofmann]

externo metu, ubi quod alienum esset vicisset, superaret quod erat -um. *b res*: RHET. Her. 4, 28, 38 tumultus -os et intestinos (CIC. Phil. 8, 3 tumultum Italicum, quod erat -us, tumultum Gallicum, quod erat Italiae finitimus [FEST. p. 356]). CIC. Tull. 10 bello diuturno atque -o (*cel. v. vol. II p. 1850, 20 sqq.*, adde: CIC. Cato 12 opp. externa. FIRM. math. 8, 6, 6 *syn.* intestina. IVST. 39, 3, 7 opp. externa. *cf.* SYNON. Cic. p. 417, 4 B. bellum civile: intestinum, -um. *subtilior quam verior distinctio*: DIFF. ed. Beck p. 45, 21 civile bellum ex civibus constat, -um ex -is nostris, intestinum ex parentibus. *cf. infra p. 1869, 8 sqq.*) S. Rosc. 154 -a crudelitate laborare (*opp. in hostes*. Verr. II 4, 73 opp. nostrae mansuetudinis). Verr. II 1, 90 -arum (*cf.* Ps. ASCON. Verr. p. 224, 24 St.: patriae suae) legum. II 3, 81 malis (II 5, 8. leg. agr. 1, 26 *syn.* inclusum, intestinum. Catil. 4, 15 *syn.* civile. Sest. 51 opp. externa [Liv. 6, 18, 2 TAC. ann. 3, 18]. Liv. 34, 34, 7. VAL. MAX. 2, 4, 4 *syn.* intestini, opp. bellicis. FIRM. math. 1, 10, 13). Verr. II 4, 73 praeclarissimae virtutis exemplis (parad. 12 nat. deor. 2, 7. VAL. MAX. 2, 10 ext. 1 opp. alienigenis. 3, 4, 2 opp. alienum [5, 10, 3]. 5, 2, 10 opp. gentium exterarum. 8, 9, 3). Verr. II 4, 93 religionem (dom. 132 opp. inaudito instituto). Caecin. 102 summa auctoritate -a praeditum. Font. 26 civilibus studiis atque obtreptione -a. leg. agr. 2, 9 pacem externam... otium -um. 2, 90 multae in hac re publica seditiones -ae (Liv. 2, 42, 3 opp. bellum externum [45, 19, 13]. PAVL. FEST. p. 69 SEN. dial. 11, 7, 4 TAC. hist. 4, 12 VLP. dig. 42, 4, 7, 4 VOPISC. Car. 8, 1 Aurelian. 50, 5 CAPITOL. Maximin. 20, 6 AVG. civ. 18, 45 p. 327, 11 D.). Rab. perd. 33 co(n)siliis (*opp. adventicium, extraneum malum*). 37 -a mor(ite) (*post <in> patria*). Catil. 3, 17 -is insidiis (*opp. castrense latrocinium*. epist. 5, 2, 1 *syn.* intestino scelere). 4, 22 condicio melior externae victoriae quam -ae. Arch. 31 periculis (FIRM. math. 1, 7, 37). Sest. 1 latrocinio (144). 56 labem (*opp. exteras*). Balb. 55 scientia peregrina et externa, mente -a et civili. har. resp. 19 hoc ipso huius gentis ac terrae -o nativoque sensu. Deiot. 32 immanitate (*opp. nostrae civitatis humanitatem*). Phil. 7, 14 armis -is (*cf.* TERT. scorp. 3 gladiis). rep. 2, 29 non esse nos transmarinis nec importatis artibus eruditos, sed genuinis -isque virtutibus. 3, 5 -um maiorumque morem (*opp. adventicium doctrinam*. nat. deor. 2, 74). ac. 1, 9 tu -am (*i. ad pacem pertinentem*, *cf. l. 40. 41 sqq.*), tu bellicam disciplinam... aperuisti (*cf.* VAL. MAX. 2, 1, 10 opp. alienigena studia). fin. 1, 10 tam insolens -arum rerum (*sc. linguae Latinae*) fastidium (Brut. 49 opp. bellicis [CAPITOL. Max. Balb. 2, 5 *cf.* Liv. 2, 31, 7]). Tusc. 5, 109 servituti, opp. exilii libertatem. off. 1, 76 ratione, opp. bellicam. 1, 78 fortitudines (*i. togatae, opp. militariibus*). Brut. 258 eos aliqua barbaries -a infuscaverat (*antea extra urbem hanc vixerant*). Att. 2, 16, 1 quod vectigal superest -um (*sc. in Italia*) praeter vicensimam? epist. 4, 8, 2 quae est -a sede iucundior? CAEL. Cic. epist. 8, 14, 3 dissensione (BELL. Alex. 65, 1 opp. externorum hostium. IVST. 16, 3, 8). CIC. ad Q. fr. 1, 1, 34 neque belli externi neque -arum discordiarum (Liv. 9, 14, 5 seditionibus discordiisque. TAC. dial. 41 opp. vicinus populus. ann. 12, 29 opp. accolarum. 13, 4 *syn.* civilibus). CAES. Gall. 2, 10, 4 ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent et -is copiis rei frumentariae uterentur. civ. 2, 5, 5 opibus (NEP. Hann. 10, 2). NEP. Eum. 1, 3 -o summo genere erat. HOR. ars 287 celebrare -a facta. Ov. Pont. 4, 14, 49 regioque -a Sulmo. Liv. 2, 45, 5 externa et -a odia. 4, 10, 8 concordiae pacisque -am (-ae Gronov.) curam. 6, 30, 9 -a quies (VAL. MAX. 3, 8, 6 COD. Iust. 11, 44, 1 a. 335). 31, 26, 11 marmoris. 34, 49, 10 certamine (39, 23, 13). 39, 1, 8 inopiam. 40, 5, 11 fraude (FLOR. epit. 3, 22, 9). 42, 12, 8 apparatus belli. POMP. TROG. Iust. 38, 4, 6 aemulationis. 38, 4, 14 principum factionibus. VELL. 1, 7, 2 rem. VAL. MAX. 1 praef. -ae peregrinaeque historiae seriem. 1, 6 ext. 1 relatio. 2, 7, 12 vulnere. 2, 8, 7 cruore (*cf.* 9, 11 ext. 4 sanguine). 3, 7, 1^a fiduciae acta. 6, 1, 10 delicias. CVRT. 7, 5, 29 iam bilingues erant, paulatim a -o externo sermone degeneres. 9, 3, 10 vestis (*opp. externum cultum*). FRONTIN. strat. 1, 3, 8 finibus (*opp. hostiles*). 1, 8, 4 vastitatem (*i. vastationem*). TAC. ann. 3, 55 parsimoniam. 12, 10 imperii (IVST. 36, 1, 10). FLOR. epit. 3, 12, 3 cladibus (AMM. 28, 6, 25). 3, 12, 14 motus (IVST. 41, 3, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 38, 5). CALL. dig. 50, 6, 5, 3 vexationibus et sumptibus (*opp. peregre*). CYPR. Demetr. 10 p. 358, 6 -ae impugnationis tela. IVST. 2, 4, 28 -a gloria (*i. gentis suae*). 22, 2, 6 potentiae. 24, 2, 1 scelera (*opp. externi*). 28, 2, 5 viribus (32, 1, 3). HIL. trin. 1, 34 stagnis (*opp. peregrini maris*). VICTOR. pasch. chron. I p. 676, 6 eruditioni. *nota c. gen.* (*cf. p. 1871, 1*): FLOR. Verg. or. p. 184, 27 Siciliam nobilem vidi, -am Cereris. *metaphorice*: TERT. adv. Val. 3 p. 180, 3 a -o principatu deorum ad incognitum transmovere.

B ad incolas domus, familiam, servos pertinens, familiaris: 1 generatim: a personae: VARRO rust. 1, 16, 4 -a(e) copia(e) artificum. CIC. S. Rosc. 15 -i praedones (*opp. hospitibus amicisque paternis*). Verr. II 2, 97 nuntii (epist. 2, 4, 1 -os [-arum *codd.*]... et scriptores et nuntios). Caecin. 6 disceptatore -o diiudicatur (*postea honorariam operam amici, opp. iudicis*. *cf.* SEN. contr. 2, 3, 18 iudici [IVST. 2, 10, 9]. *cf. p. 1868, 7 et Mommsen, Strafrecht 17 adn. 1*). Caecin. 63 hominibus... voluntariis aut etiam assiduus ac -is (Att. 5, 15, 3 familiari homini ac -o. epist. 7, 14, 1 homini... prope -o. FIRM. math. 6, 9, 7 et 10). Balb. 51 -um auctorem, patrem

suum (Q. CIC. pet. 17 fere omnis sermo ad forensem famam a -is emanat auctoribus). de orat. 2, 2 -is testibus: patre et C. Aculeone propinquo nostro et L. Cicerone patruo (VLP. reg. 20, 3). epist. 2, 7, 3 tabellarios (Att. 8, 14, 1). 3, 1, 3 ex meis -is atque intimis familiaribus (PORPH. Hor. sat. 1, 2 *fr.*) ad Q. fr. 3, 8, 5 *genet.* -i filii (*cf. Cichorius, Röm. Stud. p. 244*). SEN. benef. 3, 11, 1 imposuimus illi iuventuti quasi -os magistratus *i. parentes*. dial. 2, 1, 1 -i et familiares medici (AVG. civ. 22, 8 p. 567, 33 D. 568, 12). 6, 25, 2 interpretes (*sc. nepos*). QVINT. inst. 1, 2, 4 potest turpis esse -us praeceptor (*sc. servus*). FRONTIN. aq. 119 artifices (*opp. redemptores*). PLIN. paneg. 37, 1 heredibus... extraneis, -is (*cf.* GAIVS inst. 2, 157 sui quidem heredes ideo appellantur, quia -i heredes sunt). 42, 3 accusatore. FLOR. epit. 2, 17, 17 percussores. POMPON. dig. 24, 1, 31, 10 familiam -am uxoris (*opp. venaliciam*). PAVL. dig. 3, 4, 6 pr. persona (AMBR. off. 1, 32, 169 AVG. quaest. hept. 3, 61 COD. Iust. 1, 12, 6, 9 a. 466). CYPR. patient. 6 p. 401, 27 hostem -um *sc. Iudam* (laps. 11 p. 245, 3 hostem... et expugnatorem -um [*tropice de divitiis*]). HIL. in Matth. 10, 22 agnationis. VVLG. Rom. 16, 5 -am (*κατ' οὐκον*) ecclesiam eorum (I Cor. 16, 19 [*cf.* PELAG. ad l. p. 772^c -am congregationem fraternitatis ecclesiam nominavit]). HIER. epist. 30, 14, 1). SIDON. epist. 1, 9, 3 -is candidatis (*opp. forinsecus ambientum*). *adde de deis patriis, familiaribus* (*cf.* SCHOL. Hor. sat. 2, 6, 66 ante larem proprium:... ante deos -os. TERT. apol. 13, 4 -os deos, quos Lares dicunt. nat. 1, 10 privatorum et -orum deorum, opp. publicos. AVG. civ. 3, 22 p. 134, 21 D. deos et -os et publicos): Ov. met. 15, 865 Vestaque Caesares inter sacrata penates et cum Caesarea tu, Phoebe -e, Vesta. CORP. III 1009 Fort(unae) bonae domestic(ae) sacr(um) (1939. 4398. XIII 5934. XIV 6). III 1147 Silvano -o sacrum (*passim in hoc vol., v. ind. p. 2519 sqq., de ceteris v. Onomast. s. v.; cf. S. silvester et GROM. p. 302, 14 omnis possessio tres Silvanos habet; unus dicitur -us, possessioni consecratus, alter dicitur agrestis, pastoriibus consecratus, tertius dicitur orientalis*). III 4160 (*ex sched.*) larius domestic(ici)s sac(rum). VII 915 Matribus sive Matronis Aufaniabus domesticis. 8022. 8023. 8026. *nota*: 8024 Iulia Teratia Domestici[s] 8025. 11800 (= Dessau 9320, *aet. Claud.*?) Domesticis]. v. Ihm, PW. V 1296, 13 sqq.). XII 2387* (*suspect.*) Iovi dom(estico) sacrum (XIII 8718 l. o. m. domestico). XIII 7276 Mercurium (7757, *perit*). 12056 (= Dessau 9321) Sule(v)is domest(ici)s. XIV 3542 (*ex sched.*) Herculi domestico. *adde*: CORP. III 11542 genio domestico Aug(usti) sac(rum). 7889 Acuino dom(estico). v. etiam Onomast. s. Iunones. *b res* (*rarius pro gen. obi. ut l. 74. 77. 79. p. 1869, 12*): VARRO rust. 1, 17, 5 neque eiusdem nationis plures servos parandos esse. ex eo enim... offensiones -as fieri. CIC. inv. 1, 35 consuetudine (Brut. 252. *cf.* S. Rosc. 15 non modo hospitium, verum etiam -us usus et consuetudo [Brut. 210 usu. *cf. ibid.* quos quisque audiat... domi. QVINT. inst. 4 pr. 1]). inv. 2, 29 quo more -o vivat. 2, 140 imperiis (Caecin. 52). Q. Rosc. 15 officia (Sull. 65 Sest. 7). Verr. II 1, 39 hoc... occultum, intestinum ac -um malum (*opp. qui palam est adversarius*. 2, 67 Att. 10, 4, 11 VLP. dig. 47, 5, 1, 5). Verr. II 3, 63 dolore (Phil. 5, 51 opp. salus civitatis. 14, 4 opp. patriae caritate. epist. 4, 6, 2 opp. re publica. MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 2 AMBR. exc. Sat. 1, 76). Cluent. 175 scelere (FLOR. epit. 3, 18, 4). Rab. perd. 23 vulneribus (VAL. MAX. 5, 10 ext. 1 TAC. Agr. 29). Flacc. 5 -a vita naturaque. Vatin. 31 in luctu -o, ... in funere familiari (Tusc. 3, 64 VLP. dig. 2, 11, 4, 2. *cf. infra l. 73*). Cael. 11 cum disciplina -a tum etiam naturali quodam bono (Brut. 98 habuit quasdam etiam -as disciplinas [*postea domi ius civile cognoverat*]). Tusc. 2, 27 malam -am disciplinam. SVET. Iul. 48 *cf. et p. 1866, 33*). har. resp. 43 ad expetendas -i sanguinis poenas (*antea mors fraterna*. PHYSIOGN. 27 p. 42, 17). Pis. 87 omnem quaestum illum -um paternumque. Phil. 14, 34 -a exempla virtutis (QVINT. inst. 9, 3, 73 Ivv. 14, 32 PLIN. epist. 5, 8, 4 CYPR. epist. 39, 3 p. 583, 13 HIER. epist. 22, 15, 1). rep. 1, 36 usu... et -is praeceptis... eruditum. Tusc. 1, 84 et -is et forensibus solaciis ornamentisque privati. de orat. 3, 48 consuetudo sermonis cotidiani ac -i. Att. 1, 17, 5 fraterno amore -oque (*cf.* HIL. in Matth. 10, 24 caritates [FERRAND. epist. 8]). 1, 18, 1 fructum -um amicitiarum (*opp. splendore forensi*). 5, 17, 4 mea -a et maxima cura (*sc. Tullia despondenda*. ad Q. fr. 3, 9, 3 Liv. 21, 41, 16). 10, 8, 9 publicam cladem... -as tricas. epist. 2, 16, 4 meis privatis et -is (*i. familiariae meae*) incommodis. ad Q. fr. 1, 3, 2 periculis (*opp. alienissimis*). 3, 9, 3 timoris (*opp. communi rei p. statu*). Ov. Pont. 2, 2, 51 eloqui nitor ille -us (*cf.* 53 vivit... in vobis facundi lingua parentis). Liv. 26, 51, 13 funerum (SEN. nat. 3, 18, 6). 31, 31, 17 parricidia (*cf.* PHYSIOGN. 21 homicidiis). VAL. MAX. 2, 1, 6 cotidianae ac -ae pacis (AVG. civ. 19, 14 p. 380, 35 D. pax -a... id est ordinata imperandi oboediendique concordia cohabitantium. 19, 16 p. 383, 4). 6, 1, 9 ruinam. 9, 12, 7 -ae (*sc. patris sui*) damnationis. SEN. benef. 6, 39, 2 insidiae (epist. 4, 8 FIRM. math. 3, 4, 20). dial. 12, 2, 1 exhaustos iam fletibus -is oculos. 12, 8, 2 praeconio. epist. 104, 27 onera. PLIN. nat. 8, 146 vocem. Ps. SALL. in Tull. 2 splendor. QVINT. inst. 7, 4, 9 -is disceptationibus (*opp. extrario accusatore*. 7, 4, 31). decl. 249 p. 24, 12 securitatem. SVET. Claud. 12, 1 religione. GAIVS inst. 2, 105 -um (*i. familiarium*) testimonium (COD. Iust. 4, 20, 3 a. 255. *cf.* 9, 41, 6 a. 240 -a servorum... interrogatione. *aliter p. 1870, 15 sqq.*) [*Hofmann*]

APVL. Plat. 1, 2 documentis. PAVL. frg. Vat. 244 lites. COD. Iust. 2, 18 (19), 1 (a. 196) affectione (cf. *infra* l. 9). CYPR. testim. 3, 105 tit. ministerio. epist. 27, 1 p. 541, 6 pietate (VOPISC. Car. 18, 1 PAVL. NOL. epist. 13, 21). FIRM. math. 1, 7, 2 facinoris. 5, 3, 41 dissensiones (5, 4, 16). 6, 15, 5 inimicitiarum. SCHOL. Iuv. 1, 33 delationem. HIER. epist. 54, 15, 3 -a pugna, intestinum proelium. AVG. civ. 19, 12 p. 373, 13 D. societate (p. 375, 4). in psalm. 142, 2 Abessalon . . . gessisse contra *patrem* . . . non solum civile verum etiam -um bellum (DRAC. Orest. 537 bella -a in matrem). ZACCH. 3, 8 p. 1162^a affectu (PASS. Mar. Iac. 1 p. 47, 9). COD. Theod. 8, 12, 5 (a. 333 = COD. Iust. 8, 53 [54], 27) clandestinis ac -is fraudibus. 9, 13, 1 (a. 365 = COD. Iust. 9, 15, 1 pr.) -ae laudis (cf. *infra* l. 16) exempla. *ibid.* -ae emendationis. EVGRAPH. Ter. Hec. 288 seditione. c. dat. (cf. p. 1870, 74): Ov. fast. 1, 9 invenies illic et festa -a vobis: saepe tibi pater est, saepe legendus avus. 2 *latiore sensu i. q. gentilicius, avitus* (cf. domus p. 1980, 59): CIC. Verr. I 52 oblivisci laudis -ae (II 4, 80. 81 syn. ex eadem familia. Cael. 34 Brut. 62). Mur. 66 -um . . . exemplum ad imitandum (*postea* est . . . tibi propositum domi. Sest. 130 -i exempli memoriam [*antea* generis . . . dignitatem]. Phil. 13, 15 antiquis et -is, opp. alienis. SEN. contr. 10, 2, 16. VAL. MAX. 1, 7, 2 recens et -um. SEN. clem. 1, 9, 1). Sull. 27 -is imaginibus *gentis Manliae*. Liv. 2, 20, 1 gloria (VAL. MAX. 3, 5, 1. APVL. apol. 18 portantes gloriam -am, pecuniam publicam). 9, 17, 17 vestigia recentia -ae claudis. VELL. 2, 16, 2 -i sanguinis gloriae. GELL. 1, 21 tit. librum P. Vergilii -um (cf. 1, 21, 2 ex domo atque familia Vergilii). TERT. cult. fem. 1, 3 p. 705 -o nomine et hereditaria traditione. OPTAT. 7, 1 p. 159, 8 iudicium. COD. Theod. 5, 14 (13), 30 (a. 386 = COD. Iust. 11, 59 [58], 7 pr.) fundum . . . velut -um et avita successione quaesitum.

C ad rem familiarem, administrationem domus vel ad usum instituta disciplinam pertinens (cf. etiam p. 1868, 45. 56 et sub II 1): CIC. Verr. II 3, 6 istius . . . -um lenocinium (p. red. in sen. 11. cf. 5, 71 stupris flagitiisque [har. resp. 42 Phil. 6, 4]. Vatin. 1 turpitudinem vitae sordesque -as. Phil. 2, 69 rebus externis . . . institutis -is. Tusc. 1, 72 -is vitiis atque flagitiis, opp. re publica. PLIN. paneg. 83, 4 infamia. CAPITOL. Gord. 21, 3 voluptatibus. LAMPR. Alex. 29, 1 vita cottidiana et -a [SPART. Pesc. 12, 2]). Verr. 5, 62 mittit . . . munera . . . ad usum -um (VAL. MAX. 6, 9, 1 et -is et rei publicae usibus inutilis. COLVM. 12, 13, 1 VLP. dig. 33, 9, 3, 9). Catil. 1, 13 -ae turpitudinis (*postea* privatarum rerum cf. l. 69). Sest. 97 malis -is impediti. *ibid.* bene de rebus -is constituti (Planc. 30 opp. externis. Tusc. 1, 2 resque -as ac familiares. Att. 9, 10, 3. 11, 1, 2 epist. 1, 9, 24. 4, 14, 3 opp. rem publicam. 6, 6, 6 NEP. Att. 13, 7 PHAEDR. 3 prol. 11 singul. SEN. dial. 5, 7, 1 in rebus civilibus ac -is. 5, 28, 2 CVET. 5, 11, 5 COLVM. 12, 1, 4 QVINT. inst. 3, 3, 9. 12, 9, 21 in rebus cotidianis ac -is. decl. 311 p. 224. 23 suppl. SVET. Iul. 56, 6 SPART. Sept. Sev. 2, 3 IVST. 44, 3, 7 CASSIOD. art. 3 p. 1169^a; cf. SYNON. Cic. p. 436, 2 B. opes: . . . res familiaris, res -a. v. etiam *infra* l. 64 sqq.). CIC. off. 1, 135 negotiis (Att. 1, 17, 6 opp. publica re, forensi labore. COLVM. 12 pr. 5). part. 76 illa prudentia in suis rebus -a, in publicis civilis appellari solet. NEP. Att. 13, 3 cultus. LAVD. Turiae (Corp. VI 1527) I 30 bona. Liv. 2, 10, 13 copiis. CELS. 1, 2, 5 vel -a vel civilia officia. COLVM. 12 pr. 4 -am diligentiam (opp. forensem et extraneam). 12 pr. 7 -us labor matronalis fuit. QVINT. inst. 1, 12, 7 rationibus (Ps. ASCON. Verr. p. 238, 22 St.). Ps. FRONTIN. strat. 4, 7, 37 necessitatum (TERT. apol. 13, 4 LAMPR. Alex. 67, 1). TAC. ann. 12, 5 -a cura vacuus in commune consulat (TERT. anim. 24 -is ac publicis). TERT. apol. 13, 4 -a potestate. FIRM. math. 5, 3, 45 angustiis.

II praevalent notiones secundariae: 1 i. q. privatus (opp. publicus. quaedam ex IB et IC [cf. etiam p. 1866, 51. 1868, 24] etiam huc referri possunt; non attuli hic exempla nisi ea quibus opposita ut publicus, forensis expressa sunt): CIC. Cluent. 101 egestas eius -a, quaestus forensis. leg. agr. 2, 64 quorum sapientiam temperantiamque in publicis privatisque, forensibus -isque rebus (off. 1, 4 Att. 1, 17, 6. cf. *infra* l. 74. 76. adde: Flacc. 28 in re -a . . . in publica [syn. privatis rebus]. Att. 11, 1, 1 ad Q. fr. 1, 1, 17 QVINT. inst. 2, 21, 4. Cael. 42 curam rei -ae, rei forensis reiue publicae. Att. 4, 2, 7. cf. epist. 16, 24, 2). Catil. 1, 14 quae non ad privatam ignominiam vitiorum tuorum, non ad -am tuam difficultatem ac turpitudinem, sed ad summam rem publicam atque ad omnium nostrum vitam . . . pertinent. Flacc. 5 privatarum rerum ruinas, . . . -as labes, . . . urbanam infamiam. Att. 1, 5, 1 quanto fructu sim privatus et forensi et -o Lucii fratris nostri morte. 1, 18, 2 sollicitudinum (opp. re p.). epist. 5, 8, 5 in omnibus: publicis privatis, forensibus -is . . . negotiis. 5, 15, 3 spoliato et -is et forensibus ornamentis. 16, 4, 3 tua . . . in me officia -a forensia, urbana provincialia, in re privata in publica. ad Q. fr. 3, 5, 4 aut forensi labore . . . aut -is litteris. Liv. 1, 1, 9 -um publico adiunxisse foedus filia Aeneae in matrimonium data. 1, 56, 5 hoc velut -o . . . visu (sc. angue in regia; opp. publica prodigia [cf. 5, 15, 6 privati portentis. 26, 6, 14 familiare ostentum]). 2, 41, 12 sive illud -um sive publicum fuit iudicium (TERT. apol. 1, 1 [iudiciis vulgo; opp. in publico]. cf. Wenger, Institutionen p. 8 adn. 8. aliter p. 1870, 32). SEN. apocol. 10 non vacat deflere publicas clades intuenti -a mala. TAC. hist. 5, 25 illum -is malis excidium gentis opposuisse. SVET. Tit. 11 non secus atque

in -o luctu maerentibus publice cunctis. CALP. decl. 18 irae -ae . . . publicae . . . sententiae. AVR. Fronto p. 60 N. in tantis -is studiis tantisque extrariis negotiis occupatus. IULIAN. dig. 30, 103 -a cautione vel chirographo (opp. testamento, codicillis. CALL. dig. 49, 14, 3 pr. cf. COD. Iust. 4, 19, 5 a. 245 instrumenta -a seu privata). TERT. nat. 1, 10 consecratione. CAPITOL. Alb. 2, 2 alias *epistulas* ad te publice . . . misi, sed hanc familiarem et -am, omnem, ut vides, mea manu scriptam (cf. SPART. Geta 1, 6). CHALC. comm. 265 philosophiae genus quod activum vocatur . . . dividitur trifariam: in moralem, -am, publicam. AMBR. exc. Sat. 1, 72 gemitus (opp. communibus lamentis, dolore publico). nota: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 12 quos . . . aut ex -is convictionibus aut ex necessariis apparitionibus tecum esse voluisti, qui quasi ex cohorte praetoris appellari solent.

2 i. q. proprius, suus (opp. alienus sim.; cf. gr. οἰκίος, v. Nägelsbach, Stil.⁹ p. 330 adn.): RHET. Her. 4, 1, 2 si quis in lite . . . -is testimoniis pugnet (*postea* suis exemplis, opp. auctoritas antiquorum. FRONTO p. 52 N. non oratorum -is quod dicitur testimoniis utar, sed eqs.). CIC. inv. 2, 128 qui sententiam scriptoris non ex ipsius scripto spectet . . . sed -is suspicionibus perscrutetur. S. Rosc. 67 hae sunt impiis assidue -aeque Furiae (cf. *antea* suus anaphorice). div. in Caec. 31 -i periculi metu. Verr. II 3, 95 in quibus *senatoribus* si ex ipsorum -o incommodo nullus dolor insideret, tamen esset illa cogitatio in alterius iniuria sese despectos. *ibid.* 156 erat -a coniectura: quia multos et per se et per alios multa . . . apud Verrem effecisse vidit, ad omnis eosdem patere aditus arbitrat (cf. s. v. domus p. 1957, 20). Cluent. 195 *oppidum* communi Italiae pace, non -is copiis esse tutum. Sest. 27 o diem illum . . . mihi ad -um maerorem gravem, ad posteritatis memoriam gloriosum! (SVET. Cal. 5 barbaros ferunt . . . velut in -o communique maerore consensisse ad indutias *morte Germanici*). Planc. 29 signa prohibitatis non fucata forensi specie, sed -is inusta notis veritatis. Pis. 97 ad horum omnium iudicia tot atque tanta -um iudicium accessit [sententiae damnationis tuae]: occultus adventus eqs. (CAES. civ. 3, 60, 2 cum ex aliorum obiectionibus tum etiam ex -o iudicio . . . intellegebant. VAL. MAX. 3, 7 ext. 2 perfecta ars . . . si laudem ab aliis non impetrat, -o tamen acceptam iudicio refert). Phil. 2, 50 quae ipse in se atque in -um [de]decus impure . . . sed quae . . . in universam rem publicam impie ac nefarie fecerit. 14, 4 vicitque dolorem aliquem -um patriae caritate. de orat. 2, 38 orator . . . nisi -is se instruxerit copiis, aliunde dicendi copiam petere non possit. 2, 86 -o praeconio (i. sua ostentatione). Brut. 5 ne id non ad amicitiam, sed ad -am utilitatem referre videamur. orat. 132 uterer exemplis -is, nisi ea legisses, uterer alienis eqs. (Liv. 37, 25, 8 opp. populi Romani [Polyb. 21, 11, 5 τῆς ἰδίας προαιρέσεως]). Att. 10, 4, 4 quorum utrique semper patriae salus . . . posterior sua dominatione et -is commodis fuit. 16, 12 dum tu muginaris . . . cepi consilium -um (Liv. 1, 49, 7 syn. per se ipse. DON. Ter. Phorm. 224 syn. propriis). ad Brut. 1, 14, 1. VARRO rust. 2, 4, 3 qui succidiam in carnario suspenderit potius ab lanario quam e -o fundo. HIRT. Gall. 8, 3, 4 de aliena potius quam de -a salute cogitandi. Ov. met. 13, 578 cura deam propior luctusque -us angit Memnonis amissi. Liv. 37, 54, 25 viribus (opp. vestris . . . armis). VAL. MAX. 4, 3, 7 quam bene Aetolicis (vasis argenteis) -a (fictilia) praetulerat. 4, 4, 11 impensae. 8, 6, 4 sua lex eum -is laqueis constrictum absumpsit. SEN. epist. 72, 4 non . . . ex alieno pendet sapiens . . . -a illi felicitas est . . . ibi (in animo) nascitur. COLVM. 6 pr. 2 pabulum . . . -is pecudibus magis quam alienis depascere. APVL. met. 4, 13 -is venationibus captas ursas. ARNOB. nat. 6, 10 venti per vos hominum formae sunt bucinarum animantes tortus intestinis et -is flatibus. CHALC. comm. 225 anima habet internum -umque ex natura sua motum. AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 36 bonus . . . iudex nihil ex arbitrio suo facit et -ae proposito voluntatis (*postea* nihil paratum . . . domo affert). hex. 6, 4, 26 habet suos usus natura et sensus -os. HEGES. prol. indicium -ae improbitatis (syn. propriae). 5, 2 l. 114 manibus. BOETH. cons. 3, 12, 92 insitis -isque probationibus (opp. extrinsecus sumptis).

3 i. q. consuetus, familiaris, amicus, intimus (tam de rebus quam de hom., syn. amicus, opp. ignotus, cf. p. 1871, 54 sqq.): BELL. Alex. 12, 4 nautici homines . . . cotidianoque usu a pueris exercitati ad naturale ac -um bonum refugere cupiebant. Ivv. 9, 17 quarta dies olimque -a febris (SCHOL. consueta, familiaris). FLOR. epit. 2, 3, 3 utrique (*Ligures et Galli Insubres*) cotidiani et quasi -i hostes tirocinia militum imbuebant. APVL. Socr. 16 p. 156 -us speculator, proprius curatior, intimus cognitor. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 1 p. 367/8 -is ac familiaribus rebus (τῶν οικίαν). add. dat. (cf. supra p. 1869, 13): Ov. met. 6, 686 ira quae solita est illi nimiumque -a vento. Pont. 4, 10, 41 hinc oritur boreas oraetque -us huic est. PETRON. 45, 5 illi -us sum. Ivv. 15, 64 -a seditioni tela (SCHOL. competentia, vicina furori. nulla nam sic sunt -a rixantibus tela ut saxa). CHALC. comm. 50 *Pythagoram* -is et familiaribus sibi probationibus utentem (MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 2 p. 397/8 familiare illis et -um profert exemplum; gr. οικίαν . . . ἐπὶ οἰκίαν). AVG. gest. Pelag. 6, 16 p. 68, 13 veritas . . . -a tibi et amica fiat. SIDON. epist. 8, 3, 3 perorandi . . . flumen, quod non solum gentilicium, sed -um tibi eqs. ENNOD. epist. 5, 2, 1 p. 124, 19 -am origini tuae facundiam fidelis doctrinae heres insequeris. opusc.

[Hofmann]

3, 162 p. 373, 8 -um tibi semper est indulgere supplicibus. *add. gen.* (cf. *supra* p. 1867, 71): TERT. praescr. 38 quae aemulatio neque prior neque -a umquam est eius quod aemulatur.

subst. masc. domesticus, -i (fem. ? l. 43; cf. *etiam* p. 1868, 35 sq.):

I generatim: 1 *domus habitatores, familiares, servi, liberti* (cf. *SYNON.* Cic. p. 413, 24 B. adfinis: propinquus . . . -us, familiaris. p. 419, 26): VARRO rust. 1, 22, 1 quae . . . fieri a -is poterunt. CIO. Rab. Post. 4 Phil. 1, 33. fin. 2, 45 caritate -orum ac suorum (*opp. civium.* cf. VVLG. I Tim. 5, 8). Att. 1, 17, 3 ut nihil a -is (sc. *Pomponia*) vulneris factum sit. 12, 18^a, 2 epist. 5, 8, 3. 13, 71, 1 sic tibi eum commendo ut unum de meis -is et maxime necessariis. Ov. Pont. 4, 3, 15 convictor densoque -us usu. Liv. 1, 42, 2. SEN. contr. 1, 1, 12 *opp. exteros* (COLVM. 1, 8, 5. 11, 1, 13). VELL. 2, 114, 2 domus . . . ac -i. VAL. MAX. 1, 6, 1. 1, 8, 12. 2, 10, 2. 4, 6, 2. 6, 8, 6. 7. SEN. dial. 4, 31, 2 *opp. amicis* (MARC. AN. dig. 50, 7, 5, 3). 5, 24, 3 puerum aetas excuset, feminam sexus, extraneum libertas, -um (*i. vernam?*) familiaritas (cf. SVET. Claud. 9, 1 VLP. dig. 29, 5, 1 pr. TERT. apol. 7, 3. adv. Marc. 1, 23 p. 322, 8. 4, 31 p. 526, 27 *syn. familiares.* cf. l. 42. 67. 77). COLVM. 1, 7, 4 *syn. familiam.* 7, 12, 5 *opp. furem.* PLIN. nat. 7, 177. 33, 26 QVINT. decl. 379 p. 424, 12. 388 p. 434, 1 propinquus, -is, libertis, aviae. Ps QVINT. decl. 12, 10 TAC. ann. 14, 9 SVET. Aug. 78, 2 al. ALF. dig. 19, 2, 30, 4 VLP. dig. 21, 1, 31, 15. TERT. apol. 7, 3 ipsi -i nostri. 39, 6 -is senibus. al. ITALA (Lugd.) gen. 44, 16 (*οἰκέται*, VVLG. servi. *item* 50, 18 exod. 5, 15. 16 deut. 15, 17). lev. 18, 6 omnia -a carnis suae (*πάντα οἰκεία σαρκὸς αὐτοῦ*, VVLG. proximam sanguinis sui. cf. 18, 12. 13. 15. 17). num. 27, 11 (Lugd.) -o proximo. ITALA (Tert. scorp. 10, cf. Hil. in Matth. 10, 24) et VVLG. Matth. 10, 36 (= Mich. 7, 6) inimici hominis -i (*οἰκιστοί*) eius. ITALA (Hier. epist. 57, 11, 1 al.) Is. 31, 9 (*οἰκιστοί*, VVLG. *aliter*, cf. Hier. ad l.: solent Hebraei ridere). ITALA (Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361, 11 Cypr. domin. orat. 33 testim. 3, 1. 75 Barnab. 3, 3 Val. Cem. hom. 7, 4) Is. 58, 7 -os seminis tui non despicias (*τῶν οἰκιστῶν τοῦ σπέρματος σου.* cf. VAL. CEM. ad l.: -i sunt omnes qui nobis sunt nascendi lege coniuncti). ITALA (cod. e p) et VVLG. act. 10, 7 duos -os suos (*τῶν οἰκιστῶν*, famulorum ITALA cod. d, servos cod. gig.). CYPR. epist. 15, 4 CAPITOL. Aur. 5, 4. FIRM. math. 1, 7, 39 al. OPTAT. 1, 19 p. 21, 5 Hier. epist. 69, 9, 7 *opp. alienis.* hom. Orig. in cant. 2, 8 p. 52, 26 B. *opp. filius.* VVLG. Sirach 4, 35 *coniunct.* subiectos (SALON. in eccles. p. 1012^a) al., *nota* in INSCR. : CORP. IV 5716 C. Corneli Hermerotis de domesti(cis). V 6710, 5. VIII 22656, 24 INSCR. Fortsch. d. röm.-germ. Forsch. ad Corp. XIII p. 114 n. 243 PAPYR. mus. Brit. 404 (a. 346). *adde:* TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 638, 4 -i quoque superioris dei (sc. *principatus et potestates, opp. extranei*). CASSIAN. conl. 8, 19, 3 magos . . . velut -os eius *Beelzebub.* *an fem. subst. (?)*: PAVL. MED. vita Ambr. 4 cum videret sacerdotibus a -a, sorore vel matre, manus osculari. *de aulicis* (*aliter infra* l. 78 sqq.): SVET. Aug. 89, 2 ad -os aut ad exercituum provinciarumque rectores. al. LACT. mort. pers. 17, 6 -orum ac iudicum. 22, 3 -i et administratores. al. IVST. 31, 1, 1 VVLG. II reg. 16, 2 VICT. VIT. 1, 19. 2, 24. 2 *i. q. gentiles, cives:* CVRT. 9, 6, 24 me ab intestina fraude et -orum insidiis praestare securum (*syn. suorum*). TERT. cult. fem. 1, 9 p. 712 gloriae . . . inter -os frigidae (*antea suos, opp. apud exteros*). AVG. civ. 16, 2 p. 124, 5 D. a suae carnis gente et -is sanguinis sui, utique Iudaeis (*ad ITALAM* gen. 9, 21 et nudatus est in domo sua). 3 *i. q. familiares, amici* (cf. p. 1870, 67 sqq.): CIO. Phil. 12, 1 quod erant familiares M. Antoni, quod -i. epist. 1, 1, 4 ab intimis ac -is Pompei (*opp. palam a consularibus.* Q. CIO. pet. 17 ut quisque est intimus ac maxime -us. cf. *adi. supra* p. 1868, 4). HEGES. 1, 42, 2 amicos ac -os Caesaris. *nota:* VITAE patr. 6, 1, 16 p. 999^B -os effectos eos *homines* et paenitentiam . . . agentes (*opp. inimici*, VVLG. Rom. 5, 10 reconciliati. cf. VITAE patr. 3, 166 et 7, 23, 1 proprii. v. *Salonius, Vitae patr.* p. 378). v. *etiam sub* II 1.

II speciatim: 1 *sensu ecclesiastico* (cf. l. 59): VVLG. Gal. 6, 10 operemur bonum ad omnes, maxime autem ad -os fidei (*τῶν οἰκιστῶν τῆς πίστεως.* cf. CYPR. sent. episc. 22 non alienos, sed fidei domini -os. AVG. epist. 268, 2 -us fidei: . . . Christianus fidelis, catholicus frater noster. conf. 12, 23, 32 Moyses, egregius -us fidei tuae. CHROMAT. in Matth. 4, 4 iam non fideles ac -i, sed . . . extranei et fidei hostes. CASSIAN. conl. 8, 3, 2 *syn. fidelibus, opp. profanos.* 9, 25 RVSTIC. synod. [Conc. ed. Schwartz I 2, 4] 312, 4 SIDON. epist. 6, 10, 2 BENED. reg. 53 [cf. *Linderbauer, Komm.* p. 346]. ACT. Petr. 17 p. 64, 7 L. -o pietatis et fidei). ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 637, 19 al.) et VVLG. Ephes. 2, 19 iam non estis hospites et advenae, sed estis cives (concives ITALA) sanctorum et -i dei (cf. TERT. apol. 18, 6 -am dei gentem. CYPR. domin. orat. 33 LVCIIF. Athan. 1, 7 p. 76, 27 *syn. dei servos* [1, 27]. non conv. 8 p. 16, 19 *opp. alienigenis.* apost. 5 p. 45, 27 al. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 28 in domo dei. MAXIMIN. c. Ambr. 139 *opp. exteri.* NICET. instr. 1 p. 7, 1 *opp. extraneo*). 2 *de officio:* a *i. q. custodia quaedam corporis Caesarum* (*de origine genere institutis variatione per temporum vices huius militiae v. Mommsen, Ges. Schriften VIII 432 sqq.; Daremberg-Saglio s. v. protectores; Ruggiero s. v. domesticus; Grosse, Röm. Militärgeschichte p. 138 sqq.; E.-Ch. Babut, Revue historique 114 (1913), 225 sqq., 116 (1914), 225 sqq.; Kübler, Geschichte d. röm. Rechts p. 327 adn. 1; E. Stein, Geschichte des spätrömischen Reiches I (1928) p. 82¹. 83². 366¹): cf. SVID.*

s. v. *δομέστικοι:* οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς, ἢ κατὰ Ῥωμαίους οἰκιστοὶ στρατιῶται. *de etymologia* cf. COD. Theod. 6, 24, 8 (a. 416) devotissimis -is quos nobis, ut indicio nominis apparet, familiariter militando <adiunximus>. PROCOP. bell. Vand. 3, 4, 7 p. 325, 12 H. ὁ δὲ τῶν ἀπορρήτων Ἀσπαρι ἔφη κοινωνῶς εἶναι δομέστικον δὲ τοῦτον τῇ σφετέρᾳ γλώσσῃ καλοῦσι Ῥωμαῖοι (3, 11, 5). cf. EVSEB. vit. Const. 4, 52, 2 σὺν τοῖς οἰκιστοῖς (*alibi γνώριμοι, v. Babut l. c. 116, 267 sq.* loci antiquissimi (cf. *etiam* PORPH. Hor. epist. 1, 3 pr. <e> comitibus -is [comaestibus cod.] Claudi is fuit): VOPISC. Car. 13, 1 Diocletianum . . . Augustum appellaverunt, -os tum regentem (AVR. VICT. Caes. 39, 1. cf. ZONARAS 12, 31 κόμητα δομεστικῶν αὐτὸν γυνέσθαι φασί). EVTR. 10, 17, 1 Iovianus . . . tunc -us militabat (cf. Hier. chron. a. Abr. a. 2379 Iovianus ex primicerio -orum imperator factus est [AMM. 21, 16, 20 protector -us. 25, 5, 4 -orum ordinis primus]. *adde:* COD. Theod. 8, 7, 9 [a. 366] qui . . . inter protectores -os vel scholares militant. PALLAD. hist. mon. I 31 p. 316^D Paulum -um militantem. [p. 131, 7 B. δομέστικον στρατενόμενον]). AMM. 14, 10, 2 Herculianus . . . protector -us (15, 3, 10 *passim*; cf. Mommsen, Ges. Schriften VIII 419 sqq. et v. sub protector). 14, 10, 8 Latinum -orum comitem (*cetera v. s. comes vol. III p. 1777, 75 sqq., ubi etiam -orum equitum vel peditum. addas ex. gr.: AVG. epist. 220, 7 Bonifatius -orum et Africae comite. cf. etiam CASSIOD. var. 2, 15, 2 comitivae -orum [al. v. vol. III p. 1800, 67 sqq.]). 14, 11, 19 Barbatio . . . comes, qui . . . -is praefuit. 25, 10, 9 -orum consortio (COD. Theod. 12, 1, 38 a. 346). 26, 5, 3 -orum praefuit scholae (COD. Theod. 6, 25, 1 a. 416 COD. Iust. 3, 24, 3 pr. a. 485/6? 12, 17, 2 pr. a. 432 al. cf. CORP. VI 32944 sag(i)t(tario) scole dom(e)st(icae) ped(i)t(um)). 27, 10, 16 Valerianus . . . -orum omnium primus (cf. *supra* l. 15). VEG. mil. 3, 10 p. 90, 16 quis comes, quis tribunus, quis -us, quis contubernalis quantum possit in bello. COD. Theod. 8, 5, 49 (a. 389) al. COD. Iust. 2, 7, 25, 3 (a. 519) statutis . . . praesentalibus -is. 3, 25, 1 pr. (a. 439) omnes . . . -os et agentes in rebus. 12, 17, 2 pr. (a. 432) primicerius . . . -orum (cf. *supra* l. 13). al. GREG. Tyr. Franc. 9, 36. 10, 28 al., *nota* in INSCR. (*plura spectant fortasse ad b infra* l. 50 sqq., cf. *etiam elenchum Mommseni, Ges. Schriften VIII 444 sqq.*): CORP. III 2656 (saec. V) depossio Leonis ex -o (9536 GREG. Tyr. Franc. 4, 3. 6, 11. 7, 15). V 8743 Fl. Carpilio domesti(cus) de num(ero) Bat(avorum) sen(iorum) (cf. PAPYR. Marini 92 num(eri) Dac(orum). 109 Armeniorum. 110 Let(orum). 111 inv(ictorum)). INSCR. Lefebvre, Recueil des inscr. grecques-chréti. d'Égypte (Le Caire 1907) 603 <πρὶ> γκ(ίπος?) δομεσ<τίκων>. INSCR. Rev. archéol. 1903 p. 332 (Konis, post Constantin.) δομέστικος λαυκαρίων. INSCR. Princeton exped. Syr. A 20 frg. 1—7 l. 24 (a. 491/518). l. 26 δομέστικον ἕμα το(ῖς) αὐτοῦ ὀνομασταῖς. EPIGR. gr. Kaibel 731, 1 (Romae) <δ>ομεστικὸν Φιλίππου. PAPYR. Cairo catal. I 67040, 5 δι' ἐμοῦ Βίκτορος δομεστικόν. 67058 III 18. cf. CONST. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 1 p. 6, 4 τῶν δομεστικῶν τῶν βασιλικῶν. 1, 1 p. 12, 11 ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν et *passim*. SOZOM. hist. eccl. ed. Hussey 9, 8, 2 p. 898 (aet. Honor. et Theod.) ἡγεμὼν τῶν ἱππέων δομεστικῶν καλουμένων. al. b *officiales ducum, magistratum, regum* (cf. *supra* l. 34 et v. Mommsen, Ges. Schriften VIII 442 sqq.; Seeck, PW. V 1296 sqq.; Babut l. l. 116, 270 sqq.; Grosse, Röm. Militärgesch. 120 sqq.): SYMM. epist. 2, 71 Cyriaco -o meo (sc. *rectori provinciae.* cf. COD. Iust. 1, 51, 9 a. 433 al.). 3, 67 Firmum -um suum (sc. *praefecti urbis*) militiae stipendiis . . . perfunctum. AMM. 15, 6, 1 (a. 355) Proculus . . . Silvani *magistri militum* -us (OROS. hist. 7, 42, 11 al.). al. (cf. l. 67; v. Seeck, l. l. 1297, 8; Babut l. l. 273 sqq.). COD. Theod. 1, 34, 3 (a. 423 = COD. Iust. 1, 51, 8) nullus iudicum ad provinciam . . . quemquam . . . ducere audeat, cui -i vel cancellarii nomen imponat (COD. Theod. 1, 34 tit. = COD. Iust. 1, 51 tit. de adessoribus et -is et cancellariis [iudicum *add. Iust.*]. COD. Iust. 1, 51, 3 pr. a. 399. 1, 51, 4 a. 404 -us iudicis [sing.]. 1, 51, 5 a. 415. 1, 51, 8 a. 423). 3, 6, 1 (a. 380 = COD. Iust. 5, 2, 1, 1) circa administrantium filios, nepotes, propinquos, participes (id est consiliarios *add. Iust.*) -osque. 6, 10, 2 (a. 381) -os et notarios. 6, 28, 8 pr. (a. 435 = COD. Iust. 12, 21, 4 pr.) *principum agentium in rebus.* 8, 1, 16 (a. 417 = COD. Iust. 1, 51, 6) nemo de numerariis tui officii seu -is vel scriniariis sive adiutoribus (de -is ducum vel comitum militarium *Iust. cf. COD. Theod. 9, 27, 3 [a. 382 = COD. Iust. 9, 27, 1] eius ducis non dicam -us, sed manipularius et minister.* CORP. Inscr. Graec. 5187 δομεστικῶ τοῦ αὐτοῦ ducis Libyae). 8, 15, 6, 1 (a. 380) qui in consilio erit -ove. LEO M. epist. 125 subadiuvam Rodanum, -um . . . Asparacii. CASSIOD. var. 10, 11 tit. Maximo v. i. -o Theodahadus rex. CARM. epigr. 2097, 9 (saec. VI) regis . . . -us. GREG. M. epist. 10, 3, 52 Gregorius Amandino -o. al.; v. *etiam Meinersmann, Die lat. Wörter u. Namen in d. griech. Papyri p. 14 sq. neutr. plur. subst. domestica, -orum* (v. *etiam supra* p. 1871, 1. 24. *sing.*: CIO. Att. 5, 13, 3 de illo -o [sc. *Tullia despondenda*] scrupulum, quem non ignoras, tolle. cf. *etiam* Flacc. 34 adiunxit, id quod certe, quoniam erat -um, docere debuit, se privatim drachmarum CCVI dedisse [*opp. publice*]): CAPITOL. Pius 6, 12 visus est . . . ab amicis et cum privatis vestibibus et -a quaedam gerens. EVSTATH. Bas. hex. 5, 9 p. 920^A -a, silvestria, terrena, aquaria, florea (*de plantis i. hortensia; τὰ ἡμῶν*). *intestina, vernacula, civilia:* CIO. prov. cons. 4 omnia -a atque urbana mitto . . . ad ipsas venio provincias. off. 2, 26 externa [Hofmann]*

libentius in tali re quam -a recordor (orat. 23 VAL. MAX. 4,7 pr. 6,1 ext. 1 SEN. clem. 1,13,3 nat. 5,18,11 cf. *infra* l. 19). VAL. MAX. 4,7 ext. 1 *opp.* aliena... bene facta. 7,2 ext. 1 -a narrantem (*opp.* alienigenis... exemplis). 9,14,5. PLIN. nat. 35,88 *Protophenes* sordebat suis (sc. *Rhodiensibus*), ut plerumque -a. *privata*: CIC. Pis. 11 mitto... -a quae negari possunt, haec commemoro quae sunt palam. Att. 4,1,8 sunt quaedam -a quae litteris non commendo. 4,18,2 *syn.* privata. 5,21,14 reliqua sunt -a. 7,5,4 *opp.* re publica. 12,18,3 -a... ordine administrari (*de re familiari* cf. CELS. 6,6,14 cura... -orum). 13,20,4 *opp.* ista (sc. *forensia*). epist. 3,10,9 haec -a: quid illa tandem popularia? 5,13,4 -a feremus (sc. *obitum Tulliae*. *opp.* publica). ad Q. fr. 3,3,1. SEN. epist. 109,14 ad haec civilia et -a venitur et, ut ita dicam, mortalia. TAC. ann. 1,10 nec -is *Augusti* abstinebatur (sc. *turpitudine domus tacebatur*). AVSON. 419,70 -a istaec. *propria, sua*: SEN. dial. 7,4,4 qui sapiens suis gaudet nec maiora -is cupiat. 9,1,15 familiariter enim -a aspicimus et semper iudicio favor officit. *de catholicis dogmatibus*: VINCENT. LEB. 23,31 si novicia veteribus, extranea -is et profana sacratis admisceri coeperint. *add. gen.*: AMBR. Iac. 1,8,37 neque externis saeculi, sed virtutis -is merita pensare.

adv. domesticē. TERT. pall. 4 p. 942,3 Oe. quis *lecticis* et *sellis matronae* in publico quoque -e ac secrete habebantur. ITALA (Hier. in Eph. prol. p. 542) act. 20,20 annuntiarem et docerem publice et -e (*κατ' οίκους*, VVLG. per domos). HIL. in psalm. 118 Nun 5 p. 477 sensim... et -e incedentibus lucerna opus est (*opp.* peregrinum... et publicum iter ingredientibus). *i. q. familiariter, amice*: PORPH. Hor. sat. 1,8,11 (= SCHOL. Hor.) propter scurrilitatem compluribus erat -e (*sic* SCHOL., domesticis *codd.* PORPH.) notus. SYMM. epist. 6,2 successionis ambiguum -e posse removeri.

synon. ad adi.: *ad IA1*: proprius, inclusus (p. 1866,32). hortensis, mitis. *ad IA2a*: intestinus, suus. *ad IA2b*: civilis, genuinus, intestinus, natus. *ad IB1a*: familiaris, intimus, privatus. *ad IB1b*: intestinus. *ad IC*: privatus. *ad II1*: familiaris, privatus. *ad II2*: insitus, intestinus, proprius, suus. *ad II3*: amicus, familiaris, naturalis. *oppos.*: *ad IA1*: externus, forensis. *agrestis, ferus, silvaticus, silvestris*. *ad IA2a*: alienigena, alienus, externus, peregrinus. *ad IA2b*: accola, adventicius, alienigena, alienus, bellicus, externus, extrarius, finitimus (*adde*: CIC. Planc. 70), hostilis, importatus, peregrinus, transmarinus, vicinus. *ad IB1a*: extraneus, venalicus, publicus. *ad IB1b*: alienus, communis, extrarius, forensis. *ad IB2*: alienus, publicus. *ad IC*: civilis, externus, extraneus, forensis, publicus. *ad II1*: communis, extrarius, forensis, publicus. *ad II2*: alienus, alius, alter, forensis. *ad II3*: gentilicis. *synon. ad subst.*: *mas.*: *ad I1*: familiaris, necessarius, propinquus, servus, suus. *ad I2*: suus. *ad I3*: amicus, familiaris, intimus. *ad II1*: fidelis, servus dei. *ad II2b*: adessor, cancellarius, notarius. *oppos.*: *ad I1*: alienus, civis, exterus, extraneus. *ad I2*: exterus. *ad I3*: inimicus. *ad II1*: alienigena, exterus, extraneus, fidei hostis, profanus. *synon. ad neutr. subst.*: urbana, privata, sua. *oppos. ad neutr. subst.*: externa, popularia, publica.

compos. gr. hybrid.: ἐποδομέστικος, μεγαδομέστικος. *deriv*: domesticatim, domesticatio, domesticatus, domesticitas.

domicēnium, -ī n. [a domi cenare derivatum. Th.]. *i. q. cena domi parata*: MART. 5,78,1 si tristi -o laboras. 12,77,6.

?eloquor eloquium, *domicilio* (colo Keil) *domicilium* EPTYCH. gramm. V 452,21. v. *adm. Keilii*.

**domicellium*, -ī n. [quomodo a domus ductum sit, non liquet. Th.]. GRAMM. suppl. 41,24 *inter neutra in -um*. *domicilia metitur* DRAC. mens. 13 (*in vers. praeterea non occurrit nisi apud* PLAVT. TVRPIL.). GLOSS.² II Philox. DO 47,63 οἰκητήριον, ἐφέστιον. ἐποικισμός, κατοικισμός. domus vel habitatio. Philox. DO 88 -is ἐφεστίσις. NOT. Tir. 47,61. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357⁴ δομικίλιον· ὁ οἶκος· δομικίλιον· οἶκον· τὸ δομικίλλιον· τὸ οἰκίδιον. legitur inde a PLAVTO et TVRPIL. singulis locis, dein CIC., VARR., CAES., frequentant CIC. (56¹⁰) SEN. phil. al., deest in prosa (*de versibus* cf. *supra* l. 61) SALL., VITR., SEN. rhet., CELSO, SCRIB. LARGO, QVINT., FRONTINO, PLIN. epist. [*incert.*: CARM. epigr. 57,3 (-um) Bücheler, <monumentum> Ritschl.] v. etiam Onomast.

I *proprie de sede, habitatione, habitaculo hominum* (bestiarum p. 1875,48sqg., deorum p. 1876,5sqg.): A *generatim*: I *stricto sensu* i. q. *sedes, habitatio certa* (cf. imprimis definitiones Ictorum s. domus p. 1972,66sqg. et p. 1874,43; *praeterea*: VLP. dig. 47,10,5,5 non possit ubique -um habere, hoc est per omnes villas suas eqs... ceterum ad hos pertinebit *lex Cornelia*, qui inhabitant non momenti causa, licet ibi -um non habeant. POMPON. dig. 50,16,239,2 'incola' est qui aliqua regione -um suum contulit, quem Graeci πάροικον appellant [*syn.* sedem. cf. COD. Iust. 10,40,7 pr. cives... origo manumissio adlectio adoptio, incolas vero, sicut et... Hadrianus edicto... declaravit, -um facit. itaque saep. *opp.* origo: VLP. dig. 48,22,7,10. 50,1,6,1. 3. PAVL. dig. 50,1,22 pr. *opp.* patria: VLP. dig. 50,1,27 pr. HERMOG. dig. 50,1,23,1]. *opp.* peregrinari: VLP. dig. 9,3,1,9 [cf. COD. Iust. 10,40,7,1 a. 390 -um habet...], ubi quis larem rerumque ac for-

tunarum suarum summam constituit... unde dum profectus est, peregrinari videtur]. *potest quis sine -o esse*: VLP. dig. 50,1,27,2 PAVL. dig. 50,1,5; duobus locis: VLP. dig. 50,1,6,2 PAVL. dig. 1,9,11. 50,1,22,7 COD. Iust. 10,40,8 a. 390. cf. necessarium -um *relegati*: PAVL. dig. 50,1,22,3. -um *comprehenditur non urbe, sed tota provincia*: COD. Iust. 7,33,12,1 [a. 531]. v. Leonhard, PW. V 1299-1301; Daremberg-Saglio, III p. 334): a *sine gen.*: PLAVT. Mil. 451 rapiam te domum. :: hosti(c)um hoc mihi -um est, Athenis domus est (LIV. 27,37,9 quibus... in urbe Romana... -a essent. 38,30,9 ibi [*syn.* habitabant]). TVRPIL. com. 134 abhinc triennium... -um hoc (i. huc) quidam contulit (PAVL. FEST. p. 258. cf. PAVL. dig. 50,1,22,2 ubi ipsi -um sua voluntate tulerunt). LEX Plaut. Cic. Arch. 7 si tum, cum lex ferebatur, in Italia -um habuissent (AT. CAP. frg. Gell. 1,12,8 PAPIN. dig. 26,7,39,8 VLP. dig. 27,1,19 frg. Vat. 173 PAVL. dig. 40,2,15,5. cf. Cic. Arch. 7 Romae [9 *syn.* sedem. GAIUS inst. 1,160 PAPIN. dig. 27,1,30,1. 36,3,5,3 VLP. frg. Vat. 203]. CAES. civ. 1,86,3 in Hispania. BELL. Afr. 91,1 -um coniuges liberosque. LEX Iul. munic. [Corp. I² 593] 157 pluribus in municipiis. LEX Viron. [Corp. I² 594] III 1,2 PAVL. FEST. p. 44. IAVOL. dig. 5,1,34 trans mare. 35,1,39,1 PAPIN. dig. 35,1,71,2. VLP. dig. 4,6,28,4 in provincia [5,1,19,4 al.] al. COD. Iust. 3,20,1 [a. 260]. 3,13,2 [a. 293] al. VVLG. Marc. 5,3 [κατοίκιον]). CIC. Verr. II 2,6 in provincia sedes ac -um collocare (rep. 2,34 COD. Theod. 2,16,2,4 a. 315. 7,2,2 a. 385. 10,22,6 a. 412 = Iust. 11,10,4 pr.). p. red. ad Quir. 8 ut negaret frater fas esse non modo -o, sed ne sepulcro quidem se a me esse seiunctum (cf. *infra* l. 83). rep. 1,41 hi coetus... sedem primum certo loco -orum causa constituerunt; quam... oppidum vel urbem appellaverunt. nat. deor. 2,101 a -is nostris altissimus aether. Tusc. 5,5 tu *philosophia homines*... inter se primo -is, deinde coniugiis... coniunxisti. CAES. Gall. 1,30,3 locum... -o... deligerent (2,29,5 LIV. 35,37,6. 39,36,15. *nota singularem de pluribus ut* l. 33. 37. 44). 1,31,14 ut domo emigrant, aliud -um, alias sedes... petant. NEP. Them. 10,2 (= SCHOL. Cic. Bob. p. 142,19 St.) -um... Magnesia sibi constituit (VLP. dig. 50,4,3 pr. Hyg. astr. 1,6 p. 25,7 [cf. p. 26,9 habitant]. 2,4 p. 36,4 VLP. dig. 50,1,4 FIRM. math. 4,14,15). LIV. 1,34,10 urbem ingressi sunt -oque ibi comparato eqs. 28,28,6 Sucronemne vos -um habituri eratis? (*antea* perpetuum sedem). SEN. dial. 11,6,6 commutandi sedes et transferendi -a (VLP. dig. 2,15,8,9 PAVL. dig. 50,1,20 FIRM. math. 8,19,1 COD. Iust. 10,40,1. cf. SVET. Nero 9 per -i translationem). CVRT. 4,4,20 nova et externa -a armis sibimet quaerere cogeantur (*antea* sedes. cf. AMM. 31,3,8 quaeritabat). PAPIN. dig. 50,1,17,13 sola domus possessio... -um non facit. VLP. dig. 40,5,28,5 qui apud sedes suas et -um suum sunt. 50,1,6,1 filius civitatem ex qua pater eius naturalem originem ducit, non -um sequitur (50,1,6,3 al.). 50,1,27,2 si quis -o relicto naviget (cf. VVLG. Iudas 6 dereliquerunt [οἰκητήριον]). MOD. dig. 50,1,32 suum non mutat -um (FIRM. math. 3,4,14. 3,9,5 COD. Theod. 2,1,7 [a. 392 = COD. Iust. 10,40,9. 12,1,13]. cf. PAVL. dig. 1,9,11 permutasse). TERT. idol. 18 p. 52,14 -o incertus. resurr. 43 p. 89,12 qui peregrinabitur, etiam revertetur in -um. CYPR. hab. virg. 2 p. 188,10 (*tropice*) -is nostris super petram robusta mole solidatis. unit. eccl. 8 p. 217,3 sedes... alias et diversa -a condentem. FIRM. math. 2,19,11 in hoc loco... patriam, -um... invenimus. 2,20,13. 3,11,6. 8,6,2 variabunt semper -a, domus sedesque mutabunt. AMM. 16,7,7 Romam secedens ibique fixo -o (16,11,8. cf. COD. Iust. 10,40,5 defixisti). 22,8,25 stabilem -is sedem. COD. Theod. 7,21,4 (a. 408) qui posuerunt illic larem atque -um. COD. Iust. 3,22,4 (a. 294) ubi -um constitutum habet. 1,39,2 (a. 450) qui hic -um fovent (12,19,12,6). 1,3,32 pr. (a. 472) in suis laribus et -is constituti. al. VVLG. Sirach 29,29 epulae splendidae in peregre sine -o. HEGES. 2,1,1 domesticum -um (*opp.* exilia). CORP. III 14214 (Adam-Klissi, = Dessau 9107; aet. Domit.) <C. Titius>... <c>ol. Pompeis) domicil(io) Neapol(i) Italiae. DIPT. Berol. 1694,17 a. 163. b *add. genet.*: *personae*: CIC. Verr. II 5,143 carcer ille... -um civium Romanorum fuit (LIV. 3,57,4 plebis Romanae). Phil. 8,8 -a sedesque populi Romani... defendimus. Cato 63 Lacedaemonem esse honestissimum -um senectutis. LIV. 23,10,13 Romam eo tempore... transfugae magis quam hospitis fore -um. 45,38,7 Liberni -um et sedem fuisse domitoris Africae (cf. 38,53,8 vitam Liberni egit). VAL. MAX. 6,3,1^b quod prius -um impotentis viri (*Sp. Cassi*) fuerat, nunc religiosae severitatis monumentum (sc. *aedes Telluris*) est. SEN. dial. 7,7,3 cuius statio ac -um fornices et popinae sunt. epist. 89,20 insulae, ducum -a magnorum (cf. AMM. 14,8,3 vatis. 15,11,9 Treiros, -um principum clarum [22,9,15]. 18,2,16. 22,8,3 Abdera... Protogorae. 22,16,15 Bruchion... diuturnum praestantium hominum -um. 23,6,26 Susa saepe -um regum). FLOR. epit. 1,13,18 destinata hominum ac deorum -o civitas, sc. Roma. PAPIN. dig. 50,1,17,11 patrias. PAVL. dig. 50,1,22,1 mariti. *adde*: TERT. adv. Marc. 1,24 p. 324,21 ut homo... statim eximeretur de -o (i. *fere dominio*?) atque dominatu dei saevi. *rei* (cf. p. 1876,12sqg.): CIC. leg. agr. 2,88 ut aratores cultu agrorum defessi urbis -is uterentur (Rab. perd. 15 *opp.* foro. epist. 7,28,1). p. red. in sen. 37 cum statuisset frater... eandem subire fortunam atque idem sibi -um et vitae et mortis deponere[t]. POMPON. dig. 23,2,5 deductione... [Hofmann]

opus esse in mariti, non in uxoris domum, quasi in -um matrimonii. VLP. dig. 5, 1, 65 in cuius loci -um . . . erat reditura. 2 cogitatur planius de aedificiis ipsis (PAVL. FEST. p. 13 aedis: -um in edito positum. p. 22 andron: locus -i. cf. etiam p. 1874, 70): VARRO Men. 525 stramenta qui -a colerent. CIC. Manil. 21 Sinopen atque Amisum, quibus in oppidis erant -a regis omnibus rebus ornata ac referta (cf. NEP. Ages. 3, 1 ipsius erant plurima -a in Caria. cf. supra p. 1874, 76). Catil. 3, 22 vestris -is atque tectis . . . , deorum templis atque delubris . . . ignes inferre. dom. 1 ara, foci, di penates, bona, fortunae, -a. 127 ne -a aut possessiones indemnatorum civium consecrarentur (128 privatorum). Sest. 91 tum -a coniuncta quas urbes dicimus (cf. p. 1874, 27). leg. 2, 45 focus -orum (Plato leg. 955^ε ἐστία τε οἰκῆσεως). nat. deor. 2, 95 (ex Aristot. frg. deperd.) qui sub terra semper habitavissent bonis et illustribus -is (postea abditis sedibus). 2, 150 urbes, muros, -a, delubra. Brut. 257 firma tecta in -is habere. epist. 13, 1, 4 Epicuri . . . sedem, -um, vestigia . . . sibi tuenda esse dicit (cf. SEN. epist. 21, 10). 13, 4, 3 Volaterranorum -a sedes, rem, fortunas . . . tuae fidei . . . commendo. CAES. Gall. 6, 30, 3 aedificio circumdato silva, ut sunt fere -a (aedificia β) Gallorum. civ. 3, 112, 3 in hac sunt insula -a Aegyptiorum. BELL. Alex. 7, 2 quam multitudinem -is ipsorum non moverat. LEX Verson. (Corp. I^a 594) III 3, 34 qui in ea colon(ia) . . . -um praediumve habebit (CYPR. eleem. 25 -a tunc et praedia venundabant). FEST. p. 266 ob inopiam -orum complures profectos in exterarum regiones. COLVM. 11, 1, 18 cum tectum subierit vilicus, . . . nec in -o suo statim delitescat, sed agat cuiusque maximam curam. PETRON. 137, 3 -um meum ante hunc diem inviolatum. PLIN. nat. 8, 31 postium vicem in -is. TAC. Germ. 46 Peucini . . . sermone cultu, sede ac -is ut Germani agunt. ITALIA (cod. Monac. Ottob.) exod. 16, 29 sedeat(is) unusquisque (apud se add. Ottob.) in -o suo (ἐἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, VVLG. apud semet ipsum). ibid. (Ottob.) nemo prodeat vestrum de -o suo (τόπον, VVLG. loco). PANEG. 12(2), 26, 2 non . . . imperatoris -um, sed latronis receptaculum. ARNOB. nat. 2, 27 nobis -a fecimus. LACT. inst. 2, 13, 10 -is tegebantur. PS. AVR. VICT. orig. 5, 3 exaedificatis -is. AMM. 17, 1, 7 -a cuncta . . . ritu Romano constructa. 29, 1, 13 carceres publici . . . privata -a. HYG. astr. 2, 14 p. 50, 21 tegere. HEGES. 4, 1, 4 ubi sese infudere -is (οἰκίας). VVLG. II Macc. 8, 33 cum in quoddam -um (οἰκίδιον) refugisset. COD. Theod. 9, 42, 20 (a. 408) per agros, per cuncta -a titulos . . . affigi. nota: VVLG. psalm. 101, 7 factus sum sicut nycticorax in -o (οἰκονέδω; parietinis ITALIA Veron., Aug.). tropice: RVFIN. Basil. hom. 2, 1 ut . . . unusquisque nostrum proximo suo velut ex arcanis quibusdam -is consilii secreta depromeret. adde de quovis aedificiorum genere: PAVL. FEST. p. 12. 149 -um eius Minotauri labyrinthus. SEN. dial. 1, 4, 15 nulla Germanis -a nullaeque sedes sunt nisi quas lassitudo in diem posuit. epist. 90, 43 agreste -um rustica politum manu (cf. COLVM. 1, 1, 18 urbanum -um). MELA 1, 41 -a sunt quae mapalia appellantur (PROB. Verg. georg. 3, 339). PLIN. nat. 12, 9 platanus -i modo cava. de bestiarum sedibus, imprimis apium: VARRO rust. 3, 16, 31 novo -o potius sint contentae apes (3, 16, 38. SEN. epist. 121, 22 fingenda -a. COLVM. 9, 3, 4 -orum numerus. 9, 4, 7 receptaculis et -is examinum [postea sedes, ut etiam 9, 8, 1. 9, 9, 2. 9, 12, 4. LACT. inst. 3, 10, 4]. 9, 7, 2 lateribus facta. 9, 7, 6 frequentia -i. 9, 8, 2 syn. alvearibus [9, 15, 6]. 9, 13, 7 syn. tecta. al. PALLAD. 4, 15, 2. nota de fetibus ipsis: COLVM. 9, 13, 9 ut tamquam novae prolis adoptione -a confirmantur). PLIN. nat. 9, 101 coeleae aquatiles terrestresque exserentes se -o. NON. p. 459 nidos . . . -a avium (cf. GLOSS. V 521, 33 -um: nidum avis ex VIRG. gramm. p. 40, 12 ut etiam BENA gramm. VII 270, 9). B speciatim: 1 de terra, mundo ut sede hominum (deorum l. 61. 62): CIC. rep. 1, 19 mundus hic totus, quod -um quamque patriam di nobis communem secum dederunt. nat. deor. 1, 103 quod dei est -um? quae sedes? qui locus? 2, 17 tantum . . . ornatum mundi . . . si tuum ac non deorum immortalium -um putes (VAL. MAX. 8, 14 ext. 2 LACT. inst. 2, 5, 39). SEN. benef. 2, 29, 3 in hoc pulcherrimo -o. 4, 6, 2 si domus tibi donetur . . . : ingens tibi -um . . . struxit deus. 4, 23, 1 hoc humani generis -um (LACT. inst. 2, 5, 32). nat. 1 pr. 13 in caeli . . . possessionem animus admittitur . . . tunc contemnit -i prioris (i. terrae) angustias. APVL. mund. praef. p. 136, 4 Th. terreno -o <relicto> (ITALA [Tert. adv. Marc. 5, 12 p. 615, 22] II Cor. 5, 1 terreni -i nostri [οἰκία, VVLG. terrestris domus nostra. cf. TERT. resurr. 41 p. 85, 18 de -o mundi potest intellegi [opp. aeterna sedes . . . in caelis]). TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 337, 15 syn. habitaculum. ARNOB. nat. 2, 43 syn. sedem. FIRM. math. 8, 1, 3. HIER. epist. 64, 18, 7 coniunct. fabricae. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 2 p. 351^A quoddam regni -um. 2 de sede caelesti hominum (animi): CIC. leg. 1, 26 hominem natura . . . ad caeli . . . quasi cognationis -ique pristini conspectum excitavit. Cato 77 est . . . animus caelestis ex altissimo -o depressus et quasi demersus in terram. Tusc. 1, 24 animos . . . in caelum quasi in -um suum pervenire. ITALIA (Tert. resurr. 41 p. 85, 23) II Cor. 5, 2 -um nostrum quod de caelo est (οἰκητήριον, VVLG. habitationem. cf. TERT. resurr. 41 p. 85, 8). CYPR. epist. 76, 7 p. 833, 7 ad . . . -a divina properatis (cf. mort. 26 p. 313, 13 al.). adde: RVFIN. Orig. in num. 16, 6 p. 144, 17 B. principes dereliquerunt aeterna -a (i. coelos). 3 de sepulcro, inferis: PETRON. 111, 8 omnium eundem esse exitum [sed] et idem -um. RVFIN. hist. mon. 19

p. 442^B corpora . . . sub uno sepulcri -o collocata sunt. SIDON. epist. 3, 3, 8 raptim succensis conclusa -is corpora. CORP. XII 4924 Iulia . . . Tessilla -um sibi et suis (de monumento, ut alibi domus, v. p. 1979, 14 sqq.). ARNOB. nat. 7, 19 regna . . . -aque Plutonia. PASS. Thom. p. 123, 10 tu -a mortis et ipsa inferna penetrasti. 4 de templis ut sedibus deorum: CIC. Verr. II 4, 129 in Capitolio hoc est in terrestri -o Iovis. II 5, 185 quorum iste Deli non fanum, sed . . . sedem antiquam divinumque -um . . . compilavit. har. resp. 28 Pessinuntem ipsum, sedem -umque Matris deorum. VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 aedes sacra (sacrae Lipsius) -a caerimoniarum. AVG. civ. 3, 14 p. 115, 32 D. Alba tertium -um Troianorum deorum.

II translate de sede rerum personatarum ut virtutum vitiorum sim.: A de locis quae sedes virtutum vel vitiorum putantur (cf. supra l. 9 sq.): CIC. leg. agr. 1, 19 Capuam imperio -um praebere posse (prov. cons. 34 syn. sedem. cf. Catil. 3, 1 hoc -um clarissimi imperi . . . , urbem [3, 26 syn. sedes. Sull. 33. de orat. 1, 105 in hoc -o imperii et gloriae, sc. curia et foro. NEP. Att. 3, 3 VAL. MAX. 1, 5, 1 SVET. Cal. 8, 5]. adde: AMM. 14, 6, 21 virtutum omnium -um Roma. SIDON. epist. 1, 6, 2 legum. de aliis urbibus: CIC. leg. agr. 2, 97 Capuae in -o superbiae atque in sedibus luxuriosis [p. red. in sen. 17] de orat. 3, 43 studiorum Athenis. HEGES. 5, 2 l. 39 vitae, sc. Ierusalem [opp. mortis habitaculum]). Catil. 4, 12 qui singulas uniuscuiusque nostrum domos et hoc universum rei publicae -um delere conati sunt. Balb. 13 ut . . . Pompei gloriae -um communibus imperi finibus terminetur. Pis. 15 nullum -um sceleri suo fore. 76 qui . . . suorum improbisimorum sermonum -um in auribus Pompei . . . collocarant. Marcell. 29 vagabitur . . . tuum nomen . . . , sedem stabilem et -um certum non habebit. rep. 1, 47 nulla alia in civitate, nisi in qua populi potestas summa est, ullum -um libertas habet. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 Arium pagum, divini atque humani certaminis venerabile -um. CYPR. epist. 51, 1 p. 614, 15 unitatis ac veritatis -um (sc. ecclesiam. cf. 59, 16 p. 686, 16). LACT. inst. 4, 30, 11 hic (catholica ecclesia) est fons veritatis, hoc -um fidei, hoc templum dei (AMBR. hex. 3, 1, 5 templum istud sacrarium trinitatis, sanctitatis -um). ira 2, 1 gradus multi per quos ad -um veritatis ascenditur. adde: CIC. de orat. 2, 162 qui illi sedes et quasi -a omnium argumentorum (sc. locos, τόπους) demonstrat. epist. 16, 17, 1 cui verbo ('fidelis') -um est proprium in officio, migrationes in alienum multae eqs. VAL. MAX. 4, 7, 7 in . . . felicitatis -o collocemus amicitiam. LACT. inst. 3, 11, 5 qui sedem ac -um summi boni reperiret. nota de origine ciborum: GELL. 6, 16, 4 -a ciborum omnibus aliis praestantia . . . : pavus e Samo eqs. B t. t. astrol. de stellarum sede (cf. domus p. 1978, 70 sqq.): TERT. Scap. 3 p. 543 sol . . . positus in suo hypsomate et -o. FIRM. math. 2, 1, 5 Mars in Ariete et in Scorpione -um collocavit. 2, 2, 1 in quibus signis singuli planetae imperium habent ac -um constitutum. 2, 2, 3 syn. potestatem. 2, 2, 4. 5 syn. domus. al. 2, 3, 4 Babylonii ea signa in quibus stellae exaltantur -a earum esse voluerunt eqs. (ibid. opp. altitudinibus). 2, 20, 7 coniunct. fines (3, 3, 1. 4, 17, 9). 3, 4, 38 in alieno -o. 6, 31, 21 si Venus et Mercurius . . . -a sua mutaverint (7, 15, 2). 8, 2, 2 in benivolae stellae -o an <in> malivolae. al. AMM. 20, 3, 2 cum in -o eiusdem signi tota repperitur luna sub sole (20, 3, 11. DRAC. mens. 13 -a lunae). 26, 1, 13 per quae duodecim siderum -a sol discurrunt (31, 13, 7). PROB. Verg. georg. 1, 32/5 -um Saturni tradant astrologi libram. SCHOL. Germ. Bas. p. 63, 7 Scorpius ob magnitudinem in duo -a (δωδεκαμβόλια) partitur. MACR. Sat. 1, 12, 10 duodecim zodiaci signis quorum certa certorum numinum -a creduntur. 1, 21, 26 Sagittarius . . . omnium zodiaci -orum imus. C de corpore vel partibus corporis ut sede animae vel virium, virtutum sim.: de animo corpore incluso: CIC. Tusc. 1, 58 cum repente animus in tam insolitum tamque perturbatum -um immigravit (VELL. 2, 69, 4 animus eius dignissimo -o inclusus. SEN. dial. 4, 28, 4 -um putre sortitis. epist. 65, 17 in hoc tristi et obscuro -o clusus. 65, 21 obnoxio. 70, 16 TERT. anim. 2 p. 302, 13. PANEG. 7 [6], 17, 3 -a corporum digna. LACT. ira 1, 4 mens hominis tenebroso corporis -o circumsaepa [inst. 3, 18, 7. epit. 34, 10 -um carnis, syn. habitaculum]). adde: CIC. nat. deor. 1, 76 quod nulla in alia figura -um mentis esse possit (aliter: VAL. MAX. 7, 2 ext. 3 bona -o mentis inclusa. MART. BRAC. superb. 7 -a mentium humanarum). GELL. 17, 15, 1 ne quid ex corruptis in stomacho humoribus ad -a usque animi redundaret. TERT. anim. 14 p. 319, 8 certa singulis ingeniis animae a in corpore determinaverunt. 18 p. 328, 16 -a sensus et intellectus . . . anima et animus. 53 p. 385, 23 dilabentibus paulatim instrumentis et -is et spatiis animae. de metempsychosi: SEN. epist. 88, 34 aliunde alio transeat et -a mutet. 108, 19 pererratis pluribus -is. de utero matris prolem fovente: VAL. MAX. 5, 5 pr. in eodem -o (quo frater) antequam nascerer habitavi (AMBR. in psalm. 118 serm. 15, 17, 3 eodem -o diu fotos. -cf. antea formati eodem naturae hospitio). PETR. CHRYS. serm. 84 p. 436^C virginale Mariae (143 p. 584^B carnalis). 137 p. 570^B scelestum viperarum. alia: CIC. nat. deor. 1, 99 cerebrum cor pulmones iecur: haec . . . sunt -a vitae. PLIN. nat. 11, 182 prima -a intra se animo et sanguini praebet cor (APVL. Plat. 1, 13 rationabilem partem animae . . . capitis arcem tenere; irascentiam . . . ad -um cordis deducta esse . . . ; appetitus . . . abdominis sedes tenere. PETR. CHRYS. serm. 37 p. 305^B -um cordis sui . . . ad superni hospitis aptat . . . mansionem. cf. CYPR. patient. 16 p. 409, 3 [Hofmann])

-um pacificum perseveret in corde *christiani*). TERT. ieiun. 6 totum illud -um interioris hominis escis stipatum, vinis inundatum. LACT. opif. 11, 8 teneritudinem -i *faucium*. AMBR. in psalm. 118 serm. 6, 21, 2 ubi erant incentiva libidinis (*in membris nostris*), ibi nunc sunt -a castitatis. AVG. serm. cod. Guelf. 4096 ed Morin 3, 4 p. 16, 86 in ipsa fronte, hoc est in pudoris -o. CASS. FEL. praef. p. 1, 11 caput ..., necessarium sensus hominis -um (cf. SVLP. SEV. epist. app. 4, 2 caput, quod est -um sanitatis. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 12 p. 362^a cerebrum intelligentiae -um). ALC. AVIT. epist. 54 p. 83, 27 incumbe... orationi, -um pectoris mei (VEN. FORT. vita Hil. 12, 44). SEDVL. epist. 1 p. 9, 3 sobrium sapientiae -um in mentibus feminarum. MACR. Sat. 7, 4, 20 ut iecur caloris, ita *hen* ipse frigoris -um est. *de hominibus ipsis*: ARNOB. nat. 7, 11 alios... videmus... -a esse morborum. PRISCILL. tract. 7, 113 p. 82, 19 dignum Christo... -um praeparemus (*syn. habitaculum*. cf. CASSIOD. in psalm. 118, 45). VICTRIC. 4 curabunt amplexata -a passionum (*sc. reliquiae, corpora martyrum*). 5 castitatis, *sc. virgo*. PETR. CHRYS. serm. 113 p. 511^c virtutum (*syn. receptaculum*). PASS. Petr. 10 vasa contumeliae (*i. meretrices*)... facta esse deversoria continentiae, templa Christi, -a honoris et gratiae.

syn.: lar, sedes. possessio (*adde*: CAES. civ. 1, 86, 3 COD. Theod. 8, 12, 3 a. 316), receptaculum (*adde* AMM. 31, 3, 8), statio, habitaculum. imperium, potestas. deversorium, hospitium. *opp.*: origo, patria. migratio. altitudo.

domicorruptor (*vel potius domi c.*). GLOSS.^L II Philox. DO 48 οἰκοφθόρος (GLOSS. II 577, 34) qui malis sermonibus dehonestat domum. *fort. versio est glossae gr. οἰκοφθόρος ex ecclesiastico quodam auctore desumptae*, cf. Ignat. ad Eph. 16, 1 οἱ οἰκοφθόροι βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι (*vers. angl.-lat. s. XIII domus corruptores*, v. vol. IV 1068, 23).

[**domiculum** GLOSS. V 284, 12 corruptum putat pro domicilium Götze, Thes. gl. em. s. deverticulum; cf. vol. V 853, 63.]

domicūrius, -i m. [*a domus et curare. Th.*]. CORP. VIII 2797 (Lambaesi, a. 253/68, = Dessau 2413) <legato Augusti>... Aemilius Florus b(ene)f(iciarius) -us eius patrono <pr>aestantis(simo). *i. q. 'curam praetorii agens'*, cf. Διογένης Dio 78, 13² v. Dessau ad l.

[**domicus** GLOSS. II 54, 48 corrupt. pro domesticus.]

domifactus v. dome- p. 1865, 42.

domigena berna (*i. verna*) eqs. GLOSS. cod. Bern. 258 (Corp. Gloss. I [1923] p. 219). *saepe in glossariis mediae latinitatis versio voc. gr. οἰκογενής, loco versionis vetustioris q. e. domi natus*, cf. Ducange s. v. et v. Heraeus, Sprache d. Petron. p. 11 adn. 1. Hofmann.

domina v. dominus.

dom(i)naedius, -(i) m. [*ex dominus aedium, fort. ex vocat. domine (vel acc. dominum) aedium coaluit. Th.*] scriptum est dominaed- nusquam. domnaed-: CORP. l. 64. AVG. c. Petil. l. 58. in psalm. l. 60. domned-: RHET. Her. l. 56. MAX. TAVR. l. 61. 63. GLOSS. l. 53. domned-: PAVL. NOL. epist. 18, 3 p. 130, 13. 28, 6 p. 246, 22. 29, 13 p. 260, 11. 32, 10 p. 286, 1. domnid-: PAVL. NOL. epist. 29, 13 p. 260, 11 cod. A s. IX. dom(m)inid- (domnid- pars codd.): NOT. Tir. 47, 65. notatur prior vocabuli pars: dñed-: PAVL. NOL. carm. 23, 109 cod. B s. XII. dñed-: PAVL. NOL. epist. 5, 15 p. 34, 21 cod. O s. X, M s. XIII. voc. -us: l. 64. GLOSS.^L II Philox. DO 65 -us et c[a]enacularius: σπαιμοῦχος.

i. q. dominus aedium (cf. p. 1915, 80): 1 *proprie*: RHET. Her. 4, 51, 64 quo (*sc. in aedes quasdam*) iste pro notitia -i iam (*Salmasius*; domnediam M; domini aedium E, an recte?) ingreditur (P^aB²CE; in integro M praeter C) cum hospitibus. AVG. c. Petil. 2, 83, 184 p. 114, 16 ut... fornarius inquilinus -ii sui panem incocum abiecerit. in psalm. 38, 21 p. 429 apud diabolum cum essem, inquilinus eram, sed malum -um habebam. MAX. TAVR. serm. 101 p. 733^b non... sibi tantum peccat subditus, cum sacrificat Dianae, sed et -o, qui non prohibet. *ibid.* immolante enim rustico inquinatur -us. CORP. VI 9274 (= CARM. epigr. 1883, cf. adn.) -us, possessor, colonus sequens et tu, viator, precor, parce tumulum Narcissi. 2 *translate*: PAVL. NOL. carm. 23, 109 opus... quod tectis ipse meis, quibus est idem (*Felix martyr*) -us, egit. epist. 5, 15 p. 34, 21 cum quibus patroni -i (v. l. 52; domni vel domini pars codd.) mei Felicis (32, 10 p. 281, 1 basilica... ad -um nostrum communem patronum... iam dedicata). 18, 3 p. 130, 13 -ii. 28, 6 p. 246, 22 -um. 29, 13 p. 260, 11 -ii (domini pars codd.).

opp. inquilinus l. 59. 61. subditus l. 62. rusticus l. 63. possessor l. 64.

?**dominābilis**, -e. a dominari. *significatione activa*: CASSIOD. in psalm. 7, 17 dolor... dictus est, quasi dominabilis horror (codd. Aud., Bec. Fisc.; domabilis var. lect., edit.).

domināns, -anter v. dominor.

***dominatio**, -ōnis f. a dominari. GLOSS.^L II Philox. DO 40 dominium et -o δεσποτεία. 80 τυραννίς, δεσποσύνη (*unde* Abav. DO 14 dominatum [-us]. L.). cf. LYD. de mag. 1, 6 p. 1878, 31. inde a RHET. Her.; plur. inde a Cic. apud poetas non legitur nisi PRVD. p. 1882, 31. 32, DRAC. p. 1882, 33. magis in usu quam dominatus teste NON. p. 203, 15. 206, 34; v. tabulam p. 1878, 1 sqq.; usu promiscuo dominatus et -o: HIL. syn. 33 p. 1881, 51. al.

	-o	-us		-o	-us		-o	-us
SCAEN. frg...	—	2	PVBLIL.	—	1	ASCON.	1	—
FRG. orat.	—	1	CAES.	—	2	QVINT. inst. .	4	—
VARRO.	—	2	HIRT.	1	—	TAC.	35	1
RHET. Her.	3	1	BELL. Alex. .	1	—	PLIN. paneg.	2	—
CIC. inv.	1	—	SALL.	21	—	SVET.	9	—
cett. rhet. .	1	7	NEP.	6	1	FLOR.	10	—
{ a. 81—66	6	—	VERG. catal. .	—	1	DIG.	4	—
{ a. 66—59	9	1	LIV.	13	2	APVL.	5	1
{ a. 57—52	2	6	SEN. rhet. .	1	—	TERT. ed.	—	—
{ a. 46—43	2	11	VELL.	3	—	Vind. I. III.	16	2
phil.	8	22	VAL. MAX. .	16	—	AMM.	2	1
epist.	6	3	SEN. phil. .	2	—	VVLG.	8	—
BRVT. (?) epist.	—	—	CVRT.	1	—	AVG. civ.	34	15
1, 16. 17. .	6	—						

I *i. q. domini summa potestas cum legitima tum usurpata*: A hominum (venti p. 1880, 80): 1 patris familias in familiam (cf. dominus p. 1912, 36, dominium p. 1893, 4), in servos (cf. dominus p. 1913, 30): CIC. rep. 1, 67 in eiusmodi re publica plena libertatis esse omnia, ut et privata domus vacet -e (cf. Plat. rep. 8 p. 562^a). FEST. p. 289 regalia exta appellantur quae... pollicentur... filio familiae -em. PIVS Vlp. coll. 3, 3, 6 atrocior[m del. Lachm., recte?] -em saevitia[m del. Lachm.] exercere (*sc. in servos*; item TRYPH. dig. 12, 6, 64 -o ex gentium iure introducta est. cf. RVFIN. Orig. princ. 1, 6, 2 p. 1882, 64).

2 *in re publica* (CHALC. comm. 270 duplex... est -o: altera violentior tyrannicae potentiae similis, item alia sanctitatis imperatoriae. idem valet atque gr. τυραννίς: RHET. Her. 2, 2, 3 l. 41 al. saepe; cf. LYD. de mag. 1, 6 οἱ Πομαίοις ἔθος dominos τοὺς τυραννήσαντας ἀποκαλεῖν, ὡς δὴ Σύλλαν καὶ Μάρκον καὶ δομινάτιον αὐτὴν τυραννίδα: sic de -e tyrannorum Graecorum, regum, Marii, Cinnae, Sullae, Caesaris, triumvirum al. raro vacat vituperatione, velut: de primordiis civitatum TAC. ann. 3, 26 p. 1879, 32; de imperio Augusti TAC. ann. 1, 3 p. 1879, 30. 2, 59 p. 1879, 31; populi Romani p. 1879, 42. 49. 55. 56 al.; Miltiadis p. 1879, 3; de -e in universum p. 1879, 62; cf. etiam VAL. MAX. p. 1880, 52 SVET. p. 1880, 52; al. saepe opp. libertas cf. l. 55. 71. 79. p. 1879, 4. 8 sqq. 76. 1880, 13. 28 al., opp. principatus p. 1879, 38): a aut nude ponitur aut accedentibus adiectivis, participiis: RHET. Her. 2, 2, 3 num quod commodum maleficio appetierit, num honorem, ... num -em (CIC. rep. 2, 48 qui etiam liberata iam civitate -es appetiverunt). CIC. S. Rosc. 140 quae... -o (*sc. nequissimi servi*, v. p. 1880, 1)... in aliis rebus antea versabatur, nunc vero... quod iter adfectet, videtis, ad fidem, ad ius iurandum eqs. Verr. II 3, 155 qua impudentia... eum (Timarchidem, Verris libertum) in -e fuisse. leg. agr. 1, 19 evertere rem publicam... ac vobis novam -em comparare (2, 8 novae -es, extraordinaria non imperia, sed regna quaeri). 1, 21 Sullanae (FLOR. epit. 3, 23, 6 FIRM. math. 1, 7, 38 cf. p. 1880, 4). Catil. 2, 19 -em... expectant (*syn. rerum potiri*). Sull. 25 sin te potentia mea (*sc. Ciceronis*), si -o, si denique aliquod dictum arrogans aut superbum movet. dom. 49 alienae (*sc. Clodii*) -is scelerisque socius (BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 2 TAC. Agr. 32. Ivst. 5, 9, 10 opp. patria. OROS. hist. 2, 17, 10 opp. patria, libertas). Phil. 3, 34 non modo crudelem superbamque -em nobis, sed ignominiosam etiam et flagitiosam ferendam esse (FLOR. epit. 4, 2, 93 ex con. AVG. civ. 5, 12 p. 212, 3 D. regalem. cf. p. 1880, 2. 59. aliter p. 1879, 6). rep. 2, 15 si esset optimi cuiusque ad illam vim -is adiuncta auctoritas (VELL. 2, 68, 4 vim -is expertos. TAC. ann. 6, 48. 15, 69 SVET. Dom. 1, 3). fin. 1, 59 cupiditates... divitiarum, gloriae, -is (AVG. civ. 5, 19 tit. p. 228, 24 D. opp. gloriae [cf. l. 79 sq.]. al. OROS. hist. 4, 6, 16. cf. cupido: p. 1879, 36, libido: OROS. hist. 5, 21, 12). off. 3, 39 cum aliquid... potentiae, -is, libidinis causa feceris. Att. 2, 21, 1 videbatur eius modi -o civitatem oppressisse, quae eqs. 7, 22, 1 diuturnitatem victoriae et -is (*sc. Caesaris*). 8, 11, 2 -o quaesita ab utroque (AVG. civ. 15, 5 p. 64, 28 D. v. l. 49. p. 1880, 51. Ivst. 1, 1, 7 AVG. civ. 5, 12 p. 213, 6 D. al. cf. FLOR. epit. 3, 13, 1 tribunicia potestas... -em sibi adquirens). Att. 10, 4, 4 utrique... patriae salus et dignitas posterior sua -e... fuit (BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 4 maximum -is suae praesidium. NEP. Milt. 3, 6 opp. omnium libertati). POLLIO Cic. epist. 10, 31, 3 quam incunda libertas et quam misera sub -e vita esset. BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 1 non sublatam -em, sed dominum commutatum (*sc. Octavium pro Caesare*). 1, 16, 6 vindices atque oppressores (cf. p. 1880, 34) -is. 1, 17, 2 -em an dominum an Antonium timentes. 1, 17, 6 *syn.* imperiis extraordinariis, potentia. SALL. Catil. 6, 7 in superbiam -emque se convertit. 17, 5 -is spes (TAC. ann. 12, 8. 14, 2 AVR. VICT. Caes. 20, 9 OROS. hist. 3, 1, 5. 11). Catil. 20, 2. Iug. 31, 16 ad -em accensi sunt (opp. libertatis). 41, 2 neque gloriae neque -is certamen (hist. frg. 1, 7 inter certamina libertatis aut gloriae aut -is). or. Lep. 8 retinendae (or. Macri 28). or. Macri 3 opes nobilitatis... pellere -e. 11 finem... -is (opp. serviundi) facturi. 23 Pompeium... malle principem volentibus vobis esse quam -is socium (v. l. 53. p. 1880, 8. cf. TAC. ann. 4, 57 matrem -is sociam). rep. 1, 2, 3 particeps -is. [I. Kapp]

2, 3, 7 alterius socordia -em oblatam insolentes agitant. 2, 4, 3. hist. frg. 1, 12 -es affectabant (AMM. 21, 16, 8 adfectatae -is). 2, 17. NEP. Milt. 8, 3 <in> Chersoneso ... perpetuam obtinuerat -em, tyrannus-que fuerat appellatus, sed iustus. LIV. 3, 39, 7 iniusta (opp. libertas. item 3, 56, 13 utrum novis legibus -o an libertas firmata sit. 4, 5, 1. 6, 18, 6 [v. infra l. 8]. 24, 4, 1 modice laturum). 4, 15, 5 nullam nobilitatem, nullos honores... cuiquam ad -em pandere viam. 6, 18, 6 vos pro libertate..., illos pro -e certaturos (OROS. hist. 2, 17, 10. cf. TAC. ann. 2, 46 pro... libertate et contra augendae -i certaretur. item: CVRT. 6, 1, 8 illi pro libertate, hi pro -e pugnant. IVST. 5, 9, 10 opp. patria). 34, 32, 10 impotentissimae (v. p. 1880, 21. 82). 34, 33, 8. SEN. contr. exc. 5, 8 tyrannus -em sub abolitione deposuit (= QVINT. inst. 9, 2, 27. apud SEN. syn. tyrannidem). VELL. 2, 60, 4 ad nefandam -em erupit furor. VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 amara -e (sc. civitatis Spartanae) Graecia liberata est (cf. p. 1880, 15. 32. 1881, 44. 83). 3, 3 ext. 2 consuetudinem -is (tyranni). 3, 3 ext. 5 in satellite totius -is summa quasi quodam cardine versabatur. 4, 3 ext. 3 (dictum Sophoclis) libenter... istinc (rebus veneriis) tamquam ex aliqua furiosa profugi -e. 6, 3, 1^b cui (Sp. Cassio)... suspicio concupitae -is nocuit. 6, 3 ext. 2 Persicae. 9, 11 ext. 1 cum ipso patre bellum de -e gessit Mithridates. 9, 13 ext. 4 Dionysius tyrannus tot annorum -em in hunc modum peregit. SEN. dial. 4, 9, 3 funestas. 6, 17, 5 -is cupidus (AVG. civ. 5, 19 p. 229, 25 D. avidus). QVINT. inst. 5, 10, 30 libris Sibyllinis... -o dari tribus Corneliis dicebatur. 5, 10, 71 non -is causa Sullam arma sumpsisse. 5, 11, 8 Pisistratum ad -em pervenisse. ex TAC. Agr. hist. ann. praeter supra allata (l. 9. p. 1878, 54. 60. 77. 84) enoto: Agr. 30 opp. libertas (hist. 2, 38 4, 8 ann. 2, 46. 6, 42). hist. 4, 73 opp. servitium (cf. ann. 12, 11 ut non -em et servos, sed rectorem et cives cogitaret Meherdatus Parthus). ann. 1, 3 Augustus subsidia -i Claudium Marcellum..., M. Agrippam... extulit. 2, 59 Augustus inter alia -is arcana... seposuit Aegyptum. 3, 26 provenire -es multosque apud populos aeternum mansere (praeterea plur.: 12, 4. 13, 1). 5, 3 praerupta... et urgens -o (Tiberii). 6, 45 dum -is apisceretur C. Caesar (cf. 12, 30 dum adipiscerentur -es [M., -nis Heinsius]). 13, 2 cunctis malae -is cupidinibus flagrans (aliter FLOR. epit. 3, 18, 3 cupidine -is, cf. p. 1878, 61 sqq.). 14, 31 templum... quasi arx aeternae -is. PLIN. paneg. 43, 3 sunt diversa natura -o et principatus. 85, 3 affectus (sc. amor)... liber et -is impatiens. SVET. Iul. 30, 5. 76, 1. 80, 1 Aug. 19, 2 Tib. 24, 1 Nero 35, 5 Otho 9, 3. FLOR. epit. 1, 26, 7 regiae -is (SVLP. SEV. chron. 1, 32, 5 syn. superba imperia. v. p. 1880, 59). 4, 2, 13 ista (sc. Caesaris, Crassi, Pompei). 4, 3, 8 Romanae -is, id est humani generis conversione (ARNOB. nat. 4, 27). 4, 11, 2. AMPEL. 27, 3 Spurius cum agrariis legibus factionem et -em pararet (cf. p. 1881, 19). POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 nimia atque aspera -e (sc. Xvirorum. CASSIOD. in psalm. 124, 3 p. 923^a asperissima -e regnarunt). APVL. Plat. 2, 15 tyrannicae -is (syn. tyrannidis [Plato rep. 8 p. 545^a τὸν τυραννικόν, item 2, 28 -is t., syn. tyrannis; v. l. 50]). TERT. apol. 2, 14 hoc imperium [sc. Romanum]... civilis, non tyrannica -o est. IVST. 16, 4, 16. v. p. 1880, 65. 1881, 5). Plat. 2, 28 tyrannis illa, singulare -is caput. MIN. FEL. 37, 7 quidam imperiis ac -bus eriguntur. TERT. apol. 26, 1 vices -um. 37, 6 -em vestram (i. imperium Romanum). 45, 2 vobis... humana doctrina innocentiam tradidit, humana item -o imperavit. nat. 2, 17 p. 130, 9 destinatus a suis deis -i populus Romanus. p. 133, 12 regnum universae nationes... habuerunt, ... donec postremo Romanis cessit universa paene -o. adv. Prax. 3 p. 231, 3 nullam dico -em ita unius sui esse, ita singularem, ita monarchiam, ut non etiam per alias proximas personas administretur, quas eqs. (item opp. monarchia: 3 p. 234, 24). adv. Marc. 1, 4 p. 295, 18 qui rex regum ob... subiectionem ceterorum graduum quasi culmen -is excipitur (cf. ARNOB. nat. 7, 51 alios ad columnen -is evexit. opp. libertatem). 1, 27 p. 328, 27 iusta et ordinaria, opp. adultera. PANEG. 10 (4), 33, 6 feralis. FIRM. math. 1, 10, 12 -is imperia (v. p. 1881, 49). IVST. 5, 10, 5. 9. 6, 3, 5. 8, 2, 2 externae (15, 4, 14). 9, 3, 11. 21, 4, 1 occupandam (AVR. VICT. Caes. 41, 26 improbe). 26, 1, 8 saeva (AVR. VICT. Caes. 17, 1 saeva a principio). AVR. VICT. Caes. 11, 7 -is circiter quinto decimo anno. 39, 23 -is insignia induerat. al. PS. AVR. VICT. epit. 6, 3 Galba... ante sumptam... -em. VIR. ill. 21, 2 pacto -is magistratum sibi prorogarent. 67, 7 Cinnana (EXVP. 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 176, 24 St.). 81, 4. EXVP. 1 studio -is. 5 Mariana. HIL. in psalm. 2, 44 syn. regnum. AMM. 26, 9, 9 -e... potitus. SCHOL. Cic. Bob. p. 109, 31 St. Marius cum... Cinna -em gravissimam exercuit (SVLP. SEV. chron. 1, 24, 5 rex Chananaeorum... gravissimam in eos [i. Hebraeos]... -em exercuit. cf. p. 1878, 25. 1880, 80. 1881, 1). CLAVD. DON. Aen. 12, 235 p. 582, 25 -is auctoritas. AVG. civ. 5, 12 p. 212, 29 D. Romani amore... primitus libertatis, post etiam -is eqs. (p. 213, 19). 5, 19 p. 228, 33 syn. imperium. 10, 8 p. 413, 24 populum Iudaeorum... -e deprimebat Pharaos. 15, 5 p. 64, 22 ut... totam -em haberet unus (sc. Romulus. aliter p. 1882, 28). al. OROS. hist. 1, 21, 6 cruentam. al. POL. SILV. chron. I p. 547, 26 Latinae -is regna. DRAC. laud. dei 3, 465. ENNOD. epist. 9, 33 p. 257, 8 pontifici terrenas -es (an ad III? v. p. 1882, 25)... esse subiectas. opusc. 3, 80 p. 351, 7 quos ferrea... rex -e gubernat. IORD. Get. 52, 268. GREG. M. epist. 13, 34 p. 397, 14 iugo vestrae -is.

b acced. genet. subi.: CIC. S. Rosc. 140 servi nequissimi (sc. Chrysogoni) -em ferre (Verr. II 3, 228 Aproni. AVG. civ. 1, 24 p. 38, 32 D. captivitatem -emque hostium ferre. v. p. 1878, 56). leg. agr. 2, 81 Sullae (SALL. Catil. 5, 6. 28, 4 hist. frg. 1, 31. 57 TAC. ann. 1, 1. cf. p. 1878, 49). leg. agr. 3, 13 cum ad paucorum -em scripta sit lex (SALL. or. Macri 6. TAC. ann. 6, 42 paucorum -o regiae libidini propior est. GLOSS. II 381, 51 δλιγαρχία). Sest. 142 illorum (sc. qui cives suos inique damnaverunt atque expulerunt). Phil. 8, 12 socium (cf. p. 1878, 83) fore... -is Antoni (VELL. 2, 61, 1 oppressa [cf. l. 27] A. -e civitas. AVG. civ. 3, 30 p. 143, 14 D. depulsa et oppressa [cf. l. 34] Antonii -e). or. frg. A VII 49 S. (48 M.) propter nimiam -em potentium. Brut. 45 nec in... regum -e devincti nasci cupiditas dicendi solet (rep. 1, 48 a regum et a patrum -e... in libertatem rem populi vindicari [cf. l. 28]. AVG. civ. 18, 26 p. 290, 30 D. a regum... -e liberi [OROS. hist. 2, 2, 9 liberata]). rep. 2, 34 -em Cypseli confirmari (SCHOL. Cic. Bob. p. 80, 20 St. fugiens). fin. 3, 75 solus sapiens liber nec -i cuiusquam parens nec oboediens cupiditati. Att. 3, 3, 6 Cinnae (VAL. MAX. 6, 9, 6 -em fregit. ASCON. in Scaur. p. 25, 32 St. periit... in -e L. Cinnae. TAC. ann. 1, 1 al. cf. p. 1879, 69). ad Q. fr. 1, 4, 2 -e obtrectatorum. HIRT. Gall. 8, 52, 4 Pompei -o atque arma. BELL. Alex. 23, 2 -e crudelissima Ganymedis. SALL. Iug. 31, 20. NEP. Lys. 1, 4 Atheniensium impotentem -em refringerent Lacedaemonii (LIV. 38, 1, 9 vindicarent sese ab impotenti -e Philippi). Milt. 3, 4 liberos (v. l. 14) a Persarum futuros -e et periculo. 3, 5 quod Darii regno ipsorum (tyrannorum) niteretur -o (syn. potestate). Them. 7, 6 quod ipsorum (Lacedaemoniorum) -i quam quod universae Graeciae utile esset. R. GEST. div. Aug. 1, 1 rem publicam a -e (sic Antioch.) factionis (cf. l. 47) oppressam (cf. l. 9) in libertatem vindicavi (cf. l. 13). LIV. 23, 7, 5 Pyrrhi superbam -em, opp. servitutem (25, 10, 9 superbam Romanorum). 34, 41, 6 Nabidis -is (B. dominantis rell. codd.) satellitem factum populum Romanum. VAL. MAX. 5, 6 ext. 2 Atheniensium urbem xxx tyrannorum taeterrima -e liberare. 5, 8, 1 filios suos (L. Brutus) -em Tarquini a se expulsam reducentes. 6, 2 ext. 2 eius (tyranni) finire -em. 7, 3 ext. 2 sordida magorum -e oppressa (cf. l. 10. p. 1878, 74). 9, 1 ext. 2 ut urbs servorum se insolentissimae -i subiceret. TAC. ann. 11, 8. 12, 10. 14, 11. FLOR. epit. 1, 8, 7 Superbi... importuna -o. AMPEL. 29, 3 horum (decemvirum)... -em et libidinem. APVL. Plat. 2, 24 multorum. AVR. VICT. Caes. 3, 17 flagrante suorum (Claudiorum) -e. CLAVD. DON. Aen. 1, 360 hominis saevissimi. VVLG. Dan. 11, 5 multa enim -o eius regis (κρείσσει κρείαν πολλήν). I Macc. 8, 24 in omni -e eorum (i. Romanorum; κρεία). AVG. civ. 1, 14 p. 25, 6 D. sub -e gentis licet barbarae, tamen humanae (1, 24 p. 39, 10 Carthaginien-sium. GREG. Tvr. Franc. 9, 30 p. 384, 24 sub patris Chlotari -em). 5, 11 p. 211, 5 regna hominum eorumque -es et servitutes. al. SVLP. SEV. chron. 1, 14, 2 Aegyptiorum. COD. Theod. 4, 8, 5 (a. 322) libertatem victis hostibus victorum -o abstulit. COD. Iust. 7, 14, 4 Palmyrenae factionis (cf. l. 27) -e. ENNOD. opusc. 3, 170 p. 375, 8 adversariorum.

c acced. genet. obi.: CIC. Verr. I 35 quoniam haec te (Hortensium) omnis -o regnumque iudiciorum tanto opere delectat (antea: ista tua intolerabilis potentia eqs.). leg. agr. 2, 25 a certis hominibus -em potestatemque omnium rerum quaeri (cf. p. 1881, 29. 1882, 31). VAL. MAX. 6, 5 ext. 2 maris. SVET. Nero 40, 2 Orientis. PS. CIC. ad Octav. 3 C. Caesare... a rei publicae -e semoto. PS. AVR. VICT. epit. 41, 19 orbis Romani.

d acced. genet. explicat.: AMPEL. 15, 13 triginta magistratus Lacedaemonios tyrannidis -e saevientes. cf. p. 1879, 47.

e pendet praepositio (hic illic incertum an praepositio regatur a verbo, cf. p. 1879, 3. 74): in c. abl.: CIC. Verr. II 5, 175 (ad Hortensium) tulit haec civitas... regiam istam vestram (optimum) -em in iudiciis et in omni re publica (cf. SCHOL. Cic. Gron. A 347, 9 St. Hortensium... dicat habuisse in iudiciis -em). SALL. or. Macri 11 certatum utrumque de -e in vobis sit. LIV. 35, 17, 5 Nabidi... -em in patria sua... remissam. AVG. in euang. Ioh. 115, 2 non impedio -em vestram in hoc mundo. c. Petil. 1, 24, 26 p. 20, 9 omitto tyrannicas in civitatibus et maxime in fundis alienis -es sc. quas Donatistae exercent. in c. acc.: SALL. or. Lep. 2 satellites Sullae qui -is in vos servitium suum mercedem dant. ex: TERT. apol. 4, 4 vim profitemini et iniquam ex arce (cf. vol. II 739, 44 sqq.) -em.

3 non in re publica (acced. genet. obi. l. 84, genet. subi. p. 1881, 3, in c. acc. l. 71): TERT. apol. 23, 15 omnis haec nostra in illos (sc. daemones) -o et potestas de nominatione Christi valet. nat. 2, 5 p. 104, 16 doceant vulgo fieri, ut... de libertate -o, de -e divinitas intellegatur (ἀδύνατα). anim. 57 p. 391, 22 Christiani spiritalia nequitiae non quidem socia conscientia, sed inimica scientia novimus, nec invitatoria operatione sed expugnatoria -e (exp. -e i. exorcismo sec. Kroyrn.) tractamus... luem mentis humanae (sc. magiam; diabolium intellegendum censet Kroyrnann, Quaest. Tert. p. 120; cf. etiam H. Gomperz, Tertullianea, Vindob. 1895 p. 77 sq.). PORPH. Hor. carm. 1, 3, 16 videtur ibi (in Adriatico sinu) -em exercere Notus. CYPR. Demetr. 23 p. 367, 24 nec vos delectet in saeculo inter iustos et mites impotens ista et vana -o (sc. paganorum). MAXIMIN. c. Ambr. 118 p. 45, 9 a parte concilii parti concilii -e inimica interclusus <est> sermo. RVFIN. Orig. in gen. 1, 17 p. 20, 9 B. quorum (quae ex desi-

deris corporalibus et carnis motibus proferuntur sancti...-em exercent. Orig. in num. 28, 4 p. 285, 13 B. volo (*Christus*) et istos (*apostolos*) habere -em. AVG. civ. 16, 4 p. 131, 7 D. -o imperantis in lingua est. EPIST. pontif. 379 (a. 431) Migne 50, 509^A (Conc.^S I 2 p. 24, 11) 5 numquam contra regem regum verba tyrannicae -is (*τυραννικῆς ἐπιχειρήσεως*) admissa. RVSTIC. synod. (Conc.^S I 4) 121, 3 p. 72, 34 qui... rectam fidem velut ex -e imperantes subiugare voluerint (*ἐξ ἐπιτάγματος κατέστη*). GREG. M. moral. 30, 63 p. 559^A interior homo exteriorem superposita calce -is premit (*cf. l. 36 sqq.*). *singulariter ex textu graeco perperam intellecto*: HERM. vulg. mand. 5, 2 si ergo huic mandato -em egeris (*ἐντολῆς κυριεύσης*). Pal. 5, 2, 8 si huius mandati mei dominatus fueris).

B rerum incorporearum: 1 *acced. genet. subi.* (*acced. in c. acc. l. 17. 23, adversus l. 17*): RHET. Her. 4, 17, 24 sola virtus in sua potestate est, omnia praeterea subiecta sunt sub fortunae -em (-e var. lect.). CIC. inv. 2, 164 (= CASSIOD. anim. 5 p. 1290^B) temperantia est rationis (animi CASSIOD.) in (adversus CASSIOD.) libidinem atque in alios... impetus animi firma et moderata -o. APVL. mund. 35 eius (*legis*) arbitrio parentum mentes agitantur nutuque eius et -e flectuntur (*π. κ. 6 p. 400^B, 13 ὁ τῆς πόλεως νόμος... πάντα οἰκονομεῖ τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν*). AVG. civ. 9, 4 p. 371, 16 D. mentis. 9, 4 p. 373, 25 Stoici sapientem ab earum (*passionum*) -e defendunt. nat. et grat. 15, 16 p. 243, 6 huius in nos mali (*sc. linguae, cf. Iac. 3, 8 linguam nullus hominum domare potest*) -em... permanere. pecc. orig. 24, 29 p. 183, 3 mortuos... peccati... -e prostratos. serm. 8, 5, 6 tibi -em rationis creator dedit (*antea*: ratio... tamquam regnans et dominans). 202, 2, 2 *Christus* puer spolia idololatriae -i detrahit.

2 *acced. genet. obi.*: TERT. anim. 22 p. 365, 18 dedimus... animae -em rerum.

3 *acced. genet. explicat.*: RVFIN. Orig. in num. 18, 4 p. 174, 16 B. 'principes' illos (*i. spirituales nequitias*) qui in iis -em impietatis tenuerant.

4 *pendet praepos. in c. acc. (v. etiam l. 14)*: RHET. Her. 4, 19, 27 non sunt omnia committenda fortunae, ne magnam nimis in nos habeat -em. AVG. civ. 21, 15 p. 519, 10 D. vitiis in nos -em... permittere. NICET. virg. laps. 35 p. 124, 14 sensus... in membra corporis... haberet -em.

5 *nude ponitur*: animae (*v. l. 28*): TERT. resurr. 7 p. 36, 7 caro animam et continet et ipsius (*non gen. obi.*) -is compotem praestat (*cf. antea*: animam dominari). MAR. VICTORIN. ad Iust. 16 p. 1008^B anima... -em sibi concessam liberi arbitrii licentia violavit. *cf. etiam l. 8.*

animi motuum: RVFIN. Basil. hom. 1 p. 1724^A *passiones* -bus variis humanas animas agunt. AVG. civ. 19, 12 p. 375, 13 D. superbia imponere vult... -em suam. pecc. mer. 2, 6, 7 p. 78, 13 ab ista horrenda -e (*sc. iniquitatis, cf. psalm. 118, 133 ne dominetur mihi omnis iniquitas*) liberandi fuerant (*cf. ibid.* ab huius execrandae dominae servitute liberantur).

C dei (fere speciatim Christiani, generatim l. 47. 50):

1 *non acced. genet.*: TERT. apol. 24, 3 sic plerique disponunt divinitatem... imperium summae -is esse penes unum deum (FIRM. err. 20 p. 53, 6 purum -is imperium. *cf. p. 1879, 61*). nat. 2, 5 p. 105, 3 aliquam -em sibi (*elementis*) praeesse. CYPR. Fort. praef. 5 ^{cap. VI} p. 320, 10 *Christus* praetulerit... servitutem -i. HIL. syn. 33 p. 505^B dominatus quoque aequatur in domino (*sc. patre et filio*), nec recipit differentiam confessa in utroque sine differentia -o. *ibid.* p. 506^B cum... fidei expositio patrem et filium... nec tempore, nec nomine... nec dignitate, nec -e discernat. PRISCILL. tract. 4, 79 p. 60, 6 in patibulum... crucis maledicta terrenae -is adfigens *Christus*. VVLG. psalm. 144, 13 -o tua in omni generatione (*δεσποτῆα. syn. regnum*). II Petr. 2, 10 -em contemnunt (*κυριότητος*). Iudas 8 spernunt (*κυριότητα*). PELAG. in I Cor. 8, 6 pater non excluditur a -e nec filius a deitate. AVG. civ. 7, 30 p. 313, 11 D. potestatemque. *al.* CONC.^S I 4 p. 234, 3 *Christus* etiam sic (*sc. homo*) permansit in excellentiis deitatis et in -e naturali (*κυριότητι. cf. ibid.* vol. 5 p. 296, 36 = DIONYS. EXIG. Cypr. epist. ad Succ. 1, 5). ENNOD. opusc. 3, 63 p. 347, 4 supernae... -is instar possidet qui imperium suum pietate sublimat. MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 1 p. 237 ^{extr.} -is illi (*Christo*) nulla continget amissio (*κυριότητος. al.* 2 *acced. genet. subi.*: ITALIA Dan. 6, 26 (Cypr. festim. 3, 20 p. 137, 13) -o eius in perpetuum ambulabit (*κυρία, VVLG. potestas*). MAR. VICTORIN. ad Iust. 7 p. 1003^B omnipotentis -o. VVLG. psalm. 102, 22 in omni loco -is eius (*ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δυναστείας αὐτοῦ*). AVG. gen. ad litt. 8, 13 p. 252, 7 esse sub -e dei (CASSIOD. in psalm. 128, 1 p. 936^A Pharaonis... populus dei acerbam -em sustinuit). EPIST. pontif. 937, 9 (Conc.^S IV 2 p. 140, 13) -em eius *sc. spiritus sancti* (*δεσποτῆαν*). APRING. in apoc. 22, 3/4 -o divinae potestatis et agni (*cf. p. 1883, 33*).

D diaboli sim. (*cf. p. 1882, 32. acced. in c. acc. p. 1882, 2*):

1 *non acced. genet.*: TERT. spect. 2 p. 4, 17 ut vis interpolatoris angeli in ea ipsa (*integritate hominis*) suam -em collocaret. RVFIN. Orig. in gen. 9, 3 p. 91, 6 B. *Christus* depellens... angelos (*sc. malos*) potestate et -e, quam habebant in nationibus. PASS. Barth. 138, 9 eiciam te (*sc. diabolus*) de -e, quam tibi... usurpasti. 2 *acced. genet. subi.*: RVFIN. Orig. in num. 18, 4 p. 174, 26 B. sub ipsorum (*daemonum*) -e tenebantur. AVG. civ. 4, 26 p. 179, 40 D. a quarum (*daemonum*) -e... liberat... gratia dei (4, 31 p. 186, 9. 9, 15 p. 388, 2 *malorum angelorum* immundissima -e. pecc. orig. 40, 45 p. 203, 4 ab

eius [*diaboli*] -e liberat *Christus*). 8, 24 p. 361, 2 tempus, quo auferetur cultus idolorum et in eos, qui colerent, -o daemoniorum. ZACCH. 3, 8 p. 1163^A antiqui hostis brevis -o pellitur.

II *fere i. q. ius domini* (*cf. dominium p. 1894, 65, dominatus p. 1886, 74*): POMPON. dig. 29, 2, 78 cavere debet, ne qua in re plus sua parte -em interponeret. COD. Theod. 12, 6, 22 (a. 386) non perpetui... exactores teneantur in continuata vexandorum provinciarum potestate, veluti concussionum -e *i. veluti concussionum sua ipsorum auctoritate exigere iis liceret* (= COD. Iust. 10, 72 [70], 4, 2). 13, 11, 16 (a. 417) ne sub specie litis -es (*'Eigentumsverhältnisse'*, H. Krüger in schedis) semel constitutae turbentur (= COD. Iust. 11, 58 [57], 7, 3 ubi don- pro domin- pars codd.). DIFF. gramm. VII 520, 6 Pompei porticus, si possidet; Pompeia, si publicavit; Pompeiana, si in alterius -em venit. *huc in Vocab. iurispr. Rom. etiam relatum est* PRIVS Vlp. coll. 3, 3, 6 v. p. 1878, 24, potest referri: FEST. p. 289 (v. p. 1878, 23) regalia exta appellantur... quae... pollicentur... filio familiae -em.

III *de rebus ipsis, ad quas dominatio (I) pertinet*: *fere i. q. regio, fines, regnum*: VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 vitem... crevisse donec cunctas -is suae (*Astyagis*) partes inumbraret. TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303, 9 tantam idolatria -em obumbrante. *incertum huc referenda sint an ad I A 2*: AVG. civ. 16, 11 p. 144, 9 D. gigans ille Nebroth... propter excellentiam -is et corporis... seorsum eminentius nominatus est. SIGISM. Alc. Avit. epist. 93 p. 100, 17 -em vobis (*imperator*) divinitus praestitam obex nulla concludit. *de ENNOD.* epist. 9, 33 v. p. 1879, 82.

IV *de personis, a quibus dominatio (I) exercetur*: A *de decemviris*: FLOR. epit. 1, 24, 3 totam eam -em... in carcerem... ab Aventino monte detraxit (*similiter, etsi minus audacter, iam VAL. MAX. 5, 8, 1, v. p. 1880, 32*). c. *gen. obi. fere i. q. dominus*: *de deo*: PRVD. ham. 31 summa potestatum pater est, -o rerum (*pro p. e. simplex pars codd.*). *de diabolo*: PRVD. ham. 540 sagitta, quam iacit umbrosi -o lubrica mundi. *de imperatore*: DRAC. Romul. 5, 207 Caesar, -o prima senatus (*antea tyrannos*).

B -es angeli quidam apud ECCL., a quibus sic intellecta sunt: ITALIA (cod. d) et VVLG. Col. 1, 16 in ipso deo condita (*creatae cod. d*) sunt universa in caelis et in terra, visibilia et invisibilia, sive throni (*tronis cod. d*) sive -es sive principatus sive potestates (-es: *κυριότητες. sed rectius accipiuntur 'summae potestates et terrenae et supernae'*). ITALIA (cod. d, *cf. Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 581, 20*) et VVLG. Eph. 1, 21 *constituens ad dexteram suam in caelestibus Christum* supra omnem principatum et potestatem (*et p. om. Tert.*) et virtutem et -em (*vim, -em Tert.*) et omne nomen, quod nominatur (*supra -em: ὑπεράνω... κυριότητος i. 'summam potestatem', ut supra l. 39*). *definitiones v. l. 53. 58. GLOSS. -es κυριότητες. -um κυριοτήτων.*

TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 643, 22. 644, 6. CYPR. epist. 31, 2 p. 558, 17 inter angelos ac potestates -esque caelestes constitutos *martyres* (*cf. AVG. civ. 10, 1 p. 401, 27 D.*). PS. HIL. libell. 5 quanti... sunt throni? quantaes potestates? quantaes -es? quanti principatus? quanti spiritus? quanti angeli? AMBR. hex. 1, 5, 16 *deum* auctorem... angelorum et -um... intellegimus. *al.* HIER. epist. 18^A, 3, 2 (*spectatur VVLG. Eph. 1, 21 et Col. 1, 16 al.*). RVFIN. Orig. in exod. 8, 2 p. 220, 4 B. -es... nihil aliud sunt quam ordo quidam et multitudo dominorum. Orig. in Ios. 6, 2 p. 324, 19 B. omnis... caeli militia sive angeli, sive archangeli, sive virtutes, sive -es, sive principatus, sive potestates. Orig. princ. 1 praef. 2 p. 8, 18 discordant... de deo..., de Christo..., de aliis creaturis, id est de -bus vel de virtutibus sanctis. 1, 5, 3 p. 71, 31 quae appellantur -es, ... quod dominantur (CASSIAN. concl. 8, 15 -es... ab eo quod quibusdam dominantur. ISID. orig. 7, 5, 20 -es sunt ii qui... virtutibus et principatibus praeeminent, qui pro eo quod ceteris angelorum agminibus dominantur, -es vocantur. *cf. RVFIN. Orig. princ. 1, 6, 2 p. 81, 24 ordinem angelicum sortiuntur alii virtutum, alii principatum... alii -em [κυρίαν] sine dubio super servos [secundum hanc definitionem -em pertinet ad I A 1. v. p. 1878, 20]*). AVG. civ. 8, 24 p. 362, 18 D. serm. 7, 7 non virtus, non sedes, non -es, non potestates. SACR. Greg. 1, 18. GREG. M. in euang. 34, 10 p. 1251^D -es vocantur, qui etiam potestates principatum dissimilitudine alta transcendunt. *et al.*

syn.: dominium, dominatus, imperium, potentia, potestas, tyrannis. *SYNON.* Cic. Char. gramm. p. 431, 4 B. 439, 18.

opp.: libertas, monarchia, principatus.

***dominātor**, -ōris m. a dominari. *scribitur -ur*: PS. VEN. FORT. vit. Med. 4, 13 v. p. 1883, 62. *in graecis respondent κύριος, δεσπότης et verba inde derivata (suis quaeque locis enotata sunt), in hebraicis, ubi deus significatur: אֲדֹנָי (cf. HIER. l. 76), semel (p. 1883, 27): אֲדֹנָי; ubi significantur homines: אֲדֹנָי (אֲדֹנָי). HIER. nom. hebr. p. 37, 8 Adonia -r dominus. p. 48, 23 Ioth principium vel scientia aut -r. *inde a CIC. (apud poetas: ELEG. in Maecen., SIL. singulis locis; SEN. trag. 5tes et semel epist. v. p. 1883, 4; Christ.); saepe voc. in allocutione dei* (SEN. epist. 107, 11 v. p. 1883, 4. Med. 4 Phaedr. 1159 Thy. 1078. *Christ. passim*), maxime in precatationum exordiis (*apud Christianos saepe coni. c. domine*). *nom. vir.: v. Onomast.**

is qui dominatur: I *acced. genet. obi.*: A *de deis*:

1 *Graecorum, Romanorum*: CIC. nat. deor. 2, 4 Iovem... -em

[I. Kapp]

rerum (APVL. Socr. 3 p. 124 omnium rerum -r atque auctor. cf. l. 22. 48). ELEG. in Maecen. 1, 87 Olympi. SEN. Med. 4 tu, profundum saepe -r maris (Phaedr. 1159 freti). Thy. 1078 aetheriae potens -r aulae (syn. caeli rector). epist. 107, 11 (in carmine ex initio *Cleantis hymni verso*) o parens celsique -r poli. CARM. epigr. 1237, 15 (saec. II ex.) -r Averni. SERV. auct. Aen. 3, 73 Neptuno... -i omnium in mari deorum. MACR. Sat. 1, 22, 3 *Pana* deum Arcades colunt... τὸν τῆς ὕλης κύριον, non silvarum dominum sed universae substantiae materialis -em significantes.

2 de deo Christiano (cf. l. 83 sqq.): TERT. scorp. 9 p. 164, 4 quis... animae (v. l. 36) -r nisi deus solus? adv. Hermog. 9 p. 136, 7 mali... permissor quia -r. adv. Marc. 4, 20 p. 484, 2 quis... iste est, qui ventis et mari imperat? :: (respondens fingitur *Marcion*) nimirum novus -r atque possessor elementorum. adv. Iud. 6 p. 712 med. regni aeterni aeternus -r. HERM. Pal. sim. 9, 23, 4 deus dominusque noster, -r (κυριεύων, qui dominatur rec. vulg.) omnium (AMBR. hymn. 44, 2 GREG. TVR. glor. mart. praef. p. 487, 22). CLEM. ad Cor. 61 tu, -r caelorum, rex saeculorum (VVLG. II Macc. 15, 23 [δυνάστα]). COMM. apol. 257 ipse -r caeli [*Christus*]. VVLG. Dan. 5, 23 [τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ]. al. cf. SACR. Greg. 204, 7 deus caeli terraeque -r. VITAE patr. 3, 17 p. 748^A serviam... creatori ac -i caeli et terrae. LACT. ira 24, 3 p. 130, 18 rerum -r (SEDL. carm. pasch. 209 *Iesus* [op. pasch. 5, 18 p. 288, 12 dominus]. v. l. 1 sqq.). VVLG. sap. 12, 18 -r virtutis (δεσπόζων λόγος). 13, 3 eorum sc. solis, lunae (δεσπότης). Sirach 23, 1 -r vitae (δεσποτα. II Macc. 14, 46 invocans -em vitae ac spiritus, gr. τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος). Is. 3, 1 = 10, 33 -r dominus exercituum (יהוה יְהוָה). sim.: 10, 16 Am. 5, 16). Zacch. 4, 14 universae terrae (6, 5 omnis. v. l. 21 sq. 33. 36). PRISC. Anast. 254 celsi -r maximus axis. CASSIOD. Didym. in Iudam p. 89, 4 Z. negantes unum -em dominum Iesum Christum eorum, qui eqs. (δεσπότην... κύριον τῶν...). al. huc pertinet parum apte ex hebr. translatus: VVLG. Is. 16, 1 agnum... -em terrae (agnus immaculatus... qui dominetur in orbe terrarum. HIER. in Is. ad l., cf. etiam p. 1881, 74).

3 de diabolo (v. p. 1884, 22): LACT. inst. 2, 14, 2 p. 163, 2 -r ille terrae fallacissimus. LVCIF. Athan. 2, 9 p. 164, 29 -r animae tuae diabolus. AVG. in epist. Ioh. 1, 5 diabolus et angelos eius rectores tenebrarum... -es iniquorum. CHROMAT. in Matth. 17, 4 p. 368^C diabolo mammonae et avaritiae -i.

B de hominibus (tauro l. 43, cf. l. 75, re personata l. 45): 1 de regibus, populo aliis imperante, sim.: SEN. Herc. f. 1181 Argivae impotens -r urbis (HIER. in Nah. 3 p. 583 Vall. regem -em... urbis). Phaedr. 1039 *taurus* feri -r... gregis. TERT. apol. 21, 29 -es gentium (sc. Romanos). adv. Marc. 4, 33 p. 530, 5 (meton., v. l. 40) iniustitiae... auctorem et -em totius saeculi nummum scimus omnes. VVLG. II reg. 23, 3 -r hominum (v. l. 51), iustus -r in timore dei (v. l. 64 sqq.). Is. 52, 5 plur. AVG. civ. 2, 20 p. 78, 14 D. regibus... rerum -bus. DRAC. Orest. 410 rex Agamemnon... patriae -r amarus. CORIPP. Ioh. 7, 145 orbis -r eoi *Iustinianus*. PASS. Paul. 11 p. 35, 20 velle fieri principes ac tyranni et -es, non vitiorum (v. l. 61), sed hominum. inc.: IVL. VAL. 3, 28 -es (A, dominatos P recte, ut vid.) esse priscos reges vestri.

2 de homine corporis animive rectore (sim. de humani corporis partibus): CHIRON 208 venter totius corporis -r (RVRIC. epist. 2, 34 p. 419, 23 caput, totius corporis rector... et -r. AVG. in psalm. 41, 7 p. 468^D animus... corporis -r, rector, habitator. conf. 9, 6, 14 p. 207, 8 Alypo... fortissimo -i [domitori var. lect.] corporis usque ad Italicum solum glaciale nudo pede obterendum). AVG. serm. ed. Mai 139, 2 -r in famulatum suae carnis (pertinet ad -r et ad famulatum) quam debuit dominari... submittitur. MAXIM. eleg. 3, 87 proprii -r amoris. cf. et l. 51.

3 i. q. possessor (cf. dominus p. 1917, 16): PS. VEN. FORT. vita Med. 4, 13 vineae -r.

II non acced. genet.: A de hominibus, maxime de regibus sim. (v. l. 46. cf. l. 41 sqq.): SIL. 14, 79 his longo mitis placide -r in aevo praefuerat terris Hieron. TERT. adv. Marc. 4, 24 p. 501, 8 mercedem a -bus (sc. Aegyptiis) exigere non poterant Iudaei operarii. nat. 2, 13 p. 121, 12 aliquem summum -em... et quasi Caesarem. LACT. mort. pers. 16, 7 p. 190, 5 hic est verus triumphus, cum -es dominantur (pass., cf. p. 1899, 83). VVLG. Ier. 51, 46 -r super -em. Mich. 5, 2 qui sit -r in Israel. PRVD. apoth. 448 summus -r (i. imperator Romanus. antea: Aeneadae rectoris). CASSIOD. var. 12, 20, 1 p. 376, 26 providus -r Theodahadus iussit. cf. VICTORIN. leg. dom. 13 hominem -em voluit deus his omnibus (quae creaverat) esse. de auriga victore (cf. equi nomen: Onomast. III p. 212, 7 sqq.): INSCR. numm. Cohen VIII² p. 306 no. 273 (tessera, ante med. s. V) Stefanus -r.

titulus imperatoris (cf. dominus p. 1927, 3) Mauricii Tiberi: EPIST. episc. Istr. a. 591 Greg. M. epist. 1, 16^A (Conc. IV 2 p. 132, 41) 1 pietatis vestrae, clementissime -r (cf. 16 p. 134, 42 clementissime domne). 12 p. 134, 17 mitissime -r. 17 p. 135, 3 pie -r (cf. 19 p. 135, 17 domne pie).

B de deo Christiano (cf. l. 10 sqq.): ITALIA psalm. 34, 22 (Cas.), LXX κύρις, VVLG. domine. sic saepe in ITALIA Cas. (v. ind.,

ubi scribend.: 34, 23 pro 34, 53. 50, 17 pro 50, 9. 67, 12 pro 67, 11. add.: 96, 5 [falso sub dominatio], ceteroquin raro: ITALIA Is. 3, 1 (Cypr. testim. 1, 22) -r dominus sabaoth (δεσπότης κύριος Σαβαώθ, VVLG. v. p. 1883, 27). Ion. 4, 3 (Weing.) -r domine (δεσποτα κύρις, VVLG. domine). HERM. vulg. vis. 2, 2 bis (δεσπότης. dominus rec. Pal.). COMM. instr. 2, 14, 7. HIER. in Ier. 2, 108, 3 p. 146, 14 nec intellexit creatorem et -em (donat. var. lect.) suum. VVLG. exod. 34, 6 -r dominus deus. al. Iudas 4 -em et dominum nostrum Iesum Christum (δεσπότην καὶ κύριον. RVFIN. hist. 1, 2, 3 dominum et regem et -em [κύριον καὶ θεὸν καὶ βασιλέα]. AVG. in Iob 1, 11 p. 534, 15 vir natus mulieris tamquam onager erit in deserto [Iob 11, 13]: cupiditate libertatis impatiens -is atque domitoris [adiectum propter metaphoram]. serm. ed. Mai 166, 4 peremisti Israel, -em tuum. LEO M. serm. 32, 1 p. 238^B -is ortum. RVSTIC. synod. [Conc. I 4] 81, 3 p. 26, 21 -is Christi deitas [81, 4 p. 26, 28]. ORIENT. carm. app. 2, 9 ex dominante deo rex et -r in altis. PETR. CHRYS. serm. 54, 530^A. APRING. in apoc. 1, 5 rex regum et dominus -orum. CASSIOD. compl. in Iud. 1, 3 -em nostrum Iesum Christum denegare. Didym. in Iudam p. 90, 16 Z. -em et dominum [δεσπότην καὶ κύριον]. al.). RVSTIC. synod. (Conc. I 4 p. 118, 24) 172 adorabili -i deo. DRAC. laud. dei 1, 335 -r et auctor (2, 98 v. p. 1883, 1). al.

C de diabolo (cf. p. 1883, 35): TERT. bapt. 9 p. 208, 11 diabolus -em pristinum baptizati derelinquunt. SACR. Leon. 328 p. 33, 31 infesti -is.

fem. dominātrix, -icis. ea quae dominatur: acced. genet.: CIC. inv. 1, 2 caeca ac temeraria -x animi cupiditas. SEN. Phaedr. 85 o magna vasti Creta -x freti. CARM. inc. Ter. Maur. 2061 dea belli -x. VVLG. Sirach 37, 21 -x illorum (sc. boni et mali, vitae et mortis) est... lingua (κυριεύουσα). PRVD. apoth. 88 natura superni ignis... subdita nec cuiquam, -x utpote rerum. RVRIC. epist. 1, 3 p. 355, 8 -x omnium pietas. OP. imperf. in Matth. 1 p. 629^B veritatem -em esse omnium rerum. absolute ponitur: AMBR. Noe 20, 72 p. 466, 17 corpus a servitio -is ignobilis (i. voluptatis) liberaret. VVLG. Ier. 13, 18 regi et -i (HIER. in Ier. 3, 19, 2 p. 167, 20 regi Iechoniae et matri eius, quam dominam et -em sive reginam appellat. 3, 19, 4 p. 168, 13). pro adiectivo: fere i. q. dominans: TERT. anim. 22 p. 335, 24 animam... rationalem, -em, divinatricem. 24 p. 338, 3 potestatibus -bus (38 p. 365, 2). AVSON. 341, 6 sensus, -x quos vegetat mens. HIER. in Ezech. 3 praef. p. 75^D tota Orientis, Aegypti, Africae litora, olim -es urbes.

*dominātus, -ūs m. a dominari. PROB. app. gramm. IV 193, 21 inter masculina quae ablativo casu singularis 'u' littera terminantur. neutr.?: ISID. diff. app. infra l. 49. GLOSS. v. p. 1877, 80. de formis: dat. sing. -u: CAES. Anticat. frg. Gell. 4, 16, 8 v. p. 1885, 36. vix HIL. p. 1885, 42. -ui: TERT. v. p. 1885, 76, AVR. VICT. p. 1885, 9. al. genet. plur.: -uum: ENNOD. opusc. 1, 16 p. 266, 4. dat. plur.: -bus: PRVD. ham. 515. de usu v. NON. p. 1877, 83 et 1877, 84. cf. etiam tab. p. 1878, 1 sqq. de notione: ISID. diff. app. 151 p. 1327 dominium intellegitur quod privati iuris est, -um autem imperii. GLOSS. δεσποτα. κυριότης. ἡ τυραννίς. inde ab AFRAN. l. 59 (praeterea singulis locis apud poetas: TRAG. inc. 195 PUBLIL. VERG. AVSON. PRVD.; IVVENC. bis); apud scriptores inde a VARRONE l. 66. p. 1885, 60 usque ad infimos (deest in ITALIA et VVLG.). plur. inde a TRAG. inc. 195 v. l. 60.

I i. q. dominatio (v. p. 1878, 18): A hominum: 1 regum, hominum singulorum in re publica, imperatorum (saepius de potestate usurpata, sed maxime ita ut accedentibus tyrannorum nominibus, adiectivis, oppositis, sim. tyrannidis notio significetur): a non acced. genet.: AFRAN. com. 335 appetis -um demens praemature praecocem. TRAG. inc. 195 quam... attinendi magni -us sient. L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 225 L. Brutus hunc populum -u regio (Cic. Phil. 2, 87. 5, 40 PROSP. chron. I p. 396, 189 cf. p. 1885, 22) liberavit (Cic. Planc. 60 Phil. 1, 13. 7, 14 Brut. 41 Tusc. 4, 1 epist. 11, 5, 3 AVG. civ. 18, 26 p. 290, 16 D. cf. Cic. Brut. 53 civitatem... perpetuo -u liberatam. PANEG. 3 [11], 5, 3 rem publicam -u saevissimo [p. 1886, 26]. v. p. 1886, 55. 61). VARRONE frg. Non. p. 465, 25 (plur.). CIC. dom. 68 me... novo... -u pulsum. 110 quae domus (in qua Libertatis simulacrum collocabas) erat ipsa indicium crudelissimi tui (Clodii) -us (or. frg. A VIII 12 M. = S. miserrimum crudelissimumque. div. 1, 53 crudeli). 141 insolentia -us (Clodii). Rab. Post. 39 'dominatus est... Alexandreae' (sc. Rabirius). immo vero in superbissimo -u (sc. Ptolomaei regis) fuit, pertulit ipse custodiam eqs. (VERG. catal. 9, 37 illo quo primum -us Roma superbos mutavit placidis tempore consulibus). Phil. 2, 27 Trebonius depulsor... -us quam particeps esse maluit (opp. libertatem). 11, 36 Cassio... -um et principatum dari. rep. 2, 14 cum ad Romulum -us (m. 2, potentatus m. 1, v. C. F. W. Müller ad l., Ziegler ed. praef. p. XVIII) omnis (v. p. 1885, 72) reccidisset. 2, 48 simul atque se inflexit... rex in -um iniustiore, fit continuo tyrannus. 3, 36 optimo cuique -um ab ipsa natura cum summa utilitate infirmorum data. Tusc. 5, 57 Dionysius... cum... -um occupavisset. 5, 58 iniustam -us cupiditatem. 5, 61 copias eius (Dionysii tyranni), opes, maiestatem -us, rerum abundantiam. epist. 4, 8, 2 opp. libertatem. 10, 27, 1 ista pax Antonium... in possessionem impotentissimi -us restituerat (cf. [I. Kapp]

l. 42). CAES. civ. 1, 4, 5 legiones ad suam potentiam -umque converterat Pompeius. NEP. reg. 1, 2 ex iis qui -um imperio tenuerunt excellentissimi fuerunt... Persarum Cyrus et Dareus. LIV. 24, 4, 2 Hiero ultima senecta voluisse dicitur liberas Syracusas relinquere, ne sub -u puerili... interiret regnum. TAC. ann. 6, 34 integros... a Parthico -u. ARNOB. nat. 7, 40 p. 273, 9 innumeras... provincias sub leges vestri (sc. rei p. R.) cecidisse -us. AVR. VICT. Caes. 5, 2 -um... gessisset Nero. 19, 1 *Didius Iulianus* ex praefectura vigilum ad insignia -us processit. 40, 17 apud Poenos Alexander... -ui... incubuerat. PS. AVR. VICT. epit. 20, 7 Sept. Severus... in -u suo. 31, 2. 32, 4 Aemilianus... Valens... pari modo... -um invasere. EXVP. 4 Marius... sine socio -um sustinere non posset. AMM. 26, 6, 14 Procopium infausti -us exordia molientem. RVFIN. Orig. in gen. 16, 2 p. 138, 11 B. Ioseph... digna servitia digno -ui sociavit. MART. CAP. 5, 465 qui suavit tyranno deponere -um, praemium petit. OROS. hist. 3, 12, 30 perpeti (v. l. 49). 5, 6, 5 illis (sc. tyrannis) -u improbo exigentibus servitutem. 6, 17, 9 discant ferre (v. l. 30 sqq.) -um. 6, 18, 17 Fulvia... -um ut mulier agitabat. ENNOD. dict. 18, 5 p. 477, 2 ad -um evectus tyrannus opusc. 1, 16 p. 266, 4 nolo per casus errare -uum (fere i. q. *dominantium* cf. p. 1882, 27). 3, 71 p. 349, 7 principem quem ad instar superni -us (v. p. 1886, 45) vicarium potestatis suae voluit esse mortalibus deus. 4, 17 p. 387, 10 regali (v. p. 1884, 62) -ui (opp. servire). VEREC. in cant. 9, 5 p. 141 (*allegorice*) reges spiritali regno... dominantes, carnales... multitudines et gentes vitiorum externas gravi comprimant -u. CASSIOD. var. 8, 1, 4 p. 231, 20 illud mihi (*Athalarico*) est supra -um. al.

b *acced. genet. subi. (an explicat. l. 43?)*: RHET. Her. 4, 8, 12 hostium spurcissimorum -u. CIC. har. resp. 54 victoris -us ac regnum. Phil. 1, 34 Cinnae. 2, 26 Cassius in ea familia natus, quae non modo -um, sed ne potentiam quidem cuiusquam ferre potuit (Phil. 3, 29 huius impuri latronis feremus taeterrimum crudelissimumque -um. v. l. 17 sqq.). 5, 44 Antoni -us oppressus est (MART. CAP. 5, 472). de orat. 3, 12 improborum (i. *Marii, Sullae*). Brut. 212 ex -u Ti. Gracchi... in libertatem rem publicam vindicavit Scipio. rep. 1, 43 in optimatum -u vix particeps libertatis potest esse multitudo. 1, 44 -us unius (off. 2, 2 -u unius omnia tenerentur. CAES. Anticat. frg. 4, 16, 8 unius arrogantiae, superbiae -uque. cf. p. 1886, 29). 1, 61 quia... concedis... in re publica singulorum -us, si modo iusti sint, esse optimos? 3, 45 non video qui magis in multitudinis -u rei publicae nomen appareat. leg. 3, 34 populus... liber oppressus -u ac potentia principum (opp. liber). LIV. 30, 33, 10 Mauros Numidasque impotenti Masinissae futuro -u terret (cf. p. 1884, 84). HIL. in Matth. 16, 11 p. 1012^A toto terrenae potestatis -u opibus saeculi incubare. HEGES. 1, 32, 3 -us Cleopatrae in Iudaeam extenderetur (*γέννηται δεσποτίς*). AVG. civ. 15, 5 p. 64, 26 D. nec in hoc alter alteri invidit (sc. *Cain et Abel*), quod eius -us fieret angustior, qui alterum occidit, si ambo dominarentur: Abel quippe non quaerebat dominationem in ea civitate eqs. 16, 17 p. 154, 26 in Assyria... praevaluerat -us impiae civitatis. OROS. hist. 2, 2, 10 alienorum perpressa (v. l. 16) -um *Babylon*. singulariter: HIL. coll. antiar. B I 3 p. 100, 12 in ecclesiae -u gravem (sc. *episcopum gravioris auctoritatis*) effici.

c *acced. genet. obi.*: HIL. in Matth. 12, 14 p. 188^A civitas... Ierusalem, gentium semper gloriosa -u. CASSIOD. var. 1, 4, 11 p. 15, 17 mundi -um expetere sc. *Attilam* (4, 51, 4 p. 138, 20 qui [*antiqui Romani*] mundi videbantur obtinere -um). nota: CASSIOD. var. 3, 51, 1 p. 105, 14 quem Italiae -um elegisse cognovimus (cf. *antea*: nostri [sc. *Theoderici*] sedes fovere delegit imperii *Thomas auriga*).

2 de potestate in universum (oculorum l. 72, carnis l. 76):

a *nude ponitur*: VARRO ling. 10, 53 impositio (*vocabulorum*) est in nostro -u, nos in natura(e), quemadmodum enim quisque volt, imponit nomen eqs. (cf. 51 voluntatem dico impositionem vocabulorum). CIC. parad. 40 iudex... quantum habet -um, quanto timore nocentes afficit! an non est omnis metus servitus? CYPR. Fort. praef. 5 cap. VI p. 320, 12 *Christus* praetulerit... servitutem dominationi, ... nos contra praeferamus -um et regnum aeternum temporariae servituti. AVG. in psalm. 109, 7 p. 1451^A David filii sui (*Christi*) natiuitate honoratus, -u liberatus (sc. *quia Christus dominus David est*). CASSIOD. var. 7, 10, 1 p. 209, 9 *scaenici* condicione perversa cum -um suis corporibus tradunt, servire potius animas compulerunt.

b *acced. gen. subi.*: CIC. de orat. 3, 221 in ore... ipso -us est omnis oculorum (AVG. vera relig. 55, 111 omnis... hominum [opp. angelorum malorum] -us in [v. p. 1886, 7] homines aut dominantium aut servientium morte finitur. v. l. 75. p. 1884, 78). c *acced. gen. obi.*: CIC. nat. deor. 2, 152 terrenorum... commodorum omnis (v. l. 72) est in homine -us. TERT. resurr. 9 p. 37, 25 *carnem* quam incolatui, fructui, -ui totius suae operationis praeposuit deus. RVFIN. Orig. in num. 12, 2 p. 101, 5 B. nisi prius -um tenuerint gentium barbararum apostoli (cf. p. 100, 10 apostoli... reges sunt gentium, qui gentes ad oboedientiam fidei congregarunt). AVG. civ. 7, 13 p. 290, 29 D. penes quem (i. *Saturnum deum*, v. p. 1886, 44) sationum omnium -us est (7, 13 p. 291, 3). BARNAB. 6, 17 vivificamur (sc. *homines*) -um agentes terrae (*κατακυριεύομεν τῆς γῆς*). CASSIOD. var. 2, 40, 4 p. 70, 20 ta-

citus manibus clamat, sine ore loquitur et per insensibilium obse-

quium praevallet sensuum (sc. s. eorum qui audiunt) exercere (cf. l. 5. 14. 67) -um. d *acced. praepos.*: in c. abl.: AMBR. hex. 4, 4, 18 p. 126, 5 quis... hominum potest in his (sc. *signis caelestibus*) habere -um. PELAG. in Gal. 4, 3 -um in illis (v. VVLG. Gal. 4, 3) sacerdotes et principes exercebant (v. l. 1). AVG. c. Pelag. 1, 16, 33 p. 450, 3 in eis membris... amittere -um. in c. acc.: AVG. vera relig. 55, 111 v. p. 1885, 73. SACR. Leon. 328 p. 34, 2 homo non solum ius infesti dominatoris (i. *diaboli*) evadit, sed in eum... accipit... -um. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 13 p. 698^A noli (*Cain*) peccato regnum in te dare, sed tu potius in ipsum sume -um.

3 in servos: CIC. Deiot. 30 fit in -u servitus, in servitute -us i. *domini fiunt servi, servi domini (afferuntur ab ENNOD. opusc. 2, 68 p. 308, 25)*. PVBLIL. Q 44 qui docte servit, partem -us tenet. CYPR. Demetr. 8 p. 356, 24 cum sic exerceas (l. 1 sq.) ipse -um (sc. in servos tuos).

4 in uxorem (cf. dominus p. 1924, 66): AMBR. vid. 13, 81 p. 260^A -ui viri sola subditur copulata. HIER. epist. 22, 16, 3 p. 164, 13 maritorum expertae -um viduitatis praeferunt libertatem.

B rerum incorporearum: 1 *nude ponitur*: CIC. fin. 4, 38 cum... assumpta ratio est, tanto in -u locatur. nat. deor. 2, 29 illud... in quo sit totius naturae principatus, esse omnium optimum omniumque rerum potestate -uque dignissimum. HIL. in Matth. 21, 1 p. 1035^A Samaria... alieno et peregrino obsessa -u (sc. *erroris et ignorantiae*). AMBR. Abr. 2, 7, 42 p. 596, 10 inlecebrae corporales et mundanae... merito reges dicuntur, quia habet suum culpa -um, habet regnum grande. AVG. civ. 19, 15 p. 352, 15 D. cum saevissimo (p. 1884, 66) -u vastet corda mortalium libido.

2 *acced. genet. subi. (cf. l. 63)*: CIC. rep. 1, 60 si in animis hominum regale imperium sit, unius (v. p. 1885, 36) fore -um, consilii scilicet. parad. 40 cupiditatis. HIL. in Matth. 2, 1 p. 924^B manente hereditariae infidelitatis -u. 7, 6 p. 956^A vitiorum. trin. 1, 529 p. 44^A virtus a -u ignorantiae excepta. FVLG. Virg. cont. p. 83, 5 mens... novo caritatis -ui fulcitur (de constr. cf. *Helm ad l.*). RVFIN. Orig. in Rom. 8, 2 p. 1163^C qui... confitetur... dominum lesu... confiteatur se -ui subiectum esse sapientiae et iustitiae et veritatis. AVG. retract. 1, 23, 1 concupiscentiae. serm. 30, 1, 1 pessimae dominae (i. *iniquitatis*). GREG. M. moral. 1, 41 p. 345^C quidquid in nobis carnale exurgere appetit, spiritali cordis -u refrenamus.

3 *acced. genet. obi.*: CIC. rep. 1, 59 permittis... iracundiae -um animi tui? LACT. opif. 8, 3 divina mens... sui corporis est sortita -um (16, 6). HIL. in Matth. 10, 24 p. 977^A tres (*peccatum, infidelitas, voluntas*) duobus (sc. *animae et corpori hominis novi*) subiacebunt in -um eorum (sc. *trium*)... potioribus.

C deorum (v. et p. 1885, 81), daemonum, astrorum:

1 dei Christiani (cf. p. 1885, 21): TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 324, 21 homo... eximeretur de domicilio atque -u dei saevi. HIL. syn. 33 v. p. 1877, 84. AVG. civ. 12, 16 p. 537, 21 D. si deus semper dominus fuit, semper habuit creaturam suo -ui servientem. pecc. mer. 2, 21, 35 p. 107, 13 deo oboedire non propter ipsius -um, sed propter servientis utilitatem. serm. 50, 3, 4 sine ipsius (*dei*) nutu atque -u. *acced. genet. obi.*: RVFIN. Orig. in gen. 3, 4 p. 43, 8 B. caeli ac terrae -um tenet. symb. 5 p. 343^B per quem (sc. *Christum*) deus pater -um omnium tenet (syn. potentatum).

2 diaboli, daemonum, mortis sim.: HIL. in Matth. 15, 4 p. 1004^C -u immundorum spirituum (15, 5 p. 1005^B liberabuntur). RVFIN. Orig. in Rom. 5, 10 p. 1059^A *Christus* -um pertulerit mortis (v. l. 63) quae sine dubio dominatur omnibus. PRVD. ham. 515 quorum (sc. *spirituum tenebrosorum*) -bus umidus iste... obtemperat aer. AVG. civ. 1, 27 p. 43, 8 D. si se quisque interimere debet, ne unius captivantis -u (sc. *vitalis mundanae*) conruat in peccatum. 1, 31 p. 49, 2 a -u superbiorum daemonum liberaret (2, 24 p. 88, 30. 10, 27 p. 444, 23. 19, 23 p. 396, 4. cf. 7, 33 p. 316, 5. v. l. 55). 5, 18 p. 224, 16 vera libertas nos ab iniquitatis (v. l. 28 sqq.) et mortis (v. l. 56) et diaboli -u liberos facit (AVG. in psalm. 64, 2 p. 774^A sub -u diaboli). 16, 17 p. 154, 1 sub -u angelorum desertorum.

3 *acced. praepos. in c. acc.*: IULIAN. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 24 (= nupt. et concup. 2, 27, 94 p. 298, 12) ut ad -um exercendum (l. 1 sq.) in homines diabolus perveniret.

4 astrorum: FIRM. math. 2, 26, 2 p. 75, 7 cum... Sol dominus temporum fuerit, tenet -um annos decem (cf. 5, 3, 14 quodsi... benivolae stellae habuerint temporum -um). 4, 19, 31 Sol et Luna numquam accipiunt geniturae -um. AVSON. 369, 2 omnia... astrorum -us agit. AMBR. Abr. 2, 3, 9 p. 571, 4 quod eas (sc. *stellas*) -um quandam habere supernum credant.

II fere i. q. *ius dominii* (cf. dominium p. 1894, 65, dominatio p. 1882, 4): CIC. rep. 1, 27 agros... et pecudes et... pondus... auri qui bona nec putare nec appellare soleat, quod earum rerum videatur ei levis fructus, exiguus usus, incertus -us. APVL. Plat. 2, 7 ut singulis in agros -us congruens deferatur. SOL. 33, 7 quicumque -um (dominium var. lect.) istius tenent memoris. NOVELL. Theod. 22, 2, 16 (= COD. Iust. 10, 36, 1, 5) si... lucris titulo in -um alicuius ceciderit res. IVVENC. 3, 515 omnia, quae proprio retines... -u, distrahe et ad miseros confer... egentes. 3, 730 progenie extincta domini sibi post (*adv.*) -um (*vineti*) cedere credunt cultores (cf. VVLG. Matth. 21, 38 hereditatem).

III plur. i. q. dominationes (v. p. 1882, 35): HIL. trip. 3, 7 p. 79° archangeli et -us et principatus et potestates.

syn.: dominatio, potentatus, potentia, potestas, principatus, regnum (SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 4 B.). opp.: libertas, servitus. adnom.: p. 1886, 46.

dominicālis, -e a dominicus. domn-: v. l. 11. SCHOL. Prud. epil. 22 p. 96, 10 herilem -em. 1 ad dominicam (v. p. 1891, 7)

pertinens: SERM. Migne 13, 641 (titulus) sermones -es. 2 neutr. an fem. pro subst. (plur. 2): fere i. q. habitationes dominicae (cf. COLVM. 9 praef. p. 1888, 26): PALLAD. 1, 37, 1 apibus stationem non longe a -bus (dominic- VTG; domnic- LPQ sec. Dalmasso, Boll. di filol. class. 14 p. 78; a domicalibus SE; a domini aedibus edd.)

... locare debemus. 3 masc. pro subst.: i. q. 'velum quo mulieres caput in ecclesia tegebant' (Du Cange s. v.): CONC. Autissiodor. 42 p. 183, 7 una quis mulier, quando communicat, -em suum habeat.

dominicārius, -a, -um. [a dominicus (dies). Th.] AVG. epist. 36, 21 p. 51, 3 si... Simon magus figura erat diaboli, non plane sabbatarius aut -us, sed cotidianus est ille tentator.

dominicātus, -ūs m. a dominicus. fere i. q. domini potestas: CASSIOD. var. 3, 25, 1 p. 92, 15 siliquatici titulum, quem fidae -us iure dederamus discussioni (-em codd.) indictionis primae... per provinciam Dalmaticam, ordinatio tibi nostra committit.

dominicāda (-ae) m. a dominus et caedere. *αυτοκτόνος*: CONC. 3 I 3 (Cyr. epist. ad mon. 27) p. 15, 40 Iudaeus -a erit secundum veritatem.

dom(i)nicomontānus, -i m. a dominicus et montanus. CORP. III 14190 (= CARM. epigr. 2160, 3) et moritor Doroleum (i. Dorylaei) de -is ('erunt metallarii Caesariani. monuit Alfredus Körte prope Dorylaeum esse fodinas eqs.' Mo. ad l.).

*dom(i)nicus, -a, -um. [a dominus. Th.] de forma: dominic- usitata forma. domnic-: notione q. e. sub IA (eadem, ut videtur, NOT. Tir. 47, 64, sed dominic- 47, 69, v. p. 1892, 17): CORP. XI 356 SORT. Sangall. 22, 4. 23, 5. 24, 6 (ibid. 20, 2 dominic-). ORIBAS. eup. 2, 1 P 1. II A (eadem fort. INSCR. christ. Diehl 28^a, v. l. 46): INSCR. Ephem. epigr. IX 176 (Baetica, saec. II/III) CORP. VI 8635. III A: CARM. epigr. 568, 2 CORP. III 8500. scribitur: domine. c-: INSCR. christ. Diehl 3290^a. *δωμενικ-*: v. p. 1888, 52. cf. p. 1891, 10. errore domianic- pro dominic-: p. 1888, 68. notatur (cf. infra l. 47) dominic-: CORP. III 75 (ca. a. 203). dom. n. n. corum (sic): CORP. VI 8480 (v. p. 1888, 50). domns: INSCR. christ. Diehl 1457 (a. 538/9, v. p. 1888, 68). dom(?) : INSCR. christ. Diehl 3269^a v. p. 1889, 70. 1910, 25. v. p. 1892, 17. GLOSS. v. p. 1891, 71. 1892, 18. de usu: inde ab AFRAN. l. 52 (praeterea apud poetas non nisi COMM. bis [de die], CARM. epigr. 29, 11. 568, 2), VARRONE l. 53 (praeterea singulis locis apud scriptores: VITR. SEN. contr. SEN. epist. Ps. QVINT. SVET. GROM. APVL.; binis: COLVM. PETRON., frequentant cum Icti tum ECCL.). [dub.: INSCR. christ. Diehl 28^a (ca. a. 580?) Faustinus domn(i)c(us) (v. p. 1888, 37) campi duct(or) an duct(ores), ut -us sit nom. propr.? non abiit in linguas romanicas nisi ea notione, quae est sub IIIB (v. p. 1891, 13). nom. propr. v. Onomast.

I i. q. ad dominum (p. 1913, 19 sqq.) pertinens (saep pro genet. subi.; abt ad notionem q. e. 'optimus': l. 65. p. 1888, 12 'summus': p. 1888, 17): A de domino servorum AFRAN. com. 282 gannire ad aurem numquam didici -am. VARRO rust. 2, 10, 10 magister pecoris sine litteris idoneus non est, quod rationes -as pecuarias conficere nequiquam recte potest (VLP. dig. 11, 3, 1, 5 servus ut rationes -as... adulteraret. 15, 1, 5, 4. 15, 3, 3, 5 IVST. inst. 2, 20, 20. SCAEV. dig. 33, 8, 23, 1 ut... -a ratio ei [servo] deberet atque exsolveret (ibid. 2 VLP. dig. 30, 7, 3, 2)). SEN. contr. 2, 1, 35 ut servus -ae libidini paparium faceret. ALF. dig. 46, 3, 35 si quis -am pecuniam ab eo (servo) faeneratus esset (TERT. adv. Marc. 4, 37 p. 548, 27 faeneratae pecuniae -ae. IVLIAN. dig. 46, 1, 19 quod ex pecunia -a solverit (ibid. con.). VLP. dig. 2, 14, 29 sin... -am pecuniam crediderit). SEN. epist. 47, 8 obsonatores, quibus -i palati notitia subtilis est. PETRON. 28, 7 quisquis servus sine -o iussu foras exierit (cf. APVL. met. 7, 16 mandati -i). 31, 2 vinum -um ministratoris gratia est (v. l. 51. cf. CARM. epigr. 29, 11 p. 1888, 42). GROM. p. 351, 3 si conscientia -a fiet. POMPON. dig. 45, 3, 37 an pro -a portione eis (dominis) deberetur (VLP. dig. 45, 3, 2 non aequaliter sed pro portione -a. ibid. plur. cf. GAIVS inst. 3, 167 communem servum pro -a parte dominis adquirere certum est. VLP. dig. 29, 2, 67 heredem eum [servum] facit... pro parte -a. 7, 2, 1, 1 licet dominis usus fructus [servi communis] non aequis partibus sed pro -is adquiratur. 14, 3, 13, 2 opp. aequalibus. FRG. Vat. 75, 2. cf. p. 1888, 22). SCAEV. dig. 33, 7, 20, 1 si servus non fide -a sed mercede... fundum coluisset (PAVL. dig. 33, 7, 18, 4 si non pensionis certa quantitate, sed fide -a coleretur [abs., v. vol. III 1675, 24]). 33, 8, 23, 3 si res -as apud se habuerint servi (VLP. dig. 4, 4, 11 pr. COD. Iust. 4, 26, 10, 1). PAPIN. dig. 26, 7, 37, 1 servus institutor -ae mercis (VLP. dig. 14, 3, 11, 8. ibid. 7). TERT. patient. 4 p. 5, 7 si probos... servos... pro ingenio -o conversari videmus. 10 p. 16, 3 memores humilitatis servitutis ius -i honoris diligentes. adv. Marc. 4, 33 p. 529, 2 secundum servi illius exemplum qui... -os debitores diminutis cautionibus relevat (VLP. dig. 15, 1, 11, 2). fug. 11 p. 481 Oe. proicietur de villa pastor huius modi... immo et de priore peculio eius

exigetur detrimenti -i restitutio. uxor. 2, 8 p. 694 penes nationes... domini servis suis foras nubere interdicunt... ne -a (i. res domini, v. p. 1892, 15) extraneis promant. CYPR. patient. 6 p. 401, 21 Christus discipulis non ut servis -a potestate praefuit, sed benignus eqs. SORT. Sangall. 20, 2 aput personam -am acceptus non es[t] (22, 4. 23, 5. 24, 6). OPTAT. 5, 7 p. 136, 16 ministri... mensae -ae famulantur. AVG. conf. 9, 8, 17 p. 211, 1 famula curam -arum filiarum commissam... gerebat. epist. 199, 52 p. 290, 4 servos... familiam -am diligenter... tractantes. HESYCH. in lev. 19, 20-22 p. 1032^c -um praeceptum non secundum -am studebat voluntatem. COD. Iust. 4, 27, 2, 2 -i nominis mentionem. CORP. XI 356 <g>enio -o Zoila vilic(a). abt ad notionem q. e. 'optimus' (cf. p. 1887, 51 nisi cum W. Heraeo restituendum esse putes domesticum, sc. corruptum nota falso expleta, v. vol. III 1049, 20): ORIBAS. eup. 2, 1 P 1 paliurus, alii... cicer -u(m) vocant.

B de domino rerum: VITR. 7, 5, 7 quam subtilitas artificis adiciebat operibus pictis auctoritatem, nunc -us (v. p. 1887, 52) sumptus efficit, ne desideretur (i. ad parietum picturas dominus [cf. p. 1919, 1] suo sumptu colores sc. pretiosos praebet). PS. QVINT. decl. 13 p. 415, 25 omnes leges in labem trudit, si res proprias -ae subtrahitis, alienae voluntati subditis. VLP. dig. 7, 1, 13, 8 si balineum sit in domo usibus -is solitum vacare. 39, 2, 40, 3 pro -is partibus (cf. p. 1887, 70 sqq.) aedium. de domino, sicut est fundi (v. p. 1916, 39) ita et bestiarum rerumque ad fundum pertinentium: COLVM. 8, 8, 9 pretiis eorum (i. pullorum) -am (Sang.; domini A) complent arcam columbae. 9 praef. mos antiquus... subus feris iuxta villam plerumque subiecta -is habitationibus ponebat vivaria. LEX de villae Magnae colonis (Bruns fontes 114) l. 22 (de villis -is conductis) qui in f(undo) villae Magnae... villas (cf. l. 54) habent... -as <dominis inser. Schulten> eius f(undi) aut conductoribus vilicisv(e) eorum in assem partes fructu(u)m... praestare debebunt. VLP. dig. 33, 9, 3 pr. iumentorum, quae -i usus causa parata sunt. ARNOB. nat. 2, 25 discit... columba manumissa revolare ad -as sedes. ROMVL. fab. Aesop. 39, 1 rec. W. in domo -a serpens consuetudinem ad mensam fecerat (falso Thiele ad l.: i. q. domestica sc. serpens; immo coniung. domo -a).

II i. q. ad dominum imperio vel regia potestate praeditum pertinens: A i. q. ad imperatorem pertinens: SVET. Vit. 11, 2 citharoedum... admonuit, ut aliquid et de -o (libro? [v. p. 1892, 16], cf. Casaub. ad l.; domitio pars codd., quod frustra, ut vid., defendit Fr. Vater, Jahns Archiv 19 p. 588) diceret, incohantique Neroniana cantica... plausit. CARM. epigr. 29, 11 (ca. a. 126) vinum de apotheca -a (cf. p. 1887, 65). LEX de villae Magnae colonis v. l. 27. EPIST. praef. praet. ad Saepin. (Corp. IX 2438) 18 oves... -ae (cf. COD. Theod. 10, 6 tit. de grege -o. COD. Iust. 11, 76 tit.). 20 ne res -a detrimentum pateretur (COD. Theod. 12, 19, 2 [a. 400]. 12, 19, 3 [a. 400]. 10, 1, 17 [a. 420]. 5, 16, 34 [a. 425]. COD. Iust. 6, 1 tit. de... servis ad rem privatam vel -am pertinentibus [11, 71 tit. 11, 74 tit.]. 7, 38 tit. 10, 1, 9. 11, 66, 6. 11, 67 tit. 11, 67, 1). CORP. VI 8480 (saec. II ex.) exsactor operum -orum (v. p. 1887, 38. cf. CORP. III 75 [ca. a. 203] curam agente op(erum) -orum. v. p. 1887, 38). NOT. dign. or. 6, 15 sagittarii -i (6, 56. CORP. inscr. gr. 9207 *σαγίταιοι δωμενικοι*. 9230). 17, 7 tabularium -um. COD. Theod. 13, 1, 8 (a. 370) in -is possessionibus (COD. Iust. 11, 66, 7). 16, 5, 21 (a. 392) si villa -a fuerit seu cuiuslibet publici iuris (cf. l. 29). 1, 11, 2 (a. 398) actores seu conductores -i (COD. Iust. 11, 74, 1. INSCR. christ. Diehl 469 [a. 453] depositus in pace Heraclius <conduc>tor [cf. Diehl ad l.] -us). ibid. -os... actores (2, 1, 11 [a. 398]. 11, 19, 4 [a. 398]). PAPYR. Genav. (Revue de philol. 20 [1896] 47 saec. IV) 4 milites... et signa -a... <stat>im trade. COD. Iust. 2, 15, 1 publico iuri esse deputandum id, cui nomen -um praescribitur. 3, 26, 7 -is colonis (7, 38, 2. 11, 68, 5. 11, 69 tit. 11, 69, 1 pr. 11, 69, 1, 1 colono vel servo... -o. cf. ibid. colonam vel ancillam -am). 7, 37, 3 curatori -ae domus (ibid.). 11, 68 tit. de agricolis vel mancipiis -is vel fiscalibus sive rei privatae (INSCR. Ephem. epigr. IX 176 mancipius -us). 11, 77 tit. de palatiis et domibus -is. GREG. M. epist. 4, 20 p. 255, 5 dum -is... cognoverimus apicibus (i. litteris). INSCR. christ. Diehl 352 (Corp. III 4219) ex p(rae)p(osito) silvarum -arum (domianic- trad.). 1457 (Madauris, a. 538/9) serbus (INSCR. Gsell 2765 [indidem]. cf. l. 62). CORP. III 14458 fisc(o) -o. V 1880, 2 princeps stabuli -i. VI 8635 adiut(or) a cognitionib(us) -is. VIII 1322 praeposito... thesauris -is). INSCR. christ. Diehl 353 (Corp. XIII 3690) Vrsacius, cursor -us. PAPYR. Marini 114 (a. 539) 36 nummo usuali -o uno. 41 auri solidos -os <pro>bitos obriziacos (114, 42. 120, 19. 121, 10). al.

B i. q. ad regem pertinens: VICT. VIT. 3, 20 p. 81, 12 ligna profutura navibus -is (i. regis) incidatis. CONC. Paris. a. 556/73 p. 143, 3 iniuriarum mole depressi damnis quoque -is compellentibus excitamur. LEX Sal. 1, 1 legibus -is ('sehr bestrittene Worte' Behrend ad l.). 1, 4 in -a ambasia (i. in iussione regis. 1, 16). 41, 8 in truste -a (42, 1. 2. 63, 1. 2). 50, 4 ratio (causa al.) -a. LEX Visig. 9, 2, 2 servi -i, id est compulsores exercitus (9, 2, 5 bis). CONC. Clipiac. a. 626 p. 200, 25 edicto -o (sc. regis Chlotarii).

III apud Christianos i. q. ad Deum, Christum (fere ubique) pertinens: A usu generali: 1 fere pro genet. subi. (cf. Löf- [I. Kapp])

stedt, Komm. z. Peregr. Aether. p. 76; Syntactica I 93sqq.): TERT. spect. 30 p. 28, 24 persecutores -i nominis (adv. Marc. 3, 16 p. 403, 6 [= Ps. TERT. adv. Ind. 9 p. 725, 1 Oe.] is vir [sc. Iosua]... etiam nominis -i inauguratus est figura, Iesus cognominatus. EPIST. syn. Paris. [Hil. coll. antiar. A I] 4, 1 p. 45, 13 praedicator. PASS. Saturnin. 1 -i nominis confessione. idol. 5 p. 35, 11 -ae crucis (adv. Marc. 3, 18 p. 407, 24 al.). 18 p. 52, 13 ex forma -a agere debetis. scorp. 9 p. 164, 26 pronuntiationis (al.). 10 p. 170, 2 machaerae. orat. 5 p. 184, 6 regni. 14 p. 189, 13 -a(m) passione(m) (al. CYPR. domin. orat. 20 p. 282, 11 al. ITIN. Eucher. p. 126, 13 al.). 15 p. 189, 17 praecepti (al. CYPR. epist. 20, 2 p. 528, 7 al. CORP. III†8500 praecepto -o actum miseram parentes perdederunt). 23 p. 196, 26 -ae resurrectionis (al. ITIN. Eucher. p. 126, 3 HIL. in Matth. 33, 9 al.). bapt. 12 p. 211, 10 si humanum Iohannis baptismum inierant, -um desiderabant. pudic. 9 p. 238, 6 opimitate -i corporis vescitur, eucharistia scilicet (adv. Marc. 5, 7 p. 597, 23 probavimus corporis et sanguinis [v. infra l. 21] -i veritatem [AVG. epist. 54, 2 p. 160, 6]. GAVDENT. serm. 2 p. 853^B sacramentum -i corporis. AVG. anim. 1, 11, 14 p. 3 sacrificium corporis -i offertur. epist. 228, 6 p. 489, 12 quibus cotidianum ministerium -i corporis deficit. 228, 8 p. 491, 12 al.). 19 p. 263, 29 haec est... vis -i sanguinis (v. l. 16. al.). 22 p. 272, 26 ex vulnere lateris -i. ieiun. 10 p. 287, 28 tempus -ae sepulturae. anim. 3 p. 303, 15 percutientibus argumentationes originales, id est philosophicas et opponentibus definitiones caelestes, id est -as (39 p. 367, 9). 9 p. 310, 20 in ecclesia inter -a sollemnia (fug. 14 p. 491 Oe. celebrabimus). patient. 1 p. 1, 22 disciplinae (CYPR. epist. 13, 2 p. 505, 21 al.). 7 p. 11, 13 scripturis (al. IREN. 2, 30, 6 al., v. ind. Souter p. CI. CYPR. epist. 25 p. 538, 5 ACT. Felic. 5 p. 391 R.). 8 p. 13, 8 monela. 12 p. 18, 4 similitudinum (al. PACIAN. epist. 1, 5 p. 17, 4). resurr. 48 p. 98, 25 -ae mortis (HIL. myst. 1, 15, 1 p. 15, 9 al.). adv. Marc. 3, 7 p. 388, 10 gratiae (Ps. TERT. adv. Ind. 14 p. 746 Oe. CYPR. epist. 69, 13 p. 763, 4 al. HIER. in Ier. 5, 68 p. 364, 13 al.). 4, 7 p. 435, 13 censu... Augusti, quem testem fidelissimum -ae nativitatis Romana archiva custodiunt (al. Ps. MAR. VICTORIN. phys. 22 p. 1306^D al.). 4, 7 p. 436, 25 dispositionis. 4, 11 p. 450, 1 praeparator viarum -arum (4, 18 p. 478, 17). praeser. 26, 1 p. 37 R. secundum -am vocem (CYPR. epist. 31, 5 p. 560, 21. RVFIN. hist. 3, 7, 1 -as voces. τοῦ σωτήρος. al.). 31, 3 p. 44 id esse -um et verum, quod sit prius traditum. opp. extraneum et falsum. coron. 14 p. 454 Oe. capitis. fug. 1 p. 462 pala... quae et nunc -am aream purgat, ecclesiam scilicet. 13 p. 489 si nobis id (de con. Latinius) -a ratione conferrent (cf. anteced.; HIER. hom. Orig. in Is. 5, 3 p. 267, 23 B. cum nos crediderimus -am rationem vobis eqs.). paenit. 12 p. 664 intinctionis -ae munimenta. uxor. 2, 4 p. 689 convivium -um illud, quod infamant. monog. 3 p. 764 illa... non -ae auctoritatis fuisse, sed humanae aestimationis (CYPR. epist. 66, 10 p. 734, 4 de -a et divina auctoritate praeceptum al.). 10 p. 776 -ae legis (CYPR. epist. 27, 2 p. 541, 18 al. OPTAT. 7, 1 p. 167, 30 libri legis -ae. al.). cult. fem. 2, 7 p. 724 contra -a praescripta. carn. 6 extr. p. 438 condicio -ae carnis (AVG. civ. 15, 15 p. 90, 20 D.). ITALIA Is. 52, 11 (Tert. adv. Marc. 3, 22 p. 415, 3) qui -a vasa portatis (xvrlon. VVLG. qui fertis vasa domini). ITALIA I Cor. 7, 34 (Tert. uxor. 1, 3 p. 673 Oe.) innupta de -is (v. p. 1892, 15) cogitat (μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου. VVLG. cogitat quae domini sunt). CYPR. domin. orat. tit. p. 267, 1 de -a oratione (i. 'pater noster'. 9 p. 272, 7 orationis -ae sacramenta. HIL. in Matth. 4, 19 p. 938^B in praeceptis -ae orationis remitti nobis peccata oremus. al. OPTAT. 2, 20 p. 56, 12 al. HIER. epist. 55, 1, 4 p. 487, 12. AVG. civ. 21, 27 p. 548, 8 D. oratio... quam docuit ipse Iesus, unde et -a vocatur. al.). 34 p. 392, 15 qui gratiam -ae promissionis implevit (cf. Fort. 10 p. 334, 6 secundum -a promissa). elem. 9 p. 380, 18 Paulus -ae inspirationis gratia plenus. epist. 6, 1 p. 480, 16 ingressi viam -ae dignationis (59, 6 p. 673, 14). 27, 1 p. 541, 1 bene minus -a lectione fundatus (al. VITA Cypr. 7 p. XCVII 13 virgines... frenis... -ae lectionis coereret. OPTAT. 4, 5 p. 107, 12 lectiones -as incipitis). 46, 1 p. 604, 14 gregis (61, 3 p. 697, 2 al.). 54, 1 p. 621, 17 -a pace (69, 5 p. 753, 23 -ae pacis... inimicus. al. LVCIF. non conv. 3 p. 9, 8 cupiens violare in nobis pacem -am. al. INSCR. christ. Diehl 2454, 6 [a. 412] in pace -a... permanserunt. 3266 [a. 352] qui in pace -a nos precessit [3267 (a. 410). 3268 (a. 425). 3269 (a. 442). 3269^{Ab} (p. a. 450). al. cf. 3269^{AA} (a. 450) dom̄ (? v. p. 1887, 40). 3271 [-ca?]; 3270 [a. 459] processit; 3289 [aet. infim.] requiebit in paci -a [3290 in pace -am. 3290^A domine. cā]. 54, 3 p. 622, 19 frumentum -is horreis condi. 57, 1 p. 657, 12 ut ad certamen... omnes milites... intra castra -a colligemus. 57, 2 p. 652, 5 ut... quos tutos esse volumus, munimento -ae saturitatis (i. eucharistiae) armemus. 60, 3 p. 694, 3 sophiae. opp. saecularis philosophiae. 63, 1 p. 701, 13 ecclesiis (81 p. 841, 7). 63, 1 p. 701, 14 evangelicae veritatis et -ae traditionis (ibid. p. 701, 22 al. GREG. M. moral. 2, 51 p. 580^A). 63, 1 p. 701, 17 in calice -o sanctificando (63, 6 p. 705, 10 al.). 63, 4 p. 703, 1 sacrificii -i sacramentum (63, 5 p. 704, 11 typum -i sacrificii. 63, 9 p. 708, 10 nec sacrificium -um legitima sanctificatione celebrari, nisi. al.). 63, 11 p. 710, 19 si quod bibitur, -am teneat veritatem. 67, 2 p. 736, 24 plebis (Ps. CYPR. mont. 15 GAVDENT. serm. praef. p. 829^A al.). 68, 3 p. 746, 8 oves -as in gregem colligant sacerdotes

(68, 4 p. 747, 14 al. cf. AVELL. p. 122, 9 ovili [Cod. Iust. 1, 1, 8, 31]). 69, 5 p. 754, 12 pani (al.). 69, 13 p. 762, 16 indulgentia. 69, 14 p. 763, 23 semen (zel. 17 p. 431, 12 al.). 73, 7 p. 783, 23 ordinatione. 73, 9 p. 785, 5 signaculo. 74, 10 p. 805, 15 ad originem -am... revertamur. 74, 11 p. 809, 14 ecclesia... -a unitate fundata. Fort. praef. 3 p. 318, 10 ut propositis titulis... capitula -a nece rem. mort. 20 p. 309, 19 fratres nostros non esse lugendos arcessitione -a de saeculo liberatos. patient. 10 p. 404, 5 Isaac ad hostiae -ae similitudinem praefiguratur (unit. eccl. 17 p. 226, 9 -ae hostiae veritatem... profanare). VITA Cypr. 14 exhortationibus -is instructus. ARNOB. nat. 2, 33 in aulam -am tamquam in propriam sedem remeatores vos (aliter fere i. q. basilica: RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 49, 2 p. 39, 25 B. -as... aulas). al. FIRM. err. 15, 4 nihil est quod ex te collectum in apothecis -is reponi possit. POTAM. epist. ad Athan. p. 1418^A in libris -is (AVG. serm. 9, 1 FAST. Vind. I chron. I p. 290, 413). ITIN. Theod. 23 p. 147, 14 ante pascha -o (HIER. epist. 96, 20 p. 181, 2 -um pascha celebrare [RVFIN. hist. 5, 23, 2 -um paschae celebrare mysterium. gr. τοῦ κυρίου μυστήριον]. PROSP. chron. I p. 484, 1376. cf. SACR. Leon. p. 320 in -um pentecosten). EPIST. syn. Sardic. or. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 28, 1 p. 67, 13 nec ipsorum (haeticorum) litteras accipere, nec ad illos litteras -as (sc. ad res ecclesiae pertinentes. aliter l. 27) dare. HIL. c. Const. 9 p. 585^B -ae sententiae fidem (AVG. anim. 3, 11, 16 p. 372, 9 al.). in Matth. 9, 7 p. 964^C virtutis (10, 4 p. 967^B). 10, 4 p. 967^C potestatis. 21, 2 p. 1035^C -i adventus (al.). 21, 4 p. 1037^A -ae claritatis (al.). Ps. HIL. libell. 9 p. 741^A non profusi ac perditores rei -ae iudicantur. OPTAT. 6, 5 p. 153, 1 instrumenta -a. LVCIF. Athan. 2, 20 p. 184, 16 -ae litterae (i. sacrae scripturae. aliter l. 21). HIER. Didym. spir. 51 p. 145^B ex persona -i hominis (i. Christi [cf. gr. κυριακὸς ἄνθρωπος]. al. AVG. in Rom. 48 CASSIAN. c. Nest. 5, 5, 1 al. FAVST. REI. spir. 2, 1 p. 133, 12 RVSTIC. c. aceph. p. 1236^B FACVND. defens. 11, 2 p. 800^D). epist. 27, 1, 2 p. 224, 9 aliquid de -is verbis (RVFIN. hist. 3, 39, 1 verborum -orum explicatio [κυριακῶν]. 4, 23, 12 al. cf. DOCTR. apost. 4, 1 unde -a [v. p. 1892, 15] procedunt [δοθέν ἡ κυριότης λαλεῖται]). in Is. 26, 2-4 p. 344 Vall. portis urbis -ae. al. VVLG. I Cor. 11, 20 non est -am cenam manducare (gr. κυριακόν. DIDASC. apost. 75, 5. VRAN. epist. 11 p. 865^B sanus -am cenam celebravit. ISID. orig. 6, 18, 16 cena -a dicta est eo quod in eo die salvator pascha cum suis discipulis fecerit. cf. HESYCH. in lev. 24, 5 p. 1103^A primi -am [v. p. 1892, 16] coenaverunt apostoli). apoc. 1, 10 fui in spiritu in -a die (sc. ultimi iudicii, ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, aliter p. 1891, 7). RVFIN. hist. 1, 7, 14 δεσποῖννοι, id est heriles vel -i (v. p. 1892, 16) appellati propter propinquitatem generis Christi. hist. mon. 7 p. 418^A non prius cibum sumerent, quam communionem -am perciperent (v. vol. III 1966, 33). Orig. in gen. 4, 2 p. 53, 5 B. sacramenta (AVG. serm. dub. 363, 2 vim -i sacramenti. OROS. hist. 6, 20, 3. AVELL. p. 170, 5 quae sunt -o sacramento contraria [δεσποτικοῦ μυστηρίου]). 12, 2 p. 264, 7 -ae domus (SALV. gub. 6, 94). in lev. 3, 7 p. 312, 2 pecuniam (al.). PAUL. NOL. epist. 21, 4 p. 151, 13 Iohannes... beatus -i pectoris cubator (AVG. c. Adim. 13 p. 145, 20). AVG. conf. 9, 5, 13 eloquio (pecc. mer. 3, 7, 13 p. 141, 5). adv. Don. 1, 1 p. 98, 2 codices -os (un. eccl. 18, 43 p. 294, 11). fid. et op. 7, 10 p. 46, 14 admit-tendos... ad... baptismi sacramentum et ad -am mensam (pecc. mer. 1, 24, 34 p. 34, 1 sacramentum mensae -ae. serm. 46, 36. 90, 1 [cf. ibid. convivium -um et -a duo esse convivia eqs.]. al. SALV. gub. 8, 13 al.). serm. 246, 9 p. 1357^D tu delicatus filius -us. serm. ed. Mai 14, 3 quaecumque -a pagina (sc. litterarum divinarum) legeretur. AVELL. p. 127, 9 incarnatio (ALC. AVIT. epist. 22 p. 54, 21 tempore -ae incarnationis. al.). CANON. Migne 56, 873^B (= 877^B) tamquam rerum -arum (i. quae ad ecclesiam pertinent) invasionis crimine teneantur clerici qui suo nomine agros sim. comparant. SACR. Leon. p. 385 -ae caritatis imitator (cf. EPIST. pontif. 372, 1 [Conc. I 2 p. 5, 12] sanctitatem tuam... -a sumus caritate complexi. al.). SALV. gub. 8, 16 servorum (INSCR. christ. Diehl 1457. v. p. 1888, 68). CLAUD. MAM. anim. 3, 6 p. 163, 5 Gabriel ante oculos -ae matris adisteret (cf. Ps. MATTH. evang. 33 -a puella). FAVST. REI. serm. 16 tit. p. 284, 22 de -o initio quadragesimae. ALC. AVIT. epist. 80 p. 93, 31 natalis -i. al. ENNOD. opusc. 3, 155 p. 371, 11 repromissionis. al. CASSIOD. art. praef. p. 1149^C numerus (33) aetati -ae probatur. RVSTIC. c. aceph. p. 1181^B -i Christi. PASS. Mar. Iac. 5 victoriae. PASS. Thom. 96, 6 -ae gloriarum ascensionis. PASS. Desider. 6 miles. VITA Caes. Arel. 18 profetibus. CARM. epigr. 568, 2 per -a r(ura). 2 pro genet. obiect.: TERT. coron. 1 p. 416 Oe. gladium nec -ae defensionis necessarium (GREG. M. moral. 12, 32 p. 1001^C verba -ae defensionis. ibid. p. 1001^D). HERM. Pal. mand. 11, 4 quicumque fortes in fide permanent -a (rec. vulg.: domini; gr. xvrlon. item fides -a: CYPR. epist. 6, 1 p. 480, 8. 6, 3 p. 482, 23 TYCON. 3 p. 25, 9 ISID. alleg. 162). CYPR. epist. 25 p. 538, 7 -ae confessionis gloria (58, 1 p. 656, 21 coronam -ae confessionis. Fort. 5 p. 319, 15 HIER. vir. ill. 56 al.). zel. 16 p. 430, 16 ut sit in manibus divina lectio, in sensibus -a cogitatio. AMBROSIAS. in Rom. 8, 3 p. 117^B virginalis uterus electus... ad partum -um. CASSIAN. inst. 7, 25, 1 p. 146, 18 interitum... Iudas sibi pro reatu -ae prodicionis intulerat. Ps. VICT. VIT. pass. 7 ad concordiam -ae servitutis. CASSIOD. hist. 9, 14 p. 1132^D timore. in psalm. [I. Kapp]

3 praef. praefiguratione -i traditoris. GREG. TVR. Franc. 10, 31 p. 443, 11 patriam ob -i amoris diligentiam reliquisset. GREG. M. moral. 2, 23 p. 267^a secessum spei -ae appetens *pia mens*. 2, 54 p. 582^b crudelitatem -ae persecutionis. EVANG. de nativ. Mar. 9, 1 Gabriel... ei conceptum -um narraret. BENED. reg. prol. l. 90 constituenda est... a nobis -i schola servitii.

B *speciatim de die apud Christianos, i. q. gr. κυριακή ἡμέρα, κυριακή* (aliter p. 1890, 40); primitus significavit diem domini κατ' ἐξοχήν, sc. diem resurrectionis (v. e. g. infra l. 16. 27. 35. 82). scribitur *domenica*: AVG. serm. ed. Mai 11, 2. notatur: dñic: CORP. XII 1045 (a. 587, v. infra l. 43). INSCR. christ. Diehl 1689 (a. 586) d(ie) d(omi)nico. dub.: INSCR. christ. Diehl 2104 (a. 452) die domn. [val. duminecē, it. domenica, francog. dimanche, hisp. domingo. M.-L.]: 1 *adiectivum*: a *adi. masc.* (AVG. quaest. test. 112, 1 p. 286, 20 duplici genere -us dies appellatur, primum quia in initio factus a domino est... deinde quia in eo resurrexit eqs. SEDVL. op. pasch. 5, 26 p. 295, 5 dies festivus, qui domino dominanti gratissimus nomen ab eius maiestate sortitur, dictus hoc honore -us): TERT. idol. 14 p. 47, 3 -um diem. coron. 3 die -o. 11. CYPR. epist. 64, 4 p. 720, 5 hic dies octavus, id est post sabbatum primus et -us. VICTORIN. PETAV. fabr. mundi 5 p. 5, 11 GAVDENT. serm. 1 p. 845^a al. TYCON. 5 p. 58, 8 AMBROSIAS. in I Cor. 10, 4 p. 234^a al. AVG. civ. 22, 8 p. 580, 33 D. ex -o Paschae die. al. in psalm. 80, 2 prima sabbati (sc. septimanae) dicitur primus dies, quem -um etiam nominamus (serm. 94, 5 al. cf. in psalm. 93, 3 una sabbati dies -us est. in euang. Ioh. 120, 6 una sabbati est, quem iam diem -um propter domini resurrectionem mos Christianus appellat. op. monach. 18, 21 p. 567, 6. ISID. orig. 5, 30, 9 apud Hebraeos... dies prima una sabbati dicitur, qui apud nos dies -us est, quem gentiles soli dicaverunt). al. PAVL. MED. vita Ambr. 38. 48. COD. Theod. 2, 8, 18 (a. 386) solis die quem -um dixere maiores (8, 8, 3 [a. 386]. 11, 7, 13 [a. 386]. COD. Iust. 3, 12, 6, 4. v. l. 54). 2, 8, 23 (a. 399) die -o, cui nomen ex ipsa reverentia inditum est. *ibid.* 15, 5, 5 (a. 425) -o, qui septimanae totius primus est dies. CASSIAN. inst. 2, 6 al. LEO M. epist. 15, 4 p. 682^a die -o qui est dies resurrectionis. SACR. Greg. 1, 1 -o sive diebus festis. RVSTIC. synod. (Conc. I 4, 2) p. 95, 6 ANON. Vales. 16, 94 p. 328, 41 ADDIT. Prosp. chron. I p. 490, 25. VITAE patr. 3, 26 -us dies. *ibid.* v. infra l. 56. 3, 200 die -o. 5, 18, 3 -o die (Cotelier p. 422 τῇ κυριακῇ). 5, 7, 24 cata -um diem. *ibid.* -o die. 5, 12, 1 mane die -o. COD. Iust. 3, 12, 9, 1 GREG. M. moral. 1, 12 VEN. FORT. vita Radeg. 18, 43. 21, 51. 22, 52. 23, 54 die -o (LE; -a MGT; die -a P). BENED. reg. 11. al. SERM. Caspari Anecd. p. 332, 13 EVCHER. pass. Acaun. 7 p. 171, 20. 172, 1 PASS. Fructuos. 1 p. 264. CORP. XII 1045 (a. 587) obit d(ie) -o inluciscente. v. l. 11. b *adi. fem.* (v. l. 10): COMM. apol. 559 die -a. instr. 2, 20, 21. ITIN. [Silv.] 3, 1. 28, 2 ad aliam diem, id est -a (30, 1. 40, 1. 43, 1. 44, 1 die sabbati et -a). saepe. MAR. VICTORIN. verb. script. 3 p. 1011^a dies hodie si -a appellatur. GAVDENT. serm. 1 p. 845^a FILASTR. 58, 2. 141, 4. 5 AMBR. in psalm. 47, 1 p. 1145^c AMBROSIAS. in I Cor. 15, 7 HIER. hom. Orig. in Is. 5, 2 p. 265, 11 B. vir. ill. 24 librum... de die -a. DIDASC. apost. 30, 31 die -a omnia reponentes concurrunt ad ecclesiam. 31, 5. 68, 18. RVFIN. hist. 3, 27, 5 -am diem (κυριακὴς ἡμέρας). 4, 23, 11 (κυριακήν). al. AVG. serm. v. supra l. 10 (praeterea masc. in schedis). COD. Theod. 2, 8, 25 (a. 409) -a die, quam vulgo solis appellant. CASSIAN. inst. 2, 18. 12. 20 AVELL. p. 27, 3. THEOPHIL. Alex. praef. 3 -a die (κυριακῆς ὁψης). VICT. VIT. 2, 33 VITAE patr. 3, 26 p. 755^a (*ibid.* v. supra l. 38) CAES. AREL. reg. mon. 22 SERM. Caspari Anecd. p. 332, 11 ACT. Petr. 30 VITA Caes. Arel. 6 MIRAC. Theclae 1 p. 170, 13 INSCR. christ. Diehl 707 (ca. a. 450). INSCR. christ. Rossi I 529 (a. 404). 601 (a. 415). 1108. c *adi. plural.*: ITIN. [Silv.] 27, 1 al. (fem. v. supra l. 45 sqq.). HIER. epist. 22, 35, 7 p. 200, 1. COD. Theod. 9, 3, 7 (a. 409) omnibus -is diebus. COD. Iust. 1, 4, 9 BENED. reg. 11 al.

2 *pro subst.*: a *masc.*: CYPR. epist. 38, 2 p. 581, 8 -o legit... nobis. TYCON. 5 p. 58, 12 inluciscentis -i (R; -e V, -ae V corr.). AVG. epist. 36, 3 nec sabbato ieiunandum sit, sicut -o non solet. al. EVSTATH. Bas. hex. 2, 8 p. 890^b sanctum -um, gr. κυριακήν. COMPVT. Carth. 1, 8 a -o... pascae unius cuiusque anni (1, 9 certissimum fixum uniuscuiusque anni -um pasche cf. 1, 2 cuius anni -um pasce agitur [neutr. de die? v. p. 1892, 1. an de sacrificio? v. p. 1892, 36 cf. et p. 1892, 45]). VITAE patr. 5, 18, 17 sabbato <et?> -o (gr. Cotelier p. 599 τὸ σάββατον καὶ τὴν κυριακήν). b *fem.* (GLOSS. -a κυριακή. cf. supra l. 64): AMBR. sacram. 4, 6; 29 p. 446^a crastina die Sabbato et -a (5, 12, 37 in sabbato et -a. gr. Cotelier p. 663 κυριακή). serm. 2, 1 p. 605^b superiore -a. 15, 3 p. 633^c septem -as. 25, 6 p. 656^c die omni, aut saltem omni -a (BENED. reg. 15 CAES. AREL. reg. mon. 21. VITA Caes. Arel. 59 omni -a omnibusque diebus festis). 54, 1 p. 714^b anteriore -a. CASSIAN. conl. 21, 25, 3 inluciscente -a (VITAE patr. 5, 12, 1 luciscente -a. SERM. Caspari Anecd. p. 332, 6). RVSTIC. synod. (Conc. I 4, 2) p. 95, 2 usque ad hanc -am. THEOPHIL. ALEX. praef. 3 in -a (ἐν κυριακῇ). VEN. FORT. vita Radeg. 23, 54 v. supra l. 41. VISIO Pauli 36, 35 nocte(m) et die(m) -(a)e refrigerium. cf. antea 36, 18 in die... qua resurrexi a mortuis, dono vobis... noctem et diem refrigerium. 40, 10 usque in secunda(m) horam -(a)e. BENED. reg. 13 al. VITA Caes. Arel. 6 usque in alia -a.

c *neutr. pro subst.* (sic ut sabbatum. cf. p. 1891, 69): NICET. pasch. rec. B p. 103, 2 primum mundi diem in prima feria quod est -um fuisse (sim.: rec. A p. 102, 2). vigil. 3 p. 58, 16 sabbati atque -i. d *subst. plural.*: TERT. ieiun. 15 p. 293, 19 exceptis... sabbatis et -is. CASSIAN. conl. 23, 21, 2 singulis. al. e dies -orum de die -o (i. dies 'sacrificiorum cf. Cypr. eleem. 15 [v. infra l. 37]) Diehl ad l. 12; potius secundum gr. ἡ ἡμέρα ἡ τῶν σαββάτων 'dies sabbatorum', intellegendum esse censet Armini, Eranos 22 [1924] 48, cf. supra l. 1): PS. AMBR. epist. de monach. 2 p. 1156^a quod -orum die priusquam missarum sollemnia celebrares eqs. MARCELL. chron. II p. 97, 28 a. 512, 2 die -orum. COMPVT. Carth. 1, 9 paschae -orum dies adnotantur. INSCR. christ. Diehl 261 (a. 573/74) dep(osita) est die -orum III idus Iunias.

IV *neutr. pro subst.* (praeterea pro subst. vel per ellipsin: *neutr. plur.* p. 1888, 2. 1889, 52. 1890, 34; *abl. sing.* [n. vel m.] p. 1888, 39; *fem. sing.* p. 1890, 39; *masc. plur.* p. 1890, 42): A fere i. q. basilica (GLOSS. -um κυριακόν. NOT. Tir. 47, 69 v. p. 1887, 31): CYPR. eleem. 15 p. 384, 21 in -um sine sacrificio venis. ITIN. Burdig. 594, 4 iusso Constantini imperatoris basilica facta est, id est -um. HIL. ad Const. 1, 8 p. 187, 17 e -o ad palatium transeunt. HIER. chron. a. Abr. 2343 in Antiochia -um quod vocatur aureum aedificare coeptum (2362 -um aureum dedicatur). in Is. 62, 4 p. 739 Vall. pro Sion et Ierusalem vocaberis ecclesia et -um. RVFIN. hist. 9, 10, 10 p. 845, 11 orationum domos, id est -a sua (edict. imp. Maximin. τὰ κυριακὰ δὲ τὰ οἰκία). 10, 3 p. 363, 1 sequere me ad -um. AVG. serm. 32, 25 p. 205^b discant venire ad -um (sunt qui sacrificium [v. infra l. 36 sqq.] intellegant). AVELL. p. 27, 12 caedes, quae in -o factae sunt. p. 28, 2 ipsum altare dei de -o sublatum. LIB. pontif. p. 88, 16. PASS. Philipp. 3 -i foribus innixus. 4 cum in Heraclea ad -um convenissent, Philippum cum ceteris ecclesiae foribus adstantem praeses Bassus invenit. 5 ipsum etiam -i (-um cod.) tectum devoluto omni tegularum fraudebatur ornatu. INSCR. christ. Diehl 1250 (= 94^a) accolito a -u Clementis ('a -o vel a(d) -u(m)'). dub.: INSCR. christ. Diehl 1274, cf. add. p. 512 Olympi lectoris de d(ominico) Eusebi locus est.

B fere i. q. sacrificium (sensu Christiano), sacramentum (sacra cena, κυριακὸν δείπνον, cf. p. 1890, 36 sqq.): CYPR. eleem. 15 p. 384, 20 matrona locuples et dives -um celebrare te credis, quae corban (i. oblationem pecuniae) omnino non respicias, quae in -um (v. supra l. 19 sqq.) sine sacrificio venis, quae partem de sacrificio, quod pauper obtulit, sumis? (epist. 63, 16 p. 714, 13 numquid... -um post cenam celebrare debemus, ut sic mixtum calicem frequentandis -is offeramus?). PS. CYPR. spect. 5 p. 8, 11 dimissus e -o et adhuc gerens secum... eucharistiam. AVG. coll. c. Don. 3, 17, 32 p. 82, 14 confitebantur... se collectam et -um egisse.

C fere i. q. fiscus regalis (cf. p. 1888, 75): LEX Burg. 5, 1 si quis ingenuum hominem... percusserit, per singulos ictus singulos solidos solvat et multam in -o inferat.

**dominulum*, -i n. [a dominus vel dominari. Th.] domn-: THEOD. PRISC. log. 84 (v. p. 1894, 28). DIG. F 20, 5, 12 pr. (domin- fere 300^{ae}) notatur dnm: RVFIN. Adamant. 3, 7 p. 125, 8 (cod. s. XII, v. p. 1896, 1). GLOSS. κυρία. τρεῖς. δεσπορία. notonem, v. e. sub I, ab usu speciali vocis domini (p. 1913, 1) derivatam, secundum exemplorum ordinem temporalem primo loco constitui, inde a TVRPIL. LVCIL.; II inde a LAEV., LABER., non apud CIC.; III inde a LIV. (v. p. 1893, 39), VERRIO FLACCO? (PAVL. FEST. p. 1897, 26); apud ICTOS inde a LABEONE p. 1896, 75, raro ante IVLIAN. nota usum metonymicum (fere i. q. dominus, cf. servitium): p. 1893, 1, v. et p. 1894, 7. restituitur: pro domina: l. 69. pro formis vocis q. e. dominus: p. 1894, 15. 45. 1895, 38. 1898, 14. FRG. Vat. 12 [non recte CARM. epigr. 1614, 4]. v. etiam p. 1898, 11. [dub.: RVT. LVP. 1, 7 SEN. contr. 2, 1, 12. corrupte -o pro dominis: S. c. de aedif. (Corp. X 1401) 17].

I fere i. q. convivium ('non quodvis, sed epulae sollemnes hominum nobilem' Marx ad Lucil. 438) a domino (cf. p. 1913, 1) sc. domus instructum (NON. p. 281, 15 dominus... convivii exhibitor, unde et -a convivia. cf. OPTAT. p. 136, 23 p. 1893, 60): TVRPIL. com. 188 (Non. l. c.) condixerant... cenam apud me, ... ego extra cubui -a (domina codd.). LVCIL. 438 primum -a atque sodalicia omnia tollantur (v. Marx ad l.). CIC. Verr. II 3, 9 huius (Verris) argento -a (Hc, NON., domum nostram sim. rell.) vestra... ornari. GELL. 2, 24, 2 senatus decretum vetus... in quo iubentur principes civitatis, qui ludis Megalensibus antiquo ritu mutitarent, id est mutua inter sese -a agitarent, iurare non amplius in singulas cenas sumptus se esse facturos quam eqs.

II i. q. domini potestas (cf. dominatio p. 1878, 18, dominatus p. 1884, 55; sensu iuridicali v. sub III): A dominantur homines (bestiae p. 1893, 83): 1 in servos (translate de Veneris in amatores potestate l. 80. cf. p. 1893, 55): LAEV. carm. frg. 22 quid foret... dura... famultas, potui -o accipere superbo (cf. l. 79). PHAEDR. app. 18, 13 servus infelix saevum patior -um. SEN. dial. 6, 20, 3 v. p. 1893, 70. AVG. civ. 10, 1 p. 402, 26 D. coloni propter agriculturam sub -o possessorum. SIDON. epist. 4, 9, 4 subiectorum statum... non -o, sed iudicio regit. GREG. M. epist. 5, 28 p. 309, 1 iugum -ii re-

cognoscat famulus. nota: -um fere i. q. dominus: GROM. p. 351, 2 L. si servi faciant (sc. terminos movere), -o mutabuntur in deterius (opp. si conscientia dominica fiet).

2 in familiam, domum (cf. p. 1912, 36; de domo quasi personata l. 15): VLP. dig. 50, 16, 195, 2 pater... familias appellatur, qui in domo -um habet eqs. (OPTAT. 5, 7 p. 135, 10 in -um patris familias... inruitis). CLAUD. DON. Aen. 3, 135 domorum iura, id est -a. 11, 555 p. 500, 19 'tibi hanc... Latonia virgo, ipse pater famulam voveo'... translatus... -um. MACR. Sat. 1, 15, 22 postridie (sc. nuptias)... nuptam in domo viri -um (i. moderationem rerum domesticarum? cf. Rossbach, Röm. Ehe p. 372) incipere oportet adipisci (cf. SALV. gub. 7, 17 habuerunt... multae matres familias integrum ius -ii, sed nulla... ius matrimonii. ibid. quaecumque ius conubii... saluum non habet, nec -ii saluum habet). nota (v. supra l. 4): LACT. inst. 2, 5, 41 neque domus (imago mundi) habere -um sui potest neque illa, de quibus domus constat (seq.: domino... subiecta est).

3 in homines, populos, terras (sc. potestas, qua praeditus est rex, populus, episcopus sim.): a accedente genetivo: a genet. subi.: LABER. mim. 44 ope nostra dilatatum est -um togatae gentis. PS. QUINT. decl. 13, 11 p. 257, 14 paucorum -o subiecta plebes triste servitium perferet (LACT. inst. 4, 10, 15 -o regum subiecti. CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 12 regis... potestati ac -o subiacti. AVELL. p. 19, 31 in eorum (haereticorum, v. infra l. 46) se -um delusionemque tradiderunt episcopi. ENNOD. opusc. 1, 5 p. 262, 18 regum maxime, in cuius -o saporem suum ingenuitatis vigor agnovit. CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 20 ad domorum regum... -um pertinentes. CONC. Aurel. a. 541 p. 94, 4 ab eorum (Iudaeorum) -o liberentur. IORD. Get. 48, 251 Hunnorum (48, 253 ab H. -o divelli). ROM. 221 in Romanorum redegit -o (IOH. BICL. chron. II p. 214, 576, 2. cf. l. 49). β genet. obi.: IUL. VAL. 1, 12 p. 23, 16 multos eum (Alexandrum) populos vinciturum universitatisque -o potiturum. FIRM. math. 6, 2, 6 maris et terrae -a possidentes (7, 22, 3 p. 258, 17 totius orbis -a p.). AMM. 17, 14, 2 harum regionum -o sibi adiudicato. 18, 6, 19 orientis affectare. CLAUD. DON. Aen. 7, 70 p. 15, 26 'virum... summa dominarier arce': summae arcis -um (cf. infra l. 78) retenturum. 7, 155 p. 24, 24 terrarum. VVLG. I Macc. 11, 8 rex... Ptolemaeus obtinuit -um civitatum usque Seleuciam maritimam (ἐνυέλευσε). b non accedente genetivo: LIV. 45, 13, 15 (potest referri ad III, cf. p. 1894, 65 sqq.) Masinissam regnum a populo Romano... habere; usu regni contentum scire -um et ius eorum, qui dederint, esse. SEN. dial. 2, 13, 4 habes sub te Parthos..., sed hostes..., sed novum aucupantes -um. TERT. apol. 28, 4 plus timoris humano (cf. infra l. 73) -o dicatis (opp. deos vestros). IREN. 2, 6, 2 quamvis nunquam viderint imperatorem Romanorum, ... cognoscent propter -um. EPIST. syn. Sardic. or. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 24 p. 64, 11 haeretici (v. supra l. 24) tyrannico more populos dei in suum -um captivare contendunt. CASSIOD. var. 3, 43, 3 p. 100, 23 se... nostrum (i. Theoderici) -um tardius adquisisse. IORD. Rom. 71 regnum eius in suo redegit -o. GREG. Tvr. Franc. 2, 27 p. 89, 1 tuo (sc. regis) sumus -o subiugati (10, 19 p. 432, 4). GREG. M. epist. 5, 15 p. 295, 18 disciplina ad vitam clericorum custodiendam nulla est, sed tantum modo solum clericis suis -um exhibet episcopus (ob hoc vituperatus). de ENNOD. opusc. 3, 88 p. 353, 18 v. p. 1898, 9. translate (cf. p. 1892, 78): PORPH. Hor. carm. 4, 1, 4 'sub regno Cinarae': quasi sub -o.

4 in res: VAL. MAX. 4, 4 pr. -um rerum (cf. p. 1894, 25) colliabi solet (opp. bonae mentis usurpatio). CYPR. epist. 55, 28 p. 646, 21 cui -um et usum (v. p. 1895, 83) navium suadeas. OPTAT. 5, 7 p. 136, 9 ne se aestimet operarius baptismatis (ἐπὶ νομοῦ et ad op. et ad -um)... -um habere. nota (cf. p. 1892, 67 sqq.): OPTAT. 5, 7 p. 136, 23 vos cum ministri sitis, invecunde totum vobis convivii -um vindicatis (cf. 5, 10 p. 140, 8).

5 in bestias: SEN. benef. 4, 18, 3 societas illi (sc. homini) -um omnium animalium dedit. AVG. civ. 3, 23 p. 135, 17 D. pecora sub hominum -o fuerunt.

6 generaliter, -o non certis finibus (sicut sub 1-5) circumscripto (acced. genet. explic. l. 81, obi. p. 1894, 1): PAVL. FEST. p. 22 'apud' et 'penes' in hoc differunt, quod alterum personam cum loco significat, alterum personam et -um ac potestatem. SEN. dial. 6, 20, 3 non est molestum servire, ubi, si -ii pertaesum est, licet uno gradu (i. morte) ad libertatem transire. OPTAT. 5, 7 p. 137, 3 est... in servientibus non -um, sed ministerium. AMBROSIAS. in Rom. 14, 3 p. 167^B omnia... -o humano (syn. voluntati, aliter l. 43) subiecta sunt. FAVSTIN. trin. 5, 1 p. 70^B Adam... de -o in servitutem recidit. CONC. I 5 p. 345, 33 naturae... -ii dignitatibus sublimatae (δασποτικοῖς ἀξιώμασιν), opp. subditae ac servilis. PROSP. sent. 53 tit. de libera servitute et -o servili. Op. imperf. in Matth. 40 p. 849^B; opp. paternitas. GREG. M. moral. 20, 52 p. 168^C stultos... arcem -ii (cf. supra l. 36) tenere (opp. sapientes subesse). THEOD. MOPS. in Col. 1, 16 p. 271, 12 si est aliquid quod dominetur sive -um sibi vindicet (v. infra l. 84). acced. genet. explic.: FIRM. math. 3, 4, 8 Martis sidus maximae potestatis atque honoris regimen et -a largitur (GREG. M. moral. 31, 5 p. 374^C exercet -um potestatis rhinoceros). OPTAT. 5, 7 p. 136, 15 nolite vobis maiestatis -um vindicare.

acced. genet. obi.: DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 7 homo subditorum omnium -um consequatur.

B dominantur res incorporeae (nota: -a i. q. res ipsae dominantes l. 6): 1 non accedente genetivo: SEN. dial. 6, 2, 2 non... dedit longum in se malis suis -um. 7, 4, 4 malam... servitutum servitutus sit, quem voluptates doloresque, incertissima -a (fere i. q. domini) impotentissimaque, alternis possidebunt. epist. 66, 23 omnia..., in quae -um casus exercet, serva sunt. 90, 27 artes sub -o habet sapientia. LACT. inst. 4, 25, 9 cupiditates premunt animam nec -um retinere patiuntur. RVFIN. Adamant. 1, 27 p. 57, 2 peccatum... habebat ius in nobis -ii (τὴν ἀμαρτίαν κύριον ὀνόμασε). VICT. VIT. 3, 60 in tantum sibi devastans vindicavit fames -um.

2 acced. genet.: a genet. subi.: LACT. inst. 6, 13, 5 carnis infirmitas... subiacti -o peccati (RVFIN. Adamant. 1, 27 p. 57, 6 [dominum cod., gr. deest]). inst. 7, 24, 7 rerum natura... liberata -o mali et impietatis et sceleris et erroris. TYCON. 3 p. 18, 25 legis molestias atque -um (AMBROSIAS. in Rom. 7, 6 p. 108^A lex fidei credentes liberaret a -o legis). AVELL. p. 433, 22 ut... animae -o subiecta... obsequio repugnarent (CAEL. AVR. acut. 3, 15, 118 passiones principales, quarum -o ceterae... subiciuntur). ARNOB. ad Greg. 20 p. 429, 16 animam nostram huius ipsius (corporis) -o vindicantes. BOETH. in top. Cic. 6 p. 381, 29 quodam... veluti -o necessitatis. GREG. M. in euang. 36, 11 p. 1272^D ut sub mentis vestrae sit -o, quod habetis. b genet. obi.: SEN. epist. 92, 32 animum imponere -o rerum (v. p. 1893, 56) omnium licet, hunc in possessionem rerum naturae inducere. LACT. inst. 2, 12, 10 anima... -um corporis habet.

C dominantur res corporeae (aliter p. 1893, 15. acced. genet. obi.): THEOD. PRISC. log. 84 qui (stomachus) -um (qui domum V, quod omnium B) sortitus sit membrorum omnium reliquorum sibimet famulantium. CAEL. AVR. acut. 2, 30, 162 -um vitae continens cor.

D dominantur astra, dei (diabolus l. 61): 1 -um astrorum (acced. genet. obi. infra l. 36. 37. 40): SEN. nat. 2, 32, 8 sidera non extra ius -umque nostri sunt (cf. antea: in nos vim suam dirigunt). FIRM. math. 2, 4, 1 signa -um suum ac potestatem in x partes exerunt. 4, 1, 8 Luna in nocturnis genituris initium ac -um ipsa suscipit temporum, in diurnis... Sol. 4, 19, 4 p. 244, 5 Venus geniturae -um possidebit (4, 19, 8. 40). 4, 19, 4 p. 244, 9 Sol et Luna... totius... domini dedignantur (singularum geniturarum Kr.-Sk., v. adn.) -a sortiri. 4, 19, 8 Saturnum habentem -um. 6, 35, 1 cum ad Martem -um decenni venerit. 7, 9, 7 secundum stellarum -a. 8, 2, 3 pars... in cuius sit -o ac potestate. 2 -um deorum: HESYCH. in lev. 19, 4 p. 1021^C deos suos faciunt..., in tantum sub eorum -o constituti, ut timeant eqs. MACR. somn. 1, 13, 8 nos esse in -o deorum.

3 -um Dei Christiani (acced. genet. obi. l. 50 bis. 52. 55): TERT. idol. 2 p. 32, 5 dei domini (um) (opp. diaboli ingenium). adv. Hermog. 9 p. 135, 20 deus materia usus est... precario, non -o; syn. ex potestate (cf. p. 136, 4. 10. 11). IREN. 2, 6, 1 -o in omnes extenso oportuit cognoscere dominantem ipsorum. 2, 6, 3 uti cognoscerent potentatum et -um dei. 3, 6, 1 qui -um accepit a patre suo omnis conditionis. ZENO 2, 15, 2 -um... totius naturae recuperavit Christus (cf. VIGIL. THAPS. c. Eutyph. 5, 11 potestatem et -um creaturae suae... habeat Christus). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 31 p. 1135^C formam servi sumens qui habebat -um. RVFIN. Adamant. 1, 3 p. 7, 10 deus creator alienis (sc. deo bono et deo malo)... -um propriae possessionis (i. hominis) impertit (τὸ τῶν ἰδίων ἀρχειν). AVG. ord. 2, 17, 46 p. 1016^C sub dei -o malum non erat. FAVSTIN. trin. 5, 1 p. 70^B se eius (dei) -o subdiderunt. 5, 1 p. 70^C cognoscens in Christo salutare -um. GREG. M. moral. praef. 3 p. 818^A cui ministerium lectione exhibet, eius -um voce praetendit lector. 1, 24 p. 538^C redemptoris -o colla subiciunt. 24, 52 p. 317^D dei super se -um, sub quo omnes aequales sunt, non agnoscit.

4 -um diaboli (acced. genet. obi. l. 63): AMBROSIAS. in Rom. 8, 3 p. 118^B Satanis amisit -um retentorum animarum. PASS. Petr. 11 o crux, ... hominem... a -o diabolicae captivitatis... segregasti.

III sensu iuridicali (de potestate patris familiae v. p. 1893, 5): fere i. q. domini ius potestasque alicuius rei pleno proprietatis iure habendae, possidendae, utendae (sive abutendae), fruendae (v. Madvig, Verf. u. Verw. d. röm. St. 2, 181; Leonhard, PW. V 1302 sqq.; Girard-Mayr, Gesch. u. Syst. d. röm. Rechts p. 287 sqq. et ind. s. vv. -um et Eigentum; Jörs, Gesch. u. Syst. d. röm. Privatrechts p. 83 sqq.; Voc. iur. Rom. II 335 sqq. [nota: POM-PON. dig. 34, 2, 34 pr. PAVL. dig. 40, 7, 4, 4. 48, 18, 18, 6. 8 (Rechtsverhältnis in bezug auf die Frage: quis est dominus?). D.]): plur.: v. V. i. R. II 337, 19 sqq. 338, 7 sqq. FIRM. math. infra p. 1897, 4. 18 sqq. COD. Theod. 11, 1, 14. 13, 6, 2. COD. Iust. v. ind. Mayr p. 882. definitiones (interpolata: NERAT. dig. 41, 1, 13 pr. -um mihi [id est proprietate] adquiritur) et distinctiones (cf. et p. 1895, 21): GAIVS inst. 1, 54 cum apud cives Romanos duplex sit -um, nam vel in bonis vel ex iure Quiritium eqs. (2, 40 apud peregrinos... unum esse -um; nam aut dominus quisque est aut dominus non intellegitur. quo iure etiam populus Romanus olim utebatur...; sed postea divisionem accepit -um, ut alius possit esse ex iure Quiritium dominus, alius in bonis habere. ad utrumque locum cf. Jörs, Röm. Privatr. p. 91 adn. 1). GAIVS dig. 41, 1, 1 pr. [I. Kapp]

quarundam rerum -um nanciscimur iure gentium... quarundam iure civili (PAVL. dig. 6, 1, 23 pr. qui aut iure gentium aut iure civili -um adquisiit. MARCIAN. dig. 1, 5, 5, 1 servi... in -um nostrum rediguntur aut iure civili aut gentium *eqs.* HERMOG. dig. 1, 1, 5). PAVL. dig. 50, 16, 70 qui in universum -um vel iure civili vel iure praetorio (IVLIAN. dig. 10, 3, 5) succedit. VLP. dig. 41, 2, 17, 1 differentia inter -um et possessionem haec est, quod -um nihilo minus eius manet, qui dominus esse non vult, possessio autem recedit, ut quisque constituit nolle possidere. ISID. diff. append. 151 -um... privati iuris est, dominatum autem imperii.

iuxta ponuntur (vel coniuncta vel opposita): ius et -um (cf. p. 1893, 41): SEN. benef. 7, 6, 3 sapiens animo universa possidet, iure ac -o sua (ex Ictorum sermone depromptum). COD. Theod. 2, 23, 1 (a. 423) aedificium... perpetuo iure et firmo -o... possideat. 16, 5, 12 (a. 383) fisci nostri -o iurique subdantur (EPIST. pontif. 386 [a. 432] Migne 50, 546^c ius -umque. GREG. M. epist. 3, 18 p. 176, 18). COD. Iust. 1, 2, 14, 9 (a. 470) redditum proprietate ad ius et -um ecclesiasticum recurrente. *ibid.* 10 possessionem ecclesiasticam... in ipsius iure ac -o permanere. *et al.* cf. PAVL. dig. 50, 17, 177 pr. qui in ius -umve (vel *F'*) alterius succedit. COD. Iust. 5, 71, 16 pr. -um eius (*praedii*) sive ius. *distinguuntur:* POMPON. dig. 29, 2, 37 heres in omne ius mortui, non tantum singularum rerum -um succedit. 50, 16, 181 eis rebus... quae -ii nostri sint, et eis quas iure aliquo possideamus, quamvis non sint -ii nostri. COD. Iust. 12, 33, 6 pr. (a. 529) cadere... eos (*i. dominos*) non tantum -o eorum (*servorum*), sed etiam omni patronatus iure (*ibid.* 2, 12, 33, 7 pr. [a. 533] spoliatur et -o servi et iure, quod pervenit [pertineat *al.*] ad patronos. *ibid.* 3). *opp. ius fisci:* COD. Iust. 9, 49, 4 (*Gord.*). *ius -ii* (cf. p. 1893, 13. 1894, 11): PAPIN. dig. 11, 7, 43 de iure -ii quaeritur (CALL. dig. 49, 14, 2, 2 *opp. de iure capiendi*. MARCIAN. dig. 48, 6, 5, 1 de iure -ii sive [-ii sive *del. Mo.*] possessionis. *al.*). 47, 2, 81 (80), 1. TRYPH. dig. 41, 1, 63, 4 tenere coepit iure -ii (COD. Iust. 7, 71, 4 pr. *et* 1 [*Diocl.*] *al.*). 49, 15, 12, 9^{med.} VLP. dig. 7, 1, 7, 1 iure -ii possessorum (27, 9, 5, 3. 39, 2, 15, 33 PAVL. dig. 36, 1, 61 [59] pr. COD. Theod. v. l. 39; COD. Iust. *passim*). 9, 4, 42, 2 actiones... competent... iure -ii. *ibid.* iure -ii noxali iudicio... convenietur. FRG. Vat. 86 (*opp. iure adcrendi*). PAVL. dig. 10, 3, 19 pr. ^{ext.} 50, 16, 188 pr. COD. Theod. 5, 11, 11 (a. 386) de iure do mini*i* et perpetuitate. 8, 18, 10, 1 (a. 426) perpetuo iure -ii possideat (10, 17, 1 [a. 369]. 10, 17, 3 [a. 391]. COD. Iust. 4, 44, 16, 1 [a. 392]. *al.*). 15, 8, 2 (a. 428). SALV. eccl. 1, 25. CASSIOD. var. 1, 26, 3 iura -ii (5, 16, 4). 3, 18, 2 omne. *al.* COD. Iust. 3, 44, 4 pr. (a. 223) iure -ii vindicare. 7, 32, 5 (*Diocl.*) veri -ii tui ius. 11, 59, 8 (a. 388/92) omni possessionis et -ii carebit iure. *et al.* *potestas:* TEST. Galli (Corp. XIII 5708; *saec. I p. Chr.*) 25 neque quisquam post me -um potestatemve eorum locorum habeto. NERAT. dig. 41, 1, 14 pr. *pisces et ferae* simul atque adprehensae sunt, sine dubio eius, in cuius potestatem pervenerunt, -ii fiunt. COD. Theod. 8, 18, 1, 1 (a. 319; cf. COD. Iust. 6, 60, 1 pr. a. 319). *v. et p. 1894, 41. 47. 51.* *proprietas:* IVLIAN. dig. 7, 4, 17 si tibi fundi usus fructus pure, proprietate autem sub conditione Titio legata fuerit, pendente conditione -um proprietatis (*v. Rabel, Mèl. Girard 1912 II 402 adn.* COD. Iust. 4, 19, 4 [a. 222] proprietatis -um) adquisieris (*ibid. syn. proprietatem adquisis*). PAPIN. dig. 40, 12, 8, 2 si alter usum fructum tantum (tot *F'*), alter proprietatem servi vindicet, item si alter -um (*sc. servi*), alter pignus (sc. *servum*) sibi dicat. COD. Theod. 3, 8, 2, 2 (a. 382 = COD. Iust. 5, 9, 3, 2) omne... pleni proprietate iuris obtineat atque ex his nanciscendi -ii... habeat potestatem *mulier.* *syn. proprietate possessionis:* COD. Iust. 4, 21, 8 (a. 287). *proprietas:* COD. Iust. 9, 20, 8 (a. 290). *possessio* (*v. supra l. 7. 34. 43. p. 1896, 25. 38 al.*): PAVL. dig. 41, 2, 1, 1 -um... rerum ex naturali possessione coepisse Nerva filius ait. IVLIAN. dig. 7, 6, 3 qui possessionem dumtaxat usus fructus, non etiam -um adepti sint. GAIUS inst. 2, 7 in eo (*i. provinciali*) solo -um populi Romani est vel Caesaris, nos autem possessionem tantum vel usum fructum habere videmur. dig. 41, 1, 10, 2 per... longam possessionem -um nobis acquiritur. PAPIN. dig. 18, 1, 74 emptor -um et possessionem adipiscitur. 47, 2, 81 (80), 7. VLP. dig. 19, 5, 17, 5 cuius rei neque possessionem neque -um... habuit (HERMOG. dig. 41, 2, 50 pr.). 37, 11, 2, 9 ambulat... cum -o bonorum possessio. 41, 1, 20, 2. 41, 2, 13 pr. (*opp.*). PAVL. dig. 39, 2, 5 pr. ut missus in possessionem etiam prae longi temporis spatium in suum -um capere possit (AFRIC. dig. 39, 2, 44, 1 in possessionem *aedium* missus possidendo -um cepit). MARCIAN. dig. 48, 6, 5, 1 de vi et possessione vel -o (vel -o *om.* CALL. dig. 5, 1, 37). COD. Theod. 8, 18, 2 (a. 319) -um... possessionis. COD. Iust. 1, 17, 2, 7^c (a. 553). 3, 1, 13, 1 (a. 530) lites... super possessione vel -o vel hypotheca seu servitutibus. 3, 34, 2 (a. 225). 4, 37, 2 (*saec. III ex.*). 7, 32, 8 (a. 294). 7, 39, 6, 1 (*Anast.*) de possessione... rei seu -o. 8, 1, 3 (a. 293). 11, 56, 1 (a. 468) terrarum -um possessionemque transferre. cf. PAVL. dig. 6, 1, 46 eius rei... -um statim ad possessorem pertinet (*al.* COD. Theod. 4, 22, 2 [a. 381] possessorem quietum -o suo *turbare*. COD. Iust. 6, 33, 3, 3 [a. 531]. 8, 4, 7 [a. 389] restituat possessori et -um eiusdem rei amittat. *al.*). *usus* (*v. p. 1893, 39*): VLP. dig. 4, 6, 23, 1 recipiabit per usum -ii acquisitionem. PAVL. dig. 18, 1, 1 pr. materia

forma publica percussa usum -umque... praebet. RVFIN. Adamant. 3, 7 p. 125, 8 usum vasorum habuit... et non -um (*ἐν χρήσει ἔσχε καὶ οὐκ αὐτοῦ ἦν οὕτως κατὰ πολὺν οὐδὲ κατὰ κτήσιν*). COD. Theod. 15, 2, 7 (a. 397 = COD. Iust. 11, 43, 4) usum aquae veterem longoque -o constitutum. CASSIOD. var. 3, 45, 1 p. 101, 10 domum... per annorum longa curricula... possedisse et in usus alios translulisse securitate -ii. *v. etiam p. 1893, 58. cf. FIRM. err. 28, 6 templorum donaria... ad utilitatem vestram (imperatorum) -umque transferte.* *usus fructus* (cf. l. 50. p. 1895, 50. 54. 62): VLP. dig. 7, 1, 25, 1 amisso usu fructu iam... -um adquisitum proprietatis domino. PAVL. dig. 7, 1, 4 usus fructus [in multis casibus, *del. Gradenwitz*] pars -ii est. 33, 2, 26 pr. ^{med.} 50, 16, 25 pr. *al.* COD. Iust. 6, 40, 2 pr. (a. 531). 6, 58, 13, 2 (a. 531). 6, 59, 11, 1 (a. 529). 6, 61, 8, 2 (a. 531) hereditas ad ipsum perveniat pleno iure, tam per usum fructum quam per -um eandem hereditatem possessorum. *al.* *servitus (rei):* VLP. dig. 8, 4, 10 si debita (*sc. mihi*) fuit servitus, deinde -um rei servientis pervenit ad me, consequenter dicitur extingui servitutem. 8, 5, 4 pr. 43, 25, 1, 3 aut -um aut servitutem. PAVL. dig. 40, 7, 4, 4. *v. etiam p. 1895, 77.* *qualitas -ii attributis illustratur: potiora:* proprium: SEN. benef. 7, 5, 1 proprium quisque in rebus suis -um habeat. COD. Theod. 2, 10, 6 (a. 422 = COD. Iust. 2, 7, 4) vindicare. 9, 42, 1, 3 (a. 321) in -o proprio habere (COD. Iust. 9, 49, 9, 2 [a. 396]). COD. Iust. 4, 65, 23 (a. 293). *in solidum sim.:* CELS. Vlp. dig. 13, 6, 5, 15 duorum dominorum quidem in solidum -um vel possessionem (*v. p. 1895, 60*) esse non posse. cf. PAPIN. dig. 40, 12, 8, 2 solidum -um sibi vindicet. TRYPH. dig. 49, 17, 19, 3 non posse -um (*sc. servi*) apud duos (*sc. patrem et filium*) pro solido fuisse (COD. Iust. 3, 36, 15 [a. 293] -um pro solido rerum). COD. Theod. 8, 18, 1, 3 (a. 319) solidum perfectumque (= COD. Iust. 6, 60, 1, 1). cf. COD. Iust. 8, 10, 4 (a. 245) ius -ii pro solido vindicare vel obtinere. *pro parte:* CELS. Vlp. dig. 13, 6, 5, 15 totius corporis pro indiviso pro parte -um habere dominum quemque. cf. GAIUS dig. 41, 1, 45 omnibus sociis pro parte -ii... acquiritur servus (MOD. dig. 8, 1, 11 pro parte -ii servitutem adquiri non posse. TRYPH. dig. 41, 1, 63, 1 communis servus... utrum pro -ii partibus an... aequis adquiret). VLP. dig. 45, 3, 5. COD. Iust. 3, 38, 2 (a. 229). 7, 7, 1, 3 (a. 530) partibus, pro quibus... -um servi possidet. cf. VLP. dig. 40, 12, 7, 3 maiorem partem -ii (47, 2, 43, 12 partis dimidia nanciscar -um in servo. COD. Iust. 7, 7, 1, 6^a). IVLIAN. Vlp. dig. 7, 1, 12, 5 in pendenti est (7, 1, 25, 1 *bis*. TRYPH. dig. 49, 17, 19, 5 in pendenti... habere -a). *pro portione:* IVLIAN. dig. 41, 1, 37, 2 erit is fundus communis sociorum pro portione -ii (*V. i. R. II 337, 44 sq.*). cf. VLP. dig. 39, 2, 40, 4 diversas portiones -ii. *in incerto:* *v. infra l. 81.* VLP. dig. 41, 2, 13 pr. -um in integro fuit. PAVL. dig. 39, 2, 5, 1 non magnitudine -ii quisque, sed aequaliter mittentur omnes in possessionem. *iustum:* GAIUS inst. 4, 16 festuca... utebantur quasi hastae loco, signo quodam iusti -ii. PAPIN. dig. 17, 1, 57 exceptio iusti -ii (PAVL. dig. 6, 2, 16). *plenum:* MOD. dig. 34, 1, 4 pr. pleno -o haec habeant et non per solum usum fructum (*v. supra l. 9 sqq.*). COD. Theod. 5, 1, 1 (a. 321). 5, 15, 15 (a. 364). COD. Iust. 1, 3, 53, 3 (a. 533). *syn. ibid.* 4 omnem proprietatem et plenam possessionem. *al.* *totum:* PAPIN. dig. 21, 2, 64, 4. *alia:* coniunctum: COD. Iust. 4, 32, 2 (*saec. III ex.*). *continuum:* TRYPH. dig. 49, 17, 19, 5ⁱⁿ. *firmum:* p. 1895, 14. COD. Iust. 11, 70, 4 (*Arcad. Hon.*). *incertum:* *infra l. 81.* *integrum:* COD. Iust. 10, 35, 2, 6 (a. 443). *iuge:* COD. Theod. 8, 18, 10 pr. (a. 426). *novum:* HERMOG. dig. 39, 5, 33, 1 COD. Iust. 7, 33, 1 (*saec. III in.*). *perpetuum:* COD. Theod. 5, 13, 1 (a. 341). *perpetuum:* COD. Iust. 11, 66, 1 (a. 341). *pristinum:* COD. Iust. 3, 32, 2, 1 (a. 213). 8, 54, 1 pr. (a. 258). *prius:* VLP. dig. 14, 2, 11, 5 prioris (PAVL. dig. 48, 18, 18, 6. PAP. Marini 83 [a. 489] IV 10 nomen prioris -ii suspendi et nostri [*sc. regis*] -ii adscribi [*sim. V 3*]). COD. Iust. 9, 51, 8 (*saec. III med.*). *privatum:* COD. Iust. 12, 1, 33 (a. 342). *promiscuum:* COD. Iust. 10, 35, 2, 1^a (a. 443). *simulatum:* COD. Theod. 7, 20, 4 pr. (a. 325). *verum:* p. 1895, 43. *vetus:* v. p. 1897, 78. *universum:* p. 1895, 5. *signif. dominus:* ecclesiasticum: p. 1895, 18. ecclesiae: GREG. M. epist. 1, 39^a tit. III (*v. et p. 1897, 42 sq.*). ecclesiastici iuris: GREG. M. epist. 5, 57^a, 6. *fiscale:* COD. Theod. 9, 42, 4. fisci: COD. Theod. 9, 23, 1, 1 (a. 356). *ibid.* 3. 10, 10, 8 (a. 353). 16, 5, 9 pr. (a. 382) *al.* COD. Iust. 1, 7, 1. *privatum:* CASSIOD. var. 3, 31, 4. *sacrum:* COD. Theod. 10, 1, 15 (a. 396 = COD. Iust. 7, 38, 3 pr. = 11, 67, 2 pr.). *ceterorum locorum delectus:* *acced. genet. obi.:* SEN. contr. exc. 3, 3 lex te ad ministerium patrimonii admisit, non in -um. LABEO dig. 18, 1, 80, 3 cuius rei -o (IVLIAN. dig. 2, 10, 3 pr. POMPON. dig. 21, 2, 34, 2 PAPIN. dig. 31, 67, 8. VLP. dig. 1, 5, 20 suae. 8, 4, 10 servientis. COD. Theod. 4, 6, 8 [a. 428] mobilis vel immobilis. 10, 8, 2 [a. 319] alienae affectare [11, 3, 5 consequi]. COD. Iust. 6, 61, 8, 5^a *al.*). VELL. 2, 80, 4 vita rerumque suarum -um concessa ei sunt (PROC. dig. 49, 15, 7 pr. POMPON. dig. 29, 2, 37 singularum [cf. l. 83]. GAIUS inst. 2, 44 ne rerum -a diutius in incerto essent [dig. 41, 3, 1 incerta]. dig. 41, 1, 1 pr. v. p. 1894, 84. TRYPH. dig. 49, 17, 19, 3^{extr.} 49, 17, 19, 5ⁱⁿ rerum peculii. VLP. dig. 10, 3, 4 pr. reg. 19, 2 singularum [cf. l. 80] rerum -um [-a C] nobis adquiretur mancipatione, tradi-
[I. Kapp]

tionem, usucapione, in iure cessione, <adiudicatione>, lege [cf. COD. Iust. 2, 3, 20 (a. 293) traditionibus et usucapionibus -a rerum, non nudis pactis transferuntur]. 19, 7, 8, 16. FIRM. math. 5, 1, 33 alienarum rerum -a consequitur. COD. Theod. 3, 5, 6, 1 [a. 336 = COD. Iust. 5, 3, 16, 1] donatarum. al. COD. Iust. 2, 12, 16 [a. 293] ius rerum -ii vendendi. et saepe al.). HYG. grom. p. 76, 14 Th. utriusque agri -um sui iuris esse (POMPON. dig. 49, 15, 20, 1 -a agrorum). TEST. Galli (v. p. 1895, 44) 1, 25 locorum (COD. Theod. 2, 26, 1. PAVL. dig. 8, 3, 30 loci. COD. Iust. 3, 44, 6 al.). IULIAN. Vlp. dig. 7, 1, 70, 1 *fetuum* (VLP. dig. 7, 1, 70, 5 summissorum). 19, 5, 13, 1 areae. GAIUS dig. 9, 4, 20 servi (PAPIN. dig. 40, 12, 8, 1. VLP. dig. 9, 4, 36 al. cf. MARCELL. dig. 46, 3, 67 Stich. sim. al.). PAPIN. dig. 46, 3, 94, 3 nummorum (47, 2, 81 [80], 7). FRG. Vat. 263 praediorum (COD. Iust. 1, 2, 14, 9, 4, 19, 21, 1). TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2 fundi (VLP. dig. 39, 3, 6, 4, 43, 20, 1, 25. COD. Theod. 11, 1, 14 fundorum. al. cf. CASSIOD. var. 7, 45, 1 rursus). VLP. dig. 17, 2, 52, 10 insulae. PAVL. frg. Vat. 46 pecuniae. FIRM. math. 3, 3, 4 magnorum mobilium (5, 4, 8 p. 55, 7 possidentes) <et> maximarum possessionum -a (5, 3, 34 mancipiorum ac possessionum -um [-a *Ad recte, ut vid.*] consequuntur. 6, 3, 3). cf. 4, 12, 5 fundamentorum -a (5, 3, 12 p. 32, 21. 5, 3, 55 fundamentorum..., virorum ac mulierum -a possidebunt. 5, 4, 11 f. et mobilium). 5, 4, 18 p. 55, 15 alienorum patrimoniorum. 5, 4, 20 magnae substantiae -a. COD. Iust. 3, 33, 13, 3 habitationis (*ibid.* domus). 9, 34, 2 corporum.

selectae iuncturae verbales: 1 apud scriptores non iuridicos (ubicumque eiusdem iuncturae exempla in Vocab. iurispr. Rom. II 336 sqq. proponuntur, hoc addita nota V. i. R. significavi): PAVL. FEST. p. 77 emancipati... intelliguntur aut hi, qui ex patris iure exierunt aut hi qui aliorum fiunt -ii eqs. (V. i. R.). SEN. benef. 7, 5, 1 sub optimo rege omnia rex imperio possidet, singuli -o. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 173 quot modis -a permutantur (V. i. R.). CLAUD. DON. Aen. 8, 165 p. 139, 25 eodem quodammodo perseverante -o (sc. *phaetrae, sagittarum sim.*). 9, 305 p. 229, 1 Aletes galeam permutat hoc est -um quod in ea habuit (V. i. R.), transfert (V. i. R.). VVLG. Tob. 8, 24 ut pars dimidia... Tobiae -o deveniret. SALV. eccl. 1, 14 in -o suo habere... res paternae (cf. V. i. R.). SIDON. epist. 3, 5, 2 *fundus* familiae... -um... aspexit (*i. ad familiae -um pertinuit. adde ad vol. II 337, 57 sqq.*). 6, 4, 2 *mulier* in negotiatoris nostri domo -oque, palam... venundata, defungitur. CASSIOD. var. 2, 33, 2 ut... ad tuum... transeat -um quod eqs. (3, 31, 4; V. i. R.). 7, 45, 1 si -um huius rursus (v. l. 15) amiseris (V. i. R.). 8, 23, 2 massas... eius feliciter -o plenissime vindicandas (cf. V. i. R.). GREG. M. epist. 5, 23 p. 308, 24 *monachum* cum rebus suis... -o Misenatis ecclesiae... restituit (9, 142 p. 139, 26 in eiusdem ecclesiae -o conservetur. v. p. 1896, 67). 9, 145 p. 141, 26 res... eius, cui subtracta est, -o reformetur. 2 apud Ictos (*hic eas tantum structuras attuli, quarum exempla in Voc. iur. Rom. II 335 sqq. non extant; pertinent igitur omnes sive ad COD. Theod. sive ad COD. Iust.*): COD. Theod. 4, 6, 8 (a. 428) confirmatur. 10, 8, 2 (a. 319) v. p. 1896, 77. 11, 3, 2 (a. 327) ad quorum -um possessiones eadem migraverunt (cf. 13, 6, 2 [a. 365] patrimonium naviculariorum... in extraneorum -a demigrarunt). 14, 24, 1 (a. 328) adserere -um (adhaerere -o *cod.*). 16, 9, 5 (a. 423) religiosissimos famulos impiissimorum emptorum inquinari -o. CONST. Sirmond. 5 (a. 419) in eorum -um (-o O) eos (sc. *servos*) perdurare. COD. Iust. 3, 32, 2 pr. (a. 210) eam (sc. *partem aedificii*), quam vicinus imposuit, accessisse -o tuo non ambiguitur. 3, 32, 15 pr. (a. 293) in detinendo -o. 3, 38, 7 (a. 294) si fundi (v. *supra* l. 14)... -um suscepisti (4, 64, 4 pr. [*Diocl.*]). 4, 6, 8 (a. 257) ne alteruter... -um... alienaret (6, 61, 8, 5^a, a. 531). 4, 38, 7 (a. 294) duplicare vel auferre. 4, 65, 23 (a. 293) de -o... contendere. 5, 16, 15, 1 (a. 291) in hereditate... -um resedisse. 5, 71, 8 (a. 285) in -o mariti permansisse (GREG. M. epist. 1, 9 p. 11, 7. v. et p. 1895, 19). 5, 71, 10 (a. 290) praediorum (v. *supra* l. 13)... -um tibi persequenti. 6, 61, 2 (a. 428) reservetur. 6, 61, 6, 1 (a. 529) -um... filiis familias inhaereat (cf. *quae antecedunt*). 7, 10, 4 (a. 260) -o tuo nihil praediuicavit. 7, 17, 1, 2 (a. 528) *servi* eius -o... adsignabuntur. 7, 24, 1 pr. (a. 531/4) ne... *mulier* in alienum cadat -um (cf. 12, 33, 6, 2 [a. 529] -o... cadere). 7, 39, 2, 1 (a. 365) super -o suo publice protestari. 7, 73, 4 (a. 215) quae de -o eius (sc. *debitoris*) excesserunt. 8, 10, 5 (a. 290) usurpare. 8, 23, 1, 1 (a. 238) -o... privare (9, 39, 2, 2, a. 451). 8, 33, 1 (a. 229) -o tuo... addicantur. 9, 13, 1, 1^s (a. 533) pleno -o... applicari. 10, 33, 2 (*Diocl.*) -o tuo eum (sc. *servum*) subiugabit. 11, 43, 21, 1 (a. 530) suo -o expellere. 11, 59, 13 (a. 414) commutari. 11, 62, 2 (*Constantin.*) minorum -o non nocere. 12, 33, 6, 1 (a. 529) *servos* in suum recipere -um.

genet. -ii pendens ex subst. (cf. p. 1895, 28; praeter infra l. 81 sunt Ictorum exempla, in quibus afferendis eandem rationem atque supra l. 45 adhibui; cf. igitur V. i. R. II 332, 29 sqq.): COD. Theod. 5, 13, 1 (a. 341) durabilitate. 10, 10, 27, 1 (a. 415) ad iacturam veteris -ii. CONST. Sirmond. 6 p. 912, 25 (a. 425) Iudaeis... vel... paganis *Christianos* nolumus servare, ne occasione -ii sectam venerandae religionis immutent. BOETH. in top. Cic. p. 308, 21 usucapio est adeptio -ii eqs. (ISID. orig. 5, 25, 30). COD. Iust. 1, 4, 24 (a. 529) sive nomine -ii sive adscripticiae sive colonariae condicionis. 3, 33, 11 (a. 294) vindicationem (5, 21, 3 [a. 290/3]. 7, 72, 6, 1

[*Diocl.*] -ii rerum vindicatione). 4, 19, 21 pr. (a. 294) ad probationem. 4, 51, 7 (s. VI *med.*) alienationem. 4, 65, 23 (a. 293) nescientia -ii proprii.

IV *de rebus ipsis, ad quas -um pertinet, i. q. regio, fines:* CLAUD. DON. Aen. 12, 898 p. 685, 23 *saxum*... limes agro positus, litem ut discerneret arvis *saxum* inter -a fuit, ut lites possidentibus tolleretur et esset limes. AVIAN. fab. apol. 18 (*loquuntur iuvenca*) separemini... singuli loca singula et -a occupantes. SIDON. epist. 9, 5, 2 *Christus* nostri... -ii temperans lites. ENNOD. opusc. 3, 88 p. 353, 18 quo sit -orum (sc. *hinc imperatoris Romani, illinc regis Getarum; dominorum codd. praeter T³B m. rec. [teste Vogel]*) antiquitas limitata confinio.

syn.: ad II: dominatio (-tus) I, potestas. cf. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 444, 12 B. sui arbitrii; sui iuris; sui -i(i); suae potestatis. ad III: dominatio (II), dominatus (II). potestas (plena p.), proprietas (plena, solida p.). ad IV: dominatio (III).

opp.: ad II: famulatus, servitium, servitus. libertas. regnum. usurpatio. ad III: imperium, ministerium, obligatio, possessio, usus, usus fructus, servitus. I. Kapp.

**dominor, -atus sum, -ari (domino, -avi, -are). [a dominus. Th.] de formis: domn-(-): v. p. 1905, 20. -arier: VERG. Aen. 7, 70 ALC. AVIT. carm. 2, 79. -antum: SEDVL. carm. pasch. 3, 313 v. p. 1906, 58. -urus: TERT. apol. 26, 3 v. p. 1902, 32. HIL. myst. 1, 26, 5 v. p. 1902, 79. DRAC. laud. dei 1, 335 v. p. 1901, 40. ENNOD. dict. 9, 2 v. p. 1901, 51. formae activae (v. et l. 40 sq.): infinitiv.: -are: TERT. nat. 2, 17 p. 130, 6 HERM. Pal. vis. 3, 4, 1. EXC. barb. p. 272, 11. p. 274, 1 Fr. VEN. FORT. carm. 3, 14, 16. SERM. de conf. diab. 110 (*inf. hist.*). -arent: ASSVMT. Moys. 6, 7 v. p. 1899, 76. -avit: ITALIA IV Esdr. 11, 32 (-abatur VVLG.). EXC. barb. p. 268, 24 Fr. -averunt: ITALIA psalm. 105, 41 (Cas., -ati sunt VVLG.). -averit: PHILAGR. med. 3 p. 90. passive usurpatur (PRISC. gramm. II 379, 9 inter tam activa quam passiva [*ibid.* 386, 1 exemplum usus passivi, v. infra p. 1899, 78]. cf. p. 1899, 77 sqq.): infinitiv.: -ari: NIGID. Prisc. gramm. II 386, 1 (PRISC. ad l. *δεσποῦσθαι*, passive -ari). IREN. 3, 8, 1. -are (i. -aris): TRAG. inc. 185. -antur: IREN. 5, 9, 4 LACT. mort. pers. 16, 7 RVRIC. epist. 1, 3 p. 355, 11. -ati: PS. CYPR. adv. Iud. 9. -abitur: ASSVMT. Moys. 2, 3. diff.: GREG. M. in euang. 34, 10 p. 1251^D 'principari' est inter reliquos priorem existere, '-ari' vero est etiam subiectos... possidere. GLOSS. -or *δεσπορεύω, δεσποῦν, κυριεύω*. -atur *κυριεύει*. -abitur imperabit. -at subigit. -avit subiecit, summisit. -averunt subiecerunt. -abunt *κατακυριεύουσιν*. legitur inde ab ACC. (p. 1903, 24) POMPON. (*infra* l. 54) L. CRASSO (p. 1903, 25) RHET. Her. (*infra* l. 55), non apud PLAUT. (*de Men.* 105 v. p. 1943, 68) TER. CATVLL. TIB. PROP. PERS. PETRON. IVV. MART. al., neque apud ICTOS praeter COD. Iust. 6, 37, 23, 2^a (p. 1904, 10). exempla dedi usque ad QUINT. omnia, deinceps omisi trita. [*corrupt.: CIC. Sest. 34, v. C. F. W. Müller et Klotz ad l.*]*

*i. q. dominum esse, se gerere: I de animantibus (de membris, instrumentis p. 1899, 13. 14. 69. 1899, 4. 48, de urbe, terra p. 1899, 38 sqq. 51. 64 al.): A neque praep. neque casu accedente (praeter abl. instr. l. 63. 72. abl. modi l. 73. p. 1899, 12. 17. 41): 1 active: a quocumque modo (praeter eum usum, qui est sub b): a de hominibus: spectat ad potestatem, imperium: domesticum: POMPON. Atell. 46 longe ab urbe vilicari, quo erus rarerer venit, <id> non vilicari sed -ari est. RHET. Her. 4, 52, 65 ei, quem vides -ari (sc. *in domo non sua; syn. dominus est*),... supplicare. HIL. myst. 1, 23, 3 p. 20, 3 F. -ante Laban servitutem pertulit Iacob. AVG. civ. 19, 16 tit. de aequo iure (cf. p. 1906, 22) -andi. 19, 16 p. 383, 10 patres familias etiam inique -antes hoc nomine se gaudeant appellari (*ibid.* p. 383, 17 opp. servire). serm. 112, 2, 2 habere... villam, tenere, possidere, homines sibi in illa subdere, -ari delectat. latiore sensu: CIC. Cael. 67 vigeant iuvenes apud istam mulierem (*Clodium*) venustate, -entur (*fere i. q. polleant*) sumptibus. PVBLIL. D 27 -ari ex parte est, cum superior supplicat. H 11 miserum est discere servire, ubi sis doctus -ari. SVET. Tib. 53, 1 graeco... versu (*graeca non extant*): 'si non -aris, ... filiola, iniuriam te accipere existimas' (*secundum significationem, quam apud SVET. Tiberius verbo -andi attribuit, pertinet ad b*). CALP. decl. 35 p. 29, 21 (*loquitur uxor repudiata*) sola -bor, cum... perierit uxor nova. TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 12 nec universitatem homini subieciisset infirmo -andi. CYPR. epist. 59, 18 p. 688, 8 qui (*Novatiani asseculae*)... coeperint terroris sui potestate -ari. AVSON. 362, 37 opp. servire. HIER. epist. 60, 14, 5 rex terrore subicit, episcopus servitute -atur. VVLG. num. 24, 19 de Iacob erit qui -etur. AVG. civ. 19, 14 p. 381, 7 D. -andi cupiditate (SVLP. Sev. chron. 2, 17, 5 affectantes summum sacerdotium... -andi cupidine [*v. et p. 1899, 25 sqq.*]. cf. AVG. lib. arb. 1, 8, 18 affectatio -andi. in psalm. 1, 1 amor). DRAC. laud. dei 3, 162 continuans -ta manet per saecula gens Isaac. ROMVL. fab. Aesop. 61, 8 (rec. v.) non ut -etur (*vitulus*) volo, sed domare eum (sc. *bovi adiunctum*) cupio. spectat ad potentiam, licentiam: IREN. 3, 23, 4 Cain -tus est et interfecit fratrem (*ex loco gen. 4, 7 male intellecto, cf. p. 1901, 55. 1902, 54 sqq.*). HIL. myst. 1, 29, 3 p. 23, 14 F. -antem (*fere i. q. superbe imperitantem; dictum propter sequentia q. s. infra p. 1903, 14*) Aegyptium (*cf. exod. 2, 11*) et... iniuriam... inferentem. [D.]*

speciatim de auriga: SEN. Phaedr. 1089 equi curru levi, -ante nullo, qua timor iussit, ruunt. POTAM. tract. 1 p. 300, 49 Wilm. auriga (sc. anima), qui quattuor istis partibus (sc. corporis elementis) loca dederat... et -ante flagro... agitabat.

β de potestate divina (cf. Fors p. 1903, 24): *dei, Christi:* ITALA psalm. 67, 21 (Cas.) domini -a(n)tis (τοῦ κυρίου, VVLG. domini). psalm. 67, 27 (Cas.) deum -antem (τὸν θεὸν τὸν κύριον, VVLG. deo domino. cf. VVLG. Sirach 1, 8 -ans deus, gr. κύριος. TERT. nat. 2, 8 p. 108, 11 ubique). CYPR. unit. eccl. 27 p. 233, 15 Christo -ante (domin. orat. 13 p. 275, 27. DOCTR. apost. 6, 6 per dominum Iesum Christum, regnantem et -antem [cf. Schlecht, ed. p. 66] cum deo patre. FIRM. err. 24, 6 p. 63, 2 perpetua maiestate. INSCR. christ. Diehl 3445, 3 ipso). AVG. soliloq. 1, 1, 5 tu solus iuste -aris. cf. VVLG. Is. 40, 10 brachium eius -bitur. PRVD. cath. 3, 37 -ante manu (dei). *Typhonis:* SCHOL. Germ. Bas. p. 88, 6 (ex Nigidio) -batur sc. in Aegypto (ibid. -antibus sc. deis, v. p. 1906, 54). *diaboli:* Ps. AMBR. sacr. 2, 3, 8 diabolus... saevo... -atur imperio. GREG. M. moral. 1, 51 tanto... eam (cogitationem) plenius possident spiritus diaboli, quanto et per initium -antes tenent.

β in re publica (plerumque imperio usurpato; imperio iusto: primum VERG. l. 38): CIC. Quinct. 68 illis (popularibus) -antibus. MIL. 78 -ante homine furioso (P. Clodio). rep. 1, 50 cur... regem appellem... hominem -andi cupidum aut imperii singularis, populo oppresso -antem, non tyrannum potius? (SVLP. SEV. chron. 1, 24, 2 plebs. TAC. ann. 6, 25 Agrippina -andi avida. cf. CIC. Phil. 2, 117 -andi cupiditate [5, 50 AVG. civ. 15, 7 p. 69, 1 D.]. TAC. ann. 1, 10 cupidine [15, 53. FLOR. epit. 3, 12, 13 principatus et -andi. v. et p. 1898, 75 sqq.]. SALL. Catil. 2, 2 libidinem -andi [AVG. civ. 1 pr. p. 4, 5 -andi libido -atur v. infra l. 70. item 14, 28 p. 57, 1; alias saepe]. Catil. 33, 3 plebs... -andi studio permota. TAC. ann. 4, 7 spes. AVG. civ. 5, 21 p. 233, 16 amore. SIDON. epist. 2, 13, 2 desideria v. p. 1904, 78). rep. 2, 53 (frg. inc.) v. infra l. 71 sqq. 3, 24 pollere, regnare, -ari. epist. 9, 7, 1 istos, qui nunc -antur. Phil. 2, 108 Sullam... -antem; syn. nimis potentem, regnantem (off. 2, 51 L. Sullae -antis opes). 7, 16 -bitur Lucius sc. Antonius. BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 3 -ari cuperent postremi homines. 1, 16, 4 -ari prohiberetur Antonius. SALL. Iug. 31, 23 -ari illi volunt, vos liberi esse. or. Macri 10. rep. 2, 11, 1 eorum, qui -antur, simultas aut gratia. VERG. Aen. 2, 363 urbs (Troia)... multos -ta per annos (SEN. clem. 1, 4, 2 huic urbi [Romae] finis -andi erit; opp. parendi. SIL. 3, 509 -antis... Romae [RVT. NAM. 1, 64]. PASS. Petr. 1 indecenti fluxu). LIV. 23, 2, 4 mallet incolumi quam eversa re publica -ari. 23, 4, 1 sine armis... omnibus concedentibus -batur. 24, 23, 11 ut factio ac pauci... -entur. 24, 25, 8 <e>a natura multitudinis est: aut servit humiliter aut superbe -atur. 24, 29, 7 syn. regnent. 39, 27, 8 -ari adsentatores regios. perioch. 117 p. 111, 19 Antonius cum impotenter (cf. p. 1900, 27) -retur. FEST. p. 356, 11 la)tius -ari (AVG. civ. 4, 6 tit. STAT. Theb. 2, 162 duces tumidi solio et late -antibus armis [AVG. civ. 1, 6 p. 10, 22 D.]). SEN. Herc. f. 384 -are tumidus, spiritus altos gere. 395 -are ut libet. Herc. O. 328 illic. Phoen. 597 humilis... socrum lixa -antem sequar? (cf. 598 opposita servitus, regnum). SIL. 4, 228 terrae -antis (i. Italiae) alumni. TAC. Germ. 45 femina -atur sc. apud Sithones. ann. 6, 28 (syn. regnare). SVET. Tib. 53, 1 v. p. 1898, 65 sqq. Otho 12, 2. FLOR. epit. 1, 21, 1 servi translata... in se re p. -bantur. 3, 16, 3 iam tertium annum. CALP. decl. 6 p. 7, 4 sceleratis ingeniis... non -ari instar servitutis est. FRONTO p. 21, 15 N. populus; syn. praepollet (CLAUD. 24, 108 populum Romanum... -andi rursus in usum excitat). AMPEL. 15, 8 Pisistrati filios saepe -antes (16, 3). APVL. flor. 15 p. 55 eo (Polycrate)... -ari orso. Plat. 2, 18 opp. servire servitium. TERT. nat. 2, 9 p. 110, 24 -antium Romanorum (2, 17 p. 130, 6 Romani meruerint -are sic, ut parum absit, quin ipsis suis deis praevalent. cf. supra l. 39 sqq.). anim. 46 p. 346, 8 al. LACT. inst. 7, 15, 5 populus dei... ab his (gentibus) -antibus premitur. 7, 15, 11 oriens -bitur atque occidens serviet. 7, 24, 6 iustis -antibus sc. in civitate sancta. FIRM. math. 5, 4, 2 homines -andi accipiunt potestatem (AVG. civ. 5, 19 p. 229, 33 D.; v. p. 1906, 23). AVSON. 258, 11 -ante Tito. 297, 3 provincia... obtinuit multos -andi iure (v. p. 1906, 22) colonos. 342, 3 qui recte faciet, non qui -atur, erit rex. VVLG. prov. 12, 24 manus fortium -bitur. al. AVG. civ. 1 pr. p. 4, 4 terrena civitas cum -ari appetit, ipsa ei (v. p. 1904, 68. 78) -andi libido (v. supra l. 28 sq.) -atur. 5, 12 p. 212 ei consules appellati... a consulendo, non reges aut domini a regnando atque -ando (parum certe inseri solet lacunae q. e. Cic. rep. 2, 53). MART. CAP. 1, 79 uterque frater Iovis -andi sertum pro regni condicione gestabat. ASSUMPT. Moys. 6, 7 Herodes (p)roduct natos (qui su)ccedentes sibi breviora tempora -arent (Hilgenfeld, donarent cod.).

2 passive: TRAG. inc. 185 o domus antiqua, heu quam dispari -are domino. NIGID. Prisc. gramm. II 386, 1 omne pecus indomitum... ea natura est, ut cicurari et -ari (domari coni. Bücheler, sed v. p. 1898, 34) possit. IREN. 3, 8, 1 non subici mammonae neque -ari ab eo. 5, 9, 4 illa... subiecta sunt et... -antur ab eo (xvrieύται). Ps. CYPR. adv. Iud. 9 -antes servi, -ti regnantes. LACT. mort. pers. 16, 7 verus triumphus, cum dominatores -antur. RVRIC. epist. 1, 3 p. 355, 11 pietas, per quam... acuuntur bruta, -antur barbara,

immania placantur. ASSUMPT. Moys. 2, 3 postea -bitur terra a principibus.

B accedunt praepositiones: 1 in c. abl. (et sensu locali et interdum ita, ut fere vim praepositionis c. acc. positae habeat. IDIOM. cas. gramm. IV 572, 4 -or in civitatem [v. infra l. 49 sqq.] et civitate, δεσπόζω τῆς πόλεως): a de hominibus: in fortunis, bonis, familia, domo, sim. (spectat plerumque ad licentiam -andi in invasis): CIC. Quinct. 94 in capite fortunisque hominum honestissimorum -entur ii qui eqs. 98 cum illum in paternis bonis -ari videret (S. Rosc. 27. cf. FIRM. math. 3, 6, 19 in re... uxoris). TERT. nat. 2, 13 p. 121, 14 neque quisquam aliis praestare <potest, in quo non ipse> -etur (suppl. inc.). uxor. 1, 4 p. 675 Oe. in aliena familia. FIRM. math. 6, 9, 12 uxores... quae sibi in domo omnem -andi vindicent potestatem (cf. p. 1906, 23). VVLG. eccles. 2, 19 -bitur in laboribus meis heres. AVG. in psalm. 7, 5 possessio, in qua -ari desiderat. in negotiis vel iis, ad quae negotia pertinent, negotiaque gerentibus (spectat ad potentiam vel licentiam agendi): CIC. div. in Caec. 24 videt Hortensius... sese in iudiciis diutius -ari non posse (ASCON. in Cornel. p. 61, 32 St. cf. p. 1904, 17). Verr. II 1, 136 Chelidon in his sartis tectisque -ta est. II 2, 46 auctio... in qua cohors istius (Verris)... -ta est. LIV. perioch. 9 p. 16, 9 factio in comitiis et campo propter nimias vires. AMPEL. 43 Pompeius... in senatu. VVLG. I Petr. 5, 3 ut -antes in cleris (ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων). in obsessis, captis (cum licentia victoris): VERG. Aen. 2, 327 incensa Danaï -antur in urbe. LIV. 8, 31, 7 victorem, velut in capto exercitu -antem, quidquid licuerit... in militibus ausurum. 35, 12, 7 Achaeos... -antes in Peloponneso. 38, 48, 1 impotentius (cf. p. 1899, 46) in Asia Galli. VELL. 2, 23, 3 in Italia Cinna (FLOR. epit. 2, 7, 4 Hannibalem. 3, 12, 6). PLIN. nat. 4, 39 Macedonia in Bactris, Medis, Persis -ta. spectat ad imperium, principatum universaliter: SEN. benef. 4, 18, 3 hominem -ari etiam in mari iussit societas. LACT. inst. 7, 14, 14 homo in... mundo... -etur (epit. 64, 4). 7, 24, 15 reges -buntur in terra (VVLG. gen. 45, 26 in omni terra Aegypti. IV Esdr. 11, 32). Ios. 12, 4 in monte. psalm. 109, 2 -are in medio inimicorum tuorum (κατακυριεύει ἐν μέσῳ eqs.). Sirach 44, 3 -antes in potestatibus suis (κυριεύοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν). nota (cf. p. 1903, 56 sqq. 1904, 15. 17): spectat ad vim aliquid ad voluntatem efficiendi, movendi: QVINT. inst. 2, 5, 8 -etur in affectibus orator. AVSON. 328, 3 Bissula -atur in eius (domini) deliciis.

β de potestate divina: CIC. Tusc. 1, 74 -ans ille in nobis deus. Ov. fast. 3, 315 di sumus agrestes et qui -emur in altis montibus. COMM. instr. 1, 21, 1 -entur in auro dei montenses. ITALA psalm. 65, 7 (Cas.) dei -ati (δεσπόζοντι) in potentatu suo (in virtute sua VVLG.) aeternaliter. TERT. anim. 49 p. 380, 15 magna vis... daemonum in illo climate -atur. FIRM. math. 6, 11, 10 anima... daemone in corpore -andi tribuat potestatem (cf. p. 1906, 23). AVG. in epist. Ioh. 6, 7 diabolus in eis -ari, qui eqs. Ps. AVG. serm. 115 (= CAES. ABEL.), 3 ut in ea (mala conscientia) diabolus incipiat -ari.

2 in c. acc. (cf. supra l. 5): a de hominibus: spectat ad imperium: Ov. met. 1, 77 animal... quod -ari in cetera posset. LACT. mort. pers. 38, 6 in Romanos. HIER. epist. 65, 16, 4 in quos -antur et regnant reges et domini. VVLG. iud. 8, 23 nec -bitur in vos filius meus (ibid. vestri, vobis). PRISC. perih. 350 Roma in orbem (orbe var. lect.). nota: HERM. Pal. mand. 12, 6, 2 habebitis virtutem -andi in facta diaboli (i. virtutem facta d. imperio vestro subiciendi; δύναμιν τοῦ κατακυριεύσαι τῶν eqs.; omnium operum diaboli vulg.). spectat ad potentiam, licentiam: LIV. 3, 53, 7 -ari iam in adversarios vultis. CYPR. ad Donat. 5 in omnem adversarii... exercitum imperioso iure -etur. spectat ad potestatem domini familiae: CVRT. 8, 7, 1 non ut ingenuis imperare coepisti, sed quasi in mancipia -aris. VVLG. I Tim. 2, 12 mulieri non permitto... -ari in virum, v. infra l. 78. p. 1901, 67 (AVG. gen. c. Manich. 2, 11, 15).

β de potestate divina: LVCAN. 5, 727 quantum mentes -atur in aequas iusta Venus (cf. p. 1901, 19). LACT. inst. 1, 8, 7 ut habeat deus vel ministros vel in quos possit ipse -ari. INSCR. christ. Rossi II p. 169, 25, 2 qui regnas -ans sursum in astra deus. HERM. vulg. mand. 12, 5 p. 67, 14 diabolus... -atur in dei servos (καταδυναστεύει αὐτῶν, deest Pal.). ITALA eccles. 10, 4 (Filastr. 131, 6) si ascenderit spiritus inimici -antis in te (τοῦ ἐξουσιάζοντος, VVLG. potestatem habentis). AVG. trin. 4, 15, 20 in quod vitium maius accipiat -andi ius (v. p. 1906, 22) ille superbissimus spiritus.

3 inter, intra: CAES. Gall. 2, 31, 6 inter quos -ari consuessent. Ov. am. 3, 6, 63 tu centum aut plures inter -bere nymphas. AVG. civ. 17, 17 p. 241, 22 inter quos (inimicos, cf. VVLG. psalm. 109, 2 in medio inimicorum supra l. 35) -atur Christus. TAC. ann. 3, 54 intra Italiam -antibus Romanis. *4 trans:* SEN. epist. 113, 30 qui ius (cf. p. 1906, 22) -andi trans maria cupiunt. *5 supra, super:* a c. acc.: ITALA I Tim. 2, 12 (cod. d, Pelag. ad l.) supra virum (gr. et VVLG. v. p. 1901, 67 sq.; supra l. 61). HERM. vulg. mand. 12, 2 super cupiditatem malam (τῆς ἐπιθυμίας... κατακυριεύσαι, mali desiderii Pal.). VVLG. Is. 28, 14 super populum meum. Bar. 3, 16 super bestias (κυριεύοντες τῶν θηρίων). aliter: VVLG. II reg. 8, 3 profectus est, ut -aretur super (i. trans) flumen Euphraten. *b super c. abl.:* VVLG. Zach. 6, 13 -abitur super solio suo.

C accedunt casus: 1 *abl. loc.* (aliter v. p. 1898, 51 sq.), item locat. l. 5: a de hominibus (bestiis l. 15): spectat ad potentiam, licentiam (cf. p. 1900, 16 sqq.): CIC. or. pro Gallio frg. (A VI 2 S.) his ... ludis ... unus quidam poeta ... -atur (v. *Hauler*, *Wien. St.* 27, 1905, 95 adn.). Rab. Post. 39 -atus est ... Alexandriae, sc. Rabirius (opp. in superbissimo dominatu fuit). spectat ad imperium: VERG. Aen. 1, 285 domus Assaraci ... victis -bitur Argis. 3, 97 domus Aeneae cunctis -bitur oris. 6, 766 genus Longa nostrum -bitur Alba. 7, 70 virum ... summa -arier arce. LIV. 33, 46, 1 iudicum ordo Carthagine ea tempestate -batur. SEN. Herc. O. 1590 nulla -etur aula, qui putet solum decus esse regni eqs. (Tro. 2 magna potens -atur aula). FLOR. epit. 1, 11, 1 populus, qui foris -batur (opp. domi serviret). AMPEL. 14, 8 toto mari (18, 19). CLAUD. 3, 143 toto (toti var. lect.) -bere mundo (opp. parere). carm. min. 42, 3 -atur uterque (aper et leo) montibus. huc fort. potius quam ad dat. referenda: CLAUD. 24, 237 v. infra l. 78. INSCR. christ. Diehl 46, 17 v. infra l. 34. b de potestate divina: SEN. Herc. f. 658 Plutonem -antem ... regno capaci. Phaedr. 185 potens ... tota mente -atur deus (Amor, cf. p. 1900, 64).

2 dat. (PRISC. gramm. III 273, 27 -or tibi; cf. p. 1902, 17. RVFIN. Adamant. 1, 3 dominus quis dicitur pro eo, quod -atur alicui [*κύριος λέγεται διὰ τὸ κυριεύειν τινῶν*]): a de hominibus: α spectat ad imperium: -ari terris, gentibus, hominibus (et in re publica et universaliter), al.: TERT. nat. 2, 12 p. 119, 17 quae terra nunc -atur orbi (ALC. AVIT. carm. 2, 79. 4, 610 DRAC. laud. dei 1, 571). CHALC. transl. 25^a regum ... maximae parti continentis -antium. AVR. VICT. Caes. 33, 3 orienti latrones seu mulier -aretur. HIER. v. l. 84. VVLG. deut. 15, 6 nationibus (v. p. 1902, 18; sim. saepe in V. T.). Marc. 10, 42 qui videntur principari gentibus, -antur eis (*κατακυριεύουσιν αὐτῶν*). RVFIN. hist. 9, 9, 12 p. 833, 16 orientis partibus (*δυναστεύοντι*). CLAUD. 3, 143 var. lect. v. supra l. 14. OROS. hist. 7, 2, 1 Romam ... gentibus -antem. 7, 34, 4 Orienti simul atque Occidenti ... propago Theodosii. COD. Iust. de cod. confirm. pr. Romanorum genus omnibus ... nationibus. INSCR. christ. Diehl 46, 17 (cf. supra l. 16) odoriferis quondam -ta Sabaeis (sc. regina Sabae). PAVL. NOL. epist. 49, 12 hominibus commortaliibus ... -antes cupiditatum ... suarum servi sunt. AVG. civ. 4, 15 iniuriosi iustioribus (in psalm. 124, 7). al. acced. in finale (cf. p. 1905, 23): VVLG. eccles. 8, 9 interdum -atur homo homini in malum suum. eis, quae in terra sunt: VVLG. gen. 1, 28 -amini piscibus maris et volatilibus caeli eqs. DRAC. laud. dei 1, 335 -urum cunctis dominator ... plasmavit hominem. 1, 582. v. et p. 1902, 1. 1903, 3. PS. AVG. quaest. test. I 124, 8 p. 384, 15 rex legibus et hominibus. -ari potestate insignibus, cf. p. 1902, 44 sqq. (inest notio et superandi et subiectis ad voluntatem imperandi, cf. β): IREN. 1, 25, 3 potestatem habere ad -andum principibus eqs. (VVLG. prov. 19, 10 servum ... principibus). HERM. Pal. mand. 7, 2 -ari incipis diabolo (gr. et vulg. v. p. 1902, 46). ENNOD. opusc. 4, 16 p. 386, 29 presbyter spiritibus immundis -batur. sim. rebus praevalidis: AVG. epist. 36, 16 (ex scripto 'urbici' cuiusdam de ieiunio) ieiunio (*abl. instr.*) ... trium ... germanitas ignibus coruscanti carceri -ta. ENNOD. dict. 9, 2 p. 451, 1 imperiosis undarum cumulis homo -urus ingreditur. β spectat ad potentiam, licentiam: ITALA Zach. 7, 10 (Comput. Carth. 1, 7) viduae et pupillo ... nolite -ari (*χήραν ... μὴ καταδυναστεύετε*, VVLG. viduam ... nolite calumniari). FILASTR. 131, 3 p. 100, 4 non ... dicit ... -ari illum (Cain) fratri suo (cf. p. 1902, 54 sqq.). OROS. hist. 2, 4, 15 quemquam suae (Romanorum) libertati. γ spectat ad coercionem frenandorum, illicitorum: HERM. vulg. sim. 10, 1 p. 160, 14 poteris -ari omni nequitiae (gr. desunt, Pal. aliter). AMBR. Nab. 16, 67 qui corporali lasciviae mentis -entur imperio. HIER. reg. Pachom. 159 -etur praepositus carni suae iuxta mensuram sanctorum. VVLG. prov. 16, 32 animo suo. RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 7, 2 p. 272, 21 vitiis. AVG. conf. 7, 7, 11 p. 153, 6 deo serviens -arer corpori. c. Pelag. 1, 16, 32 membris. CASSIAN. conl. 6, 10, 2 desiderii et concupiscentiis. PS. PROSP. prom. 1, 6, 1 peccato suo (antea VVLG. gen. 4, 7 -beris eius sc. peccati). δ spectat ad potestatem domini familiae: ITALA I Tim. 2, 12 (Cypr. testim. 3, 46) mulieri non permittitur -ari viro suo (*ἀνδρατεῖν ἀνδρός*, cod. d v. p. 1900, 78, VVLG. in virum). SPART. Carac. 7, 4 uxori (AMBR. vid. 13, 81). GREG. M. dial. 1, 4 p. 172^c cui (puero superbo et contumaci) vix poterat vel ipse -ari Iulianus (dominus). domui: IREN. 4, 9, 1 universae domui v. infra l. 81; aliter VICT. VIT. 1, 30 Maxima serva universae domui -batur (intellege 'quasi -batur'). ε spectat ad ius domini: AVG. epist. 126, 8 nos (episcopi) ... rebus ecclesiae -ari existimamur, nos opibus frui (cf. ibid. 7 p. 13, 11 praedia ecclesiae nunc ut dominus existimor possidere. v. et 125, 2 p. 4, 15). c. epist. fund. 37 p. 243, 12 bona, quibus tu ... -areris.

b de potestate divina: PS. APVL. Ascl. 27 p. 65, 7 terrae et mari -atur Iuppiter Plutonium (p. 65, 12). CLAUD. 24, 237 Latonia pariter silvis -aris et astris (potest referri ad abl.). AVG. civ. 7, 14 p. 291, 24 D. Mercurius ... ipsi ... regi deorum -atur, si eqs. IREN. 4, 9, 1 paterfamilias dominus (i. deus) est, qui universae domui paternae -atur. AMBR. patr. 11, 50 p. 152, 11 et hominibus et angelis Christus. al. HEGES. 5, 9, 2 caelo et aeri, terrae et mari deus. HIER. epist. 45, 6, 1 nec mihi -etur Nebuchodonosor, sed Iesus. EPIPHAN.

Hier. epist. 51, 7, 2 homo ad imaginem dei ... omnibus. VVLG. psalm. 88, 10 tu -aris potestati maris (*δυναστεύεις τοῦ καύτους τῆς θαλάσσης*). AVG. gen. ad litt. 8, 12 oboedienti subiectoque homini deus (sim. saepe) c. Cresc. 4, 4, 1 p. 497, 22 deus ita vestrorum episcoporum mentibus -tus est, ut ... cogerentur fateri eqs. PS. AVG. quaest. I 111, 21 p. 286, 6 (ad VVLG. psalm. 23, 10 'dominus virtutum') virtutibus -atur. IREN. 5, 21, 1 homini diabolus (5, 22, 2 hominibus diabolus et ei ipsi deus. 5, 24, 4. AVG. agon. 1, 1 et saepe. PS. AVG. quaest. test. II nov. 9 p. 434, 21). PS. AVG. quaest. test. I 113, 7 p. 302, 1 potentiis spiritalibus. AVG. civ. 8, 22 p. 354, 3 multis ... tamquam captis subditisque -antur daemones (epist. 149, 26 per carnalia vitia. CASSIAN. conl. 7, 12^u. energumenis immundi spiritus [8, 14, 1. 8, 15 v. p. 1882, 59]).

3 genet. (cum subst. tum pronominum), cf. gr. *ἐργεῖν*, *κυριεύειν* τινός et sim. AVG. loc. hept. 1, 3 p. 507, 15 'implete terram et -amini eius' (= VVLG. gen. 1, 28) latina ... locutio est '-amini ei'. BEDA gramm. VII 271, 1 -or tui et -or tibi (iuxta inveniuntur dat. et genet.: VVLG. deut. 15, 6 -beris nationibus plurimis, et tui nemo -bitur. iud. 8, 23 v. p. 1900, 53. 9, 2 vestri ... vobis. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 2 v. p. 1903, 3 sq. PS. PROSP. prom. 1, 6, 1 v. p. 1901, 64 sq. al. inc. gen. an dat.: v. infra l. 60 sqq.): a de hominibus: α spectat ad imperium: -ari gentium, terrae, hominum (et de -ndo in re publica et universaliter), al.: gentium, hominum: ITALA gen. 15, 13 (Tycon. 5 p. 55, 8) -buntur eorum (*δυναστεύουσιν αὐτοῖς*, VVLG. subicient eos servituti). num. 24, 7 (Lugd., Cypr. testim. 2, 10 al.) gentium multarum (*κυριεύσει, om. VVLG.*). Ios. 24, 33 (Lugd.) illorum (*ἐκκυλεύσεν, om. VVLG.*). Is. 3, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 27 p. 515, 10) vestri (*κυριεύουσιν, VVLG. eis*). Is. 42, 19 (Tert. adv. Marc. 3, 6 p. 384, 22) eorum (*κυριεύοντες, VVLG. aliter*). Marc. 10, 42 (cod. k al.) eorum (*κατακυριεύουσιν, VVLG. eis; sed Matth. 20, 25 Luc. 22, 25: et ITALA cod. e [al.] et VVLG. eorum*). TERT. apol. 26, 3 Romani ... numquam -uri eius (gentis Iudaeae). MIN. FEL. 12, 5 Romani ... fruuntur orbe toto vestrique -antur. HIER. in Ier. 1, 100, 2 p. 72, 15 cuius gentis. VVLG. iud. 8, 22 nostri psalm. 10 (sec. Hebr.), 5 omnium inimicorum suorum. psalm. 48, 15 -buntur eorum iusti. al. LIB. iubil. 22, 8 gladius inimici non <do>minatus est mei. al. terrae (et eorum, quae in terra sunt): ITALA gen. 1, 26 (Aug. gen. ad litt. 3, 19 p. 84, 21) piscium (*ἐργεῖσθαι, VVLG. praesit*). gen. 1, 28 (Aug. ibid. p. 84, 27) eius terrae (item exod. 33, 1 [Barnab. 6, 13; cf. 6, 8 domini estote]. gr. *κατακυριεύσατε αὐτῆς* [gen. 9, 1. 7, om. VVLG. et exod. 33, 1 et gen. 9, 1. 7] VVLG. subicite eam). VVLG. Sirach 17, 4 bestiarum et volatilium (*κατακυριεύειν*). IUL. VAL. 3, 48 orientis omnis. 3, 55 -arere cunctorum (LACT. ira 14, 3 rerum omnium). LIB. geneal. chron. I p. 183, 450 maris et terrae. potestate insignium, eminentium (cf. p. 1901, 43 sqq.): HERM. vulg. mand. 7 p. 50, 13 timens ... dominum -beris illius (diaboli; *κυριεύσεις τοῦ διαβόλου*. Pal. v. p. 1901, 46). HIL. in psalm. 52, 21 p. 133, 22 cuius (viri) in lucta -batur Iacob (syn. adversus quem ... in lucta ... invaluit). TYCON. 7 p. 72, 13 qui stellarum dei, id est sanctorum, -andum putant, cum ipsorum (maiorum) minores -entur. item rerum praevalidarum: HERM. vulg. mand. 12, 6 p. 68, 16 potestatem -andi omnium operum diaboli (gr. et Pal. v. p. 1900, 54 sqq.). β spectat ad potentiam, licentiam: -ari hominum: IREN. 3, 23, 4 Cain cum zelo et malitia suspicatus est posse -ari eius (fratris; ex loco gen. 4, 7 prave intellecto, v. p. 1898, 81. cf. FILASTR. 131, 1 [ad gen. 4, 7 'ipsius -beris' v. p. 1901, 55] putant haeretici, quod dixerit ei: tu eris dominus fratris tui). HIL. c. Const. 15 pauci plurium. TYCON. 7 p. 76, 7 dum hi, qui -antur humilitatis, subditos ... affligunt (seq. quibus non sufficit potestas, sed ea immoderatus uti contendunt). VVLG. psalm. 10 (sec. Hebr.), 10 pauperum. inc. gen. an dat.: ITALA II Cor. 1, 23 (cod. d = VVLG.) non -amur fidei vestrae (gen. potius agnoscend. propter graeca: *οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως*). AVR. VICT. Caes. 33, 13 genus hominum (sc. actuatorum) ... nequam, venale ... annonae -ans (gen. potius agnoscendus videtur propter part.). γ spectat ad coercionem frenandorum, illicitorum: VVLG. gen. 4, 7 -beris illius (peccati). HERM. vulg. mand. 5, 1 p. 43, 16 omnium operum nequissimorum (*κατακυριεύσεις, malorum operum Pal.*). 9 p. 55, 9 contemne ... dubitationem et -beris eius in omni re (*κατακυριεύσον αὐτῆς*, superior illa esto Pal.). Pal. mand. 12, 2, 5 mali desiderii v. p. 1900, 80. FILASTR. 131, 3 p. 100, 5 cogitationis tuae malae. δ spectat ad potestatem alqd. suum reddendi, alq. re potiendi: HERM. vulg. mand. 12, 4 p. 66, 15 deus omnem potestatem dedit homini, ut -etur horum mandatorum (*τῶν ἐντολῶν κατακυριεύσαι, deest Pal.*). item Pal. mand. 5, 2, 8 mandati mei (*κυριεύσεις, vulg. v. p. 1881, 10 sqq.*). vulg. sim. 9, 2 p. 117, 15 (= Pal.) eorum -are, quae vides (*ἃ δὲ βλέπεις, ἐκείνων κατακυριεύεις*). BARNAB. 7, 11 qui voluerit tollere lanam (in medio spinarum positam) ... oportet ... sic -ari illius. ε spectat ad potestatem domini familiae: HIL. myst. 1, 26, 5 p. 22, 7 iugum eius -uri fratris (cf. gen. 27, 40). VVLG. gen. 3, 16 tui (uxoris). ζ spectat ad ius domini: VVLG. Dan. 11, 43 -bitur (rex) thesaurorum auri et argenti (*κυριεύσει ἐν τοῖς ἀποκρύφους τοῦ χρυσοῦ eqs.*).

b de potestate divina: PS. APVL. Ascl. 39 p. 78, 20 caelestes dii catholicorum -antur. ITALA Ier. 3, 14 (Hier. in Ier. 1, 58, 1 p. 46, 3 [D.]

vestri deus (κατακυριεύσω ὑμῶν). IREN. 2, 6, 1 -antem ipsorum deum. 3, 6, 1 qui -atur omnium (3, 6, 4. 4, 1, 1. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 2 p. 245^{ext.} sicut omnibus, quae in terris sunt, homo... -atur, sic et deus omnium caelestium... -atur [v. p. 1902, 17sq.; gr. bis gen.]). 4, 1, 1 demiurgum... verbo tenus dici, eo quod -etur conditionis. al. AMBR. patr. 11, 56 p. 157, 2 Iudaeorum et gentium (VVLG. psalm. 21, 29 [δεσπόζει τῶν ἐθνῶν]). VVLG. Ier. 31, 32 eorum. Rom. 14, 9 Christus et mortuorum et vivorum (κυριεύσῃ). inde saepe ECCL. HERM. vulg. vis. 3, 4 p. 18, 2 sancti angeli dei, ... quibus tradidit dominus universam creaturam suam, creandi et aedificandi et -andi creaturae illius (ἀφ᾽ ἑαυτοῦ καὶ οἰκοδομεῖν καὶ δεσπόζειν τῆς κτίσεως πάσης. incrementare et supraaedificare et -are totius creaturae Pal.). mand. 12, 4 p. 67, 8 ego... nuntius poenitentiae, qui -or illius (ὁ κατακυριεύων αὐτοῦ, deest Pal.). HIL. myst. 1, 29, 3 p. 23, 19 F. -antem eorum diabolus. TYCON. 7 p. 76, 7 diabolus... nubium caeli veluti -atur (cf. ITALIA Is. 14, 14 [Ps. Aug. quaest. test. I 113 p. 302, 3] ponam sedem meam in nubibus, ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν νεφῶν).

4 acc.: FVLG. Virg. cont. p. 101, 12 Radamantum... id est 'verborum domantem'... qui verborum impetum -ari scit. EXC. barb. p. 268, 24 Fr. -avit Alexander... omnem terram Chaldaeorum. p. 272, 11 Syriam... Meleagrum ordinavit -are. 274, 1.

II de rebus incorporeis ad animum maxime pertinentibus:

A neque casu neque praep. (praeter in temp. infra l. 53) accedente: ACC. trag. 422 Fors -atur, neque vita ulli propria in vita est (MIN. FEL. 5, 13 fortuna [FIRM. math. 1, 7, 42]). L. CRASS. or. frg. Cic. orat. 219 ubi libido -atur (CIC. Cato 41 SALL. Catil. 51, 3 RVT. LVP. 2, 2 p. 13, 22 OCTAVIA 433. APVL. Plat. 2, 4 iracundia et libido, ratione sub iugum missa. AVG. civ. 1 pr. p. 4, 5 et 14, 28 p. 57, 1 v. p. 1899, 28 sq.; al.). CIC. Sest. 92 vis (cf. infra l. 47). rep. 1, 60 consilio (cf. infra l. 54)... -ante. fin. 2, 117 voluptate (opp. virtutes iacere). SALL. rep. 1, 8, 2 animum, quem -ari decebat, servitio oppressere (AVG. civ. 9, 9 p. 381, 2 D. animus pars -ans. TERT. resurr. 7 p. 36, 4 animam [FILASTR. 97, 3 opp. subiaccens]). LIV. 9, 33, 6 quinquennalem ante censuram et longinquitate potestatis (Crev., -tem codd.). -antem (AMPEL. 18, 21 perpetua Caesarum dictatura -atur. 29, 3. cf. p. 1904, 65). 22, 25, 14 bono imperatore... mentem rationemque -ari. VAL. MAX. 4, 3 pr. iniuria. SEN. epist. 16, 6 repentina ac subita -antur. PLIN. nat. 29, 75 -ante... rerum dissidentia. PLIN. epist. 3, 9, 10 favor et ambitio. TERT. apol. 4, 13 improba... lex est, si non probata -atur (HIL. in Matth. 15, 3 OROS. hist. 5, 2, 5). bapt. 4 p. 204, 22 spiritus... -atur, caro famulatur. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 17 iniquitas (AVG. civ. 1, 25 p. 40, 24 D. SACR. Greg. 37, 4. cf. p. 1904, 45). al. CYPR. zel. 9 p. 425, 8 zelo -ante captivus es. LACT. inst. 1, 20, 25 vitiis ubique -antibus (HIL. in Matth. 21, 1). inst. 7, 1, 21 late perditio -atur (LVCIF. Athan. 2, 5 p. 154, 25). inst. 7, 14, 10 malitia praevalente atque -ante. 7, 22, 11 iniustitia. FIRM. math. 1, 7, 24 vis (cf. supra l. 29)... fati... semper potestate -atur. EPIST. syn. Sardic. (Hil. ad Const. 1) 2, 2 p. 182, 14 alicuius privati potentia -ante. HIL. in Matth. 10, 2 immundi spiritus -ante violentia (16, 2 immundorum spirituum -ante flatu). 17, 8 peccatis -antibus (AVG. civ. 15, 7 p. 70, 3 D. contin. 5, 12 SEDVL. carm. pasch. 2, 56). CLAVD. DON. Aen. 2, 310 p. 189, 18 malis. 11, 275, 2 dementia. VEG. mil. 3, 11 p. 94, 4 in quo momento... pugnandi doctrina consiliumque (cf. supra l. 30) -atur. CLAVD. 7, 187 opes. AVG. mus. 1, 3 p. 1084^p aliquam rem praestare et quasi -ari. al. SEDVL. carm. pasch. 1, 87 iussu -ante. de oratione, actibus oratoris (cf. p. 1900, 38. 1904, 12sq.): QVINT. inst. 8, 3, 62 non... ut debet, plane -atur oratio, si eqs. 11, 3, 72 -atur... maxime vultus. hoc supplices, hoc minaces... sumus eqs.

B accedunt praepositiones: 1 in c. abl. (cf. quae notavi p. 1900, 3 sq.): VARRO ling. 8, 30 cum... in vestitu, ... supellectile... -etur inaequalitas. 8, 77 si in his verbis -aretur similitudo. 8, 79 in hoc (sc. vocabulorum generibus) potius consuetudinem (cf. p. 1904, 42) quam analogias -ari (GELL. 2, 25, 5). CIC. Caecin. 71 nimia ista quae -atur in civitate (urbe T) potentia. Cluent. 5 falsa invidia... -etur in contionibus (syn. valeat; opp. iaceat, repudietur). de orat. 1, 30 haec una res (eloquentia, cf. p. 1904, 12 sq.) in omni libero populo, maxime in pacatis tranquillisque civitatibus, praecipue semper floruit semperque -ta est (2, 83). leg. 2, 2 in his... rebus... natura (cf. l. 72) -atur. ad Q. fr. 1, 1, 4 neque... eiusmodi partem rei publicae geris, in qua fortuna -etur (SALL. Catil. 8, 1 in omni re. PLIN. epist. 5, 20, 3 v. p. 1904, 24). SVLP. RVT. Cic. epist. 4, 12, 1 casus et natura (cf. l. 69) in nobis -atur (PRISCILL. tract. 10, 128 p. 95, 1). LVCR. 3, 138 sed caput esse quasi et -ari in corpore toto consilium (3, 709). COLVM. 1, 1, 16 usus et experientia -antur in artibus. 1, 8, 14 unum... -atur in rusticatione, quidquid exigitur culturae, semel facere. APVL. Plat. 2, 15 animae portio, in qua ira -atur. TERT. apol. 1, 3 legibus (cf. infra l. 83) in suo regno -antibus. castit. 3 p. 741 in quibus (dei placitis) disciplina -atur (opp. indulgentia patrocina-tur). ITALIA Rom. 6, 14 (Pelag. in Rom. 6, 14. sim.: Rufin. Adamant. 1, 27 p. 57, 9) peccatum... in vobis (in vos cod. d, v. p. 1904, 26) iam non -bitur (ἐμῶν οὐ κυριεύει. VVLG. v. p. 1904, 51). Rom. 7, 1 (cod. d = VVLG.) lex (cf. l. 78) in homine (κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου). CENS. 15, 1 p. 28, 9 in te animi potius quam corporis naturam...

-ari. FIRM. err. 16, 4 p. 39, 15 ne, quidquid hominem dei conatur perdere, diutius in terra -etur. FAV. EVL. p. 7, 28 multum... in re-rum natura -atur numerus septimus. HEGES. 5, 29 in ipso templo furor bellicus -batur. VVLG. Tob. 4, 14 superbiam numquam in tuo sensu aut in tuo verbo -ari permittas. AVG. civ. 14, 13 p. 33, 18 D. elationis vitium in diabolo maxime -ari. 14, 19 p. 43, 7 voluntas... in usu membrorum. lib. arb. 1, 3, 8 libidinem in toto maleficiendi genere. 1, 8, 18 id (sc. ratio)... -atur in homine, cui dominatio lege aeterna debetur. pecc. mer. 1, 11, 13 p. 13, 25 in hominibus reatus peccati. al. COD. Iust. 6, 37, 23, 2^a in omnibus... testatoris voluntatem -ari. PS. PRIMAS. in Cor. I 3, 2 p. 512^c in (in non habet PELAG.) quibus omnis malitia -atur. de oratione, actibus oratoris (cf. p. 1903, 67): CIC. de orat. 1, 60 ad... motus vel inflammandos... vel etiam extinguendos, quod unum in oratore -atur (3, 213 actio... in dicendo una -atur. QVINT. inst. 11, 3, 7). orat. 79 idque (sc. acutas crebrasque sententias poni; atque codd.) in hoc oratore -abitur. QVINT. inst. 6, 2, 4 hoc (sc. iudicem rapere eqs.) est, quod -atur in iudiciis (cf. p. 1900, 18). 6, 4, 4 in qualitate generali... perpetua -atur oratio. 8 proem. 7 affectus... maxime... in ingressu ac fine -ari.

2 in c. acc.: CIC. Cato 38 si senectus se ipsa defendit, si ius suum retinet, si nemini emancipata est, si usque ad ultimum spiritum -atur in suos. SEN. contr. 1, 8, 5 ille in nos -atur affectus, qui animum primus intravit. SEN. dial. 4, 36, 6 nullus affectus est, in quem non ira -etur. LVCAN. 5, 727 (v. p. 1900, 63). PLIN. epist. 5, 20, 3 in actionibus (v. p. 1903, 71)... utramque in partem fortuna -atur. ITALIA Rom. 6, 14 (cod. d, al.) peccatum in vos non -bitur (VVLG. et gr. v. l. 51. p. 1903, 82). HERM. vulg. mand. 12, 5 p. 67, 13 potentia diaboli -atur in dei servos (καταδυναστεύειν τῶν, deest Pal.). item 12, 5 p. 67, 14. nota: DRAC. laud. dei 2, 49 virtus dei solis in orbem lunaresque amplexa globos -atur agitque (i. solis lunaresque globos amplexa dominatu suo in orbem ire cogit). 3 super: PELAG. in I Cor. 13, 5 caritas super fratres non cupit -ari. 4 intra, inter: EPIST. episc. a. 539 (Hil. coll. antiar. B VIII 1) 2 p. 174, 17 penitus -ans iam intra ecclesiam haeresis. HYD. chron. II p. 33, 220 inter Gallacos et Suevos... perturbatio -atur. 5 adversus: AVELL. p. 40, 8 adversus fideles diu ubique -etur impietas.

C accedunt casus: 1 abl.: LVCR. 3, 281 animae quasi totius... anima... -atur corpore toto (v. Heinze ad l.). APVL. Plat. 2, 15 mente tota -atur voluptatibus conflata vita. dat. potius agnoscendus quam abl. (dat. certe: infra l. 57. 69. 70. 71. 78): FRONTO p. 122, 19 N. eloquentia mentibus -atur. AVG. c. Cresc. 2, 2, 3 consuetudo (cf. p. 1903, 63) his sonis (sc. nominis formationis anomalae) iure -atur. 2 dat. (v. et l. 41. 42): ITALIA psalm. 118, 133 (Aug. epist. 130, 22 al., v. ind. Corp. Vind. 58; cf. etiam p. 1903, 42) ne -etur mihi omnis iniquitas (μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία, VVLG. mei... iniustitia). ITALIA Rom. 7, 1 (Ambrosiast. in Rom. 5, 20. 7, 4 al. Hier. epist. 55, 4, 3 Gaudent. serm. 10 p. 918^a) lex... homini (gr., cod. d et VVLG. v. p. 1903, 83). inde Ps. AVG. quaest. test. I 69, 3 p. 120, 11. al. IREN. 3, 18, 7 non... spiritui -batur peccatum, sed homini (AMBROSIAST. in Rom. 6, 14. 7, 20. VVLG. Rom. 6, 14 vobis non -bitur [gr. v. p. 1903, 82]. PAVL. NOL. carm. 9, 70 peccata suis -antia membris. AVG. contin. 3, 8 al.). 4, 15, 1. 5, 1, 1 iniuste -batur nobis apostasia. LACT. inst. 2, 1, 18 cui (corpori) -ari debet animus (AVG. c. Fel. 2, 17 p. 846, 14 et saepe al.). CLAVD. MAM. anim. 1, 13 p. 56, 9 anima... corpori iuste -ta (cf. infra l. 70). FORTVN. rhet. 1, 14 p. 92, 7 deliberatio et demonstratio genera sunt dicendi, quae statibus -antur ('übergeordnet sind' Reuter in schedis; opp. servire). HIL. in Matth. 5, 4 animi generositati... carnis vitiosa origo. SCHOL. Hor. epist. 2, 2, 146 tibi... morbus (v. p. 1905, 70)... avaritia et cupiditas (VAL. CEM. hom. 20, 9). AMBR. Iac. 1, 4, 15 quasi servo culpa -atur. epist. 37, 39 ira. AMBROSIAST. in Rom. 7, 5 vitia peccatorum... in carne agentibus (CASSIAN. conl. 18, 14, 3. AVG. civ. 6 pr. p. 242, 18 vitium. POMER. 3, 20, 3 p. 504^c nihil sibi vitii rebellare aut -ari). in Rom. 7, 23 homini consuetudo (cf. supra l. 42). VVLG. psalm. 102, 19 regnum (cf. p. 1903, 34 sqq.) ipsius (dei) omnibus (omnium PSALT. Rom.). PELAG. in I Tim. 3, 11 quod (sc. detrahendi studium) illi sexui (i. feminis) praecipue -atur. RVTIN. hist. 8, 14, 5 p. 785, 31 libido... ei latius -batur (AVG. civ. v. p. 1899, 70. pecc. mer. 2, 28, 45 p. 116, 24). AVG. anim. 4, 5, 6 p. 387, 3 ceteris (partibus corporis)... ἡγεμονικόν. civ. 5, 10 tit. voluntatibus hominum... necessitas. 8, 23 p. 356, 25 homini sua figmenta. 9, 4 p. 374, 19 eis (perturbationibus) -atur mens (9, 6 p. 376, 16 al.). 9, 8 p. 379, 31 perturbatio passionum stultis malisque. 14, 28 p. 57, 10 -ante sibi superbia (in psalm. 143, 5 avaritia. nat. et grat. 13, 14 illi... negligentia. saepe sim.). civ. 15, 7 p. 70, 20 subditae carni ratio -etur (BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 450, 20 quibus ratio -atur). PS. AVG. quaest. test. I 109, 13 p. 264, 4 iustitia regibus. SACR. Greg. 204, 19 delicta... quibus adversa -antur. SIDON. epist. 2, 13, 2 regibus -andi desideria -antur (cf. p. 1899, 70). RVTIC. epist. 2, 15 p. 396, 22 non caro... -etur spiritui (opp. deserviat). BOETH. cons. 2, 7 p. 43, 2 minimum nobis ambitionem... fuisse -tam. VITAE patr. 3, 184 -antur mihi passionibus cordis mei. 5, 11, 15 -batur ei oblivio (κατακυριεύετο ὑπὸ τῆς λήθης Cotelier p. 475). VEN. FORT. carm. 3, 14, 16 cui rabies mundi nil (adv.) -are potest. GREG. M. epist. 4, 30 p. 311, 2 quod [D]

eis (*militibus mussantibus*) -ari consueverat... murmur. **3 genet.** (*cum subst. tum pron.*): ITALA Rom. 6, 14 (Tycon. 12, 9) peccatum vestri non -abitur (*gr. et VVLG. v. p. 1903, 82*). TYCON. 3 p. 17, 7 -atur eius lex. AMBROSIAS. in Rom. 7, 20 quia... mancipavit se... peccato, iure illius (*hominis*) -atur. VVLG. psalm. 118, 133 v. p. 1904, 46. PSALT. Rom. 102, 19 v. p. 1904, 66. AVG. civ. 14, 21 p. 45, 21 D. anima... eius (*corporis*)... maxime -atur. in psalm. 18, 1, 14 si mei non fuerint -ta occulta mea (VVLG. psalm. 18, 14 -ti sc. homines). serm. ed. Mai 139, 2 animam... corporis. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 224, 18 omnium rerum et casus et voluntas et necessitas -atur. CASSIOD. hist. 1, 11 p. 897^A *philosophia christiana* omnium absolute huiusmodi (*sc. vitiorum*) -atur (Sozom. 1, 12 p. 892^B ἀπάντων δεσπόζουσα). **4 acc.**: Ps. AVG. serm. ed. Mai 139, 2 dominator (*i. anima*) in famulatum suae carnis, quam debuit -ari..., submittitur.

III de rebus naturae (*astris, igne, flammis, herbis, al.*): A neque casu (*praeter abl. instr. infra l. 24*) neque praep. (*praeter in finale l. 23*) accedente: CIC. ac. 2, 126 Cleanthes... solem -ari et rerum potiri putat. LVCR. 6, 89 volans ignis... quo pacto per loca saepta insinuarit et hinc -tus ut extulerit se (= 385. COMM. instr. 2, 4, 2 emissus iterum dei -bitur [Davies, donab- codd., domnab- Martin, Commodiane, 1917 p. 61] ignis. cf. CLAVD. DON. Aen. 2, 590 p. 227, 31 incendia. 10, 405 p. 344, 27 -ari... et triumphare flammam in [cf. p. 1901, 37 sqq.] eorum exitium, quae eqs.). MANIL. 1, 63 tacitis -antia legibus astra (cf. 3, 119 utcumque regunt -antia sidera. FIRM. math. 3, 1, 13 -andi potestatem. 4, 19, 39 licentiam). TAC. Agr. 10 nusquam latius -ari mare. FIRM. err. 19, 1 p. 47, 13 (*in imagine*) perpetuae noctis -atur horror. math. 3, 1, 16 p. 96, 10 calore rursus -ante (*i. praevalente*). HIL. in Matth. 4, 11 luce. CLAVD. 15, 150 pulsis -entur aristis dipsades (*cf. infra l. 36*).

B acced. praep.: 1 in c. abl.: LVCR. 6, 224 fulmina celeri flamma -antur in aedibus. ANTH. 377, 7 in flammis -antur aquae. ex conl. inc.: INSCR. christ. Diehl 1756, 4 (*ex codd.*) cuncta micant, si lux tota -atur (*Heraeus in plagulis, lumin- trad.*) in aula. **2 per**: LVCR. 6, 642 flammae tempestas Siculum -ta per agros. CLAVD. 1, 243 per noctivagos -etur Olybrius (*inter sidera receptus*) axes. **3 inter**: VERG. georg. 1, 154 inter... nitentia culta infelix lolium et steriles -antur avenae (CYPR. Demetr. 23 p. 367, 25. cf. et l. 29). **4 in c. acc.**: PORPH. Hor. carm. 2, 17, 19 'tyrannus... Capricornus undae': quod tempus in undas quasi -atur.

C accedunt casus: 1 dat.: MANIL. 4, 409 signis -antia... signa (*cf. 4, 585 diversis -antia sidera terris*). SEN. nat. 3, 28, 7 aqua et ignis terrenis -antur. AVG. civ. 5, 7 p. 200, 5 D. terrenis... corporibus... siderum positio. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 232, 3 quibus corporibus natura -atur. ENNOD. epist. 1, 24 p. 36, 2 domus (*sc. domicilium vicinum Alpibus*), quae lymphas in metalla (*i. glaciem*) convertat et contra naturam gurgitibus sua lege -etur. dict. 10, 6 p. 457, 1 fornacis beneficio... quod (*sc. aurum*) in solidi transit speciem, ferro -atur. CASSIOD. var. 12, 25, 5 media... quae sunt inter caelum terramque, nostris -antur obtutibus. **2 abl.**: GERM. frg. 4, 48 toto boreas -bitur orbe.

IV de corporis passionibus, morte sim.: A accedunt praepositiones: 1 in c. abl.: LVCR. 2, 958 quasi iam leti -antem in corpore motum discutere. Ov. met. 7, 553 pestis... in magnae -atur moenibus urbis. CHIRON 31 p. 13, 21 in eiusmodi... causa praemixta quaecumque validudo ex duabus (*rationibus vel curis*) -etur. VINDIC. epist. ad Pentad. p. 486 corpus... homini ex quattuor humoribus constat, qui... habitant vel -antur in suis locis. gyn. p. 432^S -antur... in oculis humores tres. **2 in c. acc.**: ITALA Rom. 6, 9 (Pelag. in Rom. 6, 9) mors in eum iam non -bitur (αὐτοῦ οὐκ ἐστὶν κτενέσι, cod. d et VVLG. illi). AVG. civ. 14, 1 p. 3, 17 D. mortis... regnum in homines usque adeo -tum est. **3 contra**: FIRM. err. 24, 2 p. 60, 20 ne diutius contra eos mortis -aretur improbitas. **4 apud**: AMM. 14, 6, 23 apud eos (*Romanos*) ut in capite mundi morborum acerbitates celsius -antur.

B accedunt casus: 1 genet.: ITALA Rom. 6, 9 (Tert. pudic. 17 p. 256, 29. Iren. 4, 27, 2) mors non iam -atur eius (*gr. et VVLG. v. l. 59 sq.*). HIL. in psalm. 118 samech 7 p. 491, 15 mors aequaliter -atur universorum. **2 dat.**: ITALA Rom. 6, 9 (cod. d et VVLG.) mors illi... non -bitur (*gr. v. l. 59 sq.*). IREN. 3, 23, 7 AVG. in psalm. 90 serm. 2, 5 al.). SCHOL. Hor. epist. 2, 2, 146 morbus v. p. 1904, 59 (*cf. PROSP. epigr. 80, 7*). RVFIN. hist. 9, 8, 14 p. 825, 38 quibus (*populis*)... neque fames... neque lues fuerat -ta. THEOD. PRISC. log. 112 p. 215, 8 passio omnibus... nervis et articulis possidens -bitur (CASSIAN. conl. 3, 20, 1 nobis... corporis passionem). 116 p. 219, 15 umores... articulis. VAL. CEM. hom. 5, 4 corporibus... dolores. **3 abl.**: ANIAN. Chrysost. hom. 4, 1 intolerabilis fames toto... orbe cum impio rege -ta est. **4 acc.**: PHILAGR. med. 3 p. 90 si non parentes (*sc. aegrotorum*) haec passio -averit.

C neque casu neque praep. accedente: ZACCH. 1, 19 p. 1087^C illic (*in eremo*)... nulla... capillorum aut unguum excretio -ta est. POMER. 2, 17, 1 p. 462^A imperio gulae -antis.

de structuris: 1 accedunt praepositiones: in c. abl.: inde a CIC. p. 1900, 8 sqq. 18 sqq. 40. 1903, 64 sqq. 1905, 17. VARR. p. 1903, 61, LVCR. p. 1903, 74. 1905, 30. 52; in c. acc.: inde a

CIC. p. 1904, 20, Ov. p. 1900, 50, LIV. p. 1900, 57. (*v. et p. 1905, 39. 59 sqq.*); per: inde a LVCR. p. 1905, 33; inter: inde a CAES. Gall. p. 1900, 72, VERG. p. 1905, 35. (*v. et p. 1904, 34*); trans: SEN. epist. p. 1900, 76; intra: inde a TAC. p. 1900, 75 (*v. et p. 1904, 34*); super: inde ab HERM. vulg. p. 1900, 79. (*v. et p. 1904, 32*); supra: ITALA p. 1900, 78; contra: FIRM. err. p. 1905, 62; apud: AMM. p. 1905, 63; adversus: AVELL. p. 1904, 35. **2 casus**: abl.: inde a CIC. p. 1901, 3 (*locat. p. 1901, 5*), LVCR. p. 1904, 37; VERG. p. 1901, 7 sqq. (*v. et p. 1905, 49. 76*); dat.: inde a MANIL. SEN. nat. p. 1905, 40 sqq. (*v. et FRONTO p. 1904, 41; al.: p. 1901, 20 sqq. 1904, 43 sqq. 1905, 68 sqq.*); genet.: inde a Ps. APVL. Ascl. p. 1902, 83, ITALA, TERT., MIN. FEL. p. 1902, 24. 31 sq. (*v. et HERM. p. 1902, 45. 51. 66*). acc.: FVLG. al. p. 1903, 18, Ps. AVG. p. 1905, 13, PHILAGR. p. 1905, 77.

iuncturae selectae: acced. abl.: imperio: p. 1899, 17 (*saevo*). iure: p. 1900, 59 (*imperioso*). 1904, 43. 1905, 5. potestate: p. 1898, 72 1903, 47. VVLG. Dan. 11, 3 multa. adv.: impotenter (-ius): p. 1899, 46. 1900, 27. inique: p. 1898, 59. iuste: p. 1899, 13. 1904, 55. late (-ius): p. 1899, 47 sqq. 1903, 45. 1904, 68. 1905, 26. saeve: p. 1899, 58. superbe: p. 1899, 44.

-andi: affectatio: p. 1898, 77. amor: p. 1898, 77. 1899, 31.

cupiditas, sim.: p. 1898, 75 sqq. 1899, 23 sqq. desideria: p. 1904, 78. ius: p. 1898, 58 (*aequum*). 1899, 67. 1900, 71. 77. libido: p. 1899, 28. 70. licentia: p. 1905, 25. potestas: p. 1899, 65. 1900, 14. 46. 1902, 51. 1905, 25. sertum: p. 1899, 74. spes: p. 1899, 30. studium: p. 1899, 30. virtus: p. 1900, 54.

syn.: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 439, 3 B. possidet. tenet. cupit. utitur. fruitur. potitur. -atur. alia v. supra suis locis indicata.

part. praes.: 1 pro adi. (*compar. infra l. 30 sq. 36. superl. l. 36*): LVCR. 3, 397 est animus... -antior ad vitam quam vis animai. 6, 238 tanto nobilior vis et -antior haec est (*sc. fulminis*). AVIEN. Arat. 1420 flabris -antibus. AVG. civ. 1, 4 p. 9, 18 D. hostibus. 14, 15 p. 37, 1 -antis dei (19, 21 p. 390, 20). 19, 21 p. 390, 28 hominibus -antibus servire. PAVL. PELL. 222 nexu -antis amoris. MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 4 p. 303ⁱⁿ. medicamentum multas quidem herbas accipiens, unam autem -antissimam (κρυωτάτην). *ibid.* herba -antior et potentior (κρυωτέρα). -antia nomina verbaque *gr. κύρια ὀνόματα* (*cf. Geigenmüller, Quaest. Dionys. de voc. artis criticae, Lips. 1908 p. 21 sq.*): HOR. ars 234 non ego inornata et -antia nomina solum verbaque... satyrorum scriptor amabo (PORPH. ad l. -antia nomina sunt, quae propriis (*cf. Geigenmüller l. c. p. 22*) vocabulis nuncupantur, ut 'libri', 'capsa', 'pagina'. SCHOL. ad l. aut quae Graeci κύρια vocant aut quae reges loqui solent, id est tumida). CAEL. AVR. acut. 2, 30, 162 vulgus quadam consuetudine propria atque -antia magnis nominibus appellat, ut 'magnum mare', 'sacrum mare' atque 'luem deificam' epilepticam passionem.

part. praes. pro subst.: 1 masc. fere i. q. dominus (*acced. genet. infra l. 53. 73. 74*): a plur.: BELL. Alex. 32, 3 veste ea sumpta, qua supplices -antes deprecari consueverunt. SEN. epist. 28, 8 turba -antium (*opp. liber*). TAC. hist. 1, 1 odio -adversus -antes. 1, 21. 4, 74 luxum vel avaritiam -antium (*antec. principum, seq. regnantibus*). al. TERT. nat. 2, 1 p. 94, 9 leges -antium. HIL. in Matth. 11, 5 saeculi... potentes mundique -antes. myst. 1, 7, 2 p. 9, 14 F. -antium potestati (*cf. infra l. 66*). SCHOL. Germ. Bas. p. 88, 5 (*ex Nigidio*) vacuum terram... -antibus (*cf. p. 1899, 15*). VVLG. deut. 10, 17 dominus -antium (1 Tim. 6, 15 et apoc. 19, 16 rex regum et dominus -antium [*κύριος τῶν κυριεύοντων et κύριος νεκρῶν*]). ECCL. passim [SEDVL. carm. pasch. 3, 313 -antum]). Is. 14, 5 contrivit dominus... virgam -antium (Ier. 50, 21 terram. Ezech. 19, 11 sceptrum. 19, 14. CASSIOD. var. 3, 48, 1 iussio). ENNOD. epist. 6, 4 p. 14, 16 (*syn. possessor*).

b sing.: SEN. Phoen. 657 multa -antem vetat amor suorum. Thy. 214 ubicumque tantum honesta -anti licent, precario regnatur. PLIN. nat. 13, 41 -antis in aula. SIL. 14, 151 servitium facile et -antis mollia iussa. TAC. ann. 14, 56. DIOM. gramm. I 458, 20 metonymia significat per inventorem -antemve inventum subiectumve (458, 24). HIL. in Matth. 25, 8 -antis (*i. domini penetralium sive aedium*) potestate (*cf. supra l. 53*). AMM. 29, 1, 27 ex voluntate -antis (*imperatoris*). CLAVD. DON. Aen. 7, 460 p. 69, 10 -antis arbitrio (CASSIOD. var. 3, 12, 1 *syn. regentis*. cf. AVG. civ. 5, 12 p. 212, 10 D. superbia -antis; *syn. fastus regius*). AVG. quaest. hept. 4, 61 p. 368, 3 posset... dici 'ad locum suum' (*num. 24, 25*) et -ans et peregrinus. al. CASSIOD. in psalm. 98^{concl.} fidelis servi est diligere -antem. VEN. FORT. carm. 6, 1, 79 cardinis occidui -ans. **de Christo**: IREN. 3, 16, 3 per quam (*dispositionem adventus*) -ans est omnium vivorum et mortuorum (*cf. p. 1903, 8*). ENNOD. opusc. 2, 71 p. 309, 16 placato -ante.

2 neutr.: AVG. civ. 12, 20 p. 544, 1 D. saecula saeculorum aeterna sint temporalium tamquam -antia subditorum.

adv. dominanter. DRAC. laud. dei 1, 331 animal... rationis amicum (*i. homo*) a deo formatur, ut -r (*Eug., Dracontio attribuit Vollm.*; -ant(ur) B, -ator V², recte ut videtur) eat moderatio omnibus unus.

part. perf. pro adi. (*ubique comparativo, fere i. q. potentior*): IREN. 1, 13, 4 quod... iubet, eo quod iubetur maius est et -atius (*κρυωτέρον*). *ibid.* maior et -atior (*κρυωτέρως*). 2, 5, 3 potentior et fortior et -atior is, qui eqs. 2, 5, 4. necessitatem maiorem et -atorem

[D.]

facient quam deum. *al.* ITALIA IV Esdr. 7, 60 (cod. Ambian. *al.*) qui gloriam meam nunc -atiorem (*coni. Rönsch, -ationem codd.*) fecerunt (VVLG. *aliter*).

deriv.: dominatio, dominator (-trix), dominatus.

comp.: con-, perdominor.

D.

dominulus, -i, **dom(i)nula**, -ae. [*a dominus, domina diminutive. Th.*] *cf.* dominus p. 1924, 77 sqq., domina p. 1938, 47 sqq. SCAEV. dig. 32, 41, 4 P. Naevio -o meo ab heredibus meis dari volo pueros quinque. *fem.*: AVR. Fronto p. 83, 2 N. me adlevant nuntii de -a mea (*i. Faustina Augusta*) commodiora... indicantes. p. 223, 6 -am meam... febricitantem repperi (*utroque locus perperam nominibus propriis insertus Onom. III 214, 61*). SALVIAN. epist. 4, 13 vestra Palladia, vestra gracula, vestra -a, cum qua his tot vocabulis quondam indulgentissima pietate lusistis. *cf.* Onom. s. v. Dom(i)-nulus. *syn.*: ipsulus.

***dom(i)nus**, -i m. [*dominus domina eodem modo a domus derivatum esse videtur, quo got. thiudans 'rex' a thiuda 'populus', gr. νοικαρος ab eo vocabulo quod sonat hibern. cuire got. harjis 'exercitus'. Th.*] *de origine*: PRISC. gramm. III 506, 1 -us inter derivativa a domo (ISID. orig. 10, 65 -us... quod domui praesit). AVG. civ. 5, 12 p. 212, 6 D. reges aut (ac *al.*) -i a regnando atque dominando (v. p. 1899, 71). *de formis*: *gen. sing.* -us? v. p. 1926, 48. *voc.* -us v. p. 1910, 5 (-e *passim*). *gen. plur.* -um(?): PACVV. trag. 75 (Non. p. 258, 1; *coniect. inc.*) omnes qui... serviunt sub regno, callent -um (*Faber, domitum codd.*; domiti Onions) imperium (B, -io *cell.*) metuere. *dat. plur.*: <do>mneis: LEX agr. (Corp. I² 585, a. 111 a. Chr.) 27. dominéis: CORP. I² 1570. **domen-** -i (*gen.*): INSCR. christ. Diehl 2420^b (= CORP. XII 5692, 14; *perit*). 1369 (= CORP. XII 490; *perit*) virgo fidelis Vlpia -e (*gen. ut videtur; aliter Diehl l. c.*). -o: INSCR. christ. Diehl 149 (= CARM. epigr. 1369, CORP. XII 338. e schedis; s. VI), 6. 8. 4734 (= CORP. XIII 11920, pro acc.). CORP. II 5552. -e(?): CORP. IV 1871 (*lect. inc.*).

domn- (*versu vel firmatur vel commendatur non nisi infra l. 77. 83*):

1 in inscriptionibus (omnia fere exempla, quae mihi praesto sunt, pertinent ad cap. IV [tit. honorif. p. 1924, 77 sqq.], exceptis iis quae l. 37 sq. allata sunt): de hominibus quibuslibet: LEX agr. (Corp. I² 585) 27 v. l. 27. p. 1916, 42. CORP. IV 1665. 4356 reti(arius) Cresces puparru (*i. puparum*) -us. III 2130 V 1593 INSCR. christ. Diehl 234^c (*Rusgunis, Mauret. Caes.*; s. VI). CORP. XIII 10024, 59 (*voc.*). de clericis, sanctis: INSCR. christ. Diehl 202 (= CORP. XIII 5252) bis. 870 (= CORP. XI 302^a; a. 449/52). 1006 (= CORP. XI 306; s. VI *fin.*, ut vid.). 1094 (= INSCR. christ. Hisp. 116; s. fere VI). 1644 (= CORP. XII 944, e schedis; s. VI *ex.*), 41. 1820^b (= INSCR. christ. Hisp. 374; s. VI vel VII) septies. 1904 (= CORP. XV 7193). 1909^a (*Romae*). 1938 (= CORP. XI 2088). 2029. 2036. 2065 (= CORP. XIII 10643) memoria -i Petri et Pauli. 2117^a (*cf.* CORP. VIII 10904). 2124 (*Romae*). 2129 (*Romae*). 2132 (*Romae*; p. a. 283/96). 2181 (= CORP. III 10233). 2310 (*Romae*). CORP. VIII 10904 *al.* INSCR. christ. Diehl 951 adn. (*Romae, aet. inf.*) donni Petri. *de imperatoribus, regibus* (v. p. 1908, 51 sqq. 1909, 61 sqq.): CORP. X 3792 (a 387, Valentinianus II) 2. 12. VI 31987 (a. 405, Honorius) bis (*de eodem CORP. VI 1731; p. a. 405*). INSCR. christ. Diehl 1730 (= CORP. XIII 11208; a. 456, Avitus). DONATIO Tiburt. a. 471 p. 157^b, 29 (*Leo; de eodem INSCR. christ. Diehl 1043 = CORP. V 6183^a, non extat; a. 475*). CORP. XII 2700 (a. 496) reg(is) -i Alarici (*de eodem INSCR. christ. Diehl 2911 = CORP. XIII 1529, perit; a. 503*). INSCR. christ. Diehl 351 (= CORP. XI 549; a. 523, Anastasius). 1219 (= CORP. XIII 1511, *perit*; a. 610 *potius quam* 535) -i nostri Theodoberti regis (*de eodem INSCR. christ. Diehl 2919^a = CORP. XIII 1512; perit*). 1805 (= CORP. V 474; a. 542/65) -<i> n. Iustinian<i> (*de eodem INSCR. christ. Diehl 25^a [= CORP. VI 36967; perit] domno n.* X 4513 (a. 568, Iustinus). INSCR. christ. Diehl 50 (= INSCR. christ. Hisp. 76; a. 573) Erminigildi regis. 1689 (= CORP. XII 1045; a. 586) Cheldeberti regi(s). *de deis*: CORP. II 4442 III 7671. 7833. 8244 VIII 1838 = 16498. XII 1001. v. et p. 1941, 25. *de Christo*: INSCR. christ. Diehl 2404^b (= CORP. XI 257) 2426^c (= CORP. III 10190) -us Laiarum (*i. Laz.*) resuscitatus. v. etiam compendia (*cf.* e. g. DOM p. 1908, 22; DOMN p. 1908, 18; DOMNOR p. 1909, 59. et *al.*).

2 in libris manuscriptis: nec codicibus nec collationibus hac in re satis fidei est; legitur domn-passim in codd. scriptorum quarti saeculi sequentiumque, saepe promiscue cum forma plena (e. g. CONC. Arvern. a. 525 p. 71, 1 domino inlustri atque praecellentissimo domno et filio Theodoberti regi).

formam breviorē nomine proprio adiecto, longiorē nude positam praevalere apud ENNOD. docet Engelbrecht, Jahresber. der Theres. Akad. 1893 p. 52; similiter F. Leo de VEN. FORT., v. carm. ind. I s. v.

de deo Christiano forma brevior fere non adhibetur, legitur in versu: COMM. instr. 2, 15, 5 (dni C), *cf.* 2, 22, 6 dnm C (*de* 2, 15, 4 *cf.* Sturtevant, Language 2, 1926, 231); praeterea e. g. ITIN. Theod. 2 -us Christus (6. 7. 8 *al.*). (*cf.* l. 65). diversae sunt pro alterutra forma notae Tironianae: NOT. Tir. 47, 62. 63 (*cf.* A. Mentz, Arch. f. Urk.-Forsch. 4, 1912, 18. Herm. 51, 1916, 198). adversus codd. fidem formam breviorē pronuntiatione efficiendam esse suspicatur Leo ad PLAVTI hunc locum: Cas. 722 (v. p. 1915, 22) et TER. Haut. 628 (-inam v. p. 1936, 36), utrobique melius respondentem vocabulo q. e. 'damno'.

compendia (titulorum qui aetatem tulerunt, compendia typis 'capitalibus', deperditorum, item librorum manu-scriptorum typis 'antiquis' describenda curavi. neque quibus compendiis [in inscriptionibus librisque mss.] lineolae varie supra litteras [raro sub litteris v. p. 1909, 15 62] scribantur, neque quibus litteris adiectae sint punctorum distinctiones, ubique satis accurate indicari potest. de pluralis numeri compendiis v. l. 18. 35. p. 1909, 7. 57. *cf.* Diehl, Inscr. christ. indd. p. 197, p. 342 [ad 5], p. 227 sq. [ad 2 et 3]): 1 de hominibus et quibuslibet (consulibus v. l. 35, *cf.* p. 1909, 4. 25) et clericis, sanctis: a in inscriptionibus: nom.: D: INSCR. christ. Diehl 1636 adn. (= CORP. VIII 2274) do(minus) M(untanu)s (*cf. infra l. 25*). DM: INSCR. christ. Diehl 296, 4 (= CORP. III 4185, CARM. epigr. 578; 'christianitatis dubiae' Diehl) v. p. 1916, 28. DMN: INSCR. christ. Diehl 1976^a (= CORP. VIII 27690) d(o)m(i)n(u)s s(anctu)s(?) P(e)tr(u)s. DM-S: INSCR. christ. Diehl 1816^c (= INSCR. christ. Hisp. 100; s. VII) -(u)s Bacauda ep(i)scop(u)s. DNS: INSCR. christ. Diehl 1233, 18 (= INSCR. christ. Rossi II p. 106, 49; e *syll. Palat.*; s. V); an acc. plur.? v. p. 1922, 23. genet.: DOMN: INSCR. christ. Diehl 1012 (= CORP. X 1366; a. 240) -(i) Aureliani episc. DMN: INSCR. christ. Diehl 1937^b (= CORP. XI 300; a. 596/7) -(i) urb(i) v(ene)r(a)b(ili)s Born., dubitat Diehl in schedis; *cf.* p. 1916, 18) Marinian(i) arc. episc. DOM: INSCR. christ. Diehl 234^b (*i. dom(ni)* *cf.* p. 1907, 38). DOMI: INSCR. christ. Diehl 811^a (= CORP. V 6244) -i Martinian(i). DONI: INSCR. christ. Diehl 1636 (= CORP. VIII 2272) -i Muntani (*cf. supra l. 11*). dat. vel abl.: D: CORP. IX 2803 (-o) Fl(avio) Severo (*v. Mo. ad l.; aliter Bang, Friedl. Sitteng. IV¹⁰ [1921] p. 82 adn., qui D(ecimo) explicare maluit*). XV 7194 d(omino) m(eo) Zonino. DM: INSCR. christ. Diehl 770 (= CORP. V 6402; a. 442), 5 servivit -o suo (*perscriptum ibid.* 7 domino). DM-O: INSCR. christ. Diehl 2043 (= CORP. VIII 25037; s. VI, ut vid.) a -o patre Faustino episcopo. DM-O: INSCR. christ. Diehl 2366 (= CORP. X 4530; *litt. infim. aet.*) pro -o <...> Leone p(res)b(yte)r(o). DN: INSCR. christ. Diehl 1907 (= CORP. XI 285; a. 570/8) salvo -o papa n(ostro) Petro. DN N: *cf.* p. 1909, 4. acc.: D-O: INSCR. christ. Diehl 3792 (Thessalonicae) ad (-um) Ioan. plural. (*de consulibus, cf. p. 1909, 25*): DDNN (DD. NN.): INSCR. christ. Diehl 2927 (= CORP. VI 27955, a. 397) ddnn. FL. Caesario et Nonio Attico (3444 *de iisdem*). b in libris manuscriptis: PLAVT. Men. 443 quid -o me (quid [vel quod] romae Palatini, defic. A; dro ex dno?). SYMM. epist. 3, 66 in d. m(eo) Flaviano (*perscriptum* 3, 69, 1). d. n. addid. nomini proprio (*vel magistratus significationi*) eius qui munere quodam publico fungitur: GEST. coll. c. Don. a. 411 (Mansi IV) p. 51^b coram d. n. v. c. et spectabili Flavio Marcellino tribuno et notario. 51^c spectabilis proconsulis (*item* p. 51^d. 181^b. 181^c. 182^b). *ibid.* spectabilis vicarii (*item* p. 51^d. 181^c bis). de notis christianis dms et dms sim. (*cf.* p. 1910, 11. 82 sqq.) inferiore aetate etiam pro hominibus adhibitis *cf.* Traube, Nomina sacra p. 193. dns (dno sim.) i. q. 'possessor' in summaris cod. Vat. reg. s. VI ad Cod. Theod. (e. g. 9, 10, 2. 4. 9, 14, 2 v. p. XLIX Mo.); *cf.* Lindsay, Notae Latinae p. 399.

2 de imperatoribus (ex inscriptionum exemplis innumerabilibus dedimus vetustissima quaeque; ceterum *cf.* Indices ad C. I. L.):

a dominus noster (*inde a saec. III ineunte, cf. l. 61. p. 1909, 10. 36*): a sing.: DN (DN. DN. DN sim. [an d(omi)n(us)? v. l. 58]):

nom.: INSCR. christ. Diehl 10 (= CORP. VIII 22555) d(ominus) n(oster) imp. <Caes.> Constantius pius f(elix) invictus <Aug.> ('potius Constantinus II', Diehl). 20da (= CORP. XI 276, *perit*) d(ominus) n(oster) Theodosius (d(omi)n(us) explicat Diehl [v. l. 54]; sim.: 20da dn. Arcadius). 21^a (= CORP. VIII 22644, 407) dn. Theodosius. 25^c (= CORP. XI 281^a, *perit*) dn. Iustinianus. *al.* genet.: CORP. III 138 p. 970 d(omini) n(ostri) Antonini Pii fel. Aug. (*et ibid.*). 3445 (a. 218) pro salute d. n. M. Aureli Antonini (*i. Elagabali*). 8173 (a. 226) pro s. d. n. imp. Severi Alexandri ACT. arv. a. 240 (Not. d. scavi 1914 p. 466) I 16 d. n. imp. M. Antoni Gordiani. CORP. VI 31164 (a. 241) dec(urio) n(umeri) eq(uitum) sing(ularium) d. n. INSCR. Rev. Afric. 1919 p. 369 sqq. (a. 263) imp. Caesaris P. Licinii Gallieni. CORP. XI 5996 (a. 375) Gratiani Augusti. INSCR. christ. Diehl 582 (= CORP. IX 6192, a. 393) pos(t) consulatum d. n. Arcadi Aug. et Flavi Rufini. *al.* dat. vel abl.: CORP. XIII 7800 (a. 218) imp. d. n. Macr(i)n(o) Aug. II c(o)s. 5170 (a. 219) d. n. Antonino II... cos. (*Elagabalo*). INSCR. Not. d. scavi 1922 p. 153 (a. 323/61) Fl(avio) Valerio Constantio. INSCR. christ. Diehl 11 (= CORP. III 10648^b, a. 361/3) d. <n> Fl. Cl. Iuliano. 3137 (= INSCR. christ. Rossi I 161, a. 363) d. n. Iuliano. 2969 (= INSCR. christ. Rossi I 264, a. 377) d. n. Gratiano. *al.*

DOM. N. (DOM N, DÓM NSTRI [L. 78], DOM N sim. *cf.* p. 1909, 50): genet.: CORP. V 1837 (a. 222/35) -(i) n(ostri) invicti imp. Aur. Alexand. Aug. PAPYR. Wessely p. 7 n. 17 (a. 398) -(i) n(ostri) Honori Augusti. *ibid.* n. 18. INSCR. christ. Diehl 3040 (= CORP. XIII 912, a. 405) p(ost) c(onsulatum) dóm(ini) n(o)stri Honori Augusti. abl.: INSCR. christ. Diehl 674 (= CORP. V 6812, a. 440) (-o) nostro Valentin(ian)o Augusto. CORP. XIII 2360 (a. 466) (-o) n(ostro) Leone. INSCR. christ. Diehl 992 (= INSCR. christ. Rossi II 126, 1. 141, 31; e *syll. logis*; a. 607) (-o) n. Foca. DM. N. (DM. N, DMN [an d(om)i(n)-?]): abl.: INSCR. christ. Rossi suppl. 1733 p. 108. (a. 385) (-o) n(ostro) Arcadio. INSCR. christ. Diehl 699 (= CORP.

VI 33715, *perit*; a. 568) Iustino. 261 (= CORP. XI 1409, *perit*; a. 573/4) sub imp. (-o) n(ostro) Iustinia(n)o. DN. N: INSCR. christ. Diehl 681 (= CORP. X 7330, a. 602) imp. -o n(ostro) Mauricio Tib. [*de consule* (cf. p. 1908, 35), *non de imperatoribus*: INSCR. christ. Diehl 2830 adn. (= CORP. XIII 2362 *Luguduni, perit*; a. 470; cf. l. 25]. DOMIN. N.: ACT. arv. a. 240 (v. p. 1908, 63), 20 (-i) n(ostri) imp. Caes. M. Antoni Gordiani. β plur.: ① *de duobus*: DD. NN. (D. D. NN., D. D. N. N., DD. NN., DDNN, DDNN, D. D. N. N., DD. NN. sim.): nom.: INSCR. christ. Diehl 17 (= CORP. III 14203²⁷) dd. nn. Arcadius et Honorius. genet.: CORP. III 75 (c. a. 203) (-orum) n(ostorum) invictor(um) imp. Severi et Antonini piissimorum Augg. XIII 6659 (a. 204) pro salute dd. nn. Severi et Antonini Augg. VI 210, 7 (a. 208), 461. 793 (a. 218). INSCR. numm. Cohen V² (a. 247/9) imp. dd. nn. CORP. VIII 2482 (a. 253). INSCR. Notiz. degli scavi 1917 p. 272 n. 23 (a. 285/305) iussu dd. nn. Diocletiani et Maximiani Aug. INSCR. Notiz. degli scavi 1926 p. 434 n. 6 (a. 381) Gratian(i) et Theodosi. INSCR. christ. Diehl 1494 (= CORP. XI 802, *perit*; a. 394/402) dd. nn. Arcadi et Honori. al. dat. vel abl.: INSCR. Notiz. degli scavi 1921 p. 188 n. 28 (a. 305/6) dd. nn. Flavio Valerio et Galerio Maximiano. INSCR. christ. Diehl 8 (= CORP. VIII 20647, p. a. 343/50). 9 (= CORP. VIII 22552, a. 350/3) dd. chr(istianissimis). nn. Constantio et Magnentio semper Augg. 12 (= CORP. VIII 22551, a. 364/7) dd. nn. Valentiniano et Valenti piis felicibus semper Augg. (13 [= CORP. VIII 22556] ddnn. INSCR. Rev. des ét. anc. 1919 p. 150). al. nota de imp. et consule (cf. l. 4. p. 1908, 35): INSCR. christ. Diehl 81 (= CORP. IX 5300, a. 385) dd. nn. Arcadio et Bautoni cons. (4258^a, *Romae, de iisdem*). et al. (cf. Diehl, *Ind.* p. 228). DDN: INSCR. christ. Diehl 2974 adn. (*Romae, a. 402*) cons. dd. nn. Arcadi et Honori Augg. d° d° n° n°: PAPYR. Oxyrh. IV (1904) n. 720 (a. 247) do(minis) no(stris). DD MM NOSTROBVM: INSCR. christ. Diehl 805 (*Thamugadi, a. 539/40*) v. p. 1911, 30. DMN. (DMV *ectyp.*) NST.: INSCR. christ. Diehl 28 (= CORP. VIII 4354, 18540, a. 578/82², v. Diehl) imp(erantibus) d(o)m(i)n(is) n(o)st(ri)s Fl(avi)o Co(n)stantino et Anastasie p(i)ssimis A(u)g(ustis). ② *de tribus*: DDD. NNN. (D. D. D. N. N. N. sim. cf. Dessau III 2 p. 796: DDD AVGGGQVE NNN sim.): CORP. VI 228, 25 (a. 205) ddd. nnn. Augg. VIII 1628 (a. 208). INSCR. Notiz. degli scavi 1926 p. 36 (a. 305/6). INSCR. christ. Diehl 4 (= CORP. VIII 20607, a. 326/333). CORP. VIII 1408 (a. 333/5). 7011 (a. 333/7). INSCR. christ. Diehl 7 (= CORP. VIII 22577/8, *nunc latet*; p. a. 337). al. DOM NW: genet.: CORP. III 10473 (-orum) n(ostorum). ③ *de quatuor*: DDDD. NNNN. (sim.): abl.: CORP. VIII 4764 (a. 303) dddd. nnnn. Diocletiane et Maximiniane aeterni Augg. et Constanti et <Maximinian>e nobb. Caess. VIII 27 (a. 383/8) dddd. nnnn. Fl(aviis) Valentiniano Theodosio Arcadio et Maximo semp(er) August(is). al. b dominus (non addito noster. cf. p. 1908, 58. 83): α sing.: D: nom.: INSCR. christ. Diehl 20^{ca} (v. p. 1908, 57) (-us) Constantinus. (-us) Theodosius. (-us) Arcadius. (-us) Honorius. 20^{ca} β (-us) Valentinianus. (-us) Gratianus. (-us) Constantinus. abl.: INSCR. christ. Diehl 795 (= CORP. VIII 2245, 17671, c. a. 578) i(m)pr. d. i(n)vic(tissimo) Tiberio. DOMN (cf. p. 1908, 75): CORP. VI 671 (-i) invicti Antonini Pii Felicis Aug. (i. *Caracallae*). domin(?): CORP. VI 23454 (non extat) Olympus (-i) Domitiani Aug(usti) ser(vus) vern(a). DOM: INSCR. christ. Rossi I 371 (s. IV) (-o) Magno Maximo. DM: INSCR. christ. Diehl 3163^a (= CORP. X 1361, *perit*; a. 567) imp. (-o) Iustino. DNO: INSCR. christ. Diehl 3167 (= CORP. XI 318, a. 579) imperante -o Constantino. DN: v. p. 1908, 54. 58. β plur.: dns(?): INSCR. christ. Diehl 2936 (= INSCR. christ. Rossi I 750^a, *perit*; a. 450) d(omi)n(i)s Valen(tiniano...) et Habieno. DOMINOR (DOMNOR l. 60): CORP. VIII 1863 (s. VI) (DOMM- *lapis*), v. p. 1911, 28. V 2795 genio -or(um). 3 *de regibus (in inscriptionibus)*: a dominus noster: D. N. (DN, D. N., DN sim.): nom.: INSCR. christ. Diehl 35 (= CORP. X 6850/1) d. n. gl(ori)o(s)iss(imus) adq. inclyt(us) rex Theodericus. 39 (= CORP. V 6418, a. 528/9) dn. (an d(omi)n(us)? v. l. 66) Atalaricus rex gloriosissimus. genet.: INSCR. christ. Diehl 388 (= CORP. VIII 10516, 11528, a. 526) dn. (cf. l. 64) regis Ildirix. abl.: INSCR. christ. Diehl 37 (= CORP. XV 1663 *sqq.*, *Romae, in lateribus*). d. n. rege Theoderico (sim.). 38 (= CORP. XV 1671 *sqq.*, *in tegulis Romanis, a. 526/7*) dn re(ge) Atlari(co) (sim.). dom. nos.: INSCR. christ. Diehl 2914 (= CORP. XIII 1532, *perit*; a. 538) rig(is) (-i) nos(tri) Theodoberti. DNI NOSTRI (ANI NSI sim.): INSCR. christ. Diehl 1814 (= INSCR. christ. Hisp. 155 suppl. p. 74, a. 587) -i nostri gloriosissimi Fl. Reccaredi regis 1815 (= INSCR. christ. Hisp. 115 suppl. p. 58, a. 594) dni nsi gl. VVittirici reg(i)s. 2920 (= CORP. XIII 498, *perit*). DI NI: INSCR. christ. Diehl 1847 (= CORP. XII 5343, a. 535) -i n(ostri) Athanagildi regis. b dominus (non addito noster, v. et supra l. 64. 66): DOMN: CORP. VIII 10862 (a. 530/4) (-us) Gelim(er). DOM (DOM sim.): nom.: INSCR. christ. Diehl 50 (= INSCR. christ. Hisp. 76 suppl. p. 41, a. 573) (-us) Livigildus rex. genet.: INSCR. christ. Diehl 2912 (= CORP. XIII 1531, *perit*; a. 526/7) (-i) Theodorici. AM: CORP. VIII 11649 (a. 510) (-i) r(eg)is Thra(s)a(m)undi. DMI: INSCR. christ. Diehl 2916 (= CORP. XIII 1485, a. 612) regno -i Theodobert(i). DNI (ANI): INSCR. christ. Diehl 2913 (= CORP. XIII 1503 *perit* aut *latet*; a. 530/1) -i Thodorici

re(gis). 1815 (v. p. 1909, 73) gl. dni Reccaredi reg(i)s. ANMO (sic pro dmno): INSCR. christ. Diehl 47 (= CORP. XII 2584, a. 527) a -o Gudomaro rege. 4 *de deis*: nom.: DOMVS: CORP. IV 6864 (*graphio script.*) optime maxime Iupiter -us omnipote(n)s. DOMIN: CORP. III 6701 dius (-us). dat.: DOM: CORP. VIII 23343 (-o) et deo Neptuno. DOMIN: CORP. XIII 4304 (-o) Mer(curio). [*dub.*: DNO(?). CORP. VII 579 -o(?) sancto <Mitrae?>]. D: CORP. V 4197 d(omino) d(eo). II 4501 d(omino) v. s.] 5 *de Deo christiano* (cf. Traube, *Nomina sacra* p. 167 *sqq.* [notas per contractionem scriptas (dns sim.) ex usu christiano, formas suspensas (dom. sim.) ex titulo honorifico imperatorum sim. originem duxisse putat Traube p. 168. de 'contractione' et 'suspensione' cf. p. 18]; saepe notae pro 'deus' et pro '-us' adhibitae vel confunduntur vel discerni nequeunt): a in inscriptionibus: nom.: DOMS (DOMS, DOMS): INSCR. christ. Diehl 3458 (= INSCR. christ. Rossi I p. CXV, CARM. epigr. 656, c. a. 300; v. Traube p. 171), 8. 13. 3345 (= CORP. V 1722, *aet. inc.*; v. Traube p. 171 *sq.*). DNS (DNS, DNS, DNS, DNS, DNS sim.): INSCR. christ. Diehl 795^a (= CORP. III 14213¹, CARM. epigr. 1806). 2419 (= CORP. III 14922). 1678 (*Viennae, a. 509*). 2491 (= CORP. VIII 27965). 3496 (= CARM. epigr. 321, *Moguntiaci*). al. genet.: DOM: INSCR. christ. Diehl 1149 (= CORP. X 6635/6) in pace (-i). 2104 (= CORP. VIII 8630, a. 452) p(ost) mortem (-i). 2446 (= CORP. VIII 15639). 3269^a (= CORP. VIII 9752, a. 450) *vix* dom(inica), cf. p. 1887, 40. 1889, 70. D: INSCR. Notiz. degli scavi 1924 p. 116. 20 <i>n</i> n(omine) d(omino) d(e)i. DM (DM, AM): INSCR. christ. Diehl 3272^c (= CORP. VIII 9815, *perit*) in pace (-i). 3274 (= CORP. VIII 21680, a. 469). 3276 (= CORP. VIII 21689, a. 493). DN: INSCR. christ. Diehl 1478^a (= INSCR. christ. Rossi I 226, a. 371) in pace (-i). item 3276^a (= CORP. VIII 21698, p. a. 439). DMI: INSCR. Notiz. degli scavi (1905) II 396 (a. 423) in pace -i. DNI (DNI, DNI): INSCR. christ. Diehl 1721 (= INSCR. christ. Hisp. 135, a. 485) in n(omine) -i (802 [= CORP. VIII 2079 16684] in nomine -i d(e)i n(ostri) atque salbatoris. TAB. devot. Trag. [CORP. III p. 961] 1. 13. *saepius*). 1473 (= INSCR. christ. Hisp. 306, a. 564) in pace -i (1175^a [= INSCR. christ. Hisp. 313]. al.). 1024 (= CORP. X 6218, CARM. epigr. 1371, *e schedis*), 10. 1644 (= CORP. XII 944, CARM. epigr. 712, *e schedis*; a. 553), 11. 18. 3475 (= CORP. XII 2104) dies -i. 1719^a (= CORP. XIII 3841), 4 salvatoris -i praeccepta. al. DONI: INSCR. christ. Diehl 1426 (= INSCR. christ. Hisp. 307, a. 356) in pace -i. DON: INSCR. christ. Diehl 793 (= CORP. VIII 12035, s. VI *lex.*) in nomine (-i). dat.: DOM: INSCR. christ. Diehl 2416 (= CORP. VIII 10656) adferte (-o) *ibid.* adferte d(omino) (v. l. 48). DO: INSCR. christ. Diehl 1461 (= CORP. XII 2361, CARM. epigr. 790, s. VII), 3 -o... menister. DNO (DNO, DNO, DNO): INSCR. christ. Diehl 56 (= INSCR. christ. Rossi II p. 101, 23, CARM. epigr. 904, *e cod. Palat.*), 9. 1644 (v. supra l. 37), 34. 1811 (= CORP. XII 5349, CARM. epigr. 853), 2. 1855^a (= INSCR. christ. Rossi II p. 21, 11, CARM. epigr. 918, *e codd.*, s. VI). DM: v. l. 43. acc.: DOM: INSCR. christ. Diehl 3352 (= CORP. X 1191, *perit*; a. 357) ad (-um). DNM: INSCR. christ. Diehl 1552 (= CORP. XII 590, *perit* *exempl. antiq.*; a. 519 vel 492) migravit ad (-um). 3477 (*Sufetulae*; a. 455? 466?). dnum: INSCR. christ. Diehl 1855^a (v. l. 47). dm: INSCR. christ. Diehl 2167 (= CORP. V 6739, CARM. epigr. 779, *non extat*), 10 ad (-um). abl.: DOM (DOM): INSCR. christ. Diehl 2148 (= INSCR. christ. Rossi I 319, *perit*). 2213^a (*Romae, e coemeterio Callisti, perisse videtur*). 3299^a (*Lanuvii*). 3371 (*Romae, in coemeterio Callisti*) in (-o) et (hr)isto. dm: INSCR. christ. Diehl 3372 (*Romae, e coemeterio Priscillae, perisse vid.*) in (-o) Chr(isto). DN: INSCR. 17. Bericht d. Röm. germ. Komm. (1929) p. 76 n. 227 <hi>c quiescit in -o. d: INSCR. christ. Diehl 1010 (= CORP. X 458, *perit*) in (-o) d(eo) et spiritu sancto. DNO (dno, dno): INSCR. christ. Diehl 977 (= INSCR. christ. Rossi II p. 147, 12; *perit*) iuvante -o (1860 [= INSCR. christ. Rossi II p. 152, 29; *perit*; a. 526/30]. 1861 [= INSCR. christ. Rossi II p. 152, 32; *perit*]). 1053 (= CORP. V 6728, CARM. epigr. 709), 16. 2215 (= CORP. IX 3512). 3460 (= CORP. X 4525). DMO: CORP. XII 2058 (a. 491) in xro (-o) nostro. voc.: DNE (DNE, ANE): INSCR. christ. Diehl 1937^a (*Marusinae Dalmatiae*) bis. 2366 (v. p. 1908, 31). 2482^b (*Melitae in coemeterio, graphio script.*) -e salbu(m) me fac. al. b in libris mss: v. Traube, *Nomina sacra, imprimis 'conspicuum' p. 167 sq. et variorum compendiorum enumerationes descriptionesque diligentissimas p. 168 sqq.*; cf. etiam *tabulam notas selectas fere 100 librorum manuscriptorum exhibentem apud Lowe, Classic. Quarterly 22, 1928, p. 44 sqq.* de ITALAE codice k (scripto in Africa c. a. 400) v. Traube, l. c. p. 171: dom ibi significat omnes casus, praeterea vel suprascribitur in compendii fine litterula casum indicans velut: dom^a, domⁱ, dom^o, dom^u (v. l. c. p. 142) vel alia compendii est ratio: e. g. domⁱ = voc. et genet. (l. c. p. 141). Hier chron. Bodl. (saec. V) fol. 111^v dom(inus), praeterea: dns cett. (l. c. p. 170). in codice Paris. 8907 (saec. V) AMBR. fid., MAXIMIN. c. Ambr. (ed. Kauffmann, *Texte u. Unters. z. altgerm. Religionsgesch. I p. 3 sqq.*) occurrunt: dns, dns, dns, dni, dni, dno, dnm, dnm. PRISCILL. (Wirceb., s. V vel VI): dns, dni cett. fere ubique, praeter: dms: 7, 6. 38, 11. 54, 4 (cf. Schepps p. XVI). quae series (dns eqs. ad dne) ceteris notis [l. Kapp]

(dms sim.) fere submotis inde a VI saec. increbruit; invenitur e. g. in ITALAE codice I (v. Vogel p. XIX). numeri pluralis formae non notantur.

de **significatione**: GLOSS.^L II Philox. DO 42 -us: δεσπότης, κύριος. v. et p. 1924, 66. PAVL. FEST. p. 99 heres apud antiquos pro -o ponebatur (cf. INST. Iust. 2, 19, 7 veteres . . . heredes pro -is appellabant).

plural. num. sensu colectivo e. g.: CIC. fin. 1, 58 p. 1912, 48. Ov. trist. 3, 1, 58 (an maiestatis?) p. 1912, 52. APVL. met. 7, 22.

-i (plur.) i. q. -us et domina (-us et domina sim. iuxta posita v. p. 1941, 15): de quibuslibet: Ov. am. 2, 2, 32 ambo -i (v. p. 1913, 30 sqq. 1935, 63 sqq.), quod probat una, probant (STAT. silv. 2, 2, 107 ambobus de Pollione et Pollia). 2, 8, 24 v. p. 1914, 27. met. 8, 685 anserem dis hospitibus -i mactare parabant (sc. Philemon et Baucis. 8, 699). fast. 2, 334 (Heracles et Omphale). COLVM. 12 praef. 8. CORP. VI 7703 (a. 58) loc(o) dat(o) a -is (v. p. 1914, 73 sqq.). STAT. Theb. 5, 631 tristes -os (i. Lycurgum et Eurydicen). HADR. Vlp. dig. 29, 5, 1, 28 servi quotiens -is suis auxilium ferre possunt (seq. -a). TERT. nat. 1, 16 p. 88, 14 parentes. VIR. ill. 57, 4. SALV. epist. 4, 2 p. 205, 15 (v. p. 1926, 34). 4, 4 p. 206, 3 (v. p. 1926, 78). RVRIC. epist. 2, 1 sqq. in epist. inscription. p. 372 sqq. (v. p. 1930, 61). 2, 39 p. 423, 25 (ad maritos) -i filii (voc.). CORP. II 1454 Elpis ser(va) -is. V 6700 d(is) m(ani)bus . . . Menander et Vestina -i iuvenum bene merentium. CORP. VI 592 Casperius . . . cum Casperia . . . -i pra(edii): VIII 4665 pro salute -orum et liberorum suorum familia. INSCR. christ. Diehl 3363 (= CARM. epigr. 627, CORP. III 9623), 11 haec(i)ne libertum -is fecere probatum. al.

de **deis**: CLAVD. rapt. Pros. 2, 314 (Pluto et Proserpina v. p. 1931, 47). CORP. VI 17 Aesculapio et Ygiae -is (v. p. 1931, 78). de **imperatoribus**: CORP. VIII 1863 temporibus piissimor(um) -or(um) nostror(um) Iustiniani et Theodora(e) (INSCR. christ. Diehl 794 [= CORP. VIII 101, a. a. 543]. 805 [Thamugadi, a. 539/40] temporibb. dd. mm. nostrorum Iustiniano et Theodora [sic] perpp. Augg.). INSCR. christ. Diehl 27 (= CORP. VIII 1434, a. 565/74) -is nostris christianissimis et invictissimis imperatoribus Iustino et Sofia Augustis. de **regibus**: CASSIOD. var. 8, 27 p. 257, 23 maior ambitus est novis -is velle servire (sc. Athalarico et Amalasuinthae). al.

legitur inde ab ENN., PLAVTO per totam latinitatem. ex poetis frequentant Ov. STAT. MART. IVV.; non habet VERG. georg. (raro ecl. catal. Aen.).

[dub.: VARRO Men. 85 alius -i delicias phaselon eqs. (cf. p. 1914, 16). CARM. epigr. 1614, 4. v. et p. 1918, 63. 1941, 9. 1943, 36. incertae sive memoriae sive interpretationis: TIB. 1, 2, 7 ianua difficilis -i, cf. Levy ad l.] [val. dommu, it. don, francog. vet. dam, hisp. dueño. M.-L.]

materiam sic digerendam esse putavi:

CONSPECTVS MATERIAE.

DOMINVS:

I is qui domum tenet iure possessionis eique praeest iubendi potestate:

A sensu strictiore: de patre familias: p. 1912, 36. speciatim: -us convivii: p. 1913, 1.

B sensu latiore: qui utitur iure possidendi utendi iubendi in homines, bestias, res:

1 animantium: a servorum: p. 1913, 30. b gregis histriorum, gladiatorum, factionis: p. 1915, 4. c operariorum, mercennariorum: p. 1915, 21. d mulieris amatae: p. 1915, 33. e bestiarum: p. 1915, 43.

2 rerum: a aedificiorum: p. 1915, 77. b agrorum, fundorum sim.: p. 1916, 38. c pecuniae, rei familiaris: p. 1917, 55. d rerum variarum: p. 1918, 6. e alcs. rei aut efficiendae aut instituendae: p. 1919, 1.

f corporis: p. 1919, 15. g rerum incorporearum: p. 1919, 26.

3 sensu iuridicali: p. 1919, 37.

II is qui imperandi et regendi potestate utitur:

A in re publica, regno sim.: 1 non acced. genet.: p. 1921, 4. 2 acced. genet. obi.: a hominum, gentium sim.: p. 1922, 27. b rerum: p. 1923, 3.

B extra rem publicam: 1 animantis: p. 1923, 16. 2 rerum: a incorporearum: p. 1923, 20. b corporearum: p. 1923, 38.

C translate: 1 de iis quae in natura dominantur: p. 1923, 43. 2 de iis quae in ipso homine dominantur: p. 1923, 49. 3 de metr.: p. 1923, 78.

III specialia quaedam: 1 de imperatoribus: p. 1924, 33. 2 de patrono: p. 1924, 59. 3 de pueris delicatis: p. 1924, 63.

4 de marito: p. 1924, 66.

IV pro mero titulo: appellantur:

A homines varii. 1 de usu allocutionis titulique honorif.: p. 1925, 3. 2 exempla: a pro titulo honoris: p. 1925, 19. b in allocutione et epistulis: p. 1925, 52.

B consanguinei affinesque: p. 1926, 27. C magistri: p. 1926, 83.

D imperatores: p. 1927, 3. E reges: p. 1929, 1.

F magistratus: p. 1929, 30.

G clerici, sancti, apostoli, martyres: p. 1929, 61.

V de **deis et Deo**: A de **deis**: 1 in universum: p. 1931, 12. 2 de singulis deis: a apud scriptores: p. 1931, 39.

b in inscriptionibus: p. 1931, 65. 3 de stellis: p. 1932, 8.

B sensu christiano:

1 de Deo patre et Christo: a de Deo patre: a non acced. genet.: p. 1932, 52. β acced. genet.: p. 1933, 42.

b de Christo: a non acced. genet.: p. 1933, 66. β acced. genet.: p. 1934, 36.

2 de certis numinibus: a de angelis: p. 1934, 69. b de deis haereticorum: p. 1934, 78. c de diabolo: p. 1935, 7.

synon. p. 1935, 9. oppos. p. 1935, 13. deriv. p. 1935, 15.

DOMINA:

I ea quae iure possidendi iubendique utitur: A -a servorum: p. 1935, 63. B bestiarum: p. 1936, 40. C alcs. partis corporis: p. 1936, 48. D rerum: p. 1936, 57. E sensu iuridicali: p. 1936, 70.

II ea quae imperandi et regendi potestate utitur, saepius fere i. q. dux, regina: A proprie: p. 1937, 6. B translate (hic illic et notio I subesse videtur): p. 1937, 20.

III specialia quaedam: A de amica: p. 1938, 1. B de muliere illustri cum observantia significanda: p. 1938, 28. C de uxore: p. 1938, 35. D de imperatrice: p. 1938, 47.

IV pro mero titulo: appellantur: A mulieres variae: p. 1938, 49. B propinquae: p. 1940, 12. C reginae: p. 1939, 64. D imperatrices: p. 1939, 72.

V de **deabus**: p. 1940, 9.

synon.: p. 1941, 13. deriv.: p. 1941, 14.

coniunguntur -us et -a sim.: p. 1941, 15.

pro adi. -us, -a, -um: p. 1941, 31. pendet infinit. vel gerund.: p. 1941, 45.

I is qui domum tenet iure possessionis eique praeest iubendi potestate:

A sensu strictiore: de patre familias (definit. v. infra l. 65; domus, aedificii possessor v. p. 1915, 77 sqq., -us servorum v. p. 1913, 30 sqq.): TRAG. inc. 185 o domus antiqua, heu quam dispari dominare -o (cf. CIC. Phil. 2, 104 o tecta ipsa misera, 'quam dispari -o' — quamquam quo modo iste -us? — sed tamen quam ab dispari tenebantur). PLAVT. Most. 686 ecum aedium -us foras Simo progreditur ipsus (Pseud. 1140 aedium -um lenonem Ballionem quae-rito [CIC. inv. 1, 28 accessi ad aedes . . . quae-sivi -um]. TER. Ad. 89 in aedes inruit alienas, ipsum -um atque omnem familiam mulcavit.

RHET. Her. 4, 52, 65 ubi est . . . aedium -us? cf. p. 1915, 80. dominaedius p. 1877, 55). TER. Ad. 76 hoc pater ac -us interest. hoc qui nequit, fateatur nescire imperare liberis. CATO agr. 143, 1 v. p. 1917, 29. CIC. de orat. 1, 162 v. p. 1918, 15. fin. 1, 58 neque . . . beata esse potest . . . in discordia -orum (v. p. 1911, 8) domus (v. l. 38. Ov. met. 7, 725 domus . . . -o . . . erat anxia raptio. trist. 3, 1, 37 cuius ut accepi -um [GELL. 16, 5, 9 -um eius domus salutatum]. 3, 1, 58 isdem sub -is [v. p. 1911, 8] aspiciare, domus! Pont. 1, 9, 14 [tropice]. EPICED. Drusi 180 LIV. 40, 14, 4. SEN. dial. 10, 20, 3 lugebat domus otium -i senis. PETRON. 76, 1 -us in domo factus sum [nisi mavis referre ad l. 74 sqq., v. l. 84 sqq.]. PLIN. epist. 7, 24, 8. MIN. FEL. 18, 4 utique praeesse ei [sc. domui] crederes -um. PRVD. psych. 223 et domus et -i pariter adolevimus annis. cf. p. 1916, 5 sqq.). HOR. sat. 2, 2, 92 (opp. hospes). TIB. 1, 2, 7 v. p. 1911, 41. Ov. fast. 2, 745 Lucretia ad famulas: mittenda est -o (v. p. 1913, 57) . . . lacerna. 5, 139 servat uterque (sc. Lar et canis) domum, -o quoque fidus uterque. LIV. 5, 10, 9 ut . . . inculta . . . omnia diutino -orum desiderio domi inveniunt. 23, 8, 7 v. p. 1913, 15. MANIL. 3, 98 fundamenta domus -oque (MLG; dompi- FB, probant Housm., Wag.) haerentia cuncta: qui modus in servis eqs. PHAEDR. 2, 8, 20. 28 haec significat fabula, -um videre plurimum in rebus suis. SEN. epist. 47, 14 -um patrem familiae appellaverunt (v. p. 1913, 34 sqq. cf. TERT. apol. 34, 2 familiae magis patres quam -i vocantur). COLVM. 9, 11, 3 tamquam -o mortuo familia nimia licentia discordat. STAT. silv. 3, 3, 197 tu (i. pater mortuus) custos -usque laris. HIER. epist. 125, 15, 1 in navi unus gubernator, in domo unus -us. INSCR. christ. Diehl 211, 7 (a. 515) sanctissimus . . . Vincentius ambit hos aditos servatque domum, -umque (sc. mortuum in sacello Vincentii sacro, ut vid., iacentem) tuetur a tenebris.

inde etiam de filio erili (cf. GAIUS inst. 2, 157 filii vivo quoque parente quodammodo -i existimantur [PAVL. dig. 28, 2, 11]. VLP. dig. 29, 5, 1, 7 v. p. 1919, 54): PLAVT. Capt. 18 fugitivus . . . quem profugiens -um abstulerat, vendidit. MANIL. 5, 456 -um (i. servum paedagogum ratione disciplinae quasi -um, cf. p. 1926, 83 sqq.) -us praetextae lege sequatur. SEN. contr. 2, 1, 21 periculosam sibi futuram adoptionem in domo suos -os desiderante. de PETRON. 76, 1 v. supra l. 54. STAT. silv. 4, 8, 16 tot -is clamata domus. IVV. 14, 169 infantes ludebant quattuor, unus vernula, tres -i TAC. dial. 29 quid coram infante -o aut dicat aut faciat. Germ. 20 -um ac servum nullis educationis deliciis dinoscas. SORT. Sangall. 8, 2 adfiliab(it)

te et eris -us. *speciatim: is qui (domi suae) convivium prae-*
bet (NON. p. 281, 14 -us... appellatur convivii exhibitor): PLAVT.
 Poen. 535 quod tu invitatus numquam reddas -o, de quoio ederis. ENN.
 sat. 18 quid censes -o[s] esse animi? ... ille tristis est, dum cibum
 servat, tu ridens voras. LVCIL. 241 -um fortem (v. vol. VI 1146, 9).
 1064 ipso cum -o calce omnes excutiamus (v. Marx ad l.). VARRO
 Men. 102 -us maturo ovo cenam committit. 319 in cubiculo dormire
 mallet... quam ego -us cubarem. 339 -um... convivii (374. AMM.
 30, 1, 20 ipso convivii -o... egresso. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 10 SCHOL.
 Hor. sat. 2, 8, 73. cf. Cic. Verr. II 3, 23 Apronius erat... in convivio -us.
 10 Vatin. 31 epuli -us. HIL. in Matth. 20, 12 p. 1033^c per -um coenae
 admonitus). CIC. Vatin. 32. SALL. hist. frg. 3, 83 *discubuit* Maecenas
 in imo medius inter Tarquitium et -um Perpernam. HOR. sat. 2, 8, 93
 causas narraret earum (*rerum in mensa positarum*) et naturas -us
 (inde Mart. 5, 78, 25). OV. fast. 6, 679. LIV. 23, 8, 7 -orum invitatione.
 SEN. Ag. 886. PETRON. 34, 5 laudatus propter elegantias -us. IVV. 5, 49
 si stomachus -i fervet vinoque ciboque. 5, 71. 81. 92. 147. [non huc
 pert.: APVL. met. 10, 20 cenati e triclinio -i discesseramus.]

B sensu latiore: *is qui utitur iure possidendi utendi*
iubendi in homines, bestias, res (locos sensu iuridicali ad-
hibitos seorsum posui sub 3 p. 1919, 37 sqq., praeter eos quos non
seungere commodius videbatur: e. g. -us aedium [p. 1915, 80 sqq.],
-us bonorum [p. 1917, 67 sqq.], sim.). hic illic non tam possessio-
nis quam magisterii notio aut praevallet aut sola subest, ita
ut -o opponatur possessor: e. g.: -us domus, bestiae, navis ad alium
pertinentis, -us operarii (p. 1915, 21), -us alicuius rei vel instituendae
vel efficiendae (p. 1919, 1 sqq.), -us factionis (p. 1919, 4). nota
usum proverbialem e. g. infra l. 52. 61. 71 sqq. p. 1914, 52.
 67. al.

1 -us animantium: a servorum (gr. *δεδούλωτος*). PRISC.
 gramm. III 219, 23 *inter* subiecta et... superposita verba -us, servus.
 GRAMM. suppl. 73, 10 magister, -us, pater... relativa dicuntur...,
 quando -us nominatur, intellegitur et servus [MART. CAP. 4, 374 al.].
 SEN. epist. 47, 14 quam omnem invidiam maiores nostri -is, omnem
 contumeliam servis detraxerint. -um patrem familiae [v. p. 1912, 66]
 appellaverunt, servos familiares [= MACR. Sat. 1, 11, 11]. v. et
 p. 1916, 40 de Priapo. de -o ficto v. p. 1914, 20). ENN. scaen. 369
 agros audaces depopulant servi -orum -i[s] (cf. p. 1922, 29). PLAVT.
 Amph. 170 ipse -us dives, operis et laboris expers (Poen. 73. SALL.
 or. Macri 26 munera ditium -orum. cf. p. 1917, 52. 80). 587 syn.
 erus (sic Capt. 363). 857 dignus -o servus. ASIN. 660. Capt. 308 si
 proinde ut ipse fui imperator familiae, habeam -um, non verear, ne
 iniuste... mi imperet. CAS. 722 v. p. 1915, 22. CIST. 599 Demipho -us
 meus. MEN. 443. MERC. 44 leno... -us eius mulieris (Poen. 158 illius.
 COD. Theod. 15, 8, 2 [a. 428 = COD. Iust. 1, 4, 12. 11, 41, 6] lenones
 patres et -os qui suis filiis [filiabus COD. Iust.] vel ancillis peccandi
 necessitatem imponunt). MIL. 744 Most. 977 (Stich. 441). PERSA 322.
 POEN. 1207 nos fore invito -o nostro diebus paucis liberat (QVINT.
 inst. 7, 3, 27 servus invito -o libertatem non consequetur. decl. 342
 p. 350, 3. al.). PSEUD. 472 Rud. 745. TRIN. 1008 recipe te ad -um do-
 mum. TER. Ad. 555. 894. Eun. 486 servum esse hunc -i pauperis. 496.
 600 ita ut fit, ubi -i absunt. TVRPI. com. 70 ubi soperi servias
 potius quam -o (CYPR. testim. 3, 72 p. 171, 1. et al.). LVCIL. 579.
 ACC. carm. frg. 3, 6 ut cum -is famuli epulantur ibidem (CIC. leg.
 2, 27 cum -is tum famulis posita... religio. CATVLL. 63, 51 -os ut
 erifugae famuli solent relinquere. VERG. Aen. 9, 330 Ov. met. 3, 573.
 8, 635. 11, 186 fast. 2, 745 [v. p. 1912, 58]. OCTAVIA 194 animum
 ... -i famula possedit. LVCAN. 2, 148. SIL. 1, 167 famulus clam cor-
 ripit ensem dilectum -o [i. Tago regi]. v. p. 1914, 12. 30. et al.).
 AFRAN. com. 147. 148. 203 PORC. LIC. carm. frg. 4, 12 VARRO Men.
 193. 513 plures -os servi comederunt quam canes (v. p. 1915, 51).
 rust. 1, 2, 17. 2, 10, 4 v. p. 1920, 38. RHET. Her. 1, 14, 24. 4, 51, 64.
 MIM. inc. frg. 9 o -um aequum et bonum. CIC. Quinct. 85 -o a fa-
 milia sua manus adlatas esse (PHAEDR. 3, 19, 1 Aesopus -o solus
 cum esset familia. PETRON. 37, 9. 71, 4. 101, 4. APVL. apol. 98 ipse
 [Pudens] domi tuae [sc. Aemiliani] rector, ipse familiae -us, ipse
 magister convivio. v. infra l. 73. et al.). S. Rosc. 78 -us erit in
 suos. 120 in -os quaeri de servis iniquum est (Mil. 59 Deiot. 3
 part. orat. 118. et al.; cf. Mil. 59 de servis nullā lege quaestio est
 in -um, nisi eqs. TAC. ann. 2, 30. al.). *ibid.* Tull. 20. 40. Verr. II 3, 62
 servi... moribus isdem essent quibus -us (cf. PETRON. 58, 4 qualis
 -us, talis servus. ARNOB. in psalm. 130 p. 532^b usitata vulgo senten-
 tia est, quae dicit, iuxta mores -i familiam constitutam. al.). II 4, 112
 neque tam servi illi -orum quam tu libidinum, neque tam fugitivi
 illi ab -is quam eqs. II 5, 8 -orum disciplina. II 5, 10. 11. 14 causam
 dicere -os, quid servo tam formidulosum. *ibid.* 19 Cluent. 47. 175. 176
 Rab. perd. 16 Cael. 51 Planc. 86 Mil. 29 ter. 56 bis. 58 bis. 59. Deiot. 2
 servum... ad accusandum -um impulerit (3. 17 al. EDICT. imp.
 Constant. de accus. [Corp. V 2781] 28. COD. Theod. 9, 5, 1 [a. 314]. et al.).
 Deiot. 3 bis. 30. 31 bis. Phil. 2, 45 nemo... puer... tam fuit in -i potestate
 quam eqs. 8, 12 si non sit molestus -us. 13, 12 -i patrimonium. de
 orat. 1, 183 is qui -i voluntate census sit. 2, 276 ancillam -i iussu
 dixisse. rep. 3, 37 animum imperare... libidini... ut servis -us, quod
 eam coercet et frangit (Tusc. 2, 48. AVG. civ. 19, 14 p. 381, 2 D. im-

perant... sicut... -i servis, oboediunt... sicut servi -is. v. infra l. 9.
 et al.). *ibid.* -i... servos ita fatigant, ut eqs. parad. 40 omnes qui ali-
 quid peccati scire videntur, tamquam -i timentur. Cato 47 Sophocles
 ... inquit, lubenter... istinc (ab amore) sicut ab -o agresti ac furioso
 5 profugi (cf. Plato rep. 1 p. 328^c *ὡςπερ λυττῶντά τινα καὶ ἄγριον*
δεσπότην ἀποφυγόντων). AMM. 25, 4, 2 ut rabiosum quendam effugit -um
 et crudelem). SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3. CATVLL. 61, 129 desertum
 -i audiens concubinus amorem. PVBLIL. F 21 famulatur -us ubi
 timet, quibus imperat. M 14 minus est quam servus -us, qui servos
 10 timet. P 37. CAES. civ. 1, 57, 4. 3, 110, 4 fugitivus si quis a -o pre-
 henderetur. Gall. 6, 13, 3 iura quae -is in servos sunt (STAT. Theb.
 5, 687 in famulam ius esse ratus -oque ducique). BELL. Alex. 2, 2
 -i locupletiores. BELL. Hisp. 18, 4. LABER. mim. 90 -us noster tua
 luculentitate captus (al. cf. erus noster, senex noster sim. ap. scaen.;
 15 aliter p. 1913, 48). SALL. lug. 31, 11. hist. frg. 3, 98^c, 12. VERG. ecl. 2, 2
 formosum... Alexin, delicias -i (cf. PROP. 2, 34, 74. v. p. 1911, 39).
 Aen. 6, 613. HOR. sat. 2, 3, 286 -us cum venderet mancipium (2, 7, 3
 amicum mancipium -o. LIV. 3, 48, 3 da viam -o ad prendendum
 mancipium. TAC. Agr. 31. et al.). sat. 2, 7, 66 moechus ibis sub fur-
 20 cam prudens -oque furenti (sc. marito offenso) committes rem omnem
 (v. p. 1913, 37). sat. 2, 7, 75 tunc mihi -us, rerum imperiis hominum-
 que tot tantisque minor. carm. 2, 4, 6 movit forma captivae -um. epist.
 1, 18, 74 -us pueri caraeve puellae. LEX Quinctia (Frontin. aq. 129)
 21 -us eius servi (PAVL. FEST. p. 159. et al. saepe). PROP. 2, 9, 11
 25 Achillem -um lavit... captiva cruentum (sc. Briseis. cf. Ov. epist. 3, 5
 -oque viroque. 3, 6. 52 tu -us, tu vir, tu mihi frater eras. 3, 100 al.).
 PROP. 3, 23, 24. Ov. am. 2, 8, 24 unumst e -is (v. p. 1911, 12. sc. do-
 mina [v. p. 1935, 78] eiusque amatore) emeruisse satis ancillae.
 epist. 3, 154 -i iure venire iube (MART. 1, 101, 7 ne... ad Stygias
 30 famulus descenderet umbras... cavimus et -i ius omne remisimus
 aegro). met. 8, 848 -um... Mnestra recusat (cf. 850. 855. 869. 872
 pater -is... tradit). 13, 487 -um matri vix repperit Hector. fast. 2,
 334 opp. comites. Ib. 392. trist. 2, 312 meretricum. LIV. 1, 51, 8.
 3, 44, 10 interim -um sequi ancillam aequum esse (VAL. FL. 8,
 35 418). al. R. GEST. div. Aug. 5, 1 eō bello servorum, qui fugerant
 a -is (gr. *ἀποστατῶν δούλων*). 5, 3 -is ad supplicium sumendum
 tradidi (gr. *δεσπόταις*). FEST. p. 45 cacula servus militis... ad
 tutelam -orum armatus. p. 257 Quintipor servile nomen... a prae-
 40 nomine -i ductum (QVINT. inst. 1, 4, 26). SEN. contr. 1, 2, 1 sacer-
 doti ne purus quidem contigit -us. 10, 5, 19 in servum nihil non
 -o licere. al. saepe. VELL. 2, 6, 6 VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 al. PHAEDR.
 2, 5, 14 atriensis perambulante laeta -o viridia... coepit eqs. 2, 5, 21.
 app. 16, 7 fera (sc. felis leucaria) discerpit -um (sc. gallum). 22, 2.
 SEN. Thy. 140 deceptor -i Myrtilus. Tro. 57. 709. 858. 974 versata
 45 -os urna captivis dedit (cf. 917). 975. 985. 989. 995. benef. 3, 18, 1
 an beneficium dare servus -o possit (3, 18, 2. 3 al.). dial. 5, 28, 1
 -um habere. al. epist. 26, 23 ex servorum habitu -um aestimare.
 94, 1 quomodo servos regat. al. CVRT. 7, 6, 27 al. COLVM. 1, 1, 20 al.
 LVCAN. 3, 152 non sibi, sed -o gravis est, quae servit egestas.
 50 PERS. 5, 73 verterit hunc -us, momento turbinis exit Marcus Dama
 (sc. manu missus). 5, 125 PETRON. 28, 4. 41, 6. 54, 4. 57, 10. 58, 5 bis.
 62, 1. 68, 4. 69, 3. 70, 13. 75, 11. 101, 10 (proverb.) -um ad fugientes
 accersere. 107, 4 saevi... implacabilesque. 113, 10 -i supercilium
 (opp. amici... obsequium). 117, 4. 6. 10. 139, 5. 140, 7. PLIN. nat. 6,
 55 172 servi profugi a -is. 29, 67 mites... -os. al. VAL. FL. 8, 444 -um
 ... pati. SIL. 1, 181 STAT. Theb. 3, 49 silv. 2, 1, 51. 70. 76. 80. 2, 6,
 35. 82. 89. 3, 3, 46 nec -os de plebe tulisti, sed Caesarem. 3, 4, 35
 isti, quem meruit, formae -um dabo. 3, 4, 101 al. MART. epigr. 7, 8.
 1, 31, 2 -i centurionis amor. 8, 50 (51), 18 grege de -i saepe. QVINT.
 60 decl. 301 p. 189, 17 al. inst. 5, 11, 33 al. IVV. 2, 98 per Iunonem -i
 iurante ministro. 9, 46. 111. 10, 88. 14, 36. TAC. hist. 1, 2 corrupti in
 -os servi, in patronos liberti (sic opp. patronus: ann. 3, 36 SVET.
 Iul. 27, 1 Aug. 67, 1 LEX colleg. salut. Dian. et Antin. [Corp. XIV
 2112] 1, 33 LEX met. Vipasc. [Corp. II 5181] 56 COD. Theod. 59, 2
 65 [a. 412] al. COD. Iust. 7, 2, 15, 2* [a. 531/2] al.). ann. 14, 42 al.
 PLIN. epist. 1, 4, 4 al. SVET. Cal. 10, 2 al. FLOR. epit. 1, 21, 1 al.
 FRONTO p. 26, 7 N. (proverb.). LEX colleg. salut. Dian. et Antin.
 (v. l. 63) 2, 3. LEX met. Vipasc. (v. l. 64) 28. 34. 40. 42. APVL. met.
 6, 4 al. TERT. apol. 35, 13 anim. 55 p. 388, 8 al. CYPR. testim. 3, 72
 70 p. 171, 3 -is carnalibus. al. FIRM. math. 7, 5, 3 p. 225, 18. VVLG. Matth.
 6, 24 (in similitudine) nemo potest duobus -is servire, ... non potestis
 deo servire et mammonae (gr. *δύοις κυρίοις δουλέειν*). saepe. CARM.
 de mens. 2, 48 CLAUD. 18, 309. et al. frequentissime. in inscrip-
 75 tionibus: CORP. I² 1570 fui parens -is senibus. 1593 amans -i.
 IV 4890 v. p. 1936, 28. II 1749 -us et domina (v. p. 1941, 21) s(er)vo
 b(ene) m(er)enti (cf. VI 9146 aerario fidelissimo -us. 32796 servo de
 ae merenti... -us. INSCR. christ. Diehl 4607 innocenti puro [sic] Aela-
 riano Constantius -us benemerenti, qui bixit ann. v eqs. al.). VI 1717
 (a. 341) Fabio Titiano... Peregrinus servus -o praestantissimo (cf.
 80 INSCR. Notiz. degli scavi 1920 p. 229 [Romae, s. V] Vitalio libertus
 -o suo Taseo filo [sic] et domin(a)e [v. p. 1936, 34] Pontian(a)e. al.).
 XI 5375 ex indulgentia -orum Succensus publicus municipum Aesi-
 natium ser(vus). al. CARM. epigr. 219, 22. 1007, 6 abstulit huic (i. servo)
 Moenus amnis, quod -o eripuit (intell. 'vitam'). 1140, 10. 2115, 2 al.
 [I. Kapp]

INSCR. christ. Diehl 770 bis. 774 tene me, ne fugiam et revoca me ... ad Pacasium -um meum (1904). 3363, 11 libertum -is ... probatum. et al.

b *gregis histrionum, gladiatorum, factionis* (vel de proprietario vel de praeposito, cf. p. 1913, 23 sqq.): *histrionum* sim.: PLAVT. Asin. 3 res vortat bene gregique huic et -is (sc. gregis; -o Camerarius) atque conductoribus (aliter CORP. XIV 2299 gregum do- <minorum> Augg.). CORP. IV 3877 scaen(ae) -e, vale. 5399 Acti, -us (sic) scaenicorum, va(le). *gladiatorum* (cf. Pollack, PW V 1310): Cic. Tusc. 2, 41 nihil eos (gladiatores) malle quam vel -o satisfacere vel populo (ibid. plural.). Att. 2, 19, 3 gladiatoribus (sc. ludis) qua -us qua advocati sibilis conscissi. PETRON. 117, 6 tamquam legitimi gladiatores -o corpora animasque ... addicimus. FLOR. epit. 3, 12, 10 gladiarii adversus -os suos exercitus. *factionis* (cf. Pollack, PW V 1309): SVET. Nero 5, 2 querentibus -is factionum repraesentanda praemia (22, 2 ne -is quidem iam factionum dignantibus nisi ad totius diei cursum greges ducere. LAMPR. Comm. 16, 9 circenses multos edidit ..., ut -os factionum ditaret). CORP. VI 10060 (a. 275) -o et agitatori factionis russatae (10058 -o et agitatori factionis prasiniae).

c *operariorum, mercennariorum* (v. p. 1913, 23 sqq.): PLAVT. Cas. 722 quoquo adveniunt, ubi ubi sunt, duplici damno -os (v. p. 1907, 83) mutant (sc. coqui conducti). VARRO rust. 1, 17, 3 operarios parandos esse ... et requirere ad priorem -um quid facitarent (1, 17, 6. 7 consolando eorum restituit voluntatem ac benevolentiam in -um). VAL. MAX. 2, 4, 5 in urbem perrexit relicti qui ... terram foderent. hi -i imperium exequentes eqs. VLP. dig. 39, 4, 3, 1 quod ait edictum 'in -os' sic accipiendum est 'in socios vectigales', licet -i non sint (sc. servorum alienorum). opp. -us et operarius: OPTAT. 5, 4 p. 127, 16 cum ergo videatis omnes qui baptizant, operarios esse, non -os (5, 7 p. 135, 9 intellegite vos ... operarios esse, non -os).

d *mulieris amatae* (NON. p. 282, 4 -i etiam mulierum amatores. cf. domina p. 1938, 1. nonnulli loci sub B 1 a positi ad hunc sensum fere accedunt, e. g. p. 1914, 23. 25 sqq.): Ov. am. 3, 7, 11 v. p. 1925, 4. epist. 8, 8 haec tibi sub -ost (sc. Oreste) ... puella (Hermione) suo. 19, 150 -um res habet ista (i. Cydippa) suum. EPIST. Sapph. 145 non invenio -um silvaeque meumque. Ov. ars 1, 314 Pasiphae dixit, -o (sc. tauro) cur placet ista (vacca) meo? met. 9, 466 iam -um appellat Byblis fratrem. CORP. IV 4356 v. p. 1907, 37. APVL. met. 6, 1 Psyche: an istic meus degat -us. AVSON. 57, 5 qualem ... -o (Martii) scierant placuisse Cytheren.

e *bestiarum* (sive de possessore sive de magistro, cf. p. 1913, 23 sqq. de astro infra l. 75): PLAVT. Capt. 810 ipsis -is scrofae. 822 petronis. COEL. hist. frg. 44 equus deiecit -um (VERG. Aen. 12, 534. Ov. am. 1, 9, 24. 2, 9, 29 met. 9, 196 fast. 2, 737. 6, 742 equi ... -um [Hippolytum] ... trahunt. SEN. Oed. 143. PLIN. nat. 8, 157 equi ... amissos lugent -os. al. VAL. FL. 1, 490. 2, 388 SIL. 10, 463 HOMER. 1000 STAT. Theb. 4, 732 silv. 1, 1, 59 Ach. 1, 281 saepe. Ivv. 8, 65 SVET. Iul. 61 al.). VARRO ling. 5, 110 v. p. 1917, 31. rust. 2, 2, 6 v. p. 1920, 51 sqq. 2, 2, 9 canes Actaeonis in -um adferant dentes ([Ov. met. 3, 230. 235. 250 SEN. Oed. 754]. Men. 513 v. p. 1913, 61. Cic. nat. deor. 2, 158 canum ... tam ... amans -orum adulatio. Ov. hal. 79 PHAEDR. 1, 23, 6. 3, 7, 8. 22. 5, 10, 2 SEN. Phaedr. 1108 Thy. 503 al. COLVM. 7, 12, 1. PLIN. nat. 1, 8, 61 exempla ... circa -os. al. STAT. Theb. 3, 203. MART. 11, 69, 3 -o fidissima. al. Ivv. 6, 417. et al. saepe. cf. ANTH. 359, 3 ad -i vocem famulans ... currit catula). VERG. ecl. 3, 16 quid -i faciant (sc. gregum. SEN. nat. 3, 27, 7. CALP. ecl. 2, 2 lanigeri -us gregis. al.). HOR. sat. 2, 6, 14 pingue pecus -o facias (PANEG. in Mess. 187 pecus ... -o satis, nimium furique lupoque. Liv. 24, 16, 5 Ivv. 6, 4. AVG. civ. 3, 23 p. 135, 24 D. pecora ... -orum aversabantur accessum. cf. p. 1917, 31. et al.). Ov. met. 2, 547 ad -um (i. Apollinem) tendebat iter corvus (2, 598 fast. 2, 258). 13, 939 pisces (MART. 4, 30, 4 Ivv. 4, 52 al.). Liv. 1, 7, 5 boum (VAL. MAX. 7, 3, 1. Ivv. 10, 269 vetulus bos, qui -i cultris ... collum praebebat. al.). PHAEDR. 3, 3, 7. SEN. dial. 4, 31, 6 adulantes ... -um feras (7, 14, 2). al. CVRT. 8, 14, 40 belua -um tueri ... coepit. COLVM. 6, 37, 7 asinus (APVL. met. 4, 5 statui ... asinum me bonae frugis -is exhibere. al.). 7, 3, 9 ovium. al. PLIN. nat. 10, 207 de -o a dracone servato et agnito voce. STAT. silv. 2, 4, 1 psittace ... -i facunda voluptas. 2, 5, 3 leo. MART. 1, 41, 7 custos -usque viperarum. 7, 87, 10 haec -is monstra placere suis. 14, 107, 2 tigris. al. Dig. saepe. APVL. met. 9, 33 gallinam suus -us intuens, 'o bona' inquit 'ancilla'. AVG. civ. 18, 21 p. 283, 17 D. lupam ... quia filios -i sui Martis agnovit. et al. saepe. de Angue et Ophiucho astris: AVIEN. Arat. 244 parcius ab -o terga explicat.

2 rerum: a *aedificiorum* sim. (castrorum p. 1916, 21. cf. p. 1913, 23 sqq.): LEX XII tab. Cic. leg. 2, 61 rogam bustumve ... adigi aedes alienas invito -o (cf. p. 1920, 70). PLAVT. Most. 110 -us aedium indiligens reddere alias tegulas nevolt (661 nomen -i quaero quid siet. Trin. 177 an ego alium -um paterer fieri hisce aedibus. TER. Phorm. 753 adulescenti harum qui est -us aedium [APVL. met. 9, 1. VLP. dig. 13, 7, 11, 5 cum -o aedium hoc convenisse. al.). Cic. off. 3, 54. VLP. dig. 8, 5, 6, 4 si aedes plurium -orum sint.

DIG. al. cf. p. 1912, 41. et saepe. v. dominaedius p. 1877, 55 sqq.). VARRO rust. 3, 2, 9 villa ... quam -us habes communem cum asino (Cic. Att. 12, 36, 1 commutationes -orum reformido. STAT. silv. 1, 3, 4 TAC. ann. 6, 50. cf. VERG. catal. 3, 5 villulae. 8, 2). Cic. Verr. II 4, 5 domus erat non -o magis ornamento quam civitati (Phil. 13, 19 nat. deor. 2, 17. 3, 26 off. 1, 138. 139 nec domo -us, sed -o domus honestanda est [cf. CARM. epigr. 1932 <f>ormonsa domus -o veneranda futura]. ibid. in domo clari -i. 3, 55 -i iussu ita praeco praedicet: domum ... vendo. SEN. contr. exc. 3, 6. SEN. benef. 7, 5, 3 nec conductum meum, quamvis sis -us [domus conductae]. intrabis. LV-CAN. 9, 202. PLIN. nat. 35, 7 -is mutatis. MART. 11, 93, 4. Ivv. 3, 72 magnarum domuum -i futuri. Icti saepe. cf. l. 25. p. 1912, 49. et al.). Phil. 2, 104 non ... te -us modo illis sedibus (syn. villa), sed quivis amicus, vicinus, hospes, procurator arcebit. 2, 105 te inquilino, non ... -o. nat. deor. 1, 72 mali aedificii (2, 141. BELL. Alex. 5, 2 -i aedificiorum. Icti. et al.). CATVLL. 67, 8 mutata ianua feraris in -um veterem deseruisse fidem (67, 3). ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32327) 21 -os urbano <s> (estne iunctura sollemnis sermoni aut iuridicali aut cotidiano? cf. p. 1908, 21) <et eos quo>que, qui mercede habitant. Ov. met. 1, 231 in -o dignos everti tecta penates. Liv. 22, 41, 8 velut desertis fuga -orum castris. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 17 -i <s> (dominio lapis). SEN. Herc. f. 1288 tota cum domibus -isque tecta (PLIN. nat. 35, 7). PLIN. nat. 35, 117 non ... parietes excolebant pictores -is tantum. STAT. silv. 4, 2, 25 aula Caesaris -o minor (cf. MART. 8, 36, 12 par domus est caelo, sed minor est -o). MART. 1, 82, 7 porticus (Ivv. 7, 119 porticus in qua gestetur -us [cf. p. 1917, 80], quotiens pluit). 11, 48, 3 heredem -umque sui tumulve larisve (cf. INSCR. christ. Diehl 296, 4 [s. IV?] quisquis he(ris) post me (-us) laris huius et orti [v. infra l. 62]) TAC. hist. 3, 33 -orum abdita scrutari. SVET. Iul. 41, 3 -os insularum (Tib. 48, 1. Icti). APVL. met. 9, 35 modicae casulae. et al. -us tabernae, sutrinae, balnei sim.: Liv. 9, 40, 16 -is argentariarum tabernarum. PAVL. FEST. p. 45 Caediciae tabernae ... a -i nomine sunt vocatae. PLIN. nat. 10, 121 officinae (i. sutrinae) -o. 34, 3 metallorum. MART. 1, 117, 14 -us ... tabernae (Ivv. 2, 42). SVET. Tib. 8 ergastulorum ... -i in invidiam venerant. CLAUD. carm. min. 12, 3 lympharum -um ... inter dura viae balnea qui posuit.

b *agrorum, fundorum, arborum, fontium* sim. (speciatim de -o fundi v. p. 1917, 20 sqq. de -o horti, luci sim. eodemque dominante in Priapo quasi in servum [p. 1913, 30 sqq.] v. infra l. 65): CATO agr. 1, 4 in his agris qui non saepe -os mutant (LEX agr. [Corp. I² 585] 27 is ager locus -is privatus [EDICT. imp. Aug. de aq. Venaf. (Corp. X 4842) 31 ne ob id opus -us eorum cuius agri locive per quem agrum locumve ... aqua ... duci ... solet, invius fiat]. Cic. Verr. II 3, 47 ager ... cultorem desiderare ac lugere -um videtur. ibid. leg. agr. 2, 43 v. p. 1922, 51. Ov. ars 1, 450 sic -um sterilis ... fefellit ager. fast. 2, 518. Liv. 3, 71, 7. 4, 53, 6 si iniusti -i possessione agri publici cederent. 27, 8, 18 SEN. benef. 7, 4, 3 COLVM. 1, 2, 2 al. STAT. silv. 4, 5, 20. QVINT. decl. 336 p. 323, 20 ego hoc ipso, quod tibi cessi agrum, -um egi. FRONTIN. strat. 3, 18, 2 SEPT. SER. carm. frg. 10. Icti saepe. et al.). VARRO rust. 2 praef. 5 -o fundi ([Cic. Verr. II 3, 55 Icti. et al.). VAL. MAX. 4, 4, 8 fundus minus multos cultores desiderans quam -os habere. v. p. 1917, 27. et al. cf. SENT. Helvidi Prisci [Corp. IX 2827] 29 -is fundorum praesentibus. SEN. contr. exc. 5, 1 tot ille fundorum -us. PETRON. 101, 4 APVL. met. 9, 35. Icti saepe. et al.). RHET. Her. 4, 6, 9 isti magistri, omnium dicendi praeceptores, ... non modo -os se fontium (tropice), sed se ipsos fontes esse dicant. Cic. Mil. 74 insulae. Att. 12, 19, 1 in omni mutatione -orum (sc. loci. PAVL. FEST. p. 119 locupletes locorum multorum -i. STAT. silv. 2, 2, 45 locine ingenium an -i miror prius. Icti saepe. v. l. 42 sqq. et l. 63. et al.). Att. 12, 41, 3 tertium esse -um horti (12, 43, 2. LEX Quinctia [Frontin. aq. 129] 11 hortorum, praediorum locorum -is possessoribus u(su) fructuariis [sic Gundermann, cf. Bruns fontes¹ p. 113, 12]. MORET. 77. v. supra l. 29. et al. cf. CATVLL. 61, 92 p. 1917, 81 et infra l. 66). VERG. catal. 3, 18 necesse Priapo (v. supra l. 40) est ... -i hortulum vineamque tueri (cf. PRIAP. 68, 3 rudis hic -um totiens audire legentem. MART. 8, 40, 5 silvam -i foci reserves). DIRAE 33 veteris -i felicia ligna (HOR. carm. 2, 13, 12 triste lignum ... caducum in -i caput immerentis. similiter: HOR. epist. 1, 16, 10 quercus ... multa -um iuvet umbra. carm. 2, 14, 24 neque ... praeter invisas cupressos ulla arbor brevem -um sequetur. LEX Quinctia [Frontin. aq. 129] 42 vites, arbores ... maceriae [cf. p. 1915, 77 sqq.] quas curatores aquarum ... ne demolirentur, -is permiserunt [Nvx 88 arbor ... soli -o ferre tributa potest. STAT. silv. 1, 3, 61 PAVL. dig. 41, 1, 26, 1]. Nvx 100 123. MART. 9, 61, 9 platanus ... auctorem -umque suum [nemus pars codd.] sentire videtur). DIRAE 78 imbres ... late teneant campos, qui -is infesta ... stagna relinquunt (VAL. FL. 4, 116 laetos -i [i. Amyci] certamine campos. AVIEN. Arat. 301 campum metiri in -os) AETNA 611 ardebant agris segetes et mitia cultu iugera cum -is. HOR. carm. 2, 15, 8 olivetis ... fertilibus -o priori. S. C. Frontin. aq. 108 quoad idem -i possiderent ... solum. PRIAP. 16, 7 -us florentis agelli (PLIN. epist. 1, 29, 2) Ov. trist. 4, 8, 10 quae nunc -o rura paterna carent (Pont. 4, 15, 17 rus oculis -i ... gratum. GERM. 119 MART. 4, 64, 26 QVINT. 1. Kapp)

decl. 298 p. 176, 23. IVVENC. 2, 423 ruris -us. *al.*). SEN. Phaedr. 535 iussa nec -um pati iuncto ferebat terra servitium bove (LVCAN. 6, 277 illos terra fugit -os, his rura colonis accedunt donante Pado. STAT. silv. 2, 2, 29 stagna modesta iacent -ique imitantia mores. 2, 2, 81. MART. 1, 116, 6 perpetuo -is serviet iste suis (*sc. sepulchri solum*). MART. 6, 47, 2 Nympha... quae fonte... puro laberis et -i... tecta subis. TEST. Galli (Corp. XIII 5708) Il 6 haec poena <ab> omnibus -is huius possessionis in perpetuum inferatur (DIG. FIRM. math. 4, 3, 1 p. 201, 6 fundamentorum [3, 10, 2 p. 171, 19]... et possessionum -os. COD. Theod. 5, 3, 1 [a. 434]. *al.* COD. lust. 11, 48, 23, 2 [a. 531/4]. *et al.*). FRONTIN. aq. 107 novum -um praediorum (PLIN. epist. 10, 34, 2. lcti saepe, *e. g.* COD. Theod. 11, 20, 6 [a. 430] posterioribus vel novis -is, ad quos praedia devenerunt. INSCR. christ. Diehl 2498 -is huius predi. *v. p.* 1911, 23. 1916, 62. *et al.*) Ivv. 3, 231 est aliquid, quocumque loco... unius sese -um fecisse lacertae (*i. parvuli agelli*). 14, 145. DIG. *passim*. TERT. carm. 14 p. 450 Oe. filius a -o vineae mittitur ad cultores (VVLG. Matth. 20, 8 dicit -us vineae procuratori suo, *gr. κῆπος. al.*). AVSON. 417, 116 lacerata... centum per -os veteris Paulini regna fleamus. *et saepe*.

speciatim de -o fundi: CATO agr. cap. 64 tit. de lignis -i (55). 1, 4 de -o bono colono bonoque aedificatore melius emetur. 5, 2 vilicus... consideret, quae -us imperaverit, fiant (*sic opp. vilicus: ibid.* 5, 3 *quater*. 5, 4 -o insciente. *ibid.* 142, 1 *al.* VARRO rust. 1, 16, 5 vilicus iniussu -i. 1, 22, 6 CIC. Verr. II 3, 119. *ibid.* II 5, 15 Cluent. 161 HOR. epist. 2, 2, 162 *v. p.* 1920, 62. COLVM. 1, 8, 4 [ex Corn. Celso]. 1, 8, 8 *al. saepe* PLIN. nat. 18, 36 *al.* LEX Manc. [Bruns fontes⁷ 114] 1, 10 -is aut conductoribus vilicisve eius f(undi). 2, 4, 9, 3, 19, 4, 24 *et al.*). agr. 14, 3 *opp.* conductor (*v. l.* 27. COLVM. 3, 13, 12 *al.*). *ibid.* -o bono (14, 5 *bis. al.* CIC. Cato 56 assidue. *al.*). 143, 1 -um pro tota familia rem divinam facere. 144, 1 iniussu -i aut custodis (*ibid.* 144, 2, 5 *al.*). *al. saepe*. VARRO ling. 5, 110 id pecus primum occidere coeperunt -i. rust. 1, 2, 17, 23. 1, 4, 3, 4, 1, 8, 6, 1, 19, 2 superioris -i. 1, 38, 2, 1, 55, 4, 2 praef. 5 *v. p.* 1916, 51. 2, 10, 5 habent iumenta dossuaria -i, alii equas, alii *eqs.* 3, 3, 1 *bis.* 3, 3, 7 (donum *codd.*). 3, 5, 5, 3, 16, 13. EDICT. Cic. Quinct. 84 -um... invitum detrudere ([CIC. Quinct. 89 de praedio]. *cf.* 81 -us de suo fundo... deiceretur. 85 -um expulsum esse de praedio). CIC. Verr. II 3, 125 numerus -orum atque aratorum (II 3, 227). II 3, 200, 228 leg. agr. 2, 70. OV. fast. 2, 643 te (*Termine*) duo diversa -i de parte coronant. 4, 645. NVX 9 -i memores sertis ornare solebant agricolas... deos. LIV. 6, 41, 11 sollicitudines vastas in agris fieri pellendo finibus -os. SEN. epist. 88, 12 *opp.* colonus (COLVM. 1, 7, 2 *al.* TAC. Germ. 25 *al.*). COLVM. 1 praef. 11, 12 mediarum facultatum -us. 1, 1, 18 non facultates... tantum pollent, quantum vel una praesentia -i (1, 3, 3 *al. cf.* 3, 21, 4 -i praesentis). 1, 6, 23 *opp.* procurator (PALLAD. 1, 36, 1. *v. et p.* 1916, 14). 1, 8, 18 diligens. 3, 21, 4 quorumque -i praesentis oculi frequenter accessere, in ea parte maiorem in modum fructus exuberat (4, 18, 1 oculos et vestigia -i, res agro saluberrimas. 9, 1, 1, 9, 5, 2 PLIN. nat. 18, 43. *al. cf. Otto Sprichw. p.* 251). *al. saepe*. PLIN. nat. 18, 35 sex -i semissem Africae possidebant. *al.* PS. QVINT. decl. 13, 2 p. 248, 3 pares circa me habitavere -i. TAC. hist. 2, 12, 2, 56 dites -os (*cf. infra l.* 80). *al.* PLIN. epist. 1, 24, 4 scholasticis... -is... sufficit abunde tantum soli *eqs.* PANEG. 12 (2), 9, 7 PALLAD. 1, 8, 1 *al.* AVSON. 320, 6 patrem et filium esse simul -os heredioli.

c pecuniae, rei familiaris, copiarum sim. (de creditore l. 60. -us dives infra l. 80 sqq): CIC S. Rosc. 23 ipse amplissimae pecuniae fit -us (SEN. rem. fort. 10, 3 *opp.* locus. APVL. met. 4, 9 copiosae pecuniae -us. *cf.* CIC S. Rosc. 26 alienam pecuniam -o incolumi obtinere. off. 1, 43 pecuniarum translatio a iustis -is ad alienos. Ivv. 11, 47 conducta pecunia Romae et coram -is [*i. creditoribus*] consumitur. *al.*). HOR. sat. 2, 5, 12 res ubi magna nitet -o sene (carm. 3, 16, 25 contemptae -us splendidior rei. PROP. 2, 34, 16 te -um admitto rebus... meis. VAL. MAX. 8, 7 ext. 6 -us rei familiaris intra penates mansisset. MART. 12, 49, 2 rerum quem vocat -um suarum. PLIN. epist. 1, 3, 4 reliqua rerum tuarum post te alium atque alium -um sortientur. *al.*). epist. 1, 2, 48 non... acervus... auri aegroti -i deduxit corpore febris (*cf. FIRM. math.* 3, 10, 7 p. 172, 31 multi auri -i). LIV. 3, 37, 8 bonorum donatio sequi -i supplicium (QVINT. decl. 264 p. 78, 16 quod de bonis suis constituit in supremis -us. VLP. dig. 37, 9, 1, 2 qui -us bonorum aliquo casu futurus est. *al.*). SEN. contr. 2, 1, 1 divitias..., quae interim cum ipsis -is veneunt (SEN. epist. 14, 18 sollicitudine fit ex -o procurator *divitiarum*. QVINT. decl. 345 p. 364, 25 securus es nunc -us *sc. divitiarum*. PAVL. NOL. epist. app. 1, 4 p. 432, 14 omnes non -i, sed servi divitiarum suarum). 2, 1, 4 patrimonium gaudia -orum an onera sunt (VELL. 2, 103, 5. SEN. epist. 87, 18 magnorum -is patrimoniorum. nat. 3 praef. 2. FIRM. math. 3, 2, 10 p. 99, 28 -os... maximi patrimonii). VAL. MAX. 6, 9 ext. 6 maximarum opum -us (MELA 3, 107 nullarum opum -i. *cf.* SEN. dial. 10, 1, 4 regias opes, ubi ad malum -um pervenerunt. *al.*). LVCAN. 7, 744 regum fortuna... expectat -os. DIG. *passim. et al.* -us dives (*v. et p.* 1913, 40. 1917, 51. *cf. p.* 1916, 26): CATVLL. 61, 92 in... divitis -i hortulo. VERG. Aen. 12, 473 magnas -i... divitis aedes. HOR. carm. 3, 1, 36 in mare caementa demittit redemptor cum famulis -usque terrae fastidiosus (*v. p.* 1919, 2). 3, 1, 38. Ivv. 11, 42 talibus a -is post cuncta

novissimus exit anulus. TAC. hist. 4, 1 nec deerat egentissimus quisque e plebe et pessimi servitiorum prodere ultro dites -os (*aliter p.* 1917, 51). CYPR. patient. 18 p. 410, 7 Job... dives in censu -us. ANTH. 407, 5 ingentes -os. HIER. epist. 22, 32, 5 Iacob post annos viginti dives -us... ad terram revertitur Chanaan.

d rerum variarum: PLAVT. Mil. 729 pro mercis vitio -um pretio pauperat. Rud. 955 noveram -um id (*sc. furtum viduli*) cui fiebat (*cf.* 959. 961. 965. 969. 1021 -us cuius vidulus). Pseud. 1186 quid mercedis petasus hodie -o demeret (1187). LVCIL. 553 ergo fur -um rei (*sc. in ius vocet*). VARRO rust. 3, 17, 2 maritimae piscinae... potius marsupium -i exinaniant, quam implent. CIC. Quinct. 19 quod promississet, non plus sua referre quam si, cum auctionem venderet, -i iussu quippiam promississet. Pis. 86 unus tu -us, unus aestimator, unus venditor... per triennium omnis frumenti fuisti (Ivv. 14, 293 frumenti -us... piperisve coempti). de orat. 1, 162 si in aliquam domum plenam ornamentorum... venisses, ... non dubitares rogare -um, ut proferri iuberet (*cf. p.* 1912, 48). nat. deor. 2, 157. AETNA 620 non incolumis -um sua praeda secuta est. HOR. sat. 2, 3, 113 non audeat esuriens -us (*avarus*) contingere granum frumenti. epist. 1, 6, 46 domus... ubi non et multa supersunt et -um fallunt et prosunt furibus. OV. fast. 2, 82 Lesbida cum -o seu tulit ille delphinus lyram. 5, 678 lauro sparguntur ab uda omnia, quae -os sunt habitura novos. LIV. 3, 10, 1 reliqua vendita, quibus -i non extitere (10, 20, 16 quarum rerum non extitit -us). 5, 16, 7 biduum ad recognoscendas res datum -is (*sim.*: 10, 20, 15. 16. 10, 36, 18. 26, 30, 10 *al.* SEN. contr. 10, 6, 1 nihil tam valde fur timui, quam ne -us res suas non agnosceret. *ibid. et al.*). 7, 22, 6 solutio aeris alieni multarum rerum mutaverat -os (SEN. benef. 6, 2, 2 materia... beneficii... -um mutat. dial. 2, 6, 6 cadauca illa et -um mutantia. *al.*). 40, 29, 5 arcas... -us aperuisset. 40, 29, 13 pretium pro libris... -o solvendum esse (SEN. dial. 9, 9, 4 libros et bibliothecas, quarum -us *eqs.* COD. lust. 1, 17, 2, 22 [a. 533] qui talem librum sibi paraverit, ... sciat inutilis se esse codicis -um). *al.* SEN. benef. 4, 37, 3 bona priori -o restitueret. dial. 9, 1, 7 mensa... nec per multas -orum elegantium successiones civitati nota. epist. 9, 20 si cui... sua non videntur amplissima, licet totius mundi -us sit, tamen miser est. 9, 22 ille turpiter dives et multorum -us, sed plurium servus (*cf. TERT. adv. Marc.* 2, 6 p. 341, 22 homo... aliorum -us, sui famulus). CVRT. 6, 6, 16 sarcinae flagrabant exurentibus -is. PLIN. nat. 37, 4 anuli. STAT. silv. 4, 6, 88 felix -orum stemmate signum (*sc. Lysippi Hercules Epitrapezios.* 92). DIG. saepe. HERM. vulg. mand. 5, 1 p. 44, 13 si in melle non mittatur absinthium, dulce erit et in usu -o suo (*gr.* 5, 1, 5 τῷ δασπότην ἀπὸ τοῦ. rec. Pal.: illi, a quo comparatum est). PANEG. 12 (2), 26, 2 -orum cruore perfusum... argentum. ANTH. 443, 8 turpe est nil -o turpius esse suo. AVG. civ. 1, 11 p. 20, 6 D. bona, quae sine ullo fructu -os sui amore torquebant. *et al.* -us armorum: RHET. Her. 4, 32, 43 instrumento -um significare (*i. Macedones sarisas appellare*). OV. am. 1, 7, 7 clipei -us septemplex Ajax (met. 13, 2). met. 5, 173 lammina... -i... in gutture fixa est. 13, 389 -i... caede madebit ensis. 13, 402 tela... ad Graios -o (*Philocteta*) comitante revexit Vlaxes (SEN. Herc. O. 1664 telum... adiuvet -i ro-gum. dial. 3, 17, 2). STAT. Theb. 6, 946 tristes -o spondebat harundo recursus. 8, 708 qui... apicem... Gradivus habebat cassidis... haud laetum -o ruit omen. PANEG. 9 (12), 12, 2 gladius... -i sui manus tenuit (HIER. epist. 1, 8, 2). AVIEN. Arat. 691 sagitta inscia... -i (DICT. 3, 1 Philoctetes Herculis sagittarum -us). AVSON. 417, 108 si... fuit... praeter -um vibrabilis ornus Achilli. PRVD. c. Symm. 2, 7 (*de Honorio et Arcadio*) armorum -os. *navigii* (*dub.*: VARRO Men. 85 *v. p.* 1911, 39): CIC. inv. 2, 98 navis -us (2, 154 navis -us, cum idem gubernator esset. off. 3, 89. CAES. civ. 3, 8, 3 -os... navium. NEP. Them. 8, 6. FLOR. epit. 4, 8, 9 Xerxes trecentarum quinquaginta navium -us. CORP. XIV 99 [a. 141] -i navium Carthaginensium. 4142 -i navium Afrarum universarum. *passim*. DIG. COD. Theod. 7, 1, 4 [a. 319]. INSCR. Notiz. degli scavi 1914 p. 71, 2 [*dub.*] <n>avium d<omni>?). *cf.* CIC. Verr. II 5, 44 LENT. Cic. epist. 12, 15, 5. LIV. 40, 4, 15 nave vacua -is). OV. trist. 1, 10, 22 carina... hac -um tenuis est illa secuta suum (MART. 10, 85, 8 auxilium -o mersa carina tulit. 11, 1, 12 primae -us levis carinae [*sc. Iason*]). LVCAN. 5, 514 rectorem -umque ratis (STAT. Theb. 10, 186). PETRON. 100, 7 -um huiusce navigii (101, 4 non tantum huius navigii -us quod regit, sed fundorum etiam aliquot et familiae negotiantis. *cf.* COD. Theod. 7, 2, 7 a. 406). *currus sim.*: SEN. Phaedr. 1100 paulumque -o currus affixo stetit (1102. VAL. FL. 6, 724 currus -is ingentibus orbi). PLIN. nat. 10, 71 quadrigarum -us. VAL. FL. 6, 409 -is revocantibus axes. -us (*auctor*) libri quasi personati, carminis: OV. trist. 1, 1, 2 liber, ibis in urbem, ei mihi, quod -o non licet ire tuo. 1, 1, 97 -o... tuo felicior ipse. 1, 7, 14 carmina mutatas hominum dicentia formas, infelix -i quod fuga rupit opus. 1, 7, 38 haec volumina quasi de -i funere rapta sui (3, 14, 20). 3, 1, 5 haec -i fortuna mei est. 3, 1, 14. 3, 14, 10. 5, 12, 36 Pont. 1, 2, 136. 3, 4, 45. 4, 9, 7. STAT. Theb. 12, 810 durabisne procul -oque legere superstes, o... Thebai. MART. 1, 3, 9 ne totiens -i patiare lituras. 1, 52, 6 cum se -um (*sc. libellorum*) vocabit ille (*sc. plagiarius*), dicas esse meos manuque missos. 1, 53, 2 pagina... certa -i signata figura. 1, 66, 9 mutare -um non potest liber notus. 5, 80, 9 plus... quam debet -o suo libellus.

[I. Kapp]

e -us *alcs. rei aut efficiendae* (l. 2 sqq.; *opp. redemptor* l. 3. 7) *aut instituendae* (l. 9 sqq.): HOR. *carm.* 3, 1, 36 v. p. 1917, 82 (*opp. redemptor*). VITR. 6, 8, 9 in -i est potestate (sc. *eius cuius iussu et opibus aliquid aedificatur*. cf. p. 1888, 17 sumptus dominicus). *ibid. iterum*. VITR. 7, 5, 8 haec... fulgentes colorum (*Krohn*, oculorum *codd.*) reddunt visus, et... quod pretiosa sunt, legibus excipiuntur, ut ab -o, non a redemptore repraesententur (cf. PLIN. *nat.* 35, 30 floridi colores quos -us pingenti praestat. 35, 44 quos a -is dari diximus). *funeris*: CIC. *leg.* 2, 61 funus ut indicatur, si quid ludorum, -usque funeris utatur accenso atque lictoribus. *auctionis sim.*: CIC. *Quinct.* 50 (*ei cuius bona ex edicto possidentur*) magistri fiunt et -i constituuntur qui qua lege et qua conditione pereat, pronuntient. SEN. *contr.* 2, 1, 1 limina... sub -o secutore venalia.

f *corporis partiumque corporis sui*: OV. *am.* 3, 7, 71. *met.* 3, 503 lumina mors clausit -i mirantia formam. 11, 149 nocitura... ut ante, rursus erant -o stultae praecordia mentis. SIL. 13, 247 ante pedes -i iacuit caput. MART. 12, 59, 8 menti -us periculosi. SER. SAMM. 259 obtulit, cum vox -o vivente periret *Hortensius rhetor*. AVSON. 16, 3 tu qui -us, peccantia membra coerce. CLAVD. DON. Aen. 6, 600 p. 587, 8 (*de Tityone*) non quo reparatio viscerum -o profutura suppeteret. AMBR. *obit.* Valent. 17 p. 1364^B quis tam -us servi (v. p. 1913, 30 sqq.), quam ille (*Valentinianus*) sui corporis fuit? CAEL. AVR. *chron.* 5, 1, 9 minus officiis -i necessaria pars (*i. brachium sinistrum*).

g *rerum incorporearum*: a *generatim*: OV. *met.* 13, 138 facundia... nunc pro -o (*i. Vlize*)... locuta est. Pont. 1, 5, 84 fama... cum -o fugit ab urbe suo. SEN. *epist.* 117, 15 sapientia non discedit a -o. PANEG. 4 (9), 20, 1 ab optimis virtutum omnium -is (*i. imperatoribus*) tributa largitio. PRVD. *perist.* 3, 81 Maximianus opum -us; *opp. cliens lapidum* (sc. *simulacrorum deorum*). IORD. *Get.* 227 Attila famosus et multarum victoriarum -us. β *speciatim i. q. auctor*: CAEL. AVR. *chron.* 5, 2, 50 sufficiat communis materialium (*i. curationum*) memoria suprascripta, tacitis -is (sc. *iis qui has curationes invenerunt*). CASSIOD. *var.* 3, 31, 3 p. 95, 18 huius nefandissimae rei -us.

3 -us *sensu iuridicali* (v. p. 1913, 20 sqq. ex permultis Ictorum exemplis ea tantum attuli, quae notabilia aut singularia videbantur. de DIG. ^{orum} Ictis cf. *Voc. iur. Rom.*): *definitiones sim.*: GAIUS *inst.* 2, 40 apud peregrinos quidem unum esse dominium, nam aut -us quisque est aut -us non intellegitur. quo iure populus Romanus olim utebatur: aut enim ex iure Quiritium unusquisque -us erat aut non intellegebatur -us. sed postea divisionem accepit dominium, ut alius possit esse ex iure Quiritium -us, alius in bonis habere (COD. *Iust.* 7, 25, 1 [a. 530/1] antiquae subtilitatis ludibrium... expellentes nullam esse differentiam patimur inter -os, apud quos vel nudum ex iure Quiritium vel tantum modo in bonis reperitur). -i loco habetur (v. *infra* l. 81. 83. p. 1920, 1. 11.): POMPON. *dig.* 11, 1, 15 pr. -i loco habetur hereditas (VLP. *dig.* 9, 2, 13, 2. cf. HERMOG. *dig.* 41, 1, 61 pr. hereditas in multis partibus iuris pro -o [v. p. 1920, 18] habetur. al.). -i appellatione continetur: VLP. *dig.* 29, 5, 1, 1 qui habet proprietatem, etsi usus fructus alienus est. 29, 5, 1, 6 -i appellatione etiam pro parte (v. p. 1920, 46) -um contineri dicendum est. 25, 5, 1, 7 -i appellatione et filius familias ceterique liberi, qui in potestate sunt, continentur. 42, 5, 8 pr. appellatione -i fructuarius (v. l. 67) quoque continetur (cf. VLP. *dig.* 29, 5, 1, 2 qui servum bona fide possedit, -i appellatione non continebitur, nec qui usum fructum solum habuit). *distinctiones sim.*: SEN. *benef.* 7, 6, 1 in omnibus istis... uterque eiusdem rei -us est, quomodo? quia alter rei -us est, alter usus. VLP. *dig.* 43, 17, 1, 2 fieri... potest, ut alter possessor sit, -us non sit, alter -us quidem sit, possessor vero non sit; fieri potest, ut et possessor idem et -us sit (COD. *Theod.* 11, 20, 5 [a. 424] -us et possessor rei). 41, 1, 17, 1 dominium (*opp. possessio*) nihilo minus eius manet, qui -us esse non vult. 45, 1, 38, 9 et eum 'habere' dicimus, qui rei -us est et eum, qui -us quidem non est, sed tenet (cf. p. 1920, 20 sqq.). 47, 2, 43, 12 fructuarius -us non est (v. l. 56. al. cf. GAIUS *inst.* 2, 30 -us proprietatis alii usum fructum in iure cedere potest, ut... ipse nudam proprietatem <retineat>).

opponitur is qui -i nomine vel -i loco agit (cf. GAIUS *inst.* 4, 86 qui... alieno nomine agit, intentionem quidem ex persona -i sumit): procurator: EDICT. *praet.* Vlp. *dig.* 3, 3, 8, 3 (cognitorem pro procuratorem *Lenel*, alii). CIC. *Caecin.* 57 is qui legitime procurator dicitur... rerum eius, qui in Italia non sit... quasi quidem paene (v. p. 1920, 9) -us, hoc est alieni iuris vicarius. LIV. 24, 5, 3 quae procurator tenuerat, pro -o possederit. NERAT. *dig.* 2, 11, 14 potest defendi non procuratoris, sed eius (*i. -i litis*) cuius negotium gesserit utilitatem spectandam esse. IVLIAN. *dig.* 39, 1, 13 pr. POMPON. *dig.* 46, 8, 16 pr. VLP. *dig.* 3, 3, 1 pr. procurator est qui aliena negotia mandatu -i administrat. al. defensor: IVLIAN. *dig.* 3, 3, 76 defensor cum satisfacit, -i loco habendus est. HERMOG. *dig.* 46, 8, 6 al. cognitor (v. *supra* l. 72): GAIUS *inst.* 4, 97 cum... certis... verbis in locum -i substituatur cognitor, merito -i loco habetur. 4, 101 FRG. *Vat.* 317. al. tutor: IVLIAN. *dig.* 41, 4, 7, 3 tutor in re

pupilli... -i loco habetur. 47, 2, 57 (56), 4 PAVL. *dig.* 26, 7, 27. INST. *Iust.* 4, 11, 3 tutor vel curator vel aliae tales personae, quae alienarum rerum gubernationem receperunt. al. nota: -us i. q. debitor principalis (cf. *Basilic.* 26, 7, 27) oppositus ei, qui pro illo constituit: VLP. *dig.* 13, 5, 27 (ex *Labeone*) si, postquam quis constituit pro alio, -us ei denuntiet, ne solvat, in factum exceptionem dandam. cf. etiam V. i. R. p. 361, 45 sqq. is qui -o opponitur aut ab eo separatur, significatur accedentibus vocibus q.

s. paene, quasi *sim.*: paene: CIC. *Caecin.* 57 v. p. 1919, 75. cf. PAVL. *dig.* 41, 1, 48 pr. bonae fidei emptor... quod ad fructus attinet, loco (v. p. 1919, 48) -i paene est. quasi: POMPON. *dig.* 39, 3, 22 pr. an utilis ei (*fructuario*) quasi -o actio aquae... arcendae dari debeat. TRYPH. *dig.* 23, 3, 78 pr. suo fundo quasi -us utitur. VLP. *dig.* 19, 2, 9, 1. 43, 17, 3, 7 PAVL. *dig.* 11, 1, 8. ut: PAPIN. *dig.* 12, 6, 55 si servus non locatus mercedem ut -o praedoni rettulit. HERMOG. *dig.* 41, 1, 61 pr. hereditati... ut -o per servum hereditarium adquiritur. tamquam: VLP. *reg.* 22, 26 qui rebus hereditatis tamquam -us utitur. pro: v. p. 1919, 51. COD. *Theod.* 4, 8, 6 (a. 323 = COD. *Iust.* 7, 18, 3) qui pro -o quondam fuerat.

opponitur non -us (quondam -us v. l. 25): NERAT. *dig.* 19, 1, 31, 2 emit a non -o. IVLIAN. *dig.* 41, 3, 33, 1 si a non -o emerit, cum existimaret eum -um esse. VLP. *dig.* 6, 2, 9, 4 si quidem ab eodem non -o emerint, ... si a diversis non -is. al. COD. *Theod.* 4, 9, 1 (a. 319. cf. COD. *Iust.* 7, 10 tit.). COD. *Iust.* 2, 15, 2 (a. 439). al. VLP. *dig.* 9, 1, 1, 10 non potest quondam -us conveniri, quia desinit -us esse, ubi fera evasit. acced. *genet. obi.* (omisso l. 30) ad -um certae actionis forensis significandum: testamenti: PAVL. *FEST.* p. 114 internecivum testamentum est, propter quod -us eius necatus est. PAPIN. *dig.* 28, 4, 4 pluribus tabulis eodem exemplo scriptis unius testamenti voluntatem eodem tempore -us sollemniter complevit. litis: NERAT. *dig.* 2, 11, 14 quantum -i litis interfuit sisti. VLP. *dig.* 3, 3, 31 pr. al. COD. *Theod.* 2, 12, 1 (a. 363) al. COD. *Iust.* 2, 9, 1 (a. 227) ab ipsis -is litium. al. INST. *Iust.* 4, 11, 3 praesens -us litis. al. causae: COD. *Theod.* 2, 12, 7 (a. 424) bis.

contractus: COD. *Iust.* 4, 27, 3 pr. (a. 530) bis. *ibid.* 1 bis. CASSIOD. *var.* 6, 17, 3 p. 189, 31 negotii -us (sc. *supplicans*, qui ipse negotium profert, *opp. referenti*). acced. *adiectiva vel attributa*, quibus iuris qualitas definitur: VARRO *rust.* 2, 10, 4 in emptionibus -um legitimum sex fere res perficiunt (COD. *Iust.* 7, 25, 1 [a. 530/1] sit plenissimus et legitimus quisque -us sive servi sui sive eqs. cf. 4, 49, 11 [a. 293] pleno iure [v. l. 45] -us [servi] constitutus). IVLIAN. *dig.* 30, 102 minor viginti annos -us (40, 2, 4, 2 al. GAIUS *inst.* 1, 38, 1, 39 al. VLP. *reg.* 1, 13). GAIUS *inst.* 1, 17 servus ex iure Quiritium -i (v. p. 1919, 42. 44. 4, 36. cf. GAIUS *inst.* 1, 14 pleno iure [v. l. 41] -orum fuerint servi). 3, 59 bona... pro ea parte pertinent, pro qua parte quisque eorum -us fuerit (cf. 3, 167 communem servum pro dominica parte -is adquirere. VLP. *dig.* 29, 5, 1, 6, v. l. 75. cf. p. 1919, 54). et al.

ceterorum locorum delectus: VARRO *rust.* 2, 1, 15 neque in omnibus satis est stipulatio aut solutio nummorum ad mutationem -i (cf. 2, 2, 6 grex -um... mutavit. 2, 6, 3 in mercando... pecudes emptionibus et traditionibus -um mutant. 2, 7, 6 al.). 2, 9, 7 canis fit alterius, cum a priore -o secundo traditus est (EDICT. *praet.* Vlp. *dig.* 6, 2, 1 pr. al.). CIC. *Quinct.* 85 (frg. ap. IVL. *Sev. rhet.* 16 p. 363, 22) si qui unum aliquem fundum quavis ratione possideat, ipsum autem -um patiatur cetera praedia tenere eqs. dom. 107 vir bonus -um se in meis bonis esse voluisset. Phil. 13, 12 rem ullam ex illis possessionibus... retinere... quis poterit clarissimo -o (*Pompeio*) restituto (cf. SALL. *or. Lep.* 18 locum difficilem multisque coniecturis temptatum). parad. 35 mancipia, quae sunt -orum facta nexu aut aliquo iure civili. Tusc. 3, 11 furiosum -um esse rerum suarum vetant duodecim tabulae. HOR. *epist.* 2, 2, 162 si... mancipat usus, ... vilicus Orbi... te -um sentit. 2, 2, 174 tamquam sit proprium quicquam, puncto quod mobilis horae... prece... pretio... vi... morte suprema permutet -os et cedat in altera iura. OV. *rem.* 73 v. p. 1923, 70. fast. 5, 659 displicet heredi mandati cura sepulcri (sc. -us testamenti [cf. *supra* l. 27] in Tiberim se mitti iusserat)... scirpea pro -o Tiberi iactatur imago. LIV. 3, 45, 2 in ea, quae in patris manu sit, neminem esse alium, cui -us possessione cedat. SAB. *Gell.* 11, 58, 20 invito -o (cf. p. 1913, 48. 1915, 79. al.). PETRON. 13, 4 iure civili dimicandum..., si nollent alienam rem -o reddere. QVINT. *decl.* 347 p. 367, 19 si ius -i... retinui, retinui etiam mariti. GAIUS *inst.* 2, 20 si tibi... rem tradidero sive ex venditionis causa sive ex donationis sive eqs., statim tua fit ea res, si modo ego eius -us sim. VLP. *dig.* 17, 2, 51 pr. partis -us (CARM. de pond. 44 dicimur... partis -i pro partibus huius [i. assis; v. vol. II 747, 7 sqq.]. cf. l. 46 sqq.). et al. saepe.

is qui imperandi et regendi potestate utitur: A in re publica, regno *sim.* (NON. p. 281, 12 -us dicitur cui servitur. Vergilius *Aen. lib.* I [282, v. p. 1922, 34]. et de singulis hominibus variis et de imperatoribus [cf. p. 1924, 33], regibus *sim.*; saepe i. q. tyrannus [CIC. *rep.* 2, 47 -us populi quem Graeci tyrannum vocant. cf. t. t. οὐρανία (τύραννοι) apud SEN. *dial.* 9, 5, 2 p. 1921, 58. LYD. de mag. 1, 6 -os τοὺς τυραννήσαντας ἀποκαλεῖν]. [I. Kapp]

opp.: princeps: l. 36. p. 1922, 1. imperator: *infra* l. 27. 77. praeses: *infra* l. 27. parens: *infra* l. 40. 84. pater patriae: p. 1922, 6. cives: p. 1922, 16. syn.: princeps: p. 1922, 39. 76. rex: p. 1922, 46. praeterea v. p. 1927, 23. 31 sqq. 56). 1 non accedente genetivo: PACVV. trag. 75 v. p. 1907, 24. RHET. Her. 4, 52, 65 -us est, vicit hic te, vince tu nunc animum. CIC. leg. agr. 2, 46 decemvir, qui aliquam in urbem aut expectatus ut hospes aut repente ut -us veniret (2, 61 ad decemviros tamquam ad -os. LIV. 3, 38, 11 impotentium -orum). Phil. 2, 85 quem collegam habebas, -um habere velles (CASS. Cic. epist. 15, 19, 4 malo veterem et clementem -um habere quam novum et crudelem experiri. LVCAN. 9, 241 v. *infra* l. 46. 72. et al.). Phil. 13, 17 nobis -um cur imponebat? *ibid.* in nostros liberos -um et tyrannum comparabat. rep. 1, 50 hoc populi interit, utrum -o comi an aspero serviant (SEN. suae. 6, 10 Cato servire <ne> Antonio quidem nondum -o potuit. v. p. 1920, 79. 1922, 8 al.). rep. 1, 64 non eros nec -os appellabant eos, quibus iuste paruerunt, denique ne reges quidem sed patriae custodes, sed patres, sed deos. 1, 67 ut plane sine ullo -o sint (Plato rep. 8 p. 563^a *ἐνα δὴ μὴδ' αὖ μὴδ' αὖτοῖς ἢ δεινότης*). 1, 69 existat ex rege -us (2, 47). 2, 43 iusto (SALL. epist. Mithr. 18). 2, 44 iniusto -o atque acerbo. 3, 46 in regem potius cadit -i similitudo, quod est unus. parad. 41 -um mutare, non liber esse volt Crassus. off. 3, 38 regem -um interemit Gyges. Att. 11, 20, 1. 14, 14, 4 syn. tyranni. 15, 4, 3 Caesar (cf. epist. 12, 3, 2 -um ferre non potuimus, conservo servimus. v. *infra* l. 66. et al.). *ibid.* BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 1 -um commutatum esse. 1, 16, 4 bono. 1, 16, 7 bis. 1, 17, 2. SALL. lug. 85, 38 id est -um, non imperatorem esse. or. Macri 6 praesides olim, nunc -os. rep. 2, 5, 5 populus, qui -us erat, cunctis gentibus imperitabat. VERG. Aen. 4, 213 Dido -um Aeneam in regna recepit (*aliter accipit* NON. v. p. 1924, 70). 6, 221 potentem. 10, 865 iussa aliena pati et -os dignabere Teucros. 12, 236 nos patria amissa -is parere superbis (LIV. 4, 5, 6. 28, 44, 4 v. *infra* l. 44. 42, 52, 16. PLIN. paneg. 63, 6 superbissimis). Ov. ars 2, 40 qua fugiam -um (sc. Daedalus Minoem). met. 11, 193 Midas (cf. 11, 186 p. 1913, 57). 15, 61 Pythagoras fugerat... -os odioque tyrannidis exul... erat. fast. 2, 142 tu (Romule) -i nomen, principis ille (Augustus) tenet. Pont. 3, 6, 41 -o Busiride. Ib. 320. 461 -o non mitior illo (sc. tyranno Cassandriae). LIV. 1, 17, 7 centum pro uno -os factos (cf. 3, 9, 4 duos pro uno -os acceptos). 1, 48, 2 insultasse -is (i. Tarquinis). 2, 60, 3 exercitus rediit, sibi parentem, alteri exercitui -um datum ab senatu memorans. 8, 27, 3 Romani aut hostes aut -i habendi sint (cf. 34, 49, 6 mutatos pro Macedonibus Romanos -os. 42, 23, 9 tutam servitutem se sub -is Romanis quam libertatem expositam ad iniurias... malle. LVCAN. 7, 284 TAC. ann. 1, 59. al.). 28, 44, 4 gravibus ac superbis (32, 19, 8 graviolem. 35, 38, 5. al.). 33, 44, 9 Graeciam... pro rege... longinquo vicinum tyrannum -um habiturum. 35, 42, 12 non ita se... gessisse, ut in senectute -um laturus videatur Hannibal. 37, 54, 24 barbari, quibus pro legibus semper -orum imperia fuerunt, ... reges habeant. 39, 25, 15 deposita -i acerbitate. 42, 30, 5 si optio -i potioris daretur, sub Romanis quam sub rege malebat esse. 45, 36, 8 quid, si -i milites imperatoribus imponantur? saepe. SEN. suae. 7, 6 Lepidus... utriusque collegae mancipium, noster -us <est>. PHAEDR. 1, 15, 2 in principatu commutando civium nil praeter -i nomen (Bongars; mores codd.) mutant pauperes. SEN. Ag. 280. 886 sanguinem extremae dapes -i videbunt (antea: regem). Herc. f. 259 ferax deorum terra (i. Thebae) quem -um tremis. Med. 109. Thy. 206 facta -i cogitur populus... ferre. 299 Argos regnat ex parte -us. 611 dial. 5, 15, 4. 9, 5, 2 Socrates inter triginta -os liber incederet. 9, 11, 9 (opp. regnum). epist. 33, 11 philosophi qui ante nos ista moverunt non -i nostri, sed duces sunt. al. CVRT. 3, 11, 23 Alexandro quasi veteri -o (cf. 4, 10, 32. 7, 8, 21 alienigenam -um pati nemo vult. 10, 5, 9 Persae iustissimum ac mitissimum -um, Macedones optimum ac fortissimum regem invocantes). 6, 3, 17 -i sui interfectores (sc. Darei. 7, 5, 37). LVCAN. 1, 85 tribus -is communis (i. triumviris. 9, 266). 1, 97 -os (i. Romulum et Remum). 1, 351. 670. 4, 217. 671. 5, 386. 6, 262 (Caesarem. 9, 394). 7, 373 ipsam -i metuentem occurrere Romam. 7, 646. 9, 257 tu quoque pro -is... fuisti. 9, 274 -i post fata prioris (i. Pompei). SIL. 2, 45 -i... vocat nos (i. Hannibalem) ira senatus (cf. TAC. ann. 1, 26 praemia militum sub -is [i. senatoribus], poenas sine arbitrio esse. SVET. Tib. 29 dixi... bonum... principem... senatus servire debere... neque id dixisse me paenitet, et bonos et aequos et faventes vos habui -os). 2, 363. STAT. silv. 2, 7, 61 infandos -i nocentis ignes (sc. Neronis. cf. MART. 7, 45, 7 -i furentis iras. TAC. hist. 4, 42 an Neronem extremum -orum putatis?). Theb. 1, 192. 6, 154 regem -umque (i. Archemorum). 11, 689 immitis. MART. 3, 66, 6 regi Ptolemaeo. 10, 72, 8 non est hic (i. Traianus) -us, sed imperator, sed iustissimus omnium senator. QVINT. decl. 253 p. 36, 20 cruentissimum. TAC. hist. 1, 11 Africa... post experimentum -i minoris (sc. Clodii Macri). 1, 16 neque enim hic (i. apud Romanos) ut gentibus, quae regnantur, certa -orum domus et ceteri servi. 4, 17 Batavos... arma contra communes -os cepisse. 4, 64 haud facile libertas et -i miscentur. PLIN. epist. 4, 11, 6 immanitate tyranni, licentia -i... pontifices... convocavit Domitianus. paneg. 2, 3 non de tyranno, sed de cive, non de -o, sed de parente loquimur. 45, 3 opp.

principem (55, 7 sedem... obtinet Traianus principis, ne sit -o locus). 52, 7 saevissimi (i. Domitiani). al. TERT. apol. 13, 8 accepto ferent dei vestri..., quod pares eis fiant -i sui (de imperatoribus [sc. summis pontificibus, Waltzing; aliter Rauschen]). 28, 4 plus timoris humano -o dicatis (opp. deus. cf. CYPR. laps. 27 p. 257, 3 servivit saeculari -o). 34, 2 qui pater patriae quomodo -us. coron. 1 p. 415 Oe. quidam... magis dei miles ceteris constantior fratribus qui se duobus -is (i. Caesari ac deo, Christo) servire posse praesumpserant. 11 p. 443 credimusne humanum (i. militare) sacramentum divino superduci licere et in alium -um respondere (i. sponsionem facere) post Christum? PANEG. 3 (11), 3, 6 Hercules urbes -is crudelibus liberavit (CLAUD. 20, 480 quamvis crudelibus... paretur -is, i. regibus Medorum). FIRM. math. 3, 5, 3 p. 128, 14 licet non sit -us ac rex. IVST. 22, 3, 3 Agathoclem ut -um et tyrannum... arguentes. CLAUD. 15, 69 (de Gildone) potenti. 20, 552 (de praefecto praetorio) ut solum -i sexum mutasse viderer. 28, 559 hunc civem, -os venisse priores. al. DRAC. satisf. 107 regi -oque (i. Gunthamundo. 110). CASSIOD. var. 3, 4, 1 p. 80, 16 sociantur proximitate -i. 9, 21, 4 p. 206, 17 legales -os (opp. barbari reges). al. IORD. Get. 48, 253 necessitas -i, etiam parricidium si iubet, implendum est. 57, 294 cuncta Italia -um iam dicebat Theodoricum. INSCR. christ. Diehl 211, 16 (a. 515?) parvus sibi, largus amicis et fidus -is (fort. imperatoribus, v. p. 1924, 53). 1233, 18 (s. V med.) Dionysius medicus postquam Romana captus discessit ab urbe, mox sibi iam -os subdidit arte Getas (-os Rossi; dns [v. 1908, 17] Palat.; -us Bucheler, Diehl, i. 'arte medicinae victor' [cf. p. 1923, 20]. v. et p. 1908, 7).

2 accedente genetivo obi.: a hominum, gentium, rerum universarum, terrarum: ENN. scaen. 369 servi -orum (v. p. 1913, 37) -i (cf. PS. AVR. VICT. epit. 4, 8 hos omnes anteibat Narcissus ab epistulis -um se gerens ipsius -i, sc. Claudii, v. p. 1924, 44). CIC. Verr. II 3, 31 Apronium... Verrem alterum -um illorum (sc. aratorum) ac tyrannum (II 3, 71 aratorum -um ac regem). II 3, 87 servos Venerios Siculorum -os esse. leg. agr. 2, 21 decemviros... omnium rerum... -os (VERG. Aen. 1, 282 Romanos rerum -os [= SVET. Aug. 40, 5. cf. ARNOB. nat. 4, 1 Romanos rerum -os ac principes. OROS. hist. 5, 1, 7]. LIV. 9, 18, 16 reges... -i rerum temporumque. LVCAN. 5, 699 non rector ut orbis nec rerum -us Caesar. 6, 595 Sextus Pompeius -us rerum futurus. TAC. hist. 2, 78 Vespasianus. SVET. Galba 9 oriturum... ex Hispania principem -umque rerum. AVSON. 419, 80 Gratiano humanarum rerum -o. AMM. 19, 2, 11 Constanti Caesaris... ut -i rerum et mundi. CASSIOD. var. 1, 4, 11 p. 15, 12 Valentinianus III. GREG. M. epist. 1, 6 p. 8, 19 de Mauricio serenissimis rerum -is [cf. p. 1928, 25 sq.]. leg. agr. 2, 22 Romanis omnium gentium -is (Planc. 11 condicio... huius principis populi et omnium gentium -i atque victoris [Phil. 6, 12]. IMP. CAL. Suet. Cal. 35, 3 -um gentium populum. FLOR. epit. 4, 12, 13 Romani gentium -i. cf. CIC. off. 3, 83 Caesar rex populi Romani -usque omnium gentium esse concupiverit. SEN. nat. 5, 18, 12 aliquis magnae gentis -us. PANEG. 2 [10], 11, 3 gentibus universis..., quarum vos [sc. Caesares] -i tam sancte iustitiam... colitis). leg. agr. 2, 43 urbis copiosissimae pulcherrimorumque agrorum (v. p. 1916, 46 sqq.) iudex, arbiter, -us. dom. 90 ille populus est -us regum, victor atque imperator omnium gentium. Ov. Pont. 2, 8, 26 Augustum terrarum -um... sua cura facit (CVRT. 4, 14, 9 Dareus ad milites: terrarum... paulo ante -i. LVCAN. 8, 208. STAT. silv. 3, 4, 20 potenti. MART. 7, 5, 5 Domitianum. 8, 2, 6 terrarum -o deoque rerum. SVET. Aug. 94, 5 al. v. l. 82. [cf. p. 1931, 21]). LIV. 33, 11, 9 Aetolos... Graeciae -os (IVST. 5, 6, 6 Athenienses). 37, 45, 8 -os orbis terrarum (AMM. 29, 5, 46 Valentiniani, v. p. 1923, 9. cf. TERT. nat. 2, 17 p. 130, 5 totius orbis -os atque arbitros. FIRM. math. 2, 30, 5 p. 86, 17 [de Caesare; sic et: AMM. 15, 1, 3 Constantius orbis totius se -um appellaret. CORP. III 247, a. 362, -o totius orbis Iuliano Augusto]. cf. CORP. XIII 8895 [a. 276] -o orbis et pacis. VIII 19852 maximorum -orum orbis Valentiniani et Valentis). MANIL. 5, 629 (de carceris custode) victorum -us. SEN. contr. exc. 5, 8 Siciliae. VAL. MAX. 6, 5 ext. 1 -us civium (PLIN. paneg. 88, 1 cum essent civium -i, libertorum erant servi). 8, 1 damn. 1 totius Asiae. SEN. Herc. f. 1171 Libyae... -os (de Antaeo). epist. 119, 8 ille (Alexander) modo ignobilis anguli non sine controversia -us. LVCAN. 5, 55 gelidae orae. 8, 38 Cilicum -us terraeque Liburnae. 8, 242 mundi (9, 20. MART. 8, 32, 6 Domitianum. AMM. v. supra l. 40. RVSTIC. synod. [Conc. I 4] 86 p. 33, 23 a mundi -is. *ibid.* 87, 3 p. 34, 32 haec in notitiam -orum mundi rettulimus. CASSIOD. var. 3, 51, 4 p. 105, 24 Augustus. cf. p. 1929, 4). 8, 408 Parthorum. al. PLIN. nat. 6, 159 Mariba oppidum significat -os omnium (GREG. M. epist. 3, 61 p. 220, 6 [de Mauricio nondum imperatore] quando adhuc -us omnium non eras). TAC. hist. 3, 68 Vitellium Romanum principem et generis humani paulo ante -um (PANEG. 4 [9], 5, 2 his optimis et indulgentissimis -is generis humani. 5 [8], 20, 1. cf. VEG. mil. praef. 2 p. 33, 10 -o ac principi generis humani, domitori omnium gentium [de Theodosio I; an de successore?]). INSCR. numm. Cohen VI^a p. 177, 15 -us imperii Romani (sc. Aurelianus). PANEG. 8 (5), 14, 5 omnium sis licet -us urbium, omnium nationum. CLAUD. 8, 22 terrae -os pelagique futuros (sc. Theodosium successoresque). IORD. Get. 34, 18 Attila Hunnorum omnium -us. GREG. M. epist. 6, 46 p. 423, 24 quod subiectos vestros ad eam

[I. Kapp]

(sc. catholicam) converti fidem ... cupiatis, in qua eorum estis reges et -i (de Theodorico et Theodeberto Francorum regibus).

b rerum ad instituta publica pertinentium: CIC. Verr. I 25 comitia ... quorum iste (Hortensius) se ... -um esse arbitrabatur. II 1, 58 vidit ... eos qui iudiciorum se -os dici volebant ... cupiditatem esse servos (v. l. 13. cf. de orat. 1, 231 magister aut -us videretur esse iudicum). leg. agr. 2, 15 decem reges aerarii, vectigalium, provinciarum omnium, totius rei publicae, regnorum, liberorum populorum, orbis denique terrarum (v. p. 1922, 58) -i constituerentur. Sest. 125 contionum moderatores, legum -i (v. l. 12. CORP. VI 1180 legum -o, iustitiae aequitatisque rectori d. n. Fl. Valentiniano). 127 contionum. rep. 1, 48 populi ... quippe qui -i sunt legum, iudiciorum (v. l. 6), belli, pacis, foederis, capitibus uniuscuiusque, pecuniae. leg. 3, 28 si senatus sit -us publici consilii. VAL. MAX. 7, 5, 5 Sulla in eo campo, cuius postea -us extitit, repulsa praeturae sugillatus est.

B extra rem publicam (accedente ubique genet. obi.): 1 *animantis:* TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 342, 18 homo sui -us (Ps. VARRO sent. 152 sui -us est, qui se philosophiae mancipavit). *metaphorice:* MART. 5, 6, 18 (de Caesare) -um novem Musarum. 2 *rerum:*

a incorporearum (de eo qui arte medica -us est cf. p. 1922, 26): VARRO ling. 9, 6 ego populi consuetudinis (sc. loquendi) non sum ut -us, at ille meae est. CIC. Balb. 31 sui quemque iuris retinendi et dimittendi (sc. civitatem) esse -um. Scaur. 15 -us est ipse voluntatis suae (Ps. ASCON. in Verr. II 1, 142 p. 252, 22 St. tu ... -us voluntatis meae. RVSTIC. synod. [Conc. I 4] 190 p. 137, 32 suae quisque voluntatis est -us). de orat. 2, 72 is qui rei -us futurus est (sc. qui rem iudicaturus est). fin. 1, 49 medicorum dolorum nos esse -os. LIV. 2, 35, 2 -um vitae necisque (30, 12, 12. CVRT. 4, 1, 22 vitae necisque omnium civium -us. TAC. hist. 4, 62 omnia in arbitrio eorum, quos vitae necisque -os fecissent. FIRM. math. 3, 4, 28 p. 123, 23. cf. 3, 4, 2 p. 114, 15 mortis ac vitae). SEN. Herc. f. 740 quisque est placide potens -usque vitae, servat innocuas manus (epist. 4, 8 quisque vitam suam contempsit, tuae -us est). dial. 7, 14, 1 -i eius (i. voluptatis) et temperatores erimus. 10, 12, 9 quomodo potest hic ullius temporis -us esse? (ANTH. 433, 8 dum vivam -us temporis ipse mei. cf. p. 1922, 36). epist. 101, 4 quam stultum est, aetatem disponere ne crastini quidem -um. APVL. met. 7, 9 vos vestrorum estis consiliorum rerumque -i. **b corporearum (i. omnis creaturae vivae rerumque creaturarum):** TERT. apol. 48, 9 tu homo ... -us omnium morientium et resurgentium (resurr. 5 p. 32, 13. cf. p. 1885, 76).

C translate (hic illic et ea notio, q. e. -us servorum [p. 1913, 30 sqq.] tangi videtur, v. e. g. infra l. 55. 57. 69. 76. 77): 1 *de iis, quae in natura dominantur:* **a de vento (infra l. 44), fluvii:** Ov. trist. 1, 2, 26 nescit cui -o pareat unda maris. MART. 10, 7, 9 Thybris te (sc. Rhenum) -us rogat (FRONTO p. 160, 15 N. Tiber amnis et -us et fluentium circa regnator aquarum). **b de leone bestiarum rege:** MART. 1, 60, 5 nemorum -um regemque. CLAVD. 18, 388 terribilem stabulis -umque ferarum.

2 *de iis quae in ipso homine dominantur:* **a de animo, corpore eiusque partibus:** CIC. Tim. 21 animum (ψυχήν) ... ut -um atque imperantem (δεσπότιν) oboedienti praefecit corpori deus (SEN. clem. 1, 3, 5 animus sive avarus -us est ... sive ambitiosus. nat. 7, 25, 2 animus ille rector -usque nostri. AVG. civ. 9, 9 p. 381, 12 D. -um animum; opp. servum corpus). SEN. epist. 90, 19 omnes istae artes ... corpori negotium gerunt, cui omnia olim tamquam servo praestabantur, nunc tamquam -o parantur (cf. 92, 33). Ps. SEN. mon. 149 somno pro servo, non pro -o utere. APVL. Plat. 1, 13 caput sublime positum ut -um atque rectorem. TERT. anim. 17 p. 325, 15 deus cunctis operibus suis intellegendis ... fruendisque fallaces et mendaces -os praefecerit sensus. VINDIC. med. 32 p. 229, 14 stomacho, id est -o corporis (cf. p. 1883, 54). **b de animi vitiis velut libidine, peccato, timore:** CIC. parad. 33 tum incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis -is dedecori ac turpidini parere desierit. 40 alius est -us exortus ex conscientia peccatorum timor, quam est illa ... dura servitus. Tusc. 1, 48 liberatos ... gravissimis -is, terrore sempiterno et ... metu. HOR. sat. 2, 7, 93 urget ... -us (i. libido) mentem non lenis (cf. RVFIN. hist. 8, 14, 15 Maximinus duobus gravissimis -is, libidine et crudelitate, praeceps ageretur. gr. aliter). epist. 1, 10, 40 qui pauperiem veritus potiore metallis libertate caret, -um vehet improbus atque serviet aeternum. Ov. rem. 73 publicus assertor -is suppressa levabo pectora eqs. (cf. p. 1920, 66). SEN. epist. 37, 4 hos tam graves -os (i. cupiditates) ... dimittit a te sapientia (cf. PERS. 5, 130 si intus et in iecore aegro nascuntur -i. 5, 156 subeas alternus oportet ancipiti obsequio -os, alternus oberres). RVFIN. Adamant. 1, 27 p. 57, 3 peccatum -us erat noster (gr. νόστος). AVG. civ. 4, 3 p. 150, 14 D. servus est ... tot -orum quot vitiorum. Op. imperf. in Matth. 1 p. 623 omnis enim homo malum ipsum cui servit, -um sibi facit.

3 *de metro in certa versuum compositione praeponderante:* DIOM. gramm. I 503, 30 versus ... iambicus ... in sinistris pedibus debet recipere iambum aut tribrachyn aut pyrrichium, quarta tamen regione ipsum perpetuo -um (33 ipsum -um iambum. 504, 8 ipse -us). 505, 8 anapaesticum metrum ... habet in sinistris pedibus ... extra dactylum quem libet ex tribus, prout res exegerit, id est spondeum, tribrachyn, ipsum -um (cf. p. 504, 35 anapaestum).

ad I et II epitheta potiora: 1 *laudantia:* aequus: MIM. inc. frg. 9 SVET. Tib. 29. bonus: CATO agr. 1, 4 al. MIM. inc. frg. 9 BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 4 SVET. Tib. 29. et al. saepe. clarus: CIC. off. 1, 139. clemens: CASS. Cic. epist. 15, 19, 4. al. comis: CIC. rep. 1, 50. diligens: COLVM. 1, 8, 18. dives: v. p. 1917, 80 sqq. favens: SVET. Tib. 29. indulgentissimus: PANEG. 4 (9), 5, 2. et al.; v. p. 1928, 21. iustus: CIC. rep. 2, 43 SALL. epist. Mithr. 18 CVRT. 10, 5, 9 AVSON. 272, 1. et al. maximus: CORP. VIII 19852. et al. mitis: CVRT. 10, 5, 9 PLIN. nat. 29, 67. et al. optimus: PANEG. 4 (9), 5, 2. et al. potens: VERG. Aen. 6, 221 CLAVD. 15, 69. et al. praestantissimus: CORP. VI 1717. purus: SEN. contr. 1, 2, 1. serenissimus: GREG. M. epist. 1, 6 p. 8, 19. v. et p. 1928, 23 sq. vetus: PLAVT. Capt. 363 CASS. Cic. epist. 15, 19, 4 CVRT. 3, 11, 23. et al. 2 *vituperantia:* acerbus: Cic. rep. 2, 44. agrestis: Cic. Cato 47. ambitiosus: SEN. clem. 1, 3, 5. asper: CIC. rep. 1, 50. avarus: SEN. clem. 1, 3, 5. crudelis: CASS. Cic. epist. 15, 19, 4 SEN. benef. 1, 18, 3 PANEG. 3 (11), 3, 6 AMM. 25, 4, 2 CLAVD. 20, 480. et al. cruentus: QVINT. decl. 253 p. 36, 20. fallax: TERT. anim. 17 p. 325, 15. furens: MART. 7, 45, 7. furiosus: CIC. Tusc. 3, 11 Cato 47. gravis: CIC. Tusc. 1, 48 LIV. 28, 44, 4 SEN. epist. 37, 4 RVFIN. hist. 8, 14, 15. v. et p. 1921, 44. immitis: STAT. Theb. 11, 689. cf. Ov. Ib. 461. improbus: CIC. parad. 33. indiligens: PLAVT. Most. 110. iniustus: CIC. rep. 2, 44. non lenis: HOR. sat. 2, 7, 93. mendax: TERT. anim. 17 p. 325, 15. miser: TERT. Eun. 487 SEN. epist. 9, 20. molestus: CIC. Phil. 8, 12. nocens: STAT. silv. 2, 7, 61. novus: CASS. Cic. epist. 15, 19, 4. pauper: TERT. Eun. 486. rabiosus: AMM. 25, 4, 2. saevus: PLIN. paneg. 52, 7. superbus: VERG. Aen. 12, 236. v. et p. 1921, 31 sq. tyrannicus: RVFIN. hist. 2, 3, 3 (δυνάστην δεινόν). et al.

III specialia quaedam (exemplorum hic collatorum vim ac sensum vix possis plane intellegere, nisi in universum reputaveris vocem -i eadem significatione iam adhibitam fuisse in allocutione [v. infra l. 77 sqq.]): 1 *de imperatoribus (allocutionem et honoris titulum v. p. 1927, 3 sqq.; v. et p. 1920, 81; metaphorice infra l. 57):*

STAT. silv. 3, 3, 103 quod -i celsis niteat laquearibus aurum (sc. Domitiani. de eodem: 3, 3, 110. 5, 1, 112. 261. MART. epigr. 2, 12 opp. populi. 2, 92, 4. 4, 67, 4. 5, 2, 6. 5, 5, 3 syn. dei, ducis. 6, 64, 14. 7, 2, 1 saepe. IVV. 4, 96). SVET. Cal. 57, 2 periculum a custodibus -o portendi. LAMPR. Heliog. 10, 2 Zoticus sub eo (Heliogabalo) tantum valuit, ut ... sic haberetur quasi -i maritus (-ae coni. Casaubonus, coll. Dione 79, 14 δέσποινια βασίλῃς τε δυνάστεται. v. p. 1938, 44). ARNOB. nat. 2, 38 p. 78, 21 quid prodest mundo maximos reges hic esse, quid tyrannos, quid -os, quid innumeras alias atque amplissimas potestates? Ps. AVR. VICT. epit. 4, 8 v. p. 1922, 29. AVSON. 272, 1 hactenus edideras -os gens Flavia iustos (sc. Vespasianum et Titum). CLAVD. 1, 76 Roma ... pro natis -um flexura rogando (Theodosium I. ibid. 115 -um gavisia coronat terra suum). 10, 335 plus -o (Honorio) cuncti debere fatemur (12, 18 Roma ... -i ... laeta votis. 22, 72 -um summissus adores). 22, 240 quod -is (sc. futuris) speratur avus (Stilicho). COD. Theod. 9, 38, 8 (a. 385 = COD. Iust. 1, 4, 3, 31) reus ... maiestatis de -o ... veniam sperare non debet. MEROB. carm. 2, 1 (Valentiniani). 2, 13. CASSIOD. var. 10, 14, 1 p. 307, 2 licet vobis (sc. populo Romano) -os vestros pura mente diligere. INSCR. christ. Diehl 211, 16 (a. 515?) v. p. 1922, 21. 798, 6 -orum ... fide cu<lt>o<ru>m toto per orbe. 13. *huc pertinere videtur:* CORP. VI 10251^a d. m. s. T. Flavio Aug. lib. Trophimo constitutori collegi numinis -orum, quod est sup (sic) templo divi Claudii. *metaphorice de nummo imagine principis ornato:* MART. 4, 28, 5 centum -os novae monetae.

2 *de patrono (in allocutione v. p. 1925, 3 sqq.):* MART. 2, 32, 8 sit liber -us qui volet esse meus. 2, 68, 5 reges et -os habere debet, qui se non habet (2, 68, 7. 12, 60, 14 v. p. 1925, 9. 11). 9, 92, 6 Gaius a prima ... luce salutat tot -os. IVV. 5, 137 -us tamen et -i rex, si vis tu fieri.

3 *κατ' ἀποδόξιν de servulis delicatis ad analogiam vocis dominae, v. p. 1938, 1 sqq. (cf. MART. 6, 71, 6 p. 1938, 17):* MART. 11, 70, 2 plorantes -os vendere. 12, 66, 8 pueri -os, quos precer esse meos.

4 *de marito (GLOSS. I Ansil. DO 118 -um maritum [cf. l. 73]. cf. p. 1932, 32. in allocutione p. 1925, 34. 56 sqq. 68. incertior haec:* SEN. contr. 7, 6, 13 p. 325, 11 nec servus -um [pertinet ad p. 1913, 30 sqq.] occidit, nec adulter [cf. 7, 5, 3 p. 320, 1] -o [i. marito cuidam legitimo] venenum dedit): NON. p. 282, 5 -us maritus. Vergilius Aeneidos lib. IV (213, v. p. 1921, 29) conubia nostra reppulit ac -um Aenean in regna recepit Dido. (SERV. auct. Aen. 4, 214 -um maritum ut alibi 'dominam' [v. p. 1938, 28] uxorem). VVLG. gen. 18, 12 -us meus vetulus est (ex hebr. זָקֵן). RVFIN. Orig. in gen. 6, 1 p. 66, 26 B. si ... -us esse dicitur vir mulieris (ex gen. 3, 16 tui dominabitur).

IV pro mero titulo quo exornantur praesertim in honorifica allocutione homines certa quadam vel auctoritate vel potestate praediti (vi tituli deminuta gradu vel aetate minores, ex. gr. p. 1925, 51. 1926, 23. 43). cf. Friedländer, Sittengesch. IV¹⁰ p. 82 sqq. primum '-us' appellatus esse videtur aut 'pater familias' aut 'servorum -us' (falso ex appellatione amoris hunc usum repetivit Suess, De eo quem dicunt inesse Trim. cenae serm. vulg. Dorpati, 1926, p. 52). praeterea statuendum est allocutionem gr. q. e. κύριος [I. Kapp]

usui latino multis variisque subesse modis (cf. Preuschen-Bauer, Wörterb. z. N. T. s. v.). *appellantur*:

A homines varii: 1 de usu allocutionis et tituli honoris (v. et l. 71 sqq.): Ov. am. 3, 7, 11 mihi blanditias dixit puella -umque vocavit (cf. p. 1915, 35) et quae praeterea publica verba invant (cf. SEN. epist. 3, 1 si proprio illo verbo [sc. 'amici'] quasi publico usus es et sic illum amicum vocasti ..., quomodo obvius, si nomen non succurrit, -os salutamus). MART. 1, 112, 1 cum te non nossem, -um regemque vocabam, ... iam mihi Priscus eris (2, 68, 2 quod te nomine iam tuo saluto, quem regem et -um prius vocabam. 10, 10, 5. cf. 4, 83, 5 -um regemque salutas [Ivv. 8, 161 hospitem caupo]. cf. p. 1924, 60). 5, 57, 1 cum voco te -um, noli tibi, Cinna, placere, saepe etiam servum sic resaluto meum. 6, 88, 2. 14, 76, 1 pica loquax certa -um te voce saluto. SVET. Claud. 21, 5 homines ... 'os' identidem appellans immixtis interdum ... frigidis iocis. APVL. apol. 97 Pontianus ... me parentem suum, me -um, me magistrum ... vocans. FVLG. Virg. cont. p. 87, 21 in epistulis hoc ipsud communis observare loquacitas, quo primum '-o merito' sic ponatur nominis vocitatio. 2 exempla: a pro titulo honoris (saepe in epistulis et in epist. titulis, sed ubicumque qui appellatur per tertiam personam designatur [de vocativo v. infra l. 53]. acced. genet. infra l. 39 sqq.): PETRON. 57, 2 unus ex collibertis Trimalchionis dixit 'an tibi non placent lautitiae -i mei?' (TEST. Dasum. [Corp. VI 10229] 111 Vrsi Serviani -i mei [appellatur amicus nobilior]. ENNOD. epist. 2, 23, 2 p. 66, 7 -i vere mei [genet.]. 4, 26, 3 p. 117, 8 [genet. ut vid.]. v. l. 39. 47. SCAEV. dig. 32, 37, 2 [in codicillis de pupillo herede substituendo] Publium Sempronium -um meum heredem esse volo. et al.). ITIN. Anton. Plac. rec. A 14 dactalum -o Paterio Patricio dedi. SYMM. epist. 2, 65 -um et fratrem meum Licinium (2, 83 -o et fratri meo Alypio. 3, 69, 1 -um meum et fratrem nostrum Flavianum seniore[m] [de eodem 6, 36, 1]. cf. 5, 43 -um meum fratrem nostrum Carterium. 7, 3 -us frater tuus [fortasse Flavianus minor]. al. RVRIC. epist. 1, 11 tit. p. 364, 2 -o sublimi semperque magnifico fratri Fredae. PARYR. Arch. f. Papyrusforsch. 3, 1904, p. 168 [saec. IV med.], 8 sqq. Theofanem ... qui ex suggestionem -i mei fratris nostri Filippi usque ad officium -i mei Dyscoli [D. ampliore quodam munere publico perfunctus esse videtur, cf. p. 1929, 30] vexationem itineris ... sustinere videtur. al.). epist. 3, 66 in d(omino) m(eo) Flaviano (v. l. 31). 3, 86 Flaviano (v. l. 31), pectoris mei -um (7, 104 sc. Stilicho. 8, 29 -o pectoris mei excellentissimo. v. p. 1926, 14. 1929, 78. cf. SIDON. epist. 7, 4, 4 verissimis -is animae meae [sc. Simplicio et Apollinari]. cf. p. 1929, 77). epist. 5, 57 -us et filius meus Patruinus vir spectabilis (7, 54 al.). SIDON. epist. 4, 12, 2 'lectorem' inquit puer familiaris ... 'vidi a -is Simplicio et Apollinare redeuntem.' al. ALC. AVIT. hom. 26 p. 146, 26 -i Sigistrici. epist. 43 p. 73, 5 -i Sidonii filio sc. Apollinaris (de eodem: 45 p. 80, 24 -i mei patris tui). ENNOD. epist. 7, 10, 2 p. 179, 16 -is amatoribus vestris. 7, 28, 4 p. 195, 27 -um Cethegum. al. INSCR. christ. Diehl 447 (a. 537/82) spatarius -i patrici Bilisari. CORP. IV 3007 Amphioni -o. INSCR. christ. Silvagni 3627 -o Marcello <com>pari Eutyces. et al. de servo (cf. p. 1924, 80): CORP. XI 1470 Felici Caes. n. ser. Alexandriano fecit M. V. Marcellus -o optimo. b in allocutione et in epistulis (semper persona per vocativum appellatur; de appellatione per tertiam personam expressa cf. supra l. 20 sq.; acced. genet. p. 1926, 14). nota post appellationem q. e. -e mi (mi -e) praedicatum vel pronomen plurali numero collocari p. 1926, 4. 6. 7. 19 al. (cf. valete mi domina p. 1938, 75 et v. appositiones plur. num. positas p. 1926, 12 sq.). ENNOD. 'mi -i' (plur.) quasi honorificentius dixisse de uno solo statuerunt editores his locis: epist. 5, 21, 4 p. 143, 7. 5, 1, 5 p. 124, 12. 6, 36, 2 p. 170, 15 al. (cf. ind. d.). quod tamen librorum memoria parum probatur, immo vero omnibus fere locis cod. B (vel al.) habet 'mi -e', quod ubique scribendum videtur. praeterea dubitare possis de appellatione ad complures pertinente q. e. '-i mi' (edd., mihi codd.: ENNOD. epist. 1, 11, 3 p. 21, 18. 6, 23, 3 p. 168, 15. 7, 10, 2 p. 179, 15. v. Vogel in ind.) vel 'mi -i' (v. p. 1926, 18). TEST. porcelli p. 268, 7 rogo -e coce. p. 269, 17 mei -i vel consobri mei (sc. porcelli) ... iubete signari. FRONTO p. 188, 12 N. appellatur amicus tibi -e frater (HYG. mun. castr. 45 -e frater [cf. 47 ad magnitudinem tuam]. SIDON. epist. 2, 13, 8. ALC. AVIT. epist. 52 p. 81, 20 appellatur filius Apoll. Sidon. -e piissime frater, cura pectoris mei. INSCR. Ihm, Bonner Studien p. 131, 14 -e frater ilaris semper. PALLAD. Anth. Palat. 10, 44 ἡν δὲ φίλος τι λάβῃ, 'δόμινε φράτερ' εὐδὲς ἔγραψεν ἡν δ' αὖ μὴ τι λάβῃ, τὸ 'φράτερ' εἶπε μόνον. plur.: RVRIC. hist. 6, 11, 6 [in epistula Ale. andri Hierosolymorum episc. ad Antiochenos missa, cf. HIER. vir. ill. 38] -i fratres, gr. κύριοι μου ἀδελφοί. FRONTO p. 192, 9 N. (in epistula ad Arrium Antoninum olim discipulum) have mi -e fili carissime (AVSON. Symm. epist. 407, 7 SIDON. epist. 9, 1, 1 al. ENNOD. epist. 8, 15, 2 p. 210, 16 al.). SCAEV. dig. 13, 5, 26 quidam ad creditorem litteras eiusmodi fecit: decem ... habes penes me, -e. PAVL. dig. 35, 2, 22. APVL. met. 2, 14 Luci -e (3, 11). 4, 17 -e (appellatur homo dives a latrone). TERT. nat. 1, 16 p. 86, 20 tragoedus ad spectatores: 'numquid', ait, '-i <dispicui> vobis?' PACIAN. epist. 1, 1 p. 4 -e carissime (ad Novatianum haereticum, cf. p. 1929, 74 sqq.). 1, 2 p. 7. SYMM. epist. 1, 15 (appellatur Auson.) mi

-e (2, 86 mi -e inimitabilis, de Flaviano mai. VVLG. I reg. 1, 26 ait Anna: 'obsecro mi -e', sc. Heli. RVRIC. epist. 1, 11 p. 364, 24. ENNOD. epist. 1, 18, 6 p. 30, 16 vale mi -e. al. 6, 15, 3 p. 157, 23 mi -e ... facite. 7, 2, 3 p. 173, 19 mi -e ... accipite. sim. al.). VVLG. gen. 11, 28 -e mi Moyses (23, 11 -e mi Abraham. ENNOD. epist. 5, 20, 3 p. 142, 3 -e mi, accipientes eqs. 6, 34, 3 p. 169, 10 -e mi ... vestrae. al.). gen. 23, 6 (appellatur Abraham a filiis Heth). passim. AVG. epist. 57 tit. p. 237, 2 -o carissimo et desiderantissimo. 116 tit. p. 663, 2 -o eximio et merito insigni. serm. 14, 3, 4 audi ergo me ... -e pauper. al. SIDON. epist. 1, 1, 1 -e maior (appellatur amicus: 1, 11, 17. 2, 3, 1 al.). 2, 11, 2 -e illustris. RVRIC. epist. 1, 11 p. 364, 29 epistula ... vobis -is meis (i. Fredae) ... placeret (sic de uno [v. p. 1925, 57]: ENNOD. epist. 6, 11, 1 p. 155, 19 a vobis, -is meis ... exposco). RVRIC. epist. 1, 12 p. 365, 6 tit. -o pectoris sui Celso Ruricius (1, 13 p. 366, 10 tit. 1, 14 p. 367, 5 tit. v. p. 1925, 39 sq. cf. 1, 10 p. 363, 4 tit. -o, pectori suo). BOETH. arithm. 1 praef. p. 3, 1 -o suo patricio Symmacho Boetius. ENNOD. epist. 1, 25, 2 p. 36, 19 valete mei (B, mi edd.) -i, cf. p. 1925, 65. 2, 27, 4 p. 69, 17 -e, ... iuves (al. cf. 6, 7, 1 p. 153, 17 -e, si vos eqs. sim. al.). 3, 3, 1 p. 73, 19 apud vos -os (i. Faustum). 3, 30, 1 p. 93, 11 -e Aviene. saepe. HIST. Apoll. rec. B 34 p. 69, 7 (puella ad ignotum) -e. rec. A p. 73, 13 (puella ad vilicum) -e. al. passim. CORP. XIII 10024, 59 (in anulo) -e have (10024, 129 in gemma: ave -e). appellantur gradu minores: EPIST. Secundi (Corp. XII 4393) 26 valere vos cupio, -i optimi et carissimi mihi (i. fabri Narbonenses). EPIST. ad quinquen. nal. (Corp. VI 33840) 4 (colonus appellat servum collegii) -e Salvi.

B consanguinei affinesque aut addito aut omisso cognationis affinitatisque nomine (cf. p. 1928, 37 sqq., 1929, 13 sq., 1925, 66):

1 de usu allocutionis et tituli honoris: BRVT. (?) Cic. epist. 1, 17, 6 -um ne parentem quidem maiores nostri voluerunt esse. LIV. 34, 7, 13 non in servitio debetis habere uxores et filias et malle patres vos aut viros quam -os dici. MART. 1, 81, 2 a servo ... te genitum ... fateris, cum dicis '-um' ... patrem. AVG. serm. 37, 6, 7 unaquaque coniux bona maritum suum -um vocat eqs. SALV. epist. 4, 2 p. 205, 15 vos (sc. socerum et socrum) quos natura parentes, fide fratres, honore -os habemus. 2 exempla: a pro titulo honoris (v. p. 1925, 20 sq.): appellatur: frater: SEN. epist. 104, 1 illud mihi in ore erat -i mei Gallionis. AMBR. exc. Sat. 1, 1 deduximus ... -um et fratrem meum Satyrum. CORP. VIII 333 -o meo fratri rarissimo (sic). pater: SYMM. epist. 2, 44 -us meus parens noster. CORP. VI 21787 fecit -o patri dulcissimo (INSCR. christ. Diehl 96). VIII 19101 -o patri nostro. XIV 2825 -o patri M. Val. Maxentio (postea imperatori) ... patri carissimo. filius: CORP. VI 11511 pater -o filio sex annos nato. 17865 -o filio carissimo ... pater (INSCR. christ. Diehl 3890 C). CORP. VIII 2862 filio et -o meo novem annorum puero. INSCR. christ. Diehl 2282 -o filio innocentissimo ... Pelagio, qui vixit annis VI ... parentes. 3377^D -o filio Iuvenali, qui vixit ann. XXI. 4606 (a. 366) Cecili -us (gen.?) Felicis ... depos(iti) Apolinus (l. Apolinis), qui vix. ann. ... mater Leoparides. 4613 -o filio dulcissimo nobis Fulgentio qui vixit annu(m) m. III d. X (INSCR. christ. Diehl 2541 adn.). 4614 -o filio incomparabili Exuperio Verus et Ampelia parentes. INSCR. Not. d. scavi 1925 p. 27 n. 9 -o filio Luentio qui vixit annos VIII. gener: SYMM. epist. 4, 39 Flaviano filium et -um meum (7, 47). 6, 50 -o filio meo. 7, 100 -um filium meum Flaviano. nepos: INSCR. christ. Diehl 4186 -o dulcis(s)imo nepoti Sabino Istercoria ... amita. maritus (nota -i titulum ab ipso marito adhibitum l. 69 sqq., cf. p. 1924, 66): PETRON. 67, 9 '-i', inquit Scintilla, 'mei beneficio nemo habet meliora crotalia' (SCAEV. dig. 31, 88, 2 ex hereditate bonisve Titii, -i mei. APVL. met. 6, 1 meus [Psyches] -us [Amor]). INSCR. christ. Diehl 4609 (a. 327) -o coniugi dulcissim(o). CASSIOD. var. 10, 20, 2 p. 310, 24 (Theodahadus rex ad Theodoram de Iustiniano) -o iugali vestro (10, 21, 1 p. 311, 15 -us iugalis meus. 10, 24, 2 p. 313, 9 -i iugalis nostri (Gudeliva de Theodahado). CORP. VI 1487 (= 31665) Sabina Felicitas marito dulcissimo et incomparabili -<o> (3500 -o marito sanctissimo. 12668). 17663 coniugi et -o bene merenti (18221 coniugi et -o. 22326 -<o> et coniugi. IX 1884 -o et patrono et coniugi. XI 3325 -o meo sanctissimo, coniugi <dul>-c<i>ssimo eqs.). 38788 -o compari. de marito ut vid.: CORP. IV 1665 Restituta cum Secundo -o suo. nota (v. supra l. 56): CORP. III 3936* felicissimae coniugi -us Victorinus maritus. IX 1776 Calhemerae ... huic -us ob merita ... fecit (maritus ut vid., an ad p. 1914, 73 sqq?). CARM. epigr. 2106 -us coniunx. b in allocutione et in epistulis (v. p. 1925, 53 sq.): FRONTO p. 181, 12 N. (ad generum) -e. CARM. epigr. 1567, 9 (s. I ex.) -e Oppi marite (ad maritum: PAVL. dig. 24, 1, 57 -e carissime. PALLAD. hist. mon. l. 2 p. 259^A -e). APVL. met. 6, 22 (Iuppiter ad Cupidinem) -e fili. CODICILL. (Corp. X 7457) 2 have mihi -e pater. 3 vale mihi -e pater. SALV. epist. 4, 4 p. 206, 3 (ad socerum et socrum) affectus dilectissimi vel -i reverendissimi. RVRIC. epist. 2, 43 p. 427, 7 tit. Ruricii ad -um Constantinum (filium? v. ind. p. 470). VICT. VIT. 2, 30 conspicimus mulierculam ... manu infantulum unum (cf. postea: nepote parvulo) tenentem ... dicentem 'curre, -e meus'. cf. p. 1929, 82.

C magistri (cf. GLOSS. III 639, 4 χαῖτε κύριε διδάσκαλε ave -e praeceptor): PETRON. 86, 7 rogo ... -e. AVREL. ad Front. p. 104, [I. Kapp]

13 N. mi -e magister. PRISC. gramm. III 231, 24 teste sapientissimo -o et doctore meo Theoctisto.

D imperatores (Caesares p. 1928, 28. 74). *ex schedarum nostrarum materia haud ita plena locos selectos et eos vetustiores attuli* (cf. et p. 1907, 49 sqq. 1908, 51 sqq.). gr. *κύριος* (δεσπότης infra l. 19). *primum occurrere videtur*: INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1086 τῶν κυρίων Σεβαστῶν de Tiberio et Livia (v. Deissmann, Licht v. Osten³ p. 266; Friedländer, Sittengesch. IV¹⁰ p. 82 adn. 2; Preuschen-Bauer, Wörterb. z. N. T. p. 721). VVLG. act 25, 26 -o (κύριω, sc. *Ne-roni*). PASS. Polyc. 8, 2 (a. 155) τί γὰρ καὶ ἔστιν ἐπὶ τὴν 'κύριος' καὶ αὐτῶν; de sollemnī usu tituli q. e. '-us' vel '-us noster' v. Friedländer l. l.; Neumann PW V 1305 sqq.; Dessau III 1 ind. p. 277 sqq. *vetustissima huius usus testimonia in inscr. tradita* (sc. ab aliis de imp. adhibita) haec esse videntur: de Domitiano infra l. 51; de Hadriano infra l. 62. 82 [inc.: PAP. gen. lat. 1 (a. 80/1), cf. Premers-stein, Klio, 1903, p. 7]. praeterea usum illustrant hi loci: de Caligula infra l. 29. 32. 40, de Domitiano infra l. 32 (sc. ipso titulum usurpante: infra l. 31. 57). 1 de usu allocutionis titulique, quem singuli principes sanxerunt (cf. IULIAN. misop. 343^c δεσπότης εἶναι οὐ φησὶ οὐδὲ ἀνέχῃ τοῦτο ἀκούων. -us et deus iuxta ponuntur: infra l. 23. 31. 33. 41. 46. 56): STAT. silv. 1, 6, 83 dulci '-um' favore clamant, hoc solum vetuit licere Caesar Domitianus. MART. 10, 72, 3 dicturus -um deumque Traianum non sum (TAC. ann. 2, 87 Tiberius increpuit eos qui divinas occupationes ipsumque -um dixerant. TERT. apol. 34, 1 Augustus, imperii formator, ne -um quidem se dici volebat... dicam plane imperatorem -um, sed quando non cogor, ut -um dei vice dicam [SERV. Aen. 6, 612 fecit... iniuriam Augusto vel Caesari, si eos '-os' dixit, quod apud maiores invidiosum fuit, nam patres patriae dicebantur]. AVR. VICT. Caes. 3, 13 Caligula -um dici atque insigne regni nectere capiti tentaverat. 11, 2 Domitianus se -um deumque dici coegit. 39, 4 Diocletianus se primus omnium Caligulam post Domitianumque -um palam dici passus et adorari se appellarique uti deum). SVET. Aug. 53, 1 Augustus -i appellationem ut maledictum et opprobrium semper exhorruit (ISID. orig. 9, 3, 17) *ibid.* -um... se posthac appellari ne a liberis quidem aut nepotibus suis vel serio vel ioco passus est (Tib. 27 -us appellatus a quodam, denuntiavit, ne se amplius contumeliae causa nominaret. LAMPR. Alex. 4, 1 -um se appellari vetuit Alexander Severus. Ps. AVR. VICT. epit. 3, 8 primus diademate imposito -um se iussit appellari Caligula. AMM. 21, 3, 6 Iulianum... per literas... -um et Augustum appellabat et deum [21, 10, 1 Augustum appellans et -um]. IORD. Rom. 265 Domitianus se -um appellari praeciperet). SVET. Dom. 13, 1 acclamationem... in amphitheatro epuli die libenter audit '-o et dominae feliciter'. CLAUD. 24, 189 quis enim princeps non omnibus egit obsequiis -um sese patremque vocari (OROS. hist. 7, 10, 2 ut -um sese ac deum vocari scribi colique iusserit Domitianus). 2 exempla: a pro titulo honoris (in epistulis [cf. p. 1928, 56], edictis sim., maxime in inscriptionibus. exempla secundum ea vocabula aigessi, quae voci -i attribuantur): a accedunt et ipsi tituli: princeps: CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 22 pro salute optim(i) principis et -i (Domitiani). CORP. III 11984 f) elicis(simo pr)inci(pi) <-o i>ndu(lgen)tissi(mo) (Commodo). AVELL. p. 76, 14 -i invictissimi principis (Arcadii). p. 356, 20 ad -um nostrum Iustinianum piissimum principem. al. Caesar: STAT. silv. 4 praef. -o Caesari Domitiano. MART. 9, 84, 2 pro -o Caesare. al. deus (cf. l. 20. p. 1929, 3): MART. 5, 8, 1 edictum -i deque nostri (Domitiani. 7, 34, 8. 9, 66, 3. SVET. Dom. 13, 2 cum... formalem dictaret epistulam sic coepit: '-us et deus noster hoc fieri iubet'). INSCR. numm. Cohen VI³ p. 197, 200 deo et -o nato Aureliano Aug(usto). p. 353 deo et -o Caro Aug. (cf. Kubitschek, Num. Zeitschr. N. F. 8, 1915, p. 167 sqq.). al. imperator: INSCR. Dessau 8908 pro salute imp. Caesaris Traiani Hadriani Aug. -i n(ostri). EPIST. promag. pontif. (Corp. VI 2120, a. 155) 3 -i n. imp. Antonini Aug. (*ibid.* 10 a -o n. imp.). PASS. Scill. 1 p. 22, 6 -i nostri imperatoris Commodi. 3 p. 23, 4 iuramus per genium -i nostri imperatoris. al. EDICT. Comm. de salt. Bur. (Corp. VIII 10570) 4, 13 secundum sacram subscriptionem -i n. sanctissimi imperatoris. EDICT. imp. Gord. ad Scaet. (Corp. III 12336) 1, 3 a -o n. imp. Caes. M. Antonio Gordiano. FRONTO p. 186, 7 N. a -i nostris imperatoribus (i. Marco Aurelio et Vero). CORP. III 13747 pro salute -orum <im>p(eratorum) n(ostorum) L. Septimi Severi Pertinacis. GLOSS. III 640, 9 a -is meis imperatoribus, ὑπὸ τῶν κυρίων τῶν ἐμῶν τῶν ἀποκατόχων ('Severo et Caracalla?' Heracus in plagulis). FIRM. math. 1 proem. 7 p. 3, 22 -i atque imperatoris nostri Constantini Augusti. 1, 10, 13 v. infra l. 77. Augustus (v. supra l. 60. 62. 63. al.): LAMPR. Diad. 9, 1 -us et Augustus sc. Macrinus. FIRM. math. 1, 10, 13 p. 37, 23 Constantinus -us et Augustus noster ac totius orbis imperator. CORP. XI 6671 (a. 317/23) -i invictis(simi) Constantinus Maximus <et Licini>us semper Aug(usti). III 6587 -i nostri invictissimi venerabiles ac perpetui Augusti Theodosius et Arcadius. b accedunt pron. poss.: noster (v. l. 62. 63. 64 bis. al. v. et p. 1908, 53 sqq.): TEST. Ones. (Corp. III 6998) 8 die felicissimo natali -i n(ostri) Traiani Hadriani. CORP. III 6820 sancti(ssimi) -i n. Antonini Aug. FRONTO p. 183, 13 N. apud -um n. Antoninum Pium (p. 56, 25 -o nostro patri tuo. p. 84, 22.

p. 86, 9 al.). p. 114, 14 frater tuus -us noster Lucius Verus. CORP. VI 727 pro salute Commodi Antonini Aug. -i n. EPIST. de aedif. ration. (Corp. VI 1585^b) 50 -i nostri Severi. CORP. XIII 7917 -o nostro Gordiano. VI 31164 (a. 241). PAPYR. Oxyrh. IV 720, 6 (a. 247) da(tum) -is no(stris). PANEG. 4 (9), 6, 1 -i nostri Constanti. SYMM. epist. 1, 13, 1 Gratiani. 2, 22, 1 Theodosii (I). rel. 1 p. 279, 2 Valentiniano. COD. Theod. 10, 19, 7 (a. 370) Valens. INSCR. christ. Diehl 754 (a. 392) Arcadio. 15^a Honorius. COD. Theod. 12, 1, 160 (a. 398) Hon(orii) Aug. al. INSCR. christ. Diehl 1730 (a. 456) Avito. al. INSCR. christ. Rossi I 1123 Iustino. CORP. VIII 8805 sub temporibus -i nostri piissimi et invictis(simi) Iustiniani. 23326. EPIST. de aedif. ration. (Corp. VI 1585^b) 3 -orum n(ostorum) sc. Severi et Caracallae. INSCR. cult. Lar. et. imag. Ost. (Not. d. scavi 1921 p. 237, a. 205). LEX. colleg. cornic. (Corp. VIII 2557) 2 PAVL. frg. Vat. 247 INSCR. christ. Diehl 1327^a (a. 365). al. INSCR. Rev. archéol. 4e sér. 11, 1908, p. 319. et al. saepe. cf. p. 1909, 7 sqq. meus: FRONTO p. 28, 8 N. -o meo patri tuo sc. Antonino Pio. p. 137, 8 -o meo fratri tuo Marco Aurelio. PANEG. 12 (2), 11, 7 Gratianus -us meus (sc. rei publicae). al. e attribuntur adi. honorifica: invictus (v. l. 10. p. 1927, 78 sq. al.): CORP. VI 671 -i invicti Antonini Pii. al. CORP. III 4020 Pertinacis Aug. -i indulgentissimi. HIL. ad. Const. 2, 2 p. 198, 5 habeo... testem -um meum religiosum Caesarem tuum Iulianum. CORP. XI 6658 aeterno -o nostro Flavio Claudio Iuliano. serenissimus: GREG. M. epist. 3, 64 p. 225, 14 serenissimi -i mei imperatoris (sc. Mauricii. *ibid.* l. 24 serenissimus -us noster. in plurali quem vocant maiestatis: epist. 1, 7 p. 10, 1 serenissimis -is. 3, 61 p. 220, 2 al.). et al. item de imperatorum filiis (v. infra l. 74): FIRM. math. 1, 10, 14 p. 38, 22 Constantinum Maximum principem et huius invictissimos liberos, -os et Caesares nostros. EPISC. Istr. Greg. M. epist. 1, 16^a, 1 (Conc.⁸ IV 2 p. 133, 1) de filiis imp. Mauricii Tiberii -orum filiorum vestrorum (*ibid.* 19 p. 135, 26 pro incolumitate nostri ac -orum filiorum nostrorum... supplicemus). GREG. M. epist. 21, 27 p. 297, 7 salva -i (i. M. T.) nostri pietate et piissimae domnae (v. p. 1939, 72 sqq.) tranquillitate pro parvulorum -orum nutrimento vitam vestram (sc. imperatoris sororis) longius extendat. appellatur a patre, filio, fratre, nepote (aliter l. 49 sqq.): AVREL. ad Front. p. 14, 3 N. -us meus (Antoninus Pius. p. 27, 20. p. 28, 3. p. 39, 6. p. 68, 6. p. 82, 12. p. 86, 15 -i mei patris [p. 106, 10] al.). VERVS ad Front. p. 116, 10 a -o meo fratre Marco Aurelio (AVREL. ad Front. p. 94, 12 -um meum fratrem Lucium Verum. p. 101, 25. p. 104, 14 al.). CAPITOL. Gord. 24, 2 (in epistula) -o filio et Augusto... socer (sc. Gordiano III. COD. Theod. 6, 23, 4 [a. 432] -us ac filius noster Valentinianus). COD. Theod. 13, 10, 2 (a. 313) sub -o et parente nostro Diocletiano. 6, 35, 13 (a. 386) secundum legem -i germani nostri Gratiani, ut vid., Valentiniani II fratris (AVELL. p. 73, 14 [a. 419, Galla Plac. de Honorio] -i germani mei Augusti principis scripta. p. 74, 9). 7, 16, 2 (a. 410) -o patruo meo Honorio (*ibid.* inter me -umque et patruum Honorium). nota titulum q. e. '-us' ad consanguinitatis nomen addi non a propinquo, sed ab alieno quodam: FRONTO p. 89, 22 N. -o patri tuo (de Antonino Pio in epist. ad M. Aurel. data). p. 133, 20 fratrem -um saluto (de Marc. Aur. in epist. ad Verum data). appellantur a clericis (saepissime), e. g. a papa: AVELL. p. 354, 7 -o filio nostro et christianissimo imperatori Iustiniano. b in allocutione et in epistulis (appellatio fit et vocativo et in epistularum titulis tertia persona, v. et supra l. 42): MART. 8 praef. 1 -e Domitiane. PLIN. epist. ad Trai. 10, 2, 1 -e (fere 80^{ae}). FRONTO p. 171, 7 N. -e imp. ([de Anton. Pio. MARCELL. dig. 28, 4, 3]. SIDON. epist. 1, 11, 13 -e imperator Maiorane; syn. -e princeps. cf. VOPISC. Aurelian. 14, 2 -e Valeriane imperator Auguste. HIL. ad Const. 2, 8 p. 203, 2 -e Constanti imperator [ITIN. Alex. 1]. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 1 Sigismondus rex -o imperatori Anastasio [93 p. 100, 1 al.]. FRONTO p. 223, 10 N. -o meo Antonino Augusto (p. 241, 1). p. 8, 27 te -um meum Marcum Aurelium (de eodem: p. 17, 18. p. 41, 18 -o meo Caesari [al.]. p. 42, 20 -e optime et mihi dulcissime. p. 48, 12 -e dulcissime [p. 79, 5 al. p. 89, 6 mi -e dulcissime]. p. 81, 3 -e optime [al.]. p. 88, 11 -e dulcissime, desiderantissime. GALRICAN. Avid. 5, 9 recte consulisti, mi -e). p. 117, 1 -o meo Vero Augusto (p. 119, 14. p. 132, 16 al. p. 132, 20 -e desiderantissime). EPIST. de aedif. Adrast. (Corp. VI 1585^a) 4 -e (Septimi Severi). CAPITOL. Max. Balb. 17, 2 -i sanctissimi et invictissimi (sc. Pupienus et Balb.). EPIST. imp. Constant. (Corp. III 7000) 2, 19 -i imp. Constantine Maxime... et Crispe, Constantine et Constanti nobb. Cae(ss). (FIRM. err. 25, 1 p. 65, 6 [de Constantio et Constante] vos, -i imperatores, sanctarum aurium... mihi accomodate patientiam. SYMM. rel. 12 p. 289, 17 -i imperatores Valentiniane Theodosi et Arcadi inclyti victores et triumphatores semper Augg. al.). SIDON. epist. 1, 11, 11 -e Auguste (sc. Maiorane). EPISC. pontif. 775 (Thiel p. 756, Hormisd. 8), 1 sublimissime -e (de Anastasio). EPISC. Istr. Greg. M. epist. 1, 16^a. (Conc.⁸ IV 2) tit. p. 132, 38 -o nostro clementissimo ac piissimo -o Mauricio Tiberio (*ibid.* 3 p. 133, 8 -e piissime princeps. 16 p. 134, 42 clementissime -e. 19 p. 138, 17 -e pie. GREG. M. epist. 3, 61 p. 220, 5 serenissime -e. v. l. 23 sqq.). et al.

E reges (cf. et p. 1907, 50. 1909, 61): **1 pro titulo honoris** (-us noster v. infra l. 8. 9. 10. 20. p. 1909, 61. al.): IVL. VAL. 2, 33 p. 105, 1 Darius . . . , qui fuerim -us et deus (cf. p. 1927, 56) scilicet huiusce mundi existimatus. VVLG. II reg. 4, 8 -o regi. al. FAST. Vind. I chron. I p. 320, 646 facta est pax inter -um Theodericum regem et Odoacrem (p. 320, 647. CASSIOD. chron. II p. 159, 1319 -us rex Theodericus. 1323. 1326. INSCR. christ. Diehl 2910 [a. 518 vel 533] -i no(s)tri Theodorici riges [sic]). VICT. VIT. 2, 3 iussit nobis -us (sc. Hunirix rex Vandalorum) dici (3, 17 -us noster rex Hunirix. 3, 20 -i nostri. al.). ALC. AVIT. epist. 51 p. 79, 34 -i regis Alarici (CORP. XII 2700 [a. 496] reg(is) -i Alarici). GVNDOB. Alc. Avit. epist. 21 tit. p. 54, 3 -us Gundobadus rex Avito. CASSIOD. var. 8, 26, 1 p. 256, 26 (a. 526) gloriosus -us avus noster (Athalaricus de Theodorico). 8, 3, 3 p. 234, 7. 9, 10, 2 p. 276, 8 -us avus noster. al.) al. CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 20 ad -orum regum vestrorum dominium pertinentes clerici. BAYDON. 16 p. 388, 12 praecellentissimum Sigibertum regem. al. INSCR. christ. Diehl 50 (a. 573) anno . . . secundo regni -i nostri Erminigildi regis (Visigothorum), quem persequitur genitor sus (sic) -us Livigildus rex. 2915 -i nostri Theodoberti regis. CORP. XII 4312 (a. 582) regno -i nostri regis. 1045 (a. 587) regnum -i Cheldeborti regi(s). **2 in allocutione et in epistulis:** IVL. VAL. 2, 29 p. 98, 16 (in epistula) Darius -o Alexandro haec dicit. VVLG. I reg. 24, 9 -e mi rex. al. ANON. Vales. 14, 85 falsum est, -e rex. ALC. AVIT. epist. 5 tit. p. 32, 1 -o regi. 22 tit. p. 54, 14 -o Gundoberti regi. 45 tit. p. 74, 9 -o Sigismundo regi. HIST. Apoll. 4 rec. A -e rex Antioche saepe. **appellantur a papa, episcopis:** EPIST. pontif. Thiel p. 502 (Gelas.) frg. 36 -o filio excellentissimo regi. CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 1 -o illustri atque praecellentissimo -o et filio Theodoberti regi . . . episcopi. et al.

F magistratus (v. et p. 1925, 37. 1908, 35. 41. 1909, 25. pro titulo l. 32, praeterea in allocutione): **appellatur:** **senator:** MART. 14, 1, 1 eques -usque senator. VOPISC. Aurelian. 41, 2 (in exercitus epistula) sancti -i p. c. **legatus:** QVINT. inst. 6, 3, 100 EPIST. procur. de aq. Sald. (Corp. VIII 2728) 5. 67. **legatus pro praetore:** PAPYR. soc. Ital. 1026, 6 (a. 150) cum militaverimus, -e, in classe praetoria Misenensi. **proconsul** (vicarius l. 39): EPIST. procur. ad procos. (Corp. III 355^D) 3. APVL. apol. 102 -e Maxime. GEST. coll. Don. a. 411 (Mansi IV) p. 167^C -i nostri v. c. et spectabilis proconsulis (ibid.; item ibid. bis: vicarii). PASS. Theclae C 36 p. 103, 3 -e proconsul. cf. PASS. Theclae D 16 p. 135, 7 -e praeses. **promagister:** EPIST. promag. pontif. (Corp. VI 2120) 23. **a rationibus** (ab adiutore a rationibus): EPIST. praef. praet. ad Saepin. (Corp. IX 2438) 22. **tribunus militum:** PAPYR. Oxyrh. I n. 32 (s. II), 7. 32. **praefectus:** PAPYR. Oxyrh. IV n. 720 (a. 247) rogo, -e (praef. Aegypti. PAPYR. lat. Giss. Inv. 40 [P. M. Meyer, Iur. P. nr. 27, a. 249] 4 rogo, -e, des mihi eqs. [ἐξωτῶ, κύρις]). PAPYR. Oxyrh. IX 1201 [a. 258], gr. κύρις). SYMM. epist. 3, 87 -i mei praefecti urbi (6, 56). FAVST. REL. epist. 6 p. 195, 18 -o piissimo et . . . excolendo . . . et per omnia -o Felici (praef. praet.). **praeses** (v. l. 41) **provinciae:** PAPYR. Arch. f. Papyrusforsch. 3, 1904, p. 168, 1 (s. IV med., allocutio in epistula) -o suo Achillio Vitalis. **titulus in exteriori parte epistulae scriptus:** -o suo (-o suo difficultia lectu) Achillio, ἡγεμόνι Φοινίκης Vitalis. ibid. 6 -e praedicabilis. 15 -e dulcissime et amantissime. **consul:** SYMM. epist. 7, 122 -o m(eo) consuli. CLAUD. 24, 192 macte novis consul, titulis, Mavortia plebes te -um . . . fatetur. **tribunus notariorum:** CONC. I 2 p. 103, 6 (a. 431) -um meum virum admirandum et spectabilem tribunum notariorum Aristolaum. **magister militum:** INSCR. christ. Diehl 234^b (s. VI) (-i) gl(orio)sissimi Maurici mag. m(i)l. (ibid. c).

G clerici (paucorum exemplorum, quae in schedis nostris praesto sunt, attuli specimina notabilia. cf. Aug. Engelbrecht, Patr. Anal. [1892] p. 81 et Titelwesen bei den spätl. Epistolographen [Jahresber. d. Theres. Akademie 1893] p. 11. 12. 27. 32. 39. 40. 43. 51). **1 de usu tituli:** AVG. epist. 23, 1 p. 63, 7 (cf. p. 1930, 50) tituli huius epistulae . . . rationem breviter reddam: '-o' scripsi, . . . cum ergo vel hoc ipso officio litterarum . . . tibi serviam, non absurde te -um voco eqs. gest. Pelag. 26, 51 p. 104, 15 dixi eum (Pelagium, v. p. 1930, 52) . . . in salutatione -um, quod epistolari more etiam non christianis quibusdam scribere solemus. EPIST. pontif. 391 (CONC. I 2) p. 108, 13 vocari a sanctitate tua (sc. a Xysto papa) Ioannem patriarcham Antiochensem iam nunc venerabilem virum et -um gaudeamus, et merito vocatur -us, qui communem -um (i. Christum, v. p. 1933, 66) recognovit. **2 appellantur clerici** (papa, episcopi, presbyteri, diaconi, abbates sim., fere a clericis, sive per titulum honoris, sive per allocutionem. cf. et p. 1907, 40 sqq., 1908, 10 sqq. acced. genet. [cf. p. 1925, 39 sqq.]: RVRIC. epist. 1, 17 tit. p. 369, 12 -o animae suae . . . Pomerio abbati. 2, 34 p. 418, 5 vobis [i. Sedato episcopo] -is pectoris mei): **afferuntur exempla secundum eas quae accedunt voces:** frater: CYPR. epist. 21, 1 p. 529, 10 -e frater. 21, 4 p. 532, 8. 22, 1 p. 533, 4 -e frater dilectissime. ENNOD. epist. 8, 39, 2 p. 225, 22 **diacone.** VITAE patr. 3, 33 (appellatur monachus a sorore germana [v. p. 1926, 27 sqq.] dei famula) -e frater (gr. Nau, Rev. de l'Orient chrét., 1908, p. 51 n. 153 ἀδελφός). cf. CONC. I (Ephes. a. 431) I 2 p. 104, 8 -o

meo dilectissimo fratri et consacerdoti. al. plur: AMBR. epist. 23 p. 1026^C -is fratribus dilectissimis episcopis . . . Ambrosius. cf. VICT. TONN. chron. II p. 201, 6 (a. 542) orate pro me, -i mei fratres. et al. saepe. filius: EPIST. pontif. 1054 (CONC. I 2) 4 p. 105, 15 filii nostri excellentissimi -i Zmaragdi exarchi. et al. pater: PAVLIN. Faust. Rei. epist. 4 tit. p. 181, 9 -o patri . . . et patrono Fausto papae Paulinus. VITAE patr. 3, 30 -e pater. FERRAND. epist. 8. INSCR. christ. Diehl 2043 a -o patre Faustino episcopo. et al. meus (v. supra l. 1. cf. l. 3. al.): CYPR. epist. 21, 3 p. 531, 15 ut ceteris collegis tuis fratribus tuis meis -is referas. 79 p. 839, 4 (in subscr. epist.) -um meum Eutychianum saluto (sc. coepiscopum episcopum). RVRIC. hist. 6, 14, 9 p. 553, 5 Pantaenum . . . -um meum vere beatum et sanctum -um meum Clementem . . . etiam te (Origene) . . . virum cuncta egregium et -um mihi et fratrem (gr. κύριον). PAVL. NOL. epist. 17, 3 p. 126, 28 in sede . . . -i mei, communis patroni Felicia. CONC. I (Ephes. a. 431) I 4 p. 175, 28 -e mi. FAVST. REL. epist. 6 p. 196, 15. ENNOD. epist. 1, 26, 3 p. 37, 14 a -o meo episcopo. 7, 14, 7 p. 184, 4 cum -o meo presbytero. EVGIPP. epist. ad Prob. p. 1, 8 -o meo Marino abbate. CAES. AREL. testam. 100 -o meo Leone presbytero. suggest. p. 302 aliquibus -is meis sacerdotibus. et saepe al. **appellationes ad clericorum ordinem pertinentes** (v. et l. 17 sqq. al. cf. EVOD. epist. ad Val. 23 multa sunt a -is patribus scripta): episcopus: ITIN. [Silv.] 20, 9 rogo te, -e episcopo. ALTERC. Heracl. p. 136, 2 -e episcopo. RVRIC. epist. 2, 44 tit. p. 427, 20 ad -um Antoninum episcopum. ENNOD. epist. 3, 10, 3 p. 78, 13. PALLAD. hist. mon. II 8 p. 353^B -is episcopis (gr. ἐπίσκοποι). INSCR. christ. Diehl 202 proavus -i Vectoris epi(scopi). 870 (a. 449/52). 1012 (a. 240). 1094. et al. saepe. **papa:** AVELL. p. 356, 14 manu -i papae. SACR. Greg. 77, 4. 83 tit. SIDON. epist. 7, 3 tit. 7, 3, 2 memor nostri esse dignare, -e papa (sic saepe in epistularum initio et fine). ALC. AVIT. epist. 41 tit. p. 69, 7 -o sancto . . . papae Hormisdas Avitus. VITAE patr. 5, 15, 29 -e papa (gr. Cotelier p. 551 ὁ πᾶπας). INSCR. christ. Diehl 840 -us papa Hormisda. 1840^A (a. 539/46). 1862 (a. 556/9). 1907 (a. 570/8). et al. **archimandrites:** CANON. Migne 56 p. 600^B (appellatur presbyter Eutyches ab Eusebio episcopo). **diaconus:** PALLAD. hist. mon. I 25 p. 310^B, gr. κῆρυ διάκονε (II 15 p. 370^C). **pontifex:** CAES. AREL. testam. 50 -e. **archiepiscopus:** INSCR. christ. Diehl 1006 (a. 570/5) -us Petrus archiepiscopus. **abbas:** INSCR. christ. Diehl 1644 (subscr., c. a. 590) -us Redemptus abbas (cf. VITAE patr. 3, 23 si praecipis, -e, ibimus [gr. Rev. de l'Orient chrét. 1912, p. 297 n. 343 ἀββᾶ, ἐὰν θέλῃς]). **adiectiva** (hic illic dubites an ad attributum referendum sit adi.: e. g. infra l. 60): CYPR. epist. 21, 4 p. 532, 3 -e carissime Luciane. VIGIL. TRID. ad Simplic. 1 p. 549^C -o sancto ac venerabili patri (HIER. epist. 134 p. 261, 3 -o vere sancto . . . papae Augustino [134, 2 p. 262, 20. 143 p. 292, 8]. RVRIC. epist. 2, 34 tit. p. 418, 2 PAVL. PETRIC. Mart. praef. 1 -o sancto ac beatissimo. GREG. TVR. Franc. 3, 2 p. 110, 3 dicunt . . . -e sancte. EVGIPP. epist. tit. Pascasio diacono. INSCR. christ. Diehl 1924 Euladio presbytero. et saepe al.). PAVL. NOL. epist. 51, 2 p. 424, 16 -i venerabilis Honorati. AVG. epist. 23 tit. p. 63, 2 -o dilectissimo et honorabili fratri Maximino Augustinus (gest. Pelag. 27, 52 tit. -o dilectissimo et desiderantissimo fratri Pelagio. al.). 34 tit. p. 23, 5 -o eximio. 21 p. 49, 7 -o beatissimo (41 p. 81, 7 v. l. 47. et al.). serm. 111, 2^{extr.} dies anniversarius ordinationis -i senis Aurelii. RVRIC. synod. (CONC. I 4) 96 p. 44, 29 -is [et reverendis del. Schw.] honorandis presbyteris et diaconis et reliquis clericis (ibid. 120 p. 70, 37 -is honorandis et deo amicissimis episcopis). 160, 1 p. 107, 14 deo amicissime -e (160, 2. 180). FAVST. REL. epist. 8 tit. p. 208, 2 -o piissimo (8 p. 211, 1 -e). RVRIC. epist. 1, 1 tit. p. 351, 4 -o suo peculiari (v. supra l. 42) in Christo -o patrono Fausto episcopo Ruricius (1, 9 tit. p. 362, 7). 2, 1 p. 372, 4 -is sublimibus et in Christo -o devinctissimis fratribus Namatio et Cerauniae ([sic pro -us' et 'domina', v. p. 1911, 19: 2, 2 p. 373, 9 al.]. 2, 17 tit. p. 400, 19 -o sublimi). SEDVL. epist. 2 p. 171, 3 reverende mi -e presbyter. CASSIOD. hist. 9, 14 p. 1130^B -is honorabilibus atque venerandis fratribus episcopis. et al. **3 appellantur sancti, apostoli, martyres** (sive per titulum honoris sive per allocutionem): CYPR. epist. 21, 2 p. 530, 22 donec auxilium . . . per -os meos, qui coronati fuerint . . . subvenerit. 21, 4 p. 532, 7 omnibus -is meis fratribus tuis confessoribus. COSMOGR. 1, 25 per i- Petri apostoli portam (ITIN. Theod. 4 ibi baptizatus est -us Cornelius [v. p. 1925, 3 sqq.] a -o Petro. ADDIT. Prosp. chron. I p. 490, 15 commendans se -o Petro apostolo. CAES. AREL. suggest. p. 304. INSCR. christ. Diehl 94. 1938. cf. 1820^A [s. VI vel VII] consecratio -orum Petri et Pauli [2065 memoria -i Petri et Pauli]. v. l. 76). ibid. portam quae est -i Pauli apostoli (v. l. 75). ITIN. Theod. 2 ubi -us Iohannes decollatus est (6. VITA Caes. Arel. 1, 51. cf. INSCR. christ. Diehl 3792 Domesticius positus ad do(m)num Ioan(nem)). ibid. ibi -us Basilicus martyrizatus est. SVLP. SEV. epist. 2, 6 -um Martinum obisse (dial. 3, 4, 6. PAVL. PETRIC. Mart. praef. 2 de sancti atque apostolici doctoris et -i meritis. GREG. TVR. Franc. 5, 14 p. 202, 23 basilica -i Martini). ENNOD. epist. 8, 27, 2 p. 217, 20 -o meo apostolo . . . supplicetis (9, 26, 3 p. 248, 7 apud -os apostolos . . . preces offerre). VEN. FORT. vita Germ. 33, 96 p. 18, 37 -i Germani (56, 151 p. 23, 10 al.). [I. Kapp]

vita Albin. 16, 46 p. 31, 44 -o Albino gratias referentes. BAVDON. 13 p. 380, 12 reliquiis -i Andreae. 14 p. 386, 24 de -o Mammete martyre. CORP. VIII 10904 natale -i Ciru<lae> (INSCR. christ. Diehl 2117^a natale -i Claudi. *ibid.*^b 2124). INSCR. christ. Diehl 1820^b (s. *Vivel VII*) requiescunt reliquiae sanctorum, id est... -i Iuliani, -i Itefani, -i Aciscli... -i Vincenti, -orum (sc. *martyrum*) trium. 1909^a sanctis marturibus Papro et Mauroleoni -is. *ibid.*^b -is sanctis. 2036 -us Ianuarius. 2129 ad -u(m) Laurentium (2132. 2133. 2181 ad -um Synerotem). 2310 -i nostri Adeodatus et Felix. et al.

V *de deis et Deo:* A *de deis* (gr. *νόμος*. accipiendum aut pro -o mundi aliusve rei aut pro honorifica allocutione sive titulo; *acced. hic illic genet. fere obiect.*): 1 in universum: CIC. leg. 2, 15 -os esse omnium rerum ac moderatores deos (OV. Pont. 2, 2, 12 in rerum -os movimus arma deos. SEN. benef. 2, 30, 2 superioribus -isque rerum omnium gratiam referam. al. cf. PS. APVL. Ascl. 20 omnium... rerum patrem vel -um [*ibid. antea*: deus... vel pater vel -us omnium vel quocumque alio nomine nuncupatur. 29 pater... omnium vel -us.]). fin. 4, 11 quod sit summi rectoris ac -i numen (PS. APVL. Ascl. 19 summo vero gubernatori[s], summo illi -o paret). ac. 2, 126 cogimur dissensione sapientium -um nostrum ignorare (*syn. summus deus*). nat. deor. 1, 64 imposuistis in cervicibus nostris sempiternum -um, quem... timeremus. LVCR. 2, 1091 natura videtur libera, continuis -is privata superbis. 5, 87 (= 6, 63) -os acres adsciscunt. HOR. carm. 1, 1, 6 terrarum -os... deos (OV. Pont. 1, 9, 36 terrarum -os... colis ipse deos). OV. am. 3, 10, 48 haec decet ad -os munera ferre deos. epist. 4, 12 regnat Amor et in -os ius habet ille deos. MANIL. 2, 81 omnia toto dispensata manent mundo, -umque sequuntur (*syn. deus*). SEN. epist. 110, 9 -is cuncta versantibus. LVCAN. 3, 425 -um... luci. PS. APVL. Ascl. 8 -us et omnium conformator quem recte dicimus deum. 10 aeternitatis -us deus. 22 deus pater et -us (23 *ibid.* pater ac -us. 26. et al. v. *supra l. 16 sqq.*). CYPR. Demetr. 15 p. 362, 2 videbis sub manu nostra stare vinctos et tremere captivos, quos tu... veneraris ut -os. RVFIN. hist. 2, 3, 2 p. 113, 22 v. p. 1933, 26. Orig. in exod. 8, 4 p. 223, 14 B. cum... decreveris... omnes ceteros deos et -os repudiare et praeter unum deum et -um (v. p. 1932, 50 sqq.) neminem habere vel deum vel -um (*sim. ibid.* p. 223, 17). AVG. civ. 1, 32 p. 49, 8 D. liberatorem a talibus -is (*cf. antea*: dominatu superbiorum daemonum).

2 *de singulis deis:* a *apud scriptores:* CATVLL. 45, 14 huic uni -o (i. *Amori*) usque serviamus. TIB. 1, 3, 49 Iove sub -o. (PRIAP. 9, 3 fulmen habet mundi -us [OCTAVIA 554 quem (i. *Amorem*) summovere fulminis -us nequit]. OCTAVIA 204 -us caeli. SEN. nat. 2, 45, 1 rectorem custodemque universi... operis huius -um et artificem. al.). OV. met. 1, 524 nec prosunt -o (i. *Apollini*, v. *infra l. 57. 63*), quae prosunt omnibus artes. 10, 16 inamoena... regna tenentem umbrarum -um (SEN. Herc. f. 570 umbrarum -os sc. *Plutonem et Proserpinam* [CLAUD. rapt. Pros. 2, 314 -is intransibilibus. SEN. Herc. f. 805 sedens uterque solio -us]. cf. SEN. Herc. f. 565 mortis -us [STAT. Theb. 4, 528 mors... -i... silentes adnumerat populos]. 726 regni trucidis [Med. 11 regni tristis. Phaedr. 625 regni tenacis -us et tacitae Stygis. Tro. 403 aspero regnum sub -o]. Herc. O. 560 turbae ducem maioris et -um Stygis [v. l. 51]. STAT. silv. 3, 3, 29 horrendum... silentis accedat -i solium. al.). SEN. Med. 597 -us profundi (i. *Neptunus*. MART. epigr. 30 [28], 6 -i Triton isse putavit equos. AVIEN. Arat. 705 dilectam *Amphitriten* -o maris). PRIAP. 56, 5 -o... salaci (*de Priapo*; cf. *syn. deus*: 14, 1. 34, 1). IVV. 7, 64 -is Cirrhae Nysaeque (i. *Apollini et Baccho*) feruntur pectora vestra. COMM. instr. 1, 14, 4 (*de Silvano*) venalem emisti -um, cum tu ipse sis illi (sc. -us. cf. p. 1913, 19 sqq.). 1, 16, 7 Manes... qui fabricantur, -os tibi nuncupas esse. AVSON. 57, 5 v. p. 1915, 41. PELAGON. praef. p. 29, 5 sol... -us orbis (283 peculiariter -us equorum invocatus). VVLG. I Cor. 8, 5 siquidem sunt dii multi et -i multi (cf. AMBROSIAS. in I Cor. 8, 5 p. 227^a Apollinem, Aesculapium, Herculem, Minervam deos dicunt et -os). MART. CAP. 2, 102 quod in fanis soliditate cubica -us adoratur.

b *in inscriptionibus:* CORP. IV 6864 Iupiter -us (domus lapis) omnipote(n)s. INSCR. Ephem. epigr. 8, 202 (s. *II*) Iovi -o. CORP. II 4242 votum solvit Iovi -o. VI 82^b. INSCR. Bollet. di. archeol. e storia Dalmata 1907 p. 118 -i Iovis. CORP. II 4501 (?). cf. CORP. III 6673 gen(naeo) -o Balmarc(odi). CORP. II 1966 -o invicto *Mithrae*. VI 82^a sancto -o invicto *Mithrae*. VII 579 (?). CORP. II 3618 Marti -o. CORP. II 1276 -o Fato. CORP. III 14162^a (a. 172/3; cf. Rev. arch. 3e sér. 41, 1902, p. 356) *Μετκονείω δαμίνω*. CORP. XIII 4304 -o Mer(curio) INSCR. Syria 5, 1924, p. 109 Mercurio -o. CORP. III 12341 Silvano -o. VI 597. 607 IX 2164 XII 1001. CORP. III 7530 <Her>oni dom<no>. 7532 Ero et d(omno). CORP. III 8244 domn(ae) re<g>(inae) et domno (sc. *Isidi*, p. 1940, 64, et *Serapidi*, p. 1^a 32, 6) et Bono Evento. CORP. VI 17 Aesculapio et Ygiae -is (18 -o Aesculapio et Hygiae). VIII 1267 flamen templi -i Aesculapi. CORP. VI 2748 deo -o Apollini. CORP. VI 14098 -e Sol tibi commendo. V 8970 -<o> S(oli) s(acrum). VI 669 -o S(oli) sancto deo. INSCR. numm. Eckhel VII 482 Sol -us imperi Romani. CORP. VIII 1838 = 16498 domno ('*intellege Plutonem vel Saturnum*', vocabula q. s. <C>ereribus et <t>utoribus) ante et post -o crasa sunt). CORP. VIII 2670 (cf. p. 1759) Saturno (cf. *Deiss-*

mann, *Licht v. Osten*³ p. 274 adn. 6) -o et Opi reginae sac(rum). 9329. 15094. 15147. 23282 deo -o Saturno. 24113 (a. 166). Saturno -o Balcaranensi. 24153 sacerdos <-i Saturni> (24159. 24279). al. v. p. 1931, 82. cf. CORP. VIII 12392 votum solvit -o Sobare<n>si (24033). CORP. VIII 23343 -o et deo Neptuno. cf. CARM. epigr. 2036, 4 undarum -o Nereidumque patri. CORP. X 1593 -o Serapidi. al. (v. p. 1931, 76. cf. *Deissmann l. c.* p. 122 adn. 4). cf. p. 1941, 22 sqq.

3 *de stellis, signis eorumque* -is *deis* (hinc transl. de Christo *infra l. 21*): MANIL. 4, 314 in ter denas divisum... astrum zodiaci tot... dabit vires (*homini nascenti*) -os quocumque recepit (sc. *alia signa zodiaci ut hospites*). 4, 345 Scorpis... alterius partis -um fecit *Aquarium* (cf. FIRM. math. 4, 17, 6 p. 239, 22 -um totius signi... et -um partis, id est in cuius stellae finibus ista pars est. 4, 17, 8 p. 240, 23 al.). SEN. Tro. 388 quo cursu properat polvere saecula astrorum -us (sc. sol). LVCAN. 10, 214 -us... aquarum (i. *sidus Mercurii*. cf. 209 Cyllenius arbiter undae est). FIRM. math. 2, 2, 3 p. 42, 17 masculini quidem signi -us Sol est, feminini vero Luna (4, 17, 6 p. 239, 24. v. *infra l. 20. 27. 35. al.*). 2, 4, 2 p. 47, 1 Arietis -us est... Mars (*sim.*: 2, 4, 4 p. 47, 13. 2, 4, 6 p. 47, 23. 2, 4, 7 p. 48, 2 al.). 2, 14, 2 p. 57, 23 -us loci ipsius, id est signi (3, 4, 38 p. 126, 26 al. *inde* [v. *supra l. 8*): PRVD. perist. 8, 15 ipse *Christus* loci est -us). 2, 25, 10 p. 74, 15 -us vitae vel dator vitae, id est -us geniturae (2, 25, 2 p. 73, 13. 3, 2, 23 p. 103, 22. 23. 26 collocatus contra -um geniturae quem Graeci oecodespoten vocant [4 prooem. 4 p. 196, 16. 4, 19, 1 p. 243, 1]. 4, 19, 2 p. 243, 17. cf. 3, 3, 10 p. 109, 4 si ipse *Mercurius* fuerit -us geniturae vel -us partis horoscopi [3, 6, 34 p. 155, 12] vel -us eius signi, in quo est -us geniturae collocatus al.). 2, 26, 1 p. 75, 1 chronocratorem dixerunt Graeci temporum -um (2, 26, 2 p. 75, 6 al. 2, 76, 4 p. 75, 21 totius temporis). 2, 26, 3 p. 75, 15 sol... decennii -us. 4, 17, 6 p. 240, 2 -us partis (v. *supra l. 11*)... id est... -us finium (4, 17, 10 p. 241, 15 al.). 7, 2, 2 p. 210, 5 -us fortunae id est -us eius signi, in quo locus fortunae fuerit inventus (7, 7, 1 p. 229, 2 al.). 7, 2, 19 p. 215, 24 anaforae. al. saepe. MACR. somn. 1, 21, 25 sic factum est ut singuli dei eorum signorum -i esse dicantur, in quibus cum mundus nasceretur fuisse creduntur.

B *sensu christiano* (paucis quae ex ingenti materia dedi exempla casui fere debentur, praesertim cum de usu VVLG^{ae} *Duttrioni index* sileat, usus ITALAE parum exploratus sit. moneo in lib. mss. voces q. s. -us et deus ubique confundi, sine alteram pro altera librarii adhibere non dubitaverunt, sive notationes [cf. p. 1910, 10 sqq.] in utramque adhibitas parum distinxerunt; genuinas igitur lectiones si quis restituere studeat, irritum subibit laborem): gr. *νόμος* (cf. *Preuschen-Bauer, Wörterb. z. N. T.* p. 720 sqq.; v. *Baudissin, Kyrios als Gottesname*), *θεοπάτης* (v. p. 1933, 7): 1 *de deo et Christo* (de spiritu sancto *infra l. 76 sqq.*). voci inest aut notio creatoris gubernatorisve mundi (aliarumque rerum, tam de patre quam de filio) aut mera quaedam vis nominis (cf. TERT. apol. 34, 1 l. 64) sive allocutionis. definit. v. l. 50. 72 sq.

a *de Deo patre* (cf. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585, 3 patri... -i nomen accedere ob potestatem, quod et filius [v. p. 1933, 66 sqq.] per patrem capiat): a *non acced. genet. (acced. noster: l. 64. 67. et al. saepissime; meus: l. 54. p. 1933, 31. et al.)*: PASS. Scill. 4 p. 24, 1 cognosco -um (*νόμος*) meum et imperatorem omnium gentium. 5 p. 24, 8 -um deum nostrum, qui est in caelis (TERT. adv. Iud. 7 p. 713 Oe. sic dicit -us deus Christo meo -o [v. p. 1933, 66]. VVLG. gen. 2, 4 fecit -us deus caelum et terram [*sic saepissime*]). MIN. FEL. 18, 10 deum si patrem dixerem... regem... -um (TERT. bapt. 20 p. 218, 12 petite de patre, petite de -o. adv. Marc. 2, 13 p. 353, 18 patrem et -um, patrem clementia, -um disciplina, patrem potestate blanda, -um severa. eqs. CYPR. patient. 3 p. 398, 27. et al. v. et l. 76. 78). MIN. FEL. 26, 11 nutu ipse et vultu -i territi contremescant. v. *antea*: verum deum. TERT. apol. 33, 1 imperatorem, quem necesse est suspiciamus, ut eum, quem -us noster elegit. 34, 1 hoc (sc. -us) dei est cognomen... -us enim meus est deus omnipotens (cf. p. 1927, 25). 42, 2 gratiam debemus... deo -o creatori (VVLG. deut. 32, 18 al.). orat. 23 p. 197, 5 satis facimus deo -o nostro (praescr. 36, 5 p. 51, 1 Rauschen unum deum -um novit, creatorem universitatis. al.). bapt. 19 p. 217, 15 ceterum omnis dies -i est (VVLG. Joel 2, 1. 11. al. cf. p. 1933, 60. *aliter*: adv. Marc. 4, 39 p. 555, 25 hic erit dies magnus -i, cf. p. 1933, 79). adv. Hermog. 3 p. 128, 22 deus substantiae ipsius nomen, id est divinitatis, -us vero non substantiae, sed potestatis eqs. adv. Prax. 11 p. 244, 16 animadvertite... spiritum loquentem ex tertia persona de patre et filio: 'dixit -us -o meo' (= VVLG. psalm. 109, 1). 13 p. 248, 19 et pater (v. l. 58 sqq.) deus et filius (v. p. 1933, 66 sqq.) et spiritus deus et -us unusquisque ([*sim. ibid.* p. 249, 14]. cf. FILASTR. 110, 3 -um patrem et -um Christum et sanctum spiritum). adv. Marc. 1, 23 p. 328, 14 domo -i (cult. fem. 2, 6 p. 723 Oe. al. VVLG. saepe. HIER. epist. 20, 4, 1. et al.). 2, 28 p. 375, 13 -o et factori hominis. uxor. 2, 3 p. 688 Oe. quomodo potest duobus -is servire, -o et marito (v. p. 1924, 66), adde gentili. adv. Iud. 5 p. 710 Oe. -us omnipotens (VVLG. passim. HERM. vulg. mand. 12, 6 p. 98, 16 [gr. 12, 6, 3 τὸν πάντα δυνάμενον, Pal. -um qui potest eqs.]. *sim.* 5, 7 p. 86, 6 [I. Kapp]

[gr. 5, 7, 4 ὁ κύριος ὁ παντοκράτωρ, Pal. -us]. INSCR. christ. Diehl 98^b, 2 [s. II] quos ... iunxit matrimonio dulci omnipotens -us. 1830. et al.). *passim*. ITALA psalm. 55, 11 (Cypr. testim. 3, 10 p. 121, 7) in -o sperabo (θεῶ, VVLG. deo. sic saepissime ITALAE -us VVLG. 'deo' respondet). 118, 1 (Praedest. 3 praef. p. 627^d) in lege -i (κυρίου, VVLG. David; praeterea VVLG. lex -i saepius). sap. 13, 3 (Cypr. testim. 3, 59 p. 160, 19) quanto his (idolis) -us sit speciosior (θεσπότης. VVLG. dominator. cf. Mal. 3, 1 [Apring. in apoc. 21, 17] veniet repente ad templum suum -us [κύριος, VVLG. dominator]). Is. 45, 14 (Cypr. testim. 2, 6 p. 68, 14) dicit -us deus sabaoth (κύριος σαβαώθ, VVLG. tantum -us), saepe. CYPR. ad Donat. 2 p. 4, 11 de -o et de deo. epist. 22, 3 p. 543, 11 confessores -i (61, 4 p. 697, 19 al., non VVLG.). 59, 4 p. 670, 15 censuram -i ultoris (non VVLG.). 59, 17 p. 687, 1 ecclesiam -i (al. cf. 73, 11 p. 786, 8 haec ecclesia est una quae tenet ... omnem sponsi sui et -i potestatem. VVLG. deut. 23, 1. 2). et al. frequenter. COMM. instr. 1, 27, 12 rectorem -umque (non VVLG.; cf. MAR. VICTORIN. in Eph. p. 1260^c deus veluti rector et -us et princeps est). saepe. ANTH. 91, 1 omnia quae poscis -um, si credis, habebis. ARNOB. nat. 6, 3 p. 215, 23 caput rerum ac -um summumque ipsum regem. FIRM. err. 19, 7 p. 50, 6 piissimo ac iustissimo. 28, 9 p. 77, 27 praeceptum immortalis -i. SORT. Sangall. 2, 4 -o iuvante (4, 6 CASSIOD. gramm. VII 201, 7 al., non VVLG.). ITIN. [Silv.] 24, 5 kyrie eleyson, quod dicimus nos: misere -e (VVLG. *passim*). FILASTR. 102, 3 ad -um salvatorem atque creatorem. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 2 p. 322, 10 B. medicus est deus, pater est deus, -us ... non asper, sed lenis ... -us. VVLG. gen. 15, 7 dominator -e (cf. p. 1883, 27; ceterum cf. p. 1932, 38 sq.). RVFIN. hist. 2, 3, 2 p. 113, 22 tamquam a tyrannicis -is (v. p. 1931, 34, gr. δεσποτῶν) liberati ad unum verum deum et -um (gr. deest) creatoremque ... veniebant. AVG. civ. 5, 23 p. 236, 17 D. verus -us gubernatorque rerum. 11, 1 p. 462, 5 -o et rege nostro adiuvante (VVLG. saepius. CASSIOD. gramm. VII 144, 15). conf. 9, 4, 12 -e meus (al. v. Löfstedt, Syntactica I p. 76 adn. 2). *passim*. MARCELL. chron. II p. 61, 582, 3 in -o requievit (p. 63, 392, 2. 98, 512, 9. INSCR. christ. Diehl 1719^a hic requiescit in -o puella d(e)i. al.). PROSP. c. coll. 9, 3 p. 257^a Christus rebellis -o servatori (non VVLG.). ALC. AVIT. carm. 4, 35 -i caelestis imago. CASSIOD. Didym. in I Petr. 4, 17 p. 34, 31 Z. qui omnino extra -um est (gr. ὁ ἔξω θεοῦ). IORD. Get. praef. 3 -us tecum. GREG. M. epist. saepe, v. ind. CARM. epigr. 688 (a. 449) antistes -i. 693, 5. CORP. VIII 18 668 hic quiescit in pace -i (INSCR. christ. Diehl 3385 in gloria dei et in pace -i. al. saepe). XIV 1889 <si>ne macula migravit ad -um. INSCR. christ. Diehl 3285 in -o nostro d(e)c(essit). et al. frequenter. *β acced. genet.*: MIN. FEL. 18, 4 universitatis -um parentemque (non VVLG.; TERT. adv. Prax. 11 p. 243, 13. adv. Marc. 2, 2 p. 334, 2 -us et conditor. 2, 9 p. 347, 13 HIER. epist. 22, 11 al.). 35, 4 parentem omnium et omnium -um (TERT. adv. Hermog. 5 p. 132, 1 auctor et -us. 6 p. 132, 17 al. CLEM. ad Cor. 33 p. 31, 10 constitutor et -us. CYPR. idol. 8 p. 25, 14. al. cf. VVLG. Rom. 10, 12). TERT. apol. 48, 10 si ita rerum -us destinasset (non VVLG.; ARNOB. nat. 2, 74 p. 109, 1 rerum cunctarum pater, moderator et -us. al.). 4, 24 p. 502, 11 ab ... -o apostolorum et prophetarum (non VVLG.). 4, 24 p. 502, 13 omnium animalium (non VVLG.). 4, 25 p. 503, 16 -us caeli (IVVENC. 1, 35. 4, 20 sublimem. al. cf. COMM. instr. 1, 2, 1 -us caeli terrae marisque. VVLG. gen. 24, 3 -um deum et caeli et terrae. al. VVLG. Matth. 11, 25 -e caeli et terrae. al.). 5, 5 p. 586, 6 -um mundi (non VVLG.; CYPR. Demetr. 5 p. 359, 17 mundi -us et rector. al.). coron. 5 p. 428 Oe. deum naturae -um et auctorem (non VVLG.). COMM. instr. 1, 22, 9 -o -orum in altis (cf. VVLG. psalm. 135, 3 confitemini -o -orum, gr. κυρίῳ τῶν κυρίων [v. CASSIOD. ad l. p. 969^b -os sanctos dicimus angelos, cf. p. 1934, 69 sqq.]. v. p. 1934, 46. cf. Deissmann, Licht v. Osten^s p. 275). VVLG. Is. 2, 12 dies -i exercituum (6, 5 regem -um. al.). PRVD. c. Symm. 2, 204 en ego gignendi -us ac restituendi. AVG. civ. 5, 1 p. 191, 20 D. cum -us ille sit et siderum et hominum (non VVLG.). 12, 16 p. 535, 4 creaturae. 12, 16 p. 535, 19 angelorum. DRAC. laud. dei 2, 144 polorum (non VVLG.). CASSIOD. Didym. in Iud. 9 p. 92, 5 Z. a creatore -oque cunctorum (non VVLG.). et al. *h de Christo*: *α non acced. genet.* (acced. noster: l. 69, meus: p. 1934, 22. al. suus: p. 1934, 12. 18; al.): TERT. idol. 9 p. 38, 26 infanti -um -o (ieiun. 8 p. 283, 25 al.). orat. 1 p. 180, 4 Iesus Christus -us noster (cf. 1 p. 180, 13 -us n. I. Chr. al. CYPR. epist. 21, 2 p. 530, 22. CLEM. ad Cor. praef. p. 1, 6 per -um nostrum I. Chr. al. FIRM. err. 4, 4 p. 11, 21 VVLG. I Cor. 6, 11. al. v. et l. 82. p. 1934, 12, 30 sq. et al.). 1 p. 181, 3 -i Christi (adv. Marc. 4, 38 p. 552, 1 codd. CYPR. sent. episc. 5 p. 440, 4 in iudicio -i Christi [v. H. Koch, Cypr. Unters. 1926 p. 406 sq., ubi alia, quae similiter iuxta ponuntur, congesta invenies]. Ps. CYPR. ad Novat. 2 p. 54, 2. al. ITIN. Theod. 8 -us Christus. cf. l. 81. p. 1934, 6. al.). bapt. 6 p. 206, 17 Iohannes anteprecursor -i (cf. 10 p. 209, 9 al.). 11 p. 210, 26 -i passione (13 p. 212, 26. saepe, non VVLG.). 19 p. 217, 9 adventus -i (anim. 50 p. 382, 3. saepe. VVLG. I Thess. 3, 13. al.). anim. 55 p. 389, 5 in diem -i nostri Iesu Christi (cf. p. 1932, 69. de ultimo iudicii et resurrectionis die: resurr. 22 p. 54, 28. VVLG. saepe. CYPR. epist. 55 p. 643, 23. 59, 13 p. 682, 4 AVG. un. eccl. praef. p. 231, 4 in diem -i nostri Iesu Christi). resurr. 8 p. 37, 20 Christum -um (3, 24 p. 421, 13 al. CYPR. mort. 22 p. 311, 6 al. Ps. CYPR. mont. 6. al. v. supra l. 72 sqq., p. 1934, 6). adv. Val. 39

p. 211, 16 de ... -o Iesu (adv. Marc. 5, 5 p. 584, 21. 23. adv. Iud. 10 p. 729 Oe. ITALA I Cor. 16, 22 [Tert. pudic. 14 p. 248, 5] si quis non amat -um Iesum [VVLG. -um nostrum I. Chr. gr.: τὸν κύριον, cf. v. 23 τὸν κύριον Ἰησοῦ]. VVLG. II Thess. 2, 8 -us Iesus [ὁ κύριος Ἰησοῦς]. HIER. epist. 1, 3, 3 tu ... -e Iesu. et al.) adv. Marc. 1, 20 p. 315, 17 o Christe patientissime -e (paenit. 7, 11 p. 20, 25 Rauschen Christo -e. CORP. XIV 1938 accipe me dixit ... -e Christo). al.). uxor. 1, 1 p. 669 Oe. dilectissima mihi in -o conserva (2, 1 p. 683). 2, 1 p. 683 ut in -o potissimum nuberent mulieres (2, 1 p. 684. *ibid.* 2, 2 p. 685 'nubat ... in -o' [= VVLG. I Cor. 7, 39] id est in nomine -i, quod est indubitate Christiano. al.). virg. vel. 1 p. 883 Oe. -us noster Christus. carn. 2 p. 427 viderit angelica multitudo -um suum noctibus honorans. adv. Iud. 7 p. 715 omnibus aequalis, omnibus rex, omnibus iudex, omnibus deus et -us est. Ps. TERT. adv. Iud. p. 722 qui (sc. magi) cum illum ... adorassent quasi -um et regem. CYPR. epist. 15, 1 p. 514, 12 sanctum -i corpus (cf. laps. 26 p. 256, 7. 9 VVLG. Luc. 24, 3 I Cor. 10, 16). 58, 6 p. 662, 14 -us et deus noster. 59, 13 p. 680, 18 Christum -um suum (HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 7 p. 331, 19 B.). patient. 13 p. 406, 8 -i et magistri nostri ... praeceptum. COMM. instr. 1, 32, 8 cruciarium -um. HIER. in Ier. 4, 8, 2 p. 228, 15 -um salvatorem (4, 15, 2 p. 235, 21. al. VVLG. I reg. 14, 39 Phil. 3, 20 AVG. serm. 44, 1 al.). al. saepe. VVLG. loh. 20, 28 -us meus et deus meus (v. Deissmann l. l. p. 274). Phil. 2, 11 -us Iesus Christus (al.). II Thess. 2, 8 -us Iesus (al.). *passim*. PAVL. NOL. carm. 5, 46 -ique deique unigenae. CASSIOD. Didym. in Iud. 4-5 p. 90, 17 Z. dominatorem et -um nostrum Iesum Christum (gr. τὸν μόνον δεσπότην καὶ κύριον). var. 11, 17 p. 345, 1 promotiones ... quae natale -i fiunt (non VVLG.; CAES. AREL. reg. mon. 22 p. 1102^b usque ad -i natale). DIONYS. EXIG. epist. de pasch. 1 p. 487^a elegimus ab incarnatione -i nostri Iesu Christi annorum tempora praenotare (cf. p. 487^b anni -i nostri Iesu Christi ordinationem. pasch. 5 p. 501^b. v. Svennung, Orosiana p. 2 sqq.). TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 1 in nom(ine) -i Iesu (sic) Christi (VVLG. Ephes. 5, 20. INSCR. Röm. Quartalschr. 22 [1908] p. 268 in nomine -i Iesu Christi surges et ambulas. -e salbu(m) me fac. al.). CORP. XIII 7813 in -o deo nostro H(ie)su Chr(ist)o. et saepe al. *β acced. genet.*: TERT. adv. Prax. 17 p. 258, 25 -o virtutum (ex VVLG. psalm. 23, 8. 45, 8. 68, 7 al. TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 478, 15. fug. 12 p. 483, 8 Oe. rex gloriae, -us virtutum. al.). adv. Marc. 4, 12 p. 455, 20 -us sabbati dictus quia sabbatum ut rem suam tuebatur (carn. 15 p. 451, 13 -us est sabbati filius hominis [= VVLG. Matth. 12, 8 -us ... est filius hominis etiam sabbati]. VVLG. Marc. 2, 28 Luc. 6, 5 CYPR. GALL. Ios. 164. al.). 4, 29 p. 523, 2 Christus ... nullius gehennae -us. 4, 39 p. 552, 24 quando et ipse venit nominum -us, Christus et Iesus creatoris. uxor. 1, 7 p. 697 Oe. -o salutis (cf. VVLG. psalm. 37, 23). ITALA apoc. 19, 16 (Cypr. testim. 2, 30 p. 99, 2; Ps. Orig. tract. 13 p. 148, 15) rex regum et -us -orum (βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων, VVLG. -us dominantium. cf. p. 1933, 57). CYPR. epist. 58, 6 p. 662, 8 mundi (v. p. 1933, 54) factor et -us. VVLG. I Cor. 2, 8 numquam -um gloriae crucifixissent (al.). al. PRVD. apoth. 662 nunguidus agnoscit Boreas atque imbrifer Eurus nimborum -um tempestatumque potentem. AVG. civ. 18, 44 p. 324, 11 D. qui -us est omnium prophetarum (serm. 232, 3, 3. cf. p. 1933, 50). et al. *epitheta selecta*: aeternus: AVG. epist. 146. non asper: HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 2 p. 322, 10 B. bonus: TERT. adv. Hermog. 9 p. 135, 24. al. VVLG. II par. 30, 18. al. caelestis: AVG. epist. 205, 12 (opp. terrenus). ALC. AVIT. carm. 4, 35. 5, 46. fortis: VVLG. psalm. 23, 8. al. immortalis: FIRM. err. 28, 9 p. 77, 27. iustus: FIRM. err. 19, 7 p. 50, 6 VVLG. exod. 9, 27 psalm. 114, 5. 128, 4. al. lenis: HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 2 p. 322, 10 B. laudabilis: VVLG. psalm. 47, 2. 95, 4. al. magnus: VVLG. exod. 18, 11 psalm. 47, 2. 95, 4 II Esdr. 4, 14. al. misericors: VVLG. psalm. 114, 5 Sirach 48, 22. al. omnipotens: v. p. 1932, 82 sqq. pius: FIRM. err. 19, 7 p. 50, 6. potens: VVLG. psalm. 23, 8. al. sanctus: lev. 20, 26. al. terribilis: psalm. 95, 4 Sirach 43, 31. al. verus: apoc. 6, 10. AVG. civ. 5, 23 p. 236, 17 D. al. *de Christo*: cruciarius: COMM. instr. 1, 32, 8. infans: TERT. ieiun. 7 p. 283, 35. al. patiens: TERT. adv. Marc. 1, 20 p. 315, 17. *2 de certis numinibus*: *α de angelis* (VVLG. semper in allocutione, cf. p. 1924, 77 sqq.): VVLG. iud. 6, 13 obsecro mi -e (sic VVLG. saepius, vel -e mi. semel: Dan. 14, 34 -e). Dan. 10, 17 quomodo poterit servus -i mei loqui cum -o meo. *i. q. dominationes*, v. p. 1882, 35 sqq. (cf. et p. 1933, 59): RVFIN. Orig. in exod. 8, 2 p. 220, 2 B. de -is idem apostolus dicit: sive throni eqs. *ibid.* p. 220, 5 v. p. 1882, 53. p. 220, 15 angelos ... quibus regendas gentes commisit excelsus, vel deos appellari vel -os constat ... -os quasi qui a -o (i. deo) sortiti sunt potestatem. *h de deis haereticorum*: *de deis Marcionis*: TERT. adv. Marc. 1, 15 p. 309, 14 (de deo bono). *ibid.* -o mundi sui. 1, 25 p. 326, 6 -um hominis, creatorem (4, 29 p. 521, 18 creator ... -us totius hominis. cf. resurr. 2 p. 26, 13 -um carnis. al.). 1, 27 p. 328, 21 quem -um appellas, negas timendum. p. 328, 25 nec legitimus -us, ut diligas propter humanitatem eqs. al. cf. Ps. TERT. haer. 6 p. 223, 16 Apelles, discipulus Marcionis ... aliam virtutem quam dicit, [I. Kapp]

-um dicit, sed angelum ponit. *de deo Patripassianorum:* TERT. adv. Prax. 1 p. 227, 4 unicum -um vindicat *diabolus*, ... ut de unico haeresiam faciat. *de Achamoth:* IREN. 1, 5, 3 -um ... operationis ... hanc ... vocant ... -um masculiniter (*gr. ὁμιον*). cf. TERT. adv. Val. 19 p. 198, 10 angelos famulos simulacra -orum (*v. antea: Achamoth, Demiurgum, Nun*).

e de diabolio: TERT. anim. 16 p. 323, 2 -us et ipse dictus sui ordinis. HIER. epist. 38, 5, 2 -us ... Beelzebub.

synonyma: dominator (*saepius*, cf. p. 1883, 62. 78). erus, cf. Löfstedt, *Syntactica* 193. heres, *v. p.* 1911, 5. ipse (ipsimus *sim.*) tyrannus (IIA, cf. p. 1920), 82. [non dubenos, cf. Goetz, *Festschr. f. F. Kluge* 1926, 45 sq.]

opposita: ad I B 1 mancipium, servus, verna. ad IIA: cives, imperator, princeps, tyrannus.

deriv.: dom(i)naedius, dominicus, dominium, dominari, dominulus, domnifunda, dom(i)nipraedius.

*dom(i)na, -ae f. *de formis:* gen. sg. -aes (-es): CORP. VI 68, 7 *v. p.* 1940, 71. INSCR. christ. Diehl 2115 (*Romae*, a. 401) *v. p.* 1939, 10. 2123 (*Romae*) *v. p.* 1939, 10. dat. (abl.) plur.: -is: CVRT. 3, 12, 8 *v. p.* 1937, 11. CORP. II 1164 -is Nymphabus. XII 2446 *v. p.* 1941, 8. -abus: PHOC. gramm. V 427, 7 (*cod. g*) deabus ... -abus (cf. GRAMM. suppl. 45, 7). BAYDON. *v. p.* 1938, 83. CORP. V 774 *v. p.* 1941, 4. INSCR. Dessau 4827 (*in monte Poenino*) *v. p.* 1941, 7. INSCR. Bull. archéol. trav. hist. et scientif. 1912 p. 515 (*prov. procos.*), p. 516 *v. p.* 1941, 11. (*formae mere orthographicae:* dat. sg.: -e: *passim*, e. g. CORP. IV 4890; -i: INSCR. christ. Diehl 2817 [*Romae*] -i coniugi, *v. p.* 1939, 31 [*ex errore*]). *de scriptura:* domn- (cf. p. 1907, 33. 83): CORP. IV 1375. 4187. 4950. 6865 III 7671. 7833. 8244. 12476 V 4612 IX 3421 X 6076 XIII 10024, 60. INSCR. Schr. d. Balkankomm., Ant. Abt. VI, 1913, 8 p. 158 (*in Dalmatia*). INSCR. Arch. Jabrb. Ergänzungsh. VI, 1906, p. 43 (*Pergami*) bis, *v. p.* 1940, 70. INSCR. Bull. archéol. trav. hist. et scientif. 1912 p. 515 (*prov. procos.*), p. 516 *v. p.* 1941, 11. INSCR. christ. Diehl 227 (*Syracensis*). 1482* (*Romae*, a. 394). 1820* (*Cordubae*, s. VI vel VII). 2115 (*v. p.* 1939, 10). 2123 (*Romae*). 2137 (*Romae*, a. 426). al. donne: INSCR. christ. Silvagni 2778, 5. notatur: D: CORP. VI 115 d(eae) d(ominae). X 1554 deae d(ominae) *v. p.* 1940, 74. D(omin-) N(ostri-) vel D N de imperatricibus: CORP. II 2200 (a. 257, non extat). III 13661 (a. 305/11). VI 1153 (a. 323, ut vid.). X 678 (a. 323/6). III 736 (a. 403). al. INSCR. christ. Diehl 16 (*Romae*). 19 (*Romae*). 20da (*Ravennae*; *v. p.* 1940, 2. 20dp). singulariter de privata femina christiana (?): INSCR. christ. Rossi I 571 (c. a. 400) d n disposita (cf. adn.). DOM: CORP. IV 4944 (-ina). V 8246 (-inis vel -inabus). 23 022 (-inae). INSCR. Syria 5, 1924, p. 109 nr. 3 (*Beryti*) (-inae). DOMIN: CORP. III 1005 (non extat) (-arum). 8752 (-ae). INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 157, 37 (*Pompeis*) (-a). dominab: CORP. V 774 (non extat), *v. p.* 1941, 4. DMINE: INSCR. christ. Diehl 4611 (*Romae*). *de notione:*

GLOSS. I Ansil. DO 109 -am coniugem. *v. p.* 1938, 35. II Philox. DO 37 (cf. 39) δέσποινα. legitur inde ab ENNIO p. 1940, 11. PLAVTO l. 64 bis. [falso trad.: TVRPIL. com. 188 *v. p.* 1892, 67 sq. CIC. leg. 2, 58] [val. doamnā, it. donna, francog. dame, hisp. dueña. M.-L.] cf. Onom.

I ea quae iure possidendi iubendique utitur (cf. p. 1913, 19. ad notionem q. e. -a domus vel mater familias, congruentem cum ea, quae primaria vocis q. e. -us fuisse videtur [cf. p. 1912, 36], revocare licet: CATVLL. 61, 31 domum -am voca. GREG. M. epist. 9, 3 p. 42, 16 familia ... ipsius [sc. mariti] sacram communionem recipiat et -ae ea [praedicta] culpa in huius afflictionis poena diu non teneat [i. ne propter matris familiae culpam familia diu sacramento careat]. spec. de -a convivii [cf. p. 1913, 1]: CLAUD. DON. Aen. 1, 695 p. 136, 30 primum quidem discubuisse inducit convivii -am Didonem).

A -a servorum (cf. p. 1913, 30. in comparatione p. 1936, 17): PLAVT. Cist. 773 quid <est> nomen tuae -ae? Stich. 296 ipsa -a (syn. era). TER. Haut. 298. 301 denumerarier ancillas ... ad -as qui adfectant viam (inde, ut vid., PAVL. sent. 2, 26, 16; cf. vol. I 1183, 9 sqq.). Haut. 628 *v. p.* 1936, 36. CATO agr. 143, 1 *v. p.* 1941, 16. FANN. hist. 2 -a eius ... iubebat eqs. CIC. Cluent. 180 puer ... rem omnem -ae indicavit. Cael. 57 intellegebat non communi condicione servitutis uti, sed ... familiaris ... cum -a vivere servos. 58. 62. LABER. mim. 11 -a nostra. BELL. Hisp. 18, 4 servus ... -am iugulavit (20, 3). HOR. sat. 1, 5, 55. 1, 5, 67 scriba quod esset, nilo deterius -ae ius esse (cf. SEN. contr. exc. 6, 3 cum haberet ius -ae ancillae impudentia). carm. 3, 27, 65 -ae ... tradi barbarae. epist. 1, 2, 25 pocula si cum sociis stultus cupidusque bibisset, sub -a meretrice fuisset Vlixes. TIB. 1, 5, 26 opp. verna. PROP. 3, 6, 2 tibi sint -ae ... dempta iuga. Ov. am. 1, 6, 20. 1, 11, 7. 2, 2, 17 -ast obnoxia servo. 2, 3, 1. 10. 2, 8, 4. 2, 8, 24 *v. p.* 1914, 27. 2, 8, 28 epist. 3, 101. 19, 80 ars 1, 353. 358. 378. 385. 2, 211 paruit imperio -ae (sc. Omphales) Tirynthius heros (cf. epist. 9, 74. 82 fast. 2, 305 MART. 9, 65, 11). 3, 666 rem. 640 al. met. 4, 5 (opp. famulas. item: 14, 261. 318 SEN. Ag. 796 VAL. FL. 8, 713. al.). 6, 579 al. fast. 4, 444 -am (Proserpinam) casu nulla secuta comes (Liv. 39, 10, 5 ancillam se ait -ae comitem ... sacrarium intrasse). Liv. 1, 48, 7 -ae Servium trucidatum ostendit. 39, 12, 6 SEN. contr.

7, 6, 6. al. PHAEDR. app. 13, 13. CORP. IV suppl. 20 (a. 56) <ex auctione> -a(e) meae. SEN. Ag. 296. Herc. O. 218 opp. captiva. 224 Tro. 80 benef. 3, 23, 2. dial. 6, 10, 6 varia et libidiosa mancipiorumque suorum neglegens -a. al. PETRON. 45, 7. 77, 1. 105, 7 *v. p.* 1938, 55. 110, 1. 111, 10. 126, 7 'ex hac nota -a est mea' (ancilla de Circe, cf. sim.: 126, 12. 13. 128, 3. 9. 129, 11. 130, 3 sive verberibus contenta es [sc. Circe], curro [Polyaenus sc. velut servus] nudus ad -am. 132, 5 tota ... familia quaerit, quis -ae hilaritatem confuderit). VAL. FL. 2, 345 opp. Thessa manus. 7, 268 haec -ae referas ad virginis aurem (ad eam, quae Medae comes putatur). 8, 173 -am ... Medeam reclamant nomine famulae. MART. 7, 64, 2 -ae munere factus eques. 11, 73, 6 QVINT. decl. 363 p. 394, 24. al. inst. 5, 11, 34. al. Ivv. 6, 376. 377. 423 TAC. ann. 14, 60. al. CALP. decl. 33 p. 28, 14 HADR. Vlp. dig. 29, 5, 1, 28. MARCIAN. dig. 28, 5, 49, 2 cum libertate ... servus a -a heres institutus. VLP. dig. 29, 5, 3, 5 PAVL. dig. 25, 2, 21, 1 MOD. dig. 16, 1, 25 pr. APVL. met. 2, 16. 20. al. 6, 5 Veneri -ae Psyches (6, 8. 9 al.). AMM. 29, 1, 39 vitam ut -am fugitans ravidam. al. HIER. epist. 54, 13, 2 animus -arum ex ancillarum habitu iudicatur (ex TER. Haut. 298 sqq.?). al. VVLG. gen. 16, 4. al. (et passim ECCL.). MART. CAP. 2, 143 opp. alumnus. 2, 171 opp. ministri. SIDON. epist. 2, 8, 1 morigera coniunx, -a clemens, utilis mater eqs. COD. Iust. 4, 14, 5 (a. 243) antequam a -a manumitteris. 4, 26, 3 (a. 215) si non ... iubente -a pecuniam mutuam servo ... dedisses. al. et saepe. tropice de ecclesia quae serva olim per Christum liberata est: PRVD. cath. 12, 187 -ae ... ecclesiae (aliter p. 1939, 49). in inscriptionibus: CORP. II 957 Theodorus Diogenis vicarius Firmiae Epiphaniae -ae sanctissimae. 2793 d. m. Lupiae ancillae ... -a poss(uit). 3437 (s. I ex.) Octaviae M. f. Lucanae -ae optimae ... procurator) eilus. IV 4890 (in notulis, ut vid., dispensatoris rei domesticae: -a) e tantum, domino tantum. VI 9989 vilico ... -a. IX 3122 -ae cara puella fui. 3421 <Si>lvano sanct(o) ... <C>hrestus Or(o)niae Iulittae saltuarius pr(o) salute -<ae>. X 2496* Heliodoro servo Lollii Severa -a (2896). 4962 Mariae C. I. Feliculae Vrsio et Condicio -ae bene merenti. INSCR. christ. Diehl 2184 -a mancipio-<r>u(m). INSCR. Notiz. degli scavi 1920 p. 229 *v. p.* 1914, 80. cf. p. 1941, 21.

de filia erili (cf. p. 1912, 74): TER. Haut. 628 -a (*v. p.* 1907, 83) ego (sc. servus auctus sum filia domino restituta; ergo plurimi codd.), erus damno auctus est. SEN. contr. 7, 6, 7 ex servo gener, [et] ex -a uxor, ex domino socer factus est. 7, 6, 8 bis. et al. ibid.

B -a bestiarum (cf. p. 1915, 43): CATVLL. 3, 16 ad solam -am usque pipiabat passer. Ov. am. 2, 6, 61 colligor ex ipso -ae placuisse sepulcro (psittacus). APVL. met. 6, 6 de multis, quae circa cubiculum -ae (Veneris) stabulant, procedunt quattuor ... columbae (ibid., cf. p. 1940, 33 sq.). SCHOL. Germ. Bas. p. 73, 10 Amalthea fuit -a caprae, quae eqs. SERV. auct. Aen. 3, 113 (*v. p.* 1940, 15) p. 363, 25 alii ipsorum leonum -am a Vergilio dictam arbitrantur (sc. Cybelen, cf. p. 1940, 13). *v. et l.* 56.

C -a partis alcs. corporis sui (cf. p. 1919, 15): CATVLL. 66, 76 afore me a -ae vertice discrucior (sc. coma). Ov. epist. 14, 60 si manus haec aliquam posset committere caedem, morte foret -ae sanguinolenta suae. met. 6, 560 ut ... salire solet mutilatae cauda colubrae ... et moriens -ae vestigia quaerit. similiter: Ov. ars 1, 288 Myrrhae lacrimis quas arbore fundit odorā unguimur et -ae nomina gutta tenet (met. 9, 655 Byblis vertitur in fontem, qui nunc quoque ... nomen habet -ae. hic addo: Ov. fast. 5, 128 cornu [caprae sidus factum] ... -ae [sc. Amaltheae nymphae] nunc quoque nomen habet).

D -a rerum (cf. p. 1915, 75): 1 variarum rerum (cf. p. 1918, 6): Ov. epist. 11, 1 oblitus a -ae caede libellus erit (cf. p. 1918, 74). PLIN. nat. 33, 40 in secreto margaritarum sacculi collo -arum auro pendeant (an ad p. 1938, 30?). STAT. Theb. 12, 528 informes -arum sanguine peltae. MART. 6, 27, 8 amphora cum -a nunc nova fiet anus. AVSON. 36, 3 vestis.

2 -a fundi sim. (cf. p. 1916, 38 sq.): AFRIC. dig. 20, 4, 9, 3 -a eius pignoris (i. praedii) facta. PAPIN. dig. 33, 1, 10, 3 sumptus ... quem actori -a praestare solita fuit. TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2 fundi -a (COD. Iust. 8, 14, 5, a. 294). AVG. civ. 22, 8 p. 573, 8 D. -a possessionis (COD. Iust. 4, 65, 12 [a. 245] possessionum). 3 -a tabernae (cf. p. 1916, 31): COD. Theod. 9, 7, 1 (a. 326 = COD. Iust. 9, 9, 28) utrum -a cauponae an ministra fuerit. ibid. -a tabernae.

E sensu iuridicali (cf. p. 1919, 37 sqq.; -am servorum suo loco sub I A invenies neque huc revocari exemplum, etiamsi iuris rationem inter -am et servum intercedentem exhibent, cf. imprimis: supra l. 14 sq. 21 sqq., praeterea: supra l. 68. infra p. 1941, 18 sqq.; de -a fundi [v. l. 63 sqq.] eandem rationem adhibui): MARCELL. dig. 46, 3, 48 Titia cum propter dotem bona mariti possideret, omnia pro -a egit (cf. PAVL. dig. 25, 2, 1 quia societas vitae quodam modo -am [sc. rerum mariti] eam [i. uxorem] faceret. PALLAD. hist. mon. I 55 p. 337^p defuncto marito cunctarum facultatum -a simul effecta). VLP. dig. 43, 24, 13, 5 hereditas -ae locum obtinet (47, 4, 1, 1. COD. Iust. 4, 34, 9 [a. 293] cum hereditas personam -ae sustineat. cf. p. 1919, 50). FRG. Vat. 1. COD. Iust. 3, 33, 10 (a. 293) si -a proprietatis ... usum fructum locavit. 4, 50, 1 (a. 213) traditione matrem tuam -am fuisse constitutam. 4, 50, 5 (a. 290) donationem a non -a (cf. p. 1920, 20) ... in filiam ... collocatam. 7, 45, 1 (a. 208) [I. Kapp]

7, 6, 6. al. PHAEDR. app. 13, 13. CORP. IV suppl. 20 (a. 56) <ex auctione> -a(e) meae. SEN. Ag. 296. Herc. O. 218 opp. captiva. 224 Tro. 80 benef. 3, 23, 2. dial. 6, 10, 6 varia et libidiosa mancipiorumque suorum neglegens -a. al. PETRON. 45, 7. 77, 1. 105, 7 *v. p.* 1938, 55. 110, 1. 111, 10. 126, 7 'ex hac nota -a est mea' (ancilla de Circe, cf. sim.: 126, 12. 13. 128, 3. 9. 129, 11. 130, 3 sive verberibus contenta es [sc. Circe], curro [Polyaenus sc. velut servus] nudus ad -am. 132, 5 tota ... familia quaerit, quis -ae hilaritatem confuderit). VAL. FL. 2, 345 opp. Thessa manus. 7, 268 haec -ae referas ad virginis aurem (ad eam, quae Medae comes putatur). 8, 173 -am ... Medeam reclamant nomine famulae. MART. 7, 64, 2 -ae munere factus eques. 11, 73, 6 QVINT. decl. 363 p. 394, 24. al. inst. 5, 11, 34. al. Ivv. 6, 376. 377. 423 TAC. ann. 14, 60. al. CALP. decl. 33 p. 28, 14 HADR. Vlp. dig. 29, 5, 1, 28. MARCIAN. dig. 28, 5, 49, 2 cum libertate ... servus a -a heres institutus. VLP. dig. 29, 5, 3, 5 PAVL. dig. 25, 2, 21, 1 MOD. dig. 16, 1, 25 pr. APVL. met. 2, 16. 20. al. 6, 5 Veneri -ae Psyches (6, 8. 9 al.). AMM. 29, 1, 39 vitam ut -am fugitans ravidam. al. HIER. epist. 54, 13, 2 animus -arum ex ancillarum habitu iudicatur (ex TER. Haut. 298 sqq.?). al. VVLG. gen. 16, 4. al. (et passim ECCL.). MART. CAP. 2, 143 opp. alumnus. 2, 171 opp. ministri. SIDON. epist. 2, 8, 1 morigera coniunx, -a clemens, utilis mater eqs. COD. Iust. 4, 14, 5 (a. 243) antequam a -a manumitteris. 4, 26, 3 (a. 215) si non ... iubente -a pecuniam mutuam servo ... dedisses. al. et saepe. tropice de ecclesia quae serva olim per Christum liberata est: PRVD. cath. 12, 187 -ae ... ecclesiae (aliter p. 1939, 49). in inscriptionibus: CORP. II 957 Theodorus Diogenis vicarius Firmiae Epiphaniae -ae sanctissimae. 2793 d. m. Lupiae ancillae ... -a poss(uit). 3437 (s. I ex.) Octaviae M. f. Lucanae -ae optimae ... procurator) eilus. IV 4890 (in notulis, ut vid., dispensatoris rei domesticae: -a) e tantum, domino tantum. VI 9989 vilico ... -a. IX 3122 -ae cara puella fui. 3421 <Si>lvano sanct(o) ... <C>hrestus Or(o)niae Iulittae saltuarius pr(o) salute -<ae>. X 2496* Heliodoro servo Lollii Severa -a (2896). 4962 Mariae C. I. Feliculae Vrsio et Condicio -ae bene merenti. INSCR. christ. Diehl 2184 -a mancipio-<r>u(m). INSCR. Notiz. degli scavi 1920 p. 229 *v. p.* 1914, 80. cf. p. 1941, 21.

de filia erili (cf. p. 1912, 74): TER. Haut. 628 -a (*v. p.* 1907, 83) ego (sc. servus auctus sum filia domino restituta; ergo plurimi codd.), erus damno auctus est. SEN. contr. 7, 6, 7 ex servo gener, [et] ex -a uxor, ex domino socer factus est. 7, 6, 8 bis. et al. ibid.

B -a bestiarum (cf. p. 1915, 43): CATVLL. 3, 16 ad solam -am usque pipiabat passer. Ov. am. 2, 6, 61 colligor ex ipso -ae placuisse sepulcro (psittacus). APVL. met. 6, 6 de multis, quae circa cubiculum -ae (Veneris) stabulant, procedunt quattuor ... columbae (ibid., cf. p. 1940, 33 sq.). SCHOL. Germ. Bas. p. 73, 10 Amalthea fuit -a caprae, quae eqs. SERV. auct. Aen. 3, 113 (*v. p.* 1940, 15) p. 363, 25 alii ipsorum leonum -am a Vergilio dictam arbitrantur (sc. Cybelen, cf. p. 1940, 13). *v. et l.* 56.

C -a partis alcs. corporis sui (cf. p. 1919, 15): CATVLL. 66, 76 afore me a -ae vertice discrucior (sc. coma). Ov. epist. 14, 60 si manus haec aliquam posset committere caedem, morte foret -ae sanguinolenta suae. met. 6, 560 ut ... salire solet mutilatae cauda colubrae ... et moriens -ae vestigia quaerit. similiter: Ov. ars 1, 288 Myrrhae lacrimis quas arbore fundit odorā unguimur et -ae nomina gutta tenet (met. 9, 655 Byblis vertitur in fontem, qui nunc quoque ... nomen habet -ae. hic addo: Ov. fast. 5, 128 cornu [caprae sidus factum] ... -ae [sc. Amaltheae nymphae] nunc quoque nomen habet).

D -a rerum (cf. p. 1915, 75): 1 variarum rerum (cf. p. 1918, 6): Ov. epist. 11, 1 oblitus a -ae caede libellus erit (cf. p. 1918, 74). PLIN. nat. 33, 40 in secreto margaritarum sacculi collo -arum auro pendeant (an ad p. 1938, 30?). STAT. Theb. 12, 528 informes -arum sanguine peltae. MART. 6, 27, 8 amphora cum -a nunc nova fiet anus. AVSON. 36, 3 vestis.

2 -a fundi sim. (cf. p. 1916, 38 sq.): AFRIC. dig. 20, 4, 9, 3 -a eius pignoris (i. praedii) facta. PAPIN. dig. 33, 1, 10, 3 sumptus ... quem actori -a praestare solita fuit. TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2 fundi -a (COD. Iust. 8, 14, 5, a. 294). AVG. civ. 22, 8 p. 573, 8 D. -a possessionis (COD. Iust. 4, 65, 12 [a. 245] possessionum). 3 -a tabernae (cf. p. 1916, 31): COD. Theod. 9, 7, 1 (a. 326 = COD. Iust. 9, 9, 28) utrum -a cauponae an ministra fuerit. ibid. -a tabernae.

E sensu iuridicali (cf. p. 1919, 37 sqq.; -am servorum suo loco sub I A invenies neque huc revocari exemplum, etiamsi iuris rationem inter -am et servum intercedentem exhibent, cf. imprimis: supra l. 14 sq. 21 sqq., praeterea: supra l. 68. infra p. 1941, 18 sqq.; de -a fundi [v. l. 63 sqq.] eandem rationem adhibui): MARCELL. dig. 46, 3, 48 Titia cum propter dotem bona mariti possideret, omnia pro -a egit (cf. PAVL. dig. 25, 2, 1 quia societas vitae quodam modo -am [sc. rerum mariti] eam [i. uxorem] faceret. PALLAD. hist. mon. I 55 p. 337^p defuncto marito cunctarum facultatum -a simul effecta). VLP. dig. 43, 24, 13, 5 hereditas -ae locum obtinet (47, 4, 1, 1. COD. Iust. 4, 34, 9 [a. 293] cum hereditas personam -ae sustineat. cf. p. 1919, 50). FRG. Vat. 1. COD. Iust. 3, 33, 10 (a. 293) si -a proprietatis ... usum fructum locavit. 4, 50, 1 (a. 213) traditione matrem tuam -am fuisse constitutam. 4, 50, 5 (a. 290) donationem a non -a (cf. p. 1920, 20) ... in filiam ... collocatam. 7, 45, 1 (a. 208) [I. Kapp]

non procuratorem, sed ipsam -am litis condemnavit (cf. p. 1920, 31). 8, 13, 13 (a. 293) -am non minorem viginti et quinque annis (cf. p. 1920, 42). al.

II *ea quae imperandi et regendi potestate utitur* (cf. p. 1920, 78), saepius fere i. q. *dux*, regina (de imperatrice v. p. 1938, 42): A proprie (c. gen. obi. infra l. 13): VERG. Aen. 11, 805 trepidae comites (i. Amazones) -am... ruentem suscipiunt (11, 868). Ov. met. 6, 178 me regia Cadmi sub -a est (sc. Nioba). SEN. Ag. 263 nec coniugem hoc respicere nec -am decet. Med. 847 -am et novercam. Tro. 80 syn. regina. OCTAVIA 352 multi -ae (Agrippinae) ferre auxilium... audent (368). 687 de Poppaea. CVRT. 3, 12, 8 actum esse de -is. LVCAN. 10, 357 (de Cleopatra. 10, 374). VAL. FL. 5, 377 ducem -amque catervae (i. Medeam). 7, 234 Circen vides Tusci -am maris. TAC. ann. 14, 61 libens quam coactus acciret Nero -am (Octaviam). APVL. met. 5, 27 me... tu, Zephyre, suscipe -am (sc. Psyche sororem saltu se praecipitantem). CLAUD. DON. Aen. 4, 135 p. 372, 4 (de Didone. 4, 210 p. 381, 13 novam -am). CLAUD. carm. min. 30, 81 Nereides... confessae plausu -am (sc. Serenam). SIDON. epist. 4, 8, 5 v. 10 syn. regina.

B *translate de rebus maxime personatis (hic illic ex ea notione q. e. -a servorum [p. 1935, 63 sqq.] translatio orta esse videtur, e. g. infra l. 44. 74):* 1 *de urbibus, civitatibus, terris sim. (de plebe v. l. 39):* HOR. carm. 4, 14, 44 tutela... Italiae -aeque Romae (Ov. fast. 4, 831 Romae. MART. 1, 3, 3 -ae fastidia Romae. 10, 103, 9 v. p. 1941, 38. ARNOB. nat. 2, 12 p. 57, 6 ipsam... apud -am Romam. AMM. 14, 6, 6 ut -a suscipitur et regina. CLAUD. 22, 224. 24, 97. 152 [de -a urbe cf. p. 1941, 34 sqq.]. c. genet.: Ov. met. 15, 447 urbem... -am rerum... efficit [AVSON. 290, 9 Romam rerum -am. CLAUD. DON. Aen. 7, 600 p. 90, 26]. LIV. 38, 51, 4 -am orbis terrarum [FRONTIN. aq. 88 regina et -a orbis]. VAL. MAX. 7, 3, 1 urbem nostram tot civitatum, tot gentium -am [PANEG. 2 (10), 14, 3 al.]. et al.). VELL. 2, 29, 4 in civitate libera -aque gentium. VAL. MAX. 5, 3, 2^b Africanus superior... rem publicam... paene... morientem Karthaginis -am reddidit. STAT. Theb. 2, 119 Cadmo -as inferre Mycenae. PANEG. 2 (10), 2, 2 Italia... gentium -a gloriae vetustate (5 [8], 10, 3). al. IVST. 8, 4, 7 Graeciam... multarum adhuc urbium -am. AVSON. Mos. 467 -ae... Mosellae numine adorato. VVLG. Is. 47, 5 de Babylone: non vocaberis ultra -a regnorum (47, 7). thren. 1, 1 facta est quasi vidua -a gentium Ierusalem. CLAUD. 15, 53 ut -am plebem bellatoremque senatum classibus aestivis alerent. AVG. civ. 5, 12 p. 212, 3 D. patriam... -am esse concupiverunt.

2 *de rebus corporeis:* QVINT. decl. 252 p. 33, 20 in cunctis, quae humanam continent vitam, -a pecunia est (cf. PS. SEN. mon. 107 pecunia si uti scias, ancilla est, si uti nescias, -a. v. supra l. 21). TERT. adv. Hermog. 6 p. 138, 8 materia incomparabilis cum deo, quia et deus incomparabilis cum illa et auctrix cum deo et -a cum deo (om. N et -a cum deo). AMBR. Hel. 8, 26 malae -ae servitur gulae. ALC. AVIT. carm. 2, 333 voluptas... populos -a sub carne tenebat (Op. imperf. in Matth. 47 p. 900^a rerum visibilium -a caro).

3 *de rebus incorporeis plerumque ad animum, mentem pertinentibus:* CIC. Mur. 30 ipsa illa -a rerum sapientia (SEN. epist. 85, 32 sapientia -a rectrixque est. PANEG. 3 [11], 19, 2). Pis. 3 sit sane fors -a campi (cf. Marcell. 7 ipsa rerum humanarum -a, fortuna [fin. 2, 89 ita fit beatae vitae -a fortuna. Tusc. 5, 25 -a rerum... et externarum et ad corpus pertinentium]. cf. p. 1940, 32). de orat. 2, 247 -a natura est (PLIN. nat. 21, 78 -a rerum omnium). rep. 6, 1 graves... -ae cogitationum libidines infinita quaedam cogunt atque imperant. parad. 40 cupiditas... honoris, imperii... quam dura est -a, quam imperiosa, quam vehemens (LACT. inst. 7, 1, 19 serviunt ad nutum -ae cupiditatis). fin. 2, 37 virtutibus, quas ratio rerum omnium -as, tu voluptatum satellites et ministras esse voluisti (cf. off. 3, 28 haec... una virtus [i. iustitia] omnium est -a et regina virtutum). Tusc. 2, 47 praesto est -a omnium et regina ratio (inde APVL. Plat. 1, 18. cf. BOETH. mus. 1, 34 p. 224, 4 ratio quasi -a imperat). nat. deor. 2, 148 -a rerum, ut vos soletis dicere, eloquendi vis (cf. TAC. dial. 32 eloquentia omnium artium -a). off. 2, 37 voluptates, blandissimae -ae (AVG. civ. 5, 20 p. 231, 20 D. -am suam, id est voluptatem. 19, 1 p. 348, 4). SEN. epist. 53, 9 philosophia... ordinaria est, -a est. GELL. 12, 13, 16 consuetudo... cum omnium -a rerum, tum maxime verborum est. APVL. Plat. 1, 13 animam, corporis -am (BACHIAR. fid. 4 p. 1031^a creaturis -a... constituta est anima). AMBR. Iac. 2, 3, 11 p. 38, 19 -a est... pietas crudelitatis. AVG. civ. 10, 26 p. 443, 16 D. invidiam non potentiam sed pestilentiam et non dicam -am, sed... ancillam potius invidiorum. 19, 25 p. 401, 1 mens -a pecc. mer. 2, 22, 36 p. 108, 3 adversus -am mentem... excitantur membra). epist. 140, 18, 45 p. 193, 24 caritate tamquam -a veniente. pecc. mer. 2, 6, 7 p. 78, 11 ab huius execrandae -ae (domus vel dominationis *pa's* codd.) servitute liberantur (sc. iniquitatis [ex VVLG. psalm. 118, 133]. cf. serm. 30, 1, 1. 30, 6, 8 sub iugo malae -ae iniquitatis). POMER. 3, 10, 1 p. 438^a animorum levium -a vanitas. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 223, 23 nostra... voluntas -a... est nostrorum actuum.

III *specialia quaedam (nata ex appellatione honorifica [IV], cf. p. 1924, 30 sqq.):*

A *de amica* (cf. p. 1915, 33. interdum notio q. e. sub *IA tangi videtur, in comparatione* HOR. carm. 2, 8, 19): LVCIL. 730 cum mei me adeunt servuli, non -am ego appellem meam. CATVLL. 68, 68 isque (sc. Allius) domum nobis, isque dedit -ae (-am codd., def. Vahlen, Ges. ph. Schr. 2 p. 664 adn., alii). 68, 156. LYDIA 24 mea non mecum -a est. HOR. carm. 2, 12, 13 v. infra l. 29. TIB. 1, 1, 46 iuvat... -am tenero continuisse sinu. 1, 5, 40. 2, 3, 5. 79. 2, 4, 1 sic mihi servitium video -amque paratam (3, 19, 22 nec fugiam notae servitium -ae). 2, 4, 19. 2, 4, 25 Venus -am... rapacem dat mihi. 2, 6, 41. 47. 3, 4, 74 immitem. 3, 6, 14. 3, 10, 12. PROP. 1, 1, 21 -ae mentem convertite nostrae (3, 16, 1 Ov. am. 2, 15, 7). 1, 7, 6 duram. 1, 16, 17 ianua vel -a... crudelior ipsa. 2, 24, 16 fallaci. al. Ov. am. 1, 4, 60 separor a -a nocte iubente mea. 2, 15, 11 tunc ego te cupiam, -a, et tetigisse papillas et eqs. (Madvig, -ae tet. codd.). 2, 17, 5 utinam -ae miti... praeda fuisset. 2, 18, 17 iniquae. ars 2, 691. passim. met. 13, 837. 14, 759 -ae sub imagine. trist. 2, 449. al. CALP. ecl. 3, 50 ut Lycidas -a sine Phyllide tabidus erro. MART. 6, 71, 6 vendidit ancillam, nunc redimit -am. 8, 50 (51), 24. 9, 2, 5. 12, 93, 6 morionem... ridenti -ae statim remittit. 13, 69 (-o pars codd.). 14, 134. CORP. IV 1991 Aelius Magnus Plotillae suae salutem. rogo, -a (cf. 6865 rogo -a per <Venere>m fisicam. INSCR. Notiz. degli scavi 1914 p. 401, 8 Secundus Prim(a)e suae ubique isse salute. rogo -a, ut me ames. 1915 p. 425 Valens -a essem, salutem roga m(ihi?)). INSCR. Notiz. degli scavi 1922 p. 485 n. 37 (= CARM. epigr. 2058) hic ego cum -a re<...> (ibid. 38 <hic> ego cum -a resolutio clune <p>er<e>gi). huc pertinere videtur: CORP. IV 1736 Liberalis -ae salutem. 4187. 4944 Communis Clodia sua (-a). 4950.

B *de muliere illustri cum observantia significanda, patrona* (cf. p. 1924, 59): HOR. carm. 2, 12, 13 dulcis -ae... Licymniae cantus (cf. Heinze ad l.). PLIN. nat. 33, 40 v. p. 1936, 59. MART. 6, 86, 1 (cf. Friedl. ad l.). 7, 50, 1 fons -ae, regina loci quo gaudet Ianthis. 12, 31, 7 munera sunt -ae. IVV. 6, 323 palma inter -as, virtus natalibus aequa. PLIN. epist. 7, 24, 7 singulos pantomimi gestus -ae (dat.) cum canticis reddebant spectatores.

C *de uxore* (cf. p. 1939, 12. 1924, 73. v. GLOSS. p. 1935, 48): MELA 2, 20 manent... -as (i. viduas, sc. viri in rogo iacentis) proci. STAT. silv. 1, 2, 23. 1, 2, 211. MART. 5, 61, 3 syn. uxoris. 6, 21, 3. 11, 7, 8 haerebit -ae vir comes ipse suae. 12, 97, 6. IVV. 6, 30 ferre potes -am. antea: uxorem... ducis. 9, 78. SERV. Aen. 6, 397 v. p. 1940, 24. RVSTIC. synod. (Conc. I 2, 4) 293, 6 p. 223, 38 -am iugalem eius (Aristolai). CARM. epigr. 1037, 7.

D *de imperatrice* (cf. p. 1937, 5. 1924, 33): MART. 11, 8, 5 de Palatinis -ae (-i T)... Serica (vestis) prelis. LAMPR. Hel. 10, 2 con. Casaub., v. p. 1924, 39. ADDIT. Prosp. Havn. chron. p. 301 (e. a. 438) facta est -a Eudoxia Augusta. CASSIOD. var. 10, 21, 1 tantae -ae (i. Theodora Augustae).

IV *-a pro mero titulo et in honorifica allocutione et in epistulari inscriptione: appellantur:*

A *mulieres variae* (cf. p. 1925, 3. saepius in sermone ecclesiastico [cf. p. 1929, 61 sqq.]. de allocutionis usu v. l. 66 sqq. in fabula de bestia femina v. l. 71. acced genetivo l. 63 [cf. p. 1925, 39 sqq.], appositione l. 64. nota ad appellationem 'mi -a' sim. praedicatum vel pronomen plurali numero adiungi infra l. 75. 76. 77. 78 [cf. p. 1925, 56 sq.]): PETRON. 20, 1 'rogo', inquam, '-a' (sc. Quartilla. 24, 1). 105, 7 appellatur '-a' ab ancilla. 130, 1 Polyaenos Circae salutem. fateor... -a, eqs. APVL. met. 2, 20. 2, 24. 2, 26. 5, 2. HERM. vulg. vis. 1, 1 p. 3, 9 (initio interrogationis [gr. 1, 1, 5 *ὑποία*. Pal. -a]. item: vis. 1, 1 p. 3, 13 [om. gr. et Pal. 1, 1, 6]. al. in fine interrogationis e. g.: vis. 3, 3 p. 17, 10 [item gr. 3, 3, 5, om. Pal.]). vis. 1, 2 p. 5, 6 -a ave (gr. 1, 2, 2 *ὑποία χαίρε*. Pal. ave -a). saepe. ITIN. [Silv.] 3, 8 -ae venerabiles sorores (20, 5. 46, 1 -ae sorores [46, 4]. PALLAD. hist. mon. 1 2 p. 259^c mi -a soror). 12, 7 -ae venerabiles. 19, 19 vos, -ae animae meae. 23, 10 -ae (dōnae cod.), lumen meum (ibid.). ITIN. Theod. 2 p. 137, 18 ubi -a Maria nata est (8. 10. 28 BAYDON. 15). 8 p. 141, 19 -a Eudocia. HIER. epist. 22, 2, 1 mi -a Eustochium, -am quippe debeo vocare sponsam domini mei (22, 26, 1 mi Eustochia, filia, -a, conserva, germana, aliud enim aetatis, aliud meriti, illud religionis, hoc caritatis est nomen). 45, 4, 1. 45, 6, 1. AVG. epist. 131 tit. p. 77, 9 -ae insigni et merito illustri. ROMVL. fab. Aesop. 12, 17 rec. W. canis ait: sine paulisper... -a (sc. scrofa). CONC. I 4 p. 223, 7 -ae Marcellae cubiculariae et -ae Drosariae. 223, 19. FAVST. REL. epist. 10 p. 217, 7 -am filiam meam... saluto (RVRIC. epist. 32 p. 416, 17. CAES. AREL. testam. 61 vos, -ae filiolae). ENNOD. epist. 2, 2, 3 p. 41, 22 salve mi -a (al. cf. 6, 38, 3 p. 171, 25 valete mi -a). 2, 3, 4 p. 42, 19 -a mi... cognoscas (al. 6, 18, 2 p. 159, 21 -a mi, accipientes eqs. [sim.: 6, 35, 2 p. 169, 64 -a mi... vos eqs. 6, 26, 3 p. 164, 24. 7, 14, 8 p. 184, 6. 9, 17, 3 p. 241, 5]). 8, 27, 2 p. 217, 17 -a mea... vos (cf. 9, 17, 2 p. 240, 27 -a mea... tu. al.). 7, 29, 3 p. 195, 23 praecipue tamen -ae (secl. Hartel) et merito -ae Barbarae. al. HIST. Apoll. 2 nutrix... ait: '-a, quare eqs.' (29 -a Tharsia. ibid. audi -a mea Tharsia. al.). 50^a Apollonius exclamavit: -a Tharsia. al. GREG. M. epist. v. ind. p. 536 s. v. PASS. Theclae C 29 p. 81, 3 peto te, -a Thecla. BAYDON. in libri II subscriptione -abus sanctis meritorum gratia coronatis. PASS. Perp. 5, 5 [I. Kapp]

pater meus me iam non filiam nominabat, sed -am (οὐκέτι με θυγατέρα, ἀλλὰ κυρία ἐπεκάλεσεν). in inscriptionibus: CORP. IV 2634 (in amphora) -a. V 4438 L. Lucreti Ephori... amico... et Statiae Verae, coniuge huius, -(a)e meae sanctissimae et amicae carissimae his aram posuit... amicis. INSCR. christ. Diehl 227 -a fidelissima fem. Marina. 1482^a (a. 394) Vrani(a)e Aur(elia)e -ae mort(a)e Leontius neofitus. 4618 -(a)e Alexandr(a)e. de sanctis: INSCR. christ. Diehl 1820^b (s. VI vel VII) requiescunt reliquiae sanctorum, id est -(a)e Mariae... -(a)e Eulali(a)e. 1842 (s. IV) -ae Castae sanctae ac venerand(a)e martiri. 2115 (a. 401) natale -es Sitiretis (2123 -es The-clae). 2137 (a. 426) ante -a Emerita.

B propinqua (cf. p. 1926, 27): 1 uxor (cf. p. 1938, 35): Ov. trist. 3, 3, 23 nuntiet huc aliquis -am venisse. 3, 3, 41. 4, 3, 9. 4, 8, 11. 5, 5, 1. 5, 5, 15. PETRON. 66, 5 bene me admonet -a mea. SVET. Claud. 39, 1 v. infra l. 72. SCAEV. dig. 32, 41 pr. peto a te, -a uxor. 33, 1, 19, 1 -a sanctissima. HIER. adv. Iovin. 1, 47 p. 277^a (de uxore arroganti) vocanda '-a' est (cf. Bickel, Diatr. in Sen. phil. frgm. 1915, 16; aliter p. 277^p uxor quae in eo se existimat -am, si adversum viri faciat voluntatem). HIST. Apoll. 24 p. 44, 6 dixit ad coniugem: -a. al. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 258^p veni, inquit, -a. in inscriptionibus: CORP. III 8752 Octaviae carae -(ae) et tecusae rarissimae... coniugi Saloni Sabiniani. III 15184²⁵ nutricibus pro sal(ute) Iucund(a)e -ae Ther(m)on et fili... pater. V 4612 Helviae Laeonide -(a)e et coniugi karissimae (V 6039, 8 INSCR. christ. Diehl 4608). VIII 3371 coniugi -(a)e rarissimae (cf. INSCR. christ. Diehl 4270^b -(a)e coniugi benemerenti). X 593 (aet. inf.) -am Florenem Luxurius maritus. XII 682^a -ae et uxori mulieri pientissimae, quibus beneficio pos(t) missione(m) anos xxx sene (i. sine) bile (significari patronam de hoc titulo fortasse rectius statuit P. M. Meyer, Der römische Konkubinat, 1895 p. 65, non de V 6039). INSCR. christ. Diehl 2255 -(a)e coniugi dulcissim(a)e Barbar(a)e (2637. 2817, a. 344 -i [sic] coniugi Tigridi. 4611). 3334 (s. IV) -ae meae Fatalini coniugi (cf. 4190^a -(a)e meae coniugi Stercori(a)e. 4270^a. 4610). 3499 (a. 583) -(a)e ac b(e)nerab(ili) coniugi. 4612 -(a)e compari (4612 adn.). 4617 -ae Salustiae... coniugi. 4619 -ae... coniugi suae. CARM. epigr. 512, 7 talem feminam post obitum -ae Valeriae non inveni pudicae, vitam cum potui gratam habui cum coniuge sanctam. v. l. 48. huc pertinere videtur: CORP. XIV 1000 Faeniae Elpidiae -ae meae feci T. Iunius Syriarcha.

2 mater (nota titulum -a ad matris nomen ab alieno addi l. 44. cf. p. 1928, 50 sqq.): AVR. Fronto p. 45, 8 N. -a mea te salutatur (sc. Faustina Augusta [48, 6. 49, 28. al.]. p. 253, 13 salutatur te -a mea. 78, 15 -a mater te salutatur. 83, 16 -a, mea mater. al. cf. FRONTO p. 49, 4 -am matrem tuam. 65, 6 matrem -am salutatur [57, 10 al.]. 80, 6 -am tuam. cf. l. 40). in inscriptionibus: CORP. VI 36351 matri et do-minae... posuerunt. VIII 573 matri -ae. XIV 2826 -ae matri Val. Maximillae. INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 705 -(a)e matri Victori(a)e. INSCR. christ. Diehl 2317 Marcellae -ae et matri et coniugi (v. l. 21 sqq.)... Philon fecit. translate de ecclesia (aliter p. 1936, 23): TERT. mart. 1 p. 3 Oe. -a mater ecclesia. appellari videtur ecclesia quaedam: VVLG. II Ioh. 1 electae -ae et natis eius, gr. κυρία (cf. 13 filii sororis tuae electae. 5 rogo te, -a (κυρία).

3 filia: SYMM. epist. 6, 40, 2 p. 164, 29 -am filiam meam salutatur cum dulcissimis nepotibus volo (6, 48 p. 167, 3. 6, 60. 6, 80). PASS. Perp. 5, 5 v. p. 1938, 84. in inscriptionibus: INSCR. christ. Diehl 2228 -a dulcissima Stercoria filia, qui bixit an. II eqs. 3681^a (c. a. 400, cf. INSCR. Notiz. degli scavi 1924 p. 345) Faltoniae Hilaritati -ae filiae carissime. 4615 -(a)e filiae Martyriae que vixit ann. III eqs. 4616 -(a)e et fili(a)e Vrsae. CORP. VI 13101 Aurelius Festus Furciae Flaviae filiastrae bene merenti et -(a)e et patronae.

4 soror (cf. infra l. 69 sq.): PASS. Perp. 4, 1 tunc dixit mihi frater meus '-a soror, eqs.' (κυρία ἀδελφή). INSCR. christ. Diehl 2587 adn. -ae sor(ori) et coniugi dul(cissimae) Sylvan(ae).

C reginae (cf. p. 1937, 5 sqq.): CVRT. 3, 11, 25 reginas -asque veris quondam, tunc alienis nominibus invocantes. IVL. VAL. 1, 2 non -ae eam (Olympiadem) appellatione dignatus, qui (Nectanebus) se olim dominum fuisse meminisset (1, 4 o -a). HIST. Apoll. 51 p. 114, 14 ait ad coniugem: -a regina et coniunx pudica. CASSIOD. chron. II p. 160, 1358 -am Amalasuintam (var. 10, 2, 1 -am sororem meam [sc. Theodahadi regis]. cf. l. 61 sqq. 10, 4, 2 -ae et sororis nostrae). var. 11, 1, 14. al.

D imperatrices (cf. p. 1938, 49 sqq.): SVET. Claud. 39, 1 occisa Messalina... 'cur -a non veniret' requisivit. FRONTO p. 5, 11 N. Faustina mea -a, parens tua (47, 7 -ae meae matri tuae. 48, 13 -am salutatur [81, 19 al.]. 80, 10 -am visitabo). ITIN. Theod. 8 p. 141, 19 -a Eudoxia, uxor Theodosii imperatoris. COD. Theod. 13, 1, 21 (a. 418) -ae Augustae Pulcheriae germanae nostrae. GREG. M. epist. 4, 30 p. 264, 26 cognoscat... tranquillissima -a (i. Constantina Augusta. 5, 39 p. 329, 21. al. cf. 4, 30 p. 266, 5 serenissima -a. ibid. p. 266, 15. al. 7, 23 p. 467, 22 [de Theoctista, imp. Mauric. Tib. sorore] serenissima -ae vestrae). al. in inscriptionibus: CORP. II 2200 (a. 257) -(ae) n(ostrae) Cornelia(e) Saloninae Aug. (INSCR. Rev. archéol. 4e sér. XII, 1908, p. 337 n. 74 <Corne>liae Saloninae -ae Aug.). III 13661 -(ae) n(ostrae) Gal(eriae) Valeriae. X 678 (a. 323/6) piissi-

mae ac venerabili -(ae) n(ostrae) Faustae Aug. INSCR. christ. Diehl 204^a d(omi)na n(ostra) (an d(omi)n(a)? cf. Diehl et p. 1908, 58) Eudocia (uxor Theodosii I). CORP. III 736 (a. 403) -(ae) n(ostrae) Eudoxiae semper Augustae (Arcadii uxori. INSCR. christ. Diehl 204^b -(a) n(ostra) [v. l. 3] Eudoxia Aug.). INSCR. christ. Diehl 15^a -a nostra Maria (prior uxor Honorii. 15^a Maria -a nostra florentissima). 16 -(ae) n(ostrae) Emili(a)e Matern(a)e. 19 -(ae) n(ostrae) Gallae Placidiae (Theodosii I filiae).

V de deabus -(a) et significat rerum vel hominum dominatricem et pro appellatione titulo honoris est; interdum prorsus idem valet atque vox 'dea': A apud scriptores: ENN. frg. inc. 46 Minerva (syn. era). VARRO frg. SERV. auct. Aen. 3, 113 -am proprie matrem deum dici Varro et ceteri affirmant (sim. de Cybela: CATVLL. 35, 14 Dindymi -am. 63, 13. 91 dea magna, dea Cybele, dea -a Dindyme. VERG. Aen. 3, 113 iuncti currum -ae subiere leones [SERV. auct. ad l. v. l. 12. ibid. eandem eram appellari, hoc est -am tradunt]. Ov. fast. 4, 340. 368 VAL. FL. 3, 23. FVLG. myth. 3, 5 p. 64, 15 Berecintiam dici voluerunt quasi montium -am). CATVLL. 34, 9 Diana montium -a (Ov. met. 15, 546 numine sub -ae. VAL. FL. 7, 181. MART. 10, 92, 8 -amque sancti virginem deam templi. 12, 18, 3 -ae... Dianae). VERG. Aen. 3, 438 Iunonem -am... potentem supplicibus supera donis (PROP. 2, 5, 17 per -ae Iunonis dulcia iura. Ov. am. 3, 13, 18 invisae est -ae... deae. VAL. FL. 4, 355. AVG. civ. 7, 16 p. 294, 34 D. Iuno secundarum causarum -a). 6, 397 hi -am (Proserpinam) Ditis thalamo deducere adorti (SERV. ad l. aut de Graeco tractum est qui uxorem δέσποινα dicunt [v. p. 1938, 35 sqq.] aut... ut '-am' [cf. p. 1937, 4 sqq.] Charon ad se retulerit [rectius Proserpinam agnomen sollemne agnoscitur, cf. Hom. Od. 3, 403]. SERV. auct. Aen. 3, 113 Proserpinam ideo a Vergilio -am appellatam, quod ipsa terra esse dicitur, sicut et mater deum. SEN. Med. 11 dominum... regni tristis et -am fide meliore raptam. MART. 12, 52, 14. v. p. 1935, 82). Hor. carm. 1, 35, 6 -am aequoris Fortunam (AMM. 14, 11, 33. cf. p. 1937, 53 sqq.). PROP. 3, 3, 31 Veneris -ae volucres... columbae ([cf. p. 1936, 43]. Ov. ars 1, 148 fast. 4, 869. PETRON. 85, 5 '-a', inquam 'Venus' [sic appellatur: APVL. met. 5, 28 a gavia ave. 5, 31 a Iunone et Cere]. STAT. Theb. 3, 267. silv. 1, 2, 77 -ae... potentis ferre iugum [aliter de amica Vollmer]. APVL. met. 4, 31 sub oculis -ae speculum progerit Triton. 8, 25 Venus -a. 10, 32 -ae voluptatum. al. PORPH. Hor. carm. 1, 30, 7 Venerem -am esse omnium elegantiarum. AVSON. 361, 18 sideris et floris... -a una Venus. CLAUD. 10, 142 inquit... Amor... 'accingere Triton nostram vecturus -am'). Ov. trist. 5, 3, 17 an -ae fati quidquid cecinere sorores (sc. Parcae). fast. 4, 776 -ae... Pali. 6, 317 Vestam -am... focorum. LVCAN. 9, 628 arva Medusae... -ae voltu conspectis aspera saxa. STAT. Theb. 1, 94 discedit... vulgus et occursum -ae (sc. Tisiphones) pavet. silv. 1, 5, 6 Naidas undarum -as. 2, 3, 49 ego teque (sc. arborem) diu recolam -amque (Nympham) benignae sedis. Ach. 1, 29 angustum -as (sc. Nymphas) non explicat aequor. MART. 12, 2 (3), 14 fons... Castalius... unde novem -as saepe bibisse ferunt. IVV. 6, 530 credit... ipsius -ae se voce moveri (sc. Isidis. cf. APVL. met. 11, 5 elementorum omnium -a. 11, 7 orbis... totius. 11, 21). HERM. vulg. vis. 1, 1 p. 3, 17 nonne semper te (puellam) ac si -am arbitratus sum? (gr. 1, 1, 17 ὡς θεῶν ἡγεσάμην, om. Pal.). MART. CAP. 9, 904 puellas deas -as consecutae. SIDON. carm. 2, 422 sub -a praesente Aurora. de stellis (cf. p. 1932, 8 sqq.): MANIL. 2, 913 unus ex duodecim zodiaci locis -am agnoscit Phoebe. FIRM. math. 2, 63 tauri -a est Venus (sim.: 2, 6, 5. 8. 2, 20, 8 illius stellae quae signi -a est [AVG. gen. ad litt. 2, 16 p. 59, 5 cur eas signorum -as perhibent?]). 3, 6, 34 horoscopi. ibid. geniturae (5, 3, 14. 6, 37, 1. 7, 25, 21). 2, 26, 2 Luna cum -a temporis fuerit (4, 20, 8 stellam... quae est temporum -a. 6, 33, 1. 6, 37, 1. 6, 38, 2).

B in inscriptionibus: 1 de deabus certis: CORP. II 33 Isidi -ae (981 X 6303. XI 695 -ae Isid(i) victrici. v. supra l. 50. cf. III 83 bona fortuna -ae reginae in multos annos. 8244 v. p. 1931, 76. 12476 votum ponet domae [sic] regina [sic]. INSCR. Rev. archéol. 4e sér. XII, 1908, n. 150 p. 443 [Italica] -ae regiae). 605 -ae <T>uribri(g)(ensis) Adaegina(e). 1164 -is Nymphabus. 1638 -ae Veneris aram posuit (1639 -ae Veneri votum solvit. INSCR. Syria 5, 1924, p. 109 n. 3 Veneri -ae). cf. supra l. 33). 6338^{mm} Dian(a)e -(a)e (cf. INSCR. Arch. Jahrb., Ergänzungsheft VI, 1906, p. 43 -a Artemis. ibid. v. l. 18 sqq.). CORP. V 8200 Haerae... -ae (cf. l. 21 sqq.). VI 68, 7 beneficio -aes, cf. antea: bonae deae agresti. 77 -ae Caelesti (VIII 20320. 22689. ad eandem refert Buecheler: CARM. epigr. 253, 8 [a. 246] -am biformem). VI 115 d(eae) -(ae) Diasyr(i)a(e) (i. deae Syriae. X 1554 deae -(ae) Diasyr(iae)). VIII 23022 maceriam -(ae) Cereris (INSCR. Notiz. degli scavi 1918 p. 59 [s. I] Feridius Cereris -ae s(ervus)). TAB. devot. Audollent 295, 20 t[er]m[in]u... -a Ca(m)pana (de Hecata?). INCANTAM. Ps. Plin. de med. 2, 23 p. 227 (ed. Rose) -a Luna, Iovis filia. singulariter de puella: CORP. XIII 8706 deae -ae Rufiae Maternae aram et lucum consacravit Mucronia Marcia (mater), ubi omnibus annis sacrum instituit eqs. de incertis deabus: sing.: CORP. III 1004 (c. a. 110) -ae et d(eae) vel d(is) vel d(omino) (cf. p. 1941, 23 sqq.) pro salute. V 3307 <eum diem collegiatos volo celebra>re ad -am felices et totum populum. VI 809 aram fecit -ae. IX 5652 ad aqu(am [I. Kapp]

pe>rducend(am) -a<e fis>tulas s. p. f. X 6076 Alexander ex viso -a(e) ... fecit. *plural. (deae fortasse eadem atque Celtarum Matres vel Matronae, cf. Ihm, PW V 1302 fin.; R. Peter, Roscher I p. 1197):* CORP. III 1005 (in Dacia) fanum -ar(um). V 774 (Aquilaie) -ab(us) (Mo., apogr.: domna . b vel domnae . b) sacrum (cf. V 8246 [Aquilaie] dom(inis vel -inabus) tr(i)vis [vel -ibus?]). INSCR. Dessau 4827 (in M. Poenino) M. Calpurnius veteranus -apus (sic, Ihm l. c.) v. s. CORP. XII 2446 (in Gall. Narb.) -is exs voto s. l. m. M. Carminius Magnus pro salute sua. [dub.: CORP. III 7749 dom<...>]. de Cerere et Proserpina cogitat Merlin, Bull. archéol. trav. hist. et scientif. 1912 p. 517: INSCR. ibid. p. 515 (in prov. procos.) -abus Quintus votum solvit (item p. 516).

syn.: era, ipsa (et deriv.). v. p. 1884, 35.

deriv.: dom(i)nula, cf. et p. 1943, 25, 36.

coniunguntur vel iuxta ponuntur: -us et -a (sim.):

CATO agr. 143, 1 iniussu -i aut -ae (p. 1912, 29. 1935, 67. COD. Theod. 16, 6, 4 [a. 405] -us aut -a praedii). SVET. Dom. 13, 1 -o (Domitiano) et -ae feliciter. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112, a. 136) 2, 1 neque -o neque -ae (sc. servorum. ibid. 2, 4 -o -av<e> [CALL. dig. 47, 21, 3, 1 lege agraria, quam divus Nerva tulit. VLP. dig. 29, 5, 3, 6. al.]. HIST. Apoll. 31 p. 60, 12 -um et -am. al. CORP. II 1749 -us et -a s(er)vo b(ene) m(er)enti). CORP. III 7671 Aelius Gorgias -o et -ae votum posuit (sic sim. de deis [cf. Ihm, PW V 1527, 3 sqq. et Dessau ad n. 4071]: 7833. INSCR. Schr. d. Balkankomm., Ant. Abt. VI, 1913, 8 p. 158 [in Dalmatia] <do>mno et domn(a)e. v. et p. 1931, 76. 1940, 82). -us et matrona: COLVM. 12, 3, 10 -us aut matrona. opp. vilicus. ITIN. [Silv.] 31, 4 si quae matronae sunt aut si qui -i, sic deducunt episcopum. -us et ipsima: PETRON. 69, 3 ipsu-mam meam ..., ut ... -us suspicaretur. rex et -a: VVLG. Ier. 29, 2 postquam egressus est Iechonias rex et -a.

subst. pro adi. dominus, -a, -um: i. q. ad dominum pertinens:

PROP. 3, 9, 23 cum tibi Romano -as in honore secures ... liceat ... ponere. Ov. am. 2, 5, 30 iniciam -as in mea iura manus. rem. 291 si te causa potens -a retinebit in urbe (sc. Roma, cf. p. 1937, 24 sqq. am. 2, 14, 16 -ae conditor urbis. Pont. 4, 5, 7 CALP. ecl. 4, 161 MART. 3, 1, 5, 9, 64, 4, 12, 21, 9 NEMES. ecl. 1, 83, 2, 84 MEROB. carm. 4, 37. cf. MART. 4, 64, 11 hinc septem -os videre montes. 10, 103, 9 moenia dum colimus -ae pulcherrima Romae. RVT. NAM. 1, 194 -as arces sc. Romae). VAL. FL. 7, 268 v. p. 1936, 9. STAT. Theb. 5, 578 -is ... aris (sc. Iovis). silv. 4, 2, 6 cui ... Caesar ... nunc primum -a ... dedit consurgere mensa. MART. 1, 4, 2 Caesar ... terrarum -um pone supercilium. 3, 31, 3 servit -ae numerosus debitor arcae. IVV. 3, 33 praebere caput -a venale sub hasta. CLAVD. 6, 17 iam -as aures, iam regia tecta meremur. 15, 53 v. p. 1937, 39. PRVD. cath. 6, 72 tetrarches ... -ae resedit aulae. pendet gerund. vel infinit. (cf. gr. κρείος εἶμι ποιεῖν): TERT. nat. 2, 5 p. 103, 11 natura honoranda sit in secundis, metuenda sit in adversis, -a scilicet iuvandi et nocendi (cf. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 218, 11 non -i quodammodo sumus vel faciendi vel non faciendi). ITALA exod. 21, 8 (Aug. quaest. hept. 2, 78 p. 142, 19) non est -us vendere illam (sc. filiam, οὐ κρείος ἐστὶ πωλεῖν αὐτήν, VVLG. vendendi non habebit potestatem). MY-TIAN. Chrysost. hom. 17, 5 p. 357^{mod.} hunc nos -i sumus fabricare oculum (τοῦτον ἡμεῖς κρείοι δημιουργήσαι τὸν ὀφθαλμόν). THEOD. MOPS. ad Gal. 3, 18 p. 46, 20 non est lex -a solvere illa. in Phil. praef. p. 262, 8 ad delinquendum nemo hominum -us est. I. Kapp.

? (domio(r)), -itus. si recte PLAVT. Men. 105 (v. p. 1943, 66 sqq.) agnoscitur, a domi iocose fictum.

domiporta, -ae f. [a domum portare. Th.]. CIC. (?) carm. frg. 53 (div. 2, 133) aegrotus sumat 'terrigenam, herbigradam, -am, sanguine cassam' cocleam. cf. gr. φερεικος (Hes. op. 571), οἰκοφόρος et v. Grenier, Les noms composés du lat. arch. 1912 p. 129; Ciceronem versus ex graeco vertisse putat Marx ad Lucil. 1377. ad rem cf. SYMPH. 69 porto domum mecum (v. p. 1972, 55).

domiseda, -ae f. [a domi sedere. Th.]. CARM. epigr. 237, 2 (aevi Hadriani) lanifica pia pudica frugi casta -a.

? domitatio οἰκ(ε)ϊότης GLOSS. II Philox. Do 50. cf. domesticatio.

domitextilis, -e adi. vel -e subst. DIPLOM. Pardessus 118 (a. 533) dono ei domitextilis casulam subtilem et aliam plenioram (auritextilis vel eidem I textilis coni. Ducange s. v.). domi-textile (cf. 'Hausgewebtes', 'Hausmacherleinwand') mavult Leumann.

1. domitio v. domu(m)itio.

2. domitio, (-ōnis) f. a domare, domitus. GLOSS. II 266, 22 -o δάμασις. Hofmann.

domito, -āvi, -ātum, -āre [a domare, domitus. Th.]. PRISC. gramm. II 429, 23 (inter frequentativa) -o. III 274, 16 (inter verba per obtinentiam dicta) -o. GLOSS. δαμάζω. vox primitus, ut videtur, poetarum hexametricorum, unde in sermonem pedestrem abiisse videtur. [francog. dompter. M.-L.]

A i. q. mansuefacere, obsequens, mite, molle, frugiferum reddere, frenare: 1 bestias (currus l. 82): VERG. georg. 1, 285 boves (PRISC. perihog. 181). Aen. 7, 163 currus (MART. CAP. 2, 189 quadrigam). CIRIS 135 leones. MANIL. 4, 234 quadrupedum omne genus positus -are magistris. SEN. Phaedr. 464 cursibus ... equos

(ARNOB. nat. 1, 36 CORIPP. Ioh. 4, 773. cf. SIL. 4, 18 verberare ... cornipedem in gyros. STAT. Theb. 6, 304). CVRT. 8, 9, 17 elephantos (PLIN. nat. 8, 25). MART. CAP. 9, 908 (l. 10) feras. ROMVL. fab. Aesop. 61, 7.

2 homines: SIL. 3, 101 Bacchus populos -bat Hiberos. i. q. punire, castigare (cf. coerceo III): SIL. 14, 219 praesenti -ant periura Palici pectora supplicio. cf. per imaginem: AMBR. virginit. 15, 96 motus corporis -et anima.

3 res corporeas et naturales: SIL. 15, 568 vitiferos -at Praetutia pubes ... agros (ENNOD. carm. 1, 9, 135 -atis ... arvis). PLIN. paneg. 81, 4 ventos reluctantes. MART. CAP. 9, 908 -are Erebum, marmora (i. aequora), saxa, feras ... potuit Harmonia.

B i. q. bello superare, vincere, in potestatem redigere: SIL. 3, 600 Vespasianus bello -bit Idymen. 4, 608 experiar, sitne in terris, -are quod ensis non queat Ausonius. 7, 218 Hannibali vincere bina concessum castra et geminos -are furores. PANEG. 11 (3), 4, 7 barbaros. CORIPP. Ioh. 1, 149 virtutis honos gentes -are superbas. Iust. 3, 140 tyrannos. VEN. FORT. carm. 9, 1, 74 acie.

domitor, -ōris m. [i. q. ind. damitā 'domitor', cf. gr. παν-δαμάτωρ; a domare. Th.]. -ātor (cf. p. 1865, 36 sqq. et l. 27) legitur PANEG. in Mess. 116 (? v. infra l. 26). AVG. util. ieun. 4 (si lectio vera, v. infra l. 51). cf. GLOSS. II Philox. DA 18 -itor vel -ator δαμαστής. [inc.: CORP. VI 29018 I-VIRIO LIBERALI DOMI-TORI.] Onom. Domator.

A is qui domat, mansuefacit, obsequens, mite, molle reddit, frenat: 1 proprie: a bestiarum: α absolute: CIC. off. 1, 90 equos ... -bus tradere. PANEG. in Mess. 116 (de Arupinis) non alias conversus terga -ator (sc. equorum, si recte traditum; cf. etiam Onom. III 210, 69 sqq.) ... Romanae subiecit colla catenae. COLVM. 6, 2, 2 (de iuvenis) stabulum praeparatur, ubi -r facile versari et unde egredi sine periculo possit. 6, 2, 6 a latere -r stare debet, ne calce contingi possit. LVCAN. 6, 399 spumavit ... sonipes novis Lapithae -is habenis. STAT. Ach. 1, 862 eiurata fides leonis -rque inimicus. AMBR. Cain. et Ab. 2, 1, 3 ferae vel armenta equorum vel genus omne pecudum omni -is gubernaculo destituta.

β c. gen. obiect.: CIC. phil. frg. V 85 -es equorum non verba solum adhibent ad domandum, sed eqs. (VERG. Aen. 7, 189 equum -r [7, 651. 691. 9, 521. 12, 128. 550] PLIN. nat. 3, 123 SIL. 3, 376 FIRM. math. 3, 5, 23. 8, 6, 3. 8, 27, 7 SERV. ecl. 6, 74 Aen. 1, 235 CORIPP. Ioh. 6, 578 PALLAD. hist. mon. I 1 p. 252^b). SEN. Herc. O. 1989 ferarum (epist. 85, 41). PLIN. nat. 25, 11 serpentium (GELL. 16, 11, 2).

b maris (paulo aliter infra l. 64): VERG. Aen. 5, 799 Neptunus -r maris (SIL. 9, 291. cf. SEN. Med. 617 Tiphys ... -r profundis).

2 translate: a animi: SEN. Ag. 75 curarum somnus -r. Herc. f. 1065 -r, Somne, malorum (paulo aliter CARM. epigr. 704, 17 de martyre, cf. l. 46). PLIN. paneg. 55, 9 infinitae potestatis -r ac frenator animus. VICTRIC. 9 martyr ... -r ... voluptatis (cf. l. 45). AVG. serm. 55, 3 deus linguae -r. 55, 4 ferendum flagellum dei -is. ibid. donec domemur et perdomemur, id est perficiamur, -em feramus. plerumque enim profert -r noster etiam flagella. 55, 5. 177, 2 avaritiae. util. ieun. 4 sis domator (sic ed. Migne) carnis. DRAC. Romul. 2, 8 mundi -r Amor. fere i. q. dominus, magister: AVG. serm. 55, 5, 5 deus ... tuus, redemptor tuus, -r tuus ... erudit te.

b rerum corporalium (cf. domo p. 1945, 74. 1947, 80): PLIN. nat. 33, 62 salis et aceti sucus, -es rerum (cf. p. 1943, 12).

B is qui bello, armis superat, vincit, subicit: 1 proprie: cum genet. obiect. hominum vel terrae: CIC. Mil. 35 ut odisset Clodius Milonem ... -em armorum suorum. rep. 1, 5 Miltiadem, victorem -emque Persarum. HOR. epist. 2, 2, 19 Troiae. Ov. trist. 2, 397 Chimaerae. LIV. 21, 43, 15 Hispaniae (28, 19, 15 cf. SIL. 15, 642 telluris Hiberiae). 38, 53, 1 Africae (45, 38, 7). 45, 39, 8 Graeciae (MELA 2, 34). MANIL. 1, 793 orbis (VAL. MAX. 6, 7, 1 SEN. Herc. f. 619 PLIN. nat. 36, 118 COSMOGR. 1, 1a [dominatores var. lect.] IVST. 14, 4, 20 EPIST. Theod. Cassiod. var. 9 p. 392). SEN. contr. 7, 2 (17), 6 terrarum (LVCAN. 9, 1014) marisque (SEN. Herc. f. 903 v. l. 69. paulo aliter supra l. 41). contr. 9, 1, 6 Persarum orientisque (TAC. hist. 5, 5. AVG. civ. 16, 10 p. 140 D. Orientalium). suas. 1, 4 generis humani. VELL. 2, 97, 3 Germaniae (2, 129, 2. cf. 2, 100, 1 Germania aversis -is sui oculis rebellavit). SEN. Herc. f. 903 Lycurgi -r et rubri maris. OCTAVIA 500 gentium (CVRT. 3, 12, 19 HYG. lim. grom. p. 141 Th. APVL. apol. 22. AMM. 21, 5, 9 et regum. VEG. mil. 2 praef. p. 33, 11 CORP. X 6850. 6851). CVRT. 5, 1, 39 Asiae (DRAC. Orest. 269). LVCAN. 7, 250 mundi (8, 553). MART. 9, 6, 1 Rheni. TAC. hist. 5, 16 Britanniae. AVR. VICT. epit. 41, 10 spadonum. AVG. civ. 3, 18 p. 127 D. Poenorum (IORD. Rom. 368). 3, 21 p. 132 Carthaginis. DRAC. Romul. 5, 208 Libyae. Orest. 139 triumphalis -r (i. Agamemnonis victoris occisor) ... Egiste. CORP. XIII 7006 universarum factionum. VIII 2387 hostium. nota: TAC. hist. 2, 76 miles ... belli -r externi (CORIPP. Ioh. 4, 587 Recinarius belli -r).

2 translate: ARNOB. ad Greg. 17 p. 413 huius pugnae (sc. adversus principes huius mundi) -r apostolus (cf. supra l. 78).

fem. domitrix, -icis (CHAR. gramm. I 44, 6 domitor -x. cf. K. Meister, Zeitschr. f. Gymnasialw. 64 [1910] 762 sq. GLOSS. III 559, 57 dometrix galica argimonia an huc pertineat incertum).

A quae domat, regit, frenat; c. gen. obiect. et absolute: 1 proprie: bestiarum: [Bannier]

VERG. georg. 3, 44 -xque Epidaurus equorum. GRATT. 19 -xque Idaea leonum. PS. QVINT. decl. 13, 16 -x omnium animalium Venus. CARM. epigr. 2148 ferarum -em Dianam. 2 *translate: rerum*: SEN. Tro. 819 maris vasti -x Iolcos. PLIN. nat. 36, 127 -x... rerum omnium materia (*magnetis lapidis*). AMBR. off. 1, 47, 227 bonae -i (dominatrici *nonnulli codd.*) obtemperat appetitus. IULIAN. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 57 omnium sensuum -x animi magnitudo. ENNOD. dict. 1, 8 p. 425, 10 cultura dans venustatem falce -e. 10, 6 p. 457, 1 fornacis beneficio... quod in solidi transit speciem ferro domatur et... hominum corda -e affectione captivat. B i. q. *superatrix, necatrix: proprie*: Ov. epist. 9, 117 instruxit... Hercules manum clava -e ferarum. *translate pro adiect.*: PLIN. nat. 23, 57 (*de aceto*) -x (*vom- codd.*) vis haec non ciborum modo est, verum et rerum plurimarum (*cf. supra l. 4 et p. 1942, 53*).

domitūra, -ae f. a domare, domitor. i. q. *actio domandi*: 1 *animalium*: COLVM. 6, 2, 1 ut exiguus in -a labor eorum (*vitulorum*)... sit et minus sit periculi (6, 2, 2). 6, 2, 8 ne in -a bos calce aut cornu quemquam contingat (6, 2, 11. PLIN. nat. 8, 180 boum. PALLAD. 4, 11, 1. 4, 12, 4). 2 *palmitum*: PLIN. nat. 17, 246 vitium extenuatio et -a palmitum.

domitus, -ūs m. a domare. i. q. *actio domandi* (GLOSS. δόμωσις): CIC. nat. deor. 2, 151 efficitur... -u nostro quadripedum vectiones. Bannier.

domn- v. domin- *praeter haec*:

domnifunda, -ae f. ex analogia vocis q. e. domnipraedia (v. l. 36. 28 sqq.) formatum. i. q. *domina fundi* (*cf. p. 1936, 63*): CORP. VI 21611 ex auctoritat(e) Caesoniae Ledaie -ae (*domnieundae lapis*).

domnipraedius, -iī m. [ex dom(i)nī (*gen. sing. vel nom. plur. cf. l. 34*)] praedii coalitis nom. sing. retrograda derivatione ortus esse videtur; *cf. dom(i)naedius. Leu.*]. i. q. *dominus praedii* (*cf. p. 1917, 11 sqq.*): SCHOL. Iuv. 10, 83 aut patronus aut -us. CORP. VI 30965 sancto deo Libero patri M. Val(erius) Vettius Amphion domni praedius numini eius aedem restituit. *cf. CORP. VI 592 Silvano... Casperius... cum Casperia... domini pra(edii) v. p. 1911, 22. INSCR. Ruggiero Diz. epigr. II p. 2046 s. v. (in fistula aquaria Praenestina) <...>inus et Parthinus d(omini) pr(aedii) an d(omni)pr(aedii)?* **domni-praedia**, -ae f. CORP. XIV 3482 Val(eria) Maxima mater domni-pr(a)edia... in pr(a)ediis suis. *cf. CORP. VI 592 l. 33, ubi adn. 'fortasse potius domini pra(edia)', vix recte.*

[*domnotutores v. Onom. vol II p. 341, 60 et p. 1931, 83*]. I. Kapp.

***domo**, -uī, -itum, -āre [i. q. *theodisc. zāmōn 'domare', cf. c. hibern. damnaid 'domat', gr. δάμνημι, ἑδάμα(σ)σα, ind. dāmyati 'mansuetus est', 'domitus est', hibern. damid 'concedit, acquiescit'. Th.] de etymologia (*cf. adnotationem c. domi LVCR. infra l. 78*): VARRO ling. 6, 96 -are a δαμάειν (*Δαμάειν cod., corr. L. Spengel*). PRISC. gramm. III 506, 2 *inter derivativa a domus*... -o -as -at, hoc est sub domo et potestate mea facio. *de prosodia*: dō- v. infra l. 53.*

de formis: ROMAN. Char. gramm. I 243, 9 -o -as -ui (PRISC. gramm. II 468, 25). PRISC. gramm. II 429, 23 -itu supin. III 473, 11 -ui -itum. 526, 27 -o -as -bam. PROB. cath. gramm. IV 39, 8 mo... aut mavi facit... aut mui, ut domo -ui (SACERD. gramm. VI 491, 15), sed CLEDON. gramm. V 60, 14 -o et -ui et -avi facit. leguntur -ui, -uit inde a PLAVT. ENN. (*dōmūerant testatur CIC. de orat. 3, 183*), -averint: PORPH. Hor. sat. 2, 6, 12 (*sed carm. 1, 12, 53 -uerit*), -averunt: FLOR. epit. 3, 22, 6 B, donaverunt C in loco dubiae fidei (-ui et -uit ceteroquin constanter *codd. Flori*). -assetis: ITALIA iud. 14, 18 (Lugd.). -avi(t): PS. PROSP. prom. 2, 34, 1 BAYDON. 8 GLOSS. Philox. DO 36 -atus vel -ata: PETRON. 74, 14 ITALIA lac. 3, 7 (Amiat. Harleian.) IREN. 1, 29, 3 COMM. instr. 1, 34, 4 EPIST. pontif. 670 (*a. 492/6*) Thiel Gelas. tract. 3, 34. *de notione*: GLOSS. δαμάω, -nisti ὑπέταξας, -uit fregit, -abit contundet, -uerunt vicerunt. legitur inde a PLAVT. ENN. usque ad serissimos. [it. domare, hisp. domar. M.-L.] [*dub.*: PLAVT. Men. 105 (*verba parasiti*) sed mi intervallum iam hos dies multos fuit: domi -itus (*cf. infra l. 78*) sum usque cum caris meis (-itus sum F. Schoell in ed. a. 1889, v. adn. p. 148; *cf. etiam Maurenbrecher, Hiatus u. Verschl. p. 37*; -itus sum Brix [*intellegens 'domi retentus sum'*], item Leo [*intellegens 'dominatus sum ut dominus epuli'*, *cf. adn. ad l. et supra l. 44*]; domi(na)tus [*i. convivatus*] sum Vahlen; domatus sum [*i. domi degi Lindsay, cf. p. 1948, 54*]). corrupt.: PACVV. trag. 75 v. p. 1907, 25; e comi: NIGID. frg. p. 1899, 79].

I i. q. *obsequens, mite, molle reddere*:

A *bestias* (*acced. ad alqd.*: l. 80 84. p. 1944, 8; *dat. fin. l. 79. p. 1944, 16*; *acced. collo. dorso: p. 1944, 29 sqq.*; -are *bestiarum corporum partes p. 1944, 25. 26. 48. 53 al.*): huc pertinere videtur: ENN. scaen. 190 ducet (*duc et Vahlen, ducit Bücheler*) quadrupedum iugo invitam -a (*iugo... domat Bücheler*). ENN. scaen. 275 -ui vim taurorum (*domavit viros codd. cf. LVCR. 5, 1334 tauros apros aliasque bestias ad bellandum adhibitas domi -tos satis esse putabant. COLVM. 6, 22, 1 taurae aratro -andae. FRONTO p. 220, 18 N.*). VARRO rust. 1, 20, 2 iuveni diebus paucis erunt mansueti et ad -andum proni (*ibid. imitando veteranum facilius -atur tiro iuencus. COLVM. 6, 2, 1 PORPH. Hor. sat. 2, 6, 12 ANTH. 439, 1 MENOL. Colotvall. [Corp. I² p. 280/281] Mai. cf. PHAEDR. app. 10, 10*). rust. 2, 6, 4 pullos asinorum ad eas res, ad quas quisque eos vult habere

in usu (*cf. Ov. am. 2, 7, 16 asellus assiduo -tus verbere*). 2, 7, 13 eculum (LVCL. 1042 frenis v. l. 11. 20 al. CIC. phil. frg. V 85 v. p. 1942, 35. VERG. georg. 3, 89 v. l. 14. 3, 206 corpus crescere equis iam -tis sinito: namque ante -andum ingentis tollent animos. LIV. 24, 20, 16 equorum greges maxime abacti, e quibus ad quattuor milia -anda equitibus divisa [FLOR. epit. 3, 20, 7]. SEN. clem. 1, 16, 4 equum non crebris verberibus exteret -andi peritus magister. CVRT. 4, 9, 4. COLVM. 6, 29, 4 ad usum domesticum. STAT. Theb. 10, 232 molle -andi ferre iugum... boni sc. equi. APVL. flor. 6 p. 21. COMM. instr. 1, 34, 3 invita -atur utilis [*i. ad usum*] equa. SCHOL. Hor. carm. 3, 11, 9. AVG. util. ieium. 3 equum fame -res, quem freno non posses. *cf. supra l. 2. VLP. dig. 7, 8, 12, 4 equitii... legato usu videndum, ne et -are possit heres*). CIC. rep. 2, 67 beluam (AVG. divers. quaest. 13). off. 2, 14 bestias (AVG. nat. et grat. 16). VERG. georg. 3, 89 -tus Pollucis habenis Cyllarus. 3, 164 vitulos hortare viamque insiste -andi. Ov. ars 2, 183 obsequium tigrisque (MANIL. 5, 707 paci) -at Numidasque leones (PLIN. nat. 1, 8, 21). PHAEDR. 3 prol. 58 feras (STAT. silv. 3, 3, 74 ferarum corda. PLIN. paneg. 81, 3 -tas fractasque claustris feras. FIRM. math. 8, 16, 1 AVG. nat. et grat. 16). SEN. Phaedr. 1003 ora sonipedum frenis -ta. Herc. f. 802 -tus Cerberus infregit minas. dial. 2, 12, 3 pecora verbere (AVG. civ. 5, 7 p. 199 D). COLVM. 6, 2, 9 ratio -andi. 6, 2, 15 -andis... bubus (PETRON. 53, 2 PALLAD. 4, 12 tit. 4, 12, 1. 4. 7). LIV. 30, 37, 4 elephantos (PLIN. nat. 6, 66. 8, 25 fame. 8, 27 -antur rabidi fame et verberibus. 1, 8, 9. VLP. reg. 19, 1 collo dorsove; *cf. IVST. 15, 4, 19 veluti -ta mansuetudine elephantus... eum [Sandrocottum] tergo excepit*). STAT. Theb. 2, 31 lumina Cerberi somno. 4, 242 bellis armenta. MART. 1, 104, 5 frenis... -antur ursi. 13, 96 cervus -tus... capistro. GAIUS inst. 2, 15 animalia (2, 16 animalia... collo dorsove. PAPIN. frg. Vat. 259 pecora collo vel dorso. VLP. reg. 19, 1 quadrupedes dorso collove. *ibid. elephantos et camelos dorso collove*). ITALIA iud. 14, 18 (Lugd.) vaccam (κατὰ δαμάσσειν). VVLG. lac. 3, 7 (*cf. p. 1943, 58*) omnis natura bestiarum et volucrum serpentium et ceterorum -antur et -ta sunt (δαμάσσειν καὶ δεδάσσειν) a natura humana. CLAVD. 8, 561 Aurorae nuntius Aethon... -atur Lucifero. AVG. civ. 22, 24 p. 612 D. capiendis occidendis -andis irrationabilibus animantibus. MACR. Sat. 3, 5, 5 hostiae iniuges, quae numquam -tae aut iugo subditae sunt. subi. res incorporea: VERG. georg. 3, 539 non lupo insidias explorat ovilia circum nec gregibus nocturnus obambulat: acrior illum cura -at. Ov. ars 2, 183 obsequium v. supra l. 16. part. perf. pass. domitus, -a, -um fere adiectivum, i. q. *mansuefactus, mansuetus, mollis, tranquillus*: PLAVT. Persa 259 -os boves ut... mercarer (265 CATO agr. 149, 2 VARRO rust. 2 praef. 4. 2, 5, 10 LIV. 22, 16, 7 -os indomitosque. 36, 37, 2 VAL. MAX. 8, 1 damn. 8 COLVM. 6, 2, 9 al.). TRUC. 319 vidi equum ex indomito -um, [*i. ex comi, v. app. crit.*] fieri atque alias beluas (VARRO rust. 2, 10, 11 equas. Ov. trist. 4, 6, 24. CVRT. 10, 1, 24 equorum -i greges. PLIN. nat. 10, 181 COMM. instr. 1, 34, 4 [*opp. ferox*]; *cf. TIB. 1, 3, 42 non -o frenos ore momordit equus*). CIC. Arat. frg. 20 iuencum. nat. deor. 2, 161 beluis -is et condocfactis, ut elephantis. SALL. lug. 75, 4 pecoris (CALL. dig. 47, 14, 3, 1 PELAGON. 1. nota *ibid.* domesticis pecoribus, id est -is et freno assuetis). Ov. rem. 171 tauros. met. 14, 538 leonibus (Ivv. 7, 77; *cf. Ov. met. 10, 704 dente premunt -o Cybeleia frena leones*). LIV. 30, 37, 4 elephantos, quos haberent -os (*cf. supra l. 23. PLIN. nat. 8, 24. et 27*). CVRT. 9, 8, 2 leones... et tigres, utrumque animal ad mansuetudinem -um. COLVM. 1, 6, 4 armentis (VEG. mulom. 4, 3, 5 aut integris armentis aut omnibus -is. nota: 1, 18, 1 animalia armentiva vel -a). PLIN. nat. 10, 101 perdices (*opp. feros*). GAIUS inst. 2, 15 animalia. MARCELL. chron. II p. 83, 448, 2 tigrim. LEX Sal. 3 add 2 vacca.

B *homines: fere i. q. mansuefacere, iugo, imperio assuefacere sim.*: 1 ipsos: PLAVT. Trin. 829 divites damnare atque -are Neptunum. LVCL. 1042 an<ne> ego te (*sc. mulierem*) vacuum atque animosam Thessalam (*i. equam Thessalam*) ut indomitam frenis subigamque -emque? PVBLIL. L10 libido cunctos etiam sub vultu -at. LVCR. 5, 1050 cogere... pluris unus victosque -are non poterat, rerum ut perdiscere nomina vellent. HOR. carm. 1, 27, 14 quae te cumque -at Venus, non erubescendis adurit ignibus. TIB. 1, 9, 27 deus somno -tos emittere vocem iussit. PROP. 1, 1, 15 potuit -isse puellam Milanion. 1, 9, 6 iuvenes... puella. 2, 4, 6 primo iuvenes trepidant in amore ferores, dehinc -iti post haec aequa et iniqua ferunt. 2, 34^b, 50 nec tu tam duos per te patieris amores: trux tamen a nobis ante -andus eris. Ov. met. 5, 370 (*ad Cupidinem*) tu superos ipsumque Iovem, tu numina ponti victa -as ipsumque, regit qui numina ponti (SEN. Herc. O. 558). fast. 1, 374 Proteus -tus vinclis in sua membra redit. LIV. 2, 58, 6 nec ulla vi -ari poterat exercitus (*ab imperatore*). 3, 69, 4 consules... acerbe tuendo iura ordinis asperiores -ando multitudinem fecisse. SEN. Ag. 959 (*ad Electram*) animos viriles... geris; sed agere -ta feminam disces malo (Oed. 518 [*ad Creontem*] malo -tus gravi quid arma possint regis irati scies. Tro. 350 audacem malo poteram -are. OCTAVIA 839 malis -anda est turba). Ag. 1000 inquietam virginem carcer -et. Herc. f. 749 impios supplicia vinclis saeva perpetuis -ant. 774 navitam Charonem conto -at Hercules. Herc. O. 1407 Herculem solus furor -at. Phaedr. 439 (*ad Hippolytum*) te ipse

[Bannier]

poenis gravibus infestus -as. PHOEN. 307 (*Oedipus ad Antigonen*) quid prece indomitum -as? ASCON. CORN. p. 59 St. plebem ex Manilianae offensione victam et -tam. LVCAN. 4, 337 iam -ti cessere duces. 5, 193. -ta iam virgine (*Sibylla*). PETRON. 74, 14 curabo, -ata sit Cassandra caligaria (v. Friedl. ad l.). SIL. 13, 611 -at hunc... Megaera flagello. IUV. 6, 235 *socrus* custodes *filiae*... aere -at. 10, 109 ad sua qui -tos deduxit flagra Quirites. COMM. apol. 710 *homicidas* dominus numquam potuit -are monendo. instr. 1, 34, 8 (*ad hominem*) tu te ipse -a sapiens (VITAE patr. 5, 4, 26 in cella... se cruciatus -at [*gr. ἐκαστὸν δαμάσσειν*]. cf. 3, 53). IREN. 1, 29, 3 (v. supra p. 1943, 60) Adamantem vocant, quoniam neque ipse -atus est, neque ii, ex quibus erat. CLAUD. carm. min. 15, 1 paupertas me saeva -at dirusque Cupido. AVG. civ. 22, 22 p. 605 D. ne crescat indomitus *filium* -arique iam durus aut vix possit aut nec possit. util. ieiun. 5 filium tuum -as, ut tibi oboediat. in psalm 54, 12 *Christus* -uit orbem non ferro, sed ligno. MART. CAP. 5, 427 *Rhetorica* senatum rostra iudicia -uisse... ferebatur. DRAC. laud. dei 2, 500 terrore... potius quam clade profanos. 3, 154 *adversarium* responsa. 3, 598 tormenta -ant me. PALLAD. hist. mon. I 25 p. 311* *Euagrium* longa aegritudine *deus*. II 13 p. 367* *presbyter* virginem... volens flexam -are ad revelationem avaritiae.

2 *hominum membra, corporis partes* (cf. ventrem p. 1947, 27), *corpus* (nota in c. acc. eadem hac linea): PLAUT. Amph. 324 *pugnos* si in me exercituru's, quaeso in parietem ut primum -es. MIL. 564 oculos et manus v. infra l. 69. LVCAN. 6, 804 membra (-ans *Marullus*, domnus *codd.*). AVG. serm. 13, 1, 1 corpus (*syn. castigare*). BAVDON. 8 *Radegundis* cinere et cilicio... membra -vit. nota de crinibus: STAT. Ach. 1, 328 certo -at ordine crines *Achilles* (SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 43 manus... -et hispidos capillos).

3 *animum, mentem, affectus, alia incorporalia*: PLAUT. Cas. 252 *animum* (SEN. Phaedr. 413 *rigentem*. Tro. 419 epist. 14, 6). PUBLIL. N 46 nihil non aut lenit aut -at diuturnitas. VERG. Aen. 6, 80 fera corda (Ov. epist. 4, 156 dura. SIL. 7, 124 exultantia. 11, 387 luxu corda importuna. DRAC. satisf. 210). HOR. carm. 2, 2, 9 avidum... spiritum. epist. 2, 1, 12 invidiam supremo fine -ari (SCHOL. morte compesci). TIB. 1, 5, 6 horrida verba (FVLG. Virg. cont. p. 101, 11 v. p. 1948, 45). Ov. am. 3, 11, 5 -itum pedibus calcamus amorem. ars 2, 656 ferre novae nares taurorum terga (*i. corii odorem*) recusant: assiduo -tas nares tempore fallit odor. LIV. 30, 14, 7 *voluptates* temperantia sua frenavit ac -uit (POMER. 3, 20, 3). MANIL. 1, 327 -uit... infernas carmine leges *Orpheus*. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 insolentiam v. p. 1947, 37. SEN. Herc. O. 276 *flammas pectoris*. 1374 aerumnas (Phoen. 78). 1388 mentem... clamor (HIER. epist. 45, 3, 2 quae *matrona* meam posset -are [edom- var. lect.] mentem). Med. 506 ira concitum pectus (Oed. 928 scelestum pectus... igne vel saxo). dial. 4, 15, 2 nisi cito -ta sunt, quae fortitudini apta erant, audaciae temeritatisque consuescunt. nat. 3 praef. 10 qua maior nulla victoria est, vitia -uisse (AVG. contin. 14, 32). epist. 66, 44 *bonum* violentiam. 85, 41 sapiens artifex est -andi mala: dolor, egestas, ignominia... cum ad hunc pervenere, mansueta sunt (AVG. civ. 5, 13 p. 217 D.). 89, 18 soluta constringe, contumacia -a. PLIN. nat. 32, 2 *echenais* infrenat impetus et -at mundi rabiem. 37, 144 *gemma androdamas dicta*, quod impetus hominum et iracundias -et. SIL. 1, 533 mente adversa. 3, 575 labores. 13, 845 delicta (CLAUD. 17, 222). STAT. Theb. 2, 84 *Bistones* lacte novo... furorem (*P. cruorem cett. codd.*, v. p. 1946, 38). 2, 178 fortunam virtute. silv. 2, 1, 15 aegrum... dolorem libertate. 2, 2, 125 pectore magno spemque metumque. VVLG. Iac. 3, 8 linguam (*ἀκούσαι*. AVG. serm. 55, 1 nat. et grat. 16). RVFIN. hist. mon. 20 p. 443^a naturalem humorem per multam ieiuniorum abstinentiam et frequentes orationes. PRVD. cath. 3, 152 omnia virgo *Maria* venena serpentis diaboli -at. CLAUD. 1, 39 virtutibus... fortunam. AVG. contin. 7 concupiscentias (nupt. et concup. 2, 35, 59). serm. 13, 1 corpus. util. ieiun. 5 carnem (serm. 169, 1, 1 NOVAT. p. 70^c sanguinem et carnem). PALLAD. hist. mon. I 32 p. 318^a passionibus -tis. ISID. reg. monach. 3, 4 -andarum libidinum.

nota: STAT. Theb. 9, 210 *equus Tydei* unam... manum (*sc. Tydei*) -tis expertus ab annis (*fere i. q. annis domiturae*).

acc. part. perf. pass. c. habere (v. etiam p. 1944, 54 et 1947, 7): PLAUT. Mil. 564 hominem servum suos -tos habere oportet oculos et manus orationemque. CIC. de orat. 1, 194 auctoritate nutuque legum -tas habere libidines. APVL. Plat. 2, 5 ratio... appetitus et iracundias semper -tas et in frenis habet

II *i. q. ad obsequium v. usum redigere, utile reddere*:

A *res corporeas varias*: VERG. georg. 1, 169 magna vi flexa -atur in burim... ulmus. 2, 62 omnes arbores cogendae in sulcum ac multa mercede -andae. AETNA 521 *aes* igni (cf. l. 80. 82. p. 1941, 1 al.) cum -tum est (PLIN. nat. 34, 97 *aeris collectanei*, hoc est ex usu coempti, attritu -ti et consuetudine nitoris veluti mansuefacti. STAT. Ach. 1, 413 aera -at Temese). HOR. carm. 1, 20, 9 prelo -tam Caleno... uvam. SEN. nat. 4, 13, 7 igne multo... hiemem PLIN. nat. 16, 171 multa -andae exercitatione et canere tibiae ipsae edocendae (educendae *codd.*). 20, 5 si quis recentiore elaterio uti velit, pastillos in novo fictili igni lento in aceto -et. 31, 58 in anfractu omni collis quinarum fistulam fieri, ubi -etur impetus aquae. 36, 170 lapidem

-tum tempestatibus. 36, 200 igni ferrum (AMM. 22, 8, 21. ISID. orig. 19, 6, 2). VAL. FL. 6, 360 *famuli* tractu... vicissim taurea terga -ant. 8, 72 (*Medea ad Somnum*) freta saepe tuo -ui (*i. consopivi, aliter p. 1947, 63*),... nubila cornu fulminaque et toto quicquid micat aethere. HOMER. 858 ignibus aurum. STAT. silv. 2, 2, 31 *porticus* longo... -at saxa... dorso. ANTH. 150, 3 pictor varios -ans colores. SOL. 50, 2 *Seres* lanuginis... subtilitatem umore -ant ad obsequium. 52, 56 (59) *adamantes* nec ferro vincuntur nec igni -antur. nota: PLIN. nat. 8, 158 *equum* Antiochi ab interfectore domini ascensum indignatione accensum -tis frenis (*i. ut videtur, ad ipsius obsequium arreptis*, v. vol. VI p. 1293, 8. 1295, 33), ne regi posset, praecipitem in abrupta isse. CORP. III 737 (*de obelisco erecto*) difficilis quondam... ter denis sic victus ego -tusque diebus... superas elatus ad auras.

15 *dubitandum de* TER. MAVR. 301 pro statu rerum -are (*an -ando efficere?* dolare Bücheler, v. A. Werth, de Terentiani serm. et act. p. 303 adn. 1) lineam fandi parem.

B *agrum, terram* (*aliter p. 1947, 35. 67 al.*), *arva* fere *i. q. colere; in agrum vertere aliquid*: VERG. georg. 2, 114 extremis -tum cultoribus orbem. Aen. 9, 605 iuventus... rastris terram -at. AETNA 10 -tis... arvis (AVIEN. orb. terr. 149. 392). LVCAN. 2, 430 -tus... Sabello vomere *Appenninus*. 9, 527 fons -tas unda connectit harenas. SIL. 8, 369 rastris... -ant Aequecula rura (STAT. Theb. 4, 123 Epidauria. ANTH. 415, 55). STAT. Theb. 7, 333 qui... sulco Peteona -ant. silv. 2, 2, 56 ubi nunc nemora... cernis, hic nec terra fuit: -uit possessor. 3, 1, 168 rigidas rupes infecundaeque... naturae deserta. MART. 4, 64, 33 ligone Tibur vel Praeneste -ate. IUV. 11, 89 -to referens a monte ligonem. TERT. anim. 30 silvas arva -uerunt. DRAC. laud. dei 1, 449 vomere non tellus, non rastris iussa -ari. RVRIC. epist. 1, 4 p. 357 rebellionem glaebarum... repetita saepius impressione vomeris -at strenuitas cultoris.

C *cibos potusque*: VERG. georg. 4, 102 *mella* durum Bacchi -tura saporem (MACR. Sat. 3, 11, 10 mite vinum dixit Vergilius, ut alibi ait -tum). Ov. met. 8, 650 sectam partem suis... -at ferventibus undis *Philemon*. PLIN. nat. 12, 134 *lacrima abietis* in unguenta additur ad -andum oleum. 18, 128 durant... ad alia (*sc. rapa deinceps futura*) rapa sinapis acrimonia -ta. STAT. Theb. 2, 84 var. lect. cruorem v. p. 1945, 55. MART. 13, 33, 2 commendat gratia duplex nos *sc. caseos Trebulanos*, sive... flamma sive -amur aqua. SER. SAMM. 297 ovum -tum ferventibus undis. 416 arida ficus... fervente -atur aceto. 592 puleium... -tum ferventibus undis. NEMES. cyn. 216 castorea.

D *corporis partes, fere i. q. cingere, circumdare*: DRAC. laud. dei 3, 680 obsessam... -ant densata repagula linguam.

III *i. q. hostilia superare, vincere, coercere, superatos frenare, regere* (nota ablativos additos velut ferro, igni, armis, bello, sim.): *in universum*: SALL. Catil. 7, 5 talibus viris non labor insolitus, non locus ullus asper aut arduus erat, non armatus hostis formidulosus: virtus omnia -uerat [SEN. Herc. f. 435 virtutis est -are, quae cuncti pavent]. cf. l. 71. SEN. Herc. O. 1612 -ta omnia [*sc. ab Hercule*]. SIL. 15, 78 cuncta -antem Amphitryoniadem. cf. l. 71 et p. 1947, 5. A homines: 1 *generatim* significatos: ENN. ann. 292 hostes vino (cf. l. 77 et 83) -iti (Ov. met. 15, 569 fast. 1, 336. Pont. 4, 10, 78 hostes ferro clavaque -andi. EPICED. Drusi 338. LIV. 7, 25, 13 prohibendo populationibus... satis -ari... hostem. 8, 26, 7 satis... obsidione -tos. CALP. ecl. 1, 56 PLIN. paneg. 56, 8 FLOR. epit. 3, 2, 6. 3, 4, 7 AVG. civ. 5, 24 p. 236 D. nota: VERG. mil. 3, 26 aut inopia aut superventibus aut terrore melius est hostem -are quam proelio). CIC. Font. 12 *Gallia* constat ex eis generibus hominum et civitatum, qui... modo bello -ti, modo triumphis ac monumentis notati sunt. Sest. 67 *Pompeius*, qui sceleratissimos civis, qui acerrimos hostis, qui maximas nationes, qui reges, qui gentis feras..., qui praedonum... manum, qui etiam servitia virtute victoriaque -uisset. prov. 5 -tis... gentibus finitimis (31. Marcell. 8 immanitate barbaras eqs. Ov. fast. 3, 720. LIV. 3, 28, 10 ut exprimatur... confessio subactam -tamque esse gentem, sub iugum abituros. 21, 5, 3. 7. 43, 4, 5 sine sanguine ferocissimam gentem. MANIL. 1, 43 feras. 4, 803. *passim*, cf. l. 62 et p. 1947, 5). prov. 19 -tae sunt a Caesare maximae nationes (33 bis. PANEG. 6 [7], 4, 4 victoriis cf. supra l. 63). 70 SALL. Catil. 10, 1 reges magni bello -ti. 36, 4 cui cum ad occasum ab ortu solis omnia (cf. l. 47) -ta armis parerent. VERG. Aen. 2, 198 captique dolis lacrimisque... quos neque Tydides nec... Achilles, non anni -vere decem, non mille carinae. Ov. met. 1, 312 quibus unda pepercit, illos longa -ant... ieiunia. fast. 5, 558. LIV. 2, 34, 11 malo -tos *plebeios*... cultores agrorum fore (2, 54, 10 malo -andam tribuniciam potestatem. cf. p. 1947, 9). VELL. 2, 108, 2 finitimos... bello. SEN. epist. 83, 22 ebrietas invictos acie mero (cf. supra l. 53) -uit. VAL. FL. 3, 539 haec per loca Bacchus... cum -tas acies... duce ret. TAC. ann. 14, 29 -itis perduellibus. CARM. epigr. 281 -ito virtute rebelli. AVG. civ. 4, 6 p. 153 D. -tis... proximis.

2 *speciatim* significatos: a gentes sim.: CIC. prov. 32 *Allobroges* (LIV. perioch. 103). SALL. hist. 3, 1 recens -tos Isauros (LIV. perioch. 93 cf. p. 1947, 4) Pisidasque. VERG. georg. 2, 456 *Bacchus* (*i. vinum*, cf. l. 78) Centauros leto -uit. HOR. carm. 1, 12, 54 Parthos... [Banner]

iusto -tos triumpho (cf. PROP. 4, 3, 67 -itis Parthae telluris alumnis). 2, 12, 6 -itos... Herculea manu Telluris iuvenes. 3, 8, 22 Cantaber sera -itus catena. Ov. met. 12, 541 nubigenas. 15, 752 Britannos. fast. 1, 594 Isauras aut Cretum... opes. trist. 2, 333 -tos Iovis igne Gigantes. R. gest. Aug. 5, 27 gentem Armeniorum. Liv. 1, 38, 4 omne nomen Latinum. 7, 32, 9 quia omnia circa se... Sabinos Etruriam Latinos... -ta armis habeat. 9, 15, 3 fame (SEN. dial. 5, 22, 4 VIR. ill. 85, 2) -ti Samnites (10, 6, 2 multorum armorum cladibus [CVRT. 4, 1, 5 belli cladibus. FLOR. epit. 3, 6, 6]). 36, 9, 14 Pheraei malo -ti (cf. p. 1946, 74). 38, 37, 4 Gallis -tis. 41, 26, 1 Celtiberi bello -ti. 43, 18, 2 Dardanios recens -uisset bellum. 43, 18, 3 proximos Illyriorum (cf. Liv. perioch. 20). ELOG. 15 (Corp. I² 1 p. 194) 5 Liguribus -tis (Liv. perioch. 60). POMP. TROG. Iust. 38, 6, 3 Antiochum et Gallos... et... regem Persen. VELL. 2, 117, 3 qui (Germani) gladiis -ari non poterant, posse iure mulceri. SEN. Oed. 478. MART. 6, 76, 5 grande iugum -ta Dacus cervice recepit. *al.* *b singulos:* CATVLL. 64, 110 -ito... prostravit corpore Theseus Minotaurum. HOR. carm. 3, 4, 72 Orion... virginea -tus sagitta. Ov. met. 8, 171 monstrum Minotaurum tertia sors annis -uit repetita novenis. 9, 98 Acheloum ablatis -uit iactura decoris. 9, 183 Busirin. 12, 164 -ito... Cycno. 13, 172 Telephon hasta pugnans. Ib. 487. SEN. Herc. f. 51 Dite -to spolia iactantem Herculem. Herc. O. 1184 -uisset meas (Herculis) vires Amazon. 1451 Amazonium malum. Thy. 364 rex est, quem non lancea militis, non strictus -uit chalybs. Tro. 682 MART. 9, 101, 4 VVLG. Marc. 5, 4 (δαμάσαι). DRAC. laud. dei 3, 492 quem (Holofernen) non bella -ant, -uit promissa voluptas. *membra (paulo aliter p. 1945, 22):* Liv. 2, 32, 10 (in fabula) dum membra ventrem fame -are vellent. *i. q. vincere:* CALP. ecl. 3, 72 licet illae (manus furis) vimine torto, seu licet et lenta post tergum vite -entur.

3 significatos terrarum vel urbium vel rerum terrestrium nominibus: VERG. georg. 3, 30 urbes Asiae (cf. CVRT. 9, 1, 23 urbes). Aen. 9, 83 (Berecynthia ad Iovem) da, nate, petenti, quod tua... parens -to te poscit Olympo. HOR. epod. 16, 7 nec... Romam caerulea -uit Germania pube. carm. 4, 8, 18 -ta... Africa (FLOR. epit. 2, 9, 2 EVTR. 4, 4). Ov. am. 1, 2, 47 -ta... Gangetide terra (met. 15, 877 CVRT. 6, 3, 5 Ps. PROSP. prom. 2, 34, 1). epist. 2, 71 -tae bello Thebae (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 effrenatam Thebarum insolentiam). ars 1, 177 -to... orbi (3, 114 trist. 3, 7, 52 fast. 4, 861 EPICED. Drusi 381. VELL. 2, 53, 3 terrarum orbem. VIR. ill. 79, 4 reliquam orbis partem). trist. 2, 225 Pannonia... ora -anda. Pont. 4, 16, 19 -tam... ab Hercule Troiam. Liv. 7, 32, 9 Etruriam v. supra l. 6. 26, 22, 13 Sicilia -ta (FLOR. epit. 2, 19, 2). 28, 39, 14 Hispaniam... -tam armis (FLOR. epit. 2, 19, 2). 42, 52, 14 Europa omni -ta. SEN. Herc. f. 888 quodcumque alluitur solum... Tethyos ambitu, Alcidae -uit labor. CVRT. 3, 10, 7 -tae... nuper Boeotiae. 7, 9, 17 Asiam (FLOR. epit. 3, 5, 31 Asia... Pompeianis -ta vel oppressa signis). VAL. FL. 2, 423 -tis... Colchidos oris. STAT. silv. 1, 1, 81 montem (v. p. 1948, 15)... Marte. MART. 2, 2, 3 -ito... Rheno. 7, 7, 4 regna perfidae gentis. TAC. Agr. 10 incognitas... insulas. SVET. Aug. 21, 1 partim ductu partim auspiciis suis Cantabram (81, 1), Aquitaniam, Pannoniam, Delmatiam cum Illyrico omni eqs. FLOR. epit. 2, 1, 1. 2, 19, 2. 3, 10, 25 castellis ingentique lorica circumdatam Gergoviam... fame -uit. PANEG. 11 (3), 4, 5 IVST. 2, 5, 12. 33, 1, 1 AMM. 15, 12, 5.

B bestias (Minotaurum v. l. 17 et 19): Ov. met. 7, 374 Phyllus... volucresque ferumque leonem tradiderat -tos. 9, 74 (Hercules loquitur) echidnam Lernaem crescentem... malo -ui -tamque reclusi (sic Merkel, redussi Madvig, reduxi codd.). GRAT. 257 thoes... leones et subiere astu et parvis -uere lacertis. 330 unum magistrum spectet silvas -tura iuventus canum. SEN. Ag. 835 morte fecundam -uit draconem Hercules. Herc. f. 33 quidquid pontus aut aer tulit terribile dirum pestilens atrox ferum fractum atque -tum est. Herc. O. 752 feras. VAL. FL. 8, 66 -tum... anguem.

C mare (terras l. 64/65), flumina, ventos, montes: mare (paulo aliter p. 1946, 3): PROP. 2, 26^b, 52 hic deus (Boreas) et terras et maria alta -at. SEN. Med. 2 -turam freta... ratem. Phaedr. 307 pectore adverso -uit profundum Iuppiter taurus. VAL. FL. 1, 75 siqua operis tanti -to consurgere ponto fama queat. 1, 600 Graia... iuventus... ingenti gaudens -at aequora velo. 5, 299 nil -tis actum Symplegados undis. SIL. 14, 480 Oiliades... surgentes -uit fluctus ardentibus ulnis. SVET. Claud. 17, 3 traieci et quasi -iti Oceani. CLAUD. rapt. Pros. 1 praef. 12 nauta... Aegaeas hiemes Ioniumque -at. *flumina:* Liv. 21, 30, 5 Rhodanum, tantum annem... -ita... fluminis vi traieci (PLIN. nat. 5, 54 Nilus lenis et confractis aquis -ta... violentia. 36, 1 montes natura sibi fecerat... ad fluminum impetus -andos). *ventos:* VAL. FL. 1, 594 in monte Aeoliae chalybs (i. claustra ferrea) iterataque muris saxa -ant Euros. *montes:* SIL. 3, 499 Hannibalem magna vi saxa -antem. 6, 704 Alpes... -tas (15, 504).

D res varias: *1 corporeas:* LVCR. 2, 1143 nec tuditantia rem cessant extrinsecus ullam corpora conficere et plagis infesta -are. AETNA 185 pars rupium igni (cf. p. 1945, 76) -tae, pars ignes ferre coactae. 278 torquentur flamma terrae (cf. supra l. 64) ferroque -antur, dum sese pretio redimant. 470 pars lapidum -ta (sc. igni, velut

ab hoste impetum faciente). PLIN. nat. 35, 174 sulphure plurima -antur. SIL. 8, 499 tactu... Aetiae prolem -are venena. STAT. Theb. 4, 837 cunctis insuete -ari solibus... largitor... undae, Langia fons: VVLG. Dan. 2, 40 ferrum comminuit et -at (δαμάσαι) omnia (FILASTR. 156, 5 ISID. orig. 19, 6, 2). DRAC. laud. dei 1, 192 non glacies... -at fructus horti. *2 incorporeas:* MORET. 82 caepa... sectique famem -at area porri (SEN. dial. 9, 9, 2 cibus famem -at; cf. SIL. 15, 110 frigusque famemque. MART. 2, 53, 4 Veientana tuam si -at uva sitim). SEN. nat. 2, 59, 4 hoc (sc. corpus ab animo resolvi) nulla diligentia evitat, nulla felicitas -at (R. donat. rell.). PLIN. nat. 17, 51 (de urina hominum in stercoratione adhibita) plus... mali -andum est, cum ad virus illud vini homo (i. virus corporis humani) accesserit. SIL. 1, 436 Mars bella cornipedum afflatu -at et stridoribus axis (MEROB. poet. 163 CORIPP. Ioh. 1, 127. 4, 273. 7, 271; cf. STAT. silv. 1, 1, 81 tu bella Iovis, tu proelia Rheni, tu civile nefas, tu tardum in foedera montem [i. Dacos, v. p. 1947, 17] longo Marte -as. CLAUD. 5, 389 civile nefas). PANEG. 10 (4), 25, 7 furorem Ruricii mors -uit. 10 (4), 31, 3 scelus. CYPR. hab. virg. 5 p. 191, 16 vincendi corporis ac -andi... certatio. CLAUD. carm. min. 32, 4 (ad Christum) tu nostrae -uisti crimina vitae (INSCR. christ. Rossi II p. 110, 63, 21). AVG. in epist. Ioh. 8, 7 superbia Aegyptiorum... -ta est de ranis et muscis. EPIST. pontif. 670 (a. 492/6) Thiel Gelas. tract. 3, 34 non divinitate Christi labore -ata.

syn. et con. ad IA: -are: capere (AVG. civ. 22, 24 p. 613 D.), fort. cicurare (NIGID. frg. p. 1899, 79), coercere (CIC. rep. 2, 67), frangere claustris (PLIN. paneg. 81, 3), frenare (CIC. rep. 2, 67), mansuefacere (AVG. div. quaest. 13), iugo subdere (MACR. Sat. 3, 5, 5), subigere (LVCR. 1042 FRONTO p. 220, 18 N.), tueri (CIC. off. 2, 14), venari (PLIN. nat. 6, 66). -itus: armentivus (VEG. mulom. 1, 18, 1), freno assuetus (PELAGON. 1), condocfactus (CIC. nat. deor. 2, 161), integer (VEG. mulom. 4, 3, 5), mansuetus (AVG. div. quaest. 36, 1), manu vincus (CIC. Arat. frg. 20). *ad IB:* castigare (AVG. serm. 13, 1, 1), cogere (LVCR. 5, 1050), damnare (PLAUT. Trin. 829), frenare (Liv. 30, 14, 7 POMER. 3, 20, 3), lenire (PUBLIL. N 46), minuere (AVG. contin. 14, 32), subigere (LVCR. 1042 SEN. epist. 14, 6), superare (RVFIN. hist. mon. 20 p. 443^A), vincere (ASCON. in Corn. p. 59 St.). *ad IIIA:* capere (FLOR. epit. 2, 20, 6), compellere (CIC. prov. 33), conterere (CIC. prov. 33), frangere (CIC. prov. 33), subigere (Liv. 3, 28, 10 FLOR. epit. 1, 16, 8. 2, 1, 1 AVG. civ. 4, 7 p. 153 D.), opprimere (FLOR. epit. 3, 5, 31), suppressere (CORP. XIII 8502), opp. vincere (FLOR. epit. 4, 12, 30). *ad IIIB:* frangere (SEN. Herc. f. 33). cf. ad IIIA et IIIB: CHAR. gramm. p. 417, 57 coacti subacti devicti -ti 423, 5 -uit contudit fregit eqs. 442, 31 *ad IIID:* conficere (LVCR. 2, 1143). vincere (CYPR. hab. virg. 5 p. 191, 16).

nota verbum -andi cum similiter incipientibus dominandi et damnandi copulatum: PLAUT. Trin. 829. FVLG. Virg. cont. p. 101, 11 Radamantum... quasi tarematadamonta (v. Helm ad l.), id est verbum -antem (v. p. 1945, 36)...; ergo qui verborum impetum dominari scit, hic superbiae et damnator est et contemptor.

derivata: domitare, 1. domitio, domitor (-ator?), domitura, domitus subst. *composita:* con-, de-, e-, per-, prae-, sub-domare; in-, redomitus.

Bannier. ?(domor) -atus sum si recte conicitur PLAUT. Men. 105 (v. p. 1943, 69), a domus; cf. rurari et 1. domator.

domucella v. infra l. 81. domucula v. infra l. 82.

domu(m)itio (domitio v. l. 60. 64. 74). -ōnis f. [a domum ire. Th.]. GLOSS. reditus ad propriam domum: PACVV. trag. 173 solus Danaus hic domum itionem (domutionem codd. plerique Noni p. 96, 1 ut in lem-mate [cf. Birt, Glotta 15 p. 121], domitionem P, Luc. Müller [de re metr. 2 p. 534]) dedit. LVCR. 607 (= TRAG. inc. 27) domu(m) itionis cupidi. ACC. trag. 173 ab domuitione[m] (sic codd. Noni p. 357) arcere... obsceno omine. RHET. Her. 3, 21, 34 (= TRAG. inc. 26, versus ficticius, ut videtur) iam domum itionem (domi-utionem codd. fere, domitionem propter lusum cum Domitium Luc. Müller, cf. Skutsch, Kl. Schr. p. 135 adn. 2) reges Atridae parant (APVL. met. 3, 19 domuitionem paro. 4, 35. 10, 18 FVLG. serm. ant. 3 p. 112, 10. 36 p. 121, 12. cf. APVL. met. 11, 24 comparo). CIC. div. 1, 68 Rhodiorum classi propinquum reditum ac domum itionem dari (ex poetico sermone, ut vid., cf. Landgraf, Archiv 10, 402). APVL. met. 1, 7 peregrinationis diuturnae et domuitionis (sic codd. ut semper) anxiae. 2, 31 -em capesso. ITIN. Alex. 26 qui... qua via tutior fugientibus, competunt domuitionem (sic Guelf., deminationem Ambr.). DICTYS 1, 20 Vlixes... -em (domimentionem codd.) confir-mans. GLOSS. domuitionem: ἐνάνοδος. domuitionem. domus reditum (cf. supra l. 57). cf. domum reditio (reditus), domum repetitio s. v. domus p. 1960, 81. 1976, 19sq.

domu(n)cella, -ae f. a domuncula diminutive. ITIN. [Silv.] 36, 5 ite interim nunc unusquisque ad domuncellas vestras (nota demi-nutivum in allocutione, cf. 37, 1 domibus, et v. Havers, Ztschr. f. vergl. Sprachf. 45, 369). suppressa n: PAPYR. Marini 112 (aet. incert.) in integro domucelle et <h>orticelli.

domu(n)cula, -ae f. [a domus diminutive. Th.]. domuc-: p. 1949, 7. de formatione v. Indog. Forsch. 38, 177¹; ibid. de domuscula (p. 1988, 30). BEDA gramm. VII 270, 9 -a conclavium domus (item GLOSS. et [Hofmann])

VIRG. gramm. p. 40, 11; cf. l. 7), domicilium, nidum avis. GLOSS. *oikidion*. *oikisikos*. domus diminutive. V 163, 36 aedicula: -a. 380, 22 praetoriola: -a in nave. NOT. Tir. 47, 60. VITR. 6, 7, 4 dextra ac sinistra *andronitidum* -ae constituuntur habentes proprias ianuas eqs. (postea hospitalia). VAL. MAX. 4, 4, 8 XVI eodem tempore Aeli fuerunt, quibus una -a erat. PAPYR. Zeitschr. f. Rechtsgesch. Rom. Abt. 45 (1925) 568 (a. 131 p. Chr.) domuculas. VLP. dig. 47, 12, 3, 11 si... non habitet, sed -am (domumculam F) ibi (in sepulcro) habeat servus. SYMM. epist. 5, 66, 2 Ampelius... -am Romae... mercatus est. VVLG. III reg. 7, 8 -a (*oikos*), in qua sedebatur ad iudicandum, erat in media portico. IV reg. 23, 7 texebant quasi -as luci (ex hebr.; i. *tentoria*? cf. Kautzsch ad l.) LIB. pontif. p. 58, 21 in civitate Anthiocia: domus Datiani... -a (domuncula C³) in Caene. MARCELL. chron. II p. 100, 4 inclusi suis cum -is captivi Romani incensi sunt. NOVELL. Iust. 65, 1 pr. multos... -as vel vineas relinquere ad redemptionem captivorum. PALLAD. hist. mon. I 18 p. 295° super istam quoque -am tuam (*ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν σὸν* p. 87, 6 B.). nota diminutionem duplicem: APVL. met. 4, 9 parva se(d) satis munita -a contentus. i. g. familia: IULIANA Aug. epist. 188, 3 longe me ac -am meam ab huiusmodi personis esse discretam (syn. domum).

*domus, -ūs (et -ī) f. [= gr. *δῶμος* ind. *dāmah* slavon. domъ 'domus'; domi = ind. *dāmē* 'in domo'; cf. c. armen. tun 'domus', gr. *δῶμα*, *δῶμα*, fortasse c. materies (q. v.). Th.]. de formis: generatim: DIOM. gramm. I 308, 4 meminimus... quaedam nomina vel auctoritate veterum vel euphonia (item PROB. inst. gramm. IV 109, 25) modo secundo modo quarto ordine declinari, ut -us ficus laurus eqs.

sing.: gen.: domūs in versibus legitur inde a CATULLO 64, 246, dein praebent VERG. (georg. 4, 209 et 7^{ies}), CVLEX 64 (domos codd.), HOR. et passim, in prosa inde a VARRONE ling. 5, 162 (bis trad., sed cf. infra l. 36), NEP. Eum. 6, 3 et MESSALLA or. frg. Fest. p. 359. nota scripturam domuus: CORP. IX 4794. XII 1782 (a. 184 p. Chr.). cf. PLIN. nat. 34, 84 cod. Bamb. domūs: CORP. V 6658. sero -ūs neglecta quantitate: PAUL. PELL. 166. 189. 479. 552. cf. SVET. Aug. 87, 2 (= MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 4) 'simus' pro 'sumus' et 'domos' pro 'domu[o]s' Augustus in epistulis posuit. scribitur domos (cf. etiam l. 27 et Bonnet, le lat. de Grég. p. 355): ITALA (Lugd.) lev. 14, 55 (*oikias*, VVLG. domorum). domuis: GELL. 4, 16, 1 M. Varonem et P. Nigidium... comperimus non aliter elocutos esse et scripsisse quam 'senatus' et 'domuis' et 'fluctuis' eqs. NON. p. 491 (et 217) domuis pro domus: VARRO *Ταφῆ Μενίππου* (Men. 522).

domi: sic semper apud priscos, sed fere in locutionibus quibusdam formulisque (nusquam ex gr. neque dominus -i neque dominus -us) ita ut dubites quantum patuerint formae declinationis quartae (v. Sommer, Lat. Laut- und Formenl.² p. 404 sq.) Plauti temporibus, si quidem omnino iam tum extiterint. testimonia gramm.: CHAR. gramm. I 188, 12 (ex Palaem.) veteres... ita declinaverunt: 'haec -us huius -i'. cf. PROB. cath. gramm. IV 25, 8 PRISC. gramm. II 269, 10. DON. Ter. Eun. 815 -i focique... meminere: '-i' genetivus est. Caecilius (com. 284) decora[m] -i. Plautus (Trin. 842) -i (-um P. Plauti cf. infra l. 51) cupio. cf. praeterea (v. Abraham, quaest. Plaut. p. 196 sq.): PLAUT. Amph. 187 poteremur -i (testatur NON. p. 498, -um P.). 503 -i distaedeat. Bacch. 278 -i cupientes (-um P, A non leg. cf. supra l. 49). Trin. 1027 commemorit -i (cf. infra p. 1957, 57). reliqua exempla: LABEO dig. 19, 2, 28 pr. -i habitatione (vix locat.). TEST. porcelli p. 268 B. eversor -i (-us DH). CORP. II 5590 (? cf. adn.) VI 29756 (periit) filia? -i heterinae. 30944 -i di(vinae). VIII 2597 (Lambesi) genio -i suae. VITA Vedast. (script. rer. Merov. III) 7. 8. addo locos incertae structurae: PLAUT. Men. 359 potissimus nostrae -i ut sit. APVL. apol 98 ipse -i tuae rector. CORP. II 5590 (v. adn.).

hinc etiam domui (cf. infra l. 68): ITALA Marc. 13, 35 (cod. k) dominus -ui (*oikias*, VVLG. domus). Luc. 22, 11 (cod. a) patri familiae -ui. Tit. 2, 5 (cod. g) -ui curam habentes (*oikouργούς*). TRACT. in Luc. 5, 19 -ui ('ita palimps.' Mai) ornamenta. AVG. serm. 94 si caput est -ui suae. ISID. orig. 15, 8, 1 fundus... -ui (-us BC, cf. 19, 10, 2 fundus... aedificii). GLOSS. IV 406, 12. V 591, 14 architrictlinius: maior -ui. cf. BENED. reg. 64 (-us codd. plerr.). adde: ACT. Arv. a. 87 18 <pr>o salute imp. Caesaris... totique -ui eorum (dat. pro gen. *ἀνακολούθως*, ut videtur, item I 15; at ACT. Arv. a. 90, 11 totiusque -ui eorum). sero locativus domui pro domi (cf. l. 59 et de origine Wackernagel, v. infra; male irrepperunt tales formae etiam in codd. librorum CIC., v. Wackernagel in Cic. Tusc. commentario quem ed. Pohlenz p. 78, nec non QVINT. et TAC.): RHET. Her. 4, 30, 41 et 4, 54, 67 (-i mell.). CIC. Tusc. 1, 51 off. 3, 99 (codd. s. X, domi Bernens. s. XIII). Att. 8, 2, 3 (sic M¹, at in eadem paragrapho domi tuae). QVINT. inst. 5, 10, 16 (domui vel domni codd. opt.; domi in inst. 21^{ies}). TAC. ann. 16, 26 (sic M). PARIS 4, 6, 1 (domi codd. Val. Max.). PAUL. coll. 4, 2, 3 (-ui B saec. IX, -us W s. X, -o V s. X). 4, 3, 2 (-ui W, domi cett.). 4, 12, 1 (-ui W, -us V). 4, 12, 7 (-ui codd.). ITALA (cod. a) Marc. 2, 9, 11 vade -ui tuae. AVELL. p. 39, 5 (-ui Vat. s. XI, -i codd. epist. secundae, s. VI-IX). GREG. TVR. virt. Mart. 1, 32 p. 604, 13 reverti -ui et similiter 6^{ies}. ACT. Archel. 53, 8 (domi pars codd.). ACT. Maximil. 3 regressus est... -ui suae. vice versa gen. domus pro locat.: CORP. VIII 5784 -us suae (opp. peregrini). domo pro -i (cf. et p. 1962, 30 sqq.): ACT. Arv. a. 87 II 39. a. 91 I 36 (opp. in luco); cf. vice versa domi pro -o: CORP. III 4499 al. (v. p. 1977, 39).

dat.: domui postulatur a VARRONE et NIGID. apud Gell. 4, 16, 1; legitur in prosa oratione inde a CAES. civ. 3, 112, 8 (nondum apud CIC.), in versibus raro inde ab COM. pall. inc. 53 et Ov. (epist. 7, 163 et 7^{ies}). nota: CORP. XII 4722 (Narbone) domui. cf. seram confusionem domi pro dat. -ui (vel loc., v. p. 1949, 68 sqq.): GREG. TVR. Franc. 2, 22 p. 85, 8 species -i restituebat (item: 4, 48 p. 184, 4 Mart. 4, 14 p. 653, 12; at dat. -ui: Mart. 4, 44 p. 660, 28). 3, 15 p. 123, 16 -i proximus (at -ui: 7, 23 p. 305, 19). cf. et p. 1957, 58 sqq. domo: CATO agr. 134, 2. 3. 139. 141, 2. 3 (in formulis vetustis) HOR. epist. 1, 10, 13 (ponenda... -o solus Bland.) ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 97. 99 CORP. IV 5409 ITALA (Wirc) Os. 5, 14 PAUL. NOL. carm. 26, 224 DRAC. Orest. 157 GREG. TVR. Mart. 3, 18 p. 637, 17 (at v. Bonnet, le Lat. de Grég. p. 356). CORP. III 6463. 13382. adde: ACT. Arv. a. 218 B 23 totaque (corrigitur totique)... domo. domu: CORP. III 231^a. 3985. 12433. INSCR. Dessau 6017 (Beneventi) <dom>u meae (suppl. Hirschfeld). cf. SCAEV. dig. 17, 1, 60, 1 (sic cod. F). TERT. orat. 26 (sic D s. X).

accus.: DIOM. gramm. I 452, 28 barbarismus per apocopen: si accusativo sine m littera 'domu' dixeris. legitur domu (cf. etiam Diehl, de M finali epigr. p. 247): CORP. I² 1930 (= CARM. epigr. 117, 1). III 14292, 8 aeternamque domu. VI 9258 aeterna domu. VIII 21784 (a. 372) -u Romula. 9971 (a. 399) -u Romule istituerunt. 21801 (post a. 419, christ) -u Romul(am). 9984 (a. 429) -u Romula (21802 [a. 460]). 19168 aeterna domu. XI 4770 (Spoleti). XV 7190 (s. IV ex. vel V in.). INSCR. christ. Hisp. 123 (a. 642). cf. accus. q. d. 'romanicus' domo: legitur hic illic in mss. et: CORP. III 14207¹⁵. VIII 21793 -o aet(erna). cf. 9982 (a. 416) -o Romula istituerut. ITALA (cod. p) act. 16, 15 introite -o mea. v. etiam p. 1964, 11 sq. cf. scripturam 'inversam' domum pro domo (cf. SEDVL. carm. pasch. 3, 118 [-um T¹, -u AK¹L¹Z, -o rell.] et v. p. 1976, 67): CORP. VI 3236 cf. SEN. contr. 2, 1, 5. item, nisi est vitium syntaxeos (cf. p. 1964, 55): ITALA (codd. cehpt) act. 9, 11 quare in -um ludae (*ἐν οἰκίᾳ*, VVLG. in -o). ITALA (cod. ep) act. 11, 13 in -um suam (*ἐν τῷ οἴκῳ*, VVLG. in -o sua). 16, 32 (cod. d). cf. etiam: ITALA (cod. l) Luc. 9, 61 qui -um sunt (-i VVLG.) et infra p. 1960, 83.

voc.: -us legitur raro inde ab ENN. scaen. 92 o Priami -us (gracismum putat Loewe, Zs. f. vgl. Sprachf. 55 [1928] p. 42¹).

abl.: generatim: formae abl. domu item gen. domuum, acc. domus postulatur a grammaticis analogiae causa, v. QVINT. inst. 1, 6, 5 si veniat in dubium, 'hac -u' dicendum sit an 'hac -o', et '-uum' an '-orum', similia sint [domus] 'anus' 'manus'. cf. CHAR. gramm. I 45, 22. DON. gramm. IV 378, 34 contra... regulam invenimus 'ab hac -o -orum -bus' et 'ab hoc iugero iugerorum iugeribus'; sed scire debemus multa quidem veteres aliter declinasse, ut 'ab hac -u harum -uum -bus' et 'ab hoc iugere iugerum iugeribus' eqs. similiter: POMP. gramm. V 192, 30 CONSENT. gramm. V 354, 15. formas secundae decl. praecipit DIOM. gramm. I 307, 19 invenimus... ab hoc modio horum modium, item ab hoc nummo horum nummum, ab hac -o -orum (expectaras domum!) -bus. SERV. gramm. IV 434, 24 auct. Aen. 2, 445. de dupl. abl. solo (in -o et -u, non gen. plur.): BEDA gramm. VII 271, 21; de gen. plur.: CLEDON. gramm. V 47, 7 PRISC. gramm. II 309, 17. inepta distinctio formarum secundum genus: VIRG. gramm. suppl. p. 192, 21. de distributione formarum domo et domu cf. hanc tabulam, ex qua elucet errore tantum bis terve in codd. scriptorum, qui quidem ante QVINT. fuerunt, formam quartae irrepperisse; at in INSCR. primum quod extat exemplum fortasse iam aet. Caesaris vel Catulli attribuendum est: CORP. I² 1214, 21 = CARM. epigr. 55, 19 (aeterna domu).

	domo	domu
60	ENN. scaen. 80 PLAUT. 56 ^{ies}	PLAUT. Mil. 126
65	CATO agr. 132, 1 TER. 7 ^{ies} TITIN. bis RHET. Her. 4, 49, 62 VARRO 8 ^{ies}	— — — — —
70	CIC. 152 ^{ies}	Phil. 2, 45 (sic Vat., -o rell.). cf. Vatin. 22 (domum codd.). Verr. II 5, 128 (-o palimps., -u R s. IX)
	CATVLL. quater LVCR. bis CAES. 10 ^{ies} SALL. 8 ^{ies} NEP. 10 ^{ies} VERG. 5 ^{ies} HOR. 12 ^{ies} TIB. 5 ^{ies} PROP. 11 ^{ies} OV. 45 ^{ies} LIV. 83 ^{ies}	— — — — — — — — — — —

domo	domu
SEN. rhet. 49 ^{ica}	—
SEN. phil. <i>persaepe</i>	SEN. dial. 5, 23, 5 (<i>sic cod. A s. XI</i>)
MART. 5 ^{ica}	—
QVINT. <i>saepe</i> , cf. inst. 10, 6, 6 (-u Bern. et Bamb.)	—
DIG. <i>saepe</i>	DIG. 10 ^{ica} trad. (LABEO dig. 19, 2, 60 pr. al.)
CHAR. gramm. <i>saeptus</i>	CHAR. gramm. I 295, 16
ITALA (Lugd.) deut. 26, 15 lev. 16, 11. 17 los. 22, 14	ITALA Ier. 23, 11 (Gild. Brit. 82) psalm. 83, 5 et 100, 2 (Sangerm) Matth. 8, 6 (cod. k) act. 16, 34 (cod. d, at 18, 8. 19, 6 -o)
VVLG. <i>passim</i>	VVLG. II par. 24, 16 (Am.)
COD. Theod. 7, 13, 7, 2 (a. 375). 7, 18, 4, 3 (a. 380) = Iust. 12, 45, 1. 7, 18, 9 pr. (a. 396). 7, 22, 11, 1 (a. 380). 9, 9, 1, 1 (a. 326). 9, 21, 2, 4 (a. 321)	PAVL. NOL. epist. 23, 17 (<i>sic O s. X</i>) COD. Theod. 7, 8, 5 pr. (a. 398) = Iust. 12, 40, 2
FAVST. REL. grat. 1, 11 p. 38, 18	CYPR. GALL. Ios. 65 GILD. Brit. 69, 93 SALV. eccl. 3, 22 FAVST. REL. serm. 1 p. 224, 9. 7 p. 252, 2 SESVL. carm. pasch. 3, 118
GREG. TVR. <i>saepe</i> (v. Bonnet, le lat. de Grég. p. 356)	—
INSCR. <i>saep</i> (dom6: LAVD. [Turiae] [Corp. VI 1527] 10); v. Dessau III 2 p. 850	INSCR. <i>haud raro</i> : CORP. I ² 1214, 21 (= CARM. epigr. 55, 19). 1222 (= CARM. epigr. 969, 6) FAST. Praen. Apr. 28 (Corp. I ² p. 236) CORP. II 3876 (<i>perit</i>). III 3353. 4279. 4471. 5427. 7329. 15004. V745. VI 2531. 2570. 2929. 3184 (<i>ex cod.</i>). 3239 ^a . 3554. 3651. 3828 (= 31692, a. 82 p. Chr.). 3889. 8653. 8654. 9148. 10261. 35132 ACT. Arv. a. 240 (Dessau 9522), 27 CARM. epigr. 2177, 8 (Romae) CORP. VII 218 (o corr. in u) 344 (a. 242). 373. VIII 8411 (a. 239/42). X 1745. 3474. XI 1149 ^d . 2720. 6249 (= CARM. epigr. 1302, 2). XII 4449. XIII 6621. XIV 3626 (Tibure, latet)

plur. poet. legitur inde a VERG.

nom. pl. -ūs legitur inde a CAES. Gall. 6, 23, 9 et VARRONE rust. 1, 4, 5. scribitur -os (scil. fort. vulgariter forma accus. pro nom.): GREG. TVR. glor. mart. 56 p. 527, 15 (1a et 1b) Franc. 4, 49 p. 184, 21 (B 5. A 1).

gen. plur. (v. p. 1950, 38sq.): domorum legitur apud poetas inde a LVCR., dein VERG., STAT., COMM., SER. SAMM., AVSON., PAUL. NOL., in prosa inde ab APVL.; forma domuum, quae analogiae causa a GRAMM. postulatur, legitur inde a SALL. rep. et VAL. MAX. per totam latinitatem raro et praeter Italiam nonnisi apud cultiores scriptores, in versibus propter incommoditatem tantum apud Iuv. 3, 72 AVSON. 343, 9. forma contracta domum traditur: S. C. de aedif. (Corp. X 1401, tab. perit) I 10 SEN. epist. 122, 8 (*sic codd. mell.*) TAC. hist. 4, 1 et ann. 15, 41 (*sic M*) ITALA (Lugd.) lev. 25, 33 deut. 11, 20 Ios. 22, 14 act. 4, 34 (cod. d) ARNOB. nat. 3, 41 (*sic P s. IX*) HIER. epist. 45, 4, 2 (*sic G s. VII*). ceterum cf. hanc tabulam:

domorum	domuum (domum)
LVCR. 1, 354 et 9 ^{ica} (semel in medio versu: 6, 951)	—
VERG. georg. 4, 159 Aen. 2, 445 et ter, semper in fine v.	—
—	SALL. rep. 1, 4, 2
—	VAL. MAX. 2, 7, 3
—	SEN. dial. 2, 12, 2 nat. 3 pr. 9 epist. 122, 8
—	PLIN. nat. 8, 221. 36, 88 (<i>sic Th, domum rell.</i>)
STAT. Theb. 1, 653 et bis, silv. 5, 2, 135 (semper in fine v.)	—
—	Iuv. 3, 72

domorum	domuum (domum)
—	TAC. hist. 1, 85. 4, 1 ann. 1, 73. 3, 24. 6, 45. 15, 41 FLOR. epit. 2, 15, 10 cf. 3, 21, 14 (domus B, sc. domū archet.)
APVL. mund. 25 Plat. 2, 26	—
—	SCAEV. dig. 33, 2, 32, 2
ITALA (Ambr. Isaac 4, 27 al.) cant. 1, 16	ITALA (Lugd.) lev. 25, 33 deut. 11, 20 Ios. 22, 14 cant. 1, 16 (Epiphan. in l.) act. 4, 34 (cod. d)
PORPH. Hor. carm. 2, 18, 15	PORPH. Hor. carm. 3, 1, 47/8
COMM. apol. 1030	—
SER. SAMM. 927	—
—	ARNOB. nat. 3, 41
PANEG. 5 (8), 21, 2. 12 (2), 37, 4	—
FIRM. math. 5, 3, 14. 6, 31, 6. 6, 33, 6	—
—	DIOM. gramm. I 488, 11 (<i>ex Suet.</i>)
Ps. AVR. VICT. epit. 13, 13	—
HIL. in psalm. 121, 14	—
AVSON. 298, 14 Mos. 319	AVSON. 343, 9
AMM. 17, 7, 6. 22, 4, 5. 29, 2, 4. 31, 16, 1	—
VEG. mil. 4, 7	—
AMBR. in psalm. 118 serm. 22, 11, 2	—
VVLG. exod. 6, 14 lev. 10, 55 num. 1, 4 cant. 1, 16 act. 4, 34	—
HIER. epist. 52, 16, 2	HIER. epist. 45, 4, 2
AVG. c. Gaud. 1, 19, 20	—
COD. Theod. 12, 1, 6 (a. 319 = Iust. 5, 5, 3, 1). 10, 2, 1 (a. 378). 6, 30, 2 (a. 379 = Iust. 12, 23, 3 pr.). 11, 16, 15 (a. 382). 1, 32, 7 ^a (a. 388). 9, 27, 7 (a. 390 = Iust. 9, 27, 5). 6, 3, 3 (a. 396). 10, 1, 15 (a. 396 = Iust. 7, 38, 3 tit.). 10, 2, 2 (a. 398). 7, 8, 8 (a. 400 = Iust. 12, 40, 4). 16, 2, 44 pr. (a. 420).	—
COD. Iust. 1, 3, 19 pr. (a. 420). 2, 13, 1 pr. (a. 422). 12, 5, 2 pr. (a. 428). 3, 25, 1 (a. 439) et 15 ^{ica}	COD. Iust. 1, 2, 22 pr. (a. 529). 7, 37, 3, 1 ^b (a. 531). 10, 48, 3
CASSIOD. var. 7, 7, 2 (= CORP. VIII 2297 [-uum pars codd. Cass.])	CASSIOD. var. 4, 51, 1
GREG. TVR. Franc. 4, 5 p. 145, 5 glor. mart. 50 p. 524, 1 glor. conf. 103 p. 817, 3	—

dat. abl. domibus: legitur inde a VARR. frg. Non. p. 156, in versibus inde a VERG. georg. 2, 443. inepta fictio domis (cf. PRISC. gramm. II 309, 17): VIRG. gramm. suppl. p. 192, 21.

acc. -os, postea (incertum, ex quo tempore scriptores; semel in inscr.: CARM. epigr. 55, 1 [= CORP. I² 1214, 1], quod aet. Catulli tribuitur) -us, quae forma analogiae causa a GRAMM. postulabatur (cf. p. 1950, 38); ad cognoscendam ambiguitatem traditionis (codicum) tali in re fidem fere nullam esse elucet ex gr. ex COD. Theod. 14, 17, 13 [a. 396] -os, at 11 et 12 eadem de re -us; cf. et COD. Iust. 12, 5, 2, 1 [a. 428] -os = 12, 16, 3, 2 -us) cf. hanc tabellam:

domos	domus
ENN. ann. 255	—
NAEV. com. 92 ^a (domi Ribbeck)	—
PLAVT. Poen. 814	—
ACC. trag. 170 (-os NON. p. 95, -us GELL. 14, 1, 34)	—
—	QVADRIG. hist. 23 (codd. GELL. 17, 2, 5 et NON. p. 113)
RHET. Her. 4, 27, 37	—
CIC. 20 ^{ica} in orr., praeterea: rep. 1, 19 (bis) off. 1, 54 epist. 16, 12, 1	CIC. Verr. II 4, 7 (etiam NON. p. 253) Cael. 18 har. resp. 58 (<i>sic P s. IX</i> , at 39 -os) leg. 2, 40 (<i>sic codd. mell.</i> , -os SERV. Aen. 6, 611) Tusc. 5, 10 off. 2, 64 (-os un. Bern. s. X)
—	—
CATVLL. 64, 36. 384	—
LVCR. 1, 18. 6, 241	—
CAES. Gall. 1, 30, 3 (-us un. Thuan. s. XI) civ. 3, 82, 4	—
BELL. Alex. 5, 1 BELL. Afr. 87, 6	—
SALL. 6 ^{ica} (etiam rep. 2, 8, 4)	—
NEP. Them. 4, 2	—
VERG. georg. 1, 182 et 24 ^{ica} cf. georg. 4, 446 (-us M s. V)	—

domos	domus
CVLEX 274	—
HOR. sat. 2, 3, 24 et 12 ^{ies}	—
TIB. bis	—
PROP. quater	—
OV. 34 ^{ies}	OV. met. 13, 712 (sic codd. vett., at 1, 121 -os codd. vett.)
LIV. 72 ^{ies}	LIV. 45, 1, 10 cf. 3, 29, 5 (sic PHDL). 6, 36, 12 (sic MPFUpBO)
VITR. 5 ^{ies}	VITR. 8, 6, 2 (ibidem postea -os)
VAL. MAX. ter	VAL. MAX. 6, 3, 7 (-us A s. IX, -os L s. IX)
—	PHAEDR. 3, 19, 3
SEN. trag. 19 ^{ies}	SEN. Herc. O. 1633. 1916. cf. Ag. 729 (-us Aldhelm.). Herc. f. 239 (-us Etrusc.)
SEN. phil. 17 ^{ies}	SEN. dial. 3, 19, 2
CVRT. 10 ^{ies}	—
MELA 1, 56. 60	MELA 1, 57
LVCAN. 16 ^{ies}	—
PLIN. nat. 23 ^{ies}	PLIN. nat. 5, 34 (-os v. l.). 8, 143. 10, 49. 13, 103. 16, 156. 25, 49 (cf. de eadem re -os: 35, 177). 36, 46. 110 cf. 7, 194 (-um codd.)
—	—
VAL. FL. 31 ^{ies}	—
SIL. 17 ^{ies}	—
STAT. 47 ^{ies}	STAT. Theb. 6 ^{ies} solus Put. s. IX, v. Klotz ad 2, 155
MART. 5 ^{ies}	—
QVINT. decl. ter	QVINT. inst. 8, 3, 68
IVV. 5 ^{ies}	—
TAC. 27 ^{ies}	TAC. hist. 3, 41
PLIN. epist. ter	PLIN. paneg. 83, 1 (at 62, 7 -os)
SVET. Aug. 56, 2 Nero 16, 1	SVET. Claud. 25, 1 (-os edd. inde ab Erasmo)
—	—
FLOR. epit. 1, 13, 14 (-us N)	—
APVL. met. bis	APVL. met. 3, 23. 4, 9. 5, 11 Plat. 2, 26 Socr. 22 p. 171 (at 22 p. 170 -os)
ITALA ex. gr. (Lugd.) num. 1, 2. 22. 26 Ios. 22, 7	ITALA deut. 8, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 465, 25) Matth. 23, 14 (cod. l.) Marc. 10, 30 (cod. l.) 12, 40 (cod. e gat r) Luc. 16, 4 (e gat). 20, 47 (e gat)
TERT. bis	TERT. anim. 46 (sic Agob. s. IX) resurr. 41 p. 85, 18
—	SOL. 28, 1 (at PLIN. nat. 5, 34 -os). 33, 3 (-os v. l.)
LACT. inst. 5 ^{ies}	LACT. inst. 1, 10, 11 (sic B s. VI/VII) Phoen. 116
—	FIRM. math. 8, 6, 2
—	IVL. VAL. 3, 34. 42
ITIN. [Silv.] semel	—
AVSON. 181, 10. 319, 50	AVSON. 163, 4
AMM. 18, 5, 6. 26, 6, 9. 28, 2, 11. 30, 4, 8.	AMM. 14, 1, 6. 19, 11, 3. 28, 4, 12. 29, 1, 19. 30, 8, 9
HIER. epist. 6 ^{ies}	HIER. epist. 22, 29, 4 (-os al.). 65, 15, 2
HIER. in Ier. 13 ^{ies} (ubi saepius -us pars codd., v. ind.)	HIER. in Ier. 2, 10, 1 (Ier. 6, 5) cf. 2, 10, 2; -us codd., -os Reiter
VVLG. persaepe	VVLG. Ier. 9, 21. 32, 29 (Amiat.) exod. 12, 23 (Am.) II Esdr. 9, 25 (Am.) I Macc. 1, 64 (Am.)
AVG. civ. 9 ^{ies}	IMP. CONSTANT. LICIN. Aug. epist. 88, 8
—	CARM. c. pag. 39
COD. Theod. 16, 5, 2 a. 326 et 11 ^{ies} (cf. p. 1952, 56)	COD. Theod. 12, 1, 50, 2 a. 362 et 11 ^{ies} (cf. p. 1952, 56)
COD. Iust. 8, 11, 4 (a. 362 = Theod. 15, 1, 8) et saep., cf. p. 1952, 57	COD. Iust. 12, 40, 1 (a. 393 = COD. Theod. 7, 8, 4) et saep.
—	GREG. TVR. Franc. 7, 47 p. 324, 2. 10, 3 p. 411, 21 Mart. 4, 32 p. 658, 7 (alibi v. l. -os in codd. recc., v. Bonnet, le lat. de Grég. p. 356)
CASSIOD. saepe	CYPR. GALL. gen. 415
—	—
CORP. XII 2705	—
CARM. epigr. 1354, 10	—

INSCR.:

CARM. epigr. 55, 1 = CORP. I² 1214, 1
TAB. devot. Audollent 250 A 7
et 12 (Carthagine, s. III p. Chr.)

de genere (cf. p. 1950, 52): PRISC. gramm. III 505, 33 Graece... masculinum est et Latine femininum: 'haec -us', quomodo ὁ κρηνη

haec cratera. DVB. NOM. gramm. V 577, 28. masc. non. leg.; aliter: CORP. IV 5065 hic (adv.) domus Papiriu. neutrum inepte praecipitur: VIRG. gramm. suppl. p. 193, 2 'hoc -us' (inter res materiales). cf. GREG. TVR. glor. conf. 3 p. 751, 1 omne -um (potius omne(m) intellegendum).
5 de orthogr.: CORP. III 14902 (christ.) domos nom. sing. INSCR. christ. Diehl 2138^a (litt. pessimis) in domy. INSCR. christ. Brit. 182^b (s. VIII in.) dommus. cf. CORP. IV 2311 δομμος. de prosodia: dōmī per legem iamborum breviorum [NAEV. com. 92^a ex coniect.] ENN. scaen. 89 PLAVT. Epid. 653 al. (cf. etiam domicenium p. 1873, 55); dōmūm? LVCIL. 815 (cf. Marx ad l.; potius unde domūm vel und' domūm metiendum). de origine a gr. δόμος: VARRO ling. 5, 160 -us graecum (cf. q. s.). ISID. orig. 1, 29, 4. 15, 3, 1 PRISC. gramm. III 505, 31 sqq. BEDA gramm. VII 270, 9 domuncula conclavium, -us domicilium, nidum (sic) avis. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 422, 17 B. -us: sedes, penates, aedes, sacra, arae, penetralia, foci, lares, di penates, di patrii, tectum, limen, parietes domestici, gens, genus, locus, familia, origo, stirps, cunae, cunabula, soboles, proles, progenies, propago. GLOSS. οἶκος. οἰκία. -os penate(s), lares. -bus tectis. legitur inde ab ENN., NAEV., PLAVTO per totam latinitatem
20 sic ut per longa demum intervalla plenum paradigma formatum esse videatur (cf. supra); ex. gr. apud PLAVT. (483^{ies}) hae solae formae leguntur: -us, -i, -um, -o (-u), -os (semel). [sard. domo, it. duomo. M.-L.] [l. dubii: CIC. Pis. frg. 14 Kl. a dom(o) in lacuna, advena Stangl, Philol. 1910 p. 494 sq. LVCR. 5, 1267 dat. domo coni. Lachm. 6, 804 domnus codd., domus F, hominis Brieger, domans cum Marullo Diels. HOR. carm. 2, 6, 7 modus codd. (cf. formas modo et domo saepe confusas in codd. Plauti: Steinthal, de interpol. Pl. p. 71° cf. et p. 1959, 49. 1961, 40). EPICED. Drusi 404 manus codd. SEN. contr. 1, 8, 3 dum codd. SEN. rem. fort. 2, 2 diu opt. codd. PS. ASCON. Verr. p. 215, 1 St. domo archet., adeo Stangl.]

CONSPECTVS MATERIAE

I proprie et corporaliter

A cogitatur de aedificatione sola

1 generatim i. q. aedes

a generalia quaedam: α definitio, amplitudo: p. 1955, 4. β de pretio, sim.: p. 1955, 27. γ de materia, exornatione: p. 1955, 39. δ locutiones, formulae, imagines: p. 1955, 56.

b casus: α locat. domi: p. 1956, 22. β acc. directionis domum: p. 1959, 32. acc. pl. domos: p. 1961, 3. pro acc. -um vel -os dat. -o, -bus: p. 1961, 12. γ separativus domo: p. 1961, 16. domibus: p. 1962, 14. δ abl. loci domo pro in c. abl.: p. 1962, 16.

ε praepositiones: p. 1962, 52.

c iuncturae selectae: α iuxta posita: p. 1965, 46.

β epitheta: ① adi.: p. 1966, 41. ② vice adiectivorum locus indicatur per praep. vel locativum: p. 1967, 76.

③ gen. possess. pro adi.: p. 1967, 80. γ gen. -ūs e subst. pendens: p. 1968, 22. δ iuncturae verbales: p. 1968, 60.

2 sensu artiore aedificia specialia: a templum, ecclesia: p. 1970, 17. b varia humana nec non mythica habitacula vel aedificia: p. 1971, 21. c habitacula bestiarum: p. 1972, 17. d metaphorice de rebus: p. 1972, 57.

B cogitatur potissimum de facultate habitandi, i. q. habitaculum, sedes, habitatio

1 sensu magis proprio

a generatim de locis habitabilibus, domicilio, sede: definitiones Ictorum: p. 1972, 66. α exempla exscripta: p. 1972, 76. β iuncturae: p. 1973, 82.

b speciatim de patria ut sede natali: α exempla exscripta: p. 1974, 4. β casus cum iuncturis (iuxta pos., adi., verb.): ① domi: p. 1974, 17. ② domum, -os: p. 1975, 39. ③ domo, -bus (separat., originis): p. 1976, 37. ④ praep.: p. 1977, 41. γ ceterae iuncturae: p. 1977, 72.

2 translationes: a de mundo ut sede hominum terrestri vel deorum: p. 1978, 29. b de caelo: p. 1978, 44. c de sedibus inferis, sepulcro: p. 1978, 79. d de corpore hominum ut sede animae, ingenii sim.: p. 1979, 61.

II cogitatur de dominis, habitatoribus

A i. q. corpus sub uno patre familias agentium, familia: p. 1980, 27.

1 significationes latiores: a de servis: p. 1980, 45. b de gente et populo: p. 1980, 59. c de sectis, partibus: p. 1981, 1.

2 i. q. familia: iuncturae selectae: α iuxta posita: p. 1981, 17. b gen. -ūs pendet e subst.: p. 1981, 83.

c adiectiva: p. 1982, 76. d verba: p. 1984, 52. e praep.: p. 1985, 59. f locat. domi: p. 1986, 46.

B cogitatur de re familiari, disciplina, vita domestica: p. 1986, 71. iuncturae selectae: p. 1986, 77.

C singulariter i. q. 'dominium': p. 1988, 26.

[Hofmann]

I *proprie et corporaliter:*

A cogitatur de aedificatione sola:

1 *generatim i. q. aedes:*

a *generalia quaedam:* a *definitio, amplitudo:* *notione* -us comprehenditur fere tota possessio domini unius id est omnes aedificationes cum area, horti sim., cf.: APVL. met. 1, 10 cum tota -o id est parietibus et ipso solo et omni fundamento (cf. etiam CIC. epist. 14, 2, 3 quod de -o scribis hoc est de area [cf. HOR. epist. 1, 10, 13]. TRAIAN. Plin. epist. 10, 71 area ista cum -o collapsa. PAVL. dig. 13, 7, 21 -o pignori data et area eius tenebitur: est enim pars eius). PAPIN. dig. 32, 91, 6 appellatione -us insulam quoque -ui iniunctam <comprehensam> videri. 32, 91, 4 ita -us esse portionem balneas, si per -um quoque intrinsecus adirentur *eqs. al.* de horti, silvis, aquis annexis: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 14 -us suppeditat mihi hortorum amoenitatem. NEP. Att. 13, 2 cuius -us amoenitas non aedificio, sed silva constabat. LYGD. 3, 15 nemora in -bus (sc. in impluvio). SEN. epist. 104, 11. 122, 8 quorum silvae in tectis -uum ac fastigiis nutant. STAT. silv. 3, 1, 63 currens unda -i. TERT. bapt. 5 p. 205, 21 euripi in -bus. de amplitudine (imprimis domus aureae Neronis): SALL. Catil. 12, 3 -os atque villas... in urbium modum exaedificatas. OV. fast. 6, 641 urbis opus -us una Vedii Pollionis fuit. SEN. contr. exc. 5, 5 urbesque -bus impletis. *ibid.* urbium solo aedificatae -us. VAL. MAX. 4, 4, 7. SEN. epist. 90, 43 -os instar urbium. 114, 9 in laxitatem ruris excurrant. CARM. Suet. Nero 39, 2 Roma -us fiet *eqs.* PLIN. nat. 36, 111 bis vidimus urbem totam cingi -bus principum Gai et Neronis. TAC. ann. 15, 37. 43 urbis quae -ui aureae superant.

β *de pretio sim.*: CIC. Att. 1, 6, 1 -um Rabirianam Neapoli... M'. Fonteius emit HS. CCCIDCCCXXX. 1, 13, 6 epist. 5, 6, 2 PLIN. nat. 36, 103. MART. 3, 52, 1 ducentis milibus HS. 3, 62, 6 pluris mula est quam -us empti tibi. 12, 66, 1. 10. de altitudine aedificiorum praescripta (cf. etiam VAL. MAX. 8, 2, 1): POMPON. dig. 8, 2, 21 Ps. AVR. VICT. epit. 13, 13. de situ, prospectu: CIC. Att. 12, 47, 3 -um tuam pluris video futuram vicino Caesare. HOR. epist. 1, 10, 23 laudaturque -us longos quae prospicit agros. de purgatione: OV. fast. 2, 23 PAVL. FEST. p. 78. alia: CIC. epist. 14, 18, 2 -us ut propugnacula et prae(s)idium habeat, Philotimo dicetis. OV. met. 4, 66 paries -ui communis utrique. MANIL. 4, 265 peregrinantes -bus suspendere rivos.

γ *de materia (de historia aedificationis cf. VITR. 2, 1, 7 non casas, sed etiam -os fundatas... perficere coeperunt. PLIN. nat. 7, 194 laterarias ac -us constituerunt primi Euryalus et Hyperbius fratres Athenis. antea specus erant pro -bus. QVINT. inst. 9, 4, 4 Iv. v. 15, 153):* VITR. 2, 8, 9 publica opera et privatas -os, etiam regias e latere structas licet videre. 2, 8, 10. PLIN. nat. 5, 34 -us sale... ceu lapide construunt (31, 78 SOL. 28, 1). SERV. auct. Aen. 2, 464 olim... -us de tabulis fiebant *eqs.* de exornatione: PROP. 3, 2, 9 non Taenareis -us est mihi fulta columnis (hinc LYGD. 3, 13 -us... Phrygiis innixa columnis). OV. epist. 15, 186. VITR. 2, 8, 10 Mausoli -us cum Proconnesio marmore omnia haberet ornata. PLIN. nat. 36, 48 primum Romae parietes crusta marmoris operuisse totos -us suae in Caelio monte Cornelius Nepos tradit Mamurram. de spoliis hostium foribus affixis (de titulis: PROP. 4, 11, 32 TAC. ann. 2, 27): TIB. 1, 1, 54 -us hostiles praeferat exuvias. PROP. 3, 9, 26 onerare tuam fixa per arma -um. LIV. 10, 7, 9 VAL. FL. 1, 838. adde de venatore: MANIL. 4, 181.

δ *locutiones, formulae, imagines (omitto prosopopoeias poeticas praeter has paulo audaciores:* STAT. silv. 2, 2, 59 intrantesque -os iussumque recedere montem. 3, 1, 79 innumerae... rura supernae insedere -us. cf. etiam p. 1957, 19 sqq. 1959, 74 sqq. 1961, 35 sqq. 1963, 28): PLAVT. Men. 363 magis quam -us tua -us quom haec tua sit. Persa 323 nunc mi Eretria erit haec tua -us. CIC. S. Rosc. 134 in eius modi -o, si -us haec habenda est potius quam officina nequitiae ac deversorium flagitiorum omnium (Phil. 2, 35 [-i V]. Brut. 32 Isocratis -us cunctae Graeciae quasi ludus quidam patuit atque officina dicendi. orat. 40 eloquentiae. VAL. MAX. 4, 8 ext. 2 munificentiae). Catil. 4, 2 -us, commune perfugium (cf. dom. 109 munitius. SEN. epist. 8, 5 munimentum. GAIUS dig. 2, 4, 18 refugium atque receptaculum). dom. 110 Libertatis simulacrum in ea -o collocabas, quae -us erat ipsa indicium... dominatus. de orat. 1, 200 est... -us iuris consulti totius oraculum civitatis (cf. Att. 12, 23, 1 -us est, ut ais, forum. ad Q. fr. 1, 1, 9 cum urbs custodem, non tyrannum (sc. praetorem provinciae), -us hospitem, non exilatorem recepissee videatur. 1, 1, 45 cum iam tibi Asia sic uti uni cuique sua -us nota esse debeat (cf. Iv. v. 1, 7). LIV. 42, 17, 2 cuius -us receptaculum latronum fuerat. PROP. 2, 16, 22 una fieret cana puella -o (i. apud eundem amicum. cf. 2, 24, 24). VAL. MAX. 8, 15 ext. 1 Pythagorae -um Cereris sacrarium fecerunt Metapontini (cf. QVINT. decl. 344 p. 360, 9 -um meam lupanar fecisti. TERT. idol. 11 quibus -um suam cellarium praestat. 15 indueris -ui tuae faciem... lupanaris). TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 515, 6 iungentes -um ad -um (AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 42, 2. EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 -os -bus et agros agris adiungimus). VVLG. Luc. 10, 7. 11, 17. nota oppositionem sollemnem domus - dominus -a (cf. etiam iuxta positionem CATVLL. 61, 31 -um dominam voca): TRAG. inc. 184 o -us antiqua, heu quam dispari

dominare domino! CIC. Verr. II 4, 5 -us erat non domino magis ornamento quam civitati. nat. deor. 3, 26 CATVLL. 68, 68. 156 -us... et domina (SEN. Herc. f. 1287 cum -bus suis dominisque. MART. 11, 93, 4 Iv. v. 3, 72). OV. trist. 3, 1, 58 fast. 5, 139 SEN. contr. 2, 1, 21 Ps. SEN. mon. 156 STAT. silv. 4, 8, 16 MART. 8, 36, 12 CORP. IV 6885. nota PETRON. 76, 1 dominus in -o factus sum. adde: VELL. 2, 114, 2 -us... ac domestici. locutiones tropicae (cf. p. 1961, 35 sqq. 1963, 28. 51. 1979, 69 sqq.): OV. trist. 2, 83 cum coepit quassata -us subsidere (cf. 2, 122 corrui haec... Musis accepta... -us. 5, 4, 34 ictae limen adire -us. Pont. 1, 9, 13 -us... concidit in domini... caput). LIV. 45, 41, 1 <quae> duo fulmina -um meam per hos dies perculerint. SEN. Phaedr. 1139 non capit unquam magnos motus humilis tecti plebeia -us. Thy. 432 lacerae -us componit artus. OCTAVIA 898 quatiant altas saepe procellae aut evertit Fortuna -os. SEN. dial. 6, 14, 1 quota... -us usque ad exitum omnibus partibus suis constitit? 6, 15, 2 Augustus... adoptione desertam -um fulsit (PLIN. epist. 4, 21, 3 -umque pluribus adminiculis paulo ante fundatam desolatus fulcit ac sustinet). epist. 100, 6 quod dici solet, -us recta est (de oratione Fabiani). TERT. paenit. 6, 13 paenitentiae fidem adgressi super arenas -um ruituram conlocant. HIER. epist. 64, 19, 1 quaedam futurae -us stravimus fundamenta.

b *casus:* a *locat. domi* (cf. p. 1962, 16. 1963, 55 sqq.): doctrina grammaticorum: CHAR. gramm. I 188, 12 (ex Palaem.) 'Romae sum, Beryti sum, -i sum' inter adverbia in loco. DIOM. gramm. I 405, 8 PROB. inst. gramm. IV 152, 22 PRISC. gramm. III 67, 5. cf. etiam infra l. 43. nonnumquam etiam de bestiis dictum i. q. 'in stabulis' (cf. etiam p. 1959, 81), nota: TAC. ann. 4, 72 Germanis modica -i armenta sunt. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 422, 7 B. -i: in urbe, in patria, in civitate, in moenibus, apud sedes, apud lares.

① c. *additamentis praepos.*, *pronom. al.*: PLAVT. Men. 671 apud se... -i (Mil. 593 Bacch. 747 Truc. 213 TER. Haut. 171. 430 Eun. 747 CIC. Verr. II 5, 73 Sest. 41 ITALIA [cod. a] Marc. 8, 26 Luc. 8, 39 VVLG. gen. 27, 15. nota pro apud te dat. tibi: TER. Phorm. 468 quae nunc tibi -ist). LIV. 3, 33, 10 -i apud P. Sestium. adde: ACT. Arv. a. 87 II 39 domo apud... Silanum. PLAVT. Trin. 733 penes me... -i. Amph. 128 hic... -i (Asin. 430 Cap. 21. cf. Truc. 261). Cas. 662 -i per aedes. CIC. Verr. II 5, 76 intra moenia -i suae. NEP. Hann. 9, 3 in propatulo -i (in domo M; viz genet.). COLVM. 12 pr. 2 -i sub tecto. SVET. Aug. 82, 1 -i... sub divo. SCAEV. dig. 32, 41, 6 in arca -i Gadibus. VITAE patr. 6, 1, 15 intus -i (cf. p. 1958, 23). -i meae, tuae, suae (nostrae: PLAVT. Most. 874 Poen. 838 Truc. 261 [in nostra -o A] CIC. Verr. II 2, 5 Tusc. 5, 113. vestrae: CIC. Att. 8, 2, 3. hinc -i casum esse, non adverbium docent ROMAN. Char. gramm. I 126, 22 PRISC. gramm. III 68, 7): PLAVT. Aul. 432 Curc. 518 Epid. 499. 563 Mil. 158. 739 Most. 191 Stich. 591 CATO or. frg. 19, 3 TER. Hec. 257 VARRO Men. 66. 532. 561 ling. 9, 68 frg. 62 Götz-Schöll (= Char. gramm. I 126, 22). LEX Iul. de adult. (Paul. coll. 4, 12, 1 al.) -i suae vel generi sui (cf. LEX Iul. de adult. [Vlp. dig. 48, 5, 30 pr.] in domo). CIC. Tull. 50 Verr. II 1, 12. 51. 67. 70. 4, 7. 16. 70. 71. 5, 76 Cluent. 70 Rab. perd. 24 Catil. 1, 19. 32. 2, 12. 13 Mur. 79 Sest. 41 Vatin. 3 har. resp. 42 Mil. 16 Deiot. 15 Phil. 2, 6. 11 Brut. 309 parad. 46 nat. deor. 3, 80 Att. 4, 15, 4. 4, 17, 4. 8, 2, 3. 12, 14, 3. 12, 16. 15, 15, 2. 16, 6, 1 epist. 4, 7, 4. 7, 5, 2. 7, 28, 2. 10, 25, 3. 10, 26, 2. 11, 7, 1. 13, 16, 4. 13, 69, 1 SALL. Catil. 28, 1 NEP. Timol. 4, 4 LIV. 3, 44, 9 VAL. MAX. 4, 6, 1. 5, 1, 3. 9, 1, 8 ASCON. Mil. p. 34, 11 St. p. 41, 3. 43, 10 PLIN. nat. 7, 184. 35, 13 QVINT. inst. 1, 1, 22 TAC. ann. 14, 43 AMPEL. 19, 6 ARGVM. Plant. Aul. I 2 APVL. met. 1, 6. 9, 17 apol. 58 MARCIAN. dig. 48, 6, 1 LACT. mort. pers. 14, 2 CAPITOL. Maximin. 11, 4 VIR. ill. 66, 7 QVEROL. p. 20, 5 Ps. ASCON. Verr. p. 227, 14 St. SCHOL. Cic. Bob. p. 118, 9 St. p. 148, 2 VVLG. deut. 24, 5 AVG. civ. 2, 4 p. 57, 20 D. 3, 22 p. 134, 16. 4, 8 p. 156, 17. 5, 7 p. 200, 14. 11, 16 p. 484, 2. 18, 18 p. 279, 18 (postea in -o sua). BACHIAR. repar. laps. 21 MACR. sat. 3, 20, 8 ACT. Archel. 53, 8. add. adi.: RHET. Her. 4, 30, 41 alienae -i (4, 54, 67 CIC. dom. 105 epist. 4, 7, 4). add. gen.: pron. demonstr. et relat.: CIC. Quinct. 21 istius. div. in Caec. 58 illius. Verr. II 5, 108 cuius. Cluent. 165 huius -i. Sull. 39 eius. Phil. 2, 35 (-us pars codd.). 2, 47. 3, 10 (postea una in -o). de orat. 2, 2 Att. 1, 13, 12 epist. 9, 3, 2. subst.: CIC. Verr. II 4, 44 -i Cn. Calidii. Phil. 2, 18 P. Lentuli. 2, 74 Caesaris (Att. 1, 12, 3 [cf. 2, 7, 3 Crat., in domo M] SCHOL. Cic. Bob. p. 89, 21 St.). AVELL. p. 39, 5 Severi -ui.

② *formulae et hinc locutiones tropicae:* de pecunia, nummis in arca praesentibus: PLAVT. Aul. 110 habere aurum -i (cf. PLAVT. Persa 120 cui argentum -i est [CIC. Verr. II 2, 20]. CIC. Quinct. 18 nummos [Att. 7, 18, 4. 13, 45, 3 OV. ars 1, 427]. Att. 12, 25, 1. LIV. 34, 6, 14 signati aeris et argenti [MART. 7, 16, 1 aera]. QVINT. inst. 5, 10, 66 -i habuisti pecuniam, opp. ab aliquo accepisti [VENVL. dig. 45, 1, 137; 4 al. GAIUS inst. 3, 156]). PLAVT. Aul. 544 res structa est -i. Epid. 328 quoi divitiae -i... sunt (Stich. 693 cf. p. 1974, 33). Persa 391 quoi dos sit -i (Trin. 794). Iv. v. 3, 165 res angusta -i (6, 357. 12, 10 ampla. AVSON. 92, 3 arta). hinc generatim de eo, quod praesto, ad usum est (cf. PLAVT. Epid. 653 tibi quidem, quod ames, -i praestost [Asin. 356 TER. Haut. 172]): PLAVT. Capt. 581 nec tibi qui vivas -ist (Poen. 537 quod edimus. 867). Persa 45 Pseud. 189. Rud. 292 quidquid est -i (357 Men. 560. CATVLL. 31, 14 [Hofmann])

cachinnorum. HOR. sat. 2, 3, 232). Rud. 1208 sunt -i agni. CIC. Att. 12, 32, 2 plura quam opus erat. SALL. or. Phil. 15. IVV. 6, 152. adde: SISENNA Miles. frg. 9 dato aliquid, quod -i habebis (APVL. apol. 27 HIER. epist. 57, 2, 2). formula -i natus sim. (GLOSS. οἰκονομῆς. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 6 verna: -i natus [GLOSS. V43, 7 al.]): CIC. inv. 1, 84 -i tibi natus sit equus (CELS. 2, 18, 2 COLVM. 7, 12, 6). PETRON. 47, 12 servus, opp. empticius (QVINT. decl. 311 p. 224, 9. 11). adde liberius de rebus (cf. infra l. 34 sqq.): RHET. Her. 4, 23, 33 isti -i nascitur aurum. PETRON. 38, 1 omnia -i nascuntur: lana eqs. 38, 3 mel Atticum. IVV. 11, 117 -i natus nostrae ex arbore mensas. LABEO dig. 33, 1, 17, 1 vini Falerni, quod -i nasceretur. cf. etiam: LVCR. 4, 997 consueta -i catulorum... propago (COLVM. 9, 1, 6 -i mansuefactam. MART. 11, 69, 2 opp. silvis. cf. infra l. 72). COLVM. 12 pr. 9 -i confectae vestes (12, 3, 6. cf. APVL. flor. 9 p. 33 -i texuerat). nota adnominatorem: LVCR. 5, 1334 -i domitos tauros (cf. PLAVT. Men. 105 p. 1943, 63). sensu latiore i. q. 'apud se': PLAVT. Capt. 473 qui libenter, quom ederint, reddant -i (i. vicissim invitent domum suam). LIV. 1, 10, 1 nec -i tantum indignationes continebant, sed eqs. hinc natae variae formulae vel translationes: PLAVT. Cas. 224 hanc ego de me coniecturam -i facio magis quam ex auditis (Cist. 204 opp. foris quaeram). Mil. 191/194 -i habet animum falsiloquom..., -i dolos, -i delentifica facta, -i fallacias eqs. (cf. TER. Ad. 413 -i habuit unde disceret [HIER. epist. 60, 10, 2] QVINT. decl. 287 p. 154, 17 iam -i habet exemplum virtutis. ENNOD. epist. 1, 1 p. 3, 4 -i habes unde... viva sumas exempla. adde: CIC. Mur. 66 est illud quidem exemplum tibi propositum -i [antea domesticum]). PLAVT. Rud. 1335 id quod -i est (sc. iurare), numquam ulli supplicabo (cf. CIC. Att. 10, 14, 2 id quidem -i est. SEN. contr. 2, 3, 21 Hispo Romanus bello idiotismo usus est: ... illud -i est. SEN. benef. 3, 3, 1 quidquid est -i, vile est). VARRO ling. 7, 12 quem volumus -um curare, dicimus: 'tu -i videbis' eqs. CIC. Verr. II 2, 5 ut... id non apud nos nasci, sed -i nostrae conditum iam putaremus (Mur. 49 exploratus et -i conditus consulatus). ac. 2, 80 desine quaeso communibus locis sensus defendere: -i nobis ista nascuntur (cf. epist. 9, 3, 2 quid ego nunc haec ad te, cuius -i nascuntur, γλαῦν' εἰς Ἀθήνας? SEN. epist. 23, 3 volo illam laetitiam tibi -i nasci eqs. TAC. dial. 9, 6 versus Basso -i nascuntur. adde: CIC. Att. 1, 19, 3 quid... aliorum in me ἐπιφρονήματα expectem, cum haec -i nascantur [sic N, in- cett., Baier] cf. p. 1974, 50). MANIL. 1, 905 saepe -i (i. apud nos) culpa est. PAVL. FEST. p. 106 industrius antiqui dicebant indostrum, quasi quidquid ageret intro strueret et studeret -i. SEN. benef. 5, 8, 3 -i, quod aiunt, versura fit (cf. PLIN. nat. 19, 58). epist. 9, 15 summum bonum extrinsecus instrumenta non quaerit; -i colitur, ex se totum est (opp. foris). 81, 22 minimum ex nequitia... ad alios redundat; quod pessimum ex illa est..., -i remanet. rem. fort. 16, 9 vides... quam -i sit ista felicitas. PETRON. 44, 13 -i gaudet aedilis (i. 'in sinu', 'apud se'?). TAC. ann. 3, 70 quod... egregium publicum et bonas -i (i. proprias) artes dehonestavisset. 13, 42 veterem ac -i (dō cod.) partam dignationem (cf. PANEG. 7 [6], 3, 2 iam -i parta suscipere). PLIN. epist. 1, 10, 2 hunc... penitus et -i inspexi amarique ab eo laboravi. fortasse addendum: CIC. Att. 15, 1, 2 Dolabellam spero -i esse (i. 'solvendo esse' vix recte intellegit Kurfess, Berl. ph. W. 1919, 407).

III vitiose pro -um, quaeritur 'quo' (vix huc referenda sunt haec: PLAVT. Epid. 361 is adornat, <ad>veniens -i extemplo ut maritus fias. Persa 731 transcidi loris omnes adveniens -i. SEN. Ag. 218 Agamemnona -i reducem paras mactare. item ambigua res de his: PLAVT. Trin. 842 -i cupio [Bacch. 278 domum codd.]. 1027 comeminit -i v. p. 1949, 48 sqq.): CORP. III 4060 (ante Neron.?) ossa relata -i. IV 2246 (in cella lupanaris): hic ego cum veni, futui, deinde redei domi (GREG. TVR. glor. mart. 50 p. 522, 24 cf. 70 p. 535, 20). ACT. Arv. a. 218 B 18 tuscanicas -i miserunt (cf. IORD. Get. 190 filios -i dimissos). VLP. dig. 13, 6, 5, 14 cum commode argentum -i referre non possem, ibi hoc reliquero. ITALIA (cod. a) Marc. 8, 26 vade -i aput te (εἰς τὸν οἶκόν σου, VVLG. in -um tuam). Luc. 8, 39 (cod. a) revertere -i aput te (-um ITALIA codd. blq et VVLG., in -um ITALIA codd. eff. r d aur. cf. GREG. TVR. Mart. 1, 32 p. 604, 13 -ui. item vit. patr. 8, 11 p. 700, 25 Andr. 29 p. 843, 18). Luc. 8, 51 (cod. a) venisset -i (ITALIA codd. bl et VVLG. -um; ad vel in -um ITALIA rel. adde: ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 40, 4 [cod. W.]). QVEROL. p. 51, 7 alienum mortuum esse coniectum -i. VVLG. Tob. 2, 20 ut hoedum... detulisset -i (GREG. TVR. Mart. 4, 15 p. 653, 21). COLL. Mos. 12, 7, 10 columbae si manum refugiunt, -i tamen fugiunt (vix i. q. 'intra vel circa -um'). CASSIAN. conl. 24, 13, 3 ne unius quidem denarii -i intulit lucrum. VITAE patr. 6, 1, 15 -i portabat. GREG. TVR. glor. mart. 23 p. 502, 12 -i reportat. Franc. 2, 22 p. 85, 8 species -i restituebat (4, 48 p. 184, 4 Mart. 4, 14. cf. 4, 44 -ui suae). Mart. 1, 37 p. 605, 33 -i... fuisse redditam (Iul. 38 p. 580, 11). 2, 16 -i regressus sum (3, 24 p. 639, 4 domni i. domui codd. ACT. Maximil. 3).

IV iuncturae selectae: iuxta posita (synon. et opposita) (-i et [que, ac] foris v. s. foris vol. VI p. 1040, 47. 55. 65 sqq. 83. 1041, 2 sq. 6. 31. 34 [-i suppl.]. 36 et cf. p. 1975, 11 sqq. -i et foras, -i... in foro sim. v. p. 1986, 47): PLAVT. Amph. 1010 neque -i neque in urbe (Cic. Cael. 54 Phil. 12, 22 TAC. ann. 14, 56 cf. p. 1975, 11). Bacch. 365 ruri... -i. Men. 699 neque -i neque apud amicam (cf.

Merc. 949 Liv. 1, 46, 8). Poen. 35 hic... -i (Cic. de orat. 2, 28). HOR. epist. 1, 19, 36 -i... extra limen (PLIN. epist. 3, 3, 3). Liv. 1, 53, 6 in curia... -i (SEN. epist. 47, 16 in foro et in curia. SVET. Tib. 61, 4. cf. VELL. 2, 103, 3 cum -i tum in senatu). GRATT. 169 opp. silva. SEN. contr. 7, 1, 12 -i... in publico (SEN. dial. 5, 35, 5 QVINT. inst. 12, 3, 12 TAC. dial. 2 ann. 4, 68. 15, 59 PLIN. epist. 4, 17, 7 paneg. 4, 5 HIER. epist. 49, 15, 6. 60, 10, 6 COD. Theod. 9, 34, 9 [a. 386]. cf. Liv. 34, 2, 9 in publicum [QVINT. inst. 1, 1, 22 PANEG. 12 (2), 25, 2 -i atque secreto]. QVINT. decl. 316 p. 245, 14 per publicum. APVL. met. 2, 8 publice [PANEG. 12 (2), 11, 2 solus et -i... publice et in comitio. QVEROL. p. 19, 16 HIER. epist. 50, 3, 2]. cf. p. 1964, 39). COLVM. 12 pr. 2 in propatulo ac silvestribus locis, ... -i sub tecto. PLIN. nat. 35, 13 in basilica. QVINT. inst. 1, 2, 1 -i atque intra privatos parietes. 1, 2, 4 in scholis... -i (1, 2, 21. 2, 3, 10). 7, 3, 10 opp. lupanari. 7, 4, 22 arce. decl. 306 p. 204, 17 -i... sub caelo. ACT. Arv. a. 81, 1 in luco et -i (saepius, cf. etiam p. 1949, 83). TAC. ann. 12, 7 palam... -i. PLIN. epist. 7, 24, 4 in theatro... -i (SVET. Nero 10, 2 APVL. flor. 16 p. 66. cf. TERT. spect. 17 -i... in scaena). MARCIAN. dig. 48, 6, 1 -i suae agrove inve villa. ITALIA (cod. d gig. Lucif. non parc. 19 p. 251, 32) act. 5, 42 in templo et -i (κατ' οἶκον, VVLG. circa -os, ITALIA cod. h in do[m]ibus), ITALIA Iren. 3, 12, 5 in -o). BACHIAR. repar. laps. 21 -i suae toroque. nota: CIC. Cato 12 nec vero Q. Maximus in luce modo atque in oculis civium magnus, sed intus -ique praestantior (cf. p. 1956, 40).

verbales (composita v. fere sub simpl. nota ellipsin verbi: PLAVT. Epid. 563 -i meae eccam salvam et sanam [Aul. 781 eccillam. Mil. 319. 330. 470 Persa 226. 247]. QVINT. decl. 322 p. 268, 12. CIC. Att. 16, 6, 1 ibi tamquam -i meae scilicet [cf. epist. 13, 69, 1]. STAT. silv. 1, 3, 24 litus utrumque -i [cf. CIC. ad Q. fr. 2, 8, 3 hortus -i est]. per figuram aposiopesis: RHET. Her. 4, 30, 41. 4, 54, 67): -i: abscondere: VVLG. I reg. 10, 22 (ἐν τοῖς σκεύεσι). accipere: PLAVT. Mil. 739 (cf. ex-: VAL. MAX. 5, 1, 3). adhibere: CIC. epist. 11, 7, 1 QVINT. decl. 335 p. 320, 4. administrare: COLVM. 12 pr. 3. agere (de iudice): VLP. dig. 11, 1, 4, 1 opp. itinere. agitare: PLAVT. Mil. 165. apparare: TER. Andr. 514. apparere: PLAVT. Capt. 457 Poen. 618. audire: CIC. Brut. 210 Att. 6, 9, 1. auspicare: CATO or. frg. 18, 1. bibere: VARRO rust. 3, 16, 1 et 2. capessere munia: COLVM. 12, 1, 4. cenare: v. vol. III p. 784, 55. cf. cenam coquere: PLAVT. Stich. 598. 602. 609. claudere: VERG. ecl. 7, 15 VOPISC. Aurelian. 43, 4 (con-: APVL. met. 7, 14. in-: CIC. Verr. II 5, 92 al. oc-: PLAVT. Men. 671). cognoscere (ius, causam): CIC. Brut. 98 Liv. 2, 41, 10 IVST. 2, 10, 10. cohobere: LVCR. 848 APVL. met. 9, 17. 19. collocare: CIC. dom. 110 opp. urbe tota. componere: Liv. 2, 37, 2 QVINT. inst. 4, 1, 54. concire: PLAVT. Merc. 796. condere (cf. p. 1957, 32): APVL. apol. 55. congregari: TAC. hist. 3, 65. constituere sacrarium: CIC. Catil. 1, 24 NEP. Timol. 4, 4. convenire: PLAVT. Epid. 196 Trin. 1120 (suppl.) VAL. MAX. 4, 1 ext. 3 SEN. dial. 9, 12, 6 MACR. sat. 1, 2, 15 COD. Iust. 4, 14, 6 pr. a. 293 (de iudicio). cubare: SVET. Aug. 33, 1. cubitare: BACHIAR. repar. laps. 21. curare: PLAVT. Capt. 190 TER. Hec. 257 (pro-: PLAVT. Poen. 29). custodire: Liv. 32, 26, 10 SEN. contr. 1, 2, 7. damnare: SEN. contr. 7 pr. 9. 7, 1 tit. VAL. MAX. 5, 8, 2. decumbere: PLAVT. Merc. 373. deflere: APVL. met. 1, 6. defodere: Liv. 3, 33, 10 ARGVM. Plaut. Aul. I 2. delectare: PLAVT. Capt. 178 Sat. frg. 4 LVCR. 562. delictum est: PLAVT. Cas. 205. demonstrare: PLAVT. Mil. 875. deprehendere: CIC. Phil. 2, 74 Att. 1, 12, 3 PAVL. sent. II 26, 1 al. ARGVM. Plaut. Merc. II 11 (cf. ad-: VAL. MAX. 4, 6, 1 [de- Paris]. com-: CIC. epist. 12, 23, 2). desiderare: Liv. 24, 45, 10 (opp. per totam urbem). despiciari: PLAVT. Cas. 186. devincire: PLAVT. Men. 845. dicere: PLAVT. Pseud. 171 Truc. 213 QVINT. inst. 11, 3, 54. discere: ACT. Archel. 46, 13. domare: LVCR. 5, 1334 (v. p. 1957, 15). dormire: PLAVT. Asin. 430 Poen. 21 Rud. 899. educere: PLAVT. Curc. 518 CIC. Quinct. 21 educare: CIC. Phil. 2, 18. esse: PLAVT. Amph. 562 opp. hic (593). 577 et passim, item TER., in formulis ut si -ist, eho an -ist (cf. etiam p. 1956, 73. 78. 83 sqq.). LVCR. 1056 CIC. inv. 1, 28 de orat. 2, 276 al. TIB. 2, 6, 48 SEN. contr. 9, 5, 4 MART. 1, 3, 12. 2, 5, 5 saepe -i non es, cum sis quoque. al., nota: PROP. 2, 21, 8 te ille superbus dicit se invito saepe fuisse -i i. apud se (cf. ad-: PLAVT. Cas. 530 Epid. 664 Pseud. 560 Stich. 66 TER. Eun. 506). expectare: PLAVT. Cas. 540 TER. Eun. 917 AFRAN. com. 196 Liv. 22, 55, 7 QVEROL. p. 26, 14. experiri: STAT. Theb. 11, 339. facere (fieri): PLAVT. Epid. 415 Mil. 158 al. fixum habere: Liv. 23, 23, 6. habere (cf. p. 1956, 72 76): ENN. ann. 101 PLAVT. Cas. 356 passim. habitare: CIC. Att. 1, 13, 12. inambulare: CIC. Att. 6, 2, 5. insectari: PLAVT. Cas. 662. instituere: VAL. MAX. 9, 1, 8. interficere: CIC. Deiot. 15 al. TAC. ann. 14, 43 AMPEL. 19, 6 CAPITOL. Maximin. 11, 4 al. invenire: Liv. 2, 54, 9 QVINT. inst. 7, 2, 52. latere: SEN. dial. 6, 14, 2 QVINT. inst. 3, 6, 25 VLP. dig. 21, 1, 17, 4 QVEROL. p. 20, 5. lavari: VARRO ling. 9, 68. legere: VARRO rust. 1, 53, 1; aliter: CIC. Att. 12, 14, 3. linquere: PLAVT. Pseud. 141 AVSON. 403, 22 (re-: CIC. Verr. II 1, 51. 91 de orat. 3, 227 top. 13 Liv. 24, 45, 14 al.). loqui: CIC. epist. 10, 25, 3 al. ludere: MEMM. or. frg. Suet. vita Ter. 4. manere: PLAVT. Merc. 498 TER. Haut. 540 CIC. dom. 6 al. CATVLL. 32, 7 HOR. epist. 1, 5, 3 PROP. 2, 29, 22 ASCON. Mil. p. 34, 11. 43, 10 St. QVINT. inst. 6, 3, 64 FRONTO p. 99 N. VLP. dig. 21, 1, 17, 4. meditari: VAL. MAX. 8, 7, 7. moliri: CIC. Phil. 2, 48. morari: COLVM. 12, 1, 5. nasci (natus): [Hofmann]

VARRO frg. Scaur. gramm. VII 30, 18 NEP. Att. 13, 4 LIV. 3, 44, 9 MIN. FEL. 31, 4. cf. et supra p. 1957, 4sqg. occidere: CIC. Mil. 16 Att. 4, 15, 4. offendere: PLAVT. Amph. 613 Merc. 814 Mil. 484 TER. Eun. 673 APVL. met. 2, 7. opperiri: PLAVT. Asin. 827 Cist. 592 Poen. 929 Trin. 391 TER. Eun. 895 opp. hic. TAC. ann. 16, 26. ornare: PLAVT. Rud. 141. perdere: PLAVT. Men. 665. plaudere: HOR. sat. 1, 1, 67. ponere: CIC. Cluent. 70 Rab. perd. 25 al. (pro-: CIC. Mur. 66 de orat. 2, 52). praecipere: LIV. 6, 36, 8. praescribere: CIC. Flacc. 23. prandere: PLIN. nat. 7, 184. quiescere: CIC. Mil. 16. salutare: CIC. epist. 9, 20, 3 STAT. silv. 4, 9, 50 MART. 1, 108, 5. sedere: PLAVT. Aul. 73 AFRAN. com. 210 CIC. Verr. II 4, 32 de orat. 3, 133 Lael. 2 LIV. 22, 7, 13 VAL. MAX. 9, 12, 2 FRONTO p. 188 N. APVL. apol. 76 ITALIA (Lugd.) deut. 11, 19 (VVLG. in -o tua). VVLG. Ioh. 11, 20 (ἐν τῷ οἴκῳ, ITALIA codd. dld in domo) (con-: VAL. MAX. 5, 8, 3. ob-: TER. Ad. 717 CIC. har. resp. 49. per-: PROP. 3, 12, 37. re-: APVL. met. 4, 7, 32 AVSON. 408, 10). serere: PLIN. nat. 20, 192. servare: TER. Eun. 780 CIC. Tusc. 1, 108 (ad-: PLAVT. Bacch. 747. 750 CIC. Catil. 1, 19 APVL. apol. 54, 56. re-: CIC. Verr. II 1, 12 Ps. ASCON. Verr. p. 227, 14 St.). servire: SALL. Catil. 52, 23 opp. hic. stare: ENN. scaen. 89. statuere: CATO or. frg. 71. subsistere: VELL. 2, 57, 2. suppilare: PLAVT. Asin. 815. tenere (se): CIC. Brut. 330 NEP. Dion 9, 1 VELL. 2, 44, 5 ASCON. Mil. p. 40, 20 St. PLIN. paneg. 48, 2 (con-: PLAVT. Capt. 804 Curc. 298 RHET. Her. 4, 52, 65 CIC. Sull. 42 al. QVINT. inst. 1, 2, 1 PLIN. epist. 4, 13, 4 APVL. apol. 52. PORPH. Hor. epist. 1, 20, 1 opp. in publicum. de-: TERT. anim. 56. re-: CIC. Verr. II 1, 12 al. LIV. 45, 40, 7). versari: PLAVT. Amph. prol. 128 Most. 191 (de-: CIC. Verr. II 4, 70). videre: TER. Eun. 367 VARRO ling. 7, 12 CIC. Att. 15, 15, 2 al. nota add. mane (cf. p. 1960, 65): MART. 4, 26, 1. 5, 22, 1 PLIN. epist. 1, 5, 8. vivere: PLAVT. Most. 874 CIC. Tusc. 5, 113. -i post subst. (cf. infra p. 1960, 80): PLIN. epist. 2, 17, 26 balneum -i (opp. balnea meritoria).

β acc. directionis domum (cf. DIOM. gramm. I 405, 8 rus etiam et -us et humus in adverbia redigi possunt: ... -um pergo. CLEDON. gramm. V 21, 24 -um vado. EXPLAN. in Don. gramm. IV 511, 27 PRISC. gramm. III 506, 5):

① c. additamentis variis:

add. ad, in (l. 40. 55) vel adv. (cf. p. 1975, 40 et v. C. F. W. Müller, Festschr. f. Friedländer p. 543 sqq.): PLAVT. Cist. 102 -um ad se (Men. 847. Merc. 244 ad me -um intro ad uxorem. [554*] ad me huc. 555 huc intro ad me. Mil. 121 in aedes... ad se... -um [Rud. 497 <domum> Müller, <tuas> vulgo]. 525. 535 intro ad vos. 790 Pseud. 867 Stich. 249. 590 [interpol.] Truc. 205. 716 TER. Hec. 823 Eun. 205. 576. CATO agr. 143 neve -um neve ad sese. RHET. Her. 4, 50, 63. CIC. Verr. I 25 -um ad illum. II 1, 126. 3, 56 Cluent. 49. 69 Deiot. 31 Phil. 5, 22 parad. 40. Att. 6, 8, 1 ad me venit -um Ephesi. 12, 11 epist. 13, 7, 1 ad Q. fr. 2, 3, 5 CAES. civ. 2, 20, 5 NEP. Timol. 1, 5 FRONTO p. 80 N. APVL. apol. 48 DICT. 1, 6). PLAVT. Cist. 301 ad matrem eius... -um (cf. Epid. 364 ad lenonem -um. Trin. 1008 ad dominum -um [cf. Stich. 66 -um P. modo A]. CIC. Quinct. 61 ad Quinctium. Cael. 61 Brut. 87. Att. 14, 3, 1 Romae -um ad Antonium. 15, 29, 1. CAES. civ. 1, 53, 3 -um concursus ad Afranium. VERG. Aen. 7, 492 ad limina nota. LIV. 7, 5, 3 ad... tribunum. PAVL. dig. 12, 2, 15 ad personas egregias. VVLG. II reg. 13, 7). PLAVT. Epid. 315 huc -um (cf. supra l. 40). Stich. 534 intro devortor -um (cf. supra l. 40. 41 et VARRONEM Men. 574 intro it -um). TER. Ad. 694 in cubiculum... -um. CIC. Verr. II 4, 6 -um... atque ad suas villas. VAL. FL. 7, 109 -um adque ipsos... postes. add. pron. poss. (cf. infra p. 1975, 46): PLAVT. Amph. 663 se -um recipit suam. Epid. 145 Rud. 1252. ACC. trag. 41 nostram devenit -um. RHET. Her. 4, 51, 64 Cic. S. Rosc. 23. 52 Verr. II 1, 65. 80. 157. 2, 89. 110. 3, 49. 164. 4, 121. 5, 72. 136 Caecin. 35. 89 Catil. 3, 11 Mur. 71 Arch. 5 dom. 111 Vatin. 3 Phil. 1, 12. 2, 3. 68 off. 2, 76 Att. 1, 1, 3 epist. 9, 19, 1 Q. Cic. pet. 35. SALL. Iug. 12, 3 suam visens -um eat. NEP. Ages. 7, 3 Timoth. 1, 3 Att. 13, 6 SEN. dial. 11, 19, 6 PLIN. nat. 14, 96 FRONTO p. 6 N. 185 PAPIN. dig. 24, 2, 8 APVL. met. 3, 10. 6, 26 -um nostram accessit (nisi est transit.). 8, 2 apol. 58 LACT. inst. 6, 12, 12 VIR. ill. 33, 8. adi. vel part.: CATVLL. 68, 144 fragrantem... venit... -um. SALL. Iug. 76, 6 -um regiam comportant. PROP. 2, 8, 24 Thebanam noluit ire -um. gen.: CIC. S. Rosc. 19 nuntiat -um non filii, sed... inimici. Q. Rosc. 26 Rosci. Tull. 48 P. Fabi. Verr. II 1, 137 meretricis. 3, 92 Pis. 83 Deiot. 17 or. frg. IX 1 M. off. 3, 112 Att. 6, 1, 25 MAT. Cic. epist. 11, 28, 7 NEP. Pelop. 2, 5 PETRON. 62, 12 APVL. met. 4, 14. 10, 24. cf. CIC. Verr. II 2, 48 res... celeriter isti -um nuntiat.

② locutiones tropicae: CIC. Brut. 172 sed -um redeamus, id est ad nostros revertamur (cf. Att. 7, 1, 9 haec de rebus forensibus; redeamus -um i. ad domestica). ac. 1, 9 nos... tamquam hospites tui libri quasi -um deduxerunt. div. 1, 53 ut, cum animus Eudemi e corpore excesserit, tum -um revertisse videatur (in interpretatione somnii. cf. p. 1963, 52).

③ iuncturae verbales (compos. v. s. simpl., ubicumque haec extant; saepius inde a VERG. etiam de bestiis. nota ellipsin verbi: CIC. Att. 15, 29, 1 ad M. Aelium nullus tu quidem -um. ad Q. fr. 2, 3, 2 Pompeius -um. PETRON. 58, 13 recta -um): -um: se abdere: CIC. Pis. 92. accedere: APVL. met. 6, 26 (cf. con-: TER. Haut. 510. de-:

VERG. georg. 2, 206. in-: PLAVT. Most. 998 Poen. 647. pro-: VAL. FL. 7, 109. se-: APVL. met. 6, 7). accipere: LIV. 30, 13, 11 VIR. ill. 24, 4. accire: LIV. 5, 32, 8 SVET. Aug. 28, 1. agere (se): PLAVT. Amph. 450 Trin. 1078 AVSON. 67, 2. arcessere: PLAVT. Cist. 196 TER. Ad. 904 LIV. 32, 40, 11 VERVS Fronto p. 116 N. se capessere: PLAVT. Amph. 262 TITIN. com. 180. comitari: CIC. dom. 76. compellere: CIC. Mil. 73 al. condere: PLAVT. Aul. 712. conicere: RHET. Her. 4, 51, 64 CIC. dom. 67. contendere: APVL. apol. 58. contrahere: IVST. 26, 1, 8. currere: PLAVT. Most. 362 (con-: CIC. Verr. II 1, 80 LIV. 28, 38, 8. trans-: PLAVT. Mil. 525). digredi: AFRAN. com. 107 TAC. ann. 2, 30. se dirigere: APVL. met. 10, 24. ducere (cf. et p. 1975, 63): PLAVT. Aul. 613 Men. 117 al., imprimis uxorem ducere (q. v. s. duco I A 3 a), ad quam iuncturam adde compos.: TER. Hec. 135 uxorem deducit -um. AFRAN. com. 350 re-. HIER. epist. 54, 15, 4 intro- (cf. cetera compos.: ab-: v. vol. I p. 60, 69, adde: PLAVT. Stich. 128 CIC. Deiot. 30 [ad- v. l.]. ad-: PLAVT. Asin. 440 Pseud. 867 Stich. 444 [ab- A] TER. Ad. 913 CIC. Cluent. 49. con-: PLAVT. Epid. 315. de- [cf. supra l. 14]: PLAVT. Mil. 121. 790 TER. Ad. 694 RHET. Her. 4, 51, 64 LIV. 3, 26, 11. 23, 23, 8. e-: CIC. Verr. II 3, 56. per-: COLVM. 6, 2, 5 APVL. met. 3, 10 apol. 48. re-: PLAVT. Merc. 980 TER. Hec. 665 CIC. Quinct. 61 al. VARRO frg. Non. p. 94 LIV. 4, 24, 7 VAL. MAX. 7, 5, 4 MART. 11, 24, 1). (se) ferre (poetice fere): CIC. Font. 3 VARRO Men. 218, 4 NEP. Timoth. 1, 3 VERG. georg. 4, 10 Aen. 2, 756. 7, 492 Ov. met. 12, 354 PAVL. FEST. p. 379 PERS. 1, 75 MART. 2, 37, 8. 7, 20, 20. 10, 80, 4 NEMES. cyn. 58 (cf. af-: PLAVT. Epid. 660 SEN. nat. 3 pr. 14 PORPH. Hor. sat. 1, 5, 35/6 au-: PLAVT. Asin. 469 Men. 847 Truc. 748 VARRO Men. 64 CIC. S. Rosc. 23 al. LIV. 3, 13, 3. (se) con-: GRACCH. or. frg. Cic. de orat. 3, 214 al. NEP. Ages. 7, 3 HIER. epist. 60, 10, 7. de-: PLAVT. Cas. 43 CIC. Cluent. 69. in-: CIC. off. 2, 76 opp. in aerarium. al. COLVM. 12, 1, 5 PLIN. nat. 14, 96 APVL. met. 4, 14. per-: SEN. epist. 108, 7 COLVM. 9, 8, 4. re-: PLAVT. Men. 660. 1049 Poen. 847 al., nota: VERG. ecl. 4, 21 -um referent [ANTH. PAL. 16, 17, 4 φέρωσι δόμους]. fugere: PLAVT. Epid. 452 Men. 850 CAECIL. com. 2 PETRON. 62, 12 (con-: TER. Hec. 823. re-: SVET. Iul. 16, 1 VIR. ill. 7, 18. 60, 2). invitare: PLAVT. Stich. [590] CIC. Verr. II 2, 89. 110 NEP. Att. 13, 6 LIV. 3, 14, 5 LACT. inst. 6, 12, 12. ire: PLAVT. Amph. 1015 Asin. 594. 921 et passim (ab-: PLAVT. Amph. 1126 et saepe [nota zeugma: Persa 288 abi in malam rem. :: at tu -um]. intro-: PLAVT. Men. 662 GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 3 VARRO Men. 574 CIC. Caecin. 89 Phil. 2, 68 al. red-: PLAVT. Aul. 273 et saepe, imprimis comici. trans-: PLAVT. Merc. 1009 Mil. 256. 1089). mittere: PLAVT. Truc. 230 CIC. Verr. I 21. II 2, 92 Iuv. 14, 148 al. (a-: PLAVT. Cas. 573 Rud. 488. 591. ad-: NEP. Timol. 1, 5. SEN. dial. 11, 19, 6 opp. in publico. di-: QVADRIG. hist. frg. 45. intro-: PLAVT. Men. 965. per-: PLAVT. Persa 680. prae-: PLAVT. Amph. 195. 602. re-: VERG. catal. 2, 13). nuntiare: CIC. S. Rosc. 19 Verr. II 2, 48 (de-: v. vol. V p. 556, 21. re-: PLAVT. Merc. 804). pergere: LIV. 7, 5, 3 APVL. met. 4, 33. DON. Ter. Phorm. 194 (q. v.). portare: CIC. Att. 14, 3, 1 Ov. fast. 4, 509 (com-: SALL. Iug. 76, 6. de-: QVADRIG. hist. 45 VAL. MAX. 7, 2 ext. 2. re-: CIC. Verr. II 5, 128 HOR. carm. saec. 74). proficisci: TER. Phorm. 859 QVADRIG. hist. 76. properare: PLAVT. Aul. 181 Curc. 686 Persa 272 HOR. epod. 2, 62. rapere: PLAVT. Asin. 868 Merc. 45 Mil. 450 (ab-: SVET. Tib. 45. pro-: SALL. Catil. 32, 1). recipere (se): PLAVT. Amph. 645. 663 saep., imprimis comici, CIC., LIV. regredi: VAL. MAX. 1, 5, 3 TAC. ann. 11, 37. 15, 54 SVET. Tib. 11 3 APVL. met. 9, 21 al. remeare: PLIN. nat. 7, 176 APVL. met. 10, 26 NEMES. ecl. 2, 65. remigrare: PLAVT. Persa 685. respicere (potius transit.): Ov. epist. 13, 146. reverti: TER. Haut. 68. 122. 340 LABER. mim. 110, 14 CIC. div. 1, 55 al. sequi: LIV. 26, 14, 3 (pro-: LIV. 2, 35, 4 al.). tollere: VARRO rust. 1, 69, 3. trahere: PLAVT. Most. 801. vadere: VITR. 9 pr. 10 add. versus (cf. p. 1959, 34. per-: APVL. met. 10, 26). vehere: TIB. 1, 10, 52 (per-: APVL. met. 6, 28. pro-: APVL. met. 9, 19). venire: LIV. ANDR. carm. frg. 20 (cf. Hom. Od. 6, 296 ἐκόμεθα δόματα πατρός) PLAVT. Epid. 67 Mil. 859 TER. Hec. 360 al., nota mane (cf. p. 1959, 28) -um: HOR. sat. 2, 3, 230 epist. 1, 7, 68 FRONTO p. 80 N. (ad-: PLAVT. Mil. 578. 806 CAECIL. com. 160. con-: CIC. or. frg. A IX 1. de-: PLAVT. Cist. 301 Epid. 364 Mil. 1103 ACC. praetext. 41. per-: SEN. contr. 9, 5, 2 PETRON. 129, 5 APVL. met. 6, 26. re-: PLAVT. Asin. 897 Bacch. 431 Poen. 27 CIC. de orat. 1, 175). ventitare: CIC. Cael. 26 Phil. 2, 3 Att. 1, 1, 3 epist. 11, 27, 5 Q. Cic. pet. 16 TAC. ann. 4, 68. 11, 12 FRONTO p. 6 N. vertere (se): C. GRACCH. or. frg. Cic. de orat. 3, 214 CIC. Mur. 88 (cf. a-: CIC. Verr. II 2, 143. 3, 49. 164. con-: PLAVT. Stich. 402 TER. Ad. 286 CIC. Verr. II 3, 176. de-: v. vol. V p. 855, 55 sqq. prae-: PLAVT. Capt. 507. re-: CIC. Verr. II 4, 32 al.). visere (nisi est trans.): PLAVT. Aul. 203 TER. Eun. 1042 SALL. Iug. 12, 3 (in-: PLAVT. Merc. [554*] 555. inter-: PLAVT. Aul. 202 Stich. 147). vocare: CIC. S. Rosc. 52 Mur. 71 CATVLL. 61, 31 (ad-: LIV. 6, 18, 3. e-: SVET. Nero 41, 2. re-: CIC. Catil. 4, 3). -um post subst. (CAES. civ. 1, 53, 3 v. supra p. 1959, 51. cf. etiam p. 1976, 16 sqq.): CIC. Sest. 131 iter a porta, in Capitolium ascensus, -um reditus (Pis. 7 e foro). SEN. dial. 9, 1, 11 velocior -um gradus est. ④ vitiose pro domi?, cf. p. 1950, 34): MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 6 p. 418^{med.} cum limen tui thalami fueris supergressa, confestim [Hofmann]

cuncta illa deponis... vestimenta... et -um (*Bulhart, demum edd.*) magis illorum nihil uteris (*καὶ ἐπὶ τῆς οὐκίας μάλιστα οὐ φορεῖς*).

acc plur. domos (cf. p. 1976, 23 sqq.): *PLAVT. Poen.* 814 -os abeamus nostras (*CVRT.* 8, 6, 20 *Ivv.* 6, 312). *Cic. dom.* 113 suas -os comportari. *Mur.* 44 -os omnium concursent. *SALL. Iug.* 66, 3 -os suas invitant. *NEP. Them.* 4, 2 ut -os suas discederent (*Liv.* 2, 48, 10). *Liv.* 1, 9, 11 -os deferebant. 2, 22, 7 pergunt -os eorum. 5, 41, 1 turba seniorum -os regressa. 22, 7, 8 -os referunt. 22, 7, 12 redeuntibus. 26, 14, 4 digressi sunt. 27, 51, 7 discursum. 45, 1, 10 -us... ad coniuges liberos<que>... nuntium portabant. *APVL. met.* 5, 11 -us suas contendunt.

nota pro acc. -um vel -os dativos -o, -bus: *DRAC. Orest.* 157 maesta -o... redit. *ACT. Arv. a.* 87 II 49 quas per calatores -bus suis miserunt. *DRAC. Orest.* 413 -bus remeare suis. *Romul.* 8, 207 -bus... pecus omne coegi.

γ separativus domo (cf. p. 1976, 37 sqq.): *GLOSS. οἶκος*; *ἐξ οἴκου*. *PRISC. gramm.* III 36, 8 '-o venio' pro 'a -o'. *PALAEM. Char. gramm.* I 232, 5 '-o venio', sed et 'de -o'. *CLEDON. gramm.* V 64, 23 tunc dicimus 'de -o venio', quando pronomen additur, ut 'de -o mea venio' vel 'de -o tua' (cf. *infra* l. 26 sqq.). *sero praecipitur positio praep.*: *GRAMM. suppl.* p. 58, 27 dicendum... est 'a -o vado et a -bus', quem usum semper sequitur iam *GREG. TVR.*: *Franc.* 10, 8 *Andr.* 33 *virt. Mart.* 3, 51 (cf. *infra* p. 1962, 54).

① *additamenta* (cf. p. 1976, 37 sqq.): *PLAVT. Aul.* 341 -o abs te (*Men.* 814 *Merc.* 55, 357). *Cist.* 658 hinc ab nobis -o (*Mil.* 341 cf. p. 1976, 37, 70). *Men.* 803 ex arcis -o. *add. pronom.*: *ENN. scaen.* 253 mea -o efferret (*Cic. Att.* 6, 8, 5). *Cic. S. Rosc.* 32 -o mea... expulisti (cf. *QVINT. decl.* 338 p. 332, 14. *adde*: *Cic. dom.* 110 pellere [112]. *Verr. II* 5, 77 profugisset). *Caecin.* 34 exire -o mea (*har. resp.* 49). *Phil.* 2, 45 eiecit. *RVT. LVP.* 1, 13 -o sua, ab suis diis penatibus... exturbatum. *CASS. SEV. or. frg. Quint. inst.* 6, 3, 79 interdixisset (*SEN. dial.* 5, 23, 5 et 8). *VLP. dig.* 48, 22, 9 procedat (*AMM.* 18, 4, 3 cederet). *PAVL. NOL. epist.* 23, 17 deicimus. *add. gen.*: *Cic. Verr. II* 2, 83 eius. *II* 2, 89.

② *locutiones tropicae* (cf. p. 1956, 7 sqq. 1963, 28, 51 et *Nägelsbach-Müller, Lat. Stil.* p. 331 adn.): *PLAVT. Amph.* 637 id nunc experior -o atque ipsa de me scio. *Merc.* 355 scio saevos quam sit, -o doctus (*Poen.* 216 *Truc.* 453 cf. *GLOSS. III* 40, 45 -o [*Heraeus*, modo *codd.*] perdiscens: *πείρα μαθόν*). *Pseud.* 729 posse opinor me dare hominem... -o (*sic A* [?], modo *P*; cf. 734 ne quare aliunde). *VARRO rust.* 1, 8, 2 haec ubi -o (*hoc est 'ex ipso fundo' Keil*) nascuntur (*opp. ex propinqua villa*). *Cic. Verr. II* 3, 155 verba -o patroni (*sc. Verris*) depromere videtur ad omne genus nequitiae accommodata (*orat.* 186 numerus... non -o depromebatur [*antea*: sumebantur e consuetudine cotidianoque sermone]). *SEN. epist.* 94, 53 felicitatem -o promere [*opp. longinqua bona*]). *Cluent.* 6 si ad causas iudicia iam facta -o deferemus (cf. *Phil.* 1, 24 -o prolata, *opp. nobis inspectantibus*. 2, 85 attuleras [*orat.* 89 -o allata, *opp. ex tempore ficta*. *Liv.* 4, 48, 6 *QVINT. inst.* 4, 1, 20. 4, 5, 4 *opp. inventa subito*. 5, 13, 3. 36. 6, 3, 33 *syn. praeparatum*. 10, 6, 6. 10, 7, 30. 11, 2, 46 *opp. ibi protinus sumpsisse*]). *Cic. Phil.* 2, 26 hi... his maioribus ab alienis potius consilium peterent quam a suis et foris potius quam -o? *PAVL. FEST.* p. 153 tralationem id est -o mutuum verbum. cf. *locutiones sollemnes de pecunia praesente* (*quae imago potest subesse etiam supra* l. 43; cf. *etiam* p. 1956, 72 sqq. 1963, 37 sqq.): *PLAVT. Bacch.* 648 ut -o sumeret neu foris quaereret. *Curc.* 685 *Pseud.* 355. *SEN. benef.* 3, 8, 2 cum illam pecuniam -o protulisset (*postea ex facili*).

③ *iuncturae verbales* (*compos. v. sub simpl., quae ubi non extant sub compos. ordinis alphabetici primo; nota 'ellipsin' verbi* [cf. p. 1958, 25 sqq. 1959, 81 sqq.]: *TER. Phorm.* 410 heus, -o me): -o (*abl. separat et instrum.*): *abdere*: *VERG. georg.* 3, 96 *SVET. Iul.* 20, 1 *NEMES. cyn.* 134. *abire*: *PLAVT. Amph.* 502 *Cas.* 484 (*ex*: *PLAVT. Aul.* 178 *Mil.* 376 *al. per*: *PLAVT. Men.* 648). *abicere*: *AVG. civ.* 22, 8 p. 568, 1 *D. Cod. Theod.* 5, 9, 1 a. 331 (*deicere*: *POMPON. Atell.* 88 *MARCIAN. dig.* 48, 6, 3, 6 *al. PAVL. NOL. epist.* 23, 17. *e*: *PLAVT. Asin.* 161 *Cic. S. Rosc.* 23 *al. LVCR.* 5, 984 *Cod. Iust.* 7, 6, 1, 3 a. 531). *arcessere*: *PLAVT. Stich.* 676. *baetere* (?): *PLAVT. Mil.* 997. *cadere*: *SCAEV. dig.* 8, 2, 41, 1. *carere*: *Cic. dom.* 146 *Att.* 13, 39, 1. *cedere*: *Cic. Att.* 13, 41, 1 *Ov. epist.* 12, 134. 135 *SEN. Ag.* 303 *al. cf. supra* l. 32 sqq. (*ex*: *TAC. ann.* 3, 3. *pro*: *SEN. dial.* 4, 7, 2 *APVL. met.* 4, 20 *VLP. dig.* 48, 22, 9). *comportare*: *PLAVT. Rud.* 58. *concurrere*: *VARRO Men.* 218, 2. *demigrare*: *APVL. apol.* 92 (*emigrare*: *Cic. Verr. II* 2, 89). *egredi*: *PLAVT. Aul.* 79 *Merc.* 821 *al. (progredi*: *PLIN. paneg.* 76, 7). *egurgitare*: *PLAVT. Epid.* 582. *elicere*: *VARRO frg. Non.* p. 135 *HOR. carm.* 2, 11, 21. *eripere*: *TER. Ad.* 198 (*-i Bem.*). *proripere*: *Liv.* 29, 9, 4. *sub*: *PLAVT. Asin.* 884 *al.*). *excipere*: *Ov. met.* 14, 78 (*recipere*: *Ov. rem.* 474 *met.* 13, 633). *excire*: *TAC. ann.* 4, 21. *excludere*: *Cic. ad Q. fr.* 1, 1, 25 *AVSON.* 464, 2. *exhaustire*: *PLAVT. Merc.* 55. *exigere*: *Liv.* 39, 11, 2. *extrahere*: *Cic. Cluent.* 39 *Vatin.* 22. *exturbare*: *v. supra* l. 31 (*proturbare*: *APVL. met.* 2, 26). *exulare*: *TER. Eun.* 610. *ferre*: *Cic. Phil.* 14, 12 (*ad*: *PLAVT. Aul.* 341 *Rud.* 798 *Cic. Verr. II* 2, 64. *au*: *PLAVT. Men.* 814 *TER. Eun.* 661 *Cic. Verr. II* 2, 83. *con*: *VARRO frg. Non.* p. 57. *ef*: *supra* l. 27 et *PLAVT. Merc.*

422 *TER. Eun.* 753 *Liv.* 1, 59, 3. *pro*: *Cic. Verr. II* 4, 52 *al.*) *frui*: *Cic. Rab. perd.* 37. *fugere*: *PLAVT. Cas.* 951 (*au*: *PLAVT. Capt.* 875. *pro*: *PLAVT. Capt.* 18 *Liv.* 1, 59, 13. cf. et p. 1976, 50). *interdicere*: *supra* p. 1961, 31 sq. et *SEN. contr.* 10, 5, 22 *SVET. Aug.* 66, 2 *gramm.* 14. *invitare*: *Cic. Verr. II* 4, 25. *mittere*: *PLAVT. Cas.* 521. *pellere*: *Cic. supra* p. 1961, 29 *Ov. epist.* 16, 230 *fast.* 3, 559 *QVINT. decl.* 260 p. 65, 22 *al.* (*as*: *TITIN. com.* 47. *ex*: *Cic. S. Rosc.* 32 *al. pro*: *PAVL. dig.* 45, 1, 132 *pr.*). *petere*: *Cic. epist.* 7, 25, 1. *potiri*: *Ov. fast.* 3, 552. *privare*: *Cic. Mur.* 89 *Cod. Theod.* 9, 9, 1, 1 (a. 326). *proficisci*: *PLAVT. Cist.* 764 *ASELL. hist.* 6. *prohibere*: *PLAVT. Amph.* 361 *TER. Phorm.* 425 *Cic. Caecin.* 36. *supplare*: *PLAVT. Men.* 740. 803. *teneri*: *Ov. epist.* 14, 3. *uti*: *Cic. Verr. II* 4, 118 *epist.* 13, 69, 1 *SALL. Iug.* 12, 3 *TAC. ann.* 15, 37.

abl. plur. domibus (cf. l. 62 p. 1976, 62): *depromere*: *SIL.* 13, 351. *egredi*: *PLIN. nat.* 21, 116. *evocare*: *SEN. dial.* 10, 12, 1.

④ *abl. loci domo pro in c. abl.* (cf. *GLOSS. -i -o*: *κατ' οἶκον, ἐν οἴκῳ*): ① *add. adi.* (cf. *etiam* p. 1979, 28): *Cic. Verr. II* 1, 67 *clamor fit tota -o* (*PROP.* 3, 10, 20 *Ov. met.* 11, 609 *fast.* 2, 792). *VERG. Aen.* 4, 82 -o maeret vacua. *Ov. rem.* 262 *patria... manere -o* (*met.* 11, 438). 542 *fastidita non iuvet esse -o*. *trist.* 1, 3, 92 *media procubuisse -o* (*sim. saepius poetae usque ad CLAUD.* 28, 71, 146). *SVET. Iul.* 46 *habitavit... in Sacra via -o publica*. *Dom.* 1, 1 *natus est... regione urbis sexta... -o eqs.* ② *add. pron.*: *TIB.* 2, 3, 34 *nostra sint tua castra -o*. *IAVOL. dig.* 4, 6, 34 *miles... si -o sua est*. 34, 2, 39, 1 (*bis, formula testam.*) *argentum quod -o mea[e] erit*. *ITALA Matth.* 8, 6 (*cod. k*) *iacet -u mea* (*ἐν τῇ οὐκίᾳ, VVLG. in -o*). *CLAUD.* 28, 71 *hac quondam videre -o*. ③ *add. gen.*: *Liv.* 1, 39, 5 *partum Romae edidisse Prisci Tarquinii -o*. *PORPH. Hor. sat.* 1, 5, 38 *se... Murenae -o hospitatum esse*. ④ *sine additamentis* (*saepius abl. instrum. interpreteris, cf. l. 32. 33. 39. 47 et invitare -o l. 5, abdere p. 1961, 62. vix sanum est -o pro -i in alterutra recensione PLAVT. Epid.* 171 *quae -ist filiam, ubi domost A. Stich.* 192 *si cenassit -o, ubi domi A*): *Cic. or. frg. A XIV* 12 -o principem civem vi et metu continere (cf. *dom.* 6 -o me tenui [p. red. in *sen.* 29 *NEP. Epam.* 10, 3]. cf. p. 1959, 21). *SALL. (?) in Tull.* 3 *cum legis Plautiae iudicia -o* (*domi H², ut vid.*) *faciebatis*. *PROP.* 3, 6, 22 *qualem nolo dicere, habere -o*. *COLVM.* 7, 7, 3 *cum... singulae capellae -o laborabunt* (*domi Gesner, modo Pontedera*) *PLIN. nat.* 17, 4 *qui -o, quae mihi hereditate obvenit, comiter habitem* *TAC. ann.* 15, 53 -oque aut hortis clausus. *ACT. Arv. a.* 87 II 39 *ead(e)m die Romae -o apud mag(istram) C. Iul(i)um Silanum idem qui in luco cenarunt* (*II* 41) *a. 91136 -o... in luco et -o... -o* (*aliis locis -i*). *APVL. apol.* 89 *tabulae eius partim tabulario publico partim -o asservantur*. *SORT. Sangall.* 32, 5 *non expedit esse -o*. *CORP. III* 14206²¹ *verna -o natus* (*GLOSS. II* 380, 21 -o natus: *οἰκονομῆς*). *interpr. incertae*: *CARM. epigr.* 2121, 7 *prestina cura* (*sc. filius? cf. adn.*) -o fama decoratus quievit (*v. T. Kleberg, Eranos* 27 [1929] p. 202).

abl. plur. domibus: *Liv.* 26, 12, 9 -bus inclusi (*opp. in foro*). *TAC. ann.* 6, 3 *custoditurque -bus magistratuum*. *AVG. civ.* 3, 27 p. 139, 18 *D. Caesares a Fimbria -bus trucidarentur suis*. *Cod. Iust.* 1, 5, 4, 7 a. 407. *dat. plur. pro acc. vel in c. acc. v. p. 1961, 13.*

ε praepositiones selectae (*non afferuntur nisi significationes locales praepositionum*):

ab (cf. *CLEDON. gramm.* V 25, 15 a -o non dicimus, nisi pronomen addamus: 'a -o mea' vel 'a -o tua' *eqs.*; sed cf. p. 1961, 21): *PLAVT. Epid.* 681 *ab -o absum* (*Cic. Verr. II* 4, 39, 5, 82). *Cic. Verr. II* 5, 38 *excludere*. *Ov. Pont.* 1, 8, 33 *vertor*. *Liv.* 1, 5, 7 a -o *Numitoris... adiuvat*. *PLIN. nat.* 19, 23. *QVINT. decl.* 256 p. 47, 22 *dimittendus... filius erat* (355 p. 386, 19). *TERT. resurr.* 16 p. 46. *CAPITOL. Pius* 10, 4 *venire*. *AMM.* 28, 1, 20 *prolatis*. *Cod. Iust.* 7, 6, 1, 3^a (a. 531) *reppulit*. *GREG. TVR. v. supra* p. 1961, 22. *VVLG. Luc.* 7, 6 *non longe... a -o* (cf. p. 1977, 50). a -bus: *PORPH. Hor. epod.* 5, 97/98 *fugent*.

ad local. (*idem q. 'apud'*): *QVINT. decl.* 364 p. 395, 23 *al. nota ellipsin subst. -us* [cf. p. 1964, 8. 1985, 79]: *IORD. Get.* 269 *ad fratris Thuidimeri gandii nuntium direxit*: *PLAVT. Rud.* 116 *advenire ad alienam -um* (cf. *PROP.* 2, 29, 20 *ad mandatam venimus... -um* [*QVINT. decl.* 298 p. 177, 9 *divitis*. *VLP. dig.* 25, 4, 1, 7 *si... ad -um non veniat*. 47, 10, 15, 7. 49, 4, 1, 9]. *APVL. met.* 2, 3 *pervenimus*. *TAC. Agr.* 43 *ventitavere*). *Cic. Verr. II* 5, 93 *fit ad -um eius... concursus*. *SALL. hist. frg.* 2, 45 (*in lacuna*). *Ov. met.* 8, 816 *ad iussam delata -um est*. *VAL. MAX.* 9, 10 *ext.* 1 *perrexit*. *SEN. Herc. f.* 1143 *prostrata*. *benef.* 3, 23, 2 *praecucurrisse*. *ASCEN. Mil.* p. 32, 10 *St. attulit*. *PLIN. nat.* 16, 139 *posita*. *SVET. Iul.* 85 *tetendit* (*APVL. met.* 8, 28 *contendit*). *APVL. met.* 2, 23 *perducit* (9, 20). 8, 6, 26. *VLP. dig.* 43, 24, 5, 2 *amicis... aut procuratori aut ad -um denuntiandum est*. *PAVL. dig.* 8, 2, 20, 1 *ad -um aditus est*. *PAPIN. dig.* 48, 5, 40, 3 *ad -um mulieris missa*. *OPTAT.* 5, 7 p. 137, 16 *redit ad -um mulier*. *SCHOL. Verg.* *Veron. Aen.* 2, 311 *dicimus ei, ad cuius -um ierimus, 'ad te fui'*. *VVLG. II reg.* 11, 9 *descendit al.* *HIER. epist.* 22, 16, 1 *accedas* (*Cod. Theod.* 9, 16, 1 et 2 a. 319 = *Iust.* 9, 18, 3). *CASSIAN. concl.* 21, 8, 2 *ad -um... revertitur*. *Cod. Theod.* 9, 17, 1 a. 340 = *Iust.* 9, 19, 2 *ad -um eius... pervectum*. *al. nota locos scriptorum, apud quos simplex acc. -um cum verbis movendi iam evanuit, ut videtur* (cf. *fortasse etiam supra* l. 74. 81 et *nota praeceptum gramm.*: *CLEDON. gramm.* V 69, 5 -us [Hofmann])

... et rus tunc accipiunt praepositionem, quando et pronomen, ut 'ad -um meam vado'. similiter SERG. gramm. IV 512, 1 sqq. vana distinctione inter ad -um meam et ad -um consulis: ITIN. [Silv.] 30, 3 unusquisque iens ad -um suam. 33, 2 revertuntur... unusquisque ad -um suam (39, 5. 40, 2. 43, 9 cf. *ibid.* plur.: omnes ad -os suas revertuntur. adde: GREG. TVR. virt. Mart. 1, 28 p. 602, 1 reversusque ad -um. 1, 32 p. 604, 8. CAES. AREL. suggest. p. 300 ad -um propriam). GREG. TVR. virt. Mart. 1, 30 p. 602, 35 portante... ad -um suam. al. LEX Visig. et LEX Burgund. saepius. ad -os (cf. p. 1962, 62): LAMPR. Alex. 52, 4. ante: CIC. Verr. II 5, 50 VARRO ling. 7, 70. 81 TIB. 2, 4, 22 Ov. am. 3, 11, 12 met. 2, 490. 766 LIV. 3, 29, 5 SVET. Aug. 92, 1 Nero 16, 1 al. circa, circum: Ov. met. 15, 796 LIV. 3, 38, 12. 26, 13, 1 SEN. contr. 10, 4, 7 VAL. MAX. 4, 3, 14 SVET. Nero 38, 1 LAMPR. Alex. 13, 5 VVLG. act. 2, 46 al. cum: CIC. Deiot. 15 LIV. 1, 31, 8 VAL. MAX. 4, 6 ext. 2 al. de local (cf. NOT. Tir. 47, 57 de -o et v. supra p. 1961, 18): CIC. epist. 10, 2, 2 de -o deduceret (cf. e-: PAVL. coll. Mos. 9, 3, 1. pro-: PAVL. sent. 5, 15, 1 al.). VITR. 2, 8, 13 imperaret. SEN. contr. 3 pr. 16 exissem. QVINT. decl. 262 p. 72, 31 egredi <de> -o. POMPON. dig. 47, 2, 37 effugisset (VVLG. act. 19, 16). GAIUS dig. 2, 4, 18 in ius vocari. APVL met. 4, 27 de -o de thalamo... extracta (VLP. dig. 39, 2, 45 al.). 9, 28 proturbavit. VLP. dig. 30, 41, 5 transferre (MOD. dig. 31, 34, 3). 43, 16, 1, 24 processisset (cf. dis-: PAVL. dig. 24, 1, 57 al. ACT. Archel. 6, 5). 47, 9, 3, 2 rapiatur. al. ITALIA (Tert. pudic. 20) lev. 14, 36 auferri (VVLG. efferant). ITALIA (Tert. adv. Marc. 4, 34 p. 533) et VVLG. deut. 24, 1 dimittet. SORT. Sangall. 47, 10 fugari (48, 11). QVEROL. p. 42, 9 foras... dederis. AVG. civ. 16, 31 p. 175, 17 D. ancilla de -o eicitur (cf. COD. Theod. 5, 9, 1 a. 331 proiectam). 22, 8 p. 576, 24 pueri de -o cucurrerunt. tropice: SEN. epist. 26, 8 expecta me pusillum et de -o fiet numeratio: interim commodabit Epicurus. cf. PAVL. dig. 12, 1, 40 me accepisse... quindecim mutua numerata mihi de -o. cf. etiam SEN. epist. 119, 11 si numerati multum ex aliqua -o effortur. ex (-o, -bus) local. (ponitur pro abl. nudo semper fere propter additamenta ad subst.: cf. supra l. 32): PLAVT. Mil. 126 Athenas cupere fugere ex hac -u. CIC. Verr. II 4, 80 ex praedonis -o conservare (opp. ex urbe hostium). II 4, 94 ex -o atque ex cohorte praetoria manum... venisse. II 5, 30 ex illa -o praetoria... emigrabat. Mil. 33 eripuisse (ASCON. Mil. p. 34, 27 St. LIV. 4, 9, 8 rapiunt [29, 9, 2 TAC. hist. 4, 2 VLP. dig. 47, 2, 53]). Phil. 2, 35 ad quem e -o Caesaris tam multa delata sunt. Att. 4, 3, 3 ex Anniana Milonis -o... eduxit (QVINT. inst. 7, 8, 6 opp. ex tabernaculo). PROP. 2, 1, 56 ex hac ducentur funera nostra -o. PAVL. FEST. p. 106 efferri. LIV. 5, 18, 12 matronarum, quas ex -o conciverat publicus pavor (nota singular.). 26, 9, 7 ex privatis... -bus exaudiebatur. 39, 51, 5 exitus e -o fecerat. SEN. dial. 7, 23, 3 eiciet illas divitias e -o. 9, 12, 2 aliquem exeuntem e -o. PLIN. nat. 20, 171. 25, 101 fugat e -bus serpentes. GELL. 7, 10, 4 e -o sua Megaris Athenas ad Socratem commeabat Euclides. APVL met. 4, 21 procurrens e -o (5, 7). 7, 23 petitis e -o ferramentis. apol. 100 excludere e -o. EDICT. praet. (Vlp. dig. 11, 5, 1 pr.) sive quid eo tempore <e> -o (dolo F) eius subtractum erit (VLP. dig. 25, 2, 15 pr. subtrahit). al., nota tropice: CIC. Cato 84 ex vita ita discedo tamquam ex hospitio, non tamquam -o (cf. phil. frg. V 97 si ex hac in aliam haud paulo meliorem -um... demigrare volumus. NEP. Att. 22, 1 ut non ex vita, sed ex -o in -um videretur migrare). extra: LIV. 3, 45, 7 VLP. dig. 21, 1, 17 pr. SEN. contr. exc. 5, 5 HIER. epist. 15, 2, 2. in -o (cf. NOT. Tir. 47, 58 in -o. PRISC. gramm. III 36, 8 '-i sum' pro 'in -o'): add. pron.: PLAVT. Cas. 620 quid illuc clamoris... in nostrast -o? (Pseud. 84 Ov. Pont. 4, 9, 106 SEN. contr. 7, 6, 21 SEN. Thy. 249). CURC. 209 in -o esse istac. VARRO ling. 8, 10 in qua -o (CIC. Verr. II 1, 69 al.). CIC. Verr. II 4, 83 ea in -o (dom. 110 al.). Cluent. 14 in eadem -o (QVINT. decl. 347 p. 368, 12 al.). Phil. 2, 68 hac... in -o. Att. 15, 9, 2 in -o tua (SEN. suas. 6, 27 al.). NEP. Alc. 3, 6 in -o sua (PLIN. nat. 17, 5 al.). HOR. carm. 2, 18, 2 mea... in -o (SEN. dial. 2, 7, 3 al.). LIV. 4, 13, 8 in utraque -o. SEN. contr. 2, 4, 7 in illa -o (9, 5, 12 al.). SEN. nat. 5, 18, 9 in vestra -o. PLIN. nat. 10, 47 quacumque. al., cf. CIC. parad. 38 quorum in villa ac -o (sic saepe). NEP. Lys. 3, 5 in -o eius (EDICT. Octav. Caes. [Bruns, fontes? p. 240] B 17 in -o eorum. PAVL. FEST. p. 125 al. SEN. contr. 1, 5, 1 huius. VELL. 2, 100, 3 ipsius). add. adi. (cf. etiam: CIC. S. Rosc. 134 in eiusmodi -o. al.): TER. Eun. 960 in -o meretricia. CIC. S. Rosc. 133 una in -o (Phil. 3, 10. 5, 12 fin. 1, 65 AVG. civ. 5, 2 p. 192, 25 D.). Verr. II 5, 76 hostium duces privata in -o retinuit (Catil. 3, 17 opp. in re publica. LIV. 4, 13, 10 VAL. MAX. 2, 10, 6. cf. p. 1964, 48. 1965, 30). HOR. sat. 2, 6, 102 in locuplete -o. carm. 4, 12, 24 plena. TIB. 1, 5, 30 in tota... -o (MART. 14, 193 PLIN. epist. 1, 14, 6). PAVL. FEST. p. 117 aliena. SEN. dial. 7, 25, 1 opulentissima. TAC. ann. 15, 52 in illa invis... -o, opp. in publico. APVL flor. 23 p. 103 copiosa. al. add. gen. (cf. etiam exempla ut SVET. Aug. 72, 1 in -o quae Calvi oratoris fuerat): CIC. off. 1, 139 clari hominis. NEP. Alc. 2, 1 educatus est in -o Pericli (VAL. MAX. 3, 1, 2 CAPITOL. Aur. 1, 7 Ver. 2, 4 VIR. ill. 7, 1. 80, 1. cf. AVR. Fronto p. 41 N. eruditum. v. etiam p. 1986, 23). Ov. met. 5, 228 soceri. LIV. 6, 34, 6. 39, 13, 3. 43, 13, 6 Fregellis in -o L. Atrii. FAST. Praen. Apr. 28 (Corp. I² p. 236) indomu imp. Caesaris Augu<sti po>ntif. ma<ximi> (cf. FAST. Caeret. Apr. 28 [Corp. I² p. 213] in -o p.). SEN. contr. 9, 1, 2

suas. 6, 27. VELL. 2, 64, 1 hospitis. CVRT. 7, 1, 37 matris (APVL met. 6, 5). ASCON. Mil. p. 42, 12 St. Caesaris (MART. 9, 13, 8). PETRON. 140, 3. PLIN. nat. 36, 37 Titi imperatoris. MART. 4, 6, 5 in Stellae recitat -o libellos (SVET. Iul. 83 cf. gramm. 7 docuit). QVINT. decl. 259 p. 55, 6 divitis. 355 p. 387, 19 tutoris. TAC. ann. 1, 39. 3, 49. 4, 64 SVET. Aug. 72, 2 al. EDICT. praet. Vlp. dig. 25, 4, 1, 10 al., nota: TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322 domini (VVLG. psalm. 133, 1. cf. p. 1968, 2). adde c. ellipsi subst. (cf. supra p. 1962, 64): VOPISC. Tac. 16, 2 imago eius posita est in Quintiliorum. sine additamentis (ponitur fere pro -i propter opposita vel coniuncta; nota soloecismum pro in -um: VITAE patr. 5, 15, 14 cum intrasset... in -o [Cotelier p. 420 εἰς τὸν οἶκον]. 5, 18, 12 levavit... in -o [Cotelier p. 549 εἰς τὸ δῶμα]. *ibid.* saepius. cf. etiam p. 1986, 13): CIC. Verr. II 5, 185 in -o et in... palaestra, opp. in urbe. parad. 25 in sede ac -o atque in republica. CAEL. Cic. epist. 8, 12, 3 sacellum in -o quod est. LEX Iul. de adult. (Vlp. dig. 48, 5, 30 pr.) adulterum in -o deprehensum. Ov. trist. 1, 3, 24 inque -o lacrimas angulus omnis habet. LIV. 1, 47, 4 -us regia et in -o regale solium. SEN. contr. 10, 3, 1 inquinasti... penates... quid ego dico penates, tamquam in -o perierit? al. contr. exc. 5, 5 pars -us est arbor, quae in -o est. SEN. epist. 60, 4 sic in -o sunt quomodo in conditio. 88, 36 qui... pompam in -o explicat. COLVM. 12 pr. 8 nihil conspiciebatur in -o divinum. PLIN. nat. 7, 122 anguibus preheensis in -o. 24, 116. 33, 26. 34, 13 ostia quod aerata haberet in -o. 36, 49 M. Lepidus... primus omnium limina ex Numidico marmore in -o posuit. QVINT. inst. 5, 13, 49 cum res furtiva in -o deprensa sit. decl. 322 p. 267, 24 apparatus tyrannidis erat in -o. 328 p. 289, 5 in -o, in cubiculo. 335 p. 321, 4 in -o viderem vulneratum. 355 p. 386, 16 pupillum in -o retinuisse. FLOR. epit. 4, 2, 91 in curia... in -o. ACT. Arv. a. 105 I 44 in -o aput M. <Valerium Trebicum Deci>anum mag. POMPON. dig. 7, 4, 22 si familiam suam in -u reliquisset. GAIUS inst. 3, 184 si in -o furtum factum sit. SCAEV. dig. 33, 2, 34 pr. habitationes in -o. VLP. dig. 50, 4, 3, 14 hospitis in -o recipiendi. PAVL. dig. 34, 2, 32, 4 argentum in -o vel intra horreum. APVL met. 5, 9 TERT. pudic. 9. ITALIA (Hil. in Matth. 7, 3) et VVLG. Matth. 8, 6 (ἐν τῇ οἰκῇ). act. 18, 28 (cod. e) publice et in -o (κατ' οἶκον E, om. cett. et VVLG. cf. 20, 20). SPART. Hadr. 18, 11 si dominus in -o interemptus esset. LAMPR. Comm. 2, 8 in -o aleam exercuit. Alex. 13, 7 PALLAD. 1, 35, 9. MAXIMIN. c. Ambr. 140 add. p. 57, 17 nec privatim in -o <nec> in publico (MVTIAN. Chrysost. hom. 13, 4). VVLG. I reg. 28, 24 Matth. 9, 10 Luc. 8, 27 al. AVG. civ. 2, 26 p. 93, 4 D. in templo... in -o. COD. Theod. 16, 6, 4, 1 (a. 405) in -o agitatum... facinus. al. prorsus pro locat. -i (cf. infra l. 53 et supra l. 10): SERM. Caspari Anecd. p. 317, 9 sive in -o sedentes sive in itinere gradientes (cf. VVLG. deut. 11, 19 quando sederis in -o tua et ambulaveris in via). nota: QVINT. inst. 5, 10, 16 in -o furtum factum ab eo, qui dom[u]i fuit. in -o — in foro: v. s. v. forum. plur. in -ibus: VARRO frg. Non. p. 156 in privatis -bus. MEN. 524 LYGD. 3, 15 Ov. trist. 2, 521 MANIL. 4, 558 VITR. 6, 5, 2 SEN. contr. 2, 1, 13 VAL. MAX. 4, 4, 3 SEN. dial. 6, 24, 2. 9, 4, 3 PLIN. nat. 1, 35, 4. 2, 115 al. TAC. hist. 3, 31. 4, 79 ann. 14, 44 PLIN. epist. 5, 17, 6 SVET. Iul. 26, 3 APVL. met. 1, 10 SCAEV. dig. 33, 2, 32, 2 PAVL. dig. 32, 78, 1 al., nota pro locativo -i: COMM. instr. 2, 19, 18 saltatis in -bus, pro psalmis cantatis amores. ITIN. [Silv.] 37, 1 sedent modice in -bus suis. addo soloecismum acc. pro abl.: ITALIA (Lugd.) deut. 19, 1 habitabitis in civitatibus eorum et in -os eorum (ἐν τοῖς οἰκῶν, VVLG. in aedibus). in -um post verba movendi (cf. PALAEM. Char. gramm. I 232, 5 -o venio, sed et de -o. dumtaxat in tertia persona invenimus saepius 'in -um it'). GLOSS. Klio 13 [1913] 143 ἐν δόμῳ εἰς τὴν οἰκίαν. nota additamenta: CIC. Quinct. 13 ad se [ITALA (Cypr. unit. eccl. 8) Ios. 2, 18. cf. VVLG. II reg. 19, 5 ad regem in -um]. ANON. Vales. 12, 62 ad matrem. nota: VAL. MAX. 1, 5, 5 in -um Fanniae Minturnis deductus est [8, 2, 3]: add. pron. (cf. etiam BELL. Hisp. 32, 8 conveniunt in -um, quo erat delatus): PLAVT. Amph. 409 intro eo in nostram -um? :: quid -um vostram? (Capt. 911 advenit. Trin. 382 allicere). TER. Eun. 365 qui quidem in hanc detur -um (cf. SEN. contr. 7, 3, 4 eam). CIC. Verr. II 1, 54 in tuam -um [ITALA [Tert. adv. Marc. 4, 16 p. 473] et VVLG. Is. 58, 7 al.). dom. 143 di penates... in meam -um mecum erunt restituti (SEN. clem. 1, 15, 3). Phil. 5, 12 congesta in illam -um est. nat. deor. 2, 15 in -um aliquam aut in gymnasium (de orat. 1, 161. 162. cf. APVL. met. 3, 3 quamdam). off. 1, 139 in quam -um... hospites multi recipiendi (SEN. contr. 1, 1, 11 in -um suam [VAL. MAX. 8, 2, 3 deductum. al. cf. infra l. 78] fratrem non <re>cepit). 2, 1, 6 in -um vestram intrabo. TAC. dial. 11 in -um meam irruperunt. hist. 3, 83 PAVL. dig. 8, 2, 20, 1 VVLG. gen. 29, 13 al. nota iuncturam praepositionalem iam dominantem (cf. supra p. 1963, 4 sqq.): ITIN. [Silv.] 24, 12 recipit se... in -um suam. 35, 2 festinat reverti in -um suam (43, 4. cf. 24, 12 revertuntur in -os suas). add. gen. pronom. (cf. p. 1965, 4): CIC. Q. Rosc. 30 sicut in aram confugit in huius -um, disciplinam, patrocinium. CAEL. 38 cuius in hortos, -um, Baias... commearent. Mil. 75 eius. add. adi.: PLAVT. Mil. 1168 intro ire in alienam -um (PAVL. dig. 47, 10, 23). TER. Eun. 382 in -um meretriciam deducar. CIC. Quinct. 13 ad se in privatam -um sevocabat [Hofmann]

(CAES. civ. 2, 21, 3 collata erant. LIV. 6, 19, 1 SEN. contr. exc. 3, 6 PLIN. nat. 36, 6 TAC. hist. 4, 55). Verr. II 5, 145 in praetoriam -um deferebantur. Phil. 13, 34. BELL. Alex. 53, 3 proximam (LIV. 3, 49, 5 propinquam). SEN. contr. exc. 8, 5 paternam. *add. gen. subst. (cf. p. 1964, 79):* CIC. Verr. II 5, 38 Chelidonis. Phil. 11, 7 Att. 16, 11, 1 CAES. civ. 2, 18, 2 SALL. Catil. 40, 5 HOR. carm. 4, 1, 9. OV. met. 7, 496 patris (QVINT. decl. 377 p. 421, 13 HIER. epist. 64, 2, 3 *al. cf.* LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 12 ma<tris>. POMPON. dig. 23, 2, 5 mariti [APVL. apol. 71]). LIV. 3, 18, 11 consulis. 3, 44, 9. 4, 13, 9. 30, 13, 13 SEN. contr. 2, 4, 6 VAL. MAX. 1, 5, 5. 5, 4, 3. 8, 11, 2 PLIN. nat. 24, 181 TAC. hist. 3, 84 ann. 2, 34 SVET. Vesp. 5, 7 *al. nota:* VVLG. gen. 24, 28 nuntiavit in -um matris suae (*εἰς τὸν οἶκον*). Luc. 1, 40 intravit in -um Zachariae. *nota ellipsin (cf. p. 1964, 8):* PASS. Cypr. 2 eum ... in Sexti perduxerunt. 3 turba convenit ad Sexti (*nisi potius ager suppl. est, cf. 5 in agrum Sexti perductus est et Wölflin, Archiv 2, 368*). *add. ad sese (cf. p. 1959, 39sq.):* APVL. apol. 72 ut ad sese in -um matris suae transferat. *sine additamentis (mutila sententia:* CIC. Verr. II 1, 79 [testimon. Verris] non multo post in -um. *non mira haec quoque:* OV. met. 11, 547 inque -um ... vertere vultus. LVCAN. 10, 479). LIV. 44, 45, 12 rex in (in<de> *vulgo*) -um se recepit (*cf.* SEN. contr. 10, 3 Them. non recepta in -um. SEN. dial. 7, 21, 4 *opp.* animum [*cf.* PLIN. epist. 9, 24, 1]. QVINT. decl. 260 p. 65, 24 VVLG. II Ioh. 4, 10). SEN. contr. exc. 3, 6 aditum in -um. 9, 5, 4 quotiens videre volam, in -um veniam. SEN. epist. 81, 14 divitiae in -um infusae. PETRON. 85, 3. PLIN. nat. 13, 117 qua in -um illata. QVINT. decl. 322 p. 266, 6 perduxit. 374 p. 413, 20 reverti. TAC. ann. 4, 22 pergit in -um, visit cubiculum. 4, 41 assiduus in -um coetus. AMBR. epist. 79, 3 a fenestra respicere in -um. VVLG. II reg. 19, 5 ad regem in -um. *plur. in -os (tam nude quam cum additamentis):* CIC. Tusc. 5, 10. BELL. Alex. 5, 1 in privatas -os (VITR. 8, 6, 2 PLIN. nat. 36, 81). LIV. 3, 68, 7. 4, 25, 9. 4, 30, 9. 25, 10, 9. 26, 10, 7. 27, 16, 2. 35, 34, 12 VITR. 8, 6, 2 SEN. nat. 1 pr. 7 PLIN. nat. 15, 134. 16, 40. 124 STAT. Theb. 10, 881 FRONTIN. aq. 94 LACT. inst. 5, 6, 1 VVLG. gen. 42, 19 *al.* *infra:* PAPIN. dig. 19, 1, 41. *inter:* QVINT. decl. 255 p. 46, 17. *intra:* SEN. contr. 10, 3, 5 CELS. 4, 14, 2 SEN. benef. 3, 22, 1. 6, 34, 1 dial. 4, 31, 6. PLIN. nat. 8, 216 intra -os (33, 12 *opp.* in publico. STAT. Theb. 8, 220 QVINT. decl. 321 p. 262, 20 AVG. civ. 3, 13 p. 112, 10 D.). TAC. hist. 1, 32. 3, 12. 4, 49 ann. 13, 4 SVET. Dom. 7, 1 VLP. dig. 29, 5, 1, 27 COD. Iust. 1, 48, 1 (a. 316) *al.* *iuxta:* GAIUS dig. 47, 9, 9 SCAEV. dig. 8, 2, 41 pr. *per:* VERG. Aen. 2, 365. HOR. epod. 5, 25 per totam -um (APVL. met. 3, 5. *cf.* SEN. Herc. f. 1227 omnem [VAL. FL. 2, 394]). LYGD. 1, 4 LIV. 1, 9, 9. 3, 58, 11. 25, 31, 8 SEN. dial. 5, 19, 5. 10, 14, 3 QVINT. inst. 8, 3, 68 *al.* TAC. hist. 1, 85 *al.* *pro:* CIC. Phil. 2, 71 *al.* *sub:* HOR. epod. 9, 3. *supra:* SEN. epist. 122, 15 QVINT. decl. 329 p. 296, 17 VLP. dig. 9, 2, 29, 1. *c iuncturae selectae:* *a iuxta posita (etiam ad lb γ et ε):* RHET. Her. 4, 27, 37 civitates, regna, -os (MART. 12, 31, 8 *cf. p. 1981, 60*). CIC. inv. 1, 109 equum, -um, vestem (SEN. dial. 11, 11, 1 vestem ac -um. epist. 20, 3. 49, 1 servulus ... aut vestis aut -us. VVLG. lev. 14, 55). Quint. 85 -us ... servi (89 SEN. benef. 6, 3, 4 IVV. 11, 191 QVINT. decl. 292 p. 163, 25. *cf.* TAC. ann. 11, 30 servitia. SEN. epist. 41, 7 familiam [SVET. Cal. 55, 3 APVL. Socr. 22 p. 170. 171. *cf.* flor. 22 p. 102 famulitium]. MART. 11, 29, 7 -um, pueros. QVINT. decl. 269 p. 98, 11 mancipia. *cf. p. 1966, 29*). CIC. Verr. II 1, 54 -um ... suburbano (COD. Iust. 6, 61, 8, 4^e [a. 531]. *cf.* CIC. Att. 4, 18, 2 -us ... et rura [DOM. MARS. carm. frg. 1, 3 rura, -um, nummos. OV. trist. 4, 8, 9 SIL. 14, 646 MART. 3, 58, 51. 4, 64, 25. 5, 71, 4. 9, 97, 8. 11, 70, 8 CLAUD. 21, 298. *nota δέξωμεν:* MART. 8, 68, 2 rus ... tuae ... -us]. CIC. parad. 38 villa ac -o [SALL. Catil. 12, 3 *al.* rep. 1, 8, 1 HOR. sat. 2, 6, 71 carm. 2, 3, 17 S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 10. 26 PLIN. nat. 14, 11. 24, 116 TAC. Germ. 41 *al.* PLIN. epist. 5, 19, 8 PAVL. dig. 18, 1, 52 (*ex S. C. Volus.*) *al., cf. oppos.:* CIC. epist. 6, 18, 5]. SEN. epist. 42, 7 praedium [TAC. ann. 14, 60. INSCR. Dessau 9059 (a. 94) praedia -us tabern<ae>. APVL. apol. 92]). CIC. Verr. II 4, 25 tecto ac -o (II 5, 50 Caecin. 36. Phil. 14, 10 -um, ... tecta ... , larem familiarem [*cf.* QVINT. decl. 260 p. 68, 7]. OV. met. 3, 204. 15, 15 LIV. 26, 10, 7 SEN. Thy. 1081 LVCAN. 5, 31. 7, 828 SIL. 2, 408. 8, 95 QVINT. decl. 329 p. 296, 17. 337 p. 328, 25. TAC. hist. 1, 81. 84 CYPR. epist. 4, 4 p. 476, 3 ARNOB. 38, 3, 41 AVSON. 171, 12). Vat. 12 omnium -os, apothecas, naves. Cael. 38 hortos, -um, Baias (Phil. 2, 71. 13, 34. Att. 11, 6, 6 HOR. sat. 2, 3, 24 PHAEDR. 4, 5, 26. PLIN. nat. 36, 123 -bus, hortis, suburbanis vilis. TAC. hist. 2, 92 *al.* CORP. IX 2231. *add.:* PHAEDR. 4, 5, 34 -um et ornamenta cum venustis hortulis. SCAEV. dig. 32, 41, 1 PAPIN. dig. 32, 91, 3. MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 2 de -o ... horto facta). CIC. Mil. 38 -um ac deos penates (Lig. 33 *cf.* S. Rosc. 23 OV. met. 7, 575 trist. 4, 8, 9 LIV. 2, 40, 7. 7, 4, 4 extorrem urbe, -o, penatibus, foro, luce. 30, 13, 13. 44, 39, 5. VAL. MAX. 4, 6 ext. 2 LVCAN. 9, 231 FLOR. epit. 4, 8, 4 STAT. silv. 2, 1, 67 TAC. hist. 3, 70 *cf. etiam p. 1981, 77*). nat. deor. 2, 15 in -um ... aut in gymnasium aut in forum (Att. 5, 15, 1 lucem, forum, urbem, -um [*cf. supra l. 75*]. ad Q. fr. 2, 14, 2 -us ... forum, ... theatri significationes. SEN. dial. 8, 12, 2 -os et theatra et fora. TAC. Agr. 21 templa fora -os. ann. 2, 82. 15, 58 per fora, -os, rura quoque). nat. deor. 2, 94 templum ... -um ... urbem (OV. met. 13, 633. 15, 687. 796 SEN. epist. 90, 25 LVCAN. 6, 28. 7, 716 PLIN. nat. 11, 55 SIL. 6, 653. 13, 351 STAT. Theb. 7, 577.

10, 881. 11, 751 silv. 4, 2, 60. 4, 6, 83 QVINT. inst. 8, 3, 68 decl. 255 p. 46, 17 *al.* IVV. 8, 233 TAC. hist. 3, 33 ann. 15, 38 FLOR. epit. 2, 15, 18. 3, 5, 7 -us, templa et arae. TERT. bapt. 5 p. 205, 1 CORP. XII 2705. *cf.* CIC. Verr. II 2, 52 -um ... urbem ... fanum [SALL. Catil. 51, 9 fana atque -os. rep. 2, 8, 4]. TAC. hist. 3, 84 -os arasque). epist. 5, 6, 3 -um tuam atque aedificationem omnem. 7, 20, 2 tuam -um tuosque agros (Att. 5, 16, 3 *ex coniect.* SALL. Catil. 11, 4 MART. 1, 84, 4 TAC. Germ. 31 *al.* APVL. apol. 93 MARCIAN. dig. 48, 6, 3, 6 VOPISC. Prob. 14, 1 VVLG. gen. 34, 28 Ier. 32, 15. *add.:* STAT. Theb. 4, 278 arva [11, 280]). epist. 12, 6, 1 -o et fortunis. 13, 69, 1 -o et re (*cf. p. 1981, 67*). Att. 14, 13^b, 5 animus tuus magis patuit quam -us. ad Q. fr. 1, 1, 25 -o ... et cubiculo (QVINT. decl. 347 p. 368, 12 TAC. ann. 1, 9. 4, 69 *opp.* in publico. PLIN. paneg. 83, 1 *al.*). CAES. civ. 3, 82, 4 -os bonaque (PANEG. 11 [3], 13, 2). BELL. Alex. 49, 2 -us et tribunal imperatoris. VERG. catal. 10, 6 -um ... insulam (TAC. ann. 6, 45. 15, 41. 43 SVET. Nero 16, 1 TERT. idol. 8. CAPITOL. Pius 9, 1 trecentos quadraginta insulas vel [i. 'et'] -os. *cf. Richter, Hermes 20 p. 92*). Aen. 1, 600 urbe, -o socias (SERV. ad l. hoc est et publico et privato dignaris hospitio. *add.:* OV. met. 1, 301 lucos urbesque -osque. 2, 793 populos urbesque -osque. trist. 3, 4, 57 AVSON. 208, 2 *cf. p. 1965, 75. 79*). Aen. 2, 365 vias (LYGD. 1, 4 TAC. ann. 1, 5 *cf.* 16, 13) ... -os et ... limina (SEN. epist. 84, 11 STAT. Theb. 5, 97 CYPR. GALL. gen. 415). 2, 483 -us ... et atria (MART. 5, 20, 5 VVLG. Zach. 3, 7 *al.*). 8, 490 ipsumque -umque (PERS. 2, 25 *cf. etiam p. 1981, 38sq.*). 11, 140 -os et moenia (LVCAN. 6, 35 AVG. civ. 21, 24 p. 533, 29 D. *cf.* PLIN. nat. 31, 78 muros [SIL. 6, 378]). HOR. sat. 1, 5, 38 -um ... culinam. 2, 5, 108 fundi (epist. 1, 2, 47 *cetera v. vol. VI p. 1576, 81sq.*; *add.:* CYPR. unit. eccl. 26 p. 232, 13 *al.*). SEN. benef. 3, 18, 2 -um ... censum. 6, 2, 3 -us et pecunia et mancipium (7, 4, 2. epist. 80, 10 pecuniam, -um, dignitatem). dial. 9, 2, 9 -um (i. mansionem -i), solitudinem, parietes. VAL. FL. 2, 190 -os mensasque (AVSON. 464, 2 mensa et -o). CORP. IV suppl. 138 *add.* p. 193. 460 tabernae ... et c<e>nacula ... et -us (*cf. Immisch, Herm. 52 [1916], 157*). TAC. ann. 3, 55 opibus -o paratu. 15, 39 Palatium et -us (VVLG. II par. 2, 12). PLIN. epist. 2, 9, 5 -os stationesque. SVET. Aug. 66, 2 -o et provinciis. EDICT. praet. Vlp. dig. 25, 4, 1, 10 conclave aut -um. APVL. Plat. 2, 26 possessiones (MOD. dig. 34, 3, 20 pr. CYPR. epist. 24 p. 536, 14 COD. Theod. 10, 8, 1 [a. 313] LEO M. epist. 159, 12 NOVELL. Iust. 37, 3 *al.*). TERT. spect. 8. VVLG. deut. 11, 6 -bus et tabernaculis. II Esdr. 5, 3 vineas (eccl. 2, 4. *cf.* II Esdr. 5, 11 oliveta). *β epitheta (cf. p. 1956, 63. 1959, 67sq. 1962, 17sq. 1963, 69sq. 1964, 82sq. et v. p. 1973, 82sq. 1978, 12sq. 1982, 76sq. 1987, 9. poeticae personificationi debita velut muta STAT. Theb. 9, 658 *al.* silens VAL. FL. 7, 381; pigra STAT. Theb. 8, 636 pleraque omitto. *cf. adv.:* MART. 3, 58, 51 -us longe, i. procul sita):*

① *adiectiva:* aestiva v. l. 76sq. aliena: PLAVT. Mil. 1168 *al.* HOR. sat. 2, 6, 71 DIG. et saep. alta: VERG. georg. 2, 461 Aen. 10, 525 HOR. sat. 2, 6, 114 epod. 9, 3 OV. met. 6, 638 PANEG. in Mess. 183 SIL. 11, 280 STAT. silv. 1, 2, 145 *al.* altrix: STAT. Theb. 7, 147. ambitiosa: OV. trist. 1, 9, 18 AMM. 14, 7, 6 *al.* amoena: PAPIN. dig. 32, 91, 5 CLAUD. 22, 189. ampla: CIC. off. 1, 139 VITR. 6, 7, 2 PHAEDR. app. 14, 8 GELL. 16, 5, 8 APVL. met. 8, 30 *al.* angusta: PHAEDR. 3, 9, 6 SEN. dial. 2, 15, 5 rem. fort. 16, 6. antiqua: TRAG. inc. 184 VERG. Aen. 2, 635 CARM. c. pag. 39. aperta: TIB. 1, 9, 58 TAC. hist. 2, 12. apta: OV. trist. 3, 3, 9. assueta: OV. met. 15, 687. attigua: APVL. met. 4, 12 (*cf. con-:* OV. met. 4, 57. continuata: OV. Pont. 4, 15, 16). aurea Neronis: PLIN. nat. 33, 54 *al.* SVET. Nero 31, 1 (*syn. transitoria*). 38, 1 Otho 7, 1 *al.* CORP. VI 3719. beata: HIER. epist. 7, 6, 2. bona: AMBR. virg. 2, 7. *cf.* optima: CIC. Verr. II 4, 3 VAL. MAX. 5, 1, 1^e IVV. 3, 224 ITALIA (Tert. ieium. 6) et VVLG. deut. 8, 12. capax: PLIN. epist. 7, 27, 5 TERT. uxor. 2, 8 p. 695 O. cedrina: VVLG. II reg. 7, 2 *al.* circumforanea: APVL. met. 4, 13. clara: LYGD. 3, 4 AMM. 14, 1, 4. cognata: CYPR. GALL. gen. 415. commoda: LABEO dig. 19, 2, 60 pr. communis: PLIN. paneg. 48, 3 SCAEV. dig. 35, 2, 94. concava: HIER. in Agg. 1, 1 p. 737. conducticia: PORC. LIC. carm. frg. 4, 11 (SVET. vita Ter. 6). conspicua: MART. 7, 50, 2. contigua, continuata v. l. 55sq. copiosa: APVL. flor. 23 p. 103. crustata: LVCAN. 10, 114. culta: LYGD. 4, 92 AVSON. 289, 2. deplorata: OV. trist. 3, 5, 8. longe lateque disposita: APVL. met. 5, 1. dives (*cf. p. 1983, 10. 1987, 11*): NAEV. carm. frg. 50 SEN. Thy. 649 AMM. 14, 1, 6. 20, 11, 31. eburnea: VVLG. psalm. 44, 9 *cf.* HIER. epist. 65, 14, 5. egregia: CIC. ad Q. fr. 2, 5, 3 HOR. sat. 2, 3, 24. excelsa: MART. 1, 70, 12. ferrata: IVV. 7, 41. festa: OV. trist. 3, 1, 43 SEN. Thy. 902. fida: STAT. Ach. 1, 751. fidelis: ITALIA (Aug. civ. 17, 5 p. 213, 4 D.) et VVLG. I reg. 2, 35 *al.* formosa: SEN. dial. 7, 26, 2 epist. 87, 6 CORP. IV 6885. frequens: TAC. dial. 6. funesta: OV. met. 7, 575. grandis: APVL. apol. 93. hereditaria: PAPIN. dig. 30, 58. hiemalis: VVLG. Ier. 36, 22 Am. 3, 15 *opp.* aestiva. honestissima: CIC. Verr. II 4, 25. hospita: SIL. 8, 320 (-alis: VAL. MAX. 9, 12 ext. 4). humilis: HOR. carm. 3, 1, 22. immensa: OV. fast. 6, 640. inmerita: SEN. Thy. 1081. inanis: CIC. Verr. II 1, 120. infamis: PLIN. epist. 7, 27, 5. innumerae: SIL. 14, 646 AVSON. 289, 2 AMM. 19, 11, 3. insignis: PAVL. FEST. p. 131 CLAUD. 21, 298. instructa: PLAVT. Bacch. 373 POMPON. dig. 33, 7, 15, 1 VLP. dig. 33, 7, 12, 43. intacta: SALL. hist. frg. 2, 64. interior: VERG. Aen. 1, 637. 2, 486 APVL. met. 6, 11. lacera: PANEG. 11 (3), 9, 2. lapidea: APVL. met. 7, 8. [Hofmann]

laqueata: VVLG. Agg. 1, 4. lata: STAT. Theb. 5, 243. latericia: VARRO Men. 524. laxa: SEN. epist. 56, 7. QVINT. decl. 269 p. 100, 22. PLIN. paneg. 50, 5. locupletissima: CIC. Verr. II 4, 7. 25. 46 al. lucidior: OV. fast. 1, 94. luxuriosa: LVCAN. 10, 488. magna: CIC. dom. 115 nat. deor. 2, 17. SEN. dial. 11, 11, 3. QVINT. inst. 11, 2, 18. IVV. 3, 212 al. maior: PERS. 3, 92. APVL. met. 4, 9. PAVL. dig. 39, 2, 38. 1. magnifica: ASCON. Scaur. p. 27, 23 St. PLIN. nat. 17, 2. marcida: SEN. contr. 2, 1, 13. media: OV. trist. 1, 3, 92. meretricia: TER. Eun. 382. CIC. Verr. II 4, 123. mirabilis: OROS. hist. 2, 6, 10. multiplex: SEN. Phaedr. 524. munda: APVL. apol. 58. VLP. dig. 33, 7, 12, 22. munitior: PAVL. sent. 3, 6, 56. natalis: VAL. FL. 3, 321. nimiae: SEN. Ag. 84. nobilis: CIC. dom. 115. VERG. catal. 10, 6. SEN. Phoen. 209. AMM. 26, 6, 9. NOT. urb. Const. 16, 24. nota: OV. trist. 1, 9. 18. MART. 9, 61, 1. opima: AMM. 28, 2, 11. opulentissima: SEN. dial. 7, 25, 1. AMM. 29, 1, 19 al. ornata: CIC. Verr. II 4, 3 off. 2, 76. APVL. flor. 22 p. 102. AMM. 22, 4, 5 al. AVG. civ. 2, 20 p. 78, 24 D. parva: OV. met. 8, 630. trist. 4, 8, 9. MART. 9, 97, 8. 10, 19, 10. pauper: VERG. Aen. 12, 519. paupertina: AMM. 26, 6, 9. pestilens: CIC. off. 3, 55. PLIN. epist. 7, 27, 5. plana: MART. 12, 57, 20. plena: CIC. Verr. II 1, 120 al. HOR. carm. 4, 12, 24. LIV. 40, 14, 6. 43, 7, 11. IVV. 3, 187. 8, 100. VVLG. II Esdr. 9, 25. polita: PHAEDR. 4, 3, 26 (ex-: VITR. 7, 9, 2). pollens: SEN. Thy. 190. popularis: CIC. Cael. 52. postica: VARRO Men. 522. praeclara: CIC. off. 1, 138. praestantior: PLIN. nat. 17, 2. pretiosa: SEN. dial. 9, 1, 8. COD. Iust. 6, 61, 8, 4^e (a. 531). propria: VERG. Aen. 3, 85 al. proxima: TAC. Germ. 21. SVET. Aug. 56, 2. pulchra: CIC. nat. deor. 2, 17. 3, 18. 26. SEN. epist. 41, 7. PLIN. nat. 36, 109. PLIN. epist. 10, 70, 1. AMM. 27, 3, 4 al. pusilla: PS. SEN. mon. 182. quaestuosa: SEN. dial. 2, 9, 2. referta: CIC. Verr. II 1, 120 al. religiosa: CIC. har. resp. 33. rostrata: v. l. 63. ruinosae: OV. epist. 1, 56. salubrior: PAPIN. dig. 31, 91, 5. secreta: VERG. Aen. 2, 300. secreta: PLIN. paneg. 49, 2. 51, 1. 62, 7. sicca: MART. 9, 18, 5. spatiosa: VLP. dig. 39, 2, 15, 13. splendida: VERG. Aen. 1, 637. SEN. dial. 7, 25, 1. epist. 110, 17. subterranea: PLIN. nat. 36, 88. superior: VARRO ling. 5, 162. CIC. Att. 12, 10. tenebrosa: SEN. epist. 50, 2. tota: CIC. Verr. II 5, 128 al. transitoria: v. p. 1966, 57. transtiberina: MART. 1, 108, 2. tuta: LIV. 40, 10, 3. STAT. Theb. 8, 634. PLIN. paneg. 49, 2. vacua: CIC. dom. 116 al. VERG. Aen. 4, 82. VAL. MAX. 4, 3, 6. LVCAN. 5, 31. TAC. hist. 3, 33. APVL. met. 3, 28. CORIPP. Ioh. 1, 412. vasta: PLIN. nat. 36, 87. venalis: SVET. Otho 6, 2. veneranda: MART. 9, 20, 5. vetus: PANEG. 5 (8), 21, 2. (viae) vicina: OV. met. 14, 748. vilis: PLIN. nat. 17, 6. urbana: VITR. 1, 2, 9. adi. pro gen. dominorum: dominica: VLP. dig. 15, 3, 4 al. flaminia: PAVL. FEST. p. 106 (elliptice flaminia -ae v. vol. VI 864, 65 sqq.). hostilis: OV. fast. 1, 524. imperatoria: CAPITOL. Ver. 2, 11 al. paterna: OV. met. 11, 437. PAVL. FEST. p. 335. VELL. 2, 77, 1. VAL. FL. 6, 486. QVINT. decl. 374 p. 413, 18 al. cf. patria: OV. rem. 262. 474 met. 11, 269. LAUD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 10. CLAUD. carm. min. 53, 52 cf. p. 1977, 81. patricia: CLAUD. 28, 61. plebeia: STAT. silv. 4, 6, 86. potens (i. potentium): HOR. carm. 1, 35, 23. COD. Iust. 1, 49, 1 (a. 479) al. praetoria: CIC. Verr. II 2, 133. 5, 30. 145. VAL. CEM. hom. 15, 4. privata: CIC. Quint. 73. Verr. II 5, 76. Catil. 1, 6. SEN. nat. 3 pr. 9. PLIN. nat. 33, 57 al. cf. p. 1984, 19. publica: SEN. nat. 3 pr. 9. SVET. Iul. 46. CORP. XI 2720 al. regalis: OV. met. 1, 171 (sc. Iovis) FIRM. math. 6, 10, 2. regia (PAVL. FEST. p. 279. regia -us: ubi rex habitat): CIC. Verr. II 5, 80 et saepe. cf. MELA 1, 30. regum (VVLG. IV reg. 11, 6 al.). sacerdotalis: RVFIN. Orig. in lev. 16, 3 p. 489, 33 B. senatoria: SVET. Claud. 25, 1. nom. propr. (cf. Meister, Lat.-griech. Eigenn. I 85; v. et p. 1984, 22): CIC. Att. 1, 6, 1. Rabirianam. 1, 13, 6. Autronianam. 1, 14, 7. Pacilianam. 4, 3, 3. Anniana. epist. 7, 20, 1. Papirianam. 9, 15, 5. Sullanam. ad. Q. fr. 2, 3, 7. Liciniana. NEP. Att. 13, 2. Tamphilianam. VERG. Aen. 3, 213. Phineia. HOR. carm. 1, 15, 36. Iliacas. OV. epist. 12, 134. Aesoniam (16, 230). met. 3, 307. Agenoream. Pont. 4, 5, 9. Pompeia (SVET. Tib. 15, 1. Pompeiana [PORPH. Hor. epist. 1, 7, 48. CAPITOL. Gord. 2, 3 al., cf. 3, 6 -o rostrata Cn. Pompei]). fast. 1, 545. Tegeaea. SEN. Ag. 7. Pelopiae. ACT. Arv. a. 58, 25 -um Domitianam (a. 59, 38). PLIN. nat. 36, 38. Palatinas -os Caesarum (SVET. Aug. 29, 3 al.). STAT. Theb. 3, 189. Phoenissae (sc. Thebarum, cf. 12, 199. Ogygias. 12, 247). silv. 3, 4, 23. Pergameas Asclepii. MART. 7, 56, 2. Parrhasiam (cf. 7, 99, 3 al. aul.). 8, 66, 5. vatis Castaliam -um. TAC. hist. 1, 27. Tiberianam (SVET. Vit. 15, 3. CAPITOL. Pius 10, 4. CORP. VI 8655 al.). SVET. gramm. 17. Catulinae. MARCIAN. var. 30, 112, 2. Formiana. SERG. gramm. IV 512, 11. Pinciana (CASSIOD. var. 3, 10, 2). al. CORP. XI 4770. Tettiana. XIII 1747. Iulian(a). nota de palatio Caesarum (cf. p. 1983, 70. supra l. 65): OV. trist. 1, 1, 70. Caesareamque -um (syn. alta palatia). VAL. MAX. 2, 8, 7. postes Augustae -us (8, 15 pr.). STAT. silv. 5, 1, 86. sacra. NOT. urb. Const. 16, 23 -os divinas Augustarum sex (NOT. dign. or. 10, 2. 14, 3. occ. 12, 16). (II) vice adiectivorum locus indicatur per praepositiones vel locativum: CIC. dom. 62 -us in Palatio (Sest. 54. Pis. 26. Mil. 64. PLIN. nat. 35, 83). Att. 13, 46, 4. Arpini. PLIN. nat. 36, 47. Halicarnasi. MART. 7, 73, 1. Esquilii.

(III) c. gen. possessorum (genetivos nom. propr. [v. supra l. 63. 65] velut Caesaris: CIC. Phil. 2, 35. SEN. dial. 9, 11, 10. praetereo. cf. etiam p. 1963, 77 sqq. et 1984, 37 sqq. nota nom. pro gen.: CORP. IV 4853 -us Lupercus [v. Havers, Glotta 16 p. 95]): adulteri: SEN. Ag. 955. TAC. ann. 11, 35. aurigarum: AMM. 14, 6, 14. civis: SEN. contr. 2, 3, 7.

clientium: TAC. hist. 3, 86. collegae: CIC. Pis. 22. divitis: SEN. dial. 3, 16, 4. 7, 24, 3. domini: VLP. dig. 21, 1, 17 pr. VVLG. gen. 39, 2 al. ducum: SVET. Nero 38, 2. fabricensium: COD. Iust. 12, 40, 4 (a. 400). fisci: COD. Iust. 10, 11, 3 (a. 241). cf. 10, 17, 1, 1 (a. 416) sacri patrimonii. flaminis: PAVL. FEST. p. 89. GELL. 10, 15, 7. SERV. auct. Aen. 2, 57. 8, 363. fratris: TAC. hist. 3, 68. hospitum: APVL. met. 3, 6. iudicis: MOD. dig. 48, 14, 1, 4. iuvenum: HOR. carm. 3, 15, 9. locupletiorum: VARRO Irg. Non. p. 55. magistratum: CIC. p. red. ad Quir. 14. TAC. ann. 6, 3. mariti: SEN. Ag. 268. VLP. dig. 25, 2, 19. nobilium: LIV. 26, 29, 5. HIER. epist. 22, 16, 1. 50, 3, 3. parentium: SEN. contr. 10, 4, 7. patrimonii: v. supra l. 5. patris: CIC. Cael. 18. leg. 2, 42. LIV. 3, 45, 7. VVLG. gen. 24, 23 al. patroni: PAVL. sent. 2, 21^a, 11. pontificis: CIC. har. resp. 4 dom. 104. potentium: SEN. epist. 84, 11. MART. 5, 20, 5. praetoris: CIC. Verr. II 4, 32. principis (-um): CIC. off. 1, 138. LIV. 45, 20, 10. MELA 1, 60. TAC. hist. 4, 2 al. PLIN. paneg. 83, 1. privatorum: CIC. parad. 30. PLIN. nat. 10, 35. PLIN. epist. 10, 33, 1 al. procerum: TAC. ann. 4, 63. proconsulis: TAC. hist. 4, 50. regis (cf. p. 1967, 54): OV. met. 7, 395. satraparum: CVRT. 10, 1, 33. senatorum: LIV. 26, 29, 3. c. gen. rerum (cf. etiam supra l. 4 sq.) saepe in VVLG., ex Hebraico ut videtur (cf. etiam p. 1971, 59 sqq. 1973, 80): VVLG. eccl. 7, 3 -um luctus ..., -um convivii.

γ gen. -us (-uum, -orum v. l. 26. 50. 56), c. subst.: (I) nomin. est persona: -us: dominus (cf. p. 1982, 2): PLIN. nat. 35, 7. GELL. 16, 5, 9. ITALIA (cod. k) et VVLG. Marc. 13, 35. VVLG. exod. 22, 8 al. COD. Iust. 8, 53, 36, 2 et 3 (a. 531). pater familias -us v. p. 1982, 14. inquilini: VVLG. Iob 19, 15. -num: incolae: PLIN. nat. 8, 221. (II) nom. est res -us (fores, ianua, pars, paries, sim. praeteriri possunt): aditus: CVRT. 6, 8, 20. altitudo: VAL. MAX. 8, 2, 1. angustiae: SEN. epist. 74, 28. area: VELL. 2, 14, 1. VAL. MAX. 6, 3, 1^e. PLIN. epist. 6, 20, 4. 7, 27, 10 al. atrium: ASCON. Scaur. p. 28, 1 St. Mil. p. 31, 25. SVET. Aug. 45, 4. Cal. 41, 2. APVL. met. 6, 29. circuitus: LIV. 39, 51, 6. consaeptum: PAVL. FEST. p. 101. culmen: SVET. Tib. 14, 4. FLOR. epit. 2, 15, 17. custodia (cf. p. 1987, 43): GAIUS dig. 38, 1, 49 al. AVG. civ. 5, 7 p. 200, 18 D. distractio: COD. Theod. 1, 22, 1 (a. 316) = Iust. 1, 48, 1. dominium: COD. Iust. 3, 33, 13, 3 (a. 530). fastigium: SVET. Iul. 81, 3. fundamenta: SVET. Cal. 22, 4. incendium: SEN. contr. exc. 5, 1. SEN. epist. 117, 30 al. instrumenta: CELS. dig. 33, 10, 7, 1. laqueare: CVLEX 64. AMM. 29, 2, 4. limen (cf. l. 53): VERG. Aen. 4, 645. OV. trist. 3, 5, 8 al. locatio: LABEO dig. 19, 2, 28, 2. lumina: VLP. dig. 8, 5, 15. maiestas: APVL. met. 5, 1. merces: LABEO dig. 19, 2, 28, 1. miraculum: PLIN. nat. 12, 7. ornamentum: SEN. dial. 9, 9, 7. ornatus: VLP. dig. 7, 1, 13, 7. pensiones: COD. Iust. 1, 5, 8, 5 (a. 455). peristylia: VITR. 6, 7, 4. porticus: VAL. MAX. 9, 1, 4. proscriptio: COD. Iust. 1, 3, 15 (a. 404). ruina: SEN. benef. 6, 9, 2. dial. 2, 6, 5 al. secessus: COD. Theod. 1, 16, 9 (a. 364). supellex: SVET. Nero 11, 2. taxatio: COD. Theod. 10, 2, 2 (a. 398). tecta (cf. infra l. 55): CATVLL. 64, 246. SEN. Med. 973. OCTAVIA 889. HIER. epist. 54, 13, 1. tutela: VLP. dig. 33, 7, 12, 16. venditio (cf. l. 59): COD. Iust. 2, 19, 8 (a. 293). vestibulum: PLIN. nat. 16, 4. 84, 29. SVET. Aug. 100, 2 al. gen. plur. (cf. supra l. 26): poetice fere -orum: aedificia: PORPH. Hor. carm. 2, 18, 15 (cf. sing.: VVLG. III reg. 9, 1). clausa: LVCAN. 1, 354. 4, 612. culmina: VERG. Aen. 2, 445. dispositus: AVSON. 298, 14. fastigia: AMM. 17, 7, 6. limina: STAT. Theb. 5, 68. munimen: CORP. VIII 2297. opaca: LVCAN. 2, 115. saepta: LVCAN. 1, 489 al. (dis-: 6, 951). scaenae: AVSON. Mos. 319. tecta: LVCAN. 2, 191. 6, 223. VERG. Aen. 8, 98 al. tuta: VERG. Aen. 11, 882. -uum: pulchritudo: CASSIOD. var. 4, 51, 1. refectio: COD. Iust. 8, 53, 36, 2 (a. 531). secreta: TAC. hist. 1, 85. simulacra: SEN. dial. 2, 12, 2. venditiones: TAC. ann. 1, 73.

δ iuncturae verbales selectae (composita v. sub simplicibus ubi quidem haec extant; cetera sub compositis ordinis alphabetici primis): acc. -um (-os): accipere: MART. 11, 29, 7 (pignori sim.: TAC. hist. 3, 65. 14, 60. PAPIN. dig. 31, 78, 4 al.). addicere: VLP. dig. 18, 2, 16. adire: CIC. Verr. II 2, 52. OV. met. 8, 628. TAC. Germ. 21 (cf. amb-, circum-: l. 70. inire: CIC. Deiot. 8. obire: CIC. Cael. 18. subire: OV. Ib. 511 al. transire: TIB. 1, 5, 73). adiudicare: CIC. Att. 4, 2, 3. aedificare: CIC. dom. 146 al. (ex-: PLIN. nat. 36, 112. VOPISC. Car. 6, 3). aequare solo: QVINT. inst. 3, 7, 20 (cf. complanare: CIC. dom. 101). aestimare: CIC. dom. 115. VAL. MAX. 9, 1, 4. affligere: CIC. dom. 106 al. alienare: PAPIN. dig. 31, 69, 3. ambire: PLIN. nat. 14, 11 (cf. circumire: LIV. 26, 29, 3 al.). amittere: SVET. Claud. 6, 2. aperire: CATVLL. 67, 40. SEN. Herc. f. 138. dial. 9, 11, 10. epist. 23, 4. auferre: ENN. ann. 255. MART. 3, 52, 2. TAC. hist. 3, 13. capere: CIC. Verr. II 2, 46. LIV. 40, 14, 11. STAT. silv. 4, 7, 38. celebrare: CIC. Mur. 70. Att. 2, 22, 3. ad Q. fr. 2, 4, 6. OV. trist. 4, 8, 9 al. cingere: TAC. ann. 2, 31. claudere: v. vol. III p. 1301, 10; adde: CIC. Verr. II 5, 39. OV. met. 8, 629. Pont. 1, 7, 36. HOR. carm. 3, 7, 29. TIB. 2, 4, 22. EPICED. Drusi 183. SEN. contr. 7, 6, 12. VAL. MAX. 7, 7, 1. SEN. dial. 9, 11, 10. STAT. Theb. 5, 97. IVV. 3, 303. TAC. hist. 1, 82. ann. 2, 82. APVL. flor. 22 p. 101. met. 9, 20. IVST. 19, 2, 9 al. (re-: HOR. epist. 2, 1, 104). colere: PLAVT. Aul. 3. CIC. de orat. 1, 255 (ex-: PLIN. nat. 35, 118. CORP. V 328). comparare: CYPR. eleem. 25 p. 393, 16 (trop.) COD. Iust. 3, 32, 14 (a. 293). complanare: l. 68. componere: VELL. 2, 14, 3. complere: CIC. Tusc. 5, 112. Att. 1, 18, 1 al. (cf. implere: MART. 1, 84, 4. replere: VARRO rust. 1, 4, 5. CIC. Pis. 87. prov. 4). con-

[Hofmann]

ducere: CIC. Cael. 18 *al.* coniungere: CIC. dom. 102. 115. consecrare: CIC. dom. 51 *al.* constituere: VITR. 1, 2, 9. 2, 8, 11. 8, 3, 24 PLIN. nat. 7, 194. contegere: PLIN. nat. 18, 297. 36, 186. continuare: SALL. Catil. 20, 11 Ov. Pont. 4, 15, 16. contrahere: VELL. 2, 81, 3 (*cf.* distrahere: VLP. dig. 26, 7, 5, 9 *al.*). corrigere: COD. Iust. 4, 65, 3 (*a.* 214). cremare: SEN. dial. 5, 2, 4 (*con-*: LIV. 21, 14, 4). cupere: SALL. Catil. 11, 4 (*con-*: CIC. dom. 108 SALL. Catil. 51, 33). custodire: CIC. Mil. 67 *al.* dare: CIC. har. resp. 16 PHAEDR. 4, 5, 34 SEN. benef. 7, 4, 2 *al.* (*nota formulam*: VLP. dig. 33, 7, 12, 43). decorare: SALL. Catil. 12, 4 SEN. contr. 2, 1, 12 PLIN. nat. 13, 103. dedicare: CIC. dom. 120 *al.* SVET. Nero 31, 2. defendere: CIC. har. resp. 16 Mil. 38. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 37053) 2, 10. deicere: AVG. civ. 20, 19 p. 452, 4 D. (*cf.* disicere: NEP. Hann. 7, 7 VELL. 2, 45, 3). delere v. p. 434, 72 et 74. demoliri: CIC. off. 1, 138 VAL. MAX. 8, 2, 1 et DIG. depeculari: RHET. Her. 4, 27, 37. deponere: CORP. VIII 8995. depopulari: CIC. Verr. I 11. deserere: CIC. de orat. 1, 255 *al.* despondere: CIC. Att. 11, 6, 6. dignari: STAT. Theb. 12, 785. diripere: CIC. p. red. in sen. 18 BELL. Afr. 87, 6. diruere: CIC. Cael. 78 LIV. 4, 16, 1 *al.* discutere: LVCAN. 9, 459. disturbare: CIC. dom. 113 *al.* LVCR. 6, 241. dividere: VLP. dig. 7, 1, 13, 8. donare: SEN. benef. 3, 9, 3. 4, 6, 2 APVL. apol. 100 LAMP. Alex. 39, 5 CORP. X 7541. effringere: SEN. contr. 2, 3, 7 VVLG. exod. 22, 2. egredi: SEN. contr. 2, 1, 5 (*sic codd.*) SIL. 6, 576. emere: CIC. Att. 1, 16, 10 *al.* (*co-*: HOR. carm. 2, 3, 17. red-: CIC. Phil. 13, 10). excidere: CIC. Sest. 95. excindere: VERG. Aen. 12, 643. excitare: SEN. benef. 7, 31, 5. exinanire: v. p. 1987, 77. expilare: CIC. Verr. II 5, 128 Pis. 52. expugnare: CIC. Verr. II 1, 78 Att. 4, 3, 3 *al.* fabricari: v. vol. VI p. 20, 59sq.; *adde*: CORP. III 3370. facere: PLIN. nat. 31, 78 SVET. Nero 31, 1 DIG., *dein raro posteriores; nota* VVLG. II reg. 7, 11 *οἰκοδομήσεις*, ITALIA Aug. civ. 17, 8 p. 224, 6 D. aedificabis (*re-*: LABEO dig. 19, 2, 60 pr. *al.* CORP. III 8113 *al.*). figere: TAC. Germ. 46 ann. 13, 54. findere: SEN. nat. 6, 30, 5. frequentare: CIC. off. 1, 139 epist. 5, 21, 1 *al.* fulcire: SEN. benef. 5, 19, 1 et DIG. habitare: STAT. silv. 4, 2, 60 *al.* honestare: CIC. off. 1, 139. illuminare: RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 219, 14 B. *cf.* CYPR. ad Donat. 15 p. 15, 25. imbitere: PLAVT. Epid. 145. incendere: CIC. Mil. 87 *al.* inflammare: CIC. Att. 4, 3, 2. ingredi: CIC. Phil. 2, 67 *al.* intrare: Ov. met. 9, 11 MART. 6, 7, 2. invadere: LVCAN. 10, 355 TAC. hist. 2, 92. irrumpere: CAES. civ. 3, 111, 1 VAL. MAX. 8, 7 ext. 7 VAL. FL. 2, 211. legare: GAIUS dig. 30, 65, 2 *al.* DIG. liberare: CIC. har. 11 *al.* linquere: SEN. Herc. f. 620 CLAVD. rapt. Pros. 2, 220 (*re-*: CIC. epist. 12, 6, 1 *al.*). locare: MART. 11, 83, 2. LABEO dig. 19, 2, 60 pr. *al.* (*ab-*: SVET. Vit. 7, 2). lustrare: PHAEDR. 3, 19, 3 PLIN. nat. 25, 105 HIER. epist. 50, 3, 3. mercari: HOR. sat. 2, 3, 24 SCAEV. dig. 6, 1, 67. munire: CIC. Catil. 1, 10 *al.* notare: CIC. Phil. 13, 19 (*e-*: COD. Theod. 7, 8, 4 [a. 393 = Iust. 12, 40, 1]). obligare: SCAEV. dig. 35, 2, 94 MARCELL. dig. 17, 1, 38 pr. obsidere: CIC. S. Rosc. 30 *al.* oppugnare: CIC. Mil. 38 *al.* operire: CATVLL. 67, 40 PLIN. nat. 16, 156. ornare: CIC. Verr. II 4, 83 off. 2, 76 TAC. ann. 15, 71. LAMP. Alex. 32, 3 (*ad-*: SEN. contr. 1, 8, 5 PLIN. nat. 36, 46. ex-: CIC. Verr. II 2, 84 Sull. 88 PLIN. nat. 15, 127 *al.*). pandere: LVCAN. 7, 716 COD. Iust. 12, 40, 10, 6. parare: NOVIVS Atell. 40 CIC. Att. 2, 6, 2 SEN. epist. 87, 6 Ps. SALL. in Tull. 4 IVV. 3, 224 (*com-*: MACER dig. 49, 16, 13 pr.). partiri: SIL. 2, 409. patefacere: CIC. Cael. 49 TAC. Germ. 41 ann. 11, 35. penetrare (*nisi est intr.*): STAT. Theb. 12, 199 APVL. met. 5, 14, 6, 20. perdere: QVINT. decl. 337 p. 327, 15 *al.* permutare: TAC. hist. 4, 11 *al.* perspicere: CIC. epist. 5, 6, 3. petere: CAES. civ. 3, 82, 4 VAL. MAX. 9, 9, 1. SEN. epist. 76, 4 *al.* (*re-*: Ov. met. 3, 204 *al.*). pingere (*trop.*): CYPR. ad Donat. 15 p. 15, 25. polliceri: CIC. Phil. 8, 9. polluere: STAT. silv. 4, 6, 84. ponere: HOR. epist. 1, 10, 13 PHAEDR. 3, 9, 6. possidere: PLAVT. Aul. 4 SEN. Ag. 238 DIG. *al.* praebere: HOR. sat. 1, 5, 38 carm. 3, 19, 7 TAC. ann. 11, 4 PLIN. epist. 8, 12, 2 PAPIN. dig. 48, 5, 11, 1 *al.*: *nota singul. de pluribus dominis*: TAC. ann. 11, 4. probare: CIC. epist. 5, 6, 3. publicare: CIC. dom. 101. COD. Iust. 3, 43, 2 pr. purgare: PHAEDR. 1, 22, 3 PLIN. nat. 25, 49. 105. 109 (*cf.* lustrare: l. 41. purificare: PLIN. nat. 30, 82. suffire: PLIN. nat. 25, 49. 30, 82. expiare: PLIN. nat. 35, 177 TERT. bapt. 5 p. 205, 1). rapere: STAT. Ach. 1, 153. reparare: COD. Iust. 8, 10, 8, 1 (*a.* 377). reserare: PLIN. nat. 10, 49. restituere: CIC. Att. 4, 2, 4 CORP. XI 4770 et DIG. reddere: CIC. dom. 100. saepire: NEP. Dion 9, 1 TAC. ann. 1, 5, 15, 38. salutare: Ov. met. 15, 687. scrutari: CIC. Vat. 12 STAT. Ach. 1, 743 VVLG. III reg. 20, 6. servare: Ov. fast. 5, 139. signare: AMM. 29, 2, 3. sortiri: VERG. Aen. 5, 756. spoliare: CAES. civ. 3, 42, 5 SALL. Catil. 51, 9. struere: HOR. carm. 2, 18, 19 (*con-*: PLIN. nat. 5, 34 *al.* de-: GAIUS dig. 30, 65, 2 *al.* ex-: SALL. rep. 1, 8, 1 SEN. contr. 2, 1, 12 *al.* in-: CIC. Verr. II 2, 84. 4, 9). sumere: CIC. epist. 7, 23, 4. suscipere: SEN. benef. 6, 15, 7. suspendere: SEN. nat. 6, 1, 12. tenere: Ov. met. 4, 57 LVCAN. 1, 26. transferre: CIC. dom. 62 LVCAN. 6, 35 SPART. Hadr. 18, 2. tueri: PHAEDR. 3, 7, 10. vendere: CIC. dom. 115 COLVM. 1, 1, 18 *al.* vertere: SEN. Med. 981 (*e-*: CIC. dom. 107 *al.*). violare: CIC. har. 15 SALL. hist. frg. 3, 68 FLOR. epit. 3, 5, 7. visere: CIC. off. 1, 138 (*in-*: CIC. Att. 4, 5, 3. 4, 6, 4. *cf.* p. 1960, 75 et v. re- p. 1978, 23). urere: VELL. 2, 120, 2 (*ex-*: PAVL. dig. 18, 1, 57, 3 *al.*).

nom. -us (*poetica ut* gaudet: CATVLL. 64, 46 APVL. met. 11, 7, ridet, tacet *sim. v. sub his verbis*): ardet: CIC. p. red. in sen. 18 *al.* SEN. contr. exc. 5, 5 SEN. benef. 5, 19, 1 *al.* cadit: IVV. 3, 212 (*oc-*:

SEN. Med. 886). considit: SEN. Phoen. 345. conticescit: VAL. FL. 2, 263 STAT. Theb. 5, 310. 6, 46. crepat: SEN. Thy. 264 epist. 96, 1. delectat: CIC. Att. 4, 18, 2 epist. 5, 15, 4. flagrat: RHET. Her. 4, 39, 51 (*de-*: CAES. STRAB. or. frg. Prisc. gramm. II 170, 22 Phil. 2, 91. con-: PAVL. sent. 3, 6, 31). fervet: STAT. silv. 1, 2, 230. fulget: SEN. epist. 90, 25. fulgurat: STAT. Theb. 4, 191. fumat: CIC. Sest. 24 SEN. Tro. 17. imminet: TAC. hist. 3, 70 *al.* labitur: SEN. benef. 6, 15, 7 (*col-*: PLIN. epist. 10, 70, 2). manet: Ov. met. 1, 288. nitet: PANEG. in Mess. 183 LVCAN. 10, 114 SIL. 13, 351. patet: TER. Eun. 1058 CIC. S. Rosc. 145 Verr. II 3, 8 *al.* pendet: LVCAN. 1, 495. perit: PLIN. epist. 10, 70, 4 et DIG. ruit: LVCAN. 7, 404. sonat: Ov. met. 12, 226 (*per-*: CIC. Pis. 22 HOR. sat. 2, 6, 115. re-: HOR. sat. 1, 2, 129). stat: SIL. 14, 672 *al.*

dat. -ui: adiacere: VLP. dig. 39, 2, 15, 14. coniunctum (esse): CAES. civ. 3, 112, 8 SCAEV. dig. 19, 1, 52, 3. *cf.* PAPIN. dig. 32, 91, 6 *al.*

abl. -o: v. p. 1961, 61sqq.

2 *sensu artiore aedificia specialia (de sepulcro v. p. 1978, 79sqq.)*:

a i. q. templum, apud christianos ecclesia (*aliter* CIC. leg. 2, 42

statuam Minervae ex nostra -o in ipsius pat. is -um detulimus): CATVLL.

frg. 1, 2 (Ter. Maur. 2756) qua -us tua Lampsaci est quaque <lege>, Priape. VERG. Aen. 10, 52 est Amathus, est celsa mihi Paphus atque

Cythera Idaliaeque -us (*cf.* 1, 681 sacrata sede. IVV. 4, 40 ante -um

Veneris, quam Dorica sustinet Ancon). LIV. 3, 17, 5 in Capitolium

currere, liberare... augustissimam illam -um Iovis optimi maximi

(SIL. 17, 498 superum regi soliumque -osque irent direptum). STAT.

silv. 3, 1, 32 felix simplexque -us Hercules (3, 1, 183 Tiburna). 4, 3, 17

Pacem propria -o reponit. MART. 1, 70, 4 Vestae virgineam... -um.

AVG. civ. 4, 23 p. 175, 13 D. Felicitatis. INSCR. rev. archéol. 1893 p. 390

n. 66 maceriam dom(us) Cerer(um). *adde*: TERT. spect. 10 theatrum

Veneris Liberi quoque -us est. BARNAB. 16, 7 templum... erat -us

daemoniorum. *sine additamento* (*cf.* p. 1971, 14): SER. SAMM. 927

ossa... saeptis inventa -orum. CORP. XIII 8001. de aedícula genii:

CORP. II 3228 signum argenteum cum -o sua pecunia... fecit (*simi-*

liter fortasse V 328). *speciatim* apud ECCL. (*cf.* locos scripturae ut:

ITALA [Aug. civ. 17, 8 p. 224, 6 D.] et VVLG. II reg. 7, 11 -um aedificabis

ipsi [II reg. 7, 13, 27]. ITALIA III reg. 12, 31 [Lucif. reg. apost. 3 p. 43,

17] fecerunt -os [*οἶκος*, VVLG. fanum]. IV reg. 21, 7 [Lucif. reg. apost.

8 p. 56, 14] in -o [*οἶκος*, VVLG. in templo domini]; *nota*: AVG. civ.

17, 8 p. 223, 18 D. *syn.* templum. *saepius tropice vel translate de con-*

gregatione fidelium, *cf.* l. 49. 84 et v. p. 1983, 57sq.): dei -us (*cf.* inter-

pretationes ECCL., ubi de fidelibus ipsis vel de caelesti habitatione cogi-

tatur: TERT. pudic. 7 in -o: ... quasi in ecclesia. HIL. in psalm. 65,

23 in dei -um: id est in caelestis domicilii habitationem. CYPR. unit.

eccl. 8 p. 217, 13. 16 *al.* VVLG. I Tim. 3, 15 in -o dei... quae est ec-

clesia [HIER. epist. 18^a, 5, 3. 30, 6 hom. Orig. in Ezech. 8, 2 p. 403,

10 B. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 176, 29 B. AVG. civ. 16, 2 p. 122, 4 D.

18, 48 p. 331, 22]. AVG. civ. 8, 24 p. 360, 7 D. 15, 19 p. 98, 20 sive...

-us dei dicatur sive templum dei sive civitas dei, id ipsum est nec

abhorret a Latini eloqui consuetudine *eqs.* [18, 47 p. 331, 10. *cf.*

TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 417 ecclesiam: templum scilicet et -um et

civitatem dei]. 17, 8 p. 226, 12. AVG. in epist. Ioh. 9, 1 sit tibi -us

deus et esto -us dei [8, 14 *cf.* VVLG. Ioh. 4, 12, 16]. Ps. AVG. quaest.

test. 44 p. 71, 23 -us dei: id est synagoga. CASSIOD. Didym. in

I Petr. 4, 17 p. 33, 19 ex -o dei, hoc est a fidelibus et complentibus

dei viventis ecclesiam. OP. imperf. in Matth. 2 p. 636 -us... dei est

corpus Christi, ipso dicente: 'solvite templum hoc': ITALIA (Aug.

civ. 16, 38 p. 186, 30 D.) et VVLG. gen. 28, 17 non est hoc nisi -us dei.

ITALA ls. 2, 2 (Hier. epist. 18^a, 5, 2) mons domini et -us dei (VVLG.

deest. *cf.* ITALIA [Aug. civ. 18, 30 p. 296, 24 D.] et VVLG. Mich. 4, 2 gen.

35, 7 iud. 18, 31. 19, 18 *al.* III reg. 6, 36 domini [III reg. 7, 45 *al.*]).

TERT. idol. 5 artifices nunquam in -um dei admitti oportet. 7 *syn.*

ecclesiam (pudic. 7 intra -um dei ecclesiam). uxor. 2, 8 difficile in

-o dei dives. CYPR. epist. 4, 4 p. 477, 4 cum -us dei una sit (75, 1

p. 810, 9 *al.* *cf.* Ps. CYPR. merced. 8 fit -us adunata atque perfecta

quod est ecclesia). COMM. instr. 2, 35, 12. ITIN. [Silv.] 19, 3. 48, 2 OP-

TAT. 3, 3 p. 79, 11. 3, 4 p. 83, 4 LVCIF. Athan. 2, 15 p. 175, 18 non parc.

35 p. 1971, 15. Athan. 2, 22 p. 189, 11 fores dei -us. HEGES. 5, 2 v. 113

VVLG. exod. 23, 19. 34, 26 *al.* HIER. quaest. hebr. in gen. p. 44, 1 PAVL.

NOL. carm. 27, 571 AVG. civ. 17, 1 p. 197, 8 D. *al.* EVCHER. instr. 2

p. 160, 12 opp. dioecesis. MAX. TAVR. hom. 16 p. 258^c ENNOD. opusc.

3, 104 p. 357, 24 BENED. reg. 31. 53. 64 CORP. III 7315. INSCR. christ.

Silvagny 2966. INSCR. christ. Diehl 1842 (s. IV). 2435 *saep.* *aliae*

locutiones: VVLG. Is. 56, 7 = Matth. 21, 13 -us mea -us orationis

vocabitur (*οἶκος προσευχῆς*. *cf.* VVLG. Luc. 19, 46 [COMM. instr. 2, 35, 13].

RVFIN. Orig. in exod. 2, 2 p. 157, 19 B. orationum -bus [*syn.* -os ecclesiae].

AVG. epist. 22, 3 -ibus orationum. serm. 336, 1 orationis [336, 6]. *ibid.*

nostrarum orationum. EPIST. pontif. 260 [a. 390] Migne 13, 1169^a -um

orationis ingressi. VICT. VIT. 1, 4 *syn.* -ecclesiis basilicisque. THEOD.

MOPS. in Thess. 2, 4 in dei templis: hoc est in -bus orationum. in

I Tim. 3, 15 -um dei ecclesiam, non -os orationis dicat. CORP. VIII

11414 hic -us oratio(nis). 17758 *al.* SACR. Greg. 197, 2. *adde*: PAVL.

NOL. carm. 27, 572 sancta precum -us est ecclesia). CYPR. mort. 6

p. 300, 19 in ecclesia constitutum fidem in -o fidei non habere (elem.

[Hofmann])

12 p. 382, 23 *al.* INSCR. christ. Diehl 1838^A). HIL. syn. 39 catholicam -um. trin. 5, 35 (*tropice*) euangelicae -us... fundamina. RVFIN. Orig. in exod. 12, 2 p. 264, 7 B. dominicae -us (GILD. Brit. 69 syn. ecclesia *cf.* INSCR. christ. Diehl 2435^A -u domini). ALC. AVIT. hom. 9, 2 p. 120, 18 divinae -ui munus offerri (*in paraphrasi loci Is. 66, 20*). COD. Theod. 16, 5, 2 ecclesiae suae (*Novatianorum*) -os (ENNOD. opusc. 3, 95 p. 355, 25 ecclesiae -um. GREG. TVR. Franc. 5, 36 vel ecclesias vel ecclesiae -os. CONC. Aurel. a. 511 p. 2, 22 Mass. a. 533 p. 60, 27 Aurel. a. 533 p. 62, 21 a. 549 p. 107, 14 Clipp. a. 626/7 p. 199, 26 SACR. Greg. 197, 5. INSCR. christ. Diehl 1844^A. 2422 *cf.* CONC. Tur. a. 567 p. 125, 13 -um... ecclesiasticam. *ad rem v. Schultze, Archaeol. d. altchristl. Kunst p. 46 adn. 1*). SACR. Greg. 4, 4 -us tuae (sc. dei). COD. Iust. 1, 3, 48, 7 (a. 531) venerabilem -um. CARM. epigr. 2040, 4 (s. V) sa<cr>ae... au<la> d<omus>. *sine additamentis non nisi poetice* (*cf.* LVCIF. non parc. 35 p. 283, 12 temet, desertor dei, <dei> repraesentantes -ui): PRVD. perist. 11, 227 plena laborantes aegre -us accipit undas. ENNOD. carm. 2, 12, 1 de cuius biberit -us arta fluentis. 2, 151, 1 una -us duplici discreta iungitur aede. *de ecclesia singulis sanctis sacrata*: PAVL. NOL. carm. 27, 581 totis Felicis -bus. (INSCR. christ. Diehl 3482, 3. *cf.* 1800, 8 *al.*).

b *varia hominum nec non mythica habitacula vel aedificia* (*saepe in ITALIAE et VVLG. versione pro graeco v. oikos, cf. l. 50. 59 cf. etiam -us metri causa pro aedificiis*: LVCR. 6, 561 supera terram quae sunt extructa -orum. *item poetae passim de palatio, ut*: ENN. scaen. 91 CATVLL. 64, 32 LVCR. 2, 27 HOR. epod. 9, 3 OV. trist. 3, 1, 35 *al.* [*cf. etiam TAC. p. 1966, 15*]; *de villa*: STAT. silv. 1, 2, 157. 1, 3, 8. *al.* MART. 10, 58, 2. *de balneo*: STAT. silv. 1, 5, 30. 2, 2, 21): VERG. Aen. 6, 53 attonitae (sc. deo praesente) magna ora -us (6, 81. *cf. de antris vel specubus*: OV. met. 8, 822 inque -os inopes, adsueta revertitur antra Fames [arva pars codd.]. SEN. nat. 4, 2, 18 Trogodytae, quibus subterraneae -us sunt [6, 1, 6]. SIL. 6, 149 syn. specus. 12, 132 Cimmerias. *adde*: SEN. Phaedr. 539 opaca dederant antra nativas -os. VAL. FL. 4, 180 spelunca... infelix -us. IVV. 6, 3 cum frigida parvas praeberet spelunca -os). VERG. Aen. 8, 192 desertaque montis stat -us Caci (8, 253. 262 atra. STAT. Ach. 1, 106 -us ardua Chironis montem perforat [silv. 1, 1, 7 -us ardua Daci]). HOR. carm. 2, 12, 24 plenas... Arabum -os (*cf.* 3, 24, 2 thesauris. VVLG. II Esdr. 10, 38 ad gazophylacium in -um thesauri). 3, 24, 10 Scytharum plaustera vagas rite trahunt -os (SEN. Herc. f. 533 multivagas. PLIN. nat. 5, 22 mapalia sua, hoc est -os, plaustres circumferentes. 8, 13. VAL. FL. 6, 82 subtilis illis in plaustribus... -us. STAT. Ach. 1, 759. silv. 5, 2, 135 mutatoresque -orum Sauromatas). TIB. 2, 1, 40 exiguum viridi fronde operire -um (*cf.* OV. fast. 3, 184 de canna straminibusque -um. LVCAN. 5, 516. STAT. Theb. 1, 584 vimine querno texta -us. CASSIOD. var. 8, 33, 3 momentaneas). PLIN. nat. 3, 119 Claudius Caesar e Britannia triumphans praegrandi illa -o verius quam nave intravit Hadriam (*cf.* CASSIOD. var. 5, 17, 2 classeam silvam, -os aquatiles). STAT. Theb. 10, 176 consilii penetrare -umque verendam signorum. IVV. 14, 310 si fregeris, altera fiet cras -us (*de dolio Diogenis*). SYMPH. 201 stat -us in lymphis (sc. pons?). ITALIA num. 19, 18 (Aug. quaest. hept. 4, 33) circumaspergens super -um (*oikos*, VVLG. tentorium. *cf.* gen. 31, 33 [Aug. loc. hept. 1, 116 p. 524] inscrutatus est in -o Liae [VVLG. tabernaculum. *nota* AVG. ad l. p. 524, 15 nisi forte consuetudo scripturarum -um dicit pro cubiculo vel tentorio, quomodo etiam ancillarum -os dicit. 1, 117 p. 524, 18]. ITALIA [Aug. loc. hept. 5, 28 p. 605, 8] et VVLG. deut. 11, 6 deglutivit [VVLG. absorbit] eos et -os eorum et tabernacula eorum [*cf.* AVG. ad l. quasi alias in eremo haberent -os nisi tabernacula. *vide etiam q. s.*] *al.*). ITALIA cant. 2, 4 (Greg. Ilib. in l. p. 155 H. *al.*) inducite me in -um vini (*εἰς οἶκον τοῦ οἴνου*, ITALIA [Hier. in Zach. 9, 17 p. 870] cellulam vini, VVLG. cellam vinariam *cf.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 184, 23 sqq. B.). ITALIA (Tert. adv. Iud. 12 p. 733 O.) et VVLG. Is. 42, 7 ut... educeres... de -o carceris (id est mortis Tert.) sedentes in tenebris. VVLG. IV reg. 9, 27 -us horti. 20, 13 -um aromatum... vasorum (*fere i. q. conclave*). psalm. 30, 3 esto mihi... in -um refugii (*καταφυγῆς*, munitam Amiat.). 73, 20 (*al.*, ex hebraico ut videtur). PASS. Mar. Iac. 6 p. 53, 8 antri caligantis horrores -umque tenebrarum. *nota confusionem cum domate*: ITALIA I reg. 9, 25 et 26 (Legion. marg.) in -um (*δόματι*, VVLG. solario). HIER. epist. 65, 14, 7 usque hodie -us ex omni parte conclusae et in modum aedificatae turrium ac moenium publicorum βάρεις appellantur (in Ier. 3, 81, 10 p. 219, 21). *varia fabularum fragmenta* (*cf. supra l. 29 sqq.*): VERG. georg. 4, 363 -um... genetricis et umida regna (*cf.* Aen. 1, 168 nympharum -us antrum. CVLEX 121. HOR. carm. 1, 7, 12 -us (*i. specus*) Albunea resonantis (*de Tibure*). PROP. 1, 20, 34 grata -us nymphis. OV. am. 3, 6, 92 certa -us fluminis. met. 1, 279 aperite -os, amnes. 1, 574 syn. sedes, penetralia. 8, 560 Acheloi. SIL. 4, 343 gelida. STAT. Theb. 4, 832. CLAUD. 28, 146 undosa). Aen. 6, 27 labor ille -us (*labyrinthi*) et inextricabilis error (*cf.* OV. met. 8, 158 multiplici [*syn. tectis*]. Ib. 374 caecae [SEN. Phaedr. 122. 649]. PLIN. nat. 36, 88 *de partibus labyrinthi*. *cf.* MELA 1, 56). Aen. 8, 422 Volcani -us (GRATT. 433. VAL. FL. 2, 96 Lipares. 2, 336 syn. antra. *cf.* 4, 612 ignea Chalybum. SIL. 15, 428 Cyclopus [*syn. antrum*]). PROP. 2, 20, 10 Danaes (2, 20, 12 feratam). 4, 4, 5 lucus... Silvani ramosa -us. OV. met. 11, 593 mons

cavus, ignavi -us et penetralia Somni (11, 618 sacra. STAT. Theb. 10, 121). 12, 43 Famae. VAL. FL. 4, 209 Neptuni. STAT. Theb. 7, 42 -us immansueta Martis sub Haemo. 8, 273 oceani. 9, 658 lugentia... antra Apollinis... mutasque -os. *adde de ventis*: OV. met. 3, 596 ventorumque -os (VAL. FL. 1, 584. 8, 323. *cf.* VERG. georg. 1, 371 eurique zephyrique tonat -us. Aen. 1, 140 immania saxa, vestras, Eure, -os. GERM. frg. 5, 8 quaque eurus zephyrusque -o procederet undis. LVCAN. 10, 49 zephyri. CLAUD. rapt. Pros. 3, 324 Boreaeque nivalem... -um). *de solis ortu occasuque*: OV. epist. 9, 16 implesti meritis solis utramque -um (SEN. Herc. f. 1062 Herc. O. 2. STAT. Theb. 1, 200 primae occiduaeque -us [silv. 1, 4, 73]. *adde*: OV. met. 1, 774 unde oritur Sol, -us est terrae contermina nostrae). *poetica translatione de silva*: SEN. Herc. f. 239 post haec adortus nemoris opulenti -os aurifera vigilis spolia serpentis tulit (Med. 766 nemoris antiqui -us). Oed. 228 Phoebea laurus tremuit et movit -um (*comam Lco*).

c *habitacula bestiarum (nidi, stabula, lustra sim. cf. p. 1956, 26. 1957, 72. 1962, 36)*: *de nidis avium* (*cf.* NON. p. 461 -um consuetudo hominum tantum habitacula dici putat, cum auctoritas et templa et nidos -os dixerit): LVCR. 1, 18 frondiferasque -os avium. VERG. georg. 2, 209 antiquasque -os avium (*i. arbores*)... eruit (*cf.* MANIL. 2, 778). Aen. 5, 214 cui columbae -us et dulces latebroso in pumice nidi (*cf.* PLIN. nat. 10, 104 communem... servant -um. STAT. Ach. 1, 373. TERT. adv. Val. 3 p. 179, 15 columbae etiam -us simplex). 8, 235 silex... nidis -us opportuna volucrum. SEN. Herc. O. 1633 quaerunt... -us. VAL. FL. 4, 48. STAT. Theb. 9, 360 fluctivagam... -um madidosque penates Alcione... gemit. Ach. 1, 213 qua fronde -um suspendat inanem. ITALIA (Aug. in psalm. 103 serm. 1, 18) et VVLG. psalm. 103, 17 fulicae (herodii VVLG.) -us dux est eorum (*oikos*. *cf.* AVG. ad l. -us fulicae sit nidus fulicae. PROSP. ad l. est... in petra). *nota*: STAT. Theb. 5, 601 querulaeque -us mirata quietem. *de apibus*: VARRO rust. 3, 16, 5 tria... harum, cibus, -us, opus. VERG. georg. 4, 159 saepta -orum. PLIN. nat. 11, 14 -os cellasque faciunt. 11, 26 -os primum plebei exaedificant, deinde regibus. 11, 56. STAT. Theb. 10, 578 flavam. *de lustris ferarum*: VERG. Aen. 3, 647 deserta ferarum lustra -osque (GRATT. 235 [NEMES. cyn. 98] STAT. Theb. 9, 798). VAL. FL. 2, 74 ursi tuta -osque petunt. *de stabulis*: HOR. carm. 3, 29, 37 fluminis... et pecus et -os volventis una (*nisi potius habitacula hominum significantur. cf.* OV. met. 1, 287 tecta eqs.). STAT. Theb. 1, 367 raptas pastorum pecorumque -os. 12, 239. *de habitaculis variorum animalium*: VERG. georg. 1, 182 mus... posuitque -os atque horrea fecit (*postea cubilia. cf.* HOR. sat. 2, 6, 98 -o... exsilit. SYMPH. 90). PHAEDR. 4, 24, 20 formicae. PLIN. nat. 8, 208 -osque petere discunt sues. 9, 86 polypi. STAT. Theb. 2, 505 crepido Oedipodioniae -us alitis (*i. Sphingis*). VVLG. Iob 27, 18 aedificavit sicut tineae -um suam. *nota*: CIC. nat. deor. 2, 124 aquam quasi naturalem -um anitum. *de cavea*: STAT. silv. 2, 4, 11 at tibi psittaco quanta -us rutila testudine fulgens. 2, 5, 4 abire -o rursusque in claustra reverti suetus leo. CLAUD. 24, 323 haec clausa feruntur ilignis -bus. *de nativis domibus coclearum, sim.* (*cf. imagin. Rhet. Her. 4, 49, 62 iste qui tamquam coclea [abscondens] retentans sese tacitus quomodo totus ut comedatur aufertur*): MANIL. 5, 399 cumque suis -bus concha valloque latentes (*sc. margaritas*). PHAEDR. 2, 6, 5 quae testudo cum abdidisset cornea corpus -o. STAT. silv. 4, 9, 33 curvarum -us uda coclearum (SYMPH. 69 SER. SAMM. 462 SIDON. epist. 8, 12, 6. *cf.* domiporta p. 1941, 58).

d *metaphorice de rebus (de silva v. l. 21. p. 1973, 8 sqq.)*: OV. fast. 1, 108 inque novas abiit massa soluta -os. trist. 1, 1, 106 tuam (*libri*), scrinia curva, -um. AETNA 189 haec operis visenda sacri faciesque -usque. 409 non tutior hausti ignis ulla -us quam ignis molaris. AVIEN. carm. ad Flav. 19 divisere -os grana et pondera partibus aequant.

B *cogitatur potissimum de facultate habitandi i. q. habitaculum, sedes, habitatio* (*cf. etiam supra l. 46*):

1 *sensu magis proprio*: a *generatim de locis habitabilibus, domicilio, sede*: *definitiones Ictorum*: ALF. dig. 50, 16, 203 quaeri solere, utrum, ubi quisque habitaret, sive in provincia sive in Italia, an dumtaxat in sua cuiusque patria -us esse recte diceretur. sed de ea re constitutum esse eam -um unicuique nostrum debere existimari, ubi quisque sedes et tabulas haberet suarumq. rerum constitutionem fecisset. PAPIN. dig. 48, 5, 23, 2 -us et pro domicilio accipienda est. VLP. dig. 11, 5, 1, 2 -um... pro habitatione et domicilio nos accipere debere certum est (47, 10, 5, 2). 25, 3, 1, 2 -um accipere debemus hospitium, si in civitate maneat; quod si non sit, sed in villa vel in municipio, illic ubi larem matrimonio collocarent. a *exempla exscripta*: PLAVT. Mil. 451 hosti(c)um hoc mihi domicilium est, Athenis -us est Atticis. ACC. trag. 231 egone Argivom imperium attingam? aut Pelopia (Pelopis codd.) digner -o? CIC. Verr. II 2, 157 Siculis relinquendas -os ac sedes suas esse (Cluent. 188 eam sibi -um sedemque delegit. dom. 143 in -o, in sedibus... recipiendis. VERG. Aen. 3, 123. LVCAN. 1, 253 errantes... -os. FIRM. math. 8, 6, 2. *cf.* p. 1973, 75. 1978, 33). NEP. Att. 3, 3 ut eandem Romam et patriam haberet et -um (*cf.* p. 1973, 33). VERG. Aen. 3, 137 iura -osque dabam. 7, 126 sperare -os. 8, 65 hic mihi magna -us

[Hofmann]

(CLAUD. DON. hic domicilium habeo), celsis caput urbibus, exit *sc. Roma*. HOR. *carm.* 1, 22, 22 in terra -bus negata (*i. habitaculis hominum*. cf. OV. *met.* 10, 118 celebrare -os *de cervo*. VAL. FL. 1, 706. 5, 234 quaerentemque -os. 5, 382 si -us in terris, *i. si mortalis es*. 7, 16 STAT. *Theb.* 2, 155. VLP. *dig.* 36, 4, 5, 22 *syn.* domicilium. TERT. *anim.* 30 ubique -us, ubique populus. VVLG. *lob* 39, 6 cui dedi in solitudine -um [*δῆμον*] et tabernacula eius in terra salsuginis). OV. *am.* 1, 4, 9 nec mihi silva -us (ars 2, 475 silva -us fuerat. SEN. *Herc.* O. 203. cf. PLIN. *nat.* 4, 89 -us iis nemora lucique [VAL. FL. 4, 26 SOL. 16, 3. cf. l. 13]. OV. *met.* 1, 121 -us antra fuerunt. LVCAN. 4, 601 haec illi spelunca -us. PLIN. *nat.* 5, 45 *specus*. cf. OV. *fast.* 1, 555 proque -o ... spelunca *Caco erat*. 2, 293 pro -bus frondes norant *Arcades*. MELA 1, 117 nemora pro -bus *Aremphacis*). OV. *met.* 3, 637 illa (*Naxos*) mihi *Baccho* -us est (cf. 15, 717 *Antiphataeque* -us, *i. Formiae* [SIL. 8, 529]. *fast.* 4, 421 *Trinacris* ... grata -us *Cereri*. MANIL. 4, 765 *Rhodos* ... -us ... solis cui tota sacra est. SEN. *Tro.* 66 fatalis *Ide*, iudicis *diri* -us. MELA 2, 36 hic *Musarum* parens -usque *Pieria*. 2, 71 *Circes* -us aliquando *Circeia*. 3, 99 *insulae Gorgades*, -us ... aliquando *Gorgonum* [PLIN. *nat.* 6, 200 cf. l. 50]. LVCAN. 8, 132. PETRON. 5 v. 11 *Sirenumve* -us *Neapolis*. VAL. FL. 2, 275. SIL. 8, 473 *Cortona*, *superbi Tarchonis* -us. 8, 599 *Oeni prisca* -us [*sc. Bononia*]. 12, 526 *Calen*, *vestras a nomine nati*, *Orithyia*, -os. 14, 71 *ventorumque* -os *Liparam*. STAT. *Theb.* 12, 619 *Icarii Celeique* -us, *sc. Eleusis*? MART. 12, 3, 6 -us *alta Remi*, *sc. Roma* [AVSON. 285, 1 *divum* -us, *aurea Roma*]. SOL. 2, 22. 6, 3. AVIEN. *orb. terr.* 662 *Alcinoique* -us ... *Cercyra*. AVSON. 213, 10. CLAUD. 25, 4 *Pythia*. adde: *ITALIA* [Aug. *civ.* 18, 30 p. 297, 2 D.] Mich. 5, 2 *Bethleem*, -us [*οἶκος*, VVLG. *om.*] *Ephrata*. cf. *etiam vol. II* p. 1946, 75). VAL. FL. 4, 102 non *muris cinxere* -os. FLOR. *epit.* 4, 8, 4 *ipsius* -us et *penates* in *navi* *penderent*. TERT. *mart.* 1 -us ... *diaboli est et carcer eqs.* SOL. 53, 20 ut *superficies earum testudinum* -um *faciat*. AVIEN. *orb. terr.* 618 *Tyrii* ... *constituere* -um (-os v. l.). AVSON. 319, 3 *vicinas urbes colui* *patriaque* -oque: *Vasates patria*, sed *lare Burdigalam* (Mos. 440). PAVL. *NOL. carm.* 26, 224 *urbem Segor* -o *sumit*. AVG. *c. Gaud.* 1, 19, 20 *poena interitus sui et dispersionis* -orum *suarum*. LIB. *iubil.* 29, 10 -us (*fere i. caput*) *regni ipsorum* (*Rafain*) *Carnain*. ENNOD. *epist.* 24, 2 p. 36, 1 (*de habitatione vicina Alpibus*) est -us, quae *lymphas in metalla convertat et ... gurgitibus sua lege dominetur*. nota: OV. *trist.* 3, 12, 53 *di facite ut Caesar non hic penetrare* -umque, *hospitium poenae sed velit esse meae*. adde *poeticas circumscriptiones* (*solo fere plurali*) *pro urbe* (cf. *supra* l. 20 sqq.) *vel terra*: CATVLL. 64, 36 *Pthiotica Tempe Crannonisque* -os ac *moenia Larisaea*. VERG. *georg.* 2, 115 *Eoasque* -os *Arabum* (STAT. *Theb.* 4, 388. 8, 238. cf. *PROP.* 2, 18, 8). 4, 446 *quis te ... nostras iussit adire* -os? Aen. 3, 550 *Graigenumque* -os (SERV. *auct.*: *moenia* 3, 398) *suspectaque linquimus arva* (cf. OV. *fast.* 5, 660 *Graias* [*trist.* 3, 9, 4]). 4, 97 -os *Karthaginis altae* (SIL. 15, 38 *Sidonias*. 16, 682 *Tyrias*). 4, 311. *PROP.* 1, 6, 4 *ulteriusque* -os *vadere Memnonias*, *sc. Aethiopiam* (cf. 2, 10, 16 -us *intactae te tremit Arabiae*. cf. *supra* l. 43). 3, 11, 12 *iret ut Aesonias aurea lana* -os. OV. *met.* 4, 779 *Gorgoneas tetigisse* -os. 5, 261. 8, 822 *inque* -os *inopes Scythiae*, *assueta revertitur arva* (cf. VAL. FL. 1, 716 et p. 1984, 36). 13, 712 *Neritiasque* -os, *regnum fallacis Vlixi*. 15, 707 *Hippotadaeque* (*i. Aeoli*) -os *regis* ... *petit* (cf. 14, 86 *regnum*). *fast.* 2, 270 *attigerint Latias unde petita sacra* -os (cf. *MEROB. carm.* 4, 39 *Latii*). 3, 876 *pervenit in Colchas aurea lana* -os. *trist.* 1, 5, 60 *erravit ... inter Dulichias Iliacasque* -os (cf. LVCAN. 10, 61 STAT. *silv.* 3, 5, 47. 4, 6, 100). SEN. *Ag.* 122 *Mycenaeas* -os ... *profuge*. *Thy.* 123 *Pisaeasque* -os *curibus inclitas*. LVCAN. 8, 216 *Medorum penetrare* -os *Scythicosque recessus*. 8, 300. 475 *Pellaeae* ... -us, *i. Aegyptiae*. 9, 969 *Assaraci* ... -os, *i. Troiam*. VAL. FL. 2, 177 *Sarmaticas* ... *in-sedis* -os. SIL. 3, 367 *quos ... Oeneae misere* -us (15, 308). 3, 492 *Alpina* ... -o. 4, 636 *Hesperidum*. 10, 483 *Clusina venere* -o. 14, 5 *Macetum lustrare* -os et *Achaica rura*. 17, 591 *pars Batti petiere* -os, *i. Cyrenen*. STAT. *Theb.* 2, 323 *Cadmi*, *i. Thebas* (10, 890). 5, 427 -os *litusque rubentum Aethiopum*. 7, 7 *Bistonias* ... usque -os, *i. Thraciam*. Ach. 1, 391 *Nereidum* (MART. 4, 57, 7). *silv.* 1, 2, 160 *Idaliasque* -os *Cypron*. 1, 3, 84 *Lucrinaeque* -us *Baiae*. 3, 5, 100 *Teleboumque* -os *Capreas*. 4, 3, 24 *Euboicae* -um *Sibyllae Cumas*. 4, 4, 24 *Tyrrhenas*. 5, 3, 164 *Veneri plorata* -us *Pompeii*. SIDON. *carm.* 2, 450 *Arsacias*, *i. Parthorum*. adde: STAT. *Theb.* 8, 49 *quid enim ... nuntius Mercurius amarus itque reditque* -os? (*sc. 'superorum commensor et inferorum'*. cf. SEN. *Thy.* 3). *poetice cum gen. rerum incorp.*: CIC. *de orat.* 1, 196 *patriam*, quae una in omnibus terris -us est *virtutis imperii dignitatis* (Brut. 332 quae *urbs Athenae* -us est *semper habita doctrinae*. cf. *rep.* 2, 10 *Romam* *sedem aliquando et -um summo imperio esse praebituram*). SIL. 1, 598 o *patria*, o *Fidei* -us *inclita Saguntum*. 6, 479 *Carthago*, *fraudum* -us. 8, 593 *Mantua*, *Musarum* -us. cf. AVSON. 287, 1 *Phoebeae lauri* -us *Antiochia* (*sc. quia lauro abundabat regio*). nota: VVLG. *exod.* 13, 3 *egressi estis de Aegypto et de -o servitutis* (*οἶκος*. 13, 14 et *saep.* cf. RVFIN. *Orig.* in *exod.* 8, 1 p. 217, 18 sqq. B.).

β iuncturae: *adi.*: *avita*: CLAUD. 15, 198. *certa*: VERG. *Aen.* 6, 673 (in-: SALL. *rep.* 2, 5, 4). *errantes*: LVCAN. 1, 253. *ignotae*: VERG. *Aen.* 4, 311. *magna*: VERG. *Aen.* 8, 65. *prisca*: SIL. 8, 593.

remotae: LVCAN. 8, 216. *sacra*: LVCAN. 8, 132. *tranquilla*: STAT. Ach. 1, 391. *verb.* (*deligere, praebere v. p. 1970, 80. 1973, 75; sim. passim*): -um (-os) *ad-*, *subire, tangere, (re)petere, revisere sim. poetae*.

β speciatim de patria ut sede natali: *α exempla exscripta* (*quaedam ex B1a I huc quoque referas*): PVBIL. E9 *exul*, ubi (ei) *nusquam* -us est, *sine sepulcro est mortuus*. VERG. *Aen.* 5, 638 *hic* -us est ... *vobis*. OV. *trist.* 1, 5, 67 *nec mihi Dulichium* -us est ... , sed ... *Roma*. SIL. 9, 116 -us *Paelignae* ... *arma* (cf. 80 *tecta*). STAT. *Theb.* 8, 556 *quamvis Cirrha* -us. 12, 549 -us *Argos erat*. *silv.* 2, 1, 76 *hic* -us, *hinc ortus*. MART. 10, 68, 2 *cum tibi non ... sit Rhodos aut Mytilene*, sed -us in *vico ... patricio*. SOL. 10, 10 *urbs Abdera* ... *Democriti* -us *physici* (40, 12). AVSON. 298, 7 *arctoo* -us est *glacialis in Haemo*. 417, 88 *nunc tibi trans Alpes* ... *Caesarea et Augusta* -us. PAVL. *NOL. carm.* 16, 18 v. p. 1976, 67. *nota gen. pro acc.* -um (cf. p. 1976, 6): VLP. *dig.* 5, 1, 2, 3 *Celsus huic* ... -us *revocationem dandam ait* (*licentiam -um revocationis v. l.*).

β exempla per casus digesta: ① *locat. domi* (cf. *etiam infra* p. 1977, 39): *add. pron. poss. (suae)*: PLAVT. *Persa* 512 *Truc.* 531 *Cic. Verr.* II 2, 35. 112. 3, 56. 4, 16. 5, 110. 111. 112 *Caecin.* 10 *Mil.* 16 (*semper cum adi. iungitur apud Cic., qui rarius inter suos ponit, cf. l. 69 sqq.*). *alia additamenta vel iuncturae*: PLAVT. *Pseud.* 1171 -i ... in *patria mea* (CIC. *epist.* 4, 7, 4). *Men.* 28 *apud matrem* -i. CIC. *Phil.* 12, 22 *hic* ... in *urbe* ac -i. FLOR. *epit.* 3, 21, 1 *intra se* ... -i. APVL. *apol.* 22 -i *inter Thebanos*.

iuncturae verbales selectae (*nota ellipsin verbi*: CIC. *Att.* 13, 47^b, 1 *hodie Antii, cras ante meridiem* -i. *Tusc.* 2, 60. LAMPR. *Heliog.* 9, 3 *haec quidem* -i): -i: *adipisci* (*honores*): CIC. *Verr.* II 2, 112. *affluere*: SALL. *Catil.* 36, 4. *agere*: ENN. *scaen.* 261 (*aetatem*) *Cic. Att.* 13, 42, 3 *Liv.* 29, 6, 6 *Cvrt.* 7, 11, 7 (*pecora*). *agitare*: *Liv.* 4, 58, 12 *amittere libertatem*: SALL. *rep.* 2, 9, 3. *certare*: CIC. *Verr.* II 2, 32. *creare*: NEP. *Milt.* 4, 4. *damnare*: CIC. *Flacc.* 34. *debilitare*: NEP. *Hann.* 1, 2. *defendere*: CIC. *epist.* 3, 10, 8. *dimicare*: FLOR. *epit.* 3, 12, 5. *esse*: PLAVT. *Capt.* 29 *Men.* 42. *Cic. Phil.* 12, 23 *opp. longe a -o. saepius* (*nota significanter i. Romae Att.* 6, 5, 1. 15, 1^a, 3 *epist.* 14, 14, 1 *Liv. saep.* c. *adi. praed.*: PLAVT. *Capt.* 197 *liberi.* 543 *Poen.* 966 *NEP. Pelop.* 4, 1. *adde*: CAES. *Gall.* 1, 28, 3 *nihil.* c. *subst. praed.*: PLAVT. *Pseud.* 1171 *imperator. Truc.* 531 *al.*) *excipere*: IVST. 2, 5, 1. *existimare*: CIC. *Caecin.* 10 (*opp. Romae*). *exoriri*: *Liv.* 6, 14, 1. *exequi*: SALL. *Catil.* 51, 38. *gerere*: CIC. *Planc.* 66 *saep.* *imbuere arma*: STAT. *Theb.* 5, 684. *incidere leges*: CIC. *Mil.* 87. *instituere honores*: SALL. *Iug.* 79, 10. *invenire*: *Liv.* 5, 10, 9. *linquere*: STAT. *Theb.* 7, 521 *TAC. hist.* 3, 25 (*re*: PLAVT. *Men.* 28 *frg. Paras. med.* 4 *Cic. Verr.* II 5, 109 *Liv.* 28, 41, 17. 41, 8, 9 *sq. STAT. Theb.* 6, 252 *al.*). *luctari*: FLOR. *epit.* 2, 1, 2. 45 *mandare*: CAES. *civ.* 3, 59, 2. *manere*: CIC. *Lig.* 21 *Att.* 8, 16, 2 *epist.* 14, 1, 2 *CAES. Gall.* 4, 1, 5 *Liv.* 34, 34, 7. 43, 3, 4 (*re*: *Cic. off.* 3, 100. 115 *CAES. Gall.* 4, 1, 5 *NEP. Att.* 7, 2 *Liv.* 5, 10, 5 *IVST.* 2, 4, 7). *metuere*: SALL. *Iug.* 79, 7. *minuere multitudinem*: SALL. *Iug.* 19, 1. *mori*: CIC. *div.* 2, 99 *epist.* 9, 13, 4. *nancisci* (*opes*): *Liv.* 1, 50, 7. 50 *nasci, natus*: VARRO *ling.* 10, 69 *vernaculum ac -i natum genus analogiae*. NEP. *Epam.* 6, 3. *offendere*: PLAVT. *Amph.* 713. *omittere bellum*: *Liv.* 28, 43, 21. *opprimere*: *Liv.* 1, 51, 1. *perpeti*: CIC. *Att.* 9, 7, 4. *potiri*: PLAVT. *Amph.* 187. *quaerere seditiones*: *Liv.* 4, 21, 3. *repellere*: ORAT. *imp. Claud.* (*Corp.* XIII 1668) 1, 14. 55 *servire*: PLAVT. *Capt.* 21. *stare*: CIC. *Flacc.* 14. *tenere*: *Liv.* 21, 3, 6 (*con*: *Liv.* 31, 43, 7. 39, 54, 11. *re*: *Cic. Font.* 43 *VAL. MAX.* 1, 7 *ext.* 4 *VVLG. gen.* 42, 7). *vendere*: CIC. *Verr.* II 3, 192. *vincere*: SIL. 16, 628 *STAT. silv.* 5, 3, 141. *vivere*: CIC. *epist.* 4, 7, 4.

adiectiva: -i: *carus*: SALL. *hist. frg.* 3, 95. *clarus*: CIC. *Verr.* II 5, 110. 112 *opp. Sicilia.* *Liv.* 8, 19, 4 *opp. Romae.* *dives*: APVL. *apol.* 22. *factiosus*: SALL. *Iug.* 8, 1 *opp. apud socios.* *honestus*: CIC. *Verr.* II 2, 68. *Caecin.* 10 *opp. Romae.* *locuples*: CIC. *Verr.* II 2, 68. *nobilis*: CIC. *Verr.* II 1, 45 *al.* SALL. *Catil.* 17, 4 *Cvrt.* 3, 13, 15. PLIN. *nat.* 14, 26 *opp. alibi.* IVST. 5, 9, 6. *princeps*: CIC. *Verr.* II 3, 56. *splendidus*: CIC. *ad Q. fr.* 2, 12, 3.

iungitur cum subst.: *TAC. ann.* 11, 18 *nulla dissensione* -i. *iuxta posita*: *domi militiaeque sim.* (cf. *NOT. Tir.* 39, 64 -i *militiae*. 39, 65 -i *militiaeque*): ENN. *scaen.* 239 *neque -i ... nec militiae sumus* (CIC. *div.* 1, 3 SALL. *rep.* 2, 7, 3). *TER. Ad.* 495. *CIC. Manil.* 48 -i *militiae* (*que add. pars codd.*). *Mur.* 87 *Pis.* 1 *Lig.* 21 (*no pars codd.*). *rep.* 1, 18. 2, 1 *leg.* 2, 31. 3, 6 *Tusc.* 5, 55 *Cato* 82 *Lael.* 51 *de orat.* 3, 134 SALL. *Catil.* 5, 9. 6, 5. 9, 1. 29, 3. 53, 2 *Iug.* 14, 1. 31, 25 *or.* *Cottae* 1. *hist. frg.* 1, 1 *militiae et -i* (*eadem collo-catione*: *Liv.* 7, 32, 16 *Cvrt.* 7, 2, 33 *QVINT. inst.* 12, 11, 23 *TAC. ann.* 4, 6). *rep.* 2, 1, 3 *al.* *Liv.* 1 *praef.* 9. 1, 15, 6. 1, 31, 5. 1, 35, 5. 1, 38, 5. 2, 8, 9. 3, 41, 9. 3, 42, 1. 3, 44, 2. 3, 56, 9. 3, 64, 7. 4, 35, 10. 5, 10, 1. 6, 1, 4. 6, 16, 5. 6, 41, 4 *bello ac pace*, -i *militiaeque* (PAVL. *dig.* 39, 6, 35, 4). 7, 5, 9. 7, 19, 5. 8, 17, 12. 10, 8, 9. 24, 18, 1. 28, 10, 6. 35, 7, 6. 39, 32, 15. 39, 44, 11. 45, 39, 18 *VELL.* 1, 13, 3 *TAC. hist.* 3, 75 *PANEG.* 10 (4), 16, 5 *Liv. perioch.* 4 p. 8, 21 *CAPITOL. Aur.* 3, 3 *AVR. VICT. Caes.* 13, 2. 16, 2. 42, 4 *VIR. ill.* 27, 2 *AMM.* 21, 6, 1 *SVLP. Sev. chron.* 1, 24, 1. cf. *Liv.* 2, 58, 4 *in militia* ... -i. *VAL. MAX.* 9, 2, 2. *huc spectat lusus verborum*: *TER. Eun.* 815 -i *focique.* *domi bellicae sim. v. vol. II* p. 1852, 77—1853, 8; *adde* (p. 1853, 2 *cor-* [Hofmann])

rigas: CIC. frg. Aug. civ. 2, 9 p. 63, 11 D. = rep. 4, 11): SEN. contr. exc. 1, 4 in bello...-i (cf. contr. 1, 4, 3 in bello...in -o). IVST. 19, 2, 6. 18, 6, 10 bello...-i. *oppositiones liberiores*: OV. met. 15, 748 bella...resque -i gestae. *similiter*: LIV. 2, 53, 1. 2, 63, 1. 3, 24, 1. 6, 42, 9. 10, 11, 9 TAC. ann. 16, 16 AMM. 21, 5, 5. cf. RHET. Her. 4, 20, 27 in proelio...-i (OV. am. 2, 18, 12 opp. armis). LIV. 1, 25, 1 -i...in exercitu. SEN. contr. 1, 4, 3 in acie...-i. TAC. ann. 1, 67 -i...in castris. FLOR. epit. 1, 18, 14 armis et in campo...consiliis...et -i [intra urbem]. *opp.* apud hostes *sim.*: SALL. Catil. 51, 38 apud socios aut hostis...-i. LIV. 3, 71, 1 SEN. benef. 4, 28, 5 FLOR. epit. 1, 7, 4. -i et (ac, que) foris (neque *significationes* 'in urbe' *opp.* ruri, peregre neque *eminentiores* i. q. 'in patria, in vita institutis rebus domesticis Romae gerendis' *opp.* in provincia, extra Italiam, belli, militiae *sim.* *semper clare discerni possunt*; cf. et TER. Hec. 218 (secl. Dziatzko) ut vos mihi -i eritis, proinde ego ero fama foris [cf. 215 ruri, *opp.* hic. cf. p. 1957, 84] et CIC. Phil. 2, 69 cum foris clarus tum -i admirandus neque rebus externis magis laudandus quam institutis domesticis. *exempla* v. s. foris vol. VI p. 1042, 40. 44. 49. 59-84. 1043, 4. 5. 9; ad *iuncturam* -i forisque addo LIV. 2, 60, 4. 3, 31, 1. 4, 1, 1. 4, 11, 2. 4, 12, 1. 7, 27, 3 SVET. Claud. 22 gramm. 1 PANEG. 11 [3], 2, 6 et saepe poster., ad -i ac foris: FLOR. epit. 1, 26, 9 LAMPR. Alex. 50, 1. cf. etiam p. 1986, 45). *opp.* exter(n)ae res vel nationes: CIC. Cluent. 154 -i splendor, apud exterarum nationes nomen et gratia. LIV. 2, 54, 2. 4, 47, 8 VAL. MAX. 3, 3, 2 TAC. ann. 3, 52. 11, 24. cf. VELL. 2, 89, 6 extra Italiam -ique. TAC. ann. 1, 3. *alia opposita vel coniuncta*: PLAVT. Amph. prol. 5 peregrine et -i (Amph. 352 LIV. 28, 11, 6 SEN. contr. 7, 4, 5 QVINT. decl. 388 p. 434, 1. 439, 30 TERT. nat. 1, 16 apol. 9, 18. *nota*: CORP. VIII 5784 peregrini potens (i. potius) quam domus [sic] suae...apud lare(s) suo(s). cf. NAEV. com. 92^a domos *codd.*, -i Ribbeck. *adde*: VAL. MAX. 2, 2, 8 procul...-i. cf. LIV. 4, 58, 12 procul urbe). CIC. epist. 3, 10, 8 in provincia...-i (CORP. XII 3275^{add.} p. 837 [Nemausi] -i et provinc.). Tusc. 2, 60 quid in pace, quid -i, quid in lectulo? (cf. LIV. 3, 10, 13 dum -i, dum togati sint). ad Q. fr. 2, 12, 3 -i...extra -um. CAES. Gall. 1, 18, 6 neque solum -i, sed etiam apud finitimas civitates largiter posse (1, 20, 2 -i atque in reliqua Gallia). SEN. contr. 7, 1, 11 in mari...-i SEN. rem. fort. 11, 3 in via...-i (cf. VLP. dig. 11, 1, 4, 1 -i vel itinere). PLIN. epist. 7, 23, 1 -i et intra -um atque etiam intra cubiculi limen.

② *acc. directionis domum*: *additamenta*: PLAVT. Amph. 684 -um huc. 759 ad te -um. CIC. Verr. II 3, 73 -um ad senatum suum. Att. 4, 14, 1 -um ad te scribas. epist. 3, 8, 10 -um...ad me. CATVLL. 9, 3 -um ad tuos penates (LIV. 3, 68, 6. 30, 32, 10 -um in patriam ad parentes...penatesque deos). cf. etiam CIC. Lig. 3 -um spectans, ad suos redire cupiens. *adi.*: ENN. scaen. 277 -um paternamne anne ad Peliae filias? (cf. Eur. Med. 502 πῶς πατρὸς δόμου). PROP. 1, 19, 10 venerat antiquam...-um. *pron.*: CIC. rep. 1, 21 suam (2, 16 CAES. Gall. 2, 10, 4 LIV. 1, 50, 6 VLP. dig. 5, 1, 2, 3). *macrologia* a QVINT. inst. 8, 3, 53 *notata*: LIV. frg. 62 legati non impetrata pace retro -um, unde venerant, abierunt. -um *significanter* i. q. 'Romam' (cf. p. 1974, 34): CIC. Att. 2, 13, 1 *fasciculum* -um...latum esse...et ad me in Formianum relatum esse. 12, 42, 3 ego me hinc...exiturum puto, sed aut in Tusculanum aut -um, inde fortasse Arpinum. *al.*

iuncturae verbales (composita v. fere sub simpl.): -um: abire: LIV. 1, 50, 6 (exire: CIC. Att. 12, 42, 3. red-: PLAVT. Amph. 584^b. 948 Stich. 524 CATO orig. 71 CIC. leg. 3, 9, 18 et saepe). antecedere: BELL. Afr. 92, 2 (discedere: CAES. Gall. 5, 7, 5 civ. 1, 13, 4. 3, 87, 3 SALL. Iug. 28, 3. cf. etiam p. 1961, 6). avehi: LIV. 9, 4, 1 (re-: PLAVT. Bacch. 43. 44 HOR. epod. 13, 16 VAL. MAX. 9, 4 ext. 1. 9, 6 ext. 1). avertere: CAES. civ. 3, 59, 3. contendere: CAES. Gall. 2, 24, 4. convorti: PLAVT. Stich. 402 (re-: v. l. 84). dare (litteras, lintea): CIC. epist. 15, 17, 4 HOR. epod. 16, 27. dilabi: IVST. 2, 12, 27. ducere: LIV. 29, 1, 8 (re-: PLAVT. Amph. 207 Bacch. 1071 CIC. epist. 7, 5, 1 *al.*). ferre: CIC. Att. 2, 13, 1 OV. met. 13, 227 LIV. 3, 14, 4 MART. 2, 37, 8 *al.* IVST. 12, 11, 2 (ad-: PLAVT. Bacch. 315. au-: IVLIAN. dig. 5, 1, 25. con-: CIC. Deiot. 13 SVET. Vesp. 1, 2. per-: LIV. 6, 28, 9. re-: CIC. inv. 2, 2 S. Rosc. 110 Pis. 53 CAES. civ. 1, 35, 3 NEP. Ages. 8, 7 VERG. Aen. 11, 163 PROP. 3, 5, 48 LIV. 3, 72, 3 *al.* CVRT. 8, 7, 11). mittere: PLAVT. Capt. 432 CIC. epist. 2, 10, 1. 3, 8, 10 LIV. 26, 49, 9 (a-: PLAVT. Capt. 36 Men. 343 Most. 432. di-: v. vol. V p. 1210, 65, *adde*: LIV. 27, 19, 2. 38, 12, 7 IVST. 2, 4, 15. prae-: CAES. civ. 1, 34, 3. re-: PLAVT. Epid. 206 BRVT. Cic. epist. 11, 11, 1 CAES. Gall. 1, 43, 9 et ter BELL. Alex. 77, 2 LIV. 23, 15, 9 et bis CVRT. 6, 5, 10. 22. 7, 5, 27 IVST. 3, 4, 8 *al.*). nuntiare: CIC. S. Rosc. 19 LIV. 1, 23, 1. 5, 36, 4 (de-: CIC. Quinct. 54 bis. re-: CIC. Verr. II 3, 73 LIV. 27, 9, 13. 38, 18, 2. 42, 39, 2 VITR. 6 pr. 1). pergere: SALL. Catil. 44, 3. portare: CATVLL. 64, 135 (ad-: PLAVT. Stich. 412. de-: CIC. rep. 1, 21. re-: PLAVT. Bacch. 326 TAB. triumph. Gracch. 8 C. GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 4 CIC. rep. 2, 16 LIV. 3, 6, 6. 30, 16, 8. 41, 28, 9). proficisci: VAL. MAX. 4, 7 ext. 1. properare: CIC. Att. 13, 26, 2. (se) recipere: PLAVT. Amph. 684 CIC. inv. 2, 78 CAES. Gall. 6, 8, 7 LIV. 3, 23, 5. 3, 46, 9. 40, 33, 8 COD. Theod. 7, 9, 1 (a. 340). reconciliare: PLAVT. Capt. 33. 167. refugere: LIV. 38, 24, 9 LABEO dig. 49, 15, 28. regredi: LIV. 38, 9, 1 VIR. ill. 49, 12 *al.* repetere: PLAVT. Bacch. 776. reverti: PLAVT.

Men. 256 CIC. Tusc. 5, 107 epist. 9, 5, 2 CAES. Gall. 1, 54, 1 et 5^{ae} SALL. Iug. 8, 2 NEP. Cim. 2, 4 Paus. 3, 4 Alc. 7, 4 HOR. epist. 1, 15, 24 LIV. 8, 2, 4 PRIAP. 12, 3 FEST. p. 297 IVV. 14, 282 MARCIAN. dig. 36, 1, 31 pr. revocare: CIC. p. red. ad Quir. 21 NEP. Hann. 7, 4 Tim. 3, 5 Con. 2, 4 Paus. 2, 6 LIV. 43, 7, 4 IVST. 5, 4, 5. *al. nota* (cf. Heumann-Seckel, *Handlex. z. d. Quell. d. röm. Rechts s. v. domus*): VLP. dig. 4, 6, 28, 4. 5, 1, 2, 3 revocandi -um...ius (5, 1, 5). 5, 1, 2, 4 -um revocant (*ibid.* revocandi ius non habent). 5, 1, 2, 5 privilegio...-um revocandi. *ibid.* 6 ut -um revocare possit. cf. etiam p. 1974, 15. scribere: CIC. Att. 4, 14, 1. spectare: CIC. Lig. 3. vadere: PAUL. dig. 4, 6, 35, 9. venire: VARRO Men. 471 CIC. Verr. II 5, 157. Lig. 27 *opp.* in Macedoniam. de orat. 1, 175. Att. 11, 7, 4 *opp.* Italiam. epist. 3, 13, 1. 7, 3, 4 CATVLL. 9, 3 RVT. LVP. 1, 21 bis PROP. 1, 19, 10 (ad-: PLAVT. Amph. 654. 669. 706. 759 Most. 440 Stich. 422. per-: CAES. Gall. 2, 11, 1 VAL. MAX. 7, 3 ext. 7. re-: PLAVT. Amph. 188. 642 Bacch. 1048 CIC. Balb. 28 de orat. 1, 181. 182). *post subst. verbalia*: CIC. Phil. 2, 48 qui...reditus?...prius in ultimam Galliam ex Aegypto quam -um eqs. (LIV. 25, 33, 4. 30, 32, 10. de *collocatione* r. d. v. Landgraf, *Archiv* 10, 402). CAES. Gall. 1, 5, 3 -um reditionis spe sublata (HYG. fab. 125 domi reditionis *cod.*). HYG. fab. 118 quando -um repetitionem haberet. licentia -um revocationis: v. p. 1974, 16. domu(m)itio v. p. 1948, 57 sqq.

acc. plur. domos (*add. pron.*: QVADRIG. hist. 23 OV. epist. 13, 130 LIV. 2, 7, 1. 44, 20, 6. 45, 38, 14 VAL. FL. 8, 395. *nota iuncturam*: LIV. 39, 16, 4 -os et in rura vestra): abducere: LIV. 1, 26, 1. avehere: LIV. 45, 33, 4. diffugere: LIV. 21, 61, 9. 28, 2, 12. digredi: LIV. 2, 38, 6. dilabi: LIV. 39, 16, 4. 44, 45, 13. ferre: SIL. 9, 199 STAT. Theb. 4, 649. ire: QVADRIG. hist. 23 LIV. 29, 15, 14 CVRT. 9, 2, 34 VAL. FL. 8, 395 (ab-: LIV. 2, 7, 1. 34, 19, 5. 44, 20, 6. 45, 34, 11. 45, 38, 14 TAC. ann. 6, 44. red-: OV. epist. 13, 130 LIV. 8, 26, 6. 21, 45, 6. 27, 35, 4. 32, 30, 7. 38, 11, 4. 39, 3, 6 CVRT. 6, 2, 17). mittere: LIV. 35, 21, 10 (di-: LIV. 24, 13, 1. 34, 16, 5. 36, 45, 7 CVRT. 9, 8, 1. re-: LIV. 3, 5, 15. 21, 23, 6 CVRT. 7, 10, 9. 10, 2, 12 PS. FRONTIN. strat. 2, 7, 7). proficisci: LIV. 2, 14, 9. 6, 8, 8. restituere (*antea* in civitates): LIV. 22, 22, 14. reverti: SALL. rep. 1, 8, 6 CVRT. 5, 5, 9. 6, 6, 10. reduces sistere: LIV. 29, 27, 3.

③ *domo*: *abl. separativus*: *additamenta*: PLAVT. Epid. 46 hinc...-o. SIL. 8, 548 -o de more parentum. *add. pron.*: PLAVT. Merc. 831 mea -o. PAUL. dig. 3, 6, 35, 8 -o sua. *adi.*: CIC. leg. 1, 3 antiqua (SIL. 1, 572). OV. met. 11, 269 patria.

iuncturae verbales selectae (comp. v. fere s. simpl.): abesse: PLAVT. Stich. 523 CIC. orat. 146 nat. deor. 2, 69. abire: PLAVT. Epid. 46 Merc. 12 Stich. 29 ARGVM. Plant. Mil. II 2 (exire: CIC. Flacc. 14 CAES. Gall. 1, 6, 1. 1, 12, 5. 1, 29, 1). accersere: SIL. 1, 572. accire: LIV. 7, 37, 4. 9. 33, 2 FRONTO p. 169 N. afferre: LIV. 7, 31, 3 (efferre: CAES. Gall. 1, 5, 3). cedere: CIC. dom. 5 (ex-: CAES. Gall. 4, 14, 5). digredi: SALL. Iug. 79, 7 (egredi: CIC. Lig. 4). ducere (a *add. β*): CAES. Gall. 1, 53, 4. eicere: CIC. S. Rosc. 23. 27 CAES. Gall. 4, 7, 3. emigrare: CAES. Gall. 1, 31, 14. extollere: PLAVT. Merc. 831. fugere: CIC. Verr. II 4, 30 (pro-: CIC. Verr. II 4, 30 Phil. 6, 11 Brut. 306 NEP. Hann. 8, 1). haurire artes: CIC. Brut. 332. mittere: CIC. Verr. II 2, 98. 4, 17 Flacc. 38 *opp.* hic. ad Q. fr. 3, 2, 1 LIV. 29, 11, 5 (sub-: SIL. 8, 23). movere exercitus: LIV. 31, 40, 8. pellere: OV. epist. 14, 111 (ex-: CIC. epist. 1, 9, 5 CAES. Gall. 5, 54, 2 civ. 3, 32, 4 SALL. Catil. 37, 5 OV. met. 11, 269). proficisci: VARRO Men. 468 (dum *codd.*) SALL. Iug. 79, 4 NEP. Milt. 1, 5. 2, 4 LIV. 1, 1, 7 et 6^{ae} TAC. ann. 6, 11 PAUL. dig. 3, 6, 35, 8. repetere: TRAG. inc. 258. venire: NEP. Ages. 4, 1. *adi.*: -o expers: PLAVT. Persa 509. extorris: TITIN. com. 77 SALL. Iug. 14, 11 LIV. 7, 4, 4 GRAN. LIC. p. 35, 1 PANEG. 10 (4), 33, 7 AMM. 31, 8, 8. exul: SALL. Iug. 14, 17 (cf. p. 1978, 9). profugus: LIV. 1, 1, 4. 8. 1, 34, 2.

abl. plur. domibus (cf. p. 1962, 14): SEN. dial. 11, 7, 4 alios alia causa excivit -bus suis (*antea* relinquendi...patriam).

abl. originis: PLAVT. Poen. 1376 unde haec perierunt -o? :: Carthaginenses sunt (VERG. Aen. 8, 114 qui genus? unde -o? HOR. epist. 1, 7, 53 SEN. dial. 11, 6, 3 COD. Theod. 6, 27, 4 pr. [a. 382]. *adde*: PAUL. NOL. carm. 16, 18 unde -um [sic ADEQ, -us BGRIT, -o ed. pr.]; -um *def. Hartel*, sed cf. *rectam citationem Vergili* PAUL. NOL. epist. 3, 4 p. 16, 10 qui genus, unde sis -o] vel qui genus. cf. SOL. 5, 13 hinc -o Archimedes). VERG. Aen. 10, 183 qui Caerete -o, qui sunt Minionis in arvis (cf. SERV. *ad l.*). *similiter cum abl. urbis* (cf. in *universum Mommsen*, *Ges. Schr. VI p. 43 sqq. 52. 90*): CORP. I² 791 (a. 59/3 a. Chr. = III 6541^a) -o Luceria. SVET. Vit. 2, 2 CORP. II 1085. 2600. 2650. 2912. 3423 (aev. Traian.). 3424. 3876. 4157. 4171. 4226. 4320. 4322. 4557. 5752. 5941. III 1224. 2016 -o Curunniaca. 2019. 2746 -o Celeia (4055. VI 2534. cf. p. 1977, 15). 3353. 3680. 5427. 9885. 12057 (post 214). 15004. VI 617. 2476. 2531. 3889. 32624 c 18 M. Aur. M. f. dom(o) Demetrius Ierap(oli) (*item* dom. in hoc latereculo militari loco cognominis vel tribus civitatis [cf. l. 80]; c 23. a 10. 11. b 19). 33976^d. 37220 -o Publilia Verona...-o Fabia Brixia (cf. IX 4684 -o Voltinia Philippis Macedonia et Bang, *Woch f. kl. Phil.* 36, 106). VII 317. VIII 502 = 23294 (saec. I p. Chr.). 23252. 23295. 25741. X 6443 d. Luca. XI 3342 -o Oesco (cf. 1441 -o Escum et v. Schulze, *Z. Gesch. l. Eigenn.* p. 4^a et 13). XIII 6621. 8079. 8849. 11782/3. [Hofmann]

XIV 3626 INSCR. Revue archéol. 4. sér. 12 (1908) p. 348. CORP. XIII 11782. 11783. 11811. INSCR. L'année épigr. 1912, 63 n. 211 (*Henchir-el-Kohl, Tunis*) -o Alexandria Cataegipto. PAPYR. Lat. Berol. 696 (Ephem. epigr. VII p. 458 a. 156 p. Chr.) I 7. INSCR. Bull. corr. hell. 47 (1923) p. 87 n. 5 (act. Aug.) -o Pisis. INSCR. Schober, Die röm. Grabsteine v. Nor. u. Pann. 22 (s. I med.) dom(o) Parma. al. adde: CARM. epigr. 1306, 3 Petelina -o orta. nota formulam: CORP. III 3301 nation(e) Surus -o Hemesa (sim. 12057 priv. vet. XCI p. 896 extr. 18 [a. 247]. VI 2570. 3184. 3236, 2. XIII 8067. INSCR. Notiz. degli scavi 1922 p. 142 n. 5. cf. infra l. 29). III 4279 -u Foro Hadrianensi provincia Germanica Inferiori (IX 4684 v. p. 1976, 81. cf. VII 341 [a. 191] d. Mursa ex Pannonia inferiore. similiter add. ex: VII 371. 373. 704 [ante Commod.]. VI 2627 -o Laudicia ex Suria). notabilis abundantia: CORP. III 4331 do(mo) ex civitate Zeugma. 2746 natus -o Celeiae (4188). 10307 n(atione?) d(omo) Carris (cf. adnot. ed.). cf. etiam ellipsin (cf. p. 1962, 64): INSCR. Dessau 2255 (= CORP. VII 183) C. Saufeio C. f. Fab(ia sc. tribu) Her(aclea sc. domo). item 2244. 2324. cum abl. terrae (cf. infra l. 23. 30sqg.): VERG. Aen. 10, 141 Maeonia (i. Lydia) generose -o (nisi -us hic potius idem sit q. 'genus', v. p. 1980, 76). RVFIN. Greg. Naz. orat. praef. p. 3, 9 Capadocia -o. CORP. III 3324 d(omo) Africa. 3583. 3680. INSCR. Röm. Limes in Österreich V p. 139 -o Mauritania). add. gen. urbis (terrae: CORP. III 1222 = 7802. 7136. VI 2698^d, 4): CORP. XIII 8079 (ante Vespas.) dom(o) Medio(lani?). III 42 (a. 127) -o Corinthi. 2014. 4458. 6190. 6382. 7329. 7591 (a. 224 p. Chr.). 13441. VIII 23425 INSCR. Schober, Die röm. Grabsteine v. Nor. u. Pann. 126 (s. II in.) -o Claudia Apamie. add. acc. urbis: CORP. III 430 -o Volaterras (INSCR. Notiz. degli scavi 1923 p. 251 [Romae]). 2133. 7289. VI 2760 (perist) nat(ione) Mesia... -o Escum. add. nomin. adiectivi ex nomine urbis vel terrae derivati: SERG. gramm. IV 529, 7 Dionysius... Thrax, -o Alexandrinus. SOL. 27, 10 -o Phoenix. Ps. ASCON. div. in Caec. p. 185, 16 St. -o Siculus. INSCR. Ephem. epigr. 8, 530 (Calibus, saec. I) Soteriae equitis -o Oscensis. CORP. II 1038 d(omo) Reginensis. 3182 d(omo) Lim(icus). III 3271 -o Hispano. 4227 dom(o) Lucocadiacus. 4500 -o Naristo. 6366 do. Caturix. 9816 dom(o) Tribocus. 9907 = 14321^b do(mo) Bodiontius (cf. 8495). V 745 -u Altinas. VI 2613 -o Bodincomagus (v. Schulze, Z. Gesch. d. lat. Eigenn. p. 9). 2929 -u Sassinas. XIII 8080 al. (cf. Mommsen, Ges. Schr. VI 45 adn. 3). vitiose pro -o ponitur -i: CORP. III 1223 domi Aeque. 3302. 4499. VIII 2782 (Lambaesi).

IV praepositiones: ab: iuncturae verbales: abesse: LIV. 5, 4, 6, 5, 6, 4. accersere: LIV. 9, 9, 12. accire: LIV. 9, 22, 2. 26, 50, 3 (cf. ex: LIV. 1, 50, 4). advehi: LIV. 8, 22, 6. alienari: FIRM. math. 3, 4, 5. detinere: HOR. carm. 4, 5, 12. ferre (-i): CATVLL. 63, 58 LIV. 22, 1, 6. 45, 17, 7. mittere: LIV. 28, 12, 9. 29, 5, 4. 35, 35, 5. 16. peregrinari: AVG. civ. 5, 6 p. 198, 12 D. poscere auxilia: LIV. 28, 42, 18. proficisci: CATVLL. 46, 10 LIV. 8, 32, 4. 37, 10, 1. 40, 33, 4. pellere: LIV. 25, 31, 3. rapi: CIC. rep. 2, 7. venire: LIV. 24, 8, 15 (ad: LVCR. 6, 1104). additamenta ad praep.: ENN. scaen. 80 annos multos longinque ab -o bellum gerentes (cf. CIC. Manil. 82 longe [Phil. 12, 23 rep. 2, 7 CATVLL. 46, 10 LIV. 1, 50, 4. 21, 53, 10]. cf. LIV. 21, 21, 5 longinqua a -o... militia. IVST. 11, 5, 9. 18, 1, 2). CIC. Verr. II 1, 6 tam prope a -o (sc. in Sicilia). LVCR. 6, 1104 procul a patria... -oque (SALL. epist. Mithr. 16 LIV. 4, 18, 1. 5, 4, 11. 7, 39, 2. 9, 26, 4. 21, 21, 11. 22, 39, 13 procul ab -o ab patria. 23, 12, 3. 28, 12, 3. 37, 18, 2. 37, 53, 24 procul ab -o in Peloponneso. 40, 38, 2. cf. 29, 1, 4 procul -o). pendet ex adi.: OPTAT. 1, 12 p. 14, 14 (tropice) haereticos a -o veritatis satis extorres. ad: VVLG. gen. 28, 21 reversusque fuero... ad -um patris mei. COD. Theod. 8, 6, 1 (a. 365) qui ex castrensibus muniis absoluti ad -um redeunt. de: ITALIA (Itin. [Silv.] 20, 1) et VVLG. gen. 12, 1 exi (VVLG. egredere) de terra tua... et de -o patris tui. ITALIA (Tert. scorp. 2 al.) et VVLG. exod. 13, 3 egressi estis de Aegypto et de -o servitutis (olxov. cf. exod. 13, 14 et passim. Ios. 9, 12 de -bus nostris). ex: LIV. 45, 34, 11 ver primum ex -o (Gallos) exciverat. ITALIA deut. 6, 5 (Tert. scorp. 2 p. 147, 24, VVLG. de). in (cf. l. 82. p. 1978, 10): VVLG. I reg. 10, 25 dimisit... singulos in -um suam (Marc. 8, 3). 10, 26 Saul abiit in -um suam in Gabaa. 23, 18 reversus est (III reg. 22, 17 al.). II reg. 19, 11 reducendum. Iudith 16, 25 rediit. in -os: ITALIA Ios. 22, 7 (Lugd.) dimisit... in -os suas (olxovs, VVLG. tabernacula). VVLG. num. 32, 18 revertemur. I Macc. 12, 45 remitte.

β ceterae iuncturae:

iuxta posita (etiam ad abl. et praepos.): PLAVT. Merc. 653 quae patria aut -us tibi stabilis esse poterit? (cf. Men. 1069 ea -us [eadem urbs coni. Bücheler] et patria est mihi. CIC. dom. 5 Lig. 33 Att. 1, 14, 3 epist. 16, 12, 1 CAES. civ. 3, 32, 4. VERG. Aen. 7, 122 hic -us, haec patria est. OV. Pont. 4, 4, 7 trist. 3, 7, 45. 5, 5, 19 SEN. Phoen. 209 SIL. 13, 515 QVINT. decl. 296 p. 172, 8 VVLG. Matth. 13, 57 AVG. anim. 3, 11, 15 SVLP. SEV. chron. 1, 5, 2. nota asynd. (cf. l. 55): SALL. Iug. 14, 11. 17 CALP. decl. 31. adde: SOL. 27, 44 quae -us [sc. Cyrenae] Callimacho poetae fuit patria. cf. adi.: PLAVT. Stich. 506 in patriam -um rediisse. VAL. FL. 8, 46 patrias. STAT. Theb. 10, 343. 12, 519 SOL. 11, 31 LACT. Phoen. 116). CIC. Quinct. 64 cum Romae -us eius, uxor, liberi sint (85 cui Romae -us, uxor, liberi, procura-

tor esset. 86 S. Rosc. 96 SALL. epist. Mithr. 17 SEN. contr. 10, 5, 2. STAT. Theb. 3, 578 conubia. 7, 719 coniunx [MIN. FEL. 2, 1]). Deiot. 15 cum regno, cum -o, cum coniuge (CAES. Gall. 5, 54, 2 OV. epist. 14, 111. cf. VAL. FL. 5, 684 -os et sceptris [7, 502]). Mur. 89 et -o et parente et omnium suorum consuetudine. leg. 3, 19 urbe... -o sua Romae. CAES. Gall. 1, 44, 2 -um propinquosque. VERG. georg. 2, 511 -os et dulcia limina. Aen. 8, 39 -us... penates (LIV. 22, 1, 6 -o, publicis privatisque penatibus. LVCAN. 9, 231). OV. met. 9, 409 exul mentisque -usque. 14, 169 -us... Ithaceque. trist. 3, 2, 21 Roma -usque. LIV. 5, 2, 12 in -os ac tecta reduci. 5, 4, 6 -o ac re familiarum (7, 39, 2). STAT. Theb. 5, 24 quae -us aut tellus? epitheta (cf. etiam p. 1975, 44. 1976, 39): alta: VERG. Aen. 12, 546. 547. certa: VERG. Aen. 8, 39 (cf. p. 1973, 82). deserta: LVCAN. 9, 231 VAL. FL. 2, 376. dulcis: HOR. carm. 4, 5, 12. inanis: VAL. FL. 2, 290. patria: v. p. 1976, 40. 1977, 81. stabilis: PLAVT. Merc. 653. nom. propr.: Hibera: CLAUD. 8, 20. Marrucina: SIL. 17, 453. Tyria: SIL. 16, 467. verba: -um (poetice et l. 19. 21. 22. 23 -os): amittere: VAL. FL. 4, 448. fugere: SEN. Phoen. 210. linquere: VAL. FL. 2, 290. 8, 46 STAT. Theb. 3, 578 (re: CIC. Tusc. 1, 86 CAES. Gall. 1, 30, 3. 1, 44, 2 SIL. 9, 70 al.). mutare: VERG. georg. 2, 511 OV. fast. 4, 803 FIRM. math. 8, 6, 2 AVIEN. orb. terr. 1064. petere: VAL. MAX. 7, 7, 1 SEN. Tro. 527. 1165 (re: OV. fast. 2, 95 VAL. MAX. 6, 3, 6 CVRT. 4, 1, 39). prospicere: CIC. Verr. II 5, 169. respectare: SIL. 8, 18. revisere: LIV. 7, 39, 4 cf. 21, 21, 5 et 7 PANEG. 8 (5), 14, 3. tenere: VAL. FL. 5, 684. transferre: SEN. dial. 11, 7, 1. abl. -o: carere: CIC. Verr. II 4, 41 Lig. 11 OV. trist. 3, 7, 45 Pont. 4, 4, 7 SIL. 13, 515 CALP. decl. 31. frui: OV. trist. 5, 5, 19. gaudere: SIL. 8, 358.

2 translationes:

a de mundo ut sede vel patria hominum terrestri, sim.: VARRO Men. 92 mundus -us est maxima homulli. CIC. rep. 1, 19 -us nostra non ea est, quam parietes nostri cingunt, sed mundus hic totus (syn. domicilium). 3, 14 deos, quorum -us esset omnis hic mundus (cf. leg. 2, 26 syn. templum. nat. deor. 3, 26). 6, 20 sedem... hominum ac -um contemplari mundum (6, 25 aeternam. cf. l. 41). nat. deor. 2, 90 hac caelesti ac divina -o. 2, 154 est... mundus quasi communis (div. 1, 131) deorum atque hominum -us aut urbs utrorumque. PROP. 3, 5, 26 quis deus hanc mundi temperet arte -um (MIN. FEL. 18, 4 PETR. CHRYS. serm. 148 p. 596^c). SEN. benef. 7, 1, 7 mundum... unam omnium -um (TERT. pudic. 7). epist. 90, 42 prospectus huius pulcherrimae -us. MIN. FEL. 33, 1 deo una -us est mundus hic totus. adde: VARRO Men. 437 aeviterna hominum -um, tellurem. MANIL. 1, 535 publica (i. oculis exposita) naturae -us his contenta tenetur finibus amplectens pontum terrasque iacentes.

b de caelo ut sede deorum vel hominum mortuorum (cf. etiam p. 1970, 42 sqq.): ENN. ann. 575 divum -us altisonum cael (VERG. Aen. 10, 101 deum -us alta [cf. 2, 241 divum -us Ilium]. OV. met. 4, 735 superas... deorum. APVL. mund. 1 deorum -us est, quod caelum vocamus. cf. VERG. Aen. 10, 1 panditur... -us omnipotentis Olympi [CLAUD. DON. ad l. p. 288, 17 caelum esset patefactum]. HOR. carm. 2, 12, 8 fulgens... -us Saturni veteris [cf. 3, 3, 33 lucidae sedes]. OV. fast. 5, 36 Iovis. SIL. 17, 475 summi... -us alta parentis. SEN. Herc. f. 438 caelitem). ACC. trag. 671 in -um aeternam patris (cf. Eur. Heracl. 910 ἔστιν ἐν οὐρανῷ βεβηλός. STAT. Theb. 7, 201 ista per aevum mecum aeterna -us). CIC. rep. 6, 29 animus velocius in hanc sedem et -um suam pervolabit (cf. Tusc. 1, 51 in liberum caelum quasi -um suam. 1, 118 in aeternam et plane in nostram -um). LVCR. 2, 1110 unde appareret spatium caeli -us altaque tecta tolleretur a terris (6, 358). HOR. carm. 1, 3, 29 aetheria (PROP. 2, 16, 50 OV. Pont. 4, 13, 26 SEN. Herc. O. 93 SIL. 6, 253 CARM. epigr. 691, 2 [saec. V p. Chr.]). 1340, 4 DAMAS. epigr. 23, 5. cf. HOR. carm. 1, 28, 5 aeras). OV. met. 15, 159 semper... priore relicta sede novis -bus vivunt animae. fast. 1, 298 superas (2, 188 CARM. epigr. 1354, 10 [saec. V p. Chr.]). 1447, 4. cf. STAT. Theb. 8, 315 supernas). 3, 160 voluit praenoscere caelum Caesar nec deus ignotas hospes inire -os. STAT. silv. 1, 2, 120 has... intrare -os (syn. sedes). ITALIA deut. 26, 15 (Lugd.) aspice ex -o sancta tua de caelo (olxov, VVLG. de excelso caelorum habitaculo). II Cor. 5, 1 (v. p. 1980, 3). CYPR. domin. orat. 8 p. 272, 5 divinum et aeternam -um. CLAUD. rapt. Pros. 3, 8 stellata. AVG. civ. 19, 16 p. 383, 14 D. caelestem. CARM. epigr. 688 (= Diehl 1062^b), 13 (a. 449) angelicas. adde t. t. astrologorum de siderum collocatione: PS. CENS. frg. 3, 9 p. 60, 1 multum refert, cuius quaeque stella[e] -us, alienae (FIRM. math. 2, 20, 7) an ipsius sit; -us solis leo, lunae cancer eqs. (DRAC. Romul. 10, 400). FIRM. math. 1, 4, 7 Saturni. 2, 2 tit. de -bus stellarum (2, 2, 1 syn. domicilium). 2, 2, 5 Veneris -us sunt Taurus et Libra (SERV. Aen. 8, 590). 2, 10, 2 Martis. 2, 10, 5 Iovis. 2, 20, 10 hospitem -us suae. 2, 25, 10 coniunct. altitudine. 3, 4, 17 Mars -um suam evertit (6, 31, 62). passim. MART. CAP. 1, 44. 47 syn. domicilium, sedes. 1, 49.

c de sedibus inferis et sepulcro: VERG. georg. 4, 481 ipsae... -us atque intima Leti Tartara (cf. CVLEX 274). Aen. 5, 732 Ditis... infernas accede -os (6, 269 vacuas et inania regna. SEN. Herc. f. 664. 717. 782. Med. 741 opacam. APVL. met. 6, 19 vacuum. CARM. epigr. 80, 1 CARM. epigr. 2125, 4 cf. p. 1979, 28). Aen. 6, 534 tristes sine sole -os, loca turbida. 6, 705 placidas. HOR. carm. 1, 4, 17 -us

[Hofmann]

exilis Plutonia. PROP. 3, 12, 33 nigrantesque -os animarum. OV. met. 14, 111 Elysiasque -os et regna novissima mundi (SEN. Herc. O. 1916. STAT. silv. 3, 3, 23 [*alibi dicit idem oras, plagas, sedibus*]). MART. 1, 93, 2). fast. 3, 620 Tartareas (TAB. devot. Audolent 250 A 12. 13). SEN. Herc. O. 1870 Stygias (LYCAN. 6, 514 VAL. FL. 1, 782 MART. 6, 18, 2. 10, 72, 10. 12, 52, 12). Phaedr. 221 silentem nocte perpetua -um (Herc. f. 620). 1241 aeterna (PS. CIC. epist. ad Oct. 9. VVLG. eccl. 12, 5 aeternitatis. cf. *infra* l. 28). Oed. 256 carentes luce. LYCAN. 5, 628 infernae (GELL. 16, 5, 12. CORP. XIV 510, 30 [*Ostiae, latet*]). TAB. devot. Audolent 250 A 7. cf. *etiam* p. 1978, 81). VAL. FL. 3, 399 Cimmerium. STAT. Theb. 8, 2 letiferas. VVLG. Iob 17, 13 infernus -us mea est. 30, 23. HEGES. 5, 22 l. 93 cum in illam perpetuam -um decesse-
rimus (cf. *infra* l. 45). CARM. epigr. 1354, 10 (*christ.*) superas laetior ir[a]e -os. *expressius dicitur de domicilio mortuorum, sepul-*
cro (cf. COD. Iust. 9, 19, 4 pr. (a. 357 = COD. Theod. 9, 17, 4) qui se-
pulcra [aedificia manium COD. Theod.] violant, -us ut ita dixerim
defunctorum. cf. *lusum verborum*: STAT. silv. 5, 1, 237 -us ista, -us!
quis triste sepulcrum dixerit? *nota formulas* [cf. l. 30sq. 39sq. 50.
54. 56]: OV. met. 10, 34 haec est -us ultima. SIL. 13, 525 -us omnibus
una. CARM. epigr. 965 [a. 10 p. Chr.], 9 una -us cunctis): LYGD. 2, 22
in marmorea ponere... -o. EPICED. Drusi 74 claudite iam, Parcae,
... sepulcra... plus iusto iam -us ista patet. PAVL. FEST. p. 63 cu-
pressi mortuorum -bus ponebantur *eqs.* PETRON. 71, 7 valde... fal-
sum est vivo quidem -os cultas esse, non curari eas, ubi diutius
nobis habitandum est. ITALIA (Tycon. 70, 24) et VVLG. Is. 14, 18 omnes
reges gentium dormierunt in honore, homo in -u sua (*olūp*).
sic saepe in INSCR.: CORP. I² 1214 (= CARM. epigr. 55), 21 (*aet. Caes.*)
tenebris tenentur Ditis aeterna -u (CARM. epigr. 59, 19 constituit.
71, 4 instituit [CORP. VIII 5158]. CORP. I² 1822 [= CARM. epigr. 72, 3]
aeternam deveni -um [*nota acc. sine in cf. p. 1960, 67*]). 1319, 6 haec
est -us aeterna, hic est fundus *eqs.* 1930 [= CARM. epigr. 117] aspice.
CARM. epigr. 136 ad Ditem... effecit. CORP. III 3985 -u eterne et per-
petue securitati [6463. VIII 20473 a. 360 cf. III 13382]. 14207¹⁵. 14292.
14910. 15181². V 121. 123. 195. 262. 1260. 1712. 7047. V suppl. 634.
VI 9258. 9611. 13046. 28116. 32020 [*saec. V*]. VIII 5749. 8186. 9929.
10712. 11581. 20473 [a. 360]. 20478 [a. 324]. 21788 = 9940 [a. 522].
21793. 23210. 23960. XII 4123 [*saec. I*]. XIII 2246. XIV 1335 INSCR.
christ. Rossi I 573 [a. 407]. INSCR. christ. Silvagny 3118 (= Diehl
3656^A) *al. nota collocationem inusitatam*: CORP. VIII 4447 aeterna -us
hec est. *sed cf. etiam*: 3582 aeterna -um. 19168 INSCR. christ. Sil-
vagny 1526 (= Diehl 3655) raptus eterne -us [*sic* *al.*]. CORP. V 6274
<aete>rnalem (VI 3651. 18677a. VIII 9870 (a. 583²). 9941. 21782
[a. 459, Pomariae, et *passim in inscr. huius urbis, v. adn.*]. XI 4342
INSCR. christ. Diehl 3646 *al.*). CARM. epigr. 1588, 7 haec nobis d.
perpetua (CORP. III 2165 leti -um p(er)p(etuam) h(anc). V 6256, 4.
XII 4722 Narbone). CORP. VIII 21784 (a. 372, Pomariae) domu Romula
fecerunt (21799 [a. 425, numeri Syrorum. *passim in inscr. huius urbis*
usque ad 21807: 9979 [a. 389]. 9971 (a. 399) *aliique v. apud Diehl,*
de M finali epigr. p. 247; nota 9967 -um Ronnia ist(it)uerunt)).
adde: CARM. epigr. 55, 1 (= CORP. I² 1214) leti -us. 1555 A 2 haec
certa est -us (*syn. sedes*). INSCR. Notiz. degli scavi 1923 p. 194 (a. 405)
<dep>osita ic <e>st in -u s<epulchr>ale. *rarius sine adi.*: CARM.
epigr. 90 perfecti hanc -um (CORP. VIII 7541. 9949). CORP. II 1222 haec
est -us qum meis (*syn. sepulcro*). 5595 (*Citaniae, saec. I/II?*) Coroneri
Camali -us. III 3171. V 2255 -us L. Petici Salvi (VIII 8751). XII 1686
una -us (*antea sepulcro. cf. CARM. epigr. 2177, 6. 8*). 5271 (*litteris*
saec. I p. Chr.). INSCR. christ. Rossi I 737 (a. 447). INSCR. christ. Sil-
vagny 2335 (= Diehl 3645^A). *al. nota argutam distinctionem* (cf. *infra*
l. 66): CARM. epigr. 1488, 2 aedis aedificat dīves, sapiens monumentum.
hospitium est illud corporis, hic -us est.

d *corpus hominum vel partes corporis sedes alicuius rei cogi-*
tantur: OV. met. 15, 220 natura... angi corpora visceribus... condita
matris noluit eque -o vacuas emisit in auras (cf. p. 1980, 18). EPICED.
Drusi 262 pectoraque, ingenii magna capaxque -us (HIL. gen. 136
-um divae pectus rationis et alti sedem consilii). SEN. epist. 120, 14
nec -um esse hoc corpus, sed hospitium animae (cf. PS. APVL. Ascl. 8
textit eum hominem corporea -o [*antea mundano integimento*]). INSCR.
christ. Rossi II p. 109, 63 v. 8 mortalemque -um vivificator habet.
PROSP. carm. de prov. 227 terrenamque illapsa -um anima. cf. *ima-*
gine servata [cf. l. 79. p. 1980, 13]: LVCR. 3, 774 metuit anima..., -us
aetatis spatio ne fessa vetusto obruat. *in comparatione*: CIC. Tusc.
1, 51 qualis animus in corpore sit tamquam alienae -[u]i *eqs.* COMM.
instr. 2, 35, 4 -um stomachi (*i. pectus*). AVG. serm. 215, 5 in fronte
tamquam in -o pudoris. SEDVL. carm. pasch. 3, 85 talem... -um (*sc.*
corpora porcorum) dignus fuit hospes habere daemon. CARM. de aegr.
Perd. 148 splenis... cubilia et atri... fellis... -us. *nota de metem-*
psychosi: OV. met. 15, 458 inque ferinas possumus ire -os pecudum-
que in corpora condi. *addo varias scripturae sacrae et ECCL. alle-*
goricas significationes vel interpretationes (*saepe similitudo plenius*
servatur, ut: TERT. paenit. 2, 6 paenitentia... mundam pectoris -um
... spiritui sancto paret [OPTAT. 4, 6 p. 110, 13 fit -us vacua in pec-
tore credentis, fit -us munda exorcismo; intrat deus]. RVFIN. Orig.
in cant. 3 p. 220, 8 B. donec in -o huius corporis posita est anima.
AVG. conf. 1, 5, 6 -us animae meae... dilatetur abs te. SEDVL. op.

pasch. 3, 8 p. 238, 17 cf. *etiam* l. 2. 18. 19. 21; *nota*: EVCHER. form. 9
p. 55, 23 -us: anima in qua Christus habitat vel ecclesia. GREG. M.
moral. 8, 34): ITALIA (Tert. resurr. 41 p. 85) et VVLG. II Cor. 5, 1 etsi
terrena (terrestris VVLG.) -us nostri tabernaculi dissolvatur, habe-
mus -um... aeternam in caelis (cf. TERT. ad l. id est: pro hoc quod
dissolvetur caro nostra per passiones, domicilium consecuturi sumus
in caelis. *ibid.* p. 85, 14 quia -um dixerat carnem, eleganter voluit
et in mercedis comparatione vocabulo -us uti. 46 p. 95, 2. cf. *etiam*
RVFIN. Orig. in lev. 15, 2 p. 488, 17 sqq. B.). TERT. pudic. 20 de -o
hominis nostri... auferri... impedimenta..., ut munda sit, quae
remanet -us, caro et anima (*in interpretatione loci lev. 14, 36. simi-*
liter ORIG. in Matth. 18, 28 cf. VVLG. Matth. 23, 38). anim. 38 -us ani-
mae caro est, et inquilinus carnis anima. *ibid.* dilapsa -o. CYPR. ad
Donat. 15 p. 15, 23. HIL. in Matth. 7, 6 in Petri -u, id est in corpore
(cf. VVLG. Matth. 8, 14 venisset... in -um Petri. *similes interpreta-*
tiones: 9, 2. 26, 6). AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 7, 4 cui deo mundus
angustus est, tu homo fidelis ei ampla es -us. PAVLA Hier. epist. 46,
2, 3 utrum suum... esse -um filii dei (cf. AVG. civ. 17, 20 p. 249, 11 D.
verbum... in utero virginali -um sibi aedificavisse corpus humanum.
PETR. CHRYS. serm. 56 p. 355^A. 92 p. 459^B). RVFIN. Orig. in num.
23, 7 p. 219, 14 B. tale fermentum nisi abiecerimus de -o animae
nostrae..., exterminabimur. PROSP. in psalm. 111, 3 in -o sua: id est
in corde suo. PETR. CHRYS. serm. 15 p. 236^A CASSIOD. in psalm. 127, 4
GREG. M. moral. 4, 61. 8, 74. 75. 11, 25. *praeterea* cf. ENNOD. opusc.
3, 28 p. 338, 1 in quo iuvene -um sibi statuerat castitas.

II *cogitatur de dominis, habitatoribus ipsis*:

A *i. q. corpus sub uno patre familias agentium, familia*:
ISID. orig. 9, 4, 3 -us unius familiae habitaculum est, sicut urbs unius
populi, sicut orbis domicilium totius generis humani. est autem -us
genus, familia, sive coniunctio viri et uxoris. incipit autem a duo-
bus et est nomen Graecum. *saepe in interpret.* SCHOL., ut: SERV.
Aen. 2, 652 modo familiam, alias domicilium, interdum re vera -um.
3, 85. 5, 121. 7, 122. 9, 446 *al. de translatione* cf. CIC. epist. 16, 17, 1
et doctrina et -us et ars et ager etiam 'fidelis' dici potest, ut sit,
quomodo Theophrasto placet, verecunda tralatio. TERT. orat. 26 quo-
modo secundum praeceptum 'pax huic -u(i)' (Luc. 10, 5) dies, nisi
et eis qui in -o sunt pacem mutuam reddas? AVG. civ. 11, 8 p. 471, 9 D.
laetitia -us laetitiam significat eorum qui laetantur in -o, etiamsi
non eos -us ipsa, sed alia res aliqua laetos facit. serm. 170, 4 dici-
tur '-us' habitatores -us; secundum quam sententiam dicimus ma-
lam -um esse marmoratam et bonam -um esse fumigatam... -um
appellans non parietes et receptacula corporum, sed ipsos habita-
tores. 342, 3 c. Iul. 6, 18, 53.

1 *significationes latiores (de domo imperatoria v. l. 49. 75.*
p. 1982, 5. 8. 16. 50. 67. 1983, 70sq.): a *de servis, libertis, aulicis*:
PLAVT. Merc. 395 non nostra formam habet dignam -o. nihil opus<t>
nobis ancilla nisi quae texat *eqs.* CIC. Att. 12, 33, 2 paedagogi pro-
bitas et medici assiduitas et tota -us in omni genere diligens. MART.
6, 29, 1 non de plebe -us nec avarae verna catastae. 11, 39, 6 te no-
ster vilicus horret, te dispensator, te -us ipsa pavet. TAC. hist. 2, 92
quidam in -um Caesaris transgressi. ann. 2, 40 multi e -o principis.
4, 7 modesta servitia Caesaris, intra paucos libertos -us. 11, 28 -us
principis inhorruerat. Ivv. 3, 261 -us... patellas iam lavat. 6, 486
praefectura -us Sicula non mitior aula. VVLG. gen. 45, 2 Aegyptii
omnisque -us Pharaonis (cf. III reg. 5, 9 *al.*). *nota*: SEN. epist. 47, 14
honores illis servis in -o gerere, ius dicere permiserunt et -um pu-
sillam rem publicam esse iudicaverunt (PLIN. epist. 8, 16, 2 servis res
publica quaedam et quasi civitas -us est).

b *de gente, stirpe (de populo l. 76)*: AVG. civ. 15, 19 p. 98, 23 D.
et Vergilius (Aen. 1, 284) imperiosissimam civitatem -um appellat
Assaraci, Romanos volens intellegi... et -um Aeneae (Aen. 3, 97)
eosdem ipsos..., imitatus namque est poeta ille litteras sacras, in
quibus dicitur -us Iacob iam ingens populus Hebraeorum. 16, 2
p. 124, 4 'in -o sua'... a suae carnis gente et domesticis sanguinis
sui. 17, 5 p. 214, 2 quod... nominat -um patris eius (cf. VVLG. I reg.
2, 30), non eum de proximo patre dicere, sed de illo Aaron, qui *eqs.*
(*syn. stirpe, genere, gente*). 17, 12 p. 233, 30 -us... David propter
genus David. *legitur hoc sensu praeter sacros libros* (ex. gr. VVLG.
exod. 2, 1 vir de -o Levi et *passim*; cf. RVFIN. Orig. in num. 17, 4
p. 159, 9 B. plebes per cognationes partiebantur et cognationes per
-os familiarum) *potissimum apud poetas* (cf. *etiam* p. 1984, 30): OV.
fast. 1, 606 illa -us (Fabia) meritis Maxima dicta suis (SIL. 6, 637.
7, 44). LIV. 30, 20, 4 Hanno qui -um nostram (Hannibalis)... ruina
Carthaginis oppressit. *al.*; in INSCR.: CORP. IV 22083 unum ex -o
eorum qui extiterit (*opp. exterum*). 5818 ex d(omo) Caesarum. *al.*
hinc ab auctoribus gentis poetice transfertur ad gentem ipsam (cf.
l. 60 et p. 1982, 17): VERG. Aen. 1, 284 cum -us Assaraci (CLAUD. DON.:
Troiani generis stirpem)... dominabitur Argis. VAL. FL. 1, 512 Teu-
cer et Libys et vestri Pelopis -us. SIL. 2, 76 Ciconesque Getaeque
et Rhesi -us. 3, 283 Massyli... -us ultima terrae. 3, 367. STAT. Theb.
1, 224 geminas punire -os (SCHOL.: duas familias significat Theba-
norum et Argivorum). 6, 145. *item in scriptura sacra* (cf. *supra* l. 63
et p. 1984, 49): VVLG. exod. 16, 31 -us Israel (*ol viol* 'I') (lev. 10,
passim, nota opp. advenae: 17, 8 *al.*).

e de sectis philosophorum, partibus (cf. etiam: PROP. 4, 1, 78 a proavo ducta Conone -us [sc. astrologi, Chaldaei]): CIC. ac. 1, 13 Antiocho... magis licuerit... remigrare in -um veterem e nova quam nobis in novam e vetere (antea relictam a te veterem academiam, tractari autem novam). HOR. carm. 1, 29, 14 libros Panaeti Socraticam et -um mutare loricis Hiberis. SEN. benef. 5, 15, 3 ecce nescio qui(s) non ex philosophorum -o clamat (epist. 29, 11 idem hoc omnes tibi ex omni -o conclamabunt: Peripatetici, Academici, Stoici, Cynici). nat. 7, 32, 3 stat per successores Pyladis et Bathylli *pantomimorum* -us. FRONTO p. 180 N. facundum virum de mea -o (i. disciplina) meoque contubernio in forum deductum. hinc i. partes: LVCIF. non conv. 10 p. 22, 1 qui dereliquisti domini castra et transitum fecisti ad diaboli -um. huc fortasse pertinet: CIC. Att. 13, 23, 2 quid tu istos putas? nosti -um (cf. edd.).

2 sensu artiore i. q. familia: iuncturae selectae (hic illic etiam ad 1 cf. p. 1982, 50. 1983, 70. 1984, 21):

a iuxta posita (syn. et oppos.): -us, uxor (coniunx), liberi (de formulis ad familiam imperatoriam pertinentibus v. Ritterling, Röm.-germ. Korr.-Bl. [Germania] 1 [1917], p. 662): sim.: TER. Andr. 891 -us, uxor, liberi (CIC. Phil. 12, 5 coniugem, liberos [LIV. 4, 28, 5 SIL. 13, 288. IUV. 6, 85 -us et coniugis atque sororis. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 226, 12 coniugia]. HOR. carm. 2, 14, 21 QVINT. decl. 337 p. 325, 20. AVSON. 206, 9 uxor, -us et schola. HIER. epist. 52, 15, 1 -os, matronas ac liberos). CIC. off. 1, 58 liberi totaque -us (epist. 13, 19, 2. 15, 11, 1 cum parentibus tuis et cum tota -o. OV. Pont. 2, 2, 103. 2, 6, 16 GERM. 185 SEN. dial. 5, 23, 4 CYPR. epist. 55, 13 p. 633, 8. saepe in INSCR. ut: ACT. Arv. a. 218 B 23 cf. supra l. 18. nota: OV. fast. 4, 543 tota -us laeta est, hoc est, materque paterque nataque: tres illi tota fuere -us. adde: VVLG. Esth. 8, 11 coniugibus ac liberis et universis -bus). CAEL. Cic. epist. 8, 16, 2 filius unicus, ... -us, ... spes tuae reliquae. LVCR. 3, 894 -us ... uxor ... nati (VERG. Aen. 2, 579 coniugiumque -umque, patres natosque. OV. Pont. 3, 3, 87 VAL. FL. 1, 769 STAT. Theb. 3, 652. 5, 77. 8, 385 -os, conubia, natos [10, 768]. adde: OV. met. 14, 449 -o ... nataque. cf. supra l. 28). VERG. Aen. 2, 702 -um ... nepotem. PROP. 1, 11, 23 tu mihi sola -us, tu, Cynthia, sola parentes (VAL. FL. 7, 50 CYPR. epist. 57, 4 p. 654, 5 HIER. epist. 22, 30, 1 cf. supra l. 25. adde: LIV. 21, 41, 8 patremque [28, 41, 14 SEN. contr. 10, 2, 12 LVCAN. 6, 803 cf. supra l. 28]). PROP. 2, 8, 14 teque tuamque -um (cf. 3, 11, 28 LIV. 5, 23, 10 STAT. Theb. 5, 639 SVET. Aug. 58, 2 APVL. met. 5, 12 al.). OV. met. 11, 543 cum pignoribus -us. HOMER. 625 propago. IUV. 13, 206 tota cum prole -oque et ... propinquis. ITALIA (Lugd.) et VVLG. num. 1, 2 per cognationes et -os (1, 18 et saepe. nota distinctionem: VVLG. Ios. 7, 14 accedet tribus per cognationes suas et cognatio per -os -usque per viros). 1, 4 tribuum ac -orum. 2, 32 turmas. MARC. 10, 29 -um aut fratres aut sorores. al.

syn. vel coniunct. familia (v. etiam p. 1965, 51): CATO agr. 132. 134, 2 bis. 139. 141, 2. 3 LVCIL. 680 AERAN. com. 314 RHET. Her. 4, 39, 51 CIC. Cael. 42 SALL. rep. 2, 13, 2 NEP. Eum. 6, 3 ACT. lud. saec. Aug. 97. 99. LIV. 22, 53, 11 -um familiam remque meam (AVR. Fronto p. 16 N.). VAL. MAX. 5, 2, 7 SEN. dial. 3, 19, 2. 9, 11, 2. nat. 6, 1, 7 opp. urbes, gentes. CVRT. 10, 7, 15 ASCON. p. 17, 13 St. PETRON. 64, 7 QVINT. decl. 252 p. 33, 21 TAC. ann. 1, 3, 3, 24 LABEO frg. Gell. 13, 10, 3 GELL. 1, 21, 2 APVL. met. 4, 24 apol. 75. 98 PAPIN. dig. 37, 11, 11, 2 ACT. lud. saec. Sept. Sev. 3, 77. 81 TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 545, 18 PANEG. 4 (9), 17, 5 LACT. ira 5, 12 SCHOL. Cic. Bob. p. 124, 16 St. VVLG. exod. 12, 3 al. (cf. I par. 24, 30 -os familiarum suarum. -us familia v. p. 1982, 3). AVG. civ. 1, 9 p. 15, 23 D. SVLP. Sev. chron. 1, 11, 4. 1, 38, 2 Mart. 17, 5 COD. Iust. 10, 62, 3 pr. CORP. III 12433. VI 35132. alia: CIC. Sull. 73 -us ..., celebratio cotidiana. Lig. 12 -um nomenque vestrum. leg. 3, 3 nec -us ulla nec civitas nec gens (fin. 1, 58 Lael. 23 epist. 5, 8, 2 SEN. clem. 1, 25, 5 AVG. civ. 19, 5 p. 364, 9 D.). parad. 46 omnia venalia ..., forum -um (nat. deor. 3, 69 -us ... forum ... curia, campus). nat. deor. 3, 85 -us ... res publica (LIV. 45, 41, 8 VAL. MAX. 5, 8, 3 TAC. Germ. 13 et 7^{ies}). div. 1, 121 regnum (LIV. 40, 8, 11. 40, 15, 3 SEN. Ag. 912 Med. 571 Phoen. 53. 184 TAC. ann. 13, 31 IUV. 6, 225). Lael. 15 et -us ... et militia (103). 23 urbs (OV. Pont. 4, 8, 35 VAL. MAX. 2, 6, 6). epist. 13, 21, 2 remque familiarem (13, 34 rem -umque. 13, 38). Att. 13, 21, 7 hominem, -um facultates. VERG. Aen. 7, 52 -um et ... sedes. HOR. carm. 3, 6, 18 genus et -os (opp. patriam populumque; SEN. Herc. O. 319 COD. Theod. 7, 2, 1 [a. 383]). epist. 1, 9, 4 dignum mente -oque ... Neronis (TAC. ann. 2, 36 mens, -us [sc. numerositas liberorum], fortuna. cf. Agr. 7 animum -umque [20]). 1, 16, 44 -us et vicinia. OV. epist. 5, 117 patriam (12, 161 regno patriaue -oque. SIL. 16, 593). met. 10, 400 fortuna (LIV. 5, 11, 15 caput, -um fortunasque). fast. 1, 701 gratia dis -uque tuae. OCTAVIA 57 -um stirpemque Claudii (CYPR. GALL. Ios. 65). SEN. benef. 6, 33, 3 opp. saeculis. VAL. FL. 1, 721 o -us, o ... penates (SIL. 15, 101). VAL. FL. 4, 34 gente -oque (VLP. dig. 50, 16, 195, 2). SIL. 1, 668 penetralia. 15, 258 cui dextera clara -usque. STAT. silv. 5, 3, 96 furias regumque -os. TAC. hist. 4, 52 pacem -umque (ann. 1, 4). PLIN. paneg. 64, 3 caput suum, -um suam (cf. supra l. 74). VVLG. III reg. 2, 33 -ui et throno illius.

b gen. -ūs (-uum) pendet e subst.: α nom. est persona (cf. etiam sub II B 2 c β): -ūs: amatores: CORP. VIII 22774. cognatio:

VVLG. II reg. 9, 12 al. columnen: OCTAVIA 168 (cf. COM. pall. inc. 53). cultores v. p. 1987, 50. delictum: CARM. epigr. 238, 2. dominus: VVLG. gen. 45, 8 Marc. 13, 35. familia: SOL. 9, 11. genius (in dedicat.): CORP. III 6456. VIII 2597. 2632 (= CARM. epigr. 1519), 6. 6945 genio -us Aug. 18893d. XII 2429. cf. plur. -uum: AVSON. 343, 9. heres: SEN. Herc. f. 337. liberti: CORP. VI 12772 al. membra: OV. trist. 1, 3, 64 Pont. 2, 2, 76 APVL. met. 3, 28 AVG. civ. 19, 16 p. 383, 7 D. miles: CORP. IV 2157. numen (-us Augustae, tantum in dedicat.): CORP. III 7380 (a. 55). 6992 (a. 129). VI 541 (a. 88). 542 (a. 112). 543 (a. 115). 30983. 30985. VIII 4199. XIV 45. 46. 4057. INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 655. pars: PROP. 4, 11, 44 OV. Pont. 1, 7, 68. 4, 9, 109 TAC. ann. 6, 8 al. pater (pro familias metro cogente): HOR. sat. 2, 6, 88 IUVENC. 4, 187. nota pleonasmum versionem condonandum: ITALIA (cod. f al.) et VVLG. Luc. 22, 11 patri familias -us (τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας; patri f. sine -us: ITALIA codd. b c ff. i l q r). patronus: VAL. MAX. 5, 2, 7. pignora: LVCAN. 2, 370. pontifex -us Augustae: CORP. II 1663. 2101. posteritas: CVRT. 10, 9, 6. proceres: MANIL. 1, 796 (i. gentis). proles: SEN. Phaedr. 667 SIL. 4, 785. propago: VAL. FL. 6, 548. rector: APVL. apol. 98 mund. 25. sacerdotium: TAC. ann. 3, 64. semen: ITALIA I reg. 2, 31 (Aug. civ. 17, 5 p. 212, 26 D.) (VVLG. brachium). seniores: CORP. VIII 22741. series: LVCAN. 4, 823 STAT. Theb. 3, 74. stirps: SEN. Tro. 456 SIL. 6, 89. tutor (in dedicat.): CORP. X 3799. venerator: OV. Pont. 2, 2, 1. vernula: PANEG. 12 (2), 31, 1. cf. vernaculus: ITALIA gen. 17, 12 (Lugd., Aug. civ. 16, 26 p. 167, 5 D.) (οἰκογενὴς τῆς οἰκίας). VVLG. gen. 17, 23 al. violator: VELL. 2, 100, 4. virgo: SEN. Tro. 871 HIER. epist. 52, 5, 6. ultor: SIL. 16, 593. adde pl. -orum (cf. supra l. 5): principes: VVLG. exod. 6, 14 al. turba: PANEG. 12 (2), 37, 4. β nom. est res: -ūs: adversa: TAC. hist. 2, 64. aerumnae, errores: TERT. apol. 14, 6. amicitia: LIV. 37, 53, 14. amores: APVL. met. 5, 31. arcana: TAC. ann. 1, 6 APVL. met. 10, 23. auxilium: OV. met. 4, 737. calamitas: LIV. 30, 30, 13. clades: OV. met. 8, 543 LIV. 40, 4, 2. 45, 41, 12 IUV. 10, 244 FLOR. epit. 1, 9, 5 APVL. met. 10, 4. claritas: DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335) 6. clientela: DECRET. decur. Ferent. Bass. (Corp. VI 1492) 20 Peltuin. (Corp. IX 3429) 19. concordia: PLIN. nat. 28, 99. cura (v. etiam p. 1987, 29): AETNA 645 AVSON. 362, 3. damna: HIER. epist. 49, 18, 2. decus: SEN. Med. 570 Tro. 766 TAC. hist. 3, 75. dedecus: LIV. 1, 40, 3 SEN. Ag. 300 IUV. 10, 342. disciplina: SVET. Aug. 65, 1 APVL. met. 9, 18. documenta: SIL. 6, 123. 13, 671. excidium: TAC. hist. 3, 67. exempla: SEN. dial. 12, 15, 2. fabula: APVL. met. 5, 31. fama: PHAEDR. 3, 10, 17 QVINT. decl. 267 p. 89, 19 PAVL. dig. 11, 3, 14, 1. fatum: OV. met. 4, 570 SEN. contr. exc. 5, 1 SEN. Ag. 223 Phaedr. 698 VAL. FL. 8, 135 QVINT. decl. 288 p. 155, 14. 20 TAC. hist. 1, 29 IVST. 12, 15, 1. firmamen: SEN. Herc. f. 1250. flagitia: SEN. benef. 6, 32, 1. fortuna: VERG. georg. 4, 209 OV. met. 13, 525 LIV. 26, 18, 11 SEN. contr. 7, 3, 3 SEN. Thy. 230 ASCON. Scaur. p. 25, 16 St. STAT. silv. 2, 1, 137. 5, 2, 77 APVL. met. 9, 39. CORP. III 8169 (saec. III in., dedicat.). GALLICAN. Avid. 9, 4. funera: STAT. silv. 5, 5, 46 opp. damna aliena. gemitus: IUV. 13, 130. gloria: EPICED. Drusi 366 TERT. cult. fem. 1, 3 p. 705 O. honos: praeter PHAEDR. 5, 7, 38 TAC. hist. 3, 66 VLP. dig. 48, 16, 12. PANEG. 4 (9), 17, 5 tantum in formula tritissima in honorem domus divinae (CORP. II 5354 saec. II, passim, v. Ruggiero, Diz. p. 2063 sqq.) vel in honorem domus Augustae (CORP. IX 3018 post Tiber. XIII 4324 litteris saec. I. cf. 4325. VI 31426). adde: XIII 1759 in honorem -us Saediorum. incolumitas: TAC. ann. 16, 30. infortunium: APVL. met. 1, 6 et 5^{ies}. iucunditas: HIER. epist. 21, 39, 1. iura: STAT. Theb. 1, 671. laetitia: HIER. epist. 21, 1, 2. 21, 33. lex: SEN. contr. 2, 6, 7. 10, 3, 3. maiestas: SVET. Aug. 25, 1. memoria: DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 1. munificentia: CORP. VIII 26279. nobilitas: TAC. ann. 3, 17. nomen: DECRET. fabr. Sentin. (Corp. XI 5748) 11. nuncupatio: SOL. 48, 3. operta: APVL. met. 3, 15. origo: VERG. Aen. 7, 371. patientia: QVINT. decl. 321 p. 262, 30. pax: AVG. civ. 19, 12 p. 373, 10 D. 19, 13 p. 377, 4. cf. CORP. VI 200 Pacl aeternae -us imp. Vespasiani. perpetuitas: SEN. benef. 3, 33, 4. praesidium: PETRON. 64, 7. proventus: QVINT. decl. 258 p. 53, 31. pudor: QVINT. inst. 11, 1, 83. querela: PHAEDR. app. 10, 14. ruina: IVST. 17, 2, 1. salus: TERT. nat. 2, 9 VVLG. Hebr. 11, 7 et INSCR. in formula: CORP. XIII 4635 (aet. Tiberii) pro perpetua salute divinae -us. IV 1196 al. scelus: VERG. Aen. 1, 356. secreta: IUV. 3, 113 TAC. hist. 1, 85. solamen: SEN. Med. 945. solitudo: TERT. monog. 16 p. 786 O. spes: SEN. Tro. 462. spolia: OCTAVIA 125. splendor: CORP. II 2211 (a. 348, ex sched.). status: VAL. MAX. 5, 6, 4 SEN. dial. 6, 26, 2 APVL. met. 3, 15. tituli: PANEG. 12 (2), 5, 4. triumphus: SEN. contr. 10, 2, 4. tutela: CORP. V 3304. vitium: SEN. Ag. 148. vota: VAL. FL. 8, 149. vultus: OV. trist. 3, 8, 9 VAL. MAX. 5, 7 ext. 1. adde gen. plur. -uum (cf. p. supra l. 5): ignominia: VAL. MAX. 2, 7, 3. cf. dat.: CORP. IV 5409 -o lux.

c adiectiva (compos. v. s. simpl.): aegra: SEN. Thy. 240. affecta: APVL. met. 4, 33. afflicta: CIC. Phil. 12, 2 SEN. contr. 10, 1, 11 SEN. Med. 945 Tro. 462 TAC. ann. 4, 68 SVET. Cal. 13 IVST. 16, 5, 2. aliena: QVINT. decl. 262 p. 73, 12 PAPIN. dig. 37, 11, 11, 2 APVL. met. 9, 23. alienigena (opp. christiana): AMBR. epist. 19, 2. alta: IUV. 6, 607. ambigua: VERG. Aen. 1, 661. antiqua: SEN. dial. 11, 16, 3. anxia: STAT. Theb. 3, 376. aucta liberis: SEN. Oed. 881. beata: CATVLL. 61, 156. caeca: CIC. Scaur. 45^m. calamitosa: SEN. contr. exc. 5, 1. casta: CIC. Cael. 9 CATVLL. 64, 384 VERG. georg. 2, 524 PROP. 2, 6, 28 HOR. carm. [Hofmann]

4, 5, 21 LYGD. 4, 60 LAVS Pis. 120 VAL. FL. 1, 6 SIL. 15, 101 CLAVD. carm. min. 25, 92 (in-: SEN. Oed. 645). celsa: CARM. epigr. 1849, 5. certa: PETRON. 119, 53 (cf. VERG. Aen. 6, 673). TAC. hist. 1, 16. clara: SALL. rep. 2, 13, 2 Ov. epist. 16, 52 LIV. 3, 32, 2 SEN. Phoen. 53 SIL. 15, 258 PANEG. 12(2), 3, 6. communis: CIC. Lael. 15 AVSON. 227, 2. confusa ('quia idem filius et maritus' SCHOL.): STAT. Theb. 1, 17. crudelis: CIC. Cael. 55. cuncta: SEN. Herc. O. 221 Phaedr. 553 al. delicata: SEN. Phaedr. 210. depressa: CIC. Scaur. 45^m. deserta: Ov. trist. 3, 8, 9. devincta: CIC. Arch. 6. devota: Ov. epist. 9, 153. digna: SEN. contr. exc. 8, 5. di(ve)s (cf. p. 1987, 11): HOR. epod. 2, 65 (PORPH. frequentem ac famulosam). dulcis: SIL. 8, 347, 11, 591. effera: SEN. Oed. 626. egressa: TAC. hist. 3, 66. expers (iniuriae sim.): EPICED. Drusi 59 LIV. 29, 17, 18 al. externa (sc. peregrini regis): VAL. FL. 7, 444. facilis (i. hospitalis): VAL. FL. 6, 324. facinerosa: CIC. Cael. 55. familiaris: CIC. Arch. 5. felix: CIC. Deiot. 29 SEN. clem. 1, 5, 4 QVINT. decl. 259 p. 56, 9, 58, 20 (in-: SEN. contr. 2, 1, 27 contr. exc. 6, 6 TAC. ann. 13, 14). fertilis: STAT. silv. 4, 8, 23. florens: SEN. Phaedr. 436 TAC. ann. 4, 1, 68. fortunata: PROP. 3, 20, 9 PLIN. nat. 29, 67 LAMPR. Diad. 7, 6. funesta: EPICED. Drusi 474 SEN. dial. 7, 28, 1 APVL. met. 2, 24. generosa: Ov. fast. 2, 225. gravis: ANTH. 407, 6. honesta: HOR. epist. 2, 1, 150 QVINT. decl. 352 p. 382, 24 TERT. nat. 1, 16 IVST. 16, 5, 2. hostilis: HOR. epod. 5, 53 LIV. 25, 10, 10. humilis: LAVS Pis. 254 IVV. 11, 171 DIOM. gramm. I 488, 11 (ex Suet.). illaesa (sine funeribus): STAT. Theb. 12, 38. cf. laesa: PAPIN. coll. Mos. 4, 11, 1. illustris: TAC. hist. 4, 3 ann. 3, 24 AVSON. 319, 50. impia: v. l. 50. impudens: TERT. ieiun. 16. impudica: v. l. 53. impura: v. l. 53. inanis (sine viro): STAT. Theb. 5, 107. incesta: v. l. 2. incolumis: TAC. hist. 2, 48. infamis: CIC. Cael. 55 PROP. 3, 19, 20 SEN. Phaedr. 142. infausta: SEN. contr. 9, 5, 13. ingens (sc. senatoris): MART. 7, 32, 2. inimica: CIC. Cael. 55 TAC. ann. 13, 20. integra: TAC. ann. 1, 3, 6, 40. inviolata (i. sine adulterio): SIL. 6, 439. invisa: VAL. MAX. 6, 3 ext. 1. laeta: LVCR. 3, 894 Ov. epist. 15, 91 fast. 4, 543 Pont. 3, 1, 135 PHAEDR. 4, 25, 21 SEN. Ag. 924 et ter. lenonia: APVL. apol. 75. libidinosa: CIC. Cael. 55. lugubris: LIV. 3, 32, 2, 5, 11, 5. maesta: CIC. Phil. 12, 5 EPICED. Drusi 179 LIV. 4, 40, 3 VAL. FL. 1, 753 al. magna: PROP. 4, 11, 44 TAC. hist. 1, 4 IVV. 5, 66 OROS. hist. 5, 4, 8. marita: LIV. 27, 31, 5 CENS. 3, 3. mendax: SEN. Ag. 863. misera: CATVLL. 67, 24 SEN. dial. 6, 12, 4 TAC. ann. 3, 17. miseranda: LVCAN. 6, 819. nefanda: SEN. Phoen. 80 (cf. Ov. met. 6, 601). nefaria: IVST. 21, 4, 8. nigra: STAT. silv. 5, 1, 19. nobilis: LIV. 6, 36, 12 SEN. contr. 10 pr. 16 SEN. Tro. 341 epist. 99, 13 PLIN. nat. 7, 158 HOMER. 625 AVSON. 206, 9. notata: LIV. 4, 31, 5. nova: APVL. apol. 92. numerosa: PLIN. epist. 4, 15, 4. obscura: SIL. 10, 95 TAC. ann. 3, 23. omnis: VERG. Aen. 2, 652, 7, 348 al. HOR. epist. 1, 16, 44 al. nota: PRVD. ham. 732 omnis ut e portis iret -us. VITAE patr. 5, 5, 26 venit cum omni -o sua (gr. [Rev. de l'or. chrét. 1908 p. 269 n. 177] παντός τοῦ ὅλου) ad monasterium. orba: STAT. Theb. 3, 74 TAC. ann. 14, 27. pacata: LIV. 25, 10, 10 VVLG. Iob 21, 9. parva: Ov. met. 6, 13. paterna: ITALIA Ios. 22, 14 (Lugd.). perdita: LIV. 3, 19, 4. periura: HOR. carm. 3, 3, 27. pia: STAT. silv. 3, 3, 85 (im-: Ov. met. 8, 485 SEN. Thy. 46). plena: PRIAP. 68, 30 STAT. Theb. 5, 124 al. polluta: LVCAN. 2, 252. potens: CATVLL. 61, 156 (prae-: OCTAVIA 37). pudenda: SEN. Thy. 626. pudica: QVINT. inst. 1, 10, 32 (im-: CIC. Phil. 2, 6). pura: HOR. sat. 1, 9, 49 (im-: LVCIL. 680). quieta: PAPIN. dig. 34, 1, 10 pr. saeva: HOR. carm. 1, 6, 8. salva: AVR. Fronto p. 89 N. sancta: IVV. 14, 69. severa: SEN. dial. 11, 16, 3. sollicita: TIB. 3, 4, 20 PANEG. 11(3), 12, 1. sordida: SEN. contr. 7, 5, 3. sospes: Ov. met. 10, 400. spirit(u)alis (sc. ecclesia): ITALIA (Cassiod. Didym. in l. p. 19, 7) et VVLG. I Petr. 2, 5. stabilis: CIC. Lael. 23. stabilita: VVLG. II reg. 7, 26. sterilis: PROP. 4, 11, 62. superba: SEN. Herc. O. 569. tota: TER. Hec. 221 RHET. Her. 4, 39, 51. CIC. Arch. 6 Phil. 12, 17 Att. 4, 12 saep. (cf. supra p. 1981, 24. 41), nota: Ov. met. 8, 636 tota -us duo sunt. PROP. 4, 11, 78. IVV. 3, 10 raeda componitur una. tristis: PROP. 3, 6, 15. tuta: VLP. dig. 29, 5, 1 pr. TERT. apol. 30, 4 (de -o imperatoria). vacua: SALL. Catil. 15, 2 LIV. 1, 46, 9 Ps. QVINT. 1, 13 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) II 33. verecunda: PAPIN. dig. 34, 1, 10 pr. vetus: SEN. Phoen. 184. victa: SEN. Herc. f. 278. vidua: Ov. epist. 9, 35 fast. 1, 36 STAT. Ach. 2, 28. violenta: SEN. Thy. 33. una: TER. Eun. 1038 Ad. 909 CIC. Flacc. 22 Tusc. 1, 11 al. universa: QVINT. inst. 7, 1, 53 TAC. Germ. 21 (i. 'gens', 'Sippe') IVST. 16, 2, 5 VVLG. gen. 45, 8 al. adi. pro gen. (cf. etiam supra l. 24. 40. 51): de domo imperatoria, regia (v. Ruggiero, Diz. epigr. p. 2062 sqq. cf. etiam p. 1980, 44): Ov. Pont. 2, 2, 76 Augustae... -us (CORP. IX 3018 post Tiber. III 7380 a. 55 p. Chr. IV suppl. 1196 et passim, cf. OCTAVIA 168 augustae. COD. Theod. 10, 25 tit. [= Iust. 11, 75] de privilegiis -us Augustae. 10, 26, 1 [a. 426 = COD. Iust. 11, 72, 1] augustissimae. al. adde: Ov. Pont. 3, 1, 135 Augusti [TAC. ann. 3, 18, 6, 51 CORP. III 493. 6992 (a. 129 p. Chr.) Augustor(um). VI 30901. XIV 46 INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 655. 1916 p. 395, 4 c.]. adi. Augustiana v. vol. II p. 1409, 13 sqq. Augustana: CORP. VI 2271. XV 7246). CORP. XIII 4635 (aet. Tiber.) pro perpetua salute divinae -us (CORP. VII 11 saec. I ex. LEX Manc. 1, 3 [Bruns, fontes I⁷ p. 296]; sed cf. adnot. passim in INSCR. [v. Ruggiero l. l. p. 2063 et s. divinus p. 1623, 40 sqq.]; apud scriptores: PHAEDR. 5, 7, 38 STAT. silv. 5 pr. VLP. dig. 48, 16, 12 NOT. dign. or. 10, 2 CASSIOD. var. 5, 9, 2 COD. Theod.

11, 28, 9 a. 414. 11, 30, 64 pr. a. 412. 12, 1, 114 a. 386. nota plur.: COD. Theod. 15, 3, 6 [a. 423 = Iust. 11, 75, 4, 2] COD. Iust. 7, 37, 3, 1^b et 3 a. 531). ceterae appellationes (-us nostra: COD. Theod. 12, 6, 14 a. 367. al.): aeterna: OCTAVIA 751 INSCR. Notiz. degli scavi 1916 p. 395, 4 c. aeternalis: COD. Theod. 5, 16, 32. aeternabilis: COD. Theod. 10, 3, 5 a. 400. aulica: CAPITOL. Aur. 5, 7 Opil. 9, 1 SPART. Hadr. 11, 3. Caesarea: LVCAN. 4, 823 (cf. EPICED. Drusi 59 Caesaris [53 SEN. dial. 5, 23, 5 TAC. ann. 3, 22 VVLG. Phil. 4, 22]. TAC. ann. 1, 10 Caesarum [4, 3 al. SVET. Galba 2 CORP. VI 21415 al.]). dominica: COD. Iust. 7, 37, 3 tit. imperatoria: PANEG. 7(6), 2, 4. principalis: SEN. benef. 6, 32, 1 dial. 12, 2, 4 (cf. OCTAVIA 181 principis. PLIN. nat. 29, 20 TAC. ann. 12, 1 al. PLIN. paneg. 85, 1 SIDON. epist. 1, 4, 1) regia: SEN. Ag. 148 Phaedr. 667 clem. 1, 5, 4 rem. fort. 13, 2 al. regnatix: TAC. ann. 1, 4. sacra: Ov. fast. 6, 810 Pont. 4, 6, 20. sacratissima: COD. Theod. 4, 22, 3 (a. 389). 1, 11, 1 (a. 392). alia: cognata: SEN. Oed. 513. consularis: PLIN. nat. 30, 63 (cf. 36, 112 triumphales. SEN. rem. fort. 13, 2 plebeia. PLIN. epist. 6, 26, 1 patricia. CLAVD. 17, 337 trabeata. carm. min. 25, 60 fascibus insignes). erilis: APVL. met. 8, 15. privata (cf. p. 1987, 23): LIV. 36, 17, 7 VAL. MAX. 1, 6 ext. 1 SEN. dial. 12, 16, 4 TAC. hist. 1, 22 ann. 15, 1 IVV. 6, 114 PANEG. 11(3), 12, 1 CLAVD. 18, 144. origo indicatur: Hispaniensis: VOPISC. quatt. tyr. 14, 1. hinc varie adi. pro gen. auctoris generis vel gentis (cf. genetivos: HOR. carm. 3, 3, 26 Priami -us. praeterea supra l. 7; infra l. 28. 34. 37 et saepe): Aemilia: MANIL. 1, 796 (cf. SIL. 8, 347). Aeolia: VAL. FL. 6, 548. Amythaonia: PROP. 2, 4, 10. Cadmeis: Ov. met. 4, 546. Calpurnia: LAVS Pis. 15. Cecropia: HOR. carm. 4, 12, 6. Claudia: TAC. ann. 6, 8. Dardania: SEN. Ag. 223 Tro. 871 (cf. Ag. 863 Dardani(d)ae). Erecthea: Ov. fast. 5, 204. Flavia: TAC. hist. 2, 101. Furiana: CORP. III 8169. Herculeia: SEN. Herc. f. 351. 631. Iunia: LIV. 2, 5, 7 PLIN. nat. 7, 55. Iulia: Ov. fast. 4, 40 (cf. LIV. 1, 3, 2 gens). TAC. ann. 6, 8. Lagea: LVCAN. 10, 414. Novelliana: CORP. X 3799. Odrysia: SEN. Thy. 273. Porthaonia (sc. Oenei): Ov. met. 8, 542. Pelopea: PROP. 3, 19, 20 SEN. Ag. 165 Thy. 22 (cf. HOR. carm. 1, 6, 8 Pelopis. v. et p. 1980, 79). Pinaria: VERG. Aen. 8, 270. Protesilaëa: CATVLL. 68, 74. Rupiliana: CORP. V 3304. Scythica: VAL. FL. 5, 516. Sergia: VERG. Aen. 5, 121. praeterea cf. genetivos ipsos (cf. supra l. 23): auguris: HOR. carm. 3, 16, 11. dominorum: TAC. hist. 1, 16. filiorum: VVLG. Sirach 3, 11. heroum: CATVLL. 64, 385. mariti: APVL. met. 10, 2. pagorum: ITALIA num. 1, 22 (Lugd.) al. patriarcharum: RVFIN. Orig. in exod. 1, 2 p. 146, 23 B. patris: VVLG. gen. 12, 1 et passim. purpurati: CVRT. 3, 13, 14. regis: SEN. Herc. f. 1035. senatoris: VLP. frg. Vat. 132. nom. propr. (cf. supra l. 7. 23. raro de imperatoribus ut: CORP. VI 200 [a. 70 p. Chr.] pacel aeternae domus imp. Vespasiani): ACC. trag. 609 Menelai. VERG. Aen. 1, 284 Assaraci (GLOSS. imperium Romanum. cf. supra p. 1980, 60. 77). 3, 97 Aeneae (9, 446). VAL. FL. 2, 163 Olenii. MART. 4, 40, 2 Senecae. FLOR. epit. 3, 8, 1 Metelli. 4, 8, 1 Pompei. ITALIA (Tert. resurr. 29 p. 67) et VVLG. Ezech. 37, 11 omnis -us Israel (passim. cf. p. 1980, 83 et ITALIA Ezech. 2, 3 [Lucif. non parc. 9] ubi VVLG. filios Israel) ITALIA (Tert. adv. Marc. 4, 1 p. 424) -ui Iacob et -ui Iudae (saep., item -us David. cf. p. 1980, 63. 67). d iuncturae verbales (comp. v. fere s. simpl.): -um (-os): abhorre: TITIN. com. 39. amare: HIER. epist. 52, 15, 2. assuefacere: CIC. Brut. 213 cf. Ov. Pont. 3, 3, 107. aversari: CVRT. 8, 6, 23. claudere: VAL. MAX. 2, 10, 8 (prae-: SEN. dial. 5, 23, 5). coercere: TAC. Agr. 19. colere: Ov. Pont. 2, 3, 74 QVINT. inst. 6, 3, 94 decl. 259 p. 56, 28 CLAVD. 28, 414. commendare: CIC. epist. 13, 19, 2. 13, 21, 2. 13, 34. commovere: TAC. ann. 4, 52. complere caedibus: TAC. ann. 6, 24. condecorare: SEN. epist. 66, 8. conscelerare: CATVLL. 67, 24. consecrare: PLIN. paneg. 64, 3. contaminare: LIV. 29, 18, 8 VAL. MAX. 6, 1, 2. convellere: TAC. ann. 6, 40. 12, 1. 65. cumulare dedecore: CIC. Att. 12, 5, 1. defendere: QVINT. decl. 287 p. 154, 6. deformare: VERG. Aen. 12, 805. deserere: TAC. ann. 4, 68. detestari: LIV. 5, 11, 15. diligere: CIC. Att. 12, 28, 3. ducere ab: Ov. met. 3, 257. eligere: QVINT. decl. 259 p. 56, 28. excidere: SEN. Herc. f. 1035. exhaustire: LVCAN. 8, 253 exhaustaeque -us populis. cf. p. 1987, 75. expugnare: QVINT. decl. 262 p. 73, 12. execrari: LIV. 5, 11, 15. firmare: TAC. ann. 4, 39. formare: MANIL. 3, 136. frangere: PROP. 4, 11, 40 (per-: RHET. Her. 4, 39, 51). fulcire: SEN. contr. 2, 1, 7 per multos <fulta> (exc., diffusa Novák) liberos -us est. fundare: OCTAVIA 532 TAC. hist. 2, 76. fundere: SEN. Herc. f. 1185. gravare: SEN. Herc. f. 628 (ag-: SEN. Phaedr. 142. 996) hilarare: APVL. met. 5, 14. illustrare: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1. imminuere: TAC. ann. 2, 86. implere: SEN. amic. p. 31. incipere: CATVLL. 68, 75 (cf. VAL. FL. 6, 689 imperfecta). indipisci (sc. uxorem in matrimonium ducere): PAVL. PELL. 189. infamare: PROP. 3, 11, 28. intrare: SEN. dial. 12, 16, 5 OCTAVIA 150 al. invisere: CATVLL. 64, 384. lacerare: VAL. MAX. 6, 1 ext. 1. linquere: HOR. carm. 2, 14, 21 SEN. Med. 55 (re-: TAC. ann. 14, 27). lugere: CIC. carm. frg. 40, 1 SEN. Ag. 676. metuere: CIC. Sest. 133 Cael. 60. munire: QVINT. decl. 270 p. 107, 8 COD. Theod. 3, 11, 1 (a. 380). nosse: CIC. Cluent. 35 Lig. 12 Phil. 3, 35 Att. 13, 23, 3 VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 SEN. Tro. 341 HIER. epist. 45, 3, 1 al. notare (cf. p. 1983, 41): STAT. silv. 5, 1, 140. occupare: SEN. contr. 2, 1, 37. odisse: PLAVT. Trin. 600 TER. Hec. 221 SEN. contr. 2, 1, 4. orbare: [Hofmann]

STAT. Theb. 11, 185. permiscere: LVCAN. 2, 333. permutare (*de discidio*): IVV. 6, 225 CLAUD. 18, 60. persequi: SEN. contr. 10, 1, 11. polluere: HOR. carm. 4, 5, 21 TAC. hist. 3, 41. probare: CIC. Att. 13, 21, 7. prodere: OCTAVIA 269. purgare: AVG. civ. 22, 8 p. 572, 21 D. quater: SEN. Phaedr. 996 (con-: TAC. hist. 3, 45). reformidare: CIC. Cluent. 27. replere: INSCR. Revue Africaine 1919 p. 241 (*Madaura*) III^a 8 trino pignore coniugii. seducere: OPTAT. 3, 10 p. 94, 19. servare: VERG. Aen. 7, 52 SEN. contr. 2, 2, 4 *al.* sociare: VAL. FL. 5, 516 (con-: AVSON. 181, 10). solare: SEN. Oed. 4 STAT. Theb. 5, 149. spoliare: SIL. 11, 591. sternere: SEN. Herc. O. 319. timere: SEN. Ag. 916 (*opp.* externos). tollere: SEN. Herc. f. 351 dial. 3, 19, 2. tractare: AVG. epist. 130, 30. tueri: SEN. clem. 1, 9, 10. turbare: SEN. Thy. 224 dial. 12, 3, 4 STAT. Theb. 5, 57 (per-: SEN. Thy. 83 clem. 1, 25, 5). tutari: VERG. Aen. 2, 677. vacuefacere: CIC. Catil. 1, 14. vertere: VERG. Aen. 7, 407 VAL. FL. 2, 128 STAT. Theb. 4, 56 (e-: CIC. Cael. 28 Lael. 23 LIV. 40, 8, 11 VAL. MAX. 5, 6 pr. 7, 2 ext. 1 PHAEDR. 3, 10, 50 SEN. Ag. 733. 912 OCTAVIA 37 IVV. 10, 7. per-: SEN. Phaedr. 1166. sub-: TAC. hist. 4, 42 ann. 3, 25 VVLG. Tit. 1, 11). versare: VERG. Aen. 7, 336 Ov. am. 2, 2, 29. videre: CIC. Att. 13, 38, 1 VERG. Aen. 2, 579 *al.* vindicare: CIC. de orat. 1, 199. urgere: OCTAVIA 258 TAC. ann. 2, 84.

-us: abstinere: LIV. 23, 30, 10. colit: STAT. Theb. 1, 506. concidit: RHET. Her. 4, 39, 51 CIC. div. 1, 121 HOR. carm. 3, 16, 11 SEN. Herc. O. 221. consolatur: CIC. epist. 4, 6, 2. conticescit: MART. 7, 32, 2. dependet: SEN. Phaedr. 890 STAT. Theb. 4, 20. diligit: CIC. epist. 13, 23, 1. dolet: SEN. dial. 11, 18, 6. dominatur: VERG. Aen. 3, 97. fervit: POMPON. Atell. 101 STAT. Theb. 1, 525. floret: CIC. orat. 142 (*de auditorio*) nat. deor. 1, 6 SEN. Phaedr. 436 TAC. ann. 4, 1 CARM. epigr. 1849, 5. gaudet: Ov. Pont. 3, 3, 87 STAT. silv. 3, 3, 121 CORP. VIII 647, 7. interit: Ov. Pont. 3, 2, 108. labitur (-ens): VERG. Aen. 4, 318 (GLOSS.: amissurae dignitate(m)) SEN. Herc. f. 1250 Tro. 766 OCTAVIA 179. 269 (de-: TAC. ann. 2, 38. di-: APVL. met. 9, 39). laborat: SEN. contr. 2, 2, 4. levat aliquem: CIC. Att. 12, 40, 2 epist. 4, 6, 2. luget: PHAEDR. 4, 7, 12 SEN. dial. 10, 20, 3 CARM. epigr. 1375, 16. nutat: PLIN. epist. 7, 19, 8. occidit: Ov. met. 1, 240. perennat: Ov. fast. 1, 721. perit: Ov. met. 1, 240. 8, 485. potitur rerum: TAC. hist. 2, 101. procumbit: VERG. Aen. 11, 395 (re-: VERG. Aen. 12, 59 [CLAUD. DON. omne pondus nostrae posteritatis]). prosequitur: CIC. epist. 4, 10, 2. recipit: Ov. trist. 4, 4, 33. regit: Ov. trist. 4, 2, 10. revirescit: TAC. ann. 4, 12. salutatur: CIC. Att. 4, 12. servat: SIL. 6, 439. servit: CATVLL. 61, 158 OCTAVIA 32 PLIN. epist. 7, 24, 8. stat: CIC. leg. 3, 3 Lael. 23 SEN. Thy. 22 STAT. silv. 4, 8, 24 TAC. hist. 1, 75. suscipit: COD. Theod. 16, 2, 37 (*a. 404, at Iust. 1, 3, 15 dominus*). trepidat: STAT. Ach. 1, 884. viget: SEN. Phaedr. 436 TAC. ann. 3, 30.

-ui (*plur.* -bus: PLIN. nat. 37, 142 abominantur. TAC. dial. 36 assignatae. hist. 1, 4 annexa. PANEG. 12 [2], 45, 6 restituti sunt): conferre honorem: TERT. apol. 50, 9. contrahere inimicitias: QVINT. inst. 7, 1, 53. favere: Ov. trist. 1, 2, 101. innectere (innexus): TAC. hist. 4, 68. intendere exitium: TAC. ann. 5, 4. obstringere: TAC. ann. 14, 7. retinere provinciam: TAC. hist. 1, 11. servire: PAVL. sent. 3, 6, 58.

abl. -o: *pendet e verbis*: CIC. epist. 4, 6, 2 et -o absum et foro. Att. 16, 2, 6 -o mittito (*i. aliquem de tuis tabellariis*). Ov. met. 14, 449 -o potitur nataque Latini. AVG. civ. 19, 5 p. 363, 21 D. qui una ... continentur -o. *e partic.*: Ov. met. 6, 13 orta -o parva. SEN. contr. 7, 5, 3 quam sordida -o natus esset (QVINT. decl. 352 p. 382, 24 TERT. nat. 1, 16). *adi.*: dignus: SEN. epist. 47, 9 PETRON. 23, 2.

e locutiones praepositionales (in domo *v. infra p. 1986, 13*): in -um (*cf. solum acc. [cf. p. 1986, 6]*): CIC. Mur. 66 te -um iam deducam tuam [*postea domesticum... exemplum ad imitandum*]. *cf. l. 64*: transit: adoptare: CAPITOL. Aur. 5, 7. colligere: ITALIA Ios. 2, 18 (Cypr. unit. ecc. 8; congregaveris VVLG.). convertere: AEM. PAVL. or. frg. Val. Max. 5, 10, 2. deducere: TAC. ann. 12, 5, 14, 63. derigere oculos: SEN. contr. 7, 6, 19. ferre: TAC. ann. 12, 2 (af-: CIC. off. 1, 138. in-: CIC. parad. 23 NEP. Them. 9, 2 ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] II 16. trans-: SEN. epist. 82, 20 QVINT. decl. 344 p. 358, 17 PAPIN. dig. 37, 11, 11, 2). inserere: CIC. Brut. 213. nubere: LIV. 4, 4, 10 (de-: TAC. ann. 6, 27). *intrans.*: ire: SEN. contr. 2, 1, 15. irrumpere: CIC. de orat. 3, 168 QVINT. decl. 338 p. 333, 7. penetrare: LIV. 4, 9, 5. saevire: AMPEL. 18, 13. venire: SEN. contr. 2, 4, 6 *al.*

pendet ex subst. (*cf. l. 83*): LIV. 24, 5, 7 aditus in -um. in -os: exire: CIC. off. 1, 54. ex: CIC. Flacc. 22 una ex -o (*sc. accusatorum*) prodeunt testes (Tusc. 1, 111). Cael. 55. epist. 13, 46 ut unum ex nostra -o (*cf. SEN. dial. 12, 12, 5 nihil. QVINT. decl. 315 p. 242, 13 alterum*). LIV. 2, 5, 7 ortum ex -o Iunia. 4, 31, 5. 36, 17, 7 uxorem duxit. SEN. contr. 2, 7, 1 PLIN. nat. 7, 158 TAC. ann. 2, 48. 15, 54 PLIN. paneg. 47, 6 *al.*, *nota plur.* ex -bus: SEN. epist. 99, 13. *c. elipsi subst.* (*cf. p. 1962, 64*): ITALIA Rom. 16, 10 (Pelag. in l.) qui sunt ex Aristobuli (*ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου*; -o *add.* VVLG.). 16, 11. *ab* (*cf. etiam p. 1962, 58. 60*): CATVLL. 63, 92 procul a mea tuos sit furor ... -o. VARRO Men. 133. TAC. ann. 3, 12 seponam. 16, 7. COD. Iust. 7, 6, 1, 3^a (*a. 531*) reppulit. *pendet e subst.*: TAC. ann. 16, 7 defectionem a -o Caesarum. *de*: Ov. epist. 4, 66 ponite de nostra

bina tropaea -o. Pont. 1, 2, 138 de vestra cui data nupta -o est. 3, 1, 75 -ui ... de qua censeris. PROP. 4, 11, 62. QVINT. decl. 258 p. 54, 15 discede de -o mea. SCAEV. dig. 31, 88, 11 dimisit. CHAR. dig. 48, 18, 10, 4. ITALIA Ios. 22, 14 (Lugd.) de -o et patria (*ἀπὸ οἴκον πατριᾶς*, VVLG. de singulis tribubus). *aliae praep.* (*praetermitto ut minoris momenti ad [cf. QVINT. decl. 347 p. 368, 23 qui [ad] -um meam inductus est], ante, cum, erga, praeter*): LIV. 22, 56, 4 privatae quoque per -os clades vulgatae sunt (27, 31, 5 SEN. Phaedr. 553 TAC. hist. 4, 42). VAL. MAX. 6, 3, 7 intra -os (SEN. dial. 5, 10, 4 *opp.* foris. TAC. ann. 13, 28. PLIN. paneg. 7, 5 *opp.* civitatem. PANEG. 12 [2], 28, 4). TAC. ann. 6, 46 sin extra -um successor quaereretur. SIDON. epist. 1, 4, 1 apud principis -um.

in domo (*cf. etiam p. 1988, 17*): *add. pron.*: CIC. leg. 3, 21 ulla in -o, *opp.* in gente. Cato 37 in illa -o. LIV. 3, 50, 9 non esse iam Appi libidini locum in -o sua. SEN. contr. 1, 1, 1. 2, 1, 1 *al.* VAL. MAX. 4, 7, 2 SEN. Phoen. 305. 310 benef. 3, 32, 5. 5, 16, 4 dial. 5, 24, 1. 6, 26, 3 epist. 27, 7 PETRON. 64, 9 VAL. FL. 8, 422 STAT. Theb. 11, 369 QVINT. decl. 259 p. 58, 29. 291 p. 161, 8 IVV. 6, 365, 1 PLIN. epist. 8, 23, 2 paneg. 84, 3 SVET. Claud. 40, 2 Galba 4, 4 *al.* *nota*: SEN. contr. 9, 5, 13 in -o vestra nihil praeter ipsam -um timui. *add. adi.* (una: SEN. contr. 2, 6, 11 *al.*): CIC. Phil. 2, 6 Ov. fast. 1, 36 LIV. 3, 19, 4 SEN. Ag. 924 Phoen. 800 Thy. 46 dial. 12, 2, 4 PLIN. nat. 7, 55. *nota*: SEN. contr. 9, 5, 13 educari (*cf. l. 34*). SEN. dial. 11, 16, 3 institutam. *cf. poetice abl. solum (v. etiam p. 1962, 35)*: PROP. 2, 4, 10 nupta (*cf. infra l. 35*). 2, 6, 28. *add. gen.*: SEN. contr. 2, 1, 5 agere in -o divitis filium. VAL. MAX. 9, 1, 6. TAC. ann. 6, 43 vim in Abdagais -o (*opp.* penes Arsaciden, apud imbellem). PLIN. paneg. 85, 1. SVET. Otho 1, 1 in cuius -o creverat. SOL. 1, 124 Metellorum. *nota lusum*: PLIN. epist. 9, 22, 2 si elegos eius *Passenni Pauli* in manum sumpseris, leges opus tersum, molle, iucundum et plane in Properti -o scriptum (*cf. antea aemulatur... Propertium... a quo genus ducit*). *sine additamentis (huc referenda fortasse etiam quaedam sub I A 1 b a allata)*: Ov. Pont. 4, 9, 64 inque -o bimus conspicietur honor. LIV. 1, 39, 5 in -o a parvo eductum. 5, 30, 8 omnium in -o liberorum. 6, 34, 9 nupta in -o (*cf. VLP. dig. 23, 1, 9 PAVL. dig. 50, 16, 144*). 45, 41, 12. SEN. contr. 2, 4, 6 erat in -o puer, qui. 2, 6, 3 *al.* VAL. MAX. 6, 8, 7. PETRON. 43, 8 non ... illum puto in -o canem reliquisse, *sc. intactum (cf. APVL. met. 3, 5)*. 57, 10 habebam in -o qui *eqs.* (*cf. QVINT. decl. 327 p. 286, 20*). PLIN. nat. 19, 57 QVINT. inst. 3, 6, 99. TAC. hist. 1, 15 *opp.* in re publica. VLP. dig. 1, 6, 6. *plur. in domibus*: CAES. Gall. 6, 11, 2 in singulis -bus, *opp.* civitatibus, pagis. VAL. MAX. 2, 1, 2 quod genus severitatis aetas nostra diligentius in Capitolio quam in suis -bus conservat. PLIN. nat. 29, 20 CENS. 3, 3 p. 5, 25.

f locat. domi (*cf. etiam p. 1957, 5. 1974, 17. 1988, 20*): -i et (ac, que) foris *v. vol. VI p. 1041, 46—49. 53. 64—67. 69sq. 72. 74. 77. 81. 83.* -i et foras: PETRON. 44, 14 populus est -i leones, foras vulpes (*proverbialiter, cf. SEN. dial. 5, 10, 4 et ARISTOPH. pax 1189 ὄντες οἴκῳ μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες*). CARM. epigr. 1988, 9 (*Romae, saec. III p. Chr.?*) munda -i sat munda foras. -i et in foro *sim.* (*quaedam, fere add. pron. ut tuae -i, proprie i. q. 'intra tectum' interpreteris, v. p. 1957, 80; sed haud raro significationes fluctuant, quare commoditatis causa exempla in unum congessi*): CATO frg. Gell. 11, 2, 5 in foro ... -i (CIC. Verr. II 5, 137 Lig. 14 p. red. in sen. 14 fin. 5, 89 div. 1, 79 off. 27 Q. CIC. pet. 48 LIV. 3, 36, 8. 34, 2, 2 SEN. contr. 7 pr. 8. 7, 1, 16 contr. exc. 8, 1 VAL. MAX. 5, 3, 2^d QVINT. inst. 11, 1, 47. 12, 8, 13 decl. 372 p. 409, 14 TAC. ann. 2, 34 SVET. Aug. 64, 1 FRONTO p. 134 N.). CIC. S. Rosc. 149 quae -i gerenda sunt ... fori iudicique rationem. ad Q. fr. 3, 2, 3 habes forensia. -i recte est. *cetera exempla (cf. etiam p. 1956, 22 sqq. saepe inde a PLAVTO inter sensum proprium translatumque nutantia talia*: PLAVT. Asin. 237 -i servi qui sunt. Cas. 547 TER. Hec. 678 *al.*): CIC. Verr. II 3, 157 ea monet alienum hominem, quae -i didicit ipse (*antea: totius familiae praecepta*). div. 1, 121 seditionem in populo fore, corruptelam et adulterium -i. SALL. Catil. 9, 2 -i parci, *opp.* in amicos. LIV. 6, 34, 10 *opp.* apud sororem. SEN. contr. 7, 1, 22 *coniunct.* inter suos (SVET. Aug. 61, 1). SEN. dial. 5, 35, 1 *opp.* re publica (TAC. ann. 3, 24). TAC. ann. 3, 33 quae in publicum statueret, -i servavisse. *pro adi.*: STAT. silv. 4, 4, 73 praestatque -i novisse triumphos (*i. domesticos quam alienos*).

B cogitatur de re familiari, disciplina, legibus, vita domesticorum (*cf. AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 10 relinquendo -um [Matth. 19, 29]: per -um autem totum censum intellege. AVG. loc. hept. 2, 2 p. 541, 9 quid est quod dictum est 'et fecerunt sibi -os' [exod. 1, 21]? ... an ad divitias hoc verbum pertinet vel potius ad aliquas rei familiaris idoneas facultates? eqs.*):

iuncturae selectae: *a iuxta posita*: HOR. epod. 2, 40 si ... mulier ... iuvet -um atque dulces liberos. epist. 1, 2, 51 -us et res (TIB. 1, 9, 72 Ov. epist. 16, 159 LIV. 5, 2, 4. SEN. dial. 4, 36, 6 -ui rebusque). LIV. 4, 52, 3 -um curamque corporum. MELA 1, 57 pensa ac -us (*opp.* forum ac negotia). STAT. Theb. 2, 245 quae cuique -us sacrique facultas. TAC. Germ. 15 -us et penatium et agrorum. ann. 3, 6 civitatibus. 3, 33 -os, fora ... exercitus. 14, 31 regnumque et -um suam. IVV. 11, 99 -us

[Hofmann]

atque supellex. APVL. Plat. 2, 26 patrimoniis ac -bus. mund. 26 -bus et muneribus praefecti. TERT. castit. 12 p. 753 O. maritorum -bus, *syn.* familiae, res, fortunae. CYPR. ad Donat. 11 p. 13, 12 laceratae -us plagae (*tropice, syn.* rei familiaris exhaustae). LACT. inst. 1, 16, 11 concubitus... et -os habeant *di.* HIER. epist. 22, 28, 4 matronarum nomina, -os moresque. 60, 14, 5 -us tua et conversatio. AVG. civ. 2, 6 p. 59, 15 D. -o atque pecunia. *adde de vita domestica (cf. l. 25. 41):* CIC. Verr. 5, 7 lenonis -um ac meretriciam disciplinam.

b adiectiva: angusta: TAC. ann. 2, 33. beata: SEN. contr. 1, 1, 9. casta (*i. simplex*): LVCAN. 9, 201. conspicua: CYPR. GALL. gen. 1322. decor: NAEV. carm. frg. 51 M. di(ve)s (*cf. etiam p. 1966, 68*): NAEV. carm. frg. 50 LIV. 23, 8, 6. 42, 34, 3 AMM. 30, 4, 8. exilis: HOR. epist. 1, 6, 45. felix: SEN. contr. 1, 6, 3 SEN. epist. 104, 34. illustris: COD. Iust. 10, 49, 2 (*a. 445*). immunis: COD. Theod. 6, 23, 4 (*a. 437 = Iust. 12, 16, 3, 2*) *al.* locuples (*cf. p. 1967, 3*): SEN. dial. 7, 17, 2 AMM. 30, 8, 9. luxuriosa: LIV. 23, 8, 6. magna: NAEV. carm. frg. 50. modesta: CIC. Att. 6, 1, 2. modica: TAC. ann. 3, 6. omnis: CARM. epigr. 56, 4 (= CORP. I² 1570). parva: OV. trist. 2, 110. 115 SEN. Herc. f. 200 (minima: FLOR. epit. 1, 6, 3). pauper: HIER. epist. 52, 6, 3. potens (*cf. p. 1967, 48*): COD. Iust. 2, 13, 1 pr. (*a. 422*). speciosior: SEN. contr. 1, 6, 5. tota: AVSON. 178, 8. una: CIC. off. 1, 54. universa: DICT. 1, 5. *pro gen. possessoris:* dominica (*cf. supra p. 1984, 9*): NOVELL. Mart. 2, 1. privata (*cf. p. 1984, 19*): CIC. rep. 1, 67 (*Plato rep. 562^e idlas*) SPART. Hadr. 20, 11 CAPITOL. Aur. 5, 8. *adde de vita domestica, disciplina (cf. supra l. 7):* casta, secreta: TAC. ann. 14, 22. horrida: IVV. 10, 298. liberior (*i. sine severa custodia*): SEN. Oed. 194.

c -ūs (gen. subi. vel obi.) e subst. pendens: *a nom. est res:* consuetudo: SCAEV. dig. 33, 1, 21 pr. 33, 8, 23, 1. cura: MART. 9, 79, 4 TAC. Germ. 15 ITALIA (cod. g -ui) et VVLG. Tit. 2, 5 HIER. epist. 22, 2, 1. 22, 21, 8. diligentia: FLOR. epit. 1, 6, 3. eversio: PAVL. dig. 1, 18, 21. facultates: VVLG. gen. 31, 14. fortuna: SEN. Herc. f. 200 APVL. apol. 72. fundamenta: MANIL. 3, 98. impensae: HIER. epist. 22, 38, 1. incrementa: IVV. 14, 259. officia: TAC. Germ. 25. pauperies: HOR. epist. 2, 2, 199. paupertas: HIER. epist. 52, 10, 2. privilegium: COD. Theod. 12, 1, 114 (*a. 386*). rationes: PAPIN. dig. 32, 91, 4. INSCR. Dessau 8717 r(ationis) d(omus) A(ugustae). substantia: VVLG. gen. 31, 37 *al.* usus (fructus): POMPON. dig. 7, 4, 22 *al.* Dig. *gen. plur. -uum (-orum):* cura: HIER. epist. 45, 4, 2. opes, copiae: APVL. Plat. 2, 26. tutelae: COD. Iust. 10, 48, 3. *nota de moribus domesticis, disciplina (cf. supra l. 7):* sanctitas: TAC. ann. 5, 1. *β nom. est persona (quae hic desunt, v. s. II A 2 c. cf. GLOSS. architrachinus: princeps -us. maior -ui):* -us: custos: IVVENC. 4, 180. dispensator: VVLG. gen. 43, 16 (ITALA Lugd. praeposito) *al.* *plur.:* HIER. epist. 52, 16, 2. -orum: procuratores: HIER. epist. 52, 16, 2. *cf. VVLG. gen. 15, 2. praepositus: VVLG. IV reg. 18, 18 al. speciatim de officialibus -us divinae (cf. etiam p. 1982, 16):* adiutor: CORP. VI 8661. comes (-orum): COD. Theod. 10, 1, 15 (*a. 396 = COD. Iust. 11, 67, 2*). conductor: COD. Iust. 11, 72 rubr. *al.* contrascriptor: CORP. VI 8641. cultores: CORP. VIII 21825 (*a. 158 al., v. vol. IV p. 1319, 68 sq.*). curator: COD. Iust. 7, 37, 3 tit. *al.* (*pro-: COD. Theod. 1, 32, 7 a. 388 Iust. 11, 72 rubr. al., cf. CORP. VI 8640*). diaetarchus: CORP. VI 8644 (*cf. infra l. 60*). dispensator: CORP. III 493 (*cf. supra l. 44*). medicus: CORP. VI 8646. 8647. 8656. pedisequus: CORP. VI 8657 sq. praepositus (balnearum *al.*, *cf. supra l. 44. 46*): CORP. VI 8642. 8648 *al.* speclariarius: CORP. VI 8659. 8660. a supellectile (*cf. l. 58*): CORP. VI 31033 = 3719. vilicus: CORP. VI 8650 *al.* *pro gen. post praepos.:* de: CORP. VI 8654 a supelect. de domu Tiberiana. 8663 ser(vo) Caesaris de -o Gelotiana. X 1745 (*Puteolis*). ex: CORP. VI 8643 di(a)etar(c)o ex dom. Aug. (8645). 8653 acuarius ex -u Tiberiana. supra: CORP. VI 8662.

d iuncturae verbales (saepius aperte de pecunia, patrimonio dictum, cf. l. 69. 70. 74):

-um (-os): administrare: CIC. inv. 1, 58 TERT. castit. 12 p. 753 O. AVG. gen. c. Manich. 1, 16, 26. aperire: SEN. dial. 7, 23, 2. comedere (*ex gr. καταδίσιν τὰς οὐσίας*): ITALIA Luc. 20, 47 (codd. a de) VVLG. Matth. 23, 14 (*cf. devorare: ITALIA Matth. 23, 14 [codd. fh] VVLG. Luc. 20, 47 Marc. 12, 40*). componere: APVL. Plat. 2, 26. constituere: EPICED. Drusi 50. consumere: CLAUD. carm. min. 43, 8. convertre (in scelus): DICT. 1, 5. curare: MELA 1, 57. custodire: PLAVT. Bacch. 458 AMM. 31, 14, 2. devovere (*ferre i. perdere*): TIB. 1, 9, 72. disponere: VVLG. II reg. 17, 23. edocere (-ctus): TAC. ann. 13, 47 (*sc. intimas familiae res*). evertre (*cf. p. 1985, 15*): VAL. MAX. 7, 2 ext. 1. exhaurire: CIC. Verr. II 5, 109 leg. 2, 40 (SERV. Aen. 6, 611) *al.* LIV. 38, 59, 9 APVL. apol. 76 SEDVL. carm. pasch. 3, 118 (*ex Lucano, v. p. 1984, 66. syn. facultatibus op. pasch. 3, 10 p. 240, 5*). exinanire: CIC. div. in Caec. 11 Verr. II 5, 109. gerere: AVSON. 178, 8. gubernare: CIC. Att. 6, 1, 2 VVLG. gen. 39, 4 Tob. 10, 13. implere: SEN. benef. 6, 43, 1. invadere: SEN. contr. 1, 6, 3 APVL. apol. 66. 96. invisere (*cf. p. 1984, 77*): LIV. 5, 2, 5. iuvare: HOR. epod. 2, 40. locupletare: ACC. trag. 170. nosse: SPART. Hadr. 20, 11. obtinere: CORP. I² 1570 (= CARM. epigr. 56) 4. perdere: QVINT. decl. 374 p. 413, 18. possidere: APVL. apol. 93 Socr. 15 p. 152. quaerere: PETRON. 124, 2. regere: CIC. inv. 1, 58 rep. 1, 61 Cato 37 Manil.

5, 362 TAC. ann. 3, 33 TERT. monog. 12 p. 782 O. AMBR. Abr. 2, 1, 2 VVLG. I Tim. 5, 4 AVG. civ. 19, 16 p. 384, 3 D. replere: CVRT. 9, 1, 2. separare: TAC. ann. 13, 18. servare (*cf. p. 1985, 8*): CORP. I² 1211 (= CARM. epigr. 52) 8. tenere: CYPR. GALL. gen. 1322 (ob-: CARM. epigr. 56, 4 = CORP. I² 1570). tradere luxuriae: PHAEDR. 4, 5, 44. tueri: TAC. dial. 28 HIL. ad Const. 2, 7 (*syn. patrimonii*). vehere (*vexare pars codd.*): NAEV. carm. frg. 51 M.

-us: floret: CLAUD. rapt. Pros. 3, 202. iuvat: HOR. epist. 1, 2, 51. sufficit donativo: TAC. hist. 1, 37.

dat. -ui (cf. p. 1987, 30. 43. 1949, 59 sqq.): disponere: VVLG. Is. 38, 1. praecipere: VVLG. IV reg. 20, 1. praesesse: VVLG. I Tim. 3, 5. 12. praepone: VVLG. I Tim. 3, 4. servire: PAVL. sent. 3, 6, 58 (de-: VLP. dig. 33, 7, 12, 42).

abl. -o: privare: CYPR. Demetr. 12 p. 360, 8. uti: POMPON. dig. 7, 4, 22 *al.* *c. adi.:* contentus: MANIL. 5, 317 (*opp. populus*).

e locutiones praepositionales (cf. p. 1987, 58): a -o: accipere: INST. Iust. 2, 6, 14. fugere: APVL. apol. 66. in -o: esse: SCAEV. dig. 35, 2, 94. facere: POMPON. dig. 7, 1, 65 pr. habere dominium: VLP. dig. 50, 16, 195, 2. inferre: PAVL. dig. 40, 12, 32. in -bus: AVG. civ. 5, 18 p. 227, 17 D. *cf. locat. -i (cf. p. 1986, 45):* CIC. rep. 1, 61 -i pluresne praesunt negotiis tuis? PROP. 2, 34, 55 cui parva -i fortuna relictas est. TAC. hist. 2, 7 ambiguae -i res (*opp. rei p.*). in -um: derivare: CIC. Tusc. 5, 72. rediv: VAL. MAX. 4, 3, 10. super -um: constituere: VVLG. Esth. 8, 2. esse: VVLG. gen. 41, 40. praepositus: VVLG. act. 7, 10.

C singulariter i. q. dominium (mala versio ex gr. οἶκος, hebraismus ut vid.): ITALIA I Macc. 2, 19 (Lucif. non parc. 12) omnes gentes quae in -o regis audiunt eum (*ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας*, VVLG. omnes gentes regi Antiocho oboediunt).

domuscula, -ae f. [a domus diminutive. Th.]. de formatione v. Indog. Forsch. 38, 176 sq.; cf. et domuncula. APVL. met. 4, 26 mecum primis ab annis nutritus... individuo contubernio -ae, immo vero cubiculi torique (*ad iuxta posita cf. domus p. 1966, 12*).

domusio, -onis f. [a domi uti derivatum esse videtur; cf. Pokrowskij, Indogerm. Forsch. 26, 101. Th.]. i. q. usus domesticus: VARRO Men. 517 Diogenem litteras scisse, -i (dumi usioni codd. Nonii p. 231 [dum usioni p. 248], em. Bücheler) quod satis esset. PETRON. 46, 7 ad -em aliquid de iure gustare. 48, 4 in -em (divisione cod.)... litteras didici. Hofmann.

dōnābilis, -e a donare. GLOSS. χαριστικός -is. i. q. dignus, qui aliqua re condonetur: PLAVT. Rud. 654 infortunio hominem praedicas -em. i. q. aptus ad donandum: PS. AMBR. serm. 36, 1 spiritus sanctus iam sui natura -e donum erat (*cf. AVG. trin. 5, 15, 16*). TERT. pudic. 22 p. 271, 29 peccata -ia (*i. digna, quae condonentur, remittantur*).

dōnārius, -a, -um a donum. [PETRON. 59, 6 in lance duce-naria (Burmman, -a Buech., dunaria H.)] *n. pro subst.:* dōnā-rium, -i. CHAR. gramm. I 33, 29 neutra semper pluralia... -a (*ad 2 tantum pertinet; sing. p. 1989, 12. 13*).

1 GLOSS. -um gazophylacium. est in quo conlocant oblata. GLOSS. III Abol. DO 2 -a loca donorum. SERV. georg. 3, 532 p. 318 Aen. 2, 269. 12, 199 ISID. orig. 15, 5, 1. 2 DIFF. gramm. VII 524, 18. LVCAN. 9, 516 nec eo is splendent -a (altaria Fgv) gemmis (SCHOL. -a altaria). APVL. met. 9, 10 apud fani -um. flor. 15 p. 51 -um deae perquam opulentum. *per synecdochen i. q. templum* (GLOSS. -a ναοί, τεμένη, ἱερά. SERV. georg. 3, 532 abusive templa. SERV. auct. Aen. 4, 63): VERG. georg. 3, 533 alta ad -a. Ov. am. 2, 13, 13 labatur circa -a serpens. VAL. FL. 5, 644 tibi, magne pater, terris -a certant. Ov. fast. 3, 335 si tua contigimus manibus -a (*i. altaria*) puris.

2 GLOSS. -a munera. [inc.: LIV. 42, 28, 9 donaque (Madv., donarique V, -aque edd. vett.) dari (*cf. p. 1989, 10*). corrupt.: TAC. ann. 1, 44 -aria militaria, v. donum]. *a strictiore sensu:* quodvis donum deis (deo) consecratum (*opp. -um litationi p. 1989, 11*): ISID. orig. 6, 19, 27 in templis -a dicimus (*v. totum locum*). GLOSS. -a χαριστήρια, ἀναθήματα. v. Daremberg-Saglio s. v. [ALC. AVIT. c. Arr. 30 p. 12, 24 in interpretatione Hebraicae vocis corban L ex glossem.] SOL. 15, 31 inter Capitolina -a crystallum dedicavit (*cf. PRVD. perist. 10, 343*). 56, 12 feminarum cutes... inter -a lunonis. ITIN. Alex. 51 Neptuno sacros tauros in mare -aque ex auro deiecerat. PANEG. VICT. 3 (11), 6, 1 deos aris, simulacris, templis, -is... ornastis (ANEG. VICT. Caes. 35, 7 opulentis. PRISC. rhet. 6, 17 [ἀναθήματα]). 7 (6), 21, 7 delubra tantis -is honestasti. VOPISC. Aurelian. 26, 6 templa fundavit -is ingentibus positis. FIRM. math. 6, 2, 4 magnifica et praeclara templis -a consecrantes (AMM. 22, 8, 35).

HEGES. 5, 46 p. 399, 22 Vind. integra omnia servavit -a. HIER. in Mich. 4, 11 sqq. p. 486 frumentum in domini offeratur -a (*cf. epist. 18^a, 1. 8. 58, 7, 1 VVLG. exod. 35, 29. 38, 24 num. 31, 50. deut. 12, 6 vota atque -a. I par. 29, 17. GREG. vit. patr. 9 prol. v. p. 1989, 12 et cf. PAVL. NOL. carm. 18, 29 ferat. CASSIAN. conl. 21, 1, 3 deferens religiosa -a*). in Ier. 2, 108, 5 vidua in gazophylacium duo aera mittendo... divitum vicit -a (*cf. CASSIAN. conl. 20, 8, 6 ALC. AVIT. epist. 6 p. 33, 20*). in Is. 1, 11 p. 21 -is atque muneribus (*cf. VVLG. exod. 28, 38*). VVLG. exod. 35, 22 in -a domini separatim (num. 18, 29). II Macc. 2, 13 epistulas... de -is (περὶ ἀναθημάτων). 12, 40 invenerunt... sub [Rubenbauer]

tunicis interfectorum de -is (ἱερῶματα) idolorum (sc. pro amuleto usurpatis). RVFIN. hist. 11, 25 -is onustam... coniugem. PRVD. psych. 786 (ibid. hostia. munere). [MART.] lemma B. 12, 15. CYPR. GALL. num. 155 -a tractans. deut. 68 gentes statuunt -a lucis. iud. 527. 726 celsa facit -a sancto. ios. 283 domini -a. MACR. Sat. 3, 11, 6 MART. CAP. 1, 7. COD. Theod. 16, 5, 57, 2 (a. 415) aedificia cum -is. 16, 5, 65, 1 (a. 428). SALV. gub. 6, 94 (syn. muneribus). SIDON. epist. 4, 18, 5. 8, 4, 4. ENNOD. dict. 2, 9 p. 433, 2 puris cumulamur altaria... -is (syn. sacrificia). MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4 p. 243. VEN. FORT. carm. 1, 12, 19 deo -a tanta dedisti (cf. p. 1988, 61). CORIPP. Iust. 4, 153 nectunt -a templis. in imag.: SYMM. epist. 8, 26 litationi addo -um. CASSIOD. inst. div. 9 sacrata -a sanctis altaribus offerantur. NOV. Iust. 9, 2 (a. 535) sit deo... dignum -um divinarum rerum tuitio. -a tollere, rapere, vendere: CAPITOL. Maximin. 19, 4 fana diripuit, -a militibus divisit. ARNOB. nat. 1, 64 -a spoliant populanturque templorum (cf. 7, 9). FIRM. math. 3, 11, 14 templorum -a praedam suam faciunt. err. 28, 6. AMM. 17, 4, 3 ne deorum quidem -is parcens. HEGES. 5, 51, 3 vindicaverant. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 18, 1 -a delubri sacratissimi... diripiuntur. COD. Theod. 16, 8, 25, 1 (a. 423) si qua sunt sublata. COD. Iust. 1, 2, 21 pr. (a. 530) vasa vel vestem ceteraque -a... ad venditionem... trahere. VITA Caes. Arel. 1, 33 dare... aurum de -is Christi pro mancipio Christi eqs. CONC. Lugd. a. 567 p. 140, 9 ecclesiam... privare -is (Paris. a. 644 p. 189, 6). b latiore sensu: VVLG. I Macc. 3, 30 in sumptus et -a (δῶματα). SACR. Leon. 371 qui sacra -a (i. charismata) contigerunt (cf. ibid. caelestia dona capientibus). VEN. FORT. carm. 5, 8^p, 5 -a celsa Tonantis.

donāticus δωρητός GLOSS. II Philox. DO 84.

donāticus, -a, -um [a donare, donatus. Th.]. CATO orat.

frg. 5, 2 maiores seorsum atque diversum pretium paravere bonis atque strenuis, decurionatus, optionatus, hastas -as aliosque honores. PAVL. FEST. p. 69 -ae coronae dictae, quod his victores in ludis donabantur. cf. ACT. Arv. a. 240 (Inscr. Dessau 9522) II 37 <IV kal. Iun.> coronae -ae deae Diae... inlatas sunt. SVID. δωνατική. διάδοσις ἢ διδομένη παρὰ τοῦ βασιλέως τοῖς στρατεύμασι. cf. Bücheler, Rhein. Mus. 39 (1884), 419. W. Helbig, Abhandl. d. Ges. d. Wiss. Göttingen 10 (1908), 3 Zur Geschichte der hasta donatica.

*donatio, -ōnis f. a donare. PAVL. dig. 39, 6, 35, 1 -o dicta est a dono quasi dono datum, rapta (datio, tracta coni. al.) a Graeco. ISID. orig. 5, 24, 25 dictam... dicunt -em quasi doni actionem. legitur apud CIC. (15um) LIV. SEN. phil. al., semel apud CAES. PHAEDR. TAC., passim apud Ictos; plur. inde a CIC. TAC. signatur donatio: v. p. 1990, 56. scribitur δωναζω, δωναζιονεμ, δωναζιονες in PAPYR. Marini v. Puscariu, Jahresber. d. Instituts f. rumän. Sprache 11 (1904) p. 19. CIC. top. 37 neque deditionem neque -em sine acceptione intellegi posse. SEN. benef. 6, 2, 1 aliud est munus, aliud ipsa -o. ISID. orig. 5, 24, 25 -o est cuiuslibet rei transactio. GLOSS. δωρεά.

1 i. q. actus donandi (raro accedit gen. personae donantis [v. l. 51. 54. 58. 84], accipientis [v. l. 78], saepius gen. rei donatae [v. l. 60. 79. 80 al.]; inter additur saepe apud Ictos). privatim: CIC. S. Rosc. 24 furta, rapinae, -es. leg. 2, 50 in -e hoc idem secus interpretantur, et quod pater familias in eius -e... approbavit, ratum est. Phil. 5, 11 falsis perscriptionibus -ibusque. PHAEDR. 2, 5, 22 -is... certae gaudio. SEN. benef. 4, 10, 3 inconsulta -o. PLIN. epist. 2, 4, 3. APVL. met. 4, 13 amicorum... -bus variis. apol. 94. 103. FIRM. math. 5, 2, 3 -is titulo (GREG. M. epist. 8, 32. 9, 23. 36. 48 al. v. p. 1990, 30). CLAVD. DON. Aen. 5, 255. 8, 145. SIDON. epist. 7, 2, 8 mancipiorum sponsaliciae -is. ENNOD. epist. 9, 10, 3 p. 235, 15. CASSIOD. var. 8, 25, 3 Tuluin plenissimae -is effectum. 9, 18, 8 -es nullius terror extorqueat. GREG. M. epist. 9, 98 ut dominus ex hac -e iure perfecta... potiaris. al. LEO M. epist. 1, 3 bonorum operum -o (sc. deo oblata; devotio codd. dett.). commemorantur instrumenta -is: APVL. apol. 102 tabulae -is. FRG. Vat. 268 instrumentum -is (COD. Iust. 1, 57, 1 [a. 469]). DONATIO Tiburt. a. 471 p. CXLVII b 23 scripturam -is. GREG. M. append. I p. 438, 15 pagina. CAES. AREL. reg. mon. 1 chartas. hinc i. q. syngraphum donationis: COD. Theod. 16, 2, 27 (a. 390) per epistulam, codicillum, -em, testamentum... conscriptum. al. DONATIO Tiburt. a. 471 p. CXLVII b 17 -i<s>... tenore. 32 huic -i... consensi et subscripsi (cf. EPIST. donat. Iren. [Corp. VI 10247] 26 et l. 70). GREG. M. epist. 9, 98 hanc... -em notario nostro perscriptam relegimus atque subscripsimus. append. I p. 438, 27 huic -i... consensi et subscripsi (438, 30 testis subscripsi et hanc -em... abbati traditam vidi. sic ter). BENED. reg. 58, 47 facta sollemniter -e res suas conferat monasterio. 59, 13 CAES. AREL. test. 40 per -em. CONC. Paris. a. 614 p. 189, 8 testamenta... vel -es aut quaecumque strumenta. publice: CIC. Verr. II 3, 185 quae tua -o (sc. aurei anuli) Siculis... incredibilis videbatur. cf. 3, 186. 187 ad eam -em contio est advocata. ibid. quae... praefatio tuae -is fuit? II 4, 35 in -em histrionum. leg. agr. 3, 10 aliud quoddam genus -is inducit. Balb. 48 civitatis. opt. gen. 19 ut corona aurea donaretur eaque -o fieret in theatro populo convocato. Phil. 4, 9 bonorum -o (cf. LIV. 3, 37, 8). epist. 1, 9, 7 de -e regnorum. TAC. hist. 1, 20 tot sestertium -bus Nero effuderat. PLIN. epist. 10, 110, 1 eiusmodi -es vetantur. CAPITOL. Aur. 11, 4 scaenicas -es. IORD. Get. 153 -em sacro oraculo confirmatam. in re militari: LIV. 7, 37, 2 secundum consulis -em. in re sacra:

SVET. Aug. 30 LIB. pont. p. 75, 14. GREG. M. epist. 9, 199 notitia eiusdem -is non esset de polyptychis caraxata. al. de largitione divina: ITALIA Eph. 4, 7 (Aug. in Iob p. 602, 4) et VVLG. data est gratia secundum mensuram -is Christi (δωρεά). AMBR. Noe 10, 35 sine ullo -is dispendio. HIER. hom. Orig. in Ezech. 5, 1 p. 372, 11 B. in gratiarum -e. epist. 51, 7, 2. 65, 9, 6 nominisque -o. PROSP. respons. ad Gall. 1, 14 al. cf. l. 59 sqq. in iure (v. Leonhard, P.-W. V 1533 sqq. Daremberg-Saglio s. v.): definitur: IULIAN. dig. 39, 5, 1 pr. -es complures sunt eqs. INST. Iust. 2, 7 pr. 1. cf. IULIAN. dig. 12, 1, 20. VLP. dig. 12, 1, 18 pr. 19, 2, 15, 4 (opp. transactio). 39, 5, 19, 4. 43, 26, 1, 2 (opp. precario). 50, 16, 67, 1. de condicione donationum passim agunt Icti (praesertim: DIG. 24, 1 de -bus inter virum et uxorem. 39, 5, 6 de mortis causa -bus [COD. Iust. 8, 56]. FRG. Vat. 250 sqq. INST. Iust. 2, 7. COD. Theod. 2, 20 de inofficiosis -bus [COD. Iust. 3, 29]. 8, 12. COD. Iust. 8, 55 [56] de revocandis -bus) ex. gr.: LABEO dig. 24, 1, 6, 7 -is causa (CELS. dig. 39, 5, 21, 1. IULIAN. dig. 39, 5, 14 al. DONATIO Monim. [Corp. VII 10231] 11. EPIST. donat. Iren. [Corp. VI 10247] 11 -is mancipationisque causa. CORP. VI 14672, 11 al. v. etiam vol. III p. 683, 45 sq.). IAVOL. dig. 24, 1, 20 quod -em aut peremat aut confirmet. 38, 5, 12 cui -o quaesita est. NERAT. dig. 23, 3, 58 neque tum... -o facta est. 24, 1, 44. IULIAN. dig. 24, 1, 4 rem... in bonis meis desinam propter -em habere (cf. CORP. XIV 1135 ob cessionem -emque monumenti). 39, 5, 1, 1 mortis causa -o (VLP. dig. 7, 1, 22. MARCIAN. dig. 39, 6, 27 opp. alia quaevis inter vivos -o. COD. Iust. 8, 56, 4 [a. 530] saepe. v. l. 13). POMPON. dig. 10, 3, 20 -is gratia (cf. COD. Theod. 7, 4, 29 [a. 407] sub gratia -is). 39, 5, 9 pr. potest... citra corporis -em valere -o. 41, 2, 26 ex -e (VENVL. dig. 42, 8, 25 pr. 1. GAIUS dig. 15, 1, 27, 2. inst. 4, 151. VLP. dig. 39, 5, 12 al. CORP. VI 34444. XIV 523). PAPIN. dig. 20, 5, 1, 1 -em... inutilem esse. 24, 1, 54 titulo -is (VLP. dig. 24, 1, 7, 6 COD. Iust. 5, 74, 3, 2 [a. 523] al. cf. TRYPH. dig. 24, 1, 16 nomine et v. p. 1989, 55). 40, 8, 7 -is legi (VLP. dig. 40, 2, 16, 1 MOD. dig. 1, 5, 22). VLP. dig. 19, 2, 46 -is instar (COD. Theod. 3, 13, 3, 1 [a. 422]). 24, 1, 1 ne inter virum et uxorem -es valerent. MOD. dig. 24, 1, 27 ante nuptias -o facta (in COD. Iust. saepe opponuntur dotes... et ante nuptias -es ex. gr. 1, 5, 19, 3 [a. 529]. nota: 5, 3, 20 pr. [a. 531-533] sancimus... non ante nuptias -em eam vocari, sed propter nuptias -em. cf. COD. Theod. 3, 5 de sponsalibus et ante nuptias -bus [COD. Iust. 5, 3]). FRG. Vat. 294, 1 ratio... -is contra legem Cinciam factae. v. vocab. iurispr. ISID. orig. 5, 24, 27 sq. opp. -o usufructaria... -o directa. inc.: IULIAN. dig. 23, 3, 46 pr. quamdiu... pater ratam promissionem (dictionem Lenel) vel -em (Iust. ? i. traditionem, dationem? dationem Cuiacius) habuerit. in titulis interdum interdicitur, ne -es monumentorum fiant velut CORP. VI 10219, 10. 10848, 14. 13073. 20661, 4. 26445. 28567. 34623. XIV 166, 10. speciatim: de donatione debiti i. q. remissio: CAES. civ. 3, 32, 5 prolationem diei -em esse dicebant. delicti i. q. indulgentia: AMBR. in psalm. 43, 1, 1 tanta peccatorum -e. MAR. VICTOR aleth. 1, 470 probat dominum mitem -o culpa.

2 de ipsa re donata i. q. donum: SEN. dial. 7, 24, 2 eo loco sit -o, unde repeti non debeat, reddi possit. SVET. div. Iul. 50 super alias -es... praedia... addixit. POMPON. dig. 41, 6, 4 usucapiet -em. COD. Iust. 9, 49, 8, 1 (a. 380) confusionem bonorum et -is (at 8, 53, 34, 1 c [a. 529] res -is). VVLG. I Macc. 10, 28 dabimus vobis -es multas (δῶματα). GREG. M. epist. 2, 9 percepta primitus -e legitima (cf. 2, 15, 8, 5 al.). 13, 44 per praemia et -es. INSCR. num. Imhof-Blumer, Kleinasiat. Münzen p. 383 nr. 14 (aetate Aureliani) donatio sacr(is) cert(aminibus). p. 384 nr. 15 DONAT-I-O col(oniae) Cre(mnen-sis). cf. p. 346 nr. 48 δωρεά. speciatim donum caeleste, charisma, gratia: ITALIA act. 2, 33 (Iren. 3, 12, 2) effudit -em hanc (sc. Spiritum sanctum). I Cor. 12, 4 (Aug. c. Faust. 21, 8 Isid. diff. 2, 5) divisiones... -um sunt (χαρισμάτων. VVLG. gratiarum). 12, 9 (Aug. c. Faust. 21, 8) -o curationum (χαρίσματα λαμπάτων. VVLG. gratia). HERM. Pal. vis. 3, 2, 1 utrorumque... una -o est et una promissio (cf. vulg. vis. 3, 2 utrisque... sunt dona. gr. δῶρα). HIER. in Is. 3, 1 p. 46 gratiae et -es. in Ier. 3, 73, 3. 4, 49, 2 virtutum et -um dei sterilitas... sit. VVLG. eccl. 38, 2 a rege accipiet -em (δῶμα). I Rom. 5, 17. 12, 6 (χαρίσματα). II Cor. 1, 11. RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 9, 3 -es spiritus. AVG. gest. Pelag. 14, 36 clarescere virtutibus -busque sanitatem (cf. l. 62). EVCHER. instr. 1 p. 134, 17 spiritus gratiarum -es. SACR. Greg. (ed. Lietzmann) 202, 30 perpetua -e. Op. imperf. in Matth. 30 p. 789. CASSIOD. in psalm. 141 concl. a superna -e. al.

donatiuncula, -ae f. [a donatio, diminutive. Th.]. NOT. Tir. 41, 91.

donativum, -i n. [a donare, donatus. Th.]. legitur post NOT. Tir. 41, 89 inde a TAC. v. etiam l. 78. scribitur litteris graecis: PAP. Oxyrh. VII 1047, 4 (s. IV) δωνάτιονον. [loco corr.: ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579) 2 <don>ativa suppl. Dehner. dub.: signatur d(onativum): INSCR. numm. Grueber lat. mus. Brit. II 576 no. 21 (a. 46 a. Chr.). cf. no. 23 m(unus) dubia explicatione; fortasse cf. l. 56 sqq.].

munus imperatoris militibus viritim distributum (GLOSS. II 282, 53 -um δῶρον στρατιώταις): v. Fiebig, P.-W. V 1542 sqq. Daremberg-Saglio s. v. Grosse, Römische Militärgeschichte 243 sqq. 312. TAC. hist. 1, 5 dari -um... promissum (cf. 1, 37. 4, 36. 58. SVET. frg. [Rubenbauer]).

p. 319, 5. 10 LAMPR. Alex. 26, 1 SPART. Sev. 16, 5. *nota*: CAPITOL. Pert. 7, 11 pecuniam... -o dedit). 1, 18 usurpatam etiam in pace -i necessitatem bello perdidissent. 1, 25 dilati... -i. 1, 30 proinde a nobis -um ob fidem quam ab aliis pro facinore accipietis (cf. 4, 58. PLIN. paneg. 25, 2 PAVL. dig. 49, 16, 10, 1 SVLP. Sev. Mart. 4, 2. 3. v. l. 29. 36) 1, 37 domus sufficit -o (4, 58). 1, 41 exsolvendo -o. 2, 82 -um militi... ostenderat. 2, 94 instare -um. 3, 10 interceptorem -i. 3, 50 clavarium -i nomen est. 4, 19 -um... postulabant. 4, 36 exposcunt. ann. 12, 41 opp. congiarium (cf. LAMPR. Alex. 26, 1 CAPITOL. Pius 8, 1. et v. IV p. 281, 72 sqq. at SPART. Hadr. 23, 12 -um populo ac militibus expendit). 12, 69 promisso -o (VOPISC. Tac. 9, 1 CAPITOL. Pert. 4, 6. 7, 5 p. 1990, 84). PLIN. paneg. 41, 1 -um reddidisse. SVET. Cal. 46 pronuntiatioque militi -o centenis viritim denariis (cf. Galba 16 et l. 23). Nero 7 proposuit. Galba 17. 20 -um etiam pollicitum (AMBR. in psalm. 1, 13 imperator cum progreditur ad bellum, -um militi... pollicetur). Domit. 2 an duplum -um militi offerret. TERT. praescr. 12 captat. coron. 12 in -i dispensatione. CAPITOL. Pius 10, 2 usque ad -um militum. Pert. 7, 5 solvit. AMM. 17, 9, 6 meruit. 28, 6, 19 -um militis in quaestus averterit proprios. VEG. mil. 2, 20 consecuntur (v. totum locum). SVLP. Sev. chron. 2, 21, 3 largitur. Mart. 4, 1 erogare. MARCELL. chron. II p. 94, 496, 1 tribuit. p. 95, 500, 2 misit. COD. Iust. 12, 35 (36), 1 restitui. *in re ad militiae exemplar instructa*: LAMPR. Heliog. 26, 5 pronuntiavit his (sc. meretricibus) quasi militibus ternos aureos -um. *imprimis charisma divinum militibus Christi promissum*: TERT. coron. 1 miles -um Christi in carcere expectat. ITALA Rom. 6, 23 (Tert. resurr. 47 p. 96, 20) -um... dei vita aeterna (χαρίσμα. VVLG. gratia). PS. ORIGEN. tract. 18 p. 198, 6 charismatum -a consecuti sumus. PS. HIL. libell. 14 sperare. HIER. epist. 14, 2 acceperas. PS. AVG. serm. 82, 4 -umque (edd. donum libri) percepimus. FVLG. Rusp. serm. 3, 2 attulit. PASS. Paul. 6. *hinc generatim i. q. charisma* (GLOSS. -um χάρισμα. χαριστήριον): TERT. uxor. 1, 3 meliorum -orum (a, dampnationum codd. dett., donationum edd. vett.) sectatores simus (cf. VVLG. I Cor. 12, 31 charismata [χαρίσματα] meliora). adv. Marc. 5, 8 p. 598, 23 data id est -a, quae charismata dicimus. PELAG. in I Cor. 7, 7 p. 162, 17 S. propriae voluntatis accepit -um. PASS. Perp. 1, 5 spiritus sanctus omnia -a administrans. *iuxta ponitur stipendium*: TAC. hist. 4, 19 PAVL. dig. 49, 16, 10, 1 TERT. praescr. 12 resurr. 47 p. 96, 20. 25 EDICT. Diocl. II 2 PS. ORIGEN. tract. 18 p. 198, 6 VOPISC. Tac. 9, 1 PS. HIL. libell. 14 AMM. 17, 9, 6 PS. AVG. serm. 82, 4 COD. Iust. 12, 35 (36), 1. *i. q. δῶρον ἐπέσειον*: (GLOSS. V 618, 42 -um est stipendium. cf. Mommsen, Ges. Schrift. VI 436 sq.): CASSIOD. var. 4, 14, 2 Gothi qui capiunt comoda -i. 5, 27, 1 pro accipiendo -o. 8, 26, 4. *i. q. donum quodvis alicui impertitum*: MACR. Sat. 2, 4, 29 dividere -um cum contubernali. CASSIOD. var. 5, 16, 4 quinos solidos -um et annonam se noverit dromonarius accipere competentem. 7, 42, 3 saio... -o (i. mercede) se noverit exuendum. GREG. TVR. Franc. 6, 45 unusquisque Francorum ut potuit -um dedit.

**dōnātor*, -ōris m. a donare. *qui donat* (CHAR. gramm. p. 432, 25 B. largus. liberalis. prolixus. indulgens. -r. GLOSS. -r δωρητικός): SEN. Phaedr. 1217 -r atrae lucis, Alcide. IREN. 4, 13, 3 non tantum bonos datores et communicatores esse, sed etiam... gratuito -es. SYMM. epist. 10, 28, 7 partem -is exceptam. PS. AMBR. paenit. 2 in -e vitae. AVG. in psalm. 80, 1 raptores rerum alienarum... -es rerum suarum. 83, 16 -r est indulgentiae, debitor coronae (cf. 100, 2). 120, 3. serm. 266, 3. 297, 4, 5 -em gratiae. ZACCH. 2, 14 p. 1133^B donum potius quam -em (ibid. munerator. largitor). POSSID. vita Aug. 24 IVNIL. 2, 26. CASSIOD. var. 5, 41, 5 tenuis -r. 6, 6, 2 collocutionis nostrae gloriosus -r. 12, 20, 2 distributor potius fuit quam -r. in psalm. 118, 124 largitas -is. CONC. Rom. a. 502 p. 450, 10 -r, alienator ac venditor. HIST. Apoll. rec. A et B 10 mercatoris... nomen magis quam -is. VEN. FORT. virt. Hil. 6, 19 gratia -is, qui praevenit desideria supplicantis. PALLAD. hist. mon. I 36 p. 322^B (syn. datori bonorum). GREG. M. epist. 9, 198 reddere donationes... -bus. THEOD. MOPS. in I Tim. 6, 18 deus bonorum auctor et -r. *de conditionibus, quae sunt donatoribus et accipientibus, passim agunt* Icti ex gr.: NERAT. dig. 39, 6, 43 si -r iustissimum mortis metum habeat. IVLIAN. dig. 12, 1, 19 pr. si -r convalesceret (v. IV p. 811, 22 sq.) opp. is qui accipiebat (VLP. dig. 24, 1, 7, 8. cf. COD. Iust. 8, 53, 34, 2. 3a [a. 529]. 8, 53, 34, 4a. 4b. al.). 39, 6, 13, 1 -e mortuo (cf. VLP. dig. 34, 3, 3. 2. 39, 5, 19, 3 al.). 39, 6, 19 -r actionem de peculio habet. POMPON. dig. 42, 1, 30. AFRIC. dig. 39, 6 23 vivo -e (VLP. dig. 24, 1, 11, 7. 39, 6, 37, 1). GAIUS dig. 39, 3, 13 venditor aut -r (COD. Theod. 11, 3, 3 [a. 363] al.). VLP. dig. 6, 2, 7, 3 Publiciana actio adversus -em competit (cf. COD. Iust. 8, 53, 1 [a. 210]). PAVL. dig. 6, 2, 12 pr. sive extraneus sive -r possideat servum. 42, 1, 49. sent. 2, 23, 5 quod donatum erat, penes -em remanet. 5, 11, 5 al. COD. Theod. 3, 5, 2 pr. (a. 319). 3, 5, 6 pr. (a. 336) -i sponso. 8, 13, 3 (a. 355). 8, 15, 6, 2 (a. 380) al. COD. Iust. 1, 53, 1, 1 (a. 528) saepe. INST. Iust. 2, 7, 2. *qui remittit debitum*: AVG. serm. 27, 2, 3 cum... debitum exigit, quis reprehendat exactorem, quamvis expectet -em? SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 228, 16 -r, debiti non exactor. *qui remittit crimen*: ITALA IV Esdr. 7, 68 (Sangerm. et al.) -r est dominus. AVG. in psalm. 74, 5 vis non timere peccatorum punitorem, ama -em. serm. 216, 5, 5

culpaesse voluit -r et poenae. epist. 153, 15 delictorum non -r, sed approbator.

f. *dōnātrix*, -icis. COD. Iust. 7, 10, 5 (a. 286) ius manumittendi -x non habuit. 8, 53 (54), 15, 1 (a. 293) heredes -is vel eius creditores (cf. 4, 38, 4 [= FRG. Vat. [a. 293]] ab herede -is. 9, 33, 2 [a. 260]). 8, 53, 20 (a. 294) vice -is alio... subscribente. 5, 16, 25 pr. 1. 2 (a. 528) silentium donatoris vel -is. COD. Theod. 3, 5, 6, 1 (a. 336) ad -em sponsam. ALC. AVIT. epist. 6 p. 33, 21 viduae -i. GREG. TVR. Franc. 10, 16 -x Didimia. *adi.*: PRVD. Perist. 11, 171 sacramenti -x mensa.

dōnātus, -a, -um v. dono.

Rubenbauer.

donax, -cis m. a. gr. δόναξ. 1 *herba*, genus arundinis ('Arundo Donax L.' cf. Fraas, Synopsis plantarum florae classicae, 1845, p. 299): PLIN. nat. 16, 165 (e Theophr. hist. plant. 4, 11, 10) fruticosissimus calamus, qui vocatur -x, non nisi in aquaticis natus. *adhibetur in medicina*: PLIN. nat. 24, 86 (cf. Diosc. 1, 85) harundo Cypria, quae -x vocatur, corticis cinere alopecias emendat eqs. 32, 141. *ex eo fit tibia*: APVL. carm. frg. 4 (apol. 9), 11 si animam inspires -i (Haupt, dona et codd.; syn. dulciloquo calamo). VERS. metr. Mar. Victor. gramm. VI 85, 1 (= frg. Bob. gramm. VI 622, 8 vere... sibilat teres -x. 2 *animal*, concharum genus, i. q. solen (cf. Diphilus frg. Athen. 3 p. 90 d): PLIN. nat. 32, 151 solen sive aulos (cf. vol. II p. 1464, 63 ss.) sive -x sive onyx sive dactylus (cf. supra p. 3, 83 ss.). *fortasse aliud genus concharum*: PLIN. nat. 32, 103 ex pectinibus mares alii -cas (donascas, donicas, onicas v. ll.) vocant, alii aulus, feminas onycas. Brandt.

**dōnec* (donicum, doneque) [prima vocabuli forma donicum (-quom) fuisse videtur; inde imminuta donec, distracta donec cum, amplificata donique, doneque. cf. c. umbr. arnipo 'donec', osc. ne pon 'nisi priusquam' et c. theodisc. zuo anglosax. tō 'ad', slavon. do 'ad, usque ad', gr. (ολόν-) δε, fortasse c. quando. v. Brugmann, Indogerm. Forsch. 24, 84 sqq., Stolz-Schmalz, Lat. Gramm. 754 sq. Th.]. *de formis* (cf. Neue-Wagener, Formenl. II³ p. 969 sqq.): donicum (ROMAN. Char. gramm. I 197, 15 PRISC. gramm. III 74, 11: cf. FRONTO p. 196, 2 N. marg donicum pro -c): LIV. ANDR. carm. frg. 18 M. PLAVT. Aul. 58 cf. p. 2003, 28 Capt. 339 (Prisc. gramm. III 74, 14 et Gloss. Plaut. gramm. III 58, 3; donec cum codd. Plaut., cf. Lindsay ad h. l. p. 206). Most. 116 Pseud. 1168 (donec A²). Truc. 39 (dolium codd.). Vid. frg. 5, 3 frg. inc. 35 CATO agr. 146, 2. 149, 2. 161, 3 or, frg. 10, 5 COM. pall. inc. 74¹. NEP. Ham. 1, 4 (donec dett., quod praeterea nusquam). ITIN. Alex. 21. 44 IVL. VAL. 1, 14. 2, 16. 31 SYMM. epist. 1, 11, 2 GLOSS. donec cum: PLAVT. Capt. 339² (v. l. 36). SCRIB. LARG. 47 loco corrupto, v. infra l. 78. ITALA Matth. 12, 20 (Hil. in Matth. 12, 10) IVL. VAL. 3, 20 cod. A HIL. in psalm. instr. 3. 131, 5. 11 in Matth. 17, 3. *donique*: LVCR. 2, 1116. 5, 708 (doneque A¹). 723. 997 (denique codd.). VITR. 3, 5, 6 (denique codd. item 5, 12, 3. 10, 16, 12²). CORP. VI 2120, 18 (a. 155 p. Chr.). ITALA Afr. ed. Soden Matth. 2, 9 (denique k¹). 5, 26. 10, 23 (denique k¹). 12, 20 (denique k). Marc. 9, 1 (= 8, 39). GLOSS. V 449, 41 denique finiantur: donec deficient. cf. TERT. scorp. 5 p. 155, 15, ubi Hartel pro denique coniecit donec. doneque: LVCR. 5, 708² (v. l. 45). ITALA (cod. e) Luc. 21, 24. 32. 22, 16. donique cum: VITR. 9, 1, 11 (denique cum codd.; cf. etiam Krohn in app. crit.). donec: vetustissima exempla: LEX XII tab. (Fest. p. 348) PLAVT. Amph. 598 Bacch. 758 Cist. 583 Merc. 194 Mil. 269 Rud. 716. 812 Vid. 91 CATO agr. 43, 2. 54, 4. 67, 2. 76, 4. 86. 88, 1. 2. 106, 1. 150, 2. 156, 5. *de brevitate ultimae*: PRISC. gramm. III 74, 16 in c. primitiva producant extremam syllabam excepto -c. sim. 484, 23. donē in hexam? VEN. FORT. carm. 9, 2, 65 -c adventum (in v. ad adv. coni.). *dōnec scribitur* CARM. epigr. 2177, 9 (v. p. 1995, 51). GLOSS.

ἕως, μέχρι, ἄχρι, μέχρις οὗ, ἄχρις οὗ, quamdiu. *de structura* cf. PALAEM. Char. gramm. I 227, 18 -c iungitur subiunctivis, velut -c veniam (DIOM. gramm. I 393, 16 DOSITH. gramm. VII 420, 10). legitur inde a LEGE XII tab. (v. infra l. 69) per totam latinitatem. non habent LVCL. RHET. Her. CAES. BELL. Alex. Hisp. (at Afr. quater) SALL. GERM. VELL. AMM. SCHOL. Cic. Bob. Gron. al. *nota raritatem*: CIC. quater, NEP. semel (Ham. 1, 4 [donicum, v. supra l. 40]), VERG. octies, PHAEDR. semel (2 epil. 19), MART. semel (12, 82, 13). *vocabulum amatur a CELS. SCRIB. LARG. TAC. Ictis. GREG. TVR.*

loci mutili: LEX XII tab. (Fest. p. 348) quandoque sarpta, -c dempta erunt. PLAVT. Vid. 91 usque -c solvero. ACC. trag. 116 -c tu auxilium, Perseu, tetulisti mihi. LEX repetund. (Corp. I² 583) 65 omnia ad eam diem, -c solum erit... (deest verbum). COM. pall. inc. 74¹ usque donicum effligatur. VARRO Men. 109 -c foras nos intus evallaverunt. FAST. cos. Cupr. frg. f a. p. Chr. 4 (Corp. I² p. 62). FEST. p. 304 VAL. FL. 3, 79 AVSON. 157, 2. 365, 15 CARM. epigr. 97, 15. 884. *loci corrupti*: PLAVT. Merc. 194 neque quisquam hominem conspicatus, -c in navi super (coni. alii alia). Truc. 39 v. p. 1994, 25. ACC. trag. 26. SCRIB. LARG. 47 oportet... explere circuitum eius, donec cum (donicum Rhod.) videatur pator narium cuneatione quadam eqs. (recte MARCELL. med. 10, 8 -c videatur in narem cum cunctatione quadam eqs., cf. P. Jourdan, Notes de critique verbale sur Scrib. Larg., Par. 1919 p. 51). corrupte: CELS. 8, 14, 2 (v. Marx in adnot.). PLIN. nat. 27, 139 VAL. FL. 3, 207² BACHLAR. repar. laps. 19 p. 1057 B.

I -c inducit actionem, quae fuit antecedentem (i. g. 'ad quod temporis punctum', 'quoad', 'so lange bis'. usque ad Ov. locos dedi omnes. de singulari quadam significationis interpretatione v. p. 2001, 35): **A cum indicativo** (inf. hist. v. p. 1996, 1): 1 praesentis (praes. hist. v. l. 9. 13. 18. al.): a sententia primaria est affirmativa: LVCR. 2, 949 motus ... impediuntur, -c materies ... animae nodos ... solvit dispersamque ... eiēcit. VERG. georg. 3, 558 dat stragem ..., -c ... discunt. Aen. 10, 268 regi ... ea mira videri, ... -c ... respiciunt. AETNA 328 tangitur ... spiritus ..., exercet ... vires, properat transireque ..., -c ... exilit (v. Sudhaus ad h. l.). Ov. rem. 211 -c dediscis amare, ipse tibi ... decipiendus eris. met. 261 illa novat formas, -c ... sentit (opp. tum demum). 14, 259. LIV. 1, 54, 10 sensus malorum ... adimi, -c ... res ... traditur. 4, 34, 3 al. MANIL. 3, 86 ordo ducem sequitur, -c venit orbis in orbem. 3, 381. CELS. 6, 10, 2 sucus coquitur, -c ei mellis crassitudo est (sic mell., sit rell.). COLVM. 6, 5, 4 virus elicitur, -c pars ... demortua excidit et ... caput conservatur. 6, 8, 1. PETRON. 6, 4 quocumque ieram, eodem revertetur, -c ... accedo aniculam. PLIN. nat. 8, 66 iterumque consequitur ac subinde, -c ... irrita feritas saevit. VAL. FL. 6, 634. 8, 292 SIL. 1, 605. 10, 168 HOMER. 830. STAT. Theb. 7, 590 fuga ... per agros ..., ... -c ... insequitur. 8, 542. GAIUS dig. 35, 2, 73, 4 quantum interea, -c dies obtingit, heres lucraturus est. APVL. met. 10, 10. NEMES. ecl. 3, 67 docebat, ... -c ... nox iubet. ITIN. [Silv.] 24, 3 dicuntur ... antiphonae, -c commonetur episcopus. SVLP. SEV. Mart. 12, 4 rotabantur, -c ... ponunt. COD. Theod. 13, 3, 1, 1 (ca. a. 321) servo ..., -c summa haec exsolvitur, retinendo. 13, 10, 4 (ca. a. 370) immunes esse debere mulieres ..., -c virum unaquaque sortitur. *nota plusquam in enuntiato regenti*: APVL. met. 9, 25 fuerat imprecatus et iterato ... et frequentato saepius, -c ... suspicatur (cf. p. 1994, 30. 1999, 18). **b sent. prim. est negativa**: PLAVT. Most. 116 usque mantant neque id faciunt, donicum parietes ruunt. Cist. 583 <non> ... destiti instare usque adeo, -c se adiurat (an perf.?) anus iam mihi monstrare. HOR. sat. 1, 5, 21 nil ... procedere lintrem sentimus, -c ... prosilit unus. VAL. FL. 3, 414 me ... accedere ... haut fas interea, -c lustralia pernox vota fero. STAT. Theb. 1, 204 nec ... ausi ..., veniam -c pater ... iubet esse. 4, 143. MART. CAP. 8, 805, 27 nec scit ..., -c ... rapit.

2 imperfecti: TAC. hist. 1, 9 legiones diutius sine consulari fuere, -c ... aderat. FLOR. epit. 1, 7, 10? (v. p. 2002, 22).

3 perfecti: a pendet ex sententia primaria cum indicativo: **a affirmativa**: CATO or. frg. 10, 5 qui apud regem fuisti, donicum ille ... interdixit. VARRO ling. 5, 23 -c os exceptum in purgando humo (homo F) est opertum, - ut pontifices dicunt 'quod (i. quoad) inhumatus sit' -, familia funesta manet. 5, 69 quod ... luna iuvat, -c ... produxit in lucem. LVCR. 1, 222 -c vis obiit ..., nullius exitium patitur natura videri. 2, 1116 ignem ignes procidunt aeraque <aer>, donique ad ... finem omnia perduxit ... natura. 2, 1130 plura accedere debe(n)t, -c ... tetigere cacumen. 3, 656. 4, 431. 5, 176 in tenebris vita ... iacebat, -c diluxit (sim. 5, 877) 5, 687. 708 luna potest ... lumen convertere ..., donique ... pleno ... lumine fulsit. 5, 723 potest ... edere formas, donique ... vertit (an praes.?). 5, 1357. 6, 120 sonus diu ... ducitur, exierunt -c regionibus artis. 6, 203 nunc ... fremitu(s) ... mittunt ... circum versantur ... convolvunt ... atque ... cogunt multa rotantque ..., -c ... fulserunt (de longa protasi cf. AETNA 328 supra l. 9). 6, 1015. VERG. ecl. 6, 85 ille canit ..., cogere -c oves ... iussit ... Vesper. georg. 4, 312 magis magis aera carpunt, -c ... erupere. Aen. 2, 630 nutat, vulneribus -c ... evicta ... congemuit. 5, 698 madescent robora, restinctus -c vapor omnis. 8, 326 sic ... regebat, deterior -c ... aetas ... successit. 9, 440. 12, 254. CIRIS 481 Ciris iactatur ..., -c ... non tulit ac ... mutavit ... coniunx Neptunia. HOR. sat. 1, 3, 103. 2, 2, 50 epist. 1, 10, 35. 1, 18, 42 gratia ... dissiluit, -c ... conticuit lyra (SCHOL. tamdiu dissiderunt, -c Amphion ... citharam omitteret). 2, 1, 148 libertas ... lusit amabiliter, -c ... in rabiem coepit verti iocus (PORPH. tamdiu iocari ... licuit, -c ... de-dissent ... operam. SCHOL. tamdiu ... carmina cucurrerunt, -c ... verteretur). PROP. 1, 1, 5 pressit ..., -c ... docuit (v. Rothstein in comment.). *nota* 1, 3, 31 et modo solvebam ... et modo gaudebam ... nunc ... dabam ..., -c ... patefecit. Ov. epist. 12, 99 sedi ..., -c ... conservare manus. met. 1, 624 al. LIV. 1, 7, 14 antistites ... per multas aetates fuerunt, -c ... genus ... interiit. 1, 23, 3 al. (passim). 4, 46, 3 contemnere ... et contemni (inf. hist.), -c ... tandem ita comparatum est, ut. perioch. 3 p. 8, 3. MANIL. 3, 264 cadunt ... surguntque ..., -c ... pugnarunt. FEST. p. 246, 26. SEN. Oed. 745 timet bella ..., -c cecidit ... iuventus. 760. dial. 2, 2, 2. 5, 20, 4 (seq. tum demum). nat. 3, 25, 12 al. epist. 121, 8 totiens resurgit, -c ... exercuit. OCTAVIA 481 illum ... Fortuna iactavit diu ..., hostes ... -c oppressit. CVRT. 4, 4, 6 al. LVCAN. 3, 590. 4, 714. PETRON. 21, 2 modo ... cecidit, modo ... inquinavit, -c ... iussit. 25, 5. 40, 1 al. PLIN. nat. 2, 238 arsere per aliquot dies ..., -c ... piavit. 6, 101. 7, 84 al. VAL. FL. 1, 496. 591. 2, 373 al. SIL. 2, 648. 3, 156 al. 11, 285 damnat honores ..., -c pulsa fames et ... laxarunt. STAT. silv. 1, 4, 109. Theb. 1, 380 al. QVINT. decl. 298 p. 177, 8 dicebam ..., -c eo res redit, ut ... timerem. 305 p. 196, 14 FRONTIN. strat. 2, 5, 1. TAC. Agr. 36 ipsi magnam vim telorum superfundere, -c ... cohortatus est (item inf. hist. 1, 72 al.). Germ. 37 mox ... minae in ludibrium versae, inde otium, -c ... Gal-

lias adfectavere. 45 diu ... iacebat sucinum, -c ... dedit. hist. 2, 61, 95. 4, 27 illum auctorem ... vocant, -c ... obiecit. ann. 3, 31, 6, 44. PLIN. epist. 4, 11, 8 SVET. Iul. 1, 2. 82, 3 aliquamdiu iacuit, -c ... rettulerunt. Aug. 16, 1 Tib. 45 al. gramm. 24 diu ... petiit, -c ... se contulit. 25 consuerant ... interdum Graecorum scripta convertere ..., -c sensim haec exolverunt. FLOR. epit. 1, 9, 8 arma pro libertate corripuit, mox pro finibus, deinde pro sociis ..., -c ... itum est. 1, 11, 2 dimicatur diu, -c ... iaculatus est. 3, 21, 25. 3, 22, 9 LAEL. FEL. Gell. 15, 17, 4 ARGVM. Plaut. Amph. 1, 9 APVL. met. 9, 7 al. TERT. nat. 2, 17 p. 133 morabantur, -c postremo ... cessit. ITALIA Ios. 10, 13 (Tert. ieiun. 10 p. 288, 8) stetit sol ..., -c ultus est (ἔως ἡμῶν). VVLG. -c ulcisceretur. ITALIA (Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 5) et VVLG. Ezech. 28, 15 fuisti invituperabilis ..., ex qua die conditus es, -c inventae sunt laesurae tuae (ἔως εὐρέθη). ITALIA Afr. ed. Soden Matth. 2, 9 stella ... praeibat ..., donique ... stetit (ἔως ... ἐστάθη. VVLG. usque dum ... staret). NEMES. ecl. 2, 89 LACT. inst. 2, 8, 49 al. IVST. 12, 6, 15 al. AMBR. Noe 17, 63 HIER. epist. 57, 2, 3 VVLG. gen. 26, 13 al. Matth. 1, 25 v. p. 2001, 37. 13, 33 abscondit ..., -c fermentatum est (cf. Luc. 13, 21 abscondit ..., -c fermentaretur. gr. utroque loco ἔως οὗ ἐξυμώθη). CLAVD. 18, 154 al. SVLP. SEV. chron. 1, 4, 4 al. SIDON. epist. 1, 7, 3 Arrandus ridere ..., contemnere, pati ..., -c ... pervenit. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 21 al. MEROB. poet. 183 veniam pars poscere ..., -c ... hauserunt. GREG. Tvr. Franc. 5, 20 INST. Iust. 3, 2, 3a. SEN. nat. 3, 15, 5 tam diu manat, -c ... effluxit. epist. 120, 7 FLOR. epit. 1, 10, 8. PLAVT. Truc. 39 (loc. dub. trad.) impedit piscis usque adeo donicum (dolum codd.) eduxit foras. CIC. Verr. II 1, 17 usque eo timui, ne ..., donec ... venimus. LVCR. 6, 458 crescent ventisque feruntur usque adeo, -c tempestas ... coortast. HOMER. 1061 usque resistit, -c ... ceciderunt. SPART. Hadr. 23, 7. TAC. ann. 2, 28 interim ... ornat eqs. ..., -c ... detulit (cf. Nipp. ad l.). *nota plusq. in enuntiato regenti* (brachylogia sec. Draeger, Syntax d. Tac.² p. 65 ad ann. 13, 44. cf. p. 1993, 27. 1999, 18): LIV. 4, 57, 2 contentio ... occupaverat cogitationes ..., -c ... ait. 21, 46, 7 iam ... ad pedes pugna venerat (Gron.; abierat Luterb.; addes pugna viderat P), -c ... se ostenderunt. TAC. ann. 13, 44 commoverat quosdam ..., -c ... aperuit. 15, 9 v. p. 1995, 4. CLAVD. 28, 357 iam ... rettulerant, -c ... prosiluit.

β negativa: PLAVT. Amph. 598 neque ... credebam primo ..., -c Sosia ... fecit. QVADRIG. hist. 10^b, 17 CIC. Verr. II 4, 87. VERG. Aen. 11, 201 neque avelli possunt, nox umida -c invertit caelum (CLAVD. DON. usque eo ... spectaverunt, -c ... nox veniret). 11, 803 nihil ... memor ..., hasta ... -c ... haesit (CLAVD. DON. tamdiu nec vidit hastam nec sensit, -c eam ... percuteret). *nota* PROP. 1, 9, 29 qui non ante patet, -c manus attigit ossa. Ov. met. 3, 90 nec longius ire sinebat, -c ... pressit. fast. 5, 23. LIV. 1, 31, 5 nulla ... quies dabatur ..., -c ... morbo est implicitus. 10, 16, 2 populari non destitit agros, -c ... expulit. 30, 33, 16. CELS. 1 pr. 5 p. 2, 5. SEN. nat. 7, 29, 3 non desiit ... ferri, -c excessit. PETRON. 116, 2. SIL. 7, 272 non vacat ... depellere ..., -c ... clausit. QVINT. decl. 295 p. 168, 23 SVET. Iul. 28, 2 Vit. 17, 1 APVL. met. 9, 23 PLIN. med. 3, 38 VVLG. III reg. 10, 7 al. Matth. 1, 25 v. p. 2001, 37. GREG. Tvr. Franc. 1, 14/15. TER. Andr. 662 numquam destitit ... orare usque adeo, -c perpulit. Hec. 126 usque illud visumst ..., -c iam ..., postquam videt ..., ... ibi demum ita aegre tulit, ut. CIC. Tull. 14 quem se habere usque eo non moleste tulit, -c ... nactus est. EPIT. Alex. 69 usque eo non credidit, -c ... repperit.

b pendet ex subiunctivo, infinitivo, parte sententiae regentis: LVCR. 1, 900 saepe ... fit ..., ut ... cacumina ... terantur ..., -c ... fulserunt. Ov. met. 4, 51 an narret, ut ... verterit ..., -c ... passa est. LIV. 1 pr. 9 mores sequatur animo ..., ut ... ire coeperint ..., -c ... perventum est. TAC. ann. 15, 54 mirum quam ... omnia cohibita sint, -c proditio coepit. AMBR. Noe 17, 63 quod non cognoverit eam Ioseph, -c peperit filium (cf. p. 2001, 37). LVCR. 2, 276 materiem ... perspicuumst ... ire ..., -c eam refrenavit ... voluntas. 5, 1457 alid ex alio clarescere ... videbant ..., ad summum -c venere cacumen. Ov. met. 15, 291 Zancle ... iuncta fuisse dicitur Italiae, -c confinia pontus abstulit. LIV. 4, 26, 7. 9, 42, 3 Appium ... petisae consulatum comitiaque eius a L. Furio ... interpellata, -c se ... abdicavit. CVRT. 10, 5, 3. MELA 3, 37 Hyperborei morem ... diu ... -c vitio gentium temeratus est servasse referuntur. STAT. silv. 4, 6, 15 suaserunt ... expellere somnum, -c ... prospexit ... Castor. SVET. gramm. 27 servisse dicitur ..., -c ... subscripsit. TERT. praescr. 30, 2 constat illos ... credidisse ..., -c ... venena ... disseminaverunt. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 9 INST. Iust. 4, 12 pr. SEN. Oed. 906 stetit alitem exspectans ..., -c ... manus movit. PLIN. nat. 4, 91 virgines ... venerabiles, -c ... instituere. 8, 150. 9, 25 al. TAC. hist. 1, 82 licentiam ... poscentibus, -c ... cohibuit. 4, 77. ann. 13, 25 convertit ... prospectans, -c remedium repertum est. 15, 73 al. OROS. comm. 1 p. 152, 12 egressus sum ... vi actus, -c ... adlatus sum. CELS. 1 pr. 11 p. 2, 36 nullo ... agitante ..., -c mutavit. TAC. ann. 4, 72 tributum ... iusserat ..., non intenta ... cura ..., -c ... delegit.

nota verb. subst. suppleendum: LIV. 5, 32, 5 Romani praedas ... egerunt, -c ... indutiae datae. 6, 31, 4 ut ... violentior potestas ... esset, -c condiciones impositae patribus. 10, 1, 5. SIL. 11, 285 v. p. 1993, 79. 12, 384 intervalla ... corripunt ..., -c ... perventum.

[Hey]

STAT. Theb. 6, 236 soporant imbre rogam, ... -c... labores exhausti. QVINT. decl. 305 p. 195, 19 armaverunt ..., -c... adducti. TAC. Agr. 26 fuit ... proelium, -c pulsi hostes. hist. 2, 15. 4, 50. 4, 74 fastus... perpetiebantur, -c... vetitum. ann. 15, 9 legiones infirmaverat, -c... auditum. CLAUD. 5, 292.

4 *praesentis et perfecti*: VERG. Aen. 6, 745 arva tenemus, -c longa dies... exemit labem purumque relinquit (FM, reliquit PR) ... sensum. 10, 300 rates inferre Latinis, -c rostra tenent siccum et sedere carinae. STAT. Theb. 2, 627 stabat adhuc, -c... labitur immorsaque... obmutuit hasta.

5 *plusquamperfecti*: LVCR. 5, 997 accibant... Orcum, donique (denique *codd.*) eos vita privarant (-runt *aliqui edd.*) vermina.

6 *futuri I* (cf. *etiam sub coni. praes. p. 1996, 4*): a *pendet ex sententia primaria vim futuri continente*: LIV. ANDR. carm. frg. 18 M. ibi manens sedeto, donicum videbis (ex Hom. Od. 6, 295 *μείναι χρόνον, εἰς ὃ κεν... ἔλθωμεν*). VERG. georg. 4, 413 contende... vincla..., -c... erit. Aen. 1, 273 hic... regnabitur..., -c... dabit Ilia prolem. SIL. 3, 710 augebis... nullique relinques..., -c... trepidabunt... regna. 13, 888. PELAGON. 61 impones, -c... erumpent (CHIRON 555 -c aut foras erunt [-c aut(em) Oder, donec ut Ahlquist, Studien p. 126; donec adforas C. Hoppe]). CATO agr. 43, 2 usque -c trimae erunt vineae, fodere oportet. 106, 1 misceto usque adeo, -c... natabit. 156, 5 coquito usque -c commadebit. c. neg.: LIV. 25, 12, 6 v. infra l. 68. COLVM. 12, 19, 4 nec absistat id facere, -c videbitur.

b *pendet ex inf., parte sententiae regentis*: PAVL. dig. 43, 20, 7 cavere... debet, -c quaestio finietur, non se usurum. AVG. civ. 15, 1 p. 58 D. mihi videtur... aggrediendus excursus, ex quo... coeperunt, -c... cessabunt.

7 *futuri II* (cf. *coni. perf. p. 2000, 40*): a *pendet ex sententia plena cum indicativo, imperativo, exhortativo*: α *affirmativa*: PLAVT. Pseud. 1168 hunc faciamus ludos..., adeo donicum ipsus... senserit. frg. 35 inimicus esto, donicum ego reverero. CATO agr. 47, 2 cotidie... locum commutet, -c... pervenerit (cf. infra l. 56). 146, 2 donicum solutum erit..., pigneris sunt. 149, 2. 150, 2. CIC. fin. 4, 65 illud in eadem causa est..., -c evaseris. VERG. Aen. 2, 719 me... attrahere nefas, -c me... abluero. HOR. sat. 2, 96 -c... dixerit, urge. carm. 3, 6, 2 delicta... lues..., -c templa refeceris (PORPH. pro '-c reficias'). OV. met. 9, 411 agitabitur..., -c... poposcerit. VITR. 9, 1, 11 morantur, donique (denique *codd.*) cum idem sol... transitionem fecerit (an *coni. perf.?* cf. *etiam p. 1992, 52*). CELS. 6, 8, 1 cum... oleum... adicit, -c mellis crassitudinem fecerit. 8, 7 p. 341, 8 perseverandum est, -c... maxillam callus firmit. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 35 -c... alter uter... adierit, ... potestas esto. QVINT. decl. 311 p. 222, 23 addictus, -c... solverit, serviat (cf. p. 2000, 54). VLP. dig. 1, 9, 8 feminis... dignitatem... tribuunt..., -c... fuerint copulatae. PAVL. dig. 41, 2, 3, 10 possideo, -c liber fuerit pronuntiatus. CYPR. epist. 21, 2 p. 530, 21 flens... dies exegi et exigo..., -c auxilium... subvenerit. IVL. VAL. 1, 14 adhuc... adloquar..., donicum... recognovero. COD. Theod. 8, 5, 1 (a. 315). 8, 12, 2 (a. 316?). 9, 2, 3 (a. 380). 1, 1, 5 (a. 429) adgredientur..., -c dignus... fuerit. COD. Iust. 9, 3, 2, 3 (a. 380) debet... retineri, -c reppererit *eqs.* CARM. epigr. 2177, 9 tutare parentes, donec fata meis letos (*nom.*) contraxerit umbris. CONC. Aurel. a. 549 p. 106, 11 in tantum... noverit se esse suspensum, -c... reddiderit. CHIRON 212 praestat... tam diu, -c... lax(av)erit.

PLAVT. Mil. 269 ibo odorans... usque -c persecutus volpem ero. CATO agr. 47, 2 amurcam commutet usque adeo, -c... pervenerit (cf. supra l. 32). 76, 4 linito usque adeo, -c... abusus eris. 86, 88, 1. 2. 161, 3 usque licebit vellas, donicum... videris ire. GAIUS inst. 2, 213 manet... eo usque, -c... fecerit. COMMENT. Lucan. 1, 445 suspenditur usque, -c... digesserit. COD. Iust. 3, 11, 3 (a. 318) eo usque... officium conquiescat, -c... deflexerint curricula. ad eam diem -c: v. p. 1992, 72. β *negativa*: PLAVT. Bacch. 758 ne... exurgatis, -c a me erit signum datum. Capt. 339 ego me amitti, donicum ille huc redierit, non postulo. Vid. frg. 5, 3 neutri reddibo, donicum res iudicata erit. TER. Phorm. 420 haud desinam, -c perfecero hoc. DORCAT. carm. frg. 2 neu tu parce... condere..., uncia -c erit... addita. OV. fast. 6, 227 -c... detulerit..., non... licet. LIV. 25, 12, 6 (carm. Marc.) 'neque credes..., -c compleris... campum multaque milia... deferet amnis'. MANIL. 1, 217 nusquam invenies..., -c... veneris. VVLG. Ruth 3, 3 non te videat homo, -c... finierit. CLAUD. MAM. anim. 2, 4 p. 114, 18. TER. Phorm. 590 neque defetiscat usque adeo experiri, -c tibi... effecero. b *pendet ex inf., coni., parte sententiae*: PLAVT. Rud. 716 est aequom aetatem... ibi te usque habitare, -c... contriveris (TER. Ad. 718 nunc vero domi certum obsidere est, usque -c redierit). COLVM. 3, 13, 9 operis exordium est... humum... in tantum deprimere, -c... mensuram... ceperit. SCAEV. dig. 24, 3, 28, 8 esse volo, -c... pervenerit. 36, 1, 64, 1 al. PAVL. dig. 41, 2, 3, 9 constat possidere nos, -c aut... discesserimus aut vi delecti fuimus. MOD. dig. 42, 1, 28 respondit... esse, -c... confirmaverit. SCAEV. dig. 33, 1, 21, 2 petit, ut... praestaret, -c... pervenerit. VVLG. I Esdr. 4, 21 ut... non aedificetur, -c... iussum fuerit. COD. Theod. 1, 34, 1 (ca. a. 400) quattuor... menses... tributos esse..., -c... adhibuerit. HIER. epist. 9, 3 succedit oblivio tam diu nescitura..., -c... revocaverit.

ad IA: pro ind. est inf. *historicus*: TAC. ann. 13, 57 neque extingui poterant ignes..., -c... agrestes... saxa iacere, dein... absterrebant.

B *cum coniunctivo*: 1 *praesentis*: a *pendet ex sententia primaria cum indic., imp., exhort., al.*: α *affirmativa*: PLAVT. Rud. 812 et CATO agr. 54, 4 v. p. 1997, 15 sq. LVCR. 4, 996 canes... secuntur... cervorum simulacra..., -c redeant... ad se. HOR. epod. 17, 33 tu, -c cinis... ferar, cales (*nisi ind. fut.*; cf. SCHOL. tamdiu cales..., -c... cinis factus fiam... ludibrium). epist. 1, 18, 63 adversarius est frater..., -c alterutrum... Victoria... coronet (PORPH. tamdiu..., -c). 1, 20, 10 carus eris Romae, -c te deserat aetas. PROP. 4, 6, 85 sic noctem... ducam..., -c iniciat *eqs.* OV. met. 11, 139 carpe viam, -c venias. 15, 442 Pergama rapta feres, -c... tibi... contingat... arvum. LIV. 3, 29, 2 -c... incipias, ... praeris. MANIL. 2, 847 v. p. 2001, 12. 3, 355 abducent... Phoebum..., mensibus ereptis -c sit debilis annus. 3, 433 augebunt..., -c perveniant (-et *Matrit.*). 3, 500. VITR. 3, 5, 6 tunc... minuatur, donique (denique *codd.*)... veniat. 5, 12, 3 congerendum, donique (denique *codd.*) compleatur. 7, 9, 5 ad ignem conlocetur, -c lamna candescat. 10 pr. 1. 10, 12, 2. SEN. contr. 1, 8, 3 quid exspectas, -c... eiciaris (2, 4, 5 hoc... exspectabo, -c... liberos tollas? CELS. 7, 7, 14 SEN. benef. 4, 33, 1 al. SCRIB. LARG. 20 STAT. Theb. 4, 709 QVINT. decl. 306 p. 204, 28 al.). SEN. contr. 9, 6 them. venefica torqueatur, -c consocios indicet. CELS. 2, 10, 19 p. 55, 12 D. brachium deligandum habendumque ita est, -c valens cicatricula sit. 3, 2, 5 p. 76, 23 al. (*passim*). 8, 10 p. 346, 18 D. v. vol. I 606, 9). 6, 10, 2 v. p. 1993, 14. 8, 9, 1 p. 343, 25 cotidie... resolvetur, -c iam... possimus esse contenti (-c iam cf. p. 1997, 56). PHAEDR. 2 epil. 19 SEN. Herc. O. 429 Oed. 622 dial. 9, 2, 6 al. CVRT. 4, 7, 22. COLVM. 4, 21, 1 brachia sat erit... submitti, -c vineae iusti sint roboris. 6, 12, 3 al. SCRIB. LARG. 1 al. (*passim*). MELA 3, 43 al. LVCAN. 6, 506 PERS. 2, 50. PLIN. nat. 2, 59 stationes... faciunt..., -c sol... occultet illas. 4, 94. 8, 88 al. (*passim*). VAL. FL. 1, 843. 5, 685. 8, 87. 190. 383. SIL. 12, 461. 13, 28 calculus... multiplicat... orbes, -c postremo... circulus... contingat. TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 12 morentur..., -c eam summam consumant. LEX Malac. (Corp. II 1964) 2, 58 renuntiatio, -c tot... sint quot. STAT. silv. 1, 2, 206 flumina... trahit..., -c Sicanios tandem... bibat fontes. 3, 2, 48. 4, 3, 162? v. p. 2002, 48. Theb. 2, 139 Ach. 1, 748 MART. 12, 82, 13 omnia laudabit..., -c... dicas. QVINT. inst. 1, 1, 33 sit... lectio... diu lentior, -c... contingat... velocitas. decl. 307 p. 206, 18 al. IVV. 6, 484. 10, 162 sedet ad praetoria regis, -c libeat vigilare (*i. expurgare*) tyranno. TAC. Germ. 20 in eadem humo degunt, -c aetas separet. 31 bis. 40 pax... tunc tantum amata, -c... reddat. hist. 3, 47. 5, 6 influit bitumen in naves oneratque, -c abscindas. PLIN. epist. 7, 13, 1 aenigmata loquor. ita plane, -c... enuntiem. 9, 13, 17 paneg. 78, 5. LABEO dig. 33, 1, 17 Attiae, -c nubat, ... damnas esto... dare. POMPON. dig. 13, 7, 8, 1 al. CLEM. dig. 40, 9, 24 qui primi sunt, liberi erunt (*i. manumittentur*), -c... solvatur. VENVL. dig. 48, 3, 5. GAIUS inst. 2, 41. SCAEV. dig. 23, 1, 21, 5 tributa... dependas, -c... restituas. 33, 2, 32, 6 tibi usum fructum reliqui, -c... convalescat. FLORENT. dig. 19, 2, 36. VLP. dig. 2, 8, 7, 2 al. PAVL. dig. 8, 4, 18 al. 19, 2, 20, 2 emptor fundum conducit, -c pretium... solvat. MOD. dig. 4, 6, 32 APVL. met. 9, 7. nota 10, 9 conditos eos (*sc. aureos*) anulo tuo praenota, -c... comprobentur. ITALIA (Hier. epist. 39, 2, 5 Aug. civ. 20, 28 p. 478 D.) et VVLG. psalm. 72, 17 labor est..., -c ingrediar (introeam Aug., intrem Vulg., gr. *ἔως εἰσέλθω*). ITALIA (Tert. adv. Prax. 4 p. 232, 15 al. Barnab. 12, 10 Aug. de serm. dom. 1, 11, 30) et VVLG. psalm. 109, 1 sede ad dexteram meam (a dexteris meis Vulg.), -c ponam *eqs.* (*ἔως ἂν θῶ* cf. ITALIA [Tert. adv. Prax. 30 p. 288, 5 Aug. divers. quaest. 69, 2] et VVLG. I Cor. 15, 25 [*ἔχρη οὖν*]). ITALIA (Hil. in psalm. 131, 5) et VVLG. psalm. 131, 5 (*ἔως οὖν*). nota ITALIA (Tert. resurr. 27 p. 64, 23) et VVLG. Is. 26, 20 introite..., -c ira mea praetereat (*ἔως ἂν παρέλθῃ*). ITALIA (cod. e) et VVLG. Luc. 15, 4 al. ITALIA (Aug. civ. 22, 18 p. 595 D.) et VVLG. Eph. 4, 13 dedit... apostolos..., -c occurramus (*ἔδωκεν... μέχρη καταντήσωμεν*). TERT. praescr. 9, 4. nota 10, 2 quaerendum est... utique, quamdiu non invenis, utique, -c invenias. scorp. 12 p. 173, 27. bapt. 18 p. 216, 28 temptatio praeparata est... virginibus..., -c... nubant. ieiun. 10 p. 287, 12 al. adv. Val. 31 p. 207, 1 ubi... absconderit, -c... confrequentetur, tunc... urgebit. SER. SAMM. 412 decoquitur..., -c... subsit. 475. 939. TERT. mort. 8 p. 301, 16 Demetr. 19 p. 364, 20 al. NEMES. cyn. 186. IVL. VAL. 2, 16 distulerim, donicum... proficiat. LACT. inst. 2, 17, 2 al. PALLAD. 1, 8, 2 fundamenta obruantur, -c... occurrat (*item exhort.* 1, 35, 7 al. nota 12, 13, 2 -c firmentur, pascantur..., -c... robur... pascuum... possit habere. cf. p. 1997, 36 sq. 1998, 74 sqq.). 1, 17, 3 al. HIL. in psalm. instr. 3 psalmi David esse credantur, -c cum (cf. p. 1992, 44) ... ponatur. AVIEN. Arat. 500 al. AVSON. 391, 20 al. VEG. mulom. 2, 13, 6 PELAGON. 80 al. CHIRON 687 HIER. epist. 54, 9, 10 VVLG. gen. 3, 19 al. nota deut. 28, 45 maledictiones... persequentes apprehendent te, -c intereas (*sim. saepius in actionibus ad punctum temporis pertinentibus*). II Esdr. 4, 21 faciamus opus... ab ascensu aurorae, -c egrediantur astra. RVFIN. hist. mon. 31 p. 457^B AVG. civ. 1, 35 p. 51, 16 D. al. perf. inst. 4, 9 secuta est... necessitas, -c... sanetur. BACHIA. repar. [Egy]

laps. 11 p. 1047^B verme laceretur ..., -c... emittat. 13 p. 1049^C bis. 16 p. 1054^B -c venias ..., ... serva. saepius (sed cf. p. 2003, 46). MART. CAP. 8, 862 COD. Theod. 7, 1, 16 (a. 398) al. CASSIAN. inst. 3, 7, 1 ALC. AVIT. epist. 77 al. DRAC. laud. dei 2, 691. COD. Iust. 1, 27, 2, 7 interim... sedeant, -c... possint. 8, 37, 15 pr. al. CORIPP. Ioh. 1, 550 PASS. Quirin. 2 PASS. Fel. 1 VITA Caes. Arel. 2, 10. nota CORP. II 3960 monumentum construxerunt sibi..., -c avitis cineribus immisceantur (supple tale quid: 'ut habeant, -c'). CARM. epigr. 656. SEN. epist. 121, 8 tamdiu se torquent..., -c... reponantur. CVRT. 5, 9, 4 COLVM. 11, 3, 48. 12, 6, 2 al. SCRIB. LARG. 23. VLP. dig. 13, 1, 10, 2 tamdiu... erit, -c... recedat. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 61. 2, 1, 47 IVST. 4, 1, 15 CLAVD. DON. Aen. 11, 305 p. 458, 33. 459, 2 al. AVG. civ. 19, 12 p. 376 D. MARCELL. med. 16, 15. 35, 23 CASSIAN. inst. 4, 6, 4, 16, 1 SIDON. epist. 4, 12, 4 CONC. Aurel. a. 511 p. 4, 24. a. 541 p. 93, 5 al. PLAVT. Rud. 812 ni istunc... invitassitis usque adeo, -c... nesciat. CATO agr. 54, 4 usque ocinum dato, -c arescat. PRIAP. 83 (Tib. 2), 34 ter-ris usque, -c... compleas. CELS. 5, 25, 17 usque eo coquantur, -c... indurescat. IUV. 13, 158 usque a lucifero -c lux occidat audit. GAIUS dig. 9, 4, 27 pr. durat eo usque, -c... pereat. MARCIAN. dig. 20, 1, 11, 1. TERT. anim. 40 p. 367, 12 anima eo usque in Adam censetur, -c in Christo recenseatur, tamdiu immunda, quamdiu recenseatur. adv. Hermog. 33 p. 163, 2 CLAVD. DON. Aen. 1, 480 p. 96, 6. VVLG. I reg. 14, 24 maledictus vir, qui comederit... usque ad vesperam, -c ul-ciscar. MART. CAP. 4, 344 usque eo genus esse potest, -c... venias. 4, 352 SIDON. epist. 2, 2, 15. ORIBAS. syn. 8, 41 partes fricandae sunt, usque -c... fiat. *β negativa*: HOR. epist. 1, 16, 23 neu... febrem... dissimules, -c... tremor incidat. VITR. 3, 1, 5 non possunt esse perfectae, -c... perveniant. SEN. dial. 9, 5, 5 nec expectes, -c res te dimittant. COLVM. 12, 55, 2 nec desieris... fricare, -c matura sit. LVCAN. 10, 236 nec campos liberat undis, -c in autumnum declinet Phoebus. PLIN. nat. 18, 231 ova supponere nolito, -c bruma conficiatur. ITALIA gen. 28, 15 (Aug. civ. 16, 38 p. 186 D. al.) non te derelin-quam, -c faciam (ἐως τοῦ. VVLG. nisi complevero). ITALIA (Tert. adv. Prax. 11 p. 244, 10) et VVLG. psalm. 70, 18 ne dereliqueris (derelin-quas Vulg.) me, -c annuntiem (ἐως ἂν ἀπαγγέλλω). ITALIA (Iren. 4, 34, 2. cf. 1, 3, 2) et VVLG. Matth. 5, 18 -c transeat (pertranseat Iren.) caelum, iota unum... non praeteribit (transiet Iren.)..., -c (quoadusque Iren.) omnia fiant (bis ἐως ἂν. cf. p. 1996, 74 sqq. ITALIA (cod. k Cypr. testim. 3, 57. cf. Tert. anim. 35 p. 360, 14) et VVLG. Matth. 5, 26 non exies inde, -c reddas... quadrantem (ἐως ἂν ἀποδώς). sim. ITALIA (cod. e) et VVLG. Luc. 12, 59. ITALIA (cod. k) et VVLG. Matth. 10, 23. al. Italia (Aug. civ. 20, 7 p. 419^D) et VVLG. apoc. 20, 5 non vixerunt, -c finian-tur (consummentur Vulg. ἄχρη τῆς ζωῆς). ITALIA apoc. 7, 3 ne laeseritis..., -c signemus (ἄχρη. VVLG. quoadusque). HIL. in psalm. 131, 5 requies... non danda est, -c cum (cf. p. 1992, 44) inveniat. VVLG. gen. 11, 6 al. COMM. apol. 136. CLAVD. DON. Aen. 6, 325 'nec... da-tur..., priusquam... ossa quierunt', hoc est -c ossa... condantur. 12, 570 an... non provideam..., -c... velit (VERG. dum). COD. Theod. 13, 10, 6. (a. 370). DRAC. laud. dei 1, 103. CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 34, 22 Z. sciens quoniam non... iustificetur, -c eum iustificet iudex. TAB. devot. Audolent 106. 265 A. QVINT. inst. 11, 3, 53 nec eo usque trahatur spiritus, -c deficiat.

b pendet ex sent. secund. c. coniunctivo: α sententia regenti affirmativa: LIV. 4, 39, 1 ut... locus detur, -c... excludantur. MANIL. 3, 223. CELS. 8, 4 p. 337, 35 ut, -c iam valida cicatrix sit, vitentur (-c iam: cf. p. 1996, 28). SEN. nat. 1, 15, 2. COLVM. 12, 17, 2 sunt qui... patientur... tabescere, -c satis... fiat. PLIN. nat. 10, 30 vescuntur, ut... iaciant iterum ac saepius, -c... queant. 13, 13. QVINT. inst. 1, 1, 25. 10, 7, 10. PROC. dig. 33, 6, 15 vinum... in am-phoras... diffundimus, ut in his sit, -c... probetur (prometur Cuiac.). SCAEV. dig. 20, 4, 21 pr. nota VLP. dig. 4, 3, 9, 3 (ex Labeone) ut... pretium servaret, -c... diiudicaret. 24, 1, 11, 7 al. PAVL. dig. 14, 2, 2 pr. LACT. opif. 12, 18 ut... inrigaret, -c... instruatur. inst. 5, 22, 7. PALLAD. 3, 32 si... resolvias..., -c... nitantur. VVLG. exod. 10, 26 al. Iob 14, 6 AVG. civ. 11, 28 p. 501 D. al. 21, 22 p. 527 D. putant... eis, qui... vixerint, -c claudant..., peccata dimitti. COMM. apol. 402 ALC. AVIT. epist. 4 p. 30, 28 DRAC. Romul. 2, 70. GREG. Tvr. Franc. 2, 32 ut... studeas, -c... dignetur. SEN. contr. 1, 3, 1 dubitari potest, quin usque eo deicienda sit, -c efficiatur (cf. exc. 1, 3). POMPON. dig. 41, 2, 25, 2 an... usque eo possideamus, -c... desina-mus. CASSIAN. conl. 10, 7, 3 ut eo usque... sublimetur, -c... efficiatur. COD. Iust. 12, 19, 13, 1 (imp. Iustino) sancimus..., ut interea omnibus... interdicatur..., -c... decrescere possit... conglome-ratio. *β negativa*: SCAEV. dig. 31, 88, 6 dari volo... ita, ne... exeat, -c... perveniat. PAPIN. dig. 12, 6, 56. ITALIA act. 23, 14 (cod. h) devovimus nos, ne quid gustemus..., -c occidamus Paulum (ἐως οὗ. VVLG. nos nihil gustaturos, -c). apoc. 20, 3 (Aug. civ. 20, 7 p. 419^D. 421^D) clusit..., ut non seduceret..., -c finiantur... anni (ἄχρη τῆς ζωῆς. VVLG. clausit..., ut non seducat..., -c consummen-tur. v. quae AVG. ad h. l. adnotat, l. l. p. 423, 2 sqq.). LACT. inst. 2, 12, 19 ne... posset accedere, -c... faciat. COD. Theod. 8, 18, 3 (a. 334). HIER. in Is. 8, 19 p. 127 ut non videant usque ad tem-pus, -c... convertantur. nota irrealem: POMPON. dig. 19, 1, 55 etiamsi... sustinenda esset praestatio, -c praestari possit.

c pendet ex infinitivo: α sent. reg. affirmativa: LIV. 1, 53, 8 se... petitorium, -c... perveniat. 2, 11, 7 iubet... stare, -c hostis praetereat, inde eqs. 3, 54, 4 al. VAL. MAX. 9, 2 ext. 11. CELS. 1, 3, 10 p. 17, 26 ei... opus est... sedere, -c insudet; tum ungi. 4, 3 prodest... sinapi, -c arrodant, imponere. 4, 26, 3 p. 151, 20 al. SEN. nat. 1, 2, 2 al. COLVM. 12, 46, 6 MELA 1, 24 al. PLIN. nat. 9, 37 al. STAT. silv. 3, 1, 176 QVINT. decl. 307 p. 207, 8 PLIN. epist. 3, 10, 4 LAVOL. dig. 24, 1, 20 IULIAN. dig. 40, 12, 30 VLP. dig. 2, 9, 1 pr. al. PAVL. dig. 8, 4, 7, 1 al. MARCIAN. dig. 30, 113, 1 al. MOD. dig. 42, 3, 7 TERT. anim. 35 p. 361, 11 PORPH. Hor. ars 154. LACT. epit. 65, 9 animas... putavit... luere poenas, -c... revertantur. PALLAD. 3, 24, 1 al. ITIN. [Silv.] 3, 1 SYMM. epist. 1, 11, 2. VVLG. I Macc. 14, 41 consenserunt eum esse... sacerdotem in aeternum, -c surgat eqs. (ἐως τοῦ). CLAVD. rapt. Pros. 3, 51 discurre... decretum, ... -c... tribuat. AVG. civ. 20, 19 p. 450 D. SVLP. SEV. dial. 2, 14, 3 COD. Theod. 11, 28, 3 (a. 401) COD. Iust. 2, 49, 1 (a. 239). 5, 43, 7 (a. 240). 12, 35, 13, 2 (a. 398). 8, 40, 28, 2 NOVELL. Iust. 35, 1. 112, 1 damus... licentiam... vindicare, -c ei satis... fiat (μέχρις οὗ... γένηται. item 112, 3, 2). COLVM. 12, 25, 2 curabis... tamdiu pati, -c... perveniat. CYPR. epist. 21, 3 p. 531, 22 eas tantisper sic esse, -c... constituatur. LIV. 40, 8, 18 eo usque me vivere vultis, -c... regem alterum faciam. TERT. anim. 56 p. 390, 1 animas eo usque vagari..., -c... compleatur. resurr. 60 p. 121, 11 PALLAD. 11, 14, 4. *β negativa*: LIV. 6, 27, 8 se nec addici... passuros neque dilectum haberi, -c... sciat unus quisque. COLVM. 11, 2, 55 dixi nullum esse mensem omittendum, -c autumnale aequinoctium conficiatur. CYPR. epist. 26 p. 539, 16 nec... recedendum esse, -c... possimus. 55, 20 p. 638, 18. LEX Visig. 9, 1, 12 caveat... nullis... tormentis eum traditurum, -c... vindicet.

d pendet ex parte sententiae regentis: CELS. 4, 10, 2 p. 133, 6 prodest sinapi... impositum, -c... exulceret. 5, 19, 28 al. SCRIB. LARG. 11. 24 al. PLIN. nat. 2, 212 hinc, -c iterum exoriatur, <se> resorbentes. 9, 143 al. IUV. 5, 122 spectes... chironomunta volanti cultello, -c peragat. TAC. hist. 4, 58 est vallum... et trahendi artes, -c... auxilia concurrant. 2, 1 intemperantia civitatis, -c unus eligatur, multos destinandi. PAVL. dig. 10, 2, 44, 7. TERT. bapt. 12 p. 212, 5 navicula inquietatur, domino... dormiente, -c... compescat. anim. 35 p. 360, 14 al. PORPH. Hor. epist. 1, 2, 41 PALLAD. 4, 14, 1. VVLG. iud. 19, 8 ut... assumptis viribus, -c increseat dies, postea proficiscaris. Iac. 5, 7 AVG. civ. 19, 15 p. 382 D. al. MARCELL. med. 1, 11 DRAC. laud. dei 3, 550 COD. Iust. 2, 7, 22 pr., a. 505 (2, 7, 24 pr., a. 517). 11, 48, 20, 5. LACT. inst. 3, 18, 7 nos... induxit tamdiu habituros, -c iubeat. HOR. ars 155 plosoris eges... usque sessuri, -c cantor... dicat. MELA 2, 4 v. p. 2001, 18. COD. Theod. 1, 32, 3, 1 (a. 377).

2 imperfecti: a pendet ex sententia primaria cum indica-tivo: α affirmativa: VERG. Aen. 11, 860 Threissa... cornu... tetendit et duxit longe, -c... coirent... capita. LIV. 4, 59, 8 Fabius militem abstinuit, -c collegae venirent. perioch. 27 p. 32, 23 cedentem pressit, -c configeret. 68 p. 78, 23 triumphum oblatum, -c et Cimbros vinceret, distulit. 104 p. 102, 6. SEN. contr. 1, 1, 19 exspectavi, -c patruus... veniret (VAL. MAX. 2, 1, 9 CLAVD. DON. Aen. 11, 145). VAL. MAX. 3, 2, 1 hostium agmen, -c... pons abrumperetur, ... susti-nuit. 4, 7, 2. CELS. 5, 28, 2 p. 207, 2 increverunt, -c occiderent. CVRT. 3, 11, 6 stabant, -c vincendi locum sibi facerent. 4, 3, 5 al. 8, 8, 6 distuli, -c vos postulareretis. LVCAN. 4, 154 mox... membra... geli-dos... restituant artus, -c decresceret umbra. PETRON. 62, 9 umbras cecidi, -c... pervenirem. PLIN. nat. 34, 26 VAL. FL. 2, 473, 7, 716 SIL. 17, 158 STAT. Theb. 2, 518. 5, 214. 12, 633 Ach. 1, 455. nota QVINT. inst. 11, 3, 6 Demosthenes... pronuntiationi palmam dedit eidemque secundum ac tertium locum, -c ab eo quaei desineret. decl. 295 p. 168, 7. 343 p. 356, 24. FRONTIN. strat. 1, 11, 1. 2, 5, 44. 2, 12, 3 si-mulatis auxiliis tutus est, -c instrueretur expectatis. 3, 17, 5. PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 5. TAC. hist. 1, 35 nemo scire et omnes affirmare, -c... levaretur (item inf. hist. 1, 46. 4, 46 al.). 1, 79. 2, 8. 49 al. 3, 27 scrutantur, -c... prosternerent (item praes. hist. 3, 60. 4, 16 al.). PLIN. epist. 9, 33, 6 hoc altero die, hoc tertio..., -c... subiret. paneg. 26, 2 SVET. Iul. 16, 1 Aug. 17, 3. 48. 78, 1 Claud. 45. FLOR. epit. 2, 6, 17 exercitus caesi..., -c Hannibal diceret. 3, 3, 5. 3, 5, 2 al. VLP. dig. 33, 8, 5 si..., -c totum traderet, pro deposito apud eum fuerit. APVL. met. 7, 18 me compilabat..., -c... me plagae susci-tarent. 10, 34. 11, 16 libant..., -c... redderetur. TERT. orat. 1 p. 180, 19 al. monog. 14 p. 784 l. 33 Oe. quousque infirmitas... perseverabit? tempus eius, -c paracletus operaretur, fuit. praescr. 34, 3. ITIN. Alex. 44 agunt, donicum... sese dederent. LACT. inst. 2, 4, 36 al. ITIN. [Silv.] 5, 9 al. nota AVSON. 322, 80 quae tolerata mihi, -c iam aerumna iuvaret leniretque... consuetudo laborem, -c... ac-cirer (cf. p. 1996, 74. 1997, 36 sqq.). SYMM. rel. 40, 4. CLAVD. DON. Aen. 1, 350 p. 76, 28 sororem... fallebat..., -c... thensauros auferret. 2, 530 VVLG. gen. 33, 3 al. nota: III reg. 3, 1 adduxit filiam Pharaonis in civitatem David, -c compleret... domum suam. I Macc. 5, 53 (ἐως οὗ). nota brevitatem III Esdr. 5, 2 misit una cum eis equites..., -c deducerent eos in Ierusalem. CLAVD. 26, 248 AVG. civ. 3, 14 p. 113 D. al. SVLP. SEV. chron. 2, 50, 8 nocentem... redegit... in custodiam, -c... referret. MART. CAP. 4, 328 PAVL. PETRIC. Mart. 2, 246 ALC. AVIT. carm. 4, 210 DRAC. Orest. 572 al. VITAE patr. 5, [Hey]

18, 9 observabat... custodiens vias, -c ille... remearet (ἐως cf. 3, 61 usque quo rediret). CASSIOD. hist. 4, 9 p. 960^c. GREG. TVR. Franc. 1, 16 intercedunt, -c... dignaretur. fere i. q. dummodo: 4, 49 omnia... ferebat, -c redire posset. PASS. Desid. 15 VITA Caes. Arel. 1, 27, 32. SEN. contr. 9, 4, 6 tam diu cecidit patrem, -c placeret tyranno satellites. SEN. benef. 6, 32, 2 quae tamdiu nescierat, -c loqui turpe esset. dial. 5, 21, 3. epist. 70, 23 v. infra l. 9. QVINT. decl. 335 p. 318, 2 CYPB. epist. 69, 15 p. 764, 6 SOL. 12, 8 LACT. mort. pers. 21, 8 IVST. 12, 9, 12. VVLG. num. 10, 21 Ruth 2, 23. SEN. epist. 70, 23 caput usque eo demisit, -c radiis insereret, et tamdiu se in sedili suo tenuit, -c cervicem... frangeret. TAC. ann. 1, 32. PLIN. paneg. 21, 2 nomen... usque eo distulisti, -c... fatereris. SVET. Tib. 63, 2 POM-PON. dig. 1, 2, 2, 51. IVL. VAL. 3, 20 certamen in eo usque, (eo usque in Schlee; in del. Kroll)... vitandis periculis fuit, -c cum (v. p. 1992, 43/4)... remearent. BACHAR. repar. laps. 2 p. 1038^b corpora... eo usque... custodivit, -c... roraret. CLAUD. DON. Aen. 5, 5 p. 426, 14 al. ALC. AVIT. hom. 5, 2 eo usque... donabatur, -c... videretur. nota plusquam in enuntiato regenti (cf. p. 1993, 27. 1994, 30): TAC. hist. 1, 13 Poppaeam... deposuerat, -c Octaviam... amoliretur. 3, 23 neutro inclinaverat fortuna, -c... luna... ostenderet. 3, 61. 78. ITIN. [Silv.] 7, 1 quae loca... tetigerant euntes, -c pervenirent. CLAUD. DON. Aen. 1, 635 p. 124, 22 in exteriorem partem domus interim Troianos induxerat... -c necessaria... pararentur. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 36 defleverat... -c... adstrueret. nota irreallem: LIV. 9, 9, 13 in indutiis res fuisset, -c... legati... pacem adferrent. PLIN. epist. 121 si exspectasses, -c me consuleres. IVL. VAL. 2, 31. brevitate insignis: LACT. opif. 8, 10 si ita esset, tardius quam oculos advertimus, videremus, -c... radii... pervenirent (i. nam non videremus, -c? sim. 16, 5). AVG. civ. 1, 31 p. 48 D. quando... quiesceret... -c... perveniret. 2, 1 p. 53 D. β negativa: LIV. 5, 26, 3 tribuni plebis nihil moverunt, -c... Camillus... proficisceretur. 38, 40, 9. CVRT. 4, 15, 17 arma non omittebant, -c... procumberent. PLIN. nat. 37, 11 diu... nulla alia fuit, -c... dicaret. SIL. 6, 52 nec satias, -c... linqueret ora spiritus. TAC. hist. 4, 41 nec destitit... intentare... -c... excederet. ann. 1, 1 non defuere... ingenia, -c... deterrerebantur. 1, 13 al. PLIN. epist. 10, 58, 4 nihil decernendum putavi, -c te consulerem. ITALIA (Tert. ieiun. 9 p. 284, 30) et VVLG. Dan. 10, 3 unctus non sum (neque... unctus sum Vulg.), -c consummarentur (complerentur Vulg.)... hebdomades (ἐως πληρώσεως). VVLG. gen. 8, 7 non revertebatur, -c siccarentur aquae (cf. AMBR. Noe 17, 63 ex Italia l. l.: non regressum... corvum, -c siccaret aqua. ἐως τοῦ ἐρηπιδῆναι). CLAUD. DON. Aen. 5, 35 non... ferre potuit, -c ad ipsum litus accederent. AVG. civ. 3, 28 p. 140 D. SVLP. SEV. dial. 2, 5, 8 nequaquam... est dignatus... -c... operiret. GREG. TVR. Franc. 2, 30 nullo modo... poterat commoveri, -c tandem aliquando... commoveretur. CLAUD. DON. Aen. 11, 803 tamdiu nec vidit hastam nec sensit, -c... percuteret (de VERG. v. p. 1994, 40).

h pendet ex sent. secund. c. coniunctivo: α sent. reg. affirmativa: LIV. 3, 40, 12 rationem reddendam esse, utrum in unum annum creati sint, an -c leges... perferrentur. 4, 13, 10 quod exspectassent, -c... deferretur. 8, 38, 5 al. SEN. epist. 106, 2 utrum differrem te, -c... veniret. MELA 3, 92 adeo... placuit, ut... sinu abdere, -c noceret, ... libuerit. PLIN. nat. 30, 40 lino, quo... vipera pependerit, -c exanimaretur. FRONTIN. strat. 1, 6, 4. 2, 5, 33. TAC. Agr. 19 hist. 1, 66 ann. 1, 64. CORP. VI 2120, 18 cum... commendaverim, donique... aedificaretur. IAVOL. dig. 19, 2, 21 ut, -c pecunia... persolveretur, ... fundum conductum haberet. 33, 2, 80 pr. AFRIC. dig. 20, 4, 9 pr. SCAEV. dig. 18, 5, 10, 1 PAVL. dig. 22, 1, 12 APVL. met. 10, 4 CYPB. epist. 48, 2 p. 606, 16 VVLG. deut. 11, 5. Ios. 5, 1 quod siccasset... fluentia... -c transirent. eccles. 2, 3. I Macc. 3, 33 (ἐως τοῦ). 4, 41 (ἐως ἄν). AVG. pecc. mer. 1, 1, 1 COMM. apol. 198 NICET. vigil. 5. Ruth 2, 21 ut tamdiu... iungerer, -c... meterentur. BELL. Afr. 31, 2 praecipit, ut usque eo locum obtinerent... -c... perveniret. BACHAR. repar. laps. 3 p. 1039^a ut... eo usque... exsules fierent, -c... remearent. β negativa: LIV. 8, 28, 8 ferre ad populum, ne quis... -c... lueret, in compedibus... teneretur. VVLG. Ios. 20, 9 ut... non moreretur... -c staret ante populum. AVG. civ. 17, 7 p. 221 D.

c pendet ex infinitivo: α sent. prim. affirmativa: HOR. sat. 2, 1, 73 ludere, -c decoqueretur holus, soliti. carm. 3, 5, 45 fertur... posuisse voltum, -c... patres firmaret. LIV. 26, 2, 3 visum differri... consultationem, -c proficiscerentur. 27, 18, 15 al. VAL. MAX. 5, 8, 5 licuit, -c... praeteriret, inclusum arcere. SEN. benef. 3, 23, 2 eductam... celasse, -c... ira consideret; deinde eqs. CVRT. 4, 7, 28. 10, 1, 16. PLIN. nat. 7, 82 vehicula... onusta, -c exinanirentur, sustinere solitus. 31, 83 al. SIL. 10, 656 damnatis... meritare... impositum, -c... decederet hostis. QVINT. decl. 311 p. 225, 1 quae (lex) addictos servire iussit, -c solverent (cf. p. 2000, 54). FRONTIN. aq. 5 Ps. FRONTIN. strat. 4, 1, 21. 28 TAC. Agr. 39 hist. 2, 24. 3, 1. 70. ann. 1, 67 (opp. mox). ITALIA (cod. e) et VVLG. Matth. 14, 2 cogit (compulit Vulg.)... praecedere (-rent It.)... -c remitteret (dimitteret Vulg.) turbas (ἐως οὖν). ITALIA (cod. h) et VVLG. act. 23, 12 LACT. inst. 2, 11, 10 al. SYMM. or. 2, 8 Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 19 AVG. civ. 10, 25 p. 439, 24 D. al. SVLP. SEV. chron. 1, 21, 6. SEN. contr. 2,

6, 9 videri tam diu luxuratum, -c sentiret. PLIN. nat. 10, 153. PAVL. MED. bened. 10, 15 tamdiu... praenuntiat... sustentandum..., -c desiderium veniret' (Vulg. gen. 49, 26). VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 existimaverat... vitem eo usque crevisse, -c... inumbraret. GAIUS inst. 3, 184 eo usque manifestum furtum esse..., -c perferret eo. β negativa: LIV. 4, 2, 4 finem... non fieri, nec futuram, -c... honorati... auctores essent. PLIN. nat. 8, 206 ruminantes hostias, -c bidentes fierent, puras negavit. TAC. hist. 2, 50 neque avem... territam..., -c Otho se... interficeret. ann. 15, 16 neminem... ingressurum, -c referrentur. VVLG. act. 23, 12 devoverunt se dicentes neque manducatuos neque bibituos, -c occiderent (ἐως οὖν ἀποκτείνουσιν. cf. p. 1997, 75). PAVL. PETRIC. vita Mart. 1, 362.

d pendet ex parte sententiae regentis: LIV. 25, 37, 6 ut... subeuntes alii aliis..., -c per omnis suffragium iret, ... summam imperii detulerint. nota brevitatem: 29, 12, 15 in duos menses indutiae factae, -c Romam mitterentur legati (32, 39, 10). LVCAN. 2, 435 Appenninus extendit... suas... rupes, longior (sc. qui fuit) Italia, -c confinia pontus solveret... at postquam eqs. TAC. ann. 1, 51 hostes, -c agmen... porrigeretur, immoti, dein... incurrere. 2, 34. 4, 44 Domitium decoravit pater... potens, -c... misceretur. 4, 47 -c exercitus... conduceretur, datis mitibus responsis. 13, 36. 15, 11. SVET. vita Verg. p. 60 quae... interponi... ad sustinendum opus, -c... columnae advenirent. IAVOL. dig. 18, 6, 17 servi emptor si eum conductum rogavit, -c pretium solveret. TERT. scorp. 5 p. 155, 22 fug. 6 p. 473 Oe. 8 p. 475 castit. 6 p. 746 bis. monog. 14 p. 784 l. 7 Oe. CYPB. epist. 10, 1 p. 491, 2 exemplum praeberunt congressi in acie, -c... succumberet. PANEG. 5 (8), 9, 1. HIL. in psalm. 131, 11 peregrinationem..., -c cum (cf. p. 1992, 44 et l. 30)... posset invenire, vovisse. in Matth. 17, 3 silentium... imperat, -c cum... resurgeret. VVLG. Ios. 4, 24 siccante domino... aquas..., -c transiretis. iud. 3, 25. AVG. civ. 13, 23 p. 588, 19 D. in corpore... animali, -c spiritale... fieret. 14, 10 p. 27, 6 D. 17, 1 p. 197, 5 D. tempus, ex quo... coepit, et deinceps, -c... ducere... totum tempus est prophetarum. PASS. Firm. 5 cum... fuissent... traditi..., custodiendi, -c Anulinus superveniret. BELL. Afr. 23, 2 oppidani usque eo passi... accedere, -c... appropinquaret, ... compulerunt. VAL. MAX. 9, 13, 2 eo (us)que moram trahens, -c caput eius... abscideretur. FLOR. epit. 3, 21, 5. PLIN. nat. 7, 185 transtulit nullo sentiente, -c... proximus... admoneret.

3 perfecti (cf. fut. II p. 1995, 29): CELS. 6, 5 p. 224, 31 cum... contrita... sunt, -c ad mellis crassitudinem venerint (an fut. II?). 8, 3 p. 331, 15 foramen fit..., -c... is locus... cinctus sit. PLIN. nat. 8, 184 -c invenerint Apin, maerent sacerdotes. LEX Malac. (Corp. II 1964) 2, 31 renuntiatio, -c is numerus... expletus sit. VLP. dig. 38, 17, 2, 7 pendet ius..., -c redierit vel nascatur. NOVELL. Iust. 23, 2 permaneat, -c... iusserit et... patiat. POMPON. dig. 41, 2, 25, 2 quaeritur utrumne usque eo possideamus, -c... ingressus sit. Ov. met. 10, 51 ne flectat retro sua lumina, -c Avernas exierit valles. Ov. met. 1, 702 restabat verba referre et... fugiase..., -c... ad amnem venerit. 5, 323 dedisse terga fugae, -c fessos Aegyptia tellus ceperit. PLIN. nat. 7, 174 reperimus... animam... errare solitam..., -c... inimici... ademerint. 35, 151. QVINT. inst. 7, 3, 26 an addictus, quem lex servire, -c solverit, iubet, servus sit (decl. 311 p. 223, 27. sed cf. p. 1995, 45). ITIN. Alex. 21 corvos... ivisse, donicum... appulerit (apulit ire cod., appulit, mire Volkman postea coniecit. appulere Haase). SEN. benef. 5, 1, 5 tamdiu ferre ingratum, -c feceris gratum. LIV. 30, 13, 12 nec conquiesse (conquiescere P), -c... induerit. SVET. Cal. 59 nullam noctem... transactam, -c... domus... consumpta sit.

4 plusquamperfecti: LIV. 21, 28, 11 trepidationis aliquantum edebant, -c quietem... timor... fecisset. 27, 7, 17 non in annum..., sed -c revocati... forent, prorogatum imperium est (sim. 30, 1, 10 al.). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 148 tamdiu iocari per carmina licuit (in aliquid cod.), -c dedissent. VVLG. II reg. 15, 24 ascendit..., -c expletus esset. AVG. civ. 11, 13 p. 480 D. ita fuerunt, -c... cecidissent. COMM. apol. 1040 pla(nget)... natura, -c esset furia... (comp)leta. CORIPP. Ioh. 6, 212 reparabat..., -c nosceret et... pensasset. Inst. 3, 59 flebant, -c... posuissent. APVL. met. 7, 28 obtrudit usque, -c... confodassem. CLAUD. DON. Aen. 4, 55 removit illo usque, -c... cessissent. VVLG. II par. 9, 6 non credebam..., -c ipsa venissem. nota irreallem: LIV. 42, 41, 12 paterer, -c Pellam... armatus pervenissem. pendet ex coni., inf., parte sent.: LIV. 7, 37, 13 monitis, ut, -c ipse revertisset, praeda abstinerent. 10, 25, 17 al. LABEO dig. 20, 6, 14 convenit, ut... essent, -c... satisfactum esset. Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 5, 7 mandabat, ut dicerent..., -c... remisissent (cf. Ios. bell. Iud. 4, 544). AVG. civ. 7, 21 p. 299 D. Libero... mensis tribuebatur, cuius diebus... uterentur, -c... membrum... transvectum esset atque... quiesceret. FORMVLA Baet. (Corp. II 5042) 10 usque... mancipia fiducia(e) essent, -c... pecunia... persoluta... esset. VITAE patr. 6, 4, 15 recesserunt... certantes, -c vasa electa fieri potuissent (gr. καὶ ἐγένοντο). BELL. Afr. 18, 4 ut... contenderent neque remitterent, -c... hostes repulissent. LIV. 45, 44, 16 -c ad classem... pervenisset, ... ne... abscederet. BELL. Afr. 31, 10 constituerat... pati, -c... occurrisset. NEP. Ham. 1, 4 ut... agitare[re]

... persequi, donec... vicissent. LIV. 1, 39, 2 moveri vetuisse puerum, -c... expectatus esset. 26, 10, 9. 26, 26, 9 *al.* AVG. civ. 17, 7 p. 221 D. perseverasse..., -c illa gens... esset... subversa. LIV. 35, 44, 6 nec periculo parsurum, -c... fecisset. LIV. 5, 17, 5 numquam desitum... turbare comitia interpellantibus tribunis plebis, -c convenisset.

C verbo supplendo: PLIN. epist. 6, 20, 20 nobis... ne tunc quidem... abundi consilium, -c... nuntius. *per aposiopesis:* VERG. Aen. 2, 100 nec requievit..., -c Calchante ministro — sed quid ego haec... revolve? (*cf.* SERV. ad h. l.).

appendix ad I: translationes a tempore ad locum (i. 'ad id punctum, quo'): MANIL. 2, 847 quod summo premittitur devexum culmine mundi, -c ad occasus veniat (-et *al.*). 4, 626 navita... miratur... fugientes... terras, -c in Aegyptum redeunt... litora. 4, 670 *Libya* infestat harenas, -c ad Aegypti ponat (*Gembl.*, -et *cett.*) sua iura colonos. MELA 1, 49 Aegyptus inter Catabathmon et Arabas ab litore... immissa, -c Aethiopiam... contingat, ad meridiem refugit. 1, 102. 109. 2, 4 mare..., -c quinque milium passuum spatio absit a Maeotide, refugientia usque subsequens litora. 2, 37. 63. 85. 3, 24. 69. PLIN. nat. 4, 9 maria... ibi latitudinem vorant, -c... Peloponnesum contineat Hellas. 4, 84. 5, 48. 141. 6, 1. *cf.* 31, 25 circa Danuvii exortum..., -c veniat ad fontem alveo appositum. FRONTIN. aq. 12 ductus, -c Marciae accedat, efficit passus octingentos. TAC. Germ. 35 Chaucorum gens... omnium... gentium lateribus obtenditur, -c in Chattos usque sinuetur. *cf.* 1 Danuvius... pluris populos adit, -c... erumpat. ann. 2, 6. AVIEN. orb. terr. 1043 curvatur limes..., -c... prorepat. VVLG. gen. 10, 19 facti... sunt termini Chanaan venientibus a Sidone Geraram usque Gazam, -c ingrediari Sodomam (Ios. 13, 5). I reg. 15, 7 percussit... Saul Amalec ab Hevila, -c venias ad Sur (*cf.* I Macc. 16, 19 insecutus est eos, -c venit Cedronem [*ἔως ἡλθεν*]). MART. CAP. 6, 675 Aegyptus... ad meridiem tendit, -c... Aethiopes obversentur.

nota structurarum mixturam: LVCIF. reg. apost. 9 p. 58, 28 ad hoc te fingis Christianum, -c... possis sauciare.

proprietas quaedam significationis a scriptoribus eccles. vindicata ad interpretandum locum sacrae scripturae, qui est: ITALIA (plures codd.) et VVLG. Matth. 1, 25 Ioseph non cognoscebat (cognovit *al.*) eam (*Mariam*), -c peperit filium suum primogenitum (*ἔως οὖν*. Ps. HIER. in Matth. 1, 25 p. 536^a -c pro numquam dicitur): HIER. virg. Mar. 5 *adversarius* (*Helvidius*) vult docere, quod '-c'... adverbium certum tempus significet, quo completo fiat id, quod usque ad illud temporis quod praescriptum est, non fiebat, velut in praesenti (*Matth. 1, 25*): 'et non cognoscebat Ioseph eam (*Mariam*), -c peperit filium'. *v. quae sequuntur.* *ibid.* 6 scriptura saepe certum tempus... in eius (*vocabuli 'donec'*) assumptione significat, saepe infinitum, ut est illud...: 'ego sum... et -c senescatis, ego sum' (*non in Vulg.*). numquid, postquam illi senuerint, deus esse desistet? *ibid. infra:* Paulus... Corinthiis scribens (*I Cor. 15, 25 ex psalm. 110, 1*)... ait... oportet... illum regnare, -c ponat... inimicos sub pedibus eius'. *v. quae sequuntur.* *ibid. infra:* David quoque... (*psalm. 122, 3*): 'sicut oculi ancillae..., ita oculi nostri..., -c miseretur nostri'. *cf. ibid.* 7. PELAG. in I Cor. 15, 25 p. 218, 14. S. -c... non semper finem significat, sic ut est illud (*Is. 46, 4*) et cetera talia (*cf. Souter ad h. l. p. 184*). AMBR. Noe 17, 63 *v. p. 1994, 61*. AVG. civ. 20, 7 p. 423 D. divers. quaest. 69, 3—8 *ad I Cor. 15, 25*. CASSIOD. in psalm. 122, 3 '-c' in scripturis divinis homonymum est; interdum quippe significat aliquid temporaliter agi, interdum semper (*sequitur explicatio locorum Vulg. psalm. 109, 1. 122, 2 Matth. 1, 25*). ANIAN. Chrysost. hom. 5, 3 (*ad Vulg. Matth. 1, 25*) saepe scriptura divina hac uti elocutione, ut dicendo '-c' non definitum aliquod tempus includat (*v. quae seq.*). GREG. M. moral. 8, 89 Ps. PRIMAS. in I Cor. p. 547^B.

II -c inducit actionem, quae comitatur alteram tempore (i. q. 'per quod temporis spatium', 'quamdiu' 'so lange als'). *cf. gr. ἔως.* dedi omnes locos usque ad COD. Iust. vetustissimus: LVCR. 5, 178; *v. p. 2002, 39*: **A cum indicativo:** 1 *praesentis:* a *pendet ex sententia primaria:* HOR. carm. 1, 9, 17 sperne... neque tu choreas, -c... canities abest. OV. ars 1, 503 cum surgit, surges; -c sedet illa, sedebis. SCAEV. dig. 27, 1, 22, 1 excusantur..., -c curam gerunt. 50, 5, 3. VLP. reg. 16, 1^a factio est..., et -c abest *vir* et intra annum, postquam abesse desierit. 20, 16 PAVL. dig. 8, 5, 5. 9, 4, 4, 3. 42, 6, 5. HIER. epist. 18^a, 11, 2 -c Ozias vivit, non intellegis... esse te miserum...; sed quando ille mortuus est, tunc animadvertis (AVG. civ. 1, 9 p. 16 D. COD. Iust. 6, 61, 8, 5^a. 7, 15, 1, 1^a *al. cf. etiam p. 2002, 12*). VVLG. II par. 14, 7 aedificemus..., -c... quiescunt omnia. Iob 27, 3 -c superest..., non loquentur. Ioh. 9, 4 me oportet operari..., -c dies est (*ἔως... ἔστιν*). Hebr. 3, 13 adhortamini... per singulos dies, -c... cognominatur (*ἄχρης οὖν*). RVFIN. Orig. in gen. 9, 1. Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 28 -c... iunctae sunt unaque... implentur, ... mortuae sunt (*Ios. bell. Iud. 7, 344 ἔως δ' εὐλοῖν... δεδωμέναι*). COD. Iust. 3, 28, 37, 2 haec obtinere oportet, -c... constituti sunt. 4, 21, 21, 4 praestamus, -c... ventilatur. 6, 2, 21, 3 *al.* GAIUS dig. 23, 2, 17 pr. fraternitas eo usque impedit nuptias, -c manet adoptio. 41, 1, 3, 2 eo usque nostrum esse

intellegitur, -c... coercetur. 41, 1, 5, 4 inst. 3, 151. *nota irreallem:* IAVOL. dig. 23, 3, 80 ea promissio in pendent esset, -c... est. b *pendet ex coni., inf., parte sent.:* NERAT. dig. 12, 4, 8 *v. infra l. 64*. CLEM. dig. 38, 2, 38 pr. MARCELL. dig. 33, 2, 15, 1 ut haec forma... servetur..., sive -c usus fructus permanet, sive dum... redierit. VLP. dig. 46, 2, 4 quamvis... tutus debeat esse..., non solum -c manet ei usus fructus..., sed etiam post interitum eius. IULIAN. dig. 24, 2, 6 -c certum est maritum vivere..., nullam habere licentiam uxores... migrare ad aliud matrimonium. SCAEV. dig. 34, 3, 28, 5 *v. infra l. 50*. 34, 4, 30 pr. VLP. dig. 38, 17, 2, 9 matrem, -c filia... petere potest, ... accipere non posse. COD. Iust. 5, 70, 6, 1 manere... eum, -c... vivit. 6, 31, 6 pr. 7, 39, 7, 2^a. COD. Iust. 4, 1, 12, 4d -c ea procedunt, aliis... membris... examinandis (*opp. postquam*).

2 imperfecti: HOR. carm. 3, 9, 1 -c gratus eram..., ... vigui... beatior (PORPH. pro 'quamdiu' positum est). *ibid.* 5 -c non alia magis arsi neque erat Lydia post Chloen, ... vigui clarior. OV. am. 1, 10, 13 -c eras simplex, animum... amavi. nunc *eqs.* trist. 1, 1, 53 -c eram sospes, ... tangebar. fast. 5, 343. LIV. 6, 13, 4 -c armati... abibant, peditum labor in persequendo fuit. 27, 27, 6 non... omisere... Fregellani, -c... consules... sustinebant; sed postquam *eqs.* VVLG. Iob 32, 12² FLOR. epit. 1, 7, 10 tamdiu superbiam... perpressus est, -c aberat (aderat *B*) libido. TAC. hist. 4, 12 Batavi, -c trans Rhenum agebant, pars Chatterum. ann. 14, 50 liberos exuri iussit, conquisitos, -c cum periculo parabantur: mox *eqs.*

3 perfecti: HOR. carm. 3, 9, 5 *v. supra l. 16*. OV. met. 8, 712 templi tutela fuere, -c vita data est. trist. 3, 6, 3 -c... licuit, nec te mihi carior alter, nec... fuit. LIV. 1, 7, 13 institutum mansit, -c... genus fuit. 2, 49, 9 -c... fuit, ... satis erant (*opp. deinde*). 30, 18, 12 (*opp. postquam*). TAC. dial. 8 per multos... annos potentissimi sunt civitatis ac, -c libuit, principes fori; nunc *eqs.* 40 nostra quoque civitas, -c erravit, -c se partibus... confecit, -c nulla fuit in foro pax..., tulit... valentior eloquentiam. ann. 1, 68. 6, 51 (*ibid. quoad et dum*). AVG. civ. 4, 34 p. 188 D. CASSIAN. conl. 8, 21, 3. 6. COD. Iust. 7, 15, 1, 1^a permaneat, -c... usufructus non... peremptus est. VLP. dig. 34, 1, 14 pr. tamdiu... debebitur, -c testator voluit. LIV. 25, 19, 15 concitante (-ata *P*), -c dux stetit (stetisset *P*), spe... aciem. TAC. hist. 1, 13 Otho, -c bellum fuit, ... splendidissimus.

4 futuri I et II: LVCR. 5, 178 natus... debet... velle manere in vita, -c retinebit blanda voluptas. PRIAP. 31, 1 -c... nil... carpes, licebit... sis... pudicior. OV. am. 1, 15, 27 -c erunt... arma, discentur numeri. Ib. 43. trist. 1, 9, 5 -c eris sospes (*felix al.*), multos numerabis amicos. LIV. 6, 14, 10 ne..., -c quicquam... supererit, ... patiar. 22, 39, 10 eadem ratio, quae fuit, futura [quae], -c res eadem manebunt, immutabilis est. VAL. FL. 4, 526 Harpyiae numquam nova pabula quaerent, -c erunt... irae. STAT. silv. 4, 3, 160 abnues... currus, -c Troicus ignis (*sc. erit*) et... pater intonabit..., (162) haec -c via... magis Appia senescat (-et *Heinsius*; sed *v. Vollmer in comm.*). TAC. hist. 1, 37 nomen in incerto erit, -c dubitabitur. SCAEV. dig. 34, 3, 28, 5 Titio..., -c advivet, ... praestari volo (*ibid.* -c vivit). COD. Theod. 18, 15, 5, 1 (*ca. a. 370*) nemo in provincia..., -c in eadem commorabitur, ... comparandi sumat affectum. COD. Iust. 1, 3, 37 (*a. 484*) dominos servorum dominio, -c servi in... monachorum habitu duraverint, spoliandos. CASSIAN. inst. 7, 21 tamdiu... erit, -c... non severit. COD. Iust. 3, 33, 12, 1 sin... fuerit... condicio: '-c in furore filius remanserit'. *cf. et p. 2003, 20*.

B cum coniunctivo (inde a LIV., v. l. 68. 79. p. 2003, 7 *al.*): 1 *praesentis:* STAT. silv. 4, 3, 162 *v. supra l. 48*. POMPON. dig. 19, 1, 7 reverti... non potero, -c Titius vivat nec... coeperit. VVLG. Marc. 14, 32 sedete hic, -c orem (*ἔως προσεύξωμαι*). Luc. 17, 8 ministra mihi, -c manducem... et post haec tu manducabis (*ἔως φάγω*). COD. Iust. 6, 56, 7, 2 detineat, -c vivat. CLAUD. DON. Aen. 2, 430 p. 207, 22 quae (*flamma*) illo usque perseverat, -c sit aliqua substantia. *pendet ex coni., inf.:* NERAT. dig. 12, 4, 8 ut..., priusquam... habeat, sit... repetitio, -c autem... permanent, non... repeti possit..., -c maneat... affinitas. PAVL. dig. 23, 4, 12, 1 ut..., -c nupta sit, dos ab ea non petatur. GAIUS dig. 41, 1, 5, 5 ut eo usque nostra esse intellegantur, -c... animum habeant. LIV. 21, 10, 3 nec unquam, -c sanguinis nominisque Barcini quisquam supersit, quietura... foedera. 25, 11, 12 neque... quicquam habere spei, -c... potiantur. TAC. ann. 15, 11 se fidem interim, -c vita suppeditet, retenturos. VLP. dig. 7, 8, 10, 3 -c vivat, habitationem competere ait (*cf. ibid.* usque ad vitam). CLAUD. MAM. anim. 2, 7 p. 125, 14 -c corpus habeamus..., numquam nos... consecuturos (*ex Plat. Phaed. 66^B ἔως ἂν... ἔχωμεν*). COD. Iust. 8, 33, 3, 6 -c... permaneat, ... esse volumus. GAIUS dig. 41, 1, 5, 1 eo usque nostram videri *bestiam*, -c eam persequamur. inst. 2, 67 eo usque nostrum esse intellegitur, -c coerceatur; cum vero... evaserit *eqs.*

2 imperfecti: LIV. 21, 28, 10 nihil... trepidabant, -c continenti velut ponte agerentur (*opp. cum*). ITIN. [Silv.] 5, 9 commorati sunt aliquamdiu, id est -c... Moyses ascenderet... et descenderet primum et iterato. VVLG. Iob 32, 11² INSCR. Revue archéol. 16 (1910) p. 453, 171 qui, -c superstaret, ... exegit. *pendet ex coni., inf., parte sent.:* LIV. 2, 24, 6 neu quis militis, -c in castris esset, bona possi-
[Hey]

deret aut venderet. 4, 60, 1 ut nemo... -c quicquam virium superesset, corpori... parceret. 25, 7, 4 *al.* CVRT. 7, 9, 14 praecepit, ut, -c lucis aliquid superesset, ... inhaerent. PAVL. dig. 2, 14, 4, 3 ut, -c usurae solverentur, sors non peteretur (petitur *F*). *fortasse huc pertinet* CVRT. 6, 5, 4 Artabazus nonagenarius novem iuvenes dexteræ regis admovit precatus, ut tamdiu viverent, -c utiles Alexandro essent.

LIV. 5, 1, 6 gens... auxilium Veientibus negandum, -c sub rege essent, decrevit. 23, 25, 7 ibi militare, -c in Italia bellum esset, placuit. 24, 31, 8 nec umquam Syracusas quieturas, -c quicquam... esset. 27, 38, 5. 34, 23, 9. TEST. Dasum. (Corp. VI 10229) 95? (*loco mutilo*). nota: SCAEV. dig. 34, 1, 17 heredem compellendum servus relicta prae-stare, -c templum exstrueretur (*i. quamdiu aedificaretur nec non postea*).

LIV. 42, 6, 12 legato... sumptus... decretus, -c in Italia esset. TAC. ann. 2, 13 stipendii in dies, -c bellaretur, sestertios centenos... pollicetur. PAVL. dig. 19, 1, 21, 6 excepit sibi habitationem, -c viveret, aut in singulos annos decem.

3 *perfecti*: POMPON. dig. 19, 1, 7 v. p. 2002, 58. LIV. 1, 40, 3 ut... post centesimum... annum, quam Romulus... tenuerit regnum, -c in terris fuerit, id servus... possideat. VLP. dig. 29, 2, 71, 1 ut, -c dies non exstiterit, possit... effici. TAC. ann. 15, 64 -c... Neronem timuerit, famam... petivisse, deinde... evictam. PAVL. (POMPON.?) dig. 41, 3, 31, 3 -c in eadem causa res fuerit, intellegendum est... possessionem apud me remanere (*potest et trahi ad p. 2002, 39 sqq.*).

C verbo *substantivo supplendo*: STAT. silv. 4, 3, 160 v. p. 2002, 46. TAC. hist. 4, 74 vitia erunt, -c homines. ann. 3, 15 ipsa, -c mediae Pisoni spes, sociam se... promittebat. sim. SIDON. epist. 4, 14, 4 floribus tamdiu gratis, -c recentibus.

III singularia quaedam: -c *i. q. 'priusquam'*: PLAUT. Aul. 58 si... excesseris (*i. nisi manebis*) aut si respexis, donicum... iussero, continuo te dedam... cruci. *fere i. q. 'cum'*: CELS. 7, 26, 5^c finis eius fomenti est, -c infirmando offendat (*conglutinatam ex: 'finis est, cum offendit' et 'finis non est, -c offendat'*). PLIN. nat. 28, 199 modus est curationis (*i. eo usque curetur*), -c vapor ad lumbos pervenisse sentiat (33, 131). *loci dubiae interpretationis*: CHIRON 657 si e venerit, ut... habeat, -c (*i. 'tunc' Oder, cf. l. 45*) desub cirro... vel unde... visum fuerit, sanguinis detractionem facies. VITAE patr. 5, 5, 18 qui... recens est in conversatione, -c ista discit, ille in primum ordinem veniet (*ἐν ὅσῳ ταῦτα μανθάνει*). EPIST. ed. Morin Rev. Bénéd. 40 (1928) p. 301, 26 nec sine causa 'mensis sabbati' nominatur mensis decimus, in quo nobis requies... ostenditur: -c (*i. dum = cum?*) nullus... praeter eam quae paritura est masculum, repperiatur in diversorio monasterii. VITA Caes. Arel. 1, 29 custodiae mancipatur, quatenus... mergeretur..., -c... amplius baccharetur adversitas.

singulariter pro adverbio: *i. q. denique* (donique; francog. donec. cf. Stangl, Berl. ph. W. 37, 1917, 971): BACHAR. repar. laps. 13 p. 1050^b sq. qui... acquiescit, -c... recludatur in cavea..., tum maxime principalibus saeculi... placiturus est. -c, etiamsi (*sic ed. Bign.*, -c *nude Ambr.*) muscipulam... evaseris, non te... credas. 15 p. 1052^b cum sumus in paenitentia constituti..., videmus... speciem mortis. -c (*sic Bign.*, tantum *vg.*) meminervis te... agere paenitentiam. 19 p. 1057^b sic et tu... haec... officia intelligas esse membrorum. -c (*sic Ambr. et ed. Mignii, qui proponit denique*) ne opus... regis imiteris, ut... credas.

syntactica, iuncturae: *tempus vel finis actionis regentis indicatur his vocibus*: tamdiu: v. p. 1993, 61. 63. 1994, 24 sq. 41. 1995, 54. 84. 1996, 9. 11. 1997, 9 sqq. 1998, 19. 41. 1999, 5 sqq. 10. 46. 62. 2000, 1 sq. 57. 63. 2002, 22. 36. 55. *supra l. 6. 27* (cf. *sub diu vol. V 1561, 43 sqq.*, ubi addas CASSIAN. inst. 7, 2). diu: v. vol. V 1559, 43. aliquamdiu: v. p. 1994, 3. 2002, 81. tantisper: v. p. 1998, 20. interim: v. p. 1994, 30. 1996, 5. 1999, 22. interea: v. p. 1993, 21. 1997, 72. tunc: v. p. 1996, 43. usque: v. p. 1992, 73. 1993, 30. 1995, 23. 55. 58. 60. 74/5. 1997, 16 sqq. 26. 1998, 42. 2000, 68 sq. 78. 2001, 19. usque eo (eo usque): v. p. 1994, 40. 53. 54. 1995, 59. 60. 1997, 19. 24. 51. 68 sqq. 1998, 21 sqq. 1999, 10 sqq. 63 sqq. 2000, 4 sqq. 36 sqq. 47. 2001, 83 sq. 2002, 67. 76 sq. illo usque: v. p. 2000, 69. 2002, 64. usque adeo: v. p. 1993, 32. 1994, 26. 28. 50. 1995, 22. 56 sq. 72. 1997, 15. usque ad tempus: v. p. 1997, 82. adeo: v. p. 1995, 31. non ante: v. p. 1994, 43. indicatur initium actionis regentis per: ab: v. p. 1996, 82. 1997, 18. 2001, 29. ex: v. p. 1994, 13. 1995, 27. 2000, 33. circa: v. p. 2001, 21. actionem, quae sequitur finitam, ducunt: deinde: v. p. 1996, 2. 1999, 74. 2000, 19. 2003, 21. cf. p. 1998, 3. mox: v. p. 2002, 25. postea: v. p. 1998, 38. post haec: v. p. 2000, 61. postquam: v. p. 1994, 52. 2000, 18. 2002, 21. 30. tum (tunc): v. p. 1993, 73. 1998, 4. 2001, 74 (nunc: v. p. 2002, 18. 31). *vocabuli notionem adiuvant iuncturae*: -c tandem: v. p. 1993, 70. 1999, 45. -c iam: v. p. 1997, 55. 1998, 75. -c postremo: v. p. 1994, 10. 1996, 34.

iunctio verbalis: expectare -c v. p. 1996, 20. 1998, 49 *al.*

de collocatione: enuntiatum per -c regens rite sequitur; rarius praecedat vel sese interponit, ut CATO agr. 43, 2 *al.* VARRO ling. 5, 23 LVCR. 1, 222 HOR. sat. 2, 5, 96 *al.* OV. rem. 211 fast. 5, 629 *al.* LIV. 3, 29, 2. 6, 13, 4 *al.* CELS. 1, 3, 10 p. 17, 26 *al.* MELA 2, 4 PLIN. nat.

2, 212 TAC. hist. 2, 1 ann. 1, 51. 4, 47 *al.* PLIN. epist. 9, 13, 17 paneg. 26, 2 SVET. Aug. 17, 3. 78, 1 IULIAN. dig. 24, 2, 6 NERAT. dig. 12, 4, 8. *et al. Icti. NEMES. cyn. 186. et saepius. apud poetas -c saepe non principem sententiae locum obtinet, ita ut et verbo postponatur, velut* LVCR. 6, 120 (v. p. 1993, 50) VAL. FL. 1, 591. 8, 383 STAT. Ach. 1, 748 AVSON. 391, 20. *in prosa*: TAC. ann. 13, 33 senectā -c mortem obiret Celer.

anaphora: TAC. dial. 40 v. p. 2002, 31. TERT. castit. 6 p. 746 Oe. v. p. 2000, 25. Hey.

doneque (doni-), donicum v. donec.

donifico, -āre [*a donum et facere, cf. gratificare. Th.*]. HYG. fab. 112 p. 99, 19 Ajax cum Hectore dimicavit: -ntes discessere.

Rubenbauer.

*dōno, -āvi, -ātum, -āre [*i. q. osc. <d>uunated 'vit' a donum. Th.*]. *de prosodia*: do- productam praes. et perf. testatur PRISC. gramm. II 461, 13. -ās pro -ās legitur HIL. gen. 95. *de formis*:

-bit, -vet pro -vit: CORP. VI 31852. XIII 3574. *formae syncopatae leguntur praeter Neue-Wagner, Lat. Formenl. IV³ 117 et Georges, Wortf. s. v. allatas, etiam his locis*: -asti: SEN. benef. 6, 3, 3 QVINT. decl. 252 p. 34. 378 p. 422. -astis: SEN. Phoen. 233 QVINT. decl. 294 p. 167 ARNOB. nat. 1, 37 PACIAN. epist. 1, 7 VVLG. II Cor. 2, 10. -arunt: PAVL. FEST. p. 101 M. QVINT. inst. 8, 5, 12 CORP. VI 34002. VII 180.

-asset: HOR. sat. 1, 5, 65 LIV. 24, 16, 8 SEN. benef. 4, 6, 1 STAT. Theb. 1, 579 QVINT. decl. 385 p. 430 thema. SVET. Vesp. 22 APVL. apol. 98 PAVL. dig. 2, 13, 9, 1 *al.* -asse: LIV. 4, 56, 6 SEN. nat. 4 praef. 8 LVCAN. 3, 243 PLIN. nat. 36, 17 SIL. 9, 20 STAT. silv. 3, 3, 216 SVET. Galba 12, 3 PORPH. Hor. carm. 1, 17, 14-16 PANEG. 8 (5), 12, 1 FIRM. err. 10 *al.* *part. perf. passiv. notatur d.*: CORP. XI 1834 III 12411; don.: CORP. V 3356; donat.: CORP. I² 792. *inc. an*

perf. act. don.: CORP. I² 1553. *de notione (plerumque synonymis vel oppositis accuratius definita)*: PVBLIL. H 18 homo vitae commodatus, non -atus est (cf. l. 64). P 18 perdit, non -at, qui dat, nisi sit (*sic Ribbeck, est cod.*) memoria (SEN. benef. 6, 4, 6 MART. 4, 40, 7 TAC. hist. 1, 30 TERT. patient. 7 p. 12). SEN. epist. 81, 14 multum

... interest -veris, an succurreris. 120, 8 multi... sunt..., qui non -ant, sed proiciunt (cf. p. 2009, 28). LVCAN. 7, 739 neque enim -are vocabo, quod sibi quisque dabit. MART. 4, 56, 7 quid sit largiri, quid sit -are docebo, si nescis: -a, Gargiliane, mihi. PAPIN. dig. 39, 5, 29 pr. -ri videtur, quod nullo iure cogente conceditur (50, 17, 82).

VLP. dig. 24, 1, 21 pr. non -at, qui necessariis oneribus succurrit. 43, 26, 1, 2 qui -at, sic dat, ne recipiat (cf. SEN. dial. 7, 24, 2 quid? tu... recepturus -as? PAVL. dig. 12, 6, 65, 2 id... quod ob causam datur... quia -ari volui... repeti non posse). VLP. frg. Vat. 269 constat, quod utendum filiae datum est, non esse -atum, AMBR. patr. 10, 45 nemo potest -are, quod non habet. DIFF. ed. Beck p. 49 da imperandi est, crede orandi..., -a obsecrandi. p. 53 -at aliquis uni, tribuit pluri-

bus. *sine definitione vel differentia accuratior*: CHAR. gramm. p. 422, 9 B. dat -at tribuit concedit largitur gratificatur impertit accommodat. cf. p. 2005, 27. GLOSS. χαρίζομαι δωροῦμαι. -atus δωροῦτος -ati munerati. *inde a PLAVTO per totam latinitatem*. [*it. donare, francog. donner, hisp. donar. M.-L.*]

de structura: PRISC. gramm. III 268, 14 -o illi servum, dicitur tamen et in eodem sensu '-o illum servo' more Attico (AGROEC. gramm. VII 119, 21 -amus et illud quod damus et illum, cui damus. ARVS. gramm. VII 463, 13). cf. CORP. I² 709, ubi per negligentiam, quia verba extrema postea addita sunt, variat structura; v. adn. ad l.

I *notione 'dono' dandi, 'dono' afficiendi integra; et de donatione in re privata et de donationibus in re publica vel iure.*

A ALICVI -are aliquid, aliquem:

1 *proprie*: a absolute vel obiecto supplendo: PLAUT. Bacch. 1081 (*interpol.*) duxi, habui scortum, potavi, dedi, -vi. LEX Cincia (frg. Vat. 298) cognatis omnibus inter se -are capere liceto. SEN. benef. 2, 8, 1 -are ignominiae causa. 5, 7, 5 quare -are mihi non possim, si commodare possum? (5, 9, 1 nec liberalis est, qui sibi -at.

5, 9, 2). 6, 11, 3 aliquem -are voluisse nec -asse. 6, 25, 2 qui amicae... optant inopiam, ut magis desideranti -ent. 6, 43, 1 in magnis erroribus sunt, qui ingentis animi credunt proferre, -are. 7, 4, 1 sapienti. 7, 4, 2 dare regi et domum et mancipium et pecuniam possumus nec -are illi de suo dicimur. 7, 14, 4 locupletis. dial. 2, 14, 2 sapiens illi quoque..., qui hoc salutationum publicum exerceat, -bit. 7, 23, 5. 7, 24, 1 errat, si quis existimat facilem rem esse -are. *ibid.* 2 cf. *supra l. 41*. MART. 1, 10, 2 petit Gemellus nuptias Maronillae et cupit et instat et precatur et -at. 4, 9, 3 Labulla, deserto sequeris Clytium marito et -as et amas. 4, 83, 5. 6, 30, 2 sex sestertia si statim dedisses cum dixti mihi 'sume, tolle, -o', deberem tibi, Paete, pro

ducentis. 9, 22, 16. 12, 13, 2 odisse quam -are vilius constat. 14, 21, 2 puero. QVINT. decl. 260 p. 63 meretricibus. IVV. 14, 235 amico. PLIN. epist. 5, 1, 3 non esse satis honestum -are et locupletis (cf. *supra l. 69*) et orbo, in summa, non profuturum ei, si -assem. 9, 30, 1 qui iis potissimum -ant, qui -are maxime possunt. 9, 30, 2 sunt ingenio simili, qui quod huic -ant auferunt illi. SVET. Tib. 15, 2 neque -vit neque manumisit. Icti passim, ut NERAT. dig. 23, 3, 53 uxori. IULIAN. dig. 41, 1, 37, 6 si, cum mihi -are velles, iusserim te 'servo communi meo et Titii rem tradere. 39, 5, 1, 1 sponsae. PAPIN. frg. Vat. 294

[Bannier]

filiis (PAVL. dig. 41, 6, 1, 1). POMPON. dig. 41, 6, 3 vir uxori vel uxor viro. *al.* COMM. instr. 2, 22, 12 de labore tuo -a. 2, 24, 10 -as tu de lacrimis candidatus. 2, 34, 5 Christo. OPTAT. 2, 1 pater dum -at, nihil excipit. VVLG. lob 6, 22 de substantia vestra -ate mihi. PELAG. in Rom. 13, 7 ut transeuntibus -emus. *al.* nota de dedicationibus: CORP. VII 74 deo Romulo Vettinus -vit. XIII 6603 Mercurio... Cossillus -vi. *al.* mortuis: CORP. I² 1300 (in cippo) Dodimeus -at Heleae (sic!) suae. XIII 10018, 3^a INSCR. Not. d. scavi 1908 p. 246. 1914 p. 380, 28 INSCR. Fortsch. röm.-germ. Forsch. 33 p. 60.

nota genet. gerundii: pendet a causā: CIC. Verr. II 3, 185 contionem anulum -andi causa advocare (GAIVS dig. 2, 14, 28, 2. 27, 10, 17 VLP. dig. 7, 1, 25 pr. PAVL. dig. 44, 7, 3, 1 *al.*). pendet a subst.: Ivv. 5, 111 et titulis et fascibus olim maior habebatur -andi gloria. POMPON. dig. 24, 1, 31, 3 si non sit animus -andi (GAIVS dig. 46, 2, 34 pr. VLP. dig. 3, 5, 4. 11, 7, 14, 9 *al.*). GAIVS dig. 2, 14, 28, 2 -andi ius... non habere (VLP. dig. 50, 17, 163). VAL. dig. 36, 1, 69 (67), 3 consilium -andi. *al.*

b c. obiecto: α instrumenta, vestimenta, artificia, res domesticas sim.: PLAVT. Amph. 260 Amphitruoni patera -ata aurea est (HOR. carm. 4, 8, 1). Persa 775 mea manus tuae poculum (PLIN. nat. 33, 142 Cato Aelio. 34, 47 Cassio Salano Germanicus. LAMPR. Heliog. 29, 4 convivis... omnem apparatus poculorum). INSCR. Betilieni (Corp. I² 1529) statuam... Censorino (SEN. benef. 1, 12, 2 CORP. II 2098. cf. infra l. 48). ACC. trag. 444 herbam (*i. palmam victoriae*) conferunt, -ant, tenent. CIC. Verr. II 3, 187 anulum (cf. l. 11. LIV. 27, 19, 12 puero. MART. 8, 5, 1 puellis. 14, 122, 1). II 4, 67 candelabrum se... dare, -are, dicare, consecrare Iovi optimo maximo. 4, 103 dentes eburneos... Masinissae. 5, 44 navem... cybaeam tibi datam -atamque (5, 59 praetori -ata cybaea). CATVLL. 13, 12 unguentum... meae puellae -arunt Veneres Cupidinesque. BELL. Hisp. 26, 1 praefecto torques aureos. VERG. ecl. 3, 14 arcum puero (cf. infra l. 54). *ibid.* calamos puero (CALP. ecl. 4, 60). HOR. carm. 4, 8, 2/3 aera... tripodas. Ov. trist. 3, 11, 41 bovem Siculo... tyranno. LIV. 27, 19, 12 tunicam eqs. PAVL. FEST. p. 56 clavim... mulieribus. SEN. benef. 1, 12, 2 vestem (LAMPR. Alex. 40, 3 Heliog. 29, 6 VOPISC. Car. 19, 3). Thy. 599 diadema fronti. LVCAN. 8, 595 sceptrā. PETRON. 30, 11 vestimenta cubitoria (POMPON. dig. 24, 1, 31, 1). 69, 5 caligas. CALP. ecl. 2, 28 avenas. PLIN. nat. 35, 132 tabulam patriae suae Nicias. VAL. FL. 8, 236 Cytherea coronam (sc. Medae). STAT. Theb. 2, 265 infaustos -ante marito ornatus, Argia, geris. silv. 5, 3, 229serta... Caesarea -ata manu (APVL. apol. 9). Ach. 1, 851 arma... parenti (VIR. ill. 43, 5). MART. 2, 39, 1 coccina... et ianthina moechae. 4, 28, 1 Luperco Hispanas Tyriasque coccinasque eqs. 9, 26, 2 glaucina. 9, 56, 2 puero... tela. 9, 94, 4 chalcea. 10, 29, 3 quam -bas... de nostra prasina est synthesis empta toga. 10, 87, 16 Phidiaci toreuma caeli. 11, 27, 13. 12, 36, 5 togam brevemque laenam. 14, 106, 1 tibi -atur... urceus. 14, 156, 1 lanas Tyrias amicae (POMPON. dig. 24, 1, 29, 1 uxori). Ivv. 2, 61 cylindros. 3, 215 marmora (SCHOL. ad l. statuas marmoreas cf. supra l. 23). 6, 356 athletis... vasa (VVLG. II Macc. 4, 32). 6, 519 xerampelinas (sc. vestes). 15, 86 ignem Prometheus... terris. INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 386, 12 ollam... filio. p. 395 munus. PAPIN. dig. 24, 1, 53, 1 species (39, 5, 31, 1 filiae). PAVL. dig. 32, 78, 1 supellectilem (cf. infra l. 55). APVL. met. 4, 12 paupertinas pannosque rescultas... vicinis. 5, 29 pinnas et flammās et arcum (cf. supra l. 31) et ipsas sagittas et omnem... supellectilem. apol. 45 ludicrum pueris. SPART. Hadr. 19, 5 aromatica populo. CAPITOL. Ver. 5, 2 lances. 5, 3 calices. LAMPR. Alex. 40, 1 subsericam. 40, 5 ocreas et bracas et calciamenta. VOPISC. Car. 20, 6 -ati sunt... birri. Aurelian. 48, 5 tunicas albas manicatas. *ibid.* oraria populo Romano. Tac. 10, 5 columnas... Numidicas... Ostiensibus. *al.* imprimis LIB. pontif. p. 48, 71. nota testamento: TEST. porcelli auctoribus saetas. mortuis: VAL. FL. 5, 7 velamina regis Idmoni. CORP. VI 36590 Aurelie... sartofaga duo. β herbas, fructus, cibos, potus: CIC. Verr. II 3, 72 menstrua cibaria... Apronio. HOR. epist. 1, 12, 3 non est, ut copia maior fructuum ab Iove -ari possit tibi. CORP. I² 709 frumentum duplex (cf. p. 2010, 55 et CAPITOL. Aur. 11, 3). ELEG. in Maecen. 1, 133 Corycium, casias... balsama. Ov. met. 11, 114 demptum tenet arbore pomum Midas: Hesperidas -asse putes (obscene: MART. 7, 91, 3). PHAEDR. 3, 16, 14 nectar Pallas mihi nuper -vit. PLIN. nat. 33, 137 platanum auream vitemque... Dario. Ivv. 6, 203 cenam et mustacea... crudis. 7, 236 Phrygibus vini... urnas. INSCR. Not. d. scavi 1919 p. 200 po(pulo) cru(stulum) et mul(sum). SPART. Sept. Sev. 18, 3 oleum. VOPISC. Aurelian. 35, 1 coronas... de panibus. ANON. Vales. 12, 67 populo Romano et pauperibus annonas... centum viginti milia modios. bestiae: APVL. met. 8, 28 vini cadum et lactem et caseos et siliginis aliquid et... hordeum deae gerulo (*i. asino*). γ libros, carmina sim. (sc. scripta) cf. p. 2007, 46. 63: CIC. Att. 1, 20, 7 libros (2, 1, 12. VAL. MAX. 8, 14 ext. 3 Theodecti. cf. LYGD. 1, 17 libellum. STAT. silv. 4, 9, 23 MART. 4, 72, 1. 5, 73, 1. 4, 7, 77, 1). HOR. carm. 4, 8, 12 carmina (Ov. am. 1, 8, 58 APVL. apol. 9). PLIN. nat. 18, 22 Magoni bibliothecas. MART. 11, 6, 16 Passerem Catulli. 14, 10, 2 chartas. fere i. q. dedicare: CATVLL. 1, 1 cui -o lepidum novum libellum? δ pecuniam: summam certam: PLAVT. Poen. 469 minam argenti.

BELL. Hisp. 26, 1 turmae Cassianae... denarium tria milia... et levi armaturae denarium duo milia. NEP. Con. 5, 1 pecuniae quinquaginta talenta... civibus. Att. 4, 4 Ciceroni sestertium ducenta et quinquaginta milia. HOR. epist. 1, 7, 80 septem... sestertia. SEN. contr. 10, 5, 21 talentum. VAL. MAX. 4, 4, 9 Tuberoni... quinque pondo argenti ex praeda. *al.* nota obscene: Mart. 1, 58, 5 sestertium -vit mentula Phoebo bis decies. generatim dictum: BELL. Hisp. 33, 3 pecuniam (BELL. Afr. 44, 4 R. GEST. div. Aug. 6, 40 SEN. benef. 1, 15, 6. 3, 8, 2. 4, 6, 1 CVRT. 7, 3, 3 QVINT. decl. 344 p. 357 Icri passim. *al.*). BELL. Hisp. 33, 3 argentum (SEN. benef. 1, 12, 2 argentum signatum. FRG. Vat. 265 PAVL. dig. 32, 78, 1. LAMPR. Heliog. 29, 4 convivis. Alex. 33, 3 VOPISC. Car. 19, 3 COD. Iust. 8, 53, 35 pr. cf. Ivv. 6, 356 argenti superest quodcumque). VAL. FL. 6, 692 -ato... auro (MART. 8, 18, 9 FRG. Vat. 265 LAMPR. Alex. 33, 3 VOPISC. Car. 19, 3 CLAVD. 5, 312). LABEO dig. 24, 1, 67 nummos (POMPON. dig. 10, 4, 14 PAVL. dig. 24, 1, 28, 5). CELS. dig. 39, 5, 21, 1 summam (SCAEV. dig. 24, 1, 66, 1). SCAEV. dig. 24, 1, 66 pr. aureos (LAMPR. Heliog. 32, 9). CAPITOL. Max. Balb. 12, 8 stipendia. LAMPR. Alex. 46, 2 thesauros. ε agrum, res terrestres, terras sim.: CIC. dom. 124 regna omnia Syrorum Arabum Persarumque Gabinio (LIV. 38, 48, 4 SEN. Herc. O. 412 LVCAN. 7, 710. 9, 132). NEP. Them. 10, 3 urbem (SEN. benef. 2, 16, 1). Ov. epist. 7, 118 litus. LIV. 4, 56, 6 Ferentinum... Hernicis. MANIL. 4, 779 rura Cyrenes (MART. 8, 18, 9. 11, 18, 1). VAL. MAX. 4, 4, 8 loca (VLP. dig. 24, 1, 5, 8 VOPISC. Prob. 16, 6 INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 386 *al.* CORP. XIII 4131 INSCR. christ. Rossi 1980). PHAEDR. 4, 5, 39 agros... moechae (SEN. benef. 5, 24, 3 agellos. 7, 4, 3. PLIN. epist. 6, 3, 1 nutrici. VLP. dig. 6, 1, 77). SEN. benef. 3, 8, 3 -ata possessio, cuius fertilitas laxare possit annonam (PAPIN. frg. Vat. 253^a VLP. dig. 4, 7, 11). *ibid.* regiones. 4, 6, 1 iugera. 4, 37, 2 praedia (PAPIN. dig. 6, 1, 48. 20, 1, 1, 4 uxor viro. 41, 2, 48 servis. frg. Vat. 259 VLP. dig. 24, 1, 17 pr. COD. Theod. et Iust. passim). CVRT. 4, 11, 19 quae post Euphraten sunt. LVCAN. 5, 62 -ata est regia Lagi. PLIN. nat. 33, 148 Asia -ata ab Attalo. TAC. Agr. 14 civitates (EVTR. 4, 4, 4). PLIN. epist. 10, 70, 2 solum (LAMPR. Alex. 58, 4 ducibus et militibus). INSCR. Not. d. scavi 1922 p. 250 (Velitris) coemeterium. IVLIAN. dig. 41, 4, 7, 2 fundum (POMPON. dig. 39, 5, 9, 1 SCAEV. dig. 39, 5, 35, 1 Maeviae. *al.* imprimis COD. Theod. et Iust.). POMPON. dig. 24, 1, 31, 2 uxori aream (PAVL. dig. 6, 1, 27, 5 MARCIAN. dig. 44, 4, 10 CORP. VII 11 XIV 1757 Vettio). EVTR. 6, 14, 1 Armeniam... Deiotaro. CORP. VIII 23282 spatium. LIB. pontif. p. 48, 16 hortum. ζ domos, aedes, *al.*: CIC. dom. 107 aedis (CORP. II 2098 XIII 4149. cf. INSCR. Müller-Bees, Jüd. Katak. 103 aed(icula) -at(a) ab Afranio). PHAEDR. 4, 5, 39 villam... moechae. SEN. benef. 3, 9, 3 domum (4, 6, 2. 6, 3, 3 VLP. dig. 19, 2, 9, 6 APVL. apol. 100. LAMPR. Alex. 39, 5 amicis. COD. Theod. 108, 1 [a. 313]. LIB. pontif. p. 48, 15 cum balneum (sic!). p. 48, 17). FIRM. err. 10 templum amicae meretrici. INSCR. Not. d. scavi 1928 p. 147 (Ostiae) hypogeum. CORP. VI 31852 tabernas tres. LIB. pontif. p. 84, 17 balneum. η res corporeas non accurate definitas: LEX vic. Furf. (Corp. I² 756) 7 donum (LEX Vrsion. [Corp. I² 594] 132, 30 CORP. XIII 7786 VLP. dig. 24, 1, 5, 18 VVLG. Ezech. 16, 33). CIC. Verr. II 2, 45 populo Syracusano... hereditatem Heraclius (PAPIN. dig. 39, 5, 28). Phil. 12, 19 bona... Petusio Vrbinati (SEN. benef. 2, 35, 3. PAPIN. frg. Vat. 263 filiis. VVLG. II Macc. 1, 35 sacerdotibus. COD. Theod. et Iust. passim). Tusc. 5, 90 munera... vel civibus... vel dis. CAES. Gall. 7, 11, 9 praedam militibus. LEX Vrsion. (Corp. I² 594) 132, 30 munus (Ov. met. 13, 113). VERG. catal. 9, 39 praemia alumnis. HOR. epist. 2, 2, 152 rem (NERAT. dig. 24, 1, 44 IVLIAN. dig. 24, 1, 37. 41, 5, 2, 2 POMPON. dig. 22, 1, 45. 39, 5, 9, 1 *al.* passim; nota QVINT. inst. 5, 13, 49 rem furtivam. ALF. dig. 24, 1, 38, 1 rem communem. IVLIAN. dig. 41, 5, 2, 2 res hereditarias VLP. dig. 15, 3, 7 pr. rem peculiarem. APVL. apol. 22 rem familiarem... populo). VAL. MAX. 8, 7 ext. 4 patrimonium suum patriae (cf. CAPITOL. Pius 7, 9 fructus patrimonii rei publicae). SEN. dial. 7, 23, 4 opes... bonis (MART. 8, 18, 9. 11, 5, 12. cf. SEN. Herc. O. 636 [-et A, ponit E, ponat Gronov. cf. A 3]). QVINT. decl. 344 p. 357 pretium. PLIN. epist. 5, 1, 2 portionem legati. PAVL. sent. 5, 12, 7 litem... fisco (MARCIAN. dig. 49, 14, 22, 2. cf. COD. Iust. 2, 17, 2). COD. Theod. 8, 12, 1 (a. 316) interpr. donationem (COD. Iust. 5, 3, 18). 10, 1, 2 (a. 319) possessiones. CARM. epigr. 990, 3 census... equestris. COD. Iust. 8, 53, 35, 1 redditum certum ex possessionibus. θ res pronominibus, adiectivis, enuntiatis expressas: PLAVT. Mil. 1204 -avi dedi, quae voluit mulier, quae postulavit (1304). CIC. S. Rosc. 23 non pauca suis adiutoribus. Verr. II 4, 36 multa aliis data atque -ata (MART. 12, 79, 1 QVINT. decl. 355 p. 387. 385 p. 430 ARGVM. Plant. Mil. 13 ANON. Vales. 11, 49). off. 3, 53 ne vendendum quidem quicquam est, sed -andum (PHAEDR. 4, 20, 13). SALL. Iug. 87, 1 omnia ibi capta militibus. HOR. sat. 2, 5, 79 magnum. Ov. am. 1, 8, 101 omnia. SEN. contr. 2, 4, 5 plus quam suam partem. 9, 5 (28), 1 quod servare... difficile est, aro. SEN. benef. 4, 29, 1 nihil (ASCON. Scaur. p. 22 St. MART. 5, 18, 9 SVET. Galba 15, 2 MARCELL. dig. 39, 6, 38 HERMOG. dig. 39, 5, 33, 3). benef. 4, 37, 1 ex praeda aliquid militi. 7, 5, 1 id, quod aliter sapientis est, aliter meum est... sapienti. *ibid.* aliquid ei, cuius est totum (QVINT. decl. 260 p. 66. IVLIAN. dig. 23, 3, 47 servo. VLP. dig. 7, 1, 22. 38, 5, 1, 19 *al.*). 7, 6, 2 sapienti, quod aliter meum est. [Banner]

CVRT. 10, 1, 35 quod impune habere non poterat. MART. 1, 75, 1 dimidium -are Lino quam credere totum qui mavult. 4, 28, 6 quidquid petit. *al. passim.* *i. bestias:* CIC. inv. 1, 84 -atus est equus (LIV. 27, 19, 12 puero. VIR. ill. 43, 5. cf. PETRON. 86, 4 puero asturconem Macedonicum). CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 *decem pantheras* mihi et alias Africanas. OV. met. 1, 622 v. l. 23. LIV. 25, 8, 10 captum... aliquid in venatione aut praefecto aut custodibus portarum. PHAEDR. 4, 5, 39 pecora cum pastoribus... moechae (MART. 8, 28, 20). LVCAN. 9, 908 -atis... serpentibus. CALP. ecl. 7, 17 Lucanae... pecuaria silvae. PETRON. 85, 5 par columbarum. 86, 1 gallos gallinaceos... patienti. PLIN. nat. 1, 8, 12 leones. 8, 17 *elephantos* regibus (VOPISC. Aurel. 5, 6). MART. 3, 82, 21 concubino turturum nates. 13, 99 (98), 1 dorcada nato. APVL. met. 8, 23 *asinum* cuiusdam. CAPITOL. Ver. 5, 2 viva animalia. VOPISC. Aurel. 33, 4 *feras* privatis. VVLG. III Esdr. 1, 7 in plebem... ovium... triginta milia. cf. FIRM. err. 9 eiecto daemonio dominus porcorum gregem -at. *nota:* VAL. FL. 5, 123 *Thermodonti fluvio* equos, -at votas... secures Amazon. *et homines servorum liberorum uxoris loco, possidendi causa sim.:* PLAVT. Truc. 804 *erae* -atus <puer> est (ALF. dig. 24, 1, 38 pr. CAPITOL. Ver. 5, 2). CATVLL. 62, 23 iuveni... puellam. CIRIS 246 (*nutrix ad Scyllam:*) *Dictynna* mihi te -at alumnam. HOR. epist. 1, 6, 36 uxorem cum dote... et amicos... regina Pecunia (cf. *infra* l. 60) -at. OV. am. 1, 3, 12 me... tibi -at Amor. met. 1, 622 paelice *Io* -ata *Iunoni* (v. *supra* l. 6). SEN. contr. exc. 4, 6 matrem *filio*. SEN. benef. 4, 37, 3. apocol. 15, 2 *Claudium* Aeaco. PETRON. 127, 3 ne me iudices ad hoc templum Amoris gratis accedere, -o tibi fratrem meum *eqs.* PLIN. nat. 35, 25 vivum verumque *pastorem senem*. QVINT. inst. 5, 10, 67 servus... -atus (SCAEV. dig. 45, 1, 135, 3 PAPIN. dig. 40, 1, 20 pr. 41, 2, 48 *al.*). SVET. vita Verg. p. 3 Br. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 3. GAIUS dig. 48, 15, 4 hominem (SCAEV. dig. 45, 1, 122, 2 PAVL. dig. 47, 2, 54 [53], 4). PAPIN. dig. 39, 5, 31, 2 filiae... mancipia (40, 8, 8). VLP. dig. 6, 2, 11, 3 furtiva mater... -ata ignorant. 44, 4, 4, 9 infantem. PAVL. dig. 40, 5, 40 pr. filiae... ancillam (41, 3, 4, 17). CAPITOL. Ver. 5, 2 structores. LAMPR. Alex. 34, 2 nanos et nanas et moriones *alia*... populo. 34, 3 eunuchos... amicis. 58, 3 captivos... amicis. *nota:* LVCAN. 2, 477 -vit *Pompeius* socero *Scipioni* Romani sanguinis (*i. legionum Romanarum*) usum. IVV. 3, 3 civem -are Sibyllae. VVLG. num. 8, 15 *Levitae* dono -ati sunt mihi a filiis Israel. ASSYMP. Moys. 8, 3 uxores eorum diis. *de infantibus natis:* VVLG. gen. 33, 5 parvulos -vit mihi deus (48, 9).

notabilia ad α-x: -are *deis*, *i. q. dedicare, dare* (cf. p. 2005, 5): CIC. Verr. II 4, 67 *candelabrum* Iovi. HOR. sat. 1, 5, 65 catenam ex voto Laribus. PERS. 2, 70 Veneri -atae a virgine pupae. 5, 31 bulla... Laribus -ata. VAL. FL. 5, 123 v. *supra* l. 16. CORP. II 174 Aesculapio... sacrum. MART. 9, 58, 7 Nympharum templis... sua carmina. *corporis partes deis dedicando:* PROP. 1, 17, 21 illa meo caros -asset funere crines (STAT. silv. 3, 4, 7 *crines* tibi [*Aesculapio*] Caesareus -at puer). PORPH. Hor. carm. 1, 17, 14—16 *cornu* detractum Acheloo... Fortunae.

2 *translate, plerumque de rebus incorporeis vel a natura datis i. q. efficere, ut aliquis aliquid accipiat, habeat, saepe fere i. q. dare, praebere vel circumscriptionis modo dictum, cf. Armini, Eranos 25 (1927), 109: a generatim: α res:* CIC. Balb. 32 civitatem (GAIUS inst. 1, 92 patri). Pis. 7 non unius gratulationem, sed aeternitatem immortalitatemque (Ps. HIL. libell. 6 AVG. civ. 3, 18 p. 581 D.). Marcell. 19 *dignitas* a Virtute -ata. de orat. 1, 114 inseri... et -ari ab arte non possunt *natura et ingenium*. 3, 8 L. Crasso a dis... -ata mors. Tim. 52 oculorum utilitas -ata hominum generi. PVBLIL. B 37 beneficia. HOR. carm. 3, 6, 27 impermissa... gaudia. 4, 12, 19 spes -are novas largus *cadus*. epist. 1, 6, 37 fidem... et genus et formam regina Pecunia (cf. *supra* l. 22) -at. 2, 1, 181 palma (*i. successus*)... -ata. ELEG. in Maecen. 1, 17 Pallade cum docta Phoebus -verat artes. PROP. 1, 2, 27 cum tibi... Phoebus sua carmina (*aliter* p. 2005, 80) -et Aoniamque libens Calliopea lyram. OV. am. 1, 13, 43 somnos iuveni... amato Luna. ars 2, 293 utilitas tua sit, titulus -etur amicae (APVL. apol. 76 nuptiarum titulum falsum et imaginarium). trist. 5, 14, 13 perpetui fructum... nominis. MANIL. 4, 352 principium... sui *Cancro Capricornus*. VAL. MAX. 4, 3, 6 *libertatem* (COD. Iust. 1, 13, 2. 6, 27, 6. 7, 7, 1, 3). 6, 2, 1 impunitate -ata. 9, 2 pr. *crudelitati* silentium -are clementum est adicere. SEN. Med. 1015 moram... suppliciis. Oed. 692 -ata multis... salus (LVCAN. 9, 1067 victimis. PLIN. nat. 7, 121 pietati; *aliter* EPIST. pontif. 884 [a. 534] Iustiniano Augusto Iohannes episcopus salutem -at *i. dicit*; cf. II). LVCAN. 4, 385 -ata pace potitos *milites*. 5, 53 Massiliae... suae -atur libera (*i. ut libera sit*) Phocis (*pro Phocaea*). 5, 657 gloria leti *Caesaris* pelago -ata. 10, 70 veniam (STAT. Theb. 1, 579 coactis... thalamis. DRAC. laud. dei 3, 458. 631 satisf. 291 Romul. 7, 68 Orest. 586). PERS. 4, 50 populo bibulas... aures. PLIN. nat. 18, 82 propter quam (*zeam*) Homerus *ἔσθωρος ἀγορὰ* dixit, non..., quoniam vitam -ret (cf. FILASTR. 34, 2 vitam *sc. aeternam* hominibus *Christus* -turus. VVLG. II Macc. 7, 22 spiritum et animam... et vitam *natis*. AVG. civ. 3, 18 p. 127 D. *Vestae* veluti vitam perpetuam... substitutione lignorum... virgines -are consueverant. *aliter* p. 2015, 36 sqq.). nat. 35, 87 nec *Alexander Apelli Pancaspen* dono dans torum tantum suum, sed etiam affectum -vit artificii. 36, 17 e suis operibus pleraque

nomini eius (*Agoracriti*) -asse fertur *Phidias*. SIL. 10, 475 leti... compendia. 10, 558 -ata... funera Paulo. 13, 119 *cervae* sensus... hominis... alendo. 14, 47 structis... ex sese... nomina muris. 15, 721 fugam. MART. 12, 15, 2 quidquid *Parrhasia* nitebat aula, -atum est oculis... nostris. QVINT. inst. 1, 12, 13. IVV. 10, 91 summas... curules. 11, 184 requiem -a (*i. fere relinque*) tibi. TAC. Agr. 45 (*ad Agricola morientem*) constans et libens fatum excepisti, tamquam pro virili portione innocentiam principi -res. FRONTO p. 230, 4 N. -at *Somnus*... multa somnia amoena. POMPON. dig. 39, 5, 9, 1 fructus perceptio-nem. VAL. dig. 38, 1, 47 *operarum petitionem* (*i. voluntarie facere*). APVL. met. 2, 13 cum... coronae circumstantium fata *Chaldaeus* -ret (*fort. recte, i. daret, diceret*; enodaret *Wower*, sonaret *Bluemner*). TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454 privilegium -atum sabbato. 4, 20 p. 486 sanitatem. ITALIA Is. 7, 14 (Iren. 3, 21, 4) dominus... -bat vobis signum. PANEG. 6 (7), 7, 4 divitias aut honores aut... imperia. LAMPR. Heliog. 3, 2 *rumor* novis post tyrannos solet -ari principibus. ARNOB. nat. 5, 19 oblivioni... *Corybantia* sacra. IVVENC. 1, 437 invalidis aegrisque medellam. HIL. c. Const. 7 episcopatus tuis. SERM. Arrian. 19 p. 614^A spiritum sanctum apostolis. FILASTR. 104, 6 linguarum omnium -atam scientiam. FVLG. myth. 3, 5 gloriam. HEGES. 1, 6, 3 ab Antonio... -ata appellatione. VVLG. gen. 33, 11 *benedictionem* (HIER. epist. 51, 6, 6 Adam [*dativ.*]). Luc. 7, 21 caecis... visum. Phil. 2, 9 deus... *Christo* nomen, quod est super omne nomen. II Petr. 1, 4 promissa. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 6, 6 gratiam benedictionis Adam... et generationibus, quae ex eo erant. RVFIN. hist. 5, 1, 41 gloriae... consortia. CLAVD. 1, 245 *Olybrio et Probino* -antibus auras, *ut Castor et Pollux*. 5, 422 favorem; *al. nota reflexive:* AVG. epist. 26, 2 sapientia sese -at ad fruendum. *de scriptis vel scriptoribus:* SEN. epist. 124, 7 tu summum bonum, voluptatem, infantiae -as. PLIN. nat. 15, 53 *poma* alii colore nigro -ant Syriae. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 4 in tertio caelo -antem nobis Originem paradisum. *aliter* SEN. Phoen. 456 -ate matri pacem (*i. propter matrem pacem facite*).

saepe res temporales: SEN. contr. 2, 5, 5 ut taceam, -as quinquennium? SEN. apoc. 4 *Lachesis* Neroni multos annos de suo. dial. 10, 3, 4 qui alicui vel homini vel rei -atur dies (LVCAN. 4, 28, 7, 30, 9, 1067 PERS. 5, 67 SIL. 11, 407. APVL. met. 7, 27 dieculam. cf. SIL. 9, 20 perituris... una plus -asse die). LVCAN. 9, 981 vatum labor... populis -as mortalibus aevum. 10, 432 -ata est nox una duci. PLIN. nat. 17, 211 tempus (HIER. epist. 60, 14, 3 Methusalae... tempora. cf. SEN. epist. 78, 17 *longus morbus* multum temporis -at). MART. 5, 80, 2 totam... horam. 6, 61 (60), 9 saecula chartis. 12, 1, 3 otia... libello. QVINT. inst. 1, 12, 13 studiis... temporum velut subsiciva.

β *res pronominiibus significatas:* PVBLIL. D 15 dies quod -at (*fere i. q. fert, affert*) timeas: cito raptum venit. SEN. Phoen. 233 aures ingerunt quidquid mihi -astis, oculi (*sc. ante caecitatem*). LVCAN. 3, 243 vita... repletos (*Brachmanos*), quod superest, -asse deis. PERS. 5, 82 haec mera libertas, hoc nobis pillea -ant. SIL. 17, 360 (*Iuno ad Iovem*) quae -are potes... vertat terga Hannibal hosti. VVLG. Rom. 8, 32 quomodo non etiam deus cum illo (*Christo*) omnia nobis -vit? I Cor. 2, 12. AVG. civ. 4, 21 p. 171 D. non potuit a nondum nato coli dea Felicitas, ut hoc (*ingeniosum nasci*) ei conciliata -ret. 9, 22 p. 397 quod (*dei voluntatem cognoscere*) sanctis angelis... -atum est. CASSIAN. conl. 4, 1, 2 *Danielis* nihil sibi... de sublimioris ordinis adiectione -vit (*i. tribuit. cf. 15, 6, 1*); *al. nota locutiones:* AVG. civ. 10, 1 p. 401 D. videndum ac disserendum est, quantum deus -at... quo modo... (19, 28 p. 405). 20, 1 p. 405 de die ultimi iudicii dei quod ipse -verit locuturi. 20, 30 p. 486 *in libris*, sicut deus -verit, argumenta refellentur humana. 21, 22 p. 527 cum ad haec omnia deo -ante respondero (serm. ed. Mai 7, 1. 153, 1 VICTOR. pasch. chron. I p. 678, 16 CASSIOD. inst. div. 33 p. 1150 A. EVGIPP. epist. 9 NICET. psalm. 1 INSCR. christ. Hisp. 371).

γ *homines:* PVBLIL. H 18 homo vitae commodatus, non -atus est. HOR. carm. 4, 2, 38 *Caesare* nihil maius meliusve terris fata -vere bonique divi. PROP. 3, 24, 19 mens bona, si qua dea es, tua me in sacraria -o. SEN. benef. 1, 8, 1 -o tibi, quod unum habeo, me ipsum. dial. 7, 20, 3 unum me -vit omnibus, uni mihi omnis. HIL. trin. 4, 37 nosque filio in hereditatem a deo patre -amur. AVG. civ. 13, 21 p. 586 D *homo se*... amans -atur sibi (14, 24 p. 52 -atus est... homo sibi, quia deseruit deum). CYPR. GALL. Ios. 160 femina... -ata salutis. LEX Sal. capit. 1 rubr. v. p. 2012, 29.

δ *speciatim: α -at natura, naturae vires:* ① *posses-siones, munera:* VARRO rust. 2, 4, 10 suillum pecus -atum ab natura... ad epulandum. CIC. leg. 1, 25 ut ea, quae gignuntur, -ata consulto nobis, non fortuito nata videantur. nat. deor. 2, 158 quin hominibus solis ea (*poma*) natura -verit. COLVM. 10, 411 tempestiva *poma* madent, quae maxima Gallia -at. LVCAN. 6, 278 rura colonis accedunt -ante Pado. 6, 372 quisquis pelago per se non cognitus amnis Peneo -vit aquas. 9, 534 *neque* Aries -at sua tempora Librae. PLIN. nat. 12, 6 *platanus* in Siciliam transgressa atque inter primas -ata Italiae. 16, 32 pensionem alteram tributis pauperibus Hispaniae -at *coccus*. 17, 172 ratio *serendi* in iugero circiter XVI viveradicum -at. STAT. Theb. 4, 286 agmina bello Rhipeque et Stratie ventosaeque -at Enispe. 4, 710 donec Phariis alimenta rogatus -et agris *Nilus*. AVSON. Mos. 347 simulacra... Baias his -asse locis. CLAVD. 22, 393

[Bannier]

Quiritibus Africa... nec prius auditas Rhodanus iam -at aristas.
 ② *corporis membra, sensus*: CIC. fin. 3, 18 membrorum... alia videntur... a natura esse -ata. HOR. carm. 4, 3, 20 mutis quoque piscibus -atura cynci... sonum, *Pieri*. VAL. MAX. 1, 8 ext. 4 hoc modo fortuna... vocem ademit, illo propitia -vit.

3 *cum nota neglegentiae, contemptus, effusionis, largitatis, luxuriae*: HOR. sat. 1, 2, 56 *Marsaeus* patrum mimae -at fundumque laremque. 2, 3, 171 te talos, Aule, nucesque ferre sinu... -are et ludere vidi. epist. 1, 7, 20 prodigus et stultus -at quae spernit et odit. LIV. 24, 30, 4 bona locupletium -ata (VELL. 2, 22, 5 bona civis Romani aut -are... aut petere). LVCAN. 3, 131 sunt, quos prosternas, populi, quae moenia -es, *Caesar*. 7, 300 ego sum, cui Marte peracto, quae populi regesque tenent, -are licebit. 10, 81 *Caesar* turpis dependit amori, dum -are Pharon... mavolt (10, 356 *opp.* pro-dere). PLIN. nat. 35, 62 -are opera sua instituit *Zeuxis*, quod nullo pretio satis digno permutari posse diceret. QVINT. inst. 5, 10, 116 non potuisse -ari a victore ius, quia id demum sit eius, quod teneat. IVV. 6, 212 nil umquam invita -bis coniuge, vendes hac obstante nihil, nihil haec si nolet emetur. TAC. hist. 1, 52 quod sine modo, sine iudicio -ret sua, largiretur aliena *Vitellius*. ann. 15, 14 si qua Caesares optinendae -andaeve Armeniae egerant. PLIN. epist. 8, 16, 2 dividunt *servi*, -ant, relinquunt. paneg. 43, 4 -vit pater tuus multa, <multa> et ipse -asti. FLOR. epit. 3, 9, 3 populus... -are regna consuetus. *Icri passim, velut VLP.* dig. 5, 3, 23 pr. pretium acceptum vel perdidisse vel consumpsisse vel -asse. *al.* CYPR. epist. 31, 6 qui... sanctum domini et margaritas prona facilitate -assent. PANEG. 9 (12), 3, 6 aliena matrimonia, innocentium capita cum bonis passim. COD. Theod. 2, 29, 1 (a. 362) quae... -verant vel potius proiecerant. 8, 12, 3 (a. 316?) multi aliena, vel non pleno iure ad se pertinentia. COD. Iust. 5, 37, 17 de bonis suis -are aliquid. 6, 27, 5, 2* ut liberalitatem testatoris... defraudare conentur et non derelictum... -ent. CORP. VI 29289, 12 si quis hoc monumentum... vendiderit sive -atum fecerit; cf. vol. VI 120, 11 (38610 INSCR. Not. d. scavi 1906 p. 205). cf. CIC. leg. agr. 3, 11 data -ata concessa vendita. *homines*: VAL. MAX. 5, 10, 2 *Aemilius* ad -andos (sc. iure adoptionis) usque liberos abundaverat.

4 *plerumque cum nota violentiae, noxae, incommodi sim. fere i. q. dare, tradere, prodere, missum facere, sed interdum cum nota commodi*: a *alicui*: CIC. leg. agr. 1, 2 urbes pacatae, agri sociorum, regum status xv viris -bantur. p. red. in sen. 18 consulibus aerarium, provinciae, legiones, imperia -bantur. epist. 5, 4, 2 tu tuas inimicitias ut rei publicae -res, te vicisti. OV. met. 8, 116 (*Scylla ad Minoem*) patris ad ora revertar, quem tibi -vi? 9, 296 *Lucina* venit, sed praecorrupta meumque quae -are caput (i. corpus, vitam) Iunoni vellet (LVCAN. 10, 365 [*Pothinus ad Achillam*] meque tuumque caput... illi [*Cleopatrae*]... -bit *Caesar*. QVINT. decl. 294 p. 167; aliter SVET. Galba 20, 2 *Otho Galbae caput* laxis calonibusque -vit. PS. SEN. epist. Paul. 12 optimus quisque unum pro multis -atum est caput). LIV. 8, 35, 5 *Fabius*... noxae damnatus -tur populo Romano, -tur tribuniciae potestati. VAL. MAX. 3, 2, 12 *Crassum* -atum... *Aristonico*. SEN. dial. 6, 20, 2 fortuna aequo iure genitos alium alii -vit. LVCAN. 7, 723 *Caesari* populos -at gener. VVLG. act. 25, 11 nemo potest me illis -are (*χαρισσάσαι*): *Caesarem* appello. additur ad quem finem: STAT. Theb. 9, 828 *Latonia* -at praebetque necandos... viros. LAMPR. Comm. 7, 1 plebi ad poenam -atus est *Cleander*. b *rebus vel bestiis*: VERG. Aen. 9, 311 aurae omnia discerpunt et nubibus irrita -ant. HOR. sat. 2, 3, 167 quid... differt, barathrone -es, quidquid habes, an nunquam utare paratis? epist. 1, 15, 32 quidquid quaesierat, ventri -bat avaro. SEN. contr. exc. 9, 2, 1 osculo... homicidium. GERM. 535 *arietem* sopito vigile incesto -vit amori *Colchis*. SEN. Tro. 852 -et cuicumque terrae miseris captivas procella. clem. 1, 3, 2 hominem voluptati. SIL. 2, 608 victoris praedam flammis (IVV. 7, 25 quae componis... *Veneris*... marito i. igni. AVG. civ. 3, 6 p. 102 D. Troiam ferro ignibusque). MART. 3, 50, 9 scombris scelerata poemata. IVV. 1, 59 bona... praesepibus. COMM. apol. 912 reges mactatos volucris... in escam. AVG. tract. in Ioh. 41 noli te -are concupiscentiis tuis. PAVL. MED. vita Ambr. 24 gladio (i. caedi) civitas est -ata. nota: VAL. MAX. 8, 1 absol. 7 violentia dicti reliquas tribus adversario -vit, i. adduxit. c *absolute*: TERT. apol. 39, 13 quid uxores... de castitate curarent, quam mariti tam facile -verant?

B *ALIQUID, ALIQUID -are aliqua re (semel fortasse aliquid, scilicet TER. Hec. 849 egone te pro hoc nuntio quid [qui v. l.] -em? v. Löfstedt, Syntactica I [1928] 195. cf. CORP. I² 709 p. 2005, 65, sed hic fortasse per neglegentiam accusativus duplex positus est)*:

1 *proprie rebus corporeis, fere i. q. dono ornare, afficere, sim. cf. CHAR. gramm. p. 421, 8 B. -at, honorat, munerat, praemio afficit, prosequitur dictis. p. 446, 23 ornatus, -atus honore.*

a *absolute*: PLAVT. Asin. 44 -o te ob istuc dictum, ut expers sis metu (Most. 174). TER. Hec. 849 vide supra l. 72. CATO or. frg. 13 siquis strenue fecerat, -bam honeste. RHET. Her. 2, 27, 43 si quis, cum accusetur ambitu magistratum petisse, ab imperatoribus saepe numero dicat apud exercitum -atum se esse. CIC. Verr. II 3, 186 Siculos. Phil. 12, 19 eos, qui ei de parricidis audacissimi videbantur. leg. 2, 41 quom vir nemo bonus ab improbo se -ari velit. BELL.

Afr. 86, 3 exercitum veteranum. SALL. Iug. 8, 2 Iugurtham. 54, 1 meritos in proeliis more militiae. NEP. Dat. 3, 5 Datamen. VERG. Aen. 5, 268. 305 HOR. ars 426 OV. Pont. 3, 8, 4 LIV. 5, 47, 7. 10, 44, 3. 21, 43, 18. 25, 14, 13. 26, 48, 14. 30, 44, 12. 38, 23, 11. 40, 32, 8. 42, 34, 11. 42, 60, 10. *al. passim.*

b *additur qua re: a instrumentis, vestimentis, artificiiis, rebus domesticis, sim.*: PLAVT. Amph. 761 patera *Amphitruonem* (763. 766. 771. 780 LIV. 30, 15, 11 cf. l. 22). CATO or. frg. 14, 1 corona sc. militari v. vol. IV 980, 22 sqq.; aliis CIC. opt. gen. 19 quom esset lex Athenis 'ne quis populi scitum faceret, ut quisquam corona -retur in magistratu, priusquam rationes rettulisset' eqs. epist. 5, 12, 8 cum ipsi *praecones* ante ludorum missionem corona -rentur. NEP. Alc. 6, 3 *Alcibiades* coronis aureis aeneisque -batur (laureis taeniisque *Nipperdey*). Hann. 7, 2 corona aurea *Romanos*. HOR. ars 250 nec siquid... ciceris probat et nucis emptor aequis accipiunt animis -antve corona quibus est equus et pater et res. PAVL. FEST. p. 69 *donaticis* coronis victores in ludis -bant. VELL. 2, 115, 3 ornamentis triumphalibus (TAC. hist. 1, 79 consularibus ornamentis [CAPITOL. Pius 10, 6]. ann. 16, 17 consularibus insignibus). GELL. 18, 2, 15 coronis... omnes -ati sumus nisi ob unam quaestionem (cf. 18, 2, 4 quaestio... soluta corona... -batur). CORP. I² 709 cornuculo (LIV. 10, 44, 5). *ibid.* patella v. l. 7. *ibid.* torque (792 CIC. Verr. II 3, 185 SEN. benef. 1, 5, 6 PLIN. nat. 7, 102. 33, 37 QVINT. inst. 6, 3, 79 TAC. ann. 3, 21 SVET. Aug. 43 TREB. Claud. 13, 8 CAPITOL. Maximin. 3, 5 VOPISC. Prob. 5, 1 CORP. V 7003. 7495 *al.*). CORP. I² 709 armilla v. vol. II 615, 65 sqq. *ibid.* p(h)aler(is) (CIC. Verr. II 3, 185 LIV. 39, 31, 17 PLIN. nat. 7, 102 CORP. II 4461). CIC. Verr. II 2, 29 *amicos* anulis (II 3, 185. 187 *al.* v. vol. II 197, 44 sqq.). CAES. civ. 3, 53, 6 cohortem... veste (AVSON. 450, 3 SVLP. SEV. chron. 2, 6, 6. 2, 12, 7. 2, 24, 2). VERG. ecl. 5, 85 cicuta. CIRIS 269 sceptri... honore (LYGD. 1, 5 cf. p. 2011, 10). HOR. epist. 1, 1, 2 (*per imaginem*) rude (OV. trist. 4, 8, 24). carm. 4, 2, 9 laurea (HIER. epist. 60, 10, 1). LIV. 7, 37, 2 binis... tunicis -ati milites (VAL. MAX. 5, 1, 7). 30, 15, 11 Masinissam... sella curuli et scipione eburneo, toga picta et palmata tunica. 39, 31, 18 equites catellis ac fibulis (VAL. MAX. 5, 1, 7 fibula). R. GEST. div. Aug. 3, 5 parmis. *ibid.* hastis (PAVL. FEST. p. 63. 101. PLIN. nat. 7, 102 hastis puris. TAC. ann. 3, 21 SVET. Claud. 28 VOPISC. Prob. 5, 1 CORP. V 875 VIII 22785 *al.*). VAL. MAX. 5, 1, 7 puerum... Hispano... sagulo. PERS. 1, 54 comitem... lacerna. PLIN. nat. 16, 11 Decium... frondea. 33, 10 bulla (cf. l. 46). SIL. 4, 269 frenis. 14, 467 *Daphnin* avena. 15, 260 armis. STAT. Theb. 9, 819 matrem... pharetris (CLAUD. 10, 134. 26, 494). QVINT. inst. 10, 1, 63 plectro. SVET. Aug. 25 Agrippam... vexillo (CORP. II 1086. 6145 XI 5210). APVL. met. 5, 6 quibuscumque vellet *Psyche* eas (sorores) auri vel monilium -are (locus, ut videtur, corruptus vel lacunosus; donis ornare *Traube*) concessit *Cupido*. SPART. Hadr. 3, 7 adamante gemma. VIR. ill. 6, 9 filium... praetexta bullaque. nota deos: HOR. carm. saec. 30 tellus spicae -et Cererem corona.

fere i. q. honorare: CIC. Pis. 25 me inaurata statua -arant (NEP. Pel. 5, 5 PAVL. FEST. p. 82 PLIN. nat. 34, 32 TAC. hist. 1, 79. cf. LIV. 2, 13, 11 Romani novam in femina virtutem novo genere honoris statua equestri -vere. LIV. perioch. 2). LIV. 4, 16, 2 L. Minucius bove aurato est -atus. β *fructibus, herbis, cibis, potu*: PLAVT. Poen. 258 cado vini veteris. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 4 Plancus... magno congiario -atus (SVET. Vesp. 18). CAES. civ. 3, 53, 6 cohortem... duplici... frumento (LIV. 7, 37, 2 NEP. Att. 2, 6 frumento; cf. p. 2005, 66)... cibariis. QVINT. inst. 2, 20, 3 eiusdem leguminis (ciceris) modio. VIR. ill. 24, 5 farre. γ *libris*: CAPITOL. Gord. 18, 3 bibliothecae copia et splendore -atus *Gordianus*. δ *pecunia*: summa certa: CAES. civ. 3, 53, 5 *Scaevam* -atum milibus CC. BELL. Alex. 48, 2 sestertiis centenis milites (SVET. Iul. 39, 2). NEP. Ages. 8, 6 ducentis viginti talentis (CVRT. 8, 6, 26 PLIN. nat. 7, 123. 29, 5. 36, 68). CVRT. 9, 1, 6 mille aureis singulos duces. generatim dicta: CAES. civ. 3, 53, 6 cohortem... duplici stipendio (BELL. Afr. 35, 5 LIV. 3, 58, 8 AMM. 15, 6, 3). NEP. Ages. 7, 2 *Agesilaus* magna -atus pecunia (TAC. ann. 3, 49. 15, 54). PROP. 3, 23, 21 auro (ARGVM. Plant. Aul. II 9). VAL. MAX. 4, 3, 4 argento. ε *agris, terris, rebus terrenis*: CIC. nat. deor. 2, 6 P. Vatinius agro a senatu... -atus est (BELL. Afr. 56, 3 NEP. Pel. 5, 5 LIV. 4, 49, 14. 38, 39, 11 VAL. MAX. 1, 8, 1. 4, 3, 4). BELL. Afr. 56, 3 finibus (CVRT. 9, 8, 10). LIV. 4, 49, 14 urbe. CVRT. 8, 14, 45 regno (PLIN. nat. 6, 76). IVV. 9, 59 lumbos... clientis iugeribus paucis. PORPH. Hor. carm. 2, 18, 12-14 fundo. CLAUD. 8, 648 *nurus* omnibus arvis et toto -anda mari. 10, 281 toto... mundo. ζ *domo, aedibus*: SVET. Nero 30, 2 Menecraten... triumphalium virorum... aedibus. ad ε et ζ: fere i. q. honorare (etiam rebus caelestibus): NEP. Dion 10, 2 in urbe celeberrimo loco... sepulcri monumento -atus est Dion (cf. TREB. trig. tyr. 11, 4 tyrannum sepulchro humiliore). OV. fast. 6, 217 *Semonem* veteres -arunt aede Sabini. GERM. 33 moderator Olympi *Arctos* -vit caelo (ARNOB. nat. 1, 37 [cf. AVIEN. Arat. 637]. AVIEN. Arat. 443 *Cephea* polo). 545 te... sidere -vit, Cancer... Iuno. STAT. Theb. 10, 434 tumulo... ducis -atus *Dymas*. η *rebus non accurate definitis*: INSCR. column. rostr. (Corp. I² 25) 15 navaled praedat poplom <-vet> (CIC. Mur. 38. BELL. Alex. 42, 3 milites. STAT. Theb. 4, 762). PLAVT. Amph. 137 donis (Stich. 656 NOVIVS Atell. 58 VARRO

frg. Non. p. 344, 32 [?] LIV. 25, 18, 15. 25, 25, 13. 29, 35, 3. 45, 38, 12 AVSON. 454, 2. INSCR. *passim*; *praecipue* donis militaribus *velut* LIV. 24, 16, 9. 25, 7, 4. 39, 5, 17. 39, 7, 3 VAL. MAX. 4, 3, 4 SVET. Aug. 8, 1 VOPISC. Prob. 12, 6 CORP. XIV 3610. 3612. 3900). CIC. S. Rosc. 108 praemiis (NEP. Ages. 3, 2 LIV. 45, 22, 2 SVET. Tib. 20 SPART. Hadr. 10, 2). NEP. Them. 10, 2 muneribus (Con. 4, 2 VERG. Aen. 5, 282. 361 Ov. ars 2, 261 epist. 11, 99 MANIL. 4, 736 VITR. 6 praef. 1 VAL. MAX. 1, 6 ext. 2. 2, 10, 2 SIL. 16, 524. 549 SVET. Tib. 6, 3. SVLP. Sev. chron. 2, 3, 8; *adde de carminibus*: HOR. carm. 4, 2, 20 epist. 2, 1, 267). LYGD. 1, 5 honore (sc. libelli). CVRT. 8, 6, 26 Eurylochum... bonis (CYPR. ad Donat. 10 VVLG. Ezech. 36, 11). SVET. Nero 30, 2 Menecraten... patrimoniis (GALLICAN. Avid. 9, 2). Vesp. 18 Colossi refectorem... magna... mercede. APVL. apol. 18 dotibus. SPART. Hadr. 17, 6 sump-
tibus. *bestiis*: LIV. 7, 26, 10 tribunum decem bubus (7, 37, 1. 2. 26, 48, 14 VAL. MAX. 4, 3, 4 SIL. 15, 260). VAL. MAX. 4, 3, 4 ornatis equis (5, 1, 7 FRONTIN. strat. 3, 16, 1). CALP. ecl. 7, 10 haedo. *nota de victimis et statutis* (cf. p. 2010, 50 sqq.): HOR. carm. 3, 13, 3 o fons Bandusiae... cras -beris haedo. SEN. Med. 66 hostia. dial. 6, 16, 2 feminas (*velut Cloeliam*) equo. LIV. perioch. 2 equestri statua. *hominibus*: PLAVT. Truc. 531 ancillis te -o (533. 634). LIV. 2, 13, 9 Cloeliam parte obsidum. VAL. MAX. 4, 3, 4 captivorum electione. STAT. silv. 3, 1, 75 Iliaco... Elissa marito -atur. SPART. Hadr. 17, 6 servis. ARGVM. Plaut. Aul. II 9 uxore et filio. *nota*: HOR. sat. 2, 3, 17 di te Damasippe deaeque... -ent tonsore (sc. qui barbam neglectam, philosophorum signum, resecet).

2 translate: rebus incorporeis, ut aliquis accipiat rem aliquam gratam vel liberetur ab re aliqua ingrata: saepius nonnisi circumscriptionis loco pro verbo simili: PLAVT. Aul. 808 di immortales, quibus et quantis me -tis gaudiis! SISENNA hist. 120 milites civitate (*passim v. vol. III 1239, 44 sqq. nota per imaginem*: SEN. nat. 5, 16, 4 eurus iam civitate -atus est et nostro sermoni non tamquam alienus intervenit. *al. cf. vol. III 1240, 13 sqq.*). CIC. Arat. 212 quadri-
pedem nomine (LVCR. 1, 94 patrio... nomine regem. Ov. fast. 5, 103 tu [Mercuri] materno -asti nomine mensem [sc. Maium]. MANIL. 4, 684 puellari... nomine [sc. Europae] litus. QVINT. inst. 8, 5, 12. 12, 1, 24 CAPITOL. Opil. 6, 6 Alb. 3, 3 LAMPR. Diad. 2, 2. COD. Theod. 13, 5, 7 [a. 334] urbem aeterno nomine). har. resp. 6 Annus... quasi divino munere -atus rei publicae (CATVLL. 101, 3 ut te postremo -arem munere mortis [fere i. q. afficerem, honorarem. cf. SIL. 15, 395 cine-
rem... supremi muneris officio]. HIL. gen. 95 munere... opimo regna hominum). nat. deor. 2, 6 P. Vatinius a senatu... vacatione (cf. l. 64) -atus est (VAL. MAX. 1, 8, 1). 3, 70 homines bona ratione. LYGD. 1, 21 Neaeram salute. Ov. ars 2, 3 carmina palma (COMM. instr. 2, 17, 18 victoriae palma). LIV. 45, 22, 2 Rhodios honoribus (VELL. 2, 115, 1. VAL. MAX. 3, 2, 23 cum facta tum... verba... centurionatus honore. 6, 1, 10 PLIN. nat. 16, 14 STAT. Theb. 5, 741 silv. 3, 3, 140 SPART. Hadr. 10, 2 SYNON. Cic. Char. gramm. I 446, 23 B. SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 12 St. SCHOL. Germ. Bas. p. 71, 4. 87, 12 AVG. civ. 18, 24 p. 288 D. SVLP. Sev. chron. 2, 6, 4. 2, 13, 1 COD. Theod. 1, 32, 6 CORP. XI 4639). VELL. 2, 100, 4 incolumitate (SVET. Aug. 51, 1). VAL. MAX. 2, 7, 15 dono militiae. 5, 2 ext. 4 longa... senectute. SEN. frg. 27 immortalitate (PLIN. nat. praef. 25 SCHOL. Germ. Bas. p. 74, 1 RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 13 AVG. civ. 13, 19 p. 583 D.). CVRT. 5, 1, 44 Mazaeum... satrapa Babyloniae. 5, 3, 15 deditos et captivos... libertate (PLIN. nat. 4, 85 TAC. ann. 15, 54 SVET. Nero 24, 2 FLOR. epit. 2, 6, 30 *al. passim*); *similia saepius*. *nota*: COD. Theod. 9, 10, 4, 1 (a. 390) si iudex crimen... impunitate -verit.

imprimis de magistratibus, dignitatibus, officiis, sim., saepissime COD. Theod. et Iust., *velut* COD. Theod. 1, 32, 6 (a. 387) procuratores... perfectissimatus honore -ati. 6, 20, 1 (a. 413) qui comitivae primi ordinis dignitate -entur (13, 3, 12). 6, 27, 2 (a. 363) qui missione -atus est (8, 5, 23 emeritis officiis. 8, 5, 34, 3. 12, 1, 43. 13, 1, 14 honestae vel causariae missionis necessitate). 6, 35, 3 pr. (a. 352) de cubiculis nostris vacatione (cf. l. 41) -atos (6, 35, 10. 10, 22, 3) vel diversis obsequiis palatinis aut scriniis memoriae epistularum libellorumque vel officio largitionum comitatensium. 6, 35, 3, 2 optata quiete (12, 1, 55 decurionem honoratissima quiete. 14, 3, 7 otio et quiete). 6, 35, 4 (a. 321) palatinos otio (14, 3, 7 supra l. 67). 6, 35, 9 (a. 380) qui e palatio sacro... provinciali administratione -ati sunt (12, 1, 160 [a. 398 vel 405] aliquis ex curia... administra-
tione -atus. 15, 14, 11). 7, 1, 6, 1 (a. 368) officiis servientes... securitate. *incertum, an huc pertineat*: COD. Theod. 12, 1, 89 vetera-
norum... filios... se... otio (*abl.?*) vel debilitate membrorum vel mentis torpore -antes (cf. p. 2012, 29).

nota de natura vel naturae viribus aliquem vel aliquid locupletantibus: LVCR. 2, 73 quae decedunt corpora cuique, unde abeunt minuunt, quo venere augmine -ant. 5, 1095 multa videmus... fulgere, cum caeli -vit plaga vapore. 5, 1215 an moenia mundi divinitus aeterna -ata salute perpetuo possint aevi labentia tractu... aevi contemnere viris. VAL. MAX. 1, 8 ext. 18 quapropter... rerum natura in templo Iunonis Lacinae aram ad omnes ventos immobili cinere -verit. CVRT. 6, 5, 29 magnorum... operum non alios capaces putant barbari, quam quos eximia specie -are natura dignata est. COLVM. 3, 10, 11 pampinorum alios fructu -vit natura.

Haetate posteriore notione 'dono' dandi, 'dono' afficiendi infirmata vel obscurata fere i. q. dare, tradere: BOETH. arithm. 1, 9 p. 19 Fr. circa ipsum qui sunt termini, -ant sibi mutua nomina secundum proprias quantitates. VITAE patr. 5, 6, 7 (*cum synonymo sensum verbi explicante*) -a mihi, abba, aliquantum lini... et dedit ei cum gaudio. GREG. Tvr. Franc. 5, 26 Varocus filium suum in obsedatum -ans. 5, 48 pallam sepulchri fideiussorem -at Leuchadius se nobis numquam adversaturum. SYNON. Cic. Char. gramm. 423, 9 B. leges posuit, condiciones dedit, imperium -vit. COD. Iust. 4, 5, 10, 1 (a. 530) Papinianus... ipsi qui utramque persolvit electionem -at. 6, 42, 30 (a. 529) plenissimum ei (*sensui*) -mus eventum, ut eqs. 7 2, 15, 4 (a. 531-532) repletionem... constitutioni -antes sancimus eqs. LEX Sal. 39, 2 si quis hominem ingenuo plagaverit et probatio certa non fuit, sicut pro occiso iuratores -et (53, 1. 3. 5. 58). 49, 1 si quis testis necesse abuerit ut -it. 50, 2 ut nulli alteri nec solvat nec pignus -et solutionis. 58 facultatem. capit. 1, 7 qui eam (*viduam*) accipere voluerit, reibus (*sic!*) secundum legem -et. ASSVMP. Moys. 8, 3 uxores... diis -buntur in gentibus. ROMVL. fab. Aesop. 21, 5 cibus... mundior mihi (*asino*) -atur, quam cani. 63, 6 ut canes obsides eis (*lupis*) -arentur. *al.* IORD. Get. 131 promittunt Visigothae se, si doctores linguae suae -verit Valens, fieri Christianos. COD. Iust. 6, 43, 1, 2 (a. 529) cum testatori hypothecam... in testamento quibus voluit dare... non ab re est etiam nos... hypothecariam actionem -are. salutem -are v. p. 2007, 73.

nota reflex. translate: TERR. apol. 50, 5 Empedocles totum sese Aetnaeis incendiis -at. AVG. serm. 20, 3 ne -et se libidinibus, trahendum omnibus cupiditatibus. LEX Sal. capit. 1 rubr. de muliere vidua, qui se ad alium maritum -are voluerit. *incertum, an huc pertineat*: COD. Theod. 12, 1, 89 (a. 382/1) veteranorum filii se... otio (*dativ.?*) vel debilitate membrorum vel mentis torpore -antes (cf. p. 2011, 72).

ad I, II syn., opp.: 1 syn. et iuxta posita selecta: ad IA (*alia qualibet ratione tradendi alicui speciatim in iure expressa*): (pretio) addicere: CIC. dom. 107 SVET. Galba 15, 2. alienare: COD. Theod. 8, 13, 1 pr. (abalienare: COD. Theod. 16, 2, 27 pr.). applicare: INST. Iust. 2, 9, 1. cedere: PLIN. epist. 5, 1, 3. commendare: COD. Theod. 4, 6, 3 (= COD. Iust. 5, 27, 1). commodare: CIC. Marcell. 19 SEN. benef. 5, 7, 5 (*nota* PVBLIL. H 18 homo vitae commodatus, non -atus est. cf. p. 2004, 31). concedere: CIC. leg. agr. 3, 11 QVINT. decl. 355 p. 387 CORP. VI 36590 XIII 4131. credere: SEN. benef. 5, 9, 2 MART. 1, 75, 1. dare: ENN. ann. 201 PLAVT. Bacch. 1081 Mil. 1204 LEX vic. Furf. 7 CIC. Verr. II 4, 36. 67 leg. agr. 3, 11 LEX Vrron. (Corp. I² 594) 132, 30. 134, 47 SEN. benef. 5, 9, 2 MART. 9, 94, 4 *al.* dedicare: LEX vic. Furf. 7 (Corp. I² 756). derelinquere: COD. Theod. 3, 12, 3 (= COD. Iust. 5, 5, 6). dicare: CIC. Verr. II 4, 66. distrahere: COD. Theod. 8, 15 rubr. 8, 18, 1, 3. 10, 1, 1. 12, 11, 1, 1^a. 13, 6, 6. 16, 2, 27 pr. dividere: PLIN. epist. 8, 16, 2. emere: CIC. inv. 1, 84 QVINT. inst. 5, 10, 67 PLIN. paneg. 50, 7 VLP. dig. 18, 1, 37 GAIVS dig. 35, 1, 17 pr. COD. Theod. 16, 5, 40, 4. erogare: PLIN. epist. 7, 18, 4. largiri: LEX Vrron. (Corp. I² 594) 132, 30 MART. 4, 56, 7 TAC. hist. 1, 52 ann. 15, 14 PLIN. paneg. 50, 7 CAPITOL. Maximin. 28, 6. manumittere: SVET. Tib. 15, 2. mutare: COD. Theod. 8, 13, 1. perdere: v. p. 2004, 32 sqq. proicere: SEN. epist. 120, 8. relinquere (*testamento, heredi*): CIC. Att. 1, 20, 7 QVINT. inst. 5, 10, 67 PLIN. epist. 8, 16, 2 VLP. dig. 7, 1, 22 COD. Theod. 8, 18, 6. 16, 2, 27 pr. 16, 5, 49. testari: COD. Theod. 16, 7, 7, 1. tradere: CIC. dom. 107. transferre: COD. Theod. 13, 6, 6. vendere: CIC. leg. agr. 3, 11 Ivv. 6, 212 GAIVS inst. 2, 50 (*bis*). Dig. saepe. COD. Theod. 8, 13, 1. 11, 20, 5, 1. 16, 5, 40, 4 *al.* INST. Iust. 2, 9, 1 INSCR. Not. d. scavi 1906 p. 205 CORP. VI 29289, 11. *nota* VI 34002 non vendidi, sed -vi (PLIN. nat. 35, 132). cf. venire: PLIN. epist. 10, 70, 2. venum-
dare: SCAEV. dig. 32, 38, 3 COD. Theod. 11, 20, 5, 1. *ad IB*: lau-
dare: LIV. 10, 44, 3. 21, 43, 18. 25, 18, 15.

2 opp.: ad IA: adimere: LIV. 38, 48, 4. auferre: PLAVT. Mil. 1304 PLIN. epist. 9, 30, 2. eripere: PVBLIL. Q 36. rapere: SEN. Herc. O. 412. repetere: COD. Theod. 3, 5, 2 pr. (= COD. Iust. 5, 3, 15).

ad I, II structurae (ad pro dat.: supra l. 28. fort. alqm. alqd.: p. 2009, 72): 1 sequitur (*acc. c.*) inf. a -are alicui aliquid: VERG. Aen. 5, 262 Aeneas lorica -at habere viro (10, 700 arma... Lauso -at habere umeris et vertice figere cristas). HOR. carm. 1, 3, 18 sat. 2, 5, 60 SIL. 3, 136. 597 STAT. Theb. 6, 822 PAPIN. dig. 39, 5, 27 TERT. scorp. 13 *al. passim*. b -are aliquem aliqua re: PETR. CHRYS. serm. 71 p. 401^a deus vos -vit credere. ALC. AVIT. epist. 32 verba... ex ipso meatus tramite -rer audire. fort. ENN. ann. 18 Anchisam Venus fari -vit (*sic* PROB. Verg. ecl. 6, 31, sed SCHOL. Veron. Verg. Aen. 2, 687 fata docet).

2 sequitur ut: SIL. 12, 390 vos, Calliope, nostro -ate labori, nota parum magni longo tradantur ut aevo facta viri. HIER. in Ier. 3, 65, 4 epist. 64, 7, 1 VVLG. Phil. 1, 29 RVFIN. hist. mon. prol. AVG. in psalm. 103, 2 civ. 15, 27 p. 120 D. 22, 11 p. 585 tract. in Ioh. 85 PROSP. resp. ad Gall. 1, 8 c. coll. 16, 1 SEDVL. pasch. 2, 26 (op. pasch. 2, 2). NOVELL. Iust. 35, 8 VITAE patr. 5, 11, 18.

ad I, II additamenta: 1 spectatur causa donationis: a -are alicui aliquid: PLAVT. Amph. 260 ob virtutem (BELL. Hisp. 26, 1 VAL. MAX. 4, 4, 8 PLIN. nat. 33, 142). PAVL. FEST. p. 56 ob significandam partus facilitatem. SEN. benef. 4, 37, 1 virtutis causa.

[Bannier]

CVRT. 7, 3, 3 ob egregiam in Cyrum fidem. **b** -are *aliquem aliqua re*: PLAVT. Asin. 44 ob istuc dictum (Most. 174 ob istuc verbum). TER. Hec. 849 pro hoc nuntio. SISENNA hist. 120 virtutis ergo (CIC. opt. gen. 19 LIV. 25, 7, 4. 31, 15, 6 PAVL. FEST. p. 82). CORP. I² 709 virtutis causa (LIV. 26, 48, 13. 42, 34, 11. 42, 61, 1 SEN. benef. 4, 37, 1 CVRT. 5, 2, 5). CIC. S. Rosc. 108 quam ob causam? (PAVL. FEST. p. 63). Verr. II 5, 110 ob virtutem (LIV. 5, 47, 7. 23, 20, 2 PAVL. FEST. p. 46). LEX Vrson. (Corp. I² 594) 132, 29 alterius petitionis causa. NEP. Hann. 7, 2 ob eam... rem. HOR. sat. 2, 3, 17 verum ob consilium. LIV. 10, 44, 5 ob insignem multis locis operam. 38, 23, 11 pro merito. *mortis causa passim* (cf. p. 2015, 28), *velut* IVLIAN. dig. 39, 6, 18 pr. AFRIC. dig. 39, 6, 23 MARCELL. dig. 39, 6, 13, 1 MARCIAN. dig. 37, 5, 20 pr. *al.* cf. PAVL. sent. 3, 7, 1 mortis causa -at, qui ad bellum proficiscitur et qui navigat ea scilicet condicione, ut si reversus fuerit, sibi restituatur; si perierit, penes eum remaneat, cui -vit. PAPIN. dig. 39, 6, 42, 1 non tam mortis causa quam morientem -are. *similia*: VELL. 2, 115, 3 PLIN. nat. 6, 76. 34, 32 LAVOL. dig. 24, 1, 20 VLP. dig. 24, 1, 32, 16 GELL. 18, 2, 15 APVL. apol. 18. CAES. civ. 3, 53, 5 ut erat de se meritis et de republica. LIV. 30, 15, 13 prout a quoque navata opera erat. VLP. dig. 39, 5, 7, 1 iusta ratione motus (39, 6, 2 cogitatione mortalitatis. *ibid.* imminente periculo motus).

2 spectatur modus donationis: LEX Cincia (frg. Vat. 298) inter se. BELL. Hisp. 33, 3 in praesentia. HOR. sat. 1, 5, 65 ex voto. LIV. 3, 58, 8 extra ordinem. VAL. MAX. 5, 2, 8 adversus condicionem foederis. SEN. Oed. 692 gratia nostra. benef. 1, 15, 6 ratione nec recta voluntate. LAVOL. dig. 39, 5, 25 meo nomine (POMPON. dig. 39, 5, 9, 2 tuo nomine). POMPON. dig. 39, 5, 9, 2 patris iussu aut voluntate. PAPIN. dig. 41, 2, 48 simul cum praediis. PAVL. dig. 49, 4, 5, 5 supra legitimum modum. sent. 5, 11, 6 in infinitum (frg. Vat. 304). frg. Vat. 305 dotis nomine. 306 ultra exceptum (dotem dare *Huschke*). *abundanter*: SCHOL. Germ. Sang. p. 120, 14 (= SCHOL. Arat. rec. interpol. p. 192 M.) in munere. *nota*: vivum -are, *velut* IVLIAN. dig. 38, 5, 9 PAPIN. dig. 31, 77, 10 VLP. dig. 39, 5, 16 MOD. dig. 34, 4, 18 PAVL. dig. 2, 13, 9, 1 SCHOL. Iuv. 2, 58 *al.*

adverbia: CATO or. frg. 1, 13 honeste. CIC. S. Rosc. 23 large effuseque. LVCR. 5, 1215 divinitus. CAES. civ. 3, 53, 6 amplissime. SALL. Iug. 8, 2 magnifice (NEP. Dat. 3, 5). VELL. 2, 16, 3 viritim. SEN. benef. 3, 14, 1 circumspectius. CVRT. 4, 11, 19 liberaliter. IVLIAN. dig. 39, 6, 42, 1 absolute. SCAEV. dig. 24, 1, 56 pure. PAPIN. dig. 24, 1, 53 pr. frustra. frg. Vat. 262 simpliciter (VLP. dig. 14, 6, 9, 1). VVLG. Eph. 4, 32 invicem.

3 indicato fine donationis: PLIN. epist. 6, 25, 3 ad instruendum se ornandumque. IVLIAN. dig. 38, 5, 6 magis... in fraudem patroni quam contra senatus consultum (in *c. acc. v. etiam* p. 2012, 7). VLP. dig. 24, 1, 5, 12 ad oblationem dei (*sic!*). CORP. VI 34002 monumentum lucandum (*sic!*).

4 indicato unde -etur: LIV. 42, 23, 6 ex alieno. VAL. MAX. 4, 4, 9 ex praeda (SEN. benef. 4, 37, 1). SEN. benef. 7, 4, 2 de suo (apocol. 4, 2). COMM. instr. 2, 22, 12 de labore tuo. 2, 24 tit. de malo. 2, 24, 10 de lacrimis. VLP. dig. 24, 1, 3, 4 de castrensi peculio (24, 1, 3, 8 ex... peculio). 24, 1, 3, 6 ab uxoris nurusve parte. 24, 1, 32, 8 de castrensibus bonis. PAVL. dig. 41, 1, 49 ex re sua.

5 indicato ubi -etur aliquis aliqua re: CORP. I² 709 in castris apud Asculum. RHET. Her. 2, 27, 43 apud exercitum. CIC. Verr. II 2, 29 in contione (Phil. 12, 19 opt. gen. 19. VAL. MAX. 8, 14, 3 militum). opt. gen. 19 in senatu. SALL. Iug. 8, 2 pro contione (LIV. 38, 23, 11 [2]. 39, 31, 17. 40, 32, 8 CVRT. 10, 5, 10). LIV. 33, 44, 12 contione advocata. VAL. MAX. 5, 2, 8 in ipsa acie.

ad I, II: particippia pro adiectivo vel substantivo posita: **1 perf. pass. donatus, -a, -um**: **a aliquis (aliquid) alicui**: HOR. epist. 1, 7, 39 inspicere, si possum -a reponere. SEN. dial. 7, 20, 4 nihil magis possidere me credam quam bene -a. benef. 1, 12, 2 *apud plures* non diutius in animo sunt -a quam in usu. POMPON. dig. 40, 14, 3, 1 utrumne quae... dominis abstulissent... reddere debeant, an vero etiam concessa et -a a manumissoribus amplexi sint (amplius insint *Mommsen dubitanter*). TRYPH. dig. 46, 2, 33 -um ab eo petebam, creditor autem debitum persequitur. VLP. dig. 24, 1, 21, 1 non posse... peti quasi -um, quod compensatum est. 41, 10, 1 pr. cf. p. 2014, 5. 47, 2, 14, 1 simile -o precarium est. MARCIAN. dig. 48, 13, 4, 1 -um deo immortalis. AVR. VICT. epit. 10, 8 cum -a concessa a prioribus principibus avare insequentibus soleant. COD. Theod. 14, 4, 8, 2 (*a. 397*) qui praedia obnoxia corpori vel ex empto vel ex -o vel ex quolibet titulo tenent. PETR. CHRYS. serm. 90 p. 453^c Petrus, cum per aequora divinos imitatur incessus..., ante de lapsu supplicat quam gaudeat de -o. COD. Iust. 1, 2, 23 pr. si quis... donationis titulo aliquid dederit... -orum... eis sit longaeva actio. 10, 28 rubr. de collatione -orum vel relevatorum aut translatorum seu adaeratorum. 10, 28, 1, 1 *al.*

nota pro -o *apud Ictos* (DIG. 41, 6 rubr. COD. Iust. 7, 27 rubr.). cf. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A *πρὸς δονάτων ἀπὸ δωρεῶς*. SCAEV. dig. 41, 6, 5 qui pro -o coeperat usu capere, manumittendo nihil egit (PAPIN. frg. Vat. 260 filius emancipatus, cui pater peculium non ademit res, ... pro -o vel pro suo... usucapit. PAVL. dig. 41, 6, 1 pr.

HERMOG. dig. 41, 6, 6. cf. VLP. dig. 41, 3, 27). VLP. dig. 5, 3, 12, 1 in titulo 'pro -o' quaeritur, an quis pro possessore possideat. 41, 2, 3, 21 genera possessionum tot sunt, quot et causae acquirendi eius, quod nostrum non sit, velut pro emptore, pro -o, pro legato... pro suo... 41, 10, 1 pr. -a vel legata vel pro -o vel pro legato etiam pro suo possideo. PAVL. dig. 10, 2, 25, 7. HERMOG. dig. 29, 4, 30.

b aliqua re: CIC. epist. 13, 36, 1 in qua *tabula* nomina civitate -orum incisa essent.

2 praes. activi donans, -antis: MART. 2, 30, 2 *viginti sestertia* -i non grave munus erat. NERAT. dig. 39, 6, 43 existimationem -is hanc esse, ut. POMPON. dig. 24, 1, 31, 7 maiores -i succurrisse (VLP. dig. 16, 1, 4, 1). VLP. dig. 24, 1, 5, 8 *donatio* -em pauperiorem et accipientem faciet locupletiolem. 24, 1, 5, 9 *locus* -is manet. PAVL. dig. 31, 87, 4 contra voluntatem -is ea, quae -ata sunt, revocari. MODEST. dig. 34, 4, 18. HIER. epist. 21, 2, 4 *gratia* ex -e concessa est.

3 nota gerundivum donandus, -a, -um pro subst.: DRAC. laud. dei 1, 170 linguae laurus honos solvit (*i. solvendo efficit*) -anda (*pro 'folia d.'*) poetis.

III i. q. condonare, non retinere, non flagitare, non repetere:

A aliquem, aliquid (alicui, alicui rei):

1 fere i. q. reddere, non retinere: **a aliquem alicui (rei)**:

ENN. ann. 201 -o (*sc. captivos*), ducite, doque. OV. ars 1, 441 Hectora -vit Priamo... Achilles. LIV. 2, 35, 5 unum sibi civem, unum senatorem... pro nocente -arent. POMP. TROG. Iust. 38, 6, 6 ut ne victim quidem *Masinissae nepotem* patris memoriae -rent. SEN. contr. 10, 3, 3 -a filiam, si misericors es, deprecanti, si hostis, edicto, si pater, naturae, si iudex, causae, si iratus es, fratri. SEN. dial. 4, 21, 4 causae suae et prioribus factis et bonis in futurum promissis -etur *puer*. 4, 30, 1 *puer* aetati -etur. clem. 1, 1, 4 alium dignitati... alium humilitati. 2, 6, 2 lacrimis maternis filium. PETRON. 31, 1 -o vobis *servum*. STAT. Theb. 3, 59 hanc tibi... -at... Tydeus... animam (*i. hominem*). QVINT. decl. 315 p. 241 -ate, *iudices*, meritis meis filium. FLOR. epit. 3, 5, 10 *Sulla Athenienses* in honorem mortuorum *sacris* suis famaeque -vit. TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 372 Moysi... -atus est populus. 4, 42 p. 563 Barrabas... nocentissimus vita ut bonus -atur. SOL. 1, 125 qui morti destinabatur -atus est filiae. IVST. 32, 2, 5 -atum patrem filio. AVSON. 195, 32 Attius -atus aerumnis patris. DAMAS. 9, 5 Marthae -are sorori (*sc. Lazarum fratrem*). VVLG. Marc. 15, 45 -vit *Pilatus corpus Christi* Ioseph. act. 3, 14 virum homicidam -ari vobis. Philem. 22 per orationes vestras -ari me vobis. AVG. civ. 5, 18 p. 228 D. Iudaei... *piorum* gloriae -ati sunt. 21, 18 p. 522 -bit eos... deus precibus et intercessionibus sanctorum suorum. anim. 1, 12 *puer* pro Christo moriturae sororis precibus -atus. *nota*: PETRON. 138, 6 *Paris Helenen* huic -asset et deas (*sc. contemnendas concessisset*).

b aliquid alicui (rei): CIC. epist. 5, 4, 2 inimicitias... rei publicae. VAL. MAX. 2, 2, 2 illecebris et suavitati litterarum imperii pondus et auctoritatem. 5, 4, 1 *matris* utero... patriam. 8, 1 absol. 9 salus propriis obruta criminibus proximorum claritati -ata. 8, 1 absol. 11 accusatoris amplitudini damnatio eius -ata. SEN. epist. 81, 4 beneficiis -etur, quod ex iniuria superest. 90, 35 virtutem... voluptati. PETRON. 4, 2 spes suas... ambitioni. SIL. 15, 600 patriae... iram. QVINT. inst. 5, 2, 4 iuri iurando alieno suum. decl. 360 p. 392 filio petitionem. 368 p. 403 *raptori marito* ultionem suam. *ibid.* testamentum patris. VLP. dig. 50, 16, 212 praevicariatores eos appellamus, qui causam adversariis suis -ant.

2 i. q. condonare, concedere, missum facere, remittere:

a i. q. negligere, omittere: SEN. contr. 2, 5, 11 transeundum, quasi -emus et possimus quidem facere controversiam, sed nolimus. SEN. clem. 1, 20, 2 ut... animum in potestate habeat et poenam... -et (2, 7, 1 LACT. ira 18, 8). PETRON. 18, 6 contemni turpe est, legem (*fere i. q. legis actionem*) -are superbum. STAT. Theb. 1, 31 (*ad Domitianum*) maneat hominum contentus habentis... et sidera -es (*sc. Iovi*). QVINT. inst. 3, 6, 8 ut ea, quibus minus confidimus, ... omittamus... velut -antes. 7, 1, 18 quasdam quaestiones executi -are solemus et concedere. 10, 1, 91 *in studia* -ato imperio *Germanicus* iuvenis secesse-rat. PS. QVINT. decl. 1, 9 -o illud. SVET. Cal. 40 composuisse vel -asse negotium. VLP. dig. 2, 15, 8, 17 praetori... ea res quaerenda commissa est, non negligenda nec -anda. TERT. carn. 2 -o illis (*magis*) aurum suum (*i. non commemoro, non dico sim.*). orat. 7 nec evadat *debitum* iustitiae exactionis, nisi -etur exactio. IVL. VAL. 2, 11 dices... Xerxem... superation: -amus (*i. concedimus*). COD. Theod. 9, 37, 2 (*a. 369*) nisi forte ille, qui haec pertulit, contemnat et -et ipse quod pertulit. SIDON. carn. 7 122 iras veteres Saturnia -at.

b i. q. ignoscere, remittere: OV. Pont. 2, 7, 51 culpa gravis precibus -atur saepe suorum. SEN. contr. 2, 3, 7 iniuriam (VLP. dig. 47, 10, 17, 12 VVLG. II Cor. 12, 13 AVG. c. Adim. 8 VAL. CEM. hom. 15, 4). *ibid.* crimen (contr. exc. 4, 4 LVCAN. 9, 144 QVINT. decl. 310 p. 222 meritis... virtuti. PACIAN. sim. carn. p. 144, 6 PRVD. ditt. 120 CYPR. GALL. iud. 164). contr. 10 praef. 10 multa -anda ingeniis puto, sed -anda vitia, non portenta sunt. SEN. dial. 5, 11, 1 alia differenda sunt, alia deridenda, alia -anda. Oed. 1001 scelera (TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 366). epist. 81, 16. amic. p. 39 indefensa. LVCAN. 7, 850 belli... damna. 9, 1088 nefas. PETRON. 58, 3 ego istud colliberto

[Bannier]

meo -o. STAT. Theb. 7, 556 vulnera. QVINT. decl. 375 p. 415 *lulus* -ari aetati possunt. 378 p. 423 IVV. 6, 191. APVL flor. 9 p. 29 syllabam barbare pronuntiatam (*paulo ante ignoverit*). TERT. pudic. 6 incesta... fornicationes (17) cum incesto... de prostitutione nuptias... 13. 21 delicta *quater* (22 apol. 50 resurr. 23 adv. Marc. 5, 19 p. 645 HIL. trin. 1, 13 al.) *ibid.* admissa (PACIAN. epist. 3, 7). 22 quis permittit homini -are, quae deo reservanda sunt? adv. Marc. 4, 35 p. 539 offensam (cf. PRVD. psych. 781 offensacula). CYPR. laps. 17 nec remittere aut -are indulgentia sua servus potest, quod in dominum delicto graviore commissum est. orat. 22 peccata (laps. 18 sent. episc. 39 NOVATIAN. trin. 1, 12 COMM. apol. 746 ARNOB. nat. 7, 8 al.). COMM. instr. 1, 32 et locus et tempus et persona tibi -atur. 2, 5, 8 in baptismo tibi genitalia sola -antur. al. ? *nota aliquem*: OV. ars 3, 85 ut Veneri, quem luget adhuc, -etur Adonis (*sic R, sed ponetur pro -etur; ceteri vero ut taceam de te, quem nunc quoque luget, Adoni*). *absolute*: TERT. pudic. 2 filios dei misericordes et pacificos esse oportebit, -antes invicem, sicut et Christus -vit nobis (13 VVLG. II Cor. 2, 7). *pendet quod*: HEGES. 5, 53 l. 87 non -bo Romanis, quod vicerint.

e i. q. non repetere pecuniam: BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6 (9, 15), 4 sibi -atum aes alienum a Caesare dicunt *Dyrrhachini*. CAES. civ. 3, 21, 1 mercedes habitationum annuas conductoribus. QVINT. inst. 5, 111 *tabulas quibus centum talenta mutua Thessalis dedisse Thebanos continebatur* -vit his (*Thessalis*) *Alexander* ultro. 5, 112. HIL. c. Const. 10 vectigalia, Caesar, -as. POMPON. dig. 15, 1, 4, 5 servo... debitum (ITALA Matth. 18, 32 [Cypr. epist. 30, 7] & φησα. VVLG. dimisi. COD. lust. 4, 35, 23 pr.). MARCELL. dig. 39, 6, 28 avunculo suo debitori mortis causa (cf. p. 2013, 11) -tur quae debebat. SCAEV. dig. 34, 3, 28, 2 -o illi (*Seio*), quidquid sortis et usurarum nomine mihi debebat. PAPIN. dig. 20, 6, 1, 1 residuum pretium emptori. MARCIAN. dig. 36, 1, 31 (30), 5 al. PANEG. 8 (5), 12, 1 nescit taxare indulgentiam tuam, qui te putat septem milia capitum sola -asse. -asti omnia, quae stare fecisti. VVLG. Luc. 7, 42. 43. CASSIOD. var. 9, 10, 2 ut, quod ei iuste offerri potuit, quasi... illata stipendia -remus. CORP. XII 594 -vit nobis impendia quae fecit *Q. Cornelius*.

3 i. q. non auferre, eripere: CIC. Sest. 47 vita (cf. p. 2007, 79 sqq.)... patriae potius -ata quam reservata naturae (BELL. Afr. 44, 4 *captivi*). LVCAN. 4, 347. STAT. Theb. 6, 816 minori. QVINT. decl. 368 p. 403 bis. LACT. mort. pers. 29 VVLG. II Macc. 3, 31. 33. AVG. civ. 3, 30 p. 143 D. adversariis... vitam dignitatemque. CONST. Sirmond. 14; cf. SIL. 4, 505 -atā tela inter Martia luce *i. vita*. VVLG. Esth. 7, 3 -a mihi animam meam). SEN. suās. 7, 8 vilissima pars tui est, quae tibi vel eripi vel -ri potest. STAT. silv. 3, 3, 169 Dacis -at clementia *Domitiani* montem. SCAEV. dig. 31, 89 pr. *epistula* quidquid in peculio habuit filius, ei -vit pater. GALLICAN. Avid. 12, 7 vivat filii *Avidii* in patrimonio parentum pro parte -ato. *fere i. q. servare*: SEN. benef. 5, 19, 4 filium mihi -asti. VVLG. II reg. 12, 22 si forte -et eum mihi dominus et vivat infans. act. 27, 24 -vit tibi deus omnes, qui navigant secum. *fere i. q. reddere*: AVG. civ. 1, 4 p. 9 D. in *asylum Iunonis* incensis templis et diis erepta spolia portabantur, non -anda victis, sed dividenda victoribus.

4 i. q. alicui dare facultatem aliqua re supersedendi: SEN. nat. 2, 59, 4 hoc nulla diligentia evitat, nulla felicitas -at. 2, 59, 13 casus iste -at metum. LVCAN. 4, 764 equus spatium iaculis oblato vulnere -at. 6, 58 ratibus longae flexus -are Maleae. 7, 784 quantum poenae misero mens conscia -at...! 8, 815 multos patriae -asse triumphos *Pompeium*. 9, 1017 (*Ptolemaeus ad Caesarem*) rex tibi Pellaeus belli pelagique labores -at. VAL. FL. 1, 473 -at... Iphiclo pelagus iuvenumque labores Aesonides. SIL. 1, 487 (*Murrus ad Hannibalem*) Pyrenen Alpesque tibi mea dextera -at. 2, 326 quantum heu, Carthago, -at tibi sanguinis Hammon! 15, 651 *ductoris* finem -ate senectae. 15, 734 quot funera Poenis -arunt... suffragia... campi! VLP. dig. 9, 2, 27, 5 si quis *olivas* iam maturas decerpserit, cessat Aquilia: nulla enim iniuria est, cum tibi impensas -verit, quae in collectionem huiusmodi fructuum impenduntur.

B aliquem aliqua re: i. q. non privare, non spoliare: VAL. MAX. 3, 3, 1 (*Porsena loquitur*) revertere... ad tuos, Muci, et eis refer te... a me vita -atum (8, 7 ext. 7 [opp. spoliare]. SIL. 5, 564 STAT. Theb. 10, 434 SCHOL. Germ. Bas. p. 74, 1).

composita: condonare, disdonare, perdonare (ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 51, 21 rec. vet., cf. Löfstedt ad Peregr. Aeth. p. 125), redonare. indonatus (VAL. CEM. hom. 8, 2).

derivata: donaticus, donatio, donativum, donator.

Bannier.
**dōnum, -ī n. [i. q. osc. dunum dūnūm, umbr. dunum, vestin. duno, volsc. vel mars. dunom (in inscr. Antini reperta), ind. dānam 'donum', cf. c. hibern. dān 'donum, ars' et c. dare. Th.]. VARRO ling. 5, 175 dos graece δωδίνη... ab eodem -um. PAVL. FEST. p. 69 -um ex Graeco est, quod illi vocant δῶρον. ISID. orig. 7, 3, 15 a dando... -um est nuncupatum (cf. p. 2016, 13). *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 433, 25 B. munera -a. honores. praemia eqs. p. 434, 29 mercede... munere. aere. -o eqs. NON. p. 527 -a consuetudine haec habentur, quae aut propitiandis dis dantur aut hominibus pro benefactis redduntur; sed auctoritate pro 'ultione' posita manifestum est*

(Verg. ecl. 6, 79 v. p. 2017, 25). HIER. in Ier. 4, 63, 5 λῆμμα non solum assumptionem, sed et -um munusque significat. AVG. loc. hept. 4, 18 p. 590, 10 sqq. -um graece δῶρον dicitur (v. totum locum de differentia vocabulorum -um, datio, datum). GLOSS. -um δῶρον. munus χαρι-στήριον. *de differentia inter -um et munus* (cf. p. 2017, 38. 2019, 78): VLP. dig. 50, 16, 194 inter -um et munus hoc interest, quod inter genus et speciem: nam genus esse -um Labeo a donando dictum... munus esse -um cum causa ut puta natalicium, nuptalium. MARCIAN. dig. 50, 16, 214 munus... quod necessarie cibimus... -a... quae... sponte praestantur eqs. (cf. PAVL. FEST. p. 140 munus... -um, quod officii causa datur. SERV. Aen. 2, 269 ISID. diff. 1, 360). AGROEC. gramm. VII 119, 6 -um dantis est, munus accipientis. illud a dando... dictum (ISID. diff. 1, 360 al.). *apud scriptores -um et munus passim confunditur* (cf. PAVL. dig. 50, 16, 18 munus... dicitur... -um) v. imprimis p. 2025, 24 sqq. et cf. NOT. Tir. 41, 93.

de diversitate inter -um et praemium: EVGRAPH. Ter. Eun. 1057 cf. DIFF. ed. Beck p. 53, 36. *de formis*: duno(m): CORP. I² 394 (cf. p. 2015, 76). *non plane certae sunt formae heteroclitae -us*: CORP. XIV 4190 et -ui: INSCR. lat. d'Afrique 7. *scribitur cum apice*: DECRET. decur. Camp. (Corp. X 3903) 15. Aquil. Ital. (Corp. V 875) 6. CORP. V 752. *notatur per don*: CORP. I² 46. 1445. 1817 al., *per do*: CORP. I² 1833. 1846. XIV 4310. 4311; *per d in iuncturis d(onis)* d(onatus); d(onum) sive d(ono) d(at); d(ono) d(at) d(icat) d(edicat); d(onum) p(osuit) saepe. *legitur passim per totam latinitatem*.

[*it. dono, francog. hisp. don. M.-L.*] [*dub. vel corrupt.*: INSCR. Cantov. (Corp. I² 5) 6 *traditur doivom*. AFRAN. com. 4 bona (*Douza*; -a *codd.*) comest cotidie (cf. CAES. civ. 1, 7, 4 et infra l. 45). LVCR. 2, 681 *versum deesse censet Munroe, aliis pro -a legendum esse poma videtur*. LIV. 10, 46, 6 militi -um (*Madv.*, munus *Weißb.*, tum *codd.*) dari. 42, 28, 9 (v. p. 1988, 60). 42, 61, 1. 45, 5, 12. SVET. Iul. 84, 3 quidquid praeterea ad -um (ad manum *Beroald.*, idoneum *Heinsius*, al. *aliter*) aderat. CLAVD. 22, 156 gratia nodi (-i *pars codd.*). INSCR. christ. Hisp. 2 (v. adn. Huebneri).]

de iis rebus, quae homines solent largiri: A generatim:

1 de rebus corporeis: CORP. I² 2391 A(ula) Septunolena Petr(oni?) Maisio -o (*in patera aenea*). PLAVT. Amph. 537 condignum -um, quales qui -um dedit eqs. Cist. 93 in amicitiam insinuavit... blanditiis, muneribus, -is. Mil. 714 inter se certant -is. 1017 non multae de digito -um mittunt. Most. 184 infecta -a facio. al. Truc. 589 ob haec -a... me illum amare. 608 al. TER. Eun. 1057 quodvis -um praemium a me optato. TITIN. com. 56 ut sua servet -a. CIC. Verr. II 3, 184 nummulis corrogatis de nepotum -is. 5, 82 -is beneficiisque multis devinciebatur (TAC. ann. 2, 58). Cluent. 190 -is, muneribus... obstrinxit. Cael. 36 tua -a esse tanti. off. 2, 75 quando Romani accipere -a coepissent. al. CAES. Gall. 7, 31, 1 -is (β, bonis α) pollicitationibusque alliciebat (LIV. 1, 47, 7). SALL. Catil. 54, 4 nihil denegare, quod -o dignum esset. Iug. 103, 6 -a omnia in benignitate habebantur. VERG. Aen. 1, 709 mirantur -a Aeneae. 2, 36. 44 ulla putatis -a carere dolis Danaum? 3, 464. 469. 8, 721 *Augustus* -a recognoscit populorum. 11, 228 nil -a neque aurum nec magnas valuisse preces. HOR. epist. 1, 7, 43 magis apta tibi tua -a relinquam. TIB. 1, 5, 60 -is vincitur omnis amor (cf. CLAVD. 26, 131 pectora Fabricii -is invicta vel armis). 2, 3, 52 *puella* -is conspicienda meis. PROP. 2, 24, 14 me poscere (*sc. a mercatoribus*)... quae... nitent Sacra vilia -a Via. OV. am. 2, 15, 8 invideo -is... ipse meis. epist. 16, 70 te potius quam tua -a sequar (cf. 16, 65 munera). LIV. 5, 2, 3 id -um inimicorum veneno inlitum fore. 5, 28, 5 -aque publice data. 10, 27, 4 dimissi cum -is. VAL. MAX. 4, 3, 14 nulla cuiquam -o ianua patuit (*syn. munera*). 4, 8, 1 -o... ipsi gratiam et magnitudo quidem sua, sed efficacior aliquanto opportunitas conciliat. 4, 8, 4. 5, 2 ext. 1 magisque a quo -um proficisceretur quam ad quem perveniret, provisum. SEN. Herc. O. 1448 -a matris hoc munus parant. LAVS Pis. 112 quodque magis -o fuerit pretiosius omni, diligis. PLIN. nat. 9, 117. VAL. FL. 2, 553 debita posci -a. 3, 177. 5, 515 da iungere -a (V, dextram C). SIL. 1, 242. 5, 321. 15, 422. MART. 4, 19, 4 non aspernanda... -a. 4, 56, 4 potes insidias -a vocare tuas. 5, 18, 7 imitantur hamos -a. 5, 52, 3. 7. 10, 17 (16), 2 vincam te -is muneribusque meis. al. TAC. hist. 5, 19 miseratione ac -is auxilia concibant. ann. 2, 45. 6, 32. COMM. instr. 2, 18, 17 in plebe dei facultatis -a demonstres. IVST. 15, 2, 8 -is muneribusque... contendebant. AMBROSIAS. in Rom. 4, 23-25. VVLG. Iob 36, 18 multitudo -orum. prov. 18, 16 -um hominis dilatat viam eius. al. COD. Theod. 6, 36, 1 (a. 320) rem si quam... -is nostris fuerint consecuti. IVLIAN. epit. novell. 51, 1 annonas et -a ecclesiastica. et passim. *de donis nuptialibus*: CIC. Cluent. 28 nuptialibus -is... delenitam. CATVLL. 64, 34 -a ferunt prae se. 64, 279. HOR. epod. 3, 13 hoc veneno delibutis -is *Medeae* (cf. SEN. Med. 575. 834. 844 VAL. FL. 5, 447). LIV. 26, 50, 12. 13. 42, 12, 3. SEN. Phoen. 508 -a non auro graves gazas socer... dedit: dotale bellum est. STAT. Theb. 2, 268 *monile Harmoniae* (2, 292 -a nocentia. 4, 194). silv. 1, 2, 195 redeunt animo iam -a precesque... viri. VOPISC. quatt. tyr. 15, 5 CLAVD. 10, 165. *nota de hominibus* (cf. p. 2020, 25. 2023, 80 al.): PLAVT. Truc. 535 hoc quidem herclest ingratum -um (*sc. ancillae*). TER. Eun. 355 quod -um huic -o contra comparet (*sc. eunuchum* cf. 358. 393. 464. 651 al.). *de hominibus morti, periculo ereptis*

[Rubenbauer]

(sive a deis sive ab hominibus; cf. p. 2015, 36 sqq.): VERG. georg. 4, 520 Orpheus raptam Eurydicen atque irrita Ditis -a querens (Ov. met. 10, 52). Aen. 11, 566 -um Triviae. LIV. 37, 36, 6 ex munificentia regia maximum -um filium habeo. cf. VAL. MAX. 5, 1, 1^b vitae -o (aliter l. 14). VAL. FL. 2, 252 dubiae -um rape mentis.

2 de rebus incorporeis (cf. p. 2022, 68 al.): PLAVT. Asin. 194 hanc tibi noctem... gratiis -o dabo. CIC. Phil. 1, 32 non intermittebas quasi -um aliquod cotidie adferre rei publicae, maximum autem illud, quod dictaturae nomen sustulisti. SALL. or. Cottae 5 ut sine dedecore... agas, id -o datur atque accipitur. 12 pro maximis beneficiis animam -o dedisse. HOR. epist. 1, 6, 7 ludicra quid censes, plausus et amici -a (i. honores) Quiritis (cf. STAT. silv. 5, 2, 175 MART. 4, 27, 4). VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 o -um inclutae vocis danti atque accipienti speciosum. 7, 7, 5 movit... Pisonem patria maiestas, -um vitae, beneficium educationis. VAL. FL. 3, 170 mors ab Hercule illata -um ingens. HOMER. 725 haec pro concessa referetis -a salute. STAT. Theb. 11, 737 nec longa precamur -a. TAC. ann. 13, 50 id (sc. remissionem vectigalium) pulcherrimum -um generi mortalium daret. AVIEN. Arat. 1183 audax [ajut facinus -um foret Oenopioni (Arat. phaen. 640 $\chi\epsilon\lambda\omega\ \chi\acute{\alpha}\rho\iota\nu\ \text{O}\iota\nu\omega\pi\iota\omega\nu$). CLAUD. 1, 140. de carminibus, scriptis elaboratis: CATVLL. 68, 14 ne amplius a misero -a beata petas (cf. 68, 10 munera... Musarum et v. p. 2020, 48). LVCR. 1, 52. CIRIS 46 accipe -a meo multum vigilata labore. STAT. silv. 2, 3, 63. MART. 7, 84, 5 parva dabis, liber, caro, sed dulcia -a sodali. 9, 58, 5 al. per ironiam (cf. p. 2015, 84 et p. 2020, 81. 2021, 48): VERG. ecl. 6, 79 quas illi Philomela dapes, quae -a pararit (SCHOL. Medic. ad l. caput). Aen. 10, 880 venio moriturus et haec tibi porto -a prius (sc. mortem). Ov. met. 9, 181 mors mihi munus erit: decet haec dare -a novercam. fast. 3, 506 pro caelo qualia -a fero. Pont. 3, 3, 48 haec te discipulo -a magister habet. VAL. FL. 1, 551 qui gemitus irasque pares et mutua Grais -a ferat. 4, 216. HOMER. 36 haec desertae redduntur -a senectae? 103 haec ita -a refert? 827 mutua -a.

B *speciatim*: 1 in re sacra i. q. donarium, sacrificium, libamen deis, manibus, cineri mortuorum oblatum (NON. p. 527 p. 2015, 83. SERV. Aen. 3, 287 sciendum inter sacratas res etiam -a esse, sicut in libris sacrorum invenitur, quae tamdiu -a dici possunt, quamdiu non profanantur [9, 406 ecl. 7, 31 p. 87]. COMMENT. Lucan. 5, 111 -um deis damus, munus hominibus. DIFF. gramm. VII 524, 17 ISID. diff. 1, 170 orig. 7, 19, 26 sqq. -a proprie divina dicuntur... duo sunt autem quae offeruntur: -um et sacrificium. -um dicitur quidquid auro argentoque... efficitur; sacrificium eqs. [sed voce -i significatur sacrificium, libamen l. 64. 67. 73. 76 al.]. GLOSS. -um $\acute{\alpha}\nu\alpha\theta\eta\mu\alpha$. -a $\acute{\alpha}\nu\alpha\theta\eta\mu\alpha\tau\alpha$: PLAVT. Rud. 23 Iovem se placare posse -is, hostiis (CIC. leg. 2, 22. 41 Ov. ars 3, 654 LIV. 27, 37, 8 AVG. civ. 8, 16. 17 cf. p. 2018, 8). ACC. trag. 127 Minervae -um armipotenti Danae abeuntis dicant (de equo Troiano cf. VERG. Aen. 2, 31 -um exitiale Minervae [GLOSS. IV 439, 19 equum, exitiale (exitiare) mortem Troianis laturum; cf. VERG. Aen. 2, 189]. SEN. Ag. 627 simulata -a. CLAUD. DON. Aen. 2, 225. 230). AFRAN. com. 171 deos suppliciiis, sumptu, votis, -is, precibus plorans, obsecrans. CORP. I² 632 (in titulo Mummiiano) de decuma... -um... pro usura hoc dare sese (CIC. Verr. II 2, 116 LEX vic. Furf. [Corp. I² 756] 7 sei quod ad eam aedem -um datum donatum dedicatumque erit. CORP. I² 1805 NEP. Paus. 1, 3 PROP. 2, 16, 4 Ov. epist. 7, 192 in cineres. 15, 335 ars 3, 654 LEX arae Aug. Narb. [Corp. XII 4333] dare augereque. LIV. 22, 1, 17 ex argento. 36, 2, 4. 5 al. CVRT. 4, 7, 28 SIL. 16, 430 al.). CIC. Verr. II 1, 55 templa... deorum... -is ac monumentis exornata. *ibid.* 132 signa et -a comparare omnia. 4, 64. 68. 5, 184 -um... tibi (sc. Iovi) factum ab regibus. *ibid.* fana... -is ornamentisque nudavit. Scaur. 47 huius amplissimis -is ornati aditus Iovis (VVLG. II Macc. 9, 16 [$\acute{\alpha}\nu\alpha\theta\eta\mu\alpha\sigma\iota$]). Luc. 21, 5 lapidibus et -is. cf. SVET. Aug. 30, 2 adornavit. rep. 2, 44 -a magnifica quasi libamenta praedarum Delphos ad Apollinem misit (LIV. 23, 11, 3 PLIN. nat. 15, 134 al.). leg. 2, 45 ebur... haud satis castum -um deo..., divinissima autem -a aves eqs. (e Platone leg. 12, 956^a $\acute{\alpha}\nu\alpha\theta\eta\mu\alpha$... $\delta\acute{\omega}\rho\alpha$). div. 1, 37 oraculum -is refertum (SVET. Iul. 54, 2 PORPH. Hor. carm. 1, 35, 1 VOPISC. Aurelian. 41, 11). CINNA carm. frg. 3, 1 -orum ingentes... acervos. CATVLL. 66, 85 mala -a levis bibat irrita pulvis. LVCR. 4, 1237 adolentque altaria -is. 6, 752 fumant altaria -is. VERG. georg. 3, 22 -a feram (Aen. 5, 101. 7, 86 al. TIB. 2, 6, 31 con. sarta. PANEG. in Mess. 8 Ov. am. 3, 9, 50 epist. 1, 27 fast. 2, 545. 644 [-a R, liba al. con. sarta] al. EPICED. Drusi 32 LIV. 29, 14, 14 al. SIL. 16, 307 saepe). VERG. Aen. 1, 447 templum... -is opulenter (GLOSS. muneribus plenum). 3, 301 dapes et tristia -a... libabat cineri Andromache (GLOSS. IV 467, 30 inferna atque funerea. cf. SEN. Oed. 324 libata Bacchi -a). 3, 439 Iunonem supplicibus supera -is (AVG. civ. 10, 21). 4, 63 instauratque diem -is (SERV. ad l. -is muneribus... quidam -is sacrificiis volunt). 4, 453 cum -a imponeret aris. 5, 54 strueremque suis altaria -is (cf. SEN. Oed. 305 arasque -o turis Eoi extrue). 6, 225 congesta cremantur turea -a, dapes. 6, 632 deponere -a. 6, 885 animamque nepotis... adcumulem -is (cf. vol. IV p. 1383, 5 sqq.). 8, 76 celebrare -is. 10, 619 tua (sc. Iovis)... oneravit limina -is (SIL. 3, 15). 12, 768 figere -a Fauno (SERV. Aen. 3, 287 figi... -a dicuntur. cf. PROP. 2, 14, 25 LIV. 24, 21, 9 SIL. 9, 118. sim. SEN. Thy. 659 affixa). TIB. 1, 1, 38 nec... -a... spernite. Ov. met. 2, 77 delubraque ditia

-is (cf. LIV. 45, 28, 3 dives). 9, 794 -a puer solvit, quae femina voverat (LIV. 31, 9, 6. 36, 2, 3 al. TAC. ann. 3, 71 ITALIA lev. 7, 16 [Aug. loc. hept. 3, 12 p. 572, 28 si votum aut voluntarium sacrificaverit -um ($\delta\acute{\omega}\rho\alpha$ VVLG. hostiam)] al.). Ov. met. 12, 245 penetralia -is... spoliare suis (LIV. 26, 11, 9) al. EPICED. Drusi 23 Gradivum... -is implere. 126 -a paranda (SEN. epist. 65, 6 al.). 461. LIV. 1, 10, 5. 5, 16, 11 -um amplum victor ad mea templa portato (21, 62, 8 al. GERM. 419 -a... placatura deos. SIL. 5, 168 al.). 5, 22, 3 deum -a. 5, 23, 8 de Apollinis -o. 5, 28, 4. 7, 38, 2 cum coronae aureae -o. 25, 7, 5 triumviri sacris conquirendis -isque persignandis (cf. TAC. Agr. 6). 28, 39, 18 -um... in Capitolio ponerent (36, 35, 12 al. R. GEST. div. Aug. 4, 53 FEST. p. 333 VAL. MAX. 2, 10, 2 SEN. benef. 7, 4, 6 APVL. apol. 54 al.). R. GEST. div. Aug. 4, 23 consecravi (v. vol. III p. 380, 13 sqq.). SEN. contr. 9, 4, 10 deorum. 10, 5, 1 non est istud -um, sacrilegium est. exc. contr. 4, 4 in usum stipendii -a conflamus. VAL. MAX. 7, 3, 2 v. p. 2024, 45. SEN. Ag. 405 Iuppiter, auctor, cape -a libens. 807 te... Arabum... -is... colam (Phaedr. 105) al. LYCAN. 1, 138 quercus... sacrata... gestans -a ducum (VAL. FL. 7, 48 MART. 9, 16, 2 cf. TAC. ann. 6, 25 SVET. Tib. 53, 2 Iovi -um ex auro sacraretur). 1, 558 delapsaque templis -a suis. PETRON. 88, 8 -um promittit. PLIN. nat. 37, 11 al. VAL. FL. 5, 31 crescit -is feralis acervus. 5, 206 nec -a nec arae defuerint. 8, 101. SIL. 6, 647 pascens... taurum, -a Iovi. 7, 81. 86 venerantur Pallada -o. 10, 561 superaddita -a, funereum decus. al. STAT. Theb. 4, 694. 6, 168. silv. 1, 4, 31 si Cereri sua -a... reddimus. 3, 4, 100 pro -is... dominum... servare velis! 5, 1, 209 pompae. 5, 3, 51 Siculi superassem -a sepulchri. Ach. 1, 425 flammisque liquescunt -a deum. al. MART. 7, 74, 9 hic pius antistes sophiae sua -a ministrat. QVINT. inst. 3, 6, 78 -a templi. Ivv. 13, 149 tollunt populorum -a. TAC. ann. 3, 71 -um apud Antium statuitur. 15, 45 non -a tantum, sed simulacra numinum abripiabantur. al. PLIN. epist. 3, 6, 4. SVET. Vitell. 5 -a atque ornamenta templorum subripuisse et commutasse eqs. GRAN. LIC. p. 9 B. SCAEV. dig. 34, 2, 38, 2 cum in eo templo non nisi aut aerea aut argentea tantum sint -a. VLP. dig. 48, 13, 7 (6) -a dei in noctu tulerunt (cf. PAVL. sent. 4, 3, 3). CARM. epigr. 22, 1 Hercules, -um hoc tibi urbanus praetor. ITALIA lev. 1, 2 (Aug. loc. hept. 3, 1 p. 570, 18) si obtulerit -a ($\delta\acute{\omega}\rho\alpha$ VVLG. hostiam) Domino a pecoribus (6, 20 [Aug. quaest. hept. 3, 14 p. 245, 14 (VVLG. oblatio)]. 8, 4 [cod. k al. (VVLG. munus)] al. FILASTR. 141, 5 [syn. munera]. cf. 149, 7 oblationem -orum spiritualium. SERV. ecl. 7, 31 HIER. epist. 65, 18, 3 -a virtutum. VVLG. Hebr. 5, 1 -a et sacrificia. al. cf. RVFIN. Orig. in num. 5, 2 p. 28, 14 B offerunt in -a dei quinquagesimam portionem). Luc. 21, 4 (cod. e al.) de eo... miserunt in -a dei (VVLG. munera). 23, 18 (cod. e) et VVLG. qui autem iuraverit in -o, quod super illud (sc. altare) est (explicat ORIGEN. in Matth. 18, 18). COMM. instr. 2, 24, 4 VOPISC. Aurelian. 41, 11 VVLG. lev. 23, 28. Marc. 7, 11 corban, quod est -um ($\delta\acute{\omega}\rho\alpha$) al. SACR. Leon. 318 haec -a sanctifica et hostiae spiritalis oblatione suscepta eqs. IVLIAN. epit. novell. 7, 8 sancta vasa sive sacra -a. INSCR. Dessau 9260 stipem... in thesaurium mittant, ex quibus aliquod -um Aesculapio fiat. talia passim. exprimitur, quae res donum deis fiat: FEST. p. 363 (e Quinctii tab. triumph. a. 380) coronam auream dedisse <se> Iovi -um. TAB. triumph. Gracch. 10 tabulam... Iovi. S. C. Liv. 22, 10, 3 PRIAP. 4, 3 VLP. dig. 24, 1, 5, 12 al. saepe in titulis ex. gr.: CORP. I² 42 hoc seignum... Dianai -um dedit (VI 100). 1817 basim (cf. vol. II p. 1774, 83 sq.). 2215 columnasque. IX 1456 (a. 11) lucernam. II 6339 pontem fecit... -o d(edit) i(demque) d(edicavit). VI 32463 sigill(um). XIV 4310 aram. INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 363 (Romae a. 70 p. Chr.) aedem a fundamentis sua pecunia. CARM. epigr. 865 dat tibi, Lympha, pro meritis semet de marmore -um. LEX Brix. (Corp. V suppl. It. 1273) 2, 2 si quot -um pecuniave aut stipes huic signo -o datae erunt. al. sim. supplendo altero obi. e monumentis: CORP. I² 26—34 (cf. add. 2436 p. 713). 46. 358. 359 saepissime. INSCR. coc. Falisc. Corp. I² 364 a. TIT. Vertul. (Corp. I² 1531) 4. CORP. II 2100 petente populo -um... d(edit) d(edicavit). VI 31009 passim. cf. CORP. I² 34 Pl. Specios Menervai -om port(at). 359 Iunone Locina -o pro Rutilio P. f. 983 Her<clei> -um. 1697 C. Melsonius Cn. l. Hercolei -um. PROP. 2, 13, 26 libellos Persephonae maxima -a feram (LIV. 1, 56, 9 baculum... Apollini. 3, 57, 7. 5, 28, 2. 28, 39, 15 al.). LIV. 2, 22, 6 coronam auream Iovi -um in templum mittunt. 4, 20, 3 spolia... -o fixit (VAL. FL. 1, 528). 4, 20, 4 coronam auream... Iovi -um posuit (7, 38, 2. 33, 36, 13. 43, 6, 6 MART. 9, 16, 2 INSCR. Dessau 9279 [ca. a. 155] aram... -o ponendam merito curavit. cf. INSCR. Not. d. scavi 1915 p. 38 [Romae]. om. altero obi.: INSCR. Schober, die röm. Grabsteine von Noricum und Pannonien 40 [saec. I post med.]. CORP. V 5670 VI 69. 80 -a po(suerunt). 630. 31033 XII 187 al.). LIV. 5, 25, 10 cratera -um Apollini Delphos portaretur (cf. omisso altero obi. l. 65). 22, 1, 17 Iovi primum -um fulmen aureum... fieret (27, 37, 10. cf. CORP. VI 629. 31004 Silvano -um fecit). SACR. Greg. 165, 2 accepta tibi sint... nostri -a ieiunii.

2 in re militari (v. Daremberg-Saglio p. 362 sq., Fiebigler, P.-W. V 1528 sqq., Paul Steiner, Bonner Jahrbücher 114/115 [1906], 1 sqq.): DIFF. gramm. VII 524, 19 illud quoque -um putandum est, quod militibus donatur in castris ut vallaris corona. PLAVT. Amph. 137 quo pacto sit -is donatus plurimis (ab imperatoribus, magi-

[Rubenbauer]

stratibus: VARRO frg. Non. p. 344, 32 <-is> add. Müller. CAES. civ. 3, 53, 6 LIV. 24, 16, 9. 25, 7, 4. 45, 38, 12 al. VAL. MAX. 2, 7, 15 -o militiae [militari Par.]. 4, 3, 4 SVET. Aug. 8, 1 VOPISC. Prob. 12, 6 IVST. 23, 4, 13. *saepissime in inscriptionibus ex. gr.*: CORP. VIII 5209 [aet., ut videtur, Augusti] -is donatis torquibus et armillis. III 6809 [Claud.] XI 6163 [item] 395 [a. 66] V 7003 [a. 65] XIV 3612 [a. 83] V 3356 [aet. Domit.] DECRET. decur. Aquil. Ital. [Corp. V 875] 6 CORP. XIV 3610 [a. 160/161] VIII 17900 [aet. Aureliano] III 13468 [aet. Sept. Sev.] -is donato [gr. *τεταμνένω* cf. III 14187⁵]. v. Steiner l. c. p. 47 sqq. Dessau, ind. p. 483). PLAVT. Amph. 138 -a quae illic Amphitruoni sunt data (cf. 418. 534. Ov. Pont. 2, 1, 30 bellica... -a. LIV. 2, 13, 5. 7, 37, 3 SEN. benef. 2, 9, 1 al.) abstulimus. CIC. Mur. 11 -is militibus patris triumphum decorare. BELL. Alex. 70, 8 munera ac -a, quae... imperatores ab amicis accipere consueverunt. HOR. epist. 2, 2, 32 ob id factum -is ornatur honestis (QVINT. decl. 377 p. 418, 10 VIR. ill. 24, 2 cf. VELL. 2, 121, 3 LVCAN. 5, 50). LIV. 3, 58, 8 -aque ea gerens in conspectu populi (cf. LVCAN. 1, 357 emeritque gerens insignia -i). 6, 20, 7 -a imperatorum ad quadraginta. 7, 10, 14 coronam auream addidit -um. 7, 37, 1. 2. 7, 38, 3 insigni cum laude -isque. 10, 46, 3 insignes -is. 26, 48, 5 dignum eo... -o. 34, 7, 8 nec triumphum nec insignia nec -a aut spolia bellica iis (sc. mulieribus) contingere possunt. al. VAL. MAX. 3, 2, 24 numerosa -orum pompa. 4, 3, 10. 8, 14, 5. PLIN. nat. 7, 103. 18, 9. 33, 153 -a fortium. 1, 33, 10. SIL. 15, 254 merita aequantur -is. TAC. hist. 2, 89 armis -isque fulgentes. ann. 1, 44. 2, 9. SVET. Aug. 25, 3 triumphales... numquam -is impertiendos. TERT. pall. 4. COMM. instr. 2, 12, 13 (de militibus Christi). SOL. 1, 103. 105 VOPISC. Prob. 6, 1. in titulis inde ab Alexandro Severo non iam commemorari videntur -a militaria. *sim. in certamine i. q. praemium*: VERG. Aen. 5, 266 tertia -a facit... lebetas. 5, 362 ubi... -a peregit (v. adn. CLAVD. DON. ad l.). 5, 385 ducere -a iube. 5, 391. 400. 478 iuventus -um adstabat pugnae. 5, 543. SEN. Ag. 938 ista -um palma Pisaei Iovis. CVRT. 4, 5, 11 -um victoriae. SIL. 16, 302 -is vulgum laudumque cupidine flammam. 16, 445 par -um... bipennis omnibus. 16, 458 positisque accendit pectora -is. 16, 523 galeae fert -um insigne coruscae. 16, 568. 581. STAT. Theb. 6, 548 has Adrastus opes -o victoribus ire imperat. 6, 644 equum -o... gerit. 6, 906 nitentia -o arma ferens. MART. epigr. 27 (29), 6 lances -aque saepe dedit. cf. STAT. silv. 3, 5, 29 Albana ferentem -a comis (5, 3, 226 Chalcidicae Cerealia dona coronae... tuli). ARNOB. nat. 4, 36 -a... et munera. AVSON. 1, 4 sarta... -a togae... praemia pugnae. *i. q. donativum*: TAC. ann. 1, 2 militem -is, populum annona pellexit. AMM. 23, 6, 83 turba... nec stipendiis aliquando fulta nec -is. ANON. Vales. 12, 60 -um et annonas largitus. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 148 -um (i. stipendium) sumpsere priores. CASSIOD. var. 5, 26, 2 regalia dona suscipietis. hist. trip. 6, 30 tempus, quo imperialia milites solent -a accipere (... natali principum).

3 in rebus aliis publicis (cf. p. 2016, 44. 57. 2017, 12 al.): CIC. de orat. 2, 286 M. Cincius quo die legem de -is et muneribus tulit (cf. Cato 10 LIV. 34, 4, 9 ARNOB. nat. 2, 67). leg. 3, 11 -um ne capiunt neve danto neve petenda neve gerenda neve gesta potestate (cf. LEX VRSON. [Corp. I² 594] 93, 23. 132, 25. 29 VLP. dig. 1, 16, 6, 3 MOD. dig. 1, 18, 18 LAMPR. Alex. 26, 3 al.). LEX IUL. PAP. (dig. 38, 1, 37 pr.) ne quis eorum operas -i munerisve aliudve (aliudve -i m. Mommsen) quicquam libertatis causa patrono... dare facere praestare debeto (cf. VAL. dig. 38, 1, 47 VENUL. dig. 40, 12, 44, 1 VLP. dig. 38, 1, 7, 3. 38, 2, 37 pr. PAVL. dig. 50, 16, 53 pr. sent. 2, 32, 1) al. *de aedificiis, monumentis sim. publice datis*: STAT. silv. 1, 1, 107 huic -o videas dare tura nepotes. MART. 2, 14, 10 Pompei -a. 8, 65, 7 grande loci meritum testantur et altera -a. 10, 28, 5. in titulis (huc trahere possis nonnulla, quae p. 2018, 53 sqq. congesti): CORP. VI 4305 (aetate Claud.) triclām... s(ua) p(ecunia) d(onum) d(edit). DECRET. decur. Caeret. (Corp. XI 3614) phetrium Augustalibus... -um dedit. LEX colleg. Aesc. et Hyg. (Corp. VI 10234) 3 -um dedit collegio Aesculapi et Hygiae locum aediculae. CORP. II 2129 tabernas... solo empto ab re publica d(e) s(ua) p(ecunia) d(onum) d(edit). XI 5942 fontem et conceptum aquae. XIV 2624 Caelia P. f. municipio suo -um dedit imaginem L. Saufei Ap. f. ex sé natei. INSCR. Not. d. scavi 1924 p. 86 signum <Ga>nimedes <civ>itati et <civ>ibus. *saepius in INSCR.* *i. q. congiarium*: MART. 8, 15, 4 ditant Latias tertia -a tribus. 8, 56 (54), 2 cf. 8, 78, 7 de donis Stellae triumphantis. *i. q. tributum* (cf. p. 2016, 44. 49): PANEG. 2 (10), 9, 2 ille tibi ostendendo -a Persica, tu illi spolia Germanica. CLAVD. 20, 178 vacuus -is. 20, 317 ardua mittit cum -is promissa. 21, 204 -is precibusque. IOPD. Geth. 29, 146 Gothis consueta -a subtrahere. 50, 264 (syn. annua sollemnia).

II de iis rebus, quae dei, fortuna, Natura, tellus sim. hominibus praebent (DIFF. gramm. suppl. 279, 19 inter -a et munera hoc interest, quod -a a deo donantur, munera ab hominibus tribuntur): *A de rebus maxime corporeis*: CIC. Tusc. 5, 20 Xerxes... refertus omnibus praemiis -isque Fortunae (Lael. 55 SEN. Thy. 535 TRYPH. dig. 41, 1, 63, 1. cf. SIL. 5, 266 syn. opibus). LVCR. 5, 938 quod sol atque imbres dederant, quod terra crearat, ... id placabat pectora -um. VERG. georg. 2, 454 Baccheia -a (cf. PROP.

3, 17, 13. SIL. 13, 416 -a Lyaei et v. vol. II p. 1665, 34 sq. 1666, 49 sq.). 4, 1 aërii mellis caelestia -a. PREC. herb. 3 quas herbas Tellus... gentibus -o dedit. PROP. 4, 2, 42 hortorum... -a. EPIST. Sapph. 76 non Arabum... -a capillus habet (rore c. olet vulgo; SEN. Ag. 807 cf. p. 2017, 78). Ov. met. 5, 655 -a fero Cereris (AVIEN. ora 502 cf. p. 2018, 24 et SEN. Phaedr. 838 -a Triptolemi; v. quoque Onomast. vol. II p. 343, 58 sq.). NVX 91 dare -a colono... potest arbor. GRAT. 460 Vulcania tangere -a (cf. de igni SEN. Med. 828 mediae -a Chimaerae). GERM. 235 -um hoc spectabile Nili divitibus generatum undis (sc. delto-ton cf. l. 22). SEN. Phaedr. 392 niveus lapis... Indici -um maris. Herc. O. 660 clara... gestat pelagi -a rubentis. CVRT. 7, 3, 17 -a (sc. deorum) nobis data sunt... iugum boum eqs. 7, 10, 14 deum (J; om. vell.) -um id (fontem inventum) fuisse. PLIN. nat. 11, 37, 16, 251 suum -um deus prosperum faciat iis, quibus dedit. 22, 101 laser... inter eximia naturae -a. VAL. FL. 4, 179 spelunca... non quae -a deum (i. lucem) non quae trahat aetheris ignem. *SIL. 2, 78 religata fluentem Hesperidum crinem -o (sc. fibula in modum pomi aurei formata). 3, 677 -a Iovis. 13, 117 cervam agreste... -um. 14, 588 temporaque autumnii, laetis florentia -is. MART. 6, 80, 1 rosas. 11, 80, 2 Baias, superbae blanda -a naturae. ARNOB. nat. 5, 6 -is silvestribus. PALLAD. 14, 90 populeaeque ferunt candida -a comae. 14, 114. 142. AVSON. 361, 42 ostentata oculis ilico -a rapis, Natura. 419, 34 -um (T.M. domum G) fluminis Alexandria. CLAVD. 24, 278 PRVD. ham. 364 al. AVIAN. fab. 20, 6 (alloquitur piscis piscatorem) quanta ex nostro corpore -a feres? *nota de personis* (cf. p. 2016, 84 et p. 2021, 35): VERG. Aen. 6, 871 propria haec (sc. Marcellus) si -a fuissent (cf. CLAVD. DON. ad l.). STAT. silv. 3, 4, 37 ducam (Venus loquitur)... -um immane duci. 4, 8, 24 domus... -is numquam mutata sacratia (i. liberis). HIL. trin. 2, 1 in confessione et auctoris et unigeniti et -i (sc. spiritus sancti cf. PELAG. in I Cor. 12, 8 ex -o habet sapientiam [interpretatur alii... datur per spiritum sermo sapientiae]). ISID. orig. 7, 3, 15 spiritus sanctus ideo -um dicitur eo quod datur et v. p. 2021, 4). PARTHEN. epist. eius (sc. dei) -um veneramur in te. cf. PLAVT. Asin. 691 mi Libane, ... -um decusque amoris. CARM. epigr. 255, 2 oneris portatrix, inixuperabile -um, Venus. *de Helena Paridi addicta*: Ov. epist. 15, 87. 16, 124 me maxima... -a fuisse (cf. infra l. 67).

B de rebus praecipue incorporeis i. q. beneficium, bonum: CIC. de orat. 1, 114 omnia sunt enim illa -a naturae (cf. PLIN. nat. 11, 7 SER. SAMM. 143 al.). rep. 3, 4 aliquid dignum -o... deorum. Tusc. 1, 64 philosophia... quid est aliud nisi, ut Plato (Tim. 47^a ἀγαθόν... δαμονθὲν ἐκ θεῶν), -um, ut ego, inventum deorum? (cf. frg. inc. J 9). Cato 40 huic divino muneri (sc. menti) ac -o (cf. nat. deor. 3, 75 -um hoc divinum rationis et consilii. PS. APVL. Ascl. 18. 37). 3, 87 si id -um (sc. virtutem) a deo, non a nobis haberemus (cf. SALL. Iug. 85, 38). SALL. rep. 1, 1, 1 regna atque imperia fortuna<m> -o dare. HOR. carm. 3, 8, 27 -a praesentis cape laetus horae. epist. 2, 1, 243 ad libros et ad haec Musarum -a (cf. PROP. 3, 34 et p. 2017, 21). PROP. 2, 3, 27 non humani partus sunt talia -a (cf. 2, 3, 25 caelestia munera. *sim.*: CLAVD. carm. min. 25, 45 maternis... -is). Ov. am. 3, 3, 47 moderatus utere -o deorum (sc. indulgentia). epist. 5, 146 -a Apollinis medicantis. met. 9, 416 privignae -a nurusque (i. Hebae. cf. 9, 402. 420). 11, 102 male usus -is (sc. potestate optandi). fast. 4, 558. 5, 378 sparge... -is pectora nostra tuis (sc. Florae i. iuventutis). LIV. 1, 10, 7 compotum eius -i (sc. victoriae). GRAT. 1 -a cano divom, laetas venantibus artis. MANIL. 3, 574 Scorpis aequabit tribuentem -a (i. annos) Leonem. VAL. MAX. 5, 5, 4 deos ob -um impiae victoriae insecutus. SEN. Phaedr. 762 anceps forma bonum mortalibus, exigui -um breve temporis (NEMES. ecl. 4, 24. cf. STAT. silv. 1, 2, 166 exerce formam et fugientibus utere -is et l. 74). Herc. O. 931 interim poena est mori, sed saepe -um. LVCAN. 5, 111 non ullo saecula -o nostra carent maiore deum quam Delphica sedes quod siluit. SIL. 5, 360 caelestia -a. 7, 287 haurire... -a soporiferae noctis (cf. HOMER. 110 quietis. STAT. silv. 5, 4, 2. aliter: PANEG. 10 [4] 26, 1 -um noctis duceres, quod pugnantem nemo servaret). 10, 331 -a inter tanta deorum. STAT. Theb. 9, 659 haec sola rependo -a pio comiti. MART. 9, 103, 6 cum vicere duas -a minora deas (cf. supra l. 36). APVL. Socr. 6 p. 133 daemones... vectores hinc (sc. ab hominibus) precum, inde (sc. a deis) -um. MIN. FEL. 7, 5 de deorum natalibus, -is, muneribus. TERT. paenit. 5, 5 intellectui suo id est -o dei. SER. SAMM. 360 vis et Phoebigenae caelestia sumere -a. PANEG. 6 (7), 12, 3 dei -a sunt, quod vivimus. AVIEN. Arat. 111 Iuppiter... custoditae referens pia -a salutis. orb. terr. 728 haec sunt -a piis. AVSON. 191, 21 divini bona naturalia -i. 146, 23. 272, 3 -a bonorum sunt breviora; aeternum quae nocuere, dolent. al. QVEROL. p. 50, 1 -um (Orelli, bonum cod.) divinitatis. SCHOL. Germ. Bas. p. 92, 16 Orionem -um datum, ut supra fluctus ambularet veluti super terram. VVLG. eccles. 3, 13 videt bonum de labore suo: hoc est -um dei (δόμα). 5, 18. AVG. anim. 3, 1, 1 -is ingenii. civ. 16, 28 -um gignendi. DRAC. laud. dei 2, 140 vertit aquas, ut vina fluant, mirabile -um. al. *nota oxymoron*: SEN. Phaedr. 945 perage -um triste, regnator freti! *apud ECCL. praecipue sensu spiritali i. q. charisma* (cf. vol. III p. 996, 14 sqq.), gratia (GLOSS.² Philox. DO 57 -um χάρισμα χαριστήριον): TERT. pudic. 6 digna -o (Gel. domino cod.) salutis (cf. [Rubenbauer])

IVVENC. 2, 66 OROS. hist. 6, 18 al.). resurr. 38 p. 81, 15 *resurrectionis*. al. ITALA Hebr. 6, 4 (Tert. pudic. 20) et VVLG. qui...-um (δωρεάς) caeleste gustaverunt (PRVD. psych. 86 al.). act. 10, 45 (Ps. Cypr. rebapt. 5) -um (δωρεά, VVLG. gratia) spiritus sancti (cf. HIL. trin. 2, 31 HIER. epist. 14, 9, 1 VVLG. act. 2, 38 saepe. cf. p. 2020, 32). I Cor. 12, 9 (Tert. adv. Marc. 5, 8 p. 599, 16) -um (χαρίσματα VVLG. gratia sanitatum) curationum. I Tim. 4, 14 (Ps. Cypr. aleat. 4) noli spernere -um eqs. (χαρίσματα, VVLG. gratiam). Rom. 6, 23 (Pacian. bapt. 7 p. 140, 3) stipendia... peccati mors, -um (χάρισμα, VVLG. gratia) autem dei vita aeterna. al. CYPR. epist. 73, 24 munera ac -a ecclesiae matris implorant. ARNOB. nat. 1, 28 p. 19, 17 *syn.* munus. FIRM. err. 22, 3. 29, 3. HIL. in Matth. 14, 11 per eos (apostolos) erant divinae gratiae -a reddenda. 15, 10 *syn.* charismatum. VVLG. eccles. 3, 13 hoc -um dei est (5, 18). sap. 3, 9 -um et pax (χάρις καὶ εἰς) est electis eius. 3, 14 fidei -um (χάρις). Ioh. 4, 10 si scires -um dei (δωρεάν). Rom. 5, 15 gratia dei et -um (χάρισμα... δωρεά). 5, 16 (δωρεμα). 11, 29 -a (χαρίσματα) et vocatio dei. Eph. 2, 8 (δῶρον) al. RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 consequuntur... -um sapientiae. 3, 3, 3 prophetiae ceterorumque divinorum -um gratiam. in exod. 4, 5 huius gratiae, id est prophetalis -i. Clement. 2, 20 -um summi muneris (cf. APRING. in apoc. 1, 3). PAVL. NOL. epist. 13, 19 de suis deo -is superbis. AVG. civ. 2, 28 *syn.* beneficia. 19, 17 -o spiritali saepe. BARNAB. 5, 6 (χάριν). 9, 9 naturale -um (δωρεάν) doctrinae suae. 11, 8. PAVL. PETRIC. Mart. 6, 205 -o tanti spoliata patroni (cf. 6, 207 sanatum -o anteriore puellam. 6, 209 recolentem -a medellae). talia passim. adde de fructu laborum, praemio facinorum sim.: CIC. nat. deor. 3, 87 v. p. 2020, 45. Ov. epist. 18, 11 aut fora vos retinent aut unctae -a palaestrae. MANIL. 4, 109 virtutemve suis fraudare in praemia -is (i. mercede, emolumento). IVV. 16, 57 favor... reddit sua -a labori. ARNOB. nat. 2, 34 p. 75, 24 cultus a quo tantum -i expectaremus et muneris. VVLG. sap. 7, 14 propter disciplinae -a (τὰς ἐκ παιδείας δωρεάς) commendati (cf. l. 35). Sirach 14, 14 particula boni -i (μερὶς ἐπιθνήσκας) non te praetereat. CLAVD. 17, 263 ornatur propriis industria -is. cf. AVG. civ. 14, 22 crescere... terram -um esse nuptiarum. nota iuncturam -o i. q. beneficio, per favorem alicuius (praesertim deorum): CIC. Arch. 18 quasi deorum aliquo -o et munere commendati nobis esse videantur poetae (cf. VERG. Aen. 2, 269 quies... -o divum gratissima serpit. LIV. 1, 54, 3. 44, 33, 3 STAT. Theb. 6, 314 MART. 11, 57, 5 SVET. Vitell. 7, 3 CENS. 1, 9 p. 4, 18 AVSON. 339, 6). STAT. Theb. 1, 704 aetherii -o... parentis. QVINT. inst. 10, 1, 109 -o quodam providentiae genitus. AVSON. 216, 13 iudicis -o dei. AVG. serm. 166, 4, 4. epist. 155, 5 non... meo... merito, sed eius (sc. dei) -o sum eqs. sim.: RVFIN. Orig. in Ios. 26, 2 p. 459, 20 B. per -um spiritus. huc referas formulam de -o (-is) dei: CORP. V 1592. 1619 cum suis de -is dei votum solvint. 8724 arcam ex proprio suo de (-o suppl. Momms.) dei vivus sibi comparavit. VIII 23673 (= CARM. epigr. 1912). X 8059, 496 de dei -a. cf. V 8677 fecimus de data dei et INSCR. christ. Diehl 1935 sqq. -o hominum: LIV. 1, 47, 10 muliebri -o regnum occupasse (opp. auctoribus patribus). STAT. Theb. 2, 430. per ironiam: SEN. Ag. 1009 Agamemnon perisse -o feminae. rei: VERG. Aen. 8, 658 defensi tenebris et -o noctis.

structurae et iuncturae selectae:

A nominales: 1 accedit genet.: a epexeg.: CIC. nat. deor. 3, 75 v. p. 2020, 44. VERG. georg. 4, 1 v. p. 2020, 2. Aen. 6, 408 venerabile -um fatalis virgae. 8, 181 -a laboratae Cereris (cf. p. 2020, 5). LIV. 7, 38, 2 v. p. 2018, 9. 22, 22, 12 quodnam id subitum tantae rei -um posset esse. MANIL. 5, 21 Ariadneae caelestia -a coronae. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 v. p. 2017, 13. 5, 1, 1^b v. p. 2017, 4. 5, 5, 4 v. p. 2020, 57. 7, 7, 5 v. p. 2017, 14. SEN. Oed. 305 v. p. 2017, 78. Thy. 984 fraternae dapis. PLIN. nat. 18, 83 VAL. FL. 5, 447 SIL. 15, 117. 16, 523 v. p. 2019, 35 HOMER. 110 STAT. silv. 5, 3, 226 MART. 10, 73, 2 al. b subi.: PLAVT. Asin. 691 v. p. 2020, 34. CIC. Verr. II 3, 184 v. p. 2016, 41. de orat. 1, 114 v. p. 2020, 39 al. VERG. Aen. 1, 652. 709 LIV. 34, 52, 9 et passim. nota: VERG. Aen. 8, 284 mensae grata secundae -a. COMM. instr. 2, 18, 17 facultatis -a (v. p. 2016, 69). vice genet. accedit pron. poss.: PLAVT. Truc. 617. 703 al. CIC. Cael. 36 Verr. II 4, 68 HOR. epist. 1, 7, 43 v. p. 2016, 51. PROP. 3, 3, 34 al. c obi.: α -a accipientium: CIC. Verr. II 3, 186 VERG. Aen. 2, 31 v. p. 2017, 46. LIV. 5, 22, 3. 5, 23, 8 v. p. 2018, 5. 41, 20, 5 SEN. contr. 9, 4, 10 v. p. 2018, 14. PLIN. nat. 33, 153 hinc (sc. ex argento) -a fortium fieri. SIL. 15, 266 STAT. silv. 5, 1, 209. 5, 3, 51 Ach. 1, 425 QVINT. inst. 3, 6, 78 v. p. 2018, 28. al. loco genet. extat pron. poss.: VERG. Aen. 3, 469 (cf. CLAVD. DON. ad l.). 5, 54 v. p. 2017, 77. Ov. met. 12, 245 v. p. 2018, 4. fast. 4, 452. 5, 425 MANIL. 4, 109 v. supra l. 27. MART. 8, 78, 7 IVV. 16, 57 v. supra l. 28. β rerum praemiis exornatarum: VERG. Aen. 5, 478 pugnae. VAL. MAX. 2, 7, 15 militiae. CVRT. 4, 5, 11 victoriae. VAL. FL. 2, 488 salutis (AVIEN. Arat. 111). 6, 549 laborum (7, 418). STAT. Theb. 12, 541 triumphi. nota: MART. 2, 85, 3 -a quod aestatis misi tibi mense Decembri. 2 accedunt epitheta (cf. congiarium sc. -um vol. III 281, 39 sqq.): a ad qualitatem spectantia: acceptum (cf. p. 2018, 78): PLAVT. Truc. 617. 703. aeternum: AVSON. 272, 3 CARM. epigr. 769, 6. amarum: PROP. 2, 16, 29. beatum: CATVLL. 68, 14. bellicum: Ov. Pont. 2, 1, 30 LIV. 34, 7, 8. blandum: MART. 11, 80, 2. bonum: VVLG.

prov. 4, 2. breve: SEN. Phaedr. 762 NEMES. ecl. 4, 24 AVSON. 272, 3. caeleste: v. vol. III p. 71, 30 sqq. adde: PRVD. psych. 86 AVG. civ. 13, 23 COD. iust. 1, 17, 2, 23. castum: CIC. leg. 2, 45 (LACT. inst. 6, 25, 1) STAT. silv. 3, 1, 133. condignum (cf. l. 5): PLAVT. Amph. 537 sq. de-amatum: PLAVT. Truc. 703. deforme: SIL. 15, 117. dignum (cf. l. 4): CIC. Verr. II 5, 184 LIV. 26, 50, 6 PLIN. epist. 3, 6, 4 AVG. civ. 8, 19. dirum: LVCAN. 9, 1011. divinum: v. p. 1620, 59 sq. dotale: LIV. 26, 50, 12. dulce: MART. 7, 84, 5 CLAVD. carm. min. 14, 1. eximium: CIC. Verr. II 4, 64 PLIN. nat. 11, 7, 22, 101. exitiale: VERG. Aen. 2, 31 VAL. FL. 5, 447 SIL. 8, 53. extremum: VERG. Aen. 3, 488. felix: VAL. MAX. 4, 8, 4. ferale: Ov. met. 9, 213 STAT. silv. 5, 1, 209. fulgens: VAL. FL. 8, 101. gratum: PLAVT. Truc. 617 CIC. Verr. II 4, 68 VERG. Aen. 8, 284 PANEG. in Mess. 8 Ov. epist. 1, 27 LIV. 45, 44, 12 PLIN. nat. 15, 134. honestum: HOR. epist. 2, 2, 32. immane: STAT. silv. 3, 4, 37. infaustum: TAC. ann. 14, 60. ingratum: PLAVT. Truc. 535. 617. insigne: LIV. 29, 35, 3 SIL. 16, 523. iucundum: HOMER. 110. irritum: CATVLL. 66, 85 VERG. georg. 4, 520 Ov. met. 10, 52 fast. 4, 558 AVSON. 325, 19. iugale: Ov. met. 3, 309. lepidum: TER. Eun. 651. leve: Ov. met. 13, 702. liberale: SOL. 9, 14. magnificum: CIC. Deiot. 19 rep. 2, 44 TAC. hist. 1, 90 SPART. Hadr. 17, 11. memorabile: SIL. 5, 321. militare: CIC. Mur. 11 CAES. civ. 3, 53, 6 SALL. Jug. 85, 29 LIV. 7, 37, 1 al. VAL. MAX. 4, 3, 4. 8, 14, 5 SEN. benef. 2, 9, 1. 3, 32, 4 PLIN. nat. 1, 33, 10 TAC. ann. 1, 44 (trad. donaria). 2, 9 SVET. Aug. 8, 1. 25, 3 Tib. 32, 1 SOL. 1, 105 VOPISC. Prob. 12, 6 IVST. 23, 4, 13 VIR. ill. 24, 2 CORP. VIII 17900. XI 6163. saepe in INSCR. mirabile: VERG. Aen. 1, 652. munificum: AVR. VICT. Caes. 11, 11. nuptiale: CIC. Cluent. 28. opimum: LIV. 4, 32, 11 SIL. 5, 168. 266. perfectum: HIL. in Matth. 13, 2. praecipuum: VELL. 2, 121, 3. pretiosum: SEN. Med. 844 APVL. met. 6, 3 PORPH. Hor. carm. 1, 35, 1 CENS. 3, 5 AMBR. spir. 2, 7, 64. probatum: PROP. 4, 2, 42. prodigum: STAT. silv. 2, 1, 158. (per)pulchrum: TER. Eun. 468 NOVIVS Atell. 57 CIC. Verr. II 4, 64 SIL. 7, 81 TAC. ann. 13, 50. sollemne: VERG. Aen. 9, 623 Ov. fast. 2, 545 SIL. 5, 181. speciosum: VAL. MAX. 4, 7 ext. 2. spectabile: GERM. 235. superbum: SIL. 14, 608. supplex: VERG. Aen. 3, 439. supremum: SEN. Phaedr. 1273 VAL. FL. 2, 472. triste: VERG. Aen. 3, 301 SEN. Phaedr. 945. venerabile: VERG. Aen. 6, 408 SIL. 7, 81. vile: PROP. 2, 24, 14 MART. 14, 6, 1 CLAVD. carm. min. 30, 3. ultimum: Ov. am. 3, 9, 50 epist. 7, 192 CARM. epigr. 1302, 4. votivum: SEN. Phaedr. 105.

b ad quantitatem spectantia: amplum: v. vol. I p. 2007, 23. 2008, 49. 2009, 6 sq. adde: LIV. 30, 17, 9. dite: STAT. Theb. 10, 344. grande: Ov. epist. 3, 30. infinitum: FIRM. err. 7, 4. ingens: SALL. hist. 5, 22 LIV. 21, 48, 2. 39, 42, 8 CVRT. 6, 5, 22 LVCAN. 19, 107 VAL. FL. 3, 170 MART. 5, 52, 7 TAC. ann. 13, 44. 14, 14 AVSON. 429, 4. (prae-) largum: CLAVD. 28, 73 ALC. AVIT. carm. 6, 305. magnum: CIC. frg. inc. J 9 PROP. 2, 13, 26. 2, 14, 25 Ov. epist. 16, 124 LIV. 42, 67, 5 al. opulentum: SVET. Aug. 30, 2 OROS. hist. 6, 15, 15. parvum: Ov. met. 7, 754 STAT. silv. 2, 3, 63 MART. 7, 84, 5. 9, 103, 6. tantillum: PLAVT. Truc. 608. uber: Ov. epist. 16, 222 PANEG. 11 (3), 27, 2.

c ad substantiam vel originem pertinentia: Albanum: STAT. silv. 3, 5, 29. argenteum (cf. p. 2017, 55): PLIN. nat. 1, 33, 10. aureum (cf. p. 2018, 19. 2023, 43 et VERG. Aen. 3, 464 -a... auro gravia [TAC. hist. 3, 33]): LIV. 1, 11, 8. 5, 23, 11 R. GEST. div. Aug. 4, 53 SEN. nat. 4, 2, 7 MART. 14, 89, 2 PLIN. nat. 1, 33, 10 CLAVD. 1, 49. Baccheium: v. II p. 1666, 49 sq. fraternum: SIL. 15, 422. iugale: Ov. met. 3, 309. Lenaeum: STAT. silv. 4, 6, 81. maternum: CLAVD. carm. min. 25, 45. muliebre: LIV. 1, 47, 10 v. p. 2021, 47. Naicum: PROP. 2, 32, 40. paternum: CIC. Scaur. 47 Ov. epist. 11, 98. patrule: Ov. met. 13, 41. regale: CIC. Verr. II 4, 68. 5, 184. regium: VERG. Aen. 1, 695 LIV. 2, 1, 9 LAMPR. Alex. 51, 1 CLAVD. carm. min. 26, 38 AVG. civ. 18, 42. rusticum: Ov. ars 2, 264. silvestre: CATVLL. 64, 279 ARNOB. nat. 5, 6. textile: VERG. Aen. 3, 485. tureum: VERG. Aen. 6, 225. Vulcanium: GRATI. 460.

B verbales: 1 nom.: alicui -a adsunt: TER. Eun. 464. accedunt: LIV. 26, 50, 12. contingunt: LIV. 34, 7, 8 AVSON. 322, 51. fit: v. p. 2017, 58. 2018, 49 et cf. p. 2021, 70. praedicative: Ov. epist. 16, 124 ut me maxima... -a fuisse putem (cf. CVRT. 5, 2, 20 vestem... sororum... -um... vides. SIL. 16, 568 est -um serva). LIV. 3, 67, 9 patricium quoque magistratum plebi -um fieri (cf. SEN. Herc. f. 466 et p. 2018, 77). SEN. Herc. O. 1936 -um pharetrae cessere tuae. CVRT. 5, 1, 21 -a eum sequebantur greges pecorum.

2 acc.: a pro simplici obi.: a capere, acquirere, habere sim.: accipere (cf. p. 2021, 81): CIC. off. 2, 75 BELL. Alex. 70, 8 LEX Viron. (Corp. I² 594) 93, 23 CIRIS 46 LIV. 22, 32, 8. 26, 50, 11. 44, 4, 11. 44, 44, 18 VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 SEN. Herc. O. 1649 CVRT. 4, 2, 2. 4, 7, 9 PLIN. nat. 7, 103 HOMER. 1033 TAC. ann. 6, 33. 11, 5 VLP. dig. 1, 16, 6, 3. 24, 1, 32, 10 PAVL. dig. 41, 2, 48 TREB. Claud. 17, 4 VVLG. psalm. 67, 19. Dan. 2, 6 praemia et -a (δόματα καὶ δωρεάς). act. 2, 38 AVG. civ. 16, 28 al. capere: v. vol. III p. 319, 38. 326, 54. 65. 82 praeterea: HOR. carm. 3, 8 27 SEN. Ag. 405 Phaedr. 1273 Thy. 984 SACR. Leon. 371. consequi: FIRM. math. 3, 12, 7. ducere (aliter p. 2023, 30): VERG. Aen. 5, 385. emerere: VOPISC. Prob. 6, 1. excipere: PROP. 2, 32, 40 MART. 9, 58, 5. ferre (aliter p. 2023, 34): Ov. epist. 16, 222 fast. 3, 506 VAL. FL. 2, 576. 6, 549 SIL. 16, 523 HOMER. 982 STAT. silv. 5, 3, 226 VLP. dig. 48, 13, 7 (6) AVIAN. fab. 20, 6. habere: CIC. nat.

[Rubenbauer]

deor. 3, 87 Ov. Pont. 3, 3, 48 VAL. MAX. 8, 14, 5 SEN. Med. 828 MART. 8, 78, 7 HIL. in Matth. 13, 2 VVLG. I Cor. 7, 7. merere (cf. p. 2022, 81): SOL. 1, 103 VOPISC. Aurelian. 41, 11. obtinere: AVG. civ. 19, 23. sibi occupare: TERT. uxor. 1, 4. parare (*aliter infra l. 49*): SIL. 14, 608. percipere: CLAUD. DON. Aen. 5, 540. quaerere: SALL. hist. 5, 22. referre: HOMER. 725. reportare: HOMER. 1045. sumere: SER. SAMM. 360. 704 CLAUD. DON. Aen. 5, 540 PAVL. PETRIC. Mart. 1, 148. suscipere: VVLG. prov. 6, 35 CASSIOD. var. 5, 26, 2. *rapere, auferre*: amoliri: LIV. 5, 22, 3. arripere: TAC. ann. 15, 45. auferre: PLAVT. Amph. 138. avelere: VAL. FL. 7, 48. detrahare: SVET. Nero 32, 4. extorquere: CIC. Verr. II 5, 184. intervertere: CIC. Verr. II 4, 68. rapere: SIL. 3, 14 AVSON. 361, 42 (*paulo aliter*: VAL. FL. 2, 252). revellere: LIV. 45, 28, 3. surripere: SVET. Vitell. 5. sibi trahere: TAC. hist. 3, 33. tollere: VERG. Aen. 5, 390 (cf. CLAUD. DON. *ad l.*) PROP. 2, 16, 18 Iuv. 13, 149.

β dare, afferre, distribuere, offerre sim.: adducere: VVLG. psalm. 71, 10 (δωρεα). Is. 66, 20. afferre: v. vol. I p. 1194, 27 sqq. affigere: SEN. Thy. 659. augere: LEX arae Aug. Narb. (Corp. XII 4333) 2, 18. comparare: TER. Eun. 355 (*de eunuchio*). conferre (GLOSS. II Philox. DO 86 -a collata δωρηθέντα): PLAVT. Men. 128 AVG. civ. 4, 28, 7, 3. congerere: v. vol. IV p. 277, 45. 79. 278, 17. 28. 40. consecrare: v. vol. IV p. 380, 13 sqq. dare (cf. p. 2017, 51. 2019. 11. 51): PLAVT. Amph. 138. 537 (cf. 418 quid... <-i>...) datum est. Poen. 998) TER. Eun. 163. 393 CIC. Cluent. 66 (*in parte codd.*) leg. 3, 11 frg. inc. J 9 LEX vic. Furf. (Corp. I² 756) 7 Vrsion. (Corp. I² 594) 132, 25. 29 Ov. ars 3, 654 (10^{ies}) NVX 91 LIV. 5, 28, 5 (14^{ies}) VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 SEN. benef. 6, 3, 3 *et usquequaque per totam latinitatem*. discernere: TAC. ann. 2, 32. 14, 64. destinare: SVET. Galba 18, 2. dicare: (cf. p. 2017, 46 53) CIC Verr. II 5, 184 SIL. 6, 605 STAT. silv. 4, 6, 81. 5, 2, 147. distribuere: SVLP. Sev. chron. 1, 7, 6. dividere: LIV. 27, 19, 7 VAL. MAX. 8, 14, 5 NICET. symb. 7 p. 45, 15. donare: LEX Vrsion. (Corp. I² 594) 132, 29 VVLG. Ezech. 16, 33. ducere (*aliter p. 2022, 80*): STAT. silv. 3, 4, 37 (*de eunuchio*). exercere: TAC. ann. 6, 1. expedire: TAC. hist. 4, 83. facere (cf. vol. VI p. 97, 64): LEX Vrsion. (Corp. I² 594) 93, 23 LIV. 31, 9, 10. ferre (cf. p. 2017, 69 sqq. *aliter p. 2022, 82*): PLAVT. Truc. 580 VERG. Aen. 1, 679. 2, 49 *al.* Ov. met. 5, 655 fast. 3, 635 *al.* LIV. 22, 1, 18 *al.* SEN. Med. 575. 844 CVRT. 5, 2, 20. 6, 5, 22 LVCAN. 9, 1011 PERS. 2, 53 VAL. FL. 1, 551. 4, 216 SIL. 7, 81. 9, 118 *al.* STAT. Theb. 6, 168 Ach. 1, 820 MART. epigr. 29 (30), 6 *al.* figere: v. p. 2017, 82. impertire: CIC. nat. deor. 3, 75. indulgere: COD. Inst. 1, 17, 2, 23. inferre: SVLP. Sev. chron. 2, 17, 2. largiri: LEX Vrsion. (Corp. I² 594) 132, 25. 29 FIRM. math. 3, 6, 18. 4, 8, 2 ANON. Vales. 12, 60 VVLG. Esth. 2, 18 (LXX om.) AVG. civ. 22, 21. libare: v. p. 2017, 73. mittere (cf. p. 2017, 62): PLAVT. Mil. 1017 de digito. Stich. 291 ex auro. Truc. 589 CIC. Deiot. 19 rep. 2, 44 BELL. Alex. 70, 8 VERG. Aen. 11, 352 Ov. fast. 3, 635 Pont. 3, 8, 2 LIV. 5, 28, 4. 23, 11, 3 PLIN. nat. 15, 134 MART. 2, 85, 3 *al.* TAC. Germ. 15 FLOR. epit. 3, 5, 28 ITALIA Luc. 21, 1 (cod. e) TRES. Claud. 17, 4 VOPISC. Prob. 17, 5 VVLG. I reg. 30, 26 (LXX om.) *et al.* offerre (cf. p. 2018, 36): MART. 3, 58, 39. onerare: VERG. Aen. 8, 181 canistris. parare (*aliter supra l. 4*): VERG. ecl. 6, 79 Tib. 2, 4, 21 EPICED. Drusi 126 SIL. 4, 446 STAT. silv. 2, 3, 63 COMM. instr. 2, 12, 13 [2, 14, 12]. peragere: VERG. Aen. 5, 362 (*aliter* SEN. Phaedr. 945). perferre: MART. 10, 73, 2. polliceri: AVSON. 429, 4. ponere v. p. 2018, 11 (cf. p. 2017, 79); *aliter*: SIL. 16, 458. portare (cf. p. 2018, 7): CATVLL. 64, 279 VERG. Aen. 1, 695. 10, 880 HOMER. 1033 MART. 9, 65, 8. praebere: PAVL. dig. 47, 11, 1, 2 pretiumve dederit. praeferre: HOMER. 22. proferre: CLAUD. 22, 340. promittere: PLAVT. Most. 185 CIC. Verr. II 5, 184 Ov. epist. 16, 222 trist. 4, 2, 7 PETRON. 88, 8 PANEG. 7 (6), 16, 2. reddere: VERG. ecl. 5, 81 Ov. trist. 4, 2, 7 VAL. FL. 5, 503 HOMER. 36. 65 STAT. silv. 1, 4, 31 Iuv. 16, 57 *aliter*: HIL. in Matth. 14, 11. referre (*aliter supra l. 5*): SIL. 5, 181 HOMER. 103 AVIEN. Arat. 111. remittere: Ov. met. 13, 702 MART. 4, 88, 1. rependere: STAT. Theb. 8, 209. 9, 659 AVG. civ. 8, 19. sacrare: v. p. 2018, 18. sacrificare: v. p. 2018, 3. solve: Ov. met. 9, 794. tradere: TAC. ann. 14, 24 AVSON. 146, 23. transmittere: HIER. epist. 44, 1 AVG. civ. 8, 21. tribuere: Ov. met. 9, 402 MANIL. 3, 574 MART. 8, 56 (54), 2 SVET. Tib. 32, 1 VVLG. prov. 4, 2. 19, 6. vovere: v. p. 2018, 1.

γ aspernari, non accipere, abnuere sim.: abnuere: SEN. Thy. 535. contemnere: LVCAN. 1, 53. reicere: HOR. carm. 4, 9, 42. relinquere *alicui*: HOR. epist. 1, 7, 43. repudiare: CIC. rep. 3, 40 VAL. MAX. 4, 3, 6 VOPISC. Prob. 17, 5. spernere: Tib. 1, 1, 38.

δ petere sim.: exigere: STAT. Theb. 10, 344. implorare: v. p. 2021, 10. optare: TER. Eun. 1057. petere: CATVLL. 68, 14. poscere: PROP. 2, 24, 14 v. p. 2016, 54. VAL. FL. 2, 553. revocare: VLP. dig. 24, 1, 5, 18. velle: SIL. 4, 168.

h acc. praed.: aliquid (aliquem) -um accipere: TAC. ann. 4, 5 (*de personis*). 4, 57 HIER. hom. Orig. in Is. 7, 1 p. 281, 1 B. addere: LIV. 7, 10, 14. cf. TAC. hist. 1, 70 ut -um aliquod... municipia... adiungere. afferre: CVRT. 4, 2, 2 FRONTIN. strat. 2, 11, 5. concedere: SIL. 15, 271 virginem. consecrare: VLP. dig. 24, 1, 5, 12. dare: *inde ab inscriptionibus antiquissimis* (cf. p. 2018, 53 sqq. p. 2019, 62 sqq. litteris perscriptis primum CORP. I² 28. 29 sqq.). cf. Diehl, *De m finali epigraphica* (Neue Jahrb. Suppl. XXV p. 268. 317); *primos scriptorum locos* v. p. 2018, 51; cf. p. 2017, 17; *praeterea*: HYG. fab. 140

p. 18, 9 SCHOL. Germ. Bas. p. 92, 16 (v. p. 2020, 76) VVLG. I Macc. 10, 39 (δόμα) civitates. *de personis*: SEN. Phoen. 595 Tro. 288. 921 TAC. hist. 3, 13 *al.* nota plur.: LIV. 40, 37, 2. 42, 61, 2 SEN. Phoen. 508 CVRT. 7, 8, 17 SIL. 16, 163 SVET. Aug. 25, 3. nota: Ov. met. 7, 754 tamquam se parva dedisset -a. dedicare: v. p. 2018, 64. donare: CORP. XIII 7786 (a. 250). ducere: STAT. silv. 3, 4, 37 puerum. facere (cf. p. 2018, 78): VERG. Aen. 5, 266 (*plur.*). ferre (v. p. 2018, 67 sqq.): LIV. 44, 26, 6 CVRT. 4, 5, 11. 5, 12, 1 LVST. 31, 7, 4. plur.: LIV. 27, 4, 8. 10 SIL. 2, 396. habere: LIV. 37, 36, 6 (v. p. 2017, 3). TAC. ann. 13, 34. mittere: VERG. Aen. 9, 359 LIV. 2, 22, 6 TAC. hist. 1, 54 ann. 13, 13 FLOR. epit. 4, 8, 3 SOL. 20, 11. nota: MART. 6, 80, 1 ut nova -a... rosas. ponere: v. p. 2018, 70. portare: v. p. 2018, 65. 76. praebere: CLAUD. 24, 278. promere: VAL. FL. 2, 409. reducere: LIV. 34, 16, 7. tradere: VVLG. num. 18, 6. trahere: SEN. Herc. O. 409 famulam. TAC. hist. 5, 22.

3 vice acc. extat dat. tamquam praed.: accipere: SALL. or. Cottae 5 Iug. 85, 38 LIV. epit. Oxyrh. 7, 165 TAC. ann. 15, 27 VLP. dig. 4, 2, 14, 5. 38, 5, 1, 14 (*bis*) [SPART. Hadr. 17, 12 lect. dub.] COD. Theod. 16, 5, 36 pr. (a. 399). addere: PLAVT. Epid. 474. advehere: PLAVT. Merc. 333 mulierem. (con)cedere: STAT. Theb. 1, 704 CLAUD. 24, 185. conferre: CLAUD. DON. Aen. 5, 535. consequi: VEREC. in cant. 1, 12. contingere: COLVM. 9, 8, 5. dicare: PLIN. nat. 34, 14 tripodas -is... Apollini. dare (v. p. 2018, 56): PLAVT. Amph. 534 (12^{ies}) TER. Haut. 1050 SALL. Iug. 5, 4 (7^{ies}) VERG. ecl. 2, 37 PREC. herb. 3 LIV. 2, 13, 5 (13^{ies}) GERM. 652 VAL. MAX. 5, 2 ext. 2 SEN. Oed. 814 dial. 6, 10, 1 CVRT. 5, 2, 19 (5^{ies}) PLIN. nat. 8, 149. 35, 162. TAC. hist. 1, 24. 78 ann. 15, 55 PLIN. epist. 8, 8, 6 SVET. Aug. 7, 1 Tib. 11, 4 APVL. apol. 62 PAVL. dig. 39, 6, 35, 1 (?) FRG. Vat. 275 SOL. 25, 16 VOPISC. Aurelian. 33, 2 quatt. tyr. 3, 5 LVST. 3, 7, 9. 44, 4, 9 AVR. VICT. epit. 34, 3 AMM. 22, 8, 4 LEX Brix. (Corp. V suppl. ital. 1273) 3 CLAUD. DON. Aen. 10, 700 COD. Theod. 11, 20, 4, 1 (a. 423) in -o datis. *de personis (servis, captivis)*: PLAVT. Cist. 133 Merc. 400 Mil. 120. 1205 Poen. 169 Truc. 802 TER. Eun. 109 (8^{ies}) SALL. or. Macri 27 LIV. 3, 57, 3 CVRT. 4, 11, 15. 7, 11, 29 MELA 3, 45 PLIN. nat. 2, 170. 10, 84. 35, 86 SIL. 9, 69 ARGVM. Plaut. Mil. I 4 VIR. ill. 43, 5 VVLG. num. 3, 9 II Macc. 4, 30 (ἐν δωρεῇ). donare: VVLG. num. 8, 15. secum ducere: TER. Eun. 229 virginem. emere: TER. Eun. 135 virginem. ferre: STAT. Theb. 6, 906 *aliter*: 10, 56. figere: v. p. 2018, 69. gerere: STAT. Theb. 6, 644. sibi habere: PLAVT. Mil. 982 Pseud. 1075 mulierem. ire: STAT. Theb. 6, 548. mittere: VAL. MAX. 6, 1 ext. 3 coniuges. CVRT. 5, 2, 18 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 8 SOL. 9, 13. offerre: SVET. Iul. 28, 1 captivos. GELL. 1, 14, 1 SCAEV. dig. 24, 1, 66, 1. tradere: VVLG. num. 8, 15.

4 vice acc. praed. extat genet. pendens a nomine: VAL. MAX. 7, 3, 2 aurum deo nomine -i... tulit. cf. CLAUD. 18, 40 servum specie -i... limine pellunt. *vice acc. praed. pro*: v. p. 2025, 18.

5 abl.: *a copiae et inopiae*: abstinere: PLIN. epist. 5, 13, 8. adornare: VELL. 2, 121, 3 SVET. Aug. 30, 2. carere: LVCAN. 5, 111. crescere: VAL. FL. 5, 31. cumulare (cf. p. 2017, 80): LIV. 8, 33, 2 FIRM. err. 29, 3 CARM. c. pag. 117. decorare: v. p. 211, 68 sq. 212, 47. ditare: PORPH. Hor. epod. 17, 60. donare (v. p. 2018, 84): PLAVT. Amph. 137 Stich. 656 NOVIVS Atell. 57 LIV. 25, 25, 13. 29, 85, 3 AVSON. 454, 2. egere: STAT. silv. 5, 4, 2. exornare: CIC. Verr. II 1, 55 LVCAN. 5, 50 STAT. silv. 3, 1, 133. extruere (struere): v. p. 2017, 77. fraudare: MANIL. 4, 109 SVET. Galb. 18, 2. honorare: CVRT. 7, 1, 23 TERT. apol. 26, 3 ARNOB. nat. 5, 6 AVSON. 457, 2. impertire: SVET. Aug. 25, 3. implere: EPICED. Drusi 23. nudare: CIC. Verr. II 5, 184. onerare: VERG. Aen. 3, 485. 10, 619 LIV. 34, 61, 2 SIL. 3, 15 CLAUD. DON. 5, 50 CLAUD. 10, 165. ornare (v. p. 2017, 60. 2019, 15): HOMER. 892. privare: PLAVT. Truc. 618. prosequi: LIV. 42, 67, 5 VAL. MAX. 4, 3, 10. refecire (v. p. 2017, 65. 2019, 81): SIL. 5, 266. remunerare: FIRM. err. 7, 4. 22, 3. spoliare: v. p. 2018, 4. *post adi.*: copiosus: CLAUD. DON. Aen. 1, 445. dives (ditis): Ov. met. 2, 77 LIV. 45, 28, 3. onustus: cf. HOR. epist. 1, 7, 18. opulentus: VERG. Aen. 1, 447. orbus: Ov. met. 13, 41. refertus (cf. l. 61): CIC. Tusc. 5, 20. vacuus: CLAUD. 20, 178.

h instrum. (cf. p. 2021, 34. al.): *aliquem (aliquid) -is*: accendere: SIL. 16, 458 pectora. cf. LIV. 21, 48, 2 spe...-orum. affectare: TAC. hist. 4, 17. aggredi: CIC. epist. frg. II 2. allicere: v. p. 2016, 46 et cf. l. 83. approbare: CAPITOL. Maximin. 4, 5. capere: LIV. 21, 24, 5 SEN. Med. 882. captare: PANEG. 11 (3), 19, 4. colere (v. p. 2018, 17): LIV. 31, 43, 7. 40, 57, 4 CVRT. 3, 7, 11. 10, 1, 25. conciliare (cf. p. 2025, 3): LIV. 21, 23, 1. rem consequi: COD. Theod. 6, 36, 1 (a. 320). corrumpere (cf. 2025, 2): v. vol. III p. 1057, 64 sq. cf. COMM. instr. 1, 31, 3 -a quam et xenia corrumpunt iudices omnes (CLAUD. 7, 188). delenire: CIC. Cluent. 28. devincire: v. p. 859, 70. emercari: TAC. ann. 13, 44 AMM. 21, 6, 8. emere: LIV. 36, 11, 8 LVCAN. 10, 107 TAC. ann. 13, 5. evincere: TAC. ann. 12, 49. exorare: COMM. apol. 852. flammare: SIL. 16, 302. flectere: LIV. 2, 1, 9 TAC. hist. 4, 84. fulcire: AMM. 23, 6, 83. illicere (cf. l. 83): LIV. 22, 13, 2. cf. AVR. VICT. Caes. 1, 1 illectis per -a militibus. incendere: VERG. Aen. 1, 659. invenire (*i. consequi*): PROP. 2, 16, 29. movere: VERG. Aen. 1, 714. obligare: TAC. hist. 1, 8. obsecrare: AFRAN. com. 177. obstringere: CIC. Cluent. 190. pellicere (cf. l. 69. 79): LIV. 21, 26, 7. 26, 7, 6 TAC. ann. 1, 2. perducere: LIV. 35, 13, 1. cf. 39, [Rubenbauer]

42, 8. percellere: TAC. hist. 3, 78. placare: v. p. 2017, 43 sqq. cf. LVCR. 5, 938 p. 2019, 83. plorare: AFRAN. com. 171. praecorumpere: OV. met. 14, 134. probare (cf. p. 2024, 70): OV. epist. 15, 87. reconciliare: LIV. 5, 20, 8. 27, 17, 1. reparare: CVRT. 6, 6, 11 gratiam. rependere: COLVM. 1 praef. 10 honorem. sollicitare: OV. epist. 15, 80 iudicium. met. 7, 720 fidem. SVET. Domit. 2, 2 reges. superare: v. p. 2017, 75. temptare: LIV. 34, 4, 6. tenere: HOR. epist. 1, 7, 18 SOL. 9, 14. venerari: SIL. 7, 86. vincere: TIB. 1, 5, 60 aliter MART. 10, 17 (16), 2. uti: OV. am. 3, 3, 47 met. 11, 102 STAT. silv. 1, 2, 166. cf. TAC. ann. 2, 45 per -a et legationes petivisse foedus (cf. p. 2021, 42 et 2024, 80).

c. causae: -is gaudere: TAC. Germ. 15. post adi.: -is laetus: TER. Eun. 393 VERG. Aen. 8, 617 LIV. 26, 50, 12. insignis: LIV. 10, 46, 3. sublimis: VERG. Aen. 7, 284 SIL. 2, 453.

6 post praepos. (cf. l. 10 et p. 2016, 39. 2018, 41 al.): cum -o (-is): TER. Eun. 358. 651 LIV. 7, 38, 2. 10, 27, 4 dimissi. CVRT. 5, 2, 10. 6, 5, 19 cum ceteris -is equum adducunt. 9, 1, 36. 9, 8, 1. 10, 1, 24 TAC. hist. 4, 65 ann. 15, 25 AMM. 22, 7, 10 al. inter -a: CVRT. 5, 2, 10 TAC. hist. 4, 61. pro (vice acc. praed.): VAL. MAX. 1, 1, 17 pro -o... assignatum... optinuerant ritum. 1, 1 ext. 2 dentes eburneos... ad eum pro -o attulisset. CELS. 2, 16, 2 tempora cibi medicis pro -o remittunt.

synon. et iuxta posita: aurum (VERG. Aen. 11, 228). beneficia (CIC. Verr. II 5, 82). blanditiae (PLAVT. Cist. 93). liberalitas (CVRT. 6, 6, 11). lucrum (PORPH. epist. 2, 2, 40). munus (PLAVT. Cist. 93 al. CIC. de orat. 2, 286 legem Cinciam de -is et muneribus. saepe DIG.; nonnumquam accedit etiam operae, ut VLP. dig. 38, 2, 37 pr. al. [cf. p. 2019, 54 sqq.]. nota: -um munus asyndet., v. Heraeus, Arch. 12 [1902] p. 78 adn. [wohl durch die Gesetzessprache veranlaßt: LEX VRSON. 93 -um munus mercedem aliutve quid cf. 132 ohne mercedem] idem in plagulis]. -i munus: CLAVD. DON. Aen. 6, 630). officia (TAC. ann. 2, 58). opes (SIL. 5, 266). pecunia (TAC. ann. 11, 5). pollicitationes (CAES. Gall. 7, 31, 1. SVET. Dom. 2, 2). praemia (CIC. Tusc. 5, 20 LIV. 34, 61, 2 CVRT. 7, 1, 23 AVSON. 1, 4). preces (VERG. Aen. 11, 228). xenia (PLIN. epist. 5, 13, 8 VVLG. Sirach 20, 31 cf. p. 2024, 74). ad IB 1: hostiae (PLAVT. Rud. 23). ornamenta (CIC. Verr. II 5, 184 SVET. Vitell. 6). supplicia, sumptus, votum, preces (AFRAN. com. 171 p. 2017, 49). sacrificia (VVLG. Hebr. 5, 1 SACR. Greg. 1, 19). sorta (TIB. 2, 6, 31 OV. fast. 2, 644). signa (CIC. Verr. II 1, 132). ad II B: charismata (v. p. 2021, 12). datum (SACR. Greg. 1, 25). gratia (v. p. 2021, 15).

opp.: arma (CLAVD. 24, 234. 26, 131). merita (AVG. serm. 170, 10, 10). minae (TAC. ann. 6, 1). poena (v. p. 2020, 61). stipendia (ITALA Rom. 6, 23 [Pacian. bapt. 7]). vulnera (HEGES. 3, 16, 11 in proverb.). deriv.: donarius, donifico, dono. Rubenbauer.

dōr. vox hebraica דור HIER. epist. 36, 13 p. 279, 15, 16 (ad exod. 13, 18) 'generatio'... quae lingua hebraea 'dor' dicitur, ut, si esset 'quinta generatio', sermone legeretur illorum 'amesa dor'. ? dorca v. dorcas infra l. 66 et p. 2026, 1.

dorcadion, δρακῶδιον. I herbarum nomen: PS. APVL. herb. 14 l. 11 H.-S. herba dracontea a Graecis dicitur dracontea... alii -on... Itali dracontea. PS. APVL. herb. 62 l. 19 H.-S. herba diptamnum a Graecis dicitur Artemideion... alii -on, Itali tussella rustica, Romani labrum Veneris. cf. Diosc. Vind. 3, 32 p. 42, 9 (δρακῶδιον codd.). GLOSS. III 559, 65 drochadion diptamno. ? 2 ex coni. i. q. gr. δρακῶδιον animal v. infra l. 79. [3 corrupte v. dorcadizon].

dorcadi<z>ōn, δρακαδίζων. PS. SORAN. quaest. med. 183 quid est -on (dorcadion trad.; correx. V. Rose) pulsus? capreolus, qui ita arteriae superficiem pulsatur, ut non antea ad inferiorem partem systolen deducat, quam duplicem aut triplicem diastolen reddat.

dorcas, -adis (? dorca, -ae v. l. 66 p. 2026, 1; dorcus, -i v. l. 73. 74; dorx, dorcis v. p. 2026, 3 cf. l. 66 et p. 2026, 1). gr. δρακῶς (? δόρακη, δόρακος, δόραξ). fem. v. l. 72. 83 p. 2026, 5 sq. masc. v. l. 66. GLOSS. III Abstr. DO 5 caprea (cf. l. 75. 78. 81). V Abba DO 11 quadupes capreolae similis. cf. O. Keller, PW VII 889, 30 sqq. legitur inde a LVCR. v. p. 2026, 5. cf. Onom. III 238, 17 sqq. et durgo.

GRATT. cyn. 200 pavidos... iuvat compellere dorcas. PLIN. nat. 8, 225 in Lycia -ades non transeunt montes Sexis vicinos. 28, 98 si inligentur -adis pelle <e> collo suspensa (sim. pro medicamine: 29, 67 pelle -adum. 29, 68 nervis... -adis. 30, 91 pelle -adis). 28, 170 capras negant lippire... item -adas. MART. 10, 65, 13 tam dispar... non est... -as... fugax leoni. 13, 93 (98) -as: delictum parvo donabis -ada nato... solet hanc mittere turba (scil. in venationibus). EDICT. imp. Diocl. 4, 45 carnis dorci sibe caprae vel dammae (δρακ<α>δί<ον> vel δρακ<ός>). 8, 21 pellis dorci (δέμας δόρακιον). ITALA deut. 14, 5 (Lugd.) manducabit cervum et -adem (δρακῶδα [דָּרָא]). VVLG. capream. sim. 15, 22). AMBR. in psalm. 118 serm. 6, 12 (ad cant. 2, 9 similem capreolo; τῇ δρακῶδι [דָּרָא]). VVLG. caprae merito sicut capreola, quia caprea in altis pascitur; -as dicitur a videndo: dorcaticon (sic vel dioraticon diorcation, codd.; dorcadion edd. pr.; δρακατικόν Petschenig) etenim visus acutioris est. HIER. hom. Orig. in cant. 2, 11 p. 56, 20 sqq. 'caprea', id est -as, acutissime videt;... -as, hoc est caprea, ex insita sibi vi nomen accepit; ab eo enim, quod acutius videat, id est παρὰ τὸ δξύδρακέστερον, -as appellata est (ISID. orig. 12, 1, 15 agrestes capr<e>ae, quas Graeci pro eo, quod

acutissime videant, id est δξύδρακέστερον, dorcas appellaverunt. morantur enim in excelsis montibus eqs.). HIER. in Is. 13, 14 (δρακῶδιον [דָּרָא]). VVLG. damula) graeco sermone dorces, id est capreae, nuncupantur. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 8 -as. in comparatione (cf. Onom. III 238, 17 sqq.): LVCR. 4, 1161 amata nervosa et lignea -as est amatori.

? dorcaticon vox graeca dubia, v. p. 2025, 78.

? dorcōnēs avidi voratores GLOSS. I Ansil. DO 185. v. lurco.

cf. Onom. III 238, 70.

dorcus v. dorcas. dordila v. doctila.

doribethron v. dorypetron. dorida v. doris.

? dorifarius v. dorsuarius.

dorigenion et dorignulus v. dorycnion.

doripetron v. dorypetron.

dōris, δωρίς. nomen herbae. aut ex eodem fonte graeco, e quo Diosc. 4, 27 ἔχιον ('echium rubrum' Jacq., cf. Berendes, Dioskurides übers., Stuttg. 1902 p. 380), οἱ δὲ δωρίδα (sic un. cod. det.; ΔΡΙΑΔ cod. opt.; ἀρίδα vel ἀρίδαν rell.) aut ex ipso Diosc.: PLIN. nat. 1, 22, 24 echis sive -s. 22, 50 echis aut -s (odoris var. l.). DIOSC. 4, 26 acion aut dorida. cf. Onom. III 241, 5 sqq.

dōriscos [*δωρίσκος. Th.]. vox artis metricae: DIOM. gramm. I 482, 2 pedes heteroploci pentasyllabi sunt: ... -s ex longa et duabus brevibus et longa et brevi temporum septem (sc. Adonius: - - - - -). cf. Onom. III 242, 21. Brandt.

[dorium indiculum GLOSS. cod. Voss. lat. 4° 69 in capite de ecclesiastica storia (V 7 ed. Hessels; 15, 6 ed. Glogger). cf. GLOSS. I 162 (Werth.-Gall.; dorum cod. Sangall. 299 p. 278, cf. Glogger, Progr. Augsb. St. Steph. 1904 p. 20). et alia temptarunt editores et documentum (Glogger, Hessels; cf. RVFIN. hist. 3, 29, 19 [v. supra p. 1805, 24]. hist. 11, 21), elogium (Heraeus in Thes. gl. s. v.; cf. RVFIN. hist. 7, 1).]

dormio, ivi (ii), -itum, -ire [cf. c. slavon. drēmati 'dormire', gr. ἕδραθον, καταδραθάνειν, ind. drāti 'dormit'; cf. Pedersen, Indogerm. Forsch. II 309. 313 sq. Th.]. de genere: MART. CAP. 3, 309

neutrum genus verbi exit in o et neque agentis neque patientis plenam significationem habet ut 'sudio', '-o': nescio enim, agat quis an patiat. PS. ASPER gramm. suppl. 50, 23 neutralia... verba haec sunt: ... 'doleo', '-o' eqs. de vocis formis: domit: v. INSCR. christ. Diehl, ind. XII s. v. inc.: durnimus (i. potius duravimus): v. ibid. de coniugatione: praes.: -et: v. INSCR. christ. Diehl, ind. XII s. v. INSCR. Not. d. scavi 1923 p. 27 (christ.).

-int: v. INSCR. christ. Diehl, ind. XII s. v. -iun: v. ibid. imperativ.: -ei: FRONTO p. 77, 34 N. manu pr. -e: v. INSCR. christ. Diehl, ind. XII s. v. part. praes. (?): <do>rmiis: v. ibid. fut.: -ibo: PLAVT. Trin. 726, sed -iam: PLAVT. Aul. frg. 4 Most. 344 SEN. epist. 24, 26 CORP. XIII + 3448 al. -ibis: ITALA lev. 18, 22 (Lugd.).

-ibit: CATO agr. 5, 5 (CORP. VIII + 11084 [= INSCR. christ. Diehl 1389] pro -ivit positum esse videtur, v. p. 2031, 40); sed -iet: TER. Eun. 368 PROP. 3, 6, 34 al. -ibunt: ITALA IV Esdr. 7, 35 (Sangerm. 4), sed -ient: AVG. civ. 20, 20 p. 454, 19 D. indic. imperf. (-ieb-) satis raro legitur: SEN. contr. 9, 2, 1 PLIN. epist. 3, 5, 11. 7, 27, 13 SVET. Aug. 78, 1 ARNOB. nat. 4, 4 IVST. 5, 8, 14, saepius VVLG. CLAVD. DON.

perf. (cf. supra l. 47) et deriv.: -ivi: COMM. apol. 445 VVLG. gen. 19, 34. -isti: ITALA gen. 49, 9 (Aug. c. Faust. 12, 42). AMBR. Joseph 7, 34 al. -ivit: TERT. ieun. 7 p. 282, 27 et saepe. CORP. IV 2146 INSCR. christ. Rossi I 854. -iit: CIC. Att. 10, 13, 1 TERT. anim. 23 p. 371, 28 ITALA gen. 2, 21 (TERT. anim. 45 p. 374, 12 [A. obdormivit B]) al. CORP. VIII + 22835 + 22840. fort. -it: v. p. 2031, 43 sqq. 50. 66.

-imus: OV. rem. 727 (v. p. 2030, 26). -ierunt: PLAVT. Poen. 21 al. -iram: CORP. XIII 10033, 7. -ierat: SEN. contr. exc. 7, 5 al. -iero: VVLG. Iob 7, 4. -ierim: FRONTO p. 190, 13 N. -ieris: PETRON. 129, 8 MART. 5, 22, 14 al. -iverit: CIC. facet. dict. 24 (Treb. trig. tyr. 8, 2). -ierit: TERT. monog. 11 al. -ierint: CIC. nat. deor. 1, 21 al. -ivisset: PLAVT. Rud. 899. -iisset: PHOEBAD. c. Arrian. 23. -isset: IVV. 6, 89 TERT. anim. 51 p. 383, 12 AVG. civ. 6, 7 p. 259, 9 D. PAPYR. Amherst II 26 (s. III/IV) 1, 3 al.

-iisse: PETRON. 104, 2. -isse: SEN. epist. 83, 6 al. part. fut.: -iturus: CELS. 5, 25, 9 SEN. epist. 49, 10. 83, 27 PLIN. nat. 20, 45. 158 PLIN. epist. 7, 4, 4 TERT. anim. 43 p. 372, 4. supin.: -itu: ANON.

med. ed. Piechotta 155. inc.: CORP. IV 1533 (graphio scriptum inter duo cubacula). -ito: ITIN. [Silv.] 24, 12. de suspensionibus (dorm., dor.) et contractionibus (domt., dom., drn., dm.): v. INSCR. christ. Diehl, ind. XII s. v. de re prosodiaca: dormiō: MART. 3, 44, 16 SYMPH. 137. dormiērunt: PLAVT. Poen. 21. de

notione: CIC. div. 2, 119 contrahi... animum Zeno et quasi labi putat atque concidere, id ipsum esse -ire. MAR. VICTORIN. defin. p. 40, 26 -ire est non uti sensibus naturaliter. HIL. in psalm. 118 daleth 7 qui -it, in ipso somni opere est. AVG. civ. 13, 11 p. 570, 3 D. in somno positos dicamus -entes (ibid. l. 12). CASSIOD. in psalm. 40, 9 -ire est... a sensibus carnis remissa mentis intentione requiescere et iterum ad actus vitae nostrae reparato animi vigore remeare.

GLOSS. κοιμῶμαι (cf. p. 2027, 1). καθύδω. καθεύδομαι. legitur inde a PLAVTO et CATONE passim, passive: v. p. 2027, 62 sqq. 2029, 64 sqq., litteris graecis: TAB. devot. Audollent 267, 20 νον ποδστ δορμερε.

[Lackenbacher]

270, 5 et 7 δογμαθ. GLOSS. Klio 13 (1913) 27 *ex* (= *hic*) δογμαθ: *εὐταυθα κοιμηθῆναι*. *deest e. g.*: RHET. Her. LVCR. CAES. HIRT. BELL. Alex. et Hesp. NEP. VITR. SCRIB. LARG. LVCAN. PERS. VAL. FL. SIL. TAC. [*loc. dubii*: CIC. div. 1, 59 -ire te (C. F. W. Müller, *Fleckeis. ann.* 1864 p. 609, dormire *codd. et edd.*). 2, 121 totas noctes somniamus, neque ulla est fere, qua non -amus (*codd., cf. C. F. W. Müller l. c. p. 614*; totas noctes -imus, neque ulla est fere, qua non somniemus Muret., Christ, Baiter). SVET. Aug. 94, 4 dum ceterae matronae -rent (domum irent Graevius, <domi> dormirent Wissowa; alii aliter)] [*val. durmī, it. dormire, francog. hisp. dormir. M.-L.*].

I proprie i. q. in somno esse: A de hominibus (de deis deabusque: PLAVT. Amph. 282 credo ... -ire Solem, atque adpotum probe [*cf. 272 Nocturnum obdormivisse ebrium*]. MART. 10, 14 [13], 6 ARNOB. nat. 4, 4 FIRM. err. 12, 8 AVG. civ. 2, 22 p. 84, 23 D. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 7. v. et p. 2029, 25. de cadavere p. 2028, 6): 1 genera-tim: a absolute: SCHOL. Pers. 3, 16 quae (nutrices) infantibus, ut -ant, saepe dicere solent: 'lalla lalla lalla! aut -i (*cf. infra l. 51*) aut lacta'. PLAVT. Bacch. 1123 pastor ovium -it. Mil. 251 (*inter causas aditu alqm. excludendi*) -it, ornatur, lavat; et saepe. CATO or. frg. 40, 1 veterosum tenet morbus bibendi atque -endi (CELS. 3, 20, 1 necessitas. AMM. 25, 4, 5 quiete. *cf. infra l. 25*). VARRO Men. 454 opp. vigilo. 490 cum -ire coepisset (491. *cf. p. 2028, 74. 2029, 50* [incipere: HOR. sat. 1, 5, 17 SEN. epist. 122, 12 IVV. 8, 11 AVR. Fronto p. 69, 4 N. inceptare: LAMPR. Heliog. 28, 6]). VARRO ling. 7, 78 concubium a concubitu -endi causa dictum. CIC. Tusc. 1, 106 qui matrem -ire non sinat (PAVL. FEST. Gloss. IV p. 178^b [p. 68 M.] non patiuntur -ire potantes). div. 2, 119 Pythagoras et Plato ... , quo in somnis certiora videamus, praeparatos quodam cultu atque victu proficisci ad -endum iubent. facet. dict. 24 (Treb. trig. tyr. 8, 2) ut in eius magistratu nemo pranderit, nemo cenaverit, nemo -verit. CAEL. or. frg. Quint. inst. 4, 2, 124 neque -ire excitatus neque vigilare ebrius poterat (SEN. epist. 49, 11 IVV. 3, 281 AVR. Fronto p. 93, 4 N. LAMPR. Comm. 16, 3 HIER. epist. 65, 15, 4 MVTIAN. Chrysost. hom. 27 p. 408 TAB. devot. Hopkins Americ. Journ. of Phil. 33, 1 [1912] suppl. p. 18, 32 <n>i p<oss>it -ire. *ibid.* p. 21, 32. item TAB. devot. Audollent 267, 20, *cf. p. 2026, 84*). SALL. Catil. 13, 3 -ire prius quam somni cupido esset. HOR. carm. 1, 25, 8. HOR. sat. 2, 1, 7 peream male, si non optimum erat (*sc. versus non facere*): verum nequeo -ire (*quasi insomniis cogatur versus facere; cf. Heinze, Lejay ad l.*). epist. 2, 2, 54 ni melius -ire putem quam scribere versus? Ov. am. 2, 5, 13 cum me -ire putares (ars 3, 225). rem. 499 volui -ire videri. CELS. 3, 6, 4 aegrum -ire cupiemus. 3, 7, 2^c collocandus est, ut -iat. 4, 18, 5 -ire oportet. 8, 4, 1 num sine sensu quasi -ens iacuerit (AMPEL. 8, 18 PS. APVL. Ascl. 36 CAPITOL. Pius 12, 6 AVG. civ. 18, 18 p. 279, 12 D. GREG. M. moral. 8, 61. *cf. TERT. bapt. 12 p. 212, 5 domino per patientiam velut -ente*). SEN. epist. 24, 26 -am opp. expergiscar. 53, 7 aliquando -ire se -ens cogitat. 83, 6 aliquando -isse me scio, aliquando suspicor. PETRON. 21, 7 -ire vobis in mente est (PLIN. nat. 23, 93 -ire volentibus *cf. p. 2030, 7* [CAPITOL. Aur. 28, 9 MISC. Tir. p. 54, 22] MART. 10, 74, 12 concupiscam). PETRON. 87, 2 -i (87, 10 v. etiam l. 18. p. 2029, 43. 59sq. 2030, 1). MART. 5, 22, 14. 12, 57, 28 fessis -ire ... libuit (AVR. Fronto p. 79, 9 N.). IVV. 6, 329 si -it (dormitat *var. lect.*) adulter. TERT. anim. 43 p. 371, 28 Adam ante -iit quam laboravit. p. 372, 29 opp. vigilo. ITALA gen. 49, 9 (Aug. c. Faust. 12, 42. civ. 16, 41) requiescens -isti (ἐκοιμήθης. VVLG. accubuisti) ut leo. CLAVD. carm. min. 21, 4 opp. vigilo; *syn.* indulgeo somno. VEN. FORT. carm. 7, 2, 10 -ire meum (*i. somnum meum*) carmina lenta probant. TAB. devot. Audollent 250^a, 4 auferas somnum, non -iat. 266, 7 ut amo(r)is mei causa non -iat. 270, 5 et 7. *cf. supra l. 1*. de

animo: TERT. anim. 58 p. 394, 19 animae nec in viventibus -iunt [NICET. psalm. 9 inutile est oculis vigilare animo -nte]. v. etiam mentem p. 2029, 50. 2032, 18. *pass. impersonaliter*: IVV. 3, 235 magnis opibus -itar in urbe. 6, 269 minimum -itur in lecto. CLAVD. DON. Aen. 2, 265^{ext.} 3, 170^{ext.} plene. 5, 835 secure. AVG. civ. 22, 8 p. 575, 25 D. -itum est. *gerund.* (v. et p. 2029, 66. 2031, 81): CIC. Att. 9, 7, 7 sic mihi -endum. CELS. 1, 3, 3 huic ieiuno -endum est (*ibid. iterum*). MART. 1, 106, 10. HIER. epist. 58, 6, 2 ventre vacuo saepius -endum.

frequentissimus est usus participii praes. (v. et l. 44. 46sq.): PLAVT. Amph. 701 navis ... nos -ntis detulit. Aul. 303 ne quid animae forte amittat -ns (305). CURC. 247 somniavi. Merc. 160 spectatores. Mil. 272 nisi ... ambulavi -ens in tegulis. 818 sorbet. Rud. 595 dei ne -entes quidem homines sinunt quiescere. CATO or. frg. 18, 1 servo aut ancillae. CIC. S. Rosc. 65 -ntis eos repertos esse (*cf. VAL. MAX. 8, 1 absol. 13*). Verr. II 5, 93 imperatorem -ntem excitare aut interpellare vigilantem. Cluent. 179 conservos. div. 1, 46 cum -nti ei sol ad pedes visus esset (55. 57. 2, 143). 1, 78 Midae ... cum puer esset, -nti (VAL. MAX. 1, 6 ext. 2 Midae ... puero -nti). div. 1, 78 Platoni ... in cunis parvulo -nti (VAL. MAX. 1, 6 ext. 3). 1, 79 puerum (CATVLL. 17, 13 in ulna. LIV. 1, 39, 1 puero -nti, cui Servio Tullio fuit nomen [*cf. CIC. div. 1, 121 VAL. MAX. 1, 6, 1 PLIN. nat. 2, 241*]). CIC. ad Q. fr. 1, 1, 5 gubernatorem. SALL. Iug. 71, 4. LIV. 1, 58, 2 Lucretiam. RVT. LVP. 2, 7 poculum ... -nti excidit. CELS. 2, 8, 25 PLIN. nat. 2, 145. 7, 166. 8, 229. 27, 4. 28, 39 infans (30, 135). 29, 81 mulieris (32, 49). 35, 74 Cyclops. QVINT. inst. 4, 2, 72

patre (AVG. civ. 16, 1). inst. 8, 5, 12. decl. 296 p. 169, 7 fratre. PS. QVINT. decl. 2, 18 hominem, qui -ns occiditur, ipsa mors excitat. SVET. Cal. 12, 3 Tiberii. Claud. 37, 2 quod pro salute sua etiam -ns excubaret. Nero 34, 2 AVR. Fronto p. 11, 4 N. Hesiodum -ntem poetam esse factum. APVL. met. 4, 12 anus. 6, 21 iacebat Psyche conso-pita immobilis et nihil aliud quam -ns cadaver. 8, 9 -ns lacrimis emanantibus genas cohumidat. 8, 12 nec quicquam videbis nisi -ns. TERT. nat. 2, 12 p. 117, 13 Saturnus ... Caelum castravit -ntem. SEVERIN. doctr. p. 129^b cotidie ... deo gratias age, vigilans -ns.

part. pro subst.: plur.: -ntium: visa: CIC. ac. 2, 88 -ntium et vinulentorum et furiosorum visa imbecilliora esse ... quam vigilantium, siccorum, sanorum (AVG. civ. 21, 10 p. 511, 25 D. visa -ntium sive in ecstasi cernentium res incorporales). animi: CIC. Cato 81. div. 2, 120. 126. 139. AMBR. exc. Sat. 2, 21. insomnia: SEN. epist. 56, 6. exemplo: AMBR. exc. Sat. 2, 21. cubilia (cubacula *var. lect.*): HIER. epist. 22, 28, 4. *al.*: CIC. top. 77 a -ntibus ... significata visis. ac. 2, 48 quae vel -ntibus vel furiosis videntur non numquam. div. 1, 64 quod ipsi di cum -ntibus colloquantur. 1, 113 *syn.* vatibus. 1, 129 *syn.* mente permotis. PLIN. nat. 20, 186 -ntes. 23, 49 -ntibus. QVINT. inst. 5, 10, 49 opp. vigilantibus (AVG. gen. ad litt. 12, 13 p. 397, 27). *inc. huc an ad II A 1*: CORP. IV 575 Vatiem aed(ilem) rogant ... -ntes universi (*cf. Mau, Pompeii² p. 506, Krascheninnikov, Beiträge z. alten Geschichte, Festschr. zu Otto Hirschfelds sechzigstem Geburtstag p. 409 sqq., Della Corte, Rivista indo-greco-italica 11 (1927) 153 sq., qui hanc inscriptionem ad similes p. 2032, 68 sqq. allatas trahendam esse putat.* *sing.* (v. et p. 2029, 38): CIC. div. 1, 63 iacet corpus -ntis ut mortui (CELS. 2, 2, 2 AVG. civ. 1, 25). PVBLIL. Q. 71 qui -ntem necat, absentem ulciscitur. SEN. epist. 83, 9 -nti nemo secretum sermonem committit. AVG. civ. 22, 8 p. 580, 7 D. -nti simillimus.

supinum: PLAVT. Aul. 302 it -itum (CURC. 183 Most. 693. 705 CAECIL. com. 96 BELL. Afr. 88, 3 HOR. sat. 1, 5, 48. 1, 6, 119 PHAEDR. app. 13, 14 MART. 10, 84, 1 AVR. Fronto p. 11, 14 N. GARG. MART. med. 21 p. 154, 21 MARCELL. med. 20, 141 PLIN. VAL. 1, 35). Pseud. 665 -itum ut abeas. CIC. epist. 9, 26, 1 priusquam me -itum con-feram. HOR. epist. 1, 7, 73 dimittitur. ITIN. [Silv.] 24, 12 reponet se dormito. MARCELL. med. 16, 33 -itum vadit (60. 20, 141. 21, 5 PS. APVL. herb. 80, 17 H.-S. ANON. med. ed. Piechotta 155 v. p. 2026, 69 PLIN. VAL. 1, 4. 35). *inc.*: CORP. IV 1533 (v. p. 2026, 70).

b structurae: α *acced. adverbia temporis*: assidue: CELS. 2, 6, 5. diu: PLAVT. Poen. 21. CLAVD. DON. Aen. 1, 680 diutius. PLIN. epist. 7, 3, 2 quousque vigilabis, cum voles, -es, quam diu voles? heri: VVLG. gen. 19, 34. iam: PLAVT. Most. 344 SEN. contr. 9, 2, 1. mane: LAMPR. Heliog. 28, 6 (usque mane: VVLG. Ruth 3, 13 I reg. 3, 15. Sirach 31, 24. *sed cf. p. 2032, 27 sqq.* mane totum: MART. 1, 49, 36). nunc: PLAVT. Aul. frg. 4 APVL. met. 8, 9. olim: PETRON. 22, 5. 99, 6. quando: AVG. in psalm. 120, 6. semper: SALON. in eccles. p. 1001^a. tantisper: FRONTO p. 230, 11 N. *loci*: hic: CORP. IV 2146.

ibi: ITALA gen. 28, 10 (Aug. civ. 16, 38). *intus*: PLAVT. Mil. 821 IVV. 3, 241. *istic*: PLAVT. Most. 372. *ubi*: MAR. VICTORIN. adv. Arium 1, 28. *alia*: aliter: IVV. 3, 281. altius: CLAVD. DON. Aen. 1, 680. amplius: SEN. epist. 49, 10 SVET. Aug. 78, 1. arte (*cf. PLAVT. Most. 829*): CIC. div. 1, 59 inv. 2, 14 artius. bene: PVBLIL. B 24 CELS. 1, 2, 10. calidius: HIER. epist. 43, 3, 2. facile: PLAVT. Men. 928 CLAVD. DON. Aen. 1, 690. graviter: CIC. div. 1, 59 CLAVD. DON. Aen. 3, 635. 6, 520 gravius. ingratiis: TER. Eun. 220. ita: TERT. anim. 43 p. 370, 9. leviter: SEN. epist. 53, 7. libenter: PLAVT. Rud. 923 CATO agr. 5, 5 libentius male: PVBLIL. B 24 PETRON. 86, 4 CORP. III 8277, 3. maxime: CELS. 3, 5, 6. otiose: CLAVD. DON. Aen. 11, 725. placide: PLAVT. Trin. 726. plene: v. p. 2027, 64. quemadmodum: SEN. epist. 43, 3. secure: v. p. 2027, 64. simpli-citer: ORIG. in Matth. 18, 96. simul: PROP. 2, 6, 12. tardius: CLAVD. DON. Aen. 9, 1 p. 183, 12. una: SEN. contr. 7, 5 thema. PETRON. 104, 2.

β *acced. adiectiva*: PLAVT. Poen. 21 otiosi. Rud. 302 incenati. TIB. 1, 8, 40 non lapis hanc gemmaeque iuvant, quae frigore sola -at (PRIAP. 47, 5 longa nocte -at solus. CORP. IV 2146 ille hic solus -vit et Vrbanam suam desiderabat). PROP. 2, 33, 17 quidve tibi prodest viduas -ire puellas? CELS. 1, 3, 3 bis, v. p. 2027, 66. MART. 3, 44, 16 lassus. IVV. 2, 60 dives erit, magno quae -it tertia lecto. 3, 196 securos pendente iubet -ire ruina v. p. 2031, 69. TAB. devot. Hopkins, Americ. Journ. of Phil. 33, 1 (1912) suppl. p. 18, 33 ni poss<it> s<a>nus -ire.

γ *acced. praepositiones*: *ad tempus significandum per-tinentes*: ad: CIC. div. 1, 59 ad lucem ... -ire te coepisse. Att. 10, 13, 1 ad h(oram) III. ITALA Iudith 12, 5 (Ravenn. c. 33, 4) usque ad mediam noctem (VVLG. iud. 16, 3). ante: CLAVD. DON. Aen. 5, 845 dissoluti ... est -ire ante tempus. *in c. acc.* (v. et p. 2031, 70. 2032, 27 sqq. 74): HOR. epist. 1, 2, 30 in medios ... dies. 1, 18, 34 in lucem. SEN. epist. 83, 14 usque in horam fere sextam. FRONTO p. 190, 13 N. in quintam horam. *in c. abl.*: VARRO Men. 448 in die. per: FRONTO p. 77, 34 N. per istas noctes. *ad locum significandum pertinentes*: *in c. abl.* (v. p. 2030, 26 sqq. 2031, 54. 2032, 5): aede: TERT. nat. 2, 10. cubiculo: VARRO Men. 319 PHAEDR. 3, 10, 22 PETRON. 77, 4 SACEV. dig. 32, 33 pr. IVST. 5, 8, 14. domo: VVLG. lev. 14, 47. loco: [Lackenbacher]

VVLG. gen. 28, 11 eodem. Ruth 3, 4. I reg. 3, 9. 26, 5 BENED. reg. 22. mansione: VEG. mil. 3, 18. paedagogio: PLIN. epist. 7, 27, 13. Palatio: LAMPR. Comm. 16, 3. specu: PLIN. nat. 7, 175. stabulo: SPART. Sept. Sev. 1, 10. tabernaculo: PLAVT. Trin. 726. templo: VVLG. I reg. 3, 3. AVG. civ. 6, 7 p. 259, 9 D. tentorio: VVLG. I reg. 26, 5. 7. theatro: MART. 6, 9, 1. urbe: v. p. 2027, 63. in centunculo: SEN. epist. 80, 8. cunis: v. vol. IV 1389, 84 sqq. lectulo: VVLG. Iob 33, 15. lecto (v. et p. 2027, 63. 2030, 28): VARRO Men. 448 Ivv. 6, 269 VVLG. Am. 6, 4 ANON. Vales. 13, 74. pallio: ITALIA deut. 24, 13 (Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 474, 3). pellibus: PORPH. Hor. sat. 1, 6, 22. pluma (v. et p. 2032, 5): MART. 10, 14 (13), 6 Ivv. 6, 89. sacco: TERT. ieiun. 7 p. 282, 27 VVLG. III reg. 21, 27. al. strato: VVLG. lev. 15, 4. al. tricliniis: CAPITOL. Gord. 6, 7. vestimento: VVLG. deut. 24, 13. in nive: HOR. sat. 2, 3, 234 in nive Lucana -is ocreatus. pulvere (v. et p. 2030, 57. 59): VVLG. Iob 7, 21. terra (v. et p. 2031, 74): CYPR. epist. 21, 3 p. 531, 9 VVLG. gen. 28, 13. in rosa: ELEG. in Maecen. 1, 94. thymo: PLIN. nat. 21, 156. in magnis opibus: Ivv. 6, 89. in ulna: v. p. 2027, 79. in pignore: ITALIA deut. 24, 12 (Lugd.). per: BENED. reg. 22 singula lecta. sub: CELS. 1, 3, 37. divo. super c. acc.: cervical: VVLG. Marc. 4, 38. latus tium: VVLG. Ezech. 4, 4. lectum: VVLG. II reg. 4, 7. pignus: ITALIA deut. 24, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 474, 1). super stipulam vel super herbam: PORPH. Hor. carm. 2, 15, 17 sq. stratum: VVLG. II reg. 4, 5. terram: ITALIA gen. 28, 13 (Aug. civ. 16, 38). super c. abl.: VARRO Men. 253 amphitapo. aliae: ab: GREG. M. moral. 8, 61 quasi ab adiutorio errantis -it deus. ad: SEN. dial. 10, 19, 3 ad alienum -iunt somnum. cum (diversum a IA 2 a): cum bulga: LVCIL. 245 cenat, -it, lavit. cum servis: VVLG. II reg. 11, 9. aliter: cum requie: ORIG. in Matth. 18, 96. in c. abl.: doloribus: VVLG. Is. 50, 11. sine: Ov. epist. 16, 179 vir abest nobis et tu sine coniuge -is. PETRON. 129, 8 recipies . . . nervos tuos, si triduo sine fratre -eris. HIER. epist. 65, 15, 4 quae sine sponso suo vel marito -ire non potest. aliter: PLAVT. Trin. 621 sine omni cura -ias. CORP. I² 1202 (ad Acciana tempora revocat Buecheler, Augusti aetatem Mommsen) -ias sine cura. **8 acced. casus:** ① dat. (v. et p. 2030, 29. 43. 2032, 54 sq. 61. 66): LVCIL. 1233 non omnibus -o (affert FEST. GLOSS. IV p. 288^b [p. 173 M.] 'n. o. -o.' proverbium [cf. Otto, Sprichw. p. 121]. videtur natum a Cipio quodam qui Pararhencon dictus est, quod simularet -entem, quo impunitus uxor eius moecharetur. Cic. epist. 7, 24, 1 Cypius . . . olim 'non omnibus -o', sic ego non omnibus . . . servio. hoc loco coll. supplendum putant Erasmus, Lambin aliique: Cic. Att. 13, 49, 2 quemadmodum (non omnibus -ire, ita) non omnibus servire). MART. 7, 54, 8 aut vigila aut -i . . . tibi.

② acc.: in figura q. d. etymologica (cf. p. 2030, 23 et C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Acc. p. 18. dedi omnes locos inter sensum generalem specialemque non distinguens): ITALIA II reg. 11, 13 (Vind.) -vit dormitionem suam. AMBR. Nab. 15, 63 huiusmodi . . . viri somnum suum -unt, hoc est suum somnum, non Christi -unt, et qui somnum Christi non -unt, non habent Christi quietem (Tob. 20, 73. 76. Ioseph 6, 34. patr. 7, 33. in Luc. 7, 89 quem somnum si -ire mens coeperit. HIER. epist. 33, 1, 2 [de Epimenidis somno, cf. PLIN. nat. 7, 175 v. l. 77] VVLG. psalm. 75, 6. sap. 17, 13. Ier. 51, 39. 57 Ps. THEOD. PRISC. add. p. 308, 4 ORIG. in Matth. 18, 96. cf. PROB. app. gramm. IV 200, 26 somnum, quod -imus, significat). AMBR. off. 1, 16, 61 soporem quietis. Tob. 20, 73 Christi quietem. in psalm. 118 serm. 7, 12, 3 bene somnium -unt saeculares viri. neutr. adiect. adverbii vice (v. et p. 2031, 75. 2032, 57): Cic. div. 2, 142 multum. SEN. epist. 83, 6 minimum (Ivv. p. 2027, 63. PLIN. epist. 3, 5, 11). SVET. Aug. 78, 1 plurimum. FRONTO p. 227, 7 N. -i saltem quantum libero homini satis est. Ps. CATO brev. sent. 19 quod satis est, -i. VEN. FORT. carm. 6, 5, 342. acc. temporis (v. et p. 2028, 45. 2031, 80. 2032, 50): Cic. Tusc. 1, 92 quasi vero quisquam ita nonaginta annos velit vivere, ut, cum sexaginta confecerit, reliquos -iat. SVET. Aug. 78, 1 septem horas. AVSON. 151, 4 tu velut primam mediamque noctem . . . -is. inde passive (v. et p. 2027, 62 sqq.): CATVLL. 5, 6 nobis cum semel occidit brevis lux, nox est perpetua una -enda. AVG. epist. 13, 1 nec a me totae -iuntur noctes. cf. POMP. gramm. V 263, 14 -itum est mihi illud tempus.

③ abl.: loci vel locativus (v. et p. 2028, 69. 2031, 55): PLAVT. Poen. 21 domi (Rud. 899 v. et p. 2032, 38). VARRO Men. 448 culcita plumea. VEG. georg. 2, 506 ut Sarrano -iat (indormiat cod. Medic.) ostro (cf. ARVS. gramm. VII 464, 3). PROP. 3, 21, 8 extremo -it amica toro. Ov. am. 2, 10, 17 hostibus eveniat viduo -ire cubili. PHAEDR. 3, 10, 30 cubiculo. QUINT. decl. 296 p. 170, 25 hoc loco. temporis (v. et p. 2028, 66. l. 31. p. 2030, 14. 18. 21): CELS. 3, 5, 6 antelucanis horis. PETRON. 109, 3 nocte (AVR. Fronto p. 93, 4 N. MVTIAN. Chrysost. hom. 27 p. 408. CELS. 1, 3, 37 (noctu P). noctu: CELS. 2, 3, 1 [opp. interdiu vigilat]. VEG. mil. 3, 22). PLIN. nat. 7, 175 septem et quinquaginta annis. QUINT. decl. 296 p. 170, 25 hoc tempore. Ivv. 8, 11 ortu luciferi. VVLG. II reg. 4, 5 meridie. alii (v. et p. 2027, 63. 2028, 65. 2030, 19. 24. 2032, 17. 65): PLAVT. Curc. 184 meo more -o: hic somnust mihi. HOR. carm. 3, 4, 18 ut tuto ab atris corpore viperis -irem. CYPR. domin. orat. 31 p. 290, 6 oculis. CLAVD. DON. Aen. 6, 520 alto sopore (VVLG. Ion. 1, 5 gravi). HIER. epist. 58, 6, 2 ventre vacuo.

2 speciatim: a de concubitu, solet coniungi cum praepos. cum

(cf. AVG. loc. hept. 1, 144 p. 529, 4 '-i mecum' [VVLG. gen. 39, 12]. et ista usitata est locutio pro eo, quod est 'concumbe mecum'. 5, 59 p. 610, 11 'maledictus omnis, qui -erit cum omni pecore' [VVLG. deut. 27, 21 cum omni iumento]: pro eo, quod est 'concubuerit'. cf. DON. Ter. Andr. 430 <amplecti>, quod vulgo dicitur 'cum illa manere', 'cum illa -ire'). femina cum viro: CIC. Att. 5, 1, 4 nec secum illam -ire voluisse. PROP. 2, 18, 17 cum sene (i. Tithono) non puduit talem -ire puellam (i. Auroram). Ov. ars 1, 601. rem. 481 CYPR. epist. 4, 1 p. 473, 5. 4, 2 p. 473, 22. HIER. epist. 52, 2, 1 puella, quae cum rege (VVLG. III reg. 1, 4) -iret et senile corpus calefaceret. 54, 15, 2. VVLG. gen. 19, 32 -iamus . . . cum eo (i. patre). 33. 34 bis. 35. num. 5, 13. Bar. 6, 43. vir cum femina: Ov. epist. 18, 57 forsitan invitus, mecum tamen, improbe, -is (sc. in somnio). PETRON. 134, 11 ut adolescentulus mecum nocte -iat. Ivv. 6, 376 TERT. ieiun. 17 ITALIA gen. 34, 7 (Aug. loc. hept. 1, 125 p. 525, 26). deut. 22, 23 (Lugd., VVLG. concubuerit). 22, 28 (Aug. quaest. hept. 5, 34 VVLG. concubuerit). CYPR. epist. 4, 4 p. 475, 22. HIER. adv. Iovin. 2, 22. VVLG. gen. 30, 15 -iat tecum hac nocte (16). lev. 19, 20 homo si -erit (κοιμηθή) cum muliere coitu (κοιτην) seminis. et saepissime. LIB. iubil. 16, 8. vir cum puero: MART. 3, 73, 1 -is cum pueris mutuniatis. 8, 44, 17 tuo . . . filius . . . cum concubino nocte -iet prima. 11, 56, 11 Ivv. 6, 34. ITALIA lev. 18, 22 (Lugd.) cum masculo non -ibis (κοιμηθήσῃ, VVLG. commiscearis) cubile muliebr[a]e (κοιτην γυναικείαν). ibid. (Hesych. in lev. 18, 19—23 p. 1014^b) cum masculo non -ies coitu femineo (VVLG. lev. 20, 13). absolute: TER. Eun. 368 interdum propter -iet (373). additur ubi: Ov. rem. 727 hic cubuit, thalamo -imus in illo (v. p. 2026, 59; -ivimus illo vulg.). Ps. HIL. libell. 19 simul et sub uno cubant tecto aut in uno -iunt lecto. VVLG. III reg. 1, 2 virgo -iat . . . in sinu suo et calefaciat dominum. c. dat.: HIER. c. Vigil. 9 pudicitiae vigilare cogantur, qui libidini -iunt.

b de somno mortis (v. et p. 2029, 47. HIER. epist. 60, 2, 1 apostolus . . . Christianorum mortuos -ntes vocans. Ps. HIER. in Matth. 25 p. 577^b dormire est ante mortem languescere, -ire vero in morte quiescere est. AVG. in evang. Ioh. 49, 11, 9 mortui dicti sunt in scripturis saepe -ntes. epist. 140, 76 ista mors saepe in scripturis -ntium dicitur propter futuram resurrectionem. in psalm. 87, 5 ideo . . . mortuos consuevit scriptura dicere -ntes, quia evigilatos id est resurrecturos vult intellegi. 138, 2 domini -ntis id est in passione morientis. loc. hept. 6, 68 p. 612, 10 '-ies cum patribus tuis' [VVLG. deut. 31, 16]: hoc verbo eius mortem significavit. adde: Ps. CYPR. epist. 4 p. 279, 3 si -ntes dicimus, -ntes utique credere debemus et non mortuos, sed requiescentes interim. AVG. in evang. Ioh. 49, 11, 9 sororibus mortuus erat, domino -bat [cf. l. 60 p. 2031, 50]. ibid. -it . . . omnis mortuus. in psalm. 120, 6 quando -iet? cum fuerit mortuus): PLAVT. Amph. 298 quod me meus erus fecit ut vigilarem, hic pugnus faciet hodie ut -iam. 313 quid si ego illum tractim tangam, ut -iat? CORP. I² 1202 v. p. 2029, 33. CATVLL. 5, 6 v. p. 2029, 65. ITALIA I Cor. 15, 51 (Hier. epist. 65, 4, 1) omnes -iemus (πάντες οὐ κοιμηθήσόμεθα, VVLG. resurgemus. cf. AVG. civ. 20, 20 p. 454, 28 D.). TERT. anim. 43 p. 372, 4 si Adam de Christo figuram dabat, somnus Adae mors erat Christi -ituri in mortem. CYPR. epist. 63, 6 p. 705, 6 quod . . . recubet -ens in passione et resurgat. Ps. CYPR. epist. 4 p. 276, 10 Lazarum non -ntem, sed potius resurgentem. p. 277, 2 -ntum felicitatibus (HIER. epist. 57, 4, 3 -ientis vulnere. 60, 3, 3 -ientium corpora. DIDASC. apost. 61, 19 -ientium exinitione). HIER. adv. Rufin. 3, 21 Siricii . . . in domino -ntis. epist. 3, 3, 2 de -ntibus contristari. VVLG. gen. 47, 30 -iam cum patribus meis (v. l. 39. cf. Iob 20, 11 ossa cum eo in pulvere -ient). psalm. 40, 9 numquid qui -it, non adiciet, ut resurgat (cf. EVCHER. form. 8 p. 49, 15 -ire: transitu apud Christum requiescere). Daniel 12, 2 qui -iunt in terrae pulvere. Ioan. 11, 11 Lazarus amicus noster -it (κεκοιμήται); . . . dixerat autem Iesus de morte eius: illi autem putaverunt, quia de dormitione somni diceret. Eph. 5, 14 surge qui -is et exsurge a mortuis (cf. EVCHER. form. 8 p. 49, 17 -ire: peccatorum sopore torpescere. GREG. M. moral. 8, 20 -ire . . . est in peccatis iacere). AVG. c. lul. 1, 5, 20 -ntes et manentes. PRAEDEST. 1, 53 p. 606^b.

saepissime in titulis sepulcralibus Christianis (nullum huius significationis exemplum extat in titulis certe non Christianis: CORP. XIV 1908 H. Dessau [ad CORP. XIV 1876 et ad 1908] propter d. m. formulam dubitanter revocavit ad ethnicos, inter Christianos recepit Diehl (n. 3201) collatis n. 3886 sqq., recipere poterat etiam XIV 3330 eadem de causa. Christianum non esse videtur CARM. epigr. 1977 (CORP. VIII 20277, Mauvet., a. 299; recepit Diehl: n. 1570) v. 7/8 dum filii sera red(d)imus hora castae matri(s) bona laudesque, vetula -it): formulae sollemnes (nota n. significantur numeri Diehliani): hic -it, -iunt (titulorum Ostiensium propria, cf. Dessau ad CORP. XIV 1876, Diehl ad n. 580): Ost.: n. 575. 580. 753^{adn.} bis 762^A. 3200—3203^A (n. 3201^A a. = CORP. XIV 4810 n. 3203^{adn.} = CORP. XIV 5236) n. 3205. 3205^A. 3533. 3881. 3883. 3883^{adn.} cf. etiam CORP. XIV 1901 coemate entade. 3330 (supra l. 71). urb.: n. 404. 3200. Ital.: n. 3204. 4587. Byzac.: n. 3204^{adn.} raro huic formulae additur in pace: Ost.: n. 2733^b. 3218. 3219. 3220 (pacem). 3331. urb.: n. 3208. 3208^A. titulis urbanis tritissima est -it in pace: n. 3206 sqq. (cf. etiam Diehlii ind. VII p. 380). hinc: -i in pace: n. 2287. 2287^{adn.} 2348 (Rom. omnes). 2287^A (orig. [Lackenbacher])

inc.) -is in pace: n. 2287^{adu. bis} (Rom.). *alia singularia v. in Diehlii ind. VII p. 380, ubi adde:* n. 2400 (CORP. XIII 3448) in pace -iam et requiescam (cf. VVLG. psalm. 4, 9). *ind. XII p. 518. singulare etiam INSCR. collectionis Del Frate 2 ed. Sanders (Memoirs of the Am. Acad. in Rome vol. X) -it in deo. raro -it sine additamentis* (cf. p. 2030, 74): n. 3197—3197^c (urb., Ital.). 3214^A (Rom.). *inc.*: 3789 (Rom.). *adde:* CORP. XI 6699, 5 (in lucerna) Aia Stlaccia Tura -it, sternit (sc. lectum funebrem) Sir <...>. *certis annis* (cf. etiam p. 2030, 72) *vel satis certae aetati tribui possunt haec* (-it in pace, ubicumque non alia enotata sunt): a. 249: n. 3789. s. III/IV: n. 198^{adu.} (CORP. XI 2579) <do>rmiis (i. -iens) in somno pacis. a. 312/29: n. 3492^B (Rom.). a. 339/44: n. 3226—3227^A (CORP. XI 4028. 4030. 4031). a. 363: n. 3359^B (Rom.). a. 375: n. 95 (Rom.) <dormi>entes in pace. a. 397: n. 3444 (Rom.) hic -it ille in somno pacis. s. IV/V: n. 1251 (Rom.). a. 429: n. 3232^{adu.} (Byzac.) <do>rmit in baci.

ad A: nota i. q. obdormiscere, somnum capere (praevalent formae perfecti; quas aequo iure referre licet ad verbum dormiscendi, cf. p. 2033, 22sqg.): a de sopore: ITALA gen. 2, 21 (Hier. epist. 51, 5, 3) iniecit deus soporem super Adam et -vit (ὄπνωσε, VVLG. obdormisset). Luc. 8, 23 (cod. gat) navigantibus... illis -iit (ἀφύπνωσεν. VVLG. cum cett. ITALAE codd. [praeter a: condormiit] obdormi(v)it). PORPH. Hor. carm. 3, 1, 20 sq. quidam regum Siculorum... ad citharae et avium cantum -bant. COMM. apol. 445 ego -vi... et somnum cepi (VVLG. psalm. 3, 6 ego -vi et soporatus sum). CLAVD. DON. Aen. 2, 254 omnesque -ierunt fusi. 5, 720. VVLG. gen. 41, 5 expergefactus Pharaon rursum -vit. deut. 6, 7 Iob 7, 4, 14, 12 prov. 3, 24. PAPYR. Amherst II 26 (s. III/IV) 1, 3 dum puer quidem sero -isset (Babrius 16, 5 ἔως ὁ παῖς μὲν ἐσπέρας ἐκοιμήθη). RVFIN. Orig. princ. 1, 4, 1 ut, cum peritus -ierit, evigilet imperitus. AVG. gen. ad litt. 12, 32 p. 427, 21 quidam... se evigilasse doluerunt et rursus... -ire timuerunt.

b de somno mortis: formulae: in Christo: ITALA (codd. d q, Tert. resurr. 48 p. 99, 9 adv. Marc. 3, 8 p. 390, 15) et VVLG. I Cor. 15, 18 qui -erunt in Christo (οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ). inde Hier. epist. 59, 3, 1 PASS. Theclae C^a, 43. per Iesum: ITALA (codd. d q, Tert. resurr. 24 p. 59, 10) et VVLG. I Thess. 4, 14 (τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ). *ibid.* 15 qui -erunt (τοὺς κοιμηθέντας). in pace: TERT. anim. 51 p. 383, 12 cum femina in pace -isset. LVCIF. reg. apost. p. 50, 12 VITAE patr. 5, 15, 9. 6, 3, 1. in titulis: INSCR. christ. Diehl 3234^B (Rom.) -ivit in pace pri. nonas Se<pt>. CORP. VIII 11084 (INSCR. christ. Diehl 1389) -ibit (i. -ivit) in pace d(omini) X k. F<e>bruarias. 22835 -iit in <pace>... XIII kal. Ian. VIII 22840 (INSCR. christ. Diehl 3231) -iit i<n> pace. *incertiora haec:* INSCR. christ. Diehl 1251 (Rom.) -it (fort. perf., item in sqg.) in pace VIII Kal. Sept. 4294 (Rom.) -it VII Kal. Aug. in pace. CORP. VIII 11077 (INSCR. christ. Diehl 3229) -it in pace d(omini) XII Kal. Aug. VIII 22842 (INSCR. christ. Diehl 4429^B) <hora> noctis V -it in pace. *minus probabilia:* CORP. V 5215 (INSCR. christ. Diehl 3197^c. 3215) in pace (Christi) prid. cal. Nobenbre(s) -et. INSCR. christ. Diehl 3230^A (prov. Byzac.) | dor. in pace | v idus Iunias. *al.:* ITALA Ioh. 11, 11 (cod. d) amicus noster -vit (κεκοιμήται, VVLG. -it, v. p. 2026, 58). I Cor. 7, 39 (cod. d q, Tert. monog. 11 p. 779 Oe.) mulier... si -ierit (κοιμηθῇ) vir eius, liberata est. HERM. vulg. vis. 3, 5 qui -ierunt quique adhuc sunt (οἱ μὲν κεκοιμημένοι, οἱ δὲ ἐτι ὄντες. Pal. vis. 3, 5, 1 quidam -ntes eqs.). POLYCRATES (Hier. vir. ill. 45) in Asia elementa maxima -ierunt. *ibid.* Philippus -vit Hierapoli. *ibid.* Iohannes... in Epheso -vit et Polycarpus... Smyrnae cubat. Hier. vir. ill. 54 cum... in carcere pro confessione -ierint. epist. 60, 2, 1. VVLG. II reg. 7, 12 cum -ieris cum patribus tuis (III reg. 1, 21. passim). Sirach 46, 23 post hoc -ivit. act. 13, 36 I Cor. 7, 39 I Thess. 4, 14 -erunt per Iesum. II Petr. 3, 4 DIDASC. apost. 61, 32. 64, 20 CORP. VIII 21555 (Mauret. Caes. = INSCR. christ. Diehl 3205^A adu., a. 408) qui ante... (<in pace>) Diehl -ierunt. AVG. c. Iul. 2, 10, 33 PHOEBAD. c. Arrian. 23 Ps. MATTH. evang. 3, 4 ACT. Archel. 49 usque in hodiernumne praesens est Moyses, non -vit, non requievit, non abscessit e vita? INSCR. christ. Rossi I 854 (a. fere 466)... dor>mivit et req<ui>escit. *inc.* (cf. l. 42 sqg.): CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 75, 4 -it (cf. p. 2026, 58) III non. Ian.

B de ceteris animalibus (v. et p. 2027, 56): VARRO rust. 1, 21, 1 canes interdiu clausos -ire (PRIAP. 62, 1 securi -ite, canes). rust. 3, 16, 9 apes alternis -iunt (PLIN. nat. 11, 43 apes in vergiliarum exortum -iunt). PHAEDR. 3, 16, 11 de noctua. COLVM. 8, 3, 7 avem. PLIN. nat. 1, 9, 6 an -iant pisces. 7, 77 -ntia corpora animalium praestare pondere vigilantibus. 8, 139 serpentes. 9, 19 vituli marini... -iunt in terra. 10, 59 grues. 209 in terrestribus animalibus omnia, quae coniveant, -ire manifestum est. aquatilia quoque exiguum quidem... -ire... existimant. 210 thynni iuxta ripas... aut petras -iunt. *ibid.* insecta. 212 quae ova gignunt. 11, 135 quae cerebrum non habent, non -iunt. 147 patentibus oculis -iunt lepores. 19, 39 ove... -nte. 37, 158 de draconibus. MART. 13, 59, 1 (de glire) tota mihi -itur hiems (AVSON. 151, 5 -iunt glires hiemem perennem). SOL. 20, 7 animal non cubat, cum -endum est (ex PLIN. 8, 39 in somno). CLAVD. DON. Aen. 3, 145 omne animalium genus... -ebat. *de flore, quem arbor noctu comprimens aperire incipit solis exortu, meridie expandit:* PLIN. nat. 12, 40 incolae -ire eum dicunt.

C de rebus (plerumque personatis. v. et p. 2028, 6. 2030, 56):

PLAVT. Curc. 153 -iunt pessuli pessumi nec... commovent se ocus. Most. 829 coagmenta (v. vol. IV 320, 59sqg.). CIC. Tusc. 3, 36 virtutes excita, si forte -iunt (VAL. MAX. 7, 2, 3). MART. 9, 37, 5 nec tecum facies tua -iat. 12, 17, 8 -it febris in pluma purpureoque toro. 14, 81, 2 ne -iat... tetrico cum cane, pera rogat. Ivv. 2, 37 ubi nunc, lex Iulia? -is? (AVR. Fronto p. 76, 6 orator quidam Atticus Atheniensium con-tionem monebat nonnumquam permittendum legibus -ire. cf. Plut. Ages. 30 τοὺς νόμους δεῖ σήμερον εἶν καθεύδειν). AVR. Fronto p. 76, 10 numquam prorsus ita -iet Aristo (i. Aristonis libri doctrinae), uti eqs ITALA Is. 1. 21 (Hier. hom. Orig. in cant. 2, 9 p. 55, 14^B) iustitia -ivit in ea (ἐκοιμήθη. VVLG. aliter). IV Esdr. 7, 35 (Sangerm. 4) iustitiae vigi-labunt et iniustitiae non -ibunt (VVLG. non dominabuntur). CLEM. ad Cor. 24 nox (v. p. 2033, 69). CYPR. laps. 5 p. 240, 9 iacentem fidem et paene dixerim -ntem (AVG. in psalm. 90 serm. 2, 11. in psalm. 147, 3). HIL. in psalm. 120, 9 dei auxilium nobiscum aut vigilabit aut -iet. SYMPH. 137 (de papavere) et me somnus amat proprio nec -io somno. HYMN. Ambros. I 2, 21 ire mentem (cf. p. 2027, 60sqg. 2029, 50) ne sinas, -ire culpa noverit. Hier. hom. Orig. in cant. 2, 9 p. 55, 7 sqq. B. caritas -it in vobis... quae in me non -it, ... in vobis autem... -it caritas sponsi. AVG. conf. 10, 3, 4 excitant cor, ne -iat in desperatione. Ps. AVG. quaest. test. I 115, 13 -ntibus... fatis. SIDON. epist. 6, 2, 1 in Christi cultu pervigil sola in se compellit peccata -ire. ENNOP. epist. 9, 27 p. 248, 25 -iunt apud coronam tum propinquitatis privilegia. *graece κοιμάσθαι curiose verso i. q. per noctem manere:* ITALA exod. 23, 18 (Ottob.) neque -iet (κοιμηθῇ. VVLG. remanebit) adeps... usque in mane. exod. 34, 25 (Aug. loc. hept. 2, 142 p. 567, 10 [= quaest. hept. 2, 163]) non -iet (κοιμηθήσεται. VVLG. residuebit) usque in mane immolatio (AVG. loc. hept. ad l. -iet) dixit 'manebit'; nam caro pecudis occisae et coctae quemadmodum -iet? lev. 19, 13 (Cypr. testim. 3, 81) non -iet (κοιμηθήσεται. VVLG. morabitur) merces mercennarii tui apud te usque in mane. deut. 16, 4 (Aug. loc. hept. 5, 45 p. 608, 13) et non -iet κοιμηθήσεται. VVLG. remanebit) de car-nibus... usque in mane. (AVG. ad l. pro eo, quod est 'non remane-bit ea nocte' 'non -iet' dictum est).

II translate: A i. q. ignavum, otiosum esse, cessare:

1 de hominibus (acced. dat.: l. 54. 56. 61. 66): PLAVT. As. 430 hic vos -itis interea domi. Pseud. 386 ad eam rem usust homine astuto... qui imperata efecta reddat, non qui vigilans -iat (cf. Hier. c. Vigil. 6 tu vigilans -is. GREG. M. moral. 8, 51 nostrae sollicitudinis oculus vigilans -it. cf. Otto, Sprichw. p. 121. Weyman, Archiv 13 [1904] 380). PLAVT. Addict. frg. 1, 1 opus facere nimio quam -ire mavolo. TER. Phorm. 1007 filiam suscepit iam unam, dum tu -is. Ad. 693 credebam -nti haec tibi confecturos deos (DON. ad l. -nti) multo melius quam si diceret 'cessanti'. cf. CIC. Verr. II 5, 180 qui-bus... beneficia -ntibus deferuntur. Otto, Sprichw. p. 121. CIC. Catil. 2, 10 quis ferre possit inertes homines fortissimis viris insi-diari, ... ebriosos sobriis, -ntis vigilantibus? Pis. 10 sedenti, cunc-tanti, -nti in maximo rei publicae motu consuli. nat. deor. 1, 21 cur mundi aedificatores... innumerabilia saecula -ierint. Att. 2, 23, 3 si -is, expergiscere, si stas, ingredere, si ingrederis, curre (ad Q. fr. 1, 1, 45 ut te oratio mea -ntem excitasse, sed potius ut curren-tem incitasse videatur). Att. 12, 2, 2 tu interea -is. CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2. PROP. 3, 6, 34 noctibus (dat.) illorum -iet ipsa Venus (i. deerit. cf. EVCHER. instr. 1 p. 101, 1 nescit... ille deesse quaerentibus se, non novit -ire vigilantibus). Ivv. 1, 17 consilium dedimus Sullae, privatus ut altum -iret. 77 quem patitur -ire nurus corruptor avarae? ITALA psalm. 43, 23 (Aug. loc. hept. 2, 142 p. 567, 13) quare -is (ὄπ-ωίς. VVLG. obdormis. AVG. ad l. hoc genere locutionis dicitur et intellegitur 'quare cessas'), domine? CYPR. epist. 73, 23. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 12, 3 saeculares viri, licet saeculo vigilant, deo -unt. EPIST. pontif. 253 Hier. epist. 35, 1, 1. Hier. epist. 49, 12, 4 quod ceteris -ntibus solus pugnaverim. VVLG. I Cor. 11, 30 inter vos multi infirmi et imbecilles, et -iunt multi (κοιμῶνται. huc pertinet CASSIAN. conl. 22, 5, 3 -iunt somno peccati). PAVL. NOL. carm. 28, 256 vigilare deo, -ire vicissim actibus his, quibus invigilat mens mortua Christo. SIDON. epist. 1, 8, 2 vigilant fures, -iunt potestates. *in titulis Pompeianis:* CORP. IV 822 M. Holconium Priscum aed. Mene-crates cliens b... dormis (1190. 2974. 2993t. 3718 INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 76 n. 6. 1915 p. 282 n. 17. 1916 p. 32 n. 2. 1919 p. 233 n. 8; in quibus inscriptionibus parietariis nonnumquam addi-tur cupis vel vis. cf. etiam CORP. IV 575 p. 2028, 21). *2 de rebus* (huc vergunt nonnulli loci sub IC allati): MART. 10, 62, 11 ferulae... tristes... cessent et Idus -iant in Octobres. VVLG. Iob 38, 37 con-centum caeli quis -ire faciet? (LXX al.). VAL. CEM. hom. 5, 1 si cupiditas otiosa -iret.

B i. q. incuriosum, neglegentem esse (cf. CASSIOD. in psalm. 118, 28 -ire... obliviosi atque socordis est): TER. Haut. 342 in aurem utramvis otiose ut -ias (cf. ARVS. gramm. VII 464, 3. PLIN. epist. 4, 29, 1 nihil est, quod in dextram aurem fiducia mei -ias. cf. Otto, Sprichw. p. 47; Leo, Plaut. Forsch. 2 p. 105). Haut. 730 -iunt: ego pol istos commovebo. CIC. Mur. 78 intus... est equus Troianus, a quo numquam... -ntes (inest et notio propria) opprimemini. TERT. adv. Prax. 1 p. 228, 15 avenae Praxeanae... superseminatae -ntibus

[Lackenbacher]

multis in simplicitate doctrinae. HIL. in psalm. 120, 9 si per teporem fidei -iamus, -it et ipse deus nobiscum (EVCHER. instr. 1 p. 100, 26 -ire... dominus dicitur, cum in nobis fides -it). HIER. epist. 30, 14, 1 timeo, ne -nte patre familias inimicus homo zizania superseminet. VVLG. Matth. 13, 25 cum... -irent homines (cf. Op. imperf. in Matth. 48 p. 904 ad l. id est, cum neglegerent in peccatis).

i. q. somnare, alucinari: PLAVT. Rud. 1328 mille dabo nummum :: somnias ::... vin centum et mille? :: -is (cf. dormitas p. 2035, 62).

syn.: ad *IA 1*: deponere caput (PLAVT. Most. 382). quiescere (PLAVT. Rud. 923 APVL. met. 10, 11 CLAVD. DON. Aen. 5, 635). recumbere (PORPH. Hor. carm. 2, 15, 17 sq.). stertere (ARNOB. nat. 4, 4). ad *IA 2 b*: quiescere. requiescere. occumbere. ad *IC*: latere (Ps. AVG. quaest. test. I 115, 13). ad *II A*: sedere. cunctari. cessare.

opp.: ad *IA 1*: vigilare. expurgisci. excitare. occurrere (SALL. lug. 12, 5). ad *IA 2 b*: resurgere. manere. vivere. ad *II A*: opus facere.

deriv.: dormiscere, dormitare, dormitio, dormitor.

comp.: ad-, con-, e-, in-, ob-, pro-, redormire.

dormisco, -ere [a dormire, non nisi in cps. reperitur, cf. con-, ob-, per-, ad-, e- dormire. Th.; sed cf. quae adnotavimus s. dormio p. 2031, 17]. AVG. gramm. V 516, 2 (in numero verborum inchoativo-) dormio -o. PRISC. gramm. II 428, 3 dormio -o, sentio sentisco: Terentius in Adelphis (786): 'hoc villi (i. vinuli) edormiscam (dormiscam LK)', idem in Heautontimorumenos (769): 'ne tu id persentisceres'. EVTYCH. gramm. V 449, 1 -o (dormesco B).

comp.: v. l. 20 sq.

dormitatio, -ōnis f. a dormire [prave interdum pro dormitio: e. g. ITALIA loh. 11, 13 (cod. aur.); v. et l. 49, 56. p. 2034, 3]. plur.: l. 31, 48.

1 proprie: a *i. q. actus dormitandi*: ITALIA Is. 56, 10 (Hier. in Is. 56, 10—12 p. 661) amantes -es (νυστάξαι. VVLG. somnia). MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 4, 3 dormientis sensum -e lassatum. CASSIAN. inst. 3, 8, 2 PALLAD. hist. mon. II 1 p. 345^B manducans claudibat oculos per -em (ἐκθίων ἐκίμνωσε τὸν ὀφθαλμὸν κατενεχθεὶς ὕπνῳ). *ibid.* dormitione v. p. 2034, 6. ORIG. in Matth. 18, 96. fere *i. q. homo dormitans*: VVLG. prov. 23, 21 vestietur pannis -o (LXX ἐνδύεται διεσθηνόμενα... πᾶς ὕπνῳ). *speciatim de concubitu*: HIER. in Gal. 2, 16 p. 413 non dormire cum viro -e mulieris.

b fere i. q. somnolentia, somnus: ITALIA prov. 6, 4 (Hier. in Is. 56, 10—12 p. 662) ne dederis somnum oculis tuis et palpebris tuis -em (ἐπινυστάξῃς. VVLG. nec dormitent palpebrae tuae. cf. ORIG. in Matth. 18, 93. VVLG. psalm. 131, 4 si dederō somnum [ὕπνον] oculis meis et palpebris meis -em [νυστάγμον]. cf. HIL. in psalm. 118 dalet 7 -em palpebrarum, somnum vero esse dixit oculorum, quia palpebrarum officium est, ut somnum ex -e concilient. HIER. in Ier. 5, 64 p. 353, 22 AVG. in psalm. 131, 8 ARNOB. in psalm. 131 p. 533^C NICET. vigil. 5 ORIG. in Matth. 18, 56). ORIG. in Matth. 18, 96 David diversas sciens vigilias et -es. *ibid.* somnia atque -es. *speciatim de somno mortis* (cf. VITA Adae 48 -o [dormitio pars codd.] mortuorum): Ps. HIER. in Marc. 10 p. 583^A per baptismum significat mortificationem sive -em ecclesiae 14 p. 657^A terna -o tres mortuos, quos dominus suscitavit, significat. [inde *i. q. dormitio 2 b* (?): GLOSS. V 276, 27 cimiterium graece, do(r)mitatio (deleri iussit Lindsay in plagulis ut magistelli commentum pertinens ad RVFIN. hist. 9, 2).]

2 translate: a *i. q. negligentia*: HIL. in psalm. 120, 10 ex nostra... ad fidem -e (dormitione pars codd.). *ibid.* -em... ex nostra ab eo discessione significans. AVG. mor. eccl. 1, 24, 45 contra istam -em animi (CASSIOD. in psalm. 118, 28 hanc... animae -em Cassianus [inst. 10, 4]... acediam vocat) APON. praef. p. 2 ne tanti laboris sollertia librorum -e vilescat.

b i. q. alucinatio: ITALIA Ier. 23, 31 (Hier. in Ier. 4, 61 p. 289, 5) dormitant -em (νυστάζοντες νυστάγμον. VVLG. aliter). v. Hieronymi explanationem l. c. p. 289, 20 sqq.

dormitator, -ōris m. a dormire. *is qui dormitat* (cf. videtur c. dormito 2a p. 2035, 61, dormitatio 2b): PLAVT. Trin. 862 ni illic homost aut -r (haut -r A, andorminator B) aut sector zonarius (cf. interpretes ad l.; Leo 'quid sit, obscurum'). 984 voc. antecedit dormitas 981).

dormitio, -ōnis f. a dormire. GLOSS. quies. cf. CLEM. ad Cor. 24 nox -o est, dies surrectio; dormit (κοιμάται) nox, surgit dies. legitur bis apud VARRONEM (affert NON. 100 in libro 'de honeste sed nove veterum dictis'), frequentius inde a TERT., plur. l. 77. p. 2034, 8. 64 dat. -e: INSCR. christ. Diehl 1465^A. 3237^A CORP. VI 36294. notatur DOR.: v. p. 2034, 72. DORMI: INSCR. christ. Diehl 4979 (iud. Rom.).

1 proprie: a *i. q. actus dormiendi*: VARRO Men. 588 quid (quo Bueheler) mihi somno (somnos Paris. 7666), si -o tollitur? HIER. in Agg. 1, 11 p. 750 chameunias, id est humi -es. VVLG. loh. 11, 13 de -e somni (v. l. 29 et p. 2030, 61). AVG. epist. 3, 1 proxime erat cubitio, sed non ita etiam -o (fere *i. q. facultas vel actus dormiendi*). serm. 385, 6, 7 medicamentum fatigationis -o est; medicamentum -is vigilatio est. Ps. AVG. serm. 161, 5 membra -is stupore laxata sunt. MISC. Tir. p. 51, 14 bibat vinum ieiunus et ad -em. *speciatim de concubitu*: CYPR. epist. 4, 3 coniacentium duorum turpis et foeda -o.

b i. q. somnus: ITALIA II reg. 11, 13 (Vind.) dormi(vi)t -em su(am) (VVLG. dormivit in strato suo). ARNOB. nat. 5, 9 altitudinem -is (dormientis cod.). CASSIAN. inst. 5, 31 letali (*i. leto simili*) -e (dormitatione pars codd.; syn. Lethaeo sopore). LEO M. serm. 4, 4 in sacro beatae -is toro. *i. q. somnolentia*: PALLAD. hist. mon. II 1 p. 345^B prae nimia -e (ὑπερβολῇ νυσταγμοῦ. *ibid.* dormitationem v. p. 2033, 33). nota *i. q. carmen vel cantus somnum excitans* (cf. coemesis): ARNOB. nat. 7, 32 quid sibi volunt -es illae, quibus, bene ut valeant, auspiciabili salutatione mandatis? (*de carminibus, quibus Isis ad somnum capiendum invitatur; opp. excitationes*). AVG. gen. c. Manich. 2, 24, 37 Adam cum Christo comparatus soporatus est -e passionis... quam -em cantat per prophetam dicens: 'ego dormivi et somnium cepi' [VVLG. psalm. 3, 6]. *speciatim de somno mortis* (AVG. in psalm. 3, 5 -o morientis, somnus autem mortui accipi potest, ut -o sit, qua transitur ad somnum. HIER. adv. Iovin. 1, 26 -em Petri transitum esse, non mortem. cf. MVTIAN. Chrysost. hom. 17 p. 347/8 quando... post mortem vivendum erit et vitam meliorem, non est mors illa, sed -o [κοίμησις]. HIER. in Is. 14, 7 sqq. p. 249 mortis mors appellatur -o. AVG. civ. 16, 41 p. 191, 25 D. mors Christi praedicta est verbo -is. 20, 20 p. 454, 18 D. cum nec -em possimus illo loco [VVLG. I Cor. 15, 51] intellegere nisi mortem. GREG. M. moral. 5, 54 somni... vel -is nomine carnis mors intimatur): TERT. monog. 10 offert annuis diebus -is eius (HIER. in Is. 13, 6 sq. p. 238. epist. 108, 15, 2 AVG. divers. quaest. 59, 3 p. 47 VICT. VIT. 1, 45 VITAE patr. 6, 3, 6. HIER. vita Pauli 11 -is meae tempus [VITAE patr. 3, 162]. VITAE patr. 6, 3, 13 p. 1012^B hora -is eius). ITALIA I Cor. 7, 39 (cod. d) quodsi -em vir eius acceperit (κοιμηθῇ VVLG. dormierit. HERM. Pal. mand. 4, 4, 1 VVLG. II Macc. 12, 45 CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 75, 16 AVG. serm. 264, 6 ACT. Petr. 17 PASS. Theclae C c 43 p. 127, 6 INSCR. christ. Diehl 49, 7 [Iud.]). HERM. Pal. vis. 3, 11, 3 seniores sperant... -em propriam (τὴν κοίμησιν αὐτῶν. vulg. vis. 3, 11 p. 28, 9). IREN. 3, 16, 4 in -em ierunt (cf. ASSUMPT. Moys. 1, 15 transio in -em patrum meorum. 10, 14 ad -em patrum meorum eam). HIER. in Is. lib. 14 praef. AVG. civ. 20, 20 p. 454, 31 D. PAVL. MED. bened. 3, 4 dominicae -i, qua tribus diebus dormiens eqs. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 255^A c gen. defuncti, v. et l. 23, 27. 33 sq.: TERT. resurr. 24 p. 59, 7 de sanctorum -e minus mae-renda. ITALIA I Thess. 4, 12 (Tert. patient. 9 p. 14, 18) cuiusquam. CYPR. epist. 1, 2 bis. Ps. CYPR. epist. 4 p. 274, 22 HIER. vita Hilar. 29. in Ezech. lib. 1 praef. reg. Pachom. praef. 1. praef. vulg. Ios. epist. 60, 19, 3. 112, 3, 2. 143, 2 epist. Rev. Bénéd. 27 (1910) 1 p. 3, 13. 3 p. 4, 8. 4 p. 5, 19. RVFIN. hist. 11 capit. 3 p. 999 [dormitat F]. Orig. in gen. 11, 1 p. 101, 18 B. AVG. conf. 9, 9, 22 PALLAD. hist. mon. II 9 p. 354^C ACT. Archel. 68, 6. in titulis sepulcralibus (urbanis, uno Ostiensi [Diehl 3237^A): acced. 'tua' cum aliis additamentis in titulis Iudaicis: INSCR. christ. Diehl 4856 inter dicaeis. 4923 in pace. 4978 in b(onis) (4979. cf. VVLG. psalm. 25, 13). cf. 2308^A (christ.) deus re-f(r)igere(t) -io(nem) tua(m). acced. in pace (cf. ἐν εἰρήνῃ κοίμησις sov titulum Iudaicorum: INSCR. christ. Diehl 4971 sqq. v. etiam supra l. 46): INSCR. christ. Diehl 3236^C fecerunt <locum> -is in pace (cf. infra l. 56). incertum, huc pertineant an ad 2b: 3236^A -i Aureli Sabiniani. 3237^A -e Veneriaes. INSCR. Bullett. di archeol. crist. 1886 p. 146, 232 (cf. Diehl adn. ad 3236^A) <d>ormitioni <...> Isidorae. CORP. VI 36294 -e Salustiae. INSCR. christ. Diehl 3237 pro dormitione parentes... filio... et alumne f(e)c(er). INSCR. Notiz. degli scavi 1906 p. 307 (cf. Diehl, adn. ad 3236^A) <locus dorm>ition<is>.

2 translate: a *de rebus*: VARRO Men. 485 o stulta nostri pectoris -o vigilabilis. ITALIA psalm. 120, 3 (Cas.) ne des in lapsum pedem tuum neque -em custodiae tuae (VVLG. neque dormitet, qui custodit te). AVG. serm. 10, 8 simulatio suum habet scelus, quo novum hominem... pondere suae -is extinxit.

b de loco i. q. dormitorium (cf. dormitatio p. 2033, 52): a *i. q. locus quo animalia viventia dormiunt*: CHIRON 481 molli-bus -bus eum collocabis (VEG. mulom. 2, 69, 2 molli -e). *β i. q. locus, quo mortui dormiunt*: TERT. anim. 55 p. 388, 19 in aethere -o nostra cum puerariis Platonis aut in aere cum Ario aut circa lunam cum Endymionibus Stoicorum. INSCR. christ. Diehl 3236 (s. II in.) -i T. Fla. Eutychio... hunc locum donabit ille amicus. 1128^A (in coemeterio Domitillae, s. IV) -o Dulcit(i) presb(ysteri) Kal. Feb. et Greg(ori) diac. eqs. similia *ibid.*^B. 1465^A -e (i. -em vel -i) anc(illae) dei Olympiatas parentes filiae b. m. f(e)cerunt). 3236^{ADN} -o Silvestre. 3236^B -o Elpidis. *ibid.*^{ADN} dor (mitio vel -mitione) Probatu ISID. orig. 1, 39, 20 epitaphium... est titulus mortuorum, qui in -e eorum fit, qui iam defuncti sunt. cf. etiam p. 2036, 36 sqq.

**dormito*, -āvi, -ātum, -āre [a dormire. Th.]. CONSENT. gramm. V 376, 30 quaedam verba, quod ad formam ipsam pertinet, frequentativa creduntur, sed usu loquendi pro meditativis aut inchoativis usurpantur, ut est dormio -o; nam hoc -o magis pro meditativo aut inchoativo dici potest quam pro frequentativo. GLOSS. νυστάγω. legitur inde a PLAVT. [loc. dub.: CIC. div. 1, 59 v. p. 2027, 4] de Ivv. 6, 329 v. p. 2027, 53. [val. dormitā. M.-L.]. NOT. Tir. 83, 25 -at.

1 proprie: a *de animantibus* (de canibus v. p. 2035, 1): fere *i. q. dormire*: PLAVT. Aul. 591 sin -et, ita -et, servom sese ut [Lackenbacher]

cogitet. Poen. 804 familia -at. Trin. 170 dum -arent canes. POMPON. Atell. 5 ut, si quis -aret, expergisceret. MART. 8, 59, 11 -ntem vernam fraudare lucerna. QVINT. inst. 4, 1, 73 velut -ntes eos iudices excitari (RVFIN. hist. mon. 9 p. 425^B quasi -are frater ille coepit paululum et continuo in perpetuum quieuit. cf. CHIRON 294 quasi oculis -ntibus erit cf. *ibid.* quasi dormiens hebes fiet). AVR. Fronto p. 34, 13 N. luce -ns (*nisi idem significat, quod l. 16 sqq.*). TERT. anim. 46 p. 377, 21 apud quae oracula nemo -at. CYPR. epist. 11, 5 p. 498, 25 quod -emus in precibus nec vigilanter oremus. HIER. epist. 125, 15 ambulans . . . -es et necdum expleto somno surgere compellaris. AVG. civ. 20, 23 p. 465, 10 D. vel -ans haec legit. SIDON. epist. 2, 1, 3 in cubiculo damnat, in quaestione -at. CONC. Matisc. a. 585 p. 166, 1 nec dormiamus in ea nocte, quemadmodum -ant qui eqs. *i. q. dormire velle, somnolentum esse*: PLAVT. Amph. 807 te -are aiebas. CIC. Att. 2, 16, 1 cenato mihi et iam -nti. AVR. Fronto p. 57, 19 N. non -o et cogo me ut dormiam. *praevalente sensu inchoativo fere i. q. somno consopitum conivere, dormire incipere* (cf. l. 4 et 7. RVFIN. hist. mon. 9 p. 425^B coepit prae taedio -are, cumque somno fuisset oppressus eqs.): SVET. Cal. 38, 4 Aponio Saturnino inter subsellia -nte monitum esse a Gaio praeconem, ne . . . virum crebro capitis motu nutantem sibi praeteriret. ITALIA psalm. 75, 6 (Cas.) -verunt (*ὑπνώσαν*. VVLG. dormierunt) somnum suum (sc. mortis. VVLG. psalm. 75, 7 ab increpatione tua -verunt [*ἐνώστασαν*. *i. mortui sunt*]). HIER. c. Ioh. 15 dormire se simulat, ut legentes faciat -are. PASS. Paul. 2 diaboli . . . invidia . . . fecit iuvenem paululum -are. *speciatim propter otium vel taedium somno opprimi, dormire incipere*: HOR. ars 105 male si mandata loqueris, aut -bo aut ridebo. FRONTO p. 154, 5 N. aliis legentibus ipse plerumque -es. AVG. serm. 362, 28, 29 post resurrectionem non sumus -aturi vacando. *ibid.* si forte aliquis . . . dixerit quotidie 'Amen' . . . taedio marcescet et in ipsis verbis -abit. *i. q. leviter dormire* (cf. HIL. in psalm. 118 daleth 7 qui dormit, in ipso somni opere est, qui autem -at, antequam dormiat, -at; aliter Ps. HIER. in Matth. 25 p. 577^B -are est ante mortem languescere, dormire vero in morte quiescere est): VVLG. psalm. 120, 4 non -bit (*ὑπνάζει*) neque dormiet (*ὑπνώσει*) qui custodit Israel (*huc spectant HIL. l. 31. AVG. in psalm. 120, 6 EPIST. pontif. 391 Migne 50 p. 605^A SEDVL. carm. pasch. 3, 57. al.*). VVLG. prov. 6, 10 paululum dormies, paululum -bis (NICET. vigil. 2). 24, 33 parum dormies, modicum -bis. Is. 5, 27 non -bit neque dormiet. Matth. 25, 5 -verunt omnes et dormierunt. SIDON. epist. 2, 2, 13 -ndi potius quam dormiendi locus est.

b de rebus (v. et supra l. 6): OV. epist. 18, 195 sub aurora, iam -nte lucerna, stamina de digitis cecidere sopore remissis. FVLG. Virg. cont. p. 103, 3 -nti ingenio Academicum quippiam stertens. VVLG. prov. 6, 4 ne dederis somnum oculis tuis nec -ent palpebrae tuae cf. p. 2033, 39 sqq. GILD. Brit. 74 chron. III p. 68, 16 -ntibus animae oculis.

2 translate: **a i. q. ignavum, otiosum, hebetem esse, cessare**: **α de hominibus**: PLAVT. As. 253 ibi tu ad hoc diei tempus -asti in otio (cf. RVFIN. Orig. in los. 1, 6 per otium et negligentiam oscitantes [*v. infra l. 69*] et -ntes. SIDON. carm. 23, 512 impeditis multum in carmine perlegens amicis, -ntibus otiosiore). BACCH. 240 haud -ndumst: opus est chryso Chrysalo. Epid. 162 non . . . tibi -andi (-dum P) neque cunctandi copia est. SEN. epist. 22, 6 (= *Epicur. frg. 133 Us.*) -are de fuga cogitantem vetat. HIER. in Ezech. 7, 5 sq. p. 65 qui hucusque -are tibi videbatur et quiescere, evigilavit contra te repente atque surrexit. epist. 36, 1, 4 ne me aestimes tantummodo -are, qui lectionem sine stilo somnum putas. VAL. CEM. hom. 2, 4 quis . . . ad victoriam -ando pervenit? *nota*: SIDON. carm. 5, 201 totus -at ad istum (*i. comparatus cum isto. falso vol. l. 519, 64; pertinet ad l. 548, 78 sqq.*) magnus Alexander.

interdum abit in notionem insipienti, somnianti, alucinandi: PLAVT. Trin. 981 aurum redde: -as (cf. dormis p. 2033, 7). ITALIA Ier. 23, 31 (Wirc.) -ant somniantes (*ὑπνάζοντες ὑπναππὸν αὐτῶν*. VVLG. al.) HIER. epist. 61, 4, 2 reor . . . nomen (sc. *Vigilantia*) tibi κατὰ ἀντίθεσιν impositum; nam teta mente -as et profundissimo non tam somno stertis quam lethargo. AVG. doctr. christ. 3, 14, 22 -ntes . . . qui neque alto somno stultitiae sopiebantur nec in sapientiae lucem poterant evigilare, putaverunt.

β de rebus: CIC. de orat. 2, 144 oscitantem (cf. supra l. 50) et -ntem (L; et -ntem om. M) sapientiam. HIER. hom. Orig. in cant. 2, 9 p. 55, 14 sqq. B. sicut alibi dicitur [*v. p. 2032, 11*]: 'iustitia dormivit in ea', sic 'dilectio -at in vobis' (cf. dormio p. 2032, 19). *ibid.* l. 17 adhuc in infidelibus . . . -at sermo divinus, vigilat in sanctis; dormit in his, qui eqs. . . , suscitatur vero eqs. hom. Orig. in Luc. prol. p. 245/6 quorum commentariorum alter in verbis luderet, in sententiis -aret. in Is. 29, 17 sqq. p. 398 (*ludatur in significatione propria*) succisi sunt . . . omnes, qui vigilabant super iniquitatem, quorum propter malas vigilias non -at interitus (cf. infra l. 81). epist. 57, 6, 3 nec assedit litterae -nti. PELAG. in II Tim. 1 p. 889^A ut resuscites gratiam dei quasi tribulationibus -ntem. VVLG. II Petr. 2, 3 quibus iudicium iam olim non cessat et perditio (cf. supra l. 78) eorum non -at (*ὑπνάζει*).

b i. q. incuriosum, negligentem esse: **α de hominibus**: HOR. ars 359 indignor, quandoque bonus -at Homerus (QVINT.

inst. 10, 1, 24 cum Ciceroni [*in epist. quadam teste Plutarch. Cic. 24 ἐνιστοῦ τῶν λόγων ἀπορυστάζειν τὸν Δημοσθένη*] -are interim Demosthenes, Horatio vero etiam Homerus ipse videatur. 12, 1, 22. DON. Ter. Eun. praef. 1, 5 nusquam . . . longitudine operis Terentium de-lassatum -asse). HIER. praef. Vulg. evang. a librariis -ntibus . . . mutata sunt. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 37 p. 616^B stilus . . . -ntis. (opp. epistula vigilantis). EVCHER. instr. 1 p. 100, 27 -ntem infidelem. *acced. ad c. gerundivo*: GREG. M. moral. 2, 75 incautus saepe dum praesentibus invigilat, ad instantia praevidenda -at. **β de rebus**: LEO M. epist. 1, 1 pastoralibus excubiis nimium -ntibus. Ps. PROSP. vocat. gent. 2, 3 ne negligentior fiat acies de facilitate cernendi et quodammodo -et assuetis, si non excitetur insolitis. Ps. PRIMAS. in Col. p. 659^B negligens . . . et -ns petitio.

c i. q. languescere cf. p. 2035, 34: VVLG. psalm. 118, 28 -vit (*ἐνώσταζει*) anima mea prae taedio (cf. CASSIOD. ad loc. '-vit' posuit, non 'dormivit'; dormire enim obliviosi atque socordis est, -are fessi et expectantis).

syn. et iuxta posita: *ad 1a*: quiescere. *ad 1b*: oscitare. *ad 2a*: cessare. cunctari. quiescere. stertere. *opp.*: *ad 1a*: surgere (HIER. reg. Pachom. 22). *ad 2a*: evigilare. *ad 2b*: vigilare. invigilare.

deriv.: dormitatio. dormitator. *comp.*: con-, obdormitare. **dormitor**, -ōris m. a dormire. *is qui dormit*: MART. 10, 4, 4 quid tibi -r proderit Endymion?

dormitōrius, -a, -um [*a dormire. Th.*]. *qui ad dormientem pertinet, ad dormiendum aptus est*: PLIN. nat. 30, 52 ante cubiculum -um (PLIN. epist. 5, 6, 21 PLIN. med. 2, 13 bis MARCELL. med. 23, 47 SIDON. epist. 2, 2, 10). PLIN. epist. 2, 17, 9 membrum (*i. cubiculum*). SCAEV. dig. 34, 2, 13 carrucha -a cum mulis. *inde subst. dormitōrium*, -i n. *a i. q. locus quo viventes dormiunt*: PLIN. nat. 30, 51 in pariete -i eius tectorio. FERREOL. reg. 33 strati sui . . . erit solus ipse possessor habens secum meliore commutatione pro -o fratrem dominum vigilantem. [*it. dormitoio, francog. dortoir, hisp. dormidero. M.-L.*]. **b locus quo mortui dormiunt**: INSCR. christ. Diehl 4985^A (*Jud., Tarenti*) sit p<ax> sup(er) dormitor(ium) eor(um). *fortasse vel huc vel ad dormitio spectat fragmentum CORP. XII 4058 (s. III/IV) dorm(um)*. *c genus vehiculi*: HIER. in Is. 66, 20 p. 821 posuere Septuaginta 'cum umbraculis', quae nos -a interpretari possumus vel basternas. PASS. Maximil. 3 imposito corpore in -o suo perduxit ad Carthaginem. EDICT. Diocl. III/IV 15, 34 *δορμιτώριον* (G, *δορμειτώριον* M). 35 *δορμιτώριον* (G, *δορμειτώριον* M). **d genus vestimenti**: GLOSS. III 323, 27 (*in parte, quae inscribitur de vestibus*) *ἐγκοιμηθρον* -um. cf. GLOSS. II Philox. DO 70. GLOSS. II 284, 3 al. **e genus ut videtur straguli**: ITALIA II reg. 17, 28 (marg. Legion.) attulerunt decem -a (*κοίτας*. VVLG. stratoria) duplicia. **f pretium meretricis**: GLOSS. II 577, 28. *subst. dormitōria*, -ae, f. *genus vestis* (Furck, Archiv VIII [1893] 391). cf. supra l. 42 sqq.: GLOSS. III 120, 58 (= 645, 2) apethi catinencimitram (*i. ἀπέθηκα τὴν ἐγκοιμηθραν*) deposui dormitoria(m). *huc pertinere videtur* GLOSS. III 193, 19 (*in parte, quae inscribitur de vestimentis*) encimitra (*i. ἐγκοιμηθρα*) -a. *Lackenbacher*.

dōron, δῶρον. VITR. 2, 3, 3 ex his (*laterum generibus*) unum pentadoron, alterum tetradoron dicitur. -on autem Graeci appellant palmum, quod munerum datio graece -on appellatur; id autem semper geritur per manus palmum. *inde* PLIN. nat. 35, 171 (*prius -on litteris graecis, ut videtur secundum edd.*). cf. pentadoron, tetradoron. **D.**

dorsālis, -e a dorsum. *i. q. ad dorsum pertinens* (pro genetivo dorsi): CASS. FEL. 37 p. 84 quotiens . . . -is medulla perfrixerit. cf. dorsualis et graecorum μυελὸς νωτιαῖος (Plat.), ῥαχίτης (Arist.).

dorsāna, -ae sc. arteria. *a dorsum. i. q. ad dorsum pertinens*: CHIRON 452 perfrigiscat interioris † ab oste (aortae Oder dubitanter), quae appellatur -a, quibus iuxta est vesica (cf. Hippiastr. I 167 τὰς ἐντὸς ἀρτηρίας τὰς λεγόμενας ἐπιρραχίτιδας, αἷς πρόσκειται ἡ φῦσα).

dorsārius, -a, -um a dorsum. *i. q. dorso portans*: CHIRON 703 si mulus -us erit sarcina maiore simul et lassus erit. cf. dorsuarius.

† dorsiversātor. GLOSS. II 595, 25 tergiversator. dorsi versator. cf. GLOSS. IV 573, 26 tergiversatur dorsiversatur. *ficta esse videntur ad exemplum vocum q. s. tergiversator, tergiversor.*

† dorsiversor v. l. 69. **dorsōrius** v. dorsuarius.

dorsuālis, -e [*a dorsum. Th.*]. *durs-*: v. infra l. 80. **1 i. q. ad dorsum pertinens**: APVL. met. 11, 20 equum diverse distractum notae -is agnitione recuperaverant famuli. SOL. 12, 4 aculeatae sunt pinnae -es delphinorum. AMM. 22, 15, 18 suffossis alvis crocodilorum . . . serratis ferarum -bus cristis. *nota*: AMM. 19, 8, 7 cuius (*iumentis*) -i comprehensi (*Langen*, dorsuatis comprehensi V) servitio usus (sc. equitando) . . . ad fontes . . . perveni. **2 i. q. dorso impositus sive imponendus**: EDICT. imp. Diocl. 16, 62 strictoria leporina durs(ualis) un(a(?)). *n. pl. subst.*: TREB. Gall. 8, 2 boves . . . -bus sericis discoloribus praefulgentes. cf. dorsalis.

dorsuārius (dossuārius) -a, -um [*a dorsum, dossum. Th.*]. *i. q. dorso portans*: GLOSS. νωτοφόρος. II 577, 29 dorsorius qui dorso portat. VARRO rust. 2, 6, 5 asellis. 2, 10, 5 iumenta

[Bannier]

(CHIRON 652); *his tribus locis* doss- codd. fort. GLOSS. I Ansil. qva 282 *dividit* Virgilius... equorum quattuor species: currules dorifarios (*leg. dorsa-? Linds. in plagulis*) admissarios armentivos. cf. dorsarius.

***dorsum** (dossum), -ī n. [*orig. inc.; sunt qui non diversum esse putent a deorsum* (v. PAVL. FEST. p. 69 *infra l. 7 sqq.*; alii conferunt c. hibern. druimm 'dorsum'. Th.). *de etymologia*: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 178^b (p. 69 M.) -um dictum, quod pars ea corporis deversa sit deorsum. CASSIOD. in psalm. 68, 25 -um... dictum est, quasi descendens deorsum. *aliter* ISID. orig. 11, 1, 91 dictum... -um, quod sit superficies durior corporis in modum saxi, fortis et ad portandum et ad perpetiendum. *de formis*: VEL. gramm. VII 79, 5 sic (*sc. 'potius'*) et **dossum** per duo s quam per r -um quidam ut levius enuntiaverunt. *legitur* doss-: VARRO rust. 2, 10, 5 *ITALA* Ezech. 40, 40 (Wire.). CHIRON 39 (*sed dors- 465, ubi isdem verbis utitur*). NOT. Tir. p. 96, 31/32 -um dossum. GLOSS. II 333, 39 (*cf. 377, 45 adn.*). SCHOL. Germ. Bas. p. 76, 17 A¹. *cf. var. lect. infra l. 21, var. lect. dossuarius supra l. 1 de genere, forma, declinatione*: PRISC. gramm. II 170, 4 hic... -us, huius... -ūs pro -um, -i dicebant *vetustissimi*. DVB. NOM. gramm. V 577, 21 -um generis neutri. CAPER gramm. VII 109, 9 -um, non -us (MC, dossum B). NON. p. 203 -um neutri est generis, Vergilius (*Aen. 1, 110*). -us iterum masculini; Plautus in Milite (397). *legitur* -us: PLAUT. Mil. 397 Non. BC (-um totus D, -um totum A). CAES. Gall. 7, 44, 3 (*masc. α, neutr. β*). FIRM. math. 8, 4, 12 (-um AD²). CHIRON 125 -u. GLOSS. III 311, 48. 405, 11. *ITALA* psalm. 65, 11 (Cas.) -ibus. AMM. 15, 4, 12 -ibus V. *de notatione*: NON. p. 459 -a et tergora hominum vel aliorum animantium dici tantum consuetudo putat, cum et aquarum dici possint. GLOSS. *ῥῶτος* (-ov). *ῥῶτις*, *ῥῶτος*, *ῥῶτιον* vertebra, lumba, *ῥῶτιον*. *legitur* multo rarius quam tergum, quod praevalet potissimum in locutionibus quibusdam q. s. terga dare, vertere, a tergo (*sed cf. p. 204C, 83 sqq.*), post tergum (*sed cf. p. 2038, 30. 43. 45*), *sim.* [*val. dos, it. dosso, francog. dos. M.-L.*].

I *strictiore sensu i. q. corporis pars posterior et superior*: A *animantium*:

1 *hominum* (*Iani dei*: CLAUD. DON. Aen. 7, 180 duas habuit Ianus frontes perindeque facies duas, unam prae se, alteram -o [deorso V]) *pars posterior corporis inde a cervice usque ad renes* (PS. SORAN. quaest. med. p. 368, 2 ISID. orig. 11, 1, 91). a *in variis actionibus ad -um pertinentibus*: PLAUT. Cas. 459 apage te a -o meo. EPID. 93 *senex* virgis -um despoliet meum. MIL. 397 timeo, quid rerum gesserim: ita -us (v. l. 23) totus prurit. TRIN. 719 quid ego nunc agam, nisi ut sarcinam constringam et clupeum ad -um accommodem? VERG. Aen. 10, 226 *nympha natans* -o eminet *sc. undis*. 11, 571 tigridis exuviae per -um *Camillae* a vertice pendent. CVRT. 4, 2, 20 *Macedones* -o sicut iumenta onera gestare. 5, 13, 8 *dimachae* -o... arma portabant. PETRON. 64, 11 *Trimachio*... puerum... iussit super -um ascendere suum. SIL. 16, 420 -o atque umeris... Hiberi ora superposuit sonipes (*syn. 422 terga*). APVL. met. 1, 13 ut grabatulus... succussu meo... super -um meum palpitando saltaret. 9, 12 homunculi... -um... plagosum... centunculo magis inumbrati quam obtekti. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396 *imperator infans* de nutricis aut gerulae suae collo sive -o hostem destinaturus (PS. TERT. adv. Iud. 9). *ITALA* gen. 9, 23 (Aug. civ. 16, 2 p. 123 D.) *Sem et Iapheth* vestimentum posuerunt supra -a sua (*cf. GREG. M. moral. 10, 9 p. 924^c superiecto -is pallio*). VVLG. umeris). I reg. 4, 18 (Lucif. Athan. 1, 11) contribulatum est -um *Heli*. Is. 50, 6 (Tert. resurr. 20 p. 52 adv. Marc. 3, 5 p. 382 Cypr. epist. 13, 4 testim. 2, 13 Barnab. 5, 14 Comm. apol. 354 Hier. epist. 50, 5, 2 *cf. Tert. fug. 12*) -um meum posui ad flagella (*potest referri ad c*). COMM. instr. 1, 17, 8 *Duellonarii* -a sua allidunt parca bipinne. ANTH. 207, 1 ne... tibi -a flagellis conscindat coniunx. FIRM. math. 4, 14, 2 *homines* laturarios umeris ac -o subsidia quaerentes. LACT. mort. pers. 5, 3 imposito pede super -um *Romani*. SPART. Hadr. 17, 6 veteranum... -um et ceteram partem corporis... atterere. OPTAT. 5, 7 *operarius* curvato -o... sinus terrae faciat *ad vineam pastinandam*. CLAUD. DON. Aen. 5, 585 nudato -o... remeabant concordēs. 11, 55 vulneribus pudendis, hoc est -o susceptis. 11, 550 a -o... quomodo *pater filiam ferret?* VVLG. III reg. 10, 13 *virga invenitur* in -o eius, qui indiget corde (26, 3). 12, 10. Ier. 48, 37 super omne -um cilicium. Ezech. 8, 16 viri -a habentes contra templum. 9, 11 *vir* habebat atramentarium in -o suo. Am. 8, 10 inducam super omne -um vestrum saccum. RVFIN. hist. 4, 15, 4 in -um supinatis martyribus. hist. mon. 29 fratribus supra... -a ludebant *daemones*. CLAUD. 5, 413 fracti curvamina -i *Rufini*. 28, 577 quod... sub aurato crispentur serica -o. AVG. civ. 18, 23 p. 287 D. dabit... *deus* ad verbera... sanctum -um. 19, 4 p. 357 si usque ad ponendas (in terra manus -i spina curvetur. DRAC. Romul. 9, 180 quid -a viri *Hectoris*) palpant *mater et uxor?* VEREC. in cant. 2, 20 cum *Christus* -um haberet ad Petrum. ORIBAS. syn. 6, 33 in... scapulis aut -o ventosas imponere. PASS. Matth. p. 240, 24 extendite eum a -o in terram. 240, 28 superponite sarmenta super -um eius.

b *de natura* (*pulchritudine p. 2038, 7*) -i: VARRO Gell. 3, 10, 7 *spina* est in -o (*cf. AVG. gen. ad litt. 7, 13 p. 212 ossibus -i spina con-*

seritur. SIDON. epist. 1, 2, 3 aream -i *Theodosii* humilior inter excrementa costarum spina discriminat). FRONTO p. 81, 22 N. dolor a -o et lumbis incubuit. ARNOB. nat. 3, 13 caput... retinaculis nervorum -o illigatum. PHYSIOGN. 62 *metaphrenum* pars -i est. 66 -um latum solidum virile est et contrarium muliebre. quorum -um incurvum est. 125 homines -o lato. 127, 129. *nota plur. poet.*: APVL. met. 2, 9 *capilli decor* -a *Fotidis* permanat.

in locutione tropica hebr.: VVLG. III reg. 12, 10 digitus meus grossior est -o patris mei.

c *in locutionibus tropicis* (*cf. etiam l. 8. p. 2037, 42. 60*:

ITALA gen. 49, 8 (Cypr. testim. 1, 21 Aug. c. Faust. 12, 42 civ. 16, 41 p. 191 D.) manus tuae super -um inimicorum tuorum. Ios. 7, 8 (Lugd., Lucif. non parc. 3) convertit Istrahel -um contra inimicum suum. psalm. 65, 11 (Cas.) posuisti metas in -bus nostris. Ier. 2, 27 (Cypr. testim. 3, 59) converterunt ad me -um et non faciem (*cf. infra l. 17. 21 al.*) suam. Zach. 7, 11 (Lucif. Athan. 1, 37) dissuaserunt, ne observarent, et dederunt -um. COMM. instr. 1, 24, 9 vertis te in faciem et -um deo remittis. ANTH. 224, 5 sequitur illa (*uxor*) calens *maritum*, -um dabit ille calenti. HIL. c. Const. 5 *Constantius* non -a caedit, sed ventrem palpat. VVLG. deut. 33, 11 percutit, *domine*, -a inimicorum eius. II par. 29, 6 averterunt *patres nostri* facies suas a tabernaculo domini et praebuerunt -um (*aliter* VEREC. in cant. 6, 11 *apostoli* norunt -a supportando praebere *Christo*). psalm. 65, 11 posuisti tribulationes in -o nostro. 68, 24 -um eorum semper incurva (Rom. 11, 10. *cf. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 153, 10 beatae... sunt... animae, quae -um suum curvaverunt*. AVG. civ. 17, 19 p. 246 D. ut in terrena sint proni, -um eorum semper incurvum est). psalm. 80, 7 divertit ab oneribus -um eius. 128, 3 supra -um meum fabricaverunt peccatores (*cf. HIL. in psalm. 128, 6. 8. 10.*) Sirach 21, 18 proiciet *luxuriosus* *verbum sapiens*... post -um suum (*cf. AVG. serm. 142, 3 quod post -um habere cupiebat anima, ad faciem illi admoveatur*. NICET. fig. 4 p. 8 catenas [*i. peccata*] *homo* post -um suum velut in faciem proiciens inimici [*symb. 5, 1*]. GREG. M. moral. in Ezech. 1, 3, 17 *temporalia* quasi post -um relinimus). Sirach 35, 22 contribulet *dominus* -um ipsorum. Is. 45, 1 -a regum vertam. Ier. 18, 17 -um et non faciem (*cf. supra l. 15*) ostendam eis in die perditionis eorum. Baruch 2, 33 avertent se a -o suo duro et a malignitatibus suis. Nahum 1, 13 conteram virgam eius de -o tuo. AVG. lib. arb. 2, 16 se avertunt a lumine tuo tanquam -um ad te ponentes (in euang. Ioh. 8, 1 in psalm. 25 enarr. 2, 4 PS. AVG. serm. 13, 1). serm. 17, 5 tollo te a -o tuo et pono te ante oculos tuos. 142, 4 *deus* fugientis -a persequitur. in psalm. 100, 3 (*sublucente notione q. e. sub II*) qui non vult videre peccata sua, post -um se ponit (*cf. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 13 p. 365^a bonitatis forma atque virtutis post -um se ponens*. GREG. M. moral. 11, 40 *audaces* post -um eius [*dei*] positi). in psalm. 128, 7 quia non potuisti mihi (*cf. VVLG. psalm. 128, 2*), ascende in -um meum. conf. 4, 4, 7 *deus* imminens -o fugitivorum. PS. AVG. in Matth. 11, 3 qui... concupiscentias suas perseveranter sequuntur, -um quodammodo habent ad deum. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 314^c eos dedisse delictis corpora, qui -a hostibus non dederunt. GILD. Britt. 62 chron. III p. 60 *dei* oraculis blandis... *impii* -um versant et non faciem (*cf. supra l. 15*). CASSIOD. in psalm. 1, 1 *cathedra* nos curvatos molliter a -o suscipit. GREG. M. moral. 1, 22 *Samaritani* grave onus in -o mentis tolerant. *nota hebraismus*: VVLG. II reg. 22, 41 et psalm. 17, 41 inimicos meos dedisti mihi -um (*עָוֹנוֹתַי*, *ἑδωκάς μοι ῥῶτον*). psalm. 20, 13 (*עָוֹנוֹתַי*, *θήσεις αὐτοὺς ῥῶτον*) pones eos -um.

2 *animalium* (*maxime iumentorum*) *pars superior corporis* (*saepius cum genet. animalis; cum adiectivo animal significante*: PROP. 2, 30, 2 *infra l. 7. 2*. SOL. 32, 30 p. 2039, 54. CARM. epigr. 1958, 3 taurino -o [*i. tympano, cf. CLAUD. carm. 24, 364 taurina tympana*]. *Heraeus* in *plagulis*). *cf. etiam* STAT. Theb. 2, 78. taurinum tergum: VERG. Aen. 1, 368 SIL. 7, 292 MART. 14, 66, 2): a *de usu -i, sim.*: VARRO rust. 2, 10, 5 quod iumentum onus -o ferre possit (PHAEDR. app. 24, 2 *cornicem* -o cum tulisset ovis. SEN. Herc. O. 504 SIL. 2, 82, 10, 469 Iyv. 12, 109 CLAUD. 28, 343). VERG. georg. 3, 116 *Lapithae*... impositi -o *equorum* (Ov. met. 2, 874 altera *manus Europae*, -o *tauri* imposita est. CVRT. 8, 14, 40 PLIN. nat. 8, 93 APVL. met. 7, 12 ANTH. 330 tit. CLAUD. DON. Aen. 7, 160. *cf. APVL. met. 8, 15 quidquid... pretiosum... meo atque aliorum iumentorum -o repositum*). HOR. sat. 1, 9, 21 *asellus* -o subiit onus. epist. 1, 10, 38 *equus* non equitem -o... depulit. PROP. 2, 30, 3 si *Pegaseo* vectaris... -o (*cf. SEN. Phaedr. 809 -o... cornipedis vehi*. APVL. met. 1, 20 me... ad... civitatis portam... -o illius [*equi*]... provector. TERT. nat. 2, 14 *Aselepiades vaculae* -o vehebatur. SOL. 11, 9 *Europam tauri* -o... vectitatum. AVG. civ. 1, 14 p. 25 D.; *cf. MANIL. 2, 490 Taurus* quondam vexerat ante Europam -o. SOL. 32, 27 ut *crocodili* victores suos inequitantes -o vehant. RVFIN. hist. mon. 11 p. 430^c -um suum ad vehendum... praeparavit *crocodilus*). LIV. 9, 16, 16 ne... -um demulceatis *equorum*. MANIL. 4, 748 *Aries* deflevit... -um... levare *Helle delapsa*. 5, 85 alterno desultor sidere -o quadrupedum... poterit (*cf. CVRT. 6, 5, 18 in -o insidere Bucephali*. LVCAN. 4, 682 *gens* nudo residens... -o *equorum*. 9, 577 liventi -o *elephantum* turris... sedet. PLIN. nat. 7, 26 *Pygmaeos* insidentes arietum caprarumque -is. APVL. [Banner])

met. 8, 17 *mulier* meum -um residebat. 9, 32 *dominus* -um insidens meum. SVLP. SEV. dial. 2, 9, 3 -o illius [*vaccae*] *daemonem* superseden-tem). MANIL. 5, 636 -oque *equorum* superbus *hic* ardua bella geret. 5, 705 ille *elephanta* premet -o. PHAEDR. 4, 4, 4 *equus hominem* -o levans (AVIAN. fab. 35, 8 *simia natum* -o suscipiente levat). CVRT. 3, 13, 16 iumentorum -o onera portantium (SIL. 10, 460. cf. COLVM. 7, 1, 3 *asellus* pleraque utensilia ... reportare ... -o ... potest. AVIAN. fab. apol. 35 *natum* in -o *simia* comportat). CVRT. 9, 8, 2 (*inter dona Indorum*) -a testudinum. COLVM. 2, 3, 1 *bubulcus* manibus ... comprimat -um *boum*. 6, 37, 1 -isque *feminarum* imprimit morsus *admissarius*. CALP. ecl. 6, 40 a -o totam quae (*cingula*) circuit alvum cervi. PLIN. nat. 8, 68 omnes *camelii* ... iumentorum ministeriis -o funguntur. 8, 155 nec Caesaris ... quemquam alium recepisse -o equus traditur (APVL. met. 7, 27 SOL. 45, 10. cf. AVG. civ. 1, 14 *Ariomem* exceptum delphini -o.) nat. 9, 25 *puer* ascensurus -um *delphini*. 9, 36 *testudines* in -um ... verti. 28, 96 medullas e -o *hyaenarum* sumptas (28, 101, 102). 32, 58. VAL. FL. 8, 111 (*Medea ad Iasonem*) adverso gressus ... imprime -o *draconis*. SIL. 4, 599 vis *elephantorum* turrito concita -o. 4, 618 stat multa in tergo et nigranti lancea -o *elephantorum*. 7, 299 sonipes strato carpebat gramina -o. 7, 699 *Cato* in pugnam -o delatus ab alto *equi*. 9, 239 propugnacula -o belua nigranti gestans (cf. CVRT. 4, 2, 20 -o sicut iumenta onera gestare). 10, 275 languentia membra ... -o tuta locabo. 16, 439 pro stimulis -o *equi* quatiuntur inania lora. GAIUS inst. 2, 16 haec animalia collo -ove domari solent (VLP. reg. 19 bis. FRG. Vat. 259). APVL. met. 4, 1 rebus ... quibusdam -o meo depromptis. 4, 4 *latrones* -i mei sarcinam duobus ceteris iumentis distributuros. 8, 5 *Tlepolemus* iaculum ... insuper -um bestiae contorsit. 8, 28 vini cadum et lactem et alia ... -o meo congerunt. 9, 10, 39. apol. 30 *instrumenta magorum piscium* -is squalentibus excidenda. TERT. spect. 9 res equestris retro simplex (*sc. erat*): de (*v. de supra p. 67, 51*) -o agebatur. pall. 3 *chamaeleonti* capitulum statum a -o. ITALIA Ios. 9, 4 (Lugd.) acceperunt saccos veteres in -um asinorum suorum. FIRM. math. 8, 6, 3. AMM. 15, 4, 12 multi cum equis interfecti eorum -bus (*V*, -is *N*?) videbantur innexi. 25, 3, 5 suffragines *beluarum* concidebat *armatura* et -a. 27, 10, 15 pandebant *equites* sequentibus poplites et suras et -a. CLAUD. DON. Aen. 10, 750 *equi* -o deiectus. 11, 640 -o *equi* ... excussus. 11, 740 -o *equi* deripi armatum. AVIAN. fab. apol. 35 -o haerentem *natum* salvat *simia* fugiens. DRAC. Romul. 10, 170 pharetris concludit *Amor* -a volantum. CHIRON 711 reticulatim -um urere. *ibid.* malagma caustica in -o ponere oportet.

nota: CHIRON 39 iumentis inurimus vesicae puncta recta non plus XXIV alternis -is (cf. *Hippiatr.* I 326, 18 παρ' ἐκάτερα τῆς ῥά-
ξεως) digitos tres (465).

b de natura -i: GRATT. 526 tenuis -o *canis* curvatur spina. (SEN. nat. 4, 2, 14 *delphini spinas* -o eminentes gerunt PLIN. nat. 8, 91 *delphinorum* -o ... cultellata inest spina). Ag. 450 pando transilit -o mare Tyrrhenus ... piscis. Oed. 464 -o fluctum curvo subit *delphin* factus *pirata*. epist. 76, 8 quam fortia -o iumenta sint. CVRT. 4, 4, 3 belua ... super ... fluctus -o eminens (PLIN. nat. 9, 14, 35). COLVM. 6, 1, 3 *parandi sunt boves* -o recto planoque vel etiam subsidente. PLIN. nat. 8, 30 durissimum -o *elephanti* tergus (SOL. 25, 10). 8, 67 *camelii Bactrianae* bina habent tubera in -o (SOL. 49, 9). 8, 95 *hippopotamus* -o *equi* (cf. SOL. 32, 30 equino ... -o). 8, 132 *mures Alpinos* illo tempore detricto esse -o. 8, 179 *Syriacis bubus* ... gibber in -o. 8, 207 saetae in -o suis evolsae. 9, 19 *delphinis* a -o *fistula*. 9, 23 *delphinis* -um repandum. 9, 85 polypis *fistula* in -o. 9, 102, 155, 182, 11, 93, 124, 214, 231, 32, 13, 39, 56. VAL. FL. 6, 90 ferrataque -o forma suum. SIL. 1, 423 hirta horrescit saetis -o ... aper. 3, 336 *sonipes Asturum* inconcusso glomerat vestigia -o. APVL. met. 6, 28 scabendi -i mei simulatione. NEMES. cyn. 243 illis *equis* ampla satis levi sunt aequora (*v. vol. I 1023, 67*) -o. auc. 12 *avis* persimilis cineri -um. SYMPH. 73. SOL. 32, 26 *delphinum* -a serratas habent cristas. CHIRON 125 qui ostendit furunculos in -u. PELAGON. 168, 171. al. VVLG. psalm. 67, 14 posteriora -i eius (*columbae*) in pallore auri. CLAUD. carm. min. 9, 8 parva sub hirsuto catuli vestigia -o *hysticis*. 24, 2 cognatus -o *lucustae* durescit amictus. SIDON. carm. 23, 294 hirtam -a feram.

nota: in siderum figurationibus: VITR. 9, 4, 5 in septentrionali ... circulo duae posita sunt Arctoe scapularum -is inter se compositae. GERM. 88 qua se -o sinuabit ... Anguis. 591 occidit ... -o Piscis. FIRM. math. 8, 4, 4 partes *Cancris* XI. et XII. sunt in -o collocatae (8, 4, 5, 8, 9, 10). 8, 4, 12 sequentes ... tres partes per ordinem eiusdem Piscis -us (-um *AD*?) accipiet. AVIEN. Arat. 120 pariter ... in spinam et flammis ardentia -a iacentes *Arctoe*. 148 altera *Arctos* in -um alterius -o iacet. SCHOL. Germ. Bas. p. 64, 9 in -o *Scorpii* III clarae stellae (p. 81, 3, 84, 17, 89, 15, 91, 3, 92, 13).

3 rerum naturalium: a montium (*saepius cum generativo* *montis*; cum adiectivo *montem* significante: STAT. silv. 1, 4, 58 p. 2040, 15): CAES. Gall. 7, 44, 3 -um esse eius iugi prope aequum, sed silvestre (sed hunc silvestrem α) et angustum (LIV. 41, 18, 9 *Bal-listae et Leti iugum* eo(s) montes perpetuo -o inter se iungit. 44, 4, 4 iugum montis in angustum -um cuneatum. CVRT. 3, 4, 7 perpetuo iugo montis ... Cilicia includitur; ... per hoc -um, qua maxime introrsus

mari cedit, asperi tres aditus et perangusti sunt. 7, 3, 21 inter se iuga velut serie cohaerentia perpetuum habent -um. SIL. 12, 533 fert ... per iuga celsa *Hannibal* gradum ... qua ... surgit suspensa tumenti -o ... Anagnia. AVIEN. ora 526). LIV. 1, 3, 3 *Ascanius* aliam sub Albano monte condidit *urbem*, quae ab situ porrectae in -o urbis Longa Alba appellata. 36, 15, 6 Appennini -o Italia dividitur (LYCAN. 2, 428 SVET. Iul. 44 SOL. 2, 20). CVRT. 3, 4, 12 -um montis imminet viae (5, 3, 16 *montium* perpetuum -um in Persidem excurrit. 5, 4, 4, 6, 7, 3, 8. STAT. Theb. 3, 460 mons erat audaci seductus in aethera -o. TAC. ann. 4, 47. AVIEN. ora 625 mons -a celsus. SIDON. epist. 4, 21, 5 DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 350^c). CVRT. 7, 3, 19 *Caucasi montis* -um Asiam perpetuo iugo dividit. MELA 1, 81 qua *Taurus* -um agit. 2, 31 *Athos mons* toto longoque -o procedit in pelagus. STAT. Theb. 4, 654 canumque virescere -o Othryn. silv. 1, 4, 58 *Alpini* ... culmina -i (PANEG. 12 [2], 45, 4 *Alpium*). IVSTR. 44, 1, 8 *Pyrenaei montis*. AVIEN. Arat. 888 celso Pelion assurgit -o.

b variarum rerum (maxime terrestrium): cum adiectivo: SIL. 7, 692 infra l. 30. VERG. georg. 3, 436 -o nemoris ... iacuisse per herbas (HOR. sat. 2, 6, 91 praerupti nemoris). Aen. 1, 110 saxa vocant Itali, mediis quae in fluctibus, Aras, -um immane mari summo (cf. GLOSS. IV 439, 21 -um immane saxa sunt inter Africam et Siciliam, quae est Sardinia). 8, 234 *silex speluncae* -o insurgens (VAL. FL. 4, 178 spelunca ... -o contexta minanti). 10, 302 *puppis* indicta vadi -o dum pendet iniquo (cf. SERN. l. 44. CLAUD. DON. -um dixit locum editum). COLVM. 11, 3, 21 per summam partem eius (*horti*), id est in -o. 11, 3, 44 in summo porcae -o. MELA 1, 49 donec *Aegyptus* Aethiopiam -o contingat. PETRON. 89, 30 qua Tenedos mare -o replevit. VAL. FL. 2, 631 longo ... per aequora -o litus agit terra. PLIN. nat. 4, 84 Buces a Coreto Maeoti lacus sinu petroso discluditur -o. SIL. 7, 692 peperere decus *Calonis* Circaeio Tuscula -o moenia. 12, 372 *Sardinia* saxoso torrida -o. 14, 77 qua ... frons tertia *Siciliae* ... vergit in Italiam prolato ad litora -o. 14, 591 squalebat tellus *Cyane* vitiato fervida -o (cf. MAR. VICTOR aleth. 2, 112 *Adam et Eva* remoti telluris -o). STAT. silv. 2, 2, 31 longoque domat saxa aspera -o *porticus*. 4, 3, 44 replere fossas et summo gremium parare -o. Ach. 1, 448 rupibus expositis longique crepidine -i Euboicum scandens Aulis mare. PLIN. epist. 6, 31, 17 *saxis mari congestis* eminet iam et apparet saxum -um in impactosque fluctus in immensum elidit et tollit. 9, 7, 4 villa editissimo -o duos sinus dirimit. ITALIA Ios. 15, 8 (Lugd.) ascendit *Iesu* finis in valle Enom a super -um (ἐπὶ νότον) Iebus ab Africo (18, 16 in -um Iebus; gr. ἐπὶ νότον). AVIEN. ora 471 inde ... Baliari[car]um <ac> late insularum -a sunt. orb. terr. 111 -o consurgit Hiberica Calpe. AVSON. Mos. 164 *coloni* vertice nunc summo properant nunc deiuge -o. SERV. Aen. 10, 303 -um est durior harena, quae remeantibus fluctibus et euntibus densetur et in modum saxi durescit. CLAUD. carm. min. 26, 54 fluvius ... campi -a recurva petit (CASSIOD. var. 4, 50, 5). PAVL. NOL. carm. 28, 273 ut nitido purgata patesceret area -o. OROS. hist. 1, 2, 58 *Achaia* ab aquilone habet angustum terrae -um (PAVL. PETR. Mart. 5, 339 ENNOD. epist. 1, 6, 3 dict. 9, 10). PAVL. PETR. Mart. 4, 161 viae. 4, 541 pratorum (4, 544).

materiae: MORET. 40 transfert ... in cribra farinas et quatit: ac remanent summo purgamina -o.

c aquarum: cum adiectivo: SIL. 11, 448 infra l. 57. VEN. FORT. carm. 7, 25, 3 Garonica. SALL. hist. frg. inc. 11 -o fluctus trieris adaequata. STAT. Theb. 5, 369 aequor ... arquato iamiam prope sidera -o frangitur (RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 8 p. 175. cf. SIL. 11, 448 *chelys* aequoreo portavit Ariona -o). MIN. FEL. 3, 6 ut illud iaculum vel -um maris raderet (PANEG. 5 [8], 15, 1 CHALC. comm. 62 PS. AMBR. serm. 55, 7 DIONYS. EXIG. Procl. or. 2). ANTH. 718, 18 (*ad Oceanum*) tende favens glaucum per levia -a profundum. AVIEN. orb. terr. 68 Erythraei ... profundi. AMBR. hex. 3, 2, 8 cum sit altitudo aquae diversa, indiscreta tamen -i eius aequalitas (5, 1, 4 ISID. nat. 41, 2). OROS. hist. 4 praef. 7 nocturno gelu lacunarum -a obriguisset. SIDON. carm. 22, 108 Garonna suos in -a recolligit aestus (VEN. FORT. carm. 7, 25, 3). CASSIOD. in psalm. 76, 19 pelagi. var. 8, 10, 6 fluminis.

d frugum, foliorum: PLIN. nat. 13, 32 *lignum pomi palmarum* est ... caesum a -o pulvinata fissura. 25, 48 *folia hellebori* canalium -o rubescentia. 27, 71 dipsacos folia habet ... bullas ... spinosas in -i medio. 27, 105 *myosota* sive *myosotis* ... foliis ... oblongis -o acuto.

e caeli: APVL. mund. 2 *stellae* simplex aetheris -um ... coronant. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 5, 4 illius (*caeli*) superioris, quod principaliter caelum dicitur, inferius solum ... et, ut ita dicam, -um ipsum firmamenti huius, merito ... terra illius caeli esse dicitur.

4 rerum manu factarum (cf. p. 2041, 3 sq. 13, 15): VERG. georg. 1, 172 aratro duplici aptantur dentalia -o. SIL. 13, 110 armato surgebat vinea -o. STAT. silv. 4, 3, 96 (*de ponte*) se levarat ingenti plaga marmorata -o. AVELL. p. 47, 8 iter vetus basilicae praeterit -um. SIDON. epist. 2, 2, 5 cum ab angulis tecti quadrifariam concurrentia -a cristarum tegulis interiacentibus imbricarentur. nota per imaginem: CASSIOD. in psalm. 124 praef. sic ... calceamus -a graduum (*sc. virtutum*), ut inaequalem non patiamur ascensum.

II posterioribus temporibus in locum vocis q. e. tergum ita substituitur, ut accipiat notionem regionis vel lateris ad posteriori-

rem partem animantium vel rerum spectantis (opp. saepius facies):
1 a -o (cf. CHAR. gramm. 437, 31 B. a tergo, a -o. AVG. quaest. hept. 2, 177, 13 p. 220 [ad exod. 38, 12] 'quod est a -o'. -um appellat, quia posteriora tabernaculi erant, idest a parte occidentis):
VOPISC. Aurelian. 18, 3 dum is (Aurelianus) a fronte non curat Marcomannos... dumque illos a -o persequi paret. HIL. in psalm. 128, 6 mos... est eorum... ut victorem exercitum... a tergo adeant et a -o. CLAUD. DON. Aen. 1, 115 quod a -o fuerat, caveri non potuit. 8, 240 fuit a -o speluncae... silex. cf. p. 2037, 68. 81. 2038, 2. 53. 2039, 32.

2 in -o: FIRM. math. 7, 25, 14 si luna et sol et horoscopus in Capricorno vel in Ariete vel in Tauro vel in Leone fuerint, ita ut in facie eorum signorum sint aut in -o.

3 ad -um: VVLG. Ezech. 41, 15 mensus est longitudinem aedificii contra faciem eius, quod erat separatim ad -um.

4 post -o (cf. p. 2038, 30. 43. 45): INSCR. ephem. epigr. IX 695 (Tusculi, ad Corp. XIV) cum loco, qui est post -o memoriae (i. sepulchri; cf. antea: memoriam vivus mihi... feci).

epitheta: ad I A 1: durum: p. 2038, 37. incurvum: p. 2038, 5. 27. latum: p. 2038, 4. 6. plagosum: p. 2037, 51. solidum: p. 2038, 5.

adduntur vel opponuntur saepe aliae corporis partes. opponitur facies ad I A 2: ITALIA Ier. 2, 27 (Cypr. testim. 3, 59). COMM. instr. 1, 24, 9 VVLG. II par. 29, 6 Ier. 18, 17 al., v. p. 2038, 15. ad II: FIRM. math. 7, 25, 14 v. supra l. 11. VVLG. Ezech. 41, 15 v. supra l. 13.

derivata: dorsalis, dorsana(?), dorsorius(?), dorsualis, dorsuarius (dossuarius), dorsuosus.

dorsuosus, -a, -um [a dorsum. Th.]. i. q. dorsis exurgens: SOL. 27, 3 salum inter duas Syrtis incertis motibus nunc in brevia residit (rescidit complures codd.) -a, nunc inundatur aestibus inquietis (AMM. 22, 8, 46 Pontus consurgit in brevia -a [torsu- V]).

dorsus v. dorsum.

dorycnion (-um), -i n. δορύκνιον (cf. PLIN. nat. 21, 179 hoc est venenum, quod... auctores... -on appellavere ab eo quod cuspides in proeliis tinguerentur illo passim nascente). herba venenata noxia (fort. i. q. 'convolvulacea dorycnium' L.): form. dorigen-: al. v. infra l. 41 sqq. PLIN. nat. 1, 21, 52 inter sponte nascentes herbas trychnum sive strychnum sive halicacabum sive callias sive -on sive mani-con sive periton sive neuras sive morio sive moly. Ps. APVL. herb. 22 l. 7 H.-S. a Graecis herba Apollinaris dicitur Dircaeon, alii...

dorionion (dorignion, dorigenon, dorigenio, dorigerion codd., δορύκνιον Diosc. II 231, 13), alii caccabon, Itali Apollinaris. ibid. 75 addit. ad l. 16/17 H.-S. (inter nomina 'herbae solatae') dorigenion. Diosc. 4, 70 de dorignion. -on que Cratebras alicaccabo aut calida dixerunt. frutex est similis olive minori eqs. (gr. 4, 74 δορύκνιον, ὁ Κρατέβας ἀλικάκκαβον ἢ καλλέα καλεῖ eqs.). cf. GLOSS. III 545, 25 dorigenius uva canina. 560, 28 darigium i. strignos. SCRIB. LARG. 191 -on gustum quidem habet lactis, potum vero singultus crebros facit et vomitus frequenter concitat. PLIN. nat. 23, 30 mustum contra buprestim valet, contra meconium, lactis coagulationem, cicutam, toxica, -um. 28, 74 lac valet potum contra venena, quae data sint e... -o (dorycna codd.). 28, 129, 28, 158 asinino lacte pote venena restinguntur, peculiariter si hyoscyamum potum sit aut... aut -um. 32, 58 bis. 97. Diosc. 4, 138.

Bannier.

dorypetron. nomen herbae (genus papaveris, cf. Berendes, Dioskurides übers., Stuttg. 1902, p. 329): PLIN. nat. 26, 52 leontopodium..., alii -n (doripetron cod. det.; fort. cf. c. Diosc. Vind. 3, 96 δωριπτρεῖς, cf. Wellm. ad l.) alii thorybethron (1, 26, 34 -n [doripetron pars codd.; doribethron codd. det.] sive thorybethron). Brandt.

doryphoros (-us), -i m. δορύφορος. nom. pl. -oe v. infra l. 69. [inc.: CORP. XIV 4308 (in lapide fracto). d]oryph[or...]. vide-tur cognomen esse, nisi forte doryphori habendi sunt pro sodalicio sacro (cf. hastiferi, dendrophori). editor ad l.] 1 statuarum nomen celeberrimarum: CIC. orat. 5 nec opifices simulacro Iovis Olympii aut -i statua (-ae L, corr. s) deterriti. Brut. 296 Polycliti -um sibi Lysippus aiebat magistrum fuisse. SEN. epist. 65, 5 neque enim statua ista -os aut diadumenos vocaretur, nisi haec illi esset impressa facies. PLIN. nat. 34, 55 Polyclitus Sicyonius... diadumenum fecit molliter iuvenem... idem et -um viriliter puerum. 34, 75 Ctesilaus (Cresilas?) -on fecit. 34, 87 habet gratiam huius (Aristodemi)... -us. QUINT. inst. 5, 12, 21. 2 agminis nomen apud Persas: CVRT. 3, 3, 15 -oe vocabantur proximum his agmen.

3 de -is inter imperatorum vel ducum comites v. Grosse, Röm. Militärgesch. p. 288—290 et 318 (absunt a litteris latinis). cf. Onom.

dorx v. dorcas p. 2025, 61.

Bannier.

dōs, -tis f. [aequandum aut cum gr. δῶς aut c. med. dāitiš „datio“, lituan. dūtis „donum“, cf. c. dare, donum. Th.]. de etymologia: VARRO ling. 5, 175 haec (sc. -s) graece 'dotine': ita enim hoc Siculi; ab eodem donum: nam graece ut fissionion (<H>esiodion δῶς? Goetz, cf. adn. crit.) et ut alii 'doma' et ut Attici 'dosin'. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 179 (p. 69 M.) -em manifestum est ex graeco esse; nam δίδωαι dicitur apud eos dare. ISID. orig. 5, 24, 25 dictam... dicunt... -em quasi do item. de forma et genere: PRISC. gramm. II 134, 16. 253, 16. GRAMM. suppl. 117, 33.

de prosodia: PRISC. gramm. III 521, 8 syllaba naturaliter producta... ut... -s. gen pl.: -um: VAL. MAX. 4, 4, 11 TERT. cult.

fem. 2, 9. -ium: POMPON. dig. 24, 3, 1 VLP. dig. 23, 3, 9, 1 PAVL. dig. 23, 3, 25 DIG. 23, 3 rubr. COD. Iust. 4, 29, 25, 1. 5, 12 rubr. 5, 20 rubr. acc. pl.: -es passim, e. g. LAUD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 49. -is traditur: AFRAN. com. 157 CIC. leg. 2, 41 A.H. VAL. MAX. 2, 6, 15 (? cf. l. 55). de notione: GLOSS. φερνή, προίξ. uuituma (anglo-sax.). legitur inde a PLAVTO. [in loco corrupto: VERG. catal. 13, 31 aestuantes -e (HA, docte BR, nocte Scaliger) solvis pantes.]

CAPVT PRIMVM: de vi ac significatione:

I sensu iuridicali: res sive pecunia propter nuptias marito vel ab uxoris patre pro filia vel ab ipsa uxore vel a quolibet alio datae:

A loci selecti de ratione -is nuptiarum causa datae:

1 generatim: PLAVT. Trin. 691 me... sororem in concubinitum tibi, si sine -e (<dem>), dedisse magis quam in matrimonium. VARRO ling. 5, 175 eadem pecunia vocabulum mutat: nam potest idem dici -s, arrabo, merces, corollarium. -s, si nuptiarum causa data (quae sequ. v. p. 2041, 76). CIC. top. 23 cum mulier viro in manum convenit, omnia, quae mulieris fuerunt, viri fiunt -is nomine (cf. p. 2043, 31). VLP. dig. 23, 3, 3 -is appellatio non refertur ad ea matrimonia, quae consistere non possunt: neque enim -s sine matrimonio esse potest. ubicumque igitur matrimonii nomen non est, nec -s est (cf. IULIAN. dig. 12, 4, 7, 1 fundus -is nomine [cf. p. 2043, 31 et Vocab. iurispr. Rom. s. v. p. 395, 48] traditus [mancipatus scripsisse videtur IULIAN.], si nuptiae insecutae non fuerint, conditione repeti potest. al.). PAVL. sent. 2, 21^a, 1 -s aut antecedit aut sequitur matrimonium et ideo vel ante nuptias vel post nuptias dari potest; sed ante nuptias data earum expectat adventum. EVGRAPH. Ter. Andr. 948^{rec.} antiquitus -s dabatur a patre puellae. est autem -s, quo se coniuges coeunt more antiquo. COD. Iust. 5, 3, 20, 2 (a. 531—533) -s propter nuptias fit, et sine nuptiis quidem nulla -s intellegitur, sine -e autem nuptiae possunt celebrari.

per imaginem (spectatur -s uxori constituta): TERT. resurr. 12 p. 40, 28 dies moritur in noctem... ita lux amissa lugetur (ut uxor mortua). et tamen lux rursus cum suo cultu (sc. muliebri), cum -e, cum sole... reviviscit... heres sibimet existens (interpr. Ed. Fraenkel in plagulis; cum -e corruptum censuit Kroyen. perperam).

2 speciatim: a -s in stupro per imitationem nuptiarum data: IUV. 2, 117 quadringenta dedit Gracchus sestertia -em cornicini. TAC. ann. 15, 37 (de Neronis nuptiis cum Pythagora) -s et genialis torus et faces nuptiales, cuncta denique spectata, quae etiam in femina nox operit (SVLP. SEV. chron. 2, 28, 2). SVET. Nero 28, 1 puerum Sporum exsectis testibus etiam in muliebrem naturam transfigurare conatus cum -e et flammeo per sollemni<a> nuptiarum... deductum ad se pro uxore habuit.

b per iocum -s fere i. q. quaestus meretricius: APVL. apol. 75 tantum... ad eum... pervenit, praeter quod ei uxor sua cotidianis -ibus quaesivit.

c -es apud gentes externas datae: Gallos: CAES. Gall. 6, 19, 1 viri, quantas pecunias ab uxoribus -is nomine acceperunt, tantas ex suis bonis aestimatione facta cum -ibus communicant (cf. Meusel ad l.). Germanos: TAC. Germ. 18 -em non uxor marito, sed uxori maritus offert. Saracenos: AMM. 14, 4, 4 -is nomine futura coniunx hastam et tabernaculum offert marito. Siccenses: VAL. MAX. 2, 6, 15 Siccæ... fanum est Veneris, in quod se matronae conferebant atque inde procedentes ad quaestum -is (sic LA [gen. an acc.?], -es Γ, -em NEPOTIAN.; post quaestum interpungendum putat Kempf) corporis iniuria contrahebant, honesta nimirum tam inhonesto vinculo coniugia iuncturae. Thraces: SOL. 10, 4 quas formae premit dedecus, -ibus emunt, quibus coniungantur.

3 de generibus -ium: VLP. reg. 6, 3 -s aut profecticia dicitur, id est quam pater mulieris dedit (dig. 23, 3, 5 pr.) aut adventicia, id est ea quae a quovis alio data est. cf. GLOSS. II 394, 22 adventicia -s παραγινόμενη ἢ τοι δεδομένη παρὰ ξένου προίξ. II 236, 30 profecticia -s ἀποδημητική προίξ, τοῦτ' ἐστὶν ἡ παρὰ τοῦ πατρὸς δεδομένη. de -e adventicia v. etiam V. i. R. 1, 272, 14 sq., praeterea COD. Iust. 6, 20, 4 (a. 239). SCHOL. Sin. 26. COD. Iust. 5, 13, 1, 1 b (a. 530); hanc notionem ab aetate classicorum qui vocantur auctorum alienam esse putat Albertario, Rend. Ist. Lomb. vol. 64, 1931, fasc. 6—10, sed cf. etiam SEN. benef. 4, 22, 4 p. 2048, 30. de -e profecticia: PAPIN. dig. 23, 3, 81 VLP. reg. 6, 6 dig. 23, 3, 5 saepius. COD. Iust. 5, 12, 6 (a. 236). 6, 20, 4 (a. 239). 5, 14, 6 (a. 293). VLP. reg. 6, 5 si is, qui dedit, ut sibi redderetur, stipulatus fuerit... -s specialiter recepticia dicitur (GAIVS dig. 39, 6, 31, 2). de -e inofficiosa: COD. Theod. 2, 21 rubr. COD. Iust. 3, 30 rubr.

4 discernenda: a res extra -em datae (peculium sive παρὰφρονα quae vocantur): PAPIN. dig. 39, 5, 31, 1 (frg. Vat. 254) species extra -em a matre filiae nomine viro traditas filiae... donatas... videri respondi nec matrem... eas recte vindicare, quod vir cavisset extra -em usibus puellae sibi traditas, cum ea significatione... peculium a -e puellae distingueretur. cf. VLP. dig. 23, 3, 9, 3. discernendum: LIV. 26, 50, 12 super -em..., quam accepturus a socero es, haec tibi a me dotalia dona accedent.

[Wolff]

metaphorice: CIO. Phil. 11, 12 his (sc. *veteranis*) quasi praeter -em, quam in civilibus malis acceperant, agrum Campanum est largitus Antonius.

b ante sive propter nuptias donatio, quae secundum ius temporis recentioris uxori a marito vel a patre eius pro filio constituebatur: cf. COD. Iust. 5, 3, 20, 2 (a. 531—533) sicut... -s propter nuptias fit... ita et in donationibus, quas mariti faciunt vel pro his alii, debet esse aperta licentia et constante matrimonio talem donationem facere, quae quasi antiphrastica possit intellegi. sic saepissime distinguitur, velut COD. Iust. 3, 28, 29 pr. (a. 479) quoniam novella constitutio divi Leonis (sc. COD. Iust. 6, 20, 17) ante nuptias donationem a filio conferri ad similitudinem -is, quae a filia confertur, praecepit eqs. 1, 3, 54 (56), 4, 1, 4, 28, 1, 5, 19, 3 et -es pro filiabus... dare et ante nuptias donationes pro filiis... perscribere. NOVELL. Theod. 14, 3 (COD. Iust. 5, 9, 5, 1, a. 439) licet res ante nuptias donatae, ut adsolet fieri, in -em a muliere redigantur. inde: *ibid.* 4 si culpa mulieris repudio matrimonium fuerit dissolutum, maritus totam donationem, non partes ut in altera -e retinebit. ISID. orig. 5, 24, 25 praecedente... in nuptiis donatione -s sequitur (*ibid.* 26). *apud scriptores recentiores non iuridicos saepe confunduntur -s et donatio ante nuptias, cf. infra p. 2044, 45 sqq.* HIST. Apoll. AB 1. 19 A 21 (cf. etiam Du Cange s. v. dos 2), praeterea v. p. 2044, 19 sqq. TAC. Germ. 18 (p. 2042, 52).

B de rebus, quae in -em dantur:

1 sensu stricto: omnes res, quae in commercio sunt (exempla e permixtis dedi paucissima): PLAVT. Cist. 562 talenta magna viginti. Trin. 1158 mille auri Philippum. TER. Andr. 950 (v. p. 2045, 10). VARRO ling. 5, 175 pecunia. LABEO dig. 33, 4, 6 pr. quadraginta. IULIAN. dig. 23, 4, 21 mancipia. CELS. dig. 23, 3, 58, 1 mulier... Titio... nuptura, quod is sibi debebat, -i habere permisit. AFRIC. dig. 23, 3, 50 pr. fundus. PAPYR. Mich. 4703, 7 (*nondum edit.*) -is suae nomine (cf. p. 2042, 23) dixit deditque in aestimio vestis et in numerato praesens... s... sestertios. *notanda de quantitate -is e more antiquo data*: VAL. MAX. 4, 4, 10 -is Scipionis filiae a senatu constitutae modus XL milia aeris fuit, quo... habitus veterum patrimoniorum cognosci potest: namque adeo fuerunt arta patrimonia, ut Tuccia... maximam -em ad virum X aeris attulisse visa sit, et Megullia, quia cum quinquaginta milibus aeris mariti domum intravit, Dotatae cognomen invenerit. SEN. nat. 1, 17, 8 pluris unum speculum... feminae constitit, quam antiquarum -s fuit. *ibid.* 9 iam libertinorum virgunculis in unum speculum non sufficit illa -s, quam dedit senatus Scipionis filiis. rem. fort. 16, 6 due bene institutam... non cuius minus sit in -e quam in veste.

2 sensu minus stricto: aliae res nuptiarum occasione vel datae vel promissae vel postulatae, sed vera -e subintellecta (potissimum apud poetas; cf. p. 2044, 5 sqq.). PLAVT. Persa 394 (*per iocum*) dabuntur -is tibi... sescenti logi. VARRO Men. 38 -is dato insulam Chrysam, agrum Caecubum, seplasia Capuae, macellum Romuli. PROP. 3, 19, 23 (*de Scylla patris comam tondente*) hanc... -em virgo desponderat hosti. 4, 4, 56 *Tarpeia ad Tatium*: -s tibi non humilis prodita Roma venit. Ov. epist. 6, 117 -s tibi Lemnos erit. 7, 149 hos... populos in -em... accipe. 12, 199 sqq. (*Medea*) -s ubi sit, quaeris?... aureus ille aries... -s mea, quam dicam si tibi 'redde', neget; -s mea, tu sospes, -s est mea Graia inventus. fast. 5, 319 sq. saepe mihi (*Flora*) Zephyrus -es corrumpere noli ipsa tuas? dixit: -s mihi vilis erat (-es intelleguntur flores horti dotalis, cf. 5, 209). 6, 594 Tullia... his solita est dictis extimulare virum... et caput et regnum facio dotale parentis! si vir es, i, dictas exige -is opes! met. 14, 298 thalamoque Circes receptus *Vlax* coniugii -em socio- rum corpora poscit. CVRT. 4, 5, 1 -em offerre *Dareum Alexandro* omnem regionem inter Hellespontum et Halyn amnem sitam (4, 5, 7, 4, 11, 5, 19). VAL. FL. 8, 337 transferet... meas (*Styri*) in quae volet oppida -es Colchis. ITALIA Ios. 16, 10 (Lugd.) dedit illam terram Pharaon in -em (*ἐν φερῇ*, om. VVLG.) filiae suae. CAPITOL. Aur. 19, 8 'si uxorem dimittimus, reddamus et -em'. -s autem quid habebatur nisi imperium, quod ille... acceperat. IYST. 38, 5, 3 gentem, quam... Mithridati Seleucus Callinicus in -em dedisset. CLAVD. DON. Aen. 4, 104 Tyrii... tradantur in -em. VVLG. III reg. 9, 16 Pharaon... cepit Gazer... et dedit eam in -em filiae suae. CLAVD. 30, 180 Stilicho... regni -es virtute paravit. GREG. M. moral. 6, 30 Saul... in filiae -em centum dari ab eo (*David*) Philistinorum praepudia petiit (cf. VVLG. I reg. 18, 25 sponsalia).

3 metaphorice, subintellegendum „quasi“: a spectatur verum matrimonium (verae nuptiae): de virtutibus mulierum aliisque rebus pretium earum agentibus: PLAVT. Amph. 839 non ego illam mihi -em duco esse, quae -s dicitur, sed pudicitiam (PS. SEN. mon. 105 optima -s est uxoris pudicitia. *aliter*: PLAVT. Aul. 493 mores meliores sibi parent, pro -e quos ferant, quam nunc ferunt). TER. Ad. 345 tum... quae secunda ei -s erat, perii: pro virgine dari nuptum non potest. AFRAN. com. 156 formosa virgo est: -is dimidium vocant, qui -is neglegunt uxorias. HOR. carm. 3, 24, 21 -s est magna parentum virtus et metuens alterius viri castitas. IVV. 6, 169 malo Venustinam quam te, Cornelia, mater Gracchorum, si... numeras in -e triumphos. APVL. apol. 92 quodcumque aliud

in -em acceperis, potes... retribuere...: sola virginitas... reddi nequitur (SCHOL. Bemb. Ter. Ad. 729 secunda -s est virginitas). TERT. uxor. 2, 8 p. 696, 2° de Christiana pauperi viro nubente: maiore -e dotabitur de bonis eius, qui in deo dives est. AVSON. 309, 4 quae -s matronis pulcherrima? vita pudica. μετ' εὐφροσύνης: PROP. 4, 4, 92 (*Tatius ad Tarpeiam armis obrutam; cf. p. 2043, 50*) haec, virgo, officiis -s erat apta tuis. Ov. ars 2, 155 -s est uxoriam lites. epist. 5, 92 Tyndaris infestis fugitiva reposcitur armis: hac venit in thalamos -e superba tuos. 11, 100 satellites... edidit ore sonos: 'Aeolus hunc ense mittit tibi' (tradidit ense)... his mea muneribus, genitor, conubia donas? hac tua -e, pater, filia dives erit! met. 5, 15 (*Cepheus ad Phineum fratrem Persei nuptialia festa turbantem*) hac vitam servatae -e rependis? SEN. Med. 489 tibi patria cessit, tibi pater, frater, pudor: hac -e nupsi. redde fugienti sua. CLAVD. DON. Aen. 7, 318 effusio sanguinis partium ipsa sit, virgo, -s tua... -s tua... constituitur in partium caede. DRAC. Rom. 8, 469 (*vaticinium Paridi datum*) Martius accipiter -em fera bella minatur. 8, 652 sanguine Troiano dabitur -s.

usu minus accurato de commodis mulieri a viro paratis (cf. infra l. 45 sqq.): Ov. am. 1, 10, 60 quod quis habet, dominae conferat omne suae! est quoque carminibus meritas celebrare puellas: -s mea! quam volui, nota fit arte mea. 3, 8, 2 quisquam... tenerum -es carmen habere putat?... quo licuit libris, non licet ire mihi, sc. ad dominam. MANIL. 5, 616 puellam (*Andromedam*) desponsam pugna, nupturam -e mariti (cf. commentatores ad l., a quorum parte perperam distinguitur ante pugna). LACT. inst. 1, 20, 8 Chloridem Zephyro nuptam quasi -is loco id accepisse muneris a marito, ut habeat florum omnium potestatem.

b spectatur similitudo matrimonii (nuptiarum): LIV. 35, 42, 9 gloriam belli, qua velut -e Hannibal concilietur, nimiam esse. VELL. 2, 67, 3 nequid ulli sanctum relinqueretur, ut (vel AP) in -em invitamentumque sceleris Antonius L. Caesarem... Lepidus Paulum... proscripserant. APVL. met. 7, 8 istam sportulam, immo vero -em collegio vestro libens meque vobis ducem fidissimum... afferro. 35 audacissime: MANIL. 5, 681 turba (*thynnorum captorum*)... umoris... vomit (*Bentl.*, volet *codd.*) socia(m) per mutua -e(m). *similiter, sed interpretatione dubia*: PLAVT. Rud. 1243 mihi istaec videtur praeda praedatum iri, ut cum maiore -e abeat quam advenerit sc. in domum, velut uxor, ut videtur (cf. Marx ad l.).

c spectatur apud ecclesiasticos: α de virginibus ecclesiae consecratis: TERT. uxor. 1, 4 p. 674, 18° malunt... deo nubere... orationes suas velut -es domino assignant. PS. AMBR. laps. virg. 5, 20 in illo die consecrationis tuae... ubi omnis populus -em tuam subscribens... clamavit 'amen'.

β de -ibus animae vel ecclesiae, quae sponsa dei sive Christi putatur, constitutis (minus accurate adhibetur pro muneribus a marito uxori adatis, cf. supra l. 19): ① *de anima*: TERT. resurr. 63 p. 124, 6 si animam quis contenderit sponsam, vel -is nomine sequetur (sc. in resurrectione) animam caro. test. anim. 4 p. 138, 20 opinio Christiana... quae tibi (*animae*) etiam -em corporis reddit. adv. Marc. 1, 10 p. 303, 14 animae enim a primordio conscientia dei -s est. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 91, 8 B. introducimus animam, cuius omne stadium sit... velut sponsi coelestis thalamos intrare, cuique animae praesentia etiam ipsius munera data sunt, -is scilicet nomine. ② *de ecclesia*: OPTAT. 1, 10 p. 11, 7 dixisti apud haereticos -es ecclesiae esse non posse... scimus enim haereticorum ecclesias... sine iure honesti matrimonii esse; quas... recusat Christus, qui est sponsus unius ecclesiae. 2, 2 p. 36, 6 videndum, ubi sint quinque -es, quas tu (*Parmenianus*) sex esse dixisti, inter quas cathedra est prima, ubi nisi sederit episcopus, coniungi altera -s non potest, qui est angelus. 2, 9 p. 45, 20 huius sanctae ecclesiae est constituta persona... cuius membra et nos inter alios sumus, cuius -es apud illam ubique sunt. et saepe in libro secundo; praeterea cf. 3, 1 p. 67, 3 et 5, 3 p. 126, 6. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 89, 14 B. introducitur... sponsa quaedam, quae suscepit quaedam sponsaliorum et -is titulo dignissima munera ab sponso nobilissimo. p. 90, 7 B. ecclesia... dicat:... repleta sum muneribus, quae sponsaliorum vel -is titulo ante nuptias sumpsit. p. 91, 9 B. ecclesiae -s fuit legis et prophetarum volumina. *ibid.* saepe. PS. AVG. symb. 4, 13, 13 ecclesia sponsa Christi est... totum possidet, quod a viro suo accepit in -em. serm. 11, 30 dominus noster... sibi ecclesiam sociavit... daturus -em postmodum sui regni.

C de iure ac condicione -is, passim apud Ictos (cf. Jörs, Gesch. u. Syst. d. röm. Pr.-R. p. 201 sqq.).

1 -s in titulis librorum: GELL. 4, 3, 2 et 4, 4, 1 Servius Sulpicius in libro, quem composuit (scripsit) de -ibus (NERAT. dig. 12, 4, 8). 10, 23, 4 M. Catonis oratio quae inscribitur de -e. SCHOL. Sin. 8 (*in loco lacunoso*) *ἐστὶν* de -e ἡ σ' καὶ ζ'. VLP. reg. 6 rubr. de -ibus (PAVL. sent. 2, 21° rubr. COD. Theod. 3, 13 rubr.). FRG. Vat. rubr. ante 94 de re uxoria ac -ibus. BOETH. in top. Cic. 2 (4, 19) p. 303, 20 Paulus institutionum libri secundi titulo de -ibus. COD. Iust. 5, 12 rubr. de iure -ium (DIG. 23, 3 rubr.). MOD. dig. 23, 3, 13 inscr. de differentia -is liber singularis.

2 praecipue notanda: a de modis constituendae -is:

[Wolff]

VLP. reg. 6, 1 -s aut datur aut dicitur aut promittitur. 6, 2 -em dicere potest mulier, quae nuptura est, et debitor mulieris, si iussu eius dicat; item parens mulieris virilis sexus per virilem sexum cognatione iunctus; ... dare, promittere -em omnes possunt. cf. PAVL. dig. 23, 3, 41 pr. promittendo -em omnes obligantur, cuiuscumque sexus condicionisque sint. frg. Vat. 99 filiam familias ex -is dictione obligari non posse. 100 mater pro filia partem -is dedit, partem dixit ... eam quae dicta est, a matre peti non posse. -s promittitur forma stipulationis; de forma dictionis cf. TER. Andr. 950 -s, Pamphile, est decem talenta. PROC. dig. 50, 16, 125 -i tibi erunt centum. cf. Berger, *Anzeiger der Ak. der Wiss. in Krakau, hist.-phil. Kl.*, 1909 p. 75 sqq.

b de iure, quod vir et uxor et pater eius in -e habent: TRYPH. dig. 23, 3, 75 quamvis in bonis mariti -s sit, mulieris tamen est (BOETH. in top. Cic. 6 [17, 66] p. 378, 27 -s ... licet matrimonio constante in bonis viri sit, est tamen in uxoris iure et post divortium velut res uxoria peti potest, ex Paulo vel Ulpiano ut videtur). de iure Iustiniano cf. COD. Iust. 5, 12, 30 pr. cum eadem res dotales et ab initio uxoris fuerant et naturaliter in eius permanserunt dominio. inde loci ut videtur interpolati: VLP. dig. 4, 4, 3, 5 -s ipsius filiae proprium patrimonium est. 11, 7, 16 mulieris quasi de patrimoniis suis ita de -ibus funerari. VLP. reg. 6, 6 divortio facto, si quidem sui iuris sit mulier, ipsa habet rei uxoriae actionem, id est -is repetitionem (sed cf. F. Schulz ad l., ed. 1926). quod si in potestate patris sit, pater adiuncta filiae persona habet actionem rei uxoriae: nec interest adventicia sit -s an profecticia. 6, 4 mortua in matrimonio muliere -s a patre profecta ad patrem revertitur ... quod si pater non sit, apud maritum remanet. 6, 5 adventicia ... -s semper penes maritum remanet, sc. excepta -e recepticia. cf. apud scriptores non iuridicos (loci selecti): PAVL. Stich. 204 uxorem sit reddenda -s divortio. Trin. 778 se ... aurum ferre virgini -em a patre dicat patremque id iussisse aurum tibi dare ... tum tu igitur demum adulescenti aurum dabis, ubi erit locata virgo in matrimonium. CIC. Caec. 11 cum uteretur uxoris -e numerata, quo mulieri res esset cautior, curavit, ut in eo fundo -s conlocaretur. ad Att. 14, 13, 5 Quintus ... satis torquetur debitione -is. LIV. 27, 37, 9 matronae inter se quasque et viginti delegerunt, ad quas ex -ibus stipem conferrent. SEN. contr. 2, 7, 1 notata ... multiplicatam -em perdat. PLIN. nat. 14, 90 mulierem -e multavit (aliter SVET. Iul. 1, 2 uxoris -e ... multatus).

de oneribus matrimonii: VLP. dig. 10, 2, 20, 2 filius familias heres a patre institutus -em uxoris suae praecipiet, nec immerito, quia ipse onera matrimonii sustinet (inde a nec genuin.). PAVL. dig. 17, 2, 65, 16 si unus ex sociis maritus sit et distrahatur societas manente matrimonio, -em maritus praecipere debet, quia apud eum esse debet, qui onera sustinet. AMBR. Abr. 2, 4, 18 uxor, quae non perfunctorie, sed legitimo teneatur coniugio, maximam secum vehat -em, quae invehat gravia onera matrimonii et duras faenas coniunctionis.

c de aestimatione -is in vita cotidiana: PAVL. Aul. 191 virginem habeo grandem, -e cassam atque inlocabilem (cf. VARRO ling. 5, 14, qui affert cassa -e). TER. Phorm. 926 sin est, ut velis manere illam sc. quam mihi despondisti, apud te, -s hic maneat. CIC. Scaur. 8 neque eam habere in matrimonio propter foeditatem neque dimittere propter -em volebat. POMPON. dig. 24, 3, 1 publice interest -es mulieribus conservari. TERT. uxor. 2, 5 p. 691, 3^{oe} -es obiectione nominis christianorum mercedem silentii faciant.

sententiae quaedam generales: PAVL. Asin. 87 argentum accepi, -e imperium vendidi. Aul. 167 dives sum ... -es dapsiles ... nil moror. 491 quo lubeant, nubant, dum -s ne fiat comes. 532 haec sunt atque aliae multae in magnis -ibus incommoditates. Cist. 305 (NON. p. 72 altile ... opulentum) prohibet divitiis maximis, -e altili atque opima. Epid. 180 pulcra edepol -s pecuniast. Men. 767 viros subservire sibi postulant, -e fretae, feroces. Most. 281 quibus anus domi sunt uxores, quae vos -e meruerunt. Persa 387 dum -s sit, nullum vitium vitio vortitur. TITIN. com. 73 verum enim -ibus delenti ultro etiam uxoribus ancillantur. CIC. parad. 44 si ... quinquaginta ... sint filiae, tot -es magnam quaerunt pecuniam. HOR. carm. 3, 29, 56 probam ... pauperiem sine -e quaero. VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 illine (i. a matrimonio) ... -is exprobratio. PLIN. nat. 16, 141 vulgo ... -em filiae antiqui plantaria ea appellabant. Ivv. 6, 139 veniunt a -e sagittae amoris. 14, 221 elatam iam crede nurum, si limina vestra mortifera cum -e subit. AVSON. 342, 1 saepe in coniugiis fit noxia, si nimia est -s.

D -s tropice vel elliptice pro aliis rebus vel actionibus: i. q. ius -is: VLP. dig. 24, 3, 29 pr. deteriore condicionem in -e filiae facere. fere i. q. -is obligatio, -is restitutio: POMPON. dig. 25, 2, 8 pr. cum ... mulieri ... satis -i fieret (VLP. dig. 24, 3, 22, 4 [fortasse interpol.]. 36, 1, 23 (22), 4 COD. Iust. 12, 62 (63), 3 [Diocl. et Maxim. anno non adiecto]). fere i. q. -is constitutio: COD. Iust. 5, 12, 10 (a. 286; interpol.) per pactum quod -i insertum est formato contractu. 3, 30, 1 (a. 358) adversus -em immodicam actio (INTERPR. COD. Theod. 2, 21, 1 contra -em agere). INTERPR. COD. Theod. 3, 13, 4 ad implendam vel exigendam -em ... -s valere

iubetur (similiter ibid. 2, 21, 2, sed ibi legitur: -s quae ... data est, non valebit). ISID. orig. 5, 24, 25 praecedente ... in nuptiis donatione -s sequitur (ibid. 26). fere i. q. -is acceptio: COD. Iust. 5, 13, 1, 1c (a. 530) et stipulationes et hypothecae inesse -ibus intelleguntur.

5 fere i. q. -is causa: TRYPH. dig. 23, 3, 78 pr. consecutus per -em plenam fundi proprietatem (interpol.?). tabulis -is simul subintellegendis: -em conscribere, consignare, subscribere: v. p. 2049, 55. 2049, 59. 2051, 49. ipsis nuptiis simul subintellegendis: COD. Iust. 5, 27, 10 pr. (a. 529) cum quis a muliere ... cuius consuetudine gaudebat ... liberos habuerit, minime dotilibus instrumentis compositis, postea ... ad nuptialia pervenerit instrumenta ..., ne posteriores liberi, qui post -em editi sunt, sibi omne paternum patrimonium vindicare audeant ..., fratres suos, qui ante -em fuerint nati, ab hereditate paterna repellentes (5, 27, 11 [a. 530] saepius).

II sensu non iuridicali (sensu iuridicali hic illic consociato ratione vel adhibita vel non adhibita):

A res quae datur ad augendum pretium rei dotatae, fere i. q. ornatus: 1 generatim: CIC. de orat. 1, 234 cuius (sc. Scaevolae) artem cum indotatam esse et incomptam videres, verborum eam -e locupletasti et ornasti (AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 4, 2 Plato ... hunc locum quadam adopertum -e verborum in dialogum transulit. ENNOD. epist. 1, 15, 2 p. 26, 14 suscepi epistulam tuam Romana -e locupletem. 3, 5, 2 p. 75, 24 paginae, quam scaber stilus sine eloquentiae -e signavit). PLIN. nat. 9, 109 margaritas cohaerentes videmus in conchis, hac -e unguenta circumferentibus. TERT. adv. Marc. 4, 1 p. 422, 25 ut fidem instrueret, -em quandam commentatus est illi. ENNOD. dict. 8, 1 p. 446, 5 quotiens ... ad -em manuum humanarum nobile germen adiungitur, meritum cespitis odore significat.

2 speciatim de additamentis vel instrumentis agrorum, praediorum, officinarum, interdum fere patrimonium ad illas res pertinet, cf. COD. Theod. 14, 3, 13 (infra p. 2046, 40 sqq.), fortasse etiam COD. Theod. 5, 13, 4 (infra p. 2046, 45 sqq.): a sing.: Ov. met. 10, 646 telluris Cypriae pars optima, quam mihi prisci sacra vere senes templisque accedere -em hanc iussere meis. COLVM. 3, 3, 5 tum etiam -em id est instrumentum, raro vineis praeparant. 3, 3, 8 vineas ... cum sua -e, id est cum pedamentis et viminibus, binis milibus in singula iugera posita(s) duco. PAPIN. dig. 46, 1, 52, 2 fideiussores a colonis datos etiam ob pecuniam -is praediorum teneri convenit. COD. Theod. 14, 3, 13 (a. 369) non ea sola pistrini sint ..., quae ... -is nomen et speciem ... retentant ... si haec quoque in successione propria reliquere pistorum, etiam eadem -is nomine et titulo nuncupamus (aliter ibid. de vera -e [sensu iuridico]: quae ad ipsos non hereditario pistorum nomine, sed privatorum institutione, liberalitate vel -e aut quolibet titulo, probantur esse transfusa). 5, 13, 4 (Valentin. et Valens anno incerto) villa (quod excidisse putat Mommsen) cum ea -e (COD. Iust. 11, 66, 2 pr. eo onere) vel forma, cui nunc hab(etur obno)xia, ad novi domini iura migraverit. b plur.: COLVM. 4, 30, 1 haec enim (sc. pedamina, iuga, vimina) quasi quaedam -es vineis ante praeparantur. SCAEV. dig. 33, 7, 20, 1 ... fundos ... do lego ita ut instructi sunt cum -ibus et reliquis colonorum et saltuariis cum contubernalibus suis et filiis et filiabus. 33, 7, 20, 3 praedia ut instructa sunt cum -ibus et reliquis ... legavit. PAPIN. dig. 33, 7, 2, 1 -es praediorum, quae Graeco vocabulo ἐνθήκαι appellantur.

B i. q. indoles, virtutes, facultates, qualitates, vires: 1 hominum, sive virorum sive mulierum, et gentium (cf. p. 2047, 19 sqq.): a sing.: Ov. ars 1, 596 quacumque potes -e placere, place. 3, 258 est illis sua -s, forma sine arte potens. fast. 6, 81 hic male defensus flammis et -e (i. arte, cf. 1, 571) paterna Cacus Aventinam sanguine tinxit humum. met. 5, 562 ne ... tanta ... -s oris linguae deperderet usum, ... vox humana remansit Sirenis. 583 Arethusa dicit: qua ... aliae gaudere solent, ego rustica -e corporis erubui. 9, 717 lanthen, ... quae laudatissima formae -e fuit virgo (SIDON. epist. 5, 10, 2 erubescibat ... vir ... formae -e placuisse). rem. 331 quacumque caret tua femina -e, hanc moveat. trist. 4, 3, 57 ut ... proba dignumst, omni tibi -e placebam: addebat veris multa faventis amor. SEN. contr. 1 praef. 23 et putant illum homines hac virtute caruisse, cum ingenium quidem eius et hac -e abundaverit? SEN. dial. 7, 2, 3 omnem operam dedi, ut me multitudini educerem et aliqua -e notabilem facerem. MART. 7, 69, 2 illa tibi promissa Theophila ..., cuius Cecropia pectora -e (β, cf. adn. Heraei ed. p. LXV ad l.; voce γ) madent. CYPR. GALL. iud. 148 virtutis -e clientem (SVLP. SEV. dial. 1, 8, 3 -em virtutum. cf. p. 2047, 28). MACR. somn. 2, 17, 6 optima conscientiae ... -e erectus ad supera. SIDON. epist. 1, 4, 1 macte esto ... fascibus partis -e meritorum (4, 17, 3 ENNOD. opusc. 2, 24 p. 295, 12). 4, 25, 2 morum -e (cf. p. 2047, 30). ENNOD. opusc. 2, 74 p. 310, 14 puppis, cuius magister ad clavi regimen intellectus -e praeparatur. b plur.: Ov. am. 2, 4, 38 ornatast: -es exhibet ipsa suas. ars 2, 112 ut dominam teneas ..., ingenii -es corporis adde bonis. epist. 16, 305 huncine tu speras hominem sine pectore -es posse satis formae, Tyndari, nosse tuae? met. 4, 702 ego ... Perseus Iove natus ... Gorgonis ... superator ... addere tantis -ibus et meritum ... tempto. Pont. 2, 7, 48 artibus ingenuis quaesita est [Wolf]

gloria multis; infelix perii -ibus ipse meis. rem. 325 qua potes, in peius -es deflecte puellae. trist. 1, 9, 48 scaena manet -es grandia... tuas. 3, 7, 14 nam tibi cum fatis mores natura pudicos et raras -es ingeniumque dedit. MANIL. 4, 529 -es saltus cum pectore (pectine, i. citharae arte, Benth.) iungit. 5, 329 hinc venient vocis -es (voces -is *codl.*, *corr. ed. princ.*). VELL. 1, 12, 3 Scipio Aemilianus... omnibus belli ac togae -ibus ingenique ac studiorum eminentissimus saeculi sui. VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 e duobus filiis et ingenii agilitate et corporis -ibus praestantiorum. 5, 3 ext. 3 Phocion... his -ibus, quae ad pariendum homin(em amor)em *corr. Kempf*) potentissimae iudicantur... instructissimus. 7, 1, 1 adiecit Q. Metello animi rarissimas -es. PHAEDR. 3, 18, 13 partes sunt vobis datae: tibi forma *eqs.* omnesque propriis sunt contentae -ibus. SEN. dial. 7, 8, 2 si corporis -es... conservarimus. epist. 79, 9 quicumque fuerint sapientes, pares erunt et aequales. habebit unusquisque ex iis proprias -es: alius erit adfabiliior, alius expeditior. CVRT. 3, 6, 20 quis ille vel ingenii -ibus vel animi artibus, ut pariter carus... esset, effecerat. 10, 5, 32 modus immodicarum cupiditatum, Veneris intra naturale desiderium usus... ingentes profecto -es erant. COLVM. 3, 8, 1 nec sic aliis nationibus regionibusve proprias tribuisse naturam -es, ut aliis in totum similia denegaret. quibusdam gentibus numerosam generandi sobolem dedit *eqs.* 3, 9, 1 natura... gentis atque terras ita muneribus propriis ditavit, ut tamen ceteras non in universum similibus -ibus fraudaret. LAVS Pis. 161 contulit innumeras intra tua pectora -es. SVET. Tit. 3, 1 in puero... corporis animique -es explenduerunt. DECL. in Catil. 10 -es egregias tum fortunae tum corporis (*cf. p. 2048, 38*). 83 te summis -ibus exornavisse tum corporis tum animi. APVL. apol. 73 virtutum eius (*Pudentillae*) -es (*cf. p. 2046, 73*). IVST. 12, 12, 11 Hephaestion... -ibus... formae pueritiaeque... regi percarus. PRVD. ham. 305 captivas... trahi regnante libidine -es. SIDON. epist. 2, 6, 1 his morum (*cf. p. 2046, 77*) -ibus praeditus. ENNOD. dict. 1, 9 p. 425, 21 quem ad pontificalem apicem gravitas, pudor, pudicitia, venustas adduxit, qui tot -ibus velut in acervum coactis... dignitatem praesentis officii suscepisti. 7, 6 p. 444, 24 adiuvatur... doctoris instantia -ibus sanguinis mundicis. epist. 2, 8, 4 p. 47, 3 me -ibus vestris quasi peregrinum scientiae plenitudo non tetigit. OPUSC. 2, 112 p. 321, 18 illa enim caeli curia (*sc. concilium episcoporum*) variarum -ibus aucta curulum. CARM. epigr. 1365, 15 (*a. 506*) -ibus his (*sc. meritorum antea enumeratorum*) pollens, (*cf. p. 2046, 75*). *qualitatis dei*: TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 326, 16 non poterit esse ea bonitas sine suis -ibus, id est sine sensibus et adfectibus.

2 *rerum (corporearum sive incorporearum), bestiarum, praediorum, aquarum, saepe significatione praestantiae praevalente, interdum sola dominante, velut infra l. 60 sqq. 63 sqq. 74 sqq.* a plur.: MANIL. 2, 306 amisere loco -es numerisque repugnant (*sc. signa zodiaci, cf. v. Wageningen ad l.*). 2, 858 locus imperat astris et -es noxamque facit. SEN. epist. 51, 1 contenti sumus Bais... cum habeat quasdam naturales -es. COLVM. 2, 11, 6 inter ceteras -es eius leguminis hanc quoque enumerat (*cf. infra l. 54*), quod sublata faba fenum ex eodem loco secari posse dicat. 3, 2, 17 magnis etiam -ibus tres apianae commendantur. 3, 14, 2 plurimis -ibus praestat viviradix. PLIN. nat. 16, 32 omnes... has eius (*roboris*) -es illex solo provocat cocco. 22, 108 suae mulso -es constant. 32, 142 peractis aquatiliis -ibus. MART. 13, 10, 1 nec -es similiae possis numerare (*cf. supra l. 48*) nec usus. FRONTIN. aq. 93 haec tam felix proprietas aquae omnibus -ibus aequatura Marciam. PLIN. epist. 1, 24, 4 praediolum istud, quod commendatur his -ibus. 2, 17, 29 tot tantisque -ibus villulae nostrae... commendatio... accedat. b *sing.*: MANIL. 4, 524 *Taurus* propria... iuvenum -e (*abl. qual., cf. v. Wageningen, Housman ad l.*) per inversos exornat vomere campos. 5, 507 Cassiope... artifices auri faciet, qui... possint carae... adquirere -em materiae. PHAEDR. 1 prol. 3 duplex libelli -s est, quod risum movet et quod prudenti vitam consilio monet. COLVM. 3, 21, 10 illud magnae -is est, posse gustum cuiusque generis vinorum non mixtum, sed vere merum condere ac separatim reponere. PLIN. nat. 8, 134 exinanita prius urina venari erinaceum ars est et tum praecipua -s tergori alias corrupto (*de locutione q. e. praecipua -s cf. etiam 13, 44. 96. 16, 176. similia: 9, 112 omnis. 17, 203 peculiaris. 18, 144 tanta*). 11, 239 barbaras gentes... ignorare aut spernere casei -em. 12, 42 ideo gemina -e nardi spicas ac folia celebrant. 19, 140 Pompeiano (*brassicae generi*) teneritas in -e est. 31, 88 multo... gratiores... in caseo -e. 32, 64 -s (*i. vis*) eorum (*sc. ostreorum*) medica (34, 177). 37, 66 -s eorum (*smaragdorum*) est in colore liquido... verum ex umido pingui quoque perspicitur. ENNOD. epist. 1, 5, 5 p. 10, 21 necesse... est exilitatem thematis narrantis opibus ampliari, ut -s, quae in materia non invenitur, stili processionibus inseratur.

C i. q. donum (*sensu latissimo*), commodum, fructus, utilitas, messis, per exceptionem pro incommodo, v. p. 2048, 4.

1 *sing.*: EPIST. Sapph. 146 non invenio dominum silvaeque meumque; vile solum locus est: -s erat ille loci (*sim. de donis a terra datis [cf. p. 2051, 63]*): PLIN. nat. 37, 202 *Italia* nunc intra se gravis pro omni -e varios sucos... fundit. CYPR. GALL. 532 multa terrarum -e refertam Aegyptum. MAR. VICTOR aleth. 3, 416 varia... -e referta... tellus). VAL. MAX. 5, 7 pr parentum erga liberos indulgentia...

gratam suavitatis -em secum adferat. PLIN. nat. 16, 78 arborum quaedam... quae fructu aut aliqua -e umbrarumque officio humanius iuvant. FRONTO p. 201, 3 N. horum patronorum non mediocri -e frui gaudebitis. TERT. paenit. 2, 3 p. 645, 7 *dehl.* deus... post condemnatum hominem cum saeculi -e... paenitentiam dedicavit. scorp. 6 p. 156, 23 (*praemia victoris*) coronas... et gloriam et -em, privilegia publica, stipendia civica, imagines *eqs.* ARNOB. nat. 3, 16 p. 122, 21 dicetis alias quidem inesse diis formas, sed honoris et -is (*sic Löfstedt, Arnobiana p. 78 cum cod.*) causa species vos eis accomodavisse mortalium. AVSON. 332, 19 mitiget autumnus quod maturaverit aestas, et genialis hiems parta sibi -e fruatur. AMBR. Abr. 1, 2, 1 cum dominus deus hunc (*i. Abrahami*) locupleti benedictionis suae -e donaverit. VVLG. gen. 30, 20 Lia concipiens... ait: ditavit (*dotavit var. lect.*) me deus -e bona. PROSP. epigr. 46, 11 bona, quae pravis naturae ex -e supersunt, augent peccati pondera. SIDON. epist. 1, 2, 1 (*de rege Theudorico*) personam... deus... et ratio naturae consummatae felicitatis -e sociata cumulaverunt. 1, 8, 3 Transalpinis... quibus caeli sui -e contentis non grandis gloria datur. ENNOD. epist. 2, 24, 1 p. 66, 12 dispendium credo esse diligentiae nullas commeantium manus litterarum -e munerari. CORP. XI 2650, 10 <po>pu<lo> spurtulas di<vi>s<it> sing(ulis denarios singulos) et -em eis dedit (*sestertium octo milia*) n(ummum), ex cuius usuris *eqs.* INSCR. christ. Rossi II 294, 4, 3 (VEN. PORT. carm. 4, 11, 3) respice ditatum caelesti -e talentum. CONC. Rom. a. 501 p. 430, 21 quod possessor eius (*sc. sedis sanctae*)... Petrus meruit, claritatem veterem novis dat de Christi -e rectoribus.

2 *plur.*: Ov. rem. 758 teneros ne tange poetas! summoveo -es (*i. carmina*) ipsius ipse meas. GRATT. 252 semper eris, dum... manebunt silvarum -es (*i. ars venandi*) atque arma Diania terris. SEN. benef. 4, 22, 4 fere enim pulcherrima quaeque multis et adventiciis comitata sunt -ibus. PLIN. nat. 14, 7 videmus Vergilium... hortorum -es fugisse et in his, quae rettulit, flores modo rerum decerpisse. 21, 87 Aegypti Nili sui -ibus gaudent. 22, 1 implese poterant miraculum sui natura atque tellus reputantium vel prioris tantum voluminis -es totque genera herbarum utilitatibus hominum aut voluptatibus genita. PLIN. epist. 3, 3, 4 adest... adulescenti nostro cum ceteris naturae fortunaeque -ibus corporis pulchritudo (*DECL. in Catil. 10 -es... fortunae. cf. p. 2047, 26*). SIL. 15, 196 *Carthagini* non ulla... certaverit... -ibus arvi (*cf. p. 2047, 80*). ENNOD. epist. 1, 1, 4 p. 2, 11 gaudia... de te mea epistularis alloqui -ibus adimplesti. 2, 6, 2 p. 44, 25 taceo... *Pomerium* -ibus sine humano adiutorio supernis instructum.

CAPVT ALTERVM: loci selecti secundum iuncturas ordinati (*alias iuncturas reperies in V. i. R. s. v. -s, vol. II p. 390 sqq.*):

I *iuncturae verbales*: A *nominat.*: cedit, *sc. lucro mariti*: v. V. i. R. 2, 390, 45. COD. Iust. 5, 13, 1. 6. *aliter*: COD. Theod. 3, 12, 3 (COD. Iust. 5, 5, 6, 2, a. 396) fisci nostri commodis. est: i. q. extat: PLAVT. Persa 387, v. p. 2045, 65. 391 ne te indotatam dicas, quoi -s sit domi. Ov. epist. 6, 117 -s tibi Lemnos erit. IULIAN. dig. 23, 3, 48 pr. ex eo die, quo -s esse potuisset. 23, 4, 21 in pecunia numerata. de quantitate sive pretio: TER. Andr. 950 -s... est decem talenta (EVGRAPH. Ter. Andr. 948). SEN. nat. 1, 17, 8 *speculum* pluris feminae constitit quam antiquarum -s fuit. SCAEV. dig. 33, 4, 17, 1 centum aureorum. GAIUS inst. 4, 44 quanta -s sit. V. i. R. 2, 390, 17. fit: COD. Iust. 5, 3, 20, 2 propter nuptias. manet: TER. Phorm. 926. APVL. apol. 91 apud filios. V. i. R. 2, 390, 52. perit: TER. Ad. 345. V. i. R. 2, 390, 52. pertinet: V. i. R. 2, 390, 53. COD. Iust. 5, 13, 1, 11 in rei uxoriae actione... ad mulierem. pervenit: *constituenda*: VLP. dig. 24, 3, 22, 12 ad eum (*sc. filium familias*), penes quem est peculium. *soluta matrimonio*: VENUL. dig. 42, 8, 25, 2 *ad patrem* (*interpol.?*). SCAEV. dig. 31, 89, 5 *ad fratres mulieris*. VLP. dig. 11, 7, 20 pr. *ad eum, qui restitutionem stipulatus est* (*interpol.?*). profiscitur, *sc. a dotante*: V. i. R. 2, 391, 4. COD. Iust. 5, 18, 4 (*a. 225*). redit: VLP. dig. 11, 7, 20 pr. *ad eum, qui dedit* (*interpol.*). COD. Iust. 5, 18, 4 (*a. 225*) *ad patrem* (2, 18, 13, a. 230). cf. PAVL. dig. 2, 14, 27, 2 incipiet -s redire ad ius suum (*interpol.?*). remanet: V. i. R. 2, 391, 9. COD. Iust. 5, 14, 6 (*a. 293*). revertitur: *ad patrem*: V. i. R. 2, 391, 15. *ad mulierem*: COD. Theod. 3, 13, 3 pr. (COD. Iust. 5, 18, 11, a. 422). COD. Iust. 5, 13, 1, 14. valet: INTERPR. Cod. Theod. 2, 21, 2, 3, 13, 4.

B *gen.*: *liberius pendet a verbis (ex usu loquendi Italorum antiquissimo, cf. Schmalz-Hofmann, Lat. Synt. p. 400; Löfstedt, Syntactica I 102sq.), plerumque ita, ut ab eisdem verbis accusativo pendant pronomina vel substantiva, ad quae genetivum -is aequae licet referre*: dare: PLAVT. Aul. 238 nihil est -is quod dem. Cist. 562 tibi talenta magna viginti pater det -is (Persa 394 v. p. 2043, 46. TER. Phorm. 410. 723. 929 VARRO Men. 38 v. p. 2043, 47. MART. 2, 65, 5. 11, 23, 3). *sim.*: afferre: PLAVT. Aul. 258. deferre: PLAVT. Merc. 703. demere: PLAVT. Truc. 845 sex talenta magna -is (-es B, detes CD) demam pro ista inscitia. dicere: TER. Haut. 937 quid -is dicam te dixisse filio? (*ibid.* 1048 AFRAN. com. 160). *sim.*: promittere: PLAVT. Poen. 1279. spondere: PLAVT. Trin. 1158 TER. Andr. alt. ex. 21. adposcere: TER. Haut. 838 haec talenta -is adposcunt

[Wolff]

duo. *sim.*: malle: MART. 12, 75, 8 delicias... malo quam -is mihi quinquies ducena. esse: V. i. R. 2, 394, 52. praeterea: VLP. dig. 23, 4, 4. satis esse: VLP. dig. 24, 3, 22, 3. fieri: IULIAN. (ex Proculo) dig. 23, 3, 48, 1 PAPIN. dig. 35, 1, 73, 3 PAVL. dig. 22, 1, 38, 12 (24, 3, 6). satisfieri, satis fieri: V. i. R. 2, 395, 9. efficere: V. i. R. 2, 395, 6. COD. Iust. 5, 3, 1 (Sev. et Anton., anno non adiecto).

C dat.: dare: CVRT. 4, 5, 7. V. i. R. 2, 396, 53. GELL. 17, 6, 10 COD. Iust. 3, 33, 6 (a. 230). 5, 12, 21 (a. 294). CHAR. gramm. I 293, 31 filiae -i do. designare: FRG. Vat. 113 (imperator incertus). destinare: PAPIN. dig. 35, 1, 71, 3 (interpol.). VLP. dig. 23, 3, 7, 3 (interpol.). dicere: TER. Haut. 942 omnia bona. CIC. Flacc. 86 pecuniam omnem. GAIUS inst. 3, 95* debitor mulieris... quod debet. SERV. georg. 1, 31. metuere: HOR. sat. 1, 2, 131. inesse, inserere, satis fieri: v. p. 2045, 77 sqq. subvenire: COD. Iust. 5, 13, 1, 1^b ut plenius -ibus subveniatur, ... damus... hypothecam.

D accus.: abnegare: VERG. Aen. 7, 423. accipere: in -e constituenda: de viro sive patre eius: TER. Phorm. 693 LIV. 26, 50, 12 SEN. contr. 1, 6, 5 SEN. nat. 1, 17, 9 V. i. R. 1, 81, 38 COD. Iust. 5, 12, 10 (a. 286). 8, 17 (18), 10 (a. 294). INTERPR. Paul. sent. 4, 1, 1. de uxore: SEN. dial. 11, 12, 6 PAPIN. dig. 38, 16, 16 COD. Iust. 6, 20, 3 (a. 230). 6, 20, 8 (a. 290). SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 11 St. COD. Iust. 6, 20, 20, 3. 5, 13, 1, 11 aequissimum nobis visum est... in ex stipulata actione mulierem -em suam praecipuam accipere, etsi emancipata vel exheredata sit vel cum aliis heredibus scripta, -em omnimodo ad mulierem pertinere. i. q. recipere: QVINT. decl. 360 p. 392, 7 PROC. dig. 31, 48 pr. VLP. dig. 33, 4, 2, 1 -em... recepisse... magis quam accepisse. 24, 3, 22, 6 (interpol.). PAVL. dig. 24, 3, 20 (interpol.). COD. Iust. 5, 18, 2 (a. 207). adquirere: mulieri: POMPON. dig. 23, 4, 7 VLP. dig. 44, 4, 4, 22 PAVL. dig. 12, 4, 9 pr. patri a filio: NOVELL. Theod. 14, 8 (COD. Iust. 6, 61, 3 pr., a. 439). fere i. q. ius sibi vindicandi consequi: INTERPR. Cod. Theod. 3, 16, 1 secundae uxoris -em... mulier prior iubeatur adquirere. aestimare: QVINT. decl. 383 p. 428, 12 quanti. COD. Iust. 5, 12, 10 (a. 286). afferre: PLAVT. Aul. 498 CATO or. frg. 32, 1 (GELL. 17, 6, 1). NOVIVS Atell. 87 VAL. MAX. 4, 4, 10 TERT. nat. 2, 11 p. 116, 3 SCHOL. Iuv. 6, 136. ambedere (per iocum): PLAVT. Merc. 239 (241). amittere (de uxore): COD. Iust. 5, 17, 10 INTERPR. Cod. Theod. 3, 16, 1. auferre: VARRO Men. 330 a femina. V. i. R. 2, 391, 27. augere: de uxore: VLP. dig. 26, 5, 7 (interpol.). 32, 3 pr. APVL. apol. 92 VVLG. gen. 34, 12 COD. Iust. 5, 3, 19 (saepius). de marito: COD. Iust. 5, 3, 1 (Sev. et Anton. anno non adiecto) si... vir futurus... donandi animo -em auxerit, ut videatur accepisse, quod non accepit. cavere: COD. Iust. 5, 15 rubr. de -e cauta (sc. ab eo qui constituit) et non numerata. comedere: TITIN. com. 16. conferre: i. q. constituere, attribuire: LEX Cincia (frg. Vat. 305) mulieri virginive. PAPIN. dig. 49, 17, 16 pr. -s... matrimonio cohaerens oneribus eius ac liberis communibus... confertur. MART. CAP. 9, 898 BOETH. in top. Cic. 2 (4, 20) ex Pauli instit. l. II. i. q. -em iam datam sive promissam in iudicio familiae erciscundae computare: V. i. R. 1, 906, 35. COD. Iust. 6, 20, 4 (a. 239) in medium. 6, 20, 12 pr. (a. 294). COD. Theod. 9, 42, 8 pr. (COD. Iust. 9, 49, 8, 2, a. 380). COD. Iust. 6, 20, 19, 2. cf. -em confundere. conficere: CIC. Quinct. 98 filiae nubili. confundere, i. q. in iudicio familiae erciscundae conferre: COD. Iust. 6, 20, 8 (a. 290) cum bonis. INTERPR. Cod. Theod. 4, 2, 1 hereditati paternae. 5, 1, 5 in hereditatem. conlocare: CIC. Caecin. 11 in fundo. conscribere: COD. Theod. 9, 42, 15 (COD. Iust. 9, 49, 9 pr., a. 396). COD. Iust. 5, 27, 10, 2 et saepius in Iustiniani constitutionibus. consequi: de marito: VLP. dig. 23, 4, 4 (interpol.). in -e reddenda de uxore: COD. Iust. 5, 13, 1, 3a. de liberis: LEX Burg. Rom. 22, 2. consignare: SVET. Claud. 26. constituere: i. q. facere: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 47 V. i. R. 1, 949, 16. COD. Greg. 2, 4, 1, 1 (a. 223) data aut in obligatione constituta. COD. Iust. 6, 20, 4 (a. 239) -em datam vel constitutam. 8, 53 (54), 21 (a. 294) penes maritum suum. COD. Theod. 2, 21, 2 (a. 360) COD. Iust. 5, 3, 19, 1. i. q. terminare: VAL. MAX. 4, 4, 10 senatus... consilio... uxoris ac propinquorum Scipionis constituta -e summam eius erogavit. contribuere, i. q. dare: NOVELL. Valent. 35, 9 (a. 452) viro. credere: CIC. leg. 2, 41 lunoni... filiarum -is credidisse, sc. constituendas. COD. Iust. 5, 20, 2 credendam mulier se suamque -em parti mariti existimavit. cumulare (i. donationem ante nuptias dando augere, ut videtur): MART. CAP. 9, 892 reciproco. dare (in -e constituenda, saepissime, praesertim apud Ictos); loci selecti: generatim non adiecta eius persona cui datur: PLAVT. Curc. 663. Trin. 755 TER. Phorm. 297 NEP. Arist. 3, 2 SEN. contr. 7, 6, 18 SEN. nat. 1, 17, 9 PAPYR. Soc. ital. 730, 3 (saec. I p. Chr.). VLP. reg. 6, 1, 11, 20 APVL. apol. 91 AVR. VICT. Caes. 5, 5 SVLP. Sev. chron. 1, 18, 7 (ex edicto dei ad Moysen). DRAC. Romul. 8, 652. speciatim: filiae sim.: PLAVT. Aul. 269. Stich. 560. Trin. arg. 6. 158. 509. 612. 730. 1100. 1143 CATO orig. frg. 94 CELS. dig. 32, 43 PAPIN. dig. 34, 1, 10, 2 PAVL. dig. 26, 7, 12, 3 EVGRAPH. Ter. Haut. 779. Andr. 948. marito vel parti eius: PLAVT. Trin. 741. 1159. TER. Phorm. 676 LABEO dig. 23, 3, 79 pr. PROC. dig. 23, 4, 17 Iuv. 2, 117 PAPIN. dig. 49, 17, 16 pr. PAVL. dig. 16, 3, 27 PORPH. Hor. ars 124 COD. Iust. 5, 11, 3 (a. 240). 5, 18, 10 (a. 294). COD. Theod. 2, 21, 2 (a. 360). INTERPR. Paul. sent. 2, 21, 1. i. q. reddere: SCAEV. dig. 36, 2, 31 PAPIN. dig.

24, 3, 40 PAVL. dig. 24, 3, 56 COD. Iust. 5, 12, 25 (a. 294). debere: in -e constituenda: CIC. Caecin. 73 CELS. dig. 23, 3, 58 pr. IULIAN. dig. 23, 3, 48 pr. VLP. dig. 23, 3, 29. in -e reddenda: LAVOL. dig. 24, 3, 66, 4. 31, 41, 1 SCAEV. dig. 31, 88, 7 PAPIN. dig. 40, 1, 21 VLP. dig. 37, 5, 10, 1 COD. Iust. 8, 50, 17, 2, a. 294 (interpol.). 5, 17, 12, 7. deminuerere: NERAT. dig. 25, 1, 15 impensas, quae... necessario factae sunt (VLP. dig. 25, 1, 5 pr.). COD. Iust. 5, 3, 19, 3 si... maritus et uxor ad deminuendam -em... consenserint. deponere: COD. Theod. 3, 16, 1 (a. 331) usque ad aculeum capitis in domo mariti. depromere: PLAVT. Trin. 756. desiderare: QVINT. decl. 360 p. 393, 3. designare: HIST. Apoll. A 21 in... codicellis, sc. quam constituere volunt. despondere: PROP. 3, 19, 23. dicere, i. polliceri, constituere: cf. p. 978, 32 sqq., adde MART. CAP. 9, 898 SIDON. ep. 1, 11, 5 (respicit Terentium). GAIUS epit. 2, 9, 3; cf. infra l. 69. 76 s. -em polliceri, promittere. erogare, i. dare, numerare: VAL. MAX. 4, 8 ext. 2 virginibus. excipere, i. accipere, sc. de marito: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 47. exigere: -em dictione sive promissione constitutam: IULIAN. dig. 24, 3, 30, 1. fortasse PAPIN. dig. 17, 2, 81 TRYPH. dig. 37, 7, 9 VLP. dig. 35, 1, 7, 1 PAVL. dig. 23, 4, 20, 2. 24, 3, 44, 1. 26, 7, 43, 1 INTERPR. Cod. Theod. 3, 13, 4 COD. Iust. 5, 12, 31, 8. -em a marito restituendam: POMPON. dig. 24, 3, 4 TRYPH. dig. 24, 3, 52 COD. Iust. 5, 18, 2 (a. 207). VLP. dig. 5, 1, 65. 24, 3, 22, 1 PAVL. dig. 24, 3, 3 COD. Iust. 5, 13, 1, 1. expedire, i. constituere: VAL. MAX. 4, 4, 10. exsequi: COD. Iust. 3, 36, 2 (imp. Antoninus sine anno) familiae erciscundae actionem ad exsequendam -em (quae praecipui potest)... adversus coheredes tuos nactus es (sc. maritus). exsolvere: VIR. ill. 56, 6 uxori. extorquere: APVL. apol. 67 mulieri. facere, i. q. constituere: SEN. nat. 1, 17, 9 non fecisset (ΔΦ, hic fere i. q. comparare; paupertas) illis (Scipionis filibus) -em, si eqs. (corruptum esse putant Leo, Madvig, Gercke). COD. Theod. 9, 14, 3, 4 (COD. Iust. 9, 8, 5, 4, a. 397). LEX Burg. Rom. 21, 3 -em, quam ei (sc. mulieri) maritus fecerit, vindicabit (sc. mulier). INTERPR. Cod. Theod. 5, 1, 5 -em pro filia in generum factam. fere i. q. esse: QVINT. decl. 306 p. 200, 15 cum alienum patrimonium petat, non putat sua referre, utrum hereditatem illud faciat an -em. fere i. q. efficere: COD. Iust. 5, 15, 1 (a. 204) numeratio, non scriptura dotalis instrumenti. habere: SEN. contr. 7, 6, 18 non habuisse se (sc. patrem) -em, quam daret. CAECIL. com. 145 PROP. 4, 7, 48 SEN. nat. 1, 17, 9. V. i. R. 2, 392, 10. COD. Iust. 6, 20, 14 (a. 295). 5, 17, 8, 5 (a. 449). 5, 12, 31, 1. imminuere (de impensis necessariis): VLP. dig. 25, 1, 5 pr. -em minuere de his impensis dictum est, quae in -em ipsam factae sunt: ceterum si extrinsecus, non imminuent -em (interpol.). 14 pr. impensae necessariae sunt, quibus non factis -s imminuitur. implere, i.olvere: INTERPR. Cod. Theod. 3, 13, 4, 3, 15, 1. iungere, i. familiae erciscundae conferre, ut videtur: COD. Theod. 5, 1, 5. largiri: APVL. met. 10, 23. legare: V. i. R. 2, 392, 18. COD. Iust. 6, 44, 3 pr. (a. 223). lucrari: V. i. R. 2, 392, 21. EDICT. Theodor. 54. miscere, i. q. familiae erciscundae conferre: COD. Theod. 4, 2, 1 (a. 396 [?]) paternae substantiae. 5, 1, 5 (a. 396 [?]; ex eadem constitutione?). nil morari: PLAVT. Trin. 511. 1158. negligere: AFRAN. com. 157 -is neglegunt uxorias. numerare: CIC. Caecin. 11. V. i. R. 2, 392, 28. COD. Iust. 3, 36, 2 (Antonin., anno non adiecto). 1, 4, 21, 2 in exceptione non numeratae -is. 5, 15 rubr. offerre: CVRT. 4, 5, 1 APVL. met. 7, 8. i. q. dare, constituere: TAC. Germ. 18 -em non uxor marito, sed uxori maritus offert. MART. CAP. 9, 892 NOVELL. Theod. 14, 3 (COD. Iust. 5, 9, 5 pr., a. 439). COD. Iust. 5, 14, 9, 4 (a. 468). 5, 3, 18 (a. 479). 5, 3, 19, 1 INTERPR. Novell. Theod. 14. parare: PLAVT. Trin. 734 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 46 CLAUD. 30, 180 (de viro). perdere: de patre uxoris: VLP. dig. 24, 2, 5. de uxore: QVINT. decl. 360 p. 392, 12. t. q. dissipare, negligentia amittere, ut videtur: VLP. dig. 24, 3, 22, 1 (interpol.). PAVL. dig. 23, 3, 73, 1 (interpol.). propter repudium illicitum: de uxore: SEN. contr. 2, 7 (15), 1 COD. Theod. 3, 16, 2 pr. (a. 421). de marito: COD. Theod. 3, 16, 2, 1 (a. 421). petere: de filia a patre -em constituendam poscente, sine vi iuridica: TER. Phorm. 647. de marito -em dictam vel promissam petente: PROC. dig. 50, 16, 125 al. COD. Iust. 5, 12, 31, 8. i. q. repetere: QVINT. decl. 390 p. 392, 24 DIG. 24, 3 rubr. COD. Iust. 5, 18 rubr. praeterea v. V. i. R. 2, 392, 31. polliceri: VLP. dig. 23, 4, 11 pollicitus fuerit (pro dixerit interpol. esse videtur. COD. Iust. 4, 29, 25 pr. vel pollicitus sit vel sponderit pro qualibet muliere. poscere: MART. 7, 10, 14 poscit iam -em filia grandis, sc. a patre, sine vi iuridica, cf. supra s. petere. praestare: V. i. R. 2, 392, 48. COD. Iust. 5, 11, 1 (a. 231). COD. Theod. 3, 13, 4 (COD. Iust. 5, 11, 6, a. 428). i. q. dare, constituere, sed promissione non praecedente: COD. Iust. 1, 4, 28 (= 5, 4, 25, 3). 5, 3, 20, 5. promittere: constituendam: CVRT. 4, 11, 19. V. i. R. 2, 392, 50 (saepie interpol. pro dicere). COD. Iust. 6, 20, 2 (a. 224). 5, 11, 1 (a. 231). restituendam sc. stipulanti: VLP. dig. 45, 1, 70 PAVL. dig. 24, 3, 46. 33, 4, 16. quaerere: parandam: de muliere: PLAVT. Cist. 563 corpore. de viro: VERG. Aen. 7, 423 quaesitas sanguine -es. constitutam: MARCELL. dig. 23, 3, 59 pr. viro VLP. dig. 44, 4, 4, 22 filiae. rapere: APVL. apol. 91 primo... in congressu. recuperare: COD. Theod. 9, 14, 3, 5 (COD. Iust. 9, 8, 5, 5, a. 397; i. q. recipere). COD. Iust. 5, 17, 8, 4b (a. 449). recipere: VAL. MAX. 4, 4, 9 QVINT. decl. 383 p. 428, 4 [Wolff]

duplam. *V. i. R. 2, 393, 15*; nota: PAVL. dig. 17, 1, 65, 16 recipienda est -s (*sed legendum praecipienda, ut apparet ex PAPYR. Grenf. II 107 [P. Krüger, Ztschr. Sav. St. Rom. Abt. 18, 224 sqq.], quod vidit Scialoja, Rend. R. Acc. Linc. Ser. 5 vol. 6, 1897 p. 239.* COD. Iust. 5, 18, 3 (a. 215). 6, 44, 4 (a. 240). COD. Theod. 3, 16, 1 (a. 331). EDICT. Theod. 54. reddere (*solutio matrimonii*): PLAVT. Stich. 204 Ov. epist. 12, 202 VAL. MAX. 8, 2, 3 SEN. nat. 1, 17, 9. *V. i. R. 2, 393, 18.* COD. Iust. 5, 12, 8 (a. 240). 5, 12, 24 (a. 294). CAPITOL. Aur. 19, 8. *i. q. dare*: HYG. astr. 2, 24 virginibus...-em...relictam a parente...reddi. redhibere: COD. Iust. 5, 17, 8, 5 (a. 449). refundere: COD. Theod. 3, 13, 3, 1 (COD. Iust. 5, 19, 1, a. 422) a marito uxori -s refusa est. relinquere: PLIN. nat. 34, 36 filiae. HYG. astr. 2, 24 virginibus...relictam a parente. QVINT. decl. 360 p. 392, 4 apud filiam amisso viro (*i. non repetere*). fere *i. q. perdere, reddere*: COD. Theod. 3, 16, 2, 1 (a. 421; *de viro uxori propter morum culpam repudium mittente*). renumerare: TER. Hec. 502. repetere (*sc. soluto matrimonio sive rei uxoriae sive ex stipulatu actione*): QVINT. decl. 360 p. 392, 23. 393, 8. *V. i. R. 2, 393, 33*; adde PAVL. inst. frg. 1 (*ex BOETH. in Cic. top. 2 [4, 19]*). COD. Iust. 5, 18, 7 (a. 294). COD. Theod. 9, 7, 7 (COD. Iust. 9, 9, 32 [33], a. 392). notanda: *i. q. condicere*: TRYPH. dig. 24, 3, 52 maritus -em, quam non accepit, post divortium per errorem solvit: repetet. (-e viro data, sed nuptiis non effectis): COD. Iust. 5, 6, 7 (*Diocl. et Maxim., anno non adiecto*) per conditionem. repromittere, *sc. restituendam*: AFRAN. com. 48 IULIAN. dig. 24, 3, 30, 1 (*interpol.*). FRG. Vat. 113 (*imperator incertus*). *i. q. constituendam promittere*: SCAEV. dig. 17, 1, 60, 1. reservare: COD. Theod. 9, 14, 3, 5 (COD. Iust. 9, 8, 5, 5, a. 397) uxores...recuperatas -es...filiis reservare. restipulari: APVL. apol. 102 filiis suis. restituere: *V. i. R. 2, 393, 37.* COD. Iust. 5, 18, 2 (a. 207). 5, 12, 2 pr. (a. 213) stipulatio de restituenda portione -is (5, 12, 2, 1). 5, 14, 7 (a. 294). COD. Theod. 3, 16, 1 (a. 331). COD. Iust. 9, 9, 35 (36), 2. *speciatim notanda*: secundum interdictum fraudatorium: VENUL. dig. 42, 8, 25, 1. viro qui indebitam solvit: AFRIC. dig. 46, 8, 25 pr. COD. Theod. 3, 13, 3, 1 (COD. Iust. 5, 19, 1, a. 422). retinere: VAL. MAX. 7, 7, 4. *V. i. R. 2, 393, 41.* revocare: INTERPR. Cod. Theod. 3, 16, 2. servare: VAL. MAX. 8, 2, 3 Fannia... Marius...adiuvit, memor,...quod sibi -em servasset. COD. Iust. 5, 20, 1 (a. 381) fideiussorem servandae -is. COD. Iust. 5, 9, 7 (a. 478) pater, qui ad secundas nuptias it, -em...filiis...servare praeceptus.olvere, *i. q. soluto matrimonio reddere*: LIV. perioch. 46. *V. i. R. 2, 393, 45.* COD. Iust. 5, 19 rubr. distinguenda: PAPIN. dig. 33, 4, 7, 3 filio -em ex hereditate paterna solvendam. COD. Iust. 4, 30, 14, 1 instrumentorum de soluta, *i. data, numerata, -e.* spernere: APVL. apol. 92. spondere: COD. Iust. 4, 29, 25 pr. vel pollicitus sit vel sponderit pro qualibet muliere. stipulari (*sc. -em soluto matrimonio reddendam*): *V. i. R. 2, 393, 50.* COD. Iust. 8, 56 (57), 2, 2 (a. 239). COD. Iust. 5, 13, 1, 13 a. distinguenda: VLP. dig. 23, 3, 35 -em a patre...promissam si vir novandi causa stipuletur. 46, 2, 8, 5 ab alio promissam sibi -em maritus ab uxore...stipulatus. subscribere: PS. AMBR. laps. virg. 5, 20. sumere, *i. recipere*: QVINT. decl. 360 p. 392, 11. fere *i. q. ob creditum auferre*: APVL. apol. 76 a creditore. suscipere: POMPON. dig. 23, 4, 10 avus cum -em pro nepote suscepisset (*sed interpol. pro pro nepte dixisset [Cuiac.]?*). COD. Theod. 4, 2, 1 (a. 396?) -ea patre filiae suscepta. *i. q. accipere*: COD. Theod. 4, 2, 1 (a. 396?) filia. COD. Iust. 5, 15, 3 socero..., si cum filio suo -em suscepisse dotilibus instrumentis scriptum est. 5, 20, 2 vel a marito...vel ab omnibus, qui -em suscipiunt. 6, 20, 20, 3 una liberorum...-em...suscepit. fortasse etiam 5, 13, 1, 1d si -s vel detur vel promittatur vel suscipiatur. tradere: COD. Theod. 9, 42, 15 (COD. Iust. 9, 49, 9 pr., a. 396) corporaliter. INTERPR. Cod. Greg. 4, 2. transferre: COD. Theod. 3, 16, 1 (a. 331) priori coniugifacultas dabitur...-em posterioris uxoris ad semet ipsam transferre. vindicare: LEX Burg. Rom. 21, 3 -em, quam ei maritus fecerit, vindicabit. INTERPR. Cod. Theod. 3, 16, 2 maritus expulsae uxoris -em vindicet. INTERPR. Novell. Valent. 35 (p. 149, 153) persona coniugis, quae alteri supervixit...-em...sibi...vindicabit.

E ablat. (cf. VERG. catal. 13, 31 p. 2042, 6): augere: APVL. apol. 23 filias. donare: APVL. apol. 18 filiae...de publico -ibus donatae ad maritos ierunt. emere: Ov. met. 8, 53 qua -e, rogarem, vellet emi, sc. Minos. merere: PLAVT. Most. 281 uxores, quae vos -e meruerunt. multare: PLIN. nat. 14, 90 mulierem. SVET. div. Iul. 1 virum. parare: MART. 12, 97, 5 rumpis...latus...in comatis, uxoris tibi -e quos parasti. privare: COD. Theod. 3, 16, 2 (a. 421) mulier..., si nullas probaverit divortii sui causas, -e privetur. redimere: MART. 2, 34, 1 Phileros tota tibi, sc. Gallae, -e redemptus. solari: TAC. ann. 2, 86 Agrippae filiam. spoliare: VAL. MAX. 8, 2, 3 repudiatam. tenere: CIC. off. 2, 81 tam longo spatio multa hereditatibus, ...multa -bus tenebantur, sc. ex causa -is. vendere: PLAVT. Asin. 87 argentum accepi, -e imperium vendidi.

II iuncturae nominales:

A pendens a nominibus: 1 gen., exceptis obiectivo et partitivo: causa, *i. q. titulus, ut nos dicimus*: 'Rechtsgrund': -is constituendae: IAVOL. dig. 23, 4, 32, 1 quia id, quod pater ne in vitus exigeretur convenerit, in -is causam esse non videretur (*inter-*

pol.). 24, 3, 66, 5 prioris -is causa in sequentem -is obligationem...translata (*interpol.?*). PAPIN. dig. 12, 7, 5, 1 causa -is dandae (*interpol.?*). VLP. dig. 13, 5, 1, 6. 23, 3, 21 stipulationem, quae propter causam -is fiat. PAVL. dig. 23, 3, 1 perpetua est. 23, 3, 56, 3 ager in causam -is revertatur (*interpol.*). COD. Iust. 4, 12, 3 (a. 293) extra -is causam filiae...praedia adsignasse. -is reddendae: COD. Iust. 7, 73, 2 (a. 213) vir...condemnatus. *i. q. condicio, ut nos dicimus*: 'Rechtslage': POMPON. dig. 24, 3, 1 -ium causa...praecipua est. PAVL. dig. 2, 14, 27, 2 non fit causa -is deterior (frg. Vat. 120 COD. Iust. 5, 14, 6 [a. 293]). COD. Iust. 5, 12, 9 (a. 250) -is...potiorem causam esse magis quam rei publicae. cf. IULIAN. dig. 46, 3, 34, 6 in causam -is particeps...patri filia. commodum: PAPIN. dig. 48, 5, 12 (11), 3 (*interpol.?*). VLP. dig. 24, 3, 45 (*interpol.*). COD. Iust. 5, 3, 20 pr. condicio: INTERPR. Cod. Greg. 4, 2 quae pater...in -is condicione aut promiserit aut tradiderit. instrumentum: COD. Theod. 3, 7, 3 (COD. Iust. 5, 4, 22, a. 428). modus: *V. i. R. 2, 395, 47.* VVLG. exod. 22, 17 reddet pecuniam iuxta modum -is. privilegium: PAVL. dig. 46, 2, 29 COD. Iust. 7, 74 (a. 209). tabella: SVET. CLAUD. 29. tabulae: SCAEV. dig. 24, 1, 66 pr. APVL. apol. 102. titulus: COD. Iust. 5, 3, 19 pr.

2 gen. obiect.: actio: (*interpol. pro rei uxoriae*) *V. i. R. 2, 395, 10.* COD. Iust. 5, 14, 3 (a. 239) integrae (*fortasse genuinum*). 5, 12, 12 (a. 293). 5, 12, 31, 2. aestimatio: PAVL. dig. 24, 3, 49, 1 (= frg. Vat. 94). COD. Iust. 5, 18, 1 (a. 197). amissio: COD. Iust. 5, 17, 7 pr. (a. 337). augmentum: IULIAN. dig. 24, 3, 31, 4 COD. Iust. 5, 3, 19 pr. collatio: *V. i. R. 2, 395, 23.* COD. Iust. 6, 20, 10 (a. 293). 6, 20, 19, 2. datio: *V. i. R. 2, 18, 4.* COD. Iust. 5, 3, 20, 4. debittio: CIC. Att. 14, 13, 5. debitum: COD. Iust. 5, 13, 1, 8. deminutio: VLP. dig. 25, 1, 5 pr. SCHOL. Sin. 35 COD. Iust. 5, 3, 19, 3. dictio: PAVL. frg. Vat. 99 GAIVS epit. 2, 9, 3. exactio (*solutio matrimonii*): *V. i. R. 2, 395, 31.* COD. Iust. 5, 12, 3 (a. 222). 5, 13, 1, 7. *i. q. petitio -is dictae sive promissae*: COD. Theod. 3, 13, 4 (COD. Iust. 5, 11, 6, a. 428). exprobratio: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1. favor: VLP. dig. 23, 3, 9, 1 (*interpol.*). COD. Iust. 4, 29, 25, 1. fideiussor: COD. Iust. 5, 20, 1 (a. 381) servandae -is. COD. Theod. 3, 15 rubr. COD. Iust. 5, 20 rubr. incrementum: PAVL. dig. 23, 3, 4 SCHOL. Sin. 35. ius: PROC. dig. 23, 3, 67 -is iure...repetere. PAVL. frg. Vat. 100 quaero de iure -is. sed aliter: LAVD. Murdiae (Corp. VI 10230) 6 pecuniam legavit, ut ius -is, *i. -s*, honore iudici augeretur. lucrum: VLP. dig. 24, 2, 5 MOD. dig. 23, 3, 62 COD. Iust. 5, 14, 10. mandator: COD. Iust. 5, 20 rubr. mentio: QVINT. decl. 301 p. 190, 7 frequens. moderatio: COD. Iust. 1, 4, 28 (= 5, 4, 25, 4). petitio: VLP. dig. 10, 2, 20, 8 COD. Iust. 5, 15, 1 (a. 204). 6, 20, 5 (a. 239). 5, 4, 7 (a. 240, *interpol.?*). 5, 14, 4 (a. 240). pollicitatio: VLP. dig. 37, 7, 1, 8 (*interpol. pro dictione?*). COD. Iust. 5, 11 rubr. HIST. Apoll. rec. A 1 (B 1). promissio: *V. i. R. 2, 396, 24.* COD. Iust. 5, 11 rubr. redhibitio: COD. Iust. 5, 3, 19, 1. 7, 39, 7, 4a. repetitio: *V. i. R. 2, 396, 31.* COD. Iust. 5, 14, 6 (a. 293). restitutio: MARCELL. dig. 24, 3, 57 COD. Iust. 5, 13, 1, 1b. 16. retentio: PAPIN. dig. 31, 77, 2. COD. Theod. 3, 16, 2, 2 (a. 421) -ium propter liberos. COD. Iust. 5, 3, 19, 1. solutio: VLP. dig. 24, 3, 24, 2 COD. Iust. 5, 12, 31, 8. sponsio: COD. Theod. 3, 15, 1 (a. 392).

3 gen. part.: dimidium: AFRAN. com. 156. pars: *V. i. R. 2, 396, 10.* COD. Iust. 8, 37 (38), 4 (a. 222). 8, 38 (39), 3, 1 (a. 290). 5, 12, 19 pr. (a. 294). PAVL. Boeth. in Cic. top. 2 (4, 19) p. 303 saepe, velut: sexta...retinetur, -is pars apud virum permanet, sextae...permansio, -is parte multare, pars mulieri perit. portio: *V. i. R. 2, 396, 19.* COD. Iust. 5, 12, 2 pr. (a. 213). 8, 38 (39), 3, 1 (a. 290). quantitas: *V. i. R. 2, 396, 26.* COD. Iust. 5, 3, 20, 5. HIST. Apoll. A 19 (B 19). summa: VAL. MAX. 4, 3, 1. 8, 2, 3. *V. i. R. 2, 396, 37.* PAVL. dig. 33, 4, 16. opes: Ov. epist. 12, 103. pecunia: *V. i. R. 2, 396, 15.* COD. Iust. 7, 8, 7 (*Gord., anno non adiecto*). reliquum: PAVL. dig. 26, 7, 43, 1 marito servare. BOETH. in Cic. top. 6 (17, 66) p. 378, 31 restitueretur uxori. res: COD. Iust. 5, 13, 1, 5^a ob impensas...factas. *ibid.* 15^c.

B pendens ab adiectivo: VAL. MAX. 4, 4, 11 inopes -um filias. TERT. patient. 16 p. 23, 24 maritos -e venales.

C pendens a praepositionibus vel nominibus pro praepositione adhibitis: 1 genitivus: -is causae: *V. i. R. 1, 685, 48.* -is gratia: *V. i. R. 2, 396, 47.* -is nomine: coniunctum cum verbo: accipere: CAES. Gall. 6, 19, 1 VVLG. II Macc. 1, 14 COD. Iust. 8, 36 (37), 5, 3. afferre: AMM. 14, 4, 4. competere: COD. Iust. 4, 30, 15 exceptio. conferre: COD. Iust. 5, 9, 6 pr. (a. 472) vitrico. dare: PAPYR. Mich. 4703, 7 (cf. p. 2043, 31) -is...nomine dixit deditque in aestimio vestis et in numerato...sesterstios. dicere: PAPYR. Mich. 4703, 7 v. l. 74. fieri: CIC. top. 23 (v. p. 2042, 18). manere: BOETH. in Cic. top. 2 (4, 19) nihil pervenire: COD. Iust. 6, 44, 3 pr. (a. 223). relinquere: COD. Iust. 5, 9, 9 pr. coniunctum cum nomine (*nisi hic quoque cum verbis coniungere mavis*): SEN. suas. 1, 6 Antonius ait ducturum Minervam, sed -is nomine imperare se illis, sc. Atheniensibus, mille talenta. praeterea v. *V. i. R. 2, 395, 48.* -is titulo: COD. Iust. 5, 14, 5 (a. 290) obligare res 12, 62 (63), 3 (*Diocl. et Max., anno non adiecto*) obligatam...possessionem...petere. 5, 9, 6, 2 (a. 472) plus...vitrico conferre. [Wolff]

2 accusativus: COD. Iust. 3, 30, 1 (a. 358) *adversus* -em immodicam exercendae actionis copia. NOVELL. Theod. 14, 2 (a. 439) *circa* -em...observare, sc. *imperatoria quaedam praecepta*. INTERPR. Cod. Theod. 2, 21, 1 *contra* -em agere. *extra* -em: V. i. R. 2, 394, 5. COD. Iust. 5, 16, 17 (a. 293). 5, 14, 8 (a. 450). 5, 12, 29 pr. 5, 14, 11 pr. *in* -em: accipere: *de marito*: Ov. epist. 7, 149 V. i. R. 1, 81, 32. APVL. apol. 92 COD. Iust. 5, 3, 1 (Sev. et Anton., anno non adiecto). 3, 33, 6 (a. 230). *de muliere*: SEN. dial. 11, 12, 6 Scipionis liberi a senatu...in -em aes grave acceperunt. SCAEV. dig. 33, 4, 14. adscribere: COD. Iust. 5, 15, 2 (a. 229) quod de suo maritus...in -em adscripsit. auferre: GRAN. LIC. p. 5, 5. conferre: PLIN. epist. 2, 4, 2 *mulieri* centum milia. (cf. SVET. Cal. 42 Caligula filia nata...conlationes in -em puellae recepit). dare: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 49 QVINT. decl. 347 p. 366, 26. 368, 4. V. i. R. 2, 295, 33. 394, 20. COD. Iust. 5, 12, 1 pr. 2 (a. 201). 4, 10, 2 (a. 260). 8, 14, 4 (a. 283). COD. Theod. 8, 12, 9 (a. 417) IVST. 38, 5, 3 GREG. M. moral. 6, 30. *speciatim*: *filiae res in -em dare*: COLVM. 4, 3, 6 VLP. frg. Vat. 269 COD. Greg. 4, 2 (a. 223). ITALIA Ios. 16, 10 (Lugd.). VVLG. III reg. 9, 16. offerre: CVRT. 4, 11, 5 COD. Theod. 3, 5, 13 (a. 428). procedere: COD. Iust. 9, 13, 1¹⁵ res. promittere: V. i. R. 2, 394, 42. COD. Iust. 5, 12, 31, 5. redigere: COD. Iust. 5, 9, 5, 1 (a. 439). spondere: COD. Iust. 5, 12, 31, 5. ob -em: V. i. R. 2, 394, 44. COD. Iust. 4, 6, 1 (a. 215) pecuniam...te accepisse...proponis. praeter -em: CIC. Phil. 11, 12. V. i. R. 2, 394, 48. super -em: LIV. 26, 50, 12. V. i. R. 2, 394, 51.

3 ablativus: cum -e: *mulierem alicui dare*: PLAVT. Aul. 158 cum maxima possum tibi...dare -e. TER. Andr. 101 gnatum...cum -e summa filio uxorem ut daret. uxor cum -e: HOR. sat. 1, 4, 50. epist. 1, 6, 36. cf. PLAVT. Persa 396 cum hac -e poteris vel mendico nubere. CALP. ecl. 3, 25 Callirhoen spreui, quamvis cum -e rogaret. SVET. Nero 28 puerum Sporum...cum -e...deductum...pro uxore habuit. AVSON. 423, 5 ut victorem Helena cum -e sequeretur. aliter: CATVLL. 62, 65 genero sua iura simul cum -e dederunt. CAES. Gall. 6, 19, 1 quantas pecunias...-is nomine acceperunt, tantas ex suis bonis...cum -ibus communicant. IVV. 14, 221 elatam...crede nulum, si limina vestra mortifera cum -e subit. de -e: servare: INTERPR. Cod. Greg. 2 Kr. p. 225 quod...et de -e servabitur. praeterea v. V. i. R. 2, 397, 28. actio: V. i. R. 2, 397, 16. COD. Iust. 7, 74, 1 (a. 209). contentio: BOETH. in top. Cic. 6 (17, 66). criminatio: APVL. apol. 67. iudicium: V. i. R. 2, 397, 23. COD. Iust. 5, 3, 1 (Sev. et Anton., anno non adiecto). obligatio: FRG. Vat. 113 (imp. incertus), sc. de -e reddenda. stipulatio: V. i. R. 2, 397, 27. COD. Iust. 5, 13, 1, 2. ex -e: conferre: LIV. 27, 37, 9 *matronae* inter se quinque et viginti delegerunt, ad quas ex -ibus stipem contulerunt. conquerere: BOETH. in top. Cic. 2 (4, 19). detrudere: CIC. Att. 11, 1, 2 HS LX. facere: QVINT. decl. 360 p. 392, 25 creditum, i. -em in creditum mutare. lucrari: COD. Iust. 5, 14, 9 pr. (a. 468) eandem partem tam virum ex -e quam mulierem ex ante nuptias donatione. praeterea v. V. i. R. 2, 397, 41. pro genetivo partitivo: CORP. IV 5528 (a. 76 p. Chr.) ex f(undo)...quem coluit...ex -e. in -e: accipere: PS. AVG. symb. 4, 13, 13. esse: SEN. rem. fort. 16, 6 cuius *mulieris* minus sit in -e quam in veste. COD. Iust. 5, 12, 31, 5. percipere: COD. Theod. 3, 13, 3 (a. 420). praeterea V. i. R. 2, 397, 51. pro -e: i. q. in -is vicem: derelinquere: COD. Iust. 5, 13, 1, 3^a. ferre: PLAVT. Aul. 493 mores meliores sibi parent, pro -e quos ferant. parare: CARM. epigr. 342, 2 pro -e parat mortem. sociare: FLOR. epit. 1, 14 cum generis suis avitas opes. i. q. -is titulo (cf. VLP. dig. 5, 3, 13, 1 pro -e titulus. 41, 9, 1 pr. titulus est usucapionis...iustissimus [fortasse interpol.]). DIG. 41, 9 rubr. COD. Iust. 7, 28 rubr. usucapio. 7, 28, 1 (Alex., anno non adiecto) usucapere. COD. Iust. 1, 3, 54 (56), 4 praestare. 5, 12, 29 pr. res...mulieri suppositas. i. q. propter -em exigendam: COD. Iust. 5, 22, 1 (a. 293) mulieri bona mariti addicere. 8, 17 (18), 12, 7 filiis...pro -e matris suae...dedimus hypothecas contra paternas res. 5, 20, 2 nullam satisfactionem vel mandatum pro -e exigendum. v. V. i. R. 2, 398, 17. sine -e: PLAVT. Trin. 681 meam sororem tibi dem suades sine -e (ibid. 585. 691. 714. VARRO rust. 3, 16, 2). 375 eam cupio...ducere uxorem sine -e (ibid. 693. SEN. contr. 1, 6, 5). 499 sine -e posco tuam sororem filio. TER. Phorm. 757 quomodo hanc amans habere posset sine -e. aliter: COD. Iust. 5, 3, 20, 2 sine -e...nuptiae possunt celebrari. super -e: COD. Iust. 5, 14 rubr. *pacta conventa*.

deriv.: dotalis. doto.

Wolff.

dosina sive dosinus. videtur esse orig. germ., cf. Sofer, Lat. u. Rom. aus den Etym. d. Isidorus von Sevilla (1930) p. 20 sq. (= Glotta 16, 1928, 20 sq.). equorum genus coloris asinini: ISID. orig. 12, 1, 54 -a (T; -us BCM, cod. Paris. 1630 [v. Ihm, Rhein. Mus. 48, 1893, 482], prob. Sofer l. c.) sc. equus...dictus, quod sit color eius de asino, idem et cinereus. inde GLOSS.¹ I Ansil. CI 175 cinereus: -a equus. DO 198 -a equus.

dosis, δόσις. apud medicos: CASS. FEL. 73 p. 177, 4 est perfecta -is IIII. PS. THEOD. PRISC. add. p. 306, 23 -is in modum nucis

minoris. 309, 10 -is ad magnitudinem abellanae. cf. etiam VARRO ling. 5, 175 supra p. 2041, 78.

dossen(n)us v. Onom.

? dōta v. p. 2056, 25.

dotālicius, -a, -um cf. c. dos, dotalis. [c. sponsalicius conferri iussit Leumann in plagulis]. i. q. ad dotem, dotalia spectans: DIG. p. LIII 25 Γαίον dotalicion βύβλιον ἐν. n. pro subst. fere i. q. dos: SCHOL. Ter. p. 123, 25 pro -o dabo duo talenta. [GLOSS. V 618, 38 (contam.) doto est -um (ad dos) vel munero.] Bannier.

***dotālis**, -e. a dos (cf. NOT. Tir. 58, 31/32). de etymologia et forma: PRISC. gramm. II 131, 4 in 'alis' desinentia...si sint a nominibus...tertia declinationis, is mutant in a longam et assumunt 'lis'...dos dotis -is. GRAMM. suppl. 301, 4 altare memoriale salutare sacerdotale -e (subst.) sine m scribitur. graecolatine: THEOPHIL. inst. 2, 8 pr. τὸν δὸτᾶλιον ἀγρόν. GLOSS.¹ II Philox. DO 73 -is προικιμαῖος. cf. 69. 85. GLOSS. III 305, 7 ἐνπρε(ο)ικος -is. cf. THEOPHIL. inst. 1, 10, 13 προικῶς. 4, 6, 29 προικιμαίων. cf. p. 2056, 7. locus dubius: POMPON. Atell. tit. ante 41^a (coni. Bothius, dogalis NON.).

I sensu strictiore: ad dotem matrimonialem spectans:

A de rebus, quae in dote sunt: 1 proprie (sensu plane iuridicali (interdum ratione dotis per imaginem intellegenda), cf. s. dos p. 2044, 29): a de servis: PLAVT. Asin. 85 -em servom Sauream uxor tua adduxit (saepissime Icti, cf. IVLIAN. dig. 24, 3, 31, 4 hereditates...per servos -es adquisitae. 29, 2, 45, 1 POMPON. dig. 23, 3, 65 COD. Iust. 5, 12, 3 [a. 222]. 5, 13, 1, 9 a al. APVL. met. 10, 4 emancipato quodam -i servulo). IAVOL. dig. 24, 3, 66, 3 nec de partu -ium ancillarum mentio facta est (PAPIN. dig. 23, 3, 69, 9 PAVL. dig. 24, 1, 28, 1 COD. Iust. 3, 32, 9 [a. 283]. 5, 13, 1, 9 a. v. et l. 75). NERAT. dig. 25, 1, 15 cibaria -ibus mancipiis data (SCAEV. dig. 41, 9, 3 COD. Iust. 7, 8, 1 [a. 205]. 5, 12, 3 [a. 222]. TERT. anim. 41 p. 369, 8 sequitur animam nubentem spiritui caro, ut -e mancipium. cf. p. 2055, 5). absolute: SEN. contr. 7, 6, 1 fac -em (i. da in dotem, sc. servum, quem pater maritum filiae fecit). ibid. 3 quem...pater -em dedisset. ibid. 5 qui -is destinatus erat. ibid. 9 cum infelici face ad -em suum (sc. servum; servum coni. Schott) nova nupta deduceretur. CLAUD. 18, 104 -em genero nutritoremque puellae tradidit (sc. Eutropium). b de praediis et aedificiis: PLAVT. Mil. 1166 has...esse aedis (aedes A)...-is (-es A) tuas (sc. Acroteleutii). 1278 aedis -is huius (sc. Acroteleutii) sunt. CIC. Att. 15, 20, 4 de mercedibus -ium praediorum (IVLIAN. dig. 23, 5, 7 pr. GAIUS inst. 2, 63 -e praedium maritus invita muliere per legem Iuliam prohibetur alienare. dig. 23, 5, 4. al., v. V. i. R. 2, 399, 2. COD. Iust. 5, 12, 23 [a. 294]. 6, 61, 5, 1 [a. 473]). ALF. dig. 23, 5, 8 in fundo -i (saepae apud Ictos, v. V. i. R. 2, 398, 40. COD. Iust. 5, 13, 1, 15. 5, 23 rubr.). HOR. epist. 1, 6, 21 plus frumenti -ibus emetat agris (INTERPR. Paul. sent. 2, 23, 1). NERAT. dig. 25, 1, 15 aedificiorum -ium refectio. POMPON. dig. 23, 3, 32 si vir...superficium aedificii -is...venderit. PAVL. dig. 50, 16, 79, 1 horreum insulae -i adiectum.

c de aliis rebus: LIV. 26, 50, 12 Scipio...super dotem' inquit 'quam accepturus a socero es, haec tibi a me -ia dona accedent' (cf. infra l. 53). TAC. hist. 3, 78 consulatum et nubilem filiam et -es opes pretium proditionis offerebat. IAVOL. dig. 24, 3, 66 pr. res -es (saepae apud Ictos, V. i. R. 2, 399, 5. APVL. apol. 92). GAIUS dig. 23, 3, 54 res...ex pecunia -i comparatae...-es esse videntur (V. i. R. 2, 398, 52. (COD. Iust. 5, 12, 12 [a. 293]. SCHOL. Sin. 11. IVST. 18, 5, 3/4 mos erat Cypris virgines ante nuptias statutis diebus -em pecuniam quaesituras in quaestum ad litus maris mittere). TRYPH. dig. 23, 3, 77 si mulier debitori suo, qui sub usuris debebat, nuptura dotem promississet (interpol., doti dixisset TRYPH.), quod is sibi deberet, post contractas nuptias secuti temporis usuras non esse -es. VLP. dig. 23, 3, 10, 3 fetus -ium pecorum. PAVL. dig. 23, 5, 10 -is fuit obligatio (sc. mariti, quam mulier ei doti dixit). TERT. uxor. 2, 9 p. 696, 5¹ deliberandum est, an idoneus sit in vectis -ibus (i. doti) cui deus census suum credidit. IVST. 39, 3, 3 eique ne nudum uxoris nomen afferret, exercitum Cypri sollicitatum velut -em ad maritum deducit. AMBR. Abr. 2, 4, 18 dixisti sororem...non iure aliquo -is census (i. amplitudine dotis) superbam ac potentem. virg. 1, 11, 62 dotem negabunt parentes: sed habes divitem sponsum, cuius contenta thesauro patriae successionis emolumenta non quaeras. quanto -ibus praestat compendiis casta paupertas! nota de vi iuridica (cf. s. dos p. 2045, 13): VLP. dig. 25, 2, 24 ob res amotas vel proprias viri vel etiam -es (genuin.?). 24, 3, 24, 5 saevitia, quae in propriis servis culpanda est, in alienis coerenda est, hoc est in -ibus (in phrasi interpolata). COD. Iust. 5, 13, 1, 9 a partus -ium ancillarum, id est quae aestimatae non sunt, ...ad mulierem pertinere (sed incertum est, utrum res aestimatae rebus -ibus an solum rebus -ibus non aestimatis opponantur). (cf. Albertario, Rend. Ist. Lomb. vol. 59 (1926) p. 291 sqq.).

sensu minus accurato de rebus a marito mulieri nuptiarum causa donatis (cf. s. dos p. 2044, 19): Ov. fast. 5, 209 est mihi fecundus -ibus hortus in agris (sc. Florae). TERT. uxor. 1, 4 p. 674, 19⁰⁰. cum illo (sc. deo) vivunt (sc. puellae)...orationes suas velut dotes assignant, ab eodem dignationem velut munera -ia...consequuntur (RVFIN. in cant. 1 p. 90, 14 B. p. 91, 10 B. de ecclesia sponsa Christi).

[Wolff]

PORPH. Hor. epod. 9, 11 ('emancipatus... miles') non credent... posteri Romanos milites velut -es Cleopatra(a) e datos. HEGES. 5, 33 l. 172 mulieres supremum coniugalis munus dilectionis quasi -e recipiant patrimonium. *de liberis artibus a Mercurio Philologiae sponsae oblati*: MART. CAP. 2, 113 mancipia... -ia (2, 146). 8, 803 nupturam... virginem (*Philologiam*)... Pallas, quid super -is eruditione feminae (*Arithmeticae*) comprobaret, exquirat. 8, 810 aliam -ium virginum Delius intromissurus egreditur. *item subst. vel substantivo* (virgo, femina) *supplendo*: 8, 803 Phoebo diutule aliam -ium intromittere remorante. 8, 807 virgo siderea pulchriorque -ium.

2 *tropice* (praeter TAC. infra l. 48 apud poetas) *de rebus sive corporeis sive incorporeis occasione matrimonii ab altero coniuge allatis*: a *de regnis, terris, populis, aliisque rebus, quae extra commercium sunt, nuptiarum causa allatis, ad verae dotis notionem appropinquans, interdum ad dona mariti spectans*: VERG. Aen. 4, 104 liceat Didoni Phrygio servire marito (sc. Aeneae) -isque tuae Tyrios permittere dextrae (cf. SERV. ad l. 'permittere dextrae' quasi per manus conventionem). 9, 734 non haec -is regia Amatae, quae Turnum generum petiit (11, 369 Drauces Turnum alloquitur: si adeo -is regia cordi est. cf. ANTH. 17, 450, ubi Medea Iasonem isdem verbis alloquitur. STAT. Theb. 2, 430 te penes Inachiae -is regia dono coniugis). ELEG. in Maecen. 1, 54 ne posset femina (sc. Cleopatra) Romam -em stupri turpis habere sui (ANTH. 462, 3 venerat... -em... Romam Cleopatra Canopo). OV. epist. 4, 163 est mihi -is tellus Iovis insula. 12, 53 quam tibi nunc longe regnum -e Creusae et socer et magni nata Creontis erat (met. 4, 705 promittunt... super regnum -e parentes. 14, 569 nec... -ia regna nec sceptrum soceri nec te, Lavinia..., petunt. fast. 6, 593 et caput et regnum facio -e parentis. STAT. silv. 5, 3, 40 Ascanius... odit... infaustae regnum -e novercae). OV. met. 8, 68 tradere secum -em patriam. 14, 459 ille... sub Iapyge maxima Dauno moenia condiderat -iaque arva tenebat. fast. 3, 603 Aeneas... litore -i (sc. Latii)... carpit iter. MANIL. 1, 915 restabant Actia bella -i commissa acie (cf. SEN. Phoen. 510 dona non auro graves... socer... dedit: -e bellum est. SIL. 17, 75 de Syphace: vertit opes gener ad Poenos... -ia transuli tarma. SIDON. carm. 5, 458 nec sic... classis Mareotica... Actia cas abscondit aquas, in bella mariti dum venit a Fario -is turba Canopo). SIL. 5, 22 hinc -e lacus (sc. nymphae Agyllae, quae iuvenem Thrasymenum ad matrimonium rapuerat) nomen. STAT. Theb. 2, 112 dant animos socer... fatalis Adrastus -esque Argi (AVSON. 223, 2 Diomedes crimen ob uxoris pulsus -ibus Argie). Theb. 9, 425 -es... rogos... vidi (spectat ad Semelen a Iove fulmine incensam) CLAUD. 10, 272 si Bacchus amator -i potuit caelum signare corona (pro Ariadne facta). rapt. Pros. 1, 28 quo ducta ferox Proserpina raptu possedit -e Chaos. b *de ornatu mulieri nubenti donato, qui cum vera dos non sit, rei in dotem datae similis est*: STAT. Theb. 2, 272 Harmoniae -e decus. 4, 206 ego divitis aurum Harmoniae -e geram? TAC. ann. 16, 31 interrogante accusatore Serviliam, an cultus -es... venum dedisset. c *audaciora*: ALC. AVIT. carm. 2, 259 miserae... ex coniugis ore constanter rapit Adam inconstans -e venenum (sc. pomum). 4, 205 sacra... -i complevit viscera Mariae verbo angelus, qui dominum venturum praedixit (cf. p. 2057, 9).

B *id quod ad dotem pertinet, sed non in dote est* (syn. de dote, cf. s. dos p. 2053, 38): SCAEV. dig. 31, 89, 5 peto a te, filia mea, ut -em cautionem (i. cautionem de dote reddenda) post mortem meam mutes. *ibid.* post mortem patris decessit maritus, antequam renovaretur cautio -is. PAVL. frg. Vat. 106 convenit in pacto -i (COD. Iust. 5, 14, 4 [a. 240]. VLP. dig. 24, 3, 22, 8 [interpol.]. DIG. 23, 4 rubr.). COD. Iust. 5, 3, 20, 6 -es conventiones. *sim.* FVLG. aet. mund. p. 157 -ibus titulis centum Filisteica a David regi Saul collata praeputia. *speciatim de tabulis et instrumentis de dote conscriptis, temporibus recentioribus notione q. e. 'nuptialis' saepe simul subintellegenda* (de hac re cf. Lemaire, Mél. Fournier, Paris 1929, p. 415 sqq., cf. s. dos p. 2046, 8) cf. et p. 2056, 10 sqq.: SCAEV. dig. 23, 4, 29 pr. secundum... -es tabulas praedia aestimata (33, 4, 12 omnes res, quae tabulis -ibus contineantur. TERT. pudic. 1 p. 222, 3 SCHOL. Iuv. 9, 75. ISID. eccl. off. 2, 20, 10 -es tabulae indicant, quod causa procreandorum liberorum ducitur uxor). *saepe instrumenta -ia* (cf. GLOSS. II Philox. DO 76 -e strumentum: *πρῶτον*): SCAEV. dig. 33, 4, 17, 1 dos... -ibus duobus consignatis instrumentis centum aureorum. PAPIN. dig. 38, 16, 16 pater instrumento -i comprehendit filiam... dotem accepisse. CALL. dig. 24, 3, 48 -i instrumento... stipulatio interposita. *praeterea v. V. i. R. 2, 398, 47. COD. Iust. 5, 15, 1 (a. 204). 6, 20, 3 (a. 230) al., saepissime in constitutionibus imperatorum recentioris temporis, praesertim Iustiniani (v. Wenger, Sitz.-Ber. Bayer. Ak. 1928 Heft 4 p. 66 sq.), cf. COD. Theod. 9, 42, 15 (COD. Iust. 9, 49, 9 pr., a. 396). COD. Iust. 2, 7, 23, 4 (a. 517) de nuptiis sine -ibus instrumentis mutuo contrahendi matrimonium animo celebratis. 5, 27, 6 pr. (a. 517) quisquis... mulierem uxoris loco -ibus instrumentis confectis habuerit. 4, 30, 14, 1. 5, 27, 10 pr. a muliere..., cuius... consuetudine gaudebat..., minime -ibus instrumentis compositis, postea autem... ad nuptialia pervenerit instrumenta. ARNOB. ad Greg. 7 (Morin, Etudes, textes, découvertes, 1913, p. 395, 6) empta es, o matrona, et instrumentis -ibus comparata. *fort. abso-**

lute: APVL. apol. 103 -is (<tabulas> suppl. coni. Helm) accipe. TERT. monog. 11 p. 778, 6^{oe}. repudium sit illi (sc. marito priori mortuo)... alienis iam -ibus (supplendum tabulis ut videtur; an neutr. plur. pro subst.?) scriptum.

5 C *singularia*: PS. Cic. epist. ad Oct. 9 qui tamquam in -i matrimonio (i. in dote matrimonii causa constituta) rem publicam testamento legatam sibi obtineret. HIER. in Dan. 11, 6 p. 560^B Ptolemaeus Philadelphus dotem magnam Antiocho offerens *φειροφόρος*, id est -is, est appellatus.

10 II *sensu latiore*: A non tam ad matrimoniallem dotem, quam ad ipsum matrimonium spectans: VAL. FL. 8, 279 celeberrima sacra. CLAUD. carm. min. 29, 30 thalamum -is purpura velat.

B *ad dotem, i. instrumentum praediorum* (cf. s. dos p. 2046, 30), spectans: COD. Theod. 14, 3, 7 (a. 364) ei, qui sequitur officinam, cum... fundis -ibus... omnem entheciam tradat. Wolff.

15 *dotāmen*, -inis n. a dotare. GLOSS. cod. Leid. 191³ donum pro uxore (v. Thes. gloss.). [*dotātim*. GLOSS. per manus vel abundanter. abundanter. *pertinet ad datatim*.]

? *dotav*... CORP. I³ 1, 11 in titulo antiquissimo cippi in foro Romano reperti. *pertinere ad dotare* (notione nimirum munerandi, q. e. sub doto II) pro certo habuit Thurneysen, Rhein. Mus. 56 (1901) 162. 163 (v. infra l. 33. 38), ad subst. eiusdem originis, cuius est dos, Ribezzo, Neapolis 1 (1914) 174 sqq. et Grienberger, Indog. Forsch. 37 (1917) 122 sqq., qui dotav scriptum fuisse, non dotav, probare conatus est e lapidis ectypo Vindobonensi. ceterum cf. J. Stroux, Philologus 86 (1931) 485 sqq., qui <pri>vato legendum proposuit. v. etiam Leifer-Goldmann, Zum Problem der Foruminschrift unter dem Lapis niger, Klio, Beih. 27, 1932 p. 27³. 54³. 70³.

30 *dotice*: CORP. IV 1364 (graphio script.) nomina: nyc... | genice | thetice (physice? v. add. p. 207) | -e | onomastice... i. q. gr. *δοτική*, i. *dativus*, esse videtur. *dotius* furnculus GLOSS. III 492, 35. cf. gr. *δοτήν*, *δοτήν* (v. vol. VI 1650, 67).

35 *dotō*, -ātī, -ātum, -āre [a dos. Th.]. *de notione* (cf. dotav... supra l. 19): GLOSS. *πρῶτον*. est dotalicium (q. v.) vel munero. GLOSS. II Philox. DO 78 -anda *πρῶτον*. NON. p. 450, 15 -atam non a dote <tantum> dici, sed ab omni qualibet copia Cicero de oratore i auctor est (cf. Cic. de orat. 1, 234 artem verborum... dote locupletasti). *vetustissima verbi forma est dotav*... supra l. 19, siquidem huc pertinet. ceterum legitur -atus inde a PLAVTO, ceterae formae verbi inde a MANIL. et CARM. epigr. 990, 6 cf. infra l. 44; quae fortasse a -atus deductae sunt, cf. Fr. Brender, Die rückläuf. Ableitg. i. Lat., Diss. Basel 1920 p. 52. [it. dotare, francog. doner. M.-L.].

I *strictiore sensu i. q. mulierem dote donare*: A *generatim*: -are mulierem rebus, quae in commercio sunt: CARM. epigr. 990, 6 (Tiberii fere temporibus) -vit natas. PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 4 filias Scipionis ob inopiam publice -vit senatus (4, 3, 15 ex publico. SVET. Vesp. 14. VLP. dig. 24, 3, 37 ampliore summa. 38, 5, 1, 10. COD. Iust. 4, 29, 12 [a. 258]. 10, 36, 1, 4 [a. 442]. APVL. apol. 92. met. 10, 23. AVR. VICT. epit. 9, 2 locupletissime. AMM. 14, 6, 11 ex aerario. AVG. op. monach. 25, 32 ex senatus consulto de publico. INTERPR. Cod. Theod. 4, 2, 1). PAPIN. dig. 20, 4, 1 pr. ut minus -ata mulier esse videatur (LEO M. epist. 167, 4 legitime). VLP. dig. 23, 3, 5, 8 neptem. MARCIAN. dig. 23, 2, 19 liberos. COD. Iust. 6, 58, 1 (a. 223) amitas. 5, 37, 9 (a. 230) te. CLAUD. carm. min. 25, 52 quae nova dotetur virgo. 55 DRAC. Romul. 6, 88 inopes. COD. Iust. 5, 13, 1, 13^c personam. *obiecto non adiecto*: COD. Iust. 5, 11, 4 (a. 293) si voluntate -antis in dotali instrumento plura tibi tradita scripsisti quam suscepisti. *minus accurate apud recentiores i. q. sponsae donationem ante nuptias dare*: COLL. Mos. 4, 1, 2 quod si aliqui seduxerit virginem non desponsatam et stupraverit eam, -bit eam sibi in uxorem (VVLG. exod. 22, 16 SVLP. Sev. chron. 1, 18, 7). FVLG. aet. mund. p. 157 centeno coniugem... praeputia. *tropice*: TERT. uxor. 2, 8 p. 696, 2 maiore dote -bitur de bonis eius, qui in deo dives est. B *speciatim: rebus quae extra commercium sunt*: CLAUD. 8, 648 nurus omnibus arvis et toto -anda (AP², alii fortasse melius donanda) mari. 10, 281 toto... -bere (ABA, alii donabere) mundo. C *per imaginem*: VERG. Aen. 7, 318 sanguine Troiano et Rutulo -bere, virgo (IVST. 1, 7, 19 Candaui uxor mariti sanguine -ata regnum viri et se pariter adultero tradidit. AVG. civ. 3, 13 p. 11 D. ut... feminae... parentum sanguine -rentur. OROS. hist. 2, 4, 2 Romulus Sabinas... maritorum et parentum cruore -vit. DRAC. Romul. 9, 62 -ata Lacaena sanguine Troiengenium, Graium -ata cruore [aliter, notione accedente ad eam, quae est sub A: AVG. serm. 267, 3, 3 ad ecclesiam: non te fefellit sponsus tuus, non te fefellit, qui suo sanguine te -vit].).

70 OV. epist. 6, 138 scelerata Medea... ipso crimine -atast emeruitque virum. met. 13, 523 funeribus -bere, regia virgo (cf. l. 67). AVSON. 137, 5 uxor perpetuis -ata a matre duellis. CLAUD. carm. min. 30, 43 Cornelia... Libycis -ata trophaeis.

80 II *latiore sensu i. q. quolibet dono donare* (cf. dotav... supra l. 19): A *c. abl.*: MANIL. 4, 140 Taurus simplicibus -bit rura colonis (cf. dos p. 2047, 77). SEN. Tro. 874 deus te... felici parat -are thalamo (TERT. anim. 2 p. 300, 25 publico sensu, quo animam deus -are dignatus est. adv. Hermog. 29 p. 156, 26 terram... varia fecunditate -avit deus. VVLG. gen. 30, 20 -avit [ditavit var. lectio melior] me deus [Banner])

dote bona i. liberis. cf. PRVD. ham. 274 muneribus -ata dei... plas-
mata in faciem muliebrem. FAVST. REL. grat. 2, 8 p. 76 mentem homi-
nis... fide, a summo auctore -atam). PLIN. nat. 12, 77 in Arabia et
olea -atur lacrima. SIL. 14, 232 litora Thermarum prisca -ata camena
(sc. Stesichori). PANEG. 12 (2), 8, 5 quos (Scipionem al.)... etsi pluri-
ma laude -averit... vetustas. PALLAD. 14, 64 inertem fetibus ornum
-at pirus. SYMM. epist. 10, 1, 1 fidem gestorum tuorum debueras lin-
guae honore -are. ALC. AVIT. c. Eutyth. 1 p. 17, 35 Gabrihel verbo
virginem fecundatam divini germinis promissione -vit (cf. p. 2055, 51).
ENNOD. epist. 2, 28 p. 70, 11 doctorum epistulas gravidas -atas messe
conloquii. dict. 22, 1 p. 493, 5 adulescens inventorum suorum divi-
tias... verborum... ubertate -avit. PASS. Rogat. 2 ut frater... chris-
tiani baptismatis munere -retur. CARM. epigr. 1389, 13 sacerdotii...
honore. abl. videtur esse rei agentis (cf. B): ANON. de mach. bell.
18^{extr.} ballista artis ingenio -ata. ALC. AVIT. carm. 1, 226 suo -antur
germina rore. nota dictum in malam partem: ZENO 1, 5, 7 quae
(viduae viris paganis nubentes) dedecus suum sacrilegio -antes. DRAC.
Romul. 10, 23 -ata paelice Creusa flammis.

B non accedente abl. (cf. supra l. 14 sqq.): MANIL. 5, 710 tertia
Pleiadas -vit forma (i. magnitudo) sorores. FVLG. myth. 3, 9 p. 76, 7
quantum natura -verit ipsam vocem, ut habeat arsis et thesis. ENNOD.
epist. 8, 37 p. 223, 25 -ant facundiam res secundae.

part. perf. dōtātus, -a, -um primitus accipiendum pro adiec-
tivo, derivato a dos, imprimis his locis (superl. v. infra l. 49):

A sensu strictiore i. q. dote nuptiali donatus: cf. GLOSS.²
II Philox. DO 77 -a ποικιλότα, συμποικίλος: 1 attributive: PLAVT.
Asin. 898 uxori (Men. 61 Mil. 680 Most. 703 MART. 10, 16 [15], 1
QVINT. decl. 360 p. 392 bis TRYPH. dig. 23, 3, 78, 12 AVSON. 206, 9).
Aul. 490 quo illae nubent divites -ae, si eqs.? CIC. Att. 14, 13, 5 Aquil-
lia (PROP. 1, 8, 35 Hippodamiae). HOR. carm. 3, 24, 19 coniunx (Ov.
rem. 565). POMPON. dig. 24, 3, 1 feminas. PAPIN. dig. 23, 4, 27 mu-
lier (35, 1, 71, 3 TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2 VLP. dig. 37, 7, 1, 7). VLP.
dig. 37, 7, 1, 2 neptis. 37, 7, 1, 8 filiam (37, 7, 1, 9 PAVL. dig. 21, 2,
71 bis. SPART. Sept. Sev. 8, 1). 2 praedicative: PLAVT. Aul.
239 (antea: 238 nihil est dotis quod dem) dummodo morata recte
veniat, -a est satis (SEN. contr. 1, 6, 6 si his bonis fuerit instructa,
-a est sc. futura uxor. APVL. apol. 92 virgo formosa etsi sit oppido
pauper, tamen abunde -a est). Ov. epist. 3, 55 (Briseis ad Achillem:)
ut, quamvis veniam -a, repellas. per iocum: PLAVT. Stich. 562
seni illi concubinam dare -am noluit (per iocum, quasi 560 accipere
intellegendum sit non absolute, subintelligendo cibum, sed coniungend-
um cum dotem [id quod mavult Ed. Fraenkel in plagulis]).

3 pro subst.: PLAVT. Aul. 535 -ae mactant et malo et damno viros.
TER. Phorm. 940 -is patrocinari (opp. indotatis). POMPON. Atell. 43
et NOVIVS Atell. 16 tit. -a. POMPON. Atell. 88 nupsit... -ae vetulae,
varicosae, vafrae.

B latiore sensu i. q. praeditus bonis natura insitis:
1 de hominibus: Ov. am. 2, 4, 17 sive es docta, places raras -a per
artes. met. 11, 301 Chione, quae -issima forma mille procos habuit
(codd. praeter M, qui: quaedam notissima). ZENO 1, 2, 5 mutuis aequa-
libusque temperantiae -a muneribus caritas. CYPR. GALL. iud. 552
Samson -us tacitas virtutis munere. ENNOD. carm. 1, 6 p. 521, 11 -us
liberalibus institutis bona mentem cura gravidam ad spem germinis
melioris attollit. CASSIOD. var. 5, 22, 5 Capuanum bonis eloquentiae
-um. cf. ENNOD. dict. 11, 4 p. 429, 23 sermo peritiae splendore -us.
2 de rebus: PLIN. nat. 18, 266 ulmum... vite -am. ENNOD. opusc. 4, 15
p. 386, 25 solum -um pascuis. CASSIOD. var. 9, 6, 3 insulas... amplexu
pelagi -as. cf. art. praef. p. 1150^p arithmetica disciplina -a est, quando
rerum opifex deus dispositiones suas sub numeri, ponderis et men-
surae quantitate constituit.

opp.: indotatus. pauper (Ov. rem. 565 APVL. apol. 92. cf. TERT.
castit. 12 p. 754, 2 assume de viduis... paupertate -am).

deriv.: dotamen. [dotatim]. v. Onom. s. v. Dotata.

doxa, δόξα. gloria vel claritas GLOSS.² III Abol. DO 7.

doxificor a doxa et facere. glorifico GLOSS. V 618, 43.

drabe phono (draeffono vel draphono codd.) similis herba est PLIN.
nat. 27, 73 (1, 27, 49 drabe i [dragbe, draebe codd.]). Bannier.

draca v. draco.

dracaena, δράκαινα. grammaticorum testimonia v. p. 2060,
74 sqq. CARM. epigr. 1624, 3 (Romae, saec. IV)... iti dracen(a).
'videtur ad sacra carmen pertinuisse mystica'. Bücheler. D.

dracco v. draco.

drachidium v. dacrydium, ubi add. CHIRON 333 et VEG. mul.
2, 97. Thes. gloss. s. v. scam(m)onia.

*drachma, drac(h)uma, dragma, -ae f. [δραχμή. Th.] de
formis: drachm-: PLAVT. Merc. 777 AB Pseud. 86 A 93 A Trin.
425 A ENN. scaen. 322 (Cic. div. 1, 132) Voss. B, sed corr. in dragm-
TER. Andr. 451 C (drahm- P). Haut. 601 (drachum- Ritschl). CATO
agr. 127, 2 A (secundo loco). VARRO ling. 9, 85 (et rachmis F). CIC.
Flacc. 34 (bis, altero loco codd. praeter Monac., v. p. 2058, 8). 43 codd.
praeter Vat. (v. p. 2058, 11), Monac. (v. p. 2058, 9). CIC. epist. 2, 17, 4
(?, v. p. 2058, 28). HOR. sat. 2, 7, 43. PLIN. nat. ut videtur fere sem-
per, al. drachum- (cf. de Groot. Anaptyxe in Lat. 1921, 19, 71):
PLAVT. Pseud. 86 P 88 AP 91. 93 BCD Trin. 425 B (drahum- CD).

ENN. scaen. 323 (Cic. div. 1, 132) Voss. A, item Voss. B, sed corr. in
dragm- drachm- (cf. PRISC. gramm. II 43, 20 ante m... inveniun-
tur c d g t, ut dracma [RH, dragma BGL]): ENN. scaen. 322 (Cic.
div. 1, 132) Voss. A scaen. 323 (ibid.) Vind. TER. Andr. 451 B CATO agr.
127, 2 A PRISCILL. tract. 9 p. 91 AMBR. Abr. 1, 9, 87 PTC. dragm-
(cf. gr. δράγμα): PLAVT. Merc. 777 CD ENN. scaen. 322 (Cic. div. 1,
132) Voss. B corr. (v. p. 2057, 77), Vind. scaen. 323 Voss. B corr. (v. l. 1).
TER. Andr. 451 DEG CATO agr. 127, 2 b c (bis). CIC. Flacc. 34 (altero
loco) et 43 cod. Monac. VAL. MAX. 9, 10 ext. 2; posteriores passim (v. et
infra l. 18), praecipue scriptores rei medicae, multo saepius quam
drachm- draghm-: CIC. Flacc. 43 cod. Vat. MARCELL. med. de
mens. p. 7, 8 sqq. cod. P Ps. CELS. epist. 3 p. 22, 1. 5 N. codd. PLA,
item p. 22, 3 LA. draum-: ANON. med. ed. Piechotta 166 ORIBAS.
syn. 1, 17 et 18 saepius. eup. 2, 1 P 13. compendio scriptum:
drachm-: PAPYR. Heidelb. 1001^b (Apic. ed. V.-G. p. 91) I 2. dr.: PA-
PYR. Genav. lat. 1 II B 2 sqq. Genav. lat. 4 (v. infra l. 74). Tebtun. II
686. Mich. 2217^v (nondum edit.); item vel dr.: codd. medicorum poste-
riorum passim. drag, dräg, drg: codd. persaepe. signo < signi-
ficatur (cf. Hultsch, PW V 1632 sq.): ORIBAS. syn. 1, 17 p. 819. 1, 19
p. 825 cf. ISID. orig. 16, 27, 4 METROL. p. 128. 129. 134. de casi-
bus: nom. vel acc. drach(g)um: GLOSS. II 280, 57. 503, 36. V 452,
14. gen. pl. -arum: PLAVT. Trin. 425 TER. Haut. 601 PLIN. nat. 21,
141. 22, 26. 27, 22. 39. 28, 119. 36, 148 AMBR. Abr. 1, 9, 87. -um:
VARRO ling. 9, 85 sic loquuntur, 'hoc mille denarium', non 'hoc mille
denari(or)um', et 'haec duo milia denarium', non 'duo milia dena-
riorum'. si esset denarii in recto casu... tunc in patrico denariorum
dici oportebat; et non solum in denariis, victoriatis, -is, nummis, eqs.
fortasse haec forma subest CIC. epist. 2, 17, 4 ubi drachum codd. MG,
drachum R (drachumum vel drachm. [i. drachm(arum)] Wesenberg,
emendationes M. Tullii Cic. epist. 1840, 30; drachumum vel drachum.
[i. drachum(arum)] Buecheler, Kl. Schr. I 58). apud eos, quorum
indices plenos habemus, legitur ENN. scaen. 322. 323 PLAVT. Merc. 77
Pseud. 86 sqq. Trin. 425 TER. Andr. 451 Haut. 601 CATO agr. 127 bis
VARRO ling. 9, 85 CIC. Flacc. 34 bis 43 epist. 2, 17, 4 SCRIB. LARG.
praef. p. 6, 15. 17 HOR. sat. 2, 7, 43 VITR. 3, 1, 7 bis VAL. MAX. 9, 10
ext. 2, non apud CELS., saepissime PLIN. nat.

I pecuniae genus (nota: AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 6, 4 si-
cut... mala -a non -a [locut. vulg.], sic malum iudicium non utique
iudicium): definitiones: comparatur cum nummis minoribus:

VITR. 3, 1, 7 videntur civitates Graecorum fecisse, quemadmodum
cubitus est sex palmorum, in -a, qua nummo uterentur, aereos
signatos uti asses ex <ae>quo sex, quos obolos appellant, quadran-
tesque obolorum... viginti quattuor in -a constituisse (GLOSS. II
280, 57 δραχμή οἱ ἑξ ὀβολοί. PRISC. gramm. III 409, 21 diximus...
superius quod tres oboli... -am faciunt spectans p. 408, 19 -a sive
argenteus scripuli tres (cf. p. 2059, 33). PRISC. gramm. III 409, 19
quod quattuor -ae sint septuaginta duae siliquae. pars maioris
pecuniae: SCHOL. Ter. p. 97, 28 mina centum -is appenditur. PRISC.
gramm. III 409, 14 singulae minae Atticae septuaginta quinque -as
habent. 410, 3 Italica... mina -as habet... nonaginta sex.

A nummus Graecus (Hultsch, PW V 1613 sqq. MAECIAN.
distrib. 45 victoriatum olim ut peregrinus nummus loco mercis, ut
nunc tetrachumum et -a, habebatur. AMBR. epist. 7, 21 non est -a de-
narius, sed diversum est. AVG. in psalm. 138, 14 quid est -a? num-
mus, in quo nummo imago erat ipsius imperatoris nostri): Grae-
ciae et Italiae: PLAVT. Merc. 777 -am dato :: dabitur (Pseud. 86
potes... mutuam -am dare unam mihi, quam cras reddam [91
Trin. 425] tibi? 93 TER. Haut. 601). Pseud. 88 quid ea -a facere
vis? ENN. scaen. 322 quibus divitias pollicentur harioli, ab eis -am
ipsi petunt; de his divitiis (sc. quas pollicentur harioli) sibi deducant
-am, reddant cetera (versum secundum secl. Ribbeck). TER. Andr. 451
-is est obsonatum decem. HOR. sat. 2, 7, 43 Davo quingentis empto -is
(cf. adn. Heinzi). VAL. MAX. 9, 10 ext. 2 ut gymnasiarcha Thessalus
tricenae ab invenibus -as poenam exigeret. civitatum Asiae mi-
noris: CIC. Flacc. 34 publice (sc. a civitate Aemensi Phrygiae) data
-arum CCCI (ibid. iterum). 43 se (Temnitas) Flacco... -arum xv milia
dedit. epist. 2, 17, 4 (de praeda ex Cilicia reportata) quod scribis ad
me de -um (v. supra l. 28) CCCCC, nihil est, quod in isto genere cui-
quam possim commodare; omnis enim pecunia eqs. Aegypti
(v. Schubart, Einf. in die Papyrskunde, 1918, 432): PAPYR. Genav.
lat. 1 I A 5 sqq. (in rationibus stipendiorum a. 80/81:) miles accepit
stip(endium)... dr. tot (ibid. passim, v. Mommsen, Hermes 35, 1900,
448 sqq. [= Hist. Schr. 3, 123 sqq.], Arch. f. Pap.-Forsch. 1, 1901, 277).
eodem pertinet eiusdem fere aetatis PAPYR. Genav. lat. 4 (Arch. f. Pap.-
Forsch. 2, 1903, 63 sq.; nota -ae divisionem in a. i. asses, ut vid., item
PAPYR. Tebtun. 686 saec. III/III). PAPYR. Amherst, Bruns font. 164
(in manumissione inter amicos accepta pecunia, in diptycho bilingui
a. 221), 10 ille accepit dr. Aug(ustas) dua millia ducentas (δραχ-
μὰς σβαστὰς διακοσίας διακοσίας). item PAPYR. Mich. 2217^v (non-
dum edit.), 7 et 8 dr. Aug. Iudaeorum: VVLG. II Esdr. 7, 70
dedit in thesaurum auri -as (LXX Νέμ. 7, 70 χροσούς) mille (7, 71
[LXX χροσού νομίσματος]. 7, 72 [LXX χροσίου]). II Macc. 12, 43 Iudas
duodecim milia -as argenti (ἀργύριον δραχμὰς) misit Ierosolymam.
RVFIN. hist. 1, 8, 11 quinquagenas -as (ἐνὰ δραχμὰς πενήκοντα) dividi
[Bannier]

iubet *Herodes*. ad V. T. lev. 27, 2sq. (LXX ἔσται ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα eqs., item in sqq.; ITALA Lugd. didragmum et sim.) *pertinet*: CYPR. GALL. lev. 297 taxatio -ae. ad V. T. num. 3, 47 (LXX κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἄγιον. ITALA Lugd. didragmum sanctum): CYPR. GALL. num. 34 pro quis assumere -am vatibus est licitum.

ad N. T. Luc. 15, 8 (ITALA codd. a bl q al., Hier. epist. 21, 2, 7 VVLG.) mulier habens -as (denarios ITALA cod. e Ps. Cypr. ad Novat. 15) decem, si perdiderit unam -am *pertinent apud* ECCL. (*allegor.*): TERT. pudic. 7 adv. Marc. 4, 32 p. 529 praescr. 11, 4 R. 12, 3 paenit. 8, 4 R. AMBR. epist. 7, 2 HIER. epist. 21, 2, 7, 21, 3, 1 RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 p. 119, 9sq. B. Greg. Naz. orat. 2, 14 AVG. in psalm. 103 serm. 4, 2. 138, 14 PETR. CHRYS. serm. 169 p. 642^B *ibid.* p. 643^A ALC. AVIT. carm. 3, 365 VEREC. in cant. 9, 20.

alio spectantia: PRISCILL. tract. 9 p. 91 in euangelio gratior est -a... pauperis (cf. N. T. Marc. 12, 42 et Luc. 21, 2 λεπτὰ δύο, ubi VVLG. minuta vel aera minuta). AMBR. epist. 7, 20 potest... -a pro veteri testamento accipi. ALC. AVIT. carm. 6, 320 tertius ille piger -am tellure latentem promit. *nota translate fere i. q. 'minimum'*: CLAUD. MAM. anim. epil. p. 191 ex paupertatis inopia dare -am ei, qui multa scientiarum abundat talenta.

II ponderis et mensurae genus: definitiones: ponderum solidorum: comparatur cum pari pondere: SCRIB. LARG. praef. p. 6 erit... nota denarii unius pro Graeca -a (PLIN. nat. 21, 185 -a Attica... denarii argentei habet pondus [PLIN. med. praef. p. 9, 13 MARCELL. med. de mens. p. 7, 13 N. ISID. orig. 16, 25, 13]. GLOSS. IV 410, 2 -a genus denarii, certa pars ponderis. cf. GLOSS. cod. Voss. Q^o lat. nr. 69 ed. Hessels s. v.). CARM. de pond. 19 olce... ab -a non re, sed nomine differt (EPIPHAN. de mensur. 35 ISID. orig. 16, 27, 4). MARCELL. med. de mens. p. 7, 2 N. cheme habet sicut -a *grammas* III.

comparatur cum minore pondere: MARCELL. med. de mens. p. 7, 9 N. victoriatus denarius dimidia pars -ae est (med. 17, 32). SCHOL. Ter. p. 85, 22 -a... pondus est duorum denariorum et medii (vel trium) eqs. CARM. de pond. 17 scripla tria -am vocitant (PLIN. med. praef. p. 9, 12 LIB. de asse 16 EVCHER. instr. 2 p. 158, 10 PRISC. gramm. III 408, 19 ISID. orig. 16, 25, 13 METROL. p. 127, 128 al. nota PELAGON. 277 ut -a una sit scripli III s(emis). PLIN. nat. 21, 185 -a VI obolos pondere efficit (PLIN. med. praef. p. 9, 14). ISID. orig. 16, 27, 3. MARCELL. med. de mens. p. 7, 10 cyathus... ad pondus -arum pars decima est. *ibid.* colearium dimidia pars -ae est.

comparatur cum maiore pondere: CARM. de pond. 20 -am si gemines, erit is quem dicier audis sicilicum (ISID. orig. 16, 25, 18 *sicel* -as appendens duas. METROL. p. 131, 7. sed HIER. in Ezech. 4, 9 p. 43 siclus... habet -as quattuor). METROL. p. 127, 6 stater habet -as IV (MARCELL. med. de mens. p. 7, 7 N.). CARM. de pond. 21 -ae scriplum si adiecero, fiet sextula quae fertur. CARM. de pond. 24 uncia fit -is bis quattuor (LIB. de asse 15 HIER. in Ezech. 4, 9 p. 43 MARCELL. med. de mens. p. 7, 1 N. EPIPHAN. de mensur. 35 SCHOL. Ter. p. 85, 26 al.). CARM. de pond. 30 ter quinque... -is et ter vicens... explier unam *libram Atticam* (METROL. p. 127, 3 libra habet... -as XCVI). SCRIB. LARG. praef. p. 6, 17 (p. 21, 17 N.) in libra denarii octoginta quattuor apud nos, sicut -ae apud Graecos incurrunt. CARM. de pond. 34 centum hae (*minae*) sunt -ae (ISID. orig. 16, 25, 21. METROL. p. 127 mna... -as habet CXXVIII. MARCELL. med. de mens. p. 7, 17 N. mna... pendit -as Atticas centum. cf. PRISC. gramm. III 408, 21 libra vel mina Attica -ae septuaginta quinque: libra vel mina Graia -ae centum quinque). CARM. de pond. 38 talentum... sex milia -is (A¹, -as A² METROL. p. 126, 21 talentum habet... -as VII DCCXL). MARCELL. med. de mens. p. 7, 4 N. olyscion facit... -I et -as II. p. 7, 14 cyathus pendit -as X. p. 7, 16 hemina habet -as numero LX.

mensurarum umidorum vel frugum: comparatur cum mensura pari: METROL. p. 129, 1 -a Egyptiaca, id est faba Egyptiaca. **comparatur cum minore mensura**: PLIN. med. praef. p. 9, 15 colearia -a dimidia (METROL. p. 140, 11 ISID. orig. 16, 26, 3). GLOSS. V Aa D 906 -um viginti siliquis. **comparatur cum maiore mensura**: ISID. orig. 16, 26, 4 concula -a una et dimidia adimpletur. PLIN. nat. 21, 185 cyathus pendet per se -as X (PLIN. med. praef. p. 9, 14 CARM. de pond. 75 ISID. orig. 16, 26, 4 METROL. p. 128, 34). *ibid.* acetabuli mensura... significat... -as XV (PLIN. med. praef. p. 9, 15. sed ISID. orig. 16, 26, 5 acitabulus... duodecim -as appendens). CARM. de pond. 76 oxybaphon fit, si quinque -ae addantur ad bis quinas (ISID. orig. 16, 26, 4). PLIN. nat. 21, 185 mna... pendet -as Atticas C (PLIN. med. praef. p. 9, 16 METROL. p. 129, 13).

A in medicamentis: 1 generatim: additur saepe gen. rei: CATO agr. 127, 2 turis -am unam conterito et mel coctum -am unam... (addito) (cf. *infra* l. 79). PLIN. nat. 20, 21 *bunion* potum... ex suci -a. 20, 139 *rutae* -as duas, sulphuris unam et dimidiam sumi (MARCELL. med. 16, 31). 20, 188 anesi -ae tres, papaveris duae miscentur melle (CHIRON 158 admisce piperis -am. MARCELL. med. 14, 55, 58). PLIN. nat. 20, 208 addidere postea -as senas croci eqs. (28, 130 sesamae -is III. 32, 85, 99 MARCELL. med. 28, 32. cf. *supra* l. 75). 22, 49 datur... ad renium dolores -a eius (*anchusae radices*) potui in vino ([MARCELL. med. 20, 89]. cf. 25, 58 Themison binas, non amplius -as datavit. 27, 48. 32, 30 SORAN. 2, 11 [44] al. nota CHIRON 253 dabis ei scammonium -as numero II). 24, 147 ad men-

ses trahendos seminis vel radices -ae II in vini cyathis II sufficiunt. 25, 144 bibitur... contra angues suci -a in vino (28, 121 testiculi -a ex aqua contra serpentes bibitur. MARCELL. med. 16, 52 MISC. Tir. p. 60, 20. cf. 32, 89 -a pota). 25, 169 ischiadicis -am cum oxymelite... propinavere. 26, 55. 59. 114. 27, 22. 86. 32, 106 quidam ita componunt medicamentum: cerae et turis -as XX, spumae argenti XXXX eqs. (cf. 34, 155 componitur *hygrenplastrum* hoc modo... cretae -ae VI, aeris tusi -ae II eqs.). 32, 112. 34, 122 ut XVI -ae *nisys* in hemina aceti coquantur (MARCELL. med. 23, 69 decoques). al. *passim*.

2 locutiones singulares: a abl. sing. et plur.: PLIN. nat. 20, 145 *mentastri folia* bibuntur... -is duabus (20, 183. 246. 21. 175 bis. 22, 46. 23, 23. 24, 61. 25, 67. 101. 112 al. cf. vol. II 1965, 12 sqq.): 20, 162 *cuminum* potum... tribus -is (164. 166. 233. 21, 140. 22, 40. 49. 23, 24. 24, 65. 25, 99. 100. 26, 54 al.). 21, 135 adversus serpentes duabus -is in vino succurrit *nardum Gallicum*. 21, 171 *lychnis* ad detrahendam bilem efficacissima duabus -is. 22, 67 Nicander caulem *asphodeli*... dedit in vino tribus -is (25, 54. 104. 27, 25. 34, 109). 22, 84 prodest urinis *sium*... in vino -is duabus. 23, 158 *silvestris laurus* alvum solvit... -is III (26, 54. 70). 25, 127 Vettonicae semen... vel farina -a in vini... cyathis IIII mala medicamenta exigit (item sing.: 26, 76. 89. 156). 26, 40. 119. 27, 104 al. SER. SAMM. 384 similiae (*Dittm.*, simili codd.; 'simili -ā i. simili pondere' cum prioribus interpretibus Gnüg, Sprachl. zu Ser. Samm., 1906, 10. 37; Vollmer in editionis indice p. 80 -a abl. heterocl. vocis q. e. dragma esse statuit) -a pix dura piperque franguntur. **b -ae (-arum) pondere**: PLIN. nat. 21, 141 *medicamentum* duarum -arum pondere sumitur (28, 162. 34, 126). 21, 161 datur (22, 26. 54. 23, 23. 26, 44. 27, 129). 21, 178 -ae... pondere lusum furoris gigni. 22, 18 *medicamentum* bibitur -ae pondere (24, 71. 27, 39. 31, 119. 36, 148). 22, 70 *asphodeli radix* -ae pondere in vino pota (22, 73. 24, 28. 27, 99. 28, 120); *similia* 22, 133. 25, 125. 26, 28. 112. 27, 27. 35, 182. cf. MARCELL. med. 27, 99 cervini cornus... scobis... ad -ae mensuram... datus.

? 3 -a i. q. pondus? v. supra l. 22 sq.

B alia: PLIN. nat. 11, 134 augeri cor per singulos annos in homine et binas -as ponderis ad quinquagesimum annum accedere (cf. CENS. 17, 14 cor anniculi pendere duas -as, bimi quattuor et sic in annos singulos usque ad quinquaginta accedere binas eqs.). AMBR. Abr. 1, 9, 87 puer Abrahae accepit in aures aureas singularum -arum. RVFIN. hist. 3, 6, 19 de quisquiliis undeunde collectis parvissimum pondus -is quattuor distrahebant (gr. Ἀττιῶν τεσσάρων).

additamenta: ad I: argenti: TER. Haut. 601 VVLG. II Macc. 12, 43. Augusta: v. p. 2058, 78 sqq. auri: VVLG. II Esdr. 7, 70. 71. 72. *allegorice*: scientiae: PETR. CHRYS. serm. 169 p. 642^B. ad II: cf. p. 2059, 23 sq. 54. 61. 72.

derivata: drachmalis, drachmeus, drachmissare.

cf. didrachmum, tetrachmum.

drachmalis, -e a drachma. i. q. drachmae pondere, cf. drachmeus. CASS. FEL. 71 p. 171 facies troiscos -es (*ibid.* p. 172).

drachmeus, -a, -um a drachma. idem quod drachmalis.

ALEX. TRALL. 2, 31 facies troiscos dragmeos (2 p. 267 P. ποῖσι τροχίσκουσι ἀνὰ δραχμῶν α'. item 2°, 67 et PHILVM. (Alex. Trall. 2, 97) p. 50 facies trochiscos -chmeos.

drachmisso, -äre, cf. c. drachma. i. q. mercede drachmae conduci solere: PLAVT. Pseud. 808 illi coci -ent (drachmissent vel drachmis sent codd., drachumissent Lindsay) miseri (cf. Merc. 777): me nemo potest minoris quisquam nummo (i. didrachmo) ut surgam subigere.

drachuma v. drachma p. 2057, 83.

? dracium (δρα[υ]κίον) v. p. 2067, 44.

Bannier.

***draco, -ōnis m. [a gr. δράκων, -ontos tractum. Th.]. etymologia**: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 177^A (p. 67 M.) -es dicti ἀπὸ τοῦ δέρεσθαι, quod est videre. clarissimam enim dicuntur habere oculorum aciem (MACR. Sat. 1, 20, 3 GRAMM. suppl. 239, 3). **formae**: APPEND. Probi 110 draco, non dracco (v. Pellegrini, Studi ital. di fil. class. 17, 1909, 359). cf. Onom. legitur in codd. hic illic dracho (cf. Onom.). **casus**: CHAR. gramm. I 65, 2 sqq. graeca, quae in 'on' exeunt, ut... dracon, leon faciunt genitivum in 'tis' ut... dracontis, leontis... et amissa 'n' littera latina redduntur et ut oportet declinantur latine, ut... draco, leo et faciunt... draconis, leonis (sim.: MART. CAP. 3, 292 PRISC. gramm. II 255, 8 GRAMM. suppl. 110, 12). **leguntur formae graecae: nom. sing.** dracon: SCHOL. Germ. Stroz. p. 116, 2. **acc. sing.** dracontem: ACC. trag. 570. **gen. sing.** dracontis: ACC. trag. 596. **nom. plur.** dracontes: ORIBAS. syn. 4, 7.

genus: GRAMM. suppl. 109, 35 appellativa masculina, ut hic leo, -o eqs. PRISC. gramm. II 146, 13 in 'a' facientia femininum... ad imitationem graecorum... draco: dracaena (sim.: II 209, 7 DIOM. gramm. I 328, 28 DON. gramm. IV 376, 6 CLEDON. gramm. V 41, 6 POMP. gramm. V 164, 5 GRAMM. suppl. 101, 26. 124, 20. 239, 2 -o draca debuisset facere et facit dracaena [-ena *passim* codd.]. SERV. ecl. 2, 63 georg. 3, 245 ISID. orig. 12, 2, 3 GLOSS. I Ansil. DR 4). **significatio**: GLOSS. δράκων. III 523, 5 -es: τρυφῶνες. ISID. diff. 1, 165 -o est immanis belua, tracones vero sunt hiatus terrae.

legitur inde ab ENNIO; apud antiquiores rarius in sermone pedestri, plerumque de monstris et in fabulis a Graecis inventis: CIC. quater, RHET. Her., PAVL. FEST., SEN. contr., SEN. epist., CVRT., TAC. singulis [Wulf]

locis; de sidere: VITR. 9, 4, 6, de vase caldario: SEN. nat. 4, 24, 2. praeterea de serpentibus apud SEN. phil. semel, PLIN. nat. passim, CVRT. et apud recentiores. (cf. Pottier, Daremberg-Saglio III 403 sqq.) v. Onom.

I proprie: A fere i. q. serpens, anguis (apud recentiores plerumque magni serpentes hoc nomine significantur): SERV. Aen. 2, 204 angues aquarum sunt, serpentes terrarum, dracones templorum...; sed haec significatio plerumque confunditur (CLAUD. DON. Aen. 2, 225 ISID. diff. 1, 48), quae distinctio usu non probatur. cf. tamen p. 2062, 2. Onom. III 248, 71. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 95 Santra... ait <...>-es genus <...> accipi pro locorum genis ideoque loc<...>go bene accipere pio (v. Wissowa, Religion u. Kultus² p. 176 sq. cf. l. 20 sq. p. 2066, 36. Onom. l. c.). VERG. Aen. 11, 751 raptum...-em fert aquila (HOR. carm. 4, 4, 11 PORPH. Hor. carm. 4, 4, 1 sqq. OV. met. 4, 715 praebentem Phoebo liventia terga -em occupat aquila. PLIN. nat. 10, 17, 35, 28). CVLEX 195 squamosi volventia membra -is (cf. PLIN. nat. 2, 67 sol fertur flexuoso -um meatu inaequalis). CORN. SEV. frg. 6 sua concordantes dant sibila saeva -es. SEN. dial. 4, 31, 6 repentes inter pocula... innoxio lapsu -es (LVCAN. 9, 728 qui cunctis innoxia numina terris serpitis, aurato nitido fulgore -es. ADNOT. ad l. quasi numina sic habentur -es. cf. supra l. 11 sq. cf. etiam MART. 7, 87, 7 gelidum collo nectit Cadilla -em et v. infra l. 70 sq.). LVCAN. 6, 675 oculique -um (adhibentur inter funesta in magica arte). PLIN. nat. 8, 32 sqq. (de -bus elephantos, quorum sanguinem appetunt, constringentibus corumque lapsu enectis: 1, 8, 11, 33, 116, 35, 50 SOL. 25, 10 sqq. PS. SOL. p. 226, 25. AMBR. hex. 3, 9, 4 [ibid. coluber]. CASSIOD. in psalm. 148, 7 ISID. orig. 12, 4, 5 ADNOT. Lucan. 9, 732). nat. 8, 35 mirum, unde cristatos luba crediderit (11, 122 -um... cristas qui viderit, non reperitur. cf. p. 2064, 56). ibid. generat eos Aethiopia Indicis pares (SOL. 30, 15 inter... incendia montis Aethiopiae...-um magna copia. DRAC. laud. dei 1, 314 in Africa concava suscipiunt per montes saxa -es. cf. ITIN. Alex. 49). nat. 8, 99 vernam nauseam silvestris lactucae succo restinguit. 10, 197 pinguescunt serpentes ovis, spectanda quidem -um arte: aut enim eqs. 11, 197 -es emicuisse de extis laeto prodigio traditur. 19, 70 cucurbita crescit -is intorti figura (24, 142 dracunculus radicem habet -is convoluti modo). 24, 180 semen graminis -um morsibus auxiliatur (32, 44. de veneno eorum: cf. AMBR. in Luc. 7, 3 absit a nobis venenum -is vorare. RVFIN. hist. 11, 22 gentiles velut -um calice potato insanire. hist. mon. 8 p. 421^u di-rissimus -o omne simul cum spiritu evomens venenum. VAL. CEM. hom. 6, 1 in saevis -bus regnare noxium virus. PRVD. ham. 416 tela de sanguine tincta -is. at contra: PLIN. nat. 29, 67 -o non habet venena. SOL. 30, 15 veri -es verberare caudae potius quam rictu nocent. ISID. orig. 12, 4, 4). nat. 25, 14 occisum -is catulum revocatum ad vitam a parente herba... eademque Tylonem, quem -o occiderat, restitutum saluti (cf. p. 2062, 27 sq.). 29, 68 cauda -is et capite (medicinae ex -bus: ibid. -um adipem [29, 128, 30, 117]. 29, 91 iocur. 30, 21 -is os e spina. 30, 84 -is lingua et oculis et felle intestinisque. 30, 91 cauda. 1, 29, 14-40. 1, 30, 43). 33, 116 saniem (ad pigmenta conficienda: 35, 50). 35, 121. 37, 157 draconitis lapis... e cerebro fit -um (SOL. 30, 16. TERT. cult. fem. 1, 6 de frontibus -um gemmas erui). STAT. Theb. 12, 16 scandentem limina turris... fulvum aspexere -em columbae. SVET. Nero 6, 4 -e e pulvino se proferente conterritos. APVL. met. 8, 21 iam ex maxima parte consumpto conseruo immanem -em mandentem insistere. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 25 ad amicorum perspicenda vitia tam acute perspicis quam... -o (cf. p. 2060, 60 sq.). SOL. 30, 15 veris (cf. supra l. 43) -bus ora parva... et artae fistulae eqs. (ISID. orig. 12, 4, 4). AVIEN. orb. terr. 176 spiras crebro sinuat -o seque vel orbe colligit inclinans eqs. AMBR. hex. 5, 14, 46 coluber lubricus omnesque serpentes... -es quoque sine pedibus sunt (cf. RVFIN. hist. mon. 8 p. 420^u -es et angues et cornutas et v. supra l. 7 sqq.). HIER. vita Hilar. 30 -o mirae magnitudinis, quos... boas vocant. RVFIN. hist. mon. 8 p. 420^u per arenam vestigia tractus -is ingentis. ibid. saepius. AVG. civ. 11, 27 immensis -bus (opp. exiguos vormiculos). MACR. Sat. 1, 20, 2 revirescunt -es... pelle senectutis exuta (cf. OV. met. 7, 237 et infra l. 76 sqq.). MART. CAP. 2, 197 -is facies. POL. SILV. chron. I p. 543, 32 inter nomina colubrarum. DRAC. satisf. 276 despicit et talpas flammeus ore -o. VEN. FORT. carm. app. 1, 160. PALLAD. hist. mon. I 10 immundus spiritus... in immanem -em cubitorum septuaginta conversus. PASS. Matth. 22. nota: SVET. Tib. 72, 2 erat ei in oblectamentis serpens (cf. l. 19) -o, quem... manu sua cibaturus eqs.; fort. certum aliquod genus serpentum indicare voluit, cf. supra l. 33 sq. symbolice de mundo, sole, tempore: MACR. Sat. 1, 9, 12 Phoenixes imaginem eius (i. Iani, qui mundus vel caelum est) exprimentes -em finxerunt in orbem redactum caudamque suam devorantem, ut appareat mundum et ex se ipso ali et in se revolvi. 1, 20, 1 ad ipsum solem species -is refertur, quia sol... in altitudinem suam ut in robur revertitur iuventutis (cf. supra l. 65). 1, 20, 3 -em inter praecipua solis argumenta esse (cf. 1, 19, 18). MART. CAP. 1, 70 flammivorum quandam -em caudae sua ultima devorantem, quem credebant anni numerum nomine perdocere. ornamentum ad serpentis similitudinem factum (cf. p. 2066, 38): VAL. FL. 3, 190 qua caeruleus ambit balteus et gemini committunt ora -es. MART. CAP. 2, 181 antias -bus circumflexa Venus. CARM. epigr. 1037, 7 -o (torquis aureus dra-

conarius' Buecheler ad l.) consumpsit domina speciosus ab artus. sacri -es in templis aluntur (cf. p. 2061, 7 et v. Cumont, PW. V 1634 sq.). PROP. 4, 8, 3 Lanuvium annosi vetus est tutela -is (v. Wissowa, Rel. u. Kult.² p. 18). VAL. FL. 2, 276 referam lotos in templa Bacchi -es (cf. AVIEN. orb. terr. 1369 bacchae viroso pectus vincere -e). PAVL. FEST. Gloss.² IV p. 233^b (p. 110 M.) in insula Aesculapio facta aedes...; eiusdem esse tutelae -em (de serpente Epidaurio ex templo Aesculapii Romam advecto: PORPH. Hor. sat. 1, 3, 25 LACT. inst. 2, 16, 12 CLAUD. 24, 173 PAVL. NOL. epist. 49, 8 cf. SIDON. carm. 2, 126). TERT. uxor. 1, 6 virgines Vestales auspicia poenae suae cum ipso -e curantes (PAVL. NOL. carm. 32, 144 Vestae virgines epulas audio portare -i, qui tamen... diabolus ipse est. v. Wissowa, Rel. u. Kult.² p. 185, 6). de numine v. Onom. adde: RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 4, 2 nec puellae apud nos raptus celebratur... non Triptolemus nec -es. attribuitur dis: Aesculapio: PAVL. FEST. v. supra l. 6. MACR. Sat. 1, 20, 1 simulacris et Aesculapii et Salutis -o subiungitur. 1, 20, 2. cf. supra l. 6 sqq. Apollini: v. infra l. 48. Iovi: v. infra l. 50. Mercurio: MART. 7, 74, 2 cui torto virga -e viret. HYG. astr. 2, 7 p. 43 sq. (narratur fabula). MACR. Sat. 1, 19, 16. cf. INSCR. Not. d. scavi 1896 p. 446 (Mediol.) Mercurio... don(um) ded(it) -es aureos libr(arum) quinque. adde: CORP. V 6965 dracon(em) aur(eum) p(ondo) I deae don(um) posuit. VI 30866 (= X 1599) <ex> viso draco<ne>m... <ded>it. in fabulis Graecorum, imprimis mythologicis: CIC. carm. frg. 22, 11 immani specie tortuque -em terribilem (Hom. Il. 2, 308 δράκων. div. 2, 65. OV. met. 12, 13 serpere caeruleum Danaï videre -em in platanum). div. 2, 135 visus ei (Alexandro) dicitur -o... radicula medicinalis ore ferre (CVRT. 9, 8, 26 cf. p. 2061, 45 sqq.). LVCR. 5, 905 prima leo, postrema -o, media ipsa Chimaera (Hom. Il. 6, 151 SEN. epist. 113, 9). VERG. georg. 4, 408 Proteus fiet tigris squamosusque -o (Hom. Od. 4, 457 δράκων). Aen. 2, 225 in fabula de Laocoonte (CLAUD. DON. ad l. PLIN. nat. 36, 37). OV. met. 2, 561 infantemque (Erichonium) vident nymphae adporrectumque -em (LACT. inst. 1, 17, 4 PROB. Verg. georg. 1, 244 sqq.). met. 4, 599 lubrica... cristati colla -is (de Cadmo et Harmonia in -es conversis: 4, 603 placidi... -es. lb. 347 generoque -um. AVIEN. orb. terr. 544 caeruleos. HYG. fab. 6 p. 40). met. 4, 771 crinita -bus ora Medusae (PLIN. nat. 34, 76 -es in Gorgone Minervae. sim.: PETRON. 124, 275 obsessa -bus ora Discordiae. VAL. FL. 6, 57. CLAUD. 3, 378 Megaera -um tonsa comas). met. 9, 68. SEN. Herc. f. 787 longusque torta sibilat cauda Cerberi -o. PLIN. nat. 8, 61 Thoantem... servatum a -e (1, 8, 22. 10, 207). 10, 137 Melampodi... aures lambendo dedisse intellectum avium sermonis -es. 35, 63 Hercules infans -es duos strangulans (PANEG. 10 [4], 16, 6 [syn. angues]. HYG. fab. 30 p. 63, 22 CLAUD. carm. min. app. 2, 29, 59. DRAC. Romul. 4, 20 tumida cervice -es. 4, 24). SOL. 9, 18 Olympias Alexandri mater... se coitu -is consatam affirmaret (MART. CAP. 6, 655. cf. CIC. div. 2, 135 quem mater Alexandri Olympias alebat. sim. de Caesare Augusto: SVET. Aug. 94, 4 unde Apollinis filius esse existimabatur. SIDON. carm. 2, 126 Phoebigenam sese gaudebat haberi, Paeonii iactans Epidauria signa -is. de Scipione Africano: AVR. VICT. vir. ill. 49, 1 unde Iovis filius habebatur. de Galerio: PS. AVR. VICT. epit. 40, 17). ITIN. Alex. 21 duos corvos draconesve praevios ivisse Alexandro. LAMPR. Comm. 9, 6 homines in gigantum modum formavit ita ut a genibus... linteis quasi -es tegerentur (MACR. Sat. 1, 20, 9 gigantum pedes in -um volumina desinebant eqs.). CARM. Arnob. nat. 5, 21 taurus -em genuit et taurum -o (graece: FIRM. err. 26, 1; de Iove, cf. SIDON. carm. 11, 90). HYG. astr. 2, 14 p. 50, 24 sqq. fabula de Triopa. 2, 14 p. 51, 5 sqq. de Phorbante. SCHOL. Germ. Bas. p. 94, 9 canem custodem datum Europae una cum -e (SCHOL. Germ. Stroz. p. 167, 8 Sang. p. 167, 17). AVG. civ. 18, 12. adde: OV. met. 7, 358 facta... de saxo longi simulacra -is (fabula incerta). TAC. ann. 11, 11 adfuisse infantiae eius (Domitii) -es in modum custodum, fabulosa et externis miraculis assimilata. passim in libris veteris et novi testamenti (textus graecus ubique fere δράκων exhibet, ubi in ITALIA et VVLG. -o legitur; at δφιν: exod. 7, 15; σείσην: Iob 30, 29 Is. 13, 21. 34, 13. 43, 20; στρονθών: Ier. 10, 22. 14, 6). CYPR. GALL. num. 543 tamidum formare -em aere flavo iussus Moyses (LXX num. 21, 8 δφιν. ITALIA cod. Lugd. colubrum. VVLG. serpentem). apud christianos de diabolo (EVCHER. form. 4 p. 30, 1 -o: diabolus vel apertus persecutor): TERT. adv. Marc. 4, 24 p. 502, 20 quorum (colubrorum)... princeps in serpentis et -is... nomine deputetur. ITALIA (Aug. civ. 20, 7) et VVLG. apoc. 20, 2 -em (δράκοντα) illum (deest VVLG.), serpentem (δφιν) antiquum, qui cognominatus (deest VVLG.) ut diabolus et satanas (AVG. in psalm. 103 serm. 4, 7. PAVL. NOL. carm. 19, 158 syn. coluber. ALC. AVIT. carm. 4, 146 antiquo... submissa -i effera gens hominum). FIRM. err. 26, 2 -o est, qui colitur. 26, 3. PRISCILL. tract. 1 p. 18, 8 sive serpens ponatur aut -o, scimus quia zabolus est. HIER. epist. 21, 11, 1. RVFIN. Orig. in gen. 1, 2 princeps huius mundi, adversarius -o et angeli eius. PAVL. NOL. carm. 15, 130 sua cum -o lividus excitat arma. 32, 144 v. supra l. 11. AVG. gen. ad litt. 7, 10 p. 209, 6 diabolus dictus est et leo et -o. in psalm. 39, 1. 103 serm. 4, 6 inimicum ecclesiae quandam -em. ibid. saepius. CARM. adv. Marc. 1, 174 organa saeva -is. 2, 171. 3, 290 spirante (i. aspirante) -e. CYPR. GALL. gen. 107, 118 (syn. anguis, serpens). PROSP. in psalm. 103, 25 sqq. VICT. Vit. 1, 49 [Wulf]

uxor sibilans vociferatione -is. GREG. M. moral. 7, 36 perversa . . . mente -o cubat. ORIG. in Matth. 13, 4 (δρακόντων). ISID. in gen. 5, 8 aspidem dixit mortem, basiliscum peccatum, leonem antichristum. -em diabolus (cf. VVLG. psalm. 90, 13). ACT. Archel. 44, 7 p. 65, 13 -em illum, qui nobis semper inimicus est. CARM. epigr. 748, 9 saevoque -e obluante. adde: GREG. M. moral. 7, 36 quid per -es nisi malitia . . . designatur? nota de homine adversario: HIER. c. Ioh. 25 vultum -is evolam et dogma Origenis . . . exponam.

B monstrum fabulosum mirae magnitudinis, serpentis simile: AVG. gen. ad litt. 3, 9, 13 p. 72, 17 -es . . . sine pedibus et in speluncis requiescere et in aerem sustolli perhibentur; . . . non facile noti sunt, litterae tamen . . . nequaquam de istorum animantium genere tacuerunt. in psalm. 148, 9 circa aquam versantur, de speluncis procedunt, feruntur in aera; . . . maiora animalia non sunt super terram. CASSIOD. in psalm. 148, 7 -o est sulcata squamis in modum serpentis producta nimis corporea magnitudo, qui naturali fervore succensus . . . aquosis speluncis inhabitat; . . . volitare narratur eqs. PRIMAS. in apoc. p. 862^c -es . . . animalia sunt terrena saepe in aquis habitantia, omnibus paene bestiis grandiora. *fusus:* ISID. orig. 12, 4, 4—5. RHET. Her. 4, 49, 62 per forum medium tamquam iubatus -o serpit eqs. (cf. STAT. Theb. 2, 279 viridumque -um lucentes a fronte iubas). LVCAN. 3, 421. SCHOL. Hor. gloss. *Γ* carm. 4, 4, 64 sunt ibi (i. in deserto iuxta Thebas) onocentauri . . . -um et omnia monstrorum genera. ANON. Vales. 14, 84 mulier quattuor generavit -es eqs. SIDON. epist. 5, 13, 2 ira celer . . . ceu -o e specu vix evolutus . . . Gabalitanis e proximo infertur *Euanthius*. in *fabulis Graecorum*: de -e Medae ab Iasone interfecto: ENN. scaen. 274 -is saevi sopivi impetum (Ov. epist. 12, 171 potui sopire -em. met. 7, 149. cf. 7, 36 insopitumque -em). Ov. epist. 6, 13 pervigilem (met. 7, 149 describitur. cf. vigilem: MANIL. 3, 11 VAL. FL. 2, 382). met. 7, 31 avido. VAL. FL. 1, 60 possessa -e vellera. 7, 550. 8, 60 oculos et lumina torva -is. 8, 71. 92. saepius. MART. 12, 53, 4 incubus gazae ut magnus -o eqs. SCHOL. Germ. Strozz. p. 143, 8 DRAC. Romul. 10, 33. de *viris e dentibus -is natis*: LACT. inst. 6, 10, 19 SCHOL. Hor. carm. 4, 4, 61.

de -e mala Hesperidum custodiente, qui ab Hercule interfectus est (cf. Onom. III p. 249, 33 sq.): VARRO Men. 299 hydram Lernaeanam et -em Hesperidum. CIC. carm. frg. 33, 43 tortu multiplicabili -em. VERG. Aen. 4, 484. PROP. 2, 24^b, 26 ab Hesperio mala -e ferat. Ov. met. 4, 647. 9, 190 insomni (SCHOL. Germ. Strozz. p. 118, 3. *sim.*: LVCAN. 9, 357 insopiti. SOL. 24, 4 pervigili. SCHOL. Germ. Strozz. p. 117, 7 pervigilem. MART. CAP. 6, 667 vigilem). SEN. Herc. f. 532 pomis divitibus praepositus -o. PLIN. nat. 5, 3. MART. 13, 37, 2 haec Massyli poema -is erant. HYG. astr. 2, 3 p. 33 sq. 2, 6 p. 41 fab. 30 p. 64, 22 SCHOL. Germ. Bas. p. 60, 13 PROB. Verg. georg. 1, 2, 4—6. inde -es thesauros *sim. custodire dicuntur*: CIC. Phil. 13, 12 domini patrimonium circumplexus quasi thesaurum (om. t) -o. PHAEDR. 4, 20, 3 -is speluncam intimam, custodiebat qui thesauros abditos (narratur fabula). MACR. Sat. 1, 20, 3 aedium, adytorum, oraculorum, thesaurorum custodiam -bus assignari. cf. PLIN. nat. 16, 234 in quo specu manes eius (Scipionis) custodire -o traditur. -es currus vehunt: Medae: Ov. met. 7, 218 volucrum tractus cervice -um currus. 7, 220 frenataque colla -um. 7, 234 pennisque -um. 7, 236. 398 Titanias. fast. 2, 41 vectam frenatis per inane -bus (trist. 3, 8, 3 Medae vellem frenare -es. VAL. FL. 1, 68 curru saevos frenasse -es). HYG. fab. 27 p. 56, 8. Cereris: Ov. met. 8, 795. 812 fast. 4, 561. CLAUD. rapt. Pros. 1, 181 sinuosa -um membra regens. 3, 54 caerulei. Circes: VAL. FL. 7, 120 aligeri Circe rapuere -es. Triptolemi: SEN. contr. 10, 5, 28 iunctis -bus sulcavit auras. HYG. astr. 2, 14 p. 49 sq. SIDON. epist. 6, 12, 6 Triptolemi navibus poetae deinceps formam -um deputaverant.

de hydra Lernaia: SEN. Ag. 835 morte fecundum domuit -em. Herc. O. 1535. DRAC. Romul. 4, 48 crescunt gaudentque mori fera colla -um. de serpente Pythio ab Apolline interfecto: SEN. Herc. f. 455 sagittas imbuit Phoebi -o. BVC. Eins. 1, 32 MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 19 interfecto Pythio -e. AVSON. 389, 4 Pythia placando Delphi statuere -i. 413, 13. HYG. fab. geneal. p. 12 Python -o divinus. SCHOL. Verg. Veron. georg. 3, 6. Aen. 3, 693 -em Pythonem. PAVL. NOL. carm. app. 2, 52 pulsor -is inferi. MACR. Sat. 1, 17, 51. 52 GRAMM. VI 633, 23. de -e Martis a Cadmo interfecto: HYG. fab. 6 p. 40 SCHOL. Hor. ars 157. in libro novi testamenti: ITALIA (Priscill. tract. 1 p. 9, 2) et VVLG. apoc. 13, 2 dedit ei (illi) bestiae -o sedem (virtutem) suam. ITALIA (Priscill. tract. 1 p. 13, 10) et VVLG. apoc. 16, 13. VVLG. apoc. 12, 13 -o magnus rufus. *passim* in apoc. 12—13. 16, 13. 20, 2 cf. PHOEBAD. c. Arrian. 12 Ps. ORIG. tract. 18 p. 197, 9.

C -o marinus: nomen animalis marini venenosi, fort. piscis (cf. GLOSS. II 280, 41 -o: δράκων ὁ ἰχθύς. III 186, 32. 256, 45 δράκων inter nomina piscium, al. EVSTATH. Bas. hex. 7, 2 -es . . . et muraenae et anguillae . . . venenosus potius serpentibus quam piscibus pro naturae similitudine copulantur): legitur -o non addito adiectivo: EVSTATH. Bas. hex. 7, 2 p. 937^c PLIN. nat. 32, 148. POL. SILV. chron. I p. 544, 13 inter nomina natantium. GLOSS. v. l. 76. PLIN. nat. 32, 148 -o . . . gerliculae amplae similis est, aculeos in branchiis habet ad caudam spectantes, sic ut scorpio laedit (ISID. orig. 12, 6, 42 ubi -o marinus). PLIN. nat. 9, 82. 26, 31 (remedia adversus eos. 27, 50.

31, 96 contra canis morsus -isque marini. 32, 45 ictus. 32, 47. *ibid.* -o . . . marinus ad spinae suae, qua ferit, venenum ipse impositus). 32, 79 dentium dolores sedantur ossibus -is marini. 1, 9, 42. 1, 32, 17.

II translate: A nomen siderum (GLOSS. III 170, 9. 241, 64. 293, 26 δράκων inter nomina siderum): 1 serpens, qui est inter duas Arctos (de quo v. CIC. Arat. frg. 8 GERM. 48—64, *syn.* serpens. AVIEN. Arat. 140—168 HYG. astr. 3, 2 p. 81 sq. SCHOL. Germ. Bas. p. 60. de origine eius v. etiam PROB. Verg. georg. 1, 244 sqq. HYG. astr. 2, 3 p. 34. 2, 6 p. 41): CIC. Arat. frg. 8, 2 torvus. Q. CIC. frg. 1, 17 squama . . . torta -is. MANIL. 1, 452. 564 (vers. spur.). 627 spiras (AVIEN. Arat. 449 flexi . . . spira -is). VITR. 9, 4, 6 GERM. 58. 273 torti. SEN. Thy. 871. AVIEN. Arat. 160 sibilata protenti succedunt ora -is. 169. 193 tempora . . . maculosi prona -is. 201. 449 SCHOL. Germ. *passim*, v. ind. MART. CAP. v. ind. nota pluraliter: MANIL. 5, 715 flexos in lubrica terga -es (M, leones GL; flexus . . . -is Breiter. cf. Wagnen et Housman ad l.) 2 serpens, quem Ophiuchos tenet: MANIL. 5, 389 Anguitenens magno circumdatus orbe -is. cf. HYG. astr. 2, 14 p. 49 sqq. 3 Hydra, quae in australi parte caeli est: CARM. poet. min. V 68, 64.

B signum militare ad serpentis similitudinem formatum (v. Fiebiger, PW. V 1633 sq.; Grosse, Röm. Militärgesch. p. 231 sq. 310): SCHOL. Hor. gloss. *Γ* carm. 4, 15, 6 signa: vexilla aquilarum et -um. ISID. orig. 18, 3, 3 -um signa ab Apolline morte Pythonis serpentis inchoata sunt, dehinc a Graecis et Romanis in bello gestari coeperunt. NEMES. cyn. 85 sinuatque truces levis aura -es. VOPISC. Aurelian. 28, 5 Persici. TREB. Gall. 8, 6 -es et signa templorum omniumque legionum. VEG. mil. 1, 23 -es et signa constituunt. 2, 13 -es . . . per singulas cohortes . . . feruntur ad proelium. 3, 5 muta signa sunt aquilae, -es eqs. AMM. 15, 5, 16 cultu purpureo a -um et vexillorum insignibus . . . abstracto. 16, 10, 7 purpureis subtegimentis texti . . . -es hastarum . . . summitatibus illigati. 16, 12, 39 purpureum signum -is summitati hastae longioris aptatum. PRVD. cath. 5, 56 signaque bellica praetendunt tumidis clara -bus (GLOSS. ad l. -es depicti erant in vexillis). perist. 1, 35 ventosis -um . . . palliis. c. Symm. 2, 713 prima hasta -es praecurrit. CLAUD. 5, 365 spiris . . . remissis mansuescunt varii vento cessante -es. 7, 138 picta -um colla levant (*syn.* serpens). 8, 545 ferventesque tument . . . -es. 10, 193 bellatrices aquilae saevique -es. 28, 566 quid fixa -um ora velint, ventis fluitant an vera minentur sibilata eqs. AVG. doctr. christ. 2, 3, 4 vexilla -esque militares per oculos insinuant voluntatem ducum. in psalm. 73, 8 vexilla sua, aquilas suas, -es suos, signa Romana (PS. RVFIN. in psalm. 73, 5). SIDON. carm. 2, 233 hostiles . . . horrere -es. ACT. Archel. 41, 10 p. 61, 10. C vas in quo aqua calefit: SEN. nat. 3, 24, 2 facere solemus -es et miliaria . . . in quibus aere tenui fistulas struimus, ut saepe eundem ignem ambiens aqua per tantum fluat spatii, quantum efficiendo calori sat.

D t. t. vinitorum: PLIN. nat. 14, 12. 17, 182 veterem . . . palmitem in longum et ad quartum usque pedamentum emitti, quod alii -em, alii funiculos vocant. 17, 206 ita appellamus palmitem emeritum pluribusque induratum annis. 17, 211 toros futuri -is.

iuncturae: accedunt adiectiva: adversarius: RVFIN. Orig. in gen. 1, 2. aliger: VAL. FL. 7, 120. annosus: PROP. 4, 8, 3. antiquus v. p. 2062, 75. augustus(?) v. Onom. III 248, 74. avidus: Ov. met. 7, 31. auratus: VAL. FL. 6, 57. aureus v. p. 2062, 21. caeruleus: Ov. met. 12, 13 AVIEN. orb. terr. 544 CLAUD. rapt. Pros. 3, 54. carus: VAL. FL. 8, 92 (Medae). concors: v. p. 2061, 18. convolutus: PLIN. nat. 24, 142. cristatus: Ov. met. 4, 599 PLIN. nat. 8, 35 ISID. orig. 12, 4, 4 (cf. p. 2061, 28). dirissimus: RVFIN. hist. mon. 8. divinus: HYG. fab. geneal. p. 12. Epidaurius: PAVL. NOL. epist. 49, 8. morte fecundus: SEN. Ag. 835 v. p. 2063, 60. flammeus ore: DRAC. satisf. 276. flammivorus: MART. CAP. 1, 70. flexus: MANIL. 5, 715 AVIEN. Arat. 449. flexuosus: SCHOL. Germ. Strozz. p. 189, 7. fulvus: STAT. Theb. 12, 16. gelidus: MART. 7, 87, 7. Hesperius: PROP. 2, 24^b, 26. hostilis: SIDON. carm. 2, 233. immanis: APVL. met. 8, 21 HYG. fab. 30 p. 64, 22. RVFIN. hist. mon. 8 immanissimo. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 287^a. immensus: AVG. civ. 11, 27. inferus: PAVL. NOL. carm. app. 2, 52. ingens: RVFIN. hist. mon. 8 ADNOT. Lucan. 9, 732. insomnis: Ov. met. 9, 190 SCHOL. Germ. Strozz. p. 118, 3 (v. p. 2063, 39). insopitus: Ov. met. 7, 36 LVCAN. 9, 358. intortus: PLIN. nat. 19, 70 (cf. tortus). iubatus v. p. 2063, 21. iugeralis: ITIN. Alex. 49. letifer: LVCAN. 9, 729. lividus: PAVL. NOL. carm. 15, 130. longus: Ov. met. 7, 358 SEN. Herc. f. 787. lubricus: AVG. in psalm. 39, 1. maculosus: AVIEN. Arat. 193. magnus: MART. 12, 53, 4 VVLG. Dan. 14, 22 apoc. 12, 3. SCHOL. Germ. Strozz. p. 116, 2 maximus. marinus v. p. 2063, 75. Massylus: MART. 13, 37, 2 (v. p. 2063, 42). militaris: AVG. doctr. christ. 2, 3, 4 (v. supra l. 39). aurato nitidi fulgore: LVCAN. 9, 728. Paeonius: CLAUD. 24, 173 SIDON. carm. 2, 126 (v. p. 2062, 9 sq.). Persicus: VOPISC. Aurelian. 28, 5 (v. supra l. 25). pervigil v. p. 2063, 29 et 40. pessimus: PASS. Matth. 22 p. 248, 26. placidus: Ov. met. 4, 603 (v. p. 2062, 35).

Pythius: MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 19. rufus: VVLG. apoc. 12, 3. saevus: ENN. scaen. 274 VAL. FL. 1, 68. 8, 438 CLAUD. 10, 193 VAL. CEM. hom. 6, 1 CARM. epigr. 748, 9. sanctus: CORP. VI 143 (v. Onom. III 248, 72). septentrionalis: SCHOL. Germ. Strozz. p. 108, 9. 190, 10. speciosus: CARM. epigr. 1037, 7 v. p. 2062, 1. squameus: [Wulf]

AVIEN. Arat. 140. squamosus: VERG. georg. 4, 408 CVLEX 195. terribilis: CIC. carm. frg. 22, 11. Titaniacus: OV. met. 7, 398 (v. p. 2063, 52). tortus: GERM. 273 MART. 7, 74, 2. tortuosus: FIRM. err. 21, 2 (cf. p. 2064, 68). torvus: CIC. Arat. frg. 8, 2. trux: NEMES. cyn. 85 (v. p. 2064, 25). tumidus: PRVD. cath. 5, 56 CYPR. GALL. num. 543. varius: CLAUD. 5, 365. venenatus: VVLG. sap. 16, 10. verus: SOL. 30, 15 (v. p. 2061, 57). vigil: v. p. 2063, 30. 41. vigilantissimus: PAVL. FEST. p. 110. viridis: STAT. Theb. 2, 279. virosus: AVIEN. orb. terr. 1369. volucer: OV. met. 7, 218.

deriv.: draconarius. ?draconitis. dracunculus.

compos.: draconigena. draconipes.

dracō v. p. 2060, 70.

dracōnarius, -ī m. a draco. legitur τρακωναριος infra l. 28. nom. sing. δρακωναρις v. infra l. 25. cf. IOH. MOSCH. 20 (Migne gr. 87, 3) p. 2868⁴ δρακωναρις τις. i. qui draconem militarem portat (GLOSS. II 280, 42 δρακοντοφόρος. LYD. mag. 1, 46 δρακονάριοι δρακοντοφόροι. v. Fiebigler, PW.V 1634): VOPISC. Aurelian. 31, 7 aquiliferi legionis tertiae cum vexilliferis et -o. AMM. 20, 4, 18 abstractum sibi torquem, quo ut -us utebatur. VEG. mil. 1, 20 -i atque signiferi. 2, 7 signiferi, qui signa portant, quos nunc -os vocant. 2, 13 dracones per singulas cohortes a -is feruntur. COD. Iust. 1, 27, 1, 35 (a. 534) in schola -orum hominibus decem annonae undecim... ita: primo annonae duo eqs. CORP. VI 32968 Bantio -us hic requiescit in pace. INSCR. Not. d. scavi 1890 p. 343 Fl. Iovinianus bearcus -us. INSCR. Dessau 8881 Μανρος στρατιώτης ιππεύς σαγιτταρις δρακωναρις ἐξ οφικ(ε)ου... Καστοριου. PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 127 (a. 511) τῷ καθοσι(μένῳ) δρακωναρίῳ ἀριθμὸν τῶν <...> κλιβαναρίων. ibid. (Lond. 113, 1 saec. VI) Φλ(αουιος) Δελματιος... τρακωναριος. NOT. Tir. 99, 61. dub.: CORP. III 14333, 1 Saturnino mil(iti) l(egionis) M(artensium?) d(ra)conarius Mommsen dubitans.

?dracōnatio, -ōnis f. CHIRON 354 venas curvas habebit et tumentes in modum -is (v. tragonatio a τραγανον 'cartilago').

[draconia v. p. 2066, 3.]

dracōnigena, -ae c. [a draco et gignere, cf. δρακοντογενής. Th.]. i. q. a dracone generatus: OV. fast. 3, 865 inque -am... urbem (v. Thebas) desilit Nephelē (cf. infra l. 53). SIDON. carm. 2, 80 quaeque -ae (i. Alexandro) portas non clauserat hosti... Babylon (cf. p. 2062, 45 sqq.).

?dracōnipes, -pedis. siquidem de voce constat, cf. c. draco et pes; v. etiam infra dracontopes. SCHOL. Stat. Theb. 5, 569 Gigantes serpentinis pedibus fuisse dicuntur, quos -es (-is Pb, draconiopedas MPA; leg. δρακοντόποδας vel dracontopedas? cf. p. 2066, 31) vocant.

?dracōnitis [si recte traditum, a draco graeca positione, cf. draconites. Th.]. gemma: PLIN. nat. 37, 158 -is sive dracontia. v. p. 2066, 5. 10.

dracontarium, -ī n. *δρακοντάριον a δράκων diminutive. significare videtur ornamentum capitis anguem vel angues imitans: TERR. coron. 15 quid caput strophiole aut -o damnas diademati destinatum?

dracontēus, -a, -um. δρακόντειος. 1 adi.: SERV. georg. 3, 113 natus est puer -is pedibus (Erichthonius). HYG. fab. 67 p. 74, 2 si quis ex -o genere superesset (72 p. 76, 10). 68 p. 75, 19 ex -a progenie aliquis. 2 subst. fem. dracontēa (dracontia), -ae. in codd. passim dragont-, tragont-. nomen herbae (de qua v. DIOSC. lat. 2, 152 Ps. APVL. herb. 14. cf. Diosc. 2, 166. 167 W.; eadem esse videtur quae dracontion). PS. APVL. herb. 14a Graecis dicitur -a... Itali -a. draconis sanguine nata fertur esse -a. ISID. orig. 17, 9, 35 -a vocata, quod hasta eius varia sit in modum colubri similitudinemque draconis imitetur, vel quod eam herbam vipera timeat. GLOSS. herba varia ut serpens. herba in modum serpentis. pitonion (PS. APVL. β). Asclepias (PS. APVL.). antomalis (PS. APVL. anchomanes). pagromaton (PS. APVL. sanchomaton vel panchro-). afrissa (PS. APVL.). therion (PS. APVL. β), thyonion, terifonon (PS. APVL. β, theriophonon al.) unum sunt, id est -a. dorcadion (PS. APVL.). corcodrillion (PS. APVL.). eminion (Aegyptii eminion PS. APVL.). colubrina (cf. PS. DIOSC. 2, 166 RV κολουβεουμ). proserpinale. alipitanon (alii pythonion? Goetz). aucyon (augyon vel -ion PS. APVL. β). adrizafot (Libii adr- PS. APVL. Vr). adilla (Daci adila PS. APVL. Vr). cronice (PS. APVL. β). licorcon (licorcorcon, licopsolon [PS. APVL. β] i. λύκοψον). ezegontas (profetae ez- PS. APVL. β). auricula asinina (PS. APVL. VrB). talpiriola (cf. III 595, 56 talpiriola: erba draganteae similis. 629, 53 talpiriola, id est dragontea simulat). amens as lepadias (i. homoeos asclepiadias? Goetz). lalala, id est -a. adhibetur in medicina: PELAGON. 84 radiculae -ae (VEG. mulom. 2, 150, 1 radix. MARCELL. med. 20, 115. CASS. FEL. 9 p. 17 ORIBAS. syn. 8, 29. cf. GLOSS. III 560, 45 -a radix: dragontius rizis). PELAGON. 373 VEG. mulom. 1, 59. 60. MARCELL. med. 9, 45 sucus (THEOD. PRISC. eup. faen. 9, 43). ibid. semen (10, 62. GLOSS. semen -ae: catios [i. κάριος. Heraeus in plagulis] vel carion. citraos). scribitur dracontia: PLIN. nat. 18, 64 ex omni... genere grani praetulit Graecia -an et eqs. (var. lect. -iam, -ion). THEOD. PRISC. eup. faen. 74 dictamnus aut -a (var. lect. -ea). CAEL. AVR. chron. 2, 14, 205 -a herba sive quae appellatur aron (item Diosc. 2, 166, 167 W.; cf. p. 2066, 18 sqq.).

dracontias (dracontia), -ae m. [δρακοντίας. Th.] nomen gemmae (GLOSS. I III Abstr. DA 4 -a [vel -as]: gemma ex cerebro serpentis. V Abba DA 12 dracon(t)ia: gemma ex cerebro piscis vel serpentis. Corp. D 364 -a: gimrodr [anglosax. gimm 'gemma']): PLIN. nat. 37, 158 draconitis sive -as e cerebro fit draconum, sed nisi viventibus absciso capite non gemmescit. 1, 37, 57 (var. lect. -tinis, -tites. cf. infra l. 9). SOL. 30, 16 -a (-as al.) lapis. PS. SOL. p. 227, 30 de -a (-tio, al. corcontia N) lapide. cf. p. 2061, 50 sq.

dracontites [*δρακοντίτης. Th.]. nomen gemmae: ISID. orig. 16, 14, 7 -es (-idis K) ex cerebro draconis eruitur; quae nisi viventi abscisa fuerit, non ingemmescit... sunt autem candore translucido. v. etiam supra l. 7 et cf. l. 5 et p. 2061, 50 sq.

dracontium (dracontion), -ī n. δρακόντιον. scribitur -teum, -teon apud MARCELL. med. l. 25 sqq. 1 vitium genus: COLVM. 3, 2, 28 unam... praecocem vitem nobis ante hoc tempus incognitam Graeca consuetudine -on vocitari comperimus eqs. 2 nomen herbae (eadem esse videtur quae dracontea, v. 2065, 54 sqq.): PLIN. nat. 24, 142 aron herba magnae cum -o litis; quidam enim eandem esse dixere. Glaucias satu discrevit, -um (-on d) silvestrem aron pronuntiando. aliqui radicem aron, caulem vero -um eqs. (cf. Hippiatr. gr. II p. 210, 21 δρακοντίον ἔλεον [δ' ἐστὶν ἄγριον ἄρον]). 24, 150 quod Graeci -on (-onium, -oetium al.) vocant, triplici effigie demonstratum mihi est (describuntur). 25, 175 -i semen. AMM. 25, 8, 6 nec ad victum aliquid inveniri nisi... -um (-on C) aliaque herbarum genera

tristissima. MARCELL. med. 10, 58 herba proserpinalis, quae Graece -um, Gallice gigarus appellatur (cf. PS. DIOSC. 2, 167 RV, ubi δρακοντίαν μικράν vel ἄρον Tusci γιγαρουμ vocare dicuntur). 10, 63 sucus. 15, 29 herbae proserpinalis, quae -on dicitur, contritae sucus.

dracontopēs, -pedis adi.; cf. δρακοντόπους. GLOSS. I Corp. D 367 -pede: homo caudam habens draconis. GLOSS. Werth. Gallée 338 -es: homines draconum similes. v. etiam vol. II 51, 54 et draconip-.

?dractī (gen.) v. draucus p. 2067, 58. dracuma v. drachma.

dracunculus, -ī m. [a draco diminutive. Th.]. 1 i. q. draco parvus: LAMPR. Alex. 14, 1 mater eius pridie, quam pareret, somniavit se purpureum -um parere. Heliog. 28, 3 Aegyptios -os Romae habuit, quos illi agathodaemonas vocant. IVL. VAL. 1, 5 ovi gallinae testula dissultante -us... pertenuis egredi visitur. ibid. ovum, -um, mortem -i (syn. draco). ornamentum (cf. p. 2061, 81 sqq. 2067, 44 sqq.): CORP. XII 354 deo Aesculapio... torquem aureum ex -is duobus. huc fort. NOT. Tir. 99, 60 (post anulus, anellus... draco, -us). 2 nomen animalis marini (cf. p. 2063, 75): PLIN. nat. 32, 148 quidam aliud volunt esse -um quam draconem. 3 nomen herbae: PLIN. nat. 24, 89 -i radicis. 24, 142 si modo hic est aros herba, qui apud nos -us vocatur. ibid. -us subrutilam radicem habet et draconis convoluti modo, unde et nomen. 24, 143 semen -i fervens mordaxque eqs. 24, 149 -us... hordeo maturescente foditur (ibid. de vi eius). 25, 18 in Laetania repertum -um appellatum caulem. 1, 24, 93. 1, 25, 6. [francog. vet. draoncle 'ulcus'. M.-L.] Wulff.

dragag- v. tragag-. dragant- v. p. 2065, 72 et tragant-.

1. dragma v. drachma.

2. dragma, -atis n. gr. δράγμα, i. manipulus: MAR. MERC. Conc.⁸ I 5 p. 16, 2 hoc et de ove perdita audi quaesita et inventa (sic!), hoc et de -e vel manipulo, qui perierat. 16, 8 qui -a quaerit id est manipulum, qui perierat (spectat ad N. T. Luc. 15, ubi vero de dragma nummo, non de dragmate manipulo agitur. cf. p. 2059, 6 sqq.). [de SER. SAMM. 384 v. drachma p. 2060, 25.]

?dragmatur. GLOSS. V 273, 48 capillatur. cf. Loewe, Prodromus 278 et Roensch, Semas. Beitr. 3 p. 11. Heraeo et Lindsayo (in plagulis utrique) idem esse videtur quod GLOSS. I III Abol. CA 90 cavillatur (i. -or): mandrator (vel mandratur).

dragont- v. dracont.

dragoriganum v. tragoriganum.

drāma, -tis n. δράμα. de etymologia, notione, natura, partibus: DIOM. gramm. I 490, 21 -ta... dicuntur tragica aut comica παρὰ τὸ δράν, id est agere. latine fabulae appellantur sive fatibulae (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 214 -ta, hoc est fabulas. BEDA gramm. VII 259, 20. 270, 17. cf. infra l. 81). I 490, 27 in Graeco -e fere tres personae solae agunt (cf. p. 2067, 19). EVANTH. de com. 5, 5 protasis primus actus initiumque est -is. SCHOL. Hor. ars 216 ponebant tragoediis satyrica -ta, in quibus... iocos exercebant. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 61, 20 -a dicitur, ut in scenis agi fabula (v. supra l. 64) solet, ubi diversae personae (v. supra l. 67) introducuntur et aliis accedentibus, aliis etiam discedentibus a diversis et ad diversos textus narrationis expletur. cf. AVSON. 408, 15 (de numero senario) protulit in scaenam quot -ta fabellarum Terentius. GLOSS. V 356, 69 et 409, 41 -is mutatio personarum (ad utrumque genetivum pertinere videtur mutatio cf. infra l. 82) vel introductio (cf. supra l. 71).

saepissime RVFIN. Orig. in cant. de Cantico canticorum, quod in -is modum compositum perhibetur vel ipsum quasi -a esse dicitur. genet. subiect.: p. 61, 5 epithalamium libellus hic... -is in modum conscriptus (p. 61, 19. 89, 6). p. 63, 4 quomodo -is in modum canticum canticorum et tamquam fabula, quae in scaenis personarum immutatione agi solet, videatur esse compositus (p. 90, 2). p. 93, 2 historicam intelligentiam -is in modum... textam (p. 199, 7 libellus hic in modum -is textitur). p. 101, 12 ita... ordo [Bannier]

-is poscit (p. 108, 20 hic est secundum propositi [cf. l. 3] -is ordinem quasi historicus intellectus. p. 134, 27. 136, 8. 142, 22. 153, 26. 201, 2. 223, 12. 228, 24. 235, 12). 130, 14 haec est propositi -is fabula (cf. l. 1 et 7 et p. 229, 14 iste sit propositi -is textus). p. 134, 16 ut se -is huius species habet (p. 156, 28. 165, 20. 202, 13). p. 197, 27 tali ordine talique verborum compositione textus nobis historici -is dirigatur. p. 217, 2 intelligi... ex initio propositi -is (cf. l. 3). *gen. obiect.*: p. 154, 4 haec est historici -is explanatio (p. 166, 4). p. 195, 22 descriptio est... amatorii -is. *epitheta*: p. 93, 25 amatorium videtur -a (p. 194, 18. 195, 22 cf. l. 9). p. 113, 23 haec continet historicum (i. verum) -a (p. 154, 4 cf. l. 8. p. 166, 4. p. 197, 27 cf. supra l. 5). p. 135, 12 sponsali. p. 170, 12 nuptiali. *c. gen. epegeg.*: p. 92, 16 quasi in historiae -e sponsam... orationem fudisse ad patrem.

drāmaticus (-os), -a, -um, δραματικός. *stricto sensu i. q. pertinet ad drama, latiore i. q. pertinet ad dialogos quoslibet.* *definitiones*: DIOM. gramm. I 482, 15 poematos genera sunt tria. aut enim activum est vel imitativum, quod Graeci -on vel mimeticon... dicunt. 482, 17 -on est vel activum, in quo personae agunt solae sine ullius poetae interlocutione, ut se habent tragicarum et comicarum fabulae. 482, 27 poematos -i vel activi genera sunt quattuor (EXPLAN. in Don. gramm. IV 487, 17 BEDA gramm. VII 259, 16. 18 DOSITH. gramm. VII 428, 7 PROB. Verg. ecl. praef. p. 329, 10). cf. PORPH. Hor. sat. 1, 9, 1 totum hunc sermonem -o caractere alterno sermone variat (epist. 2, 2, 63 SERV. ecl. 3, 1 ter. 9, 1 SERV. auct. Aen. 11, 715 GLOSS. V 192, 23). CHALC. comm. 138 -a est dialogi... adumbratio. DON. Ter. Phorm. 102 per μίμησιν ἀσύνδετα demonstrantur -a relatione. *adv. drāmaticē*. in dramatis modum: DON. Ter. Eun. 308 -e more suo dixit.

drāmātopoeos, δραματοποιός. SCHOL. Hor. sat. 1, 10, 18 Demetrius -os erat, hoc est amatorias cantiones scripserat.

? GLOSS. Scalig. V 597, 34 **dramea** post framearum ex NOT. Tir. 77, 64/65 framea dramea. *sitne verum vocabulum, incertum est.*

drāpeta, -ae m. [δραπέτης. Th.] i. q. fugitivus: PLAVT. Curc. 290 isti Graeci palliati... qui... conferunt sermones inter se (se) -ae.

drap(p)us, -i m. [vocabulum peregrinum, fortasse gallicum. Th.] i. q. pannus: VITA Caes. Arel. 2, 42 da mihi de drapo sancti Caesaris (syn. pannus in eis quae seq.). GALEN. epist. de febr. ed. Hagen, Progr. Bern. 1875 p. 22, 22 (= Zur Gesch. d. Phil. 1879 p. 276) facis cataplasma et mittes in drappo calido. NOT. Tir. 99, 62^a drappus.

cf. Ducange s. v. et Onom. s. v. [it. drappo, francog. drap. hisp. trapo. M.-L.]. [drasidae] v. druides p. 2070, 41. 79

drāsticus, -a, -um, δραστήσιος. GRAMM. VI 274, 7 actuale poetarum genus est quod Graeci -on dicunt. *Bannier.*

δραυχιον monile GLOSS. II 280, 56. a draucus? δρα[υ]χιον

Thes. gloss. s. v. monile. quod si recte coni., cf. c. p. 2061, 81 sqq. 2066, 38 sqq. 2065, 19.

draucus -i m. orig. inc., fort. celt., cf. Onom. [falso codd. pro dauc-: PELAGON. 187]. videtur esse athleta adulescens (cf. Housman, Class. Rev. 44, 1930, 115), fort. gentis peregrinae (Celticae?):

MART. 1, 96, 12 spectat oculis devorantibus -os. 7, 67, 5 graves... -is halteres. 9, 27, 10 occurrit aliquis inter ista si -us iam paedagogo liberatus et cuius refibulavit (i. fibula liberavit, cf. Dingwall, Male infibulation, 1925, 9 sqq.) turgidum faber penem. 11, 72, 1

-i Natta sui vocat pipinam, collatus cui Gallus est Priapus. 14, 48 harpasta: haec rapit Antaei velox in pulvere -us, grandia qui vano colla labore facit. NOT. Tir. 99, 62. *inc.*: MART. 11, 8, 1 lassa quod

hesterni spirant opobalsama -i (de Italorum interpolatione q. e. lapsa... externis... truncis v. Heraei adn. ad l.; dracti i. vasis olearii pro

-i Housman l. c. p. 116, quem conferas. at possunt opobalsama pertinere aut ad certaminum victoriam aut ad athletarum illorum ritus sive initia nobis ignota; cf. quae adnotavit Lohmeyer, Vom göttl. Wohlgeruch, Heidelb. S.-B. 1919, 9 p. 41 n. 2. hesterni vero

haud scio an spectet ad athletarum 'tetradas' [Philostr. gymn. 47; cf. Jüthner ad p. 174, 14. 16], in quibus diem τελείω γυμνασίου destinatum sequi solebat dies ἀνέσει datus). [de APPEND. Probi 153

raucus non /// raucus, quod huc relatum est, cf. Heraeus, Archiv 11 (1900) 323. Niedermann, Rhein. Mus. 60 (1905) 458. Baehrens, Sprachl. Komm. z. App. Probi p. 7. Ivv. 11, 156 pro raucus coni.

Lubinus, non recte]. cf. δραυχιον? *D.*

drauma v. drachma (dragma) p. 2058, 13.

dravoca, -ae f. [vocabulum peregrinum, fort. gallicum, v. Hub-

schmied, Zs. f. Deutsche Mundarten XIX (1924) p. 171. Th.] herbae nomen, i. q. personacia et lappa [francog. droue, cf. aremor. drak. M.-L.]. GLOSS. III 585, 31 personacia -a (594, 2. 615, 61. 627, 53).

III 592, 30 lappa -a (613, 61. 626, 7 lappa id est -a id est amara folium [amarifolium?]).

drax, δράξ, mensurae genus: EPIPHAN. de mensur. 10 -x aleuru tantum farinae est, quantum sumi manus digitis potest. *Bannier.*

olores drēnsant GLOSS. I 93. v. drenso.

drēnso, -āre [cf. esse videtur c. hibern. drēsacht 'strepitus vel stridor rotarum'. Th.]. SVET. frg. 161 p. 251 olorum -are (dresare, densare, drensant, drensant var. lect.). de GLOSS. I 92 (cod. Paris. libri gloss.) cf. GLOSS. I Ansil. vo 167. ANTH. 762 (med. aevi?),

23 cycni prope flumina -ant. cf. drensito. *D.*

drepanis, -is f. δρεπανίς. *genus hirundinum*: PLIN. nat. 11, 257 qui negant volucem ullam sine pedibus esse, confirmant et apodas habere, docent (Mayh., corrupta codd.) et -in (an -im? v. Dellefseni adn.; -i pars codd.), quae ex his (lectio non certa) rarissime apparet (cf. Aristot. hist. anim. 1, 1 p. 487, 27. 29).

?drepanus, -a, -um adi. i. q. falcatus: ANON. de mach. bell. 12 p. 14 Schn. (tit. imaginis) currus -us (at curro drepanus in titulo cap. 12 titulusque imaginum capitumque 13. 14). [cf. c. gr. ἄρμα δρεπανηφόρον. Th.]

[dricolason v. dryocolafon.] **drilitis** v. dryitis.

drillopota, -ae m. [*δριλοπότης, ut θερμο-, ἡδυπότης al.] Heraeus in plagulis.] SCHOL. luv. 2, 95 (vitreo bibit ille priapo) in vitreum penem. quos appellant -as (-ae codd.).

drimphagia, -ae f. δριμυφαγία. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 27 salsum damus, Graeci -an appellant (3, 2, 39 ex acriore cibo, quem Graeci -an appellant. inde GLOSS. acria cibaria). chron. 1, 1, 35 nunc vomitum... nunc -an... adhibere, ut initium a vomitu sumentes -an iungamus (2, 6, 93. 4, 3, 74 CASS. FEL. 54 sinapismum et dropacem et drimphagiam, omnia cyclico modo adhibebis. cf. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 30 nunc -a utimur [1, 1, 41], nunc vomitum provocamus -an linquentes). chron. 1, 1, 41 -ae vehementia. 1, 3, 59 vomitus atque -a.

drind(i)o v. drindr-.

drindro, -āre. [vox onomatopoeica. Th.] SVET. frg. 161 p. 250 mustelarum est drindrare (coni. Reifferssch., drindit, drinorare [= GLOSS. I 92], drivorare, drindrant [= GLOSS. I 93], drindant, drindrant codd.). ANTH. 762 (medii aevi?), 61 velox mustelaque drindat (derindat, didindrit al.).

drino, -ōnis m.? [orig. inc. Th.] inter beluas maris: PLIN. nat. 32, 145 caniculae, -ones, cornutae eqs. (dryn- var. lect., unde drom- Barbarus fort. recte, cf. scripturam drum- s. v. dromo). Heraeus in plagulis.]

drino filio Diosc. 1, 116 (δρυνός φῆγοι). cf. drys.

drochadion v. doreadion. [dromodion et drogonia v. dodoronia.]

?drogari. ANTIDOT. Bruz. 102 facies ex ipsa aqua -i (videtur esse hydrogarum. E. Brandt [*δρρογάρι cum seriore apocopa = -ἀριον. Heraeus in plagulis]), in quo modicum olei adicies. datur ei potum.

?drom... SIGNAC. ocul. Corp. XII 5691, 5 = XIII 10021, 80 P. Heli Facilis diasmurnes post impetum drom. (fort. corruptum. arom(aticum) Grotefend). **dromadār-** v. dromedar-.

dromas, -adis (-edis), **dromeda**, -ae (dromidus GLOSS. I Corp. D 361). adi. et subst. [δρμας. Th.] [vox graeca pro adiectivo de hominibus, bestiis (de utrisque cf. Onom. s. v. Dromas), rebus saepe occurrit. κάμηλος δρμας non nisi ap. Diod., Plut., Strab., Ios., si lexicis fidem habere licet]. in litteris latinis inde a LIV. l. 54. de formis: -ad-: LIV. l. 54. CVRT. l. 56. HIER. l. 60, 61. -eda: ISID. l. 49. acc. pl. -edas: VOPISC. l. 55. gen. pl. -edum: EPIST. Alex. l. 58. e alterius syllabae redire ad formam q. e. dromedar- coni. Kretschmer, v. l. 65 sq. de notione: ISID. orig. 12, 1, 36 -eda genus camelorum est, minoris quidem staturae, sed velocioris. unde et nomen habet; nam δρόμος Graece cursus et velocitas appellatur. centum enim et amplius milia uno die pergere solet. quod animal, sicut bos et ovis et camelus, ruminat (v. infra l. 74). *I inc.*

adi. an subst.: LIV. 37, 40, 12 cameli, quos appellant -adas. VOPISC. Aurelian. 28, 3 Zenobia cum fugeret camellis, quos -edas vocitant. *2 adi.*: CVRT. 5, 2, 10 -ades cameli inter dona (Alexandro oblata) erant velocitatis eximiae. EPIST. Alex. p. 196, 10 mecum erant... camelorum -edum (-orum, -edariorum, -edumque var. lect.) et boum duo milia, qui frumentum vehebant. HIER. vita Hilar. 30 p. 45^a locatis -adibus camelis. *3 subst.*: HIER. in Is. 60, 6 p. 721 V. greges camelorum et -ades (VVLG. dromedarii, v. infra l. 75) Madian et Eph. ISID. supra l. 49. **dromeda** v. dromas.

dromedarius, -a, -um adi. et -us, -i m. [a dromas, cf. dromeda. Th.] drum-: p. 2069, 4. dromad-: l. 82 sqq. p. 2069, 1. δρομίδ-: l. 81. de e alterius syllabae: a in e fort. ex analogia vocum q. s. esse-darii, veredarii mutata esse coniecit Kretschmer, Glotta 10 (1920) 128. *I generatim i. q. currens, velox(?)*. GLOSS. (Werth.) I p. 162 -ae naves dicuntur xxx in quo remigant qui gubernant et trahunt draconem, qui capiunt l vel lx homines (dromonariae? Goetz).

2 genus quoddam camelorum: GLOSS. I V Abba DO 19 -i: cursores. *a adi.*: HIER. in Is. 21, 13 p. 21 V. quod Ismaelitae -is camelis centum et amplius milia uno die per vastam solitudinem fugere soleant. fort. item: HIER. vita Malchi 10 vidimusque camelos, quos ob nimiam velocitatem -os vocant, praeteritos cibos in ore volvere (v. supra l. 53). *b subst.*: VVLG. Is. 60, 6 inundatio camelorum operiet te (Ierusalem), -i Madian et Eph. (v. supra l. 61). *3 i. q. καμηλίτης, καμηλοβάτης* (v. Fiebigger, PW V 1712 sq.). -ed-: non nisi NOT. dign. p. 2069, 4 sqq. PAPYR. Berol. 696 Eph. epigr. VII p. 458 = Mommsen, Ges. Schr. 8, 554 in pridiano cohortis equitatae in Aegypto hibernantis (a. 156 p. Chr.) 1, 16 drom(-ii) XVIII. 1, 33 drom(-us) I (v. Mommsen, l. c. p. 561). Berol. 827^a, 31 (s. II/III) Πετρωνίου δρομιαρίου απο Πηλουσιου. Oxyrh. 1652 a 6 et b 6 (s. III) οψωνιον δρομαδαρα(ων). OSTRAC. (Dakka Nubiae, s. III) Class. Rev. 33 (1919) 53 n. 12 et 13 (= Preisigke, Sammelbuch 6965. 6966) Αρτωνιος Ιεραξ δρομαδαρα(τος) τ(ου)ρμας Λογγεινον [Drexler]

Περωνίου. CORP. III p. 2328⁷¹ (a. 157 p. Chr.) ala I Vlp(ia) dromad(-orum) ∞ (= miliaria). III 93 eq(uites) sing(ulares) exerc(itus) Arab(ici), item drom(-ii). 123 (cf. 14160¹) Iulius Candidus vetranus ex dupl(icario) Val(eriae) drum(-orum). NOT. dign. or. 31, 48 ala tertia -orum. 31, 54 secunda Herculia -orum. 31, 57 prima Valeria -orum. 34, 33 ala Antana (Antoniana? Seeck) -orum.

dromeda, dromidus v. dromas.

dromo (drumo), -ōnis m. (cf. Assmann, PW V 1716, 52 sqq.; Seeck, *ibid.* 1716, 25 sqq. Grosse, Röm. Militärgesch. p. 79 sq. 295):

1 genus *navigii velocis*, δρόμων. [francog. vet. dromon, it. vet. dromone, hisp. vet. durmón. v. Wartburg.] drum-: *infra* l. 26. 27. abl. -is: v. *infra* l. 23. FVLG. serm. ant. 30 lembum est genus navicellae velocissimae, quos -ones dicimus. cf. ISID. orig. 19, 1, 14 longae naves..., quas -ones vocamus, eqs. -o autem a decurrendo dictus; cursum enim Graeci δρόμον vocant). COD. Iust. 1, 27, 2, 2 (a. 534) in quo traiectu etiam -ones... ordinari facias. CASSIOD. var. 5, 16, 2 mille... -ones fabricandos..., qui et frumenta publica possint convehere et adversis navibus, si necesse fuerit, obviare. 5, 17, 1. 5. (cf. *ibid.* 2 trireme vehiculum eqs.). 5, 18, 3 ligna fabricandis apta -ibus (= 20, 1). MARCELL. chron. II p. 97, 508 cum centum armatis navibus totidemque -ibus octo milia militum armatorum secum ferentibus. FAST. Vind. I chron. I p. 318, 644 rex Theodericus... venit cum -is (AGNELL. *ibid.* p. 319 cum -ibus. ADDIT. Prosp. Havn. *ibid.* p. 319 cum -is [-es H] navigio) ad fossatum Palatioli. GREG. M. epist. 10, 16 p. 251, 19 in praeparandis drumonibus. 13, 36 p. 400, 4 drumones (v. l. drummones, drommones). VITA Caes. Arel. 1, 30 cum ex utraque ripa drumonem, quo iniectus fuerat (sc. Caesarius),... subigere (subrigere *codd.*, cf. 29 mergeretur) non valent. [22 *belua marina?* v. p. 2068, 31.] cf. Onom. s. v.

dromonarius, -ī m. a dromo. i. q. *dromonis remex*: CASSIOD. var. 2, 31 tit. -is Theodericus rex. 4, 15, 1 -os (bis; altero loco os probare). PAPYR. diplom. Marini 114, 15 (a. 539) Andreatis... praepositi -orum. cf. *δρομωναριον* genus *navigii* in papyris act. byz., v. Preisigke, Wörterbuch der griech. Papyrusurkunden s. v. cf. et p. 2068, 69.

drōpacātor, -ōris m. [a dropacare. Th.] i. q. *dropacista*: TEST. Dasum. (Corp. VI 10229) 69 Stephanum -em (inter alios servos qui alicui legantur). v. dropacista.

drōpacismus, -ī m. δρωπακισμός. CAEL. AVR. chron. 2, 6, 93 erit... adhibenda drimyphagia, -us, defricatio. 4, 1, 1 heliosis, -us et lixivii calidi perfusio eqs. PHILVM. med. 3 p. 70 cum oleo -o, et in aliquibus diebus de confecto dropace adhibendum est per partes membrorum, ... in coxis uteris eqs.

drōpacista (-ēs), -ae m. [δρωπακιστής. Th.] v. dropacator. GLOSS. δρωπακιστής: -a alipilarius depilator. GLOSS.¹ II Philox. AL 25 alipilarius: δρωπακιστής. *proprie*: CORP. XII 3334 (Nemausi) L. Fabius Hermes dro<pa>ciste<s> sibi et suis. *inc.*: CORP. XII 5687, 35 (?) m<...> dicio<...> cistu<...> evell<...>. (suppletur m<e>dici <dropa>cist<ae> evell<unt>, viz recte. *translat.*: SCHOL. Iuv. 13, 151 (qui radat inaurati femur Herculis eqs.) -as (-e *codd.*) dicit, qui cera de inauratis statuīs aurum tollunt.

drōpaco, -āre [a dropax, cf. δρωπακίζειν. Th.] ANTIDOT. Brux. 33 hydropicus (v. l. 74) toto corpore -etur. *deriv.*: dropacator.

drōpax, -acis m. (sed v. l. 58). δρωπάξ. abl. pl. -is? v. l. 66. p. 2070, 4. i. q. *emplastrum cuti ad pila decerpenda impositum*: adhibetur 1 in cultu corporis elegantiore: MART. 3, 74, 1 psilothro faciem lēvas et -e calvam (cf. v. 4 resina, Veneto... luto). 10, 65, 8 lēvis -e tu cotidiano (cotidiano opt. testes LfQ, -ana *rell.*) AVSON. 131, 1 inguina quod calido levas tibi -e. SCHOL. Iuv. 9, 14 (Bruttia... calidi... fascia visci) psilothrum significat, -em, quo solebat se accurare. 2 a medicis: compositio (v. l. 57 et 59 sq.): PS. THEOD. PRISC. ves. vit. 6 compositio -is metasyncritici. THEOD. PRISC. log. 34 ex his (sc. nitro, pipere, euforbio) -es adhibebo renibus vel inguinibus. CASS. FEL. 1 p. 8, 14 totum caput ad scapulas... -e induces. cuius -is confectio talis est: eqs. ORIBAS. syn. 1, 30 de dropacis (plur. videtur esse [graece sing.]. v. l. 54). dropaces (-x altera translatio et gr.) longis aegritudinibus (aliter altera transl.) expediunt (utraque transl.). seq. compositio. 3, 165 -x galini (-ξ Γάλλος). 166 -x simplex. genera -is (praeter nominata): PS. THEOD. PRISC. ves. vit. 4 p. 266, 14 utimur -e medicinali. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 31 utemur etiam localibus adiutoris in partibus paralysi vitiatas, ut -e primo simplici, tunc composito (5, 2, 39), quem Graeci φαρμακώδην vocaverunt. SER. SAMM. 501 (de hydropo, v. l. 53) adposito curantur -e (v. l. dropice) membra, qui subito raptos ventos sucosque revellit. THEOD. PRISC. log. 33 -es... imponendi. 46 paroptesis -es sinapismi... adhibeantur (in cursu cyclico. cf. 48 ordinabo -es, ordinabo etiam sinapismum, et omnem cursum cyclicum adhibendum esse suadeo. CASS. FEL. 54 p. 141, 3 et sinapismum et -em et drimyphagiam, omnia cyclico modo adhibebis. v. et l. 63. 81. 84). 54. al. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 36 dehinc -x adhibendus, primo cruribus, tum thoraci et dorso, ex primo cervicis sphondylo usque ad clunes, vel earum ultimum sphondylum. 37 collo et mento eqs. -em apponemus;... cum -em detraxerimus. 40. 46 cucurbitae vel -es aut sinapismi... adhiberi aut perferri.

3, 59. 2, 1, 32 post... -is usum. SORAN. p. 61, 1 metasyncritica subiungimus, quae constant ex salso, -e, cucurbitis eqs. (p. 66, 21). PHILVM. med. 3 p. 70 (v. p. 2069, 42). ORIBAS. syn. 31 senapismus... fortior est -i (altera translatio a dropacis [plur.? v. l. 2069, 54]). 5, 26 lenteum intinguis -i. cf. dropacismus, dropacista, dropacare.

droscā, -ae f. [vox Germanica, cf. theod. drōska 'turdus'. Th.] avis quaedam: ANTH. 762 (medii aevi?), 11 dulce per ora (v. l. pelora, unde Peiper perola 'Pirol', cf. Riese ed. II) sonat, dicunt quam nomine -am (druscām, dorseām v. l.), sed fugiente die illa quieta silet.

drosolithus (-os), -ī m. [*δρυσόλιθος. Th.] gemma quaedam: PLIN. nat. 1, 37, 61 Iovis gemma sive -os. 37, 170 Iovis gemma candida est, non ponderosa, tenera. hanc et -on appellant (hanc... appellant B, om. *rell.*). 1, 37, 73 -os. 37, 191 colos appellavit -um herbaceus (FLA; herb-om. B; chrysolithum aureus, chrysoprasum herbaceus *dh*), melichrum melleus eqs. (v. 1, 37, 73. difficultas nondum expedita). ISID. orig. 16, 12, 2 -us (droselitus *codd.*) varius. nominis causa, quia, si ad ignem adplicetur, velut sudorem mittit.

dructis, -is f. (?) [vox Germanica = anglosax. dryt theod. truht island. drött f. 'caterva, comitatus', cf. theod. truhtinc 'paranymphus'. Th.] explicatur in *codd.*: nuptiatores, sponsata, contubernium. fort. i. q. turba, quae sponsatam ducit. v. edit. Behrendii p. 214. LEX Sal. 13 add. 4 si quis puella sponsata (acc.) dructe ducente (v. l. dructu, druhte; dructi ducenti; quae dructe ducitur) in via adsallierit (v. p. 176, 31 Behrend). cf. Onom. s. v. Droct-, Druct-.

druidae, -ārum (-ēs, -um) m. [vocabulum gallicum, cf. hibern. drui 'magus'. Th.] formae (v. Klotz, Caesarstudien p. 121 adn. 2; Dottin, La langue gauloise, 1920, p. 253 et 31 adn. 1): druides, -um: CAES. Gall. 6, 13 et 14 passim. 6, 21, 1 (druid-ubique π). AVSON. 200, 27 (24) -um. [Heim, incant. mag. p. 501 n. 119 -um pro trad. druido Useneri con. incerta.] druidae, -arum: MELA 3, 18 -as. PLIN. nat. 1, 30, 4 -is. 16, 249 -ae. (24, 103. 29, 52). 29, 54 -is. 30, 13 -as. TAC. hist. 4, 54 -ae (druid-). ann. 14, 30 -ae. AVSON. 194, 7 -arum. dryadae (dri-), -arum: CIC. div. 1, 90 -ae (drya- AV¹, dria- B, tria- H, drui- V² *edd.*). LVCAN. 1, 451 -ae (drya- MZ, dria- VPUC, druid // G). SVET. Claud. 25, 5 -arum (drui- Ns). COMMENT. Lucan. 1, 451 -ae quater (dria-). ADNOT. Lucan. 1, 451 -ae (drya-, dria-). dryades (dri-), -um: VOPISC. Aurelian. 44, 4 -as (dry-). 44, 5 -ibus (dry-). COMMENT. Lucan. 1, 450 -es (dri-). sing. dryas, -adis f.: LAMPR. Alex. 60, 6 -s (VOPISC. Car. 14, 3) VOPISC. Car. 14, 2 -e (15, 1). 15, 5 -is. [formae corruptae: drysadarum vel drysudarum: AVR. VICT. Caes. 4, 2. drasidae: AMM. 15, 9, 4. dryaridae: AMM. 15, 9, 8. dratis (acc. pl.): AMM. 15, 9, 8]. δρ(ο)υιδ- Graeci. de prosodia v. LVCAN. et AVSON.

sacerdotes Gallorum (Ihm, PW V 1730-1738. A. Klotz, Caesarstudien p. 120 sqq. E. Norden, Agnostos Theos p. 92. T. D. Kendrick, The druids, London 1927): CAES. Gall. 6, 13, 3. 8. 9. 14, 1 (v. totum locum 13, 3-14, 6 quo de eorum officiis, institutis, origine, privilegiis, doctrina disseritur). 6, 16, 2 ministrisque ad ea sacrificia (sc. hominum) -ibus utuntur (v. *infra* l. 55 sq. 62. 72. 74). 6, 18, 1. 6, 21, 1 Germani neque -es habent, qui rebus divinis praesint. CIC. div. 1, 90 in Gallia -ae sunt, ex quibus Diviciacus et naturae rationem... notam esse sibi profitebatur et partim auguriis partim coniectura, quae essent futura dicebat. MELA 3, 18 habent Galli... magistros... sapientiae -as. (seq. de doctrina)... docent... aut in specu aut in abditis saltibus. LVCAN. 1, 451 et vos barbaricos ritus moremque sinistrum sacrorum, -ae, positis repetitis ab armis (seq. de doctrina). 453 nemora alta remotis incolitis lucis (COMMENT. sine templis colebant deos in silvis. -ae: gens Germaniae. sunt autem -ae philosophi Gallorum dicti ab arboribus, quod semotos lucos incolant... an quoniam glandibus comestis divinae fuerant consueti (seq. de doctrina). PLIN. nat. 1, 30, 4 de Galliarum -is. 30, 13 (de magia, quo refert etiam immolationem hominum) Tiberii Caesaris principatus sustulit -as (v. l. 73 sq.)... et hoc genus vatū medicorumque... Britannia hodieque eam... celebrat. 16, 249 nihil habent -ae (ita Galli suos appellant magos) visco et arbore, in qua gignatur, si modo sit robur, sacratius. *ibid.* ut inde (a quercu) appellati quoque interpretatione Graeca possint -ae videri. 24, 103. 29, 52. 54 (v. 53 ut est magorum sollertia occultandis fraudibus sagax). TAC. hist. 4, 54 incendium Capitolii signum caelestis irae datum... -ae caneant. ann. 14, 30 (in Mona insula) -ae stabant circum (sc. aciem) preces diras... fundentes. SVET. Claud. 25, 5 -arum religionem apud Gallos diras immanitatis et tantum civibus sub Augusto interdictam penitus abolevit (AVR. VICT. Caes. 4, 2 compressae per Claudium per Galliam -arum famosae superstitiones. v. l. 63). VOPISC. Aurelian. 44, 4 Aurelianum Gallicanas consuluisse dryadas sciscitantem eqs. 5. Car. 14, 2 cum -ade quadam muliere. 3. 15, 1. 5. LAMPR. Alex. 60, 6 mulier -s eunti Alexandro exclamavit Gallico sermone eqs. AVSON. 194, 7 tu Baiocassi stirpe -arum satus. 200, 27 (24) stirpe satus -um (v. l. driidum). AMM. (ex Timagene) 15, 9, 4 drasidae memorant eqs. (de origine Gallorum). 8 viguere studia laudabilium doctrinarum, inchoata per bardos et eubagis et † dratis... ceteris dryaridae ingeniis celsiores, ut auctoritas Pythagorae decrevit, sodaliciis adstricti consortiis, eqs.

drumed v. dromed-. δρουνάριος v. p. 2071, 9.

[Drexler]

drungus, -ī m. [vox gallica vel britannica esse videtur, cf. hibern. drong aremor. drogn 'caterva, turba'. Th.]. i. q. globus, turba (cf. Grosse, Röm. Militärgeschichte p. 256): VOPISC. Prob. 19, 2 triumphavit de Germanis et Blemmyis, omnium gentium -os usque ad quinquagenos homines ante triumphum duxit. VEG. mil. 3, 16 scire dux debet, contra quos -os, hoc est globos, hostium quos equites oporteat poni. 3, 19 ne... circumveniantur tui a multitudine hostium aut a vagantibus globis, quos dicunt -os (v. l. drongos). δρογγος, δρόγγος apud scriptores rez. Byz. inde deriv. δρογγάριος ibid. passim inde a s. VIII.

druppa, -ae f. [gr. δρύππα, imminutum esse videtur pro δρυπεπής, δρύπεψ vel drypetis. Th.]. cf. Walde-Hofmann, Lat. etym. Wb. s. v. i. q. oliva paene matura, nigrescere incipiens. GLOSS. -ae: γεργέριμος, ἐλάια μελανή. ATHENAEVS 2, 56* ταύτας (sc. τὰς δρυπεπείς ἐλάας) Ῥωμαῖοι 'δρύππας' λέγουσιν. ANTH. Pal. 6, 299, 4 δρύππα. PLIN. nat. 12, 130 omphacium fit ex olea..., olea adhuc alba expressa, deterius ex -a. ita vocatur prius quam cibo matura sit, iam tamen colorem mutans; differentia quod hoc viride est, illud candidum. 15, 6 optima aetas ad decerpendum (sc. oleam) inter copiam bonitatemque incipiente baca nigrescere, cum vocant -as, Graeci vero drypetidas. 15, 26 amygdalinum oleum fit et lauru, admixto -arum (drypparum M) oleo. 17, 230 druppis (droppis codd.)..., quae maturescentes tum sunt praecipue caducae. nota 19, 79 cum olivis -is (drupis, drupstis, drupstis, drustis var. lect.).

[†drusus, -a, -um: GLOSS. I Ansil. DR 32 -us (immo durus): patiens aut rigidus aut contumax = III Abol. DU 4 durus: patiens rigidus contumax. aliena est glossa Corp. D 85 hirsutum: drustum (?). Lindsay in plagulis.] cf. Walde-Hofmann, Lat. etym. Wb. s. v. inde corrigas Onom. III 256, 80 GLOSS. -us eqs.

dryadae, dryas, dryidae v. druides et Onom. s. v. Dryas.

dryinus, -a, -um adi. δρύινος. DIOSC. 1, 143 reliqui cineres arborum simile habet efficacia, maxime drianum (ἡ δρύινη, sc. κοιλία). e coni.: DIOSC. 1, 21 brion invenitur in arbore cedria ut populi aut †ardini (Monac., haudardini Paris. Bern.; druini editores; gr. ἐπὶ δένδρων κεδρίων ἢ λευκίνων ἢ δρύινων).

dryitis, -is f. [cf. δρύιτης. Th.]. 1 gemma quaedam: PLIN. nat. 1, 37, 73 cenchritis. -is (dritis, drytis var. lect.). cissitis. 37, 188 rerum similitudo est in -e (druite F, similis est dryitis L, om. a) truncis arborum; haec et ligni modo ardet. 2 herbae nomen, quae vocatur chamaedrys: v. infra l. 64 sq.

[**dryocolafon** inter nomina herbae quae dicitur camelon: Ps. APVL. herb. 23 l. 9 H.-S. (dioscolosan, dricolason, diacolean, diocolofan, diocholofat, dyocolofam al.).

dryocolaptēs, (-is) m. δρυκολάπτης. i. q. picus. PLAC. GLOSS. IV D 16 -es (driocolaptes, -galaptes codd.): avis, quae in capite suo in modum galli cristam habet, quae ore suo arborem fodiens ibidem sibi nidum facit.

dryopteris, (-idis) f. δρυοπτέρης. PLIN. nat. 1, 27, 48 -is. 27, 72 -is (v. l. dryopteris) felici similis in arboribus nascitur, tenui foliorum subdulcium incisura, radice hirsuta. v. brioceteris.

drypetis, -idos f. [*δρυπετῖς, cf. δρυπετῆς, δρυπεπής. Th.]. PLIN. nat. 15, 6 (v. supra l. 20) cum vocant druppas, Graeci vero -as (petiadas M, drypeditas rel.). Drexler.

dryis (dris) f., δρύς. 1 i. quercus: nom.: DIOSC. 1, 116 dris... arbor (gr. 1, 106 δρύς). 3, 99 arbor dris (om. gr. 3, 89). v. etiam Onom. s. v. dat.: DIOSC. 3, 135 similat drii et olivae florentis (om. gr.). inc.: DIOSC. 3, 108 folia habens sicut dris (gr. 3, 89 δρύϊ μοιον). 4, 1 folia... similia drosi (Monac., droci Paris., gr. δροια δρύϊ). 4, 56 folia... similis a dris (Paris. [drio mg.], drios Erf., deest Mon., gr. 4, 60 εἰκότα δρύϊ). gen. (v. driofigo): DIOSC. 1, 116^{ut} de drios (om. gr. 1, 106). 1, 116^{med} de dris (gr. 1, 106, 2 δρύς). 1, 117ⁱⁿ de drios (gr. 1, 107ⁱⁿ δρύς). abl. pl.: DIOSC. 4, 45 in drisin (Monac., dricin Paris.; gr. 4, 48 ἐν ταῖς δρύσιν). 2 i. q. chamaedrys: Ps. APVL. herb. 24 l. 12 H.-S. a Graecis dicitur camedris, alii dris (om. γ), alii driitis (Ca, dirsit- L, dry(i)sit- β). GLOSS. v. vol. III 986, 1. D.

drysites v. l. 65.

du- [pro dvi-, bi- in compos. ante p et b ex dvu- factum esse videtur, cf. umbr. du-pursus 'bipedibus'. ante c invenitur in du-centi. Th.].

dua v. duo.

duālis, -e [a duo, cf. δυνικός. Th.] quod ad duo pertinet. generaliter (semper cum numerus): LACT. opif. 10, 9 quantum -is numerus... ad rerum valeat perfectionem. CHALC. comm. 35 FAV. EVL. p. 10, 18 linea... sub -is numeri natura limitatur. HIER. in Zach. 2, 6 p. 827 Vall. in Ezech. 3, 11 p. 107 Vall. 12, 40 p. 492. 12, 41 p. 495. 499. 13, 43 p. 527 RVFIN. Orig. in Rom. 3, 8 in -em numerum, qui interdum etiam pro immundis ponitur. DIOM. gramm. I 334, 26 dictio, quae -em exprimat numerum (v. dualitas p. 2072, 27). MACR. somn. 2, 2, 16. CASSIAN. c. Nest. 3, 4, 3 CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 145, 25. singulariter MAX. TAVR. hom. 39 p. 312^c in hoc... quadragenario et -i numero (de annis).

t. t. grammaticorum: -is numerus (subst. hic illic subauditur): QVINT. inst. 1, 5, 42 (ex Antonio Rufo?) numeros, in quibus nos singularem ac pluralem habemus, Graeci et δυνικός. quamquam

fuerunt, qui nobis quoque adicerent -em 'scripsere legere'... quod vocant -em, in illo solo genere consistit, cum apud Graecos et in verbi tota fere ratione et in nominibus deprehendatur. in nominibus non esse nisi in duo ambo consentiunt CHAR. gramm. I 18, 2. 153, 27. DIOM. gramm. I 301, 21. 334, 26 (longior tractatio). DON. gramm. IV 376, 23 SERV. gramm. IV 408, 17 EXPLAN. in Don. gramm. IV 494, 31. 540, 7 CLEDON. gramm. V 60, 6 POMP. gramm. V 165, 28 (longior expositio). 174, 17 CONSENT. gramm. V 347, 33. MACR. exc. gramm. V 599, 19 δυνικόν id est -em. 615, 7. 636, 22 PRISC. gramm. II 172, 3 AVDAX gramm. VII 343, 20 GRAMM. suppl. 84, 15. 139, 11. 240, 13. male numerum dualem et communem q. d. confundit CLEDON. gramm. V 10, 20; de verbis cf. DON. gramm. IV 384, 2 POMP. gramm. V 234, 18 CONSENT. gramm. V 379, 5 MACR. exc. gramm. V 632, 5 SACERD. gramm. VI 432, 8 GRAMM. suppl. 256, 3. SERV. Aen. 2, 1. 3, 233 HIER. in Dan. 7, 25 p. 671 Vall. Hebraei et ipsi -em numerum habent. AVG. civ. 20, 23 p. 465, 16^d. GLOSS. I Philox. DU 1 -e δυνικόν. 2 -is δυνικός. AVG. gramm. V 508, 20 'uterque' singulari sono est, sed significatione -i. adv. dualiter. MAR. VICTOR. adv. Arrium 1, 62 -er... homo... intelligitur. GLOSS. II 281, 23 δυνικώς.

duālitās, -ātis f. a dualis. forma vel natura dualis, praecipue de dei natura apud Christianos: IREN. 1, 11, 1 -em (δυνάδα) quandam innominabilem. ibid. ex hac -e secundam -em emissam. 16, 1 bis. HIER. in Ezech. 3, 11, 2 p. 107 Vall. ut a Iudaica -e in unionem nos revocet fidei Christianae. RVFIN. Clement. 3, 10 p. 1287^B -is subire ordinem deum. 3, 11 p. 1288^A AVG. serm. 7, 6 MAR. MERC. Conc. I 5 p. 27, 13 naturarum. p. 27, 36 non in -e sed in unitate. MACR. exc. gramm. V 636, 23 vocem... quae -em contineat (v. dualis p. 2071, 78). EPIST. pontif. Thiel tract. 3, 9 AVELL. p. 166, 8 filiorum (184, 16. 218, 1. CONC. I 5 p. 313, 39). 176, 17 bis. 240, 10 personarum (245, 9. 30. 248, 30). FAVST. Rei. spir. 1, 5 p. 107, 23 -em semiplenam esse. 1, 8 p. 113, 23. 2, 4 p. 138, 3 (cf. p. 130, 9) Macedonius -em adserens. ALC. AVIT. c. Arr. 19 p. 8, 1. 20 p. 9, 2 hom. 7 p. 114, 10. BOETH. anal. post. 1, 1 p. 713^c bis. trin. 3, 16 arithm. 1, 20 p. 43, 7. 2, 8 p. 93, 14 -s, quam Graeci dyada vocant. 2, 27 p. 117, 16 unitate... -e, idest binario numero. 2, 27 p. 117, 23. 2, 28 p. 117, 27. 2, 31 p. 123, 7. 2, 36 p. 132, 25 DIONYS. EXIG. CONC. I 2 p. 200, 26 non erit singularitas sed -s (gr. p. 190, 8 μονάς... δυνάς). p. 201, 16. FVLG. RVSP. epist. 17, 5, 10 non personalem -em, sed utriusque naturae unionem. CASSIOD. anim. 9 p. 1295^B mystica. var. 11, 2, 4 homo constat ex -e. RVSTIC. c. aceph. p. 1184^c. 1185^c. 1207^d. GLOSS. II 560, 58.

duāliter v. dualis supra l. 18.

duapondo v. duo.

duas legitur in titulo Pompeiano adscripto figurae viri aleam ludentis CORP. IV 3494^b non tria, duas est, ubi puto non esse subst. (nec dyas), sed acc. vulgariter loquentis. cf. duo. † Vollmer.

?**dubenus** (-ī, m.). [dubenus dubinus dubius incerta positione et origine. Th.]. PAVL. FEST. GLOSS. IV p. 177^a (p. 67, 6 M.) -us (v. Lindsay ad l.; dubienus Scaliger, Cast. p. 5, 14 ['ut ab alio alienus... sic a dubio dubienus']; v. etiam s. v. duinus) apud antiquos dicebatur qui nunc dominus (dubius Scaliger p. 57, 35; dubinus Goetz, Festschrift Fr. Kluge p. 46 [v. etiam Walde-Hofmann, Lat. etym. Wb. s. v.]). GLOSS. I Philox. DU 12 dubius δεσπότης. cf. PAVL. FEST. GLOSS. II p. 118^a (p. 21 M.) addubanum. dubium. [certe falsarii est exemplum Stephani Thes. ling. lat. tom. II p. 159 (a. 1740): 'Pacuv. Tum dubenus servos legatos (lig-?) pessime verberat. Ex Festo'.] v. duinus.

dubiē v. dubius p. 2126, 54.

dubietās, -ātis f. a dubius. GLOSS. -s ἀμφιβολία. respondent apud auctores Graecos: ἀμφιβολία p. 2073, 15, ἀμφίβολον p. 2073, 22, ἀμφισβήτησις p. 2073, 18, δειλία p. 2073, 9, διακρίσις p. 2073, 17, διψυχία p. 2073, 73 sqq. de formis: dubitate pro tradito dubitae CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 6 scripsit Maassen, cuius formae unum exemplum adfert Du Cange. pluralis (praeter AMM. 25, 10, 12 l. 68): HERM. p. 2073, 74. ZACCH. p. 2073, 77 EPIST. pontif. p. 2073, 37.

legitur inde ab anno fere 300 (VICTORIN. POETOV.). 1 i. q. ambiguitas (cf. s. v. dubitatio p. 2078, 70): EVTR. 6, 19, 2 Caesar... coepit poscere alterum consulatum atque ita, ut sine -e aliqua ei deferretur. AMM. 25, 10, 12 super cuius obitu -es emersere complures (i. q. varii rumores). SERV. Aen. 10, 377 nonnulli vitant generis -em et legunt 'magni' scilicet 'maris'. Caper tamen in libris dubii generis probat dici et 'hic obex' et 'haec obex'. SERV. auct. Aen. 3, 7 propter -em oraculorum. POMP. gramm. V 202, 18 'ego' penitus finitum est nec habet aliquam -em. COD. Theod. 11, 5, 2 (= Iust. 10, 17, 1) ne qua sit -s, hac aperta definitione decernimus, ut eqs. FVLG. myth. 1, 17 Apollo suorum radiorum manifestatione omnem -is scindit caliginem. CANON. Migne 56, 797^c qui iudicent et -em dissolvant. COD. Iust. 6, 42, 31, 1 tota antiqua -e super hoc explosa nobis placuit. de emend. cod. 5 codicis scripturam... sine ulla signorum -e conscribi iussimus. CASSIOD. var. 7, 40, 3 ut sub nulla -e diligas, quos tibi absolute successores futuros esse cognoscas. Ps. PRIMAS. in II Cor. 1, 18 nulla in sermone nostro est -s nec nos vobis sumus aliquando mentiti (PELAG. ambiguitas). GREG. TVR. Franc. 5, 17 eo anno -s paschae fuit. ibid. tit. 10, 23. 2 saepius i. q. dubitatio: a i. q. haesitatio, cunctatio: Ps. HIER. epist. 7, 9 p. 115^A

[Bulhart]

aliorum longam -em languidumque teporem. CASSIOD. var. 3, 43, 2 prioribus dominis iubemus sine aliqua -e restitui. LEX Burg. Rom. 6, 1 sine -e. GREG. M. epist. 4, 13 sine aliqua eum fac -e restitui. sollicitudo (cf. s. v. dubito p. 2098, 35 sqq., dubitatio p. 2075, 67, dubius p. 2106, 2): AMM. 20, 4, 6 absentia magistri equitum augente -em (syn. ib. sollicitus). AVG. epist. 62, 2 Timotheus vehementissime perturbatus, quod -em tam inopinatam invitissimus senserit. GREG. M. dial. 2, 22 p. 176^p manus tuae locutionis tersit a me... -em mentis (δελία). 4, 1 p. 320^a quae -s in primo parente nostro esse non potuit (δελία). **b i. q. cogitatio vel suspensa atque incerta vel ad negandum vergens:** VICTORIN. POETOV. fabr. mund. 10 constituti sunt sine -e diei angeli duodecim, noctis angeli duodecim. AMM. 22, 14, 4 tamquam futurum sine -e victorem. POMP. gramm. V 257, 12 facit nobis -em. RVSTIC. Conc. I 4 p. 3, 9 nihil enim medium neque -e dignum... exposuit (gr. I 1, 7 p. 156, 9 ἀμφιβολίας. cf. p. 4, 5 nihil medium neque quod vel parvissimam dubitationem facere possit [p. 156, 34 διάκρισιν]). p. 3, 15 dissolvit -em, quae inter nos erat (p. 156, 15 ἀμφιβλήσιν). p. 3, 19 soluta est... universa -s et contradictio de incarnatione Christi (p. 156, 20 πᾶσα... ἀντιρροήσις). EPIST. pontif. 1056 Conc. I 2 p. 131, 23 res, quae -i subiaceret, in parte semper est interpretanda meliori. LEO M. epist. 28, 5 p. 775^a Christus pertractari se... ab eis quos -s perstringebat admittens (τὸ ἀμφιβολόν). COD. Theod. 16, 2, 45 (= Iust. 1, 2, 6) si quid -is emergerit. 12, 1, 86 super eorum filiis revocandis nullius -is exstet ambiguum. MAX. TAVR. serm. 61 p. 656^b quaestio nobis oboritur, quae -em inferre... videatur. CLAVD. MAM. anim. 1, 11 p. 52, 4 cum nonnisi ab ignorantia proficiscatur -s arbitrantis. 102, 7 causa -is ignoratio est. EVGRAPH. Ter. Ad. 228 inieci scrupulum hoc est -em. ANDR. 940. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 9 p. 100, 18 nascitur huiusmodi -s, utrum definitio vera sit. herm. sec. 2, 5 p. 97, 28 oritur quaestio... quam -em ipse dissolvit. PASS. Petr. Paul. long. 54 add. M. et quae est -s? (i. dubitari non oportet). CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 6 qui dubitate (Maassen; codd. dubitae) regende vitae propriae forsitan praemebantur. Matiscon. a. 585 p. 168, 29 quod si et ipsis -s fuerit. AVELL. p. 594, 10 non est quod se -s inserat. 743, 8. EPIST. pontif. Conc. I 2 p. 109, 34 ne... aliqua adhuc videatur quaestio aut -s remanere. EPIST. pontif. (Felix) Thiel 14, 2 communionem remotis -bus optabamur plenam catholicae fidei. THEOD. MOPS. in Gal. 2, 16 p. 25, 9 non modica... hinc (cf. s. v. dubito p. 2102, 61) -s adnasci videtur. EXPOS. fid. Migne 13 p. 653^a nulla erit -s ex illo initio paterni nominis filium initium accepisse, quo Pater nominatus est. DIONYS. EXIG. Conc. I 2 p. 199, 4 ad excludendam -em (cf. gr. p. 188, 25). COD. Iust. 6, 20, 20 pr. illud... a quibusdam in -em deductum. 7, 62, 37, 1 si iudices dissentirent... quaestore -em dirimente finiatur negotium. 6, 61, 5, 1 ex quo videlicet inducta est -s. 6, 30, 18, 4 nulla -e relicta, quin eqs. 8, 56, 4 -e eorum explosa sancimus. 4, 5, 11 pr. pro -e eorum, qui mente titubante indebitam solverunt pecuniam, certamen legislatoribus incidit, utrumne id, quod ancipiti animo persolverunt, possint repetere necne. de cod. comp. 2 nulla -e super generali earum (legum) robore... orienda. 6, 30, 19, 4 sine aliqua -e. 6, 20, 21 pr. ut nemini super collatione de cetero -s oriatur. 6, 35, 12 pr. talis de antiquo iure -s nobis suggesta est. 6, 46, 6, 1 quaerebatur inter antiquos... veterum -e quiescente nobis placuit. NOVELL. Iust. 112 praef. ut -em discernamus. CASSIOD. gramm. VII 212, 33 (= inst. div. 30 p. 1145^c) -e sublata. in psalm. 33 div. 33, 20 hoc omnem naevum -is excludit. 120, 5, 125, 4 var. 12, 22, 4. 6. LEX Sal. capit. 4, 5. GREG. M. dial. 1, 8 p. 188^p nihil mihi -is remansit. in Ezech. 1, 4, 1. 1, 9, 6 apostata absque ulla -e deputatur. 2, 3, 21 Iosue... dum dubia certamina certa mente subiit, ad victoriam sine -e (i. indubiam) pervenit. 2, 9, 1 in quibus verbis magna caligo -is oboritur, utrum... an... dicantur. moral. 4, 71 de peccati venia -s non erit. 12, 16 infirmanti -i omnimodo contradicunt (opp. soliditatem; 10, 35 incertitudine). epist. 1, 16 ut... aggregata synodo de ea, quae inter vos vertitur, -e iudicetur. 3, 54, 4, 4. LEX Visig. 10, 1, 14 si... aliquam -em habuerint, quantum... dederint. BEDA gramm. VII 234, 18 absque ulla -e. **speciatim de fide Christiana:** PS. AMBR. prec. 1, 3 spiritum... -is et blasphemiae. act. Seb. 11, 34 nulla penitus -is signa in corde meo remanserunt. PS. HIER. in Matth. p. 550^a 'socrum Petri febricitantem': id est synagogae -s. GAVDENT. serm. 8 p. 886^b de virtute dei nulla in facto -s poterit animae fidei subrepere. AVG. serm. ed. Mai 161, 1 omnis tollitur -s. 161, 2 HERM. Pal. vis. 2, 2, 4 si... tulerint de cordibus suis -em (διψυχίας, vulg. dubitationes). 3, 7, 1 per -em suam (ἀπὸ τῆς διψυχίας, vulg. a dubitatione sua). 3, 10, 9 -es vestrae (αἱ διψυχίαι, vulg. dubitationes). 3, 11, 2 a luxuriis vestris et -bus (μαλακίαν καὶ διψυχίαν, vulg. a vestris infirmitatibus et dubitatione cordis). ZACCH. 1, 37 mentem -bus emundari. GREG. M. moral. 10, 16 -e sua cor anxium hoc ipsum quia titubabat valde formidat. 10, 18 ut mens... in -e contabescat (opp. fides). *ibid.* mentem ex aliquantula mutabilitate perfidiae aura -is versat. 14, 71 -is nebulas tolle.

dubingeniōsus, -a, um. GLOSS. II Philox. DU 35 -us ἀφνής. Roensch (Collectan. philol. 299) vitandae aurium offensionis causa pro *ingeniosus ex dubie et ingeniosus compositum esse putat, simili modo atque malecastus; Heraeus duringeniosus scribendum coniecit.

1. dubinus v. duinus.

2. dubinus v. dubenus.

dubiō v. dubius p. 2128, 50.

dubiōsus, -a, -um. [a dubium. Th.]. fere i. q. dubius.

GELL. 3, 3, 3 Varro illas unam et viginti (fabulas Plautinas)... idcirco a ceteris segregavit, quoniam -ae non erant (cf. RVFIN. hist. 3, 25, 2 haec sunt (scripta), de quibus nulla umquam prorsus extitit dubitatio. sequenti loco iam sunt illa, de quibus a nonnullis dubitatum est [καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὁμολογουμένοις τῶν δ' ἀντιλεγόμενων]). 5, 10, 15 iudices -um hoc inexplicabileque esse, quod utrimque dicebatur, rati.

dubitābilis, -e. a dubitare. ab OV. ut videtur inventum raro legitur. 1 passive: de quo dubitari, ambigi potest vel dubitatur, ambigitur, fere i. q. dubius, ἀμφίβολος (l. 20): OV. met. 1, 223 experiar, deus hic... an sit mortalis. nec erit -e verum. 13, 21 si virtus in me -s esset, nobilitate potens essem. ARNOB. nat. 1, 49 in medio ponere et -e quod adseras facere. 3, 4 adstipulamur... nec in aliqua quaestione -e istud ambiguumque configimus. 2, 17 -e non foret, quin. LEO M. epist. 109, 3 ne -e videretur, an vere in ipsis... Manichaeorum opinio pullularet. 114, 1 ne... -e videretur, utrum... approbem (μὴ ἀμφίβολον δόξῃ, πότερον). OP. imperf. in Matth. 49 p. 908^m hoc de hac interpretatione (i. haec pars huius interpretationis) -e mihi videtur. BOETH. cons. 4, 2, 131 malorum minime -s apparet infirmitas. herm. pr. 1, 9 p. 125, 11 veritas aut falsitas propositionum -s est. herm. sec. 3, 9 p. 245, 12. 247, 7 si res sint -es et indefinito variabilique proventu, contradictio quoque... variabili indefinitoque proventu est. mus. 1, 1 p. 179, 10 visus utrum venientibus ad visum figuris an ad sensibilia radiis emissis efficiatur, inter (cf. s. v. dubito p. 2102, 63) doctos quidem -e est, vulgum vero ipsa quoque dubitatio praeterit. in top. Cic. 1 p. 277, 19 quaestio est -s propositio. in Porph. comm. sec. 4, 1 p. 242, 13 illud forsitan sit -e de unius cuiusque forma corporis, an ullo modo separari queat. sed ea quoque est separabilis. nota: BOETH. divis. p. 889^m est autem omne quidem ambiguum -e, non omne tamen -e est ambiguum (ambiguum dicit 'audio Graecos vicisse Troianos', -e 'da mihi', in quo, quid dare debeas, intellegi non possit). 2 active: qui dubitat, diffidit, non credit: PRVD. apoth. 581 credentes nam Christus adit, -e pectus sub titubante fide refugo contemnit honore. cf. s. v. dubito p. 2092, 62. deriv. indubitabilis, indubitabilitas.

dubitanter v. dubito p. 2103, 17.

dubitātē v. dubito p. 2103, 47.

dubitātīm [a dubitare. Th.]. NON. p. 98 -m dubitanter. inde GLOSS. -m dubitanter. fere i. q. haesitanter: CAEL. hist. 30 imperator conclamat... ut velites... Gallis non -m inmittantur. SISENNA hist. 75 quod hostem non -m cum pluteis ac scalis iter facere videbat.

***dubitatio**, -ōnis f. a dubitare. GLOSS. -ο δισταγμός. respondent in Graecis: ἀμφιβολία p. 2076, 71. (2078, 28). ἀμφιβλήσις p. 2076, 40. 74. 2077, 18. 2078, 1 (2076, 38). ἀντιλέγεσθαι p. 2076, 65. ἀπορία p. 2076, 46. διαπόρσις p. 2075, 10. δισταγμός p. 2075, 51. ἐπέχειν p. 2078, 51. legitur inde a SISENNA, non apud poetas praeter PS. DAMAS. 80, 3; apud CIC. 90^{ies}, QVINT. 20^{ies}, VLP. 40^{ies}, AVG. civ. 26^{ies}, saepe etiam apud BOETH., in COD. Iust. plurali numero exstat CIC. har. resp. 12. Att. 5, 21, 4. ARNOB. nat. 4, 27 sine ullis -bus. CONC. I 3 p. 50, 17 BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 377, 3. pr. 2, 12 p. 167, 19. 2, 13 p. 193, 7 COD. Iust. 6, 2, 22, 4. 3, 28, 37 pr. NOVELL. Iust. 35 pr. probabiliter suppletur BELL. Alex. 15, 3, falso pro dubitanter traditum est CIC. ac. 1, 17, pro educatio PLIN. nat. 16, 94, pro meditatio *ibid.* 27, 56.

I pertinet ad voluntatem (A. B 1. 2 C) vel affectum (B 3):

A voluntate in incerto manente: i. q. fluctuatio animi, qua incerti haeremus, faciamus aliquid necne: 1 generatim: absolute: CIC. Verr. II 2, 74 aestuabat -e, versabat se in utramque partem non solum mente, verum etiam corpore. off. 3, 18 quid ergo est, quod nonnumquam -em adferre soleat? SALL. Iug. 62, 9 multis diebus per -em consumptis. hist. frg. 3, 5 diebus aliquot per -em <tritis>. CVRT. 8, 10, 10 aliis deditionem, aliis pugnam experiri placebat. quorum -e comperta eqs. SEN. benef. 3, 8, 4 sermo et -o et vultus meriti gratiam destruunt. QVINT. inst. 1, 1, 32 (ex festinatione legere discentium) accidit -o, intermissio, repetitio. 11, 3, 182 -is moras. TAC. ann. 3, 41 aluit -e bellum. 1, 7, 6, 43 si statim interiora... petivisset, oppressa cunctantium -o (erat). APVL. met. 10, 3 ut in quodam vado -is haerens. SOCR. 17 p. 157 ut ubi -e claudicaret, ibi divinatione consisteret. FIRM. math. 4, 7, 3 faciet instabiles cupiditatibus, errore dubios et qui omnia consilia... erratica semper -e suspendant. DICT. 1, 2, 1 inter tantam animi -em. CLAVD. DON. Aen. 9, 252. c. gen. obi.: RHET. Her. 2, 19, 28 consuetudo peccandi maleficii suscipiendi removebat -em. c. praep.: CIC. Att. 3, 7, 3 -em de Epiro non inconstantia nostra adferebat. INST. Iust. 3, 1, 16 -o manebat inter adgnatos et memoratos nepotes. enunt. interrog.: LIV. 28, 25, 15 illa -o erat, singulae cohortes an universi... irent. IVL. VAL. 2, 26 p. 92, 16 non absque ea -e egit, utrumne adorandus sibi idem rex foret.

2 in sermone q. d. technico: a rhet. i. q. διαπόρσις:

RHET. Her. 1, 6, 10 -e utemur, quid potissimum dicamus aut cui loco primum respondeamus, cum admiratione. CIC. inv. 1, 25. de orat. 3, 203. QVINT. inst. 9, 2, 19 -o, cum simulamus quaerere nos, unde in-

[Buhart]

ciendum, ubi desinendum, quid potissimum dicendum, si omnino dicendum sit... '... quo me vertam nescio'. MART. CAP. 5, 523 *διαπόρῃσις* est -o (addubitatio *al.*), qua figura utimur, cum veluti dubitantes ab ipsis iudicibus inchoamenti consilium postulamus... '... quo me vertam nescio'. *aliam dicit* CIC. de orat. 3, 207, *quae est in his*: RHET. Her. 4, 29, 40 -o est, cum quaerere videatur orator, utrum de duobus potius aut quid de pluribus potissimum dicat... '... sive stultitiam sive malitiam dicere oportet sive utrumque'. QVINT. inst. 9, 3, 88 SCHOL. Cic. Bob. p. 127, 24 St. 'vel... exoratus vel... iratus'. prudenter *κατὰ διαπόρῃσιν* non vult exerte conqueri de Caesare et tamen querellam sapit ipsa -o. *adde* CLAUD. DON. Aen. 11, 503 'si qua est fiducia forti'... posuit in medio -em. EVGRAPH. Ter. Ad. 601 'si ita aequom censes aut si ita opus est facto'... -e utens... Micio. CASSIOD. in psalm. 129, 3 'si iniquitates observaveris, ... quis sustinebit?'... quae figura Graece dicitur *diaporesis*, Latine -o, cum habemus ambiguum, si possit inveniri, quod quaeritur. cf. ARNOB. nat. 3, 8 consuestis in precibus 'sive tu deus es sive dea' dicere, quae -is exceptio *eqs.* **b gramm.:** PRISC. gramm. III 247, 25 (*modus subiunctivus*) -em... comprobationem... possibilitatem significat... -em ut... 'eloquar an sileam?'

B animo ab aliqua re facienda abhorrente: 1 *i. q. voluntatis haesitatio, qua aliquid facere veremur:* *absolute:* CIC. har. resp. 12 in nostris -bus atque in maximis superstitionibus. de orat. 2, 28 praecisa mihi quidem est -o. epist. 7, 5, 1 mea quaedam tibi non ignota -o... impedire perfectionem meam videbatur. 13, 26, 3 quod quo minore -e facere possis. Att. 6, 6, 3 sublata -o est. SCHOL. Cic. Gron. p. 284, 31 St. 'ea nos religione liberaremur' id est ea nos -e liberaremur. *c. praep.:* CIC. Caecin. 4 vestram in iudicando -em. *c. gen. obi.:* CIC. rep. 1, 12 -em ad rem publicam adeundi... debui tollere. Verr. II 5, 165 -em aliquam crucis, ... crudelissimi taeterrimique supplicii aliquam parvam moram. (*aut* [crucis] *aut* dilationem... crucis *editur*; *an i. q. mora* [l. 46]?). *seq. quin:* CIC. Phil. 9, 8 nulla -orelinquetur, quin honore mortui, quam vivo iniuriam fecimus, sarciamus. Liv. 34, 8, 3 nulla deinde -o fuit, quin omnes tribus legem abrogarent (*i. non dubitaverunt abrogare*). **sine -e:** CIC. Verr. II 3, 60 equitibus Romanis... manus ab Apronio... sine ulla -e adferebantur (Cluent. 75 omnes sine ulla -e condemnant. nat. deor. 1, 1 Brut. 25 hoc vero sine ulla -e confirmaverim. de orat. 2, 122 QVINT. decl. 338 p. 333, 4 AMM. 20, 8, 15 hoc sine ulla -e confirmaverim. AVG. civ. 1, 24 p. 39, 16 D.). Caecin. 97 omni iure civili sine cuiusquam... -e *utuntur*. leg. agr. 2, 23 sine -e (nat. deor. 3, 84 Victoriolas aureas... sine -e tollebat. VITR. 6 praef. 6, 10 praef. 2. CHIRON 178 sine -e escam suam conficientes et bene bibentes (*i. libenter*). VVLG. act. 10, 29 sine -e veni (*ἀντιπροσέτης ἡλθον*)).

2 *i. q. cunctatio, mora:* RHET. Her. 1, 16, 26 sine *ratione* ne parva quidem -o potest remorari damnationem (*i. q. mora*). CIC. de orat. 2, 202 qui timor! quae -o, quanta haesitatio tractusque verborum! epist. 4, 7, 3 quod -em adferret ei. CAES. Gall. 7, 40, 1 nulla interposita -e legiones... educit. SALL. lug. 30, 3 inter -em et moras senatus. **sine -e:** GLOSS. *ἀνεν διαταγῶν* sine cunctatione sine -e. CIC. Pis. 6 sine ulla -e iuravi rem publicam... mea unius opera esse salvam (50 quam provinciam... interposita religione sine ulla -e deposuit. Phil. 14, 1 si... D. Brutum egressum iam Mutina esse cognossem... redeundum ad pristinum vestitum sine ulla -e censerem. Att. 13, 25, 1 conficies... sine ulla -e aut retractatione. 14, 136, 5 sine ulla -e summo studio faciam. HIRT. Gall. 8, 44, 5 sine -e ulla. AVG. civ. 5, 18 p. 225, 16 D. (*Porsenna*) sine ulla -e *pacem fecit*. FIRM. math. 1, 7, 30 omnia statim (*cf. s. v. dubito p. 2097, 65*) sine aliqua -e genera crudelitatis exercuit. CONST. Sirmund. 1 ilico sine aliqua -e). Att. 11, 16, 3 ut ad me sine -e scribas rogo. ac. 2, 94 usque ad novem... sine -e respondes pauca esse, in decumo insistis. VARRO ling. 8, 6 novis nominibus allatis <in> consuetudinem sine -e eorum declinatus statim omnis dicit populus. SEN. benef. 2, 1, 2 (*beneficium demus*) libenter, cito, sine -e. CHIRON 178. 179. 239. *v. etiam l. 32.*

3 *i. q. metus, sollicitudo* (*cf. s. v. dubito p. 2098, 35, dubius p. 2106, 2, dubietas p. 2073, 4*): PLANC. Cic. epist. 10, 18, 3 quae res nullam habebat -em, ... ea nunc magnam adfert sollicitudinem. CIC. Att. 12, 6, 4 te sine cura esse iussit, ut mihi quidem omnem -em tolleretur. CVRT. 7, 11, 21 ne falleretur acies, dubitare cogeat varietas caeli... verum ut liquidior lux adparuit caelo, -o exempta est. FIRM. math. 6, 25, 2 facit... suspiciosos et qui etiam in modicis rebus varia sint semper -e solliciti. ACT. Martinae (Bolland. Ian. 1) 1, 10 omnes prospicientes multo amplius consternati -e repleti sunt.

C voluntate ad rem aliquam faciendam propensa: CIC. off. 3, 37 in ipsa -e facinus inest, etiam si ad id non pervenerint. TAC. ann. 4, 40 at enim Augustus filiam suam equiti Romano tradere meditatus est... sed si -e Augusti movemur *eqs.*

II pertinet ad cogitationem: **A cogitatione aut incerta aut ad negandum vergente:** 1 *generatim:* **a absolute:** SISENNA hist. 124 his tum iniectionis est levis scrupulus et quaedam -o (*cf. Cic. Cluent. 76 hic tum iniectionis est hominibus scrupulus et quaedam -o, quidnam esset actum et AVG. civ. 9, 23 p. 399, 26 D. res*

ipsa ita *claret*, ut ab scrupulo -is aliena sit). VARRO frg. Aug. civ. 7, 17 p. 295, 19 D. ut... quae dixi, in -em revocem. CIC. Verr. II 2, 20 in qua (*causa*) ne tenuissima quidem -o posset esse. Cluent. 73 in ea obscuritate ac -e omnium. leg. agr. 1, 11 foedus illud habet aliquam -em. Phil. 4, 2 hanc igitur -em, quamquam nulla erat, ... senatus... sustulit. rep. 2, 29 neque hoc inter (*cf. s. v. dubito p. 2102, 63*) eos... ulla est umquam in -e versatum. fin. 5, 27 omne animal se ipsum diligere, quod... -em non habet. Tusc. 5, 4 si modo est ulla virtus, quam -em... sustulit. nat. deor. 1, 63 poenam ne -o quidem (*Protagorae de dis, essent necne*) effugere potuit. off. 1, 147 quae -em adferunt. epist. 3, 10, 5 suspicio quaedam et -o tua. Att. 9, 19, 4 scribe... quid censeas; etsi iam nulla -o est. 13, 41, 2. CAES. Gall. 1, 14, 1 eo sibi minus -is dari, quod *eqs.* Liv. 25, 10, 5 Romanis Punica... arma cognita -em exemerunt (42, 58, 4). QVINT. inst. 5, 9, 8 quae etiam si ad tollendam -em sola non sufficiunt. 5, 13, 51. decl. 332 p. 307, 17 tenuitas mea adferebat hanc ei -em. TERT. praescr. 14, 7 -em suam ostendunt, quamdiu quaerunt. MAECIAN. dig. 36, 1, 75 (73) pr. aliqua -o remanebit. VLP. dig. 21, 1, 1, 7 ne qua -o superesset. 44, 5, 1, 6 sed si post intervallum, habet -em. *nota* 45, 1, 41 pr. eum, qui 'Kalendis Ianuariis' stipulatur, si adiciat 'primis'... nullam habere -em palam est (*de masc. cf. GAIVS dig. 40, 12, 9, 2 p. 2077, 39*). 4, 4, 3, 4 movet -em, quod *eqs.* 13, 5, 18 pr. illa verba... eandem recipiunt -em. PAPIN. dig. 48, 3, 2, 1 -em auget edictum Diocletiani. CELS. dig. 8, 6, 6, 1a plusculum -is ea res habet. POMPON. dig. 40, 1, 13 -is tollendae causa (PAPIN. dig. 17, 1, 56 pr. 50, 17, 81. VLP. dig. 19, 1, 3 pr. tollendae -is gratia. 21, 1, 1, 7). MARCELL. dig. 46, 3, 67 etsi in -em a quibusdam hoc male deducatur. TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 545, 5 simul et cetera -e liberavit. CLAUD. DON. Aen. 4, 56 quicquid -is esse potuerat, penitus removit. VEG. mil. 4, 38 *summovere*. RVFIN. Adamant. 1, 26 (*sermo*) habere... contradictionis aut -is aliquid possit. AVG. in evang. Ioh. 37, 3 'forsitan' -is verbum est, quando dicitur ab homine... cum vero dicitur a deo verbum -is, ... illa -e arguitur infidelitas. quant. anim. 15, 25 *argumentis geometricis* quod fuerit inventum... impudentem habeat -em (*i. de iis dubitare impudentis sit*). QVEROL. p. 50, 8 atqui ego nihil -is recepi. MART. CAP. 3, 293 horum nominum plurales declinationes carent -e. 5, 472 causativum est, quod facit -em. CONC. I 3 vers. Tur. p. 50, 17 turba quae ex -bus provenit (*gr. I 1 p. 115, 28 ἐν τῶν ἀμφισβητούντων*). p. 183, 31 ut deponatis quae inter vos sunt inimicitias et -em (*gr. I 1, 4 p. 4, 1 ἀμφισβήτησιν*). CONC. I 2 p. 102, 1 difficultatem et ambiguitatem). RVSTIC. CONC. I 4 p. 4, 5 v. p. 2073, 16. GILD. Brit. 1 chron. III p. 25, 10 *Moyse* ob unius verbi -em terram desiderabilem non introiisse. BOETH. mus. 1, 1 p. 179, 11 hoc inter doctos quidem dubitabile est, vulgum vero ipsa quoque -o praeterit (*i. q. ἀπορία*). herm. sec. 5, 12 p. 377, 3 habet enim aliquas -es (*Aristot. p. 21a 37 ἔχει γὰρ ἀπορίας τινάς*). herm. pr. 2, 12 p. 167, 19 quae autem sint -es... continua disputatione persequitur. 2, 13 p. 193, 7 quid igitur in his -bus est statuendum? COD. Iust. 5, 70, 7, 3 magna et inextricabilis vetustissimo iuri -o exorta est. 6, 2, 21, 4 vetustissima -o... conquiescat. 6, 2, 22, 3 in secunda -e (*i. re, de qua quaerebatur*). *ibid.* 4 in confinio earum -um tertia exorta est. 7, 40, 1, 1 c quae aliquam -em acceperunt. 4, 37, 7 veterum -e semota. 5, 11, 7, 2 utramque -em certo fini tradentes. 5, 27, 12, 1 huiusmodi -o et in alia specie ventilata est. 6, 25, 8 pr. omni -e veterum explosa. 6, 58, 13, 1 *finire*. 5, 27, 9 pr. *amputare*. 8, 21, 2 pr. veteris iuris -em decedentes (4, 38, 15, 1. 5, 51, 13 pr.). 3, 33, 13 pr. *resecamus*. 8, 47 (48), 10 pr. *talem* -em et tale vitium corrigentes sancimus. de cod. confirm. 3 nulla -e emergendo. NOVELL. Iust. 35 pr. multas -es scimus esse emersas. 143 praef. superfluum eorum -em... *resecantes*.

b c. praep.: **de:** BELL. Afr. 26, 1 cum de suo adventu -o... esset. CELS. 3, 4, 11 alia... de diebus ipsis -o. PLIN. nat. 17, 20 nec de septentrione relinqui -o videtur. MIN. FEL. 18, 5 de providentia nulla -o est. FIRM. math. 1, 4, 14 de invento earundem cursu nulla -o est. RVFIN. hist. 3, 3, 5 licet sciam apud Latinos de epistula... haberi -em (*ἀντιλέγεσθαι*. v. s. v. *dubiosus*). 3, 25, 2 de quibus nulla... extitit -o... de quibus a nonnullis dubitatum est (*καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὁμολογουμένοις τῶν δ' ἀντιλεγόμενων eqs.*). AVG. civ. 11, 28 p. 502, 18 D. de quorum fide cur nulla debeat esse -o. 21, 7 p. 502, 11 tamquam nulla de illis sit in mea cogitatione -o. POMP. gramm. V 211, 29. COD. Theod. 5, 18, 1, 3. LEO M. epist. 114, 1 nulla... de... Christi incarnatione -o (*ἀμφιβολία*). BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 376, 23. COD. Iust. 1, 14, 11. 5, 27, 11, 4. 7, 33, 12, 2. 6, 20, 19, 2 de collatione dotis multa -o orta est. NOVELL. Iust. 112, 1 ut iam nulla de his in iudiciis -o generetur (*περὶ τούτων... ἀμφισβήτησιν τίττεσθαι*). *adde* GAIVS dig. 35, 2, 73, 1 magna -o fuit de his... an... detrahatur. PRISC. gramm. III 467, 27 de quibus non est -o, quod pronomina sunt. **super:** COD. Theod. 15, 1, 41 si qua super huiusmodi locis fuerit orta -o. COD. Iust. 4, 21, 19 pr. 5, 49, 1, 1. 12, 37, 16, 1 si qua... inter actuarium et militem super pactione... emerit -o. **pro:** COD. Iust. 5, 37, 28, 4 omnem -em pro defensione pupillorum... penitus amputantes. 8, 33, 3, 5a. **circa:** COD. Iust. 7, 7, 1, 3 ne circa peculium servi aliqua fuerit -o. **in:** (CIC. Cluent. 20 neque in causa ulla -o poterat esse. fin. 5, 64 -o in re nulla erat. PLIN. nat. 11, 267 nisi si et in his ferenda -o est). MARCELL. dig. 46, 3, 67 in nummis

minor vel prope nulla -o est. PAVL. dig. 41, 8, 4 si in nomine erit -o. COD. Iust. 5, 70, 7, 2 in paterna hereditate... nulla est iuris veterum -o. 3, 28, 37 pr. in quibus -es exortas sopiri necesse est. *adde* GAIUS dig. 46, 1, 70, 2 nobis in eo videtur -o esse, usus fructus pars rei sit an proprium quiddam. COD. Iust. 8, 47 (48), 10 pr. in adoptivis filiis... incidit quaedam -o, si oportet *eqs.*

c. c. *gen. obi.*: CIC. Verr. II 3, 70 -o damnationis... quae poterat esse? 178 alia res... *tollit* omnem -em superioris criminis. Caecin. 9 iuris (PAVL. dig. 50, 17, 85, 2. COD. Iust. 5, 34, 7). Phil. 5, 31 *legatorum* expectatio -em belli adfert. bello autem dubio quod potest studium esse dilectus? Tusc. 4, 77 ira... -em insaniae non habet. CAES. Gall. 5, 48, 10 quae res omnem -em adventus legionum expulit. SEN. epist. 101, 8 nihil est miserius -e venientium (*i. rerum futurarum*), quorsus evadant. QVINT. inst. 1, 10, 28 -em huius utilitatis eximere. 3, 8, 34 nec umquam incidet -o rei, quae undique secundum nos sit. CLAUD. DON. Aen. 6, 720. COD. Theod. 11, 30, 39 causis controversiae alicuius -e pendentibus. NOVELL. Iust. 112, 1 res aliquas, de quibus domini -o vertitur (*περὶ ὧν δεσποτίας ἀμφισβήτησις γίνεται*). GREG. M. moral. 14, 72 omnis -o verae resurrectionis aufertur.

d. *seq. enunt. interr.*: VARRO ling. 10, 32 imperandi declinatus sintne, habet -em et eorum sitne haec ratio (CIC. epist. 3, 5, 3 itinerum meorum ratio te nonnullam in -em videtur adducere, visurusne me sis). RHET. Her. 1, 6, 10 -e utemur, quid potissimum dicamus. CIC. Cluent. 76 v. p. 2075, 83. off. 3, 18 -o accidit, quale sit id, de quo consideretur. 3, 9 de quo alterum potest habere -em, adhibendumne fuerit hoc genus... an plane omittendum; alterum dubitari non potest, quin *eqs.* 15, 21, 1 nullam apud me reliquisti -em, quantum me amares. LIV. 44, 7, 6 -e omnibus exempta, quid... patiendum fuisset. SEN. dial. 9, 1, 9 tacitus morsu subit et -o, numquid illa meliora sint. epist. 101, 8 et QVINT. inst. 3, 8, 34 v. sub c. 11, 2, 44 nata -o est, ad verbum sit ediscendum dicturis an... satis sit (*i. q. ζήτημα*; cf. l. 39 sqq. et s. v. dubito p. 2086, 24). decl. 332 p. 307, 13 paupertas adfert aliquid -is, fide an utilitatibus amet. ALF. dig. 50, 16, 203. VLP. dig. 40, 4, 13 pr. illud habebit -em an... ad libertatem perveniat (45, 1, 75, 4 illud -em recipit, ... an... videatur. GAIUS dig. 35, 2, 73, 1. nota 23, 2, 46 illud -is est, an (VLP. dig. 38, 17, 2, 37 an... debeat, -is esse potest. PAVL. dig. 45, 1, 91, 6 -is est)). GAIUS dig. 7, 1, 56 unde sequens -o est, quousque tuendi essent... municipes. 40, 12, 9, 2 is habebit sequentem -em, utrum... nullius erit an *eqs.* (*de masc. cf. VLP. dig. 45, 1, 41 pr. p. 2076, 19*). 46, 1, 70, 2 v. supra l. 4. inst. 3, 184 magnam recipit -em, utrum... an *eqs.* PAVL. dig. 46, 1, 71 pr. iusta -o est, utrum alter quoque liberatus est... an *eqs.* PANEG. 3 (11), 10, 4. MART. CAP. 3, 305. COD. Iust. 5, 4, 25, 2 aliam -em ex hoc emergere, si hoc... obtinendum est. 8, 47 (48), 10 pr. in adoptivis filiis... incidit quaedam -o, si oportet. 6, 2, 22, 1b ea satis increbuit -o... an debeat... manere vel... reverti. *ibid.* 3 alia -o incidit veteribus, utrumne... consequatur an *eqs.* 8, 53, 36, 2 si aliqua -o orta fuerit, utrum... an... expensa est.

e. *seq. quin (voce -is non negata p. 2077, 71)*: CIC. Caecin. 90 ut... nulla -o sit... quin secundum nos iudicetis, exoritur... defensio. (*de futuro 'iudicaturi sitis', quod expectes, cf. s. v. dubito p. 2100, 47*). off. 2, 17 hic locus nihil habet -is, quin homines plurimum hominibus et prosint et obsint. inv. 2, 120 nihil esse -is, quin heres, quae ipse vellet, daret. LIV. 35, 50, 2 nulla nec disceptatio nec -o fuit, quin. QVINT. decl. 320 p. 256, 18 neque enim veniet in -em, quin amiserimus aliquid. POMPON. dig. 34, 3, 2, 1. 40, 4, 4 pr. si quis ita scripserit... nulla -o est, quin debeantur (*antecedente enunt. condic. etiam* AFRIC. dig. 16, 1, 19, 3. VENUL. dig. 48, 8, 25, 5: VLP. dig. 18, 1, 9, 1. 37, 1, 3, 7. 41, 2, 10, 2. 50, 1, 2, 5. PAVL. dig. 27, 9, 2 quodsi a fisco emerit, nec -o est, quin ius pignoris salvum sit. 29, 1, 38, 1. cf. p. 2078, 16 et s. v. dubito p. 2101, 4). GAIUS inst. 4, 153. dig. 19, 2, 25, 2 certe quin liceat... nulla -o est (VLP. dig. 33, 9, 3, 11 vasa quoque penuria quin contineantur, nulla -o est. 50, 1, 2, 5 ipse quidem quin sit obstrictus, nulla -o est (*cf. infra l. 67, p. 2100, 68*)). quod: PAVL. dig. 34, 5, 20 (21) nulla -o est, quod... debeat. HIER. epist. 78, 9, 2 quod... vocet, nulla -o est. AVG. civ. 9, 3 p. 370, 23 D. num est in his verbis ulla -o, quod... dixit? PRISC. gramm. III 467, 27 de quibus non est -o, quod pronomina sunt. FVLG. RVSP. rem. pecc. 2, 17 de quibus nulla est -o, quod igne punientur aeterno. nota *vocem dubitandi non negatam* (*cf. s. v. dubito p. 2088, 47*) CIC. nat. deor. 2, 158 nisi forte tanta ubertas... -em adfert, quin hominibus solis ea natura donaverit. LIV. 34, 37, 6 Romanis -em, quin bellandum esset, exemerunt.

f. c. *acc. c. inf.*: PLIN. nat. 2, 52 nulla amplius relinquitur -o superari magnitudinem terrae. QVINT. inst. 7, 1, 48 hoc... factum extra -em est. VLP. dig. (16^{ies}, *semper acc. c. inf. antecedente, ex gr.*) 1, 10, 1, 2 consules apud se servos suos manumittere posse nulla -o est. 7, 4, 3, 3 morte quoque amitti usum fructum non recipit -em. TERT. adv. Marc. 4, 37 p. 548, 15 de homine agi nulla -o est. FIRM. math. 8, 12, 2. EPIST. imp. de Asia (Bruns fontes⁷ p. 270) I 10. CONSENT. gramm. V 351, 19. COD. Theod. 2, 12, 1. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 30, 7. COD. Iust. 2, 12 (13), 23. 5, 12, 11. 5, 16, 15, 1. 6, 9, 3. 6, 42, 22. 6, 56, 1.

g. *sine -e α i. q. sine dubio*: GLOSS. *ἀνεῖν ἀμφισβήτησεως* sine controversia sine -e. CIC. Verr. II 3, 30 poenam octupli sine ulla -e commissam (*i. non dubium est, quin commissa sit*. II 4, 39 usque eo commotus est, ut sine ulla -e insanire omnibus ac furere videretur. Catil. 4, 5 sine ulla -e a vobis damnati esse *videntur*. har. resp. 56 sine ulla -e deterrimus. ac. frg. 22 cum M. Varrone, homine omnium facile acutissimo et sine ulla -e doctissimo. epist. 1, 5b, 2 quod sine ulla -e faciet. VELL. 2, 122, 1 VAL. MAX. 8, 1 absol. 8 POMPON. dig. 26, 7, 61. 33, 7, 15, 2 villa sine ulla -e pars fundi habetur. MARCIAN. dig. 48, 2, 13. 48, 4, 7 pr. AVG. civ. 6, 1 p. 245, 9 D. *aeterna vita* terrenis omnibus regnis sine ulla -e vel comparatione praefenda est. BOETH. arithm. 1, 20 p. 43, 5. 2, 33 p. 129, 15 COD. Iust. 7, 17, 1, 2. ARNOB. nat. 4, 27 sine ullis -bus. BOETH. arithm. 1, 11 p. 25, 14 sine aliqua -e. 2, 19 p. 103, 24 herm. sec. 4, 10 p. 298, 6. COD. Iust. 8, 33, 3, 4 a sine omni -e. *antededit enunt. condic.* (*cf. p. 2077, 58*) GAIUS dig. 13, 6, 18 pr. si... sine ulla -e... debet. 27, 3, 14. VLP. dig. 21, 1, 17, 3 COD. Iust. 8, 44, 18 (*a. 293*) BOETH. herm. pr. 1, 5 p. 74, 4 sec. 4, 10 p. 298, 6.) VITR. 6, 1, 5 sine -e animadvertemus (6, 8, 1 ea erunt sine -e firma. COLVM. 1 praef. 4 *res rustica* sine -e proxima... sapientiae est. QVINT. decl. 280 p. 143, 12 POMPON. dig. 40, 4, 46 MARCIAN. dig. 49, 14, 32 COD. Iust. 9, 9, 18 pr. (*a. 258*) eum qui duas simul habuit uxores sine -e comitatur infamia. FIRM. math. 3, 3, 22. 6, 35, 7. 7, 6, 2. 7, 25, 22 HIL. ad Const. 1, 2. AVG. civ. 5, 14 p. 218, 20 D. *laudis amor* melius resistitur sine -e quam ceditur. c. lul. op. imperf. 1, 126. 1, 130. 3, 12. 4, 116 MARCELL. med. 8, 57 lippitudo... sine -e depelletur, si *eqs.* 9, 85. 29, 10 EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 63 ex quibus sine -e manifestum est (*ἀναμφισβόλως πεφανέρωται*). EVGRAPH. v. l. 35 CLAUD. MAM. anim. p. 45, 2. 58, 17 ENNOD. epist. 3, 1, 1. 5, 13, 3. 5, 24, 2 sine -e noveritis. 7, 14, 2 p. 182, 12 bonorum sine -e meritorum. COD. Iust. 12, 33, 5 pr. (*a. 524*) ut in eo quod optaverint... maneat, eo quod despexerint sine -e repellantur. GREG. M. moral. 1, 28 saepe). PS. HIL. c. Aux. 13, 6 absque -e aliqua. VVLG. Ruth 3, 13 ego te absque ulla -e suscipiam (*i. ne dubitaveris; certo*). CASSIOD. in psalm. 120, 4 absque -e. EVGRAPH. Ter. Phorm. 854 'sine controversia': nulla (β, sine α) -e (*cf. AVG. serm. 52, 1 infra l. 78 et serm. ed. Mai 133, 1 nullo dubio*).

β. *i. q. ita, ut nemo amplius dubitet*: CIC. Font. 21 sine ulla -e credendum est (*i. credendum neque dubitandum est; sine cuiusquam -e*). AVG. lib. arb. 3, 21, 60 sine ulla -e credenda sunt. enchir. 4 eis sine ulla -e credenda sunt testibus. BOETH. arithm. 1, 1 p. 11, 22 sine ulla -e monstrabit). har. resp. 11 si id facere vere ac sine cuiusquam -e potero. CLAUD. DON. Aen. 7, 490 *exposuit* causam, qua illud fieri potuisse sine -e monstraret. 11, 275 qui aliquid... sceleris admiserit, ... sperat sine -e supplicium (*i. neque dubitat*). AVG. civ. 17, 5 p. 212, 9 D. intellegitur officio... suo sine -e propheta (*intellegimus eum prophetam esse neque dubitamus*). 22, 8 p. 567, 6 non tanta ea commendat auctoritas, ut sine difficultate vel -e credantur. BOETH. mus. 5, 15 p. 364, 16 error sine -e convincitur. 2 in *sermone philos. Acad. i. q. ἐποχή* (*cf. s. v. dubito p. 2085, 19*): CIC. Att. 6, 9, 3 *ἐπέχειν* te scribebas. quid erat -e dignum? MIN. FEL. 13, 3 Arcesilae... in summis quaestionibus tuta -o. AVG. civ. 6, 2 p. 247, 14 D. pro Academicorum -e. 19, 1 p. 349, 23 *veterum Academicorum* sectam... -e... carere. 19, 18.

3. *f. i. q. interrogatio dubitans* (*cf. s. v. dubito p. 2086, 47*): QVINT. inst. 6, 3, 71 stulte interrogaverat exeuntem de theatro... an spectasset. fecit... -em eius stultiorum dicendo: 'non, sed in orchestra pila lusi'. COD. Iust. 7, 71, 8, 1 in tali -e minime putamus esse ambiguum, quod sentimus (*antededit: quotidie dubitabatur, ... qui audiendi sunt*). f. i. q. *disputatio, inquisitio* (*cf. s. v. dubito p. 2085, 60*): CIC. de orat. 2, 78 quaestionem (*appellat*) rem positam in infinita -e. 2, 134 id quod in iudicium venit, (*non*) reorum personis, sed generum ipsorum universa -e quaeritur.

B. *de cogitatione ad adfirmandum vergente* (*cf. s. v. dubito p. 2092, 83*): SEN. contr. 1, 2, 20 ne qua posset esse vobis -o, ... an pura esset, an integra. PLIN. nat. 2, 95 ad -em est adductus, anne hoc saepius fieret. VLP. dig. 27, 3, 16 pr. erit -o, an... nec ex stipulatu agi possit. 27, 9, 7, 1 nonnulla erit -o, an alienatio possit impediri.

III. *i. q. ambiguitas* (*cf. s. v. dubietas p. 2072, 66*): PRISC. gramm. II 522, 5 (*verbi 'sido'*) praeteritum in usu non est -is vel alternitatis causa.

IV. *ad stilum et grammaticam pertinentia*: A. *iuncturae nominales* (*hic illic abundare videtur -o*): ARNOB. nat. 1, 42 re certa et sine ullius seriae (*rei codd.*) -is ambiguo. FIRM. math. 2, 20, 14 trepidatio -is. err. 28, 4 omnem -em trepidationis. AVG. civ. 9, 23 p. 399, 26 D. res ipsa ita claret, ut ab scrupulo -is aliena sit (*serm. 52, 1 evidenter enim nec ullo -is scrupulo commendatur haec trinitas*). 11, 13 p. 479, 31 in deo se... esse mansurum nulla -e cunctatur (*i. dubitat*). gen. ad litt. 8, 16 p. 256, 13 sine ullo aestu -is. COD. Theod. 9, 42, 12 sine -is obstaculo. BOETH. arithm. 2, 9 p. 94, 22 sine ullius -is erroribus. mus. 2, 15 p. 246, 12 nullo -is errore.

B. *iuncturae verbales*: -em: accipere: COD. Iust. 7, 40, 1, 1 c. adferre: CIC. Phil. 5, 31 off. 1, 147 Att. 3, 7, 3 QVINT. decl. 332 p. 307, [Bulhart]

17 aliquid -is (*ibid.* 13). amputare: COD. Iust. 5, 37, 28, 4. 5, 59, 5 pr. 7, 72, 10 pr. auferre: AVG. epist. 164, 22. augere: PAPIN. dig. 48, 3, 2, 1. corrigere: COD. Iust. 8, 47 (48), 10 pr. decidere: COD. Iust. 4, 38, 15, 1. 6, 30, 20, 2. 6, 57, 6, 1. 8, 21, 2 pr. excutere: FIRM. err. 28, 4. eximere: LIV. 25, 10, 5. 34, 37, 6. 42, 58, 4. 44, 7, 6 CVRT. 7, 11, 21 QVINT. inst. 1, 10, 28 expellere: CAES. Gall. 5, 48, 10. explodere: COD. Iust. 6, 25, 8 pr. facere: MART. CAP. 5, 472. ferre: PLIN. nat. 11, 267. fini tradere: COD. Iust. 5, 11, 7, 2. finire: COD. Iust. 6, 58, 13, 1. habere: VARRO ling. 10, 32 CIC. leg. agr. 1, 11 fin. 5, 64 off. 2, 17 (nihil -is). VLP. dig. 44, 5, 1, 6 GAIUS dig. 40, 12, 9, 2 ALF. dig. 50, 16, 203 CELS. dig. 8, 6, 6, 1a (plusculum -is). COD. Iust. 5, 34, 7 (a. 293) AVG. quant. anim. 15, 25 RVFIN. Adam. 1, 26 (aliquid -is). BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 377, 3 (aliquas). inferre: TERT. carn. 7 AVG. epist. 148, 7 inicere: SISENNA hist. 124 CIC. Cluent. 76 PANEG. 3 (11), 10, 4 interponere: CAES. Gall. 7, 40, 1. introducere: COD. Iust. 7, 62, 34 pr. movere: VLP. dig. 4, 4, 3, 4. opprimere: TAC. ann. 6, 43. in medio ponere: CLAUD. DON. Aen. 11, 503. praecidere: CIC. de orat. 2, 28. recipere: VLP. dig. 7, 4, 33. 45, 1, 75, 4 GAIUS inst. 3, 184 QVEROL. p. 50, 8 (nihil -is recepi). relinquere: CIC. epist. 15, 21, 1 (apud me). remove: RHET. Her. 2, 19, 28 AVG. in evang. loh. 121, 5 CLAUD. DON. Aen. 4, 56 (quicquid -is). resecare: COD. Iust. 3, 33, 13 pr. 6, 25, 10, 1 NOVELL. Iust. 143 praef. semovere: COD. Iust. 4, 37, 7. sopire: COD. Iust. 13, 28, 37 pr. summovere: VEG. mil. 4, 38. tollere: CIC. Verr. II 3, 178 Phil. 4, 2 Tusc. 5, 4 BELL. Alex. 7, 1 QVINT. inst. 5, 9, 8, 5, 13, 51 POMPON. dig. 40, 1, 13 v. p. 2076, 25. ventilare: COD. Iust. 5, 27, 12, 1. in -em: adducere: CIC. epist. 3, 5, 3 (te). PLIN. nat. 2, 95 (ad). deducere: MARCELL. dig. 46, 3, 67. revocare: VARRO frg. Aug. civ. 7, 17 p. 295, 19 D. venire: QVINT. decl. 320 p. 256, 18 MART. CAP. 3, 305 in -e (-em al.) veniunt 'fenus' et 'stercus', in e an in o mutant. RVSTIC. synod. (Conc. I 4) 80, 12. in -e: versari: CIC. rep. 2, 29. -o: accidit: CIC. off. 3, 18 QVINT. inst. 1, 1, 32. conquiescit: COD. Iust. 6, 2, 21, 4. datur: CAES. Gall. 1, 14, 1 (eo minus -is). emergit: COD. Iust. 1, 14, 11. 5, 4, 25, 2. 5, 27, 7, 1. de cod. confirm. 3 NOVELL. Iust. 35 pr. est: *passim*. nihil est -is: CIC. inv. 120. -is est: GAIUS dig. 23, 2, 46 VLP. dig. 38, 17, 2, 37 PAVL. dig. 45, 1, 91, 6. illa est: LIV. 28, 25, 15. mihi est: SEN. contr. 1, 2, 20. circa quae -o est: RVSTIC. synod. (Conc. I 4) 122. existit: CLAUD. DON. Aen. 3, 174 RVFIN. hist. 3, 25, 2. exoritur: COD. Iust. 5, 70, 7, 3. 4, 21, 19 pr. 6, 30, 21 pr. veteribus exorta est. generatur: NOVELL. Iust. 112, 1. habetur: RVFIN. hist. 3, 3, 5. incidit: QVINT. inst. 3, 8, 34 COD. Iust. 6, 2, 22, 3. increbuit: COD. Iust. 6, 2, 22, 1b. manet: INST. Iust. 3, 1, 16. nascitur: QVINT. inst. 11, 2, 44. oritur: COD. Theod. 15, 1, 41 COD. Iust. 5, 49, 1, 1. 8, 53, 26, 2. 8, 10, 14 pr. veteribus. relinquatur: CIC. Phil. 9, 8 PLIN. nat. 2, 52. 17, 20. remanet: MAECIAN. dig. 36, 1, 75 (73) pr. sequens est: GAIUS dig. 7, 1, 56. 40, 12, 9, 2. subit: SEN. dial. 9, 1, 9. superest: VLP. dig. 21, 1, 1, 7. vertitur: NOVELL. Iust. 112, 1. extra -em est: QVINT. inst. 7, 1, 48. -e: aestuare: CIC. Verr. II 2, 74. carere: MART. CAP. 3, 293. liberare: TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 545, 5. uti: RHET. Her. I 6, 10 EVGRAPH. Ter. Ad. 601. C attributa selecta: antiquae: COD. Iust. 7, 47, 1 pr. erratica: FIRM. math. 4, 7, 3. impudens: AVG. quant. anim. 15, 25. inextricabilis: COD. Iust. 7, 33, 12, 3b. iusta: PAVL. dig. 46, 1, 71 pr. magna: GAIUS dig. 35, 2, 73, 1 inst. 3, 184 COD. Iust. 4, 38, 15 pr. minor: MARCELL. dig. 46, 3, 67. multa: COD. Iust. 6, 20, 19, 2. multae: NOVELL. Iust. 35 pr. nonnulla: CIC. epist. 3, 5, 3. omnis: CIC. Verr. II 3, 178 CAES. Gall. 5, 48, 10 parva: RHET. Her. 1, 16, 26. superflua: NOVELL. Iust. 143 praef. ne tenuissima quidem: CIC. Verr. II 2, 20. tuta: MIN. FEL. 13, 3. varia: FIRM. math. 6, 25, 2. D index grammaticus (cf. s. v. dubito p. 2102, 49): acc. c. inf.: p. 2077, 75. an affirm.: p. 2078, 65. dubit.: p. 2076, 75. 2077, 34. circa: p. 2076, 81. de: p. 2074, 75. 2076, 60. gen. obi.: p. 2074, 74. 2075, 29. 2077, 7. in: p. 2076, 84. inter: p. 2074, 77. -ne: p. 2077, 21. numquid: p. 2077, 29. pro: p. 2076, 79. quin: p. 2075, 32. 2077, 50. quod: p. 2076, 76. 2077, 65. si: p. 2077, 6. 44. super: p. 2076, 77. utrumne: p. 2074, 79. syn. ad I B 2: mora: SALL. Iug. 30, 3. ad I B 3: sollicitudo: PLANC. Cic. epist. 10, 18, 3. ad IIA: morsus: SEN. dial. 9, 1, 9. opp. ad I B 1: bene (*i. libenter*): CHIRON 178. ad I B 2: ilico: CONST. Sirmond. 1. statim: FIRM. math. 1, 7, 30. ad IIA 2: adfirmatio: CIC. epist. 9, 7, 13. dubitativus, -a, -um. [*a dubitare. Th.*] *t. t. grammaticus, significans sensum dubitationis in adverbio, coniunctione, modo verbi sim. inesse. legitur inde a TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 371, 14 'si'...* non -um, sed comminativum exprimens sensum (SERV. auct. Aen. 5, 64 in hoc loco aut pro confirmativa posita est... aut 'si' pro -a est. 4, 55 -a fuerat Didonis oratio dicendo 'si non pertaesum thalami... fuisset'. PRISC. gramm. III 241, 4 *modus subiunctivus et -us dicitur...* frequentissime 'si' coniunctio dubitationem significans ei sociatur (II 422, 16 *subiunctivum* quidam -um appellaverunt). SCHOL. Cic. Bob. p. 127, 10 St. 'fortasse' -um est (PRISC. gramm. III 86, 27 *adverbia* -a 'forsan, forsitan' et 'fortasse, fors, forte'). PRISC. gramm. III 93, 15 species *coniunctionum* sunt: copulativa, ... -a, completiva. 101, 9 -ae sunt, quae dubitationem significant, ut 'an, ne' correpta,

'necne', ut ... 'eloquar an sileam?' (163, 4 -ne coniunctio -a vel interrogativa. 235, 18 indicativus... esse tiam plerumque ipsius rei significat... invenitur saepissime etiam -us vel interrogativus (*i. sensu -o*) ut ... 'vivisne?'). 257, 5 *ἀρα* coniunctionem confirmativam sive -am (cf. 257, 18 'quid ageret' dubitanter dixit, *τί ἄρα πράξει*). DOSITH. gramm. VII 423, 3 (= DIOM. gramm. I 417, 30) 'aut' coniunctio -am, si geminetur, habet potestatem. *perperam* SERV. auct. Aen. 1, 327 ergo hic 'o' -a, alias optativa. *adv. dubitativē*: TERT. carn. 23 pronuntiasset -e. COMMENT. Lucan. 1, 644 'si fata movent' bene -e. PRISC. gramm. III 243, 16 'si qua est caelo pietas' confirmative potius quam -e dicitur (PS. PRIMAS. in Hebr. p. 729^D quod enim dicit 'si... exsurget alius sacerdos', non -e loquitur, sed affirmative). PRISC. gramm. III 258, 17 confirmative dixit 'non esset usus, *ὅτι ἂν ἐχρήσατο*', nam 'si quis accessisset' -e protulit. 97, 27 'aut - aut' est quando indicative dicuntur, est quando -e: indicative, ut 'aut lux est aut tenebrae'; -e, ut 'aut prodest aut non prodest divitias quaerere' (*dicit quaestionem institui posse, utrum prosit necne*). 242, 14 nostri... subiunctivos... etiam sine his (*coniunctionibus*) ponunt, quando confirmative vel -e quid proferunt, in quo Graeci *ἂν* vel *ἀρα* solent adicere. 249, 21 'eloquar an sileam?' *ἢ ἄρα σιωπήσω*; -e posuit.

dubitator, -ōris m. a dubitare. GLOSS.^L II Abav. CO 141 confida (*fort. legend. diffidens*) -r, unde DU 14 -r confida (*Lindsay in plagulis*). [*fort. mutila glossa: confide(nte: in) dubitanter*]. *Heraeus in plagulis*.] i. q. qui aliquid in dubium vocat: TERT. praescr. 3, 3 negatores et -es resurrectionis (TERT. etiam dubitare transitive usurpat, v. s. v. dubito p. 2090, 45. 54).

dubitatus v. dubito p. 2103, 44.

dubito, -āvi, -ātum, -āre. [*a dubare ductum esse videtur. Th.*] cf. PAVL. FEST. GLOSS.^L IV p. 177^a (p. 67 M.) dubat -at. GLOSS. *διστάζω, ἐνδοιάζω, ἀμφιβάλλω*. GLOSS.^L V Aa N 81 nec -o quin: non est dubium, unde fort. GLOSS. V 313, 23 nec -o quin: plena oratio non est, sed addito verbo, hoc est 'feceris', expletur oratio. *respondent apud Graecos auctores: ἀμφιβάλλειν: p. 2085, 53. 2089, 78. 80. 2091, 55. 57. 2093, 31. ἀπορεῖν: p. 2084, 8. 2089, 6. ἀπορία: 2084, 59. δεισιδαιμονεῖν: p. 2092, 59. διαπόρῃσις: p. 2085, 53. διαστασιάζω: p. 2096, 44. διστάζειν: p. 2095, 42. διστακτικός: p. 2085, 55. διψυχεῖν: p. 2083, 46. ἐνδοιάζειν: p. 2088, 42. ἐν δυσπιστίᾳ εἶναι: p. 2089, 11. ἐπισχεῖν: p. 2097, 10. κλονεῖσθαι: p. 2098, 41. φοβεῖσθαι: p. 2098, 48. 51. legitur inde a PLAVTO. de formis: deponens: IVVENC. 3, 123 dextera confestim protenditur obvia Petro et -ata fides verbis mulcatur amaris. CARM. epigr. 613, 10 nec -amur enim vita carere morique (cf. Buecheler ad l.). [*corrupt.: ENN. ann. 344 V. exspectans si mussaret -aretque denique pausa pugnandi fieret (recte -aret ut glossema eicitur et mussaret, quae scribitur)*]. *dub.*: ACC. trag. 108 CIC. dom. 64 Lig. 8 SEN. contr. 4 praef. 7 SEN. nat. 2, 32, 8 TAC. ann. 12, 46 TRAIAN. Plin. epist. 10, 121 ANTH. 399, 5. CIC. p. red. in sen. 13 putares iure editur. locus inc. interpr.: CARM. epigr. 1942, 3 (*fort. s. II*) monime(nt)um sic statuerunt... <vivis? suboli Heraeus> nunc et sibi non -antes: <n>omina noscentur, fatum c(um quisque subibit). [*francog. douter, hisp. dudar. M.-L.*]*

tabula subiecta imprimis usui locutionum q. s. 'non -o, quin', 'non -o c. acc. c. inf.' describendo destinata est. qui quam late pateat ut recte appareat, adiecimus numeros adverbialium locutionum sine dubio sim. frequentissime hoc verbum cum negatione iungi constat; habita autem ratione eorum quoque locorum, quibus rhetorica quae dicuntur interrogata exstant, quibus sententia negativa est (ut CIC. p. red. in sen. 9 -atis, quo animo fuerit in me conservando futurus? i. 'non -o, quin optimo' (cf. p. 2083, 67), Verr. II 5, 74 potes de damnatione -are? II 2, 109 -abitis... tantam iniuriam vindicare?), numerus negatarum locutionum adeo augetur, ut ex gr. in CIC. orat. ex 196 omnibus locis 165 huc pertineant, rhet. 20 ex 28, phil. 80 ex 129, epist. 130 ex 168; cf. col. 1 tabulae s. v. dubius propositae.

	-o omnino locis	non -o, an -as sim.	non dubium, nulla dubitatio est sim.	non -o, an -as sim.	non dubium, nulla dubitatio est sim.	sine dubio, procul dubio, haud dubio, sine dubitatione ¹⁾ sim.
		quin		c. acc. c. inf.		
PLAVT.	13	3	—	—	1	—
TER.	5	2	5	—	1	1
VARRO.	7	1	4	1	—	7
CIC.	521	187	58	1	—	31
orat.	196	62 ²⁾	23 ³⁾	—	—	9
rhet.	28	7	5	—	—	8
phil.	129	36	18	1	—	9
epist.	168	82 ⁴⁾	16	—	—	5

1) praeter locos, ubi locutio sine dubitatione notione haesitandi usurpatur.

2) et 7 locis notione haesitandi.

3) et 5 notione haesitandi.

4) ex his 1 non -anter quin.

	-o om- nino locis	non -o, an -as sim.	non dubium, nulla dubitatio est sim.	non -o, an -as sim.	non dubium, nulla dubitatio est sim.	sine dubio, procul dubio, haud dubio, sine dubita- tione ¹⁾ sim.
		quin		c. acc. c. inf.		
LVCER.	11	5	2	1	—	8
CAES.	24	4 ²⁾	1	—	—	—
SALL.	9	—	—	—	—	2
NEP.	16	1	1	7	1	4
VERG.	10	—	—	—	—	—
VITR.	4	1	3	1	—	6
LIV.	41	8 ³⁾	31 ⁴⁾	17	15	90
OV.	95	12	1	—	—	1
VAL. MAX.	32 ⁵⁾	5	3	1	—	8
CELS.	6	1	4	—	—	—
MANIL.	5	—	—	—	1	—
SEN. rhet.	37	8	—	2	—	7
CVRT.	39	10 ⁶⁾	3	2	2	10
SEN. phil.	80	20	31	11	3	25
trag.	21	—	—	—	—	—
COLVM.	21	4	23	9	10	13 (et 1 haud -anter)
LVCAN.	8	—	—	—	—	—
PLIN. nat.	47	1	1	27	25	39
MART.	9	—	—	2	—	1
STAT.	10	—	—	—	—	—
SIL.	9	—	—	2	—	2
QVINT. inst.	66	4	3	17	5	44
decl.	46	12	16	14	4	23
		35		40		67
TAC.	43	—	—	6	7	1
PLIN. epist.	35	2 ⁷⁾	—	11	3 ⁸⁾	1
FLOR. epit.	6	—	1	2	—	5
IVV.	13	—	—	—	—	—
SVET.	19	1	1	4	4	5
FRONTO.	7	2	—	3	—	1
APVL.	3	—	—	—	—	4
Icti: LAVOL.	10	7	2	2	1	1
IVLIAN.	9	8	4	—	3	3
POMPON.	11	1	1	2	1	14
AFRIC.	18	7	1	3	—	8
GAIVS.	32	12	9	11	—	6
MARCELL.	8	1	1	2	—	2
PAPIN.	4	—	—	4	—	21
VLP.	174	20	15	56	45	71
PAVL.	53	13	10 (+ 1 quod)	6	1	4
MOD.	7	—	—	2	8	—
TERT.	46	—	—	19	4	65
AVSON.	8	—	—	—	1	—
VVLG.	4	(1 quod)	2 (+ 3 quod)	—	—	3
AVG. civ.	182	(3 quod)	(4 quod)	50	8	84
CLAUD. DON.	63	—	—	11	4	45
COD. Theod.	35	—	—	12	13	29

patet ex hac tabula longe primitus praevaluisse 'quin', acc. c. inf. inde ab antiquissimis temporibus in usu neque tamen ante NEP. frequentem fuisse; immo LIV. 'quin' paululum praetulisse. soli CAES. et CELS. acc. c. inf. non habent, quod minoris fortasse momenti videbitur, si reputaveris apud hunc dubito et dubius tantum 17 locis, apud illum 30 extare, apud CIC. in 500 fere locis semel acc. c. inf. apparere; de SALL. v. infra. inde a PLIN. nat. 'quin' numero superatur — notabilis est in ea re QVINT. usus diversus in inst. et decl. —, ita ut apud TAC., TERT., CLAUD. DON., COD. Theod. omnino non appareat; sed apud Ictos usque ad GAIVM (qui tempore inter TAC. et TERT. fere medius est) 'quin' praevalet, neque in VVLG. acc. c. inf. legitur. de usu poetarum haec notanda sunt: apud quosdam aut utraque structura occurrit (PLAVT. TER. LVCER., ubique praevalente quin) aut alterutra: 'quin': CATVLL. 108, 3, OV. (in epist., arte, Pont., trist., non in met., sed semel in fast.), acc. c. inf.: AETNA 308, MANIL., MART., SIL., PERS. 5, 45, AVSON., IVVENC. 2, 493, CLAUD. 20, 48. apud PLAVT., TER., MART., PERS. usus harum locutionum

1) praeter locos, ubi locutio sine dubitatione notione haesitandi usurpatur.

2) et 2 notione haesitandi.

3) et 2 notione haesitandi, qua infinitivus nusquam.

4) et 1 nulla dubitatio (34, 8, 3) notione haesitandi; cf. 6).

5) ex his 19 notione haesitandi.

6) et 1 notione haesitandi.

7) in paneg.

8) 2 in paneg.

sermonis cotidiani imitationi convenit, in LVCER., AETNA, MANIL. carminum argumento didactico; neglegentiores OV., SIL., AVSON. iudicandi. nam quod apud VERG., SEN., LVCAN., VAL. FL., STAT. utraque structura deest (pro quin maluit an LVCAN. 8, 523 tene mihi -as an sit violare necesse?), sine dubio non casui tribuendum. quod magis apparebit, si columnae extremae et tabulae s. v. dubius propositae rationem habueris: non solum carent locutionibus q. s. sine dubio sim., quas habent TER., LVCER., OV., MART., SIL., sed, cum VERG. vocem q. e. dubius locis 14, SEN. 47, LVCAN. 49, VAL. FL. 14, STAT. 52 usurpent, nusquam tamen utuntur structuris q. s. dubium non est, quin et dubium non est c. acc. c. inf. nota denique coordinationem admodum raram q. e. IVV. 10, 82 nil dubium, magna est fornicula (cf. p. 2100, 56). iidem vocem q. e. dubius cum negatione aut raro coniungunt — VERG. 14: 4, SEN. 47: 1, VAL. FL. 14: 1, STAT. 52: 2 — aut numquam (LVCAN. 49tes sine negatione), cum huius rei ratio sit apud TER. 17: 12, LVCER. 19: 10, apud LIV. vel 287: 211. cf. etiam quae ad usum vocis q. e. dubius de his poetis p. 2104, 28 adnotavimus. SALL. quoque illas structuras nimis vulgares et tritas habuisse videtur; nam orat. Macri 8, ubi sensus est 'an dubium habetis, quin nihil vobis officere possit', maluit satis mira locutione usus dicere an dubium habetis, num officere quid vobis ... possit? (sed rep. 2, 13, 6 cui dubium est, quin. in Tull. 4).

CONSPECTVS MATERIAE

I pertinet ad cogitationem:

A cogitatione neque ad adfirmandum neque ad negandum vergente: 1 i. q. incertum et suspensum cogitare, ambigere: p. 2082, 55. speciatim in sermone philos., rhet., gramm.: p. 2085, 18. 2 i. q. disceptare: p. 2085, 60. 3 abit in notionem quaerendi, quaestionem movendi: p. 2086, 24. vergit ad notionem interrogandi: p. 2086, 47.

B cogitatione ad negandum vergente: 1 cum haesitatione quadam negare: p. 2086, 56. 2 inest notio quaedam timendi: p. 2092, 40. 3 abeunte notione in fidem denegandi, non credendi: p. 2092, 62.

C cogitatione ad adfirmandum vergente: p. 2092, 83.

II pertinet ad voluntatem vel affectum:

A voluntate in incerto manente: p. 2093, 44.

B voluntate vel affectu cum verecundia quadam ab re facienda abhorrente: 1 accedit ad notionem verendi, haesitandi: p. 2094, 40. 2 accedit ad notionem cunctandi: p. 2097, 21. 3 accedit ad notionem nolendi, recusandi, abnuendi: p. 2098, 6. 4 inest notio quaedam trepidandi, timendi: p. 2098, 35.

C voluntate ad faciendam rem propensa: p. 2098, 67.

III translate i. q. labare, vacillare, nutare: p. 2099, 16.

IV ad stilum et grammaticam pertinentia: p. 2099, 33.

index grammaticus: p. 2102, 49.

V participia: dubitandus, dubitans, dubitanter, dubitatus, dubitate: p. 2102, 75.

I pertinet ad cogitationem:

A cogitatione neque ad adfirmandum neque ad negandum vergente:

1 i. q. incertum et suspensum cogitare, ambigere (SERV. Aen. 9, 189 'percepe porro, quid -em': id est cogitem: omnis enim cogitatio in dubitatione est ante sententiam): a c. enuntiatio interrogativo (coni. deliberativos ad II rettulimus): ACC. trag. 191 -o, quid agis. RHET. Her. 4, 55, 68 contorquet brachium et -anti

Gracco, quid esset, neque tamen locum... relinquenti percutit tempus. VARRO ling. 7, 32 non minus de (v. p. 2084, 50) tertio quam de primo -atur, ut in hoc, utrum primum una canis aut canes sit appellata. Men. 127 quid -atis, utrum nunc sitis cercopithecii an colubrae an volvae? CIC. Quint. 41 v. p. 2083, 69. S. Rosc. 78 -ate etiam nunc, si potestis, a quo sit Sex. Roscius occisus, ab eone...

an ab eis. 88 restat, ut hoc -emus, uter potius Sex. Roscium occiderit, is... an is eqs. Verr. II 3, 208 desinite -are, utrum sit utilius... an eqs. Balb. 11 -asse, verumne an falsum esset. Marcell. 30 multi -abant, quid optimum esset, multi, quid sibi expediret. Lig. 24 quaero: quid facturi fuistis? quamquam, quid facturi fueritis, -em?

Phil. 14, 6 mucrones... -antis, utrum in cive an in hoste figantur. nat. deor. 2, 89 -at primo, quae sit ea natura. div. 2, 145 -ans essetne praegnans. off. 1, 9 honestumne factu sit an turpe -ant id, quod in deliberationem cadit. in quo considerando saepe animi in contrarias sententias distrahuntur. 1, 30 vetant quicquam agere, quod

-es, aequum sit an iniquum (1, 161 non solum id homines solere -are, honestumne an turpe sit, sed etiam... utrum honestius sit. de orat. 1, 262). 1, 118 diu secum (cf. p. 2083, 30) multumque -asse, ... utram (viam) ingredi melius esset (orat. 1 utrum difficilius... esset negare tibi... an efficere... diu multumque -avi). Att. 4, 15, 7 utrum fronte an mente, -atur. 5, 6, 2 -ans, Romaene sis an iam profectus (accedit hic et saepius ad notionem nesciendi; cf. ACC. supra l. 58. COD. Iust. p. 2092, 78). 15, 9, 2 -abam, tu has litteras essesne accepturus; erat enim incertum, visurusne te esset

tabellarius. epist. 2, 17, 3 Parthi transierint necne, praeter te video -are neminem. 2, 17, 5 antea -abam, venturae essent: nunc mihi non est dubium, quin... venturae non sint. SALL. lug. 95, 4 multi -avere, fortior an felicius esset. NEP. frg. 26 ex quo -o, interitu Ciceronis utrum res publica an historia magis doleat. Ov. rem. 555 -o, verusne Cupido an somnus fuerit; sed puto somnus erat. met. 3, 612 quod numen in isto corpore sit, -o. 6, 619 magnum quodcumque paravi. quid sit, adhuc -o. 7, 677. trist. 2, 245. VITR. 1, 4, 9 -antes, utrum morbo an pabuli vitio laesa essent. LIV. 5, 3, 2 si umquam -atum est, utrum... vestra an sua causa seditionum auctores fuerint, id... desisse -ari certum habeo. 30, 26, 9 sicut -es, utrum ingenio cunctator fuerit an quia ita bello... aptum erat, sic nihil certius est *eqs.* MANIL. 4, 176 quis -et, vasti quae sit natura Leonis (*i. quis nesciat*). FEST. p. 277 M. Aelius -at an... an *eqs.* VELL. 2, 85, 6. VAL. MAX. 5, 1, 8 utro magis spectaculo delectentur, homines -abunt. CELS. 7 praef. 1 potest -ari, secunda valetudo medicinae an corporis [an] beneficio contigerit (*fort. scr. <an> medicinae an corporis. cf. SEN. nat. 2, 14, 2 ut -are possis, an aer an hoc iam aether sit*). SEN. contr. 2, 1, 3. 10, 3, 4 ne -ari posset, utrum marito perisset an patri. suas. 1, 4 de Oceano -ant, utrumne... an *eqs.* CVRT. 7, 2, 34 ambigi potest, quia... verane dixerit... an... -atum est. 9, 1, 27 -abant, deseruissent urbem incolae an fraude se occulerent. SEN. dial. 9, 14, 5 quid senserit, -o: multa enim mihi occurrunt. Oed. 318 quis desit *Iridi* quive sit -es color. Phaedr. 1267. PLIN. nat. 35, 59 in qua -atur, ascendentem cum clipeo pinxerit an descendentem. MART. 12, 96, 10 ne -es, quae sit Chia, marisca tua est. STAT. Theb. 6, 347 -es, uter effera presset frena magis. QVINT. inst. 1, 4, 27 an verba an appellationes sint, -ari potest. decl. 372 p. 409, 16 quam merito cruentas perdiderit manus, si quis adhuc -abit, aspiciat. Ps. QVINT. decl. 12, 4 secum (*cf. p. 2082, 78*) iste -at, quid sit in causa, cur *eqs.* TAC. Germ. 5 argentum et aurum propitiis an irati di negaverint, -o. hist. 1, 37 vestrum quoque nomen in incerto erit, donec -abitur, imperatorem populi R. in castris an hostem habeatis. 2, 33. ann. 4, 20. 12, 20. PLIN. epist. 2, 3, 3 docet, delectat, adficit; quid maxime, -es. 3, 3, 1 cum patrem tuum... suspexerim magis an amaverim -em. 3, 9, 32 respondit, ... ingenium hominis facit ut -em confidenter an constanter, certe paratissime (*cf. s. v. dubius p. 2113, 82 sqq.*). POMPON. dig. 29, 2, 77. VLP. dig. 4, 8, 25, 2 Pomponius -at, utrum... an. 5, 1, 26 utrum... an... Marcellus -at. 29, 3, 2, 4 si -etur, utrum vivat an decesserit. 29, 2, 13, 1 si quis -et, vivat testator necne. PORPH. Hor. carm. 1, 22 pr. SOL. 23, 19 -atur etiamnunc, quibus ex causis *Oceanus* intumescat *eqs.* (MELA 3, 1, 1 neque adhuc satis cognitum est). ARNOB. nat. 1, 31 ambigere, -are, an sit iste deus an non sit. LACT. inst. 3, 23, 5 utrumne... an. 3, 27, 3. DOCTR. apost. 4, 4 nec -abis, utrum erit an non erit (*οὐ διψυχῆσεις πότερον ἔσται ἢ οὐ*). AMM. 23, 5, 8 -anti quid ferrent. COD. Theod. 12, 1, 2 -asti, utrum... an... debeant. 12, 3, 2 de constitutione... -atum est, utrum... vetentur an... negata sit. CLAUD. MAM. anim. 3, 5 p. 161, 5 istud... intellegas necne -averim. COD. IUST. 2, 3, 29 pr. -abatur, sive oportet... vel *eqs.* 4, 21, 21 pr. utrum... oporteret... an sufficiat. *al.* -ne: CIC. div. 2, 145 v. p. 2082, 72. Att. 15, 9, 2 p. 2082, 83. 12, 52, 2 p. 2084, 56. epist. 2, 17, 5 p. 2083, 2. an: Ov. met. 10, 27 an sit et hic, -o; sed et hic tamen auguror esse. SEN. suas. 5, 1 -amus adhuc, an vicerimus. SEN. epist. 9, 19 -are illum coegit, an vicisset. 76 12 non -as, an hoc sit bonum: -as, an solum bonum sit. 106, 5 non puto te -aturum, an adfectus corpora sint... nisi -as, an vultum nobis mutant. TERT. uxor. 2, 9 p. 696, 4° -andum et inquirendum et identidem deliberandum est, an...? POMPON. dig. 29, 2, 77 illud -ari potest, an... hereditatem repudiare possim. VLP. dig. 5, 3, 42 quod neget aut -et, an hereditas pertineat ad eum. 21, 1, 33, 6 -ari desiit, an hoc edicto boves quoque contineantur. 32, 1, 1 PAVL. dig. 29, 2, 74, 4. SOL. 11, 24 Euboea tam modico aestu dividua est a Boeotiae continente, ut -andum sit (si C^a, sit si C^b), an numerari inter insulas debeat. num: QVINT. inst. 6, 1, 3 licet et -are, num quid nos fugerit et quid responsurus sit adversarius.

nota: saepe (apud CIC. *passim*) -andi verbo negato sive sensu negativo posito gravissima affirmatio efficitur (*cf. p. 2099, 62 sqq. p. 2086, 55 et s. v. dubius p. 2113, 18*): CIC. Quinct. 41 -abitur, utrum sit probabilis Sex. Naevium statim... petitorium fuisse an ne appellaturum quidem biennio? (*i. -ari non potest, quin... quam*). S. Rosc. 107. Verr. II 3, 111 -abitis etiam, cui ista tanta praeda quaesita sit? (*i. quin Verr.*). Manil. 45. Balb. 12 qualis fuerit Cn. Pompeius, -abimus? Mil. 44. Marcell. 15 nemo erit... qui -et, quae Caesaris voluntas fuerit (*i. quin ea f., ut...*). Phil. 4, 8 num igitur utrum horum sit -are possumus (*i. quin hostis*)? Tusc. 5, 55 non -o, tu quid responsurus sis. leg. 2, 41 Plato vetat -are, quia sit mente futurus deus (*i. quin iratus*). Brut. 279. Att. 7, 7, 5. 10, 1, 2 non -o quid nobis agendum putes. epist. 13, 55, 2 quam bene positurus sis studium tuum, -are te non existimo. CAES. civ. 2, 32, 10 *eventus belli* qualis sit futurus, ne vos quidem -atis. COLVM. 11, 1, 29 temporis fuga quam sit inreparabilis quis -et? PLIN. nat. 11, 110 ne quis -et, qualibet in re quid possit quantulumque adsiduitas. QVINT. decl. 270 p. 107, 10. 332 p. 307, 7 non -abitur, uter

... magis amaverit. PANEG. 7 (6), 13, 5 nemo -at, quid perfecto ponte facturi sint, qui iam serviunt inchoato. AVG. civ. 1, 28 p. 45, 31 D. quantum deo castitas placeat, -are non possunt. epist. 151, 5 CLAUD. DON. Aen. 8, 35. 11, 251^b.

b absolute: ACC. trag. 89 tamen et staturae gracilitudo propemodum et luctus facit ne -em. VARRO ling. 9, 81. CIC. Att. 2, 3, 3 quod a me aiunt Caesarem sic exspectare, ut non -et. 9, 10, 7 'plane ἀπορώ.' ... si tum -aras, nunc certe non -as. 12, 22, 2 de Rutilia, quoniam videris -are, scribes ad me, cum scies. epist. 5, 16, 4 hoc non -ans confirmare possum. 12, 30, 3 non -abam, verumtamen multo mihi notiore amore tuum efficit Chaerippus. ad Q. fr. 2, 15 (14), 3 haec... ad te explore scribo; -are te... veto. Ov. met. 2, 44 quoque minus -es (8, 620. 866 Pont. 3, 2, 52). 4, 133 haeret, an haec sit. dum -at (15, 651). 7, 832 saepe tamen -at speratque miserrima falli. 9, 523. 13, 940 obstipui -oque diu causamque requiro. fast. 5, 245 voltum -antis habebam. Pont. 4, 15, 27 nec -ans oro (*i. non quo -em*). VELL. 2, 4, 7 de quo si quis ambiget, ... -are desinet. SEN. contr. 2, 3, 4 miraris me -are? ipsa lex inter mortem et nuptias dubia est. SEN. Thy. 715. 1087. Oed. 847 nosciscne memet? :: -at anceps memoria. PLIN. nat. 15, 138 testatum sit obiter et ramo *laurum* seri, quoniam -avere Democritus et Theophrastus (*Theophr. hist. pl. 2, 1, 3 φαλόν*). SIL. 7, 553 ne -es. QVINT. inst. 3, 8, 34 ubi contradictioni locus non est, quae potest esse causa -andi? 6, 3, 70 et interrogamus et -amus et adfirmamus et minamur et optamus. 9, 2, 20 -asse nos fingimus. 10, 1, 19 repetere (*in lectione*) saepius licet, sive -es sive memoriae penitus adfligere velis. 11, 2, 47 ut... cogitantibus et -antibus similes quaerere videamur. PLIN. epist. 7, 17, 7. 7, 27, 16 ne me suspensum incertumque dimittas, cum mihi consulendi causa fuerit, ut -are desinerem. SCAEV. dig. 22, 2, 5 pr. nec -abis. TERT. adv. Marc. 1, 17 p. 312, 27 aut ignoravit... aut -avit. praescr. 18, 1 cuius causa in congressum descendis scripturarum, ut eum -antem confirmes. HERM. vulg. vis. 4, 1 p. 30, 18 ne -es, Herma (*gr. 4, 1, 4 μή διψυχῆσεις*. Pal. noli dubius esse). p. 31, 1 ego quid habeo -are? (*διψυχῆσαι*. Pal. dubius esse). VLP. dig. 9, 2, 41 pr. -ans negat competere. 16, 3, 1, 12 Pomponius -at. 40, 12, 22, 3 si tunc scivit, postea -are coepit, nihilum proderit. CYPR. mort. 6 deus... aeternitatem pollicetur et -as? (*syn. fluctuans*). ARNOB. nat. 2, 78 -amus, ambigimus nec esse, quod dicitur, plenum fidei suspicamus: committamus nos deo. OPTAT. 5, 3 p. 124, 16 qui -at, discat. AVG. civ. 10, 11 p. 419, 6 D. quaerit veluti -ans. p. 421, 6 -ans et inquirens. CLAUD. MAM. anim. 1, 11 p. 51, 25 omnem, qui arbitratur, -are non dubium est. passive: QVINT. decl. 313 p. 229, 26 quod scriptum est, ne -aretur. 345 p. 361, 3 num -ari potest? num de hoc controversiam ullam... movet? TAC. ann. 2, 80 non ultra -atum. GAIUS dig. 2, 8, 5, 1 evidentissime locupletem vel, si -etur, adprobaturum fideiussorem. 15, 1, 27 pr. longe magis non -atur. VLP. dig. 3, 5, 5, 11 (9). 4, 4, 7, 2 PAVL. dig. 46, 3, 98, 4. AVSON. 419, 55 nec -andum esse dixisti, et qui tecum boni sunt, -are non poterant.

c c. praep.: de: VARRO ling. 7, 32 v. sub a. CIC. Verr. II 1, 59 nihil esse, quod quisquam -aret de exitio sociorum. Marcell. 34 quam diu est de illius salute -atum. Phil. 4, 10 quid est, quod de voluntate caelestium -are possimus? nat. deor. 1, 18 ne -are aliqua de re videretur. div. 2, 28 mihi de plerisque -anti. off. 3, 11 de iudicio Panaeti -ari non potest. Att. 12, 18, 1 neque de genere -o... neque de re... de loco non numquam. 12, 52, 2 nescio quid videris -are de Clodia: utrum quando veniat an sintne venales? LVCR. 1, 332 nec sinet errantem -are et quaerere semper de summa rerum. LIV. 33, 31, 4 -abatur de Corintho (*Polyb. 18, 45, 10 ἀπορία*). CELS. 3, 22, 3 qui de morbo -ant, hac nota utuntur. SVET. Tib. 18. QVINT. inst. 7, 2, 8 si id certum sit, non potest de auctore -ari; ... a quo factum sit, in controversiam venit. VLP. dig. 5, 1, 79, 1 de iure. 28, 1, 15 de statu suo -antes vel errantes testamentum facere non possunt. TERT. nat. 2, 12 p. 119, 18 de origine Saturni -atur, de actu tamen constat. AMM. 29, 1, 18 dum adhuc -aretur de crimine, imperatore non -ante de poena. AVG. civ. 21, 24 p. 532, 4 D. ut de ipsa quoque vita vel desperetur vel -etur aeterna. SVLP. SEV. chron. 1, 29. COD. IUST. 6, 20, 19, 1 (*a. 528*) de modo quidem successionis minime -abatur, sed palam erat, quod *eqs.* in: VARRO ling. 7, 32 v. sub a. CIC. fin. 5, 12 v. p. 2085, 23. Brut. 186 in Antonio et Crasso aut -aret aut hunc alius, illum alius diceret (*eloquentissimum*). VLP. dig. 2, 14, 7, 18 Marcellus in similibus speciebus... -avit. 36, 1, 17 (16) pr. PAVL. dig. 18, 7, 9 in fugitivo non est -andum nihil contra legem factum videri. HER. epist. 49, 14, 3 COD. IUST. 5, 4, 25, 2.

d c. acc.: α pron.: CIC. Verr. II 2, 69 nihil erat in causa, quod metuendum aut omnino quod -andum videretur. 5, 11 quod... tametsi -ari non potest, tamen ne si -etur quidem quaeri oporteat. inv. 1, 99 quaerat a vobis, quid -etis. div. 2, 103 ex rebus dubiis id, quod -atur, efficitur. VERG. Aen. 9, 191 percipe porro, quid -em et quae nunc animo sententia surgat. LIV. 5, 3, 2 v. p. 2083, 9. QVINT. decl. 338 p. 334, 7 nihil -avit. CAPITOL. Ver. 9, 2 si quid forte -aret. COD. IUST. 1, 17, 2, 10 si quid inter eos -abatur, hoc iam in tutissimam pervenit quietem, nullo titubante relicto. 3, 31, 12, 3 ne in posterum -etur nota abl. abs. ib. 5, 4, 25, 3 his itaque -atis tales

[Balthar.]

ambiguitates decedentes. *adde:* CIC. nat. deor. 3, 49 si *Erectheum* deum facimus, quid de Codro -are possumus? SEN. contr. 7, 3 (18), 5 non iam habebitis, quod multum de eo -etis. HIER. epist. 22, 29, 2 si quid ignoras, si quid de scripturis -as. CIC. S. Rosc. 88 v. p. 2082, 66. Tull. 55 -ari hoc potest, utri oppugnasse videantur, qui ... an qui ...? off. 1, 30 v. p. 2082, 75. Att. 13, 10, 3 quamquam nihil habeo, quod -em (VAL. MAX. 2, 8, 2 nihil est, quod ulterius -em). POMPON. dig. 29, 2, 77 v. p. 2083, 59. HERM. vulg. mand. 2 nihil -ando, cui dare, cui non dare (*μηδὲν διακρίνων*) et similia sub a. CIC. off. 3, 9 alterum potest habere dubitationem, ... alterum -ari non potest, quin *eqs.*

β subst.: CIC. Cael. 55 res minime -anda. fin. 5, 55 minime -anda indicia. VERG. Aen. 3, 170 dicta parenti haud -anda refer. PLIN. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 164, 13 quando -amus principale genus, redeamus ad diminutionem et ex diminutivo cognoscimus principale genus. COD. Iust. 6, 27, 5, 3 quae iuris nostri definitio etiam ad aliam speciem -atam extendatur.

ad 1: speciatim in sermone philos. maxime Academicorum (i. q. *ἐπέχειν, ἀποστέλειν*; cf. p. 2103, 32 et s. v. dubitatio p. 2078, 50, dubius p. 2111, 7), *rhet., gramm.:* a *philos.:* α c. enuntiat interrog.: CIC. ac. 2, 24 sapientia ... cum -abit, quid sit extremum et ultimum bonorum, ... qui poterit esse sapientia? fin. 5, 12 sitne *beata vita* tota sita in potestate sapientis an possit labefactari ..., in eo nonnumquam variari inter eos et -ari videtur. nat. deor. 1, 60 quia multa venient in mentem acuta atque subtilia, -antem, quod eorum esset verissimum, desperasse omnem veritatem. nat. deor. 2, 88 v. p. 2085, 43.

β absolute: CIC. fin. 5, 26 (*disputat Piso Academicus*) non -antemque dicere (div. 1, 125 hoc non -ans dixerim [*ὁριζόμενος*]). ac. 2, 72 ferres me, si ego *nivem nigram* dicerem? tu ne si -arem quidem. 2, 119 mihi ne ut -em quidem relinquatur? frg. 20 p. 23, 28 P. *Academicus* interrogatus, quid ei videatur, -are se dicit. nat. deor. 1, 2 plerique ... deos esse dixerunt, -are se Protagoras (frg. *Diels* 74 B 4 *περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι οὐδ' ὥς εἶναι οὐδ' ὥς οὐκ εἶναι*). div. 1, 6 Panaetius non ausus est negare vim esse divinandi, sed -are se dixit (cf. *ibid.* de quo Panaetio non liquet). 2, 8 dicendum est mihi ... ita, nihil ut adfirmem, quae ram omnia, -ans plerumque et mihi ipse diffidens. SEN. dial. 10, 14, 2 disputare cum Socrate licet, -are cum Carneade, cum Epicuro quiescere. AVG. civ. 19, 1 p. 350, 14 D. cum quaeritur de Academicis novis, quibus incerta sunt omnia, ... quaeritur ... utrum sit necne -andum.

γ c. praep.: de: CIC. ac. 2, 107 fieri posse ut *aliquis* nulli rei adsentiat ... perspicuum est, cum Panaetius ... *certissima* de re -are se dicat. nat. deor. 2, 88 *Epicurei* -ant de mundo ... casune sit effectus ... an ratione. AVG. civ. 19, 3 p. 355, 18 D. 19, 18 p. 387, 11. in: CIC. fin. 5, 12 v. p. 2085, 23.

δ c. acc. neutr.: CIC. Tusc. 1, 40 (*antea:* num igitur -amus? sc. *quin vere dicant mathematici*; v. p. 2089, 32) an sicut pleraque (sc. *hoc quoque -amus*)? AVG. civ. 6, 2 p. 247, 12 D. Tullius ... in eis libris, id est Academicis, ubi cuncta -anda esse contendit, addidit 'sine ulla dubitatione doctissimo'.

h rhet.: QVINT. inst. 9, 3, 88 correctionis eadem ratio est (*atque dubitationis*): nam quod illic -at, hic emendat (*Rhet. graec.* 3, 178 Sp. *διαπόρῃς, ἀμφιβάλλειν*). oratio -ans v. p. 2099, 39.

c gramm. (cf. p. 2103, 35): DOSITH. gramm. VII 417, 27 (*coniunctiones*) -andi. 418, 12 -andi *διστακτικοί*: si *ἐάν*, nisi *εἰ μή*, seu sive *εἴτε*. PALAEM. Char. gramm. I 225, 25 -andi sunt hae *διστακτικοί*: si siquidem sive seu nisi. PS. ASPER gramm. suppl. 53, 28 sunt adverbia negandi ..., adfirmandi ..., -andi ut 'forsitan', 'fortasse', 'fortassis'.

2 i. q. disceptare (cf. s. v. dubitatio p. 2078, 60): BELL. Alex. 63, 5 de Cassi conscientia -abatur (i. e. *alteri consciium fuisse putabant, alteri negabant*; cf. CLAUD. DON. Aen. 2, 34 *Thymoetis* sententia venit in dubium et ... partim proditoris animo, partim innocecenter sensisse iudicatus est). SEN. benef. 7, 18, 1 de hoc non est dubium, quin ...; de altero beneficii genere -atur. epist. 108, 30 de Servi matre -atur (i. e. *disceptatur, quae fuerit*). PLIN. nat. 11, 57 quamquam et de his video -ari. QVINT. inst. 4, 5, 13 de illo genere defensionis plerique -ant 'si occidi, recte feci, sed non occidi' (i. e. *probabile esse negant*). TAC. hist. 2, 39 ibi de proelio -atum, Othone ... flagitante, ut maturarent, militibus, ut imperator pugnae adesset, poscentibus. CLEM. dig. 31, 53, 2 de legatis ... belle -atur, utrum ... debeat ... an ... MART. CAP. 3, 279 de cuius declinatione -atur). SEN. epist. 29, 1 de Diogene nec minus de aliis Cynicis ... -ari solet, an hoc facere debuerint (POMPON. dig. 29, 2, 77 illud -ari potest, an ... hereditatem repudiare possim. 29, 4, 3 an danda sit legatariis actio, -ari potest. MARCELL. dig. 33, 3, 3 posse -ari, an ... viae legatum salvum esset; et hoc magis videbatur. PAVL. dig. 21, 1, 44, 2 potest -ari, an ... teneri potest. MOD. dig. 27, 1, 15, 16 an ... procedit, scio -atum. OPTAT. 5, 3 p. 123, 2 de *baptismate* non leve certamen innatum est et -atur, an ... hoc iterum facere liceat. vos dicitis: licet, nos dicimus: non licet. COD. Iust. 1, 14, 12, 2 invenimus -atum, ... -an oporteat. cf. si p. 2086, 11. 13. 22). SEN. epist. 85, 28 non -arent, quid conveniret forti viro, si scirent, quid esset fortitudo. QVINT. inst. 3, 6, 41 factum esse certum est nec -atur, quid sit quod

factum est. 3, 6, 92 credo aliquando -ari, quo statu sit utendum (*oppos.* 91 hoc inter omnes convenit). IULIAN. dig. 34, 5, 13 (14), 1 -atur, Dionio quoque fundus legatus sit an Dio cum fundo. AFRIC. dig. 17, 1, 34, 1 -ari ait, utrumne ... an. POMPON. dig. 34, 2, 21 pr. utrum ... sit ... an ... -ari potest. VENUL. dig. 40, 12, 44 pr. -atum antea fuit, utrum ... an ... GAIUS inst. 1, 129, 2, 63. GELL. 14, 2, 16 illud ... ambigi ac -ari scio, debeatne iudex. VLP. dig. 12, 2, 34, 5 si de qualitate iuramenti fuerit inter partes -atum ((PAVL. dig. 31, 8, 3 si inter duos -etur de eodem legato, cui potius dari oportet. COD. Theod. 16, 2, 6 si inter civitatem et clericos super alicuius nomine -etur. COD. Iust. 6, 57, 6 pr. -abatur inter eos, si matri morienti potest succedere). COD. Iust. 2, 41, 2 apud veteres -abatur, an ... possint (4, 37, 6 de societate apud veteres -atum est, si sub conditione contrahi potest). 7, 4, 16 pr. -abatur ab antiquis, utrumne omnes an quidam an nemo ex his ad libertatem perveniant). VLP. dig. 48, 22, 7, 11 -atum est, an interdicere quis alicui possit provincia vel an ... MOD. dig. 38, 4, 9 utrum ... an ... possit, ... -ari solet. CLAUD. DON. Aen. 9, 346 -atur, quo debeat adplicari quod dixit 'magnum'. COD. Iust. (*passim, ex. gr.:*) 3, 33, 13 pr. antiquitas -abat ... primo quidem cui similis est, utrumne ... vel ... an ... postea autem si possit ... 4, 18, 2, 1 cum ... -aretur, si ... possibile est et si ... valeret. 6, 38, 4, 1 c ne, dum -atur, apud quem esse debet tutela, in medio res pupillorum depereant.

3 ab in notionem quaerendi, quaestionem movendi (cf. s. v. dubitatio p. 2077, 32): VLP. dig. 8, 5, 8, 6 apud Pomponium -atur libro ..., an quis possit ita agere. 7, 6, 1, 3 utrum aditus tantum ... an vero et via debeat ... Pomponius ... -at: et recte putat ... 50, 1, 27, 2 ego -o, ... an possit quis duobus locis domicilium habere. et verum est posse habere. PAVL. dig. 10, 2, 25, 9 an ea stipulatio ... veniat in hoc iudicium, -atur. 33, 7, 18, 4 cum de vilico quaeretur et an instrumento inesset -aretur, Scaevola consultus respondit (BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 1 p. 170, 4 quaeri ... solet, cur unum quodque in disputationis ordine praeponatur, velut nunc 'in genere' -ari potest, cur genus speciei praetulerit. COD. Iust. 3, 33, 17 pr. ex libris Sabinianis quaestio nobis relata est, per quam -abatur, si ... potest. 6, 30, 20, 1 -abatur ... quaesitum est, si potest). 35, 1, 44, 9 an in solidum parendum sit, -o. et potest dici pro parte parendum. 37, 11, 10 an bonorum possessionem accipere potest, -atur. MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 10 an ... hoc s. c. plecti debet, belle -atur. MACER dig. 49, 4, 2, 3 an tertia die audiri possit, Paulus -at. sed dicendum est ... secunda die appellare debere. HIER. in Ier. 3, 29, 1 si -amus, quare non descendant pluviae super terram, ... audiamus. COD. Iust. 6, 58, 13 pr. de emancipatis filiis ... -atum est (i. *quaestio exorta est*). 6, 46, 7 pr. apud Vlpianum -abatur, an ... compelluntur. 11, 48, 22, 3 illud quoque non ineleganter -abatur, ... an ... potest excusari filius. 11, 48, 20 pr. super hoc ipso -antes, utrum is terrae dominus est, necne. *accedit ad notionem interrogandi (cf. PAVL. dig. 33, 7, 18, 4 supra l. 30 et s. v. dubitatio p. 2078, 55):* COD. Iust. 2, 30, 30 pr. -abatur, si huiusmodi pacta servari oportet. 7, 71, 8 pr. quotidie -abatur, ... qui audiendi sunt. 8, 10, 13 -abatur, utrum constitutio Zenonis ... localis est. 8, 40, 27 pr. -abatur a Palaestina advocatione, utrumne ... liberatur ... an teneatur (cf. 2, 3, 30 pr. de quaestione tali a Caesariensi advocatione interrogati sumus).

B cogitatione ad negandum vergente (ita ut verbo -andi negato affirmatio certissima efficiatur).

1 cum haesitatione quadam negare: a c. enuntiato *conjunctionali (exempla, quibus hoc antecedit, v. p. 2100, 68 sqq.):* a verbo -andi negato (*usi sunt locutione q. e. 'quis -at, quin, quod, quia' vel acc. c. inf. etc.:* CIC. 43^{ies} [orat. 24^{ies}, phil. 11^{ies}, rhet. bis, epist. 6^{ies}], *ceteri fere* 120^{ies}, *locutione q. e. 'non -o' eqs.:* CIC. 135^{ies} [orat. 38^{ies}, phil. 21^{ies}, rhet. 5^{ies}, epist. 71^{ies}], *ceteri fere* 600^{ies}).

① *quin:* PLAUT. Poen. 881 quid ergo -as, quin lubenter tuo ero meus ... faciat male? TER. Andr. 405 non -at, quin te ducturum neges. Eun. 1043 numquid ... -as, quin ego nunc perpetuo perierim? :: sine dubio opinor. SCIP. min. v. p. 2090, 59. VARRO ling. 9, 32 non -o, quin animadverteris. CIC. Tull. 26 quin ita sit, non -abitis. div. in Caec. 65 -are quisquam potest, quin honestius sit? (Lig. 34. *Ciceronis in hoc genere tanta variandi ars est, ut facere non potuerimus, quin hoc loco omnes eius species proponeremus [v. etiam s. v. dubius p. 2114, 36 sqq.]:* Verr. II 1, 71 potestis -are? II 2, 109 -ate etiam, si potestis! [Att. 10, 10, 5] 119 an hoc -abit quisquam omnium? 137 quisquam -abit? [Manil. 42]. 153 quemquam igitur putas -aturum? [II 3, 91]. II 3, 76 de tritici numero tanto quis potest -are? 111 num quis poterit in tanto lucro ... -are? II 5, 14 quis -et? [nat. deor. 2, 88 de orat. 1, 7]. Caecin. 16 quasi vero ... tum quisquam fuerit, qui -aret! Font. 17 -abitis etiam diutius? 33 an vero -atis? Cluent. 48 simul et illud quis est qui -et? Mur. 22 qui potes -are? p. red. ad Quir. 15 an ... -arem? Sest. 62 -atis? [Planc. 39. 35 Att. 10, 18, 2]. Balb. 54 -andum fuit? Planc. 18 num -as? [ac. 2, 89] Phil. 9, 5 quis -at? fin. 2, 28 quid -amus? Tusc. 1, 32 illud num -as? 1, 70 possumusne -are? 4, 79 quis est qui -et? 4, 79 quis -arit? nat. deor. 2, 22 num -ares? div. 1, 84 quid est cur -andum sit? Att. 14, 1, 2 ego -em? 15, 20, 1 -are quemquam? 16, 14, 3 id autem quid -as quin ... quadret? epist. 2, 16, 5 an -as?). Verr. II 3, 144 non possum

[Bulhart]

-are, quin... statuat fieri non posse ut de isto non severissime iudicetur. Caecin. 46 dico... -are vos non debuisset, quin Caecinae facta vis esset. Cluent. 98 neminem -are existimo, quin illa damnatio nulla ex parte cum causa Cluenti... coniuncta esse possit. 106 neque enim -o. leg. agr. 1, 4 et credo non -atis. dom. 69 non quo -aret, quin ab isto nihil legibus... esset actum. Balb. 8 non esse fas -ari. Pis. 94 non -o, quin... non existimes mediam illam partem... mihi esse inauditam. Planc. 50 non -o, quin omnis ad te conversura fuerit multitudo. Mil. 11 non -o, quin probaturus sim. Marcell. 17 ut -are debeat nemo. fin. 5, 37 -ari non potest. 5, 85 v. p. 2088, 57. 5, 88 nec -atum. Tusc. 1, 88 confirmato illo, de quo... -are non possumus, quin interitus in morte sit (*quamquam verbis* 'quin... sit' *verba* 'confirmato illo' *explicantur*, non acc. c. inf. posuit). off. 3, 11 -andum non est, quin numquam possit utilitas cum honestate contendere. Att. 2, 3, 4 non opinor esse -andum. 4, 18, 3 non -ans. 5, 19, 1 ex quibus non -o, quin... iam in Epirum profectus sis (8, 12, 3 praesertim cum ex ipsius Pompei litteris, idem quod video te existimasse, non -arim, quin... subventurus esset). 7, 3, 2 ne -aris. 7, 17, 3 non -o, quin ad Pisonem, quin ad Servium scripserit. Att. Cic. Att. 9, 10, 8 interea non -o, quin in Formiano mansurus sis. ANTON. Cic. Att. 10, 10, 2. Cic. Att. 10, 10, 5 -a, si potes, quin ille... caedem facturum sit. 16, 3, 3 nec -o, quin suo more uterque. 16, 11, 4 quod de inscriptione quaeris, non -o, quin καθήκον 'officium' sit. epist. 2, 16, 5 an -as, ... quin ea me causa vehementissime sollicitet? 3, 10, 3 plane -are non possum. 5, 7, 2 illud non -o. 5, 20, 6 illud cave -es. 6, 12, 5 cave -es. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 1. 8, 14, 2 quod non -o, quin te quoque haec deliberatio sit perturbatura. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 5. LEPID. ib. 10, 34a, 3. BRVT. ib. 11, 1, 5. CASS. ib. 12, 12, 1. TREBON. ib. 12, 16, 4 illud non -o. CIC. fil. ib. 16, 21, 7 noli -are. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 11, 1. CATVLL. 108, 3. LVCR. 2, 53 quid -as? (3, 582. 603). 2, 201 nec tamen haec... -amus, opinor, quin vacuum per inane deorsum cuncta ferantur (*fort. conf. cum* SCIP. min. al. p. 2090, 59). CAES. Gall. 7, 66, 6 de equitibus hostium, quin nemo eorum... audeat, ne ipsos quidem debere -are. HIRT. Gall. 8, 31, 2. BELL. Hisp. 13, 6. ALF. dig. 33, 7, 16, 2 -ari non oportere, quin... omnes legatæ viderentur. NEP. Hann. 11, 2. Ov. epist. 16, 11. ars 1, 316 nec -o, quin se stulta decere putet. 3, 349 quis -et quin scire velim saltare puellam? fast. 3, 135 neu -es, primae fuerint quin ante Kalendae Martis. Pont. 4, 10, 71. trist. 5, 7, 59 nec -o, quin sint et in hoc non pauca libello barbara. EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 1 quid est quod -emus? VITR. 1, 4, 8. LIV. 1 praef. 4 haud -o. 22, 39, 15 -as, quin sedendo superari simus? 31, 7, 3 quis enim -at, quin... totum in Hispaniam aversuri bellum fuerimus? 41, 24, 18 ne Perseus quidem -at, quin Romanos secuturi simus. VELL. 1, 13, 5 non tamen puto -es, quin... et quin hac prudentia illa imprudentia decori publico fuerit convenientior. VAL. MAX. 3, 2, 7 quis -aret, quin... Galli... illam admirationem mox in risum... conversuri essent? (*est con. pot. praet.*). 4, 6, 3. 6, 2, 3. 8, 14, 3 quo effectum est, ut ne quis -aret, quin referret potius gratiam quam inchoaret (*sc. Pompeius, non unusquisque*). CELS. 2, 14, 2. SEN. contr. 1, 3, 1 -ari potest, quin deicienda sit? 9, 1, 1 non -o, quin Callias redempturus fuerit Miltiaden. CVRT. 5, 12, 7 haud -are Artabazus, quin transeundum esset. 6, 2, 14 nec -atur, quin Scythae... ex Europae regione penetraverint. 6, 8, 10 nec ceteri -abant, quin coniurationis indicium suppressurus non fuisset. SEN. dial. 10, 13, 1 de illis nemo -abit, quin operose nihil agant, qui litterarum inutilium studio detinentur. nat. 1, 15, 6 de his nemo -at... de prioribus quaeritur. epist. 85, 20 numquid -as, quin beata vita summum bonum sit? COLVM. 3, 20, 4 de altero... nihil -o. PROC. dig. 31, 46. PLIN. nat. 24, 187 (*hoc uno loco*) nec -atur, quin decoctum faeni Graeci utilissimum sit vulvis exulceratis. QVINT. inst. 3, 8, 1. 10, 2, 1. PLIN. (*non in epist.*) paneg. 14. TRAIAN. Plin. epist. 10, 91. IAVOL. dig. 8, 1, 12. 29, 2, 76, 1. NERAT. dig. 40, 7, 17. CELS. dig. 47, 2, 68 (67), 2. SVET. Tib. 17, 1 v. p. 2102, 38. FRONTO p. 224, 4 N. IULIAN. dig. 22, 1, 25, 1. POMPON. dig. 40, 13, 3. AFRIC. dig. 7, 1, 36, 1 si heres... decesserit, minus -andum, quin... sit debitor. 30, 108, 8 multo minus -andum. 23, 3, 50, 1 minime puto -andum erit. GAIUS dig. 34, 9, 10, 1 non -o, quin... debet. 50, 16, 150 non solet -ari, quin... totum debeas (*cf. MOD. dig. 38, 4, 9 p. 2086, 17*). inst. 1, 5 nec umquam -atum est, quin id legis vicem obtineat. MAECIAN. dig. 32, 13. MARCELL. dig. 35, 1, 20 non -amus, quin turpes condiciones remittendae sunt. SCAEV. dig. 32, 39, 1 v. p. 2089, 81. CALL. dig. 22, 5, 3, 6. TRYPH. dig. 1, 5, 15 non -ari debet, quin ultimus liber nascatur. VLP. dig. 3, 3, 27, 1. 12, 1, 9, 8 nec -ari, quin... tibi adquiritur obligatio. 43, 24, 7, 9 quin interdicto teneatur, -ari desiit. PAVL. dig. 29, 2, 72 nemo -at, quin... non solet (50, 2, 9, 1). MARCIAN. dig. 20, 6, 8, 2. PANEG. 2 (10), 2, 2. LACT. inst. 4, 15, 28. 6, 20, 21. AVG. epist. 54, 5, 6. SALV. eccl. 2, 28 de coniugibus... -are quis debeat, quin... nolint? BOETH. mus. 1, 1 p. 181, 3. 186, 9. COD. Iust. 6, 22, 10, 4.

nota quin continuatum per acc. c. inf.: POMPON. dig. 28, 5, 69 (68) nemo -at, quin... nullius momenti esse exheredationem. IAVOL. dig. 5, 1, 35 neminem puto -aturum, quin fideiussor... accipi possit, iudicium vero non posse. *cf. COD. Iust. 2, 18, 21 (a. 294) quin autem (etiam Krueger, non necessario) ... eos conveniri non posse procul dubio sit.*

② quod: PROC. dig. 8, 2, 13 pr. nec Hiberum pro ea re -are puto, quod rem non permissam fecit (31, 46 et 41, 1, 56, 1 quin). MOD. dig. 48, 10, 27, 1 quod crimine falsi teneatur, nec -andum est. COD. Iust. 3, 29, 9 (a. 361) non convenit -ari, quod... fuerit introducta. FIRM. math. 1, 5, 9 quis -at, quod per has stellas terrenis corporibus divinus ille animus... infunditur? AMBR. hex. 5, 9, 25 quid -amus, quod (*deus*) etiam in echinum contulerit huius gratiam praescientiae? 5, 12, 37 non -o, quod inter canoras aves somnum sentire non posset. myst. 9, 59. HEGES. 4, 8 quis -et quod parent suscipere Romanos? HIER. in Ier. 2, 23, 1 quod tura de Saba veniant, nemo -at. VVLG. Tob. 7, 13. AMM. 14, 6, 21. RVFIN. Adamant. 2, 11. apol. Orig. praef. 1 p. 541 mihi tamen non -o quod offensam maximam comparet. ib. epil. p. 616^B -ari non puto, quod hoc nullo genere fieri potuit. Greg. Naz. orat. 5, 1, 1. 6, 10, 1. AVG. civ. 11, 26 p. 498, 23 D. quis -et, quod eorum... amor verus et certus est? 12, 19 p. 542 absit ut -emus, quod *deo* notus sit omnis numerus. 13, 22 p. 587, 16 fides Christiana de ipso Salvatore non -at, quod etiam post resurrectionem... cibum... sumpsit. c. Faust. 11, 5 non licet -are, quod verum sit. retract. 1, 13, 6. serm. 117, 8, 11. 171, 5 pecc. mer. 1, 14, 20. bapt. 7, 52, 100. un. eccl. 8, 22 talia enim dicta sunt, de quibus -ari non possit, quod ad Christum pertineant. 21, 60 quis -averit, quod regnum dei non possidebunt? PELAG. in Rom. 14, 18 de tali homine nemo potest -are quod sanctus sit. PROSP. epist. 2, 13 de qua (*parte infantium*) -ari non potest, quod partem in dei civitate non habeat. SALV. gub. 1, 17 -are non possumus, quod deo curae erant. COD. Theod. 2, 20, 1 illud omnino -ari non convenit, quod... fuerit inducta. NICET. p. 74, 15 ed. Burn vide an -ari possit, quod et carmina placeant deo. LEO M. serm. 95, 12 -ari non potest, quod humilitatis istius bonum facilius pauperes quam divites assequantur. VICT. VIT. 3, 14. BOETH. arithm. 2, 1 p. 79, 23 quare pronuntiandum est nec ulla trepidatione -andum, quod... est. PRISC. gramm. II 190, 7. FAVST. REL. grat. 1, 16 p. 50, 11 -are penitus non debemus, quod pro toto mundo se impenderit (*Christus*). FVLG. RVSP. ad Mon. prol. p. 152^C non -o, quod meam tarditatem... digneris patienter ferre. epist. 3, 5, 8 quis -et, quod vir a virtute vocatus sit? 14, 18. c. Fab. frg. 28 p. 784^C. VEN. FORT. carm. 10, 17, 20 nec -ante fide, quod deus ista daret.

③ quia: AVG. c. Iul. 6, 10, 29 nec nos -amus, quia baptismo delictum omne mundetur. AMBROSIAST. in I Cor. 3, 17 quis hic -et, quia spiritum sanctum deum significavit? CONC. I 5 p. 269, 22 quia... est..., quomodo quispiam poterit -are? (*gr. I 1, 6 p. 129, 26 ὅτι... ἐστὶν..., πῶς δὲ ἐνδοιάσει τις*; p. 155, 29 quod... sit... nemo possit ambigere). I 3 vers. Tur. p. 156, 36. LEO M. serm. 30, 7 non -andum est, quia praeter Christum non est aliud nomen... datum hominibus. CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 15 p. 73, 14 Z. -andum non est apud fideles, quia Iesus filius dei sit.

β verbo -andi non negato: AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 657, 10 quod homo futurus sit angelus, -at homo. *ibid.* l. 11 -as te accipere quod petis...? DRAC. Orest. 490 sed -o, quia iusta peto. [*non huc pertinent, sensu nimirum negativo*: Ov. Pont. 3, 3, 95 si -em, faveas quin his o Maxime dictis, Memnonio cycnos esse colore putem. AVG. c. Cresc. 1, 33, 39 si autem -as, quod ecclesiam... sancta scriptura commendat. epist. 54, 5, 6 et hinc, quin ita faciendum sit, -are... insaniae est. *plus admirationis est in* CIC. nat. deor. 2, 158 et LIV. 34, 37, 6; v. s. v. dubitatio p. 2077, 71].

γ c. enuntiatio interrogativo: α verbo -andi non negato: -ne: CIC. fin. 5, 85 alterum fortasse -abunt, sitne tantum in virtute, ut...; alterum non -abunt, quin *eqs.* FRONTO p. 193, 24 N. quid est cur -es, ... sitne decurio, qui scriba fuerit? an: Ov. met. 6, 208 an dea sim, -or (*i. negat me deam esse*). LIV. 7, 6, 3 Curtium... castigasse ferunt -antes, an ullum magis Romanum bonum quam virtus armaque esset (*i. 'putantes aliquod esse' vel 'quid -atis quin nullum sit'*). CELS. 8, 4, 2 potest etiam -ari, an os fractum sit. SEN. contr. 1, 2, 12 si quis -abat, an meretrix esset, audiat, quam blanda sit. 1, 2, 14 de qua -ari potest, an virgo sit. CVRT. 5, 8, 7 magis (*cf. LIV. 36, 41, 2 p. 2091, 74*) etiam coniti debeo, ut dignus talibus amicis sim, quam -are, an vestri similes adhuc sitis. 7, 7, 18 an permissuri sint mihi Macedones animo uti meo, -o. 9, 2, 10 interdum -abat, an Macedones... secuturi essent. SEN. epist. 9, 19 -are illum coegit, an vicisset. PLIN. nat. 15, 90 *amygdala* an fuerit in Italia Catonis aetate, -atur. 24, 65 -o an haec *simydam* quam Graeci auctores spartan appellaverunt... et numquid hanc designaverit Homerus. QVINT. inst. 1, 5, 39 ex quo genere an sit 'igitur'..., -ari potest, quia maximos auctores in diversa fuisse opinione video. 4, 2, 97 quod in foro an possit accidere -o. 9, 3, 65 an figura sit -o. PLIN. epist. 3, 9, 17 adeo grave visum est, quod initio -abatur, an omnino crimen esset. 9, 2, 5 habes... iustam excusationem, quam tamen -o an tibi probari velim. GELL. 1, 24, 3 epigramma Plauti, quod -assemus an Plauti foret, nisi a M. Varrone positum esset. TERT. praescr. 8, 3 cum... -aretur apud omnes, an Christus esset. CELS. dig. 28, 1, 27 -are, an aliquis iure testis adhibitus est. AFRIC. dig. 29, 2, 51, 1 -atum est, an recte adisset. CLEM. dig. 23, 3, 61, 1 -ari... potest, an hoc verum sit. SCAEV. dig. 35, 1, 109. GAIUS dig. 30, 69, 5. MARCELL. dig. 24, 3, 57 quod an verum sit..., -o. VLP. dig. 5, 2, 8, 4. PAVL. dig. 46, 5, 2, 2. COD. Theod. 1, 6, 9 [Bulhart]

BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 315, 29. *alia*: PLIN. nat. 24, 65 numquid v. p. 2088, 70. VLP. coll. Mos. 7, 3, 2 Pomponius -at, num haec lex sit in usu. FRONTO p. 196, 5 N. sin repudium dare ... possit, id -o. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 197, 11 (= sec. 6, 13 p. 444, 26) -abit autem aliquis, si illud, quod est necessarium esse, possibile esse sequitur (*ἀπορήσειεν δ' ἄν τις, εἰ τὸ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ δυνατόν εἶναι ἐπείκει*). AVELL. p. 94, 6 quae utrum vera sint, -amus. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 28, 17 illud -avit, utrum primi intellectus imaginationes quaedam essent. 2, 7 p. 170, 10. GREG. M. moral. 11, 18 utrum haec divinitus videantur, fortasse -atur. dial. 4, 1 p. 317^D -ant, utrumne sit, quod corporalibus oculis non vident (*ἐν δυσπιστίᾳ εἶναι, μὴ νομίζοντες ἀπάγειν ἐκείνα*).

β verbo -andi negato: *an* (ita ut pro 'an' possit 'quin' poni; cf. p. 2083, 67 et s. v. dubius p. 2113, 18. 67): SEN. contr. 7, 3 (18), 5 ne quis -et, an alium possit occidere (i. 'ne quis putet eum non posse' vel 'ne quis -et quin possit'; cf. LIV. 7, 6, 3 p. 2088, 60). suas. 2, 11 primam partem sic transit, quasi nemo -aret, an turpe esset fugere. SEN. dial. 2, 6, 3 non est quod -es, an attollere se homo natus supra humana possit. 10, 6, 2 v. p. 2093, 9. epist. 67, 9 -as ergo, an optimum sit memorabilem mori et in aliquo opere virtutis? 117, 8 adeo non potest -ari, an, quale illud sit, tale hoc sit. LVCAN. 8, 523 tene mihi -as an sit violare necesse? MART. 8, 63, 3 i nunc et -a, vates an diligat. QVINT. decl. 252 p. 31, 7 an maleficium sit ... neminem -aturum arbitror. 254 p. 41, 29 nemo -abit, an indicaverit. PS. QVINT. decl. 6, 20. CYPR. hab. virg. 5 p. 191, 7 nemo ... -et an virgo sit. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 7 quae causa -andi est, an omnium nobis virtutum germen ex deo sit? SEDVL. carm. pasch. 4, 280 v. p. 2090, 62. *alia*: TERT. bapt. 3 p. 203, 20 non esse -andum, si materiam ... deus ... parere fecit. PROSP. c. coll. 2, 1 quia, utrum ita se habeant, non potest -ari. *α* et *β* coniuncta SEN. epist. 76, 12 non -as, an hoc sit bonum, -as, an solum bonum sit. 106, 5.

c absolute: CIC. Tusc. 1, 40 num igitur -amus (v. p. 2085, 46)? 5, 12 Brutus iudicium ... longe antepono tuo: non -o. Ov. epist. 17, 74 si -as, caecum, Cynthia, lumen habes. SEN. contr. 1, 2, 4 virgo sum; interroga, si -as, archipiratam. SEN. Oed. 1010 quid te vocem? natumne? -as? natus es: natum pudet? Phoen. 646 regnabit. est haec poena. si -as, avo patrique crede. PLIN. nat. 12, 108 sphagnos ... fertur et in Aegypto nasci ... nec -averim. MART. 11, 70, 11 luxuria est emere hos — quis enim -atve negatve? QVINT. inst. 3, 8, 24 APVL. met. 1, 5 nec vos ulterius -abitis. MARCELL. dig. 35, 2, 56 pr. plerique putant ... ego -o. MARCIAN. dig. 26, 8, 15 FIRM. math. 1, 5, 5 si -at. AVG. civ. 16, 26 p. 168, 19 D. verba ... illa ... non sunt -antis, sed admirantis. 16, 31 p. 175, 8. *nota* 'nullo -ante est' pro 'nemo -at quin sit': AVG. civ. 10, 25 p. 441, 32 D. nullo itaque -ante ... omnes immortales beati plus nobis favent ... si ... quam si (cf. 22, 29 p. 626, 10 corde suo ... se dixit hoc vidisse propheta, adiuto ... nullo -ante divinitus. v. s. v. dubius p. 2123, 12). doct. Christ. 4, 18, 36 quae nulla sobria mente -ante ... magna sunt. IOH. MAXENT. Conc. IV 2 p. 27, 20 aedificia ... quae compositione constant, nullo -ante solvuntur. p. 37, 26 cum nullo -ante pater et filius et spiritus sanctus sit trinitas. p. 38, 7 pater ... nullo -ante in filio habitat. cf. p. 2096, 46.

d c. praep., saepe f. i. q. diffidere: de: CIC. Quinct. 99 de cuius officio nemo umquam -avit. Verr. II 1, 17 ne quis de mea fide atque integritate -aret. 3, 143 is possitne de istius improbitate -are? Planc. 13 de virtute tua -avi. Q. CIC. pet. 35 POMF. Cic. Att. 8, 12 d, 1 CIC. epist. 3, 10, 5 neque enim de meo erga te studio -are debes ... sed tamen significatur in tuis litteris suspicio quaedam et dubitatio tua. BRVT. Cic. epist. 11, 2, 1 de te si -emus aut vereamur. MAT. Cic. epist. 11, 28, 1 CAES. Gall. 7, 77, 10 an de eorum fide constantiaque -atis? 1, 40, 5 se cum sola decima legione iturum, de qua non -aret. PROP. 2, 20, 14 LIV. 7, 13, 7 ORAT. imp. Tib. Suet. Tib. 67, 4 SEN. contr. 1, 3, 4 si quis -abat de deiecta, veniat et sibi ipse credat. CVRT. 5, 6, 9 aut de aliis quoque -abimus aut (hoc) credemus. 7, 8, 29 nec tibi amico opus est, de cuius benivolentia -es. SEN. benef. 6, 27, 6 dial. 1, 1, 4 non -as de providentia sed quereris. epist. 83, 18 extende in plures dies illum ebrii habitum: numquid de furore -abis? PLIN. nat. 11, 57 et de his video -ari. QVINT. inst. 10, 5, 4 conversio multum et ipsa contulerit. ac de carminibus quidem neminem credo -are. decl. 254 p. 43, 19 si manifesta detulisset, si ea, de quibus -are nemo nostrum posset. 280 p. 144, 9 non de uxore diffido, non de animo illius -o. TAC. hist. 2, 68 ann. 13, 20 nihil -atum de fide praefecti. CYPR. domin. orat. 34 ut omnes ad gratiam salutis admitteret, cum de emundandis gentibus ante -aret. HIER. epist. 54, 6, 1 non -ans de proposito tuo (i. e. non quo -arem). AVG. civ. 15, 23 p. 108, 14 D. trin. 9, 1 de credendis nulla infidelitate -emus. COD. Theod. 11, 20, 4, 1 MEROB. pros. frg. 2 B 6 LEO M. epist. 106, 3 nec potest de eorum contradictione -ari (*ἀλλ' οὐδὲ ἀμφιβάλλεται ἀντιβῆναι αὐτούς*). EPIST. imp. Marcian. LEO M. epist. 76 de studio nostro ... sanctitas tua non -at (*περὶ τῆς σπουδῆς ... οὐκ ἀμφιβάλλει*). *alia*: PROC. dig. 8, 2, 13 pr. pro ea re v. p. 2088, 1. SCAEV. dig. 32, 39, 1 super hoc nec -andum esse, quin fideicommissum valet. AVG. civ. 21, 7 p. 503, 4 D. ut hinc -are non possim (quant. anim. 12, 21 hinc -are incredibilis dementia est. mus. 1, 8, 14 quis hinc -averit?

c. Pelag. 4, 8, 23 neque ... inde -abat, utrum nascentes traherent originale peccatum (absit enim, ut hinc aliquando fides Christiana -et), sed ille -abat, utrum *eqs.*). AVG. conf. 7, 10, 16 non erat prorsus, unde -arem. GREG. M. moral. 14, 76 unde possit mens nostra -are? SVLP. SEV. dial. 2, 13, 7 in operibus Martini infirmitas humana -avit. COD. Iust. 6, 22, 10, 4 in eo, cui morbus auditum abstulit, nec -ari potest, quin ... possit. adde CIC. Att. 10, 4, 8 de Hispaniis non -abat, quin Caesaris essent *sim. sub a et f.*

e c. obiecto simplici: *α* pron. (c. obi. q. d. interiore: CIC. epist. 6, 6, 2 de cuius incolumitate non plus -em quam ... de mea (sed 13, 27, 2. de orat. 3, 131 LIV. 33, 22, 5 magis). SEN. suas. 6, 18 nihil de animo Ciceronis -avit, quin fortiter se morti ... obtulerit. cf. l. 37): CIC. Font. 23 an id in testimoniis hominum barbarorum -abitis, quod persaepe ... iudices de clarissimis ... viris ... -andum non putaverunt? Pis. 66 haec (V; de hoc ω) non -o. MIL. 43 quam hoc non credibile est in hoc, quam idem in Clodio non -andum! leg. 1, 3 erit his in locis quercus, quam Marianam quercum vocabunt: non -o id quidem (cf. Tusc. 5, 12 sub c). nat. deor. 2, 4 quod qui -et. div. 1, 119 quod ne -are possimus, maximo est argumento *eqs.* off. 1, 161. 3, 77 haec non turpe est -are philosophos, quae ne rustici quidem -ent? epist. 13, 10, 4 quantum et ipse sperarit nec ego -arim. 13, 55, 2 ut ... intellegat te et sibi amicum esse, quod non -at (15, 17, 3 id quod tu nuper -are coepisti. NEP. Hann. 1, 1 si verum est, quod nemo -at. PLIN. nat. 9, 25 ipse quoque, quod nemo -aret, desiderio expiravit. 30, 12. FVLG. RVSP. praedest. 3, 1. c. Fab. frg. 28 p. 788^D. Ov. trist. 2, 331 forsitan — et hoc -em — numeris levioribus aptus *sim* satis). Ov. epist. 16, 37 met. 6, 194 hoc quoque quis -et? COLVM. 3, 3, 1 id adeo plurimi -ant, ut multi refugiant ... talem positionem ruris (QVINT. inst. 2, 17, 2 quod adeo ... nemo -avit, ut ...). PLIN. epist. 3, 9, 17 quod initio -abatur, an omnino crimen esset. TERT. resurr. 39 p. 82, 25 paenit. 8, 1 LACT. inst. 1, 8, 8 AVG. civ. 3, 6 p. 102, 24 D. (de paricidio Romuli:) quod multi impudentia negant, multi pudore -ant, multi dolore dissimulant. adde exempla passivi impersonalis cum praep. de: CIC. Balb. 44 de eo numquam omnino esse -atum. Marcelli. 34 quam diu est de illius salute -atum. SEN. contr. 7, 7 (22), 5 ne quid de dignitate -ari possit. COLVM. 3, 6, 4 nihil -andum est de fecunditate. TERT. apol. 48, 7 -abitur, credo, de Dei viribus et COLVM. 2, 13, 1 de lupino nihil -o *sim. sub d.* CIC. Cluent. 48 illud quis est qui -et, quin *simil. sub a.* PERS. 5, 45 non equidem hoc -es amborum foedere certo consentire dies *simil. sub f.*

β subst.: *passive* (cf. etiam *sub g*) *rei*: EPICED. Drusi 84 nec -atus amor. STAT. silv. 1, 4, 3 -ataque sidera cernit (sc. aegrotus solem se visurum esse iam non sperabat. AVSON. 323, 14 -ataque cernam sidera). TERT. apol. 20, 1 -atur antiquitas (*scripturarum*). nat. 2, 2 p. 96, 13 extant testimonia tam ignoratae quam -atae inter philosophos divinitatis. scorp. 4 p. 152, 19 martyriis non modo non -andis verum etiam sustinendis. FVLG. aet. mund. p. 165, 14 Alexander indubitanter pugnam insperatam arripuit et insperato victoriam -atam invenit. p. 175, 10 Saduceus resurgere mortuos -at et Phari-seus -ata certus adseverat. *personae*: Ov. met. 2, 20 intravit -ati tecta parentis. 6, 208 an dea *sim*, -or. Pont. 2, 4, 2 Attice, iudicio non -ande meo. TAC. ann. 14, 7 hactenus adito discrimine, <ne> auctor -aret<ur>. TERT. nat. 2, 1 p. 95, 7 dignius multo neminem credam quam -andum (*deum*). *active*: *rei*: MACR. Sat. 2, 5, 3 Augustus -are pudicitiam (P; de p. B) filiae erubescerebat. ARATOR act. 1, 385 quis -are queat mysteria (per mystica Cantabr.) dogmatis, unum personas tres esse deum? cf. COMPVT. cod. Col. p. 2092, 54.

personae (per prolepsin; cf. p. 2092, 56): SCIP. min. or. frg. Geff. 6, 12, 5 eumne quisquam -et, quin idem fecerit, quod cinaedi facere soleant? COLVM. 6, 3, 3 eosque nemo -at, quin optimi sint. SEDVL. carm. pasch. 4, 280 Christum [Christo O¹] -atis, an unum possit ab infernis hominem revocare cavernis?

f c. acc. c. inf. (sequitur CIC. p. 2090, 70. NEP. l. 82. VITR. l. 84. al.; cf. PLAVT. s. v. dubius p. 2115, 83; nos utrum sequatur an antecedat nihil referre arbitrati exempla temporum ordine afferemus): *α* verbo -andi negato: VARRO ling. 7, 107 multa apud poetas reliqua esse verba, quorum origines possint dici, non -o. frg. Macr. Sat. 3, 2, 8 ansis teneri solere vasa quis -et? CIC. (cf. ad Tusc. 1, 88 p. 2087, 12) fin. 3, 38 nihil est de quo minus -ari possit, quam et honesta expetenda per se et eodem modo turpia per se esse fugienda (ac. frg. 20 p. 23, 32 Pl. apud AVG. c. acad. 3, 20, 43 et oec. frg. apud COLVM. 12, 2, 4 servata reddantne ipsa auctoris verba *dubium*. Att. 7, 1, 3 interpunctione mutata pro 'non -at — vere enim iudicat — ea ... mihi probari' nunc 'non -at; vere enim iudicat ea ... mihi probari' *editur*). TREBON. Cic. epist. 12, 16, 2 cui nos et caritate et amore tuum officium praestaturus non debes -are (ibid. 4 illud non -o, quin). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2 gratos tibi optatosque esse, qui de me rumores adferuntur, non -o (ibid. 7 noli -are, quin). LVCR. 5, 249 neque umorem -avi aurasque perire. BELL. Alex. 7, 3 aptissimum esse hoc genus ad prodicionem -are nemo potest. NEP. praef. 1 non -o fore plerosque. MILT. 3 non -ans ... ad regis aures consilia sua perventura. ALCEB. 9, 5 Ages. 3, 1. 3, 4 Eum. 2, 3 Lys. 3, 5 quam ille se habiturum ... non -arat. VITR. 9 praef. 7 [Bulhart]

Pythagoras... non -ans a Musis se in ea inventione monitum. LIV. 1, 23, 7 nec te -o eadem prae te ferre. 5, 3, 4 an est quisquam, qui -et nullis iniuriis vestris... tribunos plebis... concitatos esse? 33, 28, 9 alii non -are impudenter obviam crimini eundo suspicionem averti. 35, 27, 14 quem peti locum ab Achaeis non -abat. 37, 26, 7 et hos... non -abat... classem ab Samo moturos. VAL. MAX. 8, 12 pr. suae artis unumquemque et auctorem et disputatorem optimum esse ne -emus. 9, 4, 2 en quem -es... iugulum quoque suum aequo animo illis fuisse praebiturum! SEN. contr. 10, 4, 8 non -o fuisse quosdam. 10, 5, 5 quod ego fabulosum esse non -o. CVRT. 7, 1, 11. 10, 6, 22 quem (sc. marem) -etis paratum esse (*Perdiccam*) vel subdere? (sc. si *Roxane puellam pepererit*) SEN. clem. 1, 17, 3 dial. 11, 2, 1 potentior me futurum apud te non -o quam dolorem tuum. nat. 1, 3, 3 *colorum arcus caelestis* causam in humore esse ne -averis. epist. 100, 12. COLVM. 2, 9, 13. 12, 59, 5 nihil -asse me paene infinita esse, quae potuerint huic inseri materiae. ASCON. Mil. p. 39, 12 St. PERS. 5, 45 v. p. 2090, 40. PLIN. nat. 2, 10 nec de elementis video -ari quattuor esse ea. 2, 20 anne (*deos*) tam tristi multiplicique ministerio non pollui credamus -emusne? 7, 6, 10, 5, 14, 88, 17, 87, 21, 7, 22, 128, 30, 2, 146. EPIST. imp. Dom. (Corp. IX 5420) 26 quos tam salubri admonitioni paruisse non -o. MART. 10, 89, 4 SIL. 17, 405 QVINT. inst. 1 prooem. 12, 1, 10, 12, 2, 17, 41, 3, 8, 3, 10, 1, 81, 12, 1, 11. decl. 248 p. 18, 25 de illo quis -abit non posse eum damnari? 251 p. 27, 18, 257 p. 49, 22. Ps. QVINT. decl. 6, 13 non -o fore dubium, quin ius in hac lege fuerit et mihi (*sensus aut <non> fore aut non puto fore postulat; sed utrum scriba an auctor peccaverit, dubium*). FRONTIN. aq. 74 TAC. dial. 18 hist. 2, 46 ann. 4, 70, 15, 73. PLIN. epist. 6, 21, 7, 6, 27, 5. TRAIAN. Plin. epist. 10, 9 CARM. epigr. 1552A 38 IAVOL. dig. 41, 3, 19, 41, 4, 4 pr. SVET. Nero 28, 2 FRONTO p. 143, 6 N. VERVS Fronto p. 138, 10 N. AVR. Fronto p. 28, 2 N. POMPON. dig. 41, 1, 27 pr. AFRIC. dig. 15, 1, 38 GAIUS (*excepto* dig. 2, 4, 20 *passive, ut*) dig. 46, 2, 34, 1 MARCIAN. dig. 36, 4, 12 MARCELL. dig. 4, 6, 41 PAPIN. dig. 13, 5, 25, 1 MIN. FREL. 34, 2, 23, 9 TERT. praescr. 40, 8 uxor. 2, 3 idol. 10 p. 39, 23 adv. Marc. 1, 3 p. 294, 13, 5, 3 p. 576, 3 paenit. 2, 12 COD. Iust. 5, 62, 10 (a. 229) exactores... vacationem habere -are non debuisti. TRYPH. dig. 28, 2, 28, 3 VLP. dig. 1, 6, 8 pr. 7, 9, 12, 7, 1, 17, 3, 9, 1, 17, 36, 1, 23, 1, 47, 10, 30 pr. PAVL. dig. 18, 7, 9 MARCIAN. dig. 36, 1, 30 (29) MOD. dig. 32, 81 pr. IUL. VAL. 1, 20 IVST. 24, 4, 6 PANEG. 5 (8), 7, 3 LACT. inst. 5, 4, 8 IVENC. 2, 493 FIRM. err. 1, 2 CHAR. gramm. I 185, 17 PALLAD. 9, 8, 6 VIR. ill. 70, 3 SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 126, 12 FILASTR. 155, 10 PRISCILL. tract. 3, 68 SYMM. epist. 5, 23 (22), 7, 75 AMBR. hex. 3, 3, 14 HIER. epist. 65, 16, 3 in Is. 5, 25 p. 86 V. CHIRON 164 VEG. mil. 1, 3, 3, 10 OPTAT. 2, 12 CLAVD. 20, 48 RVFIN. apol. Orig. praef. 1 p. 541 (*ibid.* non -o quod). AVG. civ. 6, 12 tit. quod nequeat -ari aeternam *deos gentiles* vitam nemini posse praestare. 8, 8 p. 333, 18 D. 12, 1 p. 512, 10, 12, 17 p. 538, 15, 12, 18 p. 539, 6, 14, 22 p. 45, 15, 7 p. 67, 17, 20 p. 247, 14, 20, 23 p. 465, 11 -are non sinitur. 20, 30 p. 486, 1. perf. iust. 21, 44 corrept. 14, 45 pecc. orig. 26, 31 pecc. mer. 1, 22, 23 anim. 3, 9, 12 MACR. exc. gramm. V 626, 19 (= 651, 13) CLAVD. DON. Aen. 6, 806 SVLP. Sev. Mart. 13, 5 PAVL. NOL. carm. app. 1, 62 qui non -ant verba manere dei. PROSP. epist. 2, 5 c. coll. 2, 5 SALV. eccl. 2, 29 MART. CAP. 8, 874 COD. Theod. 1, 4, 2, 24, 1, 6, 10, 3, 7, 18, 4 pr. MEROB. pros. fig. 2 B 6 LEO M. epist. 165, 7 ut... ecclesia... hoc sibi non -aret credendum (*ὡς τε τὴν ἐκκλησίαν μηδαμῶς ἀμφιβάλλειν, ὡς τοῦτο δεῖται πιστεύειν*). epist. 28, 5 p. 775^A susceptum pro mundi salute supplicium verum fuisse non -at (*ἐλθὼς γενόμενον οὐδαμῶς ἀμφιβάλλει*). AVELL. p. 21, 13 CAEL. AVR. acut. 1, 13, 104 CLAVD. MAM. anim. 1, 7 p. 46, 5 de tactu -ari non aestimo... terrae esse simillimum. 152, 3 etsi, cum eodemne (*corpore*) an sine eodem (*ad caelum*) raptus sit, haesitat, se ipsum tamen raptum esse non -at. FAVST. REL. grat. 2, 9 p. 78, 27 spir. 2, 12 p. 156, 22 DRAC. laud. dei 3, 12 omnia nosse deum... quis -et? ALC. AVIT. epist. 43 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 3 p. 140, 22 herm. sec. 2, 5 p. 101, 13 EVGIPI. Sev. 5, 1 MARTYR. gramm. VII 196, 10 in et de praepositiones esse a nemine -atur (CASSIOD. *ibid.*... nemo -at). FVLG. RVSP. c. Arrian. 9 p. 219^D COD. Iust. 6, 4, 3 pr. NOVELL. Iust. 9 pr. CASSIOD. in psalm. 104, 37 LEX Burg. lib. const. 54, 3 ARATOR act. 1, 385 v. p. 2090, 57 GREG. TVR. Franc. 1 prol. p. 33, 9 A VEN. FORT. carm. 1, 12, 21 nec -ent, qui digna ferunt, sibi magna rependi. expos. orat. 19 GREG. M. moral. 15, 7 SERM. Caspari Anecd. p. 222, 12 ACT. Archel. 23, 3. *nota: inf., non acc. c. inf.: CORP. VI 8619, 11 nec -o operam insumpturum, ut talem te in eo praebeas (cf. Konietzky Archiv 15 (1907) p. 344 § 68).*

β verbo -andi non negato: LIV. 36, 41, 2 Hannibal unus... magis (cf. CVRT. 5, 8, 7 p. 2088, 65) mirari se aiebat, quod non iam in Asia essent Romani, quam venturos -are (*sed est fere idem quod 'mirari nec -are'*). QVINT. inst. 8, 3, 34 'piraticam' ut 'musicam' et 'fabricam' dici adhuc -abant mei praeceptores (vetabant *Halm. an dici <posse>?*). AFRIC. dig. 29, 2, 46 quasi -et verum esse testamentum. TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 479, 7 hoc erat Iohannis scandalum, quod -abat ipsum fuisse, quem exspectabant. pudic. 9 p. 236, 12 si quis -at ethnicos fuisse publicanos. PAVL. dig. 23, 2, 14, 2 etsi -etur patrem eum esse. ARNOB. nat. 5, 30 qui deos esse omnino aut negent aut -ent. LACT. inst. 6, 3, 5 ignorabant aut -abant animas hominum

immortales esse. PANEG. 12 (2), 39, 5 neque... quae visa non fuerint -abimus facta, cum facta videamus, quae -averimus esse facienda. AVG. conf. 7, 10, 6 non erat prorsus, unde -arem, faciliusque -arem vivere me quam non esse veritatem. anim. 1, 14, 19 nescio utrum debeat -ari spiritum sanctum esse significatum. doctr. christ. prol. 5 spiritum sanctum accepisse se -et. CLAVD. DON. Aen. 6, 174 'si credere dignum est'... etiam se -are, potuisse exsistere tantam audaciam. FVLG. aet. mund. p. 175, 10 v. p. 2090, 50. COD. Iust. 6, 22, 9 pr. furiosum in suis indutiis ultimum condere elogium posse licet ab antiquis -abatur, tamen... nobis placuit (6, 2, 22, 2 v. p. 2092, 78). GREG. M. moral. 9, 106 accipit Sara, quod habituram se ex humana ratione -avit. AVG. perf. iust. 3, 7 'quis tam demens, ut vel -et fieri posse, quod deum velle non -et?' v. etiam l. 18 sqq.

g passive c. nom. c. inf., verbo -andi negato: TAC. ann. 3, 8 neque -abantur praescripta ei a Tiberio. TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 545, 21 etsi natus non -aretur. 5, 9 p. 603, 19 tam vane, quasi aliqui hominum ex utero natus -aretur. AVG. civ. 15, 23 p. 111, 13 D. neque hoc divinitus dictum esse -aretur (*sed potest esse acc. c. inf. ut PELAG. Aug. nat. et grat. 51, 59 quicquid in naturae necessitate positum est, ad naturae pertinere non -atur auctorem*). CLAVD. DON. Aen. 6, 254 oleum non -atur idcirco infusum, ut. LEO M. serm. 47, 2 p. 297^A ut magnum illud... sacramentum... in praestituto tempore non -aretur impletum). AVG. grat. Christ. 13, 14 cum lex esse non -etur ex deo. pecc. orig. 20, 22 *vita* momentis omnibus esse non -atur incerta. nat. et grat. 34, 38 ut ille... verum dixisse minime -etur. PROSP. epist. 1, 4 p. 70^D (*hoc uno loco:*) ut quia praevaricator ideo dicitur non oboedisse, quia noluit, fidelis quoque non -etur... devotus fuisse. COD. Theod. 3, 9, 1 *lex*, quae de hoc articulo non -atur emissa. NICET. p. 28, 12 ed. Burn praescire omnia non -abatur. LEO M. serm. 19, 1 p. 186^A dies... non -atur esse vicinus. 21, 1 p. 191^C ut *deus*, qui conceptum dederat sterili, daturus non -aretur et virgini. VICT. VIT. 2, 85 qui ventura nuntiare perhibetur, praescire omnia non -atur. ALC. AVIT. c. Arr. 27 p. 11, 5 cum *Christus* maior esse angelis a nemine -etur. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 37, 15 qui prius recepit... non -atur errare. FVLG. RVSP. c. Arrian. 6 p. 216^B ut... Filius Patri non -etur vel negetur aequalis. VEREC. in cant. 2, 8 *schismatibus* non -antur mali angeli praesidere. *adde:* PELAG. in I Cor. 15, 35 qui (*deus*) creditur totum reddere, cur ex parte reparare (*corpus*) -etur?

*2 inest notio quaedam timendi (cf. p. 2098, 35): a c. enuntiatio: α interrog.: CELS. 3, 6, 6 sollicitudo aegri -antis (i. cum cura et intentione animi expectantis), quomodo medico se habere videatur. β ne (cf. addubito vol. I 593, 23): CVRT. 7, 11, 21 ne falleretur acies (sc. oculorum), -are cogebat varietas caeli (seq. ut liquidior lux apparuit... dubitatio exempta est). VLP. dig. 8, 4, 2 de aqua per rotam tollenda... vel si quis servitutem castello imposuerit, quidam -averunt, ne hae servitutes non essent. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 27, 26 -averit aliquis, ne forte passionem animae imaginationes... dicat. COD. Iust. 7, 4, 17 pr. -abant, ne quid obstaculum libertati ex hac causa procedat. CASSIOD. var. 8, 3, 1 -are forsitan poteratis, ne... non amaret. ALEX. Trall. 2, 25 quod si difficilis est ad vomendum, -ari oportet, ne multa irritatione coactus stomachus laedatur potius quam iuvetur (gr. 2 p. 255, 5 P. φείδεσθαι δεῖ τοῦ ἐπὶ πολὺ παραγμοῦ ἢ ἀναγκάζειν τὸν στόμαχον). COMPV. cod. Col. prol. 4 p. 229 cum -aremus annos regum... ne in dubium venirent vel errorem adducerent (*de prolepsis* cf. p. 2090, 59).*

b abs.: CASSIOD. Didym. in I Ioh. 5, 19 p. 79, 21 Z. iam non -amus secundum haereticos nec cuiusdam creatoris dei credimus facturam esse mundi et in maligno constituti (οὐ δεισιδαιμονοῦμεν κατὰ τοὺς αἰρετικούς, μήπως ἢ τοῦ θεοῦ κτίσις κόσμος οὕσα ἐν τῇ πονηρᾷ ἴδονται).

*3 abeunte notione in fidem denegandi, non credendi (cf. s. v. dubitabilis p. 2074, 35): a c. dat. (qui fluxit ex analogia verborum q. s. fidere, credere): CIC. Att. 10, 8, 2 -antem magis quam fidentem suis rebus. TERT. test. anim. 6 crede itaque tuis...; si tu (*Reiff.; te AB, de Hartel*) tuis litteris -as, neque deus neque natura mentitur. PAVL. NOL. carm. 31, 252 o perversa fides et diffidentia nobis, credere nos terris et -are deo! (cf. *Hartel ind. 4. s. v. dativi rariores*). SEDVL. carm. pasch. 4, 280 v. p. 2090, 62. b c. de: FILASTR. 140, 1 sunt quidam -antes heretici de die Epifaniorum domini... dicentes solum natalem debere eos celebrare domini VIII Kalendas Ianuarias, non tamen diem Epifaniorum. 142, 3 si autem de eo (*i. de ea re*) -at, abicienda et spernenda est Aquilae editio. c absol.: HIER. epist. 65, 1, 2 apostoli -ant, Maria Magdalene confidit (VVLG. Marc. 16, 11 Luc. 24, 11 non crediderunt). AVG. serm. 177, 11 homo si promitteret, crederes; deus promittit et -as? cf. PETR. CHRYS. serm. 79 p. 423^E alte -at, qui altius credit. d c. acc. c. inf.: COD. Iust. 6, 2, 22, 2 = INST. Iust. 4, 1, 16 (18) nescius et -ans rem non esse apud eum (*fere i. q. nescire*). *nota:* COD. Iust. 8, 37, 14 pr. et si... inter praesentes celebratam esse rem fuerit scriptum, et hoc iterum -abatur, debere ostendi partes esse praesentes (*i. haec quoque res in disceptationem vocata impugnabatur et dicebatur debere eqs.*).*

C cogitatione ad adfirmandum vergente i. q. verecunde et haesitanter adseverare, putare; haud scire an: 1 plerumque [Bulhart]

c. enuntiatio interrogativo: an (cf. s. v. addubito et dubitatio p. 2078, 65): CIC. Verr. II 3, 76 de accessione -o an Apronio data sit (i. e. fortasse data est, datam esse suspicor, opinor). Tusc. 4, 50 de L. Bruto fortasse -averim, an . . . ecfrenatus in Arruntem invaserit. off. 3, 50 de boni viri deliberatione et consultatione quaerimus, qui . . . -et, an turpe non sit. epist. 9, 7, 2 nonnulli -ant, an per Sardiniam veniat. SEN. dial. 5, 38, 1 'non quidem irascor, sed -o tamen, an oporteat irasci'. 10, 6, 2 aliquo -ante, an mors eius voluntaria esset, nullo, an (v. p. 2089, 13) tempesta. 10, 13, 9 -are se . . . aiebat, an satius esset nullis studiis admoveri quam his implicari. PLIN. nat. 19, 104 de Crelicis cepis -ant, an eadem sint quae Ascaloniae (Theophr. hist. pl. 7, 4, 9 ἡ φύσις ἡ τῶν Κρητικῶν παραπλησία τρόπον τινὰ τοῖς Ἀσκαλωνίοις, εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ αὐτή). QVINT. inst. 1, 5, 46. 9, 2, 106 consequens an epichirema sit -at. 9, 3, 93 de illo -ari possit, an schema sit. IVV. 15, 89 NERAT. dig. 44, 4, 11 pr. AFRIC. dig. 36, 1, 29 (28) pr. 44, 7, 23 de illo sane potest -ari, an, quamvis pecuniam postea offerat, nihilo minus poena committatur. 45, 1, 64 an huius temporis nomine agi possit, non immerito -abitur. CLEM. dig. 31, 59 nisi si quis -et, an . . . legatum meum fiat: quod aequius esse videtur. GAIUS dig. 40, 12, 9 pr. GELL. 1, 3, 18 VLP. dig. 7, 1, 12, 3 LACT. inst. 1, 8, 2 -at vero aliquis, an quicquam difficile aut impossibile sit deo?

num: CIC. Sull. 68 de quo etiamsi quis -asset antea, num id, quod tu arguis, cogitasset, . . . sustulisti hanc suspicionem (unum hoc apud CIC. 'num'; cf. epist. 7, 32, 1 addubitavi num). AFRIC. dig. 29, 2, 51 pr. cum -et, num posterius falsum sit. 47, 2, 62 (61) 5. MACER dig. 49, 4, 2 pr. VLP. dig. 38, 15, 2 pr. -are coepit, numquid testatus decesserit vel numquid vivat. **si:** CONC.⁸ I 5 p. 323, 8 rec. Q. -are ausi sunt . . . si Christus filius quidem substantia dei est, quod autem secundum carnem, ex semine David est et carne . . . Mariae: . . . quomodo Christiani esse possunt, qui dicunt eqs. (Mansi 5, 28^c ἀμφιβόλλειν, εἰ). **2 de:** TERR. nat. 1, 6 p. 66, 32 ut opinor autem, -atur de iniquitate legum quarundam, cum . . . nequitas earum temperetis (i. e. cum suspicionem cogitatur; 'putatis iniquas esse'). 1, 17 p. 89, 17 -atur enim de periuriis iure. EPIST. pontif. 937 (Conc.⁸ IV 2) p. 168, 18 nisi qui . . . haeresim, de qua suspectus fuit, respuit aut blasphemias, de quibus de eo -atum est, abnegavit. **3 c. acc. c. inf.:** EVOD. Aug. epist. 158, 8 certe si non odorandi necessitas animae mortui . . . ingeri potest . . . -o remanere videndi et audiendi: nam quid est quod audire dicuntur daemones? **4 absolute:** CLAUD. 22, 301 pars sceleris -asse fuit (sc. an etiam per occidentem Eutropius agnoscendus esset consul. Gesner). **5 c. acc. pronom.:** POMPON. dig. 41, 1, 19 quod et Varium Lucillum aliquando -asse.

II *pertinet ad voluntatem (A. B. 1. 2. 3 C) vel affectum (B 4):*
A voluntate in incerto manente significatur fluctuatio animi, qua vel incerti haeremus vel deliberamus, faciamus aliquid necne:
SYNON. CIC. Char. gramm. p. 433, 12 B. aestuat -at incertus est eqs.

1 c. coniunctivo dubitativo: PLAVT. Capt. 455 -avi, hos homines emerem an non emerem, diu. TER. Phorm. 343 -es, quid sumas potissimum (cf. CIC. Cael. 37). PACVV. trag. 50 -o, quam insistam viam. CIC. Verr. II 2, 81 qui -et, utrum malit meis testibus an tuis defensoribus credere. Caecin. 25 de eo -o, nunc quo modo aut loquar aut taceam (Att. 7, 13 a, 3 de Ciceronibus nostris -o, quid agam. LIV. 22, 61, 5 de captivis cum -atum in senatu esset, admitterentur in senatum necne). Phil. 5, 6 -ate, quid agatis. rep. 1, 60 cur -as, quid de re publica sentias? de orat. 3, 131 quo magis -o, tibine plus laudis an Graecis vituperationis statuam esse tribuendum. Att. 13, 42, 1 'dum -abam, quam ducerem'. 16, 15, 1. epist. 13, 27, 2 SALL. Catil. 52, 25 vos cunctamini et -atis, quid . . . hostibus faciatis? Iug. 74, 1 -are, virtuti an fidei popularium minus crederet. NEP. Pelop. 1, 1 cuius de virtutibus -o quem ad modum exponam. HOR. carm. 1, 12, 35 Ov. epist. 15, 82 met. 10, 610 Atalanta -at, superari an vincere malit. 15, 540. fast. 6, 28 fratre magis -o gloriari anne viro. trist. 4, 3, 31 VELL. 2, 51, 3 -anti, quanti se venderet. SEN. contr. 10, 2, 1 -o quid optem. SEN. apocol. 7 epist. 87, 9 cum maxime -at, utrum se ad gladium locet an ad cultum. Thy. 714 quem prius mactet sibi -at. MART. 2, 64, 10 dum quid sis -as, iam potes esse nihil. STAT. Theb. 5, 206 quos tibi nam -o . . . expediam casus [editiones: . . . (-o) . . . ?]. QVINT. inst. 10, 1, 83 TAC. Germ. 46 ann. 1, 63 PLIN. epist. 6, 20, 5 -o, constantiam vocare an impudentiam debeam. IVST. 21, 2, 14 diu -avit, imperium deponeret an bello resisteret. LACT. inst. 2, 3, 17 VIR. ill. 72, 2 primo -avit, honores peteret an argentariam faceret. AVSON. 290, 6 Capua . . . senatum sperneret an coleret -ans. 107, 1 dum -at natura, marem faceretne puellam, factus es, o pulcher, paene puella, puer. OPTAT. 6, 3 p. 148, 19 AVG. civ. 4, 3 p. 149, 28 D epist. 67, 2, 2 hinc, . . . utrum scriberem, -are non debui. CLAUD. DON. Aen. 12, 920 SVLP. SEV. epist. 3, 12 MART. CAP. 8, 826 HIL. Macc. 141. **an:** Ov. epist. 16, 157 v. p. 2097, 13. STAT. silv. 1 praef. 2 diu multumque -avi . . . an hos libellos . . . ipse dimitterem. SII. 9, 479 Minerva -ans . . . nec sat certa diu, patriis an cederet armis. PLIN. epist. 6, 27, 5 v. l. 81. **num:** PLIN. epist. 6, 27, 1 -o num idem tibi suadere quod mihi debeam . . . 5 quibus ex causis . . . -o an idem nunc tibi . . . suadeam, illud non -o eqs. **pendet gerundivum, sim.:** CIC. Att. 14, 13, 1 utriusque loci tanta amoenitas, ut -em, ultra antependenda sit (i. e. utram anteponam). 9, 9, 2 mihi -anti quid me facere

par sit. BELL. Alex. 20, 6 -ans, quid esset capiendum consilii. SALL. Catil. 46, 2 -ans, . . . quid facto opus esset. COD. Iust. 7, 33, 12, 3 b nemo posthac -et, quid statuendum sit.

2 absolute: CIC. leg. agr. 2, 5 mihi . . . non -anti fidele consilium ostenditur. PLANC. Cic. epist. 10, 4, 2 si -arem, hortatio (tua me) impellere posset. Ov. met. 3, 206. 8, 443 Toxæa, quid faciat, dubium . . . haud patitur -are diu. SEN. benef. 2, 1, 2 ne deliberasse videamur; proximus est a negante, qui -avit. epist. 38, 1 qui -at, impellendus est. Phoen. 442 negare matri, qui diu -at, potest. Tro. 658. MART. 6, 20, 3 inquiris, -as, cunctaris. LIV. perioch. 42 legati missi ad socias civitates . . . rogandas ut in fide permanerent, -antibus Rhodiis (LIV. 42, 26, 8 ceteras satis fidas, Rhodios fluctuantis . . . invenisse. cf. s. v. dubius p. 2116, 73). **speciatim de iudice:** CIC. inv. 2, 126 duabus de causis iudicem -are oportere. Caecin. 6 non . . . propter iuris obscuram dubiamque rationem bis iam de eadem causa -asse. 9, 38. SEN. contr. 1, 3, 9 ampliatio . . . est . . . -antis. QVINT. decl. 365 p. 397, 27 -are illos? nescire quid pronuntient? IAVOL. dig. 8, 3, 13, 3 VLP. dig. 4, 4, 11, 2 quia -abat, ad imperatorem rettulit. COD. Theod. 11, 29, 5 quicumque iudicum vel appellatione interposita vel ipse -ans relationem . . . spoponderit sese missurum.

3 c. praep.: de (v. etiam p. 2093, 51): CIC. Sull. 52 etiam nunc de iudicando -at. prov. 3 quid est quod possimus de Syria Macedoniaque -are? epist. 11, 29, 1 -anti mihi . . . de hoc toto consilio protectionis, quod in utramque partem in mentem multa veniebant. LIV. 45, 35, 5 nec de Anici nec de Octavi triumpho -atum est. SEN. nat. 1, 11, 2 Vergilius (georg. 2, 95) -avit de nomine, deinde id, de quo -averat, posuit. TAC. hist. 4, 56 de reliquiis Vitelliani exercitus -avere. ann. 2, 65. 15, 25. AFRIC. dig. 16, 1, 19 pr. cum de adeunda hereditate -aret. OPTAT. 7, 1 p. 164, 1. PROSP. in psalm. 129, 7 nec quisquam debet de capessenda domini promissione -are. SIDON. epist. 1, 9, 2. **alia:** SALL. hist. frg. 2, 93 inter illum Pompeiumque . . . -averant. TAC. ann. 12, 32 bellum inter et pacem -abant. COD. Theod. 11, 35, 1 super adeunda hereditate. PVBLIL. Q 23 qui in vero -at, male agit, cum deliberat. **adde:** AVG. epist. 67, 2, 2 hinc p. 2093, 75.

4 c. acc. pronom.: PLIN. epist. 1, 18, 5 illud cautissimi cuiusque praeceptum 'quod -es, ne feceris'.

B voluntate vel affectu cum verecundia quadam ab re aliqua facienda abhorrente:

1 accedit ad notionem verendi, haesitandi: **a c. inf.:**
a saepissime in enuntiato negativo (nom. c. inf. v. p. 2095, 61):
PLAVT. Bacch. 1117 quid -amus pultare . . . ? : haud moror. Epid. 260 quid istuc -as dicere? Mil. 1008 quid ergo hanc -as conloqui? Poen. 789 sed quid ego -o fugere hinc in malam crucem? Pseud. 1313 quid ergo -as dare mi argentum? ACC. trag. 294 cur . . . huius -em parcere capiti? 360 re dubia haut -arit vitam offerre. VARRO rust. 2, 1, 7 astrologi pecudis vocabula signis . . . non -arunt ponere. CIC. Quinct. 56 'non -avi' inquit ' . . . bona proscribere'. Verr. II 2, 109 id statuere . . . -abitis? 160 homines quietissimi . . . istius evertere statum non -arunt. 3, 177 non reperietis hominem timide . . . lucra ligurientem; devorare omnem pecuniam publicam non -avit. 4, 48 continuo ut vidit non -avit illud signum . . . tollere. 4, 128 caput illud pulcherrimum . . . num -asti tollere? 5, 139 furor quidam . . . istius animum . . . tanta oppressit amentia, ut numquam -aret . . . supplicia servilia . . . in civis Romanos expromere. Font. 35 -abitis ostendere vos . . . civi parcere . . . maluisse? Cluent. 10 illud quis est qui -are debeat . . . pro vivo dicere? Manil. 19 videte, num -andum vobis sit omni studio ad id bellum incumbere (cf. COD. Iust. 2, 10 [11], 1 non -andum est iudici . . . id supplere et proferre, quod sciat legibus . . . convenire et p. 2096, 80). leg. agr. 2, 16 nolitote -are . . . libertatem defendere. Catil. 2, 18 tu . . . copiosus sis et -es de possessione detrahare, adquirere ad fidem? (i. e. nemo, qui copiosus sit, -at . . .). Arch. 27. Vatin. 18 respondeas . . . ecquando -aris contra eas leges cum plebe agere. Balb. 46 quis -et . . . Mil. 41. 81 -aret id fateri? Lig. 23. Phil. 5, 5 -abit, credo, gentis barbaras secum adducere. 5, 37. 14, 25 Caesarem . . . -emne appellare imperatorem? 14, 28 an vero quisquam -abit appellare Caesarem imperatorem? or. frg. B 21 (= 22 M.) hic ego -em in eam disputationem ingredi? rep. 1, 23 haud -avit . . . docere nullum esse prodigium (sc. quod plena luna defecisset) : . . . apud imperitos audebat haec dicere? (haud praeterea uno loco Mil. 68 haud -ans cessisset patria). fin. 1, 62. 4, 34 quid -as . . . ? (4, 36 quid -amus . . . quaerere?). Tusc. 1, 102 'idcirco genueram, ut esset, qui pro patria mortem non -aret occumbere'. 2, 49 Vlixī leviter gementi illi ipsi qui ferunt saucium . . . non -ant dicere: ' . . . nimis paene animo es molli . . .'. Cato 25 nec vero -at agricola, quamvis sit senex, quaerenti, cui serat, respondere: 'dis immortalibus'. nat. deor. 1, 85 quid -as negare deos esse? non audeas. sapienter id quidem; etsi hoc loco non populum metuis, sed deos. div. 2, 40. off. 3, 106 nervosius qui ista disserunt, solum audent malum dicere id, quod turpe sit; qui autem remissius, ii tamen non -ant summum malum dicere. de orat. 1, 61. 172. 181 Att. 1, 9, 2. 3, 23, 4 quare . . . de me referre non -arint, iidem in abrogando tam cauti fuerint. 4, 3, 5 Milo non -at facere (sc. Clodium interficere), praese fert; casum illum nostrum non extimescit. 7, 3, 2. epist. 13, [Bulhart]

1, 1. 13, 77, 1. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 1. CATVLL. 30, 3 iam me pro-
dere, iam non -as fallere. 67, 18 dicere ne -a. CAES. Gall. 2, 23, 2
civ. 1, 71, 2. 2, 34, 4. BELL. Alex. 46, 4. 76, 3. VERG. georg. 2, 433 et
-ant homines serere atque impendere curam? Aen. 6, 806 et -amus
adhuc virtutem extendere factis? 8, 614. LYGD. 4, 75 ergo ne -a blan-
das adhibere querellas. Ov. am. 1, 7, 63 at tu ne -a... protinus in
vultus unguibus ire meos (*fere i. q. age, i*). epist. 9, 146 impia quid
-as Deianira mori? 19, 234. medic. 69 nec tu pallentes -a torrere lu-
pinos (*cf. SER. SAMM. 943 nec -es illi veros miscere smaragdus*). ars
1, 584 nec -es illi verba secunda loqui. met. 9, 698 nec -es... tol-
lere. 13, 169 Ib. 103 Pont. 2, 2, 39. 3, 9, 19. VITR. 6, 1, 12 non -emus
aedificiorum quoque rationes ad nationum proprietates apte distri-
buere (*exspectes: -andum non est, quin distribuendae sint*). MANIL.
2, 105 quis -et post haec hominem coniungere caelo? VAL. MAX. (*ex*
31 locis 19 hoc sensu!) 1, 1, 9. 4, 2, 5. 4, 6, 5. 8, 14 ext. 3 CELS. 2
prooem. 1 PHAEDR. 1, 14, 5 CVRT. 5, 4, 16. 6, 5, 30. 6, 7, 15 SEN. dial.
9, 11, 1. nat. 6, 31, 1 non est quod -es. epist. 17, 7 -abit aliquis...?
82, 21 quis... -et...? 92, 7 quid -atis dicere bene esse homini, si
palato bene est? 123, 10 fluunt dies... -amus sapere? 11 'nec -averis
bonam vitam quam opinionem bonam malle'. COLVM. 10, 73 eradere
viscera marris ne -a. ASCON. Pis. p. 20, 4 St. LVCAN. 7, 77 de superis,
ingrate, times, causamque senatus credere dis -as? 9, 613 PETRON.
88, 9. CALP. ecl. 3, 5 nullus -avi crura rubetis scindere. PLIN. nat.
17, 133 Coos insula et vites tunc serit, ceteri apud Graecos inocu-
lare et inserere non -ant, sed arbores non serunt. 24, 18. CARM. epigr.
352, 1 credere (*pecuniam*) vix -o, set amicum amittere nolim. SIL.
13, 635 ne bella pavescas ulla nec in caelum -es te attollere factis.
QVINT. inst. 12, 10, 63 TAC. ann. 12, 46. CARM. epigr. 925 <num>
-ant h<omines> velle imi<tare> deum? PLIN. epist. 4, 17, 2 an ego
... -em? 10, 120, 2. IUV. 4, 50 protinus... inquisitores agerent cum
remige nudo non -aturi fugitivum dicere piscem. 9, 99. 110. 12, 43
SVET. Tib. 27 Dom. 2, 3. 13, 1 CALP. decl. 15. FRONTO p. 159, 15 N.
non -o alia item verba percensuisse. APVL. apol. 23 met. 8, 8 SCAEV.
dig. 17, 1, 60, 1 TER. MAVR. 1282 TERT. orat. 23 nat. 2, 13 p. 123, 15
ieiun. 17 p. 297, 9 adv. Marc. 2, 2 p. 336, 1. 5, 6 p. 590, 3 adv. Val. 3
p. 180, 10 VLP. dig. 23, 3, 40. 26, 5, 12, 1 PORPH. Hor. carm. 4, 9, 51
sat. 1, 2, 16. COD. Iust. 5, 37, 10 (*a. 230*) = 2, 30, 3, 1 (*a. 260*) sarciri
damnum... praeses provinciae curabit, non -aturus etiam gravio-
rem executionem adhibere, si *eqs*. IUST. 1, 9, 5. PANEG. 7 (6), 10, 2 reges
Franciae... non -asti... punire, nihil veritus... odia. LACT. inst. 1,
15, 6. 6, 12, 35 PALLAD. 7, 7, 5. DOCTR. apost. 4, 7 non -abis dare nec
dans murmuraveris (*ὁ δὲ διατάξας δοῦναι*). FILASTR. 123, 1 VEG. mil.
3, 18. OPTAT. 2, 19 p. 54, 20 incestare minime -avit. 3, 3 p. 73, 22
(*maledicta*) scribere minime -atis. 5, 4 p. 126, 28. 7, 3 p. 173, 22 quando
vos... suscipere -aret ecclesia? AVG. civ. (*22 locis; e. gr.*) 1, 15 p. 26,
14 D. 1, 35 p. 51, 21. 4, 9 p. 157, 11. 4, 31 p. 185, 25 Varro... nonne
ita confitetur..., ut... non -et confiteri? 5, 13 p. 217, 15 salutem
patriae saluti suae praeponere non -averunt. 8, 13 p. 340, 26. 9, 5
p. 375, 18 *misericiordiam* Cicero... non -avit appellare virtutem, quam
Stoicos inter vitia numerare non pudet. anim. 1, 19, 32 *animas*, quod
prius negaverat, ad dei naturam revocare non -at. c. Pelag. 1, 24, 42
gen. ad litt. imperf. 8, 5 p. 237, 15. 239, 4 de mend. 6, 9 SCHOL. Cic.
Bob. p. 83, 15 St. 105, 26 CLAUD. DON. Aen. 1, 350. 4, 40. 5, 74. 9, 21.
10, 293. 4, 29. 5, 855. 9, 296 SVLP. SEV. Mart. 24, 7 PAVL. NOL. epist.
13, 21 p. 102, 20 PS. PROSP. carm. de prov. 849 HIL. Macc. 252 ne -es
monitis parere parentis. COD. Theod. 2, 29, 2, 3. 7, 8, 4. 7, 22, 5. 9, 16, 5.
10, 4, 1. 10, 32, 5 pr. ex aequa cum aerario dividere parte non -et.
15, 1, 18. 16, 9, 2 DRAC. Orest. 142. 657 BOETH. in Porph. comm. pr.
1, 10 p. 26, 12. COD. Iust. 10, 44, 4, 1 hoc idem successores curialibus
reddere minime -ent. CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 17, 21 Z. VEN. FORT.
carm. 10, 17, 16. *nota nom. c. inf.*: CASSIOD. var. 12, 24, 4 marino
fluctui tam fragilis munitio non -atur opponi.

speciatim de pudore vel potius impudentia: CIC. Caecin. 2
impudens... quod non -avit id ipsum quod arguitur confiteri. Mil.
74 domino... inspectante non -avit aedificium exstruere in alieno.
Phil. 2, 56 qui non -aret vel in foro alea ludere. Tusc. 2, 15 Aristip-
pus non -avit summum malum dolorem dicere. deinde ad hanc
enervatam muliebremque sententiam satis docilem se Epicurus prae-
buit. Brut. 268 instrumenta naturae deerant; sed... tanta magni-
tudo, ut sibi omnia, quae praeclarorum virorum essent, non -aret
asciscere (*cum laude dictum. similiter* Ov. Pont. 1, 8, 59 nec -em longis
purgare ligonibus arva). Ov. met. 13, 7 non Hectoreis -avit cedere
flammis. HOMER. 259 non -abas hospitis olim expugnare toros. IUV.
8, 194. FILASTR. 57, 1 Carpocratiani... in ecclesia sua... misceri cum
mulierculis non -ant.

nota usum negationis: CIC. epist. 12, 29, 1 nullum periculum
pro me adire -avit (*i. quodcumque periculum adire non -avit*). BRVT.
Cic. ad Brut. 1, 13, 1 nihil -abis pro iis suscipere. MANIL. 5, 194 ac
per nulla sequi -ant vestigia praedas. TERT. patient. 7 p. 12, 24 pe-
cuniae causa etiam in foro nihil... adgredi -ant.

β raro in enuntiato affirmativo: CIC. nat. deor. 1, 113 ac-
cusat Timocratem... Metrodorus, quod -et omnia, quae ad beatam
vitam pertineant, ventre metiri. div. 1, 56 quaesturam pete<re dubi-
ta>nti. SALL. Catil. 15, 2 nubere illi -abat timens privignum adulta

aetate. Ov. am. 1, 11, 5 saepe venire ad me -antem hortata Corin-
nam. 3, 14, 36 si -as famae parcere, parce mihi. epist. 4, 13 *Amor*
mihi primo -anti scribere dixit: 'scribe!' PVBLIL. Q 28 qui ulcisci
-at improbos, plures facit. VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 futurum, ut spiri-
tum poenae impenderent, quem pugnae acceptum referre -assent.
3, 2 ext. 2 plagam ei inferre -anti. LVCAN. 5, 204 -antibus astris
Pompei damnare caput. TERT. anim. 57 p. 393, 7 -avit... prophetam
se dei asserere. PANEG. 11 (3), 18, 3 si praestare -asses, si in poste-
rum distulisses. *cf. ibid.* 6, 3 SYMM. epist. 8, 49 diu... respondere
...vocare -avi. OPTAT. 7, 3 p. 172, 4 -o dicere peccasse tantam sancti-
tatem. CLAUD. DON. Aen. 5, 728 facere cogebatur, quod inter initia
-averat. 7, 265 etsi inter initia venire -avit. 12, 916 'teloque instare
tremiscit':... -abat telo insistere. VEG. mulom. 2, 70, 2 quod vitium
si ferro tangere -as (CHIRON 477 nolebis). EVGIPP. Sev. 1, 5 cum sa-
lutem omnium... promittenti credere -arent. 27, 3 Batavinis genitale
solum relinquere -antibus. *v. etiam p. 2097, 74. 2098, 16. 61. 72.*

h c. acc. pron. (v. etiam Cic. Cluent. 10 p. 2094, 56. Liv. 36, 9, 8
p. 2097, 1) vel substantivi (p. 2096, 29): PLAVT. Pseud. 575 neque
quod -em neque quod timeam (*est*). TER. Ad. 691 haec dum -as,
menses abierunt decem. CIC. Att. 12, 5, 2 si quid -abis. 13, 23, 3 quid
-arim, cum videro te, scies. Ov. trist. 5, 2, 37 quid -as et tuta times?
LIV. 36, 9, 8 ne paulum quidem *v. p. 2097, 1*. SEN. nat. 6, 32, 6 nihil
-averis. PANEG. 5 (8), 14, 5 quid -amus? quid moramur? AVSON. 469, 7
nihil -es. VVLG. act. 10, 20 vade cum eis nihil -ans. *adde*: PLAVT.
Mil. 1008 quid ergo hanc -as conloqui? CIC. fin. 4, 36 quid -amus...
quaerere *et sim. sub a.c.* CIC. epist. 13, 4, 2 illud -are non debes,
quin... velis *sub e.* *nota acc. subst.*: EVLG. act. mund. p. 172, 9
tenebrae patronus, qui in suo figulo non -avit scelus.

c absolute: TER. Haut. 1057 an -as, Clitipho? (*sc. patri parere;*
notio cunctandi admixta est). CIC. dom. 140 -ans timens haesitans.
Att. 13, 25, 3 quid est quod perhorrescas?... etiam nunc si -as, fac
ut sciamus. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 9. CAES. Gall. 1, 41, 3 se neque um-
quam -asse neque timuisse. Ov. met. 7, 404 accipiunt legem (quis
enim -aret?). SEN. Herc. O. 987 (*Deianira Hyllo*;) ignave, -as? (*sc.*
me perimere). STAT. Theb. 7, 126 tanta autem audacia Thebis? an
-ent? 10, 891 intento -at Tiryntius arcu. SIL. 7, 471 metuit -asse
videri. QVINT. inst. 10, 3, 19 interim pudet etiam -are aut resistere
aut mutare (*quod scriptum est*). TAC. ann. 5, 4. 15, 59. PLIN. epist.
1, 22, 3 sermonibus eius... quam... decora cunctatio! quid est, quod
non statim sciat? et tamen plerumque haesitat, -at diversitate ra-
tionum. IUV. 13, 153 an -et? VIR. ill. 83, 6 in caede (*Caesaris*) -anti
cuidam 'vel per me' inquit 'feri!' DIDASC. apost. 36, 23 ministrare
cum dilectione, non murmurantes nec -antes (*διαστρασιάζοντες*). AVSON.
469, 4. CLAUD. DON. Aen. 9, 10 p. 187, 15 -are timentis est signum.

nota locutionem q. e. 'non -ans facio': CIC. Mil. 68 haud -ans
cessisset patria (*aliter* div. 1, 125 hoc non -ans dixerim. fin. 5, 26 non
-antemque dicere. epist. 5, 16, 4 hoc tamen non -ans confirmare pos-
sum: *i. q. ὁπλίζουσαν λέγειν. cf. etiam p. 2089, 43*).

d c. praep.: CATO agr. 141, 4 si <in> uno duobusve -abit, sic
verba concipito. POMP. Cic. Att. 8, 12a, 1 si de se -aret. CIC. Att.
12, 31, 2 non -arem de Silianis. 13, 3, 1 videris -are;... sed... magis
...id facis diligentia, ...quam quod -es de nominibus istis. 13, 23, 2.
Ov. Pont. 1, 1, 29 si -as de me ('*si -as mea causa hos meos libellos*
excipere' *Burmman*). CELS. 2, 10, 8 sanguinem mittere. de quo -ari
in eiusmodi re non oportet. PLIN. epist. 5, 3, 8 qui recitat, ... de
quibus -at, quasi ex consilii sententia statuit. TERT. paenit. 12, 1
poenae prius magnitudinem imaginare, ut de remedii adoptione
non -es. PANEG. 12 (2), 44, 2 coeperas de eius morte (*i. nece*) -are.
AVSON. 469, 16 laudata pudoris saepe mora est, quotiens contra
parem -es. *addito gerundivo*: RHET. Her. 4, 36, 48 quid fuit,
quare in sententiis ferundis -averitis? VOPISC. Aurelian. 20, 5 tam-
diu de aperiendis Sibyllinis -asse libris. SCHOL. Cic. Bob. p. 100, 11 St.
nec de insimulanda Flacci innocentia potuisse -are. COD. Iust. 7, 66, 6
(*a. 321*) super adeunda hereditate -antes.

e cum coniunctione (pass. v. p. 2097, 5, cf. p. 2098, 1; gerun-
div. v. p. 2096, 80, cf. p. 2094, 57), verbo -andi semper negato: quin
(*v. etiam sub 2 d*): CIC. Manil. 49 -atis, quin hoc tantum boni... in
rem publicam conservandam... conferatis? 68 nolite -are, quin huic
uni credatis omnia. leg. agr. 2, 69 non -atis, quin vectigalia vestra
vendatis? Sull. 4 non -asse, quin innocentiam P. Sullae defenderet.
Flacc. 40 -abitis, quin... vindicetis? Mil. 63 non -aturum fortem
virum, quin... cederet aequo animo legibus. Phil. 13, 46 -aturumne
A. Hirtium aut C. Pansam putatis, quin ad Antonium transeant?
Att. 6, 2, 3 non -abat *Dionysius*, quin *Dicaearcho* crederemus (*infini-*
tivus propter diversas verborum personas poni nullo modo potuit).
8, 116, 3 non -o, quin ad te statim veniam. 8, 15, 2 non -ant, quin
Caesari praesto futuri... sint (*i. iis constat se... esse*). 16, 16, 12.
epist. 13, 4, 2 illud vero -are non debes, quin... tam honestum mu-
nicipium tibi... obligari velis. 9, 7, 1 -andum non est, quin equis
viris (PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2 non -andum putavi, quin succurre-
rem. CAES. Gall. 2, 2, 5 tum vero -andum non existimavit, quin ad
eos proficisceretur. civ. 3, 37, 2 sibi -andum non putavit, quin...
decertaret. COLVM. 9, 5, 1 non est -andum, quin... circumdemus).

LIV. 36, 9, 8 ne paulum quidem -arunt, quin... quidquid fors bellulisset, paterentur (VAL. MAX. 8, 14, 3 *contra Reisigium ad I rettulimus*). CVRT. 3, 13, 2 nec -are eum, quin... traderet. SEN. epist. 66, 51 ego -em, quin magis laudem truncam illam manum Mucii quam cuiuslibet fortissimi salvam? QVINT. decl. 317 p. 247, 7 non -abatur, quin patri detur (*venia*). PARIS. 5, 2, 7 non -avit, quin ei supplicaret (VAL. MAX. supplicare). quominus: TAC. hist. 2, 45 nec apud duces Vitellianos -atum, quominus pacem restituerent. ut: DIDASC. apost. 36, 19 nolite -are, ut... infirmis hoc faciat (*πᾶς ἂν ὁμῆς ἐπαίχυνθῆσθε τοῦτο ποιῆσαι τοῖς ἀδυνάτοις*). cf. 36, 3 ita et vos oportet facere ut... ponatis (*spat. duar. litt.*) nolite -are (*fort. melius ut cum facere coniungitur et nolite -are absolute accipitur*).

f cum coniunctivo dubitativo: an: OV. epist. 16, 157 cum -aret, an iret (*paene i. q. -abat ire*). EPICED. Drusi 130 iam -o, magnos an rear esse deos. SEN. contr. 2, 1, 31 -anti, an filium tolleretur. SEN. Thy. 120 en ipse Titan -at, an iubeat sequi... diem. QVINT. inst. 2, 17, 3. TAC. ann. 3, 15 reus an adhuc experiretur -ans hortantibus filiis durat mentem. PLIN. epist. 2, 4, 1 fuisset fortasse -andum, an adires hereditatem etiam viro gravem. GELL. 10, 12, 4 quod hercle an ponerem -avi.

2 accedit ad notionem cunctandi: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 417, 17 B. cunctari. -are. moras nectere *eqs.* p. 419, 29 cunctatur. haesitat. -at. trepidat. titubat *eqs.*

a c. acc. pron. vel c. adv.: PLAVT. Amph. 409 quid igitur ego -o aut cur non intro eo? Men. 995 quid statis? quid -atis? iam sublimen raptum oportuit. CAES. Gall. 5, 44, 3 quid -as, Vorene? aut quem locum tuae probandae virtutis expectas? VERG. Aen. 9, 12 quid -as? ... rumpe moras omnis. OV. met. 7, 332 quid nunc -atis inertes? CVRT. 10, 4, 2 parumper, quibus imperatum erat, -averant. STAT. Theb. 11, 359 paulum *v. p. 2098, 3* (TAC. ann. 1, 37 [*tres*] legiones nihil cunctatas sacramento adigit: quartadecimani paulum -averant). CLAUD. 15, 339 quid -as? ... desiste morari. adde CIC. Catil. 2, 13 l. 53. OV. Pont. 2, 2, 6 l. 59.

b absolute: CIC. Manil. 58 qui si -abunt aut gravabuntur, ego me profiteor relaturum. de orat. 2, 27 cum ille -aret, quod ad fratrem promiserat. OV. met. 2, 461 una moras quaerit. -anti vestis adempta est. 7, 307 illa brevi spatio silet et -are videtur. 11, 376 sed mora damnosa est, nec res -are remittit. SEN. benef. 1, 7, 3 quod dedit, magnum est; sed -avit, sed distulit. 1, 10, 5 filios alicui restituere potero magno periculo liberatos sine ullo meo: non -abo. epist. 40, 10 (*de Hateri cursu orationis*) numquam -avit, numquam intermisit; semel incipiebat, semel desinebat. Oed. 849 effare! -as? CALP. ecl. 4, 78 incipe, ne -a! SIL. 10, 153 *v. infra l. 78*. TAC. hist. 1, 41 desertum fuga populi forum, destructa adversus -antes tela. 1, 59 nec in Raeticis copiis mora...: ne in Britannia quidem -atum. ann. 12, 69 nec -atum est apud provincias (*sc. Neronem imperatorem accipere*). PANEG. 5 (8), 14, 5 quid -amus? quid moramur? 9 (12), 15, 4 non -are nec trahere bellum. SVLP. SEV. chron. 1, 21, 7 Moyses... eo tempore, quo saxum ferire et aquam producere praeceptus est, -avit.

c c. inf.: α in enunt. negat.: CIC. Catil. 1, 17 -as, quorum mentes sensusque volneras, eorum aspectum praesentiamque vitare? (*nisi ironice 'vereris' intellegi voluit*). 1, 20, 2, 13 quaesivi, quid -aret proficisci. ad Q. fr. 3, 1, 23 sese tibi, suburbanum si quod invenisset, non -aturum esse emere. HIRT. Gall. 8, 48, 6 praefecto vulnerato non -ant nostri resistere et... hostem pelleret (*i. e. statim restiterunt*). BELL. Afr. 55, 1 celeriter cuncti arma capiunt contraque regem facere non -ant. NEP. Pelop. 5, 3 non -avit, simulac conspexit hostem, configere. OV. Pont. 2, 2, 6 quid... -as cetera perlegere? SEN. Med. 172 profugere -as? COLVM. 11, 1, 29 vulgare illud de arborum positione rusticis usurpatum 'serere ne -es' (*i. e. ne sero severis*). 12, 52, 20 -are non debemus lectam olivam primo quoque tempore commolere. CLAUD. 22, (259 mora) 260 tanto -at fasces praebere triumpho? COD. Theod. 1, 28, 4 ad nos referre non -ent (*i. sine mora ad nos referant*).

nota adverbialia temp. adiecta (*cf. p. 2100, 26 et s. v. dubitatio p. 2075, 60*): NEP. Hann. 11, 3 proelium statim committere non -avit. OV. am. 1, 7, 63 at tu ne -a... protinus in vultus unguibus ire meos. QVINT. inst. 6, 5, 1 non -asse transire protinus ad dispositionem, ... nisi vereretur. IVV. 4, 50 protinus... inquisitores agerent cum remige nudo non -aturi... dicere. SVET. Tib. 27 ut... non -aret interpellare... continuo. PALLAD. 7, 7, 5 (*post nonam horam nova examina apium*) non facile fugere aut emigrare consueverunt, quamvis aliquae statim et procedere et abire non -ent.

β in enunt. affirm. (*v. etiam p. 2096, 17*): SALL. rep. 2, 6, 2 ubi bonum publicum etiam privatim usui est, id vero -are adgredi socordiae... duco. CVRT. 4, 5, 2 si forte -aret, quod offerretur, accipere. STAT. Theb. 8, 756 lumina (*morientis*)... adhuc -antia figi (*i. e. nondum fixa, vaga; inde absolute* SIL. 10, 153 -antia lumina condit). Ach. 1, 250 -atque agnoscere matrem (*i. e. non statim agnoscit*). IVV. 3, 136 haeres et -as alta Chionem deducere sella (SCHOL. abducere... cunctaris). AVG. gest. Pelag. praef. cunctatio mea terminum accepit, qua disserere... -abam.

d sequitur quin: LIV. 24, 22, 15 non -asse, quin et corpus suum et cetera omnia... patriae restitueret. TAC. ann. 12, 54 nec diu ad-

versus Iudaeos -atum, quin capite poenas luerent: Cumanus et Felix cunctationem adferebant.

e c. praep.: STAT. Theb. 11, 359 procul visis paulum -avit in armis. TAC. ann. 12, 54 adversus Iudaeos *v. l. 1*. HIL. Macc. 200 cum rex -aret in illos, qui superant.

3 accedit ad notionem nolendi, recusandi, abnuendi:

a c. inf.: α in enuntiato negativo: LVCR. 3, 1045 tu vero -abis et indignabere obire? 6, 407 cur -at facere, ut possimus cernere missum? (*sc. fulmen*). OV. ars 1, 584 nec -es illi verba secunda loqui. 2, 222 i nunc et -a ferre quod ille tulit! met. 5, 281 nec -ate... tecto... imbrem... vitare meo. CVRT. 7, 7, 12 quis -abit parere? SEN. benef. 5, 22, 1 hos ego quare -em et sibi meliores et mihi facere? LVCR. 5, 558 haud -em praebere manus. OCTAVIA 863 parere -as? QVINT. inst. 12, 5, 3 quis -et vitiis adscribere adfectum? ANTH. 442 (= 239) quid -as, Graecia, ferre iugum? AVG. civ. 18, 54 p. 343, 28 D.² cur credere -ant? β in enuntiato affirmativo (*v. etiam p. 2096, 17*): CIC. Att. 10, 3a, 2 qui... in senatum venire -arint. OV. rem. 520 est data nox: -a nocte venire data! CVRT. 10, 8, 3 occiderent, si venire -aret. SEN. epist. 77, 13 mori -as. PLIN. nat. 22, 11 tribunum suum -antem per castra hostium erumpere interfecit. TERT. mart. 6 nemo non etiam hominis causa pati potest, quod in causa dei pati -at. CYPR. epist. 39, 1 qui cum consentire -aret, ... compulsus est ne negaret. PANEG. 11 (3), 6, 3 populos -asse credere quae videbant. CONC. IV 2 p. 68, 4 qui unum ex trinitate... Christum -ant confiteri. SCHOL. Iuv. 13, 200 thesaurum... reddere -avit, ... -avit creditum restituere.

b absolute: CAES. Gall. 7, 4, 9 magnitudine supplicii -antes cogit. 7, 63, 3 obsidum supplicio -antes territant. HIRT. Gall. 8, 3, 4 -antes terrore ad condiciones pacis adducebat. CVRT. 8, 5, 12 quodsi ceteri -ent, semetipsum... prostraturum humi corpus. SEN. Herc. f. 965 -atur etiam? Tro. 246 -atur et iam placita nunc subito improbas? TAC. hist. 1, 52 merito -asse Verginium, imparem, si (*imperium*) recepisset, tutum, si recusasset. CYPR. patient. 10 p. 404, 3 Abraham... temptatus in filio non -at neque cunctatur.

4 inest notio quaedam trepidandi, timendi (*cf. p. 2092, 40 et s. v. dubius p. 2106, 2 sqq., dubietas p. 2073, 4 sqq., dubitatio p. 2075, 67*): a absolute: SALL. Catil. 28, 1 perterritis ac -antibus ceteris (43, 3 -ando et dies prolatando *potest et huc et ad 2 et ad 1 referri; sed cf. ibid. ignavia et languentibus*). MANIL. 1, 423 -avit Iuppiter ipse (*i. expavit*). HOMER. 928 percussi -ant trepida formidine Troes (Φ 528 Τρώες ἄφαρ κλονέοντο περὺ φόβος). STAT. Theb. 1, 175 totiens mutare timendos (*sc. dominos*) alternoque iugo -antia subdere colla? EDICT. imp. Nerv. Plin. epist. 10, 58, 8 obviam -antibus indulgentiam meam misi (*ibid. haesitatio, diffidentia*). FIRM. err. 8, 5 ut misericordia dei... -antes confirmet. VERG. mil. 3, 9 cavendum est, ne -antem formidantemque exercitum ad pugnam... producas. ACT. Blas. (Bolland. Febr. 1 p. 338) 1, 2, 8 et non -abo visurus has poenas (*Symeon Migne graec. 116, 6 p. 824 ὁ φόβος αὐτοῦ τὰς βλέπομένας βασάνους*).

b c. acc.: adverbialia: CIC. Pis. 83 timentem multumque -antem confirmasti. subst.: ACT. Blas. 1, 2, 13 non -abo minas tuas (ὁ φόβος αὐτοῦ). adde: ALC. AVIT. carm. 2, 247 (*Eva Adae malum porrigens*) mentem scelus est -asse virilem (*sc. id*), quod mulier potui.

c c. praep.: TAC. Agr. 41 nec iam de limite imperii et ripa, sed de hibernis legionum et possessione -atum. FLOR. epit. 2, 6, 31 tam adflictis rebus, ut de Italia sua -aret. VLP. dig. 8, 4, 2 *v. p. 2092, 45*. PALLAD. 12, 7, 17 quae castanea plantis seritur, ita aegra est, ut biennio de eius vita -etur. AVG. civ. 2, 17 p. 73, 25 D. iam ipsa Roma de salute -ante atque trepidante. ENNOD. opusc. 1, 69 p. 280, 12 de suis per vicinitatem tuam -ant.

d c. inf.: SVET. Aug. 53, 2 quod sic sibi libellum porrigere -aret 'quasi elephanto stipem' (*i. e. tam timide porrigeret*: QVINT. inst. 6, 3, 59 timide porrigenti. MACR. Sat. 2, 4, 3 cum... trepidus offerret). COD. Iust. 3, 26, 9 (a. 365) ut... deferre querimoniam... rectori provinciae non -et et ad publicae sententiae vindictae sine aliqua trepidatione convolare.

C voluntate ad faciendam rem propensa: VERG. Aen. 9, 191 *v. p. 2084, 79*. OV. rem. 603 -at refugitque, quod audet. met. 7, 740 muneraque augendo tandem -are coegi (*sc. noctem mihi dare*).

cum praepositione de: CIC. Att. 2, 16, 4 num etiam de cistophoro -ant? 16, 4, 4 iter illud Brundisium, de quo -abam, sublatum videtur.

c. inf. in enuntiato affirmativo (*v. etiam p. 2096, 17*): CIC. Att. 12, 49, 1 fore, cum -et Curtius consulatum petere! (*f. i. q. audeat*). TAC. ann. 4, 57 -averat Augustus Germanicum... rei R. imponere. IVV. 13, 200 quod -aret depositum retinere. CLAUD. rapt. Pros. 3, 360 succidere pinus aut magis enodes -at prosternere cedros (*propter V*).

c. coniunctivo deliberativo: CIC. Att. 2, 6, 1 qui etiam -em, an hic Anti considam. 5, 9, 2 hoc tibi ita mando, ut -em, an etiam te rogem, ut pugnes, ne intercaletur. 10, 8, 3 tamenne -emus, an ei nos etiam cum periculo venditemus? 12, 27, 3 id ipsum -o, an excusationem aliquam ad illum parem. 16, 5, 3 -o an Venusiam tendam. NEP. Thras. 1, 1 -o an hunc primum omnium ponam. OV. met. 10, 697 an Stygia fontes -avit mergeret unda. LIV. 26, 33, 4 paulisper -atum, an arcessendus a Capua Q. Fulvius esset.

[Bulhart]

SEN. contr. 9, 6 (29), 17 quid habuit, quod -aret, an parceret filiae eius, a quo occidebatur? CVRT. 4, 10, 16 *Alexander* -avit, an *litteras* pro contione recitaret... sed *Parmenio* deterruit. 4, 15, 30 dicitur... Dareus -asse, an fugae dedecus honesta morte vitaret. sed... erubescibat. 4, 16, 8 -avit, an solveret pontem. 4, 9, 1 -averat, utrumne circa Mesopotamiam subsisteret an (*i. an potius*) interiora regni sui peteret, haud dubie potentior auctor praesens futurus *eqs.* SEN. epist. 55, 11 adeo tecum sum, ut -em, an incipiam non epistulas, sed codicillos tibi scribere. PETRON. 79, 10 ego -avi, an utrumque traicerem gladio. TAC. hist. 4, 63 an coloniam... diripiendam exercitibus suis permetteret, -avere. ann. 13, 50 -avit Nero, an cuncta vectigalia omitti iuberet. SVET. Claud. 35, 2 -avit... an obtemperaret. Nero 21, 2. Ov. epist. 17, 175 num malim, -o. TAC. hist. 2, 37 -asse exercitus, num posito certamine vel ipsi in medium consultarent vel senatui permetterent legere imperatorem.

III *translate i. q. labare, vacillare, nutare* (cf. s. v. dubius p. 2108, 47): SALL. hist. frg. 1, 41 -avit acie (*i. aciei*) pars (TAC. ann. 6, 35 strenuis adsunt aut -antibus subveniunt *i. impulsis, inclinatis*). LIV. 21, 44, 8 necesse est... aut vincere aut, si fortuna -abit, in proelio potius quam in fuga mortem oppetere (cf. vol. VI 1183, 5 sq. *εὐφημισμόν* esse apparet etiam ex Polyb. 3, 63, 8 ἀποκεκομμένης καθόλου τῆς τοιαύτης ἐλπίδος. fortuna saepe dubia dicitur; cf. s. v. dubius p. 2107, 35). MART. 6, 32, 1 cum -aret adhuc belli civilis Enyo *i. cum eventus belli incertus esset*). SEN. epist. 114, 23 animo incolumi cetera manent in officio... cum ille paulum vacillavit, simul -ant. nat. 6, 9, 2 (*de terrae motu*) tunc chasmata, tunc hiatus vasti aperiuntur aut, cum diu -averunt, super ea se, quae supersunt stantque, componunt (cf. 3 diu agitata fastigia concidunt et s. v. dubius p. 2108, 50. 2127, 27). COD. Iust. 7, 32, 10 (a. 314) non posse eum intellegi possessorem, qui, licet corpore teneat, causa in iudicium deducta super iure possessionis vacillet ac -et. CASSIOD. inst. div. 19 quantos (*i. quot*) ille -antes (*sc. in fide*) non pertulit labi!

IV *ad stilum et grammaticam pertinentia* (cf. s. v. dubius p. 2125, 14). 1 *subiecta notabilia*: CIC. Phil. 14, 6 nisi mucrones etiam nostrorum militum tremere voltis -antis, utrum in cive an in hoste ligantur. fin. 2, 65 nec virtus -abit isti vestro beato M. Regulum antepone. ac. 2, 24 sapientia v. p. 2085, 21. Tusc. 1, 73 -ans, circumspectans, haesitans, multa adversa reverens... nostra vehitur oratio (QVINT. inst. 10, 7, 22 suspensa ac velut -ans oratio, ut tamen deliberare, non haesitare videamur). nat. deor. 1, 60 veritatem v. p. 2085, 25. div. 1, 86 neque ante philosophiam patefactam... hac de re communis vita -avit. SEN. apocol. 7, 2 (vers.) Ararque -ans, quo suos cursus agat. Ag. 140 incerta -at unda, cui cedat malo. Oed. 847 memoria v. p. 2084, 20. Thy. 724 educto stetit ferro cadaver, cumque -asset diu, hac parte an illa caderet. LVCAN. 5, 204 adhuc -antibus astris Pompei damnare caput. 9, 639 rapuit -antia fata. STAT. Theb. 8, 756 lumina (SIL. 10, 153) v. p. 2097, 77. QVINT. decl. 307 p. 207, 7 lex... non -at conscios esse. FLOR. epit. 1, 1, 2 hoc de se sacerdos gravis confessa est nec mox fama -avit. CLAUD. 8, 604 -assent orgia Bacchi, cui furerent. AVG. civ. 13, 22 p. 587, 16 D. fides Christiana v. p. 2088, 17 (anim. 2, 15, 21 *animas deum dare facere fingere fides Christiana non -at*). CLAUD. DON. Aen. 12, 939* oculi... tacito pectore sententia -ante volvuntur. PROSP. in psalm. 140, 2 ut spes omnium fidelium hoc in se non -aret implendum (*i. impletum iri*).

2 *breviloquentiae cuiusdam exempla*: VITR. 7 praef. 7 rege -ante (*i. -are se dicente*). QVINT. inst. 2, 4, 19 Livius frequentissime -at. decl. 349 p. 373, 14 an possit ipse perseverare, -et (*i. in oratione incertum relinquat*). SVET. Aug. 8, 2 -ante matre, vitrico... dissuadente. AVG. civ. 10, 11 p. 419, 24 D. non... confirmat, sed... tenuiter suspicatur aut -at (*i. -anter pronuntiat*).

3 *litotetos manifestae exempla*: a *manifeste ex Gr. expressa*: LIV. 22, 55, 2 neque enim -abant... hostem ad oppugnandam Romam... venturum (Polyb. 3, 118, 5 ὅσον οὐπω προσδοκῶντες ἦξιν αὐτὸν τὸν Ἀντίβαν). 33, 31, 6 Antiochum transgressurum in Europam... non -abant (18, 45, 10 δῆλος ἦν ἐπέχων τοῖς κατὰ τὴν Εὐρώπην πράγμασιν). 33, 40, 6 quem -are, quin Lysimachi fuerint? (18, 51, 3 εἰναί μὲν γὰρ... Ἀνσιμάχου). PLIN. nat. 10, 195 de reliquo animalium generis quae -et? (Aristot. hist. anim. 4 p. 535a 4 φανερόν). 27, 144 ne illud quidem -atur omnium radicum vim effectusque minui ((de suo addidit; Theophr. hist. pl. 9, 14, 4 ξυμβαίνει... πᾶσαν χεῖρα γίνεσθαι ὄξιν. ita etiam) QVINT. inst. 4, 9, 114 poema nemo -averit... esse generatum (Arist. poet. 4 p. 1448b 23 ἐγέννησαν). HEGES. 4, 8 quis -et, quod parent suscipere Romanos? (Ios. bell. Iud. 4, 271 παρασκευάζονται). RVFIN. Adamant. 2, 11 non -atur, quod simul sint (δείκνυνται ὁμοῦ ὄντες). Greg. Naz. orat. 6, 10, 1 non -o, quod notum tibi sit Abrahae sacrificium (Greg. Naz. orat. 17, 10 p. 977^A πάντως ἀκήκοας).

b PLAVT. Aul. 164 quid -as, quin sit paratum nomen puero Postumus? (fere *i. q. scilicet, nimirum*). Pseud. 625 quid -as dare? (*i. da statim*). LVCR. 4, 188 prima minuta non -ant transire sequenti concita plaga (*i. celeriter transeunt*). 6, 1192 succedere frigus non -abat (*i. continuo succedebat*). CAES. Gall. 6, 8, 1 vix agmen... processerat, cum Galli... flumen transire et iniquo loco committere proelium non -ant. HIRT. Gall. 8, 48, 6 praefecto vulnerato non -ant

nostri resistere et... hostem pellere (*i. haesitatione deposita statim...*). BELL. Afr. 55, 1 celeriter cuncti arma capiunt contraque regem facere non -ant. NEP. Pelop. 5, 3 non -avit, simulac conspexit hostem, confligere. Hann. 2, 4 ne -aret ducere (cf. Polyb. 3, 11, 7 καὶ τὴ καὶ προσ-αξιῶσατος παιδὶνός. est igitur *i. q. ilico*). TIB. 1, 2, 83 non ego, si merui, -em procumbere templis (*i. libenter procumbam*). Ov. ars 1, 343 ergo age, ne -a cunctas sperare puellas! (*i. licet certo sperare*). 2, 211 nec -a tereti scamnum producere lecto (*i. prompto atque officioso animo produc*). LIV. 28, 24, 15 sub Scipionis mortis vulgata mox famam non -abant totam Hispaniam arsuram bello (*i. sperabant*). SEN. epist. 82, 9 post hoc non -abo porrigere cervicem (*i. ironice*). PETRON. 136, 4 anser non -avit crus meum serrato vexare morsu (*i. ausus est*). PLIN. epist. 8, 21, 6 non -o cupere te... quam maturissime legere hunc adhuc musteum librum (*i. credo*). CHIRON 164 non -o et alios hunc morbum... aliis nominibus vocare incaute (*i. scio*). c non -o quasi unum verbum efficiunt: CIC. fin. 5, 26 ut iam liceat una comprehensione omnia complecti non -antemque dicere (VERG. georg. 2, 29 summumque putator haud -at terrae referens mandare cacumen). epist. 13, 28a, 1 nec Lacedaemonios -are arbitror... et ego... non -avi (BALB. et OPP. Cic. Att. 9, 7a, 2 et hoc non -amus quin. VLP. dig. 39, 5, 7, 2 et non -o donare quoque eum posse. 47, 3, 2 deliberari poterit, an extrinsecus sit rei vindictio. et esse non -o. ACT. Blas. 1, 2, 8 et non -abo v. p. 2098, 47). SEN. clem. 1, 13, 5 bene se meritum... quisque non -at. FLOR. epit. 1, 7, 9 nec -avere cuncti monstrum... caput terrarum promittere.

4 *abundat* (cf. p. 2097, 65): AVG. c. Cresc. 4, 5, 6 p. 506, 10 procul dubio puniendos non -aretis. bapt. 4, 5, 7 p. 228, 22 non -o, quod... sine -atione demonstraret. GREG. M. epist. 4, 28 non -atura (*experientia tua i. e. tu*) suis hoc sine dubio rationibus imputari.

5 *in eodem enuntiato exstat variis notionibus*: CIC. Verr. II 1, 127 an vero -amus, quo ore iste... solitus sit appellare, qui... poscere pecuniam non -avit? MIL. 44 cum ille non -arit aperire, quid cogitaret, vos potestis -are, quid fecerit? Tusc. 1, 40 v. p. 2085, 46. 5, 45 an -as, quin praestans valetudine... sensibus... -abisne eum miserum dicere? SVET. Claud. 35, 2 cum eum Camillus, non -ans etiam citra bellum posse terreri, ... cedere imperio iuberet... -avit... an obtemperaret (p. 2099, 12). TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 482, 24 quis autem -aret natum?... quem... -aret deum... credere? AVG. civ. 14, 2 p. 6, 19 D. sicut carnalitates... nemo -aret carni tribuere, ita nemo -at animositates ad animum pertinere. epist. 202, 7, 15 quando nos aliquae causae... -are compellunt, non etiam hinc -are debemus, utrum -are debeamus. de dubiis quippe rebus sine dubitatione -andum est... apostolus de se ipso -are non -at... cur ergo mihi... -are non liceat, ... cum... non -em? COD. Iust. 7, 4, 17 pr. -abant, ne quid obstaculum libertati ex hac causa procedat, et... a quo danda est.

6 *in enuntiato secundario praesens pro futuro*: CIC. Cluent. 158 non debeo -are, quin, si quis... lege non teneatur, ... etiamsi... eum oderitis, ... tamen absolvatis. p. red. ad Quir. 15 v. p. 2101, 43. Att. 9, 2 TREBON. Cic. epist. 12, 16, 4 POLLIO Cic. epist. 10, 33, 5 neque tamen -o, quin omnes... confluant ad eum. CAES. Gall. 1, 31, 15 v. p. 2101, 54. 7, 38, 8 an -amus, quin... iam ad nos interficiendos concurrant? Ov. epist. 16, 245 nec -o, quin, te si prosequar, arma parentur. HIER. epist. 65, 17, 1 non -o, quin... respondeant. cf. s. v. dubitatio p. 2077, 52.

7 *enuntiata coordinantur nec subordinantur*: CIC. Pis. 66 sed de hoc non -o: non audebit accedere ad ludos. fin. 5, 29 dicunt nec -ant. VERG. Aen. 3, 316 vivo... ne -a. Ov. met. 2, 101 ne -a, dabitur. 5, 335 ne -a vestrumque refer mihi ordine carmen. 7, 322 quid nunc -atis inertes? stringite, ait, gladios. fast. 3, 641 fuge (ne -a!)... tectum! PRIAP. 44, 4 omnes, non -etis, irrumabo. SEN. Oed. 849 effare! -as? CALP. ecl. 4, 78 incipe, ne -a! QVINT. decl. 269 p. 98, 7 de hoc nemo -at: dives fui. COMM. instr. 2, 38, 4 ne -es: quicquid petieris, datur oranti. HIL. Macc. 183 ne -a! mater tibi prospera monstrat. 203 protrahe! quid -as? AVG. in euang. Ioh. 4, 16^a gravat vos, non -o. DRAC. Orest. 486 ne -ate: Furiae venient ad regna Thyestis. cf. p. 2089, 43. 2096, 46. 2082, 12.

8 *enunt. secund. anteced.* (cf. p. 2077, 63): CIC. Tull. 26 profecto quin ita sit non -abitis. Mur. 67 si factum sit, quin contra legem sit, -are nemo potest. epist. 13, 73, 2 quid mea causa facere possis — nam quin velis non -o — velim... certiore me facias (ne velis et velim concurrant). CAES. Gall. 7, 66, 6 FEST. p. 350 M. solum quin significet locum, quis -et? SEN. suas. 6, 14 CVRT. 7, 1, 13 SEN. epist. 36, 8 mors quin habeat aliquid in se terribile, ... nemo -at. FRONTO p. 42, 11 N. IVLIAN. dig. 6, 1, 55. 26, 7, 18 pr. 45, 2, 6, 1. GAIUS dig. 2, 14, 30 pr. CALL. dig. 47, 21, 2 VLP. dig. 7, 8, 4, 1. 43, 24, 7, 9 PAVL. dig. 23, 2, 60, 3. 32, 78, 5. 41, 1, 48, 2. 41, 2, 1, 22. MOD. dig. 48, 10, 27, 1 quod crimine falsi teneatur, nec -andum est. IVST. 38, 4, 2 quin sit resistendum impugnantibus, ne eos quidem -are, qui spe victoriae careant. HIER. in Ier. 2, 23, 1 quod tura de Saba veniant, nemo -at. AVG. civ. 13, 19 p. 581, 23 D. licet... piorum animae defunctorum quod in requie vivant -are fas non sit. epist. 54, 5, 6 hinc quin ita faciendum sit -are (disputare *codl.*) insolentissimae insaniae est. doct. christ. 1, 25, 26 quin autem (homo) se diligit... -are dementis [Buthart!]

est. gen. ad litt. imperf. 8. 5 p. 238, 5 quod sapientia non sit corpus et ideo nec lignum, nec -o nec -ari a quoquam puto. serm. 26, 1 quod homo a deo creatus est, nullus -at homo. v. etiam p. 2088, 40. 42. 48.

9 *locutio q. e. non -o, quin (vel c. acc. c. inf.) antecedente enuntiato condicionali certum conclusionem efficiens* (cf. s. v. dubitatio p. 2077, 58, dubius p. 2115, 9 sqq. et p. 2122, 21 sqq. 2124, 9): PLAVT. Aul. 164 si eam senex anum praegnatem fortuito fecerit, quid -as, quin sit paratum nomen puero Postumus? CIC. S. Rosc. 107 si... cernitis, poteritisne -are, qui indicarit? har. resp. 5 qui si sentit, quo se scelere devinixerit, non -o, quin sit miserrimus. CATVLL. 108, 3 LVCR. 2, 53 quod si ridicula haec... videmus, ... quid -as quin omnis sit haec rationis potestas? EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 1 si est... holocleros, quid est quod -emus, quin... producendus sit? COLVM. 6, 3, 2 QVINT. decl. 317 p. 247, 7 si ulli potest dari haec venia, non -abitur, quin patri detur. POMPON. dig. 41, 1, 27 pr. si tuum scyphum alieno plumbo plumbaveris..., non -atur scyphum tuum esse. AFRIC. dig. 37, 4, 14, 1 si... decesserit, ... hunc admitti minime -ari debere. GAIUS dig. 40, 7, 31 pr. MAECIAN. dig. 36, 1, 67 (65), 4 TRYPH. dig. 49, 17, 19, 3 VLP. dig. 3, 2, 2 pr. 4, 6, 38, 1, 7, 1, 17, 3, 7, 9, 12, 16, 1, 4 pr. 17, 1, 12, 9, 23, 2, 45, 3, 27, 8, 1, 2, 36, 2, 15, 37, 5, 5, 8, 40, 7, 3, 8 al. PAVL. dig. 22, 3, 25 pr.

10 non -o, quin concessive, sequente particula adversativa (cf. s. v. dubius p. 2122, 44 sqq. et p. 2124, 18 sqq.; asyndeton l. 34sqq.): CIC. de orat. 1, 80 nec -o quin multo locupletior in dicendo futurus sit, si quis... comprehenderit. sed primum id difficile est factu (Att. 8, 14, 1 non -o quin tibi odiosae sint epistolae cotidianae... sed eqs. 12, 38, 1. NEP. praef. 1 non -o fore plerosque... qui hoc genus scripturae leve... iudicent... sed hi erunt fere eqs. Ov. Pont. 2, 7, 5. COLVM. 2, 8, 4 si tempestive competat, ... conducere... non -o. sed si... seri sunt imbres eqs.). CIC. Att. 16, 16, 6 etsi non -abam... tamen (11, 12, 3. epist. 13, 74. 13, 75, 1. ad Q. fr. 1, 1, 1 Ov. trist. 4, 3, 27 Liv. 8, 4, 8 quis -at exarsisse eos...? pertulerunt tamen hunc dolorem). 16, 16, 17 non -o quin... stomachere, quod tecum de eadem agam saepius: ... permagna res agitur Attici (Ov. epist. 16, 11 nec -o quin... vocetur rustica... nostra querela... rustica sim sane, dum non oblita pudoris. trist. 5, 7, 59 nec -o quin sint et in hoc non pauca libello barbara: non hominis culpa, sed ista loci).

11 *ex locutione q. e. non -o pendet enunt. condicionali (uncis [...]) inclusos addidimus locos, quibus non dubium est exstat): reale vel potentiale:* quin: CIC. Verr. II 1, 196 non -abat, quin, si ipse Verrem convenisset, ... commovere hominem posset. [Caecin. 55 quin, si... ducimur, ... intellegamus. 94 quin, si... possidebat, ... possederit]. Cluent. 158 v. p. 2100, 47. p. red. ad Quir. 15 nec, si res p. restitueretur, -avi, quin me secum ipsa reduceret (cf. p. 2100, 47). Att. [2, 15, 2 quin, si quid erit eius modi, sis advolaturus]. 10, 10, 5 -a, si potes, quin ille, seu victus seu victor redierit, caedem facturum sit. epist. [2, 17, 5 quin, si... auditum erit..., venturae non sint]. 5, 7, 2 illud non -o, quin, si te mea summa erga te studia parum mihi adiunxerint (-erunt Crat.), res p. nos inter nos conciliatura... sit. 13, 2 quin, si tua... intersit, eo sis animo. fin. 2, 28 quin, si non dolere voluptas sit summa, non esse in voluptate dolor sit maximus. [4, 58 num dubium est, quin, si... peccatur..., utantur?] CAES. Gall. 1, 17, 4 quin, si Helvetios superaverint Romani, ... Haeduis libertatem sint erepturi. 1, 31, 15 haec si enuntiata Ariovisto sint, non -are, quin de omnibus obsidibus... gravissimum supplicium sumat (cf. p. 2100, 47). Liv. 1, 51, 1 non -are, si vera deferantur, quin... venturus sit. [36, 25, 5 haud dubius, quin, si prius Heraclea capta foret, Romanis se potius quam sibi dedituri essent.] VAL. MAX. 4, 6, 3 quin, si quis modo extinctis sensus inest, ... intulerint. [CIC. 7, 19, 11 neque dubium est, quodcumque inditum est, si magna inflammatio est, quin... imponenda sint.] CVRT. 9, 4, 28 si quis... te... interpellat, non -em, quin... possit. SEN. dial. 6, 5, 2 quas non -o quin... si potestas detur, ... sis prorogatura. [epist. 117, 18 quin, si aestus malum est, et aestuare malum sit. COLVM. 12, 18, 7 quin, si... adiciatur, utilissimum sit. 12, 19, 1 quin, ad dimidium si quis excoxerit, meliorem sapam facturum sit.] QVINT. inst. 12, 1, 42 quin, si... possint, ... sit. GAIUS inst. 4, 60 quin, si quis... designaverit..., litem perdat. acc. c. inf.: NEP. Alcib. 9, 5 neque -abat facile se consecuturum, si modo eius conveniendi habuisset potestatem. Eum. 2, 3 non -ans, si cum pellexisset, magno usui fore sibi. Liv. 2, 64, 8 haud -ans, si senserint, Romanos nocte abituros. [5, 38, 4 si eos loco depulisset, haud dubius facilem... victoriam fore. 25, 25, 4 haud dubius, si in arcem accepisset eos, deleri Romanum exercitum posse. CVRT. 4, 13, 33 haud dubius sine noxa transcururos, si nemo se opponeret.] COLVM. 2, 8, 4 quod ego, si tempestive competat, magis conducere agricolae non -o. PLIN. nat. [2, 58 lunam... si crescat, ortus spectare... haud dubium est.] 27, 144 ne illud quidem -atur omnium radicum vim effectumque minui, si fructus prius ematurecant. [QVINT. inst. 10, 4, 2 optimum esse emendandi genus, si scripta in aliquod tempus reponantur.] PLIN. paneg. 92 ut non -ares te salva diligentiae tuae ratione facturum, si nos... privatos esse non sineres. irrealis: quin: CIC. [Verr. II 5, 78 et nunc cuiquam credo esse dubium, quin tu id commissurus non fueris.] Sest. 62 quod ille si repudiasset, -atis, quin ei vis esset allata? 83 si...

edidisset, non -o, quin, si... esset..., si... revixisset, aliquando... statueretur. Planc. 50 si id facere voluisses... non -o, quin omnis ad te conversura fuerit multitudo. Marcell. 17 -are debet nemo, quin multos, si posset, C. Caesar ab inferis excitaret. Lig. 34 quin, si Q. Ligarius in Italia esse potuisset, in eadem sententia futurus fuerit. Phil. 9, 1 quin, si... potuisset, reditus eius... gratus fuerit... futurus. Att. 8, 11 d, 3 cum praesertim non -aremus, quin, si etiam tutum nobis iter fuisset, te tamen iam consequi non possemus. [epist. 13, 18, 1 quod tamen dubium nobis, quin ita futurum fuerit, non erat.] BRVT. Cic. ad Brut. 1, 11, 1 quin... se praestaturus fuerit..., si... potuisset. Liv. [4, 38, 5 quin, si... possent, terga daturi hostes fuerint. 21, 34, 7 quin, nisi... fuissent, accipienda clades fuerit. 24, 42, 3 haud dubia <res> fuit, quin, nisi ea mora intervenisset, castra... capi potuerint]. 31, 7, 3 quin, si Saguntinis... tulissemus opem, ... totum in Hispaniam aversuri bellum fuimus. [31, 42, 7 si satis diei superesset, non dubius, quin... exui castris potuissent. 32, 23, 8 quin Macedonas... pulsuri fuerint. 35, 1, 2 quin omnis Hispania sublatura animos fuerit, ni alter praetor... multa secunda proelia fecisset. 40, 56, 7 si vita longior suppetisset, haud dubium fuit, quin eum in possessione regni relicturus fuerit]. VAL. MAX. 8, 2, 2 si... potuisset, ... non -o quin... castigaturus fuerit]. SEN. contr. 9, 1, 1 non -o quin Callias redempturus fuerit Miltiaden, si iam habuisset filiam nubilem. CVRT. 6, 8, 10 nec... -abant, quin coniurationis indicium suppressurus non fuisset nisi auctor aut particeps. [QVINT. decl. 248 p. 19, 3 si... occidisset, num dubium quin... <fu>erit debitorus? 273 p. 118, 28 finge alium creditorem fuisse...: num dubium est, quin... recepturus... fuerit? 278 p. 133, 24 num dubium est, quin, si intestatus decessissem, ... aditurus ille... fuerit? num dubium est, quin, si honores peterem, profuturus mihi tamquam filius fuerit? num dubium est, quin, si... pulsasset patrem, non iniuriarum tantum lege teneretur, si occidisset, non caedis tantum poenas daret? 308 p. 212, 28 num dubium erit, quin ad vos bona pertinuerint, tamquam intestati, id est, quin ita heredes futuri fueritis, tamquam ille omnino testamentum non fecisset? 331 p. 301, 25 quin..., si esset... damnatus..., periturus fuerit? 336 p. 322, 27 fingamus te... noluisse...: num dubium est, quin ego venturus... fuerim? 31. FLOR. epit. 2, 6, 19 dubium... non erit, quin ultimum illum diem habitura fuerit Roma..., si... Hannibal... uti victoria scisset.] SVET. Tib. 17, 1 nemine -ante, quin victores Germani iuncturi se Pannoniis fuerint, nisi debellatum prius Illyricum esset. acc. c. inf.: [NEP. Con. 1, 3 si affuisset, illam Athenienses calamitatem accepturos non fuisse. Liv. 38, 6, 7 quodsi ex composito acta res fuisset, haud dubium erat expugnari... opera... potuisse.] VAL. MAX. 9, 4, 2 en quem -es, si alterum tantum daretur, iugulum quoque suum aequo animo illis fuisse praebiturum. [PLIN. nat. 36, 96 quae si fuissent, non dubium est Homerum dicturum fuisse.] SIL. 17, 405 Hannibal Ausonia genitus si sede fuisset, haud -ant terras Italia in dicione futuras.

12 *in proverbio:* PLIN. epist. 1, 18, 5 v. p. 2094, 36.

13 *index grammaticus* (cf. s. v. dubitatio p. 2079, 60, dubius p. 2125, 68): ab: 2086, 14. 51. 2092, 9. 34. accusativus: 2085, 45. 52. 74. 2086, 7. 44. 71. 77. 80. 2087, 25. 29. 31. 2088, 26. 57. 2090, 9. 2092, 55. 81. 2093, 42. 2094, 37. 56. 2096, 18. 2097, 24. 2098, 49. 81. acc. c. inf.: 2087, 80. 2090, 64. 2092, 77. 2093, 36. adversus: 2098, 1. an: affirmativum: 2093, 1. 2098, 78. dubitativum: 2083, 53. 2085, 74. 2086, 26 sqq. 2093, 77. negativum: 2088, 60. 2090, 62. 2097, 13. = quin: 2089, 13. apud: 2086, 12. 2088, 46. 79. contra: 2096, 60. dativus: 2092, 63. de: 2084, 50. 2085, 41. 61. 2086, 9. 13. 43. 73. 2087, 11. 33. 55. 59. 2088, 17. 21. 23. 24. 65. 2089, 53. 2090, 70. 2091, 17. 23. 58. 2092, 66. 69. 2093, 2. 11. 14. 22. 31. 51. 2094, 15. 21. 2096, 51. 2098, 54. 70. de cum gerundivo: 2094, (22.) 28. 30. (33). 2096, 63. gerundium: 2094, 22. hinc: 2088, 53. 2089, 83. 2093, 75. (2073, 39). in: 2085, 24. 2090, 5. 2094, 33. 2096, 50. 62 (c. gerund.). inde: 2090, 1. infinitivus: 2091, 71. 2094, 40. 2097, 51. 2098, 7. 61. 72. inter: 2086, 8. 2094, 31. (2074, 27). magis: 2088, 65. 2090, 11. 2091, 75. 2093, 55. 64. (maxime). minus: 2087, 66. -ne: 2083, 51. 2086, 7. 2088, 57. nē: 2092, 43. negationis usus: 2095, 76. nom. c. inf.: 2092, 14. 2095, 61. num: affirmativum: 2093, 22. 2099, 13. dubitativum: 2083, 65. 2093, 80. negativum: 2089, 2. passivum impersonale: 2082, 62. 81. 2083, 10 sqq. 2085, 61 sqq. 2090, 34. 2094, 57. 2096, 80. 2097, 5. 2098, 31. personale: 2084, 84. 2085, 12. 49. 2090, 42. 2092, 14. 2095, 62. plus: 2090, 10. pro: 2088, 1. quia: 2088, 38. 49. quin: 2086, 62. 2090, 60. 2096, 67. 2103, 26. quod: 2088, 1. 48. 52. quominus: 2097, 7. si: 2086, 11. 13. 22. 35. 36. 48. 2089, 3. 29. 2093, 27. super: 2086, 10. 46. 2089, 82. super c. gerund.: 2094, 33. 2096, 65. unde: 2092, 3. ut: 2097, 9. utrum: 2086, 50. 2089, 7. 29. 2090, 1.

V *participia ut adiectivis (sed p. 2103, 7. 14 quaedam vera participia adiunximus):* dubitandus, -a, -um. f. i. q. dubius (in versu heroico pro formis trium brevium ~ vocis dubius ponitur): CIC. Cael. 55 res minime -anda. fin. 5, 55 minime -anda indicia. VERG. Aen. 3, 170 dicta haud -anda. Ov. Pont. 2, 4, 2 Attice, iudicio non -ande meo. LVCAN. 4, 60 quo primum cornu -anda refulsit luna (RVT. NAM. 1, 433 -anda solet gracili vanescere cornu luna. cf. s. v. dubius p. 2118, 60. 77) CALP. ecl. 5, 46 veris enim -anda fides. TERT. nat. 2, 1 p. 95, 7 dignius multo neminem credam quam -andum (deum) aut pudendum aut adoptivum. scorp. 4 p. 152, 19 martyriis non mdoo [Bulhart]

non -andis, verum etiam sustinendis. CLAVD. 8, 185 visa medio ... stella die -anda nihil (*i. haudquaquam dubia, certissima*). 15, 102 (*de obsessis*): -andaque pauci praescribunt alimenta dies. 28, 114 mixtum pietate nefas -andaque caedis gloria. AVG. civ. 7, 17 p. 296, 2D. rerum ... opinatarum et -andarum. COD. Iust. 2, 46, 3, 2 ne quid penitus -andum relinquatur. *nota*: CAES. civ. 3, 37, 2 Domitius tum quoque sibi -andum non putavit, quin productis legionibus proelio decertaret (AVG. pecc. mer. 2, 36, 58 nec -andum est eis, ... quod ab illa carne ... caro sit propagata peccati. COD. Iust. 2, 10 (11), 1 non -andum est iudici ... id supplere).

dubitans, -antis (*cf. p. 2085, 28 sqq.*): STAT. Theb. 1, 175 -antia (*i. e. metuentia*) ... colla. 8, 756 lumina (*morientis*) adhuc -antia figi (*i. e. cunctantia f., nondum fixa, vaga, inde absolute* SIL. 10, 153 -antia lumina condit [*quamquam modo labentia, modo iterum se aperientia* Lemaire]). AMBROSIAS. in I Cor. 10, 5 indiligentes et -antes de dei promissione fuerunt.

adv. dubitanter. GLOSS. διαστακτικῶς -r dubio. *a pertinet ad voluntatem, i. q. haesitanter, verecunde, cunctanter*: CIC. inv. 2, 10 sine ulla affirmatione simul quaerentes -r unum quidque dicimus. Brut. 87 Galbam ... officium verecunde et -r recepisse. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 pericula non -r adii. PS. CIC. epist. ad Oct. 2 spe sublata non -r occidam. BELL. Alex. 14, 3 non -r Alexandrini classem producant. VAL. MAX. 3, 2 ext. 6 Theramenes veneni potionem non -r hausit. COLVM. 8, 15, 7 haud -r prognerant.

b pertinet ad cogitationem: a active: CIC. epist. 12, 3, 2 dixit ... de me non -r, quin omnia de meo consilio ... fecissetis. VLP. dig. 15, 1, 9, 5 minus -r Iulianus eodem loco scribit. LACT. inst. 7, 10, 9 Cicero in Tusculanis quamvis -r tamen sensit summum homini bonum non nisi post mortem contingere. COMMENT. Lucan. 9, 101 inferos an sint -r posuit. AVG. beat. vit. 8 p. 95, 11 de qua re cum -r streperet (*i. e. dubitare se dicerent*). CLAVD. MAM. anim. 1, 12 p. 53, 3 non -r sed scienter. *in sermone philos. (cf. p. 2085, 18)*: CIC. ac. 1, 17 Socraticam -r (*dubitantem G, dubitationem cett.*) de omnibus rebus et nulla adfirmatione adhibita consuetudinem disserendi. *in sermone gramm. (cf. p. 2085, 54)*: GELL. 19, 7, 7 Laecius 'forte' -r ... dixit (*i. non usitato sensu vocis 'fortuito', sed eodem quo 'forsitan'*). CLAVD. DON. Aen. 5, 738 non -r posuit 'si', sed ut se ostenderet licita petere. 6, 367 hoc suggerit -r. PRISC. gramm. III 257, 18 'quid ageret' -r dixit, τί ἀρα πράξει. *β passive*: COLVM. 9, 6, 1 haud -r utilissimas alvos faciemus ex corticibus (*i. dubitandum non est, quin utilissimae sint ex corticibus factae*). GARG. MART. med. 4 non -r colliandro refrigeratrix potestas datur (*cf. 7 indubitato*. 34 non dubie). BOETH. mus. 1, 1 p. 187, 8 ut perspicue nec -r appareat.

dubitatus, -a, -um: TERT. resurr. 2 p. 26, 8 occulta nudare, -ata dirigere. *adv. Val. 26 p. 202, 11 materiali ... indubitatum interitum, animali ... -atum eventum (ex Iren. 1, 6, 1 vertens de suo addidit)*. PS. CYPR. merced. 10 non -atis testimoniis. *v. Onom. adv. dubitātē*: RVSTIC. c. aceph. p. 1202^A sed et hoc ipsum non -e posuit (*i. non quo dubitaret*).

derivata: ad-, in-, subdubito; indubitandus, indubitans, indubitanter, indubitatus, indubitatus; (in)dubitabilis, indubitabilitas, (in)dubitatum; dubitativus, dubitativus; (ad)dubitatio, dubitator. *cf. (in)dubius, (in)dubie, dubio; dubingeniosus, dubiosus, dubietas*.

syn.: ad I A1: quaerere: CIC. Lig. 24. inquirere: AVG. civ. 10, 11 p. 421, 6D. variare: CIC. fin. 5, 12. ambigere: CVRT. 7, 2, 34. ambigere ac -are: GELL. 14, 2, 16. ambigere -are: ARNOB. nat. 1, 31 p. 2083, 44. 2, 78 p. 2084, 38. 3, 43. cogitare deliberare consultare; fluctuari: p. 2084, 37. ignorare: CIC. ac. 2, 24. incertum habere: SALL. Iug. 95, 4. incertum est: CIC. Att. 15, 9, 2 p. 2082, 83. se ab adsensu sustinere: CIC. ac. 2, 107 (*cf. ac. 2, 52*). ignorare: CIC. ac. 2, 24. 2: certamen innascitur: OPTAT. 5, 3 p. 123, 2. *B1*: diffidere. non ambigere: LEO M. epist. 115, 1. FVLG. RVSP. epist. 14, 42 p. 430^B. *C1*: haud scio an.

ad II B1: perhorrescere: CIC. Att. 13, 25, 3. 2: cunctari. expectare: CAES. Gall. 5, 44, 3. mora(ri): VERG. Aen. 9, 13. Ov. met. 2, 461, 11, 376. TAC. hist. 1, 59. haerere: IVV. 3, 135. 4: trepidare: AVG. civ. 2, 17 p. 73, 25D. timere: CIC. Pis. 83.

ad III: vacillare: SEN. epist. 114, 23.

opp.: ad I B1: sibi persuasisse: BRVT. Cic. epist. 11, 4, 1. credere, confiteri; certum est; inter omnes convenit; probare: QVINT. inst. 7, 2, 16. (con)fidere. *ad II A1*: audere.

dubium v. dubius p. 2128, 41.

?1. **dubius** v. s. v. dubenus p. 2072, 52.

2. **dubius**, -a, -um. [*cf. c. dubare, dubitare. Th.*]. *de origine*: ISID. orig. 10, 77 -us incertus, quasi duarum viarum [*cf. inferioris aetatis scripturam* duvius p. 2104, 10]. *de notione*: PAVL. FEST. GLOSS. IV p. 118^a (p. 21 M.) addubianum -um. p. 157^b (p. 52 M.) creperum -um. GLOSS. II Abav. DU 15 -um clanculum ambiguum. 16 -us anceps. incertus (Abstr.). DIFF. ed. Beck p. 36, 69 ambiguum est, quod in ambas potest agi partes; incertum nullius constantiae, id est numquam certum; -um est, quod in qua parte venturum sit ignoramus, hoc est anceps. DIFF. gramm. VII 526, 12 incertum nec tempus nec numerum recipit, -um a duobus incipit. *in Graecis respondent*: ἀγροόμενος p. 2113, 39. ἀμειβόμενος p. 2118, 80. ἀμφίβο-

λος p. 2109, 79. 2115, 63. 2116, 47. 2127, 30. ἀμφίδοξος p. 2111, 2. ἀπορος p. 2115, 82. ἀπερόλημτος p. 2111, 6. δειλός p. 2119, 41. διαπορεῖν p. 2119, 18. διατάζειν p. 2116, 40. διαστακτικῶς p. 2128, 50. διρυχεῖν p. 2107, 76. 2108, 7. διρυχος p. 2107, 80. 2119, 39. ἐτεροκλήνης p. 2107, 77. ὀλιγόφυχος p. 2119, 60. *voci negatue*: ἀδιστακτικῶς p. 2119, 27. 2121, 82. ἀναμφισβήτητος p. 2111, 58. ἀνυπερθέτως p. 2119, 29. ὀήλον p. 2123, 9. 19. 2124, 36. 2125, 9. 24. πάντως p. 2124, 17. 2125, 35. πεπεισμένος p. 2125, 29. πρόθυμος p. 2125, 30. ῥητός p. 2127, 11. σαφές p. 2125, 22. ὁμολογημένως p. 2125, 34. 2128, 28. *v. etiam p. 2118, 56. scribitur duvius* GLOSS. IV 334, 8 al. *de formis*: gen. pl. -um v. p. 2109, 7. compar. et superl. nusquam (nam ANTH. 487^b, 4 natabat dubior [V, -a cett.] cum mihi morte salus vitiosum puto). valde -us: CIC. epist. 1, 9, 25 quamquam ne id quidem valde -um est. *locutionis q. e. non -us superl. per minime formatur*: v. p. 2108, 23. 2109, 35. *loci dubii*: PLAVT. Epid. 544, cf. Leo ad l. CAES. civ. 2, 29, 4 HIRT. Gall. 54, 3 Ov. met. 8, 166. TAC. ann. 12, 46 ne dubia tentare armis quam incruentas condiciones mallet (Sirker; ne dubitare ... malle codd., ne dubitaret armis incruentas c. malle Grosloius). CLEDON. gramm. V 53, 19. [*loci corrupti*: PRIAP. 58, 2. TAC. Agr. 18 ut in subitis (E. Gronov., dubiis A B) consiliis]. *probabiliter conicitur*: PVBIL. C 42 v. p. 2121, 40. FRONTIN. strat. 2, 11, 7 cum in finibus -orum (Köpp, Thiele, v. Herm. 51, 1916, 245 adn. 1; Cubiorum codd.) castella poneret. TERT. resurr. 36 p. 78, 23 restitutio in -um (deum codd.) vocaretur. *legitur inde a LIV. ANDR.*; de vocabuli apud singulos auctores usu cf. tabulam subiectam. longe praevallere apparet usum vocabuli negati. cum subst. apud posteriores fere inde ab TERT. raro coniungitur, saepe apud CIC., LIV. et apud poetas: VERG., SEN., LVCAN., VAL. FL., SIL., STAT.; cf. quae de his poetis s. v. dubito p. 2082, 17 adnotavimus. de ratione, quae inter acc. c. inf. et quin intercedit, v. tabulam s. v. dubito p. 2080 sq. propositam. in versu heroico pro formis trium brevium poetae ponunt dubitanda.

	locis		vice adiectivi		vice substantivi		adverb.	
			generatim: coniunctum cum substantivo	speciatim: u. impers.	generatim (et m. et n.)	speciatim	non neg.	-e (plurumque haud)
	omnino	neg.	vel absolute vel cum enuntiatio interrog.	-um non est	quin	c. acc. c. inf.	procul -o	
PLAVT. ...	9	3	6	1	—	1	1	—
TER. ...	17	12	2	5	5	1	3	1
VARRO ...	19	11	6	2	4	—	7	—
CIC. ...	218	133	73 ⁵⁾	41 ⁶⁾	58	—	20	24
orat. ...	71	—	25	13	20	—	6	7
50 rhet. ...	42	—	18	6	4	—	8	6
phil. ...	54	—	13	13	18	—	2	7
epist. ...	51	—	17	9	16	—	4	4
LVCAN. ...	19	10	6	—	2	—	3	—
CAES. ...	6	2	2	1	1	—	1	—
55 SALL. ...	16	3	11	2	—	—	1	—
NEP. ...	6	6	—	—	1	1	4	—
VERG. ...	14	4	13	—	—	—	1	—
Ov. ...	84	11	57	12	— ¹⁾	—	12	—
60 VITR. ...	7	6	1	—	3	—	3	—
LIV. ...	287	211	153 ⁴⁾	8	18 ¹⁾ 1 ^{a)}	3 ²⁾ 2 ^{a)}	15	—
MANIL. ...	6	1	5	—	—	1	—	—
VAL. MAX. ...	23	12	9	1	3	—	3	1
CELS. ...	11	5	3	2	3 ^{1b)}	—	3	—
SEN. rhet. ...	19	11	10	2	—	—	7	—
65 CVRT. ...	21	17	9	1	1 ¹⁾	— ²⁾	—	—
SEN. phil. ...	116	69	29	11	27 ^{1b)}	3	17	20
trag. ...	47	1	44	1	—	—	2	—
COLVM. ...	48	46	2	2	23	10	7	1
LVCAN. ...	49	10	40	3	—	—	6	—
70 PLIN. nat. ...	91	73	21	3	1	24	4	10
VAL. FL. ...	14	1	14	—	—	—	—	—
MART. ...	6	2	5	—	—	—	—	—
STAT. ...	52	2	44	4	—	—	4	—
SIL. ...	23	3	18	—	—	—	3	—
75 QVINT. inst. ...	103	57	27	9	3	5	15	35
decl. ...	55	44	7	5	14 ¹⁾	3 ^{2a)}	3	21

1, 1^a, 1^{b)} praeterea quin iis locis, quos 1) p. 2108, 19 sqq., 1^a) p. 2112, 34, 1^{b)} p. 2121, 2 conguessimus.

2) 2^{a)} praeterea acc. c. inf. iis locis, quos p. 2108, 27 (ad 2), p. 2121, 12 (ad 2^a) conguessimus.

3) locus civ. 2, 29, 4 est corruptus.

4) ex his 71 cum negatione.

5) ex his 27 cum negatione.

6) ex his 22 cum negatione.

7) praeter 2, 23, 13 (nec -e) semper haud -e (etiam 19, 6 et hand -e).

[Bulhart]

	locis		vice adiectivi				vice substantivi			adverb.	
			generatim: coniunctum cum substantivo	specialim: n. impers. -um non est vel absolute vel cum enuntiato innotat.	quin	c. acc. c. inf.	generatim (et m. et n.) sine -o	specialim procul -o	non neg.	neg. (plerumque haud)	
	omnino	neg.									-o
TAC.	49	32	16	3	—	7	7	6	—	—	10 ¹⁾
PLIN. epist. .	14	4	5	5	—	3	—	—	—	—	1
FLOR. epit. .	14	6	—	8	1	—	—	—	3	—	2
IVV.	8	2	7	1	—	—	—	—	—	—	2
SVET.	28	17	9	9	1	4	—	—	1	—	4
FRONTO. . . .	2	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—
ICTI.											
IACOL.	4	4	—	—	2	1	—	1	—	—	—
IVLIAN. . . .	10	10	—	—	4	3	—	1	—	—	2
POMPON. . . .	15	12	1	2	—	1	—	10	1	—	—
AFRIC.	8	8	—	—	—	—	—	1	7	—	1
GAIVS.	13	10	1	2	6	—	—	4	—	—	—
MARCELL. . . .	5	3	2	—	1	—	—	2	—	—	—
PAPIN.	22	21	—	1	—	—	—	16	—	—	5
VLP.	110	103	2	5	7	26	—	47	21	—	2
PAVL.	21	13	4	4	8	1	—	2	1	—	1
MOD.	9	8	1	—	—	8	—	—	—	—	—
APVL.	15	11	11	—	—	—	—	4 (+ 1 nec -o)	—	—	—
TERT.	74	60	6	—	—	3	8	55	2	—	—
AVSON.	10	2	6	—	—	1	3	—	—	—	—
VVLG.	10	9	—	—	2 (+ 3 quod)	—	1	1	(2 abs- que -o)	—	1
AVG. civ. . . .	86	83	2	—	(3 quod)	8	2	12	58	—	1
CLAUD. DON. .	79	54	17	6	—	4	9	19	23	—	1
COD. Theod. .	47	42	5	—	—	12	—	10	13 (+ 3 absque -o)	—	2

CONSPECTVS MATERIAE

(nomina auctorum indicant, apud quem quoque usu primum legatur.)

- I adi.: A active: i. q. qui dubitat: 1 proprie: a de affectu i. q. anxius, timidus (NAEV.): p. 2106, 2. b de voluntate: i. q. dubitans, faciat aliquid necne: a generatim: ① praedicative (CAES.): p. 2106, 34. ② attributive (PVLIL.): p. 2107, 14. β speciatim: ① i. q. non sibi constans (TER., OV.): p. 2107, 34. ② i. q. cunctans (VERG.): p. 2107, 54. c de cogitatione: i. q. dubitans, sitne aliquid necne: α praedicative (CIC.): p. 2107, 65. β attributive (SVET., fort. CIC. LYCR. LIV.): p. 2108, 34.**
- 2 translate: a i. q. vacillans (LYCR.): p. 2108, 47. b i. q. varius (LIV. ANDR.): p. 2108, 82.**
- B passive: is vel id, de quo dubitatur: 1 generatim: a de rebus: α de tempore praesenti vel praeterito: ① i. q. incertus (VARRO): p. 2109, 29. i. q. nondum certus (CIC.): p. 2109, 79. ② i. q. de quo disceptatur (CIC.): p. 2110, 5. in titulis librorum: p. 2110, 26. ③ de verbis ambiguis (CIC.): p. 2110, 41. ④ i. q. medius (SEN.): p. 2110, 67. ⑤ in sermone rhet. et philos.: p. 2110, 77. β de temporis futuri eventu incerto (CIC.): p. 2111, 13.**
- b de animantibus (OV.): p. 2112, 3. c structurae: p. 2112, 14. ad B 1: neutr. impers.: p. 2112, 46.**
- 2 speciatim: a de fide: α i. q. infidus (ENN.): p. 2116, 73. β i. q. suspectus (PLAUT.): p. 2117, 26. b de bonitate (TER.): p. 2117, 46. c de rebus adversis: α i. q. anceps, adversus (PLAUT., CIC.): p. 2117, 64. β i. q. periculosus (OV.): p. 2118, 11. γ i. q. imminens (ANTH.): p. 2118, 25. δ i. q. difficilis (CVLEX): p. 2118, 30. ε i. q. in periculis versans (CIC.): p. 2118, 34. d de luce (VARRO): p. 2118, 51.**
- II subst.: A active: 1 neutr. (TER.): p. 2119, 2. sine -o (NEP.): p. 2119, 22. 2 masc. (SEN.): p. 2119, 35.**
- B passive (ubique neutr.): 1 i. q. ambiguum, incertum: p. 2119, 62. 2 i. q. de quo disceptatur: p. 2121, 18. 3 i. q. suspicio: p. 2121, 31. 4 i. q. res adversae, periculosae: p. 2121, 36. 5 sine -o sim.: p. 2121, 81.**
- III ad stilum et grammaticam pertinentia: p. 2125, 14. index: grammaticus: p. 2125, 68. iuncturarum verbalium: p. 2126, 1. adv.: dubie: p. 2126, 54. dubium: p. 2128, 41. dubio: p. 2128, 50.**

1) non in dial. Agr., ubi est sine -o.

I adi.: A active: i. q. qui dubitat, haesitat, nondum decrevit: 1 proprie: a de affectu i. q. anxius, timidus, curis exercitatus (cf. s. v. dubito p. 2098, 35, dubietas p. 2073, 4, dubitatio p. 2075, 67): abs.: NAEV. trag. 53 -i faventem (concessive) per fretum intro currimus. VERG. Aen. 4, 55 spemque dedit -ae menti. OV. trist. 1, 11, 13 saepe ego nimboris -us iactabar ab Haedis. 3, 2, 15 et terris -us iactabar et undis. Pont. 3, 4, 8 ad medicam -us confugit aeger opem (IVV. 13, 124). fast. 3, 556 amisso -ae rege vagantur apes. LIV. 25, 23, 17 cum priorum audacia -is etiam animum faceret. MANIL. 4, 138 -a in trepido praecordia pectore finget. SEN. contr. exc. 8, 6 p. 367, 20 inter caelum terramque -i pependimus. SEN. Med. 554 si qua noster -us effudit dolor. LVCAN. 10, 542 pendet, -usne timeret (i. fugeret) optaretne mori. VAL. FL. 4, 577 fabor enim, nec spe -os solabor inani. STAT. Ach. 1, 649 -am verbis solatus amicis. 1, 871 ipsaque iam -iis nutant tibi Pergama muris (an ad 2a p. 2108, 47?). 1, 892 -um dimitte pavorem! (Theb. 1, 195 -o suspensa metu. 4, 202 -um . . . timorem [5, 319 -os leti . . . timores. IVVENC. 3, 118 -o . . . timore]. FIRM. math. 1 prooem. 1 -a trepidatione). SIL. 14, 168 ne, quaeso, supplex lucem (i. vitam) -usque precare. PLIN. epist. 6, 20, 19 suspensam -amque noctem spe ac metu exegimus. COD. Theod. 4, 8, 9 ne fluctuet -us. CLAUD. 7, 64 civilia rursus bella tenent -umque quatit discordia mundum. MAXIM. eleg. 1, 195 stat -us tremulusque senex semperque malorum credulus et stultus quae facit ipse timet. c. gen. rei, cui timetur: OV. met. 15, 438 flenti -oque salutis ([cf. Ehwaldium in indice editionis comm. instr. s. v. Genetivus]). VINDIC. epist. ad Valent. 1 incertus periculis, -us salutis). trist. 3, 3, 25 ego sum -us vitae (SEN. Herc. f. 152 navita . . . -us vitae. TER. MAVR. 1298. cf. p. 2118, 49). SEN. benef. 6, 28, 2 me tempestas occupavit portus ac praesidii -um. SYMM. epist. 8, 31 valetudinis. c. praep.: LVCAN. 5, 728 -um trepidumque ad proelia . . . fecit amor (nisi ad ex solo trepidum pendet). AMM. 28, 6, 16 super salute -i cives.

b de voluntate: i. q. dubitans, faciat aliquid necne: CHAR. gramm. p. 428, 23 B. incertus. -us haesitans (cf. p. 2126, 62): α generatim: ① praedicative: abs.: CAES. civ. 1, 3, 5 quorum vocibus et concursu terrentur infirmiores, -i confirmantur. SALL. iug. 97, 2 quem ubi cunctari accepit et -um belli atque pacis rationes trahere. 107, 6 -o atque haesitante Iugurtha (SEN. Phoen. 477 quid -us haeres? [LVCAN. 5, 145 haerentem -amque]). VERG. georg. 2, 283 necdum horrida miscent proelia, sed -us mediis Mars errat in armis (SCHOL. Verg. Bern. idest communis). OV. fast. 4, 784 turba (causarum moris) facit (me) -um (sc. quam causam veram dicam). LIV. 21, 52, 6 Galli, cum ad id (sc. temporis) -os servassent animos, . . . ad Romanos declinant. 23, 29, 16 ea pugna, si qua -a <in> Hispania erant, Romanis adiunxit. 24, 39, 9 etiam, qui ante -i fuerant, defecere ad Poenos. 43, 18, 3 Gentium . . . iam diu -um. VELL. 2, 21, 2 se -um mediumque partibus praestitit. LVCAN. 1, 351 -um non claro murmure volgas secum incerta fremit. 2, 447 urbes Latii -ae varioque favore ancipites. STAT. Ach. 1, 215 hic anxia cogitat angues, hic homines: tandem -ae placet umbra. TAC. hist. 1, 36 haud -ae iam . . . omnium mentes. ann. 3, 44 Galliarum civitates descivisse . . . -as Hispanias (an ad p. 2117, 1 referendum?). FIRM. math. 4, 7, 3 faciet . . . instabiles cupiditatibus, errore -os. AMM. 24, 8, 4 diu fluctuantes et -i. CLAUD. DON. Aen. 5, 305 -i venerant et incerti (sc. ad certamen). 5, 660. 12, 230 p. 581, 7. HIER. epist. 36, 1, 2 meque -um et quid facerem nescientem. CLAUD. 21, 72 -us . . . quaerebat . . . dignum coniugis generum. MART. CAP. 5, 447 honestate vel utilitate incerta -us . . . persuasionem . . . deliberator expectat. DRAC. Orest. 580 dixerat haec -us, sed non cunctator amicus . . . increpat. acced. genet.: respectus (cf. p. 2107, 81): BELL. Alex. 56, 2 sic erat -us animi (animus cod.). utrum . . . an . . . mallet (CVRT. 4, 13, 3 sive -us animi, sive ut suos experiretur, consilium adhibet. 7, 5, 26 -us adhuc animi terruerunt. SVLP. SEV. chron. 2, 45, 5 -us animi et magna curarum mole aestuans). consilii, de quo dubitatur (cf. p. 2125, 76): SALL. hist. frg. 3, 110 -us consilii (IVST. 2, 13, 1 -um consilii Xerxen). LIV. 33, 25, 5 -os sententiae patres fecerat (APVL. apol. 43 -us sententiae sum, dicamne fieri posse an negem). SEN. suas. 1, 16 illud quosdam -os iudici sui habet (cf. p. 2107, 83), ego non dubito contra sententiam ferre. LVCAN. 4, 156 -ique fugae pugnaeque tenentur. SIL. 6, 570 -us responsi nuntius haesit. SYMM. epist. 5, 5 diu . . . -us electionis pependi. CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 107, 3 quasi -os proelii. POMER. 3, 28, 2 quorum -i fluctuabant. 3, 16, 3 -um sanctae definitionis. c. inter (in nonnullis exemplis fortasse potius cum verbo coniungitur): VERG. Aen. 1, 218 spemque metumque inter -i, seu vivere credant, sive extrema pati. VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 inter execrationem Alcibiadis et admirationem -o mentis iudicio fluctuatur. SEN. contr. 2, 2, 4 ipsa lex inter mortem et nuptias -a est. SEN. dial. 9, 1, 4 animi inter utrumque -i nec ad recta fortiter nec ad prava vergentis infirmitas. LVCAN. 3, 265 inter Caesareas acies diversa signa pugnaces . . . -um Parthi tenuere favorem. OPTAT. 3, 5 p. 86, 4 inter duas voces dei -us stetit. AVG. de mend. 13, 22 p. 442, 2 an inter crimen falsi testimonii et prodicionis -us incertusque remanebis? c. enunt. interrog.: BELL. Alex. 56, 2 v. p. 2106, 59. VERG. Aen. 1, 218 v. p. 2106, 73. HOR. epod. 5, 85 -us, unde rumperet silentium. sat. 1, 9, 40 -us sum, quid faciam. OV. met. 4, 44 -a est, de te

... narret ... an eqs. 5, 167 -us ..., dextra laevane feratur. 8, 441 Toxea, quid faciat, -um ... haud patitur dubitare diu. Pont. 3, 4, 87 quo pede nunc utar, -a est sententia nobis. Liv. 8, 24, 11 -us, an transiret. SEN. Ag. 908 Sol -us ..., suane currat an Thyestea via. Herc. f. 685 Maeander ... -us, litus an fontem petat. Herc. O. 244 -a, quo gressus ferat, haesit parumper. LVCAN. 5, 602 -um pendet, vento cui concidat, aequor. LAVS Pis. 2 -us feror. VAL. FL. 5, 63 STAT. Theb. 10, 406 APVL. apol. 43 v. p. 2106, 65. COD. Iust. 6, 30, 22, 2 sin (heres scriptus) -us est, utrumne admittenda sit necne defuncti hereditas. nota inf. (acc. c. inf.) enuntiatio interrog. continuatum: MAR. VICTOR aleth. 1, 541 (Adam et Eva expulsi) -i culpa hoc adscribere ..., vim nosse mali ..., an hoc esse mori, vel ... an detur reditus miseris, an fine perenni perdant, quod superest. cf. p. 2116, 69.

② *attributive*: PVBLIL. G 4 gravis animus -am non habet sententiam. VERG. Aen. 11, 314 quae sit -ae sententia menti ([CLAUD. DON. hoc est in deliberatione constitutae]. Ov. met. 9, 473 -a ... mente. 9, 517 hoc placet, haec -am vincit sententia mentem. trist. 1, 11, 24 mortis imago, quam -a timeo mente timensque precor. VAL. FL. 2, 252). PROP. 2, 4, 14 crepitum -o suscitet ira pede (sc. amator exclusus etiam dubitat, an discedat). Ov. ars 3, 481 a, quotiens -us scriptis exarsit amator (i. nondum certus). met. 8, 13 inter utrumque volat -is Victoria pennis. 8, 473 -is adfectibus errat inque vices ponit positamque resuscitat iram. SEN. Ag. 50 quid dextra -o trepida consilio labat? Thy. 490 perge non -o gradu (Tro. 522 adest ... -o gradu vultuque). LVCAN. 8, 186 -o contra cui pectore Magnus (dicit). VAL. FL. 1, 401 (anguis puerum circumvenerat:) stat procul intendens -um pater anxius arcum (SIL. 4, 188 -a meditatus cuspide vulnus i. Crixus deliberat, quem primum petat). 3, 623 curis. SIL. 13, 887 -o petet aequora velo. STAT. silv. 2, 2, 127 -o quem non in turbine rerum deprendet suprema dies, sed abire paratum (enalage: turbo rerum hominem -um reddit). 11, 139 -os ... sensus. SVET. Iul. 4, 2 nutantis ac -as civitates retinuit in fide (Iust. 31, 6, 4 civitates socias confirmabat, -as illiciebat).

β *speciatim*: ① i. q. non sibi constans, varians, ἀλλοπρόσκαλος: TER. Hec. 16 scibam -am fortunam esse scaenicam (Ov. fast. 6, 784 serva ... Tullius ortus constituit -ae templa ... deae. SEN. Ag. 930 [Electra Strophium obtestatur] per -os deos [i. per inconstantiam fortunae]. Thy. 33 -a violentae domus fortuna reges inter incertos labet. CLAUD. 1, 11 his neque per -um pendet Fortuna favorem nec novit mutare vices. CORP. VI 975a III 51 vico Fortunae Dubiae. cf. Ov. Pont. 4, 3, 32. trist. 5, 8, 7 p. 2108, 62). Ov. am. 1, 9, 29 Mars -us nec certa Venus (2, 9, 47 quod -us Mars est, per te, privigne Cupido, est. SEN. Phoen. 626 -as Martis incerti vices. LVCAN. 4, 770 nullo -i discrimine Martis ancipites steterunt casus). PROP. 2, 5, 12 -o nubes vertitur atra noto (cf. Liv. 28, 18, 12 -is et plerumque saevis in alto iactata ventis). SEN. Thy. 606 casus mobiles rerum -umque tempus. LVCAN. 1, 409 litus -um (i. ea pars litoris), quod terra fretumque vindicat alternis vicibus (cf. CYPR. GALL. gen. 469 harenas pelagus -o nonnumquam litore nudat i. modo undis operto, modo nudo). STAT. Theb. 9, 774 (de modo pugnandi identidem mutato:) nunc derigit ictus, nunc latere alterno -us conamina mutat. AVR. Fronto p. 15, 10 N. vernae tempestates incertae et -ae (cf. PANEG. 2 [10], 3, 3 ubi sit certa serenitas, ubi -a tempestas). ANTH. 415, 15 spes instabilis, -o devexa ad tempora motu. ② i. q. cunctans: VERG. Aen. 9, 797 retro -us vestigia Turnus impropere refert (SIL. 3, 500 -o tardat vestigia gressu). SEN. Tro. 891 (ironice:) quisquam -us ad thalamos eat, quos Helena suadet? LVCAN. 1, 206 viso leo comminus hoste subsedit -us, totam dum colligit iram. VAL. FL. 4, 527 haesit uterque polo -isque elanguit alis. 7, 177 Medae cunctantia poscunt pectora me (Venerem) -usque pudor. 8, 340 prona haud -i sententia patris. STAT. Theb. 11, 268 ut -um et pugnas cunctantem Eteoclea vidit. ALC. AVIT. carm. 2, 226 ostentatque cibum -ae (Evae) queriturque morari.

γ *de cogitatione*. i. q. dubitans, sitne aliquid necne: α *praedicative*: abs.: CIC. Manil. 27 quae res est, quae cuiusquam animum in hac causa -um facere possit? Ov. fast. 3, 355 discedunt -i (i. non satis credentes. item de oraculo: STAT. Theb. 4, 645 flexa -os ambae relinquit. CLAUD. DON. Aen. 3, 450 -i remeant). SEN. epist. 26, 6 remove existimationem hominum: -a semper est et in partem utramque dividitur. STAT. Theb. 7, 122 -umque in murmure vulgus pendet: 'ubi iste fragor?' PORPH. Hor. sat. 2, 1, 34 'Lucanus an Appulus, anceps ...' non ego -us sum, sed incertum est. CYPR. epist. 9, 1 cum de excessu illius rumor apud nos incertus esset ... et opinio -a nutaret. COMM. apol. 433 -i qui nunc usque natatis. instr. 2, 28, 9 vae miserae genti, -a quae forte vacillat! HERM. Pal. vis. 3, 2, 2 omnes, qui non sunt -i (οἱ μὴ διψυχοῦντες). CLEM. ad Cor. 11, 1 (ἐτεροκλίσεις; opp. qui sperant in deum). ibid. uxor Loth ... cum esset in (cf. p. 2117, 6) deum -a, facta est statua, ut sit omnibus notum, quia -i et non credentes de virtute dei diminabuntur (ἐτερογνώμονος οὐσης καὶ οὐκ ἐν ὁμονοίᾳ ... διψυχοὶ καὶ διατάζοντες). acced. genet.: respectus (cf. p. 2106, 59): VERG. georg. 3, 289 nec sum animi -us, verbis ea vincere magnum quam sit. Ov. fast. 6, 572 -um me quoque mentis habet (sc. quae causa sit. cf. p. 2106, 67 habet). rei, de qua dubitatur (cf. p. 2119, 10): SIL. 1, 52

teque vadi -um ... Aufide (i. e. nescientem, ubi alveus tuus sit). c. abl.: TERT. resurr. 2 p. 28, 4 sua fide -i. c. praep.: TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 567, 5 -os de fide resurrectionis. LEO M. serm. 82, 5 -us de proventu operis. GREG. Tvr. Mart. 3, 38 p. 641, 25 non -us de virtute beati viri. CLAUD. DON. Aen. 10, 229 p. 323, 9 in quo -a fuit. HERM. Pal. vis. 3, 3, 4 et non -us sis in his, quae videris (καὶ μὴ διψυχήσης, ὃ ἂν ἴδῃς. vulg. p. 17, 9 et ne dubites, quodcumque videris). nota in c. acc.: CLEM. ad Cor. 11, 1 p. 2107, 78. RVSTIC. c. aceph. p. 1197^c cum tanta (i. tot) miranda ... fide percipias, ad unum horum us es. c. enunt. interrog.: SALL. Iug. 49, 5 -us, quidnam insolita facies ostenderet. VERG. georg. 3, 289 v. p. 2107, 82. Liv. 4, 40, 2 equites procul visi ... ab -is, quidnam essent. 7, 25, 5 -i ..., victos se an victores putarent. 8, 3, 1 quod responsum -os Samnites, quidnam facturum Romanum censerent, dimisit. HIER. in Dan. 8, 27 quo tempore futura essent, -us fluctuabat. CLAUD. 3, 1 saepe mihi -am traxit sententia mentem, curarent superi terras an nullus inesset rector. ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 54 r. v. 3 -us exlitterat, quae pars victoriam caperet. seq. quin: Ov. epist. 7, 87 nec mihi mens -ast, quin te tua numina damnent. Liv. 4, 16, 6 haud -i, quin ... et plebei aliqui ... crearentur (cf. p. 2114, 56). 25, 19, 2 hautquaquam -us, ... quin ... possent. 25, 24, 8 haud -us, quin ... expulsurus foret. 30, 24, 1. 31, 42, 7. 36, 25, 5. 39, 35, 1 minime, quin rebellandum esset, -us (Polyb. 22, 14, 7 sq. ἔγνω σαφῶς ... πρόθυμος ἦν εἰς τὸ κατὰ πάντα τρόπον ἀμύνεσθαι). 42, 14, 6. CVRT. 5, 12, 3 haud -us, quin vera deferrentur. 7, 6, 14. QVINT. decl. 267 p. 88, 23 non fui -us, ... quin mihi multum vexationis ... immineret. c. acc. c. inf.: Liv. 5, 38, 4 haud -us facilem ... victoriam fore. 6, 14, 1 minime -us bellum ... patres iussuros. 25, 21, 2. 25, 25, 4. 31, 24, 2 haudquaquam -us opprimi Romanos posse. 36, 16, 4 Heracleam haud -us consulem oppugnaturum. 39, 34, 5. 42, 53, 8. CVRT. 4, 13, 33 haud -us sine noxa transcurso. 9, 7, 21. CLAUD. NOL. carm. app. 1, 107 nec -us me iure brevi terrena tenere. EPIST. pontif. 380 (Conc. I 2) 3 deum illic inesse non -i.

β *attributive*: SVET. Otho 5, 2 haud -a fiducia. APVL. met. 1, 6 hunc talem, quamquam ... summe cognitum, tamen -a mente propius accessi. CYPR. elem. 11 quibus mens -a est et fides parva. epist. 55, 3 ne animus -us et incertus variis opinionibus ... agitur. HIER. hom. Orig. in cant. 2, 9 p. 55, 16 B. in infidelibus et his, qui corde sunt -o, dormitat sermo divinus. CLAUD. rapt. Pros. 3, 91 (Proserpinam mutatam) -o vix tandem agnoscere visu evaluat. AVG. conf. 10, 6, 8 non -a, sed certa conscientia, domine, amo te. huc fortasse: CIC. Rab. Post. 22 et consilio certo et spe non -a. LVCAN. 5, 1211 temptat enim -am mentem rationis egestas, ecquae nam fuerit mundi genitalis origo (an proleptice dictum: ut dubitet?). Liv. 28, 24, 6 de vita imperatoris rumores -i allati sunt (i. qui an viveret dubitarent et ut dubitaretur efficerent).

2 *translate*: α i. q. vacillans, nutans, titubans, labans, aestuans (cf. s. v. dubito p. 2099, 16): LVCAN. 5, 1237 concussaeque cadunt urbes -aeque minantur (STAT. Ach. 1, 871 v. p. 2106, 15. CLAUD. rapt. Pros. 1, 159 terra mota -ae nutant cum moenibus urbes. huc fort. etiam SEN. nat. 6, 1, 2 p. 2127, 26). 6, 556 in -o (i. aestuante) fluctu iactarier (Ov. epist. 17, 52 corpus Leandri -a saepe pendit aqua. GRAT. 174 freta ... Morinum -o refluxante ponto i. mari reciproco. SEN. Med. 942 utrimque fluctus maria discordes agunt -umque fervet pelagus. LVCAN. 5, 570 zephyros intendat an euros, incertum est: puppim -us ferit undique pontus. CLAUD. 3, 72 -umque per aestum. CYPR. GALL. exod. 498 fretum -os solitum conlidere fluctus. paulo aliter Liv. 37, 16, 4 circumagente se vento fluctibus -is volvi coeptum est mare i. non certa regione in diversas partes fluctuantibus). SALL. Iug. 51, 5 hostibus -is instare (opp. ibid. firmos). Ov. epist. 14, 29 mero -i. fast. 6, 678 titubantia vino membra movent; -i stantque labantque pedes. Pont. 4, 3, 32 Fortuna orbem -o sub pede semper habet. trist. 5, 8, 7 -o Fortunae stantis in orbe (cf. p. 2107, 35 sqq.). TIB. 2, 3, 40 -is rostra dedit ratibus (Ov. ars 1, 558 saepe reget -am Cressa Corona ratem. 2, 514 nec semper -as adiuvat aura rates. Pont. 2, 5, 62 puppis. STAT. Theb. 4, 224 -is Malea vitata carinis. silv. 4, 3, 77). SEN. nat. 5, 2 diu fluctuata ac -a inclinavere se (corpuscula Democriti). Ag. 787 -a labat cervice (LVCAN. 2, 204 STAT. Theb. 1, 99 SIL. 10, 547). Oed. 343 taurus duos perpesus ictus huc et huc -us ruit. LVCAN. 2, 248 inconcussa tenens -o vestigia mundo. STAT. Theb. 1, 119 -amque iugo fragor inpulit Oeten (proleptice: ita ut labaret). 3, 437 -ae motis radicibus ... Cyclades. 7, 802 nutantia figunt tela solo -asque vagi nituntur in hastas. SIL. 1, 554 Hannibal saucius -o vestigia nisu alternata trahens. 3, 632. FIRM. math. 8, 17, 9 -o gressu. CYPR. ad Donat. 3 p. 5, 2 cum in salo iactantis saeculi nutabundus ac -us vestigiis oberrantibus fluctuarem. pro subst. 4 p. 6, 7 confirmare se -a. ORIENT. comm. 2, 232 senes iam -i gressu, lumine, voce, manu. HYG. astr. 4, 14 p. 118, 21 stellae quae sunt -ae (syn. erratae. alio sensu CLAUD. 21, 145 Hercule ... sustentante polum melius librata pendit machina nec -iis titubavit signifer astris).

β i. q. varius (non ita accipiendum puto locum, quem vulgo hoc sensu intellegunt: TER. Phorm. 342 cena -a apponitur :: quid istuc verbi est? :: ubi tu dubites, quid sumas potissimum. iocatur Phor- [Bulhart])

mio insolita iunctura cenam dicens -am, i. eam, 'ubi tu dubites quid sumas potissimum'. Geta autem, cum '-am' aut omnino non intellegat aut accipiat 'de cuius bonitate dubitandum sit' [cf. p. 2117, 46], quem sensum cum descriptione beatae vitae parasiticae pugnare videt, quid istuc verbi sit, quaerit. itaque non recte DON. parasiticum verbum est, ut id non intellegat Geta. ad p. 2121, 40 referendum est: PACVV. trag. 307 o multimodis varie et -um et prosperum [gen. pl. utrumque] copem diem! ad p. 2117, 46: HOR. sat. 2, 2, 77 vides, ut pallidus omnis cena desurgat -a?). ex TER. male intellecto fluxerunt: AVSON. Mos. 102 salmo -ae facturus fercula cenae (sed Forcellini: medium saporem habens inter carnem et piscem; viz recte). HIER. epist. 22, 16, 3 castae sibi videntur et nonnae et post cenam -am apostolos somniant (i. opulentam). CYPR. GALL. exod. 380 -os inferre cibos, quos ditibus arvis felix terra creat.

dubitanter affero: LIV. ANDR. carm. frg. 24 nexabant multa inter se flexu nodorum -o (exprimitur vel Od. 8, 378 ἀρξίσθη... τὰρ φέ' ἀμειβομένω vel 8, 264 πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν). ad p. 2118, 3 pertinere puto: CIC. Cluent. 58 -os variosque casus. VELL. 2, 75, 2 quis fortunae mutationes, quis -os rerum humanarum casus satis mirari queat? ad p. 2111, 51: AVR. VICT. Caes. 20, 30 post multos -osque eventus. ad p. 2118, 18: OV. epist. 10, 128 per -as... vias Labyrinthi. 15, 21 -as... longa... per freta... vias. 17, 154 indicium -ae... viae. neque quicquam effici puto ex CHAR. gramm. p. 449, 18 B. varia. -a. diversa. incerta. fortuita. casualia. momentaria: certe exemplum vocis hoc sensu pro substantivo usurpatae non legi.

B passive: is vel id, de quo dubitatur (praeter PHYSIOGN. 46 p. 2116, 70 omnes loci sunt de cogitatione (A 1 c)): 1 generatim: a de rebus: α de tempore praesenti vel praeterito: (I) i. q. ambiguus, incertus (pendet enunt. interr. p. 2109, 54; neutr. impers. v. p. 2112, 46); nondum certus (p. 2109, 79): CIC. inv. 1, 51 inductio est oratio quae rebus non -is capiat assensionem (ibid. -a quaedam res. 52, 53 quasi non -as. div. in Caec. 14 quasi res -a aut obscura sit [Verr. II 5, 139]. Verr. II 5, 159 dedi tantum testium, res ut nemini -a esse possit. Flacc. 48 rem minime -am... iudicaverunt [Cael. 15 Balb. 56 har. resp. 20 nat. deor. 3, 10 rem minime -am argumentando -am facis. AVG. civ. 11, 19 p. 486, 21 D.]. div. 2, 103 ex rebus non -is id, quod dubitatur, efficitur [cf. infra l. 67]. off. 2, 16 utitur in re non -a testibus non necessariis. Att. 1, 19, 7 opp. obscurae. LVCR. 4, 468 res discernere apertas a -is. SALL. Catil. 51, 1 de rebus -is consultare. LIV. 5, 55, 1 rem -am decrevit vox opportune emissa. saepe. cf. p. 2109, 65. 72. 2112, 34). inv. 1, 67 eorum, quae constant, exempla ponemus, horum, quae -a sunt, rationes adferemus. Mur. 68 quod est -um, id relinquere incertum, quod nemini -um potest esse, id iudicare. Lig. 19 causa tum -a...; nunc melior ea iudicanda est, quam etiam di adiuverunt. de orat. 1, 92 quae tractarentur ab oratoribus, -a esse et incerta (cf. infra l. 65). rep. 1, 47 in regno ne obscura quidem est aut -a servitus (parad. 39. cf. SEN. clem. 2, 1, 3 gentes... -ae libertatis. PAVL. dig. 40, 12, 24, 4). epist. 1, 7, 5 opp. exploratum. VARRO frg. Aug. civ. 7, 17 p. 295, 16 D. -as de diis opiniones. OV. epist. 18, 200 cernere non -a sum mihi visa fide. LIV. 7, 36, 7 corpora... haud -o periculo obicere. 7, 39, 4 haud -us timor. 9, 7, 15 haud -o consensu civitatis (24, 1, 8. 24, 27, 1). 10, 29, 10 haud -am lassitudinem. 25, 16, 16 ne -a proditio esset. 34, 62, 4 hanc regionem... -ae possessionis, sui regni an Carthaginensium esset, effecerat Massinissa (aliter TAC. Germ. 29 p. 2117, 59). 39, 34, 6 ne gare Appius rem evidentem pro -a quaerendam. VAL. MAX. 1, 8, 2 p. 45, 14 K. haud -am... alacritatem. CELS. frg. Quint. inst. 2, 15, 22 finis rhetorices dicere persuasibiliter in -a civili materia (πολιτικά ζητήματα, cf. Wöhrer, Diss. phil. Vind. 7 [1903], 56). SEN. epist. 83, 21 hominis ebrii -a et parum explanata verba. dial. 1, 3, 13 exsectae virilitatis aut -ae (STAT. silv. 2, 6, 39 -ae post crimina formae. ANTH. 108, 4 -i pulcher corporis errat homo). PLIN. nat. 2, 196 non -a coniectura. 6, 57 haud -a ratione. 2, 111 haud -o... argumento (2, 176 QVINT. inst. 5, 13, 34 APVL. met. 7, 1). QVINT. inst. 3, 7, 3 namquam oratorem dicturum nisi de re -a (cf. CIC. de orat. 1, 92 supra l. 46). 5, 9, 2 signa, sive indubitata sunt... sive -a, non sunt argumenta. 7, 8, 6 ex eo, quod manifestum est, colligitur, quod -um est (cf. supra l. 38). decl. 313 p. 229, 26 id quod scriptum est, ne dubitaretur, -um fieri (cf. p. 2113, 11), postquam scriptum est. TAC. hist. 4, 6 mox -a voluntate Galbae (i. -a facta, cum iam non satis vellet). 2, 78 haud -a destinatione. 3, 59 haud -um... studium. PLIN. epist. 7, 6, 1 rara... res Vareno accidit, sit licet adhuc -a. Bithyni accusationem eius omisisse narratur (i. incerta, quomodo se habeat). CAPITOL. Opil. 4, 5 sed et haec -a ponuntur et alia dicuntur ab aliis. VEG. mil. 4, 39 p. 157, 1 ad navigandum quidam menses apertissimi, quidam -i, reliqui classibus intractabiles sunt. COD. Iust. 7, 63, 2, 3 (a. 400) cum non -us, sed notus omnibus dies fatalis appareat. CARM. epigr. 704, 8 -ique serenus excussor veri. LEO M. epist. 44, 3 ne aliquid ultra sit... in fide -um (ἀμφιβολον). i. q. nondum certus: CIC. Phil. 5, 31 legatorum expectatio dubitationem belli adfert; bello autem -o quod potest studium esse dilectus? (Att. 7, 4, 2 quasi non -um bellum haberemus. SVET. Otho 8, 1 haud -o bello). OV. met. 9, 398 paene puer -aque (i. nondum satis conspicua) tegens lanugine malas (MART. 2, 61, 1. 10, 42, 1. CLAVD.

carm. min. 25, 42 -am lanuginis umbram. CARM. epigr. 1355, 3 ora puer -ae signans lanugine vestis). SEN. benef. 7, 28, 3 -am verecundiam. clem. 1, 14, 1 indolem. epist. 53, 6 -o et incipiente morbo. Ag. 410 -a plus torquent mala.

(II) i. q. de quo disceptari potest vel disceptatur: SYNON. CIC. Char. gramm. p. 421, 4 B. -um, pendens, ... litigiosum, controversiosum. CIC. Caecin. 6 propter iuris obscuram -amque rationem. div. 2, 104 id sumere istos pro certo, quod -um controversumque sit. 2, 106. epist. 5, 18, 2 una sententia eaque -a condemnatus est. BELL. Alex. 65, 4 iure minime -o (QVINT. inst. 7, 7, 7 aut confessum est ex utraque parte ius aut -um. 12, 3, 6 -um ius aequitatis regula examinandum est [opp. certum]. decl. 318 p. 250, 9. COD. Iust. 2, 4, 13, 2 nec enim -i iuris est [opp. 6, 21, 9 certi iuris est]. 10, 57 certum est... haud -i iuris est. 10, 62, 1 -i iuris non est. cf. GAIUS dig. 12, 2, 31 in -is causis [aliter l. 22]. MOD. dig. 49, 4, 10 in -is quaestionibus. COD. Iust. 8, 42, 6 a. 239 de -a lite [2, 4, 12 a. 259. CLAVD. 8, 511 litibus]. adde COD. Iust. 7, 18, 3 quod... petitur, si fuerit negatione -um [COD. Theod. 4, 8, 6, 5 controversum]). PANEG. in Mess. 106 at non per -as errant mea carmina laudes: nam bellis experta cano (QVINT. inst. 3, 7, 4 an laudes Capitolini Iovis... -ae sunt?). AETNA 226 -asque exquirere causas (OV. fast. 6, 1 hic quoque mensis habet -as in nomine causas. aliter l. 15). MANIL. 1, 145 -umque manebit, quod latet. SEN. nat. 2, 21, 1 a confessis transimus ad -a. STAT. Theb. 12, 633 (de lite Minervae et Neptuni in Acropoli:) -is donec nova surgeret arbor rupibus. PLIN. nat. 11, 139 ostreis nulli (oculi sunt), quibusdam concharum -i. in titulis librorum: PLINI '-i sermonis octo': PLIN. epist. 3, 5, 5 GRAMM. passim. SERV. Aen. 10, 377 Caper... in libris -i generis. CAPER Char. gramm. I 77, 20 <Caper> -i sermonis II. cf. PRISC. gramm. II 212, 15 quod Caper ostendit de -is generibus (POMP. gramm. V 175, 30). 171, 15. PROB. Prisc. gramm. II 171, 15 supra dictorum nominum usus et apud Caprum et apud Probum de -is generibus invenis. II 541, 19 Probus de -o perfecto tractans. incerti auctoris de -is nominibus: DVBI. NOM. gramm. V 571. adde: DIOM. (PROB.?) gramm. I 382, 8 de -a verborum positione. 381, 10 de -a verborum coniugatione.

c. praep.: LIV. 9, 18, 5 nec quicquam -um inter scriptores refero. 26, 11, 10 huius populatio templi haud -a inter scriptores est. SEN. contr. 1, 7, 18 hanc sententiam dixit -am inter admirantes et deridentes.

(III) id quod duplicem accipit interpretationem, de verbis vel signis ambiguis, saepe de oraculis (cf. p. 2127, 6): de verbis: CIC. epist. 2, 17, 3 commotus hominum non -o sermone. OV. fast. 2, 442 obstipuit -o territa turba sono oraculi. 3, 348 -o terruit ore virum. LIV. 4, 45, 4 responsa (SEN. Oed. 212 oraculi. ARNOB. nat. 3, 23 p. 127, 26 Apollo obliquata, -a... dat... responsa). 24, 13, 8 cum haud -o promisso. QVINT. inst. 7, 2, 48 verba aut aperta sunt aut -a (9, 2, 69 ex verbis -is et quasi duplicibus). 7, 9, 6 cum scriptura -a est. AMM. 23, 5, 9 oracula (CLAVD. DON. Aen. 2, 115. 5, 638. 6, 770. 7, 370 p. 61, 21 CLAVD. 26, 557). de signis: CIC. Catil. 2, 29 multis et non -iis deorum... significationibus (SVET. Nero 37, 3 multas nec -as significationes. aliter infra l. 64). VERG. georg. 4, 253 quod iam non iis poteris cognoscere signis (LIV. 21, 58, 2 ad prima ac -a signa veris profectus. COLVM. 2, 2, 14 quasi confessa nec -a signa pinguis agri. SVET. Vesp. 5, 2 haud -a signa futuri cuiusque fati. aliter ut videtur p. 2117, 29). VERG. Aen. 2, 171 nec -iis ea signa dedit Tritonia monstris (GLOSS. V 102, 4 nec -iis. manifestis). LIV. 8, 34, 4 iis auspiciis (CVRT. 4, 15, 27 haud -um victoriae auspiciis. cf. LIV. 8, 32, 4 -is dis [syn. ibid. incertis auspiciis]). TAC. hist. 1, 6, 2 haud -um... omen. QVINT. inst. 12, 11, 21 non -a vestigia. sim.: LIV. 22, 23, 5 facto, primo forsitan -o (i. de quo homines ambigue iudicare possent)... ad extremum haud ambigue in laudem verso. SEN. epist. 13, 12 verbum aliquod -ae significationis (aliter supra l. 51). MART. 3, 68, 7 schemate nec -o, sed aperte nominat illam. COD. Theod. 16, 5, 61 -ae interpretationis ambages.

(IV) i. q. medius (pro subst. l. 70. 72): in sermone philos. Stoic. i. q. ἀδιάφορος: SEN. epist. 118, 11 sunt quaedam neque bona neque mala, tamquam militia, legatio, iurisdictio. haec cum honeste administrata sunt, bona esse incipiunt et ex -o in bonum transeunt. 95, 7 sic secundo vento utere, sic adverso resiste, sic -um communemque tibi vindica. benef. 6, 35, 1 te et in -is et in adversis et in laetis sapienter geris, ut -a prudenter tractes, adversa fortiter, laeta moderate. de loco: STAT. Theb. 12, 560 Creon occisos sepeliri vetans -o caelique Erebi sub axe detinet (i. inter caelum et Erebum medio). 9, 493 v. p. 2120, 70.

(V) in sermone artis rhetoricae et philosophiae: rhet. (cf. etiam p. 2109, 46. 58): i. q. ἀμφιδοξος: RHET. Her. 1, 3, 5 genera causarum sunt quattuor: honestum, turpe, -um, humile... -um genus est, cum habet in se causa et honestatis et turpitudinis partem. 1, 4, 6. CIC. inv. 1, 20 genera causarum quinque sunt: honestum, admirabile, humile, anceps, obscurum... anceps, in quo aut iudicatio -a est aut causa et honestatis et turpitudinis particeps. 1, 21. QVINT. inst. 4, 1, 40 genera causarum plurimi quinque fecerunt: [Buihart]

honestum, humile, -um vel anceps, admirabile, obscurum, id est *ἔνδοξον, ἄδοξον, ἀμφίδοξον, παράδοξον, δυσπαρακολούθητον*. CIC. off. 3, 56. cf. SVLP. SEV. rhet. 7 p. 316 FORTVN. rhet. 2, 14 p. 109 AVG. rhet. 17 p. 147. rhet. ad doctrinam statuum pertinens, i. q. ἀρόλημπος: QVINT. inst. 3, 6, 35 idem (quod Apollodorus et Pamphilus dicunt), qui ἀρόλημπον et προλήμπτικόν dicunt, id est -um et praesumptum. philos. Acad. (cf. s. v. dubito p. 2085, 19): CIC. ac. 2, 29 haec... (Academicos) habere -a... abhorre a sapientia plurimum (Antiochus dicebat). cf. 2, 54 ea dico incerta, quae ἀδελὰ Graeci. FRONTO p. 114, 14 N. Clitomachus anceps in -um vocare omnia. Stoic. i. q. ἀδιαφορος: v. p. 2110, 68. SEN. epist. 88, 45 si Protagorae credo, nihil in rerum natura est nisi -um.

β de temporis futuri eventu incerto (de hominibus p. 2111, 30 sqq.): CIC. Tusc. 1, 89 ad non -am mortem (VERG. Aen. 2, 359 vadimus haud -am in mortem. PETRON. 19, 6 mors non -a. PS. FRON- TIN. strat. 4, 1, 17 eos qui in proelio -am mortem timuissent, certum, si deseruissent, manere supplicium). nat. deor. 3, 69 spe -ae salutis in apertam perniciem incurrere (LVCAN. 1, 506. CLAVD. 26, 268 desperantium -ae... salutis dux idem vatesque fuit). epist. 13, 19, 2 cuius -a fortuna timidius tecum agebamus..., explorata vero eius incolumitate eqs. (QVINT. decl. 371 p. 408, 24 -a est iudicii fortuna. IVST. 5, 7, 3 metus -ae belli fortunae. DIFF. Suet. p. 276, 17 Reiff. -am belli fortunam experiri). VERG. Aen. 11, 445 -is de rebus agebant (CLAVD. DON. -a tractabantur hoc est incerta, quoniam eventum in ancipiti habebant). HOR. epist. 1, 18, 110 -ae spe pendulus horae ([i. quae quid ferat nescias]. PROP. 2, 13, 45 nam quo tam -ae servetur spiritus horae?). OV. fast. 3, 686 Anna Martis stultam -a spem trahit usque mora (i. quae quanta futura sit, in incerto relinquit). LIV. 1, 23, 9 non contenti libertate certa in -am imperii servitii- que aleam ruimus. 1, 35, 6 factio haud -a regis (paene i. q. haud -e regis futura), cuius beneficio in curiam venerant (1, 42, 3 haud -us rex... Romam rediit [paene i. q. haud -e rex futurus]. 39, 39, 12 ut haud -us praetor esset, si consul accipere nomen vellet. 4, 53, 13 haud -us inter tribunos militum honos Meneni [i. si tribuni crearentur, haud -e inter eos honorem adepturus erat]). 2, 27, 12 non -um erat populi iudicium. LVCAN. 6, 418 ad -os... casus spemque metumque ferunt. PLIN. nat. 18, 319 vina effundi priora, ut -a reciperentur. 17, 13 si plures ita continentur anni, etiam ipsae moriuntur arbores, quando nemini -a poena est in fame laborantium. VAL. FL. 4, 257 (Amyco et Polluce in pugnam prodeuntibus) hinc illinc -is intenta silentia votis (CLAVD. 24, 4 non -is ultra torquere votis). 5, 301. STAT. Theb. 2, 445 v. p. 2112, 9. 8, 633 -ae praesagia cladis. SIL. 5, 519 -o tantae discrimine pugnae (CLAVD. 21, 194 vestra manus -o quidquid discrimine gessit, transcurrans egit Stilicho [i. diu incerto eventu]). TAC. ann. 4, 12 Germanici liberorum non -a successio (erat; i. quin successuri essent, non -um erat). IVST. 13, 2, 6 negat differenda in partus (Roxanes) -os consilia. EVTR. 10, 14, 1 non -a iam calamitate. nota: APVL. met. 6, 5 (Psyche) ad -um obsequium, immo ad certum exitum praeparata (i. e. dubitandum erat, num ei quicquam proforet, si in Veneris potestatem se permisisset). CIC. part. 96 de incerto statu fortunae -isque eventis (CVRT. 4, 16, 28 -o adhuc pugnae eventu pro victore se gessit. QVINT. decl. 249 p. 22, 13. TAC. ann. 2, 18 catenas in Romanos, ut non -o eventu, portaverant. AMM. 27, 10, 6 CLAVD. 5, 199. ZACCH. 1, 30 p. 1099^B -os... expectare proventus). CIC. Rab. Post. 21 et consilio certo et spe non -a ([Att. 10, 8, 6 quadam spe non -a. epist. 3, 6, 4. 15, 4, 13]. Att. 3, 9, 2 de spe minime -a et plane explorata. LIV. 3, 2, 3 haud -a spe profectus ([Polyb. 3, 64, 3 ἀναμφισβήτητον... τὴν τοῦ νικᾶν ἐλπίδα]. 7, 16, 5. 8, 36, 8. 25, 21, 1. 8, 2, 5 haud in -a spe erant... urbis... potiundae). sine neg.: CIC. inv. 2, 27 -a spe impulsus certum in periculum se committere. Att. 8, 13, 1 spes -a pacis. OV. epist. 9, 42 speque timor -a spesque timore cadit. LIV. 10, 6, 11 in quorum spem -am erat certatum. MANIL. 5, 84 spemque sub extremo -am suspendere casu [iunge -am suspendere]. VAL. MAX. 2, 4, 5 spe tamen -a praesentem metum vincente. CELS. 7, 16, 1 -a spes certa desperatione est melior. IVST. 19, 2, 11 -a antea spe et suspensio metu incerta... expectatione). CAES. Gall. 7, 80, 6 cum a meridie prope ad solis occasum -a victoria pugnaretur (BELL. Hisp. 25, 5 inter bellatores principes -a erat posita victoria [cf. 29, 5 p. 2120, 49]. SALL. rep. 1, 4, 4 etiam tum -a victoria. LIV. 1, 36, 2. 10, 35, 10 armatis... -am victoriam esse; qui nudus... hostem maneat, ei aut mortem aut servitutem patiendam. QVINT. decl. 246 p. 8, 18. LIV. 9, 21, 6 victoria sicut sera, ita nec -a nec varia fuit [24, 42, 5]. 9, 27, 12 haud [22, 49, 4]. 9, 40, 18 nec -a nec difficili victoria dimicat. 25, 35, 2 alteram pro haud -a parem victoriam expectantes. EVTR. 10, 10, 1 haud -am victoriam... amisit. adde IVV. 11, 181 Vergilii -am facientia carmina palmam Homeri). LIV. 34, 17, 3 milites veteres... haud -am pugnam fecerunt (30, 18, 9 proelium -um. 35, 39, 2 aliquamdiu -um proelium fuit. 36, 38, 3 duas amplius horas -um certamen sustinere. 36, 39, 7 qui iam tertium ibi annum -o detineretur bello. PROP. 2, 27, 8 Mavors -as miscet utrimque manus. VELL. 2, 55, 3 plus quam -o Marte. LVCAN. 4, 389 tot -ae restant acies. SIL. 7, 271 Fabius nolebat -a morsus famae depellere pugna. FRONTIN. strat. 2, 4, 11. TAC. Germ. 6 corpora suorum etiam in -is proliis

referunt. ORIGO Const. 5, 16 post -um certamen. 5, 17 post -um ac diuturnum proelium).

b de animantibus: OV. met. 5, 145 matre Palaestina, -o genitore creatus. 12, 61 -oque auctore Susurri. trist. 2, 352 pater. LIV. 4, 8, 1 sequitur annus haud -is consulibus. 5, 47, 9 reum haud -um eius noxae. 38, 17, 9 maioribus nostris cum haud -is Gallis... res erat; hi iam degeneres sunt. SEN. benef. 7, 30, 2 ut ex amico -o fiat non -us inimicus. PLIN. nat. 10, 88 oscines... fetus faciunt... ante solstitium... -os, post solstitium vitales. STAT. Theb. 2, 445 -o pigeat parere tyranno. non parit populus regnum breve (de quo, num diu regnatura sit, non constat). CLAVD. DON. Aen. 2, 590 Venus non... -a aut incerta, sed manifesta veniens. 8, 32 deus ipse... non occultus aut -us. v. etiam p. 2111, 30. 2112, 17 sqq.

c ad B1 structurae (neutr. impers. v. infra l. 46): α c. supino (cf. p. 2118, 33): STAT. Theb. 10, 391 nescio quid visu -um incertumque (cf. 3, 42:). β c. infin. epexegetico: STAT. Theb. 3, 42 -usque notari (i. -us cognitu, χαλεπὸς γινῶναι; cf. 10, 759 manifestus nosci). γ c. genetivo rei, de qua dubitatur: LVCAN. 7, 611 non te funesta scelerum mercede potitum, sed -um fati... aspiciens morior (ADNOT. Lucan. 7, 610 adhuc in exitu -o constitutum). STAT. Theb. 8, 587 (Tydeus Atyn prostratum) praeterit hau -um fati (i. leti). melius ad p. 2118, 48 referuntur: APVL. met. 5, 28 adustum Cupidinem... -um salutis iacere. MARCELL. med. 16, 88 hoc remedium etiam vitae -os sanat. aliter etiam STAT. Theb. 12, 560 v. p. 2110, 74. cf. 9, 493 p. 2120, 70. δ c. praep. inter: v. p. 2110, 37. ε c. enunt. interrog.: LIV. 34, 62, 4 hanc tum regionem... -ae possessionis, sui regni an Carthaginiensium esset, effecerat. SEN. nat. 3, 26, 4 Tigris... absorbetur et... longe remoto loco, non tamen -us, an idem sit, emergit (valet i. q. non -um est, quin idem sit). LVCAN. 5, 602 et -um pendet, vento cui concidat, aequor. 10, 66 (in pugna Actiaca) fuit -us... casus, an mundum, ne nostra quidem, matrona teneret (an affirmat.). PLIN. nat. 16, 3 -amque terrae [sit] an partem maris (-umque E, quod praefero coll. 11, 74 p. 2113, 43. 34, 43 p. 2114, 17). ζ sequ. quin: LIV. 21, 3, 1 in Hasdrubalis locum haud -a res fuit, quin eqs. 21, 36, 4 haud -a res visa, quin circumduceret agmen (v. ad 3, 4, 2 p. 2114, 59). 24, 42, 3 haut -a <res> fuit, quin... potuerint. η c. acc. c. inf.: COD. Iust. 2, 4, 13, 2 nec enim -i iuris est dominos... teneri... non posse. nota locutionem non negatam (cf. p. 2116, 66) ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 32 rec. gall. 12 et in illis -a est fides servare (sc. fidem) quemquam sibi (ceterum interpretatio incerta). θ c. nom. c. inf.: APVL. met. 9, 25 non erat -us aliquid... tristius... cogitare. COD. Theod. 6, 6, 1 (consul consulari) praefendus aut -us est (T; -o R; quamquam nom. c. inf. etiam 3, 9, 1 lex, quae de hoc articulo non dubitatur emissa, locutio haut -o hoc uno loco exstat, tamen quid scribendum sit, -um manet).

ad B1: neutrum impersonale: GLOSS. IV 125, 32 non -um verum. α absolute: PLAVT. Poen. 737 homo furti sese adstringet. :: hau -um id quidemst. TER. Andr. 399 itan credis? :: haud -um id quidemst. Haut. 607 -um id est? 911 si dat. :: an -um id tibi est? Phorm. 774 etiamne id -umst? Eun. 129 -umne id est? CIC. Caecin. 97 quid ego commemorem? -um esse nemini vestrum certo scio. Flacc. 83 num -um est? de orat. 1, 240 respondit nec -um esse posse. orat. 68 id non -um est. leg. 3, 33 an etiam id -um est? epist. 1, 7, 5 si exploratum tibi sit..., si -um sit eqs. 4, 15, 1 cognovi..., quod mihi -um non fuit. 1, 9, 25 quamquam ne id quidem valde -um est. LIV. 36, 9, 10 -- neque enim -um erat --. SVET. Aug. 71, 1 VLP. dig. 42, 8, 6, 13. TERT. paenit. 8, 2 id si dubitas, evolve evangelium... non comminaretur autem non paenitenti, si non ignosceret paenitenti. -um, si non et alibi hanc clementiam demonstrasset. PLAVT. Capt. 892 -um habebis etiam, sancte quom ego iurem tibi? SPART. Pesc. 1, 3 quod quidem -um... habetur (cf. p. 2126, 4). LACT. inst. 2, 7, 7 ne quid omnino -um relinquatur (cf. p. 2126, 6). LVCAN. 2, 344 nec -um... quaeratur (i. εἴτε ἄθλον ὄν. CARM. epigr. 678 ne -um... quaeratur). nota coordinationem in imitatione sermonis vulgaris IVV. 10, 82 nil -um, magna est fornicula. cf. s. v. dubito p. 2100, 56.

b c. praep.: CIC. Verr. II 4, 91 de istius facto -um esse nemini potest (Att. 11, 6, 5 de Pompei exitu mihi -um numquam fuit. 12, 23, 3 de Magala -um non mihi erat. BRVT. Cic. epist. 11, 9, 2 mihi persuasissimumst Lepidum recte facturum numquam, si forte vobis id de hoc -um est). de orat. 1, 241 ut de earum iure -um esse non possit. OV. met. 4, 545 nec -um de morte (sc. esse) ratae. SEN. dial. 5, 4, 1 ut de ceteris -um sit, nulli certe adfectui peior est vultus (quam irae). nat. 2, 7, 2 nec de unitate earum -um est. QVINT. inst. 7, 3, 4. 7, 5, 3 de altero intellectu certum est, de altero -um. EPIST. pontif. 1056 (Conc.^s IV 2 p. 131) 145 dum de eius errore occultum adhuc et -um fuit. adde: CIC. Att. 4, 8, 1 in oppido est quiddam, de quo est -um, sitne venale. SEN. benef. 7, 17, 2 de hoc non est -um, quin illi... debeam reddere. COLVM. 6 praef. 5 de secundo tamen responso -um non est, quin. SVLP. SEV. chron. 2, 36, 3 de Photino -um non erat merito fuisse damnatum. LIV. 42, 33, 6 si quid in ea re -um esset. PLIN. nat. 36, 201 (de igne:) inmensa... rerum naturae portio et in qua -um sit, plura absumat an pariat. QVINT. decl. 314 p. 234, 29 hoc in alio genere causae -um est. ROMVL. fab.

Aesop. ed. Thiele 32 rec. vet. 11 et in illis est -um fidem servare quemquam sibi. Ov. Pont. 1, 3, 72 inter v. l. 8. SOL. 1, 76 super hoc nihil -um (*i. de hac re dubitandum non est*).

c. c. enunt. interrog.: *α simplici pronominali:* CIC. Verr. II 4, 138 primo nobis fuit -um, quid ageremus. inv. 1, 48 cum -um esset, quale haberi oporteret. epist. 13, 55, 2 mihi... diu -um fuit, quid ad te potissimum scriberem. Ov. met. 11, 717 primoque, quid illud esset, erat -um. Pont. 1, 3, 72 inter quas -um, quae prior esset, erat. LVCAN. 9, 19 -umque manebat, quem dominum mundi facerent civilia bella. STAT. Theb. 3, 454. HYG. astr. 4, 14 ne -um fiat, quare solis eclipsis fieri possit. PANEG. 8 (5), 10, 1 etiamsi... quibus nos opibus levaturus esses, -um reliquisses. PAPIN. dig. 40, 5, 22, 2 ne -um et obscurum esset, cuius libertus fieret. *nota interclusionem* (cf. p. 2114, 7): PAVL. dig. 34, 2, 32, 2 quae -um est cuius generis sint (*sequi quae certum est eius generis non esse*). *aliter* CLAUD. rapt. Pros. 3, 207 cum subito -um, quoniam monstrante latebras rescierit — Cytherca venit (cf. p. 2114, 20). non -um, quid *sim. idem valet atque* non -um, quin (*v. etiam l. 67, p. 2114, 4 et s. v. dubito p. 2083, 67. 2089, 13*): TRAG. inc. 122 quid meritis hic sit, -um <id> an cuiquam fuit? (CIC. Verr. II 1, 100 nisi forte id etiam -um est, quo modo iste praetor factus sit. Catil. 4, 10 iam hoc nemini -um est, ... quid... iudicari). CIC. Verr. II 5, 61 cui potest esse -um, quam ob rem... molestiam cum suspitione susceperis? Cluent. 63 cum esset nemini -um, quid iudicari necesse esset. Sest. 113 quod iudicium... futurum sit, nemini -um esse debet. leg. 1, 20 fin. 4, 59 epist. 4, 22. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1 -um illi non erat, quid futurum esset. LIV. 8, 3, 10 haud cuiquam -um erat, super qua re accirentur. 40, 21, 10. QVINT. decl. 270 p. 106, 27 -um est scilicet, quid factura fuerit. TAC. hist. 4, 35 SVET. Claud. 4, 7 CLAUD. DON. Aen. 8, 112 a SVLP. SEV. Mart. 13, 5. *β simplici coniunctionali* (*v. etiam p. 2114, 21 sq.*): CIC. fin. 4, 67 illud -um, ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam possit fieri accessio. SALL. or. Macri 8 an -um habetis, num officere quid vobis... possit? (*valet idem atque 'quin nihil'; cf. s. v. dubito p. 2082, 18*). CIC. Att. 4, 8, 7 in oppido est quiddam, de quo est -um, sitne venale. Ov. epist. 19, 43 sit -um, possisne capi, captabere certe. LIV. 45, 22, 1 peccaverimusne, adhuc -um est. HEGES. 3, 26, 1 l. 13 superioris aevi -o (*abl. abs.*), utrum de lacu, cui Genesar nomen, exoreretur, Philippus falsam opinionem redarguit (*Ios. bell. Iud. 3, 512 ἀγνοούμενος δὲ τῶς... [ἐκ τοῦ Πανέλου] ἀρχεσθαι διὰ... Φιλίππου ἡλέγχθη. affirmat igitur*). SALL. hist. frg. 2, 56 -um an insula sit (*vere dubitative etiam* CELS. 8, 2, 3 si quando... an altius descenderit utrumlibet, -um est. PLIN. nat. 11, 74 -um, an habeant aculeos, quia non egrediuntur. QVINT. inst. 7, 6, 3 an eadem huius causa sit, -um est. TAC. hist. 1, 8 an imperare nolisset, -um. ann. 1, 5 extincto Maximo, -um an quaesita morte. FLOR. epit. 2, 16, 2 legatos... -um an et manu, certe oratione violavit. 4, 2, 91 -um an ipso volente. GAIUS dig. 30, 69, 5 si -um sit, an... vivat. inst. 4, 89 VLP. dig. 4, 3, 7, 3. 26, 10, 1, 4. 1, 13, 1 pr. PAVL. dig. 42, 5, 4. sent. 3, 6, 71 aucupes an inter urbana ministeria contineantur, -um remansit. PRISC. gramm. II 123, 10 -um, an sint derivata). Ov. am. 3, 12, 13 an prosint, -um, nocuerunt carmina semper (*ad negationem vergit etiam* CVRT. 3, 8, 21 sicut -um esset, an vinceret, ita illud utique certum esse honeste... moriturum. SEN. benef. 2, 24, 3 alius [*beneficium accipit*] supine, ut -um praestanti relinquit, an senserit. dial. 1, 3, 11 *vix* -um sit, an... plures nasci Reguli quam Maecenates velint. epist. 58, 28 quae adeo pretiosa non suat, ut, an sint omnino, -um sit. 63, 9. COLVM. arb. 1, 3 -um est, an legendis seminibus adhibuerit diligentiam. QVINT. decl. 277 p. 131, 10 qui an nasci posset, -um fuit. PLIN. epist. 7, 10, 3 quam -um est, an merito accusetur, qui an omnino accusetur, incertum est? HIER. epist. 22, 38, 2 -um, an virgo sit talis. *nota* PANEG. 12 [2], 16, 1 humilis haec virtus -umque an virtus iudicabatur). SEN. contr. 9, 1, 11 in quo adeo non est -um, an (= *quin*) beneficium non dederit, ut -um sit, an receperit (*affirmative etiam* QVINT. inst. 5, 6, 6 *nolle* -um cuiquam relinquere, an peierarit. POMPON. dig. 42, 1, 30 si -um sit, an *donatio* donatoris facultates exhaustire possit). non -um, an *sim. idem valet quod* non -um, quin (*v. etiam supra l. 18*): SEN. contr. 9, 1, 11 *v. supra l. 63*. SEN. epist. 106, 8 numquid est -um, an id, quo quid tangi potest, corpus sit? QVINT. decl. 336 p. 324, 14 num alioqui -um est..., an ego tibi parte agri mea cessurus non fuerim, nisi...? quin... recepturus fuerim id, quod retines? *cf. etiam* SEN. epist. 117, 26 p. 2120, 76.

γ disiunctivo: VARRO ling. 6, 5 crepusculum dies etiam nunc sit an iam nox, multis -um. 7, 77 id -um tempus noctis an diei sit. CIC. div. in Caec. 15 si esset -um, petissent necne. nat. deor. 1, 86 -um est, utrum... an. CAES. Gall. 6, 31, 1 Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit... an tempore exclusus..., -um est. LIV. 34, 62, 4 Ov. met. 6, 678. VAL. MAX. 3, 2, 33 -um reliquisti, inter undasne pugnam fortiolem edideris an in terra vocem miseris. LVCAN. 7, 172. STAT. Theb. 7, 742 -umque tuenti, presserit infestos onus impuleritne iugales. QVINT. inst. 6, 3, 83 PLIN. paneg. 1, 1. epist. 10, 41, 4 incertum, utrum... an..., hoc quoque -um *eqs.* 4, 11, 8 blandiens haec an inridens... dixerit, -um est: dixit (6, 25, 4 interceptusne sit a suis an cum suis, -um: certe non... apparuit. FLOR. epit. 2, 11, 2

fuerint... an simulaverit, -um; certe... 3, 3, 8 -ne... an..., -um; certe... *cf.* PLIN. epist. 3, 9, 32 s. v. dubito p. 2083, 36). CELS. dig. 28, 5, 60 (59), 6 POMPON. dig. 30, 26, 2 CLAUD. DON. Aen. 4, 685. *valet idem quod* quin (*v. etiam p. 2113, 18*): CIC. Caecin. 31 an... -um vobis fuit, inesse vis aliqua videretur necne? (*i. -um esse non debebat, quin inesset*). 69 non -um est, utrum iudices an iuris consulti vituperandi sint. *nota interpositionem* (cf. p. 2113, 14): SEN. contr. 10, 5, 9 Parrhasius -um est studiosius pingat an saeviat. SVET. Tib. 22 quos codicillos -um fuit Augustusne... reliquisset... an... Livia... dictasset. *δ nota ellipsin vocis est saepe cum ellipsi verbi enuntiati interrog. et cum parenthesi coniunctam:* Ov. met. 6, 678 Erec theus, iustitia -um validisne potentior armis. fast. 6, 503 lucus erat -um Semelae Stimulaene vocetur —: Maenadas Ausonias incoluisse ferunt. Pont. 3, 1, 18 qui potus -um sistat alatne sitim. 4, 7, 23 nam -um positu melius defensa manum — urbs erat *eqs.* trist. 4, 4, 69 -um pius an sceleratus, Orestes. POMP. TROG. Iust. 38, 7, 6 bello -um facili magis an uberis. PLIN. nat. 34, 43 Tuscanicum Apollinem, -um aere mirabiliorem an pulchritudine. 16, 3 v. p. 2112, 32. STAT. silv. 4, 4, 21 Gallus..., -um morumne probandus ingeniine bonis. QVINT. inst. 7, 2, 52 codicilli -um ad quem scripti (TAC. ann. 1, 5 extincto Maximo, -um an quaesita morte. FLOR. epit. 1, 1, 8 Remus... -um an iussu fratris, occisus est. 2, 6, 17 Varro fugit, Paulus occisus est, -um, uter maiore animo. *cf. p. 2113, 16*). FLOR. epist. 1, 1, 12 -um, clipeos an armillas. 2, 14, 3 -um liber an servus, mercennarius certe. SVET. Iul. 58, 1 in obeundis expeditionibus -um cautior an audentior. Aug. 28, 1 -um eventu meliore an voluntate. Tib. 10, 1 -um uxorisne taedio... an ut... AMPEL. 16, 2. PORPH. vita Hor. p. 1, 3 patria Venusia ortus, -um Apulus an Lucanus.

δ c. enuntiato coniunctionali: *α quin* (PLAC. Gloss. IV D 15 -um quin: numquid -um): TER. Andr. 172 non -umst, quin uxorem nolit filius (GLOSS. V 537, 26 non -um manifestum). 391 hoc haud -umst, quin Chremes tibi non det gnatam (GLOSS. V 534, 47 haud -um certum). 530 haud -umst mihi, ... quin eum merito possim cogere. Eun. 997 Ad. 976 VARRO ling. 6, 94. 10, 54 rust. 1, 11, 2. 3, 1, 1 quidni... -um non est, quin *eqs.* RHET. Her. 2, 19, 30. CIC. (*cf. s. v. dubito p. 2086, 68*) S. Rosc. 107 num ergo -um est, quin... obtulerint? div. in Caec. 17 quasi vero -um sit. Verr. II 2, 30 -um nemini est. 143 non opinor, esset -um. 145 num cui -um esse poterit? II 3, 172 -umne est? II 5, 1 nemini video -um esse. 78 et nunc cuiquam credo esse -um. Caecin. 51 an hoc -um est? Cluent. 102 potest esse -um? Manil. 42 certe nemini -um est. prov. 24 num est igitur -um ex iis rebus, quas is egit..., quin *eqs.* (Att. 13, 45, 1 ex his litteris non videbatur esse -um, quin ante eam diem venturus esset [*cf. p. 2116, 17. 2124, 59. 65*]). de orat. 2, 317. fin. 1, 54 non potest esse -um, quin *voluptas* sit summum... bonum. Tusc. 5, 40. div. 2, 96 illudne -um est, quin multi, cum ita nati essent, ut quaedam (*membra*)... depravata haberent, restituerentur et corrigerentur? (*'restituti sint' exspectes; tempus accommodatum est praeterito nati essent*). Att. 7, 21, 2. 8, 11 d, 3 cumque nec mihi nec fratri meo -um esset, quin Brundisium contenderemus (*i. quin contendere deberemus; similiter* Brut. 189 quando autem -um fuisset apud patres nostros, eligendi cui patroni daretur optio, quin aut Antonium optaret aut Crassum? *cf. etiam* LIV. 3, 4, 2 l. 58). epist. 13, 18, 1 quod tamen -um nobis, quin ita futurum fuerit, non erat. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 4 quin ei... pecuniam debuerit civitas, non est -um. CIC. Rab. Post. 4 erat nemini -um, quin is in regnum restitueretur (*i. quin futurum esset, ut restitueretur*). BELL. Hisp. 29, 3 non habuit -um, quin... ad dimicandum adversarii procederent. LIV. 3, 4, 2 haud -um erat, quin cum Aequis alter consul bellum gereret [*i. 'gesturus esset' aut 'gerere deberet'; cf. Weissenborn-Müller ad 2, 55, 9*]. 9, 2, 5 haud erat -um, quin Lucerinis opem Romanus ferret. 4, 16, 6 v. p. 2108, 20. 9, 38, 9 nec quin Cursor Papirius dictator diceretur, ... -um cuiquam erat. 10, 22, 1 nemini -um erat, quin... destinaretur. 21, 36, 4 v. p. 2112, 35). LVCAN. 4, 533 haud igitur -umst, quin voces verbaque constant corporeis e principiis. 4, 920 CAES. Gall. 1, 3, 7 SALL. rep. 2, 13, 6 in Tull. 4 NEP. Hann. 2, 5 VITR. 5, 6, 9. 6, 2, 4 non puto oportere esse -um. LIV. 28, 17, 4 haud cuiquam -o (*abl. abs. cf. p. 2125, 68*). 31, 7, 4. FEST. Gloss. IV p. 310^a (p. 201 M.) non -um facit... C. Gracchus, cum ait. p. 362^a (p. 254 M.) quispiam quin significet aliquis... -um non est. VAL. MAX. 7, 4, 1 CELS. 1 prooem. 14 CVRT. 7, 1, 9. SEN. benef. 3, 28, 1 num -um est, quin beneficium aliquando a servo dominus accipiat? 5, 20, 1 non -um est, quin beneficium sit etiam invito prodesse. epist. 90, 44 neque enim -um est, quin meliora mundus nondum effetus ediderit. nat. 1, 4, 1 nec -um cuiquam relinquitur, quin arcus imago solis sit (HIL. c. Const. 4 nec -um relinqueretur, quin persecutores essent. *cf. infra p. 2126, 6*). COLVM. 1, 3, 10. PLIN. nat. 34, 34 signa Tuscanica... quin in Etruria factitata sint, non est -um. PS. SALL. in Tull. 4 QVINT. inst. 3, 2, 1. 10, 1, 5. decl. 248 p. 16, 23 num -um est? (p. 19, 3. 273 p. 118, 28). PS. QVINT. decl. 6, 13 p. 123, 10 non dubito fore -um, quin ius in hac lege fuerit et mihi (*legendum aut <non> fore -um aut non puto fore -um, nisi forte iam auctor vitium commisit*). FLOR. epit. 2, 6, 19. SVET. Otho 9, 1 nemini. IAVOL. dig. 7, 1, 54 CELS. dig. 35, 2, 50. NERAT. dig. 3, 14, 58 quin... possit, -um non est. IULIAN. dig.

[Bulhart]

5, 3, 54, 1 quin... possit, -um non est. VAL. dig. 36, 1, 70 (68) pr. GAIUS dig. 32, 14 pr. non -um est, quin... cogenda est. VLP. coll. Mos. 1, 6, 3 quid -um est, quin occidendi animo percusserit? dig. 40, 7, 6, 1 quin servus hostium sit, nequaquam -um est. PAVL. dig. 10, 3, 14, 3. 26, 5, 19 pr. GELL. 14, 2, 9 ac nihil esse -um dicebant, quin absolvendus foret. PORPH. Hor. carm. 3, 27, 57. LACT. inst. 5, 1, 1 non est aput me -um. 1, 11, 14. 4, 24, 2 VVLG. num. 32, 23 SVLP. SEV. dial. 2, 14, 4. 3, 11, 5 MART. CAP. 6, 607 SALV. gub. 6, 38. 8, 8. BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 119, 17 si... est..., -um non est, quin... conveniat (2, 7 p. 170, 19. 174, 28 in Porph. comm. pr. 1, 9 p. 22, 8. 1, 10 p. 26, 1. 9 sec. 1, 3 p. 141, 18 mus. 1, 2 p. 187, 1. 1, 31 p. 222, 11. 3, 7 p. 278, 2. cf. l. 50. 69). in Porph. comm. pr. 1, 27 p. 79, 5 non est -um, quin... sunt (1, 24 p. 74, 21 quin... discrepabit. 1, 27 p. 80, 11 praedicabitur). adde SEN. benef. 7, 17, 2 de hoc non est -um, quin illi debeam reddere... de altero beneficii genere dubitatur. COLVM. 6 praef. de secundo tamen responso -um non est, quin eqs. nota ellipsin et interclusionem (significat f. i. q. scilicet, id est; cf. l. 56. p. 2123, 27 sqq.): HIER. epist. 29, 3, 3 accepit mater eius — haud -um, quin Michae — argentum. PAVLA Hier. epist. 46, 6, 1 occidet illos — haud -um quin prophetas — bestia. VVLG. Esth. 15, 1 et mandavit ei — haud -um quin esset Mardocheus —, ut eqs. cf. HIER. epist. 18 A, 6, 6 quaerimus, ubi sit hoc incendium salutare. nulli -um, quin in sacris voluminibus. 49, 14, 6 'socii eius, qui non est' — haud -um quin diaboli. 65, 10, 2 'per dominum deum caeli', non -um, quin per eum, qui de eius erat semine nasciturus. in Is. 26, 5 p. 295^c 'conculcabit eam pes...' haud -um quin Christi. 49, 22 p. 472^d 'signum suum exaltabit in populis', haud -um quin vexillum crucis. 66, 13 p. 662^c 'videbunt' autem haud -um quin deum. cf. etiam VITA Caril. Migne 74, 1258^b 'ibunt' haud dubium sancti 'de virtute in virtutem'. nota quin voce quod continuatum: infra l. 58.

β quod: PROB. inst. gramm. IV 142, 36 iam nulli -um est, quod... incurrant. FILASTR. 97, 3 quod caro sine anima non possit eloqui, non est -um. 109, 1. 108, 5. 130, 8 AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 31. VVLG. exod. 10, 10 cui -um est, quod pessime cogitatis? I Tim. 6, 7 nihil enim intulimus in hunc mundum: haud -um, quod nec auferre quid possumus (οὐδὲν γὰρ εἰσηγάκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν δύναμεθα [legisse videtur δηλον ὅτι]). ITALIA [Pelag.] verum quia). RVFIN. apol. Orig. 2 p. 559^b -um non est quod... praedicebat. AVG. civ. 12, 9 p. 524, 7 D. si cum ipsis, non -um, quod ab illo facta sit, a quo et ipsi. corrept. 7, 13 quod et procuratur eis audiendum evangelium. VINDIC. epist. ad Valent. 5 quod... amarescunt. CASSIAN. conl. 17, 17, 2 fugisset. PROSP. resp. ad Vinc. 7 nolunt. in psalm. 106, 32 agantur. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 178 oryza vero quod stringat nulli -um est. 3, 4, 26 laqueus autem quod praefocationem augeat, nulli -um est. SALV. ecl. 1, 24 quod... debemus. 2, 27 permanebit. gub. 3, 17 quod... imitatus sit, nulli -um est. 6, 60 quod laedunt deum. FAVST. REI. grat. 2, 9 p. 80, 29 examinatur. PRISC. gramm. II 439, 13 respondebimus. BOETH. arithm. 2, 44 p. 146, 15 videantur. mus. 1, 2 p. 187, 1 si verisimile est..., non est -um, quod... possit (in Porph. comm. pr. 2, 4 p. 93, 3. cf. supra l. 9). CASSIOD. in psalm. 7 concl. deputetur. GREG. TVR. Franc. 1, 1 praetulisset. 1, 10 p. 40, 15 gesserit. vit. patr. 3 proem. p. 672, 9 possint. COD. lust. de emend. cod. 4 nemini -um est, quod... constituatur. VITA Caes. Arel. 2, 5 nulli -um est, quod... psallebat. BAYDON. 19. 20. f. i. q. videlicet, scilicet: AVG. civ. 22, 29 p. 623, 26 D. 'superat... omnem intellectum', non -um quod praeter suum. cf. supra l. 17 sqq. nota HIER. in Ier. 1, 26, 2 nullique -um, quin Nilus aquas turbidas habeat et quod... Eufraten significet.

γ quia: AMBR. Noe 15, 53 non est -um, quia... deflagrat. CHROMAT. beat. 8. CONC. I 3 vers. Tur. p. 43, 29 quia... nostras animas non prodemus, -um non est (gr. I 1, 1 p. 108, 30 ὅτι... ἀμφίβολον). GREG. M. moral. 8, 89 quia sine fine reprobos cruciet... -um non est. NICET. spir. 2 nulli autem -um puto esse, quia... praecipitat. ACT. Archel. 22, 6 quia... indigeat..., nulli -um est (68, 2. 37, 1).

δ quoniam: AVG. civ. 22, 29 p. 623, 20 D. quoniam nostrum quidem (intellectum) superat, non est -um. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 26 p. 78, 1 quod si... est..., non est -um, quoniam... continet (cf. supra l. 9).

ε ut (certe non exstat, id quod inde a Stephano lexicographi paene omnes adfirmant, PLIN. (?) paneg. 8, 6 an -um est, ut dare posset imperium imperator qui reverentiam amiserat, auctoritate eius effectum, cui dabatur? ubi patet ut ex effectum, ex an -um est autem acc. c. inf. pendere. finale autem est ut: VEN. FORT. vita Leob. 24, 78 Leobinus... dum ingrederetur domum [Baudolevi], Baudolevi puella... efficitur mortua, nulli enim fideli constat [i. est] -um, [sc. quin ideo deus hoc ita accidere voluerit,] ut per resurrectionem [i. resuscitationem] puellae a mortuis nomen sancti antistitis clarificaretur in populis): nota locutionem non negatam: MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 1 p. 389 extr. -um erat humanae ratiocinationi, ut ex vulva emortua... donaret filium (ἄπορον ἦν... δοῦναι).

ζ c. acc. c. inf.: PLAVT. Mil. 419 an -um tibi est eam esse hanc? TER. Hec. 326 perisse me una haud -umst. NEP. Con. 1, 3

nemini erat... -um, si affuisset, illam Athenienses calamitatem accepturos non fuisse. AETNA 308. LIV. 26, 27, 5 nec ulli -um erat humana id fraude factum esse. 41, 23, 9 nisi hoc -um alicui est, bellandum Romanis cum Perseo esse. MANIL. 4, 886 an -umst habitare deum sub pectore nostro? SEN. benef. 2, 17, 3. epist. 52, 15 damnum quidem fecisse philosophiam non erit -um, postquam prostituta est. COLVM. 1, 7, 5 quae utraque peccata plerumque vitio domini... committi... nihil -um est. 6, 18, 2. 6, 24, 4. 11, 3, 7 nulli. PLIN. nat. 2, 6 (mundum) viginti quattuor horarum spatio circumagi solis exortus et occasus haut -um reliquere. 2, 149 decidere (lapides e caelo) non erit -um (9, 18 esse auditum... piscibus non erit -um. 14, 115 nihil quidem ex his anno durare... non erit -um). 18, 290 alterutrum quidem fore in causa... non erit -um). 2, 152 cetera eiusdem naturae non multis -a esse video: grandinem conglaciato imbre gigni eqs. 2, 192 ventos in causa esse (terrae motuum) non -um reor. QVINT. inst. 1, 6, 11 unde non erat -um sic 'pepigi' nos dicere ut 'cecidit' (cf. infra l. 29 secundum quod, p. 2114, 42 ex). 8, 6, 36 FRONTIN. aq. 124 TAC. ann. 2, 36. 6, 23 quem egestate cibi peremptum haud -um, sponte vel necessitate, incertum habebatur. 2, 43 nec -um habebat se delectum, quin eqs. (2, 26 nec -um habebatur labare hostes. 3, 67 nec -um habebatur... teneri reum. 6, 19 ac ne -um haberetur magnitudinem pecuniae malo vertisse. 12, 61 neque -um habetur... potuisse tradi. MART. CAP. 8, 834. 835). PLIN. paneg. 8, 6 v. p. 2115, 72. 61, 6 nemini. epist. 8, 14, 20 VEL. gramm. VII 48, 5. SVET. Iul. 52, 3 ne cui omnino -um sit (Nero 22, 1. 26, 1). IAVOL. dig. 24, 1, 64 IULIAN. dig. 48, 5, 5. SCAEV. dig. 2, 15, 3 pr. privatis actionibus non -um est non laedi ius ceterorum. VLP. dig. 19, 1, 13, 7. 21, 2, 17. 48, 18, 1, 20 TER. MAVR. 2812. TERT. pudic. 2 p. 224, 2 secundum quod (cf. l. 16) nemini -um est alia castigatorem mereri, alia damnationem. patient. 4 p. 6, 6 cui -um sit...? LAMPR. Alex. 57, 3. TREB. trig. tyr. 10, 13 cuius gravissimum iudicium... fuisse non -um est. EDICT. Diocl. 1, 21. LACT. inst. 3, 8, 6 Aristippum... nemini -um est hominem non fuisse. epit. inst. 1, 1 esse (providentiam) nemini -um est. CHAR. gramm. I 111, 26 SERV. gramm. IV 454, 30 IVST. 9, 5, 5 HIL. in psalm. 1, 7 OPTAT. 2, 26 p. 66, 6 FILASTR. 107, 7. AVSON. 369, 12 haut -um Solem cuicumque insistere signo. SYMM. rel. 3, 17 AMM. 21, 13, 14 CLAUD. DON. Aen. 2, 455. AMBR. hex. 5, 12, 37. HIER. epist. 65, 11, 2 nulli (in Ier. 1, 9, 2. 5, 9, 2). RVFIN. apol. Orig. 5 p. 571^c -um non est non... haec humanis viribus... agi (μῆτρον ἢ κατὰ ἀνθρώπων τὸ πρῶγμα εἶναι λέγειν οὐ διατάξομεν). AVG. civ. 8, 19 p. 348, 32 D. c. Faust. 22, 61 p. 657, 3 bapt. 4, 18, 25 un. ecl. 5, 9 SVLP. SEV. dial. 1, 6, 4 chron. 2, 5, 4. ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 77 r. g. epim. non -um fieri posse ab unius consilio multos de periculo liberari. MART. CAP. (non -um est 21^{ia}. ex. gr.) 6, 648 in Siculo etiam freto insulas esse non -um est. 7, 734 quid tetradem dicam? ... quid quod quattuor anni tempora... esse non -um est? LEO M. epist. 165, 3 (οὐκ ἔστιν ἀμφίβολον ἡμῶς ἐκδι-κεῖν). COD. Theod. 1, 2, 10. 2, 16, 1. 12, 1, 25. 12, 6, 5 AVELL. p. 77, 12. 138, 18 PROSP. carm. de ingrat. 566 carm. de prov. 839 resp. ad Gall. 1, 7 Ps. PROSP. vocat. gent. 1, 17 CAEL. AVR. acut. 3, 8, 86. 2, 9, 47 SALV. gub. 7, 8 eccl. 2, 8 SIDON. epist. 8, 14, 5. CLAUD. MAM. anim. 1, 11 p. 51, 26 omnem, qui arbitratur, dubitare non -um est. 64, 10 FAVST. REI. grat. 1, 2 p. 12, 25 MARTYR. gramm. VII 168, 6 (CASSIOD. constat). BOETH. arithm. 1, 1 p. 12, 5. herm. pr. 1, 4 p. 67, 7 si... sunt..., non est -um... significare (in Porph. comm. pr. 1, 27 p. 81, 6 quod si ita est, non est -um genus quoque... praedicari posse. sec. 5, 11 p. 316, 4. 5, 20 p. 340 16. cf. p. 2115, 9. 2122, 21). CASSIOD. art. 5 p. 1209^b in psalm. 80 praef. GREG. TVR. Franc. 3, 31 p. 135, 6 Mart. 4, 47 vit. patr. 12, 3 p. 714, 7 NICET. spir. 7. COD. lust. 5, 27, 9 pr. quod recte fieri minime -um est. de cod. emend. 3. 6, 23, 16 pr. non -um nec incertum est... fideicommissum relinqui posse. VITA Caes. Arel. 2, 26 ita ut nulli -um esset omnia ibidem concremanda (i. concrematum iri). adde SVLP. SEV. chron. 2, 36, 3 de Photinó -um non erat merito fuisse damnatum. ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 32 r. v. 11 et in illis est -um fidem servare quemquam sibi (i. cuiquam. cf. p. 2112, 39. nota etiam locutionem non negatam; nam LIV. 41, 23, 9 nisi hoc -um alicui est bellandum Romanis cum Perseo esse idem valet atque 'nemini -um esse debet').

e c. inf.: CVLEX 194 cui ciasus sociarit opem numenve deorum, prodere sit -um (i. difficile, cf. p. 2118, 30). adde: PHYSIOGN. 46 nec -um erit pronuntiare de eo, qui ursae est similis, crudelem... esse (i. non verebimur dicere. cf. p. 2107, 10).

2 speciatim: a peiorative de fide: α i. q. infidus, cui non creditur vel confidi non potest (TER. Hec. 16 scibam -am fortunam esse scaenicam et ceteros de fortuna locos rettulimus ad p. 2107, 35): de hominibus (pro substantivo p. 2117, 2): ENN. ann. 274 at non sic -us fuit hostis Aeacida Burrus (sc. ut Hannibal, de cuius fide data dubitare praestabat: Norden, Ennius u. Vergil p. 87 sq.). LIV. 36, 21, 4 per quem, quae gesta essent, senatus... haud -o auctore sciret (OV. Pont. 3, 4, 37 -isque auctoribus usus. STAT. Theb. 9, 39 haud -o clades auctore comperta est. LACT. inst. 2, 7, 7 quae a multis et non -is traduntur auctoribus). 23, 28, 3 per -os infestisque populos. 24, 10, 13 neque hostibus neque -is sociis loci quicquam praebuit ad temptandum. OV. Pont. 4, 13, 1 o mihi non -os inter

[Bulhart]

memorande sodales. LVCAN. 8, 283 -i ... Mauri. TAC. ann. 3, 44 v. p. 2106, 50. FRONTIN. strat. 2 praef. 11 de -orum animis in fide retinendis (2, 11, 7 v. p. 2104, 22). PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 36 ex -o in reliquum ... fidelem ... habuit equitem. AMM. 15, 5, 33 ut -um et mutabilem verebatur. *nota praepositionem*: EVTR. 10, 7, 2 sicut in nonnullos amicos -us, ita in reliquos egregius. *de rebus*: CIC. Verr. II 2, 105 cum te nos non opinione -a, sed tuis vestigiis persequamur (*fere i. q. vana*). dom. 11 res erat non in opinione -a, sed in praesenti periculo. POMP. Cic. Att. 8, 12a, 3 has XIII cohortis, quas -o animo habeo (*est pro adiectivo, quod esset *dubianimas*). LIV. 1, 54, 6 -ae fidei videbatur (2, 21, 3. VELL. 1, 92, 2 fidelissimi ante Romanis, tum -a fide speculati fortunam regi faverunt. 2, 63, 3 Planus deinde -a, id est sua fide, diu quarum esset partium, secum luctatus. VAL. MAX. 7, 3, 7 -a fide suspectum. 7, 4, 1 -am et suspectam semper societatis suae fidem. LVCAN. 2, 461 -am fidem fortuna ferebat. SVET. Claud. 15, 2 -a utrimque argumentorum fide. IVSTR. 11, 1, 6 gentes fidei -ae et mentis infidae. ORIGO Const. 6, 32 qui -ae fidei probantur). LIV. 44, 20, 7 sicut omnia de Eumene -a, <ita> Attali ... fidem nuntiabant. 26, 5, 14 criminibus -is (*i. q. vanis*). VELL. 2, 71, 1 -am spem armorum temptare noluit. SEN. epist. 104, 6 marcor ille corporis -i. Ag. 407^a certa fari sors maris -i vetat. Herc. O. 670 non -os fovet illa toros (*sc. maritus fidem servat*). SVET. Aug. 17, 1 M. Antoni societatem semper -am et incertam (*cf. VAL. MAX. 7, 4, 1 supra l. 14*). PANEG. 11 (3), 6, 1 gentes ... adversum iugum nuper inpositum cervice -a contumaces. AMM. 18, 6, 23 fidei testimonia neque -a neque incerta. *β i. q. suspectus*: PLAVT. Epid. 647 hic sunt quadraginta minae. si quid erit -um, immutabo. SEN. contr. exc. 3, 2 (*de reo aequis sententiis absoluto*: non absolutus paricida, sed -us. contr. 6, 6 decessit puella ... -is signis crudelitatis et veneni (9, 5 thema. CALP. decl. 40 [*syn. 12 et 35 signis ambigu*]). LVCAN. 9, 1009 -is veritus se credere signis). SEN. Thy. 240 pars nulla generis tuta ab insidiis vacat, corrupta coniunx ... -us sanguis est. LVCAN. 9, 616 -umque venenum hausit (*i. e. fontem, quem venenatum ceteri suspicabantur*; *cf. ADNOT. Lucan. quod esset incertum, an veneni potentiam obtineret hoc poculum*). 9, 901 letifica -os explorant aspide partus (SIL. 1, 413 -am admoto subolem explorare ceraste. 10, 111 [*aquila*] explorat -os Phoebea lampade natos). PLIN. nat. 36, 170 in lapide -o. STAT. Ach. 1, 744 perlustrat Vlixes ... domum, si qua ... -a facies suspecta figura. TAC. ann. 3, 44 Galliarum civitates descivisse ... -as Hispanias (*potest ad p. 2116, 73 vel 2106, 50 referri*). IVV. 7, 110 qui venit ad -um grandi cum codice nomen (SCHOL. argentarium significat, qui instantius debitum petit, si ei debitor coeperit esse suspectus). 7, 116 dicturus -a pro libertate (*i. in -um vocatu*). *nota dativum*: LVCAN. 4, 698 infidusque novis ducibus -usque priori.

b peiorative de bonitate: de TER. Phorm. 342 et HOR. sat. 2, 2, 77 v. p. 2108, 83 sqq. MART. 3, 77, 6 pulpam de -o petasone voras (*sc. hircoso*). PLIN. epist. 6, 15, 3 est omnino Priscus -ae sanitatis (*i. de cuius sana mente dubites*). PARIS 1, 1, 20 mentis factus est -ae (VAL. MAX. negatur ... mente constitisse). MARCELL. med. 9, 3 -um auditum confirmat (*f. i. q. infirmum*). SVLP. SEV. epist. 2, 2 somnus ... levior incertusque ... suspensus ac -us (*fere i. q. levis*). CIC. Att. 11, 15, 4 suspisor coheredes -am nostram causam putare. LIV. 29, 14, 12 -a fama hominis (*fere i. q. mala*). AVSON. 270, 3 Vespasianus -am in privato tempore famam ... princeps transtulit in melius. GLOSS. IV 372, 13 opinio: -a fama. SEN. dial. 5, 3, 5 quod iram, quasi -ae apud homines opinionis sit, infamem). PLIN. epist. 9, 13, 11 exercitum non sine magnis -isque sermonibus obtinebat. *adde* VAL. MAX. 6, 1, 5 -ae castitatis. CIRIS 63 istorum -is erroribus. TAC. Germ. 29 -ae possessionis solum occupavere (*i. non satis tutae, aliter p. 2109, 54*). ARATOR 1, 502 haec, in transcurso -i quae cernitur orbis, ad vitam datur esse via (*opponitur haec vana vita humana illi verae caelesti*).

c de rebus adversis, quorum pericula num effugere possimus, dubitandum est α *i. q. adversus, anceps*: SYNON. Cic. Char. gramm. 413, 27 B. anceps -um incertum ... periculum discrimen. PLAVT. Capt. 406 rebus in -is, egenis (Epid. 113 in re -a. Most. 1041 qui homo timidus erit in rebus -is, nauci non erit. Poen. 130 res multas ... -as, egenas, inopiosas consili. ACC. trag. 38 rebus -is [*cf. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 2*]). CIC. epist. 5, 21, 3. PVBLIL. J 30 in rebus -is plurimi est audacia. SALL. Catil. 10, 2 labores, pericula, -as atque asperas res. 39, 3 ubi primum -is rebus novandi spes oblata est [*i. in -um deductis*]. Iug. 14, 5 in suis -is rebus. VERG. Aen. 6, 196 tuque o -is ne defice rebus. LIV. 1, 39, 3 rebus nostris -is. 3, 12, 4. 30, 30, 18 in bonis tuis rebus, nostris -is. 40, 21, 5 in rebus -is periclitari. VELL. 2, 112, 6 in -is rebus semet ipsae legiones adhortatae. PHAEDR. 5, 2, 15 qui re secunda fortis est, -a fugax. VAL. FL. 1, 248 TAC. ann. 2, 62 -is rebus Marobodu. IVSTR. 8, 2, 11. AVSON. Mos. 456 praesidiis -arum condita rerum ... horrea. AMM. 15, 3, 31 ut solet in -is rebus, audentior. 16, 12, 40. 17, 1, 7 ut enim rebus amat fieri -is et turbatis. 26, 5, 12 in rebus duris et -is. 25, 1, 1 ut solet in artis rebus et -is. 28, 5, 2 ut ... opitulatum rebus -is veniret. CLAUD. DON. Aen. 3, 360 in rebus -is et periculosis. 11, 304 in rebus -is asperisque). CIC. Verr. II 1, 38 coniunctio secundae -aeque fortunae. II 5, 1 -is formidolosisque temporibus (4 -a rei publicae tempora.

Font. 42 hominem ... ad -a rei publicae tempora reservandum. HOR. carm. 4, 9, 36 animus ... secundis temporibus -isque rectus). CIC. Cluent. 58 casus v. p. 2109, 17 (CATVLL. 64, 216 quem in -os cogor dimittere casus. HOR. sat. 2, 2, 108 ad casus -os [*πρός τὰ ἀμφοβολὰ τῆς τύχης Kiessling-Heinze*]). VELL. 2, 75, 2 v. p. 2109, 18. LVCAN. 5, 693 in -os casus et prona pericula mortis. HOMER. 721 in -os casus ... cecidi. STAT. silv. 2, 1, 221 et -os casus et caecae lubrica vitae effugit [*potest ad p. 2111, 36 spectare*]. TAC. hist. 3, 66 casibus -is reservatum. CARM. epigr. 420, 9 casus quos tulerim -os). PS. CIC. exil. 30 in -is vitae periculis (LVCR. 3, 55 in -is ... periculis ... adversisque in rebus. 3, 1076 in -is trepidare periculis). *β i. q. periculosus*: OV. Pont. 4, 10, 10 iactatus -o ... mari (SEN. Herc. f. 1253. LVCAN. 1, 686 Syrtim [9, 861 nisi 'aestuans' significat: *cf. A 2 a p. 2108, 51*]). 5, 492 ne retine -um cupientis ire per aequor. STAT. silv. 3, 2, 6 -o committitur alto. ANTH. 440, 12 non credat -is se mea puppis aquis. MAXIM. eleg. 1, 38 nec timui -o credere membra freto). GERM. 115 per -os ... ventos (CLAUD. 15, 487 adventus -i ... Austri. rapt. Pros. praef. 3 -is ... flatibus). OV. epist. 10, 128 al. vias v. p. 2109, 20. VAL. MAX. 1, 8, 6 conferti -o certamine terebantur. SEN. Ag. 309 rerum statum -um ac minacem. LVCAN. 6, 113 letumque minantis vellere ab ignotis -as radicibus herbas. AMM. 30, 1, 5 ut in magnis solet -isque terroribus, audacter magis quam considerate. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 204 -os casus iamiam lapsura minatur. IORD. Get. 46 terra ... silvis consita, paludibus -a. CORIPP. Ioh. 2, 92 sollicitus campo -as committere pugnas. *γ i. q. imminens*: ANTH. 487 b 4 nutabat -a cum mihi morte salus. COD. Iust. 9, 16, 2 (a. 243) qui adgressorem ... in -o vitae discrimine constitutus occiderit. CLAUD. 15, 242 -o stabant Romana sub ictu. 5, 507 -o tibi pendula rupes immineat casu. 8, 88 in quos iam -us sese libraverat orbis. ARATOR 1, 467 -aque a morte remoti erexere caput. *δ i. q. difficilis*: CVLEX 194 v. p. 2116, 69. ANTH. 925, 1 qui -as artes per mystica dicta subibis. CORP. VIII 2728, 18 (a. p. C. 152) cuniculum -i operis. cum supino (*cf. p. 2112, 14*): SALL. Iug. 94, 2 quae -a nisi videbantur. PROP. 4, 4, 83 mons erat ascensu -us. *ε i. q. in periculis versans, periculis obiectus*: CIC. Att. 2, 4, 7 his temporibus, tam -a vita optimi cuiusque. SALL. rep. 2, 11, 1 quorum consilio antea -a res publica stabiliebatur. AETNA 600 terra -usque marique. OV. epist. 19, 199 Cydippen -am pavidi flere parentes. SEN. Herc. O. 1147 regnum omne, genitor, aetheris -um tibi mors nostra faciet. COLVM. (CATO?) 1, 3, 2 (*in regione insalubri*) non modo perceptionem frugum, sed et vitam colonorum esse -am, vel potius mortem quaestu certiore (*potest ad p. 2109, 28 et 2111, 13 pertinere*). VAL. FL. 4, 272 -um caput. STAT. Ach. 1, 117 salutiferas -is animantibus herbas. ARNOB. nat. 7, 50 p. 283, 21 sub Hannibale anceps et -a res Romana contremuit. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 6 -am trepidus quo dirigo program? CORIPP. Ioh. 1, 72 -ae succurrit moenibus urbis. 2, 439 ne quis ... in -is inferret proelia castris. 8, 94 non aliter, -is quam ferret proelia fossis. *nota genitivum* (v. p. 2112, 22): APVL. met. 5, 28 adustum Cupidinem ... -um salutis iacere (*potest ad p. 2106, 24 referri*). MARCELL. med. 16, 88 hoc remedium etiam -os vitae sanat. *d de luce incerta* (*cf. p. 2127, 22*) *vel colore obscuro*: AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 16, 2 lux -a maligna dicitur. VARRO frg. Serv. Aen. 2, 268 de crepusculo, quod est -a lux, -- nam creperum -um significat (*cf. Thes. IV 1166, 36*), -- quaeritur *sc. diei pars an noctis sit* (STRAB. 3, 1, 9 p. 140 τὸ τῆς Φωσφόρου ἱερὸν, ἥν καλοῦσι λουκὴν δουρίαν. OV. met. 11, 596 -aeque crepuscula lucis. SEN. Phaedr. 41 dum -a lux est. LVCAN. 4, 473 condidit umbra nox lucem -am. APVL. met. 9, 9 adhuc luce -a [PS. LACT. mort. pers. 12, 2. HIER. epist. 1, 13, 1]. AMM. 18, 8, 4 luce etiam tum -a. PS. AVG. de esu agni p. 1201 quando -a lux est ed adhuc lunae cornua non implentur. PETR. CHRYS. serm. 82 p. 431^a lucem -am non minus cordis videntur sustinere quam corporis. 87 p. 445^a inter hiemales ac nubilus et nebulis -as luces. CYPR. GALL. iud. 582 occiduus -o pallesbat lumine mundus. CASSIOD. in psalm. 100, 11 quando in nobis suggestiones diabolicae velut -a crepuscula coeperint apparere, tunc oratione debent eici). VERG. georg. 1, 252 tempestates -o praediscere caelo ([*i. ctiansi nubibus obscuratum sit*]) SEN. epist. 53, 2 -o et independente caelo. PS. QVINT. decl. 13, 17 praevidere tempestates nec -o se caelo tradere). OV. met. 4, 401 tempus ... quod tu nec tenebras nec posses dicere lucem, sed cum luce tamen -ae confinia noctis. SEN. Ag. 457 -a parent montis Idaei iuga ([*i. visu incerta*]). LVCAN. 3, 7 -os cernit vanescere montis). Herc. f. 670 fulgorque -us solis afflicti. Oed. 1 iam nocte Titan -us expulsa redit. Tro. 1142 premiturque -us nocte vicina dies (PLIN. epist. 6, 20, 6 iam hora diei prima est et adhuc -us et quasi languidus dies). VAL. FL. 2, 72 sub Pleiadis -os ... ignes (*i. evanescentes*). IVV. 5, 23 sideribus -is. SER. SAMM. 1010 -ae per tempora lunae (*sc. crescentis*). CLAUD. carm. min. 27, 38 tenetur nubibus et -o vanescit Cynthia cornu. *nota: de colore obscuro*: ITALIA lev. 13, 56 (Lugd.) in legibus leprae: si ... tactus (*i. locus contagionis*) -us erit (*gr. hic et omnibus locis ἀναγὰς*; VVLG. sin autem obscurior fuerit locus leprae. 13, 6). 13, 21 si ... ipsa fuerit -a (VVLG. cicatrix subobscura [13, 26]). 13, 28 ipsa autem -a erit (VVLG. candor ... non satis clarus). 13, 4 haec autem [a]dubia (*om. VVLG.*).

Vice substantivi (v. etiam p. 2110, 70. 72. 2117, 2): **A active:**
1 neutr.: a de cogitatione (cf. p. 2107, 64): (de PLAVT. Epid. 544 v. p. 2104, 15. plur. etiam EPIST. pontif. Thiel Hil. 2, 2 a -is omnibus expediti.) **sing.:** CIC. inv. 2, 116 in scripto versatur controversia, cum ex descriptionis ratione aliquid -i nascitur. LVCR. 3, 836 in -o fuere, utri victuri essent. OV. met. 1, 396 spes tamen in -o est. SEN. nat. 1, 5, 13 v. infra l. 82. PAVL. dig. 37, 10, 3 ob litem (nondum finitam) in -o constituti. AMBR. inst. virg. 7, 47 Christus matrem -o pudoris absolvit (i. perfecit, ne de pudicitia eius dubitaretur. de genet. cf. p. 2107, 84). VVLG. Tob. 7, 14 noli -um gerere, quod tibi eam tradam. **b de voluntate** (cf. p. 2106, 32): TER. Andr. 266 dum in -ost animus, paulo momento huc vel illuc impellitur. OV. epist. 16, 178 et libet et timeo nec adhuc exacta voluntas est satis: in -o pectora nostra labant. CELS. 7, 7, 8^e ea curatio... nihil habet -i (i. non est quod dubites eam adhibere). LVCAN. 7, 247 mens stetit in -o. ANTH. 462, 32 in -o est, utrius ense cadat. HEGES. 1, 16, 2 haesit animi -o sententiaeque incerto (Ios. bell. Iud. 1, 142 διαπορεύσας. de genet. cf. p. 2106, 60. 2107, 82). CLAVD. 18, 314 in -o vindex Bellona pendit. **c de affectu** (cf. p. 2106, 2): LVCAN. 6, 596 mens -is percussa pavet rursusque parata est certos ferre metus.

sine -o: ad b: NEP. Thras. 1, 2 dubito, an hunc primum omnium ponam. illud sine -o (sc. facio): neminem huic praefero fide (i. non dubito neminem praeferre). CYPR. sent. episc. 78 qui, cum ex haeresi sint, veniunt, sine -o baptizantur (potest ad p. 2122, 66 pertinere). **i. q. libenter:** HERM. Pal. sim. 2, 5 praestat ergo dives pauperi omnia sine -o (ἀδισταύτως; vulg. p. 72, 17 libentius sine dubitatione). **i. q. sine mora** (cf. I A 1 b β (II)): PAVL. FEST. Gloss. IV p. 227^a (p. 104 M.) ilicet sine -o. cf. GLOSS. II 231, 11 ἀνυπερθέτως inmoranter, procul -o, incunctanter. COD. Theod. 4, 10, 3 ad servitutis nexum procul -o reducentur. **ad c:** CASSIOD. Ios. antiq. (ed. Bas. a. 1524) 9, 1 p. 256 quia deus... contra hostes sine -o dimicare permisisset (Ios. antiq. 9, 10 πολεμήσειν αὐτὸν τοῖς ἔχθροις ἐπαγγέλλεσθαι).

2 masc.: a de cogitatione (cf. 1a): TERT. resurr. 5 p. 31, 6 rudes quique de communibus adhuc sensibus sapiunt et -i et simplices (i. adhuc de fide Christiana dubitantes). HERM. vulg. mand. 11, 13 in ecclesia virorum iustorum non accedit... applicat autem se -is et vacuis (τοῖς διψήχοις καὶ κενοῖς, Pal. hominibus malis et vanis). ITALIA apoc. 21, 8 (Primas.) -is autem et infidelibus... pars erit in stagno (cod. g, VVLG. timidus. gr. δειλοῖς; PRIMAS. p. 992^c inconstantes vult intellegi). PRISCILL. tract. 1, 7 p. 8, 6 hi sunt, qui -os evertunt (i. nondum satis firme credentes). 5, 84 p. 64, 4. can. 7 p. 115, 7 quia stultorum atque carnalium vel -orum sit crasse de divinitate sapere ('halbe Christen' Paret, Priscillian 1891 p. 12). FILASTR. 26, 2 -is et claudicantibus in lege divina. ARNOB. ad Greg. 23 pereunt -i, sed suo vitio, non divino contemptu. **b de voluntate** (cf. 1b): SEN. epist. 95, 46 nihil est turpius -o et incerto ac timide pedem referente. LVCAN. 9, 581 sortilegis egeant -i... me non oracula certum, sed mors certa facit. TAC. hist. 1, 56 non retinere -os, non cohortari bonos ausus. AVR. VICT. Caes. 35, 12 eius necis (nuntius) auctoribus exitio, pravis metui, simulata -is, optimo cuique desiderio fuit (simulata corruptum varie emendatur; de -is masc. constat. 'nescientes, quid potius amplectantur, virtutes an vitia' Arntzen). loco corrupto (cf. Martin, Commodianea p. 34): COMM. instr. 1, 24, 22 vos autem, -i[s], vivos sine corpore poena suscitatur in faciem tortoris (i. modo Iudaeorum, modo Christianorum more viventes, inconstantes; cf. p. 2107, 34). **c de affectu:** ITALIA apoc. 21, 8 v. supra l. 40. I Thess. 5, 14 (Bachiar. rep. laps. 17 p. 1055^B) -os vero consolamini (τοὺς ὀλιγοψύχους, VVLG. pusillanimes).

B passive, neutr. (masc. solum FRONTIN. strat. 2 praef. 11. 2, 11, 7 v. p. 2117, 2): **1 i. q. ambiguum, incertum** a absolute (sine -o sim. v. p. 2121, 81): plur.: CIC. fin. 4, 67 utrum... perspicuisne -a aperiuntur an -is perspicua tolluntur?... cum perspicuis -a debeatis illustrare, -is perspicua conamini tollere. OV. am. 2, 6, 51 (de fabulis Orci:) si qua fides -is. SEN. epist. 94, 10 non desiderant manifestam monitorem, praecipienti -a non creditur. PLIN. nat. praef. 15 res ardua vetustis novitatem dare, -is fidem. 7, 8, 17, 9 incerta atque -a. QVINT. inst. 1, 6, 38 artis in hoc opere non est usus nisi in -is. 1, 7, 2 orthographia ars totam... subtilitatem in -is habet. 3, 4, 8. 3, 8, 25 omnis deliberatio de -is est. 5, 10, 8 (ἐπιχείρημα est) ratio per ea, quae certa sunt, fidem -is adferens. TAC. Germ. 30 fortunam inter -a, virtutem inter certa numerare. hist. 1, 28 anteponere... praesentia -is et honestis. GAIUS dig. 50, 17, 56 in -is benigniora praeferenda sunt. PAVL. dig. 34, 5, 21 (22), 1 CHALC. comm. 155. AMM. 21, 6, 10 etiam ficta vel -a adigebat videri certissima. 16, 7, 5 cogitandi inveniendique (i. explicandi) -a et scrupulosa acumine nimio praestans. AVG. civ. 3, 17 p. 125, 27 D. -a coniectantibus. vera relig. 10, 20 quae vera esse perspexeris, tene... quae falsa, respue... quae -a, crede. **sing.:** LVCR. 4, 477 -um certo... differre. LIV. 45, 19, 14 quid ad deliberationem -i superesse? SEN. nat. 1, 5, 13 argumentis nihil -i relinquentibus (an active accipiendum?) 2, 31, 1 mira fulminis... opera sunt nec quicquam -i relinquentia, quin divina sit illius... potentia. QVINT. inst. 12, 1, 40

nihil -i relinquamus. cf. p. 2126, 6). CLAVD. DON. Aen. 2, 715 ut nihil -i, nihil remaneret incerti. PELAG. in I Cor. 7, 26 'existimo' non pro -o posuit, sed pro certo. in sermone philos. v. p. 2110, 70, 72. 2111, 10. 12.

b iuncturae: **a in -um:** CIC. Quinct. 67 res in -um venire non potest (Caecin. 18 v. infra l. 64. Att. 16, 16 c, 12 acta Caesaris in -um ventura videntur, quae... utriusque confirmari velint. PHAEDR. 3, 13, 7 in -um plane res... venit. SEN. dial. 5, 25, 3 v. p. 2121, 5. QVINT. inst. 1, 6, 5 al. v. infra l. 78. SENT. Delph. et Antic. 5 v. infra l. 66. HYG. astr. 4, 10 p. 107, 24 ne in -um veniat, ... quid eqs. VLP. dig. 43, 16, 1, 6. 43, 24, 11, 12. CLAVD. DON. Aen. 2, 34 Thymoetis sententia venit in -um et... partim proditoris animo, partim innocenter sensisse indicatus est [de notione cf. p. 2110, 5 et BELL. Alex. 63, 5 s. v. dubito p. 2085, 60]. AVELL. p. 24, 15 quae solent... in -um venire. COD. Iust. 4, 34, 12 nemini veniret in -um bene eum accepisse partem suam. 3, 44, 2. de emend. cod. 3. NOVELL. Iust. 143 praef. cf. etiam p. 2126, 11). POLLIO Cic. epist. 10, 31, 5 illud me... dixisse nemo (s, ne cett.) vocabit in -um (TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 339, 25 quae in -um vocantur. resurr. 36 p. 78, 23 restitutio in -um [deum codd.] vocaretur. LACT. inst. 1, 2, 2 Protagoras deos in -um vocavit... Diagoras exclusit... alii non putaverunt deos esse). VLP. dig. 37, 10, 1, 11 pupilli status in -um devocatur (TERT. anim. 17 p. 326, 1 non licet... in -um sensus istos devocare, ne et in Christo de fide eorum deliberetur). COD. Iust. 4, 21, 3 cum fides instrumenti... in -um revocaretur (8, 55, 2). LIV. 24, 15, 7 iterum in -um adducta res. QVINT. inst. 5, 10, 118 mens quoque Alexandri duci debet in -um, honorarit eos an deceperit. TERT. anim. 24 p. 337, 19 nec hoc iam in -um deducetur, an tam divina anima memoriam potuerit amittere, sed an, quam amiserit, recuperare denuo possit (43 p. 371, 2 dialecticos in -um deducentes totam... discretionem. adv. Marc. 3, 20 p. 410, 9 quae... vel in -um deducuntur vel negantur [Ps. TERT. adv. Iud. 11 extr.] AMBROSIAS. II Cor. 5, 11 quorundam praviloquiis dies iudicii dei in -um deducitur. AVELL. p. 66, 10 rem deductam in -um). DIOM. (PROB.?) gramm. I 382, 10 cui enim in -um cadit, quin eqs.? MEROB. poet. 105 nec vota cadebant in -um notumque fuit, quem posceret orbis. **β in -o (-is l. 57):** esse (cf. etiam p. 2126, 13): LVCR. 3, 1085 posteraque in -ost, fortunam quam vehat, aetas. OV. fast. 2, 781 exitus in -o est: audebimus ultima. LIV. 2, 3, 1 cum haud cuiquam in -o esset bellum ab Tarquinis imminere. 3, 19, 8 in -o fuit, utrum... au. CELS. 1 proem. 31 causa quae in -o est (cf. 52 -ae et incertae). PLIN. nat. 25, 59 helleborum aestate potius quam hieme dandum non est in -o. QVINT. inst. 5, 14, 3 soluta corpore anima an sit immortalis vel ad tempus maneat, est in -o. TERT. adv. Hermog. 21 p. 150, 8 istud in -o. ARNOB. nat. 6, 5 v. p. 2121, 1. SORT. Sangall. 12, 12 in -o erit condemnatio. nota abl. abs. (cf. p. 2125, 68): SCAEV. dig. 3, 5, 8 (9) ne, in -o hoc, an ratum habeam, actio negotiorum gestorum pendeat. nihil -i est sim. v. p. 2121, 3. BELL. Hisp. 29, 5 ut, quidquid post horam casus tribuisset, in -o poneretur (cf. 25, 5 p. 2111, 68 et CAPITOL. Opil. 4, 5 sed et haec -a ponuntur et alia dicuntur ab aliis). LIV. 34, 5, 3 ut in -o poneret, utrum... an (VAL. MAX. 9, 6 ext. 2). LVCAN. 9, 304 reliquit v. p. infra l. 68. QVINT. 7, 9, 13 productio quoque in scripto et correptio in -o relicta causa est ambiguitatis, ut in hoc 'cato'. cf. p. 2119, 82. TERT. resurr. 36 p. 78, 4 septem fratribus nupta in -o habebatur, cui eorum restitueretur. COD. Iust. 6, 21, 9 eum ad successionem venire in -is non habebatur. cf. infra l. 61. ARNOB. nat. 6, 18 in -o stabit, quando sacra debeant reddi. **γ pro (non) -o:** LIV. 34, 12, 8 pro haud -o iam nuntiantes. 6, 40, 17 possetisne ferre Sextium haud pro -o consule(m) esse? 8, 36, 3 debellari... potuisse pro haud -o habitum est (41, 6, 10 ne pro -o habeant nihil inter se et... mancipia interesse. cf. supra l. 56. p. 2126, 4). 39, 28, 5 pro non -o... sumebant... aequius esse.

c structurae: **a c. praep.:** CIC. Caecin. 18 non putavit esse tanti hereditatem, ut de civitate in -um veniret (melius ad p. 2121, 31 refertur). SENT. Delph. et Antic. 5 cum... non veniret in -um inter Anticyrenses quoque et Delphos... ea sententia stari oportere. **β c. gen.:** LVCAN. 9, 304 Syrtis... natura... in -o pelagi terraeque reliquit (ANNOT. Lucan. ut neque mare esset neque terra). STAT. Theb. 9, 493 stabat... crepidine ripae undarum ac terrae -o... fraxinus (cf. p. 2110, 76). **γ c. enunt. interrog.:** LVCR. 3, 1085 v. supra l. 37. OV. am. 2, 10, 6 artibus in -o est haec sit an illa prior. epist. 18, 174 quid sequar, in -ost. met. 8, 45 laeter... doleamve... in -o est. 10, 374. LIV. 3, 19, 8 in -o fuit, utrum... an... 34, 5, 3 v. supra l. 51. VAL. MAX. 9, 3, 8 in -o est, -ne... an... 9, 6 ext. 2 in -o, maiore an peior vir haberi deberet, posuit. SEN. epist. 117, 26 quid enim -i est, an non messem futuram iam intellegant horrea? (= quin; cf. p. 2113, 67). QVINT. inst. 1, 6, 5 si veniat in -um, 'hac domu' dicendum sit an 'hac domo'. 5, 10, 118 v. supra l. 26. 5, 14, 3 v. supra l. 43. 7, 2, 2 quid factum sit, in -um venit. decl. 254 p. 38, 11 potest venire in -um, quo genere divisionis uti nos in hac controversia oporteat. HYG. astr. 4, 10 p. 107, 24. TERT. anim. 24 p. 337, 19 v. supra l. 28. castit. 8 quod an bonum sit in -o est. resurr. 36 p. 78, 4 v. supra l. 55. SCAEV. dig. 3, 5, 8 (9) v. supra l. 47. ARNOB. [Bulhart]

nat. 6, 5 erit in -o, audiamini ab dis necne. 6, 18 v. p. 2120, 58.
δ c. enunt. coniunctionali: quin: CELS. 7, 23 caro quoque si... concrevit nihil -i est, quin eximenda sit. SEN. benef. 6, 31, 2 nihil esse -i, quin... Graecia... obrui posset. dial. 7, 22, 1 quid autem -i est, quin. 5, 25, 3 illud non veniet in -um, quin... altius steterit, quisquis despexit lacescentis. nat. 2, 31, 1 nec quicquam -i relinquitur, quin. AFRIC. dig. 21, 2, 47 nihil -i fore, quin. DIOM. (PROB.?) gramm. I 382, 10 v. p. 2120, 35. quod: SYMM. epist. 7, 37 cum in -um non veniat, quod a me invit abscesseris. quia: AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 12, 3 -um non residet, quia in sancto sermone sit virtus. *ε c. acc. c. inf.:* POLLIO CIC. epist. 10, 31, 5 v. p. 2120, 17. LIV. 2, 3, 1 v. p. 2120, 39. 8, 36, 3 al. v. p. 2120, 60 sq. PLIN. nat. 25, 59 v. p. 2120, 42. SENT. Delph. et Antic. 5 v. p. 2120, 66. COD. Iust. v. p. 2120, 15 sqq. 6, 21, 9 eum ad successionem venire in -is non habetur. nota: QVINT. decl. 297 p. 174, 15 dubitari non potest, quin...; ne illud quidem in -um veniet optionem esse in potestate exigentis.

2 *de quo disceptatur:* CIC. inv. 2, 81 iniuria... ita perspicua, ut ne ab ipso quidem, qui fecisset, in -um vocaretur (part. 42 qualia sint, vocatur in -um. cf. p. 2126, 12. COD. Iust. 8, 55, 2 ne id, quod iure vires acceperat, ... possit in -um revocari). OV. met. 12, 522 exitus in -o est (sc. quo modo Caeneus perierit. fast. 3, 839 nominis in -o causa est. cf. p. 2126, 13). LIV. 2, 13, 7 summam pecuniae quantam aequum esset promitti, veniebat in -um (cf. p. 2126, 11); id ad senatum reicitur. SEN. nat. 2, 21, 1 a confessis transimus ad -a. QVINT. inst. 5, 12, 2 argumentum oportet esse confessum: -is enim probari -a qui possunt? COLVM. 11, 3, 47 haec satio sine -o melior habetur (COD. Iust. 7, 33, 11 sancimus, ut... exceptio sine -o ei competat [7, 39, 4, 1 procul -o]. 8, 11, 20 qui... porticus usurparint, procul -o iura pristina... reddere civitati iubemus).

3 *i. q. suspicio:* CIC. Quint. 5 non eo dico..., quo mihi veniat in -um tua fides et constantia. Caecin. 18 non putavit esse tanti hereditatem, ut de civitate in -um veniret ([sc. Caecina]. Att. 11, 15, 2 alii... non veniunt in -um de voluntate). COD. Iust. 9, 6, 4 pr. instrumento, quod in -um vocatur.

4 *i. q. res adversae, periculosae:* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 22 B. in discrimine. in periculo. in ancipiti. in -o. p. 428, 25 in -um abducens in discrimen... devocans. GLOSS. v. infra l. 63. 70. a absolute (plerumque plur., sing. infra l. 43. 46. 54): PACVV. trag. 307 v. p. 2109, 6. PVBLIL. C 42 consilium in -is (adversis codl.) [medicinae] remedium prudentis est. S 10 solet esse in -is proconsilio temeritas. SEN. Ag. 59 o regnorum... Fortuna..., in praecipiti -oque locas nimis excelsos. LVCAN. 3, 301 in -is... servare... fidem. 8, 241 in -is tutum est inopem simulare tyranno. STAT. Theb. 3, 6 pessimus in -is augur timor. 3, 521. SIL. 1, 562 ferre... opem in -is. 1, 680 nec laetus -is. 13, 286 -o qui frangere rerum gaudebit pacta (c. gen. etiam TAC. hist. 2, 33 [ne principem obiectare periculis viderentur...]-is procliorum exemptus. PANEG. 5 [8], 15, 3 nec vereri -a bellorum. AMM. 17, 3, 1 -a bellorum. SIDON. epist. 8, 12, 1 temporibus hibernis viarum te -a suspendunt. CASSIOD. var. 8, 9, 5 tecum pacis certa [incerta Mommsen], tecum belli -a conferebat. ENNOD. epist. 1, 19, 2 valitudinis tuae -a. opusc. 1, 48 p. 274, 16 -a... nescire certaminum. 2, 38 p. 299, 16 disceptationum -a subire. dict. 1, 20 p. 428, 22 post -um temporis. 19, 1 -a casuum). TAC. ann. 12, 5 conjugem, prosperis -isque sociam. hist. 3, 73 non constantia inter -a indigebat. AVSON. 262, 3 (Augusti) longaeva et numquam -is violata potestas. 343, 14 numquam in -is hominem bona destituens Spes. CLAVD. DON. Aen. 9, 24 qui -a subituri sunt. 12, 158 ire obviam -is. SIDON. epist. 3, 13, 10 quorum est laudator in prosperis, delator in -is. CORIPP. Ioh. 2, 324 dum considerat, in -is quae sit fortuna salutis. ENNOD. carm. 1, 1, 43. 1, 6, 2 (opp. laeta).

b *iuncturae:* α in -o esse: TER. Andr. 347 mea... in -o vitast (GLOSS. V 535, 18 in -o in periculo). SALL. Catil. 52, 6 libertas et anima nostra in -o sunt. SORT. Sangall. 14, 12 in -o erit, sed non morietur inimicus tuus. 43, 9 in -o eris, sed evadis. 52, 1 in -o est fortuna tua. nota OV. epist. 15, 140 si tu (Helena) venisses pariter certamen in illud, in -um Veneris palma futura fuit. OV. am. 2, 13, 2 in -o vitae... iacet. β in -um: TER. Ad. 243 de sorte nunc venio in -um (240 in periculum). 340 tua fama et gnatae vita in -um veniet (GLOSS. V 536, 6 in -um venio periclitator. 11 in -um veni(e)t periclitabit). CIC. Caecin. 76 fortunae possessionesque omnium in -um incertumque revocantur. Deiot. 39 tuum beneficium in -um vocari. CAES. Gall. 6, 7, 6 sese suas... fortunas in -um non devocaturum. LIV. 45, 19, 3 qua (clade) regnum in -um adductum esset (Polyb. 30, 1, 2 B.-W. τὸ... σύμπτωμα περὶ τὴν βασιλείαν). PAVL. sent. 1, 12, 7 ne alienam salutem in -um deducat. ENNOD. epist. 1, 14, 3 p. 25, 8 episcopi... prope in -um salus deducta. SEN. benef. 7, 2, 4 (sapiens) nihil sperat aut cupit nec se mittit in -um suo contentus. γ subire et obviam ire v. supra l. 58.

5 *sine -o sim.:* α sine -o (v. etiam l. 27. p. 2119, 22): GLOSS. ἀδιστακτως. procul -o. IV 275, 1 procul -um: sine -um. FRG. Bob. gramm. VII 543, 38 profecto, sine -o. nota: DIOSC. 1, 56 dolores articulum conpescit sine ullo -o ([gr. 1, 51 ἀλγῆματα ἀρθρῶν

ἀφαιλοῦν]. sed Leo M. epist. 101, 4 cum nullum sit -um, quin gaudeat est versio recens). α formula tritissima, qua dubitari de aliqua re negatur: TER. Eun. 1044 numquid Gnatho tu dubitas, quin ego nunc perpetuo perierim? :: sine -o opinor. VARRO ling. 9, 53. rust. 1, 6, 2 sine -o infimis alia cultura aptior quam summis. 2, 5, 10 qui sine -o... praeponendi. 3, 12, 4 sine -o alius alio habet plura (PLIN. nat. 8, 218 varius certe numerus reperitur). CIC. Verr. II 1, 6 etenim sine -o... in hac causa ea res in discrimen adducitur. 122 superbiam... an crudelitatem? sine -o crudelitas gravior est. Balb. 55 foederatarum sine -o civitatum. inv. 1, 32. de orat. 1, 200 est enim sine -o domus iuris consulti totius oraculum civitatis. 3, 215 sine -o in omni re vincit imitationem veritas. fin. 1, 35 nat. deor. 1, 23 off. 1, 102 Att. 10, 12 a, 1 BELL. Afr. 45, 1 Alex. 27, 3 VITR. 1, 1, 17. FEST. Gloss. IV p. 448^a (p. 356 M.) 'tagit' Pacuvius... sine -o antiqua consuetudine usurpavit. VAL. MAX. 6, 4 ext. 1 SEN. benef. 3, 30, 2 dial. 5, 32, 1. COLVM. 10 praef. 4 pigre sine -o. PLIN. nat. 8, 167. AVG. c. Iul. op. imp. 1, 85 miserias hominum, cum quibus eos nasci quoniam sine -o sentit, sine -o consentit. CASSIAN. conl. (fere 20^{ae}). SALV. gub. 1, 19 (semel; cf. p. 2124, 78). non exstat apud SIDON. (cf. p. 2124, 5. 15), CLAVD. MAM. (cf. p. 2124, 6).

saepe antecedente enuntiato condicionali (cf. p. 2124, 9 sqq.): CIC. Verr. II 2, 180 si illi... idem in eum iudices essent, istum sine -o condemnarent. IAVOL. dig. 17, 1, 36, 3 POMPON. dig. 45, 1, 21 AFRIC. dig. 30, 108, 10 GAIVS dig. 23, 2, 55, 1 MARCELL. dig. 44, 2, 19 SCAEV. dig. 35, 2, 19 PAPIN. dig. 35, 2, 12. 45, 1, 116 VLP. dig. 4, 8, 21, 11. 4, 9, 1, 2. 5, 3, 20 pr. 7, 2, 1 pr. 7, 4, 5, 2. 9, 2, 27, 6. 13, 1, 8 pr. TERT. apol. 4, 5 bapt. 9 castit. 2^{ae} idol. 10 p. 40, 20. 15 p. 47, 14 orat. 4. test. anim. 2 p. 137, 1 si anima... a deo data est, sine -o datorem suum novit, et si novit, utique et timet. adv. Marc. 4, 42 p. 565, 7. PS. TERT. adv. Iud. 7 in. ut, si inter ista tempora recognoverimus venisse Christum, sine -o ipsum esse credamus, quem venturum prophetae canebant. CYPR. epist. 75, 14 p. 820, 6 si nos colligimus cum Christo, non colligunt autem nobiscum haeretici, sine -o spargunt. 75, 25 p. 826, 24. SCHOL. Cic. Bob. p. 130, 6 St. VEG. mil. 3, 20 p. 110, 2 cum... coeperis..., sine -o vertis in fugam. BOETH. arithm. 2, 46 p. 151, 11. herm. pr. 1, 9 p. 110, 3 si verum est dicere de eo, quoniam album est, sine -o album est et album esse necesse est. p. 111, 1 v. p. 2128, 49. 2, 10 p. 137, 8. nota collocacionem: CIC. de orat. 3, 224 maximam sine -o partem. Tusc. 2, 18 tristis res est sine -o. SEN. contr. 2, 2, 5 hunc enim animum sine -o fuisse iurantium. exc. 3, 6 praemium maius sine -o. SEN. dial. 6, 24, 3 epist. 105, 2 COLVM. 2, 1, 5 QVINT. inst. 2, 10, 11 FRONTO. p. 165, 3 N. TERT. apol. 23, 9 carn. 5 fug. 9 COD. Just. 10, 32, 63. β sensu debilitato: concessive sequente particula adversativa (asyndeton l. 51) i. q. sane (l. 55), μὲν (...δέ) (cf. p. 2124, 18. 2128, 18): VARRO rust. 3, 9, 6 qui (galli) sine -o sunt pulchri..., sed ad partus sunt steriliores (SEN. dial. 6, 24, 3 epist. 53, 1. 94, 33. 95, 14. 100, 11 non erunt sine -o singula circumspecta..., fateor; exhibunt multa..., sed eqs. 105, 2 COLVM. 2, 1, 5. 12, 21, 4 arb. 4, 4 PLIN. nat. 13, 124. 18, 109. 34, 100 QVINT. inst. 2, 10, 11. 8, 3, 67 decl. 252 p. 35, 14 TAC. dial. 40 ann. 2, 51 FRONTO p. 165, 3 N.). asyndeton: SEN. dial. 7, 21, 3 possidebat... minus sine -o quam Crassus, plus quam... Cato. PLIN. nat. 15, 4 verumtamen. QVINT. inst. 1, 6, 12 autem. QVINT. inst. 4, 1, 57 id sine -o ab omnibus... praeceptum est, verum (TAC. ann. 1, 10 sane...: sed...; pacem sine -o post haec, verum cruentam). 4, 5, 3 tamen (5 prooem. 2. decl. 256 p. 48, 8. 297 p. 174, 29. 330 p. 299, 4. 19 TAC. Agr. 45 EDICT. imp. Nerv. Plin. epist. 10, 58, 7. NERAT. dig. 20, 2, 4, 1 et quidem urbanorum sine -o non sunt...; quod ad causam tamen... pertinet, non... differunt). QVINT. inst. 12, 6, 7 Cicero se et aliis sine -o eloquentiae... magistris, sed praecipue tamen Apollonio Moloni... formandum... dedit. TAC. ann. 1, 6 ceterum. OPTAT. 1, 3 p. 5, 6 sunt igitur sine -o fratres, quamvis non boni. nota AVG. civ. 22, 29 p. 628, 2 D. resurrectionem quidem carnis sine -o propheta-vit, non tamen dixit. adde QVINT. decl. 257 p. 50, 17 sine -o: secundum nuptias profectus sum...: vel hoc ipso iniquius est repudiari eam (i. concedo... sed...).

γ i. q. scilicet (p. 2123, 19), videlicet (p. 2123, 20), utique (l. 82), consentaneum est (cf. p. 2124, 25. 2128, 13): PETRON. 26, 3 sine -o non repugnauerat puer. 30, 6 sine -o paulisper trepidavimus. 30, 11 vestimenta... Tyria sine -o. QVINT. inst. 5, 7, 28 eius rei sine -o neque disciplina ulla in scholis neque exercitatio traditur. 6, 3, 87. POMPON. dig. 4, 4, 50 sine -o quod... sensisti puto verius esse. 34, 3, 8, 1. PAPIN. dig. 26, 7, 38, 1. 42, 8, 18. 35, 1, 72, 3 sine -o... condicio videbitur adscripta (VLP. dig. 29, 2, 42, 2 sine -o miscuisse se patriae hereditati videbitur. cf. COD. Iust. 9, 35, 4 atrocem sine -o iniuriam esse factam manifestum est). TERT. fug. 11 extr. qui... talem pastorem malum pronuntiavit, utique damnavit, omne autem, quod damnatur, illicitum factum est sine -o. carn. 5 p. 434 Oe. med. carnem scilicet hanc..., humanam sine -o. praescr. 21, 4. spect. 20 sine -o tergi-versatione amittendae voluptatis. adv. Hermog. 2 p. 128, 11. resurr. 34 p. 73, 16 quid dicis perisse? hominem sine -o. totumne an ex parte? utique totum (PORPH. Hor. ars 257 potest sine -o... quinto [loco] inseri spondius, sed utique secundo excluditur. OPTAT. 5, 7 p. 133, 23 utique sine -o ille consequitur, qui credit. CYPR. sent. episc. [Bulhart])

78 v. p. 2119, 24. SCHOL. Cic. Bob. p. 137, 17 St. in *Bruto praetextata* nominatus... non... Cicero, quantum pertineat ad Accium...; quantum ad actorem tamen, sine -o per aequalitatem nominis utique significatio... eluxit). SCHOL. Cic. Bob. p. 81, 34 St. hoc sine -o relinquit iudicium tacitis cogitationibus. 124, 13. 142, 1 *Atheniensibus* sine -o strenuiores dicit Romanos esse debere. 160, 17 qui sine -o, quid esset apud tribules suos gestum, optime scirent. CLAVD. DON. Aen. 2, 280. VVLG. I Cor. 15, 27 cum autem dicat. 'omnia subiecta sunt ei', (*dicat*) sine -o praeter eum, qui subiecit ei omnia (*δηλον ὅτι*). ITALA Hier. epist. 55, 3, 1 haud -um, quin praeter eum. Ps. Hier. [PELAG. ed. Souter] manifestum quia). AVG. civ. 20, 9 p. 427, 28 D. mille annis, eisdem sine -o et eodem modo intellegendis (*cf.* nullo dubitante s. v. dubito p. 2089, 44). COD. Theod. 3, 12, 4 illo sine -o consecuturo, ut. 5, 1, 8. COD. Iust. 5, 27, 9, 2 illo videlicet observando, ut ii... decuriones sine -o sint. 5, 4, 23, 1 liceat eis nostro supplicare numini, ut divinos adfatus sine -o mereantur ad matrimonium eas venire permittentes legitimum. DIONYS. EXIG. Conc.^s I 5 p. 243, 2 et eundem ipsum sine -o deum simul et hominem (*gr.* I 1, 1 p. 40, 26 *δηλονότι*). MAR. MERC. Conc.^s I 5 p. 182, 39 scilicet. CONC.^s I 2 p. 50, 36 videlicet). CASSIOD. Didym. in I Petr. p. 33, 31 Z. quatenus caute discant iudicem, ad quem habere poterunt sine -o rationem (*πρὸς ὃν ἔχουσι τὸν λόγον*). NICET. spir. 6 BENED. reg. 2 l. 85 W. omnium animarum est Domino redditurus rationem, sine -o addita et suae animae. CORP. XIV 2934, 20 (a. 386) ita ut ad memoriam meam per singulos annos sine -o colant spiritum meum. 31 sciens sine -o, quia... rationem redditurus est. *δ explicative i. q. id est*; (*cf.* non -um quin p. 2115, 17 sqq.): TERT. fug. 9 med. clipeum, quo possitis tela diaboli extinguere, resistentes sine -o et excipientes omnem vim illius. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 1 quod se regem diceret Christum, sine -o 'dei filium sessurum ad dei dexteram'. 5, 19 p. 645, 20 'stulta enim mundi elegit deus...', ille sine -o, qui... perditurum se sapientiam sapientium praeminabatur. SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 27 St. 'illa... nitedula...' sine -o Q. Numerius Rufus. CLAVD. DON. Aen. 1, 45 p. 21, 32 'expirantem transfixo corpore flammam' sine -o flammam cum anima expirantem. *ε i. q. ut notum est, ut constat*: TERT. ieiun. 9 p. 285, 6 cum corvi *Heliam* pane et carne saturare consueverant, cur... ei... angelus sine -o panem solum et aquam obtulit? adv. Marc. 4, 2 p. 426, 30 Lucas... apostoli sectator, Pauli sine -o. SCHOL. Cic. Bob. p. 85, 6 St. orationem... plenam sine -o et asperitatis et facetiarum. *ζ de eventu futuro certo*: PALLAD. 3, 17, 6 omne insitum sine -o comprehendere, si *eqs.* 7, 5, 3 gemmam, quae bene adparebit sine -o processura. SCHOL. Cic. Bob. p. 108, 20 St. quae sine -o in aliarum (*orationum*) tractatione redduntur (*dubitationem lectoris tollit*). VEG. mil. 3, 21 libenter cupit commori, qui sine -o scit se esse moriturum. TEST. Iulian. 20 civibus Praenestinis... dari volo... kasam... ita ut... sine -o colant spiritum meum. AVG. civ. 10, 32 p. 459, 15 D. ex quibus ea, quae restant, sine -o speremus implenda. ROMVL. fab. Aesop. 69 r. v. 15 sine -o necaberis, quando ab eo visus fueris. COD. Theod. 8, 18, 10 pr. *mortui filii* portionem... pater sine -o assequatur (*sc. dubitatio aliorum heredum tollitur. cf.* COD. Iust. 5, 27, 4 pr. manifestavit notumque fecit sine -o professione certissima [*i. ita ut dubitari non possit; cf. p. 2124, 47*]). 16, 8, 18 amissuri sine -o permissa hactenus, nisi ab illicitis temperaverint. OROS. hist. 2, 9, 9 victores sine -o, nisi mori elegissent. *η sine -o est*: POMPON. 34, 2, 34 pr. hoc ex parte verum est, ex parte falsum. nam de eo, quod debetur, sine -o:..., in aurifice falsum est (*non est, quod verum est inseras; cf. procul -o est p. 2124, 56*). *nota acc. c. inf.*: NOVELL. Iust. app. 7, 17 tyrannicae ferocitatis praesumptionem res etiam illicitas... egisse sine -o est. quod: MAXIMIN. Aug. coll. c. Max. 22 p. 737^m filius certum est et sine -o quod erit in patre.

b sine -is: VIRG. gramm. epist. 2 p. 123, 8 H. tam sapiens..., ut nomen eius *semper* certe sine -is celebretur.

c procul -o α: GLOSS. sine -o. longe a dubitatione. CATO orig. 83 procul -o obtruncabuntur. LVCR. 1, 812 adiutamur enim -o procul atque alimus nos certis ab rebus (2, 261. 5, 258. 6, 249. 6, 719. 1039 VLP. dig. 5, 3, 31, 1. 40, 9, 30, 2. 43, 12, 1, 5. 36, 1, 23 (22), 5 GELL. 2, 29, 15 IUL. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 95, 2, 157 BOETH. cons. 5, 6, 127 INST. Iust. 4, 6, 24 v. p. 2124, 59). 3, 638 dispertita procul -o quoque vis animai... disicietur. 3, 433 nam procul hinc -o nobis simulacra genuntur. BELL. Hisp. 25, 3. LIV. 39, 40, 10 asperi procul -o animi fuit. VAL. MAX. 1, 5, 5 Mario observatio ominis procul -o saluti fuit. 3, 2, 9. 5, 2, 7. COLVM. 3, 10, 9 id procul -o verum esse. PLIN. nat. 17, 86 procul -o utilissime. QVINT. inst. 1, 5, 14 pr. procul -o vitiosa sunt. 9, 2, 27. FLOR. epit. 2, 6, 50 actum erat procul -o, si *Hannibal* se cum fratre iunxisset. 2, 8, 7 Europa iam procul -o iure belli ad Romanos pertinebat. SVET. Nero 3, 1 POMPON. dig. 4, 8, 40 AFRIC. dig. 2, 1, 18 MAECIAN. dig. 25, 2, 30, 4. VLP. dig. 3, 5, 5, 14 (12). 4, 3, 15, 3. 4, 4, 3, 10. *al.* PAVL. dig. 29, 2, 73 GELL. 1, 2, 7. 1, 3, 25, 12, 13, 7. APVL. met. 4, 3 procul -o iam morti proximus. TERT. nat. 2, 12 p. 119, 19 apol. 37, 7 anim. 53 p. 386, 21 SCHOL. Cic. Bob. p. 92, 7 St. 122, 17. 171, 15 CLAVD. DON. Aen. 1, 741. 1, 175 HIER. epist. 51, 4, 7 RVFIN. Adamant. 3, 6 (*δηλον ὅτι*). AVG. civ. 15, 23 p. 110, 24 D. illos... homines procul -o fuisse scriptura ipsa sine ulla ambigui-

tate declarat. c. Cresc. 4, 5, 6 p. 506, 10 procul -o... non dubitaretis. PS. AVG. quæst. test. (*raro*). COD. Theod. 7, 17, 1 dux... triginta librarum auri, officium vero eius quinquaginta procul -o multabitur (*dubitatio officii tollitur*). CASSIAN. conl. (*fere 20^{ies}*). CONC. Chalc. Leo M. epist. 98, 4 p. 957^B (*πάντως*). SIDON. epist. 1, 4, 1. 4, 1, 4. 4, 8, 5. 5, 5, 1. 7, 8, 1 CLAVD. MAM. anim. p. 27, 10. 42, 19. 112, 24. FAVST. REL. epist. 3 p. 176, 3. 177, 18. ALC. AVIT. (*S^{ies}*). NOVELL. Iust. 62, 2 pr. GREG. M. moral. 1, 36 simplex procul -o et rectus vivit. 1, 38. 40. 2, 59. *antecedente enuntiato condicionali*: AFRIC. dig. 2, 1, 18. 12, 1, 41. 46, 1, 21, 3 (*cf.* 44, 2, 26 pr.) MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 4 VLP. dig. 3, 5, 5 (6), 12 (11). 4, 4, 3, 10. 7, 4, 10, 2. 12, 1, 4, 1. 23, 2, 45, 6. 23, 3, 12, 1. 26, 8, 5, 2. 40, 9, 30, 2. 43, 12, 1, 5. 36, 1, 23 (22), 5 PAVL. dig. 29, 2, 72 AVG. civ. 1, 15 p. 26, 16 D. 1, 24 p. 39, 20 magnum scelus esse, si se homo interimat, procul -o iudicavit. c. Iul. op. imperf. 1, 96 p. 1113 OROS. hist. 5, 4, 11. 7, 39, 16 SIDON. epist. 9, 14, 3. DIONYS. EXIG. Conc.^s I 5 p. 300, 1 si..., hoc procul -o consequitur, ut *eqs.* (*græc.* I 1, 6 p. 158, 9 *πάντως*, RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 237, 9 omnino). *β sensu debilitato concessive sequente particula adversativa (asyndeton OPTAT. l. 20), i. q. sane, μὲν (... δὲ)*: OPTAT. 6, 5 p. 153, 5 lavistis procul -o pallas; indicate, quid de codicibus feceritis. 7, 1 p. 164, 14 *dei* sunt procul -o ambae voces, sed non ad unum populum sonat utraque. CLAVD. DON. Aen. 1, 265 Aenean... ostendit procul -o moriturum, sed quod fuit triste, praetermissum est. AVG. civ. 10, 32 p. 455, 10 D. *γ i. q. videlicet, scilicet (l. 30), utique (l. 36), consentaneum est*: CHAR. gramm. p. 435, 17 B. utique. videlicet. procul -o. QVINT. inst. 3, 23, 3 repetitio *bonorum* procul -o labefactabat compositae civitatis statum. APVL. met. 7, 26 quam rem procul -o sentiebam ego illius ursae dentibus esse perfectam. CLAVD. DON. Aen. 2, 385 hoc procul -o proficiebat Troianorum commodo. 2, 553 ipsas scilicet comas procul -o cum capite abscidit. COD. Theod. 1, 15, 17. COD. Iust. 5, 13, 16 illo procul -o... servando (3, 1, 13, 9. 3, 38, 12, 2. 5, 51, 13, 2). 5, 70, 7, 9 legatis procul -o... furioso acquirendis. INST. Iust. 3, 5, 1 aliis adgnatis... eos anteponit et procul -o cognatis. DIONYS. EXIG. Conc.^s I 5 p. 298, 12 nec hoc sibi perfecit *Christus*..., sed procul -o nobis (RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 235, 13 utique. *gr.* I 1, 6 p. 155, 17 *δηλονότι*). *δ de eventu futuro certo*: AMM. 16, 11, 5 sciens per ea erupturos procul -o grassatores. 16, 12, 33 fugituros procul -o deseram. 21, 7, 3 quem credebatur procul -o fore victorem (*cf.* 15, 5, 7 testabatur enim id se procul -o scire *i. e. pro certo*). COD. Theod. 4, 10, 3 ad servitutis nexum procul -o reducentur. 9, 42, 7 [*a. 369*] = COD. Iust. 9, 49, 7, 3) mox... ad nos... perferatur, procul -o negligentia multanda (COD. Iust. 10, 35, 3, 1 quartam partem... curia consequatur, ... filia procul -o... immuni... servanda). 10, 19, 15, 1 isdem procul -o... muniis subiacebunt (*syn. ibid. pr. indubitanter, necessario*). COD. Iust. 1, 29, 3 (*a. 476*) ipsis... iudicium dispositionibus procul -o parituris. *ε i. q. ita, ut -um non relinquatur (cf. p. 2123, 53)*: PLIN. nat. 2, 165 procul -o apparere, quo quid humilior sit, propius a centro esse terrae. 9, 184 ut procul -o pateat. PS. AVR. VICT. orig. 1, 5 cum procul -o constet. OPTAT. 3, 8 p. 92, 2 hoc et in primo libello probavimus et in quarto procul -o probaturi sumus. CLAVD. DON. Aen. 1, 356 auctorem sceleris procul -o ostendit. 1, 388. 1, 522 p. 104, 26 apparebat procul -o *Carthaginem*... divinis opibus fieri (2, 202). 4, 299 quae procul -o noscerentur amoris esse contraria. COD. Theod. 16, 5, 30 pr. (*a. 396*) procul -o noverint. 16, 5, 57, 1 intellegant se spoliandos. *ζ procul -o est: cum acc. c. inf.*: IULIAN. dig. 17, 1, 32 quos mandati iudicio teneri procul -o est. 13, 6, 19 VLP. dig. 37, 10, 3, 2. 47, 10, 17, 22 PAVL. dig. 13, 6, 22 MOD. dig. 33, 10, 13. INST. Iust. 4, 6, 24 ex qua (*constitutione; cf. p. 2114, 42*) -o procul est ex lege condictionem emanare. COD. Iust. 2, 18, 21. 2, 41, 2 procul -o est etiam ipsas personas cavere. de cod. confirm. 3. 3, 28, 37, 2 si..., procul -o est *eqs.* (4, 22, 5). 6, 35, 1, 2. *al.* DIG. de conc. dig. 2 pr. COD. Iust. 2, 18, 21 v. s. v. dubito p. 2087, 83. *sequitur quod*: COD. Iust. 7, 39, 7, 5 procul -um: GREG. TVR. Franc. 2, 6 p. 68, 15 unde (*cf. p. 2116, 16*) procul -um est, quod... permansit.

c absque -o (*notiones in paucitate locorum disponere nolumus, cum facile ad exempla locutionum q. s. sine -o et procul -o referantur*): VEG. mulom. prol. 8 absque -o autem omnis cura mutabit, si genus passionis ignores. 2, 108, 1 si animalia, dum sudant, hordeum comederint..., absque -o indigestio... comitabitur. VVLG. I reg. 30, 8 absque -o enim comprehendes eos. Ezech. 30, 9 erit pavor... quia absque -o veniet. ZACCH. 2, 1 p. 1110^A. COD. Theod. 11, 24, 6 pr. residebunt, si... census, functiones publicas et liturgos... pro rata sunt absque -o cognitari (*i. si ita agnoscant, ut de voluntate eorum dubitari non possit*). 16, 2, 27, 1 hoc absque -o emendandis pro lege erit, emendatis pro consuetudine. 16, 5, 58, 4 aerario nostro absque -o sociantur. CASSIAN. conl. 20, 8, 10. SALV. gub. 1, 15 et cur hoc ita? cur absque -o, nisi quia *eqs.* 6, 58 quaeritur forsitan, quorsum ista pertineant, quorsum absque -o, nisi ut *eqs.* 7, 44 et hoc cur? cur absque -o, nisi quia *eqs.* eccl. 1, 16 quo modo amandos dicimus filios? quo absque -o, nisi quo deus ipse constituit? (*cf.* 1, 22 et haec omnia quam ob causam? quam utique, nisi *eqs.* HESYCH. in lev. 9, 6 p. 891^B quid... significat, nisi quia sine -o *eqs.* 26, 45 [Bulhart])

p. 1157^A quid autem est, quod dixit 'inter', nisi quia procul -o *egs.*) gub. 1, 34. 2, 5. 3, 7. 4, 37. 6, 1 cogitat enim absque -o is qui legit ... cogitat de me forte. 7, 28 multi absque -o. eccl. 1, 12. 3, 46 dives ille ..., absque -o qui locuples ipse fuerat, etiam heredes suos morte ditarat. 3, 68 dicis absque -o, quia mortuis nihil opus est. gub. 4, 56 FAVST. REL. grat. 1, 10 p. 33, 28. epist. 3 p. 170, 12 sed. 177, 12 si. 180, 12. ALC. AVIT. hom. 15 p. 123, 12. RVSTIC. Conc.^s 14 p. 71, 18 festinamus ... et hoc facere, absque -o tamen, si deus nostrae intentioni cooperatur extiterit (*græc.* I 1, 7 p. 81, 23 *δηλον ὅτι*). non exstat apud Ps. AVG. quaest. test. ARNOB. iun.

d nullo -o: Ps. AVG. serm. ed. Mai 133, 1 (*decembrem*) ad hiemem pertinere nullo -o constat (*cf.* EVGRAPH. Ter. Phorm. 854 nulla [β, sine α] dubitatione).

III ad stilum et grammaticam pertinentia (*cf.* s. v. dubito p. 2099, 33) **1 prolepsis:** STAT. Theb. 1, 119 -amque iugo fragor impulit Oeten (*i. ita, ut labaret*). *enallage:* Ov. met. 8, 13 inter utrumque volat -is Victoria pennis (*sc. Victoria dubitat*). PROP. 2, 4, 14 crepitum -o suscitetur ira pede (*sc. amator repulsus etiam dubitat, an discedat*). STAT. silv. 2, 2, 127 v. p. 2107, 29. PLIN. epist. 6, 20, 19 suspensam -amque noctem spe ac meta exegimus.

2 litotetos manifestae exempla (*v. etiam p. 2128, 26*) **a** (*cf. gr.*) CIC. Tim. 7 non igitur -um, quin (*Plato Tim. p. 29^A παντὶ δὴ σαρφές, ὅτι*). phil. frig. II 2 M. an <id> quidem non -um est, quin ab Alcibiade? (*Plato Protag. p. 309^A ἢ δὴ λὰ δὴ ὅτι*). LIV. 21, 34, 7 in eos versa peditum acies haud -um fecit, quin (*Polyb. 3, 53, 1 πάντας ἂν ἄρ-δην ἀπολέσθαι συνέβη*). 21, 36, 4 haud -a res visa, quin ... circumduceret (3, 54, 8 ἐπεβάλετο περιελθεῖν). 37, 53, 3 cui -um est, quin (21, 19, 8 συμβήσεται). 39, 34, 5 haud -us ... neminem ... ausurum (22, 13, 11 πεπεισμένος). 39, 35, 2 minime, quin rebellandum esset, -us (22, 14, 7 πρόθυμος ἦν εἰς τὸ ... ἀμύνασθαι). VVLG. I Tim. 6, 7 nihil enim intulimus in hunc mundum: haud -um, quod nec auferre quid possumus (*οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν ... ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν δύναμεθα*). I Cor. 15, 27 sine -o (*δηλον ὅτι*). MAR. MERC. Conc.^s I 5 p. 161, 16 procul -o (*gr. I 1, 6 p. 138, 26 ὁμολογουμένως*). p. 149, 4 omnino et procul -o (*gr. I 1, 6 p. 119, 8 πάντῃ τε καὶ πάντως*). CONC. Chalc. Leo M. epist. 98, 4 p. 957^B procul -o (*πάντως*). DIONYS. EXIG. Conc.^s I 5 p. 304, 3 procul -o (*I 1, 4 p. 27, 2 πάντως*). **b** QVINT. inst. 10, 1, 12 plurima vero mutatione figuramus: 'scio', 'non ignoro' et ... 'nemini -um est'. GLOSS.¹ III Abstr. NO4 non -um: verum. c non -us quasi unum verbum efficiunt (*v. etiam p. 2128, 30*): CIC. Catil. 2, 29 multis et non -is ... significationibus (Rab. Post. 21 et consilio certo et spe non -a. LACT. inst. 2, 7, 7 quae a multis et non -is traduntur auctoribus. FILASTR. 127, 2 et non est -um. HERM. Pal. vis. 3, 3, 4 et non -us sis. SALV. eccl. 4, 15 res aperta est et non -a. *cf.* Weyman, Jahrb. f. kl. Phil. 15. Suppl. p. 480). GELL. 14, 2, 9 ac nihil esse -um dicebat, quin absolvendus foret. HIER. in Ier. 1, 26, 2 nullique -um, quin.

3 in enuntiato secundario praesens pro futuro: v. p. 2114, 56.

4 enuntiata coordinantur nec subordinantur: IVV. 10, 82 nil -um, magna est fornacula (*in imitatione sermonis vulgaris*).

5 enuntiatum secundarium antecedit: LIV. 9, 38, 9 nec quin Cursor Papius (*dictator*) diceretur, -um cuiquam erat. FEST. p. 201 M. ostentum ... quin participialiter quoque dici solitum sit, non -um facit etiam C. Gracchus. 254. SEN. dial. 4, 1, 3 iram quin species oblata iniuriae moveat, non est -um. PLIN. nat. 34, 34. NERAT. dig. 2, 14, 58 quin ... possit, -um non est. IULIAN. dig. 5, 3, 54, 1 VLP. dig. 40, 7, 6, 1 PAVL. dig. 10, 3, 14, 3. 26, 5, 19 pr. FILASTR. 97, 3 quod caro sine anima non possit eloqui, non est -um. 109, 1. 108, 5. 130, 8. AVG. civ. 22, 20 p. 623, 20 D. quoniam nostrum quidem (*intellectum*) superat, non est -um. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 178 oryza vera quod stringat, nulli -um est. 3, 4, 26 SALV. gub. 3, 17 COD. Iust. 2, 18, 21 v. s. v. dubito p. 2087, 83. 6, 26, 3 pr. GREG. M. moral. 8, 89 quia sine fine improbos cruciet ... -um non est. ACT. Archel. 22, 6. 37, 1. 68, 2. **6 locutio non -um est quin sim. antecedente enuntiato condicionali v. p. 2115, 9 sqq.**

7 ex locutione non -um est pendet enuntiatum condicionali v. s. v. dubito p. 2101, 38 sqq.

8 index grammaticus: *ablativus:* p. 2108, 2. *abl abs.:* p. 2113, 38. 2114, 67. 2120, 47. *acc. c. inf.:* p. 2107, 10. 2108, 27. 2112, 37. 81. 2115, 83. 2120, 40. 43. 61. 63. 2121, 11. 2123, 59. 2124, 56. *ad:* p. 2106, 30. 2108, 10. *an: affirm.:* p. 2112, 31. 2113, 64. *dub.:* p. 2107, 3. 2113, 41. 2120, 82. *neg.:* p. 2113, 51. = *quin:* p. 2112, 28. 2113, 67. 2120, 77. *apud:* p. 2115, 7. *dativus:* p. 2117, 44. *de:* p. 2108, 3. 2112, 67. 2116, 63. 2120, 65. 2121, 33. 68. 2123, 56. *ecquaenam:* p. 2108, 43. 2113, 32. *ex:* p. 2109, 67. 2114, 42. 2124, 59. *genetivus:* p. 2106, 24. 59. 63. 2107, 81. 2110, 75. 2112, 18. 2118, 48. 2119, 17. 2120, 68. 2121, 47. 68. *in:* p. 2107, 78. 2108, 6. 2112, 82. 2116, 65. 2117, 6. *infinitivus:* p. 2107, 10. 2112, 16. 2116, 69. *inter:* p. 2106, 72. 2110, 37. 2111, 68. 2113, 8. 2120, 67. *-ne:* p. 2113, 35. *nom. c. inf.:* p. 2112, 41. *num = quin:* p. 2113, 33. *quia:* p. 2115, 60. 2121, 10. 2125, 62. *quin:* p. 2108, 19. 2112, 34. 79. 2114, 29. 2120, 35. 2121, 2. 2125, 51. *quod:* p. 2115, 32. 2119, 11. 2121, 8. 2123, 61. 2124, 64. 2125, 60. *quoniam:* p. 2115, 67. *super:* p. 2106, 31. 2113, 2. *supinum:* p. 2112, 15. 2118, 33. *ut:* p. 2115, 71. *utrum affirm.:* p. 2113, 38.

9 index iuncturarum verbalium: constat p. 2115, 77. *existere:* p. 2108, 18. *facere:* p. 2106, 41. 2107, 66. 2109, 37. 2111, 76. 78. 2114, 68. 2118, 39. *feri:* p. 2109, 69. 2113, 11. *gerere:* p. 2119, 10. *habere:* p. 2106, 67. 2107, 83. 2111, 8. 2112, 60. 2113, 33. 2114, 57. 2116, 20. 2117, 10. *manere:* p. 2110, 23. 2113, 9. *ponere:* p. 2109, 74. 2111, 69. 2120, 50. *relinquere:* p. 2112, 62. 2113, 12. 55. 65. 78. 2114, 75. 2116, 10. 2120, 54. *remanere:* p. 2113, 50. 2120, 2. *residere:* p. 2121, 10. *in -um:* abducere: p. 2121, 38. adducere: p. 2120, 26. 2121, 75. cadere: p. 2120, 35. deducere: p. 2120, 28. 2121, 76. devocare: p. 2120, 22. 2121, 74. ducere: p. 2120, 27. esse: p. 2121, 67. revocare: p. 2120, 25. 2121, 21. 72. venire: p. 2120, 5. 2121, 24. 31. 69. vocare: p. 2120, 18. 2121, 19. 35. 73. *in -o:* constituere: p. 2119, 8. esse: p. 2119, 6. 12. 16. 2120, 37. 2121, 22. 62. habere: p. 2120, 56. haerere: p. 2119, 17. iacere: p. 2121, 68. labare: p. 2119, 14. pendere: p. 2119, 19. ponere: p. 2120, 50. relinquere: p. 2120, 52. stare: p. 2119, 16. 2120, 58. *cf. etiam p. 2120, 61. 63. 2121, 3. 58.*

syn. et iuxta posita: *ad I A 1 a:* suspensus: p. 2106, 20.

b a: cunctator: p. 2106, 58. fluctuans: p. 2106, 52. haerens: p. 2106, 38. haesitans: p. 2106, 33. 37. incertus: p. 2106, 33. 53. 81. instabilis: p. 2106, 52. nutans: p. 2107, 32. *b β ①:* anceps: p. 2107, 44. incertus: p. 2107, 52. mobilis: p. 2107, 46. *②* cunctans: p. 2107, 60. 62. *c:* anceps: p. 2107, 72. incertus: p. 2107, 72. 73. 2108, 37. persuasissimum: p. 2112, 70. *2 a:* erraticus: p. 2108, 79. fluctuatus: p. 2108, 67. nutabundus: p. 2108, 76. nutans: p. 2108, 73. titubans: p. 2108, 61. *B 1 a α ①:* parum explanatus: p. 2109, 60. incertus: p. 2109, 47. obscurus: p. 2109, 33. 39. 48. *②* controversus: p. 2110, 8. 18. obscurus: p. 2110, 7. *③* ambiguus: p. 2110, 63. duplex: p. 2110, 48. incertus: p. 2110, 59. obliquatus: p. 2110, 46. *④* anceps: p. 2111, 1. *β:* incertus: p. 2111, 24. *2 a β:* ambiguus: p. 2117, 30. suspectus: p. 2117, 43. *b:* suspensus: p. 2117, 52. *c α:* artus: p. 2117, 80. asper: p. 2117, 71. 82. durus: p. 2117, 80. periculosus: p. 2117, 82. *c β:* minax: p. 2118, 20. *d:* creperum: p. 2118, 53. malignus: p. 2118, 52. (sub)obscurus: p. 2118, 81. 82. *II A 2 c:* pusillanimis: p. 2119, 60. *B 1 scrupulosa:* p. 2119, 77. *sine -o:* *ad α:* certe: p. 2122, 7. profecto: p. 2121, 83. utique: p. 2122, 29. *β:* quidem: p. 2122, 63. sane: p. 2122, 55. *γ:* scilicet: p. 2123, 19. videlicet: p. 2123, 20. utique: p. 2122, 77. 82. *sine -is:* certe: p. 2123, 63. procul -o: *γ:* scilicet: p. 2124, 30. videlicet: p. 2124, 26. utique: p. 2124, 26. 36. *δ:* necessario: p. 2124, 45. absque -o: utique: p. 2124, 83. *græca v. p. 2103, 84 sqq.*

opp.: *ad I A 1 b β ①:* certus: p. 2107, 42. 53. *c:* certus: p. 2108, 41. 42. *2 a:* firmus: p. 2108, 60. inconcussus: p. 2108, 70. *B 1 a α ①:* apertus: p. 2109, 40. evidens: p. 2109, 56. exploratus: p. 2109, 49. indubitatus: p. 2109, 66. manifestus: p. 2109, 67. notus: p. 2109, 77. *②* certus: p. 2110, 8. 12. 13. confessus: p. 2110, 10. 23. *③* apertus: p. 2110, 47. 65. confessus: p. 2110, 54. manifestus: p. 2110, 57. *β:* apertus: p. 2111, 18. certus: p. 2111, 16. 29. 55. 60. 65. exploratus: p. 2111, 20. 57. *2 c α:* bonus: p. 2117, 74. secundus: p. 2117, 76. 83. 2118, 2. *II B 1:* manifestus: p. 2119, 67. perspicuus: p. 2119, 65. *2:* confessus: p. 2121, 25. 26. *4:* laetus: p. 2121, 61. prosper: p. 2109, 7. 2121, 55. 59.

deriv. indubius, dubietas, dubiosus, dubingeniosus (?).

adverbia: ***dubiē.** legitur inde a CIC.; ceterum v. tabulae p. 2104 sq. *propositae col. 10.* falso traditum: LIV. 2, 36, 6. SEN. dial. 12, 5, 3. restituitur: CVRT. 3, 9, 2. COLVM. 9, 1, 2. *plerumque cum negatione coniunctum. positive exstat:* CIC. div. 1, 124. Ov. met. 10, 287. Pont. 2, 3, 87. SEN. benef. 4, 16, 3. epist. 49, 7. nat. 6, 1, 2. QVINT. decl. 364 p. 396, 20. COMM. instr. 1, 2. CAPITOL. Gord. 8, 6. AVSON. 409, 14. SERV. Aen. 12, 51. CLAUD. 8, 278. VAL. CEM. hom. 19, 4 p. 751^A. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 26, 21. GREG. M. moral. 5, 46 (*his*). 5, 53.

1 active i. q. haesitantes, verecunde (*cf. p. 2106, 33*): Ov. met. 10, 287 dum stupet et -e gaudet fallique veretur. Pont. 2, 3, 87 inter confessum -e -eque negantem haerebam. AVSON. 409, 14 Europamque Asiamque ... quibus Libyam -e Sallustius addit. VAL. CEM. hom. 19, 4 p. 751^A -e coeptum iter peragit, quem iniusti fascis pondus accusat. *cum negatione:* Ov. met. 7, 508 nec -e vires, quas haec habet insula, vestras ducite (*i. ne dubitaveritis ducere*). LIV. 45, 12, 8 haud -e adempta Antiocho Aegyptus habenti iam. 10, 13, 11 Fabius quidem in recusando perstabat ... populus nihilo minus ... consulem haud -e Fabium dicebat. 35, 14, 10 quaerenti Africano, quem (*secundum Alexandrum et Pyrrhum*) maximum imperatorem Hannibal crederet, ... haud -e semet ipsum dixisse. PETRON. 124, 3 unde ... essemus, haud -e creditibus indicavimus. IVV. 14, 111 nec -e tamquam frugi laudetur avarus. VVLG. lev. 13, 43 condemnabit eum haud -e leprae. CLAUD. MAM. anim. 1, 3 p. 33, 14 ut haud -e credatur. EPIST. Morin Rev. Bénéd. 40 p. 294, 29 nec -e dicam te unam esse ex quattuor virginibus prophetantibus. *singularia:* QVINT. decl. 364 p. 396, 20 et hoc -e ponendum est ... nihil enim pro certo adfirmare debemus. COMM. instr. 1, 24, 1 inter utrumque viventibus. inter utrumque putans -e vivendo cavere (*i. e. medius inter paganam et Christianam vitam*). CLAUD. 8, 278 neu -e suspectus agas (*'animo -o et suspicaci'* Burmann; suspectus active accipiendum). PELAG. in I Cor. 7, 16 'unde scis, vir, si mulierem salvam facies?' [Bulhart]

-e quidem posuit, sed semper ambigua in melius evenire credenda sunt (in dubium *codd. BGV et Ps. HIER.*, in dubio *Ps. PRIMAS*). BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 26, 21 -e apud antiquorum philosophorum sententias constituisse, quid esset proprie, quod vocibus significaretur. putabant namque alii... alii vero *eqs.* (*cf. p. 2120, 12*).

2 passive a de ambiguis dictis vel signis (*cf. p. 2110, 41*):

CIC. div. 1, 124 potest accidere, ut aliquod signum -e datum pro certo sit acceptum. epist. 15, 1, 1 non -e mihi nuntiabatur Parthos transisse Euphraten. LIV. 4, 55, 7 haud -e Icilius denotante senatu. 33, 31, 5 ceterae... urbes haud -e liberabantur (*Polyb. 18, 45, 10 περι μὲν τῶν ἄλλων... ὁ γὰρ εἶχεν τοὺς δέκα... τὰς ἐντολὰς*). 34, 61, 3 secretis notis, per quas haud -e agnoscerent sua mandata esse. 39, 32, 9 opinione hominum haud -e destinabantur (*consules*). 40, 42, 1 haud -e in... Gentium latrocinii omnis maritimi causam avertit. SEN. epist. 49, 7 *dialecticorum* verba -e cadentia. PLIN. nat. 8, 159 *equi* non -e intellectum adhortationis et gloriae fatentur. MART. 10, 95 infantem tibi vir, tibi, Galla, remisit adulter. hi, puto, non -e se fuisse negant. SVET. gramm. 4 significat enim haud -e Valerium Catonem. IUL. VAL. 1, 40 p. 51, 5 haud -e mihi universitatis... imperium repromittit. SERV. Aen. 12, 51 'nostro de vulnere': quod nos inferimus: et -e est locutus. CLAUD. DON. Aen. 12, 28 (*de oraculo*) non occulte nec -e. *de luce maligna (*cf. p. 2118, 51*):*

SEN. benef. 4, 16, 3 pulchrius... quam ut splendor eius -e ac parum luceat. GREG. M. moral. 5, 46 in nocturna quippe visione -e cernitur. *ibid.* quae ipsi -e videntur. 5, 53 in nocte... -e, in die autem constanter videmus. *singularia*: SEN. nat. 6, 1, 2 Herculanensis oppidi pars ruit -eque stant etiam quae relicta sunt (*cf. p. 2108, 47*). CAPITOL. Gord. 8, 6 *periculum* <a> Maximiniani -e, <a> fautoribus necessario imminerebat (M. necessario fautoribus -e *codd.*, *corr. Peter coll. Herodian.* 7, 5, 5 τοῦ μὲν προδότη, τοῦ δὲ ἐν ἀμφιβόλῳ τόχῃ).

b cum negatione i. q. sine ulla controversia: LIV. 10, 21, 15 qui haud -e tum primus omnium ductor habeatur. 27, 17, 3 haud -e omnis Hispaniae principibus. PLIN. nat. 14, 65 Statana (*vina*) ad principatum venire non -e. 37, 8 a Pyrgotele, non -e clarissimo eius artis. SVET. Iul. 55, 1 post accusationem Dolabellae haud -e principibus patronis adnumeratus est. *i. q. non -o modo, manifeste*: SALL. Iug. 102, 1 haud -e iam victor. LIV. 1, 9, 6 et haud -e ad vim spectare res coepit (24, 6, 1). 1, 46, 1 iam usu haud -e regnum possederat. 2, 23, 13 nec -e ludibrio esse miseras suas. 3, 38, 1 id vero regnum haud -e videri. 5, 10, 11 haud -e patriciorum opibus (7, 11, 3). 7, 8, 3 primum gradu moverunt hostem, deinde pepulerunt, postremo iam haud -e avertunt (24, 16, 2. 8, 9, 12. 9, 22, 10. 9, 40, 9. 23, 29, 12. 33, 9, 8). 21, 6, 2 ad bellum iam haud -e imminens. 24, 31, 2 fremitus... haud -e adprobantium (32, 22, 8 omnibus... haud -e approbantibus relationem ac prae se ferentibus, quid decreturi essent). 41, 20, 4 haud -e insanire censebant. CVRT. 3, 8, 7 si retro ire pergat, haud -e regnum hostibus traditurum. 7, 1, 5 haud -e ex composito. PLIN. nat. 2, 27 per quae declaratur haut -e naturae potentia. 8, 59. 31, 41 Romam non -e petens. SIL. 9, 21 gemente haud -e Paulo. TAC. hist. 1, 7. CYPR. GALL. exod. 796 quod si non -e mavult persistere verna. *i. q. sine -o, certe*: GLOSS. haut -e sine -o. LIV. 1, 13, 7 haud -e aliquanto numerus maior hoc... fuit (38, 23, 9. 45, 40, 1). 4, 23, 2 Licinio libros haud -e sequi linteos placet: Tubero incertus veri est. 5, 33, 11 Alpinis quoque ea gentibus haud -e origo est. 8, 3, 6 quod bellum, si prima satis prospera fuissent, haud -e ad Romanos pervenisset (PLIN. nat. 16, 68 si magnitudinem mensarum caperet, haud -e praeferretur citro. 27, 1 FLOR. epit. 4, 3, 6 AVR. VICT. Caes. 5, 15 PS. AVR. VICT. epit. 45, 6 CASSIAN. conl. 24, 8, 2). 8, 10, 8 utrius partis... dux fuisset, eius futuram haud -e fuisse victoriam. 9, 29, 4 quieturus haud -e, nisi ultro arma Etrusci inferrent (4, 19, 10 haud -e... dedituris se hostibus. PLIN. nat. 2, 52 cur sol... noctium opacitate terras reficit? exustus haud -e. 35, 150 non -e confusura colores, si pictos acciperet. 36, 189. FLOR. epit. 4, 2, 57). 22, 24, 6 haud -e hostis brevior via praeventurus erat (CVRT. 4, 9, 23 si... supervenisset, haud -e oppressurus fuit. 5, 1, 39). 25, 13, 2 ut... haud -e primo impetu capi potuerint (28, 16, 1. 38, 31, 3). 34, 2, 6 haec consternatio muliebris, sive sua sponte sive auctoribus vobis... facta est, haud -e ad culpam magistratuum pertinens (SVET. Galba 2 nullo gradu contingens Caesarum domum, sed haud -e nobilissimus). 36, 24, 2 ad ea... unde clamor exaudiretur, haud -e ratus hostes concursuros ([*iunge cum voce concursuros*] 39, 13, 1. CVRT. 4, 13, 7). CVRT. 3, 7, 15 haud -e iussu regis occisus. 7, 3, 4 haud -e robur omnium virium regis (3, 9, 2 -um *codd.*, *corr. Modius*). SEN. epist. 9, 11 non -e habet aliquid simile amicitiae affectus animantium. 51, 10 nec -e aliquid ad corrumpendum vigorem potest regio (*sc. eius amoenitas nimia*). COLVM. 7, 3, 11. PETRON. 84, 1 non -e (*v. p. 2128, 52*) ita est. PLIN. nat. 7, 130 gentium... praestantissima... haud -e Romana extitit. SIL. 4, 421 haud -e extremus. QVINT. inst. 10, 1, 85 (*Vergilius*) haud -e (*Homero*) proximus. FRONTIN. strat. 2, 3, 16 ordinatio non -e causa victoriae fuit. IUV. 6, 375 nec -e (*Priapum superat, quamquam est*)... spado. TAC. Germ. 28. hist. 1, 46 rem haud -e utilem. 4, 80. ann. 2, 88 liberator haud -e Germaniae. PLIN. epist. 5, 13, 10 erit fortasse, immo non -e huius propositi mei... obscurior fama, si *eqs.* IULIAN. dig. 40, 7, 13, 2 si...

separatim rationes gesserint, non -e separatim quoque conditioni parere possunt (*antecedente enunt. condic. etiam* 46, 8, 22, 6. MAECIAN. dig. 29, 4, 28, 1. 36, 1, 67 (65), 3. PAPIN. dig. 35, 1, 71, 3. 36, 2, 26, 2. 26, 5, 13, 2 quid ergo si non caveat? non -e tutela non erit apud patronum. VLP. dig. 47, 2, 52, 26 MART. CAP. 3, 269). CALL. dig. 47, 21, 2 non -e occupandorum alienorum finium causa id admiserunt. (VLP. coll. 13, 3, 2 non dubito, quin... admiserint). ANTH. 452, 5. COD. Theod. 6, 4, 21 pr. certe... haud -e poterunt reperiri. 6, 29, 9 pr. VAL. CEM. hom. 2, 5 potest fieri, ut ad promissa regni praemia non -e perveniat. CLAUD. MAM. anim. p. 29, 3. 90, 18. FAVST. REL. epist. 3 p. 175, 4 esse *animam* haud -e incorpoream. SEDVL. carm. pasch. 4, 27 nec -e (-um c. *sched. Poelmann.*) in caelum substantia pervenit illa. *i. q. scilicet, ut consentaneum est cf. p. 2122, 66*):

QVINT. inst. 1, 1, 4 et morum quidem in *nutricibus* haud -e prior ratio est: recte tamen etiam loquantur. 7, 2, 6 animi coniectura non -e in omnia tempora cadit. MAECIAN. dig. 35, 1, 91 haec condicio... non -e nisi vivente testatore... impleri non *potest*.

*concessive i. q. quidem (*cf. p. 2122, 44*):* QVINT. inst. 3, 4, 1 nec -e prope omnes... hac partitione contenti fuerunt. verum *eqs.* 11, 2, 1 memoriam quidam naturae modo esse munus existimaverunt, estque in ea non -e plurimum, sed ipsa excolendo... augetur. TAC. hist. 1, 72 haud -e servaverat, non elementia... sed effugium in futurum (*est asynd. advers.*). 3, 86 rei publicae haud -e intererat Vitellium vinci, sed. ann. 4, 19 nec -e repetundarum criminibus haerebant, sed cuncta quaestione maiestatis exercita.

3 ad stilum pertinentia: litotetos manifestae exempla (*cf. p. 2125, 21*): LIV. 33, 31, 5 haud -e (*δητὰς*) v. p. 2127, 10. MACER dig. 48, 20, 8, 2 non -e (*ἀπολογημένως*). *cf.* LIV. 27, 17, 3 haud -e omnis Hispaniae principibus (*Polyb. 10, 35, 6 μέγιστοι ὄντες δυνάσται*).

haud (non) -e *quasi unum verbum*: LIV. 1, 9, 6 et haud -e ad vim spectare res coepit. 9, 40, 9 et haud -e inpulit aciem. 22, 14, 15 ac, si militaris suffragii res esset, haud -e ferebant Minucium Fabio ducem praelaturos. 4, 2, 7 et creaturas haud -e ex plebe seditiosissimum quemque. 9, 16, 12 et fuit vir haud -e dignus omni bellica laude. 33, 11, 7 et haud -e decesserat iis aliquantum honoris, sed cur neglegerentur, ignorabant. QVINT. inst. 1, 1, 4 et morum quidem in *nutricibus* haud -e prior ratio est. 11, 2, 1 v. *supra l. 20*. TAC. ann. 2, 43 et Plancinam haud -e Augusta monuit. *contra nec -e*: OV. met. 7, 508 LIV. 2, 23, 13 PLIN. nat. 27, 1 QVINT. inst. 2, 14, 2. 3, 4, 1 IUV. 6, 375 TAC. ann. 4, 19 SEDVL. carm. pasch. 4, 27.

acc. sing. neutr. pro adv. dubium. active: TREC. Claud. 12, 6 non dicit occisum, sed tantum mortuum. nec tamen addicit morbo, ut -um sentire videatur. CLAUD. carm. min. app. 2, 93 -umque residens infremit leo. ANTH. 83, 18 quotiens revocata manus (*a scribendo*) -umque pependit. *passive i. q. sine dubio*: AVG. epist. 9, 2 non -um... magna. SEDVL. carm. pasch. 4, 27 v. l. 12. ALC. AVIT. carm. 6, 342 nec -um te nosse reor (*iunge cum nosse*). ARATOR 2, 982 utrumque necesse est concinat haud -um (*cf. BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 111, 1 sine -o futuram esse necesse est*). VITA Caril. v. p. 2115, 30.

abl. sing. neutr. pro adv. dubio. GLOSS. διαστακτικῶς. DOSITH. gramm. VII 412, 15 sunt quae in o terminantur, ut... -o διαστακτικῶς. [*dub.*: PETRON. 84, 1 non -o (*Lp, dubie O, cdd.*) ita est. COD. Theod. 6, 6, 1 consul consulari praeferendus <h>aut -o est (-us T) v. p. 2112, 42.] APVL. met. 9, 2 nec -o me lanceis illis... membratim compilassent, ni... cubiculum... protinus inrupissem. COD. Iust. 5, 50, 2, 1 si... aluit pupillos, non -o accepto ferre debebunt ea, quae... arbitrabitur merito ad exhibitionem educationis... erogata esse. v. *Onom.*

dubo, -äre [*compositum cum du- numerali subesse videtur, sed quod alterum sit membrum, non apparet; cf. dubius, addubanum, fortasse διφνής, δίφνιος. v. Walde-Hofmann, Lat. etymolog. Wörterb.⁹ s. v. dubius. Th.*] PAVL. FEST. Gloss.¹ IV p. 177* (p. 67 M.) -at dubitat. inde GLOSS. V 521, 44 -at dubitat. *Bulhart.*

? **duca** formula: GLOSS.¹ V Abba DU 10 (*dica Buecheler. cf. vol. V 957 s. v. dica*).

ducālis, -e a dux. *i. q. qui ad ducem pertinet*. VOPISC. Aurelian. 13, 3 tunicas russas -es quattuor. *hinc n. subst. ducāle, -is. abl. -i: v. l. 72. acc. -em v. l. 73.* AVG. gramm. V 500, 14 -e -ia. GLOSS.¹ II Philox. DU 48 ἀγωγὴς ὁ τῶν κτηνῶν. *lorum, quo iumentum ducitur* (*Blümner, Maximaltarif d. Diokletian p. 130*). EDICT. imp. Diocl. X 4 (*inter loramenta*) capistrum equestre cum circulis et -i. VITA Front. 8 (*Migne 73, 441*) dimisit servulus camelum, cuius -em tenebat. *adv. ducāliter* (*comp. l. 75*). *i. q. sicut ducem decet*: SIDON. epist. 5, 13, 1 beluam suam... -r antecessurus. 8, 6, 1 quo (*Caesare dictatore*) nullum rem militarem ducaliter administrasse.

ducārius, -a, -um, a dux. *qui ad ducendum pertinet?* LEX Sal. 2, 11 si quis verrem aut scrobam -am furaverit (*'Zugschwein' Behrend*).

ducātio, -ōnis f. [*cf. c. ducator, ducatus. Th.*] *i. q. ducatus*: TERT. coron. 11 p. 446 ad ceteras... coronarum causas, quibus familiarissima ista -o (*advocatio Latinus*) necessitatis. IREN. 4, 14, 2 deus non videntibus in Aegypto (*sc. Iudaeis*)... dans -em.

ducātor, -ōris m. [*cf. c. ducatus. Th.*] *i. q. dux, ductor*: GLOSS. ἀγωγέας. GLOSS.¹ II Philox. DU 24 ἄγος, προηγούμενος. DU 8 [*Hey*]

-es (pro ductores?) ἡγεμόνες. DIFF. ed. Beck p. 53, 38 inter ducem et ductorem et -em: dux <...> est qui semel ducit exercitum, -r est qui viam demonstrat.

1 qui viam monstrat: a navibus: VLP. dig. 9, 2, 29, 4 si navis alteram...obruisset, aut in gubernatorem aut in -em actionem competere...Alfenus ait. b hominibus: POSSID. vita Aug. 12 evenit...-is hominis errore, ut per aliam viam...venisset. PS. AVG. serm. 150, 1 quaerentes Iesum praecedebat Iudas tenebrosus -r. 205, 2 coepit habere -es, quos habuerat ante secutores Saulus excaecatus (cf. N. T. act. 9, 8). huc videtur pertinere NOT. dign. or. 36, 21 equites -es Illyriciani [primi -es], Amidae. in imagine: IREN. 2, 18, 7 caeci caecis -bus utentes. MAXIMIN. c. Ambr. 51 spiritus sanctus illuminator et (sed cod.) sanctificator, doctor et -r (cf. PASS. Barth. 7 p. 145, 1 illuminator et educator [ducator, ductor, doctor al.] animarum spiritus sanctus). transl. de re: IREN. 1, 15, 2 p. 185 nomine Christi eis facto -e ad Patrem (ὁνόματος... ὁδοῦ [ὁδῶν?] γεννηθέντος). 2 qui ceteris praest, dominus, regens: TERT. adv. Iud. 13 p. 735 quod civitas...exterminari deberet, cum -r eius in ea pati haberet (supra: civitatem...exterminari cum duce). ITALIA Matth. 2, 6 (cod. k) Bethlem...non minima es in ducibus Iudaeae; ex te enim prodibit -r, qui recturus est populum (ἐν τοῖς ἡγεμόσιν... ἐξελεύσεται ἡγούμενος. VVLG. in principibus Iuda...exiet dux). DARES 18 aderant...Priamo adversus Graecos -es hi cum exercitibus suis (infra: ductoribus). f. ducātrix, -icis. i. q. dux f. APVL. Plat. 2, 4 vitiorum -es, iracundia et libido.

ducātorium, -ī n. a ducator (ducatorius). i. q. instrumentum ducendi: ITALIA Iob 40, 20 (Priscill. tract. 1, 12) impones -m in nare eius (sc. draconis. δῆσεις κέκλον ἐν τῷ μυκτήρι αὐτοῦ. ITALIA Hier. interpr. Iob 40, 25 capistrum. VVLG. pones circulum). cf. ductarium.

ducātus, -ūs m. [a dux Th.]. hoc -um: p. 2130, 55. dat. sing. non legitur. plur.: SVET. Nero 35, 5 TERT. nat. 2, 5 p. 104, 20 SCRIPT. hist. Aug. 5ta FIRM. math. ter. IVST. 30, 2, 5. i. q. officium, dignitas, potestas ducis. GLOSS. II Philox. DU 23 ἡγεμονία. cf. GLOSS. II 577, 36 ductarium -us (male translatus, v. ductarium). non ante SVET. (quem v. p. 2130, 6).

I de officio vel dignitate hominum: A de demonstranda via: ITALIA Matth. 15, 14 (Orig. in Ios. 17, 3) caecus caeco -um praebens (ἐὰν ὁδηγῇ. VVLG. -um praestet). PS. AVG. cant. nov. 10, 10 si...viatoribus -um praebuimus. COMM. apol. 970 angelus -um eis (populo) pacificum praestet eundo. PS. PROSP. prom. 2, 22, 6 puer sibi (Samson) -um praebat (cf. VVLG. iud. 16, 26 puero regenti gressus suos). 2, 39, 1. PETR. CHRYS. serm. 176 p. 663^c ut...Christus praerberet humani -us obsequium caeco (cf. VVLG. Marc. 8, 23 eduxit eum extra vicum). VITAE patr. 5, 16, 8 et 5, 17, 7 (gr. ὁδηγεῖν). translate: LVCIVS Cypr. epist. 78, 1 nobis -um ad confessionem nominis Christi praebuisti. CONC. I 4 p. 109, 20 doctores...ad omnem animae -um. 145, 19 ad eorum -um, qui bonae sunt voluntatis. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 23, 10 si caecus praesumpto -u...fidei incipiat esse destructor. APON. 6 p. 106 huiusmodi personae -um toto corpori ecclesiae praebendo...oculi ecclesiae nuncupari intelliguntur. GREG. M. in Ezech. 2, 3, 12 per eorum -um, qui...diligunt, ad provectum mentis diriguntur. epist. 5, 44 p. 341, 32 cervici militant elationis, qui positi fuerant, ut -um praeberent humilitatis. ORIG. in Matth. 16, 11 illius (Christi) -u transeamus ad deum. imagine ex Matth. 15, 14 petita: TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 386, 6 -um mutuatus in hac argumentatione, caecus a caeco, ...decidit. nota de deo viam per desertum Iudaeis monstrante: ITALIA deut. 1, 33 (Lugd.) deus -um vobis praebens in igne noctu (ὁδηγῶν. VVLG. ostendens vobis iter). Ier. 2, 6 (Lucif. non conv. 8 p. 16, 9) deus -um praebens in deserto (καθοδηγῶν. VVLG. qui traduxit nos). FVLG. aet. mund. p. 149, 14 nubes in -u praemittitur (hinc p. 150, 7 columna scientiae lucido -u praebente viam vitae...ingreditur genus hominum). GREG. M. moral. 2, 57 columna nubis...-um sequentibus praestans.

B de imperio vel principatu: 1 generatim: FLOR. epit. 3, 21, 2 si plebei duces aut, si nobiles, mali saltem -um sceleri praebuissent. ITALIA exod. 15, 13 (Veron.) -um praestitisti iustitia tua populo, deus (ὁδηγῶν. VVLG. dux fuisti). Luc. 22, 26 (cod. d) qui -um agit, fiat sicut, qui ministrat (ὁ ἡγούμενος. VVLG. qui praecessor est). IREN. 4, 26, 4 Moyses, cui tantus -us est creditus (de Moyse etiam: PS. CYPR. abus. 6 p. 161, 10 ZENO 2, 63 AVG. serm. ed. Mai 113 GREG. M. moral. 27, 19). ibid. Samuel...-um gerens super Israel (LIB. gener. chron. I p. 116, 250 gessit -um populi [ἡγήσατο]. p. 117, 254. 118, 261. cf. etiam infra l. 82). PS. CYPR. abus. 6 p. 161, 2 deus illum dominum in -um constituit. FIRM. math. 3, 5, 2 Sol -us, imperia potestatesque decernit. 3, 5, 35 regna, -us, administrationes, consulatus...consequentur. ZENO 2, 64 de Pharisaeo. AMBR. hex. 5, 15, 52 qui...deponat imperium et -us sui cedat insigne fiatque...postremus ex primo (cf. supra l. 67). HESYCH. in lev. 27, 26 p. 1172^d primogenitus, qui nobis sic parens...fuerit, ut et aliis...parendi -um praebat. VVLG. IV Esdr. 1, 39 quibus dabo -um Abraham. MACR. Sat. 1, 23, 6 Iuppiter videtur cunctos deos -u praeire (cf. Plat. Phaedr. 246^e). PS. PROSP. prom. 2, 24, 3 spreto Samuelis -u (cf. supra l. 72). 2, 40, 1 Maccabaei -um Hebraeo populo praebuerunt (sim. IORD. Rom. 29 de Iesu Nave). ALC. AVIT. epist. 50 p. 78, 30 sae-

cularis -us audaciam. carm. 5, 60 Pharaon ad Moysen et Aron: vos, signifero qui talia vota -u instruitis..., cavete. APON. 5 p. 96 plebs...-um ascendit. GREG. M. moral. 24, 54 hominum -um suscipere (ibid. homines...praeire; supra: impietatis dux).

2 de imperio militari (inde ab aetate Diocletiani de administratione militari provinciae, cf. Seeck P. W. V 1870, 7 sqq.): SVET. Tib. 19 in omni -u (sc. Claudiorum in bello). Nero 35, 5 -us et imperia ludere (cf. Marquardt, Privatleben² p. 838). LIV. perioch. 96 p. 96, 22 Sertorius...interfectus est octavo -us sui anno. 113 p. 108, 19 quarum (virium) -um nec Afranius nec Petreius excipere volebant. APVL. met. 7, 9 -um latrones...ei deferunt (cf. GLOSS. II Philox. DU 26 -us latronum ἀρχὴ ληστ(ε)ίας). 10, 1 mille armatorum -um sustinebat. PS. QVINT. decl. 3b p. 59, 18 quem ad -um...exercitus...et elegit et praefecit prudentia. ITALIA iud. 20, 18 (Lugd.) quis...-um praestabit pugnare adversus Benjamin (τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἐν ἀρχῇ πλ.). VVLG. quis erit in exercitu princeps certaminis). CAPITOL. Pert. 5, 7 signum in omnibus -bus dederat. Maximin. 6, 4 cum eius loci iam sis, ut -um possis accipere. SPART. Pesc. 1, 5 ordines diu duxit multisque -bus pervenit <eo>, ut...regeret. 4, 4 Pescennio tribunatus iam duo dedi: -um mox dabo. LAMPR. Heliog. 6, 2 militaribus...praepositis et tribunatibus et legationibus et -bus venditis (item appos. tribunatus: VOPISC. Aurelian. 10, 2. cf. etiam infra l. 27). TREB. trig. tyr. 10, 1 Regilianus...in Illyrico -um gerens imperator est factus. 13, 3 ab ultima militia in summum perveniente -us (-u, -um al.) splendore sublimi. FIRM. math. 4, 21, 2 Mars dat arma, -us ac gloriam. IVST. 2, 15, 14 Pausanias pro -u Graeciae regnum affectans. 9, 6, 8. 30, 2, 5 tribunatus et praefecturas et -us Syracusanorum. IUL. VICT. rhet. 3, 2 p. 376, 38. AMM. 21, 3, 5 Vadamarius...-um per Phoenicem regens. COMMENT. Lucan. 7, 223 Scipio summam -us adeptus. 8, 79 consulatus et -us insignia. VVLG. II Esdr. 5, 18 annonas -us mei non quaesivi. Sirach 7, 4 noli quaerere a domino -um (ἡγεμονίαν). II Macc. 10, 29 viri quinque...-um Iudaeis praestantes in pugna (ἀρχηγούμενοι τῶν Ἰ.). AVG. in psalm. 102, 6 -um, proconsulatum, praefecturam. COD. Theod. 6, 4, 28 (a. 396) qui -um administrarunt. 6, 24, 11 (a. 432). 6, 26, 13 (a. 407) quos...ad honorem -us...provexit iudicium. ALC. AVIT. 6, 346 Debbora viros -u, exemplo verboque monens. CASSIOD. var. 7, 8, 2 de praefectura vigilum. 9, 25, 10 Catonis in Hispania...-um. COD. Iust. 7, 62, 38 in iudicio duciano non dignitatem, sed -us magistratum spectari. NOVELL. Iust. 102, 1 ut moderator Arabiae in nullo minor -u consistat (κατὰ μηδὲν ἐλάττωτα τῆς δουκικῆς). CORP. VIII 20863 Victoriae Augustae -u instantiaque Claudii Constantis proc. Aug. INSCR. Revue arch. 4. sér. IX 1907 p. 347, 4 (= Dessau 9006) in <p>riori praesidatu <e>t post in -u. GLOSS. V 575, 53 praefectura potestas praefecti, id est -us. transl. de Christo (sim. v. p. 2129, 45 sqq.): CONC. I 4 p. 14, 18 rex...militiae suscepit -um (ib. imperiali...dignitate. gr. ἐστρατήγησεν). nota c. gen. provinciarum: ITALIA Luc. 2, 2 (cod. d) -um agente Syriae Cyrenio (ἡγεμονεύοντος. VVLG. a praeside Syriae). VOPISC. Prob. 7, 4 decreto totius orientis -u. quatt. tyr. 7, 2 Saturnino inter ceteros duces...Aurelianus limitis orientalis -um dedit. CASSIOD. var. 7, 4, 3 -um tibi cedimus Raetiarum (7, 4 tit.). apud Francos: GREG. TVR. Franc. 5, 14 p. 203, 23 -um...regni...tenebis. 5, 49 p. 242, 12 ut...Clodovechus regnum acciperet, Leudastis -um, Riculfus...episcopatum. 8, 18 p. 337, 5 Wintrio dux...depulsus -um caruit. 8, 26 qui cum hoc (sic) -um in...urbibus expeteret (supra: qui his civitatibus...praefuerat). 8, 42 accepta potestate -us super civitates. 9, 7 cum -um urbium...ministraret (infra: urbium principatum accepit). 9, 12 p. 369, 23 a primatu -us remoti sunt. 9, 14 quem (ducem)...de Campaniae -u...fuisse depulsum. 10, 9 p. 416, 8. FERRAND. epist. 7, 17 (ad Reginum comitem) in provinciis, ubi -um geris (cf. 7, 1 dux illustris Regine). nota de principatu imperii R.: ITALIA Luc. 3, 1 (cod. d) in anno...-us Tiberii Caesaris (τῆς ἡγεμονίας. VVLG. imperii).

3 de primatu ecclesiastico (episcopatu sim.): PS. CYPR. aleat. 1 in nobis divina...pietas apostolatus -um contulit. sim. ut vid. VIGIL. TRID. ad Ioh. 8 p. 556^b Sisinnius futuri gregis aut sanguinis germani...-um viae tenens. ibid. in Sisinnio primatus fuit sanguinis et -us eqs. GREG. M. epist. 5, 58 p. 370, 2 qui repente de laico habitu ad sacrum transit -um (supra: sacerdotium. infra: dux religiosorum). 5, 60 p. 374, 24 sacerdotes (-tii al.) sibi -um arripiunt (supra: episcopatum). 7, 29 p. 476, 18 -um monasterii. 8, 4 p. 633. 9, 11 p. 48, 32 animarum. 9, 218 p. 207, 30 religiosi propositi -um. VEN. FORT. carm. 2, 8, 21 Laurebodus...-um dum gerit.

II de opere bestiarum: ITALIA Ezech. 17, 3 (Weing.) aquila habet -um intrandi in Libanum (ἔχει τὸ ἡγῆμα εἰσελθεῖν. VVLG. aliter). AVG. div. daem. 3, 7 ut canis ad eam bestiam capiendam -um quen-dam homini praebeat. HESYCH. in lev. 8, 18 sqq. p. 881^b aries -um praebere ovibus...solet (16, 5 p. 989^a). GREG. M. moral. pr. 18 in ariete...-us gregum sequentium designatur (infra in tropologia: eorum [i. haeticorum] superbum -um interficere. cf. 35, 14). EVGIPI. Sev. capp. 29 ursus...-um per nives...ad...habacula prae-buit (29, 3 tanto -us officio).

III de rebus: A ducentibus hominem (proprie et translate): MAXIMIN. c. Ambr. 87 scripturarum religioso -u. AVG. de mend. 19, 40 [Hey]

exercitationi *pietatis* -um praebet ista doctrina, quae. serm. 4, 5, 6 praebent -um pedibus *oculi*. serm. ed. Mai 140, 1 magi sequuntur superni luminis -um (SEDVL. op. pasch. 2, 8 p. 206, 4 -um parvi sideris. PS. MATTH. evang. 16, 2). PETR. CHRYS. serm. 8 p. 208^u ut -u signorum caelestium . . . tramitem tenere possimus. 103 p. 488^u ut *stellae* . . . viatoribus dent -um. ARNOB. ad Greg. 3 huius (*patientiae*) -u ad has pervenimus sedes. CONC.^s I 4 p. 19, 33 si . . . quod est principale (*sc. dogma*) -um gerat (*gr. ταξιαρχοῖν*), illae (*virtutes*) vero comitentur. FAVST. REL. serm. 9 p. 256, 21 -um nobis praebet velut stella caeli lux fidei. APON. 12 p. 224 *amor* -um praestat ad vitam aeternam (*cf. ibid.* iter praebet ad mortem). BENED. reg. prol. 39 per -um evangelii pergamus itinera eius. B *ducentibus rem*: ZENO 2, 27, 2 quo (*igno*) portatur vel cuius adminiculo vel -u . . . producit *vitis*. TERT. pudic. 5 p. 226, 28 pompam quandam . . . aspicio moechiae, hinc -um idolatriae antecedentis, hinc comitatum homicidii insequentis. ARNOB. ad Greg. 12 *adversi casus* -um exhibere solent ad alterum volenti migrare fortunae. *de primatu*: TERT. nat. 2, 5 p. 104, 20 *elementa* vol(vendis t)emporibus et exercendis temporibus -bus occurrere meminerunt. FIRM. err. 4, 1 aerem -um habere elementorum.

interpretationis non certae: TERT. adv. Iud. 14 discite erroris vestri -um (*i. unde ceteri errores ducti sunt?*). PRISCILL. tract. 10, 140 Christi passione salvatis nihil aliud in -um, nisi quod deus in carnem venire voluit, invenitur (*sc. ut in vitam aeternam ducantur?* *cf. supra*: ex Iuda dux quaeritur). HESYCH. in lev. 13, 4 sqq. p. 935^A lator legis . . . -u litterae ad huiusmodi contemplationem legis utitur. CONC.^s I 4 p. 166, 7 qui . . . Nestorium oppugnaverant . . . didicere veritatem et contraria docent, illo (*sc. Nestorii?*) -u retrahente ad veritatem, quem . . . oppugnaverant.

nota iuncturas sollemniore: -um: accipere: v. p. 2130, 18. '30, 54. *cf. p. '30, 57.* administrare: v. p. '30, 35. agere: v. p. '29, 68. '30, 48. *adde*: COD. Theod. 6, 24, 11 (*a. 432* = COD. Iust. 12, 17, 2) CHRON. Gall. chron. I p. 633, 33 GREG. M. moral. 35, 14. cedere: v. p. '30, 51. conferre: v. p. '30, 65. dare: v. p. '30, 20. discernere: v. p. '30, 49. deferre: v. p. '30, 11. excipere: v. p. '30, 10. exhibere: l. 16. gerere: v. p. '29, 71. 72. '30, 23. 61. ministrare: v. p. '30, 58. praebere: *passim v. supra.* *adde*: ZENO 2, 63. 64 VITAE patr. 5, 17, 7 GREG. M. moral. 27, 19 epist. 8, 4 p. 6, 33. praestare: v. p. '29, 38. 40. 63. '30, 15. 33. *adde*: PS. PROSP. prom. 2, 39, 1 PS. MATTH. evang. 16, 2. regere: v. p. '30, 29. suscipere: v. p. '30, 3. *adde*: CASSIOD. var. 7, 8, 2 GREG. M. epist. 7, 29 p. 476, 18. 9, 11 p. 48, 32. sustinere: v. p. '30, 13. tenere: v. l. 30, 53. parendi -s: v. p. '29, 80.

ducēna, -ae f. a duceni, subaudi dignitas. *dignitas ducenariorum*: COD. Theod. 8, 4, 3 (*a. 317*) primipilaribus post emeritam militiam perfectissimatus vel -ae vel centenae vel egregiatus dari dignitas potest. 10, 7, 1 (*a. 317*) ad . . . -ae vel centenae . . . dignitates admitti. 10, 20, 1 (*a. 317*) nec dignitates . . . tribui vel -ae vel . . . 10, 20, 1 (*a. 317*) dignitates . . . vel -ae vel centenae vel egregiatus. 12, 1, 5 (*a. 317*) si . . . decurio . . . -ae vel centenae vel egregiatus meruerit dignitatem. 1, 9, 1 (*a. 359* = COD. Iust. 1, 31, 1 pr.) ad -am . . . et centenam et biarchiam nemo suffragio . . . perveniat. 6, 27, 20 (*a. 426*) qui ex agendum in rebus numero . . . -ae (*vix est a. li.*) dignitatis meruerit principatum (6, 27, 21). 6, 2, 26 (*a. 428*) qui e schola agendum in rebus expletis stipe(ndiis ad) principatum -ae pervenerunt. COD. Iust. 12, 20, 4 pr. (*Leo*) -ae vel centenariorum gradum in schola agendum in rebus militantes meruerint. CORP. V 1721, 10 hic -ae dignitate(m) inter lectos meruerat viros (*versus barbarus*).

ducenārius, -a, -um a duceni. *de forma*: PRISC. gramm. III 415, 12 ducentenarius et -us . . . melius per syncopam proferuntur. *i. q. pertinens ad ducena*: A *de rebus*: PLIN. nat. 7, 83 Fufius Salvius duo centenaria pondera pedibus, totidem manibus et -a duo umeris contra scalas ferebat. *quod cc milium HS est*: PAPYR. Oxyrh. VIII 1114, 15 (*a. 237*) eamque hereditatem esse -am et immunem a vicissima. X 1274, 14 (*saec. III*) τὴν ὑπαρχὴν αὐτοῦ πᾶσαν οὖσαν τιμῆματος δουκηνάριος. *quod pendit pondo ducenta*: PETRON. 56, 6 in lance du(ce)naria (*Burmman*, *dunaria trad.*, *donaria Bücheler vix recte*).

B *de equo, qui ducenties in certamine vicit* (*v. Pollack PW. V 1752*): CORP. VI 10048, 11 (*Dessau 5287, fere a. 130 p. Chr.*) <C. Appu>leius Diocles agitator . . . equos centenarios fecit n(umero) VIII, et ducenar(ium) I.

C *de hominibus*: 1 *iudices, qui cc sestertia possidebant* (*v. Weiss, PW. IX 2474*): SVET. Aug. 32, 3 ad tris iudicum decurias quartam addidit ex inferiore censu, quae -orum vocaretur iudicaretque de levioribus summis.

2 *procuratores, qui cc sestertia merebant* (*v. Seeck PW. V 1752 sq. Mommsen, Ges. Schr. VIII 424 seqq. Hirschfeld, Kais. Verw.-Beamte² p. 435 sq. 438 sq. 441*; GLOSS. διακοσιοστός, praeses. *notatur hic illic cc*): SVET. Claud. 24, 1 ornamenta consularia etiam procuratoribus -iis indulsit. CYPR. epist. 67, 6 apud procuratorem -um (*Tarraconensem*). RYFIN. hist. 7, 30, 8 cum *Paulus Samosatensis* se magis -um quam episcopum (*δουκηνάριος μᾶλλον ἢ ἐπίσκοπος*) videri vellet. CORP. III 6757 (*Dessau 1413*) proc. cc Alexandria(e) idiu logu. CORP. inscr.

graec. 3751 ἐπίτρο(πος) δουκηνάριος Ἀλεξανδρείας τοῦ ἰδίου λόγου. CORP. III 6820 arch(ierei) sanctissimi domini n. Antonini Aug. -io et a musio (*Alexandrino*). 8571 (= 1985) v. e. proc. duc. prov. Dalmat. V 3329 (= Dessau 544 a. 265) Aur. Marcellino v. p. duc(e) duc(enario). 7870 (*saec. III* = Dessau 6762) v. e. proc. Augg. nn. item CC episcopseos chorae inferioris. VI 1704 (*aeco Constantini*) -io a consiliis. VII 7978 (*fere a. 200*) praef. III col(oniarius), duc(enarii) bis. 11174 (*Dessau 1440*) procuratori centenario regionis Hadrimetinae, functo etiam partibus -ri ex sacro praecepto in eadem regione. 14454 (*a. 198—209*) proc. ducen. III publ. prov. Afr. 23219 (= 11341 = Dessau 9016) <pr>ocuratori -io Aug. nostri dioceseos Had(ru)metinae. X 4721 (*Dessau 1458*) proc. -io stationis hereditatum. 5336 (*Dessau 1446*) viro -io proc(uratori) rationis castrensis. 6569 (*Dessau 478; fere II saec. ex.*) proc. aquarum C, proc. prov. Brit. CC, proc. rationis privat. CCC. 6662 (*Dessau 1455; fere a. 180*) -io, praef. vehicul. a copls Aug. per viam Flaminiam centenario consiliario Aug. XI 6308 (*fere a. 270*) v. e. duc. (ducen. 6309) cur(atore) r(ei) p(ublicae) Pis(aurensium) et Fan(estrium), p(raepo)sito m(uris). XII 1749 ex optione proc(uratoris) ducenar(ii). CORP. inscr. graec. 2509 τὸν κράτιστον ἑπαρχὸν βεικούλων, ἡγεμόνα καὶ δουκηνάριον Σαρδονίας . . . -ιον τοῦ Σεβαστοῦ Πόντου καὶ Βειθυρίας. INSCR. graec. Kaibel 1072 (CORP. inscr. graec. 5895 = INSCR. graec. Rom. Cagnat I 135; *aeco Commodi*) ἑπαρχὸν ὀχημάτων καὶ δουκηνάριον τὰ χθόνια καὶ περὶ τὴν Φλαμινίαν ἐπιτη(δείων) σύμβουλόν τε τοῦ Σεβαστοῦ. INSCR. Dessau 9478 δουκην. ἐκ π(ρο)τηκτόρων, ἐπιτρόπος τῆς Ἡπείρου καὶ Παγωνιῶν. INSCR. graec. Rom. Cagnat III 41 (CORP. inscr. graec. 3751) ἐπίτρο(πον) δουκην. ἑπαρχείας Δαλματίας καὶ Ἰστρίας. III 179 δουκηνάριον ἐπὶ συμβουλίων τοῦ Σεβαστοῦ. III 436 τὸν διασημότατον δουκην. Pamphyliae. III 810 (*idem* 811) τοῦ κράτιστου δουκηνάριον (Lyciae?). III 1040—45 (*a. 262—7*) τὸν κράτιστον ἐπίτροπον Σεβαστοῦ δουκηνάριον Syriae. INSCR. Année epigr. 1908, 274 (*sub Philippis*) δουκηνάριος δικαιοδότης τῆς λαμπροτάτης Ἀλεξανδρέων πόλεως. *item*: CORP. III 99 (*a. 244—9*) ν(ι)ρο e(gre)gio ducenar(io) praef. leg. I Parthicae. V 3329, 2 (*a. 265*) v. p. duc(e) duc(enario). XIV 3626 procuratori M. Antonini Aug. praef. leg. II Traianae fortis CC. *item* CORP. VI 2161 (*saec. II—III*) haruspex Augg. C<C>. VII 420 men(sor) ex CC imp(eratoris). *item generaliter*: CORP. III 6155 filiae . . . v. e. -i . . . nepotiae . . . v. e. centenarius. 12721 v. e. ducen(ario). XII 149 (*saec. III—IV*) v. e. ex -io. XIV 2939 e. v. a ducenaris. INSCR. revue archéol. 27 (1895) p. 131 n. 38 v. e. a ducenariis, quod princeps leg(ionis) vovit . . . CONC. Carth. a. 411 Mansi 4 p. 51 Vrsio, Petronio et Libero -iis. *ibid.* Vrsus -us illustrium atque eminentium potestatum. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1496 (= Dessau 9479) Τραϊανὸν Μουκινάρον δουκην. INSCR. Dessau 8806^b (*saec. II*) δουκηνάριος<ς>. INSCR. graec. Kaibel 1347 (*Romae*) κράτιστος δουκηνάριος. PAPYR. Genav. 79 (*saec. IV*) Ρωμαίου δουκηνάριον. PAPYR. Wilcken, Chrest. 39 (*a. 267*) <τοῦ κρ>ατίστου δουκηνάριον. PAPYR. Florent. 71, 575. 804. 87, 23. *al.*, v. Preisigke, Wb. III 206. ATHANAS. apol. c. Ar. 74 (*Migne gr. 25, 385^A*) δουκηνάριον Παλατίου.

3 *milites* (*v. Mommsen Corp. V p. 1059, Seeck PW. V p. 1753s. Grosse, Röm. Militärgeschichte p. 10. 15. 95. 105. 118—120*): VEG. mil. 2, 8 primus hastatus duas centurias ducebat in acie secunda, quem nunc -um vocamus. HIER. c. Ioh. 19 finge aliquem tribuniciae potestatis suo vitio regradatum per singula militiae equestres officia . . . numquid ex tribuno statim fit tiro? non, sed ante primicerius, deinde senator, -us, centenarius, biarchus, circitor, eques, dein tiro. NOVELL. Theod. 21 pr. (*a. 441*) comitibus scholarum verberandi regradandive senatores ac -os licentiam denegamus. *ibid.* 21, 1 senatores vel -os centenariosve. CORP. III 3249 pr(otector) du(cenarius). 1805 (*Dessau 5695; a. 280*) v. p. ducen(ari)us, ex protectorib. lateris divini. 6193 duc(ena)rius. 6439 pro(tector) duc(enarius). 11036 -us (*leg. I adi.*) 14165¹ duc. prot. (*bis*). 14704 ducena(r(io)e)x vixill(atio)n(e) equi<tum>. V 4330, 6 <protector?> -us. 5833 -io prot(ectori). 8759 1 (*fere a. 400*) -us de numero Batavorum sen. V suppl. Ital. 408 ducen. XI 837 (*Dessau 2778*) v. e., ex cent. praet. cohort. VI, prot. -io. 4787 (*Dessau 2777*) viro -io protectori ex ordinario leg. II Ital. XII 2228 (*a. 269*) vexillationes adque equites itemque praepositi et ducenar(ii) protect(ores). 2576 protector -ius. INSCR. Not. d. scavi 1890 p. 169 (*Concordiae*) ducenar. de numero Leonum sen(iorum). *ibid.* p. 171 duce. de Batavis equ. sen. *ibid.* -us d(e) n(umero) Erulorum sen(iorum). *ibid.* p. 343 -io ex numero armaturarum. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1496 (*III saec. ex.*) <τριβ. πραιτ. προτηκ.> δουκηνάρ. INSCR. Bull. de corr. hell. 1907 p. 39 (*Dessau 9478*) δουκην. ἐκ π(ρο)τηκτόρων. LYD. de mag. 1, 48. 3, 2. 3, 7. 15. 16. 21.

4 *officia non militaria*: NOT. dign. or. 21, 6 principem de schola agendum in rebus -<i>um (22, 34. 23, 16. 24, 21. 25, 27. 28, 48. occ 18, 5 duoden-trad 19 16. 20, 17. 21, 17 ex -iis, item 22, 41. 23, 17). COD. Theod. 8, 10, 1 a -iis vel centenariis ac praecipue fisci advocatis laesum. 11, 7, 1 (*a. 315* = COD. Iust. 10, 19, 1) -ii et centenarii sive sexagenarii. 11, 7, 9 (*a. 364*) -os ab exactione provincialium . . . arceri. 6, 30, 7 (*a. 384* = COD. Iust. 12, 23, 7, 2) enumerantur varii -ii per singula scrinia officiorum sacrarum largitionum; *cf. et* 6, 30, 8. 9. 6, 27, 8 (*a. 396*) summentibus -iis principatum. COD. Iust. 1, 27, 2, 22 (*a. 534*) -iis quattuor (adessori ducis Tripolitanae provinciae, *item*

[+ Volimer]

25 Byzacenae, 28 Numidia, 31 Mauritaniae, 34 Sardiniae). 12, 20, 3 pr. (imp. Leo) -ii (in matricula agentum in rebus). CORP. III 8712 ex d(ec)u(r)ia) a(gentum) <in> r(eb)us c(entenar)io, -io post facto. V 1680† vir ducenar. 1880 -io princeps (pro -pi) stabuli dominici. X 7200 (a. 340—50) -io, agente in reb(us) et p(rae)p(osito) cursus publici. cf. INSCR. christ. Diehl III p. 439.

inde ducēnāria, -ae f. (scil. dignitas). APVL. met. 7, 6 procuratorem principis -a perfunctum. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 227 (Dessau 8854) <στρατείας τρεῖς> κεντηναρίαν, δουκηνάριαν καὶ τοὺς καθόλου λόγους ἐπιτροπεύσας.

ducēnī, -ae, -a [a ducenti Th.]. FRG. Bob gramm. VII 544, 7 -os . . . non ducentenos. gen. ducenum: PLIN. nat. 9, 4 FRONTIN. grom. p. 30, 18 L. (-tam trad.). CAPITOL. Pert. 2, 4. ducenorum: LIV. 7, 25, 8. v. ducenteni. 1 distributive: PLAVT. Pseud. 829 nam vel ducenos (sic AP, non -tos) annos poterunt vivere, meas qui essitabunt escas quas condidero (cf. VAL. MAX. l. 24). VARRO rust. 3, 7, 10 paria singula columbarum volgo veneunt -is nummis. HIRT. Gall. 8, 4, 1 sestertios. LIV. 7, 25, 8 decem legiones . . . quaternum milium et -orum peditum equitumque trecenorum. 22, 28, 6. 22, 52, 2. 29, 24, 14 sena milia et -os pedites. 33, 30, 8 quaterna milia pondo et -a (-nta Mog., -ntum B). 34, 46, 2 -os septuagenos aeris. 34, 52, 11 -i quinquageni aeris. 34, 56, 8. 38, 36, 3. 40, 1, 5 quina milia et -os (40, 18, 5. 41, 9, 2. 42, 31, 2. 43, 12, 5. 10. 44, 21, 10. 45, 34, 5). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 159^a (p. 53 M.). -a iugera bis. VAL. MAX. 8, 13 ext. 6 quosdam ex gente Epiorum . . . -os (-ntos trad.) explorare annos (PLIN. nat. 7, 154 -nta trad. 7, 28, 8, 28). CVRT. 5, 1, 45. 7, 4, 23 -is quadragenis denariis. COLVM. 3, 3, 7. 3, 5, 3 -os quadragenos (locus corruptus). 5, 2, 3 centies vicies -i quadragenis (5, 3, 2). PETRON. 109, 3 pro singulis iniuriis numerabis praesentes denarios -os (sic cod. Autiss., -ntos cett.). PLIN. nat. 6, 121 muris -os pedes altis. 9, 4 pristis -num cubitorum. 9, 135. 18, 114 annua -a (aduicena cod. E) milia Neapolitanis . . . numerari. 33, 75. MART. 8, 20, 1 cum facias versus nulla non luce -os. TAC. ann. 2, 38 daturum liberis eius -a sestertia singulis. SVET. Aug. 41, 2 -os quinquagenosque nummos. Vesp. 19, 1 sestertia. CAPITOL. Pert. 2, 4 ad -um sestertiorum stipendium translatus (v. ducenarius). 2 cum milia (non distributive): LIV. 9, 19, 2 -a quinquagena milia capitum. 42, 7, 2 cerae -a (sic V) milia pondo. supplendum milia sestertium: MART. 3, 62, 1 centenis quod emis pueros et saepe -is. 4, 37, 5 ex pecore releunt ter -a. 5, 35, 2 sibi redire de . . . fundis -a. 8, 16, 2 causas nunc agis et -a quaeris. 12, 75, 8 dotis . . . quinquies -a.

ducentēnārius v. ducenarius p. 2131, 60.

ducentēnī, -ae, -a [a ducenti, centenus Th.]. PRISC. fig. gramm. III 413, 35 -teni et per syncopam duceni. vetatur supra l. 11. i. q. duceni: forma apud posteriores propter analogiam rediiva traditur hic illic, ut SIC. FLACC. grom. p. 118, 2 Th. -tena iugera. 123, 20 -tena dena. 123, 21 -tena quadragena. 123, 23 (at 123, 19 ducenta). NIPS. grom. p. 293, 11 L. 293, 16 -tena quadragena. COD. Theod. 14, 15, 1 (a. 364) -a milia modiorum frumenti. MACR. somn. 2, 6, 3 stadiis quaternis milibus ducenis (-tenis B, ducenis supra scripto tenis P). GREG. TVR. virt. Mart. 1, 20 -tenum pedum. [falso certe trad.: LIV. 43, 12, 5] ducentena trad.: PS. AGENN. grom. p. 52, 25 Th.

ducentēsimus, -a, -um [cf. c. ducenti, centesimus Th.]. PRISC. fig. gramm. III 413, 19 -us vel ducesimus. GLOSS. II Philox. DU 32. 33 trad. ducentissimus (-ma). COLVM. 5, 1, 9 pars -a octogesima octava. TAC. ann. 2, 50 ut exemplo maiorum . . . ultra -um lapidem removeretur (cf. VLP. frg. Vat. 147 ne intra -um miliarium senator p. R. cogatur res pupillares administrare. ibid. res, quae ultra -um lapidem sunt. cf. p. 2134, 20sq.). hist. 3, 34 anno -o octogesimo sexto. CENS. 11, 2 decimet ducentesimo die. ibid. die -o septuagensimo quarto. 11, 5 diem -um decimum. 11, 8 -us septuagensimus quartus. 18, 12 -a quinquagesima olympias. 21, 7 -us octogensimus tertius. 21, 8. 21, 9. SOL. 1, 29 olympias septima et -a (1, 30). 40, 16 anno -o septuagesimo secundo. AVG. civ. 16, 17 annus circiter millesimus -us. SVLP. SEV. chron. 1, 2, 3 trigesimum et -um . . . annum. 2, 9, 7 anno fere -o et sexagesimo. fem. ducentēsima, -ae scil. pars, vectigalis genus. TAC. ann. 2, 42 levare posse centesimae vectigal professor Caesar -am in posterum statuit. SVET. Cal. 16, 3 -am auctionum Italiae remisit.

*ducentī, -ae, -a [a duo, du- et centum, cf. ind. dvisatam 'ducenti' Th.]. gen. ducentum: LVCIL. [555 trad.] 1051 VARRO rust. 3, 2, 15 frg. Non. p. 163, 26 LIV. 22, 37, 5. 25, 3, 13. 28, 45, 12. 32, 27, 1 CENS. 13, 2. ducenorum: CAES. Gall. 6, 29, 2 LIV. 8, 4, 7. 40, 36, 8 VITR. 1, 6, 9 LABEO dig. 19, 2, 60, 4 PAVL. FEST. Gloss. IV p. 427^a (p. 336 M.). SEN. nat. 2, 26, 6. 3, 7, 3 COLVM. 2, 12, 7 bis. 5, 1, 7. 5, 3, 2. 3. 8, 2, 7 FRONTIN. aq. 6. [7]. 7. 14. 118 LAVOL. dig. 23, 4, 32 FLOR. epit. 2, 19, 2. 3, 10, 23 VLP. dig. 4, 2, 14, 14. 12, 6, 26, 4 APVL. apol. 97 p. 107, 20 H. PALLAD. 10, 11, 1 VVLG. gen. 11, 32 num. 3, 46 III reg. 20, 15 Ezech. 45, 15 Ioh. 6, 7 AVG. civ. 15, 12 ter COD. Theod. 1, 15, 13, 2 (a. 389). 3, 5, 13. 1². 11, 20, 6, 14. 16 (a. 430) COD. Iust. 8, 53, 34 pr. INST. Iust. 2, 7, 2 al. -arum: NEP. Them. 2, 5 Cim. 2, 2 FRONTIN. aq. 73 COD. Theod. 11, 30, 49, 2 (a. 389). non recte trad. mensura dūc-: LVCIL. 555 (lege tu centum) et 1051 (lege atque dūc-); item falsum dūcenta: CYPR. GALL. num. 130 (lege ducenda). formam neutri generis sing. ducentum qui agnoscunt, errant, nam LVCIL. 1051 est

gen., LIV. 30, 21, 4 recte cod. Mog. -ta, COLVM. 5, 3, 7 traditus est numerus cc, ut alibi passim in codd. PRISC. gramm. II 48, 21 servatur 'c': -i, trecenti, sescenti. forma vulgaris duocenti: ITALIA (cod. b) Marc. 6, 37 Ioh. 6, 7. [scriptum docentos: INSCR. Bonn. Jahrb. 105 p. 133 n. 7 (saec. VII—VIII)]. [ital. dugento. portuc. duzentos. M.-L.]. GLOSS. διακόσιοι. circumscribitur numerus: VERG. Aen. 1, 705 centum aliae totidemque . . . ministri (cf. CLAVD. DON. Aen. I p. 157, 23). bis centum: 8, 518 Ov. met. 5, 208, 209. 12, 188.

PLAVT. Asin. 276 plagas. Bacch. 230 mille et -os Philippos. 272 -os et mille Philippos. 590 -os Philippos (868. 879. 919. 997. 1010). 706 nummis -is (709. 873. 882. 969. 1026. 1033 Poen. 732). 971 alteris -is. 1050 binos -os Philippos. Pseud. 302 minae. Truc. 341 quasi abhinc -os annos fuerim mortuos. CATO orat. frg. 64, 2 de duobus milibus ac -is. LVCIL. 108 quinquaginta atque -a milia. 481 Polyphemus -os Cyclops longus pedes. [555 milia -um (lege tu centum) frumenti tollis medimnum.] 1051 quid vero est, centum atque (ac trad.) -um possideas si milium. CIC. Verr. II 1, 36 -a triginta quinque milia. II 1, 100. 140. 2, 143. 185 HS CCC. 3, 100 med(imnum) VILIC. 110 tritici mod(ium) cc et xvi milibus. 111. 116. 117. 120 bis. 148. 4, 28. leg. agr. 2, 32 iugera cc. Flacc. 34 bis CCVI. Sest. 29 ut ab urbe abesset milia passuum -a (Phil. 6, 5 bis. 7, 26 cf. p. 2133, 56 sqq.). rep. 2, 52 quadraginta annis et -is. 2, 53 -os annos et viginti. Tim. 24 quam proportionem habent -a quinquaginta sex cum -is quadraginta tribus. Att. 4, 2, 5 HS -is quinquaginta milibus. 5, 4, 4. 5, 21, 12. VARRO ling. 5, 170 ducenti<s> . . . non magis asses quam denarii . . . significantur 10, 43. rust. 3, 2, 15 fundus -um iugerum. 3, 9, 6. frg. Non. p. 163, 26 corona aurea pondo -um. et passim; adscribo poetarum locos: CATVLL. 26, 4 ad milia quindecim et -os. 37, 7 quod sedetis insulsi centum an -i, non putatis ausurum me una -os irrumare sessores? HOR. sat. 1, 3, 11 habebat saepe -os, saepe decem servos. 1, 4, 9 in hora saepe -os, ut magnum, versus dictabat. 1, 6, 42 si plostra -a concurrente foro tria funera. 1, 10, 60 amet scripsisse -os ante cibum versus, totidem cenatus. 2, 3, 61 Catienis mille -is. HOMER. 221 puppes bis septem venere minus quam mille -ae. MART. 3, 52, 1 empti domus fuerat tibi . . . -is milibus HS. 3, 93, 18 audes -as nuptiare post mortes. 4, 37, 1 centum Coranus et -a Mancinus milia HS debet. 4, 61, 1 donasse amicum tibi -a milia HS. 5, 82, 1 quid promittebas mihi milia, Gaure, -a. 6, 30, 3 pro -is milibus HS. 7, 20, 20 haec per -as cum domum tulit scalas. 10, 31, 1 addixi servum nummis here mille -is. 11, 76, 2 sestertia . . . -a. 12, 66, 9 'a' sonas. IVV. 7, 139 Ciceroni nemo -os nunc dederit nummos. SIDON. carm. 9, 35 caesis milibus ante cum -is. ex titulis addo: TAB. cer. Corp. IV 23, 11 p. 305 sestertios -os. Corp. III p. 937, 5 X ducentis (et inserit alt. ex.) quinque. p. 950, 10 X ducentos sexaginta septem. ut apud Martialem (v. supra l. 34 sqq.), sic ducenta nule pro cc milibus HS: LABEO dig. 32, 30, 5 -a dato. LAVOL. dig. 35, 1, 55 si Callimacho . . . -a dedisset. ibid. -a dare. passim in Dig., nota LABEO dig. 19, 2, 60, 4 -orum impensam excutere. LAVOL. dig. 23, 4, 32 eum fundum -orum vendiderat. VLP. dig. 12, 6, 26, 4 fundum -orum solvi.

pro numero magno v. Wölfflin, Archiv 9 (1896) 188 (cf. iam PLAVT. Asin. 276 Truc. 341 supra l. 9. 12 et LVCIL. 481 supra l. 15): CIC. har. resp. 8 -is confixum senatus consultis. Sest. 135 (per iocum) unus leo, -i bestiarum. CATVLL. 37, 7 (v. supra l. 28). HOR. sat. 1, 3, 11. 1, 4, 9. 1, 6, 42. 1, 10, 60 (v. supra l. 30 sqq.) MART. 3, 93, 18. 7, 20, 20 (v. l. 35. 38).

ducentiēs [a ducenti Th.] adv. scribitur hic illic -ens (in titulo l. 66), licet PRISC. gramm. III 415, 22 non agnoscat nisi formam in -es. GLOSS. διακοσιοτάτης. CELS. 2, 14, 9 si robustior est homo, potest -es perfricari. 3, 23, 6 non minus -es . . . perfricetur. PS. AVR. VICT. epit. 1, 6 -es centena milia frumenti. subaudi centena milia: CIC. Font. 4 testis non invenitur in -<e>s et tricies sestertio. Phil. 2, 40 amplius sestertium -ens acceptum hereditatibus rettuli. CATVLL. 29, 14 ut Mamurra . . . -es comesset aut trecenties. LIV. 38, 55, 9 potius quadragiens quam -ens quadragiens litem aestimatam. 45, 40, 1 <sestertium> milliēns -es. 45, 43, 8 sestertium -ens. MART. 5, 37, 24 -ens accepit. PLIN. epist. 2, 20, 13 milies et -es habiturum. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278 a. 176 = Dessau 5163) 8 sive illut -ens annu<u>m seu trecenties est.

ducentissimus v. ducentessimus p. 2133, 55.

[ducentum neutr.] v. ducenti p. 2133, 84.

?ducentussistrad. VARRO ling. 9, 84 sed legendum videtur centussis.

?ducēnus, -a, -um v. ducena p. 2131, 52.

ducēsimus v. ducentessimus p. 2133, 54.

† Vollmer.

duciānus, -a, -um [a dux Th.]. i. q. qui ad ducem pertinet.

COD. Theod. 11, 25, 1 (a. 393) ab apparitoribus -is. 7, 4, 30 (a. 409) -um officium (15, 11, 2 a. 414). NOVELL. Theod. 4, 1 (a. 438) neminem -um, neminem limitaneum militem (cf. Grosse, Röm. Militärgesch. p. 67). COD. Iust. 12, 35 (36), 18, 2 a (imp. Anast.) -a apparitione. 7, 62, 38 -o iudicio. PAPYR. Cairo catal. II 67167, 3 σ<ιγγοπλασίω> τῆς δουκίας τάξεως. PAPYR. Masp. 283, 3 δουκιανὴ ἐξουσία (i. ducis potestas). m. subst. duciānus, -ī. i. q. ducis minister, apparitor, miles. COD. Theod. 7, 16, 3 (a. 420) praesente protectore seu -o. COD. Iust. 1, 27, 2, 8 (a. 534) ut nullum . . . dispendium a ducibus vel -is . . . sustineant. NOVELL. Iust. 25, 1 -i eas (probatorias) accipiebant. cf. δουκικός.

[Hey]

?*dūcibilis*, -e a ducere. i. q. qui facile ducitur. Ps. VICT. VIT. pass. 3 accipiens tyrannus, ut erat -is (docib-al.) et ferus, ... suggestionem. [*dūcibilitās* v. p. 2165, 81].

δουκικός, -ή, όν. a dux, cf. ducalis, ducianus. adi. (i. q. ducianus): INSCR. Princeton exped. Syr. A 20 frg. 1—7 l. 20 <τῶ>ν σκηνιαρίων τῆς δουκικῆς τάξεως. frg. 24—26 l. 9. 33 l. 7. PAPYR. Cairo catal. I 67023, 5 (a. 569) τῆς κ<α>τὰ <Θ>ηβαῖδα λαμπρᾶς δουκ<ι>κῆς τάξεως (sim. PAPYR. Hamb. I 23, 5 [a. 569]). 67057 II 15 (a. 554/9). al., v. Preisigke, Wb. III 206. subst.: NOVELL. Iust. 25, 1 οἱ δουκικοὶ τάττας (τὰς τάξεις) ἐκομίζοντο (in latino exemplari duciani, v. p. 2134, 83). EPIGR. gr. Kaibel 446, 6 (Medsched, s. IV) Μάξιμος ... δουκικός (δουχ- trad.) τὴν τάξιν ἐπέτελλ' ἐσσεύ. INSCR. Princeton exped. Syr. A 562, 23 ἐκαστον τῶν δουκικῶν καὶ σκηνιαρίων κτλ. 562, 36 τὰ πρακτικὰ τῶν δουκικῶν. CONSTANT. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 89 p. 400, 2. [de adi. eiusdem formae, sed derivato a nom. propr. byzantino q. e. Δούκας v. Krumbacher, Sitz. ber. Bayr. Ak. 1906, 427].

1. *ducō*, dūxī, ductum, dūcere [i. q. got. tiuhan „ducere, trahere“, cf. c. cambr. dygaf „fero, veho“, duc „tulit“, gr. δαΐδύσσεισθαι. ἔλκεσθαι (Hesych.) et c. dux. Th.]. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 176^a (p. 66 M.) -o cum pro puto ponimus, ex graeco deducitur, quod illi dicunt δοῦω. prosodia, orthographia: dūc- in versu: CYPR. GALL. gen. 1461 ind. 756. CARM. adv. Marc. 3, 56 v. infra l. 42. duxsi: LEX Rubr. (Corp. I² n. 592) 2, 20 CORP. IV 2450. duxi positione tantum longam syllabam habere dicit PRISC. gramm. II 466, 20. sed cf. Heraeus, Archiv 14, 1906, 416 sq. formae: imp.: dūce (forma „veterum“ sec. CHAR. gramm. p. 336, 27 B. DIOM. gramm. I 349, 29 EXC. Bob. gramm. I 563, 23. SACERD. gramm. VI 433, 32 comice dictum. MACR. exc. gramm. V 640, 35. 641, 3): PLAVT. Aul. 452 Epid. 399 Most. 324 (duc edd.). Poen. 1229 (in fine versus). Rud. 386 Trin. 384. duc (CHAR. DIOM. EXC. Bob. SACERD. locis supra citatis. CLEDON. gramm. V 18, 20 duc ..., non ... duce. MACR. exc. gramm. V 640, 35 duc ... per apocopen [PRISC. gramm. II 373, 4]. PRISC. gramm. II 325, 9. cf. Ps. PALAEM. gramm. V 544, 25): PLAVT. Amph. 854 Aul. 362 Bacch. 593 Mil. 930. 1303 Most. 794 (duce edd.) Pseud. 1328 Rud. 851. 1280 TER. Andr. 818 Haut. 432 Phorm. 103. 718 Ad. 506 CAECIL. com. 100 (duce codd.) LVCIL. 884 (1145 ex con.). et passim. inf. ducier: PLAVT. Gem. len. frg. 1 TER. Eun. 572 SCIP. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 6 AVIEN. ora 35. ducundus: VARRO Men. 510. syncope: duxti: VARRO Men. 201 CATVLL. 91, 9 PROP. 1, 3, 27 (duxit N et meliores). duxe: VARRO Men. 329. sup. ductu: PLAVT. Mil. 685 (v. p. 2142, 69/70). dūcare primae coniugationis: CARM. adv. Marc. 3, 56 deus confundit regem durum populumque ducabat (reducit Fabric., al.). [VARRO ling. 6, 62 cod.]. de significationibus: NON. p. 282 sqq. -ere vel -i circumscribit per haec verba (addidi locos ab eo citatos): delectari vel avocari (Cic. fin. 5, 42), pati (Verg. Aen. 4, 560), nudare, exerere (Verg. Aen. 12, 378), excitare (Cic. Verr. II 2, 143) inlicere, inducere (Cic. off. 2, 21 Cato 26), exstruere, erigere (Verg. Aen. 1, 423), existimare, iudicare (Varro Men. 499 Verg. Aen. 10, 668 Cic. div. in Caec. 66 Lucil. 1003), <agere> (Lucil. 663 Cic. off. 3, 96), volvere, pertractare (Verg. Aen. 6, 690 Lucil. 884), fabricare (Varro Men. 201), trahere, differre (Cic. epist. frg. V 7. off. 3, 79), proprium pro temporibus servare (Verg. ecl. 9, 48), dimittere, descendere (Plaut. Aul. 708), gerere (Verg. Aen. 8, 55). adde p. 283, 7 ducere consuetudine quam significantiam habeat, claret: sicut Vergilius (Aen. 11, 85) ... et multa talia. GLOSS. ἔλω, ὀδηγῶ, ἄγω. acceptum habeo (?). -it ἡγείται, προλαμβάνει, ψηφίζει. extimat vel exercit (sic). trahit. -imus: ὑπειλήφαμεν (-xerint ὑπολάβωσιν). -unt: aestimant. -ere: deponere, decipere, fallere. -xi: ἐλογισάμην. arbitravi. -xerit: νομίση. -i: nasci. putari (cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 176^a [p. 66 M.] pro puto ponimus, v. supra l. 20). -endi: ἀπακτέω. cf. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 61 habet: credit, -it, existimat. corrupte GLOSS. V 288, 7 -xit nutrix (nutrivit? Goetz. eduxit?). GLOSS. II Abav. DV 3 -cto (-ctu Hildebrand; cf. I Ansil. DU 62) auspicio: ex divina requisitione quod potest -i vel nuntiari. differentiae: DON. Ter. Eun. 377 abducimur unde volumus, -imur quo volumus. Ad. 358 -imus ... etiam orantes, adducimus invitos. Eun. 266 -itur quis ad supplicium, deducitur in laetitiam. Ad. 855 -ere apud alium quem et palam, subducere apud se ipsum atque secreto. [corrupta: PLAVT. Mil. 681 (A; mittere rel.). Most. 961 (conduci Ritschl). CAES. civ. 2, 25, 6 (Sg W; traduxisset π, Meusel, al.) HOR. carm. 3, 3, 34 (A¹ L; discere rel.). Ov. fast. 3, 599 (R V; figitur rel.). MANIL. 1, 403 (G; dicunt LM. sic saepius pro -ere restituendum est dicere, ut PLIN. nat. 10, 190 SIL. 5, 593 VLP. dig. 23, 3, 23 [φαμεν Bas.] al. invicem passim dicere traditur, ubi ducere vera est lectio, ut VELL. 2, 130, 3 SEN. dial. 6, 5, 3 epist. 65, 22. 90, 42 COLVM. 4, 3, 3 (SAR). PETRON. 137, 10 PLIN. nat. 9, 183 VAL. FL. 6, 125 QVINT. inst. 7, 2, 31. 9, 2, 47 LAMPR. Diad. 2, 2 QVEROL. p. 58, 2? interdum dubitari potest, utra lectio praeferenda sit, velut LIV. 38, 45, 7. FEST. Gloss. IV p. 349^b = p. 245 M. (lege: dīcantur). PELAG. in II Cor. 6, 8 p. 265, 3 S. Cas.: ducamus (lege: ferimus). legitur locis mutilis: NAEV. com. 105 eius noctem nauco (nauci Both.) -ere. LVCIL. 68 FRONTO p. 187, 9 N. locis corruptis, spuris: PROP. 3, 9, 8? MANIL. 2, 945 PLIN. nat. 33, 125 FRONTIN. aq. 5 (lege: in-

ducta). QVINT. inst. 10, 7, 6 HIER. epist. 55, 1, 4 COMM. instr. 1, 30, 6. dubiae traditionis: PERS. 5, 176 palpo quem -it (tollit al.) ... ambitio. PETRON. 57, 2 si secundum illum discumberem, iam illi balatum -xissem (clusissem, cluxissem sim. con.). MART. 9, 18, 4 antlia tollit (ducit pars codd.) aquas. TERT. uxor. 1, 7 p. 679 Oe. de saeculo educi (sic A, d; -i rel.). Ps. THEOD. PRISC. add. p. 283, 8 (incantatio:) quo modo hoc mendum duc (ducis? Rose), sic nec hoc doleat. BARNAB. 5, 8 v. p. 2145, 58]. dubiae interpretationis: CORP. VIII 3933 Novantia Procula hic situ -xit cum filios suos tres ('situ(m) duxit videtur significare 'deposuit', ut prius vocabulum supinum sit' Mommsen; sed cf. Stangl, Wochenschr. f. kl. Phil. 32, 1915, 573). vocabulum per totam viguit latinitatem, legitur inde a LEG. XII tab. [val. duce, francog. vet. duire, it. ducere, hisp. ducir. M.-L.]

CONSPECTVS MATERIAE

I aliquis ducit aliquem (p. 2136, 48—2146, 49). A de loco in locum (p. 2136, 48—2145, 18). 1 quemvis quomodocumque (p. 2136, 50—2140, 67). 2 multitudinem ordine vel numero (p. 2140, 68—2142, 50). 3 uxorem, scortum sim. (p. 2142, 51—2143, 64). 4 bestias (p. 2143, 65—2144, 79). accedit iunctura (ad I A): secum -ere (p. 2144, 80—45, 19). B de statu in statum (p. 2145, 20—2146, 49). 1 in aliquem statum (p. 2145, 19—73). 2 per aliquos status (p. 2145, 73—82). 3 absolute (p. 2145, 83—2146, 17). accedit iunctura (ad I): se -ere (p. 2146, 20—49).

II aliquis ducit aliquid (p. 2146, 50—2159, 21). A motu locali (p. 2146, 50—2151, 48): 1 movere proprii corporis partes (p. 2146, 50—2147, 2). 2 movere varias res manu vel instrumento (p. 2147, 3—2149, 75). translatio ad artem scribendi, dicendi (p. 2149, 17—36). 3 trahere res collo tergo sim., saepe de iumentis (p. 2149, 76—2150, 15). 4 imbibere ore, naribus aliquid (p. 2150, 16—2151, 6). 5 loco movere aliquid artis, ingenii viribus (cantu, magia, apparatu. p. 2151, 7—32). 6 efficere, ut aliquid incorporale (actio, condicio sim.) aliquo veniat (p. 2151, 33—48). B extentione per locum (de rebus locum non mutantibus. p. 2151, 49—2152, 27). C motu temporali (p. 2152, 28—2153, 36). D mentis vel animi viribus (p. 2153, 37—2159, 2). 1 argumentando, ratiocinando, usurpando (p. 2153, 37—2155, 37). 2 computando (p. 2155, 38—2156, 23). 3 iudicando (p. 2156, 24—2159, 2). E quomodo (ita ut de modo ducendi non iam cogitur. p. 2159, 3—21).

III aliquid ducit aliquem (p. 2159, 22—2162, 52): A de loco in locum (p. 2159, 22—2160, 37). B de statu in statum (p. 2160, 38—2162, 46). C aliis modis (p. 2162, 47—52).

IV aliquid ducit aliquid (p. 2162, 53—2165, 68). A de loco in locum (p. 2162, 53—2164, 63). B de tempore in tempus (p. 2164, 64—2165, 19). C de statu in statum (p. 2165, 20—68).

I aliquis ducit aliquem: A de loco in locum (proprie vel in imagine. qui ducitur, vel ipse it vel trahitur, rapitur, vehitur):

1 quemvis quomodocumque (in aliquem locum, ad aliquam personam vel actionem, ad quae motio est): a significatur quo quis ducatur: LEX XII tab. (Gell. 20, 1, 45) manus iniectio esto, in ius -ito (creditor debitorem). PLAVT. Poen. 1229 ite in ius, ne moramini. antestare me atque -e. TER. Eun. 768 QVINT. decl. 289 p. 157, 18). NAEV. com. 98 illo te -am, ubi non despuas. PLAVT. Amph. 874 -e hos intro, ego ... adducam Naucratem (Aul. 362 al. ENN. scaen. 83 al.). Asin. 31 me illuc -is, ubi. Bacch. 406 quo -is nunc me? :: ad illam, quae. 1205 quo lubet. Capt. 721 -ite, ubi ... capiat compedes. Cas. 485 rus uxorem. 487 al. Epid. 374 fidicinam ad tuom patrem. Mil. 1394 -ite istum; si non sequitur, rapite sublimen foras. Persa 397. Poen. 529 ad prandium ... in aedem vos. Rud. 851 me ad lenonem recta. Truc. 697. ENN. scaen. 373 quo ... me -is? :: ubi ... audibis. TER. Andr. 818. Haut. 312 (311 adducimus). 432. Phorm. 86 citharistram in ludum -ere et reducere. 334 damnatum domum (LEX cens. port. Sicil. [Alf. dig. 50, 16, 203] servos ... domum [-o cod.] ... suo usu. GAIUS inst. 4, 21 al.). Eun. 364 al. Ad. 921 puerperam hac ... per viam. CAECIL. com. 100 me ad patrios fines. ACC. trag. 425. SCIP. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 6 in ludum saltatorium. RHET. Her. 1, 13, 23 in carcerem damnatum (Cic. Verr. II 5, 77 al. SEN. epist. 14, 13 e senatu [ibid. traheretur]. cf. vol. III 435, 47). Ps. VARRO sent. 102 ex meditato non -eris in causam (i. reus fies). Cic. Verr. II 1, 7 filios ad necem (Vatin. 21 al.). II 2, 29 se (assectatorem) in Africam Verres. II 3, 65 Apronius stipatores circum civitates. II 4, 132 qui hospites ad ea, quae visenda sunt, solent -ere. II 5, 66 vinctos ad supplicium (166 al. IVST. 12, 11, 8 manu. APVL. mund. 35 ad supplicii locum). Catil. 1, 2 ad mortem Catilinam (Tusc. 1, 100 al.). 1, 27 hunc in vincla -i, ... ad mortem rapi (SALL. Iug. 33, 3 al.). 3, 21 coniuratos per forum ... in aedem. prov. 18. Deiot. 17 huc te e balneo. off. 3, 113 veteratorem ad Hannibalem. Att. 4, 15, 5 Reatinus me ad sua Τέμπη. CATVLL. 8, 4 quo puella -bat (sc. te). 64, 160 in vestras ... sedes (sc. me). de bestiis LVCR. 4, 681 ferarum ungula quo tulerit gressum ... canum vis -it (sc. venatorem). 6, 764 animas Acheruntis in oras -ere ... deos manes ... naribus ... ut cervi ... putantur [Hey]

-ere (766) de latebris serpentia saecula ferarum. CARM. Suet. Iul. 80, 2 Gallos Caesar in triumphum -it, idem in curiam (AVR. VICT. Caes. 35, 5 VIR. ill. 56, 3 EVTR. 2, 5, 2. cf. p. 2138, 78). SALL. Iug. 32, 1 praetor Iugurtham Romam. NEP. praef. 6 uxorem... in convivium. DAT. 4, 5. Hann. 2, 4 ne dubitaret -ere (sc. me in castra). VERG. ecl. 6, 65 Gallum Aonas in montes... una sororum. georg. 4, 358 -c ad nos (sc. Aristaeum). 4, 403. Aen. 1, 631 al. 8, 165 virum... Phenei sub moenia. 8, 347. 366 subter fastigia tecti. 10, 117. 284 quos -ere contra... possit. 11, 168 Pallas in Latium Teucros. HOR. epist. 1, 17, 52 Brundisium comitem. ars 427 nolito ad versus... -ere plenum laetitiae. TIB. 1, 3, 58 me... Venus campos -et in Elysios. PRIAP. 2, 8 castas, Pierium chorum, sorores... -ere mentulam ad Priapi. OV. epist. 20, 95 ars 2, 498. 3, 749 lectorem in convivium. met. 6, 600 attontam... trahens intra... moenia -it. 10, 457 -itur intus. 13, 452 al. trist. 3, 1, 60. in imagine Pont. 1, 2, 133 qui -xi vestros Hymenaeon ad ignes. nota 4, 16, 18 Largus poeta, Gallica qui Phrygium -xit in arva senem (sc. carmine suo). fast. 2, 609 hanc ad manes. LIV. 1, 26, 11. 1, 56, 9 Brutus ab Tarquinio -ctus Delphos. 2, 22, 4 comprehensos Vulscos Romam. 2, 23, 6 -ctum se ab creditore non in servitium, sed in ergastulum et carnificinam. 5, 13, 7 advenas in hospitium. 9, 10, 2. 9, 24, 3 (syn. deducere). 21, 1, 4 al. 23, 10, 6 -i... ante lictorem in castra est iussus. 23, 30, 3 obvius... dato praesidio Capuam -i, saucios vehiculis portari. 42, 35, 1 collaudatum... ex contione in senatum. 45, 42, 4 Persea... Albam in custodiam. SEN. contr. 1, 3, 2 -cta est damnata ad saxum. 10, 5, 2 VAL. MAX. 1, 7, 5. 3, 7, 1° speculatores... circa omnis manipulos. 4, 7, 4. 6, 5, 5. CELS. 3, 6, 14 in balineum aegrotantem (SCRIB. LARG. 20). SEN. apocol. 14, 1 illum ad tribunal. Phoen. 115 -c, ubi sit... iugum. Tro. 859 dominus... te... quibus terris, Hecuba, videndam -et. benef. 3, 23, 5. dial. 6, 25, 2 divus parens nepotem... in arcana naturae... -it. 8, 1, 5. epist. 107, 11 (ex Cleanthe) -c, o parens..., quocumque placuit (Epictet. enchir. 52 ἀγὼν δὲ μὲν, ὃ Ζεὺς..., ὅποι καὶ). CVRT. 7, 10, 10. 9, 2, 27 non tam ad gloriam vos -o quam ad praedam (LVCAN. 7, 737 in praedam). 10, 4, 1 milites... captivis... -entibus trahuntur ad poenam (TAC. ann. 14, 45 VVLG. gen. 38, 25. cf. etiam infra l. 54). LVCAN. 1, 683 primos me -is in ortus. 7, 279 quas tot -xit Pompeius in urbem curribus..., gentes. 7, 429 ut... Dahas in moenia -at ([COMMENT. deducat]. ADNOT. includat. 8, 357 saevas Romana minoeria gentes). PETRON. 1, 1 date... ducem, qui me -at ad liberos meos. 21, 5. 73, 2. 110, 1 al. 133, 4 extra... vestibulum me... -xit. CORP. IV 2450 Epap(h)ra Acutus Auctus ad locum -xserunt mulierem Tychem. PLIN. nat. 3, 26 in Cluniensem conventum Varduli -unt populos XIII. 8, 81. VAL. FL. 3, 435. 5, 387. 6, 490. SIL. 4, 76 super ardua -ctum Hannibalem huc egere dei. nota 5, 635 vos (milites R. fugientes)... ad moenia Romae -itis Hannibalem. 8, 75 Aeneas Annam miti... manu intra limina. 13, 513 Iuppiter... vincendum... Sidonium tibi (Scipioni) rectorem. 15, 204 este duces bello et monstratam -ite ad urbem. 16, 273 regem... -et agens ad templa Tonantis Scipio. 17, 545. 574 vicino in medios te tramite -am. STAT. Theb. 7, 545. 11, 594 al. dub. QVINT. decl. 254 p. 40, 10 nec duces ad exercitus -emus (dicemus Rohde, deligemus Schulting) nec provincias discernemus. 278 p. 135, 11. 282 p. 147, 4 al. TAC. hist. 3, 74 al. ann. 14, 7 promptissimos ad iussa. PLIN. paneg. 34, 4 cum velut... victimae... ad lenta supplicia gravioresque poenas -rentur. nota CARM. epigr. 1165, 3 (aet. Trai.) animae piorum, sedes... Magnillam -ite vestras. CALP. decl. 26 in aciem... pueros. 34 raptorem ad magistratus. fort. huc pertinet IULIAN. dig. 43, 33, 1 pr. si colonus ancillam in fundo (i. -um?) pignoris nomine -xerit. VLP. dig. 13, 6, 5, 7 hominem ad bellum. 19, 2, 13, 3 servum... peregre. PAVL. dig. 47, 10, 26 in popinam servum vel filium. MARCIAN. dig. 34, 9, 2, 1. GELL. 10, 15, 10 aliquem ad verberandum. DECRET. trib. Gell. 6, 19, 7 in eum locum imperatorem... -i, in quem locum... coniecti sunt duces hostium. APVL. apol. 17 pueros in Hispaniam. met. 11, 22. flor. 14 p. 48 -ret Crates Hipparchen, quo liberet. ibid. in porticum. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 8^a, 12 nequis dissignator eu(m) in ea loca duxi(ss)e velit). ALF. AVIT. carm. frg. 2, 4 litterator... liberos... in campi patens. TERT. adv. Marc. 4, 17 caecus caecum -it in foveam (cf. p. 2139, 53). ITALIA apoc. 17, 3 (Primas.) angelus me in desertum in spiritu (tulit cod. g, ἀνήνευκεν. abstulit VVLG.). 21, 10 (Cypr. testim. 2, 19 Firm. err. 19, 5 Primas.) -xit me [in spiritu] (om. Primas.) in montem magnum (ἀνήνευκεν. tulit cod. g, sustulit VVLG.). HERM. Pal. vis. 2, 1, 1 v. p. 2159, 80. sim. 9, 1, 4 -xit me in Arcadia (ἀνήνευκεν). CYPR. epist. 60, 3 p. 694, 11 inimicus... quos alienavit ab ecclesia et foras -xit. PANEG. 5 (8), 9, 1. CAPITOL. Pert. 4, 5 eum... in castra (6, 4 et alii SCRIPT. hist. Aug.). SPART. Sept. Sev. 22, 6 IVST. 32, 1, 8 PS. AVR. VICT. epit. 19, 3 OPTAT. 7, 3 p. 173, 3 FILASTR. 26, 4. 124, 1 angelus animam in locum statutum. AVSON. 451, 2. DICT. 2, 20 Troiani senes... in unum. AMM. 28, 6, 14 prope portas. 14, 11, 20 carpento impositum ad Histriam. 15, 2, 8 al. 15, 12, 3 senem ad procinctum (i. conscribere). 23, 5, 3 eos ad... interitum. 24, 8, 1 captivos... in medium. ANON. Vales. 14, 87 Albinum et Boethium in custodia ad baptisterium. CARM. epigr. 111, 24 tu me... in templa -is ac famulam divis dicas. IRIN. [Silv.] 14, 1 clerici nos... suso ad ecclesiam. 15, 1 pedibus -o vos ibi. 39, 4 populus episcopum... in Syon. CLAVD. DON.

Aen. 2, 190 si ipsorum manibus in patriam -retur. in imagine HIER. epist. 65, 2, 2 Marcella te per... divinorum voluminum flores -at ad eum, qui dicit eqs. VVLG. num. 23, 28 super verticem montis. deut. 28, 41 in captivitatem. Is. 53, 7 sicut ovis ad occisionem -etur. I Macc. 3, 50 quo eos -emus (ἀπαγάγωμεν). 14, 3 -xit eum ad Ar-sacen (ἤγαγεν). II 6, 7 -bantur Iudaei... cum amara necessitate... ad sacrificia (ἤγοντο). Matth. 27, 31 -xerunt eum, ut crucifigerent (ἀπήγαγον... εἰς τὸ σταυρῶσαι). nota Luc. 5, 4 Iesus in navi sedens ad Simonem: duc (sc. me?) in altum (ἐπαγάγε). COMM. instr. 1, 24, 19 tu... -eris in loco maligno. 1, 29, 16 -eris quo te paenitet esse. 2, 20, 22 al. (dub. apol. 884 exsecratos victima(m?) -unt [i. ad immolationem? cf. Rönisch Italia p. 327]). AVG. civ. 2, 20 p. 78, 18 D. aliquem ad iudicem. SVLP. Sev. chron. 2, 12, 6 ad... nuptias Esther. Mart. 7, 6 corpore exutum ad tribunal iudicis. MACR. Sat. 7, 6, 10 non et <ad> calida lavacra -untur (nudum acc. defend. Bährens Philol. suppl. 12, 1912, 351). ROMVL. fab. Aesop. 70, 5 coepit aliquos -ere in secreto. COD. Theod. 7, 20, 8 (a. 364) veterani servulos fami-liaeve ad agrum. 9, 3, 7 (a. 409) reos ad lavacrum sub fida custodia. 10, 10, 13 (a. 380) delatores... ad provinciam (opp. inducantur). MARCELL. chron. II p. 94, 495, 28 Eufemius... in exilium -ctus est. SIDON. carm. 16, 88 si me... Rebeccae Israel aut Samuel... -ret Annae. CASSIOD. hist. 10, 18 p. 1179^c exilio. IORD. Get. 271 obses -itur ad urbem... Leoni principi. COD. Iust. 1, 4, 13, 1 (a. 456) ad... cognitorem -atur invitus. VEN. FORT. carm. 11, 5, 16 tecum faveat Radegundis -cta sub arce poli (i. in caelum recepta?). ARATOR 1, 513 ut, quos Petrus... resolverit..., innocui -antur ei ecclesiae, quae permanet astris. PASS. Mar. Iac. 6 p. 54, 3 confessorum... classes, quas... iudex ad gladium -i iubebat. res personatae pro subiecto: CIC. Tusc. 5, 81 secum... rapiunt virtutes vitam beatam, ad quemcunque ipsae dolorem... -entur. SEN. Thy. 559 manibus... iunctis -et ad pacem Pietas negantes. de magistratibus sim. qui privatos comites secum ducunt: CIC. Planc. 30 in provinciam aliquem... libidinis causa. de orat. 2, 269 se in Asiam praefectum. Tusc. 1, 3 consul... in Aetoliam... Ennium. ibid. Nobilior in pro-vinciam poetas. AMM. 16, 12, 66 -ctus ad comitatum imperatoris. 28, 1, 26 Lollianus reus iussus ad eius (principis) comitatum -i (<ad> duci Clark cursu causa, sed cf. Bickel Gött. Gel. Anz. 1918, 277). COD. Iust. 1, 51, 8 (a. 423) nullus iudicum ad provinciam... quemquam secum -ere audeat. cf. etiam p. 2139, 43. supinum declarat finem ducendi: PLAVT. Cist. 90 pompam me spectatum -xit. Poen. 20 dissignator... sessum (sc. spectatorem. LEX VRSON. [Corp. II 5439] 125, 22 al.). CATVLL. 10, 2 Varus me... ad suos amores visum -xerat e foro. HOR. sat. 2, 4, 89 Catius me auditum. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 60 ad quem (Osirim) illo tempore iuratum homines -ban-tur (locum del. Petsch. Holder). CLAVD. rapt. Pros. 2, 264 servitum... -or... tyranno. sim. PLAVT. Gem. len. frg. 1 venum. b significatur, unde quis ducatur (cf. etiam sub a): PLAVT. Capt. 948 libellam pro eo... ne duis: gratis a me, ut sit liber, [a] ducito. CATO or. frg. 3, 1 tris servos ex urbe. LIV. 6, 36, 12 de foro addictos. 23, 45, 10 hinc vos (opp. sequar). GRAT. 481 ex alto -en-dum numen Olympo supplicibus +vocanda sacris. LVCAN. 8, 342 captos -ere reges... ab Hyrcanis... silvis. TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 524, 13 iudicem, qui mittit in carcerem nec -it inde, nisi. CAPITOL. Gord. 30, 8 clamantem e conspectu. AMM. 14, 7, 18 Epigonus e Cili-cia philosophus -itur. 15, 5, 5 de provinciis privatos. ITIN. [Silv.] 24, 7 de Anastasin usque ad Crucem... -itur episcopus. VVLG. I Macc. 9, 37 sponsam ex Madaba (ἀγορεύ). COD. Theod. 7, 13, 8 (a. 380) neminem... ex caupona -ctum (sc. ad militiam). c absolute (supplendum est quo vel unde, ut sit tum 'adducere' tum 'secum ducere'): α quemcunque: PLAVT. Amph. 930 comitem mihi Pudicitiam -xero. Aul. 520 stant... in atriis textores eqs.... -untur (sc. intro), datur aes. Cist. 578 ubi habitat? ... -c ac de-monstra mihi. Men. 450 neque me (parasitum) voluit -ere (ad cenam). 887 utrum me dicam -ere, medicum an fabrum? 892 ea te causa (sc. ad medicum). Mil. 871 mulierem. 903 al. Persa 590 qui (i. quo pretio) -i queat virgo, quae emptui prostat. Poen. 506 hos -o ad-vocatos (546 al., cf. 526). Pseud. 699 amicum et benevolentem (cf. 698 imperavit, ut... benevolentem adducerem ad se). 789 recipit se domum et -it coquom (793). Rud. 90 (89 abduxi). 1262 praeda prae-dam. Trin. 250 -itur familia tota (sc. meretricis ad amatorem). Truc. 771 ancillas... constrictas. Caec. 10. ENN. ann. 201 dono (verb., sc. captivos), -ite, doque. TER. Phorm. 103 eamus; -c nos sodes. Eun. 282. 377. CIC. Verr. II 5, 66 qua -bantur capti. 67 quem ante cur-rum tuum -res (v. vol. IV 1521, 11 sqq. nota LIV. 45, 40, 6 Persen in catenis ante currum victoris -is per urbem. cf. etiam infra p. 2139, 17). Milo 55 Milo... casu pueros symphonicos uxoris -bat. Tusc. 1, 116 Iphigenia... -i se immolandam iubet. 5, 86 'ne discipulum abducam, times'. tu vero... -as licet, si sequetur. 5, 118 Persen in triumpho (epist. 5, 11, 3 captivum in triumpho [captivos -ere: v. vol. III 372, 30. captivum -ere (αἰχμαλωτίζειν) transl. de lege peccati: ITALIA Rom. 7, 23 (Hil. in psalm. 118 Aleph 3 p. 360). cf. etiam vol. III 373, 54. PLAVT. Epid. 210 v. p. 2144, 81]. SALL. epist. Mithr. 8 filium... per triumphum. PLIN. nat. 7, 135 Fortuna eundem in triumpho... puerum. VOPISC. Prob. 19, 2 drungos... ante trium-
[Hoy]

phum). NEP. Dat. 5, 1. VERG. Aen. 2, 632 -ente deo... expedior (2, 701). 4, 326 captam *Dido*... Iarbas. 8, 57 te ripis et recto flumine -am. 9, 321. 11, 85 (cf. NON. p. 283, 8). CVLEX 287 Eurydicen... -endam reddere. HOR. sat. 1, 6, 102 -endus et unus et comes alter (sc. rus)... -enda petorrita. carm. 2, 12, 11 -cta... per vias regum colla minacium (cf. PROP. 4, 6, 66). TIB. 1, 6, 71 -arque capillis. 2, 3, 79 -ite (sc. me):... sulcabitur agros. PROP. 2, 29, 2 nec me servorum -ret ulla manus. 2, 29, 21. nota IMP. AVG. Suet. Cal. 8, 4 puerum Gaium... ut -rent Talaris et Asillius... constitui. Ov. am. 1, 2, 27 -entur capti iuvenes (in triumpho Amoris). ib. 31 Mens Bona -etur manibus post terga retortis. ars 1, 125 -untur raptae... puellae (Sabinae). met. 3, 607 puerum... per litora. 10, 680 -xit sua praemia victor (Hippomenes Atalante). 11, 697. 14, 842 duc, o duc. trist. 3, 1, 25 -c age, namque sequar. fast. 4, 527 RVT. LVP. 2, 7. LIV. 21, 35, 4 -entium (sc. Poenos per Alpes) fraus. 35, 10, 9 quem (candidatum) Africanus -bat. 40, 38, 9 tantum hostiae -ctae (hostes -cti cod.) ante currum, quia nec quod ferretur neque quod -retur captum... in triumphis... fuerat. 44, 35, 3 pueri... inter obsides... -cti. MANIL. 3, 3 surgentem me... -ite, Pierides. SEN. contr. 2, 1, 7 Croesum vinctis manibus. 2, 5, 3 misera... toto itinere non -itur, sed trahitur. in imagine SEN. contr. 7, 2, 8 Latro: nolo per illos reum gradus -ere, <per> quos potest... evadere. SEN. apocol. 11, 3 tria verba cito dicat et servum me -at. Herc. O. 1789 ego praeda -ar. Phoen. 572 (574 trahet). Thy. 489 opp. sequor (item Tro. 993). epist. 49, 12 me... per devia (transl.). CVRT. 7, 5, 26. 8, 8, 9. 9, 1, 22. COLVM. 10, 362 ter circum... sepem -itur femina. LVCAN. 8, 90 Cornelia: me pronuba -it Erinys (STAT. Theb. 1, 326 praevia... Erinys Polynices [327 hac... vocabat Atropos]). PETRON. 29, 3 Trimalchio... Minerva... -ente Romam intrabat. 72, 7. 99, 4 vel sequimini me vel... -ite. 140, 12 Mercurius animas -ere et reducere solet. VAL. FL. 1, 734. 7, 348 (opp. sequor). SIL. 3, 81 puerum per cunabula nostra. 8, 240 diva -ente petamus... campum. 8, 277. 15, 147. 16, 88. 17, 143 -itur Syphax captus ex alto delectus culmine regni. STAT. Theb. 4, 541 Hecate -ente. 7, 513. 9, 82 ducitur Polynices (i. abducitur a suis, cf. 81 socer... tumidum... amovet). 10, 424 moderatus, oro, -ite (puerum?). 12, 134. Ach. 1, 143 -c, optima, quaeso, -c, genetrix (sc. filium tecum). 1, 949 -c comitem me tecum. silv. 1, 2, 11 manu nuptam Venus. 2, 2, 43 per singula. nota de scriptore: 2, 7, 77 qui per freta -xit Argonautas (sc. Valerius Flaccus). 3, 2, 107 Isi, iuvenem... manu placida per limina festa sacrosque -c portus (117 ad Emathios manes). 3, 4, 36 Venus puerum volucris per sidera curru. MART. 9, 27, 13 nutu vocatum -is draucum. QVINT. inst. 5, 10, 77 qui inviti -i non potuerint, sc. in provinciam (ad Cic. frg. or. A III 2, ubi: educere invitos). 9, 2, 42 -c: sequor. decl. 269 p. 98, 21 servos... duos -xi (sc. mecum). FRONTIN. strat. 3, 9, 3 Ligure -ente... cum... pervenissent milites (v. opp. crit.). nota LVV. 5, 125 -eris (i. traheris) planta velut ictus ab Hercule Cacus (sim. 10, 66 Seianus -itur unco. cf. infra l. 58). TAC. hist. 3, 84 laniata veste... -batur Vitellius protractus. ann. 13, 9 legati obsides -bant. FLOR. epit. 2, 18, 17 virum Numantinum in catenis. APVL. met. 4, 34. ITALIA Os. 10, 6 (Tert. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 17) vinctum eum -ent xenium regi (ἀπηνεγκαν. VVLG. delatus est munus regi). Matth. 15, 14 (Cypr. unit. eccl. 17, cf. Aug. c. Faust. 16, 31) caecus... caecum -ens (ἐάν ὁδηγῇ. VVLG. Luc. 6, 39. at Matth. 15, 14 si... ducatum praestet. cf. p. 2137, 67). NEMES. cyn. 8 Castalius... imponit... iugum vati... -itque per avia (sim. 97, ubi opp. sequimur). transl. PANEG. 10 (4), 31, 3 -i... videbantur, sc. in triumpho, subacta vitiorum agmina. LAMPR. Heliog. 33, 7 est... per plateas tractus (sc. occisus) et sordidissime per cloacas -ctus et in Tiberim submissus est. TREB. Gall. 8, 7 ducenos globis singulis in triumpho. 9, 5 gregem Persarum per pompam. VOPISC. Aurelian. 34, 1 mulieres in triumpho. FIRM. math. 1, 10, 10 ingenuus quasi servus... -entis errore traheretur. err. 7, 2 Proserpina superimposita vehiculo Plutonis... laceratis crinibus -itur. 8, 3 me per tumulos... -atis. VIR. ill. 2, 2 Talassio eam (virginem raptam) -i. AMM. 15, 5, 6. 15, 10, 11 Taurinis -entibus Hannibalem. 29, 4, 4 venalia -entes mancipia scurras. 31, 4, 11. 17, 13, 12 gregatim... necessitudines -bantur... extractae tuguriis. 18, 7, 11 suorum... iusso -ere qua norat (sc. viam). 29, 6, 7 filia... Constanti... eum -retur Gratiana nuptura. ANON. Vales. 14, 82 fustatos per publicum sub voce praeconia. ITIN. [Silv.] 10, 9 secuti sumus presbyterum, qui nos -bat. VVLG. Tob. 5, 15 -am et reducam eum ad te. Iob 12, 19 deus -it sacerdotes inglorios et optimates supplantat. in allegoria CLAUD. 22, 456 ite, optati... anni, -ite virtutes. carm. min. 25, 9 -c, Venus, protinus omnes, -c age Amores. CYPR. GALL. num. 369 dum coniux... cadit, dum filia... -itur (cf. VVLG. num. 14, 3). pro obi. animans supplendum videtur: SALL. Iug. 41, 5 populus libertatem in lubricum vertere, sibi quisque -ere trahere rapere. STAT. Theb. 6, 116 cum... arces dux raptare dedit, ... -unt sternuntque abiguntque feruntque. QVINT. inst. 2, 12, 1 effringere quam aperire, rumpere quam solvere, trahere quam -ere putant robustius. PAVL. dig. 33, 2, 1 eundi, agendi, -endi facultatem. AVSON. 399, 24 turbida congestis referitur vocibus echo: 'tene, feri, -c, da, cave!'

β accusatum, reum, damnatum, addictum (ducunt adversarius, assertor, magistratus, iudex, lictor, carnifex, al.): NOVIVS Atell. 115

(Cic. de orat. 2, 255, q. v. infra l. 11) quanti addictus? :: mille nummum. :: nihil addo, -as licet (sc. tamquam auctione, non iudicio addictum). CIC. Verr. II 2, 31 'si non accipit, quod te debere dicis, accuses; si petit, -as'. C. Fufcium -i iussit petitorum (Ps. ASCON. in h. l. p. 263, 14 St. si patitur, condemnatur. 263, 16 melius... 'i iussit' in vincula vel in carcerem... <quam>... damnavit). 63 quisquis erat eductus senator Syracusanus ab Heraclio, -i iubeat; itaque permulti -cti sunt (v. Schütz, Lex. Cic. s. educo ad h. l.). leg. agr. 2, 101 qui timeam, ne mihi in carcere habitandum sit, si tribunus pl. -i iusserit. Flacc. 45 quem iudicatum hic -xit Hermippus (SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 29 St. iudicati enim -bantur). de orat. 2, 255 (exemplum ridiculi per ambiguum) apud Novium... misericors ille qui iudicatum -i videns percontatur ita: 'Quanti addictus? eqs. (v. supra l. 1). Lex Rubr. (Corp. I² 592) 2, 19 magistratus eum quei... confessus erit... -i iubeto; queique eorum quem... -xerit. 2, 46 eos... -i. 2, 51 -eique eum iubeat. Liv. 3, 45, 3 assertor puellam. 3, 55, 9 aedilem prendi -ique a maioribus magistratibus. obi. suppl. 4, 14, 4 cum apparitor iussu magistri equitum -ret (sc. Maelium). 6, 14, 3 centurionem... iudicatum pecuniae cum -i vidisset. 6, 14, 10 iudicatum addictumve -i. 6, 20, 6. MART. 9, 2, 10 -itur addictus cliens. QVINT. decl. 301 p. 186, 28 -batur securus (ib. 26 cum educeretur ad magistratus). EDICT. praet. Ulp. dig. 43, 31 quo minus is eum -at, vim fieri veto (cf. GAIUS dig. 50, 16, 48). IULIAN. dig. 9, 4, 39, 3 si post iudicium acceptum cum domino servus apparuerit et, quia non defendebatur, -ctus erit (cf. AFRIC. dig. 9, 4, 28). 40, 12, 30 hominem -i servum debere ab eo, qui. ibid. servum pro parte dimidia -i, pro parte libertatem eius tueri. AFRIC. dig. 43, 30, 4 interdictum de filio -endo (VLP. dig. 43, 30, 3, 4). GAIUS inst. 4 160 (ex interdicto) quo minus is (actor) eum (de quo agitur) -at. CALL. dig. 9, 4, 32 si noxam commisisse dicatur, si non defendatur, -itur (ibid. tradere eum). VLP. dig. 47, 10, 13, 2 si quis, quod decreto praetoris non obtemperavit, -ctus sit. 43, 1, 1 pr. liberae personae, de quibus exhibendis -endis (-entis cod.) interdicta competunt. 43, 30, 3, 1 v. sub ductio. PAVL. dig. 3, 3, 36 servum ex causa noxali... -i. MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 9 cum quidam... usus causa mancipia -xisset (sc. empti). DIG. 43, 30 tit. de liberis exhibendis, item -endis (HERMOG. dig. 43, 30, 2 v. p. 2142, 76) ITALIA gen. 42, 16 (Aug. quaest. hept. 1, 139 p. 72, 18) vos... -emini, quoadusque eqs. (ἀπαχθήτε, ἔως. VVLG. eritis in vinculis). AMM. 17, 10, 5 correptus velociter adulescens -itur. 17, 12, 11 regulus -xerat (sc. secum in ius)... cum ceteris Sarmatis etiam... subregulos. 19, 12, 9 -ctus est inter primos Simplicius... perque elogium principis torqueri praeceptus... fuga damnatus est (19, 12, 17?). MAXIMIN. c. Ambr. 108 falsi reum... Palladium. VVLG. Marc. 13, 11 cum -xerint vos tradentes (ἀγάγωσι). 14, 44 tenete eum et -ite caute (ἀπαγάγετε). COD. Theod. 4, 8, 5 pr. (a. 322) ne, si assertor defuerit, vincti... a dominis -antur. speciatim ad supplicium: sic in iunctura: -i aliquem iubere (cf. Mommsen, Strafrecht p. 924, 1): SEN. apocol. 6, 2 ille (Claudius)... Febrim -i iubeat. 13, 4 equites R., quos Narcissus -i iusserat. dial. 3, 18, 3 sqq. 4, 33, 3. 5, 22, 2. 5, 40, 4. 9, 14, 4. nota epist. 4, 9 victor te -i iubeat: eo nempe, quo -eris (sc. fato). infra: ita dico: ex quo natus es, -eris (sim. 77, 15 puta nolle te sequi [ad mortem, nempe naturalem]: -eris). CVRT. 8, 7, 15 QVINT. decl. 270 p. 101, 27 PLIN. epist. 10, 96, 3 FLOR. epit. 3, 21, 28 TERT. Scap. 5 LACT. mort. pers. 40, 4 VVLG. act. 12, 19 (ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι). RVFIN. hist. 4, 17, 12 (ibid. ad mortem -i). AVG. civ. 3, 28 p. 141, 10 D. una civitas... velut unus reus -i iuberetur, sic tota iussa est trucidari. PASS. Scill. p. 116 (= p. 26, 7 Gebh.). SVET. Cal. 27, 1 noxios a calvo ad calvum -i imperavit. nude: LVCAN. 9, 278 -ite Pompeios. TEST. porcelli p. 268, 10 B.⁵ porcellus... -ctus sub die XVI. kal. Lucerninas. QVINT. decl. 315 p. 242, 18 cum -eris, flebo. TERT. nat. 1, 3 p. 62, 7 illum homicidam... -i, suffigi, ad bestias dari placet. LACT. inst. 4, 18, 7. 15, 17, 22 cum... sponsor... -retur. AMM. 29, 1, 38 -cti universi flebiliter iugulantur. 14, 7, 20. 14, 9, 6 -batur intrepidus. HYG. astr. 2, 40 p. 77, 13 filiam sine sorte -ctam interfecit. VVLG. Iob 21, 30? II Macc. 6, 29 (ἀγόντων. cf. 6, 28 ad supplicium traheretur). 7, 18 (ἥγον). SVLP. SEV. epist. 2, 10 si... gladio deputatus inter alias victimas -retur.

2 multitudinem ordine vel numero (sic maxime in re militari, sed et per pompam, funus, choros sim. dicitur tam de ipsa actione ducendi quam de officio ac potestate ducentis [i. q. ducem esse, praesesse, ut p. 2141, 10. 20. 24. 55]. de una persona militante p. 2141, 27): a c. obi.: NAEV. carm. 35 consul partem exerciti in expeditionem -it (RHET. Her. 4, 16, 23 exercitum contra. VARRO ling. 6, 93 censor exercitum... in urbem ad vexillum CIC. Catil. 2, 15 al. R. GEST. div. Aug. 5, 18 -cti sunt... exercitus... in Aethiopiam eqs. [στρατεύματα ἐπέβη]. 5, 48 <tran>s Dan<u>vium -ctus [μεταχθὲν... πέραν]. Liv. perioch. 19 p. 23, 19 extra Italiam). PLAVT. Cas. 720 vide... ut sentis sub signis -as. Mil. 949 ut parasitus latrones quos conduxit hinc ad Seleucum -ret. Pseud. 761 ordine sub signis -am legiones meas (ENN. ann. 277 al. CIC. epist. 12, 19, 2 opp. perducere. TAC. hist. 2, 23 in auxilium. ann. 6, 37 robur legionum... ripam ad Euphratis. PLIN. paneg. 14, 3 opp. raperes. AMM. 31, 7, 4 ab Armenia). ENN. ann. 333 milia militum octo -xit, dilectos (LVCR. 5, 999 multa virum sub signis milia. CAES. Gall. 7, [Hey])

37, 7 *al.* TAC. hist. 1, 61 triginta milia... e... Germania). frg. inc. 5? CATO mil. frg. 9 pedites quattuor agminibus, equites duobus antibus (cf. GELL. 3, 7, 8 [ad Catonis sententiam] istos... milites... ad eum locum in hostium cuneos). QVADRIG. hist. 92 pedetentim milites (SALL. hist. 3, 96 D 11 ad castra. LIV. 7, 37, 10 frumentatum per agros. QVINT. decl. 348 p. 371, 4 in aciem. TAC. hist. 4, 37 ad liberandum Mogontiaci obsidium [cf. ann. 3, 39]). SISENNA hist. 57 armati dextera -eti. VARRO rust. 3, 1, 4 maiores nostri... in bello ab his (*rusticis*) -bantur (alebantur *cod.*). CIC. Verr. II 5, 125 nautas contra Carthaginem Scipio. Phil. 1, 20 qui ordines -xerunt (CAES. civ. 1, 13, 4 *al.* de re QVINT. inst. 5, 14, 19 ROMAN. Char. gramm. I 192, 28). 5, 30 Lucius... familiam (*sc. gladiatorum?*) -it (*transl. fin.* 4, 45 illam vestram sententiam, quae familiam -it epist. 7, 5, 3 Trebatius familiam -it in iure civili). 10, 13 equitatum in Syriam bipertito. Tusc. 2, 35 Marius agmen (cf. vol. I 1345, 41 sqq [adde CVRT. 6, 4, 14 levis armatura -bat agmen. *opp.* cogere: PLIN. nat. 8, 11. 10, 126. cf. SERV. georg. 4, 256]). Tusc. 1, 98 copias... ad Troiam (cf. vol. IV 908, 20. POMP. Cic. Att. 8, 12*, 4 copiam). epist. 15, 4, 2 cohortes ad reliquum exercitum (CAES. civ. 3, 62, 2 *al.* cf. p. 2142, 31 et vol. III 1556, 75). ad Brut. 1, 8, 2 Nasennius Metello imperatore octavom principem (*sc. ordinem*). BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 1 iussus est... Ambracia -ere equites per Thessaliam. CAES. Gall. 1, 40, 1 quam in partem... -rentur *centuriones*. civ. 1, 64, 7 aciem (VERG. Aen. 5, 563 *al.*). 3, 31, 4 milites contra hostem. Gall. 5, 35, 6 primum pilum -xerat (deduxerat *β.* 6, 38, 1 *al.*). BELL. Afr. 20, 1 sagittarios ex... navibus... in castra. SALL. Jug. 55, 5. 106, 3. NEP. Att. 4, 2 noli, Sulla, ... adversum eos me (*Atticum*) velle -ere. VERG. Aen. 5, 550 -at avo turmas Ascanius. 5, 668 cursus... equestres. 7, 652 viros. 11, 464 Rutulos. HOR. carm. 3, 3, 62 victrices catervas. PROP. 2, 1, 18 heroas... in arma manus. LIV. 2, 6, 6 quadrato agmine peditem. 4, 46, 1 iuniores duo tribuni ad bellum. 7, 12, 9 robora militum... adversus Gallos. 7, 34, 15. 9, 16, 17 suos... in primam aciem. 23, 45, 6 militem... in hiberna Capuam (*opp.* inde eduxisse). 27, 45, 3 ad certam eos... victoriam. 28, 16, 2 Scipio... signa ferri iubet; adeoque citato agmine -cti sunt, ut. 32, 13, 14 praesidium... ad Thaumacum. 38, 21, 3 signa peditum... per arduum leni gradu -untur (LVCAN. 4, 739 *juvenis* super ardua -it saxa... signa). 38, 25, 9 pabulatores lignatoresque... in eam partem. 42, 66, 6 phalangem... raptim. SEN. Ag. 642 turmas. benef. 6, 31, 4 multitudinem indigestam... metuendam esse -enti. *in imagine*: dial. 3, 9, 2 si... sequitur..., qua -itur (*iratus tamquam miles, sc. ab ira*). CVRT. 4, 6, 23 rex antesignanos. 4, 12, 7. VAL. FL. 1, 343 tales (*opp.* sequi). 3, 645 faventes (*socios*) Meleager. SIL. 3, 262 tot populos... Antaeus. 3, 402. 8, 383 *al.* STAT. Theb. 7, 174 Mars Curetas in arma. 7, 330 *al.* FRONTIN. strat. 2, 7, 11 sinistrum cornu. TAC. hist. 2, 26 orta... seditio, quod non universi -rentur (*sc. in aciem*). 3, 19 *al.* ann. 3, 46 victores adversum Gallos tamquam in hostem -rentur. 4, 25 alas (*ibid.* cito agmine rapiuntur). 1, 60 equitem... finibus (*i. per fines*) Frisiorum. SVET. Nero 22, 2 domini factionum ad totius diei cursum greges. POMP. dig. 50, 16, 239, 5 pars eorum (*sc. colonorum*) qui -rentur (*supra*: cum coloniae deducerentur). PANEG. 10 (4), 14, 6 *al.* aliter de acie extenta 10 (4), 28, 5 non quo frons imbecilla tractu invalido -retur. TREB. Gall. 2, 6. AMM. 15, 4, 10 Arintheus agens vicem armaturarum rectoris et Seniauchus qui equestrem turmam... tuebatur et Bappo -ens promotos (16, 12, 63 catafractarios -ens. 27, 2, 4 Iovinus militem -ens. 28, 5, 3 *al.* cf. p. 2142, 48). 27, 9, 6 quos -bat. 28, 2, 6. 16, 12, 13 in hostem se -i. 17, 1, 5 ad celsiora militem. 17, 13, 17 *al.* 19, 5, 2 e Galliis. 19, 6, 1 plebem ad hosticum. 20, 4, 4 ad partes... transalpinas. 21, 13, 16 in rebellem. 31, 4, 6 orbis Romani pernicies -batur (*de Gothis Danuvium transfretantibus*). VEG. mil. 2, 8 p. 42, 17 hastatus... centurias... in acie secunda. 3, 1 p. 67, 1 manum... praetores... ad expeditionem. 3, 9 p. 89, 8 ad publicam... pugnam *tirones*. nota 3, 17 p. 102, 9 si -enda sit serva, item ex abundantibus -itur. VVLG. exod. 32, 34 -c populum..., quo locutus sum. CORP. VI 31685 <sevi>r turm(is)... <du>cend(is). *de scholis, sim.*: QVINT. inst. 1, 2, 24 classem *scholasticorum, puerorum*. CORP. III 3438 Pompeius Faustus... praef(ectus) coll(egii) fabr(orum)... duxit coll(egium)... in ambulatoriis. IUVENC. 1, 239 illum (*Christum*)..., cui sacram -ere plebem... necesse est. *de numine* PETRON. 124, 267 Dione... Caesaris acta (arma *Passeratus*) sui -it. *pro subi.* res: LIV. 8, 8, 8 primum vexillum triarios -bat..., secundum rorarios. LVCAN. 2, 471 nullas -entia signa cohortes. PANEG. 12 (2), 33, 4 illos (*milites Antonii*)... sinistra -bant, hos (*Octavianii*)... lituorum clangor acuebat. *de exercitu terrestri translatio ad naves, impedimenta, sim.*: CIC. Verr. II 5, 125 nunc navem contra praedones... Cleomenes -it. CAES. civ. 3, 7, 2 Caesar naves longas praesidio. NEP. Hann. 8, 4 ex Syria... in Asiam. HOR. epod. 4, 18 ora navium... -i... contra latrones... hoc tribuno militum. PROP. 4, 6, 54 -am (*Apollo*) laurigera Iulia rostra manu. OV. trist. 2, 439 Phasiacas Argon qui -xit in undas. 4, 8, 17 in cava -untur... navalia puppes. LIV. 21, 50, 7 consuli fretum intranti rex... classem... obviam -xit. 37, 14, 5 tota classe Ephesum petere et onerarias -ere (red-*M*, ded-*Drakenborch*). SEN. Med. 341 Argo per... longos -cta timores. CVRT. 6, 4, 3 impedimenta... campestri itinere SIL. 17, 45 ratis contra...

adversas -entem praevenit undas. aliter 17, 54 aquilae monstrare vias ac -ere classem. HOMER. 164 rates ad Pergama. 198. 203 carinas. 204. 211 puppes. TAC. ann. 13, 39 *commeatus* per montes -bantur. IVST. 2, 10, 24 quaedam ad navigationis commodum per compendium. HYG. fab. 116 p. 102, 4 naves eo. CLAUD. 26, 8 in altum... ratem. *sim.* PS. QVINT. decl. 12, 22 plenae frumento classis ancoras ad famem -is. ANTH. 415, 62 spes est, quae classis... -it. *ducere pompam, chorum, sim.*: PLAUT. Cas. 719 pompam -it (*ex con.*: Truc. 549 VERG. georg. 3, 22 *al.*). HOR. carm. 1, 4, 5 choros... Venus (carm. 4, 7, 6 *al.* AMBR. H-l. 20, 73). OV. met. 8, 582 choreas (8, 746 *al.*). VAL. FL. 2, 134 ipsa (*Venus*) adero -amque paratas *matres*. 3, 540 Bacchus... domitas acies (*sc. in pompa triumphali* Langen). STAT. Ach. 1, 603 Achillem virgineae -entem signa catervae. Theb. 5, 652 femineos coetus plangentiaque agmina. AVSON. 325, 3 orgia. CARM. epigr. 2176, 5 sacra Lyaei. LIV. perioch. 17 navalis victoriae triumphum (37. VAL. MAX. 2, 8, 6 *al.*). *hinc videtur derivatum iunctura* victoriam -ere: SACR. Greg. 7, 5 de hoste generis humani. aliter, ut vid., PETRON. 52, 8 cordacem nemo melius -it quam *Fortunata* (*i. ἐλκύνει*, cf. Aristoph. Nub. 540). *funus sim.*: CIC. Quint. 50 huic... vivo... funus -itur (EPICED. Drusi 25 funera... pro triumphis). de orat. 2, 283 VERG. georg. 4, 256. HOR. epod. 8, 12 imagines. SEN. dial. 6, 3, 1 usque in urbem... funus. STAT. silv. 2, 4, 22 flammis. cf. OV. fast. 6, 668 -it supremos naenia nulla toros. VAL. MAX. 4, 4, 1 *exequias* publica pecunia (6, 1, 3 *al.*). huic parti etiam assignare licet tamquam translationem *iuncturam* fastus -ere: SIL. 2, 10 Valerius Publicola legatus Ausonios atavo -bat consule fastus (*i. primum consulem inter maiores habebat*). *sim. de dominatu*: AVG. lib. arb. 1, 16, 35 perversi... animi est..., eis sequendis subici, quibus ad nutum suum -endis... divino ordine... praelatus est quis.

b absolute i. q. ducere exercitum: CIC. Att. 7, 23, 1 cohortes... Lentulo et Thermo -entibus cum... exercitu coniunctas. LIV. 1, 23, 5 ea res ab stativis excivit Mettium. -it quam proxime ad hostem potest. 1, 27, 4 Tullus... contra hostes. 2, 39, 5 ad urbem a Peto. 5, 28, 9. 7, 15, 2 equis sequeretur eorum, qui... -uri fuerint? 7, 39, 15. 10, 17, 3 *al.* (*passim*). nota 32, 11, 7 equites... -ere iubet. [40, 25, 1 (introduxit *cod.*)?] VELL. 2, 125, 2 defuit..., qui contra rem p. -ret, non qui sequerentur. *transl.* SEN. benef. 4, 2, 2 primae partes eius (*virtutis*) sunt, -ere debet, imperare, summo loco stare, tu illam iubes signum petere. *sim.* 6, 43, 3 famam eo loco habeamus, tamquam non -ere, sed sequi debeat. CVRT. 3, 4, 1 Cyrus adversus Croesum in Lydiam. 4, 1, 29 conclamant milites, -ret, quo videretur. 5, 4, 13. 6, 4, 1. 9, 4, 23. LVCAN. 1, 367 -c, age, per Scythiae populos. SIL. 4, 825 ad claustra... per opaca. 12, 75. 520. 15, 620. TAC. hist. 4, 58? ann. 1, 44 ignosceret lapsis et -ret in hostem. 13, 54? TREB. trig. tyr. 8, 6 vel cum -xisset (*dixisset P¹*) vel cum imperium cepisset Marius. RVF. FEST. 18 Parthi -ente Labieno... invaserant. AMM. 21, 12, 22 comite Martiano -ente. aliter: TAC. ann. 1, 51 pars equitum et auxiliae cohortes -bant, mox prima legio.

3 uxorem al. (maxime de sponso vel viro. scortum v. p. 2143, 53, virum v. p. 2143, 46. opp. nubere: cf. GLOSS. I 161, 1 et l. 67. 73. p. 2143, 2. 25. 27. 41. 45): a aliquam domum: PLAUT. Aul. 149 volo te uxorem domum -ere. 162. 480. 613 meam extemplo filiam -at domum. Cist. 99. 530 hanc uxorem Lemniam -et domum (616. Epid. 170 *al.*). Mil. 686. TER. Hec. 62. 146 eam uxorem... domum. Phorm. 298 Ad. 473 CAECIL. com. 10? HOR. carm. 1, 15, 5 domum Helenam. CALP. decl. 41. aliter PAPIN. dig. 24, 2, 8 qui alienam uxorem ex itinere domum suam -isset. AVSON. 137, 2 (*de coniuge litigiosa*) non -xi uxorem, sed magis arma domum. MART. CAP. 2, 149 Iuno domiduca puellas in optatas domos. adde PLAUT. Men. 117 portitorem domum -xi (*Menaechmus de coniuge, sc. curiosissima*). *sim.* OV. epist. 14, 23 -imur Inachides... sub tecta Pelasgi. SEN. Oed. 497 -itur... nupta caelo (*sc. Ariadne a Baccho*). Phoen. 505 te... in thalamos parens. cf. TERT. virg. vel. 11 p. 900 Oe. mulieres velatae ad virum -untur. *b uxorem, coniugem (nudo accusativo)*: HIER. in Matth. 22, 30 nubere... dicuntur mulieres et viri uxores -ere. GLOSS. -it uxorem *γαμίζω*. PLAUT. Cas. 69 servin uxorem -ent? Mil. 680 uxorem dotatam summo genere -ere. 685 bona uxor suave -ctūst. Trin. 1186 centum -at uxores. saepe. nota SEN. benef. 1, 9, 4 nemo uxorem -xit nisi qui abduxit. epist. 114, 6 Maecenatem esse, qui uxorem milliens -xit, cum unam haberet. ITALIA Matth. 22, 30 (cod. b et Aug. civ. 22, 17 p. 595, 6 D.) neque nubunt (-ent Aug.) neque uxores -unt (-ent Aug., *γαμοῦναι*... *ἐγαμίζονται*. VVLG. nubentur). COD. Iust. 9, 9, 9 (*a. 224*) -xit uxorem vel reduxit. 9, 9, 23, 1 (*a. 290*) uxorem licito iure. aliter HERMOG. dig. 43, 30, 2 de uxore exhibenda et -enda (*i. abducenda*) pater... a marito recte convenitur. SEN. benef. 1, 1, 10 et liberi et coniuges spem fefellerunt, tamen et educamus et -imus. CVRT. 5, 5, 13 grati... coniugibus, quas... -ximus, revertemur. MART. 8, 31, 2. MELA 2, 20 virgines... publice... locantur -endae. cf. PELAG. in I Cor. 9, 5 p. 175, 5 S. non dixit 'mulieres -endi', ne de uxore dicere putaretur, sed 'circumducendi'. *c aliquam uxorem (in matrimonium sim.)*: NAEV. com. 53 utrum est melius, virginemne an vi-

[Hey]

duam uxorem -ere? PLAVT. Aul. 170 ea . . . , quam vis -ere uxorem. CAS. 107 al. MIL. 1008 opp. nubere. ENN. scaen. 129 TER. Andr. 372. saepe. nota MART. 10, 69, 2 uxorem -ere . . . virum. EVTR. 9, 2, 2 Tranquillinam . . . uxorem (ἀγεται γαμήτην). 8, 20, 2 novercam . . . uxorem (ποιήσασθαι γαμήτην). 7, 6, 1 (εἰσηγάγετο). SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 1. COD. Iust. 5, 4, 4 (a. 228) concubinas parentum . . . uxores. CIC. Cluent. 26 Sassiam in matrimonium -ere. 125 al. CIC. de or. 1, 183 quae . . . in concubinae locum -retur. LIV. 4, 4, 10. HYG. fab. 186 p. 118, 23 Metapontus -xit coniugio Melanippen. DON. Ter. Ad. 702 de amica in uxorem -enda. FVLG. Theb. p. 181, 20 VVLG. gen. 20, 12 EVANG. de nativ. Mar. 10, 2. **d aliquam (suppl. 'uxorem')**: PLAVT. Aul. 33 faciam ut . . . senex . . . sibi uxorem poscat. id ea faciam gratia, quo ille eam facilius -at qui compresserat. 155 quam dare vis, -am (obi. suppl. 154). 289 erus nuptias . . . faciet. :: cuius -it filiam? CAS. 111. 305 ne Casinam -at. 620. Trin. 59 vin . . . tuam ego -am et tu meam? 693 sine dote. nota 1160 quod vis, non -es (sc. uxorem), nisi illud, quod non vis, feres (sc. dotem). 1183 tibi pactast . . . filia. :: ego -am. TER. Andr. 316 illam. 349 al. Phorm. 678 illis repudium renuntiet, hanc -at. 916 opp. contempserim. Ad. 939 anum decrepitam. MANIL. carm. frg. 1. VARRO Men. 554 -at Apulam (ad Appiam codd.) moribus bonis. CIC. Sest. 6 CATVLL. 64, 29 CAES. Gall. 1, 53, 4. [5, 14, 5? β]. VERG. Aen. 7, 359 exulibusne datur -enda Lavinia Teucris? Ov. met. 2, 525. 9, 498 al. LIV. 3, 45, 6 virginem. 4, 4, 11 plebeiam patricius. 29, 23, 3. 30, 13, 145 stultius . . . atque intemperantius eam. 39, 19, 5 opp. nubere. 42, 12, 3 al. SEN. contr. 1, 5, 4 raptam. 1, 5, 7 al. suas. 1, 6 SEN. benef. 1, 1, 10. rem. fort. 16, 6. MART. 9, 10 (5), 2 opp. nubere (item 10, 8, 1. 11, 23, 2). 9, 80, 1 anum. 11, 19, 1 al. QVINT. inst. 3, 5, 13 Marciam. 6, 3, 25 decl. 257 p. 50, 7 al. SVET. Iul. 6, 2. 43, 1 al. CALP. decl. 23 al. APVL. apol. 76 met. 10, 2 ARGVM. Plaut. Aul. 2, 4 al. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Ad. 11 TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 534, 4 al. Iust. 39, 3, 2 VVLG. lev. 20, 21 uxorem fratris sui. Matth. 5, 32 al. CLAVD. 18, 289 natam . . . Thyestes. AVG. civ. 16, 34 p. 180, 10 D. MART. CAP. 5, 470 COD. Theod. 12, 19, 1 (a. 400) DRAC. Romul. 8, 557. VERG. catal. 12, 7 v. p. 2150, 54. **e absolute de uxoris -ctis**: PLAVT. Trin. 745 huic -endi . . . abscesserit lubido. TER. Andr. 327 obsecro, principio ut ne -as. 379 al. Phorm. 423 praeterierat iam ad -endum (-enda A) aetas. TITIN. com. 105? SVLP. RVF. Gell. 4, 4, 2 quae promissa erat, 'sponsa' appellabatur, qui sponderat -cturum 'sponsus' (supra: uxorem . . . -cturus erat). Ov. met. 9, 73 sacra, quibus qui -at abest, ubi nubimus ambae. LIV. 4, 4, 7 -endo ex plebe. SEN. contr. 1, 5, 4 si lege -ere debet (sc. raptam; legem dicere D; coni. alii alia). 7, 8, 2 ut honestius -ret. QVINT. inst. 11, 1, 82 decl. 280 p. 142, 27. 306 p. 206, 2 sqq. al. CALP. decl. 25 raptor aut pereat aut -at. IUV. 6, 201. CLAVD. 18, 223 rubas -asve licebit, eunuche. **f virum ducere**: ITALIA Rom. 7, 3 (Hier. epist. 55, 4, 3) adultera erit, si -xerit alium virum (VVLG. vocabitur adultera, si fuerit cum alio viro. γέννηται ἀνδρὶ ἐτάρῳ). COD. Iust. 5, 18, 3 (a. 215) si ignorans statum Erotis ut liberum -xisti et dotem dedisti. HYG. fab. 170 p. 34, 10 Danaides . . . viros -xerunt Argivos. HIER. epist. 49, 17, 5 'melius est nubere quam uri', id est: melius est maritum -ere quam fornicari. 54, 15, 2. VVLG. deut. 24, 2 maritum (DRAC. Romul. 10, 423). Ier. 3, 1 virum. **g scortum (i. conducere. obi. suppl. v. l. 59 et 62)**: PLAVT. Bacch. 1081 (versu spurio, ut vid.) -xi, habui scortum, potavi (CAS. 1016 clam uxorem -et semper scortum. Men. 124 ad cenam. Merc. 819 al. Most. 36 potare, amare, scorta -ere. sim. Stich. 730). POEN. 100 (versu spurio) neque quicquam cum ea (filia Hannonis) fecit . . . stupri neque -xit umquam neque ille (leno) voluit mittere. 108 omnes meretrices . . . invenit; dat aurum, -it noctem (sc. eas, cf. l. 62). 269 prosedas . . . , quas . . . hau quisquam . . . liber tetigit neque -xit domum. Pseud. 257. Stich. 426 -am hodie amicam. :: vel decem, dum de tuo. Truc. 49 amator si raras noctes -it (sc. scortum. 50). VARRO ling. 7, 84 scortari est saepius meretriculam -ere. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 186^a (p. 74 M.) meretrices duobus obolis. **4 bestiam: quadrupedes minando, regendo**: NAEV. trag. 24 -ite eo . . . mutas quadrupedis. PLAVT. Epid. 209 milites . . . arma referunt et iumenta -unt. Merc. 244 ni properem illam (capram) ab sese abducere, ad me domum intro ad uxorem -cturum meam. Stich. 139 venatum . . . canes. huc pertinere videtur ENN. scaen. 190 -c et quadrupedum iugo, invitam doma (v. Vahlen in adnot.). LVCIL. 1145 cretatum . . . bovem . . . ad Capitolia. VARRO rust. 3, 17, 9 per calles in montes . . . pecus. transl. CIC. off. 1, 90 homines . . . ecfrenatos . . . tamquam in gyrum rationis . . . -i oportere. div. 1, 102 hostias. HIRT. Gall. 8, 35, 2 agmen iumentorum ad oppidum. NEP. Dat. 3, 2 ut si feram bestiam captam -ret. VERG. ecl. 1, 13 capellas . . . aeger ago: hanc etiam vix . . . -o. georg. 2, 395 -ctus cornu . . . hircus. 4, 551 tauros (sc. ad aras). Aen. 4, 636. 5, 385 -ere (i. abducere) dona (i. taurum) iube. 6, 153 -c nigras pecudes. 7, 276 iubet ordine -i . . . alipedes. 8, 552 exsortem equum Aeneae (dat.). 10, 857 PROP. 3, 4, 8. Ov. am. 3, 13, 13 iuvenas (ad sacrificium). ars 1, 317 ingenti . . . de grege -i vaccam iussit et . . . sub iuga . . . trahi. met. 2, 121 praeseptibus altis quadrupedes -unt. 10, 122. 13, 781. Pont. 1, 8, 54 sub iuga . . . boves (cf. p. 2159, 41 et 2144, 5/6). 3, 7, 15 ab armento taurum. LIV. 26, 21, 9 octo -cti elephantum (in triumpho. PLIN. nat. 7, 139 SEN.

dial. 10, 13, 3. 8 ante currum). 27, 37, 11 ab aede Apollinis boves . . . porta Carmentali in urbem -ctae. 35, 34, 10 loris . . . equos. GRAT. 377 trans altas . . . calles canes. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 97^b (p. 4. 5 M.) amburbiales hostias circum terminos urbis. p. 120^a (p. 23 M.) abgregare est a grege -ere, adgregare ad gregem -ere. GERM. 158 sub inga . . . quadrupedes. SEN. Ag. 840 Hercules ad ortus Hesperium pecus. Herc. f. 59 per urbes . . . Argolicas canem (sim. Herc. O. 1680. cf. Herc. f. 805 Herc. O. 1372). Herc. O. 125 hac . . . pecudes. COLVM. 2, 3, 2 ad aquam boves. 6, 30, 2 ad praesepia . . . pecus. 7, 3, 23 al. PETRON. 71, 11 Fortunata catellam cingulo alligatam -at. CALP. ecl. 4, 25 -c ad mul(c)-tra greges. PLIN. nat. 28, 22 victimas. SIL. 3, 458 fluminea sonipes reli-gatus -itur alno. 13, 415 ad fauces . . . Averni -c . . . placamina Diti. 16, 550 victores -xere iuencos (sc. secum praemia). STAT. Theb. 4, 447 quaecumque gregum pulcherrima cervix -itur. 6, 301 -itur ante omnis . . . Arion equus (in certamine). MART. 5, 65, 6 in antra boves. 9, 42, 10 casurum . . . ad aras . . . cornibus aureis iuencum. IUV. 10, 65 in Ca-pitolia . . . bovem. 12, 3 reginae -imus agnam. 12, 112 ebur (i. ele-phantus) -atur ad aras (sc. victima). TAC. ann. 4, 45 preno -ctoque per proximos pagos equo. SVET. Galba 7, 2 iumentum ad lacum. GRAN. LIC. p. 2, 4 equites binos equos in proelium (VLP. dig. 13, 6, 5, 7 ad bellum). EDICT. praet. Vlp. dig. 21, 1, 38, 11 iumenta vendendi causa ornata -cta esse. GAIUS inst. 3, 196 si quis equum . . . longius aliquo -xisset (infra: in aciem perduxisset). VLP. dig. 9, 1, 1, 5 ca-nem. MACER dig. 49, 16, 12, 1 equum militarem extra provinciam. APVL. met. 3, 28 nos (asinos) . . . tundentes per avia. 7, 20. 24. 25. 9, 39 ubi -is asinum istum? ibid. quo. 10, 16. ITALIA Is. 53, 7 (Firm. err. 27, 5 Aug. civ. 18, 29 p. 295, 14 D. al.) sicut ovis ad victimam (ad immolandum Aug.) -ctus est (ἡχθῆν. VVLG. ad occisionem -etur). Luc. 13, 15 asinum aut bovem . . . a praesepti . . . ad potum (ἐπαγαγὼν πο-τίζει. VVLG. -it adquare). NEMES. ecl. 2, 71 boves in pascua. 3, 20 Bacchus udo palmitis tigres. SOL. 15, 9 canes in bella. translatio, ut vid., de equo PANEG. 10 (4), 35, 3 populi . . . Romani . . . magnitudo . . . non licentia effrenis exultat . . . , sed sic . . . principis monitis tempe-rata est, ut, cum ad nutum eius flexibilis et tenera -atur, morige-ram se . . . praebat. VOPISC. Aurelian. 33, 4 cetera talia animalia per ordinem -cta in triumpho. IVST. 42, 3, 4 Hercules armenta . . . per Italiam (43, 1, 9). AMM. 22, 14, 7 Apis -itur Memphim. 22, 15, 24 hippopotami saepe huc (Romam?) -cti. CLAVD. DON. Aen. 6, 395 p. 560, 5 Hercules Cerberum trahebat: invitum -bat, hoc est a limine Ditis. 8, 200 numerum boum (VERG. agebat). 9, 610 p. 267, 1 hasta iuencus -itur in arando. 11, 730 p. 524, 29 agi . . . dicuntur . . . ani-malia, quotiens de loco ad alterum -untur. CHIRON 133 ambulan-dum (i. ambulatum, cf. Löfst., Spätlat. Stud. p. 88) -ere iumentum. HYG. fab. 79 p. 81, 9 quo Hercules ad canem . . . -endum cum venisset. VVLG. deut. 22, 2 ovem in domum tuam. CLAVD. 17, 296 Diana truces fetus captivae -at ab antris prodigia. carm. min. 7, 5 -untur ab axe iugales (ALC. AVIT. carm. 5, 695 Pharaon -ens nigro rectore iugales). AVG. in epist. Ioh. 7, 2 ut ipse (sessor) regat et ipse -at iumentum. 8, 9 agitat contra superbia (tamquam in certamine) et quasi -it equos suos. **pisces hamo**: Ov. epist. 18, 13 piscem . . . hamo (met. 3, 587 calamo. MART. 1, 55, 9 saeta). SIL. 5, 583 alimenta (i. pisces) -ere suspensio . . . lino. 7, 503 sinuato captivum piscem ad litora lino. MART. 4, 30, 9 praedam calamo tremante. 10, 37, 6 acus (sc. hamo). QVINT. inst. 5, 10, 21 helopem nostro mari. sim. FIRM. err. 10 Sebazium colentes lovem anguem cum initiant per sinum -unt (cf. Clem. Alex. protrept. 2, 16, 2 δράκων . . . διεκλόμενος τοῦ κόλπου). **bestias dolo (pellicere)**: MANIL. 5, 373 volucres . . . pascentem . . . super surgentia -ere lina (de aucupe). SIL. 6, 331 pastor in foveam . . . -it nocte lupos positae balatibus agnae. 13, 347 Pan -it stabula omnia cantu. **bestia hominem vel bestiam: aurigam, equitem**: HOR. carm. 4, 3, 5 illum . . . equus . . . curru -et . . . victorem. STAT. Theb. 6, 313 Amphitryoniaden alto per gramina sulco -xerat equus (SCHOL. id est orbita illius currus quem -bat). APVL. met. 7, 2 equum . . . can-didum vectorem . . . -xisse secum. aliter: LVCR. 4, 681 v. p. 2136, 82. PROP. 3, 15, 40 tibi (Antiope) gloria Dirce -itur (a tauro, cf. 3, 15, 37 trahendam . . . Dirce). VAL. FL. 3, 554 Hylan quadrupes (i. cervus fugiens) . . . ad . . . spiracula fontis. SIL. 17, 54 v. p. 2142, 1. CARM. epigr. 2121, 8 nunc me Cerberus -it in exitium. SVLP. SEV. dial. 1, 15, 4 quo illa (leena) -bat anachoretam. **bestiam** (LVCR. 6, 764 v. p. 2136, 83): VERG. georg. 3, 317 ipsae pecudes . . . redeunt in tecta suosque -unt. 4, 21 apium examina reges. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 427^a (p. 336 m.) sectarius verbix, qui gregem . . . praecedens -it. PHAEDR. 1, 19, 7 canis . . . catulos (sc. secum). SEN. Tro. 540 armenti comes (vitulus) . . . cervice subito celsus . . . gregem paternum -it ac pecori imperat. epist. 90, 4 elephantorum gregem excelsissimus -it. PLIN. nat. 8, 113 cervae partus . . . ad praerupta -unt. 9, 166. STAT. Ach. 1, 378 volucres avem hospitam ad alta cubilia. PLIN. epist. 9, 33, 8 delphinus alius alterum illum -bat reducebatque. SOL. 25, 4 natu maximus elephantus -it agmen (opp. cogit). **iunctura ad I A: secum ducere aliquem**: LEX XII tab. (Gell. 20, 1, 45) ni iudicatum facit debitor . . . , secum -ito, vincito eqs. PLAVT. Epid. 210 captivorum quid -unt secum. MIL. 1303 Pseud. 693 secum simul (cf. Vidul. 30). Rud. 315. 320 al. TER. Haut. 246 ancillarum gregem. Eun. 229 -it secum una virginem dono huic. LEX repetund. [Hey]

(Corp. I² 583) 34 TVRPIL. com. 72 RHET. Her. 4, 50, 63 CIC. Verr. II 3, 22. 159. II 4, 31 Catil. 2, 23 Milo 55 Phil. 5, 22 Att. 16, 5, 2 epist. 7, 5, 1 ad Q. fr. 3, 4, 6 CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 4 (= epist. 8, 16, 4.) CAES. Gall. 1, 53, 4 uxorem domo. 5, 5, 4 civ. 2, 34, 4. 3, 97, 3 legiones (HIRT. Gall. 8, 36, 3 al.). LEX VRSON. (Corp. I² 594). 61, 5. NEP. Milt. 2, 1 multitudinem. 3, 1 al. VERG. Aen. 4, 74 Aenean secum per moenia -it. 4, 636. Ov. met. 13, 82 Hector... secum... deos in proelia. LIV. 4, 39, 9. 9, 24, 5 al. 29, 1, 8 vicarium tecum hinc... domum -as. CVRT. 4, 7, 9. LVCAN. 10, 461 regem in omnia Caesar. SIL. 6, 622 in proelia pubem. MART. 8, 79, 3 has -is comites trahisque tecum. CAPITOL. Maximin. 11, 7 SPART. Hadr. 3, 6 TREB. trig. tyr. 12, 13 VOPISC. Car. 7, 1 IVST. 42, 1, 4 VIR. ill. 58, 7. EVTR. 9, 18, 2 Nume-
rianum secum... ad Persas (συνεστράτευσας αὐτῷ). AMM. 25, 8, 10 al. VVLG. gen. 22, 3 al. CYPR. GALL. iud. 756 famulum secum et iumenta (cf. VVLG. iud. 19, 3 habens in comitatu puerum). AVG. civ. 16, 13 p. 147, 9 D. al. COD. Theod. 1, 34, 3 (a. 423). APVL. met. 7, 2 v. p. 2144, 63. sim. AMM. 20, 7, 4 cohaerenter sibi iunctos -xerant... ingenuos. cf. p. 2149, 71.

B de statu in statum: 1 in aliquem statum: CIC. inv. 1, 22 in odium -entur adversarii, si. 2, 104 iudices per locum communem ad ignoscendi voluntatem -ere. Font. 2 an vos in errorem -ere velit (inducere Madv.). [CAES. Gall. 7, 54, 4β]. SEN. Thy. 89 -am in horrendum nefas avus nepotes. dial. 6, 4, 1 te ad fortiora -am. praecepta. 11, 17, 3 ad liberalia studia. epist. 13, 15 non in diversum te a natura tua -imus. 24, 2 alia te ad securitatem via. 119, 1 ad maximas te divitias compendiaria. PETRON. 121 v. 121 ad Stygios manes laceratus -itur orbis. STAT. silv. 3 pr. 7 in omnis a te studiorum sinus -or. 5, 3, 177 Romuleam stirpem... in... patrum vestigia. QVINT. inst. 2, 15, 10 finem esse rhetorices -ere homines dicendo in id quod actor velit (2, 15, 11). 2, 16, 19 regere consiliis senatum, populum, exercitum in quae velit -ere. 4, 1, 37 nec me... auctores in hoc -xerint, ut... velim. 4, 2, 119 iudex... voluptate ad fidem -itur (sc. ab oratore). 5, 7, 20 actor testem ad id responsum... per gradus -et. 8 pr. 3 sequentur... discipuli, quo -xeris. 9, 4, 10 in... alios motus... auditorem. 11, 1, 2 in quae iudicem -i formarique volumus. decl. 326 p. 285, 9 magna arcessebatur anima (ad sacrificium); debuit -i (i. impelli) honesta via. TAC. ann. 15, 1 militum acerrimos -ret in partes. PLIN. paneg. 45, 5 flexibiles quamcunque in partem -imur a principe. PAVL. sent. 5, 35, 1 in servitute. ITIN. Alex. 37 civitas... metu ad modestiam -cta est ab Alexandro. 48. CAPITOL. Alb. 3, 3 'invitum me... -ctum ad imperium' (sc. a Severo). transl. SPART. Sept. Sev. 18, 11 cum eum ex humili per litterarum... officia ad imperium plurimis gradibus fortuna -isset. nota DON. Ter. Ad. 855 adeo favet Terentius elementioribus... patribus, ut hunc quoque -at ad sententiam Micionis. AVSON. 416, 35 praeceptor... in Aonidum... te collegia. PROB. Verg. ecl. praef. p. 323 Vergilius per gratiam Maecenatis in amicitiam Caesaris -ctus est. CLAUD. DON. Aen. 1, 465 considerantis animum -bat ad lacrimas. 5, 615 p. 493, 6 ingenium leve in quamcunque partem. 10, 95 p. 306, 12. HIER. epist. 52, 4, 3 qui te ab incunabulis fidei usque ad perfectam -at aetatem. VVLG. II Esdr. 13, 26 Salomonem -erunt ad peccatum mulieres alienigenae. I Macc. 8, 2 Romani -erunt sub tributum Galatas (ἡγαγον). Gal. 2, 13 ut... Barnabas -retur ab eis in... simulationem (ἐν-
παύση... τῇ ὑποκρίσει). PAVL. NOL. carm. 25, 124 Herodias convivas -xit in adsensum... arte pedum. AVG. civ. 10, 3 p. 406, 24 D. ad hoc bonum debemus et a quibus diligimur -i et quos diligimus -ere. 10, 11 p. 420, 25. conf. 5, 13, 23 ad eum (Ambrosium)... -bar abs te, deus, nesciens, ut per eum ad te sciens -rer. BARNAB. 5, 8 ad vitam -ens (docens? Heer) populum Iudaeorum (πέρας γέ τοι διδάσκων τὸν Ἰσραὴλ). MART. CAP. 5, 540 ad fidem persuasione auditorem. BOETH. cons. 3, 1, 15 ad... felicitatem. 4, 6, 154 v. infra l. 81. COD. Theod. 16, 8, 6 (a. 339) mulieres..., quas Iudaei in turpitudinis suae -xere consortium. Iust. 7, 17, 1 pr. si ex possessione libertatis ad servitute -itur aliquis. INST. Iust. 1, 1, 2 ad id perducamus studiosum, ad quod leniore via -ctus... maturius perducipotuisset. PRISC. gramm. III 323, 12 'κοπιῶς αὐτῶν' pro 'in lassitudinem -is'. nota inf.: CORIPP. Iust. 4, 268 ignarum (Iustinianum?) recto deus ordine -xit... arcana... sacrare. NICET. symb. 1 Christus ad veram... vitam. sim. CARM. epigr. 1581, 1 Fl. Hermes, quem Fatus longius -ere noluit (sc. per vitam). 2121, 13 viginti et sexto (sic) me Cluthes (i. Clotho) -xit in annos. MANIL. 5, 379 volucres nova... in commercia -et verbaque praecipiet naturae lege negata. 5, 704 ursas in... artes hominum.

2 per aliquos status: SEN. dial. 6, 14, 1 te per innumera-
bilia exempla. nat. 7, 16, 1 lectorem... per cotidiana. SIL. 7, 30 non ego te longa serie per singula -am. QVINT. inst. 1, 10, 5 sapientem formantes... per quaedam parva sane... -unt. CYPR. ad Donat. 11 p. 12, 16 videamur... studio destruendi per ea oculos tuos -ere, quorum... aspectus... offendat. FIRM. math. 5, 1, 22 Scorpio faciet... agiles, sed hi per multa infortuniorum genera -entur. HIER. epist. 58, 8, 3 istius modi ingenium non per Aonios montes..., sed per... excelsa -ere scripturarum. sim.: BOETH. cons. 4, 6, 154 hos (qui despicunt, quod ferre non possunt) in experimentum sui tristibus -it.

3 absolute (fere i. q. pellicere, decipere, morari, supplantare): PLAVT. Most. 715 repperi, qui senem -rem (circumd- A). TER. Andr.

180 v. p. 2161, 46. 644 etiam nunc me -ere istis dictis postulas (cf. GLOSS. V 533, 2 decipere, fallere). Phorm. 500 ut [me] phaleratis -as dictis me et meam ductes gratias. CIC. Att. 8, 16, 1 nec... ille me -it, qui videtur (sc. Pompeius Ciceronem). ibid. non me... is -it, sed sermo hominum. CAES. Gall. 1, 16, 5 ubi se diutius -i intellexit (1, 16, 4 diem ex die -ere Haedui [sc. Caesarem sive ea quae iussi erant a Caesare; v. Meusel ad l.]. AVREL. ad Front. p. 15, 7 N. diem de die -ent heredes). PROP. 2, 17, 1 promissis -ere amantem. IVL. VAL. 1, 4 p. 7, 5 Olympias magicis artibus -batur a Nectanabo (2, 4 v. p. 2162, 45). aliter (docendo, instruendo ducere): VARRO Men. 510 sine... molestia -undi (i. dum quis ducitur) ad eandem voluptatem posse perveniri. PAVL. MED. adv. Cael. 2 nolo nos circuitu -as. sic animum alicuius ducere (cf. l. 42 sq.): SEN. clem. 1, 24, 2 humanus animus... sequitur... facilius quam -itur (dicitur cod.). SIL. 15, 458 Laelius ut cantu -bat corda senatus. QVINT. inst. 12, 10, 50 commo-
vandos esse -endosque (doc- codd.) animos imperitorum. nota PLIN. nat. 2, 241 legentium animos per totum orbem veluti manu -ere.

ducere aliquem sorte v. sub II p. 2148, 2. aliquem alicunde, i. q. genus derivare, v. p. 2153, 65. 2154, 9. 2155, 10.

se ducere i. q. ire, abire (GLOSS. III 47, 3 ἀν ἀπέλθης si te -as. 286, 20 -o me πορεύομαι 516, 18. 657, 13. cf. l. 33. 36 et SERV. Aen. 9, 693. de re v. infra l. 45): PLAVT. Amph. 1042 ad regem recta me -am. Aul. 708 me deorsum -o de arbore (NON. p. 284 ad h. l. v. p. 2135, 54). Bacch. 593 -c te ab aedibus. TER. Hec. 522 se -xit foras (eduxit Bentley). DON. verbis usus est intra domesticos parietes ortis). POLLIO Cic. epist. 10, 32, 1 -xit se a Gadibus. ITALIA deut. 10, 11 (Monac.) -c te et promovere ante populum (βάδιζε ἔπαρον). VVLG. vade et praecede ante populum). sap. 4, 2 (Ps. Cypr. sing. cler. 40, Amiat. Tolet.) cum se -erit (ἀπελθοῦσαν. VVLG. se eduxerit). 15, 8 (Amiat.) se -it, unde acceptus est (πορεύεται. VVLG. reducit se). 19, 2 ut se -rent (ἀπιέναι. VVLG. se educerent). Marc. 2, 11 (cod. e) -c te in domum tuam (ὑπάγε. VVLG. vade. inde GLOSS. II Philox. DU 17 ὑπάγε). Ioh. 7, 53 (cod. c) -erunt se... in domum suam (ἐπορεύθησαν. VVLG. reversi sunt). CLEM. ad Cor. 12 (ex Ios. 2, 5) exploratores ex domo Rahab exierunt et -erunt se in viam (VVLG. nescio quo abierunt. LXX τοῦ περὶ πορεύονται). HERM. vulg. sim. 8, 4, 2? (v. app. crit.). transl. COMM. instr. 2, 22, 10 tramite vos recto -ite. NOVELL. Iust. app. 6 ad alienam terram se -ere. HIST. Apoll. rec. A 48 p. 108, 8 -xi me in Aegypto eqs. (rec. B aliter). [dub. LVCIL. 816 duc te (H¹, ducite rell.)]. i. q. se gerere: ASSUMPT. Moys. 3, 4 tribus -ent se ut liena (i. leaena). sim., ut vid. (cf. l. 12 sqq.): LAVS Pis. 138 tu pronus in omne pectora (i. te?) -is opus. BOETH. cons. 3 carm. 12, 54 vos..., quicumque in superum diem mentem -ere quaeritis. i. q. se purgare: LEX Sal. 56 aut per hinc aut per compositionem se -ret reus. ibid. per legem. capit. 2, 8, 1 legibus. transl. de re (i. q. abire, verti in aliquid): CHIRON 408 quidquid... escam accipiunt, ad stercus se -it. PS. THEOD. PRISC. add. p. 299, 22 (incantam.) 'illae verrucae siccentur et -ant se'. i. q. extendi: MAX. TAVR. c. Iud. cap. 7 l. 28 qua se longe lateque diffusus oceani ambitus -it.

II ducit aliquis aliquid: A motu locali: 1 movere corporis proprii partes: VERG. Aen. 9, 620 diversa... brachia -ens in arcu (cf. l. 72) tendendo (Ov. am. 2, 4, 29 illa placet gestu numerosa-
que brachia -it [ib. torquet... latus]. met. 4, 363). HOR. epist. 1, 1, 9 ne equus fatigatus... ilia -at (CHIRON 445 solide). PROP. 2, 26, 2 Ionio lassas -ere rore manus (i. natate). Ov. epist. 20, 165 proicit... de -cta (i. corrugata; deducta al.) fronte coronas (STAT. silv. 2, 5, 15 leones pudit... relatum aspicere, et totas -xere in lumina frontes). met. 2, 774 vultum... ad suspiria -xit (Pont. 4, 8, 13. MART. 1, 40, 1 qui -is vultus et non legis ista [sc. laudes alii tributas] libenter, omnibus invidias, livide, nemo tibi. cf. CARM. epigr. 2064, 1 [v. Heraeus, Hermes 48, 1913, 450. idem distichon INSCR. Ber. d. Röm.-germ. Komm. 20, 1930 p. 125]. sim. PERS. 5, 40 animus meus... artificem... tuo [Cornute] -it sub pollice vultum). SIL. 4, 391 trepidos... -ere gressus (PAVL. NOL. carm. 28, 312). STAT. silv. 1, 3, 52 visus... per omnia -o. QVINT. inst. 9, 3, 101 -ere os exquisitis modis. 11, 3, 160 stare... umeris... ad occipitium -ctis. IVV. 6, 238 v. p. 2147, 36. 15, 91 -ctis per terram digitis. PALLAD. 14 pr. 3 assibus intuendis oculos -xisse per pulverem (AVIEN. Arat. 540 si... in notum... boreali ab cardine -ctos [doctus, ductus codd.] inclinere oculos. RVFIN. Orig. in Ios. 25, 1 per... libros... cordis oculum -ere. AVG. civ. 22, 29 p. 629, 22 D. quaquaversum oculos). VEG. mil. 1, 15 p. 18, 13 ut dextra cum ratione -atur in arcu (cf. l. 52) tendendo (cf. ALC. AVIT. carm. 5, 113 deus: -am sublimem portenta per omnia dextram). CHIRON 504 nares -unt in pulverem. HIER. epist. 58, 9, 2 extrema manus in tuo opere -retur (aliter SCHOL. Iuv. 5, 121 chironomunta: manus -entem) obi. actiones quae ipso motu corporali fiunt: Ov. am. 2, 6 33 vultur -ens... per aëra gyros (QVINT. inst. 11, 3, 118 ut actor... sinistrum -at orbem sc. brachio). SIL. 12, 101 Daedalus planctu -xit moderante volatus. MANIL. 5, 117 pastor voces alterna per oscula fistulae -at. PHAEDR. 5, 3, 2 calvus muscam opprimere captans alapam sibi -xit. QVINT. inst. 6, 3, 83 colaphum... tibi -am. PAVL. dig. 47, 10, 4 cum servo meo pugnum -ere vellem. huc pertinere videtur CHAR. gramm. I 294, 1 K. (p. 383, 5 B.) calcem illi -o ('fortasse do' Keil). cf. GLOSS. II Abav. CA 32. nota VINDIC. med. 16 quarto mense unguis accipit et capillos -it (i. gignit) [Hey]

... infans in utero. *similia* v. p. 2151, 2. spiritum (pectus) ducere et *sim.* v. sub 4.

2 *movere res manu vel instrumento* (trahere *sim.* pro obiectis sunt tum res quae tractantur, ut vitis, serra, navis, tum quae tractatu fiunt, ut opera artis al.): PLAVT. Amph. 1112 ego cunas recessim rursum vorsum trahere et -ere. CATO agr. 3, 5 trochileas... binis funibus... -ant (3, 6 orbiculis... citius). 32, 1 susum vorsum... vitis facito uti -as (HOR. carm. 4, 5, 30 vitem viduas -it ad arbores. MANIL. 5, 240 te, Bacche, ... in brachia -et). 33, 2 v. p. 2151, 50. LVCIL. 324 laterem (*i. fingere*. VITR. 2, 3, 1 de luto. 2, 3, 2 al.). 816 (*loco mutilo*) filum (OV. met. 14, 265 *syn.* trahunt. SEN. epist. 90, 20. *ibid.* torquere. al., v. l. 81). ATELL. inc. 5 Orcus vobis -it pedes. VARRO Men. 276 *navem* nautici equisones per viam... loro (*loco codd.*). in *imagine* 329 cum (*tum codd.*) portitore serram duxe (*i. liti-gasse*. rust. 3, 6, 1. *cf. infra* l. 62/3). VERG. Aen. 11, 859 cornu... teten-dit et -xit longe, donec... coirent... capita (VAL. FL. 6, 376 levi-entem cornu nervo). HOR. sat. 1, 6, 102 v. p. 2139, 5. TIB. 1, 6, 77 tremula stamina torta manu (LYGD. 3, 36 al.). *ibid.* 80 tracta... de niveo vellere -cta. ELEG. in Maecen. 1, 62 sic -ere thyrsos brachia. 1, 78 Lydia te tunicas iussit... -ere. PROP. 1, 6, 2 Aegeo -ere vela salo (PLIN. nat. 19, 23 vela... in theatro. LAMPR. Comm. 15, 6). OV. met. 1, 294 remos (Pont. 1, 5, 40). 4, 34 lanas. 6, 57 subtemen... inter stamina -ctum. 13, 922 -bam -entia retia pisces (MANIL. 4, 285). 15, 518 -ere vana frena manu. fast. 6, 239 lina madentia piscatores. GRAT. 471 eruor -endus ab aure (*sc. instrumento*). MANIL. 4, 131 telas (*v. Wagen. ad h. l., cf. p. 2150, 66*). 5, 518 per... caput -cti (*'appositi' Wagen.*) lapides (*i. gemmae*), per colla manusque. VITR. 9, 8, 2 speculum ita pendere, ut cum -retur sursumque reduceretur, linea latens pondus reduceret. 10, 2, 9 funes traduntur hominibus ad -endum. *ibid.* -entes... onus ad summum perducunt. 10, 10, 6 brachia ballistarum... longiora constituentur, ut facile -antur (*in-fra: breviora durius*). SEN. suas. 2, 13 manus (*sc. scribentis*) -ente grammatico (*cf. STAT. Ach. 1, 574*). GERM. 397 -entem... sinuoso spicula nervo. CELS. 2, 12, 1^a alvus... saepius -itur (2, 12, 2^a et saepe. *sim., ut vid.*, PELAGON. 225 *synchrisma* venam... -ens). 5, 26, 23^d cutis -entem quasi sua sponte subsequitur (6, 18, 2^a. *cf. Ivv.* 6, 238 adulter... praeputia -it). 5, 26, 24^a fascia in utramque partem -atur. 7, 4, 4^b linum... salvo nodo -endum est sic, ut subeat fistulam. 7, 7, 4^c si vehementius unguis -itur (*supra: attrahere*). 7, 12, 1^c recta... forfex -enda est in dente evellendo. 7, 18, 8 scrotum. 7, 26, 2^m spinam (*sc. e vesica*). 7, 30, 3^b <hamos>. 8, 3, 7 habenam (8, 5, 2 ultra aures). 8, 10, 1^d capita articularum... in diversa. 8, 10, 2^b dexterum umerum dextro. SEN. apocol. 4, 1 v. 6 subtemina. *ibid.* v. 10 vellera. PHOEN. 568 manus... stridente machina -ens onus. epist. 66, 53 ut muliercula... digitulos meos -at (*sc. curando*). COLVM. 2, 11, 6 fabam manibus. 5, 6, 12 ad quam (*stirpem*) -ctus et appli-catus ramus alligetur. 11, 2, 50 fabam serotinam. 12, 18, 5 rutabulo... -itur, quod destillavit. LVCAN. 6, 638 *maga* traiecto gutture cor-pus mortui -it (6, 639 trahitur). 8, 719 quaesitum corpus in undis -ret ad terram traheretque in litora Magnum. PERS. 5, 4 vulnera... Parthi -entis ab inguine ferrum. PETRON. 18, 4 capillos meos lenta (*tenta sim. codd.*) manu -xit. 100, 5 Eumolpi... laciniam. PLIN. nat. 11, 195 taurorum felle aureus -itur color. 33, 53 in circo pegma. SIL. 1, 315 ter... -cta circum caput... habena... abscondit in aëre telum (*i. fundam. aliter v. supra* l. 41. STAT. Theb. 6, 441 de auriga: interius -ctis habenis. 12, 308). STAT. Theb. 9, 180 -itur hostili... Tydeus (*i. corpus eius*)... solo. QVINT. inst. 11, 3, 140 sinus sub umero dextro ad sinistram oblique -itur velut balteus. Ivv. 12, 65 pensa manu Parcae. VLP. dig. 2, 3, 1 -i eam (*rem mobilem*) vel ferri. 9, 2, 29, 2 serraculum ad navem. 47, 10, 13, 7 in mari piscari vel everriculum... -ere. TERT. patient. 7 p. 12, 11 quis... ab alio secari... non sustinens ipse ferrum in corpore suo -it? in *imagine*: adv. Marc. 4, 4 p. 428, 22 funis... -endus est contentionis. TER. MAVR. 2944 'siccas -ite, navitae, carinas'. SOL. 1, 56 bitumen scindi... non potest, quoniam in quantum -atur extenditur. PALLAD. 1, 13, 2 tusi marmoris pulverem... -emus (*sc. illinentes parietem*). 3, 18, 2 -cta a trunco terra... congeratur. 3, 21, 2 -cta virgarum propagine. 3, 25, 31 al. AMM. 24, 4, 16 scorpciones quocumque manus peritae -issent. CHIRON 583 armum iumenti ad rotam (581 -ctum armum. *cf. VEG.* mulom. 3, 45, 4 PELAGON. 44). VVLG. exod. 26, 37 ante quas (*colum-nas*) -etur tentorium. Ezech. 5, 1 gladium acutum per caput. RVFIN. Basil. hom. 5, 6 per aerem signorum calculos -unt geometrae. CLAVD. 10, 206 funalibus ordine -ctis... suspendite lumina. 22, 332 cinctus, quos tibi divino mecum Tritonia -xit pectine (*cf. 22, 334 nevimus. rapt. Pros. 2, 43 v. p. 2163, 21*). rapt. Pros. 1, 52 Parcae seriem fato-rum pollice. 2 pr. 16 rates pollice... -xit ebur (*i. pectinem lyrae*). PAVL. NOL. carm. 23, 169 cauta manus levem trepido moderamine melen. 25, 127 saltando fluidam crispo... symmate vestem. epist. 23, 5 p. 162, 17 dum infirmam carnem manus diligenter -ret (*supra: artus... manu fingente componens*). ALC. AVIT. carm. 5, 617 frena... tenuerunt -cta iugales. DRAC. laud. dei 1, 323 fila (*v. l. 11*) trahit nullo sub pollice -cta. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 5 quod operitur, inferius ponitur; et hoc, unde operitur, desuper -itur. *specialia:* sortem ducere: CIC. Verr. II 4, 143 div. 1, 34 al. 2, 86 sortes... pueri

manu miscentur atque -untur. VERG. Aen. 6, 22 -ctis sortibus (GLOSS. II 255, 42 *βαλλομένων*). hinc sorte ducere aliquid, aliquem: CIC. rep. 1, 51 al. div. 1, 34 oracula aequalis sortibus -untur. CVLEX 162 ni Fors incertos iussisset -ere casus (*Leo: incertas... ducere sortes sive incertos sortiri casus*). HOR. epist. 1, 20, 28 conlegam Lepidum quo -xit Lollius anno (PORPH. 'sortitus est' accipiamus, quia sortem -i dicimus. *ceterum cf. Kießling-Heinze ad l.*). TAC. ann. 3, 58 si... -issent provincias (*ibid.* Asiam sorte haberet). nota GELL. 1, 12, 11 ut... sortitio fiat et, cuius virginis -cta (*sc. sors*) erit, ut eam capiat. CLAVD. DON. Aen. 5, 495 *Acesten* -i necesse non fuerat. [*sec. Heraeum huc potissimum quadrat locus dub. interpr. CORP. VIII 3933 (p. 2136, 8). situ(m) intellege 'δέσιν', sc. δόματος*] porro videtur translatum ad res, quibus aliquid tribuitur quasi sorte: MANIL. 2, 717 cetera sidera pro numero -unt ex ordine partes. 731. 3, 279. 409. 4, 498. 15 gladium ducere et *sim.* (*i. stringere*): CIC. Catil. 3, 6 -untur (*edu-cuntur h y*)... ab illis gladii. VERG. Aen. 12, 378 -cto mucrone (NON. p. 283 ad h. l. v. p. 2135, 47). OV. fast. 4, 929 vagina -ere ferrum (*aliter* SIL. 11, 358 per viscera). SEN. Oed. 936 ensem (SIL. 8, 340 vaginā. *cf. 9, 314*). CLAVD. DON. Aen. 9, 415 p. 245, 8 quanto... re-torsum -itur telum (VERG. telum librabat). 10, 550 retrorsum -cta hasta (VERG. reducta). 11, 560. lineam et similia, quae scribendo fiunt: VARRO ling. 7, 17 ut media caeli ac terrae linea -atur. TIB. 1, 6, 20 digito... mensae -at in orbe notas (OV. trist. 2, 454. CLAVD. 26, 5 pollice. *transl.* PROP. 1, 5, 16 timor... in ore notam). OV. ars 3, 493 -ere consuescat multas manus una figuras. met. 10, 216 Ai ai flos habet inscriptum funestaque littera -cta (*dicta N*) est (Pont. 4, 24 -itur... digitis littera rara meis. AVSON. 128, 4. SVLP. SEV. chron. 2, 6, 3 in versum. *cf. OV. met. 1, 649 litteram pes in pul-vere -xit*). trist. 1, 11, 18 trementi carmina... manu (3, 14, 32. *aliter de fingendo, v. p. 2149, 19*). MANIL. 1, 603 sunt duo circuli, quos reci-pit -ctos a vertice vertex (1, 606). 1, 675 per tres gyros inflexus -itur orbis. 2, 324 prima... de parte... si partem ad summam -atur virga. 2, 392. 3, 189. 4, 314 in ter denaz divisum -itur (*i. describitur; dicitur al.*) astrum. PETRON. 103, 4 epigramma per totam faciem liberali manu (*cf. 103, 1 frontes notans inscriptione*). QVINT. inst. 1, 1, 27 per illos velut sulcos -atur stilus. HYG. astr. 1, 6 p. 24, 10 cir-culum (24, 15 al.). AMBR. hex. 1, 3, 10 circuitum... graphio. VVLG. IV reg. 21, 13 -am crebrius stilum super faciem Ierusalem (*i. delebo. cf. ENNOD. opusc. 2, 131 p. 327, 21 per totam... stilum... infantiam*). CLAVD. carm. min. 40, 2 alterno pollice -cta salus (*de epistularum commercio*). BOETH. arithm. 2, 4 p. 87, 5 ne, quot unitates quis mon-strare vellet, totiens ei virgulae -ventur. ANON. Vales. 14, 79 per chartam pennam. currum, navem *sim.* (*i. vehere, regere*): CIC. Tusc. 1, 113 cum currus esset -ctus a filiis (VERG. Aen. 11, 88). CAES. Gall. 1, 6, 1 vix qua singuli carri -rentur. LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 57 ne quis in ieiis vieis plostrum interdiu... -ito agito (60 plostra... agere -ere. 63 sqq.). *sim.* VERG. Aen. 2, 33 intra muros equum ligneum (187 in moenia. 232. SEN. Ag. 629^a fatale munus -ximus nostra... dextera. *cf. STAT. silv. 1, 1, 13 CLAVD. DON.* Aen. 2, 40 p. 152, 17). HOR. sat. 1, 6, 104 petorrita. OV. met. 15, 732 qua... per adversas navis... -itur undas. fast. 6, 608 -c... invitas ipsa per ora iacentis rotas. LIV. 5, 41, 2 tensas -entibus triumphan-tibusque (9, 40, 16). PAVL. FEST. p. 224 M. *navem* scapha<e>... fune. p. 302 aratrum (CORP. X 3825 qua aratrum -ctum est). VAL. MAX. 9, 11, 1 supra id (*corpus*)... vehiculum. SIL. 3, 461 trabes (*i. rates*)... in altum. 14, 534 ratem Polyphemus nauta. 14, 564 ad litora... longo ordine... puppes (14, 577 [*cf. 575 trahitur*]). POMP. dig. 8, 1, 13 vehiculum (LAMPR. Heliog. 31, 5). PANEG. 2 (10), 12, 7 navigia... levi modo commota nisu -entium. *sim.* SEN. Thy. 785 verterit currus... sibi ipse Titan obvium -ens iter. LVCAN. 2, 412 diem... trans-verso limite -ens... Phaëthon. AVIEN. orb. terr. 607 cumbae (*meae, i. descriptionis*) -atur cursus ab unda gurgitis occidui. CLAVD. DON. Aen. 5, 270 quod Sergesti manibus -retur navis.

de opere artificum (maxime in materia lenta vel molli [*cf. gr. ἐλαίνω*], nota laterem -ere: p. 2147, 10. bitumen: p. 2147, 64): VARRO Men. 201 Musae, Polycles (*policis codd.*),... quas aerifice duxti (NON. p. 283 ad h. l. v. p. 2135, 52). LVCAN. 5, 1265 posse haec (*sc. aes al.*)... quamvis in acuta... mucrone -i fastigia procuendo. VERG. Aen. 6, 848 vivos -ent de marmore voltus. 7, 634 thoracas... aut... ocreas lento -unt argento (SERV. extendunt). HOR. epist. 2, 1, 240 ne quis... alius Lysippo -ret aera... Alexandri voltum simulantia (*cf. PLIN. nat. 7, 125*). TIB. 1, 3, 48 ensem immiti... arte faber. VITR. 7, 3, 9 speculum argenteum tenui lamella -ctum (*ibid.* factum). *ibid.* tectoria... ex tenui... -cta materia. 10, 15, 2 lamnis... ferreis ex frigido -ctis (PLIN. nat. 33, 128 lamnas -i <in> speciem vitri [*feri codd.*]). SEN. contr. exc. 8, 2 cum animus opera prospexit, manus -xit. *sim.* dial. 8, 5, 3 si natura... tam clara, tam subtiliter -cta, tam nitida... solitudini ostenderet. epist. 65, 5 id, ex quo funderetur -returve statua. PLIN. nat. 35, 161 uter tenuiorem humum -ret in amphora toruanda. VAL. FL. 1, 429 gemina mater... telā -xit opus. MART. 3, 40 (41), 1 Mentoris manu -cta lacerta. QVINT. inst. 2, 17, 3 e luto vasa. *transl.* 10, 3, 18 sic opus... ut caelandum... sit. 10, 5, 9 velut eadem cera aliae... formae -i solent. *transl.* Ivv. 7, 237 exigit a praeceptore, ut mores teneros ceu pollice -at, [Hay]

ut si quis cera voltum facit. APVL. flor. 7 p. 24 eam (*effigiem*) Polycletus aere -ret. TERT. anim. 37 p. 364, 22 pro facilitate materiae, qua -erit eam qui aget. CARM. de pond. 104 -itur argento tenuive ex aere cylindrus. PANEG. 12 (2), 44, 5 haec... gesta sollertes manus *artificum* -ant. 12 (2), 45, 4 clementia... tua quo caelo, quo pigmento, quo aere aurove -etur? ARNOB. nat. 6, 14 *deorum* simulacra... conflata in has species -cta sunt. *transl.* CLAVD. 17, 137 in quo (*Manlio*)... -ctos video mores meliore metallo. 22, 178 aera effigies -ctura tuas. CARM. min. 7, 7 -ctus... per artem mons patiens ferri (*i. marmor*). SVLP. SEV. epist. app. 4, 1 figuras animantium de lapidibus. CYPR. GALL. gen. 30 licet hunc (*Adam*) solo posset componere verbo, ipse (*deus*)... dignatus -ere dextra. BOETH. mus. 1, 34 p. 224, 13 ut... manuum... opera nulla sint, nisi ratione -antur. *sim.* CARM. epigr. 1552^A 45 ut... angulus omnis sic quasi mollitae -ctus sit stamine cerae. *huc pertinere videtur* SEN. dial. 3, 3, 7 illorum (*animalium*)... forma humanae dissimilis est; regium est illud et principale aliter -ctum. *hinc, ut vid., translatio ad artem scriptorum, poetarum (figere, formare):* HOR. sat. 1, 10, 44 epos... Varius -it. PROP. 4, 6, 13 Caesaris in nomen -untur carmina (CALP. ecl. 4, 80 -ite... vicibusque reducite carmen. *cf. vol. III 469, 68*). MANIL. 2, 769 mihi... per partes -enda fides (*sc. carmine*). 3, 4 conor... indictos in carmine (-na *al.*) -ere cantus. 5, 468 mille... rerum species in carmina -ent. STAT. silv. 5, 3, 92 Aonios seno pede -ere campos (*cf. Vollmer in comm.*). *aliter* QVINT. inst. 3, 7, 15 animi semper vera laus, sed non una per hoc opus via -itur. 4, 2, 58 quibus *rebus* moras et lentum profectionis ordinem -it *Cicero in Miloniana*. decl. 280 p. 140, 21 modus et color declamationis sic -endus est. 281 p. 145, 28 si occultius esset coniectura -enda. TAC. dial. 31 fusa et aequabilis et ex communibus -cta sensibus oratio. FORTVN. rhet. 2, 13 quem ad modum optime principia -emus (dicemus *P*)? *sim.* MART. CAP. 2, 219 pagina... quocumque -cta. 9, 970 quo genere (*i. rhythmo*) numerus modique -antur. ALC. AVIT. carm. 6, 388 quidquid... Salomon obscurum sensu per clara proverbialia -xit. BOETH. c. Eut. pr. 50 quae (*sc. scripta*) ubi ad calcem -cta constiterint. ENNOD. epist. 7, 29, 2 p. 195, 13 sepulcrum *honore* laude -cti in carmen eloqui.

latiore sensu, ita -ere aliquid, ut non iam de manibus ipsis vel de certis instrumentis, sed tantum de ipso actu amovendi vel promovendi cogitetur: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 225 quorum imagines -i vides in pompa (*cf. PAVL. FEST. p. 369 M. qui funebri pompa -i... nequeant*). VERG. ecl. 8, 75 ter... altaria circum effigiem -o. Aen. 5, 534 honores (*i. munera certaminis*). 8, 665 sacra per urbem pilentis matres in mollibus. 11, 79 longo praedam... ordine (LIV. 42, 65, 4. PETRON. 123, 232 [*ibid. vehere*]). PLIN. nat. 5, 36 in triumpho... simulacra (12, 111 arbores). SIL. 3, 267 chalybem vicino... saxo. STAT. Theb. 12, 525 ante ducem spolia... currus... fercula et tristes -untur equi *egs.* silv. 3, 4, 5 *Venus comas* de puppe... transferet inque sua -et super aequora concha. PS. QVINT. decl. 12, 22 ancoras ad famem -is. MIN. FEL. 24, 3 mendicantes vaticum (-antes *cod.*) deos -unt. ITALIA gen. 42, 19 (Aug. loc. hept. 1, 169 p. 532, 12) ipsi vero ite et -ite emptionem tritici vestri (*ἀπαράγετε τὸν ἀγορασμὸν*). VVLG. ferte frumenta, quae emistis AVG. *ad loc.* -ite pro eo quod est 'ferte', quia enim -untur iumenta, in quibus fertur, etiam hoc -i dictum est). lev. 14, 40 Lugd. -ent lapides, in quibus est tactus *leprae* et proicient eos extra civitatem (*ἐξέλοισι*). VVLG. iubebit erui lapides). LAMPR. Alex. 56, 7 qua -cta (quae -cta *codd.*, qua educta *Iord.*) fuerant quondam signa nostrorum (*sc. a Persis*). 61, 8 *apparatum militarem* in Germaniam. AVSON. 137, 2 v. p. 2142, 59. CLAVD. DON. Aen. 3, 685 retrorsum navigia. 5, 385 dona (*de victore certaminis*). *sim.* CLAVD. DON. Aen. 8, 210 in perversum -cta vestigia boum a *Caco cauda in speluncam tractorum*. HYG. fab. 254 p. 141 4 sacra in monte ad templum lunonis -i et fieri. VVLG. II reg. 6, 15 David et... Israel -bant arcam testamenti domini. Dan. 11, 8 vasa... captiva... in Aegyptum. CLAVD. carm. min. 30, 17 flumine (*Thybrī*) -ens Claudia... Cybeben. CYPR. GALL. gen. 1461 quis (*sacerdotibus*) gratuita dūci (dari? *Wölffl.*, sed *cf. p. 2135, 22*) placuit, non vendere farra (*cf. VVLG. gen. 47, 22 quibus... statuta cibaria... praebebantur*). *sim.* Exc. barb. p. 296, 20 Fr. Cadmus litterarum versos primus -xit ad Graecos. *cf. CORP. V 2315, 7 dedit s(estertios) n(ummos) cccc ad rosas et escas -endas ei omnibus annis (sc. ad sepulcrum)*. *sim.* III 3893 leg(at)is... ut rosas Carnar(iis) -ant, (denariis) cc. sic secum -ere: NEP. Hann. 9, 4 ne ille... tolleretur <sua> secumque -ret. LIV. 30, 22, naves secum in Siciliam. GAIUS dig. 50, 16, 235 pr. 'portari' ea, quae quis iumento secum -it. CLAVD. 8, 245. *alia v. p. 2151, 34. 2163, 16. aliter v. p. 2153, 5.*

3 *trahere res collo, tergo, sim. (maxime de iumentis):* CATO orig. 103 protelo trini boves unum aratrum -unt (PROP. 2, 25, 6. AMBR. exc. Sat. 1, 8 collo. Ov. met. 7, 119 pondus... aratri). LVCIL. 248 quem... tauri -ere protelo validis cervicibus possent. 435. VARRO ling. 5, 139 quae iumenta -unt. rust. 1, 20, 3 *iuvenci* inania... -ant plaustra et, si possis, per vicum (ALF. dig. 9, 2, 52, 2 Ov. trist. 3, 10, 34 *al.*). 2, 8, 5 binis *mulis* coniunctis vehicula in viis -untur (PROB. Verg. georg. 1, 163). VERG. georg. 3, 140 *vaccas* gravibus... iuga... plaustris (Ov. ars 3, 810 collo [*de cygnis*]). SEN. dial. 5, 16, 1.

VVLG. II Cor. 6, 14 nolite iugum -ere cum infidelibus [*μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες*]). 3, 170 illis (*equis*)... rotas -antur inanes per terram. 3, 533 uris imparibus -ctos alta ad donaria currus (Ov. Pont. 3, 1, 67 CVRT. 9, 8, 1 SIL. 15, 81 CLAVD. DON. Aen. 12, 160). *transl.* HOR. epist. 1, 10, 48 pecunia... digna sequi potius quam -ere funem. PROP. 4, 1, 22 -bant... sacra boves. VITR. 10, 2, 11 trientes cum boves -rent subiuncti (10, 2, 12. *cf.* 10, 2, 14 bubus iunctis funem -bat. 10, 2, 14). *transl.* SEN. epist. 109, 16 *sapiens* egregium opus pari iugo -et cum *altero sapiente*. Ivv. 8, 66 trito -unt epiraedia collo... nepotes. SVET. Claud. 11, 2 carpentum, quo per circum -retur *mater* (*i. effigies eius*). HYG. fab. 254 p. 141, 8 sacra et matrem... in plastro *Cleobis et Biton*. ITIN. Theod. 28 p. 148, 22 lapidem unus iugus boum. *sim.* VERG. georg. 2, 148 albi... greges... Romanos ad templa deum -xere triumphos. *aliter* STAT. Theb. 7, 596 *tigres vulneratae* cum limite fusi sanguinis ad portas utrimque extantia -unt spicula.

4 *imbibere, sorbere, trahere aliquid ore vel naribus:* a *spiritum* *sim.* PLAVT. Asin. 327 me ex cursura anhelitum... -ere (Ov. met. 7, 555). RHET. Her. 4, 33, 45 anhelans ex imis pulmonibus... spiritus -bat (VARRO rust. 2, 3, 5 naribus... spiritum [*sitritum cod.*]). CIC. inv. 1, 86 *al.*; *aliter* CIC. Manil. 33 eos portus, quibus vitam ac spiritum -itis. Ov. trist. 5, 6, 19 spiritus hic, Scythica quem non bene -imus aura. APVL. mund. 22 [*Is. Aristot. mund. 5, p. 397^a 20 ἐμπνέει τε καὶ ψυχὴν ἵσχει*]. ITALIA psalm. 118, 31 [*cod. Veron., Ambr. in l.*] -xi [VVLG. attraxi. *ἐλκυσά*]. AVG. civ. 14, 24 p. 50, 17 D. pulmones... ad spiritum -endum ac remittendum). CIC. progn. frg. 7 boves... naribus... -xere ex aëre sucum. S. Rose. 72 ita vivunt... ut -ere animam de caelo non queant (nat. deor. 2, 136 animam eam, quae -cta est spiritu. 2, 138). nat. deor. 2, 18 *aëra* spiritu -imus (2, 101. LVCR. 4, 938 *opp.* redare. LVCAN. 9, 729 pinnis. STAT. Theb. 12, 713 Atticus *miles aëra*... penitus sub casside -ens [SCHOL. odorans]. LACT. opif. 11, 14 aer fervens ore -atur. AVG. civ. 13, 24 p. 597, 24 D. *aerem* spirando [*insp. cod. Veron.*] ac respirando -imus ac reddimus [*reduc. cod. Veron.*]). CIC. nat. deor. 2, 136 cibum animale (*i. spiritum*). LVCR. 6, 1129 spirantes mixtas hinc (*ex aëre*) -imus auras (Ov. met. 12, 517 *al.* MIN. FEL. 38, 2). VERG. Aen. 2, 288 gemitus imo de pectore (MART. 10, 80, 3). HOR. carm. 4, 1, 22 naribus... tura. PROP. 1 3, 27 quotiens raro -xti suspiria motu (Ov. met. 1, 656 *al.*). Ov. met. 10, 129 cervus... frigus -bat ab umbra (*sim., puto*, STAT. Theb. 2, 405 aperto sub Iove ferre dies terrenaque frigora membris -ere). trist. 4, 8, 25 peregrinum -ere caelum. SEN. nat. 6, 28, 1 *vaporem*. TERT. cor. 5 p. 428 Oc. *coronae in capite* neque color cernitur neque odor -itur (AVG. quaest. hept. 2, 127 odorem... naribus [*ibid. olefacere*]). anim. 4, 10, 14 p. 393 unde -imus et reddimus flatum. ARNOB. nat. 7, 28 reciprocos halitus auris commeabilibus. VRAN. epist. 4 p. 861^c *Paulinus moribundus* usque ad quintam horam... anhelum pectus -xit. *aliter* LVCR. 6, 766, v. p. 2136, 84 *sq. e contrario* -ere vocem *sim. i. q. exhalando continuare*: LVCR. 5, 1406 -ere multimodis voces et flectere cantus. VERG. Aen. 4, 463 bubo... in fletum... voces. PROP. 1, 15, 40 fletum invitis -ere luminibus. MANIL. 5, 117 cui fistula collo haereat et voces alterna per oscula -at. PAVL. NOL. carm. 23, 34 *veris avis* sibila longis -it acuta sonis. NEMES. ecl. 2, 61 dedi... longos quae -it aëdona cantus. ALC. AVIT. carm. 6, 15 Pierio... cantica ludo *Musae*. *cf. p. 2153, 4.* b *potum*: VERG. catal. 11, 2 nimio pocula -cta (*dura codd.*) mero (HOR. carm. 1, 17, 22 *al.*). 12, 7 -it... Nocturnus hirneam. thalassio! (*i. poculum tamquam sponsam; cf. Birt, Jugendverse Vergils p. 135*). HOR. carm. 4, 12, 14 pressum Calibus -ere Liberum. [3, 3, 34 nectaris sucos *pars codd.*, discere *pleriq.*, SCHOL. I: propinare, potare]. *transl.* sat. 2, 6, 62 somno... -ere sollicitae iucunda oblivia vitae (PORPH. id est potare. VAL. FL. 4, 836 *Phineum* longae -entem oblivia poenae. SVLP. SEV. epist. app. 6, 1 *palmigeri huius praesepibus affixi* contentionis dulcia -entes oblivia. PAVL. NOL. carm. 19, 455). Ov. fast. 2, 419 ubera -unt (*cf. met. 9, 358 nec sequitur -entem ubera infantem lacteus umor. trist. 1, 8, 43 al.*). SEN. Thy. 913 capaci -it argento merum. epist. 84, 4 *apes* sucum ex floribus. COLVM. 6, 18, 1 *hirudo* sanguinem. PETRON. 41, 12 staminatas -xi (*sc. potiones, Büch.; sc. telas, Saloni Petroniana I p. 139, 2*). Ivv. 6, 428 sextarius alter -itur ante cibum. 15, 25 de Corcyraea temetum -erat urna. CARM. frg. Gell. 19, 11, 2 dum... dulcem... florem spiritus -o ex aperto tramite (*i. ore pueri*). SER. SAMM. 508 *sementis genestae* cautis -itur undis (educitur *B*). 700 rubiam... -ere potu (-um *A*). 901. 992. VOPISC. quatt. tyr. 4, 4 situlas duas. AVG. quaest. hept. 7, 37 p. 470, 25 ore apposito... boves aquam (*ibid. lingua in os rapiunt*). tropice PAVL. NOL. epist. 19, 2 p. 140, 5 de qua (*arbore*) pinguedinis tuae sucum medullis animae -remus. epist. 9, 1 p. 53, 12 salem eius (*Delphini*) insulso corde. 37, 1 p. 317, 16 inde amaritudinem. *de re* carm. 24, 249 cumba... -erat rimis aquam. c *quoquomodo sorbere, haurire*: LVCR. 4, 1056 gestit... coire et iacere umorem in corpus de corpore -ctum. VARRO rust. 1, 4, 4 salubritas, quae -itur (*dic. codd.*) e caelo ac terra (SEN. nat. 3, 19, 2). SER. SAMM. 443 vitium -it de coniuge coniunx. PAVL. NOL. carm. 10, 214 ab inhumano morum contagia -it hospite (16, 262). *transl.* STAT. silv. 4, 1, 26 lucem... a consule -it omnis honos (*i. magistratus*). QVINT. inst. 1, 8, 5 animus... ex magnitudine rerum spiritum. ARNOB. nat. 7, 33 p. 267, 20 ex comoediis [*Heu*]

... voluptates. QVINT. decl. 298 p. 197, 22 -imus quendam adversus ipsas terras consuetudine affectum. *similiter de aliis, quae aliqua corporis parte recipiuntur et tamquam imbibuntur*: HOR. carm. 4, 2, 59 vitulus ... fronte curvatos imitatus ignes ... , qua notam (*aliter p. 2148, 23 sq.*) -xit, niveus videri (*cf. etiam p. 2163, 60 sqq.*). SEN. dial. 1, 2, 6 cui (ubi *cod.*) adsidua fuit ... rixa, callum per iniurias -xit.

5 *loco movere aliquid non corporis, sed artis, ingenii, animi viribus*: a cantu, magia, vi divina: HOR. carm. 1, 12, 12 Orpheia fidibus ... -ere quercus (OV. met. 11, 2 carmine ... silvas ... Threicius vates. MART. 14, 166, 2 cithara Orphei -xit silvas detinuitque feras. QVINT. inst. 1, 10, 9). ars 396 dictus ... Amphion saxa movere ... et prece blanda -ere, quo vellet (SOL. 7, 21 Amphion lyra saxa. *cf.* PANEG. 4 [9], 15, 2 saxa ... -entibus subvecta modulis). TIB. 1, 2, 43 sagam de caelo -entem sidera. PROP. 1, 1, 24 sidera et amnes ... Cythalinis ... carminibus. 2, 13, 6 possim Ismaria -ere valle feras. 3, 9, 8 flamma nec ex aequo -itur ulla iugo. OV. met. 2, 735 qua virga somnos -it et arcet Mercurius. STAT. silv. 1, 6, 25 -at nubila Iuppiter per orbem. ANTH. 406, 4 carmine magico ausus ab Elysiis Pompeium -ere campis. PAVL. NOL. carm. 26, 186 delabatur ... angelus halantem, qua labitur, aëra -ens (*i. pestem secum ferens, IV reg. 19, 35*). ALC. AVIT. carm. 5, 590 cessit ... -cti (a deo) reverentia fluctus (*i. maris Rubri*). *sim. de Iove* SEN. Phaedr. 300 qui caelum nebulasque -it (*A. cf. Carlsson, Überliefg. d. Sen.-trag. p. 34, 1; fecit E; cogit Leo*). epist. 71, 12 totus ... rerum omnium contextus quamvis deo agente -atur. VVLG. Iob 37, 12 quocumque eas (*nubes*) voluntas gubernantis -erit (*cf. 38, 20*). *de dolo*: SEN. Ag. 570 in saxa -it perfida classem face.

b apparatu artis: OV. met. 8, 161 Daedalus lumina (*sc. ingredientium*) flexum -it in errorem ... ambage viarum (*i. labyrintho*). VITR. 1, 1, 4 per optice in aedificiis ab certis regionibus caeli lumina recte -untur. ENNOD. carm. 2, 60, 4 huc (*in basilicam*) ... dos ... venit Olympi (*i. lux*), Laurenti ... -cta ministerio (*sc. fenestris factis?*).

6 *efficere, ut incorporalia (actiones, condiciones, sim.) aliquo veniant*: SEN. dial. 6, 14, 3 Caesaris filiam publica secum fata -entem. epist. 104, 17 utinam ... sequerentur mala te peregrinantem; longius abessent: nunc fers illa, non -is. *in imagine benef. 6, 25, 5 beneficia sua detestabili via -unt (sc. ad eos, quibus bene facturi sunt)*. SIL. 1, 699 ultra Pyrenem Laurentia nomina -xi (*Saguntum*). 16, 611 bella ... in Libyae ... terras. QVINT. decl. 300 p. 184, 6 non existimabam ... veram esse litem, quae ad filium -batur. PS. ASCON. div. in Caec. p. 200, 18 St. comoedia quinque actus habet, hoc est, quinquies -itur in scaenam. CLAUD. DON. Aen. 12, 230 p. 581, 7 in certamen animum -erant. CLAUD. 15, 464 trans aequora -ite leges. *fort. huc pertinet* PAVL. NOL. carm. 16, 218 deus ... humanis -ens obliviam rebus. 17, 111 navitae ... piis -ent comites in aequor vocibus auras. MART. CAP. 1, 7 crepitacula ... quis infanti somnum -ret. COD. Iust. 7, 17, 1 pr. index, ad quem res ex provocatione -itur. HIL. Macc. 276 v. p. 2153, 4.

B extentione per locum (de rebus locum non mutantibus): CATO agr. 33, 2 ultro citreque sulcos ... -ito (FEST. p. 218 M. COLVM. 2, 2, 27). or. frg. 19, 1 agros ... , qua aquam -ret (CORP. I² 1473 per publicum. CIC. ad Q. fr. 3, 1, 1 non longe a villa. LIV. 9, 29, 6. VITR. 8, 6, 4 fistulis plumbeis. 8, 6, 6 per fistulas. LEX VRON. [CORP. II 5439] 99, 3 sqq. LEX Quinctia [Frontin. aq. 129] aquarum quae pars in urbem Romam ire cadere fluere [*fluis cod.*] pervenire -i (<possit>). PALLAD. 1, 4, 1 aquam a lacunis. CORP. XII 2493 tubó. X 4842. *passim in INSCR., ap. FRONTIN. aq., lctos. cf. et vol. II 355, 30*). CIC. Cael. 19 (*transl.*) sin ... est rivulus accersitus et -ctus ab ipso capite accusationis (AVG. doctr. christ. 1, 22, 21 HIER. epist. 36, 14, 1). Milo 75 parietem sic per vestibulum sororis instituit -ere, sic agere fundamenta (LACT. opif. 10, 8). Att. 13, 33, 4 a ponte Mulvio Tiberim -i (pauci M) secundum montis Vaticanos. ad Q. fr. 3, 1, 4 viam per Lucustae. LEX Mamil. (grom. p. 266) 14 extra agrum colonicum ... fines. CAES. Gall. 7, 72, 1 fossam ... directis lateribus (7, 73, 2 [2, 8, 3 β; obduxit α]. *al.* EVTR. 1, 7 fossas circum murum [ἀφ᾽ ὧν]). 7, 73, 8 ordines (*sc. scrobes*). civ. 1, 73, 3 vallum ... ex castris ad aquam (HIRT. Gall. 8, 33, 2 a castris ... in oppidi circuitum. BELL. Afr. 20, 1 *al.*). BELL. Afr. 49, 1 brachia (*cf. vol. II 2160, 62. 51, 2 syn. <d>erigere*). SALL. hist. 2, 107 murum ab angulo ... ad paludem (VERG. Aen. 1, 423 [NON. p. 283 ad h. l. v. p. 2135, 49. SERV. ad l. exaedificare, hoc est construendo in longitudinem producere]. *al.*). PROP. 3, 2, 17 pyramidum sumptus ad sidera -cti. 3, 11, 25 Semiramis -xit ... Euphratem medium, qua condidit arces. 4, 10, 34 vinea qua -ctum longa tegebat opus. OV. rem. 193 rivos (CELS. dig. 8, 1, 9 rivum qualibet [*ibid.* transferre]. FRONTIN. aq. 19 per Caelium. PLIN. epist. 5, 6, 40 rivi ... qua manus -xit secuntur). *transl. de re: met. 3, 160 natura ... levibus tofis nativum -erat arcum. LIV. 1, 38, 7 cloacis fastigio in Tiberim -ctis (5, 55, 5 al.). 43, 19, 9 aggerem a parte superiore (LVCAN. 6, 31). transl. MANIL. 2, 9 Homeri ex ore profusos ... posteritas latices in carmina -xit amnemque in tenues ausa est deducere rivos. VITR. 7, 4, 1 inter duos parietes canalis -atur. 8, 3, 6 ex ... fontibus in asty et ad portum ... -cti sunt salientes. 8, 4, 1 fontes. SEN. Med. 308 navita animam ... credidit auris ... inter vitae mortisque vias ... limite -cto. COLVM. 10, 92 angustos ...*

foros adverso limite -ens. *nota* LVCAN. 5, 134 spiritus dei Delphici ... destituit fauces mundique in devia versum -xit iter. 6, 39 per ardua Caesar -it opus. PLIN. nat. 31, 41 Marciam in urbem. 33, 74 flumina ... iugis montium ... a centesimo ... lapide. *ibid.* altissimis partibus. 33, 75 amnem per silices (*ibid.* amnes trahuntur). STAT. Theb. 4, 151 Cyclosum -ctas sudoribus arces (SCHOL. aedificatas. CLAUD. DON. Aen. 3, 130 p. 284, 5 arcem in altum [VERG. attollere]. 6, 630 cameram in arcum. 6, 835). 7, 449 fortuito -ctae quater aggere pinnae. FRONTIN. aq. 67 qui (*modus*) circa [piscinam -ctus] (piscine ductum *cod.*) eodem canali ... excipitur. 87 in quos (*colles*) ... Claudia per arcus ... -batur. 91 Claudiam per multa milia passuum proprio ... rivo. 111 caducam (*aquam*). HYG. mun. castr. 14 a praetorio sine dubio via praetoria -itur (*dicitur Lange*). PAPIN. dig. 9, 4, 17 vicinus in tuo maceriam. VLP. dig. 43, 13, 1, 5 incile. PAVL. dig. 8, 2, 20, 5 retro -i potest stillicidium ... , produci non potest (*supra: altius tolli, ibid. inferius demitti*). TREB. Gall. 18, 5 porticum Flaminiam usque ad pontem Molvium. CET. FAV. p. 304, 2 in cameris faciendis fasciculi mollioris cannae facilius flexi -antur (*i. ordine disponantur?*). AVIEN. Arat. 1424 -cto ferventis ... obice mundi. VEG. mil. 2, 11 p. 45, 14 -cto sub terris cuniculo (PALLAD. hist. mon. I 6 p. 269^B a cella [ποιήσας]). 3, 8 p. 84, 3 saepibus -ctis. 4, 2 p. 130, 6 ambitum muri. CLAUD. 9, 1 -cto ... arcu thalami. DRAC. Romul. 7, 81 orbita cornipede ... -cta volatu. ENNOD. carm. 2, 149, 8 limpha ... Eustorgi ... -cta ministerio (*cf. p. 2151, 30 sqq.*). VEN. FORT. carm. 1, 2, 4 arx tempore -cta brevi. 2, 16, 163 templum in culmine -xit. CARM. epigr. 893 fundamenta solo. *sim.* CLAUD. DON. Aen. 1, 365 p. 81, 1 in corrigiam tenuem solidum corium -xisse.

C motu temporali (ducere aliquid per aliquod spatium temporis, ad aliquod punctum temporis): CAECIL. com. 72 sine suam senectutem -at utique (usque Bentley) ad senium. LVCIL. 663 qui sex menses vitam -unt (NON. p. 283 ad h. l. v. p. 2135, 50/1. LVCIL. 2, 997 *al.* CARM. epigr. 1835, 3 tempora vitae. AVG. epist. 157, 1, 3 opp. finire). VARRO Men. 520 quod coeperas narrare, ut ad exodium -as. CIC. Verr. I 26 ut ... res ita -retur, ut apud praetorem causa diceretur (3, 61 utrum res ab initio ita -cta est an ad extremum ita perducta an *eqs?* epist. frg. V 7 [NON. p. 283, v. p. 2135, 52] *rem.* CAES. Gall. 7, 11, 4 longius. civ. 3, 51, 7? AT. CAP. Gell. 4, 10, 8 eius rei -endae gratia. LIV. 3, 41, 6 si leniter -cta res ... ad consules redisset. 4, 53, 5 res diu -cta per altercationem). Verr. I 31 deinde se -cturos (*sc. rem?*) et dicendo et excusando facile ad ludos Victoriae. Verr. II 1, 30 ita tempus ... , ut (NEP. Them. 7, 1 *al.* *cf.* SCHOL. Cic. Gron. p. 338, 8 St. 'se -cturos tempus': ... tracturos. PS. ASCON. p. 217, 16 dilaturos, moram facturos. v. etiam *infra l. 66 sq.*). Flacc. 82 ut -ret iudicium. fin. 5, 50 Aristophanem ... aetatem in litteris -isse (HOR. epist. 2, 2, 202). off. 3, 79 Metellus bellum (NON. p. 284 ad h. l. p. 2135, 52 sq. *ibid.* ad VERG. Aen. 8, 55 v. p. 2135, 54 sq. *cf.* SERV. Aen. 8, 55 aut gerunt aut in longum trahunt. *cf. etiam vol. II 1835, 76 sqq.*). Att. 4, 15, 7 ea comitia puto fore ut -antur. 5, 21, 13 Caesar ... cum dieculam -erit (*dixerit cod.*). Att. 12, 5, 2 istud nimium diu -i. epist. 1, 2, 2 controversiam usque ad noctem. CAES. Gall. 1, 16, 4 diem (*cf. p. 2146, 5. PROP. 1, 14, 10 amore. AVREL. ad Front. p. 15, 7 N. syn. trahent. COD. Iust. 7, 64, 6 [ca. a. 250]. VERG. ecl. 9, 56 causando nostros in longum -is amores. georg. 3, 379 noctem ludo (Aen. 9, 164 *al.* PS. QVINT. decl. 10, 17 *syn.* ageres. *cf.* SERV. georg. 1, 6). 4, 207 neque ... plus septima -itur aestas apibus (SIL. 3, 385. *de re* MART. 4, 66, 4 -xit ... aestates synthesis una decem *cf.* 12, 36, 4 *de nummis*). Aen. 4, 560 -ere somnos (NON. p. 283 ad h. l. v. p. 2135, 46 sq. HOR. epist. 1, 2, 31 [*sed cf. app. crit.*]. *al.*). 6, 539 flendo ... horas. 10, 192 senectam (LVCAN. 5, 535). HOR. carm. 4, 8, 34 Liber vota bonos -it ad exitus (SCHOL. votis ... praestat bonos eventus). ars 376 poterat -i ... cena sine istis. TIB. 1, 9, 61 convivium ... Baccho (MIN. FEL. 31, 5 mero. RVST. HELP. benef. 89). PROP. 1, 10, 6 longa -ere verba mora. 2, 15, 6 tunicā -xit puella operta moram. 3, 15, 7 tertius haud multo minus est cum -itur annus (ALC. AVIT. carm. 4, 79 centenos novies crebro ... annos vita tenax. CLAUD. DON. Aen. 6, 330 annos errando. CARM. epigr. 421, 2. 489, 4 *al.*). 3, 23, 18? OV. met. 6, 439 tempora Titan quinque per autumnos ... -erat. Pont. 1, 5, 43 segnia ... otia. 4, 10, 1 mihi Cimmerio bis tertia -itur aestas litore. LIV. 6, 17, 5 in tenebris obnoxiam carnificis arbitrio -ere animam. MANIL. 5, 111 in amore iuventam. PHAEDR. 1, 31, 7 aevum (CLAUD. 15, 107 securius. BOETH. cons. 2 carm. 4, 21 ALC. AVIT. carm. 4, 147. SIL. 13, 76 quod superest cur non melioribus aevi -imus auspiciis? *aliter* SEN. Phaedr. 452 deus ... aevum hominis per suos -xit gradus). SEN. Oed. 270 molle senium. epist. 114, 1 explicatio ... infracta et in morem cantici -cta. LVCAN. 1, 670 -c, Roma, malorum continuam seriem clademque in tempora multa extrahe. SIL. 8, 212 quid ... ulterius ... -is cura aegrescente dolorem? 16, 689 cui (*Hannibali*) tertia ... -untur lustra. STAT. Theb. 1, 302 certo reliqua ordine -am. MART. 4, 73, 1 extremas Vestinus ... horas. TAC. ann. 2, 34 sermonibus ... tempus atque iter -ens. 11, 37 lacrimaeque et questus irriti -bantur a Messalina. POMP. dig. 40, 5, 20 discendi cupiditate, quam ... vivendi rationem optimam in ... septuagesimum annum aetatis -xi. GELL. 14, 5, 4 contentionem longius. CARM. poet. min. V 64, 26 dux ... excubias ... pervigil ... -xit adusque diem (PAVL. NOL. carm. 21, 33 impenso ... precatu. [*Hey*])*

SVLP. SEV. dial. 2, 13, 1). PANEG. 12 (2), 22, 1 hiemes domi. ARNOB. nat. 1, 54 p. 37, 9 inoffensas... coniunctiones. 7, 34 p. 268, 22 deos... suas -ere atque agitare vindemias (*ibid.* vindemiamus). HIL. in psalm. 65, 3 -ctae in longum et expressae in nisum... vocis. MACC. 276 anxia secum -it (*i. voluit*)... curas mater Maccabaeorum. CLAUD. DON. Aen. 1, 745 p. 143, 29 in longum vigilias (12, 395 p. 598, 22 fata in longum). 2, 330 p. 193, 19 omnia... sunt... in... desperationis cardinem -cta. 4, 235 p. 385, 21 illa... in oblivionem. 6, 610 inimicitias usque ad sanguinem. 10, 5 p. 289 20 *al.* RVFIN. hist. 2, 17, 10 omne eis spatium in... exercitiis -itur (*ἐκτίθηται ἀσκήσεις*). 3, 23, 19 cum ipso pariter -ens... ieiunia (*νηστείας συνεγωνίζόμενος*). FAVST. REI. serm. 16 p. 287, 4 tota die). 9, 10, 6 cum gravissimam mortem morbis... certantibus -ret. hist. mon. 16 p. 436^B triduum... sine cibo. GREG. Naz. orat. p. 120, 21 festivitatem. PRVD. c. Symm. 1, 239 gaudia -unt festa Calendarum (FAVST. REI. serm. 2 p. 230, 3). CLAUD. rapt. Pros. 1, 119 Iuppiter secum... volutat diversos -ens animos. *sim.* PAVL. NOL. carm. 14, 97 Nola meritum... honorem Felix -it... conditus ossa sepulcro. 17, 339 usque finem -c bonum cursum. epist. 20, 1 p. 143, 13 demorantes longius verba. carm. 31, 459 mōlo famem panis quam sancti -ere verbi. AVG. civ. 1, 3 p. 50, 7 D. populis... in remotissimis terris publicum luctum... -entibus. 5, 4 p. 195, 8 unus -xit... servitute, alius non servivit. 10, 32 p. 459, 27 D. in... cupiditatibus... ad... congruentia facta -endis. 16, 10 p. 140, 7 Ninus... regnum, quod diuturno tempore -retur, ... propagavit. 16, 43 p. 195, 28 v. p. 2165, 13. SVLP. SEV. chron. 1, 84 illi genus... intra familiam suam. MART. CAP. 6, 571 vigil insomnes... sollertia curas. COD. Theod. 11, 31, 6 (a. 373?) in executionem semel iudicata -antur. PROSP. carm. de ingrat. 1013 in sanctis... sabbata festis. MAXIM. eleg. 1, 263 per longum... poenas. BOETH. cons. 4, 6, 48 artifex, quod simpliciter... prospexerat, per temporales ordines -it. GREG. M. moral. 16, 82 peccatum... usque ad inferos (*i. mortem*) -itur. NICET. vigil. 7 sermonem... usque ad... noctem. CARM. epigr. 1164, 7 septem... orbes (*i. annos*). 711, 2 (a. 552) Maria longum vitae c(u)rs(u)m centeno console -xit. *sim.*, ut vid., ROMVL. fab. Aesop. 79, 1 equus et cervus inimicitias inter se -erunt. -ere voces (*sim.*) de modulatione v. p. 2150, 46.

D *mentis, animi viribus*: 1 argumentando, ratiocinando, usurpando, aliis actionibus: a alicunde (*i. q. derivare petere, haurire, sumere; hinc pass. -i etiam i. q. venire, oriri, nasci*): TRAG. inc. 124 quod ipse a Tantalo -at genus (VERG. Aen. 6, 834 genus... Olympo. *cf. vol. VI 1886, 39*). RHET. Her. 4, 34, 46 translationes a simili oratione -ctae. *ibid.* ex contrario -itur permutatio sic, ut (*ibid.* sumitur). VARRO (?) Non. p. 531, 27 vocabulum a forno -ctum. SERV. auct. Aen. 11, 682 Varro ait sparum telum missile, a piscibus -cta similitudine. CIC. inv. 1, 19 quae prima dicuntur... ex iis -as... quae. 1, 26 separatim, quod non ex ipsa causa -ctum est. 2, 29 de natura... aliquantum -ere suspicionis. 2, 31 ex eo -etur argumentatio. 38. 41 ex quibus coniecturam (PETRON. 137, 10 *ex coni.*; *cf. etiam p. 2154, 60*). 2, 56. 65 initium... ab natura (leg. agr. 2, 17 hinc. nat. deor. 2, 49 *al.* QVINT. inst. 1, 1, 21 de re [1, 9, 3]). Q. Rosc. 48 unde hoc... -ctum et conflatum mendacium est? Cluent. 139 dicamus... quae ex re ipsa... -antur. Manil. 4. dom. 123 furor tribuni pl. -ctus ex nonnullis... exemplis. Vatin. 14 ab dis... principia (fin. 3, 16 *al.*). Deiot. 2 commendationem... aetatis ab impietate. Phil. 8, 3 unde nomen -ctum est tumultus (de orat. 2, 17 *al.* nota HOR. carm. 3, 27, 76 tua, Europe, sectus orbis nomina -et). or. frg. B 22 *disputationem* ex natura hominum. de orat. 2, 167 ex coniunctis... argumenta (*cf. vol. II 545, 67 sqq. adde DON. Ter. Ad. 74*) 2, 248 *al.* 3, 161 'murmur' maris et 'dulcitas' orationis sunt -cta a ceteris sensibus. 3, 207 quod de singulis rebus... -ctum refertur ad singula. Brut. 21 hinc... -ctus est sermo, quod erat... mentio facta. 218. 274 durum... humile... longius -ctum. orat. 9 *al.* 135 aut ab eodem verbo -itur... oratio aut in idem conicitur. top. 8 extrinsecus... ea. leg. 1, 19 a lege... iuris exordium (fin. 5, 18 *al.*). Tusc. 5, 8 a quibus (*sc. Vlix, Nestore al.*) -cti... omnes, qui... ponebant, sapientes... nominabantur. ac. 2, 42 *al.* nat. deor. 2, 49 ex... temporum mutationibus causas. div. 1, 70 esse extra divinum animum, humanus unde -atur. off. 3, 96 a quattuor fontibus honestatis... officia -ximus (NON. p. 283 *ad h. l. v. p. 2135, 51*). div. 1, 1 opinio... usque ab heroicis -cta temporibus. Tusc. 4, 6 philosophia -cta a Socrate. epist. 6, 6, 8 duplici... via, quarum alteram -o e Caesare ipso. VERG. Aen. 1, 19 progeniem... Troiano a sanguine -i audierat. HOR. sat. 2, 56 Canis ex vero -ctum cognomen. carm. 3, 17, 5 auctore ab illo -is originem (de vocabulo QVINT. inst. 1, 5, 57. TREB. trig. tyr. 21, 1. *al.*). 4, 4, 60 gens... ab ipso -it opes animumque ferro. ars 318 imitatore... hinc (*e vita*) -ere voces. *sim.* PRIAP. 4, 2 obscenas... tabellas -ens ex Elephantidos libellis... Lalage. PROP. 4, 1^b, 78 a proavo -cta Conone domus (Ov. met. 3, 257). 4, 11, 47 leges a sanguine -ctas. Ov. met. 5, 494 ab Elide -imus ortus. 9, 264 nec quicquam ab imagine -ctum matris habet *divus Hercules*. 15, 391 ex aliis generis primordia -unt. LIV. 1, 8, 3 ab Etruscis..., unde sella... sumpta est, numerum... -ctum. GRATT. 154 -cti... ab origine mores quoque *cani*. MANIL. 1, 261 e quibus (*sideribus*)... ratio fatorum -itur (3, 299. *cf. 4, 882*). PAVL. FEST. p. 4 M. 'ambo' ex Graeco

-ctum videtur (p. 6. 78 egretus et adgretus ex Graeco sunt -cta a surgendo. 149. 166. 184 -cto vocabulo 'opiter' aut quod... genitus sit aut quod... habeat. 218. 298 quae... <a> solo). SEN. contr. 2, 1, 33 hoc vitium ab antiquis. CELS. pr. 53 p. 9, 26 D. ex his... curandi... ratio -enda est. PERS. 2, 63 bona dis ex hac scelerata -ere pulpa (*cf. SCHOL.*). 3, 28 stemmate... Tusco ramum (*i. genus*) millesime -is. 5, 46 amborum... consentire dies et ab uno sidere -i. VAL. FL. 6, 125 magnanimis mos -ctus (dictis V) avis. *nota enallagen* STAT. Theb. 1, 392 Adrastus... utroque Iovem de sanguine -ens. 9, 445 tibi -ctus ab aethere sanguis (FLOR. epit. 3, 18, 1 CAPITOL. Alb. 12, 8). silv. 5, 3, 111 te... probabas... Euboico maiorum sanguine -i (*cf. Vollmer ad h. l.*). QVINT. inst. 1, 5, 8 'casamo'... e Gallia -ctum est. 1, 6, 13 utrumque a Graeco. 1, 6, 28 verbum ex verbo -ctum. 1, 6, 29 *al.* 2, 14, 1. 2, 15, 35 *al.* 5, 10, 102 quid... -endum sit ex his (*supra*: ex antecedentibus... trabenda esse argumenta). 6, 3, 21 dicacitas... a dicendo... -cta est. 9, 1, 34 quod de singulis rebus... -ctum refertur ad singula. decl. 320 p. 255, 8 ex prima quaestione -endus est status. Ps. QVINT. decl. 1, 4 *iudices* criminum tumultum ex rerum fide. Ivv. 13, 10 casus... e medio fortunae -ctus acervo (*sc. a me*). VLP. dig. 29, 1, 1 *militis vocabulum* a Graeco (*ibid.* tractum). TERT. anim. 3 p. 303, 6 hi statum... aliunde -unt (aliud deducunt *cod.*: aliunde <de>ducunt Löfstedt propter clausulam, Zur Sprache Tert's p. 76). hi exitum aliorum abducunt. adv. Val. 15 p. 195, 2 ex consternatione... corporali <a> elementa -cta sunt. adv. Prax. 8 p. 239, 11 a qua (*matrice*) spiritus sanctus proprietates suas -it. PORPH. Hor. sat. 1, 4, 13. epist. 1, 18, 33 ex habitu mores -et. SOL. 33, 3 causas nominis inde -unt, quod. CAPITOL. Gord. 17, 1 (*loco, ut vid., spurio*) nobilitatem ab Antoniiis. DIOM. gramm. I 458, 33 -itur... antonomasia... aut ab animo aut a corpore aut extrinsecus. CONSENT. gramm. V 341, 5 haec (*adiectiva al.*)... ab avis... -untur saepe, et a fratribus non numquam fiunt. DON. TER. Eun. 51 'naviter' a navi -ctum. AVIEN. Arat. 1377 unde... -xit tempora lunae navita. AVSON. Mos. 438 Vivisca -ens ab origine gentem. FAV. EVL. p. 3, 29 *quantavis quantitas* -etur ab uno, texetur ab uno desinetque in unum. CLAUD. DON. Aen. 3, 640 p. 346, 3 a numero Cyclopy maior metum. 5, 634 p. 496, 2 hunc affectum videtur ea occasione -isse (*sic abl. nud.*: 5, 650 -ens tempore rationem. 10, 63 p. 300, 16 principium persona sua). HIER. epist. 26, 4, 1 adverbium ex nomine. RVFIN. Orig. in Ios. 7, 2 inde (*ex scripturis sanctis*) -c sensus, inde sermones. PAVL. NOL. carm. 21, 693 mihi gutta eloquii... inde... -itur. unde... fluvii... origo. AVG. civ. 8, 7 p. 331, 25 D. *Stoici dialecticam* a corporis sensibus. epist. 157, 12 *parvuli* ex illo (*uno homine*)... propaginem. *nota* 160, 3 p. 505, 20 similitudo sit -cta, ut quiddam intelligentiae... signetur (*c. Parm. 2, 13, 29 -enda de militia similitudo*). MACR. Sat. 1, 8, 5 inde proverbium. RVT. NAM. 1, 271 qui primo seriem generis de consule -it. ALC. AVIT. carm. 2, 277 hinc posteritas... -xit... cognoscere velle futura. EVGRAPH. Ter. Hec. 29 BOETH. in Porph. dial. pr. 1, 8 p. 20, 17 *al.* herm. sec. 6, 14 p. 472, 9 *opinionem* de una eademque re per contrarietatem. cons. 3 carm. 9, 7 cuncta superno -is ab exemplo. 5, 4, 39 probationem... ex convenientibus... causis. CASSIOD. art. 3 p. 1181^A omnia ex syllogismo. GREG. M. moral. 5, 30 *tria hominum genera* gradatim -ctis a se qualitatibus dissident. b aliquo (*derivare, vertere, cogere, flectere*): CIC. inv. 1, 81 horum unumquidque... in aliam quoque suspicionem -i posse. de orat. 2, 121 quibus ex locis ad eas tris res... -atur oratio. 2, 130 unde omnis ad omnem... orationem disputatio -itur. 2, 146. 254 vim verbi in aliud... -ere. 2, 266. 3, 176 nihil est... quod tam facile sequatur quocumque -as quam oratio. part. 68 ut ex eisdem locis ad fidem et ad inveniendum -antur omnia. div. 2, 145 ex similitudine coniecturam modo huc modo illuc (2, 147. *cf. p. 2153, 48*). GRATT. 349 ad magnum maior -enda (*i. adhibenda*) laborem cura. MANIL. 3, 511 tempora... divisa... proprios -untur in annos (*cf. 3, 592*). SEN. epist. 98, 2 in utramque partem ipse (*animus*) res suas -it. LVCAN. 6, 509 Erictho in... novos ritus pollutam -erat artem. QVINT. inst. 2, 15, 12 persuadere iudici et sententiam eius -ere in id quod velit. 2, 16, 2 cuius (*eloquentiae*) fraude... consilia -antur in peius. 3, 8, 52 *prosopopoeia* aliquando etiam in controversias -itur. 4, 5, 17 ut in illam partem sequentem fides ex priore -atur. 5, 10, 26 -itur... in argumentum species libidinis. 5, 10, 71 ex incremento in utramque partem -itur ratio. 5, 10, 118 mens... Alexandri -i debet in dubium ab oratore. 5, 11, 9 exempla... ex maioribus ad minora... -antur. 5, 12, 2. 8, 4, 15 ut aliud crescat, aliud augetur a nobis, inde ad id, quod extolli volumus, ratione -itur. 12, 1, 26 popularis error ad meliora -endus est. 12, 2, 15 alia... in diversum ambiguitate -antur. decl. 317 p. 246, 20 verba... ambigua et in plures intellectus -cta sunt. Ps. QVINT. decl. 19, 2 in nullum vitae genus... florentem -xit aetatem. TAC. ann. 6, 5 ne... convivialium fabularum simplicitas in crimen -retur. 11, 34 suspensa et, quo -rentur, inclinatura responderet Vitellius. GROM. p. 375, 17 quod de minimis usque ad maiora -antur pondera (*cf. 375, 21 postquam ad modium ventum erit. ib. 24 pervenitur*). CONSENT. gramm. V 357, 21 haec... liberum est nobis et ad nostram regulam declinare... et in contrarium -ere. MARTYR. gramm. VII 195, 7 verba in nomen -cta. MARCIAN. dig. 34, 5, 15 (16) quaedam sunt, in quibus res dubia est, [Hey]

sed ex post facto retro -itur et apparet, quid actum est. SOL. 5, 3 quod lacus piscium copiosus est, non equidem ad miraculum -erim. PS. ASCON. Verr. p. 216, 8 St. Quintius rem in invidiam -xit. CLAUD. DON. Aen. 2, 145 p. 167, 16 patriam, filios et patrem semel in oblivionem. 12, 150 p. 572, 2 ut, quod Aeneae esse proprium... patuit, id in aliam partem... aemulatione -retur. RVFIN. Basil. hom. 4, 2 invidia (i. invidus) hoc... ad languoris sui remedium -it, si... videat. 7 p. 1787^A. AVG. civ. 15, 15 p. 91, 4 D. per quos ordo... generationem ad Noe... -retur (cf. 15, 20 p. 102, 1). 17, 12 p. 233, 28 ex quo (filio) progenies eius (David) -retur ad Christum. pecc. mer. 3, 4, 8 p. 134, 7 verba possunt... in aliam -i transferrique sententiam. SVLP. SEV. chron. 1, 4, 7 usque Abraham -cta successio. dial. 2, 12, 5 repulsam non ad contumeliam... -xit. EVGRAPH. Ter. Andr. 820 eo usque persuasione... animum eius, ut. BOETH. in Porph. dial. pr. 1, 1 p. 5, 7 ad quam partem philosophiae... libri -atur intentio, quod Graeca oratione dicitur εἰς ποῖον μέρος... ἀνάγεται. 1, 24 p. 73, 10 diversarum cognationum gens ad unum caput generis -i potest (opp. ex sanguine... deducitur). 1, 24 p. 74, 4 al. arithm. 1, 11 p. 25, 19 sectionem usque ad unum. 1, 24 p. 49, 21 his nominibus in infinitum -ctis. mus. 4, 14 p. 340, 14 ab hypate meson... consonantias ad graviolem partem. ENNOD. opusc. 3, 80 p. 351, 10 ne in usum praesumptio -retur. COD. Inst. de cod. comp. pr. hoc ad effectum -ere (cf. FACVND. 8, 3 p. 716^B decreta... in effectum). NOVELL. Iust. 111, 1 privilegium usque ad possibilem modum -ere. GREG. M. moral. 8, 16 sententia... ad vocem ecclesiae -itur. 16, 25 dicta... ad haereticorum typum. 9, 24. 13, 6. al. c per aliquos status vel gradus: SEN. contr. 9, 6, 14 qui cognitionem vestram per omnis comparationis partis -at. QVINT. inst. 1, 5, 58 an eadem ratione per casus -i externa... conveniat. 1, 6, 12 per omnia -i analogiae... rationem. 1, 9, 5 declinationem per eosdem... casus. 7, 2, 22 comparatio non una via -itur. 10, 1, 85 idem nobis per Romanos... auctores ordo -endus est. PS. QVINT. decl. 14, 8 nec efferas cupiditates per illicitos -o complexus. 18, 12 -atur quaestio per coniugis ministeria, per filii servulos. ROMAN. Char. gramm. I 145, 15 quidam... nominativum non per eandem... viam... -erunt. cf. QVINT. inst. 7, 3, 15 latius orationem. ducere alicui aliquid in aliquam partem (probrio, honori sim.): v. p. 2156, 27 sqq.

2 computando (sumere, assumere, numerare, cogere, colligere, multiplicare): LVCIL. 884 age nunc summam sumptus -c (NON. ad h. l. v. p. 2135, 51 sq. PANEG. 12 [2], 17, 4 beneficiorum summas). VARRO rust. 3, 16, 11 hos numquam minus, ut peraeque -rent, dena milia sestertia ex melle recipere esse solitos. CIC. Quinct. 53 cum ius amicitiae... ageretur, cum officii rationem... -i conveniret (S. Rosc. 128 al. DON. Ter. Ad. 855 -ere rationem... est digitis computare). Verr. II 3, 116 non -o in hac ratione eos, quibus... est licitum. ibid. quoniam xō med(imnos) -imus, accedant eo... HS xō. Att. 5, 21, 13 ut centesimae perpetuo faenore -rentur (6, 1, 5 al.). 6, 2, 1 ut faenus quaternis centesimis -ant. VERG. Aen. 6, 690 sic... -bam animo rebarque futurum, tempora dinumerans (NON. p. 283 ad h. l. p. 2135, 51). Ov. fast. 1, 317 quattuor adde dies -ctis ex ordine Nonis. MANIL. 3, 189 a sole ad lunam numerabis in ordine partes signorum, ortivo totidem de cardine -es. 3, 409 v. p. 2165, 54. SEN. dial. 10, 3, 2 -c, quantum... cliens abstulerit. COLVM. 5, 2, 7 huius summae quartam decimam -o. 5, 2, 9 decimam partem -o. 5, 2, 10. 5, 3, 1 -o quintam partem longitudinis. 5, 3, 3. 5, 3, 4 septimam partem longitudinis et latitudinis -es et adicies asses singulares. 5, 3, 5. PAVL. dig. 38, 10, 10, 17 personae... erunt sedecim, enumeratione sic -cta, ut... fecimus. PACIAN. epist. 3, 25 calculare (imp.) catholicos greges et -c in digitos nostrae plebis examina. HYG. astr. 1, 6 p. 26, 8 hac re minorem numerum -i. AVG. mus. 4, 12, 15 quae -cta cum illis. GREG. M. moral. 4, 12 ex dierum multitudine annus -itur (supra: congestis diebus tempus perficitur). cf. DIONYS. EXIG. pasch. 8 p. 502^A per omnem computum, per quem -is, si nihil superfuerit, eundem computum esse, per quem -is, agnosce. ducere numerum totiens: COLVM. 5, 2, 1 -imus centies centenos, fiunt decem millia (ib. multiplicantur in se duo latera). 5, 2, 9 hoc -o quater. HYG. mun. castr. 26 CXX -emus quinquies, fit DC. MAECIAN. distrib. 53 trientes et semunciae sedecies -cti sexis efficiunt. 57 septuncem... totiens si -xeris, ... efficiet. FRONTIN. grom. p. 30, 17 L. (p. 14, 4 Th.) quidam primum appellatum dicunt sortem et centiens -ctum centuria(m). PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 ut bifariam patruo accepto quater pronepos... -atur. GELL. 1, 20, 5 cum ter terna -untur atque ipse numerus terplicatur. CENS. 11, 5 p. 20, 1. AVSON. 396, 29 -c binas decies. FAV. EVL. p. 11, 22. AVG. civ. 18, 23 p. 286, 31 D. tria ter -cta fiunt novem 11, 30 p. 504, 27 tres partes (unum et duo et quinque) ... simul -ctae non complent decem. c. Faust. 12, 17 p. 346, 20 al. divers. quaest. 57, 1 unum et duo et tria et quattuor simul -cta fiunt decem (c. lul. 3, 11, 22 amborum anni computati et simul -cti. ISID. orig. 3, 5, 9). PS. PROSE. prom. 1, 7, 2 bis. 5, 14, 1. CLAUD. MAM. anim. 1, 25 p. 93, 7 quotiens unum multiplicaverimus, totiens quasi multi singuli in summa -untur (cf. ibid. p. 93, 17 numerorum inchoantia -entia perficientia). BOETH. arithm. 1, 9 p. 21, 4 quater XXXII -cti CXXVIII... necessitate complebunt. mus. 2, 29 PRIMAS. in apoc. p. 886^B GREG. M. in Ezech. 2, 8, 11 moral. 1, 19. 23 al. ISID. orig.

6, 17, 26. per aliquem numerum: QVINT. inst. 1, 10, 44 plures... quadratos habebunt, quam per quot longitudo -etur. BALB. grom. p. 96, 8 L. -is longitudinem per latitudinem: facit embadon (cf. ibid. l. 11 metiemur). GROM. p. 354, 8 -o unum latus per aliud: fiunt perticae tot. PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 fit ex omnibus his, quas... comprehendimus, -ctis per octo sedecies centum viginti octo. FAV. EVL. p. 7, 21 numeros per alterutrum. HIER. monogr. p. 198, 14. 18 cum... numerus (XLVI)... solutus et per semetipsum scriptus fuerit et -ctus. BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 322, 23 sex per quaternarium. arithm. 1, 10 p. 24, 14 idem reddunt II per XVI multiplicati, quod III per octonarium -cti. GREG. M. moral. 9, 3 monas multiplicata in denarium -itur, denarius per semetipsum -ctus in centenarium dilatatur, qui rursus per denarium -ctus in millenarium tenditur. in aliquem numerum: MANIL. 3, 423 quod... his exsuperat demptis, id -ito in aequas sex partes. CARM. de pond. 204 pondus... in quadruplum -es. FAV. EVL. p. 5, 1 quadratus numerus -ctus in se. 5, 4. 19, 23. AVG. civ. 11, 30 p. 504, 12 D. unum et duo et tria, quae in summam -cta sex fiunt. mus. 5, 12, 26 -c... in legem quadrati has partes singularis. BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 323, 5 XLVIII propositiones si in ternarium numerum -erimus... CXLIV... numerositas crescet. arithm. 1, 10 p. 24, 17 XVI... a quaternario in se -cto perficitur. 1, 12 p. 29, 19. generaliter i. q. 'numerare': MANIL. 3, 298 certis surgentia signa -ere temporibus (cf. Housm. et Wagen. ad l.).

3 iudicando (cf. CHAR. gramm. p. 445, 1 B. habetur... creditur... -itur, putatur, existimatur): a c. dat. personae (interdum supplendae) et rei (i. q. vertere, dare): NAEV. com. 105? (v. p. 2135, 82). PLAVT. Amph. 492 nemo id probro... -et Alcumenae (SCIP. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 6). Bacch. 1103 minus aegre habeam minusque id mihi damno -am. TER. Ad. 5 laudin an vitio -i id factum oporteat (huc pertinere videtur GLOSS. II 340, 20 καταγνώσκω σου vitium tibi -o. sim. IDIOM. cas. gramm. IV 567, 15. DOSITH. gramm. VII 425, 1 vitio furi -o. cf. l. 43). 105. GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 4 tragoedus gloriae sibi -bat talentum... datum esse. CIC. Flacc. 65 si quis despiciatui -itur. SALL. Iug. 11, 3 quod apud Numidas honori -itur (aliter 'aliquem honori -ere', i. honestum iudicare: AVG. civ. 2, 11 p. 66, 13 D. Graeci utrosque honori -unt, et sacerdotes... et scaenicos). NEP. praef. 4 laudi... -itur adolescentulis... habuisse. FRONTO p. 209, 18 N. eis est opprobrio -ctum (potius quam datum cod. sec. Hauler). SCHOL. Cic. Bob. p. 170, 29 St. eundem... contemptui (SCHOL. Cic. Gron. p. 309, 29 St. quos... contemptui -ctos haberi (-re cod.). HIER. in Gal. 1, 13 p. 389, 5, 2 p. 478). HIER. in Gal. 2, 10 p. 405 contribulibus... detestationi -bantur. RVFIN. Orig. in exod. 3, 3 p. 316^B execrationi... et vitiis -itur virtus. CARM. epigr. 513, 4 taedio. b c. gen. vel possessivo (praedicativo) vel pretii (i. q. aestimare): CIC. Arch. 14 pericula... parvi (fin. 2, 24. al. RVFIN. hist. 3, 24, 3 μικράν ποιοῦμενοι φρονίδα. syn. pendere. cf. PS. VARRO sent. 68 rumores recensere magni -unt [127]). Rab. Post. 41 tanti... hunc (aliter PROP. 4, 11 92 tanti cineres -erit esse meos) off. 1, 67 ea... contemnere fortis animi... -endum est. Att. 7, 3, 8 pluris ea. epist. 4, 73 hoc... humilis animi. SALL. Iug. 32, 5 fidem non minoris. rep. 2, 6, 2 id... dubitare adgredi, socordiae atque ignaviae -o. NEP. Att. 13, 4 non intemperanter concupiscere... continentis debet -i. LIV. 2, 38, 5 hanc urbem... hostium. 21, 41, 12 tutelae... nostrae -imus victos. VAL. MAX. 2, 9, 3 nec pensi -erat... ascribi (SEN. Phoen. 298 pensi nihil). COLVM. 1 pr. 12 nullius momenti -imus... facere. QVINT. inst. 2, 1, 2 tradere officii sui -unt. SVET. Tib. 11, 4. ITALIA I Cor. 1, 20 (Tert. adv. Marc. 5, 5 p. 586, 3) boni -xit deus... salvos facere (εὐδόκησεν. VVLG. placuit deo. sim. ITALIA II Cor. 12, 10 [Tert. scorp. 13]. cf. p. 2158, 60). TERT. nat. 2, 2 p. 97, 5 trinam formam divinitatis -it. adv. Marc. 5, 20 p. 648, 18 quae... lucri -erat. AVIEN. ora 35 dicta Sallustii... omnibus praediicatae au(c)toritatis -ier. COD. Theod. 6, 7, 1 (= Iust. 12, 4, 1 a. 372) praefectum urbis, praefectum praetorio etc... indiscretas -imus dignitatis. c c. variis adverbialibus (i. q. putare, aestimare): CIC. Verr. II 2, 40 pro nihilo prae tua praeda tot res sanctissimas -ere (Tusc. 5, 30 al.). II 5, 64 eos in hostium numero -it (Catil. 3, 25 al. CAES. Gall. 6, 32, 1 [cf. Meusel ad l.]. FRONTO p. 204, 10 N. hostium numero. TER. MAVR. 2612 [2611 putant]. COD. Theod. 9, 39, 2 [= Iust. 9, 46, 8 pr. a. 385]). Phil. 1, 18 non istas res in actis suis -ret. rep. 4, 10 artem ludicram... in probro. leg. 1, 31 dolorem in maximis malis (Tusc. 1, 118 al.). fin. 3, 10 nihil praeter virtutem in bonis (3, 21 al. AMBR. bon. mort. 1, 1). Tusc. 2, 15 Hieronymus tantum in dolore -xit mali. fin. 4, 72 pecuniam in rebus praepositis. 3, 29 infra se omnia humana. BELL. Alex. 38, 2 victoriae loco -bat, si... posset (VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 prosequi voluptatis loco. QVINT. inst. 5, 9, 10 SOL. 22, 3. 12 HIL. c. Const. 2 AMM. 21, 16, 8). SALL. Cat. 3, 2 quae... facilia... putat, aequo animo accipit, supra ea... pro falsis -it. 12, 1 innocentiam pro malivolentia. nota Iug. 14, 1 vos mihi... [in adfinium locum] (sic P; adfinium loco V) -rem (cf. 85, 26 ne quis modestiam in conscientiam -ret). 73, 6 sua necessaria post illius honorem. hist. 1, 12 validior... pro bono -batur. LIV. 2, 32, 7 in concordia civium spem reliquam -ere. LIV. 6, 23, 10 quod e re publica -eret. 36, 44, 9 pro viris -ere regia mancipia. 38, 26, 6 cladem pro sua. SEN. dial. 12, 10, 3 syn. putat. PLIN. nat. 2, 159 inter

[Hay]

crimina . . . hoc. 7, 33 super (*i. quod super ea est*) inter ostenta -itur. 7, 56 aliud . . . ex fortuna sua. 7, 144 inimicum fuisse inter calamitates. 18, 288 solstitium . . . in simili causa -erim. 31, 59 in gloria -unt . . . perpeti. 35, 4. 36, 104. 124. QVINT. inst. 5, 9, 10. 7, 2, 33? 54. decl. 252 p. 29, 29 cum . . . partem defensionis . . . in hoc -at, ut. 268 p. 94, 25 voluptates . . . inter . . . bona. 329 p. 294, 22. TAC. ann. 4, 1 Germanici mortem inter prospera. FRONTO p. 137, 1 N. quae . . . pro maximis. 237, 13 id . . . in lucro. SOL. 2, 42 quidquid . . . sit, -itur inter salutaria. 11, 27. PANEG. 4 (9), 12, 2 pro accepto -amus oblatum. 7 (6), 23, 2. LAMPR. Heliog. 11, 2 silentium . . . pro consensu. ARNOB. nat. 7, 33 p. 267, 25 ea ab aliis fieri in amoribus . . . -ant. IVST. 2, 9, 10 ut plus praesidii in celeritate . . . -ret. SYMM. epist. 1, 37, 2 procesus tuos in meo aere -o. CLAUD. DON. Aen. 3, 300 p. 306, 26 omnia . . . pro veris. 7, 230 pro levi . . . quicquid . . . praestiteris. 7, 435. SCHOL. Cic. Bob. p. 113, 2 St. plebiscitum pro gravissimo. VEG. mil. 4, 27 p. 147, 11 supra omnia -itur . . . explorare. HIER. epist. 18^A, 12, 4 hoc in peccati . . . parte -it propheta. 58, 6, 1 pisciculos pro . . . deliciis. SEDVL. carm. pasch. 5, 143 verum . . . pro crimine. NICET. vigil. 1 id pro lucro. *nota adv.*: ITIN. Alex. 20 quod . . . coniectatores cum secus -rent. *d. c. acc. et inf. (praevalet esse. etiam acc. suppl.)*: PLAVT. Amph. 648 id modo si mercedis datur mi, ut . . . vir . . . clueat, satis mi esse -am. 839 illam mihi dotem -o esse, quae. Bacch. 369 aperite . . . ianuam hanc Orci . . . nam . . . haud aliter esse -o, quippe quo *eqs*. Capt. 436 te pro libero esse -as. Men. 982 alii ita ut in rem esse -unt, sint. Most. 125. 814 v. *infra l. 80*. Persa 637 Poen. 523. Stich. 571 scelestus <se> esse -it pro adulescentulo. Trin. 638. 1026 quin tu, quod periit, periisse -is? TER. Hec. 343 qui amat, cui odio ipse est, [eum] bis facere stulte -o (iudico *A*). Haut. 836 minas . . . pro alimentis esse nunc -o datas. AFRAN. com. 324 ACC. trag. 65. LVCIL. 1003 nec vivere (*sc. eum, v. Marx ad l.*) -unt (NON. p. 283 *ad h. l. v. p. 2135, 50*). VARRO Men. 499 (NON. in *l. v. p. 2135, 49/50*). CIC. Q. Rosc. 6 Verr. II 1, 123. II 4, 72 *al.* Cluent. 12 *al. passim*. Att. 1, 17, 5 *al.* epist. 4, 7, 1 quae . . . conducere arbitraret et non aliena esse -rem. MET. NEP. Cic. epist. 5, 3, 1 CAES. Gall. 1, 3, 2. 4, 30, 2 HIRT. Gall. 8, 24, 4. SALL. Iug. 93, 5 quae . . . usui fore -bat. NEP. Alcib. 7, 1 *al.* PROP. 3, 7, 44 (4, 11, 92 v. *p. 2156, 48*). LIV. 7, 18, 3. 10, 11, 12. 22, 14, 6. 35, 17, 1. 38, 43, 1 *al.* VAL. MAX. 3, 6, 3. 5, 1 ext. 1. 5, 5 pr. *al.* Ivs IVR. Arit. (Corp. II 172) 13 qui . . . fuerint, mihi hostes esse -am. SEN. benef. 1, 13, 3 qui summum bonum -ret terrori esse. dial. 11, 14, 3. CVRT. 4, 15, 24. 9, 1, 20 COLVM. 3, 10, 8. 21. 4, 3, 3 PLIN. nat. 33, 138. MART. 1, 15, 6 solum hoc -as, quod fuit, esse tuum. QVINT. inst. 7, 1, 21 quod firmissimum -erit se habere. APVL. Plat. 1, 13 cum tres partes animae -at esse. 1, 18 quod inutile esse -er[n]t ratio. 2, 1. 4. 12. ITALIA Philipp. 3, 7 (Aug. civ. 17, 4 p. 208, 17 D.) haec . . . damna esse -xi (*ἡγνυμαι*. VVLG. arbitratus sum). *nota inf. perf.* TERT. adv. Hermog. 3 p. 128, 18 propter non intellegentes adiecisse -xit (-xi *al.*). PANEG. 4 (9), 5, 4 *al.* SPART. Did. 7, 10 quae ad speculum -unt (P; dicunt Σ, *vg.*) fieri. HIER. adv. Pelag. 3, 1 tibi responsum -ito. VVLG. sap. 7, 8 divitias nihil esse -xi (*οὐδὲν ἡγνυμένην*). COD. Iust. 5, 4, 3 (*a. 196*). AVG. civ. 2, 12 p. 66, 31 D. *al.* NOT. urb. Const. praef. 8. COD. Theod. 11, 30, 85 (*a. 415*) nec *leges* . . . appellandum esse -erunt. SALV. gub. 6, 54 CLAUD. MAM. anim. 2, 10 p. 141, 15 PAVL. PELL. 544. *nota gerundivum usurpatum interdum ad periphrasin simpl. verbi, ita ut 'faciendum duco' prorsus sit pro 'facio'*: CIC. Manil. 2 qui . . . fructum . . . tribuendum esse -erunt. leg. agr. 2, 6 mihi . . . omnia potius perpetiunda esse -o quam. prov. 32 Pis. 20 *al.* de orat. 2, 160 hoc . . . colendum -bant, (colebant *M*). 3, 174 rep. 1, 3. 2, 24 leg. 1, 37 div. 1, 57 fin. 4, 57. 5, 47 *al.* epist. 1, 6, 2. 5, 17, 3. 7, 1, 1. 7, 5, 2. LIV. 28, 32, 10 opprimendos Hergetes . . . -isse. 43, 7, 9 tristiora patiunda esse -ant. VAL. MAX. 1, 1, 9. 2, 3, 1 PLIN. nat. 7, 6. Ivv. 11, 93 nemo inter curas -xit habendum, qualis in Oceani fluctu testudo nataret. TAC. ann. 3, 32 *senatus Lepido* angustias et nobilitatem . . . honori . . . habendam -bat. CAPITOL. Aur. 14, 5 Alb. 12, 11. 12 TREB. Gall. 14, 5 LACT. inst. 3, 8, 6. OPTAT. 6, 5 p. 152, 18 instrumenta . . . extorquenda esse -istis. AMM. 18, 2, 3. ANON. Vales. 10, 47 si qua speranda -ret. VEG. mil. 1, 8 p. 13, 7. 3, 6 p. 78, 4 CLAUD. DON. Aen. 10, 150 p. 311, 30. 11, 110 p. 424, 4. 11, 780 p. 530, 5 MAXIMIN. c. Ambr. 93 *al.* AVG. civ. 21, 5 p. 497, 13 D. COD. Theod. 11, 29, 2 (*a. 319*). 2, 29, 2, 3 (*a. 394*). *al.* OROS. hist. 5, 23, 15 CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 106, 26 COD. Iust. de emend. cod. 6, 1, 3. 36 pr. 1, 3, 54, 1. 1, 19, 5 *al.* GREG. M. epist. 1, 76, 2, 5 caritatem vestram . . . -xi necessario commonendam. 3, 27. CORP. IX 1590 statuam ponendam esse -erunt. *cf. etiam p. 2158, 71 sqq.* *nota inf. pro gerund.*: COD. Iust. 6, 20, 19 pr. dubitationem amputare -imus. *aliter* INSCR. christ. Diehl 4837, 5 in cassum . . . quam perdere -xit mors (*cf. 991, 2*). *e cum dupl. acc. (supplendo, si vis, verbo subst., interdum accusativo subiecti, ut l. 79. 80)*: PLAVT. Capt. 151 malum . . . amici tuom -is malum. Merc. 323 ne deteriozem . . . hoc facto -as, *sc. me*. :: egon te? Most. 29 ego illum corruptum -o. 814 bene monitum -o atque <es> existumo humani ingeni. TER. Hec. 555 si . . . posset . . . non eum hominem [esse] -rem nec virum satis firmum. Ad. 18 eam laudem . . . -it maximam. RHET. Her. 2, 24, 38 (*cf. Enn. scaen. 118 Ribb.*) cur me huic locabas nuptiis? :: -xi probum. 4, 20, 28. CIC. div. in Caec. 66 (NON. *ad l. v. p. 2135,*

50). Verr. II 2, 100. 156. II 3, 58. 187 (*syn. iudicare*). 6, 39 Font. 49 Rab. perd. 3 *al.* leg. 1, 60. nat. deor. 3, 48 Ino dea -etur. fin. 1, 33 *al.* 3, 64 illa vox inhumana . . . -itur. 5, 57 *al.* Tusc. 4, 65 quae magna . . . -untur. Att. 5, 6, 1. 12, 11, 1 omnia humana tolerabilia -enda sunt. MAT. Cic. epist. 11, 28, 5. CATVLL. 8, 2 quod vides perisse, perditum -as. 91, 9 tu satis id -xti (LIV. 8, 2, 10 ut satis -rent . . . victoriam, quam . . . eripuisent [eripuisse, *deleto* quam, *Duker, al.*]). PVBIL. N 3. 47 CAES. Gall. 6, 18, 3. SALL. Iug. 54, 4 id flagitium . . . -itur. 62, 4 *al.* NEP. Arist. 1, 3 *al. passive* Epam. 1, 2 Ag. 3, 6. VERG. Aen. 10, 668 tantum me crimine dignum -isti (NON. p. 283 *ad l. v. p. 2135, 50*). HOR. sat. 1, 6, 62. epist. 2, 1, 83 (*ibid.* putant). Ov. met. 7, 509 LIV. 4, 3, 2. 5, 40, 8. 8, 31, 4 *al.* 10, 24, 7 si dignum provincia -rent, in eam mitterent *se*. 83, 42, 13 (*syn. iudicare. item 27, 19, 5*). 38, 45, 7 SEN. contr. 4 pr. 2. VAL. MAX. 6, 5 pr. nihil . . . utile, quod . . . videri possit, -itur. VELL. 1, 17, 7 *al.* CVRT. 6, 6, 2. 7, 4, 11 quod ipse reppererit, . . . optimum -ere. 9, 6, 24. 10, 1, 26 COLVM. 1 pr. 16. 2, 9, 6. 3, 3, 8. 12 pr. 9. PLIN. nat. 9, 183. 15, 76. 17, 121 capacissima insitorum . . . -itur platanus. 22, 10 *al.* SIL. 1, 665 STAT. Theb. 2, 463. QVINT. inst. 1, 3, 2 peius -erim . . . esse. 1, 5, 11 haec . . . digna . . . laude. 2, 16, 17 *al.* 5, 13, 42 materiam dicendi nobis, quod volumus, -entibus. 11, 3, 29 *al.* Ivv. 13, 20. TAC. hist. 2, 31 Otho luxu . . . rei p. exitiosior -batur. [*dub. interpr.* Agr. 6 ludos et inania honoris medio rationis atque abundantiae -xit]. PLIN. paneg. 43, 5 SVET. Aug. 10, 1 Tib. 21 *al.* FRONTO p. 25, 12 N. *al.* CALL. dig. 50, 11, 2 *al.* CHAR. gramm. p. 411, 28 B. APVL. Plat. 2, 1 partim divina . . . et prima simplicia -i bona, alia hominum . . . existimari. 2, 12. 23. 24 (*ibid.* existimat). CENS. 14, 11 quadrati numeri potentissimi -untur. NOVATIAN. cib. Iud. 6 p. 962^c quae de testanda sunt, non sunt nobis exempla -enda. NEMES. ecl. 2, 70 indignum -is, quod . . . te peream. SOL. 2, 22. 10, 3. 17, 2. 40, 27. 49, 4. 30, 30 quod . . . provenerit, eximium . . . -itur. *ex con.* ITIN. Alex. 26. PANEG. 10 (4), 26, 1. LAMPR. Diad. 2, 2 (*ex con.*). Alex. 35, 1. 58, 5. ARNOB. nat. 3, 10. 7, 36 (*ibid.* iudicamus). LACT. inst. 1, 21, 37 IVST. 5, 7, 11. *nota* IVST. 12, 4, 10 neque castra aliter quam patriam neque pugnam aliudumquam quam victoriam -xere. 38, 3, 11 *al.* PS. AVR. VICT. orig. 12, 2 PRISCILL. tract. 1, 32 p. 27, 11 *al.* AMM. 27, 8, 4 *al.* CLAUD. DON. Aen. 9, 35 p. 192, 26 crimen potuit -i et . . . indicium videri quod . . . sese clausierint. VEG. mil. 4, 1 p. 129, 16 HIER. epist. 22, 39, 1 VVLG. I Esdr. 4, 14 *al.* II Macc. 7, 12 tamquam nihilum -ret cruciatus (*ἐν οὐδενὶ . . . ἐτίθετο*). Hebr. 10, 29 RVFIN. hist. 5, 20, 2. 3. *al.* PRVD. cath. 7, 214 unam paremque sortis . . . vicem . . . -ere. CLAUD. 5, 54 *al.* AVG. civ. 1, 20 p. 35, 3 D. *al.* OROS. hist. 5, 1, 11. SIDON. epist. 2, 13, 8 ne beatum ultra diceret -retque, qui . . . premeret aurum. COD. Iust. 1, 17, 2, 9. INSCR. christ. Rossi II 64, 11, 6 -ere qui nihilum voluit mundi . . . honores. *pro accusativo subiecti est infinitivus (cf. etiam sub a-c)*: RHET. Her. 1, 15, 25 satius esse -xit amittere impedimenta. CIC. Att. 1, 5, 4 grave -xi scribere ad te. SALL. Iug. 74, 1 fidem . . . experiri periculosum. NEP. Pel. 1, 3 Ov. Pont. 2, 3, 55 indignum . . . -is . . . fieri. fast. 2, 473 nefas -unt . . . imponere. LIV. 8, 2, 10 v. *supra l. 6*. 8, 11, 1 haud ab re -xi . . . referre. 23, 42, 12 ei facile esse -am (dicam *P*) opprimere. 26, 8, 3 circumagi . . . flagitiosum -bat. SEN. contr. exc. 9, 1 turpissimum -xi . . . dimitti. VAL. MAX. 3, 2, 7. 3, 4, 7 parum -xit . . . largiri. 5, 3 ext. 3 saevire . . . abunde -erunt. 5, 5 pr. amoris vinculum -itur . . . accepisse. SCRIB. LARG. praef. p. 5, 5 magnum . . . -ximus posse . . . tueri. SIL. 6, 449 fas -c concedere noctem. QVINT. inst. 1, 2, 22 turpe -et cedere. 4, 2, 85 nec saepius narrare -erim nefas. SVET. Aug. 86, 1 praecipuam . . . curam -xit . . . exprimere. SCAEV. dig. 34, 4, 30, 4 (*ex test.*) iustissimum . . . -xi . . . legare. APVL. apol. 16 potius -xi tegere. ITALIA II Cor. 5, 8 (Tert. resurr. 43 p. 89, 1) bonum (boni *susp.* *Kroym.*, *cf. p. 2156, 59*) -entes . . . peregrinari (*εὐδοκοῦμεν*. VVLG. bonam voluntatem habemus). CYPR. epist. 20, 1 p. 527, 6 necessarium -xi . . . litteras facere. SOL. 1, 53 competens . . . -o . . . tractare. ITIN. Alex. 6. PANEG. 11 (3), 20, 2 tantum laboris . . . suscipere . . . dementia -batur. AVR. VICT. Caes. 3, 6 caruisse . . . utilius -xere. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 24, 2 iustus potius . . . -it suam remissionem accusari . . . quam. VVLG. II Macc. 1, 18 necessarium -ximus significare (*ἡγνυμένην*). COD. Theod. 3, 5, 2, 3 (*a. 319*) congruum -ximus . . . revocari. COD. Iust. (1, 20, 2 definire necessarium esse -ximus. 1, 53, 1, 3 *al.*, *nota* GREG. M. epist. 1, 68 necessario . . . -ximus . . . obviare [1, 79 *al.* *cf. p. 2157, 72*]). GREG. M. epist. 2, 29 necesse -ximus referre (2, 37 *al.*). PASS. Paul. 9 iocundius pro illo mori . . . -atis. *c. gerund.*: MART. CAP. 9, 897 aequius . . . -o ampliandam discussionem. *nota* GREG. M. epist. 1, 54 paginam . . . necesse -ximus dirigendam. *pro altero obiecto est enuntiatum per si, sim.*: CIC. Phil. 2, 63 si . . . hoc tibi accidisset, quis non turpe -ret? NEP. Ages. 4, 3 gloriosius -xit, si . . . paruisset. QVINT. inst. 9, 4, 146 SVET. Iul. 77 APVL. apol. 90 IVST. 11, 10, 13. *nota* PS. AVR. VICT. orig. 19, 4 cum . . . ita faciendum sibi existimaret, periculosum -ens (*i. veritus*), ne quis nasceretur, qui. PASS. Thom. p. 152, 1 ne incredulum (*i. incredibile*) -as, quid possit. *f ut*: COD. Theod. 9, 19, 2 pr. (*a. 326?*) commodum -ximus, ut . . . conferret. COD. Iust. 10, 5, 1 pr. (*a. 228*) gravissimum verecundia mea -xit, ut . . . referat. 1, 1, 8, 10 quae . . . commota sunt . . . necessarium -ximus, ut . . . pervenirent. SIDON. epist. 5, 9, 1 in meo aere -o . . . — si dignum tu quoque putas —

ut, quantas habemus amicitiarum causas, tantas habeamus... amicitias.

E quoquomodo (i. ita ut de modo -endi non constet vel de significatione dubitari possit): i. q. gerere? dub. TERT. nat. 1, 5 p. 65, 31 omnes nomen de professionibus gestant, sed ducunt, (seducant *cod.*) nomen sine professionis praestantia, qui. i. q. adducere, afferre: MIN. FEL. 19, 1 poetas... praedicantes... talem esse mortalium mentem, qualem parens omnium diem -erit (cf. Hom. Od. 18, 137 οἷον ἐπ' ἡμᾶς ἄγγει κτλ.). CLAUD. 26, 253 duo... lupi... excepti telis... prodigium miramque notam -xere (sc. secum) futuri. ROMVL. fab. Aesop. 51 rec. W. 30 bestiarius, qui medicinam -erat fero (cf. Thiele ad h. l.). fere i. q. habere: TERT. adv. Val. 15 p. 194, 17 quem exitum -erit Aeon. huc traho iuncturam martyrium -ere: NEMES. Cypr. epist. 77, 2 tua anima, Cypriane, quoniam multis documentum confessionis dedit, ipsa martyrium prior -xit. quot enim ad martyria facienda exemplo suo provocavit. RVFIN. hist. 5, 6, 4 Telesforus qui... illustre martyrium -xit (ἐνδόξως ἐμαρτύρησεν). 5, 16, 22 Adamant. 1, 21 AVG. in epist. Ioh. 8, 9 p. 2041 PASS. Montan. 21. singulariter dictum in ioco: PLAVT. Poen. 116 (prologus ad spectatores): iamne hoc (sc. quod dixi) tenetis? si tenetis (sc. memoria tamquam praedam?), -ite; cave dirumpatis eqs.

III aliquid ducit aliquem: A de loco in locum (proprie vel in imagine): 1 verbo activo (obiecto personae hic illic supplendo, velut BIBAC. (?) carm. frg. 17 (16 M.) hic qua -bant vastae divortia fossae): LVCR. 2, 258 progredimur, quo -it quemque voluntas. 4, 685 aliis alius nidor datus ad sua quemque pabula -it. VERG. ecl. 8, 68 -ite ab urbe domum, mea carmina, -ite Daphnim. 9, 1 quo te, Moeri, pedes? an, quo via -it, in urbem (Aen. 1, 401 qua te -it via. HOR. epist. 1, 18, 20 Brundisium... melius. al. [transl. MANIL. 3, 483. SEN. dial. 7, 1, 1 in contrarium]. VLP. dig. 43, 8, 23 via vel iter vel actus. ITALIA prov. 14, 12 [Ps. Cypr. abus. 12] viae -unt ad mortem [ἐρχεται VVLG. deducunt]. TERT. mart. 2 p. 8 ad deum. BOETH. cons. 4 carm. 7, 33. al.). georg. 3, 269 illas (equas) amor trans Gargara. Aen. 3, 114 divum -unt qua iussa, sequamur. 6, 43 quo lati -unt aditus. dub. 9, 381 per occultos -bat (M; lucebat *rell.*) semita calles (11, 524 quo semita -it angustaeque ferunt fauces. STAT. Theb. 9, 641 ?). 10, 206 quos... Mincius... -bat in aequora pinu. 12, 437 te mea dextera... magna inter praemia -et. HOR. carm. 3, 11, 13 tu (testudo) potes tigris comitesque silvas -ere et rivos... morari. 3, 27, 1 impios parrae... omen -at. epist. 1, 1, 93 locupletem priva tritemis. TIB. 1, 9, 10 -unt instabiles sidera certa rates (i. navigantes). 1, 10, 46 pax... sub iuga... boves. 2, 6, 3 seu... virum terrae via seu... -ent aequora. PROP. 3, 3, 40 nec te fortis equi -et ad arma sonus. OV. epist. 4, 59 Theseus -entia fila secutus. met. 2, 139 neu te... rota -at ad Aram. 4, 437 Stygiam qua -at ad urbem iter (LIV. 40, 21, 7 al. SIL. 5, 43 in fraudem, i. insidias). 13, 922 -entia retia pisces. 14, 425 viderunt... qua fors -bat euntem. Pont. 1, 3, 20 cernis, ut... sanguis... ad Stygias certo limite -at aquas. 1, 8, 68 potentem Appia ferventi... in arva rota. LIV. 1, 1, 4 Aeneas... ad maiora rerum initia -entibus fati... in Macedoniam venisse. 5, 43, 6 Gallos... fortuna ipsa Ardeam (7, 35, 12. COD. Theod. 10, 18, 3) 7, 17, 8 quocumque fama. 8, 36, 9 qua... spes (CVRT. 5, 13, 18) MANIL. 1, 295 signa per immensum cupidus -entia pontum. 2, 521 altera... in bellum diverso limite -it linea. 4, 120 gradus qui -ere... valeant ad sidera vatem. 4, 562 Arcitenens victorem -et ad arces. 5, 568 Persea... illa dies... ad litora. SEN. exc. contr. 4, 7 -at tyrannicidam in arcem tyrannus, non uxor, odium, non amor. dub. 7, 2, 12 hic color displicebat Passieno, quia ad testem -it (sc. reum? alii verba pro corruptis habent). GERM. frg. 4, 161 cura... certo me limite -it. VAL. MAX. 1, 1, 10 clivus ad Ianiculum. SEN. dial. 10, 2, 1 alium... cupiditas circa omnis terras. nat. 5, 18, 16 omnes venti in aliquod nos malum. epist. 76, 29 quocumque -it ac vocat honestum, venio. CVRT. 9, 3, 14. MELA 1, 74 specus -it ausos penitus (ibid. admittit). LVCAN. 9, 227 nos... in arma... belli civilis amor. 9, 390 hi mihi sint comites, quos ipsa pericula -ent. 10, 184. PETRON. 27, 2 pueri (i. cupido videndi eos) nos... ad spectaculum -erant. 48, 1 cocum... in culinam obsonium -xit. 100, 1 luna... feras -it ad pabulum. SIL. 1, 288 profugi -ente Noto advertere coloni. 13, 552 claustra... per... umbram Elysios -unt campos. 14, 10 qua litui, qua -unt bella, sequamur. 15, 623 casso -ente labore... involvunt... orbem milites. 16, 142. STAT. Theb. 2, 352 ni conscius ardor -it et ad Thebas melior socer. 3, 519 pinus me Thessala (SCHOL. vectus sum). 8, 214 Minyas... venti. 8, 480 Herculeum contra vagus Haemona -it sanguis. 12, 796 vidui -unt matres ad corpora luctas. Ach. 1, 720. nota MART. 4, 57, 4 quo te bis decimus -it ab urbe lapis. 10, 13 (20), 1 ad auriferas... me Salo fluvius... oras. transl. QVINT. inst. 2, 20, 2 qua... fames -xit, ruentes decl. 329 p. 235, 1 non... vulgaris sacramenta nos tenebant (ducebant *cod.*) nec sicut adversus alios tyrannos -bant (tenebat *cod.*) PS. QVINT. decl. 1, 3 recto gradu, ut -ere oculi solent. PLIN. epist. 7, 5, 1 ad diaeta tuam ipsi me, ut verissime dicitur, pedes -unt. APVL. met. 3, 18. HERM. Pal. vis. 2, 1, 1 tulit me spiritus et -xit in eo loco, ubi (αἶψα... ἀποφύγει). PANEG. 7 (6), 22, 7 ut patriam meam videas -ente pietate[m]. 11 (3), 29, 4 nos ad curiam... senatusconsulta. nota OPTAT. 2, 6 p. 42, 19 cathedra Petri... -it ad se angelum, nisi forte eum... habetis in

loculis clausum. AMM. 24, 2, 7 pars fluminis... largis aquarum agminibus -ens ad tractus Babylonios interiores. 28, 2, 12 quoquo ventus -erat, perrumpentium. 15, 10, 5 stilos... defigunt, ut eorum series viatorem -at innoxium. 18, 7, 2 necessitatis -ente solacio... reversi. 19, 5, 4 unde scalae adusque civitatis -bant planitiem VVLG. gen. 35, 16 venit... ad terram, quae -it Ephratam. deut. 2, 1 solitudo ad mare Rubrum. Ios. 13, 16. I par. 26, 16 portam, quae -it ad viam Ascensionis (sim. act. 12, 10 ubi gr. πύλιν... τὴν φέρονσαν). SENT. procos. Maced. (Corp. III 586) 11 <per> amphispota... ri<g>or at fontem Dercynn<am>... -at. CORP. V 3408 in porticu, quae -it at ludum publicum) eqs. COD. Theod. 15, 1, 45 (a. 406) ascensibus..., qui ad superiores porticus -unt. SEDVL. carm. pasch. 4, 12 caelestis regni -entem ad limina callem. fort. huc pertinet INSCR. christ. Diehl 405 hic... iacet Leontius..., quem terra externa -xit (abduxit? an eduxit, i. procreavit?). nota translationem ad tempus: SEN. rem. fort. 2, 2 huc (ad mortem) me singuli dies -unt. CLAUD. 1, 279 te... perpetui -ent in saecula fasti. 2 verbo passivo: LVCR. 4, 679 per auras mellis apes quamvis longe -untur odore. PROP. 3, 6, 26 staminea rhombi -itur ille (amator) rota, illum... anguium ossa trahunt. MANIL. 2, 31 pietate ad sidera -ctam Erigonen. MELA 1, 42 pecora ut... a pabulo -cta sunt, ita se... promovent. PETRON. 123 v. 223 populus..., quo mens icta iubet, deserta -itur urbe (sc. metu). HOMER. 426 fati occurrit -ctus iniquis... Hodius. STAT. Theb. 1, 494 numine -ctos affore. TAG. ann. 3, 47 quia non metu -atur, iturum Tiberium ad exercitus. FIRM. math. 6, 31, 90 meretrices per loca peregrina -etur fati. err. 6, 2 ut... ad insidiarum locum puerilis animi desiderio -retur. HYG. astr. 2, 17 p. 57, 21 citharae sonitu -cti delphines... pronatant. VVLG. Matth. 4, 1 Iesus -ctus est in desertum a spiritu (ἐνέχθη. cf. OP. imperf. in Matth. 5 p. 661 ad h. l. non solum -ctus aut adductus dicitur, qui alicuius potestate -itur, sed etiam ille qui alicuius... exhortatione placatur). act. 20, 9 -ctus somno cecidit... deorsum (κατενεχθῆς ἀπὸ [ἐπὶ v. l.] τοῦ ὕπνου) CLAUD. 3, 176 -ctus... maligno stamine factorum... subrepsit in aulam. rapt. Pros. 1, 27 quo -cta... Proserpina raptu. CARM. epigr. 1950, 8 trahor in tenebras -orq(ue) amplectere fratr(em). translatio ad tempus: FIRM. math. 5, 1, 22 hi per multa infortuniorum genera -entur.

B de statu in statum (animum alicuius movere, allicere, delectare): 1 verbo activo: LVCIL. 1175 illum sumina -bant atque altitium lanx. RHET. Her. 4, 7, 10 haec... res nos -xit ad hanc rationem. 4, 16, 23 viros ad... maleficium singulae cupiditates impellunt, mulieres ad... maleficia cupiditas... -it. 4, 21, 29 avium dulcedo -it ad avium. VARRO ling. 8, 16 quae nos... ad declinandum -xerunt. rust. 2, 9, 8 fames... hos ad quaerendum cibum. CIC. inv. 1, 1 me... ratio ipsa in hanc... sententiam. 2, 157 quiddam..., quod... sua vi... nos inductos -it. 2, 166. S. Rosc. 83 quo me non cupiditas -it. Caecin. 89 cum verba nos eo -unt tum res ipsa hoc sentire... cogit. Scaur. 30 al. de orat. 2, 89. off. 3, 89 alio... -it humanitas. Tusc. 3, 23 Att. 1, 17, 5. 8, 16, 1 v. p. 2146, 4. epist. 10, 16, 2 al. LVCR. 2, 788 quae -it et illicit, u<t> tribuamus..., causa, colores. nota 2, 869 ipsa (sc. cognita quae sunt) manu -unt et credere cogunt... gigni. SALL. lug. 41, 1 abundantia... rerum, quae prima (sic) mortales -unt. HOR. sat. 2, 2, 35 te species. epist. 1, 3, 27 quo te sapientia -ret, ires (1, 6, 57 eamus, quo -it gula). ars 31 in vitium -it culpa fuga. 452 hae nugae... in mala derisum. PROP. 2, 25, 42 -it uterque color (sc. nos. infra 44 utraque forma rapit). OV. Pont. 1, 3, 36 natale solum dulcedine cunctos. LIV. 1, 7, 14 ad quam (immortalitatem) eum... fata -bant (SEN. epist. 107, 11 [ex Cleanthe] -unt volentem fata, nolentem trahunt. rem. fort. 4, 1. LVCAN. 7, 601 Domitium clades fata per omnes -bant). MANIL. 2, 83 deus et ratio... -it ab aetheriis (aeternis *cod.*) terrena animalia signis. 2, 633 Scorpis et Cancer fraterna in nomina -unt ex semet genitos. 2, 681 haec sidera ad amicitias... pectora -unt. 4, 191 Erigone (sidus)... ad studium -et mores. CELS. 1 pr. 17 id usu explorasse, ad quod... coniectura... -isset. SEN. Med. 953 ira, qua -is, sequor. benef. 4, 19, 4 aliquid... expetendum, cuius te ipsa dignitas -it. 4, 33, 2 ea ire, qua -it verisimilitudo. 5, 1, 1 materia quo -it, sequenda est, non quo invitat. dial. 2, 15, 4 praecipere... ad voluptatem -entia. 3, 12, 5 prodire defensorem... officio -ente. dial. 6, 2, 1 quosdam ratio -it. 6, 19, 2 senectutem solitudo... ad potentiam. nat. 1 pr. 6 ambitio... te ad dignitatem... per indigna. 2, 59, 3 omnia quae ad mortem -unt (epist. 30, 4 quem senectus -it ad mortem). epist. 74, 14 quicquam ex his hominem... voluptate -entibus. 90, 27 sapientia ad beatum statum tendit, illo -it. 94, 43 etiam sine ratione... veritas -it (lucet Koch). 94, 66 Marius exercitus, Marius ambitio -bat. 101, 2. SIL. 7, 387 nec -ere verba ad... decus (sc. te) ... valebunt. STAT. Theb. 12, 459 me pietas, me -xit amor. Ach. 1, 848 QVINT. inst. 1, 12, 19 nos... dulcedo longius -xit. 2, 17, 32 si ratio ita -erit. 4, 1, 52 illum natura eo -et, ut sciat eqs. 4, 2, 28. 5, 11, 19 fabellae... -ere animos solent... rusticorum. 6, 1, 31 rerum... in rem praesentem animos hominum -entium. 9, 1, 21 adfectus nihil magis -it quam figura. 10, 7, 21. 12, 1, 5 nulla mentem distringente atque alio -ente causa. 12, 1, 34. 12, 10, 75 -it animos naturali voluptate vox omnis. decl. 254 p. 38, 16 species eo -it (sc. nos), ut... prima sint. decl. 271 p. 112, 7 al. 315 p. 242, 6 quo me -is, anime? quo me

trahis, affectus? 330 p. 298, 1 te suspicio... ad hoc (298, 2 in utrumque). PS. QVINT. decl. 6, 18 nos longius... contentio. 9, 12 me similis aetas. IUV. 14, 36 reliquos... patrum vestigia... unt (37 trahit orbita culpa). 14, 188 ad scelus... purpura. PLIN. epist. 1, 10, 5 sermo... qui repugnantis quoque -at, impellat. nota 5, 1, 4 non defuturam mihi constantiam, si ita fides -erit, ... pronuntiandi. PAVL. dig. 23, 2, 60, 2 ratio in contrarium. GELL. 7, 11 tit. verba... ad officium gravitatis... -entia. 13, 28, 2. 14, 1, 23 homines... nihil arbitrato suo faciunt, sed -entibus stellis et aurigantibus. 14, 7, 3. APVL. apol. 52 quoquo te -xerit *insania*, sequeris. PS. APVL. Ascl. 11 meum animum rationis -it intentio. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 584, 10 praestructio... epistulae ita -xit, ut... retractaverim. CYPR. testim. 3, 4 tit. p. 167, 5 quae ad vitam -unt. *sim. saepius*. DOCTR. apost. 3, 2 iracundia -it ad homicidium (*ὁδῆγελ. item* 3, 5, 3, 6). 3, 4 quae res -unt ad... superstitionem (*ἐκ... τούτων... εἰδωλολατρία γεννᾶται*). ITALIA Sirach 4, 25 est confusio, quae -it ad peccatum (*ἐπάγουσα ἁμαρτίαν*). VVLG. adducens peccatum). PANEG. 9 (12), 4, 2. VOPISC. quatt. tyr. 7, 3 quo eum natura -bat, eo societate quoque... -retur. c. acc. c. inf. IVL. VAL. 2, 20 exempla vos -bant arma nostra... posse propelli. FIRM. math. 6, 34, 6 Sol animum per diversa sollicitudinum genera variis cogitationibus -it. MAR. VICTORIN. defin. p. 33, 14 verbis in rei sensum -entibus audientem. CLAVD. DON. Aen. 1, 75 p. 29, 6 inanis intellectus homines... suspicionibus in falsam interpretationem -it. 6, 520 me... cura... tempusque... in somnum. 7, 150 p. 24, 2. CLAVD. 17, 20 attonitas sermo qui -ret aures. 21, 16 ad sese mentem praesentia -unt. CARM. min. 22, 6 me lubrica -erit aetas, me tumor impulerit, me devius egerit ardor. HIER. epist. 53, 9, 3 quocumque eos flatus sancti spiritus -erit. 64, 1, 5 nihil in se sinistri habere operis, quod -at ad Tartarum (*cf. SVLP. SEV. epist. 2, 17*). VVLG. sap. 19, 4 -bat... illos ad hunc finem... necessitas (*ἐλλεξε*). Sirach prol. quae ad finem -unt (*ἄγορα*). AVG. civ. 7, 17 p. 295, 26 D. eum (*Varronem*) non solum non -bat... veritas, sed... premebat auctoritas. 11, 24 p. 495, 4 D. ad hoc... me probabilius -it, quod... vocatur. 18, 41 p. 317, 19 humanam infelicitatem divina... auctoritas. 18, 54 p. 345, 10. in psalm. 79, 13 ad... recte factum amor et timor. SVLP. SEV. dial. 2, 12, 11 quo me -it oratio. APRING. in apoc. 1, 8 ars stultos ad sapientiam. COD. Theod. 7, 3, 2 (a. 409) quem sors militiae in eum progressum -erit. COD. Iust. 5, 5, 3, 1 (a. 319) libidine -ente (*eos*). BOETH. cons. 3, 3, 5 ad... bonum... intentio (*opp. ab eodem... error abducit*). 4, 2, 77 *syn.* compellit. NICET. symb. 1 vincula... animas... ad inferni carcerem. nota inf. CARM. epigr. 1830, 1 quos pietas -xit munerare parentes. *res pro pers.*: PS. SEN. mon. 87 mali iudicis sententiam non res, sed auctoritas -it. DRAC. Romul. 5, 79 spes crimina -it ad facinus. *obi. inc.*: COD. Iust. 1, 5, 10, 2 (a. 470) nostrae... serenitatis... ad hunc exitum providentia -it, ut. 2 verbo passivo: TER. Andr. 180 nos sic necopinantis -i falso gaudio (DON. -ere expectatione longi temporis malum prolatore. SCHOL. p. 81, 24 seduci). VARRO rust. 2, 9, 10 ne canes -cti sapore minus se abstineant. CIC. inv. 1, 4 cuius aliquo bene praecepto -remur. 1, 107 ut... non verbis solum ad misericordiam -atur. S. ROSC. 120 litteris eorum... -itur, ut... velit. Caecin. 55 ad rem iudicandam verbo. Verr. II 2, 143 si quis earum (*statuarum*) honore aut gloria -itur (NON. p. 283 ad l. v. p. 2135, 47/8). II 4, 124 Font. 35 Cluent. 171. leg. agr. 1, 27 si qui vestrum spe -itur se posse... velificari. Rab. perd. 29. Mur. 39 ludis... oblectamur et -imur. 62 al. Sest. 115 qui... favore populi tenetur et -itur. 119 levitate me -ctum ad... genus dicendi labi. Balb. 30. har. resp. 54 ad quem motum si deorum monitis non -remur, tamen... nostro sensu... raperemur. Planc. 9 dilectu... ad iudicandum. 18. de orat. 2, 232 ad reperendum... arte. 3, 16 al. Brut. 56. 188 al. rep. 1, 1 Catoni... quo omnes... quasi exemplari ad industriam... -imur. fin. 5, 42 dant... se ad ludendum fabellarumque auditione -untur (NON. 282 ad l. v. p. 2135, 46). 5, 49 al. (off. 2, 21 et Cato 26 v. p. 2135, 48). Att. 1, 13, 3 al. ad Q. fr. 3, 3, 4 Cicero illo declamatorio genere -i et delectari videtur. Q. CIC. pet. 21 tribus rebus homines... ad benevolentiam... -untur. NEP. Cim. 1, 2 non magis amore quam more -ctus (MANIL. 2, 518 amore. CARM. epigr. 2159 amore -ctus pelagi mercibus) insistebam). Alcib. 5, 1 al. HOR. sat. 2, 7, 38. 102 si -or libo fumante (PORPH. si libum appeto. SCHOL. me si delectaverit bonus cibus). OV. met. 8, 123. 13, 161 rerum ordine -ar (*in narrando*). MANIL. 5, 184 qua sc. via, Actaeon... -untur et ipsi retibus et claudunt campos venatores. (*delectantur* Wagen.; post ipsi interpungit Housm.). VELL. 2, 102, 3 per quae (*vitia*) eo -ctus erat, ut. SEN. Phoen. 461 in utramque partem -or affectu pari. benef. 6, 6, 2 eundem est, qua -imur legibus. dial. 4, 8, 2 in alterius exitum levi compendio -itur. nat. 5, 15, 2 SCRIB. LARG. praef. p. 5, 4 PLIN. nat. 21, 165. STAT. Theb. 8, 593 maiora ad praemia mente -itur Tydeus. QVINT. inst. 1, 6, 22 obliquis casibus -cti... primas sibi positiones... mutare permittunt. 2, 4, 3 emptionibus, in quas plerique imitatione... -untur. 2, 8, 5 qui in diversa -atur (*sc. natura*. 2, 8, 12). 2, 13, 16 al. 3, 8, 36 ad consentiendum homines -untur experimentis. 5, 12, 22. 6, 2, 24. 7, 2, 44 an... si nulla ratione -ctus est, impetu raptus sit. 9, 4, 10. 61 aures... -ctae... velut... decurrentis orationis flumine. 10, 2, 5 mentis natura -cti sunt in hoc, ut. 10, 7, 17 ut eloquentia... praesenti fructu laudis... -atur. 11, 3, 60.

12, 7, 4 orator -etur... in advocacionem maxime causa. decl. 255 p. 45, 19 al. IUV. 10, 351. TAC. Agr. 1 celeberrimus quisque ingenio ad prodendam... memoriam... conscientiae pretio -batur. PLIN. epist. 2, 4, 2. nota 3, 4, 7 -bar etiam quod decesserat Classicus. 3, 15, 3 me non sic auribus -i, ut. 4, 12, 6. 5, 8, 4 qui sermunculis... -antur (*ibid.* capiuntur). 7, 9, 11 hominum ingenium flecti -ique per artes. 7, 27, 2 ut... credam... eo -or, quod. 9, 12, 2 al. (9, 17, 3 *syn.* capi). FLOR. epit. 3, 14, 3 aequo et bono -ctus. FRONTO p. 86, 11 N. CELS. dig. 24, 1, 47 officio mariti -ctus... vir. EDICT. div. frat. Ulp. dig. 37, 14, 17 PAPIN. dig. 20, 5, 1 al. VLP. dig. 1, 7, 17, 1 al. PAVL. coll. Mos. 4, 3, 6 MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 3 HERMOG. dig. 41, 2, 50 pr. APVL. met. 4, 23 asinali verecundia -ctus. 9, 24 TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396, 6 (*cf. Löfstedt, Krit. Bemerk. zu Tert. apol. p. 113*). mart. 4 p. 11 al. IREN. 1, 13, 6 illa (*Sige?*) -cta phantasmate (*φαντασμάθεϊσα*). CYPR. epist. 71, 1 praesumptione -untur quidam... ut putent *egs.* PORPH. Hor. sat. 2, 1, 26. transl. de re TIBERIAN. 2, 6 aurum... qua -ctus... illecebra micat impius ensis. PANEG. 4 (9), 7, 3 quod ipse litteris et summi poetae amicitia -retur. 4 (9), 15, 3 quibus... illecebris... ad... intellegentia<m> moverer ac -rer. 6 (7), 9, 2. TREB. Gall. 11, 4 al. IVL. VAL. 3, 35 gemmarum utrum magnitudines mirarere an vero coloribus -re<re> an fulgoribus vincerere. IVST. 10, 2, 4. PS. AVR. VIOT. epit. 18, 5 iniuriā... ad ulciscendum. VIR. ill. 31, 2 HIL. *syn.* 38 p. 512^A naturali necessitate -ctus (*ibid.* coactus. 58 p. 520^C). AVELL. 2, 105 p. 37, 25 sacerdotis adventu -ctus in admirationem Severus. PRISCILL. tract. 3, 63 p. 49, 15 FILASTR. 82, 2 al. SERV. Aen. 6, 36 -itur... Varro, ut... credat. CLAVD. DON. Aen. *passim*. HYG. astr. 2, 7 p. 43, 5 oblivione -ctus. 2, 14 p. 52, 6 fab. 274 p. 150, 5 HIER. epist. 22, 24, 2 al. 123, 14 p. 911 libido impetu -itur. VVLG. deut. 30, 1 al. II Macc. 10, 20 cupiditate -cti (*φιλαργυρησάντες*). Gal. 5, 18 si spiritu -imini (*πνεύματι ἔγχεσθε. cf. AVG. serm. 151, 2, 2 quid est 'i spiritu'? spiritui dei consentire iubenti*). II Timoth. 3, 6 mulierculae, quae -untur... desideriiis (*ἀγόμενα*). CLAVD. 8, 259. COMM. apol. 238 Iudaei... invidia -cti sunt in zelo livoris. 499 dum ista cogitant, -cti sunt in errore nefando. AVG. civ. 7, 28 p. 311, 3 D. -itur Varro quadam ratione. ord. 2, 9, 26 ad discendum. PS. PHOEBAD. fid. prol. p. 31^B. AVELL. p. 37, 25. COD. Iust. 6, 24, 4 (a. 238) falsa opinione -ctus. 4, 49, 2, 1 (a. 259) iusto errore te -ctum vel fraude... capsum. GREG. M. moral. 6, 8 infirmiae mentis iudicium cum ipsa praesentis rei specie -itur. 8, 18 afflicta mens per appetitum -itur. PASS. Petr. Paul. long. 20 invidia contra eum (*Iesum*) -cti sunt principes sacerdotum. 43 tu... zelo -eris. non indicata re ducente: CIC. off. 1, 18 omnes... trahimur et -imur ad cognitionis... cupiditatem. HOR. sat. 2, 7, 82 tu... aliis servis... atque -eris, ut nervis alienis mobile lignum. SEN. epist. 108, 6 in theatrum voluptatis causa ad delectandas aures oratione... -imur. IVL. VAL. 2, 4 p. 69, 17 neque in hoc -or (*'i fallor'* Kübler), ut... non his reverentiam deferat. C aliis modis: 1 an i. q. educere, i. educare? PRISC. Anast. 51 tyrannos, rupibus adverso quos -xit Isauria fato. *cf.* CARM. epigr. 661, 6 Servilla laeta... Felicis (*sc. sancti*) nomine -cta. 2 -i i. q. oriri: CLAVD. carm. min. 25, 53 pande, quibus terris orti, quo semine -cti coniuges. *cf.* BOETH. Eut. 5, 51 homine indutus Christus, de cuius semine -ctus est homo.

IV aliquid ducit aliquid: A de loco in locum: 1 certo subiecto et obiecto: a ducere (*trahere*) post se (*secum*): PLAVT. Men. 442 -it lembum diirectum navis praedatoria. ENN. ann. 573 carbasus... volat... -ctura carinam (*sim.* SEN. Oed. 889 aura... ratem). CATVLL. 64, 327 currite -entes subtegmina, currite, fusi (333 al.). LVCR. 2, 206 faces... flammaram -ere tractus. 4, 137 nubes umbram... late. VERG. Aen. 2, 694 stella facem -ens. 5, 528 crinem... volantia sidera. *sim.* OV. met. 10, 279 flamma... apicem... per aëra. MANIL. 1, 329 Lyra Orpheus tunc silvas... trahens nunc sidera -it et rapit (*capit al.*)... orbem. 2, 34. 717 cetera sidera pro numero -unt ex ordine partes. 2, 731. 736. 743 al. 3, 73 natura totum... hominis per sidera cenum ordine sub certo -xit. 3, 279 Lanigeri sidus... dena quater stadia exoriens... -it (*'accipit'* Housm., *cf.* 3, 281 occupat. v. Wageningen ad l.). 460. 4, 218 Scorpius cum Phoebe currum per sidera -it. 4, 498. 5, 37. 142. 338 Lyra... quae cornua -it (*-et al.*) ad astra. VITR. 10, 2, 2 vectes -entes eam (*suculam*) versant. CELS. 7, 7, 8 acum transmitti duplicem capillum muliebrementem. 7, 7, 11 al. SEN. Herc. O. 1630 quercus cadens... -xit ruinam. Phoen. 116 ubi torva rapidus -at Ismenos vada (*i. undas; sim.* nat. 4, 2, 5 Nilus aquas sine tumultu leni alveo. CVRT. 8, 9, 18 aurum flumina vehunt, quae leni... lapsu segnes aquas -unt. LVCAN. 1, 399 Isura gurgite -ctus per tam multa vada suo. SIL. 4, 87 Ticinus... lucenti gurgite lympham. ANTH. 440, 4 Rhodanus... in mare... aquas. IVL. Hon. rec. B 4 Durius... aquas [*sim., ut vid., A 22. locus corruptus?*]). nat. 7, 21, 2 qua illum (*cometem*) vena pabuli sui -xit, illa repit. 7, 23, 1 ignis... -it, quo illum natura sua -it (*ibid.* trahit). epist. 90, 42 mundus in praeceps agebatur silentio tantum opus -ens (*dicens opt. codd.*). 94, 51 digiti puerorum... aliena manu per litterarum simulacra -untur (*cf.* CLAVD. 5, 234 pila... sponte volant utroque manus mucrone furenti -itur). LVCAN. 2, 143 secutast, qua morbi -xere, manus. 3, 219 ad bella rates Phoenicum... -xit Cynosura. LVCAN. 7, 491 ensis... dextras Romana in viscera -it. 10, 252 tellus... perusta [*Hey*]

illuc (*ad Meroen*) -xit aquas *Nili*. PETRON. 122, 139 fax stellis comitata novis incendia -it. SIL. 11, 442 exaudita chelys *Amphionis* lapidem testudine felix -ere. 12, 446 aequoream rota -bat per gramina puppim. STAT. Theb. 6, 360 quis sidera -at spiritus. silv. 1, 5, 26 nives et frigora -ens Marcia aqua. 5, 3, 21 quae -at semita solem. QVINT. inst. 10, 7, 28 vitis radices amputant, quae illam in summum solum -unt. APVL. mund. 2 stellae infinitos numero greges -unt. PORPH. Hor. carm. 1, 2, 14 inundatione Tiberis ad periculum ruinarum alio -xit solum. CYPR. epist. 74, 10 p. 808, 5 canalis aquam. ANTH. 401, 1 quam late vestros (*Pompeiorum*) -xit Fortuna triumphos. PANEG. 2 (10), 7, 3 Rhenum... vide(b)atur ipsa sic natura -isse, ut. PALLAD. 3, 12, 6 sarmenta vitem... longius -unt. AVIEN. Arat. 1323 caelo... signa... -entur (*sim.* 1575). CLAVD. DON. Aen. 5, 845 p. 525, 1 ipsa... maria navis -unt. 10, 745 quies (*i. mors*)... quae in aeternam noctem -eret, quod penitus clauserat. HYG. astr. 4, 2 p. 112, 3 Aquarius exoriens... Equi pedes secum de terra -it (*cf. Arat. 667 ἀνδρεί*). CLAVD. 15, 498 nimbose... Taurum -at Hyas. 22, 404 ad caelum... vallis tibi Murcia (*i. clamor ibi sublatus*) -et nomen Aventino... recessum. carm. min. 26, 42 gurges... -it in antra sinus. 29, 6 quis fulgura -at hiatus. 49, 7 natura... proprias hiemes per viscera *torpedinis* -xit. rapt. Pros. 2, 43 consona telae fila... veri -xere figuras. 2, 116 pervius umor lacus -it... sub flumine visus (*i. oculos*). *sim. de principatu* (*ducere i. q. regere*): CORN. SEV. carm. 5 iam caelo -bat sidera Phoebe (*nisi i. q. in caelum adducebat. cf. PETRON. 89, 55 Phoebe*... minora -ens astra. BOETH. cons. 2 carm. 8, 7 ut, quas -erit Hesperos, Phoebe noctibus imperet). SEN. Thy. 836 dux (*i. Sol*) astrorum saecula -ens. *huc traho* AVIEN. Arat. 1434 caespites ab imo -untur superi motus (*metus cod.; intellege: quae in caelo fiunt, originem ducunt a terrenis*).

b ducere ad (in) se (attrahere, sorbere, haurire): VARRO ling. 9, 94 ferrum, quod similes lapides similiter -unt (LVCR. 6, 907. PROP. 4, 5, 9 magnes... ferrum. *sim. transl.* HOR. carm. 4, 9, 38 -entis ad se cuncta pecuniae [*cf. PORPH. ad l.*]). MANIL. 1, 158 aëra... ex ipso (*ponto*) -entem semina. 1, 379 regna *antipodum*... ex uno lumen -entia sole. 3, 665 terra *autumno*... semina -it (*i. haurit*). VITR. 8, 1, 5 omnis tepor ad se -it umores (SEN. nat. 4, 2, 28 *umorem* tellus ex mari). 9, 1, 12 fervor... omnes res... ad se. SEN. dial. 4, 10, 8 *foraminibus* sentinam -entibus. nat. 3, 11, 3 aquas in alimentum suum nemora -bant. Herc. f. 347 *Lycus*: -et e genere inclito novitas colorem nostra. COLVM. 12, 284 nulla res alienum odorem celerius ad se -it quam vinum. SCRIB. LARG. 133 sal (*in compositione*) largiter... aquam -it *hydropicis*. 158 *compositio* sanguinem. 217 emplastrum... sudores. LVCAN. 1, 416 Titan ut... fluctus... ad sidera -at (*tollat al., sed v. Housm. ad l.*). 6, 539 saxis (*i. sarcophagis*), quibus intimus umor -itur (COMM. elicitur, educitur). 10, 124 strata... quorum pars maxima fuco cocta... virus non uno -xit aëno (ADNOT. tingitur). STAT. Theb. 11, 129 (*de cena Thyestae*) festina polo -entes astra (*pro nocte SCHOL.*) Mycenae. FRONTIN. aq. 113 inferior *calix* plus trahit; superior... minus -it. IUV. 2, 81 uva... livorem -it ab uva (SCHOL. varia fit). LACT. opif. 16, 15 pars aliqua membrorum... vitium. IVVENC. 3, 664 lignum... desisse... terrenos -ere sucos (*cf. 660 aruit arbor*). PALLAD. 1, 39, 3 fistula... quae tantum calidae -at interius, quantum fistula illi frigidi liquoris intulerit. 11, 10, 1 *oliva* pernoctet cum salibus et -at in se eosdem sapes. CLAVD. carm. min. 37, 4 ut... refluos -ant pocula viva sinus (*de aqua crystallo inclusa*). APIC. 8, 6, 9 (367) p. 62, 24 cum bene -erit impensam *haedus. absol. v. p. 2164, 27*. VINDIC. med. 25 flamma oleum -it ad se (*supra: adducere*). *sim.* PAVL. NOL. carm. 9, 56 *peccatorum turba* corporeis -it mala semina fibris.

c ducere ex (super, circa) se (de rebus quasi intrinsecus existentibus. fere i. q. gignere, procreare, facere, proferre): VERG. ecl. 9, 49 -ret apricis in collibus uva colorem (NON. p. 284 *ad h. l. v. p. 2135, 53*. Ov. met. 3, 485 [*cf. 3, 482 traxerunt... ruborem*]). SEN. epist. 71, 31 *syn.* perbibere. *al. cf. vol. III 1717, 1. adde* CVRT. 10, 3, 14). Ov. met. 4, 65 *rimam* paries. 8, 249 ut... pars *circini* -ret orbem (*sim.* SEN. Phaedr. 974 sub quo [*rectore Olympi*]... pondera mundi... suos -unt orbis. nat. 7, 23, 1 sideris proprium est -ere orbem). 8, 760 pallescere glandes coepere ac longi pallorem -ere rami (*cf. supra l. 48*). MANIL. 1, 708 sulcum -ente carina. SEN. nat. 1, 3, 12 umor... modo caeruleas lineas, modo virides *egs.*... -it (*arcum caelestem efficiens*). 1, 5, 6. LVCAN. 3, 551 puppes sulcato varios -erunt gurgite tractus. HIER. epist. 7, 1, 2 *pars heremi* inter Syros ac Sarracenos vastum limitem -it (MART. CAP. 6, 655 *Macedonia* in Thracium limitem terminum -it). MART. CAP. 6, 607 sol per illos (*antipodas*) iter. 6, 660 Sporades... aliaeque *insulae* per septuaginta (*milia?*) longitudinem et per ducenta latitudinem -unt. LVCAN. 5, 548 nec luna -xit recto tenuata cacumina cornu. RVT. NAM. 1, 402 *Populonia* naturalem -it in arva sinum. 1, 567 conum pyramidis coeuntia flumina -unt (*i. delineant*). *sim.* IUV. 13, 216 ruga... acri -cta Falerno. cicatricem *sim.: transl.* Ov. trist. 3, 11, 66 facta cicatricem -ere nostra sine (Pont. 1, 3, 15 tempore -etur longo... cicatrix. *de insitis* COLVM. 3, 18, 5. 4, 24, 4. *plura v. vol. III 1047, 13 sqq., adde* COLVM. 6, 32, 3 ut... cicatricem et pilum -ant *vulnera* [PELAGON. 170 ut pilum -at (*cutis?*)]. PAVL. NOL. carm. 19, 218. *de* HOR. carm. 4, 2, 59 notam -xit *v. p. 2151, 3*). SEN. contr. exc. 2, 2 ferrum situ rubi-

ginem -it (*contr. 2, 2, 8 situ carpitur*). SEN. dial. 1, 2, 6 *v. p. 2151, 5* 6, 8, 2 tristitia iam videtur -isse callum (PAVL. NOL. carm. 19, 215 -ctum super ulcera callum) QVINT. inst. 1, 2, 18 mens... situm -it (PS. QVINT. decl. 12, 13 p. 229, 30). SER. SAMM. 107 -it nova vulnera tempus. 220 si... -ent glaucomata plumbum (*codd. recte, peplum vg.*) 5 *cf. PELAGON. 444 ad album, quod recens -erit oculus*). PANEG. 12 (2), 3, 5 cicatrices... cutem (PAVL. NOL. carm. 31, 320 ossa supernata -ere carne cutem). VEG. mulom. 1, 5, 1 ulcera corticem). THEOD. PRISC. log. 76 si *epar* duritiam -erit (*sic bVB; induxerit r, adduxerit Gelen., coll. 82*). *cf. PALLAD. hist. mon. II 15 p. 372^a per quadraginta dies... non intravit sub tectum, ita ut corpus eius sicut* 10 *... rhinocerotis <ricinos> -ret (suppl. ed. ex gr. p. 121, 8 B. ὡς τὸ σῶμα... ῥινόκερας ἐκβράσαι. sed ad rem melius quadraret, si legeretur duresceret).* nubem *sim.*: VAL. FL. 1, 307 si nubila -erit aether (*v. Langen ad l.*). STAT. Ach. 2, 21 iam... -ere nubes incipit 15 *... Scyros procul recedentibus*. QVINT. inst. 11, 3, 75 ut oculi... tristitiae quoddam nubilum -ant. *cf. PAVL. NOL. carm. 11, 16 ne qua... nubem -ret in sanctum suspicio... parentem.* Ov. met. 1, 402 saxa... molliri... mollitaque -ere formam. *hic, si versuum ordinem* 20 *Riccianum sequaris, inserendum videtur* PERVIG. Ven. 52/58 Hybla, florum subde vestem, quantus Ennae campus est, ut recentibus vi- rentes -at umbras floribus. *obscurius* CLAVD. carm. min. 2, 2 -entia portum cornua (*i. praecedentia sec. Birt*).

2 obiecto supplendo: i. q. porrigi: AMBR. hex. 3, 9, 39 subtilibus poris in cordis... sedem -entibus. VINDIC. med. 37 obtruso meatu, qui ad ventrem -it (*ibid. tendit*). COD. Iust. 11, 43, 62 (*a. 440?*) de plumbeis fistulis -entibus ad thermas. *in re coquinaria (i. q. sucum, ius adducere)*: APIC. 4, 2, 20 (140) *apua* cum -erit, subtiliter versas (*cf. 4, 2, 27 [147] cum tenuerit. 4, 2, 28 [148]. 4, 5, 1 [181] dum* 30 *-it. 5, 3, 2 [194] ut -at ad se deorsum. 5, 4, 4 [205]. 7, 13, 7 [306] cum -erit ad se*).

3 passive, incerto subiecto ducendi: de locum mutantibus: SEN. nat. 5, 14, 2 flumina... alia leniter -cta, alia... sonantia. CLAVD. DON. Aen. 10, 305 unda retrorsus -cta (VERG. relabens). 35 ITALA eccles. 1, 5 (Ravenn. p. 22, 8) occidit sol et in locum suum -itur (ἐλκεi. VVLG. revertitur). AVIEN. Arat. 766 Argo rutilam tantum inter sidera puppim (*acc. lim.?*) -itur (-it et *vulg.*). BOETH. mus. 1, 2 p. 188, 6 ut per... inaequalitates ratus cursuum ordo -atur (*sc. stellis*). *de sese extendentibus, porrectis (in nonnullis et mutationem loci potes accipere)*: CIC. Arat. 7 huic (*signo*) spatio -ctum 40 simili latus extat utrumque. nat. deor. 2, 139 nervi... a corde tracti et profecti in corpus omne -untur. 2, 137 sucus... permanat... per quasdam a medio intestino usque ad portas iecoris... -ctas et directas vias. BELL. Alex. 28, 3 *loci natura muniti* unum latus erat adiectum... Nilo, alterum editissimo loco -ctum, ut partem castro- 45 rum obtineret. MANIL. 1, 391 tribus stellis obliquis demissus -itur ensis *Orionis*. 1, 675. 1, 840 globus... aequali laterum compagine -ctus. 2, 491 Geminorum -itur auris ad Iuvenem (*cf. 2, 468 auribus haerent. 495 tendunt auribus*). 3, 304 qua Phrixiei -untur vellera signi. 3, 333 sidera curvato -untur in aethera tractu. 4, 314 in ter- 50 denas divisum -itur astrum. GERM. 326 hinc alius... -itur ordo siderum. SEN. nat. 1, 3, 4 *in arcu caelesti* videmus aliquid flammei, aliquid lutei *egs.*... et alia in picturae modum subtilibus lineis -cta. MELA 1, 108 locus... ubi finem -ctus a Bosphoro tractus accipit. 55 FIRM. math. 1, 10, 5 *zona*, quae per mediam mundi -itur partem. CLAVD. DON. Aen. 3, 535 p. 335, 6 scopulis in immensum -ctis. MART. CAP. 6, 650 Italia per populos sinus urbes... -itur in fines Illyrici. OROS. hist. 1, 2, 64 Gallia... -cta per longum et per angustum inflexa. ALC. AVIT. carm. 5, 701 fluctu... reverso -itur extantum planati gur- 60 gitis aequor. PRISC. perihg. 134 qua latus -itur Isthmos. CORIPP. Ioh. 3, 123 arduus... licet summoque cacumine -ctus emineat locus. GREG. M. moral. 4, 30 umbra iuxta qualitatem corporis -itur. *sim.* ENNOD. opusc. 2, 121 p. 324, 19 in profundum -ctis ulceribus.

B de tempore in tempus (per tempus): 1 certo subiecto et obiecto: a i. q. adducere vel post se ducere: VERG. georg. 1, 6 mundi lumina, labentem caelo quae -itis annum (SERV. quorum cursu tempora computantur *egs.* auct. deductis per duodecim signa, aut... finitis). 3, 156 noctem -entibus astris. Aen. 2, 802 Lucifer... -bat... diem. HOR. epod. 14, 3 pocula Lethaeos... -entia somnos. carm. 2, 17, 9 ille dies utramque -et ruinam. 3, 27, 42 imago... porta fu- 70 giens eburna somnium -it. TIB. 1, 2, 78 stragula... soporem. PROP. 1, 15, 30 annus et inversas -erit ante vices. CARM. de mens. 1, 5 dulcia, Maie, tuis -is exagona nonis. MANIL. 1, 872 Venus... noctem. 3, 661 Libra diem noctemque pari cum foedere -ens. 4, 254 *Capricorne*, retrahis -ctas... ad fastigia noctes. LVCAN. 5, 6 -entem tempora Ianum. 6, 571 Titan medium quo tempore -it sub nostra tellure diem. STAT. Theb. 8, 160 Vesper... lunares... equos. TAC. Germ. 11 nox -ere diem videtur. PS. QVINT. decl. 6, 15 tenebras etiam salvis luminibus... nox -erat. PRVD. perist. 10, 575 solis recursu lux et annus -itur. CLAVD. carm. min. 23, 3 DRAC. laud. dei 80 1, 672. PAVL. NOL. carm. 21, 2 pax... annum... tranquillo lumine -it. 23, 5 licet atro frigore tempus... hiberna... -at. 33, 42. LVCAN. 1, 544 fugiente... sole noctem -xere Mycenae (*i. sibi inducere, v. Housm. ad l.*). *sim.* MAXIM. eleg. 3, 20 quae... solet mentis -ere [Hey]

signa calor (sc. amoris. color codd.). *b i. q. extendere, trahere:* CLAUD. 8, 575 Pharios... modos Aegyptia -it tibia. *sim.* 14, 30. *cf.* QVINT. inst. 9, 4, 139 cum debeant in oratione sublimia ingredi, lenia -i, acria currere, delicata fluere.

2 passive, incerto subiecto ducendi: *a i. q. procedere, ire, venire per tempus:* VERG. Aen. 1, 642 series longissima rerum per tot -cta viros... ab origine gentis. MANIL. 3, 511 v. p. 2154, 62. SEN. nat. 1, 1, 4 an rerum omnium certus ordo -atur (BOETH. cons. 5, 3, 93 cum ex providentia rerum omnis ordo -atur). VOPISC. Car. 1, 2 -cta per tempora res publica variis... motibus... afflicta. CLAUD. DON. Aen. 5, 600 p. 491, 21 cum... securo cursu res... -rentur. 10, 600 sic... Aeneae furentis acta... -bantur, ut... saeviant undae. PAVL. NOL. carm. 18, 319 labente die iam vespere -cto. AVG. civ. 16, 43 p. 195, 28 D. cuius generis... adulescentia -batur ab... Abraham usque ad... David. *sim.* AMM. 31, 4, 6 turbido instantium studio orbis Romani perniciēs -batur (<ad>duc- Mommsen, sed cf. Bickel, Gött. Gel. Anz. 1918, 277). *b i. q. extendi:* LVCR. 6, 119 unde auris terget sonus ille dique -itur. BOETH. cons. 5, 6, 35 de mundo: per interminabilem -i vitam.

C de statu in statum (alicunde petere, aliquo attrahere, movere, stimulare, irritare, secum rapere): *1 certo subiecto:* CIC. ac. frg. 20 ipsam honestatem suo splendore ad se animos -ere. off. 1, 89 leges ad puniendum non iracundia, sed aequitate -untur. 1, 105 hominis... mens... audiendi delectatione -itur. LVCR. 2, 479 rem, quae... fidem -at primordia... variare (523). VERG. Aen. 5, 7 duri... dolores... notumque, furens quid femina possit, triste per augurium Teucrorum pectora -unt (cf. CLAUD. DON. ad h. l. p. 425, 26 ignis augurio colligebant aliquid... esse commissum). AETNA 192 res oculos -ent (*i. persuadebunt*), res ipsae credere cogent. HOR. epist. 2, 1, 75 si versus... concinnior unus et alter totum -it (sc. secum ad animos legentium?) venditque poema (SCHOL. id est propter unum versum... totum poema pretium facit). MANIL. 2, 960 astorum series -it (sc. a templis)... et commodat illis... suas leges. 4, 99 est... quod... in proprias -at mortalia leges. SEN. dial. 9, 1, 13 qua -erint res... sequatur oratio. 9, 17, 9 ne animus malam consuetudinem -at (tamquam situm vel rubiginem? cf. p. 2163, 84 sqq.). nat. 4 pr. 14 paupertas... ingenium eo (ob codd.) -ret, ubi... pretium est. epist. 65, 22 animus ad se omne ius (sc. corporis) -et (dicet codd.). 77, 12 rata et fixa sunt et... necessitate -untur. 124, 5 beata vita fundamentum et initium a manifestis -it. LVCAN. 4, 5 concordia -xit in aequas imperium commune vices. PLIN. nat. 22, 1 illa genera herbarum... cibi... commendatio ad... experimenta -xit. STAT. silv. 2, 6, 29 non fallo aut cantus meos assueta licentia (sc. poetarum) -it. QVINT. inst. 7, 8, 3 hic status -it ex eo, quod scriptum est, id, quod incertum est. 11, 2, 39 quae bene composita sunt, memoriam serie sua -ent. decl. 341 p. 347, 6 multum impendiorum sacra -unt. CLAUD. 15, 64 spes (sc. messis Libycae)... solo -cta Noto. PAVL. NOL. carm. 27, 564 parvis gaudia quae -unt epulis. epist. 13, 3 p. 86, 16 mea viscera sentio suspiriis tuis -i et... vulneris tui dolore configi. GREG. Tvr. virt. Mart. 1, 28 unum... miraculum, quod... comperi, putari crimen -ere taceri. huc videtur referendum PETRON. 80, 9 nomen amicitiae sic, quatenus expedit, haeret: calculus in tabula mobile -it opus (*i. fortuna regit amicitiam?*). singulariter, ut videtur MANIL. 2, 731 proxima signa tricenae partes... -unt (*i. efficiunt? sed cf. p. 2148, 13, 14*). 3, 409 summam... [quam modo] (quomodo codd.) divisio Nemeaeus (*i. signum Leonis*) -erat horis. HOR. carm. 3, 27, 76 v. p. 2153, 55. *nota in grammatica de declinando:* ROMAN. Char. gramm. I 135, 6 'imber' 'september' eqs. non in 'is'..., sed in 'r' debent vocis exitum -ere. DON. gramm. IV 382, 5 frequentativa... in tres gradus -unt verbum, ut curro, curso, cursito. SERV. gramm. IV 413, 29 prima et secunda coniugationes futurum tempus in 'bo' -unt (opp. tertia... in 'am'... mittit). fort. huc pertinet MANIL. 2, 470 astra... odium foedusve gerunt conversaque quaedam in semet proprio -untur plena favore. absolute: CHAR. gramm. p. 448, 6 B. ut res -it.

2 passive, incerto subiecto (venire): PHAEDR. 5, 7, 3 facile ad derisum stulta levitas -itur. PORPH. Hor. sat. 2, 3, 272 ad effectum -i, quod animo speraverant amantes. BOETH. cons. 4, 6, 161 quod... tristitia... proveniunt, ex eisdem -itur causis.

derivata: ducibilis, ductilis, ductim, ductio, (ductitare), ductare, ductor, ductus. *composita:* ab-, ad-, circum-, con-, de-, di-, (e-) (educare), in-, intro-, per-, prae-, praeter-, pro-, re-, retro-, se-, sub-, subter-, super-, tra(ns)- ducere.

2. duco, āre v. s. 1. dūco p. 2135, 42.

ebulum a Graecis dicitur camaesice..., Galli *ducone*, Daci *olma*, Itali *ebulum*: Ps. APVL. herb. 92 l. 23 H.-S. (cf. Ps. DIOSC. rec. Vind. 4, 173, 1 p. 322, 15 Πομαίοι ββουον, Γάλλοι δουκονέ [v. Wellm. in adnot.], Δάκοι δλμα. v. etiam *ebucone*).

ductabilitās, -tis f. [a ductare Th.] *i. q. facilitas eius, qui ducitur.* ACC. carm. frg. 24 M. (Non. p. 150, 16) eo plectuntur poetae quam suo vitio saepius <aut> -e (ducibilitate H mg.; ducti vilitate ci. Quicherat; -e <animi> ci. Onions) nimia vestra aut perperitudine.

ductārius, -a, -um [a ductus Th.] *i. q. ad ducendum idoneus.* VITR. 10, 2, 1 per orbiculum... traicitur -us funis. 10, 2, 4. 6. 8. ex suppl. legitur FEST. Gloss. IV p. 400^b (p. 301 M.) s. v. *sucula*.

n. subst. ductārium, -ī. GLOSS. ἀγωγέος, δούτης, ἐπαγωγέος. ducatus (*male verum*). *cf.* subductarius.

ductilis, -e [a ducere, ductus Th.] *i. q. qui duci potest.*

GLOSS. -e ἐλκυστόν, ἐλατόν. [francog. vet. douille M.-L.].

I generatim de variis rebus: *A corporeis:* MART. 12, 31, 2 riguae -e flumen aquae. SERV. georg. 3, 24 scaena... aut versilis erat aut -is. *ibid.* -is erat tunc, cum tractis tabulatis hac atque illac species picturae nudabatur interior. AVG. gen. c. Manich. 1, 7, 12 materia informis dicta est aqua, quia facilis et -is subiacebat operanti, ut de illa omnia formarentur. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 40 ut... -e atque apertum corpus adiutorii fiat. APON. 9 p. 180 -is materia igni adhaerendo probatur. ISID. orig. 16, 16, 6 vitri temperamentum, ut flexibile esset et -e. *B incorporeis:* SIDON. epist. 9, 7, 3 structura verborum... liquida prorsus et -is.

II speciatim de metallis (cf. Leumann, d. lat. Adi. auf -lis p. 60. ISID. orig. 16, 20, 8 -e aes... dicitur, quod malleo producatur. opp. fusile. *cf.* AVG. in psalm. 32, 2 serm. 2, 10 tuba -is malleo producitur): PLIN. nat. 34, 94 aes regulare... ab aliis -e appellatum, quale omne Cyprium est. ITALA num. 16, 38 (Aug. quaest. hept. 4, 30 p. 338, 3) fac ea (turibula) laminas -es circumpositionem altari (ἀσπίδας ἐλατάς. VVLG. producat... ea in laminas. CYPRI. epist. 69, 8 turibula... in laminas -es producuntur. RVFIN. Orig. in num. 9, 1. CYPRI. GALL. exod. 1073 lamina conspici... -is auri). PACIAN. epist. 3, 26 in qua (domo) -e lucet argentum. VVLG. exod. 37, 7 Cherubim ex auro -i (num. 8, 4 factura candelabri). ALC. AVIT. carm. 6, 37 neto... fulgurat auro vestis -bus concludens fila talentis. CASSIOD. Ios. antiq. 12, 2 p. 334 -e aurum quatuor digitis latum (ἐλασμα... χρυσόν). GLOSS. II 570, 22 bratea: tabula -is. hinc de instrumentis ex metallo ductili factis: tuba: ITALA (Lugd.) et VVLG. num. 10, 2 fac tibi duas tubas (tubulas Lugd.) argenteas (om. Lugd.) -es (σάλπιγγας ἐλατάς). VVLG. psalm. 97, 6 psallite domino... in tubis -bus et voce tubae corneae (ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς). interpretationes, maxime tropologicae, ad scripturae locos antecedentes: HIER. in Ezech. 7, 14 p. 70 tract. in psalm. 97 p. 147, 9 sqq. in Matth. 24, 31 AVG. in psalm. 32, 2 serm. 2, 10 in psalm. 97, 6 CASSIOD. in psalm. 97, 6 GREG. M. moral. 28 pr. ISID. in num. 12, 14. *cf.* RVFIN. Orig. in Ios. 7, 1 mittit Christus... apostolos suos portantes tubas -es, praedicationis... doctrinam. 7, 2 fac tibi tubas -es ex scripturis sanctis eqs.

alia supellex: VVLG. exod. 25, 31 facies et candelabrum -e de auro mundissimo (37, 17. ITALA Lugd. tornatum). 25, 36 erunt universa -ia (sc. sphaerulae, calami) de auro purissimo (ITALA Lugd. totum tornatum). AVG. loc. hept. 2, 138 deos sculptiles, -es fictilesque.

deriv.: ductilitas.

ductilitās, -tis f. a ductilis. *i. q. facilitas ducendi.* APON. 8 p. 154 aurum -e sua semper crescit in maius.

ductim adv. [a ducere Th.]. PRISC. gramm. III 63, 9 a ductu (75, 12). *1 i. q. uno haustu:* PRISC. gramm. III 63, 9 ἀπνευσί (GLOSS. Plaut. gramm. III 58, 5). ISID. orig. 20, 5, 4 v. infra l. 50. PLAVT. Curc. 109 expeto... invergere in me liquores tuos, sine, -m. ISID. orig. 20, 5, 4 amystis species poculi, qua -m, id est uno spiritu, bibitur (cf. PORPH. Hor. carm. 1, 36, 14 [de amysti] uno ductu potionem haurire). *2 i. q. ducendo (sc. vites sim.):* COLVM. 4, 25, 2 maior... pars operis in vinea -m potius quam caesim facienda est.

**ductio*, -ōnis f. a ducere (GLOSS. II 577, 41 a ducendo). *i. q. actus ducendi.* GLOSS. ἔλκυσμα. III 479, 46 -ο δημοσία (auctio δημευοῖς vel sim. prop. Heraeus). *1 rerum:* VITR. 1, 1, 7 in aquarum -bus (1, 1, 10. 8, 6, 9 in aquae -e. 8, 6, 12 VLP. dig. 39, 3, 10, 1). 8, 6, 2 cum habuerint a capitibus proprias -es (aquae? fistulae?). 8, 6, 5 -o, quae per fistulas plumbeas est futura. 8, 6, 10 tubulorum -es. loco corrupto 10, 3, 3. POMP. dig. 43, 20, 3, 2 locus totus fluminis serviat -i. VLP. dig. 39, 3, 10, 2 -em ex eo (flumine navigabili) fieri. VITR. 10, 3, 2 funis circumactus directis -bus. 10, 13, 6 aries rudentium -bus et reductionibus effiebat... effectus. CELS. 2, 12, 1 deiectionem... crebra alvi -e... moliebantur. 3, 12, 1 al. 3, 23, 4 sanguinis missione vel -e alvi. CHIRON 40 p. 16, 7 (= 467) plantae laborant ex labore viarum aut (ut priore loco) ex sarcinae -e (-em posteriore loco). corrupte, ut vid., 40 p. 16, 2 (= 466) cum... iumentum ex via aut ex arenio (sarcina Oder) -is laboraverit. *sim.* 713 fiunt... haec causae <a>ut in conamento aut a viae -em. *generatim:* BOETH. top. Arist. 6, 2 p. 970 generatio est -o ad substantiam (Aristot. top. 6, 2 ἀγωγή εἰς οὐσίαν). *ibid.* aequivoca est -o et commensuratio (ἀγωγή καὶ σύμμετρα). *2 personarum:* VLP. dig. 43, 30, 3, 1 interdictum pertinet ad -em, ut ducere quis possit eos, in quos habet ius -is.

comp. reductio, v. supra l. 63.

ductito, -āvi, -ātum, -āre [a ductare, ducere Th.] *i. q. sapius, diutius, impensius ducere.* PLAVT. Epid. 351 peratum ductarent (ductare at codd.): ego follitum -bo patrem. Poen. 272 quasi bella sit, quasi eam[i]pse reges -ent, monstrum mulieris (cf. 249 duxit domum). Rud. 584 venales illic -vit ('mango fuit' Uss.). SOL. 11, 22 ortygometa... gregem -at (cf. PLIN. nat. 10, 66). DON. Ter. Ad. 752 Terenti verba citat: restim ductitans (TER. ductans, v. p. 2167, 54). HIER. epist. 50, 4, 4 v. p. 2167, 22. PS. PROSP. prom. 1, 37, 54 expulsi Hebraei per eremum -antur.

ducto, -āvi, -ātum, -āre. [a ducere, ductus Th.]. PRISC. gramm. [Hoy]

III 432, 19 a ducor 'ductus', a quo '-o'. *inf. praes. pass. -arier*: PLAVT. Most. 845 Friv. frg. 6. GLOSS. δέλω. -at frequenter ducit. -are ducere. [corrupte PLAVT. Persa 637 P].

I aliquis ductat aliquem: A generatim: 1 proprie de via monstranda: PLAVT. Most 843 istum... circumduce hasce aedis... nam egomet -arem, nisi mi esset... negotium. (844) :: apage istum... perductorem, nil moror -arier (ambigue tam de monstrazione quam de captione). APVL. apol. 82 Pontianum flentem per forum -ans. AMM. 19, 5, 3 transfuga quodam -ante... sagittarii... pervenerunt. 27, 10, 7 -antibus iterum callidis. RVFIN. hist. 2, 21, 1 falsus propheta... -aus eos... per desertum (περιωγών): 11, 4 p. 1005, 15 quo... caecus multo -antium labore pervenit (των ἀγόντων). AVG. civ. 10, 8 p. 414, 6 D. cum in deserto... populus -aretur.

2 translate (ducere animum alicuius; dicitur tam in bonam quam in malam partem): PLAVT. Capt. 642 qui me (Hegionem), ut lubitum est, -vit dolis. sim. 755. Epid. 351 v. p. 2166, 76. nota Mil. 93 meretrices labiis dum -ant (i. irrisui habent, cf. Brix-Niemeyer ad l.) eum (militem),... videas valgis saviis. Most. 844 v. supra l. 6. ENN. scaen. 361 set me Apollo ipse delectat, -at Delphicus. IVL. VAL. 3, 41 uti... facile Alexandrum -em (i. persuadeam? -um cod.) huc... pervenire. de educando: HIER. in Gal. 3, 24 paedagogus ab eo, quod pueros agat, id est -et. epist. 50, 4, 4 discipulorum gregem -o (ductito s).

B speciatim: 1 amator ductat amicam (i. mercede conducit): PLAVT. Asin. 164 solus si -em (sc. Philenium). 165 solus -ato. 169 quid modist -ando, amando (sc. meretricem)? 189 maledictis te eam -are postulas. 863 amicam. Men. 694 Erotium: nisi feres argentum, frustra (frustra <es> con.): me -are non potes. Poen. 868 neque triobolum ullum amicae das et -as gratiis (TER. Phorm. 500, ad q. l. SCHOL. seducas). ad hanc significationem videtur pertinere QVINT. inst. 8, 3, 44 in obscenum intellectum sermo detortus est, ut '-are exercitus' et 'patrare bella' apud Sallustium (v. l. 33 sqq.) dicta sancte et antequam ridentibus (cf. CHAR. gramm. I 270, 30 [p. 356, 30 B.]. DIOM. gramm. I 451, 2).

2 imperator ductat milites: SALL. Catil. 11, 5 exercitum, quem in Asia -verat Sulla (17, 7 Iug. 38, 1 per saltuosa loca. 70, 2 QVINT. inst. 8, 3, 44 v. supra l. 30. TAC. hist. 2, 100 HEGES. 1, 16, 3. PAVL. MED. vita Ambr. 51 contra Gildonem. IORD. Rom. 370 navali... agmine exercitum. Get. 45, 238. 55, 281. 56, 283 quacumque parte). SALL. Catil. 19, 3 quos (equites Hispanos) in exercitu -bat. AMM. 14, 11, 33 Eunus servus -vit in Sicilia fugitivos. 16, 12, 23 -bant populos reges. 18, 6, 16 catervas... praedatorum. 18, 7, 10 castra... peterentur sese -ante. 18, 8, 3. 18, 10, 1 gentes (29, 5, 11). 23, 5, 25. 24, 3, 6 deo meque... caute -ante. 26, 8, 5 auxilia. 29, 5, 14. 29. 31, 4, 7 Medicas acies... ad Graeciam. 31, 7, 4 cohortes. 31, 11, 4 HEGES. 1, 29, 1 agmen. MARCELL. auct. chron. II p. 106, 540, 5 Gothos. IORD. Rom. 139 Romani Gallos persecuti sunt -ante Camillo (FLOR. epit. 1, 13, 19 duce). 142 -ante Tatio Sabinos (FLOR. epit. 1, 15, 1 sub Tatio). 231. 374 Get. 34, 177. 38, 199. AMM. 23, 3, 9 classis advenit tribuno... -ante. 29, 5, 5. RVFIN. hist. 2, 14, 6 ducem... divina proelia gerere et virtutum castra -are. CYPR. Gall. gen. 1011 ardua castra, quae deus astrigero -at moderamine rector (cf. gen. 32, 2).

3 ductantur bestiae: AMM. 19, 8, 7 qua (habena) batur equus. EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 p. 950^c grues diversis vicibus operam -andi coguntur explere.

II aliquis ductat aliquid: TER. Ad. 752 tu inter eas (sc. mulieres) restim -ans saltabis, Micio (cf. gr. κόρδακα ἔλκειν).

III aliquid ductat aliquem: AMM. 19, 2, 5 aëneatorum clangore -ante urbem... cinxerunt. sim. 19, 7, 3. AMM. 14, 10, 11 fiducia vestri -ante... deverti. 14, 11, 12 numine laevo -ante... tendebat. 26, 7, 7 emergebant... nonnulli desperatione consiliisque -antibus caecis.

pass. intrans. ductārī i. q. morari, cunctari: PLAVT. Friv. frg. 6 nave agere oportet quod agas, non -arier.

*ductor, -ōris m a ducere. VARRO ling. 6, 62 ab eo quod scit ducere (ducare F) qui est dux aut -r, qui ita inducit, ut doceat. PRISC. gramm. II 432, 27 -r a ducendo. 434, 15 ex verbis nomina... ut... duco, -r; ex his quaedam dignitatum quoque inveniuntur, ut imperator, -r. pro ductor hic illic in codd. doctor legitur, velut CIC. Font. frg. 23. sic etiam CORIPP. Ioh. praef. 23 doctorum ingenium docto non carmine canto (ubi ductorum Petschenig). auctor pro -or v. p. 2168, 46. 51. 2170, 3 al. GLOSS. dux. DIFF. ed. Beck p. 53, 38 v. p. 2129, 1. loci dubii: STAT. Theb. 7, 374 M (rector rell.) Ach. 1, 78 M (rector rell.). nota CASSIOD. var. 9, 25, 10 legum... -r (auctor Mommsen cum G H). [corrupte: Ov. met. 12, 574 (v. Magnus, Hermes 39, 1904, 54), LVCAN. 3, 71 M UG. 3, 133 G]. ante VERG. his tantum locis: ex con. ACC. trag. 522 v. p. 2168, 50. CAEL. hist. 45 v. p. 2169, 41. ex con. Lipsii QVADRIG. hist. 32 (codd. auctoribus). VARRO ling. 6, 62 CIC. Font. frg. 23 Tusc. 1, 89 LVCR. 1, 86. ap. VERG. 23^{ies} (cf. SERV. Aen. 2, 14 '-es' sonantius est quam 'duces', ut 'regnatorum Asiae'). omnes dedi locos praeter aliquot ap. VAL. FL. SIL. STAT. AMM. HYG. VVLG. CLAUD. CORIPP.

I de hominibus: A i. q. qui ducunt homines: 1 monstrantes viam (GLOSS. ὁδηγός): LIV. 1, 28, 6 Mettius... est -r itineris huius, ... machinator belli, ... foederis... ruptor. STAT. Theb. 5, 8 ut cuique ante locus -rque, monentur instaurare vias. APVL.

met. 8, 16 -es illi nostri... nos ad viam propellunt (8, 18). AMM. 17, 10, 2 -es viarum praeuantes. 24, 7, 3 -bus praevis. SERV. Aen. 3, 209. HIER. reg. Pachom. 63 -es fratrum in itinere. in Ezech. 47, 6 sqq. p. 591 (ad: eduxit me) -r Ezechielis (p. 592 -r praevis). VVLG. num. 10, 31. deut. 1, 30 deus, qui -r est vester in terram Israel (8, 15 in solitudine magna. 31, 6 al. Is. 63, 14 spiritus domini -r eius fuit. Ps. RVFIN. in Os. 2, 4). II Macc. 5, 15 Menelao -e (ὁδηγὸν ἔχων). AVG. in evang. Ioh. 44, 1 si... videt, non opus habet -e. 45, 9 Moyses -r per mare rubrum significat Christum. SEDVL. op. pasch. 5, 3 p. 276, 14 praevis -r ac signifer hostes comitatus, Iudas. EVGIPP. Sev. 29, 2 -r comitum. translate: dub. SIL. 13, 261 mussat perfidia -rque (structorque Heinsius) caputque senatus Virrius. HIER. tract. in psalm. 106 p. 177, 25 Christus ipse et -r et via (p. 177, 28). in Ier. 2, 16/17 p. 848 ipsum (sc. deum) -em sequi debuit. AVG. in evang. Ioh. 123, 4 praevenire -em, sc. Iesum (de Petro, cf. Ioh. 13, 37). SACR. Leon. 377 te (deo) -e confidens. SALV. gub. 1, 36 in cunctis... deus... et inspector et invitator et -r. de spiritu sancto PASS. Barth. 7 p. 145, 1 (v. p. 2129, 14).

2 imperantes, regentes, maxime in bello (GLOSS. duces militum, duces, principes, archontes): CIC. Tusc. 1, 89 non modo -es nostri, sed universi etiam exercitus ad... mortem concurrerunt. VERG. Aen. 1, 235 certe hinc Romanos... hinc fore -es... qui terras... ditione tenerent. 4, 37 -es... quos Africa terra triumphis dives alit. 5, 561 tres equitum... turmae ternique... -es. 8, 6 -es primi... cogunt auxilia. 8, 496 te, Aeneam, -em milibus addam. 12, 126. 562 LVCAN. 1, 356. 5, 241 (244 dux). 5, 478 -r erat cunctis audax Antonius armis. 9, 611 (Cato. 9, 912). VAL. FL. 1, 164 (Iason. 1, 296 al.). SIL. 1, 183. 189 (Hannibal. item 1, 249 al. passim.). 3, 317 al. 5, 377 turbatos... -es (Hannibalem et Magonem). 8, 526 -um (Varro-nis Paulique) adventum. 9, 451 -es (Hannibal et Scipio). 12, 486. 14, 279 al. STAT. Theb. 2, 133. 7, 376 (opp. miles). 9, 286 al. AVR. VICT. Caes. 37, 3 legionum otium reipublicae ac -bus (doct. codd.) suspectum rebatur. DARES 18 -bus et exercitibus... praefecit Priamus principem et -em Hectorem (cf. p. 2129, 24). 26. 27. 29 -es... hortatur, ut imperatorem praeficiant. 37 (ibid. principes). AMM. 14, 2, 17. 16, 11, 1 (opp. miles. item 23, 5, 24 al.). 24, 1, 2 al. 27, 10, 9 imperio principis et -um stetit miles. SERV. Aen. 1, 190 (opp. vulgus). CLAUD. DON. Aen. 9, 170 VEG. mil. 3, 5 p. 74, 5. HYG. fab. 71^b p. 75, 1 Polynices... cum septem -bus (68 p. 75, 2). 74 p. 79, 7 al. HEGES. 3, 13. 4, 23, 1. CLAUD. 18, 297 numquam spado consul in orbe nec iudex -rve fuit. 21, 160 al. MEROB. pros. frg. II^a 8 poet. 30. 44. carm. 4, 12. AVG. civ. 21, 8 p. 505, 25 D. cum populus dei -e... Iesu Nave viam carperet. MARCELL. chron. II p. 96, 503. auct. chron. II p. 104, 535, 1 idem... -r qui consul eligitur. SIDON. carm. 7, 332. CLAUD. MAM. anim. 1, 20 p. 70, 9 cum rubri maris vias... -r intravit Moyses (item de Moyse: ALC. AVIT. carm. 5, 371. 704. Ps. BOETH. fid. cath. 154 -e [actore, auctore al.] Moyses. ARATOR 2, 1243 -bus Moyses et Aaron [cf. 1238 ducibus]). IORD. Rom. 217. 366 CORIPP. Ioh. praef. 17 al. nota 4, 516 nomine is -r fuit ille Iohannes. CARM. epigr. 1335, 17 (19 dux). in re navali (GLOSS. -r navis τριήραρχος, nauceros): nota dat.: ACC. trag. 522 Achivis classibus -r (Io. Sarisb.; auctor codd. Apulei et Mar. Victorini. intellegitur Vlixes). VERG. Aen. 5, 133 ipsi in puppibus... -es longe effulgent (SERV. domini navium, non gubernatores. CLAUD. DON. in h. l. p. 441, 2 qui regebant navis et -es earum fuerant. adde p. 441, 8. 15 Aen. 10, 165). 5, 249. 6, 334 Lyciae -em classis (Ov. met. 12, 574 Rhodiae). LAVS Pis. 227 quid... si -is eget, ratis efficit? SIL. 14, 408 Corbulo -r Cumanae ratis. 14, 453. OROS. hist. 3, 1, 14 milites, remiges ipsique -es. translationes: RVFIN. hist. 8, 9, 7 turmam martyrum praeibat -r illustrior (episcopus). PRVD. psych. 11 (in allegoria de bello) nec... bone -r (Christe)... Christicolas... exposuisti. 499 sacerdotes domini, qui proelia... -es primam ante aciem... gerebant. latiore sensu, de quovis imperante etiam absque militia: SIL. 6, 633 Arcadius... paupere sub populo -r. VVLG. III Esdr. 8, 45 -es et peritos (sc. gentis. τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπιστήμονας). PRVD. c. Symm. 2, 426 post decemviros se geminis reddit -bus omnis publica res (ibid. consulibus). CLAUD. 1, 9 (de consulibus) saepe soles, Sol, -bus illis (Probrino et Olybrio) instaurare vias. DRAC. Romul. 8, 271 de Priamo. sim. CARM. epigr. 1238, 14 (saec. III) -r operarum et ex opere postea factus eram (cf. 15 turmas messorum duximus). de Iove SEN. Herc. f. 299 o deorum -r. de Hercule VAL. FL. 2, 468 (v. Langen ad h. l.).

iuncturae ad 2: -r apponitur nomini ducis: VERG. Aen. 9, 688 -i Turno. MANIL. 1, 899 -em rapuit Germania Varum. VAL. FL. 6, 48 Bisaltae legio -rque Colaxes. SIL. 6, 612 Fabio... -i. 8, 463 -r Piso. 9, 133. 14, 37 Siculo -e (cf. Dionys. antiq. 1, 22, 4 ἄγοντος αὐτοὺς Σικελού). 14, 408 v. supra l. 57. HOMER. 777. ARNOB. nat. 1, 15 Nino... Zoroastreque -bus. AVSON. 234, 2. 237, 1 AMM. 26, 8, 3 VVLG. III Esdr. 8, 34 IORD. Get. 13, 77 CORIPP. Ioh. 1, 387 al. accedunt: adiectiva: amplissimus: AMM. 29, 5, 45. armipotens: SIL. 13, 711. audax: FIRM. math. 4, 21, 12. bellicosus: AMM. 14, 9, 1. 16, 12, 18. bonus: CIC. Font. frg. 23. VOPISC. Prob. 11, 6 (in acclamatione) dignus et fortis et bonus -r, bonus imperator. PRVD. psych. 11 v. supra l. 59. CLAUD. 10, 334 optime -um. PRISC. Anast. 84 -um... optimus. castus: SIL. 17, 130. cautus: SIL. 15, 323. commodissimus: AMM. 18, 6, 3.

egregius: AMM. 27, 2, 8 IORD. Get. 10, 66. eximius: IORD. Get. 22, 115. fidelis: IORD. Get. 33, 172. fidentissimus: AMM. 26, 8, 3. fortissimus: VERG. Aen. 8, 513. 10, 185 SIL. 7, 329. 10, 478 PRVD. apoth. 450 armis. c. Symm. 2, 547 CORIPP. Ioh. 1, 375 (fortis: v. p. 2168, 82). fugax: SIDON. carm. 2, 285. fulmineus: SIL. 17, 548 Hannibal (flamineus codd.). geminatus gaudia (i. cui gaudia geminabantur): SIL. 10, 513. gloriosus: AMM. 31, 5, 17. ignavus: SEN. Ag. 236. illustris: v. p. 2168, 59. immitis: SIL. 12, 87. impiger: LVCAN. 1, 228 (Caesar). inclitus: ALC. AVIT. carm. 5, 704. invictus: MEROB. pros. frg. II^a 8. legifer: ALC. AVIT. carm. 5, 371 (Moyses). magnanimus: SIL. 16, 645 HOMER. 777 CORIPP. Ioh. 1, 97 al. magnificus: AMM. 28, 6, 26. magnus: SIL. 8, 206 (loco fort. spurio). AMM. 16, 2, 11 CORIPP. Ioh. 3, 18 CARM. epigr. 1335, 17. maximus: VERG. Aen. 8, 470 LVCAN. 8, 760. SIL. 6, 83 maxime...-um. nefandus: CORIPP. Ioh. 8, 266. nobilis: CLAUD. DON. Aen. 11, 265 IORD. Get. 16, 91. periculosus: FIRM. math. 4, 21, 12. peritus: AMM. 21, 8, 3. 25, 9, 7 rei gerendae. placidissimus: STAT. silv. 3, 3, 167 Domitianus. potens: PRISC. Anast. 64 fide nec non virtute. primus: VERG. Aen. 9, 214. LIV. 10, 21, 15 omnium (supra: dux). pulcherrimus: OV. met. 12, 574. saevus: SIL. 16, 617. spectatissimus: AMM. 24, 3, 7. strenuus: MARCELL. chron. II p. 99, 514, 3. summus: IORD. Get. 37, 196. superbus: SIL. 5, 574. venerandus: SIL. 15, 275. verendus: STAT. Ach. 1, 599. utilis: AMM. 16, 12, 24. gen. qualit. pro adi. v. infra l. 79. VERG. Aen. 9, 775 -es... Teucris. 10, 601 -r Dardanius (Aeneas. 10, 813 SIL. 1, 15 Scipio. 7, 585 Minucius. 15, 242 al.). 12, 456 Rhoeteius (Aeneas. SIL. 14, 487 Marcellus. 17, 487 Scipio). LVCAN. 3, 233 Pellaeus (Alexander). SIL. 1, 143 Tyrius (Hamilcar. 4, 60 Hannibal. 5, 191 al. STAT. Theb. 11, 205 Eteocles). 1, 296 Sidonius (Hannibal. 3, 406 al.). 3, 631 Agenoreus (Hannibal. 12, 282 al. STAT. Theb. 3, 31 Eteocles). 3, 707 Aetoli -is (Diomedis. 13, 31). 4, 243 Ausonius (Scipio. item 4, 445. opp. Tyrio regi i. Hannibali. 4, 529 Sempronius. 14, 666 Marcellus. 15, 173 al.). 6, 504 Amyclaeum -em (Xanthippum). 6, 633 Arcadius (Euander; v. p. 2168, 63). 6, 671 -is... Poeni (9, 418 al.). 9, 181 -r... Libys et Romanus... excibant (Romanus: CLAUD. DON. Aen. 10, 200 AMM. 15, 13, 4 IORD. Get. 56, 287. 60, 308 [ibid. dux]. Rom. 84 CORIPP. Ioh. 1, 485). 12, 259 Libycus (15, 471 al.). 12, 290 Italus. 15, 443 Latius (16, 138 al. STAT. silv. 3, 2, 104 Domitianus). STAT. Theb. 12, 715 Thebanus (Creon). 12, 726 Cecropiis... -bus. AVSON. 419, 19 Ithacensis. CLAUD. DON. Aen. 5, 570 Troianos -es. PRVD. c. Symm. 2, 302 Trinacrius (Acestes). CLAUD. carm. min. 27, 84 Parthicus. VAL. FL. 1, 240 -r Aesonius (Jason). gen. tivi: CAEL. hist. 45 -bus hostium (AMM. 31, 7, 9 IORD. Get. 37, 196). LIV. 7, 41, 4 ne quis, ubi (qui codd.) tribunus militum fuisset, postea ordinum -r esset. SEN. Ag. 39 rex ille regum, -r Agamemnon ducum (100 mille -em ducum. DRAC. Orest. 25 -um -r, regum rex, dux Agamemnon. CORIPP. Ioh. 1, 50 -em... ducum summumque magistrum militiae). STAT. Theb. 8, 431 cunei. 10, 235 turmae (SVET. Tib. 6 CLAUD. DON. Aen. 5, 565). silv. 4, 3, 47 -r populi longe migrantis, Apollo. TAC. hist. 3, 47 haud temendae manus. 4, 21 iusti... exercitus (CLAUD. DON. Aen. 12, 560 p. 617, 5. AMM. 30, 5, 2. 28, 6, 26 exercitum. SERV. ecl. 4, 1 Aen. 12, 587 HEGES. 1, 14, 1 [Ios. bell. Iud. 1, 126 στρατός]. AVG. civ. 18, 45 p. 326, 32 D. IORD. Rom. 371). ann. 2, 10 popularium. 12, 34 gentium -es (IORD. Get. 16, 91 CORIPP. Ioh. 1, 468). LACT. inst. 3, 17, 41 archipirata quispiam vel latronum... -r (AVR. VICT. epit. 28, 4 AMM. 23, 6, 2). epit. 67, 1 impiorum (opp. multitudo). AMM. 14, 9, 1 militum. 25, 1, 2 agminis (CLAUD. DON. Aen. 7, 705). 16, 12, 20. 25, 1, 8. 29, 1, 4 partium. 29, 5, 27. CLAUD. DON. Aen. 7, 465 p. 70, 15 multitudinum. PRVD. c. Symm. 2, 433 militiae (MARCELL. chron. II p. 91, 479, 1. 95, 499, 1. 96, 505. 99, 514, 3). PRISC. Anast. 64 principis... -es. LVCR. 1, 86 -es Danaum delecti, prima virorum (VERG. Aen. 2, 14 -es Danaum... equum... aedificant. CARM. epigr. 2292). VERG. Aen. 8, 470 Teucrorum (Aeneas. 8, 513 Teucrum atque Italum [cf. SIL. 4, 504 -es Italum. 14, 353 Italum (acc.?) -em]. 9, 214 -es Teucrum). 10, 185 Ligurum. 11, 266 Achivum (Agamemnon). SIL. 5, 574 Poenum -r (7, 530 Poenorum). 8, 206 (loco fort. spurio) Libyssae... gentis. 16, 154 Nomadum (Massinissa). HOMER. 519 Paphlagonum. STAT. Ach. 1, 752 Pelasgum. DARES 33 Persarum (Memnon). PRVD. c. Symm. 2, 547 Macetum (Alexander). MARCELL. chron. II p. 92, 479, 1 priscis Romanorum -bus (p. 96, 503 IORD. Get. 26, 135). IORD. Get. 10, 66 Gothorum (22, 115). CORIPP. Ioh. 3, 406 Maurorum. pro nom. propr. pron. possess.: CIC. Tusc. 1, 89 v. p. 2168, 20. TAC. ann. 4, 46 HEGES. 5, 12 MARCELL. chron. II p. 74, 420, 2. 96, 503 IORD. Get. 60, 309 (ibid. dux). CORIPP. Ioh. praef. 38. c. gen. regio- nis, loci: SIL. 4, 39 Libyae -r (Hannibal. 4, 529 al.). 11, 117 Carthaginis... -em (Hannibalem). 12, 87 Capuae (Virrius). STAT. Theb. 3, 349 Lerna (Adrastus). 5, 733 Nemeae (Lycurgus). CORIPP. Ioh. 3, 409 Tripolis (i. limitis Tripolitani). STAT. Theb. 12, 323 belli (Polynices. CORIPP. Ioh. 6, 206 bellorum). AMM. 18, 6, 3 rei. campi -r v. s. campidoctor (p. 211, 49. 51) et s. doctor (p. 1774, 46). c. gen. qualit.: SIL. 15, 275 pudici -r... animi. AMM. 31, 11, 1 vigilantiae notae -i. PRVD. c. Symm. 2, 533 stirpis Iuleae (Augustus). c. dat. pro gen. subi.: ACC. trag. 522 (v. p. 2168, 50). c. praep.: PROP. 4, 10, 9 Acron Herculeus, Caecina -r ab arce. 3 mangonis officio fungentes: CLAUD. 18, 59 Eutropius eunuchus fora venalis Galata -e frequentat.

B i. q. qui ducunt bestias: an i. q. eques? STAT. Theb. 9, 286 sonipes vulneratus... exiluit... alte..., haut tamen est turbatus flumine (fulmine al.) -r. HOMER. 489 non -r (un. cod., auctor, actor rell.) gregis ipse..., non... terret turba canum lupum. APVL. met. 7, 25 nullum semet vidisse -em asini (supra: agaso). AVIEN. orb. terr. 1184 cornigeri -r gregis (cf. 1183 qui... pecus educat agro). CLAUD. DON. Aen. 3, 465 equos cum -bus suis (VERG. duces).

C i. q. qui ducunt (i. tractant, fingunt) ferrum: PRIAP. 32, 13 -r ferreus insulariusque.

II de bestiis: VERG. georg. 4, 88 ubi -es (apium) acie revocaveris ambo. VERG. Aen. 1, 189 -es cervorum... capita alta ferentes. SEN. Phaedr. 118 -r indomiti gregis (taurus. 116 pecoris efferum saevi ducem. STAT. Theb. 6, 864). STAT. Theb. 5, 330 -em... stabulique maritum... stupuere... iuvencae. 7, 439 -r taurus init fecitque vadum. Ach. 1, 313 pater armenti... -rque (rektorque M) futurus (SCHOL. Stat. Theb. 5, 431 armenti). SEN. Thy. 226 aries, -r opulenti gregis. Tro. 1035 SIL. 3, 685 AMBR. Abr. 1, 8, 78. PLIN. nat. 8, 148 luporum greges suum quisque -em e canibus et ducem habent. ZENO 1, 6, 2 p. 313^B piscium... cum suis sibi -bus... innumerabiles cunei. AVIAN. fab. 13, 4 Cinyphii -r... gregis (caper).

III de rebus: STAT. Theb. 4, 118 fluviorum -r Achivum, Inache. silv. 3, 5, 111 tibi -r aquarum Thybris. HIL. gen. 79 sol astrorum -r. TER. MAVR. 1360 de pyrrhichio: iure primus, ἡγεμὼν qui dictus est, auctor et -r melorum.

comp.: cf. aquaeductor. campiductor, manuuctor.

f. ductrix, -icis. i. q. quae ducit, dux. DARES 36 Amazonidum -em Penthesileam. GRAMM. suppl. p. 115, 11 neutra in ix, ut ductor -x, ut est hoc exemplum: 'sidus magorum -x'. cf. Wackernagel, Vorles. üb. Synt. II 54. comp. manuuctrix.

*ductus, -ūs m. a ducere. i. q. actus ducendi, ductio, res ducta. n. ductum (nom. acc. abl. -o: PS. HIER. expos. in Matth. p. 545^D): v. aquaeductus vol. II 364, 46 sqq. adde CORP. VIII 2728, 64 duc(tum) hoc Saldense. 76 aquae -um... (78) quod. dat. -ui: FRONTIN. aq. 72. gen. -um: FRONTIN. aq. 7. 17. 64. 94 al. dat. abl.: -bus: SEN. epist. 47, 6 VAL. FL. 7, 168 FRONTIN. aq. 75. 128 SOL. 1, 106. 13, 3. 37, 20 PALLAD. 6, 3, 1 al. AMM. 26, 9, 5 SORAN. p. 11, 18 MART. CAP. 5tes COD. Iust. 8, 12, 1 pr. (a. 485). reliquae terminationes tritae.

abl. sing. inde a PLAVTO (v. infra l. 52) rell. casus inde a CIC. (v. infra l. 43). vocabulum non habent VERG. HOR. TIB. PROP. CELS. PETRON. al. [raetor. duoch, francog. vet. duit. M. L.] omisi multa exempla LIVI, aliquot ap. VELL. PLIN. FRONTIN. VLP. COD. Theod.

I de animantium per animantia ductione: A proprie (per loca): 1 in re militari: diversis casibus: CIC. epist. 3, 11, 4 omnes vires civitatis se ad Pompei -um applicaverunt. VAL. MAX. 3, 7 ext. 6 ad... aestimandos... militaris -us. PLIN. nat. 6, 49 arae ibi sunt ab Hercule ac Libero Patre constitutae, item Cyro et Semiramide atque Alexandro, finis omnium eorum -us ab illa parte terrarum (locum aliter legisse vel intellexisse videtur SOL. 49, 6; v. p. 2174, 22). PS. QVINT. decl. 3, 19 -um [tuum] (sc. Mari; tuis codd.) longa serie dignitatis... meliorem fecisti. AMM. 23, 5, 7 cuius (Gordiani) actus... exercituumque felicissimos -us... digessimus. 26, 9, 5.

abl. ductu: PLAVT. Amph. 196 ut gesserit rem publicam -u imperio auspicio suo Amphitruo (rem gerere: v. l. 56. 60. 61). LIV. 40, 52, 5 (ex titulo triumphali Regilli) auspicio, imperio, felicitate -uque eius... classis... fugata est. INSCR. Mummi carm. epigr. 3 duct(u) auspicio imperioque eius Achaia capt(a) eqs. CIC. Manil. 61 rem optime -u suo gerere. PS. CIC. exil. 29 civitas cum... esset incensa, meo -u ac labore restincta est. CAES. Gall. 7, 62 cuius (Caesaris) -u... superassent. civ. 1, 7, 6 cuius imperatoris -u... rem publicam... gesserint. SALL. epist. Pomp. 1 -u meo... hostes fusi. hist. frg. 1, 88 NEP. Paus. 1, 3. Dat. 5, 4 quorum -u res male gestae. LIV. 3, 61, 12 ignominiae decemviro -u acceptae. 4, 43, 1. 4, 46, 5. 6, 24, 6. 7, 7, 1 al. 21, 2, 2 Hannibalis -u (supra: Hamilcare duce). perioch. 27 p. 33, 12 (syn. operā). PAVL. FEST. Gloss. L IV p. 328^a (p. 222 M.) VELL. 2, 38, 1. 2 al. 2, 73, 3 vindicatum armis ac -u patris sui mare. 2, 78, 1 virtute et -u Ventidii. 2, 115, 4 non iam -u, sed manibus atque armis ipsius Caesaris... pacati sunt. VAL. MAX. 2, 8, 2. 4, 7, 7. 9, 1 ext. 6. CVRT. 3, 10, 4 Macedones... non ipsius (Alexandri) magis quam suo -u profecti. 6, 3, 2 alia -u meo, alia imperio auspicioque perdomui.

PLIN. nat. 6, 52 al. FRONTIN. strat. 2, 6, 1. 2, 8, 12. TAC. Agr. 5 consiliis -uque alterius. hist. 2, 24. 4, 80. ann. 14, 35 feminarum -u bellare. SVET. Vesp. 4, 1 FRONTO p. 204, 14 N. PANEG. 2 (10), 11, 4. 6. VOPISC. Aurelian. 17, 2 tuo magisterio milites uti volo, tuo -u tribunos. TREB. Gall. 7, 3 Romanorum ducum virtute ac -u. CAPITOL. Gord. 27, 7 cuius -u et dispositione. AVR. VICT. Caes. 16, 4. AMM. 31, 2, 7 primatum -u. SVLP. Sev. chron. 1, 20, 6 ut spreto Moyse imperio ducem... pararent, cuius -u in Aegyptum reverterentur. 1, 24, 1. 2, 21, 1. 2, 26 6. nota praep.: HYG. fab. 101 p. 94, 8 sine Telephi -u. plur. SOL. 1, 106 Caesaris ductibus... tot milia caesa hostium.

cf. etiam p. 2171, 3. translationes: OV. am. 2, 12, 8 est -u capta puella meo. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 qui studia nostra -u et auspiciis suis... alacriora reddidit. SEN. epist. 33, 4 omnia... unius philosophi -u et auspiciis dicta sunt. LVCAN. 9, 22 v. p. 2171, 24. FRONTO p. 120, 21 N. eloquentia tua, Caesar, ... meo -u... meoque

[Hey]

auspicio nata est. SVLP. SEV. epist. 3, 21 qui mundum -u illius (*Martini*) vicerant. MART. CAP. 1, 91 *Iuppiter*: possem certa meis promere -bus (*i. auspiciis, voluntate*).

iuncturae ad 1: epitheta: -s dicitur: elumbis: ENNOD. opusc. 6, 3 p. 402, 22. felix: AMM. 23, 5, 7. 26, 9, 5. infelix: LIV. 7, 6, 10 VAL. MAX. 8, 1 damn. 4. infidus: SIDON. carm. 7, 442. militaris: v. p. 2170, 45. prosper: COLVM. 1, 3, 10. tumultuarius: AMM. 31, 2, 7. *ad-iuncta*: -u auspicio *sim.*: PLAVT. Amph. 196 v. p. 2170, 52. INSCR. Mummi carm. epigr. 3 v. p. 2170, 55. PLAVT. Amph. 657 auspicio meo atque -u. LIV. 3, 42, 2 -u atque auspicio decemvirorum. 6, 12, 6. 24, 8, 18 *al.* PANEG. 5 (8), 5, 4 -u atque auspicio numinis tui. AVR. VICT. Caes. 42, 19. LIV. 40, 52, 5 v. p. 2170, 54. BELL. Alex. 43, 1 -u auspicioque (ausioque, ausuque *codd.*) suo. LIV. 5, 46, 6. 5, 49, 6 *al.* FRONTO p. 120, 21 N. v. p. 2170, 84. p. 121, 3. 217, 17. GLOSS. V 288, 5 -u auspicioque: ille qui duxit non duxit nisi vidit signum de caelo aliquod. LIV. 3, 1, 4 Quincti -u et auspicio. 3, 17, 2. 10, 7, 7 plebeiorum. CVRT. 6, 3, 2 v. p. 2170, 69. *cf. glossas corruptas*: GLOSS. II Abav. DU 3 ducto (ductu *Hildebrand*) auspicio, ex divina requisitione quod potest duci vel nuntiari (*cf. I Ansil. DU 62*). v. Löfstedt, Arch. 14 (1906) 131. -u auspiciis *sim.*: TAC. ann. 2, 41 -u Germanici, auspiciis Tiberii. SVET. Aug. 21, 1 partim -u partim auspiciis suis. VELL. 2, 39, 1 eius -u auspiciis que. VAL. MAX. 3, 7, 1^a meo -u meisque auspiciis. CORP. V 7817 (*ex Plin. nat. 3, 136*). LVCAN. 9, 22 auspiciis raptus patriae -uque senatus. VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 -u et auspiciis meis. 4, 7 ext. 2 v. p. 2170, 81. SEN. epist. 33, 4 v. p. 2170, 82. VAL. MAX. 6, 5, 1 -u atque auspiciis suis. PANEG. 9 (12), 15, 2. -u imperio *sim.*: PLAVT. Amph. 196 v. p. 2170, 52. CIC. har. resp. 3 -u et imperio. CVRT. 5, 1, 1 -u imperio que Alexandri. PANEG. 10 (4), 29, 6 dignos... -u eius imperioque. LIV. 40, 52, 5 v. p. 2170, 54. INSCR. Mummi carm. epigr. 3 v. p. 2170, 55. CVRT. 6, 3, 2 v. p. 2170, 69. LIV. 10, 19, 14 suo... impetu magis... quam cuiusquam -u aut imperio pugnam capessabant.

2 *extra rem militarem*: a de dis, deo: LIV. 5, 21, 2 tuo -u... Pythice Apollo, tuoque numine instinctus pergo. APVL. met. 6, 15 aquila -u Cupidinis Iovi pocillatorem Phrygium sustulerat. AMM. 17, 12, 4 imperator... -u laetioris fortunae profectus (*sim.* 26, 7, 15). 22, 8, 3 ad Ausoniam -u numinum properavit Aeneas. PAVL. NOL. carm. 16, 155 dei -u capit... compluvium. *cf.* CARM. epigr. 292, 2 divinae mentis -u. BOETH. cons. 4, 1, 37 *Philosophia ad B.*: in patriam meo -u, mea semita... revertaris. b *de bestiis*: SOL. 2, 46 duces avium duo sunt... alter agmen anteit... ut -u certum iter dirigat. 25, 6 elephantum vagabundo homini -us usque ad notas vias praebent. HYG. astr. 2, 20 p. 61, 20 Liber Arietem XII signorum principem voluit esse, quod illius optimus exercitui fuerit -s (*fugiens nempe milites persequentes ad aquam deduxerat*). ITALIA Ezech. 17, 3 (*Hier. in Is. 33, 7 p. 435*) v. p. 2173, 17. PAVL. NOL. carm. 16, 230 pecudes -u pastoris egebant. FAVST. REI. grat. 1, 7 p. 23, 7 hominem... brutis animantibus comparandum, ut ad viam rectam nullo suo -u, sed violento... auctoris (actoris?) imperio pertrahatur. huc traho VAL. MAX. 4, 1 ext. 7 illis piscium se capturam vendidisse affirmantibus, hoc fortunam -us emisse dicente (*supra*: iactum emerat).

B *translate (de re militari v. p. 2170, 43)*: fere i. q. ambages, tergiversatio, praetextus (*cf. duco p. 2145, 83*): SERV. Aen. 5, 687 bene... 'si' ubique interponit: hic enim est optimus -s (*F M n*; dictus *N L H*. id est color et dicendi modus *suprascr. l.*), qui agentis voluntatem latenter ostendit. 10, 617 'nunc... poenas' -s est; nam non agit, ut pereat, sed magis favet eius salutem. 11, 434 etiam utitur -u Turnus: nam oblique promittit se... dimittere velle, cum nolit. 12, 15 'sedent... Latini' -s est, ut diximus *supra* (11, 434): pollicetur enim se... dimicare velle, cum nolit (*v. adnot.*). aliter in rhetorica v. p. 2173, 47.

II *de animantium per res ductione (proprie et translate)*: A *ducunt*: via, stellae, aliae res corporales: CARM. adv. Marc. 1, 47 stellae... -u mirantur sacerdotes (*i. magi?*) dominum tantum se cernere partum. *sim.* ENNOD. opusc. 2, 31 p. 297, 10 Christo clavum tenente portum ingrediar... habiturus in -u illorum facultatem tamquam stellas. EPIST. pontif. Thiel Symm. 5, 1 (= CONC. Rom. a. 501 p. 426, 12) quos ad praesentiam principis ipse itineris -s attraxit.

B *ducunt cupidines, alia incorporalia*: SEN. dial. 5, 2, 5 sine more, sine auspiciis populus -u irae suae egressus. AMBR. Noe 7, 16 vitae... tramitem virtutis -u secuti sunt. ENNOD. opusc. 2, 88 p. 314, 23 unus vobis ad utramque contumeliam -s est criminum. FACVND. defens. 8, 2 p. 714^a non ex -u ratiocinationis nostrae colligitur, sed ipsis... Procli verbis... demonstratur, quoniam. *cf.* AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 36 ut carnis... motus rationabili -u regeret anima.

III *de rerum per animantia ductione*: A *rerum corporaliu*: 1 *aquarum sim.*: de ipsa actione ducendi: FRONTIN. aq. 35 aquam segnitia -us modum... deperdere. TAC. ann. 1, 75 mole publicae viae -uque aquarum labefactas aedis. LABEO dig. 8, 5, 21 si qua aqua nondum apparet, eius iter, -s constitui non potest. POMPON. dig. 8, 3, 25 aquae -us ius. de iure ducendi: v. sub aquaeductus vol. II 365, 8. adde PAVL. dig. 43, 20, 7 si de via, itinere, actu, aquae -u agatur. de aedificio (GLOSS. ἀγώγης ὄδατος, ὄδαγωγίον, ἀγώγος. -um neutr. v. p. 2170, 31): CIC. Caecin. 74

aquae -s, haustus, iter, actus a patre, sed rata auctoritas harum rerum... ab civili iure sumitur. FRONTIN. aq. 5 cuius (*fontis*) -s usque ad Gemellos efficit rivo subterraneo passuum sex milia. *ibid.* -s eius (*Appiae*) habet longitudinem... passuum tot. 6. 7 Appiae Anionisque -us (*pl.*) 10 acquisitionum -us (*gen.*) rivi subterranei (*nom.*) efficiunt passus tot. 14 si eam (*aquam*) -s Marciae non caperet. 21 rectus... -s secundum Spem veniens... in altos rivos... diducitur. 22 Alsietinae -s post naumachiam, cuius causa videtur esse factus, finitur. 66 modum aquae, qui in proprium -um Tiburtium derivatur. *ibid.* aquam recipi in -um. 72. 75 aquas ex -bus publicis in privatorum usus derivare (75. COD. Theod. 15, 2, 4 a. 389). VLP. dig. 43, 21, 3, 3 si aqua... per plures -us ducatur. CORP. VIII 20266 (*saec. IV*) -um thermarum. -s nude pro aquaeductu v. *supra*; adde: FRONTIN. aq. 7. 9 p. 7, 27. 97, 124. CORP. VIII 2728, 56. 64. II 4509 (*a. 107*)? de aquaeductu naturali v. p. 2174, 8 sqq., de canali naturali v. p. 2174, 12 sqq.

iuncturae ad 1: verbales: (aquae) -s: dilabitur: FRONTIN. aq. 9 p. 7, 27. fert in oppidum: FRONTIN. strat. 3, 7, 6. quassatur vetustate: FRONTIN. aq. 7. venit: v. *supra* l. 7. usum aquae praestat: COD. Theod. 15, 2, 2 (*a. 369*). (aquae) -um: abducere: EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 35. absolvere: CORP. VIII 2728, 76. assignare: CORP. VIII 2728, 56. avertere: EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 35. constituere, <construere>: CORP. VIII 20266 (*saec. IV*). consummare: FRONTIN. aq. 5. corrumpere: EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 35 CORP. XI 4582. custodire: FRONTIN. aq. 124 CHAR. dig. 50, 4, 18, 6. dedicare: CORP. VIII 20266 (*saec. IV*). destruere: ANON. Vales. 12, 71. diducere: v. *supra* l. 8. diruere: VLP. dig. 9, 2, 27, 32. ducere: NERAT. dig. 8, 3, 2, 1. fabricare: HIER. epist. 18^a, 1, 2. facere: v. *supra* l. 9. adde ANON. Vales. 12, 71. inchoare: FRONTIN. aq. 13 PLIN. epist. 10, 38, 1 SVET. Cal. 21 Claud. 20, 1 CORP. VIII 2728, 76. incidere: VVLG. Iudith 7, 6. instituere: CORP. VIII 20266 (*saec. IV*). intercipere: VLP. dig. 9, 2, 29, 1. interciperet: FRONTIN. aq. 7. interrumpere: FRONTIN. aq. 124. intersecare: AMM. 21, 12, 17. intervertere: SCAEV. dig. 43, 20, 8. mundare: COD. Theod. 15, 2, 1 (= Inst. 11, 43, 1 a. 330). perficere: CORP. VIII 20266 (*saec. IV*). pessum dare: PANEG. 11 (3), 9, 2. reficere: FRONTIN. aq. 7 CASSIOD. var. 4, 31, 1 CORP. XI 4582. renovare: ANON. Vales. 12, 71. reparare: MARCELL. chron. II p. 84, 452, 1. restaurare: ANON. Vales. 12, 71 CORP. XII 4355. restituere: FRONTIN. aq. 9 p. 7, 27. rumpere: FRONTIN. strat. 3, 7, 6. trahere: ENNOD. epist. 1, 18, 5 p. 30, 15. traicere: VLP. dig. 9, 2, 29, 1 per... domum. transducere: VLP. dig. 6, 2, 11, 1. tueri: FRONTIN. aq. 98. vindicare: FRONTIN. aq. 7 p. 5, 14. violare: FRONTIN. aq. 97. *nominales*: (aquae) -ūs: aqua: FRONTIN. aq. 72. capacitas: FRONTIN. aq. 67. caput: FRONTIN. aq. 64. fauces: FRONTIN. aq. 15. forma: FRONTIN. aq. 17. opus: TRAIAN. Plin. epist. 10, 91. rivus: v. *supra* l. 5. soliditas: CASSIOD. var. 5, 38, 1. tutela: FRONTIN. aq. 94. 116. 119. aquae ductus: v. vol. II 364, 39. adde: CIC. Caecin. 74 (*p. 2171, 84*). Att. 13, 6, 1 PAVL. FEST. p. 2 M. PLIN. epist. 10, 37, 1 (*ibid.* -s nude). 10, 38, 1 TRAIAN. Plin. epist. 10, 91 SVET. Cal. 21 POMPON. dig. 8, 3, 25 PAVL. dig. 43, 20, 7 CAPITOL. Pius 8, 3 Antiatum aquae -s. PALLAD. 9, 11 tit. COD. Theod. 15, 2, 2, 4 (*a. 369*). 15, 2, 6 (*a. 395*) PROSP. chron. I 410, 398 CASSIOD. var. 4, 31, 1 CORP. XIV 2797. 4147. VIII 18700. ductus aquae: VITR. 8, 6, 1 -us (*pl.*)... aquae. ENNOD. epist. 1, 18, 5 p. 30, 15 CASSIOD. var. 7, 6, 6. CORP. VI 1252 arcus -us aquae Virginis... restituit. XII 4388? SYNON. Cic. Char. gramm. p. 421, 3 B. -us aquae, iter, cursus. ductus aquarum: CIC. leg. 2, 2 -us... aquarum, quos isti Nilos et Euripos vocant. off. 2, 14 -us aquarum, derivationes fluminum, agrorum irrigationes. S. C. Frontin. aq. 126 FRONTIN. aq. 13 strat. 3, 7, 6 TAC. ann. 1, 75 SVET. Claud. 20, 1 AMBR. in psalm. 118, 17, 33. HEGES. 1, 30, 2 (*ex Ios. bell. Iud. 1, 286 ἐξ ὁδοῦ ὕδατος*). aquarum ductus: CIC. off. 2, 60 navalia, portus, aquarum -us. VITR. 8, 6, 2 (*pl.*) PLIN. nat. 16, 224. 36, 121 aquarum Appiae, Anienis, Tepulae -ūs. 36, 122 PANEG. 11 (3), 9, 2 SPART. Hadr. 20, 5 AMM. 21, 12, 17 COD. Theod. 15, 2, 1 (*a. 330*) COD. Theod. 13, 4, 3 (= Inst. 10, 66, 2 a. 344) v. p. 2174, 9. AMBR. in psalm. 118, 17, 34, 1. CORP. XIII 966 aquas earumque -um. PALLAD. 6, 3, 1 ager umidus fossarum -bus... siccetur. in translatione: AMBR. in psalm. 118, 17, 31 'decursus aquarum'... quia per eos (oculos) tamquam meatus undantium fluentorum ita exuberantium lacrimarum se quidam -s effuderit. *cf.* LIV. 33, 17, 34, 1 inanes et vacui -us.

2 *aedificiorum sim.*: CIC. rep. 2, 11 tractus -usque muri. LVCR. 4, 426 porticus aequali... est... -u. LVCAN. 4, 419 in construendis navibus firma gerendis molibus insolito contextunt robora -u.

3 *rerum, quae trahuntur*: APVL. met. 9, 4 plausus manum et aurium flexus et -um capistri... patiebar. SERV. auct. georg. 3, 188 ut sit in utraque parte -s facilis frenorum. TERT. pudic. 2 p. 223, 22 de auctoritate scripturarum eiusmodi funem contentiosum alterno -u in diversa distendere. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 25 -u contrario fasciolae corrigere depravata. CARM. epigr. 1169, 2 Fata deum tria, quae... staminis... -u tempora divi<di>t<is>. RVFIN. Orig. in los. 23, 3 p. 442, 17 B. quae (*virtus*)... Iesu filio Nave... non ad aliquam gratiam... -um praebeat sortis. de re ipsa, quae trahitur: ALC. AVIT. hom. 24 p. 142, 27 in altari -s setinus (ducte scinas [*Hey*])

papyr. Paris.) longitudine conspicua ('significari videtur aulaeum sericum' Peiper. cf. e. gr. LAMPR. Comm. 15, 6).

4 rerum, quae variis modis manu moventur: SEN. epist. 47, 6 in avibus scindendis per pectus et clunes certis -bus (sc. cultri) circumferens... manum. COLVM. 4, 25, 3 utilior putatio... -u falcis, non ictu conficitur. SIL. 14, 537 manus remigis servat... suetos languida -us. STAT. silv. 4, 6, 23 artificum veteres agnoscere -us. TERT. adv. Val. 18 p. 197, 15 velut si[n]gillario (i. sigillariorum) extrinsecus -u in omnem operationem movebatur. GLOSS. IV 181, 7 add. a: sulco: aratri -u[m].

5 membrorum (motus): GELL. 18, 4, 6 rictu oris labearumque -u... inquit. PORPH. Hor. carm. 1, 36, 13 uno -u potionem haurire. CHIRON 137 fit... spiritui febricitantium -s gravissimus. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 165 primo... simplici defricatione mulcendi, deinde... etiam devexo -u (sc. digitorum). sim. 5, 10, 113 vomicarum... salutarem... -um fore. VVLG. Ezech. 17, 3 aquila grandis magnarum alarum, longo membrorum -u, ... venit ad Libanum (aliter ITALIA Ezech. 17, 3 [Hier. in Is. 33, 7 p. 435] aquila magna magnarum alarum, quae habet -um intrandi in Libanon. cf. ducatus p. 2130, 74). de membro ipso ducto VAL. FL. 7, 165 anguis aurea vellera tot spiris circum, tot -bus implet.

6 linearum: in scribendo: MANIL. 2, 274 in tris aequalis discurrit linea trigoni -us. 2, 288 aequali laterum sunt condita -u quadrata. 2, 318 numerus... fines... sequentis consumet -us. 2, 338 in triplici... -u (sc. lineae). 2, 349. 368. 394. GERM. 237 tris illi (Del-toto) laterum -us. SEN. nat. 1, 5, 5 arcus... uno circumscriptus est -u. COLVM. 6, 5, 4 O litterae -s (inde PELAGON. 22). PLIN. nat. 8, 6 litterarum -us Graecarum didicisse. QVINT. inst. 1, 1, 25 parvulis non intendentibus... animum ad ipsos -us litterarum. 1, 1, 27 -us litterarum sequi (10, 2, 2). NOT. Suet. gramm. VII 533, 3 > simplex -s. 535, 3 simplex -s inter versus ponebatur. EXC. Bob. gramm. I 552, 6 -s χαρακτήρ (GLOSS. II 488, 23). CYPR. laps. 30 nigri pulveris -u oculorum liniamenta depingis. AVIEN. Arat. 531 tertia, quae stantes sustentat linea -us. AVSON. 419, 74 -us apicum. PS. HIER. expos. in Matth. (Migne 30) p. 545^p iota... uno -o (sic) fit. MART. CAP. 3, 229 litterarum formas propriis -bus lineare. 7, 725 pandere pulvereum formarum -bus aequor. 9, 909 quoddam gyris multiplicibus circulatum et miris -bus intertextum velut clipeum gestitabat. transl. BOETH. arithm. 2, 5 p. 90, 15 linearis numerus est... in unum eundemque -um quantitatis explicata congeries. PRISC. periheg. 149 certo trahitur... linea -u. aliter: SIL. 4, 258 tremulos cuspis -us in pulvere signat. CLAUD. 5, 375 curvo... sinuantur cornua (sc. exercitus) -u. translate in logica: BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 35, 12 lineae -um (p. 36, 11). p. 35, 22 lineam generis -umque. p. 36, 21 multitudinis cognatio, lineae -s, genus causae, genus specierum.

B incorporaliū: 1 orationis (i. q. ratio ducendi orationem, sententias, sim. aliter de tergiversatione v. p. 2171, 53. de re v. Volkmann, Rhetorik p. 112 sqq.): definitio: FORTVN. rhet. 1, 5 p. 84, 23 quid est -s? quo modo tota causa agenda sit. quod interest inter -um et modum? -s est totius orationis, modus vero partis alicuius in oratione. p. 84, 27 -us quot sunt? quinque: simplex, subtilis, figuratus, oblicus, mixtus. p. 85, 3 -um unde invenimus? ex consilio. v. quae sequuntur (sim. MART. CAP. 5, 470 sqq.). QVINT. inst. 4, 2, 53 est... quidam et -s rei credibilis, qualis in comoediis. 9, 4, 30 totius -us (sc. sententiae). TER. MAVR. 311 hunc modum si competentī pertulit -u stilus. EPITAPH. Lucan. poet. min. V 74, 3 continuo numquam derexi carmina -u, quae tractim serpent: plus mihi comma placet. CHALC. comm. 51 ut rationabili -u ad... operis effectum... pervenerimus. 341 -u et via pergens ad syllogismum. MACR. Sat. 1, 12, 1 eodem -u orandi reliqua contexuit. MART. CAP. 2, 219 fabula... tam morosis implicata -bus. 3, 289 quis (anomalis) ... vulneratur -s oris integer. 5, 439 cuius (Ciceronis) ... exemplis me (Rhetoricam) per omnes... praeceptiones -us... usuram. 5, 470 -s causae. BOETH. in top. Cic. 1 p. 282, 14 propositionum contextionem et usque ad conclusionem continuum -um. ENNOD. epist. 2, 7, 3 p. 46, 19 quibus ubertas linguae, castigatus sermo, Latiaris -s, quadrata constat elocutio. 6, 23, 2 p. 162, 15 -s... oratiunculae tuae... Latiaris... venae sapore radiavit. opusc. 2, 215 p. 322, 13 congruentia pari -u exempli et historiae verba concurrunt.

2 vitae sim.: SORAN. p. 11, 18 aliis... temporibus et aliis vitae -bus plurimo sanguine purgantur mulieres. CAEL. AVR. chron. 5, 11, 141 qui segni ac pigro -u vitam trahunt. MART. BRAC. form. vit. 9, 1 ne -u iugiter levi immotam... animi rationem negligentia subsequatur (opp. nimiae rigiditatis asperitate). huc fort. pertinet AMBR. fug. saec. 7, 37 animae genua convalescite, ut... ad caeli altissima mentis vestigium possit attolli, ut sit -s solidior, vita maturior eqs. nota CAEL. AVR. chron. 1, 4, 121 aegros certo regulae -u (i. διαίτης ἀγωγὴ Helmreich) praeparatos. 2, 1, 29 cycl[ic]o -u resurrectionis regulā dirigemus aegros.

3 numeri: FVLG. aet. mund. p. 173, 10 summa multiplicata septimo decimo colligitur -u.

IV de rerum per res ductione vel de motu spontaneo (transl. de regione): A de loco: 1 de mobilibus: de stellis: GELL.

14, 1, 3 terrena quaedam inter homines sita caelestium rerum sensu atque -u moveri. sim. 14, 1, 19 si... alius atque alius earundem stellarum situs atque -s alias atque alias fortunas daret. MART. CAP. 8, 855 cum mundus eiusdem (ac tellus) -us rotatione unimoda torqueatur. CONC. I 3 vers. Tur. p. 166, 7 non vides in una specie eius (solis) -um (φορέν. Rust. evectionem). ENNOD. dict. 9, 2 p. 451, 3 ad caeli -um callis hominis insipientis sidera ordinatur.

de liquidis: ENNOD. epist. 1, 6, 6 p. 15, 8 confusos -us (sc. Mariae et Adduae in lacu Lario). COD. Theod. 13, 4, 3 (= Iust. 10, 66, 2 a. 344) qui aquarum inventos -us et modos docili libratione ostendunt. GLOSS. IV 178, 35 sulcus: carin(a)e -s (465, 32 sulcus: cannarum [carinarum? Goetz] -s. idem 465, 44). CAEL. AVR. acut. 1, 14, 106 per quas vias suorum -s solito meatu percurrunt.

2 de immobilibus: de lineamentis sim.: CIC. fin. 5, 47 qui -s oris, qui vultus in quoque sit. PLIN. nat. 37, 194 venas -usque macularum in cochlidibus. 37, 195 incrementibus... maculis... linearumque interveniente multiplici -u. SOL. 13, 3 gemmae longis colorum -bus liniantur. 37, 20 Veneris crinis... internis -bus ostentans... crinium similitudinem. AVIEN. Arat. 427 gemino... cornua Tauri -u erigit aetherii vigor ignis. 909 quinque... stellae... quas formarum -s (doctus cod.) notet affixarum. de regione (i. tractus): SOL. 46, 4 hos terrarum -us (Arbelitim) excipit Media. 49, 5 (ex Plin. nat. 6, 49; sed cf. p. 2170, 48) universi eius -us (i. regionum antedictarum) dumtaxat ab illa terrarum parte Laxates fluvius secatur fines. de tubis, fistulis naturalibus: AMBR. hex. 6, 9, 62 -us patentes aurium. 6, 9, 72 -us reliquiarum (i. alvos. cf. Noe 8, 24 -us quosdam atque exitus cuniculorum nostrorum. in psalm. 118 serm. 20, 1, 1 -us venarum meatusque spiritus. HEGES. 5, 24, 2 obriguerant interiora viscerum, obstructi erant -us ciborum (cf. supra: meatus faucium). hinc, ut videtur, translate de secta: SERV. georg. 2, 278 'secto limite' ducto: unde et sectae philosophorum dicuntur, id est -us.

B de tempore: CYPR. epist. 37, 1 p. 576, 21 morā ipsa passionis... longoque temporum -u. SERV. georg. 2, 337 'tenorem dierum': -um. MART. CAP. 6, 597 scaphia... horarum -us stili in medio fundo siti proceritate discriminant.

locus dubiae memoriae: VEREC. in cant. 6, 8 daemones, qui inter deum et homines [in -u] (inducto Heraeus in plagulis) cultu erroris... se... opposuerant.

comp. aquae (aqui-) ductus. cf. aquiductum. Hey.

dudā, -ae f. vox infantum est, i. q. nutrix, cf. c. dida; v. supra p. 1014, 84 sqq. SORAN. p. 40, 3 infans aliae dudāe (cod. l; aliae aut detrahendus est cod. b; tutrici cod. C e coni., ut vid.; dubitanter probavit I. Medert, Quaest. crit. et gramm. ad Gynaecia Mustionis pertinentes, Diss. Giss. 1911 p. 46; didae ci. V. Rose, cf. supra p. 1015, 5) tradendus est, quae eum vario strepitu sonorum et blandimentis mulceat (cf. Soran. ed. Ilberg p. 74, 11 ἐτέρως τιτῆς γάλα διδόναι, quamvis cetera non convenient cum latinis). cf. Onom. Du(d)da. Brandt.

*dūdum. [cf. esse videtur c. gr. δῆν (i. δῆν), δοάν, δαόν πολυχρόνιον (Hesych.), δηρός, slavon. davě 'olim', fortasse c. hibern. doe 'tardus', ind. dūrāh 'remotus, longe positus' compar. dāvīyān, dūtāh 'legatus, nuntius' et c. durare. cps. esse ex adverbio *dū non diverso a 2. diu (q. v.) et particula dum putat Solmsen, Stud. zur lat. Lautg. 196, nisi potius adiectivum primo fuit ex *duvidum factum sicut udus ex uvidus. Cf. Buttmann, Ausf. griech. Sprachl. II² 44; Osthoff, Indog. Forsch. 5, 279 sqq.; Morph. Unters. 6, 106. 236. Th.] in codd. saepius confunditur c. dum. PRISC. gramm. III 479, 31 putant quidam '-m' quasi 'diu dum' dici eqs. DON. Ter. Andr. 582 adverbia temporis aut certa sunt, ut 'hodie, cras', aut incerta, ut '-m, nuper'. itaque incertis additur tempus ut 'iam -m, nunc nuper' (cf. Eun. 734). PRISC. gramm. III 81, 21 communia diversorum temporum adverbia ut 'olim, -m, quondam' (cf. 82, 8 sqq. 89, 12). 479, 26 sciendum, quod utrumque, hoc est 'iam' et '-m', non solum de praeterito tempore dicitur, sed etiam de futuro, ut in secundo Aeneidos (infra p. 2180, 11) 'iam -m sumite poenas', quomodo etiam 'quando, aliquando, olim, umquam' eqs. dudum initio idem fere significasse videtur q. gr. πάλαι δῆ ('eine geraume Weile ja'), ita ut spatium temporis plus minus longum ante peractum exprimitur; nam quod PLAVT. -m nusquam cum praeterito de tempore multo ante peracto exhibet, immo de horis aliquot fabulae actum complectentibus (v. Langen, Beitr. z. Krit. u. Erkl. d. Plaut. 33 sqq., Richardson, De 'dum' particulae apud prisc. script. lat. usu 23 sqq.), partim ex significatione primaria i. q. 'antea' ('eine Weile', sc. mora temporis non definita) repetendum est, partim (sc. vi 'modo, ante paululum') ex attenuatione quadam sermonis cottidiani propria, simili atque in voce q. e. pridem, gr. πάλαι, nostratum längst. sic explicatur, quare -m apud PLAVT. non solum idem fere q. 'diu' significet (cf. haud -m, quam -m p. 2176, 82. 2177, 6 sqq.), sed etiam (semel c. praes., p. 2177, 19) 'iamdudum, iam pridem'; qua significatione iam apud TER. pro portione multo saepius iamdudum adhibetur, cuius usus postea increbuit ita ut apud posteriores haud raro iam -m attenuato sensu q. e. 'antea' vel 'olim' adhiberetur (v. p. 2179, 78). in sermone vulgari aetatis inferioris -m ita ut diu fere evanuisse videtur, cum in linguas Romanicas non abierit; e confusione quadam harum vocum signifi-

catione propinquarem (cf. haud -m, quam -m ut haud, quam diu) artificiosior usus quorundam posteriorum explicandus videtur (cf. nimium -m [secundum nimium diu] p. 2177, 14). ceterum cf. tabellam hanc:

	dudum	iamdudum	iampridem
PLAVT.	87	39	17
TER.	21	19	2
CIC.	10 (non in oratt.)	27	79
VERG.	4	11	8
HOR.	—	4	2
OV.	—	18 (non in am.)	14
LYGD.	—	1	—
LIV.	1	1	18
MANIL.	—	1	—
SEN. fil.	1	13	2 (trag., dial.)
CVRT.	—	1	3
COLVM.	—	1	3
LYCAN.	—	4	2
PETRON.	—	5	2
CALP. ecl.	—	6	—
PLIN. nat.	1	1	18
VAL. FL.	1	3	6
SIL.	1	17	2
STAT.	8	25	4
MART.	—	2	1
IVV.	2	1	4
TAC.	—	1 (dial.)	18 (pridem 11)
APVL.	7	20	6 (pridem 10)
VVLG.	3 (vet. test.)	—	2

legitur inde a PLAVTO (iam -m inde ab ENN.); deest ex. gr. apud RHET. Her., VARRON. (iampridem semel), LVCR. (iampr. bis), SALL. (iampr. bis), NEP., PROP. (iampr. bis), VITR., SEN. rhet. (iampr. ter), GERM., VELL. (iampr. ter), VAL. MAX. (iampr. semel), CELS., QVINT. (iampr. bis), al. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 421, 26 B. -m: iamdudum, pridem, olim, nuper, aliquando, quondam. GLOSS. I Phil. DU 18 πάλαι. III Abstrus. DU 9 (cf. I Ansil. DU 68) olim, iam dudum. Corp. D 382 paulo ante al. NOT. Tir. 45, 8 -m, iam -m, quam -m. [dub.: TREB. trig. tyr. 14, 1 cum Bal<1>ista praefecto -m (sc. 'iam Valeriani' Hohl, ducum vel nudum coni. alii).]

I dūdum:

A de tempore praeterito sine notione longi spatii i. q. antea:

1 de tempore paulo ante peracto i. q. nuper, modo: PLAVT. Amph. 387 ego sum Sosia ille, quem tu -m esse aiebas mihi (661. Men. 933 Rud. 1080 BOETH. herm. sec. 2, 5 p. 106, 12). Amph. 479 -m quod dixi minus (916. 919. 963 [iam] -m. Bacch. 1018 Capt. 624 Men. 57 Merc. 468. 753. 760 Mil. 1046. 1131 Persa 576 Poen. 556. 748 Pseud. 489. 1089 Rud. 1079. 1104 TER. Hec. 451 Phorm. 838 Cic. de orat. 2, 262 [cf. 2, 248] fin. 3, 52 fat. 42 SOL. 56, 4 QVEROL. p. 47, 3 AMM. 25, 4, 12 CLAVD. DON. Aen. 2, 425 opp. hic. HIER. in Ier. 6, 36, 3 p. 422, 11 SALV. ecl. 3, 56 gub. 7, 1 BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 11 p. 31, 13. 2, 19 p. 119, 19 CASSIOD. Ios. antiq. 1, 19 p. 19 [πρότερον]. IORD. Get. 107. cf. TER. Andr. 840 praedixit [OROS. hist. 7, 41, 4]. VERG. Aen. 10, 598 haud talia -m dicta dabas). PLAVT. Amph. 620 num obdormivisti -m? 767 hanc convenisti. Asin. 315 Aul. 457 coctum ego . . . -m conductus fui. 705 ut -m hinc abii (Capt. 478 Cist. 192. cf. Bacch. 577 isti). Bacch. 1051 promisi (cf. Men. 311 pollicitu's). Cist. 654 quae -m fassa est (cf. 661). Epid. 388 <du>dum . . . coeperam . . . me exeruciare. 661 minoris multo facio quam -m senes (post comparativum ut etiam: Stich. 498 Truc. 803 TER. Eun. 731 Phorm. 459 MARCELL. chron. II p. 104, 3, 534 BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 189, 7). Men. 426 pallam illam, quam -m dederas (672 cf. 1138). 491. Merc. 900 hoc non in mentem venit -m. Persa 321 quod mecum -m orasti. 722 oblitus sum intus -m edicere (Trin. 1137). Pseud. 1201 ego tibi argentum dedi et -m, adveniens extemplo, symbolum servo tuo (al.; cf. Langen, l. c.). TER. Andr. 582 veritus sum . . . abs te. 591 quae tu -m narrasti mihi. 653 cum patre altercasti -m. Hec. 784 audisti (Cic. Brut. 252). Haut. 595 tecum egi. 786 suaseras. Phorm. 537 qui me -m . . . adiuerit. 914 incusaveras. Cic. de orat. 3, 217 ea, quae tu -m, Antoni, protulisti. Tusc. 1, 76 quod tibi -m videbatur. Att. 11, 24, 1 quae -m ad me et quae etiam ante bis ad Tulliam de me scripsisti. VERG. Aen. 5, 650 -m Beroen digressa reliqui (CLAVD. DON. ad l.: hoc est 'ante paululum'). STAT. Theb. 1, 670 si -m certus ad aures clamor iit. TER. MAVR. 770. ITALIA I Petr. 2, 2 (Ambr. in psalm. 118 serm. 13, 27, 2) sicut -m geniti infantes (ἐπιγεννητα, VVLG. modo). SIRIC. epist. 18 p. 1145^A qui -m fuerint vasa vitiorum. AMM. 21, 8, 1 quae docuimus -m. 23, 6, 50 -m nos meminimus rettulisse (25, 4, 23. CONC. I vers. Tur. p. 113, 37). CLAVD. DON. Aen. 2, 401 p. 201, 18. 2, 700 p. 242, 17 al. HEGES. 1, 14, 2 Aristobulus . . . vix -m idoneus propulsando periculo manum collegit. HIER. epist. 38, 1 Paulus . . . dominum vocat, quem -m ut hominem persequabatur. 45, 2, 3. 57, 3, 2. in Gal. 1, 6 p. 381 quomodo tam cito

recesserint ab eo, ad cuius nomen -m facti fuerant Christiani. 1, 15 p. 390 quod -m posuimus (BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 16 p. 50, 2). in Ier. 3, 57, 3 p. 192, 13 ut mihi in laetitiam verterentur, qui -m fuerant in opprobrium. 4, 1, 2 p. 221, 4. VVLG. gen. 27, 33 qui -m captam venationem attulit (om. ITALIA Lugd. sec. LXX). exod. 12, 39. Ezech. 11, 3 (προσπάτως). SVLP. Sev. dial. 1, 2, 5 ut -m spoponderas. MART. CAP. 7, 728 quae egressa -m, . . . ingreditur. OROS. hist. 4, 3, 4 adventante -m Pyrrho. 4, 20, 26 al. EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 63 qui . . . -m (i. nuper) nostro praecepto in Epheso congregati sunt. SACR. Leon. 355 sicut -m voce testatus es. 403. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 120, 13 ad Philolaum redeo, a quo -m magno intervallo digressus sum. BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 162, 24 -m quaesivit (opp. nunc . . . considerat). sec. 3, 9 p. 209, 23 collegit. arithm. 1, 20 p. 44, 2 al. CASSIOD. Ios. antiq. 5, 3 p. 123 Amorraeam . . . Moses -m capiens (ἡδῆ). IORD. Get. 76 foedus, quod -m pepigerant. 161. 173 al. MAXIM. eleg. 2, 11 haec me praeteriens cum -m forte videret. nota ellipsin: TER. Haut. 760 de illo quod -m (sc. egisti sim.)? dictum [ac] factum reddidi. seq. coniunctiones temporales: -m ut: PLAVT. Bacch. 957 Cist. 710 Poen. 650. -m quom (cf. p. 2177, 58): PLAVT. Men. 392. 701 Merc. 753 VERG. Aen. 12, 632. -m prius quam: PLAVT. Poen. 416. -m dum: TER. Haut. 983. cf. etiam: PLAVT. Amph. 602 -m ante lucem (699. cf. p. 2179, 21). Poen. 650 -m mane (Truc. 645). opp. nunc (nunc demum; nunc primum: PLAVT. Amph. 684; cf. l. 52. 57. 58. 60. 71. 76. 77. p. 2179, 8. 14. 15. 61. 81. p. 2180, 2): PLAVT. Amph. 894 Aul. 683 Epid. 458 Men. 635. 685. 730. 932 Mil. 1059 Most. 257 Poen. 417. 770 Rud. 1122 Stich. 763 TER. Andr. 585. 824 Hec. 649 Haut. 983 Phorm. 786 Eun. 684 Ad. 952 Cic. Brut. 138 VERG. Aen. 2, 728. 12, 634. HIL. trin. 4, 24 et nunc et -m. CLAVD. DON. 2, 435 p. 208, 22. 10, 231 p. 323, 27 SACR. Leon. 450 BOETH. mus. 1, 18 herm. pr. 2, 11 p. 162, 24 IORD. Get. 291.

2 de tempore etiam longius remoto i. q. prius, olim, aliquando (nonnulla etiam referas ad 1 et ad B 2): PANEG. 12 (2), 32, 4 quas urbes inimica -m populatione vacuaverat (antea aliquando). CAPITOL. Opil. 5, 3 collegae -m suo (cum subst. ut etiam AMM. 29, 1, 43 HEGES. 3, 18, 3 VICT. VIT. 3, 37 IORD. Get. 148. 240. 241). VOPISC. Prob. 1, 5 a quo -m (i. initio) solus Aurelianus est expetitus. IVST. 3, 4, 9 sicuti -m patrem eius . . . auctorem habuissent. AVIEN. orb. 625 has -m tenuit rex Aeolus. EPIST. imp. de Asia (Bruns font. 7 97 p. 271) a 9 (a. 370/1) missa ad nos -m legatione. DAMAS. epigr. 40, 1 sanctos -m retulisse parentes. AMM. 25, 3, 19 interitum me ferro -m didici. 25, 5, 8 quos Varr<on>ianus rexerat -m. 25, 10, 16 -m (i. multo ante) praescisse quod evenit. 26, 5, 2 -m promotus . . . magister armorum. 29, 2, 27 fratrem suum . . . -m . . . obisse. 31, 4, 13 al. VEG. mil. 1, 17 in Illyrico -m (i. olim) duae legiones fuerunt . . . quae . . . Mattiobarbuli vocabantur. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 89, 3 novissime factus est homo propter nos, quos -m esse fecerat. MART. CAP. 6, 576. COD. Theod. 1, 4, 3 (a. 426) sicut -m statutum est (16, 8, 17 a. 404). 1, 9, 1 (a. 359 = COD. Iust. 1, 31, 1 pr.) privilegiis -m indultis (6, 26, 16). 3, 1, 6 (a. 391 = COD. Iust. 4, 38, 14) -m concessum erat. 3, 12, 3 (a. 396) post latam -m legem (16, 5, 7 [a. 381] syn. primitus. 5, 3, 1 [a. 434 = COD. Iust. 1, 3, 20, 1] al. cf. 8, 12, 3 [a. 316] promulgatum -m est [syn. iampridem]. 12, 1, 14 [a. 326] opp. nunc). 8, 1, 1 (a. 319) -m sanximus (13, 3, 18 a. 427). 8, 18, 5 (a. 349) placuisse. 10, 8, 1 (a. 397) quae poena . . . -m fuerat definita (cf. 10, 12, 2, 3). 11, 17, 2 (a. 401) sicut -m praeceptum est (12, 6, 29 [a. 403] al.). 11, 30, 23 (a. 345) esse decretum. 16, 8, 17 (a. 404) iusseramus (opp. nunc. 12, 1, 47 a. 359 CONC. I 3 vers. Tur. p. 185, 32 [πρόην]). 12, 1, 188 (a. 436) coeptam -m militiam (opp. etiam nunc). 15, 3, 4 (a. 399) fuerat constitutum (COD. Iust. 11, 63, 4 pr. [a. 384/9]). 16, 5, 23 credidimus (opp. nunc). COD. Iust. 3, 28, 30, 2 (a. 528) vocabantur. 5, 4, 23, 6 (a. 520/3) qui -m scaenicae filiam uxorem ducere prohibebantur (i. antea). 11, 64, 3 (a. 408/15) oraculi -m impetrati (opp. postea). 12, 7, 24 militantibus. al. MARCELL. chron. II p. 72, 415 ecclesia Constantinopolitana -m igne cremata. CONC. I 3 Rustic. p. 113, 21 de quibus -m quidem et olim manifesta vestrae pietati fecimus (gr. ἡδῆ καὶ πάλαι). I 3 vers. Tur. p. 95, 20 a vestra sanctitate -m ad memoriam deducti (πρόην). p. 95, 24 -m praesidentis nobis Nestorii (πάλαι). p. 185, 23 Nestorium, qui -m fuit maximae Constantinopoleos (πρὸ τοῦτον. cf. p. 187, 7 [πάλαι]). p. 197, 15 quae -m scripsimus (ἡδῆ). VICT. VIT. 3, 2 legem, quam -m Christiani imperatores . . . dederant. 3, 26. 34. 6^a (opp. nunc). CYPR. GALL. gen. 458 qui fluvius -m . . . campos ditabat opimos. DRAC. Romul. 8, 298 sic -m parva luistis supplicia? CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 260 civitatem . . . -m a pastoribus habitatam. 1, 273. 2, 290. IORD. Get. 108 urbem, quam -m Sardanapalus locasset. 291 Hesperia . . . plaga, quae -m . . . gubernata est (opp. nunc). al. nota: ITALIA Philem. 11 (Theod. Mops. ad l.) qui -m (ποτέ, VVLG. aliquando) tibi inutilis fuit, nunc autem et tibi et mihi utilis. fere i. q. 'ad hoc tempus': VLP. dig. 34, 1, 14, 1 si quis exemplum alimentorum, quae -m pueris et puellis dabantur, velit sequi.

B cum notione longinquitatis i. q. diu:

1 generatim i. longo tempore: haud -m: PLAVT. Persa 498 ex Persia sunt haec tabellae allatae mihi a meo ero :: quando? :: haud -m. SYMM. epist. 4, 18, 3 comperisti haud -m frumentarias . . . que-

[Hofmann]

rellas. AMM. 14, 6, 19 formidatam haud ita -m alimentorum inopiam (15, 8, 1. 16, 11, 11). 25, 5, 4 haud -m post depositum militiae munus ad tranquilliora vitae digressi. *addo* hau perdudum: PLAVT. Stich. 575 (v. Leumann, *Ἀντιδωρον*, *Festschr. Wackernagel* 340). cf. non -m: PLIN. nat. 19, 10 non -m (i. non ante multum temporis) ex eadem Hispania Zoelicum *linum* venit in Italiam. quam -m (cf. GLOSS.¹ II Phil. QVA 37 ὥς ἂν δῆποτε. GLOSS. II 388, 1 ὥς ἂν [ὅσα codd.] πάλαι): PLAVT. Asin. 449 quam -m tu advenisti? Stich. 310 vide, quam -m hic asto et pulto. 528 quam -m in portum venis? : hau longissime. Trin. 608 quam -m istuc aut ubi actumst? : ilico hic ante ostium, tam modo, inquit Praenestinus. TER. Andr. 850 modo introii : quasi ego 'quam -m' rogem! (Eun. 697 venit Chaerea... : quam -m? : modo). CIC. Att. 14, 12, 3 quam -m nihil habeo, quod ad te scribam! nimium -m: SVLP. SEV. dial. 1, 27, 6 nimium... -m alias res agentes consumimus tempus.

2 i. q. *iamdū*, *iampridem*, *ex multo tempore* (etiam de praes. q. d. historico, cf. l. 22, 23; plura ex A 2 huc referri possunt, cf. p. 2176, 42. 50. 52): a c. indic. vel part. praes. (cf. p. 2178, 6): PLAVT. Mil. 406 -m edepol planum est id quidem. CIC. Att. 4, 5, 1 -m enim circumrodo, quod devorandum est. SEN. nat. 2, 59, 1 intellego, quid -m desideres, quid efflagites. VAL. FL. 8, 378 hac -m Minyae Pagasaeaeque puppis in statione manent. STAT. Theb. 2, 103 ingentia -m acta vocant. 2, 410 illi (*Eteocli*) tacito sub pectore -m ignea corda fremunt. 5, 241 -m... agit versans secum. IVV. 3, 129 -m vigilantibus orbis (APVL. met. 4, 10). 10, 333 -m sedet illa parato flammeolo. APVL. apol. 7 vidi ego -m vix risum quosdam tenentes. PANEG. 12 (2), 7, 1 -m, ut video, dedignaris hanc gloriam. AVSON. 163, 13 grassantis -m fortunae tela. 288, 1 -m celebrari Gallia gestit. 469, 17 parant erumpere -m carmina. CLAVD. 3, 137 notissima -m tecta petens. 20, 144 quid -m inflare moraris... Bellona, tubam? COD. Theod. 8, 8, 1 (= 11, 7, 10) die solis, qui -m faustus habetur. PROSP. vocat. gent. 1, 1 difficilis -m vertitur quaestio. MARCELL. chron. II p. 103, 530 -m Getis Illyricum discursantibus. CARM. epigr. 2261 (= INSCR. christ. Diehl 4831^A) <cinis ossua> -m su<nt> (suppl. Engstr.). c. a. di. (cf. p. 2178, 83): STAT. Theb. 5, 684 irrita (i. quae frustra clauduntur) -m templa Iovis. 10, 177 magnis... -m cladibus aeger. CLAVD. 8, 144 -m taciti... Delphi. 17, 174 agrestem -m me. 26, 626 invicto -m... marito. DRAC. laud. dei 1, 643 mortua... lumina -m caeci. b c. temporibus praeteritis (vel part., cf. p. 2179, 12): LIV. 24, 39, 4 milites intenti -m ac parati. SIL. 12, 745 non sperata... -m... gaudia. STAT. Theb. 2, 687 absentes cui -m vincere Thebas adnuimus. 5, 584 -m nimbique hiemesque coibant, ni minor ira deo. APVL. apol. 30 ni... -m animadvertissem. flor. 9 p. 38. AVIEN. ora 134 Celtarum manu crebrisque -m proeliis vacuata (vacua arva Wernsdorf) sunt (sc. terra Ligurum). AVSON. 256, 2 in quorum regna... -m Romana potentia cessit. 418, 45 stulte -m spatiosa locutus. 450, 1. 451, 1 SYMM. epist. 1, 98. AMM. 16, 12, 58 navigiis -m paratis. al. HIER. epist. 1, 13, 2 -m superiecta humus (postea ossa iam condita). HIER. Victorin. Petav. apoc. 20, 2 sanctorum, qui -m quieverant, corpora. CLAVD. 5, 346 tegeret ceu purpura -m corpus. 28, 422 conspecta... -m ora. rapt. Pros. 214. carm. min. 25, 56 equidem -m te... mirabar, quod... secura maneres coniugii. PROSP. chron. 2, 746. 747. MARCELL. chron. II p. 97, 511 tomum sanctorum patrum... sancta -m subscriptione roboratum. DRAC. Romul. 8, 495 -m flammiger ales... medullas... usserat. 8, 532 quae sit tua... origo, ... -m cognovimus omnes. CORP. XII 5336 (*Narbone, saec. V*) coep(it) depon(ere) pariet(em) eccl(esiae) dud(um) exustae. nota -m cum (cf. p. 2176, 19. 2179, 73): APVL. apol. 48 -m enim, cum haec agitarentur..., quaesisti. 63 -m ergo, cum audirem..., iussi. c singulariter i. q. 'iam' (cf. p. 2180, 48): APVL. met. 6, 26 comitibus adscitis, qui vulnerati remanserant, -m recurrunt.

II *iamdū*: in codd. saepe scribitur *iand-*, ex gr. PLAVT. Cas. 803 Cist. 508 Poen. 318. 1161 Pseud. 1148 A, Trin. 812 B, TER. Phorm. 471 al. Bemb., VERG. Aen. 1, 580 M, 9, 184 MP, FRONTO p. 63, 1 N., al.; in inscr.: DECRET. centon. Ostr. (Corp. XI 5750, 12 a. 260; *perit*) *iandudum*. decur. Paest. Gent. (Corp. X 476, a. 337) *iandudum* (at X 477 [a. 347] *iandudum*). INSCR. Rev. archéol. 10, 1907, 485 n. 237, 11 (*Numidia, aet. Valent.*) *iandu<dum>*. contra *iand-*: DECRET. fabr. Volsin. (Corp. XI 2702 a. 224) 7 DECRET. patron. Naunit. (Corp. IX 10 a. 341) 7 Corp. VIII 15 881, 5 CARM. epigr. 712, 18 (s. VI). 1365, 7 (a. 506) al. ceterum cum neque ex codd. neque ex edd. semper satis clare appareat, utrum duae an una vox habenda sit, infra separatim iam -m scripsi. nota hyperbaton: AVSON. 201, 7 iam mihi cognata -m inter memoratus nomina. -m iam: PLAVT. Mil. 1028 MAXIM. eleg. 1, 157. non iam -m: PLAVT. Poen. 318. CHAR. gramm. I 187, 27 (p. 243, 2 B.) iam tum inde *iandudum* (inter adverbia temporis infinita). CAPER gramm. VII 98, 9 (= ISID. diff. 1, 480) *quamdudum* interrogantis est, iam -m respondentis. GLOSS.¹ II Phil. IA 16 ἡδὴ πάλαι. III Abstr. IA 11/2 iam olim: ante paululum, *iandudum*: *iampridem* ante hoc (*immo iandudum... iam olim etc.*). V Abba IA 12 iam ante, paulo ante.

A i. q. *iamdū*, *pridem* (perraro alibi praeter PLAVT. [cf. CIC. de orat. 1, 206 p. 2179, 31] legitur de tempore paulo ante peracto, quod quidem animo dicentis longum videtur, cf.: TERT. anim. 37 so-

cietatem carnis atque animae iam -m [i. modo iam, antea, cf. p. 2179, 78] commendavimus [opp. nunc]. nota *lusum*: PLAVT. Amph. 692 sq. -m? quam -m istuc factum est? : temptas: iam -m, modo : qui istuc potis est fieri, quaeso, ut dicis: iam -m, modo? cf. TER. Eun. 734 anne abiit iam a milite? : iam -m, aetatem):

1 c. ind. (vel con. vel infin. vel part.) praes. (etiam de praes. q. d. historico, cf. ex gr. l. 59, 61. 63. 64): ENN. scaen. 47 iam -m... animus atque aures avent. PLAVT. Amph. 618 Sosia ille, quem iam -m dico (cf. Cas. 368 fabulor. CIC. Verr. II 3, 83 loquor [de orat. 1, 171]). Asin. 741 iam -m est intus. Bacch. 109 iam -m... te sequor. 890 sentio. Cas. 540 quae iam -m... exspectat domi (Merc. 556 Poen. 12 TER. Haut. 409 Eun. 917 VARRO rust. 1, 56, 1 CIC. de orat. 2, 26 BOETH. cons. 3, 9 p. 70, 93. 4, 6 p. 115, 196). Cas. 414 cor... iam -m salit. 803 mihi... iam -m intestina murmurant. Cist. 508 scis iam -m omnem meam sententiam (Mil. 580 APVL. Socr. p. 111). Merc. 138 iam -m sputo sanguinem. 617. Poen. 1161 iam -m equidem cupio (VAL. FL. 7, 299. cf. PLAVT. Mil. 1398 gestit. AFRAN. com. 197 studeo. SVLP. SEV. dial. 1, 26, 7 desidero). Pseud. 1215. Rud. 1030 iam -m fero *condicionem* (CIC. Sulla 46 OPTAT. 1, 18 p. 20, 10). Stich. 344 iam -m... patior (cf. VAL. FL. 7, 243 perpetior). Trin. 812 iam -m ebruius. 1000. TER. Hec. 336 nescio quid iam -m audio hic tumultuari (Phorm. 289 TVRPIL. com. 24 MART. 6, 42, 23. cf. HOR. sat. 2, 7, 1 ausculto). Haut. 171 iam -m domi praesto apud me esse aiunt. 882 iam -m gnatus cessat. Phorm. 471 te... incusamus. Eun. 448 iam -m te amat *eqs.* (DON. ad l.: vel nimium et valde [cf. SERV. Aen. 4, 1] vel iam pridem. SCHOL. Ter. p. 59, 26). 743 iam -m hic adsum. 816 iam -m animus est in patinis. Ad. 401 iam -m aliquid ruri agere arbitror. CAECIL. com. 13 iam -m depopulat macellum. ACC. trag. 682 repudio eiecta ab Argis iam -m exulo. CIC. Verr. II 2, 108 iam -m omnibus istius improbitatem perspicuam esse confido. II 2, 157 iam -m... mihi nimium tenuiter... argumenta colligere videor (VERG. Aen. 12, 217 VAL. MAX. 4, 8, 4 APVL. met. 11, 26). II 3, 58 genera iam -m innumerabilium iniuriarum... profero. II 4, 35 iam -m ego erro, qui *eqs.* II 4, 46 iactat se iam -m de Calidio. II 4, 109 iam -m vereor, ne *eqs.* Cluent. 63 vocat me (Sest. 13). Catil. 1, 12 quod te iam -m hortor. Flacc. 23 id quod iam -m facio. Cael. 69 percipitis animis... iam -m, quid velim... dicere. de orat. 2, 152 a quo... homine iam -m... non aberrat oratio tua. Brut. 244 de faece... hauris idque iam -m. orat. 55 quem (sc. perfectum oratorem) iam -m nostra indicat oratio. rep. 2, 67 iam -m quaero (SEN. dial. 9, 2, 1 STAT. silv. 1, 2, 237. 2, 1, 36. cf. COLVM. 3, 7, 1 te requirere [BUC. Eins. 1, 1 FRONTO p. 63, 1 N.]). Lael. 65 quam iam -m tracto constantiam (82). Att. 3, 23, 4 iam -m pudet tam multa scribere. 7, 7, 7 ἐμπολιτεύομαι σοι iam -m, et facerem diutius, nisi *eqs.* epist. 3, 12, 3. VERG. Aen. 4, 362 talia dicentem iam -m (SERV. ad l.: ab initio orationis) aversa tuetur (VAL. FL. 6, 588. cf. Ov. met. 9, 27 spectat. STAT. Theb. 3, 218 prospectans. 7, 723 aspexit. Ach. 1, 126 lustrat. 1, 514 circumfert lumina. cf. l. 32. 50). 5, 27 sic poscere ventos iam -m... cerno. 9, 184 pugnam... iam -m... mens agitat. 11, 836. HOR. sat. 1, 9, 15 iam -m video, sed nil agis (STAT. Theb. 8, 582 AVG. c. ac. 2, 7, 19 p. 37, 10). carm. 3, 29, 5 tibi... merum... iam -m apud me est. epist. 1, 5, 7 splendet focus... tibi. Ov. epist. 15, 13 iam -m gratumst. met. 4, 405. 7, 677 iam -m dubito. 7, 772 iam -m vincula pugnat exuere. LIV. 32, 33, 10 iam -m se reticere. MANIL. 5, 356 sibi non aegrum (-os v. l.) iam -m credere corpus. SEN. Herc. f. 1279 iam -m mihi monstrum... oberrat. CVRT. 9, 2, 30 surdas iam -m aures pulso. LVCAN. 5, 423 iam -m nubes... perdimus. PERS. 3, 6. PETRON. 61, 3 iam -m gaudimonio dissilio. CALP. ecl. 1, 89. 3, 40 iam -m meditor. 4, 6 carmina... volvimus. VAL. FL. 1, 227. 5, 520 iam -m fremit. 7, 237 illa (*Medea*) deae contra iam -m spernere voces (inf. hist.). SIL. 2, 462 sedet acta medullis iam -m... pestis. 11, 330. 372 duras iam -m exercet curas. 11, 487. STAT. Theb. 1, 77 reges insultant. 3, 322. 6, 826 iam -m variae laudes... Tydea... angunt (cf. l. 72). 8, 80 *Plutoni* iam -m regia tristis attremitt oranti. 9, 718. 788 ardet. 10, 666 bacchatur. Ach. 1, 750 rumor... perstreptit. MART. 5, 19, 17 rides. IVV. 3, 317 mulio... adnuat. TAC. dial. 16 manifestus est *Aper* iam -m in contrarium accingi. PLIN. paneg. 56, 1 adnotasse vos credo... iam -m me non eligere, quae referam. SVET. Iul. 81, 4 frequentes et iam -m opperientes *senatores* (cf. APVL. met. 10, 20 praestolantem). APVL. met. 8, 25 contra me velitaris iocis. apol. 59 dico Crassum iam -m ebrum stertere. 101 mihi iam -m satis est, si *eqs.* MIN. FEL. 4, 3 iam -m me Octavi... acriter angit et remordet oratio. TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 460, 25 TER. MAVR. 1843. LACT. inst. 4, 15, 5 quo iam -m festinat oratio. AVSON. 298, 1 iam -m condemno silentia. 410, 5. 419, 37 succumbo materiae. AMM. 21, 5, 2 iam -m... vos aestimo... hoc opperiri consilium. 26, 9, 4 PAVLA Hier. epist. 46, 4, 1. AVG. c. ac. 2, 8, 20 p. 38, 5 quem te iam -m non frustra formidare arbitremur. SVLP. SEV. dial. 2, 7, 1 admiror. COD. Theod. gest. in sen. 7 (a. 438) quos iam -m huic officio inservire praeter culpam probamus. 2, 6, 3 (a. 321) iam -m legibus continetur. 6, 36, 1 (a. 320 = COD. Iust. 12, 30, 1 pr.) quos edicti nostri iam -m certa privilegia superfundunt. 8, 5, 5 (a. 354) iam -m... iussa existunt (postea ante placuerat). PAVL. PELL. 68. 604. c. a. di. vel partic. loco adi. (cf. supra l. 21. 30. 52. 66 et p. 2177, 35): CATVLL. 64, 374 de datur

[Hofmann]

cupido iam -m nupta marito (*aliter Friedrich et Kroll ad l., cf. p. 2180, 8*). VERG. Aen. 4, 1 regina gravi iam -m saucia cura. Ov. met. 8, 74 succensa cupidine. VAL. FL. 3, 628 studiis iam -m freta iuventus. 3, 676 turbidus aestu. STAT. Theb. 7, 227 nuntius, attonitas iam -m Eteoclis ad aures explorata ferens (*nisi potius c. verbo iung.*). APVL. met. 1, 6 faciem... iam -m punicantem prae pudore. 9, 26 iam -m procax... mulier. 11, 6 pessimae mihiq. detestabilis iam -m beluae. 11, 19 sacris suis me iam -m destinatum (*opp. nunc. cf. 11, 21*). AVSON. 322, 96 patrio iam -m nomine clarus. VEG. mil. 4, 31 iam -m pacato mari. PAVL. PELL. 492 iam -m cunctis affectibus expers.

2 c. temporibus praeteritis (*vel c. part. vel inf. perf.; cf. p. 2177, 39*): PLAVT. Amph. 491 ut iam -m dixi (Epid. 408 Trin. 923 TER. Hec. 722 *opp. nunc. Cic. Verr. II 2, 128 part. 48*). 624 vigilantem ille me iam -m vigilans pugnis contudit. Asin. 486 ei nunciam... iam -m quo volebas. Bacch. 1054 scivi ego iam -m eqs. Merc. 953 audin tu? :: iam -m audivi (TER. Andr. 228 [*inepte dubitat de distinctione DON. ad l.*]). Ov. fast. 3, 507 SVLP. SEV. dial. 1, 24, 1). Men. 419 iam -m, mulier, tibi... advorsabar. Mil. 1028 tibi uti -m iam demonstravi. 1301 iam -m res paratast. 1429 Philocomasium iam profecta est? dic mihi :: iam -m. Poen. 318 non iam -m ante lucem ad aedem Veneris venimus. Pseud. 1148 iam -m, si des, porrexi manum. Stich. 743 iam -m... exissem... foras, nisi eqs. TER. Andr. 948 iam -m res redduxit me ipsa in gratiam. Haut. 230 iam -m scio venissent. 758 te mihi... iam -m optabam dari (*cf. VERG. Aen. 1, 580 ardebant. PETRON. 10, 7 cupiebam*). Ad. 517 ain patrem hinc abisse rus? :: iam -m. AFRAN. com. 18 iam -m... degulasse oportuit (*cf. LYGD. 6, 63 debueram [SEN. dial. 9, 8, 6 TERT. adv. Marc. 3, 4 p. 381, 1 *opp. nondum*]*). POMPON. Atell. 10 lavi iam -m manus. CIC. Verr. II 3, 143 qui hoc non iam -m statuerit et iudicavit. de orat. 1, 206 ex quibus unum libellum sibi excidisse iam -m questus est (*i. 'antea', cf. 1, 94. v. p. 2177, 83*). VERG. Aen. 5, 513. 8, 153 ille os... iam -m et totum lustrabat lumine corpus (*cf. STAT. Theb. 9, 821 viderat*). Ov. met. 3, 656 iam -m flebam. 8, 867 nemo iam -m litore in isto... constitit. LVCAN. 2, 524 iam -m moriture (*i. 'cui iam diu destinatum fuit mori'*). PETRON. 39, 8. 54, 3 puer... circumibat iam -m pedes nostros. 72, 9. CALP. ecl. 3, 5 dubitavi. PLIN. nat. 23, 41 somno... ac securitatibus iam -m hoc fuit (*sc. vinum bibere*). VAL. FL. 7, 292 torserat illa Medea... lumina. 7, 489. SIL. 2, 328 coquebat iam -m... iras. 6, 294. 11, 544. STAT. Theb. 6, 491 promissos iam -m... honores. 11, 457 sedebat. Ach. 1, 245. 842. PLIN. epist. 5, 6, 40 vitassem iam -m, ne eqs. paneg. 52, 1. CALP. decl. 15 consecrata iam -m arma. FRONTO p. 207, 18 N. postremam vigiliam iam -m expergitus opperiri. GAIUS inst. 3, 16 iam -m... placuit in capita dividendam esse hereditatem (COD. Iust. 1, 13, 1 [a. 316]. 2, 39, 1 [a. 238, *syn. iampridem*] *al.*). VLP. dig. 24, 1, 5 pr. iam -m perfectam donationem, hoc est ante nuptias. APVL. met. 2, 10 pereio... immo iam -m perii, nisi tu propitiaris. 2, 28. 5, 13. 6, 31 decreveritis. 7, 4. 8, 22. 9, 6. 11, 27. flor. 14 p. 48. TERT. nat. 1, 16 illic iam -m... poenas dabant. pall. 4. EDICT. de temp. accus. (Bruns font. 78) A 15 (s. III?) iam <dudum suppl. *Mitteis*> id obtinendum fuit. PANEG. 10 (4), 8, 2 iam -m... pervideras eqs. 10 (4), 27, 2 quo iam -m contenta veniebat oratio. 11 (3), 9, 2 iam -m aquarum ductibus pessumdati. PORPH. Hor. carm. 1, 9, 16. 3, 20, 10. TREB. trig. tyr. 12, 7 divitiae me iam -m ab usu militiae retraxerunt. LACT. mort. pers. 31, 2. 36, 6. DECRET. decur. Paest. Gent. (Corp. X 476) honorem... optulimus (477. DECRET. patron. Naunit. [Corp. IX 10] 7 *syn. iampridem. cf. DECRET. fabr. Volsin. [Corp. XI 2702] 7 beneficia... in nos conlata*). CHALC. comm. 254. 348. 353. OPTAT. 2, 17 p. 51, 16 qui vos iam -m redire iusserat (COD. Theod. 1, 5, 13 [a. 400, *opp. nunc*]). NOVELL. Iust. 111 pr.). AVSON. 400, 3. AMM. 26, 6, 17 sepulta iam -m negotia. CLAUD. DON. Aen. 3, 663 p. 348, 7 inflicta iam -m caecitas. MART. CAP. 8, 804 MARCELL. chron. II p. 102, 527 COD. Theod. 7, 22, 4 (a. 332) iam -m sanximus. 9, 1, 19 pr. (a. 423 = COD. Iust. 9, 2, 17) ordinem iam -m legibus institutum. 10, 10, 20 (a. 392) lata sunt. 11, 19, 3 (a. 334 = COD. Iust. 4, 20, 9) praecepimus (11, 36, 13 a. 358). 16, 5, 52 pr. (a. 412) definita sunt (COD. Iust. 5, 17, 10 a. 528 *al.*). 16, 5, 52, 5 (a. 412) statuimus (*cf. 12, 1, 181 pr. [a. 416]. COD. Iust. 3, 22, 5 a. 294. COD. Iust. 5, 42, 4 (a. 294) obtinuit. 12, 19, 8 (a. 443/4?) praestitis... privilegiis. al. CORP. VIII 15881, 5 simulacrum, quod iam -m a latronibus fuerat... sublatum. CARM. epigr. 712, 18 (= INSCR. christ. Diehl 1644 s. VI). 1365, 7 (= Diehl 46 a. 506). iam -m, quom (*cf. p. 2176, 19*): PLAVT. Asin. 890. Trin. 1010. nota: CHALC. comm. 160 cum... omnia iam -m (*sc. ab initio mundi*) decreta sint. i. q. 'iam olim': CHALC. comm. 197 namque ego iam -m vixi puer et solida arbor (*cf. Carm. frg. Diog. Laërt. 8, 77 ἦδ' ἔγωγε ποτ' ἐγὼ γενόμενος κοῦρός τε κόρη τέ*). hinc saepius apud posteriores vi evanida particulae 'iam' i. fere q. 'olim' vel 'dudum', *antea* (*cf. supra p. 2177, 83*): DAMAS. epigr. 2, 1 iam -m Saulus... meruit cognoscere lumen (*i. 'olim'*). OPTAT. 1, 11 p. 14, 6 quod iam -m... didicerant. 2, 25 p. 61, 21 (*opp. nunc*). 3, 3 p. 78, 10. 3, 3 p. 80, 11 (*opp. postea*). 5, 4 p. 127, 13 (*opp. modo, postea*). 5, 8 p. 138, 23 (*opp. hoc loco*). 6, 1 p. 144, 2 (*opp. modo*). 7, 1 p. 163, 9 (*opp. proxime*). *al.* (iam pridem semel tantum, dudum nusquam, ut videtur). AVG. serm.*

5, 6 hoc est quod dicebamus iam -m (*cf. 5, 3. 22, 7. 7. 170, 8, 8 [opp. nunc]. in epist. loh. 4, 9. 51, 12, 19 [opp. nunc]. in epist. loh. 7, 6 (opp. modo). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele rec. gall. 59, 19 mulier... quae iam -m casta fuit, scelus utrumque admisit (rec. vet. prius). VICT. VIT. 2, 12 qui sese iam -m omnibus lenem ostenderat... coepit.*

B i. q. statim, ilico (*simili contaminatione ortum, ut vid., atque quin seq. imperativo; inde a VERG., vix iam CATVLL., v. supra p. 2178, 84*):

1 cum imperativo (*cf. GLOSS. quam primum. paulo ante, quam primo*): VERG. Aen. 2, 103 si omnes uno ordine habetis Achivos... iam -m sumite poenas (*cf. SERV. ad l.: 'quam primum' [1, 580: 'cito']*). CLAUD. DON. ad l. p. 161, 11 DON. Ter. Andr. 228). Ov. epist. 18, 118 iam -m pecca[s], si mea fata petis! 19, 80 iam -m dominae more venire iube! met. 11, 482 ardua iam -m demittite cornua! 13, 457 'utere iam -m generoso sanguine' dixit. SEN. Med. 191 vade veloci fuga monstrumque saevum horribile iam -m avehe. Oed. 80 profuge iam -m ocus. epist. 75, 7 iam -m gaude, si sufficis rebus. 84, 11 relinque ista iam -m. STAT. Theb. 1, 270 iam -m ab sedibus illis incipe.

2 c. aliis modis: VERG. georg. 1, 213 lini segetem... tempus est humo tegere et iam -m incumbere aratris (SERV. et SCHOL. Verg. Veron. ad l.: quam primum). Ov. ars 1, 317 dixit et ingenti iam -m de grege duci iussit vaccam Pasiphae. 2, 457 candida iam -m cingantur colla lacertis. 3, 679 iam -m persuasus erit. met. 2, 843 dixit et expulsi iam -m monte iuveni litora iussa petunt. 6, 405. fast. 4, 207 ardua iam -m resonat tinnitibus lide (*cf. SEN. Tro. 65 iam -m sonet fatalis lide*). SEN. Herc. O. 320 saxa iam -m ac faces in te ferentur. clem. 1, 3, 5 iam -m dexteram flammis obicimus. epist. 17, 9 si necessitates ultimae inciderunt, iam -m exiet sapiens e vita. 70, 26 quare... non... omne ludibrium iam -m effugio? LVCAN. 4, 545 nec plura locuto viscera non unus iam -m transigit ensis. CALP. ecl. 2, 97 reclude canalem et sine iam -m sitientes irriget hortos. VAL. FL. 3, 235 talibus insultans iam -m numine divae deficit (*cf. 5, 428 iam deficit*). 6, 456 iam -m prosilit altis diva toris. 6, 605. SIL. 1, 300 pandere iam -m portas et cedere vallo imperat. 1, 689 magister prospiciens signis venturum in carbasa Corum summo iam -m substringit lintea malo. 3, 329 imbelles iam -m annos praevertere saxo. 5, 499 corripit aeratam iam -m in bella bipennem... Sychaeus (*vix c. partic. iungendum, cf. sub A 2 p. 2179, 41 al.*). 8, 37 tendat Hannibal iam -m in lapyga campum. 9, 650 abrumpere cuncta iam -m cum luce libet. 10, 126 invadunt rabidi iam -m... catuli. 11, 103 nonne exturbatos iam -m limine templi (*sc. Campanos legatos*) praecipites agis ad portas? 15, 353 ardentes attollere sese iam -m certant in equos. STAT. Theb. 6, 857 iam -m aetherias eadem reditura sub auras expressus. 10, 604 ille coronatos iam -m amplectitur ignes.

C singulariter neglecta fere vi adverbii dudum i. q. 'iam' (*cf. p. 2177, 60*): PORPH. Hor. sat. 1, 6, 65 videtur hoc verum esse, ut nemo non in aliquo vitio sit constitutus, sed iam -m (actum Pauly; 'das ist lange [längst] gut; ich bin lange zufrieden' similia sermonis cottidiani nostri propria confert Heraeus in plagulis) bene est, si illud vitium sit par<v>um.

syn.: ad I A 2: aliquando, iampridem, olim, primitus. ad II A: ante, iampridem, prius. *opp.*: ad I A: nunc; postea. ad II A: modo, proxime, hoc loco, nunc; postea. *compos.*: per-dudum (*v. p. 2177, 3*). Hofmann.

duella, -ae f. [a duo derivatum, *cf. sextula. Th.*] de u vocali v. l. 63. i. q. unciae pars tertia: LIB. de asse 15 p. 74, 21 unciae pars alia semuncia, alia -a eqs. *ibid.* p. 74, 24 -a tertia pars est unciae. 16 -a octo continet scripulos (EXC. metrol. chron. I p. 550 -a scrip. VIII. GLOSS. V Abba DV 7). CARM. de pond. 23 sextula cum dupla est, veteres dixere -am (ISID. orig. 16, 25, 15 sextula bis assummata [K, assum(p)ta *al.*, *cf. Linds. ad l.*] -am facit). METROL. p. 131, 13 v v -a (*cf. ibid. l. 9 v sextula*), VIII scripuli, id est tertia pars unciae, habens siliquas XLVIII.

dvellator, -ōris m. forma prisca vocis q. e. bellator, *cf. vol. II 1805, 57*. PLAVT. Capt. 68 valete, iudices iustissimi domi dvellique (*v. vol. II 1822, 50*) -es optumi (*cf. vol. II 1806, 50*).

dvellens, -a, -um. antiqua forma vocabuli q. e. bellicus, *cf. vol. II 1810, 73. 1812, 35. 79*.

duellio, -ōnis m. (*et f?*). vox fortasse ex perduellio ficta; *cf. L. Lange, Kl. Schriften II 367 sqq.* de scriptura: in GLOSS. hic illic: debellio, dellio, divellio (*v. p. 2181, 24*), dvellio, duellio.

de u vocalis natura: EXPLAN. in Don. gramm. IV 521, 7 cum dicis -o, u consonans non est. 1 m. CHAR. gramm. p. 273, 23 B. per pro perquam... ut perduellio perquam duellio et plus quam hostis (*cf. Lindsay, Gloss. IV p. 176 ad 'perduellio'*). GLOSS. II Abav. DU 7 pugnator, belligerator. *sim. al.* II Philox. DE 554 d<u>elliones ἀντάρται, ἀναδοσίωτοι, τῶαννοι καὶ τῶαννίδες. III Abol. DU 5 perditis (*perditus? Lindsay; perduellis ci. Nettleship*). *sim. al.* V Aa D 916 debellans pauperum (-o debellans. <puellam> puerperam *ci. Lindsay*).

Abba DE 77 bellator. GLOSS. V 287, 62 rebellis, quia antiqui duellum bellum dicebant eqs. *cf. p. 2181, 24*. ? 2 f. (*e corruptela vocis [Brandt]*)

duellum i. duellum, v. infra l. 39, vel per contaminationem hic vocis usus ortus videtur [*cf. etiam perduellio fem. i. rebellio. Heraeus in plagulis*]: GLOSS.¹ II Philox. DI 291 divellio: πόλεμος. 293 divelliones: πόλεμοι, ἀρπαγαί. *cf. etiam p. 2180, 80 τυραννίδες (cf. l. 46).*

duellis, -is m. [*a perduellis tractum esse videtur. Th.*] i. q. perduellis, hostis. de significatione: GLOSS. V Abba DV 6 -bus: adversariis. GLOSS.¹ IV Plac. A 75 antiqui peregrinos et pari iure viventes <hostes dicebant> (add. Mai, probavit Deuerling), at eos quos (*cf. Deuerling*; adeo usque codd.) nunc hostes -es (perduelles *cf. Heraeus in plagulis*) appellabant. ARNOB. nat. 1, 16 p. 13, 8

si, ut in bellis accipiat vulnus, ego dicor adferre fortunam, cur, -es cum pereant, laevum augurium non sum? loco dubio: AMM. 29, 5, 52 populares suos promptos ... ad -is (perduellis *edd.*; *cf. 29, 5, 55 perduellem*) favorem.

duellum v. duellum.

duello, -āre. a duellum. *cf. p. 2182, 5 sqq. et vol. II 1816, 81 sqq.*

i. q. singulari certamine congredi: FVLG. Theb. p. 181, 26 -ant fratres (*sc. Eteocles et Polynices*). p. 185, 19 -ant fratres, id est avaritia et luxuria.

dvellum (duellum), -ī n. vocis q. e. bellum forma prisca. *cf. vol. II 1822, 33 sqq.* de origine: PAUL. FEST. GLOSS.¹ IV p. 176^b (p. 66 M.) v. vol. II 1822, 74. *ibid. alia, quibus adde*: SCHOL. Hor. epist. 1, 2, 7 dictum duellum, quod inter duas partes geratur. GLOSS. V 287, 62 antiqui -um bellum dicebant, eo quod generatur [*geratur?* Heraeus in plagulis] sibi contrarius a duobus (*sic*) partibus. *cf. etiam p. 2182, 6 sq.* obsoletum esse testantur: VARRO ling. 5, 73

Bellona a bello nunc, quae Duellona a -o. 7, 49 -um, id postea bellum. CIC. orat. 153 ut -um bellum ..., sic Duellum ... Bellum nominaverunt. QUINT. inst. 1, 4, 15 ex -o bellum. PRISC. gramm. III 497, 6 -um antiqui dicebant pro bellum. GLOSS.¹ II Philox. DU 39 -um πόλεμος ἀρχαίως. *cf. etiam supra l. 24.* de prosodia: bisyllabum: PLAUT. Amph. 189 (in versus octonarii initio, v. infra l. 56). Asin. 559 (*ibid.*). Capt. 68. Truc. 483 (v. infra l. 57). TAB. triumph. Aemil. (in initio versus Saturnii v. l. 68). *cf. etiam p. 2180, 69.* trisyllabum inde ab ENN. ann. 168 (l. 59).

de formis: debellum, devellum: LIV. 1, 32, 12 cod. M (de uello; *cf. A. Frigell, Collatio codd. Liv., Upsala Univ. Arskrift 1878 p. 31 ad p. 34, 33*). CYPR. GALL. num. 576 cod. A (dev-). COMM. instr. 2, 10, 1 (deb- in initio versus, v. l. 82). GLOSS. duellum: PRISC. gramm. III 497, 6 pars codd. (*cf. adn. gloss. cod. L.*) NOT. Tir. 91, 55. GLOSS. saepe. diellum: GLOSS. hic illic. avellum(?): v. infra l. 48 sqq.

de notione (*cf. L. Lange, Kl. Schriften II p. 354 sqq. et Stolz-Leumann p. 147*): SYNON. Cic. GLOSS. I p. 82, 32 pugna bellum proelium -um dimicatio. GLOSS. bellum. pugna. πόλεμος *cf. etiam supra l. 23 sqq. 26 sqq. p. 2182, 6 sq.* obscurius: GLOSS.¹ I Ansil. DU 79 -um: secundum bellum. GLOSS. IV 508, 30 -ium: pugnam, hostem. II 461, 7 τυραννίς -ium (*cf. supra l. 4*). nota: DIFF. gramm. suppl. p. 284, 4 inter bellum et avellum (*sic*) interest, quod eqs. (v. vol. II 1822, 57 sqq.).

legitur inde a PLAVTO et ENNIO. obsoletum Ciceronis aetate (*cf. l. 26 sqq.*) revocatur ab HOR.; inde maxime apud poetas in usu est, imprimis in fine versus heroici; apud CIC. et LIV. in locis antiquum sermonem reddentibus. post eos in sermone pedestri nonnisi de gladiatorum pugnis. [*ex conii. Bergkii*: LVCR. 4, 968 degere -um; *cf. vol. II 1830, 8.*]

1 i. q. bellum: PLAUT. Amph. 189 legiones reveniunt domum -ō extincto maximo. Asin. 559 quae domi -ique male fecisti (Capt. 68. *cf. vol. II 1822, 50 sqq.*). Truc. 483 manibus -a (-is *codd.*, *corr. Gronov.*) praedicare soleo, haud in sermonibus. ENN. ann. 168 hos pestis necuit, pars occidit illa -is (*sic in fine versus heroici*: HOR. epist. 1, 2, 7 Graecia barbariae lento conlisa -o. Ov. fast. 6, 201 hac sacra die Tusco Bellona -o dicitur. STAT. Theb. 8, 684. 11, 282 illos ... aequa -i fors tulit ad manes. IVV. 1, 169 galeatum sero -i paenitet. CYPR. GALL. exod. 16 num. 9. 576 los. 413 iud. 25. 106. 396. 405. 465 IVVENC. 2, 620. AVSON. 322, 64 civili mixtum Mavorte -um. PRVD. psych. 21 dubia sub sorte -i. 575 MART. CAP. 6, 568. DRAC. Romul. 8, 344 sors cassa -i. laud. dei 370. Orest. 110. 388 vos sic minuit saevis Bellona -is. CORIPP. loh. 3, 305. *cf. etiam p. 2182, 2*). TAB. triumph. Aemil. (Frg. poet. Rom. ed. Morel p. 29; Liv. 40, 52, 5) -o magno dirimendo, regibus subigendis. CIC. leg. 2, 21 quique agent rem -i quique popularem. 2, 45 aes atque ferrum -i instrumenta, non fani. 3, 9 quando -um gravius, discordia civium escunt. *ibid. imperia -a iusta iuste gerunt.* HOR. carm. 3, 5, 38 (*verba Reguli*) miles pacem -o miscuit. 3, 14, 18 cadum Marsi memorem -i. 4, 15, 8 tua, Caesar, aetas ... vacuum -is lanum ... clausit epist. 2, 1, 254 totum confecta -a per orbem. LIV. 1, 32, 12 puro pioque -o. 22, 10, 2 hisce -is, quod -um populo Romano cum Carthaginiensi est, quaeque -a cum Gallis sunt 23, 11, 2. 36, 2, 2 quod populus Romanus eo tempore -um iussisset esse cum rege Antiocho. 36, 2, 3. TERT. spect. 5 p. 7, 19 ara cum inscriptione eiusmodi: Consus consilio, Mars -o, Lares compito potentes (*carmen putavit Baehrens, Frg. poet. Rom. p. 56, 3; dubitavit Morel*). CYPR. GALL. exod. 530 gloria nobilis -i (*item in fine hendecasyllabi SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 50*). COMM. instr. 2, 10, 1 -um hostis subito <ubi> venit inundans (*cf. Weyman, Beitr. z. Gesch. d. lat. Poesie p. 11; Martin, Stud. z. Comm. p. 67*). AVIEN. ora 4, 258 proximorum ... pulsi

-o varia quaesitum loca se protulere. *metaphorice (cf. vol. II 1828, 21 sqq.)*: AVSON. 137, 5 uxor ut perpetuis dotata a matre -is arma in me tollit (*cf. Anth. Pal. 9, 168 ὅς παρὰ τῆς μητρὸς προῖκα λαβοῦσα μάχην*).

2 de gladiatorum certamine singulari (v. vol. II 1827, 49 sqq. GLOSS.¹ IV Plac. P 15 -um ... dicitur quasi duorum bellum. *sim. al.* GLOSS. V 452, 17 -um: duorum hominum bellum. *sim. al.*):

HOR. epist. 2, 2, 98 (*de poetarum concertatione*) caedimur et totidem plagis consumimus hostem lento Samnites ad lumina prima -o. PS. QUINT. decl. exc. Monac. 9 p. 370, 1 pugnat cum gladiatore. ego tremens -um inspicio et singulos ictus, quos ille perferebat. TERT. spect. 11 p. 14, 5 per -um, per tubam in stadio circum aemulantur.

derivata: dvellator, dvellicus, duelo, perduellio (*inde duellio*), perduellis (*inde duellis*), Due(l)lona.

duem, duim *sim. v. do p. 1659, 61 sqq.*

duenos sive dvenos. vocis q. e. bonus forma prisca. v. vol. II 2079, 24 (*an nom. propr.?* v. Onom. III 265, 67). INSCR. Dueni Corp. I² 4 duenos med faked. *ibid.* duenoi. *cf. Goldmann, Die Duenos-Inscript, Heidelberg 1926, p. 120 sqq.* Brandt.

1. duī v. duo. 2. dvi- v. bi- et du-.

dvicēsus (-a, -um). [*a dvi- bi- et censere. Th.*] PAUL. FEST. GLOSS.¹ IV p. 176^b (p. 66 M.) -us dicebatur cum altero, id est cum filio, census. GLOSS.¹ II Philox. DU 10 -us: XII tab. (διταβ *cod.*) δέσ-τερον ἀπο<γε>γραμμένος.

duidēs, dvigae, duilanx v. bi-.

† Vollmer.

? duīnus, -a, -um. GLOSS.¹ II Philox. DU 6 dubinus δισός (dubienus Scaliger, v. s. v. dubenus p. 2072, 48; duinus i. 'binus' Heraeus. de singulari v. s. v. bini p. 1992, 81; *sed cf. VARRO ling. 8, 55 ἀνὰ λόγον* si essent vocabula, ... a duobus duini, non bini diceretur [*sc. sed non dicitur*]). Bulhart.

duis v. bis. nota PAUL. FEST. GLOSS.¹ IV p. 176^b (p. 66 M.) 'duis' duas habet significationes; nam et pro δῖς ponebatur et pro 'dederis'.

? duīt(ae, -arum). [*'graecum *δύιται subest.' Heraeus in plagulis.*] PRVD. ham. praef. 37 Marcion ... docet duitas (*sic vel duetas, dueta, deitas codd.*) discrepare a spiritu quod vix potest significare qui duos deos credunt, potius ipsos deos malum et bonum, quos Marcion finxerat.

duitās, -ātis f. a duo. GLOSS. δνός vel δοιός. LABEO ap. Iavol. dig. 50, 16, 242, 3 quia 'vidua' sic dicta est quasi 'vecors, vesanus', qui 'sine corde aut sanitate' esset, 'viduam' dictam esse 'sine duitate'. CHALC. comm. 53 numerorum initia et principia sunt singularitas et -as. 286 ex hac -te una res significatur, alia intermittitur. 295. 307. † Vollmer.

? dūlāria v. duraria. dulba v. dolva.

dulcacidus, -a, -um [*a dulcis et acidus, cf. γλυκύπικρος vel ὀξύγλυκνς. Th.*] GLOSS.¹ II Philox. DU 47 ὀξύγλυκον (*sic*). II 577, 38 ducicadus (a, dulcacidus b) oximeli, melicratio (-to b). 263, 33 dulcatium γλυκύπικρον. 577, 37 ducadetum suurmil<s>c (*angl.*). SER. SAMM. 146 liquor. 600 sucis. 726 laticem. GLOSS.¹ III Abstr. SA 25 sapa: <va>ppa; quasi -um vinum. 281, 45. V 242, 25. 330, 34 (dulciatum). 394, 36. 481, 20. v. etiam p. 2187, 21.

[**dulcamārum** olim legebatur PLAUT. Cist. 70 et Pseud. 63 pro dulce amarum.]

dulcātor, -ōris m. [*a dulcare. Th.*] qui dulcat: PAUL. NOL. carm. 26, 237 deus -r fontis amari.

***dulcēdo**, -inis f. [*a dulcis. Th.*] dolc-: GLOSS.¹ II Philox.

DO 26. PRISC. gramm. II 122, 12 e longam ... habent ante 'do' ut ... 'dulcis, -o' (122, 18). GRAMM. suppl. 68, 32 'dulcis, -o' ... e paenultima producta (111, 5). *sed duleidini*: CARM. cod. Petav. 7, 13.

in codd. saepe scribitur -id-, *ex. gr.*: ANTH. 10, 24 et 113, 7 A, SER. SAMM. 145 A, NOVELL. Valent. 31, 5 ΓΔ, AMM. 24, 3, 13 V, CHIRON 53. 449 MARCELL. med. 29, 30 ENNOD. 2, 105 p. 319, 21 B VEN. FORT. carm. passim, NOT. Tir. 75, 13. in codd. confunduntur -o et dulcitus: v. p. 2184, 70. 2198, 31. 33. 35. 42. 44.

de notione: DIFF. ed. Beck p. 53, 39 inter -em et dulcitudinem et suavitatem: -o in gustu est, dulcitus in animo; suavitatis (-tem?) multi dicunt idem esse, quod -o non est. GLOSS.¹ II Philox. DO 26 <η>δύτης, εὐωδία (*quod- cod.* [*latet aliquid*]. Heraeus in plagulis). DU 54 γλυκύτης.

legitur inde a LAEV. et RHET. Her. per totam latinitatem. pluralem adhibent: LAEV. p. 2184, 72. VITR. p. 2183, 79. CHIRON p. 2184, 68. HIER. adv. Pelag. 1, 26. AVG. in psalm. 93, 25 p. 2184, 59 MART. CAP. p. 2184, 28 et 36. ARNOB. ad Greg. 5.

1 proprie: de qualitate saporis: A rerum liquida-rum: 1 abs.: Ov. met. 14, 275 qui ... sub hac (*sc. potionis a Circa mixtae*) lateant ... -e, sucos adicit. VITR. 8, 3, 7 pars Himerac fluminis, quod per terrae dulcem sucum percurrit, est infinita -e (*opp. salsum saporem*). SEN. epist. 109, 7 non esse in melle -em. COLVM. 9, 9, 6 familiari -e. LACT. inst. 5, 1, 14 (*in imagine*) -o acerbitate saporis asperi ... occultat. PALLAD. 1, 37, 5 conficere (*opp. amaritudo*). HIL. myst. 1, 33, 3 ut amaritudinem aquae aboleret, ut -em gigneret. 1, 35, 2. HIL. Macc. 330 fontes -e prima. OPTAT. 6, 6 p. 154, 3 -o tua (*sc. aquae*) vexatur. VVLG. exod. 15, 25 aquae in -em versae sunt. Ioel 1, 5. RVFIN. hist. mon. 11 p. 430^A (*syn. suavitas*). PS. RVFIN.

[Lackenbacher]

in Am. 9, 6 (*opp.* salsedine). MACR. Sat. 7, 7, 15 in musto... sola -o est, suavis nulla. 17. 7, 12, 38 APIC. 3, 62 quaedam. EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 898^c saporem propriae -is. CLAUD. MAM. epist. p. 205, 8 *Attico melli* indita sunt medela, fortitudo, -o. 2 c. *gen. rei*: COLVM. 6, 17, 9 mellis (APVL. met. 2, 10 SER. SAMM. 145 ARNOB. nat. 4, 7 PS. PHOEBAD. fid. 3 p. 39^B). PLIN. nat. 9, 128 aquae (CLAUD. DON. Aen. 1, 170 p. 39, 26). 12, 24 suci. FLOR. epit. 3, 3, 13 vini (*cf. infra l. 77*). PALLAD. 10, 11, 2 picis.

B *rerum solidarum sucum aliquem in se continentium*: 1 *abs.*: CVLEX 126 lotos nimia tenuit -e captos COLVM. 2, 2, 18 solum -e caret (*item de solo*: PLIN. nat. 18, 159). CELS. 1, 2, 9. COLVM. 11, 2, 68 quaedam genera uvarum numquam -em capiunt propter austeritatem nimiam. PLIN. nat. 25, 66 radix... amara cum quadam -e. PALLAD. 13, 4, 1 -o *hypomelidi* cum acuto sapore commixta est. VVLG. iud. 9, 11 EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 917^B. 5, 8 p. 919^A alia est... -is qualitas (*γλυκύ*) in uva, alia in malo. 2 c. *gen. rei* (*cf. infra l. 77*): COLVM. 2, 2, 14 soli (PALLAD. 1, 5, 2 terrae. 1, 5, 3). 3, 1, 3 fructus. 7, 10, 8 pabuli. VRAN. epist. 11 *favi*. ORIG. in Matth. 18, 53 *ficorum*.

C *rerum non accuratius definitarum*: PLIN. nat. 35, 102 traditur madidis lupinis vixisse, quoniam <sic>... et famem sustineret... nec sensus nimia -e obstrueret. ARNOB. nat. 2, 50 neque... potis est... -o in amaritudine contineri. 7, 23 MAR. VICTORIN. verb. script. 2 HIER. tract. in Marc. p. 324, 4 epist. 31, 1. PAVLA Hier. epist. 46, 1, 3 *Marcellan* omni melle et -e dulciorem (DRAC. laud. dei 3, 22). MART. CAP. 4, 368 cogit... aliquid pati... -o gustantem. 370 CAEL. AVR. chron. 2, 7, 104 PRAEDEST. 1, 14 p. 591^c BOETH. categ. 3 p. 246^A herm. sec. 1, 2 p. 55, 16 CASSIOD. in psalm. 118, 103 ANTHIM. 3.

D *metonymice de re dulci*: ITALIA cant. 5, 16 (Epiphan. in cant. ed. Foggini, Romae 1750 p. 68) guttur eius -o (*φάρυγξ αἰσθη γλυκαστοί*, VVLG. guttur illius suavissimum). VVLG. iud. 14, 14 de forti (*i. leone*) egressa est -o (ITALA cod. Lugd. dulce, *gr. γλυκύ*). Ioel 3, 18 (= Am. 9, 13) stillabunt montes -em.

II *translate*: A *i. q. suavis, iucunditas*: 1 *absolute*: a *generatim*: CIC. fin. 2, 39 in ea voluptate, quae maxima -e sensum moveret. 114 cum omnes sensus -e omni quasi perfuncti moverentur. 3, 1 -em corporis (*i. ad corpus pertinentem*) ex eave natam laetitiam. MVNAT. Ascon. Mil. p. 39, 7 St. ut, cum pusillum edissent -is, largiter acerbis devorarent. LVCR. 2, 971 fructum... -is almae (5, 1410 NICET. appell. p. 3, 5). VERG. georg. 1, 412 nescio qua... -e laeti (4, 55). OV. Pont. 1, 3, 35 nescio qua natale solum -e cunctos ducit. LIV. 2, 9, 2 satis libertatem ipsam habere -is. PLIN. nat. 7, 190 perdit... ista -o (*sc. puerilium delinquentorum*, *cf. 189*) credulitasque... praecipuum naturae bonum, mortem. STAT. silv. 3, 3, 205 talia dicentem genitor -e laeta audit. QVINT. inst. 1, 12, 19 nos haec ipsa -o longius duxit. VVLG. psalm. 20, 4 in benedictionibus -is (*χρηστότης*, AVG. c. Pelag. 2, 9, 21). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 139^A gustum... desiderandae -is. BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 27 *cantu* quandam insitam -em ex animo proferentes. b *speciatim*: amoris (*sim.*): LVCR. 3, 896 *nec nati* tacita pectus -e tangant. VERG. Aen. 11, 538 amor subita... animum -e movit. ARNOB. nat. 4, 7 *Perfica* obscenas... voluptates ad exitum perficit -e inoffensa procedere. CARM. adv. Marc. 1, 19 calida -e captos. DRAC. laud. dei 1, 365 -o recurrat cordibus innocuis. ENNOD. opusc. 2, 105 p. 319, 21 si quid -is ut pater debui. *cantus* (*cf. supra l. 50*), *sermonis*, *vocis* (*sim.*): OV. met. 5, 308 vana -e vulgus fallere. Pont. 3, 5, 13 *cum verba* nihil... e -e perdant. SEN. epist. 46, 1 *liber* -e me tenuit. PLIN. epist. 1, 16, 5 quantum *versibus* leporis, -is, amaritudinis, amoris. 3, 1, 7 *mira lyricis* -o, *mira suavis*, *mira hilaritas*. 5, 8, 10 *historia* vi, amaritudine, instantia, *oratio* tractu et suavitate atque... -e placet. 6, 7, 3 GELL. 9, 9, 8. APVL. Socr. 17 p. 158 *verba Nestoris* -e affluere. ANTH. 113, 7 *gemina* (*vocis et lyrae*). AVSON. 407, 2 *floridus sermonis afflatus* testimonii pondus prohibet inesse -i. MACR. somn. 1, 1, 6 gravitate Socraticae -is. MART. CAP. 9, 905 *aulicae*... -is cantus. 906. VAL. CEM. hom. 6, 6 *sonus* -e sua amaritudinem fecit. CASSIOD. in psalm. praef. p. 11^A *psalmorum*. inde: PLIN. epist. 6, 21, 5 *illi* non amaritudo, non -o, non lepos defuit. PANEG. 4 (9), 15, 2 tanta plectro fidibusque -o est. SCHOL. Germ. Sang. p. 151, 18 tantae... dicitur -is in modulando fuisse *Orpheus*. CORIPP. Ioh. 2, 25 admisce blanda -e Musam.

2 c. *gen. rei* (*aliter supra l. 38*): a *generatim*: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 7 iracundiae (LIV. 9, 14, 13 irae. AVG. epist. 38, 2 iusti doloris). LIV. 1, 17, 3 libertatis (PLIN. epist. 8, 14, 3. OROS. hist. 6, 12, 4 sitiebat... suavissimam velut aquae gelidae -em libertatis). LIV. 1, 54, 10 privati commodi. 4, 12, 6 largitionis. 7 contionum et urbis. 5, 6, 15 potestatis. 5, 33, 2 -e frugum maximeque vini, nova tum voluptate. VITR. 2, 8, 12 humanitatis (VAL. MAX. 5, 1 ext. 6). 7 praef. 4 reges Attalici magnis philologiae -bus inducti. VELL. 2, 97, 3 morum. 2, 117, 4 pacis (AVG. civ. 19, 11 p. 372, 8 D.). VAL. MAX. 1, 8 ext. 2 *studiorum* (AMM. 18, 6, 20 HIER. epist. 60, 13, 3). CELS. 6, 6, 1^A *vitae* (CARM. adv. Marc. 3, 261 HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 985 AVG. civ. 1, 9 p. 15, 7 D. POMER. 1, 21, 1. *cf. p. 2184, 79 sq.* ARNOB. nat. 7, 42 luminis [*opp.* acerbis mortis]. *cf. p. 2184, 80*). LVCAN. 10, 17

rerum. PLIN. nat. 10, 169 voluptatis (ARNOB. nat. 3, 26 AVG. in Rom. 42). STAT. Theb. 3, 448 pugnae. 10, 79 somni. TAC. Agr. 3 inertiae. ann. 1, 2 otii. 14, 33 loci. 15, 48 vitiorum (AVG. in Rom. 6 flagitiorum. POMER. 2, 1, 1 mali). HERM. vulg. sim. 10, 1, 3 saeculi huius. ARNOB. nat. 5, 35 spectaculi. HIL. myst. 1, 35, 2 fidei (RVFIN. Orig. in gen. 2, 3 p. 168^c). AMM. 20, 4, 16 patriae. 20, 7, 1 promissorum (AVG. in psalm. 93, 25). 24, 3, 13 odoris. 27, 4, 14 aurae purioris. PS. RVFIN. in Ioel 3, 17/18 vindictae. AVG. civ. 21, 18 p. 524, 1 D. misericordiae divinae (21, 24 p. 535, 30 D.). in psalm. 3, 8 legis (APRING. in apoc. 1, 15 praeceptorum). in psalm. 118. serm. 22, 8 sapientiae. EPIST. pontif. 392 (Migne 50 p. 610^A) simplicitatis. SALON. in prov. p. 978^A regni caelestis (CARM. epigr. 1354 [= INSCR. christ. Diehl 3420], 7). POMER. 2, 19, 2 sanitatis amissae (*opp.* languoris amaritudo). GREG. M. in Ezech. 1, 5, 12 suavitatis. *cf. infra l. 36*. moral. 15, 13 mentis (CARM. epigr. 480, 7). 15, 20 divinitatis. c. *gen. gerund.* (*cf. p. 2185, 2 sqq.*): PLIN. nat. 8, 90 scabendi (11, 198; *cf. l. 65 sqq.*). 29, 18 sperandi. PLIN. epist. 2, 5, 13 tecum loquendi. CAEL. AVR. chron. 5, 2, 30 vacandi. POMER. 3, 23, 2 peccandi. b *speciatim*: amoris (*sim.*): LVCR. 4, 1059 Veneris. VAL. FL. 6, 663 saevae flammæ. CYPR. eleem. 18 caritatis (AVG. anim. 3, 15, 23 PS. AVG. serm. 270, 1 *cf. infra l. 44*). AVG. in psalm. 30. enarr. 1, 20 amoris. POMER. 3, 9, 2 dilectionis (BENED. reg. prol. 100^b). - *cantus*, *sermonis*, *vocis* (*sim.*): CIC. arm. frg. 29, 4 *vocum* (*cf. Hom. Od. 12, 187 μὲν ἡγεῖν ἀπὸ στόματός τε*). OV. met. 1, 709 TAC. ann. 14, 20 SOL. 5, 20 MARCELL. med. 29, 30). SEN. contr. 2, 1, 24 sententiae (contr. exc. 2, 1). suas. 1, 7 fabellarum (IVST. 4, 1, 17 fabulae). VELL. 1, 7, 1 carminum (APVL. apol. 9 MIN. FEL. 11, 9. MART. CAP. 9, 996 ad cantus carminumque -es). SEN. dial. 10, 4, 3 verborum (PELAG. in Rom. 3, 14 p. 31, 3 S. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 93^D. 95^B VEN. FORT. carm. 3, 14, 17. 3, 15, 19 PS. PRIMAS. in Rom. p. 430^A CAES. AREL. suggest. p. 304). SEN. epist. 90, 20 orationis. 105, 6 sermonis (HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 985. 986). 123, 9 cantuum (APVL. met. 5, 15 PORPH. Hor. carm. 2, 20, 1 PS. AVG. serm. ed. Mai 47, 2 MART. CAP. v. l. 27). PS. APVL. Ascl. 9 modorum. CENS. 13, 6 musicae. PACIAN. sim. carn. p. 131, 16 lectionis. AMM. 28, 1, 13 litterarum. MART. CAP. 9, 908 virginum chorus... omnes praecedentium suavitatum -es antebat (*cf. supra l. 14*). CASSIOD. var. 1, 45, 6 cantilenae. inst. div. 3 p. 1115^A eloquii. 21 p. 1135^D dictorum. NICET. psalm. 5 cantionis. inde: RHET. Her. 4, 21, 29 (= QVINT. inst. 9, 3, 70) avium. OV. met. 11, 170 staminum. Pont. 1, 2, 119 linguae (DRAC. Orest. 326). IVVENC. praef. 10 Maronis. HYG. fab. 14 p. 48, 17 Sirenum. VVLG. Is. 24, 8 citharae. DRAC. Romul. 1, 16 oris. ISID. sent. 3, 7, 32 psallentis.

3 c. *gen. dei vel hominis* (*cf. l. 41 sq.*): AMM. 18, 5, 3 penatium. 31, 8, 8 caritatum (*i. carorum hominum*). SVLP. Sev. epist. app. 2, 2 liberorum. *apud Christianos de Christo et deo*: CYPR. zel. 17 amaritudo omnis... Christi -e leniatur (VEN. FORT. vita Radeg. 26, 63 femina pro Christi -e tot amara libenter excepit). AVG. civ. 21, 24 p. 534, 13 D. dei (*ibid.* p. 534, 26. 535, 9 agon. 9, 10). *pro gen. ponitur pronom. vel adiect.*: HIER. in psalm. 5 p. 15, 33 naturam tuae -is (*opp.* amaritudinem). VVLG. psalm. 30, 20 multitudo -is (*χρηστότης*) tuae. AVG. civ. 21, 24 p. 534, 16 D. al. POMER. 2, 16, 3 divinae -is multitudo.

B *i. q. blandimentum, irritamentum*: 1 *fere abs.* (*acced. gen. subi. infra l. 57. 59. 72, gen. explic. infra l. 70*): CIC. leg. 1, 47 *natura bona* -e hac et scabie carent. 2, 39 hac -e corruptelaque depravati. SEN. dial. 11, 10, 5 *cibos facit* pretiosos... non eximius sapor aut aliqua faucium -o. PLIN. nat. 8, 62 reliqua -e invitatas. ARNOB. nat. 7, 4 *deos* -is labili<s> volucri titillatione mulceri. AVG. in psalm. 93, 25 contemptorem -um saeculi (NICET. appell. p. 4, 15). inde

abii in has notiones: a *fere i. q. concupiscentia, libido*: VAL. MAX. 7, 2 ext. 18 inutiliter... aliquid concupiscere... exitio ea vicina -o est. PLIN. nat. 30, 10 affixisse animis eam -em (*cf. 9 aviditas, rabies*). TERT. adv. Val. 9 p. 187, 18 prae vi -is (*cf. supra in desiderium... accendi, cupidine... uruntur*) et laboris... dissolvi.

b *i. q. scabies, prurigo* (*cf. supra l. 16 et 55; Haupt, Opusc. 3, 314*): GRAT. 408 lacerum -e corpus persequitur scabies. APVL. apol. 50 perniciose. AVSON. 108, 12 *donec* blandus letali solvat -e morbus. CHIRON 53 *uligines* quidam et -es vocant (VEG. mulom. 2, 52, 1). 449 -o... sequitur (VEG. mulom. 2, 79, 4). in *imagine*: FVLG. myth. 1 praef. p. 8, 11 *Calliope* poeticae proriginis -em (dulcitudinem D) sparsit. *metonymice i. q. hippomanes*: LAEV. carm. frg. 27 hinnientium -es.

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

5 rerum. PLIN. nat. 10, 169 voluptatis (ARNOB. nat. 3, 26 AVG. in Rom. 42). STAT. Theb. 3, 448 pugnae. 10, 79 somni. TAC. Agr. 3 inertiae. ann. 1, 2 otii. 14, 33 loci. 15, 48 vitiorum (AVG. in Rom. 6 flagitiorum. POMER. 2, 1, 1 mali). HERM. vulg. sim. 10, 1, 3 saeculi huius. ARNOB. nat. 5, 35 spectaculi. HIL. myst. 1, 35, 2 fidei (RVFIN. Orig. in gen. 2, 3 p. 168^c). AMM. 20, 4, 16 patriae. 20, 7, 1 promissorum (AVG. in psalm. 93, 25). 24, 3, 13 odoris. 27, 4, 14 aurae purioris. PS. RVFIN. in Ioel 3, 17/18 vindictae. AVG. civ. 21, 18 p. 524, 1 D. misericordiae divinae (21, 24 p. 535, 30 D.). in psalm. 3, 8 legis (APRING. in apoc. 1, 15 praeceptorum). in psalm. 118. serm. 22, 8 sapientiae. EPIST. pontif. 392 (Migne 50 p. 610^A) simplicitatis. SALON. in prov. p. 978^A regni caelestis (CARM. epigr. 1354 [= INSCR. christ. Diehl 3420], 7). POMER. 2, 19, 2 sanitatis amissae (*opp.* languoris amaritudo). GREG. M. in Ezech. 1, 5, 12 suavitatis. *cf. infra l. 36*. moral. 15, 13 mentis (CARM. epigr. 480, 7). 15, 20 divinitatis. c. *gen. gerund.* (*cf. p. 2185, 2 sqq.*): PLIN. nat. 8, 90 scabendi (11, 198; *cf. l. 65 sqq.*). 29, 18 sperandi. PLIN. epist. 2, 5, 13 tecum loquendi. CAEL. AVR. chron. 5, 2, 30 vacandi. POMER. 3, 23, 2 peccandi. b *speciatim*: amoris (*sim.*): LVCR. 4, 1059 Veneris. VAL. FL. 6, 663 saevae flammæ. CYPR. eleem. 18 caritatis (AVG. anim. 3, 15, 23 PS. AVG. serm. 270, 1 *cf. infra l. 44*). AVG. in psalm. 30. enarr. 1, 20 amoris. POMER. 3, 9, 2 dilectionis (BENED. reg. prol. 100^b). - *cantus*, *sermonis*, *vocis* (*sim.*): CIC. arm. frg. 29, 4 *vocum* (*cf. Hom. Od. 12, 187 μὲν ἡγεῖν ἀπὸ στόματός τε*). OV. met. 1, 709 TAC. ann. 14, 20 SOL. 5, 20 MARCELL. med. 29, 30). SEN. contr. 2, 1, 24 sententiae (contr. exc. 2, 1). suas. 1, 7 fabellarum (IVST. 4, 1, 17 fabulae). VELL. 1, 7, 1 carminum (APVL. apol. 9 MIN. FEL. 11, 9. MART. CAP. 9, 996 ad cantus carminumque -es). SEN. dial. 10, 4, 3 verborum (PELAG. in Rom. 3, 14 p. 31, 3 S. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 93^D. 95^B VEN. FORT. carm. 3, 14, 17. 3, 15, 19 PS. PRIMAS. in Rom. p. 430^A CAES. AREL. suggest. p. 304). SEN. epist. 90, 20 orationis. 105, 6 sermonis (HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 985. 986). 123, 9 cantuum (APVL. met. 5, 15 PORPH. Hor. carm. 2, 20, 1 PS. AVG. serm. ed. Mai 47, 2 MART. CAP. v. l. 27). PS. APVL. Ascl. 9 modorum. CENS. 13, 6 musicae. PACIAN. sim. carn. p. 131, 16 lectionis. AMM. 28, 1, 13 litterarum. MART. CAP. 9, 908 virginum chorus... omnes praecedentium suavitatum -es antebat (*cf. supra l. 14*). CASSIOD. var. 1, 45, 6 cantilenae. inst. div. 3 p. 1115^A eloquii. 21 p. 1135^D dictorum. NICET. psalm. 5 cantionis. inde: RHET. Her. 4, 21, 29 (= QVINT. inst. 9, 3, 70) avium. OV. met. 11, 170 staminum. Pont. 1, 2, 119 linguae (DRAC. Orest. 326). IVVENC. praef. 10 Maronis. HYG. fab. 14 p. 48, 17 Sirenum. VVLG. Is. 24, 8 citharae. DRAC. Romul. 1, 16 oris. ISID. sent. 3, 7, 32 psallentis.

10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 80

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2, 54, 5 consulatus. 9, 38, 2 praedae (TAC. Germ. 33 hist. 2, 7 IVST. 5, 5, 2. 32, 3, 12 CLAUD. 20, 318). VAL. MAX. 2, 6, 12 vitae (4, 7 ext. 1 SIL. 12, 301. *cf. p. 2183, 81 sqq.* SEN. Ag. 496 lucis. *cf. p. 2183, 84*. LVCAN. 9, 393 animae). SEN. dial. 4, 28, 5 urbanitatis. epist. 9, 17 ut aliarum nobis rerum innata -o est, sic amicitiae. 111, 5 *sophismata* -em quandam sui faciunt. SIL. 4, 422 caedum. 5, 589 laudis. IVV. 7, 39 famae (CARM. epigr. 1414 [= INSCR. christ. Diehl 1233], 3).

[Lackenbacher]

2 c. *gen. rerum cupidinem moventium* (*interdum, sicut sub 1, abisse videtur in notionem concupiscentiae, libidinis*): CIC. Arch. 24 gloriae (VAL. MAX. 8, 14, 5. 8, 14 ext. 1). MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 neque honoris neque pecuniae. LVCR. 6, 1266 aquarum (*cf. Thuc. 2, 52, 2 τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία*). OV. met. 11, 402 sanguinis. LIV. 2, 42, 1 agrariae legis (6). 2,

IVST. 41, 3, 1 variae libidinis. HIL. in Matth. 17, 13 apppositi sibi. AMM. 26, 2, 3 novitatis. 27, 12, 1 rapinarum. *c. gen. gerund.* (cf. p. 2184, 15 sqq.): PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 8 vivendi. LIV. 5, 13, 2 plebeios creandi. 6, 41, 11 praedandi (10, 2, 8). VAL. MAX. 9, 13, 3 retinendi spiritus. CELS. 5, 26, 10 in ventrem cubandi. CVRT. 6, 2, 2 perpotandi pervigilandique. 7, 5, 7 bibendi. PLIN. nat. 8, 222 furandi. AMM. 28, 2, 14 rapiendi.

C. i. q. comitas, bonitas, amor: 1 *abs.*: HEGES. 5, 53, 1 p. 414 Vind. pietatis alienus, expers -is (VEN. FORT. carm. 3, 24, 1 pietate calens, blanda -e vernans). GREG. TVR. Franc. 6, 8 iudicibus ... -e profusa imperavit. VEN. FORT. carm. 3, 22^a, 5 tua quos -o replevit. 3, 29, 18. GREG. M. dial. 1, 3 *holera* cum magna -e praebuit. CARM. cod. Petav. 7, 13 culmen -i, non obstat pompa rigori. 2 *c. gen.*: *obi.*: MIN. FEL. 1, 1 mihi tanta -o et affectio hominis inhaesit. CYPR. Fort. 7 ne quis aliqua vel cupiditate rerum vel suorum -e retardetur. NOVELL. Valent. 31, 5 non -e filiorum, nulla lege prohibente. IVST. 12, 4, 4 laborem militiae molliorem fore -e uxorum. VITA Radeg. 2, 4 vicit -em coniugis. *subi.*: GREG. M. moral. 18, 15 qualibus verbis expressa est -o vocantis (*opp.* severitas). PASS. Paul. 1 quatenus ... ipsius -e et amicali colloquio ... frueretur.

D metonymice de hominibus ipsis: INSCR. christ. Diehl 297 (a. 360) Desiderio ... -i supremae. MACR. somn. 1, 1, 1 Eustachi filii, vitae mihi -o pariter et gloria. EPIST. imp. Theod. (Leo M. epist. 64) tuae ... -i (τῇ ... ᾧ γλυκύτητι) hoc solum approbavimus intimandum. SIDON. epist. 6, 1, 4 vera, quia sancta, -o. RVFIC. epist. 1, 18, 2, 37 (*ad nepotes*) saluto ... -em vestram. ALC. AVIT. epist. 36 bis. GREG. M. epist. 7, 22 p. 464, 23. p. 465, 22. 7, 27 p. 472, 28. p. 474, 11. 9, 154. *adde*: HERM. Pal. sim. 9, 15, 3 (*nomen mulieris*) Dulcedo seculi (Ἀνάτη). *de deo*: AVG. conf. 1, 4^{extr.} deus meus, vita mea, -o mea sancta. 2, 1, 1 -o non fallax, -o felix et segura.

iuncturae selectae ad II A et B: 1 *verbales:* a *nomin.*: acescit: CASSIOD. in psalm. praef. p. 11^A deest: PLIN. epist. 6, 21, 5. penetrat: VAL. MAX. 5, 1 ext. 6. capit: DRAC. Romul. 1, 16. celebrat: IVVENC. praef. 10. ducit: RHET. Her. 4, 21, 29 QVINT. inst. 1, 12, 19. 9, 3, 70. abducit: SEN. epist. 90, 20 CENS. 13, 6. educit: PACIAN. sim. carn. p. 131, 6. producit: SEN. suas. 1, 7. excitat: AMM. 26, 2, 3. flectit: VAL. MAX. 5, 1 ext. 6. inflammat: AVG. in psalm. 118 serm. 22, 8. invadit: LIV. 5, 13, 2. mollit: VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 RVFIN. Orig. in gen. 2, 3 p. 168^c. perdit: PLIN. nat. 7, 190. perfundit: AVG. civ. 19, 8 p. 368, 11 D. prolectat: NICET. psalm. 13 p. 81, 9. provehit: PLIN. epist. 2, 5, 13. stimulat: TAC. hist. 2, 7. subit: LIV. 2, 42, 1 TAC. Agr. 3. subrept: SEN. contr. 2, 1, 24. tenet: POMER. 3, 23, 2. attinet: TAC. ann. 14, 33. retinet: AMM. 20, 4, 16. b *accus.*: abscondere: AVG. in psalm. 30 enarr. 1, 20. affigere: PLIN. nat. 30, 10. amare: AVG. civ. 1, 9 p. 15, 7 D. aperire: GREG. M. moral. 15, 13. audire: TAC. ann. 14, 20. concipere: AMM. 24, 3, 13. percipere: VAL. MAX. 1, 8 ext. 2 ARNOB. nat. 7, 42. desiderare: RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 139^A. experiri: LIV. 1, 17, 3. extinguere: VAL. MAX. 4, 7 ext. 1. facere: SEN. epist. 111, 5. habere: OPTAT. 3, 12 p. 101, 5 AVSON. 340, 1. exhibere: CYPR. eleem. 18. infundere: AVG. anim. 3, 15, 23. perfundi: CIC. fin. 2, 114. interpellare: LIV. 9, 14, 13. interserere: SIDON. epist. 4, 3, 4. minuere: PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 8. mirari: SOL. 5, 20. proferre: BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 27. reservare: HIER. adv. Pelag. 1, 26. sentire: AVG. agon. 9, 10. sequi: AVG. in Rom. 6. sitire: OROS. hist. 6, 12, 4. vitare: AVG. doctr. christ. 4, 5, 8. c *abl.*: accendi: PLIN. epist. 8, 14, 3. succendi: IVV. 7, 39. afficere: IVV. 7, 84. reficere: VEN. FORT. carm. 3, 14, 17. capi: v. p. 2183, 10. CIC. carm. frg. 29, 4 MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 Ov. met. 1, 709. 11, 170 LIV. 3, 52, 9. 5, 6, 15. 5, 33, 2 LVCAN. 9, 393. 10, 17 STAT. Theb. 10, 79 ANTH. 113, 7 CARM. adv. Marc. 1, 19 POMER. 1, 21, 1 CARM. epigr. 1354, 7. 1414, 3. carere: VAL. MAX. 1, 8 ext. 2 PS. APVL. Ascl. 9. delectari: PS. AVG. serm. ed. Mai 47, 2. oblectare: MARCELL. med. 29, 30. ducere: Ov. Pont. 1, 3, 35. induci: VITR. 7 praef. 4. egere: CLAVD. 17, 311. fallere: Ov. met. 5, 308. farciri: CASSIOD. inst. div. 15 p. 1131^A. flagrare: SIL. 5, 589. flecti: STAT. Theb. 3, 448. gaudere: VELL. 2, 117, 4. impinguari: SALON. in prov. p. 978^A. illici: AMM. 18, 6, 20. 20, 7, 1. pellicere: TAC. ann. 1, 2. invitari: PLIN. nat. 8, 62. lacesere: SEN. benef. 5, 1, 1. movere: CIC. fin. 2, 39 VERG. Aen. 11, 538 ANTH. 10, 24. commoveri: CIC. Arch. 24. placere: PLIN. epist. 5, 8, 10. recreare: VEN. FORT. carm. 3, 15, 19. sollicitari: LIV. 2, 42, 6. tangere: LVCR. 3, 896. tangi: VAL. MAX. 8, 14, 5. tenere: SEN. epist. 46, 1. trahere: SEN. epist. 46, 1. trahi: VAL. FL. 6, 663. vinci: HYG. fab. 14 p. 48, 17 CARM. adv. Marc. 3, 261.

2 *nominales:* a *gen.*: affectus: GREG. M. moral. 5, 86. benedictio: VVLG. psalm. 20, 4 AVG. c. Pelag. 2, 9, 21. cantus: MART. CAP. 9, 905. fructus: v. p. 2183, 40 sq. gravitas: MACR. somn. 1, 1, 5. gustus: RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 139^A. gutta: LVCR. 4, 1059. moenia: PS. RVFIN. in Am. 9, 11/12 p. 1103^D. multitudo: VVLG. psalm. 30, 20. princeps: FERRAND. epist. 10. satietas: PS. HIL. dedic. eccl. p. 883^A. sensus: ARNOB. nat. 7, 25. verba: GELL. 9, 9, 8. vis: TERT. adv. Val. 9 p. 187, 18. b *abl.*: asper: Ov. met. 11, 402. laetus: VERG. georg. 1, 412. 4, 55.

3 *epitheta:* alma: LVCR. 2, 971. amara: CASSIOD. in psalm. 90, 3.

aulica: MART. CAP. 9, 905. blanda: PLIN. nat. 29, 18 CORIPP. Ioh. 2, 25. calida: CARM. adv. Marc. 1, 19. digna: ARNOB. nat. 4, 23. divina: POMER. 2, 16, 3. evangelica: AVG. c. Faust. 12, 32. flagitiosa: ARNOB. nat. 5, 35. gloriosa: VAL. MAX. 8, 14 ext. 1. immoderata: VAL. MAX. 9, 13, 3. ineffabilis: AVG. civ. 7, 31 in epist. Ioh. 7, 1 in psalm. 85, 24. inenarrabilis: BENED. reg. prol. 100^b. inoffensa: ARNOB. nat. 4, 7. insana: CVRT. 6, 2, 2. insita: BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 27. interna: PS. HIL. dedic. eccl. p. 883^A GREG. M. moral. 5, 86. laeta: STAT. silv. 3, 3, 205. magna: VITR. 4 praef. 4. maxima: CIC. fin. 2, 39 DRAC. Romul. 1, 16. mellita: APVL. met. 5, 15. mira: PLIN. nat. 9, 51 PLIN. epist. 3, 1, 7. mirabilis: CASSIOD. in psalm. praef. p. 11^A. misera: CARM. adv. Marc. 3, 261. mollissima: VELL. 1, 7, 1. mortifera: PS. AVG. serm. ed. Mai 1, 2, 72, 2. nativa: GELL. 9, 9, 8. nimia: LVCR. 6, 1266. nota: CLAVD. 20, 318. paterna: CYPR. eleem. 18. pernicio: AVG. in Rom. 6. doctr. christ. 4, 5, 8. plena: CYPR. eleem. 18. pretiosa: ARNOB. nat. 4, 23. propria: CASSIOD. inst. div. 15 p. 1131^A. sancta: PS. HIL. dedic. eccl. p. 879^D APRING. in apoc. 1, 15. secreta: AVG. civ. 21, 18 p. 524, 10 D. sempiterna: AVG. in psalm. 85, 24. Socratica: MACR. somn. 1, 1, 6. suavissima: OROS. hist. 6, 12, 4 ISID. sent. 3, 7, 32. subita: VERG. Aen. 11, 538. summa: VAL. MAX. 4, 3, 11. tacita: LVCR. 3, 896. tanta: LIV. 2, 54, 5. 6, 41, 11 SEN. Ag. 496 epist. 46, 1 CVRT. 7, 5, 7. al. tempesta: SIDON. epist. 4, 3, 4. intempesta: STAT. Theb. 10, 79. vana: Ov. met. 5, 308. *syn. et iuxta posita:* ad I: suavitas. teneritudo (PALLAD. 3, 25, 3). ad II A: blanditiae (HIER. adv. Pelag. 1, 26). credulitas (PLIN. nat. 7, 190). gratia (PS. RVFIN. in Joel 2, 19/20). hilaritas (PLIN. epist. 3, 1, 7). suavitas. voluptas (ARNOB. nat. 7, 25). ad II B: cupiditas (LIV. 2, 42, 1). corruptela. scabies. ad II C: affectio.

opp.: ad I: amaritudo. austeritas. salsedo. ad II A: acerbitas (MVNAT. Ascon. Mil. p. 39, 7 St. ARNOB. nat. 7, 42). amaritudo (PLIN. epist. 5, 8, 10 HIL. myst. 1, 35, 2 PELAG. in Rom. 3 p. 660^A. al.). asperitas (GREG. M. moral. 15, 13). usus (CELS. 6, 6, 1^A). ad II B: contemptus (VAL. MAX. 4, 7 ext. 1). ad II C: severitas. amaritudo (HIER. in Eph. 4, 31 p. 636).

dulcesco (-isco), -nī (-ivī v. l. 52), -ere [a dulcis. Th.]. in codd. formae -esco et -isco promiscue habentur. legitur apud CIC. SEN. fragm. PLIN. nat. scriptores recentioris aetatis. NOT. Tir. 75, 14. [loc. dub.: ENNOD. dict. 26, 2 p. 502, 22 -it B(?) Hartel, dulce sit LVb Vogel, dulcessit T].

1 *intransitive, i. q. dulce fieri (subest hic illic notio dulciter sapiendi):* a *proprie*: CIC. Cato 53 uva primo est peracerba gustu, dein maturata -it (PLIN. nat. 14, 17 AMBR. hex. 3, 12, 52 CASSIOD. var. 12, 4, 4). SEN. Med. 213 palustribus ... maria -unt aquis (PLIN. nat. 2, 222. 3, 127). PLIN. nat. 14, 121 vinum (23, 39 AVG. gen. ad litt. 6, 13 p. 188, 13). 19, 85 raphani. 31, 70 aqua (PS. AVG. serm. 32, 4 ISID. ord. creat. 9, 3). 31, 85 sal pluvia -it. AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 19 quo melle tuarum -at meatus faucium. epist. 41, 4 amaritudo (off. 3, 1, 6 inst. virg. 5, 34 [in imagine]. HEGES. 4, 17 p. 268 Vind.). hex. 5, 21, 70 apiculae operatio regibus pariter ac mediocribus aequali suavitate -it. PS. AMBR. serm. 20, 2 quae amarum stillabat vena -it. PAVL. NOL. carm. 17, 31 unda misso -uit (-ivit B) ligno. epist. 33, 2 (in imagine). EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919^B humor ... in quibusdam pomis allata maturitate -it (gr. ἀπογλυκυνθῇ. *opp.* acescit, gr. ἀποξύνηται). FAVST. REL. epist. 6 p. 199, 6 (= 9 p. 214, 1) quicquid -it gustu. BOETH. herm. pr. 2, 14 p. 214, 8.

b *translate*: AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 23 amara ... miti corda sermone -unt. PAVL. NOL. carm. 20, 155 -ere poenas. AVG. doctr. christ. 4, 7, 15 c. mend. 10, 24 p. 501, 4 c. Pelag. 2, 9, 21 in psalm. 85, 7. 103 serm. 2, 9. PS. AVG. serm. 189, 3 ut creator in corde -at. MART. CAP. 3, 261 l (*littera*) lingua palatoque -it. BOETH. cons. 3, 1, 14 verba (*opp.* mordeant). ENNOD. epist. 6, 20, 1 p. 160, 20 post migrationem cupita -unt. dict. 12, 10 p. 463, 25. VEREC. in cant. 5, 3 futura ... vita dum in anima -it et sapit. CASSIOD. in psalm. 104 div. 118, 18 gaudia. 118, 103 eloquia ... domini non in palato sapiunt, sed magis cum fuerint deglutita, -unt. GREG. M. in euang. 36, 9 p. 1272^A is, cuius nobis amara fuerant praecepta, ... -it. *acced.* *dat.*: AVG. conf. 2, 1, 1 ut tu -as mihi, dulcedo non fallax. in psalm. 134, 9 ut deus nobis ... -at (146, 4). serm. Denis 21, 9 (coll. Morin p. 132, 33) -ere nobis vult deus bono nostro, non suo. PS. AVG. serm. 182, 5 -unt eis vilia. CASSIOD. in psalm. 32, 4 ut omnia nobis opera ... -erent. 48 concl. faciat veritas sensibus nostris -ere ... , quod praecipit.

2 *transitive i. q. dulce facere:* FVLG. Virg. cont. p. 85, 19 rancidam ... altioris salsuram ingenii iocundioris quolibet mellis sapore -as.

comp.: obdulcescere.

dulciāmen, -inis n. a dulcium, dulcia, cf. dulciamentum. GLOSS. III 615, 51 propoma id est omnia -a. V 380, 21 placentas -a. DIOSC. lat. 2, 49 -bus (gr. 2, 72 πέμμασι). 4, 59 (gr. 4, 63 μελιτώμασι καὶ ἰσίοις). CAES. AREL. reg. virg. 12, 71 in festivitibus maioribus ad prandium et ad cenam fercula addantur et recentes (*ita inscr.*; videtur corruptum esse; fort. placentes vulgariter = placentae? He-raeus in plagulis) de -a (*sic*) addendae sunt. NOT. Tir. 75, 15^a (dulciām). [Lackenbacher]

dulciamentum, -ī n. a dulcium, dulcia, cf. dulciamen.
GLOSS. V 217, 31 libum genus -i.

dulciarius, -a, -um [a dulcium, dulcia. Th.]. i. qui ad dulcia pertinet vel dulcia perficit: MART. 14, 222 tit. pistior -us (APVL. met. 10, 13 FIRM. math. 8, 11, 3). AVG. mor. Manich. 2, 6, 41 de ... coquis et -is ministris. inde subst. m. dulciarius, -ī i. g. pistior: GLOSS. γλυκισπράτης. πλακουντάριος. PORPH. Hor. sat. 2, 4, 47 opus -i. LAMPRE. Heliog. 27, 3 TREB. Claud. 14, 11 VEG. mil. 1, 7. CORP. VI 9374 (= INSCR. christ. Diehl 626) locus Leopardi dulciari (VI 33854 = 627 Diehl) subst. n. dulciarium, -ī. GLOSS. γλυκισπράτιον.

dulciatus v. dulcacidus p. 2182, 51.

dulciculus, -a, -um [a dulcis, diminutive. Th.]. PRISC. gramm. II 105, 18 (de diminutivorum formatione) 'dulcis, <dulci>, -us' et '-a, -um'. PLAVT. Poen. 390 (in imagine) huius -us caseus (vers. om. A; sed -us caseus corrector in A superscr. versui 390a). CIC. Tusc. 3, 46 -ae potionis. AVG. gen. ad litt. 12, 25 -o suco. e coni.: MARCELL. med. 20, 26 vino Falerno dulciclo (Stangl, Heraeus; dulci clo trad., dulci Chio Niedermann).

dulcidus, -a, -um a dulcis. GLOSS. II 588, 62 passum ... fit -um (dulcacidum? Goetz) ut mel.

dulcifer, -a, -um cf. c. dulcis et c. ferre. ENN. ann. 264 fici -ae. PLAVT. Pseud. 1262 cantharum -um.

dulcifico, -āre [cf. c. dulcis et c. facere. Th.]. HIL. in psalm. 54, 13 in ... -ndo in populi cibum hordeo. PS. AVG. serm. 73, 2 oratio ... ieiunium -at.

dulcifluus, -a, -um [a dulcis et fluere. Th.]. proprie: DRAC. laud. dei 1, 166 fontibus. ANTH. 120, 4 aqua. translate: EVG. TOLET. carm. 34, 4 verbis. VEN. FORT. carm. 8, 19, 2 carmine. SERM. ed. Mai nov. patr. bibl. I p. 500 pater -e.

dulciloquus, -a, -um [a dulcis et loqui, cf. γλυκυλόγος. Th.]. APVL. carm. frg. 4 (apol. 9), 12 carmina nostra ... victa tuo -o calamo. PS. CATO Mus. 2 -is calamos Euterpe flatibus urget. AVG. conf. 4, 8, 13 libros. SIDON. epist. 8, 11, 3 vers. 21 Orpheus -a ... arte.

dulcimodus, -a, -um [a dulcis et modus. Th.]. i. qui dulcibus modis sonat: PRVD. psych. 664 resultant ... -is virtutum carmina psalmis.

dulcinervis, -e [a dulcis et nervus. Th.]. i. qui dulci nervo praeditus est: MART. CAP. 9, 917 Cupidinis arcus ... -es.

dulciolum, -ī n. [a dulcia, dulcium. Th.]. i. g. libum dulce: APVL. met. 4, 27 mellitis -is ventrem saginare. v. Onom. Dulciola.

dulciorelocus, -a, -um [a dulce ore loqui. Th.]. de Nestore: LAEV. carm. frg. 9 (Gell. 19, 7, 13) -us (dulcorelocus L. Mueller) iste.

dulciradix litteris graecis scriptum apud PS. DIOSC. Vind. 3, 5 p. 9, 16 γλυκύριζα ... Πομαίοι δουλικραδίξ. cf. dulcis p. 2189, 45 sq.

***dulcis**, -e [non facile separatur a gr. γλυκός (γλεῦκος), cf. Ioh. Schmidt, Zeitschr. f. vergl. Sprachforsch. 25, 153. Armen. khatēr 'dulcis, gratus' conferendum esse putat Scheftelowitz, Bezzenbergers Beitr. z. Kunde d. idg. Spr. 28, 290. Th.]. de formis (cf. Diehl, Inscr. christ. vol. III p. 518 sq.): dolc- (δολκ- v. l. 64): CORP. X 2113. INSCR. Not. d. scavi 1888 p. 708 † (superl. utrumque). δολκ- v. infra l. 63.

dile-: CORP. III 6611. INSCR. christ. Diehl 3575 (superl. utrumque). dulcisi pro dulcissimo(?): CORP. VIII 8585 (cf. p. 1920). dulicia pro dulcia: GLOSS. IV 605, 23. due (cf. Schuchardt, Vokal. d. Vulgärl. II 496. III 307; Seelmann, Aussprache d. Lat. p. 327. v. etiam l. 59. p. 2188, 19 sq.): gradu positivo: nom. INSCR. christ. Diehl 2574. 4469 (δουκίς). gen.: CORP. VIII 7580. dat. (?): CORP. IX 1806 (e schedis; 'corrupta est tota'. Mo.). cf. CORP. VI 21435 duic pro dule(i). acc.: v. p. 2194, 5. superl. (cf. suspensionem q. e. due.: INSCR. christ. Diehl 2858): CORP. VI 12006 (δουκισμο). 15104. INSCR. Not. d. scavi 1910 p. 11. Diehl 2544^A. 4648 (ducism-). INSCR. Marini Papii diplom. p. 290 †. graecis litteris scriptum (v. l. 57. 60): CORP. VI 11933 (= INSCR. Sic. 1397. Diehl 1352^A; contulit Henzen) δουκισμω. INSCR. christ. Diehl 4471 δουκισμο (descr. De Rossi; falso δολκ- Marx, Hilfsb. p. 31 ex Osann, Syll. p. 486). decl. nom. sing. -es: INSCR. christ. Diehl 1451 (Hisp., a. 485). cf. Diehl ind. p. 518^b (adde 4318^A). INSCR. christ. Leblant II 708 (s. VI). CORP. XIII 3558 (in vase vitreo). -e: INSCR. christ. Diehl 2543 adn. voc. -i: ibid. 897.

abl. -e: TERT. scorp. 1 p. 147, 1 SORAN. p. 104, 20. 112, 11 APIC. 4, 181 APON. 8 p. 146 VEN. FORT. carm. 2, 2, 24. 2, 3, 4. 3, 7, 14. 7, 4, 27. superl.: -isim- (v. supra l. 64, cf. etiam Onom. III 267, 63) saepius lapidibus insculptum, ex. gr. CORP. IV 1261. VI 13066. VIII 20277 (= Carm. epigr. 1977 = INSCR. christ. Diehl 1570) in acrostichide: dulcissimae. X 2113. XIII 7122. cf. Diehl, ind. p. 519^a.

-issem-: v. ind. Diehl p. 519^A. -issum-: CORP. XII 887. Diehl 815. -isum-: CORP. XII 3855. INSCR. Not. d. scavi 1923 p. 194. -ism- (cf. supra l. 60. 61): CORP. VI 13714. IX 6270. INSCR. christ. Silvagni 2543. nota: -essim-: Diehl 248. -esim-: Diehl 353.

e formis superlativi declinati: fem. gen.: -aes: CORP. VI 34238. -ais: Diehl 3629. gen. vel. dat. -ai: CORP. VIII 9882. 21526. INSCR. christ. Rossi I n. 638. de suspensionibus cf. Diehl, ind. p. 519. non christiana haec e schedis nostris addo: d(ulcissim-): CORP. VI 35792.

dul(c): CORP. IV p. 226 ad n. 2610. V 8111, 1. 2 (v. p. 2190, 13). dul(cissim-): INSCR. Not. d. scavi 1920 p. 152 n. 47 (iud.). 1923 p. 415.

1927 p. 422 n. 142. dulc(issim-): INSCR. Not. d. scavi 1918 p. 130. 1920 p. 221. 1922 p. 140 n. 2. 1927 p. 425 n. 153^a. 1928 p. 194 n. 1 Bull. corr. hell. 47 p. 77 n. 38. dulcis(sim-): INSCR. Not. d. scavi 1922 p. 415 n. 37. dulciss(im-): INSCR. Not. d. scavi 1925 p. 256. Bull. corr. hell. 47 p. 79 n. 40. p. 93 n. 26. DCSME: CORP. XI 5865.

de significatione: ISID. diff. app. 189 (= DIFF. gramm. suppl. 284, 1) inter -e et suave hoc interest, quod -e idem potest esse quod suave, non utique suave quod -e: -e enim mel dicimus et suave acetum, quod -e non est. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 219^a (p. 98 M.) Graeci ... γλυκύν -em dicunt (cf. ibid. p. 161^a p. 55 M. clucidatum -e et suave dicebatur). SOL. 11, 8 Cretes Dianam Britomartem gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat virginem -em (cf. Hesych. βεῖν γλυκύν Κρήτες). FVLG. myth. 3, 7 p. 72, 3 Licomedem ... Grece quasi glicomedem id est -e nihilum. GLOSS. γλυκός. ἡδύς.

-ior γλυκύτερος. -issimus γλυκύτατος. legitur inde ab ENNIO, PLAVTO, CATONE, frequentissime in titulis sepulcralibus; comparativo (cf. VARRO ling. 8, 76) inde a PLAVTO (pro comp. magis -e: v. p. 2193, 31. 40. 2196, 84 sqq.), superl. inde a VARRONE (pro superl. valde -e: v. p. 2189, 68. 2196, 14. 2197, 7 sq.). [in codd. saepius confunditur cum duc- (cf. p. 2187, 54), ex. gr. VERG. catal. 13, 28 APVL. met. 3, 23 SOL. 11, 8. 19, 3.] [val. dulce, it. dolce, francog. doux, portug. doce. M.-L.]

I proprie: A de genere saporis (cf. PLIN. nat. 15, 106 saporum genera XIII reperiuntur: -is, suavis, pinguis, amarus eqs.): VARRO AT. carm. frg. 23 -is levis unda saporis (VARRO rust. 3, 16, 6 HOR. carm. 3, 1, 19 Ov. Pont. 3, 5, 17 VITR. 8, 3, 11 SEN. nat. 4, 2, 22 COLVM. 11, 2, 68. 12, 6, 1. 12, 14. 12, 16, 1. 12, 21, 1 arb. 3, 1 PLIN. nat. 15, 32. 15, 107. 19, 104 FIRM. err. 27, 3 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 3). SEN. nat. 4, 2, 30 gustus (PLIN. nat. 25, 103 AVSON. 323, 7 PAVL. NOL. carm. 24, 428).

1 adiectivum: a de rebus liquidis (acced. abl. vel supin. II l. 56. p. 2189, 5. 17): de melle, mulso: PLAVT. Asin. 614 melle -i -ior tu es (TRUC. 371 CIC. fin. 1, 30. 3, 34 LVCR. 1, 947. 4, 22 TIB. 2, 1, 50 Ov. am. 1, 8, 104 fast. 1, 192 VVLG. Ezech. 3, 3 apoc. 10, 9. 10 MACR. Sat. 7, 7, 16 somn. 2, 15, 8. plur.: VARRO AT. carm. frg. 20, 3 VERG. georg. 4, 101 SER. SAMM. 1106 NEMES. ecl. 1, 76 HIER. epist. 30, 13, 1. 128, 1 CLAUD. 26, 446). VARRO rust. 3, 16, 5 apes opus faciunt, quod -issimum ... est. COLVM. 12, 12, 3 mulsam. adde: PALLAD. 7, 7, 6 inest mulsae aquae ad originis suae (i. apium pugnantium) reparandam concordiam -is auctoritas. CLAUD. carm. min. 14, 1 (de melle) -ia dona. cf. p. 2189, 63.

inde de apibus, Hymetto: VARRO rust. 2, 5, 5 -issimas apes, mellis matres. SEN. Phaedr. 23 Hymetti (VAL. FL. 1, 397 IVV. 13, 185). de aqua fluvio, mari, sim.: CATO agr. 104, 1 aquae (105, 1. 106, 1. 112, 1 VARRO Men. 250 rust. 3, 3, 2. 4. 3, 9, 20 CIC. progn. frg. 5, 1 Verr. II 4, 118 LVCR. 6, 890 BELL. Alex. 8, 1 bis. 9, 2 BELL. Afr. 24, 4 VERG. ecl. 5, 47 PROP. 2, 23, 2 Ov. Pont. 2, 7, 73 VITR. 8, 3, 1 CELS. 6, 18, 9^B CVRT. 6, 4, 18. 9, 9, 6 COLVM. 2, 2, 20. 5, 10, 12 [= arb. 22, 1] aliisque 9 locis. PLIN. nat. 2, 222. 5, 128. 15, 60 aliisque 13 locis. alibi passim. nota: INSCR. Dessau 5724 [= CORP. X 1063. Pompeis] opp. marina. plur.: CIC. nat. deor. 3, 37 VERG. georg. 4, 61 Aen. 1, 167 SEN. nat. 3, 2, 1. 3, 8, 8 CVRT. 4, 7, 16 COLVM. 8, 16, 1 MELA 2, 63. 82. PLIN. nat. 2, 223. 224 ter aliisque 12 locis. alibi passim). VARRO rust. 3, 3, 5 piscinae (9. 3, 17, 2. 3) LVCR. 5, 271 materies umoris super terras fluit agmine -i (6, 637). 6, 894 undas (VERG. georg. 2, 243 Ov. Pont. 4, 10, 63 SEN. Herc. O. 1583 COLVM. 8, 16, 2 SIL. 14, 222. 17, 639 STAT. Ach. 1, 103 PRVD. cath. 12, 169). SALL. hist. frg. 3, 65 mare (CVRT. 6, 4, 18 GRAMM. suppl. p. 233, 19 SOL. 19, 3 [haustu add. duo codd.]. ARNOB. nat. 2, 49). SALL. hist. frg. 4, 38 sapor iuxta fontis -issimos (-issimus coni. Keil. PLIN. nat. 2, 228. 35, 167 CLAUD. 10, 69. cf. PLIN. nat. 31, 107 fonticulo). VERG. georg. 1, 384 stagnis (AVSON. 396, 3). 3, 445 fluvii. Ov. met. 15, 286 Hypanis (MELA 2, 7. cf. SEN. nat. 4, 2, 30 Nilus. SOL. 5, 17 Himeraeus). COLVM. 1, 5, 4 rivos. 10, 135 palus. PLIN. nat. 31, 18 lacum. 54 amnis. STAT. Theb. 8, 362 ponto (AMM. 22, 8, 46). silv. 1, 3, 69 an ... amnem -is ad Aetnaeos deducat semita portus? 2, 2, 18 occurrit -is amaro nympha mari. SER. SAMM. 337 lymphis. HIER. in Ion. 2, 4 p. 408 fluenta. CLAUD. 26, 320 fluctu. AVG. in psalm. 103 serm. 1, 11 pluvia (139, 1). de liquore, umore, suco, sim.: LVCR. 1, 938 (= 4, 13) liquore (PANEG. in Mess. 86 PHAEDR. 4, 9, 6 COLVM. 9, 11, 1 PALLAD. 7, 7, 8 AVSON. 295, 5 VEN. FORT. carm. 2, 3, 4. 3, 7, 14 cf. COLVM. 9, 8, 9 liquaminis [9, 14, 17]. PLIN. nat. 19, 91 liquido). LVCR. 2, 474 umor (SEN. epist. 84, 4 COLVM. arb. 3, 6 PLIN. nat. 17, 231. 31, 70 bis. SOL. 52, 48 SIL. 7, 191 PALLAD. 1, 10, 3 EVSTATH. Bas. hex. 5, 9). VERG. georg. 2, 184 uligine (cf. SERV. ad l. COLVM. 11, 3, 37). Ov. fast. 3, 735 sucis (VITR. 8, 3, 7 SEN. Oed. 494 LVCAN. 3, 237 PLIN. nat. 11, 11. 13, 62 suco ex austero -i [cf. p. 2189, 47. 2190, 11]. 15, 16. 109. 16, 65. 22, 111. 24, 179. 36, 140 SER. SAMM. 526 PALLAD. 14, 17. 83 AVSON. 398, 24 HIER. epist. 54, 17, 1 MACR. Sat. 7, 12, 38). de vino, musto, sim.: CIRIS 229 -is pocula Bacchi (LYDIA 12). HOR. epod. 9, 38 Lyaeo (CLAUD. rapt. Pros. 2, 353). carm. 3, 12, 1 vino (CELS. 13^{ies}. COLVM. 3, 2, 18. 6, 4, 3. 12, 25, 5. 12, 27, 1 CALP. ecl. 3, 54 PLIN. nat. 27^{ies}. GELL. 13, 11, 7 VLP. dig. 33, 6, 9 pr. PAVL. sent. 3, 6, 77 PORPH. Hor. serm. 1, 10, 24 PALLAD. 3, 25, 10. 11, 14, 1. 5 CHIRON 550. MACR. Sat. 7, 7, 15 vinum, cum in infantia est, -e, cum pubescit, magis suave quam -e est. APIC. 4, 181). HOR. carm. 3, 13, 2 mero (ELEG. in

[Lackenbacher]

1927 p. 422 n. 142. dulc(issim-): INSCR. Not. d. scavi 1918 p. 130. 1920 p. 221. 1922 p. 140 n. 2. 1927 p. 425 n. 153^a. 1928 p. 194 n. 1 Bull. corr. hell. 47 p. 77 n. 38. dulcis(sim-): INSCR. Not. d. scavi 1922 p. 415 n. 37. dulciss(im-): INSCR. Not. d. scavi 1925 p. 256. Bull. corr. hell. 47 p. 79 n. 40. p. 93 n. 26. DCSME: CORP. XI 5865.

de significatione: ISID. diff. app. 189 (= DIFF. gramm. suppl. 284, 1) inter -e et suave hoc interest, quod -e idem potest esse quod suave, non utique suave quod -e: -e enim mel dicimus et suave acetum, quod -e non est. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 219^a (p. 98 M.) Graeci ... γλυκύν -em dicunt (cf. ibid. p. 161^a p. 55 M. clucidatum -e et suave dicebatur). SOL. 11, 8 Cretes Dianam Britomartem gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat virginem -em (cf. Hesych. βεῖν γλυκύν Κρήτες). FVLG. myth. 3, 7 p. 72, 3 Licomedem ... Grece quasi glicomedem id est -e nihilum. GLOSS. γλυκός. ἡδύς.

-ior γλυκύτερος. -issimus γλυκύτατος. legitur inde ab ENNIO, PLAVTO, CATONE, frequentissime in titulis sepulcralibus; comparativo (cf. VARRO ling. 8, 76) inde a PLAVTO (pro comp. magis -e: v. p. 2193, 31. 40. 2196, 84 sqq.), superl. inde a VARRONE (pro superl. valde -e: v. p. 2189, 68. 2196, 14. 2197, 7 sq.). [in codd. saepius confunditur cum duc- (cf. p. 2187, 54), ex. gr. VERG. catal. 13, 28 APVL. met. 3, 23 SOL. 11, 8. 19, 3.] [val. dulce, it. dolce, francog. doux, portug. doce. M.-L.]

I proprie: A de genere saporis (cf. PLIN. nat. 15, 106 saporum genera XIII reperiuntur: -is, suavis, pinguis, amarus eqs.): VARRO AT. carm. frg. 23 -is levis unda saporis (VARRO rust. 3, 16, 6 HOR. carm. 3, 1, 19 Ov. Pont. 3, 5, 17 VITR. 8, 3, 11 SEN. nat. 4, 2, 22 COLVM. 11, 2, 68. 12, 6, 1. 12, 14. 12, 16, 1. 12, 21, 1 arb. 3, 1 PLIN. nat. 15, 32. 15, 107. 19, 104 FIRM. err. 27, 3 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 3). SEN. nat. 4, 2, 30 gustus (PLIN. nat. 25, 103 AVSON. 323, 7 PAVL. NOL. carm. 24, 428).

1 adiectivum: a de rebus liquidis (acced. abl. vel supin. II l. 56. p. 2189, 5. 17): de melle, mulso: PLAVT. Asin. 614 melle -i -ior tu es (TRUC. 371 CIC. fin. 1, 30. 3, 34 LVCR. 1, 947. 4, 22 TIB. 2, 1, 50 Ov. am. 1, 8, 104 fast. 1, 192 VVLG. Ezech. 3, 3 apoc. 10, 9. 10 MACR. Sat. 7, 7, 16 somn. 2, 15, 8. plur.: VARRO AT. carm. frg. 20, 3 VERG. georg. 4, 101 SER. SAMM. 1106 NEMES. ecl. 1, 76 HIER. epist. 30, 13, 1. 128, 1 CLAUD. 26, 446). VARRO rust. 3, 16, 5 apes opus faciunt, quod -issimum ... est. COLVM. 12, 12, 3 mulsam. adde: PALLAD. 7, 7, 6 inest mulsae aquae ad originis suae (i. apium pugnantium) reparandam concordiam -is auctoritas. CLAUD. carm. min. 14, 1 (de melle) -ia dona. cf. p. 2189, 63.

inde de apibus, Hymetto: VARRO rust. 2, 5, 5 -issimas apes, mellis matres. SEN. Phaedr. 23 Hymetti (VAL. FL. 1, 397 IVV. 13, 185). de aqua fluvio, mari, sim.: CATO agr. 104, 1 aquae (105, 1. 106, 1. 112, 1 VARRO Men. 250 rust. 3, 3, 2. 4. 3, 9, 20 CIC. progn. frg. 5, 1 Verr. II 4, 118 LVCR. 6, 890 BELL. Alex. 8, 1 bis. 9, 2 BELL. Afr. 24, 4 VERG. ecl. 5, 47 PROP. 2, 23, 2 Ov. Pont. 2, 7, 73 VITR. 8, 3, 1 CELS. 6, 18, 9^B CVRT. 6, 4, 18. 9, 9, 6 COLVM. 2, 2, 20. 5, 10, 12 [= arb. 22, 1] aliisque 9 locis. PLIN. nat. 2, 222. 5, 128. 15, 60 aliisque 13 locis. alibi passim. nota: INSCR. Dessau 5724 [= CORP. X 1063. Pompeis] opp. marina. plur.: CIC. nat. deor. 3, 37 VERG. georg. 4, 61 Aen. 1, 167 SEN. nat. 3, 2, 1. 3, 8, 8 CVRT. 4, 7, 16 COLVM. 8, 16, 1 MELA 2, 63. 82. PLIN. nat. 2, 223. 224 ter aliisque 12 locis. alibi passim). VARRO rust. 3, 3, 5 piscinae (9. 3, 17, 2. 3) LVCR. 5, 271 materies umoris super terras fluit agmine -i (6, 637). 6, 894 undas (VERG. georg. 2, 243 Ov. Pont. 4, 10, 63 SEN. Herc. O. 1583 COLVM. 8, 16, 2 SIL. 14, 222. 17, 639 STAT. Ach. 1, 103 PRVD. cath. 12, 169). SALL. hist. frg. 3, 65 mare (CVRT. 6, 4, 18 GRAMM. suppl. p. 233, 19 SOL. 19, 3 [haustu add. duo codd.]. ARNOB. nat. 2, 49). SALL. hist. frg. 4, 38 sapor iuxta fontis -issimos (-issimus coni. Keil. PLIN. nat. 2, 228. 35, 167 CLAUD. 10, 69. cf. PLIN. nat. 31, 107 fonticulo). VERG. georg. 1, 384 stagnis (AVSON. 396, 3). 3, 445 fluvii. Ov. met. 15, 286 Hypanis (MELA 2, 7. cf. SEN. nat. 4, 2, 30 Nilus. SOL. 5, 17 Himeraeus). COLVM. 1, 5, 4 rivos. 10, 135 palus. PLIN. nat. 31, 18 lacum. 54 amnis. STAT. Theb. 8, 362 ponto (AMM. 22, 8, 46). silv. 1, 3, 69 an ... amnem -is ad Aetnaeos deducat semita portus? 2, 2, 18 occurrit -is amaro nympha mari. SER. SAMM. 337 lymphis. HIER. in Ion. 2, 4 p. 408 fluenta. CLAUD. 26, 320 fluctu. AVG. in psalm. 103 serm. 1, 11 pluvia (139, 1). de liquore, umore, suco, sim.: LVCR. 1, 938 (= 4, 13) liquore (PANEG. in Mess. 86 PHAEDR. 4, 9, 6 COLVM. 9, 11, 1 PALLAD. 7, 7, 8 AVSON. 295, 5 VEN. FORT. carm. 2, 3, 4. 3, 7, 14 cf. COLVM. 9, 8, 9 liquaminis [9, 14, 17]. PLIN. nat. 19, 91 liquido). LVCR. 2, 474 umor (SEN. epist. 84, 4 COLVM. arb. 3, 6 PLIN. nat. 17, 231. 31, 70 bis. SOL. 52, 48 SIL. 7, 191 PALLAD. 1, 10, 3 EVSTATH. Bas. hex. 5, 9). VERG. georg. 2, 184 uligine (cf. SERV. ad l. COLVM. 11, 3, 37). Ov. fast. 3, 735 sucis (VITR. 8, 3, 7 SEN. Oed. 494 LVCAN. 3, 237 PLIN. nat. 11, 11. 13, 62 suco ex austero -i [cf. p. 2189, 47. 2190, 11]. 15, 16. 109. 16, 65. 22, 111. 24, 179. 36, 140 SER. SAMM. 526 PALLAD. 14, 17. 83 AVSON. 398, 24 HIER. epist. 54, 17, 1 MACR. Sat. 7, 12, 38). de vino, musto, sim.: CIRIS 229 -is pocula Bacchi (LYDIA 12). HOR. epod. 9, 38 Lyaeo (CLAUD. rapt. Pros. 2, 353). carm. 3, 12, 1 vino (CELS. 13^{ies}. COLVM. 3, 2, 18. 6, 4, 3. 12, 25, 5. 12, 27, 1 CALP. ecl. 3, 54 PLIN. nat. 27^{ies}. GELL. 13, 11, 7 VLP. dig. 33, 6, 9 pr. PAVL. sent. 3, 6, 77 PORPH. Hor. serm. 1, 10, 24 PALLAD. 3, 25, 10. 11, 14, 1. 5 CHIRON 550. MACR. Sat. 7, 7, 15 vinum, cum in infantia est, -e, cum pubescit, magis suave quam -e est. APIC. 4, 181). HOR. carm. 3, 13, 2 mero (ELEG. in

[Lackenbacher]

1927 p. 422 n. 142. dulc(issim-): INSCR. Not. d. scavi 1918 p. 130. 1920 p. 221. 1922 p. 140 n. 2. 1927 p. 425 n. 153^a. 1928 p. 194 n. 1 Bull. corr. hell. 47 p. 77 n. 38. dulcis(sim-): INSCR. Not. d. scavi 1922 p. 415 n. 37. dulciss(im-): INSCR. Not. d. scavi 1925 p. 256. Bull. corr. hell. 47 p. 79 n. 40. p. 93 n. 26. DCSME: CORP. XI 5865.

de significatione: ISID. diff. app. 189 (= DIFF. gramm. suppl. 284, 1) inter -e et suave hoc interest, quod -e idem potest esse quod suave, non utique suave quod -e: -e enim mel dicimus et suave acetum, quod -e non est. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 219^a (p. 98 M.) Graeci ... γλυκύν -em dicunt (cf. ibid. p. 161^a p. 55 M. clucidatum -e et suave dicebatur). SOL. 11, 8 Cretes Dianam Britomartem gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat virginem -em (cf. Hesych. βεῖν γλυκύν Κρήτες). FVLG. myth. 3, 7 p. 72, 3 Licomedem ... Grece quasi glicomedem id est -e nihilum. GLOSS. γλυκός. ἡδύς.

-ior γλυκύτερος. -issimus γλυκύτατος. legitur inde ab ENNIO, PLAVTO, CATONE, frequentissime in titulis sepulcralibus; comparativo (cf. VARRO ling. 8, 76) inde a PLAVTO (pro comp. magis -e: v. p. 2193, 31. 40. 2196, 84 sqq.), superl. inde a VARRONE (pro superl. valde -e: v. p. 2189, 68. 2196, 14. 2197, 7 sq.). [in codd. saepius confunditur cum duc- (cf. p. 2187, 54), ex. gr. VERG. catal. 13, 28 APVL. met. 3, 23 SOL. 11, 8. 19, 3.] [val. dulce, it. dolce, francog. doux, portug. doce. M.-L.]

I proprie: A de genere saporis (cf. PLIN. nat. 15, 106 saporum genera XIII reperiuntur: -is, suavis, pinguis, amarus eqs.): VARRO AT. carm. frg. 23 -is levis unda saporis (VARRO rust. 3, 16, 6 HOR. carm. 3, 1, 19 Ov. Pont. 3, 5, 17 VITR. 8, 3, 11 SEN. nat. 4, 2, 22 COLVM. 11, 2, 68. 12, 6, 1. 12, 14. 12, 16, 1. 12, 21, 1 arb. 3, 1 PLIN. nat. 15, 32. 15, 107. 19, 104 FIRM. err. 27, 3 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 3). SEN. nat. 4, 2, 30 gustus (PLIN. nat. 25, 103 AVSON. 323, 7 PAVL. NOL. carm. 24, 428).

1 adiectivum: a de rebus liquidis (acced. abl. vel supin. II l. 56. p. 2189, 5. 17): de melle, mulso: PLAVT. Asin. 614 melle -i -ior tu es (TRUC. 371 CIC. fin. 1, 30. 3, 34 LVCR. 1, 947. 4, 22 TIB. 2, 1, 50 Ov. am. 1, 8, 104 fast. 1, 192 VVLG. Ezech. 3

Maecen. 1, 58). VERG. georg. 1, 295 musti (COLVM. 12, 29. 32. 34 MART. 13, 8, 2 QVINT. inst. 8, 2, 10 MACR. Sat. 7, 7, 16). CELS. 6, 10, 4 passi (COLVM. 12, 39, 4). GLOSS. V 355, 50 sapa (409, 44). adde: PLIN. nat. 14, 63 tria vini genera sunt: austerum, -e, tenue (75. 83. 84). FRONTO p. 154, 15 N. (agitur de vite) idem -e esu, idem haustu iucundum. inde de vasis vina, sim. continentibus: HOR. epod. 2, 47 -i vina promens dolio (cf. PORPH. ad l.). MART. 11, 104, 19 pocula (SYMPH. 5 SEDVL. carm. pasch. 3, 7). de variis rebus: LVCR. 1, 886 guttas (TERT. adv. Val. 15). 5, 814 lacte (COLVM. 12, 8, 3 PLIN. nat. 28, 72. 123. 124). VERG. Aen. 1, 433 nectare (OV. met. 14, 606 NEMES. ecl. 3, 61 GLOSS. IV 439, 29. 508, 27). HOR. sat. 2, 4, 64 olivo (SORAN. p. 112, 11 oleo). PLIN. nat. 16, 60 picem. 24, 128 sarcocollam... cum quadam acrimonia -em. 27, 91 fel. STAT. silv. 4, 9, 39 caeno v. vol. III 98, 78. VINDIC. epist. Pentad. p. 486 sanguis (p. 491). de haustu, potione: PLIN. nat. 2, 227 haustus (4, 79. 6, 51 SOL. 13, 1). HIER. epist. 52, 11, 3 in -em et barbaram potionem (NICET. p. 73, 5 potionem quae -is esset gustu).

b de rebus solidis sucum aliquem in se continentibus (inde ab ENNIO l. 50 acced. abl. l. 35. 41. 50. 54. 59): de cibo, sim.: CIC. de orat. 3, 99 potione uti aut cibo -i (PLIN. nat. 11, 283 PLIN. epist. 7, 3, 5 AVG. conf. 10, 14, 21). VERG. georg. 4, 17 escam (OV. am. 2, 19, 26 CASSIOD. in psalm. 24, 7). PLIN. nat. 9, 49 pabula. TERT. spect. 27 pulmentis. PALLAD. 6, 7, 3 praebeantur... fructecta mollia et herbae viridis coma -iore (an -ior e?) sagina roris aut fluminis. de fructibus, pomis, malis, sim.: LVCR. 2, 1159 fetus. HOR. sat. 2, 5, 12 poma (TIB. 1, 5, 31 OV. fast. 2, 256 PLIN. nat. 15, 109. 17, 242 CASSIOD. inst. div. 28 p. 1143^B. ORIG. in I reg. 1, 1 p. 2, 2 B. opp. austera. inde de pomis arboribus: LVCR. 5, 1377). TIB. 2, 1, 3 uva (PRIAP. 85, 8 OV. trist. 3, 10, 71 Pont. 1, 3, 51 β [v. infra l. 43] PLIN. nat. 14, 81 STAT. silv. 2, 2, 103 MART. 13, 49, 1. cf. COLVM. 12, 44, 4 acina [PALLAD. 11, 22 acini]. PLIN. nat. 14, 30 coccolobis). PROP. 4, 2, 15 cerasos. CELS. 4, 12, 10 -i Punico malo (6, 7, 2^A COLVM. 12, 42, 1. 12, 47, 5 PLIN. nat. 1, 23, 55. 13, 113. 16, 241. 17, 259. 23, 106. 28, 102. 182. inde de malo arbore: PLIN. nat. 17, 227). COLVM. 5, 10, 15 (= arb. 23, 1) fructum (PLIN. nat. 13, 26. 53 -em sapore. 105. PALLAD. 10, 14, 2 BARNAB. 7, 8). 10, 398 cucumis (11, 3, 51 PLIN. nat. 19, 64 PALLAD. 4, 9, 7 THEOD. PRISC. log. 110). SCRIB. LARG. 147 amygdalorum (PLIN. nat. 17, 237. 252 PALLAD. 2, 15, 11). PLIN. nat. 12, 24 ficus (arbor) -ior poma (15, 68). 13, 34 languide -es... palmae. 13, 62 nucleus (23, 145 nuces). 15, 17 olivae (PALLAD. 12, 22, 3). 16, 15 glans (16, 16 sapore -issima. 16, 20. 21. 25). 18, 124 cicer (154). SIL. 3, 311 baca. de herbis, sim. (cf. OV. met. 15, 78 herbae, item OV. Pont. 1, 3, 51 [uvas β] MELA 3, 53 PLIN. nat. 21, 104 MACR. Sat. 7, 57): CATO agr. 157, 1 brassica. HOR. sat. 2, 4, 16 caulis (PLIN. nat. 19, 141).

de radicibus, sim.: CELS. 5, 20, 6 radices (5, 23, 1^B. 6, 10, 1 ea, quam -em appellant [cf. dulciradix p. 2187, 44]. SCRIB. LARG. 86 PLIN. nat. 21, 50 radice... ex austero -i [cf. p. 2188, 74. 2190, 11]. 107. 22, 24. 45. 86. 25, 112. 26, 109. 27, 33. 142 PALLAD. 9, 5, 3 [opp. nimis acri]. COLVM. 7, 9, 7 radicales. PLIN. nat. 18, 130 rapa. 19, 76 napi. 102 cepa. 26, 42 alus (27, 41 alum gustu -e). de piscibus, sim.: ENN. frg. var. 44 echini. PLIN. nat. 1, 32, 9 pisces (32, 18 AVG. c. Cresc. 3, 66, 74). 32, 62 ostrea (AVSON. 398, 34). 98 myaces carne -iores. 103 pectines (cf. p. 2192, 13). de libis, sim.: TIB. 1, 7, 54 liba... -ia melle. MART. 11, 86, 3 placentas. 14, 222, 1 figuras. VESPA 50 pistorum -ia facta. de aliis rebus (cf. etiam p. 2188, 40 sq. 2189, 6 sq.): CATVLL. 99, 2 ambrosia. COLVM. 2, 2, 20 terram (PALLAD. 1, 6, 16. cf. COLVM. 2, 2, 20 -bus terrae venis. 10, 46 humus [87]). 12, 6, 2 caseum (APIC. 1, 34 ANTHIM. 80). arb. 3, 6 argilla. SCRIB. LARG. 27 amuli. PLIN. nat. 13, 33 caro palmarum grato sapore -is est. 13, 39 medulla (27, 45 PALLAD. 4, 10, 17. PLIN. nat. 19, 97 media. PALLAD. 4, 10, 17 quod est medium, fieri -e). nat. 15, 111 siliquis. 18, 92 panis. 22, 34 semine (SER. SAMM. 294). 27, 95 grana. SIL. 2, 219 ceras. MART. 1, 43, 4 favis (VVLG. prov. 24, 13. cf. p. 2188, 31 sqq.). 13, 62, 1 farina. PORPH. Hor. serm. 2, 4, 20 fungi. adde: PLIN. nat. 19, 76 Boeotium naporum genus -e est.

c de rebus non accuratius definitis (accedit abl. l. 69): CIC. inv. 1, 25 subamara aliqua re... aut -i (MART. CAP. 2, 140). de orat. 3, 99 id, quod valde -e est, aspernatur gustatus. PLIN. nat. 22, 111 opp. amarus (24, 6 nihil esse amarius fructuque -ius. cf. AMBR. hex. 6, 2, 5 AVG. serm. 224, 2, 2 VAL. CEM. hom. 13, 2 BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 46, 28). nat. 15, 107 VVLG. ind. 14, 18 SVLP. SEV. dial. 1, 16, 1.

2 pro substantivo: a generatim: plur.: PLAVT. frg. inc. 30 (ap. Ser. Samm. 425) -ia... grandi minus apta leni. CIC. rep. 3, 13 ut calida et frigida, ut amara et -ia. nat. deor. 3, 32 sentit... animal et calida et frigida et -ia et amara (CAEL. AVR. acut. 2, 10, 71 chron. 2, 5, 88. cf. 90). fat. 8 ut alios -ia, alios subamara delectent. DIRAE 98 -ia amara prius fient. HOR. sat. 2, 2, 75 -ia se in bilem vertent. CELS. 1, 3, 15. 1, 7 -ia omnia (2, 26, 1. 29, 2. 4, 16, 1. cf. MARCELL. med. 23, 77 -bus universis). PLIN. nat. 10, 194 opp. acida. 19, 91. 21, 35. TERT. spect. 28 saginentur... -bus conviviae.

sing.: CIC. fin. 2, 36 sensus indicant -e, amarum, leve, asperum eqs. ac. 2, 21. PETRON. 56, 6 (proverbialiter) ubicumque -e est, ibi et acidum invenies (cf. AVG. c. mend. 10, 24 p. 500 Vind.). PLIN. nat. 2, 222

exhausto inde -i tenuique. QVINT. inst. 2, 17, 35 -i -ius non est aduersum. TERT. scorp. 1 p. 146, 23. IREN. 1, 18, 1 gustationem amari et -is (πικρὸν τε καὶ γλυκύος). VVLG. Is. 5, 20 ponentes amarum in -e et -e in amarum. RVFIN. Orig. in gen. 1, 10 MART. CAP. 4, 369.

b speciatim: a de rebus liquidis: ① sing.: PLAVT. Pseud. 740 quid, si opus sit, ut -e promat indidem, ecquid habet? :: rogas? murrinam, passum, defrutum, mellam, mel (= PLIN. nat. 14, 93). OV. met. 5, 450 lympham... roganti -e dedit. PLIN. nat. 20, 65 addito i-

21, 137 crocum melle non solvitur nulloque -i. ITALIA iud. 14, 14 (Lugd.) de manducante exiit -e (γλυκύ. VVLG. dulcedo). c. praep.: PLIN. nat. 11, 39 mel ex -i acre (cf. p. 2188, 74. 2189, 47). 28, 252 lichen equae <e> -i potus. CORP. IV p. 226 ad n. 2610 oliva) nig(ra) ex dul(ci) (V 8111, 1. 2). PLIN. nat. 20, 161 in -i tritum (23, 11 conditae. 25, 54 datum [59]. SORAN. p. 104, 20 cocto. ANTHIM. 13).

② plur.: PLIN. nat. 1, 14, 11 de passo et hepsemate et -ium generibus. 14, 83 medium inter -ia vinumque (93. PROC. dig. 33, 6, 16, 2). PROC. dig. 33, 6, 16, 1 cui -ia legata essent (PAVL. sent. 3, 6, 77). nota fem.: FLOR. epit. 4, 10, 8 infesta primum siti regio, tum quibusdam salm-

cidiae [fluvius] infestiores, novissime... noxiae etiam -es (i. aquae) fuere. β de rebus solidis (cf. dulcium p. 2198, 55 sqq.): PRIAP. 71, 2 -ia (i. poma)... perdere. OV. fast. 1, 189 -ia cur dentur. APVL. met. 10, 14 iucundiora eligens abligurribam -ia.

neutrum pro adverbio: APVL. met. 2, 7 -e condiens et ollam et lectulum suave quaterre novi. cf. CORP. IV 2610 oliva alba dulce (sc. condita). VEN. FORT. carm. 9, 3, 9 -e saporatis... pomis.

B genus odoris: VERG. georg. 4, 417 -is compositis spiravit crinibus aura (DIRAE 22 CLAVD. carm. min. 27, 99). OV. trist. 5, 13, 22 thymo. PLIN. nat. 26, 148 acri et -i odore (SYMPH. 156). CARM. inc. Gell. 19, 11, 2 -em... florem spiritus duco. MART. 9, 16, 1 capillos. APVL. met. 3, 23 per -em... capilli tui nodulum. 8, 22 -em ac mellitum corporis nidorem.

II translate: A adiectivum:

1 i. q. suavis, iucundus, gratus, blandus (cf. CHAR. gramm. p. 414, 19 B. acceptum: comprobatum, gratum, suave, iucundum, -e. GLOSS. -ia iocunda. IV 605, 23 grata suavia dul[ic]ia):

a de rebus ad I pertinentibus: α in imagine adhibitis: PLAVT. Curc. 11 ex -i oriundum melculo -i meo. VARRO rust. 3, 2, 10 fructus (CIC. frg. inc. J 18 litterarum. QVINT. inst. 12, 6, 3 studiorum [HIER. epist. 52, 3, 4]. AVSON. 322, 72 radicis amarae. VVLG. cant. 2, 3 CASSIOD. in psalm. 1 div. MVTIAN. Chrysost. hom. 30 p. 427/8). CATVLL. 65, 3 musarum... fetus. VAL. MAX. 1, 6 ext. 3 eloquentiae... alimenta. PETRON. 64, 3 abistis -es caricae (i. ioci). APVL. met. 2, 10 -e et amarum gustulum (i. savium) carpis. FIRM. err. 18, 5 -e est caeleste pabulum, -is dei cibus. AVIEN. orb. terr. 262 -is in his carminibus haustus. carm. ad Flav. 22 fellitus... sapor nil -e meo sinit esse palato. AVG. c. Faust. 9, 1 duae arbores, -is et amara. CASSIOD. inst. div. 6 p. 1119^A eloquentiae... liquore. adde: CORP. VIII 19609 (= CARM. epigr. 1607) ut -is flos, filius breviter frunus anima, ut rosa. β proprie adhibitis: VERG. georg. 2, 216 cibum (CALP. ecl. 5, 52 APVL. met. 10, 13 VVLG. psalm. 54, 15. cf. MANIL. 4, 112 escis). DIRAE 49 auras (VAL. FL. 6, 561 APVL. met. 6, 12). HOR. carm. 2, 6, 10 -e pellitis ovibus... flumen. COLVM. 10, 235 quae cinara -is Iaccho potanti veniat nec Phoebo grata canenti. VVLG. Sirach 23, 24 homini fornicario omnis panis -is (ἡδύς. AVG. in psalm. 68 serm. 2, 1).

b de aliis rebus (plerumque incorporeis; de corporeis l. 77 sq. 80. p. 2191, 7. 11. 13. 21 sqq.): α generatim (accedit abl. infra l. 63. 67): VARRO Men. 111, 3 hilaritatis -e seminarium. CIC. Catil. 4, 16 libertas (PHAEDR. 3, 7, 1 TERT. nat. 2, 14 p. 125, 12 HIL. ad Const. 1, 2). CIC. de orat. 3, 103 suavitatem... austeram et solidam, non -em atque decoctam. Brut. 326 sententiae (SEN. contr. 2 praef. 2, 2, 1, 39. suas. 7, 12 SEN. epist. 114, 16 FRONTO p. 106, 4 N. 121, 10. cf. QVINT. inst. 12, 10, 60 modus sententiis -is). CIC. fin. 2, 10 motum (alio sensu: MANIL. 2, 42). 2, 16 voluptatem (30 PVBLL. V 2 LYDIA 60 GRAT. 283 AVG. serm. 283, 2, 1 PETR. CHRYS. serm. 5 p. 199^B). CIC. Att. 16, 3, 6 salus. cf. p. 2194, 6. 8. CATVLL. 64, 175 forma. LVCR. 2, 730 labore (3, 419. OV. fast. 6, 661 -is erat mercede labor. MART. 12, 18, 10. cf. p. 2192, 52). LVCR. 2, 997 vitam (3, 66 FILASTR. 123, 4 AVG. in psalm. 43, 2 CORP. XIV suppl. Ost. 5186 [CARM. epigr. 2176, 9] vixi -issima<m> vita<m>). cf. p. 2191, 29. 2193, 83. 2194, 11). LVCR. 5, 21 solacia (6, 4 SEN. dial. 10, 4, 2. cf. HOR. epod. 13, 18 alloquiis [STAT. silv. 2, 1, 232. cf. p. 2192, 6]). LVCR. 5, 1397 cachinni (1403. cf. MANIL. 5, 145 risus [IVST. 1, 4, 12]). VERG. georg. 1, 342 somni (Aen. 4, 185 CIRIS 206 VAL. FL. 4, 389. 531. 8, 82 STAT. Theb. 1, 306. 4, 431 silv. 5, 5, 85 APVL. met. 10, 35 AVSON. 363, 14 TAB. devot. Audollent 289^b, 16. v. etiam p. 2191, 30 sq. cf. CIRIS 315 sopore [HOR. epod. 5, 56 VAL. FL. 5, 49]). VERG. Aen. 1, 694 umbra (CVLEX 122). 4, 651 exuviae (cf. VAL. FL. 4, 30 pharetrae). 6, 522 quies (CVLEX 161 OV. rem. 206 [vulg., pingui R] SEN. Thy. 393. cf. CVLEX 89 requies). HOR. epod. 16, 35 reditus (LYGD. 3, 27). carm. 1, 37, 11 fortuna. 3, 8, 6 epulas (SIL. 7, 182 STAT. Theb. 8, 254 CLAVD. carm. min. 29, 17. cf. PROP. 3, 10, 25 convivia [OV. fast. 1, 401 ACTA Achat. 2]). HOR. epist. 1, 1, 51 palmarum (cf. OV. epist. 3, 122 gloria. v. etiam p. 2195, 56 et 62. 1, 18, 86 cultura potentis amici. 102 lucellum (PHAEDR. 3 prol. 26 [Lackenbacher]

exhausto inde -i tenuique. QVINT. inst. 2, 17, 35 -i -ius non est aduersum. TERT. scorp. 1 p. 146, 23. IREN. 1, 18, 1 gustationem amari et -is (πικρὸν τε καὶ γλυκύος). VVLG. Is. 5, 20 ponentes amarum in -e et -e in amarum. RVFIN. Orig. in gen. 1, 10 MART. CAP. 4, 369.

b speciatim: α de rebus liquidis: ① sing.: PLAVT. Pseud. 740 quid, si opus sit, ut -e promat indidem, ecquid habet? :: rogas? murrinam, passum, defrutum, mellam, mel (= PLIN. nat. 14, 93). OV. met. 5, 450 lympham... roganti -e dedit. PLIN. nat. 20, 65 addito i- 21, 137 crocum melle non solvitur nulloque -i. ITALIA iud. 14, 14 (Lugd.) de manducante exiit -e (γλυκύ. VVLG. dulcedo). c. praep.: PLIN. nat. 11, 39 mel ex -i acre (cf. p. 2188, 74. 2189, 47). 28, 252 lichen equae <e> -i potus. CORP. IV p. 226 ad n. 2610 oliva) nig(ra) ex dul(ci) (V 8111, 1. 2). PLIN. nat. 20, 161 in -i tritum (23, 11 conditae. 25, 54 datum [59]. SORAN. p. 104, 20 cocto. ANTHIM. 13). ② plur.: PLIN. nat. 1, 14, 11 de passo et hepsemate et -ium generibus. 14, 83 medium inter -ia vinumque (93. PROC. dig. 33, 6, 16, 2). PROC. dig. 33, 6, 16, 1 cui -ia legata essent (PAVL. sent. 3, 6, 77). nota fem.: FLOR. epit. 4, 10, 8 infesta primum siti regio, tum quibusdam salm-

cidiae [fluvius] infestiores, novissime... noxiae etiam -es (i. aquae) fuere. β de rebus solidis (cf. dulcium p. 2198, 55 sqq.): PRIAP. 71, 2 -ia (i. poma)... perdere. OV. fast. 1, 189 -ia cur dentur. APVL. met. 10, 14 iucundiora eligens abligurribam -ia.

neutrum pro adverbio: APVL. met. 2, 7 -e condiens et ollam et lectulum suave quaterre novi. cf. CORP. IV 2610 oliva alba dulce (sc. condita). VEN. FORT. carm. 9, 3, 9 -e saporatis... pomis.

B genus odoris: VERG. georg. 4, 417 -is compositis spiravit crinibus aura (DIRAE 22 CLAVD. carm. min. 27, 99). OV. trist. 5, 13, 22 thymo. PLIN. nat. 26, 148 acri et -i odore (SYMPH. 156). CARM. inc. Gell. 19, 11, 2 -em... florem spiritus duco. MART. 9, 16, 1 capillos. APVL. met. 3, 23 per -em... capilli tui nodulum. 8, 22 -em ac mellitum corporis nidorem.

II translate: A adiectivum:

1 i. q. suavis, iucundus, gratus, blandus (cf. CHAR. gramm. p. 414, 19 B. acceptum: comprobatum, gratum, suave, iucundum, -e. GLOSS. -ia iocunda. IV 605, 23 grata suavia dul[ic]ia):

a de rebus ad I pertinentibus: α in imagine adhibitis: PLAVT. Curc. 11 ex -i oriundum melculo -i meo. VARRO rust. 3, 2, 10 fructus (CIC. frg. inc. J 18 litterarum. QVINT. inst. 12, 6, 3 studiorum [HIER. epist. 52, 3, 4]. AVSON. 322, 72 radicis amarae. VVLG. cant. 2, 3 CASSIOD. in psalm. 1 div. MVTIAN. Chrysost. hom. 30 p. 427/8). CATVLL. 65, 3 musarum... fetus. VAL. MAX. 1, 6 ext. 3 eloquentiae... alimenta. PETRON. 64, 3 abistis -es caricae (i. ioci). APVL. met. 2, 10 -e et amarum gustulum (i. savium) carpis. FIRM. err. 18, 5 -e est caeleste pabulum, -is dei cibus. AVIEN. orb. terr. 262 -is in his carminibus haustus. carm. ad Flav. 22 fellitus... sapor nil -e meo sinit esse palato. AVG. c. Faust. 9, 1 duae arbores, -is et amara. CASSIOD. inst. div. 6 p. 1119^A eloquentiae... liquore. adde: CORP. VIII 19609 (= CARM. epigr. 1607) ut -is flos, filius breviter frunus anima, ut rosa. β proprie adhibitis: VERG. georg. 2, 216 cibum (CALP. ecl. 5, 52 APVL. met. 10, 13 VVLG. psalm. 54, 15. cf. MANIL. 4, 112 escis). DIRAE 49 auras (VAL. FL. 6, 561 APVL. met. 6, 12). HOR. carm. 2, 6, 10 -e pellitis ovibus... flumen. COLVM. 10, 235 quae cinara -is Iaccho potanti veniat nec Phoebo grata canenti. VVLG. Sirach 23, 24 homini fornicario omnis panis -is (ἡδύς. AVG. in psalm. 68 serm. 2, 1).

b de aliis rebus (plerumque incorporeis; de corporeis l. 77 sq. 80. p. 2191, 7. 11. 13. 21 sqq.): α generatim (accedit abl. infra l. 63. 67): VARRO Men. 111, 3 hilaritatis -e seminarium. CIC. Catil. 4, 16 libertas (PHAEDR. 3, 7, 1 TERT. nat. 2, 14 p. 125, 12 HIL. ad Const. 1, 2). CIC. de orat. 3, 103 suavitatem... austeram et solidam, non -em atque decoctam. Brut. 326 sententiae (SEN. contr. 2 praef. 2, 2, 1, 39. suas. 7, 12 SEN. epist. 114, 16 FRONTO p. 106, 4 N. 121, 10. cf. QVINT. inst. 12, 10, 60 modus sententiis -is). CIC. fin. 2, 10 motum (alio sensu: MANIL. 2, 42). 2, 16 voluptatem (30 PVBLL. V 2 LYDIA 60 GRAT. 283 AVG. serm. 283, 2, 1 PETR. CHRYS. serm. 5 p. 199^B). CIC. Att. 16, 3, 6 salus. cf. p. 2194, 6. 8. CATVLL. 64, 175 forma. LVCR. 2, 730 labore (3, 419. OV. fast. 6, 661 -is erat mercede labor. MART. 12, 18, 10. cf. p. 2192, 52). LVCR. 2, 997 vitam (3, 66 FILASTR. 123, 4 AVG. in psalm. 43, 2 CORP. XIV suppl. Ost. 5186 [CARM. epigr. 2176, 9] vixi -issima<m> vita<m>). cf. p. 2191, 29. 2193, 83. 2194, 11). LVCR. 5, 21 solacia (6, 4 SEN. dial. 10, 4, 2. cf. HOR. epod. 13, 18 alloquiis [STAT. silv. 2, 1, 232. cf. p. 2192, 6]). LVCR. 5, 1397 cachinni (1403. cf. MANIL. 5, 145 risus [IVST. 1, 4, 12]). VERG. georg. 1, 342 somni (Aen. 4, 185 CIRIS 206 VAL. FL. 4, 389. 531. 8, 82 STAT. Theb. 1, 306. 4, 431 silv. 5, 5, 85 APVL. met. 10, 35 AVSON. 363, 14 TAB. devot. Audollent 289^b, 16. v. etiam p. 2191, 30 sq. cf. CIRIS 315 sopore [HOR. epod. 5, 56 VAL. FL. 5, 49]). VERG. Aen. 1, 694 umbra (CVLEX 122). 4, 651 exuviae (cf. VAL. FL. 4, 30 pharetrae). 6, 522 quies (CVLEX 161 OV. rem. 206 [vulg., pingui R] SEN. Thy. 393. cf. CVLEX 89 requies). HOR. epod. 16, 35 reditus (LYGD. 3, 27). carm. 1, 37, 11 fortuna. 3, 8, 6 epulas (SIL. 7, 182 STAT. Theb. 8, 254 CLAVD. carm. min. 29, 17. cf. PROP. 3, 10, 25 convivia [OV. fast. 1, 401 ACTA Achat. 2]). HOR. epist. 1, 1, 51 palmarum (cf. OV. epist. 3, 122 gloria. v. etiam p. 2195, 56 et 62. 1, 18, 86 cultura potentis amici. 102 lucellum (PHAEDR. 3 prol. 26 [Lackenbacher]

50 55 60 65 70 75 80

lucrum. cf. *infra* l. 27). PROP. 1, 8, 32 regna. OV. am. 2, 8, 21 pretium (Pont. 2, 4, 16). epist. 13, 122 mora (PHAEDR. 3 prol. 59 MART. 10, 6, 5). OV. ars 1, 594 ioco (3, 328). met. 4, 284 novitate. fast. 3, 228 usus (DRAC. laud. dei 2, 312). MANIL. 4, 174 usuris. 527 lepore (VAL. MAX. 8, 9 ext. 2). VELL. 1, 17, 1 facetiae. PHAEDR. 3, 15, 22 benevolentiam (STAT. silv. 1, 6, 83 favore). SEN. apocol. 4, 1 pensa. Phaedr. 591 munus (MART. 9, 94, 5). Tro. 1140 lumen (SIL. 16, 73 FIRM. math. 5 praef. 3 VVLG. eccles. 11, 7. cf. p. 2193, 84. 2194, 12). SEN. dial. 6, 5, 4 blanditias. benef. 3, 17, 2 rei (PS. APVL. Ascl. 12). nat. 1, 17, 6 aspectum. 7, 1, 1 spectaculum (SIL. 10, 453) epist. 23, 3 oblectamenta. 50, 9 philosophia. VAL. FL. 7, 513 visus. SIL. 2, 520 honor. STAT. Theb. 2, 23 polos. 4, 231 sacrum. 11, 135 sereno (QVINT. decl. 321 p. 261, 20 AVIEN. Arat. 741). 11, 621 tenebras. 12, 48 astris. silv. 1, 2, 12 probitate. 1, 4, 56 opus (cf. p. 2192, 46). 5, 2, 9 auspiciu. MART. epigr. 20, 4 ingenium (PLIN. epist. 2, 13, 7. 8, 12, 4). 5, 19, 16 virtus. 9, 11, 5 nomen (cf. p. 2193, 77 sqq. 2194, 14) nectare -ius. QVINT. inst. 10, 1, 101 affectus. IVV. 9, 88 legatum. QVINT. decl. 377 p. 420, 21 via. PS. APVL. Ascl. 41 efficacia. MIN. FEL. 23, 8 figmentis et mendaciis. CYPR. epist. 33, 2 p. 567, 20 pacem (AVG. civ. 4, 3. 19, 5). PANEG. 8 (5), 14, 2 necessitas. 10 (4), 3, 4 studium (AVG. in euang. Ioh. 57, 3). 12 (2), 24, 3 recordatio. AVSON. 325, 66 ultio. Mos. 200 pompas (HIER. epist. 22, 17, 3). HIER. epist. 22, 6, 4 calore. AVG. serm. 175, 8, 9 stratu. MART. CAP. 9, 919 stramen. POMER. 3, 16, 2 deliciis. CASSIOD. inst. div. 4 refectio. 21 p. 1135^p varietate. var. 10, 33, 2 gratia. ANTHIM. epist. p. 7, 19 digestio. COD. Iust. 9, 23, 1 officio. CARM. epigr. 1166, 4 (= CORP. VI 18324) nequitas. *accedit dat.*: OV. fast. 1, 194 cuius non animo -ia lucra forent (cf. *supra* l. 1). SEN. nat. 6, 4, 2 est mihi -is inspectio. epist. 63, 7 cogitatio. 108, 22 consuetudo. SIL. 12, 320 spem miseris -em. CALP. decl. 26 -is est omnibus vita et iucunda vel miseris huius lucis usura. VVLG. eccles. 5, 11 -is est somnus operanti (Ier. 31, 26 cf. p. 2190, 73 sqq.). AVG. serm. 153, 8, 10 spectaculum, meretrix..., cantilena -ia sunt ista concupiscentiae, -ia plane, suavia, delectabilia. SVLP. SEV. dial. 3, 1, 2 -is et grata cognitio est... relegenti.

coniungitur cum substantivis contrariae notionis (cf. p. 2192, 54 sqq. 2193, 18 sqq.): CIC. Cato 65 vitia senectutis -iora fiunt... moribus bonis (QVINT. inst. 10, 1, 129). PVBLIL. O 5 tormentum (cf. p. 2192, 59). HOR. carm. 3, 25, 18 periculum. VAL. FL. 3, 371 lacrimis (STAT. Theb. 4, 781 silv. 2, 7, 134 AMBR. exc. Sat. 1, 74 PASS. Petr. 6). SIL. 12, 35 exitium (SER. SAMM. 1005 morte. cf. *infra* l. 48). HOMER. 116 pondere (CLAUD. 17, 19 VEN. FORT. carm. 2, 2, 24 de cruce sancta: -e lignum -e clavo -e pondus sustinens. cf. l. 50 sq. 2192, 57. 60). STAT. Ach. 1, 398 armorum furis (cf. p. 2192, 59). Theb. 5, 162 nefas (cf. p. 2192, 61). 9, 18 tabo. 12, 639 ferro (i. bello). PS. QVINT. decl. 8, 3 error cf. l. 49. ANTH. 415, 1 malum (VVLG. Iob 20, 12 cf. p. 2192, 56 sq.). CORP. III 9506 (= CARM. epigr. 666, 5; a. 375) tumuli consortia -is. AVG. serm. 153, 8, 10 quamdiu blanditur iniquitas et -is est iniquitas, amara est veritas. 278, 5, 5 peccatum. *acced. dat.*: LYDIA 57 letum vita mihi -ius esset. cf. l. 40. OV. Ib. 208 fletus. VAL. FL. 6, 473 -is... labantibus error. cf. l. 44. STAT. Theb. 7, 165 -e ferenti pondus eram. cf. l. 40 sqq. 9, 212 numquam tibi -e superbi regis onus. cf. l. 40 sqq. p. 2192, 57 sq. silv. 2, 6, 15 -e volenti servitium. VEG. mil. 3, 12 inexpertis... -is est pugna.

β speciatim: de sono, voce, oratione, cantu, sim. (*acced. abl.*: *infra* l. 67. 76, *supin.* II: *infra* l. 74 et 84; cf. VERG. Aen. 12, 802 ore [OV. met. 12, 577]. cf. *etiam* dulciore locus): PLAVT. Poen. 968 orationem (CIC. Brut. 295. Cato 31 ex Nestoris lingua melle -ior fluebat oratio [item de Nestore: HIER. epist. 52, 3, 6. cf. Hom. Il. 1, 249. v. *etiam infra* l. 61. 84]. SEN. epist. 40, 2 VINCENT. LER. 17, 23, 6. cf. CIC. orat. 42 -e... orationis genus). TRUC. 180 dicta lingua -ia datis, corde amara facitis (cf. QVINT. inst. 2, 8, 4 genere dicendi... -i). RHET. Her. 4, 33, 44 cuius ore sermo melle -ior profluebat ([item de Nestore: QVINT. inst. 12, 10, 64 v. l. 56 sq. 84]. CIC. orat. 32 epist. 9, 24, 3 PLIN. epist. 1, 10, 5 ANTH. 441, 5 FIRM. math. 6, 13, 3. VVLG. Rom. 16, 18 *χηροτολογίας*. CASSIOD. inst. div. 17 p. 1134^c ORIG. in I reg. 1, 1 p. 2, 11 B. *ibid.* p. 3, 4 B.). CIC. de orat. 2, 34 cantus (HOR. carm. 2, 12, 13 MANIL. 5, 332 LAVS Pis. 167 CALP. ecl. 2, 6 SIL. 11, 432. cf. PLIN. nat. 2, 6 concentus [PS. APVL. Ascl. 13 melo divino -issimum. CENS. 10, 6]. TER. MAVR. 2851 cantilenas [BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 2. 186, 13]). CIC. orat. 57 voce (VALG. carm. frg. 2, 3 TIB. 2, 6, 47 SEN. contr. 3 praef. 3 SEN. epist. 76, 9 QVINT. inst. 11, 3, 40 FIRM. math. 4, 14, 17 HIER. epist. 60, 1, 2 VVLG. cant. 2, 14. cf. FRONTO p. 101, 12 N. vocalas). rep. 6, 18 sonus (off. 1, 133 HOR. carm. 2, 13, 38 OV. ars 2, 284 SEN. Oed. 612 Phaedr. 514 epist. 123, 9 PETRON. 127, 5 QVINT. inst. 11, 3, 16 SVET. Aug. 84, 2 PS. APVL. Ascl. 38. CYPR. zel. 2 p. 420, 5 soni -ioris auditu. FIRM. math. 6, 8, 1 VVLG. Ezech. 33, 32 MART. CAP. 1, 27). LVCR. 4, 584 que-relas (5, 1384 NEMES. ecl. 2, 15. 4, 13 cantu. AVSON. 325, 44). HOR. carm. 3, 9, 10 modos (v. p. 2190, 63. LYGD. 4, 42 OV. fast. 1, 444 SEN. Ag. 584 FIRM. math. 8, 6, 5 VVLG. Sirach 47, 11 BOETH. mus. 1, 1 p. 179, 18. 24. cf. APVL. met. 5, 15 modulis [11, 9 AMM. 15, 9, 8]. FIRM. math. 5, 5, 6 modulatione [6, 8, 2. 6, 31, 84. 7, 26, 7. 8, 24, 8. 8, 30, 7 HIER. epist. 21, 13, 4]). HOR. carm. 4, 3, 18 strepitum (APVL. met. 11, 7). OV. am. 2, 19, 17 verba (ars 2, 152 Pont. 4, 9, 13 LAVS Pis. 62 ITALIA Hebr. 6, 5 [Tert. pudic. 20 p. 266, 27; *καλόν*. VVLG. bonum]. AVSON. 211, 23 mellitae nectare vocis -ia fatu verba canentem Nestora [v.

p. 2191, 56 sq. 61]. VVLG. prov. 7, 5 Sirach 6, 5 VAL. CEM. hom. 5, 5). MANIL. 2, 147 -em... per aures affectum. SEN. contr. 1, 4, 7 Gorgias inepto colore, sed -i. SEN. nat. 6, 13, 1 eloquii (ITALA psalm. 18, 11 [Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 475, 3 domini eloquia. VVLG. iudicia]. HIER. c. Lucif. 7 p. 162^b VVLG. psalm. 118, 103 cant. 4, 3). VAL. FL. 1, 251 alloquiis (cf. p. 2190, 71). STAT. silv. 1, 4, 29 facundia. 4, 8, 15 tumultu. QVINT. inst. 11, 3, 179 exclamations. MIN. FEL. 2, 1 loquellam ipso offensantis linguae fragmine -iorem. RVFIN. Orig. in gen. 8, 2 appellationibus. VITA Vedast. 1, 7 effamina. *de musicae instrumentis* (*acced. abl.*: l. 12), cf. APVL. flor. 20 p. 97 *bibi creterram* musicae -em: HOR. carm. 1, 17, 10 fistula (PROP. 4, 4, 5). TIB. 1, 7, 47 -is (-is) tibia cantu. POMPON. trag. 8 chelys. VAL. FL. 1, 277 testudine. 3, 159 pectine (cf. p. 2189, 53). HOMER. 586 cithara (cf. Il. 9, 186 *φόρμιγγι λύρῃ*). STAT. Theb. 9, 724 lituos. Ach. 1, 572 fila lyrae. FIRM. math. 5, 2, 12 organis. CLAUD. carm. min. 31, 6 lyrae. *de operibus poeticis pedestribusque* (*acced. dat.*: l. 18): CIC. Att. 15, 13, 4 *epistulam* (SEN. epist. 96, 3. AVG. in epist. Ioh. prol. epistula *Iohannis* satis -i omnibus, quibus *eqs.* PS. AVG. serm. 201, 2. cf. HIER. epist. 49, 1 litteris. 52, 5, 7 litterulas [litteras *al.*]). CATVLL. 68, 7 carmine (*reliqua exempla v. vol. III 471, 49 sqq.*; *adde*: MART. 13, 77, 1 FIRM. math. 6, 30, 25). HOR. ars 99 poemata. SEN. benef. 1, 4, 5 fabulam (PETRON. 39, 1 MART. 12, 52, 5). LAVS Pis. 176 melos (HIER. epist. 60, 4, 2). MART. 7, 25, 1 epigrammata. 8, 3, 11 nugas. QVINT. inst. 3, 1, 5 liber. 11, 3, 164 egressiones. PLIN. epist. 2, 3, 1 praefationes. GELL. 19, 9, 4 *ἐλκεῖα* quaedam erotica -ia et venusta. 19, 9, 12 versus (cf. QVINT. inst. 9, 4, 143 versificandi genus). ANTH. 429, 9 tabellas. HIER. epist. 53, 8, 17 *ἐπιθαλάμιον*. 58, 9, 1 totum, quod legimus in divinis libris, ... -ius in medulla est. 60, 11, 2 pagina. MARCELL. chron. II p. 65, 398, 3 volumina. CASSIOD. inst. div. 2 p. 1118^c explanationes. GREG. M. epist. 5, 35 scripta (5, 40. 44 p. 343, 30).

de amore rebusque ad amorem pertinentibus: CIC. Lael. 66 amicitia (SEN. dial. 9, 7, 3 cf. *infra* l. 54). CIC. epist. 2, 1, 1 amorem (v. vol. I 1970, 66; *adde* CATVLL. 68, 96 VERG. georg. 3, 291 Aen. 6, 455 LYDIA 65 HOR. carm. 1, 9, 15 OV. fast. 5, 653 SIL. 8, 104. 146 STAT. Theb. 2, 399 MART. epigr. 25^b, 1 CARM. epigr. 44, 5. 969, 3 INSCR. Not. d. scavi 1927 p. 14 n. 5. cf. PVBLIL. B 13 Venus). CATVLL. 66, 13 nocturnae... vestigia rixae (PROP. 3, 8, 1). 99, 2 saviolum (VERG. Aen. 1, 687 oscula [CIRIS 253 HOR. carm. 1, 13, 14 STAT. silv. 1, 2, 207 CALP. ecl. 3, 56 NEMES. ecl. 2, 37]). CATVLL. 100, 4 fratrum... sodalicium. VERG. georg. 3, 217 illecebris (CYPR. epist. 34, 2 p. 570, 2 MART. CAP. 1, 85). 4, 346 furta (TIB. 3, 11, 7 PROP. 2, 30, 28 OV. met. 9, 558 STAT. Ach. 1, 938 NEMES. ecl. 2, 7 ARNOB. nat. 5, 31). VERG. Aen. 8, 568 amplexu (LVCAN. 5, 793 VAL. FL. 1, 237). LYDIA 59 Veneris... gaudia (OV. ars 3, 798 NEMES. cyn. 25). HOR. carm. 4, 1, 4 cupidinum. PROP. 2, 5, 17 Iunonis... iura. 3, 20, 20 arma. OV. am. 1, 4, 48 opus (ars 2, 480 fast. 3, 566. cf. p. 2191, 14). PHAEDR. 3, 8, 13 caritatem. app. 14, 28 nuptias (cf. VAL. FL. 8, 402 taedae. STAT. silv. 1, 2, 211 conubia [APVL. met. 5, 6]). MART. 14, 39, 1 lectuli. APVL. met. 10, 22 gannitus. 11, 25 matris affectionem. DRAC. laud. dei 2, 642 flamma (ANTH. 448, 3). *accedit dat.*: PROP. 3, 8, 29 -ior ignis erat Paridi. OV. epist. 13, 142 hoc genus officii (*sc. osculandi*) -e duobus erit. SIL. 2, 627 -es... marito effluxere tori. 2, 638 -is labor... in vultu genetrici stare suorum (cf. p. 2190, 67). PORPH. Hor. epist. 1, 18, 86 amicitiam (cf. *supra* l. 32).

cum substantivis contrariae notionis (cf. p. 2191, 35 sqq. 2193, 18 sqq.): CATVLL. 68, 18 amaritiam. PVBLIL. J 46 dementia. PROP. 3, 15, 10 vincla. OV. am. 2, 9, 26 malum (SEN. Ag. 589. Phaedr. 134 cf. p. 2191, 45). 2, 16, 30 onus (epist. 6, 120 met. 9, 339. fast. 2, 760 cf. p. 2191, 40 sqq. 50 sq.). ars 2, 724 gemitus. STAT. Theb. 1, 68 furias (cf. p. 2191, 43). MART. 7, 29, 1 tormentum (cf. p. 2191, 37). 14, 151, 1 pondere (cf. p. 2191, 40 sqq. 50 sq. et *supra* l. 57 sq.). APVL. met. 4, 31 vulnera. DRAC. Romul. 2, 39 nefas (cf. p. 2191, 43).

de tempore, sim.: CVLEX 71 vere. HOR. epod. 1, 8 otium (MANIL. 5, 173 PLIN. epist. 1, 9, 6 AVSON. 399, 31). HOR. carm. 1, 16, 23 iuventa. OV. met. 7, 752 annos (fast. 1, 188 STAT. Theb. 4, 354 CORP. VIII 2600 INSCR. christ. Diehl 4265^{add.}). SEN. epist. 9, 7 infantia. STAT. silv. 3, 1, 161 decus (*sc. iuventutis v. p. 2195, 50*). IVV. 12, 1 lux. PLIN. epist. 2, 18, 1 aetatem.

de locis fere i. q. amoenus: HOR. epist. 1, 16, 15 latebrae -es et... amoenae (SER. SAMM. 79). STAT. silv. 3, 2, 138 nemus (MART. 1, 49, 7). MART. 3, 20, 18 Pollionis -e rus (cf. p. 2194, 20)... ad quantum *sc. lapidem*. 10, 30, 1 litus (cf. p. 2194, 25). PLIN. epist. 3, 1, 6 secretum. cf. AVG. serm. 52, 9, 22 secretarium -e conscientiae tuae. *c. abl. i. q. fertilis*: SOL. 52, 24 arboribus Graecia -is est. *de aedificiis, sim.*: OV. hal. 122 avium... nidos. cf. p. 2194, 27. 30. STAT. silv. 1, 1, 39 sedes. MART. 1 praef. 19 sacrum Florae. CARM. epigr. 1292, 3 hospitium.

c. de animantibus (de deis deabusque): VERG. catal. 5, 12 Camenae [5, 13 HOR. epist. 1, 19, 5]. georg. 2, 475 Musae [TAC. dial. 13 GLOSS. III 524, 7]. SEN. Phaedr. 302 Iuppiter -ior vocem moriente cygno. COLVM. 10, 426 lacche. *de bestiis*: APVL. met. 5, 22 mitissimam -issimamque bestiam. IVVENC. 2, 459 columbas. PS. ORIG. tract. 16 p. 175, 16 turtur et hirundo, -es aves). *ceterum de hominibus*: *α generatim*: *c. comparatione* (*acced. dat.* l. 84. p. 2193, 4): PLAVT. Asin. 614 melle -i -ior mihi tu es (OV. trist. 5, 4, 29 AVSON. 412, 3, [Lackenbacher])

PAVLA Hier. epist. 46, 1, 3 *Marcellam* illam mitem, illam suavem, illam omni melle et dulcedine -iorem. FACVND. defens. 4, 1 p. 609^B contra suavissimum... patrem melle Attico -iorem. CORP. VI 13148). VERG. ecl. 7, 37 Nerine Galatea, thymo mihi -ior Hyblae (Ov. met. 13, 795 matura -ior uva). Hier. epist. 58, 10, 1 Cyprianus instar fontis purissimi -is. INSCR. christ. Diehl 1824 (= CARM. epigr. 318), 4 ma(r)-tyr... Salsa (cf. editores ad l.) -ior nectare semper. *comparatio ommissa* (accedit abl. l. 15 et 16, supinum l. 12, in c. abl. l. 13): PLAVT. Rud. 364 ut -is es. CIC. epist. 9, 15, 1 tu ipse tam amandus es tamque -is tamque in omni genere iucundus. PROP. 1, 12, 6 nec *Cynthia* nostra -is in aure sonat. 3, 7, 45 conviva. STAT. Ach. 1, 161 *Achilleus* -is adhuc visu. CARM. epigr. 422, 3 (= CORP. VI 7578; a. 120) coepi -is haberi. LAMPR. Alex. 44, 1 in iocis -issimus fuit. APON. 8 p. 146 facit diabolus eum... de -e amarum. CASSIOD. inst. div. 20 *Ambrosius* inviolenta persuasione -issimus. 21 p. 1135^C *Hieronymus* planus, doctus, -is. CARM. epigr. 495, 2 *Glyconis* -is nomine erat, anima quoque -ior. adde: QVINT. inst. 1, 4, 5 (de eloquentia) -is secretorum comes. *nota de subst. contrariae notionis* (cf. p. 2191, 35 sqq. 2192, 54 sqq.): AVG. in epist. loh. 9, 1 *caritas* facit vos -issimos exactores;... quia, ubi caritas non est, amarus exactor est, ubi autem caritas est, et qui exigit, -is est.

β speciatim: de oratoribus, rerum scriptoribus, sim. (acced. abl. l. 28. 31. 34, in c. abl. l. 27. 32. 38, gen. l. 32): CIC. de orat. 2, 58 *Xenophon* vehemens fortasse minus, sed aliquando tamen est... -ior. Brut. 50 Menelaum ipsum -em illum quidem tradit Homerus, sed pauca dicentem (Il. 3, 213 ἀγόρευεν παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λυγρῶς). (AVSON. 211, 20 -em in paucis... Plisthenidem). CIC. Brut. 105 oratorem (247 verbis. off. 1, 3). 121 quis... Theophrasto -ior? orat. 34. off. 1, 108 -em et facetum... Socratem. SEN. contr. 1, 1, 25 declamator. QVINT. inst. 10, 1, 73 Herodotus. 10, 1, 77 Hyperides. 12, 10, 44 facundior... et <e>loquendo -is magis. TAC. dial. 18 Cicerone mitior Corvinus et -ior. GELL. 16, 3, 1 homo... fandi -issimus. ISID. vir. ill. 27 in loquendo... -is. INSCR. christ. Diehl 2919 (= CARM. epigr. 772), 2 et visu grata et verbis -issima cunctis. adde: MART. 9, 77, 3 *Priscus* multa -i, multa sublimi refert, sed cuncta docto pectore. *de poetis*: CIC. Tusc. 2, 27 *poetae* ita sunt -es, ut... ediscantur. PS. VERG. epigr. (post catal. 14) 1 vate Syracosio... -ior. STAT. silv. 2, 7, 32 Gallionem. VRAN. epist. 9 p. 864^B erat... -is et bene suavis in versibus.

δ subi. pronomen aut infinitivus: α pron.: PLAVT. Pers. 764 nihil hoc magis dulcest (CIC. Verr. II 5, 66 Phil. 5, 50 Brut. 262 rep. 1, 47 off. 1, 151 Att. 15, 13, 3 QVINT. decl. 381 p. 426, 16 TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 403, 2 PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 724^{Oehl.}). Truc. 371 hoc est melle -i -ius (CIC. orat. 94 SEN. contr. 2, 6, 8). CIC. Brut. 83 non quo illa Laeli oratione quicquam sit -ius (295). Tusc. 5, 105 quid est... -ius otio litterato? (phil. frg. V 25 quid... Herodoto -ius... inveniri potest? SVLPICIA Tib. 3, 14, 3. adde: CARM. epigr. 1979, 2 [saec. IV. p. Chr.] quid sine te -e rear?). SEN. epist. 40, 1 quod in conspectu -issimum est (PLIN. epist. 2, 3, 6 GELL. 9, 9, 7 PANEG. 12 [2], 45, 6 GAUDENT. serm. 19 p. 999^A SIDON. epist. 8, 11, 8). PLIN. epist. 4, 3, 4 quam -ia illa. *acced. dat.*: TER. Haut. 234 cui nihil iam praeter pretium dulcest (CIC. leg. 3, 19 ac. 2, 31 Tusc. 1, 94 NEP. Att. 18, 4 Ov. Pont. 2, 1, 3). CIC. rep. 1, 55 libertate ne feris quidem quicquam esse -ius (VERG. Aen. 4, 318. cf. SERV. auct. ad l. VERG. Aen. 12, 882). ARNOB. nat. 2, 55 quod sit omnibus salutare, quod -e. *omittitur pronomen (subiectum)*: PLAVT. Stich. 704 nimio hic (hic magis est P) -ius. SEN. benef. 2, 6, 2 quam -e... est! epist. 66, 18. 67, 15. QVINT. inst. 11, 3, 167 plenius... et lentius ideoque -ius (sc. est). *acced. dat.*: SEN. epist. 104, 4 alicui tuorum esse -e, utile, optabile. STAT. Theb. 7, 236 ita -e Iovi. 8, 38. silv. 1, 2, 74.

β inf.: CARM. frg. Sen. contr. exc. 6, 8 nubere -e est (HOR. carm. 3, 2, 13. 4, 12, 28. epist. 2, 1, 103 Ov. epist. 17, 209 Pont. 2, 7, 69 SEN. Herc. f. 657 dial. 4, 32, 1. 4, 33, 1 epist. 12, 5, 66, 18 PLIN. nat. 7, 190 STAT. Theb. 1, 129, 2. 730, 4. 30, 5, 78 silv. 3, 5, 98. 5, 3, 248 PAVL. MED. bened. 5, 1). CIC. orat. 167 'non scire'... barbarum... videtur, 'nescire' -ius (158 -ius visum est... dicere. Lael. 22 quid est -ius quam habere. LVCR. 2, 7 nil -ius est... quam... tenere). *accedit dat.*: ad -e est: CATVLL. 68, 160 HOR. carm. 2, 7, 28 Ov. Pont. 4, 9, 22 SEN. Tro. 1010. 1024 SIL. 13, 729 STAT. Theb. 4, 351. 5, 48. 6, 144. 264. 691. 10, 480 silv. 3, 1, 157 AVG. civ. 18, 32 p. 303, 25 D. ad -ius: TAC. dial. 6 quid... -ius libero... animo... quam videre. *praecedat pron.*: PLAVT. Trin. 258 illud est -e, esse et bibere. CALP. ecl. 6, 81 hoc mihi... -e... fuerit, Lycidam spectare.

2 i. q. carus, dilectus: α subicitur pronomen: RHET. Her. 4, 51, 65 quae tibi -issima sunt in vita. Ov. trist. 3, 4, 54 quidquid... nobis... -e fuit.

β de rebus: α generatim (accedit sup. II l. 78): CIC. Verr. II 5, 163 o nomen -e libertatis (Liv. 24, 21, 3 libertatis restitutae -e auditu nomen. CALL. dig. 50, 16, 220, 3 -iore nomine appellare. *acced. gen.*: CIC. Phil. 2, 113 nomen pacis -e est [12, 9. 13, 1]. LVCR. 4, 1062 illius [homini] amati. HOMER. 101 sororis. CLAVD. rapt. Pros. 1, 36 patris. 26, 304 mariti. cf. CARM. epigr. 963, 10 [a. 12 a. Chr.] suo. v. etiam p. 2191, 15. 2194, 14). CIC. Planc. 31 commendatione naturae. CATVLL. 64, 157 reddis pro -i praemia vita (VERG. Aen. 6, 428 SYMPH. 316 cf. p. 2190, 68 sqq. 2191, 29. 2194, 11). LVCR. 5, 989 lumina vitae

(CARM. epigr. 80, 2. *alio sensu*: VAL. FL. 4, 448 amissas aut flere domos aut -ia... lumina. cf. p. 2191, 7 sq. et l. 12). VERG. georg. 3, 495 animas (Aen. 3, 140 [cf. Hom. Il. 10, 495 μεληδέα θυμόν]. CARM. epigr. 1917 (INSCR. christ. Diehl 1983), 2 *martyres* -es animas solve(runt). cf. GLOSS. IV 508, 22 -es animas: ducem (cf. p. 2187, 54 sqq.) spiritum. v. etiam p. 2195, 46 sqq.). Ov. trist. 5, 7, 3 salute (cf. p. 2190, 66 et l. 8). VAL. FL. 1, 334 dextra. 4, 632 soles. MART. 7, 84, 5 dona. CORP. III 15166 memori(ae) (XII 39. 3882). *acced. dat.*: CIC. Balb. 11 cui patriae salus -ior... fuit. CIC. epist. 10, 26, 3 ulla tibi est praetura... -ior? CATVLL. 64, 210 -ia nec maesto sustollens signa parenti. 68, 61 -e viatori... levamen. LVCR. 4, 532 fieret captis si -ior ipsa mortis vita mora (AVG. civ. 19, 8 p. 368, 13 D. cf. p. 2190, 68 sqq. 2191, 29. 2193, 83). STAT. silv. 3, 5, 100 nautis lumina (cf. p. 2191, 7 sq. et 2193, 84). CLAVD. 3, 275 trepidae sidus ceu -e carinae. rapt. Pros. 3, 101 Proserpina nomen -e tibi (cf. p. 2191, 15. 2193, 77 sqq.). *β speciatim: de locis*: CIC. Catil. 4, 16 commune patriae solum cum sit carum tum vero -e atque iucundum (Ov. trist. 3, 8, 8 STAT. Theb. 12, 258). CIC. leg. 2, 5 *patria* (HOMER. 163 CORP. III 6888. 6890). LVCR. 5, 1367 agelli. VERG. ecl. 1, 3 arva. georg. 4, 563 Parthenope. Aen. 4, 281 terras (SIL. 3, 536). Aen. 10, 781 Argos (STAT. Theb. 2, 743). DIRAE 89 rura (MART. 9, 97, 7. cf. p. 2192, 70). VAL. FL. 3, 658 Calydonia. STAT. Theb. 4, 92 Thebas (11, 699). 7, 143 tellus. 11, 187 Mycenae. Ach. 2, 56 Pelion. silv. 4, 7, 13 Latio. adde: VERG. Aen. 4, 342 urbem Troianam... -esque meorum reliquias colerem. *acced. dat.*: CIC. epist. 4, 9, 3 nec locus tibi ullus -ior esse debet patria. ANTH. 474, 1 o litus vita mihi -ius (cf. p. 2192, 71). *de aedificiis, sim.*: VERG. georg. 2, 511 limina. HOR. carm. 4, 5, 12 domo (SIL. 11, 591 cf. p. 2195, 55). SIL. 11, 467 nidi (cf. p. 2192, 74 et infra l. 30). *c de animantibus (de deis*: SIL. 2, 141 penates [3, 428. 6, 67. 17, 216]. STAT. Theb. 8, 223 superos. MART. 9, 1, 7 divae -e Iuliae numen. *de bestiis*: VERG. georg. 1, 414 nidos [Aen. 5, 214 cf. p. 2192, 74 et l. 27]. georg. 3, 178 in... natos. HOR. carm. 3, 23, 7 alumni [cf. l. 54 sqq.]. VAL. MAX. 7, 6 ext. 3 pignora [cf. p. 2195, 53]. STAT. silv. 4, 5, 18 nec vacca -i mugit adultero. *c. dat.*: VAL. FL. 7, 124 mensae -is erili... canis). *ceterum de hominibus (saepissime in titulis sepulcralibus, plerumque superlativo, qui usus de genere feminino praevalere videtur; de exemplis christianis cf. Diehl, Inscr. lat. christ. vol. III p. 518 sqq., v. etiam Onom. s. v. Dulcis, Dulcissimus)*: CIC. Lael. 90 amici (HOR. sat. 1, 3, 69. 139 LYGD. 6, 9 AVG. conf. 8, 6, 13 vide etiam l. 65 et p. 2195, 26 sq. cf. CATVLL. 30, 2 amicu). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21 tit. Tironi suo. CATVLL. 45, 11 pueri (cf. p. 2195, 28). 66, 33 pro -i coniuge (gen. masc.: CORP. III 6594a. VI 13066. XI 6417. XIV 2168 al., fem.: VI 10671. 14194. 15195. 25463. 33892. 35868. XIII 8267a INSCR. Not. d. scavi 1921 p. 271. 1927 p. 408 n. 82 al., cf. p. 2195, 25 et 39). CATVLL. 67, 1 o -i iucunda viro, iucunda parenti (PASS. Theclae D 10 p. 133, 25). LVCR. 3, 895 nati (4, 1234 VERG. georg. 2, 523. Aen. 2, 138 [duplicis P¹, quod a quibusdam legi adnotat SERV. auct. ad l.]. 4, 33 LVCR. 9, 231 VAL. FL. 4, 89 SIL. 13, 880 IVVENC. 2, 338 CARM. epigr. 682, 1 [a. 403]. 1363, 5 [a. 503] vide supra l. 31. cf. HOR. sat. 2, 3, 199 natam [CORP. III 9610 cf. p. 2195, 34]. adde LVCR. 4, 1253 partu [MANIL. 4, 270]. HOR. epod. 2, 40 liberos [VAL. MAX. 5, 5 praef. RVFIN. hist. 3, 6, 5 gr. φιλάτων. PETR. CHRYS. serm. 92 p. 460^B]. ARNOB. nat. 1, 2 p. 5, 5 -issimas... liberorum stirpes). VERG. Aen. 1, 659 pro -i Ascanio. catal. 4, 4 DIRAE 89 HOR. carm. 1, 36, 7. epist. 1, 4, 5 alumno (v. vol. I 1794, 5 sq. INSCR. Not. d. scavi 1915 p. 50 n. 55. 1924 p. 49 cf. supra l. 31. INSCR. Nuovo bull. crist. 1902 p. 131 alumnae. Not. d. scavi 1915 p. 37 a et b). Ov. trist. 3, 7, 3 matre (CVRT. 5, 2, 22 CORP. II 1018. 1311. VIII 3351. INSCR. Not. d. scavi 1919 p. 318 n. 56 Romae II. saec. p. Chr. ex. 1920 p. 287 n. 2 Romae. 1924 p. 345 Veletis a. 385. al. cf. p. 2195, 13 et 36). MANIL. 4, 584 soror (CORP. VI 35704. INSCR. Not. d. scavi 1915 p. 49 n. 44 Romae. 1927 p. 333 n. 9 Puteolis. al.). VAL. FL. 3, 724 frater. STAT. silv. 4, 5, 34 de infante (cf. Vollm. ad l.). 5, 1, 175 marito (CORP. II 3638. VIII 22960). Ach. 1, 896 Chirone magistro (cf. l. 68. p. 2195, 29 et 41). MART. 7, 95, 9 tu -ior (sc. uxore et filia). 10, 13 (20), 6 quo non... alter... -ior amicus. IVV. 5, 139 filia (PAVL. dig. 34, 2, 32, 4 MOD. dig. 31, 34, 6 GREG. M. epist. 9, 232 al. CORP. VI 12396. 17595. 19431. 20143. VII 588. VIII 7158. 11145. XIV 1055. 1638 al.). IVV. 6, 36 heredem. AVR. Fronto p. 231, 16 N. magistrum (cf. supra l. 63). VERVS Fronto p. 138, 12 N. nepotem (FRONTO p. 234, 12 N. Hier. epist. 60, 9, 1 MART. CAP. 1, 3 cf. p. 2195, 33). SCAEV. dig. 31, 88, 2 filii (EVGEN. p. 769^C dilectissimis et in Christi amore -issimis filiis. CORP. III 7975. 8914. VI 33227. 35702. VIII 22878. XI 6168 al. cf. p. 2195, 11 et 32 sq.). SCAEV. dig. 32, 41, 14 infanti (CORP. II 541. X 3300. XIII 7122. 7825 INSCR. Not. d. scavi 1914 p. 171. 1919 p. 308 n. 39 Romae INSCR. christ. Diehl 1523 4510^A al.). PAPIN. dig. 31, 77, 20 fratribus (VITAL. CONST. epist. 1 p. 847^D. CORP. XIV suppl. Ost. 5163 INSCR. Not. d. scavi 1923 p. 409. INSCR. christ. Kraus I 108 al. cf. p. 2195, 23). COMM. apol. 1035 parvulo. AVG. serm. 179, 7, 7 caritati vestrae. VEN. FORT. carm. 7, 4, 27. CORP. II 5075 uxor(i) (XI 6146 al.). VI 14094 domino. 17051 vernae (XIV 202. cf. INSCR. Not. d. scavi 1927 p. 422 n. 142 vernacle). 19189 conservae. 36111 collibertae (VIII 24713. INSCR. Not. d. scavi 1908 p. 269 liberto). IX 2005 homo. XI 6078 nonleba(m) esse acerbis (i. acerba) at inferos, quae at superos dulcis fui. INSCR. christ. Diehl 353 matrone. CORP. XIV 1113 patri (INSCR. Not. d. scavi 1917 p. 291 [Lackenbacher])

n. 7 *Romae*. INSCR. christ. Diehl 4698 *Romae a. 359*. 1606 patron[e]. INSCR. Nuovo bull. crist. 1902 p. 130 patrono. CORP. XIV suppl. Ost. 5116 parenti (cf. INSCR. Schober, die röm. Grabsteine von Nor. u. Pann. 103 [saec. II. med.] parentibus). INSCR. Not. d. scavi 1915 p. 46 n. 28 (*Romae*) condiscipulae. INSCR. Afr. Trip. Tun. Mar. 589 sponsae. CARM. epigr. 1292, 1 (= CORP. VI 29642) -is aput manes... moraris. inde abusive: CORP. XIV 773 parenti optimo fecit Carnilia Hilarae -issima. cf. X 2070. 2752. acced. dat. (cf. infra l. 76 sqq.): CORP. I² 1283 (= CARM. epigr. 210, 2) qui fuit -is sueis (IX 2825 [= CARM. epigr. 75, 1]. INSCR. Not. d. scavi 1922 p. 421 n. 80 [*Romae*]). CIC. epist. 14, 7, 1 *Tulliola* nobis nostra vita -ior est. ad Q. fr. 1, 3, 3 filium venustissimum mihi -issimum. POLLIO or. frg. Quint. inst. 9, 2, 34 mater mea, quae mihi cum carissima, tum -issima fuit. FRONTO p. 85, 21 N. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 34 carius illi erit scortum et -ius honestate. CORP. II 1743. 4359. INSCR. christ. Diehl 1209 (a. 424). 4828. CARM. epigr. 2011, 2 <dul>clor (comp. pro positivo cf. infra l. 17) semper amicis INSCR. christ. Diehl 4738 -ior (cf. supra l. 16) parentibus et fratribus. acced. abl.: INSCR. christ. Diehl 1718 (a. 452) *Glyceria*... mente fidelis, animā -is rectaque vita. 2919 (= CARM. epigr. 772) verbis -issima cunctis. 4756, 2 (de infantula) lingua, manu numquam -ior ulla fuit.

speciatim in allocutione: CIC. leg. 3, 25 optime et -issime frater. Att. 6, 2, 9 -issime Attice. CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2 mi -issime Tiro CATVLL. 32, 1 mea -is Ipsitilla. VERG. catal. 7, 1 Vari -issime. georg. 4, 465 -is coniunx (Aen. 2, 777 AVSON. 357, 10). HOR. carm. 1, 26, 9 Piplei -is. epist. 1, 7, 12 -is amice (Ov. Pont. 1, 8, 31 PERS. 5, 23 AVSON. 394, 2 HIER. epist. 3, 4, 3). TIB. 1, 6, 63 anus. STAT. silv. 1, 2, 33 vates. 3 praef. 1. MART. 9, 36, 7 puer o -issime. AVR. Fronto p. 29, 2 N. magister -issime (et saepe). p. 61, 16 mi Fronto carissime et supra omnis res -issime. FRONTO p. 80, 3 N. domine (et saepe. PAPYR. Arch. f. Papyrusforsch. III 1904 p. 168 saec. IV. cf. infra l. 40). APVL. met. 5, 5 Psyche (5, 12). 7, 12. AVSON. 321, 4 fili (321, 6. 391, 1 HEGES. 5, 40, 2 p. 383, 23 Vind. 384, 1). 323, 28 nepos. HIST. Apoll. rec. A 18 filia. rec. B 15 nata (et saepe). ACT. Petr. 10. CARM. epigr. 1821, 1 (= CORP. XI 4154) <d>ulcis nimis prole<s>. CORP. X 2752 -is vale mater (INSCR. Not. d. scavi 1919 p. 41 a 5 [*Romae*] -issima mater). XIII 10025, 199 amica. INSCR. Dessau 9442 -issima infas. acced. dat.: LYCAN. 5, 739 non nunc vita mihi -ior... laeto sed tempore, coniunx. MART. 5, 37, 1 puella senibus -ior mihi cynis. FRONTO p. 42, 20 N. domine... mihi -issime. p. 95, 3 Antonine meo cordi -issime. VERVS Fronto p. 116, 5 N. magister Vero tuo -issime.

pro homine ponuntur corporis partes, anima aliaque substantiva (accedit abl. l. 60): VERG. Aen. 4, 493 caput (PROP. 4, 11, 55). VAL. FL. 7, 340 -es fratris... malas. MART. 6, 68, 4 latus (i. comes). CARM. epigr. 656, 4 (saec. III. ex.) membra (cf. l. 52). STAT. Theb. 1, 632 animae (AVR. Fronto p. 30, 10 N. [in allocutione, item p. 45, 8 APVL. met. 5, 6 CORP. IV 4783. V 6698. VI 10083 INSCR. Dessau 9440 al.]. CORP. VI 33911. VIII 23012. XII 1271. 2242 et saepe. cf. p. 2194, 2 sqq. Diehl, ind. l. c. CORP. IV 4239 animula [XIII 3558]). CATVLL. 46, 9 o -es comitum valete coetus. 68, 106 coniugium. CIRIS 246 decus (v. vol. V 243, 32. 34. 244, 2 cf. p. 2192, 66). Ov. met. 6, 500 lenimen... senectae (HOR. carm. 1, 32, 15). trist. 1, 3, 64 membra domus (4, 10, 48 convictus. cf. l. 45). SEN. Tro. 766 o -e pignus (STAT. Theb. 4, 563 PAVL. NOL. carm. 31, 11 cf. p. 2194, 32). SIL. 8, 346 -em... Assaraci de gente domum (cf. p. 2194, 26). STAT. silv. 2, 1, 71 curae (MART. 8, 77, 1). MART. 8, 82, 5 gloria (cf. p. 2190, 83 et infra l. 62). ANTH. 405, 7 fides. CANDID. gen. div. 1 o mi -is senectus Victorine. GREG. M. epist. 3, 62 p. 222, 13 beatitudinis (p. 223, 22. 10, 14). 3, 63 caritas. al. 7, 27 p. 474, 5 magnitudo. 8, 33 meus. PASS. Mar. Iac. 9 -em promptissima confessione comitatum. CORP. II 2293 solacium. acced. dat.: STAT. Theb. 5, 608 o mihi desertae natorum -is imago (silv. 1, 2, 112). silv. 1, 2, 261 -is... solo tu gloria nostro. GREG. M. epist. 9, 147 p. 145, 2 -issima mihi tua dilectio. 9, 154 -issima mihi vestra excellentia.

3 i. q. comis, indulgens, libens (acced. abl. l. 66. cf. CHAR. gramm. p. 418, 4 B. comis: facilis, suavis, acceptus, -is): CIC. Att. 5, 11, 5 fiet aliquid a nobis severius; nam adhuc lenitate -es sumus. SEN. dial. 5, 8, 5 proderunt summissi et humani et -es, non tamen usque in adulationem. SIL. 15, 455 ille foro auditus -i. STAT. silv. 2, 7, 58 -bus theatri (cf. Vollm. ad l.). de deo Iudaeo et Christiano: ITALA psalm. 33, 9 (Cypr. testim. 1, 22) -is est dominus (WLBv, item Firm. err. 18, 5 et Aug. civ. 21, 24 p. 534, 27 D.; VVLG. suavis [item Cypriani AM] LXX *χρηστός*. HIER. in Soph. 3, 1 sqq. p. 716 -em dominum atque clementem vertens in amaritudinem. VVLG. psalm. 24, 8 I Petr. 2, 3). PETR. CHRYS. serm. 6 p. 204^a deus -is in gremio, mitis in habitu. CASSIOD. in psalm. 30, 23 -is est deus, cum corrigit, -is, dum parcit, -is, cum eqs. acced. dat. (cf. supra l. 8 sqq.): COM. pall. inc. 49 me<d> esse acerbum sibi, ut<i> sim -is mihi. HOR. sat. 1, 4, 135 sic -is amicis (ἀνδὲ κοινῶν) occurram (PERS. 5, 109 (CARM. epigr. 1261, 2 cf. CORP. XI 5325). SEN. nat. 4 praef. 11 nemo... uni tam -is est quam hic omnibus.

B pro substantivo: 1 mascul. (fem.): INSCR. christ. Diehl 78^a = CARM. epigr. 666, 2; a. 375) Constanti coniux, parvorum mater, Honoria, -bus eximie carissima. HIER. in Eph. 4, 31 p. 636 amaritudo contraria est dulcedini: unde amari vulgo appellantur et -es. SVLP.

SEV. dial. 2, 1, 4 Aurelius presbyter, -issimus meus, ... occurrit. CORP. X 2070 Antipatra, -is tua. XIII 10024, 62 (in anulo) -is mei. speciatim in allocutione: HOR. sat. 1, 9, 4 -issime rerum. PACIAN. bapt. 1 paraen. 9 cf. Morin, Rev. Bénéd. 29 (1912), 85-87. HEGES. 5, 40, 1 p. 382, 19 Vind. -is meus. SALV. epist. 1, 4. 8, 2 ENNOD. epist. 5, 2, 4 p. 125, 17. opusc. 6, 18 p. 408, 12 CORP. XIII 10018, 86 (in ampulla) fero vinum tibi, -is. 10024, 37 (in anulo) accipe, -is, multis annis. item in anulis: 49 ave, -is. 63 -is, vivas (64. 10027, 157 in fibula). 127 (in gemma) -is, amo te.

2 neutr.: a loco substantivi: PLAVT. Cist. 70 Amor gustui dat -e, amarum ad satietatem usque oggerit. Pseud. 63 -e amarumque una nunc misces (MART. 12, 34, 3 -ia mixta sunt amaris. syn. iucunda). TRUC. 346 scio, -e atque amarum quid sit ex pecunia. Q. CIC. Cic. epist. 16, 26, 2 valde... et vera et -ia tuis epistulis nuntiantur. PVBLIL. D 22 -e etiam fugias, fieri quod amarum potest. HOR. epist. 1, 11, 23 grata sume manu neu -ia differ in annum. ars 343 miscuit utile -i (v. PORPH. ad l.). Ov. ars 3, 583 -ia non ferimus. SEN. dial. 5, 35, 3 ut aures non modulata... et mollia et ex -i tracta compositaque accipiant. PERS. 5, 151 carpamus -ia. SIL. 13, 664 virtus -e... venit ad manes. STAT. silv. 2, 3, 67 medius per honesta et -ia limes. PORPH. Hor. carm. 4, 2, 27 scribere... subtilia et -ia. AVR. VICT. Caes. 5, 10 peccandi consuetudo nova et eo -iora affectans. AVSON. 404, 3 ne sit tristis et -i carens amara concinnatio. HIER. tract. in psalm. I p. 210, 16 adv. Rufin. 1, 31 epist. 31, 2, 2 GREG. M. moral. 15, 13. ORIG. in I reg. 1, 1 p. 2, 18 B. -ia semper et lenia loqui (opp. amarum aut triste). c. gen.: PS. RVFIN. in Am. 9, 11/12 nec solum libertatis -ia, sed etiam ultionis attribuam. PRVD. psych. 429 nimis pro -bus aevi. VEN. FORT. carm. 2, 16, 20 -ia carnis alens mortis amara parat. MAXIM. eleg. 2, 7 -ia vitae. c. dat.: VERG. ecl. 3, 82 -e satis umor, depulsis arbutus haedis (opp. triste). SEN. Tro. 1009 -e maerenti populus dolentum. LYCAN. 9, 403 serpens, sitis, ardor harenae -ia virtuti. additur adi., pronom., sim.: PLAVT. Pseud. 694 -ia atque amara apud te sum elocutus omnia (CIC. carm. frg. 16 [2^{mor.}], 4 omnia -ia dicens [miscens Ritschl]. FRONTO p. 185, 13 N.). CIC. p. red. ad Quir. 2 quid -ius hominum generi... datum est quam sui cuique liberi? Att. 5, 1, 3 nihil potuit... -ius (Ov. trist. 5, 1, 4 STAT. Theb. 3, 632. silv. 3, 4, 39. 5, 3, 14 FRONTO p. 95, 4 N.). DIRAE 24 -ia non oculis, non auribus ulla ferantur. SEN. epist. 46, 2 interveniebat -e illud et loco lene (109, 16). 99, 16 inest quiddam -e tristitiae (COLVM. 12, 2, 4 GREG. M. moral. 15, 13). SEN. epist. 115, 14 (Eur. frg. 324 N²) tam -e si quid Veneris in vultu micat (STAT. Theb. 11, 369 MART. 10, 45, 1 HIER. epist. 52, 3, 5 cygneum nescio quid et solito -ius vicina morte cecinerunt (ad b relatum vol. III 269, 69). PLIN. epist. 2, 19, 6 quem non potius -ia haec et sonantia quam austera et pressa delectent (3, 18, 10 syn. blanda). 3, 1, 8 audit legentem remissius aliquid et -ius (TERT. pudic. 6 p. 230, 5 AVG. serm. 270, 7). CAPITOL. Gord. 5, 3 neque gratius mihi quicquam... neque -ius potuistis efficere. ENNOD. epist. 2, 25, 2 p. 67, 14 quicquid in... vita habeo -e. nota de hominibus: ENNOD. epist. 1, 18, 5 p. 30, 10 tu, -e meum, bene coepta persequere. (5, 16, 3 p. 138, 24 -e meum Senarium... restitutum CARM. epigr. 1208, 5 -e meum Salvium [ubi Buecheler non recte: i. e. -em meum] cf. SERV. auct. Aen. 4, 318 amantes amores suos -ia sua dicunt eqs.). carm. 2, 145, 2 libri, quos tibi, -e, darem.

b loco adverbii: CATVLL. 51, 5 -e ridentem (Sappho frg. 2, 5 *γελῶσας ἰμερόεν*. 61, 219 Ov. epist. 15, 83 HOR. carm. 1, 22, 23 [cf. PORPH. ad l.] SIL. 11, 390 arridens. APVL. met. 10, 32 subridens). COPA 9 garrit. HOR. carm. 1, 22, 24 loquentem (epist. 1, 7, 27 CALP. ecl. 7, 20 NEMES. ecl. 2, 83). epist. 2, 2, 9 canet indoctum, sed -e bibenti (Ov. am. 2, 4, 25 STAT. silv. 5, 5, 55 caneret quod... Orpheus -e sibi. HIER. in Gal. lib. 3 praef. CARM. epigr. 468, 3 cf. APVL. met. 6, 6 cantitant. dubium, utrum huc spectent an ad compar. adv. dulciter: PROP. 1, 2, 14 volucres nulla -ius arte canunt. MART. 3, 93, 9 Atrianus -ius culex cantet. HIER. epist. 43, 3, 2 psalmi -ius decantabuntur). GERM. 614 sonans (CALP. ecl. 4, 150, 160 SIL. 13, 347 NEMES. ecl. 1, 82 VEN. FORT. carm. 2, 9, 58. 7, 4, 11 [dulcisonans AG²]. dubites de TIB. 1, 3, 60 v. vol. III 471, 50. superl.: CALP. ecl. 4, 61 nostro... sonat -issima Fauno. cf. CALP. ecl. 4, 9 -e... resonas (SIDON. epist. 1, 5, 4]). Ov. am. 3, 1, 4 queruntur (epist. 17, 82 SAPPHO 152 EVG. TOLET. carm. 34, 2). STAT. Theb. 4, 274 rubens (silv. 2, 1, 133 NEMES. ecl. 2, 45, 48). Theb. 9, 701 -e comae radiisque tremantes -e nitent visus (silv. 3, 4, 8). silv. 1, 2, 63 profatur. 2, 7, 37 vagientem infantem (cf. Vollm. ad l. et ad 4, 5, 34). 232 caperes (cf. Vollm. ad l.; frustra improbavit C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Akk. p. 87). MART. 12, 21, 3 tam rarum, tam -e sapis. APVL. met. 5, 1 conquivit (CARM. epigr. 1191, 9 = CORP. XII 5811 ossa... -e quiesc<ant>). TER. MAVR. 2129 -e tibi pinus summurmurat... et tu quoque -ia pangis (cf. Theocr. 1, 1 ἀδὲ τι τὸ ψιθύρισμα... ἀδὲ δὲ καὶ τὸ σφίσιδες). ANTH. 452, 6 fremit. PRVD. perist. 10, 365 delectat. CLAVD. carm. min. 25, 41 micant. SIDON. carm. 22, 33 natant. VEN. FORT. carm. 7, 12, 74 fovet. [non huc pertinent: STAT. silv. 5, 3, 99 (cf. C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Akk. p. 87). INSCR. christ. Diehl 3431, 9 iustum, dulce(m), pium (cf. C. F. W. Müller l. c.)]

adverbia adiectivo addita: languide: PLIN. nat. 13, 34. magis: [Lackenbacher]

PLAUT. Pers. 764 STAT. Theb. 8, 38 QVINT. inst. 12, 10, 44. MACR. Sat. 7, 12, 38 male: AVG. in psalm. 43, 2. nimis: SEN. epist. 114, 16 COLVM. 5, 10, 12 arb. 22, 1 CARM. epigr. 1429, 10 1821, 1. parum: SEN. epist. 96, 3 GRAMM. suppl. p. 233, 21. plane: AVG. serm. 153, 8, 10. plus: SIDON. epist. 8, 11, 8. salubriter: AVG. in psalm. 43, 2. tam: ex. gr. SEN. nat. 4 praef. 11. epist. 115, 14 STAT. silv. 3, 4, 39 MART. 12, 21, 3. valde: CIC. de orat. 3, 99 Q. CIC. Cic. epist. 16, 26, 2.

syn. et iuxta posita: ad I: melleus (PLIN. nat. 36, 140). mel-litus (APVL. met. 8, 22). suavis. *ad II A 1:* amicus (AVG. civ. 18, 32 p. 303, 25 D.). amoenus (HOR. epist. 1, 16, 15). blandus (SEN. epist. 63, 7 HIER. epist. 52, 5, 7). clarus (CIC. orat. 57). decorus (HOR. carm. 3, 2, 13). facilis (SEN. epist. 108, 22). gratus. iucundus. mitis (TAC. dial. 18). prosper (FILASTR. 123, 4). salutaris (SEN. epist. 50, 9 AR-NOB. nat. 2, 55). sollemnis (HOR. epist. 2, 1, 103). suavis. *ad II A 2:* mitis (AVG. conf. 8, 6, 13). *in inscriptionibus ex. gr.:* amantissimus. desideratissimus. mellitus (INSCR. christ. Diehl 96^a. 246^{adn.}. 4510^a) alia multa. *ad II A 3:* clemens. humanus. mitis. summissus. *ad II B 2:* amicus (COLVM. 12, 2, 4). blandus (GREG. M. moral. 15, 13). gratus. iucundus. lenis (MART. 10, 45, 1 v. p. 2196, 25).

opp.: *ad I:* acer (PLIN. epist. 7, 3, 5). acidus (COLVM. 11, 2, 68). acutus (PLIN. epist. 7, 3, 5). amarus. asper (SEN. nat. 3, 2, 1). austerus (CELS. 1, 6 v. p. 2189, 28). immitis (PLIN. nat. 13, 26). marinus (CATO agr. 106, 1. 112, 1 VARRO rust. 3, 3, 4 CIC. nat. deor. 3, 37 al.). salsus (VARRO rust. 3, 3, 2. 3, 17, 2 LVCR. 6, 894 al.). suavis (MACR. Sat. 7, 7, 15). *ad II A 1:* acerbus. amarus. austerus (CIC. de orat. 3, 103). barbarus (CIC. orat. 157). durus (SEN. Herc. f. 657). levis (SEN. contr. 1, 1, 25). tristis (MANIL. 4, 527 STAT. silv. 2, 6, 15). utilis (SEN. dial. 4, 33, 1). *ad II A 2:* acerbus. *ad II A 3:* acerbus. severus. *ad II B 2:* amarus. austerus. durus. tristis.

deriv.: dulcedo. dulcitas. dulcitus. dulcium. dulcescere. dul-care (dulcor). dulciculus. dulcidus.

comp.: dulcacidus. dulcifer, -fluus, -loquus, -modus, -nervis, -sonus (-sonans, -sonorus), -vocus. dulcificare. per-, prae-, subdulcis.

adv.: **dulciter:** PS. ASPER gramm. suppl. 54, 9 exeunt adverbia in r, ut breviter, ... -r, admirabiliter. 54, 27 a dulci (dat.) -r. legitur inde a CIC., compar. inde a PROP. 1, 2, 14, superl. inde a CIC. Brut.

A proprie de genere saporis (sed in imagine): AVG. serm. 354, 2, 3 mundus malevolae ... animae quasi -r sapit.

B translate: **1 i. q. iucunde, suaviter:** **a verbis additum:** CIC. Brut. 77 historia ... scripta -issime. fin. 2, 18 sensus -r ac iucunde movetur. SEN. contr. 2, 1, 26 multa facunde explicuit, corruptius quam Fabianus, sed -ius. CARM. epigr. 1028, 4 (= CORP. VI 8703. s. I. in.) annos exegi -r. 1082, 2 (= CORP. III 4483. s. I. ex.) vixi ... -r ad superos (CORP. VI 10105. 20826. 25678. XIV 1641). SIL. 5, 463 -ius ... pulsabat pectine nervos. QVINT. inst. 1, 10, 24 iucunda -r ... canit (PORPH. Hor. serm. 1, 2, 1 cantabat cf. p. 2196, 62 sqq.). inst. 4, 2, 62 dicere (9, 4, 14. 12, 10, 71 FIRM. math. 8, 28, 6). 12, 10, 27 litterae -ius spirant. PLIN. epist. 4, 27, 1 multa -r recitavit. AVR. Fronto p. 60, 22 N. -issime ostendisti. APVL. met. 10, 32 consonant. MIN. FEL. 29, 5 cum et praeclaro viro honor verius et optimo amor -ius praebeatur. CYPR. epist. 37, 1 p. 576, 7 cum ... -r ac saepe loque-retur. FIRM. math. 6, 30, 9 modos -r flectere. DON. Ter. Eun. 463 -r additum 'hodie' eqs. AVSON. 406, 8 -ius circumloquar. 409, 22 modu-late et -r ... enuntiasti. 419, 19. AVG. serm. 311, 4, 4 numquid ideo non caperis, quia -r caperis? virg. 27, 27 laudate dominum -ius, quem cogitatis uberius. trin. 15, 2, 2 deus quaeritur, ut invenia-tur -ius (in psalm. 103 serm. 2, 1). serm. 61, 5, 6 diu desiderata -ius obtinentur. PS. AVG. serm. ed. Mai 57, 1 aquae ... -r requiescent (CARM. epigr. 1247, 1 = CORP. VI 7193^a requiescent -r ossa). GREG. M. moral. 18, 15 vocat (opp. terribiliter). PALLAD. hist. mon. I 24 p. 305^p vehementer ... ac -r diligebant (σφόδρα ἡδοῦντο). CARM. epigr. 189 te bibo (i. vivo) fac dulci(ter). 1552 A, 60 (= CORP. VIII 212) <ads>idue patrias hinc cernere -r arces. 1552 B, 9 (= CORP. VIII 213) currentes -r undas. **b adiectivis additum:** PAVL. NOL. epist. 23, 16 -r potens, qui liberavit pauperem ab amaro potente. AVG. c. Faust. 13, 17 nomen ... -r clarum. CASSIOD. var. 9, 6, 5 sudores ... -r anhelos. VEN. FORT. carm. 10, 17, 7 -r ista tui (Christi) pia sunt commercia regni.

2 fere i. q. cum voluptate ex gustu dulcedinis orta: APVL. met. 2, 16 in poculo relictum p<a>ullulatum labellis minuens ... sorbilla<t> -r. EVAGR. alterc. p. 51, 5 manducatis (cf. Stangl, Berl. ph. Wschr. 35, 1915, 798 adn. 9). **metonymice:** AVG. gen. ad litt. 1, 20 libros quos -r haurire deberent. **3 fere i. q. libenter:** CARM. epigr. 1553, 5 (= CORP. II 5186. s. I/II.) qu<a>e (ad quietem spectantia) tibi -ius precabor. AVG. lib. arb. 2, 16, 43 obscuritati suae -r inhaerent. CASSIOD. inst. div. praef. 1108^a -ius ... suscipitur. VEN. FORT. vita Hil. 6, 20 -r excipiens.

dulcisco v. dulcesco.

dulcisonāns, -tis a dulce et sonare. cf. c. dulcisonus et c. altisonans. CARM. epigr. Not. d. scavi 1931 p. 321 (de tibicine) solus dulci sonans, fecit quem tibia magnum. cf. p. 2196, 66.

dulcisonōrus, -a, -um [cf. c. dulcisonus et c. sonorus Th.] SERV. gramm. IV 467, 17 (in versu ficto) rem ... -am.

dulcisonus, -a, -um [a dulce sonare. Th.] **1 de animanti-bus:** SERV. gramm. IV 463, 12 Pierides. CYPR. GALL. iud. 244 chori. ARATOR ad Parth. 14 virum. **2 de rebus:** de musicae vo-cisque instrumentis: SCHOL. Hor. carm. 4, 3, 17 lyrae. MART. CAP. 9, 908 v. 17 fidibus. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 572 linguis. CAS-SIOD. in psalm. praef. 11^a organum. de voce, cantu, sim.: ANTH. 106, 2 strepitu. OPT. PORF. carm. 27, 4 modulamine. FIRM. math. 8, 25, 2 vocibus (dulcibus vocis sonis altera codd. classis. CAS-SIOD. var. 2, 40, 10 vocis Sirenum). MART. CAP. 9, 888 v. 18 tonis. VAL. CEM. hom. 5, 5 cantus (6, 5, 10, 5). SIDON. carm. 6, 5 murmur. de carmine sim.: TER. MAVR. 2644 (in versu ficto) carmen (cf. 2647. 2653. 2654 PROSP. Anth. 493^a, 2 PS. AVG. serm. 120, 5. 194, 2. 208, 5). CASSIOD. anim. praef. p. 1280^p melos (in psalm. 80, 3).

dulcitas, -ātis f. a dulcis. NON. p. 96, 27 -as, dulcitus pro dulcedo (GLOSS. dulcido). **1 proprie:** APVL. mund. 36 -as fici (cf. PS. Aristot. π. νόου. 6 p. 401^a, 1 σὺν καὶ ... γλυκεραὶ). **2 trans-late:** CAECIL. com. 217 (Non. l. c.) tanta (F^s, tantam LB^a, tantan Mercier) hinc (huic codd.) invasit in cor Davi (Mercier, dandi Bue-cheler, corda in codd.) -as? ACC. trag. 640 (Non. l. c.) -as conspiran-tum (Bothe, conspiratum B^a, conspiritum L, cum spirat Buecheler) animarum (Bothe, animae codd.).

dulcitus, -inis f. a dulcis. GRAMM. suppl. 111, 12 alia sub-stantiva a dativo ... veniunt, ut similis, similis, simili, similitudo, sic -o. gen. -ni: INSCR. christ. Diehl 4337. plur.: l. 28.

DIFF. ed. Beck p. 53, 39 v. p. 2182, 65 sqq. GLOSS. γλυκύτης. V 542, 23 illecebrae -o vel illicita delectatio. **1 proprie:** CIC. de orat. 3, 99 gustatus -e praeter ceteros sensus commovetur. PSALT. Cas. 140, 4 numquam gustabo in -bus eorum (VVLG. et LXX aliter)

SPART. Pesc. 7, 7 tanta Nili -o, ut eqs. **2 translate:** a i. q. iucunditas, suavitas: a de rebus (v. etiam p. 2184, 70): CIC. de orat. 3, 161 murmur maris et -o (dulcedo al.) orationis sunt ducta a ... sensibus. VLP. dig. 42, 8, 10, 10 usurarum. AVG. conf. 9, 6, 14 nec satiabar ... -e (-itudini W, -edine al.) mirabili considerare altitudi-nem consilii tui. ENNOD. epist. 4, 25, 2 p. 116, 15 novellam amicitiam habere -em (-edinem al.).

β de hominibus: CORP. VI 11082 cum qua vixit annis XIII cum magna -e (VI 13017. 37317 incom-parabili -e). 28052 ... bimus -em filio(rum?). IX 5167 cuius pieta-tem et -em. INSCR. christ. Diehl 2376^a coniugi dulcissime omnem -em (acc. pro genetivo positus esse videtur). 2733 super omnem -e filio-rum dulcior. 4355^a puelle ... queius -o et blandor ... dolore paren-tibus dedit et sepius lacrimas pro -e obecit (i. obiecit). **b i. q. comitas:** ALC. AVIT. epist. 73 p. 90, 19 servatis -is (-edinis S) morem, immo, ut verius dicatur, augetis. in allocutione: GREG. TVR. Franc. 4, 3 (rex ad uxorem:) quam mercedem me tua -o (-edo vel -ido al.) expetiit.

dulcium, -iī n. [a dulcis vel a plurali dulcia. Th.] gen. -i? v. infra l. 54. **1 i. q. edulium dulce, placenta:** GLOSS. πλακοῦντα. ISID. orig. 20, 2, 18 -a sunt genera pistorii operis a sapore dicta. LAMPR. Heliog. 27, 3 ut modo de -is modo de lactariis exhiberent. 32, 4 ut alia die cenam strueret de -is, alia de opere lactario. SCHOL. Iuv. 3, 188 (fermentum:) -um malum, quod stomachum indigestum praestat. MACR. Sat. 7, 12, 38 cur omne -um magis dulce videtur, cum frigidum est, quam si caleat. inc.: APIC. 4, 136 patina ver-satilis vice dulci (V, cf. Schuch ad l.; dulce E; dulcis Humelberg, Vollmer). huc pertinere videntur (sed v. p. 2190, 20 sqq.): VOPISC. Tac. 6, 5 quos ad consulatus dandos -a et circuli et quaecumque voluptas puerilis invitet. SCHOL. Iuv. 6, 202 (ad 'mustacea') solebant ... post nuptias recedentibus -a erogare pro apophoretis. 6, 631 (ad 'adipata') -a, placenta veneno plena. [MART.] 5, 39 lemma: -a. APIC. 7, 300 -a domestica. 301 aliter -a (302. 303. 305). ceteri loci pertinent ad plur. subst. q. e. dulce, v. p. 2190, 20 sqq. **2 fere i. q. convivium:** CONSTANT. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 28 p. 160, 22 δούλιον ἐποιεῖ ὁ κύριος Θεοφύλακτος. ibid. οἱ δεσπότες ἀπὴλانون τοῦ δουλίου.

deriv.: dulciamen. dulciamentum. dulciarius. dulciolum.

dulcivocus, -a, -um a dulce et vocare cf. c. dulcisonus: i. q. dulce canens: RVSTIC. Conc. I 4 p. 12, 22 -us (ὁ μελωδός) psal-mista.

dulco, -āvi, -ātum, -āre [a dulcis. Th.] i. q. dulce facere: **1 proprie:** DIOSC. 2, 92 -ati (gr. 2, 109 ἀπογλυκανθέντες) lupini. SIDON. carm. 2, 106 exorto flumina melle -atis cunctata vadis. MAX. TAVR. hom. 29 p. 292^a aqua, cum amara esset, ... ligno ... -ata est (ALC. AVIT. hom. 20 p. 143, 3 Moysen ... aquas ... asperas ... -asse).

2 translate: SIDON. epist. 5, 4, 2 offensae amaritudinem politis affatibus -are (REGVLA Tarnat. 5 qui eiecti fratris amaritudinem ... caritatis possit admixtione -are).

deriv.: dulcator. **comp.:** ad-, con-, e-, in-, obdulco.

dulcor, -ōris m. [a dulcis, dulcescere. Th.] plur. p. 2199, 5. **1 proprie vel in imagine:** a de qualitate saporis: i. q. dulcedo: FVLG. mund. p. 133, 15 Adam lenocinio -is in comestione pomi ... im-pellitur. HIER. hom. Orig. in Ezech. 12, 1 p. 433, 19 B. totum -em mellis verto in acerbum saporem. in cant. 2, 6 p. 50, 14 B. est ... aliquid, quod optimi ... saporis sit ... id est et fames -e delectet. epist. 108, 12, 4 fontem ... legis amarissimum ... quem ... Heliseus ... in

-em ... convertit. DIOSC. 5, 55 -e(m) servare (gr. 5, 33 γλυκύτητα). PS. PROSP. carm. de prov. 411 -em fontis amari. LAVRENT. eleem. p. 110^b. **b metonymice de re dulci:** TERT. adv. Marc. 3, 5 p. 382, 16 montes ... destillaturos -em (cf. VVLG. Ioel 3, 18 dulcedinem). CARM. adv. Marc. 1, 129 deus creavit -es, potus varios. VVLG. Sirach 11, 3 initium -is (γλυκασμάτων) habet fructus apīs. AVG. in psalm. 80, 22 mel sapientia est, primatum -is tenens in escis cordis. DIOSC. 1, 26 cum -e vivit i. bibitus (μετὰ γλυκέος πινόμενος. 1, 75. 76, 2, 46. 3, 5). 1, 28 sale addito et -e (ταριχευθεῖσα ἐν γλυκεῖ). 2, 155. 3, 42). CAEL. AVR. acut. exc. 10 p. 69^b cibum accipere debent levem ita, ut omnem -em accipiant (cf. CAEL. AVR. acut. 2, 18, 105 dabimus sorbilem cibum ex oleo dulci confectum sive melle). CASS. FEL. 29 p. 50, 20. **2 translate:** HIER. hom. Orig. in Ezech. 12, 1 p. 433, 7B. reservant eloquia dei in eo -e, quo nata sunt. *ibid.* p. 433, 9B. miscentes dulcedinem vitae -i sermonis (in cant. 2, 6 p. 50, 16B). [*val. dulcoare. M.-L.*].

deriv.: dulcorare. dulcorosus.

dulcōrelocus v. dulciorel-.

dulcōro, -āvi, -ātum, -āre [*a dulcor. Th.*]. *i. q. dulce facere:* GLOSS.¹ I Ansil. DU 106 -atur (dulcol- P) dulcedine repletur (cf. *infra* l. 31). **1 proprie vel in imagine:** FVLG. Virg. cont. p. 99, 5 melle sapientiae scandali -atus respiciet rancor. aet. mund. p. 173, 24 cordis acerbitas -atur. AMBR. inst. virg. 5, 34 fons Merriha per lignum -atus. HIER. hom. Orig. in Ierem. 8 p. 815 (γλυκάζεται). epist. 22, 9, 2 farina ... amaritudinem -avit (dulcore superavit *al.*). 69, 6, 5 -atis legis gurgitibus. 120 praef. 3 ut mare mortuum -arent. in Os. prol. p. 817^b Mara ... legis, quae interpretatur amaritudo, ligno patibuli -ata est. in Zach. 3, 14 p. 920. PLIN. VAL. 1, 1 aceto -ato. et saepius. DIOSC. 1, 26 sapore -ato. VEREC. in cant. 9, 43. **2 translate:** FVLG. aet. mund. p. 147, 12 regis nata ... venustate pulchritudinis Moiseicae -ata. VVLG. prov. 27, 9 bonis amici consiliis anima -atur (cf. *supra* l. 20).

dulcōrosus, -a, -um *a dulcor.* *i. q. dulcis:* DIOSC. 5, 29 ynomeli valde -u(m) est (gr. 5, 8, 2 μένει δὲ γλυκύ). Lackenbacher.

dulgo, -ere [*a verbo germanico non tradito* *dulgjan* 'iacere, proicere' tractum et conferendum esse c. anglosax. *dolg* 'vulnus', island. *dolg* 'pugna, inimicitia' censet Meissner, *Zs. f. deutsches Altertum* 52, p. 90 sqq., refutans opinionem eorum, qui ex verbo indulgere crevisse putant. *Th.*] LEX Sal. capit. 5, 5 (cod. Eg.) dominus, cuius servus hominem ingenuum necavit, -at servum, hoc est de(t) (corr. Kern) licentia(m) parentibus coram parentibus <eius> (add. Hessels), qui occisus est, et (ut *coni. Plasberg in schedis*) de ipso quod voluerint faciant, et ille (sc. dominus) sit exsolutus.

dūlia (dol- cod.) servitus hominum GLOSS. V 287, 55. δουλεία scriptum: AVG. quaest. hept. 2, 94. cf. trin. 1, 6, 13.

dūlicē [δουλικῶς. *Th.*] ut servum decet: PLAVT. Mil. 213 euge, euscheme hercle astitit et -e (dulce codd. et Plauti et Pauli p. 61 M.).

2 dūlō abl. v. dolus p. 1863, 59 sqq. (ubi l. 60 post 'sedulom cod.' addas: probavit Hauler, *Wien. Stud.* 40, 1918, 83 adn.; cuius argumentatio facit etiam ad l. 61).

... clarissimus **dultus** CORP. X 4505 (= INSCR. christ. Diehl 195; *perit*). quid sit, incertum ('fort i. q. adultus'. Diehl). D.

2 dum particula [originis parum certae. non constat, utrum subsit nomen quoddam conferendum c. dudum, 'tempus' vel 'spatium' significans, an adverbium seu particula cf. c. donec (q. v.); vel ex num (cf. nun-c) per dissimilationem, quam dicimus, nasci potuisse non negem. *Th.*].

formae: du: CORP. XI 932 v. p. 2215, 64 (nota *ibid.* no). CARM. epigr. 946, 4 (Pompeis e papyro) dunobis ... place(t) (v. Büch. ad l.). 1392, 2 v. p. 2223, 41. tum: LEX Salpens. (CORP. II 1963) 2, 27 CARM. epigr. 832 v. p. 2210, 76. dunc

[ex dum et donec procrevisse videtur. *Th.*]: CORP. III 1903, 8 v. p. 2221, 80. 8425, 8² CARM. epigr. 1878, 6 v. p. 2207, 65. 619, 2 v. p. 2210, 75. 1305, 2 v. p. 2214, 12. 1549, 10 v. p. 2227, 8. 1567, 6 v. p. 2221, 26. 1581, 7 v. p. 2219, 62. dunc potius ad dum pertinere quam ad donec probari videtur significationibus. tunc: CARM. epigr. 1582, 13 v. p. 2214, 14. 2160, 4. usquedun: TAB. devot. Audollent 230, 2 v. p. 2227, 33. inter partes orationis:

PRISC. gramm. III 503, 1 'dum' est adverbium temporale, quomodo 'hic'. est ... etiam coniunctio causalis, quando pro ἵνα graeca coniunctione accipitur, ut Virgilius in primo Aeneidos (1, 5). et sciendum, quod adverbium indicativo coniungitur, coniunctio vero subiunctivo. est tamen etiam pro coniunctione repletiva ut (Ter. Andr. 29) ... et (Sall. Catil. 11) ... ex eo derivatur dudum. post 'nec' quoque vel post 'non' vel post 'haud' posita adverbium est temporale, ut necdum nondum haudum. *de significationibus:* GRAMM. et GLOSS. v. *infra* sub I et II. adde GLOSS.¹ II Philox. DU 19 dum [dum] ξως. <19^a> ἄγς. *de significatione primaria* cf. E. Löfstedt, *Zum Ursprung u. Gebrauch d. Partikel dum* (Strena philol. Vpsal. 1922 p. 408 sqq.). [*falso ut vid. traditur:* PLAVT. Men. 1045 (lege tum). Mil. 1409. Persa 137² Poen. 416 (A, dudum *rell.*) Pseud. 137 (P, quom A). TER. Haut. 738 (A). 794 (A). LVCIL. 1155 a. 1293. VARRO rust. 1, 40, 4. CIC. Verr. II 3, 143 pars codd. (item Catil. 3, 17) CAES. Gall. 5, 44, 4 (α) BELL. Hisp. 23, 3. LEX Vrrson. (Corp. I² 594) 132, 22 praeter dum quod ipse ... vocat(it) (an inter-

pol. ?). ELEG. in Maecen. 1, 91. LIV. 5, 27, 2. 21, 43, 1 (P, cum *recc.*). 23, 10, 11 (P, cum *recc.*). 45, 12, 13 MANIL. 3, 665² SEN. contr. 1, 8, 14² VAL. MAX. 9, 12 ext. 8 COLVM. 2, 14, 4 SIL. 13, 98 (codd. *praet.* V) QVINT. inst. 9, 3, 23 decl. 329 p. 295, 29 AMM. 16, 12, 1 CLAVD. carm. min. 53, 102 (pars codd.; cum *rell.*). *dubiae memoriae:* VARRO Men. 150 HOR. epod. 5, 55 PANEG. in Mess. 112^a SEN. suas. 1, 14 SEN. nat. 6, 29, 1 δ LVCAN. 2, 476 VAL. FL. 1, 306 (cf. *Langen.*). 4, 287 MART. 2, 60, 2 QVINT. inst. 9, 4, 135 MARCELL. dig. 33, 2, 15, 1.

locis corruptis aut mutilis traditur: NAEV. com. 130 PLAVT. Mil. 997 Truc. 380 (A) CAECIL. com. 275 SISENNA hist. 116 LVCIL. 490 NOVIVS Atell. 19 RHET. Her. 4, 50, 63 MAT. carm. frg. 3 LAEV. carm. frg. 17 LABER. com. 57 VARRO Men. 409 ling. 6, 91 CIC. ac. 1, 22 OV. trist. 3, 9, 11 FEST. Gloss.¹ IV p. 374^b (p. 270 M.) SEN. contr. 1, 4, 1 GERM. frg. 2^b, 17 SEN. benef. 5, 14, 5 SEN. nat. 2, 20, 2 epist. 25, 7. 104, 11 PLIN. nat. 27, 91. 35, 91 QVINT. decl. 244 p. 3, 9. 267 p. 90, 4 FRONTO p. 74, 11 N. VERVS ad Front. p. 116, 20 GAIVS inst. 3, 95^a VLP. dig. 2, 4, 10, 2. 9, 4, 8 ANTH. 435, 3 CAPITOL. Pert. 10, 2 AVIEN. Arat. 1521 AVSON. 381, 3 DARES 33 G (L) AMM. 14, 10, 12 CLAVD. DON. Aen. 6, 300 p. 549, 21 SERM. de conf. diab. 109² in titulis: EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 67 lvs Ivr. Sestin. (Corp. XI 5998^a), 10 CORP. III 8425, 8 (?). IV 1792. 3136. X 179. dum ne: LEX repetund. (Corp. I² 583) 16. usque dum: PLAVT. Truc. 102 VINDIC. med. 33. fort. dum recte traditur parte codd. pro cum: PHAEDR. 1, 4, 2. 3, 10, 13. 4 pr. 14. 5, 10, 2, cf. Klotz Berl. Phil. Wochenschr. 1920, 1108].

[*de elisione:* 1 apud scaenicos: eliditur (passim) in arsi thesique et deverbiorum et canticorum. non eliditur: in arsi: PLAVT. Amph. 599 Aul. 621. Bacch. 988 dum ego has (cant.). Curc. 280 dum ego hic. Men. 93. 449. Mil. 197 dum ego mihi (?; Leo, sed cf. dum ego: Cas. 486 Truc. 629. 843. dum ego: Pseud. 337). Mil. 308 dum ego in. Poen. 884. Rud. 774 dum ego erum. 879 dum ego huc. 1100 Stich. 554 (si *retin.* equidem codd.; quidem *coni.*). Truc. 234 (232 Linds.) altero loco (tum codd.). Truc. 713 altero loco (cantic.). TER. Ad. 118. 541 (?; Linds.). Andr. 825 Eun. 763 Hec. 725 (?; Linds.). 802 (?; Linds.). 837 (?; Linds.). Phorm. 526 (?; Linds.). 982 CAECIL. com. 226. dubitari praeterea potest de PLAVT. Asin. 531 Bacch. 1005 Capt. 608 Cas. 798 (cant.). Cist. 782 Curc. 253 Men. 193 Trin. 30. 211. 254 (255 Linds.) Truc. 23. 393 (?). 887 TER. Andr. 980 (?) Eun. 583 (?). 632. 728 (?) Haut. 655. 715 Phorm. 90. 480. 583 (?). 737 TVRPIL. com. 149. in thesi: PLAVT. Amph. 96 (?; Linds.). Mil. 595 (?; vers. corrupt.). Rud. 313 (?; Linds.). 779 Truc. 874 (codd., Leo). TER. Ad. 313 (vers. susp.). Haut. 987 (?; Linds.). Acc. trag. 345 (dum id codd.). Nov. com. 75. dubitari praeterea potest de PLAVT. Capt. 233 (cant.). Curc. 466 Men. 72. 330 dum ego haec. 378 (?). Merc. 84. 97. 906 (in exitu sept. troch.) dum istic siet. Mil. 583 Most. 71 Rud. 368 Stich. 764 Trin. 757 TER. Ad. 70. 224 Andr. 54 (?). 266 Eun. 255. 341. 592. 843 Haut. 492. 543. 714. 717. 833 (?). 1058 (?) Hec. 594 (?). 801 (?) Phorm. 161. 513. **2 poetae non scaenici vitant vocabulum ponere ante voc. aut h** (apud PLAVT. ante cons. 17^{ies}, ante voc. sive h 123^{ies}; item apud TER. 65: 58; iam aliter apud SEN. trag. 79 ante cons.: 8 ante voc.; contra apud LVCIL. 32: 2, VERG. 117: 2, HOR. sat. epist. 41: 4, GRAT. 7: 1, SIL. 184: 8, STAT. 137: 4). non posuerunt ante voc. aut h: HOR. epod. carm. (omnino locis 26), TIB. (23), PROP. (23), OV. (411), MANIL. (11), GERM. (6), PHAEDR. (38), LVCAN. (94), PERS. (4), VAL. FL. (40), MART. (149), IVV. (28). eliditur in arsi: CATVLL. 44 (choliamb.), 14 usque dum. 63 (galliamb.), 78 agedum (item GRAT. 127 SIL. 11, 575 STAT. Theb. 11, 101. 12, 94). CATVLL. 65 (dact.), 22 LVCIL. 5, 1100 VEN. FORT. carm. 10, 17, 8. in thesi: LVCIL. 157 LAEV. carm. frg. 17 (vers. Reiz.) CATVLL. 62, 45. 56. 64, 145 VERG. georg. 3, 428 Aen. 7, 71 HOR. sat. 1, 5, 13. 1, 9, 60 SIL. 7, 479. 4^a 4. 8, 124. 9, 166. 12, 505. 14, 192. 353 STAT. Theb. 12, 442 silv. 1, 2, 229 (vixdum). non eliditur in thesi: LVCIL. 3, 1082. D.]

ADVERBIVM: adv. 'ornativum' sec. MAR. VICTORIN. gramm. VI 202, 5. PRISC. gramm. III 479, 31 dum syllaba solet expletiva inveniri, ut quidum agedum adesdum. SCHOL. Ter. Andr. 29 p. 80, 5 adesdum: dum παρόλκον, adiectio syllabica. cf. Haut. 550 p. 120, 13. Eun. 707 p. 77, 26 dic dum: dum id est adhuc, ut Cicero in epistolis ad Cassium (epist. 12, 7, 2). PLAC. Gloss.¹ IV A 72 'age' accipit ... 'dum' et fit una pars agedum: est ergo 'dum' nativa (ornativa?) particula vel pro 'cito' aut 'modo' (ubi pro nativa cod. Cors. nunc deperditus hortativa ex *coni.*, ut videtur; v. Goetz in *Thes. gl. s. v.* age). GLOSS. V 287, 63 dum aliquando significat quod actum, aliquando modo. ¹ II Philox. DU 19^a v. p. 2199, 76.

A absolute positum fere i. q. 'interim' (exempla satis incerta): PLAVT. [Merc. 348² (v. p. 2208, 27)]. Mil. 431 persectari ... volo ... ne dum (clam Bothe, *al.*) quispiam nos vicinorum ... immutaverit. Rud. 779 (versus dubiae traditionis) abi modo, ego dum hoc curabo recte. **B sibi respondens:** 1 fere i. q. 'modo — modo': ACC. trag. 395 dum ... credas nimbium volvier, dum ... rapi saxum (fortasse protasis, cuius apodosis non servata. *sim.*, ut videtur: AFRAN. com. 373 dum <me> morigeram, dum morosam praebeo, deinde aliquid ... controversiae concinno, laedo interdum contumeliis). 2 fere i. q. 'quamdiu — tamdiu': PLAVT. Truc. 234 ex *coni. Lambini* (v. [Hey])

p. 2222, 44). CATVLL. 62, 45 virgo, dum intacta manet, dum cara suis est: cum... amisit eqs. (QVINT. inst. 9, 3, 16 ad h. l. cum prius dum significet 'quoad', sequens 'usque eo'). 62, 56 virgo, dum intacta manet, dum inculta senescit: cum... adepta est. *incertum an huc pertineat* CARM. epigr. 1944, 3 vixi vicenni temporis aëvo. dum mihi vita fuit, dum fata deusqu(e) sinebant. ?3 fort. i. q. 'tum — tum': PLAVT. Merc. 348 v. p. 2208, 27.

C in enclisi: 1 adhaeret imperativis (i. q. 'modo', δῆ. cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 120^a [p. 23, 12 M.] aedum significat age modo. est enim adhortantis sermo. GLOSS. II 216, 10 ἄγε δῆ. aedum. cf. etiam, quae de dum coniunctione p. 2202, 42 sqq. dicta sunt): abi: TER. Haut. 249. accede: PLAVT. Rud. 1332. accipe: PLAVT. Men. 386. ades: TER. Andr. 29. age (agedum, agitedum): v. vol. I 1405, 67 sqq. ascribe: PLAVT. Bacch. 745. aspice: PLAVT. Most. 1105. asside: PLAVT. Stich. 9. cape: PLAVT. Rud. 1177. cedo: v. vol. III 734, 52. circumspice: PLAVT. Mil. 955 (ex coni.). Most. 472 al. dice: PLAVT. Rud. 1156, dic: TER. Hec. 803. evoca: PLAVT. Most. 679. ex-ecute: PLAVT. Aul. 646. fac: PLAVT. Rud. 1023. facito: PLAVT. Cas. 523 (cf. Löfstedt, Zum Ursprung d. Part. dum, p. 412). i: PLAVT. Rud. 798. itera: PACVV. trag. 202. iube: PLAVT. Persa 605 Rud. 786. mane: PLAVT. Asin. 585. 877 Bacch. 794 Cas. 384 Truc. 115. memora: PLAVT. Capt. 983 Poen. 866? 1063. nega: SEN. contr. 7, 1, 16. pulta: PLAVT. Most. 674. respice: PLAVT. Mil. 361. sine: in tmesi: PLAVT. Men. 378 Most. 1143. coniuncte: Truc. 628. surge: PLAVT. Most. 1102. tace: PLAVT. Men. 348. tange: PLAVT. Rud. 784. 796.

2 adhaeret aliis orationis partibus: a affirmativis (i. fere q. 'modo', 'dum'): eho: PLAVT. Persa 610 al. etiam (v. Richardson, De 'dum' particula, p. 8): PLAVT. Pseud. 957. 1028 TER. Haut. 229 al. nunc: PLAVT. Curc. 242. qui: PLAVT. Amph. 1032 Asin. 620 al. primum: PLAVT. Bacch. 259 al. praeterdum? v. p. 2199, 84. adde: TER. MAVR. 818 non priore, sed secunda dum... in syllaba. forsitan similiter explicandum: HIER. tract. in psalm. I p. 60, 18 et quid fecit? ut dum errorem emendaret, fecit errorem (pleonasmus sec. Löfstedt, Beiträge p. 33). interdum v. suo loco. b negativis: haud: LIV. 2, 52, 4 al. ex coni. in tmesi: PLAVT. Truc. 321. nemo: CELS. dig. 41, 2, 18, 2. neque: PLAVT. Curc. 57 al. (nec... dum: LIV. 3, 60, 10). nihil: CIC. Verr. II 4, 9 al. non: PLAVT. Mil. 787 al. nullus: LIV. 3, 50, 16 al. vix: TER. Phorm. 594 al. cf. nedum.

II CONIUNCTIO: testimonia: DON. Ter. Hec. 414 'dum' alias dummodo, alias donec, nunc quamdiu. SERV. Aen. 1, 697 sane sciendum, malo errore 'cum' et 'dum' a Romanis esse confusa. GLOSS. donec quamdiu. quoadusque vel donec. GLOSS. II Philox. DU 90 ἕως (GLOSS. II 321, 50). GLOSS. II 254, 42 ἄχρι tenus donec dum. 321, 53 ἕως τοῦ dum adhuc. 321, 21 ἐπ' ὅσον quando quamdiu dum. 370, 28 μᾶλλον adhuc tenus usque donec dum. III 516, 23 ἕως ἄν usque dum. PALAEM. Char. gramm. p. 293, 25 B. (p. 227, 12 K. = DIOM. gramm. I 393, 10) 'dum' iungitur finitivis, velut dum venio. quotiens vero pro eo quod est 'dummodo' ponitur, subiunctiva recipit, ut apud Vergilium (Aen. 1, 5) 'dum conderet urbem', id est dummodo conderet. 'dum' etiam, si alius praepositur (praefertur Diom.) sermo declinationis, ad illum reformatur, velut 'petebas ut dum venires facerem'. sic quoque recipit subiunctiva (sim. DOSITH. gramm. VII 420, 4, nisi quod post 'subiunctiva recipit' inserit: alii vero dixerunt quod magis optativa). PRISC. gramm. III 289, 16 et 'dum' et 'ut', quando pro ὅπως vel ἵνα ponuntur, tam optativo quam subiunctivo inveniuntur iuncta (Verg. Aen. 1, 5).

materiam ita disponendam putavi:

A loci quibus indicativum regit coniunctio (p. 2203, 10—2219, 11).
B loci quibus coniunctivum regit coniunctio (p. 2219, 13—2230, 51).
sic facilius fore spero ut perspiciatur, quemadmodum usus coniunctivi in litteris latinis per saecula sensim percubuerit.

accedunt:

C exempla, ubi indicativus et coniunctivus iuxta ponuntur (p. 2230, 53—73).

D exempla verbo supplendo insignia (p. 2230, 75—2231, 80).

deinde has singulas partes generales secundum significationes coniunctionis, quantum quidem fieri potuit, porro dirimere conabar. qua in re non pauca in interpretantis arbitrio posita fuisse scias, cum verba per dum introducta saepe uno eodemque loco diversas admittant notiones, prout actionem aut longioris temporis aut momentariam vel subitam aut denique ad finem ac terminum spectantem significare videntur.

disposui autem sic:

1 dum inducit actionem longius spatii temporis occupantem, intra cuius spatii terminos brevior vel momentaria incidit actio (i. q. intra quod spatium, nos 'während'). cuius usus hae sunt species:

a est actionum mera temporalis comparatio (A p. 2203, 10 sqq. B p. 2219, 14 sqq. D p. 2230, 76 sqq.).

b sententia regens opponitur subiunctae, ita ut coniunctioni accrescat vis adversativa (i. fere q. 'cum' advers. 'während doch': A p. 2207, 75 sqq. B p. 2220, 63 sqq.).

c accedit notio causae ('indem, dadurch daß': A p. 2208, 25 sqq. B p. 2221, 13 sqq. D p. 2231, 14 sqq.). quae adeo praevalere coepit, ut iam nulla esset temporum ratio, sed coniunctio idem prorsus valeret quod 'cum' causale ('da, weil': A p. 2211, 80 sqq. B p. 2221, 51 sqq. D p. 2231, 14 sqq.).

d accedit restrictio quaedam temporis denotans actionem sententiae regentis utcumque non excedere terminos sententiae subiunctae ('solange noch': A p. 2212, 36 sqq. B p. 2222, 11 sqq. D p. 2231, 14 sqq.).

2 dum introducit actionem longioris spatii, cuius fines circumscribunt fines actionis, quam indicat sententia regens (i. q. quamdiu 'solange als'):

a est mera temporalis actionum comparatio (A p. 2213, 43 sqq. B p. 2222, 42 sqq. D p. 2231, 21 sqq.).

b accedit vis restrictiva vel condicionalis. vis temporalis mox obsolescit (i. q. dummodo 'wenn nur, wofern': A p. 2216, 64 sqq. B p. 2223, 54 sqq. D p. 2231, 26 sqq.).

3 dum introducit actionem cuiusmodi, quae incipiens finit actionem sententiae regentis (i. q. quoad, donec 'solange bis': A p. 2217, 81 sqq. B p. 2226, 52 sqq. D p. 2231, 70 sqq.).

4 dum introducit actionem momentariam simul accidentem cum actione sententiae regentis (i. q. quo tempore, 'cum' temp. 'als, wann': A p. 2218, 39 sqq. B p. 2229, 20 sqq. D p. 2231, 75 sqq.).

5 sub hoc numero addidi singularia quaedam (p. 2230, 36).

singula vero haec capita ita ordinavi, ut primum ea exempla congererem, in quibus sententia per dum introducta pendet a pleno enuntiato primario vel certe a sententia modum indicativum habente,

deinde ea in quibus pendet ab enuntiato secundario per coniunctivum vel ab infinitivo,

postremo ea, in quibus pendet a parte aliqua sententiae regentis (quae quidem exempla separanda putavi quo facilius legenti esset totius periodi intellectus).

denique subdivisionem temporum feci; qua in divisione, ubi ex re erat, praesens merum vel gromaticum (significatum per 'non hist.') seorsum posui ab 'historico' quod dicitur.

[de notionum conexu haec liceat breviter proferre (cf. etiam Stolz-Schmalz-Hofmann, Lat. Gramm. 5 741 sqq.):

a) coniunctio temporalis dum sub II tractata et particula dum sub I tractata uno tantummodo usu arte conexae sunt, eo scilicet quo utrumque dum apud PLAVT. et TER. imperativum sequitur, ex. gr. ades-dum, mane-dum et ades dum pellego, mane dum scribit, mane dum edormiscat; hunc particulae usum invenies sub IC p. 2201, S, coniunctionis passim, imprimis sub IIA 1 a α p. 2203, 12 sqq., 2 a α p. 2213, 46 sqq., 3 a p. 2216, 82 sqq., B 3 a p. 2226, 53 sqq.

b) notiones tres generales quae sunt 1. 'intra quod spatium', 2. 'per quod spatium, quamdiu', 3. 'ad quod punctum temporis, quoad, donec', hoc modo inter se cohaerent: primitus non in coniunctione positae sunt, sed in 'actionibus' sive 'aspectibus' verbi ad dum adiuncti et verbi primarii:

	enunt. prim.	enunt. a dum incipiens	notio coniunctionis dum
verbi	momentanea (perfectiva)	durativa s. momentanea	1. 'intra quod spatium': ades dum pellego auscultate dum dico veni dum solvo
	durativa	durativa momentanea	2. 'quamdiu': mane dum scribit 3. 'donec, quoad': mane dum redeo manedum edormiscat.

in notione sub 3 posita q. e. 'donec' in se recipienda eadem qua dum fortuna usa est coniunctio graeca ἕως.

c) notiones quae ad a temporalem tripartitam, quam originariam esse apparet, accedunt (b adversativa c causalis d restrictiva), et ipsae originem ducunt e structura sententiarum inter se coniunctione dum coniunctarum.

ad notionem b adversativam efficiendam sententiae primaria et subiuncta primitus continent duo subiecta cum praedicatis aut saltem duo cogitata inter se opposita, sed tempore congrua; quare nonnulla huius structurae exempla iam sub usu mere temporali poni poterant velut p. 2203, 37 dum tibi sit quod placeat, ille ringitur vel p. 2203, 44 dum tu sectaris apros, ego retia servo. nostrum 'während' cum temporale tum adversativum facile comparatur.

notio c quae parum feliciter causalis vocari solet, tum in conspectum prodit, cum subiectum in utraque sententia idem est: dum hoc facio, illud facio vel efficio vel patior idem fere est quod 'hoc faciens (hoc faciendo) illud insuper efficio'; est igitur dum coeffectivum; huius quoque usus quidam quasi praenuntii sub mere temporali inveniuntur velut PHAEDR. 1, 24, 1 inops potentem dum vult

[Hcy]

imitari perit vel VERG. Aen. 10, 191 dum canit duxit senectam, p. 2205, 43 totum desedi diem dum exspecto.

notio denique d restrictiva et condicionalis 'dummodo' eo fit, quod sententia subiuncta facultatem vel definitionem temporalem indicat velut dum licet, dum lubet, dum potes, dum tempus est, quae sententia subiungitur enuntiato primario temporis quadamtenus futuri velut imper., coni. opt. sim., ex. gr. abi dum licet, ames dum potes (cf. p. 2212, 39. 48).⁷ *Leumann in plagulis.*

A cum indicativo: 1 intra quod spatium: a plane temporaliter: a praes. non hist.: (i) enuntiato primar. praes.: (a) imperat.: PLAVT. Bacch. 988 ades, dum ego perlego (sim. 1005 CIC. dom. 133 TIB. 2, 1, 35. 2, 5, 6 PROP. 1, 7, 1 al. OV. am. 1, 4, 52 al. Ib. 85 Pont. 3, 3, 3 GERM. 15. cf. etiam l. 15 et 17 et 21). Cas. 798. 879 operam date, dum mea facta iterio. 882. Curc. 280. Mil. 197 paulisper tace, dum... consilia... convoco et dum consulo (Rud. 1036). Most. 99 auscultate, argumenta dum dico. Persa 811 Poen. 41? 43. nota Rud. 575 da mihi vestimenti aliquid aridi, mea dum arescunt. Stich. 764 Trin. 11 TER. Eun. 595. 765 VARRO rust. 2, 5, 1 veni mihi advocatus, dum asses solvo. CIC. Tull. 13 rem... dum... vobis demonstro, attendite (sim. 6, 42. Mil. 23 ad Q. fr. 2, 14, 2 SEN. Phoen. 487 VVLG. Iob 33, 31). Verr. II 4, 105 Att. 5, 4, 4 VERG. ecl. 8, 19. LIV. 8, 38, 15 SEN. contr. 1, 2, 5 contr. exc. 6, 8 SEN. Med. 289 CVRT. 6, 10, 28 SIL. 7, 531 HOMER. 116 STAT. Theb. 1, 661 MART. epigr. 25^b *Leander ad undas*: parcite, dum propro, mergite, cum redeo. QVINT. decl. 319 p. 253, 30 APVL. apol. 37 TERT. nat. 1, 3 p. 62, 19 AVSON. 153, 76. (b) non imperat. (inclinant ad (a): PLAVT. Stich. 701 amica... dum cenat dumque se exornat, nos volo tamen ludere. coni. praes.: VERG. Aen. 10, 282 TIB. 1, 2, 4 SEN. benef. 2, 25, 3 PERS. 5, 92 PETRON. 72, 6 CALP. ecl. 5, 32 TERT. spect. 28 p. 27, 6 [opp. cum]): PLAVT. Merc. 778 dari potest interea, dum illi ponunt. Mil. 762. Persa 363. ENN. sat. 19 ille tristis est, dum cibum servat, tu ridens voras. TER. Hec. 414 mihi hinc ablegandus, dum parit Philumena (DON. ad l. v. p. 2201, 40. possis interpretari 'quamdiu' cum DON., si pro ablegandus audias 'procul habendus', vel 'usque dum' cum *Barbelenet*, *De l'aspect verbal* p. 86). Haut. 240 dum moliuntur, dum conantur, annus est. Phorm. 341 dum tibi fit quod placeat, ille ringitur (cf. 340 ten... venire unctum... quom ille... absumitur). VARRO ling. 5, 11 ubi agitur corpus, locus (sc. est), dum agitur, tempus (sc. est). rust. 3, 14, 3 CIC. Quinct. 6 de orat. 1, 191 div. 2, 76 Att. 10, 15, 4 LVCR. 4, 92. 5, 1100 micat interdum... ardor, mutua dum inter se rami stirpesque teruntur. nota 6, 1167 rubere corpus, ut est, per membra sacer dum (cum A¹, C) diditur ignis. VERG. ecl. 2, 12. 3, 4. 3, 75 si, dum tu sectaris apros, ego retia servo (OV. ars 1, 383). Aen. 5, 628 septima... iam vertitur aestas, cum... ferimur, dum... sequimur. HOR. carm. 1, 4, 7 al. TIB. 1, 8, 65 ELEG. in Maecen. 2, 12 MANIL. 3, 672 PAVL. FEST. Gloss. IV p. 205^b (p. 88 M.). p. 251^a (p. 124 M.). SEN. contr. 1 pr. 5 non... dum quaero, aliquid invenio (cf. *ibid.* quarenti). SAB. Gell. 11, 18, 11 VAL. MAX. 3, 8, 1 CELS. 4, 9, 2 PHAEDR. 1, 31, 2. 4, 7, 4. SEN. benef. 1, 1, 5 gratiam... corrumpimus... dum damus beneficia (opp. non tantum postquam dedimus). 6, 1, 1 dum quaeruntur (opp. quaesita). epist. 87, 25 statim puniuntur, cum facta sunt, immo dum fiunt. OCTAVIA 674 COLVM. 2, 20, 5 al. nota 6, 29, 4 dum bimus et sex mensium est... dentes... cadunt. cum quartum annum agit eqs. *deinde*: intra sextum... annum. SCRIB. LARG. 40 MELA 1, 43. LVCAN. 2, 418 PERS. 3, 4 PETRON. 41, 10 PLIN. nat. 8, 50 al. VAL. FL. 2, 32. MART. 2, 64, 10 dum quid vis dubitas, iam potes esse nihil (QVINT. inst. 12, 6, 3). 3, 50, 5. 10, 37, 17 dum loquor, ecce redit... piscator (CORIPP. Ioh. 4, 1). QVINT. inst. 1, 1, 35 al. 12, 9, 4 dum fiunt (opp. cum facta sunt). IVV. 5, 55 TAC. Germ. 22 ann. 15, 21 GAIUS inst. 1, 94 APVL. mund. 15 TRYPH. dig. 4, 4, 37 VLP. dig. 4, 6, 15, 3. 27, 10, 3 al. *fort.* ITALIA Is. 52, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 6) adsum, dum hora est, (*πάρεστι* *ὥς* [= *ἔως*, cf. p. 2213, 2 sqq.] *ἴσα πλ.* VVLG. *aliter*). PANEG. 3 (11), 12, 3 OPTAT. 2, 20 p. 56, 14 VEG. mil. 1, 20 FVLG. RVSP. c. Fastid. 14 serm. 6, 1 HIER. epist. 3, 4, 4. VVLG. sap. 14, 28 dum laetantur, insaniunt (*ἐνθουσιάζονται*. sic *sae-pius* VVLG. dum, *ubi in gr. part. praes.*). CLAVD. 26, 328 MEROB. carm. 2, 14 AVG. civ. 14, 9 p. 23, 7 D. al. COMM. apol. 785 al. ITIN. [Silv.] 25, 1 al. Anton. Plac. rec. A et B 20 MACR. Sat. 7, 4, 28 MART. CAP. 5, 443 VICT. VIT. 3, 3 DRAC. Romul. 2, 53 ENNOD. carm. 2, 97, 1 (*ibid.* 2 cum). VEN. FORT. carm. 7, 12, 88 scribimus et haec dum, non sine te loquimur. CORIPP. Ioh. 1, 37 al. BAYDON. vita Radeg. 2 prol. p. 377, 20. CARM. epigr. 513, 2 non est mora, dum legis. 1491 dum vivo, mors... venit. 1551 D, 1. (ii) enuntiato primar. perf.: PLAVT. Amph. 114 nox est facta longior, dum <cum> illa quacum volt voluptatem capit. Mil. 1271 dum te obtuetur, interim linguam oculi praeciderunt. Persa 448 Poen. 361 Rud. 314. Trin. 30 v. p. 2205, 42. TER. Haut. 242. CIC. Att. 7, 7, 7 dum ego absum, adulescens factus est. 16, 12. SALL. Iug. 4, 9 altius... processit, dum me... piget. HOR. ars 457 hic, dum... versus ructatur... si... decedit. OV. am. 3, 2, 41 CELS. 6, 18, 3^c SEN. dial. 6, 1, 7 nat. 6, 5, 3 QVINT. decl. 388 p. 437, 4 MART. 12, 18, 1 SOL. 53, 15. AVSON. 412 interea... iambicis praeludendum putavi, dum heroicum inchoatur. (iii) enuntiato primar. fut. (I vel II). huc trahendum, si ad perscrutabor potius enunt.

per dum referas quam ad inveniam, PLAVT. Aul. 621 perscrutabor fanum si inveniam... aurum, dum hic est occupatus. Men. 214 dum coquitur (-etur fortasse A), interim potabimus. Most. 688 huc concessero, dum mihi senatum consili in cor convoco. CIC. Att. 10, 8, 10 tu... dum adsumus, scribes. epist. 3, 5, 4 LENT. Cic. epist. 12, 14, 4 VERG. Aen. 4, 121 HOR. carm. 1, 11, 7 dum loquimur, fugerit invida aetas, sat. 2, 2, 67 carm. 4, 2, 49. OV. epist. 16, 201 dum loqueris... dum nox... paratur... iam... ventus erit. MANIL. 3, 368 nunquam erit occiduus... Phoebus, dum... perlustrat. SEN. contr. 7, 5, 3 SEN. Herc. f. 514 dial. 5, 39, 3 al. CVRT. 7, 2, 15. LVCAN. 1, 363. 6, 165. 7, 42 CALP. ecl. 5, 45 VAL. FL. 2, 183. SIL. 3, 176 iam... cernes... dum... cunctaris. STAT. silv. 1, 4, 67 MART. 1, 3, 7 al. IVV. 14, 302 CELS. dig. 41, 2, 18, 3 IVLIAN. dig. 37, 6, 3, 5 IMP. HADR. Vlp. dig. 48, 18, 1, 22 SCAEV. dig. 3, 5, 34 pr. 38, 8, 10 si mater... repudiaverit, dum adhuc praegnas est. VLP. dig. 2, 1, 7, 2 quod si dum proponitur vel ante propositionem quis corruerit. APVL. apol. 36 interea, dum hic quaerit, ego... dixerō. TRYPH. dig. 23, 2, 67, 3 al. PALLAD. 7, 12 AVSON. 12, 15 HIER. epist. 14, 4, 2 VVLG. psalm. 67, 15 Is. 30, 13 GREG. TVR. Iul. 47. BENED. reg. 46, 1, 3 si quis, dum in labore quovis, in coquina, in cellario... dum laborat... aliquid deliquerit eqs. (iv) enuntiato primar. coniunctiv. irreal.: TER. Phorm. 161 non cottidiana cura haec angeret animum... dum exspecto quam mox eqs. VERG. Aen. 10, 324 tu... dum sequeris... stratus... iaceras, ni eqs. TIB. 2, 3, 8. nota: PAPIN. dig. 28, 7, 28 qui si neminem substitutum haberet, dum moritur... heres exstiterit (existeret *edd.*). PAVL. dig. 49, 15, 19, 6. *pendet*: ex enunt. secund. per coniunctivum: PLAVT. Asin. 531 dum eius exspectamus mortem, ne... moriamur. 914 interea ut decumbamus suadebo, hi dum litigant. Aul. 621 v. supra l. 1. Merc. 1006 non utibilist hic locus... dum memoramus, arbitri ut sint. 595 ibo intro, ne, dum absum, fiat (A; sed cf. *app. crit.*). Poen. 1421 Pseud. 921 TITIVS or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 4 VARRO rust. 3, 2, 1 al. CIC. inv. 2, 60 quare, dum de ea iudicatur... praediicetur. Verr. II 2, 106. Cluent. 8 dum... respondeo, quaeso, ut me... audiat (sim. 89 Phil. 7, 9. 13, 22). off. 1, 85. Att. 2, 14, 2 si qui nunc, dum hi apud me sunt, emere... velit. LVCR. 5, 770 HOR. sat. 1, 2, 127 PRIAP. 70, 12 OV. met. 2, 390. LIV. 21, 41, 15 nec Alpes aliae sunt, quas dum superant... possint. 23, 9, 1 al. SEN. contr. 1, 2, 1 al. nota perf. 9, 6, 8 succurrite, ne... filium... dum torquetur, occiderit. VAL. MAX. 6, 3 pr. 7, 2, 13 SEN. benef. 7, 18, 2. 7, 26, 3 CVRT. 7, 8, 14 COLVM. 7, 5, 13 al. PLIN. nat. 17, 107 QVINT. inst. 10, 7, 8 al. IVV. 5, 83. TAC. Germ. 12 tamquam scelera ostendi oporteat, dum puniuntur. hist. 1, 33 al. PLIN. epist. 2, 13, 9 al. DECRET. decur. Forosempron. (Corp. XI 6123, 2), 10 GAIUS dig. 19, 2, 25, 7 MEN. dig. 49, 16, 5, 5 VLP. dig. 4, 4, 7, 4. PANEG. 3 (11), 4, 3 ut, dum vestigia... miramur dumque... putamus, iam... audiamus. VOPISC. Tac. 1, 1 TERT. resurr. 28 p. 65, 25. ITALIA Bar. 6, 3 (Tert. scorp. 8 p. 161, 17) cavete... ne... timore capiamini, dum aspiciatis turbas (*ιδόντας*, VVLG. *visā*... *turbā*). VEG. mil. 3, 11 HIER. epist. 22, 27, 3 al. VVLG. Tob. 5, 4 ut, dum adhuc vivo, recipias eam. Marc. 4, 27 si... semen... increseat, dum nescit ille (*μηκύνεται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός*). AVG. civ. 20, 20 p. 453 D. al. DRAC. Orest. 591 CASSIOD. hist. 8, 1 p. 1103^b CONC. Arvern. a. 535, 8 al. COD. Iust. 2, 40, 5 pr. al. VEN. FORT. carm. 11, 22, 3 EVGIPP. Sev. 8, 5 BENED. reg. 32 al. ACT. Archel. 48, 3 CARM. epigr. 53, 2. *ex infinitivo*: PLAVT. Amph. 980 volo deludi illunc, dum... mihi morigero. Men. 330 ire... meliust te interim... dum ego haec appono. Pseud. 572 concedere aliquantisper... lubet, dum concenturio... sycophantias. TER. Hec. 725. VERG. Aen. 10, 191. 11, 350 PRIAP. 77, 4 OV. am. 2, 11, 51 met. 2, 683 al. LIV. 24, 19, 3 SEN. dial. 2, 2, 1 CVRT. 7, 7, 14 VAL. FL. 3, 687 TAC. hist. 3, 38. 70 PLIN. paneg. 61, 9. TERT. adv. Marc. 3, 5 p. 382, 7 TREB. Claud. 11, 6. VVLG. psalm. 9^a, 9 *ex parte sententiae regentis*: CAEL. Cic. epist. 8, 16 (= Att. 10, 9^a), 5 v. p. 2217, 66. OV. ars 3, 218 multa... dum fiunt, turpia, facta placent. met. 3, 416 dum... bibit... correptus. LIV. 23, 27, 7. 24, 13, 6 al. SEN. epist. 114, 8 sensus... enervati dum exeunt. PLIN. nat. 8, 66 animal velocitatis... maxime cognitae, dum capitur... eius fetus. 8, 117. 10, 145 QVINT. inst. 11, 2, 38 IVV. 9, 4.

β praes. hist. q. d. (cf. Schmalz, Archiv 11, 338 sqq.; Sommer, Rh. Mus. 74, 1925, 200. 226): (i) enunt. primar.: praes. (acced. perf. infra l. 78): PLAVT. Amph. 1120 dum haec aguntur, ... exclamat (Merc. 193 CAES. civ. 1, 36, 1 CAPITOL. Gord. 15, 1 TREB. Claud. 11, 1 AMM. 15, 5, 17 al. ANON. Vales. 15, 92. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 6, 3 [gr. ἐν τούτῳ]). nota Bacch. 279 dum circumspecto, atque (v. vol. II 1076, 6) ... conspicor. Cas. 909 (loco lacunoso). Mil. 308. Stich. 366 dum percontor portitores... negant venisse: conspicatus sum interim cercurum (an negant ad protasin trahendum?). Trin. 166 ruri dum sum... me apsentem... aedis... inscribit. 254 TER. Eun. 255 al. CATO(?) orig. 83, 17. QVADRIG. hist. 10^b, 17 dum se Gallus... constituere studet, Manlius... scutum percussit atque... hominem... deiecit. 13 ea dum fiunt, Latini... consilium ineunt (BELL. Afr. 33, 1). PORC. LIC. carm. frg. 4 dum... petit, dum... inhiat... dum... putat, dum... credit... rapitur. RHET. Her. 4, 51, 64 VARRO Men. 255, 457. CIC. Quinct. 28 haec dum Romae gerantur, Quinctius interea... vi detruditur (CAES. Gall. 5, 22, 1 al. BELL. Afr. 36, 1. 93, 1 SALL. Catil. 32, 3 al. NEP. Dat. 5, 1 al. VERG. Aen. 7, 540 OV. met. 11, 484 LIV. 3, [Hoy]

23, 1 *al.* VICT. VIT. 2, 46. *cf.* l. 53). CAES. Gall. 5, 35, 7 *al.* HIRT. Gall. 8, 14, 1 BELL. Afr. 16, 2² 28, 1 BELL. Hisp. 36, 3 *al.* SALL. Iug. 52, 5. 58, 1 *al.* NEP. Dat. 4, 4 VERG. Aen. 1, 453 *al.* CVLEX 98 MORET. 51. HOR. sat. 1, 5, 13. 1, 9, 61 haec dum agit, ecce, Fuscus Aristius occurrit (OV. met. 3, 173. 10, 209. 11, 1 SIL. 13, 314 *al.* HOMER. 403 STAT. silv. 2, 3, 21. APVL. met. 2, 32. 9, 21 CLAUD. 5, 494 CORIPP. Ioh. 6, 465 *al.* *cf.* SEN. Phaedr. 1025 dum... quaerimus, totum en [en totum *codd.*] mare immugit). 2, 8, 80 PROP. 3, 8, 31 OV. epist. 14, 67. 17, 53 *al.* met. 3, 426 dum... petit, petitur, pariterque accendit et ardet. LIV. 1, 11, 1 dum ea ibi Romani gerunt, ... exercitus... incursionem facit. 2, 65, 3 *al.* PHAEDR. 1, 9, 6 *al.* SEN. apocol. 12, 1 Herc. O. 736 *al.* CVRT. 4, 5, 21 *al.* LVCAN. 1, 605 *al.* PETRON. 97, 1 *al.* VAL. FL. 2, 347 *al.* 5, 169 tum... audiri... Titan vociferans, ... dum vellitur artus. SIL. 2, 173 *al.* 4, 489 dum... petit..., interdum rapta... alno... texit... classem. 5, 162 dum... moratur haruspex, solum iam superest... imponere (8, 242 APVL. met. 6, 31). HOMER. 551 *al.* STAT. Theb. 2, 624 *al.* 4, 579 QVINT. inst. 12, 10, 24 TAC. ann. 2, 7 *al.* APVL. met. 1, 2 ac dum... adfectat, ... tertium me facio (*sic saepius in principio periodi ac dum*: 1, 12 *al.* [dumque: 2, 31 *al.*]). 1, 7 dum... revortor, ... evado. 1, 16 *al.* 9, 5 dum... ille... proficiscitur, statim... inrepat... adulter. IVST. 5, 1, 1 AVR. VICT. Caes. 3, 16 AVSON. 436, 1 *al.* AMM. 14, 2, 10. 18, 3, 1 *al.* CLAUD. DON. Aen. 10, 493 *al.* VVLG. Iudith 7, 6 CLAUD. 5, 370 MART. CAP. 1, 5. 8 *al.* ROMVL. fab. Aesop. 59, 10. 69, 20 ALC. AVIT. carm. 1, 146 DRAC. Orest. 22 *al.* CASSIOD. var. 7, 8, 2 dum captos respicit, tunc... cognoscit. Ios. c. Ap. 1, 144 consonat... Philostratus..., dum... meminit (*μεμνημένος*). GREG. TVR. Iul. 23 CORIPP. Ioh. 1, 38 *al.* VITA Caes. Arel. 1, 13 CARM. epigr. 462? *nota verbum sententiae primariae omissum*: SIL. 11, 542 ea dum memorat, ... conversus in ora Hannonis...: 'iamne... probamus?' APVL. met. 5, 16 dum... redeunt, sic secum altercantes 'quid' *eqs.* ITALIA Ezech. 37, 7 (Tert. resurr. 29 p. 66, 27) et ecce vox, dum propheto (*ἐν τῷ ἐμὲ προφητεύσαι*, VVLG. prophetante me). MART. 5, 8, 4 *v. infra* l. 79. ② *enunt. primar. perf.*, *acced. praes. hist.* (l. 40 *al.*), *imperf.* (l. 44. 50. 56. 58. 61. 65. 69 et saepius, *v. etiam* p. 2206, 23): PLAVT. Amph. 1098 dum haec aguntur, interea... audivimus (SALL. Catil. 50, 1 LIV. 5, 17, 6 *al.* PETRON. 125, 1 [loco mutilo]. AMM. 14, 5, 1 *al.* ANON. Vales. 12, 62 HIST. Apoll. rec. A et B 31). Bacch. 951 Cas. 241. 567. 976 Cist. 90. Curc. 682 minas dum solvit, omnis mensas transiit. Epid. 650. 669 Men. 449. Merc. 97 dum... ambulo, hospes me... agnovit, ad cenam vocat (*cf.* l. 72 *sqq.*). Poen. 803. 1317. Pseud. 1279 dum enitor, ... iam... inquinavi pallium (LIV. 1, 25, 9. 6, 4, 11. 21, 7, 1 SIL. 4, 49 *al.*). Rud. 368. Trin. 30 dum illi aegrotant, interim... succrevit. 166. 839. TER. Hec. 801/2 totum desedi diem, ... dum exspecto... itaque... dum illi sedeo, ut quisque venerat, accedebam. Haut. 242. 257 *al.* TITIN. com. 29 TVRPIL. com. 149 POMPON. Atell. 190. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 VARRO Men. 103 CIC. Verr. II 4, 4. 56 Manil. 22 Pis. 53 Mil. 28 *al.* CASS. Cic. epist. 12, 12, 2 CATVLL. 99, 1. LVCR. 5, 55 dum rationes persequor..., ... (5, 64) huc rationis detulit ordo. CAES. Gall. 1, 27, 4. 1, 39, 1 *al.* 6, 7, 1 dum haec a Caesare geruntur, Treveri... adoriri parabant (BELL. Alex. 34, 1 BELL. Hisp. 36, 1 SALL. Iug. 32, 2 VERG. Aen. 9, 1 [*cf.* SERV. auct.] OV. met. 3, 316 LIV. 2, 31, 1 *al.* VELL. 2, 37, 1 *al.* SIL. 10, 449 TAC. hist. 2, 87 *al.* TREB. Gall. 11, 1. EVTR. 9, 10 [*ταύτης οὐσης... τῆς καταστάσεως*]. VICT. VIT. 1, 17). BELL. Alex. 37, 3. BELL. Afr. 15, 1 pedites... dum equites... prosequuntur, ... vulnerabantur. 53, 1 BELL. Hisp. 25, 8. 27, 1 *al.* SALL. Catil. 50, 1 dum legatis... praemia decernuntur, liberti... sollicitabant. Iug. 22, 1 NEP. Lys. 4, 2 *al.* VERG. ecl. 8, 106 georg. 3, 487. 4, 348. 560 haec... canebam..., Caesar dum... fulminat *eqs.* Aen. 1, 494 *al.* 9, 368 HOR. carm. 1, 10, 11 *al.* PRIAP. 12, 8. PROP. 3, 7, 7 dum... sequitur, ... excidit (*praes.?*)... et... natat. 4, 1^b, 93. 95 *al.* OV. am. 3, 1, 5 *al.* met. 5, 675. 6, 324 dum pascua lustris, ecce... stabat (CORIPP. Ioh. 4, 136). 6, 619. 12, 148 trist. 3, 9, 13 IMP. AVG. Suet. Aug. 76, 2 LIV. 1, 27, 11. 2, 10, 9 *al.* perioch. 2 p. 5, 19. 28 p. 34, 16 dum... morbo implicitus est (*nota pro praes.*), ... discussit. MANIL. 5, 94 SEN. contr. 1, 2, 23 *al.* *nota* contr. 7 pr. 1. 10 pr. 2 saepe, dum amicitur, discebat. VELL. 1, 7, 2 *al.* VAL. MAX. 1, 5, 4 *al.* 8, 7 ext. 3 Plato Aegyptum peragravit, dum (ubi D, Halm)... rationem percipit (-cepit Halm). PHAEDR. 2, 8, 24 *al.* SEN. apocol. 4, 2 Herc. f. 571. Herc. O. 499 me... dum... habet, repetebat Argos. 572 dial. 10, 4, 5 *al.* OCTAVIA 724 CVRT. 4, 6, 17 *al.* LVCAN. 1, 207 *al.* PETRON. 6, 1. 2 *al.* CALP. ecl. 7, 7, 11 PLIN. nat. 7, 181. 182 (*saepius alternantibus cum et dum*). VAL. FL. 1, 492. 2, 451 *al.* SIL. 1, 142 *al.* 3, 160 dum perlustrat..., tandem... cessit... belligeramque datur somno componere mentem (*sim. perf. et praes. iuxta posita*: 3, 692. 4, 236. 582 *al.* STAT. Theb. 8, 450 *al.*; *cf. supra* l. 40). *nota* SIL. 8, 61 ea, dum flavas bis tondet messor aristas, servata interea sedes. HOMER. 303 *al.* STAT. Theb. 1, 66. 1, 565. 11, 179 MART. epigr. 22, 1 *al.* 1, 62, 3 dum modo Lucrino, modo se permittit Averno..., incidit in flammam (2, 64, 1). 4, 61, 10 cum subito abires, dum fugis, loquebaris. 5, 8, 4 QVINT. inst. 3, 6, 25. 4, 1, 61. 12, 9, 13 quae fortia, dum dicuntur, videbantur, stulta, cum laeserunt, vocantur. decl. 279 p. 138, 29 (*opp. cum*). 291 p. 161, 23 *al.* IVV. 3, 10 TAC. Agr. 7, 2 *al.* hist. 3, 33 *al.* PLIN. epist. 2, 1, 5. 3, 5, 14. 3, 9, 35 *al.* SVET. Iul. 4, 1 *al.* FLOR. epit. 2, 12, 1 *al.* AVR. Fronto p. 70, 5 N. FRONTO p. 89, 18 ARGVM. Plaut. Amph. 2, 3 Mil. 1, 2 GRAN. LIC. p. 20, 3. 4 POMPON. dig. 45, 3, 40

APVL. met. 1, 4. 3, 25 *al.* 8, 19 dum... gestiunt..., ... proximat virisque... genua contingens sic adorabat. MIN. FEL. 33, 3 *al.* TRYPH. dig. 49, 17, 19, 2 VLP. dig. 4, 3, 7, 3. PAVL. dig. 31, 84 quae medio tempore adquisiit domino, dum moratur praestare libertatem (IVST. 3, 2, 7). SOL. 1, 8 *al.* CAPITOL. Max. Balb. 8, 2 *al.* SPART. Hadr. 14, 5 *al.* TREB. trig. tyr. 29, 1 *al.* VOPISC. Aurelian. 18, 3 TAC. 2, 6 LACT. inst. 1, 21, 35 *al.* IVST. 7, 6, 12 VIR. ill. 4, 4 AVR. VICT. Caes. 38, 3. EVTR. 9, 18, 1 dum bellum... gerit (*μαχώμενος*), res... gessit. AVSON. 10, 7 *al.* 335 (*opp. antequam*). AMM. 15, 3, 10 *al.* 20, 6, 7 dum... adhuc... certatur..., ... complebant. ANON. Vales. 14, 81 CLAUD. DON. Aen. 2, 55 p. 154, 27. 12, 388. 952 (*opp. antequam*). VEG. mil. 1 pr. FVLG. aet. mund. p. 151, 21 HIER. epist. 36, 5, 1 *al.* VVLG. psalm. 26, 2 dum appropiant..., ipsi infirmati sunt (*ἐν τῷ ἐγγίξιν*). Matth. 13, 4 dum seminat, ... ceciderunt (*ἐν τῷ σπείρειν σπόνον*). RVFIN. Ios. bell. Iud. 5, 6 dum... praetervehuntur (*περιπλέοντων*), ... contigit. CLAUD. 18, 35 *al.* MEROB. poet. 30 AVG. civ. 1, 18 p. 30 D. *al.* COMM. instr. 2, 29, 9 *al.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 8 (*tunc rec. B*). SVLP. Sev. chron. 1, 26, 2 *al.* BARNAB. 1, 4. SIDON. epist. 8, 6, 13 *al.* SEDVL. carm. pasch. 1, 121 (*op. pasch.* 1, 6 p. 182, 12). PAVL. PETR. Mart. 2, 669 ALC. AVIT. carm. 6, 70 DRAC. Romul. 6, 3 *al.* ENNOD. carm. 2, 66, 1 (*ibid.* 3 cum). LORD. Get. 9, 60 *al.* GREG. TVR. Iul. 37 *al.* HIST. Apoll. rec. A 1 p. 2, 14 dum miratur (mirans *rec. B*)..., ... coepit celare. CORIPP. Ioh. 2, 450 *al.* NICET. vigil. 6 CARM. epigr. 399, 2. ③ *enunt. primar. plusq.* (*acced. imperf. infra* l. 33): ENN. ann. 364 dum transit striderat hasta. CIC. Verr. II 5, 91 haec dum aguntur, interea Cleomenes... pervenerat (SALL. hist. 3, 96 A, 6 LIV. 3, 17, 12). Att. 10, 16, 5 (*margo edit. Lambini, cum codd.*). VERG. ecl. 7, 6 dum... defendo..., ... caper deerraverat. Aen. 6, 171 (*cf.* 6, 338). HOR. epist. 2, 2, 27 OV. am. 3, 5, 17 met. 5, 535. 14, 341 *al.* LIV. 2, 53, 4 dum haec ad Veios geruntur, Volsci... posuerant castra (9, 32, 1 *al.* VELL. 2, 4, 1 *al.* CVRT. 9, 7, 1). 21, 29, 1 *al.* LIV. perioch. 29 p. 36, 12 SEN. contr. 9, 5, 2 VELL. 2, 88, 1 VAL. MAX. 3, 3 ext. 4 SEN. dial. 6, 22, 8. *nota* CVRT. 4, 15, 30 dum... haesitat, sensim Persae cedebant et laxaverant ordines (*sim. imperf. iuxta plusq.*: SIL. 2, 148 [*v. l.* 35]. 7, 494. 9, 92 *al.*). ASCON. tog. cand. p. 71, 20 LVCAN. 4, 692. SIL. 2, 148 dum cadit... advena..., iam... Theron effuderat agmen et... miscebat... proelia (7, 90. 494. 9, 166 *al.* APVL. met. 2, 27 dum... reminiscor..., ecce iam... processerat. 6, 26 *al.*). 2, 391. 642 dum... clamat Eurymedon..., ecce simul iugulum perfoderat ense Lycormas (STAT. Theb. 10, 463. APVL. met. 2, 27 *v. supra* l. 37). 5, 230 *al.* STAT. Theb. 11, 140 GRAN. LIC. p. 27, 10 SPART. Carac. 10, 6 AMM. 29, 1, 4 *al.* CLAUD. DON. Aen. 6, 535 p. 579, 9 DRAC. Romul. 8, 441. *pendet*: *ex enunt. secund. per coniunctivum*: PLAVT. Merc. 924 mater irata est patri..., quia scortum... adduxerit..., dum... ipsa abest. Most. 1018 mecum ut ille hic gesserit, dum tu hinc abes, negoti? VARRO rust. 2, 6, 1 CIC. fin. 5, 50 BELL. Hisp. 1, 1. 16, 2. HOR. epist. 1, 2, 61 OV. epist. 2, 15. 19, 204 *al.* LIV. 2, 53, 1 VAL. MAX. 3, 2 ext. 2. 8, 7, 2 SEN. dial. 4, 6, 2 LVCAN. 7, 623 CALP. ecl. 4, 119 PLIN. nat. 9, 14 *al.* STAT. Theb. 8, 511 tenebo, quotiens sudaverit aegis... mihi, ... dum (cum *al.*)... omnes lustris... terras. silv. 1, 4, 118 testor..., quis nocte timor, dum... auguror (*sim. sine verbo* PLIN. epist. 3, 9, 35 quaeris quid nos, dum haec aguntur). MART. 8, 48, 1 QVINT. inst. 11, 3, 48. decl. 306 p. 200, 4. 338 p. 336, 27. TAC. hist. 1, 9 quies et Illyrico, quamquam... legiones, dum... cunctantur, Verginium... adissent. PLIN. epist. 6, 22, 4 *al.* FLOR. epit. 4, 12, 66 ut... iam tum, dum colit terras, ... consecraretur. GRAN. LIC. p. 22, 7. VLP. coll. Mos. 1, 11, 2 SOL. 7, 23 CLAUD. DON. Aen. 5, 705. BARNAB. 12, 2. *ex infinitivo*: TER. Hec. 829 dicit... sese illi anulum, dum luctat, detraxisse. CIC. ad Q. fr. 3, 5 (6), 5 CATVLL. 99, 5 VERG. ecl. 10, 71 Aen. 10, 191 HOR. carm. 3, 7, 18. TIB. 1, 3, 25 quid mihi prosunt..., pie dum (deum A) sacra colis, ... lavari te... et... secubuisse. SEN. dial. 1, 2, 11 spectasse... deos, <dum> ille vir... instruit..., dum... tractat, dum... infigit, dum... spargit. 2, 2, 1. CVRT. 9, 10, 21. MELA 1, 59 litteris servant, dum Aegyptii sunt, quater cursus suos vertisse sidera. STAT. Theb. 9, 402 silv. 2, 7, 102 *al.* QVINT. inst. 5, 10, 34 decl. 279 p. 139, 31 FRONTIN. aq. 7. SVET. Tib. 14, 4 illum... eo ipso momento, dum spatiatur una, praecipitare. SCAEV. dig. 31, 88, 16 APVL. apol. 61 PAVL. dig. 3, 5, 33 SOL. 5, 4 IVST. 9, 2, 11 AVSON. 361, 36 AMM. 18, 2, 12 CLAUD. 5, 66. *ex parte sententiae*: SALL. Catil. 36, 1 commoratus..., dum... exornat, ... contendit. Iug. 101, 9 TIB. 1, 3, 55 ELEG. in Maecen. 1, 48 LIV. 7, 24, 3. 7, 34, 9 *al.* VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 PHAEDR. 1, 12, 5 SEN. Herc. O. 367 CVRT. 8, 13, 15. 9, 5, 17 PETRON. 89, 27 ibat iuventus capta, dum Troiam capit. 112, 6 *al.* PLIN. nat. 9, 27. 10, 145 SIL. 2, 87 *al.* MART. 4, 73, 5 QVINT. inst. 11, 2, 38 IVV. 9, 7 TAC. ann. 16, 21 hist. 4, 33 FLOR. epit. 3, 4, 5. *nota* Ps. QVINT. decl. 1, 9 dono illud: dum... egreditur, dum... fallit...: quid postea agit? IVST. 24, 8, 5. *y praes. hist. et praeteritum*: SEN. Herc. O. 677 dum petit... patrioque... constitit axe nec... decurrit..., ... perdidit. APVL. met. 10, 35 dum magister... inservit et... tribuebatur arbitrium nec... quisquam... putabat...: ... iam cursu me... proripio. *cf.* GREG. TVR. Iul. 10 quidam dum... amisisset, ... conabatur...: quod dum agit, ... sentit. *δ imperf. (plusq. pro imperf. p. 2207, 14)*: ① *enunt. primar.* [Hoy]

praeterit.: CIC. S. Rosc. 91 dum is in aliis rebus erat occupatus ... erant interea qui (cf. Sommer, *Rh. Mus.* 74, 1925, 217, 2). Att. 6, 6, 3 dum impendere Parthi videbantur, statueram. BELL. Afr. 51, 6 dum haec opera ... fiebant ... interim pars ... stabat. NEP. Hann. 2, 4 divina res dum conficiebatur, quaesivit eqs. PROP. 4, 10, 33. Ov. Ib. 591 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 10 Liv. 5, 47, 1. 10, 40, 9. 35, 31, 1 dum ... bellum erat, legati ... circuire. SVET. Vesp. 21 dum salutabatur, ... calciabat ipse se. APVL. met. 5, 28 interim dum Psyche ... circumibat, at ille vulnere ... dolens ... ingemebat (at del. Schiopp., cf. vol. I 1007, 13). CLAUD. DON. Aen. 4, 635 AMM. 19, 11, 12. 27, 10, 14 al. 31, 13, 8 dum multitudo tolerabatur, ... steterant. SCHOL. Hor. carm. 1, 2, 5 saepius. COD. Theod. 14, 4, 10, 4 (a. 419). VITA Vedast. 9 CARM. epigr. 518, 9. 1165. (II) *enuntiat. primar. praes. (perf. infra l. 18)*: LIV. 32, 24, 5 dum ... animos ... hostium certamen averterat (i. dum aliud agebant), ... capitur murus. HOMER. 379. 703 dum ... carpebant, venit ecce eqs. (APVL. met. 7, 26 dum puerum ... parentes ... querebantur, [et] adveniens ecce rusticus ... flagitat. SIDON. epist. 2, 9, 6). GELL. 2, 2, 5 sella ... dum aliae promebantur, apposita est. VEN. FORT. carm. 10, 6, 129. *aliter v. infra l. 51*.

pendet.: *ex enunt. secund. per con.*: SCAEV. dig. 35, 2, 90 miles si, dum paganus erat, fecerit testamentum. COD. Iust. 2, 55, 4, 2 sive ab initio hoc fuerit ... scriptum vel ... depositum, dum arbiter eligebatur. *ex inf.*: Ov. met. 4, 784 dum (cum E. Hoffmann) ... ipsam ... tenebat, eripuisse caput collo. *ex parte sent.*: LIV. 10, 36, 16 dum haec ... gerebantur, ... occupare conati. AMM. 31, 5, 6 nuntio doctus, dum vino marcebat et somno.

ε perf.: (I) *enunt. primar. perf.*: PLAVT. Amph. 599 uti quicque actum est, dum apud hostis sedimus, edisseravit. MIL. 505 quod meas confregisti ... tegulas, ibi dum sectatus (sectaris Serv. georg. 4, 296) simiam. *ex con.* 823. Stich. 628 dum parasitus ... fuisti, rem confregisti. TVRPIL. com. 173 dum ego conixi somno, hic ... prospexit. CIC. Mur. 55 qui primum, dum ... in hunc ascendere gradum dignitatis conatus est, venit in periculum eqs. Att. 7, 21, 1 Ov. met. 7, 530. 15, 847. SEN. contr. exc. 2, 2. VAL. MAX. 8, 5, 5 Cicero ... testis abiectus est, dum ... iuravit (8, 1 absol. 7 v. p. 2211, 46). SEN. Herc. O. 812. *nota* SPART. Did. 6, 3 dum haec egit (agit Casaub.) Iulianus, Severus classem ... occupat, legati ... ad Severum transierunt. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 5, 8 accesserunt ... milites, et ipse ... veniebat, dum interea Vespasianus ... subegit (ἐν δὲ τοῦτω). GREG. TVR. Franc. 9, 6 p. 363, 11 BAYDON. vita Radeg. 2, 9. CORP. VI 36015, 4 fecit sibi, dum vixit. (II) *enunt. primar. praes.*: CVRT. 10, 2, 26 ceterorum, dum etiam spei vestrae obviam istis, arma quoque pignori sunt. DARES 24 dum ... eum spoliare coepit, Achilles intervenit. AMM. 30, 3, 7 Franciam dum vastando perrupit (-rumpit G), oppetit ... circumventus. VEN. FORT. carm. 1, 5, 19 cui, dum vestivit egenum, ... brachia gemma tegit.

pendet.: *ex con.*: CIC. epist. 2, 16, 5 quos ille dies sustinuerit, in urbe dum fuit. *ex parte sent.*: CVRT. 10, 1, 43 litteras ... accipit de rebus in Europa ... gestis, dum ipse Indiam subegit (subigit plerique edd.).

ξ plusq.: AMM. 27, 11, 1 Rufino absoluto vita, dum administrat (-[ar]at Clark, frustra; cf. Bickel Gött. G. Anz. 1918, 277). *aliter v. supra l. 14*.

η fut.: PLAVT. Amph. 96 nunc <vos> animum advortite, dum huius argumentum eloquar (ni con. praes., ut l. 58) comoediae. Men. 214 v. p. 2204, 2. 257 geminum dum quaeres (-is P), gemes. Truc. 737 quid erit interea ... dum tu commentabere (v. app. crit. ad h. l.). CIC. Verr. II 3, 163 dum certa ... dicam breviter, attendite. HOR. sat. 1, 3, 137 dum tu ... ibis ... et mihi ... ignoscent ... amici inque vicem ... vivam ... beatus. Ov. epist. 13, 119. 141. 17, 18. ars 1, 578. Ib. 441. fast. 277 3, 200 al. COLVM. 12, 49, 2 regiam dum contundes, ... demerge. VVLG. psalm. 45, 3 non timebimus, dum turbabitur terra (ἐν τῷ ταράσσειν τὴν γῆν). AVG. civ. 20, 20 p. 455, 11 D. resurgent, dum ferentur (-untur al.) in aëra (opp. in ipso raptu morientur). CARM. epigr. 1878, 6 lege titul(o) nestro. [dunc leges, et repausas, (idem 2160, 4, sed tunc scriptum).

pendet.: *ex con.*: CIC. leg. agr. 2, 53 te volo curare, ut ... auxilium ... adducas, dum ... agros ... vendam. Att. 6, 1, 24 tu velim, dum ero Laodiceae, ... colloquere. Ov. epist. 13, 151. *nota* HIER. epist. 32, 1, 3 ut, dum illa legis et in his aliquid doctrinae ... inveneris, putes. ENNOD. opusc. 5, 28 p. 401, 6. CONC. Arvern. a. 535, 7 ne ... corpus, dum ad tumulum evehetur, obtegatur et ... dum honorantur corpora, altaria polluantur.

b adversative: *α praes. non hist.*: PLAVT. Cas. 367 v. p. 2208, 15. Curc. 170? (v. p. 2212, 38). LVCR. 3, 592 finis dum vitae vertitur intra, saepe ... tamen ... videtur ire anima. STAT. silv. 2, 1, 170 unde ... horror, dum modo fusus humi lucem aversaris ... nunc ... pectora rumpis? TERT. apol. 17, 3 hoc ... deum aestimari facit, dum aestimari non capit. CHIRON 185 interdum digeruntur ... dum interdum et aliae renascuntur. COMM. instr. 1, 23, 1. 1, 24, 10. VICT. VIT. 3, 60. LEX Visig. 9, 2, 1 si thiufadus ... sic eum, dum sanus est, ad domum dimiserit ... reddat eqs. (cf. 9, 2, 4 cum sanus esset; 9, 2, 5 dum esset sanus). PASS. Quirin. 4. GREG. M. epist. 3, 61 p. 220, 13.

pendet.: *ex con.*: CIC. Sest. 100 ut ... dum otium volunt ... retinere, ipsi utrumque amittant. *ex inf.*: BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 225, 22 illi videndum est, quod deum, dum omnia scire conatur efficere, omnia nescire contendit.

β praes. hist.: (I) *enunt. primar. praes. hist.*: nescio an huc pertineant: ENN. ann. 256 dum censent terrere minis, hortantur ibi (be cod.) sos. SEDVL. hymn. 1, 19 claudicat ... videns dominum, dum praevalet, heres (Iacob). AVSON. 258, 12 ter dominante Tito cingit nova laurea lanum, quindecies saevis potitur dum (tum Σ². Heinsius, Peiper) frater habenis. (II) *enunt. primar. perf.*: CIC. Tull. 15 pecuniam ... dum volt in praedio ponere, non posuit. VERG. Aen. 10, 58 quid ... iuvit ... fugisse ... dum Latium Teucris ... quaerunt? Ov. met. 3, 261 dum (tum codd. praet. Neap.) linguam ad iurgia solvit, 'profeci quid ...?' dixit. cf. MART. 5, 17 APVL. met. 9, 15.

γ perf.: PLAVT. Cas. 367 dum 'mihi' volui, 'huic' dixi, atque adeo 'mihi' dum cupio (v. p. 2207, 75) — perperam fabulor. SEDVL. op. pasch. 4, 19 p. 269, 4 dum iudici ... accusantium furor ingessit damnare cupiens, liberavit (carm. 4, 239 cum damnare parat, plus liberat). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 134 dum universi sunt expugnati a Romanis ... maiores nostri ... amici fuerunt (πάντων ἐκπολεμήθέντων). LORD. Get. 17, 97 VEN. FORT. carm. 9, 1, 44 SCHOL. Hor. carm. 1, 6, 7. *δ plusq.*: INST. Iust. 1, 10, 13 qui, dum naturalis fuerat, postea curiae datus potestati ... subicitur. VITA Caes. Arel. 62.

c causaliter: *α manente notione temporis*: (I) *praes. non hist.*: (a) *enunt. primar. praes. non hist. (exhort. v. infra l. 53)*: PLAVT. Merc. 348 tantus cum cura meost error animo, dum servi mei perplacet mihi consilium, dum rursum haud placet (dum ... dum pro adv. habent alii, separantes enuntiatum a praecedente, ut sit i. q. tum — tum). Pseud. 685 certa mittimus, dum incerta petimus. Trin. 255 fit ipse, dum illis comis est, inops amator. 1149. TER. Phorm. 767 nostrapte culpa facimus, ut malis expediat esse, dum ... dici nos bonos studemus. Ad. 899 CAECIL. com. 147. *nota* ACC. trag. 345 ea oblectat spes ... hospitem, dum illud quod miser est clam esse censet. RHET. Her. 2, 11, 16 bis (4, 36, 48). VARRO Men. 12 pueri ... pedibus offensant, dum ... suspiciunt. CIC. div. in Caec. 53 leg. agr. 2, 49 Mur. 67. de orat. 2, 104 bis. al. LVCR. 1, 659 ardua dum metuunt, amittunt vera viai. 2, 152 vapor ... non per inane meat ...; quo tardius ire cogitur, ... dum diverberat undas. 3, 68 al. HIRT. Gall. 8 praef. 9 dum omnes ... causas colligo, ... hoc ipso crimen ... subeo (cf. infra l. 73). VERG. georg. 3, 455 HOR. carm. 1, 6, 9. sat. 1, 2, 24 dum vitant stulti vitia, in contraria currunt. epist. 1, 18, 8 PRIAP. 3, 8. Ov. am. 1, 13, 37 al. epist. 12, 175 forsitan ... dum te iactare ... quaeris ... crimina fingas. 19, 139. 20, 39 al. LIV. 3, 65, 11 moderatio ... dum ... se quisque extollit, ... in difficili est. 40, 13, 5 MANIL. 1, 716. 4, 3. SEN. contr. exc. 4, 6 al. VAL. MAX. 3, 2, 17 CELS. 3, 2, 6. 3, 18, 4 si vincit aliquis, dum levare ... cupit, ... loquitur. PHAEDR. 1, 24, 1 al. SEN. Thy. 31 benef. 1, 4, 2 al. COLVM. 2, 19, 2 al. LVCAN. 5, 187 al. PERS. 5, 165 an rem patriam ... frangam, dum ... canto? PETRON. 120, 92. PLIN. nat. praef. 3. 18 al. VAL. FL. 1, 396 al. SIL. 2, 634 MART. 1, 49, 40 vero ... fruire ... gaudio, dum Sura laudatur tuus. 1, 104, 19 al. QVINT. inst. 2, 4, 9 al. decl. 339 p. 338, 25 dum tueri ... videtur, pacem suadeat. FRONTIN. aq. 33 LIV. 1, 60 TAC. hist. 1, 37 al. PLIN. epist. 8, 18, 3 al. GAIUS dig. 44, 7, 1, 8. inst. 3, 33 al. APVL. mund. 36 quippe sic et, (sicut codd.) mundi universitas regitur, dum speculatur ... rector (Ps. Aristot. mund. 6 p. 400^b 31 ἡγουμένον ... ἀνθρώπων. sic respondet: MIN. FEL. 18, 8. TERT. pudic. 1 p. 222, 2 anim. 17 p. 323, 27 al. CYPR. epist. 67, 9 p. 743, 16 CHIRON 69. PANEG. 3 [11], 4, 3 sic interim triumphatis, dum triumphos ipsos semper vincendo differtis. BARNAB. 6, 17 dum adnutrimur, sic vivificamur [ζωοποιούμενοι ζήσομεν]. ENNOD. dict. 15, 7 p. 471, 3). ITALA Abac. 3, 2 dum appropinquant anni, nosceris (ἐν τῷ ἐγγίξειν. VVLG. in medio annorum notum facies). MIN. FEL. 8, 5 al. 22, 7 (quater in anaphora cum mutatione personae). TERT. spect. 13 p. 15, 22 al. praescr. 2, 5 syn. quia. anim. 37 p. 364, 17 maior efficitur ... per dilationem ponderis ... non per adiectionem, dum extenditur, non dum augetur (cf. 43 p. 372, 28). anim. 39 p. 366, 20 ita omnes idololatria obstetricae nascuntur, dum ... genimina ... daemoniorum candidata profitentur eqs. resurr. 44 p. 91, 2 vita manifestabitur ... quando? post mortem. quomodo? dum resurgimus (cf. 54 p. 113, 3. 11. AVG. c. Petil. 1, 3, 4 quomodo ... securi erunt ...? ita ... dum ... auferunt). 50 p. 103, 27 dum ... patitur, apparet hinc quoque eqs. (CYPR. zel. 6 p. 423, 12.) adv. Hermog. 21 p. 149, 24 eo ipso, dum ... ostenditur ... manifestatur eqs. (CYPR. unit. eccl. 3 p. 212, 3.) adv. Marc. 4, 11 p. 452, 15 (syn. cum). CYPR. zel. 5 p. 422, 12 inde perierunt, dum malunt (v. p. 2209, 6). TER. MAVR. 2292. VLP. dig. 21, 1, 38, 14 al. *nota* frg. Vat. 77 Vindius ... dum consulit Iulianum, in ea opinione est eqs. SER. SAMM. 706 Ennius ... dum pocula siccata iniqua, hoc vitio tales fertur meruisse dolores. SOL. 25, 14 al. GALLICAN. Avid. 14, 3 LAMP. Alex. 66, 3. VOPISC. Tac. 2, 4 apud quos ... commenta ... valent, dum modo irati audiunt, plerumque temulenti eqs. *nota* EDICT. imp. Diocl. 1, 13 paene sera prospectio est, dum (cum Gyth.) hac spe consilia molimur aut remedia inventa cohibemus, ut eqs. 2, 12 LACT. inst. 17, 7 al. HIL. hymn. 1, 23. myst. p. 27, 1 (quinquies; ibid. cum). OPTAT. 1, 1 p. 3, 12 [Hey]

PALLAD. 4, 15, 3 PRISCILL. tract. 1, 3 al. AVSON. 238, 4 SYMM. epist. 1, 25 al. VEG. mil. 1, 7 al. HIER. epist. 21, 34, 6 al. (62, 2, 1 v. p. 2211, 59). VVLG. Soph. 3, 6? (v. infra l. 25). I Cor. 11, 32 dum iudicamur (*κρινόμενοι*) . . . a domino corripimur. RVFIN. Adamant. 1, 15 AVG. civ. 1, 9 p. 16, 3 D. al. COMM. instr. 1, 17, 2 al. 2, 23, 1 dum cupis, inde peris (CARM. epigr. 1390, 2). ITIN. [Silv.] 24, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 6. BARNAB. 8, 7 dum sic fiunt, <sunt? fiunt?> nobis lucida (*οὕτως γενόμενα ἡμῖν μὲν ἐστὶ φανερά*). MACR. Sat. 7, 4, 29 al. MART. CAP. 4, 400. 423, v. 12 (*ibid.* 14 cum). 5, 503 al. COD. Theod. 15, 5, 1 (a. 372). CASSIAN. inst. 2, 7, 1 al. LEO M. epist. 166, 1 al. FAVST. REL. grat. 2, 1 p. 59, 8 VICT. VIT. 2, 58 al. DRAC. laud. dei 1, 61 BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 7 p. 259, 4. 5, 1 p. 285, 9 id. . . duplici modo *considerat*, vel similitudine, dum communitates sectatur, vel dissimilitudine, dum differentias. ENNOD. dict. 15, 7 p. 471, 2 al. CASSIOD. var. 2, 39, 11 COD. Iust. 5, 37, 26, 1 CORIPP. Ioh. praef. 6 al. GREG. M. moral. 18, 67 p. 77^B EVGIPP. epist. 3 NICET. vigil. 8 al. BENED. reg. 65, 1. 14 et 16. al. PASS. Quirin. 4. (b) *enunt. primar. perf.*: CIC. epist. 16, 18, 1 cui. . . tu adhuc, dum mihi deservis, servisti non satis. OV. fast. 4, 557 dum non es (*sc. scelerata*) . . . scelerata fuisti. IVV. 5, 94. APVL. mund. 21 perseverantiam . . . elementis dedit specierum ipsarum aequa partitio et dum in nullo alia ab alia vincitur *eqs.* (*Ps. Aristot. mund. 5 p. 396^b, 35 ἡ ἰσομοιρία καὶ τὸ μηδὲν αὐτῶν πλέον ἑτέρον ἑτέρον δόνασθαι*). TERT. anim. 17 p. 325, 20 adv. Marc. 4, 9 p. 443, 20 al. HIER. epist. 62, 1 AVG. c. Petil. 2, 97, 224. *huc fort.*: VVLG. Soph. 3, 6 desertas feci vias eorum, dum non est qui transeat (HIER. in Soph. 3, 1 sqq. p. 715 *ex LXX*: ut penitus non transeant. *ibid. supra*: eo quod non est qui transeat). (c) *enunt. primar. fut. (I vel II)*: NVX 143 nec, dum regit omnia Caesar, incolumis . . . raptor erit. SEN. contr. 9, 6, 3 dum matris meminit, obliviscetur novercae. *sim.* VELL. 2, 16, 1 SEN. dial. 2, 19, 2. 4, 29, 1 CARM. Suet. Nero 39 STAT. Theb. 3, 72. MART. 14, 111 frangere dum metuis, franges crystallina. 11, 78, 6 QVINT. inst. 4, 5, 20. PLIN. epist. 1, 8, 4. TERT. adv. Prax. 10 p. 241, 19 dum . . . pater est, filius non erit. 14 p. 251, 2 al. adv. Marc. 5, 14 p. 623, 24 ita erit resurrectio mortuorum, dum est corporum. TER. MAVR. 2295. PAPIN. dig. 46, 1, 49, 1 qui, dum se putat obligatum, . . . exsolverit (VLP. dig. 11, 7, 14, 16). VEG. mil. 3, 17 HIER. epist. 31, 2, 2 al. VVLG. Is. 58, 13 VEREC. in cant. 2, 26 auferet delinquentes, dum videlicet indigno exitu consummantur. CONC. Rom. a. 502 p. 450, 15 LEX Visig. 11, 2, 2 si quis . . . sarcophagum abstulerit (*an coni. perf.*), dum . . . vult habere. CARM. epigr. 1552^A, 73 securus eris, . . . dum . . . nec testamenta facis *eqs.* (d) *enunt. primar. coni. irreal.*: TERT. adv. Marc. 2, 7 p. 344, 1 dum revocat . . . dum . . . arcet: nonne exclamaret Marcion. carn. 20 p. 458 quo modo adhaesisset nisi dum ex utero est? *pendet.* *ex coni.*: CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 2 vide, ne, dum pudet te . . . eligas. SALL. Catil. 52, 12, 58, 4. HOR. ars 230 ne . . . dum vitat humum, nubis . . . captet. OV. epist. 7, 46. trist. 1, 1, 101 SEN. contr. 9 praef. 2. SEN. benef. 1, 11, 6 COLVM. 7, 5, 13 al. SIL. 8, 340 QVINT. inst. 1, 4, 22 al. PLIN. epist. 10, 19, 2 al. GAIUS dig. 2, 2, 4 (inst. 3, 198). APVL. Socr. prol. 4 p. 108 al. MIN. FEL. 3, 6 TERT. idol. 2 p. 32, 12 nat. 1, 2 p. 61, 15 adv. Marc. 2, 18 p. 359, 21 sic . . . dum (3, 1 p. 377, 19. ENNOD. epist. 6, 15, 1 p. 157, 14). scorp. 9 p. 164, 22 al. adv. Marc. 1, 5 p. 297, 11 *cf. p. 2221, 41*. 5, 19 p. 646, 4 quemadmodum exclusa sit, edocet, dum scilicet . . . transfertur. PS. TERT. haer. 2 p. 218, 9. VLP. dig. 1, 16, 9, 4 al. PAVL. dig. 4, 2, 21, 4 SOL. 11, 3 CAPITOL. Max. Balb. 1, 5 LACT. ira 7, 1 AVSON. 123, 5. *nota* CYPR. epist. 26 p. 540, 4 nec delicto . . . adiciant . . . aliud . . . ut (*om. pleriq.*) dum nobis nec . . . nec . . . permittunt. SCHOL. Cic. Bob. p. 95, 4 St. al. HIER. epist. 7, 6, 2 al. RVFIN. Adamant. 1, 25 quia . . . nec . . . credatis, dum non intellegitis (*μη συνιέντες*). AVG. civ. 1, 27 p. 43, 24 D. al. ROMVL. fab. Aesop. 96 epil. LEO M. epist. 166, 1 al. SACR. Leon. 327? VEREC. in cant. 2, 26 COD. Iust. 3, 28, 36, 1 al. INST. Iust. 3, 21 al. NOVELL. Iust. 36, 4. GREG. M. moral. 1, 48 NICET. vigil. 3 magis curre, ut . . . orando purgeris, dum . . . clamas. *ex inf.*: LIV. 1 praef. 2 quippe qui . . . vulgatam esse rem videam, dum . . . scriptores . . . credunt. 8, 40, 4. COLVM. 7, 3, 26 TAC. dial. 32 hist. 5, 17. PLIN. epist. 9, 13, 12 TERT. apol. 1, 5. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 20 ita Christum creatoris esse, dum Christi est lex. VLP. dig. 4, 4, 18, 1 LAMPR. Alex. 18, 4. ACT. Archel. 8, 6 dicit . . . cum-bas . . . exonerari, dum hauriuntur . . . animae (*ἀνιμωμένων*). AVG. civ. 14, 11 p. 29, 33 D. nec errando posse decipi, sed dum alieno credit errori. ROMVL. fab. Aesop. 79 pr. de inimicitia, dum se non valet ulcisci, paenitere. *ex parte sent.*: PLAVT. Mil. 93 meretrices, labiis dum ductant (ducant *codd.*) . . . videas valgis saviis. VERG. ecl. 8, 82 o digno coniuncta viro, dum despicias omnes, dumque . . . est . . . dumque . . . credis. HOR. carm. 2, 10, 2 dum procellas . . . horrescis, nimium premendo litus. LIV. 2, 31, 2 TEST. Leon. (Corp. X 114) 20 QVINT. inst. 1, 1, 25 IVV. 6, 429. TERT. idol. 5 p. 35, 9 hoc modo . . . mutabilem, dum alibi vetat, alibi mandat (adv. Marc. 4, 9 p. 441, 24). 5 p. 35, 12 crucis . . . liberaturae nos, dum . . . suspendit. test. anim. 2 p. 136, 26 sic deum honorantes, dum . . . absolvunt. anim. 33 p. 358, 16 adv. Prax. 24 p. 275, 27 CALL. dig. 50, 6, 6, 3. VLP. dig. 4, 4, 3, 5 SYMM. epist. 2, 60, 2 HIER. epist. 9, 3. *nota* BOETH. in Porph. comm. 2, 6 p. 191, 10 'numero differentibus', id est 'in numerando differentibus', hoc est 'dum numerantur differentibus'

(ii) *praes. hist.*: (a) *enunt. primar. praes. hist. (non hist. infra l. 16)*: PLAVT. Truc. 38 dum huc dum illuc rete <circum>or-<tit>, impedit pisces. ACC. trag. 345 oblectat spes . . . hospitem, dum . . . clam esse censet. CIC. orat. 226 dum . . . imitari Lysian volt . . . saltat (SEN. contr. 2, 3, 22 COMM. instr. 1, 11, 13. CORIPP. Iust. 4, 352 dum perdere non vult, . . . sic punit). ac. 2, 18 Tusc. 4, 23 al. CATVLL. 65, 22 dum . . . prosilit *puella*, excutitur *mālum*. CAES. civ. 1, 80, 1 HOR. epist. 1, 7, 79 OV. am. 2, 13, 1 epist. 6, 39. SEN. contr. 2, 2, 4 pater, dum nimis amat filiam, abdicat (*antecedit*: dum nimis amat, . . . causa . . . fuit). SEN. Herc. O. 1040 dum fluminibus mora est, defecisse putant. LVCAN. 5, 499 PETRON. 89, 23 CALP. ecl. 3, 3 al. SIL. 4, 211 STAT. Theb. 1, 350. 4, 783. 9, 782 al. TAC. ann. 5, 4 is . . . dum . . . pavet, inserere se dubitantibus. 6, 2 al. FLOR. epit. 4, 10, 2 FRONTO p. 234, 17 N. APVL. met. 5, 6 al. IVST. 15, 2, 15. VICT. VIT. 3, 60. dum promittitur provenit. CARM. epigr. 767, 2 *nota praes. non hist. in enuntiato regenti*: HIL. myst. p. 27, 17 deus et homo Iesus Christus agnoscitur, dum . . . deus iubet, . . . dum homo . . . formatur, dum *eqs.* (*octies in anaphora*). CARM. c. pag. 110 dum quaeris honores, sic . . . iaces. (b) *enunt. primar. perf. (imperf. l. 26)*: PLAVT. Curc. 410 istoc nomine, dum scribo, explevi . . . ceras quattuor. Poen. 362 dum te expecto, neque ego . . . mihi paravi copiam, neque istuc usquam apparet: ita nunc servio nilo minus. Rud. 37 dum alios servat, se impedit interim. 515 TER. Andr. 822 Haut. 492 Phorm. 76 al. CIC. div. in Caec. 56 dum pauca mancipia . . . retinere vult, fortunas omnis . . . perdidit (SEN. contr. exc. 4 pr. 10 dum . . . vult . . . saepe incidebat. contr. 9, 1, 12 VELL. 2, 44, 5 PHAEDR. 1, 13, 9 al. SEN. epist. 9, 20 MART. 6, 72, 5 al. QVINT. decl. 259 p. 56, 10 dum hanc . . . referre gratiam volunt . . . : inciderunt . . . in . . . necessitatem, dum scilicet . . . gener vult videri. APVL. Socr. prol. 4 p. 110 LACT. inst. 1, 7, 11 HIER. epist. 60, 15, 2. *cf. etiam infra l. 58*). Verr. II 2, 42 Catil. 2, 20 Cael. 17 Phil. 5, 3 de orat. 1, 230 nat. deor. 2, 49 ac. 2, 16 Att. 9, 6, 2. epist. 2, 9, 3 dum illum video, paene sum factus ille. epist. 16, 4, 4. ad Q. fr. 1, 1, 2 CAEL. Cic. epist. 8, 17, 1 CATVLL. 44, 9. 10. LABER. com. 62. BELL. Afr. 16, 3. BELL. Hisp. 5, 5 dum cupidius . . . student coagulabantur. 10, 3. al. SALL. Iug. 42, 4. or. Lep. 6 adhuc tutus fuit, dum vos . . . terremini. NEP. Chabr. 4, 2. HOR. sat. 1, 5, 99. 2, 4, 79 al. OV. am. 2, 2, 45. 2, 19, 29 met. 5, 140 al. CARM. Suet. Aug. 70, 1 cum primum . . . vidit dum . . . ludit . . . : omnia se . . . tunc numina declinarunt. LIV. 2, 47, 4. 2, 49, 10 al. perioch. 55 p. 67, 19. 130 p. 118, 10. GRAT. 313. 318. FEST. Gloss. IV p. 315^b (p. 209 M.). SEN. contr. 1, 2, 15 al. VAL. MAX. 1, 6, 13 al. PHAEDR. 4, 4, 2 al. SEN. apocol. 4, 18 dum . . . nimis . . . laudant, plus solito nevere. Herc. f. 35 al. CVRT. 4, 37 al. COLVM. 1, 9, 9 nimirum dum . . . praecipimus, . . . tempestive per haec ad . . . cultum pervenimus. LVCAN. 2, 113 al. PETRON. 6, 1 dum (cum al.) hunc diligentius audio, non notavi. 29, 1 al. CALP. ecl. 1, 14 PLIN. nat. 14, 50 al. SIL. 1, 363 al. STAT. Theb. 1, 152 al. MART. epigr. 11, 1 al. QVINT. inst. 2, 1, 5 al. decl. 259 p. 58, 2 al. FRONTIN. aq. 94. IVV. 6, 176 al. TAC. hist. 1, 64, 3, 50 al. ann. 12, 43 al. PLIN. epist. 2, 5, 3 al. SVET. Vesp. 2, 2 al. FLOR. epit. 1, 1, 8 al. IVLIAN. dig. 7, 4, 17 APVL. met. 6, 16 al. MIN. FEL. 6, 2 sic eorum potestas imperium . . . propagavit, dum exercent *eqs.* (*sexies in anaphora; deinde*) sic, dum . . . suscipiunt, mer<uer>unt (*item sic*: TERT. pudic. 10 p. 239, 31 adv. Prax. 30 p. 287, 18 ENNOD. opusc. 3, 80 p. 351, 13). 20, 5. TERT. nat. 2, 10 p. 113, 11 scortum haec . . . fuit, sive dum Romuli nutrix . . . , sive dum Herculis amica est. 2, 10 p. 113, 23 bapt. 14 p. 213, 18. anim. 15 p. 320, 3 *quidam* ita abstulerunt principale, dum in animo ipso volunt esse sensus. adv. Val. 9 p. 187, 5 al. TER. MAVR. 714 VLP. dig. 3, 1, 1, 3 al. PAVL. dig. 10, 3, 14, 1. NEMES. ecl. 4, 8 hos . . . luser . . . , dum modo . . . vitant . . . , nunc . . . fugiunt. PANEG. 2 (10), 6, 5 CAPITOL. Maximin. 9, 8 IVST. 2, 11, 3 al. AVR. VICT. Caes. 4, 6 al. PALLAD. 1, 1, 1 PRISCILL. tract. 1, 4 al. AVSON. 107, 1 al. SYMM. or. 2, 21 al. VEG. mil. 1 pr. crebuit eloquentia, dum non culpatur audacia. 1, 7. CARM. c. pag. 117 (*in anacolutho*). ACT. Archel. 22, 4 HIER. epist. 1, 3, 2 al. VVLG. psalm. 68, 4 defecerunt oculi mei, dum spero (*ἀπὸ τοῦ ἐλπίξεν*). I Macc. 5, 67 ceciderunt sacerdotes . . . dum volunt fortiter facere, dum sine consilio exeunt in proelium (*βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι ἐν τῷ αὐτοῦς ἐξελθεῖν*). AVG. civ. 1, 10 p. 20, 8 D. al. c. Petil. 2, 64, 144 nec . . . ob aliud vos a nobis separastis, nisi dum . . . obicitis. COMM. apol. 499 MACR. Sat. 7, 15, 1 SEDVL. op. pasch. 1, 5 p. 182, 6. *nota* ALC. AVIT. carm. 6, 593 compescuit ora leonum, dum . . . incolumem lambunt (*fort. pro ut consec. vel usquedum*). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 145 GREG. Tvr. Iul. 21 COD. Iust. 6, 58, 14, 1 HIST. Apoll. rec. A et B 37 CORIPP. Ioh. 4, 409 GREG. M. moral. pr. 12 VITA Nicet. 15. CARM. epigr. 619, 2 hostibus . . . dunc cupit . . . flammis <inferre> . . . , Ta<rtara> obivit. 832 tum (*sic*) quaerit nomen . . . notescere . . . , nummos . . . reddidit heres. (c) *enunt. primar. plusq.*: CIRIS 142 violaverat . . . sedem, dum . . . lascivit. SEN. contr. 10 pr. 15 multum viribus dempserat, dum . . . sequitur. VAL. MAX. 9, 3, 5 ASCON. tog. cand. p. 71, 20 SIL. 7, 667 MART. 4, 22, 3. 12, 28 (29), 11. TAC. hist. 2, 33. 92 al. TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 437, 21. 4, 26 p. 512, 20. 4, 41 p. 562, 18. AVR. VICT. Caes. 4, 3 AVG. civ. 5, 12 p. 213, 7 D. *pendet.* *ex coni.*: SALL. Catil. 58, 4 quo . . . modo, dum . . . praesidia opperior, . . . proficisci nequiverim. SEN. contr. 7, 4, 10 al. [Hey]

FRONTIN. strat. 2, 2, 14 effecit, ut exercitus... inquietaretur, dum... in statione... est. PLIN. epist. 7, 9, 16. 8, 14, 5 ut imperare parendo, duces agere, dum secuntur, adsuescerent. TAC. ann. 13, 15 FLOR. epit. 3, 12, 10² VLP. dig. 9, 2, 29, 7 *al.* SOL. 2, 2 *al.* AVG. civ. 1, 10 p. 20, 14 D. PAVL. PETR. Mart. 2, 666 CORIPP. Ioh. 1, 547. *ex inf.*: TER. Haut. 17 rumores distulerunt malivoli multas contaminasse Graecas poetam, dum facit paucas Latinas. HOR. carm. 1, 2, 17 Ov. met. 1, 707 MANIL. 1, 737 SEN. contr. 1, 8, 11 VELL. 2, 68, 4. SEN. clem. 1, 23, 1 scelus... dum vindicant, ostendere posse fieri. MELA 2, 104 PETRON. 47, 6 MART. 12, 87, 2 FRONTIN. aq. 74 TAC. dial. 32 *fin. al.* PLIN. epist. 7, 9, 4 *al.* SVET. Domit. 17, 2 APVL. met. 8, 16 MIN. FEL. 22, 1 TERT. anim. 30 p. 349, 20 AMM. 14, 6, 20 *al.* *ex parte sent.*: CIC. Tusc. 1, 101 'dic... nos te hic vidisse iacentis, dum... legibus obsequimur' (*πειθόμενοι*). VERG. Aen. 6, 586 PROP. 3, 13, 52 LIV. 7, 34, 9. 39, 30, 10. SEN. contr. 9, 1, 14 sententiam... corruptam, dum transfertur. VAL. MAX. 9, 12 pr. PHAEDR. 1, 27, 7 PLIN. nat. 9, 27, 11, 174. 36, 69. CARM. epigr. 850, 2 (*saec. I*) sufferre labores dum nequeo mortis prope limina... vagando... servatus... dedico. TAC. ann. 2, 31 *al.* MART. 4, 21, 3² SVET. Tib. 51, 2 FIRM. err. 6, 8. AVR. VICT. Caes. 6, 2 intestabilior, dum gravius offendunt..., simul, quia... attenuaverat. EVTR. 7, 7 bellum... commovit cogente Cleopatra, dum... optat... regnare (*ἐπιθυμία τοῦ βασιλεύσαι*). HIL. trin. 1, 25 per haec docentes, dum... testatur pater, dum *eqs.* GREG. Tvr. Iul. 22. VITA Caes. Arel. 32.

Ⓜ *imperf.*: CIC. Att. 12, 18, 1 dum illud tractabam, ... quasi fovebam dolores meos. SALL. hist. frg. 1, 12. LIV. 5, 25, 3 ab horum... honoribus violandis dum abstinebatur, et ad reliquos... conatus verecundia irae obstabat. MANIL. 2, 8. CVRT. 9, 9, 12 TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 633, 25. AVR. VICT. Caes. 38, 8 diu facinus occultatum, dum clausum lectica cadaver... gestabatur. AMM. 28, 1, 13. 30, 5, 3. CLAUD. DON. Aen. 10, 355. 12, 220 AVG. c. Gaud. 1, 23, 26 SVLP. SEV. Mart. 22, 1 CASSIAN. c. Nest. 3, 16, 2. ENNOD. epist. 4, 19, 2 p. 112, 19. *pendet*: *ex coni.*: AVG. c. Petil. 3, 4, 5 ut... periret infirmus..., dum... interimebat in se bonum pacis. VITA Caes. Arel. 1, 18. *ex inf.*: TAC. Agr. 41 constat Domitiani... aures verberatas, dum optimus quisque... exstimulabant. *ex parte sent.*: BAYDON. vita Radeg. 2, 1 religio... antecedens (*nom. absol.*)... adventum, dum... religionis formabatur exemplum.

Ⓝ *perf.* (*iuxta praes. non hist. lin. 59/60*): ⓐ *enunt. primar. perf.* (*pro perf. praes. hist. infra l. 44*): PLAVT. Mil. 409 dum te fidelem facere ero voluisti, absumptu's paene. VARRO ling. 7, 82 imitari dum voluit (*volunt cod.*) Euripiden..., est lapsus. rust. 2 praef. 2 Brut. 262. 282 *fin.* 2, 43 Att. 1, 16, 2 NEP. reg. 2, 2. VERG. Aen. 10, 423 dum textit Imaona Halaesus, ... telo dat pectus (*cf. SERV.*). CVLEX 126. 211 tua dum mihi carior ipsa vita fuit vita, rapior. LIV. 5, 13, 13 VAL. MAX. 8, 1 absol. 7 (8, 5, 5 *v. p.* 2207, 34). 8, 7 ext. 8. CELS. Vlp. coll. Mos. 12, 7, 5 dum aliud egit, sic ignis processit (TERT. adv. Prax. 30 p. 287, 15). TERT. adv. Marc. 2, 12 p. 351, 21 *al.* VLP. dig. 25, 6, 8. 42, 6, 1, 2. LACT. inst. 1, 15, 7 CHAR. gramm. p. 14, 12 B. (I 16, 19 K.) OPTAT. 7, 5 p. 177, 23. VVLG. I Macc. 2, 55 Iesus dum implevit verbum, factus est dux in Israel (*ἐν τῇ πληρώσει*). AVG. civ. 21, 26 p. 540, 18 D. Ps. AVG. quaest. test. 1, 98 p. 187, 24 CASSIAN. conl. 2, 3, 1 ENNOD. epist. 8, 35, 2 p. 222, 11 *al.* GREG. Tvr. Iul. 43 *al.* VEN. FORT. carm. 11, 8, 2 vita Mart. 3, 207. CARM. epigr. 211 que dum nimia (*sic*) pia fuit, facta est impia. ⓑ *enunt. primar. praes. non hist.*: Ov. met. 7, 739 in mea pugno vulnera, dum... dubitare coegi. TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 340, 1 hoc ipso... ex nihilo (*sc. sunt*), dum non id fuerunt, quod sunt. HIER. epist. 21, 34, 7. 62, 2, 1 doleo simul et gaudeo, dum aut subplantati sunt simplices aut... errantibus subvenitur. VEN. FORT. carm. 3, 7, 53 *al.*

pendet: *ex coni. vel inf.*: CLAUD. DON. Aen. 1, 195 p. 46, 11 consuetudinem nutrisse... patientiam, dum... mala ferendo transmissa sunt. EPIST. pontif. (Migne 58, 18^c. Thiel p. 167) a. 465 episcopos, qui licet, dum... proveci sunt, ... meruerint submoveri. GREG. Tvr. Mart. 1 15 *ex parte sent.*: HIL. hymn. 1, 11 bis... genite deus, Christe, dum innato nasceris a deo, vel dum... te genuit virgo. FVLG. myth. 1 praef. p. 10, 21.

Ⓢ *plusq.*: ENNOD. dict. 24, 7 p. 499, 22 illa sexum mentis firmitate duraverat, dum in ea muliebris imbecilla consilii de virili ceperant (*cooperant, ceperunt sim. codd.*) auctoritate substantiam. epist. 7, 2, 1 p. 173, 10 bene... aptaverat, dum... didicerant... vota.

Ⓣ *fut.*: ⓐ *enunt. primar. fut.*: EPICED. Drusi 416 deus excusare priora dum volet, ... cetera laeta dabit. ⓑ *enunt. primar. praes.*: Ps. APVL. herm. p. 278 compelluntur ad impossibilia, dum... contrarium... invenietur. TERT. resurr. 34 p. 74, 23 habes... restitutionem, dum... quodcumque eis perit salvum facturum est dominus. 60 p. 121, 13 animale corpus in spiritale transferatur, dum mortale istud induet immortalitatem. adv. Hermog. 10 p. 137, 1. CHIRON 385²

β *significatione tantum causali* (*i. q. cum causale, quod, quia. condicionaliter v. p. 2212, 31*):

Ⓡ *praes.*: PLIN. nat. 29, 19 quales in consilium eunt statim occisuri! merito, dum nemini nostrum libet scire, quid... opus sit. MART. 7, 13, 1 dum... albescere... audit... Lycoris ebur, venit.

QVINT. inst. 8 pr. 24 nihil iam proprium placet, dum parum creditur disertum. FRONTIN. aq. 72 *aquam Augustam* inventam in Marciae supplementum, dum illa non indiget, adiecimus fontibus Claudiae. FLOR. epit. 2, 6, 5. 3, 6, 2 *al.* PRIVS ad Front. p. 164, 4 N. FRONTO p. 208, 15. PAVL. dig. 49, 14, 13, 5 si... idcirco dissimulaverit, dum rem occultari sperat. NEMES. cyn. 59. AVR. VICT. Caes. 2, 2 dum urbes... exsecratur, Capreas insulam quaesiverat. AVG. epist. 194, 2, 5 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 4. COD. Theod. 16, 3, 2 (*a. 392*) SIGISM. Alc. Avit. epist. 29 p. 59, 10. DRAC. laud. dei 3, 127 *al.* EVGRAPH. Ter. Haut. 6 p. 502, 20 IORD. Get. 16, 90 *al.* CASSIOD. var. 12, 22, 5 VEN. FORT. carm. 10, 6, 124 BENED. reg. 65, 1. 10. *pendet*: PLIN. nat. 34, 81 *Apollodorum* signa frangentem, dum satiari... non quit. FLOR. epit. 2, 14, 2. SCHOL. Hor. carm. 4, 7, 7 nil immortale esse, dum etiam tempora finiuntur. COD. Theod. 12, 1, 27 (*a. 339*) exiguos... residere..., dum universi... mercantur. IORD. Get. 49, 254.

Ⓢ *imperf.*: AMM. 17, 3, 1 dum... damnis mederi posse credebatur, tributis ratiocinia dispensavit.

Ⓣ *perf.*: PLAVT. Amph. 638 ego... cui voluptas parumper datast, dum viri mei mihi potestas videndi fuit noctem unam modo. CLAUD. DON. Aen. 5, 790 p. 517, 28 quod factum est frustra, dum... sum: motum est. Ps. HIER. in Matth. p. 540^c per istam causam... cognovit Christum..., dum... montes exultaverunt. ALC. AVIT. c. Eutyech. 2 p. 27, 16 fel..., quod... noluit bibere, dum mortem... noluit bibere. GREG. M. epist. 6, 55 nec... decuit..., praesertim dum... cognovimus. BAYDON. vita Radeg. 2, 17 subveni..., dum tibi oboedivimus. *obscurius* CORP. XI 2518 haesi subito, dum et amisi.

Ⓢ *plusq.*: APVL. met. 8, 2 dum... puella in... Tlepolemi manum venerat, ... facinori quaerebat accessum. GREG. M. epist. 7, 39 dum non petentes eos... debueratis... ammonere, postulantes nulla vos oportet excusatione differre.

ad β: *praevallet significatio condicionis*: NOVIVS Atell. 75 dum istos invitabis suffragatores, prius in capulo quam in curuli sella suspendes (*-is codd.*) natis. CELS. dig. 22, 3, 17 quod dum probare non potest, merito condemnabitur.

Ⓡ *restrictive* (*praeiciens terminum finalem actionis regentis*):

α *praes. (enunt. primar. ubique praes.)*: PLAVT. Bacch. 817 quem di diligunt, adulescens moritur, dum valet sentit sapit. CURC. 170 ipso se ex cruciat qui homo quod amat videt nec potitur dum licet (Men. 878. Most. 20 dum... lubet licetque. Rud. 854 Truc. 630 TER. Haut. 345. Phorm. 549 dum licet dumque adsum. TRAG. inc. 47 LVCIL. 772 Cic. Manil. 59. Rab. Post. 15 dum potestis, dum licet. epist. 9, 17, 2 CATVLL. 21, 12 VERG. georg. 1, 214 HOR. carm. 2, 11, 16 *al.* epist. 1, 11, 20 TIB. 1, 5, 76 *al.* PROP. 1, 19, 25 *al.* Ov. am. 1, 9, 34 *al.* SEN. contr. 2, 3, 3 *al.* VAL. MAX. 6, 2, 6 SEN. Med. 493 *al.* LVCAN. 2, 159 PETRON. 34, 10 *al.* SIL. 16, 515 STAT. Theb. 213 QVINT. decl. 335 p. 318, 14 APVL. met. 6, 26). Men. 552 sed quid ego cesso, dum datur mi occasio. Merc. 553 dum potes, ames (Cic. Rab. Post. 15 *v. supra l. 42*). HOR. carm. 3, 17, 13 Ov. ars 1, 41 MART. 4, 30, 14). Persa 113 dum mane est, omnes esse mortales decet. Poen. 42 nunc dum occasio est... occurrere. 914 nihil est, nisi, dum calet, hoc agitur. Pseud. 1126 dum recens [est, dum datur] (est dator *Leo*), dum calet, devorari decet (VAL. FL. 4, 141 *al.* SIL. 10, 57). Truc. 713 TRAG. inc. 29 dumst potestas, consule[ndi] (VERG. Aen. 4, 565 TRAG. inc. 25. LVCAN. 2, 41 [opp. cum]). TER. Hec. 746 quaere alium... amicum, dum tibi tempus... est (Eun. 56 STAT. Theb. 5, 140 dum tempus agi rem, consule. AVG. civ. 21, 23 p. 529 D.). Phorm. 716 matura, dum libido... manet. VARRO rust. 1, 19, 2. 1, 47, 1. Cic. Quinct. 49 dum existimatio est integra, ... consolatur honestas egestatem. fin. 3, 9 Att. 10, 10, 4. CATVLL. 63, 57 CAES. Gall. 7, 50, 6 VERG. georg. 3, 63. 3, 325 rura carpamus, dum mane novum, dum gramina canent. Aen. 8, 580 nunc o liceat... abrumpere vitam, dum curae ambiguae, dum spes incerta..., dum te... teneo. HOR. epod. 13, 5 carm. 2, 3, 15. 3, 11, 50 TIB. 1, 1, 69 interea, dum fata sinunt, iungamus amores (*cf. PROP. 2, 15, 23 STAT. Theb. 10, 216 CARM. epigr. 2075*). 1, 1, 73. 1, 8, 36 *al.* PROP. 2, 15, 49 dum lucet, ... ne desere. 4, 5, 59 Ov. am. 1, 8, 69 *al.* 3, 1, 70 met. 4, 584 LIV. 22, 49, 7. 22, 60, 15 *al.* GRAT. 148. 295² PHAEDR. 3 epil. 15 SEN. Herc. O. 435 Med. 987 nat. 3, 30, 8. COLVM. 2, 10, 32 caeditur in... pabulum, dum adhuc viret (7, 3, 13 *al.* *cf. vol. I p. 659, 19 et l. 77. p. 2213, 22. adde MIN. FEL. 12, 1 FIRM. err. 4, 3 VEG. mil. 3, 4 HIER. epist. 58, 11, 2 BENED. reg. prol. 1. 86. cf. COLVM. 2, 14, 3 usus utriusque... est... adhuc vere..., dum etiam vites... oblaqueatae sunt). 2, 15, 6 *al.* 11, 2, 38. 12, 56, 3 antequam caulem agant..., dum sunt tenera, componantur. SCRIB. LARG. 75 *al.* LVCAN. 1, 280. 2, 60 duces..., dum nondum meruere, feri. 4, 286 *al.* CALP. ecl. 5, 28 hac..., dum vivit (*-at codd. mel.*), ... lustra. 5, 86. VAL. FL. 1, 327 mors bona, dum metus est nec adhuc dolor. 2, 325 *al.* SIL. 1, 569. 573. 11, 166. 17, 30 *al.* STAT. Theb. 3, 361 7, 505 *al.* 11, 560 huc aliquis propere sceptrum (*sc. fert*)..., dum videt moribundus. silv. 1, 2, 47 MART. 1, 31, 5 *al.* QVINT. inst. 2, 4, 15 *al.* decl. 255 p. 47, 12 *al.* 319 p. 253, 12 IVV. 10, 86. PLIN. epist. 6, 20, 13 POMPON. dig. 28, 2, 8 VLP. dig. 40, 5, 30, 14 (*opp. donec*). ITALIA (*cod. k*) et VVLG. Matth. 5, 25 esto benivulus (*consentiens Vulg.*) adversario tuo cito, dum es in via cum eo (*ὥς ὅτιν εἶ*). ITALIA (*cod. e et [Heg]*)*

Bened. reg. prol.) et VVLG. Ioh. 12, 35 ambulate (currite *Bened. reg.*), dum lumen (lumen vitae *Bened. reg.*, lucem *Vulg.*) habetis (ὥς [ἕως] τὸ φῶς ἔχετε. cf. 12, 36, ubi VVLG. dum, ITALA [cod. e] cum). ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 24) et VVLG. Gal. 6, 10 dum habemus tempus, operemur bonum (ὥς καὶ ὁν ἔχωμεν). TERT. resurr. 8 p. 36, 27 al. PORPH. Hor. carm. 1, 9, 15. PALLAD. 1, 6, 11 dum est clausa vitis, fodietur. 2, 9, 1 al. AVSON. 361, 49. 417, 121. AMM. 15, 8, 7 si, dum patitur tempus, occurrerit. 21, 5, 6 al. HIER. epist. 22, 6, 5. VVLG. Sirach 30, 12 tunde latera eius, dum infans est (ὥς [ἕως] ἔστι νήπιος). Is. 55, 6. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 28 (gr. ἕως). CASSIOD. var. 2, 41, 2 COD. Iust. 7, 4, 16 pr. CORIPP. Ioh. 4, 1050 al.

pendet: ex coni. PLAVT. Mil. 1317 orant te, ut eas, ventus operam dum dat, ut velum explicent. Rud. 123. TER. Andr. 556 id te oro, ut ante eamus, dum tempus datur dumque eius libido occlusast contumeliis. Ad. 312 CIC. Att. 10, 16, 2. 12, 1, 1 Liv. 7, 34, 14 ut, dum lucis aliquid superest, ... exploremus. CELS. 4, 2, 4 COLVM. 5, 10, 21 arb. 25, 2. APVL. apol. 77 suadet, ... dum licet, pedem referat. PALLAD. 3, 24, 6 SYMM. epist. 1, 7, 1 COD. Iust. 5, 17, 11, 2.

ex inf. OV. am. 1, 15, 3 obicis non me ..., dum ... sustinet aetas, praemia militiae ... sequi. 8, 13, 17. CELS. 1, 6, 1 opus est ..., dum ieiunus est, ambulare. COLVM. 6, 26, 1 castrare vitulos Mago censet, dum adhuc teneri sunt. LVCAN. 7, 734 QVINT. inst. 5, 7, 21. IUV. 3, 26.

ex parte sent. PLIN. nat. 13, 62.

β imperf. NEMES. ecl. 1, 12 cantavimus olim, dum ... aetas ludebat amores. CLAVD. DON. Aen. 9, 230 p. 218, 23 fuerat properandum, dum ... fuit ... somnus et dum ... poterat adiuvere.

γ perf. TER. Andr. 832 incepti, dum res tetulit (*opp. nunc*). OV. epist. 2, 60 mallem suprema fuisset nox mihi, dum potui ... honesta mori. met. 10, 351 dum corpore non es passa nefas, animo ne concipe. cf. l. 26.

δ futurum: ① *enunt. primar. fut.*: ENN. ann. 494 dum quidem unus homo Romanus toga superescit (*apodosis deest*). CIC. S. Rosc. 83 quod certum est non facere, dum utrumvis licebit (Phil. 13, 43). Att. 11, 25, 1 scribas ... cum habebis, cui des, et dum erit, ad quem des. LABEO dig. 32, 30, 5 uxori meae, dum cum filio meo Capuae erit, heres meus ducenta dato (*infra*: videamus, an his verbis 'dum ... erit' non condicio significetur. cf. POMPON. dig. 35, 1, 8). LIV. 9, 3, 3. LVCAN. 4, 215 dum ... non derit ... sanguis, ibitis ad dominum. QVINT. decl. 269 p. 101, 17.

② *enunt. primar. coni. irreal.*: POMPON. dig. 35, 1, 112, 1 si, dum quisque eorum vivet, praestitisset.

2 per quod spatium temporis: a temporaliter (i. q. quamdiu. insunt nonnulla, quae possunt referri et ad notionem restrictivam, ut PHAEDR. 4, 2, 2):

α praes. non hist.: ① *enunt. primar. praes.*: PLAVT. Bacch. 737 mane, dum scribit (Curc. 253 Mil. 1404. *sim.* Persa 500 tace, dum pellego [Pseud. 40]). Capt. 84 victitant suco suo, dum ruri rurant homines quos liguriant. Men. 72 haec urbs Epidamnus est, dum haec agitur fabula. 193 meretrix tantisper blanditur, dum illud quod rapiat videt (TER. Ad. 70). Mil. 233. Trin. 309 dum vivit, victor victorum cluet (Truc. 164 *opp. ubi* mortuost. CIC. Cato 85 PRIAP. 80, 9 SEN. dial. 5, 43, 1 *opp. cum* excesseris. epist. 70, 6 al. MART. 6, 32, 5 *opp. dum* moritur. FRONTO p. 233, 28 N. PAVL. dig. 17, 2, 1 pr. in perpetuum, id est dum vivunt. VVLG. Hebr. 9, 17 testamentum nondum valet, dum vivit, qui *eqs.* [ὅτε ἔζη]. COMM. apol. 758. HIER. epist. 22, 29, 5 vive, dum vivis [CARM. epigr. 190 (*dub. orig.*), 7]) Truc. 11. TER. Andr. 266 dum in dubiost animus, ... huc vel illuc impellitur. 597 Hec. 414 v. p. 2203, 33. Eun. 934 dum foris sunt, nihil videtur mundius (*opp. cum* cenant). VARRO rust. 1, 65 CIC. inv. 2, 2 'praebete ... mihi ... formosissimas, dum pingo *eqs.*' S. Rosc. 72 ita vivunt, dum possunt, ut. Verr. II 1, 115 Phil. 2, 90. 113 or. frg. A VII 29? Tusc. 1, 24 dum lego, adsentior; cum posui librum, ... adsensio ... elabatur. fin. 2, 71. 4, 29 off. 1, 56 ac. 2, 52 Cato 77 Att. 5, 11, 1 al. CATVLL. 62, 45 et 56 v. p. 2201, 1. 3. 64, 145 (*opp. simulac*). PVBLIL. D 12. *dubium an huc pertineat* LVGR. 1, 178 patefit quodcumque creatur, dum tempestates adsunt. 2, 1125. 3, 1082 (*opp. cum*). SALL. hist. frg. inc. 22 VERG. georg. 2, 362. 372. 3, 428 *anguis*, dum ... madent ... terrae, ... stagna colit (3, 432 postquam exusta palus). Aen. 10, 806. 11, 381 CIRIS 405. HOR. sat. 2, 8, 48 his mixtum ius est: ... vino ..., dum coquitur (*opp. cocto*). epist. 1, 18, 87 al. MAECEN. carm. frg. 3 vita dum superest, bene est. OV. am. 1, 2, 14 epist. 13, 108 ars 1, 361 al. trist. 3, 10, 7 (*opp. at cum*). Pont. 2, 5, 51 (*opp. mox, ubi*). 3, 3, 87. MANIL. 3, 379. VITR. 5 pr. 4 GERM. 597 CELS. 1 pr. p. 10, 25 al. PHAEDR. 4, 2, 2? SEN. Herc. f. 213 Herc. O. 35. Thy. 499 (*opp. cum*). benef. 7, 19, 3 al. epist. 99, 16 (*opp. cum*). COLVM. 2, 10, 16 al. 9, 8, 9 (*opp. cum*). 10, 283. LVCAN. 2, 648 al. PERS. 5, 10 (SCHOL. quam diu). PLIN. nat. 2, 133 al. VAL. FL. 1, 606. SIL. 4, 305 dum ... vires ... colligit ignis, ... piceas ... vertex volvitur ... mox *eqs.* 7, 479 QVINT. inst. 8 pr. 29. 10, 5, 14 declamationes ... dum adulescit profectus, sunt utilissimae (*opp. cum* est consummatus). 11, 3, 110 (*opp. at ubi*). 11, 3, 144 decl. 280 p. 144, 3 al. IUV. 5, 100. PLIN. epist. 4, 30, 9 dum colligit ..., cum collegit *eqs.* 5, 5, 8. CELS. dig. 45, 1, 97, 1. FRONTO p. 207, 25 N. (*opp. ubi*). IULIAN. dig. 39, 6, 16 POMPON. dig. 18, 5, 2 al. GAIUS dig. 38, 1, 49 inst. 3, 72 APVL. met. 3, 22

al. Plat. 2, 23 (*opp. tunc, cum*). ITALA Ioh. 9, 4 (cod. e) dum sum in saeculo, lux sum saeculi (δταν, VVLG. quamdiu). TERT. bapt. 18 p. 216, 20 (*opp. cum*) al. VLP. dig. 2, 4, 8 pr. (*ibid.* quamdiu). PAVL. dig. 1, 18, 3 (*opp. si*). ANTH. 439, 3. SOL. 5, 17 (*opp. ubi*). 52, 44 SYMM. epist. 2, 7, 2 AMM. 17, 13, 4 HIER. epist. 4, 2, 1. VVLG. Luc. 5, 34 potestis filios sponsi, dum (ἐν ᾧ) cum illis est sponsus, facere ieiunare? II Cor. 5, 6 dum sumus in corpore, peregrinamur a domino (ἐνδύμεσθες). AVG. civ. 19, 17 p. 386, 16 D. COMM. instr. 1, 30, 15 al. MART. CAP. 4, 386. COD. Theod. 11, 18, 1 l. 14 (a. 409) *opp. postquam*. COD. Iust. 1, 3, 53, 4 al. VEN. FORT. carm. 9, 6, 10 (*opp. mox*). CORP. III 12013, 3 accensu(m) est (*sc. lumen*). dum lucet, bibamus. CARM. epigr. 190, 2 epulemur laeti, vita dum parva manet. 806. 946, 4. 1305, 2 paulum ... subsiste viator, nescis dunc vitae tempora ... meae. 1582, 13 mo-neo, fruire, tunc vita data est.

PLAVT. Truc. 322 pisces ... qui usque dum vivunt lavant ([ITIN. Theod. 11] TAC. ann. 4, 18 beneficia eo usque laeta sunt, dum videntur exsolvi posse: ubi *eqs.* SORAN. epit. 80. ACT. Petr. 27). dum aliquid fit i. q. per aevum vel per longissimum tempus: NEMES. ecl. 2, 50 dum Pallas amat ... bacas, dum Bacchus vites ..., Idas te diligit unam. CLAVD. 5, 527.

② *enunt. primar. fut.*: PLAVT. Most. 217 si illum inservibis solum, dum tibi nunc haec aetatulast, ... querere. CATO or. frg. 5, 1 bene factum a vobis, dum vivitis, non abscedet. VERG. Aen. 4, 336 nec meminisse pigebit Elissae, dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus. HOR. sat. 2, 7, 45 manum ... teneto, dum ... edo. epist. 1, 7, 5 SEN. contr. 9, 3, 7. SEN. apocol. 11, 4 dum tales deos facitis, nemo vos deos esse credet. LVCAN. 8, 502. MART. 7, 1, 3 (*opp. cum*). QVINT. inst. 4, 1, 24. PLIN. epist. 6, 4, 5 ero ... securior, dum lego, statimque timebo, cum legero. TERT. resurr. 42 p. 87, 4 adv. Marc. 5, 10 p. 608, 23. HIER. epist. 39, 8, 1 VVLG. IV Esdr. 8, 25 BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 1 p. 242, 23 al.

pendet: ex coni.: LIV. 1 praef. 5 ut me a conspectu malorum ... tantisper certe, dum prisca ... mente repeto, avertam. CVRT. 7, 1, 18 HIER. epist. 23, 4 AVG. civ. 14, 9 p. 23, 10 D. COD. Iust. 1, 3, 53, 3.

ex inf.: TER. Ad. 108 tu illum ... sineres nunc facere, dum per aetatem licet. VARRO rust. 1, 1, 3 neque patiar ... me ne dum vivo quidem, necessariis meis quod prosit facere. CIC. Att. 9, 10, 3 ut aegroto, dum anima est, spes esse dicitur, sic *eqs.* HOR. sat. 1, 4, 118. CELS. 3, 5, 11 p. 84, 34 D. optimum est ea, dum aegrotant, ... subtrahere. 4, 14, 4 p. 140, 22 D. al. COLVM. 2, 8, 5 QVINT. decl. 329 p. 293, 23 PLIN. epist. 7, 26, 1. AVG. civ. 14, 9 p. 23, 16 D.

ex parte sent.: VERG. Aen. 4, 52 causas ... morandi, dum ... desaevit hiems ... dum non tractabile caelum. 6, 827 concordēs animae nunc et dum nocte premuntur. SEN. Tro. 301 *opp. cum* epist. 101, 6. PLIN. nat. 1 pr. (*Titum alloquens*): sit ... haec (*sc. 'imperator'*) tui praefatio; verissima, dum 'maximi' consenescit in patre. 19, 70. SIL. 12, 7 condita brumā, dum Rhiphaea rigent ..., ... membra. PLIN. epist. 9, 16, 6.

β praes. hist.: ① *enunt. primar. praes. hist. (verbo sup- plendo infra l. 52)*: CIC. Verr. II 2, 92 dum expectat ..., ... de foro non discedit. OV. met. 7, 860 dum ... aliquid spectare potest, me spectat. 8, 537 LIV. 32, 12, 2 *opp. postquam*. SIL. 4, 402. STAT. Theb. 5, 188. TAC. hist. 3, 27 paulum ... morae, dum ... ligones ... con- vectant. tum ... succedunt. ② *enunt. primar. perf.*: TER. Haut. 399 dum ... absum, ... labores ... fuere ... leves. CIC. Verr. II 2, 161 dum ego in Sicilia sum, nulla statua deiecta est; postea quam discessi *eqs.* p. red. ad Quir. 14. orat. 26 Demosthenes, dum de legibus dis- putat, pressius; ... ut vidit ardentis iudices, in reliquis exsultavit audacius. OV. met. 6, 684 *opp. ast ubi*. LIV. 9, 31, 14 VELL. 1, 15, 1. SEN. Herc. O. 1071 increvit Tityi iecur, dum cantu volucres tenet Orpheus. LVCAN. 3, 5, 6, 345. QVINT. inst. 12, 11, 16 in foro nos ex- periri potuimus, dum scholastici sumus. TRYPH. dig. 28, 2, 28 pr. quia, dum vivit, neque ... heres neque exheredatus fuit (SOL. 9, 14). CORIPP. Ioh. 3, 386. CARM. epigr. 1563, 6 dum suppeditat vita, ... viximus. TER. Haut. 983 usque id egi dudum, dum loquitur pater.

pendet: ex coni.: VELL. 2, 25, 3 ut, dum vincit ... lenior, post victoriam ... fuerit crudelior. *ex inf.*: VELL. 1, 18, 2 ne- que ... miratus sim ... oratorem aut dum vixit ... aut post mortem ... dignum existimatum. *ex parte sent.*: SALL. Iug. 53, 3 tan- tum modo remorati, dum ... putant, postquam ... vident, fugam faciunt (LIV. 27, 42, 13. cf. etiam 45, 6, 5). QVINT. inst. 12 pr. 2. OV. epist. 17, 118 respiciens dominam, dum licet, usque meam.

γ imperf. (enunt. primar. imperf. [coni. irreal. p. 2215, 17], perf., praes.; pro verbo aposiopesis: l. 84. p. 2215, 9. 12): PLAVT. Truc. 165 te, dum vivebas, noveram. TER. Eun. 728 dum adcuba- bam, quam videbar mihi ... esse sobrius (*seq. postquam surrexi*). CIC. S. Rosc. 139 dum necesse erat ..., unus omnia poterat. Catil. 3, 16 ille erat ... timendus ..., sed tamdiu, dum urbis moenibus continebatur. Mur. 26. loco dubio Tusc. 1, 101. fin. 2, 106 quod ... ne vivus quidem ... diutius sentire poterat, quam dum fruebatur. Cato 79. ac. 1, 11 (*quater in anaphora*). Att. 7, 26, 3. 12, 40, 2 al. CAES. Gall. 7, 82, 1 (*opp. posteaquam*). VERG. ecl. 1, 31. georg. 1, 421 pectora motus nunc alios, alios dum nubila ventus agebat, concipiunt. Aen. 2, 22 (*opp. nunc*). 2, 88. 455 (SERV. donec, varia lectione q. e. cum ab eo refutata): 5, 415 his ego suetus, dum melior vires sanguis dabat.

[Hey]

6, 608 *al.* (8, 374 *opp.* nunc). 12, 738 *ferrum* diu, dum terga dabant ... Teucris, suffecit. HOR. *carm.* 1, 37, 6 PROP. 2, 14, 11. OV. *am.* 3, 8, 31. 3, 9, 56 vixisti, dum tuus ignis eram. MET. 6, 715 *al.* fast. 1, 199 *v. infra l. 52.* trist. 3, 2, 15 (*opp.* ut). 3, 4, 15 *v. infra l. 54.* Pont. 4, 3, 5 (*opp.* nunc). LIV. 9, 26, 22 nec diutius ... quam dum recens erat, quaestio ... viguit. 21, 25, 11 *al.* 36, 19, 2 (*opp.* ut primum). PHAEDR. *app.* 29, 2 SEN. *dial.* 12, 15, 3. LVCAN. 2, 338 dum sanguis inerat, dum vis materna, peregi iussa. STAT. *Theb.* 5, 271. 6, 166 illa tibi genetrix semper, dum vita manebat (*v. infra l. 23.*), nunc ego. MART. 9, 49, 5 *al.* QVINT. *decl.* 331 p. 303, 4 *al.* TAC. *hist.* 1, 1 (*opp.* postquam. *item* ann. 12, 35, 13, 3). 1, 49 *al.* FLOR. *epit.* 3, 12, 2 superiores ... anni sancti ..., dum sincera adhuc ... integritas, dumque ... metus disciplinam ... continebat. SOL. 48, 4 VVLG. *iud.* 9, 25 COMM. *apol.* 4 INST. *iust.* 3, 6, 10. LIV. 33, 18, 17 Macedones, usque dum ... phalanx constabat, moveri nequiverunt; postquam *eqs.* TER. *Andr.* 54 qui scire posses ..., dum aetas metus magister prohibebant. OV. *met.* 7, 577 dum stare valebant, adspiceres.

pendet: *ex con.*: VELL. 2, 36, 1 cum ... multis imperatoribus foret melior Antonius, dum erat sobrius. *ex inf.*: LIV. 7, 39, 1 consul ..., dum quietos Samnites habebat, exercitum purgare ... instituit. *ex parte sent.*: SALL. *epist.* Mithr. 6 dum ... premebantur, amicitiam simulantes. VERG. *Aen.* 4, 651 dulces exuviae, dum fata deusque sinebat. 5, 724 nate, mihi ... dum vita manebat, care (*cf. supra l. 9.* CORIPP. *iust.* 1, 130). LIV. 21, 53, 6 ne ... differretur ... occasio in se ... vertendae gloriae, dum aeger collega erat. TAC. *ann.* 13, 3 AMM. 28, 1, 34.

¶ *perf.* (*iuxta imperf. infra l. 52. 55 sqq.; enunt. primar. perf., plusq.; imperf. inde a PLAVT. Truc. 393*): PLAVT. *Capt.* 925 quae ..., dum huc (hic *P.*) fui, sustentabam. *Epid.* 178 Hercules ... fui, dum illa mecum fuit. MIL. 1221. Pseud. 256 dedi dum fuit (*Truc.* 217 *opp.* nunc). *Truc.* 393 uxorem ... me habebat anno, dum hic fuit. TER. *Andr.* 188 dum tempus ad eam rem tulit, sivi (*opp.* nunc). 443 dum licitumst ei dumque aetas tulit, amavit (*opp.* nunc. Hec. 837. *v. infra l. 47.* Hec. 460. 461 vixit, dum vixit, bene (VARRO *Men.* 383 CIC. *Phil.* 14, 33 VITR. 9 pr. 2 TAC. *ann.* 14, 29 AVSON. 121, 1 CARM. *epigr.* 77, 3. 187. 1. 1988, 28 CORP. I² 1259 dum vixit, placuit). 594 (*opp.* iam). *Haut.* 987 dum istis fuisti solus, dum nulla alia delectatio ..., tibi dabant. nunc *eqs.* CIC. *S. Rosc.* 126 dum praesidia ulla fuerunt, in Sullae praesidiis fuit; postea quam ... recessimus, ... occisus est. Verr. II 4, 6 usus est hoc Cupidine tam diu, dum forum ... habuit ornatum. II 5, 75 piratam vivom tenuisti. quem ad finem? dum cum imperio fuisti. Sest. 127 Lig. 30 Att. 6, 8, 5. *epist.* 13, 75, 2 per eundem me optinuit triennium, dum Pompeius ... praefuit. CATVLL. 66, 77. CAES. *civ.* 1, 51, 5 (*opp.* ubi). SALL. *Iug.* 14, 10. VERG. *Aen.* 1, 268 Ilus erat, dum res stetit Ilia. 3, 16 *al.* LABEO *dig.* 49, 15, 29. OV. *am.* 2, 6, 16 hoc tibi, dum licuit, ... turtur erat (*met.* 8. 717. trist. 1, 8, 24 *al.* MART. 1, 73, 3 [*opp.* nunc]). *epist.* 13, 17 dum potui spectare ..., spectare iuvabat (*met.* 9, 163 AMM. 2, 8, 9. 16, 12, 13). *ars* 2, 399 *al.* *met.* 8, 883 (*opp.* nunc). 9, 441 qui, dum fuit integer aevi, terruerat ... tunc *eqs.* fast. 1, 198 pluris opes nunc sunt, quam prisci temporis annis, dum populus pauper, dum nova Roma fuit, (199) dum casa ... capiebat (*v. supra l. 4.*) parva Quirinum et dabat ... ulva torum. Iuppiter ... stabat *eqs.* (*alii enuntiatum post fuit finiunt*). trist. 1, 9, 17 *al.* 3, 4, 15 dum tecum vixi, dum me ... aura ferebat (*v. supra l. 4.*), ... cumba cucurrit. LIV. 4, 39, 5. 21, 13, 3 PHAEDR. *app.* 4, 9 SEN. *Thy.* 447 *epist.* 21, 6. CVRT. 6, 11, 40 dum infitatus est ..., videbatur; post confessionem *eqs.* COLVM. 1 pr. 19. LVCAN. 1, 273 (*opp.* at postquam. *item* 3, 482). 4, 351 SIL. 6, 477 MART. *epigr.* 18, 5 *al.* 5, 23, 2. 10, 58, 5). QVINT. *decl.* 323 p. 270, 23 *al.* TAC. *hist.* 3, 72. 5, 8 ann. 4, 7 *al.* AVSON. 407 p. 222, 5 P. non diutius, quam dum (*cf. p. 222, 14 P.* non longius, quam dum). HIER. *epist.* 18 A 2, 2 (*bis; opp.* quando). CLAUD. 18, 38. COMM. *instr.* 1, 7, 21 ALC. *AVIT.* *carm.* 6, 587? VEN. *FORT.* *carm.* 2, 16, 27 BAYDON. *vita Radeg.* 2, 11. CORP. XI 932 e quo no(n) doli du(m) fuit. PLAVT. *Merc.* 387 usque ne valuisti? :: perpetuo ..., dum quidem illic fui (*opp.* ut sum advectus). Most. 134 ad illud frugi usque ... fui, in fabricorum potestate dum fui. VERG. *Aen.* 10, 320 Alcidae comes, usque graves dum terra labores praebuit.

pendet: *ex con.*: CIC. *top.* 4 dum fuimus una, tu ... es testis, quam fuerim occupatus. *ex inf.*: CIC. *S. Rosc.* 70 prudentissima civitas Atheniensium, dum ea rerum potita est, fuisse traditur. Brut. 186. SALL. *rep.* 2, 10, 3 nationes usque eo prosperum imperium habuisse, dum apud eos vera consilia valuerunt. QVINT. *inst.* 6, 3, 51 *v. p.* 2223, 49. *ex parte sent.*: CIC. *Att.* 8, 11^d, 8 illius temporis, dum in spe pax fuit. OV. *met.* 1, 314. TAC. *ann.* 1, 4, 6, 50. HIST. *Apoll.* 51 rec. B *v. p.* 2223, 42.

¶ *plusq.*: TRYPH. *dig.* 13, 1, 20 licet ... per me steterit, dum in rebus humanis res fuerat, condicere eam, postea autem *eqs.* BAYDON. *vita Radeg.* 2, 7 quia ... dei voluntatem fecerat ..., dum cum eo commorata fuerat.

ζ *futurum* (I; II *v. p.* 2216, 29; *enunt. primar. fut., praes.*): PLAVT. *Bacch.* 226 non supplico, dum quidem hoc valebit pectus. 443 noster esto, dum te poteris defensare iniuria. Cas. 486 id rus hic erit tantisper, dum (*an i. q. quoad?*) ego ... faciam nuptias (*con.*

praes.? *cf.* TER. *Haut.* 148 p. 2222, 65. *Men.* 193 TER. *Haut.* 107). *Men.* 93 facile adservabis hominem, dum eo vinco (*sc. esca*) vincies. MIL. 50. Pseud. 337 dum ego ... vivam, numquam eris frugi bonae (507 CATO or. frg. 9 quid illos ... opinamini animi habuisse atque habituros, dum vivent [*viverent Sangerm. Iord.*]). PLANC. *Cic. epist.* 10, 11, 1 OV. *ars* 3, 52 VVLG. *Iob* 14, 22). Rud. 558 tibi ... copias, dum lingua vivet. TER. *Haut.* 714 dum amicam hanc meam esse credet (-at *A.*), non committet filiam. Phorm. 583 Ad. 118 *al.* CATO *agr.* 144, 5? LEX repetund. (Corp. I² 583) 8 de heisce, dum ... imperium habebunt, iudicium non fiet. CIC. *S. Rosc.* 91 dum hominum genus erit, qui accuset eos non deerit; dum civitas erit, iudicia fient. Verr. II 1, 89. Cluent. 125 dum ... eum fuisse Oppianicum constabit, qui ..., qui ... *eqs.*: dum haec, inquam, de Oppianico constabunt ..., quid est quod ... videatur? Catil. 4, 23 Sest. 94 off. 2, 29. 3, 121. Tusc. 2, 31 (*quater in anaphora*). *al.* nat. deor. 3, 94 quae deseri a me, dum quidem spirare potero, nefas iudico. *epist.* 6, 18, 5 ad Brut. 1, 5, 4. 1, 16, 6 CAEL. *Cic. epist.* 8, 7, 1. LEX *Iul.* (Corp. I² 593) 94 neve quis ..., dum eorum (*sc. negotiorum*) quid faciet ..., petito *eqs.* (104). LEX *Vrson.* (Corp. I² 594) 62, 21 dum ... habebunt, ... ius ... esto. VERG. *ecl.* 7, 63 PROP. 1, 14, 23 OV. *epist.* 12, 181 *al.* fast. 2, 557 dum ... haec fient, ... cessate. IMP. *AVG.* *Suet. Claud.* 4, 5 PHAEDR. 3 *epil.* 35 SEN. *Phaedr.* 630 *al.* LVCAN. 9, 89 nec ..., dum ... aliquis ... manebit, ... regnare vacet. CALP. *ecl.* 1, 46 SIL. 3, 712. 4, 817 certare Aeneadis, dum stabit vita, memento. 10, 439. 16, 609 patriae, dum vita manebit, deesse nefas (MART. 8, 38, 15). MART. 10, 12, 8 o quam formosus, dum peregrinus eris! LEX *Salpens.* (Corp. II 1963) 1, 38 QVINT. *inst.* 1, 11, 13 TAC. *ann.* 14, 55 AVREL. *ad Front.* p. 56, 18 N. SCAEV. *dig.* 34, 2, 15. CARM. *epigr.* 392, 2 dum vita mihi, dum claram cernere lucem contigerit, te ... requiram. PLAVT. *Men.* 728 mea ... causa vidua vivo, vel usque dum regnum obtinebit Iuppiter. TER. *Haut.* 136 usque dum ille vitam illam colet ..., interea usque illi ... supplicium dabo. CATO *agr.* 30 SCAEV. *dig.* 33, 1, 21 pr. *de aeternitate vel longaevitae* (*cf. p. 2214, 17*): PLAVT. *Men.* 728 *v. supra l. 30.* CIC. *Phil.* 2, 51 dum genus hominum, dum populi Romani nomen exstabit — quod quidem erit, si per te licebit, sempiternum — tua ... intercessio nominabitur. leg. 1, 1 dum Latinae loquentur litterae, quercus huic loco non deerit. off. 2, 43 Ti. ... Gracchus P. f. tamdiu laudabitur, dum memoria rerum Romanarum manebit. VERG. *ecl.* 5, 76 dum iuga montis aper, fluvios dum piscis amabit, dumque thymo pascentur apes, dum rore cicadae, semper honos nomenque tuum laudesque manebunt (SERV. 'dum ... aper': sicut 'in freta dum fluvii current', <id est> semper). *Aen.* 1, 607. 9, 448. HOR. *carm.* 3, 30, 8 usque ... crescant laude recens, dum Capitolium scandet ... pontifex. TIB. 1, 4, 65 OV. *am.* 1, 15, 9. 1, 15, 17. 26 trist. 3, 7, 51 Ib. 135 (*5^{ies} in anaphora*). GRAT. 251 VELL. 2, 66, 5 PHAEDR. 4 *epil.* 6 SEN. *Herc. O.* 1576 Med. 401 Oed. 504. LVCAN. 1, 89 (ADNOT. *ad l.* aeternitatem ostendit). SIL. 6, 547. 7, 476. [8, 173 *in additamento, ut vid., spurio*]. STAT. *Theb.* 5, 748. *verbo suppl.* silv. 1, 1, 93 stabit, dum terra polusque, dum Romana dies. 1, 6, 100. 3, 1, 181. MART. 9, 1. IVVENC. *praef.* 2, 12. AMM. 14, 6, 3 victura, dum erunt homines, Roma. CARM. *epigr.* 2047, 1. CORIPP. *Ioh.* 8, 509 nomen ... beatum semper erit, semperque manet ..., dum ... bella legent ... minores.

pendet: *ex con.*: CIC. *epist.* 5, 2, 4 ut, dum id exstabit, officium ... obscurum esse non possit. ANTON. *Cic. Phil.* 8, 27 postulo ... tam diu ... ut obtineat Galliam, dum ... consules ... provincias obtinebunt. TERT. *fug.* 12 p. 485 in hoc nummos habet, ne patiat, dum ... erit dives. *ex inf.*: PLAVT. *Asin.* 463 credam fore *salvum*, dum quidem ipse in manu habeo (*B², habeo rell.*). 870 OV. *epist.* 10, 74. CELS. 5, 26, 22 oportebit pati fluere sanguinem, dum tutum erit. LEX *Salpens.* (Corp. II 1963) 1, 32. *ex parte sent.*: SEN. *dial.* 6, 19, 1. SIGISM. *Alc. Avit.* *epist.* 29 p. 59, 24 praesentantes ... dum vixero.

b *restrictive* (*i. q. dummodo. sunt vetustiora quaedam, quae huc trahere possis, ut* PLAVT. *Bacch.* 226 [*p. 2215, 82*]. 443 [*p. 2215, 82*] *Men.* 93 [*supra l. 2*] *Truc.* 887 [*p. 2217, 8*]): VENVL. *dig.* 48, 2, 12 pr. accusare non licet ... eum ... qui ... afuerit, dum non detractandae legis causa abest. TERT. *idol.* 14 p. 45, 22 blasphemetur, dum sumus in observatione ... disciplinae. *fug.* 10 p. 480 Oe. me perdat, dum me ... servo illi. 11 p. 481 uxor. 2, 5 p. 689 praeser. 9, 4 adv. Marc. 5, 1 p. 569, 21 sit Christus, sit et apostolus ... alterius, dum non probantur nisi *eqs.* nota VLP. *dig.* 39, 3, 1, 11 aquam ... in suum derivare, dum opus in alieno non fiat, omnibus ius esse: prodesse enim sibi unusquisque, dum alii non nocet, non prohibetur. CLAUD. *DON.* *Aen.* 1, 460 p. 93, 26 mala ... cuiusque dum nota sunt vel cum scitur ..., nasci miserationem. *dub.* CARM. *epigr.* 1550 B, 20 verba filiae mortuae: vivit mater; f<as sit> sic ..., dum venio matris funere tarda comes. DRAC. *Orest.* 614 quae turba ministra credula dum (tum?) fuerit, nobis mox corde favebunt.

3 *ad quod temporis punctum* (*i. q. quoad, donec*): a *praes.* (*enunt. primar. praes., fut.; perf. p. 2217, 40 al.*): PLAVT. *Capt.* 234 dum id impetrant, boni sunt; ... ubi iam ... habent, ... pessimi ... fiunt. CURC. 241 aliquot dies perdura, dum intestina ex-
[Hey]

putescunt tibi. 466 dum hic egreditur foras, commonstrabo. Epid. 633 opperire, dum effero ad te argentum (Most. 683 hic tantisper, dum exis, te opperiar. TER. Andr. 7, 14 Haut. 833. Eun. 894 vin interea, dum venit, ... opperiamur? CIC. Att. 10, 3. APVL. met. 1, 22 dum annuntio, ... me opperimino). Rud. 879 manete, dum ego huc redeo (938 quid maneam? :: dum ... rudentem complico. 1032. TER. Phorm. 737 AVREL. ad Front. p. 61, 19 N.). Truc. 874 tri-duom ..., dum ... miles circumducitur, sine me habere. 887 quem ego ... mage amo quam me, dum id quod cupio inde aufero. TER. Andr. 329 Haut. 717 Phorm. 982. Eun. 206 expectabo, dum venit (CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 3 [= epist. 8, 16, 3]. SEN. contr. 7, 7, 7? [codd.; sed cf. exc.]. STAT. Theb. 4, 334 HIER. epist. 49, 6, 3). Ad. 196 delibera hoc, dum ego redeo (PLAVT. Rud. 879 v. l. 5. VARRO ling. 6, 8 tempus a bruma ad brumam, dum sol redit, vocatur annus [6, 10]. VERG. ecl. 9, 23 AMM. 14, 11, 5 al.). 785 dum hae silescent turbae, interea ... abeam atque edormiscam. CAECIL. com. 109 modo fit obsequens ..., dum id quod petit potitur. 226. POMPON. Atell. 66 dum ego revortor, age ... accinge. VARRO Men. 224 detis habenas animae leni, dum nos ventus ... perducit. CIC. epist. 16, 10, 1 ad id biduum, quod fueris in via, dum in Cumanum venis (veneris s, venies Kayser), accedent continuo ... dies quinque (TER. Eun. 206 v. supra l. 10. LIV. 8, 7, 7 visne ..., dum dies ista venit, ... interea ... congregi mecum. GERM. 630. PHAEDR. 5, 7, 12 aliquot menses transeunt, ad sanitatem dum venit curatio. CARM. epigr. 77, 6 (saec. I) vale ..., dum fatum venit. ITALIA Rom. 3, 8 (Cypr. testim. 3, 98) faciamus mala, dum veniunt bona [ἵνα ἔλθῃ. VVLG. ut veniant]. ITALIA (cod. e) et VVLG. Luc. 19, 13 negotiamini, dum venio [ἐν ᾧ]. VVLG. Ioh. 5, 7 dum venio ... ego, alius ante me descendit [ἐν ᾧ ... ἐρχομαι, ... καταβαίνει]. I Tim. 4, 13 dum venio, attende lectioni [ἕως ἐρχομαι]. SIDON. epist. 1, 9, 7 charta interim, dum venio, ... sermocinetur). HOR. carm. 3, 21, 24 te ... producent lucernae, dum rediens fugat astra Phoebus (PORPH. usque in crastinum mane). Ov. am. 1, 7, 2 epist. 7, 179. 17, 205 Pont. 3, 4, 59. 4, 11, 15 v. infra l. 74. MANIL. 3, 445 procedunt hiberni menses, ... dum vellera (i. Arietem) ... contingunt (-ant al.). SEN. Tro. 699 dial. 7, 16, 3 epist. 25, 6 al. CVRT. 6, 3, 6. COLVM. 6, 7, 4 vulnera ... dum sanescunt, defricare ... convenit (in rell. huiusmodi exemplis semper coniunctivus apud COLVM., v. p. 2227, 3. 18). SIL. 7, 82 dum decrescit ... metus, hoc ... interea velamen erit. 9, 47 STAT. Theb. 5, 179? MART. epigr. 24, 5. 12, 74, 1. QVINT. inst. 10, 1, 59 dum adsequimur (-amur Halm) ..., ... adsuescendum est. PLIN. paneg. 30, 5 nec longius ... fuit spatium, quam dum nuntiat. VERVS ad Front. p. 131, 2 N. tot interea mensibus, dum meas litteras accipis, dum ego tuas recipio, cura discrucior. APVL. met. 2, 30 non prius desierunt, quam dum ... nituntur. TERT. scorp. 2 p. 147, 10 sustineant evangelia paulisper, dum ... exprimo eqs. AVSON. 216, 13. 332, 13 PELAGON. 205. DRAC. laud. dei 2, 647 intumescere sinus ..., dum tandem fit mater anus. PLAVT. Asin. 328 mansero ... vel adeo usque dum peris. CATVLL. 61, 161 serviat ..., usque dum ... anilitas ... annuit. LVCR. 4, 1114 usque adeo ... haerent, dum ... liquescunt. LIV. 23, 19, 14 eone usque, dum ... nascuntur, ... sessurus sum? ITALIA apoc. 2, 25 (Primas.) quod habetis, tenete, usque dum venio (ἕως οὗ. cod. g et VVLG. donec veniam). SOL. 32, 16 usque dum mari intimatur, Nili nomen tenet. AMM. 31, 2, 15.

pendet: ex coni. PLAVT. Rud. 774 oro, ut illas serves ..., dum ego erum adduco. 880. TER. Phorm. 513 nequeo exorare ut me maneat ..., dum id ... aufero. VARRO rust. 1, 2, 2. LENT. Cic. epist. 12, 14, 4 rogo te, petas ... ut mihi dent negotium, ut Asiam optineam, dum ... venit (venerit, veniat coni., cf. p. 2228, 54). LVCR. 1, 949 (cf. 4, 24). PETRON. 64, 1 TAC. ann. 2, 81. 14, 58 PLIN. epist. 1, 5, 15 PAVL. dig. 38, 1, 20, 1 IVST. 22, 8, 6. 29, 2, 9. SIDON. epist. 8, 6, 12. *ex inf.* PLAVT. Merc. 657 satiast ... vivere adeo dum illius te ... amor misum facit. VERG. georg. 3, 293 edico ... carpere oves, dum mox frondosa reducitur aestas (SERV. donec vernum tempus adveniat. auct. Celsus 'dum mox' pro 'donec' interpretatur. sed, ut puto, mox abundat). SEN. dial. 5, 1, 1 LVCAN. 2, 118 STAT. Theb. 7, 614. *ex parte sent.* CAEL. Cic. Att. 10, 9^a (= epist. 8, 16), 5 eligas ... oppidum vacuum a bello, dum haec decernuntur. LIV. 29, 2, 9 tantum moratus, dum ... legionem ... in primam aciem ... ducit (SEN. dial. 6, 25, 1 commoratus. AMM. 16, 2, 8. 17, 9, 3 moraturus). GERM. 723 conspiciens, dum ... se movet ... Orion (Arat. 730 ἐπ' Ὠρίωνα μένων). AMM. 28, 4, 34.

β perf. (item, vel imperf., in enunt. primar.; iuxta praes. infra l. 75. aetate antecedunt exempla, quibus legitur usque dum, v. supra l. 33): Ov. Pont. 4, 11, 15 dum tua pervenit, dum littera nostra ... permeat (v. p. 2218, 7), annus abit. SEN. dial. 2, 19, 4 hanc spem, dum ad verum pervenistis, alite. nota AMM. 17, 10, 8 Iulianus ... comites ... non ante absolvit, dum omnes redire captivi. SALL. hist. frg. 1, 11 PROP. 1, 3, 45 Ov. lb. 372 fast. 5, 34 CVRT. 7, 4, 25. LVCAN. 4, 282 substituit ... dum nox sua lumina Phoebo (COMMENT.: usque ad noctem). nota SVET. Iul. 56, 5 novissimum librum fecit, dum ... in Hispaniam ... quarto et vicensimo die pervenit (an praes.?). APVL. apol. 68 nuptias eludit [eo ad] (adeo Krüger, alii alia), dum ... avus concessit. CIC. Verr. I 16 mansit in condicione ... usque ad eum finem, dum iudices reiecti sunt, posteaquam eqs.

CATVLL. 44, 14 me ... tussis quassavit, usque dum in tuum sinum fugi. Ov. epist. 1, 45 met. 3, 91 APVL. met. 2, 17 EPIT. Alex. 66 canis leonem eo usque tenuit, dum ... effluxit. HYG. astr. 2, 40 p. 77, 9. VVLG. Sirach 48, 16 non recesserunt ..., usque dum eiecti sunt (ἕως ἐκπορεύεσθαι). 50, 21. CHRON. Alex. chron. I p. 112, 205. 113 p. 215 al. *pendet: ex inf.* GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 struppis ... usque adeo verberari iussit, dum animam efflavit. VERG. georg. 4, 84 usque adeo obnixa non cedere, dum ... victor ... subegit. APVL. flor. 18 p. 88. DARES 12 Dares Phrygius ... ait se militasse usque dum Troia capta est. *ex parte sent.* AVG. serm. 75, 1 ab initio Christi usque dum natus est, qualem illi (dat.) nostis aetatem?

γ fut. (I; II infra l. 18 al.; enunt. primar. maxime fut. I, coni. praes. infra l. 25 al., perf. infra l. 18? aetate antecedunt exempla, quibus legitur usque dum, l. 27): CATO agr. 90 deposito ..., dum poterit facere turundas. NOVIVS Atell. 75? (v. p. 2212, 31). CIC. Att. 12, 25, 1 pecuniae ... usuram Silio pendemus, dum a Faberio ... repraesentabimus (v. app. crit.). VERG. Aen. 1, 265 bellum ... geret ..., tertia dum ... regnantem viderit aestas (SERV. auct. 'donec'). TIB. 1, 5, 22 PROP. 1, 14, 14 SEN. Herc. O. 131. PLIN. epist. 10, 72 rem integram distuli, dum ... praeceperis (an coniunctivus?). POMPON. dig. 50, 16, 89, 1 hoc sermone 'dum nupta erit' primae nuptiae significantur. APVL. met. 6, 12 dum meridies solis sedaverit vaporem et pecuda ... conquieverint, poteris ... abscondere. ROMVL. fab. Aesop. 28 rec. v. pr. malum est, dum peius venerit, malum pro bono deputatur (verba corrupta, cf. Thiele in h. l.). BENED. reg. 48, 1. 23 sint parati, dum secundum signum pulsaverit. PLAVT. Amph. 472 dementiae complebo ... familiam adeo usque, satietatem dum capiet pater. Pers. 52 usque ero domi, dum excozero ... malam <rem>. CATO agr. 22, 2 temperato, usque dum recte temperabitur. 56 panis p. V (sc. dato) usque adeo dum ficos esse coeperint. 110. 112, 3. CIC. epist. 12, 19, 3 mihi ... usque curae erit ..., dum ... sciero. LEX Vrson. (Corp. I² 594) 95, 2 diem ... dicito, quo die atsint, usque ateo (sic), dum e(a) r(es) iudicata erit. PRIAP. 2, 44 neque ... cesset usque dum ... ruperit. ITALIA I reg. 15, 18 (Lucif. reg. apost. 2 p. 40, 14) expugnabis ..., usque dum consumes illos (ἕως συντελέσῃς. VVLG. usque ad internecionem illorum). BENED. reg. 44 l. 8 hoc tamdiu faciat, usque dum abbas iudicaverit. PELAGON. 352 (cf. 54 usque cum).

4 quo puncto temporis (i. q. cum temp.):

α praes. RVT. LVP. 1, 16 dum opus est, parentes appellat. SCRIB. LARG. 201 dum desinit fervere, emplastrum ... subigetur. CELS. 5, 28, 1^a finis ... adurendi est, dum ... sensus doloris est. TERT. nat. 1, 7 p. 70, 23 viderimus de fide istorum, dum suo loco digeruntur; interim credite eqs. paenit. 7, 7 tunc saevit, cum ... sentit ...; tunc ... accenditur, dum extinguitur. adv. Prax. 7 p. 235, 16 haec est nativitas perfecta ..., dum ex deo procedit. PAVL. coll. Mos. 2, 5, 4 fit ... iniuria ... in corpore, dum caedimur (ibid. cum ... laeditur). SERV. gramm. IV 454, 14 'e' dum finiuntur adverbis, illa producuntur. PALLAD. 4, 10, 4 PELAGON. 1. ITIN. Anton. Plac. rec. A 3 quam dum (quandū G, quando R et rec. B) exagitas (-itatur rec. B), sonat. ALC. AVIT. carm. 4, 39 area campi ..., dum colitur, ... paret ... labori. DRAC. Romul. 5, 81 impune libido dum peccare cupit, vindex subducitur. CASSIOD. var. 1, 13, 1 dignitas ... dum ad incognitum venit, donum est, cum ad expertum, compensatio meritorum (12, 4, 5). Ios. c. Ap. 1, 2, 11 ut tunc ... confugiant, dum ... ratio nihil valet humana (τηνικαὐτὰ ... ἡνίκ' ἂν ... ἐξασθενήσωσιν). VEN. FORT. carm. app. 20 tunc mihi vota favent, dum tibi membra vigent. CORIPP. Ioh. 2, 361 BENED. reg. 9 (11), 30 al. transl. ad loc.: AVIEN. orb. terr. 850 Taurus mons, dum flectit iter, novus emicat; utque ... gens vicina subest, ... vocabula mutat.

β perf. COLVM. 7, 8, 7 in mulctra, dum est tepefacta, rescinditur caseus. CARM. epigr. 1202, 5 dum simul occidimus (v. p. 2222, 51. cf. Löfstedt, Beiträge p. 32). ARNOB. ad Greg. 17 p. 44, 8 quae te ilico, dum concepit et peperit ..., hoc ... docuit, ut. in inversione: FVLG. myth. 1 pr. p. 13, 19 versibus delirabam, dum subito ... illa ... fores inrupit.

γ fut. II (cf. p. 2229, 61), raro I ([infra l. 79]. enunt. primar. maxime fut. I vel gerundiv.; fut. II infra l. 74; ind. coni. imp. praes. l. 70. 71 al.): COLVM. 7, 3, 19 qui dum firmi esse coeperint (-unt al.), pascendi sunt. VVLG. Tob. 4, 3 dum (Amiat., cum rell.) acceperit deus animam meam, corpus meum sepeli (ἐν ἀποθνήσκῃ). CET. FAV. p. 303, 13 (p. 276 Kr.) dum siccescere coeperit calx, calliculi crepant et ... rimae operi efficiuntur. FVLG. myth. 1 pr. p. 12, 11. FVLG. RVSP. serm. 5, 3 tunc se noverit ..., dum non reddiderit. rem. pecc. 2, 8 lugeat, dum coeperit ... metere. HIER. epist. 52, 14, 2. PSALT. Rom. 140, 1 intende voci ..., dum (VVLG. cum) clamavero ad te. VVLG. Tob. 5, 3. Sirach 43, 21 dum gelaverit, fiet tamquam cacumina tribuli (παρυσία γίνεται κτλ.). ROMVL. fab. Aesop. 69 rec. g. 8 dum erit sero, eo, ubi volo (69 r. v. 7 dum fuerit sero, eam eqs.). 71 W. 9. VICT. VIT. 3, 36 accusabunt, dum maiestas venerit iudicantis. ENNOD. epist. 8, 12, 1 p. 208, 26 suburbanum, dum in Liguria fuero, feliciter habeam. CASSIOD. var. 1, 34, 1 tunc ... cogitandum, dum se ... expleverit (8, 20, 1). 9, 3, 4 pulchrior est dum arserit, potior dum decoxerit (cum BH). HIST. Apoll. rec. A et B 5. rec. A 48. [Hey]

CORIPP. Ioh. 8, 437 dum veniet, laudet. Iust. 4, 341 dum... spiritus... penetraverit arcem, ... perge. GREG. M. epist. 12, 20. 21. BENED. reg. 46 l. 8. 58 l. 39 al. CORP. IX 984 dum receptus fuerit corpus meum, numquam ullo liceat accedere.

pendet: ex coni.: VVLG. Iudith 6, 6 ut, dum... gladii poenas exceperint, ... subiaceas. ROMVL. fab. Aesop. 93 epil. labore, ne, dum minus habuerit, dum petierit, non accipiat. ALC. AVIT. carm. 6, 664 ut... nullus... desit, dum (*L. cum vell.*) praemia sumes.

[dum cum (*c. ind.*) pleonastice in locis incertae interpretationis sec. Löfstedt, Beiträge p. 31: ANTH. 483, 56. 492, 11. cf. etiam CARM. epigr. 91, 1 et AMM. 29, 4, 7, ubi dum cum V].

B cum coniunctivo: 1 intra quod spatium: a plane temporaliter: a praes.: PLAVT. Pseud. 629 dum tu sternuas, res erit soluta. LVCR. 1, 499 ades, ... dum versibus expediamus eqs. LYDIA 19 tardabunt rivi... dum mea... exponat cura querelas. HOMER. 265 dum iaceas in amore tuo, nos bella geremus. nota PAVL. dig. 47, 2, 67, 1 si is, cui res subrepta sit, dum apud furem sit, legaverat eam mihi. CASSIOD. var. 2, 39, 10.

pendet: ex coni.: PLAVT. Poen. 884 dum ero insidias paritem (-iter, -ilem *codd.*), ne me perduim, metuo. Pseud. 564 quo vos oblectem, ... fabulam dum transigam (*an ind. fut.?*)? ACC. trag. 12 ut, dum velint..., aliter... redhostiant. RHET. Her. 4, 10, 15 ne, dum... consecretur, in finitima... vitia veniamus. VARRO rust. 2, 4, 14 ne, dum exilire velit..., abortet. CIC. inv. 2, 10 Verr. II 4, 15. Sull. 63 de orat. 1, 235. 2, 16 leg. 1, 12 Att. 1, 17, 3. 9, 7, 5 al. Ov. Pont. 3, 1, 141 TAC. ann. 1, 46 al. POMPON. dig. 10, 2, 47 pr. si, dum res in arbitrio sit, ... controversia sit. GAIUS inst. 1, 135. VLP. dig. 25, 5, 1 pr. PAVL. dig. 6, 1, 21 quamvis interim, dum in fuga sit, usucapiat. 47, 9, 4 pr. *ex inf.:* CIC. Caecin. 55 nos..., dum versuti... velimus (*volumus pars codd.*) esse, amissuros. PLIN. nat. 2, 113 posse..., dum... feratur, ... accendi. 25, 70. 28, 170. SIL. 12, 451. 17, 180. SIDON. epist. 5, 20, 4. *ex parte sent.:* PLIN. nat. 9, 152.

β imperf.: BELL. Afr. 25, 1 dum haec ita fierent, ... non est visum. BELL. Hisp. 23, 2 dum... nostri distenti essent, complures... decucurrerunt (*cf. 12, 5 et 27, 1 cum... distenti essent. Wölfflin, Archiv 10, 1898, 369.*) nota DEP. Tim. 1, 4 dum res conficeretur, ... in praesidio fuit (*cf. Hoffmann, Zeitpart. p. 173 et Draeger, Synt. II² 609.*) VERG. georg. 4, 457 dum te fugeret..., ... non vidit. Aen. 10, 799 socii... sequuntur, dum genitor... abiret. LIV. 1, 40, 7 dum... se... averteret, alter... securim in caput deiecit. 2, 47, 5 dum... tererent tempus, triarii... redeunt. 4, 25, 9. 10, 18, 1. 36, 8, 3 (*cod. M?*) 39, 49, 8 clauserat portam turba, dum... quisque... videretur. PAVL. FEST. Gloss.⁴ IV p. 115^a (p. 19 M.) FEST. Gloss.⁴ IV p. 439^a (p. 348 M.) SEN. contr. 7, 5, 5. contr. exc. 9, 6 dum (*cum Sen.*) torqueretur, dixit consciam filiam. VAL. MAX. 9, 12, 7. PHAEDR. 1, 4, 2. dub. SEN. epist. 78, 18 dum... praeberet, ... perseveravit (*cf. Hense, Hermes 62, 1927, 108.*) VAL. FL. 1, 425. HOMER. 344 dum (*cum al.*)... proceres certamen haberent, concilium omnipotens habuit. SVET. Aug. 78, 2 et dum per vicos deportaretur et deposita lectica... condormiebat. CARM. epigr. 101, 5 ubi dum studerem, fata invaderunt mihi. ARGVM. Plaut. Amph. 1, 2 POMPON. dig. 14, 6, 20 APVL. met. 5, 26. ITALA Matth. 13, 25 (Nicet. vigil. 6) dum dormirent homines, venit malus (*ἐν... τῇ καθεύδειν. VVLG. cum.*) Luc. 5, 1 (*cod. e*) factum est autem in eo dum turbae intruerent eqs. (*ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπι-κρίσθαι. VVLG. cum. cf. infra l. 75.*) ITALA (*cod. s*) et VVLG. Luc. 17, 14. ITALA Luc. 19, 15 (Lucif. non parc. 18 p. 249, 16) factum est, dum reverteretur, et iussit... vocari eqs. (*ἐν τῷ ἐπανελθεῖν. VVLG. ut rēdiret.*) PAVL. sent. 5, 37, 1. NEMES. ecl. 2, 75 (*NG*). CAPITOL. Gord. 31, 1 dum haec agerentur, ... vastabat (AMM. 20, 6, 1. GREG. TVR. Andr. 28 [*cum pars codicum; cf. Iul. 7 et 42 vit. patr. 6, 7 Mart. 1, 9.*] BAVDON. vita Radeg. 2, 25. CARM. epigr. 1581, 7 dunc haec agerentur, iuvenes desubito acceperunt sui luctu parentes). LAMPR. Alex. 13, 2. nota Hellog. 25, 8 dum pranderet, ... venationes sibi exhibuit (*i. exhibere solebat*). AVR. VICT. Caes. 39, 11 dum victos... premeret, ... interiit. PS. AVR. VICT. epit. 41, 2 al. OPTAT. 1, 16 p. 18, 15 (*in anacolutho*) PRISCILL. tract. 10, 134 AMM. 14, 10, 1. 17, 13, 27. 18, 6, 10. 29, 4, 7 al. ORIGO Const. 5, 25 ANON. Vales. 13, 77. SERV. ecl. 6, 74 Aen. 1, 5 al. SCHOL. Hor. carm. 1, 6, 7 al. SCHOL. Stat. Theb. 1, 12 al. CLAVD. DON. Aen. 1, 102 2, 55. 287 al. 5, 865 dum... secaret..., iam coeperat. FVLG. myth. 1 pr. p. 4, 7 HIER. epist. 36, 11, 1 al. (60, 15, 4?) vita Malchi 2 al. PSALT. Rom. 75, 10 terra... quievit, dum resurgeret... deus (*ἐν τῷ ἀναστῆναι. VVLG. cum.*) VVLG. gen. 24, 45. 25, 6 separavit eos..., dum adhuc ipse viveret (II par. 10, 6 Is. 38, 12 ENNOD. opusc. 4, 8 p. 385, 6). psalm. 30, 14 in eo dum convenirent..., ... consiliati sunt (*ἐν τῷ συναχθῆναι. cf. supra l. 56.*) 30, 23 dum clamarem (*ἐν τῷ κεραινεῖν. item Luc. 8, 42 al.*) 60, 3 cant. 1, 11. Bar. 6, 23. II Macc. 1, 23 orationem faciebant sacerdotes, dum consummaretur sacrificium (*δὲ πανωμένης τῆς θυσίας*). Matth. 25, 10 dum... irent..., venit (*ἀπερχομένων*). Luc. 24, 32 nonne cor nostrum ardens erat..., dum loqueretur (*ὡς ἐλάλει*)? Ioh. 20, 11 dum... fleret, inclinavit se (*ὡς... ἐκλαiven*). RVFIN. Adamant. prol. p. 1, 6. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 4, 5 (*gr. 4, 196 ἐν ὄσφ.*) 7, 11 dum templum... incenderetur, ... rapiebatur (*καιομένου... τοῦ ναοῦ... ἦν ἀρπάζη*). AVG.

civ. 2, 25 p. 90, 6 D. al. 20, 21 p. 458, 6 D. iam supra dixerat, dum... diceret. ITIN. [Silv.] 5, 1 SVLP. SEV. Mart. 8, 1. 15, 1 al. MACR. somn. 1, 16, 7. ROMVL. fab. Aesop. 77, 1 MART. CAP. 1, 16. 2, 138 al. CASSIAN. conl. 12, 6, 4 al. CHRON. Alex. chron. I p. 94, 22 al. SIDON. epist. 4, 11, 7. 4, 24, 4. 8, 6, 13 sed ecce, dum iam epistulam... claudere optarem, subitus... nuntius (VICT. VIT. 2, 19 GREG. TVR. Andr. 28). VICT. VIT. 1, 5. 28. 41 al. PS. VICT. VIT. pass. 9 al. SEDVL. op. pasch. 2, 12 p. 212, 4 quem... senserat, dum lateret (*carm. 2, 144 latet*). carm. pasch. 4, 32 (*cf. op. 4, 3 p. 257, 11.*) 4, 99 (*op. 4, 9 p. 261, 11*) al. PAVL. PETR. Mart. 1, 202 ALC. AVIT. carm. 1, 168 al. BOETH. cons. 1, 1, 1 ENNOD. epist. 1, 4, 4 p. 8, 12 al. VITAE patr. 3, 65 dum sederet, quaedam mulier... advenit (*καθήμενον*). 3, 124 al. (*cf. Salonijs, Vitae Patrum p. 316.*) CASSIOD. hist. 1, 4 p. 888^b al. IORD. Get. 4, 27 al. GREG. TVR. Iul. 46 a al. RENAT. FRIGIRED. Greg. Tur. Franc. 2, 8 al. CONC. Arvern. a. 535 p. 71, 5 Turon. a. 567, 25 p. 134, 18. HIST. Apoll. rec. A 15 et dum hortaretur (*hortatur rec. B*) iuvenem, subito introivit filia regis (PS. MATTH. euang. 2, 3. *cf. supra l. 5.*) VEN. FORT. carm. 2, 7, 11. 10, 6, 55 al. CORIPP. Ioh. 1, 453 al. GREG. M. epist. 3, 15. 32. 4, 30 (9, 91). 12, 14 hoc... non in episcopatu, sed dum esset adhuc diaconus, adquisivit. EVGIPI. Sev. 11, 1. 23, 1 al. SERM. de conf. diab. 108 PASS. coron. 1 al. VITA Caes. Arel. 2, 29 VITA Nicet. 5 al. BAVDON. vita Radeg. 2, 1 al. 20. CORP. X 3529, 3 (*locu*)m ipse sibi, dum adviveret, (*elegit*). VIII 20762 dum viveret, fecit sibi. CARM. epigr. 718, 1. 807 in adnot. *enuntiat. primar. coni. irreal.:* PLAVT. Rud. 1261 dum praedam habere se censeret, interim praeda ipse esset (*sc. si quo congressus foret*). Ov. Pont. 4, 9, 30 cum... esses deductus..., dum caderet... victima..., me quoque... grates... agentem audisset... deus.

pendet: ex coni.: PLAVT. Epid. 316 (*quae*), dum rem dinam faceret, cantaret sibi (501). Mil. 950 misi... ut latrones... duceret, qui eius regnum tutarentur, mihi dum fieret otium. TRAG. inc. 169. CIC. Verr. I 9 qui, dum hic... compararet, causam interea diceret. Verr. II 2, 161 Mur. 48 fin. 3, 10. Att. 10, 16, 4 BELL. Afr. 5. 25, 4 LIV. 21, 21, 10 al. SEN. contr. exc. 8, 6 quaeritis, quid, dum fleret, fecerit. SVET. Cal. 38, 3 al. GELL. 2, 29, 6. PAVL. dig. 49, 15, 29 si quid servus..., dum in eo statu esses, possederit. AVSON. 419, 24 AMM. 28, 2, 5. SERV. ecl. 6, 74 quam cum amaret Glaucus..., dum ipse amaretur a Circe. VVLG. act. 9, 32 SVLP. SEV. dial. 2, 5, 7 al. VICT. VIT. 1, 22 ENNOD. opusc. 2, 41 p. 300, 20 al. CASSIOD. hist. 8, 1 p. 1108^b al. IORD. Get. 26, 136. *ex inf.:* QVADRIG. hist. 43, dum i (*idumi Vat.*) conciderentur, ... copias ibi occupatas futurum. CIC. de or. 2, 155 quom dicerent... eos, dum Romae essent, ... frequenter auditos. fin. 3, 7 POMP. Cic. Att. 8, 12^a, 2 SALL. Catil. 7, 6 TIB. 2, 3, 19 ausae, caneret dum valle sub alta, rumpere (*sc. dicuntur*)... carmina... boves. LIV. 3, 27, 4 SCRIB. LARG. praef. p. 1, 7 LVCAN. frg. Schol. Stat. Theb. 9, 424. SVET. Aug. 94, 4 lego, Atiam..., dum ceterae matronae dormirent, obdormisse. APVL. apol. 80 PANEG. 12 (2), 8, 5 HIL. in Matth. 31, 1. 4. nota SERV. Aen. 2, 550 'hoc dicens' ostendit, simul dum diceret, fecisse. VVLG. Tob. 4, 21. AVG. coll. c. Don. 3, 11, 23 eos hoc passos esse, dum... resisteretur. NOVELL. Iust. 7, 7. *ex parte sent.:* PROP. 2, 26^b, 47 testis Amymone, latices dum ferret, ... compressa. LIV. 34, 20, 2 conscientia, dum consul... bello esset (*est codd.*) occupatus, depopulatorum... sociorum. VLP. dig. 23, 3, 5, 10 AMM. 19, 12, 2 SERV. Aen. 1, 2. 1, 693 SCHOL. Stat. Theb. 10, 414 VVLG. gen. 42, 21 CLAVD. DON. Aen. proem. p. 2, 11. nota VICT. VIT. 1, 16 quis... possit sine lacrimis recordari (*sc. illud tempus*), dum praeciperet.

γ plusq.: HERM. vulg. vis. 1, 1 dum ambulassem, obdormivi (*περιπατών, ambulans Pal.*). FVLG. RVSP. praedest. 3, 22. *pendet ex coni.:* TRYPH. dig. 49, 15, 12, 9. PS. AVG. quaest. test. 1, 73 p. 125, 26 factum est, ut salvator, dum... proditus non esset, ab aliis tamen... proditus sit (*est codd.*).

b adversative:

α praes.: VITR. 4, 4, 4? v. p. 2224, 7. TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 579, 1 dum ipso sensu revincatur, ... inquit. ANTH. 191, 1 dum sis... heres, teneas et... censum, das operam. ITIN. Anton. Plac. rec. A et B 5 dum nulla sit caritas Hebraeis..., illae [vero] (*om. B*)... sunt caritate plenae. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 7 p. 96, 8 CASSIOD. los. c. Ap. 2, 79. 2, 101. 2, 272 dum alia detrimenta... sustineamus, tunc... rebellare contendimus (*ἀπομένοντες... τότε*). GREG. M. epist. 4, 27 dum... omnes ut... animalia vivant..., quod verum deum colis, quantum omnes antecedeas ostenderis. *pendet: ex coni.:* AVG. nupt. et concup. 2, 12 p. 263, 16 solet... accidere, ut memoria fallat in verbis, dum tamen sententia teneatur. SEDVL. epist. 1 p. 7, 1. *ex inf.:* LVCAN. 5, 411 turpe duci visum... portu... teneri, dum pateat tutum... aequor.

β imperf.: ANON. Vales. 12, 60 dum ipse quidem Arrianæ sectae esset, tamen... praecepit. 12, 61 hic, dum inlitteratus esset, tantae sapientiae fuit, ut eqs. SCHOL. Hor. carm. 1, 24, 13. AVG. bapt. 5, 20, 28 quia eam se habere, dum non haberet, putabat. VICT. VIT. 1, 34 DRAC. Romul. 8, 344 ENNOD. epist. 2, 9, 2 p. 48, 24 IORD. Get. 57, 290 ISID. Goth. 41 chron. II p. 283. *pendet: ex coni.:* TERT. adv. Prax. 21 p. 246, 24 si ipse faceret, dum iuberet fieri per eum. LEX Visig. 9, 2, 5. *ex inf.:* AMM. 16, 12, 1.

[Hay]

γ perf. (et imperf. l. 5): ENNOD. epist. 8, 1, 3 p. 199, 21 candidatus... triumphum, dum numquam viderit bella, sortitur. *nota* CASSIOD. hist. 4, 23 p. 968^A excusaverunt se... angustas indutias accusantes..., dum utique ante annum et sex menses synodus fuerit praedicata, et Athanasius Romae degeret. Ios. c. Ap. 1, 46 quidam historias conscribentes ediderunt, dum neque ad ea loca venerint neque eqs. (παράβαλοντες). 1, 210 multis..., dum custodire debuerint civitatem..., observantibus (ἀντὶ τοῦ φυλάττειν).

δ plusq.: CASSIOD. hist. 1, 10 p. 895^A cur... dum licuisset... accipere, elegistis... rapere? 5, 13 p. 99^B dum nec veteres... legisset, asserebat se... gaudere libris. GREG. M. epist. 3, 37 dum... debuisset..., distulit. ISID. Goth. 24 chron. II p. 277.

c causaliter: α manente notione temporis:

① praes.: *pendet:* *ex coni. (nota ind. infra l. 22):* DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 3 ubi nunc est res publica, ibi simus potius, quam, dum illam veterem sequamur, simus in nulla. LIV. 40, 17, 5 se... metuere, ... ne..., dum vereantur, ... damno sit. CALL. dig. 11, 1, 1 pr. VLP. dig. 4, 6, 23, 4 ut, si, dum hoc faciat, ... quid... contigit, restitutio concedatur. 18, 2, 11 pr. 48, 5, 28, 11. COD. Iust. 1, 27, 2, 9 ne, dum... studeant..., ... relinquunt. 5, 11, 7, 5. INST. Iust. 4, 2, 1 sed ne, dum talia excogitentur, inveniatur via, per quam eqs. *nota* TERT. adv. Prax. 26 p. 278, 11 cum quid ex ipso est et... sic eius est, dum ex ipso sit, potest eqs. (v. p. 2230, 48). *ex inf.:* CIC. epist. 12, 17, 2 me scito, dum tu apsis, ... occasionem... nactum. LIV. 2, 57, 3 TAC. hist. 4, 17 PS. CATO dist. 2, 3 (= CARM. epigr. 1567, 6, nisi quod dunc pro dum).

② imperf.: ITALIA gen. 19, 16 (Lugd.) angeli tenuerunt... manus... filiarum eius, dum parceret... deus eis (ἐν τῷ φείσασθαι. VVLG. eo quod parceret). VLP. dig. 28, 5, 9, 5 si condicionem addidit, dum nollit. AMM. 17, 1, 11 dum nullus obsisteret, munimentum... reparatum est. 17, 13, 23. SERV. Aen. 1, 483 Patroclus dum Achilles crederetur, ... plurimos interemit. CLAUD. DON. Aen. 2, 195 p. 160, 15. VVLG. psalm. 31, 3 inveteraverunt ossa mea, dum clamarem (ἀπὸ τοῦ κλάζειν). ACT. Archel. 66, 2 AVG. civ. 1, 15 p. 27, 18 D. 19, 6 p. 365, 5 un. bapt. 13, 22 ALC. AVIT. carm. 2, 296 ENNOD. op. 1, 67 p. 279, 18 al. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 243 vulneratus est, dum recordaretur (μνησθεῖς). GREG. TVR. Iul. 14. *pendet:* *ex coni.:* LIV. 36, 9, 7 ne id consilii caperent, cuius, dum... nimis cauti... essent, ... paeniteret. ASCON. Mil. p. 30, 18 St. (ibid. cum). QVINT. decl. 364 p. 396, 17. TAC. dial. 1 quae... accepi, cum singuli... causas adferrent, dum formam... quisque... redderent. TERT. adv. Marc. 1, 5 p. 297, 10 (ibid. indic.). CLAUD. DON. Aen. 5, 320 ut pedes eius, dum coniunctus sequeretur, obtereret. AVG. civ. 5, 12 p. 216 D. al. irreal.: VEN. FORT. carm. 8, 18, 4. *ex inf.:* LIV. 2, 32, 10 dum ventrem... domare vellent, ipsa... membra... ad... tabem venisse.

③ perf.: *pendet:* *ex coni.:* FVLG. RVSP. epist. 2, 17. *ex inf.:* CIC. de orat. 1, 187 hoc video, dum breviter voluerim dicere, dictum a me esse paulo obscurius. orat. 238 ac. 2, 87 PAVL. dig. 4, 8, 19, 2 AVR. VICT. Caes. 5, 11 quod his proditum..., dum... processerint.

β significatione tantum causali (i. q. cum causale, quod, quia):

① praes.: PLIN. nat. 18, 249 agricolae (dat.) rapienda sunt, quibus... non suffecerit, dum sciat inde natam exprobrationem. TERT. nat. 1, 4 p. 63, 14. adv. Marc. 4, 5 p. 431, 16 dum constet haec... fuisse, cur... attigit. praescript. 34 eligant... sibi tempora... haereses..., dum non (dummodo [Aβ]d) intersit quae quando, dum de veritate non sint. ITALIA (Aug. c. Faust. 19, 28) et VVLG. (Amiat.) Sirach 28, 5 ipse dum caro sit, reservat iram (σάρξ ὄν. VVLG. rell. codd. cum). PAVL. dig. 35, 2, 63, 2 PORPH. Hor. carm. 2, 10, 1 SORT. Sangall. 30, 9. 46, 10 FAV. EVL. p. 6, 2 AVG. civ. 19, 8 tit. RVSTIC. Conc. I 4 p. 23, 8. p. 27, 21. COMM. instr. 1, 27, 20 da nunc ergo deo, fragilis dum morēris (sc. in vita) honorem. MACR. exc. gramm. V 626, 2. 627, 33. MART. CAP. 3, 265. COD. Theod. 9, 40, 2 (a. 315 = Iust. 9, 47, 17, ubi cum pro dum). SACR. Leon. 376 consequi nos posse quae poscimus, praesertim dum... testificatio spem tribuat (GREG. M. epist. 5, 63 p. 379, 3. 6. 52). VITAE patr. 7, 43, 2 p. 1059^D (v. Saloniū Vitae patr. p. 318). DRAC. laud. dei 3, 90 BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 449, 7 ENNOD. dict. 20, 2 p. 481, 10 CASSIOD. hist. 1, 13 p. 903^B al. VEN. FORT. carm. 1, 12, 22 GREG. M. epist. 2, 49, 3. 51 al. 9, 53 mirati sumus..., maxime dum... queratur (cf. p. 2222, 4. nota BENED. reg. 18 l. 57 inertem... servitium ostendunt monachi qui minus... psallunt, dum quando legamus sanctos patres... implese. 65 l. 3.

② imperf.: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 217^A (p. 97 M.) quae sacra, dum non essent matronae quae facerent..., institutum est, ne. AVR. VICT. Caes. 3, 17 animos conciliaverat, dum... miserabilior haberetur. PS. AVR. VICT. epit. 20, 9. ANON. Val. 10, 48 dum ipse esset bonae voluntatis..., interrogat. CLAUD. DON. Aen. 3, 50 p. 270, 8 COMM. apol. 220 VICT. VIT. 1, 5² 3, 60 VITAE patr. 3, 94 (7, 10, 1) IORD. Get. 53, 274 al. VEN. FORT. vita Mart. 3, 39 vita Germ. 1, 2 CORIPP. Ioh. 8, 611 VITA Fulg. 36 VITA Nicet. 3, 17. CORP. III 1903, 8 dunc dolum (i. dolorem) haberit, ... titulum posuit (supra: cum dolum tantum haberent).

③ perf.: TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 593, 5 viderit..., dum iudicavit et... commemoraverit. SCHOL. Hor. carm. 2, 13, 34 ostendit...

populos delectatos, dum Cerberus... potuerit... mulceri. FVLG. myth. 2, 6 ENNOD. epist. 4, 19, 3 p. 113, 1 CASSIOD. hist. 8, 1 p. 1110^B. Ios. c. Ap. 1, 47 descriptionem feci, dum ipse... interfuerim (παράτυχόν). GREG. M. epist. 6, 15 mirati sumus, cur noluerint, maxime dum... responderint (cf. p. 2221, 70). IORD. Get. 41, 214.

④ plusq.: COMMENT. Lucan. 2, 612 patrem... fefellit, dum non mutasset. ENNOD. opusc. 1, 66 p. 279, 12 CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 246 quid... alii facturi non essent, dum neque... rex voluisset impetum suum... retinere (ὁπότῃ μὴδ'... ἐδυνήθη). IORD. Get. 6, 47. 24, 129. GREG. M. epist. 7, 17 (14, 8).

d restrictive (ut p. 2212, 36):

α praes.: GAIUS inst. 3, 159 si, dum adhuc integra res sit, revocatum fuerit. VLP. dig. 34, 3, 7, 4 si non fuerit exactum..., dum vivat testator. COMM. instr. 1, 27, 20² (v. p. 2221, 61). *pendet:* *ex coni.:* LIV. 3, 10, 13 victam legem esse, nisi, dum in integro res sit, dum domi, dum togati sint, caveant. 44, 36, 11. SIL. 2, 20. *ex inf.:* OV. fast. 5, 333 monet aetatis specie, dum floreat, uti. LIV. 27, 46, 11 SIL. 2, 39 TAC. ann. 1, 29 APVL. apol. 69. *ex parte sent.:* TAC. hist. 1, 62 instare miles, arma poscere, dum Galliae trepident, dum Hispaniae cunctentur.

β imperf.: AVG. civ. 1, 13 p. 23 D. ipsi... dum viverent, ... mandaverunt. 17, 4 p. 210 iustitiam, dum esset in carne, non fecit. *pendet:* *ex coni.:* CAES. civ. 2, 20, 3 ut..., dum sine periculo liceret, excederet (LIV. 36, 33, 1 al. AMM. 28, 4, 15). LIV. 21, 53, 9. 22, 50, 4 al. ANON. Vales. 13, 75. *ex inf.:* CIC. epist. 3, 6, 5 ut, dum tempus anni esset idoneum, aliquid negotii gerere possem. CAES. civ. 3, 10, 7 hoc unum esse tempus... dum sibi uterque confideret. SALL. hist. frg. 2, 87 C 21 neque se... socios, dum animae essent, prodituros. LIV. 22, 6 dum... quies esset (quiesset PL)... census agi placuit. CELS. 3, 4, 9. SEN. dial. 11, 1, 2 CVRT. 4, 1, 29. 6, 11, 32. QVINT. inst. 2, 12, 12 honestissimum finem putabamus desinere, dum desideraremur. *ex parte sent.:* CAES. Gall. 7, 77, 2 sententiarum pars deditionem, pars, dum vires suppeterent, eruptionem censebat. LIV. 6, 18, 2. *nota brevitatem:* CIC. inv. 2, 62 pater... et sibi et filio testamentum scripsit, dum is pupillus esset. LIV. 36, 9, 13 rex quattuor milia armatorum, dum recens terror esset, ... misit.

γ plusq.: TAC. hist. 1, 21 audendum, dum Galbae auctoritas fluxa, Pisonis nondum coaluisset. IVST. 4, 5, 2 ut abirent... dum res... nondum... perditae forent.

2 per quod spatium temporis: α temporaliter (cf. p. 2213, 43):

α praes.: PLAVT. Truc. 234 dum habeat, tum (dum edd. sec. Lambinum, v. p. 2200, 84) amet; ubi nil habeat, alium quaestum coepiat. TER. Haut. 1058 haec dum incipias, gravia sunt, dumque ignores; ubi cogno[ve]ris, facilia (cf. Barbelenet, De l'aspect verbal p. 87. adde LACT. inst. 6, 23, 40). CATO orig. 141 qui tantisper nulli rei sies, dum nihil agas (cf. l. 64. 65). CIC. rep. 1, 63 licet... lascivire, dum nihil metuas. CATO 33 isto bono utare, dum adsit, cum absit, ne requiras. COLVM. 3, 3, 1. CARM. epigr. 1202, 4 dum sis in vita, dolor est amittere vitam, dum simul occidimus, omnia despicias (cf. p. 2218, 62). TER. Phorm. 1030 habet... quod, dum vivat, usque... ogganniat. loco dubio CIC. Pis. 67 bibitur usque eo, dum de solio ministretur (v. app. crit.). CIC. Q. Rosc. 78 ne tam diu quidem dominus erit..., dum... quaeratur? *pendet:* *ex coni.:* PLAVT. Bacch. 1194 si, dum vivas, tibi bene facias (sim. Cas. 464. Curc. 664 ut semper, dum vivat, me alat. Persa 494. Rud. 499. Truc. 440 [v. app. crit.]. TER. Haut. 951 [ibid. semper] al. Ad. 681 [GLOSS. V 533, 11 quam diu vivas]. PLIN. nat. 2, 192 SIL. 17, 615). POEN. 20 ne... dissignator... sessum ducat, dum histrio in scaena siet. CIC. Verr. II 3, 55 dum res iudicetur, hominem ut adservent (opp. cum iudicata sit). ATT. 10, 1, 3 LIV. 26, 5, 14 dum paveat (opp. si se... vertat). GELL. 7, 11, 1 quia tantisper similis... fias, dum... dicas. TER. MAVR. 880. *ex inf.:* TER. Haut. 148 decrevi tantisper me minus iniuriae... gnato facere, dum fiam (an ind. fut.?) miser. VARRO rust. 3, 9, 10 includere oportet... praeterquam... dum cibus ac potio iis detur. CIC. Phil. 4, 9 PLIN. nat. 22, 56. SIL. 17, 513. VLP. dig. 40, 12, 10. *ex parte sent.:* PLIN. nat. 2, 113 natura strangulante sonitum, dum rixetur (opp. cum erumpat).

β imperf.: VELL. 1, 2, 3 archontes usque ad Charopem, dum viverent, eum honorem usurpabant (QVINT. decl. 360 p. 392, 22. VLP. dig. 27, 9, 1, 3. VVLG. los. 4, 14 sicut timuerant Moysen, dum adhuc viveret. IORD. Get. 57, 296 CARM. epigr. 745, 1. 1439, 9 vivere me certe libuit, dum viveris (sic) ipsa. 1606, 21 quod, dum q(um) eo viveri (i. viverem Buech.), nil negavit. cf. etiam p. 2223, 15). SIL. 12, 35 Parthenope..., aequore cuius regnare diu cantus, dum... exitium... caneret... nautis. PROC. dig. 41, 2, 27. PAVL. dig. 3, 5, 18, 5 dum apud hostes esset Titius, negotia eius administravi; postea eqs. MAXIM. eleg. 1, 9. OPTAT. 7, 5 p. 177, 17 dum docerent pacem, adhuc pacifici vocabantur (supra: cum adhuc retinerent pacem. infra: posteaquam). AMM. 22, 9, 1. 28, 1, 7. 31, 7, 15. COMMENT. Lucan. 3, 20 'coniuge me': dum me coniugem haberes (apodosis ap. Lucan. l. l.: duxisti... triumphos). SCHOL. Stat. Theb. 6, 716. PS. FVLG. RVSP. [Hey]

serm. 54 p. 923^A *de parentibus Ioannis bapt. (Luc. 1, 5 sqq.)* dum ... esset sterilis mater, ... eloquentissimus fuerat pater. at vero cum ... fecundaretur mater, mutus ... efficitur pater. HIER. in Is. 66, 21 p. 824 quomodo solebant filii Israel, dum eorum staret religio. CLAUD. 15, 306 volui si quid, dum vita maneret, ... gerit (CARM. epigr. 1392, 2. 1814, 7. 1829, 5 sollicitus fueras, dum *eqs.* 2107^b 2 [plura v. in adnot.]). 20, 413. SIDON. epist. 4, 14, 1 (ex Tac. hist. 5, 26) dum (cum Tac.) privatus esset Vespasianus, amici vocabamur. GREG. Tvr. Franc. 1, 48. VITA Nicet. 17 si[c] quod antistitis sermo, dum maneret in corpore, prodidit. BAYDON. vita Radeg. 2, 6. CARM. epigr. 190, 5 eadem fecerunt hi cuncti dum essent (*ibid.* cum viverent, fructi sunt). 1823, 1 tu dum esses ad superos, nemo mihi fuit formosior ulla. VVLG. Judith 5, 21 usque dum non peccarent ..., erant cum illis bona. IORD. Get. 17, 100 in pace versantur, usque dum ... existeret Ostrogotha. 58, 303 usque dum viveret.

pendet: ex con: VARRO rust. 1, 1, 3 Sibyllam ... cecinisse quae, dum viveret, prodessent (*opp.* cum perisset. CIC. Sest. 132 SVET. Aug. 31, 5 Ps. APVL. Ascl. 28 [*ibid.* in vita] SYMM. rel. 19, 1 HIER. epist. 18 A 2, 3. cf. etiam l. 36. 38. 42). CIC. Verr. II 2, 50 statum ponere, ut, dum istius hominis memoria maneret, senatus ... sine lacrimis ... esse non posset. II 5, 82. Cato 41 nemini censebat fore dubium, quin tam diu, dum ita gauderet, nihil ... consequi posset. Att. 16, 7, 2 ita fiebat ut, dum minus periculi videretur, abessem. epist. 3, 5, 5 VAL. MAX. 4, 5, 4 ASCON. Corn. p. 58, 14 St. PLIN. nat. 21, 7 FRONTIN. aq. 109 APVL. met. 7, 4 LACT. inst. 5, 2, 2 CARM. epigr. 2107^b, 2. *ex inf:* DECRET. Paulli (Corp. II 5041) 7 agrum ... possidere ... iousit, dum populus ... Romanus vellet. CIC. Phil. 2, 102 negavi in eam coloniam ..., dum esset incolumis, coloniam novam iure deduci. nat. deor. 2, 147 Tusc. 5, 96 corpus gaudere tam diu, dum praesentem sentiret voluptatem. div. 1, 100. Cato 80 ex Xenoph. Cyrop. 8, 7, 19: animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum excessissent ... emori (*ἔως μὲν ... ἦ, ὅταν δὲ ...*). Att. 5, 17, 3 dum in aestivis nos essemus, illum pueris locum esse bellissimum duximus. CASS. Cic. epist. 12, 13, 1 te et taciturnum, dum serviremus, et dicturum ... tum, cum ... essent. HOR. epod. 15, 7 LIV. 7, 37, 10. VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 neminem, dum adhuc viveret, beatum dici debere. SEN. dial. 11, 12, 5 PLIN. nat. 14, 146. AVG. nat. et grat. 60, 70 iustitiam ... fuisse in aliquo, dum ... viveret. *ex parte sent:* NEP. Milt. 3, 1 eius pontis, dum ipse abesset, custodes reliquit principes. LIV. 7, 36, 10 auctor omnia posthabendi, dum occasio ... esset. AMM. 27, 4, 10. 30, 7, 5 al. CARM. epigr. 1392, 2 gaudens du(m) vita maneret. HIST. Apoll. 51 rec. A fecit eum comitem, usque dum viveret (*vixit rec. B*).

γ perf: CIC. Verr. II 3, 224 id ..., dum equester ordo iudicaret (-vit, -ret al.), numquam esse commissum. TAC. ann. 11, 28 dum histrio cubiculum principis insultaverit, ... excidium ... afuisse: nunc *eqs.* CIC. Verr. II 1, 12 fateatur se ... praedonum duces ... usque dum per me licuerit, retinuisse.

δ plusq: QVINT. inst. 6, 3, 51 cuius matrem dixit, dum vixisset, ludum, postquam mortua esset, magistros habuisse. dicebantur autem, dum vixit, infames feminae convenire ad eam solitae. PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 44 ne quis ... in Italiam reportaretur, dum Poeni in ea fuissent (essent *Ded.*).

h restrictive (cf. p. 2216, 64. R. Methner, Glotta 1, 1908, p. 245 sqq.) non ... dum *pro* dum ... non in versu: v. infra l. 76):

a praes: ① *enunt. reg. indic. vel optat:* PLAVT. Amph. 996 quod ... facere oportet, dum id modo fiat bono. Capt. 608 volo, dum istic itidem vinciat. 694 dum pereas, nihil intererit (*Leo*, interdico *codd.*): dicant vivere (VARRO sent. 99. cf. p. 2224, 15 sq.). CURC. 459 quid id refert tua, dum argentum accipias? (cf. Merc. 905 Rud. 747 QVINT. inst. 12, 8, 2). 704 tibi permittimus: dum quidem ... ita iudices, ne. Epid. 348. Most. 71 dum interea sic sit, istuc ... sino. Persa 387 Rud. 1100 Stich. 687? Trin. 58 dum quidem ... nupta sit, sane velim. 211. LEX Cincia (frg. Vat. 298 *ex con. Momms.*). TER. Andr. 677 tibi ... debeo ... capitis periculum adire, dum proxim tibi (cf. l. 68). 825 Haut. 715. Eun. 742 usque adeo ego illius ferre possum ... magnifica verba, verba dum sint (*opp.* si ad rem conferentur). PACVV. trag. 288 opitularier quovis exitio cupio, dum proxim. LVCIL. 716 POMPON. Atell. 153 RHET. Her. 1, 5, 8 VARRO ling. 9, 105. CIC. de orat. 1, 101 ista condicione, dum mihi liceat negare posse ..., licet ... percontemini (CATVLL. 55, 22 VAL. MAX. 3, 2, ext. 2. 5, 2, 10 dum ... non intercidat, licet ... obtineant. PHAEDR. 4 pr. 16 SEN. epist. 56, 5 al. SCRIB. LARG. 155 licet ... catapotia fieri, dum idem ponderis devoretur. MART. 8, 3, 22 QVINT. inst. 10, 1, 33. VLP. dig. 50, 17, 61 dum non officiat. TERT. patient. 7 p. 12, 7. AVSON. 191, 8 adserat ... licet ..., non sit ... dum ... inferior. 391, 22 hac ... condicione licet vel morte paciscar: dum decores *eqs.*). Brut. 285 sin autem ieiunitatem ..., dummodo sit polita, dum urbana, dum elegans, ... ponit, hoc recte dumtaxat. orat. 218 *dochmius* quovis loco aptus est, dum semel ponatur. nat. deor. 2, 2 malim audire Cottam, dum ... inducat. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 1 numquam me paenitebit, dum apsim. CATVLL. 114, 5 concedo sit dives, dum omnia desint (*ibid.* dummodo). LVCIL. 1, 435 dum sit, ... augebit. 5, 1429 nos nil laedit veste carere ..., dum plebeia tamen sit. VERG. Aen. 11, 792 dum ... cadat ... re-

meabo. CVLEX 83 AETNA 117 non est hic causa docenda, dum stet opus causae. HOR. carm. 1, 16, 26. sat. 1, 1, 52 dum ... relinquo, cur ... laudes? epist. 2, 2, 127 praetulerim ... iners ... videri, dum ... delectent. LABEO dig. 19, 1, 54 dabit ... ex omnibus quae vult, dum integra det. PROP. 1, 2, 32. Ov. epist. 7, 48 si, dum me careas, est tibi vile mori. 7, 168 dum tua sit, Dido quidlibet esse feret. met. 10, 342 ire libet ... procul ... dum effugiam. LIV. 36, 28, 5 VITR. 4, 4, 4? 7, 3, 6. SEN. contr. 1, 2, 4 non refello, dum scias. CELS. 1, 3, 18. 3, 27, 3^A cibo quolibet utendum, dum (dummodo al.) concoctioni utique studeatur. PHAEDR. 1, 15, 10 al. SEN. benef. 4, 13, 2 dial. 11, 8, 6 al. COLVM. 2, 10, 10. 3, 6, 3 *censemur obruendum malleolum*, dum tamen antiquissimum sit *eqs.* 4, 30, 3. LVCAN. 4, 484 par ... laus est ... accersas dum fata manu (ADNOT. et COMMENT. dum modo). 6, 284 al. CALP. ecl. 6, 47 STAT. Theb. 8, 634. 11, 507. MART. 9, 46, 4 Gellius aedificat semper: ...; dum tantum aedificet. QVINT. inst. 3, 6, 3 nec interest ..., dum ... sit (9, 1, 8. TERT. nat. 1, 14 p. 84, 23 resurr. 11 p. 40, 15 al. PAVL. dig. 29, 7, 16 MACER. dig. 48, 5, 33 pr. AVG. civ. 14, 15 p. 36, 31 D. al. adde p. 2223, 58). 3, 6, 89 al. decl. 345 p. 362, 9 FRONTO p. 33, 4 N. al. VERVS ad Front. p. 131, 22. nota GAIVS inst. 2, 88 dum tamen. 2, 132 APVL. met. 6, 32 al. TERT. spect. 6 p. 8, 15 nihil differt ..., sub quo nomine ..., dum ... ad eosdem spiritus perveniat (SEVDL. epist. 1 p. 5, 14). pudic. 9 p. 235, 27 ieiun. 1 p. 275, 10 patient. 12 p. 19, 20 al. nota cult. fem. 2, 13 scimus omnes, dum tamen ... recordemur. *sim.* coron. 11 p. 444 Oe. alia condicio est ..., dum tamen ... aut deserendum statim sit ... aut cavillandum. EDICT. praet. Ulp. dig. 39, 2, 4, 4 VLP. reg. 24, 29 al. PAVL. dig. 8, 2, 20, 6 al. MARCIAN. dig. 1, 8, 4 pr. al. VVLG. Philipp. 1, 18 dum omni modo ... Christus annuntietur: ... gaude (*πλήν ὄτι*). PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 4 veniam ... spondeo, dum memineris, quod (*συγγνώμην ἐγγνώμαι μέμνησο δ' ὅς*). AVG. civ. 2, 10 p. 64, 21 D. etiam flagitia ... de se dici volunt dum tamen ... induant (11, 32 p. 507, 20 D. al. spir. et litt. 7, 12 p. 164, 9 al. nat. et grat. 60, 70. 63, 75 anim. 1, 9, 11). 5, 19 p. 230, 14 D. DRAC. Romul. 9, 226? BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 218, 13. *dum ne:* PLAVT. Capt. 338 quid vis, dum ab re ne quid ores, faciam. 682. Persa 657 dum quidem ne ... *sim.* volo. TER. Andr. 902 quidvis cupio, dum ne ab hoc me falli comperiar. Hec. 634. CIC. Verr. II 2, 147 dum arator ne plus decumam det, expedit ei ... esse. Att. 8, 11b, 3 Brut. 1, 17, 2. Ov. epist. 3, 81 vel patiari licet, dum ne contempta relinquo (SEN. contr. 9, 3, 2). EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 15 (18) al. VITRUV. 5, 6, 7 dum id ne ... improbe fiat ..., non erit alienum. CELS. 4, 10, 3 COLVM. 5, 11, 5 al. PLIN. nat. 15, 62 sic ..., dum ne. 17, 184. SIL. 4, 756. QVINT. decl. 304 p. 193, 19 quamquam quid mihi cum lege? dum ne veniat adulter ille. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 4 ... > dum ne plures ... sint qua(m). FRONTO p. 24, 16 N.? POMPON. dig. 21, 2, 29, 2 GAIVS dig. 47, 22, 4 PAVL. dig. 8, 2, 20, 1. ITALIA (?) I Petr. 4, 15 (Tert. scorp. 12) quod ... dei spiritus requiescit in vobis, dum ne quis vestrum patiat *eqs.* (*ὅτι ... ἀναπαύεται. μή γάρ τις ὑμῶν πασχέτω*). VVLG. quoniam ... super vos requiescit. nemo autem patiat. nota TERT. anim. 49 daemum ad hoc (adhuc *cod.*) ratio est, dum ne (*cogita: 'omnia facere dum ne' vel sim.*) animae aliqua natura credatur immunis. LACT. inst. 5, 17, 29. AVG. civ. 9 p. 374, 9 D. quid enim interest, utrum ... bona vocentur an commoda, dum tamen ne ... privetur. *dum non:* VAL. MAX. 5, 2, 10 v. p. 2223, 71/2. CELS. 5, 18, 23 *κακινώδη* ... leniuntur ... faecis ... quam maxima portione, dum id siccus non faciat, quam. SEN. Tro. 654 feram, dum non ... iactetur Hector. nota rem. fort. 9, 1 'clamorem dolor exprimit'. dum secreta non exprimat. SIL. 6, 582 quidquid id est, dum non vincit ... abripiat ..., gratum est. STAT. Theb. 11, 751 QVINT. 10, 3, 7. POMPON. dig. 43, 20, 3, 6 aqua per pontem ... iure ducitur, dum ... non noceatur. VLP. dig. 42, 8, 10, 22 commodum ... praestandum erit, dum usurae non praestentur. 50, 17, 61 v. p. 2223, 74. PAVL. dig. 8, 2, 24 al. MARCIAN. dig. 31, 18, 15 al. AVSON. 191, 8 v. p. 2223, 75. AVG. civ. 13, 16 p. 575, 16 D.

② *enunt. reg. imperat. vel exhort:* PLAVT. Asin. 166 semper tibi promissum habeto hac lege, dum superes datis. Bacch. 418 dum caveatur, ... sine. Cas. 76 pignus ... dato ..., Poenus dum iudex siet. 331. CURC. 36 dum ne ... facias semitam, dum ted abstineas ..., ama quid lubet. 180 429 tuo arbitratu (*sc. inspice*), dum auferam abs te id quod peto. Epid. 679 dum sine me quaeras, quaeras mea causa vel medio in mari. Men. 90. Mil. 893 dum nescientes quod bonum faciamus, ne formida (*cf. Leo in adnot.*). Pers. 146. Stich. 554 dato, dum equidem ... addas. TRUC. 736 TRAG. inc. 159 ACC. trag. 204 oderint, dum metuant (*cf. SEN. dial. 3, 20, 4 et IMP. Tib. Suet. Tib. 59, 2 oderint, dum probent*). CIC. Verr. II 4, 43 dilue sane crimen hoc ..., dum ego tabulas aspicere possim (Tusc. 3, 83. 5, 76. Ov. epist. 16, 13 rustica *sim* sane, dum non oblita pudoris, dumque tenor ... sit. LIV. 28, 40, 7 *cunctationem* metum ... sane appellent, dum me non paeniteat *eqs.* CVRT. 6, 9, 36 QVINT. decl. 372 p. 410, 2 PLIN. epist. 1, 2, 6). Phil. 2, 19 de orat. 2, 314 orat. 29 Tusc. 4, 28 al. LEX Rubr. (Corp. I² 592) 1, 21 quod ... iudicatum ... erit, ius ratumque esto, dum in ea verba ... indicium det. 1, 40 c(ondemnato) ... a(bsolvito); dum IIVir IIVir ... ius ita deicat, curetve, ut ei. LVCIL. 2, 659 concedamus ut ... dictitet ..., dum ...

[Hey]

tamen... parcat (parato *codd.*). LEX Vrson. (Corp. I² 594) 103, 9 i(us) ... e(sto), dum it, quot... decreverit, ... fiat. LEX Falcid. (dig. 35, 2, 1) HOR. carm. 3, 3, 37 TIB. 1, 1, 6 *al.* PROP. 4, 4, 34 OV. am. 2, 17, 3 epist. 17, 157 *al.* trist. 5, 2, 73 EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 28 ius sit liceatque... dum... promittatur. LIV. 6, 26, 7 peccetur in vos, dum digni sitis. 29, 34, 7. SEN. contr. 1, 4 *thema.* 2, 6, 3 *al.* SEN. Herc. f. 396 dominare ut libet, dum... vocent. Herc. O. 349 *al.* COLVM. 8, 2, 7 curam distendant: dum tamen... puer adhibeatur custos. LVCAN. 5, 671, *al.* SIL. 1, 45, 50 *al.* STAT. Theb. 9, 22 silv. 1, 6, 27 MART. 14, 15, 4, 64, 35 *al.* LEX Salpens. (Corp. II 1963) 2, 27 liber esto..., dum is... ita manumittat, si *eqs.* LEX Malac. (Corp. II 1964) 4, 49, 57. QVINT. inst. 1, 1, 11 corrigat..., dum tamen intellegatur. 1, 12, 17 *al.* 8 pr. 32 sit... cura... quam maxima dum sciamus tamen. decl. 269 p. 98, 26 *al.* IVV. 5, 119 TAC. ann. 1, 22, 14, 9 PLIN. paneg. 27, 2 AVR. Fronto p. 93, 9 N. POMPON. dig. 31, 11, 1 APVL. met. 9, 38 TERT. nat. 1, 12 p. 81, 26 scorp. 10 p. 169, 15 *al.* ANTH. 433, 8 TREB. trig. tyr. 8, 10 AVSON. 9, 3 *al.* CLAVD. 5, 302 AVG. civ. 21, 9 p. 510, 10 D. nat. et grat. 61, 71 quomodo... dictum sit, auctor... viderit qualiter possit exponere, dum tamen... minime dubitemus. COMM. apol. 614 SIDON. carm. 2, 517 BENED. reg. 18, 1, 51. **dum ne** (nei, ni): PLAVT. Aul. 491 nubant, dum dos ne fiat comes. Bacch. 867 pacisce[re]... quid tibi lubet, dum ne manifesto hominem opprimat neve enicet. CURC. 36 v. p. 2224, 68. MIL. 893? (v. p. 2224, 71). TRIN. 979 dum ille ne sis..., sis... qui lubet. TER. Hec. 634 dum ne reducam, turbent porro quam velint. CATO agr. 5, 4 id facat saepe, dum ne lassus fiat. 33, 1, 50, 2. LEX repetund. (Corp. I² 583) 30 facito..., dum nequid advorsus h. l. fiat. 63 legati adessint, dum nei longius C dies edat. *suppl. ibid.* 10 et 16. SENT. Minuc. (Corp. I² 584) 31, 42. LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I² 587) 14 praecones III legunt sublegunt..., dum ni quem... sublegant, quous. LEX Anton. de Term. (Corp. I² 589) 34. BRVT. Cic. epist. 11, 10, 1. LEX Rubr. (Corp. I² 592) 2, 60. LEX Vrson. (Corp. I² 594) 69, 38 d(ecurionum) d(ecreto)..., dum ne minus xxx atsint (75, 20). 69, 2, 70, 16 sumere... liceto..., dum ne quis ex ea pecunia... sumat (98, 26). 95, 13, 98, 31, 99, 4 dum ne per... aqua ducatur, ... aquam ducere i(us) p(otestas) que esto (LIV. 38, 38, 16 ius esto. LEX Salpens. [Corp. II 1963] 2, 16). LEX Mamil. (grom. p. 264, 13). OV. met. 10, 318. LIV. 3, 21, 6 peccate..., dum ego ne imiter. VITR. 6, 6, 4, 7, 3, 2 COLVM. arb. 26, 4 PERS. 4, 21 LEX Salpens. (Corp. II 1963) 2, 23 LEX Malac. (Corp. II 1964) 1, 60 EDICT. praet. Vlp. dig. 25, 4, 1, 10. **dum non**: OV. epist. 16, 13 v. p. 2224, 77. LIV. 28, 40, 7 v. p. 2224, 78. SEN. contr. 9, 3 ext. pr. voluntas operi cedat, dum... conscientia non desit. PHAEDR. 4, 16, 6 LVCAN. 3, 25. TERT. monog. 11 p. 781 quavis accipe, dum cetera non evertas. praescr. 34, 6. SPART. Geta 2, 8 'sit divus, dum non sit vivus.'

pendet: ex con.: TER. Ad. 224 (*loco ut videtur corrupto.* DON. ad l. dum modo). CIC. Sull. 63 neque... dandum..., ut quisquam, dum (de *al.*) saluti (-te *al.*) suorum consulat, communem relinquat. off. 1, 86 ut, dum ea conservet, ... graviter offendat. 1, 109. *nota* DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 25 facta<m>... <p>otestatem, ... mitter<e> nive quis amplius uno cereo... mittat, dum... cincti... struem... succendant. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 28 ius sit liceatque... advehere... iacere, dum... damni infecti iurato promittatur. VLP. dig. 28, 1, 22, 5 *al.* SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 224, 7 quo... consequi mereamur..., dum tamen... noverimus. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 5 p. 300, 10 INST. Iust. 1, 6, 5, 1, 10 pr. **dum ne**: HOR. sat. 1, 1, 40 cum... nil obstat tibi, dum ne sit te ditior alter. LEX Quinctia (Frontin. aq. 129) quominus... haurire... liceat, dum ne quis puteus... fiat, eius hac lege nihilum rogato<r>. EDICT. praet. Ulp. dig. 43, 11, 1 pr. PAVL. dig. 23, 4, 14 ut liceat pacisci..., dum ne... deterior... fiat (fiet *edd. perperam, ut videtur*). CHIRON 531 cum inde exiccaveris tunicas sic, dum tamen ne plus putes esse quam septem. **dum non**: S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 19 qui... mutaverint, dum non negationis causa id factum <sit>. COD. Iust. 8, 13, 27 pr. ut... liceat... militasse, dum tamen... non probetur. **ex inf.**: PLAVT. Merc. 84 dico... amorem missum facere me, dum illi obsequar. TER. Haut. 148 decrevi tantisper me minus iniuriae... facere, dum fiam miser. CIC. de orat. 2, 53 dum intellegatur quid dicant, unam dicendi laudem putant esse brevitate. CELS. 4, 11, 4 dum febris absit, non esse inutile... profluvium. SEN. dial. 4, 5, 2 COLVM. 3, 10, 5. LVCAN. 5, 452 precari..., dum se... unda excutiat stagnis. PLIN. nat. 20, 67 QVINT. inst. 5, 12, 18 *al.* DARES 25 AVG. civ. 2, 1 p. 54 D. **dum ne**: VARRO rust. 1, 35, 2 oportere fossas... fodere..., dum in xv diebus ante... brumam... ne facias. LIV. 2, 41, 7 Verginius dicere passurum se assignari agros, dum ne cui nisi civi Romano assignentur. CELS. 3, 18, 17 scire licebit... dari posse, dum ne ea sola quis utatur. PLIN. nat. 33, 124 CELS. dig. 6, 1, 38 POMPON. dig. 7, 1, 10. PAVL. dig. 50, 1, 18 Severus rescripsit, intervalla... concessa, dum ne quis continuet honorem. *sim.* MARCIAN. dig. 40, 2, 9, 1. **dum non**: SCAEV. dig. 8, 2, 41 pr. heredem transire... posse, dum non noceat legatario. VLP. dig. 39, 3, 1, 11 v. p. 2216, 72. 48, 5, 18, 6 **ex parte sent.**: LEX par. fac. Put. (Corp. I² 698) 3, 9 opus... facito arbitrato duovir(um)..., dum ni minus viginti adsient. CIC. fin. 4, 36 multa praeter-

mittentium, dum eligant aliquid, quod sequantur. PHAEDR. 3, 10, 28 SEN. dial. 3, 11.

enunt. reg. ex antecedentibus suppletur: PLAVT. Aul. 211 quae-so, quod te percontabor, ne id te pigeat proloqui.: dum quidem ne quid perconteris quod [mihi] non lubeat proloqui. Merc. 424 me tibi illam posse opinor luculente vendere.: dum quidem hercle ne minoris vendas quam ego emi, pater. **enunt. reg. deest**: ENN. ann. 483 dum (ut *Isid.*) clavum rectum teneam navemque gubernem.

β imperf.: PLAVT. Capt. 32 nil pretio parsit, filio dum parceret. CAES. civ. 1, 58, 4 dum locus comminus pugnandi daretur, ... obiciebant. SALL. Catil. 14, 6 neque... parcere, dum... faceret. OV. epist. 15, 165 dum... possem circumdare..., contempta est virtus. LIV. 2, 51, 7 quamvis in praecipitia, dum celeriora essent, agebat consilia. VAL. MAX. 8, 14 ext. 3. LVCAN. 8, 425 debuerant... imperii nudare latus, dum... Susa... iaceret (ADNOT. dum tamen... colligerentur). TAC. hist. 1, 46 quarta pars manipuli... vaga, dum mercedem centurioni exsolveret. ann. 4, 48. *dub.* HIER. tract. in psalm. I p. 60, 18: v. p. 2201, 32. AVG. civ. 1, 12 p. 23, 4 D. PLAVT. Bacch. 1048 Ephesi... mavellem foret, dum salvos esset. STAT. silv. 5, 1, 132 vellet... latus intercludere pelta, dum te... videret. dum ne: LIV. 39, 5, 10 permisit, dum ne... excederet. 44, 45, 4 SCAEV. dig. 43, 20, 8 rivum licet faciat, dum ne aquae ductum interverteret.

pendet: ex con.: CIC. S. Rosc. 119 qui vel ipse sese in cruciatum dari cuperet, dum de patris morte quaeretur. PLANC. Cic. epist. 10, 18, 1. SALL. Catil. 5, 6 neque id quibus modis adsequeretur, dum sibi... pararet, quicquam pensi habebat. 40, 4. LIV. 38, 11, 8 *al.* AVG. civ. 22, 19 p. 597 D. SVLP. SEV. chron. 2, 8, 6. dum ne: S. C. de Bacch. (Corp. I² 581) 6 uti senatus noster decerneret, dum ne minus senatoribus C adesent (8, 17). CIC. Phil. 6, 5. LIV. 25, 7, 4 faceret quod e re publica... duceret, dum ne quis... vacaret (*cf.* VAL. MAX. 2, 7, 15 PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 44). 26, 1, 8. 26, 34, 10 *al.* **ex inf.**: CIC. Quinct. 85 Quinctium... satis daturum, dum ipse... pari condicione uteretur. PLANC. 95 dixisti, dum Planci... meritum verbis extollerem, me arcem facere e cloaca. Brut. 32 BELL. Alex. 57, 6 SALL. Iug. 68, 3 VELL. 2, 62, 3 TAC. ann. 1, 9 (*ex con.*). VLP. dig. 32, 45 neque interesse visum est... an... adsignavisset, dum id... adtributum esset. dum ne: POMPON. dig. 8, 3, 15 licere, dum ne. **ex parte sent.**: VERG. Aen. 1, 5 v. p. 2228, 9. LIV. 2, 6, 9 concurrerunt, neuter, dum hostem vulneraret, ... memor. TAC. ann. 6, 45. AVG. civ. 2, 22 p. 84, 1 D. non curantes..., dum tamen... ministrarent. SVLP. SEV. hist. 2, 40, 2.

γ perf.: SALL. rep. 2, 1, 4 quous rei lubet periculum facere, dum quid tibi ex eo gloriae acciderit. SEN. contr. 1, 2, 17 narrate sane... venisse, dum... discesserint. QVINT. inst. 2, 17, 25. PAVL. dig. 36, 1, 20 nec verba spectantur... sed sententia quibuscumque verbis, dum testator senserit *eqs.* SERV. gramm. IV 453, 11 *vocativus*, dum similis fuerit nominativo, regulam nominativi sequitur. AVSON. 470, 30. COMM. instr. 2, 24, 5 erumpis miseris, dum fueris locum adeptus. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 19 dominis <nihil> constitui..., dum non... id factum <sit>.

3 ad quod temporis punctum (v. p. 2216, 81).

α praes.: PLAVT. Amph. 697 paulisper mane, dum edormiscat... somnum (TER. Phorm. 480 *al.* OV. rem. 541 AVIEN. Arat. 1144. *cf. l. 71*). ASIN. 429 quia triduum hoc... operam adsiduam dedo (*dedit codd.*), dum reperiam qui quaeritet..., ... dormitis. Bacch. 48 is dum veniat, ... opperibere (MIL. 1249 POEN. 929 *al.* RUD. 328 opperiar erum, dum veniat. OV. met. 9, 94). 932 libet lamentari, dum exeat. CIST. 782 ne exspectetis..., dum illi... exeant (Pseud. 1234 RUD. 922 TRUC. 482 TER. Andr. 977 exspectare, dum exeat. 980 *al.* VARRO ling. 10, 40 rust. 1, 56 CIC. Verr. II 1, 94 *al.* [*cf. p. 2228, 7*]. div. 1, 79 SALL. or. Phil. 10 VERG. Aen. 11, 739 *al.* HOR. epist. 1, 2, 42 OV. ars 1, 708 *al.* LIV. 3, 11, 13 *al.* VITR. 1, 6, 12 SEN. contr. 10, 5, 11 SEN. Ag. 194 COLVM. 10, 52 LVCAN. 5, 303 STAT. Theb. 3, 614 QVINT. inst. 4, 2, 45 TAC. dial. 19. *et saepius*). PLAVT. Poen. 786 operam date, dum me videatis... abducere. TRIN. 757 dum occasio... reperiatur, interim... rogem. TRUC. 23, 716 ego... interim... praesidebo, istic dum... faciat... exagoram. CATO agr. 103 spargito; primo paululum, dum consuescant. 156, 2. LVCIL. 157 nec longius quicquam nobis, quam dextrae gladium dum adcommodet alter (*cf. p. 2228, 3*). VARRO rust. 2, 2, 11 *al.* CIC. Arat. 405 (*ex Arat. 621. item* AVIEN. Arat. 1144). Phil. 5, 31 etiamne hanc moram adferemus, dum proficiscantur legati, cum revertantur? de orat. 1, 265 requiescet, dum se calor frangat. Tusc. 4, 78. *al. nota* ad Brut. 2, 3, 4 nunc... hoc exspectas, dum... laudem (*conglutinatum ex*: exspectas, dum *et*: hoc exsp., ut. *sim.* VATIN. Cic. epist. 5, 10*, 3). BRVT. Cic. epist. 11, 23, 1 dum... litterae veniant, ... morabor (VERG. Aen. 4, 325). LVCR. 1, 246 remanent res, dum... obeat. 5, 700 CAES. Gall. 7, 23, 4. BELL. Alex. 15, 4 sustinebimus..., dum (VERG. Aen. 10, 808 nubem belli, dum detonet [detinet *MP*] omnis, sustinet [SERV. donec deferveat]). AETNA 258 torquentur... terrae..., dum sese pretio redimant... tum demum *eqs.* HOR. epist. 2, 1, 47. TIB. 2, 5, 86 feriet... uvas, dolia dum... deficient. OV. epist. 15, 5. ars 2, 346 *puellam* dum capias, taedia nulla fuge. rem. 244 met. 2, 862. 8, 558 tutior est requies, solito dum flumina currant limite, dum *eqs.*

[Hey]

(v. app. crit.). 11, 254 al. GRATT. 356. IMP. TIB. 24, 2 (*enuntiatio primario ex antecedentibus supplendo*). SEN. contr. exc. 8, 6 GERM. 481 CELS. 5, 28, 16^a al. SEN. Ag. 800 al. epist. 101, 2^a COLVM. 2, 10, 28 al. 8, 5, 4. SCRIB. LARG. 16. 63 al. MELA 3, 74 LVCAN. 4, 427. nota 4, 435 carinas continuit, cursu crescat dum praeda secundo (COMMENT. ut ... maior praeda sit). 4, 437 al. PLIN. nat. 17, 184 al. VAL. FL. 3, 98 al. SIL. 13, 444 QVINT. inst. 7, 1, 27 decl. 319 p. 253, 9. 232 p. 307, 23. IUV. 10, 370 dabitur mora, dum res ... contingat. CARM. epigr. 1549, 10 tu ne propera ..., dunc annos titulo, nomina ut ipse legas (v. Buech. in adnot.). PLIN. epist. 8, 5, 3 CELS. dig. 27, 8, 7 FRONTO p. 230, 11 N. SCAEV. dig. 33, 2, 27. fort. huc pertinet ITALIA Marc. 14, 32 (cod. k) sedete hic, dum aoru (adoro m² et Fleck; ἔως προσέξωμαι. VVLG. donec orem). AVIEN. Arat. 1500 sustollat ... dum Cynthia vultus, durabunt (Arat. 807 ἄχρ' οὐ). AVSON. 157, 39. CLAUD. 19, 66 COD. Theod. 8, 5, 22 pr. (a. 365). ALC. AVIT. carm. 3, 192 CORIPP. Iust. 1, 349. CATO agr. 95, 1 agitato ... usque adeo, dum fiat ... cras-sum. 107. CIC. ac. 2, 19 multa ... facimus usque eo, dum ... faciat. [fort. huc quadrat Pis. 67; v. p. 2222, 54.] COLVM. 4, 30, 4. 5, 11, 6 SCRIB. LARG. 212 al. PLIN. nat. 11, 260 al. 34, 171 (ibid. donec). APVL. apol. 80 lege, usque dum ego interloquar (nisi fut., cf. p. 2218, 12 sqq.). ITALIA exod. 15, 16 (Lucif. non parc. 15 p. 240, 9) fiant tamquam lapides, donec (ἔως) transeat populus tuus, usque dum (ἔως δὲ. VVLG. donec) transeat populus tuus. 24, 14 quiescite ibi, usque dum revertar (ἔως ἀναστρέψωμεν. VVLG. donec). deut. 28, 20 ([Lugd.] ἔως δὲ. VVLG. donec. item 22 et 24). 28, 45 (Wirc.) al. HERM. Pal. vis. 3, 8, 9 usque dum compleatur turris (ἔαν οὖν συντελεσθῇ). SOL. 14, 1. 32, 31. DARES 36 Agamemno in bellum non prodit, usque dum Menelaus veniat. VVLG. num. 32, 18 I reg. 14, 36 al. Matth. 2, 13 esto ibi usque dum dicam tibi (fort. fut. cf. supra l. 18. ἔως δὲ εἶπω. cf. Luc. 13, 8 usque dum fodiam. ἔως δὲ τοὺν σκάψω). Luc. 12, 50 PETR. CHRYS. serm. 62 p. 372^D BOETH. arithm. 1, 7 p. 16, 8 al. mus. 1, 14 p. 200, 12. ORIBAS. syn. 8, 48 usque dum persanet (μέχρι καταλύσεως). ITIN. Anton. 11. TAB. devot. Audollent 230, 2 aufer illae somnum, usque dum veniat at me. LEX Visig. 3, 2, 6 al. BENED. reg. 43 l. 13. 44 l. 15 al. 71 tamdiu prostratus ... iaceat ... usque dum ... sanetur ... commotio (cf. p. 2218, 36). INSCR. Revue archéol. 20 (1912) p. 453, 140, 8 CORP. I² 2520, 9 al. ANTHIM. p. 18, 17 R.

significatio localis subest in his: ITALIA iud. 6, 4 (Lucif. de reg. ap. 1 p. 37, 3 et Lugd.) corrumpabant ..., usque dum venias (-at Lugd.) Gazam (ἔως ἔλθῃν. VVLG. usque ad introitum Gazae). ITALIA (Lugd.) et VVLG. iud. 11, 33 percussit ... ab Aroer, usque dum venias Seminit (in Mennith Vulg. ἔως ἔλθῃν). VVLG. II reg. 5, 25. cf. I par. 13, 5 congregavit Israel a Sihor ..., usque dum ingrediariis Emath. sim. Iob 26, 10 terminum circumdedit aquis usque dum finiantur lux et tenebrae. LIB. geneal. chron. I p. 172, 255 ab Evilath usque Sur, quae est contra faciem Aegypti usque dum veniatur ad Assyrios.

pendet: ex coni.: PLAVT. Curc. 526 minas ... qui me procurem, dum melius sit mihi, des. Rud. 1190 quid melius, quam ut ... abeam ... saltem tantisper, dum abscedat haec a me aegrimonia? TER. Phorm. 770 CATO orig. 95. VARRO rust. 1, 2, 2 morere oportet ..., dum ille revertatur. CIC. Tusc. 4, 78 ut ... differant ..., dum defervescat ira. Att. 3, 8, 3. 5, 21, 3 TIB. 2, 2, 19 HIER. epist. 17, 3, 2. SOL. 10, 15 ut ... sustollant, usque dum vires ... recuperentur. TYCON. 5 p. 65, 13 BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 53, 4 in Porph. comm. sec. 3, 8 p. 226, 11 ANTHIM. 64. *ex inf.:* PLAVT. Asin. 369 narra ... te ... futurum esse ... Sauream, dum argentum afferat mercator. TER. Andr. 977 v. p. 2226, 60. CIC. part. 116 non esse expectandum, dum fateatur. Att. 5, 12, 2 PLANC. Cic. epist. 10, 11, 2 LVCAN. 1, 1045. CAES. civ. 1, 87, 1 Caesar ex eo tempore, dum ad flumen Varum veniatur, se ... daturum pollicetur. TIB. 1, 9, 62 OV. rem. 752 CVRT. 6, 11, 6² COLVM. 4, 8, 4 al. PLIN. nat. 32, 11 lupum ... condi, dum transeat rete. VAL. FL. 7, 74 te ... durare parumper ... iacias dum semina campo eqs. SIL. 7, 242 dum desinat aura, ... in rem cunctari fuerit (15, 609). STAT. Theb. 1, 500 SCAEV. dig. 33, 5, 21 AMM. 22, 9, 17. CATO agr. 160 incipe cantare ..., usque dum coeant. CIC. top. 29 praecipiant ... usque eo persequi, dum proprium efficiatur. COLVM. 4, 24, 20 SCRIB. LARG. 4 FRG. Vat. 161. ITALIA I Cor. 15, 25 (Tert. adv. Prax. 4 p. 232, 13) oportet ... eum regnare usque dum ponat eqs. (ἄχρ' οὐ. VVLG. donec). DARES 37. *ex parte sent.:* PLAVT. Men. 883 lumbi ... dolent manendo medicum, dum se ... recipiat. VARRO rust. 3, 16, 30 volitant reliquas ... respectantes, dum convenient. VERG. Aen. 4, 434 tempus ... peto ..., dum ... me ... doceat fortuna. OV. met. 4, 629 COLVM. 3, 13, 2. QVINT. inst. 10, 7, 2 moras ... quaeret, dum ... verba fabricantur. IVST. 11, 9, 14 dum Darei corpus sepeliant, dilationem mortis deprecantur. VARRO rust. 3, 9, 3 inurentes ..., usque dum rumpatur. HOR. sat. 1, 4, 20. CIC. nat. deor. 2, 129 quantus amor bestiarum sit in ... custodiendis ... usque ad eum finem, dum possint se ipsa defendere (cf. p. 2226, 74). *transl. ad loc.:* MELA 2, 37 Graecia ... dum Myrtoum pelagus attingat, ... in meridiem vecta ... obiacet.

β imperf.: PLAVT. Trin. 170 observavit, dum dormitarent canes. Truc. 843 haud mansisti, dum ego darem illam. nota VARRO ling. 7, 105 liber qui suas operas in servitutem pro pecunia quam

[debet dat] (debebat cod.), dum solveret, nexus vocatur (cf. Goetz in adnot. p. 277). rust. 2, 1, 5 processerunt longe, dum ... perveniret. CIC. Verr. II 4, 39 nihil ei longius videbatur, quam dum illud videret argentum (cf. p. 2226, 69). FLACC. 41 tam diu, dum. MIL. 55. ATT. 4, 17, 3. 5, 16, 1. 8, 11d, 1 non expectavi, dum mihi ... litterae redderentur (ad Brut. 1, 18, 6 CAES. Gall. 4, 23, 4 SEN. contr. 9, 1, 14 SEN. dial. 11, 1, 2 CVRT. 10, 5, 36 SVET. rhet. 25 p. 122, 16). LVCAN. 5, 976 respectabant ..., dum ... sol inferret lumina. BELL. Afr. 14, 3. VERG. Aen. 1, 5 multa ... passus, dum conderet urbem (SERV. 'urbem' ... aut Laurolavinium, et significat ... 'donec' ... aut Romam, et est sensus 'dummodo' eqs., sed ad 1, 265 'donec'. PALAEM. gramm. I 227, 12 v. p. 2201, 47. PRISC. gramm. III 289, 16 v. p. 2201, 55. 503, 1 v. p. 2199, 68). 2, 136 delitui, dum vela darent, si forte dedissent (alii inter-pungunt: vela, darent si forte, dedissent). OV. epist. 3, 123 an tantum, dum me caperes, ... bella probabas? met. 3, 365. 13, 440 classem religarat (sc. ut teneret) ..., dum mare pacatum ... esset. 14, 798. LIV. 3, 13, 7 reus, dum consulerentur patres, retentus ... est. 31, 45, 10. SEN. contr. exc. 9, 1 moratus es, dum superveniret pater (FLOR. epit. 2, 2, 3). CVRT. 7, 5, 18. 9, 10, 22. LVCAN. 1, 506 al. 9, 1036 voltus, dum crederet, haesit (opp. ut ... vidit. ADNOT. donec). VAL. FL. 3, 651. SIL. 13, 154 una mora (sc. fuit) ..., dum daret auspiciu. HOMER. 709 QVINT. decl. 281 p. 146, 30. TAC. ann. 2, 80 non ultra dubitatum, quam dum ... cohortes ... eniterentur (6, 44 al.). 6, 19. 12, 47 abduntur, dum ... iussa exquirentur. PLIN. epist. 10, 31, 4. FRONTO p. 238, 2 N. rex ... socios ..., dum reciperent, opperiri. IUVENC. 3, 455 in tormenta ferum detrusit ..., dum ... lueret (cf. VVLG. Matth. 18, 34 quoadusque redderet ... debitum). AMM. 20, 14, 1 al. CLAUD. DON. Aen. 1, 680 ALC. AVIT. carm. 6, 539 CORIPP. Ioh. 7, 259² PLANC. Cic. epist. 10, 7, 2 usque mihi temperavi, dum perducerem. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 131^a (p. 31 M.) eo quod ... perseverarant, usque dum recederet. FLOR. epit. 4, 2, 42 hostem ... terere, usque dum. ITALIA gen. 33, 3 (Lugd.) adoravit ... usque dum appropinquaret (ἔως τοῦ ἐγγίσαι. VVLG. donec). 44, 12 (Lugd.) scrutinavit homo incipiens a maiore natu usque dum veniret ad iuniorem (ἔως ἡλθεῖν. VVLG. usque ad minimum). exod. 16, 35 (Ottob.) usque dum (ἔως. VVLG. usque quo). saepius in ITALIA. SOL. 33, 8. DON. Ter. Ad. 620 'satis diu dedisti verba': usque dum (dum usque [fort. recte] codd., corr. Steph.) intellegeremus (item 621 dum usque). VVLG. I reg. 11, 11 al. Sirach 47, 31 quaeavit ... usque dum perveniret (ἔως ... ἔλθῃ). Matth. 2, 9. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 129, 175 a Falech, usque dum veniret Abraam in terram Chanaan, generationes V. HYG. fab. 38 p. 68, 20. VVLG. II par. 36, 21 Exc. barb. chron. I p. 274, 10. ROMVL. fab. Aesop. 53, 7 obvius non steteras, usque -m ... transirem. GREG. Tvr. Franc. 5, 3 p. 193, 20 (supra donec). PS. MATTH. euang. 6, 2 ACT. Petr. 5 p. 51, 13. EVANG. Thom. 3, 2 tulit eum in deserto usque dum fieret tranquillitas (sc. ibi mansurum. similem brevitem et alibi invenias, cf. ex. gr. supra l. 16 p. 2229, 3. 2230, 36).

pendet: ex coni.: VARRO rust. 2, 4, 1 qui praeeset exercitui, dum praetor rediret. CIC. inv. 2, 149 ut ibi (in carcere) esset tantisper, dum culleus ... compararetur. Vatin. 27 quaero ... expectarisne, dum (PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2 CAES. Gall. 1, 11, 6 al. NEP. Paus. 3, 7 LIV. 10, 36, 2 SEN. contr. 1, 1, 16. 9, 1, 14 al. CVRT. 8, 12, 9 SIL. 12, 508 QVINT. inst. 6, 3, 49 AMM. 20, 4, 14). ATT. 8, 11^d, 2. 10, 2, 1 LENT. Cic. epist. 12, 14, 4. CAES. Gall. 1, 7, 5 ut spatium intercedere posset, dum milites convenirent. civ. 3, 16, 5 HIRT. Gall. 8, 28, 1. ALF. dig. 40, 1, 6 si interea, dum eum mitteret, acceptum ... rettulisset. PANEG. in Mess. 50. LIV. 27, 46, 7 ut, dum reficeret militem ... simul ad noscendum hostem paucos sibi sumeret dies, tempus pugnae differretur. SIL. 10, 470 ANON. Vales. 11, 49 CLAUD. DON. Aen. 3, 565 VVLG. Marc. 6, 45 CORP. X 5056, 5. LIV. 3, 65, 3' ut ... is usque eo rogaret, dum ... faceret. ACT. Petr. 3 PASS. Thecl. A 27 p. 74, 3. *ex inf.:* TER. Phorm. 90 solebamus ... eam opperiri, dum ... iret. QVADRIG. hist. 46 coepit ... castra simulare oppugnare ..., dum collega id caperet, quod captabat. CIC. or. frg. A II 5 ATT. 7, 17, 2. LENT. Cic. epist. 12, 15, 5 veniebant in suspitione detinuisse nos ... dum classis ... certior fieret. OV. am. 3, 1, 55 me memini, dum custos ... abiret, ... delituisse. fast. 2, 256 LIV. 6, 13, 5 CVRT. 7, 4, 5 al. PLIN. nat. 36, 89 PS. FRONTIN. 4, 1, 26 APVL. met. 4, 18 VLP. dig. 1, 5, 18 IVST. 22, 3, 6 AMM. 24, 7, 7 al. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 105. CIC. nat. deor. 2, 124 legi ... avem ... usque eo premere ... capita ..., dum illae captum amitterent. AVSON. 417, 12 usque manere optarunt, dum ... dissolveret. DARES 36 ... HYG. astr. 2, 25 p. 68, 5 denique causam pervenisse usque eo, dum diceretur aeneum genus hominum natum. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 8 p. 227, 20. *ex parte sent.:* TER. Ad. 673 an sedere oportuit ... virginem ..., dum cognatus ... veniret, expectantem? BELL. Alex. 47, 2 die, dum ... naves reficeret, consumpto. BELL. Afr. 3, 1 Caesar ... commoratus, dum ... convenirent, exponit (66, 1 SVET. Nero 48, 3 moratus: LIV. 4, 21, 10 TAC. hist. 1, 70 ann. 6, 44). LIV. 3, 46, 7. 4, 32, 10. 37, 33, 7 causa ... morae erat, dum consequeretur (APVL. apol. 73). PHAEDR. 1, 19, 1 tempus exorans breve, dum firmiores catulos posset ducere (SEN. apocol. 3, 3 pusillum temporis adicere illi volebam, dum ... donaret. CVRT. 6, 11, 19). TAC. ann. 4, 19. 12, 30 (opp. postquam). AMM. 21, 7, 7 opperens, dum explora-

tores... indicarent. 21, 13, 3 tardante rege, dum moveri permetterent sacra. VEG. mil. 20, 19 primo inermes, dum consuetudo proficeret, deinde armati. DRAC. laud. dei 1, 689. *nota brevitatem* BELL. Alex. 53, 3 Racilius in proximam se domum... confert, dum... cognosceret. CIC. Quinct. 67 iacet res in controversiis isto calumniante biennium, usque dum inveniretur eqs. SOL. 1, 119 nec prius destitit, quam Lysander... indutias bello daret, usque dum... exequiae ducerentur.

γ perf.: PLAVT. Truc. 629 [ad]ero, dum (abo domum *codd.*)... arbitrum... ceperim. ITALA num. 35, 12 (Lugd.) non morietur qui occiderit, usque dum steterit synagoga (ἕως ἂν στῇ. VVLG. donec stet). *nota* SCRIB. LARG. 201 quae teri debeant (-ent *Helmreich*), dum... habuerint... spissitudinem (*ibid.* donec habeant).

δ plusq.: CIC. Verr. II 5, 168 vinctum... habuisses hominem, dum Panhormo Raecius venisset. IORD. Rom. 314 regnum... cognatis, usque dum Theodosium ordinasset, fideliter... servavit. BAYDON. vita Radeg. 2, 11. PLAVT. Merc. 77 ea (*navi*) se vectatum... adeo dum, quae tum haberet, peperisset bona.

4 quo puncto temporis (*cf. p. 2218, 39. insunt exempla quae referri possunt ad 1. accedit interdum significatio causalis*):

α praes.: AVELL. p. 192, 1 dum... nominetur, ... glorificari debet (ὀνομαζόμενον). VEN. FORT. carm. 3, 11, 9 dum (*dummodo?*) tibi restrictus maneat et largus egenis, ... te dare crede deo.

β imperf.: ITALA Gal. 4, 3 (Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 579, 1) dum essemus parvuli, sub elementis... eramus positi (ὅτε ἦμεν. VVLG. cum). PS. TERT. haer. 2 p. 218, 7² adv. Iud. 9 p. 724 Oe. dum Moysi successor destinaretur, Ausus filius Nave... incipit vocari Iesus. SYMPH. 3 Saturni dum tempora festa redirent..., tum... cohors... nugas est meditata (*ibid.* 7 cum streperet... facundia). PS. AVR. VICT. epit. 39, 6 dum... rogaretur, ... respondit. LIB. gener. chron. I p. 116, 251 iterum dum peccaret, traditus est (LIB. gener. a. 334 *ibid.* cum). ANON. Vales. 10, 48. 11, 55. 14, 85 quod factum dum revocatus negaret, tunc Boetius... dixit (VICT. VIT. 2, 40, 3, 39). SCHOL. Hor. epist. 1, 16, 73 dum diu reluctaretur, tandem ait. FVLG. myth. 2, 6 p. 45, 17 H. FVLG. RVSP. fid. 11, 17 (*ibid.* cum). serm. 5, 2 al. SCARILA Fulg. Rusp. epist. 10, 2, 4 ACT. Archel. 63, 4. AMBR. epist. 1, 2 dum... reverteretur, ... adamatur (*item praes. hist. 1, 16*). Nab. 21 vidi... pauperem duci, dum cogere solvere eqs. HIER. epist. 5, 3 al. COMM. instr. 1, 11, 19 apol. 262² ITIN. Theod. 7 al. ROMVL. fab. Aesop. rec. gall. 1, 1 (cum *rec. W.*) 7, 1 rec. vet. 11, 6 al. RVSTIC. Conc. I 4 p. 21, 20 MART. CAP. 6, 618 AVELL. p. 658, 15 EXC. barb. p. 238 Fr. FAVST. REL. spir. 1, 3 p. 105, 24 per Esaiam... loquitur, dum duas in Christo substantias praesignaret. VICT. VIT. 1, 25 al. DRAC. laud. dei 1, 703 al. 2, 379 (*ibid.* cum). BOETH. herm. pr. 1, 5 p. 73, 2 VITAE patr. 5, 10, 27 al. (ὥς). VEREC. in cant. 2, 20 CASSIOD. var. 12, 22, 5 CONC. Matic. a. 585, 7 p. 167, 21 CORIPP. Ioh. 1, 377 al. GREG. M. epist. 4, 30 p. 265, 5 (14, 13) EVGIPP. Sev. 1, 2 al. THEOD. MOPS. in Gal. 3, 23 p. 54, 9 ISID. Goth. 24 chron. II p. 277. VITA Desiderii 8 quoddam (*sic*) in tempore, dum... adstaret, ... decerpitur. *sic saepius in VITIS sanctorum*. BAYDON. vita Radeg. 2, 2 al. CARM. epigr. 1580, 3. 2107^a, 6. INSCR. christ. Rossi II p. 63, 7, 7 hanc dum corporei premeret vicinia leti, sponsa diu nubit per sacra vela deo.

pendet: ex coni.: FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 8 al. ALC. AVIT. carm. 1, 163 Christus cum... pendere... culpas dum penderet orbis. ENNOD. opusc. 4, 22 p. 388, 12. EVGIPP. Sev. cap. 9 VITA Caes. Arel. 2, 13. *ex inf.*: FVLG. RVSP. serm. 6, 1 illo tunc tempore fuisse sollicitum, dum... plebis expectatio trepidaret. VICT. VIT. 3, 5. *nota* 3, 34 libertatem tunc, dum media urbe caederentur, Muritta diaconi... tacere non debeo. ALC. AVIT. 6, 14.

γ perf. (nisi fut. II): RVSTIC. Conc. I 4 p. 13, 23 similis est... mulieri..., quae, dum ab... prosperitate reciderit, ... tamen ei... signa remanserint. ITIN. Theod. p. 143, 15 dum ibi venerint maris desiccata milia VI. Anton. Plac. rec. A et B 7 solius dum impletus fuerit, clauduntur omnia ostia. *ibid.* dum soporati fuerint, videt ille. rec. A 12 dum (cum *rec. B*) aliqua... mortua fuerit, ... sepelitur. rec. A 13. ENNOD. opusc. 3, 154 p. 37, 5 crustati montis pericula... quibus dum in metallum aquas artaverit... minatur exitium. CASSIOD. var. 2, 39, 8 dum fessi... consederint, ... recreati... reficiunt. *nota* COD. Iust. 7, 72, 10 pr. propter res ad debitorem pertinentes, dum is... creditores formidans sese celaverit et illi... ingredientur iudicia..., censemus. VITAE patr. 5, 12, 2 dum... voluerit (ὅτε θέλῃ) homo orare..., semper... daemones festinant interrumpere orationem. LEX Visig. 9, 1, 14 si servus... sibi mulierem ingenuam... copulaverit..., dum dominus... <h>anc veritatem agnoverit, nihil... mulieri damni... moveatur. VEN. FORT. carm. 6, 1, 1. BENED. reg. 44 l. 8. VEREC. in cant. 2, 19 ne, dum ille adulterinam reprehenderit mentem, ... confundat.

δ plusq.: AVR. VICT. Caes. 5, 5 dum psallere... coepisset, eo progressus est, ut eqs. AMM. 18, 5, 2 ANON. Vales. 12, 62. 69. 13, 75. 15, 93. 16, 95 SCHOL. Hor. carm. 1, 2, 9 epod. 17, 42 al. SCHOL. Stat. Ach. 1, 65 p. 490 dum armata manus... crevisset, ... est interempta. FVLG. myth. 3, 1 al. FVLG. RVSP. serm. 5, 1 al. AVG. civ. 5, 3 p. 194, 1 D. ITIN. Anton. Plac. rec. A 34 quae dum (cum

rec. B) nupta fuisset, ... mortuus est sponsus eius. SVLP. Sev. dial. 3, 15, 1 quodam... die, dum... resedisset, vidit. ROMVL. fab. Aesop. rec. gall. 80, 1. MART. CAP. 6, 619 maris pars... a Macedonum classibus remigata, dum Seleucus et Antiochus regnavissent. 9, 922 COD. Theod. gest. in sen. 1 AVELL. p. 188, 15 VICT. VIT. 1, 17 al. PS. VICT. VIT. pass. 14 SEDVL. op. pasch. 5, 29 p. 298, 2 ENNOD. dict. 4, 4 p. 436, 21 VITAE patr. 3, 46 al. (*cf. p. 2220, 12*). 5, 5, 34 dum completum fuisset tempus (ὅτε ἐπληρώθη). CASSIOD. hist. 1, 10 p. 895^c al. 3, 2 p. 946^d (*cf. p. 944^d, ubi cum*). Ios. c. Ap. 1, 34 dum Antiochus... venisset..., tunc... conficiunt (ἐμβολόντος). 1, 79 dum regnasset decem et novem annis, vita privatus est (ἀρξας. *item* 1, 181 al.). 1, 132 (ἐπειδήπερ). IORD. Get. 24, 122. 45, 236 al. GREG. Tyr. Iul. 2. 10 v. p. 2206, 81. HIST. Apoll. rec. A 34 dum fuisset ingressus, sedit. rec. A 44 VEN. FORT. vita Hil. 6, 17 CORIPP. Ioh. 3, 14 GREG. M. in Ezech. 1, 1, 16. EVGIPP. Sev. cap. 8, 40, 6 al. PASS. coron. 2 al. VITA Desiderii 12 dum quodam... tempore... plebs... convenisset, ... imperavit. VITA Nicet. 12 VITA Caes. Arel. 1, 9. 1, 50 al. PASS. Firm. 8. PAPYR. Amherst. II 26 l. 3 dum puer quidem sero dormisset, ... luppus... redivit (ἕως... ἐκοιμήθη). *pendet: ex coni.*: ANON. Vales. 13, 76 ut Iustinus, ... dum advenisset, ... renuntiaret. VVLG. Tob. 2, 4 illud portavit..., ut. dum sol occubuisset, ... sepe loret eum. *ex inf.*: VICT. VIT. 3, 54 dum haec... pontifex dei dixisset, ... tyrannus hoc ei mandasse perhibetur.

ε imperf. iuxta plusq.: CARM. epigr. 2107^b, 4 dum degeret... atque... ingressus... fuisset, ... decessit. ANON. Vales. 10, 46 dum humillimum tectum... suo vertice contingeret, et inclinasset se, ... cognovit. SCHOL. Cic. Gron. p. 322, 23 St. FVLG. myth. 2, 4 VITAE patr. 7, 3, 1 CASSIOD. hist. 8, 7 p. 1114^d. Ios. c. Ap. 2, 50 dum rebellio surrexisset... et periculum... insisteret, ... civitas... est erepta (πολεμοῦντων... αὐτῶν... καὶ κινδυνευόντων). GREG. Tyr. glor. mart. 33 p. 509, 7. Iul. 9 quae dum... decubaret, ... dum populi fides celebrat, et illa obdormisset, ... increpita est (*cf. Bonnet, Grég. de Tours, p. 685 not. 3*). HIST. Apoll. rec. A 1 quae dum (cum *rec. B*) ad nubilem pervenisset aetatem et... formositas cresceret, multi petebant. EVGIPP. Sev. 45, 1. 36, 1 al. SERM. de conf. diab. 111.

5 singularia quaedam: *i. q. ut interim (natum ex brevitate dictionis, cf. p. 2228, 46)*: PLAVT. Mil. 869 subcustodem suum foras ablegavit, dum ab se huc transiret (*sc. ut is abesset*, dum). Pseud. 1282 exii, crapulam dum amoverem. CATO agr. 76, 4 aperito, dum inspicias, bis aut ter. CIC. Scaur. 23 horam sibi octavam, dum in foro bovario inquireret, postulavit. LIV. 21, 8, 1 obsidio... perpauca dies... fuit, dum vulnus ducis curaretur. 24, 40, 10 diem... quievit, dum praefectus inventum... inspiceret. 33, 36, 7. LVCAN. 3, 678 viscera oppressere manu, validos dum (cum *al.*) praebeat ictus sanguis et... cum torserit exeat hastam. *i. q. ut consecutivum?* VITR. 3, 5, 12 una pars in medio cacumine tympani constituatur, dum contra epistylia... ad perpendicularum respondeat (*adversative explicat Stock, De Vitruvii sermone, 1888 p. 37*). huc fort. TERT. adv. Prax. 26 p. 278, 11, v. p. 2221, 22. dum - tum *i. q. cum - tum*: GREG. M. epist. 3, 8 p. 168, 19 dum cuncta negotia... sollicitudine... indigeant, tum, quae... pertinent, sunt distinctius trutinanda.

C indicativus et coniunctivus iuxta ponuntur: VARRO rust. 1, 2, 12 dum id nobiscum una videatis ac venit aeditumus, docete nos (*cf. Keil in comm. ad l. et Richardson, de 'dum' particula p. 63*). CIC. epist. 9, 2, 4 latendum tantisper ibidem, dum effervescit (-at *al.*) haec gratulatio et simul, dum audiamus. OV. rem. 415 dum piget, et malis nullam tetigisse puellam, tacturusque... videre..., tunc... signa... tene. *nota* VLP. dig. 2, 4, 2 in ius vocari non oportet... pontificem dum sacra facit... nec iudicem, dum de re cognoscit: nec eum, dum quis apud praetorem causam agit: neque funus ducentem eqs. 43, 13, 1, 3 quod factum est, dum... depressior... fiat aqua ac per hoc rapidior fit. PAVL. dig. 4, 6, 35, 9 dum eat in castra et redeat, rei publicae causa abest... Vivianus scribit Proculum respondisse, militem, qui commeatu absit, dum domum vadit aut redit, rei publicae causa abesse, dum domi sit, non abesse. 45, 1, 91, 3 dum quaeritur... et par... causa sit, quare... sit? FAV. EVL. p. 19, 27 ita naturalis... unitas... servatur, dum idem sunt extrema, quod media, mediumque... extremorum efficiat quantitatem. SEVER. MINORIO. p. 742^a ALC. AVIT. carm. 5, 451 IORD. Get. 16, 93 RVSTIC. Conc. I 4 p. 80, 7. GREG. Tyr. Iul. 4 coniux... dum... festinat, ... pervenit, repertosque viros... dum... rimaretur, cognoscit. HIST. Apoll. rec. B 4 VEN. FORT. carm. 3, 17, 5 vita Mart. 1, 345.

D verbo supplendo (in enuntiato per dum vel adverbialiter): **1 intra quod temporis spatium** (*cf. p. 2203, 10*): *a temporaliter: suppletur: verbum subst.*: OV. met. 10, 437 vacuus dum... lectus, nacta... Cinyram... exponit. STAT. Theb. 9, 129 Erycem..., dum spes nulla necis, ... figit. *verbum dicendi*: OV. fast. 3, 607 'quid... agros?' dum secum Aeneas, ... exclamat Achates. SIL. 9, 639 dum talia Paulus, urget... Libys. 12, 179. *verbum agendi*: STAT. Theb. 8, 655 dumque ea per Tnebas, ... bellum integrabat Enyo. SIDON. epist. 1, 7, 10 dum haec, et qui... defuerant affuerunt.

b causaliter (cf. p. 2208, 22): VAL. FL. 2, 301 me... traxit amor, dum spes mihi sistere montes. STAT. Theb. 6, 525 nunc, saltem dum nemo prior, rapit... orbes axis. TERT. scorp. 7 p. 159, 2 *sophia* sapienter... iugulavit *filios*, dum in vitam. anim. 8 p. 309, 4 ut sint corporalia, sic multa..., dum varia, sic varia, dum diversa *eqs.* (resurr. 14 p. 43, 24 sic... iustum, dum non aliquo minus *eqs.* 45 p. 92, 7 *al.*). 30 p. 349, 16 resurr. 14 p. 43, 4 hoc ipso optimum, dum et iustum. 33 p. 72, 12 nec omnia parabola, sed quaedam, cum <et> ad quosdam, ad quosdam autem, dum ad Iudaeos. adv. Prax. 9 p. 240, 1 *al. nota* adv. Marc. 3, 24 p. 421, 27 ita... cum domino erimus, eatenus, dum et in terra et in caelo. 5, 15 p. 627, 24 'vas suum in honore tractare'. quomodo? dum 'non in libidine, qua gentes' cf. pall. 2 p. 920 Oe.

c restrictive (cf. p. 2212, 36). *verbum substantivum saepe omititur, ut*: VERG. georg. 3, 165 viam... insiste domandi, dum faciles animi iuvenum, dum mobilis aetas. CELS. 4, 26, 5 p. 151, 3^d levior..., dum recens, delectio est. SIL. 7, 350 navus abire timor, dum caeca silentia dumque maiores umbrae. 13, 270 dum copia noctis, ... petat. TAC. ann. 6, 26 dum integer, dum intemptatus, honestum finem voluisse (hist. 1, 21 v. p. 2222, 38). APVL. flor. 12 p. 44.

2 per quod temporis spatium: *a temporaliter* (cf. p. 2213, 43): CATO agr. 140 dum opus, cotidie... facito (v. Keil ad h. l.). VERG. Aen. 4, 336 v. p. 2214, 22. SIL. 2, 287 monui et, dum vita, monebo. STAT. silv. 1, 1, 93 v. p. 2216, 49. Ach. 1, 116 (cf. 2, 114). OPTAT. 7, 5 p. 177, 19. AVSON. 417, 13 mansit, dum laeta fides.

b restrictive (cf. p. 2216, 64): LEX Cincia (frg. Vat. 298) sive quis cognatus cognata inter se, dum sobrinus sobrinave propiusve [eos et] (eo sit *Momms.*) sive quis... erit, qui eos... cognatione attinget. PLAVT. Stich. 426 ducam hodie amicam... vel decem, dum de tuo. ENN. sat. 2 dum, quidquid des, celere (*apodosis deest*). TER. Phorm. 526 minime, dum ob rem. CIC. acad. 2, 104 quod ita visum sit, dum sine adsensu. epist. 7, 9, 2 tu tibi deesse noli; serius potius ad nos, dum plenior. HOR. sat. 1, 6, 8 cum referre negas, quali sit quisque parente natus, dum ingenuus, persuades. PANEG. in Mess. 81 sit labor illius, tua dum facundia, maior. OV. Pont. 1, 1, 4 dum... aliquo, quolibet abde loco. SEN. Phoen. 73 dial. 5, 41, 2 (epist. 114, 21). COLVM. 1 pr. 11 ab indoctis, dum tamen agrorum possessoribus (1, 5, 4 *rivos* qualescumque, dum tamen [dummodo pars R] dulces. 3, 2, 26). 2, 10, 34 LVCAN. 2, 561 PLIN. nat. 14, 81, 25, 54 *elleborum* nigrum medetur paralyticis..., dum citra febrim. STAT. Theb. 6, 175 occumbam pariter, dum... exsaturata. QVINT. inst. 1, 11, 1 dandum aliquid comoedo quoque, dum eatenus, qua *eqs.* 4, 1, 70 et similitudine, dum brevi, ... utemur. 9, 4, 58 et eligere quaedam, dum ex iis, quae... valeant, permiserim, et adicere, dum non otiosa, et detrahare, dum non necessaria. 9, 4, 72. 10, 3, 5 sit primo vel tardus, dum diligens, stilus. TAC. ann. 12, 48 poteretur... male partis, dum invisus infamis. PLIN. epist. 9, 13, 11 AFRIC. dig. 37, 4, 14 pr. PS. QVINT. decl. 5, 4 fuerit pretium exiguum..., dum totum. TERT. pudic. 4 p. 225, 23 nec... interest nuptam... an viduam quis incurset, dum non suam feminam. monog. 10 p. 777 Oe. carn. 6 p. 436. apol. 48, 3 hominem... quemlibet, ... dum hominem. COD. Theod. 7, 4, 36 (a. 424) alio modo, dum tamen licito. dum ne (dum non v. supra l. 45. adde MARCELL. med. 9, 5 addes fel hircinum vel... vel..., dum non de scrofa): CIC. Att. 6, 1, 4 ut quot vellet... sumeret, dum ne negotiatori. HOR. sat. 2, 3, 31 dum nequid simile huic, esto ut libet. LIV. perioch. 49 p. 58, 17 in alium locum, dum... ne minus remotum. SCRIB. LARG. 57 oportet... recondere quolibet vase, dum ne aereo (*sic Marcell. med. 12, 4 sed aeneo; pro: dum ne aereo R: aereo donec*). PLIN. nat. 11, 211 probatur... veterum suum vulva, dum ne effetarum. QVINT. inst. 1, 5, 65 compositae voces... praepositionibus subiunguntur..., dum ne pugnantibus (dum repugnantibus *al.*) inter se duabus. TAC. ann. 3, 71 decretum pontificum..., ut... abesset, dum ne diebus... sacrificii. PLIN. epist. 114, 1. TERT. adv. Hermog. 22 p. 151, 3 quamquam possimus <unde> unde illas res prolatas aestimare, dum ne ex nihilo. carn. 16 p. 452 Oe. fere id quod 'quam': TERT. anim. 29 p. 348, 18 ab initio... vivi priores, unde ab initio aequae mortui posteriores. non aliunde quam ex vivis. illi habuerunt unde potius or(i)rentur, dum ne ex mortuis. isti non habuerunt unde magis deducerentur, nisi ex vivis.

3 ad quod temporis punctum (cf. 2216, 81): CIC. Att. 10, 9, 1 Melitam... capessamus, dum quid in Hispania (*suppl. 'agatur sciamus'*, cf. Boot). STAT. Ach. 1, 356 tu frange regendo indocilem..., dum nubilis aetas. CIC. Att. 15, 22. quousque? inquies. quoad erit integrum; erit autem usque dum ad navem.

4 quo temporis puncto (cf. p. 2218, 39): COMM. instr. 2, 36, 4 dum mortuus, non bibo. CARM. epigr. 1580, 3 dum factus cives R(omanus), collocavi arcum, dum esse(m) annorum L.

nota enuntiatum regens suppleendum: TERT. apol. 45, 4 quid instructius, ... non permittere an nec... sinere? dum tamen sciatis ipsas leges... formam... mut(u)atas.

iuncturae (cf. Wölfflin, Arch. 10, 1893, 368 sqq. *nonnulla alia supra allata sunt*): interim—dum (dum—interim): PLAVT. Men. 214. 330 Mil. 1271 Rud. 37. 1261 Stich. 366? v. p. 2204, 73. 764

Trin. 30. 757 Truc. 715 TER. Eun. 843 CATO orig. 83 (Gell. 3, 7), 17? (interim *Paris*, interibi *rell.*). POMPON. Atell. 190 CAES. Gall. 5, 37, 2 BELL. Afr. 14, 3. 51, 6 HOR. carm. 3, 20, 9. *et saepius*. dum interim *coniuncte*: CLAVD. DON. Aen. 11, 20 p. 408, 26.

interea—dum: PLAVT. Amph. 1098 Asin. 914 Merc. 778. Most. 71 dum interea. Truc. 737 TER. Haut. 136. 242. 257. 833 Phorm. 91 Eun. 255. 592 *al.* TRAG. inc. 169 VARRO Men. 103 CIC. Quinct. 28 S. Rosc. 91 Verr. I 9. *et saepe*. tantisper—dum: PLAVT. Cas. 486 Men. 193 Most. 683 Rud. 1190 Truc. 11 TER. Haut. 107. 148 Ad. 70 CATO orig. 141 CIC. inv. 2, 149 epist. 9, 2, 4 LIV. 1 pr. 5 FRONTO p. 230, 11 N. GELL. 7, 11, 1 APVL. met. 9, 32. 10, 29. tamdiu—dum: CIC. S. Rosc. 78 Verr. II 4, 6 Catil. 3, 16 Flacc. 41 Phil. 8, 27 off. 2, 43 Tusc. 5, 96 Cato 41 epist. 9, 12, 2 COLVM. 7, 6, 8 *al.* tantum

—dum v. p. 2214, 68. dum tantum: p. 2224, 15. usque (usque eo, adeo) dum: *saepe*, v. ex. gr. 2214, 16 (usquedum v. p. 2227, 33). dum usque: p. 2228, 37. eo ad dum: p. 2217, 82. dum quidem: PLAVT. Asin. 463. 870 Bacch. 226 Curc. 704 *al.* ENN. ann. 494 CIC. nat. deor. 3, 94 *al.* dum quidem ne: PLAVT. Aul. 211 Merc. 424 Persa 657. dum equidem: v. p. 2224, 73. dum—tamen: PLAVT. Stich. 701 CIC. de orat. 2, 314 LVCAN. 2, 659. 5, 1429 CELS. 3, 4 COLVM. 1 pr. 11 *al.* QVINT. inst. 1, 1, 11. 2, 12, 7. *et saepius*. *aliter* OV. met. 14, 134 trist. 3, 2, 15 *al.* LVCAN. 5, 7. dum tamen ne: POMPON. dig. 21, 2, 29, 2 CHIRON 531 AVG. civ. 9, 4 p. 374, 9 D. dum simul: v. p. 2216, 62. cf. 2222, 52. non ante dum p. 2217, 77.

dum—sic (sic—dum): TERT. Scap. 2 p. 542 Oe. cult. fem. 1, 6 p. 708 Oe. *al.* CLAVD. DON. Aen. 4, 170 p. 375, 12. 6, 405 p. 561, 19. 7, 535 p. 81, 17 *al.* LORD. Get. 60, 307. v. et p. 2210, 6 *al.* dum—ita: TERT. castit. 3 p. 742 Oe. monog. 3 p. 764 Oe. dum cum: v. p. 2219, 9. dum—tum: v. p. 2229, 29. dum—ecce: v. vol. V 2 p. 29, 7 sqq. dum—atque: v. p. 2204, 72. dum interdum: v. p. 2205, 14. dum quando (*pleonastice?*): BENED. reg. 18, 57 (v. Linderbauer ad l.). RVSTIC. c. aceph. p. 1249ⁿ (cf. Engelbrecht Wien. Stud. 39, 1917, 155). ut dum: v. p. 2501, 32. *plura id genus supra habes litteris dispestis insignita*. dum—modo v. sub dummodo. dum—non, ne quaere sub sing. capitibus.

de collocatione: dum rite sententiam ducit. sed haud raro etiam postponitur, neque solum apud poetas; cf. haec: PLAVT. Amph. 472 Asin. 914 Bacch. 48 Capt. 32 Cas. 76. 331 Men. 257 Mil. 505. 1221. 1317 *al.* TER. Eun. 741 LVCIL. 157 Cic. off. 1, 56 Att. 7, 21, 1 LVCAN. 1, 499. 659. 2, 152. 3, 592. 4, 955 *al.* CAES. civ. 1, 80, 1 BELL. Hisp. 23, 6. 25, 8 *al.* VERG. ecl. 2, 12 *et saepe apud poetas*. LIV. 8, 38, 15 *al.* SVET. gramm. 23 *et saepius*. verbo finito postponitur: SIL. 12, 476. 14, 537. 17, 160 *al.* STAT. Theb. 5, 499 MART. 7, 54, 4 LVV. 5, 55 AVIEN. Arat. 1500 AVSON. 37, 3 COMM. instr. 2, 29, 9 apol. 1012 *al.*

in fine sententiae: VEN. FORT. carm. 7, 12, 88 (v. p. 2203, 71). dum per anaphoram repetitur ter vel saepius, ex. gr. his locis: CVRT. 6, 11, 15 LVCAN. 2, 694 CALP. ecl. 5, 86 STAT. Theb. 11, 489 (5^{ies}) MART. 5, 17, 1 TERT. anim. 39 p. 366, 20 (5^{ies}) Marc. 4, 12 p. 456, 10 (4er) virg. vel. 14 p. 906 Oe. HIL. trin. 1, 25 (7^{ies}, = 6, 22) myst. p. 27, 17 (8^{ies}) ad Const. 2, 5 (7^{ies}) PS. HIL. libell. 20 (5^{ies}) SCHOL. Cic. Gron. p. 322, 23 St. CLAVD. DON. Aen. 2, 735 p. 247, 15 sqq. *al.* HIER. epist. 12, 1 (5^{ies}) COD. Theod. 1, 29, 5 (a. 370). *aliter* HIL. myst. p. 27, 1 (5^{ies}). supra *plura reperies*.

composita: praecedit in dummodo, dumtaxat. subiungitur: imperativis: v. p. 2201, 8 aliis orationis partibus: v. p. 2201, 26. ex dum et modo coaleuit **dummodo*. vocibus dum et modo separatis: PLAVT. Asin. 935 Epid. 270 TER. Haut. 466. 641 Eun. 320. Ad. 313 (cf. app. crit.). SEN. contr. 2 pr. 4 VAL. FL. 5, 265 COMM. apol. 602 CARM. epigr. 1449, 2. cum inversione: CVLEX 230 (v. infra l. 81).

dum tantum modo: QVEROL. p. 42, 15 (v. p. 2233, 53). GLOSS. *ἔνα μόνον*, dum, tantummodo. est particula restrictiva condicionis (i. q. si tamen). PALAEM. Char. gramm. I 227, 27 (p. 294, 15B.) *particulae dummodo subiunctiva species subiungitur*, velut 'o venias'. sim. DIOM. gramm. I 393, 34. de usu particulae nota haec: *deest in oratione pedestri apud hos*: SALL. NEP. VELL. CVRT. FLOR. *al.* duobus locis habetur apud TAC. (dial. 25 Germ. 6), uno apud QVINT. (inst. 1, 6, 8), APVL. (apol. 61). *deest poetis* VERG. LVCAN. PERS. SIL. STAT. [COLVM. 1, 5, 4 pars R, v. p. 2231, 38]. **de collocatione**: enuntiatum regens raro sequitur, ut PLAVT. Aul. 239 AFRAN. com. 407 VARRO frg. Non. 499 CIC. de orat. 3, 185 Brut. 285 Att. 7, 7, 5 epist. 7, 1, 3 ad Q. fr. 2, 5, 3 HOR. sat. 1, 4, 34 TIB. 1, 1, 58 *al.*

I inducit plenum enuntiatum (sc. per coniunctivum; indicativum v. p. 2234, 43): A c. coni. praesentis: 1 pendet ex enuntiato primario: a cum imperativo vel exhortativo: PLAVT. Amph. 644 absit, -o... recipiat se. TER. Haut. 466 faciat quid lubet, sumat, consumat, perdat, decretumst pati, dum illum modo habeam mecum (AFRAN. com. 407 LIV. 6, 41, 9). CIC. Catil. 2, 15 dicatur sane..., -o eat (prov. 16 Mil. 12). Cael. 42 de orat. 3, 81 rep. 3, 4 *al.* ad Q. fr. 2, 5, 3 navigationem, -o idonea tempestas sit, ne omiseris. CATVLL. 114, 6 laudemus, -o ipse egeat. CVLEX 230 poena sit exitium, modo sit dum grata voluntas. TIB. 1, 1, 58 PROP. 3, 7, 17. OV. epist. 18, 93 facias... iter, -o sis idem, dum... amemur (rem. 363). 18, 189. met. 8, 510 vincite..., -o... sequar. 9, 30. 13, 151. 14, 590 quamvis parvum des... numen, -o des aliquod. Ib. 444. SEN. Thy. [Hey]

50 55 60 65 70 75 80

191 ruat vel in me, -o in fratrem ruat (AVSON. 397, 8 vel... manum vel... veredum conscendas, ...-o... venias). nat. 3, 25, 5 quamcumque vis rem expende..., -o... par sit modus. MART. 2, 88, 2 quidquid vis esto, -o nil recites. IUV. 13, 94. TAC. dial. 25 sive illos antiquos sive maiores... appellet, -o... sit. FRONTO p. 13, 8 N. VLP. dig. 45, 1, 1, 6 TERT. adv. Hermog. 5 p. 131, 15 adv. Marc. 4, 2 p. 426, 16 LACT. epit. 52, 9. VVLG. gen. 19, 8 abutimini eis, sicut vobis placuerit, -o... faciat. RVFIN. hist. 3, 36, 9 supplicia... cumulentur, -o... merear (μόρον ἵνα). CYPR. GALL. Ios. 500 sumite..., -o... sit synagoga parens (cf. VVLG. Ios. 22, 19 habitate..., tantum ut a domino... non recedatis). SVLP. SEV. dial. 1, 12, 6 al. COD. Theod. 7, 18, 9 (a. 396) ab invidia... amoveantur..., -o... pateat. 7, 20, 12, 1 (a. 400) al. 14, 3, 16 (a. 380) qualibet... solutione pensetur, -o... curetur. COD. Iust. 5, 27, 3, 2 (a. 443). 11, 62, 1 (a. 315). CAES. AREL. reg. mon. 1. CIC. ad Q. fr. 1, 1, 20 sit... severitas, -o ea ne varietur. CALP. decl. 24 p. 22, 13 satis sibi faciat..., -o ne... ius... infuscat. OV. Pont. 1, 1, 14 accipe, quodcumque est, -o non sit amor. SEN. dial. 9, 14, 1 nec... pertimescamus, -o... non excipiat. IUV. 7, 222 cede..., -o non pereat (7, 225). PORPH. Hor. epod. 8, 11 COD. Theod. 12, 1, 155 (a. 397). 13, 9, 3, 4 (a. 380). VITA Caes. Arel. 2, 8.

b cum indicativo vel potentiali, interdum verbo omisso: PLAVT. Asin. 935 non licet manere — cena coquitur —, dum cenem modo (cf. Draeger, *Syntax II* 2 608 ad h. l. CIC. top. 39. OV. met. 9, 479 licet... redeat. PLIN. epist. 9, 26, 13 VLP. dig. 12, 1, 9 pr.). AUL. 239 ne duas, -o morata recte veniat, dotata est satis. EPID. 270 facere cupio quidvis, dum id fiat modo (TER. Haut. 641). MIL. 784. TER. Eun. 320 mea nihil refert, dum potiar modo (LVCR. 4, 631 PALLAD. 1, 32 HIER. in Os. 12, 7/8 p. 138). AD. 313 (*versu corrupto*) satis mihi id habeam supplicii, dum illos ulciscar modo. RHET. Her. 2, 20, 33 nihil differt (refert Lambin.)... fieri, -o... intellegatur. CIC. Verr. II 3, 210 Cluent. 18. Catil. 1, 10 me metu liberabis, -o... murus intersit (cf. Methner, *Glotta* 1 [1909] 249). 1, 22 est tanti, -o... seiungatur (2, 15). 4, 1 Phil. 12, 9 de orat. 3, 123. 142. Brut. 285 v. p. 2223, 78. fin. 1, 8 al. CIC. fil. Cic. epist. 9, 1, 2 sive in Tusculano sive in Cumano... placebit..., -o simul simus, perficiam..., ut. HOR. sat. 1, 4, 34 OV. epist. 17, 146 ars 2, 276 met. 5, 521 VITR. 2, 8, 16 al. SEN. contr. 2, 1, 4. CELS. 1, 1, 2 prodest... cibum capere..., -o hunc concoquat. 2, 8, 2 PHAEDR. 3, 9, 4 SEN. Ag. 971 morieris hodie. :: -o hac moriar manu. benef. 5, 5, 3 al. COLVM. 1, 8, 4 al. 1, 9, 3 qualiscumque status potest esse, -o... sit (VLP. dig. 26, 1, 10 al.). PLIN. nat. 15, 105. *nota brevitatem* 33, 133 divites cognominati, -o notum sit eum, qui primus hoc cognomen acceperit, decoxisse. VAL. FL. 5, 265 nec vulgi cura tyranno, dum sua sit modo tuta salus. HOMER. 276 QVINT. inst. 1, 6, 8 IUV. 8, 269. LABEO dig. 28, 7, 20, 2 nihil interest..., -o... probes (VLP. dig. 9, 3, 1, 2 RVFIN. hist. 2, 17, 4 MART. CAP. 4, 416 BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 273, 24). SCAEV. dig. 28, 2, 29, 13 VLP. dig. 1, 16, 4, 2 al. 26, 10, 7 pr. suspectos facere permittitur, -o... faciant (46, 3, 1). PAVL. sent. 4, 9, 1 al. TERT. uxor. 2, 8 p. 695 Oe. resurr. 2 p. 19 LACT. inst. 6, 1, 8 al. PALLAD. 2, 15, 2 habebit arbitrium, -o... disponat. 4, 3. OPTAT. 3, 4 p. 85, 12 quid nostra..., -o... constet (constat B). AVSON. 157, 29 -o semper tristitia vanescant, potius (*sc. erit*) caruisse. 394, 25 -o cari conspicer ora viri, pauperis usque licet. QVEROL. p. 42, 15 abi... intus. :: ego... libens, dum tantum modo... paries intersit. VEG. mil. 3, 17 CLAVD. DON. Aen. 11, 790 COD. Theod. 6, 6, 1 (a. 382). 8, 7, 17 (= Iust. 12, 49, 5 a. 385) al. HIER. in Mich. 2, 1 sqq. p. 452 al. VVLG. act. 20, 24 facio..., -o consummem (ὡς τελειώσω). RVFIN. apol. 2, 21 p. 600^c COMM. apol. 19. 602. COD. Iust. 1, 13, 1 (a. 316). 8, 33, 1 (a. 229) an... peregristi, significare debuisti, -o scias... te non posse. GREG. M. epist. 2, 52 p. 156, 40 al. CARM. epigr. 1449, 2. CIC. de orat. 3, 185 genus hoc numerorum, -o ne continui sint, in... laude ponitur. epist. 10, 25, 2 veniendum censeo, -o ne... imminuat. LVCR. 3, 410. POMPON. dig. 43, 20, 3, 5 VLP. dig. 47, 18, 1, 2. SEN. benef. 5, 2, 1 numquam... superari turpe est, -o arma non proicias. VLP. dig. 40, 2, 13 RVFIN. apol. 2, 21 p. 600^c SVLP. SEV. dial. 1, 12, 5. GREG. M. epist. 4, 35 p. 271, 15 adhortamur, ut... debeatis obsistere, -o nec... percipiat nec eqs. cf. 10, 2 p. 238, 20.

c incerto modo enuntiati regentis: PLAVT. Mil. 253 trecentae possunt causae conligi: ... quantum vis prolationum, -o hunc... inducamus. SEN. epist. 54, 6 sentio... quandam eius (*spiritus*)... moram. quomodo volet (*sc. agat, vexet me, sim.*), -o non ex animo suspirem.

2 pendet: *ex coniunctivo, infinitivo, parte sententiae:* *ex coni.*: VARRO frg. Non. 499 ut vel... ruere, -o... adipiscantur, exoptent. SEN. epist. 22, 3 ut... solvas potius quam abrumpas, -o, si alia solvendi ratio non erit, vel abrumpas. VENVL. dig. 40, 12, 44 pr. iusiurandum... exigere, ut... haberent, -o... promittat (*locus, ut vid., mutilus; v. Mommsen in adnot.*). TERT. adv. Iud. 6 p. 712 Oe. CYPR. epist. 73, 2 p. 779, 12 quando ad nos... non pertineat, quid... faciant, -o teneamus eqs. SOL. 56, 6 GREG. M. epist. 13, 38. VLP. dig. 43, 22, 1, 8 ut uti... possit, -o non aliter utatur. 50, 13, 1, 10 COD. Theod. 14, 4, 7, 4 (a. 397) COD. Iust. 1, 3, 32, 2 (a. 472). *ex inf.*: IULIAN. dig. 23, 2, 11 puto recte matrimonium... contrahi, -o... ducat. SCAEV. dig. 17, 1, 60, 2 VLP. dig. 5, 3, 7, 2. 42, 5, 17 pr. parvi

...referre..., qua actione... repetatur..., -o... sit. 44, 4, 4, 23. PAVL. dig. 4, 8, 19 sent. 2, 26, 14 CLAVD. DON. Aen. 2, 135 p. 164, 29 COD. Theod. 16, 5, 53 (a. 412?). LIV. 37, 35, 7 quodsi... velint, -o non dubiis regionibus finiant, vinci... regem passurum. *nota VLP. dig. 43, 22, 1, 9 coercere aquam est continere sic, ne diffuat..., -o non permittatur... quaerere. 48, 18, 1, 13. COD. Theod. 10, 10, 30 a. 421.* *ex parte sent.*: TAC. Germ. 6 cedere loco, -o rursus inestes, consilii... arbitrantur. HIER. in Mal. 3, 1 p. 970 non curantes de syllabis..., -o... transferatur. COD. Theod. 5, 15, 20 (= COD. Iust. 11, 65, 4 a. 366) quolibet anni tempore, -o nequaquam... excedat. 9, 7, 7 (= Iust. 9, 9, 32 a. 392). 16, 10, 1 pr. (a. 320/1).

B c. coni. imperfecti: 1 *pendet ex sententia primaria:* CIC. Att. 7, 7, 5 numquam, -o... essent, recusarunt. epist. 16, 21, 6 omnia postposui, -o... parerem. 16, 7, 2. LIV. 24, 6, 9 SEN. contr. 2 pr. 1. PETRON. 117, 3 promitto, quicquid exigeret, -o placeret vestis. PLIN. nat. 23, 58. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 6, 11 cruciatus excogitabant, -o... reperirent (πρός ἔρευναν). CLAVD. DON. Aen. 1, 45 p. 21, 11 al. CYPR. GALL. gen. 699 SVLP. SEV. chron. 2, 39, 4. *nota irrealis:* SEN. epist. 45, 2 transnassem..., -o te complecti possem.

2 *pendet ex coni., infin., parte sent.*: *ex coni.*: VARRO rust. 3, 17, 9 ut... permiserit, vel ut... consumeret, -o perduceret eqs. CIC. de orat. 1, 156 verba imitando, quae nova nostris -essent, -o essent idonea. SVET. Iul. 1, 3 IULIAN. dig. 18, 1, 41 pr. SVLP. SEV. chron. 2, 43, 3 OROS. hist. 1, 21, 14 EPIST. pontif. 784 Alc. Avit. epist. 42 p. 72, 4. VITA Caes. Arel. 1, 31 ut... mitterent, invitavit, -o... nullus... perferret. *ex inf.*: VARRO Men. 285 permisisse, ut... degluberet, -o redderet. LIV. 24, 29, 10 legatis... Hippocraten atque Epicyden abire seu Locros seu quo alio mallent, -o Sicilia cederent, iubentibus. VAL. MAX. 8, 1 absol. 7 nihil... interesse, nocensne... periret, -o periret. SEN. epist. 120, 7 ALF. dig. 38, 1, 26 pr. CYPR. epist. 73, 14 p. 788, 16 CLAVD. DON. Aen. 3, 260 p. 301, 8. *ex parte sent.*: LIV. 1, 34, 5 Tanaquil oblita... caritatis, -o... videret, consilium... cepit. 21, 26, 9 nihil, -o innare... possent, curantes.

C c. coni. praesentis et imperfecti: PAVL. dig. 38, 1, 20, 1 Proculus ait... dies... perire, -o... moraretur vel... proficiscatur.

D c. coni. perfecti: CIC. epist. 7, 1, 3 quodsi... operam dedisti Protopheni tuo, -o is... legerit, ne tu... habuisti. SEN. benef. 6, 13, 1 opto, ut... profuerit, -o... dederit. OV. Pont. 3, 7, 39 -o non... negarit, fortiter... in moriemur. cf. *infra* l. 44.

E c. coni. plusquamperfecti: S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 30 cum... de iis..., qui... mutassent, -o non negotiationis causa mutassent, nihil esset novatum.

ad I: cum indicativo? VLP. dig. 5, 1, 2, 4 qui, licet... contraxerunt, -o ante legationem contraxerunt (-rint PVU), non compelluntur. COMM. instr. 1, 25, 18 v. l. 83.

II inducit partem enuntiati (ut sit quasi adverbium, 'tantum' 'dumtaxat'; cf. 'scilicet', 'nempe'): CIC. Quinct. 97 ut... qualibet, -o tolerabili, condicione transigeretur. Att. 10, 15, 3 praetor putabat aliquem... ex collegis suis (*sc. misum iri. Boot*). quivis licet, -o aliquis. HIRT. Cic. Att. 13, 6, 3 consiliis... inertissimis, -o diligentibus. OV. am. 1, 6, 47 -o sic, in me durae transite catenae. 2, 16, 20 -o cum domina, molle fuisset iter. fast. 5, 242 parere intacto, -o casta, viro. *dub.* FEST. Gloss. IV p. 302^a (p. 189 M.) opima spolia esse, etiam si manipularis miles detraxerit, -o duci hostium (*sequitur lacuna*). SEN. contr. 2 pr. 4 laudator... vel periculosae dum honestae modo industriae. SEN. Phoen. 653 epist. 33, 5 SCRIB. LARG. 121. IAVOL. dig. 17, 1, 36, 1 tantum tibi praestatur, quanti interest tua, -o intra id pretium, quod. VLP. dig. 47, 8, 2, 9. APVL. apol. 61 simulacrum..., quacumque materia, -o lignea, exsculperet. TERT. praescr. 35, 1 haereses... sive... posterae sive... coaetanae..., -o diversae..., -o praedamnatae. anim. 18 p. 329, 8 sit... potior sensu intellectus..., -o et ipse propria vis animae. ITALIA Matth. 10, 42 (cod. k) qui potaverit unum..., -o in nomine discipuli (μόνον VVLG. tantum). LACT. opif. 3, 12. PALLAD. 5, 3, 1 bene seritur... terra quali volueris, -o ubi umor assiduus est. COD. Theod. 3, 8, 2 (= COD. Iust. 5, 9, 3 a. 382) transmittant vel ad quemlibet ex filiis, -o ex his tantum, quos. 5, 15, 20 (a. 366). 11, 36, 19 (= COD. Iust. 7, 65, 4 a. 368) etiam privati, -o evidentis... redhibitio debiti. CASSIAN. conl. 2, 14 illius... -o senioris doctrina. SALV. eccl. 2, 17 lex hominem, -o iuste, habere quod vellet... non vetabat. 3, 82. gub. 5, 56 esto afflictor omnium, -o extraneorum. SIDON. carm. 4, 18. COD. Iust. 10, 15, 1, 1 a. 474. VITA Cypr. 11 cuilibet minimi, -o... constituto. CIC. Att. 12, 45, 1 scribas velim te nihil habuisse..., -o ne his verbis. 13, 7, 1 rescribes..., quicquid voles, -o ne quid (*sic M.*, -o aliquid vel quid *edd.*). PLIN. epist. 4, 11, 16 quidquid voles, -o non minus longa epistula, nuntia. VLP. dig. 7, 4, 5 pr. usus fructus amissus qualicumque ratione, -o non morte. VLP. dig. 50, 1, 25.

loci dubiae interpretationis: TERT. idol. 5 p. 35, 14 sive quae alia figurae istius expositio... revelata est, -o <ut *add. Oehler*> apostolus affirmet eqs. (cf. Hoppe, *Syntax* p. 79). MAR. VICTORIN. in Eph. 6, 18 p. 1293^a haec, inquam, est obsecratio: et -o isti duo modi sint, cum deum oramus, ut et orationem habeamus et obsecrationem. COMM. instr. 1, 25, 18 -o (*i. q. donec* Dombart) vincetur (*sic*) reus..., eventura canam. COD. Theod. 6, 14, 2 (a. 397) nemi-

nem...r(e)vocari ad curiam liceat... -o fructum... adsequatur (= ut?).

dummodo — dum v. p. 2232, 82. adde CIC. Brut. 285. Hey.

dūmālis adi. a dumus. dumis conveniens, fere i. q. spinosus: MART. CAP. 4, 329 femina (*Dialectica*)... -ibus hirta setis (sentis parum probabiliter Heinsius accepto dumalibus pro substantivo).

dūmectum v. dumetum infra l. 15.

dūmēscō, -it. [a dumus. Th.] -isc-: GLOSS. GLOSS^L. V Aa D 931 -ere: spinis obseri. inter exempla verborum inchoativorum ex appellativis derivatorum, perfecto carentium: CHAR. gramm. I 253, 3 (p. 330, 24 B.) ea dumis 'it', ex herba 'herbescit'. DIOM. gramm. I 344, 17 ex dumis 'it'.

dūmētum, -ī n. [a dumus. Th.] dūm- fort. infra l. 47. inde a CIC. et VERG. (plur. praeter GRAMM. GLOSS.). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 177^a (p. 67 M.) dumecta antiqui quasi 'dumiceta' appellabant, quae nos -a. scriptum dumm- (cf. Sommer, Lat. Laut-u. Formenl. 2 p. 231): VERG. georg. 1, 15 P (deleta priore m). COMMENT. Lucan. 6, 127 in lemmate. PRISC. gramm. II 123, 25 habent e longam... -um, quercetum, aesculetum, myrtetum (GRAMM. suppl. 67, 22). GLOSS. II 222, 15 ἀκανθών ὁ τόπος: -um, haec sentia. cf. EXC. Bob. gramm. I 553, 34 -um ὁ ἀκανθών. GLOSS. II Philox. DU 86 -a: ἀκανθῶνες. 88 (= 100) -a: λοχμῶδης ἢ θαμνώδης τόπος.

I proprie: i. q. locus, in quo nascuntur dumi (v. SERV. PROB. GLOSS. l. 28 sqq. SCHOL. Hor. l. 30): CIC. Tusc. 5, 64 saep-tum undique et vestitum vepribus et -is... sepulcrum (cf. LVCAN. 9, 969 tota teguntur Pergama -is. PS. RVFIN. in Os. 10, 8 aras... -a convestient). VERG. georg. 1, 15 pingua Caeae... tondent -a iuveni (SERV. 'a' frutices. PROB. 'a' et aspera loca et montuosa dicuntur. GLOSS^L. V Abba DU 13 loca silvestria, spinosa. Aa D 933 loca spinosa silvae asperae). HOR. carm. 3, 4, 63 Lyciae... -a (SCHOL. nemora, sed propter asperitatem loci 'a' dixit). 3, 29, 23 pastor umbras cum grege languido rivoque fessus quaerit et horridi -a Silvani. SEN. Herc. f. 135 aspersa die -a rubent. Herc. O. 136 -a iugis horrida torridis, vix gratum pecori montivago nemus. Phaedr. 516 fraga parvis vulsa -is. COLVM. 1, 2, 5 greges... quadrupedum culta et -a pascentium. 7, 6, 1 id... genus (i. caprinum pecus) -a potius quam campestem situm desiderat (CALP. ecl. 5, 29 campos ovibus, -a capellis... dabis. DRAC. Romul. 8, 409). LVCAN. 6, 127 confraga densis arboribus -a tegunt clam eruptionem facturos (cf. STAT. Theb. 4, 647 -a vaga legione tenebant. CYPR. GALL. Ios. 232 belli dum furta parant, -a capessant). 7, 863 gregibus -a care-rent. CALP. ecl. 4, 46 inter -a (5, 5). VAL. FL. 3, 57. SIL. 3, 295 densa vagis latratibus implet venator -a Lacon (STAT. Theb. 1, 697 Phoebe... te Lyciae Patarea nivosis exercent -a iugis. cf. et infra l. 45). AMM. 19, 8, 12 per -a et silvas (19, 13, 1 per rupes et -a. 30, 1, 15. AVSON. 393, 28 -a per avia venaris). DRAC. ros. 7 (cf. 8 vepres). inc.: INSCR. christ. Diehl 1073 (a. 573), 23 patet calcatis porta (Bormann, pores trad.) dūmetis (Kalinka probabiliter [VEN. FORT. carm. 2, 16, 13 calcatis spinis contulit Heraeus in plagulis]). per imaginem: AVG. in psalm. 86, 1 viam, quae... quasi -is et sentibus interclusa non inveniebatur. PS. RVFIN. in Ioel 3, 18 ex -is, in quae inciderant fluentia de apostolorum pectoribus (opp. picta floribus, ingravata frugibus arva).

II translate: spectatur asperitas, densitas: CIC. ac. 2, 112 cum sit... campus, in quo exsultare possit oratio, cur eam tantas in angustias et Stoicorum -a compellimus? nat. deor. 1, 68 quod cum efficere vultis, in -a correptis. AVG. epist. 232, 2 quis vobis ad hanc veritatem interclusit viam? quis aspera -a substravit? ac. 2, 2, 6 opinionum fallacium -a. gest. Pelag. 65 p. 120, 3 haeresis illius -a cotidie pullulare, immo iam silvescere. serm. 352, 1, 3 p. 1531 in quibusdam quasi -is et crassa umbra lumen accendit. AVG. conf. 13, 19, 24 exstirpa silvosa -a avaritiae. PS. AVG. serm. ed. Mai 84, 3 -a nostrorum scelerum (cf. ibid. spineto... vepres).

dūmicētum v. dumetum supra l. 15.

dūmicola, ae. m. [a dumus et colere. Th.] AVIEN. orb. terr. 895 -as Arienos.

dūmisco v. dumesco.

dummodo v. dum.

dumopireti [vocabulum graecum *δοῦμο -πύραιτοι subesse censet Deubner, Jahrb. d. Archaeol. Inst. 44, 132 sqq., ut sint ignis cultores (πύραιτοι) in societatem praecipue Cybelen et Attin colentium, quae graece δοῦμος vocatur, coacti. Th.] INSCR. Jahrb. d. Archaeol. Inst. 44 (1930), 132 (Novis Moesia inf.) dendroforis et -is. v. Deubner l. c. et Archaeol. Anz. 44, 480; Leumann, Glotta 20 (1932) 280.

dūmōsus -a, um [a dumus. Th.] inde a VERG. i. q. dumis obsitus, spinosus: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 177^a (p. 67 M.) -a: frondosa. GLOSS. II Philox. DU 87 -a: θαμνώδης. 98 -a loca: χερσῶδεις τόποι (99 -um: χερσῶδες). III Abstr. DU 3 -a spinosa aut loca silvestria (cf. supra l. 29).

I proprie: VERG. ecl. 1, 76 rupe (PHILARG. ad l. drisidi ['hibern.' Lindsay in plagulis]. spinosa [inde GLOSS.]. AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 23. AVIEN. orb. terr. 283 rupes). georg. 2, 180 arvis (MANIL. 2, 229 LVCAN. 6, 13). OV. met. 10, 535 saxa. COLVM. 4, 33, 5 -i glareosique montes. 10, 150 collibus (CYPR. GALL. Ios. 368 VEN. FORT. 2, 5 p. 33 in lusu litterarum). SIL. 4, 304 -a per invia (7, 438 avia.

PAVL. NOL. carm. 21, 734 -a per ardua). CYPR. GALL. Ios. 264 montibus. AVIEN. Arat. 1795 capra -is errans in saltibus. ora 484 -a... terga regi-onis. orb. terr. 420 -a Hercyniae... confinia silvae. 458 -orum dorsa iugorum. RVFIN. Clement. 3, 14 in -is ac repletis sentibus locis. PAVL. NOL. carm. 15, 207 -a prostratus humo compungitur artus sentibus. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 25 novalium. RVRIC. epist. 1, 7 p. 360, 8 terra sterili et -a (CORIPP. Ioh. 2, 73 -ae... terrae). VICT. VIT. 1, 37 -is lignorum aculeis. CASSIOD. var. 1, 21, 3 cubilia ferarum. IORD. Get. 12 Bri-tannia. neutr. plur. subst.: AVIEN. ora 219 capellae et... caper -a... intererrant caespitem. 2 translate: AMBR. epist. 2, 8 in hac -a quondam passionum fragilitate insitiva virtutum effloreat. CASSIOD. in psalm. 131, 6 campi... silvae indicant corda gentilium, quae ex peccatis quasi silvestribus ac -is... campestri puritate patuerunt. VEN. FORT. vita Mart. 3, 162 ore sacer... -a novalia purgans. D.

*dumtaxat adv. [coaruit ex dum coniunctione et verbo taxat, taxare eadem fere significatione quam habet tangere. taxat aut 'qua-cumque parte tangit' significasse videtur aut natum esse ex confusione coniunctivi tagat vel taxit cum indicativo taxat. aliter Wölfflin, Archiv. 4, 325; Walde-Hofmann 330 sq. Th.] PRISC. gramm. III 78, 25 in t invenitur... -t, quod ab adverbio componitur et verbo. cf. GLOSS. V Aa D 925 dum dicit (vel nominat). dum... taxat in tmesi: LEX Sil. (Fest. Gloss. IV p. 353^a [p. 246 M.]) eum quis volet magistratus mul-tare, dum minore parti (patris cod.) familias taxat, liceto. LEX Bant. (Corp. I² n. 582) 12 sei quis... multam inrogare volet, <qui> volet, dum minoris> partus familias taxat, liceto. duntaxat: saepe in codd. (maxime recc.). -taxat: LEX Manc. 4, 13. -taxsat: v. l. 26. breviatur per: dt: CORP. I² 2123 LEX Rubr. (Corp. I² 592) 1, 27 al. LEX Vrsen. (Corp. I² 594) 70, 14 EDICT. imp. Ang. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 44 LEX Salpens. (Corp. II 1693) 1, 32. NOT. laterc. gramm. IV 278, d 3 al. cf. etiam Lindsay, Notae Latinae p. 424. dumtax: CONST. veteran. p. 845 ext. 15. dumt: LEX Rubr. (Corp. I² 592) 2, 19. PRISC. gramm. III 348, 15 πλὴν. hoc Attici construunt cum omni casu...

..., quomodo et nostri 'nisi' et 't'. parti sententiae, ad quam pertinet, tam praepositur quam postpositur vel inseritur, sic et ap. Ictos, de quibus v. Vocab. iurispr. rom. II 409, 12. GLOSS. μόνον, μόνον καὶ μέχρι τούτου, δηλαδή, τέως. utique, praecipue, sine dubio, sine praedicio, tamen, tantummodo, maxime. cf. etiam supra l. 33. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 180^a (p. 70 M.) demum pro -t posuerunt. ARVS. gramm. VII 468, 23 -t, id est tantummodo vel hoc solo, Cic. pro Corn. II '... lingua -t ac voluntate...'. GRAMM. suppl. 245, 3 -t adverbium est affirmandi et significat tantummodo. -t proprie vide-tur significare fere i. q. 'usque dum recte (accurate) perpendet', imagine sumpta fortasse de libra, ut sit: 'donec attingat' (sc. lineam scapi examen); i. donec neque plus neque minus sit (aliter Wölfflin Arch. 4, 1887, 325). hinc duae significationes generales: I non plus, i. maxime, summum, tantummodo. II non minus, i. minime, certe, saltem, utique, quidem. sed in singulis locis huic vel illi significationi assignandis multa ad interpretantis arbitrium recidere moneo, cum saepe non liqueat, utrum de restringendo an de prola-tando termino scriptor cogitaverit. accedunt sub III exempla, in quibus vi finitiva adverbii obscurata de explicatione tantum cogitari vide-tur: scilicet, nempe. vocabulo frequenter usi sunt PLIN. nat. DIOM. gramm. Icti TERT. HIER. AVG. non habent PETRON. APVL. met. rara sunt poetarum exempla (PLAUT. 1 LVCIL. 1 LVCAN. 3 HOR. 2 OV. 1 PORF. OPT. 1 CYPR. GALL. 1). [corrupte dumtaxaret tradi-tur: PLIN. nat. 17, 59. loco mutilo: LEX agr. (Corp. I² 585) 37. v. etiam l. 66].

I non plus (v. supra l. 46): 1 antecedit: PLAUT. Truc. 445 praeterea obsonari [-t [at] mina] (<una> -t m. Bergk). CATO agr. 14, 3 hae rei materiem... dominus... dabit... materiem -t succidet, dolabit, secabit facietque conductor — eqs. (de codicum scriptura v. Keil in app. crit. et in comm.). 21, 5 cupam qui concinnet..., operas fabri -t HS VIII. 49, 1 vineam veterem si in alium locum transferre voles -t brachium crassam, licebit. LEX Sil. (Fest. p. 246 M.) et LEX Bant. (Corp. I² 582) 12 v. supra l. 24. loco mutilo dubiae interpretationis: LEX repetund. (Corp. I² 583) 33 testimonium dicere -t unum (v. Zumpt, Criminalrecht d. röm. Rep. II 1 p. 148 not. 79). 34 <sei>... secum... duxerit -t homines III. LEX Rubr. (Corp. I² 592) 1, 27 f(acere)... ex f(ide) b(ona) d(um) t(axat) HS <... (sim. 1, 36, 2, 19). VARRO Men. 317 com-edonibus, cum edunt, -t gula gaudet. rust. 1, 27, 3 hieme putari ar-bores -t his temporibus, cum. 3, 3, 9 quis habebat piscinam nisi dulcem et in ea -t squalos ac mugiles pisces? CIC. de orat. 2, 119 artem quidem... -t hactenus requirunt, ut. rep. 2, 56 uti consules potestatem haberent tempore -t annuam, genere... regiam. parad. 3 Cato... -t de magnitudine animi... solet... dicere, ego... illa ipsa, quae..., conieci. fin. 5, 74 voluptatem... [-t primo] (primo -t dett.) expeti..., deinde... naturam effici. nat. 2, 47 sint ista pulchriora -t aspectu. ad Q. fr. 1, 1, 11. ad Brut. 1, 3, 4 consules... bonos quidem, sed -t bonos [consules] amissimus. LEX Mamil. (grom. p. 265, 9) testi-bus publice, -t in res singulas X, denuntiandi potestatem facito. CAES. civ. 2, 41, 2 peditatu -t procul ad speciem utitur, equites in aciem mittit. nota LEX Vrsen. (Corp. I² n. 594) 70, 14 in... eis ludis... unusquisque eorum de sua pecunia ne minus HS ∞∞ consumito [Hey]

et ex pecunia publica in sing(ulos) Ilviros d(um)t(axat) HS ∞ ∞ sumere... liceto. 95, 6 testibus... publice -t h(ominibus) XX... denuntietur facito (cf. 95, 13 dum ne omnino amplius h(omines) XX... testimonium dicere cogantur). 132, 23 *petitor* -t <in> dies sing(ulos) h(ominum) VIII convivium habeto. Ov. trist. 1, 8, 33 si -t Romae tibi cognitus essem, ascitus... in genus omne loci. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 44 ne ea aqua... aliter quam fistulis plumbeis d(um)t(axat) ab rivo p(edes) L ducatur. 67 testibus... -t X denuntiand(o q)uæri. RVT. LVP. 1, 18 Alexandro... neque... consilium neque... virtus... deerat, sed -t in supplicio crudelitas. 2, 15 non faciendo iniuriam -t odium vitamus (opp. benivolentiam <acquirimus vel sim.>). FEST. Gloss. IV p. 439^b (p. 351 M.). CELS. 5, 26, 24^c si quid... ex... pulmone, -t extremo, dependet. PLIN. nat. 12, 134 laudatur... Syriaca palma, -t in locis sitientibus odora. 18, 203. FRONTIN. aq. 101 egressis... urbem -t agenda rei causa... praesto esse lictores. TAC. Germ. 25 liberti... momentum... numquam in civitate, exceptis -t iis gentibus, quae. PLIN. epist. 4, 9, 7 sola se munuscula -t natali suo... accepisse. 10, 33, 3 an instituendum putes collegium fabrorum -t hominum CL. SVET. Iul. 75, 3 nec ulli perisse... reperientur exceptis -t Afranio et Fausto eqs. (Aug. 47 al.). Tit. 10, 1 neque... extare ullum suum factum paenitendum, excepto -t uno. FLOR. epit. 4, 12, 61. PALAEM. Char. gramm. I 232, 6 DIOM. gramm. I 301, 21 PROB. inst. gramm. IV 124, 17. EDICT. Vlp. dig. 15, 2, 1 pr. -t de peculio... iudicium dabo (IVLIAN. dig. 14, 4, 12 alius -t de peculio, alius tributoria... cum domino agit. 15, 1, 37, 1 et saepe ap. Ictos. cf. PAPIN. dig. 16, 2, 19 peculii fini). EDICT. Vlp. dig. 25, 4, 1, 10 mittantur... mulieres -t quinque. ALF. dig. 32, 60 agnum -t sex mensum. 50, 16, 203. IAVOL. dig. 8, 3, 13, 3 GAIUS dig. 13, 6, 18 pr. al. nota inst. 1, 153 si -t semel data est optio, amplius quam semel optare non potest; si ta(n)tum bis, amplius quam bis optandi facultatem non habet. MARCELL. dig. 31, 17 pr. al. CALL. dig. 50, 6, 6, 5 immunitatem... -t habere, qui... serviunt. VLP. dig. 2, 14, 22 al. PAVL. dig. 3, 5, 41 GELL. 1, 12, 12 LACT. inst. 3, 6, 16. EPIST. quindecimvir. (Corp. X 3698) 24 HYG. astr. 4, 12 p. 110, 5 4, 12 p. 111, 16 al. HIER. reg. Pachom. 147 COD. Theod. 4, 7, 1 (a. 321). 8, 1, 9 (a. 365) 11, 30, 55 (a. 396?) terminari oportet controversias, non -t... differri. FAVST. REL. grat. 2, 10 p. 84, 1 non quidem in vitae nostrae primordiis, sed -t in mediis. PRISC. gramm. II 581, 24. COD. Iust. 4, 13, 1 pr. (a. 238) neque... pater... amplius <, sed?> -t de peculio actionem sustinere cogitur. 4, 26, 5 (a. 223) si -t de peculio tecum agatur. 6, 9, 2 (a. 205) si bonorum possessio -t tibi competit proximitatis nomine. 8, 15, 1 (a. 194). *passim in CONST. veteran., his formulis:* dedit... conubium... cum iis uxoris, quas postea duxissent, -t singuli singulas (p. 844 int. 15 ext. 13 [a. 52] al.). *vel:* ius tribuo (tribui: p. 891 int. 10 ext. 12 [a. 216], tribuimus: p. 2004 ext. 9 suppl. [a. 254]) conubi -t cum singulis et primis uxoris (p. 853 int. 9 ext. 9 [a. 76] al.). *singulariter:* p. 1968 int. 2 (ante a. 98) si qui eorum feminam peregrinam duxerit -t singuli singulas quas primo duxerint, cum iis habeant conubium. p. 1985 int. 10 ext. 17 (a. 148) aut cum iis quas post(ea) duxissent (dux int.) -t (dumtax int.) singulis (p. 1989 int. 12 ext. 18 [a. 158] al.). *pertinet ad plenum enuntiatum secundarium:* VARRO rust. 1, 40, 6 in quacumque arborem inseras, si eiusdem generis est, -t ut sit utraque malus. 2, 1, 2 dicam -t quod est historicon. CIC. Quinct. 59 inferiorem se esse patitur, -t usque eo, ne... dedatur. LVCR. 3, 377 elementa animae... rara per artus dissita sunt, -t ut hoc promittere possis... tanta intervalla tenere. HOR. sat. 2, 6, 42 Maecenas me coepit habere suorum in numero -t ad hoc, quem tollere raeda vellet. Vlp. dig. 17, 1, 5, 6 ut... usuras... penderet -t, si... potuisset. HERM. dig. 21, 2, 74, 3 -t ut sit, non ut... possit. IVLIAN. dig. 36, 1, 28, 16 -t ne... excedat. TERT. coron. 4 p. 425 Oe. fidei licere concipere... -t quod deo congruat. MAXIMIN. c. Ambr. 85 patris affectum... reprehendis... -t quod... genuerit.

2 *sequitur:* LVCIL. 571 (loco mutilo) hora(e) dimidio et tribus confectis -t — eandem ad (at codd.) quartam (sic interpungit Marx, cf. comment.). VARRO rust. 3, 3, 6 in quo genere essent aviaria duo -t. CIC. p. red. ad Quir. 10 cum... inimicus... spiritu -t viveret, re quidem... amandatus esset. Pis. 32 ille dolor meus -t, vestrum quidem scelus... haberetur. or. frg. A VIII 15 qui commodis populi R. lingua -t consuluit. B 19 leg. 1, 7 Clitarchum... velle -t imitari, quem si adsequi posset... tamen eqs. nat. deor. 1, 107 div. 2, 30. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 3 non belli de eo rumores, sed susurratores -t, veniunt. BELL. Afr. 87, 3 plebem castris fossaque, parvula -t, muniverat. LIV. 2, 61, 4 propugnatorem senatus... modum -t in certamine egressum. 7, 32, 11 audiendus -t magnificus adhortator... verbis tantum ferrox, operum militarium experts. 10, 25, 2 sescentos equites -t scribere. 27, 17, 13. 34, 7, 3. 37, 53, 9 v. p. 2240, 45. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 43 unam -t simillimam <tui... h>abuisti. RVT. LVP. 1, 16 huiusmodi inceptum -t arguere paene malefici largitionem est facere (cf. supra: lacessere conatus. conatus? nimium remisse loquor). VAL. MAX. 2, 2, 4. 6, 9 ext. 5 SEN. benef. 1, 10, 1. dial. 5, 23, 7 numquam... questus est; hoc -t... dixit. 5, 41, 1. 6, 5, 6. 6, 24, 5 epist. 63, 2 CVR. 3, 1, 3. 3, 12, 2. 4, 10, 32 al. PLIN. nat. 3, 57 Theopompus... urbem -t... captam dixit, Clitarchus... legationem tantum ad

Alexandrum missam. 17, 59 al. DIOM. gramm. I 334, 26 dualis... apud Graecos -t valet. 335, 1 apud Atticos vero -t plurimum valet. 337, 21 al. DON. gramm. IV 355, 11. PHOC. gramm. IV 427, 12 singulariter -t declinantur (427, 10 singulariter tantum). 436, 5 ALF. dig. 19, 2, 31 conductorem culpam -t debere. PROC. dig. 31, 47 in alteris (tabulis testamenti) centum, in alteris quinquaginta aurei legati sunt Titio: quaeris, utrum et quinquaginta aureos an centum -t, habiturus sit (<centum> et... an quinquaginta -t? Mommsen. cf. ibid. tantummodo quinquaginta). CELS. dig. 47, 2, 68 (67), 2. MAECIAN. dig. 29, 5, 14 his -t impuberibus... parci..., qui tantum sub eodem tecto fuissent. VLP. dig. 3, 5, 3, 9 dolum -t te praestare (supra: dolum solummodo). 9, 2, 27, 17. 13, 5, 11, 1 al. nota 16, 3, 1, 10 et dolum et culpam praestabunt, qui servum receperunt: at si cibaria tantum, dolum -t (sim. 50, 17, 23). 34, 4, 3, 10 quinquaginta -t nec amplius. PAVL. dig. 3, 5, 23. 17, 2, 50. 18, 5, 4 al. CORP. VI 1016 (a. 176). TERT. praescr. 12, 5 quaeramus... de nostro idque -t, quod salva regula fidei potest in quaestionem devenire. VOPISC. Tac. 1, 2 FIRM. math. 3, 3, 9 HYG. astr. 1, 8 p. 27, 20 al. AMBR. parad. 6, 34. MACR. Sat. 5, 13, 34 Minerva Diomedi suo pugnanti -t flammaram addit ardorem (cf. 5, 13, 35 tantum... veniens apparebat). COD. Theod. 1, 12, 6 (a. 398) quadringentos de his -t, quos. 5, 6, 3 (a. 409) intra quinquennium -t... traductione... <co>ncedenda (supra: tantummodo). 10, 7, 1 (a. 317) COD. Iust. 11, 50, 2 (ann. inc.). 9, 9, 3 (a. 213) patris... non naturalis, sed iusti -t. MARCELL. chron. II p. 60, 8 ego... Marcellinus comes simplici -t computatione, Orientale tantum secutus regnum... subrogavi (ibid. p. 60, 379, 1 Orientalem -t rem p. recturus). p. 85, 453, 3 eam (gratiam infirmo populo tributam) ac si suam -t in vulgo disseminabat. 102, 525 solus -t Romanorum... decessorum. BOETH. herm. sec. 2, 5 p. 99, 18 prior est affirmatio, posterior negatio, in prolatione -t, non secundum... designationem. PRISC. gramm. II 11, 18, 184, 25 non vocis, sed significationis -t. 315, 13 al.

3 *interseritur:* CIC. Mil. 5 ceteras... procellas in illis -t fluctibus contionum... putavi Miloni esse subeundas... in iudicio vero... numquam existimavi spem... esse habituros... inimicos. Marcell. 22 casus -t humanos... extimesco. Deiot. 1 quod... etsi non iniquum est in tuo -t periculo. de orat. 2, 60 haec -t in Graecis intellego, quae ipsi... voluerunt vulgo intellegi. 2, 87 ea -t quae. 3, 182 progredi licet duo -t pedes aut paulo plus. nat. deor. 1, 123 similem... liniamentis -t extremis, non habitu solido. VAL. MAX. 5, 6, 1 paene ipso per se -t animo... militaturus. SEN. epist. 81, 25 in hoc -t mutat animum, ut talis sit... qualis. PLIN. nat. 8, 17 elephantos inductos -t in circum. 10, 111. 16, 53. S. C. de nund. salt. Beg. (Corp. VIII 11451) 23 nundinandi -t causa coire... liceat. FLOR. epit. 3, 21, 3 FRONTO p. 107, 8 N. DIOM. gramm. I 309, 17 numero singulari tres -t casus... inveniuntur, cum in plurali per omnes variantur (cf. 309, 15 casu tantum nominativo. 309, 13 per ablativum tantummodo). 409, 15 al. EXC. Bob. gramm. I 545, 16 al. LABEO dig. 19, 1, 54 pr. ad dolum malum -t et culpam venditoris. IAVOL. dig. 4, 8, 39 pr. POMP. dig. 41, 1, 30, 2. GAIUS dig. 50, 16, 235, 1 al. VLP. dig. 47, 2, 52, 10 τῆς γυναικὸς -t ἡδέων. S. C. Invent. Vlp. dig. 5, 3, 20, 6^c usque eo -t, quo. APVL. mund. pr. sola -t et singula extollunt. SPART. Hadr. 4, 9 OPT. PORF. 26, 20. VVLG. deut. 12, 16 quod offerri licet... comedas, absque esu -t sanguinis. Ps. RYFIN. in Ioel 2, 26 sq. MACR. Sat. 3, 17, 9 (e lege Licinia) ut... triginta -t asses... consumere liceret (ibid. ne amplius daretur... quam). COD. Theod. 2, 19, 1 (a. 319) germanis tantummodo fratribus adversus eos -t... heredes, quibus... aditus reseretur. 6, 4, 13 (a. 361) al. COD. Iust. 1, 4, 7 (a. 398) al. MART. CAP. 4, 483 OROS. hist. 1, 1, 4. MARCELL. chron. II 102, 521 una -t ultimaque mappa... denegata. PRISC. gramm. II 149, 10 al. nota GREG. TVR. patr. 15, 2 p. 722, 17 ut non se... constringeret, nisi in illis tantum (eras. 1 b; om. (3)) -t diebus, qui. CORP. I² 2123 ei d(um)t(axat), qui humatus erit... monumentum fieri licebit (cf. supra: qui volet... monumentum faciet).

II *non minus* (v. p. 2236, 47): 1 *antecedit:* CIC. Att. 2, 9, 3 nos... si... licebit, cogitare cogitamus; si ille cogit, tum -t nos defendere (v. app. crit.). 2, 14, 2 ni te in Formiano commodissime expectari viderem -t ad pr. Nonas Maias. epist. 5, 20, 6 a me... tribunos militares et praefectos, -t meos, delatos esse. Q. Cic. pet. 53 quod -t oratione... popularis fuisti, te a suis commodis non alienum futurum. LVCR. 2, 123 v. p. 2240, 63. 2, 931 si forte aliquis dicet -t oriri posse ex non sensu sensum. BELL. Afr. 90, 1 se eis -t vitam concessurum; bona quidem... venditurum, ita tamen... se... relaturum. VITR. 1, 1, 16 ceteris... doctrinis multae res... communes sunt -t ad disputandum. 10, 16, 10 progrediebatur extra murum -t extra sagittae missionem. SEN. benef. 5, 2, 2 fortunam, quae optumorum quoque consiliorum -t exitus temperat. dial. 3, 10, 4. epist. 58, 36 morbum... non fugiam, -t sanabilem. COLVM. arb. 6, 4 sin... vetus vinea, -t generis boni, radices... habebit. PLIN. nat. 2, 220. 8, 132. 9, 76. 85 al. QVINT. inst. 3, 10, 2 al. PLIN. epist. 1, 2, 2 temptavi... imitari... Calvum... -t figuris orationis. 3, 9, 26 al. LEX Manc. 4, 13 quo tempore fuit fuerit ius colendi, -d (sic) bienn(i)o proximo... servatu(r) servabitur; post biennium eqs. SVET. Iul. 55, 2 genus eloquentiae, -t adulescens adhuc, Strabonis... secutus. Aug. 66, 1 al. PROB. inst. gramm. IV 76, 18 quaecumque nomina Latina, -t generis [Hey]

masculini, . . . AN litteris definiuntur. ALF. dig. 50, 16, 202 cum in testamento scriptum esset, ut heres . . . -t aureos centum' consumeret, non licet minus consumere. PS. APVL. herm. p. 279 TERT. virg. vel. 6 p. 891 Oe. cult. fem. 2, 13 p. 733 apol. 39, 6 orat. 20 anim. 10 p. 312, 12 resurr. 39 p. 81, 20. adv. Marc. 2, 2 p. 335, 26 universo generi suo . . . -t animali et haeretico. 4, 23 p. 497, 10 PORPH. Hor. epist. 1, 19, 32 SOL. 49, 5 IVST. 1, 5, 5 MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 14 p. 1123^c PS. ASCON. Verr. p. 250, 33 St. HYG. astr. 4, 14 p. 116, 10 HIER. in Ezech. 9, 30 p. 358 quod . . . in bonam partem semper accipitur, -t numero singulari. praef. Vulg. Iob I epist. 49, 19, 1. AVG. in euang. Ioh. 111, 2 p. 1927^{med.} non est tamen ipse cum Christo, -t per speciem. PHOEBAD. c. Arrian. 18 MACR. Sat. 1, 6, 11 MART. CAP. 3, 302 COD. Theod. 7, 1, 6 (ca. a. 370). 7, 18, 10 (a. 400). 8, 5, 33 pr. (a. 374). 12, 1, 109 (a. 385) nihil . . . ex honoribus reliquum habeant . . . -t huius . . . generis functionum. 12, 1, 177 pr. (a. 413) apud omnes -t Illyrici civitates (cf. ib. 1). 14, 10, 1 pr. (a. 382) al. OROS. hist. 7, 1, 10. CORP. XI 132 HS ∞ n. . . donavit . . . ut . . . ibi epulentur, -t in idus Iulias. *pertinet ad enuntiatum secundarium* (cf. p. 2237, 51): CIC. div. 2, 90 concedit aliquid, ut praedicere possint -t qualis quisque . . . sit. COLVM. 2, 11, 3 multis . . . regionibus aptam esse hiemalem sationem, -t ubi . . . tepores permittunt. arb. 11 quod . . . natum erit, decerpito, -t quae uvam non habebunt. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 32 se, dum praefectus erit, d(um)t(axat) (d. p. tab.), quae eo tempore fieri possint, facturum. AVG. c. Petil. 1, 15, 27 nihil me praetermisisse . . . quae . . . posuit, -t quae . . . potui reperire. MACR. Sat. 1, 17, 2. TEST. Leon. I (Corp. X 114) 24 ut vinum . . . -t cum publice epulas exercebitis, habere possitis.

2 *sequitur*: CIC. Brut. 285 si . . . ponit, hoc recte -t. fin. 2, 21 qui . . . a . . . philosopho non reprehenderentur eo nomine -t, cetera caverent (cf. *Madvig ad l. in ed.*). Lael. 53 coluntur tamen *tyranni* simulatione -t ad tempus. Att. 4, 3, 6 nos animo -t vigemus, etiam magis <quam> cum florebamur; re familiari comminuti sumus. 11, 12, 2 commendare . . . non audeo; illud -t tamen audebo petere eqs. 16, 2, 6 CIC. fil. epist. 16, 26, 1. CVRT. 9, 10, 18 fame -t vindicatus exercitus. PLIN. nat. 9, 48 abdomine commendantur atque clidio, recenti -t, et tum quoque gravi ructu. 12, 56, 13, 17 al. QVINT. inst. 11, 3, 162 decl. 350 p. 377, 11. MAECIAN. distrib. 78 nummi argentei in pecunia forma publica -t nomen accipiunt (sc. *non pondere, ut aes*). LEX colleg. Aesc. et Hyg. (Corp. VI 10234) 6 si quis locum suum legare volet filio vel fratri vel liberto -t, ut inferat eqs. ROMAN. Char. gramm. I 131, 29 (p. 168, 1 B.) CHAR. gramm. I 15, 15, 34, 22 al. (p. 12, 31 al. B.). EXPLAN. in DON. gramm. IV 493, 16 neutra esse non posse, apud Latinos -t. GELL. 11, 15, 4 quin haec genere ipso -t idem significant, quod. 13, 22, 7 TERT. spect. 8 p. 10, 13 resurr. 53 p. 111, 22 al. cult. fem. 2, 3 p. 718 Oe. SPART. Pesc. 2, 2 VOPISC. Prob. 16, 6 MAR. VICTORIN. defin. p. 41, 20 CLAVD. DON. Aen. 2, 115 p. 163, 8 cuiuslibet, Graeci -t, . . . interitus. AMBR. hex. 5, 10, 31 MAXIMIN. c. Ambr. 121 HIER. in Mich. 1, 1 p. 433 hoc -t iuxta Septuaginta translatores. ceterum eqs. (sim. 2, 7 p. 525). epist. 28, 7 al. RVFIN. symbol. 6 p. 345^A AVG. bapt. 4, 9, 13 p. 238, 11 al. PS. AVG. quaest. test. 101, 4 p. 195, 22 non . . . qualiscumque honor est antistiti dei servire, in ecclesia -t. PHYSIOGN. 37 p. 54, 13 oculi . . . sicci -t, . . . erunt . . . perniciosi (cf. I 336, 4 *ἐξ ἡρώδης ἐξήσαν*). COD. Theod. 13, 5, 3 (a. 319?) nihil ei . . . privilegia, in hac parte -t, opulentur. SIDON. epist. 7, 14, 2 PS. BOETH. fid. cath. 257 P. EVGRAPH. Ter. Andr. 28 p. 8, 9 W. Eun. 454. PALLAD. hist. mon. II 4 p. 349^B nihil . . . comedit, absque pane -t. ACTA Archel. 41, 1.

3 *interseitur*: CIC. Caecin. 57 non . . . est . . . alia ratio . . . in hoc genere -t, utrum . . . an. de orat. 1, 249 cur . . . non . . . satis instructi esse possumus ad hoc -t, ne . . . esse videamur. 3, 148 geram morem et ea -t quae mihi nota sunt, . . . exponam. Brut. 222 gravem oratorem ita -t, cum de re p. diceret. Brut. 108 ad rem p. -t quod opus esset, satis habuisse eloquentiae dicitur. Att. 1, 1, 2 cetera spero prolixa esse, his -t urbanis competitoribus. 2, 18, 2 in circulis -t et in conviviis. 5, 10, 5 epist. 5, 20, 1, 12, 1, 1 ad Brut. 1, 15, 11 HOR. ars. 23 sit quidvis, simplex -t et unum (SCHOL. Hor. Vind. 3, 26 tantummodo). CELS. 5, 26, 26^B. PLIN. nat. 9, 63 proxima est mensa iecori (pec- *cod.*) -t mustelarum. 11, 136 al. QVINT. inst. 1, 4, 20 alii . . . ex idoneis -t auctoribus octo partes secuti sunt. 2, 10, 2 al. PLIN. epist. 5, 6, 12 ROMAN. Char. gramm. I 130, 3, 22 (p. 165, 13, 166, 6 B.). VIRG. gramm. epitom. 10 p. 72, 15 H. nonnullae *coniunctiones* . . . separare dicuntur, ut autem et vero, ita -t, si in principio dictionis posita fuerint. epist. 1 p. 117, 30 qui (*casus*) quattuor syllabis numeratur, ita -t, ut in nominativo tres syllabae sint positae (cf. epitom. 7 p. 54, 13 ita tamen, ut. *item* 140, 14. cf. *Stangl, Virgiliana* p. 39). TERT. ieiun. 6 p. 280, 5 anim. 58 p. 396, 5 CENS. 3, 3 p. 5, 25 GARG. MART. 44 SOL. 26, 3 CAPITOL. Gord. 13, 1 LAMPR. Heliog. 4, 3 LACT. inst. 7, 8, 8 opif. 4, 24, 5, 10 DON. Ter. de com. 3, 3. Ter. Andr. 399 praecipientis de eo -t, ne timeat eqs. MAR. VICTORIN. defin. p. 30, 17 AMBR. Cain et Ab. 2, 4, 13 MAXIMIN. c. Ambr. 138[?] HIER. c. Ioh. 43 in Ezech. 12, 40 p. 478 13, 44 p. 554 in Os. 1, 2 p. 18 in Mich. 2, 7 p. 530 in Hab. 1, 2 p. 610. epist. 55, 5, 2 agat paenitentiam, ita -t, ut . . . non copuletur (VVLG. lev. 14, 8 *et saepius*). RVFIN. hist. mon. 7 p. 416^B PS. RVFIN. in Ioel 2, 30 p. 1049^B AVG.

civ. 3, 22 p. 134, 27 D. al. *nota* gest. Pelag. 10, 22 p. 76, 12 Pelagio . . . purgato et certe apud iudices -t homines absoluto. SVLP. Sev. dial. 2, 12, 50 MACR. Sat. 1, 6, 14. *nota* THEOD. PRISC. log. 14 frequentibus sternutamentis pinnae interim admonitione tantummodo relevandi sunt, acutis -t adhuc febribus permanentibus. COD. Theod. 1, 16, 13 (a. 377) ne . . . domum iudicis . . . ingredi . . . affectet eiusdem -t provinciae. 2, 1, 10 (a. 398) al. MART. CAP. 3, 280 ablativus singularis semper producit absque cum E terminatur in his -t nominibus, quae tertiae fuerint declinationis. 4, 386, 7, 740 CASSIAN. inst. 2, 4, 3, 7, 2, 8, 19, 3, 12, 28 al. VINCENT. LER. 3, 4 MAXENT. resp. adv. Horm. 10 p. 48, 13 CLAVD. MAM. anim. 2, 8 p. 130, 15. RVRIC. epist. 2, 44 vel in hac -t parte. LVP. EUPHRON. epist. p. 66^c quos . . . etiam . . . arcemus, exorcistas -t atque subdiaconos. VITAE patr. 3, 29 COD. Iust. 2, 58, 2, 11, 6, 61, 8, 5^a NOVELL. Iust. app. 7, 6 ACTA Archel. 47, 8 CONC. Arelat. a. 524 II p. 36, 24.

III *interdum* -t *magis ad explicationem pertinet quam ad restrictionem* (i. q. 'scilicet', 'nempe'); *talia puto esse haec*: DIOM. gramm. I 303, 13 genitivum . . . mittit in -ae, genere -t tam masculino quam feminino. 303, 19 quinta *declinatio* in -us masculino -t genere et feminino. 303, 20, 304, 28 al. PROB. inst. gramm. IV 47, 19 nunc huius artis, id est grammaticae, omnis -t Latinitas ex duabus partibus constat. 49, 3. CASSIOD. gramm. VII 169, 1 scribentur *per b* . . . benignus benivols eqs. . . -t a beneficiendo: nam a veneno per v scribi nullus ignorat. GELL. 16, 11, 2 Marsis . . . quorum -t familiae cum externis cognationibus nondum etiam permixtae . . . sunt. VEG. mil. 1, 9 p. 13, 19 XX milia passuum horis quinque, -t aestivis, conficienda sunt. AMBROSIAS. in Rom. 1, 8 gratias . . . agere se dicit, deo suo -t. in II Cor. 3, 7 al. (cf. *Souter, A study of Ambrosiaster* p. 104). VVLG. lev. 25, 50 redimet se supputatis -t annis a tempore eqs. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 143^c myrrha mortis indicium -t pro humano genere susceptae. 3 p. 147^A haec sponsa dicit, anima -t, quae. p. 147^c hist. 1, 1, 5, 5, 24, 7 sacerdotali ministerio honoris -t contemplatione perfungi (cf. *gr. κατ' ἐντροπήν δηλονότι*). hist. mon. 1 p. 400^D requirentes eum, humanitatis -t gratia, inveniunt. PS. AVG. quaest. test. 108, 1 p. 252, 2 al. CYPR. GALL. lev. 51 morborum . . . signa docentur, -t quae lepra creat. CASSIAN. inst. 1, 11, 3 nullum iam -t secundum apostolum regnum peccati . . . sustinentes. 4, 15, 1 pro vilissimis . . . rebus accendimur, eas -t velut proprias vindicantes. conl. 3, 10, 4 al. ACTA Archel. 45, 7 cuius vocibus credimus, consonantibus -t adventui eius. COD. Theod. 5, 1, 1 (a. 321?) etiam patruo eiusque filio et -t (i. *scilicet*?) nepoti.

iuncturae: *opp. particula adversativa*: sed: CIC. opt. gen. 8 sani et sicci -t habeantur, sed ita ut palaestritae. HIER. in Ezech. 9, 30 p. 365 quod et in Prophetis nequaquam ordo servetur, -t non in omnibus, sed in quibusdam locis. LIV. 37, 53, 9 PAVL. dig. 26, 7, 12, 3. vero: CIC. Mil. 5 (v. p. 2238, 32). tamen: AVG. civ. 21, 24 p. 530, 25 D. autem: AVG. bapt. 6, 17, 29. *opp. quidem*: CIC. p. red. ad Quir. 10 et Pis. 32 (v. p. 2237, 67. 68). *opp. etiam* (quoque): GAIUS dig. 43, 26, 12, 1 ipsi -t, non etiam heredi. NERAT. dig. 2, 11, 14. IVL. dig. 7, 6, 3 POMP. dig. 7, 8, 162 al. AFRIC. dig. 30, 108, 12, 32, 64 VEN. dig. 42, 8, 25, 6 SCAEV. dig. 33, 1, 20, 1 bis PAPIN. dig. 28, 6, 15 al. CALL. dig. 50, 6, 6, 4 VLP. dig. 4, 4, 9, 2 al. (47, 6, 3 pr. ? [v. *Mommsen in l.*]). PAVL. dig. 6, 1, 6, 9, 2, 45, 4 al. EDICT. imp. Sev. et Anton. Mod. dig. 26, 7, 31 CHAR. dig. 50, 4, 18, 29 VAL. dig. 35, 1, 89. PAPIN. dig. 50, 17, 79 non ex eventu -t, sed ex consilio quoque. COD. Iust. 2, 11, 18 (a. 260) non damnatos quidem -t iniuria, sed pactos quoque. GAIUS dig. 18, 6, 21 ut et diligentiam praestet an vero dolum -t. SCAEV. dig. 20, 1, 32 VLP. dig. 10, 4, 5, 4, 11, 3, 9, 3, 11, 5, 11, 15, 3, 10, 5 al. (cf. p. 2238, 12). reg. 11, 13, 25 PAVL. dig. 4, 6, 18. si -t *fere i. q. dummodo*: GELL. 1, 13, 6 neque . . . timendum . . . si rationes -t huiusmodi non abessent. -t ut i. q. *tantum(-modo) ut*: TER. MAVR. 2074 spondeus . . . metron permutat . . . -t ut ipsum referat clausula versus. *nota* -t *ad totum enuntiatum pertinet*: LVCR. 2, 123 -t rerum magnarum parva potest res exemplare dare.

de syn. tantum, tantummodo (cf. *Kalb, Juristenlatein* p. 23 sqq.), solummodo al. v. supra.

dūmus, ī m. [cf. *esse videtur c. hibern.* doss 'frutex, dumus', *theodisc.* zūsach, zūse 'dumus', zir-zūsōn *angl.* tō-tūsen 'scindere, lacerare'. Th.] PAVL. FEST. Gloss. IV p. 177^a (p. 67 M.) -us (do-dett.; 'fort. recte' *Linds. ed. Teubn.*; cf. *supra* p. 1954, 11 sqq.) a Graeco venit δόμος (domus *trad.*). dūsm-: LIV. ANDR. carm. frg. 31 Mor. (v. *infra* l. 73). GLOSS. IV Ps. Plac. D 18 (v. *infra* l. 78).

I *adiective*: LIV. ANDR. carm. frg. 31 Mor. (35 B. = trag. 39) dūsmo in loco (ad Od. 19, 439 *ἐν λοχμῇ πικρῇ rettulit Morel*). cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 177^a (p. 67 M.) 'dūsmo in loco' apud Livium significat dumosum locum; antiqui enim interserebant s litteram et dicebant 'cosmittere' pro 'committere' et 'Casmenae' pro 'Camenae'. GLOSS. IV Ps. Plac. D 18 dūsmum: incultum, dumosum vel squalidum.

II *substantive*: inde a CIC. et VERG., *plerumque apud poetas*. A *proprie*: PROB. Verg. georg. 3, 338 -i vocantur aspera loca, inculta, collicosa. GLOSS. II 222, 13 *ἀκανθα* -us. 326, 26 *δάμνος* -us, *carrecta* (GLOSS. II Philox. DU 64 -us *δάμνος*). II 476, 55 *χέρση γῆ ἢ χέρσος τόπος* -us, inculta terra. GLOSS. IV Plac. D 13 -is arboribus [D.]

vel silvis. plerumque pro spinosis et obscuris ponitur. III Abstr. DU 4 -os spinas. CIC. Tusc. 5, 65 columellam non multum e -is eminentem (cf. dumetum p. 2235, 24sq.). VERG. georg. 3, 315 amantes ardua -os. 3, 338 acalanthida -i resonant (SERV. ad l. per -os acalanthis... quae spinis et carduis pascitur. PROB. v. p. 2240, 81). Aen. 4, 526 aspera -is rura. 8, 348 Capitolia... olim silvestribus horrida -is. 8, 594 per -os... armati tendunt (8, 657. SIL. 3, 545. 7, 356 per colles -osque [12, 447]. 7, 669. STAT. Theb. 2, 496. 3, 133. 4, 797. VEG. mil. 3, 4 iter per -os et abrupta facere. v. et infra l. 26). Aen. 9, 379 silva... late -is atque ilice nigra horrida. 9, 391 -isque silentibus errat (CYPR. GALL. gen. 1149). 11, 570 in -is interque horrentia lustra (11, 843 in -is coluisse Dianam. georg. 4, 130. SEN. dial. 4, 10, 6 mirari... non in silvestribus -is poma pendere. ARNOB. nat. 5, 17 pinus... paulo ante in -is inertissimum nutans lignum). CVLEX 48 silvis -isque... abundant corpora capellae. 155 cubuere capellae excelsis subter -is. Ov. met. 2, 356 solido divellere -o (codd., cf. ARNOB. l. 13; trunco vel alia coniecerunt) annosam pinum magno molimine temptat. SEN. Oed. 277 artis obsitum -is iter. Phaedr. 1094 auferunt -i comas. LVCAN. 1, 28 horrida... -is... Hesperia. 6, 111 volgus in pecudum cecidisse cibos et carpere -os et foliis spoliare nemus. 5, 283 -is subit... lepus. 5, 459 saxa et -i. 6, 632 inter desertos fundata Palatia -os. 10, 82 canis... deprendit spissis arcana cubilia (ferarum) -is. STAT. silv. 3, 1, 13 hirta... -is saxa. QVINT. inst. 5, 11, 24 terra, quae neglecta sentes ac -os, culta fructus creat. FLOR. epit. 2, 3, 4 Liguras... Alpium iugis adhaerentes... implicitosque -is silvestribus (AVIEN. ora 137 Ligures... quae (sc. loca) per horrentes tenent plerumque -os). AGENN. grom. p. 34, 18 Th. pascua... et -i ac (dum haec cod.) loca paene solitudine derelicta. IVVENC. 4, 267 permittens... -os tondere capellis (opp. mollia prati). AVIEN. orb. terr. 505 Britius... -os... colit inter. 1226 propter -os nemorosaque rura vagantur. AMM. 14, 2, 6 fruticeta prensando vel -os. 27, 10, 12 per hirta -is et aspera. CLAUD. rapt. Pros. 3, 37 campos horrere situ -isque repleti rura. CYPR. GALL. iud. 381 per sentes raptantur membra nocentes, intonsique... rorantur (Peiper, rot. codd.) sanguine -i. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915^A -os et vepres (ἀκάνθας καὶ τριβόλους) generare terra damnata est. CARM. epigr. 281, 2 reparas -is contacta lavacra. per imag.: PETR. CHRYS. serm. 164 p. 631^B oppressa -is nationum... novalia.

de re spinis simili: CLAUD. carm. min. 24, 3 (de locustarum aspera cute vel spinis) armavit natura cutem -ique rubentes cuspidibus parvis multos acuere rubores (cf. q. adn. Gesner ad l.).

B translate: TER. MAVR. 61 quid sit littera, quid duae, ... -os inter et aspera scruposis sequimur vadis. LACT. inst. 4, 26, 23 electi... ex -is et sentibus sanctum dei caput cingimus. AMM. 22, 16, 16 grammaticae rei -is (Heraeus, domis cod.). RVFIN. epist. Clement. 12 si... remaneant in cultu vitiorum..., -is erunt ac sentibus occupati. Greg. Naz. orat. p. 107, 14 aspera... et -is ac sentibus horrida est virtutis via. SIDON. epist. 4, 13, 4 rubo similis efficitur, quem... pungentibus comparanda peccatis -orum vallat asperitas.

deriv.: dumalis, dumesco, dumetum, dumosus. comp.: dumicola.

dunam... v. dynamis.

1. dunc v. dum p. 2199, 60 sqq. 2. dunc v. tunc.

dunus (i. duonus) v. bonus, vol. II 2079, 26 (ubi pro 'du<o>nus bis' corrigas: 'altero loco scriptum duonus, altero dunus'). D.

duo, duae, duo [(in compos. dvi-, bi- et du-, quae v.) i. q. hibern. dau, dā, f. di, gr. δύο (dvo), ind. dvau, dvā, f. dvē, lituan. du, f. dvi, slavon. d(ъ)va, f. d(ъ)vē, cf. c. umbr. dur nom. masc., tuf acc. fem., tuya acc. neutr., got. twai, f. twōs et c. bis, bini. Th.] [val. doi, ital. due, francog. deux, hisp. dos. M.-L.] de formis (formae volgares: CORP. V 8768 [= INSCR. christ. Diehl 545] doa. 8776 [= INSCR. christ. Diehl 516] doas. litteris graecis scriptum: INSCR. christ. Diehl 2300^A δουβους. 3995^C δαβους: de declinatione generalia v. CHAR. gramm. I 64, 11 (p. 80, 19 B.) PRISC. gramm. II 294, 10 PROB. gramm. IV 122, 24. 213, 27 EXPLAN. in Don. gramm. IV 540, 7. 543, 3 POMP. gramm. V 165, 29. 174, 20 PHOC. gramm. V 413, 26 MACR. exc. gramm. V 636, 23 CAPER gramm. VII 94, 5. falsa VIRG. gramm. epit. 6 p. 46, 11 a veteribus declinantur 'dui duorum duis duos a duis', sic et 'ambi'; rectius autem declinantur 'duo duum duobus duos a duobus', sic et 'ambo ambum ambobus', nec meliora DIFF. Suet. p. 309, 24 de forma 'duis'. dubium an verius sit scholion PORPH. Hor. sat. 2, 3, 248 (ludere par impar) uni, dui quae formae possunt in ludo aleae usui fuisse. nom.: masc. duo inde a PLAVTO. vulgariter pro nom. acc. duos: ITALIA Luc. 9, 13 (codd. e f d l, cf. Rönisch, Coll. p. 92 sq.) non sunt nobis plus quam quinque panes et -os pisces. fem. duae inde a PLAVTO; duo (quasi indecl.) v. p. 2243, 63 sqq.. vulgariter duas: FRG. Mur. 60 epistolae ad Tymotheum -as. 69 epistolae Iohannis -as in catholica habentur. item acc. pro nom.: CORP. III 3551 (Diehl 3476) hic quiescunt -as matres, -as filias. VI 6455 ollas -as (23247). [27034 acc. legitim. esse videtur.] cf. duas p. 2072, 43. neutr. duo inde a PLAVTO (nota SENT. Minuc. Corp. I² 584, 8 termina duo). dua [trad. vix recte ACC. trag. 655 (ap. Cic. orat. 156), ubi dua Laud., v. p. 2242, 25. DRAC. Orest. 26]: CORP. IV 1507, 4 pe(n)s(a) -a s(emis). 1990 capita -a. III 138 (saec. III) capita columnarum -a. 633 i 10 sigilla marmuria -a.

9567 (= INSCR. christ. Diehl 838) corpora. 9927 (Diehl 821^{adu}) -a corpo<ra>. V 1102 post -a (-o unus testis) corpora posita. CARM. epigr. 857, 1 -a cor<pora>. CORP. VI 21852 vasa obrendaria -a. 35858 loca -a. 36590 sartofaga -a. XIII 3487 tribunalia -a. XIV 1934 (= 3776 Diehl) loca -a (bis). INSCR. christ. Diehl 3818 -a trisoma sua. PAPYR. Amherst Bruns font. 7 164, 10 dua millia. GROM. p. 303, 3 L. -a ingressa. p. 330, 26 -a rivora. APIC. 4, 141 ova dua (E, dura V). 7, 298 ova -a cruda (at ova duo: 5, 208. 873 al., duo cerebella: 5, 185. 186). CLEDON. gramm. V 20, 4 -a tempora. MARCELL. med. 1, 59 coeliaria -a. GREG. TVR. glor. conf. 81 -a vasa. QVINT. inst. 1, 5, 15 quid quod quaedam quae singula procul dubio vitiosa sunt, iuncta sine reprehensione dicuntur? nam et 'dua' et 'tre' [pondo] diversorum generum sunt barbarismi, at 'duapondo' et 'trepondo' usque ad nostram aetatem ab omnibus dictum est, et recte dici Messala confirmat. cf. SCRIB. LARG. 45 pondo -a (81. 82. 156. 203 bis. 213. 258. 262. 266 bis). 206 pondo III vel -a et bessem; at pondo -o: 213. 215 bis. 262. CORP. III 15016 et V 8748 (christ., = 812 Diehl) auri pondo -a (8759 = 499 Diehl). 8768 (= 545 Diehl; saec. IV—V) auri pondo doa (sic). at -o pondo: LIV. 44, 14, 2 VITR. 10, 11, 3 GAIUS inst. 1, 122.

gen.: duorum metro stabilitur PLAVT. Trin. 626. ACC. trag. inc. 655, traditur etiam PLAVT. Pseud. 5. duoru: INSCR. christ. Diehl 3574^E. duoro: ibid. 4575. duarum metro certum PLAVT. Mil. 150 Stich. 551 Trin. 1053 Truc. 307 TER. Haut. 320 et passim in versibus non scaenicis et in prosa. de forma duom cf. CIC. orat. 156 'duorum virorum' iudicium... dico nunquam. atqui dixit Accius [trag. 655]: 'video sepulcra -o (sepulcra -a Laud., sepulcrum a A) -orum corporum' idemque [trag. 656] 'mulier una duom (-um trad.) virum'. quid verum sit intellego. ROMAN. Char. gramm. I 127, 3 (p. 161, 13 B.) 'duum' Fronto ad M. Aurelium de feriis Alsienibus [p. 226, 6 N., sed locus corruptus esse videtur] '-um item vestrum doctum principem et navum modulorum et tibicinum studio fuisse devinctum scimus'. Naevius in Tarentilla [com. 86] 'salvi et fortunati sitis -o, -um nostrum patres'. nota PRISC. gramm. II 310, 21 quamvis in neutro differentiae causa 'duum' soleat dici, quae lex (fortasse a formula -um milium deducta) sane aliquid valuisse videtur fere inde a III p. Chr. saeculo. GLOSS. V 288, 1 (= 409, 53) -orum rationis est, -um euphoniae. duom (-um) traditur praeterea (cf. et s. v. duumvir; fem. v. VITR. l. 48): PLAVT. Men. 542 nummum. VARRO ling. 10, 11 generum. LENTVL. Cic. epist. 12, 15, 2 -um milium amphorum (CAES. Gall. 3, 17, 5 -um [sic α, -orum β] milium spatium. BELL. Afr. 70, 4 milium. 75, 1. SALL. Jug. 50, 3. 91, 3. 106, 5 LIV. 7, 7, 6. 24, 19, 1. 26, 49, 2. 29, 29, 4. 37, 16, 6. 37, 31, 8 VITR. 1, 6, 9. VAL. MAX. 5, 1, 1^A MELA 2, 107 PLIN. nat. praef. 17. 6, 103 FRONTIN. aq. 6. 8. 9. 10. 11 [ubi nota duum milium centum septuaginta duorum, item 67] TAC. hist. 4, 57 CENS. 13, 2 HIL. in Matth. 4, 25 VVLG. los. 3, 4 PALLAD. hist. mon. I 55). LIV. 3, 25, 4 mensium (10, 5, 12 AVR. Fronto p. 15, 20 N. CAPITOL. Gord. 28, 2 VLP. dig. 26, 7, 7, 11 COD. Theod. 4, 6, 3. 12, 1, 2 [at duorum: 11, 9, 1. 11, 30, 10 bis]. EVTR. 8, 21 DARES 25). VITR. 7, 1, 3 partium. SCRIB. LARG. 63 X -um (99. 114. 126. 129. 177. 195. 207, saepe X II). PLIN. nat. 8, 76 cubitorum (12, 24. 12, 89 et passim, at -orum: 13, 128 al., II: 17, 130 al.). 14, 106 denariorum (20, 264 al.). 19, 68 digitorum. 20, 58 obolorum (27, 80). 30, 52 dierum? GELL. 7, 16, 5 (dū et dum codd., v. adn. crit.). VLP. dig. 43, 16, 1, 17 -um vel trium servorum. ITALIA Matth. 18, 16 (cod. e et Hil. in Matth.) -um aut trium testium (δύο, VVLG. -orum). Ioh. 8, 17 (codd. d e) -um hominum (δύο, VVLG. -orum). II Cor. 13, 1 (Aug. c. Parm. 3, 2, 14) -um vel trium testium (VVLG. -orum). CENS. 10, 6 -um (-o D, -orum V) tonorum et hemitonii. CHALC. comm. 11 ter. 12. 16. 18. 19. 33. 257. 283 (his locis gen. neutr.) praeterea 41. 49. 80. 121 HIL. syn. 41 deorum (56). 52 nominum. 84 (neutr. subst.). in Matth. 5, 5 dominorum. 8, 3 hominum. 9, 5 caecorum. 27, 8 talentorum. myst. 1, 6, 1 p. 7, 26 Vind. populorum. hymn. 1, 53 o felix -um (deorum) unitas. CHIRON 9, 775 annorum. DIOM. gramm. I 301, 10 generum (PRISC. gramm. II 314, 17. 316, 4. 14. 318, 11. 319, 7. 16. 342, 2 -orum pars codd. 354, 27. 555, 25 MART. gramm. VII 175, 14). DIOM. gramm. I 475, 11 temporum (480, 15 AVG. mus. 1, 1 PRISC. gramm. II 565, 26). CLEDON. gramm. V 71, 13 futurorum. PS. RVFIN. los. bell. Iud. 6, 8 stadiorum. AVG. in psalm. 150, 1 testamentorum. PHOEBAD. c. Arrian. 13 nominum. CORP. VI 16592 nutrici senatorum duum. 36264 Rufinorum -um. VIII 21104 annorum (XII 771). X 114, 15 tricliniorum. INSCR. christ. Diehl 504 (Concordiae, saec. IV—V) dabit poenam fisci auri p(ondo) -um. 2797^B adn. CORP. VI 13146 bixit mensibus -um. etiam in numeris compositis: FRONTIN. aq. 7 passuum (9. CORP. IX 1414 viam per passuum -um milium). CENS. 19, 2 dierum (20, 6. 22, 6). AVG. civ. 15, 11 p. 78, 7 D. quaeest. hept. 1, 122 p. 64, 12. in versibus: IVVENC. 3, 431 HIL. hymn. p. 30 v. 83. nota CORP. II 2510 an(norum) du(u)m (item III 2492. 4314). III 8821 annorum duom (VIII 21345).

dat. abl.: duobus, duabus inde a PLAVTO et CAECILIO; nota rustice dicta CORP. III 14237 (CARM. epigr. 1990) nonaginta annos vixerunt adque -obus. INSCR. christ. Diehl 2329 im mentem nos habeto -obus. de forma duo v. p. 2243, 75. nota peccata haec: PS. APVL. herm. p. 192, 5 (Thomas) priorem ex -obus concessis propositionibus. CORP. III 4222 (= 670 Diehl) duobis. V 8752 vixit annis -os et me. IIII et dies XXI. X 135 hastis puris duodus (sic).

[+ Vollmer]

acc.: duo et duos, duās: CHAR. gramm. I 65, 16 (= p. 82, 10 B.) 'ambo' et 'duo' an 'ambos' et 'duos'? ratione cum 's' dicimus... non nulli tamen Graecos secuti, quia illi τοὺς δύο et τοὺς ἀμφοῖς dicunt, 'hos duo' et 'hos ambo' dixerunt (BEDA gramm. VII 264, 1). ROMAN. Char. gramm. I 126, 13 (= p. 160, 20 B.) 'duo', 'hos duo' Accius in Epinausimache (trag. 321)... Terentius in Adelphis (809)... ubi Helenius Acron 'pro duos'. PRISC. gramm. II 310, 21 accusativus masculinorum est quando similis nominativo profertur, quomodo in neutris Vergilius in XI [285]: 'si duo praeterea tales Idaea tulisset terra viros', Lucanus autem in I [110] '... non cepit fortuna duos'. Iuvenalis similiter in II [6, 641] 'tune duos una... cena, tune duos'. SERV. Verg. ecl. 5, 68 'duo' vetuste dixit ut 'ambo' [6, 18]... nam hodie hoc significatu 'duos' et 'ambos' dicimus. cf. 6, 18 et EXC. Bob. gramm. I 543, 7. 10. CAPER gramm. VII 94, 5. **duos**: passim inde a PLAVTO (metro certum videtur Cist. 701 LABER. com. 13) et CATONE agr. 15 (ex titulis nota CORP. I² 685 cuneos duos. 1211 v. infra l. 18). metro vindicatur: CORP. I² 1211 (CARM. epigr. 52), 5 gnatos duos creavit. PROP. 2, 26^B, 33 Ov. epist. 4, 143 ars 2, 703 met. 4, 108. 7, 499 et passim. peccatum: CORP. XII 3179 (saec. I) aream inter -os turres. volgaria: duus: CORP. XII 2095 (Diehl 3552; saec. VI) vixit annus duus. XIII 2483 (Diehl 150) ad duus fratres (pro gen.). dos: EDICT. imp. Diocl. 7, 59 (S). **duo**: apud priscos metro vindicatur nusquam, traditur PLAVT. Epid. 186 (deest A, duos V¹). 344 duo sodales (deest A). 373 (deest A). Men. 778 (Non., duos P, om. Paulus, A non leg.). Most. 776. 834 (P, duos A). Pseud. 332 (A, duos P). 333 (AP). 1000 (AP). TER. Ad. 809 (duo B et Acron ap. Char. gramm. I 126, 17 [= p. 160, 24 B], duos s). ACC. trag. 321 (duo testatur Roman. Char. gramm. I 126, 14, v. supra l. 5). CARM. epigr. 112, 1. in versibus non scaenicis duo metro vindicatur: LVCIL. 527 (-os trad.). 1176 CIC. Arat. 244 HOR. sat. 1, 7, 15 VERG. Aen. 11, 285 MANIL. 2, 661 CARM. epigr. 1988, 28 haec duo dum vixit iuvenes ita rexit. in prosa oratione: CATO agr. 18, 7 orig. 4 frg. 90. QVADRIG. ap. Gell. 9, 13, 7 -o (-os pars codd.). LEX Plaetor. ap. Cens. 24, 3 VARRO ling. 6, 97 bis. 9, 83. 94. 10, 41 si contuleris cum uno -o (numerus). 10, 43 unus ad -o. 10, 50 rust. 1, 18, 5. 2, 5, 12. 2, 7, 2. 2, 9, 16. 3, 1, 9. 3, 5, 14, 15. 3, 16, 10. 27 CIC. Tull. 19. Verr. II 2, 25 -o et xx annos. [II 2, 66 -os V, -o recc.] dom. 9. 113 Sest. 34. 40. 113 Vatin. 25 -o PG, -os cett. [Pis. 44 -o recc.] Phil. 12, 20 bis. 13, 29. rep. 1, 15. 1, 19. 2, 26. 2, 34 [ac. 1, 17 -o G, -os cett. ac. 2, 11 -os codd.] ac. 2, 13 Tusc. 1, 110 bis. 1, 111 nat. deor. 2, 32. 2, 70. 3, 80 div. 1, 6 leg. 3, 30 de orat. 2, 223 (-os recc.). 2, 353 (-os recc.). 3, 182 Brut. 256 Att. 4, 16, 2 (-os M²). 4, 16, 4. 4, 17, 2. 9, 11^A, 2 (-os M²). 10, 8, 6 epist. 3, 4, 2. 4, 6, 1. 7, 25, 2. CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 2 CAES. Gall. 5, 38, 3 (-os recc.). 7, 33, 3. cf. et 3, 19, 2. HYG. ap. Gell. 16, 6, 15 LIV. 7, 40, 9. 26, 13, 7. 27, 22, 2. 27, 40, 6. 28, 11, 3 -o soles (at cf. 29, 14, 2). 29, 21, 12 (-o P, -os Σ). 30, 17, 13 FASTI Praenest. Corp. I² 1 p. 233 Mart. 7 inter -o lucos. VITR. 5, 5, 1. 5, 6, 3 bis. 5, 10, 2. VELL. 1, 8, 4 -o et viginti annos (VAL. MAX. 8, 13, 2). VAL. MAX. 1, 7 ext. 5. 5, 10, 2 (-os Paris). ACT. arv. a. 37, 11 boves mares -o (60, 28). PLIN. nat. 5, 23 SVET. Claud. 14 (-os recc.). GELL. 3, 3, 8 APVL. Socr. 2, 2 p. 121 Ps. CYPR. mont. 2. 11 SOL. 2, 17 (-os CH). 5, 12 (?). 16, 2 (?). FILASTR. 94, 3 AMM. 23, 4, 1. 25, 6, 3. VICT. VIT. 1, 11 triginta et -o (-os codd. multi)... libros. AVG. civ. 20, 23 -o et dimidium annos. SVLP. Sev. chron. 1, 26, 3 -oque de xx (ibid. -os annos). 1, 47, 4 annos -o et quadraginta. MART. CAP. 1, 66 -o (sic β B) globosos orbes. 7, 739 -o renes. ACT. Petr. 3 -o iuvenes (17). 17 illos -o. CORP. VI 35915 annus -o. VIII 23392. X 1089 INSCR. christ. Diehl 4000 A^{adn}. (Roma, item 4566). XI 2534 (saec. III) annos -o. INSCR. nbt. d. scav. 1907 p. 496 (Sicilia, christ.) men(ses) -o. adde COMM. apol. 871. CORP. III 9623 = CARM. epigr. 627 (Diehl 3363), 8 (mali versus).

duo indeclinabile in codicibus saepe ortum videtur male solutis in archetypo qui fuerunt numeris (sic certe apud technicos): agnoscenda erit forma pro nom. (acc.) fem. [CIC. Brut. 155, cod. L]: VITR. 2, 5, 1. 6, 3, 5. PLIN. nat. 33, 141 triginta -o libras argenti. PAVL. dig. 38, 10, 14 et 16 et 18 personae triginta -o. 17 personas triginta -o. ITALIA (Cant.) Luc. 22, 38 -o machaerae (μάχαραι, VVLG. gladii). AMM. 14, 8, 14 urbes -o. 23, 4, 2 cochleae -o lignae. Ps. ASCON. in Verr. p. 259, 29 St. (duae PM, duo S). CLAVD. DON. Aen. 6, 285 p. 547, 25 SCHOL. Germ. Bas. p. 83, 16 (= p. 76, 10). VVLG. Sirach 46, 5 et una dies facta est quasi -o. MART. CAP. 3, 309 (lege significatus cum cod. Bern.) [AVIEN. Arat. 1534 -o est masc., scil. circuli]. pro gen.: VITR. 10, 11, 3 -o pondo saxum. 10, 11, 4 digitorum -o et sextae partis (10, 11, 5). LABEO dig. 14, 2, 10, 2 amphorarum -o milium. SCAEV. dig. 31, 89, 1 -o milium aureorum. PASS. Perp. 2 annorum viginti -o. pro dat. abl.: NON. p. 500 nominativus pro dativo: Novius Agricola (com. 3): †lecnete -o verbis eqs. (cf. Marx, Wien. Stud. 20, 1898, 322); [LIV. 21, 51, 2 cod. P; PROC. diff. 17, 2, 80 loc. corruptus]. praeterea in titulis volgaribus: CORP. III 14237 <d>uo mensibus inter. V 5215 (Diehl 3197^c) cum filis suis -o. VI 2785 in pretoria (sic) annis -o. VIII 2755 vixit annis viginti -o. 3620 vixit annis -o, mes. VIII, dies III. 4523 vixit annis centu et -o. 23053 (Diehl 2682^{adn}) annis quinquaginta -o. similiter 23392 (Diehl 1390). IX 2184 X 4490 (Diehl 488). 4712 (Diehl 1344). 7662. 7658. INSCR. Nuovo bull. crist. 1907 p. 233 vix(it) annis tribus, m. VIII, diebus viginti

-o. INSCR. christ. Diehl 2797^E adn. (Augustae Taurinorum). vide et duo et vicesimus p. 2252, 74 sqq.

de prosodia: formae bisyllabae (vel trisyllabae) metro vindicantur: nom. masc. dūō in fine versus: PLAVT. Amph. 974. 1108 Asin. 313 Capt. 7 Men. 18. 1082. 1118 Poen. 59 PHAEDR. 2, 7, 1 app. 14, 1; in sede quarta duō: Mil. 1384; elisa o in arsi dū(ō): Bacch. 716 Epid. 28 TER. Ad. 47, in thesi dū(o): NAEV. com. 83. neutr. dūō: TER. Haut. 838; non recte trad. dūō in versu bacch.: PLAVT. Poen. 211; elisa o: LVCIL. 788 duo habet. fem. dūāe: in fine versus: PLAVT. Cas. 769 Poen. 1104 Stich. 551 PHAEDR. 4, 25, 13 app. 3, 1. alia sede: Cist. 145 Rud. 559 Truc. 801; in baccheis: Poen. 212. 214(?). 226; elisa ae: Truc. 633 [Bacch. 569 duae falso trad.], item elisa ae cum accentu dū(ae): Rud. 642 Stich. 540. gen. dūōm: NAEV. com. 86 (fortasse etiam ACC. trag. inc. 656). dūōrum: ACC. trag. inc. 655 (POMP. com. 70?). dūārum: PLAVT. Mil. 150. dat. abl. dūōbus: PLAVT. Amph. 568 (bacch.) Bacch. 675 Cas. 1011 Mil. 1246 Most. 823 (diebus trad.). Pers. 684 Poen. 872 Stich. 540 TER. Hec. 393; dūābus: CAECIL. com. 10 PHAEDR. 2, 6, 17. 3, 13, 5. acc. dūōs: in ultimo iambo: PLAVT. Amph. 480. 957 Bacch. 1145 Capt. 1. 110. 561 Cas. 476 Epid. 666 Men. 778 (duo Non.). 1102 Most. 832 (duo P). 833 Stich. 729; alia sede: LABER. com. 13; in baccheis: PLAVT. Cas. 692 bis. acc. masc. dūō: in ultima sede: PLAVT. Epid. 186 Pseud. 1000 CARM. epigr. 112, 1; elisa o: TER. Ad. 809 duo olim. dūās: in ultimo iambo: PLAVT. Amph. 488 Rud. 163 Trin. 816 Truc. 530. 808 TER. Phorm. 1041 PHAEDR. 4, 10, 1. aliis sedibus: PLAVT. Cure. 592 Merc. 1 (corruptus versus Poen. 1181). LABER. com. 63 PHAEDR. 5, 7, 9. ceteris locis aut correptis iambis aut per synhizesin (per hanc in formis duorum -arum, -obus -abus) pronuntianda: nom. masc. duo: in arsi: NAEV. com. 86 PLAVT. Bacch. 925 Epid. 28. 616. 626 Poen. 224 (bacch.) Pseud. 199 TER. Phorm. 602 PHAEDR. 4, 25, 22 CARM. popul. Vell. 2, 67 (nota hiatum in carmine non polito: CARM. epigr. 68, 5 <commu>ni heic animo duo ut essemus siti). in thesi: PLAVT. Mil. 1384 TER. Ad. 823 PHAEDR. 5, 2, 1. fem. duae: in arsi: PLAVT. Bacch. 39. 51 Epid. 237 Poen. 84. 1094 Rud. 1169; in thesi: Bacch. [563 lege duas] 1041. 1154 TVRPIL. com. 98. neutr. duo: in arsi: PLAVT. Asin. 193 Bacch. 959 Rud. 823 TER. Haut. 940 ACC. trag. inc. 655 TITIN. com. 141 PHAEDR. app. 4, 16; in thesi nusquam. gen. dūōm: PLAVT. Men. 542; duōrum: Trin. 626; duārum: Stich. 551 Trin. 1053 Truc. 307 TER. Haut. 326; duōrum: PLAVT. Pseud. 5. dat. abl. duōbus: PLAVT. Bacch. 975 Mil. 290; duābus: CAECIL. com. 10. acc. dūōs: PLAVT. Amph. 1138; in thesi: ACC. praetext. 21. acc. masc. dūō: PLAVT. Epid. 344 Most. 834 (duos A). Pseud. 332 (duos P). 333 ACC. trag. 321; in thesi: PLAVT. Epid. 373 Most. 776. inter duos et duo differentiam statuere conatur Studemund, Archiv III 550, ut duos pro dissyllabo sit posita, duo quasi monosyllabon, quae distinctio nec rationem habet nec codicibus probatur. in hexametris vel versibus graecanicis dūsemper syllabam efficit inde a LVCIL. 67 dūābus, 58 dūō meilia, 506 dūōbus (1342), 527 dūō hos. CATVLL. 47, 1 dūae, 62, 60 dūobus. et passim.

de o finali: CHAR. gramm. I 35, 24 (= p. 40, 4 B.) observabimus ut, quotiens de neutro loquamur, correpta 'o' dicamus 'duō milia', in accentu longo 'duō homines, ambo homines...' dicimus (EXC. Bob. gramm. I 551, 12). cf. MACR. exc. gramm. V 617, 14. 638, 16. BEDA gramm. VII 238, 17. nom. masc. dūō vix agnoscendus in hoc senario: PLAVT. Mil. 1384 duo dī quem curant. :: qui duo? :: Mars et Venus [HOMER. 582 lege duo <et> clari]; MART. epigr. 15, 8 ferre -uo poterant ci. Buecheler (ferre adhuc poteram trad.); certus IVVENC. 4, 667 PRISC. periheg. 388 DAMAS. epigr. 43, 2 (in caesura); cf. CORP. II 3386 duō (cum apice quater). acc. masc. dūō: VERG. ecl. 5, 68 craterasque duo statuam (at attende caesuram et st sequentes); cf. lectionem Servi auct. duoque ecl. 5, 66. STAT. Theb. 1, 350 (372) in solo P. nom. masc. dūō: CATVLL. 113, 1 et 3. VERG. ecl. 2, 40 et passim. acc. masc. dūō: CIC. Arat. 244 VERG. Aen. 11, 285 HOR. sat. 1, 7, 15 AVIEN. Arat. 948. 1653. neutr. [VERG. ecl. 5, 66 duōque altaria legit Serv. auct. Aen. 3, 305] dūō certum (sed fere in caesura): CARM. epigr. 387, 5 AVSON. 409, 13 PRVD. ham. 13. 121 perist. 11, 89 PAVL. NOL. carm. 3, 1 AVIAN. 29, 22. dūō: inde a LVCIL. 358 LVCR. 1, 384 passim. vulgariter dūās: CYPR. GALL. lev. 129.

circumscribitur numerus per vocem bini iam inde a PLAVTO (v. vol. II 1997, 62 sqq., ubi addas PLAVT. Mil. 212 Epid. 211). ceterum cf. PLAVT. Rud. 354 quot sunt? :: totidem quot ego et tu sumus.

de sensu: DIFF. gramm. suppl. 285, 25 inter 'duos' et 'ambos' hoc interest, quod 'duo' numerantur, 'ambo' congregantur. similiter DIFF. ed. Beck p. 35, 68 ISID. diff. 1, 157. vana profert CLAVD. DON. Aen. 6, 540 p. 580, 7. haec autem differentia artificiosior est quam ut a scriptoribus servetur; certe inde a PLAVTO multi extant loci ubi duo quasi ambo accipiendum: Epid. 373 parabo... fidicinam, ... quae senes -o docte ludificetur. 626 quem Apella atque Zeuxis -o pingent. Most. 776 Alexandrum atque Agathoclem... -o. Poen. 211 navem et mulierem, haec -o comparato. cf. et p. 2245, 20 sqq. de differentia inter bini et duo v. vol. II 1998, 14: nota LIV. 8, 8, 4 ordo sexagenos milites, -os (binos HUSCHKE) centuriones, vexillarium unum habebat. PLIN. nat. 24, 2 ut intra -as horas bibi possint. COD. Theod. 11, 1, 29 (a. 401) ut vicienis solidis... duo solidi detrahantur. 12, 6, 30. VVLG. Is. 6, 2 -abus... -abus pro binis... binis (Ezech. 1, 11. 23). exod. 29, [† Voltmer]

38 agnos...-os (binos ITALIA Lugd.) per singulos dies (*sim.* 37, 8 *al.*). Dan. 14, 31 -o corpora quotidie. ITALIA gen. 7, 9 (Aug. quaest. hept. 1, 8) de animantibus...-o -o (*δύο δύο*, VVLG. duo et duo) intraverunt ad Noe in arcam. VVLG. Sirach 33, 15 -o et -o.

I *cum substantivis*: NAEV. com. 83 isti -o adulescentes. 86 -o -om nostrum patres. PLAVT. Mil. 1384 -o di quem curant. :: qui -o? :: Mars et Venus. Stich. 540 ei filiae -ae erant... eae erant -obus nuptae fratribus. Amph. 568 nec potest fieri, tempore uno homo idem -obus locis ut simul sit. S. C. de Bacch. 20 virei plous -obus. CAECIL. com. 10 -abus vigiliis. CATO agr. 10, 2 amphoras olearias II. ACC. trag. 321 Mavortes...-o. 655 video sepulcra -o -orum corporum. 656 mulier una -om virum. CIC. inv. 1, 91 -os Gracchos (leg. agr. 2, 81). Att. 1, 19, 2 -as Gallias. *et passim per totam latinitatem.* nota consularis: -obus Lentulis a. 18 a. Chr., Sextis a. 14 p. Chr., Geminis a. 29, Augustis a. 161, Silanis a. 189, Aspris a. 212. procurator -arum Germaniarum *sim.*: INSCR. Dessau 1326. 1330 bis. 1340. 1411. 9116. d(uorum) D(ecimorum) l(ibertus): INSCR. Dessau 5395. familiae -orum Fabiorum Arcari et Po(s)tumi: CORP. VI 35199. -arum Scriboniarum l.: CORP. VI 37380.

de *paribus*: PLAVT. Amph. 480 filios geminos -os (Men. 18. 1082 gemini germani -o. 1102. *al.*). Bacch. 39 -ae germanae meretrices cognomines. 568 -as ergo hic intus eccas Bacchides. :: quid duas <-ae codd.>? :: atque ambas sorores. 675 si hoc digitulis -obus sumebas prioribus (MORET. 114 digitis mortaria tota -obus circumit. PLIN. nat. 20, 242 quantum -obus digitis capiant). Mil. 290 -obus his oculis meis (LVCL. 1342 uno oculo pedibusque -obus dimidiatus ut porcus. CIC. Arat. frg. 9, 3 -o... lumina i. oculi. 175). VARRO rust. 2, 7, 2 -o superiores, totidem inferiores *dentes* (2, 9, 3). 2, 9, 16 canes...-o, et id marem et feminam. HOR. sat. 1, 6, 117 pocula cum cyatho -o. PROP. 2, 7, 4 amantes...-os (2, 22^b, 33 Ov. ars 2, 703 CARM. epigr. 973, 7. 1988, 28. *al.*). Ov. met. 5, 82 manibus...-abus (5, 441 Liv. frg. ap. Sen. suas. 6, 17 *al.* cf. Ov. fast. 2, 294 palmis hausta -abus aqua). *similia passim.* nota: TAB. cer. Corp. III p. 950 (a. 167), 20 de qua re dua paria tabularum signatae sunt (*aliter* binae tabulae: vol. II 1998, 24 *sqq.*).

-ae res: PLAVT. Merc. 1 -as res simul nunc agere decretum est mihi: et argumentum et meos amores eloquar. Poen. 212 nullae...res -ae (*praeced.* haec duo). 214. Trin. 1053 -arum rerum exoritur optio. CATO orat. frg. 26 -arum rerum alterius utrius causa. orig. 2, 34 pleraque Gallia -as res industriossime persequitur, rem militarem et argute loqui. SCIP. min. ap. Gell. 6, 11, 9 in -abus rebus..., malitia et nequitia. RHET. Her. 2, 21, 34. 4, 12, 17 -abus rebus. 4, 17, 25 ex rebus diversis -abus. 4, 25, 26 proficit...ad -as res. 4, 40, 52. CIC. inv. 1, 9 de -abus reliquis rebus. 1, 74 nomine uno res -as significat. LVCR. 1, 419. 449. 503. 4, 896 *et passim.* nota VARRO ling. 10, 37 ad eas -as alterae -ae res collatae sunt.

-o modi: CIC. inv. 1, 83 reprehendetur...-obus modis, aut...aut (part. 77 fin. 2, 15 div. 1, 4 off. 1, 41 *al.*). VARRO ling. 5, 16 modis -obus. 7, 38 -obus modis...scriptum. 8, 66 -obus modis...dici. 9, 81. 9, 112 bis. 10, 45. *passim.*

-ae partes, *sim.*: *generaliter*: RHET. Her. 1, 10, 17 causarum divisio in -as partes distributa est. 1, 14, 24. 3, 2, 3 CIC. inv. 1, 14. 15 bis. 20 Q. Rosc. 13. *al.* VARRO ling. 10, 5 dividi in -as partes. 10, 15. 18. 20 rust. 1, 2, 3. 1, 17, 1 LVCR. 5, 204 *passim.* i. q. trium partium -ae (cf. CIC. off. 3, 9 qui e divisione tripartita -as partes absolverit): CATO agr. 39, 2 cretae crudae partes -as, calcis tertiam commisceto (*item* Liv. 3, 22, 4 -ae partes..., tertiam. 22, 23, 10. 22, 24, 4 tertiam partem..., -abus. 25, 32, 7 *al.*). agr. 114, 1 stercus...et cinerem...et -as partes terrae. 114, 4 LEX repetund. (Corp. I² 583) 49 -ae partes iudicium (EDICT. imp. Aug. Corp. X 4842, 41. LEX Vrs. [Corp. I² 594] 14, 11 decuriones..., cum non minus -ae partes aderint. cf. III 4, 2. LEX Malac. [Corp. II 1963] 61 -ae partes non minus. 64. 67. 68). CIC. Verr. II 3, 49 -abus partibus...te amplius frumenti abstulisse quam populo Romano misisse. VARRO rust. 1, 61 de ea decoquuntur -ae partes. 1, 64 <ad> -as partes quoad redegerunt. frg. ap. Non. 551, 18 ex -abus partibus ad tertiam redegerant defervefaciendo. Ov. met. 8, 565 iamque -as lucis partes Hyperione menso (cf. APVL. met. 11, 23). Liv. 2, 41, 1 agri partes -ae ademptae (8, 1, 3). 21, 40, 7. 22, 41, 5. *passim.* nota: COLVM. 5, 1, 11 partes -ae tertiae (5, 1, 12 LEX Malac. [Corp. II 1963] 35. 47). 7, 5, 22 rubiginis...tertiam partem -abus...axungiae portionibus commiscere. PLIN. nat. 6, 215 tertias -as unius horae. SER. SAMM. 310 duae partes apsinthi et tertias rubae. LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 11 centesimas duas. COD. Theod. 13, 9, 3, 2 (a. 380) -arum semis centesimarum.

-o genera, *sim.*: RHET. Her. 1, 4, 6 exordiorum -o sunt genera (*sic persaepe ap. CIC. ut ac. 2, 99 fin. 2, 26 al., rhetoras, philosophos*). VARRO ling. 10, 11 -um generum. 10, 13. 18. 28. 30. 45 rust. 1, 6, 1. 1, 8, 5. 1, 27, 1 tempora -orum generum sunt. *passim.* CIC. top. 14 genus...est uxor; eius -ae formae. VARRO rust. 1, 8, 2 species...-ae, una...altera. 2, 1, 28. 3, 3, 3 -as diversas species. 3, 3, 4 *al.*

cum *vocalibus nummorum, modorum, sim.*: PLAVT. Asin. 193 -o talenta argenti (TER. Haut. 838. 940 VERG. Aen. 9, 269 *al.*; cf. TER. Phorm. 791 talenta bina). Men. 542 inauris...pondo -om nummum. Persa 684 sexaginta minae, -obus nummis minus est. Poen. 872 his

-obus mensibus. TER. Hec. 393 post -obus...mensibus (*et passim*). LVCL. 67 horis...-abus (QVADRIG. ap. Non. 76 *et passim*). CATO agr. 15 harenae modios -os. 18, 3 arbores crassas p(edes) II (*passim*). 18, 7 alte digitos duo (40, 3 bis. VITR. 4, 7, 4 *al.*). 24 aquae marinae veteris q(uartarios) II. 146, 1 cotulas -as. 156, 4 farinae...concas -as. 158 mitulorum l(ibras) II. CIC. div. in Caec. 30 HS II (Verr. II 3, 174 *passim*). Caecin. 17 facit heredem...ex -abus sextulis M. Fulcinium. VARRO ling. 5, 35 iugerum dictum iunctis -obus actibus quadratis (rust. 1, 10, 2). 9, 83 -o asses pendebat. rust. 2, 11, 4 lactis -os congios. NEP. Hann. 6, 3 biduo et -abus noctibus (Liv. 24, 47, 15 per -as noctes ac diem unum. *al.*) Ov. am. 3, 6, 27 lustris...-obus (ars 3, 15 *al.*). med. fac. 56 libras. met. 12, 584 tracto -o per quinquennia bello. Liv. 36, 2, 12 -as decumas frumenti (37, 50, 9). VITR. 3, 1, 8 assibus (FEST. Gloss. IV p. 451^b (p. 363 M.). *ibid.* palmi. 3, 3, 7 modulorum (4, 3, 4 bis. 5, 9, 3 bis). 5, 4, 3 hemitoniam (5, 4, 6). 5, 11, 1 stadiorum. 10, 13, 6 cubita. PAVL. FEST. Gloss. I p. 186^a (p. 74 M.) obolis. COLVM. 2, 10, 18 sextariis. 2, 10, 35 modis. 3, 9, 7 iugerum. 5, 1, 6 actus iugeri. TAB. cer. Bruns font. 7 134^B (a. 60) pro duobus... Corp. III p. 940 (a. 142 p. Chr.) 3 apoc(h)atum pro uncis duabus. p. 959 (a. 160) 3.

cum *pluralibus tantum*: cf. VARRO ling. 10, 24 neque dicimus...hae -ae bigae et quadrigae. 10, 67. SERV. Aen. 8, 168 Cicero per epistolam culpat filium dicens male eum dixisse 'direxi litteras duas', cum litterae, quotiens epistolam significant, numeri tantum pluralis sint. contra 'epistolas binas' non dicimus, sed 'duas'. nota CIC. Verr. II 4, 118 in ea sunt aedes sacrae complures, sed -ae, quae...antecellant (Liv. 25, 7, 7 -ae in Capitolio aedes. 27, 23, 2 VELL. 1, 11, 3. *al.*). Liv. 1, 28, 10 -abus...quadrigis. contra legem: AMM. 18, 7, 10 castra -o praesidiaria.

II cum *pronomibus*: NAEV. com. 86 -om nostrum. PLAVT. Asin. 313 nos...-o. Cist. 145 id -ae nos solae scimus. Epid. 666 nos vetulos decrepitos -os. Poen. 1181 ad nos -as. 1000 inter nos -o. CIC. Mil. 5 nobis -obus. epist. 7, 10, 4. 7, 25, 2 Ov. epist. 11, 124. *passim.* PLAVT. Amph. 957 iam pax est inter vos -os? Men. 778 Cic. leg. agr. 2, 89 de orat. 1, 38 Att. 8, 9, 2. *passim.* PLAVT. Cas. 561 inter eos -os. Bacch. 1154 illae...-ae. Cas. 769 illae...-ae. Poen. 898 -as illas et nutricem tertiam. PLAVT. Most. 823 pro istis -obus (diebus *trad.*). CIC. Sest. 94 hos -os. Cluent. 127 de his -obus. Verr. II 5, 110 *al.* CIC. inv. 2, 153 -o quidam. CIC. Quinct. 1 (v. p. 2247, 49). div. in Caec. 14 -as civitates, quarum -arum. Phil. 2, 13 ad vivos, qui -o...reliqui sunt. NEP. Alc. 11, 1. AVG. civ. 9, 9 quorum -orum. PLIN. nat. 3, 16 nulli -o (7, 8, 9, 112).

neutrum: PLAVT. Poen. 211 navem et mulierem, haec -o comparato. CIC. Quinct. 76 ego haec -o quaero. Caecin. 10 haec -o inprimis spectari. de orat. 2, 120. Phil. 2, 119 -o modo haec opto, unum...alterum. Lael. 64 VARRO ling. 5, 59 Ov. trist. 3, 4, 54 fast. 4, 792 SER. SAMM. 874. *passim.* CIC. de orat. 1, 35 illa -o (2, 114 VARRO rust. 1, 23, 1 *al.*). de orat. 1, 68 -o illa (2, 294 *al.*). 2, 103 quae -o (Ov. Pont. 4, 12, 34 fast. 6, 181 *al.*). nota: CIC. Tim. 13 omnia...-o ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt (*δύο...μόνο καλῶς συνίστασθαι τρίτον χωρὶς οὐ δυνατόν*). LVCR. 2, 693 nulla -o. CLAUD. DON. Aen. 10, 450 p. 350, 6 -o ipsa.

III *nude*: PLAVT. Amph. 1138 uno partu -os peperit simul. Bacch. 51 (v. p. 2248, 33). 716 vos -o eritis atque amica tua erit tecum tertia? 1011 -obus nupsi. Cist. 701. Mil. 150 -arum vicem. Truc. 801 -ae sunt istae. TER. Phorm. 602 quos fallam, pro uno -o sunt mihi dati. POMPON. Atell. 72 cibaria vicem -orum solum me comesse concedet. CIC. Sest. 40 -o, qui privati tum essent. Verr. II 2, 55 -o soli absoluti (Cluent. 127 bis. Sest. 87. Att. 1, 17, 11 -o...soli. *al.*). dom. 65 Sest. 113 har. resp. 3 -obus, qui. CATVL. 113, 1. 3 CAES. Gall. 5, 3, 2. 7, 32, 3. 7, 33, 3 BELL. Hisp. 25, 6 -orum...pugna. VERG. Aen. 12, 511 -orum...capita. 12, 726 HOR. epist. 2, 2, 64 TIB. 3, 10, 20 PRIAP. 52, 6 PROP. 2, 28, 41. 2, 29^b, 36 Ov. am. 1, 10, 33. 2, 2, 49. 2, 10, 2 -as. PETRON. 21, 3 inter -os periturum esse tam horribile secretum. *et passim.* nota MART. 5, 38, 7 unus cum sitis, duo...sedebis Markland, sedetis *trad.*). *neutrum*: CATO frg. ap. Colum. 1, 3, 1 praecipue -o esse considerata. VARRO ling. 5, 176 -o, quae inter se trita. 6, 35 de quis -o praedicere volo. 7, 12 'tueri' -o significat (9, 103 -o significat, unum..., alterum...). 8, 3 -o simul apparent. 8, 21 dictum de -obus. 8, 69 -o inter se similia sint necne. 9, 74 -o reliqua (9, 96 *al.*). 10, 3 minimum ex -obus constat omne simile. rust. 1, 2, 8 -o...spectasse. 1, 23, 1 -o considerata. CIC. frg. or. A XIV 14 -o praeteristi. Phil. 14, 31 -o certe non praeteribo. de orat. 2, 181 de -obus reliquis. Brut. 276 -o..., ut et...et. orat. 55 in -obus: in agendo et in eloquendo. ac. 2, 41. 2, 54 (v. p. 2248, 15). fin. 2, 30 quae -o sunt, unum facit. nat. deor. 2, 3. off. 1, 67 id...cernitur in -obus. fin. 3, 27 -orum..., e quibus. Tusc. 1, 97 alterum de -obus. LVCR. 3, 579 Ov. met. 9, 675. SEN. contr. 10, 3, 8 hoc in -o divisit. PETRON. 53, 12 -o esse...quae (cf. MART. 2, 47, 4). PLIN. epist. 5, 8, 11. *passim.* nota VITR. 5, 12, 2 uti in mortario -o ad unum respondeant.

nota: CORP. IV 4731 fenestra Cypares alta a terra inter -o hoc est (*sequitur signum moduli*) et lata fenestra inter -o hoc est (*sequitur simile signum*). *technice dictum videtur, quod nos 'im Lichten'*. [† Vollmer]

IV cum aliis numeris: multiplicative: CATO or. frg. 64, 1 -obus milibus (64, 2). LVCIL. 358 -o m(e)ilia. 506 milli passum . . . atque -obus (milibus). CIC. Rosc. 6 -obus milibus nummum. Verr. II 1, 100 HS ducenta triginta duo milia. VARRO ling. 9, 85 -o milia denarium. rust. 3, 1, 3 -o milia annorum et centum. 3, 17, 3 -o milia murenarum. frg. ap. Non. 227, 31 auri pondo -o milia. et saepe (cf. LVCIL. 4, 408 et HOR. epod. 9, 17 bis mille). nota: OV. met. 13, 642 bis . . . -as natas. fast. 2, 196 ter centum Fabii ter cedere -o. **additive:** CAEL. hist. Non. p. 508 -os et septuaginta (LIV. 30, 36, 8 VELL. 2, 65, 2 al.). CIC. Verr. II 2, 25 -o et viginti (CAES. Gall. 7, 65, 1 LIV. 23, 30, 15. 23, 40, 2. 30, 18, 13. 15 al.). II 3, 120 -o et quinquaginta (LIV. 38, 1, 7. 39, 7, 2. 41, 18, 13 VELL. 2, 38, 2 al.). fat. 19 -o et septuaginta. LIV. 1, 31, 8 -os et triginta (29, 21, 12. 33, 10, 9. 37, 23, 4. 37, 40, 2. 37, 59, 5. passim). 30, 26, 7 -os et sexaginta (VAL. MAX. 8, 13, 3). R. GEST. div. Aug. 4, 17 -o et octoginta. et sic passim. PLIN. nat. 2, 110 -o atque septuaginta. nota -o ac decem: v. p. 2249, 29. TAB. triumph. Aem. 7 -ae quadraginta. CIC. Cato 30 viginti et -os (VVLG. II Macc. 5, 24 SVLP. SEV. chron. 1, 26, 3). LIV. 40, 16, 11 octoginta pondo et -o. CVRT. 5, 1, 25 XXX et -orum pedum. (6, 6, 23. 8, 6, 11.) AVG. civ. 16, 10 mille septuaginta et -o. CORP. XIII 5657 (saec. V) annos quinquaginta et -os. nota decem ac -o: v. p. 2249, 30. CAES. Gall. 1, 29, 2 ad milia nonaginta -o. LIV. 10, 47, 2 capitum milia ducenta sexaginta -o trecenta viginti unum. 23, 46, 6 ducenti septuaginta -o. 26, 47, 6 quinquaginta -ae (LIV. 39, 29, 6 PLIN. nat. 2, 78). 28, 38, 5 decem quattuor milia pondo trecenta quadraginta -o. 30 35, 3 centum triginta -obus (32, 6, 7 al.). 33, 36, 13 septingenta triginta -o. et similiter 35, 10, 4. 35, 5, 13. 37, 30, 7. 39, 5, 15. 39, 29, 6. 39, 31, 15. 40, 28, 7. 40, 33, 7. 40, 40, 13. 40, 50, 5 bis. 40, 52, 6. 41, 11, 7. 42, 7, 9. 42, 34, 11 VITR. 1, 6, 9 VELL. 1, 12, 5. passim (etiam centum -o: PLIN. nat. 36, 77 SOL. 27, 11 decem -o: v. p. 2249, 27). nota: AVG. civ. 20, 23 duo et dimidium annum. v. etiam duoetvicesimus. OV. fast. 3, 568 appositis . . . -obus (sc. ad X). cf. 4, 702 addideratque annos ad -o lustra -os. MANIL. 4, 458 pars vicesima quinta, cumque -ae subeunt. **minuendo:** MANIL. 3, 593 octonos decies ducetur in annos, ni -o decedant. 4, 452 fraudatque -obus triginta numeros. PLIN. nat. 13, 78 XIII digitorum latitudo optimis chartis, -o detrahuntur hieraticae. v. duodenonaginta etc. p. 2251, 45 ssq.

V varia: ipsam vocabulum tractatur: VARRO ling. 8, 55 a 'duobus' duini. 9, 64 'duo' 'tria' sunt multitudinis. 9, 87 hoc unum, haec -o. 10, 41 si contuleris cum uno -o. 10, 43 bis. 10, 45 quater. 10, 83 hi -o. AVG. civ. 11, 30 unum et -o et tria. MACR. somn. 2, 2, 9 primus . . . numerus in -obus (non in uno) est, qui similis est lineae de puncto sub gemina puncti terminatione productae. MART. CAP. 4, 373. **christiana:** EVCHER. form. 10 p. 59, 16. **de vi magica:** PLIN. nat. 28, 24 Attalus affirmat, scorpione viso si quis dicat '-o', cohiberi nec vibrare ictus.

iunctum est ambo: PLAVT. Amph. 974 iam hi<sc> ambo, et servos et era, frustra sunt -o. Capt. 1 hos quos videtis stare hic captivos -os, . . . hi stant ambo. CIC. Quinct. 1 quae res in civitate -ae plurimum possunt, eae contra nos ambae faciunt. FRONTO p. 122, 2 N. inter -os ambos meos. PHOEBAD. c. Arrian. 13 apud quem (Sabellium) pater et filius ambo non sunt, hoc est duum nominum una persona. MVTIAN. Chrysost. hom. 18, 1 -as voluntates constituit, sed non ambae eius sunt (δύο θελήματα τίθησιν, ἀλλ' οὐ τὰ δύο αὐτοῦ εἰσιν).

sequitur partitio: PLAVT. Bacch. 1041 -ae condiciones sunt: utram tu accipias vide (Men. 1118 TER. Haut. 326 al.). CAS. 692 -os . . . altero . . . altero. 1011 -obus . . . neuter. Cist. 145 -ae nos . . . ego . . . et illa. Epid. 344 -o sodales, erum et Chaeribulum. Merc. 1 (v. p. 2245, 36). Mil. 150 duarum vicem . . . et hinc et illinc. 1246. Pseud. 5 Trin. 1053 CATO orig. 2, 34 (v. p. 2245, 40) LVCIL. 527 SCIPIO min. ap. Gell. 6, 11, 9 (v. p. 2245, 41). CIC. Verr. II 4, 109 signa duo . . . unum, alterum. VARRO ling. 5, 16 et passim. nota CORP. I² 1211 (CARM. epigr. 52), 5 gnatos -os creavit, horum alterum . . . alium.

pro numero parvo: PLAVT. Bacch. 650 non mihi isti placent Parmenones, Syri, qui -as aut tris minas auferunt eris. CATO agr. 5, 3 -as aut tres familias habeat, . . . quibus det, praeterea nemini. CIC. de orat. 1, 20 -obus spatiis tribusve. 3, 193 -o . . . aut tres . . . pedes. Phil. 14, 16 -abus tribusve horis. Att. 6, 1, 3 amici regis -o tresve. epist. 13, 29, 4 non plus -obus an tribus mensibus. VARRO rust. 1, 18, 3 -o vilici aut tres habendi. 3, 16, 27 ut ne . . . escendat -o aut tres digitos. OV. trist. 1, 5, 33 vix -o tresve mihi de tot superestis amici. 3, 5, 10 Pont. 2, 3, 30. LIV. 33, 5, 7 -o aut summum tres (34, 32, 6). CELS. 1, 8, 3. passim. CATO agr. 141, 4 si <in> uno duobusve dubitabit. RHET. Her. 4, 5, 8 unius alicuius aut denique -orum (opp. ab omnibus). CIC. Deiot. 19 horam unam aut -as. ac. 2, 22 ars non ex una aut (et al.) -abus, sed ex multis animi perceptionibus constat. VARRO rust. 3, 9, 15 ut unam aut -as sectentur gallinas. PLIN. nat. 11, 274 unam aut -as incisuras. MART. 5, 60, 9 unus vel -o tresve quattuorve. GAIUS inst. 1, 43 si quis unum servum omnino aut -os habet. 1, 150 vel in omnes res vel in unam forte aut -as. HIER. epist. 51, 6, 4 VVLG. exod. 21, 21 I Esdr. 10, 13. cf. CIC. de orat. 3, 182 -o dumtaxat pedes aut paulo plus. Lael. 20 ut omnis caritas aut inter -os aut inter paucos iungeretur. PLAVT.

Bacch. 975 quadringentos . . . omnis contruncabo -obus solis ictibus. Truc. 307 nunquam . . . mihi quisquam homo mortalis posthac -arum rerum credit, ni. OV. met. 1, 355 nos -o turba sumus. 8, 636 tota domus -o sunt. MART. 2, 46, 9 quantum erat . . . pannis fraudare -obus . . . tineas? nota: CIC. Quinct. 53 si mehercule haec tecum -o verba fecisses 'quid ago', respirasset cupiditas. har. resp. 1 -obus inceptis verbis omnem impetum gladiatoris . . . compressi. OV. am. 3, 14, 49 verbis superare -obus (i. 'non feci'). epist. 19, 238 versiculis (disticho). fast. 1, 162. cf. PLIN. epist. 9, 19, 6.

pro numero plurali: RHET. HER. 1, 12, 20 scriptum -as aut plures sententias significat. 2, 11, 16 ambiguum . . . scriptum . . . quod in -as aut plures sententias trahi potest. 4, 20, 28 -o aut plura . . . verba. 4, 40, 52. 4, 53, 67. CIC. inv. 1, 17. 2, 116. 144. 145. de orat. 1, 189 -as aut plures . . . partes. Brut. 199 oratores -o aut plures. ac. 2, 54 in -obus aut pluribus (neutr.). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 163^a (p. 57 M.). COLVM. 5, 11, 5. 9, 9, 8 -obus aut etiam compluribus. et passim. -o pluresve passim in LEGG. (ut Malac. 56. 57) et DIG., -o vel plures: POMP. dig. 39, 2, 41 CLAVD. DON. Aen. 4, 275 p. 390, 10. COD. Theod. 5, 16, 34. 6, 4, 21 al. QVINT. inst. 3, 6, 93 -os et tres (TERT. adv. Prax. 3 p. 230, 15 VVLG. Amos 4, 8). cf. CIC. orat. 179 unusne . . . an -o an plures.

de numerandi modo, sim.: PORPH. Hor. sat. 2, 3, 248 uni, dui (v. p. 2241, 71). cf. unum, -o, tres (Heim, Incantam. magic. 561, 10). AVG. conf. 1, 13 extr. unum et unum -o, -o et -o quattuor odiosa [add. vol. III 287, 16] cantio mihi erat.

proverbia, sim.: PLAVT. Amph. 488 uno ut labore absolvat aerumnas -as. CAS. 476 iam ego uno in saltu lepide apros capiam -os. CIC. Sex. Rosc. 80 una mercede -as res assequi velle. CVRTIVS Cic. epist. 7, 29, 2 -o parietes de eadem fidelia dealbare (cf. Otto, Sprichw. p. 265). AVG. epist. 43, 19 elegerunt, sicut dicitur 'ad -as agere causam'. cf. et PLAVT. Most. 832 viden pictum, ubi ludificat[ur] cornix una volutrios -os? Q. CIC. pet. 12 uno suffragio -as in rem publicam sicas distringere. PLAVT. Bacch. 51 -ae unum expetitis palumbem. PLAVT. Cure. 591 antiquom poetam audiui scripsisse in tragoedia: mulieres -as peiores esse quam unam. TER. Ad. 823 -o cum idem faciunt. MART. 5, 52, 5 non belle quaedam faciunt -o. CATVLL. 62, 64 noli pugnare -obus (Otto, Sprichw. 122). LABER. ap. Sen. contr. 7, 3, 9 soles -abus sellis sedere (MACR. Sat. 2, 3, 10. 7, 3, 8). PROP. 2, 22, 41 melius -o defendunt retinacula navim (cf. Otto, Sprichw. p. 122 ['ubi addas Pind. Ol. 6, 100 sq.' E. Fraenkel in plag.]). MANIL. 1, 21 ad -o templa precor. PETRON. 72, 4 de una die -as facere. SIL. 15, 351 nunquam desunt consulta -obus. MART. 5, 38, 4 uno credis equo posse sedere -os? QVINT. decl. 312 p. 262, 28 non satis videri potest probatum, quod -o sciunt? (cf. VVLG. II Cor. 13, 1 in ore -orum vel trium testium stabit omne verbum). VVLG. III reg. 18, 21 usquequo claudicatis in -as partes? Sirach 2, 14 vae . . . terram ingredientem -abus viis (3, 28). Matth. 6, 24 nemo potest -obus dominis servire (Luc. 16, 13. COMM. apol. 770 placeat cum nemo -obus. al.). addo SIDON. epist. 5, 9, 4 simus . . . animae -ae, animus unus et elogia sepulchralia: CORP. I² 1217 (= Carm. epigr. 68) 5 <comm> uni heic animo -o ut essemus siti. 1347 heis sunt -o concordes. X 8061, 20 -o cari.

nomina propria cum duo composita v. Onomast. III p. 272 et 262, 55 ssq. adde: CORP. XI 3281 ad II solaria Hispaniae. FAST. Praen. Mart. 7 (Corp. I² 1 p. 233) inter -o lucos Romae. inter -os pontes Romae: v. Gall, PW IX 1707, 3.

duobolarius v. diob. **duocentēni, duocentī v. ducent-** **?duocimānus forma ficta.** FRONTIN. grom. p. 12, 1 Thul. duo[de]cimanus decimanus est factus. HYG. grom. p. 132, 9 Thul. hunc appellaverunt duo[de]cimanum, ideo quod terram in duas partes dividat. 132, 13 duo[de]cimanum postea decimanum appellaverunt. p. 132, 16. LIB. col. I grom. p. 249, 25 L. limites duo[de]cimani.

duodeca- composita graeca v. dodeca- **duodecennis, -e [a duodecim et annus. Th.].** GLOSS. duodecim annorum. SVLP. SEV. dial. 3, 2, 3 -em filiam. [1, 10, 3 minor puer XII (sic V, duodecennis AF, duodennis vulgo) erat annorum.]

duodecennium, -ii n. [a duodecim et annus. Th.]. COD. Theod. 2, 27, 1, 5 (a. 421) intra -um (6). ibid. 6 ante -um. **forma vulgaris masc.:** COMPT. cod. Col. prol. 10 p. 233 per septem -ios.

duodeciaere hac nota scribas ac voces: dodrans XS-; dodran-tes eodem modo computati -e efficiunt MAECIAN. distrib. 59. i. duo-decim aera vel asses. a duodecim et aes.

duodeciēs adv. [a duodecim. Th.]. -ēns passim trad., -es pro- **bat PRISC. gramm. III 415, 20. nota dūdecies LACT. (l. 81). CARM.** epigr. 1815, 2 (p. 2249, 4). 1943, 2 (p. 2249, 5). GLOSS. δωδέκατον (δωδέκατος c). CAEL. hist. 15 -ens c milia passuum. VARRO rust. 1, 64 -ens. LIV. 38, 28, 4 -ens. VELL. 2, 11, 3 triumpharunt amplius -es. PLIN. nat. 2, 246 -ens centena milia quinquaginta passuum (inde MART. CAP. 6, 616 omisso cent. m.). 7, 57 -ens. ITALIA apoc. 22, 1 (Hil. in psalm. 1, 17) facit fructum -es. LACT. Phoen. 28 per singula tempora mensum | duodecies. FIRM. math. 2, 13, 2. 3 bis. AVG. c. Pelag. 2, 7, 13 p. 474, 7 qui -es (-ens CV) tantum laboraverunt. loc. hept. 4, 100 p. 597, 17 COMPT. cod. Col. prol. 10 p. 233 EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 927^A in quoto puncto -es divisae portionis (κατὰ πόδας μοίρας [f. Vollmer])

τοῦ δωδεκατημορίου). MAR. VICTORIN. gramm. VI 161, 14. 163, 19. MART. CAP. 7, 737. 8, 861 solarem circulum -es quam lunae esse maiorem. CORP. V 4057 -es centena milia nummum. VI 27657 (Carm. epigr. 1815), 2 vix(it) annis -es senis, nam tertius (i. 73us) sustulit illum. VIII 24787 (Carm. epigr. 1943), 2 -es binos superavi luminis annos. nota INSCR. christ. Diehl 1287 (a. 552) obiit VIII kl. decembris -es p(ost) c(onsulatum) Iustini. subaudi centena milia: CIC. Verr. II 2, 185 quae essent HS -es. VELL. 2, 81, 2. PLIN. nat. 6, 107 Carmaniae oram patere -ens L pass. Nearchus scripsit. TAC. ann. 16, 33 SVET. Aug. 41, 1.

duodeciformis, -e a duodecim et forma. IREN. 2, 15, 3 Ple-roma ipsorum... octiforme et deciforme et -e est.

duodecim num. [i. q. gr. δώδεκα, δώδεκα, ind. dvādaśa 'duodecim'; cf. umbr. desenduf acc. 'duodecim', a duo et decem. Th.] [ital. dodici, francog. douze, hisp. doce. M.-L.] de formis: duodecim: CORP. V 6214 (Diehl 2387). XIII 3829 (Diehl 3566). duodeci: INSCR. christ. Diehl 4570. CORP. VIII 17896, 37. 38 duodeci modiorum bis scriptum. duodece: CORP. VI 34941. XII 2083 (Diehl 2892^{adn.}, post a. 541). dodeci (cf. l. 15. 19): INSCR. christ. Diehl 2687. dodece: CORP. XIII 7645 (Diehl 2917). duodecime: CORP. III 8563. de prosodia: cf. PLAUT. Epid. 675 dūōdecim. CARM. epigr. 502 (= CORP. VI 14578) XII ('lege dodeci' Buecheler ad l.) ego <annoru>m vixi. 527, 3 (CORP. VIII 9690) ex duodeci numero. genitivi volgares: ITALIA Luc. 22, 3 (cod. e) ex numero illorum duodecorum (δωδεκα, VVLG. -im). VIRG. gramm. epit. 1 p. 5, 19 duumdecim generum.

pro -im nota haec: FRONTIN. aq. 10 decem duum milium eqs. (64. 72 [at duodecim: 36. 82. corrupte 15]. CORP. VI 1261^a decem duae). IUL. VAL. 3, 15 naviculis duabus ac decem (at duodecim ex. gr. 3, 18). MART. CAP. 9, 953 tonos decem ac duo. leguntur in CONST. veteran. (CORP. III p. 2038) decem et una (tribus, quinque, septem), at duodecim. poetae exprimunt variis modis (legitur -im praeter versus supra allatos [l. 21 sqq.] solum COMM. instr. 2, 3, 16):

ENN. ann. 93 ter quattuor. Ov. trist. 4, 10, 10 tribus ante quater mensibus. saepius bis sex (ENN. ann. 323 CIC. Arat. 226. 319 passim, v. vol. II 2009, 3 sqq. [adde non in carmine: INSCR. christ. Diehl 4583]) et bis seni (VERG. Aen. 1, 393. 9, 273 passim, v. vol. II 2009, 24 sqq. 70 sqq.). incertum ACC. trag. 679 binis (bigis trad.)... sex. de duodeni v. p. 2251, 23 sqq. ceterum cf. Ov. ars 3, 364 in totidem... redactum scriptula, quot menses... annus habet. fast. 4, 702 addideratque annos ad duo lustra duos. 5, 696 totidem... dies... quot sunt Herculei facta laboris.

de vi et usu numeri v. VARRO ling. 5, 34 multa antiqui duodenario numero finierunt ut -im decuriis actum. Wölfflin, Archiv 9 (1896), 530-537.

I cum substantivis: PLAUT. Epid. 675 -im deis plus quam in caelo deorum est immortalium (cf. VARRO rust. 1, 1, 4 -im deos Consentis. FEST. Gloss.² IV p. 276^b [p. 158 M.] SEN. nat. 2, 41, 1. CVRT. 9, 3, 19 -im aras. PETRON. 39, 5. al.; nota INSCR. Dessau 4007 -im dii<s> sanctissimis). SCIP. min. or. frg. ap. Macr. Sat. 3, 14, 6 filium non minorem annis -im. CIC. Q. Rosc. 28 merere... poterant -im aeris. Caecin. 102 -im coloniarum. Mil. 9 -im tabulae (Tull. 47. 50. 51 bis. dom. 43 Sest. 65 Phil. 2, 69 de orat. 1, 58. 167. 193 passim; etiam omisso substantivo leg. 1, 55 e XII. 2, 18 in veteribus XII sacratisque legibus. 2, 58 post XII. 2, 59 in XII. ibid. discibamus pueri XII. 2, 60. 61. FEST. Gloss.² IV p. 281^a [p. 162 M.] ut et in XII est. p. 285^a [p. 167 M.] p. 317^b [p. 210 M.] al. p. 377^b [p. 273 M.] <in> lege XII. p. 379^a [p. 274 M.] qui XII interpretati sunt. p. 403^b [p. 305 M.] in legibus XII). CIC. Manil. 32 -im secures (rep. 2, 31 -im lictores. VAL. MAX. 1, 1, 3 -im fascium i. consulis; item 2, 7, 3, 4, 6, 9, 12 a XII securibus. SEN. dial. 5, 31, 2 dedit -im fasces, sed non fecit ordinarium consulem. SVET. Galba 8, 2 TERT. adv. Val. 16 p. 195, 21). CIC. Phil. 5, 5 dies -im. de orat. 1, 217 -im scriptis ludere (cf. phil. frg. V 60 QVINT. inst. 11, 2, 38. cf. et Ov. ars 3, 362 sqq. Marquardt-Mau, Privatleben p. 857. Mau, PW V 1794. Lamer, PW XIII 1979). Brut. 323 -im post meum consulatum annos. nat. deor. 2, 52 XII signorum (VARRO rust. 2, 1, 7. 8. 2, 3, 7 VITR. 5, 6, 1. 9, 6, 1. 9, 8, 8 PAVL. FEST. Gloss.² IV p. 215^a [p. 95 M.] HYG. astr. passim; al.). VARRO ap. Sen. nat. 5, 16, 3 -im ventos (SEN. nat. 5, 17, 1. 2. 4 GELL. 2, 22, 18 VEG. mil. 4, 38 AMPEL. 4. 5). VARRO rust. 2, 1, 19 -im menses (2, 8, 6 frg. Char. gramm. I 82, 9 [p. 103, 11 B.] LIV. 1, 19, 6. passim). LIV. 1, 20, 4 Salios... -im. et passim. nota: PETRON. 48, 7 -im aerumnas Herculis (TERT. nat. 2, 10 -im titulis Herculis. HYG. fab. 30 tit. athla XII. SCHOL. Germ. Bas. p. 69, 17 athlis. AVG. civ. 18, 12 p. 270, 31 D. facta. al.). SVET. Aug. 95 augurium capienti -im se vultures ut Romulo ostenderunt (FLOR. epit. 1, 1, 6 SCHOL. Cic. Bob. in Vat. 22 p. 148, 6 St.). APVL. met. 11, 24 -im sacratus stolis. TERT. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 17 -im apostolos (VVLG. Matth. 10, 1 passim; sine subst. Matth. 26, 14. 20. 47 al.)... huius enim numeri figuras apud creatorem deprehendo: -im fontes Elim, et -im gemmas in tunica sacerdotali Aaronis, et -im lapides ab Iesu de Iordane electos (cf. 4, 24 HIER. epist. 18^a, 6, 8 sqq. et passim). 4, 13 p. 457, 7 Naum ex -im prophetis minoribus (HIER. epist. 57, 9, 3 et passim). HIER. epist. 16, 2, 3 in solio cum -im iudicaturis sedeas (cf. VVLG. Matth. 19, 28 et pas-

sim). VVLG. gen. 25, 16 -im principes tribuum (49, 28 passim). num. 7, 84 acetabula argentea -im. et passim de vasis sanctis. ARNOB. in psalm. 137 p. 542^p Christo, qui totas -im uncias cordis sui ipsi tradiderit.

2 cum aliis numeris: nota CENS. 17, 4 in centum -im annis. AVG. civ. 15, 15 p. 90, 5 D. -im et nongenti (VVLG. gen. 5, 8 nongentorum -im).

? duodecimānus v. duocimanus.

duodecim portae v. Onom.

duodecimvir, -ī m. ex plurali duodecim viri deductum. ex sacerdotum collegio: CORP. VI 500 (a. 377) duodecimbyr (sic) urbis Romae (v. Mommsen ad l.). 1419 (fere a. 300) XII vir Rom<...>. 1700 duodecim viro. VIII 11338 x<II> viro <u>rbiis Romae. v. et Wissowa, Rel. u. Cult.² p. 340.

duodecimus, -a, -um [i. q. ind. dvādaśamah, cf. c. duodecim et c. decimus. Th.]. traditur duodecim^{us}: CAES. Gall. 2, 25, 1 (BMQ) VITR. 5, 6, 6 PLIN. nat. 17, 201 TAC. hist. 2, 24, 7. scriptiones barbarae: CORP. V 1741 (Diehl 1361) dodecimu k<al. I>unias. XII 2654 (Diehl 2910) indicione dodecema. pronuntiatio vulgaris: duodecimo: ANTH. 1, 12. nota AMM. 30, 6, 6 imperii anno... secundo et decimo. fort. XII abusive scriptum IIX: v. INSCR. christ. Diehl ind. p. 309 (cf. ibid. IIX = XIII; at IX ibid. non est XI). GLOSS. -a δωδεκάτη. -um δωδεκάτη, τῇ πρὸς δέκα δύο. in versibus exprimitur per bis sextus: v. vol. II 2010, 16 sqq.

CATO agr. 57 mense... nono, decimo, undecimo <-o> (VARRO ling. 6, 13 bis. rust. 2, 1, 27. 2, 6, 4 passim). 162, 3 post diem omnino XII (CIC. Att. 5, 8, 1 CAES. Gall. 2, 2, 5 LIV. 36, 29, 4 CELS. 3, 4, 13 al. in dierum indicatione: CIC. Catil. 1, 7 XII Kal. Nov. Att. 3, 14, 2. 3, 16. 4, 3, 4. 6, 9, 1. 7, 12, 1 passim. nota INSCR. christ. Diehl 446 -o calendas Novembres. 3188 [a. 517] depositus -us Decembris). CIC. inv. 1, 104 -us locus (1, 109). VARRO Men. 404 si... operae -am (sc. partem) philosophiae dedisses (VITR. 3, 3, 7 partem. 9, 1, 5. 9, 1, 6 al., om. pars: 5, 6, 6 MAECIAN v. l. 45. SPART. Hadr. 18, 3 -as bonorum. AVG. civ. 11, 30. COMPVT. cod. Col. prol. 5 p. 232 -a... de [VI] fiunt D.). CAES. Gall. 2, 23, 4 legio (2, 25, 1 passim). LIV. 27, 39, 9 annum (PLIN. nat. 10, 178 al.). VITR. 5, 4, 9 terminationem sonorum. FEST. Gloss.² IV p. 356^a (p. 250 M.) ad -um lapidem (FRONTIN. aq. 9 miliarium. TAC. ann. 3, 45, 7 AMM. 22, 16, 14. cf. Onom.). COLVM. 2, 10, 15 lunam (PALLAD. 3, 4). PLIN. nat. 7, 60 -o consulatu (SVET. Aug. 26, 2). 17, 210 a -o pede altitudinis. 18, 6 se... -um fratrem Arvalem appellavit Romulus. 35, 79 olympiade centesima -a (SOL. 32, 42 -a centesimaque olympiade). QVINT. inst. 3, 8, 42 -o... libro (sic passim ap. GRAMM.). FRONTIN. aq. 24 uncia -a pars pedis. 79 per regiones IIX IX XI XII (80. 83). NIPS. grom. p. 288, 15 L. cardo XII. GROM. p. 318, 2 a -a parte limes maximus constitutus (323, 20). MAECIAN. distrib. 9 quincuncem, qui constat ex quinque uncis, hoc est quinque -is (sim. 10. 11). HIER. epist. 18^a, 10, 2 regem. 33, 4, 3 in -o psalmo. MART. CAP. 1, 56 ex -a caeli regione. EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 927^a spatii (δωδεκατημορίων). CONC. Turon. a. 567 (Mon. Germ. leg. III 1) p. 127, 12 ad -a(m) sc. horam; item p. 127, 13. Cod. Iust. 1, 17, 2, 23 -ae indictionis (11, 3, 1 fin. INSCR. christ. Diehl 2910). fem. duodecima, -ae sc. hora v. supra l. 49sq.; sc. pars v. supra l. 31sqq. nota: CORP. VI 15056 iuris huius monimenti C. Ramnii Conopis dimidium et duodecim(a), Alloniae... pars quarta, Proculeiae... pars VI. neutr. duodecimum pro adv.: R. GEST. div. Aug. 3, 12 tribunicia potestate -um. scriptum per numerum passim in nominibus imp. cos XII sim. non recte edebatur -mo pro adv.: CAPITOL. Pius 1, ubi trad. XII i. -um; traditur, sed testibus malis: AVG. c. Emer. 1 Honorio -o et Theodosio octavo consulibus.

ad duodecim (lapidem) v. Onom.

duodenarius, -a, -um [a duodeni. Th.]. duodenarius: ARATOR 1, 116. VARRO ling. 5, 34 multa antiqui -o numero finierunt ut duodecim decuriis actum. FRONTIN. aq. 31 fistula -a et vicanaria et centenaria... et -a<e>... nec magnus error nec usus frequens est. 44 fistula -a (describitur). PS. CENS. frg. 14, 10 (gramm. VI p. 614, 10) paeon -us. TERT. adv. Val. 8 p. 186, 2 -us numerus Aeonum (ibid. p. 186, 14). TYCON. 5 p. 59, 20 numerus (HIER. epist. 64, 20, 3 AVG. civ. 11, 30. 15, 20. 19, 1. 20, 5 ter. doctr. Christ. 3, 35, 51 gen. ad litt. 4, 2 p. 96, 16 bis. in psalm. 49, 9. 59, 2. 86, 4 in euang. Ioh. 27, 10 CASSIAN. inst. 2, 4 BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 491, 9 arithm. 1, 19 p. 40, 3. 1, 23 p. 48, 22 al. CASSIOD. in psalm. 31 praef. 19 concl. calculus. et passim). ARATOR 1, 116 quam -us circumtulit ordo figuram (apostolorum).

duodenī, -ae, -a (sing. v. 2251, 30 sqq.) [cf. c. duodecim et c. deni. Th.]. scriptum duodinos: CORP. X 7777 (Diehl 1685 = CARM. epigr. 784, 3). prosodia recte observata: VERG. p. 2251, 24. Ov. p. 2251, 25. MANIL. p. 2251, 14. 28. 30. GERM. p. 2251, 25. ANTH. p. 2251, 35. HYMN. Ambros. p. 2251, 31. PRVD. p. 2251, 26. HIL. p. 2251, 31. SEDVL. p. 2251, 36. item, licet in versu malo: CORP. VI 17130 (= CARM. epigr. 963; a. 12 a. Chr.), 5 bis -os annos iam processerat aetas. prava: CARM. epigr. 735 (INSCR. christ. Diehl 3447), 4 bis dūōdēnos necdum comple<verat> annos. CORP. X 7777 (Diehl 1685 = CARM. epigr. 784), 3 bis dūōdēnos et fida deo eqs. XIII 7002 (= CARM. epigr. 1100), 1 cum bis dūōdēnos eqs. gen. in -um: CAES. Gall. 7, 36, 7 VITR. 10, 2, 12 PLIN. nat. 36, 7 GRAN. LIC. p. 9, 14 Bonn.; in -orum [† Voltmer]

nusquam vidi nisi in GLOSS. Suet. Aug. 70 (Hermes 36, 361) $\delta\omega\delta\epsilon\kappa\acute{\alpha}\text{-}\delta\epsilon\omicron\varsigma$ -orum deorum. GLOSS. -a $\delta\epsilon\kappa\alpha$ $\delta\upsilon\omicron$. $\delta\omega\delta\epsilon\kappa\alpha$. III 446, 66 duo et dena pondo $\delta\upsilon\omicron$ $\kappa\alpha\iota$ $\delta\epsilon\kappa\alpha$ $\lambda\iota\tau\alpha\varsigma$. exprimitur per bis senus: v. vol. II 2009, 60 sqq. [in loco corrupto: CORP. X 6565 (Dessau 5632) eritor -a.]

distributive: CATO agr. 3, 5 fibulas -as. CIC. Verr. II 3, 194 -os sestertios (div. Caec. 30). leg. agr. 2, 85 -a ... in singulos homines iugera. VARRO rust. 3, 17, 3 -a milia sestertia sc. anno quoque (PLIN. epist. 43, 1 TRAIAN. Plin. epist. 10, 44 CAPITOL. Pert. 15, 7). CAES. Gall. 5, 14, 4 uxores habent deni -ique inter se communes. 7, 36, 7 fossam duplicem -um pedum (VITR. 10, 2, 12 rotas circiter pedum -um. COLVM. 8, 3, 2 PLIN. nat. 36, 7). 7, 75, 3 milia. LIV. 1, 35, 9 pedes. 3, 27, 3 vallis. 3, 36, 3 fascibus x virum. 5, 33, 9 urbibus. MANIL. 3, 261 horas. COLVM. 4, 33, 4 statuminum -a milia. ASCON. in Scaur. p. 23, 25 St. patronos. PLIN. nat. 2, 34 annis (10, 178). 2, 59 partibus (2, 66). 10, 161 ova. 10, 175 singulos gignunt elephantis ..., acanthis -os sc. pullos. 10, 178 partus. 11, 233 mammae. 11, 258 pedes. 14, 11 amphoris. 15, 2, 16, 248. 21, 16, 25, 83. 27, 76. 31, 24 (duodecies E). 34, 97 pondo -a. 35, 36. PLIN. epist. 54, 1 debere rei publicae, ... -is assibus (i. usuris), quanti a privatis mutantur. GRAN. LIC. p. 9, 14 B. duos colossos -um cubitorum. SVET. Claud. 21, 6 triremium. al. nota CORP. VIII 22856 circenses <muner>aque palmarum duodenar. vi distributiva imminuta vel omnino dempta: VERG. georg. 1, 232 orbem per -a regit mundi sol aureus astra. Ov. met. 13, 618 cum sol -a peregit signa (GERM. frg. 2^b, 17). FVLG. Virg. cont. p. 87, 2 per -a librorum volumina. PRVD. psych. 850 discipulis ... -is apostolis. cum plurali tantum: PLIN. nat. 7, 105 castra. n. pl. pro ipso numero: MANIL. 4, 484 cumque iterum -a refert Centaurus (v. Wageningen ad l.).

nota num. singularem: MANIL. 4, 451 bis -a pars (HIL. evang. 76 bis -a virum facies angelorum. HYMN. Ambros. II 18, 22 bis -us numerus angelorum). APVL. met. 3, 19 ad exemplum -i laboris Herculei. COMM. apol. 946 ex -a tribu novem semis ibi morantur. CORP. IX 1538 (a. 228) in ara taurobolica -a cum vitula crem(ata). ANTH. 680^a (736), 18 -a cohors dierum Aegyptiacarum. SEDVL. carm. pasch. 361 (= op. pasch. 31 p. 196, 7) apostolici semper -us honoris fulget apex numero, menses imitatus et horas.

duodēnigena, -ae c. a duodeni et -gena, cf. indigena sim. ANTH. 197, 3 nam -as (duodecim annis genas trad.) ostendunt ostia circi menses.

? **duodennis** pro duodecennis editur AVG. in psalm. 101 serm. 1, 1 p. 1294^p sapientiam pueri -is [SVLP. SEV. dial. 1, 10, 2 v. sub duodecennis]. [si recte traditum est, fort. ex *duoden-ennis haplologice breviatum?]. Niedermann in plagulis.]

duodēnōnāgintā num. PLIN. nat. 3, 118 duode LXXXX... amnes. **duodēnus** v. -ni.

duodēoctogintā num. PLIN. nat. 3, 62 II de LXXX milia pass. **duodēquadrāgēnī**, -ae, -a num. distr. PLIN. nat. 36, 114 columnae ... -um pedum (36, 6).

duodēquadrāgēsīmus, -a, -um num. ord. LIV. 1, 40, 1 -o ferme anno ex quo. HIER. epist. 33, 4, 3 in -o psalmo (33, 4, 7). 33, 4, 7 in CXXXVIII^o.

duodēquadrāgintā num. CIC. Tusc. 5, 7 -a annos (nat. deor. 3, 81 rep. 2, 36. ASCON. Corn. II p. 63, 6 St. II de XL. VAL. MAX. 9, 13 ext. 4). LIV. 9, 35, 8 signis militaribus (24, 16, 4). 31, 3, 3 navibus. 35, 40, 7 dies. 42, 27, 6 quinquereces. CORP. I² p. 189 eleg. 4 (= X 809), 4 Rómulus ... regnavit annos duodequadrāgintā.

duodēquīnquāgēnī, -ae, -a num. distr. PLIN. nat. 2, 38 signiferi ... ambitum peragit Venus trecentis et -is diebus.

duodēquīnquāgēsīmus, -a, -um num. ord. CIC. Brut. 162 anno -o. [COLVM. 9, 14, 4 trad. undeq-].

duodēquīnquāgintā num. LEX Sil. Fest. Gloss. IV p. 352^b (p. 246 M.) duo<de>quingenta sextari quadrantal siet vini. COLVM. 9, 14, 1 dies verni temporis ... -a. 12, 5, 1 in sextarios -a fermenti.

duodēseptuāgēsīmus, -a, -um num. ord. HIER. epist. 33, 4, 3 in -o psalmo.

duodēsexāgēsīmus, -a, -um num. ord. VELL. 2, 53, 3 -um annum. HIER. epist. 33, 4, 3 in -o psalmo.

duodēsexāgintā num. PLIN. nat. 11, 19 -a annis.

duodētrīcēsīmus, -a, -um num. ord. -cens-: BELL. Afr. 98, 2. VARRO frg. ap. Gell. 3, 10, 6 die -o (BELL. Afr. 98, 2). PLIN. nat. 15, 59 -am lunam. CENS. 14, 3 -um annum (AVG. conf. 4, 1). AVG. gen. ad litt. 4, 2 p. 97, 7 -us numerus (11).

(**duodētrīcēnī**) exprimitur apud TAC. dial. 17 bis quaterdenos.

duodētrīciēns num. mult. CIC. Verr. II 3, 163 HS -ens (sc. centena milia) in annos singulos Verri decernebatur, quod aratoribus solverat. scriptum per numerum: COD. Theod. gest. in sen. 5 dictum XXVIII bis (cf. Hirschfeld, Kl. Schr. p. 692).

duodētrīgintā num. ultima a corripitur: AVSON. 378, 7 (v. l. 84). CARM. epigr. 387, 1. 1814, 2. CAES. Gall. 5, 2, 2 naves ... XXVIII (duo de XXX β). LIV. 26, 14, 9 senatores ... -a. 28, 13, 3 -a oppidis. 33, 36, 14 castella ... -a. 36, 38, 6 -a milia hostium. PLIN. nat. 18, 22 -a volumina. SVET. Aug. 46 -a coloniarum. Tib. 1, 2 -a consulatus. CENS. 18, 8 menses -a (-enta D), ubi sequitur viginti octo. AVSON. 378, 7

mensis unus erit tantum -ā dierum. CORP. VI 12845 (= Carm. epigr. 387), 1 quae vixi -ā per annos. 34001 (= Carm. epigr. 1814) annis in lucem -ā moratus.

duodēvicēnī, -ae, -a num. distr. LIV. 21, 41, 6 (oratio Scipionis) -is denariis. exprimitur per bis ... novenos: MART. 10, 24, 7.

***duodēvicēsīmus**, -a, -um num. ord. traditur -ensīmus: R. GEST. div. Aug. 3, 15 VITR. 3, 5, 5 LIV. 27, 12, 14 cod. Taur. SEN. clem. 1, 9, 1 benef. 3, 23, 2 PLIN. nat. 12, 9, 35, 55 PLIN. epist. 6, 20, 5 CENS. 17, 10, 18, 15 AVG. civ. 21, 6. -vices-: v. infra l. 25 aliter exprimitur

numerus: octavus decimus: VITR. 3, 5, 5 ASCON. Pis. p. 14, 11 St. TAC. ann. 13, 6 hist. 1, 27 FLOR. epit. 4, 4, 2 PORPH. Hor. carm. 2, 17, 19 FIRM. err. 19, 4 PAPIN. dig. 35, 1, 101, 2 SPART. Sept. Sev. 1, 5 CAPITOL. Aur. 5, 6, 18, 1 Maximin. 27, 2 VOPISC. Prob. 16, 6 HIER. epist. 28, 2, 2 AVG. civ. 18, 11, 23, 20, 27 INST. Iust. 1, 6, 7 COD. Iust. 1, 17, 1 fin.

octavus et decimus: SVLP. SEV. chron. 1, 52, 4. decimus octavus: COLVM. 11, 2, 36 VLP. dig. 34, 1, 14, 1 VVLG. I par. 12, 15 Ier. 32, 1. in carmine: MANIL. 4, 470 nec una ad decumam nec quarta nec octava.

LIV. 27, 12, 14 -am legionem (cf. 27, 14, 3). VITR. 3, 5, 5 parte -a et eius dimidia (PLIN. nat. 2, 184 -am Tauri partem). VELL. 2, 7, 2 -um ... annum (SEN. clem. 1, 9, 1 PLIN. epist. 6, 20, 5. CENS. 17, 10 anno quingentesimo -o. GELL. 5, 4, 2). SEN. benef. 3, 23, 2 in -o annalium (CENS. 18, 15. HIER. epist. 33, 4, 7 in -o psalmo. AVG. civ. 21, 6 in libro -o). PLIN. nat. 12, 9 se cum -o comite. 35, 55 -a olympiade. AVSON. 449, 3 -essima (sic P) die. FAV. EVL. p. 9, 14 numerus. ISID. lib. num. 85 numerus (spiritualiter explicatus).

neutr. pro adv.: R. GEST. div. Aug. 3, 15 tribuniciae potestatis -um et sic passim per numeros scriptum in titulis imperatorum.

***duodēvigintī num.** PAUL. FEST. Gloss. IV p. 177^a (p. 67 M.) -i dicendi consuetudinem a Graecis traxisse videmur, qui sic enuntiant $\delta\upsilon\omicron\iota\nu$ $\delta\langle\epsilon\omicron\rangle\upsilon\tau\alpha\nu$ $\epsilon\lambda\kappa\omicron\iota\nu$ (PRISC. gramm. III 416, 13). p. 185^b (p. 73 M.) dextans dicitur ... quemadmodum -i et deunx. **nota** duodeviginti AVSON. 183, 16 (v. l. 64). duoque de xx: SVLP. SEV. chron. 1, 26, 3. annis mille centum et duobus de viginti: EVTR. 10, 17, 2.

exprimitur numerus per decem et octo: LIV. 9, 33, 4. 26, 47, 7. 27, 29, 8. 34, 52, 5. 38, 36, 10 VITR. 5, 4, 5 COLVM. 11, 2, 86 PLIN. nat. 7, 192 PLIN. epist. 8, 18, 5 FRONTIN. aq. 64. 78 bis. 79 al. FRG. Cens. 14, 2 CAPITOL. Aur. 5, 1 LAMP. Alex. 56, 3 POMPON. dig. 1, 2, 2, 32. 34, 41 VLP. dig. 40, 2, 13. 42, 1, 57 PAUL. sent. 3, 4^a, 2 pars codd. dig. 18, 1, 40, 2 MOD. dig. 1, 7, 40, 1 FLOR. 2, 6, 1. 3, 10, 25 cod. B. 4, 2, 5 IVST. 9, 1, 8 INST. Iust. 1, 11, 4 COD. Iust. 1, 1, 4, 1. 1, 5, 8 pr. CHALC. comm. 46 quater. AVG. civ. 5, 22 p. 234, 15 D. 16, 22 p. 159, 3. 18, 22 p. 284, 25 Ps. AVR. VICT. epit. 16, 1. 20, 1 VIR. ill. 49, 4 EVTR. 1, 1, 2. 2, 21, 3. 6, 9, 1. 7, 1 x et VIII. OROS. hist. 1, 20, 5 decem (-im B) et octo codd. DB saec. VIIIⁱ uterque. RVF. FEST. 6, 4. 15, 3 FAVST. REI. epist. 6 p. 199, 9. CORP. XIII 1855 decem et octo (item NOT. Tir. 61, 42).

VI 16169 (= Carm. epigr. 85) decem et octo. IX 2272 (= Carm. epigr. 1523) dece et octo. decem octo: LIV. 37, 57, 6 SPART. Pesc. 5, 1. CORP. V 3897 (a. 532) x octo. octo et decem: CORP. IX 1880; cf. SEDVL. carm. pasch. 3, 202 iuges post octo decemque ... messes (op. pasch. 3, 17 post octo iuges annos ac decem). octodecim: LIV. 39, 5, 14. **circumscribitur:** LVCIL. 491 ter sex ... annos.

PLAVT. Poen. 897 -i minis (1380). CATO agr. 19 p(edes) XIII (CAES. Gall. 2, 5, 6 [duo de xx α, in β aut idem aut duodeviginti]). CIC. ac. 2, 82 solem ... amplius -i partibus ... maiorem esse quam terram (2, 128. inde LACT. inst. 3, 23, 12). rep. 2, 39 (loc. mutil.). LIV. 10, 43, 15 signa militaria -i (26, 6, 8). 21, 55, 4 -i milia peditum (25, 21, 10). 24, 11, 2 -i legionibus. 27, 10, 3 coloniis. 27, 27, 9 equitum ... -i vivi capti. 34, 26, 11 naves. VELL. 1, 15, 5 post -i annos (2, 41, 2. 2, 59, 3. VAL. MAX. 5, 2, 9 duo de xx. QVINT. inst. 8, 5, 17 TAC. ann. 2, 63. al.). SEN. dial. 10, 13, 6 elephantorum -i. COLVM. 2, 5, 1 vehes ... -i. 2, 15, 1 iugerum -i. PLIN. nat. 7, 102 hastis puris -i (GELL. 2, 11, 2. VAL. MAX. 3, 2, 24 compendio scriptum). 8, 89 -i cubita (SOL. 32, 15. SVET. Aug. 65, 1 -i mensium. frg. ap. Char. gramm. I 236, 18 (p. 307, 20 B.) praepositiones. AVSON. 183, 16 -i functus Olympiadas. SIDON. epist. 3, 3, 3 equitum. [CORP. XIII 8502 -i trad., sed falso; v. duoetvicensimani.]

duodrāns v. dodrans.

duoetquadrāgēsīmus, -a, -um num. ord. CENS. 14, 3 annum.

duoetvicensimānī, -ōrum. milites legionis duoetvicesimae: TAC. hist. 3, 22 sextadecumanos -osque et primanos. 4, 37. 5, 1. CORP. XIII 8502 (= Dessau 8937, act. Const.) duodeviginti trad.

duoetvicensīmus, -a, -um num. ord. -vicens- ubique TAC. VARRO ap. Gell. 5, 4, 3 (Non. p. 100, 10 e coni.) v. p. 2253, 7. 10. PLIN. nat. 2, 87 -o et vicesimas. TAC. hist. 1, 55 quarta ac -a legiones. item de legione ibidem et 1, 18 (duo/vicensimam cod.). 1, 56 bis. 2, 100. 4, 24. e coni. (cf. p. 2253, 12): CATO orig. 84 (Non. p. 100, 12) v. p. 2253, 11. FAB. PICT. ap. Gell. 5, 4, 3 v. p. 2253, 5. falso, ut vid., trad.: FAB. PICT. ap. Gell. 5, 4, 3 (v. p. 2253, 3. 5. 6).

duonitās benignitas GLOSS. cod. Voss. fol. 24 (Loewe, Prodr. 363). cf. bonitas. **duonus** v. bonus vol. II 2079, 24 sqq., dunus p. 2241, 53.

duopondium v. dup-. **duorico** vocabulum celticum. v. Onom. **duovīcēsīmus**, -a, -um num. ord. i. q. duoetvicensimus. GELL. 5, 4 (sub titulo de verbo duo[de]vicesimo, quod volgo incognitum est) [+ Vollmer]

expositi erant Fabii annales ... grammaticus autem quispiam ... repperisse se unum in libro mendum dicebat ... ostendebat grammaticus ita scriptum in libro quarto (*frg. hist. 6*) '..... duo[et]vicesimo anno postquam Romam Galli ceperunt'. 'non', inquit "duo[et]vicesimo" sed "duoetvicesimo" (duode- *trad.*) scribi oportuit. quid enim est "duo[et]vicesimo"? (*aliqua perierunt*) ... hic (*i. Varro*) ita scripsit: 'mortuos est anno duoetvicesimo (*hic recte, ut videtur, codd., cf. l. 9*); rex fuit annos XXI'. NON. p. 100, 9 (*excerpta ex Gellio*) 'duo[de]vicesimo' (duoetvices- *Linds. hic et infra l. 10. 11*) ita ut 'duodecimo': Varro humanarum rerum lib. XVI: 'mortuos est anno duo[de]vicesimo (duoetv- *Linds.*); rex fuit annos XXI'. Cato in quarto Originum (orig. 84): 'deinde duo[de]vicesimo (duoetv- *Linds.*) anno post' *eqs. circumscriptum MANIL. 4, 451 bis ... undena pars.*

2 duoviginti. FRONTIN. *grom. p. 28, 13 (p. 11, 17 Thulin)* ut duopondium *et -i* (*l. ... seclutit Thulin, cuius adn. cf.*), quod dicebant antiqui, nunc dicitur dipondium (duop- *trad.*) *et xx* (*l. ... seclutit Thulin*), sic eti(a)m duo[de]cimanus decimanus est factus. *forma ficta videtur.*

duovir v. l. 63 sqq. **duovira, duoviralis sim. v. duumv.**
duo viri, duom virum plur., inde ductus sing. duovir vel duomvir (duumvir), -i, unde denuo ductus plur. duomvireis vel -i.** *magistratus varii.* GLOSS. δὐαυδρος. *alia graeca v. p. 2254, 49 sq. 68. 79. 2255, 10. 51. formae: plur.: nom. perscriptus DVO·VIREI: CORP. I² 1502 (= XIV 4063). 1682 (= X 480). DVO·VIRI: I² 1607 (= X 3726). DVO·VIR.: I² 1473 (= XIV 3013). 1576 (= X 4587). 1608 (= X 3727). 1609 (= X 1218). 1632 (= X 852). 1633 (= X 844). 1634 (= X 8148 sine puncto). XI 1421, 39 et passim. eadem forma (DVO·VIR.) pro cas. obl. plur.: LEX par. fac. Put. (Corp. I² 698) 1, 2 (*abl.*) 3, 7 (*gen.*). II·VIRI: FAST. ann. Praen. Apr. 11 (Corp. I² p. 235). Mart. 6 (*ibid.* p. 233). CORP. I² 1533 (= X 5074). 1693 (= IX 6193). passim. II·VIR.: FAST. cons. Venus. (Corp. I² p. 66) a. 720—26. LEX lul. munic. (Corp. I² 593) 51. 84. CORP. I² 1634 (= X 8148). 1690 (= X 221). 1701 (= IX 448). 1905 (= Dessau 5393^a). XII 4338 et se-scenties. *de formis q. s. DVOMVIRE, DVOMVIRI, DVVM·VIRI, sim. v. p. 2254, 8 sqq. formae plurales obliquae (cf. supra l. 28): gen. (cf. infra l. 44 sqq.): DVVM·VIRVM: LEX par. fac. Put. (Corp. I² 698) 1, 5. 3, 6. DVO·VIRVM: LEX Tarent. (Corp. I² 590) 44. II·VIRVM: LEX agr. 28. II·VIRORVM: LEX Malac. (Corp. II 1964) 60. II·VIROR.: CORP. II 1120. duumvirorum: DIG. cod. F 27, 8, 1, 9. acc.: DVOVIROS: CORP. XI 1421, 38. in codd.: LIV. 6, 42, 14 M¹P (duosviros M²L, duumviros H). dat. abl.: DVO·VIREIS: LEX Tarent. 14 (*incertum DVVERIS: CORP. IV 4707*). in codd.: LIV. 4, 21, 5 cod. Ver. (*v. p. 2254, 14 sq.*). II·VIR(EIS): LEX lul. munic. 99. II viris: CAES. civ. 1, 23, 4. *genetivus plur. coniunctus cum uno nomine in nullo vetustiore exemplo servatus est, sed fortasse sic explendus CORP. I² 1552 ... Cor>nelius <... duom> viru<m...>. rara etiam recentiora sunt: CORP. II 2886 viam ... L. Lucret(ius) Densus II virum fecit. III 5583 (= Raet. 28) Faustus II virum et praefectus i. d. civitatis Aguont. VIII 1270 (Diehl 366) ille duoviru (item OPTAT. app. 2 [= ACTA Fel. ed. Gebhardt p. 205 sqq.] p. 197, 16 et ubique). 4580 ille II viru (4579. 4597. 4600). 4585 aedilis II viru pontifex. 8995 electus II viru, item II viru q. q. haec structura genetivi (etiam cum verbis esse, creari sim.) diu vigeat: CIC. Att. 2, 6, 1 (*v. p. 2255, 30*). FRONTIN. aq. 6 erat -um creatus. destructa esse videtur LEX agr. 28 (*v. p. 2254, 80*); potest accipi etiam LIV. 23, 30, 14 ut Q. Fabium -um esse iuberent. VAL. MAX. 1, 1, 13 M. Atilium -um. neque dubito, quin in codd. vere antiquis item ut in titulis et in tabulis legum plerumque notatum fuerit II VIR, quam notam librarii posteriores non semper recte solverunt; minime igitur constat ex gr. LIVIVM nom. sing. -r, non gen. plur. -rum scripsisse 2, 42, 5 (*p. 2254, 52*), 34, 53, 5 (*p. 2254, 57*), al. abusive post duo nomina (casu nom.) DVOM·VIRVM: CORP. I² 2203 (= V 971); similiter videtur expleri posse DVVM·VIRVM: CORP. I² 1467 (= XIV 2994). sing.: nom.: DVO·VIR: CORP. I² 788 (= VIII 977). 804 (= VI 3732). 1464 (= XIV 2980). 1578 (= X 4727). 1747 (= IX 2235). 1748 (= IX 2240). 1753 (= IX 2662). 1911 (= IX 5191) et passim. eadem forma (DVO·VIR) pro cas. obl. sing.: CORP. I² 1610 (= X 1213). 2092 (= XI 1345). IX 5581. passim. cas. obl.: abl.: DVOVIRO: CORP. VIII 9642. X 4559 (*saec. IV*). cf. IX 2220 DV<OV>IRO. LIV. perioch. 12 douviro N¹ (duumv- N²). II·VIR: vel II VIR: LEX agr. a. 643 (Corp. I² 585) 59. 64. 67 passim. LEX Rubr. (Corp. I² 592) 1, 6. 1, 16. 2, 5. LEX lul. munic. (Corp. I² 593) 99. 140. CORP. I² 1619 (= X 1572). 1625 (= 1457) et se-scenties. eadem forma (II·VIR) pro cas. obl. sing.: LEX agr. (Corp. I² 585) 51. LEX Rubr. (Corp. I² 592) 1, 28. frg. Atest. (I² 600) 11. LEX lul. munic. (I² 593) 105. CORP. I² 1652^b II·VIRO. 2094 (= XI 1347). DVOM·VIR: CORP. I² 1225. 1424 (= XIV 426). 2282 (= XII 4389). X 6680. XI 3583. 3584. XII 4372. 4429. 4432. et pro cas. obl. sing.: CORP. II 4530 bis. VIII 7099. XI 6167. DVVM·VIR: CORP. I² 992 (= VI 518). 1620 (= X 1573). IX 1540. XI 3212. 3803. III 6687. 6873. 14214^b al. (*malae scripturae: DVVMVIR sim.: CORP. II 1676. VIII 14. 17903^a bis. 22673. IX 25. A 477 [a. 347]. 4559 [saec. IV, at ibid. v. 15 duoviro]. XI 414. XIII 412 [= CARM. epigr. 260, 1; in hexametro metro probata]. INSCR. Dessau 4683. DVVMVER sim.: CORP. III 7508. 7484). in codd.: LIV. 2, 42, 5. 34, 53, 6. 7. 35, 41, 9. 36, 36, 6 al. DIG. cod. F 15, 1, 3, 13. 47, 10,*

13, 5. FRG. Vat. 112. eadem forma (DVVM·VIR) et pro cas. obl. sing.: CORP. III 6687. 6873. V 7835. 8665. V suppl. Ital. 475, 18. IX 4169. XI 5283. XIV 171. 373. 3955. 4142. VIII 2776. XII 4371. XIII 3693. al. in cas. obl. sing.: acc. duumvirum: CIC. Pis. 25. Att. 2, 6, 1 (*diu nimirum codd.*) LIV. 23, 30, 14 (dumv- P¹, item 22, 33, 8). 40, 42, 8 DIG. cod. F 49, 1, 12. abl.: duumviro: CAES. Gall. 7, 65, 2^β (*v. p. 2255, 34*). LIV. 6, 5, 8. 40, 28, 7. 40, 42, 9. inde etiam pluralis (*iam temp. lib. rei p.*): DVOMVIRE: CORP. I² 1511 (*Corae = X 6517*). DVOM·VIRI: I² 1474 (*Praeneste = X 3016*). DVVM·VIRI: VIII 20745 (*a. 222*). in codd.: CIC. leg. agr. 2, 93 Att. 14, 21, 2 LIV. 11, 26, 6. 7. al. (4, 25, 3 duumviri VP, item 22, 33, 8 P¹). DIG. cod. F 3, 4, 6, 1. item in cas. obliq. plur.: acc.: duumviros: LIV. 1, 26, 5. 3, 10, 7. al. FEST. v. infra l. 34. DIG. cod. F 39, 2, 4, 4. 44, 7, 35, 1. dat. abl.: duumviris: L. C. Rab. perd. 12 CAES. civ. 1, 30, 1 LIV. 1, 26, 6. al. (4, 21, 5 duov- cod. Ver., item 10, 8, 3 M) DIG. cod. F 2, 2, 3, 1. notatur (*v. Dessau, Inscr. lat. sel., ind. p. 800*): D·V· pro sing. et plur. Pompeis: CORP. I² 1628. 1635 (= X 829). X 803. 804. 820. 822. 837. 858. 885. 886. 890. 891. al. 1141 (*Abellini*) et passim in programmatis electionum parietariis (*v. CORP. IV p. 241 et p. 769*), ubi legitur etiam D·VIR (vel D·sola) vel II VIR, semel HH, saepius II vel H. item scriptum nude II: CORP. III 5625. IX 2356. XI 7265. nota: VIR: CORP. X 904 (*a. 40—41*). II·V.: CORP. I² 1628 (= X 819) i. duoviri. INSCR. Eph. epigr. IX. n. 1284^b i. duoviris. DD·VV· i. duoviri: CORP. III 3522 (*cf. 10384*). vocabulum inter composita a vir ducta enumerant CHAR. gramm. I 24, 21 (*p. 23, 10 B.*). PRISC. gramm. III 416, 31. de II virum variis generibus et officiis copiose disseruit post alios Liebenam, PW V p. 1798—1842.

I urbani: A perduellioni iudicandae: CIC. Rab. perd. 12 a -is ... capitis condemnari. LIV. 1, 26, 5 -os ... qui Horatio perduellionem iudicent, secundum legem facio'. lex horrendi carminis erat: -i perduellionem iudicent; si a -is provocarit *eqs.* ... hac lege -i creati. 6, 20, 12 per -os, qui de perduellione anquirent creatos ... damnatum. FEST. Gloss. IV p. 396^a (*p. 297 M.*) accusatus ... paricidi apud -os, damnatusque provocavit ad populum. VIR. ill. 4, 9 apud -os condemnatus. **B sacris faciendis** (*v. Marquardt-Wissowa St.-Verf. III² p. 380*): LIV. 3, 10, 7 libri per -os sacrorum aditi. 4, 21, 5 obsecratio ... a populo -is praecuntibus est facta. 4, 25, 3 multa -i ex libris placandae deum irae ... causa fecere. 5, 13, 6 -i sacris faciendis lectisternio ... facto ... deos placavere. 5, 50, 2 expiatio ... in libris per -os quaereretur. 6, 5, 8 aedis Martis ... dedicata est a T. Quinctio -o sacris faciendis (*nisi subest error; cf. I, C infra l. 51 sqq.*). 6, 37, 12 ut pro -is sacris faciendis decemviri creentur. 10, 8, 3 duoviris (*sic M*) sacris faciendis adiectus est propter plebeios numerus. L. AELIUS augur ap. Macr. Sat. 1, 6, 13 bello Punico secundo -os ... ex s. c. libros Sibyllinos adiisse. VAL. MAX. 1, 1, 13 Tarquinius ... rex M. Atilium -um, quod librum secreta ri<tu>um civilium sacrorum continentem, custodiae suae commissum corruptus ... describendum dedisset, culleo insutum in mare abici iussit. *cf. Dionys. antiq. 4, 62, 4 ἀνδρας ἐπιφανείς δύο et Zonar. 7, 11 δύο βουλευταίς ἀνδράσιν et v. decemviri vol. V 128, 47 et quindecimviri.*

C aedi dedicandae: LIV. 2, 42, 5 Castoris aedes ... dedicata est. vota erat ... <a> Postumio dictatore; filius eius -r ad id ipsum creatus dedicavit. *de 6, 5, 8 v. supra l. 40 sqq.* 23, 21, 7 et -i creati M. et C. Atiliae aedem ... dedicaverunt. 23, 30, 14 ut Q. Fabium -um esse iuberent aedis dedicandae causa. 23, 31, 9 -i creati sunt illi ... aedibus dedicandis. 34, 53, 5 aedem Fortunae ... dedicavit Q. Marcius Ralla, -r ad id ipsum creatus (35, 41, 9). 34, 53, 7 Iovis aedem C. Servilius -r dedicavit. 36, 36, 5 Iuventutis aedem ... C. Licinius Crassus -r dedicavit. 40, 34, 4 aedem dedicavit ille ... -r (40, 34, 5). *cf. Cass. Dio 55, 10, 6 ὑπατικῇ τινι ἀρχῇ κατὰ τὸ παλαιὸν χρωμένους. huc pertinere etiam CORP. I² 804 (= VI 3732) duovir lege Plautoria coniecit Henzen.*

D aedi locandae: LIV. 7, 28, 5 senatus -os ad eam aedem pro amplitudine p. R. faciendam creari iussit. 22, 33, 8 aedem ... locatam ad id tempus non esse. itaque -i ad eam rem creati ... illi ... aedem in arce faciendam locaverunt. 40, 34, 6 locaveratque idem ex s. c. 40, 44, 10 ludi decreti et ut -i ad aedem locandam crearentur. **E navales** (*huc pertinere videntur GLOSSAE, modo ullius sint pretii, q. s. στρατηγός, dux exercitus, praetor; cf. duumviratus p. 2316, 32*). LIV. 9, 30, 4 -os navales classis ornandae reficiendaeque causa ... populus iuberet. epit. 12 duoviro, qui praeerat classi. 40, 18, 7 nec rei navalis cura omissa. -os in eam rem consules creare iussi. 40, 18, 8 inter -os ... divisa tuenda enis navibus maritima ora. 40, 26, 8 -i navales creati illi. 40, 28, 7 a C. Matieno -o naves tot ... captae sunt. 40, 42, 8 Dolabellam -um navalem ... magistratu se abdicare. 40, 42, 9 multa -o dicta a pontifice. 40, 42, 10 dicto esse audientem pontifici -um iuberent. 41, 1, 2 ille -r navalis. 41, 1, 3 adversus Illyriorum classem creati -i navales erant. 41, 17, 7 -os navales cum classe Pisas ire. *cf. Cass. Dio frg. 39, 4 Boiss. ναυαρχῶν.*

F agris dandis assignandis: LEX agr. (Corp. I² 585 a. 111 a. Chr.) 28 II virum (*gen. plur.*), qu<ei> ... eas (*vias*) faciunt pateant. 57 edicto II vir(i). 59. 62. 65. 67 ei ... II vir, quei ex h(ac) l(ege) factus creatusve erit, reddito. 69. 76. 77. 78. 80. 96. **G vis purgandis:** LEX lul. munic. (Corp. I² 593 a. 45 a. Chr.) 51 III vir(ei) vieis in Urbem purgandis, II vir(ei) vieis [*† Vollmer*]

extra propiusve urbem Rom(am) passus <...> purgandis. cf. Cass. Dio 54, 26, 7 οἱ... δύο οἱ τὰς ξῶ τοῦ τείχους ὁδοὺς ἐγγχειρίζοντες. H aquae perducendae: FRONTIN. aq. 6 tum (a. 272) ex s. c. -i aquae perducendae creati sunt Curius, <qui eam> locaverat et Fulvius Flaccus. Curius intra quintum diem, quam erat -um (gen.) creatus, decessit. J singulis occasionibus creati: LIV. 6, 42, 14 factum senatus consultum, ut duoviros (sic M¹P, duos viros M²L, duumviros H) aediles ex patribus dictator populum rogaret (iudis maximis). cf. Cass. Dio 46, 45, 3 (a. 43 a. Chr.) ὁ Καίσαρ... καὶ ὑπάτος... πρὸς τοῦ δήμου ἀπεδείχθη, δύο τινὼν ἀντὶ ὑπάτων πρὸς τὰς ἀρχαιρέσις αἰρεθέντων. τοῦτο γὰρ τῶν δύο ἀνδρῶν διὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ ἀστυνόμου ψηφισθῆναι... μηδὲν πλέον τῶν ἀρχαιρέσιων ποιῆσειν ἐμελλον.

II municipales (v. Liebenam PW V p. 1804 sqq.; Mommsen, Corp. X p. 1158; Dessau, Corp. XIV p. 579. cf. COD. Theod. 12, 1, 174. 12, 5, 1). A iure dicundo, summi magistratus quasi consules (cf. iocum CIC. Att. 2, 6, 1 infra l. 30) in municipiis vel praetores, qui creari solebant fere inde ab anno 90 a. Chr., ut tamen non ubique eodem nomine appellarentur, aevo sequiore saepe simpliciter dicerentur magistratus. testimonia vetustissima: LEX par. fac. Put. (Corp. I² 698 a. 105 a. Chr.) I 1 ab colonia deducta anno XC, N. Fufidio N. f. M. Pullio duovir(eis), P. Rutilio Cn. Mallio cos. ibid. I 7 duumvirum arbitratu (III 6). III 7 arbitratu duovir(um) et duoviralium (-atium lapidis), qui in concilio esse solent Puteolis. LEX Tarent. (Corp. I² 590) 14 quique quomque comitia duo vires aedilibusve rogandis habebit. 44 duo virum <arbitratu?> CIC. leg. agr. 2, 93 cum ceteris in coloniis -i appellentur, hi se praetores appellari volebant (cf. SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 34 praetorem pro magistratu dixit, hoc est -o). Pis. 25 Gabinium... si vidissent -um vestri illi unguentarii, citius agnovissent. Att. 2, 6, 1 Anti... ubi quidem ego malleum -um (diu nimirum trad.) quam Romae fuisse. 14, 21, 2 ut arma (utram trad.) omnes veterani haberent eaque -i omnibus mensibus inspicerent. CAES. civ. 1, 23, 4 ab II viris Corfiniensibus. 1, 30, 1 -is municipiorum imperat, ut naves conquirant [Gall. 7, 65, 2 vix recte -o add. β]. LEX Rubr. (Corp. I² 592 a. 49 a. Chr.) I 6 II vir III vir praefectusve. I 16 mag(istratus) prove mag(istratu) II vir III vir praefect(us)ve. I 28 (II 15). I 28 ex decreto II vir(i) III vir(i) praefec(tei)ve Mutinensis. LEX Atest. (Corp. I² 600) 10 in quoque (quemque aes) municipio colonia praefectura quousque II vir(i) eiusve, qui ibei... iure dicundo praefuit, ... iuris dictio... <fuit>. LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 83 quicquomque in municipiis coloneis praefectureis foreis conciliabuleis c(ivium) R(omanorum) II vir(ei) III vir(ei) erunt aliove quo nomine mag(istratum) potestatemve... habebunt. 99 comitia II vir(eis) II<II> vir(eis) aleive quoi mag(istratu) rogando subrogandove habebit. 104 neve eum... II vir(um) III vir(um) queive ibei mag(istratus) sit, renuntiato. 139 neve quis... ibei II vir III vir esto neve ibei m(agistratum) potestatemve habeto. VELL. 2, 19, 2 iussu -i. exempla -um nude dictorum sunt innumerabilia: nota INSCR. Dessau 9414 (Iconii) II vir(o) primo col(oniae). CORP. II 4616 II vir quinquennalis primus. CORP. III 6888 ubi latino du<ovir col.> respondet in graeco δυν<δρι>ος τῆς κολ. distinguuntur in aliquot municipiis -i iure dicundo et -i aediles (CORP. IX 1167 II vir aedil. II vir iur. dic. 1414 II vir. aed. II vir. i. d. II vir. quinq.). coniuncti nominantur quattuorviri: cf. CORP. I² 1629 (= X 937) et 1630 (= X 938), item 1628 (= X 819), omnes Pompeianas. cf. et II 1423 (a. 78), 4 III viris. 17 II viri. XI 1943 III vir II vir (1944). II viri iure dicundo: LEX Atest. 10 (v. l. 37). LEX Vrson. (Corp. I² 594) 96 II viri quive iuri dicundo praerit (cf. et 61. 103). LEX Salpens. (Corp. II 1963) I 26 ex II viris, qui in eo municipio i(ure) d(icundo) p(raerunt). II 21 aput II vir(os), qui iure dicundo praerunt eius municipi (cf. et I 24. 25. 32. 38. 41 II 31). LEX Malac. (Corp. II 1964) 54 II vir. qui iure dicundo praesi<n>t. 63 qui II vir i. d. p. (cf. et 64. 66). CORP. I² 1625 (= X 1457 Pompeis) II vir i. d. I² 1628 (= X 819 ibid.) d. v. i. d. I² 1634 (= X 8148 ibid.) II vir iur. deic. et saepissime. perscripta: X 4876 duovir iure dicundo. 1081 II vir. iure dicundo. X 1204 duovir iure dicund. III 8407 <II v>iro iure <d>icundo. 5589 (= Raet. 32) II viro iuris dicundi (XII 2208). XIII 1684 II viro a iure d(icundo). III 2087 II vir iure dic. IX 2348 II vir iure d. 1049 d<uovir> iuri dic. similia passim, saepissime i. d. nota: CORP. II 1477 II vir praefectus iure d(ic). 2225 II vir. praefect. iur. dic. praetores: CORP. I² 1690 illi pr(aetores) duo vir(i). XII 4338 (saec. I) illi pr. II vir(i). X 208 (a. 119) pr. II vir q. 226 pr. II vir qq. 227 pr. II vir. 1137 aed. II vir. pr. II vir (1140). XII 4409 <II vi>r praetor. 4429 pr. duovir. et alibi. aediles (cf. CORP. IX 5445 aedilitate remissa II vir(o)): CORP. IX 456 II vir aed(i-lia) p(otestate). 651: II vir aed. pot. 1167 II vir aedil., II vir iur. dic., q. 1163 II vir aedilis. 1414 II vir aed., II vir i. d., II vir quinq. 1415 II vir aed. 5445 aedilitate remissa II vir. X 1137 (v. l. 72). 1140 hic pr. II vir, ille aed. II vir. 1141 aed. d. v. cf. et 1129. 1139. 5587 <II vir a>ed. potest. II vir II vir iter(um) <cens. p>otest. 5590 duovir a<ed. pot. po>t. iterum cens<or(ia)>. XII 4389 duom vir aedilis. XIII 8166 <II vir i>ter(um) aedil. p. III 13293. similia alibi. cf. et X 6017 (in mensa ponderaria) illi duo vir(i) ex s. c. pondera et metra exaequarunt. incertissima est fides inscr. CORP. II 1596 ubi nominari traditur II vir Cerealis (cf. tamen aediles Cereales

Onomast. II 343, 61). quinquennales (hic illic aperte distincti a II viris nude dictis; quinquennalicius VIII 12386): CORP. I² 1464 (= XIV 2980 Praeneste) duovir(i) quinq. I² 1533 (= X 5074 Atinae) II viri q. q. I² 1576 (= X 4587). I² 1610 (= X 1213 Abellae) duovir(o) quinq. IX 1156 II vir quinq... intra lustrum honoris eius. XI 3583 duovir quinq. et sescenties; perscripta XI 3261 II vir i. d. iterum quinquennali. VIII 883 II vir quinquennalicio gentis Severi... IX 338 II vir. quinquenn., plerumque notatum quinq. vel q. q., raro q. excerpse exempla notabilia ob distinctiones: CORP. II 4530 duomvi<ro> et duoviro quinquenn<ali>. 4616 II vir Ilurone et II vir quinquennalis. 6072 II vir et q. q. col. I. v. T. T. (III 8783 II viro et q. q. munic. <Bu>tuation). III 6835 II vir. II quinq., muner. II. IV 1918 d. v. I. d. quinq. VIII 980 II vir., II vir. q. q. III. IX 441 II vir. i. d. bis, II vir. quinq. 735 II viro quinq. i. d. 2353 II viro ter. quinq. 2359 II vir. iter. quinq. 2568 II vir i. d., II vir quinq. II. 2804 bis II vir i. d., II vir i. d. quinq. 4200 II vir i. d., II vir q. q. X 830 II vir i. d. v., quinq. iter. 838 II v. i. d. quinquens, iter(um) quinq(uennalis). XI 413 duovir quinq. duovir i. d. 6167 duoviro quinq. ex s(enatus) c(onsulto) et d(ecurionum) d(ecreto). huc pertinent etiam CORP. XIV 375 (Ostiae) II vir(o) censoriae pot(estatis) quinquennal(i) in comiti(i)s facto. 245 (in albo) II vir(i) c. p. q. passim additur nomen loci: CORP. I² [788 (a. 45 a. Chr.) duo vir ut. an sit Vticae an quintum quaeritur] 1619 (= X 1572) II vir Nolae. I² 1620 (= X 1573) duumvir Nolae. I² 1632 (= X 852 Herculanet) duo vir(i) quinq. coloniali. I² 1748 (= IX 2240) duo. vir Teles(iae). II 1158 II vir c(olono-rum) c(oloniae) R(omulensis). 1676 dumvir in colonia A. G. 1680 II vir col. Aug. Gem. 1685 <II> vir munic. Aurgit<ani>. LEX Malac. (Corp. II 1964) 65 II viri municipi Flavi Malacitani. CORP. II 2133 II vir Patriciensis. 4277 II vir(o)... translato ab divo Pio ex munic. August. in col. Tarrac. 4495 II vir Egara. 4616 II vir Ilurone. III 5583 (= Raet. 28) ille II virum et praef. i. d. civitatis Agunt. 6873 <duu>m<v>ir col. Iul. Aug. Cremnensium. V 51 II vir i. d. Pol(ae). 708 II vir Cl. Ag. V suppl. 475, 18 in colonia... duumvir II. VIII 883 = 12386 aed., II vir(o) quinquennalicio gentis Severi<...>. IX 806 II vir Siponti. 2601 II vir <mu>nicip. Terventinat. 2602 II vir Terve. 5841 II vir Anconae. X 477 (a. 347) dumviri coloniae Pestanorum. X 1273 II vir. quinq. Pompeis. X 6104 II vir Clupiae bis. XI 972 II vir Regio Lepido. 3807 II viris Veientium. 5278 II vir quinq. col. Iul. Hispelli et II vir quinq. in municipio suo Casini. 5283 (saec. IV) duumviro iterum q. q. i. d. huius splendidissimae coloniae. XII 2327 <II vir> i. d. col. Aug. Flor. V<iennae>. 2606 II vir et flamen in col. Equestre. XIII 1674 II vir in civitate Sequanorum. 5063 II vir col. Hel(vetiorum) (5166). saepe indicatur iteratio (v. Dessau, Inscr. Lat. sel., ind. p. 687. 688): CORP. I² 1693 (= IX 1693) II viri it(erum). 2094 (= XI 1347) II vir(o) iter(um). item IX 5688. II 5438 et saepe adscriptus numerus II; rarius dicitur bis, ut II 493 <II>vir bis. IX 441 II vir i. d. bis. V 7832 al. nota III 6843 II vir(i) ann(o) secund(o). CORP. I² 1502 (= XIV 4063) duo vires III (II 1129 VIII 980 XI 1341 al.). X 787 (aet. Aug.) d. v. i. d. tert(ium). XIV 3500 II vir. tert. II 896 II viro ter. 4199 duo viro ter. IX 652 II vir quinq. ter. X 337. 820. 4749 al. CORP. XI 1331⁶⁴ (p. Chr. 66) II vir III (II 1258. 3696. X 837. 858 al.). X 790 II vir. i. d. quart. quinq. 6766 II vir quart. 4896 duo vir quarto. INSCR. Dessau 5395 hic quarto, ille iter. duoviri. CORP. X 830 II vir i. d. v. I² 1911 (= IX 5191) duo vlr quinto. X 838 (v. l. 17). INSCR. Dessau 5395 (Ostiae) duovir VII. designati: CORP. II 2131 II vir designatus. 5354 II vir desig. III 9763 VIII 4886 II vir quinq. designatus. 14686. IX 667 II vir. i. d. desig. Venusia. 4789 II vir. des. X 461 duovir des. v(ixit) a(nnos) xxv. 479 II vir. design. vixit ann. xx. 1268 ann. xx II vir. designato. 5670 v(erba) f(ecerunt) de II viro quinquenn. in prox. annum fieri placere M. Vibium Auctorem. XII 4247 XIII 1921 II vir designatus ex postul(atione) populi. XIV 409 in proxim. annum II vir designat. est. 4247. nota: XII 697 II v<ir iur. dic.> quinq. cand(idatus) Arelat... III 7508 quandam (= quondam) dumver. qui duovirum vice sunt (v. Dessau, Inscr. lat. sel., ind. p. 693): LEX Salpens. (Corp. II 1963) 25 de iure praef(ecti), qui a II vir(o) relictus sit. LEX Vrson. (Corp. I² 594) 93 quive praef. [qui] ab II vir(o) e lege huius coloniae relictus erit (94 quem II vir praef(ectum) reliquerit). 68 II viri praef(ectus)ve (71. 94. 95 bis. et saepius). 126 II vir aed. praef. (128. 129. 130 al.). 130 apud II vir(um) interregem praef(ectum) actio... esto. CORP. XI 1421, 19 in colonia neque II vir(i) neque praef(ecti) er<ant> neque quisquam iure dicundo praerat. CORP. II 34 II vir., praef. pro II vir. (cf. 493). 2149^a II vir. i. d., praefecto, II vir. Polesi. III 605 praef. pro II vir. et II vir. quinq. 4111 pref. pro II viris. 5583 (v. l. 31). V 7914 <II> vir. q. q. item praefecto pro II viro q. q. VIII 4580 II viru., praef. i. d. pro II viris q. q. (4597 a. 202). 4600 II viru., II vir quinq., praef. i. d. pro II viris. 4874 praef. II vir. i. d. 8995 praef. pro II viris, atque ab ordine electus II viru, item II viru q. q. XII 261 <praef. i.> d. pro II vir. 529 praef. pro II vir. 4230 praefecto pro II viro. 4250. 4371. 4372. 4396 praef. pro II vir. et II vir. 4401—5. 4417. XIII 5010 praefect. pro II vir., II vir. bis. nota XII 1529 loco II viri. im-peratores vel Caesares vel alii nobiles et eorum vices agentes (cf. LEX Salpens. 24 SPARTIAN. Hadr. 19, 1 per Latina oppida dictator et aedilis et -r fuit. CORP. X 6090 s. v. duumviratus): INSCR. numm. [† Vollmer]

Heiss, monnaies de l'Espagne p. 257, 12 Germanico et Druso Caes. II vir(is) p. 269 n. 5 Iuba rex Iubae f. II v. qu. p. 269 n. 6 rex Ptol. C. Laetilius Apalus II v. q. CORP. XII 4230 praefecto pro II viro C. Caesaris Augusti f. III 170 II viro qui(nq. pr) aef(ecto) imp. Vespasiani Caesar(is) Aug. 6843 praef. Drusi II vir(i) ann(o) secund(o). V 4374 praef. Neronis Caesaris II vir. quInq. 7567 X 7211. XI 421. XIII 3572 II vir. Ner(onis). XIV 376 al.

nomina -um leguntur praeter inscriptiones sepulcrales (honoris causa dicuntur et talia: CORP. II 1585 II vir primus de familia Pompeia. VIII 9407 II vir(i) fil(iae). 9642 patre duoviro questor. cf. et duumvira): in albis municipalibus, ut CORP. VIII 2403 (Thamugade) -i (secuntur multa nomina); post in novo capite duovirali (sec. 12 nomina). 17903^a. in fastis, ut FAST. Venus. Corp. I 1² p. 66 FAST. Nol. Corp. A 1233 FAST. Ost. Corp. XIV 245. in titulis operum publicorum vel pro auctoribus, ut CORP. I² 1464. 1502. 1511. 1607. 1608 et passim (cf. et IX 2345 II vir curator viarum sternundarum), vel ut annus indicetur, ut LEX par. fac. Put. (a. 105 a. Chr.) Corp. I² 698 ab colonia deducta anno XC, N. Fufidio N. f. M. Pullio duovir(eis), P. Rutilio Cn. Mallio cos. INSCR. Ephem. epigr. IX n. 767 statua dedicata XIII k. Oct. Ti. Claudio Attalo... T. Sabidio Sabino II vir(is). CORP. II p. 1166 (multa exempla composita). VIII 8375 XI 3807. INSCR. Wiener Studien 24 (1902) 286 ὑπὸ δὲ ἀνδρῶν πενταετηρικῶν illis. in nummis (v. Eckhel, Doctr. numm. IV 474 sqq.), ut INSCR. numm. Catalogue of Greek Coins by Head VIII p. 64 n. 522 II VIR. QVINQ. cf. p. 59 sqq. INSCR. numm. Heiss, Descr. gén. des monnaies antiques de l'Espagne p. 158 n. 12. 13. p. 159 n. 25 II VIR. p. 167 n. 31. 33 II VIRI. p. 183 n. 19. p. 271 n. 22. 26 II VIR. QVINQ. INSCR. numm. Friedländer, Zeitschr. f. Num. 6 (1879) p. 14 δύο ἀνδρ(ες). etiam in tegulis, ut CORP. XIV 4091, 1 sqq. nota: II 2216 anno illorum II vir(um) c(olonorum) c(oloniae) P(atricae). cf. et VIII 1641 per -os cuiusque anni. de ludis cf. CORP. V 6842 II vir munerar(ius). 7915 (= suppl. Ital. 1024) VIII 16555 praef. i. d. II vir(i) munerari (16559). INSCR. Ephem. epigr. VIII n. 340 II viro munerari(o) sple(n)dido. CORP. III 659 II vir et munerarius Philippis. VIII 1270 (Diehl 366) duoviru et munerarius. al. IX 1540 -r et munerarius.

fit aliquid -um arbitrato: LEX par. fac. Put. 1, 9. 3, 6. 3, 7 LEX Vrsen. 61. 75 conventionione... -orum: VLP. dig. 27, 8, 1, 9. ex decreto II vir.: LEX Rubr. 1, 28. edicto II vir(ei): LEX agr. 57. iussu -i: VELL. 2, 19, 2.

structurae: aliquem -um (gen. plur., post acc. sing.; v. p. 2253, 52 sqq.) facere creareve: LEX agr. 67. 76. 77. 78. 96 LEX Vrsen. 93. facere: LIV. 1, 26, 5 LEX Vrsen. 70 al.; fieri: CORP. X 4670 (v. p. 2256, 59) al. creare: LIV. 1, 26, 7. 2, 42, 5 et passim. FRONTIN. aq. 6 LEX Salpens. 1, 24. 25 Malac. 54 PAPIR. dig. 50, 1, 38 pr. VLP. dig. 49, 1, 12 et saepe in titulis. CORP. X 7023 II vir suf(fragiis) popul(i) creatus. II 1731 II vir praef. iur. dlc. ab decurionibus creatus. sim. XI 1421, 39 per legem coloniae -os creare et habere. II vir(um) creare facere sufficere: LEX Vrsen. 68. eligere: CORP. VIII 8995 ab ordine electus II viru. esse iubere: LIV. 23, 30, 14 (iubere: 9, 30, 4). inaugurare: LIV. 40, 42, 8. rogare: LEX Tarent. 14 LIV. 6, 42, 14 LEX Malac. 53. rogare subrogareve: LEX Iul. munic. 99. renuntiare: LEX Iul. munic. 100. 105. sufficere: COD. Theod. 12, 5, 1 (a. 326). nota: AVG. c. Cresc. 3, 70, 81 Caeciliani ex -is.

B duoviri aediles: v. p. 2256, 73 sqq. C duoviri ab aerario (v. vol. I 1058, 80): CORP. XII 180 (II vir ab) aerario. XIII 1684 II viro ab aerario, item II viro à iure dlcundo. 2949 II vir ab aer. XII 2349 II vir. aerari (1783 II vir aer. 1867. 1868. 1869. 1870. 1897. 1901. 2192. 2249. 2333. 2334. 2537. 2583. 2608. 2613. 2615). cf. 2238 trib. aerar. II vir iur. dic. XIII 3693 -o aerarii publici. idemne valet CORP. VIII 9642 patre -o questor(e)? D duoviri alimentorum (v. vol. I 1585, 80): CORP. VI 6357 II vir(o) quaest(ori) alimentorum. X 1491 II vir. alimentorum quaest., cur. sacrae pecun. 1138 II vir. q. alimentor. cf. et VIII 980 II vir., II vir. q. q. III et curat. aliment. distrib. 1641 pueros alimentarios optimum erit per II viros cuiusque anni legi.

E II vir capitalis: CORP. I² 1911 (= IX 5191) duo vlr quInto et duo vir cap. (vix c(urator) a(grorum) p(ublicorum). cf. I² 1912 = IX 5195). NOT. Tir. 36, 77 -r capitalis. fort. pertinet ad cap. A. F II viri censoria potestate: v. p. 2255, 79 sq. p. 2256, 20. G CORP. X 1814 (Puteolis, a. 161) II vir curat(or) incertum pertineatne ad caput D. H CORP. X 1277 (Nolae) II viri libripendes videntur aedilibus adnumrandi.

J CORP. XIII 5102 (item 5103. 5104) II vir(o) praefecto operum publicorum. cf. supra l. 15 sq. K II viri praetores: v. p. 2255, 70 sqq. L II viri v. a. s. p. proc.: incertae interpretationis sunt Pompeiani tituli X 904 (a. 40) vir (i. II viri) v. a. s. p. proc. 905 d(uo) v(iri) v. a. s. p. p. 901 II vir v. a. s. p. p. (cf. et 803. 804. 885. 886. 890. 891. 895. 896. 899. 900. 902 INSCR. Dessau 6403). v. Liebenam PW. V p. 1842. M CORP. VIII 7099 (Cirtae) duomvir(o) vicensumari h(uius) c(oloniae). N CORP. X 4876 (Venafri) duovir urbis moeniundae bis, praefectus iure deicundo bis, duovir iure deicundo.

III in collegiis: CORP. I² 1225 (= VI 9144 periit) ille duomvir conlegi anulari (fort. titulus patroni vel praefecti quinquennalisve collegi). deriv.: duumvira, duumviralis, duumviratus.

?dupia εἶδος συνόλης GLOSS.^L II Philox. DU 68 (-pla? Linds., cf. p. 2260, 21 sq.). [cf. Daube, ital. doze? Heraeus in plagulis.] orig. inc., siquidem recte traditum est. † Vollmer.

dupla, -ae, f. v. duplus.

duplāris, -e et duplārius, -a, -um (l. 15 sqq. 18) adi. [a duplus. Th.] duppl- v. infra l. 16. i. q. duplex vel duplus, altero tanto maior: MACR. somn. 2, 1, 17 -aris numerus est, cum de duobus numeris minor bis in maiore numeratur, ut sunt quattuor ad duo. MACR. somn. 1, 6, 2 Timaeus Platonis fabricatorem mundanae animae deum partes eius ex pari et impari, id est -ari et triplari numero intertexuisse memoravit (cf. Cic. Tim. 23 duplus, triplus, v. duplus I A). 1, 19, 21 sunt autem hi numeri epitritus hemiolius epogdous -aris triplaris quadruplus. 2, 1, 17 ex hoc -ari nascitur symphonia, cui nomen est διὰ πᾶσων (cf. 2, 2, 18 de duplo). res duplaria i. q. duplum (cf. duplus II B 2 b): PAPYR. Marini 114, 3 (a. 539/40) omnem aevi(ctionem) legis duplariae rei satisfactionis fidem dicent(es)... 65 aevictionis nomine -ariae. 70 <ta>xatione habeta -ariae rei. de militibus duplaribus sive duplariis v. duplicarius.

duplātio, -ōnis, f. a duplare. t. t. Ictum. i. q. in duplum persecutio: PAVL. dig. 9, 4, 31 certe non tantum -is, sed et conditionis rationem habendam Iulianus putat. i. q. duplicatio: LEX Visig. 8, 1, 5 p. 229 pro rei -acione... satisfacere. 10, 1, 7 p. 278 ad -acione (duplicaciones R²) rei.

?duplātor bimator GLOSS.^L V Abba BI 28 = bimatur duplatur (III Abstr. BI 17). cf. bimator et duplicator.

duplātus, -a, -um v. 1. duplo.

**duplex, -icis adi. [= gr. δίπλος, cf. c. umbr. tuplak 'instrumentum aliquod ad sacrificia adhibitum'. cf. du- et plicare (*plācare). Th.] duppl-: v. p. 2260, 52. prior syllaba in casibus obliquis semper correpta est, exceptis his quinque dactylicorum versibus: in abl. sing. -e: HOR. sat. 2, 2, 122. AVSON. 289, 3; in abl. plur.: CYPR. GALL. gen. 252. 1277. deut. 103. in forma q. e. -x (i. in nominativo trium generum et accusativo neutri generis) prior syllaba a poetis dactylicis modo producit modo corripitur. longa est: CATVLL. 68, 51 LVCR. 1, 503 VERG. georg. 3, 87 Aen. 12, 198 Ov. am. 1, 8, 15 met. 12, 503. MANIL. 2, 176 (secundum codd.; secundum Bentleyi coniecturam correpta). STAT. Theb. 4, 140. 4, 234. 12, 130 MART. 13, 33 AVSON. 65, 3. 319, 5. 332, 46. CLAVD. 3, 329. 7, 103 carm. min. 53, 81 DRAC. laud. dei 3, 702 Orest. 942 CORIPP. Ioh. 2, 151 CARM. de alphab. 64 INSCR. christ. de Rossi II p. 109, 63, 15. corripitur (cf. TER. MAVR. 1205 'et -es' [sc. in versu VERG. Aen. 4, 470] mediam non possit reddere longam): TIB. 3, 7, 105 Ov. met. 4, 378 fast. 6, 43. MANIL. 2, 176 (secundum coniecturam Bentleyi). 2, 526. 4, 72 STAT. Theb. 8, 544 MART. 1, 87, 6. 1, 93, 3. 2, 14, 10. 2, 77, 6 AVIEN. Arat. 153 AVSON. 292, 1. 417, 81 CLAVD. 20, 587. 18, 469 PAVL. NOL. carm. 33, 68. in versibus non dactylicis prior syllaba brevis: PLAVT. Bacch. 641 Men. 546 CARM. epigr. 59 (CORP. I² 1215), 5. anceps: TER. Haut. 6 PHAEDR. 1 prol. 3 SEN. Tro. 1065. abl. sing. in -i (cf. CHAR. gramm. I 127, 12 [p. 161, 25 B.]) -i Bibaculus (carm. frg. 7 B.; non recepit Morel), '-i', inquit, 'toga involutus', non '-e'), exceptis duobus tantum locis: HOR. sat. 2, 2, 122 cum -e ficu. AVSON. 289, 3 tum -e muro amplificata loci species (cf. PRISC. gramm. II 340, 11 'ab hoc' et 'ab hac -e' vel '-i'... Horatius sermonum libro II (v. p. 2259, 49) '... cum -e ficu'. Terentius in Phormione (603) '... -i spe utier'. inter communia trium generum: GRAMM. suppl. 119, 14. de significatione: GLOSS. -x διπλός. -es διπλοί. διπλοῖδες. PAVL. FEST. alterplicem -em. quo differat a duplus: PRISC. gramm. III 416, 2 sqq. legitur per totam latinitatem inde a PLAVTO et CATONE usque ad infimam aetatem et apud poetas et apud scriptores solutae orationis. casus obliqui, inprimis numeri pluralis, quia hexametro congruunt, poetis accepti sunt pro formis brevioribus ac minus hexametro accommodatis q. s. 'duobus duabus duos duas' sim. (cf. p. 2244, 69). pro comparativo magis duplex: ITALIA Matth. 23, 15 (cod. e) p. 2270, 77. loc. dub.: CIC. part. 24 triplex (codd., duplex Piderit) adhiberi commutatio potest. in versu spurio (cf. comm. ad l.): MANIL. 1, 595.*

I de rebus in duas partes complicatis vel compositis: a de vestimentis, pannis, sim.: VARRO ling. 5, 132 antiquissimi amictui ricinium; id, quod eo utebantur -i, ab eo quod dimidiam partem retrorsum iaciebant, ab reiciendo ricinium dictum. BIBAC. carm. frg. 7 B. (ex opere pedestri, ut vid.; v. l. 50) -i toga involutus (SVET. frg. p. 267 laena... toga -x. cf. etiam QVINT. inst. 11, 3, 141 super quod [sc. sinistrum brachium] ora ex toga -x aequaliter sedeat [de duabus togae -is oris, cf. p. 2268, 24]). VARRO ling. 5, 133 laena... duarum... togarum instar; ut antiquissimum mulierum ricinium, sic hoc -x virorum (PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 242^b [p. 117 M.] laena vestimenti genus habitu -is. cf. SVET. frg. p. 267 supra l. 73). NEP. Dat. 3, 2 agresti -i amiculo circumdatus (EPR. Alex. 71 gymnosopistarum. cf. VERG. Aen. 5, 421 -em ex umeris reiecit amictum). QVEROL. p. 17, 12 tegmina -ia p. 2267, 20. Hyg. fab. 14 p. 48, 1... -i pallio coopertus (AVG. in psalm. 108, 31 diplois -x pallium est [GLOSS. διπλοῖδες -es; ad p. 2259, 50 sqq. referuntur R. E. VI 2111, 50]). VVLG. iud. 17, 10 vestem -em (cf. PAVL. FEST. p. 117 [supra l. 77] [Lambertz])

vestimenti genus habitu -is. VVLG. IV reg. 5, 22 vestes mutatorias -es. 23 -ia vestimenta. *nota* -ibus *subst.*: VVLG. prov. 31, 21 domestici eius vestiti sunt -ibus). *de Cynicorum amiculo*: HOR. epist. 1, 17, 25 -i panno. *cf.* EPIT. Alex. 71 p. 2258, 79. *de summi sacerdotis Iudaeorum vestimento, quod 'rationale' appellant*: HIER. epist. 64, 16, 1 pannus est... -x, ne facile rumpatur. VVLG. exod. 28, 16 rationale... quadrangulum erit et -x (*antecedunt*: ex bysso retorta. *cf.* HIER. epist. 64, 11, 1 -i sindone, quam et ipsam Iosephus byssinam vocat). 39, 9 quadrangulum -x. *de linis, sim., linteolis, panniculis in medicina adhibitis*: CELS. 7, 4, 4^a linum esse debet crudum et -x triplexve, sic tortum, ut unitas facta sit. 7, 26, 5^b -x aut triplex linteolum (8, 7, 3 linteolum -x. *SCRIB. LARG.* 268 percolare per linteum -x). 7, 7, 8^c eamque (*sc. acum*) transmitti oportere -em capillum muliebrem ducentem (*cf. quae sequuntur et duplico p. 2277, 33 sq.*). 7, 29, 8 super ventrem mulieris -i panniculo iniecto (8, 10, 1^e involvendum -ibus triplicibusve pannis [*PLIN. nat.* 20, 283]). *b de tabellis complicatis, in quibus litterae, accusationes, alia inscribuntur* (GLOSS. II 577, 35 duplimum -x): *de diptycho*: OV. rem. 667 manibus -es cecidere tabellae (*i. q. diptychum accusationem continens*). am. 1, 12, 27 in lusu verborum, v. *infra l.* 78 sqq. SVET. Aug. 27, 4 praetorem in officio salutationis tabellas -es veste tectas tenentem. *de decalogi tabulis*: POTAM. epist. ad Athan. p. 1418^c -es tabulae. HIL. in Matth. 27, 3 -x pagina. *c de ostreae testa*: AVSON. 396, 45 nam testae -is conditur in specu (*sc. ostrea*).

2 de rebus incurvatis, introrsum inflexis: *a de bestiarum tergo*: equi (*cf. Xenoph. de re equ. 1, 12 ὀσφὺς διπλῆ*): VARRO rust. 2, 7, 5 pullus equi... si est... spina maxime -i, si minus, non extanti (*i. vara*). VERG. georg. 3, 87 -x agitur per lumbos spina (*SERV. ad l.* aut re vera -x, aut lata; ut alibi [*Aen. 1, 655, cf. infra l. 83*]: -em gemmis auroque coronam. item et [*georg. 1, 172, cf. infra l. 47*]: -i aptantur dentalia dorso. non recte tres diversissimos locos interpretatus est *SERV.*). COLVM. 6, 29, 2 spina -i (*de pullo equino agitur*). APVL. Socr. 23 p. 174 (*ex VERG. georg. 3, 87; cf. supra l. 28*). canis: AVIAN. fab. 37, 3 nonne vides -i tendantur ut ilia tergo luxurietque toris nobile pectus? ait (*sc. canis pinguis leoni macro*). *b de dentibus molaribus quasi sulco divis*: PLIN. nat. 11, 160 continuorum dentium qui digerunt cibum, lati et acuti sunt, qui conficiunt, -es. *c de hominibus vulneratis ac dolore incurvatis*: VAL. FL. 6, 509 semineces -esque (*de Getis victis*)... saevam misero luctamine versant congeriem (*huc relatum secundum Burmanni interpretationem, cf. Langen et Wagner ad l.*).

3 de rebus bifidis: PLAVT. Asin. 695 fac proserpentem bestiam me, -em (*lusu verborum, cf. l. 58 sqq.*) ut habeam linguam (*item Truc. 781 quamquam vos colubrino ingenio ambae estis, edico prius, ne -is habeatis linguas, ne ego bilinguis vos necem. PLIN. nat. 11, 171 lingua lacertis bifida... vitulis quoque marinis -x*). VERG. georg. 1, 172 -i aptantur dentalia dorso (*de aratro, cuius supernae parti duo ligna acuta infinguntur. de falsa interpretatione q. e. SERV. georg. 3, 87 v. l. 31 sq.*). HOR. sat. 2, 2, 122 nux ornabat mensas cum e ficu (*SCHOL. ad l. bifido. PLIN. nat. 20, 52. CHIRON passim. VEG. mulom. 1, 38, 6 al. MARCELL. med. 27, 54. EDICT. imp. Diocl. VI 88 ficus du<plices>. v. Olck, R. E. VI 2111, 36 sqq. Sjögren, Eranos 12 [1912] 92 sq. [cum imagine]. cf. PALLAD. 4, 10, 35 s. v. duplico 2*). OV. met. 12, 268 figitur hinc -i Gryneus in lumina ramo (*sc. cornuum cervi pro telo adhibitorum*) eruiturque oculos. PERS. 5, 154 -i in diversum scinderis hamo. PLIN. nat. 16, 90 palmae et -ia folia.

metaphorice: de animo hominis bifido, i. qui aliter sentit ac loquitur, i. q. mendax, insincerus, simulator: in lusu verborum de hominis mendacis lingua serpentium linguae bifidae simili: *de lingua*: PLAVT. Asin. 695 v. *supra l.* 42. Truc. 781 v. *supra l.* 44. VVLG. eccles. 5, 11 omnis peccator probatur in -i lingua. *de ipsis hominibus (dea infra l. 63), cf. gr. διπλοῦς (v. quae adn. Heinze ad Hor. carm. 1, 6, 7): CATVLL. 68, 51 mihi quam dederit -x Amathusia curam, scitis. HOR. carm. 1, 6, 7 nec cursus -is (codd. plurimi, -es al. cf. p. 2262, 25 sqq.) per mare Vlixei (cf. PORPH. et SCHOL. ad l.). DOCTR. apost. 2, 4 nec eris -x in consilium dandum neque bilinguis (ὁὐκ ἔσθι διγλώμων οὐδὲ διγλωσσος). PELAG. in II Cor. 1, 17 p. 236, 16 S. ut non mendax vel -x inveniatur. *nom. pl. subst.*: GREG. M. moral. 8, 86 p. 855^a calliditate -ium (*syn. hypocrita, malignus, simulator; opp. simplicium*). past. 3, 11 p. 66^a. *de corde, animo, conscientia (paulo aliter p. 2265, 39 sqq.)*: AMBR. hex. 3, 16, 69 -i corde. AVG. c. Cresc. 3, 2 p. 411, 25 simplicitatem fratrum -i corde fallebat. PS. AVG. serm. ed. Mai 143, 2 nullus... -i, id est malivolo, contra proximum animo audeat accedere (OROS. hist. 2, 4, 10 Mettium Fufetium... curibus in diversa raptantibus -is animi noxam poena divisi corporis expendisse). FACVND. c. Moc. p. 866^a -x conscientia pravitate (*opp. simplex pietatis ignorantia*). GREG. M. 3, 11 p. 66^a perversa et -i actione. *in lusu verborum de tabellis mendacibus (cf. supra l. 19 sq.)*: OV. am. 1, 12, 27 ergo ego vos rebus -es pro nomine sensi: auspicii numerus non erat ipse boni.*

4 i. q. e duabus partibus constans, compositus, in duas partes divisus: *a res compositae e duabus partibus*: VERG. Aen. 1, 655 -em gemmis auroque coronam ([*SERV. ad l. -em aut latam aut -em gemmis et auro. cf. etiam SERV. georg. 3, 87 supra l. 29 sq.*]).

VAL. FL. 8, 235 ipsa suam -em Cytherea coronam donat *Medeae. cf. AVSON. 1, 3 come serenatam -i diademate frontem imperatoris. PS. DAMAS. epigr. 71, 4 diadema -x decorat mulierem sanctam*). OV. am. 1, 8, 22 me -es occulere fores (*cf. VVLG. III reg. 6, 34 utrumque ostium -x erat*). fast. 1, 231 noscere me -i posses sub imagine (*de forma Iani bicipitis; exemplum revocari potest ad p. 2265, 19 sqq.*). LIV. 33, 15, 4 ipse... agmine -i sequitur: parte una mercennari milites ibant... altera clipeati. PANEG. in Mess. 103 -em seiunctim cernere Martem (*i. aciem; aliter de acie -i cf. p. 2267, 67 sqq.*). MANIL. 2, 622 (*in versuum pari suspecto, cf. Housm. ad l.*) in -i trigono stellarum... cui commixtus homo est (*i. in trigono commixto e sideribus, quae hominum figuras ostendunt et quibus bestiarum imagines finguntur*); *opp. te, Nemeaeae (sc. leo), sub uno (quia est simplici natura bestiae)*. CELS. 4, 1, 11 vesica... in ipso sinu nervosa et -x. 5, 28, 12^a aliae fistulae simplices sunt, aliae -es triplicesve, ab uno ore orsae, aut etiam in plures sinus dividuntur (5, 28, 12^L -em... fistulam aut multiplicem). 8, 1, 1 calvaria... simplex ab occipite et temporibus, -x usque in verticem a fronte. 8, 3, 7 cum... aut simplex os dimidium perforatum est, aut in -i superius. 8, 4, 21 os... -x (*cf. ibid. <id quod> inter ossa vacuum est*). *SCRIB. LARG.* 66 in -i vaso, uti solent unguentarii (73 -x vas. ORIBAS. syn. 6, 26 oleum in vaso -i coquis). PLIN. nat. 9, 97 feminae cancri primus pes -x, mari simplex. 11, 209 haec (*sc. vulva*) viperarum et intra se parientibus -x. MART. 1, 87, 6 quid quod olet gravius mixtum diapasmate (*i. q. pastillis bene olentibus*) virus (*i. q. vinum hesternum in ventre*) atque -x animae longius exit odor? SVET. Dom. 4, 1 in circo praeter sollemnes bigarum quadrigarumque cursus proelium etiam -x, equestre ac pedestre, commisit. AMPEL. 8, 3 pons magnus columnatus -x. COMM. instr. 1, 36, 1 de -i ligno dixi (*sc. de cruce*). AVSON. 65, 3 et modo sum -x (*sc. bucula Myronis loquitur*): pars aerea, pars animata. CHIRON 874 malagma ad nervos grossos et -es. HIER. epist. 64, 18, 6 -x inter utrumque (*sc. calorem et frigus*) temperies. 64, 20, 3 hoc autem rationale (*sc. vestimentum summi sacerdotis*) -x (*aliter interpretandus est hic locus ac rationale -x p. 2259, 6*), apertum et absconditum, simplex et mysticum. prol. gal. porro quinque litterae -es (*non huc pertinet, v. p. 2265, 13 sqq.*) apud Hebraeos sunt... unde et quinque a plerisque libri -es (*i. q. constantes e duabus partibus, vel e duobus libris coniuncti*) aestimantur: Samuel eqs.

b de locis, oppidis, imperiis sim.: IVST. 12, 16, 5 duae aquilae... omen -is imperii, Europae Asiaeque praeferentes. AVSON. 292, 1 -x Arelate (417, 81 -x Arelas. Mos. 480 -emque per urbem [*sc. Arelate*] qui meat amnis; *sc. Rhodanus, qui Arelate urbem mediam in duas partes dividit*). SIDON. epist. 1, 5, 5 (*de Ravenna*) veterem civitatem novumque portum media via Caesaris ambigas utrum conectat an separet. insuper oppidum -x pars interluit Padi certa, pars alluit. HIER. epist. 57, 10, 2 (*de sepulcro Abraham*) speluncam -em (VVLG. gen. 23, 9. 17. 19. 25. 9. 49, 29. 50, 13; *item ITALIA Lugd. gen. 49, 29 et 50, 13 in speleo -i [gr. τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν]*). CORP. IV 1370 -x (*de loco dictum esse videtur in titulo corrupto*). VI 13078 concessit locum -em (*sc. sepulcri*). XIII 2007 coniugi... quem tumulum -em posuit et sibi vivus posterisque suis. INSCR. christ. Diehl 3448 (CARM. epigr. 1848), 4 sepulcrum duplex corpora nunc sociat. *cf. etiam p. 2266, 17.*

c de Centauris partim equis partim viris; de Hermaphrodito bimembri; de homine ex animo et corpore constante; de Iesu homine et deo: LVCR. 5, 879 neque Centauri fuerunt, nec tempore in ullo esse queunt -i natura et corpore bino ex alienigenis membris compacta eqs. OV. met. 12, 503 quid geminae vires et quod fortissima rerum in nobis -x natura animalia iunxit? MANIL. 1, 418 -i Centaurus (*sc. sidus*) imagine fulget (*aliter interpretatur Breiter de duobus in caelo sideribus, quibus Centauri nomen attribuitur, scil. Sagittario et Chirone, cf. p. 2267, 52; aliter etiam Wageningen ad l., cogitans de Centauro figurato cum hostia*). STAT. Theb. 4, 140 -x Hylaeus. CLAVD. 3, 329 nec plus nubigenas -x natura bifformes (*sc. Centauros*) cognatis aptavit equis (*sc. quam Scythas equites*). OV. met. 4, 378 nec duo sunt et forma -x, nec femina dici nec puer ut possit (*sc. Hermaphroditus*). CIO. Tim. 44 sed cum -x (*διπλῆς*) esset natura generis humani. PS. APVL. Ascl. 7 solum enim animal homo -x est (*sc. compositus ex corpore et anima*). PELAG. in Rom. 7, 25 p. 60, 15 S. homo carnalis -x est quodam modo et in semetipso divisus. *cf. etiam -x substantia, -x natura p. 2262, 60 sqq.* TERT. adv. Prax. 27 p. 281, 27 videmus -em statum, non confusum, sed coniunctum, in una persona, deum et hominem Iesum. *alios de -i Iesu essentia locos v. p. 2262, 57 sqq.*

d in arte grammatica de verbis, litteris, pedibus metricis e duobus compositis: *de verbis*: VARRO ling. 9, 97 reprehendunt, quod dicamus 'amor amabor amatus sum'; non enim debuisset in una serie unum verbum esse -x, cum duo simplicia essent. *ibid.* infecta omnia simplicia... perfecta -ia. GELL. 6, 12 tit. quod neque testamentum... neque sacellum... -ia verba sunt (6, 12, 1 Servius Sulpicius... qua ratione adductus testamentum verbum esse -x scripserit, non reperio. nam compositum esse dixit a mentis contestatione. *ibid.* 5 sacellum ex duobus verbis... compositum...; sed quis ignorat sacellum et simplex verbum esse et non... copulatum). [*Lambertz*]

BOETH. herm. pr. 1, 4 p. 69, 9 in -ibus *vocibus*... significat quidem *pars*, sed non secundum se (*opp.* cum toto nomine significat potius, quam quidquam per se ipsum de-ignat). CARM. de alphab. 64 nomine sum -x (*littera y*), sed graeco robore simplex. *de litteris* (*aliter* p. 2264, 84. 2265, 12 sqq.): PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 137, 1 (p. 173, 22 B.) quae in duas semivocales aut in -em <consonantem> monosyllaba (*velut* Mars, sors, nox)... exeunt. DIOM. gramm. I 422, 29 *litterae* aut semivocales sunt aut mutae aut -es; ... x -x est, ante quam inventam g et s vel c et s veteres scriptitabant. *item* 423, 32 (DON. gramm. IV 369, 13 z consonans Graeca -x. MART. CAP. 3, 244. 246. ISID. orig. 1, 4, 14). MAR. VICTORIN. gramm. VI 6, 22 *item* ex isdem semivocalibus -es sunt duae, x et z (SCAVR. gramm. VII 21, 13 MART. CAP. 3, 276. *cf.* CARM. de alphab. 67 *littera* [sc. z] sum graeca -x). *ibid.* 7, 24 f consonans semivocalis apud quosdam -x. 30. 31. *saepius*. VEL. gramm. VII 52, 2 si quis *ψ* aut *ξ* dixerit, novissimum audiet s, ex prioribus autem litteris, unde hae -es incipiunt, sonum nullum. IREN. 1, 15, 4 *Graecos ad Cadmi litteras* advenisse aliquando... adspiratas, aliquando... -es (*gr. διαπλά*). MART. CAP. 3, 276 -es... aliquando i et c fieri possunt, ut si i inter vocales sit ut 'aio', 'Troia', *item* c, ut 'hoc erat eqs.' (ISID. orig. 1, 4, 7 i... interdum -x dicitur *littera*. *cf.* p. 2267, 14). ISID. orig. 1, 4, 8. *de pedibus metricis*: DIOM. gramm. I 474, 16 pes vel disyllabus vel trisyllabus vel -x (*i. q. e duobus pedibus compositus*) nominatur. 475, 7 pedes... simplices, ... -es, qui et compositi vel combinati (480, 16) DON. gramm. IV 369, 19 pedes disyllabi..., trisyllabi..., -es. 370, 7. SERG. gramm. IV 482, 1. 482, 4 *pedes geminati iure* -es. POMP. gramm. V 125, 24. MAR. VICTORIN. gramm. VI 47, 1 *syn.* coniunctus.

e *de rebus maxime rhetoricis, forensibus, philosophicis*: RHET. Her. 2, 24, 38 utuntur igitur... in confirmanda ratione -i conclusione hoc modo: ... nam si improbum esse Cresphontem existimas..., sin est probus eqs. (*ibid.* sei ex -i conclusione alterutra pars diluitur). CIC. Deiot. 22 reliqua pars accusationis -x fuit: una..., altera... (LIV. 38, 47, 8 -x eorum... accusatio fuit: nam nec gerendum mihi fuisse bellum cum Gallis, et gestum temere... dixerunt. VAL. MAX. 9, 6, 4 -em perfidiae accusationem... in amicis, in... consule). leg. 2, 44 -em esse poenam divinam eamque constare et ex vexandis vivorum animis et ex fama mortuorum. fin. 5, 21 sex... hae sunt simplices de summa bonorum malorumque sententiae... iunctae autem et -es expositiones summi boni tres... fuerunt. Tusc. 1, 71 nihil... animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil -x. off. 1, 7 omnis de officio -x est quaestio: unum genus est... alterum (QVINT. inst. 2, 15, 1 quae [sc. *rhetorice*] finitur quidem varie, sed quaestionem habet -em: aut enim de qualitate ipsius rei aut de comprehensione verborum dissensio est. inst. 3, 6, 98 notho -x fit quaestio, quod post legitimos natus sit et quod non sit ante legitimum natus. 7, 2, 8 ipsum quoque factum aliquando simplicem quaestionem habet, an homo perierit, aliquando -em, veneno an cruditate perierit. 10, 3, 4. decl. 292 p. 162, 20 -x quaestio est, iuris et facti. RHET. min. p. 91, 22). LIV. 34, 6, 1 -x consulis oratio fuit. 34, 31, 7 res mihi -em defensionem praebet (QVINT. inst. 4, 5, 17 quotiens hac... -i defensione utemur [*e. g.* si occidi, recte feci; sed non occidi]. *cf.* *etiam* p. 2263, 16). SEN. contr. 7, 18, 6 habet... dissimilem ceteris coniecturam et -em; ... in uno homine coniectura -x est. quaerimus enim, utrum venenum in suam mortem an in patris paraverit (contr. exc. 7, 3 coniectura -x a persona una. QVINT. inst. 7, 2, 25. 27. SCHOL. Cic. Bob. p. 119, 29 St. 120, 3. 123, 20). VAL. MAX. 3, 5 pr. sequitur -is promissi pars (*sc. quia se primum de illustribus viris humili loco natis, deinde de viris a parentibus claris degeneratis narraturum esse promiserat*). 8, 7 ext. 11 -i enim labore unius saeculi spatium occupasti, incertum reddendo, discipulusne an praeceptor esses laudabilior (CASSIAN. conl. 14, 3, 2 -i nobis laboris intentione sudandum in expellendis vitiis quam in virtutibus adquirendis. *cf.* QVINT. inst. 7, 3, 19 in eo 'quid sit' -x opus est: nam et nostra confirmanda est et adversae partis destruenda finitio. 10, 4, 1 -is operae emendatio stili: nam et damnanda sunt, quae placuerant, et invenienda, quae fugerant. TERT. adv. Marc. 3, 17 p. 405, 14 actum... -i... operatione distinctum: praedicationis et virtutis. VEG. mil. 3, 13 qui adverso nititur clivo, -x subit cum loco et hoste certamen). QVINT. inst. 3, 3, 8 Dion inventionem modo et dispositionem tradidit, sed utramque -em, rerum et verborum (*ibid.* Theodori fere inventionem -em, rerum atque elocutionis eqs.). 3, 6, 101 nec quemquam turbet, quod ex una lege duo status fiant: -x est, ita vim duarum habet (7, 7, 10 -es leges sicut duae colliduntur). 3, 8, 19 hae suasoriae -es sunt. 4, 4, 5 sunt autem propositiones et simplices et -es vel multiplices... nam... plura crimina iunguntur eqs. 7, 2, 21 -x causa erit (*sc. si prior est defensio*). nam qui dicit 'ego non occidi', habet reliquam partem, ut dicat 'tu occidisti'. 8 pr. 9 infortiione -i, factumne et an hoc factum esset. 8, 5, 4 dixerunt esse eam (*sc. partem enthymematis*) aliquando simplicem... nonnumquam -em. decl. 265 p. 83, 27 res -x est, crimina duo sunt. GAIUS inst. 4, 91 cum in rem actio -x sit, aut enim per formulam petitoriam agitur aut per sponsionem (RHET. min. p. 91, 16 quae est actio -x sive comparativa? cum duas res diversas definiunt litigantes. da exemplum eqs.). 4, 156 tertia divisio

interdictorum in hoc est, quod aut simplicia sunt aut -ia. simplicia sunt, veluti in quibus alter actor, alter reus est (4, 158. 160 -ia sunt velut 'uti possidetis' interdictum et 'utrubi'. ideo autem -ia vocantur, quod par utriusque litigatoris in his condicio est, nec quisquam praecipue reus vel actor intellegitur, sed unusquisque tam rei quam actoris partes sustinet. PAVL. dig. 43, 1, 2, 3. *al.*, v. *Voc. iur. R. s. v. p. 418, 37 sqq.* *cf.* Ad. Berger, R. E. IX 1617. Wenger, R. Zivilprozeßrecht p. 244). GAIUS dig. 10, 3, 2, 1 in tribus -ibus iudiciis familiae erciscundae (IULIAN. dig. 10, 1, 10 iudicium communi dividendo... tale est, ut in eo singulae personae -x ius habeant, agentis et eius, quocum agitur. *cf.* QVINT. inst. 11, 1, 78 etiam si apud alios iudices agatur, ut in secunda adsertione aut in centumviralibus iudiciis -ibus. *cf.* Wlassak, PW III 1938 s. v. centumviri. Wenger, R. Zivilprozeßrecht p. 161 sqq.). TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 446, 4 de filio hominis -x est nostra praescriptio: neque... neque. EVGRAPH. Ter. Haut. 6 -x hic pronuntiatio est.

proleptice et praedicative dictum: DRAC. Orest. 942 iudicii certamen erat, sententia -x discrepat (*i. discrepat, ut iam -x sit*) et numerus par est utrique coloris (*sc. calculorum alborum et russeorum*).

nota lusum verborum cum adiectivo oppos. simplici loci illius, de quo plurimum disputatum est TER. Haut. 6 -x quae ex argumento facta est simplici (duplici A) comoedia. probaverim sententiam eorum, qui -x hoc loco idem esse dicunt quod 'non simplex, contortus', e duabus actionibus dolosis constans (*cf.* Schanz-Hosius, Gesch. d. röm. Lit. I⁴ p. 112). *aliter* EVGRAPH. Ter. Haut. 6 p. 502, 20 p. 2264, 36.

huc quoque revocanda sit, si eam sequaris, lectio partis codd. HOR. carm. 1, 6, 7 cursus -es (-is codd. plurimi) per mare Vlixei. *cf.* SCHOL. Hor. ad l. potest et '-is cursus' per accusativum pluralem accipi, id est 'itus ac reditus'. Goldbacher, Wien. Stud. 20 (1898) 277 sqq. (*sed genetivus probandus esse videtur, cf. p. 2259, 64 sqq.*).

5 de duabus diversis speciebus vel formis unius eiusdemque generis: a de rebus, quarum duae formae exstant: VARRO rust. 1, 40, 1 semen, quod est principium genendi, id -x, unum quod latet nostrum sensum, alterum quod apertum. 1, 55, 7 ex olea fructus -x, oleum... et amurca (*cf. in imagine*: CIC. epist. 10, 5, 1 ex quibus [*sc. litteris tuis*] cepi fructum -em. PANEG. 3 [11], 6, 7 ita -es vobis divinae potentiae fructus pietas vestra largitur. 9 [12], 7, 5 -i fructu fruebantur, cum... viderent et... non timerent. *sim.*: CELS. 2, 17, 2 balnei -x usus est. *cf.* p. 2263, 5 sq.). HOR. sat. 2, 4, 63 -is pernoscere iuris (*i. q. cibi*) naturam: simplex..., insuper addes. COLVM. 1, 6, 4 domitis armentis -ia bubilia sint, hiberna atque aestiva. PLIN. nat. 17, 43 natura (*cf. etiam infra l. 60*) argillae -x, aspera aut pinguis. 21, 23 odor colorque lilii -x, et alius calicis, alius staminis, differentia angusta. 30, 132 est... cerebrum vespertilionum -x, rubens utique et candidum. 34, 125 quidam -i differentia fossile aut facticium appellant chalcanthon vel atramentum sutorium. 37, 157 diphyses gemma -x, candida ac nigra, mas ac femina. MART. 13, 33 commendat gratia -x caseum Trebulanum, sive... sive. SVET. Iul. 55, 4 'apud mites' quoque 'in Hispania' (*sc. quae inscribitur oratio*)... -x fertur: una quasi priore habita proelio, altera posteriore. PS. APVL. Ascl. 6 quaedam... -ibus aluntur alimentis, quaedam simplicibus. SOL. 52, 59 -x ei (*sc. lychnitae*) facies. HIER. chron. a. Abr. 2013 Porcius Latro taedio -is quartanae (*i. febris frigidae calidaeque*) semet ipsum interfecit. ORIBAS. syn. 6, 22 -x... hictice febris species est, una... alia....

b de speciebus hominum, homine eiusque natura vel substantiis, i. materia et animo (*sed complures loci plus minusve etiam ad p. 2260, 67 sqq. referri possunt*), de Iesu substantia vel essentia (*cf. p. 2260, 72 sq.*), *sim.*: VARRO rust. 3, 1, 8 alii agricolae, alii pastores. quae ipsa pars (*sc. pastorum*) -x est... altera... villatica pastio, altera agrestis. LVCR. 1, 503 quoniam -x natura duarum dissimilis rerum longe constare repertast, corporis atque loci. CIC. Tim. 44 *cf. p. 2260, 67*. TERT. anim. 21 p. 235, 4 si naturae condicio (*cf. etiam p. 2264, 62*) sic erit definienda, ut -x determinetur, naturum et in-naturum, factorum et infectorum? resurr. 45 p. 92, 7 duo isti homines (*sc. vetus et novus*) sane ex substantia -i, non tamen et aetate. adv. Val. 16 ut -x substantiarum condicio (*cf. p. 2264, 62*) ordinaretur, de vitiis (*divitiis codd.*) pessima, de conversione passionalis. 20 repurgata confusione et distincta diversitate -is substantiae illius, ... animalium et materialium (PS. APVL. Ascl. 9 ex -i naturae suae confusione). adv. Hermog. 13 p. 140 si dabimus illi (*sc. materiae*) aliquid etiam boni germinis, iam non erit uniformis naturae, id est malae in totum et tantum, sed -x, id est malae et bonae naturae. CHALC. comm. 227 quia -x essentia est, altera corporea, altera carens corpore. FILASTR. 127, 2 generatio ipsius (*sc. salvatoris*) -x..., una divinitatis indefinita..., altera incorporationis per virginem temporalis. CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 34, 10 Christus homo verus et deus verus ex -i substantia una persona et deus homo et homo deus est. NICET. symb. 11 p. 50, 13 scitote ex -i esse substantia, id est corpore et anima. INSCR. christ. Rossi II p. 109, 63, 15 unius colitur -x substantia nati: vir, deus, haec duo sunt, unus utrumque tamen.

c de actionibus, qualitatibus, statibus *sim.*: PLAVT. Cas. 722 -i damno dominos multant; *sc. sentes, i. q. manus furaces, quia rapiunt et scindunt* (*cf.* FRONTIN. strat. 2, 5, 31 -x damnum [Lambertz])

eadem sollertia inlatum [*sc. pabulatorum et legionis*]. ALF. dig. 6, 1, 57. *cf.* STAT. Theb. 8, 544 sic ulmus vitisque, -x iactura colenti, ... cadunt). Pseud. 580 -is triplicis dolos perfidias (*cf.* VEG. mil. 4, 24 quae fraus -ibus operatur insidiis. aut enim ... aut certe *eqs.*). RHET. Her. 2, 20, 31 haec cognitio ... -em utilitatem adferet (*cf.* LIV. 40, 57, 6 -x inde erat commodum futurum. *cf.* fructus -x, usus -x, damnum -x *sim. p.* 2262, 33 *sqq.* 38, 83 *sqq.*). 2, 25, 39 reprehensio huiusmodi conclusionis -x est (*sc. acutior, facilius*). 3, 9, 17 -x dispositio est: una per orationes, altera per argumentationes. 3, 20, 33 -es ... similitudines esse debent, una rerum, altera verborum (VARRO ling. 10, 12 -em et perfectam similitudinem [*sc. et verbi et declinationis*]. *cf.* 10, 63 unum quod in rebus, alterum quod in vocibus, tertium quod in utroque, duo priora simplicia, tertium -x [*sc. de analogia in rebus grammaticis*]. 68 genus ... illud -x ..., in quo et res et voces similiter pro portione dicuntur. 72 ad has -is ... analogias verborum). RHET. Her. 4, 35, 47 reo -em defensionem parabis; *sc. si testi improbo etiam argumentari licebit* (*cf.* CIC. epist. 11, 27, 7 defensio autem est -x: alia sunt, quae liquido negare soleam, ... alia quae defendam a te pie fieri. *aliter* defensio -x *v. p.* 2261, 50). VARRO ling. 8, 31 si quis -em putat esse summam, ad quas metas naturae sit perveniendum ..., utilitatis et elegantiae. rust. 3, 16, 25 *ab apibus* -x ministerium praebere ... nec non *aliter* -x ... item *aliter* -x; *sc. quia e variis herbis aut ceram et cibum, aut cibum et mel, aut ceram et mel parant* (SOL. 49, 9 *cameli* habentur in -x ministerium). CIC. Scaur. 9 opinio (*sc. de mortis causa*) ... -x (*cf.* NEP. Ham. 8, 2 de Magonis interitu -x memoria prodita est. LIV. 1, 1, 6 -x inde fama est: alii ... tradunt, alii *eqs.* [8, 20, 6. 29, 21, 1 ceterum -x fama est, quod ad Pleminium attinet. SVET. Cal. 58, 2 -x dehinc fama est: alii tradunt ... alii *eqs.*). PLIN. nat. 21, 66 hyacinthum comitatur fabula -x). de orat. 2, 116 ad probandum ... -x est oratori subiecta materies: una ... altera ... 3, 183 *paean*, qui est -x: nam aut a longa oritur ... aut a brevibus ... (orat. 215). orat. 80 ornatus autem verborum -x, unus simplicium, alter collocatorum (125 -x omnis eius [*sc. orationis*] ornatus). 122 traditi sunt, e quibus ea (*sc. praecepta argumentorum*) ducantur, -es loci, uni e rebus ipsis, alteri assumpti. part. 69 earum (*sc. causarum*) forma -x est: quarum altera delectationem sectatur aurium, alterius ... (OV. met. 4, 378 *v. p.* 2260, 66. QVINT. inst. 5, 13, 7 negandi -em ostendimus formam, aut non esse factum aut non hoc esse, quod factum sit. 6, 3, 45 cuius quidem [*sc. brevitatis*] -x forma est dicendi ac respondendi). orat. 76 est igitur vis virtutis -x: aut enim scientia cernitur virtus aut actione (130 aequitatis autem vis est -x. off. 1, 101 -x est enim vis animorum atque natura. 1, 132 magna vis orationis est eaque -x, altera contentionis, altera sermonis. TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 611, 14 -em vim creatoris vindicavimus, et iudicis et boni. *cf.* QVINT. inst. 1, 3, 1 eius [*sc. memoriae*] -x virtus, facile percipere et fideliter continere). orat. 77 -x *temperantia*: ... fortitudo ... patientia. fin. 4, 6 erat ... apud eos (*sc. Academicos*), ut est rerum ipsarum natura, sic dicendi exercitatio -x (*sequ. syn. in utroque genere exercebantur*). off. 1, 7 omnis de officio -x est quaestio (*cf. p.* 2261, 41 *sqq.*): unum genus est ..., alterum ... 1, 96 est ... eius (*sc. decori*) descriptio -x: nam et generale quoddam decorum intellegimus ... et aliud huic subiectum ... 1, 132 motus ... animorum -es sunt, alteri cogitationis, alteri adpetitus. HIRT. Gall. 8, 10, 1 huius munitionis -x erat consilium. SEN. contr. exc. 4, 2 -x pontificis ... meritum: servavit sacra nec vidit. VELL. 2, 25, 3 ut in eodem homine -is ac diversissimi animi conspiceretur exemplum. VAL. MAX. 2, 9, 3 sed et censor (<et *codd. dett. pauci*) Cato, -x severitatis exemplum; *sc. severitatis exemplum et quia censoris munere fungebatur et quia Catonem severitatis exemplum esse par erat* (*cf.* PORPH. Hor. epist. 2, 2, 83 'Curii statua taciturnus': 'Curii' autem 'statuam' pro qualibet dixit. an ideo Curii, <ut> -x sit plumbeus [*i. q. -iter plumbeus vel -i modo pl., sc. et quod statua et quod Curii statua*] ? nam Curius ... taciturnissimus fuit). CELS. 5, 26, 23^A in iis vero (*sc. vulneribus*), quae glutinantur, -x curatio est (7, 7, 11. CAEL. AVR. chron. 5, 4, 68. *cf.* COLVM. 2, 2, 11 nemorosi fruticosique tractus -x cura est, vel ... vel. QVINT. inst. 11, 2, 25 -i memoriae cura). SEN. epist. 87, 14 hoc (*sc. bonum*) non est aequae -x in homine (*sc. atque in arte musica; cf. quae praecedunt*). idem enim est bonum et hominis et vitae. COLVM. 2, 2, 8 uberioris soli ... -x tractatio, culti et silvestris (*cf.* QVINT. inst. 3, 7, 10 -x tractatus. 5, 7, 35). QVINT. inst. 1, 5, 2 -x eorum (*sc. verborum*) intellectus est, alter ... alter (2, 14, 2. 3, 6, 43. *cf.* 5, 10, 42 eius autem [*sc. temporis*] ... -x significatio est: generaliter enim et specialiter accipitur [GAIVS inst. 4, 51 condemnatio ... -em significationem habet. CAEL. AVR. chron. 2, 9, 119]. HIER. epist. 36, 2, 4 quicumque te [*sc. Cain*] occiderit, secundum -em intellegentiam aut in septima generatione aut septimo te liberet cruciatus. COD. Iust. 7, 7, 2 -em esse eum [*sc. sensum huiusmodi legati*] opinamur: aut enim putavit testator ... aut *eqs.*). inst. 1, 10, 22 numeros musice -es habet, in vocibus et in corpore. 5, 14, 1 argumenti elocutionem, eam vero ... -em: ex consequentibus ... ex pugnantibus ... 6, 2, 21 metum ... -em intellegi volo, quem patimur et quem facimus, et invidiam: namque altera invidum, altera invidiosum facit (PS. HIL. libell. 16 ergo -x est etiam timor, et unus appetendus et alius fugiendus. *cf. similes locos de affectuum modis*:

QVINT. inst. 9, 2, 23 *sustentatio* -x. 11, 3, 171 -x ... miseratio, altera ... altera). 9, 4, 121 ea -x observatio est: altera, quae ad pedes refertur, altera, quae ad comprehensiones. GAIVS inst. 1, 54 cum apud cives Romanos -x sit dominium: nam vel in bonis vel ex iure Quiritium vel ex utroque iure cuiusque servus esse intellegitur (*cf.* PAVL. dig. 50, 17, 91 quotiens -i iure [*sc. veteris et novi*] defertur alicui successio). GAIVS dig. 21, 1, 45 redhibitoria actio -em habet condemnationem: modo enim in duplum, modo in simplum condemnatur venditor. APVL. met. 4, 13 orbitatis -i plaga petiti. 9, 4 ad istum modum vitato -i periculo. PS. APVL. Ascl. 30 commotio mundi ipsius ex -i constat effectu. herm. p. 279. TERT. resurr. 59 quis enim iudicium dei non in sententia -i (*sc. et salutis et poenae*) statuit? (MOD. dig. 49, 1, 17 cum in una causa separatim -x sententia divisa datur, veluti una sortis, alia usurarum, -x appellatio necessaria est, ne alteram agnovisse, de altera provocasse intellegatur. *aliter* sententia -x *v. p.* 2262, 17). PANEG. 12 (2), 15, 3 cum -x fuerit iste dilectus (*sc. virorum strenuorum*), unus ex iudicio, alter ex fato. CET. FAV. 29 p. 311, 6 in horologio -x elegantiae subtilitas. IVST. 18, 7, 18 -is et in filio et in patria parricidii poenas. CHALC. comm. 285 -x ... dominatio intellectus, altera violentior ... item alia *eqs.* PS. HIL. libell. 17 in ... praeceptis -x consideratio et doctrina esse debet ... ut cum unam partem tractaveris, contrariam noveris. QVEROL. p. 3, 2 -i ... et ingenti me donas bono: hoc testimonio, hoc collegio. AMM. 17, 13, 24 cuius negotii -em magnitudinem imperator adgressus utramque perfecit. 31, 5, 1 -i impedimento adstricti, quod ... et *eqs.* HIER. epist. 18^A, 14, 2 evangelicum testamentum ... sermonem dei -i praeceptorum acie comprehendit (*sc. habens in se ... et sua et veteris testamenti mandata. cf. p.* 2267, 72). *ibid.* 3 hac -i, quae unione retinetur, virtute (*de duobus testamentis*). PAVL. MED. bened. 6, 2 *Antichristus* obicem se praefert, -i armatus contra eos (*sc. ambulantes*) ingenio (*sc. calliditate et furore*). PHOEBAD. c. Arrian. 4 dominicae potentiae -em statum in sua unumquemque proprietate distantem (5 -em hunc statum non coniunctum sed confusum). APRING. in apoc. prol. p. 1 biforem divinae legis historiam -i sacramenti mysterio disserendam (*sc. de Melchisedeci sacrificio et de sacramento novi test.*). EVGRAPH. Ter. Haut. 6 p. 502, 20 -x comoedia: dum et Latina eadem et Graeca est (*cf. p.* 2262, 19 *sqq.*).

de ratione, via, causa, origine, condicione, modo:
de ratione, via: RHET. Her. 4, 37, 50 exornatio ... -i ratione tractabitur. CIC. de orat. 2, 307 cuius (*sc. ordinis conlocationisque*) ratio est -x: altera ... altera. part. 85 *opp. simplex*. Tusc. 3, 56. 5, 43 off. 2, 48. 49. 52 LVCR. 6, 279 MANIL. 2, 526. 3, 177 COLVM. 7, 11, 1 PLIN. nat. 13, 7 *v. infra l.* 46. 17, 102 QVINT. inst. 3, 6, 79. 3, 7, 20. 5 pr. 1. 5, 10, 53. 6, 1, 1. 6, 3, 75 PLIN. epist. 5, 12, 1 APVL. Plat. 1, 9 TERT. nat. 2, 13 p. 122, 1 adv. Marc. 1, 11 p. 305, 2 PANEG. 7 (6), 1, 1 ORIBAS. syn. 6, 23. *nota brachylogiam:* PLIN. nat. 13, 7 ratio faciendi (*sc. unguentorum*) -x, succus et corpus. ille olei generibus fere constat, hoc odorum ... tertius inter haec est colos (*sc. haec dicit: ratio faciendi haec est: -x materia adhibeatur eqs.*). CIC. orat. 114 quae quidem res ... -em habuit docendi viam. 180 -x est considerandi via, quarum altera est longior, brevior altera. epist. 6, 6, 8 QVINT. inst. 1, 6, 4 CLAVD. MAM. anim. 1, 1 p. 21, 13. *aliter p.* 2268, 1.

de causa, origine: VARRO ling. 5, 61 -x causa nascendi ignis et aqua. OV. fast. 6, 43 causa -x irae: raptu Ganymede dolebam; forma quoque Idaeo iudice victa mea est. SEN. nat. 3, 25, 9 COLVM. 3, 10, 3 MELA 1, 92 QVINT. inst. 2, 1, 1 FRONTIN. aq. 122 GAIVS inst. 4, 102 HIER. epist. 32, 1, 1. VARRO ling. 7, 15 anfractum est flexum, ab origine -i dictum, ab ambitu et frangendo (PLIN. nat. 34, 159. *cf.* FILASTR. 127, 2 quamvis generatio ipsius salvatoris -x sit. *cf. p.* 2262, 74). *de condicione, modo:* QVINT. inst. 3, 8, 37 -x condicio. nam consultant aut plures aut singuli. 7, 5, 2 GAIVS inst. 2, 99 TERT. anim. 21 p. 335, 4 *v. p.* 2262, 62. adv. Val. 16 *v. p.* 2262, 66. GAIVS inst. 3, 128 -i modo. VLP. reg. 23, 7 PAVL. dig. 38, 10, 15 p. 355, 10 GELL. 13, 21, 10 SCHOL. Cic. Bob. p. 94, 15 St. VEG. mil. 4, 5 p. 131, 15. 4, 30 p. 149, 6 BOETH. in Porph. comm. sec. p. 285, 9 (*plur:* BOETH. in Porph. comm. pr. p. 42, 8 definitiones -ibus modis fiunt).

nota: fere i. q. alter: AMM. 14, 11, 25 Adrastia, quam vocabulo -i etiam Nemesin appellamus. VLT. SYLL. gramm. IV 238, 18 tertia persona paenultimam semper ubique producit, ut ... 'petierunt', tertia vero -x persona, quam alii quartam nominant, paenultimam semper ubique producit et ultimam corripit, ut ... 'duxere' (*cf. p.* 2265, 6 *sqq.*).

*e in rebus grammaticis (cf. etiam p. 2260, 75 *sqq.*):*
a de declinatione: ① *substantivi:* *de numeris singulari et plurali:* VARRO ling. 9, 63 analogias reprehendunt, quod alia vocabula singularia sint solum ..., alia multitudinis solum ..., cum debuerint omnia esse -ia, ut equus equi *eqs.* 10, 54 aliud videndum est, cum -x natura copulata ac declinatum bini fiant ordines, ut est Mars Martes *eqs.* *de terminationibus bifariae sive formationis sive naturae:* MART. CAP. 3, 242 terminatque littera (*sc. m*) in genere masculino accusativum simplicem et -em genitivum (*i. in um et orum sive arum, erum exeuntem*). VLT. SYLL. gramm. IV 230, 9 e littera in isto casu (*ablativo*) -x est *sc. aut producta aut correpta* [Lambertz]

(*aliter littera -x p. 2261, 8. 13*). *de declinatione quinta terminationibus bipertita*: GRAMM. suppl. 131, 13 feminina quintae declinationis... -i declinatione gaudent, ut haec materies, materiei et haec materia, materiae.

II *verbi*: CONSENT. gramm. V 381, 17 tertia coniugatio -x est (*sc. bipertita in paradigmata q. s. lego et audio*).

de tertiae personae numeri pluralis perfecti terminatione exeunte in erunt et ere: CHAR. gramm. I 175, 14 (p. 225, 3 B.) amavere, quam figuram alii '-em' existimant, de qua etiam Velius Longus in II Aeneidos commentatus est (*an cogitandum de doctrina impugnata a QVINT. inst. 1, 5, 42 sqq. de forma in ere pro duali habenda? sed cf. p. 2264, 71 et POMP. gramm. V 234, 28 quare maluerunt maiores nostri -em regulam dare? metrorum causa*).

β *de litteris* (*aliter p. 2261, 5 sqq.*): HIER. prol. gal. quinque litterae -es apud Hebraeos sunt; ... aliter enim scribuntur principia medietasque verborum, aliter fines.

γ *de prosodiis*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 530 tres primas (*prosodias positas a Glauco Samio*) esse simplices... postremas autem tres -es... et quasi species unius flexae, quae est genere una.

f i. q. *anceps*: α i. q. *bifariam divisus, ad duas partes spectans, sim.*: OV. fast. 1, 231 -i sub imagine sc. Iani (*cf. p. 2260, 5 sq.* LACT. inst. 1, 13, 7 cum -i fronte Ianus. SIDON. carm. 7, 11 [*ad Ianum*]: -ique accingere lauro). STAT. Theb. 12, 130 -xque ad litus euntes (*sc. in Isthmo*). MANIL. 2, 176 Erigone binis numeratur in astris, nec facie, ratione -x (*Bentley*, ratio -x *codd.*: nec facie<s> ratio -x *Housm.* [*i. nec facies -x causa est*]; *qua interpretatione probata pertinet ad p. 2260, 54 sqq.*); nam desinit aestas, incipit autumnus media sub Virgine utrimque. 2, 180 tropicis praecedunt omnibus astra bina..., quod -es retinent conexo tempore vires (*i. q. coniungunt inter se bina anni tempora*). 2, 188 nec non Arcitenens, qui te, Capricorne (*i. q. hiemem*), sub ipso promittit, -i formatus imagine fertur (*sc. et ad autumnum et ad hiemem pertinente; spectat etiam ad eam vocis significationem, quae est p. 2260, 54 sqq.*).

β *metaphorice*: i. q. *dubius, incertus, inconstans, mobilis*: VAL. MAX. 2, 7, 6 nostra urbs... imperatorum proprio sanguine manantes secures... -i vultu recepit, incerta gratulandi prius an adloquendi officio fungeretur. QVINT. inst. 9, 2, 69 non erunt autem manifestae figurae, si non ex verbis dubiis et quasi -ibus petentur (*antecedunt*: aperta figura; *sequuntur*: compositionibus ambiguis).

de animo, corde (*paulo aliter p. 2259, 70 sqq.*): HERM. Pal. mand. 5, 2, 1 qui sunt leves et -i et incerta anima (VVLG. Iac. 1, 8 vir -x animo [*διψυχος*] inconstans est in omnibus. 4, 8 purificate corda, -es animo [*διψυχολ*]). HIER. in Is. 51, 20 [598] qui inter vitia atque virtutes medius fluctuat et -i corde accedit ad servitutem dei (VVLG. I par. 12, 33 venerunt in auxilium, non in corde -i. eccles. 1, 36 ne accesseris ad illum [*sc. dominum*] -i corde. 2, 14 vae -i corde... et peccatori terram ingredienti duabus viis. CASSIAN. inst. 7, 15, 2 non potest quisquam -i corde bella domini proeliari. SACR. Leon. p. 354 -i... corde; *opp.* sincera... mente). HIER. epist. 23, 4 non duabus tunicis, id est -i vestiamur fide. ACT. Archel. p. 5, 1 -i cogitatione animus aestuabat, utrumnam... an.

6 i. q. *ad duas causas spectans, e duabus causis existens, fere de rebus incorporalibus, maxime affectibus vel actionibus sim.* (*de re corporali p. 2266, 17*): TER. Phorm. 603 commodius esse opinor -i spe utier. VARRO rust. 2, 1, 28 est qui expleas -em istam lacunam (*sc. in scientia pecoris parandi ac pascendi, quia scientia feturae et nutritus mulorum omitti potest*). CIC. Phil. 5, 16 quorum (*sc. iudicum*) lectione -x imprimeretur rei publicae dedecus: unum... alterum... (Att. 12, 5, 1 -i dedecore cumulatam domum). Vatin. 19 ut, quicumque te aspexisset, -em dolorem gemitumque susciperet, et ex desiderio clarissimi civis et ex honore turpissimi...; (AMM. 20, 4, 13 dolore -i suspensi. *cf.* APVL. met. 6, 3 Psyche... afflicta -i maestitia). Brut. 332 ex te -x nos afficit sollicitudo, quod et ipse re publica careas et illa te (NICET. vigil. 8 p. 65, 11 sensum -x cura dispergit). BELL. Afr. 34, 6 ita Caesar -i laetitia ac voluptate uno tempore auctus, frumento auxiliisque..., sollicitudinem deponit (Liv. 22, 28, 1 -x inde Hannibali gaudium fuit...: nam et... et... 30, 21, 1 cuius -is gratulationis minuit laetitiam. 36, 10, 14 -xque laetitia erat, quod et... et. PLIN. epist. 4, 15, 12 nos... utriusque vestrum amantissimi laetitia -i perfruamur. SOL. 5, 3 quod... -em piscandi venandique lacus praebeat voluptatem. RVFIN. hist. mon. 9 p. 427^p -em laetitiam gessimus, et pro salute hominis et pro beneficiis divinis). PROP. 1, 3, 13 quamvis -i correptum ardore iuberent, hac Amor hac Liber (HIER. epist. 22, 8, 2 vinum et adulescentia -x incendium voluptatis). LIV. 1, 11, 2 -ique victoria ovantem Romulum (5, 45, 8 -ique victoria ovantes. PANEG. in Mess. 105 sitque -x gemini victoria casus. *cf. p. 2266, 54 sq.* VAL. CEM. hom. 12, 4 -x patientiam manet victoria: hominem vicisse proprios animorum motus, et temperasse mores alienos...). LIV. 7, 16, 2 Falisci quoque hostes exorti -i crimine, quod et... et (COD. Iust. 9, 13, 1, 1^a qui nuptas mulieres ausi sunt rapere, quia -i crimine tenentur, tam adulterii quam rapinae). 9, 16, 9 -i prodicione. 9, 21, 3 -x inde terror inlatus Romanis: hinc... hinc. 10, 28, 7 -em illorum gloriam fore, si ab laevo cornu et ab equite victoria incipiat (VAL. MAX. 5, 4, 2 -i gloria conspicuus. *cf.* 3, 1, 1 Lepidus... -em laudem e proelio rettulit [*sc. quia adhuc puer erat et victor*]). SEN.

contr. 2, 13, 5 -i beneficio uxoris suae obligatus est: et quod... et quod *eqs.* (*cf. etiam -x bonum p. 2263, 67*). 10, 31, 4 in iudicium vocas -em domus nostrae triumphum? (*sc. patris et filii*). VAL. MAX. 5, 4 ext. 7 -i pietate memorandus (HIER. epist. 32, 2 matrem -i pietatis officio focalari obsecro, quo in una atque eadem Christiana simul diligatur et mater. CORP. III 14237 [= CARM. epigr. 1990], 6 quarum [*sc. sororis et coniugis*] pro meritis tumulis duo corpora iunxi... d<u>plici pietate propinquus). CELS. 7, 7, 4^c -x enim periculum est; ne vel... vel... (APVL. met. 9, 4 ad istum modum vitato -i periculo). 7, 7, 15^p -x vitium est. PHAEDR. 1 prol. 3 -x libelli dos est: quod... et quod... SEN. nat. 7, 21, 4 -x his (*sc. erronebus stellis*) motus est, ille, quo eunt, et hic, quo auferuntur. epist. 84, 11 laborat ambitus invidia et quidem -i (*sc. et eius, quem ante se videt et eius, quem post se*). COLVM. 1 praef. 14 memorabiles duces hoc semper -i studio floruisse vel defendendi vel colendi patrios quaesitosve fines. PLIN. nat. 9, 139 luxuria -x (*sc. amethysti et coloris Tyrii*). MART. 1, 93, 3 ara -x (*sc. duorum amicorum; sed fortasse rectius revocatur ad exempla q. sunt p. 2260, 50 sqq.*). QVINT. inst. 2, 3, 3 error tamen est in re -x: unus... alter ille... AVSON. 206, 5 bis meritum -i celebremus honore parentem (*sc. ut avunculum et ut rhetorem*). 377, 11 Iunius hunc sequitur (*sc. mensis*), -i celebrandus honore, seu nomen Iuno, sive Iuventa dedit. VVLG. sap. 11, 13 -x (δινλη) enim illos acceperat taedium.

7 i. q. *gemini, bini; de rebus, quae effectus augendi gratia geminae vel binae usurpantur, quae aliqua de causa geminae vel binae oriuntur sim.*: CATO agr. 18, 5 trabem planam inposito... vel -es indito, si solidas non habebis. 20, 2 cunicas... quas figat clavis -ibus, ne cadant. CAEL. hist. 63 (SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 251) factum meandro -i (VERG. Aen. 5, 251 chlamydem..., quam plurima circum purpura maeandro -i Meliboea cucurrit [AVSON. 354, 4]. *cf.* APVL. flor. 9 p. 32 tunicam interulam tenuissimo textu, triplici licio, purpura -i). SISENNA hist. 16 Aesernini -i fossa valloque circumdati (LIV. 10, 25, 7. 25, 22, 16. 36, 16, 2 et muro etiam. CAES. Gall. 7, 36, 7 fossam [HIRT. Gall. 8, 9, 3 fossam -em pedum quinum denum... ut ab hostibus -i fossa, -i propugnatorum ordine [*cf. p. 2267, 75 sqq.*] defenderentur. CLAUD. 5, 127 -i fossa... vallum asperat]. civ. 3, 63, 3 vallum [LIV. 26, 42, 6. 28, 3, 5 fossa -ique vallo. 38, 41, 4 AMM. 24, 4, 6]. *cf.* CAES. Gall. 2, 29, 3 -i altissimo muro [VITR. 8, 3, 24 AVSON. 289, 3 AMM. 24, 2, 12 pl. 20, 7, 1. 24, 4, 10 pl. VVLG. IV reg. 25, 4]). CIC. Arat. frg. 9, 2 huic (*sc. sideri Draconis*) non una modo caput ornans stella relucet, verum tempora sunt -i (Arat. 56 δόω) fulgore notata e trubicusque oculis duo fervida lumina flagrant (AVIEN. Arat. 153). LVCR. 4, 274 is quoque enim -i geminoque fit aere visus (*sc. imaginum, quae in speculo oriuntur*). primus... aer, ... aer alter... (*cf.* 291 aëribus binis). 4, 452 fit (*sc. oculo uno manu presso*), ut videantur omnia... bina (*ter positum; postea syn. geminare*)... et -is hominum facies et corpora bina (*cf.* VERG. Aen. 4, 470 videt... Pentheus et solem geminum et -is se ostendere Thebas. SEN. Ag. 729 [*verba Cassandrae*] geminumque -es Argos attollit domus. OROS. hist. 4, 6, 38 inimici dei..., qui vitioso oculo haec vident atque ideo -ia illis videntur, quae vident *eqs.*). CAES. civ. 1, 25, 6 rates -es... collocabat. VERG. Aen. 9, 707 nec duo taurea terga (*i. q. scutum*) nec -i squama (*i. q. -i ordine squamarum*) lorica fidelis... sustinuit phalaricam. PANEG. in Mess. 105 (*qu. anteced. v. p. 2260, 8*) dexter uti laevum teneat dextrumque sinister miles sitque -x gemini victoria casus. OV. am. 1, 8, 15 oculis... pupula -x fulminat (PLIN. nat. 7, 18 feminas... visu nocere, quae -es pupillos habeant; *cf.* 7, 16 pupillas binas in oculis singulis; 17 in altero oculo geminam pupillam). VITR. 3, 2, 7 dipteros... circa aedem -es habet ordines columnarum (*de plurali cf. infra l. 61; -x ordo v. p. 2267, 75 sqq.*). *cf.* 3, 2, 8 hypaethros... habet... interiore parte columnas in altitudine -es (*i. q. ordinem -em columnarum*). 5, 1, 1 Graeci... -ibus porticus fora constituunt (5, 9, 2 porticus et ambulationes ita oportere conlocari, uti -es sint. 5, 11, 1 in palaestris tres porticus simplices..., quarta... -x. 5, 11, 2. 3 *opp.* simplex. 4. PLIN. nat. 34, 13 CORP. III 3288). 5, 1, 10 fastigiorum -x pectinata (*sic Bondam, cf. FEST. Gloss. IV p. 318^a = p. 213 M., tectinata GH*) dispositio. 5, 8, 2 resonantes vero loci sunt, in quibus, cum in solido tactu percussa resiliant, imagines exprimendo novissimos casus -es faciant auditu. 5, 10, 3 eaeque camerae (*i. q. ordines tegularum in tectis adhibitaram*) in caldariis si -es factae fuerint, meliorem habebunt usum (CYPR. GALL. gen. 251 -ibus cameris arcam compangere iussus). 5, 12, 5 arcae -es. 7, 1, 5 loricationem. 7, 3, 11 cannarum -x... perpetuitas. 8, 6, 15 signina opera puteorum si -ia aut triplicia facta fuerint. 10, 2, 6 habent... trocleae et in imo et in summo -es ordines orbiculorum. 10, 4, 4 -x ferrea catena. 10, 14, 3 recentibus percrudis coriis -ibus consutis. COLVM. 2, 11, 10 frumentum et hordeum, quicquid denique non -i semine est (*i. non bis, sed tantum semel intra singulos annos seritur*),... rursus, quae -i semine sunt, ut faba *eqs.* 3, 2, 10 vites geminae ab eo, quod -es uvae exigunt, cognomen trahunt. 11 materiam fructumque, nisi quod -em, non absimilem (PANEG. 2 [10], 11, 3 binos... fetus et -es... fructus. CYPR. GALL. deut. 103 -ibus... aristas). 11, 1, 20 ferramenta semper -ia comparet (*cf. etiam p. 2270, 71*). PLIN. nat. 9, 69 piscium alii branchias multiplices habent, alii simplices, alii -es. 11, 102 alii

[Lambert 12]

-em earum (sc. locustarum) fetum (i. q. bis singulis annis) geminum-que exitium tradunt (cf. quae seq.). 18, 344 -x orbis nubium solem circumcludentium. 353 arcus...-es. QVINT. inst. 1, 6, 17 'centum milia nummum' et 'fidem deum' -es...soloecismos esse, quando et casum mutant et numerum. 11, 2, 33 in ediscendo excitandus est animus voce, ut -i motu iuветur memoria dicendi et audiendi. PLIN. epist. 2, 20, 13 cum consuleret, quam cito sestertium sescentiens inpleturus esset, invenisse se exta -ia (α, duplicata β, v. Schuster ad l.), quibus portendi miliens et ducentiens habiturum (OBSEQ. 69 immolanti -a exta apparuerunt). SVET. Aug. 88 quotiens...per notas scribit, ...pro 'x'...littera ponit -x 'a' (CHAR. gramm. I 78, 7 [p. 98, 18 B.] nomina, quae ante 'u' habent 'i', -i 'i' genetivo singulari finire debent...; vocativum quoque...per -x 'i' scribi debere. sim.: PRISC. gramm. III 467, 15 pro consonante -i accipere 'i'...;...quamvis antiqui solebant duas 'ii' scribere). Tib. 76 testamentum -x...fecerat, alterum sua, alterum liberti manu, sed eodem exemplo. HIL. myst. 41 p. 29, 5 Vind. in -i...die sexto...mannae congregatione[m] (coniungas in -i congregatione). AVSON. 344, 10 et -i defensa putamine quinquegenus nux. QVEROL. p. 17, 12 sume...tegmina hieme trunca et aestate -ia (cf. etiam p. 2258, 81). VEG. mil. 4, 6 per propugnacula -ia saga ciliciaque tenduntur. VVLG. IV reg. 2, 9 fiat in me -x spiritus tuus. eccles. 42, 25 omnia -ia (sc. animalia mundi), unum contra unum, et non fecit quidquam deesse. Nah. 1, 9 non consurget -x tribulatio. nota de hominibus monstruosis: AVG. civ. 16, 8 ante annos aliquot...in Oriente -x homo natus est superioribus membris, inferioribus simplex. nam duo erant capita, duo pectora, quattuor manus, venter autem unus...sicut uni homini. OROS. hist. 5, 6, 1 Romae puer...natus quadripes, quadrimanus, oculis quattuor, auribus totidem, natura virili -x. poetice de liberis geminis vel duobus: CORP. I² 1215 (= CARM. epigr. 59), 5 concepit leiberum semen -x (i. q. geminos). VERG. Aen. 12, 198 Latoniaeque genus -x. Ov. met. 7, 864 Aeacus ingreditur -i cum prole (sc. Phoco et Telamone filiis). EPICED. Drusi 121 nate, brevis fructus, -is sors altera partus (123 sed neque iam -is nec iam sors altera partus). APVL. met. 10, 5 -i filiorum morte percussus. TERT. anim. 26 p. 343, 26 -x fetus (sc. Rebecca gemini filii).

8 i. q. ambo, uterque, duo. a cum numero singulari substantivi: PLAVT. Bacch. 641 -x hodie facinus feci, -ibus spoliis (ad b) sum adfectus. LVCIL. 641 cum <in> stadio, in gymnasio, in -i corpus siccasset pila ('qui lusus cum diversus videatur esse a lusu trigone, qualis fuerit, non con-tat' Marx ad l.). TRAG. inc. 128 (CIC. epist. 9, 22, 1) quae mulier una usurpat -x cubile (TERT. adv. Val. 33 qui -x coniugium Bytho suo adfingerent. SOL. 1, 61 ancilla e -i adulterio geminos edidit. cf. -es thalamos p. 2269, 29). CIC. Arat. frg. 4 extremusque adeo -i de cardine vertex dicitur esse polus (Arat. 24 καὶ μὴν περιβαίνουσι δὴ πῶλοι ἀμφοτέρωθεν). frg. 32^b, 3 stellaque iungens (i. q. duobus sideribus communis) una tenet -es communi lumine formas sc. siderum (MANIL. 2, 660 nec non et -i quae sunt conexas figura...; duo cernere Pisces et Geminos iuvenes, -emque in Virgine [cf. Housm. ad 2, 176] formam. AVSON. 382, 3 procedunt -es in Martia tempora Pisces. SCHOL. Germ. Sang. 224, 7 septentriones -es. cf. etiam MANIL. 1, 418 -i Centaurus imagine fulget. sed v. p. 2260, 60 sqq.). inv. 2, 158 haec...tertia...iuncta esse omnino et (ex codd., corr. Friedrich) -i genere (sc. et honestatis et utilitatis) intelleguntur, sed in meliorem partem vocabuli conferantur et honesta nominentur (part. 55 ea sunt adhibenda...quae habentur magna, quorum est -x genus. alia...alia. fin. 2, 44 Epicurus e -i genere voluptatis coniunctus est. off. 1, 104 -x omnino est iocandi genus: unum inliberale...; alterum elegans... QVINT. inst. 4, 2, 88. decl. 337 p. 326, 24 -x genus causarum...; alterum ex iniuria fortunae, alterum ex mala conscientia. FRONTO p. 181, 3 N. -x...genus est figurarum: aut...verborum...aut sententiarum). Tim. 24 hanc igitur omnem coniunctionem (sc. partium trium generum materiae) -em in longitudinem (i. q. secundum duos longitudinis axes; gr. διπλὴν κατὰ μῆκος) diffidit deus mediaeque accommodans medium quasi decussavit). LVCIL. 4, 1229 semper enim partus -i de semine constat. CAES. Gall. 3, 24, 1 -i acie instituta (civ. 1, 83, 1 opp. triplex. 3, 67, 3. BELL. Afr. 59, 2 (verba fortasse interpolata) in cornibus autem -x esse existimabatur acies; opp. simplex. SALL. hist. frg. 3, 106 PANEG. 9 [12], 9, 1. in imag.: QVINT. inst. 5, 7, 3 velut -i contra eos [sc. praesentes] proque eis acie configitur actionum et interrogationum. HIER. epist. 18^A, 14, 2 v. p. 2264, 26 sqq. FAVST. REL. serm. 13 p. 274, 10 v. vol. I 412, 67. cf. etiam PANEG. in Mess. 103 [opp. quadratum agmen]; v. p. 2260, 8 sq.). HIRT. Gall. 8, 9, 3 -i propugnatorum ordine (VAL. MAX. 1, 8 ext., 13 -i ordine dentium. COLVM. 8, 2, 10 procerissimae caudae [gallinae] -i ordine, singulis utrimque prominentibus pinnis inflexae. PLIN. nat. 11, 233 haec animalia plures habent mammas et toto ventre -i ordine. 27, 65 cynosorchis radice bulbosa, oblonga, -i ordine, superiore, quae durior est, inferiore, quae mollior. SVET. Cal. 19, 1 onerariis navibus...ordine -i ad ancoras conlocatis. Ps. AVR. VICT. epit. 23, 4 -i ordine naves contexere). BELL. Afr. 50, 2 re -i perturbatus (sc. duobus impetibus). Ov. ars 3, 327 disce etiam -i genalia nablia palma (i. q. duabus manibus) verrere. trist. 1, 10, 46 vos quoque, Tyndaridae, ...mite precor -i

numen adesse viae sc. duarum navium (PLIN. nat. 2, 243 mensura currit -i via sc. et per mare et per terras). LIV. 6, 1, 11 diem...-i clade insignem (sc. ad Cremeram et ad Alliam accepta). 22, 3, 14 primoribus...territis...-i prodigio. MANIL. 1, 723 an coeat mundus, -isque extrema cavernae (sc. orae vel margines duorum caeli hemisphaeriorum) convenient in orbem lacteum. 4, 72 his (sc. qui e sepulcris in vitam redierunt) vita -x, illis vix contigit una (HIER. epist. 36, 15, 4 Helisaens quoque, qui -i glorificatus est spiritu, cuius ossa vitam exanimis cadaveri reddiderunt. CLAUD. 17, 133 consul...-i vita subnixus in aevum procedat pariter libris fastisque legendus). 4, 740 -i clausos elephantas carcere terrae (sc. Indiam et Africam spectat, quae terrae progenerant elephantas). VAL. MAX. 1, 6, 3 senatus -i praedictione (sc. oraculi Delphici et haruspiciis Veientium) monitus. 1, 6, 9 primae hostiae iecur sine capite inventum est, proxima caput iocinoris -x habuit (cf. exta -ia p. 2267, 8. cf. AMM. 22, 1, 2 quod iecur operimento -i viderat tectum). SEN. Herc. f. 716 cingitur -i vado adversa Ditis regia. Tro. 1065 -x nefas persequere. dial. 11, 13, 5 Marci Catonis...-em in petitione praeturae et consulatus repulsam. SCRIB. LARG. 161 in -i calceo pellem caninam habere. 20 PLIN. nat. 36, 181 calx...tunditur cum adipe suillo et fico, -i lenimento. STAT. Theb. 4, 234 frenas tenent -xque inserto missile nodo. MART. 2, 14, 10 Pompei dona (i. q. porticus Pompei) nemusque -x (v. qu. adn. Friedländer ad l.). 2, 77, 6 Marsi doctique Pedonis saepe -x unum pagina tractat opus. QVINT. inst. 11, 3, 141 ora ex toga -x; cf. p. 2258, 74. decl. 248 p. 15, 6 octo anni -is imprudentiae (de exilio hominis, qui duas caedes per imprudentiam commiserat). 249 p. 23, 17 nemo tamen passus esset -i praemio unam honorari militiam. TAC. hist. 4, 30 eduxerant Batavi turrim -i tabulato. SVET. lul. 39, 2 Troiam lusit turma -x maiorum minorumque puerorum. Aug. 2, 1 a quibus (sc. Cn. et C.) -x Octavio familia defluxit. 13, 1 Philippense...bellum...-i proelio transegit, quorum priore...vix...fuga evaserat. 16, 1 quas (sc. classes) tempestatibus, -i naufragio et quidem per aestatem amiserat. Tib. 8 -em curam administravit, annonae...et repurgandorum...ergastulorum. 25, 1 -x seditio militum in Illyrico et in Germania exorta est. Nero 1, 2 functi autem consulatibus septem, triumpho censuraque -i (Vesp. 4, 2 in brevi spatio -x sacerdotium accepit. Dom. 6, 1 de Catthis Dacisque post varia proelia -em triumphum egit. AVSON. 322, 91 ut praefecturam -em indueret [sc. Italiae et Galliae]). gramm. 3 Aelius cognomine -i fuit: nam et Praeconinus...vocabatur et Stilo (5 in qua libertinum se ac -i cognomine esse per haec indicat: 'Sevius Nicanor Marci libertus...'). AVR. VICT. Caes. 24, 1 Aurelio Alexandro Syriae orto, cui -x, Caesarea et Arca, nomen est. RVFIN. hist. 2, 10, 10 -i vocabulo [διωνυμία]). TERT. adv. Val. 29 animas ipsas -i proprietate discernunt, bonas et malas...adv. Marc. 3, 7 Christus Iesus -i habitu in duos adventus deliniatur, primo sordidis indutus...dehinc despoliatus pristinas sordes et exornatus pondere et mitra et cidari munda...PANEG. 5 (8), 4, 2 orbis quadrifariam -i discretus oceano. 10 (4), 15, 7 stat argumento -i fides nixa: sic...; sic. CENS. 3, 3 -em...genium (v. vol. VI 1829, 39 sqq.). IVST. 31, 1, 6 ne uno tempore -i bello Romanae vires distinerentur. AVSON. 285, 5 Claudius hebdomadem -em trahit i. quattuordecim annos regnat (SIDON. epist. 1, 7, 12 iudicio vix per hebdomadam -em comperendinato). 319, 5 curia me -x (sc. Burdigalensis et Romana) et uterque senatus habebat. 332, 46 rursus et illum (sc. solem) terga dare (sc. alteri tropico, concedas tu, Iane), ut -x tropicus (sc. Cancris et Capricorni) varietur ab astro. 385, 19 aut -em cultum (sc. duas ferias), quem Neptunalia dicunt et quem de Conso consiliisque vocant (sc. Neptunalia et Consualia). AMM. 14, 7, 8 -xque isdem diebus acciderat malum, quod et Theophilum...interceperat casus et Serenianus...discessit. VEG. mil. 4, 15 huius tectum munitione -i tabulatis cratibusque contextitur. HIER. epist. 60, 14, 1 ita ex una domo -x pontificatus egressa est dignitas: dum in altero (sc. avunculo pontifice) gratulatio est, quod tenuerit, in altero (sc. nepote mortuo) maeror, quod raptus sit, ne teneret pontificatum. quaest. hebr. in gen. p. 13, 22 heth littera -em aspirationem sonat. VVLG. Ezech. 47, 13 possidebitis terram in duodecim tribubus Israel, quia Ioseph -em funiculum (i. q. duas partes) habet. RVFIN. hist. mon. 13 ut duorum merito summorum virorum solus hereditatem consecutus -em videretur. CLAUD. 1, 203 o -i fecundam consule matrem. 7, 103 traiecerat altum non uno mucrone latus -xque tepebat ensis. 18, 469 mixta -x aetas (de eunuchis agitur vel viris eunuchorum similibus), inter puerumque senemque nil medium. 20, 587 provincia quaeque superstes (sc. Orientis) dividitur geminumque -x passura tribunal cogitur alterius pretium sarcire peremptae (queritur Aurora Stilichoni). 21, 307 -es disponere classes, quae fruges aut bella ferant. carm. min. 53, 81 femorum qua fine volutus -x semifero (sc. Peloro giganti) conecitur ilibus anguis (i. duo angues; cf. quae sequuntur: uno ternas animas interficit ictu Mavors, sc. gigantem duosque serpentes). PAVL. NOL. carm. 33, 68 bis acto orbe -x revoluta dies, bis vespere clausa est. EPIST. pontif. 322 (a. 417) Migne 20 p. 590^B ad -is relationem synodi (sc. Milevitanae et Carthaginensis). DRAC. laud. dei 3, 702 naribus obductis -x data semita vento. CORIPP. Ioh. 2, 151 tunc lancea -x iuniperum ferro validam suffigit acuto (sc. de-

[Lambertz]

scribuntur arma manus Aurasitanas). *nota sine substantivo*, i. q. duae res: CORP. V 532 qui olim erant tantum in reditu pecuniario, nunc et in illo ipso -i (sc. in aedilitatis gradu et in civitate Romana) quidem per honorariae numerationem repperiantur. *nota hypallagen adiectivi*: CIC. Arat. frg. 15, 1 hic (sc. Ophiuchus) pressu -i palmarum (i. q. pressu duarum vel -ium palmarum [cf. l. 17 sqq.]; Arat. 82 ἀμφότεραι sc. manus) continet Anguem. CIRIS namque ut in aethereo signorum munere praestans, unum quem -i stellarum munere vidi, Scorpis alternis clarum fugat Oriona... cf. etiam APVL. met. 10, 5 p. 2267, 35.

b cum numero plurali substantivi: SERV. Aen. 1, 93 '-es' duas, secundum morem antiquum: nam -es duos dicebant, ut hoc loco; et binos duos et utrosque pro utrumque eqs. PLAVT. Bacch. 641 v. p. 2267, 38. CIC. Arat. frg. 14, 1 huic (sc. sideri Virginis) supera -es umeros (Arat. 138 ἀμφότερων ὤμων) adfixa videtur stella (cf. Arat. 258 imponitque pedes -es Equus. LVCR. 6, 1146 -is oculos suffusa luce rubentes. VERG. Aen. 1, 92 -is tendens ad sidera palmas [SERV. ad l. cf. l. 11. VERG. Aen. 9, 16 -isque ad sidera palmas sustulit. 10, 666 et -is cum voce manus ad sidera tendit. CASSIOD. var. 11, 13, 1 et de gremio curiae -es (sic codd.; supplices Mommsen) tendimus manus]). Arat. 14 horum (sc. Piscium) e caudis -es velut esse catenas (aliter -x catena p. 2266, 75) dices (cf. Arat. 242 ἀμφότερων δὲ σφραγὶς ἀποτέλλεται ἥντις δεσμά). prov. 13 has -is pestis sociorum, militum cladis, publicanorum ruinas, provinciarum vastitates, imperii maculas (sc. Piso et Gabinius proconsules hoc modo appellantur). Tusc. 1, 72 Socrates disseruit duas esse vias -esque cursus animorum e corpore excedentium. VERG. Aen. 7, 140 invocat et -is Caeleque Ereboque parentis (sc. Venerem et Anchisen). STAT. Theb. 12, 480 volucres (sc. Procne et Philomela) cum -es thalamos (sc. adulterium) et iniquum Terea clamant (cf. -x cubile sim. p. 2267, 42). HYG. mun. castr. 58 ascensus valli -es. CYPR. GALL. gen. 1277 quae -ibus iunguntur somnia visis (sc. Pharaonis). AVSON. Mos. 39 tu -es sortite vias, et cum amne secundo defluis... et cum per ripas nusquam cessante remulco intendunt collo malorum vincula nautae (v. qu. adn. Hosius ad l.). VVLG. eccles. 7, 8 neque alliges -ia peccata: nec enim in uno eris immunis. COMPVT. cod. Col. prol. 14 p. 235 esse quosdam annos, in quibus -es paschae in unum annum veniunt. VEN. FORT. carm. 6, 5 praetereunt -es, tertia, quarta dies (cf. -x dies p. 2268, 80).

9 i. q. altero tanto maior: PLAVT. Men. 546 cēdo abs te (sc. aurum): ego post tibi reddam -x. Poen. 15 age nunc reside, -em ut mercedem feras (QVINT. inst. 2, 3, 3 -es... exigere mercedes; cf. p. 2270, 74). CORP. l. 709^{ext.} frumentum -x (LIV. 7, 37, 2 milites... -i frumento in perpetuum... donati (37, 59, 6 et stipendium militare et frumentum -x post triumphum datum. VEG. mil. 1, 13 ut et doctores armorum -ibus remunerarentur annonis. cf. etiam l. 59). VARRO ling. 5, 90 duplicarii dicti, quibus ob virtutem -ia cibaria ut darentur, institutum (LIV. 24, 47, 11 Hispanis -ia cibaria dari iussa. cf. l. 60). rust. 2, 11, 8 quidam oves bis in anno tondent... -em impendunt operam, quod sic plus putant fieri lanae (QVINT. inst. 3, 8, 49 utilissima vero haec exercitatio [sc. prosopopoeiae], vel quod -is est operis [antecedunt: ad reliquum suasoriae laborem accedit etiam personae difficultas]). CIC. Verr II 5, 62 ita quaestus -x unius missionis fiebat. off. 1, 123 sin autem etiam libidinum intemperantia accessit luxuriae, -x malum est, quod et ipsa senectus... facit adolescentium impudentiorem intemperantiam (VVLG. eccles. 12, 7 nam -ia mala invenies in omnibus bonis, quaecumque feceris illi sc. impio). PVBLIL. D 14 -x fit bonitas, simul accessit celeritas. CAES. civ. 3, 53, 6 cohortemque postea -i stipendio, frumento (cf. supra l. 43 sqq.), [veste, cibariis] (Cuiac., vesperariis codd.) donavit (LIV. 7, 7, 5 ut -x acciperent stipendium, decreverant. 23, 20, 2. 29, 3, 5 stipendium eius anni -x... imperatum. 30, 16, 12. 34, 19, 4. 37, 59, 6. 39, 7, 2. 40, 43, 7 TAC. hist. 4, 19). PROP. 3, 1, 22 at mihi quod vivo detraxerit invida turba, post obitum -i fenore reddet Honos (COMM. instr. 2, 24, 7 aut si fenerasti -em centesima nummum). LIV. 1, 7, 1 priori Remo augurium venisse fertur, sex vultures, iamque nuntiatio augurio cum -x numerus Romulo se ostendisset (22, 36, 3 ut socii -em numerum equitum darent, peditis aequarent. 24, 36, 7 -i facile numero classem habentibus Romanis. 38, 20, 3 equites hostium, -x numerus, effusi e castris. VELL. 2, 15, 2 -i numero se militum equitumque fungi. CVRT. 3, 2, 8 duo milia peditum, equitum -em paraverant numerum. PLIN. nat. 14, 150 ad bibendum generibus centum octoginta quinque, si species vero [sc. vini] aestimentur, paene -i numero ab homine excogitatis. QVINT. inst. 8, 6, 42 agmini totidem lixas habenti quot milites... numerus est -x nec duplum virum. TAC. ann. 1, 56 -em sociorum numerum. VVLG. eccles. 26, 1 mulieris bonae beatus vir. numerus enim annorum illius -x. *nota*: -x numerus i. q. duo: HIER. epist. 49, 19, 1 non esse bonum -em numerum). 23, 31, 2 senatus... decrevit, ut eo anno -x tributum imperaretur, simplex confestim exigeretur (41, 17, 2 -x vectigal). PAVL. FEST. Gloss. IV p. 327^b (p. 221 M.) pararium aes appellabatur id, quod equitibus -x pro binis equis dabatur. PLIN. nat. 27, 129 datur rhacoma et decoctum eius bibendum -i mensura (sc. quam drachmae pondere) ad rupta... (36, 68 per -em mensuram. cf.

p. 2271, 4). FRONTO p. 49, 23 N. -x igitur pr[a]etium (ita cod.; cf. PLIN. nat. 19, 9 infra l. 72) solvatur. TERT. ieiun. 17 p. 297, 1 ad elogium gulae tuae pertinet, quod -x apud te praesidentibus honor binis partibus (sc. ciborum) deputatur, cum apostolus -em honorem dederit (VVLG. I Tim. 5, 17 qui bene praesunt presbyteri, -i honore digni habeantur [διπλῆς τιμῆς]). adv. Val. 7 p. 185, 13 habes ogdoadem, tetradem -em. PORPH. Hor. carm. 1, 6, 7 (alias interpretationes huius loci v. p. 2259, 64. 2262, 25 sqq.) aut 'cursus -es' propter viginti annos; nam dum alii duces Troia post decem annos reversi sunt, Vlixes solus post viginti annos ad patriam dicitur reversus. PANEG. 2 (10), 11, 3 binos gregum fetus et -es arborum fructus (syn. sequitur gemina). AVSON. 117, 2 sanus piger febriente multo est nequior, potat duplum, dapesque -es devorat. PELAGON. 291 potionem -em dabis equo aegroto. VEG. mil. 1, 11 antiqui clavas ligneas -is aequae ponderis pro gladiis tironibus dabant. 3, 20 ab alia parte -x prope ponitur equitatus. 4, 36 si quidem et adhuc solidae arbores et iam divisae per tabulas -es ad maiorem siccitatem mereantur indutias (-es ad indutias referendum esse videtur). VVLG. gen. 43, 12 pecuniam quoque -em ferte vobiscum (15 [ITALA Lugd. duplam; gr. διπλοῦν]). CORP. II 3364 loca spectacul. numero CC singuli ex -i pecunia [sc. summa donata duplo maior erat quam pecunia pro introitu in theatrum necessaria]... dederunt donaverunt). exod. 16, 22 in die autem sexta collegerunt cibos -es (29). deut. 21, 17 dabitque ei de his, quae habuerit, ... -ia (ITALA Lugd. dupla; gr. διπλῆ ἀπὸ πάντων. Iob 42, 10 omnia quaecumque fuerant Iob, -ia (cf. GREG. M. moral. praef. 20 p. 527^c Iob -ia recipiens: sanctorum ante resurrectionem una beatitudo, post -x. Iob... -i remuneratione sublevatur eqs.; cf. duplus p. 2284, 37 sqq.). eccles. 20, 10 est datum, cuius retributio -x. Is. 61, 7 pro confusione vestra -i et rubore laudabunt partem suam: propter hoc in terra sua -ia possidebunt. Ier. 16, 18 et reddam primum -es iniquitates. 17, 18 -i contritione contere eos. Zach. 9, 12 -ia reddam tibi. apoc. 18, 6 duplicate -ia secundum opera eius. COD. Iust. 5, 27, 8 pr. naturalibus patribus hoc indulgemus, ut liceat eis... naturales filios... non tantum ex tribus unciiis... sed etiam ex -i portione, id est sex unciiis heredes scribere.

nota in re metrica, in rebus grammaticis, in arte musica, in arithmeticae scientia, quando de proportionibus agitur: VARRO ling. 10, 43 duo... logoe, ... unus -x, ... quod est ut unus ad duo, sic duo ad quattuor; alter decemplex eqs. CIC. orat. 188 pes... partitur in tria, ut necesse sit partem pedis aut aequalem esse alteri parti aut altero tanto aut sesqui esse maiorem: ita fit aequalis dactylus, -x iambus eqs. 193 ita factos eos pedes esse, ut in eis singulis modus insit aut sesquipleus aut -x aut par. QVINT. inst. 9, 4, 47 par ut dactylus, una enim syllaba par est brevibus, ... sescuplex ut paeon, cum sit ex longa et tribus brevibus..., -x ut iambos, nam est ex brevi et longa. FAV. EVL. p. 16, 17 diplasiis numerus, Latine qui dicitur -x. MART. CAP. 9, 977 rhythmica genera sunt tria, quae alias dactylica, iambica, paeonica nominantur, alias aequalia, hemiolia, -ia... -x vero, qui fuerit numerus ad singularem, geminam rationem tam syllabarum quam temporum servat... sequitur iambicum genus, quod diplasion superius expressi; in quo pedum signa -em rationem ad invicem servant, sive unus ad duo, sive ad quattuor gemini vel quicquid ad duplum currit. BOETH. arithm. 1, 1 p. 11, 16 qui enim sonus in diapason symphonia est, idem -is numeri proportionem colligitur eqs. 1, 9 p. 18, 5 ab uno enim, quoscunque in -i proportionem notaveris, semper pares pariter procreantur. p. 18, 8 -es ab uno: I. II. III. VIII eqs. usque ad DXII, ... factique sunt ab uno in -i proportionem. mus. 1, 5 si maior numerus eum (sc. minorem numerum) bis habet et eius dimidiam partem, vocabitur -x supersesquialter, ut sunt quinque ad duo; sin vero bis minor continebitur et eius tertia pars, vocabitur -x supersesquitercius, ut sunt septem ad tres eqs.

dimidia pars rei -is vel altero tanto dimidia parte maioris, sive res simplex sequitur cum his particulis: ad: VITR. 3, 4, 3 ita columnae in peripteris collocantur, uti, quot intercolumnia sunt in fronte, totidem bis... in lateribus. ita enim erit -x longitudo operis ad latitudinem. 4, 8, 4 cellae enim longitudinibus -es sunt ad latitudines. 5, 6, 6 scaenae longitudo ad orchestrae diametron -x fieri debet. TREB. Gall. 18, 2 statuam sibi maiorem colosso fieri praecepit... tam magna denique coeperat fieri, ut -x ad colossus videretur. quam: VITR. 5, 11, 2 sudatio longitudine -x quam latitudo. COLVM. 1, 8, 8 -ia, quam numerus servorum exigit, feramenta. PLIN. nat. 19, 9 ideo -x quam ceteris (sc. speciebus lini) pretium sc. est linis Retovinis (cf. supra l. 1. OROS. hist. 6, 19, 19). QVINT. inst. 2, 3, 3 Timotheum... ferunt -es ab iis, quos alius instituit, solitum exigere mercedes, quam si rudes traderentur (antedunt: cum geminatum onus succedentes praeceptores premat eqs.). ITALA Matth. 23, 15 (cod. e) facitis eum filium gehennae magis -em quam vos estis (διπλοτέρον ὑμῶν. VVLG. filium gehennae duplo quam vos). CASSIAN. conl. 14, 3, 2 -i laboris intentione sudandum in expellendis vitiis quam eqs. pro: PS. AMBR. laps. virg. 8, 34 vide ergo, si simplex hoc peccatum adulterii est, an -x sit paenitentia pro illa nece, quae facta dicitur in occulto. VVLG. Is. 40, 2 suscepit Ierusalem de manu domini -ia pro omnibus peccatis suis. GREG. M. moral. praef. 20 p. 527^c sancta ecclesia... pro laboribus, quos sustinet, [Lambert:]

-ia munera recipit... *res simplex genetivo exprimitur*: PLIN. nat. 36, 68 naves duas in latitudinem patulas pedalibus ex eodem lapide (sc. ex quo obeliscus factus erat) ad rationem geminati per -em mensuram (sc. molis lapidum) ponderis obelisci transportandi oneratas. HIER. epist. 52, 2, 2 Isaac -es David annos habuit.

neutr. -x, i. q. altero tanto maius, ut substantivum usurpatur: LIV. 33, 23, 7 septuageni aeris militibus divisi, -x equiti centurionique. 34, 52, 12. 35, 40, 6. 36, 40, 13. 37, 59, 6. 39, 5, 17. 39, 7, 2. 40, 43, 7. 40, 59, 2. 41, 7, 3. 41, 13, 7. 45, 40, 5. 45, 42, 3. 45, 43, 7. CHIRON 683 abscondito iumentum medium frustum quaternario -is magnitudinem.

subst. -ibus de genere vestimentonem: p. 2259, 2.

-x accedens ad adiectivum: v. p. 2263, 61.

iuxta posita et synonyma: admixtus (cf. 4 e): CIC. Tusc. 1, 71. ambiguus (cf. 5 f, metaph.): QVINT. inst. 9, 2, 69. bifidus (cf. 3): PLIN. nat. 11, 171. bini (cf. 7): LVCR. 4, 450 sqq. PANEG. 2 (10), 11, 3. coagmentatus (cf. 4 e): CIC. Tusc. 1, 71. combinatus (cf. 4 d): DIOM. gramm. I 475, 7. comparativus (cf. 4 e): RHET. min. p. 91, 16. compositus (cf. 4 d): GELL. 6, 12, 1 DIOM. gramm. I 475, 7. concretus (cf. 4 e): CIC. Tusc. 1, 71. coniunctus (cf. 4 d e): MAR. VICTORIN. gramm. VI 47, 1 RHET. min. p. 91, 22. copulatus (cf. 4 d e): CIC. Tusc. 1, 71 GELL. 6, 12, 5. diversissimus (cf. 5 c): VELL. 2, 25, 3. dubius (cf. 3 et 5 f metaph.): QVINT. inst. 9, 2, 69 AMBR. hex. 3, 16, 69. duo (cf. 4 d. 5 c. 8 b): CIC. Arat. frg. 9, 3 Scaur. 7/9 Tusc. 1, 72 PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 137, 1 (p. 173, 22 B.). duplus (cf. 9): QVINT. inst. 8, 6, 42 AVSON. 117, 2. geminatus (cf. 4 d. 9): PLIN. nat. 36, 68 QVINT. inst. 2, 3, 3 p. 2270, 74 SERG. gramm. IV 482, 1. geminus (cf. 7): LVCR. 4, 274 VERG. Aen. 4, 470 SEN. Ag. 729 COLVM. 3, 2, 10 PLIN. nat. 11, 102 PANEG. 2 (10), 11, 3. hypocrita (cf. 3 metaph.): GREG. M. moral. 8, 86 p. 855⁴. incertus (cf. 5 f metaph.): HERM. Pal. mand. 5, 2, 1. insincerus (cf. 3 metaph.): AMBR. hex. 3, 16, 69. iunctus (cf. 4 e): CIC. fin. 5, 21. malignus (cf. 3 metaph.): GREG. M. moral. 8, 86 p. 855⁴. malivulus (cf. 3 metaph.): PS. AVG. serm. ed. Mai 143, 2. mendax (cf. 3 metaph.): PELAG. in II Cor. 1, 17 p. 236, 16 S. retortus (cf. 1 a): VVLG. exod. 28, 16. uterque (cf. 8 a): AVSON. 139, 5.

opposita: aequalis (cf. 9): CIC. orat. 188 p. 2270, 41. apertus (cf. 5 f metaph.): QVINT. inst. 9, 2, 69. iustus (cf. 3 metaph.): GREG. M. moral. 8, 86 p. 855⁴. multiplex (cf. 4 a. 7): CELS. 5, 28, 12¹ PLIN. nat. 9, 69. par (cf. 9): CIC. orat. 193 p. 2270, 43. simplex: VARRO ling. 9, 97. 10, 63 rust. 3, 16, 24 CIC. part. 85 fin. 5, 21 LIV. 23, 31, 2 VITR. 5, 11, 1 al. CELS. 5, 28, 12¹ al. PLIN. nat. 9, 69 QVINT. inst. 3, 8, 19 et passim. sincerus (cf. 5 f metaph.): SACR. Leon. p. 354. singularis (cf. 9): MART. CAP. 9, 977 p. 2270, 49. solus (cf. 7): AVIEN. Arat. 153. tri-, quadru-, sesqui-, decemplex: VARRO ling. 10, 43 rust. 3, 16, 25 CIC. orat. 193 CAES. civ. 1, 83, 1 LIV. 34, 52, 12. 36, 40, 13. 45, 42, 3. saepius. uniformis (cf. 5 b): TERT. adv. Hermog. 13 p. 140. unus (cf. 4 a. 7. 8 a. 9): TRAG. inc. 128 CIC. Arat. frg. 9, 2 Verr. II 5, 62 p. 2269, 53 MANIL. 2, 622. 4, 72.

adv. dupliciter. comp. v. p. 2272, 36 sqq. GLOSS. διχως. accedit ad verba; ad adverb. l. 50, ad adi. l. 59. p. 2272, 11. 36. 1 i. q. duabus de causis: PLAUT. Mil. 295 nam tibi iam, ut pereas, paratum est -iter, nisi eqs. :: qui vero -iter? VARRO ling. 9, 45 -iter stulte dicunt, quod et... et eqs. CAEL. Cic. epist. 8, 10, 3 Curionem video se -iter iactaturum: primum ut..., inde ut... CIC. epist. 9, 16, 5 qua (sc. culpa) mihi videor -iter carere, et quod... et quod eqs. 9, 20, 1 -iter delectatus sum tuis litteris, et quod... et quod eqs. ad Brut. 1, 17, 1 iis quidem maledictis, quae in ipsum -iter recidunt, quod et... seque eqs. LVCR. 6, 510 confertae nubes vi venti mittere certant semina aquarum -iter; nam... et eqs. VAL. MAX. 5, 2, 6 illorum... salus -iter omnibus accepta fuit, et quia... et quia eqs. PELAG. in Col. 2, 13 p. 460, 6 S. cum... -iter indigni essetis eqs. SIDON. epist. 9, 9, 16 merito te beatissimum boni omnes... concelebrabunt, cuius ita dictis vita factisque -iter inclaruit, ut eqs. 9, 14, 1 -iter excrucior, quod nostrum uterque lecto tenetur. PALLAD. hist. mon. I 51 -iter hoc meo consilio gaudens, quod et... et eqs. 57 vae miserae mihi, quae ad hoc periculum -iter perveni, primum quod... deinde quod eqs.

2 i. q. duobus modis, duabus rationibus: RHET. Her. 4, 17, 24 sunt item sententiae, quae -iter efferuntur. 4, 42, 54 ea (sc. expolitio) -iter fit, si aut... aut eqs. 4, 43, 56 tractando -iter: sermocinatione et exsuscitatione. *ibid. rem -iter (sic Graevius; duplicē codd.)* vel sine rationibus vel cum rationibus pronuntiare; *opp.* cum rem simpliciter pronuntiarimus. CIC. inv. 1, 15 id (sc. remotio criminis) -iter fieri poterit, si aut causa aut factum in alium transfereatur (RVT. Lvp. 1, 7 hoc schema -iter fieri consuevit. COLVM. 3, 6, 1 sed electio malleolorum -iter facienda est; non enim solum... sed eqs. MART. CAP. 5, 554). inv. 2, 21 opinio -iter fallit homines, cum aut... aut eqs. Caecin. 92 -iter homines deiciuntur: aut... aut eqs. ac. 2, 104 -iter dici adsensus sustinere sapientem: uno modo... altero eqs. (Tusc. 3, 36 quae [sc. iustitia] tamen ita dicit -iter esse te iniustum, cum et... et eqs. 4, 17 aemulatio autem -iter illa quidem dicitur, ut et in laude et in vitio nomen hoc sit. BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 130, 4 -iter [διχως] dicuntur oppositiones). Tusc. 4, 13 cum ita movemur, ut in bono simus aliquo, -iter id contingit: nam cum..., cum autem eqs. off. 1, 10 primum igitur est de honesto, sed -iter... dissenserendum. LIV. 30, 42, 8 -iter ab eo foedus violatum, et quod... et quod eqs. COLVM. 7, 5, 11 clavi quoque -iter infestant ovem, sive

cum... seu cum eqs. QVINT. inst. 1, 5, 23 syllabam flectentes -iter peccant. 3, 11, 2 in iudiciali autem materia -iter accipienda est quaestio: altero modo...; altero eqs. (5, 13, 1 refutatio -iter accipi potest: nam et... et eqs.; cf. Voc. iur. R. s. v.). 5, 10, 47 in iis omnis factorum dictorumque ratio versatur, sed -iter. nam fiunt quaedam, quia... quaedam, quia eqs. decl. 248 p. 15, 19 id ius -iter efficitur. aut enim... aut eqs. FRONTIN. strat. 3, 16, 3 -iter Hannonis consilio satisfecerunt: et... et eqs. PAVL. dig. 38, 10, 10, 13 nepos quoque -iter intellegitur, ex filio vel filia natus (HIER. in Is. 6, 11 p. 100 -iter locus iste intelligi potest. 27, 7 p. 364 locus iste -iter intelligitur). TERT. anim. 9 p. 312, 2 hic erit homo interior, alius exterior, -iter unus. DON. Ter. 5, 5, 3 -iter res ab oculis spectatorum moventur: aut... aut eqs. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 9 p. 1024⁸ intelligentia -iter operatur. PELAG. in I Thess. 5, 13 p. 435, 14 S. presbyteri eqs. -iter honorandi sunt. AVG. doct. christ. 3, 16, 24 p. 75 figurate dictum, cum possit -iter interpretari, uno modo... altero eqs. VEN. FORT. vita Germ. 12, 41 pernoctabat algida senectus per hiemem sustinens -iter frigus aetatis et temporis (17, 53. 20, 59 [duplitter P']).

3 i. q. bipertito: RHET. Her. 1, 11, 18 causarum constitutiones alii quattuor fecerunt: noster doctor tres putavit esse, non ut de illorum quicquam detraheret inventionem, sed ut ostenderet, id quod oportuisset simpliciter ac singulari modo docere, illos distribuisse -iter et bipertito. QVINT. inst. 3, 3, 7 cum -iter primum divisisset in inventionem atque elocutionem eqs. (3, 6, 23 quantitatem (sc. categoria Aristotelica), quae -iter a posterioribus divisa est, quam magnum et quam multum sit. PALLAD. hist. mon. I 36 p. 321^c omnia quaecumque in hoc saeculo fiunt, -iter dividantur, in voluntatem et in permissionem dei; gr. διαίρεται εἰς δύο).

4 i. q. altero tanto magis vel plus: CYPR. GALL. exod. 886 si vero exorto fuerit fur iam sole prehensus, -iter redhibere nocens sublata iubetur (VVLG. exod. 22, 4 duplum restituet; cf. duplus p. 2283, 40). COMM. instr. 1, 26, 16 ureris pauperie, -iter certe si languis. VVLG. Sirach 23, 13 si dissimulaverit, delinquit -iter (ἡμαρτα δις ὥς). MARCELL. med. 1, 3 rosa admixta -iter. OROS. hist. 7, 41, 6 qui autem non crediderunt evangelio dei quasi contumaces, vel si etiam non audierunt, -iter contumaces. *comp.*: HERM. vulg. sim. 9, 18 si nequiter vivunt, -ius punientur homines (DL Vat., duplo amplius ed. pr., v; rec. Pal.: dupliciter. gr. δις ὥς). ITALIA Matth. 23, 15 (Aug. c. Petil. 2, 72, 161) facitis eum filium gehennae -ius quam vos (διπλότ' ὅσον. VVLG. duplo quam vos. cf. p. 2270, 78).

5 i. q. bis: VEREC. in cant. 2, 36 'videte, videte, quoniam ego sum deus...'... et idcirco -iter iteratur 'videte, videte' eqs.

6 i. q. ambigue, ambifariam: ARNOB. nat. 5, 36 p. 206 nisi forte dicetis non toto in historiae corpore allegorias has esse, ceterum partes alias esse communiter scriptas, alias vero -iter (i. q. allegorice) et ambifaria obtentione velatas.

7 i. q. insincere, fraudulenter: GREG. M. moral. 10, 51 p. 949⁸ eloqui -iter ignorat pius.

deriv.: duplicitas, duplic(i)ari(u)s.

duplicāmen, -inis, n. a duplicare. significat lineamenta quaedam ligni duplicata, quibus PLIN. nat. 16, 186 nomen tribuit 'pectinum', de eadem re in gemmis nomine usus 'capillamentorum' (v. vol. III 312, 65 sqq.), graece κτηδών. DIOSC. 1, 108 evenus nigra color non habens -ina et tactu leniori (μέλαινα καὶ μὴ ἔχονσα κτηδόνες).

duplicārius, -(i)ī, m. a duplex. idem quod duplarius, duplarius, dupliciarius, dupliciarius. *gen. sing., nom. pl. -i*: l. 59. 69. p. 2273, 66. *nom. pl. -ii*: p. 2273, 39. 40. *perscriptum*: duplarius: CORP. III 3556. 3844. 4324. 4835. V 8569. VI 3472. 32689 -i (gen.) VIII 2564^a, 10 -i (pl.). IX 795. XIII 6985. 8072. INSCR. Schober, die röm. Grabst. v. Nor. u. Pann. 221. duplarius: VEG. mil. p. 2273, 30. 31. 33. 36 duplicarius: CORP. III 2016. 7550. VI 29721. 32796. VIII 20857. 21017. X 3423. XIII 1041. 7291. 8310. XIV 3656. INSCR. Dessau 9211 (Thamugade). INSCR. Revue archéol. 1908 sér. 4, 12 (1908) 473. PAPYR. Amlt. Ber. aus d. Kgl. Kunstsamm. Berl. 37 (1917) 334 (v. p. 2273, 66 sq.). *graece scriptum*: PAPYR. Amherst. II 107, 2 (errat de hoc loco referens Döttling, Die Flexionsform. lat. Nom. in griech. Pap. u. Inscr. p. 41). 108, 3. Berol. 807 (= Ryl. 85) 3 (a. 185). FLORENT. 76, 55. Hamb. 31, 13 (s. II). 39 (a. 179), 41. v. etiam p. 2273, 14. in codd.: p. 2273, 59 sqq. 43. dupliciarius: CORP. III 14207⁷. VI 32771 -i (gen.). VIII 2799. X 540. 1875. 3416^a. 3424. XIII 8067. *graece scriptum*: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1184. III 1092. PAPYR. Berol. 1021, 3. v. etiam p. 2273, 15 sqq. dupliciarius: PAPYR. Ryl. 206^a, 8 v. p. 2273, 70. CORP. VI 2446 illi -i. *notatur*: DVPLICAR.: CORP. III 1098.

4411 duplikar. (cf. p. 2273, 7). X 3443. 3500. DVPLICAR.: CORP. X 1873 dupl- (cf. p. 2273, 7). 3416^b. 3507 (v. p. 2275, 28). INSCR. Ephem. epigr. VIII 430, 8. DVPLIC.: CORP. III 3223. INSCR. Dessau 8967 (Antioch. Syr.). V 7887. VI 31141^c. 1. 31150^b. 32762. 32767. VII 1144. VIII 2354. X 1790. 3441. 3444. XIV 2290. DVPLI.: CORP. III 1592^a (= 8034). 7644. VII 1090. XIII 6794. DVPL.: CORP. II 2912 III 123. 811. 848. 2067. 3394. 3677. 4030. 5293. 5899. 5909. 6627 tab. post. 2. 10505. 10609. 11226. 14347. 4. 15154. 15157. VI 3221 (Diehl 1509 adn.). 31146^b, 1. 2 (bis). 31164^b, 2. 3. 4 (ter, semel ducl., cf. p. 2273, 8). 32769. VII 571. 1037. VIII 21567^a, 27. X 1886. 3414. 3422. 3425. 3426. 3442. 3503. 3504. 3505. 3508. 3882. INSCR. Dessau

[Lambertz]

2867. XI 77. XIII 8524 DV. P///. 10024, 34 (*ibid.* DVP.). DVP.: CORP. III 1067. 1190, 5. 6. 3252. 3458. 4278. 6743. 6995 (?). 7688 *undecies*. 10199. 10241. 14341⁵. VI 225. 3177. 3234. 31184. VIII 2564 *plus sexages*. 20251. 21558. X 1882. 3438. 3499. 3506. XIII 8185. 10024, 34 (*ibid.* DVPL.). DV.: CORP. III 1160. D.: CORP. III 1189. 11180 *duodecies*. 11310. 12559 (?), v. p. 2274, 34. VIII 2564 *plus centies*. de orthographia: dupl.: v. p. 2272, 75. duplik.: v. p. 2272, 74. ducl. pro dupl. per anticipationem c litterae scriptum (cf. Schopf, *Die konsonant. Fernwirk.* p. 142); CORP. VI 31164^b, 4. in papyris et titulis graecis (praeter exempla q. s. p. 2272, 65 sqq. 71): διπλοκαριος (secundum adiectivum graecum διπλοῦς): PAPYR. Berol. 591 (a. 56/57), 2. διπλοκαρις: PAPYR. Britann. (ed. Grenfell et Hunt) II 51 (a. 142). διπλοκαρις (dat. pl.): PAPYR. Florent. 76, 55 (s. III.). δουπλικις (per errorem scriptum videtur pro δουπλικ(α)ρις): INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1022 (Syria). δουπλικιαιριος (legendum videtur δουπλικιριος, sc. scriptum pro δουπλικαριος, posito s pro α propter i sonum antecedentem et sequentem): INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1184. partim corruptum in titulis e. g.: CORP. III 6995 dup<...>. 9468 <d>upli<...>. 14692 duplic<...>. VI 32806 dupli<...>. VIII 2565, 6 du<...>. X 1871 <...>aric. 3507 <...>iar(ius). XIV 4378, 6. INSCR. Not. d. seavi 1928 p. 194, 1. graeca translatio διμοιρίτης: Arrian. tact. 42, 1 (idem vocabulum in re militari Graecorum: v. lexica graeca). de significatione generatim cf. Fiebigger, PW. V 1842. G. Bloch, *Daremberg-Saglio* II 1 p. 415. significat eum, cui praemio datur sive (inter milites pedestres et classarios) annona altero tanto maior quam commilitonibus, sive (in equitatu) duo equi pro uno, sive (infra sub 2) duplicia dona. cf. duplicularius.

1 -ii et exercitus terrestris et classis: a apud scriptores: VARRO ling. 5, 90 -carii dicti, quibus ob virtutem duplicia cibaria ut darentur institutum. VEG. mil. 2, 7 armaturae duplares, qui binas consecuntur annonas, simplares qui singulas (infra: duplares duas, sesquiplares unam semis consequantur annonam). *ibid.* torquati duplares, torquati simplares; torques aureus solidus virtutis praemium fuit, quem qui meruisset, praeter laudem interdum duplas consequabatur annonas (cf. torquatus et infra l. 84 sqq.). *ibid.* candidati duplares (cf. p. 2274, 11), candidati simplares: hi sunt milites principales, qui privilegiis muniuntur. HYG. mun. castr. 16 turmas habet viginti quattuor ala miliaria, in eis decuriones, -carii, sesquiplarii: idem, qui et numerus turmarum est. alunt equos singuli... -carii et sesquiplarii binos (infra decurio, -carius, sesquiplarius nominantur principales eorum sc. equitum). cf. p. 2274, 83. Liv. 2, 59, 11 signiferos, ad hoc centuriones -cariosque, qui reliquerant ordines, virgis caesos securi percussit.

b in titulis et papyris (cf. Meinersmann, *Die lat. Wört. u. Nam. in d. gr. Pap.* p. 15): de nominum ratione: plerumque duo. satis raro tria: CORP. II 2912 (cum tribu). III 1098 (= 1160). 4030. 5909 (?). 7550. 10505. 11226², fort. cum tribu. 14341⁵. V 7887. VI 3472. 31141^c. 31146^b, 1. 2 (cum tribu bis). 31184. 32767. 32769. 32771. 32796. VII 1144. VIII 2354 (cum tribu). 2564 quater inter plus CLX. 2565, 6. 2799. X 3414. 3416^a. 3423. 3425. 3426. 3441—3444. 3503. 3504. 3508. XI 77. XIII 1041 (cum tribu, cf. Dessau n. 2531 adn. 1). 7291. 8067. XIV 2290. 4378 (v. p. 2274, 74) ter (cum tribu ter). INSCR. Ephem. VIII 430, 8. Dessau 2867. 8967. PAPYR. Hamb. 31, 13 (acced. καστρησις, cf. P. M. Meyer l. c. p. 133 sq.). unum: CORP. III 2016. 3394 V 8596 INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1022 PAPYR. Hamb. 39 n. 41 (infra p. 2275, 17; sed v. P. M. Meyer l. c. p. 175). Ryl. 206^a, 8. PAPYR. Aml. Ber. aus der Kgl. Kunstsamml. Berl. 37 (1917) p. 334 (v. infra l. 65) bis. a n u d e positum, maxime post nomen: CORP. III 1098 Marti et Victoriae ille duplicar. posuit (eiusdem tituli alterum exemplar dupli.). 1190, 5. 6 dup. bis. 5909 illi dupl. 6627 tab. post. 2 v. p. 2275, 12. 10199 ille dup. VI 3177 ille dup. 31141^c, 1 et 31150^b ille duplic. 31164^b, 2. 3. 4 ille dupl. 31184 ille dup. 32796 servo de se merenti ille -carius dominus. 32806. VIII 2565, 6. 2799 milita(vit) an(nis) XIII -iarius. XIII 6794 ille sig(nifer)... ille t(e)s(erarius)... <cum d>upli(cariis). PAPYR. Aml. Ber. aus d. Kgl. Kunstsamml. Berl. 37 (1917) p. 334 (s. II) Priscus Petronio patri suo salutem. Apri -cari (sc. filium) Carum -carium hominem probum commendo. PAPYR. Amherst. II 107, 2 (= 108, 3 = Ryl. 85, 2) ille -καριος διαπεμφθεῖς ὑπὸ Οὐαλερίου Φροντίνου ἐπάρχου τῆς ἐν Κόπτῳ ἑλῆς Ἡρακλίου. 107, 22. Berol. 807, 3 ille -καριος. Ryl. 206^a, 8 ille -καρις. Florent. 76, 55 -καρις μοχο α (i. datum μονόχωρον). ex -o vel -iis: CORP. III 7688 undecies ex dup. (bis <ex> dup.). 14347, 4 ille <...> ex dupl. VI 31146^b, 1. 2 PAPYR. Hamb. 31, 13 v. p. 2275, 15.

β antecedunt aut sequuntur varia ad rem militarem spectantia: miles -us (-us in fine tituli positum e. g. l. 77, 79): CORP. III 2067 ille mil(es) coh. I Belg., ex strat(ore) co(n)s(ularis)... dupl. 4030 v. p. 2274, 71. 7550 v. p. 2274, 9. 10505 illi m<il... du>pl. <e>t interpetri Ge(rmanoru)m. 14207⁷ ille miles leg. IXX militavit annis XII -iarius. V 7887 v. p. 2274, 75. VI 2446 illi -iari mil. coh. I pr. 32762 illi mil. Misenatium <d>uplic. (de tituli sinceritate dubitabat Bormannus). 32771 v. p. 2275, 25. X 3438 v. p. 2274, 47. 3508 et 3882 v. p. 2275, 28 sq. XIII 8072 v. p. 2274, 62. miles... ar<m>or(um) custos et -us: CORP. III 3556 militi leg. II adi. ar<m>or. cust. et -plario stip. XIII. miles torquatus et -us (cf.

VEG. mil. 2, 7 torquati -plares, torquati simplares, p. 2273, 32 sq.): CORP. III 3844 ille veter(anus) leg. XIII Gem. mil. torquatus et -plarius. eques -us (cf. infra l. 77 sqq.): CORP. II 2912 ille <e>q(ues) dupl. III 1160 ille du. s(ingularis) co(n)s(ularis) eq(ues) sin(gularium). 11180, 9 eq(ues) d. ille (*ibid.* undecies d. non addito eq., v. infra l. 13). INSCR. Dessau 8967 (*Antioch. Syr.*) ille... eq. duplic. PAPYR. Berol. 591 (a. 56/57), 2 illius ἰππέως διπλοκαρίων. v. etiam CORP. IX 795 p. 2275, 16. -us a(d)iu(t)or signorum: v. infra l. 21.

beneficiarius -us: CORP. III 7550 ille mil. in leg. v Mac. b(ene)ficiarius) co(n)s(ularis) -icarius. VIII 20251 ille b. f. dup. ex questonario. candidati -ii, i. q. milites -ii, qui centurionatum appetunt (cf. VEG. mil. 2, 7 candidati -plares, candidati simplares, p. 2273, 36): CORP. III 11180 duodecies d. (semel eq. d., v. supra l. 5; semel d. i. n. vet.; an d(uplic.) in(munis) vet(eranus)?, cf. infra l. 33); sequitur nomen, post nomen k(andidatus), semel k. buc(inator). INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1092 (e Syria) ille... δουπλικα(ριος) καὶ κανδι-δάτος. -us decem primus principalium (ille d. X prim. p. p.; notas solvit Renier): CORP. VIII 2564^b, 32. *ibid.* c, 44. 52. 85.

secutor (?) -us: CORP. VIII 2564^b, 58 seq. d. veteranus -us: CORP. III 3844 v. supra l. 2. 11180 v. l. 13. VI 3472 illius vet. Aug.... -plarius aiutor signorum. X 3416^a v. infra l. 41 sq. 3503 v. p. 2275, 26. XIII 6985 ille veteranus <le>g. XXI<I>... -plarius. INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1022 (Syria) ille δουπλικις οὐτερανός. adde CORP. III 3394 ille dupl. al. I Thrac. vet(eranorum) Antoniniana. 10609 ille dupl. ale I T(hracum) v(eteranae). PAPYR. Britann. (ed. Grenfell et Hunt) II 51 (a. 143), 5 ille διπλοκαριος ἐξ ἄλης <ο>δάτρων <ω>ν <τ>ῆς Γαλλικῆς τοῦρους. veteranus ex -o: CORP. III 123 (cf. 14160¹) ille vetranus ex dupl. al(ae) V(lpiae) drum(edariorum). 848 ille vet. ex dupl. 1067 ille vet. ex dup. leg. XIII G. 1592^a (= 8034) illi vet. ex dupli. 4278 illi vet. ex dup. alae I Vlp. 4411 ille veter. ex duplicar. XIII 7291 illi vet. leg. XXII... missus honesta missione ex -cario. 10024, 34 v. p. 2275, 7. PAPYR. Berol. 1021, 3 (s. III) ille οὐτερανός τῶν ἐντεῖμων ἀπολελυμένων ἀπὸ δουπλικαρίων. immunes -ii (?): CORP. III 12559 im. d. (explicatio incertissima). cf. supra l. 14.

-ii et sesquuplicarii (cf. p. 2273, 39): CORP. XIII 10024, 34 v. p. 2275, 8. cf. etiam CORP. III 6627 p. 2275, 12. VI 225 v. p. 2275, 19.

-us balnearius: CORP. III 11180, 10 d. bal. (lectionem proposuit Kubitschek et militem balneis castrorum occupatum fuisse interpretatur). bucinator: v. supra l. 15. caementarius: CORP. X 3414 illius dupl. caementari ex clas(se) pr(aetoria) Misens(i). cornicen: CORP. X 3416^a illi vetrano cornici(ni) -iario ex classe Misen. 3416^b illi vetrano cornici(ni)... -iar(io). exceptor: CORP. XI 77 (Dessau 2892, cuius adn. cf.) illi except(ori) dupl. pentere Vic(toria). faber: CORP. X 3422 ille faber dupl. 3423 illi fabro -cario lib(urna) Fide. 3424 illius fabri -iari. 3425 illius <fa>bri dupl. cl(assis) pr(aetoriae) Mis(enensis). 3426 ille faber dupl. tetrere Dacico. librarius: CORP. X 3438 illi militi class. pr. Mis. librario dup. INSCR. Ephem. epigr. VIII 430, 8 (Miseni) ille librarius dupliciar. medicus: CORP. VI 32767 illi mil(iti) class(is) pr. Mise(nensis) medicus duplic. 32769 illi medico dupl. cl. pr. Misenensis. VII 1144 illi medic. duplic. X 3441 (cf. VII 1144). 3442 ille medic. dupl. triere Cup(idine). 3443 ille quondam medicus duplicar. ex triere Tigri. 3444 ille med. duplic. nauclerus: CORP. V 8569 ille -plarius nauclerus. pausarius: INSCR. Dessau 2867 (in agro Neap.) illius pausari dupl. tetrere Dacico. velarius: CORP. X 3499 (cf. Dessau 2878) ille vel. dup. 3500 (Dessau 2879) ille ex velar(io), duplicar(io). verna, sc. servus publicus classarius: CORP. VIII 21558 ille dup. verna... militavit an(n)is XXVI.

adiungitur legio, cohors, decuria, ala, sim., cuius -us est: legio: CORP. III 11226 ille dupl. leg. s(upra) s(criptae). CORP. III 4324 illi -o leg(ionis) I ad(iutricis) stip(endiorum) XX. XIII 8067 illi -iario leg. I M(inerviae) Severi(anae). 8072 illi milit(i) -plario leg. I M(inerviae). INSCR. Schober, *Die röm. Grabst.* v. Nor. u. Pann. 221 illi -plario leg. I ad(iutricis) Ant. CORP. III 3458 ille dup. leg. II ad(iutricis). 4835 illi -plario leg. II. 14341⁵ ille dup. leg. II adi. 15157 ille dupl. leg. II ad. XIV 2290 ille duplic. leg. II Part. INSCR. Rev. archéol. 1908, 12 (4. ser.) p. 473 (e Syria) illi -cario leg. II Part. Severianae. CORP. VIII 2564, 10 -plari leg. III Aug. p. v. Antoniniana (numero plus CLXXX). CORP. III 14692 ille -ic(iarius) <le>g. VIII p(iae) f(idelis). CORP. III 11310 d. leg. X. 5293 ille dupl. leg. X G(eminae) ex pr(incipi) pre(torii). 4030 ille mil. dupl. leg. X Gem. Antoniniana adiut. cohors: III 1189 ille d... coh. <coh. > VI pr(aetoriae). inc.: CORP. XIV 4378 <curam> egerunt <d>upla(rii) coh. <... vig(illum) centuria P>rimi: seq. nomina tria, v. p. 2273, 52). CORP. V 7887 illi mi<l>. duplic. coh. naut.

acced. ala, decuria, turma (cf. Fiebigger, PW. V 843, 28 sqq. Domaszewski, *Die Rangordnung des röm. Heeres* p. 51, 53 sq. 72): CORP. III 123 v. supra l. 27. 2016 ille -carius alae Pannonior. 3223 illi du<p>lic. <a>l(ae) Fl(aviae) Pann(oniorum). 3252 (cf. 10241) ille dup. ale Pano(niorum). 3394 v. supra l. 24. 3677 illi ann. XXX stip. XIII dupl. ale Itu(raeorum). 4278 v. supra l. 30. 5899 ille dupl. ale Aur(elianae). 6743 ille dup. al. eiu(s)dem. 7644 (cum imagine militis duos equos freno ducentis) ille dupli. ale miliariae. 10609 v. supra l. 24. 15154 [Lamberti]

ille dupl. ale i Thrac(um). VII 571 *ille* . . . dupl. alae Sabinianae. 1090 *ille* dupli. alae Tungrorum. VIII 2354 *illius* duplic. alae Pann., dec. alae eiusdem. 21567^A, 27 *illi* dupl. al. Fl(aviae). XIII 1041 (*ae-tati imp. Aug. trib. Momms.*) *illi* -cario alae Atectorigianae stipendiis emeritis aere incisso, evocato *eqs.* 8185 *ille* du<p> al. Sulp. sing(ularis) co(n)s(ularis). 8310 *ille* duplica<rius> alae p>raetoria<e>. 8524 *ille* dup<l>. ale Noricorum. 10024, 34 (*in anulo argenteo*, cf. *Domaszewski l. c. p. 53 sq.*) dupl(icariis) et sesquipl(icariis) alae vet(eranae) *ille* vet(eranus) ex dup. al(ae) eiusd(em). PAPYR. Britann. (ed. Grenfell et Hunt) II 51 v. p. 2274, 25. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1184 *ille* δουπλικαίριος Ἰλῆς Οὐροκοντίων. CORP. III 811 *ille* dec(urio) a(lae) *illius*, *ille* dupl. d(ecuriae) e(iusdem). 6627 tab. post. 2 alarum III dec(uriarum) V dupl. I, sesquipl(arij) IIII, equites CCCXXIII. cf. CORP. VI 31164 . . . ex ala prima Darda(norum) . . . *ille* dupl. (ter). PAPYR. Hamb. 31 (*ante aet. Hadr.*), 13 εἰλῆς Ἀγροῦστῆς . . . ἐξ δουπλικαρίων *ille* καστρηῖς. CORP. IX 795 *illi* equiti singul. d. n. . . turma Vitalis, qui . . . militavit . . . plarius. PAPYR. Hamb. 39 (a. 179) n. 41 Μαρίνῳ Ποτιολανῶς -κάριος τύρης Ἀγρίππᾳ (cf. *P. M. Meyer ad l. p. 175*). cf. CORP. VI 225 (a. 200) inter nomina turmae: . . . *ille* dec., *ille* dup., *ille* sesq. adde: CORP. VII 1037 dupl. n(umeri) explor(atorum) Bremen(iensium) . . . aram instituerunt. CORP. VI 3221 (Diehl 1509^{adn.}) *ille* dupl. s<ing(ularium)> imp. n. VIII 20857 -c<a>rius ex numerum singularium.

acced. classis vel navis, cuius fuit -us (coh. naut. v. p. 2274, 76): CORP. VI 32771 *illius* mil. -iari cl. pr. Mis. VIII 21017 *ille* -carius classis. X 3503 *ille* veteranus clas(sis) pret(oriae) Misenensae . . . militavit dupl. Sole triere. 3504 *ille* dupl. class(is) eiusd(em). 3505 *ille* dupl. triere Hercule. 3507 *ille* <...>iar. trieres Maiae. 3508 *ille* mil(es) dupl. cl. pr. Misen. triere Danuio. 3882 *illi* mil(iti) dupl. clasis pret(oriae) Misent(is). inc.: INSCR. Not. d. scavi 1928 p. 194, 1. cf. etiam CORP. VI 32762 (v. p. 2273, 80) et supra caementarius, cornicen, exceptor, faber, librarius, medicus, naclerus, pausarius, velarius.

2 Augustales -ii i. collegiorum Augustalium sodales, qui in divisionibus duplicia recipiebant (cf. honor dupli p. 2283, 73; tria nomina ubique praeter INSCR. Dessau 9211): CORP. VI 29721 *illi* Augustali -cario. INSCR. Dessau 9211 (*Thamugade*) *ille* Augustalis -carius numeri electorum. CORP. X 540 (*Salerni*; '*Puteolana fortasse*' Henzen) *illi* purpurario Augu<st>(ali) -iario. 1790 (*Puteolis, item tituli sequentes quinque*) *illi* decur(ioni) et dendroforo et Au<gust>(ali) dupl. 1871 *illi* August(ali) <duplici>ario. 1873 *ille* marmorarius Augustal(is) Puteolis duppliciar. 1875 *illi* Augustali -iario. 1882 *illi* Augustali dupl. 1886 *illius* Aug(ustalis) dupl. XIV 3656 (*Tibure*) *illi* Herculano Aug. gratis creato -cario. INSCR. Dessau 6339 (*Bais*) *illi* Augustali dupl. Puteolanor.

duplicatio, -ōnis, f. a. duplicare. plur. l. 49. 68. 77. GLOSS.¹ II Philox. DU 74 διπλωσις, διπλασιασμός. i. q. actus duplicandi i. bis aliquid ponendi, sumendi sive altero tanto maius reddendi. 1 generatim: VITR. 3, 4, 3 qui columnarum -es fecerunt (*antea syn.: totidem bis*). SEN. nat. 4, 8 horum (*radiatorum solis*) -o proxima quaeque a terris calefacit, quae ideo plus habent teporis, quia solem bis sentiunt (sc. quod radii solis a terra resiliunt et in se recurrunt). VLP. dig. 48, 19, 8, 7 (*anted. duplicare tempus [sc. poenae] quater; v. p. 2279, 75*) quotiens decennium excessura est -o (sc. poenae fugitivi). MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 10 p. 1025^c anima semper movetur et a se movetur, non secundum -em neque secundum accidens. HIL. in Matth. 27, 8 -o sumptae pecuniae (sc. talentorum evangelii). CHIRON 215 spiritus . . . per -em crementi magis in novissimum maior fit. AVG. quaest. hept. 2, 177, 14 p. 222, 11 (*anted. duplicato . . . uno velo*) minuebantur in ea -e cubita quindecim. LEO M. epist. 167 p. 1205^B ancillam ab toro abicere et uxorem . . . accipere non -o coniugii est. EVSTATI. Bas. hex. 6, 2 p. 922 '*fecit deus duo luminaria*' . . . num consideras in his -em personarum (τὸ διπλοῦν τῶν προσώπων)? BOETH. c. Eut. 5, 13 naturam Christi duplicem esse sine -e personae.

2 speciatim: a in arte geometrica et arithmetica: -o locorum: VITR. 9 praef. 4 quadratum locum areae pedum C [duplicare, id est] (duplicari, codd.) pedum CC . . . facere . . . ut . . . CC pedes -bus (an -i?) areae respondeant. *ibid.* 5 hac ratione -o (sc. areae) grammicis rationibus ab Platone . . . explicata est. lineae (abit in eam notionem, quam nos '*quadriren*' appellamus): FAV. EVL. p. 10, 19 haec (sc. linea) in quaternarium -e progreditur et facit epiphaniam, id est superficiem (cf. l. 21 dupli ratione grandescere). numerorum: CHALC. comm. 36 solus septenarius numerus neque ex -e alterius nascitur nec *eqs.* MART. CAP. 7, 749 ut -e revoluta ascenditur (sc. in numero duplicando), sic per replicationes item in plures partes digeritur (sc. numerus). 7, 750 eum (sc. numerum) etiam aliae mensurae excipiunt, ut -es, quae duplo, triplicationes, quae triplo increscunt. *ibid.* numerum -e metiri (*ibid.* iterum et 772. 775. 796). 7, 769. 7, 771 numerus per -em increvit (*ibid.* iterum). *ibid.* per -em a duobus ortus est. 773. BOETH. arithm. 1, 18 p. 36, 4.

b apud I Ctos ('Duplik'; v. Heumann-Seckel s. v. huc fort. pertinere GLOSS. q. e. supra l. 46 suspicatur Lindsay ad l.): GAIVS inst. 4, 127 (in capite de exceptionibus) interdum . . . evenit, ut rursus

replicatio, quae prima facie iusta sit, inique reo noceat. quod cum accidat, adiectione opus est adiuvandi rei gratia, quae -o vocatur (INST. Iust. 4, 14, 1). PAPIN. frg. Vat. 259 doli profuturam -em (cf. replicatio doli: Voc. iur. R. tom. V 93, 6 sqq.).

c in rhetorica: i. q. figura anadiploseos vel iterationis (cf. geminatio p. 1736, 33 sqq.): Ps. IVL. RVF. rhet. schem. lex. 8 p. 50 ἀναδιπλώσις est eiusdem verbi continuatim repetitio, ut: 'o Corydon, Corydon, quae te dementia cepit.' latine dicitur haec figura -o. CLAUD. DON. Aen. 3, 40 p. 268, 9 unius verbi. 6, 255 p. 543, 27 dicti (*paulo aliter* 10, 225 p. 323, 6 [ad 10, 228 '*vigilante Aenea? vigila*' *eqs.*] eiusdem dicti). 8, 70 p. 124, 8 nominis. 8, 140 p. 136, 14 eiusdem pronominis. EVGRAPH. Ter. Andr. 759 p. 206, 46 vocis. latiore usu: CLAUD. DON. Aen. 5, 650 p. 498, 24 '*ipsa*' inquit et adiecit '*ego*'; -o enim facit meliorem fidem. aliter (cf. geminatio p. 1736, 42 sqq.): SERV. auct. Aen. 2, 546 -em narrationis per ἐπεξεργασίαν excusant (sc. quia primum poeta hastam repulsam esse, deinde eam in clipeo pependisse narrat).

d in arte grammatica: α id quod reduplicationem in verbi tempore praeterito vocamus (gr. διπλασιασμός): PRISC. gramm. II 472, 4 a '*sto*' quoque composita servant -em praeteriti, ut '*resto*', '*restiti*' *eqs.* MART. CAP. 3, 315 sextus modus coniugationis . . . per -em syllabae profertur, ut '*spondeo* *sponendi* *spononderam*'. β: GRAMM. suppl. 91, 8 in . . . formatione declinationum . . . -o (sc. vocalium. non constat, quid intellegendum sit; exciderunt enim in sequentibus ea quibus enarrata erat -o).

e apud medicos: α nervi -o (quid sit, incertum; sed cf. Liddell-Scott s. v. διπλωσις III, διπλασιασμός IV): CHIRON 99 ganglion . . . fit ex nervi -e, similis tubero (inde VEG. mulom. 3, 30, 1).

β fetus -o (gr. διπλωμα. cf. Ilberg, Die Gynäkologie des Soranos v. Ephesos, Abhdl. d. Sächs. Ges. d. Wiss., Phil.-hist. Kl. 28 [1910] n. 2 p. 94 sqq.): SORAN. p. 88, 1 (*antea: si infans duplicatus [gr. p. 362, 3 διπλοῦν] fuerit; . . . duobus modis pecus in vulva duplicari; de seqq. cf. Medert, Quaest. crit. et gramm. ad Gynaecia Mustionis pertinentes, Diss. Giss. 1911 p. 69 sq.*) quotiens . . . naticas infantis in orificio vulvae invenimus, ex inferiore parte fiet -o. quotiens autem *eqs.* . . . ex superioribus facta est -o (gr. p. 362, 3 ἀνω . . . τοῦ διπλώματος ὑπάρχοντος). γ de vitio ossium capitis (fort. cf. c. Liddell-Scott s. v. διπλόη II): PS. SORAN. quaest. med. 230 quid est diploiden (sic cod., diploe Rose)? -o.

ι singulariter de eo, quod fit duplicando vel complicando: de thoracis seu plica seu cortice ex duobus coriis facto: HIER. interpr. lob 41, 5 (*agitur de Leviathane*) in -e thoracis (εἰς δὲ πτύξιν θώρακος) eius quis intrabit? (*aliter* VVLG.).

duplicatio v. p. 2280, 59.

duplicator, -ōris m. a duplicare. GLOSS. bimator -r. diplomatarius -r. significat eum, qui aliquam rem altero tanto maiorem reddit: SIDON. epist. 3, 13, 2 (*de parasito quodam*) est enim hic gurgus de sutoribus fabularum, de concinnatoribus criminum, de sinistrarum opinionum -bus, loquax ipse nec dicax *eqs.* ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 18, 29 talentorum caelestium cupidus -r (*in allegoria secundum evangelii servum talenta duplicantem usuris*).

duplicatus, -a, -um v. p. 2280, 57.

dupliciāris et dupliciārius v. duplicarius.

duplicitās, -ātis, f. a duplex. GLOSS. II 577, 42 duplitas (dualitas al.) -s. plur. v. p. 2277, 6. 1 proprie: a i. q. dualitas: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 612, 28 quosdam sensus ambiguitatem pati posse de sono pronuntiationis aut de modo distinctionis, cum -s earum intercedit. LACT. opif. 8, 6 aures duas esse voluit deus: quarum -s incredibile est quantam pulchritudinem praeferat. 10, 8 id (*foramen nasus*) velut pariete per medium ducto intersaeptis atque divisit deus fecitque ipsa -e pulcherrimum. b i. q. iteratio: AVG. c. Cresc. 2, 33, 41 haec simplicitas baptismi magis quam -s ecclesiae placuit. c i. q. actio alicuius numeri bis sumendi, multiplicandi per duo: BOETH. arithm. 1, 32 p. 69, 10 sesquialtera quantitas (sc. novem) ex termino -is exoritur (sc. secundum rationem q. e. 9 = 4 + (2 × 2) + 1). d i. q. proportio duorum ad unum sive totius ad dimidiam partem: BOETH. mus. 1, 11 p. 198, 15 in longitudine calamorum -em medietatemque restituens ceterasque proportionales aptans. 2, 18 p. 249, 26 ea consonantia, quae in -e consistit. 2, 21 p. 253, 30. e fere i. q. actio bipartendi: BOETH. categ. 3 p. 249^D hanc qualitatem tali -e partitus est, ut alias idcirco diceret passibiles esse qualitates, quod *eqs.* . . . alias vero, quod *eqs.*

2 translate: i. q. ambiguitas, improbitas animi: AMBR. serm. 30, 3 omnis simulatio et omnis -s mendacium est. AVG. epist. 243, 10 p. 577, 17 ad astutiam serpentis pertinet et ad -em regis (cf. *ibid.* p. 569, 2. 18; 570, 6) *illius* (sc. diaboli; cf. AVG. serm. ed. Denis 17, 2 p. 82, 30 sqq. coll. MOR.). quaest. evang. 2, 31 non se arbitretur duobus dominis posse servire, et intentionem cordis sui rectam ab omni -e explicet. de serm. dom. in mont. 2, 14, 48. HESYCH. in lev. 11, 29, 31 p. 915^D -s sive ironia. OP. imperf. in Matth. 42 p. 868 hypocrisis (gen.) -e. FVLG. RVSP. incarn. 10 opp. simplicitas cordis. IVNIL. 1, 20 doli -em. GREG. M. moral. 2, 72 is errore. 3, 35 opp. simplicitas. 8, 85 vitam -is. 8, 87 subtilitate . . . -is callent hypocritae (opp. simplicitatem). 10, 48 -s iniquitatis (-is iniquitas al.). 12, 64

[Lambertz]

nihil -is habuit (*opp.* simplicitas). 15, 37 per -em multa celantur. 16, 7 -is tegumentum. 18, 67 per -is ... caliginem. 20, 58 past. 3, 11 p. 64^D -is labor. *ibid.* p. 65^B ericii (*Is.* 35, 15) ... nomine impurae mentis seseque callide defendentis -s designatur. p. 65^C malitiosae mentis -s. *ibid.* 66^A umbra -is. *ibid.* 66^B -is perversitate. *ibid.* humana corda ... -bus involuta. epist. 1, 296, 18 -is vitia.

2 duplico, -āvi, -ātum, -āre [*a* duplex. *Th.*]. PRISC. gramm. III 416, 4 duplex ... -o. *prima syllaba plerumque a poetis corripitur, producitur his locis:* VARRO Men. 37 VERG. ecl. 2, 67 PRVD. perist. 12, 64 SIDON. carm. 23, 370. [*inf. praes. pass. -arier:* MANIL. 4, 248 *F*; *probat Wageningen, sed v. Housman ad l.*] PAVL. FEST. Gloss.¹ IV p. 177^a (p. 67 M.) duplavis -abis. ISID. diff. app. 84 inter geminatum, iunctum et -atum quid intersit ...: geminatum est, quod ex duabus rebus similibus constat ...; iunctum est, quod ex duabus rebus paribus constat ...; -atum est, cum una res bis ponitur: 'ingens ad terram -ato poplite' (VERG. Aen. 12, 927; *falso hunc versum interpretatur ISID., cf. infra l. 29*). GLOSS. -o διπλῶ. διπλῶ-σιάζω. ἐποδιπλῶ. -are geminare. -ati διπλῶθέντες. *legitur inde a NAEVIO per totam latinitatem et apud scriptores solutae orationis et apud poetas.* [*tarent. gullicare 'plicare'. M.-L.*] *locis lacunosus:* FEST. Gloss.¹ IV p. 275^a (p. 158 M.) <...> -ata sit. SCHOL. Cic. Bob. 121, 25 St. quae coniecturalis disceptatio dividetur secundum artis oratoriae legem locis -atis (*sequitur lacuna*). CORP. VI 30872 commodis dup<licatus> sum> legit Mommsen. *inc.*: PLIN. epist. 2, 20, 13 exta -ata β (duplicia α, v. p. 2267, 8). *e con.*: VAL. FL. 3, 140. DON. de com. 5, 9 (v. p. 2280, 43).

1 i. q. flectendo, replicando aliquid incurvare: NAEV. trag. 40 iam ibi nos -at advenientis timos pavos. VERG. Aen. 11, 645 -atque virum hasta transfixa dolore. 12, 927 incidit ictus ingens ad terram -ato poplite Turnus. OV. met. 6, 293 conticuit subito -ataque vulnere caeco est (*cf. 245 incurvata dolore*). MANIL. 4, 248 materiam (*i. metallum*) manu certa -are (v. Housman ad l.). VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 corpus frigore -atum militis. CELS. 7, 7, 8^C in ipsius capilli (*sc. capilli muliebris duplicis in acum coniecti*) sinum, qua -atur (*cf. duplex p. 2259, 13*). 7, 26, 2^M si spina aliqua vesicae inhaeret eamque, cum duceretur, -avit. SEN. dial. 4, 25, 2 idem habere se peius (*Madvig; bilem habere sepius A*) questus est, quod foliis rosae -atis (*i. q. infractis, compressis*) incubisset. COLVM. 3, 18, 4 ea pars (*sc. malleoli*), quae -atur (*cf. antea: hamus ... uncus ... torquere ... recurvare; sequ.: detortum depangere*). STAT. Theb. 3, 89 ingentem nisu -atus in ictum corruit. 6, 417 pugnante genu et pressis -antur habentis equi. 6, 859 ingentes artus ... sponte premit parvumque gemens -atur Agylleus in hostem (*cf. syn. antea: cervicem inclinat cupressus ... terraeque propinquat iamdudum aetherias eadem reditura sub auras*). SCHOL. Stat. Theb. 1, 420 ('flexoque genu') -ato, quod Graeci διπλογόνασιν vocant. SIDON. epist. 2, 9, 4 sphaeristarum contrastantium paria inter rotatiles catastropharum gyros -bantur. carm. 23, 370 tu conamine -atus ipso stringis quadriugos. SORAN. 2, 17, 4 p. 78, 4 (*quattuor generalia schemata nascendi*) in capite vel in pedibus vel in divexum iacens infans aut -atus. p. 79, 1 aliquando -atis pedibus per genua exire conatur, aliquando ita -atur, ut sedenti similis naticas foris ostendat vel econtra ita -atur, ut plantas capitis in orificio matricis invenias (*cf. διδιπλωμένος p. 352, 19. 353, 3. 5*). *ex ambiguitate verbi lusus verborum:* PLIN. nat. 11, 190 Augusto ... sacrificanti ... sex victimarum iocinera replicata intrinsecus ab ima fibra reperta sunt responsumque -aturum intra annum imperium (*sc. -o i. q. 'replico' et i. q. 'altero tanto maius reddo', cf. p. 2279, 76*).

2 i. q. in duas partes dividere, scindere: **a proprie:** CELS. 7, 5, 3^B lamina cyathisci (*instrumenti chirurgici*) ... ab altero capite -ata lateribus. PALLAD. 4, 10, 35 ficus, sicut est divisa, vertatur, ut eqs.; tunc -ata in cistellis servetur aut localis. HIL. trin. 10, 65 p. 393^A Christum Iesum scindimus, dividimus, -amus ...; alius enim nobis est Christus crucifixus, alius dei sapientia, alius sepultus, alius descendens, et alius filius hominis, alius filius dei. Ps. Aug. un. trin. p. 1210 p. med. **b translate de rebus incorporeis:** SEN. contr. 1, 1, 14 Gallio quaestionem primam Latronis -avit sic: licuit mihi alere ...; deinde non licuit non alere. *nota i. q. bifidum, insincerum reddere (cf. duplex 3 p. 2259, 57 sqq.):* AVG. serm. 353, 1, 1 dolus -at cor, adlatio -at linguam. *part. perf. pass.:* -ātus, -a, -um: *i. q. dubius, insincerus, mendax:* AVG. serm. 351, 3, 4 nec furto fraudulentus nec mendacio -atus. SALON. in prov. p. 971^B nihil in se -atum habent simplices.

3 i. q. e duabus partibus componere (cf. duplex cap. 4): VARRO ling. 5, 168 -ata scansio gradus dicitur (*anteced.: qua simplici scan-sione scandeant ... scabellum ... scamnum*). LIV. 27, 11, 5 faciliore ad -nda verba Graeco sermone (*ut in androgynos*). *incertum huc pertineat an ad cap. 5 (cf. VEG. mil. 1, 26 p. 2278, 60):* LIV. 40, 40, 5 '-ate turmas ...; duarum legionum equites' (v. Weissenb. ad l.).

4 i. q. aliquid bis facere, repetere, denuo facere, rursus incipere: VARRO rust. 2, 4, 15 quibus (*sc. subus parturientibus*) hor-dei circiter binas libras aqua madefactas dare solent, quod quidam -ant, ut sit mane et vesperi. SALL. hist. frg. 1, 36 et Marius victus -averat bellum (SIL. 15, 816 TAC. hist. 4, 54 AVR. VIOT. Caes. 33, 2). VERG. Aen. 8, 556 vota metu -ant matres (*sed fortasse referendum*

ad cap. 7 vel 8. aliter PRVD. perist. 12, 64 recurrit sacerdos -atque vota [*sc. sacris Petro oblatis addit vota Paulo facta*]). TAC. ann. 1, 64 obruto a Germanis, quod a Romanis effectum operis, -atus militi labor. PANEG. 3 (11), 16, 1 ut ... barbarae nationes ... alternis dimi-cationibus et insidiis clades suas -ent et instaurent, Sarmaticas vestras et Raeticas et Transrhenanas expeditiones ... in semet imi-tentur. OPTAT. 5, 3 p. 125, 16 absit, ut iteremus, quod semel est, aut -emus, quod unum est. *ibid.* p. 125, 19 qui baptismum quasi libenter -are contenditis, si datis alterum baptismum, date alteram fidem. VVLG. Sirach 42, 1 non -es (*cf. gr. δευτερώσεως*) sermonem auditus de revelatione sermonis absconditi. SIDON. epist. 6, 12, 4 per te plurimis locis basilicarum fundamenta consurgere, ornamenta -ari. *nota inprimis in artibus grammaticae et rhetoricae de ge-minatione verborum et litterarum:* CIC. orat. 135 (*agitur de luminibus orationis*) cum aut -antur iteranturque verba (*part. 20* inlustris est ... oratio, si ... verba ... ponuntur ... et -ata et idem significantia. 21. 54 QVINT. inst. 8, 3, 43. 9, 1, 38). FEST. Gloss.¹ IV p. 450^a (360 M.) Cicero etiam -at temporalem significationem, cum ait: 'tandem aliquando'. QVINT. inst. 8, 6, 12 -atur interim haec vir-tus (*sc. sublimitas translationis*) ut apud Vergilium (Aen. 9, 773): 'ferrumque armare veneno'; nam et 'veneno armare' et 'ferrum ar-mare' translatio est. CLAUD. DON. Aen. 3, 710 p. 351, 24 -ato ad-verbio (8, 75 p. 125, 9. 9, 425 p. 246, 8. 10, 795 p. 390, 18 *al. de echo*: 5, 150 p. 442, 21 loci natura ... voces reddendo -abat. 8, 420 p. 177, 9). Ps. RVFIN. in psalm. 40, 13 p. 803^D 'amen, amen'. quae verbi repli-catio ... significat confirmationem, qua verbi repetitione ipse domi-nus usus est ... ad confirmandam ... sententiam suam ... quia quod sic veritas -at, constanter affirmat. BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 322, 9 quem numerum adfirmationum si -o, colligitur etiam numerus nega-tionum. PRISC. gramm. III 287, 23 -ant illi (*sc. Graeci*) praepositiones: Ισοκράτης ... ἐκ μὲν τῆς πατρίδος ἐκπεπρωμένην. FEST. Gloss.¹ IV p. 393^a (293 M.) Graeci aequae scribentes ac legentes -abant mutas, semi<vocales et liquidas>. HIER. epist. 18^A, 7, 7 duobus IA, quae -ata ... dei nomen efficiunt. PRISC. gramm. II 128, 5 quae in genetivo -ant 'i' (PROB. nom. gramm. IV 207, 13 VLT. SYLL. gramm. IV 227, 31. 229, 34). II 526, 12 verba -antia 'l', e. g. pello. III 504, 33 fundo etiam 'fudi, fusus' fecit nec -avit 's' (*cf. ibid. geminatione*). 504, 36 fidi ... et scidi -averunt in participio 's': 'fissus' et 'scissus'. VLT. SYLL. gramm. IV 219, 25 -atis vocalibus, quas Graeci diphthongos vocant. EXPLAN. in Don. gramm. IV 522, 19 pes ... est compositio syllabarum duarum vel trium in simplicibus pedibus: nam saepe cum -antur, pes quoque quattuor aut amplius syllabis constat.

nota: speciatim de verborum temporis praeteriti formatione, quam 'reduplicationem' appellamus: EXC. Bob. gramm. I 564, 36 haec forma secundae declinationis (*pependi sim.*) a prima syllaba -atur, tertiae ab utraque syllaba (*e. g. pepuli, tradidi*). PRISC. gramm. II 516, 6. 517, 21 -antia principalem syllabam. PHOC. gramm. V 434, 15.

5 i. q. unam rem bis adhibere, sumere, sim.: PLAVT. Poen. 564 id -abit omne furtum (*sc. leno fur erit et servi, quem in domum re-ceperat, et pecuniae, quam servus secum habuerat*). CIC. de orat. 2, 110 ex contrariis scriptis si quid ambigitur, non novum genus nascitur, sed superioris generis causa -atur. MART. 9, 93, 2 quadrantem -a (*i. q. duos quadrantes prome*) de seniore cado. PAVL. dig. 38, 10, 16 et patruus dupliciter accipitur et nepos vel neptis sub singulis patru-orum personis -atur. ITALIA exod. 35, 6 (Rufin. Orig. in exod. 13, 1) hyacinthum, purpuram, coccum -atum (VVLG. coccumque bis tinctum. LXX κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον. *cf. GREG. Tvr. vit. patr. 9* prol. offerebant Iudaei deo fila bissi -ati coccique bis torti. *ibid.* fila ... -ata ac torta). exod. 26, 9 (Lugd., *sim.* VVLG.) -bis velum sex-tum secundum faciem tabernaculi (*ἐκδιπλώσεις*). VEG. mil. 1, 26 p. 27, 22 primo simplex extensa sit acies, ... tunc praeciendum, ut subito -ent aciem tirones (*cf. p. 2277, 77*). VVLG. Ezech. 21, 14 -etur gladius ac triplicetur gladius interfectorum. EVGRAPH. Ter. Andr. 673 p. 203, 15 mala -ata gementur.

6 plerumque genere passivo adhibitum significat aliquam rem (affectum, actionem, statum) altera de causa accedente augeri, crescere, graviores esse quam prius: RHET. Her. 3, 4, 7 si laus consequitur, -atur recti adpetenti voluntas. CIC. dom. 95 si fuisset propositum iudicium ullum populi, -ata gloria discessissem. LVCR. 6, 337 cum plagast addita *sc. ponderibus deorsum nitentibus*, mobi-litas -atur et impetus ille gravescit. SALL. or. Cottae 3 senectus per se gravis curam -at. OV. met. 11, 550 -ataque noctis inagto est (*sc. et nocte ipsa et nubibus atris*). LIV. 2, 1, 8 id modo cautum est, ne, si ambo fascies haberent, -atus terror videretur (*potest etiam ad cap. 7 referri, item 27, 38, 2 belli terror -atus novi hostis in Italiam adventu*). VAL. MAX. 8, 7, 5 qui tali <in>commodo (*sc. oculorum morbo*) perculsi secessum petunt, -ant tenebras fortuitis voluntarias adicientes. PLIN. nat. 7, 190 perdit ... ista dulcedo cre-dulitasque (*sc. hominis animam immortalem esse*) praecipuum naturae bonum, mortem, ac -at obituri dolorem etiam post futuri aesti-matione. QVINT. inst. 9, 2, 34 haec cum per se figura est, tum -atur, quotiens sicut in hac causa ad imitationem alterius scripturae com-ponitur. 6, 1, 23 quae et ipsa (*sc. miserationis causa prolata*) -antur, cum dicimus, ex qua illi (*sc. reo*) fortuna et in quam recidendum

sit. TAC. hist. 4, 62 -atur flagitium, postquam desertis Bonnensibus castris altera se legio miscuerat. FLOR. epit. 4, 2, 56 ad rat puellae forma et quae -retur ex illo, quod talis passa videbatur iniuriam. PANEG. 3 (11), 11, 2 geminato numine . . . restiterunt -ato pietatis officio contumaces. HIL. trin. 9, 44 p. 317^B -atae indignationi (*antec.*: geminatus est audientium dolor . . . quoniam non solum eqs. . . sed et quod eqs.). in Matth. 24, 5 ideo . . . poenae -atae erit filius, quia neque eqs. . . et eqs. OPTAT. 7, 6 p. 181, 12 ille (*sc. Cain*) peccatum -ans, quasi ignorantem faceret deum, nescire se dixit (*sc. ubi esset frater*). SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 2 St. P. *Lentuli filius* eodem anno, quo togam virilem a patre sumpserit, etiam auguratus praetextam iudicio populi adeptus -averit votum familiare maturato sacerdotio. HIER. epist. 53, 11, 1 qui litterarum tuarum mihi gratiam -avit referens honestatem morum tuorum eqs. RVFIN. Orig. in gen. 16, 5 p. 142 B. nolo -ati criminis fieri reus (*sc. quod non renuntiavit his quae possidebat et tamen evangelium praedicavit*) (*cf. CAES. AREL. suggest. p. 294 ne . . . , si nec vobis suggererem nec operibus adimplerem, -ati criminis reus essem*). CLAUD. 28, 120 at tibi causa patris rerum coniuncta saluti bellorum -at laurus isdemque trophaeis reddita libertas orbi, vindicta parenti (*sc. Honorius patris inimicos vicit*). SORAN. p. 23, 3 quae omnia acredine sua impetum fervurae -are possunt SIDON. carm. 2, 89 suscipit hinc reducem -ati culmen honoris: patricius nec non peditumque equitumque magister praeficitur castris. ALC. AVIT. epist. 80 p. 94, 3 Lugdunensium populorum gaudia -avit praesentia Ansemundi. 91 p. 99, 5 ut . . . sensibus meis desiderium sui suavi -aret alloquio.

7 *i. q. aliquid altero tanto maius reddere: numerum*: CIC. inv. 1, 14 numerus constitutionum -atur (rep. 2, 35. 2, 36 nat. deor. 1, 60 CAES. Gall. 4, 36, 2. 6, 1, 4. SALL. hist. frg. 3, 98 et saepe). *pecuniam, sim.*: VARRO Men. 37 vulgoque avarus fenerator spe lucri rem (*i. q. rem familiarem suam*) scriptione -arat (PERS. 6, 78 rem -a!). rust. 1, 69, 1 saepe . . . diutius servata non modo usuram adiciunt, sed etiam fructum -ant, si tempore promas. CIC. Sest. 74 illi . . . merces (*anteced.*: cum esset emptus) . . . interposita nocte -ata est. VAL. MAX. 1, 1, 21 summam -ando. COLVM. 12, 52, 2 domini reditum. TAC. ann. 1, 36 legata (SVET. Tib. 48, 2 CELS. dig. 22, 3, 12 *al.*, v. V. i. R. II 419, 2). SVET. Iul. 26, 3 stipendium. Aug. 41 tesseras . . . nummarias. Vesp. 16, 1 auxisse tributa provinciis, nonnullis et -asse. HIL. in Matth. 27, 7 p. 1061^C profectus. 27, 11 p. 1063^B. AVSON. 323, 16 -ato faenore. HIER. epist. 14, 8, 7 pecuniam (CORP. VIII 23749 INSCR. Rev. archéol. 1908, 4. s., XII p. 464 n. 241). CORP. VIII 24094, 4 cui . . . salarium quaesturae -avit. INSCR. Rev. archéol. 1908, 4. s., XII p. 445 n. 167 ex duplicat(a) honoraria summa pr(o)miserat, ampliata pecunia po(suit). *alia*: VARRO ling. 5, 35 centuria primum a centum iugeribus dicta est, post -ata retinuit nomen. rust. 2, 4, 22 porcorum gregem alii -ant (*sc. altero tanto maiorem reddunt quam suum gregem*), alii etiam maiorem faciunt. CIC. prov. 27 -ata est supplicatio consularis. div. 2, 42 caelum in sedecim partis diviserunt Etrusci. facile id quidem fuit, quattuor, quas nos habemus, are, post idem iterum facere. Att. 5, 18, 2 quem (*sc. exercitum*) nos Deiotari adventu cum suis omnibus copiis -aturi eramus. (SALL. hist. frg. 3, 96 LIV. 25, 19, 13. *cf. LIV. 7, 7, 3 copiae -antur*. [FRONTIN. strat. 1, 1, 9 TAC. hist. 5, 14 LACT. mort. pers. 27]. 8, 4, 3 exercitus . . . , quo adiuncto -ent vires suas [29, 36, 7 -atae vires. VELL. 2, 77, 3 adventu suo classisque celeberrimae vires eius -averat AMM. 31, 10, 3 IVSTIN. 6, 1, 1]. FRONTIN. strat. 1, 2, 9 non -atis castris. VIR. ill. 6, 7 equitum centurias numero -avit). CAES. civ. 3, 76, 3 -atoque eius diei itinere (*cf. 3, 92, 2 sperabat . . . fore, ut -ato cursu Caesaris milites exanimarentur*. AVG. epist. 138, 19 p. 529 cum angariante -andam viam. *item* 138, 9 p. 528 spatio itineris -ato. *cf. p. 2283, 62 sq.*). NEP. Iph. 1, 4 hastae modum -avit, gladios longiores fecit. R. GEST. div. Aug. 4, 11 aquam, quae Marcia appellatur, -avi fonte novo in rivum eius inmisso. MANIL. 2, 328 triginta -at partes. 3, 279 dena quater stadia . . . -ataque (*sc. octoginta*). 3, 466 incipit a sexta tempus procedere parte dividuum; triplicant vires haerentia signa ultimaque acceptas duplicant (*v. Housman et Wageningen ad l.*). 3, 600 hoc (*sc. trigonum dextrum*) sexagenos tribuit -atque quaternos (*i. q. duodeseptuaginta annos tribuit*). 3, 602. 4, 446. 5, 102 cumque decem partis Aries -averit ortus (*i. q. ortus erit in vicesima zodiaci parte*). VITR. 9 praef. 4 locus aut ager paribus lateribus si erit quadratus cumque oportuerit -ari (*ibid. iterum*. 9 praef. 13 COLVM. 5, 1, 5 PLIN. nat. 18, 9 Ps. BOETH. geom. p. 402, 7). SEN. dial. 10, 16, 5 visus est Iuppiter . . . -asse noctem (epist. 49, 5 negat Cicero, si -etur sibi aetas, habiturum se tempus, quo legat lyricos. VLP. dig. 48, 19, 8, 7 -ato tempore [V. i. R. II 419, 5 sq. AVG. quaest. hept. 7, 24]). nat. 2, 10, 3 -ato calore (SCHOL. Germ. Sang. p. 167, 13). PLIN. nat. 11, 190 v. p. 2277, 54. 21, 178 -atum hunc modum (*sc. drachmae ocimi*). 24, 102 -ato pondere. 27, 48 efficacius purgat . . . -ato sale (*sc. quam cum tribus salis drachmis*). SIL. 13, 234 vires -ante dolore. QVINT. inst. 2, 4, 21 exercitatio . . . -at materiam. FRONTIN. aq. 87 prope -ata ubertas est aquae. HYG. mun. castr. 2 quotiens latitudo -atur, longitudo pariter minuetur. TRYPH. dig. 24, 1, 16 alia quinquaginta -ata (*i. denuo effecta*) nsuris. APVL. met. 3, 9 augetur oppido, immo -atur mihi maestitia. CENS. 10, 10 quartam tibiam XII digitorum longam,

quae primam longitudine -ret. LAMPR. Diad. 2, 4 honoribus . . . -atis. HIER. epist. 22, 35, 8 cibo (SVLP. SEV. dial. 1, 14, 5 pane -ato *i. altero tanto maiore quam aliis diebus*). RVFIN. hist. mon. 9 p. 426^B terra . . . infructuosa . . . ita, ut . . . semina . . . -ata vix redderet. AVG. civ. 19, 1. 2 epist. 140, 10, 26 MART. CAP. 9, 952. 9, 953 VAL. CEM. hom. 13, 5 p. 733^A BOETH. arithm. 1, 17 p. 36, 8. 1, 28 p. 59, 11 et saepius. mus. 2, 30 p. 263, 6. -COD. Iust. 4, 38, 4 titulum possessionis. 4, 38, 7 tituli falsi figmentum dominium ei -are vel auferre non potuit. *nota brachylogiam*: LIV. 33, 8, 14 ne facile perumperetur acies, dimidium de fronte demptum introrsus porrectis ordinibus -at (*sc. aciem; i. dimidio dempto acies duplicatur*), ut longa potius quam lata acies esset (*v. Weissenb. ad l.*).

t. t. Ictorum (*cf. duplo p. 2281, 20*): INST. Iust. 4, 6, 26 illae actiones, id est damni iniuriae ex lege Aquilia et interdum depositi, infitiatione -antur (*i. in duplum, sc. duplicem summam damni concipiuntur, cf. ibid. 4, 6, 21-23*), in confitentem autem in simplum dantur.

8 paulo liberius *i. q. maius facere, augere, multiplicare aliquid* (*interdum dubitari potest, an potius agnoscenda sit notio capitis 7*): animi motus (*cf. p. 2278, 74 sq. 2279, 83 sq.*): LVCC. Cic. epist. 5, 14, 2 -ari sollicitudines (*opp. elevare*). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2 enitar, ut in dies magis magisque haec nascens de me -etur opinio. *ibid.* 3 ut -etur tuum ex me gaudium. VAL. MAX. 5, 1, 1° qui amantissimus nostri venerat, -ata erga nos benivolentia in regnum suum reversus est. 6, 9 ext. 7 ut inflictorum malorum amaritudine desiderium sui -ent bona. FRONTO p. 103, 3 N. -atum amorem tuum (*cf. p. 102, 20 amplius . . . tanto amari te a me . . . quanto eqs.*). PANEG. 10 (4), 23, 1 nec quod tanto numero -abat armatura terrorem nec quod vim armis numerus addebat. AMM. 20, 6, 1 incentivo Antonini adventu Craugasii -ato. *alia*: VERG. ecl. 2, 67 et sol crescentis decedens -at umbras (*cf. infra l. 54*). CIRIS 34 Emathio celsum -arat (-abat *codd.*) vertice (*i. q. Pelio monte*) Olympum (*sc. Typhon*). PROP. 1, 8, 9 o utinam hibernae -entur tempora brumae! OV. am. 1, 9, 11 ibit in adversos montes -ataque nimbo flumina. VAL. MAX. 3, 4, 1 validior aetas Tulli imperium Romanum rexit et -avit. PAVL. sent. 4, 9, 4 (*agitur de hominibus monstruosis*) partum, qui membrorum humanorum officia -avit (amplavit dig. 1, 5, 14). TERT. patient. 10 p. 15, 14 malitia . . . remunerans nequam -at quod semel factum est. PANEG. 3 (11), 15, 4 rumpunt horrea conditae messes, et tamen cultura -atur. LACT. mort. pers. 23, 6 non tamen isdem censitoribus fides habita, sed alii super alios mittebantur, tamquam plura inventuri, et -abatur semper (*sc. census*), illis non invenientibus, sed, ut libuit, addentibus, ne frustra missi viderentur. *fort.* DON. de com. 5, 9 p. 25, 1 Aeschylus . . . prioris (*Thespidis*) exemplum -avit (*Heraeus in plagulis*, publicavit *codd.*). AVSON. 401, 10 et -ant frigus *ψυχρά* carmina *μητιόωντες*. AMM. 14, 1, 6 ut fingerent quaedam et cognita -arent in peius. HIER. epist. 1, 4 -ari tormenta iubet consularis. AVG. civ. 11, 21 nec quia deus factum vidit, scientiam -avit vel ex aliqua parte auxit, tamquam minoris scientiae fuerit priusquam faceret eqs. *nota in arte arithmetica i. q. multiplicare*: VREC. in cant. 9, 10 decem quater -ati quadraginta claudunt.

nota usum activi generis pro genere medio (*cf. Usener, Kl. Schr. 1, 230 adn.*): CVLEX 204 cum grege compulso (*sc. vesperi*) pastor -ntibus umbris vadit (*cf. supra l. 31*). *per pleonasmum dictum* -are duplicia pro 'reddere duplicia' vel pro '-andi' verbo solo: VVLG. apoc. 18, 6 reddite illi, sicut et ipsa reddidit vobis et -ate duplicia secundum opera eius (*διπλώσατε αὐτῇ διπλά*). *part. perf. pass. duplicatus, -a, -um, cf. passim supra. n. sing.*: GLOSS. IV 229, 25 diplumum -um (331, 37. V 540, 20). *abl. duplicatō i. q. duplo* (*cf. p. 2283, 80 sqq.*) *sc. altero tanto magis vel plus*: PLIN. nat. 2, 76 Veneris stella quindicies pluribus diebus subit quam descendit, rursus Saturni et Iovis -ato degrediuntur, Martis etiam quadruplicato. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 197 ne, cui poenarum satis est de crimine solo, hoc onus adiecto -ato (-atum *al.*) crescat honore.

synonyma potiora: gemino: CIC. part. 21 VLT. SYLL. gramm. IV 227, 24. itero: CIC. orat. 135. part. 15. 21 saepius. 54 QVINT. inst. 9, 1, 38 OPTAT. 5, 3 p. 125, 16.

opposita: aufero: COD. Iust. 4, 38, 7. minuo: HYG. mun. castr. 2. in simplum do: INST. Iust. 4, 6, 26. *oppositum participio* -atus: simplex: VARRO ling. 5, 168 SALON. in prov. p. 971^B.

deriv.: duplicamen, duplicatio, duplicator.

dupliculārius διμολιτῆς GLOSS. II Philox. DU 75. *cf. GLOSS. II 577, 39 duplicuarius qui duabus partibus alterum vincit. cf. duplicarius.*

duplio, -ōnis, f. [a duplus. cf. talio. Th.]. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 176^A (66 M.) duplionem antiqui dicebant, quod nos duplum. venit autem a Graeco διπλοῦν. GLOSS. II Philox. DU 76 dupliones διπλοῖ. *cf. Linds. ad PAVL. FEST. l. c.* LEX XII tab. 12, 3 (Fest. Gloss. IV p. 465^B [376 M.]) si vindiciam falsam tulit, si velit is, <... prae>tor arbitros tris dato; eorum arbitrio <...> fructus -e (*i. duplo pretio damni*) damnum decedito. PLIN. nat. 18, 12 frugem aratro quaesitam furtim noctu pavisse ac secuisse puberi XII tabulis (8, 9) capital erat, . . . inpubem praetoris arbitrato verberari noxiamve -emve (*i. q. vel simplex vel duplex pretium damni*) decerni iuebant.

[Lambertz]

duplitas (dual- b) duplicitas GLOSS. II 577, 42 [a duplus. Th.] SCHOL. Prud. psych. 614 p. 65 -em, opp. simplicitatem. *ibid.* -is.

1. **duplo**, -āvi, -ātum, -āre [a duplus. Th.] PAVL. FEST. Gloss. IV p. 177* (67 M.) -abis duplicabis. GLOSS. -o διπλῶ. GLOSS. II Philox. DU 70 -avit ἐδίπλωσεν. act. non nisi supra l. 4 sq., infra l. 16. 18 sq. [it. doppiare, francog. doubler, hispan. doplar. M.-L.] i. q. duplicare sc. altero tanto maius reddere, bis aliquid adhibere: GAI. dig. 38, 10, 3, 2 personas... -ari. VLP. dig. 40, 12, 20 pr. 1 omne -ari debere. 40, 12, 20, 1 si quid... dedit... in hoc edictum cadere arive. 46, 2, 8, 5 non -ari dotem. 47, 2, 27 pr. 1 in (del. edd.) id, quod interest, -ari. 47, 2, 50 pr. in furti actione non quod interest, quadruplatur vel -abitur, sed rei verum pretium. PAVL. dig. 11, 3, 10 omne damnum. 11, 3, 14, 5 quod damni datum est, -atur. FVLG. aet. mund. p. 145, 26 -ato... famulatio (v. famulitium, vol. VI 1, 261, 65). COD. Theod. 1, 5, 11 (a. 398) -atum debitum... impleant. GREG. TVR. glor. conf. 110 -t pecuniam. PRIMAS. in apoc. p. 844^b annorum numerus et substantiae modus ei (Iob) -aretur. PS. THEOD. PRISC. add. p. 397, 16 -ato tempore. part. pr. act. duplāns, -ntis: BOETH. anal. post. 2, 4 lemma syllogismo -nte. (seq. aliquis duplicans).

t. t. Ict. i. q. duplico p. 2280, 13: PAVL. sent. 1, 19 rubr. quemadmodum actiones per infitiationem -entur. *ibid.* 1 quaedam actiones, si a reo infitientur, -antur. 2 quae causae infitiatione -antur.

2. **duplō** v. duplus p. 2283, 80 sqq. **duplois** v. dipl- p. 1225, 46.

duplōma, -atis, n., i. q. gr. διπλωμα assimilatione ad adi. duplus. i. q. diploma, v. p. 1225, 69 sq. 73. 1226, 7. 14. **duplōmum**, -ī v. *ibid.* p. 1225, 70.

duplō tenuis v. duplus p. 2284, 15.

***duplus**, -a, -um, adi. [= umbr. dupla acc. fem. 'duplices', abl. tupler 'duplis', gr. διπλός, cf. hibern. diabul 'duplex', got. tweifls 'dubium'; v. Brugmann, Die distributiven u. kollektiven Numeralia der idg. Spr. p. 52. Th.] vocalis prioris syllabae anceps: PLAVT. Capt. 819 Poen. 184. 1351 AVSON. 117, 2. producitur: GERM. 548 (v. p. 2282, 9) PRVD. ham. 731 CARM. de pond. 8 bis. 23 CARM. de alph. 61 IVVENC. 1, 557. 4, 233 AVSON. 320, 23 SIDON. epist. 7, 17, 2 v. 26. 8, 9, 5 v. 10 [MANIL. 2, 174 in versu interpolato, cf. Housm. ad l.]. corripitur: AVSON. 394, 6. dupla: ITALIA apoc. 18, 6 (Cypr. testim. 3, 34) cod. A. incertum est an huc pertineat: PAPYR. Britann. 418 (anni 348) ἐδωκα <ο>ὶν Μαξιμου σπατία (i. σπάδια) τέσσαρες δοθῆναι <ο>ι καὶ δύο τοῦ πλάγος καὶ ἐν τούτοις (interpretationis obscurae. an cf. c. p. 2283, 4?). de significatione: CIC. top. 49 (inter contrariorum genera): -um, simplum. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 176* (66 M.) v. duplio p. 2280, 76. PRISC. gramm. III 416, 2 simplum, -um, triplum, quadruplum et similia, quae proprie ad pondus vel numerum dicuntur; simplex, duplex, triplex et similia, quae ad omnem rem dicuntur. MART. CAP. 4, 375 dicuntur... relativa tribus modis: aut alicuius ut 'filius', aut alicui ut 'vicinus', aut ad aliquid (cf. p. 2284, 52) ut '-um', quoniam -um ad aliquid simplum est. 4, 384 opponuntur... sibi ita, ut aut relative opponantur ut magnum parvo et dimidium -o. BOETH. arithm. 1, 1 p. 8, 27 alia... per se ipsa non constant, sed ad quiddam aliud referuntur, ut um, ut dimidium, ut sesquialterum *eqs.* mus. 1, 29 -um nihil est aliud nisi bis simplum. GREG. M. in evang. 37, 7 decem milia ad viginti milia simplum ad -um sunt. GLOSS. II Philox. DU 77 -um διπλοῦν. rarius legitur quam duplex duabus de causis primum quia ex significationibus, quae adiectivo q. e. subiciuntur, unam fere habet (sc. 'altero tanto maior'), deinde quia haud libenter adhibetur a poetis et scriptoribus sublimioris prosae orationis. diligitur ab artium specialium scriptoribus (v. infra l. 64. 68). in versibus invenitur apud PLAVT. ter, GERM. semel (e coniectura), CARM. de pond. ter, CARM. de alph. semel, IVVENC. bis, AVSON. ter, PRVD. semel, SIDON. semel; praeter hos locos nusquam apud poetas [MANIL. 2, 174 vers. interpol.]. apud LIV. semel, TAC. semel, SVET. bis, APVL. ter, AMM. semel, AVG. civ. bis, saepius in serm., epist., SVLP. Sev. chron. quater. at saepius apud rhetores, scriptores rei rust., medicos al.: semel apud CATONEM, VARRONEM, COLVM., PLIN. paneg.; apud CIC. 7^{ies}, SEN. rhet. 14^{ies}, PLIN. nat. 9^{ies}, QVINT. 5^{ies}, HYG. mun. castr. saepius, ITALIA bis, CENS. bis, FAV. EVL. 5^{ies}, VEG. mil. 5^{ies}, VVLG. 6^{ies}, THEOD. PRISC. bis, MART. CAP. 7^{ies}, saepius apud GRAMM. et ICTOS. NOT. Tir. 65, 38 -um. semel notatum D.: v. p. 2283, 43. [rum. duplu, ital. doppio, frg. double. M.-L.] [in versu interpolato (cf. supra l. 35): MANIL. 2, 174 distat enim gemini duo sint -ane figura; versum delevit Bentleius]. incertae significationis: PLAVT. Capt. 819 lanii... qui locant caedundos agnos et -am agninem danunt (cf. editores ad l.). in loco corrupto et obscurae interpretationis: ALC. AVIT. hom. 18 p. 126, 23 quodam cenaculati operis -o, quo exteriora, si putatur, aperta illic sine fundamento videantur [significari videtur superioris partis aedificii tabulatum circa muros prominens et velut suspensum, quo cenaculati operis area dupla reddatur ad aream eius partis aedificii, quae in plino est (cenaculum esse 'superiorem partem aedificii' adde ad Thes. vol. III 780, 52. 30). D.]

I adiectivum: A i. q. altero tanto maior (cf. duplex cap. 9), duplicatus (plur. p. 2282, 2. 16. 20 al.): CIC. Tim. 22 partem... primae partis -am, ... tertiam, quae esset secundae sesquialtera, primae tripla, ... quartam, quae secundae -a esset (Plat.

Tim. 8, 35^b διπλασίαν ταύτης... ἡμιολίαν μὲν τῆς δευτέρας, τριπλασίαν δὲ τῆς πρώτης, τετάρτην δὲ τῆς δευτέρας διπλήν). 23 -a et tripla intervalla (8, 36^a τὰ τε διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα). 25 -o et triplo intervallo (8, 36^b κατὰ τὴν τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου διάστασιν). LIV. 29, 19, 7 pecuniam (SEN. contr. 1, 7, 3 ter. 4, 7 contr. exc. 1, 7 CORP. X 1401, 12 TAB. cer. Dac. 7 [Corp. III p. 940], 13 PS. QVINT. decl. 12, 19. 21 NEPOTIAN. 1, 22. cf. PLIN. nat. 12, 117 argento. SVET. Dom. 2, 3 donativum. CORP. XII 2526 stipe [2527 fide pro stipe falso descriptum]). GERM. 548 Scorpis hinc -o (duplex *codd.*) quam cetera possidet orbe sidera. PLIN. nat. 18, 90 pretium huic (sc. similagini)... -um (GAI. dig. 21, 1, 45 PAPIN. dig. 3, 6, 9 VLP. dig. 48, 5, 27, 16 opp. simplum COD. Iust. 4, 44, 6). QVINT. decl. 383 p. 428, 4 dotem. HYG. mun. castr. 3 numerum. 2 pedaturam. APVL. apol. 89 ut cum quadruplatore agam, bis -um quinquennium faciam, viginti annos semel detraham. flor. p. 69 gratiam (p. 70 opp. multiugam). CORP. XIV 2112, 2, 19. PAVL. sent. 1, 13^b, 8 aestimationem. 5, 9, 1 -os fructus (*ibid.* 2. COD. Theod. 4, 18, 1. 4, 19, 1. 9, 42, 19). MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 10 vectigali. CARM. de pond. 8 pondere (VEG. mil. 1, 11 bis. 1, 12 THEOD. PRISC. eup. faen. 25. cf. 38 mensura). 23 sextula cum -a est, veteres dixerunt duellam. IVVENC. 4, 233 incrementis. VEG. mil. 1, 13 annonis (2, 7 bis). PS. QVINT. decl. 12 arg. -um frumenti modum. 12, 23 p. 240, 14 -um sc. frumentum (12, 24, 28). SVLP. Sev. chron. 1, 18, 6 si viva penes abactorem pecora reperientur, -a restituet. COD. Theod. 4, 19, 1 fenoris (syn. duplices usurae). *ibid.* usurae (opp. simplae). 11, 24, 4 -um... multae dispendium. 13, 1, 12 -am quantitatem eius summae (INST. Iust. 4, 5, 1 -i quanti). COD. Iust. 1, 3, 54, 2 -um id... reddere. CORP. III 1494 ob -am sportulam collat(am) sibi. inc. huc an ad b pertineat: CORP. XIV 2120 curi(a)e mulierum epulum -um dedit. nota: LEX Visigoth. Rec. 8, 5, 7 si everterit animal, qui invenit, -um animal (i. duplum pretium animalis) domino cogatur exolvere.

speciatim de proportionem vel relationem unius rei ad duas res, imprimis in arte metrica et musica: DIOM. gramm. I 480, 5 in aliis pedibus aequa divisio est, in aliis -a, in aliis sescupla; et prima dactylia, secunda iambica, tertia paeonica nominatur;... -a vero est divisio, quotiens pedis sublatio temporibus inpar est positioni, ut est in iambo et trocheo et duobus ionicis; iambi enim *eqs.* (DON. gramm. IV 370, 33. SERV. gramm. IV 425, 20 -a dicitur divisio, quotiens altera pars alteram partem -o vincit, ut puta unum et duo, duo et quattuor. SERG. gramm. IV 481, 16 saepius). CENS. 10, 11 p. 18, 23 primae autem quartaeque tibiae intervallum, quod habet -am portionem, diastema facere dia pason. MACR. somn. 2, 2, 10 duo ad (v. p. 2281, 46) unum -a sunt, de -o autem διὰ πασῶν symphoniam nasci iam diximus (v. duplaris p. 2258, 13). MART. CAP. 1, 11 succentibus -is ac sesquialteris nec non etiam sesquiterciis. cf. etiam -um subst. p. 2283, 51 sqq.

B i. q. duo diversi generis: 1 proprie (cf. duplex cap. 8): de CORP. XIV 2120 v. l. 28. HERM. vulg. et Pal. sim. 2, 8 vitis... -um (διπλοῦν) dat fructum, et... et. AMM. 20, 11, 7 conditione posita -a urgebat... redire... aut *eqs.* FVLG. myth. 2, 16 p. 58, 6 -o... modo (i. duabus de causis), seu quod... sive quod *eqs.* aet. mund. p. 146, 2 -as... concubinas (i. duas ancillas). p. 173, 13 -um... thesaurum, quo... adiret... adhibito chrismatis oleo et sacrificii mero. PRVD. ham. 731 sub imagine -a (sc. hominis et angeli). AVG. civ. 7, 7 Iano deo dare potestatem dimidiam (sc. tantum initii rerum), in simulacro faciem -am. serm. 259, 5 -am misericordiam (syn. 4 gemina). SIDON. epist. 7, 17, 2 v. 26 finiti cursus istic (sc. in paradiso) vitaeque viaeque sudori superest -a corona tuo. 8, 9, 5 v. 10 -ae... frondis (sc. lauri et hederæ). COD. Iust. 8, 21, 2 pr. -um genus hypothecarum, unum... aliud. GREG. M. moral. 4, 31 simplam suam mortem (sc. mortem carnis) -ae nostrae contulit Christus et -am nostram moriens subegit (cf. supra syn. unam suam mortem... duas nostras). 2 translate (cf. duplex cap. 3 p. 2259, 57 sqq.): GLOSS. III Abol. CA 17 Caris(s)a lena est -a. cf. Linds. ad l.; Loewe, Prodrum p. 305 Arch. 8 (1893) 587.

C de numeris i. q. duplicatione ortus: AVG. doctr. christ. 2, 38, 56 ter terna... ad (cf. p. 2281, 46) nullum numerum -a. BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 133, 16 cum dico: 'decem -i sunt', 'decem -i non sunt',... si ad quinarium reteram, vera est adfirmatio, si ad senarium, vera negatio.

D i. q. e duabus rebus compositus (cf. duplex 4 d): CARM. de alphab. 61 forma mihi simplex, sed certe -a potestas (sc. litterae x, cf. p. 2261, 6 sqq.).

II substantivum: A dupla, -ae, f. (sc. pecunia sive quantitas), i. q. summa pecuniae sive quantitatis altero tanto maior: VARRO rust. 2, 10, 5 -a promitti solet aut... simpla (SEN. contr. 1, 7, 12. V. i. R. II 420, 30 sqq., cf. *ibid.* 420, 34 promissor.; *ibid.* cavere, praestare, stipulari). SEN. contr. 1, 7 pr. -am se daturum (1, 7, 6. 7. 17. 18. contr. exc. 1, 7 ter). 1, 7, 4 -am poposcissent piratae. Corp. II 5042, 17 neve simplam neve <duplam>. -ae actio, cautio, evictio, repetitio, stipulatio (saep. v. etiam EDICT. aed. cur. Bruns, font. 7 66, 4 Cod. Iust. 1, 17, 2, 5. 8, 44, 25), stipulatus: V. i. R. II 420, 35 sqq. simplam pro -a stipulari per errorem: VLP. dig. 21, 2, 37, 2 (Cod. Iust. 8, 44, 30). nota: apud ICTOS -a i. q. -ae stipu- [Lambertis]

latio: VLP. dig. 19, 1, 11, 14 Iulianus deficiente -a ex empto agendum putavit. PAVL. dig. 21, 1, 58, 2 servum -a emi, qui rebus ablatis fugit. COD. Iust. 8, 44, 8 neque ex stipulatu neque ex -a neque ex empto actionem...habet. ? 2 *genus vasculorum*: v. dupia (e coniectura inc.).

B duplum, -ī, n. 1 i. q. *duae res diversi generis* (cf. p. 2282, 47 sqq.): PAVL. Poen. 184 quid tu dubitas, quin extempulo -i (B ante corr., duplici B ex corr., CD) tibi, auri et hominis, fur leno siet.

2 i. q. *altero tanto maius*: a *generatim*, de mensura, *pondere*, *numero*, *magnitudine diversarum rerum* (plur. l. 15. 17): COLVM. 12, 34 acetum... congruum aut -um (item in medicorum praeceptis: v. MARCELL. med. ind. Niederm. p. 347 s. v.). PLIN. nat. 2, 83 a terra ad lunam tot milia stadiorum..., ad solem ab ea -um, inde ad duodecim signa triplicatum. 2, 88 opp. dimidium. PS. QVINT. 12, 23 p. 240, 4 -um (sc. frumenti). ITALIA deut. 21, 17 (Lugd.) -a ab omnibus, quae inventa fuerint (διπλᾶ ἀπὸ πάντων. VVLG. duplicia). apoc. 18, 6 (Cypr. testim. 3, 34) reddet ei -a (cf. infra l. 39; διπλώσατε τὰ διπλᾶ. VVLG. duplicate duplicia). ibid. (et similiter VVLG.) -um remixtum est ei (διπλοῦν). CARM. de pond. 8 semioboli -um est obolus. HIL. myst. 1, 38 -um sc. mannae (VVLG. exod. 16, 5 AVG. civ. 10, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 6). AVSON. 117, 2 sanus piger febriente multo est nequior: potat -um dapesque duplices devorat. 394, 6 hoc mihi paene -um est. FAV. EVL. p. 11, 15 Plato (cf. CIC. Tim. 23 p. 2282, 2) cum...-i ac tripli distantias... inferret eqs. AVG. in epist. loh. 4, 9 basilica lata... simplum et longa -um. de serm. dom. 1, 19, 61 opp. simplum, triplum. COD. Theod. 10, 1, 16 ad modum -i (COD. Iust. 7, 47, 1, 1 -i quantitas). CONC. I 2 p. 60, 35 in -um naturarum Christi (τὸ τῶν φύσεων... διπλοῦν. syn. I 3 p. 77, 9 geminatio. I 5 p. 107, 4 duplex... ratio). I 5 p. 80, 12 -i vel tripli... appellationum. MART. CAP. 4, 377 hoc magis -um illo -o esse non potest, propterea quia si -um est, ita -um est, ut plus aliquid minusve si fuerit, non sit -um. CASSIOD. art. 4 p. 1204^B simplum ad -um, quod habet musica, indiget arithmetica. de ALC. AVIT. hom. 18 p. 126, 23 v. p. 2281, 74.

b *speciatim*, i. q. *altero tanto maior summa pecuniae*: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 176^a (p. 66 M.) v. p. 2280, 76. PAVL. Poen. 1351 -um pro furto mi opus est. CORP. X 1401, 28 qui quid emisset, -um eius, quanti emisset, in aerarium inferre cogeretur (PAVL. dig. 18, 1, 52 ex S. C. Volusiano. COD. Theod. 11, 16, 7, 12, 6, 2, 14, 15, 6. COD. Iust. 7, 57, 4. cf. p. 2284, 59 sq.). PLIN. nat. 33, 15 -um reddidisset (VVLG. exod. 22, 7 -um reddet [COD. Iust. 12, 37, 9 pr.]. cf. 22, 4 -um restituet [22, 9. V. i. R. II 419, 39 COD. Theod. 11, 1, 18 COD. Iust. 1, 3, 54, 3 INST. Iust. 3, 23 pr.]. CORP. II 5181, 16 -um d(are) d(ebeto) [ibid. 34. 50. 52 d(uplum) d(are) d(ebeto). cf. ibid. 9 du(plum) d(are) d(ebeto)]. SVLP. SEV. chron. 1, 18, 6 -um dabit. COD. Theod. 8, 11, 2]). QVINT. inst. 7, 4, 44 quadruplum... an -um debeat (PAVL. dig. 18, 1, 52). apud Ictos praeter locos supra allatos: V. i. R. II 419, 23-39 (-um aestimare, auferre, capere, colligere, consequi, continere, deducere in aes alienum, exigere [COD. Theod. 8, 5, 59], ferre, praestare, promittere, restituere). COD. Theod. 8, 11, 2 indicare; ibid. pendere. COD. Iust. 1, 51, 3, 1 accipere, acquirere.

c *de proportionem vel relatione unius rei ad duas res* (cf. p. 2282, 32 sqq.), *in primis in rebus metricis et musicis*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 40, 24 arsis ac thesis aut simpli aut -i aut sescupli ratione (ibid. 42, 16. 89, 21 bis) taxatur. ibid. 27 in -o... erit iambus, trochaeus, tribrachys, molossus: horum enim duplex sublatio, simplex positio est, vel contra. FAV. EVL. p. 5, 11 idemque valet decimus ad vigesimum, quod unus ad duo. -i enim substantia separantur, ac, si diversa fit summa, ratio tamen eadem perseverat.

iuncturae: pendet gen. partitivus: QVINT. inst. 8, 6, 42 numerus... duplex nec -um virium. PS. QVINT. decl. 12, 7 p. 223, 20 -um mali tulimus. IVVENC. 1, 557 perges aliudque iteris comitabere -um (cf. N. T. Matth. 5, 41 et p. 2279, 59 sq.). gen. -i pendet a verbis (v. V. i. R. II 420, 15 sqq.): aestimandi (LEX repetund. 59), agendi (V. i. R.), condemnandi (CATO agr. praef. 1. V. i. R., cf. l. 66. 72), tenendi (V. i. R.). sim.: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 3, 7 -i damnas esto. GAL. inst. 3, 190 nec manifesti furti poena per legem <XII> tabularum -i irrogatur (cf. infra l. 74). pendet a subst. (v. V. i. R. II 420, 8 sqq.): actio: GAL. inst. 4, 171 -i (duplici codd.). 4, 172. 4, 173. ibid. simpli... quadrupli... tripli. V. i. R. (INST. Iust. 4, 16, 1 saepius. COD. Iust. 3, 41, 5. 6, 2, 11. 19). aestimatio: V. i. R. CLAUD. DON. Aen. 6, 675 p. 584, 25. animadversio: COD. Theod. 11, 4, 1. compendium: V. i. R. condemnatio: COD. Iust. 3, 35, 4. honor: CORP. III 7960, 6. irrogatio: PLIN. paneg. 40, 5. iudicium: V. i. R. (cf. EDICT. aed. cur. Bruns font. 7 66, 3, 7). modus: v. l. 26. persecutio: V. i. R. poena: CIC. off. 3, 65 GELL. 11, 18, 5. V. i. R. (COD. Theod. 10, 1, 16. COD. Iust. 1, 47, 1. 9, 46, 6). ratio (cf. l. 53): FAV. EVL. p. 10, 22 al. restitutio: AVG. epist. 140, 10 p. 176, 21 COD. Theod. 9, 42, 19 COD. Iust. 1, 54, 6, 4. -i sponsio: v. p. 2284, 35. stipulatus: V. i. R. (COD. Iust. 6, 43, 3, 4 stipulatio). abl. -o pendet a verbis emendi, vendendi, sim.: SEN. contr. 1, 7, 5 quod ex toto emi non debet, -o emit (PS. QVINT. decl. 12, 4 p. 220, 4). PS. QVINT. decl. arg. -o vendidit (12, 10 p. 226, 21. 12, 19 et passim). 12, 21 p. 238, 20 quod possis habere gratuitum, -o carum est. aestimandi: V. i. R. II 420, 18 sq.; adde

IAVOL. dig. 47, 2, 75 (74) bis. abl. mensurae -o apud comparativus: PLIN. nat. 11, 51 regibus apium forma... -o quam ceteris maior (20, 20. 27, 98 CENS. 10, 9 p. 18, 9). PS. QVINT. decl. 12, 23 te -o melius navigasse quam eqs. NERAT. dig. 21, 2, 48 amplius -o emptor, quam quanti emit, consequetur. SCAEV. dig. 47, 6, 6, 1 minus -o. ibid. plus -o (PAVL. dig. 28, 5, 81 pr. -o plus). FVLG. aet. mund. p. 156, 10 quod -o deterius. abl. mensurae -o legitur sine comparativo adverbii: ITALIA IV reg. 2, 9 (Aug. in ev. loh. 74, 2) spiritus, qui est in te, -o sit in te (διπλᾶ. VVLG. duplex). cf. FVLG. Virg. cont. p. 100, 19 (infra l. 61). seq. quam: VVLG. Matth. 23, 15 facitis eum filium gehennae -o quam vos (διπλότερον ὑμῶν). -o vincere: MART. CAP. 6, 717 linea ab alia -o victa. abl. -o adverbialiter adhibitus significat i. q. *duabus de causis, duplici ratione*: PS. AVG. serm. 217, 5 p. 2149 -o labefacti estis, quia... et eqs. abl. pendet a praep.: ex -o, in -o, -o tenus: v. V. i. R. II 420, 22 sqq. ad -um adducere: SIDON. epist. 4, 24, 1 modum sortis. alqm. retinere: COD. Theod. 14, 15, 5 (COD. Iust. 5, 1, 5 pr. usque ad -um teneatur). in -um agere (-i actio v. p. 2283, 68): V. i. R. II 419, 48 sqq. COD. Iust. 3, 35, 5 INST. Iust. 4, 6, 19. cf. in -um actio est et sim.: V. i. R. II 419, 40 sqq. in -um cavere, i. q. -um pretium pecuniae mutuae vel sim. pignori dare: TAC. ann. 6, 17 praediis. SVET. Aug. 41.

dare in -um, i. q. *agi apud iudices iubere ita, ut condemnato -um pretium damni sit solvendum* (de magistratibus; aliter SCAEV. dig. 31, 88, 7 quaecumque... dedi, eadem omnia ab heredibus... heredis mei in -um dari volo): CIC. Tull. 41 nec recuperatores (acc.) magistratus potius darent quam iudicem, nec in universam familiam, sed in eum, quicum nominatim ageretur, nec in quadruplum, sed in -um. v. V. i. R. II 419, 52 sqq. (in -um dare edictum, iudicium; cf. EDICT. praef. Bruns font. 7 65 XV 2^a, 4. 3, 3 XIX 1, 4. 1, 6 XXXII 3 XXXIV 1, 7 XLII). in -um habere, i. q. *altero tanto maius spatium temporis recipere* (de negotiis iudicialibus), *quam convenerat*: INST. Iust. 4, 13, 10 indutias. in -um ire, i. q. *promittere condemnatum duplex damni pretium esse soluturum*: CIC. Flacc. 49 ut, si iudicatum negaret, in -um iret (SCHOL. Cic. Bob. ad l. p. 104, 24 St. in -um iret: -i sponsionem faceret). in -um recipere, reddere, restituere, i. q. -um recipere, reddere (cf. p. 2283, 39): AVG. epist. 140, 10, 26 p. 176, 19 (antea: cuncta... duplicata sunt restituta) filii Iob non <in> -um (duplum fere codd., dupli unus), sed totidem redditum (COD. Theod. 7, 4, 21 COD. Iust. 1, 17, 2, 22. 4, 21, 17, 2). SVLP. SEV. chron. 1, 13, 8 recepit. BACHIAR. repar. laps. 23 p. 1062^B restituat (COD. Theod. 2, 1, 3. 2, 33, 2. 7, 4, 21 COD. Iust. 1, 11, 6 pr. 6, 30, 22, 10). COD. Theod. 7, 11, 2 redhibere (13, 11, 14, 16, 3 COD. Iust. 11, 24, 2, 1). praeterea apud Ictos (V. i. R. II 419, 47 sqq.): in -um accipere, aestimatio fit, condemnari (COD. Iust. 2, 11, 2 INST. Iust. 4, 9, 1), conveniri, damnari, obligari, revocari, teneri (COD. Theod. 11, 1, 30 COD. Iust. 5, 1, 5, 1. cf. 11, 23, 3 pr. retineri). supra -um: VLP. dig. 12, 6, 26 (seq. quam: AVSON. 320, 23 silva supra -um quam prata et vinea et arvom). ultra -um: V. i. R. II 420, 6 sqq. COD. Iust. 4, 32, 27, 1 bis.

res simpla vel dimidia his modis cum re -a coniungitur (huc nonnullis quoque locos rettulimus, quibus -us adiectivi vice fungitur): ad: AVG. doctr. christ. 2, 38, 56 MACR. somn. 2, 2, 10 MART. CAP. 4, 375. 4, 377. quam (cf. supra l. 1 sqq.): GERM. 548 v. p. 2282, 9 AVSON. 320, 23 v. supra l. 47 VEG. mil. 1, 11. VVLG. exod. 16, 5 sit -um, quam colligere solebant per singulos dies. Matth. 23, 15 v. supra l. 10 MARCELL. med. 20, 43. res dimidia casu genetivo exprimitur: CIC. Tim. 22 v. p. 2281, 82 CARM. de pond. 8 v. p. 2282, 18. dimidia vel simpla res exprimitur enuntiatione relativa: S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 12 -am pecuniam, qua mercatus eam rem esset, in aerarium inferri (per brachylogiam dictum pro quam ea, qua eqs). neutr. pro a dv.: FVLG. Virg. cont. p. 100, 19 exaltatus quis in superbia -um (-o dett., v. supra l. 9) eliditur.

opp.: aequus: DIOM. gramm. I 480 saepius. aequalitas: MAR. VICTORIN. gramm. VI 89, 21. dimidium: MART. CAP. 4, 384. multius: APVL. flor. p. 70. octuplus: CIC. Tim. 22. quadruplus: CATO agr. praef. 1 CIC. Tull. 41 QVINT. inst. 7, 4, 44 PLIN. paneg. 40, 5 GAIUS inst. 4, 4. 4, 173. sesquialter: CIC. Tim. 22. sescuplus (sesquiplus): DIOM. gramm. I 480, 5 CORP. XIV 2112, 2, 19. simplus: VARRO rust. 2, 10, 5 CIC. top. 11, 49 GAIUS inst. 4, 173 MART. CAP. 4, 375 saepius. INST. Iust. 4, 6, 19. triplicatus: PLIN. nat. 2, 83. triplus: CIC. Tim. 22. 23. 25. GAIUS inst. 4, 173.

syn.: duplex saepe. duae: GREG. M. moral. 4, 31. deriv.: duplaris. 1. duplo. Lambertz. dupondiaris, -a, -um a dupondius. variant codd. inter dupondi-, dipondi-, dupundu-, dipundi-.

1 de longitudine: i. q. *duos pedes tenens*: COLVM. 4, 30, 4 perticae cacuminum modicae plenitudinis, quae tamen -ii orbiculi crassitudinem non excedat. 2 de nummis: i. q. *dupondium efficiens, valens*: PETRON. 58, 5 (iocose) curabo longe tibi sit comula ista besalis et dominus -us. 74, 15 ego, homo -us. PLIN. nat. 34, 4 aes Marianum aurichalci bonitatem imitatur in sestertiis -iisque (sc. nummis).

dupondius (-um), -(i) m. (n.) [a du- vel di- et pondo. Th.]. de etymologia: a pondo vel pondere: VARRO ling. 5, 169 v. [Bannier]

infra l. 36 (GAI. inst. 1, 122 v. *infra l. 41*. ISID. orig. 16, 25, 3). *a* pendere: VARRO ling. 9, 83 v. *infra l. 38*. PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 183^b (72 M.) aes pensantes expendebant, non adnumerabant. hinc deducuntur ... compendium, dispendium, assipondium, -um. PLIN. nat. 33, 42 libralis, unde etiam nunc libella dicitur et -us, appendebatur assis. cf. Mommsen, *Gesch. d. röm. Münzwesens* p. 188 adn. 60. *de genere*: VARRO ling. 9, 81 aeris numero finiti casus omnis ab -o sunt, quod dicitur a multis duobus modis hic -us et hoc -um. *masculinum certum est*: VARRO ling. 5, 169, 173, 9, 83, 84 CIC. Quinct. 53 al.; *neutrum*: PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 183^b (72 M.). GLOSS. saepius. *de formis*: FRONTIN. grom. p. 11, 17 Th. duopondium ..., quod dicebant antiqui, nunc dicitur dipondium (*Lachmann*, duopondium codd.) HYG. grom. p. 132, 14 Th. dipondium nunc dicimus duopondium (AB, dupondium P). cf. GLOSS. II 378, 50 *ὀβολός* hoc duopondium (500, 8). *leguntur formae in titulis*: dupu(n)d-: CORP. IV 5123. dipund-: CORP. IV 1679 (= CARM. epigr. 931). *in codd. vel omnibus vel uno qui exstat*: dupond-: VARRO ling. 5, 169, 173, 9, 81 ter. 83 priore loco. 84 bis. CIC. Quinct. 53 PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 183^b (72 M.) PETRON. 58, 14 GAI. inst. 1, 122 (*tertio e tribus locis*). dipund-: LVCIL. 1318 (Fest. p. 298 M.) FEST. Gloss.^L IV p. 426^b (334 M.) p. 436^a (347 M.) PETRON. 58, 4 VLP. dig. 28, 5, 17, 5 PAVL. dig. 28, 5, 18. dipond-: VARRO ling. 9, 83 altero loco. SEN. epist. 18, 7 PETRON. 14, 3 GAI. inst. 1, 122 (*altero e tribus locis*). MART. CAP. 7, 737 INST. Iust. 2, 14, 8 COMPT. Carth. 2, 11, 13. dipund-: GAI. inst. 1, 122 (*primo e tribus locis*). ITALIA Luc. 12, 6 (cod. e). COMPT. Carth. 1, 3 LYD. mens. 4, 157. depund-: GLOSS.^L II Philox. DE 368. *aliis locis codd. inter formas allatas variant. graece διπούνδιον ... τὸ διόβολον*: LYD. mens. 4, 157. διπούνδιον: v. *Metrol. ed. Hultsch ind. p. 173*. gen. sing., nom. pl. -i: LVCIL. 1318 (v. *infra l. 66*). FEST. Gloss.^L IV p. 436^a (347 M.) GAI. inst. 1, 122 bis. GARG. MART. pom. 4, 7. -ii: COLVM. 4, 1, 8, 4, 33, 2, 11, 2, 17 PETRON. 58, 4, 14 HIER. virg. Mar. 16. gen. pl. -u(m): v. l. 83.

I de pondere et pecunia (Hultsch, *PW. V 1843 sqq.*; Regling, *PW. s. II, II A 1880, 10 sqq.*): i. q. duo asses et ponderis et pecuniae aereae (plur.: l. 42, 47, 71, 76, 83):

A generatim et definitiones: VARRO ling. 5, 169 -us ab duobus ponderibus, quod unum pondus assipondium dicebatur, id ideo quod as erat libra pondo[s]. 9, 83 cur as et -us et tressis non dicantur pro portione. -us fictus, quod duo asses pendebat[n]t. 9, 84 asses cum finimus, dicimus -us et tressis et sic porro. PLIN. nat. 33, 42 v. *infra l. 49*. GAI. inst. 1, 122 aes et libra adhibetur, quia olim aereis tantum nummis utebantur et erant asses, -i, semisses, quadrantes ... eorumque nummorum vis et potestas non in numero erat, sed in pondere. n. *lacuna 12 fere litt.* asses librales erant et -i *lacuna 12 fere litt.*, unde etiam -us dictus *est qua* si duo pondo. PRISC. gramm. III 407, 28, 416, 17. SCHOL. Pers. 2, 59 fuit ... -us duarum librarum, quod hodie in usu remansit, et solet pensari potius quam numerari. cf. VARRO ling. 5, 173 -us et semis antiquus sestertius est (FEST. Gloss.^L IV p. 436^b [347 M.] PLIN. nat. 33, 44 ARRANT. Prisc. gramm. III 408, 3 APVL. Prisc. gramm. II 251, 1 CHAR. gramm. I 76, 81 [p. 96, 16 B.]). MAECIAN. distrib. 49 (*in denarii distributione*) sedecim sescunciae -um efficiunt. 70 (*in sestertii distributione*) -us vocantur quinque libellae, quae sunt quinque decimae; hae duplicatae sestertium implent. GLOSS.^L II Philox. DE 368 -um *δίνονμνον*. praeterea GLOSS. -um *δίλιτρον*. *ὀβολός*. *διπλοῦς* *χεύσιμος* *ἦτοι* *ὀβολός*. id est oboli, hoc est sex cilice (siliquae? Goetz). -us *δίσταθμος*. *διόβολον* (cf. l. 28). -o duo minuata (sic). duo pondi vel numi. *de notis* (cf. Mommsen ad CORP. VIII 4508 adn. 1): PRISC. gramm. III 407, 28 -us nummus est bilibris per duas II perscriptas, notatur H. MAECIAN. distrib. 49 si ad denarium rationem conficias ..., -um hac nota scribas ac voces: sescuncia XL 70 (antea 65: ad sestertium ratio si confiat ...) -us hac nota S (sc. notari debet). 71 -us semis hac nota S-T. notatur II: in nummis INSCR. numm. Babelon I 44 sq. I 62 sq. f: CORP. VIII 4508 (cf. 18643).

B speciatim duo asses pecuniarii; subest saepius notio vilitalis, contemptiois, cf. -ii esse, facere: LVCIL. 1318 [s]uasa quoque omnino dirimit non sollo -i (*locus dubius*, cf. Marx ad loc. et Cichorius, *Unters. p. 304*). CIC. Quinct. 53 si -us tuus (cf. *infra l. 71 sq.*) ageretur, Sex. Naevi, si in parvula re captionis aliquid vererere, non statim ad ... eorum aliquem qui consuluntur, cucurrisse? SEN. contr. 10, 1, 14 nisi peribunt decem iuvenes propter -os tuos (cf. l. 68). SEN. epist. 18, 7 exultabis -o satur. PETRON. 14, 3 praeter unum -um, quo cicer lupinosque destinaveramus mercari, nihil ad manum erat. 58, 4 matrem meam -ii non facio. 58, 14 nemo -ii evadit (cf. *Heraeus, suppl. adn. ad Petron. ed. p. 285*). PLIN. nat. 33, 159 pretium silis in libras HS bini, -iis vero detractis pretium est eius generis, quod lucidum vocant. ITALIA (cod. e al., Ambr. in Luc. 6, 109, 7, 116) et VVLG. Luc. 12, 6 nonne quinque passeress veneunt -o (*ἀσσαρίων δύο*)? HIER. virg. Mar. 16 quis te ante noverat? quis -ii supputabat? CARM. epigr. 931 assibus hic bibitur, -um si dederis, meliora bibes. ORIGO Rom. chron. I p. 144, 13 congiarium dedit scortinas asses et militibus donativum aere incisum -um semis (144, 18). obscure: CORP. IV 5123 Somene dupu(n)diu(m) XL loc(at)? cf. l. 32.

II de longitudine i. q. duo pedes: COLVM. 3, 15, 2 fossor

scrobem non minus altum quam duos pedes et semissem planis locis refodit, acclivibus in -um et dodrantem, praecipitibus etiam in tres partes. 3, 13, 5. 4, 1, 3. 8. 4, 32, 2. 4, 33, 2. 5, 6, 18. 6, 19, 1. 11, 2, 17. 28 arb. 16, 3 GARG. MART. pom. 4, 7 qui -i brevitate contenti sunt.

III de numero nudo: A fere i. q. duitas: VLP. dig. 28, 5, 17, 5 si quis -um distribuit et tertium heredem sine parte instituit, hic non in alium assem, sed in trientem venit. PAVL. dig. 28, 5, 18 quaesitum est, si plus asse pater familias distribuisset et aliquem sine parte fecisset heredem, utrumne is assem habiturus foret an id dumtaxat, quod ex -o deesset. et hanc esse tolerabilissimam sententiam puto, ut eadem ratio in -o omnique re deinceps, quae in asse, servetur (INST. Iust. 2, 14, 8).

[B i. q. duo (videtur redire ad notam q. e. II falso solutam, cf. Mommsen, *Hermes* 12 [1877], 131 [= *Ges. Schr.* 3, 263]; *Herm.* 22 [1887], 610 [= *Ges. Schr.* 7, 778] adn. 1 et *infra l. 18*; *Dick ad MART. CAP. 7, 737*): TAB. cer. Pomp. (Corp. IV suppl.) 40, 29 eam accepisse sestia (i. sestertios) nummum octo (i. octo milia) quingenti sexages dupundius (i. quingentos sexaginta duos, v. q. adn. Mommsen ad l. et locis l. 14 sqq. allatis). MART. CAP. 7, 737 sexies septuagies -us (i. 6 × 72) facit (faciunt *Dick*) quadringentos tries (triges A, trias L) -us (i. 432): similiter octies septuagies -us (i. 8 × 72) quingentos LXXVI. item novies LXXII (numerorum notis scriptum in codd., nisi quod septuagies -o A¹, septages -us a) faciunt sescentos XLVIII. COMPT. Carth. 1, 3 p. 280 septies decus -us (i. 7 × 12) habes annos octoginta quattuor. 2, 11 p. 293 habes assium septingenta septaginta nove(m) milia quadringenti -us uncia (i. 779402 + $\frac{1}{12}$). in his partiris trigesimam et habebis viginti quinque milia nongentos octoginta, superest -us uncia (i. 779402 : 30 = 25980, restantibus 2 + $\frac{1}{12}$). 2, 13 p. 293 habes dies trecentos septuaginta tres uncia due sele (i. 373 + $\frac{1}{12}$ + $\frac{2}{12}$). in his ergo partiris trigesimam, invenies decus -us (i. 12), superest decus tressis uncia due sele (i. 13 restantibus $\frac{1}{12}$ + $\frac{2}{12}$). PRIMAS. in apoc. p. 842^Bter quaterni decus -us, et duodecies decus -us centum quadraginta quatuor facit. *ibid.* p. 926^A. GLOSS. -um duo].

IV de hominibus cum contemptione, cf. p. 2285, 65 sq. (H. Pernice, *Der Dupondius* [Miscellanea, Prag 1870 p. 107 sqq.]): *de tironibus i. q. -ii stipendium merens*: LYD. mens. 4, 157 οἱ διπούνδιοι οἰονεὶ νεοστράτευτοι, οὓς καὶ τρώνας ἀπὸ τοῦ στρατεύεσθαι δι' ἐνδειαν τροφῆς Ἱταλοὶ καλοῦσι. διπούνδιους δὲ αὐτοὺς ἐκάλλον ἀπὸ τῶν ἄρτι παραγγελέντων ἐν στρατείᾳ ... (διπούν)δίους δὲ αὐτοὺς ἐκάλλον ἐκ τοῦ δύο μόνοις νομίμασιν ἀρκουμένους ὑπομένειν στρατεύεσθαι. inde, ut videtur: DIG. de conc. dig. 2 cuius (eruditionis primi anni) auditores non volumus veterem tam frivolo quam ridiculo cognomine -os appellari, sed Iustinianos novos nuncupari (seq. antea ... dignum antiqua confusione legum cognomen habebant). *syn. ad I: dussis*. Bannier.

duprosōpus, -i | et bipros- commutatum ex gr. διπρόσωπος vel -ov. Th.]. *nomen vasculi*: INSCR. figul. Hermet. Les graffites de la Graufesenque, Rodez 1923 (cf. Oxé, *Die Töpferrechnungen von der Graufesenque*, Bonn. Jahrb. 130 [1926], 37 sqq.) 4 (19 Oxé), 12 catili -i. *ibid.* l. 18 -i. 20 (= 20 Oxé), 11 -i. cf. 31 (38 Oxé), 2 (catili)lli bipros(s)opi. cf. Oxé l. c. p. 85. Walde-Hofmann, *Lat. etym. Wb. s. v. D.*

dūrābllis, -e a durare. compar. -ior (-us): APVL. apol. 61 EPIST. Alex. p. 196, 2 al. magis -is: COLVM. 12, 55, 1 GARG. MART. pom. 2, 11. A qui durat (non celeriter perit vel noxam capit):

I de rebus corporeis: COLVM. 2, 8, 5 adorem folliculum, quo continetur, firmum et -em adversus longioris temporis umorem habet. 3, 2, 2 uvae temporibus hiemis -es vasis conduntur. 12, 19, 1 ut expressum mustum perenne sit aut certe usque ad venditionem -e. 12, 38, 7 liquor. 12, 55, 1 salsuram. APVL. apol. 61 hebeni materia rariore et -iore. GARG. MART. pom. 2, 11 arbor. PALLAD. 4, 10, 26 fici. 12, 15, 1 abies. 12, 15, 3 cedrus. SCHOL. Hor. carm. 3, 30, 1 ('aere perennius') id est -ius metallo (cf. GREG. M. in Ezech. 2, 1, 9 metallum aeris. ISID. in num. 36, 3 aes ... metallis ceteris -ius esse solet). GREG. M. in euang. 1, 4 nihil ... caelo et terra -ius. *2 de rebus incorporeis*: OV. epist. 4, 89 quod caret alterna requie, -e non est. QVINT. inst. 11, 3, 23 non enim tam molli teneraque voce quam forti ac -i opus est (*ibid.* 40. cf. *ibid.* 32 spiritus). *3 de homine i. q. induratus*: EPIST. Alex. p. 196, 2 -iorem hominem cunctis in rebus cognoscens quam pecudem. GLOSS.^L II Abav. DU 12 -is longanimis. *B fere i. q. durescens*: APVL. apol. 30 Vergilius enumerat ... limum -em, ceram liquabilem (cf. VERG. ecl. 8, 79 limus ut hic durescit et haec ut cera liquescit).

adv. dūrāblliter. i. q. pertinaciter: CASSIOD. hist. 1, 9 p. 892^A qui ... -r (Sozom. 1, 8 p. 876^D κατεπεμνόν) permanserunt in confessionibus martyrii.

deriv.: durabilitas.

dūrābllitas, -ātis f. a durabilis. *1 ad rem corpoream pertinens*: i. q. duritia, firmitas, conservatio: PALLAD. 1, 36, 2 quae res (*locus circa aream*) in eorum (*frumentorum*) -e proficiet. 12, 7, 2 et pomis et frondibus et -e praecipua sunt ossa persici, si caelum calidum, solum harenosum et umidum sortiantur. *2 ad temporalia pertinens*: i. q. continuatio: COD. Theod. 5, 13, 1 (a. [Bannier])

341 = COD. Iust. 11, 66, 1) possessiones... propria firmitate possessiones... ad posteros suos dominii perpetis (perpetui COD. Iust.) -e demitti.

dūracinus, -a, -um (-um, -ī n.) [a durus et acinus ductum esse censebant antiqui, fortasse recte. sunt qui ex adiectivo Dyrrachinus mutatum esse putent, v. Keller, Lat. Volksetymologie 60, 234 sqq. Th.]. cf. PLIN. nat. 14, 14 uva non alibi gratior callo, unde possit invenisse nomen durus acinus. ISID. orig. 17, 7, 7 v. infra l. 33 (inde GLOSS. V 567, 63. cf. III 585, 4 mespola i. duratia, quae multum constringit). scribitur -enum: ISID. orig. 17, 7, 7. durachium (dir- var. lect., duracinum K): NOT. Tir. 105, 55. legitur forma adiectiva inde a CATONE, neutr. subst. inde a GARG. MART. GLOSS. v. infra l. 27 sqq. [francog. vet. duraisne, hisp. durazno. M.-L.]

qui durum acinum habet (cf. Olck, PW. V 1847 sqq.): 1 de uvis (de notione cf. l. 19): CATO agr. 7, 2 uvas -as Aminnias maiores (VARRO rust. 1, 58 PLIN. nat. 14, 46). COLVM. 12, 44, 1. 5 PLIN. nat. 14, 40 MART. 13, 22 tit. SVET. Aug. 76, 2 EDICT. imp. Diocl. VI 80 PAVL. dig. 50, 16, 205 MACR. Sat. 3, 20, 7 ALEX. TRALL. 2, 22 (gr. 2 p. 251 P. σταφύλην σκληρόσαρκον. item 2, 73 gr. 2 p. 405 P.). CORP. XIII 10004, 13 (?) v. infra l. 39. inde de vitibus: COLVM. 3, 2, 1 -ae vites... conseri debent. PLIN. nat. 14, 42 in pergulis seruntur... vites escariae appellatae e -is. 2 de pomis (de notione cf. l. 34 sq.): adi.: PLIN. nat. 15, 39 persicorum palma -is (15, 109, 113 APIC. 1, 26 ANTHIM. 85 ALEX. TRALL. 1, 58 [gr. p. 523 P. δωρακινά]). nat. 15, 103 cerasorum principatus -is. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 206 pira (2, 37, 208 chron. 3, 2, 34 ALEX. TRALL. 2, 37 [gr. 2 p. 281 P. ῥοδάκινα, cf. Olck, PW. V 1849]). n. subst.: GLOSS. δωρακινόν (sic; cf. supra l. 13). malum persicum dicitur μηλοδωρακινόν. -a δωρακινά cf. III 214, 46 persos doracina (i. δωρακινά). GARG. MART. pom. 2, 11 -a... insita in amygdalo melius assuescunt. PALLAD. 3, 25, 32 ossa -orum vel plantae eiusdem generis ponuntur. 12, 7, 4 genera eorum (persicorum) sunt haec, -a persica praecoqua armenia (ISID. orig. 17, 7, 7 malum persicum... trium generum fertur esse... -um, armeniacum et persicum. -um nuncupatur eo quod pomum eius in gustu acorem referat). 12, 7, 6 -a amygdalis melius adhaerescunt. 12, 7, 8 -a servantur condita muria. ibid. -a melle condiri. EDICT. imp. Diocl. VI 59 -a maxima, sequentia (i. sequioris generis). APIC. 3, 74, 4, 184 Ps. PRIMAS. in I Cor. p. 520^D (?). CORP. XIII 10004, 13 (in dolio vel amphora) -as i. vel uvas -as vel -a s<icca>. cf. adn.

dūrāmen, -inis n. [a durare. Th.]. 1 status, quo durum est aliquid: LVCR. 6, 530 magnum -n aquarum et mora quae fluvios passim refrenat euntis. 2 pars dura: COLVM. 4, 22, 1 cuius longitudinis sint -a vitium. 3 medicamentum, quo durum fit aliquid: CHIRON 634 cum cicatrix callositatem fecerit, -n imponere curabis (661. 699).

dūrāmentum, -ī n. [a durare. Th.]. 1 status, quo durat aliquid: GLOSS. μακροδυνία. VAL. MAX. 2, 7, 10 humanae imbecillitatis efficacissimum -um est necessitas. 8, 7 pr. industria cum sit perfectissima virtus, -o sui confirmatur. SEN. dial. 9, 1, 3 tempore illis (virtutibus) -um et robur accedere. 2 pars dura: a vitium: COLVM. 4, 21, 1 quaternisque brachiis, quae -a quidam vocant, dividatur vitis in totidem partis. 4, 21, 3. 4, 22, 2. 4, 24, 10. 4, 27, 6 PLIN. nat. 27, 208 PALLAD. 3, 12, 1. 3, 16, 1. b corporis: CHIRON 940 stiptici compositio ad vulnera et ad -a et ad ustos.

? **dūrāniolus**, -ī m. locus durus corporis, ut videtur (cf. duriola): ANTIDOT. BRUX. 41 si sub hirco scabies exierit, ad (aut trad.) -os facit et ad loca dolentia universa (seq. praecipue... ad... duritias).

? **dūrāria** ancilla GLOSS. V 547, 39 (praeced. durus [dulus? Goetz] servus). dularia (coll. gr. δουλάριον) Heraeus Archiv 13 (1904) 162. toraria Goetz in Thes. gloss.

dūrāteus, -a, -um [δουράτεος (Hom. Od. 9 493. 512). Th.]. LVCR. 1, 476 nec... -us... Pergama partu inflammasset equos nocturno Graiugenarum. cf. dureus.

dūrātia v. duracinus l. 9.

dūrātor, -ōris m. a durare. qui reddit durum i. laboris patientem, pertinacem: PANEG. 12 (2), 33, 4 ingentium corporum -r Hister. fem. **dūrātrix**, -īcis adi. i. q. durans: PLIN. nat. 14, 17 addit... acinis... -em... firmitatem austeritas picis.

dūrātus, -a, -um v. duro.

durco, -ōnis m., δόρκων. genus navigii: ISID. orig. 19, 1, 10 trieris navis magna, quam Graeci -em vocant. v. Sofer, Lat. u. Rom. aus den Etymologiae des Isidorus von Sevilla, p. 29 sq. 166. 170. cf. durgo (Walde-Hofmann, Lat. etym. Wb. s. v. durco). Leumann, Glotta 19 (1931), 245.

dūreo, -uī, -ēre [cf. c. durescere, durus. Th.] PRISC. gramm. II 397, 12 sunt... quae, cum sint activa primae coniugationis, trans-eunt in neutra absoluta sive reciproca... secundae coniugationis;... duro quoque et duror, -o et eius inchoativum duresco. 443, 23 -o -es, unde duresco, duro duras. 574, 4. cf. EVTYCH. gramm. V 464, 20. 486, 26. exempla verbi non extant, nisi exempla perfecti q. e. -ui huc potius pertinere mavis quam ad durescere.

dūresco, -uī, -ēscere. [a durus. Th.] NOT. Tir. 77, 83 durum, -it. PRISC. gramm. II 397, 12 et 443, 23 v. l. 77. 79. legitur inde a

CIC. (infra l. 6) et VERG. (infra l. 24. 27). nota: PLIN. nat. 16, 23 (infra l. 41) -ens (SOL. 53, 26 duratur). ITALIA psalm. 89, 6 (Veron.) -at (σκληρυνθείη. VVLG. induret).

I **proprie**: i. q. durum fieri; additur saepe qua re vel in quam rem (v. infra l. 83): A de rebus liquidis: gelu vel siccitate: CIC. nat. deor. 2, 26 aquilonibus reliquisque frigoribus adiectis -it umor. LVCAN. 4, 758 sicca... sanguineis -it spuma lupatis. PLIN. nat. 11, 222 taurorum sanguis celerrime coit atque -it. 12, 116 sucus balsami -it e tralucido. 16, 43 larici plusculum... erumpit liquoris... numquam -entis. 31, 30 destillantes... guttae lapide -unt. 37, 46 animalia parva adhaesisse musteo sucino... et inclusa -ente eodem remansisse (TAC. Germ. 45 animalia implicata umore glaesi mox -ente materia cluduntur). LACT. inst. 2, 8, 62 cum... umida... igneis caloribus incocta et solidata -erent. DRAC. laud. dei 1, 236 fluctus -it in ossa animalium aquatiliū. ENNOD. carm. 2, 134, 3 in spumam fluxas co-gens -ere limphas Padus. IORD. Get. 5, 45 Tanais numquam Scythico -it algore. GREG. M. in Ezech. 2, 8, 8 umor seminis humani in ossibus -uit. nota i. q. -endo oriri: CLAUD. rapt. Pros. 1, 168 scit Aetna nivibus servare fidem pariterque favillis -it glacies. per imaginem: GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19 crystalli more ex aqua -uit Christus, ut in illo et haec eadem natura esset et in ipsa, quae iam fuerat, corruptionis mutabilitas non esset.

B de rebus vel corporibus mollibus: 1 de terra et rebus terrenis: VERG. ecl. 8, 80 limus (i. effigies e limo facta) ut hic -it et haec ut cera liquescit uno eodemque igni (AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 20, 1 homines limo -ente formati. cf. STAT. Theb. 4, 701 -unt flumina siccata limo). georg. 1, 72 situ -ere campum. VITR. 7, 1, 7 calx, quae erit haerens in canalibus, -endo cum testaque solide-scendo non patietur aquam... per coagmenta transire. COLVM. arb. 12, 1 terra valde -it et finditur. LVCAN. 4, 129 visoque die -ere valles incipiunt aquis superinundantibus liberatae. 9, 942 magis atque magis -ere pulvis coepit. PLIN. nat. 36, 159 excofactus oleo lapis Siphnius nigrescit -itque natura mollissimus. HIER. vita Hilar. 19 arenis in saxa -entibus. cf. Ov. met. 2, 831 saxum iam colla Aglauri tenebat oraque -uerant. CLAUD. carm. min. 53, 97 Pallas se letifero sensit -ere visu, et steterat iam paene lapis.

2 de rebus quas terra procreat: Ov. met. 15, 417 curalium, quo primum contigit auras tempore, -it: mollis fuit herba sub undis. PLIN. nat. 9, 109 in aqua mollis unio, exemptus protinus -it. 13, 62 nucleus arboris cucu siccatus -it ad infinitum, ut mandi non possit. 13, 142 Isidis crinem... praecisum... -ere. 16, 23 accensa strue contis pungitur -ens calyx. 17, 145 crescit harundo ad brumam usque desinitque, cum -ere incipit. 27, 30 semen anagyri -it per messes. ITALIA psalm. 89, 6 (Aug. in psalm. l. c., cf. serm. 359, 9) vespere decidat herba, -at et arescat (σκληρυνθείη. VVLG. induret). PALLAD. 2, 14, 3 vitio loci vel temporis vel seminis cito lactuca -it. 2, 15, 17 beneficio solis et venti -unt, quae in putredinem transierunt nucis iuglandis. 6, 2, 1 adminiculis firmemus vitis sarmenta, donec brachia prolata -ant. CASSIOD. in psalm. 57, 9 rhamni spinæ sudes -unt in arboream firmitatem.

3 de animalibus et animalium corporibus: COLVM. 8, 5, 19 plumulae... sub cauda clunibus detrahendae sunt pullis, ne stercore coinquinatae -ant. LVCAN. 6, 539 tracta -unt tabe medullae corpora. PLIN. nat. 10, 145 exeunt ova... dum pariuntur molli putamine, sed protinus -ente, quibuscumque emergunt portionibus. 11, 134 quoniam coquendo cerebrum -at. CHIRON 412 corium eius -it (cf. 173 et 351, ubi corruptum ['non descit utrobique fere traditum; an nodescit?'] Heraeus in plagulis). CLAUD. carm. min. 24, 2 horret apex capitis lucustae; medio fera lumina surgunt vertice; cognatus dorso -it amictus. SORAN. 2, 8 (35) aliquando universa mat-rix -it, aliquando pars aliqua. CAEL. AVR. chron. 3, 2, 17 -ente... stomacho. 3, 8, 129 quamquam iecur -uerit. 5, 1, 6. 5, 2, 32 acut. 2, 34, 182 CASS. FEL. 52. DRAC. laud. dei 1, 263 molli -unt ova tepore. CASSIOD. in psalm. 89, 6 mox... ut in mortem deciderit, post -it in cadaver homo. per imaginem: QVINT. inst. 10, 5, 16 (cf. quae anteced.) si nobis sola materia fuerit ex litibus, necesse est detera-tur fulgor et -at articulus.

II **translate**: A de animantibus, corde, animo: am-bigue inter laudem et vituperationem: QVINT. inst. 2, 5, 21 ne quis eos (pueros)... in Gracchorum Catonisque et aliorum similium lec-tione -ere velit; fient enim horridi atque ieiuni. cf. duritia II A 2b. cum aperta vituperatione: AVG. quaest. hept. 2, 37 corda hominum patientia dei male utendo -unt. in lob p. 595, 21 ex operibus bonis eorum, in quibus est spiritus dei, -unt quidam quasi glacie livoris. 595, 27 carnalibus ab hominibus laudari cupientibus contingit ex ho-minum iustitia -ere invidendo. CASSIOD. in psalm. 62, 2 anima nimia siccitate -at. 93, 3 peccatores obstinata voluntate -unt. 118, 70 in malo -bant. GREG. M. moral. 14, 35 haeretici sine flagello -uerant.

B de rebus incorporalibus: AVG. in lob p. 610, 7 qui... im-pietatem... facit frigescere et -ere amisso calore caritatis. HESYCH. in lev. 25, 29 p. 1123^C -it littera, ut necessitate coacti ad spirituales contemplationem recurramus. GREG. M. moral. 29, 20 quae pessima securitate -uerant, salubri timore mollescant. 31, 39 -ente saevitia.

structurae ad I: in aliquid: HIER. vita Hilar. 19 in saxa. DRAC. laud. dei 1, 236 in ossa. ENNOD. carm. 2, 134, 3 in spumam.

[Bannier]

CASSIOD. in psalm. 57, 9 in arboream firmitatem. 89, 6 in cadaver. c. abl.: PLIN. nat. 31, 30 destillantes... guttae lapide -unt.
syn. ad I: solidescere (p. 2288, 28. cf. p. 2288, 14). coire (p. 2288, 8). opp. ad I: VERG. ecl. 8, 80 liquescere.
comp.: e-, in-, ob-, reduresco.

durēta (-ēta?), -ae f. solii genus: SVET. Aug. 82, 2 in balneo insidens ligneo solio, quod ipse (Augustus) Hispanico verbo -am vocabat. v. Holder, *Altcelt. Sprachschatz* s. v.

GLOSS. III 199, 52 trachos (i. τραχὺν? Heraeus) **durētum** (in cap. περὶ ἀγροικίας de rusticatione). a durus, cf. aspretum sim.

dūreus, (-ius), -a, -um [δούρειος, δούριος. Th.]. i. q. ligneus, tantum de equo Troiano: -eus: PAVL. FEST. l. c., ceterum -ius. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 198* (p. 82 M.) equum (PS. AVR. VICT. orig. 1, 7 DON. Ter. Ad. 752 [ligneus var. lect.]. AVSON. 452, 3 [dorio cod.]. GLOSS. Verg. ed. Hagen D 285 p. 508). v. Walde-Hofmann, *Lat. etym. Wb.* s. v. cf. durateus. Bannier.

durgo, -ōnis m. a gr. δόρυον (cf. Athen. 9 p. 397⁴)? animal dorcadi simile vel i. q. dorcās: ITIN. Anton. Plac. rec. A 39 durgones, qui et capreae. cf. dorcās et durco. Brandt.

dūribarbus, -ī et -is, -is adi. a durus et barba: qui duram barbam habet: VINDIC. epit. alt. 34 p. 481, 17 dentes... mulieribus et durebarbis xxx. *ibid.* 9 p. 469, 25 dentes... femineum (i. feminarum) et -ium aliquorum xxx. Heraeus.

GLOSS. I Ansil. DU 147 barba sterili dūribuccius. cf. PETRON. 43, 3 durae buccae fuit, linguosus, discordia, non homo. v. Thes. gloss. s. v. barba sterili. a durus et bucca, cf. c. aribux.

dūricordia, -ae f. [a duricors, cf. σκληροκαρδία. Th.] translate: ITALIA deut. 10, 16 (Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 582 et 5, 13 p. 620) circumcidetis (circumcidemini) -am vestram (id est carnem).

dūricordius, -a, -um, cf. duricors. metaphorice: ORIG. in Matth. 18, 53 Christo... inspirante, qui sunt teneri et non -ii rami (sc. ut fici) et quae abscondita erant in eis, progrediuntur in folia aestate instante. SYNON. Cic. Gloss. I 86, 155 -us hevitus (i. hebetus, cf. GLOSS. II 282, 2 al. Heraeus in plagulis).

dūricorius, -a, -um [a durus et corium. Th.]. CLOAT. Macr. Sat. 3, 20, 1 (inter ficorum nomina) ficus -a i. quae durum corium habet.

dūricors, -ordis adi. [a durus et cor, cf. σκληροκαρδίας. Th.]. qui durum cor habet (translate); adiectivum et substantivum: ITALIA act. 7, 51 (cod. h) -es et circumcisi corde et auribus (σκληροκαρδοὶ). VVLG. dura [duri al., prob. Wordsworth] cervicē vestris vos semper sancto spiritui contradixistis. PS. ORIG. tract. 13 p. 145, 19 -es eos (Iudaeos) dicebat Christus. VEREC. in cant. 2, 1 cum populum Moyses aspiceret -em. 2, 2 sermo sicut malleus conterens petras, nimirum -es. 2, 32 si qui... sunt -es, dominum nescientes. FVLG. praedest. 3, 17 cum illos, quos Christus -es videbat, nollet utique salvare. ISID. fid. cath. 1, 1, 1 Iudaei, impii -es. nota cum ad: PS. FVLG. RVSP. serm. 52 respondete mihi -es ad credendum, proclives ad detrahendum. cf. duricordius. *dūringeniōsus (-a, -um) v. p. 2073, 84. 2309, 80.

dūrio, -ōnis, m. mimorum genus ut videtur (fort. gr. Δωρίων), cf. Ihm, *Rh. Mus.* 44 (1889) 529. MAR. MERC. subnot. 4, 3 (Conc. 8 l. 5 p. 9, 23) quis scaenicus turpio, quis -o vel sannio professae licentia turpitudinis publice ista proferret?

dūriōsus (dūriōsus b) perdurans GLOSS. II 577, 40. cf. GLOSS. I ind. p. 407. a durus.

σκληρόπους **dūripēs** GLOSS. II 433, 40. a durus et pes.

dūritās, -ātis f. a durus. fere i. q. duritia (-ies). GLOSS. σκληρότης. cf. *infra* l. 59. 1 proprie de corpore: CAEL. AVR. chron. 3, 8, 98 hydropem... ex -e iecoris generari. 5, 4, 67 durities vel saxea -s, quam Graeci σκληρόσιν vocant. ORIBAS. syn. 1, 4 mollitur corpus eo detracto, quod -em creabat (immutatum e CELS. 2, 14, 3 duri-tem). 2 translate: de voce: CIC. orat. 53 aliqui -em et severitatem quandam (in) verbis et orationis maestitiam sequuntur. de animo: TERT. nat. 1, 18 reliquum obstinationis in illo capitulo collocatis, quod neque gladios neque cruces neque bestias vestras... ob -em... animo recusemus. inc.: CIC. Cato 65 quanta in altero Adelporum Terentii fratre -s (sic nonnulli codd.; diritas Non. et Ω), in altero comitas.

***dūritia**, -ae f. [a durus. Th.]. PRISC. gramm. II 118, 1 durus, -a (GRAMM. suppl. 68, 20. 98, 6). leguntur (aliter atque in voce durities, q. v.) omnes casus sing. et plur. per totam latinitatem. CATO praetulit voc. q. e. duritudo (GELL. 17, 2, 20). GLOSS. σκληρότης. ὁμότης. σκληρία. cf. CASS. FEL. 43 aliud ad -am splenis vel saxietatem, quam (Graeci) scirosin (e) dicunt (selirosin i. σκλήρωσιν, cf. GLOSS. III 605, 16 sclero duria i. sclero(sis) -a et 605, 27 sciro-sis -a sine dolore. v. quae adnotavit Goetz GLOSS. I 52 et Thes. gloss. emend. s. v. scirros-sis, Rose ad CASS. FEL. p. 215 sq.). [it. durezza, hisp. dureza. M.-L.]. inde a PLAVTO.

1 proprie: natura dura, firmitas, soliditas; saepe cum gen. rei durae vel cum attributo pro genetivo: A spectat ad tactum: 1 -a rerum corporalium: instrumentorum, rerum ex ferro factarum, ferri, lapidum sim.: PLAVT. Pseud. 151 lori (v. p. 2291, 61). VARRO rust. 2, 9, 15 ne noceat collo canis -a ferri (SEN. dial. 2, 10, 4 PLIN. nat. 36, 127 TERT. anim. 32 CLAVD. DON. Aen. 5, 480 CASSIOD. in psalm. 2, 9. cf. p. 2291, 20). OV. met. 4, 751

curaliis eadem natura remansit, -am tacto capiant ut ab aëre. SEN. dial. 2, 3, 5 quorundam lapidum inexpugnabilis ferro -a est (2, 10, 4 PLIN. nat. 18, 112. 36, 181 al. TERT. anim. 32 IREN. 2, 12, 2. cf. PLIN. nat. 27, 98 lithospermon gerit... lapillos... -a... lapidea. v. et l. 50). dial. 7, 27, 2 silicis (cf. PLIN. nat. 8, 74 tergori taurorum -a silicis. 9, 40 alia aquatilia... silicum -a integuntur). PLIN. nat. 33, 86 pumicis. 33, 87 nativa chrysocolla -a maxime distat (33, 88). 36, 58 basaniten ferrei coloris atque -ae. 36, 132 chernites Pario lapidi... similis... -a. 36, 146 androdamanta... -a insignem. 36, 147. 163. 37, 57 a damantis -a est inenarrabilis (37, 189 HIER. in Amos 3, 7 p. 329. metaphorice RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 63 p. 51. cf. p. 2291, 20). TERT. cult. fem. 2, 13 an manus spatulio circumdari solita in -am catenae stupe-scere sustineat. cf. paenit. 6, 19 nisi claustrorum -a repugnet. al. passim. soli, humi: SEN. benef. 4, 14, 2 soli (dial. 1, 6, 9 COLVM. 2, 4, 6. 4, 4, 3. 11, 3, 62 CONSTANT. vita Germ. 4). COLVM. 3, 13, 7 ne humus incrementa -a sua reverberet (5, 10, 13 arb. 22, 2). PLIN. nat. 11, 75 bombyces nidos luto fingunt salis specie applicatos lapidi tanta -a, ut eqs. arborum et herbarum earumque partium: PLIN. nat. 13, 62 lignum pomo cucu arboris intus grande firmaeque -ae. 13, 128 radice sariphae ferrariis officinis praecipua carbonis usu propter -am. 14, 28 contra grandines eam (visullam) tuetur foliorum amplitudo atque -a. 16, 71 buxo in igni quoque -a quae ferro (16, 221). 16, 207 robori tanta -a, ut eqs. (cf. p. 2291, 21). 16, 229 ad rotarum axes -a ilex... legitur. 17, 104 ne fissura in nodo arboris fiat; repudiat quippe advenam inhospitalis -a. 19, 73 -a eius (seminis cucurbitarum) in cibus gratiam terminante. 19, 119 differunt... sata -a surculacea. 27, 91 holosteon sine -a est herba. cf. 27, 98 supra l. 4. fili textrini: SEN. epist. 90, 20 quemadmodum subtemen insertum, quod -am utrimque comprimentis tramae remolliat, spatha coire cogatur. cerae: PLIN. nat. 11, 50 fit in favis quibusdam qui vocatur clavus... -a cerae.

ad A 1: metonymice: a fere i. q. materia dura (sive pro adi. q. e. durus attributive posito): a acced. gen.: SEN. epist. 85, 5 apyrina dicuntur, non quibus nulla inest -a granorum, sed quibus minor. 90, 22 receptas... in os fruges concurrens inter se -a dentium frangit. PLIN. nat. 10, 30 cornices et alio pabulo vescuntur, ut quae -am nucis rostro repugnantem volantes in altum in saxa tegulasve iaciant. 11, 236 primo... a partu bovis colostrae fiunt, ni admisceatur aqua, in pumicis modum coeunte -a lactis. 23, 126 lacte coactum... in -am. (GREG. TVR. glor. mart. 96 conversis cibus in nova -a). VEG. mulom. 1, 56, 2 stratum... roboris... -a et soliditate compactum. 4, 18 iumentum in proscindendo -am soli... convellit ar-mos. β gen. non acced.: FIRM. math. 3, 5, 28 artes dabit ex igne et ferro et quae ex alia -a fabricantur. plur.: ARNOB. nat. 6, 16 sub... simulacrorum cavis... semirosi -as panis conducere steliones. b fere i. q. dura pars, durus locus: PLIN. nat. 16, 21 glandis in balano utrimque ex longitudine extrema lapidescit -a. 16, 198 in-veniuntur in quibusdam cedris, sicut in marmore, centra, id est -a clavo similis, inimica serris (cf. 28, 212. 30, 136). 29, 112 coclearum capitibus -a lapidea exempta. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 31 constat intra oleam et extra nucem esse -am.

2 -a partium corporis animantium: a generatim: α de carneis partibus: OV. met. 3, 64 -a pellis... cute reppulit ictus serpens, at non -a iaculum quoque vicit eadem. PLIN. nat. 8, 124 ter-gori tarandri tanta -a, ut eqs. (cf. 8, 74 supra l. 5. 11, 226 ceu... non crocodilis... -a tergoris tribuatur). 8, 174 mulae... -a eximia pedum. 9, 37 testudines tanta oris -a sunt, ut eqs. 9, 40 v. supra l. 6. 9, 96 senectutis piscium indicium squamarum -a. 9, 128 lingua pas-ci-tur purpura perforando reliqua conchyliis; tanta -a aculeo est. 10, 117 capiti eius (psittaci) -a eadem, quae rostro (APVL. flor. 12 p. 43). 11, 214 est medulla leonum tanta -a, ut eqs. ARNOB. nat. 1, 63 motus colligare membrorum nervorum -a (cf. VEG. mil. 1, 63 suris et pedibus nervorum -a collectis). CLAVD. DON. Aen. 5, 480 haec pars capitis (inter cornua iuvenci) maximam -am habet. HIER. vir. ill. 2 ut camelorum -am traxisse eius (Iacobi) genua viderentur. β de corneis, osseis partibus: SEN. epist. 90, 22 dentium v. supra l. 35. PLIN. nat. 10, 117 rostro v. supra l. 59 (APVL. flor. 12 p. 43 SOL. 52, 43). AVG. anim. 4, 5, 6 unguis his (nervis et ossibus) -a similes sunt. b spe-ciatim t. t. med.: genus morborum vel vitiorum: saepe plur., adduntur plerumque gen. q. s. praecordiorum, mammarum, vulvarum, iocineris, al.; cf. MARCELL. med. 36, 72 ad -as omnes, praecipue ad mammarum vitia, ad canceromata, glandulas eqs. CELS. 5, 26, 27^B ut aqua calida -am ulceris emolliat (PLIN. nat. 20, 104. 114. 214 al.). 5, 28, 11^A siquidem... aliquid... rubet... cum calore et paulo post etiam cum -a. SCRIB. LARG. 81 ad strumas et ad -as mammarum. 82. (cf. 102 -as in mammis mulierum cum dolore consistentes, quas nullum medicamentum levat. 220 infra l. 80. PLIN. nat. 20, 95). 105 lienosis... et iocineris -am habentibus (124 ad -am iocineris veterem. 125 ad tumorem et ad dolorem cum -a iocineris et lienis. 126. cf. 128. 131. 265). 220 emplastro uti oportet, cum in mammis (v. supra l. 75) mulierum aliove quovis loco -a fuerit. PLIN. nat. 20, 65 ad -am praecordiorum (20, 122. cf. SCRIB. LARG. 265). 20, 183 -as tumoresque veteres discutit git (21, 115. 169. 22, 144. 27, 81. 134) al. passim. nota: PLIN. nat. 24, 7 -as, quas cacoëthe (sic, ut vi-[Bannier])

detur, traditum; v. adnot.) vocant (cf. PLIN. med. 3, 4 MARCELL. med. 4, 52). VEG. mulom. 2, 14, 2 tumor cum -a magnus (at CHIRON 62 tumorem durum et grandem). ISID. orig. 4, 8, 2 parotidae sunt -ae vel collectiones.

spectat ad negotia corporis: MARCELL. med. 30, 18 ad -as ventris laxandas (PS. APVL. herb. 83, 1 sing., item 112, 2 tit. PLAC. med. rec. α 5, 12 tit.). *aliter* (cf. II B): PS. APVL. herb. 6, 2 tit. ad -am urinae, si quis facere non poterit urinam et stranguiriam patitur.

B spectat ad saporem: PLIN. nat. 14, 74 nec T[i]moliti vino per se gratia ut vino sed cuius dulci admixto reliquorum -a suavitatem accipiat. 31, 34 cisternas... inutiles alvo -a faucibusque.

II translate: A *de hominum animo, mente, corpore, de imperio, lege sim.*: 1 *fere i. q. rigor, asperitas, crudelitas* (*speciatim in amore*): PLAVT. Most. 154 parsimonia et -a disciplinae aliis eram (cf. Truc. 311 *erus* parsimonia -aque *rem coegit*. CATO or. frg. 11, 1 ego iam a principio in parsimonia atque in -a atque industria omnem adulescentiam meam abstinui. IVST. 23, 1, 8. cf. NEP. Alc. 11, 4). TER. Haut. 435 ne tua -a antiqua illa etiam adaucta sit. PROP. 3, 12, 20 -aeque tuae (*Postumi*) non erit illa (*Galla*) memor. OV. epist. 2, 137 -a ferrum ut superes adamantaque. 4, 85 -am silvis deponere iugosis. 7, 52 -a robora vincis. trist. 1, 8, 46 -aeque mihi non agerere reus. SEN. contr. 2, 3 (11), 21 patris (9, 3 [26], 11). VAL. MAX. 6, 3 praef. armet se -a pectus necesse est, dum horridae ac tristis severitatis acta narrantur. SEN. dial. 2, 15, 4 Stoicam. 11, 16, 1 nullo dolore affici... inhumana -a est. epist. 99, 26 *Epicurei* infamant praeccepta nostra (*Stoicorum*) -a(e) (*Madvig*, -a *codd.*). TAC. hist. 1, 23 labores itinerum, inopia commeatuum, -a imperii atrocius accipiebantur. ann. 3, 34 multa -ae veterum <in> melius et laetius mutata. SVET. Claud. 14 -am lenitatemve multarum *legum* ex bono et aequo... moderatus est *Claudius* (TERT. nat. 1, 6 COD. Iust. 1, 14, 9. cf. TERT. adv. Marc. 2, 15 legis. RVFIN. Orig. in num. 19, 2 p. 181 B.). PAPIN. dig. 18, 7, 7 poenae non irrogatae indignatio solam -am continet. VLP. dig. 1, 12, 1, 8 si -am *dominorum*... servi apud praefectum urbi exponant (cf. COD. Theod. 3, 30, 3, 2^b *recuperatum ex* COD. Iust. 5, 37, 22, 2^b [a. 326]) sive -a *dominus* servos vel... verberibus eos afficiat. TERT. nat. 1, 10 *philosophorum* superbia severitatis et -a disciplinae. apol. 27, 3. patient. 12 p. 18. monog. 5 (AVG. serm. 7, 2, 202, 3, 3). 9 separabit *deus matrimonium* non per -am repudii... sed per debitum mortis. *ibid.* id genus -ae (*repudium*). 14 cordis (*ibid.* etiam *ter. semel cod. A et ed. B* duritiam *q. v.*; cf. adv. Iud. 10 adv. Marc. 4, 34 p. 533 VVLG. Sirach 16, 11 Matth. 19, 8 Marc. 10, 5, 16, 14 *al.*). 14, 15 *bis*. adv. Prax. 29 p. 285 ut *apostolus* -am pronuntiationis scripturarum auctoritate molliret. adv. Marc. 1, 29 p. 332, 2, 19 p. 360 legem non -a promulgavit auctoris, sed ratio summae benignitatis, populi... -am edomantis. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 20/21. CYPR. epist. 55, 14 acerba; *syn.* inclementia. 55, 15 *syn.* inhumanitate. 55, 21 *syn.* censurae suae obstinatione. 55, 29 *syn.* crudelitate. 57, 4, 5. PANEG. 12 (2), 20, 5. PHOC. carm. de Verg. 83 mentis. EDICT. imp. Diocl. II 19 nec quisquam -am statui putet, cum *eqs.* SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 31 St. invidiam nimiae -ae. 157, 29 contradixit pro vigore (*v. adnot. ad loc.*) -ae suae M. Cato. CLAVD. DON. Aen. 5, 690 *egestas et paupertas* inimicorum -am molliunt. AMBR. Iob 2, 3, 8 sermonum. HIER. in Zach. 3 praef. frontis attritae. VVLG. exod. 3, 7. lev. 26, 19 conteram superbiam -ae vestrae. Iob 30, 21. *al.* PELAG. in I Cor. 2, 11 circumvenit *Satanas* per nimiam -am (AVG. serm. 363, 2 diaboli). AVG. serm. 4, 21, 22 ad laudem... duxisti firmitatem et ad vituperationem -am. 7, 2, 22, 9, 9 *syn.* pertinacia animi. *al. passim.*

2 *fere i. q. indolentia, obstinatio, callum* (*abit interdum in notionem stuporis, stultitiae*): a *generatim*: PLAVT. Asin. 574 ubi saepe ad languorem tua -a dederis octo validos lictores. Pseud. 151 ita animati estis vos: vincitis -a [ergo] hoc (*sc. lorum*) atque me (cf. *q. adn. Leo ad l.*; Skutsch, *Plaut. u. Rom. p. 36 sqq.*). CIC. dom. 97 eamque animi -am sicut corporis, quod cum uritur, non sentit, stuporem potius quam virtutem putarem. 101 an ego tantam aut animi -am habere aut oculorum impudentiam... possim, ut *eqs.* TERT. nat. 1, 18 vestris ista ad gloriam, nostris ad -am deputatis. 2, 3 *mundus* ab aliquo institutus sit necesse est, qua Platonis humanitas, aut a nullo, qua Epicuri -a. test. anim. 1 ne suis quidem magistris... fidem inclinavit humana de incredulitate -a. scorp. 2 -a vincenda est, non suadenda. adv. Marc. 1, 14 p. 309 quanta obstructio -ae tuae! 2, 15 p. 355 -a populi (*bis*; *altero loco artificiose coniunctum c.* -a legis, *v. supra l. 31*. HIER. in Ier. 2, 30, 5, 7 VVLG. deut. 9, 27. *al.*). 3, 19 p. 409 haeretica. PS. TERT. adv. Iud. 13 p. 736 Oe. -a huius saeculi. PS. ORIG. tract. 6 p. 58 in eadem -a permanentes *Iudaei*. HIL. in Matth. 6, 2 pro vitae cibo lapidem -ae gentilis (cf. 33, 8). OPTAT. 5, 9 p. 139 veteranosam naturalem -am in infantilem carnem immutari ac molliri (FAVSTIN. trin. 1, 12). 7, 4 p. 175 -a peccatorum. FAVSTIN. trin. 2, 11 obstinatio -ae tuae. FILASTR. 151, 3 perseverantes *Iudaei*... in -a mentis lapideae (HIER. in Ier. 6, 37, 10 R. in -a perseverans). AMBR. in psalm. 118, 28 HIER. epist. 22, 19, 3, 48, 3, 3 in Ezech. 13 praef. AVG. serm. 4, 21, 22 duxisti... ad vituperationem -am (*ante*: dicitur de homine absurdo et duro 'petra'). *al.* nota de bestia: PALLAD. 4, 12, 1 post quinquennium bene domari non possunt boves aetatis repugnante -a. b *speciatim*

de sermone i. q. simplicitas vel rusticitas (cf. p. 2288, 68 sqq.): CIC. de orat. 3, 62 *Antisthenes* patientiam et -am in Socratico sermone maxime adamarat. *de ore i. q. indolentia, impudentia*: SEN. dial. 2, 17, 3 inimicorum... et... Ciceronis urbanitatem effugerat *Vatinius*; si hoc potuit ille -a oris, ... cur *eqs.*

3 *fere i. q. tolerantia, patientia; tolerandae iniquitatis facultas vel studium*: CIC. part. 81 patientiam -a immanis imitatur. Tusc. 5, 74 (*inter remedia*... ad tolerandum dolorem) -am virilem. CAES. Gall. 6, 21, 3 *Germani* a parvis labori ac -ae student. SALL. lug. 100, 4 a pueritia consuetam -am. OV. Pont. 4, 10, 4 equos tu silices, equod... ferrum -ae confers, *Albinovane*, meae? 4, 10, 8 cessat -a mors... victa mea. SEN. epist. 99, 15 nunc ego -am suadeo et in funere ipso rigere vultum volo? PLIN. nat. 37, 203 vincit *Hispania*... corporum humanorum -a (PLIN. paneg. 82, 6 IVST. 9, 2, 9). TAC. ann. 6, 34 *Albani* saltuosos locos incolentes -ae patientiaeque magis insuevere. FRONTO p. 129, 2 N. *Hannibalis*. 205, 2 *Arpinati* paupertate aut *Nursina* -a. TERT. mart. 3 virtus -a extruitur, mollitia vero destruitur. PANEG. 12 (2), 20, 5 priscorum -a ducum. AMM. 18, 7, 9, 21, 12, 14, 31, 14, 5. nota c. gen. obiect.: VLP. dig. 48, 18, 1, 23 plerique patientia sive -a tormentorum... tormenta contemunt.

B *de rerum iniquitate: fere i. q. status aerumnosus, graviter ferendus*: TAC. ann. 1, 35 -am operum... incusant milites. 13, 35 -am caeli militiaeque multi milites abnuebant deserebantque. VLP. dig. 29, 1, 11 miles... appellatur... a militia, id est -a, quam pro nobis sustinent. APVL. met. 11, 28 paupertatis. TERT. mart. 3 miles ad bellum venit de papilionibus... ubi omnis -a et imbonitas et insuavitas constitit. ieiun. 5 *Aegyptiae* servitutis. resurr. 41 p. 86 -as temporum antichristi. adv. Marc. 1, 1 p. 291 in *Ponto* -a de caelo quoque est. CLAVD. DON. Aen. 10, 850 orbitatis. HIER. epist. 52, 1, 1 impetus lascivientis aetatis heremi -a refrenaram. 60, 10, 7 -ae se tradiderat monachorum. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 183, 14 ardoris et aestus (*opp.* umbra legis). AVG. in psalm. 7, 14 fortitudine novi testamenti quasi nervo quodam -a veteris flexa et edomita est.

epitheta notabilia: pro gen. rei vel personae: ad I A 1: adamantina (PLIN. nat. 37, 189). lapidea (PLIN. nat. 27, 98, 29, 112). surculacea (PLIN. nat. 19, 119). ad II A 1: Stoica (SEN. dial. 2, 15, 4). II A 2: gentilis (HIL. in Matth. 6, 2, 33, 8). haeretica (TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 409). humana (TERT. test. anim. 1). II A 3: Nursina (FRONTO p. 205, 2 N.). naturam significantia: ad I A 1: constantissima (TERT. patient. 8 p. 14). firma (PLIN. nat. 13, 62). robustissima et invicta (SOL. 37, 17). I A 2 b: vetus (SCRIB. LARG. 124, 126 PLIN. nat. 20, 183, 28, 253. cf. gen. multorum annorum: SCRIB. LARG. 131). II A 1: inhumana (SEN. dial. 11, 16, 1). II A 2: adamantina (RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 63 p. 51). horrenda (AVG. civ. 22, 5 p. 561). naturalis (OPTAT. 5, 9 p. 139). veteriosa (*ibid.*). II A 3: immanis (CIC. part. 81). virilis (CIC. Tusc. 5, 74).

syn.: ad I A 1: soliditas (VEG. mulom. 1, 56, 2). I A 2 b: carcinomata (PLIN. nat. 27, 81, 30, 114). collectio (PLIN. nat. 26, 127). contractio (PLIN. nat. 24, 184 VEG. mulom. 1, 4). furunculi (PLIN. nat. 28, 140). marmor (CHIRON 653). ossilagine (CHIRON 892). strumae (PLIN. nat. 22, 144, 26, 51). tumor (PLIN. nat. 24, 184 PELAGON. 337). II A 1: animus (SEN. contr. 9, 3 [26], 11). industria (CATO or. frg. 11, 1). nequitia (TERT. patient. 1, 6). parsimonia *v. p. 2291, 14 sqq.* II A 2: callum. tergum (cf. *q. adn. Leo ad PLAVT. Pseud.* 151). II A 3: labor (CAES. Gall. 6, 21, 3). patientia (TAC. ann. 6, 34 VLP. dig. 48, 18, 1, 23 AVG. patient. 5, 4).

opp.: ad I A: mollitudo (AVG. gen. ad litt. 12, 3 p. 382). II A 1: lenitas (SVET. Claud. 14). II A 2: patientia (AVG. serm. 283, 4 POMER. 3, 20, 1).

deriv. duritiola. **durities**, (-ēi) f. [a durus. Th.]. legitur a VARRONE, sed multo rarius quam duritia. exempla rarissima apud poetas, unum (p. 2293, 45) metro certum. e casibus tantum nom. acc. abl. sing., nom. acc. pl. (*v. p. 2289, 69 sq.*).

I *proprie: natura dura, firmitas, soliditas; saepe c. gen. rei durae*: A rerum corporalium: 1 instrumentorum, metallorum, lapidum: VARRO rust. 1, 55, 1 -es... eorum (*digitabulorum*) non solum stringit bacam, sed etiam ramos glubit. CATVLL. 66, 50 sub terra quaerere venas... ac ferri stringere (*ferris fringere V; ferri fingere O, fort. recte, cf. gr. ὀλ... τυνίδων ἐφρασαν ἐφραστῆν. v. Rubenbauer, Gnomon 7 (1931) 315 not. 1*) -em. LVCR. 4, 268 -em saxi... sentimus (OV. met. 1, 401 saxa... ponere -em coepere). AETNA 517 frigoris usu -em revocare suam et constringere venas *cretam*. SIL. 8, 581 *Silari* gurgite... -em lapidum mersis inolescere ramis. ARNOB. nat. 5, 10 cotis. SOL. 30, 16 *dracontiae* lapidis. *fere i. q.*

materia dura (cf. p. 2293, 14): SOL. 2, 38 *lynxum* urinas coire in -em... calculi. 2 arborum, fructuum: VITR. 2, 9, 7 superior pars abietis propter nodationis -em dicitur esse fusterna. PLIN. nat. 13, 99 citri materiem siccitam mari, -e incorrupta. 16, 28 robur gignit quaedam veluti mora, ni distarent arida -e. 16, 70 *buxus* -e ac pallore commendabilis. PALLAD. 14, 152 poma... permutat velamine persica mixto *amygdalus* -emque docet tegminis esse loco.

3 terrae, caeli: COLVM. 4, 1, 2 nec -e sua repellat terra novas irrepentes radículas. PS. AVG. serm. ed. Mai 48, 2 quidquid scabrosae

naturae claudicosa -es aperuit. EVSTATH. Bas. hex. 1, 11 partem... habere telluris caelum propter insitam sibi -em (διὰ τὴν ἀντιπύκνιν).

B animantium: 1 *generatim:* a corporis partium carnearum: CELS. 1 prooem. 24 qui (*Herophilus et Erasistratus*)... considerant... ea, quae natura ante clausisset, eorumque positum, colorem, ... -em, mollitiem (41). 7, 25, 2 -em tergoris. SOL. 52, 36 *Indici tauri* tergi -e omne telum respuunt. HIER. epist. 24, 5, 1 -es de genibus camelorum in illo sancto corpusculo (*Asellae*) per orandi frequentiam obcalluisse perspecta est (cf. *duritia* p. 2290, 40, duro p. 2294, 75 sq.). HIPPOCR. aer. 4 p. 7, 25 distentio corporis et -es (σκληρότης... ξηρότης. cf. *Niedermann, Rev. phil.* 41, 1917, 224). AVG. dialect. 6 p. 9 Crecel. (Varro ling. ed. Goetz p. 239, 16) crura... longitudine atque -e (v. *adn. crit.*) inter membra cetera ligno similiora. fere i. q. *materia dura* (cf. p. 2292, 76): ARNOB. nat. 7, 18 hic bubulam -em vitat. b *ossearum:* LACT. opif. 10, 18 *dentium* -es sicut in molari lapide maior est... quam in ceteris ossibus.

2 *speciatim:* morborum vel vitiorum genus: CELS. 2, 14, 3 mollitur aliquid eo detracto, quod -em creabat. 2, 15, 2 si nullus tumor, nulla -es... suberit. 3, 24, 2. 4, 27, 1^c. 5, 28, 11^p crudum est..., in quo... gravitas et ardor... et -es est. 6, 5, 1 ephelis... est... -es mali coloris. c. 18, 6^a. 7, 2, 3. 7, 7, 14^b. COLVM. 6, 14, 4 intumescit collum bovis nervique tenduntur et inde nata -es iugum non patitur (VEG. mulom. 4, 15, 2). SCRIB. LARG. 82 malagma ad strumas et omnem -em, mirificum (260). 123. 214 -em discutit. 217. PLIN. nat. 24, 24 vulvae praeclusae -eve laboranti. CHIRON 621 marmor et -es, quae videntur esse. 653 *calidum* ad -em et ossilaginem compositum. 700 ungulae. 891 ad -es et ad flemina et ad ossilagines. VEG. mulom. 1, 50, 1 -em in intestino ingentem cucurbitae similem. AMBR. in psalm. 37, 42 fovetur primo vulnera, post secantur, ne offendant ipsa -es. MARCELL. med. 23, 68 ubi tumor sive -es splenis vel iecoris est (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 129 MARCELL. med. 27, 8 MISC. Tir. p. 48, 5. 6). 36, 15 mammarum. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 63 gutturis. 3, 2, 17. 5, 4, 60 in vesica... -es (5, 4, 64 cum tumor vesicam tenuerit sive -es). CASS. FEL. 27 steatomata dicuntur -es in similitudinem scrofarum emergentes. 18 cum se extantia et -es veluti circumscripta cum rubore et dolore ostenderit et cum coeperit... -es in saniolam converti. *ibid.* si forte musculosis in locis aut glandulosis vel in mammis fuerit tumor aut -es. alvi, ventris: SVET. Nero 34, 5 matrem Neronis ex -e (-a var. lect., cf. *Ihm ad l.*) alvi cubantem. MARCELL. med. 21, 14 malagma ad praecordiorum tensionem et ventris ac stomachi -em diutinam (30, 46 ad ventrem eliciendum alumen... ano incies, statim omnem -em laxabit).

II translate: A de hominum animo, mente, corpore: 1 fere i. q. *atrocitas, crudelitas:* IUVENC. 1, 672 vos... rigidi, quibus alte est insita cordis -es (TERT. monog. 14 -em [sic AB, alii -am, ut aliis locis eiusdem capituli] cordis... compescere). SERV. Aen. 12, 199 vim: -em inexorabilitatem. AMBR. obit. Valent. 15 severitatis publicae -em molliendam esse. GENNAD. vir. ill. 93 *Sidonius* vigore pollens etiam inter barbarae ferocitatis -em. 2 fere i. q. *obstinatio, stupor:* EVCHER. form. 2 glacies: -es peccatorum.

B rei: fere i. q. *asperitas:* GAUDENT. serm. 17 p. 968 ut nudatis corporibus religati in aperti aeris pruinosa -e pernoctarent. *dūritiola*, -a f. [a *duritia*, deminutive. Th.]. in corpore locus morbo quodam durus: PELAGON. 252 si equus... ab axe fuerit percussus autumor aliquis fuerit aut -am fecerit.

dūritūdo, -inis f. a durus. vox Catonis pro duritia: GELL. 17, 2, 20 M. Cato in L. Veturium -em quam duritiam dicere gravius putavit: 'qui illius' inquit 'impudentiam norat et -em' (inde NON. p. 100 GLOSS. V 640, 48).

dūrius v. *dureus*.

dūriusculus, -a, -um [a *durior*, deminutive. Th.]. i. q. paulo durior: de homine (cf. *durus* II D 1): PLIN. nat. praef. 1 'nugas esse aliquid meas putare', ut obiter emolliam Catullum...; ille enim permutatis prioribus syllabis -um se fecit quam volebat existimari a Veraniolis suis et Fabullis. de versibus (cf. *durus* II D 3 p. 2310, 59 sqq.): PLIN. epist. 1, 16, 5 inserit Pompeius versibus mollibus levibusque -os quosdam et hoc quasi Catullus aut Calvus.

**dūro*, -āvī, -ātum, -āre [a durus. notione q. e. 'perseverandi' (infra p. 2296, 34 sqq.) seungunt aliqui a durus conferuntque cum iis vocabulis, de quibus s. v. dudum tractavimus nec non c. armen. teven 'duro, resisto'. v. etiam, quae s. v. durus dicta sunt. Th.] cf. EVTYCH. gramm. V 464, 20 durus, -o -as. GLOSS. σκληρόνω. μακροδύμω. -at μακροεῖ, ὑπομένει. perseverat. -verit ἐπιμένει. notione q. e. I A 2 et II B 1. 2 e inde a PLAVTO, notione q. e. II A 1. 2 inde ab ENNIO. [corrupt.: PLIN. nat. 19, 157.]

Transitive:

A *durum reddere, ad duritiam ducere* (passivum saepius reflexive sumi potest): 1 *proprie:*

a *res corporales:* a *agrum, humum, terram* sim.: VERG. georg. 1, 91 seu... calor ille incendii vias agri... relaxat... seu -at magis. NVX 64 humum v. p. 2296, 1 (COLVM. 10, 47. cf. 10, 86 aequora... humi). SIL. 3, 518 collis. AMM. 30, 3, 3 -ata pruinis itinera (cf. p. 2296, 4). AVG. serm. 12, 12, 12 sol -at limum. SIDON. carm. 2, 60 -ata... massa harenae sustinet advectos... campos.

β *res liquidas, nivem, sim.* (in c. acc.: l. 10. 14. 18. 21 sq. 25; abl. pro in c. acc.: l. 7): HOR. carm. 3, 24, 39 -atae... sōlo nives (FIRM. math. 1, 10, 4 gelu). PANEG. in Mess. 156 unda -ata riget densam in glaciemque nivemque. OV. met. 13, 830 partem lactis liquefacta coagula -ant. trist. 3, 10, 29 ventis latices -antibus Hister congelat. Pont. 4, 9, 85 atus frigore Pontus. 4, 10, 38 Sarmaticum cur mare -et hiems. GERM. frg. 3, 27 grandine (cf. l. 2. 10) -antur pluviae. SEN. dial. 1, 4, 14 -ata glacie stagna (cf. PLIN. paneg. 12, 3 Danuvius... -atus glacie). nat. 3, 10, 4 aer rigescet, stabit, -bitur (4, 12 in grandinem; cf. supra l. 7). 3, 15, 3 in terra... sunt umoris genera complura: quaedam quae mature -entur. 3, 20, 4 Albulas et fere sulphuratam aquam circa canales suos rivosque -ari (3, 25, 1. COLVM. 7, 4, 8 caelestis aqua. GELL. 17, 8, 16 fluviorum et fontium aquae gelu. 19, 5, 6. VVLG. lob 38, 30 in similitudinem lapidis). nat. 3, 25, 10 -tus umor. MELA 1, 115 ut cum vicina Tanai flumina, tum Maeotis et Bosphorus, tum Ponti aliqua brumali rigore -entur. 3, 45 restat pelagus, sed reliqua lateris eiusdem assiduo gelu -antur. PLIN. nat. 12, 94 ex radice cinnami guttae editae... in grana -bantur. SIL. 3, 482 pruinas. PS. QVINT. decl. 2, 18 sanguis circa tuos -atur artus. APVL. met. 1, 8 fontes. PANEG. 7 (6), 6, 4 -atus gelu Rhenus. VEG. mil. 4, 11 liquor marinus calore solis -tur in salem. HYG. fab. 154 p. 27, 14 lacrimae... in electrum sunt -atae (cf. FVLG. myth. 1, 16 sucum... liquoris in Eridano flumine aquis -andum). PETR. CHRYS. serm. 43 p. 321^a mare discedere, -ari undas. 66 p. 389^b -vit fluctus dominus. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 440 nimbus in lapides -atus. audacter: GERM. frg. 3, 16 Aegoceros... frigora -at (fere i. q. in nivis et glaciei naturam perducit, cf. v. 17 et p. 2296, 6 sq.). per imaginem: EPICED. Drusi 113 Livia congelat... lacrimas -atque tenetque. i. q. -ando efficere: ZACCH. 1, 10 crystallae flatibus.

γ *lignum, alias arborum, herbarum partes:* OV. ars 2, 651 ventis spatio -ata resistet arbor. CVRT. 3, 2, 7 lignum igni. 3, 2, 16 hastis igne -atis (cf. SIL. 3, 304 hastilia flamma). 6, 5, 16 crebri... nodi... -verant stipites. COLVM. 11, 2, 50 viciam in pabulum secare oportet, priusquam siliquae eius -entur. PLIN. nat. 13, 142 fruticem -ari... cornus modo. 32, 22 baccae curalii exemptae confestim -antur. VAL. FL. 7, 359 gramina... -at... cruor vulturis Promethei. NEMES. cyn. 290 ubi pubentes calamos -verit aestus. LACT. ira 13, 4 ut... herbidae fruges maturitate -entur. nota i. q. -ando implere: GRATT. 146 umor ulceribus arboris fluet et venas -bit inertis.

δ *saxa, lapides, ferrum, sim.* (in c. acc.: l. 44. 47): LIV. 21, 11, 8 caementa non calce -ata erant. VITR. 2, 6, 1 tres res (sulphur alumen bitumen)... umore -atae solidantur. PLIN. nat. 2, 226 ut lapidem (i. lignum lapideo cortice obductum)... -ans adhuc integat cortex. 34, 146 ne ferramenta aqua in fragilitatem -entur. 34, 149 ferrum ictibus. VAL. FL. 7, 364 Hecate Stygiis -atam fontibus harpen intulit. HIL. gen. 99 saxa... -antur. caelum: SEN. nat. 7, 13, 2 summa caeli ora solidissima... in modum tecti -ata. i. q. -ando efficere: APVL. met. 2, 1 lapides de homine -atos.

ε *varia (imprimis cibos; de his fere i. q. torrere, siccare):* LVCR. 6, 969 coria et carnem... -ata calore. MORET. 45 contrahit admixtos... fontes (i. aquas) atque farinas, transversat -ata manu. 57 -ati sale... suis. HOR. sat. 2, 4, 72 rectius Albanam fumo -averis uvam. OV. fast. 6, 382 mollitam... manu Cererem -et in igne focus. LIV. 38, 29, 6 scutale, crebris suturis -atum (cf. l. 74). CVRT. 9, 10, 9 piscibus sole -atis (QVINT. inst. 8, 2, 3 -atos muria pisces [corrupt.: APIC. 4, 144 pro cur-]). COLVM. 7, 8, 4 ubi -atus est caseus. 8, 6, 1 ova muria tepelfacta (PLIN. nat. 29, 45. 32, 34). 12, 15, 4 -atam massam fici. PLIN. nat. 6, 195 locustis fumo et sale -atis (SOL. 30, 8 lucustas... -atas... salsugine). 18, 78 hordeo ignibus -ato.

ζ *animantium corpus, corporis partes* (ad: infra l. 63, aliter p. 2295, 7; in c. acc.: l. 66. 67. p. 2295, 2. 4; abl. pro in c. acc.: l. 68; in c. abl.: p. 2295, 5): a *partes natura molles (saepe de mutationibus fabulosas):* VERG. georg. 3, 257 sus umeros ad vulnera -at. OV. met. 3, 675 squamam... cutis a Baccho mutati cuiusdam -ata trahebat (4, 577 CELS. 3, 6, 16 -anda cutis est nitro. APVL. met. 3, 24 cutis... -atur in corium. cf. p. 2295, 61). met. 4, 559 -atos subito digitos (cf. APVL. met. 5, 10 -atos in lapidem digitos mariti aegroti). 10, 494 -atur cortice (cf. supra l. 61) pellis Myrrhae. Ib. 585 ut... soror Pelopis (sc. Niobe) saxo -eris oborto. VITR. 8, 3, 5 aqua artus -at inflando. VAL. MAX. 7, 5, 2 manum... cuiusdam rustico opere -atam. CELS. 2, 9, 2 omne... auxilium corporis... aut -at aut mollit. 2, 14, 2 frictione... -ari corpus (opp. mollire). 2, 33, 6 fere... quae vehementer reprimunt et refrigerant, -ant. LVCAN. 6, 94 unda -vit viscera (cf. l. 80 sq.) caeno. VAL. FL. 4, 250 crudis -ata volumina tauris (i. caestus, cf. supra l. 54). STAT. silv. 1, 1, 60 crepido... attrita genu (cf. p. 2290, 41) -asset Atlantis. PS. QVINT. decl. 2, 18 sanguis circa tuos -atur artus. 8, 11 prout in nos plura seu rariora de terrenis seminibus caelestibusque coierant, ita vel -amur tacita ratione vel solvimur. 8, 17 viscerum nimius ardor stricta circa se membra -vit. APVL. met. 3, 21 -atur nasus. SER. SAMM. 280 colla (morbo, item 686 -atis glandibus. 728 partes). SOL. 53, 26 in aqua mollis est unio, -atur (durescit H ex PLIN. nat. 9, 109. cf. p. 2288, 39) exemptus. CLAVD. DON. Aen. 4, 280 comarum mollities pavore interveniente -ata. CLAVD. carm. min. app. 2, 110 -atos armos apri scopulis. PRVD. ham. 768 uxor Loth -ata. [Bannier]

AVG. civ. 14, 24 p. 50 D. illa, quae mollihus remissa sunt nervis... constringendo -amus. *per imaginem*: AMBR. Hel. 7, 20 *Daniel* in adamantis rigorem abstinentiae soliditate membra -atus. *β ossea*: OV. met. 7, 446 ossa *Scironis* fertur -asse vetustas in scopulos. MANIL. 2, 55 v. p. 2296, 2. SEN. epist. 51, 10 *umentorum* -ata in aspero ungula est (COLVM. 6, 22, 2. 6, 37, 11 PELAGON. 253). PLIN. nat. 8, 117 *increscentia cornua* solis vapore -ant ad arbores *cervi*. ARNOB. nat. 4, 7 ossa (AVG. anim. 4, 5, 6 VINDIC. med. 16 gyn. p. 455^b).

2 *translate*: fere i. q. *asperum*, *ferreum reddere* (ad: l. 20. 27; in c. acc.: l. 21 sq. [2]. 28; in c. abl.: l. 21 sq. [2]. 29): a *animum*, *mentem*: PLAVT. Pseud. 235 cor (PHAEDR. 2 epil. 18 et COMM. apol. 243. 400 v. p. 2296, 3. DRAC. satisf. 18). HOR. epod. 16, 65 ferro -vit saecula *Iuppiter*. EPICED. Drusi 198 *animum*. TAC. ann. 3, 15 *mentem* (PS. QVINT. decl. 17, 13). TERT. virg. vel. 14 *frons virginis* -atur (cf. vol. VI 1358, 8 sqq.). NEMES. ecl. 56 quisquis amat pueros, ferro praecordia -et. CASSIOD. in psalm. 34, 14 *pectora* saxeo stupore -ata. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 229 -ata usu suadente... perditio. MART. BRAC. form. vit. 9, 2 *reverentia iustitiae* saeviori atrocitate -ata. b *homines*: VAL. FL. 2, 158 iam lacte ferino, iam veniet -ata gelu (sc. *Threissa*). TAC. hist. 4, 59 *Classico* ad omne facinus -ato. ARNOB. nat. 4, 13 *risum* tenere non possunt... serii atque in oris (*Reifferscheid*, mares *P*, mores *Sab*, moris *Salm*)... taetrici asperitate(m) -ati. FIRM. math. 3, 1, 11 ut... mortalitas agresti se conversatione et inhumana feritatis exasperatione -ret. 6, 22, 16 erunt sic habentes Saturnum et Mercurium rigida mentis auctoritate -ati. PACIAN. epist. 3, 21 quid vobis prodest superba et aspera fronte -ari...? VVLG. lob 39, 16 *struthio* -atur ad filios suos, quasi non sint sui. PS. PROSP. carm. de prov. 391 -atur *Pharao*. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 in quandam glaciem -ata gentilitas. CASSIOD. in psalm. 57, 8 in sua obstinatione -ati sunt. 103, 11 *Iudaei* ferocia mentis et callosa fatuitate -ati sunt. 119, 7 obstinata mente. 134, 14 detestabili obstinatione. var. 3, 45, 2 superstitionis... fronte.

B vergit ad notionem q. e. reddere patientem aspera:

1 *homines*, *corpus*, *corporis*, *partes* (ad: l. 51. 54. 61 al.; adversus, contra: l. 38. 43. 52; in c. acc.: l. 53): LVCR. 5, 1360 agricolae opere in duro -rent membra manusque (HOR. sat. 1, 4, 119 simul ac -verit aetas membra animumque tuum. VEG. mil. 1, 3. cf. AMM. 15, 12, 3 gelu -atis artubus et labore assiduo [PAVL. NOL. carm. 6, 230 contra luxuriam molles -ret ut artus *Iohannes*. SIDON. carm. 2, 37]). CAES. Gall. 6, 28, 3 hoc se labore -ant adulescentes. VERG. Aen. 9, 601 natos ad flumina... deferimus saevoque gelu -amus et undis. LIV. 7, 29, 5 *Campani* ab -atis usu armorum... pulsi. 23, 18, 10 exercitum... adversus omnia humana mala saepe ac diu -atum (30, 28, 5 omnium rerum patientia. VELL. 2, 78, 2 crebris... expeditionibus, patientia periculorum bellicae experientia). 38, 17, 17 -atos *Galatas*... tot malis exasperatosque. 42, 52, 10 ipsi... -ati bellis. SEN. contr. 1 praef. 16 corpus... et natura solidum et multa exercitatione -atum (VAL. MAX. 3, 3 ext. 6 *Caucasi* montis gelido rigore. SEN. epist. 95, 18 PAVL. dig. 48, 18, 18, 1 IVST. 37, 2, 9. cf. ZACCH. 3, 3 p. 1154⁴ saxo paulisper delecta -antur *corpusecula monachorum*). VAL. MAX. 8, 7 ext. 1 ad fremitus concitatarum contionum patientia -atis auribus. SEN. dial. 1, 4, 12 praebendi fortunae sumus, ut contra illam ab ipsa -emur. epist. 36, 9 nemo discit, ut... in rosa iaceat, sed in hoc -atur, ut tormentis non summittat fidem. 56, 5 me... ad omnia... -vi. COLVM. 1 praef. 17 *Romuli proles* -ata pacis laboribus. 1, 8, 2 *servus* rusticis operibus ab infante -atus. PLIN. nat. 7, 22 *homines in India* moderato solis vapore -ari. VAL. FL. 6, 336 saevo -vimus (*Scythae*) amne progeniem natosque rudes. SIL. 4, 226 in praegelidis -atos... rivis. 6, 311 hunc... non -assetis... Eurotae ripis. 11, 481 bellis -ata viro- rum pectora. STAT. silv. 5, 1, 129 animo -ata uxor. Ach. 2, 107 -ata... multo sole geluque cutis (cf. p. 2294, 64 sqq.). QVINT. inst. 1, 3, 14 ad plagas, ut pessima quaeque mancipia. FRONTIN. strat. 2, 1, 9 militem longo usu -atum. TREB. trig. tyr. 15, 8 *malis venandi* -atus. CLAVD. DON. Aen. 5, 300 qui (*Helymus Panopesque*) essent... -ati ad laborem. AMBR. Abr. 1, 2, 6 athleta domini... -atur adversis. CLAVD. carm. min. app. 2, 68 nudum *Herculem* praegelidis -ando firmat in undis *mater*. PAVL. NOL. epist. 43, 2 Victor... tanta se ad iter relegendum obstinatione -verat, ut eqs. ISID. reg. monach. 2, 1 abbas... eligendus est in institutione sanctae vitae -atus. inc.: CLAVD. DON. Aen. 9, 160 ('discurrunt variantque vices'): sic enim vigiliis exercendis -ari consuevit, dum vicissim vigilando noctis transigitur tempus (fort. rectius ad IIB 1).

2 *res incorporeas*: HOR. sat. 1, 4, 119 (v. l. 36) *animum* (SEN. contr. 9 praef. 5 SEN. epist. 82, 16 RVFIN. hist. 8, 14, 15). CVRT. 7, 3, 6 locorum asperitas hominum quoque ingenia -verat. LVCAN. 5, 798 -ata iam mente malis firmaque (PS. QVINT. decl. 17, 13 *alia adversa* -ant assiduitate firmantque mentem). PS. QVINT. decl. 3, 3 puerilis... annos aliquo... opere. 7, 7 assiduis suppliciis -ata patientia. AVR. VICT. Caes. 37, 2 Probum... -anda iuventute prope Hannibalem alterum.

C -ari i. q. *durescere*, *confirmari* (c. abl. fere pro in c. acc.): QVINT. inst. 1, 1, 37 multa linguae vitia, nisi primis eximuntur annis, inemendabili in posterum pravitate -antur.

part. perf. pass. *dūrātus*, -a, -um saepius fere pro adiectivo positum i. q. *durus*: 1 *proprie*: LVCR. 2, 444 quae nobis -a ac spissa

videntur. NVX 64 -am renovat non mihi fossor humum (cf. p. 2293, 81). MANIL. 2, 55 quam (*undam*)... -o gustarint ore volucres. PHAEDR. 2 epil. 18 fatale vitium corde -o feram (COMM. apol. 243. 400 cf. p. 2295, 11). CLAVD. DON. Aen. 5, 855 ubi... intervenit vis maior, quicquid -um fuerat, resolutum est. PAVL. PETRIC. Mart. 6, 86 -um calcatur iter (cf. p. 2293, 82). AVIAN. fab. 29, 2 cum bruma cuncta... -o stringeret arva gelu (cf. p. 2294, 26). 2 *translate*:

CLAVD. DON. Aen. 8, 40 -a dudum iracundia *deorum* commutata est in placiditatem. CASSIOD. var. 3, 45 existere Samarae superstitionis fronte -um, qui eqs.

II *intransitive* (abit in usum transitivum: p. 2298, 12 sqq. 2299, 54 sqq.). cf. PRISC. gramm. II 390, 8 sunt quaedam in 'o' terminantia, quae cum sint activa, pro passivis quoque solent poni, ut... -o... pro... -or.

A regnante aut praevalente notione duritiae corporeae: *durum esse*, *fieri* (acced. ad: infra l. 29. 33; in c. acc.: infra l. 26. 27. 30. 32): 1 *proprie*: de rebus corporeis: ENN. scaen. 104 v. infra l. 23. VERG. ecl. 6, 35 ut... -are solum... coeperit. AETNA 497 flumina... frigore -ant. GERM. frg. 3, 22 nive moenia -ant.

CELS. 7, 27, 1 si cancer in vesicam tendit, coxae -ant (durae sunt *J*; paulo ante eodem sensu indurescit). de SIL. 2, 463 v. infra l. 78.

2 *translate*: de hominibus et rebus humanis corporeis et incorporeis: ENN. scaen. 104 quasi ferrum aut lapis -at (referuntur ad *Andromacham* vel *Hecubam*). GALLIO frg. Sen. contr. 2, 3, 6 et Quint. inst. 9, 2, 91 -a, anima, -a: heri fortior fuisti. PETRON. 105, 11 cuius tam crudeles manus in hoc supplicium -assent. STAT. silv. 2, 1, 141 nec fera crudeles Colchis -asset in iras. QVINT. inst. 9, 2, 88 ut non -at ultra poenam abdicationis pater, ita abdicat tamen. decl. 279 p. 137 non omnium animos maritorum -are ad sanguinem. 297 p. 173 feminam -are in hoc non posse, ut excaecet. PS. QVINT. decl. 6, 3 quamlibet -veris animo, non ferres tamen ista, si videres. TAC. ann. 1, 6 in nullius umquam suorum necem -vit *Augustus*. 14, 1 usque ad caedem eius -atura filii odia.

B imminuta aut evanida notione duritiae corporeae: sensu strictiore fere i. q. *iniquitates perferre*, *sustinere*, *perdurare*, *perseverare* (cf. DON. Ter. Ad. 554 [v. infra l. 47] mire... dixit... non permanere, sed -are; nam hoc verbum perferendis malis convenit, ut Vergilius [Aen. 1, 207; v. infra l. 49]. SERV. Aen. 1, 207 v. infra l. 50. 8, 577 [v. p. 2298, 13] -are est sustinere: Horatius [carm. 1, 14, 7, v. p. 2299, 55]), sensu latiore fere i. q. *vivere*, *manere*, *esse* (cf. SERV. auct. georg. 2, 295 [v. p. 2298, 40] -ndo: diu vivendo. SCHOL. Pers. 2, 1 vixi [i. laetus vixi] annos tot, -vi tot).

1 *de animantibus* (bestiis l. 59. 72. p. 2297, 3 sq. 7 al., corporis humani partibus l. 75 sqq.): PLAVT. Amph. 882 -are nequeo in aedibus (Asin. 907 non queo -are. LVCR. 4, 717. v. et l. 73. p. 2297, 78. 2298, 3. cf. PLAVT. Men. 781 vivere hic non possum neque -are ullo modo [Merc. 644 TER. Ad. 554 TVRPIL. com. 95 al.]). Asin. 176 mihi... te parcere aequomst... ut tibi -em diu. Truc. 327 lassus iam sum -ando miser. VERG. Aen. 1, 207 -ate et vosmet rebus servate secundis (GLOSS. IV 439, 43 -ate perseverate. SERV. Aen. 1, 207 -ate: duri estote ad sustinendos labores. sic Horatius [carm. 1, 14, 7, v. p. 2299, 55]. item -ate: VAL. FL. 1, 237 IVV. 9, 69. CYPR. hab. virg. 24 -ate fortiter. cf. PS. QVINT. decl. 8, 19 fortiter -a). OV. am. 3, 11, 27 his et quae taceo -vi saepe ferendis. ars 2, 702 Venerem quicumque voles attingere seram, si modo -aris, praemia digna feres. fast. 2, 299 sub Iove -bant (3, 527. 4, 505). SEN. contr. 9, 4 (27), 3. SEN. dial. 9, 10, 2 nemo -ret, si eqs. epist. 78, 13 -emus: iam desinet dolor. 102, 23 *homines* idonei spiritum trahere et in aperto -are. COLVM. 9, 13, 2 cur in regionibus Italiae... raro frequentes -ent apes. PETRON. 117, 11 neque Giton sub insolito fasce -bat. PLIN. nat. 18, 17 assueti *homines* etiam in pestilentibus locis -ant. VAL. FL. 5, 24 -et ut pater invalidis et adhuc genitoris egenis. 6, 308 turpi -are senecta. 7, 74 parumper. STAT. silv. 1, 2, 91 tantos... per aestus. QVINT. inst. 4 proem. 7 -andum est, quia coepimus, et... perseverandum. PS. QVINT. decl. 8, 19. 12, 27 deficit aliquis extremo iam spiritu pendens, tamen -at. PAPIN. dig. 26, 7, 39 pr. tutores post finem tutelae per errorem officii -antes. VLP. dig. 28, 1, 20, 8 testes -are debere, donec eqs. ANTH. 415, 63. AVSON. 417, 32 ne desit amici me -ante fides. HYG. astr. 1, 8 neque homines propter nimium ardorem -are in terra possunt. 4, 3 magis his locis nemo -are potest. CLAVD. DON. Aen. 6, 620 pro patria per victoriam. 12, 370. de 9, 160 v. p. 2295, 69. CLAVD. 26, 269. carm. min. 27, 12 *Phoenix avis* stellas... vividus aequat -ndo. AVG. anim. 3, 4, 5 utrum -es, si non receperis spiritum. CARM. epigr. 1057 qui -are queam (cf. supra l. 44 sqq.) bis datus ecce rogis (sc. mortuis filio et filia).

de corporis partibus: SEN. Herc. O. 1228 nec ossa -ant ipsa, sed compagibus discussa ruptis mole collapsa fluunt. PHAEDR. 1262 -ate trepidae lugubri officio manus. PETRON. 102, 15 infectam medicamine faciem diutius -are posse. SIL. 2, 463 est (i. edit, sc. pestis) furtim lento misere -antia tabo viscera (fort. ad A 1, cf. p. 2294, 73). STAT. Theb. 3, 111 in *Elysio* -ant habitus et membra mortuorum... inviolata feris. QVINT. inst. 8, 2, 17 seriem... ultra quam ullus spiritus -are possit, extendunt. PS. QVINT. decl. 12, 10 si vires sufficerent, latera... -rent. TERT. cult. fem. 2, 3 caro propter Christum lacerata -verit. AVG. in psalm. 34 serm. 2, 16 cuius lingua -at meditari tota die laudem dei?

aut inest aut additamento inferitur notio adhuc -ndi: PLIN. nat. 7, 15 in Italia Marsorum genus -at, quos a Circae filio ortos ferunt. 8, 176 hodieque reliquiae stirpium *boum Epiroticorum* -ant. 8, 227 illatis e continente vocalibus *ranis* -at genus earum. 28, 31 si modo adhuc -at familia. TAC. ann. 12, 25 *Claudios patricios* ab Atto Clauso continuos -visse. IVST. 2, 4, 32 paucae *Amazones*... usque tempora Alexandri Magni -verunt. AVG. civ. 18, 18 p. 280 D. genus earum (*volucrum Diomedearum*) per successionem propaginis -are. c. abl. temporis: PANEG. 5 (8), 20, 1 omnibus saeculis -atura progenies. 6 (7), 2, 5 ut, quod millesimo anno post urbem conditam evenisse tandem gratulabamur... id ex (ex *delevit Novak*, exin *Aem. Bachrens*) omnibus -et aetatibus.

alia ad II B1 additamenta:

ad (ad... usque, usque ad), in, ultra alqd. (*crebriore notione q. e. vivere, manere, esse*): PLAVT. Trin. 293 ad hoc genus hominum -vi. OV. met. 13, 666 per *Hectorem* decimum -astis in annum (COLVM. 9, 3, 3 -ant apes... in annos decem. SOL. 45, 16 [ex PLIN. nat. 8, 163 ad quadraginta annos]. 49, 11). PLIN. nat. 11, 283 -asse... ultra undecimum diem plerosque *homines esurientes*. VAL. FL. 2, 350 in seras -ant sermonibus umbras. STAT. Theb. 11, 358 summas non -turus ad arces. silv. 4, 7, 41 -et in longum... infans. QVINT. inst. 3, 1, 9 *Gorgias* ultra Socraten usque -vit. PS. QVINT. decl. 8, 19 ad immobilem rigidamque patientiam per omnia lectuli spatia -aturus exponitur *iuvēnis interficiendus*. 18, 17 ad iudicium *v. infra l. 74*. IVV. 10, 254 haec in tempora. TAC. Agr. 44 -are Agricolam in hanc beatissimi saeculi lucem (*em. Acidalius*, in hac... luce *codd.*). dial. 17 Corvinus in medium usque Augusti principatum, Asinius paene ad extremum -vit (*v. edd. ad l.*). VLP. dig. 38, 2, 16, 3 usque ad sententiam. PAVL. dig. 5, 1, 49, 1 in tempus successorum. ARNOB. nat. 7, 3 immensam in perpetuitatem. CLAVD. DON. Aen. 11, 30 in senium. RVFIN. hist. 4, 11, 1 ad Anicetum usque. HIL. Macc. 155 rex -at (*i. perstat*) in exitum *martyris*. al. (*cf. e. g. infra l. 54*).

in statu, actione: LIV. 5, 2, 7 in opere ac labore. CVRT. 10, 5, 3 in eodem habitu corporis, in quem se composuerat. QVINT. inst. 11, 3, 23 in sudata veste -andum. PS. QVINT. decl. 2, 19 in eodem tenore. 11, 2. GAIUS dig. 30, 68, 1 in ea<dem> causa (= COD. Iust. 1, 3, 37 [38]. GAIUS inst. 2, 188. 189). VLP. dig. 26, 1, 3 pr. in tutela. 32, 1, 1, 5 in eadem voluntate. 40, 13, 1, 1 in servitute. 48, 19, 1, 2. PAVL. inst. 1, 4, 2 in administratione. TERT. virg. vel. 12 in virginitate. HIL. myst. p. 20, 8 in fidei praedicatione. LVCIF. Athan. 1, 18 in erroribus. 2, 7 in... blasphemiam atque crudelitatem. SCHOL. Iuv. 4, 92 in vita diu multumque -vit. CLAVD. DON. Aen. 5, 395 in iuventute. 6, 880 in luce (*i. in vita. cf. COD. Theod. 16, 7, 3 [a. 383]*). 9, 465 in labore. 11, 110 in erroris... sententia. 12, 25 in errato. VEG. mil. 3, 9 in pace. RVFIN. Clement. 1, 24 in incorruptione. AVG. civ. 21, 1 p. 487 D. in aeternis cruciatibus. 21, 2 p. 488 in aeternorum... ignium tormentis. serm. 4, 10, 10 in... eremo vitae humanae. VICT. VIT. 1, 51 in regno annis tot. COD. Theod. (*et COD. Iust.*) *passim, velut* 1, 11, 1 pr. (*a. 397*) in eadem conductione. 4, 8, 7 (*a. 331*) in libertatis possessione (4, 8, 9). 8, 18, 9, 3^b (*a. 426*) = COD. Iust. 6, 60, 3, 6 in potestate. 10, 20, 1 (*a. 317*) = COD. Iust. 11, 8, 1 in sua... condicione. INSCR. christ. Diehl 4330^{aa} cum coniuge... in matri<monio>. al. *passim*. nota *ablative nudum*: SOL. 1, 73 adversus omnem dolorem... uniformi proposito. 27, 41 *Psylli* incorrupta -bant sanitate. RVFIN. hist. 3, 29, 3 usque ad senectutem casta virginitate.

contra, adversus alqd.: QVINT. decl. 307 p. 208 contra dolorem aegris -are corporibus. 338 p. 336 dura<vit>, non dico contra ignem, non dico contra flagella: contra <te>. AVG. civ. 19, 6 p. 365 D. reo... contra tormenta -ante immaniter. SOL. 1, 73 adversus (*v. supra l. 53*).

c. adiect., subst. vel partic. praedicativo (*opp. esse: l. 65. 67. 68*): LVCAN. 2, 256 quid tot -are per annos profuit immunem corrupti moribus aevi? SIL. 14, 117 quod vulgus amicam -et Troiugenis. VLP. dig. 24, 2, 11, 1 velle debet *patronus*... *patronus* -are. 26, 7, 23 si dubitetur, an tutor sit *aliquis* vel an -et tutor (26, 10, 3). COD. Theod. 7, 20, 12, 3 irretitus *v. p. 2298, 16*. CYPR. epist. 59, 2 nec christiani ultra -are aut esse iam possumus. LVCIF. reg. apost. 10 si tales, ut estis, -are censueritis (PRVD. cath. 2, 61). Athan. 2, 5 nisi Christianus in eo, quod *eqs.*, -et immobilis (CLAVD. DON. Aen. 4, 370). VEG. mil. 3, 20 pars exercitus... *secura* -bit. COD. Theod. 15, 7, 4 (*a. 380*) feminas... liberas a contubernio scaenici praeiudicii -are (15, 7, 9). SIDON. epist. 4, 23, 2 nisi scopulis durior -as. DRAC. Romul. 5, 223 nemo quietus -bit. NICET. vigil. 6 quam fortissimus in oratione.

c. part. perf. pass.: PS. QVINT. decl. 18, 17 quod ad iudicium orbata -vi. POMPON. dig. 45, 2, 19 cum persona liberatur manente obligatione, alter -at obligatus. *similiter acced. gerund.*: AVG. in psalm. 122, 12ⁱⁿ sedendo -abit?

seq. infin.: PLAVT. Truc. 326 non quis (*cf. p. 2296, 44sqq.*) parumper -are opperier? MELA 1, 72 contemplari *specum*. LVCAN. 4, 519 vivere. PETRON. 41, 2 -avi interrogare... interpretem. SIL. 10, 652. 11, 75. 15, 213 currum... per auras haud ulli -ant visus aequare volantem. COMM. apol. 755. AVG. in psalm. 34 serm. 2, 16 *v. p. 2296, 84*.

nota: AVG. soliloq. 1, 14, 26 iam flere non -o (*sed fort. scrib. iam <non> flere non -o*). acc. c. inf.: EPIST. pontif. 1055 (*a. 585*) Conc.^s IV

2 p. 110, 27 ab ecclesia dei... et a fraterna dividi vos caritate -atis (*fere i. q. patimini, a vobis impetratis*)?

nequeo -are, quin: PLAVT. Curc. 175 Mil. 1249. SVET. Claud. 26, 3 nec -are valuit, quin.

c. acc. et abl. temporis: HOR. sat. 1, 6, 128 diem. epist. 1, 1, 82 horam (PROP. 1, 6, 11). LIV. 5, 6, 4 hiemem. VAL. MAX. 8, 13 ext. 1 toto die (PETRON. 102, 10 una die. PLIN. nat. 9, 74 senis diebus. 30, 82 septenis... diebus). PLIN. nat. 8, 139 serpentes vel annua fame -ant. 11, 73 biennio. 11, 101 hieme. 11, 196 centenis... annis (SOL. 33, 12). MELA 3, 83 *Phoenix avis* quingentorum annorum aevo perpetua -vit.

c. acc. rei toleratae; ab in usum transitivum (*cf. p. 2299, 54sqq.*): VERG. Aen. 8, 577 quemvis... laborem. VAL. FL. 7, 338 primo potes hoc -are sub aevo? STAT. silv. 5, 2, 153 quascumque vias. AMM. 16, 11, 13 sonitum... armorum. COD. Theod. 7, 20, 12, 3 si quis... necessitatibus irretitus militiae sacramenta -asset. PETR. CHRYS. serm. 71 p. 403^c filius paternae dominationis tempora non -aret, si... non *eqs.* pass.: PETR. CHRYS. serm. 83 p. 433^B horrida eremi statio -atur.

2 de rebus corporeis: i. q. firmum, incorruptum manere (*inde a PLAVT. Asin. 196 v. p. 2299, 43*): a de fructibus, cibis, sim.: CATO agr. 58 oleae tempestivae uti quam diutissime -ent (diu: APIC. 1, 9. 1, 11, 12. 14. 18. 21. 22. 26). VARRO rust. 1, 59, 3 sorba per se, ubicumque sint posita in arido, facile -are. PLIN. nat. 14, 16 per hiemes. 15, 59 maxime... minime. 18, 127 paene ad alium proventum (18, 128). PALLAD. 12, 6. 12, 7, 12. de liquoribus: CATO agr. 104 vinum -bit tibi usque ad solstitium (108, 1. 2 capit. 117. VERG. georg. 2, 100 totidem... per annos. COLVM. 12, 26, 1 diutius. PLIN. nat. 13, 106 ultra denos dies. 14, 36 minime. 14, 54. 118. PALLAD. 3, 25, 11 hieme). PLIN. nat. 14, 121 nec mustum -are ultra annum. 31, 34 *pluvias aquas* minime... -are in navigatione. 31, 109 oleum conditum in acervis -at. QVINT. inst. 1, 1, 5 sapor, quo nova imbuas, -at.

c. abl. temporis (*acced. adi. praed. l. 33*): COLVM. 12, 38, 8 innoxium... biennio. PLIN. nat. 13, 12 quadriennio. 14, 45 ducentis fere annis. 14, 115 anno. 18, 307 annis tot (*ibid. iterum*). 19, 175 anni spatio. 20, 5 longiore aevo (27, 143). FRONTIN. aq. 74 tota... aestate. APIC. 1, 8 hoc hieme melius fit, aestate paucis diebus -abit. SCHOL. Pers. 1, 42 toto anno.

b de arboribus vivis cum fructibus, foliis sim., de herbis: VERG. georg. 2, 295 arbor aesculus multa virum volvens -ando saecula vincit (SERV. auct. ad l. v. p. 2296, 41). CVRT. 7, 3, 10 si quae vites et arbores in tanto terrae rigore -are potuerunt. PLIN. nat. 12, 12. 15, 137. 16, 35. 84 folia. 16, 123 opp. moritur. 16, 152 hederam pluribus locis intercisam vivit tamen -atque. 16, 253. 17, 5 ad. 17, 108 fortius. 19, 37 ultra annum. 19, 122 in aestatem. 19, 184. 21, 47. 56. 65. 67 PALLAD. 1, 9, 2. 1, 19, 3. 2, 15, 12. 3, 9, 2 al. c. abl. temporis: PLIN. nat. 16, 30 hieme. 16, 241 annis tot (*bis*). *ibid.* 17, 95 longo aevo. 18, 144 amplius quam tricenis annis. 18, 253 incertis... diebus. 19, 81 tota hieme. 19, 160 diutina aetate. PALLAD. 13, 4, 2.

fere i. q. sufficere, extare: MELA 2, 11 ut... *pabula* -ant, ita diu statam sedem agunt *Nomades*.

c de lignis, rebus ligneis, parietibus (*sim. de tectis, urbibus [cf. p. 2299, 47]*): OV. epist. 1, 49 maneo, qualis Troia -ante manebam. VAL. FL. 2, 245 -ent... modo... Iliaci... lares i. Roma): VITR. 2, 9, 10 *alnus* non potest extra terram <nisi> paulum tempus -are. PLIN. nat. 13, 63 spina incorrupta etiam in aquis -at. 16, 36 scandula minime -ans. 16, 200 -vit... *trabs e larice* ad *eqs.* 17, 150 -ant *pedamenta castaneorum* ultra alteram silvae suae caesuram. TAC. dial. 22 firmus paries et -aturus. PALLAD. 1, 9, 3 de cerro aut fago aut farno diutissime tabulata -bunt. OPTAT. 5, 3 p. 123 tabulas diu -aturas. VEG. mil. 4, 34 *cupressus* amplius -at. AVG. civ. 21, 4 p. 493 *carbones* in terra umida infossos... tamdiu -are incorruptibiliter.

c. abl. temporis: PLIN. 16, 156 -ant... aegis tecta. 16, 215 valvas templi... tot annis -are. 16, 216. 221. 224. 17, 174.

c. acc. temp.: VITR. 2, 8, 8 *parietes* non posse plus quam annos LXXX -are.

d de rebus physicis (*in c. acc.: infra l. 76*): LVCAN. 1, 851 quid in oppressu valido -bit eorum (*primordiorum*), ut mortem effugiat...? 3, 338 corpus per se non gignitur umquam... neque post mortem -are videtur (3, 562 nec potest... cassum anima corpus -are. PLIN. nat. 31, 98 defuncta corpora... a putrescendi tabe vindicans *sal*, ut -e<n>t ita per saecula. cf. STAT. silv. 3, 2, 118 *Alexander mortuus Alexandreae* perfusus nectare -at). LVCAN. 3, 605 quin... anima non omnem possit -are per aevum. 3, 619. 3, 797. 5, 57. 5, 61. 5, 143. 5, 356. OV. met. 15, 259 nil... -are diu sub imagine eadem. VITR. 1, 4, 4 opp. dissolvi. AETNA 552 nec saevum -at in hostem (*i. ignem*) lapis molaris. SEN. nat. 4, 2, 23 post eos (*etesias*) *Nili incrementum* -at. PLIN. nat. 2, 240 nec longe ignis in alia -ans materia (IVST. 4, 1, 5 Aetnae montis per tot saecula -at incendium). 10, 125 pluvia aqua. TERT. ieiun. 17 citius resuscitabitur caro levior, diutius in sepultura -bit caro aridior. resurr. 42 p. 88 ossa *sepultorum* -are. anim. 51 aliquamdiu. CLAVD. carm. min. 53, 24 per canitiem *Atlantis* glacies asperrima -at.

c. abl. temporis: INSCR. Not. d. scavi 1927 p. 116 (*Pompeis*, cf. CARM. epigr. 2292 p. 155) nihil -are potest tem-

[Bannier]

pore perpetuo. PLIN. nat. 17, 45 annis tot. (17, 46). IVST. 4, 1, 12 tot saeculis. *c. partic. vel adiect. praedic.*: AETNA 409 non tutior (sc. lapide molari inflammato) hausti (sc. ignis) ulla domus servans aciem -ansque (duramque codd.) tenaci saepta fide. VITR. 2, 7, 5 saxa ab natura rerum probata -are poterunt super terram aedificata.

de signis et rebus caelestibus (in *c. acc.*: l. 13 sq. 17): GERM. 596 cum Scorpis occidit undis, *Arctophylax* occultitur pedibus, -at tamen arduus ore. SEN. nat. 4, 2, 19 -aturas per totam aestatem nives (5, 10, 2). 5, 7, 2 hoc ventorum genus... non ultra aestatem -at. 7, 4, 4 *turbinis species ignis extenti* tam diu -at, quamdiu mansit aëris illa complexio. 7, 19, 2 *cometae* dilabuntur nec diu -ant. LVCAN. 4, 53 non -aturae conspecto sole pruinae. 7, 479 tonitrua. PLIN. nat. 2, 99 *soles* ab matutino tempore -verunt in occasum. 18, 339 *volturus*, si a serena caeli parte coeperit flare, non -bit in noctem. VAL. FL. 1, 845 in *Elysio* sol totum per annum -at aprica dies. AVIEN. Arat. 1501 signa... -bunt caelo. 1626 noxque diesque... *nimborum expertes* et tempestatibus... -bunt. CLAUD. DON. Aen. 2, 360 ut *luna* in diem... -are potuisset. RVFIN. Clément. 2, 1 cum adhuc vespertinum lumen -ret. *c. adiect. praedic.*: AVIEN. Arat. 1661 si sideribus similis lux -et.

de montibus: TERT. apol. 48 montes uruntur et -ant (*i. permanent*). *aliter, ut videtur* TAC. Germ. 30 (*locus varie intellectus ac temptatus*) non ita effusis ac palustribus locis *Chatti inhabitant*, ut ceterae civitates, in quas Germania patescit; -ant (*i. aequae porriguntur, generaliter dictum*) siquidem colles, paulatim rarescunt, et Chatti suos saltus Hercynius prosequitur simul atque deponit.

e de rebus variis: SEN. benef. 1, 12, 1 -atura *dona* quae-ramus, quia numquam admonere debemus. PLIN. nat. 19, 15 Asia e genista facit lina ad retia praecipue in piscando -antia. 35, 165 quid non excogitat vita fractis etiam testis utendo, sic ut firmiter -ent...! IUV. 6, 379 si gaudet *mulier* cantu, nullius fibula -at vocem vendentis praetoribus. VLP. dig. 19, 2, 13, 11 pignora... -are obligata (MARC. dig. 20, 6, 8, 15). 24, 1, 32, 11 donatio. HIER. adv. Iovin. 2, 18 calceamenta. *c. acc., abl. temporis*: SEN. nat. 5, 15, 1 lumine... multos -aturo dies. epist. 95, 73 omnibus saeculis *Tuberonis* fictilia -bunt. PLIN. nat. 8, 191 *lana Aegyptia* aevo. *c. additamento praepositionali*: SCAEV. dig. 34, 3, 31, 5 an id, quod ex vetere contractu debebatur... in causa legati -et. VLP. dig. 24, 3, 22, 8 pactis... dotalibus... in suo statu -antibus. 35, 2, 82 trecenta accepto illi ferri debent, residua centum -bunt in obligationem. *c. adi. praed.*: VLP. dig. 39, 5, 6 meus lapis -at.

ad IIB 2: aut inest aut additamento infertur notio adhuc -ndi: de rebus variis: PLAUT. Asin. 196 ubi illaec, quae dedi ante? :: abusa. nam si ea -arent mihi eqs. HEMINA hist. 37 quomodo... libri *Numae* -are possent (cf. PLIN. nat. 13, 85 quod libri infossi -verint). PLIN. nat. 16, 234. 239. 240. STAT. Theb. 6, 61. SVET. Tib. 6, 3. SOL. 9, 9. *saepe de aedificiis, urbibus, artificibus; frequens additamentum est adhuc vel etiam nunc*: CVRT. 3, 4, 10. 5, 1, 34 moles *hortorum pensilium*... inviolata -at. PLIN. nat. 5, 123 templum -at (6, 121). 6, 120 -ant, ut fuere, Thebata. 16, 216 bis. 33, 96. 34, 22 hodieque. 35, 18. 19. 158. 172. 36, 84. 98. 106 SIL. 3, 18 SOL. 10, 9. 56, 17 CLAUD. DON. Aen. 8, 45. *c. abl. temporis*: PLIN. nat. 35, 17 longo aevo. 35, 169 aevis.

c. acc. rei toleratae; ab in usum transitivum (cf. p. 2298, 12 sq.): HOR. carm. 1, 14, 7 ut sine funibus vix -are carinae possint imperiosius aequor. PALLAD. 3, 9, 2 quod *vitis* genus siccitatem -at et ventos (*syn. sustinet*). AMM. 19, 6, 6 moles propugnatorum vel nimia pondera -aturae.

3 de rebus incorporeis: a de rebus ad animantium statum, vitam pertinentibus: OV. epist. 7, 111 -at in extremum... fati, qui fuit ante, tenor. CELS. 2, 6, 2 color *niger* diutius -ans mortis index est. 5, 26, 26^a *febris* ultra tempus inflammationis -at. 6, 6, 1^b *lippitudinis* genus per duos menses -at. SEN. Herc. O. 250 nec unus habitus *Deianirae* -at (CVRT. 8, 4, 14 -ante adhuc habitum, in quo eqs.). 1775 quid misera -as vita? (PLIN. nat. 10, 103 perdicum vita ad sedecim annos -are existimatur. SIL. 6, 296 huic si vita... nostrum -asset in aevum). dial. 6, 12, 4 non -at... nisi lenta felicitas. epist. 21, 5 possum mecum -atura nomina educere. 98, 8 crescere debere, quaecumque contigerunt, non tantum -are. 120, 19 tenor permanet, falsa non -ant. 123, 9 prosequitur *animum dulcis sonus* et -at. CVRT. 10, 7, 11 *multitudo* nova et brevi -atura libertate luxuriat. PLIN. nat. 4, 81 nec aliis *gentibus* prisca illa -vit appellatio (sc. *Scytharum*), quam eqs. 8, 9 adeo omnium *elephantorum* odori -are virus illud *pedum hominum* maiore ex parte ne nudorum quidem. 11, 183 ceteris corruptis vitalitas in corde -at. 16, 246 *tabem*. 26, 9 morbos alios desinere in nobis, alios -are. 33, 35 *equites sunt appellati* tro-suli... idque -vit ultra C. Gracchum. 37, 15 cognomen Magni. VAL. FL. 3, 246 si tanta lues (*Heinsius, Iovis trad.*) seros -asset in ortus. SIL. 15, 470 absciso -bant murmura collo. STAT. Theb. 6, 387 caelo vestigia *Apollinis* -ant. TAC. Agr. 11 *Britanni* proximi Gallis et similes sunt... -ante originis vi (*Rhenanus, usu codd.*). ann. 6, 50 nec ultra biduum -aturum *spiritum Tiberii*. 15, 64 -ante tractu et lentitudine mortis. FRONTO p. 71, 15 N. diutius vitium corporis quam animi studium ad recipiendam sanitatem posse -are. CAEL. AVR. acut. 3, 3, 12

-antibus viribus. PHOC. carm. de Verg. 14 -antis... iuventae. ORIBAS. syn. 6, 14 febres.

b de animo, animi affectibus, studiis, de actionibus et eis, quae ad actiones pertinent, ex actionibus oriuntur: i. q. permanere, manere, continuari (in *c. acc.*: l. 10 sq. 17 sqq. 30. 39 al.): OV. am. 1, 8, 96 non... -at amor (2, 19, 23. STAT. silv. 5, 2, 158 TAC. Germ. 33). ars 2, 119 molire animum, qui -et (QVINT. decl. 349 p. 375 SIDON. epist. 4, 12, 3. cf. STAT. Theb. 10, 239 in miseris animorum semina -ant? QVINT. decl. 295 p. 168 -et... animi tui quies. PLIN. epist. 5, 16, 5 *vigor animi*. FRONTO p. 71, 15 N. v. p. 2299, 83). Pont. 2, 6, 36 in longas impetus... moras (4, 8, 7 longum... in aevum). VELL. 1, 12, 7 odium... ultra metum (2, 79, 6 SEN. Ag. 522 QVINT. decl. 257 p. 51 TAC. Germ. 33 CLAUD. DON. Aen. 11, 105). 2, 85, 4 pugnandi... constantia. SEN. Thy. 28 rabies parentum. 550 iurgia. Tro. 259 moderata imperia -ant. OCTAVIA 190 iuvenilis ardor. SEN. benef. 5, 17, 4 cui... litigatori defenso tam magni beneficii ultra res proximas memoria -vit? dial. 11, 18, 4 tristitia. nat. 3, 30, 8 innocentia. epist. 25, 2 pudor. 63, 13 lacrimae in totum mensem. 74, 7 gaudium rapti... in posterum. 83, 26 consuetudo insaniae. 87, 4 recti verecundia. CVRT. 8, 6, 15 in illud tempus (sc. *septimum diem*)... fidem (BVC. Eins. 6 STAT. Theb. 12, 347 SVLP. Sev. dial. 1, 11, 2). LVCAN. 1, 331 sitis (sc. *sceleris*). PETRON. 96, 3 iracundia. 117, 5 ut -aret inter omnes tutum mendacium. VAL. FL. 3, 384 ira manet -atque dolor (STAT. silv. 3, 3, 38). SIL. 5, 673 fronte minae. 13, 22 parendi... et cuicumque incumbere iusso... vigor. 13, 665 gratia vitae -at apud superos. QVINT. inst. 1, 2, 20 *amicitiae*. 11, 2, 8 *memoria* -at prope in infinitum. decl. 308 p. 213 voluntas (*bis. al., v. Voc. iur. Rom. II 422, 13 sqq.*). TAC. hist. 4, 42 diutius -ant exempla quam mores. 5, 10 patientia Iudaeis. ann. 1, 30 formido caelestis irae. 14, 26 -ante apud quosdam favore Arsacidarum. PLIN. epist. 4, 16, 1 adhuc honor studiis -at. SVET. Aug. 32, 1 pleraque pessimi exempli in perniciem publicam aut ex consuetudine licentiaeque bellorum civilium -verant. Cal. 6, 2 *luctus publicus* -vit... per festos Decembris mensis dies (AVSON. 244, 10). APVL. met. 9, 3 rabiem pertinaciter -are. 9, 11. Ps. APVL. Ascl. 38 TERT. uxor. 1, 6 CYPR. patient. 13. 15. SPART. Hel. 2, 5 nomen *Caesaris*. LACT. inst. 1, 22, 14 hominum vanitas. OPTAT. 3, 10 p. 96 unitas. AVSON. Mos. 59 demersa procul -ante per intima visu cernimus. 417, 105 Paulini. reverentia -at. AMM. 29, 2, 11. 31, 4, 13. CLAUD. DON. Aen. 4, 655 -aret... prosperitas nostra. LIV. periogh. 55. 56. HIER. epist. 43, 2, 2 cura superflua in annos multos -atura. RVFIN. hist. 4, 7, 12 infamia. CLAUD. 28, 545 in hunc sibi prospera fati... -asse diem. AVG. epist. 210, 2 si ira in alium diem -verit. PHOEBAD. c. Arrian. 6 veritas. AVELL. p. 376, 20 antiqua illius (*episcopi*) communione -ante. ORIENT. comm. 2, 21 longum -ans honos. SIDON. epist. 9, 7, 5 praestigiae. CARM. epigr. 1370, 2 gratia. *passim* (*saepe apud Ictos, v. V. i. R. II 421, 36 sqq., indices verborum* COD. Theod., COD. Iust.). *nota partic. perf. passiv. transitive fere i. q. continuatus vel adiective i. q. continuus*: ENNOD. epist. 1, 5, 6 p. 11, 1 per -atum proavorum avorumque Scipionum tramitem.

c. adiect. vel partic. praedicativo: PETRON. 117, 5 ut -ret inter omnes tutum mendacium. TAC. Germ. 21 nec implacabiles -ant *inimicitiae*. CYPR. Fortun. 13 -at fortis et stabilis religionis meditationibus fundata mens. hab. virg. 22 maneat et -et solida et illaesa virginitas (cf. *infra* l. 56). PRISCILL. tract. 2 p. 40 qualiter ecclesiarum pax composita -et. CLAUD. DON. Aen. 10, 610 si superioris temporis integer -ret affectus *Iovis*. GENNAD. dogm. 38 animae libertate illaesa -ante (cf. s. l. 52). AVELL. p. 401, 22 ut eadem intemerata -rent. COD. Iust. 5, 37, 2 (a. 207) quamdiu administratio communis -at. 12, 1, 18 salvo honore, qui per evocationem sacrae revocatoriae (sc. *epistolae*) defertur, -ante.

c. abl. temp.: OV. ars 1, 38 ut longo tempore -et amor. PLIN. nat. 26, 99 septuageno coitu -asse libidinem. CYPR. unit. eccl. 14 caritas in aeternum fraternitatis sibi cohaerentis unitate -bit. CONST. Sirmond. 11 oraculi praesentis in omne aevum perpeti firmitate -turi. *in aliqua re*: PLIN. nat. 18, 106 in panis inventione (*v. infra* p. 2301, 63). SVLP. Sev. dial. 1, 19, 30 oboedientiae virtus in labore -bat. COD. Theod. 1, 31, 1 (a. 365) in hac administratione. 4, 14, 1, 1 (a. 424) in eo... quo nunc est iure (8, 19, 1 [a. 426]. COD. Iust. 6, 61, 1). 10, 10, 32 pr. (a. 425) in sua omnibus stabilitate -antibus (COD. Iust. 2, 7, 23, 6). CONC. I 3 vers. Tur. p. 154, 38 divinitatis... in sua semper impassibilitate -antis (*gr. μένοσαν*). COD. Iust. 2, 58 (59), 2, 2^a (a. 531) omnibus aliis iuramentis... in sua firmitate (4, 8, 2, 2. 6, 27, 6. 11, 43 [42], 11) -aturis. 3, 31, 9 (a. 294) quae (*res hereditariae*) in eadem causa -ant (*al.*). 6, 56, 7, 3 (a. 528) in suo statu (cf. 11, 62, 14, 2). *nota*: COD. Iust. 7, 39, 4 pr. cunctas... temporales exceptiones... cum suo robore -are.

notio vergit fere ad eam q. e. -ando valere: PS. QVINT. decl. 7, 6 hucusque -ant artis ingenia mortalium. COD. Iust. 7, 21, 3 (s. III in.) causa *quaestioris*... etiam post obitum eius (*mariti*) propter emolumentum successionis -at.

c de sententiis et edictis: EPIST. pontif. 365 (a. 422) Migne 20 p. 782^a sententia canonum a vetustate -vit. *in aliqua re*: COD. Iust. 2, 58, 2, 2a (a. 531) omnibus aliis iuramentis... in sua firmitate -aturis (4, 18, 2, 2. cf. 6, 27, 6 decisione nostra... in propria firmitate -ante. 11, 43 [42], 11. NOVELL. Iust. app. 7, 7 [Bannier])

AVELL. p. 316, 18). COD. Iust. 5, 3, 20, 9 (a. 531/3) omnibus... quae... statuta sunt, in suo robore -aturis (cf. 5, 30, 5, 3. 7, 40, 2, 2. 7, 63, 5, 1. NOVELL. Iust. 35, 10). 6, 23, 30 (a. 531) -ante testamento scriptos ad hereditatem vocari. 6, 56, 7, 3 (a. 528) in suo statu. c. adiectivo praedicativo: COD. Theod. 2, 24, 6 pr. (a. 395) divale praeceptum... inconcussum aeternumque -are.

d de libris, carminibus, fabulis, rumore, sim. (acced. etiam nunc, sim.: l. 11. 20 al.): OV. am. 3, 9, 29 -at opus vatum. PLIN. nat. 7, 160 -at et ea ratio, quam Petosiris ac Necepsos tradidere. 28, 12 Deciorum patris filique, quo se devovere, carmen. 35, 15 -at... talis pictura (i. picturae genus) etiam nunc. STAT. Theb. 12, 810 -bisne procul dominoque legere superstes, o... Thebai? QVINT. inst. 1, 1, 13 Graecae figurae in... loquendi ratione pertinacissime -ant (syn. assidua consuetudine haeserunt). 1, 5, 21 -at ad nos usque 'vehementer' et 'comprehendere' et 'mihi'. 1, 10, 30 cum... antiquitas usque a Chirone atque Achille ad nostra tempora... -verit studium poetas lyricos legendi. 1, 11, 18 sacerdotum nomine ac religione -ans ad hoc tempus saltatio. 5, 11, 41 neque enim -assent haec in aeternum (proverbia quaedam), nisi eqs. 7, 10, 4 haec differentia... apud plurimos ac prudentissimos -at. CLAUD. DON. Aen. 1, 730 ut etiam nunc -et de actibus Didonis fabula. HIER. epist. 34, 1, 2 quod Adamantii commentarius negligentia posteriorum ad nostram usque memoriam non -arit. c. abl. temporis: SEN. contr. 9, 5 (28), 15 rem disertissimam et omnibus saeculis -aturam (SEN. dial. 9, 1, 13 saeculis -atura componere).

e de rerum fama, memoria, statu (acced. diu, sim.: infra l. 30. 34. 42): SEN. suas. 7, 8 quamdiu reipublicae... memoria -verit (CLAUD. DON. Aen. 8, 190 facti... -ante memoria. 9, 445. cf. infra l. 73. 78). SEN. nat. 2, 31, 1 stat... fracto dolio vinum nec ultra (cf. infra l. 35) triduum ille rigor -at. benef. 6, 31, 4 nec diu -are, quidquid regi non potest. epist. 74, 19 nec umquam immodica -arunt. CVRT. 3, 4, 10 nemus... ceteraque, in quibus nihil praeter famam -verat. LVCAN. 10, 24 regni -vit ad ultima fatum. PLIN. nat. 19, 150 fertilitate asparagi in denos annos -ante. 31, 124 nec... diutius -are spiritum spongearum. 33, 35 vocabulum trossulorum -avit ultra (cf. l. 29) C. Gracchum. FRONTIN. aq. 25 ratio quinariae in sequentibus quoque modulis usque ad vicenariam -at. TAC. ann. 12, 40 ut maior laus compositis et, si -vissent (i. incomposita permansissent), venia iustior tribueretur. GAIUS dig. 18, 6, 16 (15) non -turam bonitatem vinorum. APVL. met. 3, 17 infelicitum navium -antibus damnis. CLAUD. DON. Aen. 1, 725 -ante merito paterae. 10, 95 cum illorum (Troianorum) -bat integritas. 10, 860 si -at aliquid mortalibus diu. PANEG. 6 (7), 2, 5 ut, quod millesimo anno post urbem conditam evenisse... gratulabamur, ... id ex omnibus -et aetatibus. PALLAD. 11, 8, 3 arbores -ante malitia oportebit inserere. CLAUD. 3, 72 tumor maris. BOETH. mus. 1, 20 simplicem principio fuisse musicam... idque usque ad Orpheum -vit. 2, 28. 4, 3. c. adiect. praedicat.: MART. CAP. 3, 269 si positione longa erit media syllaba, acuta -bit. c. abl. et acc. temporis: PLIN. nat. 2, 198 cum quidam tremores terrae annuo et biennii spatio -verint. 25, 53 -are vim hellebori xxx annis. 37, 98. SOL. 52, 13. LIV. 1, 9, 1 penuria mulierum hominis aetatem -tura magnitudo erat Romae.

ad IIB 3: praevalet notio diuturnitatis, longinquitatis (additur passim adhuc, etiam nunc, usque nunc, al.): OV. met. 10, 218 honor... -at in hoc aevi (LVCAN. 9, 983 vatis honores. PLIN. nat. 14, 54). SEN. suas. 7, 8 (ad Ciceronem) sine -are post te ingenium tuum (SEN. dial. 12, 18, 2). SEN. benef. 3, 32, 3 ceteri (i. memoria ceterorum) -ant ob nullam aliam causam, quam quod illos liberorum eximia virtus tradidit posteris. dial. 12, 2, 6 ut meliore sui parte -aret. epist. 47, 14 quod etiam in mimis adhuc -at. PLIN. nat. 4, 81 nec aliis prisca illa -vit appellatio, quam qui eqs. 8, 191 mos (19, 13. 22, 8. 33, 10). 14, 54 -at etiamnum vis... generi vini Maronei rigorque indomitus. 15, 138 -at lauri nomen et in urbe impositum loco, quando Loretum in Aventino vocatur. 18, 106 -at sua Piceno in panis inventionem gratia. 25, 10 -at... tradita persuasio in magna parte vulgi eqs. 25, 11 magno argumento etiam nunc -ante in Marsis. 26, 12 -bat... antiquitas firma... donec eqs. 28, 18 -at in pontificum disciplina id sacrum. SIL. 16, 126 -et capiti Masinissae per saecula lumen. STAT. Theb. 4, 243 ea gloria. QVINT. inst. 3, 1, 21 ad posteros... virtus -bit, non perveniet gloria (QVINT. decl. 258 p. 53 ultra aetatem -antes agere virtutes). FRONTIN. aq. 97 quod -asse etiam postquam eqs. TAC. dial. 34 magnam... et -aturam eloquentiae famam. ann. 6, 11 -at... simulacrum consuetudinis prioris, quotiens eqs. PLIN. epist. 9, 19, 6 memoria nostri -bit, si eqs. (bis. SVET. gramm. 27 CORP. XIII 2077. cf. PLIN. nat. 34, 12 sepulcro, per quod aeterna... memoria -ret. v. etiam supra l. 27 sq. et infra l. 78). SOL. 1, 11 id usque nunc -at. 35, 12 memoribus adhuc -at decus. c. abl. temporis: CARM. epigr. 2292 p. 155 (Pompeis) nil -are potest tempore perpetuo. PLIN. nat. 30, 4 -asse memoriam artemque magices tam longo aevo. cf. VAL. FL. 2, 245 -ent Latiis modo saecula fastis eqs. (per enallagen i. q. fasti saeculis).

III impersonaliter: 1 active, pendet ut: QVINT. inst. 1, 7, 15 diutius -vit, ut e et i iungendis eadem ratione qua Graeci et uterentur. NEPOTIAN. 10, 13 multis saeculis -vit, ut dicta in curia in vulgus non exirent. 2 passive: VLP. dig. 17, 2,

58, 2 si forte post emancipationem in societatem -atum est (antec.: si filius familias societatem coierit, deinde emancipatus a patre fuerit, ... an eadem societas -et an vero alia sit; de verbis q. s. si... -atum est v. Ind. interpol. ad l.). 39, 2, 4, 4 si forte -etur non caveri.

5 syn. et iuxta posita ad -are et -ari: ad IA 1 a β: coire (GELL. 19, 5, 6). congelare (EPICED. Drusi 113). rigescere, stare (SEN. nat. 3, 10, 4). IA 1 b β: solidare (ARNOB. nat. 4, 7). ad part. perf. pro adiect. (v. p. 2295, 83 sqq.): spissus (LVCAN. 2, 444). ad IB 1: exercere (CAES. Gall. 6, 28, 3). ad II: vivere, manere, permanere, perseverare, al.

10 opponitur hic illic mollire (-ri), alia rarissime.

comp.: con-, e-, in-, ob-, per-, praeduro.

deriv.: durabilis, duramen, duramentum, durator.

duropullus, -ī m. [vox germana, cf. holland. dorpel 'postis ianuae'. Th.] i. q. limen: LEX Sal. 58 (om. 3 β) in -o (variant codd. valde: -o 1 a; duropalo, -pelle, -pello, durbilo, -pilo, -billo, dorpilo al.), hoc est in limitare stare debet intus in casa respiciens.

*dūrus; -a, -um [dubiae originis. a dudum separandum et ex *drūros factum esse censet Osthoff, Etymol. Parerga 111 sqq. conferendumque c. gr. δρῦς, δρῦν 'λεχρῶν. Ἀγρῶν (Hesych.), hibern. dron 'firmus', anglosax. trum 'firmus, fortis', ind. dārunāh 'durus, severus', simm., fortasse recte. Th.] legitur inde a PLAVTO (IA 3 b, II A 1. 3, B 1 b) et ENNIO (II A 2). comp. et superl. saepissime apud scriptores inde a VARRONE et CIC., rarius apud poetas. apud dactylicos: -ior (-ius): LVCAN. 3, 485. 5, 926 LYDIA 52 PROP. 1, 6, 18. 1, 15, 28. 1, 16, 30. 1, 19, 4. 2, 17, 9 OV. am. 1, 6, 62. 2, 9, 30 epist. 20, 229 met. 13, 799. 14, 712 fast. 2, 346 trist. 5, 1, 56 Pont. 1, 45 al. -issimus (-a): LVCAN. 2, 87 VERG. Aen. 6, 566 LVCAN. 9, 1046. in versibus non dactylicis: -ior (-ius, -iora): PLAVT. Pseud. 154 TER. Haut. 957 CATVLL. 23, 21 SEN. Herc. O. 1272. 1280. 1539 MART. 4, 55, 9 CYPR. GALL. deut. 244. magis -us pro compar. non legitur nisi OV. ars 1, 475 v. infra l. 52. STAT. Theb. 4, 834 KL. (826 Kohl.), v. p. 2308, 65. [falso huc relatum a Salonio p. 186: VITAE patr. 5, 10, 76.] magis durior: ANTHIM. 43. cf. plus... -a: OV. met. 9, 545.

30 de notione: NON. p. 285 -um solidum... nocens. patiens et perseverans... immitte. GREG. M. moral. 16, 51 molle est... quod penetrari potest, -um quod penetrari non potest. GLOSS. ἀπρόγνωμος, ἀπότηρος, ἀπότημος, σκληρός, ἀκλινής, ἀπηνής, στερεός. [im]patiens, contumax, rigidus. -um rigentem. cf. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 381^b (p. 279 M.) rigidum et praeter modum frigidum significat et -um.

35 confunditur in codd. saepe cum dirus, cf. supra p. 1268, 80. 1270, 50. 1271, 7. 1272, 37 al. [it. duro, francog. dur, hisp. duro. M.-L.] i. q. σκληρός, στερεός (opp. mollis, facile penetrabilis).

I proprie: de corporeis:

45 A pertinet ad tactum (cf. AVG. in euang. Ioh. 40, 5 -um et molle est quod tangendo sentiatur. serm. 43, 2, 3 tactu... per totum corpus nostrum mollia diiudicamus et -a): 1 de rebus naturalibus: a de lapidibus, saxis, ferro sim.: a spectatur qualitas rei generatim (oppositae cogitantur res molles sive non -ae in universonum). CIC. carm. frg. 22, 19 Saturnius... draconem -o formavit tegmine saxi. cf. VERG. georg. 3, 230 saxa (PROP. 2, 17, 13 OV. am. 3, 12, 40. ars 1, 475 quid magis est saxo -um, quid mollius unda? -a tamen molli saxa cavantur aqua. met. 11, 212 al. cf. PANEG. 3 [11], 2, 4 -iorem saxis nivium densitatem). CATVLL. 23, 11 lapillis v. p. 2305, 19. CARM. epigr. 965 (a. 10 p. Chr.), 2 incisum... -o nomen lapide (SEN. Phaedr. 1095. cf. PS. CYPR. mont. 3 legis tabulae lapideae -issimae). LVCAN. 2, 449 ferri (TIB. 1, 1, 63 OV. am. 1, 11, 9 met. 1, 127 al. cf. VAL. FL. 5, 144 -a cubilia ferri. CLAUD. DON. Aen. 8, 445 ferrum est naturae -ioris). VERG. catal. 9, 46 te sternere... -a... super silice (Aen. 6, 471 OV. met. 2, 706. 9, 303 MANIL. 1, 856 STAT. silv. 4, 3, 1 MART. 9, 75, 1). ecl. 8, 43 cotibus (georg. 4, 203 Aen. 4, 366 [NON. p. 285 -um: solidum]. PROP. 1, 3, 4 OV. met. 4, 672. 7, 418 MANIL. 5, 550 SEN. Phaedr. 580 STAT. Theb. 8, 233). TIB. 1, 7, 59 glareae. OV. ars 3, 220 massa (CALP. ecl. 5, 82). am. 3, 7, 57 adamanta (LVCAN. 6, 801 STAT. silv. 1, 2, 69). passim. β spectatur magis species quam qualitas rei (oppositae cogitantur res eiusdem generis aut non -ae aut minus -ae; opp. asper infra l. 69, pumicosus infra l. 70, levis ibid., mollis: PLIN. nat. 36, 56; alia): VARRO rust. 1, 55, 5 res molae oleariae ex -o et aspero lapide (VITR. 2, 8, 5. SEN. nat. 3, 25, 7 de solidis et -is lapidibus loquor, sunt enim multi pumicosi et leves. PLIN. nat. 36, 135 lapides -iores quam Parios. 36, 149. 171. 174. 182 PORPH. Hor. carm. 1, 6, 13 HIER. epist. 18 B, 2, 3. 65, 18, 1 VVLG. Ios. 4, 3. additur ad: HERM. Pal. sim. 9, 6, 8 -i [i. nimum -i] erant ad dolandum lapides). AETNA 395 pars materiae oculis manifesta iacet, quae robore -a est. VITR. 2, 5, 1 quae calx erit ex spisso et -iore saxo aut silice (2, 5, 2 quae saxa plus habent terrae, -a sunt. SVET. Cal. 37, 3 rupes -issimi silicis. PALLAD. 1, 10, 3 bis. VVLG. deut. 32, 13). VITR. 2, 7, 1 nonnullae lapidicinae -ae, uti siliceae. 8, 3, 9 lapidicinae bituminis -i. COLVM. 3, 11, 7 tophum (PALLAD. 2, 13, 3). PLIN. nat. 31, 123 al. AMM. 23, 4, 8 abietis summitas -o ferro concluditur (MART. CAP. 1, 16 una urnula ex ferro... -iore... videbatur). CLAUD. DON. Aen. 6, 470 cautes Marpessia est saxis ceteris -ior. HIER. epist. 49, 21, 1 sepulchrum... in petra -issima excisum (VVLG. deut. 8, 15 Is. 50, 7). et passim.

b de terra, solo, agro sim. (aliter p. 2305, 70. 2306, 1 sqq.): VARRO rust. 1, 20, 2 loca -a ac montana (VITR. 8, 6, 14. TAC. ann. 12, 55 -i circum loci... equestre proelium haud patiebantur. PALLAD. 3, 9, 6). rust. 3, 9, 13 terra (OV. met. 7, 191 PLIN. nat. 17, 63 PALLAD. 2, 13, 5. 4, 10, 25 terrae genus -um). CATVLL. 63, 40 sola (OV. fast. 4, 654 solo. trist. 2, 282. COLVM. 6, 16, 1 cum in proscindendo *armentum* -iori solo... obluctatur. LVCAN. 2, 30. PLIN. nat. 17, 80 argilloso aut -o. 17, 92 macro... ac -o. *al.*). LVCR. 5, 926 tellus (AETNA 264 OV. met. 9, 650. 10, 184 SEN. epist. 90, 41. LVCAN. 4, 55 hiberno -a sereno). VERG. georg. 2, 341 arvis (OV. met. 11, 33. 15, 125 Pont. 1, 4, 11 *al.*). georg. 3, 297 humum (PROP. 3, 15, 16 OV. am. 3, 10, 32 rem. 172 fast. 2, 354 *al.*). OV. met. 14, 557 montibus (SIL. 8, 457. *cf.* PLIN. nat. 36, 1 ad fluminum impetus domandos... -issimā sui [montium] materiā. LVCAN. 3, 244 Amani. CLAVD. 1, 106 *Alpium* claustra -issima). VERG. Aen. 7, 747 -is Aequicula glaebris. 11, 318 colles. OV. met. 4, 741 harena. COLVM. 2, 12, 8 agri modus quamvis -issimi (5, 10, 12 arb. 22, 1 PALLAD. 2, 15, 7. *cf.* MART. 10, 58, 9 -a... iugera pascimus agri). COLVM. 2, 17, 7 pratum solidius ac -ius. SIL. 12, 591 rupibus. QVINT. inst. 4, 2, 46 -um aridumque compendium *itineris* (*opp.* amoenum ac molle iter). PRISC. perih. 178 saltibus. 710 -issima rura.

inde per enallagen: PROP. 1, 18, 28 datur inculto tramite -a quies. COLVM. 6, 2, 8 ne... boves tenera colla -a proscissione (*cf.* supra l. 6) terrae contundant (*opp.* ad aratrum instituantur boves in subacto agro).

neutr. pro subst.: PELAGON. 196 si aut in -o aut inter lapides equus fortiter tripodaverit.

c de arboribus, lignis, herbis, plantis, sim.: CATO agr. 40, 2 surculum. 48, 2 herbam (*cf.* VARRO rust. 1, 43 cytiso -iore. LVCR. 5, 944 pabula -a [dira *codd.*; *cf.* p. 1272, 49]. LVCAN. 4, 197 caespite. 5, 278). VARRO rust. 1, 8, 4 pertica. VERG. ecl. 4, 30 quercus (8, 52 OV. fast. 4, 400 PAVL. FEST. Gloss. IV p. 364^b [p. 256 M.]. *cf.* OV. met. 13, 799 *Galatea* -ior... quercu). *cf.* georg. 2, 65 coryli (et -ae *codd.*, *ecdurae libri Serv.*, *cf.* vol. V 2, 125, 59). Aen. 8, 315 robore (11, 893 OV. am. 1, 6, 28 met. 12, 331). OV. met. 1, 105 rubetis (Pont. 4, 4, 4). fast. 4, 734 VITR. 1, 9, 9. 2, 9, 11. CELS. 5, 26, 35^c radix (*opp.* tenera. COLVM. 11, 3, 47 PLIN. nat. 19, 83). SEN. nat. 2, 52, 2 in arbore... quod -issimum et solidissimum est. epist. 86, 19 corticis. COLVM. PLIN. nat. *et al. passim.*

neutr. pro subst.: COLVM. 4, 24, 11 proximas -o, id est a trunco et capite vitis (4, 24, 12). **e -o:** COLVM. 3, 10, 3 vites steriles, quae <e> -o citantur. 3, 10, 13 e -o pampinus... natus (3, 10, 21 e -o nata virgam). 3, 10, 15 cum e -o processerint *pampinari*. 4, 11, 1. 3. 4, 22, 4. 4, 24, 18. 4, 29, 11. 5, 6, 29 PLIN. nat. 17, 156. 181. 193. **de -o:** PALLAD. 3, 15, 1 exire. **in -o:** COLVM. 4, 24, 7 plagas... vitis accipit. 5, 6, 33 palmites alligantur. PALLAD. 3, 12, 5. 6. **circa -um:** PALLAD. 3, 12, 6.

d de fructibus, fructuum partibus, foliis, fronde (neutr. pro subst. l. 50. 59): TITIN. ap. Paul. Fest. Gloss. IV p. 260^a (p. 136 M.) nuces (PALLAD. 2, 15, 18 nux). CATVLL. 23, 11 faba v. p. 2305, 19. HOR. epist. 2, 1, 31 nil intra est olea, nil extra est in nuce -i (PALLAD. 11, 20, 1 -um *malorum cydoneorum* quod habetur interior). OV. fast. 2, 253 *fici* pomis (*cf.* PLIN. nat. 13, 43 pomum *palmae*. GELL. 13, 2, 5 PALLAD. 3, 25, 8. *cf.* APIC. 4, 167 Persica -iora. ANTHIM. 84 pira; *opp.* bene in arbore maturata). fast. 6, 180 farra. COLVM. 2, 10, 14 acūs (*i. acera*). 3, 1, 7 acini (*bis*. 12, 45, 1 PLIN. nat. 14, 14 PALLAD. 3, 9, 2). *ibid.* foliis (3, 2, 22 PLIN. nat. 13, 52. 16, 41. 145. 20, 113. 21, 165. 27, 44). 3, 2, 15 -ae cutis uvas. PLIN. nat. *passim*. SVET. Aug. 94, 11 frondem. PALLAD. *passim* (*nota pl.* -a pro subst.: 8, 8, 1 scillae albae crudae proiectis -is atque extrinsecus positae omnibus teneram medietatem recides). *al.*

e de cibus (ova -a v. infra l. 79 sq.; neutr. pro subst.: *infra l. 62):* LVCIL. 1157 -um molle voras, fragmenta interficis panis (*cf.* SEN. epist. 18, 17 panis -us et sordidus. VVLG. Ios. 9, 5). MORET. 96 sale -us adeso caseus (*potest ad B revocari, v. vol. III 514, 14. 38 sqq., sed cf.* PALLAD. 6, 9, 1 ubi solidari cooperit caseus, ... trito... sale debet aspergi et iam -ior vehementius premi). HOR. sat. 2, 4, 18 ne gallina malum responset -a palato (*sim.* ANTHIM. 9 si -iores fuerint, quando manducantur, *lumbi porcellini*. 33 esicium... tenerior magis fiat quam -ior. 40. 43 ut magis -ior fiat ipsa caro *anguillae*). PERS. 3, 112 holus. APIC. 7, 305 -issimam pultem. *aliter, ut videtur, cibus -us p. 2305, 55.*

f res e liquidis duratae frigore, igne sim.: PRIAP. 61, 5 grandine (STAT. silv. 2, 3, 44. *cf.* COLVM. 10, 329 -os... imbres *i. grandinem*). 63, 6 crystallo. OV. trist. 3, 10, 39 aequor (SEN. Herc. f. 537). 3, 12, 28 aquae. 5, 10, 2 unda maris. Pont. 1, 2, 82 terga... amnis. LIV. 21, 36, 8 glacie. SEN. nat. 4, 5, 3 nivem (PETRON. 122 v. 146. *cf.* PANEG. 3 [11], 2, 4 saxa et -iorem saxis nivium densitatem). SYMPH. 46 rigidi caeli -is conexa catenis *glacies*. CELS. 2, 18, 10 ovum, *opp.* molle (2, 30, 1 ext. APIC. 4, 137. 141. 5, 197 quae -a coxeris. ANTHIM. 36. 37). ANTHIM. 36 albumen -um factum (*ibid. plur.*). COLVM. 6, 15, 1 pix (12, 18, 7. 12, 20, 6. 12, 23, 1. 12, 44, 1. 6 SER. SAMM. 384 PALLAD. 1, 40, 1. 2. 3 MARCELL. med. 7, 18. 23, 20 *al.* PELAGON. 320. 323 CHIRON v. ind. spec. Oderi. VEG. mulom. CASS. FEL. p. 18, 17 *al.*, *cf.* GLOSS. III 542, 2 [= 572, 34] pice -a *πίσσα ξηρά*. 572, 34).

2 de instrumentis variis, maxime ferreis, ligneis, aliis rebus manu factis: **a ad agriculturam, artes fabriles pertinentibus:** VERG. georg. 1, 261 -um... vomeris... dentem. *cf.* 3, 515 vomere (LVCAN. 1, 168). georg. 2, 355 -os... bidentis (OV. fast. 4, 927 -us... bidens. PALLAD. 14, 169). georg. 2, 540 incudibus. 4, 333 bipennem (dur- M, valid- *cett. rectius, ut vid.*; HOR. carm. 4, 4, 57 CLAVD. 20, 414 CLAVD. DON. Aen. 2, 480). HOR. epod. 5, 30 ligonibus (LVCAN. 4, 294). sat. 1, 1, 28 aratro (SIL. 8, 398). TIB. 1, 7, 34 falce. COLVM. 4, 24, 21 ferramentis (PALLAD. 1, 6, 4). **b ad certamina, proelia, alios usus pertinentibus:** VERG. georg. 3, 20 caestu (Aen. 5, 478. *cf.* 5, 403 tergo *caestuum*. v. et *infra l. 19*). Aen. 6, 148 ferro *i. ense* (HOR. carm. 3, 11, 31 OV. met. 3, 83 fast. 4, 92. HOMER. 669 ense. 965). Aen. 7, 524 stipitibus (CLAVD. DON. Aen. 11, 895). 9, 508 contis (LVCAN. 6, 174). 9, 540 ligno *tolorum*. PROP. 2, 24, 12 pila. OV. epist. 13, 40 arma. fast. 2, 109 pinna *i. sagitta*. SIL. 5, 553 ariete (*cf.* VEG. mil. 4, 14 aries habet -issimam frontem). STAT. Theb. 8, 430 umbonibus. 12, 774 subtemine *thoracis*. IVV. 3, 245 assere. HIER. epist. 14, 2, 2 capulus.

per enallagen: VERG. Aen. 5, 436 -o crepitant sub vulnere (*nempe -o caestu inflicto, cf. supra l. 11*) malae. **c ad domituram, colligationem pertinentibus:** VERG. georg. 3, 208 lupatis (OV. am. 1, 2, 15. *cf.* trist. 4, 6, 4 placido -os accipit ore lupos *equus*). HOR. epod. 4, 4 compede (TIB. 1, 7, 42). PROP. 3, 7, 48 fune. 3, 15, 20 catena (OV. am. 1, 6, 1. 47 epist. 10, 89 ANTH. 415, 21). OV. trist. 5, 9, 28 canem... copula -a tenet. Pont. 3, 7, 16 iugo. EPICED. Drusi 274 vincula (SEN. Herc. f. 649 AVG. in euang. Ioh. 113, 4). STAT. Ach. 1, 209 nexus. IVV. 6, 102 rudentes. PALLAD. 3, 13, 3 vimine. **d de aedificiorum partibus:** VERG. Aen. 2, 479 limina (CLAVD. DON. ad l. hoc est fortia [*cf. l. 32*] et quae facile superari non possent. OV. met. 14, 709. *cf. p. 2309, 8 sqq.*). 11, 890 postes (OV. ars 2, 636 STAT. Theb. 10, 47 NEMES. cyn. 171). CLAVD. DON. Aen. 6, 555 portae eius (*domus infernae*) tam -ae, tam fortes, ut *eqs.* (*cf. l. 29*).

e de sedilibus, cubilibus sim.: VERG. Aen. 5, 837 fusi per -a sedilia nauatae. 9, 715 cubile (CELS. 1, 3, 16 [*opp. ibid.* 15 molle]. SIL. 6, 373 STAT. Theb. 1, 389. *cf. l. 38*). PROP. 1, 8, 6 in -a nave iacere. OV. am. 1, 2, 1 strata. fast. 5, 456 toro (SEN. Phaedr. 521 MART. 14, 162, 2). SEN. contr. 1, 8, 2 quousque -o castrorum iacebis cubiculi (*BV; cubiculo V*; 'an cubili'? *Heraeus in plagulis, coll. q. adnotavit ad MART. 10, 30, 17*). PLIN. nat. 10, 92 ne -us sit *nidus halcyonum* infantibus pullis. SIL. 14, 535 transtro. 15, 109 stramine. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 193 lecti concubatio -a (*opp.* satis mollis). *cf.* HIER. epist. 38, 4, 2 plumarum... -a mollities videbatur. **f de vestimentis:** SEN. epist. 18, 5 -a atque horrida veste. *cf.* LABER. mim. 67 pecore ex *hircorum* (*hircorum, codd.*) vestitum geras; *opp.* mollem e lanitia Attica. IVV. 3, 170 cucullo (*fort. huc etiam* IVV. 9, 29 lacernas... -i crassique coloris; *cf. C.F.W. Müller ap. Friedl. ad l. et v. p. 2310, 36 sqq.*).

3 de animantibus et animantium partibus: **a de partibus, membris corporis corneis, osseis, sim.:** VARRO rust. 2, 7, 5 ungulis equorum (2, 8, 5 OV. met. 5, 257. 6, 220 COLVM. 6, 29, 3 APVL. met. 10, 22). rust. 2, 9, 4 unguibus canum -is ac curvis, solo ne ut corneo ne nimium -o. LVCR. 5, 1064 dentes (VERG. georg. 2, 378 TIB. 3, 9, 3 CELS. 8, 1, 9). VERG. Aen. 6, 54 ossa (9, 65 OV. epist. 5, 38 met. 12, 300 CELS. 8, 1, 1, *opp.* molliora. 8, 1, 15. 17. 27. 8, 8, 2^a vel -a vel cartilaginosa. PLIN. nat. 11, 132. 215 VAL. FL. 3, 165 SIL. 4, 466. 6, 10). PROP. 2, 5, 24 pollicibus (COLVM. 10, 303). OV. met. 9, 83 cornua (SIL. 3, 550). 11, 738 rostro (14, 391 AVG. civ. 18, 16 p. 276 D.). PHAEDR. 2, 6, 12 corticem *testudinis*. PLIN. nat. 9, 83 testis *piscium* (9, 160). TERT. cult. fem. 1, 6 conchae... -a... verruca.

b de carneis partibus -is aut natura aut usu (apud medicos saepe de aegrotis partibus corporis): PLAVT. Cas. 850 quid tu hanc... tractas tam -a (*vilici*) manu? (ELEG. in Maecen. 76 *Herculis*. PROP. 3, 11, 20. 4, 9, 50. OV. ars 2, 568 -as igne vel arte *manus Vulcani*. fast. 3, 782 *priscos senatores* -as... habere manus. *al.*). MEN. 923 solent tibi (*qui insanire putatur*) umquam oculi -i fieri (*cf. p. 2305, 11*)? Pseud. 154 numquam... vostrum (*servorum*) -ius tergum erit quam tergum hoc meum. LVCIL. 174 corpore (OV. met. 12, 131 trist. 1, 5, 71. CELS. 2, 1, 16 -ioribus, *opp.* mollioribus. 4, 19, 3 ext. -um et virile. 5, 28, 1^a. SEN. dial. 1, 4, 13 sunt nauticis corpora ferendo mari -a. SCRIB. LARG. 252. PLIN. nat. 11, 9 *insectorum*. TAC. Germ. 30 -iora genti *Chattorum* corpora, stricti artus. CAEL. AVR. acut. 1, 6, 50. v. etiam p. 2309, 53). VARRO rust. 2, 5, 8 corium a<t>tactu non asperum ac -um. CIC. de orat. 1, 28 pedibus (LVCR. 5, 1402 OV. am. 1, 4, 44 met. 2, 852 fast. 4, 663 PHAEDR. 1, 30, 10). LVCR. 6, 1195 pellis (VERG. georg. 3, 502 HOR. epod. 17, 15 SEN. Herc. O. 1934 *al.*). PROP. 4, 4, 54 inhumanae -a papilla lupae (*cf. II B 1 c, v. p. 2305, 46; aliter* MAXIM. eleg. 5, 27 -ae stantesque papillae). OV. epist. 9, 71 collo *Antaei* (12, 39 boum). 9, 79 digitis *Herculis*. met. 8, 803 cutis *Famis* (CELS. 1, 9, 4. 2, 6, 1 [*Hippocr. progn. 2 p. 79 θέμα... σκληρόν*]. 3, 25, 1 -a mollisque, quasi squamis quibusdam exasperatur. 5, 26, 27^a *al.*, *cf. et p. 2311, 42*). epist. 12, 140 genibus *Achillis*. 12, 482 lateri *Caenei*. 12, 515 umeris (CELS. 8, 1, 18). hal. 97 xiphias *piscis* (132. *cf. infra l. 83 sqq.*). Pont. 3, 8, 9 vellera. fast. 2, 346 tumidum cornu -ius inguen *Panis*. GRAT. 276 siccis... -a lacertis crura *canum*. CELS. 1, 6, 2 pisces (*cf. supra l. 81*. 2, 18, 7. 2, 20, 1 *opp.* teneros. 2, 21 nimium -i vir[i]osique; [Bannier]

opp. qui ex tenerrimo genere sunt. 2, 24, 3. 2, 28, 2 [*opp.* 1 teneri]. *similiter* 2, 28, 12 aves...-iores [4, 12, 7 ext. generis -ioris]. 2, 28, 2 caro [ANON. med. ed. Pischotta 178]. *cf. infra* l. 55 sq.). 2, 4, 3 praecordia -a ex morbo (*ibid.* 6. 2, 7, 24. 30. 2, 17, 4. 3, 20, 6 *opp.* mollia). 2, 7, 16 mammae. 2, 8, 34 in morbo...-um fieri iecur (SCRIB. LARG. 89. 110. 170). 4, 1, 3 arteria -a et cartilaginosa. 5, 26, 28^B tumor (6, 6, 1^A. 7, 14, 2 *opp.* mollis. SER. SAMM. 436). 5, 26, 33^B locus ulceris (5, 28, 11^B. 8, 17, 1. SCRIB. LARG. 156). 5, 28, 5 oras ulceris. 5, 28, 12^H callus (5, 28, 12^M. SCRIB. LARG. 37 callum. PLIN. nat. 9, 183). 7, 14, 3 caro -ior ex morbo (*aliter supra* l. 3). *al.* LVCAN. 4, 150 laertis. PLIN. nat. *passim*. *nota*: 11, 152 quorum animalium oculi -i sunt (153. 258. *cf. p.* 2304, 64). 11, 183 bruta existimantur animalium, quibus cor -um riget (*aliter p.* 2308, 35). *al.* *de puero iam maturo*: IVV. 6, 377 iam -um. ARNOB. nat. 5, 25 nondum -i...pusionis. *cf. etiam p.* 2304, 67. *plur.* -a i. -ae partes corporis (sc. ex morbo): CELS. 5, 18, 6 haec...-a emolliunt. 5, 18, 8 ad...mollienda, quae -a sunt. 10, 5, 28, 11^F. *item sing.*: CELS. 5, 28, 11^B quod...-ius non est. 5, 28, 14^A. *c de excrementis*: CATVLL. 23, 11 nec toto decies cacas in anno, atque id -ius est faba et lapillis (CELS. 2, 7, 5 venter nihil reddit nisi et aegre et -um. *cf.* MART. 3, 89, 2 faciem -um cacantis habes [*sed* -um fort. neutr. sing. pro adverbio: v. p. 2313, 10]). HOR. sat. 2, 4, 27 alvus (*i. alvi sordes*. CELS. 6, 18, 9^B [*cf. Helge Lyngby, Textkritiska Studier till Celsus' Medicina, Diss. Göteborg 1931 p. 47; Niedermann, Gnomon 9, 1933, 438*]. PLIN. nat. 28, 129). MART. 13, 29, 2 -i solvere ventris onus (CHIRON 395 -iorem ventrem facit et remittit stercus -um tamquam glaeulas. 414 [= VEG. mulom. 2, 121, 1] stercus -um). CELS. 6, 7, 7^B sordes aurium (*opp.* molles, emollire).

4 coniunctum cum pronomine vel pro substantivo de re non accuratius definita: DIRAE 98 (*inter ἀδύνατα*) dulcia amara prius fiant et mollia -a. OV. met. 1, 20 corpore in uno...pugnabant...mollia cum -is (CALP. ecl. 5, 71 mollia ne -is coeant). CELS. 1, 3, 9 lassat...quod contra consuetudinem, seu molle seu -um est. SEN. benef. 5, 5, 1 lapis solidus...et invictae adversus -a naturae. dial. 5, 5, 8 tela a -o resiliunt. nat. 2, 52, 1 fulmen cum lapide ferroque et -issimis quibusque configit. 2, 55, 1 nec sonant mollia nisi illisa -is sunt. 3, 25, 2 vis aquae...-a mordendi. 6, 31, 3 mollius crebriusque...quam natura -i sinit. 7, 1, 7 sidera...ex -o concreta. PLIN. nat. 2, 193 sono resultante in -is. 22, 107 mel -a concoquit.

B pertinet ad gustum: 1 de potionibus (*hic illic var. lect. dirus, v. infra* l. 44 et 51): de vino: CATO agr. 156, 6 vini (SEN. epist. 36, 3 COLVM. 2, 30, 2 PALLAD. 11, 14, 5 *opp.* suave. *cf.* VERG. catal. 11, 2 pocula -a mero). VERG. georg. 4, 102 mella -um Bacchi domitura saporem (SER. SAMM. 397 haec -o [*var. lect. diro*] dantur potanda Lyaeo. 492 Lenaei -um...fluentum. 821 Baccho. 902). de lacte: PROP. 2, 6, 20 lupae (*cf. IIB 1d; v. p.* 2304, 75). de aqua: VITR. 8, 1, 7 quae...gravissimae -aeque et insuaves sunt partes aquarum (*aliter ut videtur*: CELS. 2, 30, 3 aqua...-a, id est ea, quae tarde putescit). alia: CELS. 2, 24, 3 muria (4, 16, 2. 4, 22, 2. 4 COLVM. 6, 30, 10. 7, 10, 5. *al.*). PLIN. nat. 23, 88 oleum. SER. SAMM. 37 acetum. 514 potibus (*var. lect. diris*). EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919^B in quernis...vel in corneis pomis stypticus et -us umor (*gr. πρὸς τὴν στυφνὴν καὶ ἀσθηρὰν ποιότητα μεταβάλλει*). 2 de cibis (*exempla et rara et incerta. aliter p.* 2303, 61 sq.): ? MORET. 96 (*v. p.* 2303, 63). ? CELS. 3, 21, 6 cibus esse debet ex media quidem materia, sed tamen generis -ioris. 4, 20, 4 cibo...neque infante neque -o neque valido (*cum utroque loco cf. p.* 2304, 83 sq.).

II translate: A i. q. difficilis perpessu, toleratu vel factu: 1 de rebus naturae gravibus: PLAVT. Men. 975 frigus (LVCR. 5, 818 VERG. catal. 2, 9, 13, 3 LVCAN. 9, 376 LACT. ira 10, 19 CLAVD. DON. Aen. 9, 1). CIC. Att. 10, 11, 4 -o tempore anni (CAES. Gall. 7, 8, 2 -issimo tempore anni. civ. 3, 25, 3). Scaur. 25 hieme (VERG. georg. 4, 239 OV. trist. 3, 10, 44 PETRON. 122 vers. 146 TAC. ann. 1, 17 CLAVD. carm. min. 38, 4. *cf.* TAC. hist. 2, 80 Germanica hiberna caelo ac laboribus -a). HIRT. Gall. 8, 5, 4 tempestatibus (BELL. Alex. 43, 2). SEN. Thy. 872 gelu. AVIEN. Arat. 679 sideris Sagittiferi. 1693 euri. HIER. in Is. 14, 13/14 ventus (*de aquilone; item hom. Orig. in Ezech. 1, 14 p. 338 B. RVFIN. Orig. in num. 1, 3 p. 7, 10 B.*). HYD. chron. II p. 35, 252 -issimus extra solitum...annus. *nota de rebus corporeis*: CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 -issimis et frigidissimis locis. AVIEN. orb. terr. 54 -a...nutrit tellus Arimaspa. CLAVD. DON. Aen. 11, 555 asperitas -a silvarum. 11, 565 tam -a vastitate regionum. per imaginem: CYPR. hab. virg. 21 p. 202, 10 -us et arduus limes, qui tendit ad gloriam. c. inf. praes. pass.: TERT. pall. 3 v. p. 2311, 69.

2 de operis, laboribus, sim.: ENN. ann. 345 laboris (CIC. carm. frg. 22 [div. 2, 63], 1 LVCR. 3, 999. 5, 1272. 1359 VERG. georg. 2, 412. 4, 114 Aen. 6, 437 *al.*; *cf.* STAT. Theb. 6, 871 -is...laborum...toris [*pertinet etiam ad I A 3 b*]). LVCIL. 112 opus (LVCR. 5, 1360 TIB. 1, 9, 8 OV. medic. 14 SEN. dial. 5, 29, 1 TAC. hist. 2, 4 ITALIA deut. 26, 6 [Lugd.]. VVLG. exod. 1, 14. 6, 9 *al.* *cf.* SEN. Herc. O. 1397 -a series operis). TER. Eun. 354 -as fratris partis praediccas (ANTON. Cic. Att. 10, 8^A, 1 -iores partes mihi impositas esse. SEN. benef. 6, 27, 5 -issimas). Phorm. 73 provinciam (*i. operam*) ce-

pisti -am. CALV. carm. frg. 2 -um rus fugit et laboriosum. CIC. Mur. 48 mihi -ior locus est dicendi datus. prov. 5 exercitus...-issima conquisitione collectus. LENT. Cic. epist. 12, 14, 2 -ius...negotium. CAES. Gall. 7, 10, 1 rei frumentariae -is subvectionibus. VERG. catal. 9, 42 militiae (LIV. 21, 16, 5. 29, 1, 5 SEN. contr. 7, 2 [17], 12 TAC. ann. 1, 20). Aen. 6, 688 iter (LVCAN. 9, 385 VAL. FL. 1, 565 STAT. Theb. 2, 375 silv. 1, 2, 202 QVINT. inst. 12, 11, 11). Aen. 7, 807 proelia (HOR. carm. 3, 20, 3 PROP. 3, 5, 2 LIV. 40, 16, 8 SIL. 17, 571). Aen. 8, 371 tumultum. 9, 723 certamine (SOL. 45, 9). 10, 50 pugnae (durae R. dirae cett.; *cf.* VAL. FL. 3, 710. 6, 298 SVLP. Sev. dial. 1, 12, 3). 11, 157 belli...-a rudimenta. PROP. 3, 1, 20 non faciet capiti -a corona (sc. carminis epici) meo. 3, 13, 8 pancratio. *al.* *de re corporali*: VITR. 10, 3, 6 vectis sub onere subiectus, si per medium premitur, -ior est neque incumbit (*opp.* faciliter onus extollit).

3 de malis, statu iniquo, sim.: PLAVT. Amph. 166 servitus (CIC. rep. 1, 68. 2, 46 parad. 39. 40 *al.*; *cf.* QVINT. decl. 311 p. 225 -a vincla alicui videntur, -a condicio servitutis. AVG. civ. 16, 43 p. 194 D. -issimo et gravissimo...iugo servitutis). MEN. 872 morbum (SER. SAMM. 431). Merc. 817 lege -a vivunt mulieres (CIC. Cael. 77 de orat. 1, 256 off. 2, 75 TIB. 1, 6, 69 SEN. epist. 63, 2 VAL. FL. 1, 833 *al.* *cf.* CIC. Cluent. 150 -ioribus legum condicionibus). TER. Ad. 859 vitam (PLIN. paneg. 34, 5 FIRM. math. 5, 1, 29 PALLAD. hist. mon. I 1 p. 252^B. *al.*). LVCIL. 973 (NON. p. 285 -um: nocens) saevo ac -o in bello (CIC. Balb. 5 VERG. Aen. 10, 146 OV. met. 13, 296 Pont. 1, 8, 6 LVCAN. 5, 265 VAL. FL. 6, 545 CLAVD. DON. Aen. 7, 370. 805 VVLG. II reg. 2, 17. *cf.* STAT. Theb. 9, 566 -a belli vice. *cf.* VERG. ecl. 10, 44 Martis i. belli [Aen. 12, 73. 410 LVCAN. 5, 723 SIL. 3, 352 STAT. Theb. 6, 477 munere Martis. 12, 523 CLAVD. DON. Aen. 11, 725]). CIC. carm. frg. 19, 6 dolores (fin. 1, 43 LVCR. 3, 460 VERG. Aen. 5, 5 *al.*). Mur. 47 -iorem fortunae communi condicionem constituit (Rab. Post. 15 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16 [9, 24], 10 PLANC. Cic. epist. 10, 24, 8. *al.*; *cf.* CLAVD. DON. Aen. 12, 95 pugnandi condicio). dom. 15 annona. 93 -issima rei publicae tempora (Balb. 34 HOR. epist. 2, 2, 46 PROP. 1, 7, 8. 1, 22, 4. *al.*). Mil. 87 fortuna (Att. 10, 4, 4 VERG. Aen. 12, 677 SIL. 10, 597. 11, 168 APVL. met. 6, 28. *cf.* SEN. dial. 6, 10, 6 regnum fortunae...-um atque invictum). epist. 12, 25^A, 7 rumores -iores. ad Brut. 1, 12 (9, 20), 1 causa Lepidi...-ior (LVCR. 3, 485. *cf.* HOR. sat. 1, 10, 26 cum -a tibi peragenda rei sit causa Petilli. LIV. 26, 33, 1 QVINT. inst. 4, 1, 25 CLAVD. DON. Aen. 4, 290). LAEV. carm. frg. 22 famultas. BELL. Alex. 14, 5 casus (25, 4 VERG. Aen. 6, 377 SIL. 5, 237 STAT. Theb. 8, 511. *al.*). NEP. Cim. 1, 1 -o admodum initio...adulescentiae. VERG. georg. 1, 146 -is urgens in rebus egestas (Aen. 1, 563 OV. trist. 1, 9, 23 Pont. 2, 7, 53. *al.*). georg. 3, 68 -ae...inclementia mortis (Aen. 10, 790 SEN. Herc. f. 56. 1069. *al.*; *cf.* PLIN. epist. 2, 1, 4 aditus...mortis). Aen. 4, 399 vim (VAL. FL. 6, 683 SIL. 3, 160). Aen. 10, 72 quae -a potentia...egit (sc. in fraudem)? 10, 392 discrimina. 10, 744 quies i. mors (12, 309; *cf. l. 44. aliter p.* 2303, 22). HOR. sat. 1, 2, 6 famem (OV. Pont. 4, 3, 40 PLIN. nat. 33, 72). sat. 1, 2, 40 pericla. 2, 2, 88 valetudo. carm. 2, 13, 27 -a navis, -a fugae mala, -a belli (SEN. dial. 4, 36, 6 avaritiam, -issimum malum. nat. 4, 13, 11 CLAVD. DON. Aen. 4, 370; *cf.* SIL. 9, 637 sorte malorum. 14, 618 vis -a malorum). carm. 4, 9, 49 pauperiem (HIER. epist. 39, 2, 6). epist. 1, 1, 22 pupillas -a premit custodia matrum. PROP. 2, 28, 32 -us vertitur ipse dies. OV. met. 9, 58 -os...nexus (GREG. M. moral. 4 praef. 3 p. 635^C). Pont. 1, 4, 45 -ius est...nostrum...onus. 3, 1, 9 exilio (VICT. TONN. chron. II p. 189, 479, 25). hal. 116 -o nociturus scorpius ictu. MANIL. 3, 552 -ior hora. SEN. contr. 1, 1, 16 spectaculum. *passim*. additur dativus: TERT. monog. 2 disciplinae -issimae illis (*psychicis*). CLAVD. DON. Aen. 6, 685 iter -um vivis.

4 de imperio, praeceptis, verbis sim. (*cf. l. 19 sqq.*): CIC. Verr. II 3, 48 edicta. Mur. 60 doctrina Catonis...-ior, quam...natura patitur. Planc. 31 'pater...obesse filio debet'. o vocem -am...! (Phil. 8, 16). VERG. georg. 2, 369 -a exerce imperia (SEN. Herc. f. 433 Oed. 705 benef. 3, 38, 2 SIL. 13, 606 TAC. ann. 12, 47 PLIN. paneg. 14, 5 SPART. Did. 5, 6. *al.*). OV. rem. 220 praecepta (523 CLAVD. DON. Aen. 6, 695 AVG. soliloq. 1, 6, 12). met. 7, 14 iussa (7, 15 STAT. Theb. 12, 375). LIV. 26, 15, 1 sententia (VAL. MAX. 5, 3, 2^A PLIN. epist. 2, 12, 2. 4, 9, 19 BACHIAE. repar. laps. 18 COD. Iust. 2, 11, 8. *al.*). SEN. contr. 10, 3, 9 -ioribus verbis utor (SEN. benef. 5, 22, 3 VVLG. sap. 12, 9 Sirach 19, 7 [non in gr.]). SEN. Phoen. 596 arbitria. VAL. FL. 8, 465 decreta. STAT. Theb. 9, 834 monitu. MART. 1, 34, 9 censura. 9, 89, 1 lege nimis -a (PLIN. epist. 9, 29, 2). TERT. resurr. 37 p. 79 sermone; *syn.* intolerabilem (VVLG. prov. 15, 1 Ioh. 6, 61 CAES. AREL. reg. mon. 12. *cf.* HIER. epist. 40, 1, 3 eloquia). EVTR. 3, 7 responsa (EPIST. pontif. 374 [a. 430] Migne 50 p. 477^C). CLAVD. DON. Aen. 1, 195 infortuniorum -a commemoratio. 10, 490 -um immaneque commentum. 11, 405 accusationes. 12, 70 omina. PAVL. NOL. carm. 11, 5 verum. CYPR. GALL. iud. 378 murmure. *passim*.

5 neutr. coniunctum c. adiectivis vel pronomibus: a sing.: TER. Haut. 957 tibi esse hoc gravius multo ac -ius. Phorm. 238 illud -um. CIC. Verr. II 5, 7 -um hoc fortasse videtur (off. 1, 23). har. resp. 13 recte fieri potest, quod idem in iudicio capitis -um atque iniquum est. Scaur. 32 quod...-um aut asperum possit esse.

[Bannier]

Lig. 13 hoc ... multo acerbius multoque -ius. Phil. 12, 4 ac. 2, 135. Tusc. 1, 107 -um hoc sane. 2, 29 asperum est, contra naturam, difficile perpersu, triste, -um. Att. 12, 13, 2 quod si erit -ius, eqs. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 si -ius aliquid esset, succurrere (CAES. Gall. 1, 48, 6 si quid erat -ius, concurrebant *pedites*. 5, 29, 6 si nihil sit -ius). CAES. civ. 3, 94, 6 si quid -ius acciderit (SEN. epist. 24, 3. cf. PROP. 1, 15, 28 incidit [SEN. benef. 7, 14, 4 dial. 7, 15, 6]. cf. *infra* l. 16 sq.). HOR. carm. 1, 24, 19 -um: sed levius fit patientia quidquid corrigere est nefas. PROP. 1, 6, 18 nihil infido -ius esse viro. 2, 17, 9 -ius in terris nihil est quod vivat amante. Ov. Pont. 1, 5, 18 mens ... pati -um sustinet aegra nihil. SEN. contr. 10, 2, 13 nihil fuisset iubente te -um. *al. passim.* **b plur.:** CIC. fin. 4, 59 omnia ..., quae -a, difficilia, adversa videantur (LIV. 26, 36, 2 ad omnia, quae -a atque aspera essent, subeunda). VATIN. Cic. epist. 5, 10^a, 1 omnia mi -a imperas (HOR. carm. 1, 18, 3 siccis omnia ... -a deus proposuit). VERG. Aen. 8, 522 multa ... -a ... putabant. SEN. dial. 1, 5, 10 multa accident -a, aspera (*opp.* mollire, complanare). cf. 1, 6, 6 multa incidunt tristitia, horrenda, -a toleratu. 1, 6, 2 quaedam -a patiuntur. *al. passim.*

6 neutr. pro substantivo: **a plur.:** CIC. orat. 131 in varietate affectuum -iorum accusatio suppedabit exempla, mitiorum defensiones meae. HOR. epist. 2, 1, 141 animum ... -a ferentem (Ov. met. 9, 545 SEN. dial. 2, 6, 3). PROP. 1, 15, 1 multa tuae levitatis -a timebam (cf. SEN. Thy. 447 frustra timentur -a. dial. 1, 2, 4 ut -a ac difficilia non reformident *virī boni*). LIV. 33, 11, 6 -a atque aspera belli. SEN. Oed. 208 laeta -is mixta. PHAEDR. 464 *virī* -a tolerant (dial. 1, 3, 10. 2, 10, 4). dial. 2, 5, 5 sive illi (*sapientī*) -a sive secunda ostentantur. 4, 25, 3 *animus* -a ... patitur (PASS. Petr. 3. cf. HIER. epist. 18b, 4, 1 AVG. civ. 13, 20 p. 584). dial. 7, 25, 6 -is opposita virtus. 9, 2, 2. 9, 10, 4 -a molliri (epist. 98, 3 QVINT. inst. 5, 12, 18). epist. 13, 1 praeceptis salutaribus et -a vincentibus. 31, 7 *tolerantia* se ad -a et aspera hortatur. 74, 21 *rationis* te amor contra -issima armabit. 107, 4 -is ... obstitit. 116, 7 (*ad Stoicos*) nimis -a praecipitis. 123, 14 in aspera et -a subeundum est (AVG. serm. 284, 5 tentatio in asperis et -is, in saevis, in atrocibus atque immitibus. 347, 3). CVRT. 7, 11, 16 per aspera nisis -iora restabant. LVCAN. 9, 403 gaudet patientia -is. 9, 880. VAL. FL. 4, 35, 7, 95 iussa pati nec cedere -is. SIL. 1, 533 nitescere -is virtute. 3, 636 -a viarum (cf. 12, 110 -a atque ob-saepta viarum. CLAUD. 8, 435 carm. min. 12, 4 PAVL. NOL. carm. 13, 13). SIL. 6, 308 -is facilem per inhospita ducere vitam. 7, 3 -a laborum. *al. passim.* **b sing.:** SIL. 6, 119 quidquid adest -i et rerum inclinata feramus.

B i. q. intractabilis, obduratus, saepe i. q. crudelis, im-mitis (cf. NON. p. 285 SERV. Aen. 2, 7 CLAUD. DON. Aen. 11, 45): **1 generatim:** **a de hominibus** (*deis infra* l. 70. 74): TER. Haut. 204 (NON. p. 285 -um: immitte) illum (*patrem*) insimulat *filius* -um (439 CIC. Cael. 37 HOR. sat. 1, 2, 17 et *passim*; *voc.:* Ov. met. 14, 587 [*opp.* mitissimus]. cf. STAT. Theb. 9, 390 -e parens). Ad. 64 nimium ... -us praeter aequumque et bonum. AFRAN. com. 252 vixisti tristis, -us, difficilis, tenax. CIC. Tull. 54 ut esses -issimus. Cael. 36 senem (PROP. 2, 30, 13 STAT. silv. 2, 6, 81. *al.*). PLANC. 45 non tam -us in plebem noster ordo fuit, ut eqs. Phil. 5, 14 -a natio (*Oretensium*) est (*opp.* misericors). or. frg. A XIII 20 homo (Tusc. 2, 17 off. 2, 50 HOR. sat. 1, 7, 6. *al.*). de orat. 2, 278 neminem ... esse tam -um (*saepe*). Brut. 100 moribus ... -ior. 117 *Tubero* congruens cum ea disciplina (*Stoicorum*, cf. l. 59. p. 2309, 69), quam colebat, paulo etiam -ior. orat. 148 quis ... se tam -um ... praerberet, qui hanc mihi non daret veniam? leg. 2, 37 ne nos -iores forte videamur. parad. 40 domina v. p. 2308, 3. fin. 2, 62 *iudex* (PROP. 1, 4, 10 TAC. ann. 15, 55 TERT. praescr. 12, 3 HIER. epist. 60, 11, 1. 63, 1). 4, 78 *Stoici* horridiores evadunt, asperiores, -iores et oratione et moribus. Tusc. 1, 104 -ior Diogenes (*ibid.* ut Cynicus asperius ... iussit). Att. 1, 1, 4 si voles in me esse -ior (epist. 6, 13, 2 non fore in te Caesarem -iorem. cf. p. 2311, 48). 12, 46 essem fortasse -ior. ad Q. fr. 1, 1, 14 in tuos. 1, 1, 17 in quibus (*rebus*) vereor ... ne -ior sim. ad Brut. 1, 15 (9, 24), 3 in animadversione poenae -ior. 2, 7 (9, 6), 5 -i fuimus in Dolabella. ANTON. Cic. Att. 14, 13^a, 2 si -iorem te eius miserae et afflictae fortunae prae-bes. CAES. civ. 3, 20, 4. VERG. georg. 3, 4 Eurysthea (SERV. auct. ad l. -a imperantem). 4, 512 *fetus* -us arator ... nido implumes detraxit. Aen. 2, 7 Vlixī (SERV. ad l. non laboriosi, sed crudelis. Ov. trist. 5, 5, 51). Aen. 10, 45 coniunx *Iovis*. 12, 199 Ditis (SIL. 13, 415). 12, 873 *Iuturnae* (SERV. ad l. immiti). HOR. carm. 2, 12, 2 Hannibalem (cf. 3, 6, 36 dur-*F*, dir-*al.*). TIB. 1, 10, 49 militis. LYGD. 2, 3 (*syn.* ferreus). ELEG. in Maecen. 1, 30 (-ior *sc. ferro*). PROP. 1, 3, 14 hac Amor, hac Liber, -us uterque deus (OCTAVIA 259 Venus ... -a). 2, 25, 11 tyranno. 2, 32, 47 Sabinos. 3, 15, 29. Ov. am. 3, 4, 1 -e vir (epist. 7, 84. ars 3, 602 nimium. rem. 554. cf. PLIN. epist. 3, 3, 5 vir ... paulo ... horridior et -ior, ut in hac licentia temporum. epist. 4, 141 mariti. met. 5, 244 inexorabile -us exerceo odium. 8, 65. *al. passim.* *nota voc. -e* (cf. *supra* l. 46 sq.): Ov. met. 13, 329 trist. 1, 8, 14. 3, 13, 3 SEN. Phaedr. 1164 LVCAN. 5, 682 VAL. FL. 4, 130. SIL. 6, 419 o -e. STAT. Theb. 11, 372 MART. 13, 70, 2. *al.* **b de animo, mente, affectibus, actionibus** (*nonnulla etiam ad C vel D referri possunt*): PLAVT. Asin. 944 ingenio (TER. Phorm. 497 HOR. carm. 3, 21, 14 SEN. epist. 52, 7 ac laboriosum. *al.*; *aliter* p. 2309, 77 sqq.). TER. Haut.

665 animo (CIC. S. Rosc. 150 Arch. 17 SEN. benef. 7, 31, 1 dial. 4, 17, 2. *al.*; cf. SEN. Phoen. 165 animam. Tro. 963). CIC. Sest. 59 suspicio -ior. parad. 40 cupiditas ... honoris ... quam -a est domina. CATVLL. 60, 3 mente (PROP. 1, 14, 18 Ov. met. 9, 608 LVCAN. 3, 304. *al.*; cf. AVIEN. Arat. 13 mentis primigenae penetralia -a). VERG. Aen. 4, 488 curas (SIL. 11, 371 NEMES. ecl. 1, 59. cf. LYGD. 6, 7 -um curae genus. SIL. 16, 228 -a ... curarum vincula). HOR. sat. 1, 10, 57 *Lucili* (cf. p. 2309, 76) -a ... natura (QVINT. inst. 11, 1, 70. cf. SER. SAMM. 736 quos -a movet natura tumores). PROP. 1, 19, 4 timor. 2, 5, 7 tam -is ... moribus (VITR. 2, 8, 12 -o feroque. QVINT. inst. 4, 1, 17 EVGRAPH. Ter. Ad. 855). Ov. epist. 15, 11 vultu (met. 9, 260 Pont. 3, 1, 166 SEN. Herc. O. 1228. 1272 LVCAN. 2, 373. 10, 1043). LIV. 22, 60, 5 severitatis. 35, 32, 13 consilia calida et audacia ..., tractatu -a. 38, 17, 12 Spartana -a illa et horrida disciplina (TERT. pudic. 3 p. 225, 12. cf. p. 2307, 55). SEN. contr. 2, 4, 9 personam *adulescentis* ... -am et asperam. SEN. Phaedr. 137 regius ... tumor. Phoen. 310 affectus. dial. 12, 8, 5 prudentiae. epist. 25, 1 aetatem ... iam -am et intractabilem (*opp.* tener). PLIN. nat. 7, 79 torvitatem. SIL. 6, 507 iras (VVLG. sap. 5, 21). PS. QVINT. decl. 6, 18 sonum flagellorum gemitumque caesorum ..., -a metus sui exempla. TERT. praescr. 7, 6 *dialecticam Aristotelis* -am in argumentis. VVLG. Is. 27, 8 spiritu. BACHIA. repar. laps. 16 consuetudine (GREG. M. moral. 15, 11). CLAUD. DON. Aen. 2, 530 maledictis ... -issimis. *al.* *nota de osculis:* Ov. epist. 15, 223 non -a (ars 1, 668 neve queri possit -a fuisse).

c de corpore, corporis partibus (*praeaelet notio q. e. obduratus*): de PLAVT. Pers. 60 v. p. 2309, 24 sqq. TER. Eun. 806 os *i. audax, procax* (LVCIL. 417 CIC. Quinct. 77 Ov. am. 1, 12, 24 ars 3, 587 met. 5, 451 Pont. 1, 1, 80). Haut. 402 diu etiam -as (*fort. suppl. 'aures', v. p. 1668, 17 sqq.; 'partes' cum aliis Löfstedt, Syntactica II 253 sq., cf. p. 2305, 82 sqq. et p. 1676, 19 sqq.*) dabit (aures: VERG. Aen. 4, 428 Ov. Pont. 2, 8, 44 LVCAN. 10, 104 SIL. 6, 519 GELL. 13, 25, 22). LYGD. 4, 76 pectora (Ov. epist. 20, 229 -ius ... ferro ... pectus. met. 14, 693. 758 LIV. 10, 30, 11 SEN. benef. 1, 31 Phoen. 113. 582 LVCAN. 10, 71 *al.*; cf. PETIL. Aug. c. Petil. 2, 92, 202 -us pectoris calor). Ov. epist. 4, 156 corda (PORPH. Hor. carm. 1, 3, 9/10. VVLG. Sirach 3, 27 gr. *σκληρά*. Is. 46, 12 *al.* cf. duricors). epist. 16, 16 superciliis. trist. 3, 11, 64 manus (VVLG. I reg. 5, 7 [SEN. Oed. 986 corrupt.]). Pont. 4, 12, 37 praecordia (LVCAN. 6, 452 HIER. epist. 14, 3, 2 NICET. psalm. 5 p. 71, 18). SEN. benef. 4, 38, 2 fronte (IVV. 8, 189. TERT. virg. vel. 2 delicti -ior frons est. VVLG. Ezech. 3, 8 FACVND. defens. 6, 5). PETRON. 39, 5 caput ... -um, frontem expudoratam, cornum acutum. 43, 3 -ae buccae fuit (cf. duribuccius). CALP. decl. 10 oculos (AMBR. exc. Sat. 1, 36). COMM. instr. 1, 38, 1 cervice (apol. 229 AMBR. exc. Sat. 1, 36 VVLG. exod. 32, 9 *al.*). VVLG. Baruch 2, 33 dorso. Ezech. 2, 4 facie.

d de bestiis: PROP. 2, 13, 54 percussit Adonem -us aper. *de* 2, 6, 20. 4, 4, 54 v. p. 2305, 46. 2304, 75. LVCAN. 6, 672 hyaena. STAT. silv. 1, 2, 184 alitum pecudumque ... -ique ferarum ... greges. 2, 1, 130 ferae (*i. Cerberi*). AVSON. 34, 14 libellum -is vermibus esse cibum. GILD. or. (Gött. Nachr. 1912) p. 57, 17 -as (dir-*W. Meyer*) ac pestiferas ... bestias. cf. RVFIN. hist. mon. 8 p. 421^B *latrones* -iores bestiis. **e de rebus maxime personatis:** VERG. Aen. 6, 566 haec Rhadamanthus habet -issima regna (LYGD. 5, 22 -aque sortiti tertia regna dei). PROP. 1, 6, 36 sidere. Ov. met. 10, 619 fors. 13, 184 sortes (fast. 2, 429 SEN. Phaedr. 991 Thy. 879 Tro. 524 VAL. FL. 6, 624. *al.*). Pont. 2, 9, 9 excipe naufragium non -o litore nostrum. LIV. 45, 30, 7 frigida haec omnis -aque cultu et aspera plaga est. MANIL. 5, 621 carceris (SEN. dial. 5, 37, 3 ostium carceris). SEN. Herc. f. 165 ille superbos aditus regum -asque fores (cf. p. 2309, 11 sqq.) expers somni colit. 867 fatum (Med. 431. Tro. 1056 o -a fata, saeva, miseranda, horrida. benef. 4, 4, 3. *al.*; cf. PHAEDR. 4, 1, 3 -a fati miseria. LVCAN. 9, 1046 o sors -issima fati! STAT. silv. 5, 1, 165 -us fati tenor. Theb. 9, 180 -a potentia fati. *al.*). PLIN. nat. 16, 96 omnibus his (*ficis*) -a facies semper (*sc. quod flore carent*). STAT. Theb. 3, 205 Sororum pensa. 4, 530 urna. 4, 834 Kl. (826 Kohl.) Nemea ... quam tu non Herculis actis -a magis ...! 5, 435 Thracae. 6, 188 aras. silv. 2, 6, 81 Acheronta. 5, 1, 156 Sororum licia (Ach. 1, 519). 5, 374 Tartara. *al.*

f neutr. pro subst.: **plur.:** SEN. Phaedr. 922 simulanteque molles -a. AMBR. c. Aux. 15 -a, ut videbatur sibi, Auxentii ipsius ... ore iactata. VVLG. III reg. 12, 13 responditque rex populo -a (II par. 10, 13. 16). AVG. civ. 2, 2 p. 54 D. illa ... -a, quae hostiliter facta sunt. ZACCH. 2, 17 p. 1140^A in quem Novatianus -a pronuntiat. *nota sing. (inc. CIC. ad Brut. 1, 3 [= 9, 11], 4 v. p. 2314, 5):* Ov. ars 3, 476 nec tamen e -o (cf. ex facili, vol. VI 1, 59, 31 sqq.) quod petit ille, nega.

2 speciatim in amore: **a de amore ipso** (*de Amore deo* v. p. 2307, 73): VERG. georg. 3, 259 (NON. p. 285 -um: immitte). Aen. 6, 442 PROP. 2, 34, 49. HOMER. 586 (*div. codd.*). cf. FIRM. math. 6, 37, 4 amoris -a tormenta. HOMER. 639 ignes *i. amores* (NEMES. ecl. 4, 11). **b de amatis et rebus eo pertinentibus fere i. q. amantem spernens, amanti immitis:** VERG. ecl. 10, 47 (*etiam ad C, cf. p. 2309, 34*). HOR. carm. 3, 7, 32 te saepe vocanti -am difficilis mane. 4, 1, 40 -e (VAL. FL. 8, 463). TIB. 1, 8, 50 in veteres esto -a, puella, senes (2, 6, 28 PROP. 1, 17, 16. 2, 1, 78. 4, 2, 23 Ov. ars 2, 527 fast. 4, 111). PROP. 1, 1, 10 lasidos. 1, 7, 6 dominam (1, 16, 30). [Bannier]

2, 22, 11. 43. 2, 24, 47. 2, 34, 44 inque tuos ignes, -e poeta, veni (*de poeta epico intellegendum esse censet Rothstein ad 1, 7, 19 cf. p. 2310, 60 sqq.*). 3, 20, 3. Ov. am. 1, 9, 19 amicae. 2, 4, 23 epist. 15, 287. 20, 5 rem. 765. met. 13, 799 Galatea... -ior annosa quercu. 14, 376 nec -us... despice mulierem te amantem. 14, 704 ne sibi -a foret. 14, 712 *Anaxarete* -ior... ferro (14, 749). fast. 6, 120. VAL. FL. 2, 355 iam non -a toris. 3, 181 STAT. silv. 1, 2, 200. 2, 3, 44 MART. 4, 7, 2. 8, 46, 6. 10, 35, 18 (*Phaon*). HOR. epod. 11, 22 limina -a (*pertinet etiam ad I A 2d*), quibus lumbos et infregi latus (TIB. 2, 6, 47 [dir- A, corr. 5]. Ov. am. 1, 6, 68. rem. 508 [*etiam ad I A 2d*]. 677 -um limen amanti [*R, amicae vulg.*]. fast. 5, 339). TIB. 1, 1, 56 fores (PROP. 1, 16, 18 Ov. am. 2, 1, 22 [*opp. lenia verba*]. 3, 1, 53. cf. am. 1, 6, 74 -a... ligna... fores. non in amore: p. 2308, 58). TIB. 1, 2, 6 -a ianua firma sera (1, 8, 76 opposita ianua -a sera). 2, 3, 61 seges (*quae puellam amatam ob urbe abduxit*). Ov. met. 3, 354 superbia (*opp. tenera... forma*). c fere i. q. obduratus: HOR. carm. 4, 1, 7 desine... mater... Cupidinum... flectere mollibus iam -um imperiis (*cf. p. 2311, 62 sqq.*).

C fere i. q. laboris patiens, strenuus, pertinax, fortis, cf. infra l. 20: saepius dubitari potest an subsit notio sub B tractata (*cf. SERV. auct. Aen. 10, 422 -i: aut fortis aut asperi et crudelis in hostes. CLAUD. DON. Aen. 7, 505 homines... -os hoc est... ad certamen robore corporis competenter aptissimos*): 1 de hominibus (*cf. CLAUD. DON. Aen. 9, 465 -os dixit Aeneadas durantes in labore*): PLAUT. Persa 60 neque edacitate eos (*maiores meos parasitos*) quisquam poterat vincere atque (*Leo, neque codd.; cf. edd. ad l.*) eis cognomentum erat -is Capitonibus (*cf. cognomen Durus Onom. s. v., ubi hoc exemplum Plautinum aegre desideratur*). CIC. leg. agr. 2, 95 Ligures (*cf. infra l. 45*) montani -i atque agrestes (*lectio non prorsus certa*). Tusc. 1, 102 fortes et -i Spartiatae. LVCAN. 5, 926 genus humanum multo fuit illud in arvis -ius, ut decuit tellus quod -a creasset (*cf. VERG. georg. 1, 63 ex lapidibus homines nati, -um genus. Aen. 9, 603 -um a stirpe genus, natos ad flumina primum deferimus saevoque gelu duramus et undis. Ov. met. 1, 414. CLAUD. DON. Aen. 9, 600 arte*). VERG. ecl. 10, 47 (*v. p. 2308, 80*). georg. 1, 160 quae sint -is agrestibus arma (*Aen. 7, 504*). 2, 170 Scipiadus -os bello. Aen. 3, 94 (*NON. p. 285*) Dardanidae -i (*CLAUD. DON. ad l. hoc est ad tolerandum laborem fortes*). 4, 247 Atlantis -i (*SERV. auct. laboriosi*). 5, 730 gens -a atque aspera cultu (11, 48. STAT. Ach. 1, 202 Macetum gens -a). 9, 466 Aeneadae. 11, 288 Troiae. 11, 657 -a (*R, dia, diva al.*) Camilla. HOR. sat. 1, 7, 29 vindemiator. carm. 1, 35, 34 aetas. epist. 1, 7, 91 -us... nimis. 1, 16, 70 mercator. Ov. ars 3, 110 militis (*LVCAN. 9, 734 HOMER. 264. PANEG. 12 [2], 4, 5 Hispania -issimos milites... parit*). met. 14, 643 messoris (*cf. infra l. 52*). fast. 4, 692 cum -o parca colona viro. cf. NVX 105 grando -is invisa colonis (*MART. 4, 66, 11*). LIV. 27, 48, 10 Ligures (*cf. supra l. 28*), -um in armis genus. SEN. Ag. 668 -a virago patiensque. Herc. f. 1228 -us malis lacrimare vultus (*Herculis*) nescit. Herc. O. 1280 Hercules quondam Getico -ior Haemo. Phaedr. 22. COLVM. 7, 6, 9 magister... pecoris acer, -us, strenuus... esse debet. 10, 23 incola horti. 10, 137 Sabelli. LVCAN. 2, 629 Hiberos (6, 258). 8, 223 Alanos. VAL. FL. 4, 668 iuventus Argonautarum (*SIL. 1, 330 Sargentorum*). 6, 462 Tiryntius. SIL. 1, 248 manipulis. al. de corpore et corporis partibus: HOR. epod. 3, 4 -a messorum (*cf. supra l. 43*) ilia. Ov. trist. 1, 5, 71 corpus... -um patiensque laborum. SEN. Herc. O. 1782 o -um iecur!

masc. pro subst.: sing.: CIC. epist. 4, 9, 4 sapientis est carere patria, -i non desiderare. SEN. epist. 53, 6 vera febris... etiam -o et perpessio confessionem excipit. PLIN. epist. 6, 30, 4 rusticorum... praediorum administratio poscit -um aliquem et agrestem. nota proverb.: ROMVL. fab. Aesop. 62 -us ad -um non adhaeret. plur.: LYGD. 4, 92 culta et -is non habitanda domus.

2 de iumentis (*cf. p. 2310, 36 sqq. 2311, 41*): Ov. met. 3, 584 iuveni. COLVM. 6, 1, 2 Appenninus -issimos boves progenerat. VAL. FL. 4, 100 tauris. AMM. 31, 2, 6 equis -is quidem, sed deformibus (*VVLG. Sirach 30, 8*). VVLG. Sirach 33, 27 iugum et lorum curvant collum -um.

3 de rebus incorporeis: CIC. Lael. 48 virtutem (*LVCAN. 9, 445 hac ire Catonem -a iubet virtus. 9, 562 Cato -ae... virtutis amator. TAC. Germ. 31*). LVCAN. 9, 880 patientia (*v. q. adn. Housman ad l.*). SIL. 3, 161 cessit vis -a labori (*PRVD. apoth. 500 -is excellit viribus ingenium*). CYPR. epist. 55, 16 philosophiae (*sc. Stoicorum*) -ioris. IVST. 44, 2, 1 parsimonia (*syn. astricta*). PALLAD. hist. mon. II 20, 18 abstinentia. cf. disciplina p. 2308, 14.

D praevalet notio q. e. rudis, ineruditus, incultus, carens arte, doctrina, sim.: 1 de hominibus: CIC. Brut. 100 Fannius... genere dicendi -ior. 117 Tubero... oratione -us, incultus, horridus. Arch. 19 Marius -ior ad haec studia videbatur. Att. 14, 20, 3 Atilius, poeta -issimus. HOR. sat. 1, 4, 8 de Lucilio (*cf. supra p. 2308, 7. 2311, 66*). SEN. epist. 58, 7 -i tibi videor ingenii (*MART. 5, 56, 10 si -i puer ingeni videtur, praeconem facias vel architectum. aliter supra p. 2307, 83 sq.; cf. GLOSS. III 334, 5 ἀφύης -i ingenii [ante ἀφαρής insulsus] et *duringeniosus supra p. 2073, 84*). PLIN. nat. 35, 98 Aristides Thebanus -ior paulo in coloribus (35, 137. cf. p. 2310, 35). MART. 7, 58, 8 hirsutum et -a rusticitate trucem. QVINT. inst. 8 praef. 26 Cicero -us atque ineruditus. 10, 1, 93 Ovidius utroque (*Tibullo et Propertio*) lascivior, sicut -ior Gallus. de me-

moria (*pertinet ad facultatem percipiendi*): QVINT. inst. 11, 2, 48 si... memoria naturā -ior erit.

vergūt ad notionem q. e. indocilis, brutus, stultus: generatim: CLAUD. DON. Aen. 8, 320 tale hominum genus -um, indocile, asperum, inhumanum institutis melioribus ad humanum cultum... convertit Saturnus. AVG. serm. 4, 21, 22 dicitur de homine absurdo et -o petra. pro subst.: AVIEN. ora 13 alii invidere... agrestis et dur(i) reor. speciatim de haereticis, gentilibus, fere i. obstinatus, mente offirmatus (*cum nota aliqua pravae voluntatis*): TERT. adv. Prax. 13 p. 246 si -us es (*sc. credere non vis*), eqs. (HIER. adv. Pelag. 1, 6 itane -us es, ut manifesta non sentias?) adv. Marc. 2, 18 p. 359 -issimo et infideli in deum populo. CYPR. epist. 68, 1 haereticas praesumptionis -issimam pravitatem. 74, 7 obstinatio. ARNOB. nat. 1, 44 homines -i atque increduli. 1, 51 o mentes incredulae, difficiles, -ae (*FILASTR. 151, 2 circumcisos Iudaeos... paganorum -issimis mentibus*). AVG. civ. 2, 1 p. 53 D. qui... tam -i sunt adversitate mentis, ut etiamsi intellexerint, non oboediant. 15, 27 p. 120 nec inaniter ita esse conscripta putare quisquam vel -us audebit. in Iob 39 p. 621 ord. 2, 5, 15. PAVL. MED. vita Ambr. 17 quidam vir de haeresi Arrianorum... -us. CHROMAT. in Matth. 7, 1 rudi et -o populo legis tradita sunt mandata iustitiae. POMER. 3, 8, 2. pro subst.: ARNOB. nat. 1, 46 incredulis illis... et -is. PRISCILL. tract. 11, 144 ut sonum -is et obduratis distribuere audire. AVG. in psalm. 97 adventus Christi -us erit -is, mitis est piis. EPIST. pontif. 374 (*a. 430*) Migne 50, 477^c -is -a responsio... verbis. 2 de bestiis (*t. t. serm. rust., ut videtur*): VARRO rust. 2, 5, 17 qui (*vituli*) postea castrantur, -i et inutiles fiunt (*videtur pertinere ad mores, indocilitatem, vix ad corporis siccitatem [I A 3 b]*). HIL. in Matth. 21, 1 asini pullum... novellum, contumacem, -um (*de ignorantia et ferocitate, cf. q. seq.*).

3 de rebus: a ad sensuum potissimum iudicium pervenientibus (*cf. CIC. off. 1, 129 ab omni, quod abhorret ab oculorum auriumque approbatione, fugiamus, ... quibus in rebus duo maxime sunt fugienda, ne quid effeminatum aut molle et ne quid -um aut rusticum sit*): de colore: v. p. 2309, 81 (*aliter p. 2311, 3 sqq.; non huc pertinere videntur*): VARRO rust. 2, 5, 8 mollissimus... hic [*color, sc. albus*], ut -issimus primus sc. niger [*color pro pecore sic colorato, cf. IVV. 9, 29 c. adn. apud Friedlānd. Stroux in plagulis*]. IVV. 9, 29 v. p. 2304, 45). de formis (*in arte fingendi*): CIC. Brut. 70 (*antea*: Canachi signa rigidiora esse quam ut imitentur veritatem) Calamidis -a illa (*signa*) quidem, sed tamen molliora quam Canachi. QVINT. inst. 12, 10, 7 -iora et Tuscanicis proxima Callon atque Hegesias fecerunt. de sono, voce, sim.: CIC. nat. deor. 2, 146 genus vocis grave, acutum, flexibile, -um. PROP. 2, 33, 10 pecoris (*i. bovis*) -o... sono. QVINT. inst. 8, 6, 62 oratio. 11, 3, 15 qualitas vocis (11, 3, 32). 11, 3, 35 vitatur... -iorum (*sc. consonantium*) inter se congressus. 12, 10, 27 Latina... facundia... sonis -ior (*opp. dulcius spirant*). 12, 10, 30 syllabas (*DIOM. gramm. I 428, 23 opp. molles*). GELL. 13, 21, 12 si... 'hic' (*pro 'haec'*: Verg. Aen. 2, 554) 'finis' dicas, -um atque absonum erit respuentque aures. CHAR. gramm. I 67, 20 (*p. 85, 19 B.*) declinationem. 89, 29 (*p. 113, 16 B.*) Varro... non tantum huius Sarapis declinavit, sed et Isis, quod paulo est -ius (107, 16 = p. 137, 10 B. 'patres familiarum' et 'matres familiarum'... erat -um, et longe iucundius 'patrum familias' sonabat). 94, 2 (*p. 119, 20 B.*) deminutionis inaequalitas. 229, 14 (*p. 297, 2 B.*) -iorem... sonum litterae (*SCAVR. gramm. VII 24, 8*). al. DIOM. gramm. I 471, 11 ut aures, quid structum, quid diffusum, quid gracile, quid ubertum, quid -um, quid feminatum sit, aestiment. v. etiam p. 2314, 66 sqq. in arte poetica (*cf. gr. οὐκ ἔχοντες. spectant exempla etiam ad b*): HOR. ars 446 versus (*SEN. epist. frg. Geli. 12, 2, 10. nota*: PROP. 2, 1, 41 -o... versu i. hexametro epico [*opp. mollis de elegiae versibus*]; v. q. adn. Rothstein ad l. et ad 1, 7 19. eodem rettulit v. d.: 2, 34, 44 -e poeta [*v. p. 2309, 1*] nec satis probabiliter eadem verba tradita 3, 9, 44 [*v. editionis append. p. 370 ad l.*]). Ov. am. 3, 1, 45. coturno i. tragoedia (*opp. blanditiis*). MART. 4, 55, 9 nostrae nomina -iora terrae... referre versu. MALL. THEOD. gramm. VI 585, 10 quid in poemate quasi mollius ac blandius, quid asperius ac -ius esset, suas... aures consulebant. cf. duriusculus. in musica: BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 20 non fieri potest, ut mollia -is, -a mollioribus adnectantur aut gaudeant. ibid. p. 181, 6 quae gentes asperiores sunt, Getarum -ioribus delectantur modis. 1, 21 p. 212, 26 diatonum genus... aliquanto -ius et naturalius (*opp. in mollius decedens*). b ad animi potissimum iudicium pervenientibus (*in arte dicendi, arte poetica, rhetorica, grammatica*): CIC. Brut. 274 nec... ullum verbum Calidii aut -um aut insolens aut humile aut longius (*in longius v. l.*) ductum (*cf. infra l. 76 sq.*). opt. gen. 7 vitiosum... in verbis, si quid... inquinatum, si abiectum, si non aptum, si -um, si longe petitum (*cf. supra l. 74 sq.*). orat. 26 in Demosthene reprehendit Aeschines quaedam et exagitat illudensque -a, odiosa, intolerabilia esse dicit (*cf. q. adn. Kroll ad l.*). 49 quonam modo... molliet orator -a...? de orat. 3, 165 paulo -ior translatio... mollienda praeposito saepe verbo; q. seq. v. p. 2314, 68 (QVINT. inst. 8, 6, 17 translationes -ae, id est a longinqua similitudine ductae). off. 1, 37 nomen 'hostis' -ius effecit iam vetustas; a peregrino enim recessit et proprie in eo, qui arma ferret, remansit (*opp. tam molli nomine*). PAVL. FEST. Gloss. L

[Bannier]

IV p. 132* (p. 33 M.) besem appellatum esse, quod triens sit, quamvis -a compositio fiat besis ex triente (QVINT. inst. 9, 4, 142 orationis. DON. Ter. Ad. 507). SEN. contr. 1, 1, 21 colorem (sc. causae) ex altera parte, quae -ior est, Latro aiebat hunc sequendum, ut eqs. (cf. 1, 8, 8. 7, 1 [16], 24. 7, 2 [17], 13. 10 praef. 15). *ibid.* -um sensum ... posuisse in narratione. 7, 4 [19], 4 illam quaestionem huic -am subiecit (9, 1, 10. 11 QVINT. inst. 7, 1, 56). QVINT. inst. 2, 14, 2 interpretatio (HIER. hom. Orig. in Ezech. 11 p. 980). 3, 8, 25 appellatio. 4, 5, 5 propositio. c. pronomibus vel adiectivis, sim. et pro subst. (v. etiam p. 2310, 79 sq.): CIC. Tusc. 3, 18 'nequitia' ab eo (etsi erit hoc fortasse -ius, sed temptemus; ...) ab eo, quod 'nequicquam' est. nat. deor. 1, 95 ista, sive beatitas sive beatitudo dicenda est — utrumque omnino -um, sed usu mollienda nobis verba sunt (QVINT. inst. 8, 3, 32. cf. 1, 5, 72). SEN. benef. 2, 34, 2 quod dico, non videbitur -um, quamvis primo contra opinionem tuam pugnet. QVINT. inst. 8, 3, 33 multa ex Graeco formata nova ac plurima a Verginio Flavo, quorum -a quaedam admodum videntur. 8, 6, 24 *hypallage* inventas ab inventore et subiectas res ab obtinentibus significat... quod fit retrorsum -ius. 8, 6, 65 in duas partes divisam esse orationem rectum erat, sed -um et incomptum. GELL. 13, 2, 3 sonora quidem esse quae scripsisset et grandia, sed videri tamen ea sibi -iora paulum et acerbiora (cf. q. seq.). FORTVN. rhet. 3, 14 memoriam exercebimus primo poematibus, dehinc orationibus, novissime operibus -ioribus, qualia scripta sunt iuris. AVG. in euang. Ioh. 72, 2 -um est, absurdum est hoc, ferri non potest.

iuncturae: I nominales: A spectatur origo vel qualitas duritiae: 1 c. abl. (acced. part. perf. pass. l. 30; gerundiv. l. 32): ad I: LVCR. 2, 87 -issima quae sint ponderibus solidis rerum primordia. VERG. catal. 11, 2 pocula -a mero (v. q. adn. Birt ad l.). MORET. 96 sale -us adeso caseus. OV. ars 2, 568 -as igne vel arte manus Vulcani. AETNA 395 pars robore -a est. SEN. dial. 1, 4, 13 nauticis corpora ferendo mari -a. CARM. de mens. 1, 11 aret... soli species vi -a Nepai. ad II A: STAT. Theb. 2, 375 iter silvis ac litore -um. ad II B C D: VERG. georg. 2, 170 Scipiadas -os bello (SIL. 15, 566). Aen. 5, 730 gens -a atque aspera cultu. SIL. 8, 516 Vestina iuventus... venatu -a ferarum. STAT. Theb. 11, 713 Oedipus -us luctu. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 66, 26 procacitate et iniuria. AVG. civ. 2, 1 p. 33 D. adversitate mentis. EVGRAPH. Ter. Ad. 855 mores... castitate -os. CASSIOD. in psalm. 90, 3 verbum... sua acerbitate -issimum. 2 c. gen. qual.: ad II: OV. am. 2, 9, 30 -ior oris equus. inc.: ITIN. Alex. 6 (in loco corrupto, ut vid.) Alexander barbae acutae -ior (an barba ac cute -ior? cute odorior Heraeus in plagulis, coll. Plut. Alex. 4, 2 τοῦ χερσὶς ἡδίστον ἀπέναντι). non huc pertinet: LVCAN. 8, 223 -os aeterni Martis Alanos.

B spectatur finis quidam: 1 c. praep.: in aliquem: ad II B: CIC. Planc. 45 neque... tam -us in plebem noster ordo fuit. Scaur. 32. Att. 1, 1, 4 in me. epist. 6, 13, 2 in te (utrumque exemplum etiam ad in c. abl. referri potest). ad Q. fr. 1, 1, 14 TIB. 1, 8, 50. ad aliquem, aliquid: ad II C: QVINT. inst. 1, 1, 22 animos... ad pleraque -iores robur ipsum facit. CAPITOL. Aur. 22, 5 -us videbatur ex philosophiae institutione Marcus ad militiae labores atque ad omnem vitam. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 66, 26 -us ad ferendum. ad II D: CIC. Arch. 19 Marius -ior ad haec studia videbatur. FILASTR. 115, 7 -ior ad paenitentiam. AVG. in Iob 39 p. 621 multi -i ad non consentiendum veritati. ord. 2, 5, 15 ad discendum. POMER. 3, 8, 2 ad obsequium. in aliquo (v. supra l. 48 sq.), aliqua re: ad II B: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 17 in quibus rebus vereor... ne -ior sim. ad Brut. 1, 15 (9, 24), 3. 2, 7 (9, 6), 5 HIER. epist. 49, 9, 1 BACHTAR. repar. laps. 14. ad II C: LIV. 27, 48, 10 Ligures, -um in armis genus. ad II D: TERT. praescr. 7 dialecticam -am in argumentis. 2 c. dat.: v. p. 2306, 58 sqq. 2309, 5. 6. inc.: HOR. carm. 4, 1, 7 flectere mollibus iam -um imperiis (rectius mollibus... imperiis casu ablativo acceptum coniungitur c. flectere, v. q. adn. Kießling-Heinze ad l.).

II verbales: A pendet inf.: HOR. sat. 1, 4, 8 Lucilius (cf. p. 2309, 76) -us componere versus. VAL. FL. 3, 648 semper... inversa tueri -us ('pertinax in eis defendendis, quae perversa essent' Langen ad l.). c. inf. praes. pass.: TERT. pall. 3 capitulum chamaeleonti statim a dorso; nam deficit cervix; itaque -um (sc. capitulum) reflecti.

B pendet supinum: ad I: PLIN. nat. 26, 47 ladanum -issimum tactu. ad II A: LIV. 35, 32, 13 audacia tractatu -a. SEN. dial. 1, 6, 6 multa... -a toleratu. ad II D: DIOM. gramm. I 462, 26 tropus (charientismos), quo -a dictu gratius proferuntur (DON. Ter. Eun. 139).

C a -um (est), -um videtur (i. difficile, crudele, insolens est, videtur) pendet: 1 (acc. c.) inf.: CIC. Lig. 14 quanto hoc -ius, quod nos domi petimus, id a te in foro oppugnari? orat. 1 ne-gare... iusta petenti et praecleara cupienti -um... mihi videbatur (OCTAVIA 582 MART. 2, 44, 11. 8, 76, 6 PLIN. epist. 6, 34, 2. 10, 106. 10, 120, 2). HOR. sat. 1, 9, 42 contendere -um cum victore. TIB. 1, 6, 7 credere (cf. OV. trist. 2, 447). PROP. 1, 20, 13 montes et... saxa neque expertos... adire lacus. OV. epist. 20, 23 iamque venire videt nutrit,

quos non admittere -um est. SEN. Herc. f. 656 quae fuit -um pati, meminisse dulce est. Tro. 909 servitia ferre. STAT. Theb. 3, 375 natis... thalamo revelli... patria. silv. 2, 6, 4 deserti praerepta coniuge partem conclamare tori. MART. 5, 80, 4 perdere ferias. QVINT. inst. 9, 2, 92 -um erat dicere, ut eqs. (PLIN. epist. 4, 14, 10 AVG. civ. 22, 29 p. 625 D.). decl. 311 p. 224 hunc esse in vinculis et in servitute. 313 p. 231 unam indici utrique fortunam et occidi hominem. 330 p. 299 <pro> alio rogare. LVV. 6, 98 PLIN. epist. 5, 1, 12. 8, 24, 4. TRAIAN. Plin. epist. 10, 69 iniungere necessitatem. FRONTO p. 115, 1 N. vetare. CELS. dig. 22, 3, 13 Caesar noster in haec verba rescriptit: -um et iniquum est, cum eqs. IULIAN. dig. 38, 1, 23, 1 eum... compelli ad eqs. PAPIN. dig. 36, 1, 57 (55), 3 al. (v. Voc. iur. Rom. II 422, 26 sqq.). AMBROSIAS. in II Cor. 2, 10 ne -um illis esset habere cum illo communionem ecclesiae. HIER. in Ier. 6, 34 R. -um... erat et prope inconsequens risuque dignum eum... emere eqs. AVG. civ. 11, 13 p. 480 D. si -um videtur... credere..., ut... multo est -ius... putare eqs.

2 ut: CYPR. ad Donat. 3 difficile... ac -um... opinabar, ... ut quis renasci... posset utque eqs. SORT. Sangall. 4, 5 -um est, ut gloriari. AVELL. p. 736, 8 -um est, ut efficacior sit eorum pertinacia qui..., quam eorum qui eqs. EPIST. pontif. 374 (a. 430) Migne 50, 477^c. SALV. eccl. 4, 48 -um est avaris, ut largiantur sua. VITA Cypr. 1 -um erat, ut... Cypriani... passio praeteriretur. AVG. gramm. V 514, 43 -um erat, ut diceremus praeterito tempore 'gavisi' (antea: hoc... genus verbi euphonia invenit). cf. p. 2310, 43 sqq.

3 quod: VVLG. gen. 45, 5 neque vobis -um esse videatur, quod vendidistis me.

syn. et coniuncta (notabilia vel frequentiora): ad I A: acerbus: GELL. 13, 2, 5. aridus: QVINT. inst. 4, 2, 46. asper: SVET. Aug. 94, 11. firmus: COLVM. 3, 1, 7 PLIN. nat. 13, 116. 18, 83. fortis: PLIN. nat. 16, 105. gravis: PAUL. FEST. Gloss. IV p. 364^b (256 M.) horridus: PLIN. nat. 13, 43. nodosus: PLIN. nat. 16, 196 PALLAD. 2, 15, 18. siccus: COLVM. 5, 10, 12 arb. 22, 1 PALLAD. 2, 15, 7. 4, 10, 25. solidus: SEN. nat. 2, 52, 2 COLVM. 2, 17, 7. ad I B: asper: SEN. epist. 36, 3. gravis: VITR. 8, 1, 7. stypticus: EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919^b. ad II A: acer: PLAVT. Men. 872. acerbus: CIC. Lig. 13 SEN. Phaedr. 991. adversus: CIC. fin. 4, 59 SEN. epist. 96, 2 PLIN. epist. 2, 11, 14. amarus: AVG. in Iob 38. asper: CIC. Tusc. 2, 29 LAEV. carm. frg. 22 Liv. 26, 36, 2. 32, 11, 6 VAL. MAX. 4, 7 pr. SEN. dial. 1, 5, 9 epist. 31, 7. 98, 3. 120, 12. 123, 14. AMM. 17, 9, 4 perpersu. AVG. civ. 1, 1 p. 5 D. crudelis: VAL. MAX. 4, 6, 1 FIRM. err. 7, 9 HIER. epist. 60, 2, 2. difficilis: CIC. fin. 4, 59. Tusc. 2, 29 perpersu. VITR. 10, 3, 9 SEN. dial. 1, 2, 4 epist. 20, 13. 66, 15. 90, 15. dirus: AVG. civ. 1, 12 p. 22 D. 19, 7 p. 366 cur. mort. 2, 4. gravis: TER. Haut. 957 LAEV. carm. frg. 22 Liv. 29, 1, 1 AVG. civ. 16, 43 p. 194 D. COD. Iust. 4, 32, 26, 1. horrendus: SEN. dial. 1, 6, 6. horridus: SEN. Tro. 1056. inexorabilis: SEN. dial. 12, 4, 1. iniquus: SEN. benef. 3, 38, 2. iniurius: FRONTO p. 120 N. iniustus: CIC. rep. 1, 68 AVG. civ. 21, 12 p. 514 D. intolerabilis: SEN. epist. 91, 19. intolerandus: SEN. epist. 71, 23. inveteratus: SEN. epist. 75, 11. 85, 10. miser: CIC. parad. 40 HIRT. Gall. 8, 7, 7 AVG. civ. 14, 15 p. 35 D. miserandus: SEN. Tro. 1056. molestus: AVG. gen. ad litt. 10, 3 p. 298. rigidus: PLIN. epist. 4, 9, 18. saevus: LVCIL. 973 SEN. Tro. 1056. terribilis: SEN. dial. 11, 5, 6. ad II B: agrestis: CIC. orat. 148. asper: CIC. fin. 4, 78 Tusc. 2, 17 QVINT. inst. 8, 6, 6 decl. 260 p. 63. 68 PLIN. epist. 5, 19, 2. crudelis: SEN. contr. 9, 3 (26), 11. 10, 3, 12 PLIN. epist. 2, 10, 1. al. difficilis: AFRAN. com. 252. dirus: QVEROL. p. 41, 1. horridus: CIC. fin. 4, 78 PLIN. epist. 3, 3, 5. immanis: ARNOB. nat. 1, 63. inexorabilis: PORPH. Hor. carm. 1, 13, 14. saevus: SEN. benef. 5, 7, 3. sceleratus: SEN. benef. 6, 4, 2. severus: QVINT. decl. 349 p. 374. superbus: MART. 10, 66, 1. tenax: AFRAN. com. 252. tristis: AFRAN. com. 252 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Ad. 4. tumidus: HOR. sat. 1, 7, 6. vehemens: CIC. Cael. 37. ad II C: agrestis: PLIN. epist. 6, 30, 4. asper: VERG. Aen. 5, 730. experiens laborum: OV. met. 1, 414. fortis: CIC. Tusc. 1, 102 MART. 10, 25, 3 HIER. in Dan. 2, 40. invictus: HOR. sat. 1, 7, 29. laboriosus: SERV. Aen. 2, 7 PALLAD. hist. mon. 1, 19 p. 297^a. patiens vel patiens mali: SEN. Ag. 668 STAT. Theb. 11, 237 MART. 10, 25, 3. ad II D: abiectus: CIC. opt. gen. 7. absonus: GELL. 13, 21, 12. acerbus: CIC. S. Rosc. 150 GELL. 13, 2, 3. acutus: CIC. nat. deor. 2, 46. agrestis: AVIEN. ora 13. non aptus: CIC. opt. gen. 7. asper: SEN. contr. 10 praef. 15 QVINT. inst. 8, 6, 62. 9, 4, 142 DIOM. gramm. I 428, 23. al. difficilis: DIOM. gramm. I 442, 25 ARNOB. nat. 1, 51. duriusculus: v. p. 2310, 67. ferreus: CIC. Lael. 48. ferus: VITR. 2, 8, 12. gravis: CIC. nat. deor. 2, 146 QVINT. inst. 4, 1, 17 LAMPR. Alex. 59, 5. horridus: CIC. Brut. 117 LIV. 38, 17, 12. inconvertibilis: PAUL. MED. vita Ambr. 17. incredulus: ARNOB. nat. 1, 46. 47. 51. incultus: CIC. Brut. 117. ineruditus: QVINT. inst. 8 praef. 26. infidelis: TERT. adv. Marc. 2, 18 p. 359. inflexibilis: PLIN. nat. 7, 79. insolens: CIC. Brut. 274. intolerabilis: CIC. orat. 26. intractabilis: SEN. epist. 25, 1. laboriosus: SEN. epist. 52, 7. obduratus: PRISCILL. tract. 11, 144. rudis: CHROMAT. in Matth. 7, 1. rusticus: CIC. off. 1, 129. taeter: CATVLL. 60, 3. vehemens: CIC. parad. 40.

opp.: mollis (*saepissime*), tener (*passim*), friabilis (PLIN. nat. 36, 149), mitis, clemens, *sim.*

derivata: durare, durere, durescere; duritas, duritudo; durusculus.

compos.: duracinus, duribuccius, duricordius, duricorius, duricors, *duringeniosus, duripes. e-, per-, prae-, subdurus.

neutr. sing. durum abut in adverbium: AVG. epist. 97, 4 hominibus nimium -umque perversis. MACR. exc. gramm. V 637, 22 'ab' ante f litteram -um sonabat (CASSIOD. gramm. VII 148, 1). *cf. etiam* MART. 3, 89, 2 (v. p. 2305, 20).

adv. dūriter et dūrē. de formis: ROMAN. Char. gramm. I 197, 22 (p. 257, 3 B.) 'r' Terentius in Adelphis (v. *infra* l. 46) ..., ubi Acron 'secundum antiquorum' inquit 'consuetudinem. nam et Ennius in Phoenice eqs.' (v. *infra* l. 43). CHAR. gramm. I 79, 14 (p. 100, 5 B.) 'r' Terentius dixit et Plautus ampliter. 113, 22 (p. 145, 10 B.) quattuor haec ... contra regulam proferuntur per r, ut 'naviter', 'humaniter', 'largiter' ... 'r': quae quamvis antiquitati assignent grammatici, tamen dicunt etiam secundum suam rectam analogiam proferri posse, ut ... 'e'. 116, 11 (p. 148, 30 B.) dixerunt veteres ... 'r' ... quae nos ... 'e'. *similia vel paria*: DIOM. gramm. I 406, 36 Exc. Bob. gramm. I 556, 16 PRISC. gramm. III 70, 4 PROB. inst. gramm. IV 157, 11 DON. gramm. IV 386, 5 SERV. gramm. IV 439, 11. *al. cf. NON. p. 512.*

eorum, quorum indices pleni nobis praesto sunt, habent -r, non -e: ENN. CAECIL. AFRAN. NOV. (*singulis locis*), TER. (*bis*), RHET. Her. LVCR. (*singulis locis*), VITR. (-r, -ius *singulis locis*). -e, -ius, non -r: CIO. (-e *semel*, -ius 4^{ies}), HOR. (-e, -ius *singulis locis*), SEN. rhet. (*ter* -e, *bis* -ius), SEN. phil. (-e, -ius), COLVM. (*semel* -e), QVINT. inst. (-e, -ius), PLIN. epist. (-e, -ius), APVL. (-e). *utrumque*: VVLG. (-e 5^{ies}, -ius 4^{ies}, -iter: sap. 5, 23). *adde ORIG. in Matth. (-e: p. 2314, 53; -iter: infra l. 45).*

-ius (non -e, -iter): CAES. bis. OV. *semel*. LIV. *semel*. FRONTO *semel*. -issime: HADR. Vlp. dig. 47, 14, 1 pr. = coll. Mos. 11, 7, 1 (*bis*). TERT. pudic. 1 p. 222 MART. CAP. 8, 809 COD. Iust. 1, 27, 1, 2 PASS. Petr. 17 (*dir. var. lect.*).

de notione: DON. Ter. Andr. 74 'r' sine sensu laboris, 'e' autem crudeliter; illud ad laborem, hoc ad saevitiam relatum est. sed 'e' in alterum, 'r' in nos aliquid facimus (*exemplis non comprobatur*).

dūriter: I *proprie*: spectat ad rei durae tactum: VITR. 10, 3, 9 phalangae et iuga, in quibus partibus habent minora <a> centro ad capita intervalla, premunt -r colla. spectat ad rei durae robur (*per imaginem*): ENNOD. epist. 3, 16, 1 p. 84, 9 debet evelli silentium, quod -r in quadam radice convaluit.

II *translate*: de actionibus variis: A *generatim*: I i. q. severe, stricte, crudeliter: ENN. scaen. 306 quam ... -r dictis ...! CAECIL. com. 42 quam -r vos educavit atque aspere (*ORIG. in Matth. 18, 61 qui ab infantia -r sunt educati et stricte; opp. deliciose*). TER. Ad. 662 factum a vobis -r immisericorditerque.

AFRAN. com. 251 vivax vetus quam -r nunc consulit tergo meo! AVG. epist. 151, 4 nescio quid -r ... tibi respondisse. PETR. CHRYS. serm. 23 p. 265^c -r dixit Christus 'vendite, quae possidetis'. ENNOD. epist. 9, 28, 1 p. 249, 14 -r officium gestientis animi ad memoriam tristium mens ... revocavit. 2 i. q. laboriose, operose, graviter, aegre: TER. Andr. 74 pudice vitam, parce ac -r agebat (SCHOL. Ter. ad l. -r laboriose. *cf. TER. Ad. 45 ruri agere vitam; semper parce ac -r se habere. NOVIVS Atell. 100 -r me habere, vigilasse*). PELAGON. 204 equus tussit -r (*Hippiatr. II p. 31, 23 βήσσει σκληρῶς*) et restertit. ENNOD. epist. 2, 28, 1 p. 69, 25 stili genium -r ab importuna scriptione revocavi. IORD. Get. 26, 136 vox morientium -r emissa. ORIBAS. eup. 4, 85 p. 580 si -r dentuntur infantes (*cum difficultate dentes nascuntur alt. rec.*).

de ferendo, tolerando alqd.: ENNOD. dict. 18, 10 p. 478, 9 -r ... ferunt ... se ... distare. CASSIOD. Ios. antiq. 15, 8 contristabatur animadvertens irrationabile circa uxoris odium non celatum; idcirco -r tolerabat (*gr. 15, 211 ἡχθετο δὲ τῷ πρῶγατι*). 3 i. q. vehementer: VVLG. sap. 5, 23 flumina concurrent -r (*ἀποτόμως*).

B *speciatim (in litteris et artibus) i. q. inerudite, rustice, parum apte*: RHET. Her. 4, 10, 15 novis aut priscis verbis aut -r aliunde translatis ... aliquid dicitur. LVCR. 5, 1402 agrestes membra moventes -r et duro terram pede pellere matrem. GELL. 17, 10, 15 globos ... flammaram, quod ille (*Pindarus*) *κροννοῦς* dixerat, Vergilius -r et *ἀνύκως* transtulit (MACR. Sat. 5, 17, 2).

syn. et con.: ad IIA: aspere (*l. 44*). immisericorditer (*l. 46*). laboriose (*l. 53*). parce (*l. 52. 54*). stricte (*l. 45*).

opp.: ad IIA: deliciose (*l. 46*).

*dūrē et comp. *dūrius (*superl. -issime*):

I *proprie*: pertinet ad duritiem soli: COLVM. 8, 7, 2 si -e cubant gallinae, non facile pinguescunt. ad duritiem vinculo- rum (*possunt exempla referri ad IIA*): VVLG. Is. 22, 3 -e ... ligati sunt (AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 42 p. 176, 24 sceleratorum vincula -e peccatores ligant).

II *translate de animo, mente*: A *de ratione aliquid agendi, patiendi*: 1 fere i. q. severe, crudeliter (*acerbe, graviter*): CIO. Lig. 17 alii errorem appellant, alii timorem, qui -ius, spem, cupiditatem, odium, pertinaciam. Phil. 12, 25 sunt qui dicant (-e illi quidem, sed tamen dicunt) minus dolendum, quod eqs.

off. 3, 46 -ius ... Athenienses (*sc. peccaverunt, egerunt sim.*) qui scive-

runt, ut Aeginetis ... pollices praeciderentur. Att. 1, 1, 4 -ius acci-

pere hoc mihi visus est Caecilius quam vellem (CAES. civ. 2, 29, 4

VVLG. gen. 21, 11). epist. 11, 27, 7 ut nonnulla -ius, quam a te facta

sint, proferantur. ad Brut. 1, 3 (9, 11), 4 equidem nihil disserui -ius (*an*

adi.?, *cf. p. 2308, 72*). CAES. civ. 1, 22, 6 adeo esse perterritos nonnullos,

ut suae vitae -ius consulere cogitent (*cf. TAC. Agr. 16 ne ... arro-*

ganter ... in deditos et -ius consuleret). LIV. 31, 13, 13 -ius ... indi-

gnari. SEN. contr. 10, 3, 10 quod pater illi (*puellae*) tam -e respon-

derit (TERT. adv. Prax. 30 p. 287 HIER. reg. Pachom. 151 VVLG. I reg.

20, 10 II reg. 19, 43). contr. 10, 3, 14 loquar (VVLG. gen. 31, 29. 42,

7. 30 LIB. iubil. 42, 9). SEN. Thy. 315 istud, quod vocas saevum, aspe-

rum agique -e credis et nimium impie (TERT. adv. Marc. 5, 12 p. 618

-ius agendi ... potestatem. VVLG. II Cor. 13, 10 [*ἀποτόμως*]). SALV. gub.

34 bis). SEN. dial. 1, 1, 5 progeniem parens ... sicut severi patres, -ius

educat. 1, 4, 12 -e generosos spiritus deus temptat. 4, 25, 4 -e trac-

tandus animus est (epist. 8, 5 PLIN. epist. 9, 12, 2). benef. 5, 22, 2 nec

-e illi <ex>probrabo. clem. 1, 16, 4 homini ... -ius imperari, quam im-

peratur animalibus mutis. nota epist. 82, 2 male mihi esse malo quam

molliter: ... sic excipe, quemadmodum a populo solet dici:

'-e, aspere, laboriose'. FRONTIN. strat. 2 praef. si res -ius cesserit. TAC.

ann. 3, 52 ne princeps antiquae parsimoniae -ius adverteret. 4, 30 ni

-ius ... Caesar ... conquestus esset. SVET. Tib. 14, 4 -ius ... cadenti-

bus rebus. PLIN. epist. 1, 15, 3 -e fecisti: invidisti, nescio an tibi,

certe mihi. IMP. HADR. Vlp. dig. 47, 14, 1 pr. et coll. Mos. 11, 7, 1 -issime

puniuntur (*ibid. iterum*). MACER dig. 48, 11, 7, 3 -ius). IMP. PIVS Vlp.

dig. 1, 6, 2 et coll. Mos. 3, 3, 3 servos -ius habitos quam aequum est.

MARCELL. dig. 35, 2, 54 ne -e constituatur (PAVL. dig. 47, 9, 4, 1

et MARCIAN. dig. 48, 19, 11 pr. -ius, *utrubique opp. remissius*). PAVL.

coll. Mos. 11, 6, 1 -ius ... damnantur (TERT. anim. 17 p. 323 *sensuum*

fidem Academici -ius damnant). GELL. 20, 1, 7 (*antea 4: in legibus*

XII tabularum quaedam ... aut durissima aut lenia contra nimis et

remissa) -e ... scriptum esse in istis legibus quid existimari potest?

nisi duram esse legem putas, quae eqs. APVL. apol. 102 -e reppulisse

liberalitatem ... uxoris. TERT. pudic. 1 p. 222 -issime nos ... discipli-

nae enormitate digamos foris sistimus. apol. 4 -e definitis dicendo:

'non licet esse vos'. CYPR. epist. 36, 3 p. 575 quaedam in te ... per

epistolam injecta -ius. 55, 17 p. 636 ab ecclesia -e et crudeliter se-

gregatus. IVST. 12, 5, 8 de rege -ius opinati. VVLG. Tit. 1, 13 increpa

illos -e (*ἀποτόμως*). PELAG. in II Cor. 7, 9 p. 270, 12 S. ('contristavi

vos') -ius corripuerim. CLAUD. 8, 265 -ius irae consulitur (*i. indulge-*

tur), cum poena patet. AVG. c. Petil. 2, 7, 14 hominis funus -e por-

rectum. PAVL. MED. vita Ambr. 23 praeceperam. MART. CAP. 8, 809

-issime castigatus ... risus. CONC. I 3 vers. Tur. p. 48, 29 -e (*σκληρῶς*)

... et extra rationem (*παράλογως*) ... fecisse. p. 146, 12 licet ipse ac-

cedas -e (*σκληρῶς*). I 3 Rustic. p. 196, 10 quae Ephesi -e et incon-

grue (*ὁμῶς καὶ ἀκαθάρτως* [atrociter et inofficiose *vers. Turon.*])

dicta gesta sunt). SCHOL. Ter. p. 148, 9 -e ferens (*aliter infra*

l. 60), quod eqs. GREG. TVR. Franc. 4, 44 cum ... eos incolae loci -e

susciperent. COD. Iust. 1, 27, 1, 2 corpora ... iugo barbarico -issime

subiugabant. EVGIPP. Sev. 3, 2 frumenta -e negata. GREG. M. moral.

26, 13, 20 -ius bona aeterna desperat anima (*opp. securus perpetrat*).

ORIG. in Matth. 13, 2 -e petisti. LIB. iubil. 42, 5 BENED. reg. 2.

2 fere i. q. non facile, aegre: VITR. 10, 10, 6 brachia ma-

chinae quo longiora sunt, mollius, quo breviora, -ius ducuntur. TERT.

bapt. 5 p. 205 ne quis -ius credat angelum dei ... aquis ... tempe-

randis adesse (resurr. 2 p. 27 -ius creditur resurrectio carnis quam

una divinitas). SIDON. epist. 9, 15, 1 metrum diu infrequentatum -ius

textitur.

3 fere i. q. valide: SEN. suas. 2, 15 hic -ius tulit (*aliter supra*

l. 48) fortunam quam patrem decebat, ille mollius <quam> virum.

NICET. laps. virg. 45 -ius offendi quam Sodoma. CLAUD. 26, 186 quae

-ius olim restiterant Medis ... Thermopylae.

4 fere i. q. stricte: NICET. spir. 4 p. 22, 2 si ... tam -e vis in-

telligere ... ut non excipias eqs.

B *speciatim de litteris, artibus, facultatibus*:

1 i. q. parum apte, aspere, horride: CIO. de orat. 3, 165

(*quae antecedunt v. supra p. 2310, 80*) ut si olim M. Catone mor-

tuo 'pupillum' senatum quis relictum diceret paulo -ius, sin 'ut

ita dicam pupillum', aliquanto mitius (orat. 155 alter poeta ... -ius

etiam [*sc. dicit*] 'consilium eqs.' HOR. epist. 2, 1, 66 pleraque -e di-

cere *poetas antiquos*). HOR. sat. 2, 3, 22 quaerere, ... quid sculptum

infabre, quid fustum -ius esset. OV. rem. 337 -ius incedit *puella*. SEN.

contr. 1, 1, 21 durum sensum ... non -e posuisse in narratione. QVINT.

inst. 1, 5, 67 ex praepositione et duobus vocabulis -e videtur struxisse

Pacuvius '... repandirostrum, incurvicervicum pecus'. 8, 6, 33 -e ...

iungere 'arquitentem' et dividere 'septem triones' videmur. 9, 4, 15

Cicero corrigit, quae a Graccho composita -ius putat (9, 4, 76 ipso

componendi -ius studio). 9, 4, 58 -e inter se commissa potiora sunt

inutilibus (*cf. DIOM. gramm. I 468, 18 ut potiora sint utilia -e locata*

compositis inutilibus). 9, 4, 117 mutandus est casus, si -ius is, quo

coeperamus, feratur. 10, 2, 19 nihil est ... tam indecens, quam cum

mollia -e fiunt. FRONTO p. 211, 18 N. ut ... sententiae -ius inter-

dum et incautius (?) finiantur. GELL. 18, 11, 2 alia ab illustribus poe-

[Bannier]

off. 3, 46 -ius ... Athenienses (*sc. peccaverunt, egerunt sim.*) qui scive-

runt, ut Aeginetis ... pollices praeciderentur. Att. 1, 1, 4 -ius acci-

pere hoc mihi visus est Caecilius quam vellem (CAES. civ. 2, 29, 4

VVLG. gen. 21, 11). epist. 11, 27, 7 ut nonnulla -ius, quam a te facta

sint, proferantur. ad Brut. 1, 3 (9, 11), 4 equidem nihil disserui -ius (*an*

adi.?, *cf. p. 2308, 72*). CAES. civ. 1, 22, 6 adeo esse perterritos nonnullos,

ut suae vitae -ius consulere cogitent (*cf. TAC. Agr. 16 ne ... arro-*

ganter ... in deditos et -ius consuleret). LIV. 31, 13, 13 -ius ... indi-

gnari. SEN. contr. 10, 3, 10 quod pater illi (*puellae*) tam -e respon-

derit (TERT. adv. Prax. 30 p. 287 HIER. reg. Pachom. 151 VVLG. I reg.

20, 10 II reg. 19, 43). contr. 10, 3, 14 loquar (VVLG. gen. 31, 29. 42,

7. 30 LIB. iubil. 42, 9). SEN. Thy. 315 istud, quod vocas saevum, aspe-

rum agique -e credis et nimium impie (TERT. adv. Marc. 5, 12 p. 618

-ius agendi ... potestatem. VVLG. II Cor. 13, 10 [*ἀποτόμως*]). SALV. gub.

34 bis). SEN. dial. 1, 1, 5 progeniem parens ... sicut severi patres, -ius

educat. 1, 4, 12 -e generosos spiritus deus temptat. 4, 25, 4 -e trac-

tandus animus est (epist. 8, 5 PLIN. epist. 9, 12, 2). benef. 5, 22, 2 nec

-e illi <ex>probrabo. clem. 1, 16, 4 homini ... -ius imperari, quam im-

peratur animalibus mutis. nota epist. 82, 2 male mihi esse malo quam

molliter: ... sic excipe, quemadmodum a populo solet dici:

'-e, aspere, laboriose'. FRONTIN. strat. 2 praef. si res -ius cesserit. TAC.

ann. 3, 52 ne princeps antiquae parsimoniae -ius adverteret. 4, 30 ni

-ius ... Caesar ... conquestus esset. SVET. Tib. 14, 4 -ius ... cadenti-

bus rebus. PLIN. epist. 1, 15, 3 -e fecisti: invidisti, nescio an tibi,

certe mihi. IMP. HADR. Vlp. dig. 47, 14, 1 pr. et coll. Mos. 11, 7, 1 -issime

puniuntur (*ibid. iterum*). MACER dig. 48, 11, 7, 3 -ius). IMP. PIVS Vlp.

dig. 1, 6, 2 et coll. Mos. 3, 3, 3 servos -ius habitos quam aequum est.

MARCELL. dig. 35, 2, 54 ne -e constituatur (PAVL. dig. 47, 9, 4, 1

et MARCIAN. dig. 48, 19, 11 pr. -ius, *utrubique opp. remissius*). PAVL.

coll. Mos. 11, 6, 1 -ius ... damnantur (TERT. anim. 17 p. 323 *sensuum*

fidem Academici -ius damnant). GELL. 20, 1, 7 (*antea 4: in legibus*

XII tabularum quaedam ... aut durissima aut lenia contra nimis et

remissa) -e ... scriptum esse in istis legibus quid existimari potest?

nisi duram esse legem putas, quae eqs. APVL. apol. 102 -e reppulisse

liberalitatem ... uxoris. TERT. pudic. 1 p. 222 -issime nos ... discipli-

nae enormitate digamos foris sistimus. apol. 4 -e definitis dicendo:

'non licet esse vos'. CYPR. epist. 36, 3 p. 575 quaedam in te ... per

epistolam injecta -ius. 55, 17 p. 636 ab ecclesia -e et crudeliter se-

gregatus. IVST. 12, 5, 8 de rege -ius opinati. VVLG. Tit. 1, 13 increpa

illos -e (*ἀποτόμως*). PELAG. in II Cor. 7, 9 p. 270, 12 S. ('contristavi

vos') -ius corripuerim. CLAUD. 8, 265 -ius irae consulitur (*i. indulge-*

tur), cum poena patet. AVG. c. Petil. 2, 7, 14 hominis funus -e por-

rectum. PAVL. MED. vita Ambr. 23 praeceperam. MART. CAP. 8, 809

-issime castigatus ... risus. CONC. I 3 vers. Tur. p. 48, 29 -e (*σκληρῶς*)

... et extra rationem (*παράλογως*) ... fecisse. p. 146, 12 licet ipse ac-

cedas -e (*σκληρῶς</*

tis ficta -e et rancide. APVL. apol. 9 tam -e et rustice. CHAR. gramm. I 88, 12 (p. 110, 28 B.) *veteres multa* -e protulerunt. 279, 12 (p. 367, 27 B.) duabus dictionibus -e concurrentibus. PROB. inst. gramm. IV 68, 25 'haec iuvenis' -e accipiat. SERV. gramm. IV 463, 2 *metra choriambica* -ius suo pede clauduntur. VEL. gramm. VII 61, 4 'abscondit' -ius sonabat. DON. Ter. Ad. 63. PS. AVG. categ. 12 saltat.

inde, ut videtur: -ius fere i. q. *parum convenienter cum recto*: PAVL. dig. 10, 3, 19, 2 -ius ait Pomponius communi dividendo vel pro socio agi posse. RVFIN. patr. 1, 1 paulo... -ius refertur ad Iudam.

syn. et con.: ad IIA: aspere (p. 2314, 21), atrociter (p. 2314, 47), crudeliter (p. 2314, 38), laboriose (p. 2314, 21). ad IIB: rancide (l. 1), rustice (l. 1). *opp.*: ad IIB: mitius (p. 2314, 70). Bannier.

duus, -ōrum v. Onom. **dusm-** v. dumus p. 2240, 71 sqq.
 ? **duusnata** i. procinacia GLOSS. III 560, 39. 589, 43. 610, 59. 623, 6. *quid lateat, incertum* (v. Thes. gloss. s. v. procinacia).
 [duo asses] **duusis** dupondius sc. significat: PRISC. gramm. III 416, 17 (seq. tressis, quadrassis, sim.). *nummus duo asses valens*. cf. dupondius. D.

duumvir v. duo viri.

? **duumvira**, -ae f. a duumvir. *uxor eius qui duumvir est vel fuit*: CORP. VIII 9407 (cf. 20948 = Dessau 6883; a. 217 *Caesareae Mauret.*) Messia Castula -a; cf. consularis femina. *dubitari tamen potest, an potius accipiendum duumvira(lis) vel -a(lia)*.

duumviralicius, -a, -um [a duumviralis. Th.]. *scriptum duumv-* et *iv-* passim, duov-: CORP. VIII 2403 (cf. 17824). 4436. 12260 bis. 18328, 29. 18595; dumv-: VIII 865 v. l. 37. 17903, 1 et 2 dumvir. e(x(usatus)). 25836. 26601. *peccatum d[ivir]alicius* VIII 3301. *ab-* *brevesiones q. s. iviralis, ivira, ivir. faciunt ut interdum dubites* *utrum iviralicus an iviralis intellegas*. 1 *quod ad ivirum vel iviralem pertinet*: CORP. III 650 honoratus... ornamentis... -cis. 2 *subst. masc.*: *qui ivir fuit vel eius honorem adeptus est* (v. Liebenam, PW. V 1797 sq.), i. q. duumviralis, *inde ductum ad analogiam vocabuli q. e. aedilicius*: AVG. cur. mort. 12, 15 homo quidam... municipii Tulliensis... curialis pauper, vix illius loci -s et simpliciter rusticanus. CORP. III 14610 -s m(unicipii) Cel. VIII 314 iviralic(ius). 829 iviralic(io). 862 (= 12382) iviral. 863. 865 dum-

(virali an -icio?). 1165 iviralic. 2403 (cf. 17824; *album municipale coloniae Thamugadensis, s. IV med.*) *post quaestores: duoviralici (secuntur nomina XII; nonnullis gradibus ante duoviri XXXIV; cf. Mommsen, Ges. Schr. VIII 319). 2620 ivira (l. ...). 2677 (a. 212) qq. aedilicius, -s, quinquennalis. 2757 v(iro) e(gregio), fl(aminii) p(er)p(etuo), -o. 3301 v. l. 28. 4418 -s mun(icipii) Lambicidi(tani). 4436 -s et pontifex municipii Lambae. 4485 aedilicius, <iv>v<i>r<a>l(ius) Tub(unensis). 4838 aed. ivir. 5367 iviral, aedilic. 9353 (= 20985). 9398 (= 20984). 11496 (adn. 314) iviralic(io). 11814 <...>icio. 12260 (bis) edilicius et -s, vir honestus. 12354. 17903, 1. 2 (v. l. 27; *album Thamugadense*). 18328, 29 (a. 379-383) duoviral(i)c(io), cur. p. 18595. 20983 (= 10980). 25836. 26277. 26601. 27420. IX 338 (*album Canusinum a. 223*) iviralic(i)l (*secuntur 29 nomina*). X 451 q(uin)q(uennaliciis), ivir(aliciis), aedilic(iis). INSCR. Dessau 9407 (= INSCR. lat. d'Afrique ed. Cagnat-Merlin-Chatel. 320) iviralic. et curator. alimentorum.*

duumviralis, -e a duumvir. *abl. in -i exire docet ROMANVS* Char. gramm. I 127, 11. *scriptum duumv- vel iv- passim, duov-* (cf. Loewe, Prodr. Gloss. p. 384): CORP. I² 698, 3, 8 (v. l. 80). dumv-: III 3368. VIII 18241 INSCR. Dessau 6315 (v. l. 72). CORP. XI 716. XIII 7918 INSCR. Dessau 6969. *scriptiones breves ivir, iviral. sim: interdum dubites an pro iviralicus sint accipiendae*. 1 *quod iviri (municipalis) est* (GLOSS. II 281, 20 *δυναμικός*): CORP. II 1306 <aed. iv>virall potest(ate). 5525 <praef>ecto ivir(ali) <pot>estate (X 5584). IX 4545 et 4547 viii vir ivir(ali) pot(estate). XIV 3955 flamen perpetus, duumviralis potestate, aedilis. INSCR. Dessau 9491 ivirali potestat(e) f(uncto). II 4060 du<umv>rales honor(es). III 384 ivirali lib(us) et sacerdot(alibus) ornam(enti)s honor(atus). 514 ornam. ivir. honor. (cf. 503). 1493 <orna>ment(a) i<ivir(alia)>. 7429 (bis) ornamentis iviral. 8114. 12246. 14387¹ honorato ivirali lib. ornament. decret(o) decur(ionum). V 1892 ornam. ivirali lib(us) (*abl. qual., nullo addito participio*). XII 1750 iviral. ornamentis exornato. XIII 1921 ivirali lib. ornamentis suffrag(iis) sanct(i) ordinis honoratus. INSCR. Dessau 6969 (*Narbone*). X 3904 decurioni Capuae ornato sententia ivirali(i). 3906 scrib(a) ivir(alis) et q(uaestorius) Capuae. INSCR. Dessau 6315 (*Capuae*; = Eph. epigr. VIII 879) scrib(ae) dumviralis Capuae. CORP. X 3939 lic(tori) ivirali Capuae. 2 *subst. masc.*: *qui ivir fuit vel eius dignitatem obtinet* (cf. ISID. orig. 9, 4, 26 *ubi explicatio perit*; Liebenam, PW. V 1197 sq.): VLP. dig. 50, 3, 1 inter -es antiquissimus quisque prior. APVL. apol. 24 in qua colonia (*Madaurae*) patrem habui loco principis -em cunctis honoribus per-

fectuos atque -es ab annorum praepositis... immunes esse. LEX par. fac. Put. (a. 106 a. Chr. = Corp. I² 698) 3, 8 hoc opus omne facito arbitrato duovir(um) et duoviralium (-tium lapis), qui in consilio esse solent Puteolis. CORP. V 4386 (*Brixiae*) adlecto inter ivir(al(es)). IX 2243 dedit d<uumviralib> ss. xx. X 1132 hunc decuriones gratis in ordinem su<um> adlegerunt -ium numero. 1142 ivi-

ra?). 8215 adlec(to) in ord. decur. et inter ivirale<s> decret(o) decur. p(ostulatione) p(opuli). XI 716 dumviralis, sacerdot(i). II 2343 ivir. bis. 4468 ivirali. III 972 ivir. col. Apuli (*item fere* 942. 974. 982. 983. 1150. 1181. 1182 iviral. 1207. 7739 iviral.). 1213 iviral. coloniae Apulensis. 1209 iviral. col. Sarm(izegetusae) (*item fere* 1369. 1472. 1482 iviral. item qq. col. 1490. 1491. 1495 aedilic., ivirali et qq., praef. col. 1496. 7954. 12587). 3368 dumviralis (10440 ivirali). 3382 ivir. 3438 iviral. (10475). 6170 bis duumviral. 7426 -is col. 7560 bis -is et augur mun. Troesmens. 8091. 8339 dec. m. ivir. 8342 dec. m. Ma(l...), ivirali. 10820 (= 3936) dec. col. Sisc(iae), ivira(lis). 12082. 12473 bis iviral. munic(ipii) Trop(aei). 14211² ivirali iter(um) qq. col. 14214^b duumvira munic. Trop. VIII 826 aedilicio, ivirali. 2451 aedilicio <iv>vira et auguri. 2620 q., aedil., ivira. 4888 dec., aedil., iviralis. 11340 aedilicio, ivirali, iuveni munerario. 12039 ivi<ra>l. municip. Furnitani. 12220 <q., iv>virali<s> (12382). 18241 dumviralis. 20706 flaminicio <du>umviral(i)q. XII 18 ivira. 140 iviral., flaminicus. XIII 7918 (a. 352) dec. c(oloniae) A(grippinensis), aedilicio, dumviral(i), curatoricio, sacerdotali.

duumviralitās, -ātis f. a duumviralis. *dignitas duumviralis*: COD. Theod. 4, 6, 3 (= Iust. 5, 27, 1 pr. a. 336) quos in civitatibus -as... condecorat. *male* GLOSS. II 577, 43 -as: dignitas magistri militum.

duumvirātus, -ūs m. [a duumvir. Th.] *abl. in -o trad. v. l. 36 (-u passim). gen. scriptus in -uus*: CORP. III 9768. *singulari tantum numero poni docetur* PROB. app. gramm. IV 193, 21, *at vide plur. l. 37. 38. formae duumv-* (duumv- CORP. X 1081 *male*) et *ivir-* passim, duomv-: CORP. II 1256 (l. 47). X 1074 *ter* (a. 3 ante Chr., v. l. 61). duov-: CORP. III 9768. VIII 2094. 12220. PROB. app. gramm. IV 193, 21 -u. dumv-: CORP. VIII 4418. 18241. XIII 5098. dumver-: CORP. III 9750. *peccatum duratu*: v. l. 58. *munus et dignitas iviri* (mire GLOSS. II 438, 41 -us *σπαρτυλα*, at cf. s. v. ivir p. 2254, 67 sqq.): CIC. Sest. 19 Capua, in qua ipsa tum imaginis ornandae causa -um gerebat. PLIN. epist. 4, 22, 1 *agnem* Trebonius... in -u tollendum... curavit. VLP. dig. 50, 3, 1 qui -um gesserunt. *ibid.* secundo post -um honore. PAVL. dig. 50, 2, 7, 2 -to (*sic F*)... fungi. AVIEN. ora 283 inlustriorem semet urbis istius -tu crederet. COD. Theod. 6, 22, 1 -us... obire. 11, 30, 19 (= COD. Iust. 7, 63, 1) ad -us... evocati. 12, 1, 16 (= COD. Iust. 10, 32, 18 pr.) ad -us munera... vocabuntur. *ibid.* onera -us... agnoscere. 12, 1, 77 a -u... incipiat. COD. Iust. 7, 64, 3. LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 89 qui minor annos xxx natus est erit; ivir(atum) neve... petito neve capito neve gerito (95 *additur* neve habeto; 136). LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 23 si eius municipi decuriones... imp. Caesari Domitian(o)... iviratum... detulerint, im-

p(erator)que... eum -um receperit. LEX Malac. (Corp. II 1964) 54 qui -um... petet (59 bis. 60). LEX Vrs. (Corp. II 5439) III 5, 27 neve ivir(atum) neve aedilitatem petito. CORP. II 955 ivirat... 1256 censu et duomviratu bene et e r(e) p(ublica) acto (VIII 2094 duoviratu(m) egit in col. sua Thelepte). 1945 c(ivitate)m R(omanam) per h<ono>-rem ivir(atus) consecuti (*sim.* 2096). 3711 -u in insula functus (III 8340 ivir. func.). III 1978 ex pecu(nia) honor(aria) ivir(atus) sui (9749. 9767. 9768 ex pecunia honor<aria> duoviratus. VIII 958 [cf. 12438] inlata reip. -us honoraria summa. 12220 ex summa hon<oraria> duoviratus sui). 3158 ob honorem -us (8354. 9750 ob ho<no>r(em) dumver(atus) Firmi et Maximi filior(um). 14355¹² *et* 13 ob honorem -us gratuitam. VIII 863. 4482. 4485. 4583. 12382. 18241 quem in se ordo et cives contulerunt. IX 1645 pro honore -us, *item* X 7004). TAB. cer. Pomp. (Corp. IV suppl.) 142, 23 dur<a>tu L. Albuci Iusti et L. Verani (*similiter* CORP. VIII 21514 = 9697 [a. 128] ivir(atu) illorum. 21665 a. 299. IX 2350 v. l. 66. 5438 [a. 119] -u Itali<ci>?). X 1074 [a. 3 ante Chr.] primo duomviratu... secundo -u quing... tertio -u. XIII 5098 in dumviratu). CORP. VIII 826 ob eximiam (instantem 22732) -us administrationem (1261 = 14612 incomparabilem. 15497 in administratione ivirr. [*sic*] qq.). 4418 quod in se pleno suffragio et amore dumviratum contulissent. 23226 ob insignem simplicitatem eius et in -u circa omnes inn<ocenti>am. IX 2350 post paucos menses -u suo (*abl. temp.*). X 1081 cui decuriones... duumviratum gratuitum dederunt Nuceriae. 3704, 9 (*Cumae*) ad honorem quodque -us ad cumulanda munera patriae suae libenter accessit. 6012 (a. 249) quod munus glad. post honor. ivir. edidiss(et). 6090 (*Caietae*?) eo anno, quo et optimus imperator Hadrianus Augustus etiam -us honorem suscepit. XII 59 ob honores ivirat. et flamoni bene gestos.

† Vollmer.

dux, ducis m. et f. [cf. c. ducere. Th.]. VARRO ling. 6, 62 ab eo quod scit ducere (-are F) qui est -x. PRISC. gramm. II 6, 5 -x a ducendo. *de nominativo -x v.* VARRO ling. 10, 57. GRAMM. suppl. 20, 21 *inter nomina quae ex praeterito traduntur*: duxi -x. *de u brevi*: PRISC. gramm. II 466, 21 III 521, 6. cf. GRAMM. suppl. 15, 13. *declinatio graeca*: *δουξ δουκός -ου -ας -ας* (v. p. 2320, 33. 35 sq. 2322, 8. 2323, 59 sq. 79 al.). *nota acc. δουκας*: PAPYR. Lond. II 141, 19 p. 279 (346^v). *breviatur per D*: CORP. III 3762 al. *tamquam de adiectivo superl. maxime -x*: FLOR. epit. 2, 6, 58 (v. p. 2321, 39)? *de significatione*: ISID. orig. 9, 3, 22 v. p. 2320, 26. DIFF. ed. Beck p. 53, 38 v. p. 2129, 1. GLOSS. *ἡγεμών passim*. IV 230, 26 (al.) -es ductores; [Hey]

reliquas v. l. 12. p. 2318, 80. 2320, 31. 2324, 35. 84. *singulis locis ap. PLAVT. (infra l. 52), ENN. (infra l. 12), RHET. Her. (p. 2320, 38). passim inde a VARRO et CIC. dubiae traditionis: VARRO ling. 6, 61 VERG. Aen. 11, 93 (R) Ov. met. 8, 550 (N¹) SVET. vita Ter. 1 APVL. flor. 14 p. 48 TREB. Claud. 15, 1 CARM. epigr. 296 (= 1908), 11. obscurior INSCR. Not. d. scavi 1915 p. 330 (scarifata in Mercurii statua) ERMES DVX § III. [corrupte: STAT. silv. 5, 3, 135 APVL. Socr. 20 p. 165. VEN. FORT. carm. 10, 19, 15 (lege: de tirone -es venient, de milite princeps... erat (-is venit et A, Leo, -es v. et rell.; corr. Momms.).] [venet. doge, francog. vet. doiz 'aqueductus, fons'. M.-L.].*

I de personis: A masc.: 1 de via monstranda:
a proprie vel localiter (GLOSS. ὁδηγός -x itineris. ὁδηγόν -em): ENN. ann. 441 -x ipse vias (v. Vahlen ad l. p. 60). in imagine CIC. Cluent. 82 ad ipsum cubile vobis -bus venire possumus. Mur. 26 eodem -e redibant (antea: inire viam doceret). Flacc. 72 etiam Agamemnon... errasset, nisi -em Telephum invenisset. div. 1, 49 CAES. Gall. 1, 21, 2. 2, 7, 1. 6, 35, 10 civ. 3, 95, 4. SALL. lug. 93, 6 itineris periculique -em. hist. 3, 98 B 12 nactus... ex captivis -em. VERG. ecl. 8, 38 -x ego vester eram (sc. matris et filiae. SERV. aut '-x vos praeibam' aut capellas alloquitur. at cf. Theocr. 11, 25). Aen. 1, 696 dona Cupido... portabat Tyriis -e laetus Achate. 3, 470? (v. p. 2324, 76). Ov. ars 2, 58 Dae-dalus ad filium: ego praevis ibo: me -e tutus eris (met. 8, 208 al.). met. 6, 324. 328 Pont. 2, 10, 21 fast. 4, 529. 6, 122 Liv. 5, 26, 6. 5, 33, 4 al. 9, 5, 7 illis non -em locorum, non exploratorem fuisse. 21, 22, 6 se... -em in Italiam Hannibali missum (VAL. MAX. 1, 7 ext. 1 invadendae Italiae). 21, 26, 5 equites -bus Massiliensibus... ad explo-randa omnia... praemittit. 21, 27, 4 al. 24, 2, 10 auctore ac -e per-fuga Brutii... cinxerunt urbem. 31, 34, 7 al. 44, 5, 8 -x... et auctor itineris. VAL. MAX. 1, 7 ext. 1 al. SEN. Oed. 996 Phoen. 29 epist. 50, 3 CVRT. 3, 13, 4 al. PETRON. 1, 1 -em, qui me ducat ad liberos meos. 8, 2. 136, 7. SIL. 9, 32 -x sibi quisque viam rapito. STAT. Theb. 11, 707 QVINT. decl. 297 p. 172, 14 excaecati -x sit. ib. p. 173, 19 al. TAC. hist. 4, 62 SVET. Iul. 31, 2 TERT. resurr. 3 p. 29, 8 FIRM. err. 7, 4 IVST. 38, 9, 5 VIR. ill. 51, 1. VEG. mil. 3, 6 p. 75, 22 viarum -es ido-neos scientesque. CLAUD. DON. Aen. 3, 205 p. 294, 8 Palinurum -em fuisse ceterorum in pelago (5, 860 p. 528, 3). PSALT. Rom. 30, 4 -x mihi eris (ὁδηγέσθης μὲν. VVLG. deduces me). VVLG. I Macc. 4, 2 -es (ὁδηγοί). Matth. 15, 14 -es caecorum (ὁδηγοί. PELAG. in Rom. 2 p. 656^c). act. 1, 16 AVG. civ. 22, 8 p. 574, 28 D. al. SVLP. SEV. dial. 1, 13, 1 al. PHOEBAD. c. Arrian. 4 in imagine de haereticis: o -es caeci. sic de dis: CAES. Gall. 6, 17, 1 viarum atque itinerum -em (Mercurium. HOR. carm. 1, 10, 13 Ov. fast. 2, 612 AVSON. 444, 3). LIV. 26, 45, 9 Neptunum iubebat -em itineris sequi. cf. TAC. hist. 5, 3 sibimet (Moysi) -e cae-lesti crederent Iudaei (v. Heraeus in adn.). cf. etiam SEN. Oed. 1061 Fata et Morbi Tremor Maciesque eqs. ... mecum ite... -bus his uti libet. de Deo: VVLG. exod. 13, 21 ut -x esset itineris deus in columna ignis (psalm. 79, 10 -x itineris fuisti [ὁδοποιήσας]. RVFIN. hist. 3, 23 [ἡγεμόν... τῆς ὁδοῦ]).

b translate de eis qui ad aliquam rem peragendam ratio-nem ac viam demonstrant (i. q. auctor, instigator. sunt quae trahere possis ad 2 a. de synonymis ad hanc maxime partem respicientibus v. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 420, 27 B., cf. GLOSS. I p. 82, 18): PLAVT. Pseud. 447 hic (Pseudolus) mihi corrumpit filium... hic -x, hic illi est paedagogus. CIC. Verr. II 1, 100 hinc illae... pecuniae, quas nullo -e tamen aliqua ex particula investigamus. II 1, 105 an Verres... sine -e ullo, sine indice pervenerit ad hanc improbitatem. II 3, 54 qui... -x isti... et magister ad spoliandum... templum fuit. II 4, 228 ut... Siculi... me -e atque auctore in... sedes suas revertantur (Sest. 20 habebit senatus... quem sequatur; non deerit auctor et -x bonis. Flacc. 5 socii consiliorum ministri comitesque vexantur; quid auctores, quid -es, quid principes expectent? 96 harum rerum auctores, -es, principes. 99. dom. 96 -e tribuno pl., consulibus auc-toribus. 101 ut... non extinctor... sceleris, sed auctor et -x fuisse videar. Sest. 61 -x auctor actor rerum illarum fuit. 139. Planc. 93 Pompeium... auctorem, -em, defensorem salutis meae [sim. Mil. 39]. de orat. 3, 63 auctorem publici consilii... regendae civitatis -em... eloquentiae principem. fin. 2, 66 epist. 2, 6, 4. 6, 2, 3 SALL. or. Lep. 27 TAC. ann. 16, 22 FLOR. epit. 1, 9, 1 DICT. 2, 31. 42 cf. l. 82. p. 2318, 12. 30. 33. 41 et sub 2a. app. princeps: CIC. epist. 6, 2, 3. cf. sub 2a). Verr. II 4, 93 cum ad suum scelus... homines improbos -es atque adiutores ad-hibisset. leg. agr. 2, 3 locum... me -e rescidistis. p. red. in sen. 33 senatum -bus orbatum (cf. har. resp. 58 Sest. 35 al.). Planc. 74 causae nostrae -es et quasi signiferi (cf. p. 2318, 51). Balb. 64 honestus... illis -bus errare quam hoc magistro erudiri. Phil. 2, 48 Antonius habebat -em Gabinium (sc. agendi contra senatus auctoritatem). de orat. 1, 203. 2, 87 ut nobis -bus veniat eo quo sine -e ipsi perveni-mus. 3, 125 part. 140. Tusc. 5, 112. 3, 37 de philosopho. Att. 4, 1, 7 consulares -e Favonio fremunt. 7, 26, 2 me -em in civili bello... negavi esse. 11, 12, 2 mei... itineris comitem, non -em (i. auctorem). 15, 13, 1 nec -es simus nec agmen cogamus, faveamus tamen. ad Brut. 1, 2, 6 senati. LVCR. 1, 638 Heraclitus init quorum (philosopho-rum) -x proelia. VERG. ecl. 4, 13 te (Pollione) -e (SERV. id est auc-tore. sed cf. 4, 11 te consule). AETNA 178 -e me... scrutabere causas. HOR. epist. 1, 1, 13 quo me -e, quo lare tuter (cf. SCHOL. ad l.). Ov.

am. 3, 12, 11 me lenone placet puella, -e me perductus amator. ars 1, 382 rem. 69. 70 al. trist. 3, 7, 18 Perillae (i. ingenio eius) -xque comesque fui (Pont. 4, 12, 23 tu bonus hortator, tu -xque comes-que fuisti seq. 12, 23, 25 correxi sub te censore libellos). Pont. 2, 3, 78 ingenii -x... mei. fast. 1, 309 sub -bus caelum metabimur illis (astrologis). LIV. 2, 42, 6 acerrimi patribus -es ad resistendum con-sules fuere. 3, 68, 11 malae rei se quam nullius [turbarum ac sedit-ionum] -es esse volunt. 22, 5, 7 tum sibi quisque -x adhortatorque factus ad rem gerendam. 24, 1, 1 Hanno adiutoribus et -bus Brut-tiis Graecas urbes temptavit. 26, 36, 2 magistratus et senatum ad omnia... subeunda -es debere esse. 34, 23, 5 Athenienses, libertatis... -es et auctores. (sim. 34, 25, 9). VITR. 7 pr. 8 Homerum philolo-giae... omnis -em. CELS. 1 pr. 20 p. 4, 17 D. -e... Erasistrato... contendunt. SEN. 3, 36, 3. 5, 25, 5 (syn. rector. item 65, 23). dial. 5, 2, 4 senatus... subitos irae suae -es legit. 7, 1, 2. 8, 1, 5. nat. 3, 30, 8 virtus... rectorem -emque desiderat, et sine magistro vitia discuntur. epist. 33, 11. 50, 3. 52, 4 quibus non -e tantum opus sit, sed adiutore et... coactore. 97, 10 (opp. comes). CVRT. 6, 9, 4 -em se sceleri tanto praeiuit. QVINT. inst. 1, 6, 2 vel error honestus est ma-gnos -es sequentibus. 2, 6, 6. 12, 2, 20 loquacitas erret necesse est, ut quae... falsos -es habeat. TAC. ann. 1, 59 Arminium potius gloriae ac libertatis quam Segestem flagitiosae servitutis -em sequerentur. 6, 48 Gaium... meliora capessiturum Macrone -e. 14, 52 altero (Burro) velut -e Neronis amoto. FLOR. epit. 3, 9, 3 ut... populus... Clodio tribuno plebis -e... confiscationem mandaverit. GELL. 17, 11, 1 erroris... istius fuisse Alcaeum -em, qui... scriberet: eqs. APVL. met. 7, 11 non modo... expeditionum (expos- cod.) praedarumque, verum etiam voluptatum vestrarum -em me strenuum sentire debetis. ITALIA Hebr. 2, 10 (Ambr. off. 1, 10, 30) -em salutis eorum... consummari (τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν... τελειῶσαι. VVLG. auctorem salutis... consummare). TERT. adv. Val. 5 p. 182, 6 mihi... cum archetypis erit limes principalium magistrorum, non cum affectatis -bus passi-vorum discipulorum. AVR. VICT. Caes. 36, 2 auctores... necis maxime-que Mucaporem -em. EVTR. 6, 19, 3 Pompeio -e senatus... bellum paravit (Paeon. ἀφηγούμενον... τῆς γνώμης). OPTAT. 2, 18 p. 53, 10 episcopis -bus. 3, 4 p. 82, 2 sanctorum -es. p. 82, 6. VVLG. psalm. 54, 14 tu... homo unanimes, -x meus et notus mens (ἡγεμόν). prov. 2, 17 mulier relinquit -em pubertatis suae. Ier. 3, 4. II Macc. 4, 40 manibus uti coepit, -e quodam tyranno (προηγνησάμενον). act. 14, 12 ipse (Paulus) erat -x verbi (ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου). RVFIN. hist. 5, 10, 1 huius... officii velut auctor quidam et -x vir. PRVD. perist. 6, 10 -x et praevis et magister illis ad tantum decus... Fructuosus ibat. CLAUD. 26, 269 Stilicho... dubiae... salutis -x idem vatesque. AVG. civ. 4, 22 p. 172, 24 D. quem adiutorem assumere possit, quem -em, quem doctorem. 14, 28 p. 57, 15 ad... simulacra adoranda vel -es populorum vel sectatores fuerunt sapientes. AVIAN. fab. pr. 8 materiae -em... Aesopum. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 190^b homines criminosos... vitiorum -es (ibid. criminum... magistrorum). 26 p. 273^a angelus, qui erat minister veniae, factus est -x poenarum (sc. dia-bolus). DRAC. laud. 2, 362 homo... legis transgressor... immemor auctoris, mortis -x. 3, 223 Petrus... crucis almae signifer et -x. Orest. 936 -es legum (iudices). GREG. M. epist. 9, 215 animorum -es (opp. -x exercitus). 5, 58 p. 370, 2 -x religiosorum (cf. ibid. p. 370, 2 de laico habitu ad sacrum transit ducatum). -x singulari nu-mero de corpore plurimum usurpatum: CIC. epist. 1, 9, 16 -e se-natu, comitante Italia. Phil. 7, 22 populum R. ... nunc habemus -em (opp. comitem). LIV. 8, 1, 2 -e Antiati populo. 8, 20, 8 -e Latino (sc. populo). VAL. FL. 3, 705? sic de dis: VARRO rust. 1, 1, 4 XII agrorum -es. CIC. Manil. 50 -bus dis immortalibus. Catil. 2, 29. 3, 22. div. 2, 39 -e deo (opp. casu). Tim. 46 di iuniores huic animanti (homini) principes se -esque praeberent. VERG. Aen. 6, 59 -e te (Phoebo. TIB. 2, 5, 15 te -e. CVLEX 36 Phoebus -e ludere gaudet. AETNA 8). TIB. 2, 1, 75 hoc (Cupidine) -e... ad iuvenem... puella venit. Ov. epist. 7, 141. rem. 767 -x operis... Apollo. Pont. 3, 3, 30. 3, 4, 94. LIV. 1, 41, 3 deos... -es sequere. 8, 6, 6 al. SEN. benef. 1, 1, 9 VAL. FL. 4, 554. ARNOB. nat. 1, 5 Helena diis -bus atque impulsoribus rapta. CARM. c. pag. 23. ap. Christianos: LACT. inst. 1, 1, 19 -em... virtutis deum sequamur. 4, 29, 15 hic (filius) templi... ianua est, hic lucis via, hic -x salutis. HIL. in Matth. 10, 15 dominus... lumen aeternum et -x credentium. VVLG. exod. 15, 13 -x fuisti, deus, in misericordia tua populo. deut. 32, 12 II par. 13, 12. sap. 7, 15 deus sapientiae -x est (ὁδηγός). AVG. civ. 12, 21 p. 546, 8 eo (Christo) -e ac salvatore. PS. AVG. quaest. test. II nov. 19 p. 457, 3 spiritus -x et rector noster. SVLP. SEV. epist. 2, 8 agnum -em ab omni integer labe comitatur. ORIENT. carm. app. 2, 2 inter epitheta Salvatoris: princeps, -x, petra, pastor. NICET. symb. 1 p. 39, 1 -e Christo. CARM. epigr. 1357, 6 (a. 472).

2 de imperio: a generatim de principatu, dominatione in quamlibet multitudinem (hos vel illos locos potes trahere ad 1 b): GLOSS. ἡγεμόν, ἡγούμενος, ἀρχηγός. HESYCH. -ξ. ἡγεμόν, ἀρχων. sic de capitibus seditionum, factionum, barbarum, latrociniorum sim.: CIC. S. Rosc. 81 sicariorum multitudinem in qua ipsi -es ac principes erant. Verr. II 1, 9 praedonum -es (II 1, 12 al. VAL. MAX. 2, 10, 2). II 1, 85 eius... rei (Verris obsidendi) -es et auctores et prin- [Hey]

cipes fuisse... Themistagoran et Thessalum. 4, 94 ad hoc templum...-e Timarchide... fit concursus. Mur. 50 qui esset...-x et signifer calamitosorum. dom. 12 seditionis (Cael. 78 opp. minister. Liv. 2, 27, 12 al.). har. resp. 57 *deteriorum* -x est atque princeps. Sest. 112 Gellium Firmidium Titium... illis mercennariis gregibus -es et auctores fuisse. or. frg. A VII 15 operarum (ASCON. Pis. p. 7 TAC. ann. 1, 16). leg. agr. 3, 16 contra Pompeium decem -es (i. *decemviri agris dandis*) comparantur. Sest. 26 quoniam publicis -bus res p. careret. Planc. 87 servorum -bus. Phil. 13, 20 latronum et gladiatorum (14, 27 princeps latronum -xque. PALLAD. hist. mon. II 14 p. 368* -x latronum [*ἀφηνόμενος... ληστήριον*]). Brut. 107 Scipione -e privato Ti. Gracchus occisus. leg. 3, 23 *populus* -em... habet (sc. *tribunum*). Lael. 96 -em populi k., non comitem dices Scipionem. SALL. Catil. 50, 1 -es multitudinum. NEP. Thras. 2, 7 Critias, -x tyrannorum. Phoc. 3, 2 -es adversariae factionis. Liv. 1, 59, 5. 3, 11, 8. 3, 19, 7 exulum et servorum. 3, 39, 3. 6, 17, 6. 6, 38, 9 plebis. 7, 11, 3 populationes... Tiburtibus -bus sunt factae. 7, 17, 6. 10, 18, 8 seditiones a plebeis et egentibus -bus ortas. 24, 29, 1. LVCAN. 10, 405 -e sub famulo iussuque satellitis. QUINT. inst. 5, 13, 59 inter duos diversarum sectarum velut -es. TAC. ann. 13, 18 quasi quaereret -em et partes (16, 7). SVET. Nero 20, 3 quorum (sc. *hominum plausibus in theatro operam navantium*) -es. FLOR. epit. 3, 14, 7. 3, 16, 6. 3, 23, 6 Syllanae dominationis -es atque signiferi. APVL. met. 3, 6 -x et signifer latronum. MOD. dig. 49, 1, 16 seditionum concitatores vel -es factionum. CORP. III 14147⁵ (29 a. Chr.) -bus earum defectionum inter<ce>ptis (τοὺς ἡγεμόνας τῶν ἀνταξάμενων). *de ductoribus expeditionum, coloniarum condendarum*: SALL. Catil. 6, 1 Troiani... Aenea -e profugi. NEP. Milt. 1, 2 quo...-e uterentur (sc. *ad coloniam deducendam*). VERG. Aen. 1, 533. Liv. 1, 1, 2 qui (*Enet*)... -em rege... amisso quaerebant. 1, 1, 7 -em... advenarum (*Aeneam*). VITR. 4, 1, 4 *Athenienses* -es... in singulis coloniis constituerunt. 4, 1, 5. VELL. 1, 4, 1 Hippocle et Megasthene -bus Cumas... condiderunt. 1, 4, 3. PLIN. nat. 3, 71 tenuerunt eum (*agrum*)... Lucani a Samnitibus orti -e Lucio. 3, 99 al. TAC. hist. 2, 86 -x coloniae suae. ann. 4, 65. hist. 2, 94 -es Galliarum. TERT. spect. 5 p. 6, 24. SOL. 2, 50 al. *de principatum obtinentibus in familiis, urbibus, gentibus*: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 203^b (p. 86 M.) quorum (*liberorum hominum*) -x et princeps generis vocabatur pater et mater familiae. ITALIA (Lugd. et Hier. epist. 65, 10, 3) et VVLG. gen. 49, 10 non deficiet princeps (auferetur sceptrum *Vulg.*, ἀρχων)... neque -x (ἡγούμενος) de femoribus (femore *Vulg.*) eius. ITALIA Matth. 2, 6 (cod. k, Hier. epist. 57, 8, 3 al.) et tu Bethlehem... non (nequaquam *Hier.*) minima es in -bus Iudaeae (Iuda *Hier.*); ex (de *Hier.*) te enim prodibit ducator (egredietur dux *Hier.*) qui *eqs.* (ἐλαχίστη εἰ ἐν τοῖς ἡγεμόσι Ἰούδα... ἐξελεύσεται ἡγούμενος. VVLG. in principibus Iuda... exiet -x). TERT. ieiun. 5 p. 279, 19 -es suos (*populi, Moysen et Aaron*). PORPH. Hor. carm. 4, 12, 6 Cecrops... Atheniensium -x. FIRM. math. 3, 7, 7 palaestricorum hominum -es praepositosque (sim. 3, 7, 8). IVST. 2, 3, 10 opulenti populi -em (*regem*). OPTAT. 2, 15 p. 50, 14 -es et principes vestros (*gentium*). ITALIA (Filastr. 107, 2) et VVLG. Dan. 9, 25 ab exitu sermonis... usque ad Christum -em (ἕως Χριστοῦ ἡγούμενον). ANON. Vales. 9, 42 Theodoricus -x Gothorum. CLAVD. DON. Aen. 6, 560 p. 582, 21 quid... tam pulchrum quam -em esse multorum? HIER. epist. 52, 2, 2 Moyses, -x Israhelitici populi. 58, 5, 3 noster princeps Helias..., nostri -es filii prophetarum. chron. a. Abr. 1771 Iosephus... -x Iudaeae. VVLG. gen. 17, 20 duodecim -es generabit *Ismael*. 36, 15 hi -es filiorum Esau: -x Theman, -x Omar *eqs.* num. 21, 18 syn. principes. Ios. 21, 1 -es cognationum per singulas tribus. III reg. 8, 1 -es familiarum filiorum Israel. 10, 15 reges Arabiae -esque terrae. I par. 1, 51 -es pro regibus in Edom esse coeperunt. I par. 7, 40 filii Aser, principes cognationum, electi atque fortissimi -es -um. II par. 28, 7 Ezricam -em domus eius. Esth. 9, 3 provinciarum iudices et -es et procuratores omnisque dignitas. I Esdr. 5, 6 -x regionis trans flumen. Sirach 10, 17 sedes -um superbiorum (θρόνους ἀρχόντων). 46, 21 Ier. 51, 23 -es et magistratus (Ezech. 23, 12 al.). Dan. 3, 2 satrapas magistratus et iudices, -es et tyrannos et praefectos omnesque principes regionum. 3, 38 al. I Macc. 2, 55 factus est -x in Israel *Iesus Nave* (κίρις). 3, 55 constituit... -es populi (ἡγούμενος). I Petr. 2, 14 *subiecti estote* sive regi (i. *Caesari*)... sive -bus (sc. *provinciarum, ἡγεμόσι*). CLAVD. 20, 536 *Stilicho* -x quondam rectorque meus (*Aurora*, i. *Orientis*). AVG. civ. 18, 45 p. 326, 29 D. ex quo de... captivitate reversi sunt *Iudaei*..., non reges, sed -es vel principes habuerunt; quamvis et qui rex est possit dici... -x, eo quod sit dux exercitus. PS. AVG. quaest. test. I 102, 26 p. 220, 5 -x aliquis aut praepositus ecclesiae. COMM. instr. 1, 22, 5 tot -es et reges. 2, 1, 43 primores et -es. apol. 247 nisi -x civitatis (*Ierusalem, sc. Christus*) in ipsa penderet in ligno. SVLP. SEV. chron. 2, 45, 7. PROSP. chron. I p. 387, 43 Ioseph -x Aegypti. ADDIT. Prosp. Havn. chron. I p. 302 non reges... gens Francorum habebat, sed -bus contenti erant (GREG. TVR. Franc. 2, 9). SIDON. carm. 2, 241 *gentis Scythicae* -x Hormidac atque civis. POMER. 2, 2, 1 fidelis populi -es (*sacerdotes*). DRAC. satisf. 34 al. CASSIOD. var. 10, 31, 1. IORD. Get. 26, 134 primates et -es, qui regum vice illis praecerant. GREG. M. epist. 1, 56 tit. Gregorius Arsicino -i... civitatis Ariminensis. 7, 42 tit. sacerdotibus, levitis, -bus, nobiles, clericis

eqs.... in Ravenna... consistentibus. 5, 6 p. 287, 3 Langobardorum gens nec regem nec -es nec comites haberet. NICET. psalm. 3 p. 71, 3 Moyses -x tribuum Israhelis. LIB. pontif. p. 157, 8 Ammingus -x Francorum. p. 225, 18. 19 ISID. Goth. 2 chron. II p. 268, 18 (rec. B). VITA Radegund. 2, 5. VERG. ecl. 4, 13 v. p. 2317, 82. *in aliis muneribus*: OV. met. 3, 562 -em *Baccharum* (*Bacchum*). FLOR. epit. 2, 6, 7 -x legationis. APVL. mund. 29 in choris, cum -x... hymno praecinit (*Ps. Aristot. π. κοσμ. 399^a 15 κορυφαίων κατάρξαντος*). *nominibus heroum quasi titulus additum v. p. 2322, 15*. *de dis*: SEN. Herc. O. 560 *Plutonem* turbae -em maioris et dominum Stygis. STAT. Theb. 3, 433 dimissos carcere ventos -x prae se Neptunus agit. 8, 22 -x Erebi (CLAVD. rapt. Pros. 1, 32). silv. 4, 2, 55 -x superum. AVIEN. Arat. 2 celsam reserat -x Iuppiter aethram. CLAVD. carm. min. 25, 31 *Hymenaeum* Cytherea -em praefecit *thalamis*. OV. fast. 5, 424 v. *infra l. 17*. *singulariter* HIER. Victorin. Petav. apoc. 6, 6 ait -x: 'vinum... ne laeseris' (*idem q. 6, 1 et 6, 5: ait... dominus*). *nota temporalem significationem*: OV. fast. 5, 424 nec tu -x mensum, lane biformis, eras. PANEG. in Mess. 122 die -e... anni (i. *kal. Ian.*). *sim. de re personata*: CATVLL. 61, 44 o Hymen... -x bonae Veneris, boni coniugator amoris. COMM. instr. 1, 35, 4 Adam... -x nativitatis. *aliter de principatu*: VVLG. IV Esdr. 6, 54 Adam... constituisti -em super omnibus factis quae fecisti. *b in re militari et in bellis gerendis de eo qui iusto imperio militibus praestitit de ducibus Romanis cf. Mommsen Histor. Schriften III 204 sq. (iuncturae p. 2327, 3 sqq. collectae ad hanc fere significationem pertinent)*: ISID. orig. 9, 3, 22 -x dictus eo quod est dux exercitus. sed non statim, quicumque principes vel -es sunt, etiam reges dici possunt. in bello autem melius -em nominari quam regem. nam hoc nomen exprimit in proelia ducentem. unde et Vergilius (*Aen. 10, 370*) '...'. Sallustius (*hist. 4, 7*) '...'. DIFF. ed. Beck p. 53, 38 v. p. 2129, 1. GLOSS. στρατηλάτης, στρατηγός, πολεμάρχης, ἀρχιστρατηγός. -x exercitus λοχαγός. cf. etiam p. 2318, 80. EVSEB. hist. 9, 5, 2 p. 810, 15 στρατοπεδάρχης, ὃν δοῦκα Ῥωμαῖοι προσάγορεύουσιν. VLP. dig. 29, 1, 1, 1 Graeci -em *χιλίαρχον* appellant. PROCOP. Pers. 1, 17, 46 Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἀρχων, ὃς δοῦκας καλοῦσιν (aedif. 2, 6, 9 στρατιωτικῶν... καταλόγων ἀρχοντα... δοῦκα. *sim.* 3, 3, 14. 3, 6, 17. cf. etiam 3, 1, 28. 3, 3, 8. *aliter* 3, 2, 1). *a generaliter*: RHET. Her. 1, 15, 25 venit cum hostium -bus in collocationem (CIC. Verr. II 1, 12. II 5, 3 al. CAES. Gall. 7, 62, 5 al. BELL. Afr. 13, 1 SALL. Catil. 52, 24 al. CORP. I² p. 189 n. IV ACT. triumph. Capitol. a. u. c. 532 [Corp. I² p. 173]. Liv. 1, 10, 4 al. *saepius*). VARRO ling. 5, 46 a Cele Vibenna, Tusco -e nobili. frg. Serv. auct. Aen. 9, 52 -es... hostilem agrum introituri. CIC. inv. 2, 111 nullo inlustri neque certo -e (sc. *hostium*). Verr. II 5, 40 ut, cum penes te praetorium... nomen esset, ad illam... manum extinguendam -em te principemque praebere (*app. princeps*: Tusc. 1, 101 CAES. Gall. 5, 41, 1. 7, 88, 4 VAL. MAX. 9, 3, 4 SEN. dial. 6, 12, 4 CVRT. 4, 10, 4 al. *saepius*; cf. etiam l. 60. p. 2321, 1. 9. 10. 68). II 5, 161 a -bus fugitivorum. Manil. 9 ad eos -es quibuscum tum bellum gerebamus. 34 Pompeio -e. Catil. 1, 5 eorum (sc. *Manlianorum*)... castrorum imperatorem -emque hostium *Catilinam* (imperator *passim apponitur, v. infra. nota off.* 3, 99 Regulus... captus... duce Xanthippo... , imperatore autem... Hamilcare). *in imagine* 2, 11 huic ego me bello -em profiteor. 2, 28 ut... bellum me uno togato -e et imperatore sedetur (3, 23). Mur. 38 al. Pis. 44 esse... -es in provinciis..., habere exercitus, appellari imperatores. Flacc. 27 nostri praetores, nostri -es, nostri imperatores. Mil. 6 (*ibid.* imperatorum). Phil. 3, 31 ex myrmillone -x, ex gladiatore imperator (cf. FLOR. epit. 2, 17, 15). 11, 20 ut deposcerent *militis* imperatorem et -em C. Caesarem. 11, 34 copiarum. 11, 35 Parthorum. 12, 27. off. 2, 16 opp. princeps. Cato 31 -x ille Graeciae (*Agamemno*). off. 1, 84 Lacedaemoniorum. div. 1, 24 -um regumque (*app. rex*: Liv. 9, 17, 2. 40, 27, 11 SEN. nat. 6, 23, 3 CVRT. 8, 8, 8 al. TAC. ann. 2, 88 SVET. Dom. 10, 3 FLOR. epit. 2, 6, 8 al. APVL. met. 4, 8 MIN. FEL. 25, 4. cf. etiam p. 2321, 34 et p. 2322, 25). CAES. Gall. 1, 13, 2 *Divico* bello Cassiano -x Helvetiorum fuerat. 2, 23, 4 -e *Nerviorum* Boduognato, qui summam imperii tenebat. 3, 23, 4 auxilia -esque arcessuntur a barbaris. 5, 34, 2 ab -e et a fortuna deserebantur *nostri*. 7, 79, 1 Commius reliquique -es, quibus summa imperii permissa erat. civ. 1, 40, 2 Pompeiani exercitus -es. 1, 40, 7 adversariorum (1, 66, 1 al.). 3, 72, 4 vel -is vitio vel culpa tribunum. *nota singularem* HIRT. Gall. 8, 6, 2 -e Correo Bellovaco et Comneo Atrebate (NEP. Dat. 3, 5 -e Pharnabazo et Tithrauste). 47, 2 ne auctor armorum -xque deesset. SALL. Iug. 5, 4 -x Carthaginensium Hannibal. NEP. Arist. 2, 3 ante id tempus et mari et terra -es erant Lacedaemonii (Timoth. 2, 2 ut Athenienses mari -es essent). *an hic pertinet* Thras. 2, 7 Critias, -x tyrannorum? *in imagine* AETNA 218 spiritus imperat... hic princeps, magnus quo sub -e militat ignis. HOR. epod. 9, 24 al. carm. 1, 7, 27 Teucro -e et auspice Teucro. 2, 7, 2 Bruto militiae -e. *in lusu* epist. 1, 18, 62 Actia pugna te -e per pueros hostili more refertur. PROP. 2, 8, 9 *ducibus* opp. tyranni. 4, 3, 64 odorato... -i (sc. *Indiae vel Arabiae odoriferae*). 4, 10, 40 vasti parma... -is Virdomari. OV. ars 2, 564 *Mars* de -e terribili factus amator erat. Pont. 4, 9, 76. fast. 2, 710 principibus caesis... traduntur -bus moenia nuda. EPICED. Drusi 16 et *saepius de Druso*. R. GEST. [Hey]

div. Aug. 5, 39 LIV. 1, 2, 2 *al.* 3, 28, 10 Cloelium -em principesque alios. 4, 20, 6 ea rite opima spolia habentur, quae -x -i detraxit, nec -em novimus nisi cuius auspicio bellum geritur (FEST. Gloss.¹ IV p. 302^a [p. 186 M.] -x p. R. -i hostium). 5, 19, 2 fatalis -x ad excidium illius urbis servandaeque patriae... Camillus dictator dictus. 7, 12, 13 electum esse eximium imperatorem, unicum -em. 7, 14, 10 -es Gallorum. 8, 33, 13 *syn.* imperator. 8, 33, 18 -bus populi Romani. 21, 43, 15 cum semenstri... -e (*i. sex menses imperium habente*). 21, 60, 7 ipse -x Hanno cum aliquot principibus capiuntur (27, 18, 20 -is principumque fuga). 22, 53, 6 Scipio fatalis -x huiusce belli. 24, 8, 5 -i hostium parem imperatorem. 28, 18, 1 duorum... -es populum (Hasdrubal, Scipio). 35, 42, 9 regem unum -em, unum imperatorem videri debere. 42, 15, 4 -em auxiliorum. 44, 36, 8. 45, 32, 4 -es exercituum, praefecti navium. SEN. contr. 7, 7, 7 *syn.* imperator (7, 7, 11 VAL. MAX. 5, 4, 1. TAC. hist. 1, 62 *et saepius, v. infra*). VELL. 2, 90, 3 bello sub -e Viriatho. 2, 106, 1. 6, 9, ext. 6 exercituum -x, rector classium, equitatum potens. SEN. Thy. 45 gentium. benef. 7, 14, 3 laus imperatori(a) etiam victo -i redditur. OCTAVIA 443 extinguere hostem maxima est virtus -is. 508 trium... -um (*i. triumvirum*). CVRT. 3, 3, 27. *al.* 5, 1, 42 praefectorum et -um (6, 10, 22. *al.*). COLVM. 11, 1, 17 familia vilicum tamquam -em strenue sequatur (*ibid.* velut in... proelium). LVCAN. 1, 99 pax... fuit non sponte -um (Pompei, Caesaris). 1, 104. *al.* nota 2, 247 -x Bruto Cato solus erit. 7, 585 caedunt... Metellos Corvinosque... rerum (Housm., regum *vg.*) saepe -es (SCHOL. qui frequenter eis imperarant). *iocose* PETRON. 109, 1 -x Eumolpus (*supra*: intermisere bellum). 120 vers. 61. *translate in ludo latruncularum* LAVS Pis. 195 quis te (Pisone) -e cessit calculus? PLIN. nat. 2, 180. *al.* 22, 7 -es... imperatoresque. 28, 59 in consiliis -um potestatumque (28, 106). VAL. FL. 6, 137 -em... Iovis et Cadmi de sanguine Bacchum. SIL. 1, 36 *al.* 5, 88 levior laus in -e dextrae. 7, 46 ter centum exiluire -es (*de Fabris*). 7, 664 Bagrada... -x rectorque Nubae populi. MART. 12, 8, 8 Parthorum proceres -esque Serum. QVINT. decl. 284 p. 149, 27. *al.* IVV. 6, 400 cum paludatis -bus... loqui. 15, 40 inimicorum primoribus ac -bus. TAC. Germ. 7 reges ex nobilitate, -es ex virtute sumunt. hist. 1, 38 sibi quisque miles -x et instigator. 3, 37 quod Caecina consul rem publicam, -x imperatorem... prodidisset. PLIN. epist. 8, 14, 5. *al.* SVET. Iul. 56, 6. *al.* FLOR. epit. 1, 11, 1 *al.* nota 2, 6, 58 duo omnium et ante et postea -um maxime (-i Iord.) -es. 2, 17, 15 Viriathus... ex latrone... -x atque imperator. 3, 18, 10 -e et auctore belli... Poppaedio. 4, 2, 65 FRONTO p. 123, 5 N. *al.* AMPEL. 13, 3 *al.* (14, 7 *syn.* praefectus. POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 *et al.* Icti. APVL. mund. 26 -es ac satrapae (Ps. Aristot. π. κόσμ. 392^a 29 στρατηγοὶ καὶ σατράπαι). 35 quod... -x in exercitu, hoc est in mundo deus (Ps. Aristot. π. κόσμ. 400^b 6 ἐν στρατοπέδῳ... ἡγεμόν). ITALIA Ios. 5, 14 (Cypr. testim. 2, 19) ego sum -x virtutis domini (ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου. VVLG. princeps exercitus). Ios. 10, 24 (Lugd.) -es belli (VVLG. principes exercitus. τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου). iud. 1, 1 (Lugd.) quis ascendit nobiscum ad Channaneos -x pugnare ad eos (ἀφηνούμενος τοῦ πολεμῆσαι κτλ. et erit -x belli VVLG.). 11, 6 (Lugd.) erit nobis in -em (ἐς ἀρχηγόν. principes VVLG.). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 34 praetores... olim -es imperatoresque dicti. SOL. 1, 106 *al.* PANEG. 12 (2), 33, 1 (*dub. trad.*) Actiaco... bello -bus motibusque (militibus, molibus, moribus *coni.*, retinent lectionem Thoernell, W. Bährens) Romanis... Aegyptus arma permiscuit. CAPITOL. Maximin. 11, 2 Titum... -em atque imperatorem fecerunt. 14, 4 occiso Vitaliano, -e militum praetorianorum (Herodian. 7, 6, 4 τὸν κατὰ τὴν Ρώμην τῶν στρατοπέδων προσεῖπτα. cf. Mommsen Hermes 25, 1890, 237 not. 1). VOPISC. Tac. 6, 6 faciat eos consules -es iudices. Prob. 22, 1 *syn.* imperator, princeps. FIRM. math. 3, 2, 20 imperatores, -es, praefectos praetorio. 3, 3, 6 principum vel -um. talia saepius. EVTR. 2, 6, 2 -e L. Furio legiones profectae (Paeon. ἡγουμένου τῆς στρατιᾶς). AVIEN. orb. terr. 1372 -x Bacchus aquilas in bella rapit. AVSON. 290, 10 -bus togatis (*i. Romanis*). AMM. 16, 9, 3 *al.* VEG. mil. 3, 18 p. 102, 23 -x qui praecipuam sustinet potestatem (*opp. ib.* p. 103, 8 secundus, p. 103, 14 tertius). 3, 1 p. 67, 1 praetores velut minores -es. VVLG. gen. 26, 26 *al.* I Macc. 5, 11 Timotheus est -x exercitus eorum (ἡγείται). I 8, 10 miserunt... -em unum (στρατηγόν). I 13, 42 sub Simone... magno -e et principe Iudaeorum (στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου). I 13, 54 -em virtutum (*i. δυνάμεων*). I 15, 38 -em maritimum (στρατηγόν τῆς παραλίας). CLAVD. 3, 317 *al.* carm. min. 25, 83 cognomina sumpsit plena -um Stilicho. MEROB. pros. frg. 2 B 12. *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 71, 1. *al.* OROS. hist. 7, 42, 15 catalogum... vel manifestorum tyrannorum vel inobedientium -um. HYD. chron. II 22, 431 Aëtius -x utriusque militiae. SIDON. epist. 4, 22, 3 facta -um, pacta regnantum. IORD. Get. 9, 60 *al.* nota lusum VEN. FORT. carm. 6, 1, 20 Mars habet ecce -es, pax habet ecce decus. *ad expeditiones militares pertinere videntur*: CORP. VIII 9365 co(n)s(ulari) et -i trium Daciarum (*v. Seeck PW. V 1869, 38*). 12296 Octaviano v(iro) p(erfectissimo)... -i per Africam Numidiam Mauretaniamque. II 4114, 4 Candido... in ea (provincia Hisp. cit.) -i terra marique adversus rebelles h(omines) eqs. *ibid.* 7 -i exercitus Illyrici expeditione Asiana. VI 1408, 8 -i vexill(ationum) per Italiam exercitus imp(eratoris) Severi eqs. (1409, 4). 1450, 7 -i exerciti Mysiaci apud Byzantium et apud Lugudunum. 1645 p(rimi)-

p(ilari), -i legg(ionum) Dac(iae). INSCR. Dessau 9200 -i exercitus Africi et Mauretanici ad nationes... comprimendas. 9203 <d>ux per qua<dr>(iennium) leg(ionis)> XI Cl(audiae). *huc addendum duxi*: INSCR. num. Cohen VI² p. 217 n. 1 (Vabalathus et Aurelianus) Vabalathus v(ir) c(onsularis) r(ex?) im(perator) d(ux) R(omanorum) (*sic Cohen sec. Mommsen et Sallet, v. Numism. Zschr. 2, 1870, 32. cf. Prosopogr. imp. Rom. III p. 216*). MALALAS 18 p. 453, 9 Σουβίνα τοῦ -ὄς καὶ ἐξάρχον Ρωμαίων. *in translationibus*: TIB. 1, 1, 75 hic (*in bellis Veneris*) ego -x milesque bonus. OV. rem. 4 te (Cupidine) -e signa tuli. HIL. myst. p. 25, 2 aeterno -i Iesu (*opp. -i futuro Iesu Nave*). aliter VVLG. II Macc. 12, 36 dominum adiutorem et -em belli (σύμμαχον... καὶ προοδηγόν τοῦ πολέμου). PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 8, 1 Petrus et Paulus, Christiani exercitus -es.

β *de heroibus (saepae cum epithetis patronymicis periphrastice pro nomine proprio herois: quae v. sub iuncturis, p. 2328, 51 sqq.)*: VERG. epigr. 2 cecini pascua rura -es. Aen. 2, 261 Thesandrus Sthenelusque -es (CLAVD. DON. Aen. 2, 15 p. 149, 18 *ad h. l.* corpora... -um, hoc est potiorum). 3, 122 Idomeneia -em. 3, 401 *al.* CVLEX 5 historiae per ludum consonet ordo notitiaeque -um voces. 308 saevi -is Hectoris ira. AETNA 578 septem... -es (*i. Eteocles cum sociis*). OV. Pont. 4, 8, 53. MANIL. 3, 15 septenos... -es. PORPH. Hor. ars 146). HOR. epod. 3, 10 candidum Medea mirata est -em. carm. 3, 3, 24 cum populo et -e fraudulento (*sc. Laomedonte*). ars 73 res gestae regumque -umque (OV. epist. 15, 95 met. 11, 644. 13, 276). TIB. 2, 5, 50 Alba... ab Ascanio condita... -e. PROP. 2, 9, 50. OV. amor. 1, 9, 37 summa -um, Atrides. 1, 15, 22 *al.* epist. 8, 46 -x... -um (Agamemno. HOMER. 983. *de Iasone* SEN. Med. 233. *cf. etiam p. 2320, 61*). met. 8, 105 *al.* MANIL. 2, 4. SEN. Ag. 39 rex ille regum, ductor Agamemnon -um (1007). Herc. O. 492 *al.* PETRON. 89 vers. 58 PLIN. nat. 33, 12 VAL. FL. 1, 101. 184 *al.* (*cf. Langen ad 2, 468. maxime de Iasone. de Hercule 2, 509*). 7, 629 terrigenae... -es (*i. Sparti*). HOMER. 134 *al.* STAT. Theb. 1, 173 *al.* 7, 617 *opp.* vulgus. Ach. 1, 483 *al.* QVINT. inst. 2, 17, 8 *al.* IVV. 7, 115 *al.* APVL. met. 10, 33. AVSON. 430, 2 turba -um (ἀριστῆς Παναχίων). 419, 59 *al.* DICT. 2, 31. *al.* 35 dux atque imperator militiae. 4, 4 Phala -e atque rectore. CLAVD. rapt. Pros. 2 pr. 39 tergemini -is (Geryonis). DRAC. Orest. 337. 338.

γ *de minore imperio militari (opponitur summo duci vel imperatori. de vocabulo q. e. imperator iuxta posito cf. sub α et β)*: CIC. off. 3, 99 v. p. 2320, 52. CAES. Gall. 6, 8, 4 Labienus ad milites: praestate eandem nobis -bus virtutem, quam... imperatori praestitistis. SALL. lug. 38, 3 centuriones -esque turmarum. NEP. Pelop. 4, 2 -x delectae manus. DAT. 5, 1 principem -um regis Datamen. VERG. Aen. 7, 107 Aeneas primique -um et pulcher Iulus. 10, 267. 11, 13 turba -um Aeneae (*cf. 11, 12 socios*). LIV. 10, 41, 5 Nautius... -x alaribus cohortibus erat. 21, 54, 5 -bus peditum equitumque. 23, 18, 7 -x castelli. 24, 28, 8 -es ordinum praefectique auxiliorum. 30, 33, 12 -es suarum gentium (*opp. imperator*). 31, 36, 3 -es caetratae cohortis. 32, 23, 5 praesidii. PHAEDR. app. 8, 17 primi... mussant -es. CVRT. 3, 2, 1 *al.* 3, 9, 7 agminis. LVCAN. 8, 273 *al.* SIL. 11, 215. MART. 10, 26, 2 Vare... centum -x memorande viris. TAC. hist. 2, 37 neque... legatos ac -es... principem passuros (ann. 1, 69). ann. 1, 38 non se praefectum... sed Germanicum -em, sed Tiberium imperatorem violari. PLIN. paneg. 10, 3 imperator tu titulis... ceterum modestia labore vigilantia -x et legatus et miles. 15, 2 ita egisti tribunum, ut esse -x statim posses. SVET. Aug. 38. PANEG. 2 (10), 3, 3 *al.* 12 (2), 16, 2 *app.* praefectus, consul. LAMPR. Heliog. 11, 1 fecit libertos praesides legatos consules -es. ORIGO Const. 4, 12 VVLG. IV reg. 10, 25 *al.* II Macc. 8, 22 constituit... fratres... -es utrique ordini militum (προηγούμενους). CLAVD. 20, 16 Geticae -x improbus alae. 20, 342 pars humili de plebe -es. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 3 *al.* CASSIOD. var. 3, 42, 2 -bus... ac praepositis exercitus. 4, 17 tit. Ibbae viro sublimi -i. 4, 30? CORIPP. Ioh. 1, 521 ductor (*i. summus imperator*) admonet ipse -es. PELAG. II Greg. M. epist. II 441, 5 ut princeps... unum magistrum militum et unum -em dignetur concedere. CORP. III 10471, 4 -x vexill(ationum) III Germ(anicarum). 10472/3. 11853 (= 13536) Ursic(ini) v(iri) p(erfectissimi) duc(is) leg(ionis) II Ital(icae) 4855 -i et praep(osito) leg(ionis) III Aug(ustae) (*cf. Mommsen Hermes 25, 1890, 239 not. 2 et Histor. Schr. III p. 204*). 1919 <pr>ae-f(ecto) leg(ionis) IV victricis, -i leg(ionis) c(ohort(ium) alaru)m Britanicinarum(*sic*) adversus Arm(orico)s. 99 (*ca. a. 245*) Iulio Iuliano, v(iro) e(gregio) ducenar(io) praef(ecto) leg(ionis) I Parthicae... -i devotissimi. *cf. p. 2323, 35*. II 2634 -x leg(ionis) VII. *sic cum gen. summi imperatoris vel epitheto ex nomine eius deducto vel pron. possess.*: BELL. Afr. 25, 4 ab Scipione atque eius -bus. LIV. 24, 23, 9 -es regios. PLIN. nat. 2, 185 Onesicritus, -x eius (Alexandri. 19, 22 -es eius ac praefecti. 35, 168). 6, 49 Demodamas, Seleuci et Antiochi regum -x. TAC. hist. 1, 6 -x Neronis. 2, 43 Othonis. 2, 24 Othonianis -bus. 2, 45 apud -es Vitellianos. 3, 37 erga Flavianos -es. SOL. 49, 5 Demodamas -x Seleuci et Antiochi. PANEG. 9 (12), 2, 4 omnibus... tuis (Constantine) comitibus et -bus... mussantibus. 10 (4), 25, 4 tyrannorum (*i. Maxentii*) -um. TREB. Gall. 4, 2 -em Gallieni. talia saepius ap. SCRIPT. hist. Aug. AMM. 16, 12, 41 Arche-
[Hey]

laum Mithridatis -em. VVLG. II Macc. 14, 2 Antiochum et -em eius Lysiam (ἐντιμον). AVG. civ. 3, 7 tit. -x Marii Fimbria. ARNOB. ad Greg. 10 diabolus ubi viderit mendacium a Christi milite... vulnerrari, ipse se... pro suo -e... opponit. aliter -x militis: VIR. ill. 24, 2 Manlius militaribus donis a suis -bus ornatus. CLAVD. carm. min. 25 pr. 3 -x ille (Stilicho) mihi (cf. *ibid.* 8 militis obsequio). DRAC. satisf. 21 -um... meorum. *sim.* VELL. 1, 1, 1 (Epeus)... distractus a -e suo Nestore. *cf. etiam infra sub §.* nota gen. temporis: STAT. Theb. 10, 18 -x noctis opertae (i. excubiarum). c. gen. regionis vel civitatis v. sub iuncturis p. 2329, 5 sqq. nota gen.: TREB. trig. tyr. 10, 15 in deligendis rei p. -bus (opp. imperator).

§ de praefectis classis et magistris navium: CIC. Verr. II 5, 89 relictis ab -e praefectoque classis. MUR. 33. NEP. Hann. 11, 2 -is nave declarata. HOR. carm. 3, 16, 16 navium saevos... -es (SCHOL. piratas). LIV. 26, 39, 17 SEN. contr. 10, 6, 2 VELL. 2, 76, 2 VAL. MAX. 6, 6, 2. LVCAN. 4, 466 -x... ratis. 4, 540 carinae. PLIN. nat. 10, 21 IVST. 43, 3, 8 VIRI ill. 38, 2 CLAVD. DON. Aen. 5, 120. nota structuram VIR. ill. 39, 2 Atilius Calatinus classem -e Hamilcare vicit (*sim.* 41, 1. cf. 60, 2). aliter CIC. div. 1, 87 Calchantem -em classium fuisse ad Ilium, auspiciorum... scientia, non locorum.

§ technique (inferioribus imperii Romani saeculis; v. Seeck, PW. V 1869): ① certus gradus dignitatis militaris: PANEG. 2 (10), 3, 3? (v. p. 2324, 7). LAMPR. Alex. 52, 4 ut ante tribunum quattuor milites ambulant, ante -em sex, ante legatum decem (*sic et* 52, 3 opp. tribuni). SPART. Pesc. 6, 10 miles optimus, tribunus singularis, -x praecipuus, legatus severissimus. CAPITOL. Maximin. 15, 4 amici et administratores et -es (et Lessing cum B¹) tribuni et milites Maximini. 15, 6 proconsulibus, praesidibus, legatis, -bus, tribunis. GORD. 28, 4 SPART. Sept. Sev. 9, 8 al. VOPISC. Aurelian. 10, 2 vicarias (os P) -um et tribunorum (v. not. edit.). AVR. VICT. Caes. 33, 20, 39, 1. EPIST. syn. Sardic. or. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 6 -bus atque comitibus. *ibid.* per -es et iudices. 25 tribuni et -es (AMM. 16, 12, 55 cum tribunis et -bus). VVLG. I par. 26, 26 tribuni et centuriones et -es exercitus. CORP. V 3329 (a. 265) insistente Aur. Marcellino v(iro) p(erfectissimo) duc(e) duc(enario?) curante Iul(io) Marcellino (v. adnot. edit. et Grosse, Röm. Milit.-Gesch. p. 10).

② officium limitum custodiendorum: ante Diocletianum (cf. Mommsen, Ges. Schr. 6, 204 sq. et Hermes 25, 237 sqq.): LAMPR. Alex. 58, 4 limitaneis -bus et militibus. DIAD. 8, 4 -x Armeniae. SPART. Hel. 3, 2 Pannoniis -x ac rector impositus. TREB. Claud. 15, 2 -x totius Illyrici (trig. tyr. 10, 9). VOPISC. quatt. tyr. 3, 1 -x limitis Africani (-x limitis alicuius saepius, cf. Mommsen l. l. 238 not. 2 Ges. Schr. 6, 221 not. 2). IORD. Get. 18, 102 Gallus -x limitis (sub imp. Decio). post Diocletianum (de eis qui in singulis limitibus imperii R. rei militari praesunt; cf. Mommsen, Ges. Schr. 6, 271 et R. Grosse, Röm. Militär-geschichte p. 152—180). c. gen. limitis, provinciae: COD. Theod. 7, 22, 5 (a. 333) -es singulorum limitum. 15, 11, 2 (= Iust. 11, 45, 1, 1 a. 417) ab omnibus limitum -bus. 12, 11, 133 (a. 393) -i et corr(ectori) limitis Tripolitani (COD. Iust. 1, 27, 2, 1^a limitis Tripolitanae provinciae). 1, 7, 3 (a. 398) comitibus et -bus diversarum provinciarum et limitum. 7, 11, 2 (a. 417) limitis Eufraatensis. COD. Iust. 2, 7, 13 pr. (a. 417) viri spectabilis -is Aegyptiaci limitis. 3, 26, 7 a. 349 -es... et praepositos limitum et castrorum. AMM. 31, 3, 5 limitis per Arabiam. ORIGO Const. 5, 17 NOT. dign. occ. 1, 38, 39. CORP. III 12483 Sappone v(iro) p(erfectissimo) -e limitis Scythiae. 764 Aur. Firminianus v(ir) p(erfectissimus) -x limit(is) prov(inciae) Scyt(hiae). 10596 (a. 365/7) curante Augustiano... -e Vall(eriae) limitis. PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 1902, 127 τὸν... δοῦκα τοῦ Ὁθηβαίου λιμίτου (cf. INSCR. Lefebvre Recueil des inscr. gr.-chrét. d'Égypte 562 δοῦκος τῆς Ὁθηβαίων χώρας. PAPYR. Cair. catal. I 67003, 3 [a. 522?] δοῦκὶ καὶ ἀγροσταλίῳ τῆς Ὁθηβαίων χώρας. *sim.* saepius). NOT. dign. occ. 30, 1 -x et praeses provinciae Mauritaniae. 33, 1 al. COD. Theod. 1, 7, 3 (a. 398). 6, 13, 1 (a. 413) qui -es fuerint provinciarum. EPIST. episc. Tarrac. (Hil. epist. 14, 1 p. 157 Thiel) filio nostro illustri Vincentio -i provinciae nostrae. COD. Iust. 1, 27, 2, 1^a -x... Byzacena provinciae... Numidia provinciae. 12, 11, 1, 1 (a. 413) al. (v. etiam l. 50). PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 1902, 127 τῆς Ἀραβίας ἐπαρχίας. cf. FIRM. math. 3, 4, 29 magnarum provinciarum. NOT. dign. or. 1, 45 -x tractus Armorici (-ari(a)e codd.). NOVELL. Iust. 103, 2 spectabilis locorum -x (ὁ περιβλεπτός τῶν τόπων δοῦξ). COD. Theod. 8, 4, 4 (a. 349) -i Mesopotamiae (AMM. 16, 9, 2. 18, 5, 1 apparitor Mesopotamiae -is). *sic c. gen. provinciae vel limitis ipsius saepius in COD. Theod. (velut 15, 1, 13 a. 364), item in COD. Iust. (1, 51, 6 inscr. a. 417), nec non ap. AMM. (22, 11, 2. 24, 1, 2. 25, 1, 2. 29, 4, 7 al.) et in NOT. dign. (or. 31 tit. -x Thebaidos. 31, 22 sub dispositione viri spectabilis -is Thebaidos. 32, 17 al.). CORP. III 10981 (a. 303) Ianuarius... v. p. -x P(anoniae) S(ecundae) S(aviae). 12073 Val. Romotalca v. p. -x Aeg(ypti) et Theb(aidos) utrarumq(ue) Lib(yarum). MALALAS 15 p. 382, 15 ὁ δοῦξ Παλαιστίνης. 18 p. 435, 6 Φοινίκης. talia saepius. PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 1902, 127 Ἀραβίας καὶ Ὁθηβαίδος. laterculum provinciarum et limitum habes ap. Seeck l. l. p. 1874, 10 sqq. et R. Grosse l. l. p. 161—180. nota CORIPP. Ioh. 6, 49 Byzacii geminis -bus. *sim. in regno Theoderici (cf. Mommsen, Hist. Schrift. III 441):* CASSIOD. var. 1, 11 Servato -i Raetiarum. AMM. 18, 3, 5 -is in Il-*

lyrico meruit potestatem. 29, 6, 3 potestas per Valeriam -is. NOT. dign. or. 1, 39 -es per Aegyptum. 1, 42 al. CORP. VIII 18219 Flavius Leontius v. p. -x per Africam. *dup. interpret.* CORP. III 10678 (= 3763, in tegula) du>x ap. l. l. p. p. 3764... v(ir) p(erfectissimus) -x ap. u. l. PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 1902, 127 δοῦκ(ι) ἀπὸ τῆς Ἀρσινόειαν πόλεως. NOT. dign. occ. 41, 1 -x Mogontiacensis. *nude positum:* PANEG. 2 (10) Maximiano dictus, 3, 3 qui iustitiam vestram iudices aemulentur, qui virtutis vestrae gloriam -es servant (cf. Grosse l. l. 153, 1). COD. Theod. 11, 24, 1 (a. 360) eorum, qui variis honoribus fulciuntur, -um. 7, 1, 9 (a. 367) tam -es quam etiam comites et quibus Rheni est mandata custodia. 8, 7, 1 (a. 371) ad magistratos militum et comites et -es. 12, 1, 113 (a. 386) v(iris) c(larissimis) -bus tribunis praepositis (AMM. 21, 16, 2 nec sub eo [Constantio] -x quisquam cum clarissimatu proventus est; erant enim... perfectissimi [de ducum clarissimatu cf. Mommsen l. l. p. 273 not. 2 et Hirschfeld, Kl. Schriften p. 660]. CORP. III 7494 [= 6159, a. 369]... r-ecorio viro cla(r)issimo -e. 14382 <disposit>ione Maximini <v(iri)> c(larissimi) com(itis) et <d>uci<s>. INSCR. Revue archéol. 4. sér. XII 1908 p. 463 Mauricius v(ir) c(larissimus) com(es) et -x). COD. Theod. 12, 1, 128 (a. 392) tribunus -x ille an comes sit. 6, 14, 3 (a. 397) -bus, qui... in... provinciis administraverint. 7, 1, 8 (a. 400) comites vel -es, quibus regendae militiae cura commissa est (11, 36, 33 tit. [a. 406] Nestorio com(iti) et -i. cf. CORP. VI 1674). 7, 4, 30 (a. 409) tam vir spectabilis -x... quam etiam eius officium (8, 4, 27 [a. 422] viris spectabilibus -bus. COD. Iust. 1, 27, 2, 4^b spectabilium pro tempore -um. 12, 35, 18 pr. [a. 492]. nota 7, 62, 38 sive inter spectabiles idem -x connumeretur sive illustri dignitate decoratur sive etiam maiore eqs. al. cf. p. 2323, 51. 75 et NOVELL. Iust. edict. 4, 2, 2 τοῦ περιβλεπτοῦ δοῦκος). COD. Theod. 8, 5, 66 a. 407 -um vel apparitorum vel cohortalium. 15, 11, 1 (a. 414) et -bus et officiis eorum (15, 11, 2 a. 417). 6, 16, 1 (a. 413) inter vicarios et -es qui administraverint et hos qui comitivam primi ordinis meruerint nihil intersit. COD. Iust. 1, 47, 1 (a. 406) tribunorum vel -um aliorumve militarium comitum. 7, 62, 32, 1^a (a. 440) opp. praeses. 1, 57, 1 -i et praefecto Augustali. 1, 27, 28 a -bus vel ducianis. GLOSS. I Abol. DV 8 -es comites. in inscriptionibus: CORP. III 5565 (a. 301/2) Senecio <v(ir) p(erfectissimus)> -x. 10676 (= 3761, a. 377, in tegula) Frigeridus v. p. -x. 10677. INSCR. Dessau 8940 (ca. a. 320) Val. Romulus v. p. -x. CARM. epigr. 1807 praeser. Gennad(i)o m(a)g(istro) m(i)l. Arpag(io) -i Bigor tr(i)b(un)u(s). MALALAS 12 p. 308, 19 Diocletianus προχειρισάμενος... δοῦκας κατὰ ἐπαρχίαν. 18 p. 446, 14 al. nota AMM. 14, 7, 7 Serenianus ex -e (i. olim dux). 22, 11, 2 al. OROS. apol. 6, 1. 7, 6. COD. Iust. 6, 23, 1 (a. 415) inter eo<s>, qui ex -bus sunt. MALALAS 14 p. 373, 4 Δαμόνιος ὁ ἀπὸ δοῦκῶν. 18 p. 441, 20. aliter v. infra l. 71. addo epitheta graeca in papyris Aegyptiacis (Wessely, Wien. Stud. 24, 1902, 127 al.): κύριος, διασημότατος, δεσπότης, μεγαλοπρεπέστατος, περιβλεπτός (v. p. 2323, 70. supra l. 28), εὐκλεέστατος, ὑπερφανεστάτος, ὑπερφανεστάτος, ἐνδοξότατος, λαμπρότατος. *ibidem inveniuntur iuncturae:* κόμης καὶ -ξ, πατρίκιος καὶ -ξ.

§ de Caesaribus utpote summis imperatoribus deque eorum domo (plur.): HOR. carm. 1, 2, 52 neu sinas Medos equitare inultos te -e, Caesar. 3, 14, 7 soror clari -is. epist. 1, 18, 56 carm. 4, 5, 37 al. (in allocatione). ELEG. in Maecen. 1, 46 PROP. 2, 10, 4 Romana mei dicere castra -is. 2, 16, 20. Ov. ars 1, 202 -x meus (Augustus). nota ars 3, 119 quae nunc sub Phoebus -busque Palatia fulgent (sic plur. fast. 1, 67. 714. 3, 848). 3, 311 soror coniunxque -is. trist. 1, 2, 103 hoc (Augusto) -e... felicia saecula. Pont. 2, 1, 22 al. fast. 1, 613. 646 -x venerande (Tiberi). 2, 60 sacrati... -is (Augusti). 2, 136 al. 4, 408 pacificum... -em. 5, 145. 6, 92 placidi numen... -is. OCTAVIA 235 al. PERS. 6, 48 dis... genioque -is. VAL. FL. 1, 19 te (Vespasiano) -e Graecia mittet... rates. STAT. silv. 1, 6, 50 al. cf. 4, 3, 139 salve, -x hominum et parens deorum, Domitiane. MART. 1, 70, 6. 4, 2, 4 sancto cum -e. 5, 5, 4 al. (saepe). IVV. 7, 21 al. SVET. Galba 9, 2 Vindiciis litterae hortantis Galbam, ut humano generi assertorem -emque se accommodaret. PHOC. carm. de Verg. 125 volumina sacro... donanda -i (Augusto). LAMPR. Heliog. 29, 5. TREB. trig. tyr. 23, 1 (epistula Aureliani) de divo Claudio, sancto ac venerabili -e. CLAVD. 1, 124 al. OROS. hist. 7, 9, 1 urbi tranquilla sub Vespasiano -e Severitas rediit.

η singularia: persona ponitur pro dignitate ducis (fere i. q. 'regnum'): STAT. Theb. 1, 39 placuit fratribus sub legibus anni exilio mutare -em. ex -bus i. q. praetorius (aliter v. l. 42/43): CAPITOL. Gord. 22, 8 a Gallicano ex consulibus et Maecenate ex -bus (Herodian. 7, 11, 3 ἀνὴρ ἀπὸ ὑπατείας... καὶ ἕτερος στρατηγικὸς τὸ ἀξίωμα. cf. Mommsen, Hermes 25, 1890, 237 not. 1).

§ de regimine bestiarum (pastor, auriga, *sim.*): [VERG. ecl. 8, 38 v. p. 2317, 18]. VERG. Aen. 3, 470 addit equos additque -es (SERV. auct. equorum scilicet, quos vulgo agasones vocamus, ut [10, 574]... alii -es itinerum accipiunt). de auriga 10, 574 equi metu versi... effundunt... -em. CVLEX 175 -em gregis (i. pastorem. TIB. 1, 10, 10). Ov. fast. 4, 786 cum -e purgat oves. SEN. Oed. 823. STAT. Theb. 6, 425 (syn. aurigam). VVLG. exod. 14, 7 quidquid in Aegypto curruum fuit et -es totius exercitus. AVG. civ. 10, 17 p. 430, 10 D. iuvencae sine -e homine atque rectore... gradientes. SVLP. Sev. chron. 1, 31, 4. GLOSS. II 216, 13 ἀγέλαρχης armentarius, gregarius, -x gregis.

B fem.: 1 *de viam monstrantibus, chororum, expeditionem, exercitum sim. regentibus:* CATVLL. 63, 32 vadit... comitata tympano Attis per opaca nemora -x (63, 34 cf. *ibid.* 15 et *infra* l. 14). VERG. Aen. 6, 263 Aeneas -em (Sibyllam)... vadentem... aequat (*de eadem*: Ov. met. 14, 112, 121 STAT. silv. 4, 3, 131). PROP. 2, 3, 18 egit... -x Ariadna choros. Ov. epist. 14, 106 eadem, Io, sequerisque fugisque: tu tibi -x comiti, tu comes ipsa -i. met. 14, 836 -e me (*Iride*) lucum pete. LIV. 2, 13, 6 Cloelia... -x agminis virginum. SEN. Phoen. 65 *Antigona*: utere -e me. 118. MELA 1, 90 -x Amazonum Cyme. PETRON. 131, 1 -em itineris... Chrysidem. VAL. FL. 5, 138 quantus -e Amazonum terror in ipsa. 5, 377 -em dominamque catervae (*Medeam*). 5, 395 hac... -e ferte gradus (5, 399 famula -e). STAT. Theb. 4, 779 ne tarda Pelasgis -x foret *Hypsipyle*. 4, 799. 5, 872. 11, 598. 622. 12, 226 -x vesana chori (*Attis*). TAC. Agr. 31 femina -e exurere coloniam. CLAUD. DON. Aen. 7, 805 p. 107, 30 femina multitudinis -x (*Camilla*). CLAUD. 24, 257 hae septem venere -es (*sc. divae nemorum*), exercitus alter Nympharum incedunt, acies... Dianae. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 6 sub hac -e vel iudice (*sc. Debbora*). VEREC. in cant. 9, 24)... Hebraei fuerunt. MART. CAP. 5, 433 ipsam -em omnium feminam (*sc. Rhetoricam personatam*). PARAPHR. Vergil. (Papyr. soc. Ital. II 142 s. III/IV) d(uxque fur)ens auro... succincta papillam (*Penthesilea*, cf. Aen. 1, 490). in *sugillatione hominis effeminati*: CIC. Att. 1, 14, 5 concursabant barbatuli iuvenes... -e filiola Curionis (*nempe C. Scribonio Curione*, cf. 2, 24, 2). 2 *de auctoribus, instigatricibus operum*: VERG. Aen. 1, 364 -x femina facti (Ov. Pont. 3, 1, 110 -x facti Laodamia tui). Ov. fast. 4, 247 -x operis (*Pieris*). VAL. MAX. 1, 5 ext. 1 Sibyllam... fatorum praedictione victoriae -em habuerunt. VAL. MAX. 6, 1 pr. 1 -x Romanae pudicitiae Lucretia. SEN. Phaedr. 559 -x malorum femina. PLIN. epist. 6, 24, 4 uxor marito comes... mortis, -x immo et exemplum... fuit. FLOR. epit. 4, 11, 8 fugae (IORD. Rom. 252). *sim. de deabus*: LVCR. 6, 95 te (*Caliope*) -e... capiam... coronam. Ov. epist. 15, 21 hac (*Cytherea*) -e... feci... vias. met. 15, 482 Numa -bus... Camenis... docuit ritus. trist. 4, 10, 119 tu, *Musa*, -x et comes es. STAT. Theb. 4, 486 per crimina functis... Tisiphone, -x pande diem. silv. 5, 3, 15 -x ipsa *Musarum*. ACT. Arv. a. 214 b 7 Fort(unae) -i (CORP. IX 2194 XIII 6677^a INSCR. numm. Cohen. III² p. 22 n. 203 [*M. Aurel.*]). CLAUD. carm. min. 41, 10 hac (*Forte? an 'sententiā vatis'?*)... -e.

II de bestiis: A masc.: 1 *de apium regibus*: VARRO rust. 3, 16, 9 apes colonias mittunt iique -es (haeque -is *Gesner*, harumque -es *Schneider*, ibique -es *prop. Keil*) conficiunt quaedam ad vocem ut imitatione tubae. 3, 16, 18 tria genera... -um in apibus, niger ruber varius. VERG. georg. 4, 4 magnanimos... -es. COLVM. 9, 9, 2. 6 plures unius populi -es. 9, 9, 7 -es seditionum. 9, 9, 8. 9, 10, 2. 9, 11, 3 errone -em. 9, 11, 3 *syn.* principes. 9, 11, 5. PLIN. nat. 11, 11. 46. 56. EVSTATH. Bas. hex. 8, 4 p. 949^b sub regibus et -bus. cf. HOR. epist. 1, 19, 23 qui sibi fidet, -x reget examen. 2 *de armentorum, pecudum ductoribus*: VERG. georg. 3, 125 quem legere -em et pecori dixere maritum. TIB. 2, 1, 58 -x pecoris... hircus (Ov. fast. 4, 715 aries. SEN. Phaedr. 116 pecoris efferum saevi -em). PROP. 3, 13, 40 corniger... -x aries... reduxit oves. Ov. am. 3, 13, 17 -x... gregis (aries. ars 1, 326 taurus. met. 5, 327 al. cf. MIN. FEL. 18, 7 rex unus apibus, -x unus in gregibus, in armentis rector unus). met. 8, 882 armenti. STAT. Theb. 2, 323 -x taurus amata valle carens. 3 *de aliis bestiis agmen ducentibus*: CIC. nat. deor. 2, 125 *gruum* (PLIN. nat. 10, 58. 59). PLIN. nat. 10, 63 *anserum*. 10, 101 gregis *perdicum*. 10, 126 duos... his (*Diomedis avibus*) -es, alterum ducere agmen, alterum cogere (SOL. 2, 46 -es duo [-ae A], qui [quae A] regunt cursum). PLIN. nat. 8, 12 *elephantus*, -x agminis. 8, 148 *luporum* greges suum quisque ductorem et canibus et -em habent. 8, 208 -es suum. 9, 49 *thynnorum*. 9, 182 *piscium*. STAT. Theb. 2, 283 Tisiphones de crine (*i. anguim*) -em (*sim.* 11, 66 caeruleae -x ille [*cerastes*] comae). EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 p. 941^a. in fabula: PHAEDR. 4, 6, 5 -es eorum (*murium*). CLAUD. carm. min. 27, 80 obvisus audet ire -i (*sc. Phoenici*. *ibid.* regis iter. cf. *ib.* 77 exercitus *avium*). 4 *fabulose de ductoribus hominum*: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 228^a (p. 106 M.) *lupum* -em secuti *Irpini* agros occupavere. AVIEN. Arat. 701 delphis -x, Neptune, tui... super aequor amoris. SCHOL. Germ. Bas. p. 80, 13 aries exercitum -x ad aquam... perduxit. p. 80, 20. EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 *asinus* -x fit agitatori suo. 5 *translate: i. q. princeps, praecipuus*: STAT. silv. 2, 4, 1 psittace, -x volucrum. *i. q. instigator*: PETRON. 136, 4 *anser*, -x ac magister saevitiae.

B fem.: *monstrant viam hominibus*: VERG. Aen. 6, 194 este -es, *aves maternas*, o, si qua via est. PROP. 2, 26^b, 40 -x erat ignoto missa columba mari. Ov. met. 3, 12 hac (*bove*) -e carpe vias. lb. 266 columba... Palladiae praevia -xque rati. TAC. hist. 1, 62 aquila... velut -x viae praevolavit. IVST. 7, 1, 8 iussus erat -bus capris imperium quaerere (cf. 7, 1, 9 capras coeptorum -es habiturus. *ibid.* regni auctores). 24, 4, 3 -bus avibus. PS. AVR. VICT. orig. 11, 2 urbi condendae quadrupedem futuram -em. *regunt agmina*: PLIN. nat. 9, 111 concharum examinibus singulas... esse veluti -es (cf. SOL. 53, 27). 10, 66 ortygometa -e. SOL. 11, 22 ut *coturnices* sollicitent -em generis externi, per quam (quem al.) frustrentur... discrimina.

III de rebus (tam in via monstranda quam in imperio et principatu): A *corporalibus*: 1 masc.: CIC. rep. 6, 17 sol... -x et princeps et moderator luminum (FIRM. math. 1, 10, 14 Sol... -x omnium atque princeps. AVIEN. Arat. 1545 astrorum -i *Soli*). Tusc. 1, 68 AETNA 218 v. p. 2320, 76. HOR. carm. 3, 3, 5 Auster, -x inquieti turbidus Hadriae. PROP. 2, 15, 12 oculi sunt in amore -es (SEN. rem. fort. 12 *adp.* inritamenta vitiorum. DRAC. laud. dei 3, 697). 2, 14, 8 Dae-dalium lino... -e rexit iter (cf. Ov. epist. 10, 72). Ov. epist. 17, 156 lumen... non errat... quo -e... amor *Leandri*. MANIL. 1, 395 hoc (*Orione*) -e... decurrunt sidera. 3, 86 ordo sortium -em (*sc. sortem*) sequitur. 4, 146 *Taurus* segnia rura in veteres revocat cultus, -x ipse laboris. 4, 331 Leo... lanigerum... -em recipit. 5, 54 his -bus (*sc. Ariete et navi Argo paranatellontibus*)... ducuntur... classes. SEN. Thy. 836 aeternae facis exortu -x astrorum saecula ducens. frg. 16. LVCAN. 9, 847 quae mensura viarum... norant caelo -e (VAL. FL. 1, 483 aequoreos caelo -e tendere cursus). PLIN. nat. 11, 259 cetera *insecta* binos pedes -es habent. VAL. FL. 2, 64 mihi -x... serpens (*sidus*). MART. 1, 2, 6 loquitur *libellus*: me -e certus eris, *lector*. AVIEN. carm. ad Flav. 1 austro -e (DRAC. Orest. 44 quo -x [lux B] impulit auster). Arat. 397 isto *sidere*... -e. SCHOL. Germ. Bas. p. 80, 9 Arietem... -em et principium... signorum. 2 fem.: *de sideribus*: CIC. Arat. frg. 7, 1 hac (*Cynosura*) fidunt -e nocturna Phoenices (AVIEN. Arat. 136 Sidoniis -x est [ducet, lucet *codd.*] *Cynosura* carinis). CATVLL. 66, 67 coma *Berenices* vortor in occasum... -x ante Booten. MANIL. 1, 298 qua (*Helice*) -e... dant vela. SIL. 15, 563 -em... viae... Phoebe. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 10 testimonio indicis et -is stellae. CLAUD. DON. Aen. 10, 160 p. 314, 22. RVFIN. hist. 1, 8, 1 stella... -x itineris (*αἴτιον*). aliter VARRO ling. 5, 69 luna... nascentium -x, quod menses huius. cf. ISID. nat. rer. 18, 5 (*ex Suet.*) Luna... est... -x humentium substantiarum. *de aliis rebus*: Ov. trist. 1, 10, 10 *navis* -xque comesque fugae. MART. 14, 61, 1 -x lanterna viae. CLAUD. DON. Aen. 8, 55 p. 121, 28 qua (*via*) -e. VVLG. psalm. 103, 17 herodii domus -x est eorum (*passerum*, *ἡγστῆς*, cf. AVG. in h. l. serm. 1, 18). sap. 18, 3 ardentem columnam -em (ZACCH. 1, 18 DRAC. laud. 2, 796). 3 masc. fem.: *de principatu*: PLIN. nat. 37, 129 candidarum *gemmarum* -x est paederos. DRAC. laud. 1, 121 -x lux cunctis elementis. *de principatu temporali* (cf. p. 2320, 17): SEN. Med. 878 -x noctis Hesperus. CLAUD. rapt. Pros. 2, 46 Solem... et... Lunam aurorae noctisque -es.

B incorporalibus: 1 masc.: a *generatim*: CIC. Balb. 9 cui... casus eventusque rerum non -es, sed comites consiliorum fuerunt. Tusc. 4, 64 quod esset *metus* quasi -x consequentis molestiae. ac. 1, 32 argumentis... et rerum notis quasi (quasi rerum notis *codd.*) -bus utebantur ad probandum. SALL. lug. 1, 3 -x atque imperator vitae mortalium animus est (AETNA 144 animo -e. VVLG. II Macc. 10, 28 illi... -em belli animum habebant [*καθ'ἡσυχίαν τῶν ἀγώνων ταπόμενοι τὸν θυμὸν*]. cf. PS. SEN. mon. 127 animum tamquam -em cura, corpus tamquam militem exerce). SEN. Ag. 145 temeritas... petit casum -em. dial. 3, 9, 4 affectus... tam mali ministri quam -es sunt. TERT. anim. 18 p. 329, 26 videtur intellectus -e uti sensu. DRAC. laud. dei 1, 723 facit... noverit ut vultur, qua sit regione cadaver, -x odor. b *technice de numeris*: BOETH. arithm. 1, 24 p. 49, 27 voco maiores numeros -es, minores comites. *ibid.* p. 50, 3 et saepius. nota 2, 42 p. 139, 12 quinque maioribus proportionibus, quos (*sic*) vocavimus -es, minores aptavimus alios terminos, quos comites diximus.

2 fem.: VARRO Men. 483 -e virtute (CIC. epist. 10, 3, 2 *appos.* comite Fortuna). ling. 6, 3 *natura* -x fuit ad *temporum* vocabula imponenda homini (*natura*: 8, 10 CIC. Rab. Post. 4 Brut. 204 al. fin. 1, 71 magistra ac -e natura [off. 1, 129]. 5, 42 al. 5, 69 quae... sapientes natura tamquam -e utentes sequuntur [*sic Vahlen vocabulis transpositis, v. opusc. II p. 349 sqq.*]. Lael. 19 naturam optimam bene vivendi -em. FEST. Gloss. IV p. 462^a (p. 372 M.) SEN. Phaedr. 481 al. epist. 90, 4? PLIN. nat. 10, 155 STAT. Theb. 12, 645 QVINT. inst. 4, 5, 3 al. APVL. mund. 28 al. ARNOB. nat. 1, 33 -e natura et magistra). VARRO ling. 10, 1 dissimilitudinem -em haberi. CIC. leg. 1, 59 sapientia -e (fin. 1, 43). fin. 3, 49 ut *divitiae* quasi -es sint ad voluptatem. *ibid.* de pecunia. 4, 10 ars est -x certior quam natura (AVSON. 340^b, 2 ars... esto operis -x). Tusc. 1, 27 quae (*vita*) in claris viris... -x in caelum soleret esse. 5, 5 vitae philosophia -x (APVL. mund. praef. philosophiam -em nacti [cf. PS. Aristot. π. κόσμ. p. 391^a 11 ἡ... ψυχὴ διὰ φιλοσοφίας λαβοῦσα ἡγεμόνα τὸν νοῦν]. BOETH. cons. 1, 3 l. 41 nostra... dux [*philosophia*] copias suas in arcem contrahit). nat. deor. 1, 40 quae (*lex*) quasi -x vitae et magistra officiorum sit. div. 1, 18 ad hostiam deligendam potest -x esse vis quaedam sentiens. 2, 83 *ratio* (fin. 5, 43 SEN. benef. 2, 18, 2 APVL. Plat. 2, 6). LVCR. 2, 172 -x vitae dia voluptas (SEN. dial. 7, 8, 1 ut rectae... voluntatis non -x, sed comes sit voluptas). VAL. MAX. 6, 9, 3 usus -e frugalitatis religione. QVINT. inst. 10, 7, 6 rerum... serie velut -e. CALP. decl. 20 p. 18, 22 -e... luxuria et subremigante... nequitia. ANTH. 415, 47 spe -e. ENNOD. opusc. 6, 7 v. 7 p. 404, 12 *crux* mihi -x belli est. MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 1 -x et viatrix est fides praecedens ad futura (p. 173, 3 προωδοποιεῖ... ἡ πίστις ἡ παρελθούσα τοῖς μέλλουσιν). *proprie de loco*: LVCAN. 9, [Hey]

953 Caesar . . . *generi vestigia frustra terris sparsa legens fama -e tendit in undas.*

*iuncturae: verbales: -em: accipere: CVRT. 10, 8, 22. as-
scere: BELL. Alex. 59, 1. assumere: BELL. Alex. 25, 1. capere: BELL.
Alex. 60, 1. comparare: CIC. leg. agr. 3, 16. constituere: CIC. Sulla 33
VITR. 4, 1, 4 SVET. Tib. 65, 2 HIER. chron. a. Abr. 1771 VVLG. num.
14, 4 al. SVLP. SEV. chron. 1, 20, 6. creare: LIV. 1, 23, 8 al. VAL. MAX.
2, 7, 15 al. QVINT. decl. 337 p. 325, 21. dare: LIV. 40, 6, 6 CVRT. 7, 2,
35 al. TAC. hist. 2, 12 VVLG. III reg. 14, 7. declarare: LIV. 21, 5, 1.
deligere: CIC. rep. 1, 68 CAES. Gall. 3, 23, 5 BELL. Alex. 57, 3 NEP.
Arist. 2, 3 al. LIV. 10, 21, 5 al. TAC. ann. 5, 4 hist. 4, 15 FRONTO p. 222,
4 N. TREB. trig. tyr. 10, 15. deponere: R. GEST. div. Aug. 5, 4 SVET.
Dom. 2, 2. destinare: TAC. hist. 1, 61. eligere: CIC. Mil. 67 LIV. 7,
12, 13 SEN. contr. 7, 7, 14 al. CVRT. 9, 4, 24 al. LVCAN. 8, 352 VIR. ill.
18, 1 HIL. c. Const. 11 VVLG. I Macc. 9, 30 GREG. M. epist. 9, 215
p. 202, 22. facere: SEN. contr. 10, 4, 11 QVINT. decl. 352 p. 382, 28 CA-
PITOL. Maximin. 11, 2 et alii SCRIPT. hist. Aug. DICT. 2, 32 CLAUD.
26, 536. saepius. habere: CIC. Catil. 4, 19 al. LIV. 1, 52, 6 al. SEN.
benef. 3, 18, 3 LVCAN. 3, 288 QVINT. decl. 352 p. 383, 5 FLOR. epit. 4,
7, 2. saepius. imponere: DICT. 4, 4. legere: LIV. 1, 54, 2 al. VAL. MAX.
8, 15, 11 SEN. dial. 5, 2, 4 TAC. hist. 1, 68 al. ordinare: COD. Iust. 1,
27, 2, 3 al. parare: LIV. 5, 26, 1. ponere: VVLG. III reg. 11, 34 al. po-
scere: VELL. 2, 71, 1 TAC. Agr. 42 al. quaerere: LIV. 22, 12, 5 al. sequi:
CIC. Phil. 2, 59 al. CATVLL. 63, 34 LIV. 1, 28, 6 al. saepe. sumere: CVRT.
9, 8, 30. -e: uti: CIC. div. 1, 49 Tusc. 3, 37 al. CAES. civ. 3, 95, 4
NEP. Milt. 1, 2 al.*

*nota iuncturam: duce aliquo, aliqua re (sing. plur.) aliquid
facio (aliquid fit): saepe, ut VARRO Men. 483 ling. 8, 10 CIC. Arat.
frg. 7 inv. 2, 111 Verr. II 1, 100 Manil. 21 (pl., item Att. 16, 12, 4) al.
LVCAN. 6, 95 SALL. Catil. 6, 1 VERG. Aen. 1, 696. 6, 59 al. AETNA 8 al.
HOR. carm. 1, 2, 52 al. etc.*

*nominales: epitheta: communia: acer: CIC. Catil. 3, 3
Mur. 33 LIV. 2, 42, 7 al. VELL. 2, 110, 4 HOMER. 581 SVET. Cal. 44, 1
FLOR. epit. 2, 6, 41 al. cf. TAC. ann. 4, 1. advena (Hannibal): STAT. silv.
4, 3, 5. adversarius: CIC. Phil. 3, 21. adversus: TIB. 1, 10, 30. alacer:
AMM. 28, 3, 6. ardens: FLOR. epit. 4, 2, 42. ἀσπερτήρητος: CIC. Att. 7,
13*, 1. attentus: VEG. mil. 3, 4 p. 72, 7. audax: CIC. dom. 63 LIV. 24,
23 al. bellator: FIRM. math. 8, 26, 8. bellicosus: cf. FRONTO p. 205, 2 N.
belligeris: SPART. Carac. 6, 1. belliger: in hypallage STAT. silv. 4, 3, 98
belligeris -is tropaeis. bonus: CIC. off. 3, 100 al. SALL. or. Phil. 21
HOR. carm. 4, 5, 5. 37 al. TIB. 1, 1, 75 Ov. ars 3, 527 LIV. 7, 40, 15 al.
VAL. MAX. 4, 4, 10 SEN. benef. 4, 37, 2 QVINT. inst. 5, 10, 48. 12, 1, 43
TAC. Agr. 39 SPART. Pesc. 11, 5 CAPITOL. Maximin. 29, 2 TREB. trig.
tyr. 23, 1 al. GALLICAN. Avid. 2, 7 al. EVTR. 6, 21, 1 VEG. mil. 3, 9
p. 88, 16 al. callidus: FLOR. epit. 4, 2, 84. castrensis?: VARRO ling.
6, 61 (dub. trad.). cautus: CORP. I² p. 193 n. 13 LIV. 25, 34, 7 AMM.
31, 9, 4 al. CORIPP. Ioh. 1, 564. celebrer (cf. LIV. 27, 40, 6): VELL. 2,
16, 1 al. clarus: CIC. Marcell. 30 al. HOR. carm. 3, 14, 7 LIV. 9, 7, 15
al. VAL. MAX. 8, 14, 2 SEN. Tro. 255 OCTAVIA 677 CVRT. 8, 2, 40 QVINT.
inst. 10, 1, 62 AMPEL. 18 tit. PANEG. 12 (2), 6, 1 AMM. 19, 12, 5 cf. etiam
p. 2324, 12 et Grosse, Röm. Milit.-Gesch. p. 155. clemens: CIC. Deiot.
34. conspicuus: TAC. Germ. 7. constans: TAC. hist. 3, 17. consularis:
LIV. perioch. 52. consultus: AMM. 29, 5, 35. cruentus: MANIL. 1, 908
SEN. Herc. f. 737. cunctator: AMM. 27, 10, 10 al. devotus: CORP. III 99
(v. p. 2322, 74). diligens: CIC. Flacc. 8 TAC. Agr. 5 AMM. 31, 10, 22,
diuturnus: AMM. 16, 2, 2. efficax: AMM. 27, 8, 6 al. egregius: LIV. 9,
17, 5 al. CVRT. 4, 5, 13 STAT. Theb. 10, 402 TAC. hist. 2, 7 al. CORIPP.
Ioh. 1, 464. v. etiam p. 2322, 73. eminens: VELL. 2, 17, 3 al. excellens:
NEP. tit. libri. excelsus: VELL. 2, 114, 4. exercitatus: CAES. civ. 3, 73, 3
VEG. mil. 3, 18 p. 104, 6. exitiosus: AMM. 31, 4, 9. experientissimus:
PANEG. 12 (2), 4, 5. famosus: FIRM. math. 2, 7, 6 al. fatalis: LIV. 5, 19,
2 al. fidus: NEMES. cyn. 82. flebilis?: AMM. 15, 5, 25 (flexilis et
sim. coni.). formidatus: AMM. 31, 12, 15. fortis: CIC. epist. 11, 18, 1
NEP. Con. 4, 3 LIV. 7, 13, 7 al. SEN. contr. exc. 5, 7 VAL. MAX. 3, 7
ext. 5 PLIN. nat. 25, 58 FLOR. epit. 2, 18, 4 APVL. met. 4, 8 PANEG.
10 (2), 43, 2 TREB. Claud. 18, 2 GALLICAN. Avid. 2, 7 VVLG. I par. 7, 40
CORIPP. Ioh. 1, 564 CORP. III 1457 (ca. a. 170). II 1120. fugax: LIV.
30, 28, 3. gloriosus: FIRM. math. 8, 20, 9 SCHOL. Cic. Bob. p. 167, 27 St.
cf. etiam Grosse l. l. p. 155. horribilis: FIRM. math. 3, 4, 13. idoneus:
SALL. or. Phil. 8 LIV. 4, 57, 3 al. VELL. 2, 72, 5. ignavus: AVR. VICT.
Caes. 33, 17. ignotus: LIV. 27, 44, 9. illustris: CIC. inv. 2, 111 SCHOL.
Cic. Bob. p. 99, 4 St. cf. etiam Grosse l. l. p. 155. imperiosus: LIV. 45,
35, 9. imperitus: NEP. Epam. 7, 1 belli. impetrabilis: AMM. 31, 11, 5.
impiger: LIV. 27, 44, 6. impius: OCTAVIA 237 (Nero). improvidus: CIC.
Att. 7, 20, 2. inclutus: VERG. Aen. 6, 562 COLVM. 1, 4, 2 SIL. 6, 549
STAT. Theb. 4, 610 APVL. met. 10, 33 MIN. FEL. 20, 6 AMM. 23, 5, 20
al. (cf. 28, 3, 1). SIDON. carm. 7, 489. industrius: AMM. 30, 7, 7. infau-
stus: AMM. 31, 5, 9. ingens: PLIN. paneg. 15, 4. insignis: AMM. 27,
8, 10 AVG. civ. 17, 2 p. 199, 7 D. invictus: Ov. trist. 4, 2, 44 LIV. 9, 18, 17
VAL. MAX. 7, 6, 5 LVCAN. 5, 324 al. SIL. 7, 7 al. HOMER. 61 CORIPP.
Ioh. 3, 1. invisus: AMM. 31, 4, 11. iustus: LIV. 25, 1, 3. laudabilis: VEG.
mil. 3, 4 p. 72, 21. lectus: AMM. 26, 8, 4 CLAUD. DON. Aen. 8, 120 p. 132,
26. luscus (Hannibal): IVV. 10, 158. magnanimus: SIL. 17, 366 HOMER.
242 STAT. Theb. 3, 55 APVL. met. 4, 11 AMM. 30, 8, 8 MEROB. poet.*

153. CARM. epigr. 296, 11² magnificus: AMM. 17, 1, 2 al. cf. Grosse l. l.
p. 155. magnus (maximus): CIC. ac. 2, 3 SALL. hist. 1, 9 passim. ma-
lus: AMBR. fug. saec. 9, 56 HIER. epist. 18*, 2, 3. maritimus: v. p. 2321,
70. memorabilis: LIV. 27, 49, 2 COLVM. 1 pr. 14 cf. SEN. dial. 3, 2, 2.
minor: TAC. hist. 4, 85. mirabilis: AVG. civ. 16, 43 p. 195, 5. modera-
tus: TAC. Agr. 5. nefarius: CIC. Catil. 3, 16 al. negligens: CIC. Att.
7, 20, 2. nobilis: VARRO ling. 5, 46 CIC. Phil. 11, 35 CAES. Gall. 5, 22, 2
LIV. 23, 26, 2 al. CVRT. 3, 11, 9 al. FIRM. math. 8, 23, 4 AMM. 29, 5, 43.
νομιώτατος: IMP. AVG. epist. Suet. Tib. 21, 4. notus: QVINT. decl. 347
p. 368, 26. pacificus: AMM. 21, 12, 19. paratus (paratior): CIC. epist.
16, 11, 3. pavidus: LVCAN. 3, 96 TAC. hist. 2, 41. perfectus: SVET. Aug.
25, 4 cf. etiam p. 2321, 79. 2324, 15 et Grosse l. l. p. 152. peritus: CAES.
civ. 1, 85, 6. 3, 73, 3 CORP. I² p. 193 n. 13 LIV. 8, 36, 5 VELL. 2, 29, 3
al. pestifer: VAL. MAX. 5, 4, 1. potens: LIV. 6, 18, 2 al. VAL. FL. 3,
151 -x campi Martisque potens. FIRM. math. 3, 4, 29 al. potior, potis-
simus: AMM. 19, 1, 6 al. praeceps: LVCAN. 2, 489. praeclarus: VOPISC.
Prob. 22, 3 AMM. 28, 3, 2. praepotens: FIRM. math. 3, 4, 13. praesta-
bilis: AMM. 30, 7, 11. praestans: CIC. Mil. 67 al. VAL. MAX. 7, 4, 4.
praetorius: FLOR. epit. 3, 19, 7. pravus: LIV. 1, 53, 1 PANEG. 7 (6), 16, 5.
primus: STAT. Ach. 1, 406. privatus: v. p. 2319, 11. promptus: TAC.
Germ. 7. properipes: CATVLL. 63, 34. providens: LIV. 25, 34, 7. pro-
vidus: TAC. ann. 13, 38 VEG. mil. 3, 25 p. 119, 11 al. prudens: NEP.
Con. 4, 3 VELL. 2, 29, 5 AMM. 15, 5, 19 VEG. mil. 3, 9 p. 89, 9. publi-
cus: CIC. Sest. 26 (v. p. 2319, 8). quantus: STAT. Theb. 3, 403. sae-
vus: VAL. MAX. 8, 9, 2 SEN. Herc. O. 1589 OCTAVIA 235 LVCAN. 5, 370
SIL. 5, 218 al. sapiens: VEG. mil. 3, 10 p. 92, 3 al. segnis: LIV. 22, 44, 5
al. TAC. hist. 3, 73. severus: TAC. hist. 2, 11 SVET. Cal. 44, 1 SPART.
Pesc. 10, 9 GALLICAN. Avid. 2, 7. singularis: LENT. Cic. epist. 12, 15, 6.
sobrius: VEG. mil. 3, 9 p. 89, 9. sollers: VEG. mil. 3, 6 p. 75, 16. spec-
tabilis: cf. p. 2324, 24 et Grosse l. l. p. 155. spectatus: AMM. 29, 5, 8.
haud spernendus: TAC. ann. 12, 39. strenuus (non instrenuus: SVET.
Vesp. 4, 5): APVL. met. 7, 11 AVG. civ. 18, 45 p. 326, 18 D. summus:
CIC. Font. 42 al. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 3 CAES. Gall. 7, 21, 1 NEP.
Con. 2, 3 al. LIV. 24, 8, 7 VELL. 2, 122, 2. SIL. 7, 16 summe -um (STAT.
silv. 3, 3, 155 MART. 6, 83, 2). MART. 1, 70, 6. 6, 76, 2 al. IVV. 2, 104 al.
SPART. Hel. 3, 6 (opp. medius). tantus: LIV. 9, 17, 2 al. VELL. 2, 113, 1
VAL. MAX. 6, 6, 2 al. CVRT. 6, 9, 27 LVCAN. 7, 340 al. HOMER. 1062
MART. 12, 8, 6 AVSON. 228, 3. temerarius: FLOR. epit. 2, 6, 14. terri-
bilis: Ov. ars 2, 564 FIRM. math. 8, 20, 9. timidus: LIV. 22, 44, 5
CLAUD. DON. Aen. 8, 5 p. 113, 12. togatus: CIC. Catil. 2, 28 al. CLAUD.
28, 595 (aliter v. p. 2321, 63). trepidus: CLAUD. 20, 65. trux: CORIPP.
Ioh. 1, 564. tumultuarius: LIV. 26, 37, 8 al. tutus: AMM. 27, 10, 10. ve-
rendus: STAT. silv. 5, 2, 45. versutus: VAL. MAX. 7, 3 ext. 10. vetera-
nus: LIV. 7, 13, 7. victor: EPICED. Drusi 293 LIV. 45, 40, 6 VITR. 10,
13, 1 QVINT. inst. 2, 16, 7 FLOR. epit. 3, 22, 9. vigilans: VAL. MAX. 9, 1
ext. 1 VEG. mil. 3, 9 p. 89, 9. virtute functus; HOR. carm. 4, 15, 29.
unicus: LIV. 7, 12, 13 al. urbanus: CIC. Catil. 3, 8. utilis: QVINT. inst.
12, 1, 43. c. gen. qualit.: VAL. MAX. 9, 12, 4 maioris spiritus. AMM.
31, 10, 6 virtutis sobriae. FIRM. math. 3, 4, 29 minoris loci (i. digni-
tatis).

*propria (maxime in poesi ad circumscribendam personam ducis
per derivatum patris vel patriae (sim.), velut -x Aesonius, -x Dulichius):
Achaëus: STAT. Theb. 4, 721. Achivus: STAT. Theb. 7, 488. Aegyp-
tius: STAT. Theb. 9, 847. Aesonius: Ov. am. 1, 15, 22 SEN. Med. 83
VAL. FL. 3, 240. Aetolus: STAT. Ach. 1, 881. Anchisiades: VERG. Aen.
6, 348. Aonius: STAT. Theb. 9, 867. Argolicus: Ov. epist. 1, 25 al.
HOMER. 115 STAT. Ach. 1, 772. Ausonius: Ov. trist. 2, 171 SIL. 17,
619 STAT. silv. 4, 4, 96 MART. 8, 21, 10. Byzantius: TREB. Gall. 13, 6.
Carmanus?: LVCAN. 3, 250 (v. Housman ad l.). Carthaginiensis passim.
Constantinianus: AMM. 26, 9, 4. Cumaea (Sibylla): Ov. met. 14, 121 (sed
cf. app. crit.). Dacus: MART. 9, 35, 5. Dardanius: VERG. Aen. 4, 224
al. Ov. fast. 2, 680. Dardanus: SIL. 12, 190. Dulichius: Ov. rem. 272 al.
Emathius: Ov. trist. 3, 5, 39. Etruscus: VERG. Aen. 11, 598. Euboi-
cus: STAT. Theb. 11, 282. Europaeus: Ov. met. 8, 23. Flavianus: v.
p. 2322, 80. Graius: HOR. epist. 2, 1, 19. Haemonius: VAL. FL. 7, 524.
Hesperius: LVCAN. 10, 376. Hispanus: LIV. 25, 31, 6 al. Iasides: STAT.
Theb. 6, 914. Italicus: NEP. Timol. 2, 4. Ithacus: STAT. Ach. 1, 881.
Labdacus: STAT. Theb. 2, 210 al. Laertiades: STAT. Ach. 1, 693. La-
tinus: LIV. 2, 19, 10. Latius: ex coni. Ov. met. 1, 560 LVCAN. 9, 546
al. STAT. silv. 4, 4, 57 MEROB. poet. 140. Libycus: SIL. 12, 11 al. Mas-
sylvus: SIL. 17, 110. Meliboeus: VERG. Aen. 3, 401. Mogontiacensis:
v. p. 2324, 6. Mycenaeus: Ov. am. 2, 8, 12 al. Mysus: Ov. Pont. 2, 2,
26. Neptunius: HOR. epod. 9, 8. Neritius: Ov. trist. 1, 5, 57 al. BOETH.
cons. 4, 3 vers. 1. Odrysus: Ov. ars 2, 130 VAL. FL. 5, 99. Oebalius:
STAT. Theb. 2, 164. Othonianus: v. p. 2322, 80. Pannonius: SVET.
Tib. 20. Parrhasius: STAT. Theb. 4, 293. Pellaeus: STAT. silv. 1, 1, 86
AVSON. 417, 49. Pentapolitanus: IORD. Get. 50, 265. Persicus: AMM.
15, 13, 4 al. Phrygius: VERG. Aen. 7, 430. Poenus: Ov. Ib. 389 LIV.
22, 23, 6 al. SIL. 5, 152 al. FLOR. epit. 2, 6, 42. Puniceus: Ov. Ib. 282.
Romanus: saepe. Romuleus: SIL. 17, 526 STAT. silv. 5, 1, 87. Sci-
piades: CVLEX 370 al. Sertorianus: Cic. Manil. 21. Sidonius: SIL. 1,
10 al. STAT. Theb. 10, 126 silv. 4, 6, 85. Sullanus: LVCAN. 7, 307. Syra-
cusanus: LIV. 25, 40, 8. Talaionides: STAT. Theb. 5, 18. Teucrus: VERG.
Aen. 8, 161. Thebanus: PROP. 2, 9, 50. Thessalicus: SEN. Med. 415 al.
[Hey]*

VAL. FL. 5, 218. Thessalus: SEN. Herc. O. 492 al. VAL. FL. 5, 277 AMM. 19, 1, 9 al. Troianus: VERG. Aen. 4, 124 al. Tusculanus: LIV. 2, 19, 7 al. Tuscus: OV. fast. 4, 884. Tyrius: SIL. 15, 183 al. Tyrrhenus: VERG. Aen. 11, 171 al. Veius: PROP. 4, 10, 31. Vitellianus: v. p. 2322, 80.

c. gen.: *urbium, regionum* (de provinciis et limitibus cf. p. 2323, 46 sqq.): NEP. Paus. 2, 3 Spartae. VERG. Aen. 8, 120 Dardaniae. PARIS 1, 7 ext. 2 Macedoniae (sc. Alexander. VAL. MAX. *ibid.* rex). VAL. FL. 2, 108 Lemni. SIL. 9, 272 Libyae (12, 275). STAT. Theb. 4, 610 Thebes. TAC. hist. 3, 53 Moesia. FLOR. epit. 3, 7, 6 Cydoneae (*urbis*). CORP. VIII 2389 (saec. VII) Ioannes -x de Tigisi.

c. gen. *summi imperatoris*: v. p. 2322, 74 sqq. -x *alicuius rei* (i. ad aliquam rem vel praepositus alicui rei): amentiae: LIV. 24, 30, 9. aquae?: SCHOL. Germ. Bas. p. 80, 20 (ex con.). armorum: FLOR. epit. 3, 21, 3. belli: CIC. Catil. 1, 27 al. (cf. vol. II 1846, 3. adde OV. trist. 4, 2, 28 R. GEST. imp. Aug. 5, 4 LIV. 1, 53, 1 al. COD. IVST. 1, 17, 1 pr.). caedis: CIC. dom. 21. causae: CIC. Planc. 74. coniurationis: CIC. dom. 101. consiliorum: CIC. Flacc. 5 al. (v. p. 2317, 60). Sest. 42 publici consilii. PLIN. epist. 1, 5, 10. defectionis: SVET. Nero 42, 2. facti: VERG. Aen. 1, 364 (v. p. 2325, 25). fugae: OV. trist. 1, 10, 10 (v. p. 2326, 31). furoris: CIC. Lael. 37 LIV. 28, 27, 5. gloriae, libertatis (opp. servitutis): TAC. ann. 1, 59 (v. p. 2318, 21). impietatis: CIC. Lael. 42. motus: OCTAVIA 850 impii. FLOR. epit. 2, 17, 13. periculi: SALL. lug. 93, 6 (v. p. 2317, 17). proeliorum: APVL. met. 4, 8. reditus: CIC. Mil. 39. rei: CIC. Marcell. 11 al. malae rei: LIV. 3, 68, 11. rerum: CIC. Sest. 61 (v. p. 2317, 64). salutis: CIC. Planc. 93 (v. p. 2317, 65). sceleris (-um): CIC. dom. 101 (v. p. 2317, 63) LVCAN. 2, 249. seditionis: v. p. 2319, 3. cf. 17. sententiae: CIC. Phil. 1, 14. studii: CIC. Sest. 99 Lig. 3. veritatis: TERT. ieiun. 10 p. 287, 14 (*paracletus*). viae (vias): ENN. ann. 441 al. omnium voluntatis: CIC. Sest. 38. *sim. v. supra.* c. gerund.: CIC. Flacc. 99 conservandae civitatis. Lael. 19 bene vendi. VELL. 1, 2, 1 recuperandi imperii. VAL. MAX. 1, 7 ext. 1. 6 ASCON. Mil. p. 55 expugnandae tabernae. HIL. myst. p. 25, 3 terrae obtinendae.

c. praep.: ad aliquid: VARRO ling. 6, 3 CIC. Verr. II 3, 54 al. leg. 1, 30 ad Brut. 1, 16, 11 BELL. Alex. 24, 1 NEP. Lys. 3, 5 al. Liv. 2, 42, 6. 4, 57, 2 ad ... bellum (VVLG. I Macc. 9, 30). INSCR. Dessau 9200 (v. p. 2322, 1). contra aliquem: CIC. rep. 1, 68. adversus: NEP. Arist. 2, 3 LIV. 4, 2, 14. 4, 37, 6. 21, 39, 8 al. VAL. MAX. 5, 4, 1 al. VIR. ill. 18, 1 CORP. III 1919. 10471 II 4114, 4. super: VVLG. I reg. 9, 16 al. apud: CORP. VI 1450, 7 v. p. 2321, 84. per aliquam regionem: v. p. 2321, 79. 82.

gen. -is (-um): pendet ex nominibus: rerum: acta: OV. Pont. 3, 3, 32 SEN. contr. 1 pr. 18. ars: FLOR. epit. 2, 12, 7 al. VEG. mil. 3, 9 p. 86, 16. calliditas: VAL. MAX. 7, 3, 3. consilium: CARM. de bell. Aeg. 67 LIV. 7, 39, 16 al. PAVL. FEST. Gloss. IV p. 268* (p. 149 M.) VELL. 2, 115, 5 VAL. MAX. 7, 4, 4 TAC. hist. 3, 82. *ql.* FLOR. epit. 2, 12, 4. al. AVR. VICT. Caes. 39, 1 VEG. mil. 3, 6 cf. VELL. 2, 18, 1. constantia: VEG. mil. 3, 25. consultum: SIL. 15, 15. dispositio: v. p. 2323, 75 et 2324, 17. ductus: TREB. Gall. 7, 3. duritia: PANEG. 12 (2), 20, 5. efficacia: AMM. 17, 13, 27. expeditio: LIV. perioch. 85. felicitas: CIC. Phil. 4, 16. fortitudo: AMM. 16, 10, 2. imperatu(s): AMM. 18, 6, 10. imperium: VERG. Aen. 9, 672 LIV. 9, 37, 5 al. VAL. FL. 1, 184 TAC. hist. 2, 33 al. FLOR. epit. 4, 2, 66 APVL. mund. 30. industria: FLOR. epit. 2, 12, 7 VEG. mil. 3, 6 p. 79, 4. inscitia: LIV. 42, 49, 5. instantia: COD. Theod. 7, 17, 1 (a. 412). inssio: COD. Iust. 12, 35, 18 pr. (a. 492). iussus (iussum): TAC. hist. 2, 39. al. FLOR. epit. 2, 6, 18. magnanimitas: FLOR. epit. 1, 18, 16. negligentia: SVET. Tib. 18, 1. perfidia: LIV. perioch. 80. praeceptum: TAC. Agr. 37 al. VEG. mil. 2, 7 p. 41, 9. providentia: VELL. 2, 115, 5 TAC. hist. 2, 19. prudentia: LIV. 27, 27, 11 al. VELL. 2, 111, 4. segnitia: LIV. perioch. 80 VELL. 2, 118, 2 TAC. hist. 2, 40 al. socordia: TAC. hist. 3, 46 AVR. VICT. Caes. 33, 17. temeritas: LIV. 42, 49, 5. virtus: CIC. Phil. 4, 15 TAC. Agr. 39 al. AMM. 18, 6, 6 MEROB. poet. 163. ? vicaria: v. p. 2323, 29. *perso-*

narum: apparitor: v. p. 2323, 71. adde COD. Iust. 12, 59, 8 (imp. Leo). assessor: COD. Iust. 1, 27, 2, 21 al. comes: VEG. mil. 3, 8 p. 84, 15. homines: COD. Iust. 1, 27, 2, 20. magister: MANIL. 5, 502. nuntius: FIRM. math. 3, 3, 6. officium: v. p. 2324, 24. 30. adde COD. Iust. 1, 51, 6 (a. 417). tiro: VEN. FORT. carm. 10, 19, 15. victor: MART. 8, 56 (54), 2. *iuxta posita, opposita*: acies: LIV. 2, 54, 9 SEN. Phoen. 419. agmen: LVCAN. 2, 471 al. bellator: LIV. 9, 1, 2. comes: CIC. Flacc. 5 har. resp. 58 Marcell. 11 Lael. 37. 96 Att. 11, 12, 2 epist. 6, 6, 12. 10, 3, 2 CATVLL. 63, 15 LYGD. 6, 10 OV. epist. 14, 106 (v. p. 2325, 6) al. cf. vol. III 1780, 29. 41. 45. 47. 51. 54. comitatus: CIC. Phil. 13, 3. copiae: CIC. Phil. 11, 35 NEP. Iph. 2, 1 LIV. 10, 25, 17 al. SEN. epist. 59, 7 TAC. hist. 2, 82 SVET. Otho 8, 1 al. PANEG. 7 (6), 19, 3. exercitus: CIC. Phil. 2, 37 al. *passim*. gens: VAL. FL. 6, 41. legio: LIV. 6, 12, 11 al. TAC. hist. 1, 4 al. manipulus: VERG. Aen. 11, 870. miles: CIC. Vatin. 33 et *passim*. multitudo: LIV. 1, 13, 4 al. CVRT. 4, 10, 7. ordo: LIV. 26, 46, 7. partes: LVCAN. 2, 59 al. plebs: SEN. Tro. 1076 HOMER. 706. populus: VERG. Aen. 11, 430 LVCAN. 5, 65 al. STAT. Theb. 2, 683 al. OPTAT. 2, 25 p. 63, 13. turba: OV. met. 14, 222 al. CVRT. 10, 6, 8. vir: VELL. 2, 72, 2 (viri: OV. Pont. 3, 1, 92). vires: VERG. Aen. 10, 430. vulgus: OV. met. 13, 1 fast. 4, 810 SEN. Tro. 1098 OCTAVIA 579 STAT. Theb. 3, 606. *alia invenies supra.*

derivata: ducalis, ducarius, ducatus, ducianus, δυνικός. Hey.

ducere. dyas, -dis f., δυάς. duitas, dualitas, binarius numerus: BOETH. arithm. 2, 8 dualitas, quam Graeci -a vocant.

inde ab IREN. *infra* l. 15. de numero: FAV. EVL. p. 3, 2 initium monas, numerus -s et trias ceterique ita reliqui vocabuntur eqs. p. 9, 4 -s et paritur ex singulis et ex se quaternarium creat. MACR. somn. 1, 6, 18 -s, quia post monada prima est, primus est numerus (MART. CAP. 7, 745 monas ... numerus non est. -s par est). MART. CAP. 6, 707 apud illam (*Arithmetica*) -s lineam facit. 7, 737 *senarius numerus* per primum motum, hoc est -em (*aliter infra* l. 18) collatus duodecim facit. 7, 740 -s per -em facit tetradem. BOETH. arithm. 2, 8 v. *supra* l. 4. ISID. orig. 6, 14, 3 cuius (*pinnae* sc. ad scribendum adhibitae) acumen in -e (diade BCT, duo K) dividitur, in toto corpore unitate servata. *allegorice*: IREN. 2, 14, 6 ex hoc (*uno*) ... esse -em <et triadem> et tetradem et pentadem et reliquorum multifariam generationem. FAV. EVL. p. 3, 32 -s ..., ut theologi asserunt, secundus est motus, primus enim motus in monade (*aliter supra* l. 11) eqs., ... in -em velut foras egreditur; ... et Iunonem vocant eqs. (MART. CAP. 7, 732 -s Iuno perhibetur vel coniunx. 740). AVG. conf. 4, 15, 24 monadem appellabam tamquam sine ullo sexu mentem, hanc vero -em, iram in facinoribus, libidinem in flagitiis (*similia* MART. CAP. 7, 732). MACR. somn. 1, 12, 5 *anima* a puncto suo, quod est monas, venit in -em, quae est prima protractio. MART. CAP. 7, 732 *monas* -em ... facit. quae -s, quod sit prima procreatio, a nonnullis genesis dicta eqs. (cf. *totum caput*). 7, 733 -em materiae procreanti ... aptamus. 7, 735 -s femineus *sexus* aestimatur (736). CASSIOD. Clem. Alex. adumbr. p. 88, 11 monas ... dei opus est, -s autem quidquid praeter monadem constat. *syn.* duitas, numerus binarius.

? *dynasticē inter nomina graeca in ice exeuntia* CORP. IV 1364, 9 (v. q. adn. Zangemeister, qui -e pro dynastice scriptum esse coniecit in indice verborum).

dynamicē f. subst. vel adi., δυνάμει. FVLG. myth. 3, 10 in medicinis ... secunda (sc. ars) *dynamicē*.

dynamicidia, -ōrum n. (-ae f. v. *infra* l. 42), *δυναμῖδια (*plur.*). scribitur plerumque din-. *dinamed-*: ISID. orig. 4, 10, 3 *codd.* pro *sing.*: ISID. orig. 4, 10, 3 v. *infra* l. 42. *inc.*: CHIRON 68. 109 v. *infra* l. 45. 46. GLOSS. III 574, 59. fere i. q. *medicamentorum compositiones ex herbarum virtutibus factae* (cf. ISID. orig. 4, 10, 3 -a, potestas herbarum, id est vis et possibilitas. nam in herbarum cura vis ipsa δυνάμει dicitur; unde et -a nuncupatur, ubi eorum medicinae scribuntur): CHIRON 54 *medicamenta* ... ad huiusmodi curam in -is (*'infra* 814? Oder) demonstrantur. 68 quem (*ababalsamum*) ad suffusionem claucomae in -a positum habes (*'infra* 796? Oder). 88 in -iis (*'infra* 891? Oder) habes. 109 in -a (*'infra* 914? Oder) monstratur. DIOSC. 2, 145 confectionibus, quae in -is sunt (*om. gr.*). GLOSS. III 574, 59 *quinista* (χυλίστα Bücheler) id est confectio in -a. de titulo libri (qui fertur Hippocratis) q. e. -a (ed. A. Mai *class. auct.* 7, 399 sqq.) v. Schanz, *Gesch. d. röm. Litt.* IV 2 § 1136 p. 301.

dynamis, -is, f. δυνάμει. di-: FVLG. *infra* l. 59. du-: v. *infra* l. 56. *plur.*: *infra* l. 61. A *generatim*: 1 fere i. q. *copia, multitudo* (cf. Liddell-Scott s. v. I 4): PLAVT. Pseud. 211 *amatores olivi* -in domi habent *maxumam*. 2 i. q. *vis, potestas* (cf. Liddell-Scott s. v. I II): a (*pertinere videtur ad Liddell-Scott I*) CORP. VI 30950 *magna dunam* ... (quot litterae perierint, incertum; *dunam* <is> *probabiliter* Dessau, *Inscr. lat. sel. ad nr. 4090 in indice* p. 549) Sabazzi. b (*ad Liddell-Scott II 2 b*): FVLG. Virg. cont. p. 83, 18 in septima *egloga* botanice -in tetigit Virgilius. *plur.*: Ps. ANTON. MVSA epist. 11 Terenti Eulpisti in ultimo libello *leges* -es herbarum. *graece scriptum et declinatum*: HIER. epist. 53, 3, 1 *mollis cera* et ad formandum facilis, etiamsi artificis et plastae cesset manus, tamen δυνάμει totum est, quidquid esse potest.

B *speciatim*: t. t. *geometrarum* (cf. Liddell-Scott s. v. V): ARNOB. nat. 2, 24 quid sit cubus (dibus P an recte? cf. Liddell-Scott s. v. δῖφος) aut -is (*Salmasius*; -us P; *pyramis Ursinus improbabili-* ter). *syn.*: ad A 1: *copia*. ad A 2: *vis, potestas*.

dynastēs, -ae m., δυνάστης. *sing. nom.* -es: NEP. Dat. 2, 2. *abl.* -a: ITALIA psalm. 71, 14 (Tert. adv. Marc. 4, 14 p. 459, 26). 1 *regum vel regulorum quoddam genus regnantium in civitatibus Asiae minoris, Syriae al.* (*plur. coniungitur cum reges*: l. 75. 76. 78, cum reges, tetrarchae: *infra* l. 73. 74): CIC. Phil. 11, 31 ceteri reges, tetrarchae -aeque. CAES. civ. 3, 3, 2 *imperatorum Asiae, Syriae regibusque omnibus et -is et tetrarchis* ... pecuniam. BELL. Alex. 65, 4 reges, tyrannos, -as provinciae finitimos [que del. Ouden-dorp] ... receptos in fidem. NEP. Ages. 7, 3 munera ... ab regibus ac -is. Dat. 2, 3 -s Paphlagoniae. VELL. 2, 51, 1 -arum copiis. SVET. Tib. 26, 2 reges ac -as. 2 *quilibet potens, regnans*: CIC. Att. 2, 9, 1 erit ... Clodius cum his -is (i. triumviris) in gratia. ITALIA I reg. 2, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 14 p. 460, 13) sedere eum (*mendicum*) ... cum -is (*dyna istis M*) populi (δυναστῶν λαοῦ, VVLG. principibus). psalm. 71, 12 (*ibid.* p. 459, 26) quod liberaverit deus ... a -a mendicum (δυνάστον, VVLG. potente). Luc. 1, 52 (Tert. *ibid.* p. 519, 12. cf. 538, 20. 618, 11) -as detrahente deo de solio (δυνάστας, VVLG. potentes).

[Bannier]

dynastia, -ae f., *δυναστεία*. *dinast*:- GREG. TVR. *infra* l. 6. *dinasc*:- POL. SILV. *infra* l. 8. *i. q. imperium, regnum, potestas*: de Aegyptiorum potestatum serie: HIER. chron. a. Abr. praef. p. 16, 5 H. apud Aegyptios... sexta decima iam -a. *ibid.* usque ad vicesimam -am. chron. a. Abr. 1 apud Aegyptios XVI potestas erat, quam vocant -am (*inde* GREG. TVR. Franc. 1, 17). a. Abr. 191 Aegypti septima decima -a (XVIII sqq.: 300. 641. 835. 1142. 1191. 1235. 1281. 1325. 1492. 1609 et saepius). 1012 in Aegypto XXI -a. POL. SILV. chron. I p. 547, 3. ? *dynasticē* v. p. 2330, 32.

[**dyozōda** philosophus astronomus GLOSS. V 496, 69 (*di-cod.*)] *ἐμετὸν δυσάλλας*, id est vomitum **dysallae**, quod verbum ubi apud Graecos lectum sit, invenire non potui, nisi forte novae rei novum finxerit nomen HIER. in Is. 28, 8 p. 376 Vall. = Migne 24, 318^D (*v. q. adnotata sunt ab edd.*).

dysaphexis v. *disafexis*.

dysapulōta (*δυσapulōta*) vocant *ulcera quaedam* difficile in cicatricem venientia CASS. FEL. 29 p. 51, 12.

dyscolus, -a, -um, *δύσκολος*. *legitur plerumque disc.* *nom.* -os: *infra* l. 30. *nom.* (?) -is: NOT. Tir. 101, 7^a inter proscolis et proscolum (*a scola nimirum derivatum; v. Schmitz, Beitr. p. 297 sqq.*). *i. q. difficilis aditu, morosus, difficilis*: de *notione*: PAVL. FEST. Gloss. IV p. 445^b (345 M.) Tusculum dictum..., quod aditum difficilem habeat, id est *δύσκολον*. CASS. FEL. 79 p. 191, 10 ad carcinomata matricis... et ad alia -a, id est *difficilia*. SCHOL. Hor. gloss. I. sat. 2, 5, 90 morosum *δύσκολον*. GLOSS. v. *Thes. gloss.* *inde a PLAVTI tit. fab. (infra l. 27).* 1 *de hominibus*: pro

subst.: FEST. Gloss. IV p. 288^a (170 M.) Plautus in -o. SVLP. VICT. rhet. 6 p. 316, 10 cum erit suscipienda persona vel rustici vel -i. *adi.*: VVLG. I Petr. 2, 18 dominis (*σχολιοῖς*). SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 758 -os senex. 2 *de rebus, actionibus*: ITALIA

Marc. 10, 24 (*cod. k*) quam -um est in regnum dei introire (*δύσκολον*, VVLG. difficile). CHIRON 52 quod (*vulnus*) difficiliter sanatur...; hoc... vulnus est -um (929). *pro subst.*: CASS. FEL. 79 p. 191, 10 hoc medicamentum convenit et ad... carcinomata matricis... et ad alia -a, id est *difficilia*. *cf. Onom.*

adv. dysecolē, *δυσκόλως*. *i. q. difficulter, vix*: CHIRON 488 -e trahuntur posteriora equi a prioribus.

dyscrasia, -ae f., *δυσκρασία*. CASS. FEL. 75 p. 179, 22 difficili temperantia corporis, quam Graeci -am vocant (MACR. Sat. 7, 10, 5).

***dysenteria**, -ae f., *δυσεντερία*. *e dis et intera (i. ἐντερᾷ) compositum esse docet ISID. orig. 4, 7, 36 disinteria est divisio continuationis...; dis enim divisio est, intera intestina. legitur fere apud medicinae scriptores; apud alios*: CIC. epist. 7, 26, 1 (*graece scriptum et declinatum*) sane *δυσεντερία* pertinueram. FIRM. math. 7, 9, 4 VVLG. act. 28, 8 GREG. TVR. Franc. v. ind. p. 944 NOT. Tir. 111, 65.

plur.: PLIN. nat. 26, 45, 49. 33, 105 VINDIC. med. 30. *in codd. graece* (CIC. v. supra l. 43. CELS. 4, 22, 1 ΛΥCINΘΕΠΙΑ) et *latine*: *dysint-* (*v. Niedermann, Essais d'étymologie et de critique verbale latines 1918 p. 97*): PLIN. nat. fere *ubique*. SER. SAMM. carm. 28 tit. (*dyss-A*). MARCELL. med. *ubique*. ORIBAS. *passim*. *disint-*: CELS. 4, 22, 1 ind. CHIRON (*v. ind. Oder*; *bisint-*: 475 p. 157, 1 *bis. cf. p. 2332, 11*). VVLG. act. 28, 8 *pars codd.* VINDIC. med. 30 ISID. orig. 4, 7, 36. *dysent-* (*si edd. fides*): PLIN. nat. ind. 1, 34, 56 p. 114, 17. 33, 105. 34, 174 FIRM. math. 7, 9, 4. VEG. mulom. locis l. 80 sq. *allatis*. VVLG. act. 28, 8 *pars codd.* *disent-*: THEOD. PRISC. (*v. ind. Rose*). VVLG. act. 28, 8 *pars codd.* NOT. Tir. 111, 65 *diss-*. *desent-*, *desint-*: GREG. TVR. Franc. (*v. ind. p. 944, Bonnet p. 141*). ANTHIM. (*v. ind. Liechtenhan*). *solutio ventris morbosus*: *describitur vel definitur*:

CELS. 4, 22, 1 inter intestinorum mala tormina: -a graece vocatur. PHILVM. med. 2 p. 30. 32 VINDIC. med. 30 THEOD. PRISC. log. 101 CAEL. AVR. chron. 4, 6, 84 acut. exc. prooem. p. 485 ORIBAS. syn. 9, 38 ISID. orig. 4, 7, 36. *inter 'abscondas et latentes aegritudines'*: FIRM. math. 7, 9, 4. 1 *hominum*: PLIN. nat. 28, 128 si urat -a.

PLIN. nat. 20, 213 -ae (*dat.*)... estur *medicina* (22, 146 *bibitur*). 27, 20 -ae infunditur et bibitur a cena (*addas exempla eis bibendi et edendi exemplis, quae in Thes. vol. II 1961, 38 sqq., V 2, 101, 53 sqq. leguntur*). PLIN. nat. 28, 130 utilissimum... -ae. 30, 57 -ae... decoquitur. SER. SAMM. 28 tit. -ae *compescendae*. PLIN. nat. 23, 16 sanant *illa* -am. 26, 45 *medicina*... -as sistit (*ibid.* -am). 26, 49 emendat... -as *hypocisthis* pota et infusa. 34, 174 -am *fovere* calidā. SER. SAMM. 28 tit. *compescere*. ORIBAS. eup. 2, 1 *pati*. PLIN. nat. 22, 56 -a... infestari (VVLG. act. 28, 8 -a *vexatum* [*δυσεντερία συνεχόμενον*]). FIRM. math. 7, 9, 4 *interibit*... -a. ANTHIM. 82 pro necessitate -ae... utilis. GREG. TVR. Franc. 10, 3 p. 411, 25 morbus... -ae (10, 29 p. 442, 15. *cf.* 5, 34 tit. p. 189, 34). *c. praep.*: ad -am: PLIN. nat. 27, 88 datur. MARCELL. med. 27, 32 praestantissimus. 27, 42 remedium efficacissimum (27, 51). *al.* *adversum* -am: MARCELL. med. 27, 35 confectio medicaminis. *contra* -as: PLIN. nat. 33, 105 infusa. *in* -a: PLIN. nat. 22, 144 efficacior.

2 *iumentorum*: CHIRON 347 ad -am prodest (= VEG. mulom. 1, 17, 7. CHIRON 2, 75 facit). 429 -am habere (475). VEG. mulom. 1, 17, 1 obeunt *animalia* subito quasi -a (*locus in solo A*). 2, 75 si -a iumentum apprehenderit.

deriv.: dysentericus, -iacus.

dysenteriacus, -a, -um, *quasi *δυσεντεριακός a dysenteria* [*cf. c. coleriacus (= χολερικός) CHIRON 826, coliace (= κολική) MARCELL. med. 29, 37. 38 (colice ibid. 29, 5. 12. 49). Niedermann in plagulis*]. NOT. Tir. 111, 66 *dissenteriacus post dissenteria*.

***dysentericus**, -a, -um, *δυσεντερικός*. *de formis*: PROB. app. gramm. IV 198, 29 (= n. 150 Foerst.-Her.) dysentericus, non dysintericus (*vel non disintericus, cf. q. adn. W. Foerster ad l.*). *dysint-*: *codd.* PLIN. nat. fere 80^{ies} (12, 32 *dysent-* var. *lect.*, 32, 101 *desent-* R), *item* MARCELL. med. *ubique*. *leguntur praeterea duarum primarum syllabarum formae eadem, quas sub dysenteria enotavimus* (*nota visint-*: ANON. med. ed. Piechotta 70. 138. *cf. p. 2331, 51*). *utuntur fere soli qui medicinalia tractant, imprimis* PLIN. nat. *inde a libro xx. deest apud CELS.*

1 *subst.*: *qui dysenteria vexatur, torminosus. cf. SCRIB. LARG. 85 -os, id est torminosos. MARCELL. med. 20, 128 -is, qui persoluto ventre sunt.* *a de hominibus*: *legitur maxime plur.* (*inde a SCRIB. LARG.*): *acc.*: ad: SCRIB. LARG. 85 bene facit (MARCELL. med. 17, 27. 20, 92 ANTHIM. 64. 70). PLIN. nat. 12, 32. 20, 235. 24, 129. 26, 53. 28, 105 MARCELL. med. 27 *passim*. ANTHIM. 71 ANON. med. ed. Piechotta 70. *pend. a verbis*: PLIN. nat. 20, 233. 234. 23, 14. 113. 24, 79. 26, 46. 30, 55 FIRM. math. 3, 2, 13. 4, 15, 2. 7, 23, 23 MARCELL. med. 27, 31 SORAN. 2, 10 (41). *saepissime dat.*: PLIN. nat. 70^{ies}; *pendet a verbis q. s. auxiliari, dare* (potui, bibendum, vescendum), *imponere, infundere, mederi, prodesse al., remedium est, utilis est al.*; *item* MARCELL. med. *passim* (*saepius sing.* -o). THEOD. PRISC. log. 103 MISC. Tir. p. 48, 8. 49, 3 DIOSC. *passim*. ANTHIM. ter. ORIBAS. *passim*. *gen.*: PLIN. nat. 28, 204 THEOD. PRISC. log. 101 bis. 103. *abl.*: in: SORAN. 2, 11 (44). de: THEOD. PRISC. log. 101 tit. *nom.*: CAEL. AVR. acut. exc. prooem. p. 480 chron. 4, 6, 90. *sing.*: *nom.*: MARCELL. med. 20, 115. 27, 34 ANON. med. ed. Piechotta 138 GREG. TVR. Franc. 6, 35. *dat.*: MARCELL. med. 27 *passim*; *pendet a dare* (bibendum *sim.*), *al.* *abl.*: ab: MARCELL. med. 27, 120.

epitheta: *deploratus*: PLIN. nat. 26, 53. *iam desperatus*: MARCELL. 27, 50 (GREG. TVR. Franc. 6, 35 *quamlibet desperatus*). *exulceratus*: PLIN. nat. 22, 74. *laborans*: MARCELL. med. 27, 37. 42. *olitanus*: MARCELL. med. 27, 133. *vetus*: PLIN. nat. 20, 31. 21, 150. 23, 14.

b *de bestiis*: CHIRON 255 haec sunt *valitudines*, quas *ciclo* curare oportet: ... -i (VEG. mulom. 3, 6, 12).

2 *adi.*: *i. q. ad dysenteriam pertinens*: PALLAD. 3, 31 *passionis* (PHILVM. med. 2 p. 34 CAEL. AVR. chron. 3, 8, 119 CASS. FEL. 48 p. 122 ORIBAS. syn. 9, 38 *duae passionis -ae*). GREG. TVR. Franc. 5, 34 *morbis* (9 capp. p. 357, 23 PASS. Desid. 19 [Mon. Germ. script. Merov. III 336]. *cf.* CIC. epist. 7, 26, 1 *δυσεντερικὰ πάθη*).

dyserōs, *δυσέρως*. AVSON. 92 tit. -s. 92, 1 *suasisti*, Venus, ecce *duas* -s ut *amarem*.

dysis, -is f., *δύσις*. *caeli regio occidentalis*: FIRM. math. 2, 15, 1 *geniturarum cardines* a Graecis solent appellari his *nomini-bus*: *anatole*, -s, *mesuranima*, *ypogeon*. PS. CYPR. mont. 4 per singulos *cardines* orbis terrae... quattuor *stellas* constitutas: ... *secunda occidentalis* -is. *ibid.* *stella dysis* (*continens prima littera secundam nominis q. e. Adam*). PS. HIER. expos. in euang. (Migne 30) p. 533^B (*dosis trad., ut vid.*). ISID. ord. creat. 11, 2. *cf. Onom.*

dysosmos, *δύσοσμος*. PS. APVL. herb. 71, 9 (*inter nomina herbae quae vocatur scordeon*) -os *codd. interpol.* (*ex Ps. Diosc. Vind. 3, 111 oī δὲ δύσοσμον*).

figura materiarum dysparacolūthētos (*δυσπαράκολούθητος*), id est *obscura* FORTVN. rhet. 2, 13 p. 109 (SVLP. VICT. rhet. 7 p. 316).

? **dysparis**, *δύσπαρις*. ACC. trag. 561 (QVINT. inst. 5, 10, 84) *Pari dy(spari), si inpar* (*disinpar A, disipar B*) *esses tibi, ego (Philoctetes) nunc non essem miser* (*ex coniectura Burmanni a Schneidewino, al. accepta*). v. *Onom.*, ubi *addendum, si coniectura probatur*.

dyspepsia, -ae f., *δυσπεψία*. *cf.* CASS. FEL. 42 p. 100, 7 *duriti-am et... debilitatem et oppressionem stomachi, quam -an vocant*. CATO agr. 127, 1 ad -am et *stranguriam* *mederi* (capp. 136).

dysphēmia, -ae f., *δυσφήμια*. t. t. *rhetorum, i. q. cacophēmia, cf. SACERD. gramm. VI 462, 15 cacophēmia est (expunxit editor), quam quidam -an vocant. e contrario euphēmia fit* (*cf. SVET. Aug. 92, 2 observabat... dies quosdam Augustus... nihil in hoc quidem aliud devitans... quam δυσφήμια* *nominis*).

prodiginem (*i. prodigium*) **disforum** (*δύσφορον*) *signum* GLOSS. V 529, 16.

dyspnoea, -ae f., *δύσπνοια*. *legitur in codd.* *dyspnoea* (PLIN. nat. 23, 48. 92), *dispnoea* (PLIN. nat. 26, 33 *Er*), *dyspnia* (MARCELL. med. 17, 2 *P[-nua L]*, 22, 7 *P[disp- L]*), *dipsnia* (CASS. FEL. 41 p. 94, 1 et 95, 13 (*gc, disnia p*), *sim.* *graece*: CELS. 4, 8, 1. *i. q. difficultas respirationis*: *distinguitur ab asthmate et orthopnoea*: CELS. 4, 8, 1 (CASS. FEL. 41 p. 94. *parum diligenter* GLOSS. III 599, 46 -a *δρδύπνοια*). *sine distinctione*: CAEL. AVR. acut. 2, 17, 101 *spira-tionem* *difficilem* *iidem* (*Graeci*) -am *vocant* (chron. 2, 7, 95. 3, 8, 103). acut. exc. 12 p. 107 -oen. ISID. orig. 4, 7, 14 *inspirationis* *diffi-cultas*..., quam *Graeci* -an (*disnoan vel -am, dissonam, disnam codd.*)

[Bannier]

dicunt, id est praefocationem. PLIN. nat. 23, 48 si cum febre -a sit. 23, 92 -as discutit. 26, 33 -a(e) medetur. MARCELL. med. 17, 2 ad -am depellendam. 27, 7 CASS. FEL. 41 p. 95. non habent PELAGON. (susprium), CHIRON, VEG. mulom. (δύσπνοια Hippiatr. passim).

***dyspnoicus**, -a, -um, δύσπνοικός (cf. Liddell-Scott s. v.; apud Diosc. non nisi 4, 134, 1 var. lect., v. infra l. 22). leguntur formae: dyspnoicus, disp-, disn-, aliae etiam magis detortae ut dipsn-. i. q. *dyspnoea vexatus, suspiriosus* (cf. MARCELL. med. 17 tit. ad suspiriosos vel ad -os. CAEL. AVR. acut. 2, 28, 147 -i..., quos anhelosos dicere poterimus sive suspiriosos). cf. GLOSS. -os difficultas spirandi (corrupte vel lacunose ut videtur): non nisi substantive et pluraliter: PLIN. nat. 24, 23 prodest -is (dypsanoicis vel dyptin- codd.; ex Diosc. 3, 84, 2 βοηθεῖ... ἀσθματικοῖς καὶ ὀρθοπνοικοῖς = DIOSC. 3, 94 p. 419, 18 asmaticis et -is opitulatur). FIRM. math. 8, 12, 4 si... benivolae viderint stellae, -i moriuntur. DIOSC. 1, 84 asmaticos et -os ad sanitatem perducit (gr. 1, 73, 3 ἀσθματικοῖς καὶ δύσπνοιας). 3, 6 -is prodest (gr. 3, 6, 2 δύσπνοια). 3, 46 -is medicatur (gr. 3, 44, 1 δύσπνοιας). 3, 47 -is et causis fert auxilium (gr. 3, 45, 2 πρὸς δύσπνοιαν). 3, 86 -is praestat effectum (gr. 3, 78, 3 δύσπνοιας). 3, 87 -is prodest (gr. 3, 79, 2 πᾶν... δύσπνοιαν). 3, 94 v. supra l. 15. 4, 129 asmaticis et -is (gr. 4, 134, 1 ἀσθματικοῖς [δύσπνοικοῖς add. Di, E]). al. MISC. Tir. p. 49, 11 antidotum menstrua deducit -is. CAEL. AVR. acut. 2, 28, 147 -i... sine febribus esse noscuntur. CASS. FEL. 41 p. 94 -is conveniens. *ibid.* p. 95 aliud -is. ORIBAS. syn. 1, 17. non habent PELAGON., CHIRON, VEG. mulom. (δύσπν- Hippiatr. I p. 144, 3).

syn.: anhelosus, asthmaticus, suspiriosus.

dysprophoron, -i n. [*δυσπρόφορον, cf. εὐπρόφορον. Th.] t. t. rhetorum: voces difficiles pronuntiati: MART. CAP. 5, 514 compositionis vitium maximum est... homoeoprophora, <-a (addidit Halmius)> et polysigma non vitare. *ibid.* -on (disp- codd.) est ut si quis dicat 'persuasitricis praestigiatrices atque inductrices striges (Dick, strigae Halmius; triges vel tigres codd.)'.

dystonia, -ae f., δύστονια (?): FVLG. myth. 3, 9 p. 74 viva vox... potest... distonias mollire (diastonias β schol., spacia G schol., diastonia vel diesis est spatia quaedam et deductiones modulandi atque vergentes de uno in alterum sonum E).

dystros, -i m., δύστρος. v. Onom, ubi addas: PS. ANATOL. pasch. 2 secundum Macedones -i mensis vicensima secunda, secundum Romanos vero undecimo Kal. Apriles. CASSIOD. Ios. antiq. 4, 6 p. 116 ed. Bas. ultimo mense anni, qui a Macedonibus vocatur -us (gr. 4, 327 ὑπὸ... Μακεδόνων Δύστρον καλουμένον), apud nos autem Adar mensis initium est (11, 4 p. 312 [gr. 11, 107]. 11, 6 p. 325 [bis; gr. 11, 286. 290]. 12, 16 p. 358 [gr. 12, 412]). POL. SILV. fast. Mart. (Corp. I² 1 p. 261) mensis Martius vocatur... apud Graecos -us.

[dysūrētica passio (pot- leg.) quae urinam movet THES. Gloss. s. v. errore editoris pro diuritica etc.; indicavit Niedermann in plagulis.]

dysūria, -ae f., δύσουρία. leguntur in codd. formae dys-, dis(s)-, dysiria, disiria al. difficultas urinae quaedam levior:

1 de hominibus: graece: CIC. Att. 10, 10, 3 δύσουρία tua mihi valde molesta. definitiones, plerumque una cum aliis urinae difficultatibus: MARCELL. med. 26 tit. -ae, id est urinae difficultatibus et stranguriae (26, 25. GLOSS.). CAEL. AVR. chron. 5, 4, 64 urinae reddendae impedimentum, quod Graeci stranguriam vocant... difficultas... urinae reddendae, quam iidem -am appellant, ... impossibilitas..., quam <isch>uriam vocant (CASS. FEL. 46 p. 115). MARCELL. med. 22, 13 antidotum dabitur -ae. 26, 25 ad -am. 26, 77 -ae prosunt (DIOSC. 3, 8 [gr. 3, 8 πρὸς δύσουρίαν]. cf. 2, 127 -ae medicatur [gr. 2, 141, 2 δύσουροῦσι]. item 5, 79 [gr. 5, 58 ἔστι δὲ ὀδυνητικὸς vel διοδυνητικὸς]). THEOD. PRISC. log. 111 cotyledon -am patefaciet. *ibid.* mulieribus butyrum... adhibitum -am curavit. DIOSC. raro sing. -ae (v. supra l. 13), saepe plur. -is, semel in schedis nostris -as (gr. fere δύσουροῦσι, -οὔντας [5, 126, 2 δύσουρίας. 5, 60 κινεῖ... οὐρα. nota: gr. 1, 33, 2 δύσουρ- depravatum latine in diur-: 1, 35. sim.: 2, 109. 5, 144]). CASS. FEL. 46 p. 117 ter. sing. 2 de bestiis: definitiones et distinctiones: PELAGON. 152 (Hippiatr. I p. 169, 9 sqq.) passionis genera sunt tria: unum quod dicitur -a, quando tardius meiat, alterum stranguria, quando cum dolore et difficultate meiat, tertium ischuria, quando omnino non meiat (VEG. mulom. 2, 79, 2). CHIRON 206 vesicae vitia numero IV: id est cauculosum, ischuria, -a, stranguria. PELAGON. 139 cum equus... -a vexatur (Hippiatr. I p. 163, 21 sqq.). *ibid.* qui -a temptatur. 140 qui -am [non] sustinet. 142 curatur -a. CHIRON 451 contingit... -a, cum eqs. (Hipp. I p. 166, 17 τῆς δύσουρίας). 454 quem -a molestat (Hipp. I p. 168, 10 τῷ δύσουριῶντι). 455 quod -a(m) sanet. VEG. mulom. 2, 79, 8.

dysūriacus, -a, -um. [*δυσουριακός a dysuria. Th.] qui dysuria vexatur: FIRM. math. 4, 15, 2 si luna... sit minuta luminibus... faciet... hydropicos, pleumaticos vel -os (disi-, dysi- codd.).

dysūrūtes, δύσουροῦντες. qui difficulter mingunt: CASS. FEL. 45 p. 113 calculosis, quos lithiontas vocant, et minctus difficultate laborantibus, quos -as vocant (inde GLOSS. I 50. III 599, 48).

dyticos, δύτικός. t. t. astronomicus i. q. occidentalis: FIRM. math. 2, 15, 2 (loco lacunoso, quo de voce q. e. dysis agebatur) quod a Graecis diametrum -on dicitur. Bannier.

dvenosmedfecedenmanomeinomdzenoinemedmaostatod INSCR. Du-eni Corp. I² n. 4 (lectio litterae post d scriptae incerta [due alii]; v. Goldmann, Die Duenos-Inschrift, 1926, p. 141). ad dies (dze noine 'die noni') ex priorum interpretatione relatum supra col. 1022, 26; sed v. q. adn. s. Corp. I² l. c., Goldmann l. c., Leumann, Lat. Laut-u. Formenl. p. 294 n. 9. D.

